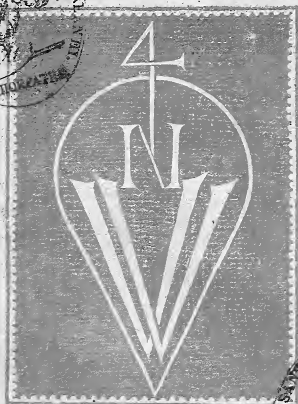
Practica valesci de tharãta: que alias philonium dicitur. vna cum domini Joannis de tornamira introductorio

Ad lectorem

¶ Quoniã pro curãdis hũanorũ corporũ egritudinibꝰ ad varia oppida medicos sepenumero vocari cõtingat eosq̃ cõueniat secum libros deferre vt pro quibuscunq̃ valitudinarijs remedia in promptu sint: in quoꝝ curatione difficulter ⁊ forsan nõ sine magno patientuꝫ piculo agere possent. Ea occasione admodũ vtile visum fuit practicã clarissimi medicine doctoris montispessulani. Valesci de tharanta breui quodã volumie ⁊ enchiridio cõstringi vt ad practicã se cõferentibus facilius ac cõmodius deferri possit. cũ reperiatur nemo qui oẽm medicine praxim cõpendiosius atq̃ cumulatiꝰ miro quodã artificio ⁊ ordine cõplexus fuerit. Insuper vt ad tam difficile tam q̃ formidandũ opus facili quadã via manuductio fieret. Adiecte sunt itroductiũcule q̃dam Joannis de tornamira eiusdẽ p̃clari studij mõtispessulani cãcelarij diligentissimi Galeni iterpretis: q̃s p quorũdaꝫ discipulis suis curandoꝝ morborum prouintiã suscepturis ⁊ q̃ cõtinuis lectionibus aĩo ꝯceperant ope ⁊ exercitio executuris cõfecerat. Habes igit̃ humane fragilitatis curator Valescũ mendis q̃bus passiꝫ scatebat purgatũ eaq̃ forma cõgestum vt quocũq̃ pergas te comitet̃ leuiuscule. ⁊ quẽ veni mecũ (vt aiũt) recte nuncupaueris cuius si ope atq̃ consilio fretus fueris: non est q̃ formides languentibus sanitatem polliceri modo ipsam q̃ntum nobis concessum est valuerint consequi Vale.

Tabula

¶Alia tabula quarūdā compositionū in hoc opere reperterum,

Tabula

Finis tabule.

¶ Incipit prologus in practicā visualem Valesci de tharanta: artiū ⁊ medicine doctoris famosissimi: q̄ al's philoniū dicit̄.

Eus ad laudem tui honorē ⁊ benedictionē incipit Philoniū qđ ex antiquoꝝ riuis scaturientiū aquarū disposui cōponere: vt mētes iuuenū ī arte studentiū phisicali arcē ⁊ sapiam a fonte perennē hauriāt incessanter. ¶ Nomē aūt cōpositoris ē Valescus: gallice Balescon de tharanta discipuloꝝ medicine discipulꝰ. Incipe ab eo qđ est bonū: est melius ⁊ laudabiliꝰ: vt aiūt Galienꝰ in libro de mala cōplexiōe diuersa caplo secūdo: ⁊ Pithagoras in libro de vitis philosophoꝝ. Cū incepis aliq̄d bene opari icipias deū inuocare ꝙ tibi in illo bn̄ succedat. Quia igit̄ deꝰ est summū bonū a quo cūcta bona recipiūt bonitatē: a quo fontes gr̄e ⁊ mīe eternal'r ⁊ indesinent̄ decurrūt: ab eo tanꝙ a ꝓncipio sine fine ⁊ sine ꝓncipio cūcta opa sunt inchoanda: ad ipm igit̄ tota mēte ⁊ tota fiducia me cōuerto dicēs sic. Pijssime ⁊ misericors deꝰ incōprehēsibilis: impmutabilis: oīm creaturaꝝ ꝯditor: oīmq3 bonoꝝ largitor optimꝰ: q̄ ꝓpter tuam bonitatē ⁊ miam infinitā sup oia sine cōparatione es eligēdus colendꝰ metuēdus ⁊ honorandꝰ: ⁊ cū summa reuerētia ⁊ honore ꝯtēplādus: q̄ tuā sapiam supbis ⁊ improbis celas ⁊ abscōdis: ⁊ eā simplicibꝰ ⁊ humilibꝰ reuelas: illumīa fecūda hodie ⁊ quotidie imbecillū intellectum meū: ⁊ signa me lumine vultꝰ tui: ⁊ mihi indignissimo emittere digneris tuā assistricē sapiam: vt te sp diligat: benedicat ⁊ collaudat aīa mea: splēdeat ⁊ in me tua ineffabilis gr̄a ⁊ candor lucis eterne: sine q̄ nubilꝰ cordiū nullatenꝰ effugit: nec vlluz pfecte agibile inchoat̄: vt in h̄ libello veritates artis medicine absq3 fastidiosis mēdacijs scribant̄: ⁊ tibi dn̄e dn̄antiū hūiliter psentent̄. Expostulat q̄dē reipublice vtilitas: ⁊ cōgrua exq̄rit: vno vt noui codices in oī scīa ⁊ facultate nouissime fabricent̄. Si aūt loquēdi scribendi ⁊ docēdi verū ⁊ practicādi modus ꝯtinue variat̄ edax amplꝰ vetustas antiquoꝝ volumīa pter pauca ꝯtinuo in fraudando abolet. Alioq̄n annūcia q̄so vbi Hermetis Pauli ⁊ Ruffi Andromachi Oribasij ⁊ Veronis opa repiunt̄ ⁊ labores. Qua ex re mihi Valesco lz īdigno ⁊ discipuloꝝ medicine discipulo ventilatū ē ea super q̄ studio frequēti ⁊ ope elaboraui: l'ris parentibꝰ alijs posteriꝰ vēturis relinq̄re ⁊ explanare. Nec eñ mortalis cuiuscūq3 dilectio nec fallibil' arrogātia fame seu supsticiosa operū accumulatio in istis ꝯiungēdis floribus in diuersis tpibus exarat' me delectādo eliciūt: sed inexhausti gaudij eterneq3 tranq̄llitat' cōmemoratio cū intrinseca cordis iubilatiōe psertim ad dei cultū ad hec peragēda me distringūt. Affecta nō īmerito animꝰ largitoris felicitatē. quā in ꝯsumptibilibꝰ queat īuenire. Si tn̄ quēpiā emuloꝝ me repħēdere ex supabundāti libroꝝ ꝯstructōe animet̄. vana reperit̄ ꝓculdubio eiꝰ fabulatio. q2 laudare q̄dem op3 eos q̄ cōmētati sunt ea q̄ bene dicta sūt: ⁊ eos q̄ qđ derelictū erat addiderūt. Nō est eñ possibile eūdem incipe ⁊ finire: vt sunt v̄ba Ga. 2. de v̄tutibus naturalibꝰ ca. vlti. ⁊ vituperatio de eē libroꝝ nō ē res noua: imo antiq̄ valde adeo ꝙ Plato sciuit eā: ⁊ dicit ꝙ nō saluatur aliq̄s liber a vitupatiōe vitupantis. 2. de crisi. ca. 5. Sed iste noster liber non est factus emulis ⁊ sophistiq̄: s3 illis q̄ tendūt ad sciam ⁊ veritatē. 2. de crisi. ca. 5. Nec vilipendatur: q2 codices huic multi sil'es q̄si inueniant̄ scripti p eos quoꝝ forte nō sum dignus suoꝝ calciamētoꝝ soluere corrigia3. Nam dicit Ga. 1. de crisi. ca. 8. Res q̄ iuuamēta prestāt op3: vt iterent̄ multotiēs. ⁊ megateg' pticula. 13. geiata eñ disputatio iuuat q2 faciliꝰ memorie cōmēdat̄. ⁊ Señ. Nūq3 bn̄ d2 qđ satis nō d2. ⁊ oro decies repetita placebit. Nō g̊ stupendū est si diuersi flores nati sulcis arescentibꝰ incogniti in lucē manifestatōis virescentes huiꝰ opusculi explanatōe reducunt̄: vt minꝰ intelligentes sui odoris fragrātia odoratu cere^m ⁊ eius v̄tutes corroborent̄: ⁊ torpescētes sui coloris alacritate excitent̄ ⁊ peritiores ex fructu cum sua dulcedine nutriant̄. Charitatē cuiuslibet hūc librū plegētis vt eiꝰ intentōes in statera examinis libret tota mētis deuotōe deposco: q̄tenꝰ si aliq̄d in eo minꝰ fuerit colore rōis decognitū: silentio sepeliat̄ vl' a vitio expurgatū amicabili snīa ꝓuulget̄: qđ nō in fabrica prudētie ⁊ laboris videbit̄ expolitū: celebrit' ⁊ nō mordacit̄ capiat̄. ⁊ inde vide cui gestit opprobriū q̄ suos satellites ꝑmiādo in puteo recludit dānatōis eterne. ¶ Rōnabile mihi visum

est hunc librū in. 7. ꝑticulas esse ꝑtiendū ꝓpt
multiplices dignitates hu⁹ nūeri septenarij
qȝ Macrobi⁹ recitat sup somniū Scipionis
q̄s ꝓnūc dimitto cā breuitat ꝓpt alias digni
tates q̄ nob fidelib⁹ sūt clariores. ¶ Prio em̄
septē ꝟba q̄ dn̄s nr̄ iesus xp̄us saluator nr̄ in
cruce pēdēs locut⁹ fuit. Septē sunt dona scti
spūs. Septē sūt gaudia ꝟgis gl'iose. Septem
sacr̄a eccl'ie. Septē petitiones in dn̄ica or̄oe.
Septē sūt ꝟtutes septē peccatis mortalib⁹ resi
stētes. Alie septē ꝟtutes: q̄ttuor cardinales ⁊
tres theologicales. Septē pctā mortalia que
ignorari nō dn̄t vt euitent̄. Septē opa dei in
sex dieb⁹ facta cū reqe septie diei: vt in genesi
ꝯtinet̄. Septē candelabra diuinit⁹ añ deū lu
centia. Septē opa mie. Septē eccl'ie q̄ sunt in
asia: vt in apocalipsi. Septē spūs q̄ sunt ante
thronū dei: vt ibidē. Septē planete. Septem
dies in septimana. Septē climata trē hītabi-
lia. Septem res naturales q̄ imediate ad cor
poris ꝯstitutionē ꝯcurrūt. Septē oculi tuni-
ce. Septē paria neruoꝝ q̄ imediate a cerebro
oriunt̄. Septē spēs coloꝝ. septē spēs sapoꝝ:
vt in. 2. de aīa. Septē metalla. Septeȝ etates
mūdi. Non g̊ sine cā hūc librū in septem ꝑtes
dixi eē diuidendū: sicut multi opifices iam fe
cerūt. ¶ Tibi g̊ dn̄e dn̄antiū hoc paruū munu
sculū humil'r ꝑsentādo exhibeo. Tu q̊ȝ cuȝ tua
benignitate ꝑmitias laboris tui serui de cor-
de ⁊ māib⁹ meis digneris acceptare: impans
in hac discrimis valle me seruulosq̄ȝ tuos sic
multiplici insigniri grā: vt in futuro simplici
ꝑmiemur in gl'ia. ¶ Nūc aūt humil'r supplico
exoro hec vl' subsequētia īspicietē: vt ꝑncipio
dn̄icam or̄onem ꝓ sua ⁊ mea aīa dn̄atori oīm
reꝑsentet ꝟginis gloriose addendo salutatio
nē. ¶ Incept⁹ est autē liber iste cū auxilio ma
gni ⁊ eterni dei post practicam visualeȝ. 36. an
noruȝ per me Valescum anno domini. 1418.
in vigilia scti Barnabe apl'i: remoto scisinate
⁊ regnāte dn̄o papa Martino anno ꝑmo sui
pontificat⁹ In portugalia regnāte rege Iohe
ꝯflictū saracenis cōtinuo inferendo. In comi
tatu vero fuci ⁊ biarnio: regnāte dn̄o iohāne
ysabele mr̄e eiusdeȝ dn̄a ⁊ comitissa ꝑncipali
existente. In frācia tūc regnabat Karolus al
bric⁹ fidelissim⁹ rex frācie cū guerris ⁊ tribu-
lationib⁹: q̄ fere in toto regno frācie inualesce-
bant. In anglia regnte dn̄o Iohāne ꝓ tūc in
normādia militante: ⁊ obsessionē sup Rotho
magū possidēte. Laus deo viuo q̄ in secula se
culoꝝ viuit ⁊ regnat amen.

¶ Capitulū ꝑmū de dolore capitis.

Rimo nota ꝙ multa noīa
sunt doloreȝ ca
pitis significātia ꝺm diuersitatē auto
rū ⁊ diuersitatem locutiōis ꝺm loca
ꝑticularia ꝑ ipm̄ dolorē accupata. ¶ Nā Ga⁹
3. de iterioribus ca. 17. vocat cephaleā: ⁊ est do
lor capitis q̄ ꝑ multū tp̄s tenet nō recēs ſ; anti
quus. Idē dic̄ G⁹ in passionario. ⁊ iste ab an-
tiq̄s q̄busdā vocat̄ cephalargia: sic̄ Kyrān⁹ ⁊
G⁹ in. 2. de interio. ⁊ in. 3. ca. 14. vocat galeā:
⁊ ē dolor toti⁹ capitis. Hūc dolorē vocat Auic̄.
noīe gn̄ali soda aut sodā. ⁊ ſ; ē ꝯsuetudinari⁹
⁊ parū seꝑabilis. Auic̄. vocat ipm̄ ouū: cui⁹ as
simulatio ē ouo armoꝝ ⁊ galee: q̄r sil'r totū ca
put cōprehēdit. ⁊ iste a q̄busdaȝ antiq̄s vocat̄
cephalargia. Ali⁹ est dolor capitis q̄ nō tenet
totū caput. ⁊ istū si teneat medietatē capitis.
G⁹. 2. de interio. ⁊ Auic̄. ⁊ Cōstan. ⁊ alij vocāt
emigraniā: vel vocāt monopagia. Galien⁹. 1.
passio. vocat cephaloponia. ¶ Ali⁹ est dolor q̄
nō tenet nisi vnā ꝑtē capitis: ⁊ iste vocat̄ cla-
uus. ⁊ est interꝑtatio noīm significātiū dolo
reȝ capitis: vt ꝑ q̄d nois in rerū notitiā possi
mus deuenire. ¶ Cephalea g̊ d̊r a cephas qȝ
ē caput ⁊ lesis qȝ est lesio: q̄si lesio seu dolor
in toto capite. ¶ Cephalargia d̊r q̄si capitis la-
bor. Cephaloponia d̊r q̄si capitis pena. ¶ Ga
lea d̊. a galis grece qȝ est galea latine. ¶ So
da ē nomeȝ arabicū. ⁊ d̊r a zon qȝ est ambire:
q̄r iste dolor totum caput ambit ⁊ circundat.
¶ Ouū d̊r ad similitudinē oui armoꝝ. i. galee
¶ Emigrea d̊r ab emi qȝ ē dimidiū: ⁊ craneū
q̄si tenēs medietatē cranei: vel toti⁹ rotūdita
tis capitis. ¶ Monopagia d̊r a monos qȝ ē
vnū ⁊ pagi qȝ est ꝑs: quasi vnā ꝑtem capitis
tenēs. ¶ Clau⁹ d̊r ad similitudinē claui ferrei
q̄r videt̄ ꝙ vnus clau⁹ in aliq̄ ꝑte capitis fi-
gat̄: ⁊ iste vt plurimū est sup̄ vel prope supci-
lia ⁊ filia. ¶ Hic aūt sciendū est ꝙ solūmodo
volum⁹ hic loq̄ de dolore capitis dimittendo
egritudines capilloꝝ vsq̄ȝ ad septimū libruȝ:
si de⁹ nr̄m terminū ꝓlōgare dignet̄. Dicam⁹
g̊ ꝙ dol'. capitis suscipit mltas diuisiōes. ¶ Pri
ma diuisio ponit̄ a G°. 3. de interio. c. 17. Naȝ
q̄dā est dolor q̄ vocat̄ galea: q̄ ē paru⁹ tendēs
in magnū: in q̄ infirmi nō pn̄t sustinere voceȝ
nec clamorē nec sermonē: nec splēdorem: nec
motū: ſ; amāt q̄escere in obscuro loco. ⁊ quidā
putāt se malleo ꝑcuti: ⁊ sentiūt extensioneȝ et
q̄si fracturā vsq̄ȝ ad oculoꝝ radices. ¶ Ali⁹ est
minoris nocumēti: q̄ nō hȝ ista accidētia nec
ita fortia. Ali⁹ q̄dē est cū debilitate cerebri ci
to recipiētis supfluitates corpoꝝ cū cōmuni-

catione capitis vel alicui⁹ mēbri. Alius fit a sola debilitate cerebri absq͂ h° φ mēbra inferiora aliq̄d opent̄ nisi naturalia. ¶ Tertia diuisio. ē q̄dā dolor q̄ ē ꝓpter hūores colericos ꝛ ille ē pūgitiu⁹ ꝛ mordicatiu⁹. ¶ Ali⁹ fit hūorū multitudine: ꝛ ille fit cū ḡuitate. ¶ Quarta diuisio. q̄dā patiunt̄ dolorez capit̄ ꝓpter acumē sensus cerebri. alij sine acumie sensus: ꝯ ꝓpter cāe fortitudinē. ¶ Quīta diuisio. q̄dam dolor fit intra craneū in pelliculis vel venis vl' suba cerebri. Ali⁹ fit extra craneū ī pānicu lo cooperiēte ipm. Quidā dolor ē ayēto sitate ꝛ iste ē extēsiu⁹. ꝛ q̄dā ē ab hūore calido ꝛ iste ē pūgitiu⁹ ꝛ mordicatiu⁹. ¶ Septima diuisio q̄dā est cū rubore oculoꝝ: ꝛ faciei ꝛ iste significat calorē. ali⁹ ē sine rubore ꝛ significat frigiditatē. Iste septē diuisiōes ponunt̄ a Ga. ipli cite. 3. de iteriorib⁹ ca. qđ est ꝓpe finez libri. Auic. vo ponit alia addēdo istis. ꝛ fit octaua diuisio. Auic. q̄dā dolor ē a cōicatiōe toti⁹ corporis sic̄ in fe. ali⁹ a cōicatiōe vni⁹: vt stōachi ꝛ epat. ¶ Nona q̄dā est cū ꝑiodis ꝛ paroxismis. ꝛ iste ē duob⁹ mōis. nā vn⁹ ē ꝯm modū ꝑiodoꝝ matiarū q̄ effūdunt̄ ad mēbꝝ. sic̄ q̄n materia colerica mittit̄ ad stōachū ī cert̄ horis: a q̄b⁹ fumi ī illis horis cōicati in eo causant dolorē vel ꝯm ꝑiodos augmēti febriū ꝯm suas spēs: ita φ dolor capit̄ seq̄tur paroxismos febriū sic φ cū paroxismi augent̄ silr ꝛ dolor capitis augef̄. ¶ Ali⁹ est q̄ nō seq̄f paroxismos ita manifestos. ¶ Ali⁹ silr ē dolor capit̄ q̄ fit a causis ān cedētib⁹. ¶ Ali⁹ a causis ꝑmitiuis: ali⁹ a causis ꝯiūctiuis. ¶ Undecima. q̄dā est dolor accidēs egritudis: ali⁹ ē egritudo ꝑ se. ¶ Duodecima. q̄dā dolor ē in vna medictate capit̄ solū. ꝛ tal' vocat̄ emignea ꝛ maxie q̄n ē ꝯsuetudinari⁹. ali⁹ ē in toto capite ꝛ vocat̄. cephalea vel galea. ¶ Tredecima. q̄dā ē in anteriori ꝑte capitis. q̄dā in posteriori. ¶ Quartadecima. q̄dā est q̄ hʒ fortē cām: ꝛ iste tardi⁹ ꝛ difficili⁹ remouet̄. ali⁹ est cui⁹ cā ē debilis ꝛ ꝑua: ꝛ iste facili⁹ remouef̄. ¶ Quītadecima. q̄dā est dolor ad quē nō sequūtur aliq̄ mala accidētia. ali⁹ ecōtra ꝛ h° duplr: vl' sequūtur mala accidētia ipsi capiti appropata: vt sunt apostemata ꝓpter fortitudinē doloris ꝛ attractōem hūoꝝ ad ipsum caput vt in frenesi ꝛ litargia. ꝛ h° aliq̄n vidi φ ꝓpter capitis ītolerabilē dolorē ꝛ attractionē ad ipm tm̄ de sanguie ꝛ humore ad caput adunatū ē φ fact⁹ ē q̄dā litargic⁹: ꝛ aliq̄n frenetici. aut insequūt̄ eū accidētia mala alia q̄ ledūt ipm mēbrū: vt si stomach⁹ ꝓpter neruoꝝ colligantiā quā hʒ a cerebro aggrauetur ꝛ ledatur in appetitu vel digestiua. ea rōne accidit ei singult⁹ ꝛ nausea: qđ sepe accidit vulneratis ꝛ lesis in capite. ¶ Sextadecia. q̄daʒ cephalea est salua: ꝛ nō īpedit in cura societate alicui⁹ alteri⁹ egritudis vl' accñtis vt est cephalea ꝑ se sine aliq̄ egritudīe vel accidente. aliq̄n nō est salua: ꝛ h° est q̄z in suo regimine ꝛ curatōe impedit̄ ꝑ cōitatez alteri⁹ accidētis: vt si cephalea a cā fr̄a iungat̄ cū reumatismo interiori. Cōstātin⁹ solū pōit vnā diuisionē: vl' fit a cā existente in se: vel a cā existēte in alijs membris. Gerard⁹ cremonēsis addit tres vel q̄ttuor diuisiōes. Et ꝑma ei⁹ diuisio ꝯtinuando numerū ē. ¶ Decimaseptia. q̄dā est dol'. ca. q̄ aliq̄n añcedit crisiʒ vl' ipam seq̄t̄. ali⁹ ē sine crisi. ¶ Decimaoctaua. q̄dā dolor ē a mala ꝯ̄ne cū maᵃ. ali⁹ ē sine maᵃ. ¶ Decimanona. q̄dā fit a cāis ītiorib⁹ q̄dā a cāis extiorib⁹ ¶ Uicesima q̄dā dolor fit a morbo ꝯsili. Silr ille q̄ fit a mala cōplexiōe. aliq̄n fit a morbo officiali: sic̄ ille q̄ fit ab oppilatiōe ossis colatoꝝ. Alius fit a morbo cōi. sicut ille q̄ fit a solutione ꝯtinuitatis. ali⁹ a morbo in quo oīa ista tria genera morboꝝ reperiūtur vt ab apate in naso vl' in alio laco: a quo vapores eleuati: acerbos faciūt in capite dolores. ¶ Uicesimaꝑma q̄dā dolor fit capitis a retentōe materie exre ꝯsuete. Ali⁹ a cā nouit̄ generata vel influxa. Bñard⁹ de gordonio bñ ꝛ sufficiēter venat⁹ ē dictas diuisiones: vbi ꝛ ego post eos cucurri. Et q̄uis iā in dict̄ diuisionib⁹ cause egritudinis fere sint cōprehense: tm̄ ꝓpter formā libri aliqualiter volumus cās supdictas ꝑ ordinē demonstrare. ꝛ oīa supradicta reducā ad tria genera causarū. dicamus sic.

Cause doloris capitis sunt tres in genere. quedam sunt ꝑmitiue: quedaʒ antecedentes: ꝛ quedam cōiuncte. ¶ Primitiue sūt sicut est nimius calor solis aut balneū faciens in materia dissolutionē aut resolutionē vel introducēs malā cōplexionē calidā in cere°. Silr flatio venti australis ꝑ multū tp̄s durans: iuꝯ illud ypoc. 3. āfo. austrini flat⁹ ꝛc. nimiū frig⁹ exteri⁹ cōstringēs ꝛ coartans vel malā cōplexionē in cerebro introducēs vl' frigi. ꝛ humi. materiā: ꝛ hūores in ipso vel ꝓpe ipm igrossans. Alia cā ꝑmitiua pōt eē fortis odor aliq̄ꝝ rerū aromaticarū: vt testat̄ Ga. ꝛ ꝛ ypo. 5. āph. āpho. 28. ibi: muliebria ꝛc. Dicit eñ ibi Gal'. φ aromatica faciūt ḡuitatē capitis. ꝛ hoc faciūt maxime cassialignea: costum cinamoᵐ amoᵐ ꝛ similia. Silr odor llioꝝ. ꝛ Auic. dic̄ φ aromatica fri. sunt de istis ꝛ hoc

poteris notare in nenufaris floribꝰ ⁊ similibꝰ
imo etiā odor vini in vase causabit dolorē ca
pitis ⁊ ebrietatē: vt pꝫ in nauivinis pōderata
nā si parua porta apiat̄ ⁊ aliq̄s ibi odoret ꝑ ali
qd̄ tp̄is spaciū: dolorē incurrit capit̄. Alia cā
ꝓmitiua pōt eē nimiꝰ potꝰ vini comestio vl̄ re
rū cal'aꝝ vl̄ vaporātiū ad caput: vt sunt allia:
cepe: sinapi: eruca Alia cā pt eē casus ꝑcussio:
obuiatio cū vulnere vel sine vulnere. Alia cā
pōt eē somnꝰ in meridie post cibū factꝰ. ⁊ simi
lia. Cause añtes pn̄t eē nimia repletio alicuiꝰ
4. humoꝝ in corpore existētiū nondū aliquā
malā q̄litatē in corpe habentiū: s₃ forte sūt in
ꝓpinq̄ dispositōe vt caput repleāt: vl̄ vt ī eis
aliqua mala q̄litas ītroducat̄. ¶ Alia cā añs
pōt eē nimia inanitio: vt in coitu sup̄fluo vl̄ in
nimio fluxu q̄lis fit post ꝑtū: ⁊ vt accidit post
nimiū fluxū sanguis ex vulnere. ¶ Alia cā pōt
eē v̄mes in auribꝰ vl̄ in naribꝰ vel sto°: a q̄bꝰ
fumi ad caput eleuāt̄. ¶ Alia cā pōt eē colera
ab epate ad sto^m missa q̄ aliq̄n facit vomitū:
aliq̄n cibū corrūpit. q̄ corruptio ē cā doloris
capitis: vt pꝫ ꝑ Galienū. 2. de cōplexionibꝰ ca.
10. Cause ꝯiuncte pn̄t eē vna de malis cōple-
xionibꝰ simplicibꝰ vl̄ cōposit̄ cū materia vel si
ne materia. ⁊ sic sunt. 16. spēs. ¶ Veruntn̄ s₃m
Auic. fen. 1. tertij. cano. tractatu. 2. c. 2. Mala
cōplexio huꝰ nō pōt facere dolorē nisi cōiun-
cta sit cū materia nata ad faciēdū solutiōem
ꝯtinuitat̄. ¶ Ista aūt materia ad quā iungit̄
mala ꝯ° pōt esse colerica vl̄ sanguinea vel fle
gmatica vl̄ melica. Sil'r cāe ꝯiūcte pn̄t eē va
pores vl̄ vētositates v̄mes vel apata ⁊ silia.
¶ Alie cāe pn̄t eē solutō ꝯtinuitat̄ ꝑ se. ¶ Alie
cāe ponūt̄ a G°. 4. āpho. ꝯ°. 72. ibi q̄bꝰ vrine
in fe. sic. nā grosse ventositates cū calore cito
caput ascendūt. Aliq̄n em̄ dolor ca. fit ex solo
calore vl̄ ex colera ru. ī capite vel ī sto° existe:
⁊ aliquādo ex ꝯstipatōe: ⁊ aliquādo ex grossa
ventositate.

Signa Egritudis satis ex se sunt mani
festa. Signa cāꝝ ꝓmitiuarū ex
relatiōe patiētis ⁊ assistētiū pn̄t notificari. ⁊
q̄r recepit ictū in capite: vl̄ q̄r laborauit suffla
tōe vēti austral'. vel odorauit lilia vl̄ aroma^a:
vel nimiū potauit de vinis puris: vl̄ multā ꝑ
didit sanguinis q̄ntitatē: ⁊ sic de alijs ꝑ singu
la discurrēdo. Signa causaꝝ añcedētiū habē
tur: q̄r videt̄ hō plenꝰ q̄ ad q̄ntitatē humoꝝ vl̄
q̄ ad eoꝝ nudā q̄litatē nocumētū inferētē. Si
cā sint v̄mes coḡscit̄ ꝑ siḡ q̄ dicent̄ in ca°. de
v̄mibꝰ. ⁊ q̄r tūc dolor pūgitiuꝰ ⁊ mordicatiuꝰ
in sto° ⁊ in intestinis: ⁊ forte aliq̄d de illis ꝑ
supius vel inferius ꝓiecit. Sil'r si est a co^a: hꝫ
aliq̄n vomitū: aliquādo nauseā: ⁊ saporē hꝫ in
ore frequēter amarū: ⁊ adest vt plurimū sit̄ ⁊
lingue ⁊ oris ariditas ⁊ debilitas appetitus.
Signa causarū ꝯiūctaꝝ ponūtur a G°. 5°. de
int̄. c. 17. q̄r q̄n infirmi sentiūt fortē dolorē in
capite ita ꝙ nō tollerant vocē nec sonitū nec
s̄monē alicuiꝰ rei nec splēdorē luc̄ nec motū:
s₃ amāt q̄etē in loco obscuro ⁊ aliq̄n sentiūt ac
si malleis ꝑcuterent̄: vl̄ sentiūt extēsionē vl̄ ꝑ
foratōem vsq₃ ad oculos: egri° ē in pelliculis
cer^i: vt. s₃. s. in duram^e ⁊ piam^e ⁊ neruis obtic̄
q̄ circūdant̄ in venis ⁊ coopiment̄ a cere° vel
eiꝰ pellicul' exeūtibꝰ vsq₃ ad oculos. iō ab vna
ꝯstituit̄ retina ꝓma pellicula oculi: vt ī ana^a
oculi dn̄o coopāte videbit̄ maḡ clare. Causa
ꝯiūcta ꝓducēs dolorē ē intra craneū in loc̄ ⁊
pelliculis supdictis retēta. Si cā est extra cra
neū. s. in pellicula ipm̄ cooperiente: tūc dolor
sentit̄ extra q̄si in radicibꝰ capilloꝝ: ⁊ nō ꝑtin
git ad ꝯcauitatē ⁊ fūdamētū oculoꝝ. Signa
cause ꝓuate sunt. q̄r dolor ē ꝯtinuꝰ q̄si cū mo
dica aut nulla īterpolatiōe. ⁊ si humores sint
calidi et mordicatiui: dolor ē fortissimꝰ acutꝰ
cū labore ⁊ inq̄etudine. Et si sūt frigidi: dolor
est remissus ⁊ cū pōderositate ⁊ aggrauatōe.
¶ Si a cōitate: ē interpolatꝰ. Signa sanguis
Si dolor est a sanguie: dolor sentit̄ in āterio-
ri ꝑte capit̄: ⁊ facies ē rubea ⁊ spissa ⁊ pulsus
tremulosus ⁊ plenꝰ ⁊ caliditas tactu repit̄: et
aliq̄n somniat se videre res sanguine macula
tas. ⁊ si alia ꝑticularia ꝯcurrāt: vt si tp̄s ē ver
nale: ⁊ ē ꝑsona q̄ frequēter cōedit carnes ⁊ bi
bit vinū: ⁊ sic de alijs. ⁊ cū his ē dulcedo ī ore
q̄ in ieiūo sentit̄: cal'a nocēt ⁊ fri. iuuāt. Siḡ
si dolor ca. fit a colera tūc ē multū acutꝰ pūgi
tiuꝰ ⁊ intēsus calor nimiꝰ in capite: maxime
circa nares sentitur siccitas adest in ore ⁊ lin
gua ⁊ naribꝰ vigilie. ⁊ dolor maḡ tēdit ad dex
terā capit̄. hō siccus macilentꝰ color faciei ci-
trinꝰ amaritudo aliq̄n in ore. Et si alia ꝑticu
laria ꝯueniāt vt ē tp̄s estatis ⁊ etas iuuenilis
⁊ regimē calidum ⁊ siccū. ⁊ sic de alijs parti-
cularibus: tūc certius est signū pulsus velox
vrina citrina. Signa flegmatis sunt grauedo
in toto corpe dolor lentus sine inflāmatione
⁊ siti: somnolētia adest: superfluitates per na-
res ⁊ per palatuꝫ eijciūtur: ⁊ multiplicant̄ in
eis ⁊ corrūpunt̄: facies alba vel pallida siue
tumida: inest lippitudo ī oculis: ⁊ insipiditas
in ore. Signa melancolie dolor est grauatiuꝰ
paruus calor in capite ⁊ in facie sentit̄: ⁊ do-
lor magis declinat ad sinistrā partem: vigilie

assunt īsomnia non vera qñ ꝯstingit eos dor
mire: ⁊ assunt tristicia ⁊ sollicitudo: color faci
ei croceus ⁊ liuidus: ⁊ oris acetositas aliqñ. ⁊
⁊ si alia particularia cōueniant ꝯ° etas senec
ctus vltima tp̄s autumnale: ⁊ similia. Signa
Mala cōplexio sine materia sic cognoscitur.
p̄mo patiēs est talis cōplexionis sicut videt̄
ꝙ sit dolor capitis ⁊ patiēs cholericꝰ sentitur
dolor pungitiuꝰ ⁊ mordicatiuꝰ: ⁊ pōderositas
vel grauitas non sequūt̄: ⁊ adest siccitas ī nari
bus ⁊ carūculis ⁊ leuitas ⁊ est complexio cali
da: adest caliditas in tactu: ⁊ infirmus sentit
caliditatē in capite: ⁊ adest rubedo oculoꝝ: et
cum hoc adiuuat̄ a frig. Qñ mala ꝯ° fri. sine
materia est in cā: nō adest mordicatio caloris
nec inflāmatio: ⁊ dolor est remissus sine pōde
rositate ⁊ aggrauatōe in capite cū malicia co
gitationū. Siccitas sine materia cognoscit̄:
qr euacuatiōes sup̄flue p̄cesserūt aut cause de
siccātes: vt sunt sup̄flue vigilie: sup̄fluꝰ labor:
aut coitus: aut angustia. Mala aūt ꝯ° humi
da nō sentit p se dolorē nisi adiūgatur ei ma
teria fri. vel humi. Et generale signū est ꝙ in
materia flegmatica siue melācholica nō faci
unt ita vehementissimū dolorē sicut in mate
ria cholerica vel sanguīca. Silr̄ cephalea vel
galea seu cephalargia vel soda s̄m arabes vix
generantur a sanguīe: intelligo ꝓut est egri
tudo cronica ꝯsuetudinaria paroxismalis: s̄ po
tius sunt ab humoribus grossis flegmaticis:
vl̄ melancholicis.

Judicia in dolore capitis primus natura
lium magistrorum dicit: q̄bus in feb. vrine cō
turbate sunt velut subiugalium his capitis
dolores aut adsunt aut aderunt. quarto Am
phorismoꝝ. amphoris. 71. semper dolorem ca
pitis vrina turbulenta solet antecedere: aut
subsequi. Et etiam s̄m Galienum in cōmen
to: vrina conturbata velut subiugaliū signat
conturbationem in humoribus vl̄ indigestio
nem ciborum. quia ex istis eleuantur fumi in
eo dolorem causantes. ¶ Scd̄o vrina alba in
feb. acutis veniēs sine alleuiatōe patiētis pri
mo dolorē capitis: ⁊ si nō succurratur: frene
sim signat: qr tūc materia cholica ascēdit ad
caput. Unde ypoc. Quibꝰ vrine limpide aut
albe: malū maxime ꝯo si in freneticꝭ appareāt
4. ampho. ampho. 73. causa reddit̄ in cōmen
to. ¶ Tertio dolor ca. intolerabilis ⁊ somnuz
auferens ⁊ sine interpolatōe mortalis ē: si in
fe. supueniat vel cū eis incipiat. ¶ Quarto iu
dicamꝰ sic. Qñ in dolore capitis cū feb. appli
cantur remedia cōpetentia: ⁊ dolor nō cessat̄
īmo ꝯtinue augmētatur ⁊ fit ꝯtinuꝰ: maluz si
gnū est ⁊ quasi mortale vt plurimū: ⁊ qñ est si
ne feb. pditionē oculi vel alienationē signat.
¶ Quīto ca. dol. antiquus ex frigidis humori
bus q̄ dr̄ galea vel cephalea difficilis ē cura
tionis maxime senibꝰ: interdū tñ remedijs cō
petētibꝰ meliorātur. ¶ Sexto qñ cū dolore ca
pitis venit spasmꝰ aut apostema circa oculos
vel in capite vel circa ipm̄ vel inflatio oculoꝝ
vel subuersio ipsoꝝ: mortale ē. ¶ Septio iudi
cat ypo. ꝙ nimia insufflatio vēti australis fa
cit dolorē capitis. 3. amphoris. ampho. 6°. ibi.
austrini flatus grauant auditꝰ. Et est cā dissolu
tio q̄ fit a vēto calido vel humido in hūidita
tibus capitis ⁊ corporis. ¶ Octauo caput do
lenti ⁊ circūdolenti sanies autez sanguis aut
aqua defluens per nares: aut per aures: aut
per os soluit egritudinem. 60. amphorismorū
amphoris. 27. Et Galienꝰ in cōmento intelli
git si dolor sit ex apostemate vel humore: non
aūt ex vētositate. ¶ Nono sic iudicamꝰ. q̄ post
somnū dolorē in capite ⁊ grauitatē patiūtur: co
rū corpa malis sunt repleta humoribꝰ. Nam
q̄ corporibus malis hūoribus plenis dormiūt:
grauiter patitur eoꝝ cerebrū. 4. ampho. cōmen
to. 66°. ibi. in febri. ex somno ⁊c. ¶ Decimo qui
buscūq sanis dolores repēte sunt in capite ⁊
ꝯtinuo sine voce fiūt: ⁊ stertūt in septē diebus
pereūt si nō eos febris accipiat. 6. amphoris.
ampho. 51. intelligit̄ de appoplexia. ¶ Unde
cimo q̄buscūq spantilon. id est ꝯfusionē cere
cum apostemate īmoderato ⁊ capitis dolore
patiūtur ī tribus diebus pereunt: si vero hos
effugiūt: sani sunt. 7. amphoris. cōmento. 51.
¶ Duodecimo habens cerebrum debile nisi ei
cito succurrat̄ si dolorem capitis patiatur ⁊
ipse malo regimine vtatur: cito ad galeam vl̄
dolorez malleatiuū deuenit. Sentētia ē Gal.
3. de inte. ca. 7. ¶ Tredecimo iudicat̄ s̄m Auic
dolor capitis remanēs post febris dimissionē
signat nature defectum in purgando materi
am: que faciebat feb. ita ꝙ nō expellit eaz per
fecte p fluxū sanguinis nariū aut alio modo.
iam ꝓnosticatur ꝙ cadet in subeth aut in ma
niaz. Et sic s̄m diuersitatē cause iudica eis fo
re succurrendū: cum dieta tamē decēti ⁊ ꝓpor
tionata euacuatōe. ¶ Decimoquarto dolor ca
pitis ex vulnere durā ⁊ piāmatrem penetran
te: vel substantiā cerebri attingēte mortale ē
Sed si fit ex continuitatis cranei solutōe: bo
no ⁊ sapienti medico curabilis iudicat̄. ¶ De
cimoquinto quecūq passiones cōtinue in ca

pite sunt a puata capitis malicia oriunt̄. que vero non a causis exterio ab⁹ interpolate: aut ab alijs mēbris eis cōmunicant̄ Arnoldus in suis amphorismis. ¶ Decimosexto. Grauissima cephalea potissime in repletis vicinam significat apoplexiam Arnoldus ibidem.

Cura Doloris capitis ante curā particularem: aliqui canones sunt p̄mittēdi generales: vt intētiones curatiue prius in mente phisici collocent̄: q̄3 ad opus exterius procedat. ¶ Primus in dolore capitis materiali artificiale est cū3 clisteribus et farmacijs illas materias inferius ꝓuocare. Nā ventris solutio materiā ab omnib⁹ mēbris capitis adducit. 13. de ingenio. c. 6. ¶ Secūdus. Inter repletionē ꝛ somnū ne caput fumis grossis impleatur mora sufficiens est interponēda: q2 q̄ post cibum ilico dormiūt: grauationē in capite patiuntur. 4. amphorismoꝝ. cōmento. 67. ¶ Tertius: quādo dolor capitis est ab aliqua malarū complexionū sine materia sola alteratio cum cōtrarijs sufficit pro cura: ꝛ cū hoc intenso dolori debem⁹ subuenire. ¶ Quartus canon. Posteriora capitis dolentia in fronte recta vena inscisa iuuat. 5. amphorismoꝝ. amphoris. 67. ¶ Quintus canō est. Galieni in cōmēto. Si ergo dolor in latitudine fuerit a dextra in sinistram: ꝛ a sinistra in dextraꝫ: innuit fieri euacuationē. Sic nos autem sanauimus multos. Hec ille. Istud autem fiendum est ꝑ attractionem materie ad aliquā partē seu diuersam partem ꝑpter euacuatiōem cause antecedentis. ¶ Sextus canon. In dolore capitis ex materia sanguinea vel humore cuꝫ sanguine peccante: vel in dolore pulsatiuo a flebothomia prius est incipiendum. Iste est Galieni ꝛ omnium p̄cipue Ebemesue in p̄ncipio sue practice. ¶ Septimus est. Si sine sanguinis vicio vel multitudine sed alterius humoris quātitate vel qualitate peccātis dolor capitis fuerit: ille prius digerendus: postea expellendus: nisi magnam inquietudinem afferret. Nam tunc digestionem non expectādo celeriter expellatur: sicut diximus in cephalea cum febre vel sine febre. ¶ Octauus. Si reuma affuerit: fomentationes ꝛ lotiones capitis ꝛ pedum sunt dimittende: ne dissolutiones faciendo ꝛ reuma augendo dolorem capitis efficiant fortiorem: maxime ante materie antecedentis perfectam purgationem. ¶ Nonus. In nullo dolore capitis simplicia narcotica: vt est opium mandragora iusquiamus: nisi in desperatione sunt apponenda: vel ministranda: ꝛ quando materia est furiosa. ¶ Si vero cum istis propria correctiua administrantur debite in fortibus dolorib⁹ p̄nt apponi: ꝛ q̄n expedit administrari. ¶ Decimo: quando ex crapula vel ebrietate dolor accidit capitis: illi fumi reprimendi sunt: ꝛ ideo vomitus et somnus longus et assumptio alicuius quātitatis succi: caulis: et absintij et epythimatio cum folijs caulium: et positio testiculorꝫ in aqua frigida ꝛ aceto: ꝛ potus aque frigide ꝛ esus fructuum maxime stipticorum. hec omnia vel maior pars valent pro salute. ¶ Undecimus: q̄uis in p̄ncipio doloris ex apostemate in pelliculis cerebri: quod scitur per cōtinuum dolorem intensissimum ꝛ melleationem ꝛ saltum competant repercussiua posterius tamen in augmento ꝛ declinatione vtendum est dissolutiuis: resolutiuis: ꝛ nunq̄3 maturatiuis: ne forte materia in saniem cōuersa cerebrum vel eius pelliculas putrefaciendo mortem inducat. ¶ Duodecimus cum stomachus sequatur caput in suis doloribus ꝛ passionib⁹ ꝛ caput stomachum alternatim. vt in. 3. de interio. caplo septimo scribitur. Utile est vtrunq̄3 simul procurare: ꝛ exquisite membrū causam afferens ꝛ nocumentum curare ꝛ confortare. ¶ Tertiusdecimus. In dolore capitis ex repletione vel causa frigida paucitas cibi et potus: maxime vini ꝛ multitudo somni iuuat. Uerūtamen in causa calida paucitas cibi nocet: ꝛ auget doloreꝫ. Auicēna in p̄ma tertij capitulo de regimīe vniuersali sode. ¶ Quartusdecimus. Si in dolore capitis totius corporis cognoscitur esse repletio: totum corpus propter antecedentem materiam prius flebothomia aut farmacia est purganduꝫ. Cognita autem celerius capitis repletione ad coniunctā materiam cum nasalibus ꝛ sternutationibus vel nasi flebothomia ꝛ alijs caputpurgijs reumatis debemus: vt canonice expellatur: ꝛ cerebrum confortetur. ¶ Quintusdecim⁹. In dolore a cā calida ēplastra ꝛ epythimata frigida q̄ ad dolorem mitigandum: ꝛ ad malam cōplexionem remouendam apponuntur: nō diu debent super ipsum remanere ne ꝑpter accidēta lem calorem longo temporis spacio acquisitam magis q̄3 iuuamentū afferat nocumentū ¶ Sextusdecim⁹. in dolore capitis q̄ fit in femoralibus vsus epythimatū frigidorū et repercussiuoꝝ sine poni perfecta purgatione nō permittendo vapores exalari ipsuꝫ auget manifeste. Sed acceptio aceti: ꝛ aque: ꝛ olei ros. ꝛ olei viol. per nares: ꝛ frequens eorum olfa

ctus et nenufaris. et viol. et psilium violētiam eius cedat. ¶ Decimusseptimus. Si dolor capitis fiat propter vapores a toto corpore: vel ab aliquo membro ad caput ascendentes: retractio eorum ad oppositum cum clisteribus et pedum fricatione et materie euacuatione: et iam receptorum resolutio iuuat manifeste. ¶ Decimusoctauus. Quando a multitudine in toto corpore vel in aliquo membro: vel in ipso capite existente fit capitis dolor: perfecta illius euacuatio cum paucis alteratiuis sanat illud. ¶ Decimusnonus est Arnoldi de villa noua in amphorismis curatis ab omnibus vaporosis: et maxime generātibus grossum fumum conuenit cephalargicos abstinere. ¶ Uicesimus est eiusdem in eodem loco. Pillule capitales debent aromatibus abundare. ¶ Uicesimusprimus est eiusdem in eodem loco. Uehementia resoluentia non conuenit capiti applicari sine stipticorum commixtione. ¶ His visis et canonibus vniuersalibus obseruatis.

Cura particularis est hec. Primo dicamus de dolore capitis qui est ab aliquo humore. ¶ A sanguine vero si fiat dolor capitis quod cognoscitur per signa superius dicta. Primo fiat flebotomia de cephalica ab illa parte in qua est dolor fm Rab. nono Almasoris capl'o primo. Deinde oleum rosa. et aqua rosa. et modicum aceti propter penetrationem et confortationē et alterationem in simul fortiter agitentur: et panni linei in eis infusi commissure: et parti dolenti capitis applicentur et continuentur. Et si post talem cōtinuationem dolor non remoueatur: fiat sic. ¶ R. fe. maluauisci et malue ana. ℥. ij. conquassentur: et temperentur in aceto: et post extēdatur in pannis aceto et aqua rosa. madidis: et cōmissure vel parti dolenti applicentur. Uel sic. ¶ R. choriandri preparati. ℥. iij. cōquasset et cum albumine oui capiti dolenti applicet. Uel sic. Semen psilij et semen rosa. cum albumine oui et oleo rosa. agitentur post conquassationem: et vt supra dictum est: applicetur. Si autem non potest fieri flebothomia propt discōuenientiam particularium: vt quia senex vel quia consuetudinem flebothomandi non habet: credendo consilio Auicenne et Cōstantini. fiat scarificatio primo in tibijs. scilicet vtriusque cruris vno palmo supra calcaneum: et postea ventosatio. Uel si post flebothomiam cephalice et positionem ventosarū adhuc apparet sanguinis plenitudo: vt si vene rubee in oculis apparent: et rubedo faciei cum grauitate: et dolor inter duos oculos vel in radicibus eorum: tunc flebothomia iteretur de venis que sunt intus nares et extra: et de vena que est in fronte. Si dolor est erga partem posteriorem: iuxta tenorem. 4. cano. Auicenna dicit quod flebothomia huiusmodi vene plurimum egritudines capitis extirpat. Iste autem flebothomie iterande sunt propterea: quia aliquādo fit vna flebothomia et aliquādo due et adhuc videtur sanguis abundare: qui sic si non euacuaretur: continuata causa effectus totaliter non aufertur. Et nō erit sine doctrina si post de vena epatis vel totius corporis sanguis extrahatur. Nam flebothomie vl' farmacie in illis que indigent celebrate vires corporis non consumūt. Utique si qualia oportet purgari: purgentur: et confert: et bene fecerunt. primo amphorismorum. Ego hoc frequēter expertus sum: quia natura dum deonerata est a sarcina ipam grauante fortior efficitur. Et si amplius videtur sanguis abundare et dolor continuatur: ponant ventosas inter spatulas et collum: credendo consilio Artesageri. Et si est necesse: flebothomia de sophena est celebranda. ¶ Si vero aliqua portio cholere videt abundare: liniatur venter et ylia: cum appropriatis: et foris eijciatur. Rab. autem dicit: quod venter soluatur cum mirabola. citrinis et prunis tamarindo. et zucca. albissima. Semper ergo venter teneatur laxus: quia maxima pars cure in omnibus capitis doloribus existit. Post ista res frigide capite raso mixte cum confortatiuis superponātur. Et iste non debent esse nimis humide: sed sint aliqualiter stiptice et repercussiue. Et fm hoc est bonus succus plantagis foliorum mespili et cithonij et fructuum ipsorum. Et muscilago psilij cum aceto: et succus virge: et burse pastoris. Et ista vt ait Ypocc. stringūt et cōfortant caput: et materiam repercutiunt. ¶ Dieta istorum est: quod caueatur ab omnibus vaporosis vt sunt allia: cepe: sinapis nasturcium: raphanus: nuces: pinee eruca. Et comedat cibos frigidos: ex quibus sanguis frigidus generet. Et ideo valet hordeatū lactuce portulace: marie cocte. et vtat paruis pullis bullitis cum agresta. Et vtat lēticulis fractis gnat. Et pots aquā hordei. Et vtat succo ros et viol. et alia remedia q̄ dicem' p' qū trac. de dolor capitis et mala cōplone cal'a sine ma[a]: et

vtat̄ parū de sorbis et nespulis in suo tpe: vt venter iuxta posse semꝑ laxus teneatur.

A cholera aūt rubea si dolor affuerit fiat clistere lenitiuū in primis. ℞. q̄nqȝ herbarū cōiuȝ añ. ℳ. j. canta bri. p. j. fiat decoctio: cui addat̄ cassie munde. ℥. j. ꝛ ß. electu¹. de succo ro. ℥. ß. olei viol. ℥. ij. salis cōis. ʒ. ij. ℞. clistere: ꝛ iteret̄ bis vel ter. De inde pōt fieri plus laxatiuū addēdo de yera pigra aut bn̄dicta. Deīde purget̄ cho. cū decoctione prunoꝝ ꝛ viol. in q̄ dissoluant̄ manne granate ꝛ cassief. añ. ʒ. vij. Et si febris nō affuerit: pōt colera rubea purgari cū mirabol. citri. Uel fiat talis medicina. ℞. prunorū damasce. numero. x. vuarū passaꝝ mūd. ab arill' ʒ. xx. floꝝ boraginis viol. ꝛ buglosse fumiterre añ. ℥. ß. decoctio fiat: in q̄ tēpent̄ cortices mirabol. citrin̄. p q̄nqȝ horas. ℥. ß. Postea fricent̄ ꝛ colent̄ ꝛ collature addat̄ cassief. passate p sedaciū. ℥. ß. ꝛ ministret̄ de mäe. Et si vis aliqual'r ipam acuere addant̄ diagredij ǧ. vij mastic. ǧ. v. Subducēdus est ǧ vēter aliqñ cū clisteri: aliqñ cū colatura. Nā solutio ventris materiā ab oībus mēbris corꝑis expellit. 13. de ingenio. ca. vij. Attende hic ꝙ in isto casu qñ materia est multū calida ꝛ quasi furiosa: nō debemus expectare digestionē: quoniam forte ante digestionē eger moreret̄: cū mēbrū quod ledit̄ sit p̄ncipale aut multuȝ sensibile. Et ideo antiqui nō ponebant digestiua. iuxta illud Hypo. i. amph. Digesta medicari et mouere nō cruda nisi multū expediat: sed in isto casu multū videt̄ euacuatio expedire. Si tñ post vnā euacuationē vel clisteria si illa materia dat inducias: ꝛ nō tm̄ affligit patientē: potest digerere ꝛ igrossare illā materiā cū sirº viol. rob. bor. nenufaris: vel cum sirupo acetoso: vel cū aqua lupuli ꝛ aqua hordei. ꝛ iteꝝ purga ꝑut supius dictū est. Sup autē caput rasum ponant̄ epytimata frigida ꝛ humida: sicut succus portulace vel oleū viol. succ⁹ cucur. ꝛ vnguenta. ꝛ epytimet̄ capitis anterior pars cū hoc vnguēto quod est refrigeratiuuȝ ꝛ ꝯfortatiuū capitis. ℂ ℞. vnguēti populeō ℔. ß. ro. ru. sand. al. ꝛ ru. floꝝ nenufaris siccorū añ. ʒ. ij. sem. psilij papa. al. añ. ʒ. j. et ß. incorporent̄: ꝛ fiat inūctio ꝛ epythima. ℂ Si autē nō potest dormire: vnge frontē ꝛ locū dolētē cū oleo de nenufaris ꝛ oleo de papauere: qb⁹ paruȝ opij misceatur. Et si per ista nen cessat dolor capitis: iterū purget̄. Et si aliqual'r videtur ibi sanguis abūdare cū cho³ mixt⁹ vel repl'o: dignū est vt fiat flebotomia de cephalica: ꝛ vtatur medicinis supradictis. Dicit eniȝ Constā. in pāteg¹. ꝛ ysaac in viatico. ꝙ medicine que valent dolori capitis ex sanguine. valēt etiā illi: qui ex cho³: ꝛ que valēt dolori flegmatico: valēt ꝛ melācholico. Aliō remedium viatici p⁹ purgationē vltimaȝ. ℂ ℞. viol. rob. melli¹. añ. ℥. ij. hordei excorti¹. ℔. ij. et si ñ potest dormire: addant̄ sumitatū papa. ℳ. j vel saltē se. eius. ℥. ij. fiat fomenta. dico aūt h̄ esse fiendū in fine egritudinis vel in declinatione. nō aūt in p̄ncipio vel in augmento: ad resoluendū residuū ma^e. ℂ Aliud remedium Diasco. ℞. opij. ℈. ß. dissoluat̄ in oleo rob. vnge frontē ꝛ timpora: ꝛ sanabit dolor capit̄ ex caliditate: q2 patiēs dormiet. ℂ Aliud remediū. oleū rob. ꝛ viol. agitēt̄ cū lacte mulieris et frequēter narib⁹ imittat̄: ꝛ frons et tipora frequēter pungant̄. ꝛ fient remedia q̄ dicent̄ qñ dolor capitis est a mala calida sine materia. Nos q̄ȝ m'ltotiēs ꝑbauim⁹ solonē vētris cū thamarinō. nō habes ad h̄ medicinā parē in additōibus. Rab. Et valet in h̄ casu aliqñ mādragora ꝛ oleū iusqami: si narib⁹ ꝛ aurib⁹ instillet̄ in ꝑua q̄titate. Et alie medicine fri^e freq̄nt̄ dicēde in isto casu bñ valēt. ℂ Et valȝ vnguētū rob. mixtū cū populeō ꝛ silia. Dieta istoꝝ sit: ꝙ comedāt cibos frigidos ꝛ hūidos in ꝑua q̄titate. ꝛ caueāt a vaporosis ꝛ a vino ꝛ cōedāt hordeatū auenatū ꝛ caueāt a repl'oe et comedāt lactucas portulacas poma pira ꝛ puos pullos cū agresta ꝛ paruos pisces.

A flegmate q̄dē si adest capitis dolor. p̄º digerat̄ materia cū oximell' diuretico: in q̄ hysop⁹ sticad. saltē in clarificatōe ponant̄. vel cū oximelle sqlliitico vel cū sirº de ysopo. vel cū sirº de sticad. Deinde purget̄ cū pillularū cochiarū. ʒ. ij. vel magis vel min⁹ ꝓm egri fortitudinē. vl' purgetur cū bolo quod fit ex puluere: qō fit ex dyaturbit. ʒ. j. diacartami. ʒ. iij. et. ß. vel purget̄ cū his pill'is. ℞. aloes cicotrini agarici et turbit. añ. ʒ. ij. pulpe colloq̄ntide. ℈. j. folioꝝ absinthij folioꝝ mēte mastic. ʒʒ¹. ciamo¹. bdellij añ. ℈. j. sticad arab. ʒ. ꝓm. esule. ℈. j. fiat massa pill'arū: dent̄. ʒ. ij. vel magis vel min⁹. Si ꝯo pill'as cape nequeūt fiat talis decoctio ꝑ iuuenib⁹ ordinata. ℞. polipodij q̄rc̄ recent. ℥. j passe mūdate ab arillis liquiric rase añ. ℥. ß. fricent̄ fortiter: ꝛ in aurora post colaturā ministret̄. Et si est homo robustus addatur pulu is diaturbit. ʒ. j. agarici. ℈. j. Et post ista vngat̄ caput ꝛ ꝯmissura cū oleis calidis: vt oleū castorei ꝛ oleum de lilio: ꝛ ꝓuocet̄ sternutatio

cū zinzi ⁊ pipe: ⁊ fiat frequenť saccellatio cū millio ⁊ sale ⁊ fiat iste sacculus. ℞. bethonice sansuci saluie sticadꝯ arab. ⁊ citri. flor camo. ⁊ mellilo' an. ℥. j. cō quassenť: ⁊ fiāt sacculi vl' capelli vel cucufe calefacte sup tegulā vino rorate ⁊ capiti raso applicenť. Et breuiť fiāt reme q̄ dicenť in cura doloris capit̄ a mala cōplexiōe frigi sine ma. Et sic factuʒ est caput purgeť frequenter cū pillul' ⁊ cochys ⁊ pill'is sine quibꝯ esse nolo ⁊ similibꝯ.

Amilia si fiat do. capitis digerať materia cū sirupo de sticadꝯ: ⁊ cū oximelle squillitico: in quo ponanť scolopēdria sansucꝯ cappares ⁊ cortex tamarisci. deinde purgeť cū pill'is de. 5. gñibꝯ mirabol'. vel purgeť cū istis. ℞. mirab. indor bellericor ⁊ emblicor an. ℥. ß. aloes aga' sene epithimi an. ʒ. ij. ⁊ ß. pulpe colloq̄ntide anisi mastiq̄ an. ʒ. ß. sticados sansuq̄ an. ℈. j. ezule. ℈. ß. fiat massa. ⁊ detur. ʒ. j. ⁊ ß. saluo iure de magꝭ vel de minꝯ vl' digeratur ⁊ purgetur mel'icꝯ humor: put dicetur ī caº de mel'ia. Ista etiā colatura purgat melīam. ¶ ℞. flor viol'. borag̃ buglosse ⁊ folliculor sene epithimi passꝭ mūde ab arillis sticadꝯ arab. an. ℥. ß. fiat decoctio in sero caprino ⁊ in colatura tēperētur mirabol' indi. emblici an. ʒ. iij. tēperētur p. 12. horas: ⁊ fricetur ⁊ coletur: ⁊ colatura detur ī aurora. Caput aūt rasuʒ vngatur cū oleo camo. in q̄ dissoluatur parū castorei: ⁊ supponātur freqūter sup ipm folia pitare ⁊ folia boragis. ⁊ abrothani: ⁊ similes herbe torrefacte in testa sine q̄cunq̄ liquore vl' cū puo oleo camo. ¶ Posito ḡ q̄ dolor capitis sit a cā frig materiali. qđ cognoscitur p dol'. remissuʒ nō intensuʒ nec melleatiuū: ⁊ qr est in antiq̄s: ⁊ vocatur ppie cephalea ⁊ est in pnciº purgetur cū pillis cochys: q̄rū receptā pōit Rab. in hac forma. ℞. pulueris pigº. ʒ. x. colloq̄ntide. ʒ. iij. ⁊. ℈. j. scamōe. ʒ. ij. ⁊ ß. sticadꝯ. turbit an. ʒ. v. fiāt pille ex his: et decia ps detur p vna dosi. Post purgationeʒ isūdatur capiti oleū sambucinū ⁊ oleū de gēcemi: de q̄ facit mētionē Auic. i caº. de apostematibꝯ epatꝭ i tertio: ⁊ oleū de been: ⁊ in naribꝯ isuffletur muscꝯ: ⁊ odoret algaliā ⁊ pomū ambre: ⁊ teneatur i bona dieta cauēdo ab oibus gñantibꝯ flegma ⁊ melācholiā. ⁊ post prādiū ⁊ cenā sumat vnū coclear plenū de coriādro pparato aut nō pparato confecto aut nō cfecto: ⁊ aliq̄n tantūdē de carui bullito i aceto ⁊ exsiccato. Si vo ppt ista egritudo nō recedit: csidera: si idiget flebothomia de cephalica. Deīde. ℞. euforbij castorei an. ʒ. j. dissoluatur i oleo costino: ⁊ imittatur i nares ⁊ aures: etiā ⁊. locꝯ dolēs vngatur. Scđo cubebe puluerizate ⁊ aq̄ rosꝭ aspse ⁊ pti capit̄ dolenti supposite in paruo sacculo pficit cephaele frigide. Auēzoar in pn. pctice sue dicit. q̄ gariophil' puluerizati ⁊ suppositi in cōmissura capit̄ multū valet. Idē pōt fieri de sambuco ⁊ bethonica ⁊ de floribus anthos ⁊ camomille. Deinde si dolor amplꝯ nō recedēs pseuerat: fiat hoc empl'm Rasis. ℞. euforbij castorei sinapis rute marrubij an. ʒ. iij. vel magis vl' minus. puluerisenť. ex q̄ puluere fiāt trocisci cū bono ⁊ odorifero vino pōderātes auros duos ⁊ post vnū dissoluať in vino vel oleo costino vel camomillino: ⁊ dolor remouebiť: si frons ⁊ locus dolēs emplastreť. Et est ista medicia calida ⁊ fortis: qr fere maior ps attigit vsq̄ ad. 4. gradū caliditatis. Sed qr forti morbo fortis medicina ē adhibēda. inq̄t Ga. 4. aph. cōmēto. 16. iō hec ponunť post ista vltia. post octo dies eger ducať in balneū stōacho ieiuno. ⁊ exeūti a balneo deť. ʒ. j. auree alexādrine q̄ in isto casu hʒ pprietatē a medicinis vl' a virtutibus medicinarū acq̄sitā: vl' vtať thiriaca vel metridato. Et si balneum nō pōt intrare fiat in capite fomētatio ex decoctōe camo. et sansuci ⁊ sticadꝯ. sizimbrij abrotani. oīa ista et empl'a debēt in dolore capit̄ ex cā frigida applicari actu calida: sicut ī calida actu frigida applicanť. Et csulo: oībꝯ egritudinibꝯ marie doloribꝯ capitis eē succurrēdū a pncipio. al's pedetētim ⁊ successiue cōfirmanť: ⁊ consuetudinarie efficiunť: cpuis aliquādo interpollēt nisi a pncipio cum dieta vel medicinis radicitus euellatur: vt apparet.

A mala cōplone calida sine materia si fuerit dolor capitis: ⁊ eiꝯ cōplo fuerit calida cuiꝯ signa sunt: qr talis videť eē cōplo patiētis: ⁊ cū hꝯ sentiť caliditas in capite: ⁊ adest siccitas in ore ⁊ in carūculis narū cū siti ⁊ inflāmatōe ⁊ rubedine oculorum sine grauedine. Et cum hoc iuuatur a frigidis.

¶ Tūc sola alteratio sufficiat. tūc misce oleū ros. cū succo sempuiue ⁊ vmicularis ⁊ solatri ⁊ lētiginis atq̄ cū pauco aceto: ⁊ inūgať caput: ⁊ cū eisdē epithimeť. Deinde oleū ros. vl' viol'. vel nenufarinū cū lacte mulieris naribꝯ frequēť instilleť. Sil'r oleū ros. ⁊ viol'. ⁊ parū olei mādragore ⁊ papaueris cū aceto mixtis frōti ⁊ tēporibꝯ applicenť. Deinde fumitatuʒ vitis folior saliq̄ recētiū viol'. ros. nenufaris se. papa. lactucis portulacis vmbilici veneris an. ℥. ij. olei viol'. ros. an. lb'. ß. vini acris. ℥. iij.

coquanť ꝛ colenť: ꝛ caput vngatur ꝛ epythimeť. Et multū valet in remotōe doloris a cā calida oleū papaueris multū ē vtile. Si ista nō pñt valere: tūc malū signū est. Et tunc appōatur aliquid de nacorticis mixtis cū istis. Et omnia sint actualr̄ frigida in loc̄ frigidis ifrigiᵃ: vt i niue vl̄ puteis. ꝛ h̄ ȝ itētōez Rab. et Auic. Et de istis aliqua trahanť p nares: ꝛ fiat quasi caputpurgiū cū lacte femine ꝛ oľo viol. quia nihil his magis iuuat ẜm Auicen. Emplm̄ Daly. ℭ ℞. roſ. ru. floꝝ viol. nenufaris ſe. malue farine hordei añ. ℥. iij. ſanda. al. et ru. ſe. papaueris ꝛ corticis capſule eius ſe. lactuce añ. ℥. ij. mellıloti ad reprimendum frigus aliarum rerū. ℥. ij. et ß. fiat puluis. ꝛ incorporeť cū oleo roſ. ꝛ ſucco lactucis ꝛ aceto et capiti apponanť. ℭ Aliud ẜm idem. ℞. corticis papaueris ſe. maluauiſci alfite añ. ℥. iiij. corticis radicis mādrag. ſe. iuſqami.. añ. ℥. iij ſe. lactuce opij añ. ʒ. ß. teranť. ꝛ tempenť cuȝ aceto: ꝛ capiti raſo applicenť. Farina hordei farina pſilij cū ſucco v̄ge paſtoris ꝛ lactuc̄ ꝛ portulace valet in cā caľa. Et qñ ꝛ quotiēſcū q̄ iſta empľa caluerint debēt imutari: et alia debēt apponi ẜm Daly. A mala cplōne frigida ſine maᵃ ſi dolor capit̄ fuerit. fiat pº ſaccelatio cū millio ꝛ ſale. ꝛ panico torrefactis: vl̄ cū pānis calidis vl̄ fiat emplʒ de ſinapi ꝛ ruta ꝛ de gūmi rute. Emplʒ ex cinere diſtēpato cum aceto eſt expertū ẜm Auicē. ſi ſup caput raſuȝ apponať. Comeſtio allioꝝ ẜm Auicen. eſt ex eis que cōferūt dolori capitis ex frigiditate ſine materia. Idē dicit d̄ vino odorifero ſbtili. ſi bibať cū ſe. apij feniculi baucie ꝛ cimini ꝛ petro ꝛ dauci ꝛ ſiliū que ſcribunť in cura de ſoda frigᵃ ſine materia. Et fiāt ēbrocatōes et epythimata ex rebꝰ calidis naturalr̄ ꝛ actu calida apponanť. Et fiāt remedia dicta. qñ ē ex flegmate fiat fomētatō talis. ℭ ℞. mellilo camo. ſanſuci ſaturegie añ. ℥. iiij. arthiſie calami origaᵃ añ. ℥. ij. fiat decoctio in aqua cū qua ſpōgia infuſa caput fomēteť. ꝛ dicte decoctionis p nares recipiāt olfactionē: ꝛ poſt exſiccationē cū pannis calidis caput vngať cū oleo de lilio ꝛ baccarū lauri. deinde cooperiatur ꝛ ſtet p totam noctē in iſto caſu valet marciatio ꝛ dyaltea. ℭ ℞. ſeminis rute agreſtis ſticados arabi. ꝛ citri. cētauree maioris ꝛ minoris oīm añ. ℨ. j. caſtorei. ℨ. ß. camo. coquantur oleo. ꝛ capiti raſo fiat emplm̄. Fruſtū pulmonis veruecis bene torrefactū alʼs calefactū in aqua de duabus decoctionibꝰ ſupradictis: et immediate capiti ſupponať: iuuat calefaciendo ꝛ reſoluēdo: poſt ponať in balneō aq̄ calide: ꝛ torrefiat maiorana vel bethonica vl̄ roſmarinū pulegium vel baſilicon ꝛ cetera aromatica calida. ℭ A calore ſolis vel vēti ſi fiat dolor capitis: cognoſcič ex iudicio patientis. ſcȝ quia fuit ꝛ laborauit in aere vel in ſole calido: ꝛ ſufflante vento auſtrali vel meridiōali vt aliqñ accidit in eſtate ꝛ in diebꝰ canicularibus. ℭ Curať ſic. capiti raſo apponať oleū roſ. vel viol. cū aceto agitatis ꝛ infrigidatis in quibus pāni linei capiti ꝛ loco dolenti apponanť. Similr̄ poteſt fieri de ſuccis herbaꝝ frigidarū: vt morelle ſempuiue vermicularis lactuce ꝛ portulace: et vȝ oleū de papauere ꝛ nenufaris: ꝛ ſtent i domo frigidi aeris: ꝛ fiāt embrocatōes ꝛ epythimata ex rebus frigidis naturalr̄ vel in niue ꝛ puteo infrigidat. Iſti ꝛ alij cephalargici caueāt a vocibꝰ magnis ꝛ a multis cogitationibꝰ ꝛ magna luce: ꝛ dormiant: ꝛ comedāt cibaria electa ꝛ facilis digeſtionis. caueāt repletionē ꝛ cibaria fumoſa. Et conſidera. ſi forte fuerit aliqua corpis repletio ꝛ capitis: euacueť ſicut dictū eſt ſupꝰ ẜm cauſam peccantē: ꝛ fiant illa q̄ dicta ſūt: qñ dolor capitis eſt a mala cōplōne calida ſine materia. ℭ A mala cplōne ſicca ſine materia cū acciderit capitis dolor: tūc adeſt inſōnietas pauce aut nulle ſupfluitates p nares aut p palatū emittunť ꝛ eſt leuitas in corpe: et ſolet venire poſt magnas euacuatiōes. tūc humecteť ſuū corpꝰ regimine reſumptiuo cū cibis ꝛ potibꝰ multi nutrimēti ꝛ bonū chimū gñantibus: ſicut ſunt vitella ouoꝝ ꝛ pulli galline ꝛ faſiani capolus muto iuuenis ꝛ mediocriter pinguis: ꝛ caput hūecteť: epythimādo cū rebꝰ hūidis ꝛ olfaciēdo ꝛ p nares trahēdo oleū amigdalarū dulciuȝ ꝛ viol. ꝛ oleū qd̄ fit de ſe. cucur. ꝛ fiat emplm̄ ꝛ cōfectio de faria hordei vel frumēti cū oleis humidis ꝛ ſuccis herbarū humidarū. ꝛ decoctio cuȝ brodio mutonis aut galline aut cū oleo amigdalaruȝ ꝛ cucur. ꝛ zuccaro. ℭ Sed aduertendū q̄ ſi iſta complexio ſicca ſit iūcta caliditati cum humidis adiunganť frigida. ꝛ ſi ſit iuncta frigiditati adiungantur calida cum humidis: et ponatur in balneo aque calide: et eius vaporem per nares recipiat. et fiat decoctio cum viol. malua biſmalua: et fumum per nares frequēter recipiat. Ab apoſtemate in cerebro ſi dolor capitis fuerit. tunc dolor eſt continuus et quaſi a principio egritudinis incipiens vſq̄ ad declinationem. Si egritudo eſt curabilis et adeſt febris continua, dolor tamen capi-

tis pus venit q febris et cito et multu augetur et adest rubedo oculorum et vene rubee i oculis alienatio et pmixtio rationis: et non plangitur de feb. nisi de dolore capitis: et iste frequenter ut plurimum convertitur in frenesim. et curatur ut febris per flobothomiam: et repercussiva et cum clisteribus et alijs: ut in caplo. de frenesi dicetur.

Ex ebrietate Iste dolor cognoscitur ex pcedenti ebrietate et multa vini et servisie potatione: vel miscent vinu albu rubeo: vel sal in vino. Cura eius est vomitus pmo: deinde somnus plixus et abstinentia a cibo et potu: et pmus cibus sint lentes et caules imperfecte cocti: comedat etia pullu cum agresta et succo citrangulorum et odorent rosas camphoratas et fricentur extrema: et vinu qd bibunt: sit bn limphatu et hoc post duos dies: et sumat cibos stipticos et malagranata. in pncipio copetit oleum ro. et post vnu diem oleu camo. et si istud no prodest: vnge cu oleo de lilio: qd est vltimu et expertum sm Avi. Et vlterius Avi. iubet evacuare: et e veru si in capite multitudo remasit vaporis et dolor nondu recedit medicamine pferenti ebrietatis do. ca. ex ea. ℞. se. caul. se. endi. se. berberis mudatis se. lentiu excorticatarum ro. rub. spodij. an. ℥. ij. f. pulvis. et dent. ℥. iiij. cum pondere triu granorum ordei de camphora cu succo granatis aut succo ribes aut acetositate citri aut citranguli. ¶ Ante potu vini sumat caules et medulla trunci eorum: et pira et nespula et sorbas et coctana: vel sumat rob istaru. ¶ Sequitur pulvis: que Gordonius ponit q pservat et curat ab ebrietate. ℞. coriadri preparati berberis se. citoniorum caulis spodij. an. ℥. j. vtatur isto pulvere cu aliquo ex istis succis acetosis malum granatum limones citranguli citonia vua acerba acetosa: extrahatur succus ab aliquo istorum: et cum aqua misceatur: et dentur. ℥. ij.

A pcussione aut casu si do. ca. fuerit sine vulnere: hoc scitur ex iudicio patientis. Opz pmo: q dolor sedetur: et materia reprimatur vel expellatur: ne apostema ibi generetur: et regatur sicut febricitans ad evitandu repulsionem et evaporationem ad caput. Primo igitur fiat flebothomia de cephalica. Scdo fiant clisteria: si ma expurgaberat: et evacuetur cu pillulis cochijs si fe. no affuerit: et super caput rasum ponatur pannus lineus infusus in aqua: vbi rose mirtillus folia salicis fuerint bullita. et hec aq sit frigida: et hoc fiat quater: aut qnquies in die: si vulnus non affuerit. deinde misceatur oleum mirtillorum et rose cum murtillis et acacia et ypoquistidos: et supponatur post duos dies aut tres: si vulnus non appareat aut tumor cum sanguine blaveo: accipe res: in quibus est resolutio parva et stipticitas subtilis: sic rosa camomilla melilotum: et cum istis fiat emplastrum cum modico boliarmenici: vel olea ex istis superponatur actu frigida. Si febris est vel apostema ista ponantur actu frigida: et si non actu tepida. Aliud remedium e in coquassatione capitis sine vulnere et cum dolore. ℞. psidie balaustie acassie ypoquistido. boliarmenici sanguis draconis terre sigillate an. ℥. j. rosarum rubearum mirtillorum. ana. ℥. ß. fiat pulvis et cum albumine oui agitatis capiti superponatur et hoc remedium debet fieri in principio. ¶ Si autem videtur q ibi aggregatur aliquod apostema: tunc apponantur repercussiva immediate dicta. Et si videatur q cerebrum sit comotum: et non adest febris: detur sticados arab. ad potandum sm Avicennam cum sirupo de melle: quia cum hoc liberantur. Unde Avice. 3. cano. caplo de soda. si detur sticados de aq vel sirupo mirtillo: curat sodam ex percussione: maxime si percussio est sine vulnere et odoret res frigidas boni odoris: vt sunt rose viole et camphora et folia salicis et mirti. Si ibi fuerit vulnus: curetur: sicut dicitur in cirugia Et consulo: q post vulneris sanationem semel in anno de cephalica flebothometur et purgetur. Vidi militem: qui equitando cum capite in prora eius trunco rami arboris obviauit: et cum vulnere fuit passus magnum dolorem et post tres menses cure vulneris reversus fuit dolor capitis: cui dixi: ideo quia humores q assueverunt exire et sanies: dum vulnus erat apertum: retinentur: et gravedo et dolor capitis vos infestat. Feci ergo ei fieri flebothomiam de cephalica eiusdem partis et purgare cu aureis et cochijs: et vnxi caput cum oleo rosarum in minori quatitate et oleo de lilio in maiori et gensemino: et sanatus fuit dei gratia. Veruntamen post duos aut tres annos revertebatur. Si tamen iste dolor ex percussione e post sex menses aut post vnum annum: et frigus in capite sentiatur: tunc post bonum regimen potest fieri cucufa confortans caput et resolvens materiam ibi fluxam. Recipe melisse sansuci florum anthos: florum camomille mellilotí vtriusqz sticad. bethonice ozimi sisibri rob. rub. an. maratri. an. ℥. j. pqssentur oia. et f. cucufa: q calefacta supra tegula capiti raso

applicet̃ ꝛ freq̃nter purget̃: ne ĩ eius capite ex defectu cerebri mali ꝛ indigesti generent̃ hu- mores: aliq̃ñ etiã põt fieri empl̃m de gũmis calidis ꝛ resolutiuis lʒ ſʒ aliq̃s ħ nõ sit secur̃.

Ab odore rerũ calidarũ ſi interdum dolor capitis accidit vt ex suffumigatiõib⁹: sicut fit in cathalonia ꝓpter odorẽ musci ꝛ algalie ꝛ ambre ꝛ liliorũ alborũ curatio ei⁹ est aspersio aq̃ roſ. sup caput ꝛ odo ret camphorã ꝛ rosas ꝛ sandal. ꝛ vio. ꝛ nenuf. et res frias. Et ista ꝑ narres ĩponant̃. Et ſi fit ꝓpt̃ odores rerũ frigidarũ: odorent̃ cal'a: vt est camo. hyspanica ꝛ thus ꝛ musc⁹ ꝛ algalia: ꝛ sic curabitur.

Coitu fit aliq̃ñ dolor capitis. nã coit⁹ sup flu⁹ desiccat corp⁹ ꝛ maxie cerebrũ iõ inducit dolorẽ capitis ex siccitate ſm Aui. cura ẽ ꝙ corp⁹ humectet̃ cũ cibis boni nutri- mẽti ꝛ leuis digõnis vt sunt pulli gallinacei ꝑdices: turtures: auicule pue: pingues colum bi: ꝛ oua galinarũ ꝛ ꝑdicũ recẽtia ꝛ mollit̃ co cta ꝛ ius factũ ex eis cũ iure galline mutonis iuuẽis ꝛ capreti ꝛ vituli lactei: ꝛ vtat̃ vino bñ limphato ꝛ postea dormiat ꝛ caueat a coitu: ꝛ vngat̃ caput cũ oleis hũidis vt oleũ vio. ꝛ ne nuf. ꝛ odorẽt ea: ꝛ in narib⁹ etiã ista imittant̃ ꝛ fiant illa q̃ dicta sũt in. c. õ dolo capitis ex ꝯc sicca sine materia. Et q̃cũq; mõ fiat: vtat̃ regi mine resumptiuo: ꝛ caueat ab illa turpitudie ꝛ bestialitate q̃ oẽs vires ꝺstruit corpis ꝛ aie

A febribus acutis dolor capitis q̃ñq; gñat̃ ꝛ p̃z: q2 hz fe. ꝛ sitĩ ꝛ inq̃etudo cũ capitis dol'. ĩtolerabili ꝯiũgunt̃ et vrina añcedit sic̃ vrina subiugaliũ sic̃ iam di- ctũ ẽ in ꝑ³. ꝑnosticatõe: ꝛ ẽ vrina turbulẽta q̃ signat turbatõem in hũorib⁹ ex forti accẽsiõe caloris ĩ hũido vapores grossi ad caput eleuã tur. Aliq̃ñ etiã subita aparitio vrine albe neq̃ ꝙ bonũ poterit eẽ signũ. Ultra hec iste dolor mag⁹ ꝯmouet̃ q̃ñ magna ẽ caliditas feb. ꝛ q̃es- scit q̃ñ caliditas febrilis decliat. ¶ Et de ista dicit Aui. q̃ñ in fe. acutis fortior fit soda ẽma lignũ. fortitudo ẽ malũ signũ ꝛ ꝑniciosuʒ. ma xime q̃ñ alia mala signa adiungunt̃: ꝛ ſi non est ita fortis signat fluxum sanguis ꝑ nares: aut crisim per vomitum.

Cura isti⁹ ẽ curatio fe. ꝛ oleũ roſ. mixtũ ꝛ cõquassatũ cũ aceto supponat̃: ꝛ ſi hyems vl' fe. ẽ lẽta: tepidũ ponat̃: ꝛ ſi estas et fe. fit fortis friũ actu ponat̃ ſm Aui. ¶ Scdo ℞. sic. ℞. ordei ℥. ij. sumitatũ papa. ʒ. ij. flor ro. vio. nenufaris añ. ʒ. j. ℞. decoctio ꝛ ex ea ca put rasum embrocet̃ olei ꝛ aceti iuxta doctri- nam ĩmediate dictam. Et purgata sufficiẽter añcedente materia. ¶ Ista em̃ valẽt q̃ñ vapo res sunt acuti ꝛ calidi ꝛ sicci: q̃ a q̃busdam ca- ꝑnosi nũcupant̃ cũ capitis leuitate. Et ſi ista nõ valent ꝛ dolor ẽ intẽsus: addant̃ narcotica vt ẽ opiũ iusq̃am⁹ mãdragora: ꝛ ego appono solatrũ ꝛ semp̃uiuã ꝛ umicularis lẽtiq̃ aq̃ cũ albu. oui ꝛ farina pap̃. ꝛ ordei. ¶ Tertio tpet̃ psilliũ cũ aq̃ ãdiuie ro. ꝛ ide liniat̃ caput: ꝛ a- liq̃ dãt in potu de ista muscillagie. ¶ Quarto oleũ ro. cũ succo coriãdri vʒ. Fiant ħ clisteria leuia cũ decoctiõe. 5. herbarũ cõium ꝛ cũ cas- siaf. ꝛ mãna. ¶ Quinto fiant ligature extre- mitatũ ꝯstrictiõis cũ magno dolore. Et ſi ista nõ sufficiant: radat̃ iterũ caput ꝛ embrocetur cũ decoctõe camomille ꝛ malue ꝛ bismalue ꝛ violarie ꝛ cũ oleo de camo. ¶ Si iste dolor fit a vapozib⁹ grossis istud scit̃ ꝑ põderositatem capitis ꝛ somnolẽtiã ꝛ dimissionẽ palpebrarũ ꝛ oculorũ ponderositatẽ vl' g̃uitatẽ. Et ſi forte fe. ẽ lẽta: tũc nõ facies ꝯstringẽtia supradicta ſʒ coque balsamitã maiorãnã ꝛ vgã pastoris ĩ aq̃: ex q̃b⁹ põt fieri embrocatio ꝛ epythimata: vt fiat resolutio sine attractiõe. Et ſi cũ fe. ad huc remanet dolor capitis: nutriat̃ patiẽs ci- bis fridis ꝛ hu. ꝛ ꝯfortet̃ patiẽs oleo ro. ꝛ ca- mo. mixtis: ꝛ extrema. s. man⁹ ꝛ pedes abluan tur cũ aq̃ cal'a ꝛ aliq̃ñ inungant̃ cũ oleo roſ. ꝛ sic dei g̃ra ꝛ bono regimine curabitur. ¶ In isto etiã ꝛ in oĩ capitis dolore oʒ cauere vapo rosa: vt sunt allia: cepe: porrũ: sinapi: eruca: et oĩa vina noua ꝛ vina acuta ꝛ appata ꝛ odores vaporantiũ rerũ ad caput. ¶ In magno gũmi antidota° scribit̃ medicina ad eos q̃b⁹ ex fe. ca put dolet septẽ folia edre septẽ nuclea ꝑsicorũ tere ꝛ coque in oxirodion: ꝛ ex illo line caput. ¶ Hoc em̃ nõ ẽ ĩgrandũ ꝙ capiti nullũ fomẽ tũ seu embrocatões nec epythiata nec iuncto nes cũ oleo ꝛ lacte vel succis fridis vl' aq̃s de bem⁹ adhibere: dũ ĩpm cerebrũ fumis obũbrã tib⁹ obnubilãtib⁹ ꝛ capnosis nouerim⁹ g̃raua- tũ ꝛ repletũ. Nã talia poros cutis ꝯstringũt ꝛ meat⁹ opilãt: ꝛ fumositates retinẽt: q̃ multi plicati ꝛ augmẽtati ꝑ reflexionẽ cũ sint acuti pũgendo ꝛ alterãdo dolorẽ capitis augẽt: tũc g̃ clistere ꝯpetit ꝛ lenis purgatio minoratiua vt materia effumãs inferi⁹ expellat̃ ꝛ man⁹ et pedes fomentent̃ ꝛ tibie cũ decoctõe rerũ frigi darũ: vt sunt rose viole nenufar: folia vitis et saliq̃ ꝛ lẽtigo aq̃: q̃b⁹ fit ꝑp resolutionẽ ꝛ poro rũ aptiões meli^m ꝛ camo: admiscem⁹ ꝛ ꝑdicta mẽbra fomitam⁹. aliq̃ et ĩferiora mẽbra alligãt dolorosa ligatõe timẽtes ĩsultũ ꝛ ma^e eleuatiõ

onē ad caput ꝛ freneſis timorē. Qn̄ cognoſcimus caput eē mūdū ꝛ liberū: tūc bn̄ poſſum⁹ vti iſtis alteratiuis ꝛ refrigerātib⁹ epythimatibus ꝛ emplaſtris. Poſt iſta vel an̄ dū tn̄ materia aīs fuerit purgata vel alit̄ diminuta: fiat talis ſaccul⁹ i dolore capitis cū fe. ℞. rob ru. flor camo. an̄. ℥. i. melli⁰ viol' ſeis coriādri prepati an̄. ʒ. ß. ꝯcaſſent: ꝛ fiat ſaccul⁹: ꝛ coquꝰ i aq̄ ꝛ. 4ᵃ ptevini: ꝛ expſſus ſup caput applicet̄

Poſt euacuationē notabilē fit aliqn̄ dolor capit̄ rōne ſiccitat̄ ꝛ euacuationis: ſic ē poſt ſanguis fluxū narium ꝛ mēſtruor ꝛ ſiliūz. ¶ Cura iſtor eſt: ſicut qn̄ fit a coitu vl' a mala complexiōe ſicca ſine materia cibādo eos cū cibis tēperatis facilis digeſtiōis ꝛ cum aq̄ carnis ꝛ ouis ſorbilib⁹ ꝛ vino odorifero tēperato: ſi febris nō affuerit: ꝛ naribus mittat oleū rob ꝛ violis ꝛ ſilia: ꝛ vtat̄ cibis patis cū amigdalis ꝛ zucaro ꝛ vtat̄ comeſtiōe alba et caſeadra citrina ſine mlt'is ſpecieb⁹. ꝛ vtat̄ piſcib⁹ ſcamoſis ex aquis currētib⁹ mūdis: ꝛ iniungat̄ ſomn⁹ quies gaudiū ꝛ trāquillitas.

Vermes in ventre vel in capite vel in alijs ptib⁹ corpis exn̄tes pn̄t cauſare capit̄ dolorē ꝛ qn̄ iſti mouent̄: fit maior dolor. ¶ Signa cauſe ꝛ cura iſtor dicent̄ in quarto cum adiutorio dei.

Areumate fit interdū capitis dolor ꝛ cognoſcit̄ qꝛ patiēs eſt reumatic⁹: ꝛ ſuperfluitates qn̄qꝫ exeūt p nares ꝛ oculos: ꝛ aſſant ſternutatiōes ꝛ grauitates in anteriori pte capitis. ¶ Cura iſtor ē cura reumatis. Fiat abſtinētia a nimio cibo ꝛ potu ꝯ vigilet ꝛ fortit̄ laboret vt laborādo ſudet In declinatiōe aūt ſi reuma eſt calīn: odoret res frias aromaticas ꝛ ſtipticas: vt ſunt roſe ſand̄ cāphora poma pira ꝛ ſilia. Et ſi reuma eſt friz: odoret ſtorac calamitē ābrā lapdanū nucē cipſſi mētā gariofi nuq̄ muſcat̄ camo. calamētū baſilic: ꝛ reſoluat̄ materia cū millio ꝛ ſale ſimul torrefactis ꝛ cum pitaria ꝛ camo. ꝛ diminuat̄ cib⁹ ꝛ pot⁹: ꝛ vēter teneat̄ laxus. Et ſi reuᵃ eſt ꝯſuetū cū cephalea: frequēter cū pilulis cochijs erit purgādus. Extremitatū autē fricatio iuuat in reumatib⁹. poſito aūt ꝙ cauſa reūatis ſit fria: ꝛ dolor capit̄ nō ceſſet poſt purgationē cū pilulis cochijs ſupius dictis: tūc ℞. camo. mellilo. ſtercoris colūbi ſicci an̄ ℥. i. mirre piretri ſtaphi ſagrie caſtori gūi ruthe euforbij an̄. ʒ. iij. fiat puluis: ꝛ miſceat̄ cum vino: ꝛ liniat̄ caput. vel cum oleo camo. ꝛ fiat vnguentū: quo caput vngat̄. ꝛ in craſtinū cum vino decoctionis rob camo. mellilo. ſticad. et anthos remoueat̄. ꝛ pōt fieri cucufa ex rebus reſolutiuis ꝛ confortatiuis capitis. vel ſic ℞. camo. rob floris anthos ſticad. melliloti coriandri preparati an̄. ℥. i. flor. mac. ʒ. ij. fiat cucufa vel ſaccul⁹ ꝛ capiti applicet̄. Dic autem ſciendū: ꝙ vapor aceti ſup ferrū vel tegulam calam ꝯtinuat⁹ valet i dolore capit̄ de reūate

A cauſa cōicata ab aliquo mēbro fit interdum dolor capitis ſicut eſt ſto⁹ ꝛ epar ꝛ ſplen ꝛ matrix ꝛ ſimilia. ꝛ hoc ꝓpter vapores ab aliquo iſtor mēbror vl' aliorū mēbror inferior ſuperius eleuatos. nā in teſta capitis ſunt vie ſenſibiles in quib⁹ trāſeunt ſuperfluitates vaporoſe. ꝛ qn̄ caput eſt ſuper oīa mēbra corporis: bene recipit fumos ꝛ ſuperfluitates venientes ad ipm ab oībus mēbris. ſnīa eſt ꝓcipue dn̄i Ga. in. 9. de iuua. mēbro. in pn̄°. aliqn̄ etiā in aliquo iſtor continētur mali humores aut humiditates extranee aut aliquā naturam venenoſitatis habētes: vt fit in epilentia. nam iſti fumi ꝛ male qualitates mediantibus venis ꝛ neruis ꝛ colligantia venarū ꝛ arteriarū inter ſe: quibus ſunt colligati ipſi cerebro ꝛ ipſis duob⁹ panniculis cōtinuant̄. Inter iſta mēbra ſupradicta: que cerebro cōtinuant̄. ſto⁹ eſt prim⁹ ꝛ dignior: vt dicit Auic. ita ꝙ cauſis a ſto° cereb° cōicat̄ frequentius fit paſſio capitis ꝛ cauſat̄ dolor. Si dolor capitis eſt a cā cōicata: eſt cū interpolatiōe ꝛ nō eſt cōtinu⁹. ſi aūt eſt a cā priuata i ipſo cerebro exn̄te: tūc dolor eſt continu⁹. Si autē eſt a cā exn̄te in ſtomacho colerica: tūc ſentit̄ amaritudo oris faſtidiū ꝛ cordis morſus. ꝛ ſic hꝫ littera Ga. q̄rto amphor ꝯ°. 17. ibi. nō febricitantib⁹ faſtidiū ꝛc. ꝛ fit mag̃ qn̄ ſtomach⁹. eſt vacu⁹. ꝛ fit interdū vomit⁹ colericus ꝛ eructuatio fumoſa: ꝛ adeſt ſitis cōiter ꝛ ſi fit a cā frigida in eo cōtēta: fit mag̃ poſt repletionē: ꝛ ſedat̄ qn̄ eſt eſt fames. ꝛ hn̄t eructuationē acetoſam. ꝛ aliqn̄ vomit⁹ cib: ꝛ flegmat̄ ſil' vel ſigillatim. ꝛ qn̄ cā ꝓcedit a ſtomacho dolor capitis ē magis in anteriori pte: ꝛ adeſt turbatio in digōne: ꝛ aliqn̄ rugit⁹ ꝛ grauitas in ſtomacho. Si procedit a cā in epate exn̄te: ſignat̄ p dolorē ꝛ tumorē ſub hypocūdrio dextro: ꝛ eger videt̄ male colorat⁹ ꝛ dolor tendit mag̃ verſus dexterā partē capitis. ¶ Aliqn̄ venit dolor capitis ab epate mediāte ſtomacho ſicut dic̄ Ga. 2. de cōple. ca. 10. vbi dic̄ ſic: aliqn̄ ab epate mittit̄ co. ru. ad ſtomachū. ꝛ aliqn̄ fit vomit⁹ cū cibū recipiūt. corrūpitur ille cib⁹ ꝛ fit dolor capitis. Patet ergo q̄liter ex cibo corrupto in ſtomacho ꝓpter hu

morē ab epate missuz pt causari dolor ca. Si fiat a splene adest grauitas ꝛ tumor vl' dolor i sinistro ypocūd° ꝛ aliqñ duricies: aliqñ apa ꝛ dolor magis tēdit versus sinistrā ptē capitꝭ ¶ Illud aūt qđ fit ꝓpter mirach fit cū dolore mirach: ꝛ etiā magis in anteriori pte capitis. Si aūt fit a matrice: fit magꝭ in circūferētia sincipitꝭ: aliqñ fit post ptū: ꝛ aliqñ post aborsuz vel ꝓpter apostema vl' duriciē in matrice. aliqñ post longā mēstruoꝝ retētionē ꝛ ꝓpter paucitatē ipsoꝝ. ꝛ fit magꝭ in mulierib⁹ macris ꝛ sicc͡ꝭ cū paucitate mēstruoꝝ per tres aut. 4. dies a natura. Si aūt venit a renibus vl' a ptib⁹ posteriorib⁹ cognoscit᷑: qꝛ dolor fit magꝭ i posteriori pte capitꝭ. Si aūt venerit ab alijs mēbris cognoscit᷑ ꝑ dolorē ꝛ grauedinē illoꝝ mēbroꝝ. Nā si qs hꝫ sodā ꝛ adhuc patit᷑ in aliq̄ alio mem° signū est φ dolor cōicat᷑ capiti ab illo mēbro: ꝛ aliqñ inferi⁹ sentit fumū eleuari ab illo mem°. Si aūt venerit a ꝯmib⁹ signa sūt iā dicta supi⁹ ꝛ dicent᷑ in q̄rto. ¶ Cura ḡnalis est vt euacuemus malas materias exntes i ill' mēbris cū medicinis approꝑatis cuilibet istoꝝ mēbroꝝ: obseruatꝭ tñ pticularibus ꝓut decꝫ. ꝛ si mala ꝯ° alicui istoꝝ mēbrorū copulet᷑: oportet illā corrigere ꝛ extirpare ꝛ cū istis optet φ caput confortet᷑: vt nō recipiat hūores vl' vapores nociuos ip̄m radēdo ꝛ vngendo cū oleo rof ꝛ aceto āt reb⁹ frigi. ꝛ stipticis in cā calida. ꝛ cū aromaticis calidis stipticis in cā frigida: sicut est oleū camomill' ꝛ mirtill'. ꝛ oleū in q̄ mixtū fuit gūmi cipssi ꝛ oleū iuniperi aut oleū ex folijs cipressi: sicut fit ex folijs lauri aut tamarisci. ꝛ obseruētur cañ. ḡnales sicut supius fuit ꝑnotatū. Particularis aūt cura sivenerit ꝓpter stomachū. s. ꝓpter malā ꝯplexionē ei⁹ cū materia aut sine materia. Si adest materia ꝛ fuerit fri. purgetur cū pilul' stomaticis ꝛ cum mirabol' kebul' ꝛ embl'. Et si maᵃ co. ē cā: ꝑget᷑ cū cassiāꝭ ꝛ tamarindꝭ. ꝛ cū mirabol'. citris: vel ꝓuocet᷑ vomitus: deīde ꝯfortet᷑ stomach⁹ ꝛ fiat sicut dictū est: ꝛ dicet᷑ in q̄rto libro ꝛ vtat᷑ in bonis cibis nutribilib⁹ ꝛ facilis digestiōis q̄ sint odoriferi ꝛ ꝑm genus sue cāe. ꝛ cū oleis vngat᷑ coctanino ꝛ nardino: ꝛ vltra hec cerebꝝ ꝯfortetur. Si vero talis dolor capitꝭ ꝓpter debilitatem stomachi p̄cipue orificij ip̄i⁹ qđ scit᷑: qꝛ vt plurimū venit stomacho ieiuno: ꝛ fit a calore dissoluente. Bonū est: φ ieiun⁹ capiat mala granata: aut sumat bolū panis intinctū in agresta vel succo granatoꝝ: vel sumat de robcitonioꝝ vel piroꝝ: vel nespuloꝝ: ne stomach⁹ recipiat supfluitates colericas: q̄ frequent᷑ sunt cā corruptiōis cibi vel etiā ꝯfortet᷑ in se posito φ tales nō recipiat supfluitates: ꝛ vtat᷑ coriādro ꝑparato: ꝛ de fructib⁹ stipticis frequēter dictis. ¶ Si dolor capitis ē a cōitate epatis: vtat᷑ diureticis ꝛ aperitis: ne in eo causet᷑ oppilatio: q̄ frequēter est mater egritudinuꝫ ei⁹: ꝛ φ stomach⁹ semꝑ ꝯfortet᷑. Deinde ꝯfortet᷑ caput ꝛ cerebrū. Et si fiat ab apostematibus: vel mala q̄litate ꝓcedēte ab aliquo mēbro vt sunt pedes vel tibie: tunc fiat flebothomia de sophena eiusdē lateris si videt᷑ φ adsit repletio: ꝛ si alia pticularia ꝯueniāt: ꝛ ponant᷑ vētose cū scarificatiōe sup locū: postea purget᷑ totū corp⁹ cū pilulis vel stomacho laxatiuo. Si aūt nō fuerit repletio: fiāt fricatio ꝛ ligationes fortes: ꝛ fricent᷑ cuꝫ vino calido ꝛ sale: vel cū tegula groso modo trita: ꝛ vino calido ne illa materia exaletur. Et in loco aq̄ tales vapores vel mala qualitas eleuat᷑ ponat᷑ cauteriū actuale vel potentiale: ꝛ currat inde sanies. Et ꝑ multū tempus teneat᷑ foramen apertū. Et nihilomin⁹ caput cōfortet᷑ cū hijs que dicta sunt: ꝛ dicent᷑. ¶ Si autē venerit dolor capitis ab epate mediāte stomacho vt dictū fuit in signis: tūc prius purget᷑ epar cū tamarindis ꝛ reubarbaro ꝛ managranata ꝛ vtatur vt dictuꝫ est rebus diureticis: vt illa materia per viam vrine euacuet᷑ ꝛ emplastretur epar cuꝫ rosis sanđ. aqua rof. aceto ꝛ spodio si caliditas affuerit vel emplastret᷑ cum thure ꝛ cortice eius nucib⁹ cipressi. spica ꝛ absinthio post purgationē vel flebothomiā ꝑm casum suū: ꝛ stomachus confortet᷑: ꝛ misceat᷑ cura stomachi cum cura epatis: ꝛ sic de alijs. Auicena aūt vult φ scindant᷑ vel cauterizentur secūde arterie temporꝫ: vel saltim stringātur cum stricturis: vel cum laminib⁹ plumbi suprapositis ꝛ stricte ligatis cū funda. Et ponit ibi multa de quib⁹ ꝑ nūc tacem⁹: illā curā ꝛ sil'es ꝯsuetis ꝛ expertis cirurgicꝭ relinquēdo

A retentione

Cause fluere consuete fit aliquaudo dolor: vt quia oppillatur ꝛ clauduntur meatus cerebri quemadmodū os colatorij nasi: ꝛ pannniculus perforatus qui supraponitur: ꝛ forte alie ptes nasi: ꝛ forsitā alia foramina alioruꝫ sensuuꝫ ꝛ palati ꝑ que superflue humiditates ꝛ alie superfluitates exire consueuerunt: que intantū clauduntur φ illa retinentur ex quorū retentiōe fit in capite dolor ꝛ aggrauatio ꝛ in sensibus perturbatio. Hec autē passio fit in consuetis habere reumatismū si per multū

temp⁹ cessauerit. similiter in cõsuetis habere
fluxũ sanguinis nariũ: ⁊ illi qui in capite fue
runt vulnerati: qñ vulu⁹ ꝑ multũ tempus du
rauit. ⁊ in illis qui consueuerũt flebothomiã
maxime cephalice vel a venis nariũ ⁊ ipam
dimiserunt. Signa isti⁹ sunt cessatio ⁊ reten-
tio fluxus ꝯsueti per nares aut per palatuꝫ ⁊
per alia loca. dolor fit grauatiuus in anterio
re pte capitis ita ꝙ videẜ eis ꝙ habeãt tra-
bem vel magnũ pondus interius in fronte. ⁊
dimissio oculoꝝ a: si semi clauderẽtur. ⁊ si fue-
rit ꝓpter retentionem fluxus sanguinis ꝑ na
res exire consueti ⁊ adest similiẜ põdus ⁊ ag-
grauatio cum rubore frontis ⁊ nasi ⁊ oculoꝝ
⁊ somniat se videre sanguinẽ: ⁊ se sanguine es
se pollutum: ⁊ sic de alijs. Judicia nisi isti suc
curraẜ in maiorẽ decident egritudinẽ q: for
te in cephaleã durabilẽ: vel in appoplexiã vl'
litargiaꝫ vel deriuationẽ dictarũ superfluita-
tum vel dicti sanguinis ad ptes posteriores
vel ad mediã cellulã. ⁊ sic introducẽt mentis
alienationẽ ⁊ perturbationẽ intellectus ⁊ tri
sticiam ⁊ similia. Curatio hui⁹ est quãdo iste
dolor accidit ex retentione supfluitatũ frigi-
darũ digeraẜ materia cum sirupo de calamẽ
to vel cum sir° de sticad. vel fiat sic. ℞. menta
stri orig' calamenti ysopi saluie sambuci po-
lijmontani añ. ℥. j. et ß. radicis achori radicis
yreos. añ. ℥. ij. anisi carui maratri seminis ba
siliconis. se. sansuci florum anthos floꝝ betho
nice añ. ʒ. iij. mell' anthosati. ℔. ij. ℞. sirup⁹ di
geratur materia purgeẜ cum pilulis cochijs
cõibus vel cũ istis pilulis q̃ purgant materiã
colericã ⁊ flegmaticaꝫ a capite ⁊ valẽt dolori
capitis. a stomacho. ⁊ mundificãt organa sen
suũ ⁊ supfluitatibus: ⁊ sic eos acuunt ⁊ confe
runt spleni ⁊ viscerib⁹. ℞. mirabol'. curi. kebu
lo. ⁊ indicoruꝫ añ. ʒ. iij. absinthij epithi añ. ʒ. ij
⁊ ß. masticis cinamomi añ. ʒ. j. turbit gũosi et
cãmilati. ℥. ß. zinzibe. ʒ. ij. agaric. ʒ. ij. ⁊ ß. dia-
gredij. ʒ. j. ⁊ ß. puluerizanda puluerizentur et
cuꝫ succo bethonice ⁊ sansuci fiat massa pilu
larũ: quarũ dosis est. ʒ. ij. vel. ʒ. j. ⁊ ß. purgata
materia. ⁊ presupposita bona dieta superflui-
tatũ minoratiua: tunc fiant caputpurgia. p°
succus sansuci per nares supius attrahaẜ vel
succus sicle. vel folioꝝ edere vel mediani cor
ticis sambuci vel oximelle squilliticuꝫ ⁊ simi
lia. ¶ Ad idem fiat decoctio origani calamen
ti sansuci nepiẜ radic achori ⁊ anisi. Et simili
ter attrahaẜ per nares versus cerebrũ anheli
tum attrahendo. vel quodlibet istoꝝ potest ꝑ
siringam per nares versus superius insuffla-
ri. vel quod leuius est pluma intincta in sina
pi comestibili per nares superius impellatur
⁊ sic frequenter immittendo illa superflua re
tenta paulatim expellentur: ⁊ sanitas recupe
rabitur egritudinẽ remouendo. Fiãt etiã ma
sticatiões ex zinzi. ⁊ mastic vel piretro vel sta
phizagria cũ mastice ⁊ cera ⁊ similibus. Ter-
tio fiant sternutationes cũ euforbio condiso
⁊ pipere at zinzibere narib⁹ applicatis. His
peractis si dolor non cesset iterum digeratur
⁊ purgetur materia peccans: ⁊ denuo ad iam
dicta remedia reuertatur. A sanguine reten-
to dol. ca. si affuerit: qui quidem sanguis per
nares vel alia loca exire consueuit: vel propẜ
postpositionẽ flebothomie consuete tunc fiat
flebothomia de cephalica. si tñ eẽt alia plecto
ria precedẽs istam: vel ꝙ esset cã antecedens
isti⁹: vt est retentio mẽstruoꝝ vel emorroyda
rum: tunc de sophenis p̄mittende sunt flebo-
thomie. deinde de narib⁹ sanguis fluat abun
danter cum setonib⁹ de setis porcinis prouo-
cat⁹. ⁊ post ista si videẜ ꝙ ibi sit caliditas: frõ
ti res frigide ⁊ alteratiue applicenẜ. Si vero
cã est frigida: fiãt euaporationes cum millio
⁊ sale ⁊ panicio ⁊ furfure vel cũ sacculo de ca
mo. mellilo. ros ⁊ similib⁹. Et si videẜ ꝙ etiã
sanguis extractio sit necessaria fiat cura cum
purgatiõe ⁊ sanguis mundificatiõe: vt vapo
res ⁊ eoꝝ materia inferius subtrahaẜ. Nam
cõiter capitis dolores per ventris solutioneꝫ
alleuianẜ. ¶ Ista aũt totiẽs iteranda sunt: do
nec recta medici intentio cũ patiẽtis alleuia
tiõe suũ cõsequaẜ effectũ q̃ est sanitas: ⁊ eger
ab egritudine cõualescat. Fricatiões vero ⁊ li
gatiões dolorose ad diuersum trahẽdo ꝙ̃plu
rimũ iuuãt. ¶ Post purgatiões in cã frigida
vtatur patiẽs aurea alexãdrina que hꝫ singu
larẽ ꝓprietatẽ ad frigidas capitis discrasias
vl' vtatur metridato aut tiriaca magna q̃ter i
septimana q̃libet vice. ʒ. j. stomacho ieiuno ⁊
post nihil comedat donec q̃tuor hore fuerint
transacte. In cã aũt calida rubea trociscata
erit ꝯtinuãda: ⁊ semꝑ post prãdiũ ⁊ cenã abs-
ꝙ potu subsequẽte de coriãdro ⁊ carui p̄bul-
litis in aceto ⁊ exsiccatꝭ aliquã recipiat ꝙ̃ti-
tatẽ: vt in dragetis fieri est ꝯsuetũ: ⁊ vtaẜ inẜ
dũ subfumig. thuris boni. Dieta istoꝝ ẽ ꝙ ca
ueant ab oĩ supfluitate cibi et potus ⁊ a' cena
si fieri potest absꝙ lesione: ⁊ a vino sine aqua
⁊ caueant a sinapi ⁊ allijs cepis ⁊ porris eru
ca ⁊ ab omnib⁹ fructib⁹ recentib⁹ preter stipti
cos quibus vtendũ est post cibum ⁊ a carnib⁹
grossis dure digestiõis: ⁊ vtatur bonis cibis

facilis digestionis ⁊ boni chimi: ⁊ in aere mo rentur claro ⁊ lucido euitetur q̄ turbidus.

Declaratio. In dolore capitis primo est sciendū: q magnū si gnū sumit̃ i dolore capit̃ i dn̄io cuiuslibȝ hūo ris qḋ scit̃ ex motu hūoꝝ bm̄ ptes q̄tuor diei Nā sanguis dn̄at̃ ⁊ mouet̃ in corpe i vltimis tribus horis noctis ⁊ pmis trib⁹ diei ⁊ colera in sex sequētib⁹: deinde mlia: deinde fl'a. ⁊ sic de alijs sequētib⁹. Si eni dolor magis ⁊ con suete affligit in horis in quib⁹ aliquis istoꝝ humoꝝ dn̄atur: signuȝ est: q ille dolor fit ab illo humore. hoc aūt nō solū hȝ verū in dolo re capitis: imo in mltis materialib⁹ egritudi nib⁹. Et inde est: q q̄uis cā siue hūor faciēs dolorē sit in capite tanq̄ cā puata: tn̄ pp̄ter h̄ nō faciet tn̄ dolorē in alijs horis: q̄tum fa ciet: qn̄ ill' hūor mouet̃ in horis suis. ¶ Scḋo nota: q in dolore capitis a mala frā sine ma teria vl' purgata materia: multū valent odo res rerū calaꝝ habentiū vim resolutiuā ⁊ cō fortatiuā: vt est musc' ābra sansuccus basili con gallia muscata alipta⁹ ⁊ silia. Et per ean dē rōnē ⁊ ad ɔsumēdū supfluitates corpis et residuū materie valēt opiate easdē vtutes ha bētes vt est aurea alexādrina thiriaca metri datū ⁊ silia: q̄ a doctorib⁹ scribunt̃. ¶ In dolo ribus aūt capitis q̄ a cā fiunt caª valent odo res rerum frigidarū vt sunt rose sanō odores mirte ⁊ salicis: ⁊ per eandē viā elcª frigida et ɔserua citonioꝝ zucª rob coriandrum ɔfectū prius p̄paratū ⁊ silia. ¶ Tertio est notanduȝ: q q̄uis supi⁹ in isto ca° fuerint pposite mul te cause doloris capitis. s. pmitiue añtes ⁊ cō iuncte. ⁊ sil'r cāe priuate ⁊ cāe cōicātes: tn̄ rea liter loquēdo cāe cōiuncte ⁊ imeᵉ doloris ca pitis nō pn̄t eē n'. 2. s. mala cōplexio: ⁊ so° cō tinuitatis. ⁊ hȝ Auic. in 2ª p' ca°. 19. de causis doloris absolute. ⁊ Ga°. de inter. ca°. 5. sic pri mitiue species cāe doloris sic dixi multotiēs 2. sunt. Alia est eni subita complexiōis muta tio. Alia vero sepatio iuncture. Et si alie sint cāe doloris semp ad istas. 2. s. ad subitā muta tionē bone cōplōnis in malā diuersaȝ: ⁊ ad se parationē iūcture reducūtur. vt ibi dr. ¶ Du bitat̃. 5°. vtrum sint tn̄. 2. cāe dol' de pse ⁊ p° s. mala ɔ° subita ⁊ fortis ⁊ so° continuitatis. Sine argumētis nota: q ad hoc q causet̃ do lor tria requirunt̃ q̄tū est ex pte ɔplōnis. p° q mēbrū sit sensibile: qḋ mutat̃ a sua ppria ɔplone ad ɔriā. ⁊ iō cartilago nec os nō sen tiūt dol' ḋ p se. 2°. reqrit̃: q immutet̃ fortiter q: si remisse imutaret̃: nō fieret dol'. ¶ Tertio requirit̃ q imutet̃ sbito. q: si paulatim imu tat̃: nō fit dolor. iō ethici nō sentiūt dol' Quā tū ad solutionē ɔtinuitatis requirit̃: q ptes mēbri sensibiles q̄ mō sunt ɔtinue vel ɔtigue violent̃ ad inuicē separent̃. Scḋo nota: q ali q̄d pōt eē cā dol': qḋ est ppriū obiectū sensus tact⁹. ⁊c̄ est calitas vl' frigiditas: q̄ sunt ppriū obiectū tact⁹. Isto m° pōt aliq̄d eē cā do. p se ḃ nō p° m° vt est aliq̄d sensibile ɔ°: qḋ pōt im mutare pl'es sensus. Nā aliq̄d pōt eē cā do. p se: ḃ nō p°: vt pȝ p° posterioꝝ. vt risibile inest p° ⁊ p se hoi: ⁊ inest sorti de p se: ḃ nō p°: ḃ in q̄tū est hō. ¶ Tertio nota: bm̄ Auic. in loco al legato: q dolor est sensus rei ɔrie. vel do. ni hil aliud est q̄ rei ɔrie ɔrietatē sentire. Ex q̄ sequit̃ q do. est pa° virtutis aīalis sensibilis. nā destructa virtute aīali sensibili nūq̄ fieret do. iō mēbrª narcotizata spasmata vl' palitica ta nō sentiūt dol'. ¶ Prima pclu°. mala ɔ° est cā do. p° ⁊ per se. Probat̃. Illud qḋ ē obiectū sensus tact⁹: ⁊ qḋ pōt ipm̄ imutare sbito ⁊ for titer pōt eē cā do. de per se ⁊ p°: ḃ mala ɔ° est hmōi: igr̄ ⁊c̄. maior pȝ p notabile mior. pȝ. q: mala ɔ° est obm̄ sensus tact⁹: 2°. de aīa. q: ca liditas vl' frigi. ¶ Scḋa pclu°. So° cōtinuita tis pōt eē cā do. p se: ḃ nō p°. Probat̃ q̄ ad p̄ mā ptē: q: illḋ qḋ ē sensibile cōe ⁊ pt imutare sensus tact⁹ fortit̃ ⁊ subito: pōt eē cā do. ḃ so° ɔtinuitatis ē hmōi: igr̄ ⁊c̄. Añs pȝ. q: ē mot⁹: ⁊ mot⁹ est sensibile cōe. vt pȝ. 2°. de aīa. ¶ Quā tū ad scḋaȝ ptem: q: q̄litates pme hn̄t p° im mutare sensum tact⁹: g̃ nō sensibilia cōia: sed scḋario. Sēsibilia cōia sūt: nūerus: q̄es: mot⁹ magnitudo ⁊ fiª. Si aūt dubitas de hu° ⁊ sic co vtrū sint cāe do. vide. Gᵐ. 4°. de mor°. c. 6. ⁊ aliq̄d dicet̃ in do. dētiū. Et vtᵐ do. fit aliq̄d videbit̃ dn̄o pmittēte ⁊ adiuuāte in. 4°. hui⁹ c. de do. sto'. vbi etiā aliqua repetent̃ de istis. ¶ 5° nota. q i dolorib⁹ ca. maxie fris postvlia multū valȝ lotio capit̃ cū lexiuio: in q̄ ponāt̃ p noctē ⁊ diē betonica ⁊ maiorana ac camo. dū mō fiat sto° ieiuno vl' iaȝ digesto cibo i eo ɔtēto. ⁊ q caput cū pānis calis bn̄ exsiccet̃: q: ista lotio apit poros: ⁊ exalant̃ fumi. sic ce rebȝ ɔfortat̃. Et p eādē viā valet frica° pecti na° saccella° ⁊ q̄libet aª euaporatio. Et si do. est in posteriori pte ca. applicata sanamunda decocta i vino posteriori pte ca. vȝ ⁊ est expta vt q̄dā m' retulit expimētator. Vȝ etiā saccel la° cū āthos ⁊ cū herbis ⁊ florib⁹ calis ⁊ ɔfor tatiuis purgata mª āncedēte ⁊ ɔiūcta aliq̄lit̃ diminuta. ⁊ i oīb⁹ agibilib⁹ cañ. vl'es sūt ɔside rādi. ¶ Sexto nota: q hȝ Gᵐ. 8°. ḋ iuuamētis

mēbra.in p̄n° ppterea ꝙ caput ē sup oīa mē-
bra corpis:iō fumi ⁊ vapores ad ipʒ tanꝙ ad
caminū ascēdūt ab oībus mēbris inferiorib⁹
⁊ in ipo capite ingrossant:iō opʒ ꝙ isti vapo
res sic igrossati:qꝛ sunt hūiditates ꝯ naturaʒ
in eo causantes do.p viā alteratōis:qꝛ pūgē-
tes ⁊ mordicatiui:vel multū fri.vel qꝛ sūt mł
ti extendūt loca in qb⁹ sunt:⁊ sic causant dol.
iō natura ordinauit foramia p q̄ iste supfluí-
tates expellant:alr̄ nec hō posset opari necvi
uere. ¶ Septimo sciēdū ꝙ in do.ca.fortib⁹ et
molestib⁹ ⁊ in alijs ɋbuscūqꝫ intollerabilibus
do.iuuenes citi⁹piclitant ꝙ decrepiti:⁊ hoc ē
ꝓpter vehemētiā sensuū eoꝝ:ita ꝙ rōne ma-
gnitudis sensuū neqtiā morbi tolerar nō p̄nt
sicut decrepiti sicut eq iuuenes ⁊ veloces cal-
caria ferre nō p̄nt sic ⁊ decrepiti.Et h̄ ē ꝙ dic
Aui.fen.10.3ᶦ.trac.4.c.17.de pure ⁊ sanie q̄ ē
empima.¶ Octauo sciendū ꝙ p exeūtia a cor
pore possum⁹vēire in noticiā in q̄ pte ca.abū
dat mala maᵃ. Nā si p narē dexterā vel oculū
dextrū exeūt supfluitates signū ē ꝙ in dextra
pte ca.sunt hūiditates:⁊ silr̄ dicēdū ē de sini-
stra.Silr̄ etiā ꝯtingit d̄ dolore:iuxta illd̄. vbi
dolor ibi egr°. ¶ Nono dubitaī de dicto Cō-
stan.in via°.vbi dicit ꝙ in do.ca.a cā sangui-
nea posito ꝙ nō ꝯueniāt pticularia:vt R.fle-
botho°de cephalica dʒ fieri scari°sup calcane
um.p vnū palmū.nā vr̄ ꝙ magᷤ valeret scari
ficatio de collo vel ītra spatulas vt citi⁹ fierʒ
maior euacuatio ⁊ passiōis alleuiatio h̄ dicen
dū ꝙ in p̄n° egritudis dū materia ē in fluxu
⁊ egr° nondū ē ꝯfirmata:tūc in casu quo nō
posset fieri flebo°de cephaᵃ.ꝓpter discōueniē
tiā pticulariū meli⁹ ē ꝓpter distratiōeʒ mate
rie ad ptē longinquā vt fiat scarificatio cū vē
tosis:vel sine vētoß:i loco supradicto scʒ cal-
caneo.Si āt egr° ē antiq ⁊ ꝯfirmata ⁊ mate
ria ē iā fluxa tūc meli⁹ ē vt fiat iā dicta scari°
cū vētoß.in collo vel ītra spatulas.nā distra-
ctio ma°decurrēti i egritudis p̄n° meli⁹ fit ad
ptē oppositā p ptē lōgiorē:⁊ eua° maᵉ ꝯiūcte
p ꝓpinqorē.Sʒ tūc dubitaī cur in senib⁹ ma
gis ꝯpetat scari°⁊ vētosatio ꝙ fle¹ᵃde cephaᵃ.
Dico ꝙ h̄ ē:qꝛ cū scarificatiōe pvētosaʒ attra
hit cū qdā violētia sāguis fri.⁊ grossus:q̄ vt
plm̄ abūdat in senib⁹:iō scari°cū vēto cōpetit
senib⁹.p flebo.aūt vene ǵsse magᷤ expellit san
guis subtilis q̄ mīme in senib⁹abūdat.iō talis
sanguis eua° in senib⁹scelerata existit.Alia cā
ē:qꝛ cū scari°nō tm̄ fit calitatis natural' ⁊ spū
um depditio sic fit cū flōia vene ǵsse: qd̄ pʒ.qꝛ
cū vētoß.null⁹ ita cito sincopizat sic fit cū fle
bo° vene grosse in brachio vł alibi. ¶ Decimo
sciēdū ꝙ loqndo de signis do.ca.dcm̄ fuit ꝙ
si do.ca.sit a sanguie ē do.magᷤ i pte āteriori:
si a choᵃ in dextra:si a melīa i pte sinistra.Si
a flāte:i posteriori cā hoꝝ reddiī sic.nā i ante
riori pte ce'est pānicul⁹ad modū reti vēis ⁊ ar
terijs ac neruis ꝯtext⁹ in q̄ plēs sūt vene ꝙ in
alio loco ce'.iō sanguis ibi regnat.Epar aūt i
dextra pte collocaī in q̄ cistis fellis ē colloca
ta:iō dextre pti ce' suā mittit influētiā.in sini
stra āt pte cerebri fit influētia a splene.In po
steriori āt pte cerebri ē fríditas ꝓpt memoriā
retinēdaʒ:vt nō in ea fit mot⁹⁊ spēꝝ ānihila°
cū caliitate:⁊ qꝛ ab illa pte oriī nucha:a q̄ ner
ui:brachia ⁊ r̄liqs ptes corpis mouētes oriūt
iō fleᵃ in illa pte dn̄aī. ¶ Undecio sciēduʒ ꝙ
ꝗuis aliqd̄ ceᵐ de se sit fort⁹tu:tm̄ aliqn̄ cō-
tingit ꝙ mēbra inferiora sunt ita pꝛepata ad
mittendū supfluitates ⁊ vapores ad caput ꝙ
ceᵐeis resistere nō pōt:imo ꝯtinue intm̄ debi
litaī ꝙ egri°fit lōgeua rōne diuturne mutati
nis.Aliqn̄ ēt ceᵐ de se ita debile existit:ꝙ mo
dica vaporatio sufficit ad causandā i eo cepha
leā antiquā.Et h̄ ē snīa Gal.3.de iterio.c.17.
¶ Duodecio sciēdū ē:vt dcm̄ ē in dispōne:⁊ vt
ponit G°.3.de ite.c.18.Ꝟsus fineʒ eiusdē.3ᶦ.ꝙ
aliqn̄ ꝯtingit do.ca.ꝓpt sui sensus acuitateʒ
⁊ ē silr̄ de sto°:qꝛ in mł'tis hoīb⁹os sto. ē adeo
acutissimū in sensu:vt nō patiaī acetū sinapi
⁊ silia.Alij ꝟo h̄nt stoᵐ q̄si nō sentientē ita ꝙ
racant ⁊ vomūt rē pessime q̄litaī:cui⁹ fetoreʒ
nullus pōt ferre.ab illis aūt nō sentiī.Uerba
sr̄ p̄scisa G'. silr̄ i eo.loco.Et idē accidit ce°qꝛ
aliq h̄ntes ita acutissimū sensū in ce°vł ptib⁹
vicis:ꝙ nō valēt calidoꝝ aromatū odorē su-
stinere:nec ēt reꝝ fumosaꝝ:⁊ alij nō sustinent
odorē thuris:vt narrat G.i loco iā alle° iō ab
istis in ca.do.cephalic⁹ǵnaī. ¶ Tredecio non
ē ignorādū ꝙ aliq sunt corpa ꝑpata vt leuiī
do.ca.possideāt:⁊ ista sūt corpa q̄ h̄nt ceᵐ de-
bile:⁊ mēbra p°⁊ 2° digōnis debilia:⁊ ꝓpt mł
tiplicatiōʒ hūoꝝ indigestoꝝ ⁊ vapoꝝ ꝓcedēti
um ab eis. ¶ Decioqrto aduertēdū:ꝙ lʒ come
stio reꝝ ad caput vaporātiū: vt vini potatio
sub cāis p̄mitiuis sint reponēda:qꝛ ab eī sunt
veniētia:tm̄ qn̄ sunt digesta p̄nt repōi sb cāis
āntib⁹:ꝗuis de h̄ nō multū curam⁹:dū tm̄ reꝝ
noticiā rectā h̄eam⁹. ¶ Decioqnto scias ꝙ do.
ca.ē cā augmētatiōis ⁊ cōtinuatiōis suipius
ꝓpterea:qꝛ hūores ad locū attrahūī doloro-
sum:q̄ attracti ⁊ mł'tiplicati faciūt do.⁊ ipm
augmētāt:ita ꝙ do.est cā attractiōis hūoꝝ:⁊
hūores attracti sr̄ cā do.⁊ sic vr̄ ꝙ ibi sit circu

latio:ꝛ ſic dicit Ḣ⁹.5.āpḣ.ꝯ°.23.ibi in hĳs ꝯo
ozfris vti ꝛc.Loca em̄ q̄liacūq̨ patiāt̄ dolo.
do.iꝑe fit cā attrahēdi aliūde ſibi peſſimitatē
hūoꝝ vn̄ ſanguis fluere futur⁹ē.ḃ ille ī fine ꝯ¹
ſi ĝ peſſimutas hūoꝝ ad caput attrahat̄:ꝓcul
dubio iꝑa do.augmētabit.Per ḃ ei hūane rōi
pn̄tat̄ ꝗtū iuuat cām do.remouere iꝑaꝫ diuer
tēdo vel eūando vel ſedādo:ꝛ ꝗtū vꝫ cū dn̄ijſ
ipſi⁹do.mitiga°.ꝛ iō dicebat Ḣ⁹.dico em̄ vt ſꝑ
ītendas ī mitigādo dol'.ḃ em̄ obſuato mēbꝛa
ab aꝑate ꝛ tūoꝛe erūt ſecura:qꝺ faciēdū ē cuꝫ
mutatōe materie ad aliū locū ꝛ īfuſiōib⁹ꝛ ca-
thaplaſmatib⁹ dol'.mitigātib⁹ ī megateg¹ ꝑti
cula.6ª.in fi.¶Decioſexto nō ꝙ epythiata et
empl'a q̄ ponunt̄ in do.ca.ſāguieo vel cholico
poſt ſufficiētē euacuatōꝫ dn̄t poni actual'r fri.
ad alterādū ꝛ repcutiēdū ſi aliq̄ ꝑs remāſerit
vapoꝝ vel maᵉꝛ qꝺ āpli⁹eſt dn̄t refrigerari in
niue vel puteo fri.ꝛ ſic dicūt auctoꝛes:nō dn̄t
tn̄ poni iſta actu fri.ī poſteriori ꝑte ca. ꝓpter
metū ſubeth vel litargie.¶Decioſeptio igno-
rādū nō ē ꝙ poſt vl'ia ſi opamur cū ꝑticl'arib⁹
remedĳs circa do.ca.radere caput ē multū vti
le.nā ꝑ hmōi raſionē vapoꝛes leui⁹euaneſcūt
ꝛ remedia ad ītra facili⁹penetrabūt ꝛ rōne fo
mētatōis q̄ fit an̄ raſurā cū folĳs herḃ ꝛ flori
b⁹ ꝯm caſum ꝯueniētib⁹ceᵐꝛ totū caput ꝯfoꝛ
tat̄.¶Decio octauo ſcias ꝙ ī do.ca.ꝓpt̄ ſtoᵐ
multū iuuat vomit⁹:ꝛ ḃ ꝓpt̄ euacuatōeꝫ maᵉ
an̄tis:iō qꝛ poſtꝙ ꝑvomitū vel al'r ē ſufficien
ter euacuata ab ea ad caput āpli⁹ fumi eleua-
ri nō pn̄t.¶Decionono iā dcm̄ fuit in dieta ꝙ
hn̄tes do.ca.in nitido aere hitare dn̄t:ꝗtū eiſ
noceat aeris turbulētia ī egritudib⁹ca.ḃ expi
mental'r nouerūt ꝟtiginē vel ſcothomiā poſſi
dentes ꝛ antiquā cephalargiā:q̄ oēs duꝫ aer
nubuloſus vl' nō clar⁹exiſtit ĝui⁹ moleſtant̄:ꝛ
qn̄ ei⁹affuerit ſenitas:do.ca.ꝛ pōderoſitas e-
uaneſcit.¶Jō dicebat Ar⁹.ad regē arag. Nō
ſolū aūt ē coꝛꝑi accōmod⁹aer pur⁹:ſꝫ ēt mēti.
Nā oia mētis oꝑa ſiue ī apphēdēdo ſiue in iu
dicādo ꝑfecti⁹ꝛ clari⁹ exercēt̄ in aere purioꝛi.
Et iſti⁹cā ē ꝯueniētia ſenitat̄ aeris cū ꝑuieta
te ſpūuꝫ ꝛ natural' caloꝛis:vl' ēt qꝛ cū aere tur
bido vel nebuloſo vapoꝛes ꝛ fumi maḡ īgroſ
ſant̄:ꝛ ſic caloꝛ ꝛ ſpūs āpli⁹teneбreſcūt.Uerū
ꝛ ſiōie ꝛ farmacie ī aeris claritate cū ſolis ꝑ-
fecta radiatōe ꝯmodi⁹celebrāt̄:ꝛ ḃ ꝑ expiētiā
ſumētib⁹ſoᵐ eleᵐ alᵐ ꝓ purgatōe repit̄ q̄ illū
nūꝙ̄ ſumereꝫ:niſi ſole ꝑfecte radiāte:nulla in
aere nubecl'a exn̄te:tc̄ dic̄ eleboꝝ ſuū effcm̄ ꝙ̄
uis cū maḡ āguſtia celebrit̄ adiplere.iſti āt ſt̄
hoies ml'tū foꝛtes ꝛ robuſti mōtāeas aſꝑas cō
moꝛātes.

¶Caplm̄.ĳ.de emigranea.

Migranea ſeu monopagia ē doloꝛ īmedia seu vna ꝑte capit̄.Dr̄ aūt̄ emigrāea
ab emi qꝺ ē mediū ꝛ craneos qꝺ ē craneū: qſi
tenēs medietatē cranei.Monopagia ꝺꝛ a mo
nos qꝺ eſt vnuꝫ:ꝛ pagios qꝺ eſt ꝑs:q̄ſi vnam
ꝑtem capitis poſſidens.

Cauſa ei⁹ aliqn̄ ē intra craneū:aliqn̄ ex
ſic̄ dicit Aui.aliqn̄.ī pānicl'o.ſ. co
opiente caput:ſꝫ vt pl'm ē intra craneū:ꝛ cā ē:
qꝛ do.ca.ꝑticularis fit ꝯm diſtinctōꝫ vētricl'o
rū ceˡ.nā ceᵐ nō ſolū diuidit̄ ꝯm an̄ et retro:
īmo ꝛ ꝯm dexᵐ ꝛ ſiniſtrū: cū vētriculi ceˡ ſint
pl'es .vn⁹ē diſtinct⁹ ab alio mediāte pānicul o
iō vn⁹ vētricul⁹ pōt eē leſus:alio exn̄te ſaluo:
vl' plen⁹ hūoꝛib⁹: ꝛ iō ꝯm ꝙ repletio ē in aliq̄
vētriculoꝝ vl' in aliq̄ ꝑte ei⁹ꝯm dexᵐ ꝛ ſiniſtꝝ
ꝯm ḃ fit emig̃nea īmediate capit̄: vl' monopa
gia ī minoꝛi ꝑte ꝙ̄ medietate vl' ī vno ꝑuo loco
ſolū:ꝛ ſic ē clau⁹:qꝛ ſi eēt ꝑ oēs vētriculas:eēt
cephaª vel ſoda vel galea.Dicam⁹ ĝ cū Sera.
ꝙ cā ē eleuatio vapoꝝ vel hūoꝝ q̄ faciūt dol'.
ꝓpt̄ ml'titudinē:ꝗuis in ſe ſint ꝑpati: vl' ꝓpt̄
cali.vel fri.iꝑoꝝ ꝗuis ſint ꝑue ꝗtitat̄ q̄ q̄deꝫ
vapoꝛes vel hūoꝛes pn̄t vēire a vicis vel a re-
motis ꝑtib⁹.Et nota ꝙ ab alĳs cāis pōt fieri
ſic̄ do.ca.ꝛ ea. ſūt ſigna ꝑter ꝙ vt pl'm emigra
nea ē intpolata ꝛ cronica:ꝛ ego an̄ ꝑcticā me
am vidi aliq̄s ꝑdidiſſe oculos ex emiª ꝛ aliq̄s
ml'tū vexatos.Fit ĝ emiª qn̄q̨ a mala ꝯpl'one
ſine maª:ſꝫ nō eſt ita foꝛtis nec ſic maḡ ſic̄ qn̄
fit ab hūoꝛib⁹ vel vapoꝛib⁹calidis vel fridis.

Signa qn̄ fit ex hūoꝛib⁹vel vapoꝛib⁹cō
tentis ī pāniculo tegēte craneūꝫ
ē do.foꝛtiſſim⁹ꝛ acut⁹ ꝓpterea:qꝛ ille ē neruo
ſus ꝯtext⁹vēis ꝛ arterĳs ꝛ neruis:ꝛ vene ꝛ at
terie recipiūt ꝛ ꝯtinēt hūoꝛem vel vapoꝛē ꝛ ꝑ
neruos fit ſenſus:iō ſentit̄ do.intēſus. Si au
tem fiat a cā calida adeſt pulſatio timpoꝝ et
ca.in loco do.ꝛ ſedatio dolo.poſt appōneꝫ re-
rū fri.dū materia fit euacuata. Si āt fit a cā
fri.tunc nō ſentit̄ cal'as ꝛ ledit̄ a fri.ꝛ iuuat̄ a
calidi.ꝛ eſt lōgioꝛis duratōis ꝛ aſſiduatiōis.
Et emiª q̄ fit a frio magis fit in ꝑte ſiniſtra.ꝛ
illa q̄ fit a cali.fit magis in ꝑte dextra:ꝛ ī fri-
gida nō eſt tant⁹ doloꝛ ſicut in calida.

Cura talis ē.ſic̄ a ſan.qꝺ coḡſcit̄ ꝑ pulſū
plenū ꝛ mollē ꝛ ꝑ rubedinē loci ꝛ ꝑ
aꝑitōeꝫ vēaꝝ rubea.ī oculo eiuſdē ꝑtis ꝛ plēi
tudinē vēaꝝ ipi⁹oculi ꝛc.tc̄ ſ̄.ſiōia de cephaª
eiuſdē ꝑtis:ſuadeſt ꝯueniētia ꝑticl'ariū.poſtea
fiat de vēa front̄:poſtea ſ̄.ō naſo cū iſtro ſcō.

de fetis porcis.⁊ fluat sāḡ de san.¶ Scđo ap-
plicent̄ res fri.actu ⁊ naᵃ q̄ sūt dicte in ca. de
dol' capitꝭ a san.vl' a cho.Et ī magnitudīe do.
apponāt̄ narcotica sic ē opiū.iusq̄am⁹ cortiꝗ
mādragꝭ.cāphora ⁊ silia¶ Tertio liniat̄ pars
dolēs cū incausto cū q̊ scribūt sc̄ptores.⁊ hoc
ꝭm Auic.vel pāni in eo madefacti applicent̄
et cū istis ⁊ alijs alteret̄ ꝯpl'o cū cibis ⁊ poti
bus frigidis ⁊ cū alijs adiutorijs.Si aūt fiat
de choᵃ vel hūores cholici sint mixti cū san.
tūc euacuent̄ cū tamarind̄.ꝑnis.cassief. mā
na ⁊ sil'ib⁹.Et scias ꝙ vsus coriādri cū zuc.iu
uat eos.¶ Quarto lamīa plūbi apponāt̄ ⁊ strī
gant̄ sup̄ venas ⁊ artīas illi⁹ ꝑtis.¶ Quito ī
eodē tp̄e ponat̄ defensiuū ex boloarᵒ ⁊ terra si
gillata āt thimolea cū albumīe oui ⁊ aceto vi
ni.¶ Nota ꝙ sp̄ cū medicis cal'is vel frigidis
debes miscere aliq̄ ꝯfortātia cerebᵐ.¶ Nota
ꝙ posito ꝙ magꝭ videat̄ abūdare cho.q̄ȝ san.
tm̄ ꝓpt̄ h̊ nō dimittas flōiaȝ: q̄ꝛ multitudineȝ
hūoꝝ euacuat.⁊ cū h̊ refrigerat ⁊ tꝑat humo
res corꝑis.¶ Et si fiat ab hūorib⁹ fri.vel a va
porib⁹ eoꝝ:digerat̄ maᵃ fri. si est fl̄a vel mel'ia
cū appropatꝭ ⁊ purget̄ cū yerarufini. ⁊ cū pi-
lul' cochijs ⁊ cū medicis: in q̊b⁹ intrat pulpa
colloq̄ntide.⁊ agaric⁹:⁊ sil'ia. post purgā fiat
sic ꝑᵒ.¶ ℞.olei de lilio vl' olei muscatellini.℥.
j.castorei.ʒ.ij.euforbij.ʒ.j.musci fini.g̃.ij. mi-
sceant̄ fortit̄.⁊ de isto oleo cal'o vngat̄ ꝑs do
lēs.⁊ aliq̄ gutta cal'a instillet̄ ī aure a ꝑte do.
¶ Scđo fiat tale ēpl'm. ℞.baccarū lauri fol'.
rute añ.℥.ij.sinapi.ʒ.j.olei de lilio q̄ȝtū suffi-
ciat.℞ ēplȝ sup̄ locū do.⁊ cal'.applicet̄ ¶ Terᵒ
radicꝭ cucuīi.asinini cū ruta ⁊ absinᵒ.decoq̄n
tur in aq̄ ⁊ oleo vsq̄ȝ ad dissol'onē.⁊ de ista de
coctōe ēbrocet̄ loc⁹ dolēs: ⁊ suba terat̄ ⁊ fiat
ēpl'm. Ista medicina vtebat̄ q̄dā ml'ier: ⁊ cuȝ
ipa curabat oēȝ emiḡneā cū fe.⁊ sine fe. sicut
dic̄ Auic. Itē dic̄ ꝙ ēpl'm sinap̄.nō habȝ par.
¶ Quarᵒ qñ egriᵒ multū ꝓlōgat̄.fac ēpl'm.℞.
gūmi rute.℥.ij.cortiꝗ radicꝗ sc̄ꝗlle.℥.j.eufor.℥.
ß.℞.empl'm vel empla cuȝ vino odorifero ad
modū epythimatꝭ.⁊ est Auic.q̊ dicit ꝙ ē medi
camē magnū in emiḡnea.¶ Quitū remeᵐ est
istud.℞.pipis nigri eufor.assefeᵉ.añ.ʒ.j.icor
porēt̄ cū oleo ad ignē.⁊.ij.vel.iij.gutte ponāt̄
in aure opposito do.⁊ h̊ ē snīa Galˡ in passioᵒ
¶ Sexto ℞.pipis.ʒ.ß.sinap̄.ʒ. iij.fimi colūbi
exsiccati ⁊ albi.ʒ.iiij.pulueriȝent̄ ⁊ incorꝑent̄
cū aceto ⁊ frōs ⁊ timpora liniant̄.Et si ista ñ
valēt:apponat̄ medicina cōposita ex cātari-
dib⁹ vt loc⁹ vesicet̄:⁊ fluat liq̊r.¶ Septimo si
ista nō valēt cauteriȝent̄ arterie vel vene illi⁹
lateris cum magna cautela.¶ Maiorana vȝ
emiḡnee qñ ē ex mel'ia:si ē puluerisata vel pi
stata cū melle:fiat ēpl'm algafagi ⁊ valȝ dolo
ri frig.ca.saccellata a vētositatib⁹ grossis.

Emigranee vētose cā est aliq̄n col'.ru.vaporosa penetrās
vētriculos cerebri.⁊ aliq̄n ē vētositas grossa
ab alijs hūorib⁹ dissoluta:⁊ maxīe qñ caput ē
debile a ꝑnᵒ creatōis vel ꝑ aliq̊d accñs sicut
est ꝑcussio in illa ꝑte.vel ꝓpter lotionē capitꝭ
factā nō in debito tēꝑe.sicut faciūt mulieres
q̄ qñ lauarūt capita:cū fri.lixiuio nō exiccāt
capillos:īmo cuȝ eis madidis capita ligant.
¶ Signa istius sunt do.nimi⁹ cū q̄dā mallea
tione.⁊ nō ꝑñt infirmi videre lumē:eo ꝙ ꝑ lu
mē ⁊ splendorē sp̄ūs disgregant̄ ⁊ faciūt ex-
tēsionē pellicularū.⁊ sic fit maior mot⁹ in eis
et in vētositate ibi inclusa.nec pōt audire so-
nitū nec vocē:q̄ꝛ aer interi⁹ ipulsus ꝑ orgaᵐ
audit⁹ mouet vaporē vel vētū interiorē: et ꝑ
ꝯñs fit maior distēsio pellicularū.¶ Sig̃ aūt
cārū sūt.si fiāt a cho.ru.vētosa vel vaporosa
tūc patiēs sentit magꝭ ꝑcussiōes ⁊ freq̄ntes
ac si cū malleo frequēt̄ ꝑcuteret̄.si aūt ex ven
tositate q̄ dissoluta ē ab hūorib⁹ fri.vel a va-
porib⁹:tūc sentit̄ ḡuitas ⁊ q̄si tremor vl' salt⁹
¶ Curat̄ sic.si est a co.purget̄ sicut supi⁹ dictū
est de do.ca.qñ est a cho. postea capite raso
embrocet̄ cū aq̄ decoctiōis papa.viol'.hordei
psilij et floꝝ ⁊ folliculoꝝ salicis.⁊ sternuᵒ cuȝ
oleo viol'.vel cum olco vnfancino vel oleo de
papa.ꝓuocet̄.Et si forte multas patiat̄ vigi
lias ꝓpt̄ istū do.malleatiuū:fiat iā d̄ctā ster
nutatio.⁊ fiat hoc linīmētū supra venas ca.
pulsatiles et supra cōmissurā. ¶ ℞.olei viol'.
olei roß.olei de papauere. añ.℥.ß. populeōis
℥.ij.succi papaueris.succi lactu.lactꝭ mulieris
añ.℥.ß. se.papa.al.san.al.⁊ ru.añ.℥.ß. pulue-
rizanda pulueriȝent̄ ⁊ incorporent̄ in morta
rio ⁊ capiti fri.applicet̄.p⁹ maᵉ euacuationē.
Si fit ex grossa vētositate purget̄ cū yerapiḡ
Galˡ acuata cū pulpa colloq̄ntide.vel cū yera
rufini:vel pillulis cochijs: ⁊ sil'ibus. Deinde
vngat̄ cum oleo sambuci vel cum oleo aneti
embrocet̄ caput rasum cum aqua decoctōnis
samsuci: ambrosie:bethonice:camomille : et
melliˡ.Et fiat epythia de mirra croco ⁊ aloe.
Et fiat gargaᵃ cum rebus cal'. ⁊ cum yerapi.
distempata cuȝ aqua calida.Et ꝓuocent̄ ster
nutatōes cū oleo de costo ⁊ anetino ⁊ nardi-
no:at vtat̄ cibis facilis digestionis cū aniso
et cimino ⁊ cū carminātibus ⁊ ꝯsumētib⁹ illā
ventositātē.Dieta istoꝝ sit sicut hūtiū do.ca.

¶ Capitulum tertiū de vertigine.

Vertigo ꝛ ſchotoīa ad vnū ꝑtinēt ca. Dr̄ autē vertigo de v̄to v̄tis. nā hn̄ti vertiginē oīa in girū v̄tividēt. vl̄ ꝙ alia ſup ipm̄ v̄tant. Symeō ianueñs in ꝓſodia dicit v̄tigo a v̄to v̄tis. ꝛ eſt glob⁹ vel ꝯuolutio vel ꝯgira° q̄ fit in terra a vēto. ꝛ in. c. a mor°. Uel dic ꝙ v̄tigo a v̄tice dr̄ ꝓ eo ꝙ morbus v̄tigo in v̄tice a mediciꝭ nūcupaẜ. Yſiō. dicit. q̄tieſcūqꝫ vētus ſurgit ꝛc. de gn̄atiōe vēti loquēdo. Sic in v̄tice hoīs vene ꝛ arterie ventoſitatē ex reſoluta hūectatōe gignūt ꝛ i oculis girū faciūt. Scothomia dr̄ a ſcotos qḋ ē videre: ꝛ mias qḋ eſt muſca: q̄ſi viſio muſcaꝝ nā videẜ eis ꝙ muſcas ꝛ bibiones añ oculos cōtinue videāt euolare: ſicut illis euenit in quibus incipit catharacta vel augeẜ.

Cauſa ſunt vapores vētoſi ꝛ in vacuitate cere¹ꝯtēti vel in neruis vel venis q̄ ſunt in ipo: vel aliqs hūoꝝ p̄ter naturā i ipo ce°ꝯtēt⁹: ex q̄ vapores reſoluti ꝑ actōeꝫ īnati caloris vel ꝓpt̄ motū ſūt cāe iſtarū paſſionū. vl̄ etiā iſti vapores vel fumoſitates p̄nt eleuari a peſſimis hūoꝛib⁹ i corpe ꝯmoꝛātib⁹ ſic dicit Ga⁹. 5. amph. ꝯ°. 32. ibi. Senioꝛib⁹ v̄o ꝛc. Et lꝫ a mult̄ mēbꝛis vēire poſſit. tū vt frequēti⁹ a ſtōacho fit: q2 via eſt rectioꝛ ꝛ latioꝛ ¶ Modꝰ ꝑ quē fit eſt iſte. cū iſte vapoꝛ mouetur: ſuo motu mouet ſp̄m aīalē. ꝛ ſi in girum moueẜ facit v̄tiginem. ſi aūt lateral̄r vel alio motu facit ſcothomiaꝫ: q2 iudicat ex illud qḋ int⁹ hꝫ. ꝛ ex h̄ ſequiẜ malicia cācellationis in crucifi° nerui optici. ꝛ ſequiẜ corrup° viſus. ꝛ patiẜ ſenſus cōis. ꝛ ꝑ ꝯn̄s imaginatiua: ꝛ eſt nocumentū v̄tutis viſiue. In v̄tigine ma^a eſt magis ſubtilis. ꝛ vapoꝛ ē vētoſus incluſus in hūido viſcoſo. q̄ vapoꝛ nō hn̄s exitū v̄tiẜ i girū. ꝛ eſt ſile de aq̄ exn̄te i papſide lata ꝛ rotūda: in q̄ ſi lat̄al̄r aq̄ īfundaẜ i vna extrēitatuꝫ aq̄ q̄ infundiẜ cū alia in papſide exn̄te mouebiẜ in girū. vel ē ſile de aq̄ bulliēte in cacabo

Signa Qui hāc h̄nt paſſionē neqꝫ in ſpicere p̄nt res q̄ in girū moueẜ nec res velocit̄ motas: q̄n appodiēt ſe: q2 intrinſec⁹ vapoꝛ moueẜ: ꝛ res exterioꝛ moueẜ: ꝛ videẜ eis etiā ꝙ ipi mouecanẜ. ꝛ cū h̄ ſentiunt do. ꝛ ḡuitatē in āterioꝛi pte ca. Et ſi ē ex ma^a in ce° exn̄te paſſio ē ꝯtīnua vel aſſidua: ꝛ alia egri° nō ſentiẜ in alia pte coꝛpis. nec p̄ceſſerẜ aliq̄ ex q̄b⁹ poſſit eē ꝯiectura. ſequiẜ etiā ſonitus ꝛ tinnit⁹ auriū ꝛ do. ca. pulſatio in arterijs āterioꝛib⁹. debilitas in ſenſib⁹ ſcꝫ in viſu auditū ꝛc. Sic ē i ſto°ē cū aboīatiōe ꝛ nauſea vl̄ cū aliq̄ ex paſſiōib⁹ ſto¹. ꝛ nō ē ita ꝯtinua vl̄ aſſidua. Si ē ab alijs: vt ep ſplē ꝛc. ꝑ doloꝛes et ḡuitates illoꝝ indicaẜ. Si vēit ex m̄rice cognoſcit ꝑ do. vētris circa m̄ricꝭ regionē ꝛ ꝑ paucitatē mēſtruoꝝ: ꝛ q2 dimiſit ꝯſuetū coitū vl̄ flōiaꝫ. Si ma^a illi⁹. capnoſi ꝛ mobil̄ fumi vel vapoꝝ ē ſan. coꝛpa videẜ rubea ꝛ adeſt pulſ⁹ tipoꝝ ꝛ venaꝝ q̄ ſr̄ p⁹ aures: vene īflate facies ca. ꝛ ocl'i ru. laſſi° coꝛpis ꝛ i oī ſpē ocl'i tenebreſcūt. Si ē ex cho^a v̄r eis ꝙ res ſint citri¹ co. ꝛ ſōniāt ſe volare ꝛ leuiẜ moueri ꝛ vigilātꝛ h̄nt nauſeā. ꝛ h̄itudo ꝛ alia ꝑticl'a^a iuuāt ī noticia ſigꝛū. Et ſi ma^a vapoꝝ ē flā. totū coꝛp⁹ eſt ḡue pigꝝ: ſōnolētū cū m̄ltitudīe ſputi ꝛ ſupſluitatꝭ nariū cū albe^e col̄. Si ex m̄lia adeſt ḡuitas i coꝛpe: vigilie: coꝛrup° cogitatiōis ꝛ ſōnia tioroſa. Mihi al's accidit ſco^a ꝛ ſōniabā copiā videre ſan. effuſi a narib⁹ meis ꝛ i illo iteꝝ faciē volutari: et faciē ab eodē deturpatā. Facta ḡ flōia cepha^c cū abſtine^a a vapoꝛoſis ꝛ cū ſōno p⁹ flōiaꝫ ceſſauit to^a egri°. Jō ꝯſulo ꝙ in his paſſiōib⁹ fiat flōia de cepha^a: maxīe q̄ñ ē a cā ca^a. ¶ Nota ꝙ ī v̄tigie ſco^a cū ma^a mobil̄ q̄ ē ei⁹ cā ſit i ce°: fiūt leui⁹ ſōnia ꝑ q̄ facil̄r cogſcitur hu. peccāſ: ꝛ cāe earū. vn̄ ſomnia h̄nt ſatiſ ſigt̄oes certioꝛes in egritudīb⁹ capitꝭ q̄ꝫ i alijſ

Pronoſticatio In. 5. amph. can. 18. auſterne ꝯſtōnes faciūt v̄tiginē. Et in eodē. 5. cano. 32. ꝙ v̄tigo accidit libēter ſenib⁹. Et Ga⁹. in ꝯ° eiuſ dē. 32. ibi. Senioꝛib⁹ v̄o dicit. Uertigo aūt ſine dubio mala eſt. q̄m appopl̄ie ꝛ epil̄ie ē vicina. ꝛ ſi aliqs hꝫ v̄tigi. vel ſco. ꝛ cum hoc ſit ebꝛioſus ꝛ mali regiminis. cito cadit in epilēpſiam: litargiā vel appopl̄iam. ꝛ poteſt medicus eis vel amicis dēūciare.

Curatio Cū veneris ad v̄tiginoſuꝫ ſi ſig̃ ſan. appent vel pl̄itudo coꝛpis ꝛ ſit cal̄itas mani^a fiat ph̄lotōia de cephalica: niſi aliqḋ ipediat: vt ē v̄t⁹: etas ꝛc. Scđo fiat de venis q̄ ſūt retro aures. duꝫ tū nō ſint pulſatiles. nā flōia iſtarū venarū optima ē i cura oīm ſp̄ꝛū v̄tigis maẜialiū: ꝛ maxīe ſi cauteriзeẜ ꝛ vꝫ m̄ltū: max^e ſi fiat a vapoꝛib⁹ ab infioꝛib⁹ eleuatꝭ a q̄cūqꝫ loco eleuetur Ter° apponāẜ vēto. retro collū ꝛ i ca. Et i iſtꝭ duob⁹ ꝯcoꝛ. Haly. Aui. ꝛ Raſ. vult ēt raſ ꝙ ſi iſte vene nō appent: fiat flōia de baſi^a ꝛ epa^a ꝓpſea q2 ſit in coꝛpe peccat ſan. in q̄to vel in q̄li magꝭ peccabit cū ibi ḡneẜ: niſi ab aliq̄ alio mē°mutareẜ i malā q̄litatē. Uult etiā raſ. ꝙ crura vētoſenẜ. ꝛ poſt oxirodinū ca. īſūdaẜ: ꝛ

stupe ī eō madefacte apponant̄ ⁊ vent̄ soluat̄ p° cū clisteri ſi ɔstipa° adest p⁹ eñet̄.p° cū mirab.citrini thama.p̄unis ⁊ succ.al.⁊ patiens caueat a cibis ca.Itē p appōnem vētosarū in fontinella colli fit distractio ma^e ⁊ ēt in cruribus.G⁹.ēt in passi° dicit ꝙ ℞.ſtōia de m̄rice.i.mediana.⁊ post fiant epythiata garga^a ⁊ adoram^a.ad alterādū malā ɔplōnē ⁊ ad euacuandū materiā cū hijs q̄ dicta sunt in cura de do.ca.ex cal̄.hu.Cū aūt ē ab alio hu.oꝫ illā mat̄iam digere:⁊ post euacuare.Et ſi ē a ſtō.Haly Aui.⁊ Gal̄.iubēt vomitū fieri:q̄ñ ē a ſtate cū incidētib⁹ ⁊ subtiliantib⁹ vt ē raphan⁹ ⁊ ei⁹:semina.⁊ nux vomica ⁊ catapucia iſta coquāt̄ in aq̄:⁊ addito aceto ⁊ melle:vel fiāt vomitiua alia.¶ Scđo purget̄ flā cū appropatis:vt ē pig̃ G⁹.⁊ pill'e cochie.Post fiāt garga^a purgātia flā a ca.ſ.cū pipe pire° ſtafiza^a ſale nit° nigella caſt° galāgā cappa.⁊ aggrico masticatō q̄z cappar̄.cū mastiq̄ mūdificat ca.⁊ calamētum origa^m ⁊ yſop⁹.⁊ iſta m̄ltotiēs iterent̄ ¶ Si āt hu.ſit cholic⁹:purget̄ post digōnē:⁊ ſi ſit ī ſtō purget̄ cū vomitu ſm̄ Haly.⁊ post purget̄ cū decoctiōe mirabol̄.q̄ ſto^m ɔfortant ⁊ roborāt post euacuatiōnē:⁊ purget̄ cū thamarinō.⁊ ſene ⁊ mirabol̄.citrīs.⁊ post h̄ ca.raſo applicet̄ oleū ro.cū aceto ⁊ aq̄ roſ.Qñ aūt egri⁹ ē ɔfirmata:vngat̄ cū oleo de camo.Si alij hūores sunt ɔmixti cū sanguine vl' ſine eo purget̄ p° ſm̄ eoꝝ mixtiōnē cū medicina ɔpoſita.Et dicit Aui.ꝙ in iſto caſu pille ſtōice ſunt multū iuuatiue q̄ ɔfortāt ſtōm ⁊ faciūt appetere cibuꝫ ⁊ ſunt valētes ad ſtōm ⁊ epar ⁊ ſplenēt mūdificāt ſenſus ⁊ inteſtina:⁊ educūt ſupfluitates ex toto corpe.ſ.vtrāq̄ cholerāt flā quaꝝ h̄ eſt ℞.¶ ℞.mirabo.keb.ʒ.vj.ſalis īdi abſinthij.ro ma.ag'leuiſ ſcamōee.añ.ʒ.iij.an'azari ſe.apij añ.ʒ.ij.turbit al.ʒ.i7.epythi.reu.mūdi recentiſ añ.ʒ.v.yera^e.ʒ.vj.garioſ.ʒ.j.cū aq̄ infuſiōis pēidaꝝ.℞.maſſa pill'aꝝ dent aur̄.duo.Iſtas pill'as cū ſuis ɔditōib⁹ ponit Aui.5.cañ.trac.9.de pill'is.¶ Nota etiā ꝙ cliſteria multū valent in egritudīb⁹ ca.materialib⁹:q̄ diſtrahūt materiā ad opp^m:⁊ post iſta fiāt garg^a fomentatōes.ſcarificatōes cūvētoſis ī ſūmitate ca.⁊ inocra.i.fontinella colli.Si venerit a m̄rice puta:q̄ materie nō bñ fluunt p̄uocent̄:⁊ ſi ab alijs mēbris:vt epar ⁊ ſplen ⁊c.curent̄:⁊ cū h̄ ɔfortet̄ ce^m:⁊ fiāt localia reme^a in ca.¶ In cā igit̄ fri.odorēt muſcū caſtoreū nigellā baſiliconē:maiorānā folia ⁊ flores ag'caſti ⁊ lauendulā.In cā aūt cal̄.odorēt viol̄.ro.ſanō.camphorā:aquā roſ.⁊ acetū.Si aūt ſit ex cāis exterio:ib⁹ vt eſt caſus p̄cuſſio:℞.cura q̄ dicta ē in.c.de do.ca.ex p̄cuſſione.Et ſi ſit a ſubtis reuolutiōib⁹:ſicut ſit aliq̄ñ in roꝫ:deſcañt ⁊ caueant ab illis.Et ſi venerit ppt̄ ſtōi vacuitatē capiāt aliq̄d:vt eſt vipa in vino limphat o:vl' buccella panis in ſucco agreſte ⁊ fructuū ſtipticoꝝ.Pret̄ iſta pōt fieri talis cucufa.℞.roſ ru.ʒ.ij.camo.meli.ſe.aneti coriādri p̄pati añ.ʒ.j.floꝝ nenuſ.viol̄.an'mara'ſanſuci.añ'ʒ.ß.bethonice.ʒ.j.⁊ ß.iſta exſiccata ad vmbrā conquaſſent̄ ⁊ ℞.cucufa.⁊ poſtvl'ia ipſa calefacta in vapore acetivini ca.applicet̄:⁊ iſta vꝫ in oī egri^e ca.⁊ in reumate a cā.fri.Si aūt materia ſit ca.minuant̄ cal̄.⁊ augeant̄ fri.⁊ applicent̄ Coriandruꝫ ſert ꝟtig' facte a vapore cho.aut ſlāti° ⁊ epil'e facte ex hoc ⁊ ei⁹ p̄petas eſt p̄hibere vaporē ad ca.⁊.cañ.c.p̄prio.

Dieta eoꝝ ē:ꝙ caueāt a nimio cibo ⁊ potu ſpāl'r vini:niſi ſit bñ limphatū ⁊ q̄ñ ē a cā ca.vitēt nutriētia ca^a.⁊ q̄ñ eſt a cā fri.vitēt ſe nutriētib⁹ fri.⁊ i fine cene ⁊ prādij cōedant morſelū panis toreſcm̄ ad ignē dum tñ nō nigreſcat ſine q̄cunq̄ꝫ potu ⁊ comedat cibaria facilis digōnis ī modica q̄ttitate.Caueant ābulare p altos muros vl' ſup trabes lōge a t̄ra:⁊ nō aſpiciat res volubiles nec p̄fūdas nec reſpiciat res q̄ cito currūt vl' voluūt̄ vt nubes celi ⁊ rote:⁊ ſilia:q̄ talia mouēt eos ad p̄ximū.

Caplm̄.4.de ſubeth.

8 **Omnus** triplex ē.q̄dā ē me re natural':⁊ d̄ iſto d̄r:ꝙ ē q̄es in dormiendo:⁊ diffinit̄ ſic.Somn⁹ ē q̄es ꝟtutū aīaliū cū intentōe naturaliū.Iſta diffi° dat ab effectu queꝫ inducit ſomn⁹.De iſto dicit G⁹.2.p̄noſti.p°.2.Sōnus eſt redit⁹ ſpūs aīalis ab inſt̄ris ſenſus ⁊ mot⁹ ad ſuū p̄n^m.Et de iſtis multa īuenies in li.alio.c.d̄ ſōno.Et de iſta m̄lta dicit Aui.p^a ſen.3^a.c.4.Et ſomn⁹ q̄dē naturalis abſolute ē cuius redit⁹ ē cū p̄fundatōe ſpūs ad iteriora vt digerat cib⁹ ibidē.ğ in iſto ſpūs retrahunt̄ interi⁹:vt cib⁹ digerat:⁊ vt ēt ſpūs ⁊ cal̄.natural' q̄ reſoluti ſūt ī vigi^a reſtaurent̄ ⁊ augmētētur.Ali⁹ ē ſōn⁹ q̄ abſolute nō ē natural' vꝫ aui.vbi.ſ.ß vicinat̄ ei:vt ē ille q̄ accidit ɔualeſcētib⁹ ab egri^e q̄ aliq̄ñ h̄ñt ſomnū m̄ltū p̄fundū eſt tñ bonū ſignū.Et ſomn⁹ q̄ ſit poſt nimiaꝫ euacuatiōnē cū me^a laxatiua.⁊ iſte p̄ficit eis q̄ q̄dāmō ꝟtus redit in eis:⁊ de iſto cōiter d̄r dimittat̄ dormire patiēs:q̄ oꝫ ꝙ recupet illō q̄d deꝑdidit.Alia ſpēs ſomni nō naturalis ē q̄ ſit ppt̄ ſupfluitatē reſol'onis ſpūs ppt̄ mo^m ⁊ laborē ⁊ ſupfluū exercitiū:⁊ ſilia.Et ī talib⁹

casibꝰ nō ꝯpetit somnꝰ nisi cibo ⁊ potu p̄cedē-
tibꝰ. Tertiꝰ modꝰ somn̄ ē penitꝰ inaturaľ: ⁊ vo
cať ĩ arabico subeth. cuiꝰ p^a cā pōt eē vehemē
tia porismoꝝ fe. qm̄ natura retrahit ad iteri
us: ⁊ ē oppssa seu occupata sub mľta ma^a: ⁊ se
quiť ipsaꝝ spūs aialis: ⁊ h̄ fit marie qm̄ ma^a ē
fri. flãtica. Scḋa cā ē ascensus vapoꝝ ab aliq̄
mē^o inferiori ad anteriorē ptē ceꝰ vt a stō pl'one
mrice. ⁊ fil'ibꝰ. Tertia cā ē mľtitudo v̄miū. Et
iste fit sepe ⁊ sepiꝰ i pueris. Quarta cā pōt esse
ictꝰ vel pcussio sup̄ craneū: ex q̄ seqtur ꝯpssio
ceꝰ. ⁊ de istis vidi mľtos mori. Et istis h̄ mari
me accidit cū anterior ps cranei ē lesa. Aliqñ
vēit ppť friditatē p^o s̄m Aui. Et ista friditas
pōt impmi a rebꝰ exteriꝰ agētibꝰ: vt aere vento
frido niue. Uel ppť applicatōez stupefaciētiū
vt sunt opiū pap. mãdra. ⁊ filia. vt ēt sunt ius
qamꝰ: coriandrū recēs: vel si aliq̄ ex istis inte
rius sumať causant subeth. Et iusqa^m capiūt
aliqñ illi q̄ sunt in tormēť: vt tormēta iudicia
lia nō sentiāt: nec p illa v̄itatē ꝯfiteanť: ⁊ la-
trones aliqñ tēs istis vtūť vt liberiꝰ mala open
tur. nā talis somnꝰ mag̃ v̄r stupor. Scḋo in or
dine post friditatē vēit hūiditas nimia oppi-
lans vias spūum aialiū q̄ sunt i ce^o: apliꝰ q̄ i
naturali sōno reqrať. Et ad h̄ q̄ faciat subeth
oꝫ q̄ fit mľta ⁊ viscosa de difficili ꝯsumptibiľ
Si aūt ista duo. s. fri. ⁊ hu. ꝯiūganť: iaꝫ faciūt
deteriꝰ s̄m q̄titatē friditatq̄ ⁊ hu. Nā si mľta ē
faċ subeth. si maior: subeth ē fortior. Et si ab̄e
litꝰ nō remoueť a sua dispōne assilať litargie
⁊ si aggrauať: iam sil'atur apoplexie ⁊c.

Signa Si fit ppť porismoꝝ vehemētiā coḡscit p illos porismos ⁊ p pñ
tiā fe. Si ē ppť ascēsus vapoꝝ ab alijs mēbris
cognoscit p passiões illoꝝ. nā si subeth ē a stō
p̄cessit ipsiꝰ agguatio seu notabilis passio i stō
⁊ do. ca. ⁊ v̄tigo ⁊ tinnitꝰ ⁊ imagiatiōis corru-
ptio ⁊ mior ē in ieiūio q̄ post cibū. Si a pecꝰ vľ
pl'one p̄cessit pleures. ppliā ⁊ similr de mrice:
epate ⁊ fil'ibꝰ. Si aūt a v̄mibꝰ p signū v̄miū: si
fit a pcussiōe: scit p ictū in capite receptū ēt p
iudiciū assistētiū. Qn̄ ē ppť frigꝰ vľ alteꝝ nar
coticū ca. applicatuꝫ h̄ pmo cognoscit: q2 diu
fuit in montāeis niuosis ⁊ in magnis frigori
bus ca. ⁊ corpe male coopertis: ⁊ facies nō ē tu-
mida nec i ea signa repletōis appent color fa
ciei rēdit ad viriditatē ⁊ pulsus ē longꝰ durꝰ ⁊
rarꝰ. ¶ Scḋm cognoscit q2 opiū vel alie medi
cine fortes fri. extriꝰ ĩ ca. fuerūt applicate. Si
āt fit ppť assumptiōꝫ alicuiꝰ me^e: vt ē mãdra^a
opiū iusqamꝰ fungꝰ coriādrū recēs lac i stō co
agulatū aut se. psillij. tūc isti sunt itoxicati: et
venit aliqñ sincop. ⁊ itollerãtia: ⁊ videnť suffo
cari: ⁊ adest strictura ãhelitꝰ ⁊ fras ⁊ viriditas
extremitatū: ⁊ pulsus debiľ formicās: ⁊ si ē ra-
rus nō ē vniformis: imo variabiľ. Si fit ppť
ꝯpl'onē frig. vel hu. nō assunt signa repletiōis
nec flãtis nec san. Et si fit ppť hūiditatē oppi
lantē ⁊ illa hūiditas fit flãtica: coḡscit ex die-
ta p̄cedēte: q2 nimis assumebat de cibo ⁊ potu
⁊ sibi placebāt comestiōes ⁊ gulositates ⁊ vsus
fructuū ⁊ reꝝ flãticaꝝ: ⁊ fuit in ocio ⁊ trãqllita
te: ⁊ libenť vēit viris eccliastic̄. Et iste subeth
ē quis cū colore albo i ocul' lingua ⁊ palpebris
⁊ frate ad tactū in fronte ⁊ facie. Si fit ex san-
guine: coḡscit p ruborē faciei oculoꝝ aut ma-
xillaꝝ ⁊ lingue: ⁊ cal'itatē in tactu i ca. ⁊ frōte
Dña ē inť subeth: ⁊ appo. nā q̄ patiť subeth ex
citať aliqñ postq̄ ei clamať: ⁊ intelligit at vi
det ⁊ cognoscit: ⁊ motꝰ sunt leuiores suis sensi
bus. s. visu auditu ⁊ intellectu. ¶ In appo. oīa
ista cessant nec sentiūt nec mouenť. Itē ē dña
inť sincop. ⁊ subeth. q2 pulsus i subeth ē forti-
or ⁊ fillior pulsibꝰ sanoꝝ: ⁊ pulsus sincopatiꝫā
tis ē debilior ⁊ durior: ⁊ color faciei ē sic color
mortuoꝝ. s. citrinꝰ: ⁊ adest fritas extrēi^m. In
subeth color mãet i sua dispōe: nec facies mu-
tať a for^a dormiētiū nisi q̄ facies v̄r magis tu
mida. Differt ēt a suffocatōe mricis: q2 ille ex
citať: ⁊ rñdit: illa āt nec loq̄ vꝫ: q̄uis itelligat
nec rēte pt ocl'os apire nec collū ⁊ cap̄ nec pe
des mouere sic h̄ns subeth: ⁊ suffoca^c vēit subi
to. Aliqñ ista egri^e ē ꝯposita ex hu. flãtic̄ ⁊ cho
leric̄ faciēti i ꝯapa i ce^o: ⁊ tūc vocať subeth eui
gelatia. De ista vide Sera. li. j. Nā rab. ⁊ sera.
fil' ponūt curā subeth ⁊ litar^e: q2 eadē est cā: q2
rem^a in litargia debēt apponi in pupi ca. ⁊ in
subeth i anteriori pte. s. i pra b̄z Jo. de tornami.

Curatio Qñ subeth vēit in pn^o porio-
rū patiēs in loco lūioso pōat
⁊ vociferet ⁊ trahant sibi digiti: aut stringant
extrēitates ⁊ acetū fortissimū p nares inuttat
¶ Scḋo fundať acetū i tegula ardēte ⁊ patiēs
rcipiat fumū. ¶ Tertio sumať a ceꝰ ptes. 3. olī
ro. ps. j. ⁊ vngať anterior ps ca. ¶ Quarto vn
gať cū succo gnati vel cū agresta: ⁊ iteꝝ acetū
cū pluma mittať p nares. ¶ Quinto succꝰ sci-
cle p nares inuttanť ⁊ sternutatio p uoceť. Et
si ista nō sufficiunt p uoceť vomitꝰ cū agresta
⁊ oleo fil' bibit̄. Si āt ē a vapore alicuiꝰ mēbri
illud mēbrū cureť euacuādo ab eo illā materi
am malā: ⁊ ce^m cōforteť vt nō recipiat qd̄ sibi
mandať: ⁊ h̄ fit cū oleo ros. ⁊ aceto supradict̄
⁊ cū succis fructuū stipticoꝝ: ⁊ vltimo fiāt ali
qua resolutiu a fine attractōe. Si fiat a v̄mibꝰ

occidant et expellant. Si sit ppt ictū in cneo: dimitto restauratorib⁹. Si sit ppt frig⁹ extrin secū. dent tyriaca: metridatū: diamuscū: dia⸗ thos po° muscata et pliris cū musco. Et ēbro⸗ cet caput cū aq̄ decoctōis rute lauri et sil'ium in q̄ dissoluat castoreū et piretrū. et vngat ca. cū oleo de casto° et debet et oleo muscatellino et applicet ēpl'a ex casto°. ℥.ij. squill'. ℥.j. musci ℈.vj. cū oleo ruta° fiat ēplm. et odoret muscuȝ casto^m nucā muscatā et sqnātū. Si aūt sit ppt fri. narc^a int⁹ sūpta: fiat eadē cura. tū isti dnt vomere et purgari subito cū clisterib⁹: et curet sic. si eent tori et vene': et recurre ad curā de ve neno. Si fiat ppt nimiā hu. oppilātē: euacu e tur illa hu. Si g̃. sit san. pus fleet de cepha^a. Scdo fiat floia sophe vl' vētose crurib⁹ appo nant. Fiāt cliste^a et cibi subtilia°. et sic flā pur⸗ get cū clisterib⁹ acut: et puocet eis vomit⁹ eua cuās flā a sto°. et fiāt ēbroce caputpur^a sternu tatōes et garga^a. Sciās ḃm Auic. q̄ ira mltū vȝ in egritudib⁹ in qb⁹ cogita° debilitat vel destruit: qz aiaȝ cōmouet et excitat. Et medi^a q̄ facit vigilare ē epythia factū cū cala° et ab⸗ ster° faciei cū ace° at ligatura dolorosa i extre mitatib⁹ inferiorib⁹ et puocatio sternutatōnū

¶ Caplm. 5. de vigilia supflua.

Vigilia est vna de reb⁹ nō na turalib⁹ q̄ corp⁹. i mutat ḃm sui mltitudinē et pau⸗ citatē. Et vigi^a ē redit⁹ spūs aia lis ad instra sensus: et mot⁹ ad opatōes exercē das. Est aūt duplex vigilia. vna na^a lis postq̄ hō dormiuit sat. et tūc hō euigilare incipiens sentit se hylarē gaudētē: leuē: iocūdū et aptuȝ ad opa. Et si sentit se somnolētū et pōderosuȝ nimis cito euigilat⁹ fuit: et n̄ sufficiēt dormiuit A^a ē vigi^a ina^a lis i q̄ hō n̄ pōt dormire et ista vocat arab^c sahara: q̄ mlt̄ de cāis pt pueire.

Causa p^a ē ɔ° ca. p se. vel ɔ° sicca p se vl' ɔ° ca. et sicca sil' in ce°. Nam iste ɔpl'oes desiccāt vaporē mulcebrē et suauem a triplici digestiua ressolutū q̄ ē ma^l sōni: et sub tiliāt spm aialē et igniūt. et p ɔns ille spūs mo uet ad exti⁹. ¶ Scda cā pt ee accña aie. vt sūt ira tristi^a: dolor de aliq̄ re fortissima cogita° ad quā vēiūt spūs et cal'. ibi mltiplicat vapor supdict⁹ ɔsumit. iō dr̄ q̄ phoies mltū imagiati ui hñt ptē āteriorē ca. cal'aȝ: et sūt multarū vi giliarū. sil'r et calui. ¶ Ter^a cā pōt ee bauraci⸗ tas seu nitrositas alicu⁹ hu. i ce° vel iux̄ ipm latitāt. et h̄ freqnt accidit i senib⁹ ¶ Quar^a pt ee dol'. alic⁹ me^i ppt apa vel soloeȝ ptinuitat ¶ Quita pōt ee claritas nimia loci in q̄ quis dormitur⁹ ē: max^e si ad vigilias sit pat⁹. ¶ Se xta cā pōt ee malicia digōnis ppt mltitudieȝ repl'ois. ¶ Septia ē malicia cibor assūptoȝ vt sūt fugi: fabe cepe et eruca: q̄rū aliq̄ faciūt inflatōneȝ. Alia ɔmouēt hu. et sic faciūt sōnia tribilia: qb⁹ qs nō pōt bñ dormire: imo ē q̄dā insōnietas. ¶ Octaua cā ē fe. mali^a in q̄ fumi capnosi sicci et mordicatiui eleuāt ad cere^m: et recte ē sīle de vaporib⁹ ca. et sic vsq̄ ad mediā regionē aeris eleuat: q̄ n̄ sūt apti vt ex eis fiat pluuia nec ros: ḃ poti⁹ fiūt ex eis ignite ipssio nes. ¶ No^a cā ē apa melicū vel chol'. i ce° vt ē freneb. ¶ Decia cā ē aliq̄n flux⁹ vētris. Si em̄ freqnt emanat egō liq̄da. eger mario labore et vigilijs afficit: et i defectū addūt. 2. pno. cañ 14. ¶ Undecia pōt ee ianitio: qz ad istā seqt defect⁹ ma^c sōni. Si alie cāe sūt: ad istas pñt reduci: sic latrat⁹ canū: rugit⁹: tonitrua et silia:

Signa vigilie facte a cōplone cal'. sine ma^a sūt: qz adest in frōte ca. et si tāgat calitas. sentit et adest leuitas ca. et sen⸗ suū siccitas in ore et palato oculis et naribus at aurib⁹ et lingua. et cū hoc caliditas in tactu repit. tūc fit a ɔpl'one sicca sine materia. Sig q̄n fit a ɔpl'one cal'. et sicca sūt oia ista mixta: et cū hoc hñt inflationē et sitiȝ et q̄si arsurā seu adustionē in oclis. ¶ Illa q̄ fit ex hūidita^e ni trosa vel salsa scit p h: qz p nares egredit ali q̄ hūiditas: et in oclis lipitudo aȝ. et pua in ca. uitas: et facil'r exsiccat. Signa vigiliarū ab aliq̄ de alijs cāis iā dictis hñt p pñtiā illaruȝ causarū vt sūt porisimi fe. accña aie &c. Dr̄ cōi ter et est verū q̄ scia pnosticatōis dȝ pcedere opus in me^a. iō pnosticamus pus.

Pronosticatio sōn⁹ et vigilia vtro q̄ mō mag⁹ facta malū. et itelligit i via sig^l et i via cāe. et ē. 2. am ph. amph. iij. Scdo vigi^e supflue desiccāt cor pus vigilare vltra modū et solitū corrūpit: di gestiuā. et si supfluūt vigi^e pturbāt mētē. nā in ȝo et bono sōno op^a istor repiunt. et q̄sq̄ hoc p expientiā pōt scire. vigi^e in senib⁹ difficil'r re mediat: qz o^m vigiliarū sat in obo repit. si tū meliorent: salub^ri⁹ cū cib⁹ opamur. Supflue vigilāti si tussis supuenit: mortale est.

Curatio Si fiāt a mala ɔpl'oe sicca oȝ corp⁹ et caput hūectari. p° cuȝ cib⁹ hūidis: sic faciebat G⁹ de se. sic dicit Auic. fen. 3^a. p^l. doc. 2. c. 9. auta^e G^l. Cōededo qua q̄ȝ nocte olera ex lactuc̄ facta cū aromatib⁹. Ex lac̄ q̄dē ppt ea qz dormire faciūt: cū aroma⸗ tib⁹ ȝo vt emēdet eor frigiditas &c. et cū alijs cib⁹ hūectatiuis boni et laudabil' nutri^i. et post

balneet̃ in aq̃ dulci tꝑati cal'. ⁊ oẽs vires non
naturales vt ẽ aer ⁊c. tẽdũt ad hũiditatẽ. Nã
ſi q̃ſ pꝰ balneũ nõ dormit ſignũ ẽ ꝙ i eiꝰ corpe
ſũt mali hũores a q̃bꝰ fumꝰ eleuat̃ ad ca. ꝑ bal
neũ. In mala g̃ ãcca vel ca. vel ca. ⁊ ſic. fiant
reme^a infra ſcripta. hẽat̃ tñ ↄſidera^o ꝙ qñ ibi
adeſt cal'itas ꝙ applicet̃ ibi frig. in maiori ꝙ̃
titate cũ hũidis. ⁊ ſi ẽ ſiccitas ſine cal'. vel cũ
minori cal'. mag̃ de hũidis applicet̃. Dicit em̃
Gerald. cremo. ꝙ iſti diuerſis modis pñt iu-
uari. ſ. ꝑ fumigatõẽs: ẽbrocatõẽs: vnctiones:
ẽpl'ones ⁊ potõnes. Et ego dico ꝙ pñt iuuari
ꝑ ſuppo^a ſõniferoꝝ ⁊ ꝑ poſitõeꝫ eoꝝ in auribꝰ
⁊ ꝑ olfactiõeꝫ ipoꝝ ſõniferoꝝ. p^o fiãt fomẽta
tõẽs ſeu ẽbrocatõẽs. ℞. maluã ſola^m coriãdꝝ
flores ⁊ folia ſaliq̃ folia papa. lactu. ⁊ iuſq̃a^l.
bulliant̃ in aq̃ ⁊ patiẽs caput raſuꝫ ẽbrocet̃: ⁊
pꝰ vel poſt fumigari põt cũ fumo iſtoꝝ: ⁊ poſt
vngat̃ cũ ol'is hu. ⁊ fri. vt ẽ oleũ papa. ⁊ ꝓpuꝫ
ad h̃ ẽ oleũ nenu. ſic̃ dicit Auic̃. Per ẽpl'a iuuã
tur. nã facimꝰ ẽpl'ĩ vel epythĩa de oĩbꝰ ſõnife
ris vt populeõ: incorꝑet̃ ĩ mor^o cũ lacte mulie
ris. vt oleo viol'. ⁊. ca. applicet̃. Potio etiã põt
fieri ꝙ bulliat̃ ſe. papa. al. in aq̃. ⁊ cũ illa lim
phet̃ vinũ. Per ſuppoſitũ pñt iuuari faciẽdo
mechã ſiue lichinũ de bõbace bñ madefactã
in vngẽdo liq̃do fcõ ex opio ⁊ oleo ro. Per ol-
fatũ apponẽdo in naſo tuellũ de bõbace ma-
defacto in dcõ vnguẽto. Etiã ponẽdo i auribꝰ
de oleo iuſq̃a^l. oleũ papa. ⁊ viol'. Et iuuant̃ la
uãdo pedes: manꝰ ⁊ brachia: tibias ⁊ coxas ex
decoctõe ſõniferoꝝ. Ma^a lia ſũt iſta cũ q̃bus
potis oꝑari mõis ſupdctis. Prio albumẽ oui
qꝛ refrigerat oleũ ro. acc^m ĩ mo^a q̃ti^c: vt pe-
netrare faciat reliq̃. lac feie ꝑ ſe vel cũ alijs re
bꝰ ro. viol'. oleũ vio. ⁊ nenu. vnicl'aris. ſꝑuiua
ſolatrũ. folia ⁊ flores recẽtes ſaliq̃. folia vitĩ ⁊
cãne. coriãdrũ vmbilicꝰ veneris. opiũ. mãdra
go^a. cucur. cortex cucũeris maluavio. cãpho^a
opiũ: ſonꝰ aq̃rũ ⁊ pluuia at melo^a inſtroꝝ. In
teriꝰ pñt applicari amigõ. ⁊ lac ipoꝝ. olera ex
lactĩ porĩ cori^o cũ aceto liphatũ bonũ vinum
odoriferũ leticia G^l reges rubea troci^a diapa
pa. ⁊ firꝰ papa. Si aũt euenerit ex accñtibꝰ aĩe
remoueãt̃ illa. Si fiat ꝓpt̃ nitroſitatẽ alicuiꝰ
hũidicatĩ vel ꝓpt̃ flã ſalſuꝫ i ce^o exñs. tũc fiant
ſternutatõẽs cũ oleo aneti ⁊ camo. ⁊ illa ꝑ na
res attrahat ⁊ ca. fomẽtet̃ cũ aq̃ decoctõis ca
mo. mellilo^l ſanſuci ⁊ aneti. ⁊ purgent̃ hu. ſm
ꝓpetateꝫ eoꝝ ⁊ ſm vires infir^l ⁊ poſt ce^m bõa
humiditate hũectet̃. Si autẽ venerit ex alijs
cãis vt ẽ dolor mem^l claritas loci: malicia di
geſtiõis; malicia ciboꝝ; febriũ; malicia aꝑa ce

rebri fluxꝰ vẽtris: fames. oĩa iſta remoueant̃
ꝑ ſua ↄ̃ria vt dicet̃ in ſuis ca. Qꝛ g̃ ſomnꝰ eſt
tãti iuuamẽti: neceſſe eſt vt ipm ꝓuocemꝰ. Si
g̃ in latitudine ſanitatĩ aliq̃s dormire nõ põt
purgata materia ⁊ cõpetẽti iniũcta dieta fiat
ſic. ℞. pul'. roſate nouelle ad refrigerãdũ ⁊ cor
ↄfortandũ ⁊ imaginatõnes remouẽdas: pul'.
diãthos ad eandẽ cãm ⁊ cerebrũ ↄfortanduꝫ
añ. ʒ. ij. ſe. papa. al. ad ſomnũ ꝓuocandũ ⁊ re-
frigerãdũ ⁊ hũectãdũ. ʒ. iiij. coriãdri nõ ꝑpati
qꝛ ꝑpatũ ꝓhibet fumos aſcẽdere. ſe. lactĩ añ. ʒ
j. et ß. ſe. maiorane. ʒ. j. ↄ̃ſue viol'. ↄ̃ſue nenufa
ris añ. ʒ. iij. ʒuc^l. ℔. j. ſ ele^m cũ aq̃ nenufaris.
capiat in introitu lecti cũ lacte amigõ. ⁊ poſt
prãdiũ vtat̃ iſto puluere in cibꝰ vel qñ dormi-
tꝰ eſt. ℞. ſe. papa. ⁊. portĩ. añ. ℥. ß. ſ pul'. dent̃. ʒ.
ij. cũ lacte amigõ. vel cũ iſta decoctõe cũ quo
põt etiã dari ſupdictũ. ¶ ℞. floꝝ viol'. nenufa
ris añ. ℥. j. ſe. lactĩ. ſe. papa. al. añ. ℥. ß. maiorãe
yſopi añ. ʒ. j. oĩa ↄq̃ſſent: ⁊ in aq̃ fiat decoctõ
Unguentũ ad idẽ. ¶ ℞. vnguẽti roſ. vnguẽti
populeonis añ. ʒ. ij. ſe. papa. albi. ſe. lactu. añ.
ʒ. iiij. olei nenufaris. olei de mãdrag̃. añ. ʒ. vj.
cere albe q̃tũ ſufficiat: fiat vng^m. Ualet etiã
leticia G^l cũ diapapa. ſimul mixtis ⁊ cũ dieta
eucrata. ¶ Medicina ſomnũ ꝓuocãs fortior.
℞. iuſq̃ami cortiq̃ mãdra. añ. ʒ. ij. aq̃. ℔. j. con
quaſſent̃ ⁊ bulliãt quouſqꝫ aq̃ fiat rubea. doſ
eſt. ℥. iiij. cũ. ℥. ß. vini. vel decoquat̃ in vino. vl'
põt fieri vt claretũ. Fõmẽtũ decoctiõis mal-
ue circa pedes ꝓuocat ſomnũ circa inſtans.
¶ Purefacta ex his herbis cũ q̃bus addit̃ co
riandrũ facit dormire exꝑtuꝫ eſt. ⁊ intelligit̃
de cori^o viridi. idẽ faciũt olera ex lactu. ſic fa-
ciebat in ſe Gꝰ. vt dicit Auic̃. fen. ʒ. p̃mi doc. 2
c. 9. ¶ In feb. vidi dari. ʒ. j. vel. ʒ. j. ß. ⁊ ſe. pap̃.
al. cũ lacte amigõ. dat̃ etiã ſirꝰ de papa. ⁊ epy
thĩata ex ſõniferis. in fõtinella ⁊ frõte appli-
cent̃. ¶ ℞. ſucci iuſq̃a^l: ſuc. papa. in ſuc. man-
dra. ſucci moꝝ celſi ĩmaturoꝝ. ſuc. lact. ſuc. co
ri. añ. ℥. j. opij. ʒ. j. in iſtis mixtĩ ſpongia made-
fiat. ⁊ ſoli deſiccet̃ bis vel ter. ⁊ hoc ſolo odo-
ratu facit hoĩem dormire intãtũ ꝙ dꝛ ꝙ ipm
poteris ſcindere. ⁊ ſi vis ꝙ excitet̃: applicet̃
naſo ſpõgia in aceto madefacta. Se. iuſq̃a^m
bullias in vino ⁊ ſtet in cado ꝑ. v. dies. ⁊ poſt
det̃ in potu ⁊ dormiet q̊uſqꝫ ſcindat̃. ⁊ ſi vis
vt excitet̃. pul'. rute ſicce diſtꝑet̃ cũ aceto ⁊ in
ore teneat̃. Opiũ diſtẽpatũ in lacte mulieris
in q̊ tuelli de bõbace madefacti in vtrãqꝫ na-
rẽ miſſi ſomnũ ꝓuocat. ⁊ aliqñ. cũ iſto ſolo cu
raui freneticos ⁊ maniacos. q̊ ꝑ decẽ vel qui-
decim dies nõ dormierãt; deus ſcit

¶ Caplm.6.de stupore.

Stupor ꝺ stupeo pes ꝺr. Et est diminutio i sensu et motu. Et ē similis. sic aliqn̄ accidit dormitao i pede vl' i tibia: si vna p aliā ꝯpmat. nā ex ꝯpssiōe tali vie spūs sensibil' clauduntur. z sic mem p tpe stupidō manet. ꝗ stupor ē obdormitao cū aliqli isensibilitate

Causa aliqn̄ sūt exteriores vt est vēt⁹ frigidus z frig⁹ mortificās z stupidō faciēs obuiao ꝯstrico z ligatura fort. z tact⁹ pisc̄ qui ꝺr nacta: z morsus alīs venenosi z nimia mora in balneo: cū in tali fiat mag dissoo spūuz. Si aūt fit a cāis interiorib⁹ pa cā est paucitas spūs z natural' cal. in corpe q̄ nō sūt sufficiētes: iō ad mē neq̄ꝙ puenire pnt. iō febricitātes lōgo tpe vl' fe. acuta z morientes fiūt stupidi z fri. Nā spūs ē instrm ꝟtutis z sine eis ꝟtutes opari n̄ pūt: sic nec carpētator sine dolabro zc. Alia cā pōt eē siccitas mag neruos corrugās z ꝯstringēs. z iste iā appropinquat spasmo. Alia cā ē mltū freqns stupor z oppilao fcā a q̄cūq̄ hūore gsso vl' viscoso vl' mltū in ꝗtitate: sic ē san. mltū z flā z mlia. choa aūt h̄ nō fac nisi cū alijs misceat zc. Aa cā pt eē ꝭm auic. mollificao fcā ab hūidi ꝯploali sine ma ad quā sequit clausio seu opilao meatuū: p q̄s spūs sensibiles seu motiuos naa mittit ad sibi nccria pagēda. Scias ꝙ ꝭm ꝙ cā est fortior ꝭm h̄ z accñtia egritudis sunt fortiora.

Pronosticatio Si cā stuporis ē i ipo ceo. z ē stupor cōis toti corpi: tūc ē mortalis ꝭm Auic. Cum cā ē i pno alicui⁹ nerui motiui vel sensitiui: tūc est ptic'laris stupor i aliq̄ mē. Et si talis diu pmanet ducit ad palisim z mollificationem. Stupor denūciat appopliā z epilīaz spasmū vel palis. Si stupor cuiuscūq̄ mē ꝑseuerās creuerit: ondit palis pximā aut spasmū i illo mē. Stupor in facie sigt torturaz: si in alijs mēbris z nō curet: sigt spasmū aut paralisim. Multos tenui in cura q̄rū vn⁹ pastor gregis erat ꝙ sirupaui ter vel q̄ter cū siruo ꝺcto in. c. de palisi. z totiēs eū purgaui cū pillis ibidē dictis: z sternutatōes frequētaui: z feci ipm vti ꝯserua achori: z pfecte sanat⁹ est. z tn̄ erat stupor vl'is ꝗtum ad sensum z motum.

Signa Ista egrio officialis est cū ledat opao seu officiū mēbri organici ꝭm Auic. ꝗ dormitatio sensus vel mot⁹ diminutio vel vtriusq̄ sigt stuporē. ¶ Rubedo et venarū inflaoꝫ maxie in guidegi z ꝗuitas corporis z sig replōnis venaruz sigt san. z sic de alijs hūorib⁹. Signū q̄ ꝟēit a cāis exteriorib⁹ habet ex iudio patiētis vel sodaliū eius.

Curatio In pris si sig san. appeat fiat flōia pus de pte opa memo stupeo. deinde ex eadē pte. Et si mag apparet san. abūdāa: fiat flōia de vēa capit. Nā aliqn̄ sola flōia cū rectificatōe regīs z puritate cibi curat stuporē. Et sic ꝺr i. c. de palisi. Nō soluz dēm⁹ medicias applicare i loo stupeo. ꝭ ēt in pno z origie viarū vl' neruoꝝ p q̄s trāsit spūs al'is sensibil' aut motiu⁹. s. vl' ceo vl' nucha vl' i q̄ pte nerui oriūt. z h̄ ꝫ nūeꝝ spōdiliū a q̄b⁹ nerui oriūt illas ptic'las mouētes vl' eas sentire faciētes. Gnāle ē spēbus stuporꝫ. ꝙ mem stupim exerciteť fricet z moueat assidue. Itē fricet cū aq̄ ardēti i q̄ steterit pul. pire. z h̄ ad ignē vl' solē bn̄ calefam. mēbris ēt stupefactis ifrat z mēbra q̄ n̄ nutriūt ꝟꝫ posioꝝ i musto bulliēte p naam: z calcao raceoꝝ i tia. z si naalit mustū n̄ calefiat: z rēitto te ad curā trēris sic faciūt alij. z ad curā palis z spa'er replōe vtvie apiat z nerui ꝯfor. ¶ Ca. 7. ꝺ frenesi.

Frenesis ꝺr de fre idest cliabili neutri gnīs. Et ē q̄daꝫ exagitao furoris a ceo descēdēs. z ꝺr a frādeo des: qꝺ ē dētes ꝯcutere z colligere vl' dētes cōpmere. Ul' ꝺr frenes ab ipedio mēt. greci eñ frenas mētē dn̄t. Et ē apa i velaib⁹ ce'. s. in grosso et subtili. vt dicit Auic. vel ꝺr ꝙ ē apa calꝫ in anteriori pte cere' vl' ei⁹ velaib⁹ h̄ ē i dura vl' i pia mre. q̄dā ē ꝟa frenes z fit a cho. ru. pura vel a vapo san. acuti z calī: q̄ pviā ꝯgōnis i subaz ipi⁹ anterioris cellue ce' vl' pia vl' du. mre cōgregat. z ibi fit apa cal. z p ꝯñs fe. acuta ardens ꝑpťea qz ma de se ē mltū acuta. 2o qz mem est ē nobile vl' ꝑpe ipꝫ. 3o qz pia z du. mr mltū st neruose z sēsibiles. Aa ē n̄ ꝟa z vocat parafrenes Et fit ꝺ cho. ru. mix cū alijs hu. vl' a co. vitela vl' cita. Et. 5. ꝺ mor. c. 2. dic ꝙ aliēa q̄ ꝑpť febrē ꝯtigit frenes nūcupat cal'a. Et cā fren. nō tm̄ ex cal. gnāt hue. ꝭ fit ēt qn̄ apa i ce' s'ba vl' i ei⁹ pellic'is gnāt. Et illi⁹ denoiatōnis q̄dē ꝙ fe. pit. cā ē ꝗtitas came i ceo clause. Sꝫ illa frenes q̄ i acute fe. statu accidit. epp fum ascenm acutū. s. z pūgitiuū. h̄ ille. Dicam⁹ ꝗ ꝙ ꝟa fren ē ꝑpť apa: nō ꝟa ꝑpť ascēsuꝫ vaporꝫ caloꝝ vel pp hūores cal'os n̄ faciētes ad h̄ apa: ꝭ senm ꝯfundētes z exeātes ad quoꝝ actionē z motū alienatio z intellect⁹ disturbatio sequit.

Cura ꝯiūcta ē hūor cal's acut⁹ co. vl' sā. i loci iā dict ꝯgregat⁹ z apa faciēs vl' fumi ebulliēt hūoris ca' q̄dē fumi sūt acuti pūgiti cal'i z capnosi. ¶ Cā pmitiua sunt oia illa q̄ gnāt san, acutū vl' co, ru, z oia q̄ gnāt

fe.acutā.ꝑnt eē cāe freneſis nimie vigilie exercitiū īmoderatū maxie in tpe ⁊ regiōe caª ⁊ vſus pipate ⁊ allioꝝ ceparū ſinap et eruce et ſilīū:oīa q̄ euaporāt leuiter ad ca.

Signa freneſ ſūt fe.ꝯtiª ⁊ inqetudo et mēt̄ alienaº ira locuº diuerſoꝝ inordiata ſiccitas lingue ⁊ eiꝰ nigreº frequēs erecº in lecto ⁊ deuoluº albeº vrine anhelitus iordinatꝰ ⁊ magnꝰ eleuaº oſſiū pectoris vigie. et ſi aliqñ dormiūt poſt ſōnū clamāt ⁊ anguſtiant̄ ī ucredi fiūt: ⁊ pudēda oſtendūt: odiūt ſplēdorē ſolꝰ ⁊ lūīnis: rauci fiūt ꝑ nimia locutōe: pulſus durꝰ neruoſus ſpiſſus valde ⁊ citꝰ ⁊ aliqñ ineql̄. ⁊ hꝰ iō: q: apa ē ī mēbris neruoſ ſic dicit Gꝰ. i de cāis pulſuū.li.4.cap.15. Sig aītia ſūt obliuio rei ſtati fcē: triſtiª ſine cā ſōnia t̄ribilia: nimiꝰ ca. dolor ⁊ gūitaſ. vigilaº vl' ſōnꝰ cū inqetudīe: treor mēbroꝝ collecº piloꝝ.

¶ Sig pafre. ſūt q: ae egritudīes ꝑcedūt ⁊ pꝰ appent ſig fre. ſic ſūt fe.acuta vt cauſon t̄tiaª ꝯtinua. ⁊ fe.alie apata in diafrage ⁊ in lactis pectoris. Et oīa iſta appent in.c. de ꝑireſi. Si ſit ex hūore i ore ſtoe eger ꝑſentit ibidē dolorē nauſeā ſiti ⁊ amaritudinē oriſ. Si aūt ſit ꝑpt apa alioꝝ mēbroꝝ vt mrīcis ⁊c. cogſcūt̄ p illa q̄ ꝑcedūt cū fe. Sig aūt ſan. ſūt riſus. ⁊ exeūt aliq̄ gutte ſan. ex naribꝰ āhelitꝰ magnꝰ: ⁊ ocl'i ſūt hūidi cū aliq̄li lipitudīe: ⁊ aliqñ dormiūt ⁊ aliq̄ ē gūitas. in ligua. ⁊ nō tm̄ rixāt̄ nec loquūt ſic choli'ci ⁊ ſpēs viſibiliū fantaſie ꝑntate iudicant̄ rubee vene frōt ⁊ ocloꝝ videt̄ ru. ⁊ plene. ¶ Sig ru.co. pure ſūt inſtāª vigiliarū ocl'i ſicci: aſpitas ligue cū citritate i ꝑn. poſtea nigreſſit: fe. fortiſſima ⁊ inteſiſſima: ⁊ ꝑtie volūt tergere oclos: at res vidēt̄ citrie ſtertūt ⁊ ſtridēt cū dētibꝰ: audaª litigiū ⁊ attenuatio nariū i extrēitatibꝰ ⁊ extēſio frōt ¶ Sig cho. aduſte ſūt ſig maniacoꝝ. Sig ꝑmutatōis eiꝰ ſi oꝫ mutari i litargiā: ocl'i eoꝝ ꝑfūdāt ⁊ claudūt̄ cū lactis: ⁊ fluxꝰ ſalīue ab ore: ⁊ tarditas pulſus. ⁊ cūꝫ h fe. rēanet. tñ fit rēiſſio. ⁊ ſic de alijs. q: aliqñ mutāt̄ in ethicā: ⁊ appēt ſigna ethic. ⁊ aliqñ in ſpaſmū ⁊ appent ſigna eius.

Pronoſticatio pꝰ ſic in fe.acutis ſi vrina efficit̄ al. ſigt fre. Et dīc auic. ꝙ ſi aliqs h3 apa i pānīculis ce'vl' i ptibꝰ eiꝰ: ⁊ vrinā h3 aq̄ſam. ꝙ tal' nō euadet ab iſta egrie. g̃ albeº vrine ⁊ ſubtilitas eiꝰ ꝑnoſticāt mortē. marie ſi añ fuit colorata. ¶ Qñ ē eḡ h ex ſan. nō vr̄ ita mala ſicut ae ſpēs. Melicꝰ ⁊ frenetic̄ emorroid inate bom 6. āph. āph.11. Alienac ſine intmiſſiōe: vigilie ſine ſōno: ſuꝑfluitatū retēe: veſice aptio i pollice. ſincop̄. oīa iſta ſunt ſig̃ mortalia. Similr ſpaſmꝰ tibiarū vt extēſos nō ꝑlicet vel plicatas nō extēdat: ſignū mortale. auic. autꝰ ypo. ſi ſuꝑ pollicē frenetici veſica orit̄: certiſſim eſt ſignū mori. Freneticꝰ ad malū efficit̄ litargicus: ⁊ litargicꝰ ad bonū efficit̄ freneticus.

Curatio Priº debemꝰ itelligere ꝙ curatio ſtat in q̃ttuor intētōibꝰ ¶ Priª ē eūo hūoris facient̄ apa. ¶ Scd'a ē repcuſſio matiei. ¶ Terª ē mitigaº accñtiū terribiliū. ¶ Quarª reſoº matiei ⁊ ꝯfortaº ceꝰ at ꝑtū eiꝰ. Pria cōplet̄ ꝑm oēs p flōiā ⁊ aliā purgatōes. Prio g̃ R flōia d̄ cephaª: q: directiꝰ eūat ab illa pte ⁊ citiꝰ: ſi pticulaª ꝯuemāt: ⁊ ſit magna flōia q̄ſi vſq3 ad ſincop. vel ꝑpe. ⁊ h ꝑm Auic. in pª vl' ſcd'a vel t̄tia die. Et ſi poſt iſtos fiat: ſit in minori q̄titate. ¶ Scd'o de venis frōtis: ⁊ fiat de ſophēa ꝑm haly: q: matiā ad inferiꝰ trahit. ¶ Terº d̄ venis intꝰnares cū ſeta porcis. nā ꝑm Serap. maiꝰ iuuamm ⁊ magis feſtim ſeqt̄ ex flōia ꝙ ex oībꝰ alijs iuuamēt. Et ſi puer fuerit q̄nō poſſit flōiās ferre: ponatur vētoſa int̄ ſpatulas. ¶ Nota ꝑm Haly. ⁊ auic ꝙ iſte flōie ꝑnt fieri ī ꝑmis.3. diebꝰ ꝯe freneſ ⁊ ē cura gñalis oīꝫ ſpērū ꝯe freneſ. in.4. aūt die ꝑm haly. nihil hoꝝ fit. ¶ Scd'a ps iſtiꝰ intētōis eſt eūare cū cliſteri ⁊ colatura. ideo fit cliſtere linitim q: materiā inteſtioꝝ eūat ⁊ ad diuerſuꝫ trahit. ¶ R. hordei mūd ⁊ ꝯcuſſi. ℥. iij viol. ſiccarū. ℥. 2. ſcicle. m. ß. ſebeſtē. xxx. nūero. coquāt̄ i. iij. lb. aq̄ vſq3 ad. j. lb. addāt̄ coſſiaſ mūd.3. x. oleiviol. ℥. ij. ſal' cō.3. j. f. cliſt. Iſtud cliſte. ponit haly. Deide det̄ in potu colaª fca ex decoce ꝑnōꝝ ⁊ ſebeſt. cū caſſiaſ. tamarīd. et māna. ⁊ cū h etiā fiāt fricatōes extrēitatū. ⁊ ligent̄ fortit̄. Nā iſta diuertēdo ⁊ ad om trahēdo materiā q̄dāmō a loco egritudīs videt̄ eūare ¶ Scd'a intēº ē repcuº materiei a ꝑnº q̄ſi oēs ꝯcordāt in oleo. roſ: ⁊ aceto bñ ꝑmixt in niue vel puteo bñ īfrid ⁊ capite raſo apponant̄ ſuꝑ frontē ⁊ cōmiſſurā. Et h ē ꝯ aliqs q̄ dicūt ꝙ nihil actu frim apponat̄: q: vapores ⁊ fumos recludit ⁊ exalare non ꝑmittit. ¶ Et ego dico ꝙ iſta refrigerāt ptē leſā ⁊ repellūt fumos ⁊ vapores ⁊ materiā: repcutiūt ratiōe actual' ⁊ naªlis frigiditat. exhat̄ ſuccꝰ ab iſtis infra ſcriptis vel ab aliq̄: ⁊ apponant̄ capiti cū aceto ⁊ oleo roſ. vel vnfancino. ⁊ ſunt hec lactuca portuª ſēpuiua ꝯmicularis lētigo aq̄ folia ⁊ flores nenufaris. ſuccꝰ cucur. ſolatrū ſilia. ⁊ iſta fiāt ſine intmiſſiōe. Si aūt p iſta ñ ceſſ3. tūc accedat. Terª itēº. ſ. mitigaº accñtiū terribiliū: ⁊ ꝯplet̄ cū ſōniferis. Poſtꝙ g̃ infir

mū ꝯstitueris ī, do⁹ ꝑpata vl' ad frigiditatē declinet teneat̃ ⁊ liget̃: vt se nec alios offendere possit pōe sup lectū ⁊ p pauimētū do⁹ herbas frigidas supdictas salices q͡z cānas iūcos: ⁊ fiat̃ cantaplore: ⁊ lithea^a i aq̄ frigida madefiāt ⁊ extēdant̃ circūq̄q͡z ⁊ dom⁹ sit picturis vacua: q2 eos ꝑturbāt: ⁊ sint ꝓpe ipm aliq̄ amici venabiles hoīes q̄ ipm ꝓuocēt ad verecūdiā: ⁊ tūc odorēt ro. vio. nenuf. ⁊ cāphorā. ⁊ R. saccul⁹ ex istis q̄ madefact⁹ in aq̄ ro. dissolonis cāph. ⁊ pauci opij odoret̃. ⁊ vngat̃ cū ol'is frig ⁊ hu. vt ē oleū vio. nenuf. at oleū pap. ⁊ cucur. Si ad h' remanet dcā istātia vigiliaꝝ ⁊ aliēatio. iterū vnge vl' fomēta si fort' ē ⁊ ad ministret̃ sup caput lac cap si debil' lac mlīeris: ⁊ ex supdictī aliq̄ initiant̃ p nares. Itē ꝓuocet̃ ster. vel saltē p nares inmittat̃ oleū viol'. vel de pap. vl' musilla⁹ psillij in q̄b⁹ sit dissolutū parū opij. ego aūt dissoluo op^m i aq̄ ro. cū mo⁹ croco: ⁊ facto duo nazalia d' coto ⁊ madefacta i dcā ꝯfec⁹narib⁹ inmitto ⁊ mo^m de ipa ꝯfec⁹in frōte. ⁊. ij. cornib⁹ pono: ⁊ stati dormiūt ⁊ mlt'i cito sanant̃. ¶ Quarta itētio ē reso⁹matiei: ⁊ ista itē⁹ adiuuat tertiā: nā qn̄ ad h' remanēt accn̄^a dcā ⁊ trāsiuit 2^a vel 3^a dies: tunc. ¶ R. viol'. siccaꝝ rof. ru. floꝝ camo. melli' floꝝ nenuf. rabe cucur. aā. ℥. iij. ordei mū. ℈rū. j. se. pap. al. ⁊ ni. se. lactuce. aā. ℥. j. aq̄ fontis q̄tū sufficit. decoq̄nt̃. ⁊ cū ista aq̄ R. ebro⁹ tepida. deīn vngat̃ cū oleo nenuf. vl' pap. vel vio. ¶ Scdo scīdat̃ catul⁹ p me^m ⁊ abiectī in testis catul⁹ capiti appōat̃: pullus vl' colūbus vel gall⁹ sil'r capiti appōat̃ ⁊ moret̃ p. 3. vl'. 4. ho. ⁊ si cū eo dormit: pmittatur dormire: ⁊ nō āmoueat̃ donec p se excitet̃. Idē pt fieri d' ploemutōis vel ouis excto p lat⁹ ipo aū viuēte vel saltē in aq̄ calidissi^a calefcō. ꝓuocet̃ q͡z sudor: ⁊ cū istis curabit̃ freneb ⁊ a. Sir⁹ Bord' remouēs acuitatē sā. co. ⁊ fe. ⁊ ꝯferēs frenet. R. succi lac⁹ suc. porī. suc. scariole suc. lētig'. aq̄ font' aā. ℥. ß. 4. se. frigoꝝ mioꝝ se. pap. al. aā. ℥. j. vl' maloꝝ gnatoꝝ acetosoꝝ vel saltē ace' al. ℥. iij oīm sanō. aā. 3. iij. 3uc'. ℥. j. R. sir⁹. Deīn pt purgari sic. R. floꝝ vio. ⁊ borag'. aā. ℥. ß. pru. damaſtiḡ. xv. mūo R. decoc⁹ in q̄ dissoluatur cassiaf. mūō. tamarinō. aā. ℥. ß. vl' mag' vl' min⁹ dent̃ i aurora. ¶ Descrip⁹ medicamis mirabil' ex arte Sa. quā ipe fecit. Austero iō luca frenetico. ¶ R. psillij infusi i aq̄ cucu. q̄tū sufficit exhat̃ inde musillago colata ⁊ coaguleṫ ad ignē cū robvue. ⁊ deīn R. gūi drag. gūi arab. se. cucur. mellōis citruli cucu. citonijamig. sanō. se. porculaq̄ ⁊ maluaui. aā. ℥. ß. terant̃. deīn misceat̃ cū pdcō coagl'ato q̄tū suffic: dent̃ oī die. 3. 4.

⁊ tūdē in ho. Valz ēt sir⁹ō pap. pūt ēt dari. 3. ij. de se. pap. cū aq̄ ordei ⁊ R. tale dormito^m: ⁊ cū h' ē alt'ati^m. R. ol'i vi. vng' popul. aā. ℥. j. se. iusq̄a'. 3. ij. se. pap. al. 3. iij. opij tebaici dissoluti i lacte mlīeris ℈. ij. misceant̃ ⁊ R. vng^m ⁊ ponatur fronti ⁊ cornib⁹ei⁹. Ideo ordinent̃ iulep et elc^a ex frig ⁊ hu. De siccitate lingue R. sic dicet̃ de alijs ide fe. Itē de retētōe vrie freq̄nt' iuitetur ad mingēdū ⁊ fricet̃ i pitoneō ⁊ pectine: ⁊ ebrocet̃ cū aq̄ decoctiōis pet⁹ ⁊ camo. ⁊ aliq̄s ipm iuitādo corā ipo mingat. Lingua freq̄nt' lauet̃: ⁊ cū ligno abradat̃: vt oīs nigredo euanescat ab ocul' ispiciētiū: nā tal' nigredo iuuat ad aliēatōez. Iuuat si gargariset decoctōez se. citonioꝝ ⁊ malue at se. psillij cū ptisana. ¶ Si aūt sit pafrenetic⁹: qd̄ cog̃scit̃: q2 iā fe. vel alia egri⁹ vt pl'res aut egritudies a^c: a q̄b⁹ solz euēire p. 4. aut. 5. dies aut āpli⁹ ꝯcesserūt tūc curētur iā dcē egritudies: ⁊^c curabit̃ pafreneb. Aliſtere tñ ē eis vtile: si ferre pūt: ⁊ a^a reme^a pticularia ⁊ rpcussiua cū dieta mlt'ū tēui adhibeat̃

Dieta do freneticoꝝ sit mlt'ū subtilis cū egri⁹ sit accutissima ⁊ breuis t'minatiōis. Det̃ ℈ aq̄ decoctōis ordei ⁊ aq̄ cucur. posite i fur⁹: ⁊ postea ab eo extca: ⁊ det̃ sirup⁹ vio. vel ro. vel nenuf. cū ptisana colata vl' detur ptisana. nō colata vl' mica panis frumēti ter lota in aq̄ frida: ⁊ pōt dari malū granatū vel succ⁹ei⁹ ⁊ lactuce cocte vel crude: et det̃ auenatū: ⁊ alienet̃ a vino ⁊ ab alijs cibis ꝑter istos ⁊ sil'es tñ q̄cq̄d dr: respice ⁊ tutē ⁊ egritudinis statū. Euitet̃ ab eis ira ⁊ odiū: ⁊ nō videant: q̄s nō diligūt ⁊ caueāt ab oīb⁹ accidētib⁹ aīe ꝑter gaudium. Nā dicit Daly. q̄ nō nūq̄ natura patientis a morbi repugnatiōe impeditur ira odio ⁊ clamore.

Clarificatio Pria dubitatio ē de cerebro: vtꝝ possit apari Et de h' est ꝯtrouersia int' auctores. Sera⁹ dicit q̄ ce^m nō apat̃ nec os. Et rō eius ē: q2 cuilibet mēbro cui accidit apā: accidit tensio: h' nō ē in natura cerebri nec ossis: vt recipiāt tensionē ℈ ⁊c. Pz q2 ce^m ē currēs hu^m ⁊ liq̄dū: ⁊ tale mēbrū nō recipit extēsiōnē nec tumorē. Sil'r i ossib⁹: q2 frigida ⁊ sicca sunt ⁊ mlt'uz dura. ℈ dicit ipe nō apant̃ nisi mē^a mediocria int' vitiataz molliciē ⁊ fluxibilitatē: ⁊ int' duriciē vltratāz. In op^m sunt Daly ⁊ Aui. ⁊c. Et rō Aui. i loco cōi alleg⁹ ē: q2 oē qd̄ nutrit̃ extēdit̃: cū augmēteṫ cū nutrimēto: ⁊ iō ꝯcedēdū ē q̄ ce^m augmētat ⁊ extēdit̃ ⁊ p ꝯns pōt apari: ⁊ ista ē maior opio. ¶ Scd̄a ꝯtrouersia d' repcussiuoꝝ administratiōe: vt^m actu frida vel tepida debeāt admi

nistrari. Gerar⁹. cremo. sup viatico dic: q a pn°
dnt ponere stupe canapis in succo barbe iouis
plātag. τ solatri cū pauco aceto. τ h dicit ipse
fiat tepidū siue ca^m: ne forte maloꝝ vapoꝝ p-
hibeat respi°. Et eadē ē snīa Guilh. anglici q di
cit q nihil dꝫ appōi nisi actualr tepidū ne for
te ex actuali fri° claudant pori: τ fumi retineā
tur q cū maioꝛis dissipiētie erūt. O^m dicūt ml'
ti alij τ Aui. 3. can. doctri. p^a trac. 5. c. 3. Et pōit
sup ca. ei⁹ in pn. oleū ro. cū aceto infridatū in
niue τ reliq q mōstraui de expssionib⁹ fris. Et
isti⁹ op. ē Haly. τ huic adhereo: q2 bñ me cū ea
repio. nā ista refrigerāt τ repcutiūt materiā τ
fumos atq3 vapores. Et ad rōnē dꝫ: q illa mo
dica materia alterat τ repellit cū ma^a ipa sit
modica τ expellit a mēbro nobili τ post ma^c an
cedētis euonē citā. ¶ Tertio p qñtū tps a pn°
dnt apponi repcussiua fri^a actu. Nā gerar. cre
mo. dicit q elapso sp°. 24. horaꝝ pōt opinari
apa iā eē collectū: τ appropinqt ad ɔfirmatōꝫ
naꝫ cū ma^a sit velocis mot⁹. Et dicit q p⁹. 24
ho. insistat cū resoluētib⁹: vt sunt succ⁹ apij ca
tul⁹ τc. Op^m isti⁹ dicit guil. angli. q ista repcus
siua vsq3 ad. 3. dies dnt ɔtinuari. τ Aui. vbi. s.
vr idem dicere. Nā postq locut⁹ē de flōia τ re
pcussione dicit: τ fac illō in pn°. 2. aut. 3. dieb⁹
lꝫ tñ de flōia pncipali⁹ loqtur. Et videt idē di
cere G⁹. 2. de ing. c. 8. in h vba. Silr ce° vel ei⁹
pelliculis apa patiētib⁹ vētosa nō in initio po
nat sed eoꝝ τ toti⁹ corpis ma^a purget: in initō
vo bo^m est stiptica iponi τc. τ ponat acetuꝫ vt
penetret cū oleo ro. τ sequet: τ passione mult
dieb⁹ exñte misceant cū istis succ⁹ sticados τc.
g videt q aliqbus dieb⁹ repcussiua dnt poni τ
nō tñ vna die naturali sola. Dico g q in vera
frenesi q incipit cū fe. τ fe. cuꝫ ipsa repcussiua
dnt ɔtinuari vsq3 ad 3^m diē: s in pafrenesi so-
lū p. 24. ho. Alteri⁹ nota sm Aui. q fre. de co.
flōat modica flōia τ mlta eductōe co. nec flōet
vsq3 ad ppinqtatē sicop. Et tu dic q qñ fit ex
san. idiget flōia ma' τ mi' euaone. sic vr i vtra
q3 ɔpetit flōia. p° q2 apa ē in mē° nobili vel p-
pe sic distrahit ma^a ei⁹ p flōiam τ remouetur.
2° q2 flōia refrigerat τ fe. remouet plēitudinē
trahit ad diuersaꝫ: at putredinē remouet. Sci
as ēt credēdo ɔ° aui. q pus dēs freneticū flōa
re. 2° clisterizare. imo in eadē diev̄tute h tollan
te. 3° materiā inferi⁹ trahere cū fricatōe τ liga
tiōe. imo fomētatōe extremitatū: τ cū h mate-
riā a ca. repellere cū refrigeratiuis hūectatis
τ repcussiuis. vltio iuuam⁹ eos cū resolutiuis
τ dissolutiuis: τ h postq cetavlia q dicta sunt
fuerint ɔpleta τ egri° ɔfirmata. nā ista poros

apiunt: τ inde ma^a euapoꝛat. Proīde catuli et
succ⁹ apij ɔpetūt: q2 nō calefaciunt: s p accñs
refrigerāt sudare faciēdo. nā si fe. est cū apate
in ce° vt est egri° quā greci vocant karabitū: τ
alij sirsen tūc fit crisi ei⁹ p sudorē laudabilē pci
pue si ex capite currat psīn sudoꝛis cali τ sudet
totū corp⁹. Et qñq3 fit in hac egritudine p flu
xū san. nariū crisi. cōpleta vba sunt G'. 3. d cri
si. c. 3. Aliqñ terminat freñ. p emoꝛoyd. Notā-
dū vlteri⁹: q aliq iubent ppinare opiū freneti
cis: si vt⁹ sit foꝛtis in pua qtitate cū aceto di-
stēpatū: τ iubent q cū eo dissoluto in aq ros.
puocet sternutatio: τ ego dico q verū est vtu
te foꝛti: τ silr egritudine al's opium nō detur.

Capl'm. 8. de ebrietate.

Ebrietas est passio ca. pter nimiū vinū assum-
ptum sicut dicit Ga. 5. ampho. ɔ°. 6. Gerardus
cremo. dicit Ebrietas ē pa° ca. cū iectigatōe τ
neruoꝝ remollitiōe ex vini fumositate pueni
ens. Eadē ē diffinitio Goꝛdonij in snīa. Ebrie
tas dꝛ ab ex qd est extra τ bria qd ē mēsura. q
si extra mensuram: nā si in mensura modera-
ta vinū sumerent: non haberent ebrietatē.

Causa ebrietatis ē fum⁹ seu vapoꝛ a vi-
no resolut⁹ ce^m ascēdens in mag
qtitate τ ex fumo seu vapoꝛe cerebꝝ ipeditur
a suis opationib⁹ τ vtus aīalis ab imaginati
one itellect⁹ τ rō at mēoꝛia at vtus sensibilis
τ motiua. Cū eni vinū supflue sumit caloꝛ na
tural' ebetat: cū vinū ñ pfecte digerat: τ ex eo
mlti fumi resoluūtur: q petētes ce^m ibi ingros
sant. τ in aquā ɔuertunt sicut pꝫ in alēbico: vl'
cooptoꝛio olle. vñ oēs nerui in oꝛigine relaxā
tur: τ q2 lingua est mēbꝛum multū neruosum
citius in ea manifestatur τ etiā ex h motus to
tius coꝛpoꝛis debilitatur.

Signa satis sunt mani^a: vt q2 nimis d
vino potauit: τ q2 nō pt recte lo
q: s titubādo τ balbuciēdo. sicut dicit Ga. 6. de
moꝛ. ca. in hec vba. Ebꝛiosis qꝫ solet idē ɔtin-
gere. s. balbucies ppterea q2 cerebꝝ nimia hu
miditate offendit: vel q2 inde aggrauat. hec il
le. Nec recte pñt ire: sed faciūt multas cruces
cū tibijs: τ tota carina ē eis stricta τ aliena lo
quunt nō ad ppositū τ h sm gradū ebꝛietatis
nā ebꝛietas est vna latitudo i q sunt mlti gra
dus τ etiā mēbꝛa tremūt τ deficiunt.

Pronosticatio Pri° ypo. docet p
nosticare si iebꝛia
t⁹ aliqs repēte sine voce fiat spasmo inato mo
rit: si ñ fe. eū accepit ant ad hoꝛā veiēs. q cra
pula soluunt locut⁹ fuerit. 5. amph. ampho. 5

¶ Scdo ꝓnosticatꝰ ꝑm Gal. 6. de morbo. ca. 3. in tertia pte ca. ꝙ oĩs ebrietas est cã morboꝶ frigidoꝶ in hec ꝟba. Cã frigidi morbi est plenitudo potꝰ. i. vini. nã pl'im vinũ fit cã epyl'ie appopl'ie amissiõis sensusꝛ motꝰꝛ alioꝶ morboꝶ frigidoꝶ. Et si vinũ tꝑate sumatꝰ. cal'. naturalẽ augmẽtat: qm̃ cõsile ꝛ ꝯueniẽs est ei. h̄ ille. ¶ Alterꝰ dicamꝰ sic. q̃ frequẽter iebriatꝰ: paliticꝰ fiet: aut tremorẽ hẽbit: aut subito morietꝰ. Frequẽtꝰ vidi crapulosos ꝛ ebriosos dormire in mẽsa: ꝛ iudicaui eos morte subitanea morituros: ꝛ sic factũ est laus deo.

Cura Regimẽ ebrioꝶ est duplex. vnuꝫ ẽ curatiuũ: aliud ꝓseruatiuũ. Preseruatiuũ ꝟo est ꝙ omino abstineat a vino: aut vtatꝰ eo tempate: ꝛ limphetꝰ bñ. ꝛ ꝙ vinũ non sit multũ acutũ spissum ꝛ fumosum. Secũdꝰ modus est. ꝙ ante cibũ sumat aliq̃ ꝓhibẽtia ebrietatẽ: sicut est pl'o ouis comestꝰ in ieiuno ab ebrietate ꝓseruat: ꝛ q̃tũcũqꝫ bibit ñ sentit Rirãꝰ. 2. li. Idẽ facit succus caulis vel medulla q̃ ẽ in trũco caulis cõesta. Dicitꝰ etiã ꝙ lapis q̃ dr̃ ematistes: ꝓseruat ab ebrie^e. Caules habẽt ꝓpetatẽ: q̃ vapores ꝓhibẽt ꝛ fumos ne ad ipm̃ ce^m ascendãt. sicut dicit Auic. c. de soda ex ebrietate. Et Constã. in viatico. ca. de ebrietate. ¶ Regimẽ aũt curatiuũ est ꝙ ꝑmo vomat post acceptõeꝫ oximel' squilli tici vel se. raphani vel ꝑ seipm̃ cũ plũa ꝛ oleo. postea ieiunet ꝛ dormiat. ꝛ postꝙ̃ excitatꝰ fuerit: fricentꝰ eiꝰ extremitates cũ aq̃ cal'a decoctionis camo. ꝛ ros. ꝛ cũ sale ꝛ oleo viol'. vt fumi inferius trahantꝰ. Et iterũ capiti apponatꝰ succus cucu. ꝛ portul'ace: ꝛ detꝰ cibꝰ in moᵃ q̃titate. et sit facilis digestionis. ꝛ cibetꝰ cũ caulibꝰ ꝓpt ꝓpetatẽ iam dictã ꝛ cibetꝰ cũ lẽtibus et pull' gallinarũ ꝛ colũboꝶ: ꝛ cũ ĝnatis. ꝛ sumat stiptica vt sunt coriãdrũ ꝓpatũ ꝛ ꝯfectũ. ꝛ iteꝶ ꝓuocetꝰ eis sõnꝰ: qꝛ h̄ ẽ radix cure ipoꝶ vt dic̄ Auic. ꝛ tantũ dormiãt q̄usqꝫ digeᵒ eoꝶ repetꝰ vt dolor capitis ꝛ mollicies recedat. Digestiꝰ stiua aũt cognoscitꝰ meliorata ꝑ ticturã vrine Nã ebriosis ex idigestiõe fit vrina al. Agresta est eis vtilis cũ suis cibarijs. Ista intelligunt qñ ebriꝰ ẽ caᵉ ꝯpl'ois. Si aũt ẽ frigide ꝯpl'ois vꝫ multũ absin^m in via ꝓuatiõis sumptũ añ vinũ: ꝛ cũ vino in via curatiõis sumptũ post. ¶ Nã sua ꝓpetate soluitꝰ ebrietasꝰ h̄. viatic. Et capitibꝰ ipoꝶ applicentꝰ aliq̃ tẽpamẽto vicia: vt est oleũ camo. ꝛ decoᵒ eius cũ mellilo ᵒ ꝛ athos cũ ros. vꝫ ꝛ succus mẽte. Iterũ isti ꝛ illi si indigẽt: clisterizentꝰ ꝛ euacuentꝰ cũ hieropiq̃ acuata cũ scamonea vel esula. Aliud remediũ est fomẽtare mẽbra genitalia cũ aceto caᵒ in masculis: ꝛ femis fomẽtaᵒ mãmillarũ.

Clarificatio Ante tp̃s Gaꝰ homies melioris regimis erãt ꝙ̃ nunc: vt ipe implicite dicit. 6. amph. pᵒ. 28. ibi. Eunuchi nõ podagrizant. Or nũc tempis hoies ad delectationẽ sunt decliues. ꝛ iõ fiũt podagrici inumeri: vtpote nimiũ exercitati ꝛ mãducãtes plus ꝙ̃ digerere pñt vino iebriati. ꝛ q̃ forte vinũ bibũt ieiuni. hec ille. ĝ maiꝰ festũ erat si vnꝰ ebriꝰ repiebatꝰ. nũc aũt tot sũt ebrij: qꝛ vix eoꝶ turba dinumerari põt. ꝛ hñt in tãta ꝯsuetudine ꝙ nec medico nec medicis credũt indigere: nec vnq̃ ꝓpt ebrietatẽ pñtẽ ab aliq̃ lucratꝰ fui caligas: ꝫ bñ ꝓpter vestigia pedũ suoꝶ. ¶ Scdo nota. ꝙ vomere ieiunare stiptica sumere ꝛ dormire est sũma cura ebrioꝶ: ꝛ post cũ cibis subtilibꝰ nutriᵒ moderata. ¶ Tertio nota ꝙ ꝑm Gal'. 5. amph. pᵒ. 5. ꝛ ꝑm ꝙ ad expientiã videmꝰ ebrietas nõ soluitꝰ eq̃ lit' in oĩ hoie. nã sunt aliq̃ hoies q̃ in scda die alij in ꝑma: alij in tertia soluũtꝰ ab ebrietate: et h̄ ꝯtigit ex pte vini. ꝑm ꝙ ẽ ꝟtuosũ ꝛ mag̃ forte: ꝛ ꝑm naturã ꝛ ꝟtutẽ bibẽtiũ. Et ẽ recte sic̄ de cibis. qꝛ ꝑm Gal'. ibidẽ nõ eq̃l'r digerũtꝰ ex se necex nõ hoᵐ ea suscipiẽtiũ Iõ dic̄ gerardus de cremona: ꝙ q̃to vinũ ẽ grossius: tãto ebrietas est fortior: ꝛ tardiꝰ ĝñatꝰ aut tardius solutꝰ. vinũ aũt: subtile citiꝰ inebriat ꝛ citius ebrietas dissoluitꝰ. suppoᵃ tñ eq̃l'ᵉ fortitudisꝛ ꝟtuꝫ moꝶ ex pte suscipiẽtꝰ. Nã si stoᵒ ẽ frigidꝰ tardiꝰ ĝñatꝰ ebrietas ꝛ tardiꝰ etiã dissoluitꝰ. ꝛ iõ istis datꝰ succꝰ mẽte ꝛ absin^m vt stoᵒ ꝯfortetꝰ. Si aũt stoᵒ ẽ cal's: cito iebriantꝰ: ꝛ cito ab ebetate soluũtꝰ. Sil'r ẽ intelligẽdũ de cereᵒ ꝑm ꝙ dicit gordoniꝰ. ¶ Quarto nota: ꝙ sunt etiã aliq̃ q̃ hñt cere^m debile al'n a natiᵉ: al'n a mala ꝯpl'one caᵃ ꝛ sicca. Alij ꝓpt ꝑcussiõnẽ capi. vl' nimiũ coitũ vel nimiã assuefactõeꝫ ebetatũ. ꝛ tales ex modico vino cito inebriantꝰ. ꝛ ꝺ ill' q̃ nõ ꝯsueuerũt vinum potare: ꝛ q̃ soliti sunt vinũ ĩ aquã fundere: ꝛ ipaꝫ postponũt aliq̃n. ¶ Quinto sciẽdũ ꝙ ꝑm intẽtionẽ Auic. vinuꝫ limphatũ citius inebriat. ꝛ intelligitꝰ de vino grosso. qꝛ ꝑ admixtionẽ aliq̃lis quãtitatis aq̃ subtiliatꝰ ꝛ euaporatꝰ citiꝰ fumꝰ ab eo resolutꝰ nã sic vinũ subtiliatꝰ: sil'r ꝛ fumi ab eo resoluti ¶ Sexto nota: ꝙ ꝑm ꝯpl'onũ diuersitatẽ fiũt diuersa acciñtia ebetat. nã sanguinei ebrij sũt gaudẽtes cantãtes ridẽtesꝛ letãtes: ꝛ ꝯpantꝰ pueris ꝛ puulis: qꝛ libẽter ridẽt: ꝛ nesciũt q̃re et post tp̃s volũt libẽter dormire bono sõno. ¶ Cholẽᵉ efficiũt iratri furiosi. iracũdiꝛ ꝯmo

uēt cōtētiones rixas τ plia: τ nolūt castigari seu gubnari p aliquē: τ vt plurimū euenit eis vigilia seu ebetas vigilatiua: qꝛ fumi capno⸗si acuti τ mobiles nec pñt leuiť ꝯuerti in viaꝫ somni: τ tñ multū loquunť: τ qſi leones. Fleg matici efficiunť ebetes pigri τ somno' τ imo biles: τ isti cōpaťpozcq. nā fūi ebetāt itellectū ꝗ iā añ ex vi ꝯplonis erat ebes τ impeditus. Melici fiūt tristes τ desolati plozātes pctā sua τ defunctos sepultos. τ isti cōpanť simie. τ oēs isti hñt īpedimētū locutiōis τ deābula⸗tōis ꝑpť īpedimētū in neruis τ origie ipoꝝ: sic dictū ē. nā nerui ꝙto ficciores naª li ficci⸗tate tāto sūt biliores ad motū. ¶ Septio noª ꝙ antiq̄ pcticātes nō capľabāt de ebetaᶜꝭ bñ de do. c. ab ebeᶜ. τ illud. c. iā pcessit ī istovoluᶜ iō vide illic τ b. ¶ Octaᵒ nota: aliq̄s viᵉ ꝑpeta tes τ dicamˢ sic. Uinū subito τ sufficiēť hume ctat τ calefacit corpꝰ: si sumať tpate suppletτ si distēpate: replet ca. vapozibꝰ. I. de regie sa. c. 2. Oim aūt velociť τ subito nutriētiū ēviᵐ 2. amph. ꝯ. 18. ibi. Eoꝝ q̄ nutriunť: vinū indi get nimia resol'one τ digestiōe. τ ꝑpť h̄ fit eiꝰ nutriᵐ τ eiꝰ penetraᵒ velocissima. 3. de ꝯploni bus. c. 2. Multa possemˢ scribere de vino q̄ ad laudes τ vitupia: h̄ solū ponā illa. q̄ Aristo. in de secret̄ secretoꝝ. c. de regiᵉ viᵉ τ eiꝰ ꝟtute po nit. cū q̄ bñ ꝯcoz. oēs medici. τ sunt hec verba Coloꝛ viᵉ bonꝰ est aureꝰ. s. mediꝰ inť citrinū τ rubeū coloꝛē saporis acuti τ delectabilis. De tali ḡ vino sume tpate iuꝫ etatē corpis tpis τ q̄litatē: qꝛ ꝯfortat stoᵐ cal'. corroborat naªlē: iuuat digestionē. τ pŝuat a corruptōe. duc ci⸗bū τ decoq̄t τ ꝑducit ipm purificatū ad oīa mēbra: τ decoq̄t ipm in eisdē. donec ꝯuertať ī sang. subalē. τ sic ascēdit ceruicē seu verticē: τ reddit caput securū ab infortunijs oībꝰ. isup cor letificat τ col'. rubificat: linguā reddit ex⸗peditā at liberat a curis: τ hoīeꝫ facit audacē τ excitat sup oīa τ multa bona alia fac. Uinū aūt q̄si sumiť intpate in mag̃ abūdātia τ ꝙti tate: tūc hec mala sequūť. obscurat intellectū īpedit sensum: turbat cereᵐ: debilitat ꝟtutem aleꝫ τ naªlē gñat oblimonē: ledit oēs. 5. sensꝰ qbꝰ regiť τ disponiť toª actio corpalis fugat appetitū: debilitat cathēas corpis τ iūcturas gñat tremoꝛē mēbroꝝ τ lipitudinē oculoꝝ ac cē dit co. destruit epar τ reddit eiꝰ sang. gſſioꝛē et corde cruoꝛē denigt. τ exinde ꝯuenit erroꝛ τ timoꝛ τ tremoꝛ somni locutio fantasie vi⸗siones: corrupᵒ oculoꝝ: debilitaᵒ stōachi. distē perat cōplonē: gñat corpis grossitiē. τ qđ de⸗teriꝰ est leprā inducit. τ tūc ē de gñe venenoꝝ. hec ille. τ cōpat ipꝫ reubarᵒ. qꝛ q̄n sumitur in mag̃ ꝙtitate. egrediť ad ꝟtutē venᵉ. sic etiam facit vinū. vltra hec facit podagrā. qꝛ matiaſ crudas ad iūcturas penetrare fac. τ qꝛ aliq̄n rōne indigestiōis ꝑpť ml'titudinē ꝯuertiť in aceᵐ τ nocet neruis. ideo facit iā dicta mala. Sic q̄libet dꝫ vino τ sensui suo ꝯnari: vt nō in currat icōmoda τ inhōestates q̄t turpitudies q̄s pomt Haꝰ. 5. de regi. sanitaſ. c. 1. in fine. Et h̄ ꝑpť malū regimē τ inobedietiā mediċ fcāꝫ vide ibi. si plꝫ. Uinū ḡ multū est sil'e caloꝛi na turali τ spūi. τ iō in eis ꝯuertiť ī moderata ꝙ titate sūptū. Cōcludimꝰ ḡ cū Gordoᵒ ꝙ sicut vinū tpate τ moderate sūptū corpibꝰ qbꝰ ꝯue nit: ē sūma thiriaª. sic intpate τ suꝑflue sūptū ē moꝛtalevēneᵐ. De ebrieᵉ vtrū cōpetat semel ī mēse ꝑpť dictū Auic. ego teneo mō cū gord. ꝙ nō: qꝛ melꝰ ē pŝuari ꝙ curari: qꝛ curaᵒ itē diť p euoꝫ q̄ seq̄ť ebetatē. τ ꝑpť infamiā τ pi cula q̄ inde pñt venire nec repies cū diffiᵉ ocu los foderatos findōe ru. diu tales exercentes bōas potatōes vini. ¶ Nota vltꝰ ꝙ crapl'osi et disso'auisent se de ydro': qꝛ pua idigō epaċ sine stoᵉ cū multi potꝰ ꝯtinuᵉ suffiċ ad ydrop. ꝑcurādā. idē dico de bibētibꝰ in lecto.

¶ Capitulū. 9. de sternutatione.

Sternutatio est motˢ na ture seu vir tutis expulsiue cū q̄ naª nitiť ex⸗pellere obturātia viā āhelitꝰ. 5. ꝺ moꝛᵒ. c. 6. in fine ca. Uñ Auic. in. 5. 3ᵘ. c. de ster nuᵉ dicit. sterᵒ est motꝰ ꝑpꝛꝰ cereᵉ ad expellen dū hūoꝛē aut materiā aliā cū auxiᵒ aeris nari bus attracti subito p viā nasi τ oꝛis. Uel dica mˢ ꝙ sterᵒ ē naªlis motꝰ ceᵉ cū ml'ta expulsiōe aeris ꝑus attracti ad expellendū nociua τ ad apiēdū vias āhelitꝰ sic nares. nā nares via sť āhelitꝰ: sic dicit Gꝰ. vbi suꝑ. nā aer vias suas mūdificat: q̄n cū impetu exit. Ibidem.

Causa ster. aut est extrinseca: aut intrin seca τ ꝯiūcta. Cā extrinª est sicut olfaᵒ rerū vapoꝛosarū: vt est liliū cepe τ filia. q̄ mag̃ dissoluūt ꝙ resoluūt: sic replēt ca. fūis τ cānt ster. vel ē erectio foraᵐ nariū ꝟsus ra⸗dios solares. q̄ intꝰ intrātes cōmouēt naªlem cal'. τ spūs: qbꝰ cōmotċ naª nitiť dissoª p eos et pellere. vel qꝛ radij solares dissoluūt hūidita tē circa ptē āterioꝛē ceᵉ existē. q̄ dissoluª tāgit ptē sensibilē. idō. fit sterᵒ. Alia cā extrioꝛ ē cōe stio rerū vapoꝛosarū. vt cepe sinap. τ filiū re⸗pletiū ca. Aª ē fumꝰ dissoluēs aut puluis marᶜ alicuiꝰ rei acute ster. mouētes: vt sūt pip ꝯdiū Alia causa est subita discooptio ca. ita ꝙ fri⸗

gus subintrans p poros ɔgelat vapores: ⁊ in aquā ɔuertit: ⁊ h̄ ɔtingit illis q̄ nimis sunt al muciati. Alia cā est tact⁹ carūcularū nariū cū aliq̄ re sicut ē palea ⁊ silia. ¶ Cā aūt itrinseca ⁊ ɔiuncta ē maª superflua tangēs ɔcauitates: ⁊ pelliculas anterioris ptis ceˡ siue cartilagines nariū: quā tāq̄ nociuā ⁊c⁹ aliis sensibilis sentiēs stimulat expulsiuā: ⁊ cū mag̃ ipetu ⁊ conatu expellit a se nocitiᵐ: ⁊ ita p̄t 2° mō gn̄ari: q2 vel a cāis p̄mitiuis iā dictis: vel a vaporib⁹ h̄ui ditatū naturaliū vel nō naturaliū i corpe exn̄tiū vi caloris superius eleuatis ⁊ ibidē igrossatis ster. de se sūt maniª.

Signa

Si ē ex cori za. p3: q2 freq̄ns ē ⁊ muci exeūt p nares. Si aūt venerit ppt passiones mēbroꝝ iferioꝝ vt est pleuresis ⁊ pipli'a ⁊c. h̄ scit: q2 vēit cū fe. ⁊ assūt signa illaꝝ egritudinū iā dictaꝝ.

Pronosticatio

ypo. 2. pnos. cāu. 49. dic sic. Ster. cū reumate in oī egri' p̄sonis malū ē. siue eīn illa ster⁹ p̄cedat siue coeq̄ sit egri' malū ē. ster. in oī acuta egri' siue reumate bonū ē. ¶ Scd̄o docet pnosticare h⁹. in 2° eiusdē. Si accidat ster. post longitudinē egritudis: sigt euasionē q̄uis egri° sit p̄nitiosa s̄m reliq̄s sigtiōes: qd̄ est: q2 sigt digōnē maᵉ ⁊ fortitudinē v̄tutis expulsiue: q̄ est icē°: hec ille. ¶ Tertio possum⁹ pnosticare s̄m Ga. 5. de morbo. c. 7. ster. q̄dē nisi sit ppt corizā. multū v3 ad mūdificandū ca. Non eīn est mirādum: si aer sit vno ictu a pectore ⁊ ce° p̄cedat: in alio q̄dē3 loco docuim⁹: q̄ cerᵐ mot⁹ initiū pectori mīstrat. pect⁹ v̄o p̄lōnes dilatat atq3 ɔstrigit: dū ceᵐ mouet ad mūdificādū: h̄ q̄dē narib⁹ nocet: mīstrat motū pecto: i et mūdet vias anhelit⁹: q̄ꝝ alteꝝ p se facit: alterū opat cu3 neruo ab illo in pectore p̄cedēte. hec ille. Ualet g̃ ster. ad mūdificādu3 ca. ⁊ pect⁹. ¶ Iteꝝ dicit Ga. 5. de mor° v̄sus finē citra vnā colūnā hec v̄ba q̄ dixim⁹ ster. medicinā eē maᵉ i p̄sone manētis accūtal'r: q̄uis illa maª nō sit sternutatōis cā: tū valde p̄dest se solet: ⁊ sicut ster. est meª tussis: ita est ⁊ meª singult⁹ accidētal'r. Nā cū sternutatōis ipetu mouet stomach⁹ ad expellēdū nociuā materiam se ɔprimēdo ibidē. Et p istā viam ster. iuuat matricē ad expellēdū fetū ⁊ secūdinā. Si a popletico: vel litargico vel h̄nti subeth vel h̄nti aliquā egritudinē applicent sternu. fortia: ⁊ nō sternutent: mortale ē. nā natura ē ia3 deuicta: ⁊ succūbit: q̄ ampli⁹ non p̄ōt se iuuare ad expellēdū nociua. Ster. 2. vel. 3. vel. 4. i latitudine sanitatis bone sunt: q2 mūdificāt anteriorē ptē ceˡ: ⁊ apiunt viam sensib⁹. Et de tali bus augures faciūt magnū festū: qb⁹ minime credendū ē. Bonū est in cura ster. vt caueātur res extrinsece supi⁹ dicte: q2 si ab eis fiat: ipis remotis remouentur ⁊ ipa. Si g̃ ster. fit a vaporib⁹ seu maª caª. qd̄ cognoscit p calores in fronte: ɔstitue infirmū in loco tuto a vētor fumo ⁊ da in potu de sirupo de pap. ⁊ vnge nares ⁊ frontē cū oleo ro. vio. ⁊ populeone ⁊ odorē ros̄ vio. camo. sand. pap. folia mirte ⁊ folia at flores salicis. Et si p ista non cesset: decoq̄ntur in aq̄ ⁊ fumū recipiāt. Si cā ē frigida ponant in camīa caª: in q̄ sit ignis in camino ⁊ odoret oziᵐ maiorana camo. masticē lapdanu3 storacē cala. ⁊ nigellā: ⁊ odoret pomū ambre: ⁊ iungant nares ⁊ timpora cū oleo de camo. vellres supradicte bulliant in aq̄: ⁊ fumū recipiant: ⁊ fortiter retineat anhelit⁹: ⁊ non moueat: sed stet in requie. Et ista vident ɔpetere post euacuationē ⁊ abstinentiā: maxie si sit ex reumate. Et ligature extremitatū m'tū valēt Et q2 ista ster. vix euenit absq3 reu°: iō remitto te ad curā de cataro: vbi late stern. ⁊ reu. curam reperies cū adiutorio dei.

Clarificatio

Non vult. Gal. q̄ ster. sit mot⁹ morbi sed nature q̄lis cūq3 sit cā. Nam. 5. de mor°. c. 6. dicit ster. iō fit q2 nō nitit expellere res obturātes: vias anhelit⁹. ergo videt q̄ sit mot⁹ nature: ⁊ nō morbi. g̃ videt q̄ si tu dicas: q̄ vapores aſcēdentes expulsi p viā reumatismi faciūt sternu. ⁊ corizā. tūc ste videt mot⁹ morbi vel sinthomatis: nō v̄o nature. Ga. 5. de mor. c. 7. in pn̄. Ego al's dicā h̄ oīa. s. vomitū ster. atq3 tussim ex gn̄e eē accn̄tiū. Et l3 hec oīa accn̄tia sint: tū cā eoꝝ naturalis ē. s. cā agēs. igit ē mot⁹ nature ⁊ non morbi. Et ponit ibi aliq̄s cās accn̄tales q̄ ɔpellunt naturā agere illū motū. l3 igit cā ɔpellēs naturā vt faciat ster. sit accn̄s morbi ⁊ p ɔn̄s res ɔ naturā tū motus ille ē motus nature: ⁊ nō morbi nisi intūi superflueret: q̄ lederet opatiōes: ⁊ naturā g̃uaret. Et p̄cedit a pectore ad ceᵐ. nā ceᵐ dat initiū mot⁹ pectori: et ad motū pectoris mouet p̄lō: vn̄ expellūt superfluitates vtriusq3. nā ad motū ceˡ mouet pect⁹ tanq̄ si pect⁹ eēt vasallus ⁊ ad motū pectoris vt in tussi nō mouet ceᵐ: tanq̄ si eēt dn̄s: q2 a cerebro ē initiū mot⁹ pectoris ⁊ non ecōuerso. ¶ Tertio nota: q̄ ster. nō ɔfert in pn̄° corize. p̄mo q2 mouet ceᵐ: ⁊ p ɔn̄s calefacit. q̄ calefctō maior fit attractio. 2° q2 mouet materiā q̄etā: q̄ mota deterior ē se ipa q̄eta: s̄ in statu vel in declinatiōe ɔpetit: q2 maª est fluxa ⁊ ingrossata, ⁊ iō op3 q̄ expellat cū ster. ⁊ subtilitate ⁊c.

¶ Nota q̄rto: ꝙ in ster. ⁊ reu̇ in p̄n° vl' augmē to cū ca. pleri° nō ꝯpetūt suffumagatiões cum herbis ⁊ alijs. nā aliq̄n dissoluūt hūores ca/ pitis ⁊ descēdētes ad fauces ⁊ gulā faciūt sq̄ nantiā ⁊ mortē. ⁊ ego vidi aliq̄s naufragatos ex ꝯsi° impitoꝝ. ¶ Intelligēdū 5° ꝙ gith ozī[m] seu basilicō valēt ad sistendū ster. q2 tātū cōsu munt q̄tū dissoluūt: aut q2 ma[a] ē fria ⁊ in de clinatōe valēt ista ⁊ alia: q2 ce[m] ꝯfortāt. Et iō dicit Cōstā. ꝙ basilicō multū v3: ⁊ ego sum ex ptus. ¶ Sexto sciēdū sic dicit ypo. 7. ampho. amph. 51. ꝙster° fit ex ca. sup calefacto ce° aut hūectatio ꝙ in ca. fit vacuo. affundit eni aer ī tus exris foris: ⁊ sonat: q2 p angustū foramē ē exit⁹ ⁊ nō ꝯ[m]. ¶ Septio scias: ꝙ ster. nūq̄ fit cū attractōe ālelit⁹: s; ipulsione p cās dictas.

Capl'm. 10. de incubo.

Incubus dicitur de cubo as ꝓpterea: q2 hn̄tib⁹ hanc passionē videt ꝙ aliq̄s accub3 eos ⁊ ꝯprimat: sicut gallina cubat pullos vel oua. Et lic3 dicat ꝙ sit demon vel fantasma: tn̄ nullū eoꝝ ē. Dicamus g̃ ꝙ incub⁹ ē aggra uatio cerebri in somno supueniēs ⁊ toti corpi cū sensus a mot⁹ turbatiōe loquelā ⁊ euigila/ tionē ipediens. Nā hn̄tes incubū si euigilent īmediate a ꝓximo sunt liberati ⁊ sanati.

Causa incubi ē vapor igrossat⁹ in ce° op pilans vias spiritib⁹ a ce° ꝓcedē tib⁹ ad dandū sensum ⁊ motū corpi: q̄b⁹ oppi lat. ⁊ spiritib⁹ retētis mēbra remanēt desola/ ta eo ꝙ carēt influētia spirituū ⁊ p° in extrē tatib⁹: ⁊ iō videt eis ꝙ p extremitates ascen/ dit illud fantasma vsq̄ q̄ fit. s. cor. nā certe ēt mot⁹ anhelit⁹ ipedit: ⁊ hoc ꝓpter oppilationē nerui trāseuntis a cerebro ad pect⁹ p quē ce[m] dat initiū mot⁹ ipi pectori. sicut d2. 5. de mor/ bo. c. 7. q2 g̃ neru⁹ iste oppilat. ⁊ mot⁹ ipi⁹ pe ctoris ipedit: q̄ ipedimēto ipedit mot⁹ pulmo nis. sic videt eis ꝙ suffocent. imo aliq̄n sic ac cidit pueris lactātib⁹ ꝓpt lactis corruptōem vel indigōnē suffocant: ⁊ dicūt ꝙ aganei fec. ⁊ h̄ ꝓuenit ꝓpter idebitū regimē nutricis: ad qd̄ pōt iuuare frig⁹ extrinsec⁹ capiti min⁹ debi to coopto obuians ⁊ supueniēs in somno: q̄re nimis infridat ⁊ ingrossat: vt faciat somnū. i/ mo mag' vt oppilet: ⁊ faciet incubū. Ad h̄ etiā adiuuat mala dieta in q̄tot in q̄li. Etiā adiu uat ad hoc dormire īmediate sup repl'onem ⁊ ad alia damna multa iuuat. Fum⁹ g̃ grossus corrupt⁹ oppilās ⁊ obnubilans sicut fum⁹ car bonis obturās vias spirituū g̃nat⁹ ab aliq̄ de cāis supradictis vel ab altero q̄ttuor humoꝝ in corpe supabundantiū est causa incubi.

Signa Videtur eis: ꝙ ipsi moueāt se ⁊ clamēt adiutoriū: ⁊ loquant vr eis ⁊ sic ē: ꝙ ālelit⁹ aliq̄lr stringat: ⁊ timēt suf focationē: ⁊ credūt se mouere ⁊ signū cruc̄ fa/ cere: ⁊ nihil hoꝝ faciūt: ꝓter qd̄ aliq̄ ipoꝝ mu giunt q̄si plangēdo ⁊ talib⁹ ꝯs succurri cito: et postq̄ sunt euigilati tales remanēt q̄si cōfra/ cti: ⁊ muniūt se signo sancte crucis ⁊ remanēt desolati donec sp̄us p totū corp⁹ sunt iṅfluxi.

Pronosticatio Nō curat aliquis a ꝓrio incubi do nec fuerit expgefact⁹. Uix hō sobrie dietatus incubo verat. Uix sine nouella vl' antiq̄ reple tione aliq̄s ab incubo suppeditat. Uix sup ali qd̄ latus aut dexterū siue sinistrū dormiētib⁹ incub⁹ req̄escit. Sepe incubū incurrentes pa/ rati sunt ad ca. egritudines sensum ⁊ motum vel alterū istoꝝ auferētes: ⁊ ideo parati sunt apl'ie epilētie paralisi spasmo ⁊ vertigini ⁊ morti subitanee. imo aliq̄ repiuntur in lecto mortui ex hac passione: ⁊ aliq̄ incurrūt appopl'iam in curabilem: aut litargiā. ⁊ vidi aliq̄n. Si incu bus veniat inter somnū ⁊ vigiliā: deteriorē: ⁊ si supueniat sudor frigidus tūc deterius.

Curatio Talis est. p° cōpetit flebotho mia vt pl'm maxie: q̄n videnť signa san. de ve[a] ca. ⁊ k. flebotho[a]. sic d2 in cu/ ra. do. ca. de san. Et si alij hūores supabundēt euacuent. sicut ī do. ca. dictū est ꝓcedēte digō ne. Et si egri° euenerit absq̄ īterpolatiōe: siue sit de die siue de nocte: digō nō expectet: ⁊ cu3 hoc vtat dieta subtili ⁊ mino[a]. q2 hec egri° nō sine repl'one ⁊ ce' oppilatiōe ē. Caueat a vino nisi sit bn̄ limphatū ⁊ ab oībus vaporosis: et vtat pua cena: ⁊ in dormitōe coepiat ca. ī du/ plum plus q̄ in vigilia. Et vtat post cibū ta3 in prandio q̄ ī cena coriādro p̄parato aut dra getis ⁊ opinatis sto[m] ⁊ ce[m] cōfortantib⁹: vt ē aromatic̄ rosˇ. pliris. cū musco ⁊ dianthos. Et freq̄nter ca. purget cū pillulis cochijs vl' alijs appropriat ⁊ cū yeralogod aut gera. ruf. siue nerit ꝓpterea ca. fri. ꝑget cap. ⁊ post radat ⁊ vngat cū oleis calidis frequēter dictis: ⁊ fiāt clisteria acuta: ⁊ requiescat in pace.

Capl'm. 11. de amore hereos.

Ereos grece idē est: qd̄ dn̄s la tine. Et alamāni dicūt heer. i. dn̄s. Est aūt amor hereos amor inordi nat⁹ ⁊ irrōnabilis quē aliquis habet erga ali quam mulierē nō ꝓpter bonū finez. Est ergo hereos amor cū sollicitudine īmēsa ꝓpt amo rē mlieris. Gordo⁹. 2. lilij dicit. hereos ē mentl'

insania qua animus vagatur per inania crebris doloribus permiscens gaudia.

Causa hereos ē corruptio ꝟtutꝭ imaginatiue falsa repſentantꝭ ꝟtuti rónabili ꝛ opinatiue. Nā imagiatio magna dña ē ꝛ ĩpat alijs ꝟtutib⁹. Qñ ergo ipsa apphēdit spēs rei dilecte: tūc eas pſentat alijs ꝟtutib⁹. s. rōni ꝛ memorie. ꝛ iterꝫ isto mō sibi: ꝛ ita cōtinue nocte dieqꝫ stāt amātiū aie ita ꝙ nil aliō pfecte imagiari pñt: ꝛ de⁹scit quō rō tūc opaṫ Et si succūbit ꝛ imagiatiua seu estiatia dñaṫ Nā rō iudicat illud qð nō ē. ꝛ iō reponiṫ iter spēs fatuitatꝭ. Dico ḡ ꝙ spes ꝛ spēs sūt cā effectiua ꝛ pseruatiua illi⁹ amoris: sic amor est cā cur aliqs est zelotip⁹. qꝛ sic hō non curat de re de q̄ despat: sic nec zelotip⁹ ō re quā nō amat.

Signa sunt: qꝛ nō pñt aliqd opari: ꝛ amittunt opa psueta ꝛ somnuꝫ ꝛ aliq̄ pdūt comestionē ꝛ fiūt macri cū suspiris frequētib⁹ ꝛ maxie qñ audiunt loq̄ ō filocapꝭ ꝛ de amorib⁹: ꝛ pulsus ē īordinat⁹ ꝛ diuersus: ꝛ qñ videt dilectaꝫ vult loq̄ cū ea: tūc pulsus cōmoueṫ forṫ: ꝛ excitaṫ ꝛ fit alt⁹: imo ēt totū corp⁹ exhylarat ꝛ letaṫ cor: ꝛ p pñs pulsus. Et p hūc modū cogñit G⁹ vnū philocaptū: qñ dilecta trāsiuit corā ipso: sicut dicit Gordoni⁹.

Curatio stat ī duab⁹ reb⁹. Prima ē ꝙ deṫ sibi illa quā diligit: sic dicit Rab. ꝛ cura facta est. ¶ Pronostica° ꝙ isti sunt in piculo ꝙ fatui efficiantṫ: ꝛ ꝙ pdāt honorē ꝛ oēm subam suā expēdant: nisi eis celeriter subueniaṫ. Et ego vidi ex istis aliquos diuites: q̄ vsqꝫ ad femoralia deuenerunt pauperes. Scd'a vꝫ mihi ꝙ tota cura stet in distractione imaginatiōis. Nā hereos est nocumētum virtutis imaginatiue. Si ergo hec falsa opio seu imaginatio remoueṫ: silr ꝛ tota egritudo. Ad quā distractionē iuuant p° venatio cuiuscunqꝫ pditionis sit. si paup est: in venatiōe pauperū. si ꝟo diues: in venatiōe diuitū. ¶ Scd'o piscatio iuuat ad idem. ¶ Tertio oīs lud⁹: vt est lud⁹ vibrature ꝛ hastiludij: ꝛ ludus aleaꝝ ꝛ scacorꝫ cartulaꝝ: ꝛ cetere spēs ludi. ¶ Quarto iuuāt ad h̄ istra musicalia addiscēdo vl' pulsando vl' audiēdo. De h̄ ponit viatic⁹ exēplū: vide si plꝫ: ꝛ Auic. ēt loqtur. ¶ Quito iuuat icedere p prata cū socijs ꝛ dilectꝭ viridaria ꝛ nemora ꝛ p iardinos floridos vbi cātent aues ꝛ resonēt philomene: vbi prandia ꝛ cene fint bñ pata cū triplici vel q̄drupli spē vinoꝝ: ꝛ optimis ferculis. ꝛ fructib⁹: vbi flores ꝛ certa ꝛ gaudia ppenṫ. vt vn⁹ hō saluet. ꝛ ista ab eius cōsortio cum puenientia ꝛ dei reuerētia suscipianṫ tam in gurgitatione voluptatū q̄ multū deo displicēt. Ad hoc ēt multum iuuat loq̄ cū amicis ꝛ dilectis suis. ¶ Sexto iuuat ad distractionē imaginatiōis ammonitio parentū ꝛ sapientū viroꝝ: qui sibi doceant hui⁹ seculi ꝛ vēturi seculi effect⁹: ꝛ picula: at scādala q̄ inde pñt seq. ꝛ si iuuenis est: flagelleṫ cu⸗lus eius cū verberib⁹. ꝛ si nō sistit: ponatur in fundo turris cū pane ꝛ aqua. donec veniaꝫ a sua īsania petat: ꝛ teneaṫ ī disciplia. ¶ Septima ad distractionē imaginatiōis iuuat occupari in aliquo ope seu negocio de quo sit sollicitus. Ideo dicebat Ouidius in libello de reme° amoris. Ocia si tollas pirere cupidis artes. ꝛ seqtur. Da vacue mēti quo teneaṫ opus. Nā fossores ꝛ laboratores qui ducūt vitaꝫ in onere ꝛ fossorijs vix hanc incurrunt passionē. ¶ Octauo ad istam distractionem imaginationis iuuat recedere a dilecta sic ab aere pestiliētiali ad lōginquā regionē. ꝛ de h̄ dic̄ Ouidius vbi supra. Uade pꝫ vrbē ꝛ splēdida castra troie. Pixides inuenies ꝛ rerum mille colores. Ego nūc psulo ꝙ vadat pariṡ⁹ ꝛ ibi inueniet ī q̄ gaudebit: ꝛ in q̄ expēdat argētū si hꝫ. ¶ Nono ad h̄ iuuat vt diligat plꝭes ꝛ illas osculeṫ ꝛ cū eis sepe loquaṫ: vt ei⁹ amor erga eā nō sit tot⁹: ſꝫ diuidaṫ. Iō dicebat Ouidi⁹. hortor vt pariṫ binas hēatis amicas. Fortior ꝛ plꝭes si q̄s hr̄e pōt. Nā si vna dicit nō: altera dicit sic. ¶ Decimo si hec nō sufficiat: ducat vxorē: ꝛ sine du°mitigabiṫ fatuitas ipsi⁹. Ad hoc ēt valent vitupe⁹ vetularū: q̄ sciunt ligare in amore ꝛ ēt sciūt disligare siue noscūt artē disligādi. ¶ Undecio vinū tpate bibituꝫ imo ꝛ vltra tpamētū aliq̄liter mltū valet: iō qꝛ obliuisciṫ bibens curas pessimas ꝛ facit multū dormire: iō iuuat in isto casu ꝛ in alijs sic dictū ē in ca°. ebrietatꝭ. Et iō dicit viatic⁹. Qui pmū vinū de vite ducere molit⁹ est: iter sapiētissimos dꝫ collocari. Et ꝟsificator dicit. Ebrietas nulla vel tanta sit vt tibi curas Tollat aut si q̄ ē: inṫ vtrūqꝫ iuuat. valet ḡ semiebrietas. ¶ Duodecimo ad h̄ valet audire exēpla: historias ꝛ fabulas. ¶ Tredecimo dicit Rab. 4° ad Almāsorē. c. de vtilitate coitus. Si q̄s etiaꝫ amore mulieris coartaṫ: vt qsi ad mortē deueniat ꝛ multociēs vtaṫ coitu: lꝫ ea nō potiaṫ quā diligit: sedaṫ tñ eius furiosus amor. nō tñ facias ipsuꝫ coire cū turpi vel fetida qꝛ tūc arguit ꝛ dicit nō ē talis illa quā diligo. Oia illa nō solum iuuant heroicos: imo oēm hoiem q̄ ē in desolatione ꝛ tristicia siue ꝑpter mortē filiorū vel amicoꝝ caroꝝ. Iuuantqꝫ melācolicos

maniacos suspirosos ꝛ timidos: ꝛ ꝑdētes diuitias. ꝛ iuuāt eos q̄ cogēt bn̄ opari ꝛ viriliť: sic si nihil eēt. Siv̄r tibi ꝙ in eis sit aliq̄ materia adusta ꝛ incipiat titubare: purgetur illa materia ꝛ regant sic mlici ꝛ fatui sicut d̄ fcō sunt.

Clarificatio Pu° sciendū ꝙ pauci vel nulli nūc efficiunť heroici. nā tāta dissolutiōe vtunť cuȝ diuersis mulierib⁹: ꝙ eoꝝ amoꝛ sup vnā q̄scere nō valet ita ꝙ aliq̄ nō diligiť nisi amoꝛe ficto ꝛ nō coꝛdiali: salte q̄ debeat dici hereos. Hoc maxime hȝ verū in potētib⁹ ꝛ nobilib⁹. nō eni timēt aliquā: nec aliquo verecūdantur illo negocio abutētes. ¶ Scd̄o nota ꝙ ebrietas: gulositas luxuria: latrociniū: hereos: ludus: vsura: maliloquū: mētiri: blasphemia: petere: tenacitas seu auariª: loq̄citas: oīa ista iudiciū rōnis impediūt: ꝛ habituata vix recedūt. Tertio itelligendū ꝙ q̄cq̄d rōcinenť heroici: oēs rōnes ꝛ argumēta vadūt ad ꝑte suā ita ꝙ plus ligat eos modica dilec° ꝛ imagina° ꝙ̄ copia prudētū viroꝝ. eos ēt pl⁹ ligat aspect⁹ vnicus dilecte: ꝙ̄ dissligāt parētū vitupia vel alioꝝ: adeo inflāmati sunt ꝙ honoꝛe ꝛ officiū spnunt illō ponēdo summā felicitātē gaudiū eximiuȝ expectando. ¶ Quarto scias: ꝙ multū iuuat ad hāc passionē ieiunare aspectus frequēs alicuius ꝛ colloqum: lȝ turpis fit: ꝛ maxime si ipse credat ab ea diligi bn̄: lȝ ī pn°nō sit passionatus: tn̄ v̄ba ꝛ aspect⁹ ꝯtinuādo efficiť idē miser. Nā gutta cauat lapidē nō vi s̄ sepe cadēdo. Auerte igiť oculos ne videāt vanitateȝ. ꝛ noli īspicere v̄ginē: q: forte inardesces ī amore ei⁹ vt dicit monastotos eccl'iastes. ¶ Quīto scias ꝙ si ꝯfirmādo dicať heroico ꝙ dilecta ipm nō diligit: imo ipȝ vitupat ꝛ dehonestat ꝛ deridet: q̄dāmō in hoīe rōnali tepefiet herosus amoꝛ. iuxͣ illō. Nō emā tē te: ama: ꝛ clamā tē ad t° clama: ꝛ via vana tibi repieť ibi. nam irrōnabile ē amare se odiētē: ꝛ r̄ndere sine interrogatiōe. Inde d̄r fatu⁹ amatoꝛ q̄ amat ꝛ n̄ amať. ¶ Sexto sciēdū ꝙ sanguinei ꝛ colerici ꝛ bn̄ cōplexionati citi⁹ icurrūt hāc passionem rōe retētiōis supflui in ꝯpo. q: h̄ maioꝛ ps est hui⁹ passiōis. Melācolici freq̄nť pp affixiōeȝ imaginationis Pmi facili⁹ curanť: scdi difficiliter. q: ipressio fcā ī re durioꝛi durabilioꝛ ē. Flegmatici ꝛ senes ꝛ q̄ nō h̄nt q̄d manducare raro ꝛ mulieres raro: q: frigide sunt. ꝛ iō masculi brutoꝝ q: calidioꝛes: cuȝ maioꝛi ipetu ꝛ furiositate ad coitū mouenť ꝛ diuites ꝛ bn̄ habentes ꝛ nō laboꝛātes hāc incurrūt: freq̄nti⁹ passionē. ¶ Septio nota ꝙ haly vocat hereos amoꝛē ascendentē ꝑpterea: q: a modica scintilla incipit: ꝛ ascendit ꝛ suscipit incrementū in amantis detrimento. Et sicut crescit amoꝛ ita ꝛ meditationes amantis: ita ꝙ coꝛ eorum vix in vno pōt ꝑmanere. iuxta illud Ouidij. O deus in quāt animū ꝯsatur amantis. Auic. vocat alichi. ꝛ vocanť ēt philocapti: a philos q̄d est amoꝛ: vel capti filo. Pulchrū caᵐ pōt erigi h̄ loq̄ndo de musica: de vino ꝛ balneo ꝛc. sed videbunť in maioꝛi volumine per dei gratiā.

Caplm. 12. de mania.

m **Ania** ꝛ mlīa in aliq̄b⁹ ꝯueniunt: iō in vno ca° repo nunť. Eaȝ tn̄ d̄fas poteris scire p inferi⁹ dicta. nā mania iterpretatur sane mētis alienatio. Furoꝛ dicta ab insania quā greci maniā vocāt. Et d̄r a manes q̄d est diuinare: eo q: hec amētes vel insanos facit diuinare: quoꝝ alij sunt tristes: alij furiosi. Mania ēt d̄r q̄daȝ furia infernal'. Manes ēt dicunť esse dij vel aīe infernales. Diciť ēt a man q̄d est bonū: per ꝯ̄tū. Hec est recta interpretatio manie. Mlīa d̄r a melā q̄d est nigrū ꝛ colan q̄d est fel. inde cōponiť melīa: q: fit ex nigro san. fece admixta. Melācolici eni ꝯuersionē humanā effugiunt: ꝛ amicoꝝ caroꝝ suspecti sunt. Joannes ianuensis in catholicon seu ꝓsodia h̄ dicit fm ꝙ dicit G⁹ 3°. āph. 2°. 23°. ibi. autūno v̄o ꝛc. Mania fit ex coꝛruptione humoꝝ subtiliū coli coꝝ. Melīa ex abūdātia co. ni. Et Johānes serapionis dicit. Manifestū est ꝙ hec egri°. s. mania nō fit nisi ex co. q̄n aduriť. Jō dicit Auic. in hec verba. Et scias ꝙ materia faciens demoᵐ lupinū est ex sub̄a materie facietis mliam: q̄n vterq̄ sunt mlice. Utrū aūt cā faciēs demoᵐ fit mlīa adusta fcā a co. aut a mlīa q̄ est deterioꝛ. ꝛ cā faciens mliam ē melācolia natural' multa aut adusta: ꝛ ē fcā a flāte aut a san. dulci. parū tn̄ sit a flāte adusto. hec ille. D̄fa ē int̄ frenesim: ꝛ has duas passiōes. Nā freñ. est cū fe. amlia est cū malicia extimatiōis ꝛ coꝛrupta cogitatiōe ꝛ cū timoꝛe ꝛ q̄ete. nec mouet ioꝛdiate: nec est agitatio vehemēs. Mania v̄o ē cū motu ioꝛdinato ꝛ agitatiōe: ꝛ mouet se ad opandū mala. ꝛ isti aliq̄n tenenť ꝛ ligantur vt se non ledant nec alios: ꝛ vocantur rabiosi. ꝛ sunt cum terribili aspectu: ꝛ ita vocatur lupina. Et est alia sp̄es que vocať canina: ꝛ isti non sic furiunt sed obediunt aliq̄n eis qui eis assistunt ꝛ aliq̄liter: s̄ imediate deuiant. nec sunt tn̄ loq̄ces sicut ꝑmi. Et ego vidi vnū parisius q̄ erat hmōi ꝛ dum eēt frater su⁹ ꝛ ego ꝑpe vnū pu-

teum: ⁊ ibi erat ancilla cū multitudine vasoꝝ
stagꝰ q̄ erāt posita in margine putei: ipse vno
ictu ꝓiecit vasa illa ad fundū putei: q̇ vitupa-
tus aliqualr̄ ꝟecūdebat̄. Et de ista dicit auic̄.
ꝙ est ꝓpinq̇oꝛ ad sanguineā. Ista aūt egritu
do vt plurimū accidit ī antūno ſm ypo. ⁊ Gᵐ
3. amph. amph. 33. ibi. Autūno ꝟo ⁊c. ⁊ h̄ ꝓpt
maliciā hu. ⁊ coꝛruptiōez illoꝝ. Qñqꝫ accidit
in vere ⁊ in estate. ⁊ incitat̄ post boꝛealē vētū
qui frigidus est ⁊ siccus.

Signa cōia ⁊ vniuersalia manie sunt: mutatio in oꝑationibꝰ ⁊ motibꝰ
tendēs ad irrōnabilitatē. silr̄ locutio ex̄ rōnē
vigilie saltus agitatio ⁊ motꝰ inoꝛdinatꝰ. Et
cū fit a mlīa cholerica fiūt ꝑmutatōes ad cō
tētiones velocius: nō adest q̇es: ſ3 multiplicaᵒ
motus ip̄ius ⁊ rixa ⁊ agitatio eius. Et si fit a
melīa adusta: tūc lupinositas ⁊ rabies fiūt cū
cogitatōe ⁊ q̇ete ꝑ aliq̇ꝺ spaciū. ⁊ iterū moue
tur eiꝰ rabies ⁊ multiloquiū. nec pōt eū aliq̇s
facere tacere. ſm ꝙ dicit Auic̄. Et in istis ē ex
tenuaᵒ coꝛꝑis vehemēter: ⁊ sunt nigri ī coꝛꝑe
et somnia deterioꝛa: ⁊ aliqñ vomūt choleram
ebullientē suꝑ terrā: ⁊ pulsus est ꝑuus ⁊ durꝰ
ꝑuus ꝓpter debilitatē: durus ꝓpter siccitatē.
qñ melīa qñ vincit desiccat totū coꝛpus. et ꝑ
ꝯñs arterie indurant̄ ⁊ desiccant̄. sic fiūt ino-
bediētes tactui. Signa aūt añcedētia maniā
sūt incubꝰ cū caliditate cerebꝛi ⁊ calītas mag̃
in capite imaginatio ⁊ cogitatio de illis q̄ nō
debēt cogitare: ⁊ iudicat aliq̇ modo bonū q̇ꝺ
nō est bonū. ⁊ qñqꝫ cogitat vl' credit attigere
ip̄ossibilia: vt sūt illi q̄ credūt facere ꝑuertere
magna flumina ꝑ mediū momētanearū ⁊c.

Pronosticatio Judicabimus sic ſm ypo. 6. amph.
amph. 21. Maniacis varicibꝰ aut emoꝛroydi-
bus innatis manie fit solo. Et cā dat̄ a Gᵒ in
ꝯᶜ in h̄ ꝟba. Qꝛ nat̄a hūoꝛes gñantes ma. ex-
pellit ad mēbꝛa minꝰ nobilia q̄ ceᵐ. ⁊ hoc fit
qꝛ humoꝛes q̄ melīci sunt ⁊ grossi necesse ē vt
ꝑ varices emittant̄ ⁊ emoꝛroyꝺ. vñ oꝫ ꝙ ma.
a cerebꝛo soluat̄. Dissipiētie cū risu facte secu
rioꝛes. q̄ ꝟo cū sollicitudine moleste. 6. āpho.
amph. 55. Podagrica ⁊ maniaca vere ⁊ autū
no mouent̄ vt in pluribꝰ. 6. amph. ampho. 55.
Mania post fe. acutā cū bonis signis signat
euasionē: ⁊ cū malis signat moꝛtē. vt ego vidi
aliq̇s qui post egritudines acutas fe. remota
erāt maniaci ꝓpterea qꝛ materia remanebat
incinerata. Si vlcera suꝑueniāt in bꝛachio vl'
manibꝰ vel facie vel pedibꝰ maniaci moꝛte3 ⁊
incurabilitatē signat. ⁊ tales aliqñ in fine ꝓ-
pe moꝛtē recuꝑāt aliq̇d intellectꝰ. Si mania
ci amittāt appetitū: neq̄qꝫ possunt euadere.
ydropisis suꝑueniēs maniā curat. Mēstrua
suꝑueniētia mulieribꝰ curāt maniā. Quādiu
videris maniacū cū toꝛuo aspectu. vel ꝙ ina
ne loquat̄ aliq̇d: nō est curatꝰ. In ma. dissinte
ria aut ydrops aut extasis bonū. 7. āph. āph.
5. ⁊ vide cām in cōmento.

Curatio talis est. Si ꝓcedat a melīa coᵃ. digerat̄ mᵃ. cū illis q̄ di-
gerūt cho. ⁊ mlīam ex cho. gñatā. maxime si si
gna cho. apparēt in vꝛina. ⁊ purget̄ cū decocᵉ
epythimi ⁊ mirabol'. citri. ⁊ indis. vel cū folli
culis sene ⁊ aq̄ casei cum succo fumiterre. Si
aūt sit ex pura melīa: purget̄ cū tribꝰ. 3. epy-
thi cū oximel. Et si adest repletio sā. fiat flōia
de venis q̄ sunt sub lingua. alr̄ non fiat flōia:
posito ꝙ sit cho. adusta. qꝛ frenū cho. est san.
Uisus est maniacꝰ qui solū vana loquebat̄: ⁊
flōatꝰ ꝑ indoctū medicū statim insanuit: ⁊ fa
ctus est rabiosus intantū ꝙ ip̄m opoꝛtuit li-
gari: ⁊ noluit aliq̇d sumere per os nec cibale
nec medicinale. ⁊ finalr̄ moꝛtuꝰ fuit. suꝑuene
rūt tñ vlcera ī bꝛachijs: ⁊ cessauit rabiositas
⁊ cōfessus suscepit eucharistiā: sic moꝛtuꝰ est.
Sequunt̄ pill'e auic̄. ℞. yerapᶜ epythi. sticaꝺ.
añ. 3. ij. scamōee mirabol'. citˡ. añ. 3. j. post vl'e3
euacuationē dent̄. 3. ij. bis in septimana. Uel
¶ ℞. epythimi polipoˡ. añ. 3. v. lap̄. armenici
mirab. kꝛeb. añ. 3. j. sticaꝺ. 3. x. salis indi. pulpe
colloq̇ntide añ. 3. iiij. bellicoꝝ ⁊ ēblicoꝝ y sopi
herbe elleˡni. añ. 3. iij. turbit. 3. xx. fiāt pill'e cū
oximelle. Post fiāt fomētatōes ⁊ ēbꝛocatōes
vt ca. ⁊ ceᵐ humectēt̄. Et iste fomētatōes ſm
Auic̄. fiant q̇nq̇es in die. Primū fomentū seu
ābꝛocatio est cū bꝛodio ꝑedū ⁊ capitū aīaliu3
¶ Scḋm est ꝙ mulgeat̄ suꝑ ca. lac mulieris
seu capꝛe. ¶ Tertiū est ꝙ embꝛocet̄ cū aq̄ in
qua coctum est papa. ⁊ ad hoc vt doꝛmiat: v3
olcū viol'. cū lacte femīe. Ca. ĝ raso suꝑinfun-
dat̄ ista decocᵒ. s. viol'. recētiū ⁊ siccarū folio-
rū ⁊ floꝝ nenuf. ac saliq̇ ⁊ rof. de q̇libet ꝓut
tibi videbit̄. de hoꝛdeo mūdato rasura cucur.
folijs lactuce semē eiꝰ ⁊ ex papa. al. ⁊ nig. ista
oīa aut aliq̄ ex istis decoquant̄ in aq̄: et fiat
fomētaᵒ: miscēdo de camo. rō ponit̄ ab auic̄:
qꝛ intētio ꝑncipalis est hūectare mag̃ q̄ in-
frigidare. ⁊ qꝛ nō inuenimꝰ medicias multū
hūidas nisi fri. iō ponimꝰ ibi camo. vel modi
cū sticaꝺ citˡ. Ego q̇dē tenui vnū ī cura q̄ hūe
rat fe. acu. a q̄ sanatꝰ ē fialr̄ ꝑꝑ maᵃᵐ icierată
remāsit māiacꝰ ⁊ stetit bū p. 15. dies suꝑuēiēs
introgaui de sōno. dictū ē mihi ꝙ vigilauerat

p decē dies. z feci duo nasalia de bōbace inticta i opio dissoº i lacte mľieris z iposui vtriqз foramini nariū z illa nocte dormiuit: z in crastinū loqͣbať recte: z sanitati fuit restitutꝰ. Fiant etiā caputpurª cū oleo viol. z nenu. z oleo de se. cucur. z amigd. dul. cū lacte mulieris: q̄ recēť plificauit. ita ꝙ lac nō sit ātiquū: qꝛ tlē est hūidꝰ stet in doº tpata z stēt cū eo aliqui a qbꝰ recreēť q̄ vitupent eū qn̄ deficit. nā q̄to magis ipi rixant z loquūt: tāto hūoꝛ magis adurit. nc fit fortioꝛ egriº z hu. magis icinerať. z si aliud nō pōt fieri: ligeť z suať in lodice: vt nō offendat se nec alios. Fricenť eiꝰ pedes z crura cū oleo de nenu. z viol. firꝰ. de pap. iuuāt si assūt vigiᵉ nō deť eis oximel: qꝛ desiccat eos.

Dieta eoꝝ est: ꝙ nō deť eis vinū: nisi in declinatōe: s; deť p potu aq̄ hordei cū zuc. z demus auenatū hordeatū cuз lacte amigd. vľ olº amigd. dulciū z breuiť si ibi sit calitas regat vt febricitās. Si aūt nō sit cal. demꝰ pullos galliarū z pdicū: pedes mutōis: z captū: vitella ouoꝝ tremuloꝝ z pisces mundos sq̄mosos de aq̄s mūdis: z si vēter strigať clisteriseť: vt fumi ad ptes supioꝛes nō ascendāt. Et p eandē rōem ligature extremitatū et earū fricaº iuuat eos. Succurrať g̃ eis: qꝛ mľti eoꝝ remanēt in ppetua fatuitate z insania eo ꝙ eis nō adhibenť phisicalia remeª. igiť regimē hūectatiᵐ cōpetit eis s̄m oēm modū exhibitōis. dū tñ illa hūectatiua nō sint opilatiua. vt est amigd. opilaº nāqз mľtū nocet eis

¶ Ca. xiii. de melācholia.

Melācholia est nomē hūoꝝ vnꝰ de q̄tuoꝛ q̄ sūt i nr̄o corpe: z ē nomē egritudis puenietis ex dcō hu. De infptatōe eiꝰ iā dictū est in pnº caº. pceď. Et est sciēdu ꝙ mľia z mania ꝯueniūt in aliq̄bus. videlз in cā. qꝛ vtraqз fit de cho. ni. sed melia fit a multitudine cho. ni. vel aliq̄ corruptōe vel adustiōe eiꝰ. Et ca. manie est hu. mľicus adustꝰ gn̄atꝰ ex adustiōe cho. vel ex pfctā adustione hūoris meľici. Nā humoꝛ melicus s̄guis est z neqoꝛ z glutiosioꝛ. Est em̄ fex alioꝝ humoꝝ vñ secū portat corruptōez alioꝝ hu. Uerba sunt Gˡ. 4. amph. amph. 9. Patet g̃ ꝙ si multipliceť vltra debitū in corpe: posito ꝙ nō corrūpať. pōt tñ de se gn̄are egritudinez: multo magis si corrūpať. Et pter istā ꝯueniētiam in causis ꝯueniūt in aliq̄bus in cura. et ideo aliq̄ ex antiq̄s vtrūqз posuerunt in vno eodē ca. tñ s̄m veritatē differūt s̄m Gᵐ. 5. de morbo. c. vlt. in hec v̄ba. Illa aūt alienatio q̄ ppter fe. cōtinet: freneš nūcupať caª. Illa aūt quā fe. nō ancedit mania vocať. Has alienatōnis species p̄cedit choª z pūgitiua maª nec harū vlla ex frigida nasciť maª. ea excepta q̄ melia dr. hec ille. Patet g̃ dr̄ia. dicamus g̃ ꝙ melia dr corruptio v̄tut aialis ex hu. melico: vel eius fumo in ceº dn̄ante sine fe. z cū tioꝛe. Humoꝛ nāqз melicꝰ vel eiꝰ nig. fumꝰ inficiēs ceᵐ z ꝯfundēs sp̄s q̄ de eoꝝ natura sūt puri z clari ac luminosi siles radijs solis in opere: q̄bus natura regit z mouet totū corpꝰ: est cā imediata huiꝰ egritudis. Nā si illi sp̄s sint tales sicut dictū est nec sit oppilaº nec offuscaº sp̄ūz: tūc oēs v̄tutes aiales sunt pfecte z pfecte opanť. z tūc hō bñ r̄ndet z bene rōcinať z imaginať recte: z bene sentiūt apphensa. et si ita nō est: fiūt diuerse corruptōes in diuersis ptibꝰ cerebri. s̄m ꝙ dicit Gᵒ. 4. de inte. c. de homīe q̄ pijciebat vasa vitrea z puerū de fenestra in terrā: in q̄ quidē rō erat lesa: qꝛ nō discernebat vtrū vasa frangerent z puer moreret si supra pauimentū pijcereť. imaginatiua aūt z mēoria erāt salue. Aliqn̄ aūt imagiatio in anterioꝛi pte cerebri lediť: z rō z memoria sunt salue sicut accidit Gaº s̄m ꝙ ipemet recitat in loco pallegato in hec v̄ba. Passus āt sum in estate fe. acutā putās lectū meū pticularit palleā eē z viridē co. h̄re atqз pānos meos esse pilosos z vellerosos. ideoqз volēs euellere eos: z nō potēs iratus extiti. tandem duos amicos adinuicē de me plāgentes audiui ꝙ me ad malū q̄ vellus auferret euēisse dicebat qđ audiēs z intelligēs sciui rōem atqз memoriā a me nō fuisse ablatas. ideoqз vt mihi succurrerent clamaui: bñ certificaui ꝙ in rōnali v̄tute vel in mēoria mīme nocumētū habebā tūc ipis p totā noctē: z diē caput ex congruis infundētibꝰ mult̄ turbulētis sonijs fui vexatꝰ in ipo etiā somno voces magnas emittebam in die v̄o mane q̄eui. hec ille. Memoria etiaз frequēter lediť alijs v̄tutibꝰ saluis manētibꝰ sicut diceť ca. de mēoª. Et sciendū s̄m Gᵐ ca. pallegato. ꝙ istiꝰ alienatōis siue manie mľte sunt sp̄es. Nā q̄daз faciūt se diuinatores: alij p̄sciētes oīa. alij credūt se loq̄ cū angelis. alij dicūt se nūq̄ dormiuisse p mēsem. alij credūt se tantū peccasse ꝙ deus nō pōt eis parcere. Et de istis oībus ego vidi. alij credūt esse reges. Et tenui mulierē in cura que dicebat ꝙ diabolus coierat cū ea q̄libet nocte: z tandeз curata fuit cuз adiutorio dei. Et de istis sunt moˡ quasi innumerabiles. vnū tamen habent cōmune s̄m Galienū eodē cap. in hec verba.

Illius autem alienationis multe sunt spẽs q̃ ex maª co.nigº ↄtingũt.q̃ lʒ imaginatiões faciant diuersas:tñ in hoc ↄueniũt ꝙ oẽs timorẽ generãt ibidẽ.ꝛ seq̄r.Et hij oẽs nulla p̄cedente cã tristant̃ iterrogati aũt q̃re adeo contristent̃:nullũ rõnabile p̄bent rñsum.ibidem. Et sequtur.Nõ est igit̃ mirandũ si co.ni. rõabili animi fundamẽto.i.cereº dñante tristiciã ꝛ dolorẽ ml'ici patiant̃ mortisq̧ suspectionem. G⁹.5.de morºca.vltio in fine capli. ꝛ vide ibi qñõ ꝓbat p si'litudinẽ exteriorẽ tenebrarũ. per iã dcã poteris aliq̃d ꝑpendere de signis ꝛ de cãis:ſʒ tñvt cõplaceam⁹iuuenib⁹dicamus sic.

Cause melancolice sunt iste sequẽtes.s. imeª cã est hu.melãcolic⁹vel eius fum⁹mult⁹ in q̃titate aut corruptus sui suba disturbans ceᵐꝛ ꝟtutes a suis opationib⁹.vl' est mala ↄplõ fri.ꝛ sicca sine materia ꝑmutãs subaꝫ ce'ꝛ ↄplõne spũs ad tenebras ꝛ offuscationẽ.Et iste hu.vl' ẽ in ceºvel a cõitate toti⁹ corpis.Cãe aũt añcedẽtes sunt multe.Priaẽ multiplicatio cibor̃ melãcolicor̃:sic casei antiqui saliti:caulium:lepor̃:carnium salitar̃ ꝛ induratarũ p fumũ ꝛ salẽ:ꝛ oẽ gen⁹leguminuꝫ: vinũ turbulẽtũ ꝛ corruptũ.panis dur⁹a ml'to tpe coct⁹:ꝛ vsus carnis bouine ꝛ forte q̃rũdã aialiũ nõ vsitator̃:vt vl'pis muli:murilegũ ꝛ silíuꝫ.Alia cã põt eẽ mala cõplexio ml'ica ĩ toto corpe.¶Tertia cã põt eẽ defect⁹splenis in mũdificatiõe sang.a fece ml'ica : vel q̃ꝛ retiet ml'iam:q̃ꝛ nõ expellit eũ ad loca q̃ natura ordinauit:vel q̃ꝛ in ipso ẽ apa. ¶Quarta cã põt esse retẽtio emorroið.ↄsuetar̃ aut mẽstruor̃ in mulierib⁹.¶Qnita cã põt eẽ nimia caliditas epaᵗ.¶Sexta cã põt eẽ mirach.qñ in ipo cõgregant̃ sup̄fluitates nutrimẽti ꝛ vaporũ: ita ꝙ aliqñ ibi generant̃ apata: ꝛ posito ꝙ ñ generent̃:tñ ab illa adustione hu. ex mirach. ↄgregator̃ eleuẽt̃ fumi tenebrosi ꝛ siluestres caput ascẽdẽtes ꝛ causant spẽꝫ ml'ie vocataꝫ mirachiã.¶Septia cã põt esse illud qð facit ad multiplicationẽ ml'ie adustionem ꝛ corruptionẽ hu.ex q̃b⁹generat̃ ml'ia:vt ẽ ira superflua ꝛ tristicia:timor:pusillanimitas: ꝛ sollicitudo nĩmia:sic sepe videm⁹in amissiõe bonor̃ ꝛ plis ꝛ in ʒelotipis mulierib⁹frequenter. sic refert G⁹.pª ꝑnosti.ↄº.7.ibi.Est ẽt q̃ðdã celeste ꝛc.¶Octaua cã põt esse ex corde qñ ↄplõ ei⁹est melica.q̃ꝛ tũc corrũpit ↄplõne cerebri: ꝛ ↄuertit ↄplõnẽ ce'ad cõplexionẽ ml'icã:imo ſm Auic.ipossibile est vt fiat ml'ia absq̧ cõitate cordis:imo fortasse magnitudo cause in ipsa erit ex corde.Et ideo qñ curam⁹ cerebruꝫ in hac egriºoꝫ de necessario vt curem⁹ cor. iõ cordialia letificãtia sunt bona medicamia in istis.nã qñ san.cordis est mũdus ꝛ purus ac subtilis ꝛ clar⁹apt⁹ad gñationẽ spũuꝫ sb̃tiliũ ꝛ puror̃:tũc resistit corruptioni cere'.ꝛ rectificat ipm.Propt' hoc dicit Auic.imo nõ ẽ mirũ si sit ml'ie pncipiũvt plʼimũ ab illo corde:lʒ nõ ↄfirmet̃ hec egrº nec manifestet̃ nisi in cereº. ¶Nona cã põt esse nimia caliditas epaᵗ qñ adurit̃ san.in eo:vel ꝑꝑ ei⁹debilitatẽ: q̃ꝛ non põt san.mũdificare a fece.Opio eñi laicor̃ ẽ ꝙ mania ꝛ ml'ia sint demonia:ꝛ aliquor̃ medicor̃.ſm ꝙ recitat Auic.ꝛ dicit ꝙ de illo nõ curam⁹inq̃tũ phisicã docem⁹si illð ↄtingit a demonio vel natura.nã cã imediata ipsar̃ est co.ni.si ꝟo demoniũ põt ↄuertere cõplõnẽ ad co.ni.ꝛ gñare illã tũc ẽ cã añs.ſʒ ħ nõ curam⁹ q̃ꝛ demoniũ nõ est de cõsideratione medici.nisi fugiendo ab opibus ei⁹:q̃ꝛ medicus nõ curat de illis q̃ egrediunt̃ terminum rõnis ſm G⁹ↄº.7.pº ꝑnosti.ibi.Est ẽt q̃ðdã celeste ꝛc. ꝛ ibidẽ G⁹ipugnat opionẽ ipsor̃ q̃ dicũt ꝙ aliqua egritudo accidit a sathã: dicit enim G⁹. Et nos nõ iuenim⁹ypo.dicere in aliq̃ loco libror̃ suor̃ ꝙ de⁹bñdict⁹ꝛ sublimis causet alĩquã egritudinẽ.hec ille.Uerũtamẽ aliq̃ antiquor̃ vocauerũt maniã demoniũ ꝑꝑ egritudinis acerbitatẽ.Ricardus dicit ꝙ mania ꝛ ml'ia fiunt ꝑꝑ cãm existentẽ in media cellula ca.in q̃ est rõ ꝛ intellect⁹.rõ q̃tũ ad percepta sensus.itellect⁹q̃tũ ad intelligibilia q̃ sensu nõ pcipiunt̃:sicut ẽt frenesis fit ꝑꝑ cãꝫ exñtẽ in anteriori cellula cere': q̃ fantasia seu imaginatio dr̃:i qua anima recipit spẽs visibiliũ vel audibilium:ꝛ aliorũ sensuum. Silr' possumus hoc dicere seq̄ndo viã eius : ꝙ frenesis est passio in p̄ma cellula ca.mania ꝛ ml'ia in media:litargia in tertia siue posteriori: ꝑpterea dicit Aui.caº.ꝑꝑo.ꝙ melãcolia est mutatio estimationũ ꝛ cogitationũ a cursu naturali ad corruptionem ꝛ timoreꝫ ꝛ maliciam ꝛc.

Signa melie sunt taciturnitas: timor: tristiª:sollicitudo:ꝛ vult solus ꝛ tacitus stare.ꝛ hʒ peruersas cogitationes : ꝛ vellet libẽter mori. Et si querat̃ quid vident in somnijs dicũt se videre demones.ꝛ cõit' dicunt se nõ dormire:ꝛ timẽt nõ timẽda . Sigª aũt p̄cedẽtia ſm Auic.ꝛ alios ẽ mala extimatio:timor sine cã:ꝟtigo ꝛ sonit⁹ ꝛ tinnit⁹maxime cũ calitate actuali repta ẽ ĩ ca. ad tactuꝫ. Istor̃ãt spẽs sr' ml'te.nã q̃ðdã plorãt.alij ridẽt Et ego iã habui sil' duos t'les ĩ cura . ista ãt sr' inũerabilia q̃si.Et si q̃rat̃ q̃ est cã isti⁹ diuer-

sitatis. Serap° dic̄ q̄ ē icōphēsibil': tñ ad excusā
dū pt dici q̄ ex diuersitate hu. melici vl' dico
ego q̄ bm diuersitatē hūoꝝ a q̄ gñat mlia q̄
fac̄ morbū. Nā. v. sūt spēs co. ⁊ san. q̄ pñt adu
ri ⁊ cōuerti in mliam: ⁊ flā. ēt lȝ raro bm Auic̄.
Alia cā isti' diuersitat̄ pt eē ꝯsuetu° quā hēbat
tpe sanitat̄. ¶ Ter^a cā pōt eē fort̄ imaginatio
quā hūerat tpe egritudis: ⁊ illa imagiatio re-
manet fixa. ḡ posito q̄ mlic' rideat. nō ē ꝑsu-
medū q̄ sit a pdñio san. s̄ poti' a mlia sangui
nea pp qd̄ Auic̄. dicebat h̄ v̄ba. Ampli' q̄dam
eoꝝ sūt q̄ ridēt ⁊ ꝑpe q̄ꝛ mlia ē sanguinea: qm̄
imagināt̄ qd̄ plȝ ⁊ delectat eos. h̄ ille. Et seq̄t
⁊ q̄dā sūt q̄ plorāt ⁊ ꝑpe q̄ꝛ mlia ē mlia pura
¶ Siḡ āt isti' cui' ma^a ē i ce° ē supflua cogita°
⁊ assidua° sollicitudis ⁊ ituit' firm' ⁊ fixus ad
vnā rē ⁊ aspect' curu' ad terrā. ꝓfundatio ocu
loꝝ: tenebrositas cud. tioꝛ ⁊ tristi^a sūt signum
cōe oib' spēb' vt dcm̄ ē. ⁊ h̄ ē qd̄ dicebat S°. 5.
de moꝛ°. c. vltio i h̄ v̄ba. Nō ē miruȝ dū co. ni.
rōnal' aie fūdamēto dn̄at: si tristiciā ⁊ timoꝛē
mlici patiant̄ moꝛtisq̄ suspectionē. Videm'
ei q̄ nll'a res extrisec' aduenies tm̄ gñet tioꝛē
sic̄ tenebre qñ eni eā q̄si ptē rōnal' aie tenebre
opiūt: ncc̄e ē vt ifirmi tioꝛē hēant: qm̄ reȝ vñ
tioꝛ nascit̄ secū poꝛtāt sp̄ iteri' h̄ ille. Siḡ āt
q̄ ꝓueniūt a cōitate toti' coꝛpis sc̄ nigre° coꝛ-
poꝛis ⁊ arefactio ⁊ retētio emoꝛroid vl' men-
struoꝝ: ⁊ sūt pilosi: ⁊ eoꝝ pili nigri vsusq̄ ꝓces
sit ciboꝝ mlicoꝝ. si āt ꝓueīt a splene t̄c̄ adest
appetit' foꝛt̄: ꝓpterea q̄ꝛ co. ni. effūdit ad sto^m
⁊ dol' seu iflatio i ypocūdrio sinistro ⁊ rugit' ⁊
durities al'n plīm eñ mliaȝ hñs ē splenetic'.
Si sit a sto° adest dol' sto' vl' al'n apa: vl' aliq̄ d̄
egritudib' sto': ⁊ adest rugit' ⁊ iflatio ⁊ idige-
stio i eo. Siḡ āt mirachie sc̄ gutas i mirach ⁊
attractio ei' ad supioꝛa nausea iseꝑabil' ⁊ ma
li^a aie ⁊ eruc° acetosa: rugit'. i vētre et emissio
vētositat̄ dol' in sto° ⁊ inflatio. ⁊ q̄nq̄ euomit
flā colericū vl' acetosuȝ. ⁊ si est apa in mirach
adest febris. Si āt ꝓueīt a coꝛde adest tremoꝛ
⁊ q̄dā āgustia ita q̄ vī q̄ coꝛ ꝯstrigat̄ ⁊ adest
cardiaca passio. Si āt co. ni. faciēs mliam est
cū sang. ipsa ē cū gau° ⁊ risu ⁊ nō cōicat ipsa
tristi^a ita mag̃ vt i alijs spēb'. Si ē a flāte: ad
est sonolētia: oscita°. pigri^a ⁊ q̄es: ⁊ adest mo-
dic' cal'. Et si illa co. ni. faciēs mliam ē cū co.
ru. sc̄ furiosi: irascibiles cū agitatōe ⁊ nō doꝛ-
miētes: saliētes: ml'tū loq̄ces: ⁊ vix volūt tace
re. ⁊ sc̄ vt maniaci vl' rabiosi. Et notād q̄ al'n
ista sig̃ sc̄ aliq̄l' ꝑmixta. ⁊ tūc signū ē q̄ hūoꝛ-
res sc̄ cōmixti. Vñ semel tenui vnū in cura q̄
ridebat sp̄: ⁊ cū h̄ erat sonolēt' ⁊ freq̄nt̄ oscita

bat. vñ erāt ibi co. ni. mixta cū san. ⁊ flegmate

Pronosticatio est sic. si tioꝛ ⁊ pu
sillanimitas mul
tū tp̄s hñt pficiunt mlicū hmōi. 6. amphoꝛi.
āph. 23. Jra odiū ⁊ tristi^a si p mltū tp̄s dura-
uerit sc̄ cāe mlie. S° i ꝯ° eiusdē. Amissio sube
sive tp̄aliū bonoꝝ ⁊ amissio reꝝ dilectaꝝ sūt
freq̄nt̄ cā mlie. Mlieres zelotipe freq̄nt̄ fiūt
mlice. ⁊ ml'tas tales vidi. ¶ Quito ꝓnosticam'
cū y co. ꝯsipiētie cū risu q̄dē facte securioꝛes q̄
v̄o cū sollicitudie moleste. 6. āpho. āph. 55. Ea
hoꝝ ē. q̄ꝛ p^a fit a sāguie mixto cuȝ co. ni. Et lȝ
co. ni. faciat istā mliaȝ: tñ san. q̄ ē mixt' cuȝ ea
repmit mliaȝ ei'. vl' q̄ꝛ ista mali^a seu. col. ni. q̄
causant istā spēȝ: fuit ab adustiōe. san. mō sile
ē q̄ i egri^c q̄ fit de san. q̄ ē mag̃ iuuatiu' d̄ hūo
rib' nō ē tioꝛ. S°. 2. ꝓnosti. ꝯ°. 27. ibi. Uria ru
bea. ¶ Mlia añ ꝯfirmationē in p° ē facil' cur:
⁊ p' ꝯfirmationē difficil'. Vide ꝓnosticationē i
mania. q̄ꝛ isti bñ curāt̄ si fluāt emoꝛroyd. ⁊ mē
strua ⁊c̄. sic ibi dic̄ Aui. j. c. d̄ mlia. q̄ mlia ve-
niens i fine egritudinū acutaꝝ ē signū moꝛt̄.

Circa curā intelligendū q̄ multum
iuuat mlicos ⁊ māiacos
hr̄e ⁊ audire hoīem castigantes eos a q̄ vere-
cundent̄ cū deficiunt. Scōm qd̄ cōpetit ē gau
dium leticia ⁊ iocūditas. ⁊ querāt̄ instra mu-
sicalia. ⁊ si est iuuenis addiscat pulsare. si nō:
saltē illa audiat. Et hoc fit vt distrahant̄ ab
imaginatione sua: ⁊ ꝓquirātur modi delecta
tionū cū odoꝛib' ⁊ floꝛib': ⁊ stent in loco tp̄ato
⁊ aere. nō vadat ad laboꝛes ⁊ caloꝛes nec fri-
goꝛa. vtaturq̄ cibis hūectātib' sicut dictū est
in mania. Et lȝ hec egri° sit fri. ⁊ sic. tñ magis
debem' insistere cū hūectātib' q̄ cū calefaciē-
tib'. Si mlia fit ex sola mala cōplōne frig. ⁊
sicca singulari. i. sine ma^a: qd̄ cog̃scit̄ p capid
leutatē: p sitim ⁊ vigilias ⁊ paucitatē supflui
tatū in ocul' ⁊ narib': tūc ebrocet̄ ca. cū ēbro-
cis dicti ca°. de mania. ⁊ totū coꝛp' hūectet̄ cū
cibis ca. ⁊ hu. ⁊ cū hoc dent̄ medicine ꝯfoꝛtā-
tes coꝛ ⁊ calefaciētes ip̄m sic̄ sunt medicie cō
posite: in q̄b' itrat musc'. Nā sicut dicit Auic̄.
mlia nō pōt eē sine cōitate coꝛdis: ꝓpterea in
medicis ei' debem' addere letificātia coꝛdia-
lia. vt ifra videbunt̄. Qñ aūt mlia est pp ma-
teriā melācolicā in cere° exītē: t̄c dēm' digere
re illā materiā ⁊ eñare cuȝ clisterib' ad distra
hendū materiā. Et h̄ freq̄nter fiant. Aliq̄ñ cū
farmacijs. Debemus etiaȝ cerebrū humecta-
re ⁊ coꝛ confoꝛtare. Si tñ mlia est cū calidita
te: debem' ita facere cū frigidis. ⁊ si non adest
caliditas cum calidis aut tp̄atis. Galy. sera°

et Rab. sine aliq̄ ɔditōne volūt ꝙ incipiat a flō. ia. et ego dico ꝙ ut videmꝰ ꝙ san. abūdet cū melia. q̄d cognoscit: quia vene sūt plene et patiēs ridet et regimē pcessit san. gnatiuū et vtꝰ etas et alia pticulaª ɔueniūt. tūc pmo fiat flō. ia de mediana. et si san. est rubeꝰ clarꝰ claudatur vena et si niger et spissus. nō sicut dicit rab. s. currat in multa qntitate. ¶ Scđo post octo vl'. xij. dies fiat de cephaª in illa pte in q̄ magꝰ guedo vel ca. dolor affuerit. ¶ Terᵒ fiat flō. ia de vēa frōtis vl' puocet san. ex naribꝰ cū setone. Ego curabā vnū q̄ ɔtinue ridebat maxie in plenilunio. et feci ipz flōari et purgaui cho. ni. et post euenit ei fluxꝰ san. nariū et emisit q̄si lb'. j. et dei gr̄a fuit curatꝰ. ¶ Quarto ponatur vētosa inter spatulas. et post nō omittas purgare melīam cū pillis factis ex epythi et aloe in qbꝰ sit vtꝰ ell'. et bonū ē vt incipiamꝰ cū leuioribꝰ. Et dic Auic. ꝙ bonū est ꝙ semel in mēse euacuet cū aliq̄ ex yera. et cū forti mediª et semel in septiana cū meª leui. Et in h ɔcordāt Seraᵒ Daly et Auic. Et dicūt ꝙ exptū est purgare eos cum trifera epythi. q̄ talis est. ¶ R. trifere supple magne. ʒ. iij. epythi. ʒ. j. yeraᵉ. ʒ. ß. Dec em̄ ɔfectio det semel vel bis in septiana. et cū hoc da aliā purgā leuē q̄ postea scribet. Et hāc medicinā laudat Seraᵒ. et ponit eā sub eadē forma et laudat multū yerapigrā G'. et dicit ꝙ de eiꝰ ppetate ē mūdificare hūores cōmixtos: sicut rete. et h sine āgustia. Et laudāt etiā yerarufinā et yeralogodiō. q̄libet istarū ds dari cū decoctōe epythi. et mirab. indi. et kzeb. polipoᵗ fisticaō. passularū mūdatarū et sal' indi. vel gēme Si aūt venit a cōitate totiꝰ corpis tūc stude i rectificatiōe ɔplōnis melice: et in euacuatōne melie: sp hñdo oculū ad cor et ceᵐ. Si venit ex cōitate splenis vtute et etate ɔsentiētibꝰ bonū est ꝙ fiat flō. ia de splenetica q̄ ē in manu sinistra int' auricularē et medicū. et dent medicie q̄ digerūt et purgāt et ɔfortāt splenē q̄ repiūt in cura de passiōibꝰ splenis. Et si videt ꝙ stomachꝰ pticipet i malignitate: puocet vomitꝰ cū medicis vomitiuis. sic ē decocᵒ raphani in q̄ est vtꝰ ellebori: vel cū se. raphani et silibꝰ. et cū h ɔfortet stomachꝰ cū illis q̄ dicent in ca. de passionibꝰ stomachi. et dicō ɔfortet: vētositasq ɔsumat: et nutriat cū subtilibꝰ facilis digestiōis: vt naª eos possit digerere leuit: q̄ det in pua qntitate: s frequnt. Et si in stōacho vel venis miseraicꝭ fit apā tūc ē cū fe. et curet sic dicet in caᵒ suo. Et si fit a corde dent elecª et medicine cordiales: sicut est elecᵐ letificās qd ponit Rab. cuiꝰ R. est hoc R. corticis citri se. melisse gariof. gallie muscate mac. croci oriētalis cinamoᵗ electi nucis mꝰ cardamomi rob. peonie been al. et ru. zedoarij deroni'. se. ozīmaioris et minoris an. ʒ. iij. musci. ʒ. ß. deinde R. mirab. kzeb. xx. emblicor. xxx. terant et coquant in. iiij. lb'. aq̄ donec redeāt ad. j. coletur. et in colatura ponat mell'. lb'. j. et iterū bulliat vsq ad ɔsumptōez aq̄. et addant spēs sup dicte. fiatq elecᵐ ad modū optate. ita ꝙ de melle ppato sint due ptes vel tres. et de spēbꝰ vna detur de mane et de sero in magnitudine grosse auellane cū aqua in mane: et cū vino in sero. Istud elecᵐ valet in oī melia et tristicia. dū tamen nō assit caliditas: et facit leticiaz et pulcruz colorē et bonā digestionē: retardatq caniciē et cōfortat cor et cerebrū et stoᵐ. Et illō elecᵐ pōt cōfici cū zucᵒ in delicat. cū tū zucª decoquat cū supdicta decoctōe. In isto etiaz casu pnt dari diamargariton leticia G' diacamerō pliris cū musco. oīa ista ɔfortant cor et ceᵐ. Si aūt fit ab epe. qd scit ex dol'. in latere dextro et forte duritie: curet epar sm egritudinē q̄ est: et dent diureª vt est spica'. squinantū: spica celtica. Et si est cū calore: det aq̄ ēdi. et triasandō. cū decocᵉ endi. et graminis effoliati Si aūt est mirachia q̄ est ppt materiā ɔtētā in mirach: q̄ q̄dē est pānculꝰ zirbosus ad modū ret aduoluēs imediate itestina: in q̄ aliq̄n fit apa: et fit rugitꝰ: inflatio et vētositas. et est passio multū terribilis: et tantū dol'. fac in corde ꝙ hō amittit intellectū. et q̄n in isto pannīculo vl' in miseraicis fit flegmō. i. apa sanguineū vel apa ex cho. tūc adest fe. vomitꝰ cholericus pessimus aliq̄n nig. et inteᵒ Rab est: ꝙ h passio gnet a mala cho. ni. a splene ad stoᵐ p miseraicas et mirach missa. Cura istiꝰ ē: ꝙ fiat flō. ia ex basiª pticularibꝰ ɔuenietibꝰ vel exvena splenis q̄ ē int' medicū et auricl'arē digitū et cū h fiat regiᵐ ɔfortatiᵐ cor et ceᵗ: et vomitꝰ puocet q̄ multū iuuat. postea dent deopilāª et vtat spica'. si nō adest fe. q̄ hz ppetatez defendēdi intestina et mirach a materijs ad ipa fluētibꝰ. et cū h euacuet illi hu. a qbꝰ eleuat fumꝰ turbidꝰ cū decoᵉ epythi polipo. mirab. indō sene turbit et passulaz. ¶ Noª tū ꝙ q̄n epythiꝰ ponit i decoctōibꝰ vltio ds apponi: et imediaᵉ deponi ab igne: et cassa coopiat pāno. et pmittat infrari. et fieri ds de oībꝰ floribꝰ. et si adest vētositas det ysopꝰ agnꝰ castꝰ ruta et silia. Ego ātvidi puerq aliq̄n i sōnijs clamabat et fiebat q̄si spgefactꝰ et ptritꝰ ex nio tiore. postea vēiebat et fortit' ascellabat. et ilico sanabat. et d̄ ista mirachia aliq̄d dicit dño ɔcedēte i. 4. li. Igit

in melia gñale documētū ē q purget cho.ni. & hūectet corp⁹ q̄tū possi ē. & in istis stat tota cura. Et si p p̄inas medicias nō curat: freqn tet iterū & iter. q2 p̄les curāt: & in his duob⁹ est tota radix curatiōis, put dictū ē. & cū oib⁹ his ꝯsideret ep: & tpetur cū ꝯrijs: vt in eo exa lent: & nō gñet cho.ni. nec coadurant hūores

Per iā dicta posit sapiēs bñ opari & itel ligere curā melie: ꝥ p iuuenib⁹ pono ordinatiōes aliqs huic cure nccrias. Pri⁹ igit digerat hu.melic⁹ sic. Et habui vnū in cura q̄ credebat se eē regē & fuit curat⁹ cū infrascp̄tis. ℞.ra.fen¹.pet⁹ brusci spagi gramis mediani cortic̄ tamaris̄ aā. ℥. ß. succi borag̃is succi scabio⁹ succi fumitre succi lapacij acuti: succi buglosse aā. ℥. iij. folliculoꝝ sene epythi aā. ℥. j. floꝝ borag. re. floꝝ buglosse aā. ℥. j. & ß. pasß mūd rob.ru. liqris sansuci aā. ℥. j. mellis rob. lb. j. & ß. f. sir⁹ & det cū aq̄ decoctiōis ḡnis flo rū borag. & spice¹. post purget sic. ¶ ℞. agar¹. al. cortic̄ mirab. citri. indi. & eblī. bñ ḡnosoꝝ & recentiū epythy¹ folli sene aā. ʒ. v. lap. lazuli lap arme nonies ablutoꝝ aā. ʒ. j. & ß. ani¹ ma stici. cinamo¹ spice, fol¹ absinthij sal ḡeme aā. ℈. j. diagrij. ʒ. j. f. pille. & dent ex eis. ʒ. ij. mag aut min⁹ ḃm vires egri. ¶ Istis pillis vtebat semel ī septiana. & iterū vtebat isto elec⁹ p cō forta⁹ cordis & ce¹. ¶ ℞. derōici ro.ru. cinamo¹ aā. ʒ. 7. calabre corali al. & ru. se. basilicōis et melisse xiloba¹ cort¹ ppati aā. ʒ. j. sanð. musca telli¹. ʒ. ß. margaritarū pforatarū & nō pfora tarū. aā. ʒ. ß. ambre grise croci smarago saphi roꝝ iacinctoꝝ serici crudi minuti inscisi aā. ℈. j. musci fini. ℈. ß. ꝯsue buglosse & bor. cortic̄ citri cōditi. ꝫ cōditi al¹ viridis aā. ℥. ß. aq̄ me lisse aq̄ rob. succi pomoꝝ dulc̄. aā. lb. ß. pāno rū auri & ar¹. aā. xx. limature au¹ & ar¹ aā. ʒ. j. panis zuccari. lb. ij. f. elec^m p bolos: & deaure tur. Istud elec^m ē. pfectū & cordiale & cerebra le: ac stōachale exhilarās cor: ꝯfortās ce^m: et bonā digōnē opans p̄buās cibos a corruptio ne. Et si adest calitas: minue c'a: & adde frida Isto puluere vtebat in brodio. ¶ ℞. ꝫ¹ al. ʒ. j et ß. coriādri ppati. ʒ. j. cardamo¹ croci melis se sansuci aā. ʒ. ij. f. puluis. & sic fuit curat⁹ ḡra dei. Si aūt melia est cū calore & nō audemus dare medicinā calidā & materia videt pcede re a stomacho. det oi die. lb. j. seri capni. cū. ij ʒ. isti⁹ pul. ¶ ℞. mirab. inde. & lebul. aā. ʒ. iij. agar¹. ʒ. ij. diagri¹. ℈. ij. & si ma^a ē in ce⁹ addat sticað. arabi. ʒ. j. et. ß. sic de alijs mēbris. vt ab alio mēbro hu.melic⁹ euacuet. Et si in capite sentiat actualis calitas tūc audact refrigera

anterioꝛē. ptē capit̄ & mediā cū succis spume et ꝯmicularis lactis mulieris & succo solatri et lētiginis aq̄ & folioꝝ salicis ac cuꝫ poplōe nutrito cū oleo viol. & lacte mulieris actual'r frigidis: q2 sic exptus sum. Et da electua^a fri gida cū aq̄s frigidis. vt est aq̄ end. porc̄. lact. et similiū. & cū ħ euacua cholerā nigrā & hūe cta cū balneis & cibis tpatis. Cū magna sole nitate & reuerētia accipiat pulius sequēs quē ego sepissime exptus sum: & oēs vtētes eo cū dei mia cōsecuti sunt sanitatē mētis & corpis & est medicina haly. Et posito q alie medicie nō valeāt. ista valet nutu dei misericordis. et est medicina coronata q̄ secretissime teneat & amplecteŕ: vt human⁹ intellect⁹ q̄si depditus cū hac medicina restaureŕ. Hec est ei⁹. ¶ ℞. epythi¹. ʒ. iiij. lap. lazuli agar¹. aā. ʒ. ij. scamo⁹ ʒ. j. gariaft. xx. nūero. f. pul. det q̄libet septia na. ʒ. ij. mag^m pficuū & honorē habui ex ħ pul uere bñdicto. Nota q sirupus citonioꝝ & sir⁹ pomoꝝ dulciū sunt vtiles melicis. Fiat igit sic. ¶ ℞. succi pomoꝝ dulciū. lb. j. & ß. succi bo rag̃. lb. j. pasß. mūd. ℥. ij. epythi. ℥. j. succari. lb. j. fiat sirupus quo vtat cū aqua aperitiua ra dicū & cicerū ru. Et si vis q fit aliq̄l'r laxati uus pus decoquat polipodij. ℥. j. & ß. aga¹. ℥. j coquat in. lb. vna aque vsq redeāt ad. lb. ß. & tūc adde supdicta & flores buglosse & borag. et fiat sirup⁹. Deinde purget sic. ¶ ℞. floꝝ bo rag. & buglosse aā. ℥. ß. anisi. ℥. ß. folliculoꝝ sene pasß. mund. polipodij querc. recētis aā. ʒ. v. fiat decoctio in qua tempent corticis mi rabo. inde. bellicoꝝ & emblicoꝝ aā. ℥. ß tempe rent p noctē & in crastinū fricentur & colent: & colature addat lap lazuli abluti decies. ℈. ij & fiat potus. Deinde fiat electuariū tale. ¶ ℞ pul. diacamerō pul. dyarodon iulij. dyamar gariton dyābre leticie galieni triasanð pliris cū musco diāthos cū musco aā. ʒ. j. vtrarunq margaritarū been. al. & ru. aā. ℈. j. ossis ð cor de cerui. ʒ. j. deronici rob. rube. se. sansuci & ba siliconis aā. ℈. j. ābre grise. ℈. ß. cōsue buglo⁹ & anthos aā. ℥. j. pānoꝝ auri & argēti aā. v. nu mero succ̄. q̄rt. v. fiat electuariuꝫ & liquefiat zuc^m cū aquis melisse & buglosse cū oib⁹ istis omni septimana radat caput: & embrocet cū embrocis supdictis in ca. de mania. & cū oleo nenufaris & cucur. at cū brodio triparū & ca pitum mutōis ac herbarū decoctōib⁹ hūectā tium sp addēdo sticað & camo. cū frig. Haly dicit q borago pdest melicis. de q̄b⁹ tristi^a et cogitatōes absq cā accidūt. & si bibat cū vio exhilarat cor, etiā dicit q in stica, ē mūdific⁹

i. absterſio: ⁊ pdeſt melius aſcēdēti ad cem.

Dieta eoꝝ ſit talis. primo aer humidus naturalr ⁊ artificialr ordinetur ſternēdo folia ſalicis cāne ⁊ iūci ⁊ ſiliū ac ro. viol. ⁊ res boni odoris narib' applicet. aer ſic c' ⁊ cal's excelleñter euitet. cibi ſint hūectatiui ⁊ laudabilis nutrimenti vt ſunt oua ſorbilia carnes capti agni ⁊ pulloꝝ ⁊ galliarū: ac vta tur extremitatib' eoꝝ ⁊ ſiliū. Et fiat talr q̄ eius corp' nō tenereſcat ⁊ carnes eius ⁊ ſan. augmētet. ⁊ panis ſit recēs vni' diei vel duoꝝ boni frumēti. caueat a carnib' bouinis ⁊ aīa liū ſilueſtriū ac caſeo legumib' ⁊ caulib' vitet vinū groſſum turbidū: ⁊ nouū bibat vinū al. ⁊ clarū ru. caueat ab oībus rebus ſalſis ⁊ acribus ac vitet oīne illō: in q̄ eſt mag̃ acetoſitas vtat q̄ꝫ borag̃ ſup oēs herbas. nam exhilarāt cor. ꝑpterea verſificator dicit. Borago bōa tā dulcia ſunt tua dona. Sēp vireſcis ⁊ in oī tpe creſcis. Inq̄t borago: gaudia ſp ago. Et vtatur alijs herbis hūectatis. Sōn' ꝑuocet cum ap ꝓpatis reb' ſicͭ eſt papa. ⁊ oleū ei' opiū ⁊ ſucci herbarū fridarū ⁊ lac mulieris oleū viol. ⁊ ſilia. Uigilie ſupflue euitet: labor ſupflu' maͤ i ſole calo. ⁊ ſꝫ exercitiū tpatū añ prādiū. Coit' ſupflu' euitet ac totalr euitet i p̄n°. in declinatiōe aūt coit' cōpetit moderat' ⁊ rar' i ꝯſue. ⁊ in iuuenib' meliūs. ⁊ hoc ſm Auic. in fen 20. 3ᵗ. trac. 1. c. de iuuamētis coit' in hec vba. Et ipe quidē coit' cōpetit: cōfert melius ⁊ pluribus egritudinib' cho. m. ꝑpterea q2 dilatat ⁊ expellit fumū ſpermatis aggregatum a pte ceᵗ ⁊ cordis. Et ſequit in ca. ſeq. Dimiſſio coit' contriſtat plurimum. ⁊ grauat ei' corp' ⁊ ca. ipius. Idē dicit Cōſtā. in pāteg'. pti'. 5. ⁊ Arno. in ſpe°. Et dicit: q̄ ſi coit' omittat guedo ⁊ triſticia ⁊ pturbatio mētis aduenīūt corpori ꝑpter vapores corruptos ad cor ⁊ cem veni entes. Sudor euitet balneū cōpetit añ cibuꝫ. dū tñ nō ſudet. ⁊ ēbrocatio cū aq̄ calida.

¶ Caplm. 14. de corruptōe memorie.

Orruptio mēorie ē obliuio ſpērū reꝝ pteritarū. Quedā ē magna ⁊ fort ⁊ cū fe. ⁊ de iſta dicet in litargia. Secūda eſt minor ⁊ ſine fe. q̄ venit a p̄n° in latiͤ ſanitatis. ⁊ de iſta agit hic. Mēoria aliq̄n diminuit vt in p̄n° hui' paſſiōis. aliq̄n corrūpitur ſeu aufert vt accidit poſt ei' ꝯfirmationē ⁊ ſic amittit nō ſolū mēoria: imo ⁊ intellect'. ⁊ tūc hñs illā efficit ſtolid' ſeu amēs. nam ad bonitatē intellect' reqrit q̄ oēs vtutes tres. ſcꝫ mēoria rō ⁊ fantaſia ſint ſalue.

Cauſe ablatiōis mēorie ſeu ei' leſionis put h̄ ſumit ſunt tres. Gal. 3. de interiorib'. ca. 4. ⁊ ſm Auic. in. 3. qui allegat Gm. ⁊ ſm Haly. Et p̄n eſt mala ꝯ frigida et aliq̄n ſola: aliq̄n mixta cū ſicͤ: aliq̄n cum huͤ poſteriori pte ceᵗ dn̄ante.

Signa paſſionis ſatis ſunt manifeſta. Signa cauſarū ſunt quādo eſt a frigiditate ſola. dicit auic. q̄ adeſt ſtupor. i. ſubeth nō loquēdo nec de pteritis nec de futuris: nec intromittit ſe de aliq. ⁊ accidit vertigo: ⁊ cū hoc nō aſſunt vigiͤ nec nimi' ſomn' nec ſiccitas in ore narib' ⁊ palato: nec nimia hu. dictarū ptiū. Si aūt fritas iūgat ſiccitati aſſunt inſōmetas ⁊ vigiͤ. ⁊ recordant de pteritis ⁊ nō de p̄ſtib'. q2 ſpēs in mēoͣ rebuate. ſi cem eſt ſiccū nō facilr delent. lꝫ cū difficultͤ impmāt. rerū aūt momētanearū ⁊ vni' hore nō recordant. ⁊ adeſt ſiccitas carūcularū nariū ⁊ palati. Si aūt fritas ſit cū hūidiͤ accidit eis ſubeth ⁊ ſomn' ꝓfund'. ⁊ nō recordāt reꝝ pteritarū. ⁊ fortaſſis recordant rerū p̄ſtium fcārū vel dictarū nō eſt diu forte vt medietas hore. vel. 4. ps vel. 6. nōdū trāſiuit. nā res mlͭ tū liq̄da nō vꝫ formas retinere. ſicut ē oleū vl aq̄ ⁊c. Adeſt guedo ca. ⁊ multi° hūiditat a ce° fluētis ⁊ hūiditas in ptibus narium ⁊ palati. Si aūt ſit ex ſicciͤ cū caliͤ. vel nō eſt leſus tm̄ in pte poſteriori ceᵗ ſcꝫ in mēoͣ. tūc venit cuꝫ pmixtione ſenſus. ⁊ in hoc caſu remitto te ad cem de mania. Et cognitio ſiccitat ⁊ hūiditat hr̄ p ꝯuenientiā ⁊ diſcōuenientiā pticlariū: ſicut dicit G'. 3. de inte. de q̄daꝫ vicino ſuo ⁊c. ⁊ de alio q̄ multū ſtuduit in opatōe vigiliarū cum dieta modͣ ⁊ ſubtili ⁊c.

Pronoſticatio Auic. vbi ſup. ſcꝫ fen pͣ trac. 5. ca. 1 dicit q̄ obli° veniēs in latiͤ ſanitat pnoſticat egritudines cereᵗ ꝓpinq̄s ſicut eſt litarͣ epiͣ et appoplexia. Si ſit ex ſiccitate difficili' cura tur q̄ ab huͤ: q2 facili' eſt rē hūidā exſiccare q̄ ſiccā humectare.

Curatio q̄n ē a: ꝯplōe fria pura: ꝯſulit G' vbi ſup h̄ vba in fine cͭ Si auferat mēoͣ vel ledat nēcrio in ce° erit frida cōplō q̄ caleſi' oꝫ. nō tñ op' eyt hūectet vl ex ſiccet cem niſi cū frias h̄ fuerit iūcta ſicciᵗ vel hūiᵗ. Sed ſi inter hec media fuerit: oꝫ ꝯplōeꝫ ceᵗ cuſtodiri. h̄ ille. Res aūt cem calefacientes inferi' dicent. Si aūt fuerit ex friate ⁊ hūidͤ qd̄ frequēti' accidit. p° ponat pa. in bōa dieta: ſꝫ qd̄ inferi' dicet ⁊ inq̄rat de cauſis illius male cāplōnis fride vel fride ⁊ hu. et ſi fue-

rint cause exteriores vt est coit⁹ vl' supfluitas cibi ꝛ pot⁹ vel frig⁹ extrisecū vl' silia abijciāt. Deide ℞. cliste^a: acuta pmo tale clistere. ℞. sanamā de betōice abro^e vtriusq₃ saluie vtriusq₃ cētau^e aā. ℳ. j. flor āthos vtriusq₃ sticad. flo. camo. aā. ℥. j. melisse. ℳ. ij. cātab^t. p. j. yerap^e bñdicte aā. ʒ. v. pulpe collo qn^e. ʒ. j. et ß. sal' cō. ʒ. ij. olei de lilio. ℥. ij. ꝛ ß. ℞. clistere vel ℞. leui⁹ clistere si tibi videt. Postea digerat ma^a cum eis q̄ ponūt in siru^o seu cū oximelle squilitico in q̄ bulliāt achor⁹ ꝛ sticad. Deinde purget cū his pillis. ℞. masse pillarū cochiarū. ʒ. ij. colo qn^e masticis bdellij aā. ℈. j. succi melisse q̄ntū suff. ℞. pille dent. ʒ. ij. vel. ʒ. j. ꝛ. ß. Post purgatione vtat metridato vel thiriaca aut aurea alexā^a vel p̄bua radicis achori. post h̄ digerat ma^a fra flātica sic. ℞. radic rafa' gallica' acori yreos ra. fe' gīnis vtriusq₃ arist. aā. ℳ. j. saluie beto^e ābro^e maiorane sizimbrij cala' pulegi melisse aā. ℳ. ß. se. pet^o. an' marat' carui ameos siseleos se. mellisse aā. ℥. j. flor sticad. flor mellisse ꝛ āthos aā. ℥. ß. spice' spice celtice aā. ʒ. j. mellis āthosati vel mell' acorati ℔. j. ꝛ ß. ℞ sir⁹. det cū aq̄ decoctiōis cicerū rubeor ꝛ achori ꝛ mellisse. Deinde purget cū yeralogodion ꝛ theodoricō anacardinū. ꝛ si ista nō sufficiūt: iterū ex supdict pōt fieri pul' ac eclec^m ac sir⁹. ꝛ iterū ter vel q̄ter digerēdo ꝛ euacuādo cū yerap^a G' ꝛ cū yeraruf. ascendendo ad fortiora: sicut supdictū ē ad theodoricō anacard. ꝛc. Johes serap. dicit q castor^m dissolu^m cū aceto ꝛ oleo de lilio: si inde cap. liniat vz. ¶ Scd̄o vz linitio cū baurach disso^o in dicto oleo ꝛ aceto in pte posteriori ca. vz. nā multū exsiccat ꝛ q̄sumit hūiditatē. ¶ Post ista. ʒ. fiat ēplm forti⁹ de sinapi casto^o. ꝛ euforbio. Et q̄n volueris ista rēouere vel ca. radere ablnat ca. cū aq̄ decoctiōis camo. dānidis ane' calamē sizimb' maiorane ꝛ filiū. ¶ Quarto ℞. caput purg cū pillis diacastoreis dissolut in aq̄ vel succo mellisse ꝛ pa. resupio imittat p nares: ꝛ post erigat ꝛ pijciat per nares ꝛ palatum. ¶ Quito masticet ʒʒ' cū mastice vel piretrum p se. vel ℞. me^a ex sinapi piret^o ꝛ stafiza^a. Ista cōfecta cū succo bethonice dissoluant in oximelle squilitico ꝛ p nares initiant. ¶ Sexto volo q odoret res aromaticas vt sunt musc⁹ ambra lignū aloes gariof. nux m⁹ spica' ꝛ celtica ꝛ silia. ꝛ silr herbas iocūdi odoris et pomū abre. ¶ Septimo vtat cōfua achori ꝛ est exptū h̄m Auic. fen p^a ʒ^a ca. de corruptiōe memorie. ¶ Ad idē vz pip longū nutritū. nā manifeste iuuat memoriā. ¶ Ad idē vz h̄ q̄fectio Auic. ibidē. ℞. olibani pipis ciperi cre ci mire aā. ʒ. ij. mell' q̄ntū sufficit def. ʒ. j. cū vio. ¶ Ad idē vz. si omī die in ieiuno sumat thuris. ʒ. j. ꝛ piperis. ℈. ß. Dicit eni Auic. q exptū est. ¶ Ad idē etiā vz hoc. ℞. cimi'. ʒ. v. pipis. ʒ. j. achori cipi aā. ʒ. ij. mirab. nigror mellis anacardi vl' mellis cōis q̄ntū sufficit. def cū aq̄ decoctōis lilifagi ꝛ dānidis. ʒ. j. Et sternutatōes multū valēt cū pipe ꝛ castoreo ꝛ condiso. ¶ Octauo bonū ē q vtat q̄fec^e anacardina: quā oēs ponūt ꝛ bnd⁹ melue eā in hac forma ponit. ¶ ℞. pipis macropipis mirab. kebu. ꝛ emblicor ꝛ bellicor mūdebeduft. oīz aā. ʒ. ij. costi anacar' burūgi zuc. bacarū lauri aā. ʒ. vj. ciperi. ʒ. iiij. terant anacar' p^e ꝛ alie me^e ad partez. ꝛ post cōficiant cū butyro vaccino ꝛ melle. pus bullit. dent. ʒ. ij. cū aq̄ fen' ꝛ apij. ꝛ hoc primo sex mēses sue q̄fectōis. ¶ Si aūt venit obl^o ppt siccitatē. tūc totū regimē declinet ad hūiditatē. ꝛ pmo nutriat cū cibis hūidis ꝛ dieta resumptiua ꝛ stet in tranq̄llitate ꝛ detervtatur somno. Et si natural'r nō venit: iuuet cū arte et balneet. Si aūt sit frigiditas mixta cū siccitate. tūc misce cal'a cū hūidis: ꝛ si caliditas misce frigida cū hūidis. Et caueat ab omī re nō naturali. desiccāte: sic ē labor ira nimius coitus. ꝛ in isto casu valēt cerebella oīz auiū vsitatarū iussella alba ꝛ auenatū hordeatū ꝛ vitella ouor vtat bonis carnib⁹. ꝛ ponāt ventose sine scarifica^e in loco vbi collū c̄neo diūgit. Et iterū ℞. fomēta^o cū decoc^e camo^e ꝛ mellolo' ac pedū capr h̄z auic. ꝛ serap. ꝛ post cū oleo de lilio ꝛ oleo de beē ꝛ cū oleo de narci^o ac oleo amigd̄ dulc ꝛ sisanio. Et oīa ista fiūt vt ma'ia hūida ad ptē mēo^e attrahat ꝛ frictiones moderate cōferūt: q2 attrahūt.

Dieta eor est h̄m diuersitatē cārū. nam q̄n ē a cā sicca dieta resumptiua ē eis vtilis cū suauitate vite. Si a cā fria ꝛ hu. indiget dieta exsiccāte ꝛ calefaciēte. ꝛ stet in do^o clara ꝛ mūda: ꝛ aer sit q̄rius ql' mēoriaz ledēti. Et q2 ex nocētib⁹ ꝛ q̄ferētib⁹ maior ps diete resultat. ideo hmōi ponatur vtraq₃ h̄m autores mēo^e. Et pmo nocz coit⁹ supflu⁹. nec est aliqs q̄ vtat isto nego^o supflue: q̄ habeat bonā mēoriā. nec pfectū intellectū. nā in tali actu vtil⁹ qd̄ ē ī cor^e dissoluit ꝛ expellit. s. naturalis cal'. ꝛ sp̄us ꝛ supfluitas natural'i q̄to oēs p^e q̄litates intēse cōestio vaporor vt ē sinap. alleū. cōestio nimia fructuū fror supfluitates cibi ꝛ pot⁹: caro ariet n̄ castrati medlla ossiū mutōis nimi⁹ pot⁹ p⁹ cōestiōez supflu⁹ sōn⁹ supflue vigi^e somn⁹ cōestiōi ppinqu⁹ dor

mire cũ sotularib⁹ in pedib⁹. Iuuãtia ãt sunt vsus fructuũ stipticoꝝ assatoꝝ vt auellanaꝝ ꝛ castaneaꝝ: ꝛ h̃ in mõª q̃titate p⁹ comestionẽ sfectio bonoꝝ ciboꝝ tpatoꝝ ꝛ potuũ ꝛ marie auiũ ꝛ eoꝝ cerebelloꝝ moderatũ exercitiũ añ prãdiũ expulsio supfluitatũ p oĩa foramĩa cõsueta debita: gaudiũ tpatũ. freqñs lotio pedũ cũ decocᵉ mellisse fen. ꝛ folioꝝ lauri ꝛ silˀia. lotio ca. cũ lirino in q̃ tpent floꝝ camo. athos saluia mellissa ꝛ silˀia semel in ebdomada. dũ tñ nõ sit reumatizat⁹: ꝛ h̃ h̃eat in ɔsuetudine. stare pedib⁹ ꝛ deambulare lente p⁹ debitaꝫ refectionẽ vsus coriãdri ꝑpati p⁹ refectionẽ sine potu. masticatio ꝫꝫˡ. cũ mastice fcã in ieiunio vel ẽt piterˀ ꝛ silˀiuꝫ pliris cũ musco passule ꝛ anacardina ɔfec⁹ mirab. ɔditi. oĩa ista cõfortant mẽoriã ꝛ corroborãt. Silr recorda⁹ ꝛ reduc⁹ ad memoriã visoꝝ ꝛ auditoꝝ mẽoraliũ. Ex istis poteris elicere dietã ɔgruã: ꝑsupposito bo⁹ regie ꝛ vlˀib⁹ ꝑcedẽtib⁹. ℞. abrosie maiorane saluie bethonice mellisse añ. ʒ. ij. baccarum lauri se. peõie se. mellisse añ. ʒ. iij. se. ozij sinap. añ. ʒ. j. zedoarij cumĩ al. carui ĩ ace⁹ bulliti ꝛ exsiccaˀ añ. ʒ. ij. cucube nuꝗ m⁹ floꝝ ciamoˡ gariof. triũ geneꝝ pipis cardamoˡ añ. ʒ. j. ꝫꝫˡ albi ꝛ rasi liq̃ris rase añ. ℥. ß. mirabolanoꝝ citrinoꝝ ꝛ indoꝝ. añ. ʒ. iij. thuris masticis añ. ʒ. ß. coriãdri ꝑparati cuꝫ aceto passulato q̃rt. ß. zucarj. ℥. ij. ℞. pulˀ. ꝛ ponatur in aluta. ꝛ de. ℥. j. isti⁹ cũ lˀ. j. zucˡ põt fieri elᵐ addẽdo corticem citˡ ɔditi vel siccã. l. ℥. j. ɔserue anthos. ℥. ß. carnium citonioꝝ carniũ passularũ. añ. ℥. ij. liq̃. zucᵐ cuꝫ aq̃ mellisse. iste pulˀ seu elecᵐ vꝫ ca. ꝛ cer⁹ ꝛ virtuti alˀi: ꝛ sensus corroborat: ꝛ memoriã ɔfirmat: ꝛ bonã digestionẽ opaᷓ: ꝛ fac̃ hominẽ subtilia ꝛ alta speculari. p⁹ bono regimine ꝛ dieta retenꝗ sine q̃b⁹ nil boni in arte nr̃a faciem⁹. ¶ De puluere supradicto põt vti i rostita addẽdo zucᵐ vlˀ cũ brobio pulle vel cũ aq̃ mellisse de mane ꝛc̃. Ad idem ℞ pulˀ mellisse collecte in mese madij. ℥. ß. quolibet mane cũ vino albo vel cũ bro⁹ pulli vꝫ. ¶ Ungentũ ad cõformandũ memoriã ℞. radicis achori rute ling̃ᵉ bouine radiꝗ valeriane añ. ℥. 4. siccenᷓ. Deinde ℞. succi eufraᵉ galli trici berbene añ. ℥. iiij. colẽtur. deinde ℞. anacarˡ. ℥. j. sticados ling̃ᵉ canis añ. ℥. ij. pl̃izentur ꝛ misceãtur cum pingueᵉ vasi prius liquefacta ꝛ incorporentur ꝛ̃ vngentũ. de quo prius vnge tipora ꝛ frontem. deinde partem mediam. post memoralẽ ꝛ vngatur ter aut quater in toto anno ꝛ equi pollet arti memorie: vt dr̃. ꝛ ẽ secretissiᵐ. Iste pillule multũ valent: sunt tñ piculose. ℞. anacarˡ pipis lonˡ añ. ꝛ̃ pillˀe cũ melle. ꝛ def. in pillula q̃libet mane. ¶ ℞. olei castorei quart. j. piretˡ. ℥. ß. cẽ. q̃tum sufficit ꝛ̃ vngẽtũ: de quo vngatur occipitiũ rasum: ꝛ supponaᷓ iste saculus. ℞. nuf. m⁹ ligˡ aloes ciperi sansuci floꝝ anthos mellisse añ. ℥. j. conq̃ssentur: ꝛ ꝛ̃ sacculus vel cucufa. ꝛ addanᷓ in estate sanð ꝛ roß.

¶ Se. gallitrici comestuꝫ excitat memoriam.

¶ Flores roris mariˡ coquantur in furno cum pastillo: qui mittanᷓ in vino: ꝛ de illa potet: acuit enim memoriam. Ad idẽ vꝫ pulˀ gallitrici cum toto cũ coriandro ꝑparato ꝛ zuc⁹ ꝛ̃. vi pa: ꝛ prius bibatur vinũ post vipa comedaᷓ. ¶ Frica⁹ imo ꝛ potatio aq̃ ardenꝗ valꝫ ad memoriã. ¶ Ad idẽ vꝫ rað. ling̃ᵉ bouis q̃cũꝗ mõ sumaᷓ. Et multa alia reperies in libris tuis.

¶ Capitulum. 15. de litargia.

Litargia est apa frigidum flaticum factuꝫ in meatibus sube cerebri inter craneum ꝛ medullam: ꝛ raro fit in pãniculis ipsius. scꝫ in duramᵉ ꝛ piaᵉ siue in corpore eius. Nam flegma grossum est ꝛ panniculi duri q꞉ neruosi ideo non leuiter fit penetra⁹. nec etiam in corpore nec suba cerebri propter suam viscositatem. ꝛ est recte sicut de pleuresi: ꝙ raro fit de flegmate propter easdeꝫ causas: licet tamen possiᵉ fit ꝙ ibi generetur sed raro: ꝛ tunc deterius. ista dicit Auice. in sñia lˀi⁹. iij. ca⁹ de litargia. ꝛ Gerard⁹ de cremoª ac Gordonius similiter scribũt. Litargª sumpsit nomen sui accidentis sicut supradicti scribũt scꝫ ab obliuione. Dicitur eniꝫ litargia a lites qð est obliui ꝛ agros qð est morbus q̃si morbus obliuiosus. Et dicit Auice. ꝙ aliqui dixerunt ꝙ in eisdem locis potest fieri a postema mlˀicum: quod etiam vocatur litargia.

Causa ꝑm auctores est omne illð quod multiplicat hu. flegmaticuꝫ: in q̃ hu. est euaporatio ꝛ putrefactio. Ideo libenᷓ generaᷓ litar. ab hu. ex cepis generato cuꝫ in eo sit euaporatio ꝛ putrefactio rõne sup̃flue humiditaᷓ: ergo comestio ceparũ allioꝝ porrorum sinapis ꝛ similium potest esse vna causa. Similiter replˀo nimia: ꝛ nimius pot⁹ maxime vini nimius vsus fructuũ ꝛ pisciũ ꝛ carnium porcinarum quies ꝛ vite tranquillitas cũ repletione nauseatiua a somno diurno maxime in dispõne resupina: in qua vapores flãtici sui dispõne in pupim seu occipituꝫ ascẽdunt apa seu disturbationẽ intellectus ꝛ memorie ibi facientes. Ista aũt non soluꝫ litarᵉ verum ẽt omniuꝫ morboꝝ frigidoꝝ sunt cã.

Signa sunt fe. lēta. q2 nescio vbi ē apa ex hu. putrido: oȝ q ibi sit fe. maxime cū sit ī mē° nobili seu pncipali. lēta ē: q2 de maª friā flatica. ꝛ iō ē ꝑtia sōnꝰguis ꝛ pfundꝰ. ꝛ sp stat cū ocul' clausꝭ. ꝛ si vocēt' rñt ꝛ apiūt ocl'os ꝛ stati iteꝝ claudūt pulsꝰ magnꝰ ꝛ tardꝰ ac rarꝰ ꝛ vndosꝰ: obliuio pteritoꝝ ac agibiliū ī tm̄ q cibū ꝛ potū petere ꝛ exigere ꝛ os claudere obliuiscūt'. ā̄helitꝰ tardꝰ ꝛ rarꝰ ꝛ q̄si agguatus cū āgustia egeº liq̄da vria ꝯturbata ꝛ spissa velut sbiugaliū. Si āt illō apa sit mlīcū tc̄ dol'. ca. ē fortior: ꝛ ē cū alienatione ꝛ rixa. ꝛ tȝ ocl'os fixos ad vnū locū ispiciēdo. Si āt ꝯtingit ipȝ apa' qō fac̄ litargiā. eē ꝯpositū. qō possibile vr̄: tūc sig̃ erūt mixta. Nā sic ꝯpositū ex flāte ꝛ co. ꝛ flā dn̄et'. tc̄ adest subeth taciturnitas pigritia ī motu: ꝛ si dn̄et co. assūt vigeriꝛa ꝛ motꝰ ꝛ si eq̄lit' dn̄ent' fiūt ista ꝛ illa. q2 ptī dormiūt seu hn̄t sbeth ꝛ alñ euigilāt ꝛ rixāt. ꝛ videri m̄o istā vocat. serap. sbeth euigilatia. Si apa ē ī sba ce'. tc̄ sōnꝰ ꝓfundior multū ꝛ maior difficltas ī motu: ꝛ emiñētia ocl'oꝛuȝ ꝛ albedo ī ligua ē maior. Et si apa ē ī velamibꝰ ce' dolor ē fortior q2 apa ē in mēbro mlt̄ū sensibili ꝛ motꝰ leuiores. Et q̄n q3 ꝯs aliq̄s fieri litargicus. in pnº hȝ multas oscitationes.

Pronosticatio Ponit Auic. sig̃ ꝓnostica. Unꝰ hō tēdit ad litargiā q̄n ca. eiꝰ multū tremit: ꝛ cū hō efficit' piger ꝛ g̃uis ꝛ si cū hō dormiat stādo in mēsa vl' īmediate post: ꝛ vtat' regie copioso sine vsu purgatiōis alicuiꝰ: ꝛ ē senex. iā ē ꝓpe liter. vl' apl'iā. Quicūq̄ spachilū. i. īmoderatuȝ do. vl' ꝯfusionē ce' patiūt' cū apate i ceº. i. ȝ. dibus peūt. si ꝟo hos effugiūt sani fiūt. 7. aph. aph. 50. pȝ g̃ q̄l' litarª ꝟa ē vt pl'riȝ mortalis. ¶ Scdo q̄n accn̄ia litare fiūt fortiora ꝛ sudor mlt'iplicat' ꝛ illa nō dīmiuit: tūc signū ē morꝰ: q̄m sudor mltꝰ debilitat ꝟtutē. Sudor fridꝰ ī ca. mortē sig̃t. Si sanguisuge frōti applicēt': ꝛ nō adhereāt mortale. Si applicēt' sternutatoria ꝛ nō sternutēt: mortale ē. Qn̄ āt ā̄helitꝰ dilatat' ꝛ nō ē āgustiosꝰ. ꝛ accnª dīmiuūt: tūc ꝓcedūt ad salutē maxe si apata fiant post aures. q2 vt pl'riȝ litarª terminat' p illa apata cū illa ps sit sañ ꝓpinq̄. vt supfluitates recipiat a ceº. piscatores ꝛ patores coreoꝝ in aq̄s libēter incurrunt hāc passionē. Litarª multū piculosa est: iō ꝓnosticato naufragio ad curam ꝓcedatur. vt honor medici conseruetur.

Curatio Modus est iste ꝫm oēs meᵉ autores. pº nisi aliq̄d ꝓhibeat fiat flōia. ¶ Scdo fiāt clistia acuta. ¶ Terº fiat litio cū oleo roꝭ. ꝛ aceto' pauco: ꝛ pꝰ duos dies addāt' meᵉ ꝯfortātes ceᵐ cū oleo roꝭ. vt castoreū calamētū balsamita ysopꝰ ꝛ mēta: q2 ista ca. ꝯfortāt ꝛ calefaciūt: cū ista maª sit frig flatica. Oleū roꝭ. positū cū aceto ponit' ī pnº vt repellat materiā a ceº. ꝛ ȝª ꝛ 4ª die miscēt' allia. vt resoluāt: ꝛ cū eis miscet' oleū ꝺ lilio ꝫ haly. Et cū hō valēt ī pnº ligatōes ꝛ fricatiōes fortes extremitatū. Et pꝰ duos dies valēt sternutatiōes ꝛ gargaª sbriliāª cū ysopo acboro ꝛ calamēº. Epithiata ꝺ sq̄lla valde cōferūt eis Auic. Añq̄ epithia aliq̄ō ponat': oȝ radi. ca. a pnº. Et excitet' oībꝰ mōis fricādo plātas pedū ꝛ manuū cū succo rute: ꝛ trahant' pili barbe ꝛ pect'. ꝛ cū acu pūgāt': ꝛ vētose ī noc̄ cū scarificaᵉ ponāt'. vbi ē san. dn̄ū ꝛ si nō absq̄ ea. Et fiāt mlta clistia. q2 mag̃ ꝯpetūt ī litarᵉ q̄ aliq̄ aª eūo. maior labor ꝛ maior ps cure ē ī excitādo eos: ne moriāt' cū sbeth. Nō plagēt ergo amici sui laborare p duos aut tres dies. q2 mlti moriūt' pp neglig̃etiā assistētiū. Toꝛmita litargicoꝝ stāt pº ī flōia ꝛ rasura ca. ī clisteri acuto ꝛ positōe olei roꝭ. cū aceto sup ca. ī fricatiōe extrēitatū ꝛ ligatōe dolorosa ꝛ ꝓuocatōe vomitꝰ ꝛ captpurgys ꝛ cathaplasmata in vntiōe sternutatiōe ī ꝺgōe ꝛ eūone meᵉ p purgā ī excitatiōe ꝛ dieta. Et ī oībꝰ istis req̄rit' diligēª assistētiū: q̄ cōit' ī hac egriᵉ ꝛ in appl'ia defic̄. Igit' pꝰ iā dcā fiat sic. Digerat' maª cū oxīelle vl' cū mellicto: qō nutrit ꝛ digerit. Ul' digerat' cū isto ꝺgio. ℞. mellisse lauēdule saluie cala' sansuci bethoᵉ basilicōis aā. m. j. radic̄ brusci spagi g̃is aā. m. j. ꝭ. capilli veneis. m. j. liq̄ris raꝭ. pasꝭ. aā. ℥. ij. zuc'. ℔. j. aceti fortissimi. ℥. ij fiat sirꝰ ꝺeꝭ cū ꝺcocᵉ apitia. Deide purget' cū p̄lue diaꝭbit vl' cū his pillis. Cōstant' ad humidos ꝛ grossos flāticos ꝛ ad turbatoꝛes ꝛ dol'. ca. ℞. aloes. ȝ. x. agari' sticaō cit'. aā. ȝ. iij. coloq̄ntide mastic̄ cassielig̃ spice' ciamo' gariofisq̄nnāti. ȝȝ' on'. aā. ȝ. j. ꝛ ꝭ. cū succo mellisse fiant pille pue. ꝛ ꝺeꝭ. ȝ. iij. cū aq̄ cal'a. Ul' purgetur cū yera. ȝ. ij. bdelli pulpe colōq̄n. aā. ℈. ꝭ. fiāt pille. Ul' sic ꝫ Soꝛ. ℞. aloē. ȝ. iij. agar' tur' bit aā. ȝ. ij. pl'pe colōq̄n. ℈. ij. bdllij an' ciamo' masti. ȝȝ'. aā. ℈. j. folioꝝ mēte ꝛ absin' aā. ℈. ꝭ. fiāt pille cū oxielle sq̄llitico ꝛ ꝺeꝭ. ȝ. ij. vl' iij. ꝛ si pillas cape nō pōt distēperent' cū massa. ꝛ faciant assistentes q trāsglutiat: post ꝛ ante. Fiat tale captpurᵐ. Day. in. 5. ꝺ regali dispōne pte scdā. ℞. serapi' pipis appopo' castorei rafa' piret' nigelle. aā. ȝ. ij. aloen epa'. ȝ. iiij. fiant trocisci ꝛ vnus distēperet' cum oleo de lilio: ꝛ naribus instilletur ꝛ cum isto tormētet'.

¶ Itē fiāt tales pille. ℞. yerap^e G^l.3.j.pulpe colloqntid.ℨ.j.cortic mirab.leb.3.iij.mastic ℨ.ß.⁊ dent in pillis vel in potu.⁊ si nō soluāt fiāt cliste^a acutissima ac suppo^a raso ca.applicet oleū camo.vel sizami cū aceto squillitico. Et iterū fiat tale epythīa qd pōit haly. ¶ ℞. piret' mellisse an̄.3.iiij.castorei.3.ij.baurach sinap.an̄.3.iij. fiāt pille:q̄ distēpēt cū aceto sqllitico vel decoc^e saluie et maio^e in aceto.⁊ inde frōs ⁊ pupis ca.epythimet. Per ista nō dimittas ipm dormire.ß puoca sternutatōez cū pipe ⁊ casto^o ⁊ eufozbio ⁊ cōdiso olfaciēdo vel distēpando cū aliq̄ liqre.⁊ p nares ca.imittatur. ¶ Iterū ℞. yera^e.3.ij.piret'.ℨ.j. vngatur seu fricet palatū ⁊ lingua apiēdo os. Itē bulliat castoreū in succo rute ⁊ aceto:⁊ epythiet occipiciū bn̄ rasum. ⁊ hoc post duos vel tres dies: Fiat etiā frica^o cū succo apij ⁊ aceto ibidē. Uel puluis apij bulliat in succo eiusdem ⁊ aceto ⁊ ibidē applicet. Itē puocet sternu^o cuz ello al.⁊ ni.ānapi piretro eufo^z^o ⁊ pipe ⁊ cum succo siccle teneat in pāno subtili:vel narib^9 insufflet. Suffumigādi sūt inclinato capite sup fu^m istoꝝ.s.assafetida galbanū serapi^m armoniac cornu ceruinū ⁊ capnū. Fricet lingua et palatū cū metridato ⁊ aurea alexā^a ⁊ thiriaca ⁊ pul.piret' ⁊ cū isto teneat os aptū ⁊ inclinatū vt saliua ⁊ hu.exeant. Itē fluat san.ex naribus cū instro facto d setis porcis.⁊ fiat flōia de vena frōtis postq̄ in pn̄^o fuerit fcā de vēa ca.in brachio.⁊ fricent extremitates sine intmissiōe:donec rubeāt ⁊ doleāt.⁊ aliq̄n fortes ligatiōes fiant.⁊ vocent ppo noie.⁊ expedit vt ma^m timpanā ⁊ tuba corā ipo faciāt sonū: et pelues cū baculo pcutiant ⁊ cornu mag^m ⁊ bacia. Stercus colūbinū cū melle emplātū iuuat. Fricatio cū lilij radicis vel sqlla i occipitio iuuat. Ista olea iuuāt.s. oleum castorei nardi^m ⁊ de piret^o oleū sisami ⁊ lauri^m sinap. ⁊ eufozbiū cū succo rute vel castoreū cū cinere capilloꝝ hūanoꝝ cū aceto distēpat. ¶ Aliud qd est iobis dama. ℞. sinapis piret' radicis a frodillorū an̄.3.xv.castorei eufozbij.an̄.3. vij. succi sansuci q̄tū sufficiat. fiat epythīa i pupi.puocet vomit^9 cū pēna ⁊ cū aliq̄ vomitiuo ⁊ b a pn̄^o. Succ^9 rute est spālis in b casu epythimat^9. Et si ruta coquat cū vi^o:⁊ cū illo ca. embrocet:q2 multū ofortat ca.ſm Gerardū de cremonia. Et id v3 epilenticis de cā in ce^o exnte p iā dictū modū applicat^9 ⁊ odoratus.

Dieta est qd det ydromel: q2 dirigit et nutrit:⁊ potet brodiū ciceru ru.⁊ aquā lupio.cōedat hordeatū: si transglutire pōt ⁊ aquā pu.le:⁊ caueat a fructib^9 ⁊ cib frigidis.⁊ q2 egritu^o vt plurimū est breuis. ideo pauco nutrimēto indiget.

Declaratio Nota pmo q̄ litargia aliqn̄ incipit p se:et est cū febris.⁊ tūc pmo incipit do.ca.nō ɔsuet^9 ⁊ turbatio intellect^9 ⁊ vna res vident.2.⁊ adhuc nō est ɔfirmata:ß i tertia die ɔfirmat. Aliqn̄ est accn̄s fe.⁊ est morb^9 ɔn̄s alios morbos:et solet libēter seq̄ q̄tidianā ɔtiā ⁊ fe. ɔpositas ac minorē emitriceū.q2 cal' fe.vel facit ebullitionē in flāte ⁊ rapit sursuꝫ:at colligit in pte posteriori capit rōne cōformitat:⁊ facit apa. ⁊ ad hoc iuuat iacere in lecto ⁊ maxie resupi^9 ⁊ ideo istis febrib^9 succurrēdū est cū freqūtibus clisterib^9. ¶ Scđo nota q̄ litargic^9 ad bonū aliqn̄ fit frenetic^9 ⁊ frenetic^9 ad malū aliqn̄ fit litargic^9. ¶ Tertio dubitat q̄re in litargia cū ibi sit fe.⁊ cal.ponit casto^m ⁊ rubifica^e me^e. Dicitur q̄ apa ē intra craneū.⁊ nisi fortissima resolutiua applicent nūq̄ fieret reso^e. ¶ Quarto nota ſm G^m pte.13.mega.col.9.q̄ in pn̄^o apatis ce' vel suarū pelliculaꝝ me^a attractiua.i.resolutiua ⁊ vētosa nō apponatur nisi pcedēte forti purga^e.ß in pn̄^o debet poni stiptica ⁊ repcussiua. Et q2 op3 q̄ ossa cap.penetrēt vsq3 ad pelliculas: expedit penetrātia et subtiliātia cū eis cōmisceri. Acetū g̊ vtile ē q2 cū sua subtilitate ⁊ penetratōe expellenda expellit:⁊ repugnādis repugnat.id in pn̄^o miscet acetū cū oleo ro.vbi sup.i fine colūdello 9.⁊ sequit q̄ post aliq̄s dies miscet castoreū ppter cā iā dictā. In alijs apatib^9 ista multū calefaciētia nō cōpetūt. q2 nō hūt mēbrū ita forte sicut craneū. Et vide in li.gordonij.c.in apate ce'. Etiā q2 ista ma^a est multū grossa ⁊ viscosa:qd cognoscit ⁊ insinuat p nimiū stuporē ⁊ somnū.ideo op3 q̄ cū incisiuis ⁊ resolutiuis ⁊ calefactiuis succurrat ⁊ maxie si est stupor ille sine fe. Si adest fe.insinuat q̄ illa ma^a est iā putrefacta. Et in isto casu ſm G^m. mega.pte.13.colū^o.16. ameos thi^9 ⁊ calamītū in aceto coquant.nā fum^9 istoꝝ incidit illam materiā grossā ⁊ palatū vngat cū acuta me^a ⁊ cathaplasmet cū sinap.⁊ casto^o ⁊ vētosa cū scarificatōe appoāt ibid. Quitosciēdū ß3 g^m 7.amph.ɔ^o.14.sup illo amph. In plaga ⁊c. q̄ v̄tus regitiua est in ce^o.si g̊ ce' ɔ^o sit ſm q̄ natura eius reqrit.⁊ sit ſm suā dispositionē tūc oēs opationes pcedētes a v̄tute regitiua sunt saniores ⁊ corpus bene regit ⁊ h3 bonā imaginatiuā.⁊ rōnē ⁊ intellectū ⁊ memoriā et ecōuerso qn̄ multū excedit in aliq̄ q̄litate:

vel hʒ aliquā de egritudinibus ei appropād. Nā si ceᵐ est subtilis sube ꝛ spūs puri ꝛ clari. tūc est bon⁹ intellectus. ꝛ si est pinguis ꝛ gsse sube. ꝛ spūs sunt tardi ꝛ grossi ꝛ sili intellect⁹. Et isto pꝫ q̄tū bonū reginē ꝛ dieta iuuat in tellectū cū p eā ꝯᵒnaᵃlis ꝛ fluēs possit iuuari ex sniā G¹. 2. teg. cap̄. 39. Qꝛ cū suba ceʳē puia clara ꝟtus aie ꝛ spūs ipam penetrat. Et qn̄ ē spissa difficilis est penetraᵒ. Et qn̄ ceᵐ ē moll' sube: facilr app̄hēdit hn̄s eā: qꝛ in re molli fa cilis est impssio. ꝛ facilr remouet̃ si hūiditas cōcomitet̃. sed si suba ceʳest sicca ꝛ dura: non ita leuit̃ formas suscipit: ꝟ receptas meli⁹ ꝯs uat. Et si ceᵐ est calidius q̄ opꝫ. tūc homo est mobil' in opatōib⁹. ꝛ si frigid⁹ q̄ opꝫ. tunc est pmanēs. Et si ꝯᵒceʳ nō excedat in aliq̄ quali tatū. oīa supradicta hēbit cū modo ꝛ mēsura ꝛ opatōes erūt multū bone nec supabūdabit in supfluitatib⁹. nec leuit̃ ledet̃ ab extrinsecis cal'is hu. fri. ꝛ sic. Nunq̄ eni ꝯᵒceʳest tpata: ꝟ opꝫ q̄ sit ad friᵐ ꝛ hu. decliuis. 2. teg¹. ꝯᵒ. 44 cap̄. 1. nā si euacuatio. ¶ Sexto nota q̄ pter ꝯplōnē ceʳ. 6. iuuāt inter alia ad faciendam bonā mēoriā. Prima est bona ordiatio dcōꝝ vel factoꝝ. Nā dicit Arist. in de mēoria: ꝛ re miniscētia. q̄ bn̄ ordinata sunt bene memo rabilia. ¶ Scōm est q̄ illa sint pauca ꝛ cōpē diose tradita. De ista loquit̃ G⁹. 1. teg¹. cū loq̄ tur de doctrina diffiniᵃ. ¶ Tertiū est: q̄ illud qd̄ videt̃ vl' audit̃ sit rarū vl' mirabile. iōo qn̄ audiuim⁹ mirabilia: vel videm⁹ mōstra bene retinemus. Cōstat eni q̄ in pueris oīa sūt no ua ꝛ inusitata. iō bene mēorant̃. Nā qd̄ noua testa capit inueterata sapit. ¶ Quartū est: q̄ ista sint placida. nā placidiora mag̃ gratant̃ recipit ꝛ cōseruat. Ēn p accn̄s hodie dr̄: q̄ me moria labilis est bn̄ficioꝝ. tenax ꝟo iniuriarū: qꝛ hodie multi ingrati repiunt̃ acceptoꝝ bn̄ ficioꝝ nō memorātes: ꝟ vindictā cupientes. ¶ Quītū sepe ad mēoriā reducere visa vel au dita. Nam q̄to spēs rerū diuti⁹ in mēoriam reducunt̃: tāto meli⁹ impmunt̃. ꝛ ideo ferule pueroꝝ manib⁹ applicant̃. ¶ Sextū: ē quies aie ꝛ corpis. iux̄ illud Arist. in. 7. phisicorum sedēdo ꝛ quiescēdo aia fit prudēs. scꝫ q̄ n̄ ad multa diuertat̃ sicut dictū ē. q̄ plurib⁹ intēt⁹ minor est ad singl'a sensus. ¶ Septi. no. q̄ pu eri sūt mēoratiui ꝑpter causas dictas. Nam illa q̄ vidēt cū āmiratōe suscipiūt sic fortiter retinēt q̄tū ad istā cām bonā faciētē memo riā religiosi. ꝛ qꝛ nō occupant̃ tm̄ circa secl'a ria negocia: meli⁹ mēorant̃. nā plurib⁹ intēt⁹ ꝛc. Senes sūt mēorātes: sicut dicit Gordoni⁹

¶ Primo qꝛ fere semp imaginant̃ de die ꝛ de nocte. eo q̄ ꝑpter siccitatē ceʳ eoꝝ nō possunt dormire. Scōo qꝛ sunt in ꝯtinua q̄ete. nā nō pn̄t laborare. Tertio qꝛ ceᵐ hn̄t siccū: ꝛ postq̄ forme rerū sunt impsse: cū difficltate mouēt̃. Et ideo dr̄ q̄ accn̄tal'r sunt bn̄ mēorātes. et sic sunt sapiētes qꝛ multa viderūt. Et iō dicit Arist. Nemo eligit iuuenes sibi duces: qꝛ non ꝯstat eos eē prudētes ¶ Octauo no. q̄ lꝫ flōia infridet eo q̄ san. ꝛ spm̄ ꝛ cal'naᵃles eūat. tn̄ ꝯpetit in litargia cui⁹ matia ē flā. nā vix vēit sine repl'oe quā tollit flōia. Nā flōia eūat mul titudinē hu. caᵒ de flōia. ¶ Nono q̄ vrina ē al ba ꝑpt̃ frigiditatē ꝛ spissa ꝑpt̃ hūiditatē. ꝛ cū hoc: qꝛ ꝟt⁹ segregatiua nō pōt grossum a sub tili separe. sic vrina remanet velut subiugali um. ¶ Decimo q̄rit̃: q̄re ebrij nō bn̄ mēoratur post ebrietatē eoꝝ. s. q̄ viderūt vel fecerūt tpe ebrietatis. Rn̄det̃ q̄ tpe ebrietatis ē magn⁹ mot⁹ in ceᵒ. ꝛ p ꝯn̄s in pte mēo. ꝑpt̃ vapores vini recepti ad ca. ꝛ ceᵐ ascēdētes: q̄ ibi mouē tur. ꝑpter quē motū spēs nō bn̄ repn̄tat̃ nec impmunt̃. sic nō bn̄ ꝯbuant̃ in camera ꝟtutis mēoratiue. ¶ Undecio scias q̄ hn̄tes magnū ca. vltra ꝑportionē corpis sunt male memo ratiui. qꝛ ceᵐ est magnū in quātitate. ꝛ p ꝯn̄s hūiditas ꝛ frigiditas sunt disproportoatē. iō spēs rerū nō pn̄t ꝯbuari. qꝛ spūs ꝛ cal'naᵃlis parui corpis nō pn̄t calefacere nec gubnare ceᵐ magnū: vt bn̄ possit exercere opatōes ꝑp as ꝛc. ꝛ p hoc etiā hn̄tes posteriorē ptem ca. magnū: sunt male mēoratiui: qꝛ illic ceᵐ ē ra rū nimis ꝛ hūidū ac fluxibile ꝛc. ¶ Duodecio q̄rit̃: q̄re frequēs imaginatio seu ꝯsidera⁹ cir ca negocia auget ꝛ cōbuat mēoriā. Dico q̄ p frequentē ꝯsiderationē rei mēorabilis multe spēs eius mēorie repn̄tant̃. ꝛ q̄to pluries re pn̄tant̃: tāto meli⁹ impmunt̃ ꝛ retinentur. ꝟ q̄to de aliq̄ magis q̄s cogitat: tāto meli⁹ illa res mēorie cōmēdat̃. Hic pn̄t notari āpho¹. Arʳ de frenesi ꝛ litargia. ¶ Tredecimo nota q̄ aliqn̄ istud āpa ex q̄ venit litargia potest esse cōpositū ex flāte ꝛ cho. ꝟm aliq̄s ꝛ sic oīa sunt mixta. s. signa cause ꝛ curaᵒ recte. ac si misces verā frenesim ꝛ verā litargiam.

¶ Capl'm. 16. de congelatione.

Congelatio est morbus cū pūatiōe sensus ꝛ mot⁹ ꝑpt̃ opil'oꝫ in pupi ceʳ factam.

c

Causa ei⁹ ē mala ꝯᵒ fra ꝛ sicca aliqn̄ si ne maᵃ. aliqn̄ cū maᵃ. s. cū hūore mlico frio. ꝛ sic opil'oꝫ faciēte ꝛ spūs al'es igr̄

sante. ex q̄ igrossatione ⁊ opl'one seq̄t imobilitas ⁊ isensibilitas in toto corpe. Jō dic̄ G⁹.2. ampho.2°.1. ibi. Sōn⁹ ⁊ vigilia. Frigiditas si fort' fit cū misceat hūitati litargiā fac. Si vo misceat siccitati: cathalasi3.i. ↄgelationē fac. q̄ cā imediata ē frías ⁊ siccitas cū materia vl' sine materia ⁊ opl'o pp ista veniēs. S3 cā mediata est cibus vel potus illā faciens euenire.

Signa sunt q2 tali infir° non mouet aliqō mēbrū nisi spūalia: ⁊ modic̄ vel nihil sentit nec audit nec videt: ⁊ t3 oc'los aptos ⁊ stat in eadē dispōne: in q̄ erat añ egritudinē. iō aliq iacent curui: alij recti: ⁊ sic de alijs configurationib⁹: ita ꝙ aliqñ remanet rigid⁹ vt spasmat⁹ cū suis ocul' aptis sic ydola. de qb⁹ dr̄ aures hñt ⁊ non audiēt. nares habēt ⁊. nō odorabūt. oc'los hñt ⁊ nō videbūt ⁊c. Et q2 ista pa° nō est ita frequēs sic multe alie. iō p̄ nia āmiratione dicūt vulgares: ꝙ isti vident deū ⁊ angelos: ⁊ ꝙ sunt rapti: sic fuit sanctus paulus iussu dei. Et alios vidi ex eis qui erāt sapiētes q̄ dicebāt se vidisse mirāda in inferno ⁊ in padiso ⁊c. Et q̄uis oculos habeāt aptos t̄n palpebras non mouent sed stant stupidi rigidi q̄tum ad oculos sicut dicit Raß.

Pronosticatio Dicit Gordonius ꝙ nisi eis breuit succurratur: moriuntur stupidi velut homiēs qui ex frigore mortui sunt. Satis t̄n sunt qui hñt paroxismos huius passionis ⁊ euadunt.

Curatio Dicit Raß. ꝙ sic curāda ē sic litar^a. Jn clisterib⁹ t̄n ponat thim⁹ epithim⁹ folia ⁊ flores boragis ⁊ buglose famusterre: ⁊ fiāt tormēta dcā i c°. ō litar^a vngendo cū oleo de lilio. U3 fm Raß. oleum sambucinū. ita ꝙ ad.1.lī'.℥.1. castorei dissoluatur ⁊ ca. embrocet. vel cu3 dicto oleo castoreo ⁊ eufor° dissolutis in eo. Et si excitet digerat ⁊ eñetur co.ni.a cap. ¶ Pro digone sirup⁹ v3 ō sticaō ⁊ de fumoterre. Et p eñone yerarufina ⁊ silli. Fiant ergo clisteria acuta fm Daly. cū yeris addendo coloqntiō. ⁊ scāo^a. ⁊ per os detur ista decoc°. ¶ R. florū boraginis epithi florum buglosse añ.℥.j. passular.℥.ij. fiat decoc° ⁊ in ea ponatur agar^i.ʒ.j. ⁊ intret in gula3 ei⁹ ⁊ transgluriat: ⁊ post adde scamo.Ↄ.ß. ⁊ cibet cum brodio pulli ⁊ cū pullis ⁊ auiculis puis. ⁊ vngatur pupis ca. cum dialtea ⁊ marciatio ⁊ oleis dictis in paralisi ⁊ teneatur in calore: ⁊ si potest sudare bene erit.

Clarificatio Sciendu3: ꝙ Auic. in tractatu 4. prime fen. 3^i.c.2. de subeth ponit drías sequentes. Dría est int' sul eth ⁊ apopl'ia3. Nā q̄ h3 subeth: pōt excitari aliqñ ⁊ audit ⁊ cognoscit: cū excitat. Appoplectic⁹ vo caret sensu ⁊ motu. ¶ Dría iter subeth ⁊ sincopī ē. nā in subeth pulsus est fortior ⁊ magis silis pulsui sanor: ⁊ in sincop est debilis ⁊ durior. ⁊ cū ħ sincop. venit paulati3 ⁊ color mutat ad citrinitatē ⁊ col'. mortuorū ⁊ infrigidant extrema. in subeth nō mutat ad aliū col'. nisi sic ad dormiētis colorē. nisi ꝙ adest tūor ⁊ insla°. ¶ Dría int' subeth ⁊ suffocationē mr̄icis est: q2 si habens subeth clamet ⁊ stringat ei digit⁹: loqtur ⁊ itelligit p pausam modicā sed hñs suffocationē mr̄icis posito ꝙ intelligat: nihil loqtur: nec aperit palpebras nec mouet sic hñs subeth. ⁊ cū hoc h3 porros ⁊ transeunt. ⁊ post recupant naturalia in sensu ⁊ motu ⁊ comestione. ⁊ ēt subeth continue crescit. Hec Auic. Dría int' subeth ⁊ litargiam ē: q2 in litar^a adest fe. ⁊ rubor intēsior in facie q̄ in subeth: ⁊ posito ꝙ subeth accidat cū aliqua fe. interpolata: t̄n recedit ⁊ reuertitur pa- ad sua naturalia post por^m. ¶ Dría int' ista ⁊ cōgelationē est q2 ↄgelati tenēt oculos apertos: sed litargici ⁊ hñtes subeth tenēt oculos clausos. ⁊ cū hoc litargia fit a frigido ⁊ humido cū febre ⁊ apate in parte posteriori ce^l. Et cōgelatio fit a frigido ⁊ sicco sine apate ⁊ sine fe. in eadē pte. Subeth aūt ⁊ frenesis ⁊ stupor mag' fiunt i parte anteriori. Litargici ⁊ habētes subeth rñdent: si incitent: congelati aūt nequaq̄. Jtē stupor est magis in sensu cōgelatus magis i motu. q2 nihil mouet in ea. ¶ Utrū ↄgela° aliqñ fiat a mala cōpl'one fria ⁊ sic sine materia. Uidet ꝙ nō: q2 venit subito ⁊ egri° q̄ venit subito: o3 ꝙ sit materialis vt p3 de epi^a. ⁊c. Jn o^m est G⁹.4. de mor°. c. vltimo. ⁊ in 2°. āpho. 2°. Sōn⁹ ⁊ vigilia. vbi dic̄ ꝙ a mala cōplexiōe fria ⁊ sicca fit. Dico ꝙ ↄgelatio fit aliqñ a mala compl'one fria ⁊ sic sine materia sic volūt auctores. Et ad rōnes dico: ꝙ semp fit subito: cū fit a cā intrīseca: sed qñ fit a cā extrinseca ⁊ nia frītate aeris. nō est necessariu3. ⁊ qñ fit cū mafia: illa ma^a paulati ↄgregat. vel aliūde ibi mittit ⁊ ifriditat. ⁊ desiccat tot⁹ cer^i posterior vētricul⁹ ⁊ forte ēt nucha ⁊ per ↄñs nerui: q̄ ab ea oriunt. Et primo est morbus ↄsil'is q2 mala ↄ°: ⁊ post efficit officialis. q2 oppila°. Et si tu dubitares. vtr̄ eēt ibi total' opila° in ista egri^e ⁊ in epi^a ⁊ sili⁹ dr̄ ꝙ nō. q2 iā tūc nō mouerent ptes pectorales. ⁊ t̄n isti āhelāt l3 dbil'r. ¶ Alteri⁹ nota fm G^m 5. de mor°. c. 1. ꝙ a ꝟtutib⁹ corp⁹ regentib⁹ ⁊ custodiētibus q̄ est q̄druplex fm ipm ibidē. c.

2°. fiunt sternutatio tussis expādidaº singlt². Sed iectigaº ꝛ spasinˀa solo morº fiūt. Sȝ oīs morˀ ꝯgelatiuˀ ꝛ oīs motˀꝗ fit in mēbris mol lificari icipiētibˀ. fiūt ptim a morº: ptiȝ a ꝟtu tc. fiūt tremor. Dico ēt ꝙ congelationi ꝛ palisi spasino ꝛ filibˀ nocumētū est ꝟtutī motiē voluntarie ꝓpterea: qꝛ hō nec libere nec advolūtatē pt mouere. Et fit aliqñ. s. cū fiūt a cā materiali ꝛ iteriori pp nocumētū ꝛ errorez ꝟtutī regitie. s. appetitie retētiue digtie ꝛ expulsiue qꝛ nō bñ vl pfecte opatē sunt suas opatiões. Et ğ vī: ꝙ in ꝯgelatiōe error seu nocumētum est in ꝟtute digtia. qꝛ multiplicauit humorez frigᵐ ꝛ sic in digerēdo. ꝛ cū ħ expulsiue. qꝛ ad suū locū nō expellit. s. ex̄ corpˀ. vl qꝛ ad nobile mēbrū expellit. Cōgelati tenēt oclos aptos qꝛ palpebre non pñt claudi nec oculi moueri pp spasmatiouē ꝛ nocumētū i lacertī ocloꝝ. ğ motū suscipiūt a 2°. pi neruoꝝ capitˀ vt dicˀ Hˀ. 2°. de inī. c. 4°. Nam rigidi ꝛ contracti sunt.

¶ Capitulum. 15. de litargia non vera.

Sta passio vocař apō Johēz serapiōis subeth euigilatiua. Apō Auič vocař subeth asahari. ꝛ iťpřtař dormiº euigilatiā Viaticˀ ititulat de q̄si exspgefactione a sōno. Alij vocāt litargiā nō ꝟaȝ. Et diffinif sic. Litarᵃ nō ꝟa ē apā ꝯpositū ex flāte ꝛ co. i ceº. nā flē co. ru. ꝛ flā. pñt ꝯcurrere ad generād fe. cōpositā eodē mō ad apata ꝯposita. Auič. āt vī ꝙ ħ egriº pt eē ꝯposiᵗ ex apate caº ceˡ ꝛ apate fro ipsiˀ. Cū ħ ētvř ei ꝙ possit eē exvno apate cōposito ex flāte ex co. in ceº vt dictum est.

Causa istius passiōis est gulositas nīa replˀo ꝛ ebrietas ꝛ freqnt sumere in eadē mēsa vel diuersis diuersa cibaria ex q̄bus. s. ex vno flā. ꝛ ex altero co. generanř. Nā gulositate egritudies replˀonis generanř. Et iō dicit puerbiū. Os gulosum est fons egritudinum molestarum ꝙ oneris paupertatis.

Signa Denotař ista egritudo pmixtionē signoꝝ litaᵉ ꝛ freneꝭ. nā alī appet litargicˀ: ꝛ alī freneticˀ. Nā flā in ipsa somnū ğuē facit ꝛ ğuitatē corpis ꝛ oculorum clausionē difficultatē rñdēdi: ꝛ nō mouet nec loqř ꝛ obliuiscif agibiliū ꝛ actoꝝ. Qñ āt dñatur co. seu qñ mouet tūc fit alienatio iqetudo. Et si isti hu. sint eq̄les in cōpositione huiˀ apa͡ť. signa sunt eq̄lia. Et si vnus sit in maiori q̄titate. vel intēdat in qualitate: tūc signa eius erunt fortiora supra signa alterˀ. Et qñ co. mouet aperit oculos: ꝛ tȝ aptos sine palpitatione: ꝛ loqtur inordinate. Videtur ꝙ Hˀ in lº de tactu pulsus versus finem citᵃ per. 2. colundellos dicit hec verba. Et alius in egritudine quam appellamus obliuionem ꝛ egritudinē quā appellamˀ birsen. freneꝭ mediā existit: nec vlla illaꝝ est: ꝭ cōicat ex vtraqȝ eaꝝ ē cōposita. Et seqř. Et explica eā ꝑ accñā ispa rabilia sibi. Dico ğ ꝙ hāc egritudinē pa. sepe duos oclos claudūt ꝛ sopořāt ꝛ stertūt. deide oculis aptis diutiˀ intuētes stertūt motu palpebraꝝ: ꝛ ꝓut accidit patiētibˀ egritudinez q̄ appellař cachotor. i. ꝯgelaº. Et si q̄dā iterrogantur aut vocanř vix aut tarde rñdent ꝛ sepe mº turbato nec rñdent rñsione cōpetēti deuiantes ꝛ vacua loquētes. Et seqř. Pulsus ꝟo velox est ꝛ spissus. virtˀ quo ꝗ eiˀ est mior ꝛ leuis ꝛ acutus nec accidit ei motus insicisio vel insensatio: sicut accidit birsen ꝛc. hec ille. Dicit Auič. ꝙ ista differt a suffōne matricis. qꝛ q̄ñ clamař: poº est. ꝙ itelligat: in suffocatione ꝟo mřicis nequaq̄. Et dřt a litargᵃ. qꝛ facies non est in dispōne sua sicut in litarᵃ. ēt qꝛ in istis adueniūt aliqñ vigilie ꝛ aptio oculorum absqȝ palpitatiōe. in litarᵃ ꝟo nō nisi cū clamore mario ꝛ subito reuertunř ad suā naturā In litarᵃ ꝟº nō ꝟa fe. est fortior ꝛ intēsior rōe co. ꝛ dřt a freneſi. qꝛ nō est in ea tanta alienatio. ꝛ accidit subeth ei. ꝛ non in freneſi. ꝛ cum hoc pulsus istius est fortior pulsu litarᵉ: ꝛ debilior pulsu freneꝭ. Hoc ponit Auicenna.

Pronosticatio Pronosticat Hordoniˀ ꝙ siue sit fe. siue apa. oīs cōpositio ex opposiť est pessima. qꝛ ex maliᵃ mᵉ ꝛ eiˀ mltitudie sigř quā natura nō pōt bñ regere pp ꝯrietatē: ꝛ qꝛ meᶜ ꝛ cibariař reliq̄ q̄ ꝯferūt vni nocent alteri. ¶ Scōo ꝓnostica ꝭm Auič. ꝛ gerardū de cremonia ꝙ iordinatio ꝭmonis ꝛ sonitˀ in gutture q̄si gurgulaˀ ꝛ difficultas trāglutiēdi: ꝛ distillatio a que a naribus: ꝛ retentio vrine ꝛ egestionis: ꝛ festina resuppinatio. quando voluitur supra latus omnia ista sunt pessima signa.

Curatio Haly. Auič. Alexander ꝛ ceteri antiqui ꝛ moderni ꝯcordant: si eēnt mille. ꝙ oīa medicamīa siue emplastra ꝛ dieta debēt esse cōposita ex his q̄ dicta sunt. c. de litarᵃ. ꝛ. c. de freneſi. ita ꝙ sempintēdamˀ ad eūonē meᶜ flāᶜᵉ ꝛ colice. ꝛ ad alterandum cōplˀones his hu. cōuenientes ꝛ hoc cum directe contrarijs. semper attendēdo q̄s istorum hu. magis dominet qd̄ cognoscitur ꝑ signa iam dicta: ꝛ ei qui magis dñatur: applicentur mᵉ pro salute i maiori quātitate. Et qꝛ ꝭm Hᵐ in megategˡ parte. 13. colundellō. 8.

freneß ꝛ litaꝛ in initio ꝛ declinatiõe in cura cõuenĩũt:tñ i statu dispes sũt:qꝛ freneß dcet hũectari:ꝛ litargꝰ calefieri:iõ sm ipȝ in eodẽ colũ intractis ꝯpetit flõia ꝛ appositio olei roß cum aceto raso.ca.qꝛ mariã a ceꝰ excludi ncce est. ibidẽ gͣ pi mꝰ ĩ nõ⁊a litarᵃ opãda est.¶ Prĩo a flõia ĩchoãdo cephaᶜ.¶ Scdõ fiãt clisteria vt maᵃ iferiꝰ attrahaꝛ q̃ sint ꝯposita ex euantibꝰ co.ru.ꝛ flã respiciẽdo dñium alteriꝰ ipsoꝛum. ¶ Tertio apponaꝛ ca.roso oleũ rosa.cũ aceto sq̃llitico:ꝛ ꝯtinueꝛ p duos vl' tres dies võituȝ ꝓuocando:qꝛ purgat stomaᵐ ꝛ ca. ¶ Quarto ab ipso pñᵒ maᵃ digeraꝛ:si pa.pt recipe medicinã.s.cũ oxiac. sirᵒ viol' ꝛ oximell' diureᵒ. ꝛ si co.dñaꝛ:deꝛ sirᵘ de papa.ĩ maioꝛi q̃titate ꝛ oximelle diuretico in minoꝛi:ꝛ si flã magͣ dñeꝛ tũc adde ysopũ mẽtastrũ sansuc melliffam:ꝛ sticad cũ sirᵒ viol'.ꝛ folijs rute.ꝛ si dñaꝛ co.ru. in ẽbroc ponãt folia salicis papa. viol' oꝛdeũ camo.mellilo ᵐ ꝛ anetũ.ꝛ silr faciẽdũ ẽ ð oleis cal'is ꝛ frigi.¶ Quinto purgeꝛ maᵃ cũ meᵃ ꝯposita de mirabo.cit' cassiefist ꝛ turbit arga rico ꝛ esula ꝛ silibꝰ aut cũ electuaᵒ ð succo roß ꝛ diaturbit sm magͣ ꝛ minꝰ. In declinatione nõ ponanꝛ nec fiãt ẽbroc.fre nᶜ epythiata: ß fiãt res resoluẽtes ꝛ poꝛos apiẽtes. Nã litarᵃ ⁊a ꝛ freneß in pñᵒ ꝛ declinatione ꝯueniunt in cura:vt dictũ est. Recurre ergo ad.c.de litarᵃ ꝛ ad.c.de freneß:ꝛ misce ista ꝛ illa.

Clarificatio Sciẽdũ ẽ pᵒ ꝙ Cõstãtin.i.4.theo.caᵒ ð ⁊tute aiata dicit ꝙ aiata ⁊tꝰ hȝ sedẽ ĩ cereᵒ.ꝛ hȝ tres spẽs.s.oꝛdiatuã:sẽsitiuã ꝛ volũtarie motiuã. Pꝛia hȝ tres spẽs sbalternas q̃s ipȝ ceᵐ cõplet absq; alio meᵒ mediãte pter appheñõnẽ ꝛ iste sũ fantasia ĩ pᵃ pte ce'.rõ ĩ media:ꝛ in altioꝛi ꝛ ĩ posterioꝛi mẽoꝛia.ꝛ iste tres sil' sum pte vocanꝛ mẽs.ꝛ qñ iste deficiũt vl' aliq ex eis hõ dꝛ amẽs ab a qd ẽ sine:ꝛ mens:q̃si sine mẽte. Alie ãt.s.motiua ꝛ sensitiua ab ipo ceᵒ ꝓcedunt neruis mediatibꝰ.gͣ si ceᵐ patiꝛ ncce ẽ vt iste ⁊tutes vl' aliq ex eis deficiãt. ¶ Scdõ dubitaꝛ qꝛ in litargͣ.ꝯpetũt fra:cũ maᵃ sit fra flegmatica. Rñdeꝛ ꝙ gͣ fit vt ceᵐ ðfendaꝛ:ne multitudo maᵉ ꝛ vapoꝝ ibi fluãt:ꝛ cõpetũt rõne apatis qꝛ lȝ materia sit frida:tñ rõe putrefactionis aliq̃s malas q̃litates acutas ꝛ cal'i tatẽ acutã acq̃siuit.ꝛ silr rõne fe.ꝛ qꝛ in litarᵃ nõ ⁊a maᵃ pti est co.iõ directꝰ iuuat distracᵒ q̃ fit cũ fricationibꝰ ꝛ ligaturis doloꝛoß extremitatũ.¶ Terᵒ nota sicut dicit Goꝛdoniꝰ ꝙ in ista comixtione co.ꝛ flegmatis nõ resultat tpamentũ:qꝛ ambo sunt coꝛrupta; ꝛ iõ egritudo difficilioꝛ redditur. Et si ista mixtio cum qua adest noua foꝛma sm Arĩ.2ᵒ de gñatione: est ⁊a tunc accidẽtia nõ sunt diuersa:sic pȝ in co.citᵃ.ꝛ flãte salso. Sed si non est ⁊a mixtio ita ꝙ quilibet eoꝝ non pdat foꝛmã suaȝ ꝛ sint cõtigua: tunc fiunt diuersa accidentia.

¶ Capl'm.18.de epilentia.

e **Pilentia** est passio sic dcã qꝛ mentẽ piter ꝛ coꝛpꝰ possideat. Greci eñi appheñsio nẽ epylẽᵃᵐ vocãt. Hec passio dꝛ caduca ꝛ lunatio ꝛ moꝛbꝰ ꝯuiuial':qꝛ apõ gentiles cũ hec passio ĩ die alicui accidisset ꝯuiuio rũ:ꝯuiuia dimittebanꝛ:vl' qꝛ ex tioꝛe vel verecũdia repulsi in ꝯuiuijs sepe illum moꝛbũ incurrebãt.cui tãta vis ẽ vt hõ co.incidat ꝛ spumet. Joannes ianuẽsis in ꝓsodia pte ꝓpa. Ul' dicamꝰ ꝙ epilẽtia ẽ moꝛbꝰ ꝓxĩmal' sensum ꝛ oꝛdinatũ motũ ꝛ erectionẽ ꝛ itellectũ ꝛ visuȝ auditũ ꝛ memoꝛiã auferẽs cũ spasmo aliq̃n ꝛ casu ꝛ spuma añ os. Ista diffinitio daꝛ p genus ꝛ drãs ꝛc.iõ bona. Hic sciendũ ꝙ Gꝰ.3.ð inte.c.7ᵒ qd ĩcipit. Disputãdum ãt ꝛc. dicit ꝙ epi.tres hȝ spẽs Nã al'a est pp passionẽ ꝓpaꝝ ita ꝙ nõ venit aliũde. Alia q̃ venit pp colligationẽ a stoᵒ. Tertia est q̃venit ab alijs mẽbris vt a crure.ꝛc. Oẽs tñ iste ꝯueniũt qꝛ epi.sp est passio ce'.sic dicit Gꝰ.ibidẽ. Eadẽ est sñia Bᵗ ĩ pꝛĩo liᵒ passeonarij.c. de epi. vbi dicit ꝙ tria sunt gña vel spẽs epi.s.analẽtia.ꝛ ẽ epi.a stoᵒ epilẽtia ab epi.qd est sup ꝛ leß qd ẽ lesio. Analentia ab ana.qd ẽ stoꝰ vl' eq̃le ꝛ lesis qd ẽ lesio:q̃si lesio ab oꝛe stoᵐ ꝓcedens.qꝛ stoꝰ eq̃lr tȝ mediũ coꝛpis regionẽ. Lapsus pme speĩ ẽ lapsus subitꝰ:ꝛ lapsus scdẽ speĩ est successiuꝰ ita ꝙ aliqd psentiꝛ añ casum. Tertia spẽs vocaꝛ catalepsia:cuius.cã est in aliquo exterioꝝ mẽbroꝝ.ꝛ dꝛ a catha qd est ps vl' extremitas ꝛ lesis qd ẽ lesio:q̃si moꝛbꝰ ꝓueniẽs ab extremis. ꝛ de ista exẽplicat Gꝰ.vbi supꝛa de puero.14. annoꝝ q̃ sentiebat in crure fumũ ascẽdere ad coꝛã ꝛ ad collũ ꝛ ca.ꝛc. Et lapsus istꝰ est etiã magͣ successiuus q̃ scdẽ speĩ. Dicamꝰ igiꝛ cuȝ Auice.ꝙ epil'.est moꝛbꝰ officialis ꝓhibẽs mẽbꝛa aiata ab opationibꝰ sensus ꝛ motꝰ ꝛ erectionis nõ integra vt plurimũ cum spasmo ꝛ nocumẽto aduenienti anterioꝛi parti cerebꝛi ꝓpter opilationẽ ibidẽ factã.ꝛ ex ꝯsequẽti alijs ventriculis:sicut post videbitur.

Causa epilentie sm Auic. est ꝯctio ipsiꝰ cerebꝛi ad expellẽdã materiã nociuã trãsitũ ipedientem. Et sic etiam dicit galienus.3.de inte.c.2. in hec ⁊ba. Initium ⁊o

neruoꝝ.i.cerebrũ tũc vacillãs mouet motio-ne vt a se sui nociua depellat siue sit hũoꝛ:vel vent⁹vl' vapoꝛ in quo est q̃litas moꝛdicatiua aut hũectatiua cũ mala sub͂a.Quodlibet enim istoꝝ si fac opilationẽ in vẽtriculis cere'.ꝛ in origie.neruoꝝ:ex q̃ opilatiõe ꝟtus sensitiua ꝛ motiua cũ suis spiritib⁹ꝰ solitos sui meatus trãsire nõ valet:sic fac epi.ꝛ spasmũ.Nã ꝟt⁹ aĩalis irritat a ma³ mala vl' vapoꝛe veneno-so ꝛ coartata pp opilationẽ q̃si refugiũ retra hendo secũ sp̃us ꝛ naturalẽ cal.ꝛ bonos hũo-res vñ nerui ad suã originẽ trahunt: ꝛ tũc sil' adest spasm⁹ꝛ epi.ꝛ casus p⁹ foꝛtioꝛ efficit ꝛ cõfoꝛtat ad expellẽdũ vl' cõsumẽdũ talẽ mate riã q̃ expulsa vl' ꝯsumpta cessat poxism⁹:ꝛ est sil'e sic dicit Aui.de singultu ꝛ vomitu in sto° q̃n ꝯhit ad expellendũ nociua.Et fit spasm⁹ in epi.pp tria.¶ Primum qꝛ ceᵐ qd̃ est origo neruoꝝ patit:sic oꝫ q nerui q̃ ab eo oꝛiunt ei cõpatiant.¶ Scd̃o qꝛ iplent hũoꝛe vel vapo re ad eos expulso in pn° poxismi.¶ Tertio qꝛ augmentant ẽm latũ:ꝛ abbreuiant ẽm lõgũ. Et lꝫ ẽm doctoꝛes sint due sp̃es spasmi.s.de repl'one ꝛ de ianitiõe:tñ i epi.spa sm⁹semp est de repl'one ẽm Gᵐ.ꝫ.de inte.c.ij.qd̃ icipit.In epi.ꝟo.ꝛc.In h̃ ꝟba.In epi.si subito recedat ĩposs̃ᵉ ẽ q fit de siccitate.nõ enĩ ẽ nisi de gros sis hu.aut viscosis:qꝛ ĩposs̃ᵉest ceᵐvl' ei⁹pelli cule adeo desiccent q̃usq; fiat sic coꝛia coarta ta:nisi ex long̃ ꝑib⁹.h̃ ille.Ibidẽ dic.ꝝ.aph̃o. ꝯ°69.vbi dicit q i epi.ẽ spasm⁹ex repl'one ner uoꝝ membꝛoꝝ.Et oẽs alij se tenẽt cũ G°.qꝛ egritudies ex siccitate nõ ita subito eueniunt nec ita subito curant sic poxi⁹epiᵉ.¶ Cã mate rialis ẽm Gᵐvbi supra ꝛ ẽm alios sunt hũo-res flãtici viscosi:frĩ ꝛ humidi.vel mlĩci sicci ĩ cere°coadunati.Alia cã est fumus vel vapoꝛ turbid⁹spissus male q̃litat̃ ꝛ vẽtose sub͂e in ce rebꝛo ex ma³ibi exñte gñat⁹vl' aliũde veniẽs: q̃ ipedit trãsit⁹ sp̃uum motiuoꝝ ꝛ sensibilium ꝛ aĩalẽ virtutẽ ad membꝛa subiecta.sic nubes ĩpedit radios.Unde G⁹.c.ꝫ°.de mte.circa.20. lineas colũ°dicit q ali⁹puer fatebat se senti-re frigi.velut vẽtũ frĩᵐp mẽ³salire.Uñ mgr̃ G'q̃ vocabat talius intẽdit hoc eẽ aut sola q̃-litate de mẽbꝛo ad meᵐsaliente ẽm mutatio-nẽ ꝛ ꝯuersionẽ ꝛ cũ eadẽ q̃lᵉ aliq̃ ps ẽ p̃dicti fumi vel venti.h̃ ille Aui.aũt in.c.ꝑpo epi⁹re citat istud dictũ:ꝛ dicit:q si ĩtelligãt q fit va poꝛ vel vẽtus vel q̃litas nocens ce°faciens in ipso ꝯtractionẽ:tũc ipsi dicũt verũ.si aũt ĩtel ligant q sola ꝯ°pura exñs vl' attigẽs cerebꝛũ facit epi.tũc ipsi dicũt falsũ.Restat g̃ ꝟitas. G'ꝛ aui.q̃ epi.sp ẽ moꝛb⁹mãial'.ista ãt ma³ talia loca ĩpediẽs vl' ex q̃ tal' fum⁹põt eleuari lꝫ nõ sit nisi flã vl' mlĩa:tñ q̃dlibet istoꝝ aliq̃n pt trahere naturã san.rõe magne q̃titat̃ vel male q̃litat̃.sil'r de flãte ꝛ de mlĩa.idẽ ꝛ de co. lꝫ raro.maxie si iste san.sit niger ꝛ spissus me-lãcolic⁹vl' decliuis ad materiã flãt.ꝟiut plimũ fit a flãte sic dictũ ẽ.Et freq̃nt fit ab hũidiᵉde clinãte ad co.ni.Nã cum ypo.anatomizaret oues epilẽticas:ĩueĩebat ĩ ceᵐeaꝝ hũiditatem mlãm fetidã.Et ego ãnathõizaui structiones moꝛtuũ ex epilẽsia:ꝛ ĩueni sil'e hũidi.Inueni ẽt hoĩes ĩ capite vulneratũ:cui⁹vuln⁹ vsq; ad piãmrẽ penetrabat:ꝛ sanies seu fetida hũi-ditas penetrãs vsq; ad ceᵐfaciebat epil'.septi es vl' octies ĩ die:sic moꝛtu⁹ẽ.Alia cã epi.põt eẽ vnes a q̃b⁹fum⁹eleuat.Alia cã pt eẽ vapoꝛ resolut⁹a spmate coꝛrupto retẽto vl' a mẽstru is retẽtis coꝛrupt̃:a q̃b⁹fumi coꝛrupti ꝛ vene nosi eleuant ad ceᵐꝛ faciũt epi.Alia cã pt eẽ ĩpregnatio.nã ĩ p̃gnãte multe sup̃fluitates re tinent.Cãe aũt exterioꝛes ĩuuãtes cãs p̃dcãs sunt satietas nauseatiua:ꝛ suauitas vite cum p̃uatiõe exercitij.coit⁹sup̃flu⁹:exercitiũ supra repl'onẽ:nã tale exercitiũ causat ĩdigestionem ꝛ opilationẽ.ꝛ qꝛ ĩ tali exercitio mouet hu.ꝛ fumi eleuant ab eis ꝛ a cibis nõ p̃fecte dige-stis ĩplẽt meat⁹:ꝛ opilationẽ faciunt.Alia cã coadiuuãs ẽ nimia moꝛa ĩ sole maxie sedẽdo. nã ꝟt⁹solis dissoluit hu.ꝛ eos fac effumare ꝛ ad ca.ascẽdere maxie ĩ plectoꝛicis.Et si epilẽ tic⁹hꝫ stoᵐdebilẽ ꝛ sensibilẽ multũ ꝛ nimium ieiunet:cit⁹cadet ĩ poxismũ.verecũdia ꝛ ima ginatio iuuat eos cadere.nã imagiatio facit casuꝫ.Oẽs iste cãe addiuuãt cãs ĩterioꝛes ꝛ ĩ mediatas ꝛ sr̃ cãe ipsaꝝ.Idẽ ẽt fac vl⁹vapoꝛ foꝛ:sic cepe poꝛroꝝ sinap ꝛ sil'iuꝫ.Alteri⁹põt auic̃.q si aliq̃s epilẽtic⁹ ĩduat coꝛiũ ꝛcap ilico cũ excoꝛiat cũ tota hũidiᵉ statim ĩcurret epi. coꝛnu capᵉsuffumigatũ idẽ fac.Idẽ fac vl⁹us apij a p̃petate mouet epi.Cõestio epat̃ hirci ꝛ olfat⁹eiusdẽ sic dic Ser⁹cremoñ.idẽ fac.Toni truũ ꝛ fulgur magnũ ꝛ magna accidẽtia foꝛ-tia intensa seu nimia coꝛuscatio.ista oĩa mo-uent epi.ꝛ iuuant cadere paratos ad casum.

Signa sunt quadruplicia.quedam sunt futura epi.p̃cedentia.quedam poxiᵐp̃ñtem ostendẽtia.quedã in q̃ mẽbꝛo ẽ ma³designant.ꝛ alia hu.peccantẽ vel vapoꝛẽ declarantia.Futura epi.p̃cedẽtia sunt citri nitas lingue ꝛ venaꝝ q̃ sub ligua sunt viridi-tas ĩmutatio ꝯplõis coꝛpis g̃uitas in ca.di sturbatio ĩ sensib⁹añ poxismũ.ꝛ p̃cedũt som-

nia terribilia: et accidit eis timor et obliuio: et aliquando ut plurimum scotomia et vertigo et incubus. Signum paroxismum ostendentia patet. quia subito cadunt et stertunt et spumant. et aliqui tremunt ante casum: et post mouentur in girum: et spasmati cadunt: et cum hoc nec vident nec audiunt: nec aliquo sensu intelligunt. sic dicit Hip. 3. de inte. c. 2. Signa designantia in quo membro est materia sunt hec. nam si est a materia in ipso cerebro existente semper adest tenebrositas in oculis: grauitas in lingua et in capite et disturbatio in sensibus citrinitas faciei: permixtio intellectus et fatuitas quia cerebrum continue patitur quando est a materia in eo existente licet continue non habeat paroxismum et cum hoc paroxismus non sentitur et hoc cum alia membra: ut renes splen: epar: stomachus: et matrix et mirach reperiuntur sana: nec eger in aliquo istorum sentit grauitatem nec dolorem. nec sentit aliquid ab eis ad superius eleuari ut est fumus vel ventus. et cum istis causis iudicatur quod epi. est a causa fundata in ipso cerebro existente. Si materia est in stomacho dicitur analeptia. et eius signa sunt dol. et aggrauatio punctura siue mordicatio et quasi tremor in orificio stomachi. et maxime quando habet famem vel non sumit cibum in hora consueta: et cum hoc in hora paroxismi adest titillatio: tremor et concussio: quia patitur cor ratione vicinitatis. et tunc iste clamat ante paroxismum et precedit do. ca. fortis: et in fine sequitur nausea et vomitus. Humor autem in stomacho existens cognoscitur per signa appropriata. nam si est fla. tunc accidit paroxismus in tempore vel post tempus repletionis et satietatis superflue et cum hoc euomit fla. Si est cho. adest sitis et inflammatio. Si melancolia est in stomacho sentit patiens saporem acetosum: et intenditur appetitus: et adest mala imaginatio et fatua cogitatio et solus secum loquitur. Et quando venit epi. propter maliciam materie in stomacho existentis ita quod illa non peccat quantitate sed qualitate. tunc paroxismus magis venit quando stomachus est vacuus. Et si isti tales bono cibo et laudabili reficiantur ante paroxismum: liberantur ab eo. et casus isti equaliter presentitur. Tertia species vocatur cathaleptia: et eius causa procedit ab aliis membris preter stomachum. Et primo dico quod potest prouenire a causa existente in mirach. nam mirach quod est panniculus immediatus circa intestina neruosus et sensibilis potest pati taliter in cerebro per colligantiam potest prouenire mania epilentia etc. Si ergo accidit epilentia per colligantiam mirach tunc accidit eructuatio acetosa et inflatio in ventre et ypocundriis. et aliquando accidit eis vomitus cibi indigesti: et presentitur paroxismis in isto casu: et in quocumque alio quando venit ab aliis membris. Nam quanto materia epilentie longinquior est a cerebro tanto paroxismus citius presentitur. et ideo isti minus dehonestantur: quia fugiunt et abscondunt se. Si autem venerit propter alia membra. tunc quanto a longiori seu remotiori loco procedit: tanto citius presentitur ita quod pa. dicit sentio a tali loco fumum eleuari et in illo membro sentitur dolor et aggrauatio. nam ubi dolor ibi egritudo vel causa eius. Et in isto casu per expulsa habemus magnam noticiam. nam illis quibus accidit vomitus signum est quod materia in stomacho est. Si autem materia est a cerebro soluitur paroxismus per spumam et humiditatem liquidam ab ore exeuntem. Si est materia in vesica: soluitur paroxismus per vrinam ita quod commingunt se. Si autem materia est in renibus vel in vasis seminariis: soluitur paroxismus per pollutionem et seminis effusionem. Si in intestinis: per egestionem. Si materia est in matrice: tunc femina erit cacochimica et discolorata cum dol. in regione matricis: et cum retentione menstruorum. Si autem propter semen corruptum: cognoscitur: quia vidua vel monialis vel continens. et diu est quod non spermatizauit. et cum hoc semper adest dol. vel grauitas in loco ubi est materia. iuxta illud. Ubi dolor ibi egritudo. ¶ Signa hu. peccantem vel ventum ostendentia. Nam si materia declinet ad naturam san. grossi et viscosi multi cognoscitur per signa san. ut quia est plenus corpulentus: rubei coloris: pulsus plenus et similia. Flegma cognoscitur: quia flaticus est. et in paroxismo adest spuma multa et viscosa et saliua multa spumosa et vrina alba quandoque spissa et in fundo vrinalis ad hu. flaticus similis vitro liquefacto adest pigrities et grauitas corporis et obliuio: quia dieta humectatiua precessit et dimissio exercitii et sonnolentia: omnia ista fla. signant. Si autem est fla. salsum: non adest tanta profunditas somni: nec tanta grauitas in capite. nec tantum durat paroxismus. et cum hoc sapor sentitur salsus in ieiuno: et maxime si materia est in ca. vel stomacho. ¶ Signum melie sunt permixtio sensus tristitia: post paroxismum. et ante non habent intellectum perfectum: siccitas in ore et labiis et oculis: quia materia est sicca. et cum hoc si col. faciei sit plumbeus aut niger. et habitudo melica: et sit timidus cupidus et auarus: et dieta melica precessit: vrina remissa et tenuis. et in hora paroxismi non spumat: tunc signatur quod est ex melancolia. Et si ista melancolia fuerit naturalis que est fex san. tunc epi. est cum laxitate corporis cum quiete et paucitate sermonis cum risu et quasi cum materia infantili. Si melia est per adustionem cho. est tunc cum furia et materia lupina et multa locutione et cum inquietudine et motu et alia signa consimilia. Si ista melancolia fit ex adustione san. adest pulsus plenus et undosus rubeo coloris: risus ante casum et post. ¶ Signum cho. sunt breuitas paroxismi pauca spuma subtilis et quasi crocea col. citrinus et ipse pa. est cholericus mobilis et irascibilis et regimen precedens fuit multiplicans cho. estque furiosus irrationabilis pulsus velox et durus vrina citrina et tenuis in substantia. Signum eius quod fit propter ventositatem sentitur quod tollatur ante

paroxiſmū nec poſt ſentiūt aliquā grauitatē nec pōderoſitatē in ca: ſed ſentiūt q̄ſi tinnitū ⁊ ſonitū ⁊ extēſionē. ſicut ſolet euenire in tinnitu auriū: ⁊ ſentiūt turbationē: ⁊ paroxiſmꝰ et ſpaſmꝰ ſunt ꝑui. Signa eiꝰ q̄ fit ꝓpť venenm in aliq̄ mēbro ⁊ de cā extrinſeca vt ē morſus reptiliū cognoſcit̄ ꝑ iudiciuꝫ pa. ⁊ ſi eſt a ꝑn. intrinſeco ⁊ fumꝰ ē eleuatꝰ ab hu. venenoſo: pa. ſentit vaporē eleuari ab illo mēbro ad caput q̄ inducit tenebroſitateꝫ in viſu et auditu ante caſum. Signa q̄n eſt a ꝟmibꝰ ſunt fluxus ſaliue ⁊ exitus vermium.

Pronoſticatio q̄n materia epil. eſt in ſuba cereb. ſeu velaminibꝰ ipiꝰ eſt detior. ⁊ ſi ē in pānicl'is eiꝰ ē leuior: q2 natura a ſe expedit citiꝰ ab illa materia. ¶ Scd̄o ꝙ tūcūqꝫ epi. ſit leuis: ſi pa. malo vtat̄ regimīe efficit̄ forti grādis ⁊ durabil. ¶ Tertio epi. facta a mel'ia fortior ē ⁊ detior: q2 ml'ia maioris eſt reſiſtentie: ⁊ fortiꝰ opilat vias ſpūuꝫ. ¶ Quarto epi. de cho. modica ⁊ rara eſt. ¶ Quīto in epi. de ſan. nō multū durat paroxiſmꝰ. ⁊ epil. de vapo. minor ē alijs. ¶ Sexto epi. de flāte multū durat ſm ꝙ flā ē ſpiſſuꝫ vel aq̄ſum parū vel multū: ſꝫ h̄ durat ſm magis ⁊ minꝰ. Et q̄n eſt a vapore modicū durat ¶ Septimo dicit ſic Gerardꝰ cremon. Quāto epi. plus frequētat poxiſmos ⁊ illi paꝝ durāt faciliꝰ curant̄. ⁊ q̄n tardiꝰ accidūt poxiſmi mł'tū durāt ⁊ tardiꝰ curant̄. Sed ſi poxiſmi ſint frequētes ⁊ lōgi tunc eſt mala vade: q2 adeſt multa materia peſſime q̄litatis ⁊ multū g̊ſſa vel viſcoſa. ¶ Octauo ml'ieri ꝑgnāti ſi ſuꝑuenerit epi. euacuato fetu cū ſuꝑfluitate mēſtruali curat̄ epi. q2 ꝑ talē eucuationē eiꝰ radix abſciſa eſt. ¶ Nono epi. eueniēs pueris ꝓpť malū regimē vel nimiā hūiditatē ſi bn̄ gubnent̄ niſi ſit hereditariꝰ morbꝰ curari pōt. ¶ Decio ſi epilēticꝰ fiat febricitās cronice maxie q̄rtana freq̄nt̄: ſoluit̄ epi. nā poxiſmis q̄rtane materia egritudis digerit̄: euacuat̄ vel ꝯſumit̄ cū ſudore trēore ⁊ abſtinētia. nā feq̄nt in fe. ma morboꝝ cronicoꝝ vel paliſis ⁊ catharri ꝯſumit̄ ⁊ ānihilat̄. ¶ Undecio mor ſuꝑuenīn ca. epilētici ſigm ē curatōis: ⁊ pueris ſi ſuꝑuenerit ſcabies cū magnis cruſtis ſecuri ſūt ab epi. vel ſi ſuꝑuenerit eis fauū. ¶ Duodecio ſic iā dcm̄ ē: breuitas poxiſmi: ꝑuitas accn̄tiū recordatio ⁊ verecūdia poxiſmi. ⁊ cū h̄ ſi leuiter recedat cū olfactu rute vel yſopi aut ſiſiū vel cū vomitu ⁊ hn̄t bonū anhelitū: iſta ſign̄t leuitatē ⁊ curabilitatē egritudīs. Et ecōuerſo difficultas āhelitus lōga agitatio: lōgitudo acceſſionis nō recordari vel verecūdari non ſternutare cū obtalmicis nec cū odoribꝰ nec cito ſanari a poxiſmo: iſta ſignāt egritudinē dure curatōis vel ipoſſibilis. ⁊ cū h̄ cōcordat Gꝰ in paſſio. Si venit epil. cū forti trēore ⁊ ſonitu et pa. ſtertit. incurabilis eſt. Si ē ſine tremore ⁊ ſonitu. curabilis ē. ¶ Tredecio docet ypo. ꝓnoſticare. 5. amph. āph. 7. Quibuſcūqꝫ epi. an̄ iuuētutē naſcunt̄ mutationē hn̄t i. ſanari pn̄t. ſupple ſi debito adiuuet̄. Quicūqꝫ. 25. annoꝝ fuerint vt plim ꝯmoriūt̄. ⁊ cā eſt q2 ſi epi. venit an̄ pubertatē q̄ eſt etas an̄. 14. annū. ⁊ durat ꝑ tps pubertat̄ q̄ durat vſqꝫ ad 25. annū. tūc iſta eſt incurabilis: q2 egritudo eſt iā habituata. Scd̄o q2 cem eſt iā debilitatū ⁊ ꝟtus eius iā videt̄ ſuccūbere. tn̄ Gꝰ in ꝯ dicit hec ꝟba. Dico aūt ꝙ ſi epi. in alia etate venerit ⁊ ſe adiuuari voluerit ſanari poſſunt ex negligētia em̄ eoꝝ ſanari nō pn̄t. hec ille. Si volueriſ ſcire ſi aliq̄s ē ſanatꝰ ab epi. ſuffumiget̄ cū cornu capno: ita ꝙ fumꝰ intret per nares. ⁊ ſi nō eſt curatꝰ: cadet ſtatiꝫ. ⁊ ſi eſt curatꝰ nō cadet. Ego dico ꝙ nō debemꝰ deſparare d̄ cura epi. vł d̄ melioratōe ꝯſidere: niſi q̄n diutiꝰ ꝯtinuauerit ꝑ etates ꝓcedētes. cū mł'ti viſi ſūt curati tā pueri ꝙ alij: q̄bꝰ cito ſuccurebat̄ ante egritudinis habituationē.

Curatio epi. ſtat in tribꝰ. ſ. in gubernatione diete ⁊ regiminis huic morbo ꝯ̄riātis: in āminiſtratōe medicinarum morbo ſuis q̄litatibꝰ repugnātiū: ⁊ i medicis ad hoc tota ꝓꝑetate valētibꝰ. ¶ Et iſtos tres modos tāgit Gꝰ. 5. amph. ꝯ. 8. q̄n dicit ꝙ curatio eius eſt cū mutatōe etatis de hūiditate in ſiccitatē ⁊c. Primū cōplet̄ cū mutatōe diete ad ꝯ̄riū ꝑ inclinationē videlꝫ ſex rerum nō naturaliū ad om ſm ꝙ dic̄ mgr̄ mgroꝝ ypo. 2. āph. āph. 45. Epilēticoꝝ iuuenibꝰ. i. ad iuuētutē venietibꝰ vel accn̄tibꝰ alteratiōes maxie etatis ⁊ tꝑoꝝ locoꝝ ⁊ vitaruꝫ faciūt. Eadem ſnia G. in loco iā allegato. ſ. 5. amph. ꝯ. 7. vbi dicit. Ma em̄ epil. groſſa ē ⁊ flātica atqꝫ fri. Curatio g̊ eiꝰ eſt cū mutatōe etat̄ de hūiditate ad ſiccitatē: ⁊ cū exercitio ⁊ exiccatiua dieta ⁊ me huic morbo cōtraria. ſupple cū qualitate vel a tota ꝓprietate. hec ille. Dicamus g̊ cum ypo. mutatio infantie ⁊ pubertat̄ que ē etas humida ad iuuentutē q̄ eſt etas ſicca tēꝑis et aeris frigidoꝝ ⁊ hu. ⁊ locoꝝ baſſoꝝ mutatio et cōcauoꝝ circa ſtag̃ ⁊ paludes ⁊ locorū hu. ⁊ regionū ad loca ⁊ regiōes cal. ⁊ tꝑa cal'a. et ſic ad aerem ⁊ ſimil'r mutationes vitarum id ē dietarū ⁊ humidarū ad dietam calidam

⁊ siccā ſm ꝯsiderationē sex rerū nō naturaliū oīa inꝗ̄ iuuāt ⁊ curāt epi. ¶ Scḋa itētio ꝯpletur ꝑ debitā āmistrationē digerētiū mediciarū euantiū ⁊ cem ꝯfortātiū. Sʒ euo fit alr̄ sensibilit alr̄ īsensibilr̄. pᵒ ꝑ euatione san. in suo casu: ⁊ ista fit ꝑ flōiam: ꝑ vētosaʒ: ꝑ scarificatione. ¶ Scḋo fit ꝑ catharticū ꝑ clistere: ꝑ inferiꝰ purgātia vl̄ ꝑ vomitum vl̄ caputpurgia: garga: sternutatiōes: nasalia: ⁊ attractiōeʒ ad om. ⁊ ista fit cū ligatōibꝰ dolorosis extremitatū ⁊ cū fricatiōibꝰ ⁊ silibꝰ. ¶ Insensibil̄ āt euo fit ꝑ olfatū mediciaꝝ ⁊ herbaꝝ calaꝝ: ⁊ per āmistratiōeʒ opiataꝝ ⁊ ꝑ fricationē ⁊ exercitiū ⁊ ꝑ exhibitionē aliq̄rū mediciaꝝ singl̄ariū ꝓut ī ꝓcessu videbit̄ cū auxilio dei. oīa ista st̄ gn̄alia. Nūc aūt q̄ōlibet istoꝝ vl̄ maior ps ꝑticularit̄ ꝑtractet̄. ¶ Cura ꝑticularis. qꝛ pueris freq̄ntiꝰ accidit: iō autores curā ī eis incipiunt. Et de hᵒ dic̄ Seraᵒ. ꝙ si puero accidat epi. lac sugēti n̄ oꝫ ꝓcedere cū medicis: supple fortibꝰ: qꝛ qn̄ ista etas eleuat̄ ⁊ cal̄itas naturalis ꝯfortat̄: ꝯsumit sup̄fluitates ⁊ sanat̄: cū nutrix bono vtat̄ regimie q̄ḋ gn̄et bonū hu. sb̄tilē ad cal̄itatē tēdētē. ⁊ caueat ab ill̄ q̄ gn̄ant hu. aq̄sos ⁊ grossos: ⁊ vitet coitū. ⁊ si ꝯtigat ipsam īpregnari: āpliꝰ nō lactet puerū. Nā coitꝰ ſm serap. alterat lac ⁊ subtiliat: ⁊ eiꝰ bonum odorē mutat ⁊ ex īpregnatiōe lac paucū efficitur: vtat̄ nutrix exercitio an̄ prādiū: ⁊ pꝰ optimis cibꝰ reficiatur: ⁊ vinū bibat cū aq̄ tꝑatuꝫ: a fructibꝰ ⁊ herbis cauendo maxie fris ⁊ hu. ⁊ breuit̄ q̄ntuꝫ ad cibū ⁊ potū taliter regatur: sicut si ipsa ēt esset epilentica. Et cū puer icipiet comedere regat̄ sicut infra dicet̄. Dieta ergo ⁊ regimen epilētici est hec. primo de aere. Aer sit ad cal̄itatē: ⁊ sic decliuis: vel ad cal̄itatem ⁊ tꝑatā humiditatē: maxie qn̄ est ex fro. ⁊ ⁊ sic. mlīco hu. vitent aerē frig. ⁊ humi. ⁊ frigꝰ repentinū: silr̄ excellentē caliditatē ⁊ repentinaꝫ: ⁊ caueat ab aere vaporoso vt stagꝝ ⁊ aq̄rum nō currentium: ⁊ ab aere fetido qꝛ valde eis nocet Silr̄ caueat ab artibꝰ in q̄bꝰ exercēdis aer est fri. ⁊ hu. vt est piscatoria ⁊ ꝑatoria corioꝝ ⁊ fullotoa. Cibus sit panis de optimo tritico bn̄ fermentatꝰ: ⁊ coctus cū tꝑata q̄ntitate salis leuis nō azimꝰ: non durus. Carnes sint ꝑdices: fasiani sturni: maxie iuuenes pulli galliacei ⁊ aues ꝑui: turdi: meruli ⁊ canauir: idest alauda: turtur colūbꝰ capo ⁊ frācolinꝰ ⁊ pōt vti capto lactāti ⁊ capolo ⁊ cunicul̄ iuuenibꝰ: ⁊ carnibꝰ arieti vniꝰ anni castrati. vitet carnes porcinas ⁊ bouinas ⁊ aues degētes in aq̄: tn̄ dr̄ ꝙ caro porci siluestris ē eis iuuatiua forte hᵒ fac̄ a ꝓꝓetate vl̄ qꝛ nō tātas hꝫ sup̄fluitates sic porcꝰ domesticꝰ: silr̄ dr̄ de capra ꝓpterea qꝛ sicca ē ⁊ paꝝ hꝫ hūiditat. ¶ Iste āt carnes ceteris ꝑibꝰ meliꝰ ē vt comedant̄ toste: dūmodo crusta nō comedat̄. qꝛ hu. nigrū ⁊ turbidū genarat. pisces vitēt q̄ntū pn̄t. qꝛ hu. generāt aq̄suꝫ. ⁊ si ꝯtingat vti sint squasmosi de aq̄s mūdis sup̄ lapides īpetuose currētibꝰ: vt sunt lucij. tructe ⁊ sil̄es. ⁊ caueat ab illis q̄ hn̄t saporē luti. ⁊ melior appatꝰ eoꝝ ē ꝙ sint tosti in craticula. Oua st̄ eis vtilia si sint gallie: ꝑdicis vl̄ fasiani. ⁊ sint recētia mollia cocta sb̄ cineribꝰ vl̄ fracta in aq̄: ⁊ eoꝝ hu. bonꝰ ē. Lac ⁊ caseus vitabunt̄ ⁊ oīa fcā ex eo. qꝛ lac ca. nocet ⁊ caseꝰ opilatiōes ⁊ grossos gn̄at hū. Olera respuant̄ maxie cepe. alleū: eruca: sinaꝑ semē ⁊ herba apiū ⁊ petᵒ nō vident̄ cōpetere. qꝛ Auic̄. tractat de petᵒ i. c. de apio: iō q̄si vr̄ vna spēs apij. Ego aūt teneo me cū Auic̄: q̄ dic̄: ꝙ alienēt a se oīa olera. ītelligo ī via cibi. qꝛ hu. ab eis gn̄atus est corruptibilis ⁊ leuit̄ putrefactibil̄ sic̄ dic̄ Gordoniꝰ i pᵒ lilij in. c. de tertiana. Nec Aui. laudat lactucā. aliqui tn̄ ꝯcedūt eis boraginē endᵒ ⁊ fumūterre. Et ſʒ haly mētā lactucā scariolā ⁊ bletā. ⁊ oīa alia nocēt ꝑter coriādrū hūidū ī ꝑua q̄ntitate. ⁊ se. eiꝰ ꝑꝑatū ī mag̃ q̄ntitate: qꝛ ꝓhibet fumos ad ca. ascēdere anetū: ruta saluia ⁊ ysopꝰ si ponāt̄ ī cibis ipsoꝝ ⁊ serpillꝰ tāq̄ medicine iuuabūt. Legumina vitēt oīa ꝑter brodiū ciceꝝ ru. nā grossos hu. ⁊ vētū gn̄ant. Fructꝰ oēs recētes st̄ dimittēdi: ꝑter aliq̄s stipticos q̄ ꝓhibeāt fumos eleuari ad caput: ⁊ faciāt descēdere cibum ad fundū stomai. ⁊ q̄ntū ad hᵒ posset modicū ḋ piro vl̄ citonio pꝰ cibū cōpetere. siccis āt fructibus ꝑt vti fistucis cariq̄ passul̄ pꝰ cibū cū toto ⁊ mūdat̄ ab arill̄ an̄ cibū qꝛ laxāt: ⁊ prunis damaq̄ ⁊ silibꝰ: vt vētrē teneāt laxū. nuces āt vitent ſm haly. qꝛ caput replēt vaporibꝰ. pinee āt ſm eādē itentionē nō sūt. Spēs pōt sumere ꝯsuetas in q̄ntitate tēperata. Valet in hoc casu multū nux mꝰ ⁊ si diues est cōficiat̄ cum zucᵒ. cinamoᵒ spicanardi gariof̄: ⁊ silia. melle ⁊ zuca. potest vti ex cōfectis et ipsis factis in suis casibus. ⁊ vtatur aliquādo aniso maratᵒ carui ⁊ coriandro ꝑparato liq̄ricis maq̄ ⁊ dragetis ex ipsis factis. Potus eoꝝ sit ydromel ⁊ vinum clarum nō nis antiquū nec nouū mustum: nō sit nis acutū nec vaporosuꝫ: ⁊ sit limphatū ſm etatē ⁊ cōplexionē patientis ⁊ ſm tꝑa anni ⁊ regionem. ⁊ bibant ipsum in ꝑua q̄ntitate. Nā dicit Auic. ꝙ vinum vehemēter replet cerebrū: ergo repletio vini valde nocet

sed parũ ex ipso sumptũ dilatat aiam ꝛ ꝯfor/
tat spũs ꝛ excusat a multitudie aq̃: qꝛ citiꝰ pe
netrat ꝛ extiguit sitim. ꝛ nõ bibãt ipsuꝫ in exi/
tu de balneo: ſ; ꝑ duas horas: sic dicit haly. A
qua sit laudabil' ꝛ fontina cũ suis bonis cõdi/
tionibus. Uitẽt aquã frãm. ceruisiã pomaciuꝫ
nõ iuuãt imo nocẽt. Motꝰ ꝛ q̃es talit̃ mẽsurẽ
tur: ꝙ exercitẽt se faciliter ꝛ tꝑate añ prãdiuꝫ
ſm ordinẽ icipiẽdo a debili ad fortiꝰ ascendẽ
do ꝑ loca arida ꝛ sicca ꝛ pedes nõ hũectent̃. ꝛ
si sint purgati exercitiũ vſq; ad fatigationeꝫ
iclusiue est eis vtile cũ ꝑcitate cibi ꝛ potus. iu
uat ẽt eos iferiora mouere mẽbra vt illa cale
fiãt ꝛ humo. ibi attrahant̃. Caput aũt nec ml/
tũ nec subito mouẽdũ est. qꝛ hu. ibi traherent̃
¶ Iterũ fricatio q̃ multũ trahit materiã a su
perioribꝰ ad iferiora ẽ illa ſm Auic. q̃ icipit a
pectore. ꝛ ꝯñter fricet̃ ꝟsus iferiꝰ. Et post ista
valet fricaº ca. ꝛ ipsuꝫ pectiare in ieiuno ꝛ pꝰ
fecũ expulsionẽ. Quies nĩa nimis nocet. ſ; tñ
vtat̃ ea tꝑata añ euãtionẽ cũ leui dieta: ſ; pꝰ
postponat q̃etẽ: ꝛ exerciº vtat̃. Sõnꝰ ꝛ vigilia
sic mẽsurent̃: ꝙ somnꝰ sit. 5. vl' sex horaꝝ in die
nãli. ꝛ sit nociturnꝰ pꝰ duas vl' tres horas pꝰ
paucã cenã. ꝛ vitet̃ oĩs somnꝰ diurnꝰ ĩmediatꝰ
comestioni. Sup̃flue q̃q; vig̃euitent̃: qꝛ reso
luunt spũs ꝛ ñlem cal'. ꝛ cap. replẽt vaporibꝰ.
Repleº ꝛ ianiº sic sunt ordinãde. Nã oĩs repl'o
siue hu. siue ciboꝝ siue nouella siue antiq̃ no/
cet eis. Caueat igit̃ a repl'one cibi ꝛ potꝰ. ꝛ ꝑ
hoc excusant̃ a malitia digõnis: sic dic̃ Auic.
ꝛ sꝑ surgãt de mẽsa cũ appetitu cibi ꝛ potꝰ. ꝙ
si oliq̃ñ accidit eis repletio vel ebrietas: ꝓuo
cet̃ eis vomitꝰ: ꝛ dieta subtiliet̃. Nimiã aũt fa
mẽ ñ tollerẽt. qꝛ famẽ pati ꝑter solituꝫ: stom
replet mal' hu. ꝛ cũ h̃ ex tali inanitiõe ꝛ fame
sentiũt manifestũ nocumentũ. maxie qñ epra
venit' a stoº. Accidẽtia aie nocẽt ꝑter gaudiuꝫ
ꝛ leticiã: que tꝑata iuuãt naturã. Coitꝰ aũt cõ
petit sed rarus ꝛ moderatꝰ. nã ĩmoderatꝰ oẽs
ꝟtutes corpis amputet ꝛ cerebro nocet: ꝛ rõ/
ni detrimẽtũ infert: ꝛ epilẽticis nocet: ꝛ oĩbꝰ
egritudinibus ca. ꝛ oĩbus sensibus manifeste
nocet. Hijs sic ordinatis ad scd̃am intentio/
nem accedamus. s. amministrationem medici
narum suis qualitatibus repugnantium.

Curatio igit̃ ꝑ medicinas in pueris d̃
q̃bus fcã est mẽtio nec cũ eua
cuatiuis nec digestiuis medicis possumꝰ opa
ri l; bonũ est vt aliquotiens eis ꝓuocet̃ vomi
tus postq̃ transeunt quattuor annos: ſm ꝙ
dicit Haly in liº regũ. ꝛ Auic. in. c. ꝓprio. ꝛ cũ
ydromelle tepedo: ꝛ vtatur zucº, rob ꝛ melle
rob. ꝛ odorẽt ysopũ ꝛ rutã nã tales odores ex
cusant a medicis. Si ãt alia ꝑt sustinere: fiat
ꝓut videbit̃ opanti ꝯsideranti ꝑticularibus. In
ꝑmis ꝯsideret̃ q̃s hu. peccat ꝑ signa sup̃dcã:
ꝛ talis euet̃. Si ergo fit a san. vl' ibi fit plecto
ria: ꝛ san. fit grossus ꝛ viscosus: pº fiat fl̃õia d̃
sophena. deinde d̃ vtraq; cephaª. deide fl̃õet̃
de venis q̃ sunt sub lingua ꝛ vẽtose cruribus
ſm Haly ꝛ sup collũ ꝓpe nocrã ſm Auic. Et
hoc itelligit̃ ex quocũq; hũore fiat: dũ tñ ibi
sit repl'o vl'is. Et qꝛ maª epil'e ſm Gm in locis
allegatĩ: vt pl'imũ est flã. iõ digerat̃ pº maª cũ
oximelle squillitico. qꝛ in isto casu ſm Auicẽ.
obtinet ꝑncipatuꝫ. Ualet ẽt syrꝰ de absinthio
cũ apoziate ysopi ꝛ origa' ꝛ sticad̃. vl' tal' sirꝰ.
¶ R. ysopi origa' cala' saluie rute sauine ãbro
sie sãsuci bethonice lauẽdule ag' casti. ꝑmulã/
ueris mellisse pulegij r̃gal' añ. m. j. radic̃ acho
ri yreos aristolo. lon. ꝛ ro. peõie sq̃lle. añ. ʒ. ij.
ani' maratri polimõtani ameos siseleos se. ru
te se. penõie romane. se. peucedãi. ꝛ dauci bac/
carũ lauri cubebe. añ. ʒ. j. ꝛ ß. sticad̃ arab. ꝛ cit'
florũ lauãdule ꝛ ag' casti rob ru. añ. ʒ. j. mell'
rob. lib. ij. succi absin' ꝛ fumiterre. añ. lib. ß. ace/
ti fortissi' q̃rt. j. cõq̃ssanda ꝯquassent̃: ꝛ ponã/
tur in aq̃ ꝛ dicto aceº ꝑ diẽ naturalẽ: ꝛ pꝰ fiat
syrꝰ: q̃ det̃ cũ decoctiõe sticad̃. arab. cicerum
rub. ꝛ spice'. eo casu q̃ egriº eẽt ꝑ colligãtiam.
addant̃ illa q̃ ducũt ad illõ mẽbrũ vt si a stoº
mẽta absinm ꝛ galãga si ex plene cappares ta
maristus ꝛ scolopẽª. si ex epate sq̃nãtũ cuscu/
sta sand̃ ꝛ spodiũ. si ex renibꝰ vel vesica addat̃
saxifragia ꝛ miliũ sol'. si ex m̃rice rubea tictõ/
rũ ꝛ illa q̃ ducũt ad renes. Et sic dictuꝫ est de
istis: ita de alijs mẽbris. ¶ Digesta maª pur/
get̃ cũ istis pill'is. R. turbit gũmosi polip' q̃rc̃
recentis epythi' pulpe coloq̃ntid̃. siseleos sti/
cad̃ cit'. añ. ʒ. ij. agari'. v. ʒ. aloe epat'. ʒ. j. ꝛ ß
mastic̃. ʒ. ß. fiat massa pill'aꝝ: ꝛ dent̃. ʒ. ij. vel
mag̃ vel minꝰ ſm ꝟtutẽ ꝛ ſm ꝙ maª est ĩ alio
ꝛ alio mẽº. Sil'r addant̃ meᵉ ducẽtes virtuteꝫ
laxatim ad illud mẽbrũ vel purget̃ cũ yerolo/
godion aut yerarufi' aut thedoricõ empiston
vel cũ pill'is fetidis vel cuꝫ medicina q̃ dicit̃
euforbiata scꝫ ꝙ in paulum. ʒ. j. ponat̃ eufor'.
℈. j. aut cũ pillulis q̃s ponit Gordonꝰ s' ad rõ/
nabiles ad purgãdũ flegma ꝛ ca. ab hũo. gros
sis ꝛ viscosis que R turbit agati' aloẽ añ. ʒ. iij.
eufor'. pulpe coloq̃ntid̃. esule añ. ʒ. j. yeralogo
dion. ʒ. ß. masticis bdellij siseleos se. rute ꝫꝫ' fo
liorum mente foliorũ absintij gariofi. spice'.
añ. ℈. j. confice cũ oximelle squillitico. ꝛ dent̃
post q̃ndecim dies sue cõfectionis. ʒ. ij. vel. iij.

Scdm Serap. iuvat pille stomatice quarum R. et laudes ponunt in c. de vertigine. Et etiam conferunt pille Serap. ¶ R. pulpe coloqntide sticad castorei an. ℥. v. yerap. ℥. iiij. agar. ℥. ij. turbit. ℥. j. det. ℥. j. et ß. vel. ℥. ij. Fiat pille fetid sm viaticu q valet epileticis palitic apoplecticis podagricis et grosse vetositate ilij nefretic et do lori neruorum et mollicie: et menstrua provocant. ¶ R. aloe bdellij pulpe coloqn. serap. armo/ niac oppopo. se. cicute an. cofice cu succo por/ ri det. ℥. ij. cu aqua tepida. Dicit auic. meliora laxativa ad purgandu flam est yerapi. et pulpa coloqntid et yera hermetis. Un dicit q si pa. omni die sumat de mane. ℥. ß. et tantu de nocte. facit magnu iuvamentu. Uel purget cu pillis stomaticis qs ponit Debe. in suo antidota. maxime qn est a stomacho. et cu h no dimitta tur flaia si adest plectoria. Et post purgatoes dent eis metri. vel tyri. oi die p. 7. vel. 8. dies ℈. ij. ¶ Si materia videt melica: digerat sic. R. radic fen. brusci spagi gmis an. M. j. scolo pe. ysopi rute an. M. ß. succi borag is et fumi/ terre an. lib. ß. epythi flor boragis et buglosse. capparis. se. rute et peonie sticad arab. maio. pass mud. an. ʒ. ij. mell athosati. lib. v. f sirup. Digesta materia purget cu pillis de lapide la zuli qs Debe. ponit in suo atido. quaru R. est h. R. lapidis lazuli nonies abluti. ℥. ß. epy/ thi polip. an. ℥. iiij. gariof. anisi. ℥. ij. scamoee sal indi an. ℥. j. et ℈. ij. agar. ℥. iiij. yerap. ℥. vij. et. ß. cofice cu succo end. et dent. ℥. ij. cum aqua casei. Et ipe ponit ibi elli nig. ℥. j. sed ego non audeo. vel purget cu pulvere coronato q po/ nit in ca. de melia. vel fiat iste pille gordonij ¶ R. agarici pulpe coloqntide. an. ℥. ij. lapid arme. nonies abluti. ℥. iiij. yeraruf. ℥. vj. bdellij mastic se. urtice fiseleos cinamomi gariofi. folior mete folior absinthij an. ℥. ß. coficiant cum oximelle squillitico. et post qndecim dies sue cofectois dent. ℥. ij. vel. iij. iux conuenientia particularium. et post duos dies stuphet: et exeu ti de stupha det una de cofectoibus infra di/ cendis. ut est cofectio de squilla vel metrida/ tum aut aurea alexadrina. ¶ Si mate. videt ee cholerica: digerat sic. ¶ R. end scario. rost. porci lactue epatice coriad. viridis an. M. ß. rute ysopi polij motani sticad absinthij mel/ lisse fumitre an. ʒ. iij. an. marathri se. peoie. 4. se. frigidor minor an. ʒ. j. mell rof. zuc. an. lib. j. fiat sirupus vel digerat materia cu oxiac et decoctoe sticad et ciceru ru. et purget cu elec. de succaro rosa. ¶ Uel purget sic. R. corticis mirab citrinoru. ℥. iij. reubari. ℥. ij. agar. ℥. ij. et ß. pulpe coloqntide diagr. cocti in piro an. ℥. j. absinthij mete an. ℥. ß. mastic sene bdellij an. ℈. ij. cassief passate per sedacium quantu sufficit. fiant pillule. Et postq bis vel ter pur gati fuerint: debent per septem vel octo dies poni in balneo seu stupha: ut residuu materie consumat: et in hoc iuvat administratio opia tarum. ita q nil comedat ante prandium per aliquas horas pter opiatas seu medicinas. Et in isto casu det exeunti a balneo rubea tro/ ciscata vel thiriaca cu vino tepido. Ite dicit q in isto casu et quando est de sanguine post flebotomiam et post purgatione oleu rosatum cum aceto capiti infundat: et debet omino ab stinere a vino et a vaporosis. His factis dimit/ te eum quiescere p una septimana: credendo consilio auicene: habendo oculum ad bonam dietam. post purget iterum cum aliqua ex me dicis predictis et cu fortibus clisteribus quorum hoc est unu. ¶ R. salvie rute origani abrotani utriusq cetauree sticad arab. et citrini herbe paralisis laudedule. an. ʒ. iij. mellis anthosati quart. j. olei de lilio. ʒ. ij. pulpe collocqn. agar. an. ℥. v. yerapigre. ʒ. ß. salis geme. ℥. ij. fiat cli/ stere valet multu in robustis: et attrahit ex lo ginquo. Et si no esset robustus: fiat debilius. et adhuc non debes cessare donec cognoscas ipm esse purgatu. Item purget cum vomitu: maxime quado est ab alijs mebris. Nam qn est a causa existete in cerebro nimius usus vo mitus nocet: sicut dicit Auicena. Quado est a stomacho tunc vocat analeptia. et in ista pce dit queda turbatio et dolor in ore stomachi: et sentit tremore. In tali casu mltoties vomat ponendo infra os penna cum oleo de lilio: aut yerapigra dissoluta in oximelle. ut illa mala humiditas seu flegma ibi codunatu euacuet et expellatur. et si facilr per ista no vomit: po/ test pus aquam calida decoctionis se. rafani et aneti et calameti et nucisvomice. Uel potet de coctione squille: et provocetur vomitus cu pen/ na: vel decoquat squilla i aceto: et de illo ace/ to fiat oximel et potetur: quia hoc scindit fleg ma ibi existes. post utat sirupo de absinthio. Nam sm Serap. multum est iuvativus sto/ macho: et mudificat superfluitates q aggregat in eo. et post purget cum pillulis stomaticis. Et dicit Auicena q conuenientior purgatio i stomacho est illa que fit cu pulpa coloqntide et sticad. Ista aut situent cu alijs reb. et fiat purgatio vel fiat sicut supra dictu est. post co fortet stomachus cu unctioe olei masticis et nardi et sup spsione thuris et mastic. vel fiat

emplm̃ ƀm Raſ.ex roſ, maſti.cortic̃.thuris⁊ ſpica cũ vino odorifero: ⁊ nutrimẽtũ eius fit facilis digeſtionis ⁊ boni chimi. Et iſtud fiat in ãno multotiẽs. ſicut dicit Auic̃. ⁊ ſẽp vitet replõnẽ ⁊ ebrietatẽ: ⁊ in aq̃ q̃ miſcet̃ vino decoquat̃ mẽta ⁊ aniſum. Qñ ẽ ab alijs mẽbris tũc vocat̃ cathaieptia. ⁊ tũc facim⁹ ſic̃ G⁹.3. de inte.c.13.in fine in hec v̾ba. Puer v̾o epilẽtic⁹ cui⁹ materia videbat̃ a crure exire purgatus eſt a mediq̃ mũdificat⁹ eſt. ⁊ me^a in q̃ erat ſinap̃: ⁊ afrodil̃ ſup̱ locũ illũ cathaplaſmata et in crure in q̊ p̱aſſio ſentiebat̃ ligata q̃tidie ⁊ ſic curat⁹ eſt. hec ille. Dicit aũt Raſ. in diuiſionib⁹.ca; p̱p̃o. ꝙ hu. ille a q̃ talis vapor ſeu vẽtoſitas eleuat̃ eſt iã fact⁹ venenũ: q2 in vapore ab alijs hu.: eleuato nõ põt eẽ tãta corruptio: nec taz vil̃ effect⁹ p̱duceret̃: ⁊ iubet fieri veſicationem ſup̱ locũ cũ melle anacardino et oleo de ſinap̃ vel pip̱e. vl̃ p̃t fieri cũ flãml̃a ⁊ apio riſus ⁊ tapſia ⁊ flãmula. Jubet idẽ aui. fieri cũ gũi rute ⁊ eufor^o ⁊ cãtaridib⁹ ⁊ ſtercore accipitris ⁊ anacardiꝫ. Qñ g̊ ſentit̃ eleuari fiãt fortes ⁊ doloroſe ligatões ⁊ fricatões. et ponant̃ in eo vẽtoſe cũ ſcarificatõe: ⁊ veſicet̃ locus cũ ſup̃dictis vt fluat hũiditas peſſima. ⁊ fiat iterũ cauteriũ actuale: ⁊ diu portet̃ ap̱tũ vlcus. ⁊ ſi eſt digit⁹ pedis vl̃ man⁹: abſcindat̃: ſi al̃r ñ põt fieri. Jn p̱oxiſmo dicat aliq̃s in aure ei⁹ ter. Purget ⁊ mũdet ⁊ muniat nos titul⁹ triũphalis. Jeſus nazaren⁹ crucifixus rex iudeoꝝ. Et ſtatim ſurget iuſſu dei. Uel dicat̃ iſte v̾ſus. Gaſp̱ fert mirrã: th⁹ melchior: balthaſar aurũ. Hec tria qui ſecũ portauerit noĩa regũ. Soluit̃ a morbo dñi pietate caduco. Et his dic̃tꝫ ter in aure: ſurget ſtatĩ. Expta ſunt p̱ me ⁊ p̱ ml̃tos: ⁊ ſcribãt̃ in carta v̾giea ⁊ in collo portent̃. Fiat etiã ꝯſiliũ Gor^d qꝺ ponit de euãge^o qꝺ cãtat̃ in tp̱e videmiarũ poſt feſtũ ſc̃ẽ cruc̃ ⁊c. Ruta agreſt̃ terat̃ ⁊ imittat̃ narib⁹. Jdẽ facit puluis eius ſi recẽs nõ h̃eat̃ Jn ei⁹ defectu ruta domeſtica ⁊ ſuccus eius. Jdẽ facit puluis ſpicenar^d narib⁹ immiſſis ⁊ balſamus. Oĩa iſta faciũt ſurgere a p̱ox^o. Et poſt p̱ox^m icipiat̃ cura. ❡ Garga^a q̃ in iſto caſu valẽt ſũt oxiel ſq̃lliticũ cũ ſiſeleos ⁊ piret^o balſamita origanũ calamẽtũ mẽtaſtrũ yſopũ pulegiũ: ⁊ decoquãt̃ in vino: ⁊ addito aceto ĩ p̱ua ꝙtitate ⁊ parũ de piret^o ⁊ ſtafiza^a nigella caſto^m galãga capparis ſũt ma^a gargariſmatũ ⁊ alia ſup̃dicta. Maſticatio maſtic̃ cuz modico ʒʒ^i purgat ca. Jdẽ fac̃ maſtica^c piret^i Jtẽ ſtafizagria ⁊ piret^i icorp̱ent̃ cũ cera alba et maſticet̃ ita vt fluat ſaliua. Jnſufflatio ſeu ĩmiſſio in narib⁹ fiat cuz iſto vel cũ aliquo ex eis. pulpa coloq̃n. ſalmoniacũ nigella cucũer aſinin⁹ ⁊ ſuccus eius elleus al. cõdiſi. ʒʒ^i pip̱. mirra: eufor^m caſto^m ſticaꝺ. arab. ⁊ cit^i. Sternutatio fit cũ ſup̃dictis vel cũ ſinapi. vel ſucco ſycle ⁊ caul̃ ⁊ maiorãe. cepe. porri ⁊ rute. ⁊ praſij. q̃bus miſcem⁹ puluerẽ gẽciane vel modicũ ꝺ ꝯdiſi ⁊c. ⁊ cũ pill̃is diacaſtorijs ⁊ alijs huic p̱portionatis. Naſalia p̃nt p̱ nares immitti ſicut ſup̃ dictũ eſt ex oximelle diure^o cũ aliq̊ puluere ex ſup̃dic̃tꝫ ſternutatorijs. et hoc cũ traiectorio vel ꝙ pa. attrahat v̾ſus ſup̱^a oĩa ſup̃dicta euacuãt ſenſibil̃r: ſed inſenſibil̃r euacua^o fit p̱ olfactũ: p̱ fricatõez: p̱ exercitiuꝫ et p̱ vſum opiatarũ ⁊ aliarũ ſingulariũ medicinarũ. Odoramẽta laudat auic̃. ſ. rutaz in caſu ⁊ poſt caſum. Nã odor fit p̱ vaporẽ reſolutũ a re odorabili. Si g̊ ille vapor ẽ calidus et ſiccus hꝫ p̱p̱rietatẽ cõſumẽdi ⁊ reſoluẽdi ⁊ cõfortandi. Et adhuc laudat gũmi agreſte p̱mixtũ cũ farina hordei ⁊ aceto facta pill̃a: et odoret cõtinue. Ualet etiã yſopus: ⁊ eſt bon⁹ adhuc muſcus ãbra ⁊ gallia ƀm Raſ. maxie qñ eſt de chole. nig. Fricatio ƀm Auicẽ. iuuat eos: q2 materiã ad inferiora trahit: ſed fiat g̃datim incipiẽdo a ſup̱iorib⁹. ſ. a pectore v̾ſus inferius cõtinuãdo vſq; ad crura ⁊ pedes. Et quãto magis deſcẽdit inferius: tanto fortius fiat: ⁊ hoc cũ pãnis aſp̱is. Exercitiũ poſt talẽ fricationẽ iubet Auicẽna ꝙ deambulet: ⁊ exercitent̃ ⁊ fricẽt caput: ⁊ pectinẽt poſt dictaꝫ fricationẽ ⁊ exercitiũ. ❡ Opiate ⁊ alie medicine q̃ huic paſſioni valẽt: ſicut ſunt aurea alexandrina ⁊ lõgus vſus metridati curat epil̃. Auicenna iubet ip̃am dari in modũ auellane bis ĩ die ſcꝫ mane ⁊ ſero. ⁊ ꝺ2 ꝙ multi ex hoc curant̃. Ualent etiã ƀm Serap̃. yerarufina ⁊ tyriaca ⁊ metridatum: et confectio hermetis

❡ Electuariũ ad hoc. Primũ eſt expimẽtorũ. Raſ. qꝺ omni ſpecie epilẽtie remediũ affert: ❡ ℞. piret^i ſiſeleos ſticaꝺ arab. añ. ʒ. x. argar^i. ʒ. v. cordumeni recẽtis aſſefetide ariſt̃ ro. añ. ʒ. j. et ƀ. ſucci ſquille cocte cũ melle ꝙtũ ſufficiat. fiat elec^m de quo detur om̃i mane et ſero

❡ Electuariũ haly qꝺ tenet locũ yerarũ. ℞. ſiſeleos baccarũ lauri añ. ʒ. vj. ariſto ro. radicis peonie añ. ʒ. iiij. caſtorei ſquille añ. ʒ. ij. cũ melle diſpumato. Fiat elec^m det̃ omni die. ʒ. j. ⁊ ƀ. cũ oximelle ſq̃llitico. Jſtud etiã ponũt Auic̃. et Serap̃. Electuariũ ſquille qꝺ ponit Auic̃ et Gordoni⁹ ip̃m ſequit̃. ❡ ℞. ſquillas mũdatas ⁊ ſcindant̃ p̱ me^m ⁊ ponant̃ in vaſe vitreo vitreato: in q̊ mel diſpũatũ ſit qꝺ ſi ãthoſatuꝫ

esset p̄ualeret. ꝛ sit tm̄ de melle ꝙ sq̄lle coopi
ant: ꝛ obturet os vasis ꝑus cū lig̃ vel cortice
leui. deinde cū corio spisso circunq̄ꝫ. ꝛc. ꝯsus
meridiē ponat̃ in sole cal'o in dieb' cāicl'arib'
p. 4. dies. ꝛ q̄tidie voluat̃ vas ex oī late ꝯsus
solē. ita ꝙ calor sol' attingat oīa latera vasis
vt eq̄l'r coquāt̃ squille. ꝛ pc st. 4. dies apiatur
os vasis: ꝛ repies squillas iā coctas ꝛ dissolu
tas: q̄b' extract̄ fortit̃ ꝑ stamenaꝫ exp̄ment̃. ꝛ
illud q̄ꝺ exiet ꝑmisce cū dicto melle. ꝛ det̃ oī
die vnū coclear. ꝛ iste est mod' Auic. ❡ Si aūt
nō hēm' inducias tp̄is: R oximel sq̄lliticū cū
aq̄ ꝛ aceto. Ista ꝛ sup̄dicta ꝛ dicēda fiāt mlto
tiēs in āno. ❡ Elecm Rasi aliud in exp̄imēt̄ ꝛ
vꝫ anelosis ꝛ tussi. R. cala' armo' ysopi mirre
pip̄is lōgi pip̄is nigri cardamo' añ. ʒ. ß. spice
costi ameos añ. ʒ. j. cōfice cū aq̄ decoctōis sq̄
nāti alij addūt nasturciū ꝛ carui. ❡ Elecm gor
do' in cā cal'a. R. pul' triasād. pul' diarodō ab
bat̄ añ. ʒ. ij. cōserue ros. ℥. ij. addat̃ zuc̄ ꝛ R elem
sine igne. ꝛ pōt addi pul'. diadragaga' frigidi.
Et in isto casu valꝫ flōia ꝛ rasura ca. ꝛ sup̄ ca.
positio olei ros. cū aceto ꝛ abstinēa a vino ꝛ a
vap̄osis. ❡ Si cā est frigida. elecm gordo'. R.
ābre grise storacis calamite añ. ℥. j. lapda' pu
rissi' masti thuris gariofil'. ligni aloes añ. ℥. ß.
musci. ℈. j. cōfice cū siru° ros. vel aq̄ ro. ꝛ capi
at̃ in saliua. iij. pill'as: ꝛ alias. iij. ponat super
carbones ꝛ fum recipiat: ꝛ aliā p̄tē ɔti° odoret
❡ Pull' R talis: q̊ potest vti in salsamētis ꝛ
potagijs. R. origa' cala' ābrosie mellisse ysopi
mēte desiccatarū añ. ℥. ij. sansuci flor̄ anthos
bethonice cum florib' balsamite salue añ. ʒ. j.
gariofil'. cinamo' nucis musca' an' marat' car
damo' galāge sileris mōta' lauēdule florū ag'
casti coriād' p̄parati cimi' bulliti in aceto ꝛ ex
siccati añ. ʒ. j. se. peōie ꝛ radic̄ eius añ. ℥. ß. pi
p̄is piret' siseleos se. rute liq̄ri' ꝛ succi eius añ
ʒ. iij. Et isto puluere pōt fieri pul' duc̄ ꝛ opiata
ꝛ sal sacerdotale addita aliq̄ quātitate salis.
et de ip̄o pōt poni in brodio ꝛ potagijs. ❡ Ali
ud elecm R. se. peonie baccarū lauri piret' yso
pi calami aroma' blacte bisan' se. rute agrest̄
liq̄ris rase añ. ʒ. j. ambre grise. ʒ. iij. pip̄is ni
gri. ʒ. j. et ß. gariofil'. ʒ. ß. mellis q̄ntum sufficit
fiat elecm addēdo de coriādro in aliqua quā
titate ꝛ de sand. ꝛ ros. si causa est calida: ꝛ di
minuant̃ nimis calida. ❡ A tota ꝑpetate va
lentes sunt iste: ꝛ cū eis etiā ponemus aliq̄ q̄
ꝑ qualitatē valēt. Peōia pueris patiētib' epi.
confert: si super eos suspēsa fuerit vel si ex ea
suffumiget̃. Ras in fine tertij ad Almans. et
G' in de sim' me'. Stercus pauonis valꝫ ꝛ cu

rat epi: sine dubio. Alexan. ❡ Epar asini dōe
stici si comederit epilēticus ꝑderit illi. Valy.
Epar ꝑdicis siccatū ꝛ diligēter tritꝰ si ex eo
bibat̃. ʒ. j. et ß. ꝑdest epi'. G' in libello de thi
riaca quā scripsit anto° cesari. Cem camelli et
mustelle cū aceto cōferūt epi'. Ex corio asini
maxime ex corio capitis nō p̄parati fiat vna
corda quā pa. portet per annū integrꝫ circa
caput ꝛ frontē sup̄cilia. est eñ in hoc ei ꝑprie
tas idonea. ❡ Ossa humana cōbusta si bibāt̃
multū conferūt. In additionibus Ras. San
guinis testudinis fluuīs al's siluestris et caro
mustelle ideꝫ op̄at̃. ❡ Vitis alba circūaptata
collo epilēticos sanat. Riri' in p̄mo. ❡ Ideꝫ
d̄r de polio mōtano ꝛ de ysopo. ꝛ lꝫ ista ꝑ suā
qualitatē hec possent op̄ari. ❡ Corrigia d̄ pel
le lupi si portet̃ quasi zona ꝑpe carnē: et cum
hoc fiat corda sicut de pelle asini dictum est.
❡ Cor lupi suspēsum ad collū ꝛ comestū mul
tꝫ valet. ❡ Cuculus torrefact' in olla vitrea
ta lutata in furno et puluerizat' vꝫ. Coagulū
leporis idem op̄at̃. Viscus quercinus qui s̄m
aliquos d̄r lignū crucis: si ponat̃ ad colū ter
vel quocūq̄ꝫ modo sumat̃ curat epi. ❡ Drag
ma. j. san. extracti de iter spatulas ꝛ data ad
sorbendū cū ouo sorbili corui magni curat vt
d̄r. nā illa oua habēt ꝑprietatē ꝑ se. ❡ Vesica
apri cum sua vrina desiccata in furno ꝛ pul
uerisata det̃ omni die ad quātitatē fabe cum
oximelle squillitico: ꝛ est exp̄tū. ❡ Puluis ra
dicis peōie ꝛ se. eius. añ. dētur omni die. ʒ. iij.
cū oximele sq̄llitico in quo decoquat̃ ysop'.
❡ Piretm remolliat̃ in aq̄s multis ꝛ in lixiuio
postea ɔdiat̃ cū siru° iulep vel melle ad mom
ꝫꝫ' valet multū: q2 ꝑ suā caliditatem cōsumit
materiā epi. ❡ Cacabre ꝛ lapilli inuēti ivētre
irūdinū gestati ad collū vꝫ. Cerebrū ceruinū
si cū eo frons fricet̃ vꝫ. ❡ In quocūq̄ꝫ vꝫ ole
um balsami: si cū eo fricet̃ palatum superius
curat vel diu p̄seruat. ❡ Pollitricū cuꝫ orōne
dñica ter dicta collectū ꝛ sumptū vel succus
eius curat: vt d̄r. Corallus rube' portatus ad
collū vꝫ. ❡ Sepe suffūigaui cū blac̄ bisācijs
vꝫ. ❡ Rutā ysopū ꝛ abrotanū semꝑ portēt in
sinu vt odorē sentiāt. Serap. dicit de yso°: ꝙ
decoc° ei' sumpta cū oximelle sq̄llitico curat
epi. ꝛ ip̄e curauit multos cū eo solo: quia non
dimittit sup̄fluitates in pectore nec in sto°. ꝛ
aliq̄s expellit ꝑ vrinā. iō tene ipꝫ. G' i passi°.
cap. ꝑprio. Testiculi vrsi in cibo mire ꝑsunt.
Idem faciūt testiculi ap̄ni vel ariet̄ si bibāt̃
i aqua. Et verris testi' mire ꝑsunt. Cerem ꝛ ca
ro passerū s̄m geram cremo. vꝫ. Pul' oppopire

cũ casto° et sanguine draconis et antimonio curat epi. Oppopira p se vz. Potio sctí pauli cũ vino decoctõ is peonie curat epi. psuppositis vribus cũ bono regimine. Nico°.

Clarificatio Primo quer: quare epilen spumat. Rñdet p Auic: q hoc est qz spũs agitatiue mouet cũ hũiditate: q agitat° fit ppter spasmũ. Scdo causat spuma: qz ãhelit et aer exiẽs miscetur cũ saliua et materia grossa a ca. et palato defluẽte: quã naª p illo tũc gubernare ac regere nõ vz. Nã spuma fit ex aere mixto cũ grossa et viscosa maª. Scdo nota bm auic. q motus q fit in sternutatõe est sicut mot epiᵉ leuis. et epi. est qsi sternutatio multa et fortis. q. d. si sternuta° tñ duraret sicut porism epi. iã eẽt epi. Terº notandũ q in epiª sp ẽ nocumẽtũ in ãteriori vẽtriculo ceˡ p° et pñr. in alijs vẽtriculis cũ eo. pz: qz pus accidit in visu auditu et lactis: q mouet faciẽ et palpebras et labia. et p pñs reliq vẽtriculi. qd pz: qz intellect seu rõ q est in me° vẽtriculo ac mẽoª q est in puppi: porisino durãte corrũpunt. qd nõ ptingeret: si remanerẽt salui dicti ventriculi. Quarto querit qd istoz est pm spasmũ vel epli. Rñdit Auic. q spasm. nã qñ pfirmat spasm tũc est epi. et postq̃ naª expulsit illã materiã vel illuz fuᵐ psumpsit: tũc spũs irradiãt et vt motiua et sensitiua pus ipedite ex ipedimẽto orgãoz et tũc expedite ad suas opatões exercẽdas reuertũt. Licz auic. dicat. q aliqñ epi. fit absqz spasmo sensato: ita q ẽ sic pu q qsi nõ sẽtit et tũc pori pu est et maª pauca et subtilis. Et scias q aliqñ est tã modicus q nõ opz nisi q apodiẽt se. Aliqñ sufficit sola fricatio faciei: et aliqñ sufficit stringere nasum vel digituz. Et ego vidi puerũ lactãtẽ: cui accidebat por epi. fortis. 4. vicibus in die: et nõ faciebat nisi pcutere ca. et oculos claudere et stati apiebat: Patet g q plures sunt gdus eius. Quinto nõ est ignorandũ q aliqñ cõponit epi. cũ mania. et de istis vidim multos epilẽticos stolidos. et ego vidi in vno hoĩe. 65. annoz. 3. morbos fortissimos apopliaz minorẽ ac palisim vlem. et cũ h qndecies velãpli hẽbat poriᵐ epiᵉ: q durabat tm sicut hõ diceret qnqes par noster. quẽ ego cũ dei auxilio et mag diligenª et labore curaui. ita q infra mẽsem pnˡ egritudinis sanat est ab apoª et epiª ac pedes potuit ire vestigio paralisi ĩ manu et lĩgua aliqualit remanẽte. Sexto notandũ q epi. lz fit a cã exñte in ipo ceº. tñ porism nõ est cõtinuus: sicut est dolor ca. cõtinuus quãdo est a causa pñata et p tanto: quia nõ requirit tñ de maª ad faciendũ dol. ca. sicut ad causandũ poriᵐ epi. quia tũc opz q multa sit materia. Et ideo lz in ceº ptineat ptinue. tñ nõ est tãta q semp possit facere epiᵉ poriᵐ: qd si faceret. iam eẽt appoª. Causa etiã pñata aliqñ crescit et aliqñ decrescit et diminuit p naturã vel per artem: et bm hoc fit do. ca. maior vel minor. et bm hoc etiã fit por epi. vel intpolatio ei. Septio notandũ q lz sinapis multũ sit incisiua et calida. tñ in epi. nõ cõpetit pptere a quia multũ fumosa et euaporatiua est: sic põt dici d cepis et silib. Octauo sciẽdũ q lz vinũ sit euaporatiuũ: tũc põt cõpetere in epiª in habẽtibus stomachũ frigidũ. det tñ in modica q̃titate et sit limphatũ talr q ad ca. nõ euaporet. nam forte alij potus stomachũ infrigidarẽt. Nono est sciendũ q epi. est de egritudinib autũnalibus bm ypo. 3. amph. amph. 23. et cã datur in pº sic. veniũt apparat ad hũc morbũ ppter nimiũ motũ in hoc tpe. et subito in pñuz mõ ca. modo frigidũ. nihil aũt mag exacerbationes epiᵉ aduiuat q̃ he mutatões nimie vbi supra. Decimo sciendũ q aliq dicũt q oĩs epi. fit ex hu. venenoso. Credo q aliqñ fit vez tamẽ mihi videt q flãticus hu. vel melic potest esse cã sufficiẽs talis opploĩs viaruz seu ventriculoz ceˡ absqz venenositate. lz tamen aliquãdo fumi eleuati ab aliq corrupta maª vel etiã ipsi hu. in ca. exñtes acquirũt naturã veneni: et inducere possunt morbũ sup dictum Undecimo scias q qñ epi. fit de maª in ceº existente epilẽticus subito cadit. Et si maª est in mẽbris ppinquis ceº: pauca est mora in pcipiendo porismũ. et quãto lõginquius ẽ a ceº tãto lõgior est mora ad pciendũ porismum: sicut iam dictum est.

Caplm. 19. de apoplexia.

Apoplexia ẽ imobilitas et insensibilitas seu ociositas mẽbroz oĩm p ter pectoralia ppt oploẽs ptigẽtẽ in vẽtriculis ceˡ pncipalib. et in meatib p qs debent trãsire spũs motiui et sensitiui. Uel sic bm Gordoᵐ. Apoª ẽ paº ceˡ auferẽs sensuz et motũ toti corˡ repẽte et subito magna voce pcedẽte ppter opploz in vẽtriclis et meatib ceˡ tã pncipalib q̃ nõ pncipalib. Eadem est sententia Auic. et oĩm.

Cause Causas hz pmitiuas ancedẽtes et cõiunctas. Primitiue sũt cal pcussio obuiatio cũ ca. nimia frigiditas exterior penetrãs et pstringẽs. Uidi hoĩem cadẽ

te cū equo ⁊ ex obuiatiōe seu ꝯcussione posterioris capitꝰ cū terra dura factꝰ est appopleticus ⁊ spūa fuit nimia añ os: ⁊ stertebat absqꝫ voce sensu ⁊ motu: ⁊ post. 8. horas mortuꝰ est. ¶ Cause añcedētes sunt freqns ebrietas ſm Gᵐ. 2. de morbo. c. 2. vbi dicit ꝙ plīriꝫ vinum fit cā epiᶜapo. nīa ēt ciboꝝ repletio ē cā apo. ⁊ morboꝝ frioꝝ. Nimia ei abūdātia cibi lꝫ fit corpis nutrituꝰ ⁊ ei ꝯueniēs: tñ ē cā frioꝝ morboꝝ. Gꝰ ibi dicit silr. nimiꝰ vsus frioꝝ ciboꝝ vt fructuū ⁊ pisciū lactucaꝝ ⁊ fridaꝝ medicinaꝝ sic papauer mādragoꝛa opiū iusqᵃᵐ occidūt eni pp mltitudinē sue frigi. Ebrietas ğ ⁊ crapula somnꝰ diurnꝰ lōgꝰ ocium ⁊ qes dimissio purgatōs naturalʼ vlʼ artificialʼ oīa ista sunt cāe añcedētes apo. silr freqns flōia q̄ fit pp san. mlʼcū: ſm ꝙ dicit Auic. i 2ᵃ. 3ʼ. c. ppō. nā multa flōia multū infriat: ⁊ p ꝯñs ꝯ° frida itroducit. Et hoc iuuat mltū tps ⁊ etas. ⁊ ꝯ°. sic dicit ypō. 3. āpho. ampho. 17. ibi. egritudines ꝟo ⁊c. Dicit ibi: ꝙ apoᶜ ⁊ epiᶜ veniūt ī hūidis tpibꝰ. etas ⁊c. ſm ypo. in eodē. 3°. ampho. ampho. 32. Senioribus ꝟo ⁊c. vbi diē ꝙ apo. ⁊ cathaleptia euenit seniozibꝰ. Et Gꝰ i ꝯ° diē sic apo. huiꝰ etat. i. senioribꝰ ē ppa cuꝫ hoꝝ cerebᵃ supfluitate flāticē sint repleta. ꝯ° ēt iuuat ſm Gᵐ. 3° āpho. ꝯ°. 17. vbi diē sic. Apopletici ⁊ epilētici ipsi pculdubio sunt flātici: ⁊ iō hi morbi hūidis abūdāt tpibꝰ. regio fria: ars ex q̄ corpꝰ refrigeraē: vt piscatoᵃ. hītu hūida. hēca. magnū disproportionatū: aer fridꝰ ⁊ hūidus. ¶ Cause ꝯiūcte ⁊ imeᶜ sunt opplʼo ſm oēs autores: marie ſm Gᵐ. 2. de mor°. c. iij. dicentem sic. Cōclusio. i. opplʼo poroꝝ ⁊ viaꝝ si fit ī vltimitate stuporē gñat. i. apo. Idem dicit. 2. āpho. ibi. Soluere apo. ⁊c. Sic cā oīs apo. est cū spūs alʼs a ca. ad iferiores ptes corpis vel in subiecᵐ. corpus nōpōt descendere: qḋ pp apā ceʼ fit: aut qꝛ vētriculi cerebri flātica hūiditate sunt pleni. Ex supdictī pꝫ ꝙ eadē est cā apo. ⁊ epiᶜ qtū ad cās: nisi ſm magis ⁊ minꝰ. Propter hāc silitudinē dicit Gꝰ. 2°. āpho. ꝯ°. 42. ibi. Epiloꝝ iuuenibꝰ ⁊c. ſ ꝟba. Epiᵃ apoᶜ ē vicina: ⁊ vna vtriusqꝫ est cā. ſ in apo. ꝟtus ad neruos veniens alʼs sensitiua ⁊ motiua tota ē ablata. in epiᵃ ꝟo nō tota. sed eadē ꝟtꝰ quodāmō est ipedita. Utrāqꝫ ꝟo faciētes sunt chimi frigidi ⁊ grossi. hec ille. ¶ Causa materialis est alʼn san. exuberās ventriculos cereʼ replens ⁊ meatꝰ obturās vel arterias claudēs: qꝛ multus aut grossus aliqñ ⁊ frequētius ſm Gᵐ. 3°. de inṫ. c. 7. Apo. ꝟo cum subito fiat: vꝫ esse aut frie materie aut grosse aut viscose no biliores vētriculos ceʼ subito replentis. iō fit ex mala cōplexione frida ceʼ. Et seqtur ꝙ est morbꝰ materialis ex hu. flātico multo grosso ⁊ viscoso. Aliqñ est repletio apans ita ꝙ in ce° cōtinetur tñ de materia ꝙ opilat pp nimiaꝫ extensionē quā facit: ⁊ ita est pꝛauissima ſm Auice. ¶ Raro aūt aut nunꝙ fit ab hu. colerico nisi eēt multuꝫ grossus. Et raro accidit in ꝯplʼoe caᵃ ⁊ qḋ si accidat: tūc ē deterior iuxta illḋ. 2ʼ āpho. In morbis minꝰ piclitant ⁊c. Et ꝯcordat Aui. in. c. ppꝛio. Egritudo enim ꝯṫria ꝯplʼoni nō accidit nisi pp magnā cāꝫ. Si alie sūt cāe: ad istas pñt reduci ⁊c. Ignorādū nō ē ꝙ ſm Gᵐ. 2°. āpho. ꝯ°. 42. ibi. Soluere apo. 3. pñt cōputari moʼ apo. tā ex pte cāe ꝙ accidētis. Unde Sera ḋ cremoᵃ. ſ. viatici vocat. 3. gradus. ⁊ Gordianꝰ seqtur Seraᵐ ⁊ nominat tres spēs. Pmꝰ modꝰ seu spēs est: in q̄ patiēs aliqñ suspirat: ſ dure ⁊ angustiose ac cū difficultate cū spuma: ante os: nec sentiē eiꝰ anhelitus ⁊ vox est qsi strāgulata: ⁊ forte stertit: ⁊ tūc oēs ventriculi ac nerui ⁊ pāniculi ceʼ sunt repleti. ⁊ hec est maior spēs ⁊ deterior ac mortalis. iō ꝙ ꝟtus regitiue ceʼ totaliter suffocaē pp ꝙ spūs alʼis exñs in me° nō pōt hēre motū: nec ēt dicta ꝟtus pōt aliqḋ de vitali spū a corde recipe. ⁊ hoc pp vltimatā replʼoeꝫ. necessario ğ illa ꝟtus extiguetur de pꝛ°. Alia ⁊ scōa spēs est in q̄ anhelitꝰ ē diuersus: ſ nō tñ ⁊ suspirat. ⁊ alʼn qescit ⁊ āhelitꝰ aliqñ reuertiē ad ordinē ⁊ spūa nō est añ os: ⁊ in ista lꝫ oēs vētriculi ⁊ pāniculi sint repleti: tñ replʼo nō ē ſꝫ totū: ſ ſm maiorē ptē ⁊ remanet aliqs locꝰ: p quā aliq̄ puissimi spūs hñt ī ceᵉ aliquē puuꝫ motū: p quē ēt aliqḋ de spū vitali a corde recipiē. ⁊ ista nō ē absqꝫ piculo. ⁊ posito ꝙ curetur: terminaē tñ ī malū morbū. ¶ Terᵃ spēs ē: i q̄ spūs tꝫ vnū ordinē ⁊ suspiria sūt ordiata. ⁊ lꝫ in ista oēs vētriculi ceʼ ⁊ pāniculi hēant in se hūitatē exṫneā: tñ ñ repleē nisi vsqꝫ ad meᵐ Et ḋ ista diē Gꝰ i ꝯ° iā dcō: ꝙ si meᵉ oīno machineē: po°ē vt cureē. Et de ſ stāt ꝟsus. Suspirat dure pᵃ spēqꝫ scōa. pme nlʼa qes alʼn 2ᵃ quiescit. In trina spē motus protenditur eq.

Signa egritudinis sunt: qꝛ pa. iacet sine sensu ⁊ motu cuꝫ oculis clausis: ⁊ quasi dormiens somno graui cum inordinato spiritu seu anhelitu: ⁊ vocatus alta voce ⁊ punctus cuꝫ acu vel tractus per capillos nihil rñdit: nec ꝯhit se: ⁊ cum hoc ꝙ venit ei subito tūc talis est appoplecticꝰ. Et cū his cōsidera siğ. 3. spērum iam dicta. ¶ Siğ hūoꝝ vlʼ cāꝝ freqnē dicta sunt, nā qñ ē de san. ē cū ru

bedine faciei ꝛ oculoꝝ: ꝛ vene ceruicis sunt ple ne: ꝛ facies est q̄si tumida ꝛ cū h̄ flōia assueta per multū tp̄s fuit dimissa: ꝛ visus est vino ac carnib⁹ ꝛ reb⁹ san. multiplicātib⁹. Si aūt est a flāte: facies est alba ꝛ hūitudo flātica ꝛ superfluitatū adest multitudo p os. ꝛ p nares. Si āt ē a san. grosso cū m̄lia īfecto: tūc facies tendit ad liuiditatē. Si āt ē p materiā apantē: iā adest fe. ꝛc̄ de alijs s̄m simplicitatē vl̄ cōpōem. Si aūt sit pp cās p̄mitiuas h̄itur ex iudicio assistentiū. Dr̄ia ē int̄ subeth ꝛ apo. q2 apopletic⁹ clamat añ casuȝ: ꝛ cū h̄ aduēit cito. ī subeth ꝛ ī litar^a nō: s̄ paulatim accīt. Alia dr̄ia: q2 h̄ns subeth ꝛ litar. nō h̄it noc^m in ābelitu sicut in apo. Et iteꝝ: q2 isti. s. litargici ꝛ h̄ntes somnū guē si vocent̄. r̄nt aliq̄lr: lȝ cū grauitate ꝛ difficultate. s̄ apopletici nihil. Et cū h̄ accidit stridoꝛ dētiū in somno. Differt ēt a sincopi: q2 facies sincopisanā flauescit: ꝛ discolorat̄ sicut facies mortui: s̄ in apo. ꝛ litar^a ē sic̄ facies hoīs viui. Differt a ꝯgelatiōe: q2 ille ꝯgelat⁹ stat rigidus nō plicabilis cuȝ ocul' aptis. Differt ēt ab ep^a: q2 epi^a ē cū piodis: ꝛ apo. nō q̄ꝛ cito ī terficit vl̄ in palisiȝ mutat̄. Nā sic̄ dicit sera^o p h̄ sci⁊ q̄ hu. flātic⁹ fridus ꝛ grossus coartat̄ in vētriculis ce' p̄ncipalib⁹ in hac egri^e: q2 q̄ꝛ euadit ꝗs ab egritudine: nō curat̄ curatiōe pfecta: s̄ redit in palisim. Nā si eēt in ventricul' nō p̄ncipalibus: tūc natura mūdificaret materiaȝ sine hoc: q̄ causaret̄ alia egri^o. sicut fa cit in epi^e peroꝛ^o vbi materia contenta est ī vētriculis non pꝛincipalibus.

Pronosticatio Magnus magister ypo. dic̄ ī. 2°. āpho. ampho. 42. sic soluere apo. foꝛtē q̄dem ipo^e est. debilē v̄o non facile. H̄ūc āpho^m ponunt q̄si oēs. Idē doctoꝛ dicit q̄buscunq̄ sanis doloꝛes repente fiunt: ꝛ stertunt pereunt in septē diebus: si nō eos fe. accipiat. 6. āpho. amph̄. 51. Et h⁹ intelligit apo. in qua sensus ꝛ tota ac^o volūtaria remouent̄. Et reddit̄ ibi in ꝯ^o cā dicti: q2 talis doloꝛis cā est grossa infla^o ꝛ vētositas. que accidit ex multa materia flātica veniente ad caput subito. cuius cura^o erit fe. subsequens que p suū cal' grossam vētositatē ꝛ materiā flāticā dissoluit. h⁹ ēt docȝ ibidē pnosticare: q2 ista egri^o nō trāsit. 7. dieȝ cū cer^m sit me^m nobilissimū. me^a āt nobilia pi culū moꝛbi ꝛ lōgitudinē tp̄is nequeunt pati. ibidē. Si inebꝛiatus aliq̄s repēte sine voce s̄. spasmo innato moꝛit̄: si non eū fe. acceperit: aut ad hoꝛā veniens qua crapula soluunt̄: lo cutus fuerit. 5. ampho. ampho. 6. Et h⁹ in ꝯ^o. dicit: q̄ ypo. intelligit apo. Ego aliquando vidi apopleticos sine spuma ꝛ nō stridentes: s̄ absq̄ sensu ꝛ motu qui adhibitis foꝛtibus clisteribus ꝛ alijs remedijs cōpetentibus sanabantur cū parua toꝛtura in oꝛe. De alijs autē multos vidi pclitari: ꝛ nullū euadere.

Curatio In p̄mis si vides hoīem iacētem sine sensu ꝛ motu: ꝛ q̄uis vocetur ꝛ pungatur: non r̄ndet. ꝛ membꝛum punctū nō ꝯhit: ꝛ hȝ difficultateȝ anhelandi: dic: q̄ ipse est apopletic⁹. ꝛ si stertit: ꝛ hȝ magnā copiā spume: ꝛ ālelit⁹ vix sentit̄: ꝛ tūc est icurabilis. Incipias ḡ curā cū foꝛtib⁹ clisteribus p̄cedēte tn̄ flōia: quādo ē a san. ex vtraq̄ cepha^a: ꝛ ex vtraq̄ sophena: si mult⁹ san. affuerit. Accidit tn̄ me puero existē cuidaȝ comiti apo. q̄ sine motu ꝛ sensu erat: ac erat valde pi guis quā cū medic⁹ vellet flōare: nullā venaȝ inuenire potuit: s̄ habuit copiā sanguisugaꝝ ꝛ q̄si p totū coꝛpus apposuit eas. ꝛ exīt maximā copiā san. ꝛ finaliter curat⁹ fuit dn̄s ille vt medicus eius mihi retulit. nā sic̄ dic̄ Auic. oȝ vt fiat emissio multi san. ¶ Et post in ista ꝛ in flātica ṡ tale clistere q̄d ponit Haly. ṡ. camo. mellilo' pulegij polij montani ane' vtriusq̄ centau^e rute. añ. m. j. piret' cucum̄. agrestis pulpe coloq̄n^e pigami se. apij ameos: añ. ʒ. iij. mediani coꝛtic̄ sanbuci. ℥. ij. coq̄ in. lb̄. 5. aque donec redeat advnā oddat̄ bdellij oppopōac̄. añ. ʒ. ij. sal' nit'. ʒ. j. olei nard' olei costi'. añ. ℥. j. ṡ clistere. tūc aūt cū dicta decoc^e pōt addere yeraruf ꝛ yāpigm̄ ḡ' theodoꝛicon ēperistō ꝛ silia ac alia olea. Et ista clisteria iterent̄ frequēter ꝛ multa expellatur materia. ¶ Tertio ṡ. ligatiōes foꝛtes extremitatū ꝛ fricationes doloꝛose cū radicib⁹ yreos ꝛ acoꝛi decoctis in vino. ¶ Quar^o ex ꝯdiñ elli' ni. castoꝛei. añ. ʒ. ij. ṡ pul' ꝛ narib⁹ insufflet̄: vt sternutent. Haly. ꝛ Ras. ponūt ista. ¶ Quīto os apiat̄ cū emboꝛto ꝛ ponāt infra os vt trāsglutiat si pōt oxiel squilliticū cū aqua calida ꝛ oleo narcisci vel de lilio vel cū succo rafa': vel cū aq̄ decoctionis vtriusq̄ rafa': vel cū aq̄ decoctionis se. at tripliq̄ ꝛ se. rafa'. ꝛ post cū pēna p̄uocet̄ vomitus: si aliq̄lr se pōt gubernare. Et p⁹ vomituȝ det̄ loco cibi ydromel: ꝛ pōt dari in crastinuȝ post vomitū. ʒ. j. ꝛ. ß. tiri^e cū decoctione anisi. ¶ Sex^o s̄m Haly sumat̄ camo. mellilotū pulegiū saturegia oꝛig^m mellissa ꝛ maioꝛana. ꝛ co quant̄ in aq̄: ꝛ de ista aq̄ ṡ. fomēta^o i ca. ꝛ iste herbe pistate ꝛ incoꝛpate cū oleo de ruta ꝛ d̄ lilio ꝛ capiti superponant̄ vt catapulata. Et iterū remoto catapulate vngatur cum oleis

calis vt est oleū narcisci oleū casto᷑ τ piret᷑ ac silia. Uel pōt fieri oleū ɔpoᵐ: qđ ponit gozd. ℂ℞. eufoꝛ᷑ piret᷑ baccarū lau᷑ costi rute agre⸗ stis τ domestice. añ. ℥. ij. sansuci fol. dānidis τ sticađ añ. ℥. j. bulliāt in oleo muscatelli° vł de casto° cū vino odozifero: τ vngat̃ ca. rasū ita calin sicut pōt sustinere. ℂ Daly laudat ad vn gēdū ca. oleū balsa᷑ costiᵐ τ nardiᵐ. τ nō solū vngat̃ caput imo τ nucha ac collū τ tota spia dozsi. τ sup spgat̃ pul᷑ sinap. pire᷑ eufoꝛ᷑ casto᷑ τ aco᷑: τ filtrū madefactū in vino decoctiōis herbarū supdictarū applicet̃ nocte: τ ceruici posterius: τ iterentur: τ q̄si sp os teneat̃ aptū cū lig᷑ vł pila facta ex galba᷑ serap° τ opo° qb᷒ addant̃ piretᵐ castoᵐ τ stafizaᵃ: τ palatum et lingua vngēdo fricet̃ cū tiriᵃ τ metridato ac balsa᷑ vel cū yerapᵃ G᷑. cū q̄ icoꝛpent̃ assafeᵃ castoᵐ τ piretᵐ. ℂ Vn᷒ de gozdo° ponit h᷑ eplz ℞. eufoꝛ᷑ piret᷑ casto᷑ galba᷑ serap᷑ opopōacis triū generū pipis sulfuris vini sinap āxañgie leonis añ. ℥. j. ℞ talis capell᷒: sicut fit tineoꝝ. ℂ Si ppt̃ ista nō excitat̃ nec rñt. credēdo ɔsi° Daly τ Serap. hēant̃ lamina ferrea vł capel lina ꝭm Gozd. τ calefiat mediocrit̃ τ ca. appli cet̃. τ sit tñ cal'a: q̄ pili ɔ̄hant̃ ex ei᷒ caloꝛe. τ ista frequēter itera τ iterū: itera oīa supdicta Auic. ponit in. 2. can. c. de absin°. q̄ absinthiū bibitū cū melle cōfert apo. Cū videb: q̄ aliq̄⸗ lit̃ melioꝛant̃. remanēt tñ palitici. tūc rege ac vnge τ dieta sic paliticos faciēdo caputpurᵃ gargaᵃ sternutatōes τ pone vētosas sup col⸗ lū τ nocꝫ cū scarificatiōe. si ad h᷑ san. videtur abūdare: τ si non ponant̃ absq̄ scarificaᵉ. Et purget̃ cū istis pillis fetidis. q̄s pōt viatic᷒ q̄ valēt apoplᵉ epilētiq̄ palitiq̄ aretiq̄ τ poda gricis dol᷑ ilij τ grosse ventositati. ℂ ℞. aloes bdellij pulpe coloqnᵗ serapi᷑ armonia᷑ opopo᷑ se. cicute. añ. ℥. j. τ ꝭ. ℞. pille cū succo poꝛri. dē tur. ℥. ij. cū aq̄ cal'a. Et si addis modᵐ eufoꝛ᷑ et casto᷑ adhuc magis calefaciēt. Pille de eufoꝛ bio q̄s ipemet ponit ℂ ℞. eufoꝛ᷑ coloqnᵗ scāoᵉ bdellij añ. ℥. ij. gūi armo᷑ serapi᷑ opopo᷑ turbit añ. ℥. ij. casto᷑ sarcocole aloes an᷑ masti se. apij se. cicute añ. ℥. j. et ꝭ. ℞. pille cū succo poꝛri. dē tur tiriaca τ metriđ. τ stuphet̃ stupha sicca: si cut fit paraliticis vngēdo ipos post stuphas cū oleis calidis. Deinde ℞ talis gargarismus ante stuphā. ℞. rađ. vrtice yso᷑ calamē᷑ oꝛga᷑ aco᷑ mētast᷑. añ. M. ꝭ. ace᷑ τ vi᷑ añ. lt᷑. j. ℞. de⸗ coctio τ gargariset̃. τ si addat̃ piretrū foꝛtius dissoluit. Et si addat̃ pip τ ɔ̄ʒᵗ τ elecᵐ diatriō pipeon vel quodlibet istoꝝ p se vꝫ. Miroꝛ de haly q̄ dicit q̄ posito q̄ nō appareāt sig̃ san.

q̄ in p̄mis trib᷒ dieb᷒ nihil debem᷒ adhibere ciboꝝ vel medicaminū: ꝭ ipsis trāsactis inci piat̃ cura ⁊c. De alijs nō miroꝛ.

Dieta In p̄mis trib᷒ dieb᷒ nihil det̃. nā si est maioꝛ apo. dimittēd᷒ ē τ nō indiget cibo: nec ipe posset cape: si minoꝛ ē in tā mod° tpe nō pōt eē v̄tus defecta. τ cū h᷑ cal᷑ ɔsumit materiā ex q̄ fit. ꝭm haly det̃ aq̄ cicez ru. decoctoꝝ cū cimi° τ oleo: τ h᷑ vsq̄ ad. 7. diē et det̃ eis panis cū cariq̄. Et vtat̃ passꝭ. mūđ. et amigđ. τ rege eos sicut in epiᵃ dictū est. tū dieta τ cibi eoꝝ debēt eē subtilioꝛes. vinū no⸗ uū etiā nocet eis τ antiquū maxime: si est va⸗ poꝛosuꝫ τ penetratiᵐ. τ sumere potū sup cibū nocet eis. vt dicit Auic.

Clarificatio ponit Auic. q̄ aliq̄n homo incurrit apo. et nō pōt hō cognoscere vtrū sit moꝛtu᷒ vel nō: eo q̄ nō hꝫ anhelitū nec pulsum nisi q̄si imp⸗ ceptibilē. τ postea reuiuiscit. Et audiui de ali quo q̄ ipe vidit multos. Et isti sic sunt in ex⸗ tasi. τ postq̄ reuiuiscūt: dicūt seuidisse deū an gelos τ paradisum τ infernū. Qual᷑ aūt hoc fieri pōt. Rñdit Auic. q̄ cal. innat᷒ in eis nō indiget vehemēti euētatōe nec expulsione va poꝝ fumosoꝝ: imo est q̄si quodāmodo sopit᷒ Qñ igit̃ aliq̄s sic est. eius sepultura debet re tardari p tres dies naturales ꝭm oēs. q̄ q̄dez tres dies sunt. 72. hoꝛe. Si vis expiri vtrū sit moꝛtu᷒ vel nō: ponat vellus ante os τ nares si eñ nō mouet̃ moꝛtu᷒ est. τ cū hoc efficit̃ ri⸗ gidus implicabilis. Uel ponat̃ ciphus plen᷒ aq̄ supꝛa toꝛacē ꝭm qđ dicit gozdoni᷒. τ si nō moueat̃ nec aqua euacuet̃ cōstat q̄ ē moꝛtu᷒ ℂ Scđo mirat̃ Ga᷒ in ɔ° soluere apo. lactos pectoꝛis mouētes dilatare se cū sp̄us illic ne queāt descēdere: qb᷒ mediātib᷒ fiat mot᷒ dila tationis τ cōstrictōis ceteris lactis et totius coꝛpis a motu ablatis. Rñdit G᷒. ibidē arbi⸗ troꝛ ipoꝝ v̄tutē naturalē mouere ipos ex spi⸗ rit᷒ desiderio τ anhelit᷒. vñ dicit q̄ in apople tiq̄ oēs lacti pectoꝛis mouent̃ nō solū ex desi⸗ derio anhelitus. imo etiā ppter defectū v̄tut̃ Et est sīle de v̄tute defecta ppter se. q2 gᵗ lacti pectoꝛis multū mouent̃: vt multa quantitas acris quā paulatiꝫ recipe nō pōt: multo ipetu recipiat̃. Sīr fit in exercitātib᷒: in qb᷒ āheli⸗ tus magn᷒ τ frequēs est necessari᷒. ppter qđ lacti pectoꝛis multū mouent̃ τ velocit̃. Ter° nota q̄ mot᷒ ɔstrictionis τ dilatatōis coꝛdis fit a v̄tute vitali ꝭm Auic. in c. de v̄tute vitali Et intelligit̃ regulatiue: ita q̄ iste motus re⸗ gulat̃ a v̄tute medi° sp̄u. Scđm autē Aristo.

in de morte ⁊ vita mot⁹ dilatatōis ⁊ ꝯstrictio
nis est a necessitate ma^e ⁊ a vacui necessitate
vacui.i.vt nō sit dare vacuū. Calidū agēs in
san.facit tumorē ⁊ dilatatōez in corde.vt ibi
nō sit vacuū nccitate ma^e fit ꝑpt̄ aerē ingre/
dientē ⁊ ad cor veniētē:vt tpet dictū tūorē p
cal'm.⁊ tūc fit ꝯstric^o:⁊ ꝑ ꝯn̄s expul^o fumoꝝ.
Dico ꝑ tāto qꝛ lꝫ spūs a ce^o nō descēdant in
apo.ꝑpt̄ opilōez oīm vētricl'oꝝ ce^l:tn̄ adhuc
pōt stare vita ꝑ viā quā ponit arist.s̄ ꝑpt̄ de/
fectū istoꝝ spūuꝫ ē inordinatio ⁊ ꝯfu^o in āhe
litu:⁊ iō suspirāt ⁊ retrahūt aerē. Nā āhelit⁹
total'r deficere nō posset qn̄ cessaret mot⁹ cor
dis.q̊ cessante īmediate seq̄ret̄ mors . verūtn̄
aliqn̄ est ita pu⁹:ꝙ sensu nō ꝑcipit̄ ꝑcipue in
hn̄tib⁹ paucū calorē ⁊ paucissimos spūs va/
pores seu fumos in corde:sic iā dictū ē: ⁊ isti
vident̄ q̄si mortui. Et iō litargiq̇ ⁊ apopletiq̇
dꝫ poni pila ꝑua int̄ dentes:⁊ collū dꝫ teneri
directū vt dētes nō destruāt̄:⁊ os teneat̄ ap/
tū ⁊ trachea art̄ia directa:vt aer s̄bītret vsqꝫ
ad camerulas cordis.¶ Quar^o q̄rit̄ q̄re apo^e
t̄mināt̄ in palis̄:si sanari debēt.Dico ꝙ na^a n̄
pōt ꝑfecte ꝯsumere istā mat̄iā ꝑpt̄ m'titudi/
nē ma^e ⁊ debilitatē na^e nec expellere ꝑ.2.lat̄a
s̄ facit qd̊ pōt:⁊ mittit ad vnū lat⁹ qd̊ mag̊ ē
susceptibile vl' mag̊ paratū:⁊ sic replet mea/
tus illi⁹ lateris elōgādo mat̄iā a mag̊ nobili
ad min⁹ nobile.¶ Quīto nota s̄m auic. ꝙ in
cura apo^e ꝙtū ad vnctōes ⁊ alia debem⁹ inci
pere a debilioꝛib⁹.⁊ si nō ꝓsunt.debem⁹ ꝓce/
dere ad fortiora:⁊ debem⁹ miscere cerā cum
oleis vt meli⁹ adhereāt ⁊ diuti⁹ ꝑmaneāt.

Capl'm.20.de paralisi.

Paralisis ⁊ mollicia idez
p̄nt in me^a sig̃re
⁊ Ga.3.de inte.c.6.in fine sic ca/
pit.⁊.4.de mor.c.5. Nā G⁹.3.d̊
inte.c.vl.dic̄.ꝙ p̊^m nomē molli^e est ablatō.q.
d.ꝙ ad h̊ ꝙ vnū corp⁹ vl' me^m dicat̄ paliticū.
sufficit ꝙ amittat motū.si aūt amittat̄ sens⁹
iā nō ꝑdet nomē:imo fortior ē palis̄. Johes
ianuēs̄.in ꝓso^a dicit ꝙ palis̄ d̊r a pare.qd̊ est
resol'o q̄si resol'o mēbroꝝ ex lesiōe in posterio
ri ꝑte ce^l vel in mēbris ab eadē ort̄:vt sūt nu
cha ⁊ nerui. Hugo dicit ꝙ d̊r a para qd̊ ē iux̄
et lesi lesio q̄si iux̄ cereb^m vel ex mēbris iuxta
ce^m lesio. Et istā pōit platean⁹.vl' d̊r palis̄ q̄si
ꝑtis lesio.Dicam⁹ igit̄ ꝙ palisis ē imobilitas
et aliqn̄ insensibilitas alicui⁹ vel aliq̄rū mem
broꝝ ꝑpter neruoꝝ mollificatōez ⁊ ꝑuationē
spūum motiuoꝝ ⁊ sensibiliū. Iux̄ h̊ scias s̄m
Auic.ꝙ destructio sensus ⁊ mot⁹ fit qn̄ spūs
sensitiu⁹ vel motiu⁹ nō p̄nt penetrare ad me^a
vel posito ꝙ penetrēt me^a nō p̄nt recipe im/
pressionē illoꝝ spūuꝫ ꝑpt̄ ipedi^m dictoꝝ mē/
broꝝ.Et ista ineptitudo est mala ꝯpl'o corru
pta eoꝝ q̄ q̇dē ꝯ^o pōt corrūpi s̄m ꝑmas.4.q̄/
litates.Sed cal'itas nō pōt ꝓhibere dictam
spūum impssionē.vt pꝫ in fe.ethica in 3^a spē.
Siccitas aūt ꝑprima ē huic.nā videm⁹ in ma
rasmōe cū fe.⁊ sine.fe.ꝙ mot⁹ nec sensus non
auferūt̄.de spasmo aūt de inanitōe ꝑ nūc ta/
ceo. Restat igit̄ ꝙ ꝯ^o q̄ ꝓhibet mēbra a sensu
⁊ motu est fri̇tas ⁊ hūiditas. ⁊ h̊ est qꝛ fri̇tas
in sua actōe ꝯria est actōi spūs ⁊ in qualitate
Hūiditas xo ꝑpat mēbra stupefactiōi.Et he
q̄litates h̊ modo p̄nt opari aliqn̄ cū materia
aliqn̄ absqꝫ materia:sed qn̄ hoc opantur sine
materia facilius eis succurrit̄.

Cause paralis̄ sunt tres in gn̄e.¶ Pri^m
gen⁹ qd̊ ꝑ nūc capio ē genus cāe
ꝯiūcte:q̄ posita ponit̄ effect⁹:⁊ ipa remota
remouet̄ effect⁹. Et ista est opilatio retinens
spūs vt ad mēbra nō trāseāt vel inepti^o mem
broꝝ:qꝛ nō pōt recipe impssionē spūs ꝑut di
ctū est.¶ Scōm gen⁹ est gen⁹ causarū antece
dentiū.⁊ iste sūt int⁹ in corpe:s̄ an̄cedūt dc̄āꝫ
cām.⁊ est repl'o opilatiua ex hu.fri̇s ⁊ hūidis
s̄m ꝙ dicit G⁹.5.de morbo.c.2.in me^o ca^l i h̊
xba.Obdormitatō ⁊ mollicia nunq̄ fiūt nisi
aut cū nerui ex fri̇tate ꝯstringunt̄:aut cuꝫ in
eis sunt hūores frigidi ⁊ viscosi:aut cū corp⁹
graue sup eos de extrīseco ceciderit illis gra/
uitatē impēdēs.hec ille. Uel ex san^e vt pl'imū
ex fl̄āte aliqn̄ ex san^e:raro ex melia . Cholera
aūt ꝑ se nunq̄ faceret palisim: nisi cum alijs
grossis hu.misceret̄. Iste aūt humor palisim
faciēs aliqn̄ currit vsqꝫ ad vacuitates neruo
rū in mēbris palitiq̇.aliqn̄ stat in ꝑncipijs et
origine neruoꝝ ⁊ in ramis eoꝝ ⁊ in vijs ꝑ q̄s
dicti spūs trāsire ꝯsueuerūt. Alia cā an̄s pōt
eē aliq̄ ex egritudinib⁹ q̄ p̄nt t̄miari i palisiꝫ.
Et sunt q̇nqꝫ egritudies q̄ in palisim p̄nt t̄mi
nari s̄m auic.ꝑma pōt eē aliq̄ egri^o acuta: vt
ipe ponit ca.ꝑpo de palisi in fine pōit has.5.
s.apl'iā epil'iā colicā suffocatiōez matriq̇ ⁊ fe.
tꝑales.i.ꝑ longū tꝑs durātes posse in palisi
mutari.Et deus scit si ad istā repletōez nua
nauseatiua repl'o ⁊ vsus frigidoꝝ ⁊ hūidoꝝ
ac suauitas vite.⁊ breuit̄ oīs dieta s̄m oēs.6.
res nō naturales.¶ Tertiū gen⁹ cārū parali
cōtinet cās ꝑmitiuas ⁊ extrinsecus accidētes
q̄rū ꝑma pōt eē ligatura fortis vt si brachi
fortiter in radice liget̄:post morā efficit̄ in
sibile.¶ Scōa causa pōt eē cōpressio neruoꝝ

fortis vt accidit ex percussione attritiõe τ cõcassatione ac appodiatione. Uidi enim iuuenem appodiatũ supra mẽsam: qui recũbẽs caput τ maxillam supra manũ τ cubitũ dextruȝ dormitauit: τ expergefact⁹ a somno manum dexterã reperit pfecte paraliticatam. Et iste fuit qdã secretari⁹ dñi Gastonis comitis fuxi vocati Febus. ¶ Tertia cã põt esse casus. Et hoc frequẽter accidit. nã qdã domicella dñe comitisse fuxi cecidit de mula: τ brachiũ factũ est imobile τ insensibile. que curata fuit pfecte cũ auxilio dei. ¶ Propter aliqd de supradicti potest accidere dislocatio spondi^m: ex q̃ potest accidere coartatio in origine neruoruȝ τ per ɔ̃ns paralisis. ¶ Quarta causa potest eẽ inscisio neruoꝝ que aliquãdo fit ſm longuȝ: que ꝑprie debet vocari fissura. τ ista de se nõ inducit paralisim: si vulnus bene curef. Alia fit ſm transuersum nerui τ tunc totus sensus τ mot⁹ qui p illum neruum fiebant: cessabunt. ¶ Quita causa potest esse timor nimia frĩitas mortificans τ paraliticum faciens claudendo poros τ malam frĩdã inducendo τ similia. ¶ Et porte paralisis melius tibi aperiantur: scias ꝙ cer^m nõ solum in ante retro ac mediũ diuiditur. imo etiam ſm dexterum τ sinistrũ: τ ſm hoc fit emigranea. Et nucha filiis est cerebro in diuisionib⁹ suis ſm duas diuisiones: licet sensus eas non discernat. Ꝟba sunt. Aui. in. c. proprio de paralisi. Et ratio est: q: ipsa oritur a duabus diõibus cer^i: τ sequitur naturam eius. Cum ergo cerebrũ expellat materiam ad lat⁹ debilius vel susceptibilius: filr τ nucha: τ iõ cõstat ꝙ paralisis põt esse in vno latere altero existente saluo. Si materia multa esset in ambobus lateribus ipsius cerebri: ſm dextrũ τ sinistrũ eẽt iã apoplia. Sed si sit in vno ventriculo: ita ꝙ totus vel ei⁹ vie sint clause: paralis cõicatur faciei τ toti medietati corporis: q: nõ ꝓhibef a spiritibus nisi medietas nuche: τ tũc ſm pl'es dicif vl'is non ꝙ totũ teneat corpus: ſ3 totã medietateȝ. τ tunc oculus τ os torquẽtur τ lingua τ brachiũ cuȝ manu ac latus Ꝟga τ tibia ac pes in illo latere paliticantur. Et tũc ista predica°. de vl'i dr̃ abusiua ſm Arist. sed de noib⁹ curã nõ hẽmus dũmodo itentionẽ rerũ veraciter habeamus. ¶ Si ãt ista materia a cerebro expellaf totaliter. τ occupet totã originẽ nuche: tunc totuȝ corpus preter faciẽ est paraliticatũ. τ cũ hoc in cute capitis accidit stupor: q: aliqui nerui procedunt a ceruice ad cutim capitis: quibus impeditis spiritus sensitiui illuc puenire neq̃unt. Si aũt humor seu ĩpedimentũ sit ĩmediate origis nuche: soli vni lateri corpis cõicatur paralisis. Si aũt nõ sit in origine nuche: ſm qd magis ĩferius descẽdit τ claudit originem aliquoꝝ neruoꝝ: ſm hoc illa mẽ^a ad que illi nerui pueniũt reddunf paliticata mollia vel ĩsensibilia vel obdormita. ista dr̃ particularis pro eo ꝙ pticulariter aliqd mẽbrũ occupando possideat. ¶ Scias ꝙ dr̃ia ẽ iter spa^m τ palisim. Primo q: in palisi ps sana attrahit egrã sicut dicit G⁹. 4. de iteriorib⁹. c. 4. in fine vbi dicit sic. Si latus mouens dexteram partẽ labioꝝ mollificef ipsum labrum erga sinistrum latus torquef. ¶ Iteȝ lacerto sinistri lateris labrũ mouẽte mollificato ideȝ labruȝ ad dextrũ vertif. O^m est in spa°: q: pars egra cũ sit rigida τ ɔ̃cta τ curtata sed longũ: attrahit ad se sanã que est magis extensibilis τ eadem est snĩa G^i. 2°. de morbo. c. 6. in fine i hec verba. In quocunq̧ eñi latere mollia. i. palis extiterit. mẽ^a in quibus est ad alia mouentur mẽbra: nam lacerti sani faciunt suam opationem vnde non sanos attrahunt ad se. Item spa⁹ si sit in aliquo latere: a mẽbris spasmatis que sana sunt: attrahunf: hec ille. ¶ Secunda dr̃ia q: mẽbrum paraliticũ ꝓlongatur. spasmatum aũt curtatur. ſm lõgũ et ampliaf ſm latum: q: contractũ est: siue sit ex plenitudine siue ex siccitate ſ3 G^m. 5. ð morbo. c. 2°. ¶ Tertia dr̃ia est quo ad materiam: q: materia paralis vt pl'rim est humida τ aquosa ac magis ĩbibitur in neruis: l3 aliqñ absq̧ ĩbibitiõe possit esse paralis. vt dictũ est. Spasmus aũt fit ex hu. grosso trahente ad siccitatẽ: τ cum hoc pungitio. ¶ Quarta dr̃ia est q: mẽ^m paliticatum põt plicari τ leuari cũ alia manu τ flecti: q: mollificatũ est. spasmatũ aũt nõ: q: curtatum est τ rigidũ pp neruos ĩpletos vl' desiccatos Obdormitatio aũt est paralis iperfecta. vt dicit ipse G⁹. 5. de morbo. c. ij.

Signa Cũ paralis est apud originẽ nuche: totuȝ corp⁹ est paraliticatũ preter mem^a faciei. Et si est in vno latere originis nuche: cõicaf nocu^m toti medietati corporis excepta facie. Et si cã est sub origine nuche descẽdẽdo versus inferius: τ sit in latere vno illud mẽ^m qd regif a neruis naſ ab illa pte nuche mollificaf. Et si ẽ in vno latere ce^i to^i medi^i corpis τ mẽbris faciei cõicatur lesio. Si est a mala compl'one frĩa vel humida nõ accidit subito ſ3 paulati: n^c repiunf alia ſig̃ statim do^a vt sunt ſig̃ repl'ois: τ talis cito curaf. Signa cõia sunt imobilitas vel ĩsensibilitas

mēbꝛi cū mollitie. pulsus ē debilis tard⁹ rar⁹ ꝛ aliqñ spissus ſm qȝ egrı° debilitat ꝟtutē: ꝛ ībecillis efficit ſil'r ꝛ pulsus ſic. dicit Auice. ꝛ G⁹ in li° de causis pulsus. Urina ſm plrim in eis fit alba ꝛ qñqȝ pauca ꝛ rubea: q2 renes deficiunt in ſepatiōe aq̄ſe ſube ꝛ ſan^e aut q2 vene deficiūt in attractatiōe ſan. ab epate: aut pp aliā egritudinē que cōicat eis. Si paralisis est pp apa: adest fe. ꝛ dol'. aut timoꝛ in loco. vbi est apa: ꝛ aliqñ duricies ibidē: ꝛ venit palis ista paulatī. Si tñ ma^a facies palis fit ſan. adest replo venaꝝ in collo ꝛ tipib⁹ ac rubedo coloꝛis in facie ꝛ ocul' ꝛ pulsus plen⁹ dulcedo in oꝛe ꝛ alia ſig ſan. Si fit ab hūitate flātica: adest albedo coloꝛis ꝛ pulsus pu⁹ ꝛ debilis ꝛ mollitia maioꝛ ꝛ loc⁹ frioꝛ ad tactū multa saliua ꝛ hītudo flātica ꝛ cetera signa flātis. Si mlia est ī cā: q̄uis raro accidat: cognoscit per liuiditatē coꝛpis adest tristicia ꝛ timoꝛ ac somnia timoꝛosa ꝛc. Si aliqñ co. misceat cuꝫ alijs hu. tūc cognoscit: q2 est sitibūdus iracūdus: ꝛ cū hoc miscent alia signa. Si venerit p viā crisis. cognoscit: q2 aliq̄ de supradicē egritudinibus pcessit. Si sit a causis p̄mitiis ex iudi° pa. ꝛ assistentium habetur noticia.

Pronosticatio paralis q̄ vēit pp nerui īscisionē ex trāsuerso: īcurabilis est: vt dicit Aui. Dicit ēt φ si vrina īfan^m sit viridis nūciat palis: item facies sana manet nisi cā sit in ce°. palis ī senib⁹ vix aut nūq̄ȝ curat: q2 sunt debiles ī radice: ꝛ flā ac hu. fri. in eis ꝯtinue gñant. ſi g̃ sint gulosi: ad h̄ deteri⁹. Et iō dicit ypo. ¶ Senes iuuenib⁹ plerūq̄ȝ min⁹ egrotāt: ſ; q̄cunq̄ȝ egritudines ī eis crōice fiūt: cū eis cōmoꝛiunt ꝛc. aph. apho. 39. Si fe. supuenerit palisi: bonū ſignū: q2 fe. materiā palis ꝯsumit. ¶ Si tremoꝛ supuenerit palisi expulsio ma^e significat: iō bo^m. Si mē^m paliticū minoꝛet: ſignū ē φ ñ nutrit: iō malū ē ſignū. Et si coloꝛ ei⁹ mutet ꝛ ñ sit sic co^r reliq̄ coꝛpis: malū ſignū est ꝛ īcurabilitatis. ¶ Si hoī palitico cito nō succurrat: palis fit ꝯsuetudinaria ꝛ p ꝯns incurabilis.

Curatio Omnes nerui oꝛiunt a cere° vel a nucha ꝛ hoc est qȝ dicit G⁹. 3°. de int. c. finali. ¶ Et iō vl'r oīa neruosa mē^a ex capit passionib⁹ patiunt. sic dicit G⁹. 3°. apho. 2°. 24. hyeme⁹ ꝛc. Etiā ex neruoꝝ passionib⁹ ce^m qȝ est eoꝝ fundamentū patit. 6. apho. 2°. 26. ibi. Quibuscūq̄ȝ in causone ꝛc. Cū ergo sint spondiles. 30. ꝛ 3ꝫ. pia. neruoꝝ per eas a nucha creātia: ꝛ vnus neruus q̄ oꝛitur ab vltima parte ei⁹ sine socio quoꝝ 30. spōdilium. 7. cōputant in collo. ꝛ. 7. pia neruoꝝ per quos virt⁹ sensitiua ꝛ motiua ꝛ spūs lato res eius deferunt p collū ꝛ aliquas ptes ca. ꝛ ad hūeros ꝛ brachia ac manus: ꝛ ſm qȝ oꝛigo alicuius pis neruoꝝ est opilata vel nerui sunt ibibiti: ſ; hoc aufert vel diminuit sensus ꝛ motus illi mē°. ꝛ ideo dicebat G⁹. 4. ð moꝛbo. c. 5. φ si in medulla que est in. 5^a. spondili pa° fuerit: motus ꝛ sensus a manibus auferet Si aūt fuerit in 6^a. non tota manus sensum amittet: q2 pma pars nerui sana est. Constat ex istis φ (cito p anathomiā a q̄ spōdili oꝛiūtur nerui gubernātes mē^m lesuꝫ. φ me^a in illa spōdili īponēda est. ꝛ sic fecit G⁹ illi q̄ cecidit de iumēto: ꝛ pdito sensu medij digiti G⁹ apposuit medicinā q̄ apponebat sup digiū in ini° doꝛsi: ꝛ cito sanitas restituta est: vt ipse dicit. 3°. de int. in fine. ¶ Pria regl'a gñalis quā ponit Auic. φ in palisi spa° tremoꝛe saltu ꝛ stupoꝛe sit inten° in curōe posterioꝛis partis ce'. ¶ Scōa regl'a est quā ponit haly ī li. de regali dispōne. ꝛ Auic. φ a pn° nō dent foꝛtes me^e vsq̄ȝ ad 4^m vel 7^m vl' 14. diē. ſ; solū dent illa q̄ digerāt ꝛ subtiliāt materiā. Et haly iubet dari mell' rob. 3. vij. cum decoc^e aneti ꝛ cinn' ʒʒ' ꝛ mastiq̄. Et si vrina est ticta: det ȝuc rob cū deco^e an'. ¶ Tertia regl'a: φ in pmis q̄ttuoꝛ diebus vel q̄tū pōt tollerare nō det cib⁹ nec potus: nisi qȝ dictū est ꝛ ydromel. Et post cibū ipsuꝫ ſm φ īferi⁹ dicet. ꝛ in 4^a die det tiriaca aut metridatū ſm haly. ¶ Quarta regl'a eiusdē est φ tollerēt famē ꝛ sitim q̄tuꝫ poterint. ¶ Quinta regula est si cū pali' est fe. me^a componatur ex calis ꝛ fris ꝛ sil'r de alijs moꝛbis. ¶ In pmis si vī φ est de san. ꝶ. flōia quod nō multū pl3 haly. eo φ p eā 3° fria roboꝛet. ꝶ. ergo in pua q̄titate. deinde vtat oxielle diuretico ꝛ aq̄ apitia radicū: ꝛ p⁹ purget ſm exigentiā ꝛ q̄titatē hu. ꝛ cū hoc fiant localia infradicēda. Si sit de co. ni. nisi purget: sic dēm est in ca. de mlia ꝛ cū hoc fiāt localia īfradicenda. Et si sit ex apate: curet ſm gen⁹ suū. Si est a ma^a cōploñe sine materia non oꝫ euāre ſ; solū cū calidis alterare. ¶ Sed q2 freq̄nti⁹ fit ab hu. fridis ꝛ humidis: iō pcedam⁹ sic. ꝶ. clistere mollificati^m debile sic. ꝶ. malue bismalue mercurialis ꝛ cicle añ. m. j. sticad sansuci an'. añ. ℥. j. mell' anthosati. ℥. ij. olei camo. ℥. j. ꝛ ß. yampi^e. ℥. ß. salis cōis. ʒ. ij. ꝶ. clistere ad lt'. j. ꝛ ß. Scōm clistere est h̄. ꝶ. malue mercurial' rade ebuli vtriusq̄ȝ sticad vtriusq̄ȝ rute vtriusq̄ȝ centau^e abzota'. añ. m. j. betōi^e. rad' aco'. añ. m. ß. furfuris. p. j. fe. decoc° ī qua dis

soluat olei de camo. olei de lilio. ana. ℥. j. et ß. mell'athosati succi sicle ana. ℥. j. yerapig℮ G'. ye ralogodion ana. ℥. ß. sal' gême. ʒ. j. fiat. clistere ad quartum 5. In decoctione potest addi cao. mellilo[m] et anesum et i laxatis potest addi oleum de squinato cartamus et filia. ¶ Intentio sit calefacere apire et exsiccare materie posteriorem partem ca. et me[a] ab ea orta mediate vel imedi[e]. fiat g. sic. R. rad. apij pet[o] brusci rad cappis cipi ana. m. ß. achori. m. j. gê ciae arist[o]. lo. et ro. piret' rasa' gallica' rad lilij celesti squille gmis ana. ℥. ij. confrangent et tepent i aqua pluuiali et aceto al. p sex horas ad min[9]. dein de. R. melliffe saluie vtriusque sticad rutevtriusque calame' origa' mentast' vtriusque pulegij yso'. costi herbe pali' yue mus. fansuci abro[e] bethonice ana. m. j. anisi marat' carui: se. pet[o] et apij cordume' se. rute ana. ℥. j. flor athos florum saluie squina' spice' ana. ʒ. ij. mell' athosati. R'. ij. R sirup' ad. R'. iij. et det cum aqua decoctionis aco' et cicer ru. ¶ Digesta ma[a] purget cum istis pillul' quas ponit Daly. R. sapi. gummi armoni bdellij se. cicute pulpe coloquintid ana. ʒ. iij. aloe cicot' turbit ana. ʒ. v. eufor' castorei ana. ʒ. j. et ß. R. pillule cum suc[o]. saluie: dent. ʒ. iij. vel. ij. ¶ Pille quas Gordoni' fabricauit sunt bene ronabiles. R. agar' turbit ana. ʒ. ij. mastic. ʒ. bdelli sal' gême spice' sapi' castorei carui agrest' se. rute ana. ∋. j. yeraruf' yalog' yarapi[a] G' ana. ʒ. iij. misceant cum ortelle squilitico. dent. ʒ. ij. vel. iij. ¶ Postquam bis fuerit purgat': et vngat cum oleo costi[o] quod ponit Ras. R. costi. ℥. j. piperis piret' euforbij ana. ʒ. iij. casto'. ℥. ß. et oia ista in R'. ß. olei narcisci ponant et icorpent fortit: et fiat oleum quod vngatur mebrum lesum et origo neruor poti': iterum tum p' quinque dies et non ante potest fieri sternutationes et gargar[a]: et a cetero pot poni in stuphis siccis taliter quod sudent: quae multis possent fieri modis. ¶ Primo quod fiat stratum de matalatio sup quod cōstituat papilio seu tentorium tali modo sic septem baculis ad longitudinem duodecim palmor: et in capitib' sint foramia cum puo terabello fca p quae foramia trāseat chorda quae chorda stringat fortiter et liget et ex alijs capitib' expandat faciē do formā piramidalē: et circūquaque aptētur multi pāni linei et desup pāni lanei: et int' ponat magna peluis plena herb dcis in sir[o] adsdant ebul' et dānides rosmarin' et silia pus in mag caldaria decoct. et in tali stupha sic dcā et cal'a igrediat pa. et pōt talit adaptari: quod solū nasum: faciē et os teneat ex. et ibi sudet. Uel sit quod vapor de herbis coctis in vino existentibus sup ignē veniat ad semicupiū supius bene cooptū et circūquaque: et hoc p calamū seu arūdinē: et recte vasa parant: sicut fit in distillatione aqua ardētis vel calefiat semicupium sup carbones. et iterū liniat cum optio vino: et iterū calef. super dictos carbones. et hoc ex supficie connexa. et post subito ponat et cooperiatur cum pānis: vt in alijs: et ingrediat et sudet pa. et hoc multis potest fieri vicibus et fit in ieiuno. Multis alijs modis pōt fieri stufa. In exitu stufe det tiri[a] aut metridatū vel aurea alexē[a] vel pōt sumere de ɔfec[e] anacardina quam ponit Ras in. c. pprio. R. ʒ piret' nigelle costi melano: pipis macropipis orig'. ana. ʒ. xx. mirre rute sic. se. pet[o] macedonici assef arist[e] bacarū lau'. castorei sinap genciane ana. ʒ. v. mellis anacard'. quantum suff et olei de nucib' mo[m] dent. ʒ. ij. Et stet in lecto in loco calo cōstituto. Si aūt adest feb. vel calor inordinat' dcūi elec[m] nō det. et iterū vngat totū collū et spina dorsi cum aliquo ex oleis vel vnguent calis quae infra dicent. Et cōsulo quod capiat oi die de dicto elec[o] quasi. ʒ. j. et ß. nā dicit Rasis: quod multum valet in parali' et apo[a] tortura tremore et morphea et morsibus scorpionis et oib' passionibus fris. et spa[o] de replone. nā quando sumit: iliico puocat sudorē et fe. infert. Et si p ista sanitas vel iuuamētū nō ȝ: eger abstineat ab oime[a] p. x. dies: excepta dieta tendēte ad calitatem et siccitatē cum fame et siti quantum natura sustinere valuerit. et tunc iterū ad curā reuertatur et pmo vtat aqua apitiua quā ponit Daly. Pria est fortis et cōpetit quando egri[o] est fort et nō adest intēsa calitas et fe. R. radicē fen'. apij et pet[o] ana. ʒ. iiij. mast spice' lig' aloes piret' carpoba' asa' ana. ʒ. ij. fenugre'. ʒ. vj. flor squinanti cassie lig[e] xiloba' se. cicute ana. ʒ. iij. oppopo'. armo' sap' ana. ʒ. j. passu. mūd. ʒ. x: coquant in: v. R'. aque donec ad vnam redeant: et colent. dent oi die: ℥. iiij. cum. ʒ. j. et ß. olei sambuci'. Si passio nō sit multū fort posito quod assit calitas: det aqua radicū minoris calitat quā ponit Daly. R. rad. apij et fe' ana. ʒ. x. se. apij fen' squāti cicute an' ana. ʒ. iij. masticis spice' ana. ʒ. ij. et ß. passu mūd. ʒ. xx. coquātur oia in. 4. R'. aque donec ad vnā redeāt: dent oi die. ℥. iiij. Ista aqua vel supradicta det in pn[o] pura. et post pōt dari cum tiri[a] vel metridato: vel ɔfec[e] anacardina: vel quod det. ʒ. j. asse fe[e]. vel. ʒ. ß. et paulatim ascendendo. Si nō apparēt signa digōis: quod cognoscitur duobus modis. primo quia non apparet aliqua mutatio in melius: nec in vrina apparet digestio materie: vt quod nō habeat residentiam in fundo: nec mutat color ei' de albedie i citrinitatē; vel de rufedie ad colorē mediocrē: tunc

digerat. iterū materia cū tr° vel aliq̄ ex aq̄s supdictis deīde purget̄ cū istis pillis fetidis Haly. R. mirabol' keb. ℥. v. opopo' armo' serap' se. cicute aloes epa' an̄. ℥. iiij. bdelli pulpe coloq̄n tīd sarcacole an̄. ℥. ij. eufor' castorei scamonee an̄. ℥. ß. croci garioff an̄. ℈. ij. ff. massa pillaꝝ cū succo porri vl' betho^c addat̄ sticad arab. ℥. j. ꝛ ß. Sciēdū ħ φ pille mag valēt ad purgādum materiā palib ꝙ colatura vl' bol' ꝑpterea: qꝛ a lōginq̄orib' ꝑtib' attrahūt: nisi eas pa. ꝯglutire nō valeret. Dos dictaꝝ pillaꝝ ē. ℥. ij. vel. ℥. iij. ꝛ ħ semel vl' bis in septiana. Et in die earū ciba patiētē cū iure ꝑdicis vl' frācoli' vel cum pull' colūbarū icipiētiū volare vel cū gallina ꝛ silib' ꝛ auib' ꝑuis ꝛ spēb' fcō iurevtat eo. Et si vinū det̄ ꝑꝑ iportunitatē. sit multū limphatuꝫ cū aq̄ decoctionis achori ꝛ sticad arab. ꝛ saluie. ¶ Fiat ei garga^a hmōi. R. sategie origa' radiq̄ vrtice aco' an̄. ℥. iij. ℥℥'. sinap an̄. ℥. ij. piret' stafiza^e an̄. ℥. j. ꝛ ff pul. ꝛ misceat̄ cuꝫ oximelle sq̄llitico vl' diuretico ꝛ gargarizet̄ sepe in ieiuno. ¶ Alid garga^a. R. pipis piret' sinap rad cappis stafiza^e mastiq̄ ysopi salis nit' an̄. ℥. ij. Pōt addi assefe^e. ℥. iij. fiat pul' ꝛ gargarizet vt sup̄. Et nota sicut dicit Haly. φ vrina sepe inspiciat̄. Et si signa digōis non appent: det̄ aqua radicū Itē fiat sternutatoriū aliq̄d de illis q̄ dicta sunt in apo^a vel epi^a cū cōdiso pipe piret° ell'o albo ꝛ stafiza^a ꝛ silib' ħm Aui. ꝛ haly. multū vꝫ vomit' cū elleb. vl' φ lardet̄ rafan' gallican' cū clauis elli. et stet ꝑ aliq̄s dies sub terra ꝛ post lauet̄: ꝛ abiectis clauis succus rafani misceat̄ cū oximelle sq̄llitico ꝛ vomat: vel cū vomitiuo qd fit ex succo sq̄lle cuꝫ zuc ad modū electuarij. ¶ Scias φ pillule de eufor° multū valēt ꝛ pille de tapsia ꝛ pillule iste multū ꝑbate. R. turbit albi gumosi. ℥. iij. hermodactiloꝝ. ℥. j. ꝛ ß. pulpe coloq̄ntid. ℥℥' an̄. ℥. j. achori sticad. an̄. ℈. iiij. piret' pipis nig. bdellij opo' an̄. ℈. ij. eufor. serapi' mastiq̄ an' castorei an̄. ℥. ß. succi porri succi mellisse an̄. q̄ntū suff. fiat massa ꝛ dent̄. ℥. ij. vl'. iij. ¶ Olea q̄ multum valēt sunt ollea cal'a penetratiua. Primū est oleū costi^m Rasis cui' R^a posita ē supius Auic. dicit φ oleū nuc̄ idice ē exptū: ꝛ oleū de narcisco. nā narciscus herba est cui' trūcus ꝑ cubitū eleuat̄ sup terrā: in q̄ pulcri flores indi coloris exīt: hn̄s folia sil'ia porro: ꝛ ei' radix est q̄si cepe ꝑuū. Oleū de lilio oleum de spica seu nardi^m. ꝛ istud oleū nardi^m laudat Haly. ꝛ oleū de amigd amaris ꝛ de nucib' veterib'. ¶ Et in istis dicit Haly φ ponat̄ aliquid de eufor' ꝛ casto° Et in hoc ꝯcordat Haly. sera°. ꝛ Auicē. ꝛ oēs moderni ꝛ antiq̄. Valēt ēt olea ista. s. oleū iunipi: oleū bn̄dictū. oleū de vulpe de nigella: de ruta: de carui agrestis: oleū irinū: ꝛ de sinap: ꝛ de piret°: casto°: oleū d balsamo: de bacc̄ lauri ꝛ sil'ia. ¶ Post igit̄ fricentur ꝑtes colli ꝛ dorsi cū pāno aspo: ꝛ p' iungatur collū ꝛ dorsuꝫ cū dictis oleis mixtis vl' sepatis: dūmō ī eis ponat̄ aliq̄d casto' ꝛ eufor' ꝛ piret'. ¶ Et de sup ponat̄ talis saccul'. R. rad aco' ꝛ ireos an̄. ℥. ij. sticad arab. ꝛ cit' sansuci mellisse bethoni^c. floꝛuꝫ anthos camo. an' maratri seper° ꝛ apij an̄. ℥. j. ꝯquassent̄ fortit̄ ꝛ fiant duo sacculi. vn' ad lōgitudinē colli: ꝛ alt̄ ad lōgitudinē sq̄ne: ꝛ hēant semipalmū in latitudie. ꝛ calefacti sup tegulā rorātā vino supponant̄ nā istoꝝ cal'itas facit ītrare olea: ꝛ ex se sunt aꝑitiui. Frica° cū aq̄ vite vel ardēti multū vꝫ in initio neruoꝝ ꝛ in me° leso. Post ēt fricent̄ mēbra lesa: ꝛ vngāt̄ cū dcis oleis ꝛ bn̄ coopiātur ꝛ a frigore tueant̄. Item fricatio rad lilij circa spōdiles multū valet ħm Aui. Et frica° cū oleo aliq̄ cal'o cui misceat̄ nitrū vꝫ. ¶ Vnguenta pn̄t machinari de oleis supdictis cum axūgijs cal'is: vt est exūgia leonis vulpis murilegi vrsi taxonis galline anseris ꝛ silibus: ꝛ cū herbis cal'is appropatis q̄ ī sirupo ponunt̄. Et valet multū vnguētū apl'icū marciaton: dūmō fiat sicut decet. ¶ Valet ēt ħ vnguētuꝫ. R. saluie bethonice ꝑimulaueris yue m' sauie iunipi rute calamēti eupato' rad. aco' rad lilij al. ꝛ celestis an̄. m. j. olei nucū vl' olei oliue. lī'. iij. vini antiq̄ ꝛ boni. lī'. iiij. tēperent̄ ꝑ duos dies ꝯquassata. ꝛ postea bulliāt vsq̄ ad vini cōsumptionē: ꝛ p' colent̄ ꝛ addant̄ ista. R. castorei agar' gūme rute edere sinap stafiza^e se. rute baccaꝝ lauri an̄. ℥. iij. eufor' pipis an̄. ℥. ij. olei vulpi'. ℥. iij. marciatō. ℥. v. olei nuc̄ indice ℥. ij. cere. q̄ntū suff. fiat vnguētū. ¶ Si āt ff. paralisis ex cōquassatione vel casu tūc oꝫ φ medicamina ēt ponantur sup loca percussionis vl' attritionis vel obliuiationis ꝛ super loca originis eorū neruoꝝ mouentiū partem lesam: Nā si solū ponatur medicina sup locū lesum modicū proficit: sicut dicit G'. in. ℥. de inte. in fine li. ꝛ Aui. qui eū sequit̄ in fen. 2^a. 3^a. ca° ꝑprio. ¶ Post vnguenta facienda sunt emplastra: ꝛ vnum per aliud non relinquat̄. Primū qd laudat Auicē. est φ super mēbrū lesum ponatur pix ꝛ resina. ꝛ Galienus in passionario addit piper ꝛ eufor^m. ꝛ deide cōponant̄ ēplastra rubificātia: vt est emplastrū qd fit de farina gith ꝛ de sinapi cū melle ꝛ gūmi rute vꝫ cū nitro ꝛ sulphure. ꝛ quādo volueris remoue

re ablue cū aq̄ sulphurea vel salita naturalr vel artificialr. vel ℞ tale ēplm. ℂ℞. gūmi armonia' opo' galba' ⁊ serapi' añ. ℥. ij. pic̄ naual' resine piret' añ. ℥. j. et ß. storac̄ liq̄de. ℥. j. gūmi rute agrestis piret' eufor' mirre casto' assefe. nuc̄ indice nuc̄ m' pipis ni. anacar' gith sina pi. cordūeni se. vrtice ⁊ dau' se. rute. añ. ʒ. iij. ℞ ēpl̄z. ⁊ vna ps ponat̄ sup̄ collū ⁊ spinā dorsi ad magnitudinē sacculo⁊ supdicto⁊ ⁊ altera ps extendat̄ vltra sup̄ alutaz: ⁊ teneat̄ sup̄ mēbrū lesum. ℂSciendū q̄ mēbrū lesū sup̄ quod ponunt̄ ista rubificātia aliq̄n nō bn̄ sentiūt. ⁊ ideo ledit̄ mēbrū ⁊ forte excoriat̄. ⁊ tūc opz remouere vel remitti talia epythiata vel empl'a. Remoueat̄ igit̄ empl'm ⁊ cōsideretur mēbrū an remaneat rubeū ⁊ inflatū. ⁊ ñ comp̄mat̄ digitis albificat̄ locus cōpressus. tunc impsio ēplastri est bona. Et si tal' rubifica° ē magna ⁊ fixa: ⁊ nō remouet̄ cū cōpmit̄ digit̄ nec apparēt vestigia alba pulparū digito⁊: ⁊ etiā apparet caliditas multū apparēs: tūc tale emplm nocet: ⁊ maxime si iā aliqua apparēt vlcera. ⁊ tūc remouēdū est ad tps vl' mutādū in debili'. Et hec est snia Auic. ⁊ sequaciū ei' ℂUnguētū mirabile. ℞. squille rute rad. acori ⁊ vrtice agrē° herbe palisis añ. ℔. j. conquassent̄ oīa ⁊ ponant̄ in oleo nucis vel oliue veteris. ℔. ij. aq̄ salse vel vini saliti. ℔. ij. bulliant̄ vsq̄ ad consumptionē aq̄ vel vini ⁊ colature addat̄ nit' eufor' pipis ni. baccarū lauri. añ. ℥. j. et ß. galbani terebētine añ. ℥. ij. cere q̄ntuz sufficit. ℞ vng^m valet paralisi spasmo artetice ⁊c̄. Vult etiā Galien' in passio° ⁊ auic. fen. 2ª. 3ª ⁊ plures alij q̄ vētose ponant̄ supra mēbra lesa sine scarificatōe vt ibi attrahatur san. ⁊ spūs ⁊ hoc in capite lacerto⁊ et vētose habeāt orificia stricta cū magno igne ⁊ ponātur in diuersis locis ⁊ remoueant̄ violēter. et post vngat̄ membrū vētosatū cū melle calo: et aspergat̄ cū pul'. pic̄ ⁊ resine vel alio rubefactio emplastro. ℂEmplm cum quo curauit Daly fratrē filij moysi pncipis cuius manus fuit paliticata postq̄ cecidit ab equo ⁊ posuit ipm inter spatulas: hoc est in initio dorsi. ℞. baccarū lauri costi dulc̄ cortic̄ thuris añ. ʒ. v. storac̄ cala°. ʒ. vij. myrre salui e nuc̄ cipssi acori rob. m. alūis añ. ʒ. iij. ⁊ ß. croci casto' añ. ʒ. ij. cardamo'. ʒ. ij. licij lapda' balaustie añ. ʒ. ij. ⁊ ß. mastic̄ nigelle añ. ʒ. iij. et ß. cere quātuz sufficit. ℞ emplm. ℂRadix acori posita in cōserua p se curat palisim ⁊ obdormitionē mēbro⁊ siue stuporē. Auic. ponit ⁊ ego sum expt⁹ sumere cast^m. vel oleū de keruа vel sam

bucinū. qd̄ idē est vt repi in glo. cū aliq̄ yera valet multū. ℂAliqui curāt palisim sm auic. dando yera. ⁊ pipis añ. ʒ. j. ⁊ si sumat̄ aliquid de supdictis. nō capiēt statim potū. vt diutiorē in stomacho faciat morā. ℂValet etiā tātūdem de pipe ⁊ casto° añ. Auic. Assafetida bibita multū vz vel linita vel gargarizata. Auic. ℂQn̄ mēbrū videt̄ meliorari bonū ē q̄ exercitet̄. ⁊ illud fit citra fatigationē: q̄z quando laboriose exercitat̄ membrū dolet ⁊ nerui debilitant̄ ⁊ dol'. remanet magis q̄ opz. Ipm ḡstringēdo ⁊ dilatādo lauādo ⁊ aliqualit̄ cum saliua fricādo exercitet̄. ⁊ cure supradicte frequēti' iterēt̄. ℂAnacardi ꝯfert frigori neruorū ⁊ eo⁊ mollificatōi palisi ⁊ torture. Auic. ℂAssaf̄ si ex eo bibat̄ aure' vn' cū vino pipe ⁊ ruta valde ꝯfert dolorib' neruo⁊ ⁊ tetha° et palisi. Auic. in ca. ppo. de assaf̄ cordūe' ꝯfert egritudib' neruo⁊ ⁊ dolori anche. ⁊ ꝯfert palisi ⁊ ꝯcussioni lacerto⁊. Auic. in. 2. in p° expermēto. 5. c. Rab ponit optimū medicamē azaritōis. qd̄ vz ad fe. crōicas ⁊ aufert typū ⁊ dissoluit vētositates ⁊ laxat hu. viscosos ⁊ valet pali'. ℂ℞. iris. i. radic̄ ireos. ʒ. x. pipis ni. lo. ⁊ al. an' scordi casto' folij se. rute aza' amo' galba' satureg° san. anseris ficci serapi' xiloaloes carpobalsa' añ. ʒ. ß. spice' cro' añ. ʒ. ij. camedre os. camipiteos maiorane folio⁊ rute agrest̄. ameos mēte carui gariof̄. añ. ʒ. iij. turbit ad pōdus oīm. Si vis q̄ sit laxatiuū agar'. ℥. ß. mellis cocti ⁊ despumati q̄tū sufficit. ℞ ele^m def. ʒ. j. et ß. cū aq̄ calida decoctōnis aza'. Et vide ibi laudes isti' medicine. q̄z multotiēs p Rab fuit expta ⁊ approbata ꝯ infirmitates iūcturarū ⁊ asma ⁊ dolorē frigidū: ⁊ dissoluit vētositates. ℂAlia medi^a laxatiua quā ponit Rab. in. 8. expimēto. 6ª. c. ꝯ epiliam ⁊ palisim nā laxat hu. viscosos ⁊ ipe semp vtebatur eo. ℞. ag' absinthij colōqntid añ. ʒ. j. ligni aloes mastic̄ añ. ʒ. iij. spice' armonia' assef̄ serapini rad lilij celestis añ. ʒ. j. et ß. cū aq̄ decoctōnis an' ⁊ arist°. lō. ⁊ ro. ⁊ melle cōficiant̄ ⁊ def. ad q̄titatē auellane. ℂEt scias q̄ q̄n palis ē p ineptitudinē mēbro⁊ nō potentiū recipe influentiā spūum. tūc multū vz vētosatio absq̄ scarificatōe in mult̄ locis illi' mēbri ⁊ frica° cū reb' rubificātib' ⁊ post° ēplo⁊ rubificantiū. Et ista inepti° frequēti' venit in senib' ⁊ i palititcat. ppt̄ frig' extrinsecū vbi ꝯtigit mēbrum esse quasi mortificata et inepta. ℂUnguentum de bdellio ex descriptione Debē° quod confert spasmo epilentie paralisi et egritudinibus neruorum frigidorum ⁊ leniter

nodatiões neruoꝝ. ℞. bdellij. ʒ. vj. eufoꝛ. ʒ. iij. castoꝛei. ʒ. iij. serap. ʒ. iiij. cere. ʒ. xxv. olei sã buci vl' de lꝛerua qḋ idē ē vt repi in glo. Daly ʒ. x. bdelliū ꝛ sera in aq̃ infundāt rute agre stis ꝛ ℞ vng quo vngatur. Uel fiat aliud ad idē. ℞. castoꝛei. ʒ. ij. piret' eufoꝛ. stafiza' ʒʒ' sina pis añ. ℈. iiij. olei de lꝛerua vl' costi. ʒ. xx. cere q̃tū suff. ℞ vng. pōt addi ysop' hūida et gū'

¶ Sequit' sirup' multū laudat' a Gal. i mag antidota° vʒ ad oēs moꝛbos fridos flãticos ꝛ ad doloꝛē ꝛ debilitatē neruoꝝ ꝛ epil'iaz ꝛ pali sim ꝛ doꝛmitationē carnis ꝛ tremoꝛē ꝛ vētosi tatē inflationē emoꝛroydas. ꝛ pōt vocari sir' de sticad. ego vs' fui eo i litarg ꝛ ꝯfoꝛtatōne memoꝛie. ℞. sticad. ʒ. xx. epythi thi. mētastri. oꝛiga. añ. ʒ. x. se. fe. anisi cassielig' piret' carui. añ. ʒ. xv. coquant' in. x. ℞. aq̃ vsq; ad ꝯsūptōez tertie ptis. addat' mell. ℞. ij. et ℔. addat' i cla rificatōe ciamo. pipis lō. ꝛ ni. cala. aro. spice' costi. garioꝝ. añ. ʒ. j. ℞ sirup' si sit delicat': co lez. si nō: iste spēs remaneāt in sirupo.

Dieta Aer inq̃tū est possibile sit calid' ꝛ siccus: panis bon' nō opir': nec asinus. Et i p̄mis trib' aut q̃ttuoꝛ dieb' nihil comedat: sed det' ei in potu aqua hoꝛdei vel ydromel q̃tū vt' tolerare poterit saltez vsq; ad. 14. diē teneāt dietā tenuē: ꝛ famē et sitim patiant'. ꝛ q̃n vides ꝙ debilitāt': dabis cibos leues: vt sunt carnes auiū vsualium ꝛ carnes mutonis in pua q̃titate ꝛ sint tostę ꝛ vitabis bouinas poꝛcinas ceruinas ꝛ aues aq̃ticas: ꝛ vitabit oīa legumina ꝛ caseū ꝛ oīa vapōsa ꝛ sinapis: q2 ꝯriū effectū inducūt nr̄e intētioni scʒ replōne in ce°. vinū nocet eis saltē in p̄n° nā frigidā materiā i neruos penetrare facit. etiā q2 aliq̄n ꝯuertit' in ace: ꝛ ace est noci bilioꝛ res neruis. iō nocet. In declinatōne tñ pōt dari vinū ātiquū nō aq̄sum nec viride in pua q̃titate: ꝛ tale vinū in pua q̃titate sum ptū cōfert valde egritudib' neruoꝝ ꝭm auic. et si sumat' in magna q̃titate: eis valde nocꝫ ꝭm eūdē. bibat g̃ in p̄n° ydromel. Oēs spēs calide sunt eis vtiles. ꝛ fiat ei salsamentū de saluia ꝛ mēta cū spēbus: ꝛ distēpent' cū vino Uitet oēs fruct' hūi. vtat' pineis: q2 multum sunt appꝛopate. vitet oēs pisces p̄ter salitos de q̃b' aliq̄n pōt sumere. dū tñ p' tolleret siti Uitet lactucas poꝛtulacas. caules ꝛ oēs ħbas fridas: ꝭ vtat' fen° petro° saluia yso° ꝛ silib'. Caueat ab aceto ꝛ agresta ꝛ pōacio. Dicit' ꝙ caro hirci recēs ꝛ salita neruis fridis cōfert. vt pōit stephan' arlādi in suo antido°. ¶ Itē frequēter teneat in oꝛe partez nucis m' aliq̄n gariofi. aliq̄n cubeb. ꝛ bꝛeuit' oēs res nō natu rales declinēt ad calītatē ꝛ siccitatē. Sudoꝛ bon' ē eis: ꝭ post caueāt a frigoꝛe ꝛ m̄e pali ticata pellib' vulpis tāq̄ calidioꝛib' p̄ter leo ninā inuoluant'. imo etiā totum coꝛp'. Ponit Auic. ꝙ si in' aliq̄ fe. ꝛ palisis sil' affuerit: tunc oximel cū suc° rob. erit optima medicina.

Clarificatio Pꝛimo nota ꝭm ꝙ di ctū est: ꝙ in p̄n° nō cō petūt me° foꝛtes ex nec intra. vt sunt medicie euacuatiue: q2 hu. fri. est ꝛ viscosus: ꝛ in p̄n° nō cōstat ipm foꝛe digestū. nūc aūt lex est: ꝙ digesta medica' ꝛ nō mouere cruda. I. amphoꝛ. amph. 22. Scḋo scias ꝙ palisis est moꝛb' fri. multū hūidus. iō nō pōt curari nisi cū medi cinis multū calidis ꝛ siccis. ꝛ iō in tpe calido cū cautela reged' est pa. nā si p ante dicta nō sanat' nec melioꝛat' pa. desine in estate ab om ni me° excellēter calida: ne foꝛte in patiēte in trias moꝛbū acutū ꝛ ipm pdas. Uerba sunt Daly in. 2. de regali dispōne. ca. de paralisi.

¶ Tertio posito ꝙ flōia cōpetat q̃rit' ex q̄ pte dꝫ fieri. Rn̄dit G' in passio° in hec verba. Et flōm' adhibēd' est oībus paliticis: si i dextra pte fuerit palisis. i. in manu vel in pede vl' in quacūq; regiōe dextra capit. ex bꝛachio sini stro flōmet'. qḋ si in latere sinistro aut i regio ne cap. sinistra ꝛ dextra flōmet'. dūmō emissio san. fiat ꝭm etatē ꝛ ꝭm mutationē san. ħ ille.

¶ Quarto nota ꝙ palisis sp est p colligantiā maxime q̄n est a q̄litate vel ma. nā illa qua litas vel materia q̄ facit palisim: aliūde com municat' nuche ꝛ neruis: q̄ ꝭm ꝓpaz naturaz nō deberet ibi vēire. ꝛ iō dr. ꝙ sp fit p colligā tiā ꝛc. ¶ Quito querit' q̄s moꝛb' est in genere Dico ꝙ est officialis: q2 opila° viarū ꝛ mēbꝛo rū ex q̄ mēbꝛa officialia suas nō p̄nt exercere opatōes. nā ad ħ ꝙ spūs motiui ꝛ sensitiui ad mēbꝛa trāseāt subiecta req̄rit' ꝙ nucha sit li bera: ꝛ silr p̄n neruoꝝ ꝛ clara ꝛ pura. Q̄n aūt sunt opilata: fit palisis ꝛ multa alia. Iste aūt moꝛbus cōicat secū moꝛbū ꝯsilem: q2 malam frigidā cū ma: aliq̄n sine ea. Ex istis poteris pcipe ꝯclōnes ꝛ coꝛrelaria multa. ¶ Sexto q̄ rit' cū nerui nō habeāt foꝛamē: imo sūt cōpa cti ꝛ duri respectu coꝛpis quō spūs p eos p̄nt trāsire ad faciēdū opatiōes sensus ꝛ mot'. silr v̄tus sensitiua ꝛ motiua. Respōdet G'. 4. de moꝛbo. c. 5. in hec v̄ba. Si nerui viā penetra bilē nō habeāt: queādmodū sp lēdoꝛ solis pe netrat in aq̃ ꝛ aere. silr p̄dicta v̄t' scʒ motiua ꝛ sensitiua a suo descēdit initio p ea eos vꝫ pe netrans. pꝫ g̃ ꝙ talis v̄tus transit iradiatiue.

¶ Septimo nota q aliqñ põt venire opilatio τ defect⁹ in motu τ sensu pp duritiem in ipsis neruis τ origie eoꝝ gñataꝫ: τ hoc ex grosso nutrimẽto ibi apposito. Et h est itẽtio Ǝ⁹ ubi supra .f. 4º. de morbo .c. 5. Et tunc talis ablatio sensus τ mot⁹ fit paulatĩ cũ freqnti stupore τ q̃si formicatione in subiectꝭ mẽbris. Et tũc cura isti⁹ fit sic cura sup̃dicta. Dr̃ g̃ ꝫm Ǝ^m ibidẽ q sic nebula τ fum⁹ q̃ in aere existũt ꝓhibent splẽdorẽ τ radios solares: q nõ p̃nt penetrare nec illũinare aerẽ vel aquã: ita ex ĩpedimẽtis sup̃dictis ĩpedit̃ ꝟt⁹ motiua τ sensitiua τc. ¶ Octauo sciendũ q mẽbrũ paliticũ nutrit̃: q2 nutrimentũ trãsit p vias latas τ ↄcauas. spũs aũt τ virt⁹ sensitiua τ motiua p vias cõpactas: q2 p neruos. ¶ Nono q2 facili⁹ ĩpedit̃ τ cũ miori cã trãsit⁹ spũs q trãsit⁹ hũoris cõparatis int̃ se meatib⁹ eoꝝ. sic p3 de pua nube q̃ ĩpedit radiũ sol' nõ tñ ĩpedit grãdinẽ descẽdẽtem: nec sagittã ascẽdẽtẽ τc. q2 attractiua ꝟt⁹ q̃ est in mẽbris iuuat ad hoc: ꝫ nõ ponim⁹ ꝟtutem attractiuã spũs. Et q̃tũ ista ꝟtus attractiua est magꝭ debilitata pp morbũ: tanto nutritio est debilior τ mĩor τ iõ nutrit̃ mẽbrum paliticatũ ꝫ diminute: τ iõ diminuit̃ τ demacratur. ¶ Decimo dubitat̃ si palisis ẽ morbus ↄtagiosus. Dr̃ q nõ: q2 ad hoc q morb⁹ sit cõtagiosus reqrit̃ q ma^a a q̃ gñat̃ sit corrupta vel venenosa vel vtrũqꝫ: τ q mẽbruꝫ in q̃ est morb⁹ sit corruptũ int⁹ vel ex vel vtrũqꝫ. ĩ palisi aũt nõ est sic: q2 põt fieri a ma^a nõ corrupta τc. Sil'r epil'ia nõ sp̃ ẽ morb⁹ ↄtagiosus q2 p̃t fieri a ma^a q̃ nõ est corrupta: ꝫ solũ peccabit ĩ q̃titate. Un̄ morbi ↄtagiosi h̃ntur p hos ꝟsus Fe. acuta. i. pestilẽtialis ptisis pedico scabies et sacer ignis. Antrax lippa lep̃ nobis ↄtagia p̃stant. ¶ Undecimo vr̃ q palisis molestior est in iuuene q̃ in sene: q2 cũ discõueniẽtia p̃ticulariũ: cũ sit ex hũiditate flãtica. τ q2 ẽ morbus fri. in cõplexione: τ iuuenis q̃tũ ad cõplexionẽ τ etatẽ est calidi⁹ τ sicci⁹. senex aũt frigide τ hu. cõplexionis est τ etatꝭ. igit̃ τc. ↄña p3 añs est ypo. 2º. ãpho. ãpho. 34. In morbis minus piclitant̃ egrotãtes τc. o^m tenẽt oẽs: τ p3 ad expientiã. Dicẽdũ q molestia põt ↄsiderari q̃tũ ad intẽtionẽ lesionis facte in sensu vl' in motu. τ sic molestior ẽ cũ discõueniẽtia p̃ticulariũ: τ h in iuuene. nã ibi arguit̃ maior cã: τ p ↄñs maior effect⁹: cũ cã debeat ꝓportionari suo effectui. Aliomodo põt ↄsiderari molestia q̃tũ ad faciliorẽ curã. sic ↄsiderãdo molestior ẽ in senectute. P̃mũ ꝓbat̃ q2 in etate iuuẽtutꝭ fortiora sunt sinthomata rõe palisis: scꝫ q2 illa⁹ nocu' facta est a ↄrio: sed si absolute ↄsideret nocu^m sic maius ẽ in senectute: q̃ in iuuẽtute. q2 min⁹ curabil' τ tardi⁹ p̃supposita eq̃li magnitudine morbi τ cãe ei⁹. vl' putate τ in vtroqꝫ: cũ senex sit debil' ꝟtu: iuuenis fortꝭ. nũc ãt sic est q ꝟt⁹ ẽ q̃ curat morbos: maxime si fortꝭ ẽ: vt dicit Ǝ⁹. p̃º de febrib⁹ ad glauconẽ. c. 10. Qđ ãt sit maior cã ĩ iuuene p3 ex dictis ga. in ↄº ãpho. pallegati vbi dicit q fortꝭ est ignis q̃ aq̃ nõ extiguit̃. a filĩ fortꝭ τ multa ẽ materia fri. q̃ in iuuene nõ calefit τ nõ digeritur. In sene aũt pp ↄueniẽtiã pticulariũ faciliter palisis gñatur: q2 magꝭ ps gñatiõis morboꝝ est corporis passuri preparatio. τ sic respectu ma^e molestior est in iuuene: ꝫ respectu ꝟtutis in sene. Per hoc ad rõnẽ dico q ad ꝟitatẽ ãpho'. tres ↄditiones reqrunt̃ P̃ria q egritudines sint eiusdẽ spẽi. Scđa q sint eq̃les. Tertia q sit eoꝝ ad idẽ subiectum vel ad diuersa eq̃litas ꝟtutꝭ. Et tñ ĩ illis nõ est eq̃litas ꝟtutꝭ. ¶ Duodecimo dubitares ex cui⁹ defectu ꝟtutꝭ fit palisis. pro isto τ p alijs silibus est sciendũ ꝫm intentionẽ oĩum autoꝝ τ Ǝ⁹ in. 3. de ↄib⁹ caº. 2. vltra mediũ capituli. τ in p̃mo ampho. ↄº. 22. Digesta medicari: q in vnoquoqꝫ mẽbro sunt q̃ttuor virtutes naturales. f. attractiua: retẽtiua: digestiua τ expulsiua. Idẽ dicit. 5. de morº. c. 2. in fine. Et si iste bñ opent̃ τ corpus regãt tũc corpus est sanũ. τ si aliq̃ peccet freq̃nter: ex pctõ ei⁹ siue defectu aliq̃s morb⁹ gñatur. τ hec est s̃nia gal'. 5. de morbo. c. j. Et vix aliq̃s morb⁹ fit a cã ĩtriseca q̃n aliq̃ ex istis erret. Et iõ dicit Ǝ⁹. 11. de ingeº. c. 3. vbi loq̃t̃ de causis putredis: q si hu. in corpe moueant̃ τ dissoluenda. i. resoluẽda vel expellẽda ab eo dissoluant̃. i. expellant̃ mĩme in corpe gñabit̃ putredo: maxie si regat̃ a natura in corpe aialis exñte. nã ꝫm Ǝ^m ibidẽ τ vbi supra dictuꝫ ẽ q l3 corpus ab initio sue creationis h3 motũ siue ꝟtutẽ naturalẽ p quam sup̃flua τ putrefacta expellit. Dico g̃ q palisis a cã intriseca fit ex defectu istius ꝟtutis regitiue naturalis. f. digesti^e q̃ deficit in digerẽdo τ expulsiue q̃ deficit in expellẽdo nocua. τ certe iuuat ad hoc defect⁹ rõnis q̃ deficit in nõ iudicãdo. q2 nõ iudicat multitudinẽ maloꝝ ciboꝝ malũ morbũ in corpore gñare. τ si iudicat: τ illos malos cibos nõ defutat iã rõ τ itellect⁹ succũbunt: τ bestialitas dñatur. ¶ 13º. dubitat̃ cui virtuti magis nocet palisis. R̃ndet. Ǝ⁹. 5. de morbo. c. 2. ĩ hec ꝟba. Dico g̃ nocu^m volũtarie actõis mollicie ẽe ac spas^m τ tremorẽ. P3 g̃ q magis nocet ꝟtuti volũtarie motiue: τ aliqñ sensitiue.

¶ Tredecio uo^a^ bm itētionez G^i^. 5. āpo. ɔ°.5. Si ꝟo hyens. ꝛc. allegantis ypoc. in peritos noximatō ꝙ paralisis libenter venit in parte dextera. ꝛ causa ē: q2 vie sꝫ latiores: ꝛ ꝑ ɔñs patiores ad suscipiēdū hūiditatē fluētē. etiaz illa ps ē magꝭ rara ꝛ porosa rōe maioris coloris: ꝛ ꝑ ɔñs magis susceptibilis ma^e^ fluētis.

¶ Capl'm. 21. de spasmo.

Spasmus est egritudo neruosa: q̄ mouenꝫ lacerti ꝟsus sua ꝑncipia cuz ablatione mot^9^. Istā ponit Aui. Ga^9^ ꝟo 5. āpho. ɔ°. 5. ibi. In īmoderata purgatiōe. dicit ꝙ spasm^9^ ē iuolūtari^9^ mot^9^ volūtaria obtinens loca. Joānes ianuēsis in ꝓsodia dicit. Spasm^9^ grece latine ɔc° ptiū aut neruoꝝ dr̄. Et h̄ est recta ei^9^ iterp̄tatio. ꝛ iō nō diffinitꝫ: ꝫ iterp̄tatꝫ: Scias bm G^m^. 3. ð int. c. 3. ꝙ qñ corpus ē bm cursuz na^e^ volūtas q̄ ē ordiata ī initio neruoꝝ: q̄ q̄dē volūtas ē in eēntia ce^l^ ista p° dat volūtariū motū neruis. deide ꝑ neruos portatꝫ ad lacertos: ꝛ tūc lacert^9^ attrahit me^m^ cū q̊ ligatꝫ. ꝛ h̄ facit qñ ɔstrigitꝫ: ꝛ ad suū originē reuertitꝫ vel corrugatꝫ. silr in spa° sit talis corruga° vl' ɔstrictio. ꝛ h̊ a mor° nō a volūtate vel a ꝟtute volūtarie mobli. Et iō mot^9^ spa^l^ ē opposit^9^ motui hui^9^ lacerti q̇ fiebat ī sua sani^e^ Nā qñ lacert^9^ vel neru^9^ sup̄flua hūiditate vel viscosa ibibitꝫ vl' desiccatꝫ in vltio siccitatꝭ necesse ē vt fiat silis ɔctio vi morbi ꝛ nō nature. ꝛ h̄ ē snia G^l^. 6° de mor°. c. 2. Et idem dicit. 6. āph. ɔmē°. 39. ibi. Spa. fit. Ad noticiā seqntiū nota ꝙ autores ponunt aliqs diuisiones de spa°. Nā q̇dā ē de plenitudīe: ali^9^ de inanitione sicut dicit ypo. 6. ampho. ampho. 39. Idem dicit G^9^. 2. ampho. ɔ°. 26. ibi. Fe. in spa. ¶ Secunda diuisio est quā ponit G^9^. 4. ampho. ɔ°. 56. ibi. A spasmo ꝛ tetha°. vbi dicit Spasmus eni generaliter triplex est. vel eni est añ vl' retro vel tethan^9^. i. vtrūqꝫ tenens. ¶ Tertia diuisio ponitꝫ ab oibus maxie ab Auic. Nā spa. aliqñ est in pueris citra. 7. annos. ꝛ talis faciliter venit ꝛ facilitꝫ curatꝫ. Ali^9^ ē in alijs etatibus: ꝛ iste cū difficultate curatꝫ. ¶ Quarta diuisio q̇dā spa. añcedit fe. ꝛ ali^9^ subsequitur fe. ¶ Quita. q̇dā spa. venit p^9^ sup̄fluas eūatiōes vel longas fe. ꝛ tal' est de inanitiōe. Alius est absqꝫ fe. vel in ꝑncipio eius vel fine purgatione: vel in ꝑncipio ei^9^ ꝛ tal' pōt eē de repl'one.

Causa spasmi vel ē ꝑmitiua: vl' añs. vel cōiuncta. Cā ꝑmatiua vl' ē frās cōp̄mēs: aut cal'itas dissoluēs ꝛ materias ad neruos ꝛ lacertos penetrare faciēs vel eos desiccans vl' pōt eē morb^9^ reptiliū venenosoꝝ: sicut ē pūctura scorpiōis vl' p̄t eē pūctura nerui cū ferro vl' aliq̊ nimiū acuto nimiū ēt exercitiū ꝛ labor desiccās. flux^9^ vētris vl' sang. a vulnere vl' alr nimi^9^ coit^9^. īscisio nerui vl' lacerti ex trāsuerso. casus obuiatio tior. sic dic̄ Auic. vl' sustētatio vl' cōp̄ssio: ex q̄ seq̄tꝫ effusio ma^e^ ad mēbrū spasmatū: ꝛ in eo retinetꝫ. ꝛ siccitas neruos desiccās ꝛ inaniēs. ꝛ silia his Cāe añcedētes aliqñ sūt nimia cal'itas ꝛ siccitas corporis desiccās ꝛ inaniēs neruos vel lacertos cāns spas^m^ ex inanitiōe: vl' cal'itas dissoluens ꝛ replēs neruos ꝛ lacertos vl' eoꝝ originē causans spa^m^ ex repl'one. vl' ē hu. flātic^9^ vt pl'imuz sic dicit G^9^. 2. ampho. ɔ°. 26. ibi. Fe. in spa. Cā spa^l^ de repl'one fri. vl' viscosi sꝫ hu. ipsum me^m^ vbi spasm^9^ fit nutriētes. vl' ē hu. melācolic^9^ vl' sanguine^9^. vel est ap̄a in q̊ ma^a^ coadunatꝫ. vel occupat tm̄ vnā ꝑtē nerui vl' lacerti vl' ꝑncipium eoꝝ. ꝛ ad ɔctionē illi^9^ ꝑtis alie ꝑtes ɔhuntur. nā si spas. nō ē cū ap̄ate: tūc ma^a^ ē magis ībibēs vl' cōp̄hēdēs totū neruū vl' lacertū: bm ꝙ dic̄ Aui. ex ipsa q̇dē pl'imū accidit spas. ꝛ remouetꝫ cito. ponit Aui. ꝙ sqnātia pl'eb ꝛ frenesis p̄ūt eē cā añs spas^l^ qñ ma^a^ istaꝝ: nō eūatꝫ: ꝫ mittitꝫ^l^ ad neruos vl' lacertos vl' eoꝝ originē. Uermes ēt p̄ūt eē cā spas^l^ cū eoꝝ mala q̄li^e^ ꝛ fumis ab eis eleuatꝭ ad cap̄t a q̇b^9^ refugit ce^m^ ꝛ ɔhitꝫ Fe. ēt pōt eē causa spasmi sic dic̄ ypo. 2. āphor. āpho. 26. ibi. Fe. in spas. Aliqñ etiā fit spas. de repl'one ꝑcedēte fe. dissoluēte hūo. in corpe plectorico sic ponit Gordo. ꝛ tūc nō est ꝑsumēdū ꝙ sit ex inanitiōe: nisi fe. ꝑ lōgū tp̄s ꝑdurauerit. Fumi male q̄litatꝭ resoluti a ꝟmibus vl' a corruptiōe eoꝝ ꝛ dol'. vehemens ꝑꝑ hu. cal'm mordicatiuū pūgētē cū mala q̄li^e^ venenosa ꝑueniēs cer° vl' neruis vl' lacertꝭ: ꝛ frigiditas vehemēs q̄ ɔgregat neruū ꝛ lacertū ꝛ ipsuz īspissat ꝛ ɔhit ꝟsus suā originē ꝛ punctura scorpiōis vl' alteri^9^ venenosi aial'. ista q̄tuor p̄ūt cāre spa^m^: q̇ nō ē de repl'one. sic dicit canonista nr̄ Aui. in. c. de spas° i medio colūd^l^ ibi. Et qñcūqꝫ fit spa. q̇ ad materiā nō ꝓportionatꝫ ꝛc. Nec ēt ē dicēdū ꝙ ē de inanitiōe. nā cū aliq̇d ex istis adueniēs neruis vl' lacertꝭ ista me^a^ refugiūt: ꝛ ɔhuntꝫ ꝛ ɔgregantꝫ ad expellēdū illō nocu^m^. ꝛ faciūt spasmū: sic accidit ī epil^a^ ꝛ a fumo eleuato ab aliq̊ mēbro ꝛc. Crapula dieta hūida repl'o corporis ꝛ venaꝝ iuuant spasmuz. Nimi^9^ sensus orifi^l^ sto^i^ si hu. male q̄litatis in eo est. Co. erugiosa pōt eē cā spasmi. Aui. vbi. s. aliqñ spas. ē ex cōitate aliorū mēbroꝝ: vt est matrix vesicca ꝛc. similia.

¶ Cā ꝯiūcta spasmi ⁊ imediata est ꝯctio ner/ui vel lacerti inq̄tū spas. ꝯsideraṫ ꝙ ē morb⁹ in figura. ſꝫ qñ simpl'r ꝯsideraṫ put ē ꝯctio et nō morb⁹ in figura talis ꝯctio ē spasm⁹ q̄ nō ꝓducit seipm̄ vt in phisica supponiṫ: ſꝫ repl'o nerui vel lacerti vel eoꝝ desicca° vel inanitio vel inordinatio vel pūctio vel q̄litas mala vl' venenosa. Iste sunt cāe ꝯiuncte spasmi qñ ab aliq̄ ipaꝝ ꝓuenit spasm⁹. Scias ꝙ in spas. ꝺ repl'one ⁊ inani° accidit neruis ⁊ lacertis sile q̄d accidit cordis instroꝝ musicoꝝ. nā ſꝫ tēsis extātib⁹ cordis ponanṫ in domo hūida vl' aere siccissim° rūpunṫ. iō q̄ musici dū reponūt or/gana: fimbrias laxas dimittunt. Verba sunt G'. 5. de mor°. c. 2. Idē ponit G⁹. 6. aph. ꝯ°. 39 ibi. Sspasmus fit ex plenitudine.

Signa ꝓpa isti⁹ passiōis sūt friditas: et ꝯctio mē: ita ꝙ non pōt plicari nec extēdi: tūc dicim⁹ ꝙ illud mēm ē spasma/tū. Signa aūt tethani sūt ꝙ aā ⁊ retro ē cor/pus extēsum eq̄lr ⁊ tibie ⁊ brachia q̄si ita cito frāgerenṫ sicut plicarenṫ: ⁊ q̄si totū collu₃ in spina dorsi. Iō dicit Ga⁹. 4. amph. ꝯ°. 57. ibi. A spasmo ⁊ tethano. Tethan⁹ est spasmi spēs in q̄ cū mēbrū q̄quomō sit spasmatū nō a₃ ni si ꝙ aā ⁊ retro extēdit eq̄lr. vñ etiā ꝓpe tetha n⁹ extēsio ꝺ ybi. s. Pulsus spasmati ē debil' dur⁹ diuersus i velocitate ⁊ tarditate. ⁊ videṫ ꝙ vna arteria subito feraṫ sursum sic sagitta ⁊ iterū alia subito attrahaṫ ad intra. sic dicit G⁹ in li. de introducēdis in pulsu. ⁊ auic. ide₃ dicit trāssūptiue. Tū vrina h₃ diuersitatē ſm diuersitatē cāꝝ: q̄z aliq̄ñ ē rēissa max° qñ ē a fritate. vel ꝓpṫ ascēsum vapoꝝ ad cap. sicut appet in freneſi. Aliq̄ñ ē nimis itēsa max° qñ est cū fe. ¶ Signa cāꝝ si est ex plenitudie ſm Gam. 2. amph. ꝯ°. 26. ibi. Fe. in spasmo. in hec v̄ba. si sano spa. supuenerit subito nccē ē illū de plenitudine fieri. Et auic. addit: ꝙ tūc mē brū nō bibit cito oleū cū quo vngiṫ nisi pue/nerit illi caliditas ꝓpinq̄ tp̄is. Et si est ex ina nitione venit paulatim: ⁊ ꝓcesserūt aliq̄ egri tudines. ad q̄s sequiṫ aliq̄ð gen⁹ euacuatōis vt est fluxus san. a vulnere vel fine: vel fluxus vētris p se vel ex medicina: vt est ell's eufor^m ⁊ silia. Si fit ab hu. flātico appent signa flātis paucitas caloris: fluxus saliue: hūitudo flātica ⁊ ꝯuenītia alioꝝ pticulariū. Si est ex sang. adest rubedo in facie ⁊ in mēbro egro: ⁊ vene sunt plene ac rubedo ē circa oculos ⁊ faciem. Si a melia: adest paucitas hūiditaṫ et color fusc⁹ in corpe ⁊ in mēbro: ⁊ nō adest calītas i tactu. Si est ꝓpter apā cognosciṫ p inflatōe₃ loci apāti ⁊ p dol'. Et ſm etiā spēs apātis in/dagant signa. nā si est flegmō ē maior pulsa/tio tūor ⁊ rubor. ⁊ si ꝯimia adest laxitas ⁊ pau citas dol'. ⁊ sic de alijs. Si est a vētositate co gnosciṫ: quia cito recedit: sicut p₃ in crampa. Si venit ꝓpter fe. cognosciṫ: q̄z aduēit torsio ⁊ rubor vel in aliq̄ extremitate ocli: ⁊ i circui tu ei⁹: ⁊ adest stridor dentiū: ⁊ nigredo lingue ⁊ cōstrictio cutis capit̄ ⁊ rubedo vrine. ⁊ post efficiṫ alba ꝓpṫ raptu₃ ma° supius: pulsatio timpoꝝ ⁊ venaꝝ capitis: ⁊ aliq̄ñ retineṫ vri/na. Signa aūt ꝙ maa ſq̄nātie mittiṫ ad ner/uos: hoc cognosciṫ in pulsu. Si spasm⁹ ē ꝓpṫ materiā pleureſ ꝑmutatā ad loca neruosa. tc cognosciṫ: q̄z adest nimia ꝯstrictio in ālelitu ⁊ febris nō est multū fortis. Si est ꝓpter ma teriā freneſis ꝑmutatā ad loca neruosa. tunc incipit cū timore ⁊ multitudine palpitatiōis et cū stridore dentiu₃: ⁊ post torqueṫ ocul⁹ et ceruix seu collū: ⁊ manifeste tūc apparēt spa. Ista ponit Auic. Et si venerit ꝓpṫ nimiū sen/su₃ orificij sto'. ita ꝙ qñ ad ipm̄ mittunṫ ma li hu. tūc fit spasm⁹. signū eius ē ꝙ ꝓcedit vo mit⁹ ⁊ dolor ⁊ pūctura: ⁊ mordica° in orificio stomachi. Sil'r accidit aliq̄ñ a vesica vel ma/trice: quia sunt mēbra ml'tū neruosa. Signū vermiū diceṫ in cap'lo ꝓprio.

Pronosticatio fe. in spasmo me/li⁹ est ꝙ ecōuerso 2. āph. āph. 26. Cā daṫ a G° in ꝯ°. q̄z si spasm⁹ de repl'one ꝓcedit ⁊ subsequiṫ fe. acuta: calefa cit ⁊ dissoluit hu. q̄ implēt neruos ⁊ lacertos ſꝫ si spa. sequiṫ fe. acutas vel pacutas q̄ desic cāt corpa: signū est ꝙ spa. de inanitōe. Idem dicit G⁹. 4. amph. ꝯ°. 57. in hec v̄ba. Quale/cūq̄ꝫ sit spas. post. fe. mortalis ē ⁊ pessim⁹. Si v̄o ante: nō. Sil'r ibi. A spasmo ⁊ tetha°. Idē dicit ypo. 4. āph. āph. 69. In fe. acut̄ spa. ⁊ cir ca viscera dolores fortes malū. Scdo indica m⁹ ſm ypo. Spasm⁹ ex ell'o mortale. 5. āpho. āph. 1. Et h̄ intelligiṫ ſm Gm post nimiā pur gatōē: q̄z in initio purgatōis si venerit spa. ex effusione male ma° ad orifim sto' ⁊ inde cem ledaṫ: q̄z stōach⁹ seq̄ṫ ca. in passiōe. ⁊. ca. stom ⁊ cā hui⁹ ē magnitudo nerui descēdent̄ a ca. ad os sto'. sicut dicit G⁹. 5. de inte. c. 12. vel ca. 7. ſm aliā trāslatiōnē. ¶ Idē ꝺ. 4. amph. ꝯ°. 17. ⁊ tūc ſꝫ spa. tūc tal' spa. nō ē mortal': immo purgata illa maa sequiṫ spa. sanitas. sicut exē plificat Gal. in ꝯ° pmo. 5. amph. de iuuene q̄ euōit cho. eruginosa₃. ¶ Ter° spa. de repl'one curabilis ē: ⁊ de inanitōe incurabil': q̄z post ꝙ subalis hūiditas nerui ⁊ lacerti est ꝯsumpta:

irreparabilis est:s supflua & extnea eos inuidēs p naturā ɔsumptibilis est. Etiā qꝛ facili⁹ ē rē hūidā exsiccare ꝙ siccā hūectare.7.de inge°. c.6.Dū mūt in mutatiōe aūt hu.& siccitatꝭ eql' est spes securitatꝭ.disp tñ erit tp̄s&c. ¶ Quar° in vulnere spasm⁹ supueniēs mortale.5.āph. āph.2.G⁹ tñ in ɔ°dicit ꝙ iste āpho⁹ nō sp est ver⁹:s vt pl'ı^m. ¶ Quīto san^e multo fluēte spa. innatus aut singult⁹mortale.ibidē Auicen.3. ¶ Sexto spa.& singult⁹ post nimiā inanitōez malū:qꝛ videt eē ex inanitiōe. ¶ Septimo in īmoderata purgatōe spa.aut singult⁹ innat⁹ malū.vbi.s.āph.4. ¶ Octa° si inebriat⁹aliqs repēte sine voce f.spa° inato morit.si nō fe. eū accipiat:aut ad horā veniēs sm quā ɔpule soluūt locut⁹ fuerit.ibidē āph.5. ¶ No° spa° & tetha°fe. supueniēs ɔditōib⁹ in clarificatōe positis suatꝭ in septimo notabili soluit egritudinē.4.amph.āph.7. ¶ Decimo quicūqꝫ a tetha° cōphēdunt in.4.dieb⁹ peūt.si vo hos effugiūt sani fiūt.rō est:qꝛ tethā⁹ morbus est pacutus ab vtrisqꝫ āteriori & posteriori spa' motib⁹ cōposit⁹.vñ ncc̄e est finez velocē esse. ɔ°eiusdē. ¶ Undecimo in farma^e potōne spa. mortalis ē.7.amph.āph.25. Et intelligit G⁹ de vōitu & vētris purgatiōe.nā si corp⁹ fortit purget farma^a spa.mortal'ē & pessim⁹.ɔ°eiusdē. ¶ Duodecio infantiū facil'ē casus ī spa^m ppt debilitatē xtut̄ in eoꝝ cerebris& neruis et lacte:vt ponit auic.& facilis ē cura ī eis. In puberib⁹ nō facilis ē casus in spa°neqꝫ cura. ¶ Tredecio ml'tiplica°vētositatꝭ in spa°max^e si inflet vēter & marie in pn°egritudis ē malū signū. ¶ Decimoqrto vrina intēsa in spasmo & tetha° malū signū est:qa sigt cal'itatē eē in eā q̄ forte duceret ad inanitōes:nisi tal' vrina veniret qñ fe.sequit spasmū. ¶ Decimoqnto pl'satio &salt⁹malū signū ē:qꝛ signat aut apa in visceribꝰ ex q̄ sequit pulsatio.aut signat ex tenuatiōnē & debilitatē in eis.

Curatio Si spasm⁹ venit a causis primitiuis curent ille cāe q̄ qui dē sunt ɔsequēde aliql'r. Si g̃ fiat ppt fritatē exteriorē:tūc ɔpetūt calefactiua:vt ē balneū calidū naturale vel artificiale. calefactio et fricatio fortañ ignē:& vnctio cū oleis cal'is & vnguētis. Si aūt fiat a cal'itate materiā dissoluēte & neruos iplēte:curet sicut spasm⁹.de replōne qꝛ sub illa spē ɔtinet. & si tāta sit cal'iditas vt īducat siccitatē:tūc curet sic spasm⁹ de inanitōe. Si accidit ppter morsuz reptiliū vel morsuz scorpionis aut pūcturā:tūc studemus venenū extrahere exti⁹ vuln⁹ dilatādū. et suppōat vētosa:& det in potu tir^a magna et tir^a diatesserō & metri^m.herba tunici genciana:tormētilla & bacce lauri. Si aūt fiat p pter pūcturā nerui tūc vuln⁹ aliql'r apiatur & supponat oleū de terebētina & oleū de eufor° & oleū penetratiuum:vt ē oleuz de piret°& de opopo°ita cal'is sicut sustinere possit. Et ista tal'r apponant ꝙ attingāt ad neruū pūctū & circa vuln⁹ cū eisdē vngat. Si sit ppt nimiū laborē & exercitiū iūgat tranqllitas & ociū & dieta hūida dūmō repl'o nō pticipet. Qñ aūt est ppter fluxū san.vl' vētris vel coitū tūc ista sistant & curent:sic dicet in spa°de inanitōe. Qñ aūt ē ppter incisionē nerui vel corde ex trāsuerso qꝛ incurabilis ē:ō ipo nō itromitta m⁹ nos:vel saltem fiat sic dictū est de spa°ex. pūctura nerui. Si spa. fit ex casu vl'obuiatōe vel cōpssione curet sicut spa.de replōne. Et si est ppt potū vel assumptōez rei venenose puocet vomit⁹& det tir^a & illa q̄ dicta sunt qñ ē a morsu reptiliū venenosoꝝ.& curet sicut dicet c.de venenis sic assūptꝭ. Si sit ppt pcussiōem dicit auic.ꝙ ēbrocet locus cū camo^a malua hordeo fenugreco & mellilo° decoctꝭ vt neru⁹ relaxet. ¶ Et si aliq m^a ibi fluxerit eūet& euapet cū supdictꝭ.ɔsiderā°spa.de repl'oe dico ꝙ in eo inte°est maṫiā eūare & neruos & cordas ɔfortare q̄ fiūt p°p flōiaꝫ ī suo casu. Scdo p clistē^a. Tertio cū farmacia pce^e digōne.4.cū balneis.5.cū vnctōib⁹ cū oleis &vnguētꝭ & adipib⁹.6.cū epl'is.7.cū opiatꝭ dissoluētib⁹ & ɔsumētib⁹residuū ma^e. ¶ Flōia ad h' ꝙ in spa.cōpetat reqrit ꝙ in eo appeāt sig̃ dn̄ij san.& ꝙ assit repl'o toti⁹ corpis.& cū h' sit hō q̄ vlus fuerit nimia vini ɔti^e & carnib⁹. Istis & alijs pticularib⁹ɔuenietib⁹fi flōia de pte op⁹bzynū diametrū:& in vna vice nō multū extrahat ḋ sā. nec tantū ɔtū eēt nccriū exhere in a^a egri°de san.repl'oe timēs de infrig^e. Sā.eñ cū sit ca. & na^e amic⁹. & qꝛ retꝫ cal'.& spm.spa°palisi et stupo°resistit.& in h' deficiūt debiles in arte q̄ iā dictꝭ egri.freqnt & multū flōmāt.& p⁹ flōiaꝫ eūet & ɔsumat residuū ma^e. ¶ Clistere det p° debile & apiti^m.deinde det cliste^e forte in q̄ intrat xt⁹coloqn^e& ag^a.& fi talia cliste^a sic dictū ē in litar^a& apo^a. Si āt videt ꝙ sit hu.flātic⁹ tūc digerat ma^a sic dictū ē in.c. de palisi.vel digerat ma^a cū sir°de sticadō.quē ponit G⁹.in suo ātid°.qꝛ ml'tū ē approꝑat⁹ spa° & palisi & oībus egri.neruoꝝ fris.& h' est ei⁹fi^a..fi.flor stica.arab.3.xxx.baste.i.cala'orig'añ.3. r.an' piret' añ.3.7.pipis lō.3.iij.3ʒ'.3.ij. palb mūd: 3.iiij.mell.ff'.ij.fi fir⁹& ɔdiat.ciamo°.& cala°

aro° pipe nigro ꝛ lon. añ. ʒ. j. ꝛ sint ĩ pãno mũ
do ligata ꝛ posita in clarificatõe dob est. ℥. j.
cũ aq̃ decoctiõis spice vel alia aq̃ spãli ad b°.
¶ Aliud digti^m. ℞. oximell' sqlli. ℔. ß. sir de
sticad. q̃rteria. iij. misceant̃. det̃. ℥. ij. cũ aqua
decoctõnis betonice ꝛ ãbro° sansuci ꝛ cicerũ.
¶ Materia dg̃ta purget̃. Prima cõsideratio
circa h̃ est ꝙ nõ multũ purget̃ nec fortit' nec
multũ in vna vice a pn° max^e: et h° ne subtile
euacuet̃: ꝛ residuũ magis compactũ reddat̃.
¶ Scd̃a ꝯsidera° circa farmaciã est. ꝙ lz me^e
laxatiue debeãt eẽ fortes in ꝟtute. tñ debẽt eẽ
debiles in q̃titate ꝑpt timorẽ casus ꝟtut̃: q̃a
si eũo supabũdet ꝟtus debilitat̃. ꝛ in h° ꝯcor.
Haly auic. ꝛ Rab. mõ ꝟt⁹ debilitata morbos
fortes curare ñ vz. Purget̃ g^r cũ pill'is fetidis
ƒz haly ꝛ theodoricõ ẽpiscõ ãt cũ yeralogodiõ
ꝛ diaturbith. vel purget̃ cũ pill'is facti d aloe
ꝛ pulpa colog̃n^e ac diagri°. Et post purgã det̃
ʒ. ß. tiri^e mag^e cũ decoc^e an' vel det̃ altera opia
ta inferi⁹ dicẽda. ¶ Iterũ digerat̃ mãria cũ
sup̃dictis: ꝛ iterũ purget̃ cũ hac ma^a. ℞. yera
logodiõ. ʒ. ij. esule. ℈. j. Et in tertia purgatiõe
det̃ de yeralogodion. ʒ. iij. in. 4. ʒ. iiij. vel theo
doricõ empiscõ. ʒ. iij. Et iterũ fi᷑ vnctiões ĩfra
dicẽde ꝛ etiã balnea. ¶ Balnea q̃ cõpetũt sunt
oĩa balnea sulfurea vel alũinosa ꝛ si natura^a
nõ habent̃. miscet̃ sal alumẽ ꝛ sulfur cũ aqua
et fi᷑ artificial'r. Aliud balneũ põt fieri ꝙ de-
coquant̃ ruta agrestis ꝛ domestica iuniperus
absin^m abrotanũ apulegiũ ꝛ folia lauri cip⁹
acor⁹ squinãtũ: ꝛ in illa aq̃ sedeat: ꝛ post ĩtret
lectũ ꝛ sudet. nã iste me^e sunt dissoluentes ac
ꝯsumẽtes ꝛ poros apiẽtes: vt ma^a impediẽs
neruos ꝛ cordas exalet̃. ¶ Tertiũ balneũ est
stufa sicca q̃ mult̃ põt fieri modis. sic̃ dictũ ẽ
in c. de palisi. nã balneũ siue stufa sicca ml'tũ
ꝓdest eis. Et siue balneũ fiat in tina siue ali':
nõ multũ ibi remaneat timẽdo exaltationẽ.
cal'. natural' ꝛ ꝟtut̃ debilitationẽ. ¶ Quartũ
balneũ ponit rab in dĩsionib⁹. c. ꝑpo. scilz ꝙ
spasmat⁹ sepeliat̃ in arena cal'a vsq̃ ad gulã
ꝛ h° dz fieri in tpe cal'o. ꝛ ꝙ ca. coopiat̃ vt de-
fendat̃ a supfluo cal'. solis. Et post sudet ꝓpe
i° cõstituto lecto. ¶ Quitũ balneũ ponit Rab
ibidẽ. s. ꝙ pa. mittat̃ in fur° in q̃ ẽ aliq̃d cal'i
tatis sternẽdo de ebul'. ß reqrit̃ ꝙ hõ sit fort̃.
Scd̃o ꝙ q̃ncũq̃ infir⁹ aggueẗ: ꝙ stati exeat
ne in eo faciat dãnũ suũ. nã vidi tpe mco vnã
medicã: q̃ vnã feminã ꝛ vnũ virũ in fur° ĩtro-
misit ꝛ vterq̃ mortu⁹ est ante exitũ a furno'.
¶ Sextũ est qd̃ ponit rab ibidẽ. s. ꝙ ponãt̃ in
do° cal'a artificial'r: sicut faciũt in alamania.

ꝛ in exitu a balneo det̃ de metrid° vel tiri^a vl'
aurea alex^a vel de aliq̃ opiata infra dicẽda cũ
vino decoctiõis saluie ꝛ sticad. ꝛ ieiunet vsq̃
ad meridiẽ si tollerare põt. ꝛ tũc cõedat ciba^a
facilis digõnis ꝛ in modica q̃titate ne ꝑpter
multitudinẽ cibi na^a a digõne ꝛ ꝯsũptõe ma^e
mor' distrahat̃. ¶ Septimũ balneũ est ypo. 5.
amph. amph. 21. ꝛ G' in ꝯ° eiusdẽ. ꝛ auic. 2^a 3'.
Si hñs tethanũ sit iuuenis ꝛ carnosus: ꝛ sit ĩ
me° estatis vel in tpe cal'o. ꝛ ꝙ non h̃eat ap̃a
vel vlcera: si supfundat̃ multa aq̃ fria aut in
ea ĩmergat̃ breui in ea remanẽs spa° tale bal
neũ inspissan° ꝛ coartãdo poros ꝑ ãtipistasiz
calor in ĩterioribus ꝯfortat̃ ꝛ crescit: q̃ dissoluit
ꝛ ꝯsumit hu. spa. facientẽ. ꝛ sic sanat̃ eger. Et
isto° ego curaui iuuenẽ. 20. annoꝝ. de q̃ despa
bat̃ in mortãis: q̃uis nõ ml'tũ erat carnosus.
Hũi fere. 20. vrceos plenos aq̃. ꝛ. 4. viri ipm
egrũ erectũ tenuerũt. ego aũt oẽs vrceos eua
cuaui sup collũ ꝛ oĩa inferiora mẽ^a ei⁹. ꝛ statiz
posui eũ in lecto añ ignẽ. ꝛ post vnã horã cũ
dimidia vnxi ipm a collo vsq̃ ad postremũ
spõdilẽ ac tibias ꝛ brachia cũ dialtea ꝛ marci
atõ ꝛ agrippa cũ oleo casto' ꝛ dedi sibi brodiũ
pulle: ꝛ ꝟe nihil ãpli⁹ feci sibi ꝛ in eadẽ nocte
curat⁹ fuit cũ dei auxilio. Aliũ curaui ĩ burde
gal' q̃ erat anglic⁹. ß iste fuit corpulẽt⁹ ꝑ mo-
dũ supi⁹ dictũ. ¶ Vnctões pñt fieri cũ vnguẽ
to marciatõ arogõ ꝛ agrippa. ꝛ vz vng^m quod
fit de cato pingui minuti inciso ꝛ posito ĩ vẽ
tre anseris pinguis: ꝛ sic asset̃ in veru: ꝛ pin-
guedo q̃ fluit diligẽter in vase colligat̃. ꝛ hoc
vz palisi ꝛ spa. ac gutt̃ fris. Valet etiã oleum
vulpinũ ac axũgia leonis vrsi taxõis anseris
galline ꝛc. Valz etiã vnc° q̃cũq̃ q̃ fit cũ oleis
cal'is ꝛ penetratiuis ꝛ calefactiuis ꝛ resoluti-
uis: sic est oleũ de lilio. qd̃ multũ approbatuz
est egritudinib⁹ neruoꝝ. oleũ cucum. añ' oleũ
de casto^e de lerua de ruta o leũ costi^m: in quo
coq̃t casto^m piret^m ꝛ fil'ia his. ¶ Empl'm p̃t fi
eri de g̃ũi armo°. ℥. iiij. galba'. ℥. ij. lapda°. ℥. j.
sal' armo' rad ireos añ. ℥. j. piret'. ℥. ß. cera q̃^m
suffic. malaxet̃ cũ oleo de lilio. ¶ Aliud ℞. sto
rac̃ cala^e. ℥. ß. storac̃ liq̃d. ℥. j. eufor' cast' armo'
añ. ℥. j. ce. ℥. ij. olei de lilio q̃tũ suffic. fi᷑ ẽplz ꝛ
ponat̃ sup mẽ^m spasmatũ vna ps ꝛ alt'a sup̃
originẽ neruoꝝ ipsz mẽ^m mouẽtiũ. ꝛ si ẽ tetha⁹
ponãt̃ a nucha vsq̃ ad vlti^m spõdile spĩe dor-
si. Valet etiã oxirocroceũ malaxatũ cũ oleo d
lilio ꝛ sil'ia. ¶ Opiatarũ p^a ẽ tiri^a mag̃ metri-
datũ ꝛ post aurea ale^a. Et vz potio sci pauli
vel loco opiate det̃ de casto°. ʒ. j. vl'. ʒ. j. ꝛ. ß. cũ
decoc^e cala' ꝛ carpobalsa', vel det̃ tantũde de

oppo°.etiā vʒ pliris cū musco ⁊ diāthos cum
musco.⁊ ꝯfec° anacardina dicta in ca.de epiª
Fricatiões multū valēt ꝑ se:qꝛ resoluūt cale/
faciēdo dissoluēdo ⁊ pozos apiendo. Et post
fricatões vngat̃ cū aliq̊ ex oleis vel vnguent̄
sup̄dictis mixtis vel sepatis:⁊ supponāt̃ dcā
empl'a.⁊ post coopiant̃ vel induant̃ cuʒ roba
foderata de pellib⁹ vulpiū lupoꝝ ⁊ catozum
leonū si haberi pōt.Et si vnū solū membꝛū sit
spasmatū vt collū seu tibia:post p̄dictas fri/
cationes ⁊ vnctões cū eisdē pellibus vel pan
nis lineis nouis inuoluant̃. Possūt etiā fieri
sternutatões gargaª ⁊ caputpurª dicta in pa
ralisi.Si de inanitōe fuerit talis spa.incura/
bilis est ꝺm oēs:sed tñ si videt̃ ꝙ sit ī p̄ncipio
ꝓnosticato piculo ponat̃ in tina aq̄ tepide et
vngat̃ cū oleis hūidis: vt est oleū de viol'. et
oleū de papa. qd̊ cū sua narcoticitate dome/
sticū est.vngat̃ etiā cū vnguēto resumptiuo ⁊
cū butyro mixto cū oleo viol'.Itē fomētet̃ ca.
⁊ spina dorsi ⁊ meᵐ egrū cū lacte mulieris pu
ellā pturiētis aut asinino aut ouino. ⁊ in de/
cocᵉ hordei maluarū violarie⁊ maluauisci.Et
dent̃ meᵉ hūectatiue.vt est elecᵐ resumptiuū
zucᵐ viol'.diapapa. ⁊ silīa.⁊ det̃ dieta hūecta
tiua ꝺm oēs res nō naturales.Et det̃ lac mu
lieris oua sorbilia ⁊ ordeatū ⁊ auenatū.⁊ istd̊
regimē teneat̃ qñ spa.est cū fe.ac det̃ ptisana
⁊ si nō adest fe.℞ sup̄dicta.⁊ det̃ aq̄ carnis sū
pta de capto ⁊ agno ⁊ gallina.⁊ in aq̄ coquāt̃
cū eis olera hūectatiua vt spinargia malua
blete borago lactuca ⁊ silīa.⁊ det̃ eis vinū li/
phatū.nisi ibi sit cal'itas sup̄flua.Si spa.fit ꝑ
pter ap̄a:q̊ semꝑ est de repl'oe:tūc curet̃ ap̄a:
ꝓut decet diuertēdo materiā ꝑ regionē cōpe
tentē.⁊ ℞ euacuatio vel flōia ꝺm spēm ap̄at̄ ⁊
cām eius.Si aūt cā spaˡ sit aliq̄ egritudo vt ē
pl'resis freneſ ⁊c.tūc intēdat̃ ad curā illarū ⁊
sic eis curatis curabit̃ spa.tūc curet̃ sicut sup̄
dictū est.Si spa.fit ꝓpter v̄mes.illi interfici
endi ⁊ expellēdi sunt.sicut dicet̃ in suo c. dā°
metridatū absinthiū agaricū aloē yerapigrā
G'⁊ ēplastrādo cū ꝑsiccaria folijs ꝑsici ⁊ cuʒ
felle:aīaliū.⁊ det̃ in cibo ⁊ potu granū alexⁿ
se.cauliū ⁊ crocus.Si spa.fit ꝓpt̃ medicinam
assumptā q̄ adhuc nō laxauit:vel nō perfecte
laxauit:sicut est poᵉ.vt dicit G⁹.5.amph.ꝯ°.1.
ibi.Spa.ex ell'o.talis naq̄ʒ spa.4.modis ac/
cidit.Primo qꝛ farmacia multā materiā dis/
soluit ⁊ mouet ⁊ ip̄am euacuare nō pōt ⁊ illa
mota ⁊ nō euacuata fluit:⁊ replet neruos ⁊ la
certos extēdit ac villos eoꝝ: ⁊ ip̄os augm̄tat
ꝺm latū ⁊ minorat ꝺm longū.qui ꝯcti ꝯhunt
mēbꝛa:sicut corda attrahit arcū.et h̄ accidēs
plurimū accidit hoībus repletis hn̄tes cana/
les ⁊ cōductus corꝑis strictos: ⁊ multo vino
vtētib⁹.⁊ illis q̊ nō ꝑsumpserūt digestiua cō/
petentia.Et cura istius est:qꝛ subito succurat̃
cū clisteri vt maª diuertat̃ ⁊ euacuet̃. ⁊ si hoc
nō suffic̄.euacuet̃ cū aliquo fortiori laxatiuo
farmaco.Et si videt̃ adhuc ꝙ remanet repl'o
maxime san.℞ flōia: ꝓut dictū est. s̄. Et post
ista remoueat̃ mala imp̄ssio iam in membris
derelicta cū vnguētis ⁊ oleis sup̄dict̄. Scd̄s
modus est ꝙ aliquādo eleuat̃ a meª.vel ꝓpt̃
motū quā ipsa inducit in humorib⁹ fum⁹ seu
vapor turbidus⁊ grossus ad neruos seu lacer
tos veniēs inflatiua vētositate⁊ facit spa.Et
cura istius est cōsumere istū vaporē ⁊ distra/
here.⁊ dentur ventositatē carminātia ⁊ resol
uētia.vt sunt anisum ciminū carui agn⁹ cast⁹
et silīa cū illis mēbꝛū ēplastret̃ spasmatuʒ.⁊
cū hoc si meª nō purgat det̃ clistere. Tertius
modus est aliquādo ille q̊ medicinā laxatiuā
sumpsit:exponit se nimio frigori. ⁊ tunc cum
naturalis cal'.sit distractus ab exteriorib⁹ ad
intra:vt agat in medicinaʒ:⁊ ip̄am de poª ad
actū reducat:membra ext'iora remanēt frida
⁊ ꝑ frigus extrinsecū mag̃ infrigidant̃ ⁊ spas
mant̃:qꝛ frigus inspissat neruos ⁊ ꝯhit eos.
Et cura isti⁹ est ꝙ ponat̃ in loco tempato ad
cal'itatē decliui:donec meª ꝑfecerit cursuʒ suū
⁊ post fiāt illa q̄ dicta sūt supius q̄tū ad lo/
calia remeª in spasmo de repl'one.Quart⁹mo
dus est:ꝙ aliqñ venit spasm⁹ ꝓpt̃ farmaciā:
qꝛ in ea est q̄litas venosa:a q̄ fumi horribiles
venenosi neruis aduemētes causant in eis cō
tractionē:qꝛ cerebꝛū ⁊ nerui refugiūt: ⁊ in se
congregant̃ ad illū fumū expellendū cuʒ sua
qualitate venenosa.⁊ si fit ꝯctio ⁊ spas.vt pʒ
in epiª sicut ibi dictū est.Et cura istoꝝ est ꝙ
subito ꝓuocādus est vomitus ⁊ det̃ tiriaª aut
metridatū.⁊ ℞ sicut dictū est supius qñ spas.
est a venēo.⁊ iterū reuertat̃ ad malā imp̄ssio
nē in neruis derelictā.scʒ ad ꝯfortationē eoꝝ
vngēdo fricādo emplastrando ⁊ calefaciēdo.
¶ Meª quā ponit Ras.in.17. expimēto p̄mi
c.est ista:quā ipse habuit a Sargeo medico q̄
cōfortat mēbꝛa frigida.et vʒ spa.⁊ mollifica
tioni mēbꝛoꝝ.⁊ vʒ vl'r oībus passionib⁹ fris
cerebri ⁊ neruoruʒ.℞.agaˡ armoˡ sticad̊ arab.
trium generū piꝑis squinantuʒ carui añ.ʒ.ij.
castorei azari squille asse. añ.ʒ.j. radic̄ ireos
masticis.se.apij añ.ʒ.ß. spicenarˡ florum lilij
agrestis añ.ʒ.j.et.ß. mellis quātū suff℞. dent
ʒ.ij.cum aqua decoctionis florum camo. Acq

rus quocūq; mō amministref. siue in ꝯserua siue in potu: vꝫ in spas. ō repl'one ꝛ ꝯctiōe neruoꝝ. Auic. in 2°. Assafetida si bibaf cū vino ꝛ ruta vel cū decoc° eiꝰ ad q̄titatē. ℈. ß. oī die vꝫ dolorib' neruoꝝ ꝛ thethano ac palisi Aui. i 2° Adeps cerui cōfert spasmo idē ibidē Sticaō ſm Mesue. sua calitate ꝯfortat cerm. ꝛ neruos semē lini cū cera ꝛ melle ꝓhibet spas. Dieta. Qñ spa. est a repl'one: ꝯfert p̄mo aer calidꝰ vt faciat resol'onē. ꝛ ꝯfert dieta subtilis vel abstinētiua cibi ꝛ potus: dum tñ natura nō succūbat. ꝛ cōfert inanitio ꝛ desiccatio q̄tū po° est nisi sit fe. Si est ex inanitione: vtaf regimine resumptiuo in aere in cibo ꝛ potu ꝛ alijs.

Clarificatio Primo sciendū: ꝙ in spasmato de repl'one curtaf neruꝰ ꝛ lacertꝰ ſm longū ꝛ ſm latū ampliaf. ¶ In spasmo aūt de inanitione decrescit lacertꝰ ꝛ neruꝰ ſm latū ꝛ ſm lōgū: qꝛ eoꝝ subalis hūiditas est ꝯsumpta vt pꝫ de pgameno approximato igi. ¶ Et si aliq̄ spēs sit in q̄ nō sit siccitas neruoꝝ innaturalis nec eoꝝ repl'o. dūmō ꝯctio ꝛ ꝓlongatio in tali est sic i spasmo de repl'one. qꝛ eiꝰ subalis hūiditas nō est ꝯsumpta. ꝛ qñ decurtaf aliq̄l'r ſm latū ampliaf. qꝛ dilatabiles sunt vt pꝫ de limacia. q̄ qñ vadit est longa: ꝛ si tangaf: curtaf ſm lōgum: ꝛ ampliaf ſm latū. ꝛ tñ in ea nō ē repl'o nec inanitio. Scdo nota ꝙ lꝫ epi nō sit aliud nisi spasꝰ totiꝰ corpis. sicut dic̄ Gꝰ ad lraꝫ. 3°. ō int̄. c. 7. in p̄ncipio. tñ ſm ipsum ibidē aliq̄ est differētia inter eos assignanda. nam epia est spa. totius corporis ꝛ capitl. in spas. nō saltēꝫ ſm oēs ventriculos ceri. Item spas. non cito dissoluitur. epia aūt sic. Item epia. venit cum interpolatione. spas. autem nō. Item spa. pōt prouenire ex inanitione. epia autē nō ſm Gm ibidem. ¶ Tertio scias ꝙ est differentia inter paralisim ꝛ spas. ex parte accidentis ꝛ ex parte cause. Ex parte accidētis. qꝛ in paralisi mēbrum est plicabile ꝛ flexibile stante egritudine in spas. aūt minime. Secūdo qꝛ in paralisi mēbrū ꝓlongatur. in spa° aūt decurtatur semper. Item in paralisi est opl'o in vijs spirituū. in spasmo aūt repletio vel desiccatio vel contractio. vt nociuū expellatur sine opl'one. Itē in paralisi pulsus est tardus ꝛ rarus ꝛ moll'. in spas. aūt est durus extensus ꝛ ipetuose ꝓcedens sicut sagitta: sicut dicit Aui. Itē in spas. de repl'one ē dol'. lꝫ in alijs speciebꝰ nō: siliter in palisi nō est dol'. Itē ex parte cāe. qꝛ maa paralis est humida aquosa. maa aūt spasi. ē magis grossa trahens ad siccitatem. ¶ Quarto ignorandū non est: ꝙ spas. palis stupor ꝛ tremor multū ꝯueniūt in cāis ꝛ in curis: ꝛ iō generale est oibꝰ istis vt intendaf in posteriori pte ca. ꝛ in nucha q̄tū ad localia remea ꝛ ai. ēt q̄ sciri pñt. ¶ Quinto itellige ꝙ lꝫ in cura de isto aliq̄ mentio sit ventilata: tñ scias ꝙ in cura spai. 6. generales cañ. obseruādi sꝰ. Primus ꝙ nō fiat magna flōia. Scōs ꝙ non in vna vice multū euētur cū laxatiuo. Tertiꝰ ꝙ. lꝫ p̄ncipal'r me° ꝛ remea localia debeant sup originem neruoꝝ apponi: tñ pp hoc nō debemꝰ omittere: qn supra mēbrū spasmatū ponanf cōpetentia iuuātia. Quarto ꝙ a p̄ncipio amministrenf clisteria in spa° de repl'one. Quintus canon est Haly in li° regū. s. ꝙ exhibitio medicaminū caloꝝ ß. cū diligētia: ꝙ nō dentur frequēter nec in nia quātitate. ꝛ hoc hꝫ maiorem locum in tpe regione ꝛ ꝓ° multū calis: qꝛ per talia posset itroduci fe. ꝛ spa. de inanitione. Sextus ꝙ in spa° de repl'one ꝯfert calefactio ad solē ꝛ ignē ꝛ volutari in arena cal'a ꝛ stufa sicca maxie qñ non est fe. Septimꝰ pōt addi ꝙ posito ꝙ ibi sit fe. tūc debēt minꝰ caa ministrari vel cū eis aliq̄ frida misceri. ne fe. intantū intēdaf: ꝛ inde ex nimia ꝯsumptione spas. de inanitione introducaf. ¶ Sexto si tu dubitas spas. cuius pticule est pa°. rñdit Gꝰ: 3°. de int̄. c. 6. post mediū in hec verba. Cū corpus ſm cursuꝫ nature est exris: volūtas que ē ordinata in initio neruoꝝ: que volūtas est in essentia ceri: hoc est. que p̄mū neruis dat. voluntarium motū: a neruis ad lacertos portaf patet ergo ꝙ qñ voluntarius motus auferf. primo ꝛ principaliter patiuntur nerui. ꝛ si patiuntur lacerti: hoc faciunt secūda°. s. ratione neruoꝝ. Et si tu arguis de spa°. ꝓpter ap̄a in q̄ ve° ꝛ arterie replenf ꝛ causant spa. de repl'one vel tethanū: ꝛ hoc ſm vnū mem. s. ante ꝛ retro. Et si ēt arguis de sinocha: in qua ēt ē tethanus pp plectoriā venaꝝ a san° multo. Rñdit Joānes de tornamira in suo clarifica°. ꝙ spas. est duplex. quidā verus ꝛ ꝓprie dictꝰ. ꝛ ſm hoc est duplex spēs spai. s. anthostonus ꝛ pthostonus ꝛ isti semp sunt p̄° ꝛ p̄ncipalif passiones ipsoꝝ neruoꝝ. Aliꝰ est spas. nō verꝰ vel iꝓprie dictꝰ: qꝛ nō est ibi v̄a ꝯctio sic est tethanꝰ pp ap̄a vel sinochā. ꝛ in tali rōe nimie plenitudis venaꝝ ꝛ arteriaꝝ ēt replenf nerui ꝛ i isto p̄° arterie ꝛ ve° replēt si motꝰ cessat. sic ga. itelligit ō p̄° me° dionis. nō de 2°. qꝛ i tali ve° nerui ꝛ arterie sil' pñt pati. ꝛ iō oia mea q̄ pñt ingrossari ꝛ repleri. pñt pati spas. maxie hoc faciūt rōne plenitudis ex q̄ actio neruoꝝ

τ lacertoꝝ destruit. ¶ Septio nō sic dictū est in pnosticatione aucte ypo. φ fe. supueniens spas°. bonū est dūmō. 4. pditiōes obseruent. Pria est: φ fe. sit effi³. q2 putrida mltū deijcit virtutē. ¶ Scda φ sit spa. de repl'one neruoꝝ q2 si eēt ex a pate vl' repl'one venaꝝ τ arteriaꝝ vt i sinocha: τ tūc pualerȝ φ ibi nō adesset fe. ¶ Tertia reqrit φ corp⁹ sit mundificatū: q2 si corp⁹ eēt plectoricū: maior fieret dissol'o τ per pñs spa. augmētaret. ¶ Quarta φ spa. sit de repl'one: q2 si eēt de inanitione fe. acceleraret mortē. et posito φ fe. putrida dēret cāre spa. ppterea q2 p° dissoluit: deīde rsoluit materiā ipsaȝ calefaciēdo τ cōsumit sic aliq volūt. tūc necio reqrit φ ṽtus sit fort: q2 si nō eēt fort: tūc fe. nō hēret tps nec inducias curādi spa. τ tūc citi⁹ natura vt° ꝙ agguata. mor° succūbe ret ante vtriusꝙ curationē. ¶ Octauo scias φ pl'es spūs reqrunt ad motū ꝙ ad sensuȝ: q2 fortior act⁹ est. τ in eo magis natura laborat i motu ꝙ in sensu. nā ṽtus sensitiua tact⁹ ē paſ siua: s in ṽtute motiua est actio: eo φ vna ps mouet mobile τ q2 ṽtus motiua est actiua: iō reqrit multū de spū magis ꝙ virt⁹ sensitiua tact⁹ cū sit passiua. Intellige tū sm G^m. 4. de mor°. c. 5. φ aliq sunt mēbra que habēt duos neruos sicut ocul⁹ τ lingua: τ in istis nō ē mi rū si vn⁹ ledat seu hēat nocu^m τ ali⁹ non. Sil'r po^e est neruos qui diuidunt circa cuti esse le sos. ex q lesiōe destruet sensus: τ neruos q di uidunt in lacertos nō esse lesos sic nō destrue tur mot⁹ ꝙuis sensus sit destruct⁹. Sed si la certus discoopiat cuti excoriata τ remane at discoopt⁹: nullaten⁹ hēbit motū: si ipe amit tat sensum pp cām dictaȝ iam: sicut dicit G⁹ ibidē. Dicam⁹ igit φ si sensus τ mot⁹ s p vnū neruū: po^e est φ motus destruat sensu manē te saluo τ nō ecōuerso: rō q2 pl'es spūs reqrun tur ad motū ꝙ ad sensuȝ: s si fiant p diuersos possibile est vnū remanere saluū alio deficiē te. τ iō in pali⁹ τ spas^o aliqñ remanet sensus τ motus nō. ¶ Nono sciēdū φ spa. ex san. citi⁹ curat ꝙ si eēt de flāte vel mlia pp. 2. p° q2 nō est hu. ita grossus nec viscosus: iō patior reso lutioni τ eūoni. Scdo q2 citi⁹ potest adhiberi purg° san. p flōiā ꝙ alteri⁹ hu. q eūari nō pōt ꝙtū ad cām cōiunctā p flōiā: tum q2 san. nō i diget dgōne. Scds hu. in facilitate curatiōis est flā. q2 hūidi⁹ τ liqdi⁹ ꝙ mlia. tardior ṽo est spa. ex mlia: q2 est hu. durus cōpactus τ vtra ꝙ quali^e inobediēs efficitur dgōi τ expulsio ni. Ex co. aūt nequaꝙ fit. q2 subtilis est τ eua porabilis τc. ¶ Decimo nota φ sm quod vi sum est de istis p totū tria sūt genera accītū scȝ actio ṽtutis lesa: qlitas mutata q est ob iectū sensus τ exiens a corpore mutatū. Tūc dico φ spa. ponit sub actione lesa ṽtut moti ue: τ quo ad pncipiū gnationis τ ꝙtū ad fcm esse pȝ: q2 nō est exiens a cor^e nec est qualitas mutata: igit τc. ¶ Undecimo notandū. φ ma teria spa' grossa est τ ibibit neruū magis sm lat^m p capita venaꝝ q ptiguant ei. Et si ibibit sm longū nō tū p multā longitudinem nerui pōt penetrare τ ibibere sed sm aliquā ptem q quidā ps ibibita sufficiens est facere pctionē residue ptis illius nerui nō ibibitā: ita φ aliq ps nerui pōt esse pcta τ spasmata que tū non est ibibita. Si aūt materia est magis subtilis τ penetraret ac ibiberet neruum sm longum tunc faceret paralisim: sicut supra tactuȝ est. ¶ Duodecimo sciēdū φ spa. magis nocet ṽtu ti motiue: q2 ac^o eius ablata est in spas^o iā fcō τ dum est in fie' est malus motus mor' τ non nature sicut dicit G⁹. 5. de mor°. c. 1. τ. 2. ¶ Tre decimo nota: φ spa. fit ex defectu ṽtutis na turalis regitiue τ gubernātis corpus primo digie nō perfecte digerētis humores τ expul siue expellētis eos ad neruos τ lacertos τ nō expellētis ad ppria loca nec extra corpus vel multū inaniēdo τ resoluendo: vt in spa°. de in anitione. ¶ Decimoqrto pp dictū ypo. 6. am pho. ampho. 39°. ibi Spa. fit ex plenitudie vel inanitione. τ ppter dictuȝ G¹. 4. ampho. p°. 17. ibi. A spasmo τ tethano. qui idem dicit φ spa. aut est de repl'one vel de inanitione. Et p pter dictū g¹. 5. de mor°. c. 2. Et pp dictū Aui. τ alioꝝ dicentiū idē. ¶ Dubitat τ nō inmerito: vtrū ista sit ṽa. Omnis spa. est de repl'one vl' de inanitione. In o^m arg^t. Aliqñ fit spa. a ma la qlitate vel fumo venenoso pungēte: vt po nit Aui. τ tū talis nō est de inanitione nec de repl'one vt pȝ: q2 mala illa qlitas vel fum⁹ ve nenosus cū sit in pua ꝙtitate nō pōt iducere repl'onē. Scdo pt fieri a fritate exteriori com pmēte vel pstrigēte sic dicūt oēs: τ tū nō ē ibi repl'o nec inani°i neruis s solū pctio. Ter° q2 pōt fieri a mala qli^e me^e i sto° exñt τ añ purga tionē vt pōit g°. 5. āp. p°. p°. τ Hebe^e τ alij: igr τc. Quarto pōt fie' a pua ꝙti^e vene' assumpti. τ tū nō ē illi repl'o n^e ibibi° neruoꝝ. cū ꝙtitas vene' illi⁹ fit puissima. n^e eēt ē ibi desicca° seu in ani°. igr. Rñdet sm Jordanū ð turre: φ spa. fit alr a mor°: vt ab apate vel ab aliq re pter naturā. τ tūc sp ē de repl'oe vl' inani^e. Alio° fit ab aliq mala qli^e cū fumo vl' vapore horribili na^e vl' venenoso. τ tūc nō sp ē necciuȝ φ s. a re

pletione vel inanitōe:vt visum ē in argumēd in o^{m}.nā natura sētiēs nocumētū q̄rit ip̄z ex pellere ⁊ remouere:ad quā remotionē op3 ꝙ vniat̄ in seip̄a mediāte neruo ⁊ lacto : q̄ sunt instra mot⁹ ⁊ expulsiōis ꝯhēdo ip̄m ⁊ dilatan do in tp̄e suo ⁊ inducit spa^{m} vt p3 in epi.q̄ nō est alid nisi spasm⁹ toti⁹ corpis.sicut dicit Ga. ⁊ ad lrā3.3.ꝺ̄ ite.c.7.⁊ tñ epi.pt eē sine replōe neruoꝝ ⁊ eoꝝ sicci^{e}:vt p3 ibidē de puero q̄ sen tiebat puū vaporē a crure eleuari ⁊c. vt p3 ēt p Auic.2.fen.3^{a}.c.de spa^{o} dicit i hec ꝟba.⁊ qñ ꝙ fit spa.q̄ ad materiā nō ꝓportionat̄.i.q̄ nō est de replōne.nec etiā pōt eē de inanitōe eue niēs cā rei ip̄edietis:a q̄ nerui fugiūt ⁊ ꝯgre gant̄ ad expellēdū ip̄m ⁊c. Et iste sensus ꝺm eūdē ibidē.vel est ex cā faciēte dol.aut est hu. calid⁹ mordificatiu⁹ aut q̄litas venenosa pue niēs ad ce^{m} ⁊ neruos:sicut accidit ei quē pu pugit scorpio sup neruos. vel est aliq̄n mala q̄litas nō venenosa:sicut est frigiditas:q̄ ner ui ⁊ lacti ꝯhunt ⁊ corrugant̄.⁊ fit spa.sicut di ctū ē sup.cū loq̄bamur de causis ãncedētib⁹ i isto.c. Et p hoc pōt r̄ñderi ad auctes mgroꝝ nroꝝ p̄decessoꝝ.ꝙ ip̄i intelligūt de spa^{o} q̄ est a morbo vel ab aliq̄ re p̄ter naturā.vel alr̄ ꝺ3 logicā ꝙ ip̄i ponūt indiffinitā ꝓpositionē3:q̄ eq̄pollet p̄ticulari. vel si ponūt vl'em. dico ꝙ ip̄ā solū intelligūt de spa^{o} de inanitōe:q̄ vēit post aliq̄s egritudines p̄cedētes vt est oīus flux⁹ san.supflu⁹ vel ali⁹ q̄cū ꝗ flux⁹.vel itelli gūt de replōali cū plenitudine iplēte neruos et nō de alijs spēbus iā dictis.Uel alr̄ ⁊ meli⁹ ꝙ q̄ ad curā oīs spas.curat̄:ac si eēt de replōe vel inanitiōe:q2 in omī spa^{o} vel cōpetit desic catio ⁊ ꝯfortatio ⁊ resolo:vt in spa^{o} de replōe vel humecta^{o} ⁊ restauratio ⁊ refocillatō:vt in spasmo de inanitōe. Et si ista tibi nō placent recipias gratãter:⁊ inq̄re ꝟitatē:q2 occasiōe3 do tibi inquirēdi ip̄am. nam de hac questiōe et de oībus alijs nihil p̄nuncio assertiue:nisi saluo semp meliori iudicio.

Caplm.22.de tremore.

Tremor est mot⁹ in q̄ mē^{a} mouent̄ ad inferi⁹ cū g̃uedine sua:⁊ ad supi⁹ cū ꝟtu te ferēte ip̄a. Istā ponit G⁹ in li. de rigore in colū^{o}.2.⁊ in mult̄ alijs loc̄ vt in fra patebit. Pro q̄ nota ꝙ tremor fit duobus modis.Aliq̄n sine fe.⁊ de isto dicit Ga⁹.5. de morbo.c.2.ꝙ tremor fit ex duob⁹ motib⁹.vno q̄ mē^{a} g̃uitate mouet̄ īferi⁹:⁊ alio ꝟtute suble uāte sursum. Et ꝓptea dic̄ auic. diffiniēdo tre morē.ꝙ tremor ē morb⁹ officialis veniēs ꝓpt̄ defectū ꝟtut̄ motiue in motu lactoꝝ. Illō di ctū G⁹ ꝯfirmat̄ p ip̄m.7.āpħ.āpħ.21.ibi. in li targico tremor malū in hec ꝟba. Uirtute re gitiua mē^{a} sursum ferunt̄.⁊ qm̄ nerui remolli ti nō sufficiūt dare mēbris firmā sedē ⁊ stabi lē.mē^{a} iterꝝ sua g̃uitate descēdūt ī q̄b⁹ motib⁹ ꝯuijs fiet tremor. ¶ Idē dicit.5.de mor.c.2.et in li.de rigore ce lū^{o} p^{o}. Ali⁹ est tremor q̄ fit ī p̄n^{o} ꝑoxismoꝝ fe.⁊ de isto dicit.5.de mor^{o} hec ꝟba.ma^{a} q̄3 dū calefit ⁊ attenuat̄ ⁊ fit q̄si fu m^{9}:fit cā rigoris ⁊ tremoris. Et G⁹.10.de in ge^{o}.c.3.dicit. Tremor in fe.fit ex multitudine motus ma^{e} vel sui acumine aut velocitate sui mot⁹ ⁊ ꝟtut̄ defectiōe. Per iā dicta indagare et veracit̄ poteris cog̃scere quō fit tremor.

Causarū q̄dā sunt p̄mitiue:q̄dā ãtece dētes ⁊ q̄dā ꝯiūcte. ¶ Prima causa p̄mitiua pōt esse aspectus alicuius rei terribilis vt alicui⁹ aīalis vt est leo vel taur⁹ fortissim⁹. ¶ Scd̄a est stare añ p̄ncipē t̄ribilē ¶ Tertia est aspicere ab alto loco vt a summi tate turris vel pōtis. ¶ Quarta est ambulare sup altū locū vt est summitas alti edificij.vl' sup locū strictū multū eleuatū3 a terra vt est trabes:maxime q̄n ista nō sunt ꝯsueta:q̄a in ꝯsuetis alr̄ vadit negociū. ¶ Quita cā sūt ac cidētia aīe:vt ira ꝟecūdia gaudiū angustia ⁊ timor:sub q̄ p̄ñt poni q̄ttuor cause p̄dicte. q2 si bene ꝯsideres:ille timorē inducūt.oīa enim ista resoluūt sp̄m ⁊ naturalē calorē:aut extra mittūt:aut retrahūt int⁹:⁊ inducūt nocumē tū in ꝟtute motiua:⁊ faciūt ip̄am vacillare p p̄t dubitatōe3.⁊ iō fit diuersitas ī motu. Silr̄ pōt fieri a frigore exꝑiori penetrāte ac sp̄us ⁊ calorē debilitāte ⁊ mē^{a} mortificāte. Aut nimi a calītas dissoluēs sp̄us ⁊ silia his. ¶ Cāe ãte cedētes sūt nimi⁹ coit⁹ ⁊ nimi⁹ pot⁹ absolute neruos ibibēs.pot⁹ vini excessiu⁹ max^{e} ieiuno sto^{o} q̄ptocū ꝗ fuerit pu⁹:si ꝯtinuet̄ pot⁹ aq̄ frie omīe acetosum fri^{m} stipticū ⁊ infridati^{m} actu vel potētia:nimia replō ⁊ crapla:nimia flōia fe.etiā p modū supradictū inducit tremore3. ¶ Cause ꝯiūcte sunt.2.ꝺm auic. Debilitas ꝟtu tis regitiue vel motiue vel nocu^{m} in mē^{o} seu instro vel in vtro ꝗ q̄rū duoꝝ cāe iā patefcte sūt.nā debilitas in instro fit a cāis p̄mitiuis iam dict̄. Frequēti⁹ tñ ꝓpt̄ potū nimiū vini ⁊ ebrietatē frequētē. Et debilitas ꝟtut̄ fit max^{e} et frequēti⁹ ꝓpt̄ nimiū coitū max^{e} īme^{e} post ebrietatē ⁊ c̄pulā. Nā c̄pula ⁊ ebetas debilitāt ꝟtutē ī mēbris.mltiplicādo cruditatē ⁊ idigō nē ⁊ mltitudinē hūoꝝ. Et mlt̄e sūt cāe ex q̄b⁹ ⁊ ꝟtus ⁊ instr̄3 debilitant̄:⁊ vix vnū vēit sine

alio. Aliquñ etiã venit debilitas in ỽtute ⁊ in instro ꝑpt opp'loez. q2 ỽt⁹ cũ spiritib⁹ libere penetrare nõ põt. ⁊ ꝑ ɔ̃ns regere ⁊ gubnare n̄ v3 corp⁹. ⁊ po° ꝙ ỽt⁹ eẽt fort ⁊ h3 copiã spũs ⁊ naturalis cal'. tñ q2 mē^m est sic ineptu3 nõ pt suscipe impssionẽ a ỽtute regitiua ⁊ motiua.

Signa Si est a cãis ꝑmituis ꝑmis. 5. hoc p3 ꝑ iudiciũ pa. ⁊ assistẽtiũ. Etiã patet ex alio: q2 cessantib⁹ cãis ill' cessat tremor. Hoc dico ꝙ iste tremor ꝑue duratõis est. Si etiã est a frigore cognscit. q2 de ꝑnti pa tit' frigus nimiũ vel ꝑus ꝑ longã moram fuit in eo: vt p3 de ill' q̃ ꝑ loca niuosa trãsiert: vel i aqua frigida fuerũt. ❡Et si fuerit a causis an tecedẽtibus cognoscit ꝑ ꝑñtiã illarũ causarũ vel q2 in tpe ꝑterito habuit eas vel aliqua ex eis in nimio: vsu. ⁊ sic de alijs causis ex q̃bus signa cognoscuntur.

Pronosticatio ypo. in. 7. ampħ. ampħ. 21. dicit sic In litargico tremor malũ est q2 sigt multitu° ma^e q̃ ꝑpter incõtinẽtiã sui ad neruos moti nos deuenisse q̃ a posteriori capit oriũt' redũ dat: cu⁹ in fusiõe nerui sũt remolliti: nõ tñ si cut in palisi. ỽba sunt ß' in ɔ° eiusdẽ. ❡Scdo in febrib⁹ circa ventrẽ cauma forte ⁊ morsus cordis vel tremor malũ. 4. ampħ. ampħ. 65. ❡Ter° dicit auic. vel tremor q̃ incipit a parte sinistra deterior est oĩb⁹. ❡Quarto tremor in senib⁹ medicis nõ remouet': q2 ỽtus iã defectã est in radice defectõe irrecupabili. ⁊ ħ intelli git' de ꝑmãsiuo tremore: nõ de tremore q̃ ꝑue nit ꝑpt' cãs ꝑmitiuas. ❡Quĩto dicit Auicẽ. auctẽ ypo. ꝙ si alicui infe. causonide accidat. trẽor ⁊ supueĩat sensus ꝑmix° soluit' a dcã fe. ⁊ auic. dicit ꝙ ħ est po°. l3 ß⁹ teneat o^m.

Curatio Qui bñ vult aliquã egritudi nẽ curare: op3 ꝙ figat in aĩo intẽtionẽ certã ꝑsupposita cognitiõe cãe qua ignorata casualis erit opatio sic sagittator ignorato signo sagittatio inutilis redditur ⁊ frustratoria videant' g' cãe: ⁊ reddant' singl'a singulis. Si g̃ sit a cãis ꝑmitiuis: remoueant' ille. Et si est a frigore exteriori: ponat' in loco cal'o: sicut dictũ ẽ in spasmo. Et si est a nimio coitu: sepet' ab oĩ luxuria: ⁊ vtat' dieta resum ꝑtiua ⁊ ocio. Et si sit ꝑpt' nimiũ potũ vini: ca ueat ab eo. vel si nõ põt cauere: fit bñ liphatũ cũ aq̃ decoctõis vel distillatõis saluie: ⁊ bibat ydromel loco vini. Si aũt sit a cã fria. calef et si a cã cal'a: tpet' sic de hũida ⁊ sicca ⁊ de oĩ bus alijs reducẽdo ꝑ suũ ɔ̃riũ. In ꝑmis ig it' ordiet' dieta patiẽtis ad pcitatẽ ꝙtũ ad cibũ et potũ. ⁊ teneat se cal'. moderate. Et digerat' ma^a cũ siru° de sticad dato cũ aq̃ radicũ apii uarũ dicta in ca. de palisi: ⁊ digesta ma^a pur get' cũ yera archigeis: q̃ h3 in ħ ꝑpetatẽ vl' cũ pillis de casto°. in q̃bus ɔcordãt haly ⁊ serap vel cũ pillis cochijs q̃ ßm Auic. sunt expte. si de. x. in. x. dieb⁹ dent'. 3. ij. ⁊. ß. Et k' clisteria in quibus ponat' in decoc° sticad mellissa acor herba palis sansuc⁹ yua m⁹: ⁊ oleũ de lilio et nardi^m. Et breuit' loquẽdo q2 tremor vt pl'^m venit de cã frigida ⁊ hu. cura ei⁹ fil'is est cure palis vel spasmi de repl'one. Haly dicit ꝙ vn gat' cũ oleo costino nardino ⁊ laurino ⁊ aqua marina. si q̃s in ea tepida lauet' vel balneet': ꝑdest tremori ⁊ oĩb⁹ dolorib⁹ neruor. Et si i oleo nardi° vel aliq̃ de sup̃dictis dissoluat' eu for^m aut casto^m ⁊ vngant' origines neruorũ ⁊ ipm mẽbrũ ꝑdest in tremore Auic. vtit' oleo canabino ⁊ oleo cucu. ⁊ asinini. Et oleũ õ ãda cocha h3 ꝑpetatẽ mirabilẽ in tremore: ⁊ oleũ de sulphurata. Val3 etiã positio ventose sine scarificatõe sup spõdile. a q̃ nerui illud mẽbr mouẽtes oriunt'. Ponat' in tina olei calefacti vel in decoc° vulpis vel cati leonis ⁊ taronis et canũ ⁊ iuuenũ faginarũ: q2 multum valet. Det' post vl'ia casto^m cũ aliq̃ ꝙtitate sir' de sti cad. ⁊ hoc. s. casto^m ꝑ se laudat Auic. Haly et Serap. Ad idẽ v3 si omi die det'. 3. j. sticados arab. cũ sir° de melle: si laxare nolumus. et si velim⁹ laxare: det' cũ pillis vel yerap^a. Qñ g̃ volum⁹ laxare nõ solũ reqrit' ꝙ me^a sit laxati ua: imo ꝙ det' in pillis ⁊ ꝙ ille pillule ßm ꝙ dicit Serap sint resolutiue subtiliatiue ⁊ mũ dificatiue. vt sunt pille fetide ⁊ pill'e de casto° mixto aliq̃ laxatiuo qñ vis laxare. vel ꝑ se qñ nõ vt dictũ est. ℞^a. pill'arũ fetidarũ. ponit' in c. de epi^a. Pill'e de eufor° iobis serapi. q̃ mul tũ v3 ad flã ⁊ mollificationẽ. i. palisim et hu. crudos. q̃ descendũt ad neruos. ℞. agar' colo ꝙntide eufor' serapi' bdellij añ. 3. j. aloes. 3. ij. cũ aqua porri. k' pille. ⁊ det'. 3. ß. vel. 3. j. Suc cus eupato' dat' in potu v3 tremori ßm haly ❡Hoealtea incorpata cũ adipe anseris v3 scia tico dolo' ⁊ tremori. Cinamomũ ⁊ oleũ eius ẽ valde mirabile in tremore. Recurre ꝑ his ad c. de paralisi ⁊ de spasmo ⁊ stupore. Scias tñ ßm Haly ⁊ Auic. ꝙ cere^m leporis assatũ val3 contra tremorem.

Dieta oĩm tremulorũ sit cibus subtilis facilis digestionis pauce quãti tatis ac bonesubẽ ⁊ q̃litatis ⁊ nutribilis. Po tus sui cõdiant' cũ aqua pluuiali ⁊ melle ⁊ ca ueant a vino nisi sit bñ tãpatũ cũ aqua deco

ctiones vel distillationis saluie vl' mellisse betonice herbe arterice. Serapio cau. es τ pmee psunt tremori. Jus galli cū polipo° τ aniso τ sale vȝ tremori. Vitēt coitū marie p⁹ repl'onē τ potū aq̄ fride pomacij: q2 fridus est pot⁹. Caueāt ab aceto τ ab oib⁹ acetosis. ab ebrietate τ crapula τ a reb⁹ multū fris: τ a flōia superflua: q2 oīa ista debilitant membra neruosa τ neruos ptanī: pserua acō facta cū suc°. τ vtatur saluia ce° leporis τ ysopo ac granis pini: q2 omnia ista neruos confortant.

Clarificatio Sciendum pmo q̄ in egritudinibus in qbus nocu^m est in neruis. si fit cū materia hu. q̄ magis oȝ purgari sunt hu. fri. grossi τ viscosi: iō leues m^e eos non euacuant sed oportet q̄ sint fortes saltem in qualitate licet possint eē debiles in quātitate: si esset necesse. τ ideo pulpa coloquinti^e eufor^m armoniacū serapi^ni τ gere mag^e. τ fortes sunt ei vtilis vt est yeralogodion τ yera archigenis. ¶ Secundo nota q̄ nerui τ iuncture possunt tripliciter confortari. nam quedā me^e. confortant mēbra supradicta pstringēdo τ desiccādo: a^e eūando τ alie calefaciendo. Jlle aūt que hoc faciunt pstringendo τ exficcando sunt pmo acassia. que cōfert neruis τ iuncturis mollificatis. τ si dubitat de eius fritate: addat eufor^m τc. Jdē facit aq̄ alūiosa τ sulfurea marina τ salsa. τ cipressus pfortat neruos cōstringendo. Emblicus eūando τ pstringēdo al's pfortando. Dermodactilus enpl'atus cōfortat iuncturas τ neruos marie in pn° fluxus. Reubar^m vȝ pcussioni τ attritioni neruo2 τ sil'ia his. ¶ Jlla autē q̄ nernos pfortant eūando sunt aloes eūan° flā τ co. Agaricus pfortat neruos purgando superfluitates ab eis sua pprietate τ calefaciendo ipsos. Pulpa coloqn^e vomit⁹ cū ell'o al. eufor^m armoni^m sapi^m yeralhermetyeralogodiō τ yere fortes ista eūant fortit. Et ius galli antiqui cū polipo° ani° τ sale valet tremori euacuando flā τ calefaciēdo. Sed leui⁹ eūant superfluitates a neruis fricatio ad ignēvel solē bal neum siccū τ stuphe ac exercitiū tēperatum τ alia sil'ia. ¶ Jlla aūt q̄ neruos pfortāt pploes pmutādo pmo in capite rotuli ponat casto^m qō sumptū intus τ extra applicatū calefacit τ alterat cōpl'oem. Ac fticaō eufor^m τ anacardus cōferunt neruis ipsos calefaciēdo. Assa cū pipere τ ruta linta τ bibita. Auic. Anetum τ oleū eius adeps cerui τ alie adipes. Et olea cal'a vt sunt oleū de aneto de cortice cit^i τ de camo, ac olea supdicta in alijs capl'is. Been bedegar cipus cassialig^a calamētū τ cētaurea mior coit⁹ fex olei oliuarū τ fex olei de lilio conferunt tremori τ egritudibus neruo2 fris fm Aui. in 3°. cap. ysopus opoponacq̄ pip piret^m τ stincus valēt neruis fris. sansuc⁹ τ oleū ei⁹ sambuci oleū xiloaloes: τ ego sum expt⁹ sapiones in pserua qui preseruant a gutta. ¶ Ter° est notandū: q̄ virtus nō tm̄ est debilitata in tremore nec nerui adeo remolliti sicut i paliſi sicut dicit G⁹. 7°. ampho. amph. 21. ibi. Jn litargico tremor. nā si essent nerui in tm̄ remoliti: τ virtus motiua totalit' sit defecta. tunc mēbra naturali gūedine inferi⁹ declinarent: τ in illo loco sita manerēt: sicut pȝ in parali° τ h̄ est snia G' in libro de rigore τ tremore: τ patȝ ēt de se. ¶ Quarto nota: q̄ in tremore τ alijs egritudinibus ad quas medicus pro cura vocatur. pmo si egritudo hȝ inducias: dieta est ordināda τ postea digestio seqtur: si expediat in multis eni nō expedit. postea eūatio τ post alteratio cū vngētis balneis τ oleis: put expedit faciēdū. ¶ Quīto scias q̄ spa. τ tremor est nocu^m ṽtutis motiue volūtarie τ istrumētorum eius scȝ neruoruȝ τ lacerto2 ēt iectigatio in hoc habet partem. 5. de morbo. c. 4.

¶ Capitulum. 23. de iectigatione.

i Ectigatio est inatural' dilatatio: τ cōstrictio me^l. G⁹ in li° de rigore. Addēdo g' illa que bone diffinitioni necessaria sunt. dicamus q̄ iectiga° est innaturalis dilata° τ constric° mēbri pp grossam vētositatē in ipso mēbro retētaȝ. Ex dcis G' vbi s. c. v. Et iō dicit G⁹. 5. de mor°. c. 4. in pn° q̄ iectigatio est dilatatio extra naturā: que omni me° dilatari potēti accidit. Ossa eni τ cartilago hac dilatatione carent oīno: sed cutis dilatari pōt: ideo pceteris mēbris iectigationem pati potest hec ille. Et seqtur mot⁹ iectigationis omnino est extra naturam ibidem.

Causa iectigationis ponitur a G° in li° de rigore colū°. 5. in hec ṽba. Cā efficiens iectigationis est ventositas grossa τ vaporosa difficilis exitus a mēbro in quo est ad extra. τ ideo oportet q̄ dicta vētositas cōgregetur τ coartetur in concauitatibus non paruis. ideo τc.

Signa Jectigationē habēti vī: q̄ i mēbro vbi est pa° aliquid moueat: ac si esset vnus vermis querēs exitum: τ per pausam quiescit: τ iteruȝ mouetur: donec a calore naturali vel artificiali attenuatur τ dissoluitur: primo τ post finaliter resoluitur.

Pronosticatio Dicit̃ ſm Aui. ꝙ iectigatio ſi conti nuet̃ pnoſticat paliſi ſeu tremoꝛe: aut ſtupo rẽ epiliã appliã ſeu ſpa^m. ppterea qꝛ mltitu do ſigtur hũoꝝ groſſoꝝ ⁊ viſcoſoꝝ: a q̃bus fu mi ⁊ vapoꝛes groſſi reſoluũt: a q̃bus ad cere brũ aſcendẽtib⁹ dicte paſſiões generari pñt.

Curatio Cura ſtat in pꝛhibitiõe gñatiõnis vẽtoſitat̃ q̃tũ ad pre ſeruationẽ vitãdo cibaria vẽtoſa: vt ſt̃ fabe na pi legũia ⁊ ſilia: mltitudo ciboꝝ ⁊ redẽs ſunt cã vẽtoſitat̃ gñande. vba ſunt G^i. v. ampho. p^o. 40. ibi Mulierẽ ſivis ſcire: ſi ꝯcepit. Pur gata materia ſic dictũ eſt in ſpa^o. reſoluatur illa vẽtoſitas cũ euapoꝛatiuis ⁊ calefactiuis. Et ſi p illa nõ remouet̃. vngat̃ cũ oleis dictis in ſpa^o incipiẽdo a debilioꝛib⁹ ad foꝛtioꝛa ꝓ cedendo. Et iterũ purget̃ ⁊ poſtea vtat̃ rebus cõſumẽtib⁹ vẽtoſitatẽ: maxie q̃ñ vẽtoſitas do minatũ vĩ. Et dicit Auic. ꝙ caſto^m cũ ſambu co obtinet pncipatũ: ⁊ ruta ⁊ agnus caſt⁹. De inde ſtuphet̃ cũ ſiccis ſtuphis dict̃ in. c. de pa raliſi ⁊ in aq̃ ſalſa aut marina ⁊ ſulphurea: q̃ tũc ſint calefacte. ⁊ regat̃ ſicut habens tremo rem: etiã vꝫ ventoſa cũ ſcarificatiõe ⁊ ſine ea:

Clarificatio Pꝛio ſcias ſm G^m ⁊ ſui ſeq̃ces ventoſitas groſſa cauſat iſtũ motũ iectigationẽ Auicen. Serap. ⁊ rab. vocãt ſaltũ. Haly. vocat titilla tionẽ: ſꝫ q̃litas vocũ eſſentiã rei nõ permutat. ¶ Scdõ ſcias ſm Serap. ⁊ G^m ⁊ oẽs: ꝙ iſta vẽtoſitas q̃ iſtã iectigationẽ facit fit a frĩdo hoc eſt a ca^o debili q̃ magis diſſoluit q̃ conſu mat: iõ libent̃ venit in coꝛpoꝛe flãtico ⁊ tpe ⁊ regiõe friĩs ⁊ in mẽbꝛis lacertoſis: ſm ꝙ dicit Aui. in diffinitiõe ei⁹. ppterea nõ ẽ mlta drĩa iter curã ei⁹ ⁊ curã tremoꝛis. ⁊ iõ viaticus po nit vtrãq; in vno. c. ¶ Tertio dicit Auicen. ꝙ iectigatio põt fieri ex accñtib⁹ aĩe maxime ex gaudio inteñſo: cui⁹ cã eſt: qꝛ in ſupfluo gaudio caloꝛ diſſoluit̃ naturał: ⁊ digõ debilitat̃. ſic vẽ toſitas gñatur. ¶ Quarto ſcias ꝙ cer^m qꝛ nĩs molle eſt: nõ põt retinere vẽtoſitatẽ. ¶ Quito adde: ꝙ iectigatio eſt accñs ſeu nocu^m vtutis volũtarie motiue ⁊ inſtrõꝝ ei⁹: ſicut tremoꝛ ⁊ ſpa. q̃ ſolẽt ĩpedire volũtariũ motum ⁊ inſtra ei⁹ vba ſunt. G^i. v. de moꝛbo. c. 4. ¶ Sexto no ta ſm G^m ibidẽ: ꝙ ſi iectiga^o fieret ex hu. non ita ſcito diſſolueret̃: nec ẽt ex tenuiſſimo aere ſeu tenuiſſima vẽtoſitate: qꝛ tũc ſine aliq̃ ſen ſibili motu a coꝛpoꝛe poſſet expelli: ſi nullam admixtionẽ cuiuſlibet hũoꝝ in ſe contineret. ncce eſt q̃ vt ſꝫ ex fumo multã q̃titatẽ ſm di uerſa loca in ſe hñte. ⁊ huic fumo p q̃litate eſt hũitas groſſa ſic dicit G^9 in li^o de rigoꝛe. Pa tet ẽt ꝙ ſit ac^o innaturał: qꝛ alĩr eſſet optima ſicut pulſus ⁊c. quando membꝛa ſunt ſana.

Dieta eoꝝ ſit tendẽs ad ſubtilitatẽ cuꝫ cibis ⁊ potib⁹ euchimijs cauendo groſſa ⁊ veñtoſa. Nã ſicut tremoꝛ ſe hꝫ ad pa ralıſ. ſic iectigatio ad tremoꝛẽ: ⁊ iectigantes pati ſunt ad palıſ mediãte tremoꝛe. Et vtat̃ bonis cib⁹ ſpeciatis cũ ſpẽb⁹ odoꝛiferis. ¶ No ta ꝙ iſti trociſci valẽt ad rãpã ⁊ iectigationẽ ⁊ ſunt caſi. ℞. ligⁱ aloes. ʒ. j. ſpiceⁱ. ʒ. ß. ſticad. ara. ʒ. j. ⁊ ß. ff. pul⁹ ⁊ icoꝛpoꝛet̃ cũ ſapa vini vel cũ vino decoctionis ſaluie. ⁊ ĩfoꝛment̃ troci ſci põderãtes. ʒ. j. ⁊ ß. ⁊ ſt̃ boni ſic: ꝙ quolibet mane ſumat̃ vn⁹ cũ vino. Sılr valet tiriaca,

¶ Capitulum. 24. de toꝛtura.

Tortura eſt moꝛb⁹ officialis in labijs ⁊ facie pp quã vna ps faciei ad aliã ꝫhit ita ꝙ nec pars attrahẽs nec attracta in ſuo remanet naturali loco. Iſta extrahitur ex dictis Auic. c. ꝓpꝛio. Benardus in lilio di cit ꝙ toꝛtura eſt moꝛbus officialis figuram ⁊ diſpõnem naturalem faciei coꝛrumpens.

Cauſa toꝛture ĩme^a aut eſt mollificatio aut ſpaſm⁹ in lacert̃ palpebꝛarũ ⁊ faciei vel ẽ apa ĩ lacert̃ colli. ex q̃ alĩi venit toꝛtura rõne ꝯctiõis ex replõe. Iſta aũt molli ficatio ſeu ſpaſm⁹ ſi ẽ ex replõe veniũt pp hu. aliũde ad illũ locũ decurrẽtes: vt frequenter fit in ſpẽb⁹ reumatis. Ex iſto pꝫ ꝙ toꝛtura a cã materiali ſemp ẽ moꝛb⁹ p colligẽtiã. qꝛ ali unde venit illud qõ nocet pti leſe. Et h̃ ẽ ꝙ di cit G^9. 4. de int̃. c. 3. hic ſciẽdũ ꝙ quãtum ad cãs pmitiuas ⁊ añcedẽtes toꝛtura pt fieri ab eiſdẽ cauſis: ex q̃b⁹ ſpaſm⁹ ⁊ palıſ fieri pñt: ſic diximus in ꝓpꝛijs caplis: y^o paliſim vſ ꝫ nun q̃ vidi ſine toꝛtura oꝛis que frequẽtiſſime ac cidit in terra frigida ⁊ humida.

Signa cõia egritudis vt plĩrim ſũt in fla^o in pte egra flux⁹ ſaliue toꝛ ſio labioꝝ ac ſupcilioꝝ ⁊ clauſio maioꝛ ĩ vno oculo ⁊ q̃nq; doloꝛ ca. maxime q̃ñ eſt a ſpaſ^o. ¶ Signa aũt vtrũ ſit a paralıſ vel ab ſpa^o vel ab apate ſunt hec. q̃ñ quãdo eſt a paliſi pars ſana attrahit egrã tanq̃ nimis mollificataꝫ. In ſpaſ^o aũt ps egra qꝛ nimis cõtracta ⁊ du ra attrahit ad ſe ſanam. qꝛ magis eſt mollis ⁊ attrahibilis ac tractabil̃ ⁊ hec ẽ ſentẽtia G^i in 2° de int̃. c. 6. ⁊. 4. de int̃. c. 3. in fine ca^i in hec verba. Si lacertus mouens dextere part̃ labꝛum mouente mollificato idem labꝛuꝫ ad

dextrū vtek.h ille. Itē qn̄ est a palisi ps attracta est mollis τ tractabilis cū manu: sic ē mēbrū paliticatū. Et si ē a spas° ps attrahēs est dura itractabilis cū dolore sic mēm spasmatū τ ps attracta q2 extēdit aliq̄lr et efficit dura ¶ Itē in palisi fluit magis de saliua iuito patiente in spasmo q̄dē cū maª sit magis grossa τ cōpacta: nō tn̄ fluit. Et si iste spasm⁹ sit de replōne venit subito. τ si de inanitiōe: paulati τ pcesserūt cāe inanientes vt sunt fluxus san. aut vētris τ filia. Itē in palisi nō bn̄ clauditur os in pte lesa. q2 nō multū attrahit a: pte sana. Itē in spas. meli⁹ claudit os a pte egra. q2 ps spasmata forti⁹ attrahit sanā pp suā replōnē vel siccitatē τ ɔctionē. τ iō plus clauditur os. Itē dicit Aui. palpebra inferior oculi ptis palitice est de mersa in spas° nō tm̄. Ad cognitionē multū iuuat pfecta cognitio etat regis regionis τ officij. nā qn̄ ista tendūt ad hūiditatē fit tortura mag̃ a palisi τ si ad siccitatem magis a spasmo. Signa autē apātis hn̄tur p inflationē τ dolorē in collo p signa squinātie. q2 ista frequēter inducūt prefocationē: vt dicit Auicenna. 3. can̄. c. proprio.

Pronosticatio Primo tortura q̄ venit pp cās p q̄s venit spas. ex siccitate sunt: sic fe. acute: fluxus san. τ vētris τc. talis tortura est perniciosa τ mortalis. p3: q2 ibi est spas. ex siccitate qui cōiter est mortalis. ¶ Scdo docet Aui. pnosticare torturā: si expādit vel durat vsq3 ad sex mēses nō ampli⁹ recipit curationē. ¶ Tertio idē dicit q3 si tortura veniat p seipsā plīmū pnunciat palisi: τ multotiēs pcēdit apoplīa. ¶ Quarto sentire dolorē in ossib⁹ faciei vl' habere stuporē vel diminutionē sensus in cute coopiente faciē vel mltitudo iectigatiōis. q̄dlibet istoꝝ futurā pnūciat torturā. Ego vidi hoiē icurrētē torturā pp palisi. q̄ q̄uis euasit pmos q̄ttuor dies: i duodecio mortu⁹ fuit.

Curatio pmo ɔsiderandū ē si cū tortura assunt accn̄ia añcedentia. epilē: vel apoplīe τ si fit euacua fortit cum clisterib⁹ τ alijs credēdo ɔsilio Aui. pp tiorē maioris īfirmitatē vel mortē: al's non purget vsq3 ad q̄rtū vel septimū diē. q2 maª cruda τ indigesta nā festinaᵒ ad medicinā acutā exsiccat materiā: attrahēdo subtile τ dimittēdo grossum ieptū τ inobediens eūoni. τ ista ē pria regla: ¶ Scda regula: q3 a pncipio nō fiāt gargaª. q2 attrahūt materiā aliūde: τ cū hoc nō attrahunt materiā egritudis: cū adhuc sit cruda τ indigesta. τ sic auget cā spasmi vel palib: τ sic tortura fortior efficit. ¶ Tertia regula est q3 a pn̄° det. clistere linitiuū marie si fit cōstipatus. τ p⁹ q̄rtū vel sextū diē det clistere acutū. ¶ Quarta regula q3 a pn̄° vsq3 ad. 7m diē det dieta subtilis dando cibariū subtiliēs: vt brodiū cicerū cū pet° τ modico oleo: vel det brodiū pulle cū q̄ decoquant cicera τ pet° ysop⁹ saluia τ croc⁹. Siue g̃ tortura sit a spasmo vl' palisi vl' apāte: curant ista τ q̄dlibet istoꝝ sicut iam dictū est in caplīs pprijs. In pmis igit si sit apā: purget maª añs. deinde resoluat cō iuncta. τ si assunt signa san. R̄ flōia devenis: q̄ sunt sub ligua: deide pone vētosas sine scarificatione in pmis spōdilib⁹ colli. s. vbi cap. collo ɔiungit: τ pone desup medicinā rubificatiuā τ sup mādibulā lesā. nā a spōdilib⁹ pmis colli veniūt plimi villi ad lacertos q̄ sunt i faciē. vba sr̄ Aui. c. pprio. ¶ Quita rla ē: q3 fiat masticatio mag̃ cū pte egra τ gargaª mag̃ et in eadē pte. Quātū ad digōnē τ eūatione remittimus nos ad caplā ppa spasmi τ palib. ¶ Fricent maxille egre τ ceruix ieiuno sto° cū fame cū ibi dcīs olis. τ R. sacculi ex herb calidis: vt est ruta saluia maiorana sticad acor⁹ τ herba palisis τ filib⁹ sup faciē τ collū: ēt loca supdicta fricent cū aceto: i q̄ cocta sint sinapi cicuta laur⁹ sticad abrotanū: τ recipiat vapor istoꝝ in tota facie τ ceruice. τ in h̄ concordāt Serap. τ Aui. Cōuenit ēt vt cerm purget vli purgatiōe: τ maª ɔiuncta aliq̄lr eūet cū gargarismatib⁹ τ caputpurgijs ad palisim ligue τ toti⁹ corpis τ ad spas. τ torturā valētib⁹ τ sr̄ ista. Et pmo ponit forma sternutatorij Joannis serap. q̄ ɔfert torture τ palisi τ reliq̄s infirmitatib⁹ fris q̄ sr̄ in ca. τ ē expt̄ū s̄m ipsum R. piretᶦ. 3. ij. condiᶦ. 3. iiij. oliādri sicci origᶦ. aristᵉ. lō. san. draconis. añ. ɜ. iiij. carpobalsaᶦ. ɜ. ij. fiat pul. τ isufflet in narib⁹. Alia forª sternutatorij eiusdē ɔferēs palisi tortur epīᵉ apoᵉ τ corruptioni memorie: τ mūdificat cerm valde. R. ɔdiᶦ. 3. viij. pipis al. τ ni. costorei añ. 3. vij. rute cāpestris. 3. ij. aloē. 3. j. τ h. nigelle. 3. ij. R pul. subtilissim⁹ q̄ isuffletur in vtraq3 nare. Gargaª. R. castorei piretᶦ añ. 3. h. satureg̃ sticad añ. ʒ. j. bulliāt in aceto τ R. gargaª: τ stupe ibidē madefacte τ extorte in ceruice τ sub mēto applicent. ¶ Aliud. R. saluie origi. ysoᶦ acori añ. ʒ. ij. bulliāt in vino τ aceto τ gargarizet freq̄nt in die. ¶ Masticatoriū ad palisim τ torturā τ dolorē molarium. R. stafisaᵉ mastici se. eruce piretᶦ cere vginee añ. q̄tū suf. R masticatoriū cum modica terebētia: τ masticet, τ duz h̄ faciet teneat caput inclinatum: vt

f

fluat saliua. ¶ Aliud. Casto^m^ ꝛ assafe^a^ icorpen tur cū succo saluie: ꝛ vna pill'a teneat̃ in ore ieiuno sto°. Acor⁹ ꝯfert dolori dentiū ꝛ ǧuita ti ligue. Aui. ꝛ ɓm Aui. ml'tū ꝯfert mastica° ga riof̃ ꝛ nuq m⁹ ꝛ mirabol' nigroꝝ ɓm Serap̄. ꝛ Aui. ꝛ mastica° istoꝝ ꝛ alioꝝ dꝫ ꝯtinuari cū pte lesa vt exercitet̃ ꝛ ide fluat cuꝫ saliua sup- flua hūiditas. Ualet ēt in tortura ɓm Aui. cor tex supior nuq idi. ꝛ auricula muris. i. maiora na. si ei⁹ succ⁹ p nares imittat̃: ꝛ succ⁹ cucu. asi^i^ Ista supdicta sunt caputpurgia expta i egri^e^ curabili. Et si cū istis misceant̃ aliq̃ q̄ ꝓuocā do sternutationē calefaciāt cer^m^ ꝛ ptē egram dico h̄ bonū eē vt dicit canonista sic s' casto^m^ nigella eufor^m^. Sigularia remedia expta ɓm Aui. est sumere oi die ex ꝯfectiōe facta ex ꝫꝫ^e^ aco° cū melle. ꝛ h̄ de mane ꝛ devespe ad quāti tatē nuq. ¶ Scd̄o caro vulpis vel hirci silue- stris vel leporis ꝛ hirci siluatici vl' asini silue stris atq̄ gasel' elixata ꝛ empl'ata sup ptē le- sam iuuat auto^e^ medicoꝝ ō idia ꝛ Aui. ¶ Ter° valet adapta° oris ꝛ labeoꝝ: vt maneāt in di- positiōe naturali. ¶ Quarto ɓm Aui. c. ꝓprio ꝛ ɓm ꝙ ego sum expt⁹ freqn̄t ispicere specula polita: vt qñ videt̄ difformitatē ꝛ torturā pro priā: nitunt̃ totis viribus suis me^a^ difformia ad formā pstinā adaptare: ꝛ in h̄ speculū cali bis vt ego sum exptus ꝓpetatē hꝫ idoneam. ¶ Quinto spāl'r ad torturā valet tubicinare ꝛ buccinare cornua cū pte attractā. vt p talem conatū ps lesa ad suū redeat naturalē locuꝫ. Rab. dic̄. ꝙ purget̃ cū pill'is fetidis. ꝛ oi dieū ieiuno masticet sinap̄ ꝛ piret^m^ vel ɓm ipsum gargarizet sinapi pulverizatū mixtū cū siru- po acetoso. Caputpurgiū ex cortice superiori baccarū lauri iuuat multū ɓm ipsuꝫ. Et vnge spōdilia colli cū oleo costino. Sumāt oi die aureū. j. de ꝯfectiōe anacar^a^ Rab dic̄ i diuisio nib⁹ ꝙ sumere nucē m⁹ ꝛ retētio ei⁹ i ore i hac egri^e^ ē mag ꝯueniēs: ēt masticatio thuris iu- uat ml'tū. ¶ Dieta nihil addēdo nec diminuē- do regat̃: sic dictū ē in palisi: ꝛ teneat̃ in loco cal'o sine aere vētoso. ꝛ pcat cibis ꝛ potibus.

Clarificatio Nota pmo ꝙ frequēs appositio vētosarū in ptibus colli ꝛ capitꝭ facit euenire torturā: qm̄ vētose debilitāt me^a^ qb⁹ freqn̄t applicant̃: sic scribit̃ in. 4. 1. c. de vētos. ¶ Scd̄o ignorādū nō est ꝙ tortura q̄ venit paulati est mortalis ɓm Rab. ꝛ rō est. q2 nō venit paulatim nisi in frenesi. ꝛ tūc q2 venit pp spas. exsiccantem est mortalis. q2 spas. ex inanitione venit paulati. ¶ Tertio psupponit̃ ex anathomia: ꝙ septeꝫ sunt paria neruoꝝ q̄ imedi^e^ oriunt̃ a cer° ad sensuꝫ ꝛ motū faciēdū in ca. ꝛ ptib⁹ ei⁹. ꝛ loqn̄ do de illis de qb⁹ noticia ē h̄ nccia ad pn̄s: in- serat̃ h̄ dictū G^l^. 4. de ite. c. 5. sic dicent. Palā est nobis ostēsuꝫ p anathomiā ꝫ^m^. parē videlꝫ ad tipoꝝ lacertos ꝛ ad eos qb⁹ fit mastica° ꝛ i extremitatib⁹ nariuꝫ folia appellatas venire sensuꝫ ꝛ volūtariū motū eis accomodātez. in ligua vō ceterisq̄ ptib⁹ oris sensum soluꝫ tri- buēs. Cū g̊ ps torta nō bñ sentiat nec mouea tur nec masticet. pꝫ h̄ eē ex egri^e^ illi⁹ nerui ꝛ ex passiōe dictā egri. euenire. ēt pꝫ ꝙ pticula pa tiens pn^r^ ē vnū de illis neruis de. ꝫ°. pi a cer° ime^e^ orto. ¶ Quarto nota ꝙ tortura ē morb⁹ official' cui tn̄ cōicat̃ morb⁹ consil'is. q2 opi° ꝛ mala ꝯ°. ¶ Quito sciēdū: ꝙ tortura ē morb⁹ p colligātiā cū aliūde ad me^m^ lesum veniat: qd̄ venire nō dꝫ ɓm cursuꝫ nature. ¶ Sexto si q̄- rat̃ cui vtuti mag nocet. Dr̄ ꝙ motiue: lꝫ vt plimū veniat ex defectu vl' nocu° vtutꝭ regiti- ue digestie ꝛ expulsiue q2 vt⁹ digestiua nō pfe cte digerebat: nec expulsiua expellabat suffi- cient̃ expellēda. iō ꝯgregate sūt supfluitates,

¶ Capitulum. 25. de gibbositate.

g⁹ **Ibbositas** Ponitur hic: rō est. q2 Ha- ly Serap̄. ꝛ ml'ti antiquorū phorū p⁹ passionē cer^i^ ꝛ nuche cū qbus re mouet̃ vl' minuit̃ aliqñ sensus al'n mot⁹: ipaꝫ ponūt cū ēt in ea aliqd̄ istoꝝ aduenit acci^m^. Dicam⁹ g̊ sic. Gibbositas ē tuberositas seu in natural' eleuatio in dorso seu pectoris thora- ce pp remotionē spōdiliū a suo naturali ꝛ de bito loco ad itra vl' ad ex vl' lateralit' ex q̄ bn̄s curuat̃. vl' ad aliquā ptē flectit̃ cū turpi figu^a^.

Cause Causa ɓm Aui. ꝛ alios ꝛ ꝫ Ga^m^ 6° ampho. ꝯ°. 46. aut est exterior seu pmitiua aut est iterior. Exterior pōt eē p- cussio casus obuiatio fortꝭ ꝯ rē duram. Cā aūt interior pōt esse res hu. grossa ꝛ viscosa vl' aq sa lubricatiua ꝛ mollificatiua ligamēti vnuꝫ spōdile cū alio ligātis. ¶ Scd̄a cā pōt eē sicci tas ꝯhens ꝛ desiccās hūiditates nuche ꝛ spō diliū ꝛ ligamētoꝝ debitā ꝛ naturalez. ¶ Ter- tia cā potest esse apa in ligamētis vel prope. ¶ Quarta cā pōt esse vētositas inflās ꝛ iplēs ꝛ lꝫ aliqñ struma ꝛ excrescentia mag sup dor- sum vel collū vel supra aliqd̄ lacertum ɓm ꝙ sepe videmus non dꝫ vocari gibbositas: nisi hoc ex spondiliū remotione vel aliq̄li ipulsio ne ꝓcederent ab eoꝝ directo ꝛ naturali loco.

Signa ponēda sūt ɓm assigtionē cārū. Qñ venit a cāis extrinsic⁹: vt a

casu vel ꝑcussione ista ex demõstratõe ⁊ ex cõ fessione pa. cognoscunt̃ si ỽitatē nõ taceāt: sicut multi pueroꝝ faciūt ꝑ timore parētū. Si aūt vēit gibbositas ꝓpter hūi. lubricātē: h cognoscit̃ q: est flaticus hūidus cum saliua ⁊ absq; siti notabili. ⁊ si tangat̃ loc' repit̃ hu. ⁊ moll'. Si aūt fit ex sicci adest ariditas ⁊ siccitas notabilis: ⁊ ꝓcesserūt res arefaciētes: atēꝗ gibbositas manifestet̃ vt sunt fe. acute ⁊ vigi fletus ⁊ strictura vētris siue ꝯstipa citritas coloris siccitas oris ⁊ labioꝝ: labroꝝ scissio: sicut dic̃ sera. nigredo lingue ⁊ ꝯctio cutis et soliditas ⁊ duricies ei'. Si fit ab apate: tactu repit̃ inflatio. ⁊ dol' sentit̃ pūgitiu' ꝑpe. ⁊ adest fe. rõe ꝓpinq̃tatis cordis. Si fit ab asmate vel tussi cognoscit̃ ꝑ pñtiā illoꝝ. Qñ est a vētositate: scit̃ ꝑ mutatões dol'. ⁊ adest extensio absq; fe. cognoscit̃ etiā ꝑ leuitatē seu ꝓuatõez grauitat̃. et ꝑ ꝓuationē alioꝝ signoꝝ.

Pronosticatio Primo sm Sera. gibbositas vt plurimū accidit in pueritia. ¶ Scđo si infantib' accidat gibbositas facili' ab ea euadet̃ ꝓpter teneritatē suoꝝ mēbroꝝ ⁊ faciliorē tractabilitatē. alie aūt etates hñt nuchā spōdi ⁊ ligamēta fortiora ⁊ scciora fluxui ⁊ dilatatõni in inobediē ⁊ aliq̃ ossa pectoris: ꝓinde tardi' h incurrūt ⁊ difficili' inde curāt̃. ¶ Ter sʒ ypo. 6. aph. aph. 46. qbuscūq; gibbi ex asmate fiūt aut tussi añ iuuētutē peūt. Auic. ponit eundē aph. sūptū ab ypo. ⁊ reddit cām ei': q: ma q̃ facit asma ⁊ tussiʒ sigĩ ꝑmutari ad spōdiles ⁊ faci i eis accidere eminētiā fortē cū deuiatõne a loco: ⁊ h a m gl'sa: q: si nõ eēt ita gl'sa in ꝯ reddit cām: q: tussis ⁊ asma faciūt magis molestatões ꝓpt̃ ifectões spūaliū mēbroꝝ ⁊ illas sufferre nõ pñt: ⁊ ỽtuꝫ debilitatē supple ēt sʒ Sm ⁊ aui. q: nec pect' nec cor neq; pulmo crescūt nec āpliant̃ nec ad vitā sufficiūt. q: gib. pectoris spaciū āgustat. ⁊ iõ i asma icidūt qđ nullaten' euadere pñt. ỽba sūt G' i ꝯ palle. ¶ 4 dic̃ auic. ꝙ ifantib' accidit aliqñ gibbo. ⁊ cā tal' gibbo. ē vētositas qñ cibāt̃ añ horaꝫ. pꝫ ꝑ talē cibatões añ ꝑfectā masticatiões hu. eoꝝ ingl'sant̃ ⁊ declināt ỽsus spōdi: maxie si hñt stricturā pectoris cū tussi q̃ faciūt expellere mat'iā ad iūcturā ipoꝝ spōdi. ¶ 5 dicit aui. ꝙ crura hñtiū gibbositatē subtiliat̃ ⁊ macerāt̃ ꝓpt̃ opil'oēz meatuū ⁊ viarū ꝑ q̃s trāsit nutrimētū: ⁊ h ꝓpt̃ gib. ¶ 6 gibbositas antiq̃ nūꝗ curat̃. Ego aliqñ vidi gibbosos ex dislocatõe seu variatõe spōdi cū palīsi tibiarū ⁊ i tolerabili dol'. in dorso ⁊ in pte āteriori ⁊ cuꝫ macie tibiarū ⁊ discolorātõe faciei. Et lʒ algibrātes ipaꝝ voluerit algibrare neq; ꝗ potuert sic ꝑmāsit ꝯtio deteriorādo ⁊ h fuit i mōte ma.

Curatio Si gibbositas añ iduratiões ꝓcipit̃ si stati succurrat̃ curatur. Et si est disloca spōdi ⁊ fit recēs. breuit̃ ꝑ man' restauratoꝝ: q̃ nõ ỽecūdēt̃ si deficiūt ad locū reducāt̃ debitū ⁊ dirigant̃ sicut decet Et si aliq̃s cadat ꝑ gdus vel de eq̃ ⁊ cū dorso obuiet rei dure: ilico respiciat̃ ⁊ curet̃ ⁊c. Si aūt fit ꝓpt̃ hu. lubricātē fiat cura q̃ dicta ē in palīsi addēdo cū illis medicinas stipticas: vt restringāt ⁊ deficcēt ligamēta q̃ mollificata sūt. ⁊ cū h sint ꝯfortātes ⁊ resolutiue. Sint g me cōposite ex resolutiuis cal'is ⁊ sicc̃ ⁊ ex stiptic̃ ꝯfortātib'. Et q: sm aui. in q̃bus dā medicinis repit̃ calefaci stipticitas ⁊ resol' sic sūt nux ⁊ folia cipssi ⁊ in folijs lauri ⁊ cala aro ⁊ in enula cāpana. iõ iste me mltū valēt in h Et qñq; cū medicis cal'is miscent̃ me fri. stiptice. vt rose acassia balau ꝓpt̃ ꝯfortatões. ⁊ cal'e m cū q̃b' debēt ista misceri sint eleuate i gdu repmēti frate earū. vt sūt casto eufor pire ruta ⁊ bacce lauri. ex istis pñt fieri ēpl'a ⁊ vng ⁊ ol'a addēdo bdelliū ⁊ galba armo terebētinā ⁊ cera atq; olea cal' dcā i. c. de pa. Sꝫ spālia olea sm auic̃. sūt illa q̃ fiūt ex reb' cal' ⁊ stiptic̃. sic sūt oleū cipssi oleū rute ⁊ certe oleū qđ erit a'gnis iunipi ⁊ a murtil' ⁊ baccis lauri. Vel ℞ sic sm eūdē. ¶ ℞. pipis casto piret' pulpe collocq̃ntiđ eufor' assef añ. ʒ. j. ⁊ ß olei mirtilloꝝ. ℔. j. ℞ oleū ponēdo sub sole vl' sup caminū. ⁊ post. 15. dies vngat̃ cū leo frequēter. ⁊ post vnctõez supponat̃ hoc emplm. ¶ ℞. gūmi armo. ℥. iij. opo. ℥. ij. folioꝝ oleād' rađ ireos achori succoꝝ añ. ʒ. ij. rute spice nu cū ⁊ folioꝝ cipssi casto folioꝝ dānidis cala aro añ. ʒ. j. cere. ℥. ij. olei sup dicti vel olei castorei ꝗtū suff. ℞ empl'ʒ sup locū mollificatū resoluit ꝯsumit ꝯfortat locū sufficiēter ⁊ cale facit. ¶ Itē sm auic̃. fiat sic ꝯ illā q̃ est ex hu. et vētositate quodlibet ꝑ se vel mixtū. ¶ ℞. saluie absinthij sticađ nuc̃ cipssi piretri maiorane cordume squināti cassielig añ. decoquat̃ i oleo cū aliq̃ q̃titate vini addēdo ʒʒ ag castū rutā ciminū vsq; ad ꝯsumptõez vini: ⁊ sup oleū colatū ꝓiciat̃ cast eufor sauinā ⁊ pir puluerizata. ⁊ ℞ vng vel oleū resolutiuū humiditatū ⁊ vētositatū grossarū in q̃cūq; egrit ꝓter fe. nā isti' infest ꝯfortare mēbra ⁊ carminare vētositates ⁊ resoluere hu. gl'sas ⁊ viscosas ex q̃bus fit varia ⁊ discor inter spōdiles et per ꝯñs gibbositas. Aliud emplm eiusdem

autoris ad gibbositatē vȝ ꝫ hu. ⁊ ventositatem ℞. storacꝫ liq̄d costi cala' aroma' sauie añ. ʒ j. eufor'. ʒ. j. olei nardi' q̄tū sufficit. fiat ēplm̄ cū. coto. Si aūt sit ex fic': curet̄ sic dictū ē in spa. de inanitiōe cū embroc̄ ⁊ emplis rerū hu. ⁊ in vnctōe oleoꝝ ⁊ pinguedinū hūidarū ⁊ ꝑpataꝝ ⁊ cū oleo viol. ⁊ vng° resumptiuo ⁊ silib'. Primo ƀm Serap. fiat ēbroce cū lacte asine ⁊ caꝑarū tepidis sup caput ⁊ spōdi': ⁊ vngat̄ frequēt̄ cū oleo viol. ⁊ fiat iniectio lac̄ mulieris ꝑturiētis feminā ꝑpinq̄ ꝑtus in nares vt cer ⁊ ꝑ ꝯ̄s nucha hūectent. Etiā vȝ oleū nenuf oleū cucur. ⁊ oleū amigd̄ dulc. ⁊ aliq̄d de olis istis misceat̄ cū lacte aliq̄ cū supdictis. et f. embroca° ⁊ addat̄ camo. cū supdic̄ ⁊ oleū de sisamino. Et iubet Serap. q tina ipleat̄ oleo sisami' cal'o. ⁊ in eo stet ⁊ sedeat pa. ℞ Itē hūectet̄ lingua. cū muscillag' se. psilij ⁊ se. cito. et oleo viol. ⁊ suc° maloꝝ gnatoꝝ dulc. Itē sup caput ⁊ spina dorsi pōt poni h' ēplm. ℞. rad maluauisci folioꝝ malue ⁊ viola' añ q̄rt. j. farine hordei. ʒ. ij. olei sisami q̄tū suff. fiat empl ⁊ apponat̄ tepid̄. Et si est ꝯstipat': det̄ aq̄ decoctiōis prunoꝝ ficuū ⁊ pass cū cassiast. Vel fiat clistere leniti' cū humectatōne olei viol. et amigd̄. dulc. Et si adest fe. ⁊ hūit sitim: det̄ aq̄ hordei in q̄ decoquant̄ frusta cucur. vel cucu. Et si nō adest fe. det̄ lac asine vel cap bis vel ter in die ad q̄titatē. iij. ʒ. cū aliq̄ q̄titate amig. dulc suc'. Et si videt̄ q ibi sit aliq̄s hu. nociu' in loco. ⁊ cū h' sit siccitas toti' corpis. tūc in embroc̄ aq̄ cal'e miscet̄ camo. mellilorob ⁊ silia: vt soluat̄ ꝯgregatū absq̄ attractōne reliquoꝝ. Si aūt sit gibbositas ꝑpter apa tūc curet̄ apa. Et q̄ vt pl' ista apata gn̄ant̄ ab hu. grosso ⁊ viscoso. iō curent̄ sicut apata cronica multoꝝ dierū ⁊ tarde eruptiōis cum ēplis ⁊ vnguēt̄ resolutiuis ⁊ ꝑti mollificatis

℞ Forma empli ad h' valētis Auic. maxie q̄n nō est apa. ℞. folioꝝ cipssi ⁊ nuc̄ ei' añ. q̄rt. j. fiat decoc° in. x. lb'. aq̄. vsq̄ ad ꝯsūptiōē3 medietat̄. in colatura ponat̄ rad aco' ⁊ enule cāpāe añ. q̄rt. j. coquant̄ ad ꝯsūptōe3 aq̄. pistet̄ fortit'. ⁊ ponat̄ ēplm sup locū: ⁊ liget̄ ꝑut decet.

℞ Aliud q̄n ē ab humiditate ⁊ vētositate. ℞ enule cāpane acori sauie añ. q̄rt. j. fiat decoc. in vino. ⁊ pistet̄ fortit'. ⁊ tūc addat̄ bdellij dissoluti in aceto q̄rt. j. miscent̄ ⁊ fiat vng' vel ēpl3. Et si ista nō valēt ƀm auic. fiat. cauteriū: vt humiditas supflua deficcet. Si gibbositas fiat a tussi vel asmate: curent̄ tussis ⁊ asma cū electuarijs q̄ dicta sunt in ꝑprijs caplis. ⁊ dent̄ pillle sub lingua q̄ cohibēt tussim.

Clarificatio Primo sciēdū q̄ spondilia pn̄t dislocari ƀm q̄ sup dictū est anteri' vl' posteri' vel lateral'r q̄litercūq̄ dislocent̄: si dislocatōe cōpleta dislocēt̄ est mortalis. etiā si sit plurima. lȝ nō sit cōpleta ƀm auic. in fen. 6. q̄rti trac. 1. eo q nucha coartat̄ vel frāgit̄. Et si p' spōdile dislocat̄. sicut sup dictū est mēbra anhelit' descēdūt a dilatatōe ⁊ ꝯstrictōe ꝑpter coartatōe3 neruoꝝ mouētiū ea. Et ideo hō siue aīal ꝑuatum āhelitu morit̄ īme'. ⁊ istā vidi accidere i hoīe de equo cadēte: ⁊ in cane de bācali per vnum cubitū a terra eleuato currēte. ℞ Scd̄o scias q etiā si ista totalis dislocatio fiat ad ꝑtem interiore3 in medijs spōdilib' a collo iferius etiā inf'ficit subito ꝑpter cām īmediate dictā Et si fiat in inferiorib' ƀm autores p° ꝑt cāri vrie retētio ⁊ fecū. ⁊ pōt fieri palisis ⁊ nocu in neruis ⁊ lacert̄ inferiorib': ⁊ final'r ē icurabilis ⁊ mortal' cū īmobilitate iferioꝝ mēbroꝝ

℞ Tertio notandū q̄ cū gibbositas est antiq̄ null' de ea se intromittat: ƀ in p̄n° bñ. Si accidit in pueris cōpetit eis ēbroca° cū decoctōe aliq̄rū herbarū cal'arū: vt ē mētast sansucus sticad̄ ⁊ silia: ⁊ in vnctōe cū oleis supdic̄. Si aūt fuerit ꝑuecte etat̄ purget̄ ⁊ vngat: ⁊ caueat a cibis q̄ gn̄ant hu. frīdos ⁊ gsos. Et si cū gibbositate acciderit fe. regat̄ sicut. ƀ. dictū ē Et hec est snia Rab in 3° ad Almāsorē i fine.

℞ Explicit pmus liber cū laude oīpotētis dei egritudines cerebri ⁊ olle ca. cōtinēs.

Incipit scd̄s liber. si regi regū placuerit in quo determiabit de egritudinib' faciei ⁊ mēbroꝝ eius. Et etiam q̄ oculi sunt mēbra nobiliora oīb' mēbris faciei: cum actio eoꝝ significatiua poti' intellect' sit. iō a passionib' eoꝝ incipiendū est. ⁊ ponem' pmo anathomiā ipsorum.

Caplm̄. 1. de anathomia oculoꝝ.

Cognoscit intellectus ⁊ auctas Ga ꝯfirmat. 3. de inte. c. 4. q noticia passionū locoꝝ ⁊ passionis i medicina ē nccria. Idcirco volēti scire passiones oculoꝝ q̄ in diuersis ꝑtib' eoꝝ sunt: nccriū3 ē vt cognoscat visu ⁊ intellectu ꝑticulas ex q̄b' ipsi cōponunt̄ oculi. qd̄ ꝑfecte scit̄ ab eo qui anatomia exercet se. Et ad maiorē firmitate3 hic inserant̄ vba G'. 4. de interiorib'. ca. 2. q̄ sunt hec. Manifestū est ꝑ anathomiā q ocli hn̄t sex lacertos in suo motu: al's nō hrent tot mot' laterales sursum ⁊ deorsū ⁊ stationariū ⁊ cū hoc ibi sunt alij lacerti quiviā circūdant

oculoꝝ.i.neruū obticū q̄ est in pmo pi. vñ vr
ꝙ iste est in pmo pari vel pmus par neruoꝝ
de.7.pib'q̄ imediate ab ipso cere° oriunt.ꝛ p
ↄcorda^a hui'dicit Sa.in.8.de iuuamētis mē
broꝝ in.3.colū°ꝙ duo sunt nerui a cere°.i. a
pma pte ei'exeūtes veniētes ad oculos.ꝛ per
ipsos fit sensus visus.Et seqt.ꝛ isti duo ner
ui int oēs alios neruos sunt ↄcaui.i.qꝛ ↄcaui
tas in alijs nō ita manifeste appet sic in istis
ꝛ anathomizātes vocāt istos neruos canales
ꝛ vtraqꝫ canaliū expādit ꝛ dilatat in ocl'o: ꝛ
fit ex eo tela retina.h̄ sunt v̄ba G'in loco pal
legato. Pꝫ g̃ ꝙ a cer°ab añriori vētricl'o oriū
tur duo nerui cōcaui q̄ sunt de p°pari neruoꝝ
originē h̄ntiū ab ipso cere°.Et ille q̄ orit a p
te sinistra cer'dirigit ad oculū dextrum:ꝛ q̄ a
dex ad oculū sinistrū.ꝛ sic q̄si intse itersecādo
se ad angulos ieq̄les.ꝛ in illa itersectione ex
illis duab'ↄcauitatib'fit vnū foramē seu ↄca
uitas i q̄ veniētes spēs reꝝ visibiliū lꝫ sint d°
simulac vl'idola:tñ ibi efficiunt vnū:ꝛ p̄sentā
tur sensui cōi.Et si nō eē ista iterceptio ꝛ ↄca
uitas tūc vna res videret duo:cū q̄libet ocu
lus suū simulachrū recipiat.Et p'istā iterce
ptionē v̄sus oculū isti duo nerui velant siue i
uoluunt ex duob'pānicul'ipsius cere'vsqꝫ ad
oculū.s.ex duram°ꝛ pia°.ꝛ pānicul'exiens a
dura°expādit sup oclū:ꝛ fit ex eo pellicula p^a
iterior q̄ vocat sclirotica.ꝛ dr a scliros qd̄ est
durū opoztuit enī ipsaꝫ duriorem alijs eē.vt
oculū a duricie cranei defendat:sic ipsa dura
mr defendit cere^m a duricie cranei. A scdo āt
panniculo dictos neruos coopiente q̄ a pia°
orit:expāso efficit secūdina:qꝛ scda in ordie.
Et dicit Guilerm'de saliceto in tractatu sue
practice cirurgie.ꝙ ista secūdina ↄtinet in se
hūorē vitreū:cui nō assentio nisi mediāte reti
na.Tertia pellicula ab interiori pte ce'vocat
retina pp silitudinē quā hꝫ cum rethe. vel qꝛ
instrm visus.s.hūorē cristalli^m cōprehēdit:sic
rete cōprehēdit venationē a pte iteriori.ꝛ ista
sm G^m.8°.de iuuamētis mēbroꝝ in.3.colū°.
ↄput allegatū est orit a capite nerui obtici:ita
ꝙ neru'obtic'pmā pelliculā scliroticā ꝛ secū
dinā trāsit:ꝛ ↄstituit a seipso retinā.ꝛ ista hꝫ i
se venas ꝛ arterias:vt ab ei'ↄtent humor cri
stallinus nutriat.vn'aūt q̄ nō ē.Sa. dicit ꝙ
ista retina orit a rethe mirabili q̄ ē pellicula
terminās fluxibilitatem cerebri. s̄ ego teneo
me cū veridico Galieno in loco preallegato.
¶ In ↄcauitate seu in supficie cōcaua isti' re
tine ↄtinet hūor vitreus cui'color est iter ru
bedinē ꝛ albedinē:in cui'supficie ↄcaua ē hu
mor cristallin' apprehēdens eius medietatē
a pte iteriori.Ex isto enī hūore vitreo p viam
refocillatiōis ꝛ resudatiōis a retina nutritur
hūor cristallin'. Iste hūor vocat cristallin':
qꝛ sil'e est cristallo qꝛ pui'ē ꝛ clari'ē quē de' ꝛ
natura posuit in medio oculi tanq̄ maiorem
respectu ptiū oculi sic sol in medio planetaꝝ:
ꝛ tanq̄ cor in medio corpis:ꝛ sic rex i medio
regni:ꝛ sic papa i medio xpianitat. ꝛ oīa alia
in oculo ↄtēta mediate vel imediate sunt pp
istā b̄ndictionē ꝛ sacrū hūorē vt scribit G'.4
de morbo in pn°.Est g̃ clarus ꝛ pui' sic aq̄ ꝛ
cristall'vt sit indifferēs ad oēs colores:sic aq̄
vel speculū:ꝛ cū hoc est rotūdus in figura vt
meli'ↄiijs resistat:ꝛ vt in eo supfluū aliqd̄ nō
aggreget:lꝫ a pte anteriori aliq̄liter hēat for
mā alit̄ā vel ad planiciē decliuē lꝫ nō ex toto
sint plana.vt melius formas siue simulachra
reꝝ visibiliū recipiat.Et istū venerabilē hu
morē cooperit a pte exteriori tunica aranea
que ↄtigua est retine.qꝛ ab ea orit ita ꝙ reti
na tangit ꝛ ↄtinet hūorē vitreū: ꝛ iste cōtinet
medietatē cristallini iteriorē.ꝛ alia medietas
exterior ↄtinet a tunica aranea in supficie cō
caua.Utilitas istius pellicule est ↄtinere hūo
rē cristallinū ꝛ defendere ipsuꝫ vt nō ledatur
ab hūore albugineo.¶ Tertius hūor vocat al
bugineus q̄ ↄtinet intra istā tunicā retinam
ꝛ vueā ꝛ est q̄si supfluitas hūoris cristallini.
Utilitas ei'est defendere hūorē cristallinū ab
exalatione ꝛ caliditate ꝛ siccitate aeris exte
rioris ꝛ ignis ꝛ a q̄busdā nocumētis extrinse
cis.Et iste nō hꝫ v̄tutē naturalē nutritiuaꝫ:s̄
ad nutritionē cristallini refocillat ꝛ augmē
tatur.¶ Quita tunica vocat vuea: ꝛ ista orit
a secūdina.ꝛ color naturalis isti' ē medi' int
viridē ꝛ nigrū:vt virt'visiua fortificet p vnio
nē spūum visibiliū:lꝫ aliq̄n sit glauci coloris
ꝛ iuxta h̄ in hoīe ēt in alijs aīalib' color ocu
loꝝ diuersificat.ꝛ ista vuea est pforata i me
dio:ꝛ hoc foramen vocat pupilla.ꝛ istud fora
men aliq̄n ↄstringit:ꝛ aliq̄n dilatat aliquali
ter sm ꝙ necessariū fuerit:vt visio pfecte fiat
in hūore cristallino.ꝛ ista vt dictū est cōtinet
in se albugineū. ¶ Sexta tunica computādo
ad exterius vocatur cornea que oritur a pri
ma interiori tunica:que vocatur sclirotica. ꝛ
ista cornea est lucida ꝛ fortis sicut cornu la
terne nouū:vt spēs visibiles reruꝫ inde pene
trent libere:sicut lumē cādele penetrat cornu
laterne. ꝛ ista hꝫ in se duo iuuamēta.pmū est
qꝛ retinet albugineum qui foris exiret: nisi a
cornea retineretur.Scdm est vt defendat cri

ſtallinū humorē ab extrinſecis nocumētis.iō
eſt cōpacta ⁊ dura reſpectu aliaꝝ.⁊ eſt ex q̄t/
tuor tunicis cōpoſita ad ſilitudinē cornu: vt
ſi vna lederet̄:alia nō ledat̄.Et iſta cū ſcliro/
tica ꝯtinet īτra ſe totū oculū niſi ꝯiunctinaꝫ.
Septīa tunica vocat̄ cōiunctina q̄ eſt alba ⁊
groſſa:q̄ totū oculū a ꝑte exteriori cooperit ⁊
ambit:ꝑter nigredinē.qꝛ erat neceſſariū eam
eē diſcooꝑtā vt fiat iactatio ſimulachroꝝ re/
rū viſibiliū ad hūorē criſtallinū. ¶ Iſta āt hꝫ
venulas multū ſubtiles a q̄bꝰ ſuū ſuſcipit nu/
trimentū ⁊ iſta orit̄ a pāniculo cooꝑiente cra
neū:⁊ iō reſtrictoria iuuant ſi ponat̄ ſuꝑ ſuꝑ
cilia hūtiū obtalmiaꝫ.Ex ſupradictis pꝫ:q̄uo
oculus eſt cōpoſitus ex ſeptē tunicis ⁊ tribus
hūoribꝰ. Patet ēt ꝙ ꝑme ſex tunice lꝫ forma
liter deſcribant̄ ſex ad modū ſex ſemicirculo/
rū verūtamē iſti ſemicirculi realiter ⁊ mate/
rialiter ſunt int̄ ſe ꝯtinui:⁊ vna medietas cuꝫ
alia ꝯtīuat̄ tres intꝰ a ꝑte cereⁱ:⁊ tres exteriꝰ
⁊ cū hꝭ venit ſeptīa ꝯiunctina:q̄ ſolū ē ad mo/
dū ſemicirculi. ¶ Aliq̄ aūt conati ſunt pone/
re q̄rtū hūorē:ſ; ꝓnūc ſufficiāt iſta. ¶ Poſtea
veniūt nerui q̄ oriunt̄ a ſcḋo pari neruoruꝫ.⁊
poſt hꝫ oculꝰ ſex muſculos:q̄ mouēt ipſuꝫ ocu
lum ſm motū ipſiꝰ dictū ꝑus.Et hꝫ ēt venas
⁊ arterias ⁊ carnē ſpongioſam:vt non ſit da
re vacuū.⁊ hꝫ oculus pro ſeruitio ſuo palpe/
bras inferiorē ⁊ ſuꝑiorē cum muſculis clau/
dentibus ⁊ aꝑientibus : vt cooꝑiat̄ oculus ⁊
aꝑiat̄ ſm diuerſitatem indigenᵉ.⁊ hn̄t palpe
bre pilos inferius ⁊ ſuꝑius prohibētes atho/
mos ⁊ res nociuas. ¶ Incipiamꝰ igit̄ in noīe
dn̄i ab egritudinibꝰ faciei.⁊ qꝛ oculi ſunt no/
biliores ꝑtes eiꝰ.qꝛ q̄ſi meᵃ diuina vident̄ id/
circo ab egritudibꝰ eoꝝ eſt īcipiēdum:⁊ ꝑ° ab
egritudibus ꝯiunctine:cū ꝑ° viſui ꝛepſentet̄.

¶ Capitulum.2.de obtalmia.

O Btalmia ſm Auicē.⁊ ſuos ſequaces eſt du/
plex:⁊ ſm ſerap.ē triplex: ſ; ꝓ nūc
ſufficit de duobꝰ. q̄ruꝫ q̄dā eſt ꝟa:
q̄dā nō ꝟa.Cāe obtalᵉ nō ꝟe ſunt cāe ꝑmitiue
vt plimū:ſicut eſt fumꝰ pulꝰ ventus ⁊ ignis q̄
faciūt diſſolutionē ⁊ rarefactionē humorum
aut cōcuſſio ⁊ ꝑcuſſio.⁊ iſta nō ꝟa apud Aui.
vocat̄ cōturba° ſeu vacillatio oculi.⁊ iſta faci
lius curat̄ remota eiꝰ cā. tn̄ ſi eius cā in ꝑn°
fuerit multū fortꝭ vel fortit̄ iprimat̄ ⁊ cura ci
to nō adhibeat̄:mutat̄ in verā obtalmiaꝫ ꝑꝑ
diſſolutionē ⁊ fluxū ꝯſnetudinariū ad ꝯiūcti
naꝫ:⁊ marie ſi in corpore ſit cā materialis pa
rata:vt eſt replꝭo corporis ⁊ capitꝭ.⁊ eſt ſilꝛe ſic
dicit Auic.de fe.effunera q̄ aliqn̄ mutatur in
alꝭs fe. Hic ſciēdū ē ꝙ obtalmia ſuſcipit aliq̄s
diuiſiones. Prīa ē iſta.q̄dē ob.eſt ꝟa:alia nō
ꝟa. ¶ Scḋa diſio.q̄dā ē morbꝰ ꝑ ſe icipiens:⁊
alia eſt ſequēs alios morbos:vt ſunt ſcabies
ꝑruritꝰ cū ſcalptura. ¶ Tertia diſio.q̄dā ē ꝑua
nō diu ꝑſeuerās nec ꝑtrāſiēs terminū in ma/
gnituᵉ alia ē mag̃ ⁊ cronica ꝑtrāſiēs termiᵐ i
magniᵉ ita ꝙ ſit in ea albugo ſuꝑ pupillam ⁊
cooꝑit eā.⁊ hꝭ ſepiꝰ accidit pueris:qꝛ oculi eoꝝ
ſūt debiles ⁊ maᵃ mlꝭta ⁊ exuberās. ¶ Quarta
diſio.q̄dā obtal.ē a maᵃ fria:⁊ quedam a cal.
¶ Quīta dio.q̄dā ē ab hūore ī ipſo oclꝭo exiſte
alia ab hu. vlꝭ alia cā aliūde veniēti. ¶ Sexta
dio.q̄dā venit ab origīe ꝯiūctīe.ſ.a velamine
craneū cooꝑiēte.alia venit ꝑ venas velaminū
īterioꝝ.⁊ ab ipo cer° ⁊ ꝑtibꝰ eiꝰ. ¶ Septīa dio.
q̄dā ob.ē cū ꝑiodis ⁊ alia ꝯtinua. Que ē cum
ꝑiodis aliūde cōicat̄ maᵃ ⁊ q̄ ē ꝯtinua maᵃ cō
iuncta eſt ipſi oculo. Uera aūt ob.ē ap̄a in cō
iunctina. ¶ Dr̄ aūt ob.ab opos grece quod eſt
ſuccꝰ vlꝭ liquor ⁊ talmō qḋ eſt oculꝰ q̄ſi liquor
apoſtemoſus in oculo.vn̄ ob.īpoſita eſt ab ac
cidente.i.a loquore qui exit in ea ⁊c̄.

Uere cauſe obᵉ ſunt triplices.Cāe āt
ꝑmitiue iā dicte ſunt:dū
tn̄ ſint fortes:ēt.mutatio tꝑs ex̄ ſuā naturam
pōt eē vna de cauſꝭ ꝑmitiſ:ſic qn̄ hyēs eſt ſe/
ꝑtētrionalꝭ frig.⁊ ſicca.⁊ ver meridionalꝭ ⁊ plu
uioſum ⁊ eſtas ſilꝭr ſꝑ tūc multiplicantur ob.
¶ Cāe an̄tes.ꝑᵃ ē replꝭo totiꝰ corꝑis. Scḋa eſt
replꝭo cerebri ⁊ ꝑtiū eiꝰ ⁊ cranei.ſ.velaminū ⁊
venaꝝ ⁊ arteriaꝝ. Nā cū ī cere° ⁊ ꝑtibꝰ eiꝰ ag/
gregant̄ maᵉ plꝭrime ⁊ replꝭo : ⁊ tūc vix euadit
oculꝰ q̄n obtalmiā icurrat:niſi fortꝭ fuerit val
de.ꝟba ſunt Aui.c.1.de obt.⁊ iſta replꝭo ꝑt eē
a ſanᵉ.vel a colera vel a flāte vlꝭ a mlꝭia.⁊ pōt
fieri hꝭ ap̄a a vētoſitate deſcēdēte. Qn̄ ergo ē
maᵃ in cere° exuberans ⁊ ꝑtibꝰ eius vel in pā/
niculo craneū cooꝑiēte:ꝑ viaꝫ catarri currit
ad oculū ſeu ꝯiunctinā ⁊ facit ap̄a dictuꝫ ſeu
replꝭonē.Cāe ꝓcedētes ſt̄ nimiꝰ vſus rerū va/
poroſaꝝ.vt alleoꝝ cepaꝝ poroꝝ ſinapi ⁊ eru
ca ⁊ pocula viacea nimiū ꝯtinuata ⁊ vina fa
tiſcitata:vt nectar vina cocta:⁊ ſilꝭia. ¶ Cā cō
iuncta ē ipſa mala maᵃ iā exn̄s in oculo cum
multiᵉ vel mala q̄liᵉ apta ad ledēdū īmediate
Et iſta cā ꝯiuncta īmeᵉ ledēs ⁊ vehemētē do/
lorē īducens eſt in triplici dr̄ia.nā aliqn̄ ē hu
mor mordicās corrūpēs tunicas:lꝫ nō ſit ma
gne ꝙtitat̄:ē tn̄ magne iniq̄tatꝭ.īducēs ītēſuꝫ
dolorē extēſionē ⁊ ſolꝭonē ꝯtinuitatꝭ. Aut ē va
por groſſus ⁊ deſcēdēs. Alia cā cōiuncta ſeu

coadiuuãs ꝯiunctã est corru° cõpl'ois tunice
vel tunicarũ ipi⁹ oculi ꝓpter hu. aut ꝓpt' apa
in eis factũ: ⁊ q̄cq̄d ibi venit ꝑ nutrimẽto cor
rũpit'. ⁊ tũc est mala ob. ⁊ curatõis difficilis.

Signa obtalmie sunt in q̄ntuplici dr̄ia
nã q̄dã sunt vera: alia nõ v̄a seu
a ꝯturbatõe distinguẽtia. q̄dã signa ab aquo-
so hu. vel vẽtositate designãtia sũt. q̄dã signa
sunt me^a cõicantia ocl'is declarãtia. q̄dã cãs
dol'oꝝ in ea obtalmia demõstrãtia. q̄dã ipius
egritudis tp̄a oñdẽtia. ¶ Signa nõ v̄e obtal^e
sunt: q̄ꝛ est leuis facilis tolerãtie: ⁊ ei⁹ cã ꝑua
modice inflatõis ⁊ inflãmatõis ⁊ ꝑui daloꝛis
⁊ ruboꝛis. ⁊ cũ h° cãe ꝑmitiue n̄ mlt'ũ foꝛtes ꝑ
cesserũt. In vera aũt ob. oĩa ista sunt mag̃ in
tensa ⁊ ꝑiculosioꝛa. ¶ Signa humoꝝ si ẽ a sã.
coloꝛ oculi est rube⁹ ⁊ vene plene rubee ⁊ infla
te pulsatio timpoꝝ tumoꝛ palpebꝛarũ ⁊ mlt'a
lippitudo: palpebras claudẽs in sõno regimẽ
ꝑcessit sanguis mlt'iplicatiuũ: ⁊ cũ h° nõ mlt'ũ
lacrimant'. ¶ Si ẽ a cholera: adest ardoꝛ ⁊ pũ
ctura ⁊ dol' cõbustiu⁹. ⁊ videt' eis ꝙ ignis sit ĩ
t⁹ ⁊ ĩflãmatio grãdis: ⁊ n̄ ẽ tãta rubedo. lacrĩe
exeũt liq̄de adurẽtes. ⁊ qñq; nõ exeunt lacrĩe
lippitudo ꝑua: ⁊ ꝑua oculoꝝ clausio ĩ somno.
⁊ qñq; iste lacrime vlcerant: nã palpebꝛe nõ
claudunt' nec adherẽt nisi ob. fiat a san. ⁊ in h°
ꝓuideat medic⁹: q̄ꝛ nõ sꝑ in statu ob. hꝫ lippi-
tudinem: ⁊ aliq̄n venit ob. cholerica cũ inten
so pꝛuritu: ⁊ cũ hoc non exeunt lacrime. ⁊ ista
fit a ꝑuo hu. ꝟ maligno ⁊ multũ moꝛdicatiuo
⁊ pũgitiuo ¶ Si ẽ a flãte: adest magna ĝuitas
⁊ põdus ⁊ dol' ĝuatiu⁹ nõ mlt'ũ acut⁹. calitas
⁊ rubedo ꝑue sunt. ⁊ qñq; est albedo ⁊ lippitu
do multa rõne magne humiditatis ⁊ est alba
⁊ hoc intelligit' post somnũ: ⁊ alia ꝑticul^a ad
hoc ꝯueniũt ⁊ magn⁹ tumoꝛ. ⁊ qñq; augetur
ꝯiũctiua suꝑ oculi nigredĩe ꝓpt' dilatationẽ
apãtis. ¶ Si est a melia adest ĝuitas ⁊ desic-
catio lacrimarũ ⁊ coloꝛ fuscus sine rubedine.
⁊ post somnũ nõ ꝯglutinant' palpebꝛe: q̄ꝛ hu.
sicc⁹ est. Si est a vẽtositate adest doloꝛ extẽsi-
us sine ĝuitate. nec inde currunt lacrime nec
lippitudo adest in somno. ⁊ cũ h° egritudo est
longioꝛ: q̄ꝛ hu. frig. ⁊ sicc⁹ ẽ vtraq; q̄litate di-
gestioni resistẽs. ¶ Tertiũ gen⁹ signoꝝ oñdit
mẽbꝛũ cõicans cãm suã oculis. vñ si venit ob.
cũ nausea sto⁹ cõicat ei. Et si venit cũ vomitu
⁊ turbatõne in sto° ⁊ in semb⁹. maxĩe si in sto°
aꝫ dol'. tũc signũ ẽ ꝙ ab eo venit. ¶ Et si aliũ-
de veniũt mala accñtia ob. sũt cũ intpolatõe
et si nõ sunt ꝯtinua ⁊ cũ venit causa per viaꝫ
cõicatiõis venit a pãniculo craneuꝫ coopiẽte
a quo oꝛit' ꝯiũctiua. tũc inflatio incipit vẽire
ad palpebꝛã ⁊ adest dol'. ⁊ pulsatio in frõte ve
ne plene apꝑent in timpib⁹ ⁊ in frõte ⁊ dol'. ĩ
ca. cõmissure. Si aũt veniat a cere° vel ꝑ pan
niculos oꝛtos a dura ⁊ piam^e ex q̄b⁹ oꝛit' scli-
rotica ⁊ secũdina. nõ tm̄ intẽsa apꝑent signa
ĩmediate dicta: ꝟ adest pꝛurit⁹ in naso ⁊ ĩ pa-
lato ⁊ sternu° ⁊ certe dol'. affix⁹ sentit' interi⁹
s. intra oculũ ⁊ ce^m. ⁊ si foꝛte ei cõicat stoma⁹
assũt sig̃ ĩmedi^e dcã. ¶ Quar^m gen⁹ sig̃rũ oñdit
cãs intẽsi vel remissi dol'. Vñ sic dicit auic. in
c. ꝓpo. tres sũt spẽs do. ĩ ocl'o. s. moꝛdicatiu⁹
coꝛrosiu⁹ ⁊ extẽsiu⁹. Primoꝝ duoꝝ cãe st' hu.
moꝛdẽtes ⁊ coꝛrodẽtes ꝓpt' coꝛruptõeꝫ ma^e ⁊
sũt bone q̄litat; mutate in malã ⁊ ꝓpt' acuita-
tẽ ipius. Ad istũ doloꝛẽ causandũ modica suf
ficit q̃titas hu. mali. Extẽsiui aũt doloꝛis cã
est multi° ma^e aut vapoꝛ grossus extẽdẽs ⁊ q̄si
dissaminãs subam oculi vel ꝑtiũ ei⁹. ⁊ si dol'.
est remissus: paucitas adest ma^e vel est pauci
iniq̄tat; ⁊ mali^e. ¶ Quitũ gen⁹ signoꝝ ostẽdit
tp̄a moꝛbi q̄ sũt. 4. Qñ igit' patiẽs incipit do
lere ⁊ aꝫ rubedo aliq̄ ⁊ sentit nocu^m ⁊ lacrĩas
emittit aquosas ⁊ flux⁹ est aq̄sus. tũc est ꝑn^m.
Aug^m aũt est qñ multa fluit ma^a ⁊ dol'. ⁊ alia
accñtia augmẽtant'. ⁊ cũ h° in augmẽto ĩcipit
ingrossari ma^a ⁊ aꝫ aq̄ lippitudo. ⁊ palpebꝛe
ꝯglutiari incipiũt. Stat⁹ aũt ẽ qñ lippitudo
est mlt'a ⁊ g̃ssa ⁊ alba: ⁊ palpebꝛe foꝛtit' ꝯgluti
nant': ita ꝙ cũ difficultate apiũt'. Et lippitu-
do q̄dẽ est signa° vera maturatõis aut grossi
tudĩs hu. vel ma^e. Verba sũt aui. Si g° aꝫ lip-
pitu° sine moꝛdicatõe ⁊ coꝛrosiõe hu. sig̃t gros
situdinẽ. ⁊ si aꝫ post doloꝛẽ nimiũ ⁊ p⁹ accñia
intẽsa: signũ ẽ maturatõis ma^e. Declina° aũt
est qñ lippi° incipit dĩnui: ⁊ flux⁹ cessat de die
aliq̄l'r ⁊ dol' ⁊ pulsatio manifeste diminuunt':
⁊ iam quiescit ⁊ doꝛmit sane.

Pronosticatio ꝑmo si fit obt. ve-
niẽs in pueris: ꝑi
culosioꝛ est ceteris parib⁹ q̃tũ ad g̃duꝫ egri.
ꝙ in ꝓueccĩ cã: tũ q̄ꝛ nõ pñt purgari nec floari
tũ q̄ꝛ dietã tenere nõ pñt: tũ q̄ꝛ medicĩas ꝓut
decet applicare nõ valem⁹. tũ ipis ocl'is ĩspi-
cere nõ sinũt. ĩmo nõ solũ ob. nec egri. ocl'oꝝ
verũ etiã oĩs egri° q̄si saltẽ q̄ad medicũ in eis
difficil' ẽ cura°. etiã q̄ꝛ oculos hñt debilioꝛes.
¶ 2° ob. q̄ venit a velaĩb⁹ intrĩseq; ⁊ ab ipo cer°.
deterioꝛ ẽ illa q̄ venit a pãnicl'o c̃neũ coopiẽte
q̄ꝛ me^e nõ ita pñt applicari ad intra sic ad ex̄
⁊ illa intioꝛa sũt mag̃ delicata ⁊ magis ꝓpe
mẽ^m nobile ⁊ sensibile: ⁊ cũ h° cã est in ꝑtib⁹ ꝑ
vias quaruꝫ venit nutrimentum ad oculum

¶ Tertio hn̄tes oclos eminētes ad ex maiorē et fortiorē hn̄t obtal. q2 hn̄t maiorē hu. in eis abūdātē. et q2 i talib⁹ porí ocloꝝ sūt magis apit ¶ Quar⁹ q̄to magis lacrime magis currūt: etiā i se hn̄t mordicatōes et acuitatē maiorē: tāto ci ti⁹ reducit ob. ad statū. ¶ Qui⁹ si cū lippi⁹ pua appēt gn̄a sunt mala. puitas nāq3 gn̄i matu ratōis sigt tarditatē. vba sūt auic. ¶ Sex⁹ in regionib⁹ meriō. freqnti⁹ venit ob. q2 hu. i eis sūt magis cursibiles. Et q2 vapores sūt pl'es: et cū h' in eis citi⁹ sanant ppt raritatē poroꝝ: et q2 etiā vētres hn̄t magis patos ad solōnē. Si supueniat eis frig⁹ ppt clausionē poroꝝ tar di⁹ sanāt. In regioib⁹ et tpib⁹ fris nō ē ita fre quēs ob. ppt ea. q2 rōne frās hu. stāt qeti et q̄si ꝯglutinati: s' q̄n venit ē deterioꝛ et tardioꝛis cu ratōis ppt clausionē poroꝝ: et signāt g̃ssiores hu. nā hitatores regionū frārū hu. hn̄t g̃ssio res. ¶ Septi⁹ dolētes i oclis diarria supuenien te soluit dol. 4. āph. 2⁹. 2. ibi. i farmacijs i ocu lis patiētē diarria accipi bonū. 6. āph. āph. 17

Cura obt⁹ nō ꝯe stat in remotōe cāe faci end eaꝝ. si tn̄ illa cā exterioꝛ iuuatur a cā interiori: vt est repl'o vel ꝯ⁹. ista corrigāt vt ꝯ⁹ reducat ad suū ꝯriū: et repl'o diīuat cū flō mia vel far³ vel vtroq3 sic patebit. Tūc aūt p sam⁹ suffic q' p⁹ pāni linei albi et ātiq madefa cti in aq ros p se. vel in q̄ modicū de cāpho³ sit dissol'm: oclis supponat vl' instillet in oclo aq q exit ab albūie oui post lōgā agitatōnes. Vz etiā lac fe⁹ sic erit abybere. et si lētes coqnt in aq: et cū illa vapet ocls cū spōgia valebit: maxie q̄n hu. sūt grossi eqlr: et ꝯfert i isto casu balneū. Si p ista nō sanant: tūc fomētet ocls cū decoc⁹ fenugreci. et initiat colli'm al. dissol'm i lacte mulieris vel asine. vū tn̄ nō sit apa frm et corp⁹ et caput nō sint repleta ma³ grossa. Cō fert eis vinū purū et fomēta⁹ cū decoc⁹ camo. Itē somnus mult⁹ et pfundus ꝯfert valde s'm auic: siue sit a caloꝛe solis vel a frigo⁹ vl' fumo et si ē a pcussione: tūc v3 san. q exit ab ala colū bi: et stet in tranquillitate.

Cura vere obt⁹ circa quā aliq regl'e gn̄a les sunt obsuāde. ¶ Pria regl'a in ob. pmo ordināda ē dieta vt pli'm ad tenuita tē declivis cū corpis et aeris trāqllitate. ¶ 2⁹ trahit ex dict S'. 13. inge. in fo⁹. 5. si intē⁹ sit i oclis ab hu. et nō de vētosit⁹ vētris solo et slōia sūt pmittēda et silia vel saltē abstinē³. ¶ 3³ ab eodē ibidē. nō o3 obtal. pa. balneari nec catha plasmari nec fomēta' nec colliria' plectorico existes: nisi pus illa cū slōia vel far³ soluatur ¶ 4⁹ o3 matiā ācedētē ad iferioꝛa trahi me³ et mutari et manus et pedes et brachia et tibias fricari et doloꝛe se stringi p intualla. ¶ 5³ tra hit ex dict S'. 13. inge. in fo⁹. 5. i doloꝛe ocloꝝ ppter vētositatē seu hu. grossitiē vel frītates repcussiuū adiuto'm nō solū inutile reddit sed nociuū. ¶ 6³ regl'a trahit ex dict aui. in 3³ 3' in c. can'm vl'iū. de cura oculi. ma³ añs euacuatur cū slōia vel far³ vel vtroq3 ꝯiuncta cū pvoca tione ad nares et garga³ et silib⁹: vel pvocanti bus lacrimas: sic est vinū albū p se vel cū thu thia et aq ros. mixta. ¶ 7³ est haly in de regali dispōne. c. de ob. et iohes serap. in eodē. c. et est q2 ocul⁹ ē nimij sensus et facilis lesionis. ideo medica³ multa et diuersa vel fortia in q̄litate ab eis euitāda sūt saltē in pn⁹. ¶ 8³ regula. si ma³ vēiat ad oculū ex velamie coopiēte cneū post vl'em purgationē in noc et circa ipam vē tosarū posi⁹ circa frontē et tipora apocrustica appōere sūt nō modicū iuuatiua. c. 4. de can. vlibus. ¶ 9³ regl'a ē ab eodē ibidē. S'. 13. ige⁹ 5. fo⁹. Si cū passiōe oculoꝝ affuerit soda: tūc a cura sode incipiēdū ē. et nō cures oculū vsq3 soda remota fuerit. ¶ Decima regl'a trahit ex dictis S'. 13. de inge. c. 6. q̄si in medio. c. ¶ Ibi ponit diuersitatē applicatiōis remedioꝝ s'm diuersitatē mēbroꝝ implicite. Cōtinet ibi q' me⁹ si infra oculū applicent: sint actual'r frie. Si sup ep in apate cal'o ei⁹ stiptica applicet vel infra aurē tumidā: ista sint actual'r cal'a. ¶ Undecia regl'a ē Cōstā. in. 2. viatici. c. d ob³ q' in pn⁹ ob⁹ cal'e incipiēdū est a me³ oculoꝝ3 ꝯfortatiua et hu. ꝯstrictiua. et in declinatōe cū medicis dissolutiuis. in augmēto aūt et i statu cū dissolutiuis et ꝯfortatiuis sil' mixti. ¶ 12³ rl'a est aui. vbi. s. res q oclis mittēde sūt debēt ca rere oī aspitate et hr̄e leuitatē. iō terēde sūt vs q3 ad vlti'm po⁹ ꝯstrictōis et stricte cribellatōi ¶ 13³ regl'a. nullū acre p os sumat durāte ob³ nec infra oculū mittat vinū albū. iō caueat si turbidū vel acetosū3 existit. ¶ 14³ regl'a ē aui. c. de cura ob⁹. āministratio collirioꝝ cauēda est donec p⁹ tres dies ¶ Iste regl'e docēt iuuenes a recto tramite nō deuiare. iō eas frequēt re spicias in curis oculoꝝ ꝯmaxie in obtalmia.

Cura p dietā p⁹ ponat i loco obscuro pa. vbi sit tut⁹ a vēto et aere. vū tn̄ nun sit reumatic⁹ in q qescat et stet in lecto et pului nar cū capite sint eleuata vt m³ nō fluat ad i tra oculū vel in eo remāeat s' fluat exti⁹. et h' ē gn̄ale in q̄buslibet egritudib⁹ matialib⁹ ocli. deinde minoret eis cib⁹ in p³ die et in 2³ et i 3³: q' in prādio solū semipanē cū. 6. caric et potet aquā ordei et totidē in cēa vl' solū sumat panē

τ aquā ordei si egri⁹ nimis ē acuta τ iiq̄tate τ malr̄a plē a: q₂ ad vltias egri. vltie curatōis ꝑ fecte ad curatōis ꝑfectōez. i. āph. āph. 6. Doc em̄ pono ex̄ grā: s₃ alia q̄d q̄titate dimitto i dustrie ꝑcticād: cū q̄titas offerēdoꝝ certis lr̄is denotari nō possit vt ait ga. Caueat aūt a cib male τ tarde digōnis τ magna q̄ti^e bonoꝝ τ maloꝝ: s₃ vtat cib gñantib⁹ bonū τ laudabilē hu. τ caueat ab oīb⁹ vapo. vt alleū cepe sinapi eruca poꝝ fabe nuces τ silia. τ caueat a vino saltē in pn̄°. caueat ab oībus cibis acetosis et acribus. acetū τ fructus acetosi τ ab oīb⁹ acri mīib⁹ τ acetosis τ herbis τ fruct⁹ viridib⁹. nā oia ista manifeste nocēt nisi via me^e adminiſtrent. ¶ Sōn⁹ eis cōfert. q₂ na^a digerit τ maturat materiā egritudis in somno maxie post euacuatōnē. vñ auic. τ oȝ vt ad ip̄m attrahat somn⁹ est em̄ medicamē eis bonū. vigilie aūt eis nimis nocēt max^e suꝑflue. ¶ Mot⁹ sit nullus durāte egritudine: vl' saltē sit ita puus ꝙ nulla in corꝑe fiat lassitudo. Stet in loco tutovt p̄dictū est: qes aūt cum absti^a eis confert ¶ Replo oīs vitāda ē. inanitio τ absti^a eis cōfert inq̄tū natura sustinere vȝ. Cōpetit ḡ frequēs na^e lini°cū clisteri vel supposito. Accñā aie: vt ē ira tristi^a euitāda sūt. gaudiū aūt cōfert. Coit⁹ total'r euitet. Et breuit q̄tū ad res nō naturales ita gubnād⁹ est sic febricitās fe. acuta p̄ter h̄ ꝙ nō vtat acetos nec acrimib⁹ nec herbis crudis nec vino nec carnib⁹ vtat: nisi magne debilitat emieat magnitudo. His sic ordinat in toto vl' i pte ad curā accedam⁹. ¶ Flōia ex cepha^a est ꝯueniēs oīb⁹ sp̄eb⁹ eius ꝟba sūt auic. si ḡ sit nimia san. pleitudo: flōet cepha^a ptis opposite. τ deinde. de cepha^a eius dē lateris. lȝ aliq̄ dicāt ꝙ sufficit flōmia de cepha^a eiusdē ptis cū sedatōe si ncēria sit. τ istā viā secut⁹ sum ego. Et si adhuc videt replo et rubedo flōet sophena τ vena: q̄ sub lacrimali exteri⁹ in tipib⁹ aliq̄n oȝ īscidere artīas ibidē s₃m ꝙ ponit aui. Et postea vētose in noc. al's i occipicio sūt apponēde. vñ B⁹ in meg'pte. 13. colū°. 3. aut in occipicio vētosam apponim⁹: cū materiā ad oclos fluentē extrahere volum⁹ q̄ maxia cura° est. In flōmia aūt de cepha^a q̄to maior fuerit pa°. tāto mag extrahēdū ē de san. ꝟba sunt rasi. 9. ad almā. c. d̄ ob. Et cū isto regimie teneat vsq₃ ad. 3. vel. 4. dies nullū colli^m nec me^a int⁹ mittēdo. Sȝ exti⁹ si dol' ē fortissim⁹ pōere post vl'ez purgatiōne repcussiua ex bolo arme° τ albūe oui τ san. dra. τ aq̄ ro. i frōte τ i tipib⁹. Et post. 2. vel. 3. dies i pn̄° palpebris suauit eleuat colli^m al, in q̄ nō sit opiū s₃m haly vȝ. τ ras. τ auic. τ albāmusay τc.

In principio nāq₃ s₃m haly τ oſt^m τ s₃m totā artē debem⁹ vti medicamib⁹: in q̄b⁹ sit repſſio calitatis hu. τ repcussio aliq̄ ꝯmixt cū mitigatiuis. Cōpo°sief adhuc s₃m haly: in q̄ ista repiunt et fit ex acacia τ cerusa ablu. τ gūi ara. añ. ȝ. ij. ꝑparent sic decet τ distēpent cū albu. oui. Aliō pt fieri de solo'sūac cū aq̄ decoctōis ei⁹. ¶ Aliud colli^m liq̄d. R. muscillag psilij τ dragā τ se. cito. fctārū in aq̄ ro. τ colat añ. ȝ. iiij. lact mulieris h̄ntis filiā. ȝ. x. aq̄ albu. oui diu agitati. ȝ. ij miscēt τ i ocl'is īstillēt aliq̄ lacrie τ pān'line⁹ in istis madefact⁹ suꝑ totū oculū appōat. B⁹ em̄ in meg'pti^a. 13. fo. 2. laudat albu. oui in h̄ ꝟba. Ocl'is ip̄is forīs eminētib⁹. i. inflat ponēda in eis debēt pōi palpebris. suauit eleuatis mixt cū eis q̄ mittūt q̄busdā liq̄rib⁹ morsurā nō faciētib⁹ sic ē albugo oui. ꝯueiētissima ē ei: q₂ morsurā nō fac τ ē viscosa. vñ dol' q̄ ē ꝑpt acutā matiā mitigat: q₂ h̄ liq̄r aspitatē viscosi^e sui τ dolorē τ acumē mitigat: q₂ ex sui viscositate in ocl'o morat. τ ꝑpt h̄ ē laudabili⁹ ceteris liq̄rib⁹ cito lauātib⁹ τ fluētib⁹. vbi. s. Job sera. dic. distillem⁹ in eis in pn̄° egri. albumē oui bn̄ agitatū τ de liq̄re q̄ ab eo exit tota die τ tota nocte. q₂ hec cura° sedat valde dol'. τ facit q̄escere. Cū ēpl'is aūt q̄ exti⁹ applicāt: aut intēdi⁹ alfare matiā cal. ad oculū veniētem vlcerātē: aut intēdim⁹ repulsionē cū maio're strictōe. si p̄°° tc facim⁹ ēpl'm suꝑ frōtē τ tipa de istis herbis ꝟga pastoris. q̄nq₃ neruia. plātago ꝟmicl'aris: folia ppl'i. solatrū endiuia poꝛt. folia rami τ vit τ citonij. succ⁹ istarū vl' aliq̄rū mixt⁹ cū farina ordei τ oleo ro. f. ēpl'z suꝑ frōtē τ tipa τ remoueat. postq̄ calefactū fuerit. Silr in aliq̄ de dicti succ bn̄ colato madefac pānū lineū āntiquū al. τ suꝑ ocl'os ip̄os: τ cū istis alfab τ refrigerab. Et docet sera. lauare faciē cū aq̄ ro. τ aq̄ fria mixta cū mod° aceto vt alteret mordicitatē ma^e ad oculū ꝑ venas faciei veniēt τ cū aq̄ pluuiali τ aq̄ decoctōis papa. Si aūt cū istis mag volum⁹ restrigere vel repcutere. R. boliar' san. dra. thuris añ. ȝ. j. f. pul. τ icorpet in mor° cū albu. oui τ mod° aceto τ aq̄ ros. in modū vnguēti τ supponat frōti τ timpib⁹ extēsis suꝑ peciā pāni linei noui. ex isto em̄ freq̄nt repi manifestū iuuamen Cū istis sp ꝯsidera vētrē τ teneat lax⁹. In pn̄° post flōiā pōt dari talis decoc°. q̄ euacuat hu. subtiles τ acutos. R. prunoꝝ da. xv. nūero. florū viol. ȝ. j. f. decoc°: in q̄ dissoluat cortic mirab. citri. ȝ. j. tempent ꝑ noctē: τ post longam

fricatōnē colet᷑ ⁊ exhibeat᷑ addēdo si plꝫ eleᵐ de sucᵒ ro.ʒ.ij.reubˡ.ʒ.ß.vel purget᷑ cū cassia ᷑ ⁊ tamarind̄.Et cū h̄ vtat᷑ iulep refrigeratiuo ⁊ alt᷑atiuo d̄ aq̄s fris.s.end̄ porꝗ ⁊ roß.Si āt maᵃ videt᷑ eē ḡssa cū capitꝗ repl'oe: dent᷑ pill'e cochie vl' auree.Ista faciēda sūt in p̄nᵒ nec oꝫ expectare digōnē in maᵃ subtili vl' cū nimieta te doloris ⁊ fortitudīe accn̄tiū.In maᵃ āt ḡssa ⁊ fria āmistret᷑ ꝺgtia:q̄ dicta sunt in egri.ca-pitis de frida ⁊ filr̄ euacuātia.

In augmento aūt sic ꝓcedēdū ē: iq̄ cū rep̄cussiuis ⁊ refrigeratiuis misceri debet aliq̄ dissoluti-ua.nisi dol' sit maxim⁹. ⁊ in isto casu cū colliᵒ sup̄dicto de muscillagꝗ.addat᷑ aliq̄d opij ⁊ cro ci:ƀm Auic.de q̄ opio dic̄ G⁹.12.megˡ colū.vl. hec v̄ba.Ceteri q̄ꝫ hoīes credūt opiū colliriᵐ sup̄ ⁊ missum in ocl'is dolorē mitigare.ħ dico nō debere poni nisi cū mag̃ fuerit nc̄c̄itas.ne defecᵒ in ocl'is in ꝑpetuū maneat.multi enim ꝓpt᷑ hāc medicinā in cecitatē īciderūt. pꝫ g᷑ cū ꝯpta cautela īponēdū ē opiū. Et si nc̄c̄riūꝫ fuerit apponere illud colliᵐ p̄ nimia āxietate dolore mitigato sup̄uenias cū calefaciētibus ⁊ funde in aurib⁹ castoᵐ ⁊ in ocl'is colliᵐ reci piēs cinaᵐ ⁊ pip̄ lōgū ⁊ fil'ia.G⁹.ibidē.Scd̄o in augᵒ egri.distillet᷑ in oculū colli.al.distem p̄atū cū lacte mulieris cui⁹ ē hec.℞ᵃ ƀm raß. 9ᵒ almaß.℞.cesuse ablute.ʒ.x.sarcocᵉ ḡsse.ʒ.ij dragaˡ.ʒ.j.opij:si est nc̄c̄e.ʒ.ß.℞.colliᵐ p̄uū ad modū lētis cū muscillagꝗ dragˡ.⁊ in ocl'o mit tat᷑ distēp̄atū cū lacte mulieris.Et post.3.vel 4.horas mulceat᷑ in oculo lac feᵉ. ⁊ lippa bn̄ mūdificet᷑.⁊ iterū mittat᷑ colliᵐ al.sup̄dictū. ⁊ iterū lauet᷑ cū decocᵉ fenugeˡ bis vel ter loti in aq̄ frida.⁊ post coq̄t᷑ in vase mundissimo cū aq̄ fria.⁊ si maᵃ est grossa addat᷑ se.fenˡ.Et cū isto apoziate colato lauet᷑ ocl's: ⁊ aliq̄ gut-ta infra oculū instillet᷑. Hoc apozima laudat G⁹.13.megˡ q̄si in.5.folio sic dicēs.Hoc enim apazia ceteris medicamīb⁹ vtili⁹ ē.Et trāsū-ptiue auic̄ in 3ᵃ 3ˡ dicit.Et decocᵒ fenugˡ aggre gat supᵃ p̄tes cū lenificatōe ⁊ maturatōe sua vt fiat planū ⁊ sedet dolorē in ea.Ergo ē con fortatio lenificatio ⁊ maturatio.⁊ dissolutio. nā calidū est in scd̄o sicuꝫ in p̄mo.

In statu aūt idē regimē teneat᷑ miscē doᵒ cū dissolutiuis aliq̄ reper cussiua dōec dol' mitiget᷑.Fac ḡ sic.℞.fenugˡ. ℥.j.⁊ ß.se.fen.ʒ.ij.ḡūi dragaˡ ḡūi arab.ān̄.ʒ.j. ℞ muscillago in aq̄ pluuiali vel feˡ.si nō assit rubor ⁊ calor.⁊ exhat᷑ p̄ pānū mūdissimum ⁊ addito lacte ml'ieris ocl'is instillet᷑.Et sit cau tela h̄ ⁊ in alijs vbi itrat lac mulieris:ꝙ lac n̄ misceat᷑ cū alijs nisi ī hora ꝓiectōis:q꞉ lac ci tissime corrūpit᷑ ⁊ acetosat᷑.q̄ corruᵒ ⁊ acetosi tas loco iuuamīs p̄stat nocuᵐ.⁊ iō lac solum ocl'is calīm saltē in p̄nᵒ ⁊ augmēto.In statu ēt vꝫ aq̄ tuthie:q̄ p̄mo facit exire aliq̄s lacrīas deinde remouet dolorē ⁊ fit sic.℞.tuthie p̄pa te ꝓut decet.ʒ.ij.cāphoᵉ.℈.ß.vini albissimi.℥. j.aq̄ roß.℥.ß.miscēt᷑ in āpll'a.⁊ de ista aqua in ocl'is instillet᷑.1.vel.2.gutte.Vacit᷑ dico tibi ꝙ ista aq̄ purgata maᵃ ⁊ adhibitꝗ ēpl'is exrisec cū bona dieta manifeste iuuat in obᵃ: ⁊ ī ml'ꝗ oculoꝝ egritudib⁹ mat᷑ialib⁹.vel pōt fieri alr̄ sacꝗ curial'r.℞.licij ⁊ cāphoᵉ ān̄.℈.ß.tuthie p̄-pate ⁊ passate p̄ sindonē.ʒ.j.liget᷑ ī sindōe mū da in capite p̄ui ligniculi.⁊ tali sindone in ca pite ligni ligata ponat᷑ infra aquā roß.⁊ vinū albū ān̄.℥.j.⁊ ß.de q̄ in ocl'is aliq̄tiēs īstillet᷑. et bis vel ter in die lac feᵉ ab vberibus exiens ocl'is instillet᷑:vt lauent᷑ a lippitudine q̄ ītus ⁊ ex̄ remouēda est subtil'r cū pāno lineo blasi co madefacto in lacte mulieris.

In declinatiōe cōiter accn̄tia in maiori parte sūt remota:iō tūc ꝯptū ex naᵃ egri.solū cōpetunt dissolutiua:tūc igit᷑ nō p̄termisso aliq̄ d̄ vlib⁹ ingrediat᷑ balneū aq̄ dulcꝗ.ꝑ ip̄m em̄ relique passiōes dissoluūt᷑: ⁊ maxīe q̄n maᵃ nō est ḡssa ⁊ viscosa: q̄d cog̃scit᷑ p̄ dol' pōderosuꝫ cū grui-tate.⁊ q꞉ nō ē tāt⁹ dol' nec adest rubedo ml'ta ⁊ nō exeūt hu.ml'ti ⁊ viscosi saltē in p̄nᵒ:quia cōpacti ⁊ duri sūt ⁊ indigesti.Tūc etiā scꝫ ī de clinatōe ⁊ q̄n maᵃ nō ē ḡssa ⁊ viscosa lꝫ col'ica subtilis.vꝫ vap̄atiō aq̄ cal'e sup̄ ocl'os cū spōᵃ vel pāno lineo antiq̄. Etiā oꝫ āmistrari vinū purū:lꝫ in modica ꝯtiᵉ:vt dissoluat grossam materiā q̄n est ḡssa cōpacta. ⁊ sic intelligitur āph̄.6.āph̄.āph̄.31.Dolores ocl'oꝝ meri potio aut lauacrū aut piria aut floᵃ aut farᵃ soluit. Et idē dic̄.7.āph̄.āph̄.47.Cōstā.vel ysaac in viatico exponit āpho.ꝙ viᵐ det᷑ in ob.flātica flōia in sanguiea.balᵃ ⁊ lauacra ī col'ica farᵃ i mel'ica.⁊ in his q̄ sūt repleti malis hu.mixtꝗꝫ purgaᵒ maᵉ vtrobiq̄ꝫ ml'tū sit nc̄c̄ia si corp⁹ est plenū. Si p⁹ ista remāet grueᵒ seu obscuritas pul' citrin⁹ imitted⁹ ē:q̄ recipit sarcoᵉ nutrite. ʒ.x.aloes.ʒ.ij.mirre.ʒ.j.licij.ij.ʒ.j.⁊ ß.℞ pul' sb til' ⁊ ocl'is imittat᷑ cū tuello isufflādo. ml'tū ei desiccat sup̄fluitates ⁊ p̄uas vlceratōes rēma nētes.Et freq̄nt᷑ lauent᷑ cū aq̄ ⁊ vino al.mixtꝗ ⁊ aliq̄n cū lacte ml'ieris.Seq̄t᷑ colliᵐ q̄d valꝫ ad obt.de q̄ dic̄ Cōstā.in li.de ocl'is.ꝙ in vna die mūdificat oclꝫ ⁊ acuit visū ⁊ delet pānū ⁊

maculã.℞.antimo¹acaſſie drag¹aſi.ʒ.x. tutie
ꝑpate.ʒ.ij.eris vſti loti.ʒ.v.ceruſe lote.ʒ.iij.
mirre.ʒ.j.⁊ ß.ſpice¹.ʒ.ß.licij calcãti attramẽ¹
aſi.℈.ij.⁊ ß.ꝯficiant cũ aq̃ roſ ⁊ albũie oui.⁊
vocet collirᵐ de antio°.mirabilr̃ vȝ ad ſupdcã
⁊ vr̃ valere ĩ declinatiõe advíſuȝ clarificãduȝ
⁊ reliq̃as remouẽdas. Et cũ ħ alr̃ cũ aq̃ tepi
da decoctõis camo.ſimpˡ fomẽtemꝰ. Et ſit ge
nerale in oĩ fomẽtatiõe ⁊ diſſolõne.naȝ ſi iſta
amiſtrant ⁊ doloꝛ nõ dĩnuit ħ augetꝛ:ſigt coꝛ
poꝛis plectoꝛiã:⁊ ĩdiget maioꝛi eũone cũ ſlõia
vel farmᵃ. Nã diarria ꝑ ſe veniẽs ⁊ farmᵃ da
ta iuuãt in oculoꝝ paſſiõe vt viſum eſt ſupꝛa.
Collirᵐ Daly boᵐ in repcuſſiõe cuȝ rubedo nõ
minuit.℞.ceruſe lablute gũi arab. drag¹ licij
opij aſi partes eq̃les aq̃ mellilo¹ quod ſuff.f.
collirᵐ liq̃d vl̃ durꝝ. Aliõ collirᵐ ad idẽ.℞.gũi
ara.drag¹amidi aſi.ʒ.ij.ceruſe.ʒ.iij opij.ʒ.ß.cõ
ſice cũ albũie oui:⁊ vȝ calid obᶜ cum doloꝛe.
Emplm ad doloꝛẽ oculoꝝ cũ ĩflatiõe cũ rubo
re oculoꝝ ꝑcedẽtibꝰ vl̃ibꝰ in coꝛpe vitellũ oui
cũ oleo roſ ⁊ croco pulueriȝato:⁊ extẽdatꝛ ſup
pannũ:⁊ ſup oculum ponatꝛ. Aliud ad idẽ. Vi
tellum oui cũ farina oꝛdei ⁊ aqua roſ miceʳ ⁊
fiat emplm ſuper oculum ⁊ ſuper ligetur.

Clarificatio Pꝛio ſciẽdũ ꝙ conſti-
tuere egrũ in loco ob-
ſcuro dũ tñ nõ ſit reumaticꝰ:manifeſte iuuat:
Pꝛio qꝛ nec vẽtus nec aer cõmotꝰ in tali loco
ĩtrare nõ pñt. Scðo qꝛ oculi nõ laboꝛãt in vi
dẽdo. Nã ſic cetera mẽbꝛa ĩfirᵃ.laſſantꝛ cũ ni-
tuntꝛ ad ꝯſuetas opatiões:ſic ⁊ oculi egrotan
tes fatigantꝛ opꝰ viſionis exercẽdo. iõ merito
eis ꝑcipitꝛ vt reqeſcãt illo tũc a laboꝛibꝰ ſuis.
¶ Scðo nota ſm Gᵐ.8.de iuuamẽtis mẽbꝛo
rũ colũ°.4.ꝙ ad oculũ venit plus de ſpũ aĩ
ꝙ ad aliq̃d alioꝝ oꝛganoꝛuȝ ſenſuũ.qñ ſicut
ſenſus viſus indiget vt ſit lũioſus ⁊ clarꝰ indi
get ita vt veniat ad ipſuȝ multitudo ſpũum
aliuȝ ab ipſo ce°:q̃ ſunt puri mundi ⁊ lũinoſi.
¶ Tertio dubitatꝛ d Daly ⁊ ħap.q̃ ponũt tres
ſpẽs obtᶜ.⁊ Aui.⁊ alij non ponũt niſi.2.vñ vr̃
ꝙ illi ſint ſupfluí.vel iſti diminuti. Rñdeo ꝙ
Aui.⁊ ſui ſeq̃ces ſolũ ponunt.2.ſpẽs.ſ. leuem
obtalmiã ⁊ verã ⁊ nõ verã ⁊ a cauſis exterio-
ribus.⁊ hec eſt ꝑma ſpẽs.⁊ aliã a cauſis inte-
rioꝛibus verã ⁊ magis foꝛtẽ ⁊ difficilioꝛis cu
re:⁊ hec eſt ſcða ſpẽs. Daly autẽ ⁊ Serap.po
nunt iſtas duas ſpẽs ⁊ vltimã.ſ.verã ob.ſub-
diuidũt in vnã minꝰ foꝛtẽ ⁊ in aliã foꝛtiſſimã.
⁊ ſic ſolũ eſt ibi augmẽtatio g̃dus in foꝛtitu-
dine vel malitia. Et quaſi oẽs egritudĩes ma
teriales hñt iſtã diuerſitatẽ in foꝛtitudine vel

debilitate.vt patet in de febꝛibꝰ ⁊ de alijs. Nã
quedã fe.tertiana eſt minus foꝛtis:⁊ alia foꝛtis
⁊ intẽſa.vnde pȝ ꝙ Aui.⁊ ſui ſequaces q̃ non
ſubdiuiduut ob.verã:non ſunt diminuti cum
ꝑ ſe:lȝ ĩplicite intelligatur nec etiã aˡ ſunt ſu-
perſlui:cũ ſubdiuidãt ⁊ explicent rõne aliqua
lis diuerſitatis medicaminũ in foꝛti ob. ⁊ in
foꝛtiſſima:⁊ iõ nullus eoꝝ errat:qꝛ diuerſi re
ſpectus ꝯrietatem nõ inducunt.vel dicitꝛ etiã
ꝙ Aui.ſubdiuidit:vt pȝ in.c.de ob.ad.xv.line
as vt ibi. Et alia eſt q̃ eſt magis pertanſiens
terminum in magnitudine:⁊ ſic ẽt ipſe ponit
tres ſpẽs ſicut ⁊ alij.⁊ ſic nota bñ. ¶ Quarto
ignoꝛandũ nõ eſt ꝙ lȝ in ꝑncipio apatũ calĩo
rum ponamꝰ repcuſſiua:niſi aliq̃d ĩpediat ꝓ-
ut videbitꝛ:⁊ poſtea diſſolutiua:deinde matu
ratiua:nihilominus in apate oculoꝝ ſcilȝ ob.
nõ ponimꝰ maturatiã:vt faciãt ſaniẽ timẽtes
ne tenera ⁊ delicata oculi ſuba putreſſ ⁊ diſ-
ſoluatur lȝ in ob.ĩgroſſatio materie ſubtilis ⁊
ſubtiliatio groſſe cũ ꝓductione lippitudinis
maturatio ⁊ digeſtio ſepiſſime vocetꝛ. ¶ Qui-
to ſciendũ:ꝙ in obt.in ꝑncipio nõ debẽt poni
vltimata repcuſſiua:maxime qñ materia eſt
coᶜᵃ:qꝛ timendũ eſt:ne foꝛte ꝓpter foꝛtitudi-
nem repcuſſiuoꝛũ materia colica que eſt mul
tum ſubtilis ⁊ penetrabilis ĩpellatur ad con-
cauitatẽ oculoꝝ ⁊ neruoꝝ.⁊ generet cecitatẽ
ꝑpetuam vel catharactã.⁊ hoc eſt q̃d Ga. di-
cebat de opio vt ꝑdictũ eſt. ¶ Sexto ſciendũ:
ꝙ in foꝛti doloꝛe extremitates extiguẽde ſũt
⁊ fricande.⁊ ſi dolꝛ ẽ remiſſus ſufficiunt reme-
dia ſupꝛadicta. ¶ Septimo mirabitꝛ quilibet
ſapiens de doc Auicẽ.⁊ Raſ.⁊ allkãmuſay ⁊
Serap.⁊ alioꝝ dicentiũ ꝙ poſt tres vel quat
tuoꝛ dies collirᵐ al.⁊ alia repercuſſiua debẽt
oculis ĩmitti:q̃bus repugnat Ga.6.ãpho.ꝯ°.
31.ibi. Doloꝛes oculoꝝ.vbi dicit. Ego tñ me-
dicinã hmõi nunq̃ laudaui ⁊c.coꝛroboꝛatꝛ rõ
ne:qꝛ talia claudunt ⁊ retinẽdo illaȝ acutam
materiã dolꝛ ꝯti° augmẽtatꝛ. Rñdetur ꝙ auto
res bene loquuntꝛ ẽt Ga.qꝛ ſi iſta colliᵃ ãmini
ſtrentur ſine reſolutiuis ⁊ refrigerãtibꝰ vel in
ꝑn° aſi purgationẽ maᵉ:tũc accidũt nocuᵃ: q̃
ponit Ga.ſ.augmentũ doloꝛis:⁊ aliq̃n cecita
tem vt dictũ eſt de opio:ſed ſi eis miſceʳ reſo-
lutiua refrenanᵃ:tunc pñt cõpetere in parua
q̃ntitate ⁊ iõ miſcetꝛ cũ eis aq̃ fenˡ:qꝛ calĩa ⁊ re
ſolutiua ⁊ aq̃ celodoᵉ ⁊ lac mlieris:⁊ cum hoc
purgetꝛ mᵃ cũ ſlõia ⁊ farᵃ vt ſepiſſime dictũ eſt
vel dr̃:ꝙ Gaꝰ.intellexit de foꝛtibus narcotic
nis ꝯtiatis.de q̃bus iaȝ facta eſt mẽtio in.5ᵃ.
clarificatione. Et per iſta rñdetur ad arguᵃ.

Et qn̄ tu dicis ꝙ claudūt ocl'oꝝ poros. ⁊ materiā retinēt. p° dico ꝙ alterāt ⁊ refrigerāt ⁊ repellūt materiā ad loca iā ꝑeuacuata. ¶ Octauo dubitat' de vino: qūo curat dol' oculoꝝ cū sit cal'm vaporosuꝫ: ēt supfluo vino abutētes videmꝰ debiles oculos ⁊ rubea sindōe foderatos hr̄e. ⁊ ēt illi dicūt ꝟsus Balnea vina venꝰ faba fumꝰ ⁊ ignis Ista nocent ocul' sed vigilare nīs. D° ꝙ ex eo ꝯpetit ꝙ subtiliat san. grossuꝫ ⁊ hu. grossos ⁊ deoppilat ⁊ ex ocl'os mittit. Et iō dicit Ga. in ꝯ° pallegato. vinū eni ꝓpe coagulata dissoluit ⁊ pp motū suū citissime a venis eijcit. iō ad arga dr̄: ꝙ veꝝ ē si sumat' i supflua q̄titate. ¶ Nono dubitat' de bal°: qūo cōpetit i obta q2 fac' fluere hūores ꝺm Aui. i fen. 2a. p1. Dicēdū ꝙ pinde cōpetit: q2 balneuꝫ aq̄ dulcis subtiliādo facit euaporare illos hu. acutos poros apiēdo. ⁊ ēt vapor aq̄ cal'e suauis ē ⁊ dilatat ⁊ tēpat siccitatē acute mae hūectando: ꝟ reqrit' ꝙ corpꝰ nō sit plectoricū. ⁊ ꝑ h' pꝫ q̄d sit dicedū ad argum. ꝙ veꝝ ē ꝙ balneum dissoluit. ⁊ qn̄ tu dicis. ꝙ fac' fluere ad ocl'os. dico ꝙ veꝝ ē: si corpꝰ sit plectoricū: silr pt dici ꝺ bal° pticl'ari vl' fomētatione ⁊c. ¶ Decio q̄rit'. vtrū obta p° ⁊ ꝑ se sit morbꝰ ꝯiūctine vl' totius oculi: ⁊ vr̄ ꝙ ꝯiūctine ꝑ diffinitionē ob. nā dr ⁊ veꝝ ē ꝙ obta ē apa ꝯiūctine g° ē morbꝰ eiꝰ. ꝯa bona. q2 oē apa ē morbꝰ. aīs pꝫ ꝑ oēs autores. ¶ 2°. p° ⁊ ꝑ se obta. iest ꝯiūctine. g° p° ⁊ ꝑ se erit morbꝰ eiꝰ ⁊ nō totiꝰ ocl'i: ꝯa nō est. ⁊ aīs pꝫ: q2 illō apa inest īme ipsi ꝯiūctine al's nō eēt ob. ¶ Tertio qō accn̄tal'r ptinet to1. oculo nō est morbꝰ eiꝰ p° ⁊ ꝑ se. ꝟ ob. accidētal'r ptiet toti ocl'o: g° nō p° ⁊ ꝑ se. ꝯn̄a ē bōa ⁊ aīs ꝓ maiori pꝫ q2 de ꝑ se ⁊ de ꝑ accn̄s distiguunt'. Et ꝓ miori ē dictū G1 in fine p1 de morbo. vbi dicit sic ad lr̄aꝫ. Alij ꝟo morbi ptinēt mēbro cōposito accn̄tal'r. sic ob. i. apa: qō fit in ꝯiūctia ⁊ in. 4. de mor°. c. ij. in fine. vbi dicit. Cōiūctina ꝟo si apa ex san. hēat visui accn̄tal'r nocebit. ¶ In om arguit' sic: id qō nocet ꝑ se actiōi alicuiꝰ mēa: ē p° ⁊ ꝑ se morbꝰ illiꝰ mēbri. ꝟ obtalmia existens in ꝯiunctina ꝑ se visui fac' obscurationē. igit' p° ⁊ ꝑ se erit morbꝰ totiꝰ oculi in quo fit visus. ꝯn̄a tꝫ: q2 si morbꝰ nō eēt in mē: eius ac° nō ipediret'. q2 morbꝰ est q̄litas pn̄r actioni nociua. tertio de mor°. c. j. pꝰ mediū ca1. Et aīs ꝓ maiori clarū est. ⁊ mior ē g1. 4. de mor°. c. 2. in fine capl'i. ¶ Nō ꝙ vt dcm̄ est. ob. hꝫ. 3. spēs. s. nō verā q̄ accidit a causis exteriorībꝰ. ⁊ verā q̄ accidit a cau' iteriorībꝰ vl' extrīsecis coadiuuātibꝰ cāis itrīsecis patis suscipe talē morbū. Et ista gr̄a me ⁊ ꝺmonis subdiuidat' ⁊ dicat'. q̄dā est ob. ꝟa. q̄ solū ipsi ꝯiūctie iest n̄ ledēs actionē motiuā nec visiuā ⁊ isto nō excedit terminū ipsiꝰ ꝯiūtine vl' modicū excedit. Et alia q̄ ē mag' ꝑtrāsiēs terminū in magnitudie: i q̄ supabūdat albugo sup pupillā ⁊ tāgit eā ⁊ ꝓhibet clausionē oculi. vt ponit Aui. i. 3a 31. c. de ob. ad. 20. lineas. ⁊ huic cōpatiunt' ae ptes ocl'i tūc fit pa ꝯ°. Si ob. ꝟa ē ꝑtrāsiēs terminū ⁊ i magnie: ꝑ se ⁊ p° ē pa° totiꝰ ocl'i. pbr ꝑ rōnē factā i om. scōo pbr ꝑ originale g1. p° de mo°. c. vi. qō ē istō: qō si mlta mea ex mēbris ꝯsilibꝰ ifirmāt' ⁊ st in vno me° cōpo° coadūata. morbꝰ eoꝝ in toto erit instro ꝯpoꝰ. nō dic' g° ꝙ ille morbꝰ sit i mēbris ꝯsilibꝰ ꝟ i ꝯpo°. ⁊ h' origiale rectefac' ad ꝓpom. ¶ Secūda ꝯ°. ob. ꝟa n̄ ꝑtrāsiēs t'minū ꝯiūctie: nec actionē motiuā ⁊ visiuā māifeste ledēs: tal' p° ⁊ ꝑ se ē morbꝰ ipsiꝰ ꝯiūctie ⁊ nō totiꝰ ocl'i pꝫ. q2 morbꝰ nō dr̄ nisi rōe actōis lese: ꝟ cū actio oculi nō māifeste ledat'. seq̄t' ꝙ nō ē morbꝰ eiꝰ nisi accn̄tal'r. sic dic' Gꝰ. ij. ꝺ mor°. c. vlti. in h' ꝟba. Sil'r ob. ē apa nascēs i pānicul' corneā coopientibꝰ. accn̄tal'r tn̄ erit morbꝰ totiꝰ ocl'i. h' ille. Et itelligit de mio1 ob. nā morbꝰ ꝯsil'is p° iest mēbris ꝯsil'ibꝰ. scōa° mēbris orgāicis. vt pōit ga. ibidē. Et istā ꝯclusionē ꝓbāt rōes i om. naꝫ sp ille rōes ꝯcludūt ꝺ ob. i q̄ alie ptes ocl'i nō egrotāt. nec eiꝰ actio ipedit' seu māifeste ledit' Adhuc no ꝓ declaratiōe istaꝝ ꝯcl'onum: ꝙ lꝫ ob. p° īsit ipsi ꝯiūctine. i maio1 ob. tn̄ p° ⁊ ꝑ se erit morbꝰ totiꝰ oculi vt declaratū est. nec repugnat cū morbꝰ nō dicat' nisi rōe lesiōis opationū. Sed nūc restat de ꝯdie G1. 4. de mor°. c. 2. vbi dicit sic. Cōiunctina ꝟo si apa ex san. hēat visui accn̄tal'r nocebit. si obtalmiam patiat': aut vngulā: per se visui faciet obscuritatem. Tunc aūt apa sanguineū cōiunctine ⁊ ob. ꝓ eodē supponūt. cum oē apa sanguineū in cōiunctina sic ob. Pōt r̄ndeRi per iam dicta. naꝫ quādo dicit ꝟ apa ex san. habeat ⁊c. intelligit de ꝑma specie obe vere. q2 illa ꝑmo inest ipsi ꝯiunctine tanq̄ mēbro ꝯsil'i. scōa° siue accidētalit' nocet visui. Et qn̄ dicit. si aūt obtalimiā patiat' ⁊c. itelligit de 3a spē obte: in q̄ ac° motiua ⁊ visiua ledunt'. Aliter pōt dici ꝙ egri° alicui pti ocl'i veniēs pōt nocere visui me. 2. modis vno mō mediate. i. mediante aliquo alio morbo. vel mede. i. mediante aliq̄ pte oculi ei cōpatiēte. Sil'r pōt dici de īme. q2 egritudo aliq̄ pōt nocere alicui pti oculi vel to1 oculo duobꝰ modis. ꝑmo mō īme. i. sine aliq̄ morbo mediāte. alio° īme. i. sine aliq̄ pte oculi ei cōpatiente sicut est humor albugineus ⁊ vues.

¶ Undecimo nō est īgrādū ſm auic. in. ca. de obtal' ad. 25. lineas fere: ꝙ obtal^a aliqñ ē mor bus a cā ꝑuata ſeu ab hu. gñato in loco apat: ꝛ aliqñ venit aliūde. Et h ſunt ɤba ei⁹. ꝛ qñqꝫ eſt hu. apatis gñat⁹ in ipo. ꝛ qñqꝫ eſt adueieñs ei a ce° ſm ſemitā catharri ꝑ viā velamis ex trinſeci coopientꝭ caput: aut ꝑ viā velamis in trinſeci a ce° ꝛ ptib⁹ ipius: ex ipo videt ꝙ nō ſemp eſt ꝑ colligantiā. ¶ Duodeci° ſciēdū ē: ꝙ cornea dura eſt ꝛ nō venoſa reſpectu ꝯiūctine iō nō ita ſuſcipit matiā facilr. vt in ea obtal^a gñet. ꝯiūctina aūt venoſa ē ꝛ oriť a pāniculo q venis. ꝛ ſan° ꝛ hu. magꝭ abūdat. ¶ Teredecio ſciendū ꝙ in vera obtal^a eſt triplex gen⁹ mor bi ſic in alijs apatib⁹. ſ. mala ꝯ°. mala cōpo°: qꝛ ibi eſt diffoꝛmitas in figura: ꝛ ſol° ꝯtinui tatꝭ. in obtal^a aūt nō ɤba ſolū ē vnū gen⁹ morbi ſ. morbus ꝯſilis: qꝛ mala ꝯ° q aliqñ ē cū ma^a aliqñ ſine vel cū valde modica. ¶ Deciōqrto ſi qrať: cui ɤtuti magꝭ nocꝫ. rñdeť ꝙ ɤtuti ali motiue ꝛ viſiue: qꝛ viſus dīnuiť ſm magꝭ. ꝛ mi n⁹. ꝛ etiā mot⁹ diminuiť ſm ꝙtitatē tumoꝛis ¶ Deciōqnto. ſi qrať ex defectu cui⁹ ɤtutꝭ magꝭ venit obtal^a. rñdeť ꝙ ex defectu naturalis re gitiue expulſiue ꝛc. ipi⁹ ꝯiūctine ꝛ aliarū ptiū vel toti⁹ oculi. ¶ Sedecimo qriť. vtrū ī obtal^a debeāt āmīſtrari digia añ purgationē cū far macia. Rñdeť cū ypo. ꝛ G°. 1. amph. ꝯ°. 23. ibi Digtā medica' ꝛ nō mouere cruda. Nā ſi ma^a ē neꝙ pūgitiua ca'la fārioſa ꝛ acuta ſeu mor dicatiua: euacua audacter in pmis trib⁹ die bus nō expectādo digōnē. Et ſi nullum iſtoꝝ adeſt ꝛ ma^a eſt groſſa nō mordēs nec furioſa: et cū puo dol' ġuatiuo. tūc digerať ꝛ euacueť ꝑut decet. Et de pma ma^a loqbať G⁹. 13. de i ge°. c. 6. ad. 16. lineas in hec ɤba. Plures eniꝫ vidi qb⁹ oculi tumeſt' incipiebāt ſanos ī vna die cū egōne fuiſſe ſup. ꝓuocata cū me^a laxa tiua vel ſi naturalr egō diriueť. ¶ Decioſeptio ſciendū ꝙ fenugrecū eſt calīn in fine pmi vel in pn° ſcōi gdus ſiccū in pmo ꝛ hꝫ in ſe viſco ſitatē q ꝓhibꝫ dñiū calitatis ei⁹. iō calitas ei⁹ opať cū facilitate vt ponit auic in. 2. ꝛ iō com petit in obtal^a: qñ eſt'a ma^a frida: qꝛ reſoluit apa. a flatica ꝛ dura: ꝛ cuꝫ hoc digerit ꝛ lenit. Et ſi apa ē calꝫ dū tñ nō ſit multū inflāmatū: pōt cōpetere: ꝑcipue ſi ei aliq frida miſceanť ſicut eſt muſcillago pſilij ꝛ dragagā' ꝛ b' lini ficet ꝛ caloꝛē naturalē iuuat in digerendo: et certe hꝫ locū vt ponit Goꝛdo. in fine augmē' ꝛ in pn° ſtatus. ¶ Decimooctauo nota ꝙ ſan. columbi' nō vꝫ in pn° obtal^e. qꝛ calidus ē ꝛ fa ceret magꝭ fluere ſan. ſed poſtꝙ conſtrictoꝛia preceſſerūt. ꝛ iō valꝫ in eiſdē hoꝛis ſicut fenu grecū ꝛ etiā in declinatione.

Caplm. 3. de doloꝛe oculoꝝ.

Dolor oculoꝝ pōt ꝑuenire ali qñ ab exterioꝛi. ꝛ tūc co gnoſciť ꝑ relata a pa. Aliqñ vēit ab interioꝛib⁹. vñ ſi venit a ſan. tūc cognoſciť: qꝛ dol' eſt fixus ꝛ qſi in radice oculoꝝ. marie qñ venit ꝑ meat⁹ a ce° ꝓceden tes ꝛ ꝑ pāniculos neruos opticos inuoluētes: ꝛ cū h vene oculoꝝ ſunt rubee ꝛ eminē^a i ocl'o Et ſi tps eſt ver ꝛ etas adoleſcen^e ꝛ ꝯ° ꝛ regio ca'la ꝛ hu. eſt ꝛ regimē multiplicās ſan. ꝓceſſit iam in iſta egritudine ꝛ quacūqꝫ. alia ꝯfirma tū eſt dol' eſſe ex ſan. Cho. cognoſciť. qꝛ dol'. ē pūgitiu⁹ moꝛdicatiu⁹ nimi⁹ ardoꝛ ꝛ caloꝛ ta ctu ſentiť ꝛ moꝛdicať ocul⁹. ac ſi cum acu pū geret: ꝛ adeſt rubedo cū citritate. etiā conſide rantur ſupꝛadicta particularia q confirmāt dominiū hu. peccantis.

Curatio Tales ſtōmādi ſūt de cepha^a ꝛ vētoſe ponēde ſunt inť ſpa tulas. deinde in collo a pte poſterioꝛi. 2° frōti ꝛ tīmpoꝛib⁹ ponať ēplīn de albūīne oui cum thure ꝛ maſtice: vl' cū bolo arme° ꝛ terra ſigil lata cū albūīne oui ꝛ oleo roꝭ mixtꝭ. vel ſ rep cuſſiua ꝛ alteratiua dicta in ca. de obtal^a. Et dieteť cū ptiſana ꝛ pane modico. Infra autē oculū ponať albumē oui cōquaſſatū cū aqua decoctōis papa. ꝛ muſcilagꝭ pſilij: aut cum aq decoctōis mādra^e. Et ſi māgn⁹ ꝛītolerabilis dol' adeſt: addať modicū opij cū cautela q di cta eſt in. c. ꝓce^e. cauēdo ꝯtinuationē narcoti coꝝ ꝑpter incōmoda ſupdicta. Poſt appōať colli^m haly de ceruſa ſupdictū in iſto caſu p⁹ purgā cū caſſiaſt. ꝛ tamarinō ꝛ ſiſtibus. Poſt etiā ſtōia ſecure pōt fieri ꝛ ocul⁹ fomērari cuꝫ hac decoc^e q ꝓuocat ſomnū ꝛ acuitatem remo uet hūoꝝ ptim reſoluēdo pti repcutiēdo ptiꝫ alterādo dol' ſedatꝭ. ¶ R. malue ꝛ acetoſe cāo. mellilo' roꝭ folioꝝ papa. aſ. vel ſe. eius añ. ʒ. j memite plātaginis añ. ʒ. ß. ſt decoctio coletur addať muſcillagꝭ pſilij muſcilagꝭ dꝛag' añ. qr ta ps toti⁹ decoctōis a caſſie pulueriꝫate aloē cicot' croci añ. ʒ. j. ꝛ ß. fomenteť cū iſta tepida ꝛ aliqua infra oculum immittanť. vnde. 12. de inge°. c. 2. in pn°. dicit G⁹ ſic. Balneū farma^a calefactoꝛia ꝛ potus vini. hec oīa dol' oculoꝝ iuuāt cū dicit ypo. in amph. Doloꝛes oculoꝝ ſoluit potio vini balneū ꝛ calefactō ſtōia atqꝫ farmacia. curāt eñ doloꝛes ocl'oꝝ ꝛ cū eo do loꝛ amputať. Fiāt ergo remedia ſm tempis ꝓceſſum: qꝛ in pn° pmo in doloꝛe oculoꝛuꝫ ex

materia cal'a post vl'es purgatões τ cũ vl'ibus
euacuatõib⁹ cõpetũt repcussiua τ ingrossanᵃ
hu. cal'm τ acutũ τ fluxibilẽ. In aug° cõpetũt
repcussiua mixta cũ resolutiuis pᵃ in maiori
q̃titate. scõa in minori. in statu repcussiua in
minori q̃titate: resolutiua in maiori in decli
natiõe sola resolutiua cõpetũt. τ si tũc aliqua
ɔfortatiua siue repcussiua cõpetãt: illa sint in
pua q̃tiᵉ mixta cũ dissolutiuis pue intẽsiõis
in q̃litate ɔsiderãdo raritatẽ τ nobilitatẽ ocl'i
cũ facilitate passiõis: cũ sit multũ τ cito meᵐ
passibile. Et ideo postq̃ dolor est mitigatus:
dissolutiua extenuatiua multũ valẽt. Et ẽ la-
uacrũ ex aq̃ decoctõis ca°. τ fenⁱ τ rob vel de-
coctõis fenugreci cũ rob. τ de residuo recurre
ad caᵐ de obtalᵃ. Si dolor oculoꝝ ẽ ppᵗ frios
hu. tũc dol' est remissus τ g̃uatiu⁹: τ ẽ oppssio
in palpebris cũ tumore τ liuiditate: τ magis
affligit in horis flãtis τ mel'ie.

Cura pa. purget cũ pill'is aureis vel cũ
pill'is de q̃nq̃ gñib⁹ mirab. vel cũ
pill'is factis de bñdicta acuatã cũ pulpa colo-
q̃nᵉ digesta. tñ p̃us maᵃ pput docet. Et si maᵃ
videt mel'ica purget cũ diaseᵉ acuato cũ dia-
gᵉdio. τ post purgã det auᵃ alexᵃ q̃libet mane
ʒ. j. cũ vino decoctõnis bethoᵉ distẽpatã. Post
purgã etiã p̃mũ remediũ ad talẽ dol'. τ infla-
tionẽ ẽ: q2 ruta τ nepita sup tegl'a etiã calefa
cte τ intᵉ pãnos de lino blauio posite cal'e sup
oculos dolẽtes ponant. ¶ Scõo bõbax made
fact⁹ in succo fenⁱ. 2. ptib⁹ τ suc° rute vna pte
cal'is ocl'is supponat. ¶ Tertio vitella oui co
cta sub cinerib⁹ τ posita intᵉ bõbacẽ cal'm sup
oculũ dolẽtẽ ponat. Ungᵐ qd ponit allzãmu
say qd vz ad emig̃neã cũ dol' oculoꝝ τ ad dol'.
timpoꝝ capitl. τ cũ h vz ad dol' stoⁱ. si cã sit fra
R. folioꝝ τ floꝝ absinthij cũ se. recẽtiũ. ℥. iiij.
axũgia porci mascl'i recẽt. ℥. v. oĩa diu ĩ mor°
terant τ incorpent donec sit sicut vnguẽtum
deinde fac trociscos in forᵃ castanee τ pone ĩ
pelui τ cooptũ dimitte stare p. 15. dies. τ post
ponant in capsa enea. τ liq̃t sine cõbustiõe τ
post colet p staiaz in vase mũdo. addat cere
℥. j. g̃ũi armoⁱ. ℥. ß. resine piᶜ. ℥. j. olei camo. ℥. j
oĩa sil' liq̃facta cũ p̃dict incorpent lento igne
τ iterũ colent. ponat in vase vitreato τ mltũ
vz. ¶ Q̃uito dico q̃ in casu sup̃dicto. s. ĩ emig̃
nea τ dolore tipoꝝ maxie vbi dol'. est: dz vngi
cũ marciatõ. iõ recurre ad caᵐ de emigranea
¶ Si dol'. ocl'i fuerit ex puluere vel fumo: ocu
lus lauet cũ aq̃ rob τ aqua fenⁱ. Si sit ex ictu
sine vulnere: ita q̃ sibi appent sig̃ icti macha
rij: tũc succ⁹ maiorane cũ cera v̾ginea incor-
poret cũ cimi° puluerizato: τ supteneat: nã re
soluit cãm illi⁹ dol' subtiliãdo ipam. ¶ Aliud
ad idẽ vz absinᵐ torrefactũ sup tegulã τ fre-
q̃ẽter supponat. Si ibi cũ dol' sit vl'n⁹: curet
cũ aq̃ albũis oui: q̃ fit p longã ɔq̃ssationẽ al-
bũis in vase mundo. Si dol' oculi sit ex nimia
aeris frĩtate: bibat pa. viᵐ purũ. dũ tñ sig̃ cal'i
tatis nõ inueniãt. nã vinũ ɔfortat τ calefacit
¶ Itẽ folia dãnidis bulliãt in vino: τ fum⁹ in
ocl'is recipiat: τ ocl'i inde fomẽtent. Si autẽ
oculoꝝ dol' ẽ ppᵗ apa. tũc recurre ad cᵐ de ob
talᵃ: q̃ñ ẽ maᵃ cal'a etiã τ frigida ꝛc.

¶ Capl'm. 4. de reliq̃s morbis. τ p° de bothor

a Liquãdo in ɔiũctina τ i
albo oculoꝝ fit
vna vesicula vel due vel pl'es s̃z
q̃litatẽ τ q̃titatẽ maᵉ τ dispõnẽ
oculi. q̃ real'r sunt apa: l3 pua. τ aliq̃n cũ rube
dine oculi. aliq̃n sine τ cum modico dol'. Et si
cũ hac dispõne malũ regimẽ ɔtinuet vel va-
dat ad ventũ vel frigus deteriorat τ crescit:
τ facit vlcus. Et de istis dicit Auic. q̃ isti bo-
thor aliq̃n s̃t in cornea: τ tũc est albus. aliq̃n i
cõiunctina τ tũc est rubeus.

Causa Iste bothor siue vesicula fit a re
sudatõe hũoꝝ in ɔiũctina cõtẽt
sicut sepe fit in alijs ptib⁹ corpis ex resudatio
ne humoꝝ circa cutim cõtentis.

Cura eius ẽ obŝuatio p̃ceptoꝝ supi⁹ di-
ctoꝝ in. c. de obtalᵃ: τ facere fl̃oiaz
de cephaᵃ: τ abstinere a vaporos intᵉ oculum
positi. Et põne d̾ albo collirio vel aquã albũis
oui q̃ñ cã est cal'a τ h post purgationẽ cũ laxa
tiua meᵃ. ¶ Et postq̃ iste fuerint icrepate: põt
poni int⁹ de colli° albo cum lacte feᵉ vel aq̃ eu
fraᵉ vel rob. τ. si cã ẽ frida: aq̃ fenⁱ Et si post cu
rationẽ remanet puũ vestigiũ: ponat int⁹ pul'
ossis cipie vel puluis margaritarũ.

Capl'm. 5. de sebel seu pãniculo.

s Ebel siue pãnicul⁹ p nunc
ɔputat. 5ᵃ passio i ɔiũ
ctina. Uñ sebel ẽ pãnicul⁹ rube⁹ i
sup̃ficie ɔiũctine ppᵗ san. exube
rãtiã in venis ei⁹ se extẽdẽs vsq̃ ad corneam

Causa eius est repl'o san. in venulis ex-
teriorib⁹ puenieñs a maᵃ ɔtenta i
pãniculo craneũ coopiẽte: a q̃ nascit ɔiũctia
vel a pãniculo ei supposito: q̃ est magi spissus
cum latioribus venis: sicut intelligit auic. Et
mod⁹ p quã fit pãnicul⁹ est sil'is reti: sicut est
modus edere coopientis parietẽ. nã edera h̃z
truncũ in terra a quo rami multi exeunt et a
ramis alij ramiculi τ ac illis alij s̃m longum

dext^m^ et sinistrum oriunt. et sic fit multiplex bifurca^o^ et iterceptio et textura donec fit quasi pannus rube^o^ se extedes a lacriali dorestico usque ad locum cornee in superficie coniunctine. Unde differentia est inter paniculum et rubedinem venarum coniunctie: quia in extractione paniculi illo instrumento quo apprehendit quod vocat ham^o^: facilr apprehendit raos vel truncum panniculi, et in venis coniunctine neque potest apprehendere. Item differentia est inter ungulam et sebel. quia in ungula non manifeste est textura sicut in sebel. Secundo quia ungula est albi vel fusci coloris ut plurimum. sebel autem rubei coloris. Signa sebel sunt dicta. Et dicit Avi. quod cum sebel frequenter venit pruritus et lacrie. pruritus quia materia calida ex san. acuitate: ubi fluunt lacrie. Et per eandem causam non bene possunt retinere ratione largitatis viarum ex confluxu hu. ad illum locum. et ex omni lumine sive solis sive candele sive ignis sentiunt nocu^m^ et visus debilitatem: ut ponit Avicen. in. 3^a^. 3°. c. de sebel. vide ibi.

Pronosticatio Primo sebel est egri^o^ hereditaria transiens a genitore in genitum. quod autem esset morbus contagiosus: et quod transiret de te ad me: non credo: sed ad genitos vel sanguineos in eorum generatione sicut strabositas in oculo et claudicatio. de quibus plures in una linea parentele reperiunt quam in alia. et intelligit cano. nr Avi. quia in paniculo non vr materia facies contagiositatem. ¶ Secundo tal panniculis difficilis cure est et longe nisi recurrat ad manum cirurgici. Tertio secundum Avi. ocul^o^ patiens sebel plerumque diminuit et pupilla eius.

Cura In primis vitet omnem repletiones et omnia vaporosa. vinum tamen potest dari. quia ma^a^ ei^o^ secundum Serap. est san. grossus extra venis coniunctine quod quidem subtiliari potest cum potu vi^i^. et in hoc concordat Ga. et Avi. dum tamen det p^o^ mundificatione corporis et cap. et quod p^o^ ei^o^ assumptionem dormiat pa. Presupposito quod bono regi^e^ purget caput cum pillis cochijs vel alijs. deinde recipe flobia de cepha^a^ In principio quando materia vr subtilis vel pruriginosa: removeat pruritus cum sit causa maioris attractionis ma^e^ ad oculum cum reb^o^ dicendis in. c. De pruritu. et lavet sepe ocul^o^ cum aqua acetose vel rob tepida vel cum decoctione maluarum. Vel potest fie^i^ hoc collirium in principio et est repercussivum secundum Gordianum. recipe. acassie ablute grani ara. eris usti ana. 3. iij. succi caprifolij quantum suf. recipe. colli^m^ ad formam lent^s^ et distemperet cum aqua eufra^e^. et instillet. ¶ Secundo ad idem valet alcohol de testis ovorum secundum Avic. et recipe. sic remolliant in aceto teste ovorum recentium. sic exeunt a ventribus gallinarum p^o^. ix. dies ultio in eodem bulliant et postea desiccent in umb^a^. et p^o^ pulverizentur et cribellent cum sindone et in oculum frequenter mittat

Huic pul. addit Gordoni^o^ sarcocallam nutritam aloe 33^i^. et grani arab. et cum dicto pul. de quolibet partes equales et cum aqua eufra^e^ recipe. colli^m^. vel pul. sine aqua ocul. immittat. Avi. dicit quod teste ovorum ime^e^ sic exeunt: bullianto. x. dieb^o^ in aceto. s. quolibet die per unam pausam. et p^o^ colent et colatura ponat in ampla vitrea et desiccet ad solem. et quod remanet in fundo pulverizet. et alcoholet oculis intromittendo. et non est ei par. ¶ Ad idem valet istud fiet. quod ponit alliramusay de baldach. recipe. ceruse ablute nonies in aqua rob. et postea exsiccate. 3. ij. eris usti. 3. j. grani ara. dragaganti grani olive ana. 3. j. casto^i^ aloe epatici oliba^i^. ana. 3. j. opij margarita non perforata camfo^e^. ana. 3. j. succi memithe quantum suff. vel succi celido^e^. recipe. madel. ponderatem. 3. b. et informatione ungant man^o^ cum oleo amigd amararum Et quando volueris uti distempent in loco mundo cum aqua fe^i^. et in radio ocul. instillet. mundificat oculos et destruit paniculum oculorum et san. corrodit Jesus ponit istum pul. quod multum valet ad sebel et ungulam recentes et ad scabiem palpebrarum et lacrias recipe. pipis 33^i^ corticis mirab. cir^i^. et indi. ana. 3. v. aloe cicot^i^ 3. j. et b. spume maris. 3. vj. antio^i^. 3. iij. cassielig^e^ gariofi. ana. 3. iiij. pulverizet et cribellent et oculis immittant. Et si ista non valet habeant uncini pue curvature: et cum uncino eleuent partes paniculi una post aliam. et discarnet et aggreget cum cono bene fixo et pato prout decet versus angulum oculi. et tunc cum forpicibus acute cuspidis et bene scindentibus abscindat bene subtiliter et totaliter cavendo partem et carnem lacrimalem et residuum oculi. Deinde pul. cimi^i^ masticetur ab homine sano ieiuno cum mo^o^ sale com. et ibidem infra oculum ponat ad hoc quod palpebra non incarnet cum oculo. et sup oculum ponat vitellum ovi nutritum cum oleo rob. ut dol. ibi non causet. et precipue pa. ut oculum sepe moneat. ¶ Avicen. ponit alium modum discarnandi sebel: et est quod penetret fila multa sub multis venis seu ramis paniculi. et tunc omnia ista filo subtili de sirico intelligit simul coadunata tranhant ad superiora ut eradicet paniculus et discarnet. et postea cum forpicibus supradictis inscindatur omnia sunt bona si bene fiant. Scitis tamen quod postquam ista fila transierunt sub venulis et ramis paniculi: debent nodari et bene restringi et retinere ramos paniculi: et suauit discarnent cum pena.

Clarificatio Primo intelligendum est quod in sebel ille ve^e^ seu rami qui ipsum constituunt: non sunt noviter geite: sed sunt ve^e^ in superficie coniunctine que in sua pua creatione sunt create: ut modicum san. contineat ad nutritionem superficiei coniu-

titie. vñ si supficies repleaṫ san. causaṫ sebel. ⁊ iste sanguis iã ibi igrossac⁹ neq̃t retrocedere pp̃ stoiam nec repcussiua nec resolui p̃ resoluentia. iõ cũ manu cirurgica extrahendus est. Ex istis habes ꝙ pãniculus iste est morb⁹ venarũ ↄiunctine: ⁊ iõ dr̃ ꝙ est morb⁹ in via: q2 replo ⁊ dilatio venarũ existiũ in supfi^e ↄiunctine p⁹ q̃ est manifeste: augmẽtat⁹ ẽ morbus in nũo. sc. vj. digit⁹. ⁊ iõ qd̃ in nũero additur est supfluũ ẽ. ⁊ iõ auferẽdũ. Vñ ga. q̃cũq; abũdat fm nu^m abla^o eor̃ cã salubris ẽ. 3. teg^i cã 67. Si aũt ↄsiderem⁹ q̃titatẽ venarũ augmẽtatã ex naturã. dicem⁹ ꝙ est morb⁹ in q̃ti^e augmentata. 3°. teg^i cã. 64. Scdo dicam⁹ ꝙ panniculus iste siue sebel est morb⁹ p̃ colligãtiaz q2 ab a^o me^o venit sanguis supflu⁹ replẽs illas venulas. s. a pãniculo coopiente craneũ: a q̃ nasciṫ ↄiunctina. Tertio nota. ꝙ sebel magˀ nocet ṽtuti visiue ⁊ motiue oculi. sz ex defectu ṽtutis regitiue. s. expulsiue ⁊ dgie mẽ mandãtis ⁊ recipiẽtis. nã si iste nõ errassent: nũq̃ in corpe tales morbi generarentur nisi forte a causa primitiua.

¶ Capitulum. 6. de vngula in oculo.

Vngula est quedã telaris ad di^o seu excrescentia i ↄiunctina vt plimũ oriens a lacrimali extẽdẽs se vsq; ad corneam. aliñ forãmẽ pupille coopiens: ⁊ apud q̃sdã vocatur tela. Et dr̃ ꝙ est inf. dispositionẽ neruosam ⁊ carnosam. Dicam⁹ igit cũ Aui. ꝙ vngularũ q̃dã est dura ⁊ alia molls ⁊ leuis. Itẽ q̃dã est coloris citrini: ⁊ q̃dã fusci: ⁊ quedã rubei: q̃ aliq̃liter vr̃ pticipare cũ sebel. ⁊ istaz vidi ⁊ in curã habui: cũ ista scribebã. Itẽ quedaz est facilis sepationis a ↄiunctina. ⁊ quedã difficilis indigens sepatione ⁊ discarna^e ⁊ ista ẽ deterior. Alkãmusay de baldach põit quattuor spẽs vngulaz ⁊ fm hoc vocat eas diuersis nominib⁹. Nã quedã nasciṫ ab angulo: que est a pte timporis ⁊ cooperit nigredinẽ oculi. ⁊ vocatur vngula ex trãsuerso. ¶ Scda nascitur a lacriali versus nasuz ⁊ de ista iã facta est mẽtio: que est q̃si caro neruosa. ⁊ dr̃ vngula ex directo. ¶ Tertia nasciṫ ex aliquo de dcis lacrimalibus: ⁊ facit in oculo velut pupillũ ad formam vni⁹ grani de milio. ⁊ vocaṫ vngula pupilli. i. pue pupille vel mamille. ¶ Quarta nascitur a parte inferiori ipsius oculi ⁊ ascendit versus nigredinem. ⁊ ista vocatur vngula subtanea quasi de subtus nata.

Causa coniuncta Istarum sunt hu. multi in quãtitate ⁊ grossi in suba ⁊ viscosi viscositate multũ grossa. Et q2 equi ⁊ q̃drupedia cibantur grossis ⁊ granis crudis: ideo frequentius eis accidit vt ad experientiam appet.

Causa antecedens est longus vsus grossorũ cibarior̃ ⁊ leguminũ casei piscium ⁊ carnũ salsar̃ ⁊ carniũ grossarũ vt bouis ⁊ porci: marie si ista cũ vaporosis sumanṫ: vt alleata cipilatũ sinapis eruca similiter ⁊ nimi⁹ vsus caulium ⁊ nimia replo cibi ⁊ potus.

Causa primitiua q̃tum ad sui initiũ põt ẽe ictus ⁊ percussio: ad quã sequitur cursus humorum ⁊ attractio eorum ad oculum.

Signa de se sunt manifesta: q2 vngula apparet in albo oculi ⁊ aliquando super pupillam cooperiens eã ⁊ visuz auferens vel saltẽ impediens. Cognosciṫ aũt si est facilis sepationis vel nõ. q2 si aperto oculo tangaṫ cũ latere cuspis acus cũ qua cõprimantur catharacte: ⁊ si leuiter moueṫ tũc est facilis ad operandũ ⁊ si non: per ↄ̃rium. Sed dr̃ia est inter carnẽ additam in lacriali ⁊ vngulam: q2 caro lacrialis est rubea. vngula aũt tendit ad albedinẽ vt dictũ est. Et si aliq̃n sit rubea vt dicit Aui. tñ illa rubedo tendit ad albedinem. ⁊ quando magis tendit ad pupillaz oculi: tanto magis rubedo minuitur.

Pronosticatio Vngula vix curatur nisi cũ manu cirurgica: marie postq̃ est antiq̃ ⁊ indurata.

Cura Primo regatur pa. cum bono regimine vitando omnia grossa cibaria ⁊ vaporosa: ⁊ digeratur materia grossa cũ digis stãticis ⁊ mlie: ⁊ euacuetur cum pillis cochijs. Et si tela vel vngula recens sit: ⁊ speretur de eius sanatione. tunc primo suffumigetur cum decoctione istorum scilicet malue ⁊ camo. ⁊ bismalue ⁊ semi. lini. ⁊ post imitaṫ hoc colli^m. qd̃ ponit Haly. i. x. de regali dispositiõe qd̃ ẽ appropriatũ huic passioni. R. ematistes puluerisati ⁊ nouies abluti cum vrina pueri. 3. vj. gũi. ara. drag^i eris vsti aã. 3. iij. pumicis adusti ⁊ loti. opij. aã. 3. j. aq̃ fe. qd̃ suff. f. colli^a ⁊ desiccentur in vmb^a in loco sine puluere. ⁊ vnus distẽperetur cum vino al. ⁊ oculis instilletur post suffumigationem supradictam. Itẽ valet in hoc casu colli^m Rab. ⁊ valet ad scabiẽ oculi ⁊ pãnũ ⁊ albuginẽ ⁊ tenebrositatẽ oculor̃ ⁊ ad vngulã. R. flor eris colchotar. i. calcanti atiq̃ ⁊ ẽ vitriolũ ãtiquũ adustũ, aã. 3. j. baurach spũe maris. aã. 3. iiij. sal

armo'.3.j.⁊ ß.sal resoluat in aquā ⁊ alia pul/ uerizata put decet misceant ⁊ ß colli^{m} viride. Aliud colli^{m} pōit Rab 9° ad Almāsorē satis forte.⁊ vocat ips3 sief viride.cōfert ad sebel ⁊ vngulā ⁊ scabiē ⁊ albuginē:⁊ ē qsi idē cū sup/ iori.℘ ℞.florū. eris.3.iij.calcāti vsti.3.vj. ar/ seni'rubei nit' spūe maris.aā.3.j.sal armo'.3. ij.sal dissoluat cū succo rute:⁊ alia puluerizata misceant.ē.n.mirabile.℘ Sief de calcāto qd ponit Rab ibidē v3 ad supdcā.℞.eris vsti calcāti vsti aā.3.v.florū eris.3.ij.sal armo' nit' arcē' sublimati.aā.3.j.terāt ⁊ p vnā ebdomadā sic dimittant.⁊ de isto ponat sup vngulā. Istud colli^{m} pōit Gordoni'.℞. vitrioli viridis eris vsti ⁊ sal armo' fell' tau'.aā.ʒ.ß aloē cina mo'33' triū gener₂ pipis rabe poto₂ viridiu3 aā.ʒ.j.pu luerizent ⁊ cū succo fen' ⁊ maiorāe ⁊ modico melle miscet ⁊ fiat colli^{m}. istō tra/ xit Bn'ab Aui.℘ Si ex istis nō curet accedat cirurgic' bonivisus cui'man'nō tremat ⁊ ap/ to oclo eleuet ocul' cū vncino pue curuature. ⁊ si adhereat oclo:sepet cū pēna pata ad ß ⁊ pue curuature.⁊ cū erit tota sepata:scidat cū forpicib' tota cauēdo corneā ⁊ carnē lacrialē ⁊ post ciminū mūdatū ab aristi ⁊ masticatum ab hoīe ieiuno cū modico sal cōis oculo imit tat vt palpebra cū oculo nō adhereat.⁊ hec ē breuior ⁊ leuior cura ꝙ p'ria. Ali'mod' extbēdi vngulā ponit ab Aui.⁊ suis seqcib' ⁊ ē ꝙ ele/ uet vngula cū vncino ⁊ p locū eleuatū intro/ mittat acus aliqliter icuruata:in cui' forami ne sit filiū de sirico duplicato aut retorto aut pilus de cauda eq.deide remota acu: ābe fili extremitates 9iungant.⁊ fcō nodo suspēdat ⁊ trahat 9sus iferi' ⁊ exterius q2 suspēsio vn/ gule ei' incisionē facilē facit:sicut dicit cano/ nista.Et si āliqliter adheret ß paruū foramē sub dicto filo p qd itromittat acus ad sepan dū ⁊ discarnādū vel ps pēne parate:⁊ postea cū forpicib' leuissime abscindat: ⁊ post ß re/ media dicta.Et istū modū faciūt marescalli i vngulis oculo₂ bruto₂:sed ipsi faciūt cū ra/ so°. Posito aūt ꝙ vngula sit tenuis ⁊ nō susti neat vnciūm nec filū: iubet Albulzab. ꝙ cum spatumine cuius forma3 ipse ponit ⁊ est ista. multū subtilit' in supficie radat ⁊ ad vnū an/ gulū aggreget oculi ⁊ abscīdat. Et ista talis frequēter cū me^{a} curat:vt ē sief viride ⁊ alia supradicta. Et dicit Albulzab ꝙ totiens ad illud opus debet reuerti donec tota sit remo/ ta.⁊ iste est tertius modus operandi vt patet.

Clarificatio Notandu3 ꝙ vngula in genere cōsiderando est morbus officialis.q2 est 9 pmū ⁊ pprium pncipiū mēbri organici:qd pn^{m} ē bona 9po°. Et si qrat cuius spēi est.Dr ꝙ est morb' in nu mero.q2 res addita faciēs malā cōpositione3 in ipso oculo qd est mēbrū organicū.⁊ si tu di cas ꝙ nō est morb' oculi ß 9iunctine q̄ nō est mēbrū officiale:ß 9sil'e.ergo vr ꝙ vngula nō sit mor' officialis.Dico ꝙ est morb' official'.⁊ qn̄ tu dicis:ꝙ est morb' in 9iunctina. dico l3 sit imediate in 9iunctina q̄ est ps iuuans ad oculi 9stitutionē ⁊ opationē:tn̄ est pmo ⁊ pn/ cipaliter passio seu morb' ipsi' oculi q̄ ē mē^{m} organicū siue officiale cū ac°ei' ledat.nā mor bus nō dr nisi rōne opationis lese ⁊ mē^{m} ad/ iuuans ad 9stōnē ⁊ opationē mēbri officialis non h3 actionē seu cōparationē s3 iuuamētu3 vt patet primo de morbo in multis locis.na3 coniunctina per se nō mouet nisi p motū ocu li:nec videt sed iuuat vt visus fiat tenēdo ocu lum ⁊ alia iuuamenta faciendo.

℘ Capitulum.7^{m} de macula oculi.

Macula vocat apd Aui.altar/ fati ⁊ est punctus siue macula san.recentis rubei vel anti qui mortui in coniunctina.⁊ cōpu tatur qnta passio eius.⁊ aliquando est rubei coloris:⁊ aliqn̄ subrubei: ⁊ aliquando nigri.

Causa istius macule vel puncti 9iūcta est san.ibidē existēs.vel ex ruptu ra in.oculo alicui' vene.Cā pmitiua pōt eē p cussio:casus mot' laboriosus clamor ⁊ silia. Cāe aūcedētes sunt nimia replō corpis vl' ca pitis a sanguine facta.vl' pōt esse feruor ⁊ ca lefactio san.vel pōt esse apostema.

Signa causarū pmitiua₂ hn̄tur ex in/ formatione 9bali pa.vel assistē/ tium.Signa replōnis ad oculū patent sicut i obt^{a}.Signa feruoris san.patent p tactū cal3 ⁊ dolorē āpatis.⁊ cognoscitur per tumore3 ⁊ ruborem ⁊ loci inflationem ⁊ similia.

Curatio Primo pcedentib' vl'ibus iu/ bent Serapio Haly ⁊ Auic. ⁊ quasi totius me^{e} bibliotheca:vt in oculo mit/ tatur san.qui exit a capite plūeali parui colū bi vel palūbi vl' turturis.℘ Scdo si est in pn° iubent doctores ꝙ cum dicto san^{e} misceat ali quid de repercussiuis:vt est bolus armenicus cimolea.⁊ si p ista nō curant in pcessu: ponā tur ibi resolutiua:⁊ fomētet oculus cū decoc^{e} satureg' orig^{e} ⁊ fen' ⁊ ordei.℘ Tertio masticet cumi^{m} mund ab arist ab hoīe ieiuno sano fa/ melico.⁊ ponat in vase mundo.⁊ de isto liq/ re frequēter in' oculo instillet.valet ßm haly

¶ Quarto ameos τ cimi^m feni^m τ se. ei⁹ bulliant in aq̄ τ in vase mūdo. τ in ista aq̄ misceat aliqd̄ de sale gēma τ ocl'is frequēter istillet. ¶ Quinto arsenicū pulverizatū stet in aqua. τ in illa aqua postq̄ arse^m fecerit residētias: oculo istillet τ ℞ h̄ fiet. qd̄ pōit Guido τ Gordoni⁹ τ Haly τ Avi. ℞. soderegi τ ē ematistes abluti ℥. iij. eris vsti ℥. ij. corallī rubei margarit nō pforataꝝ aā. ℥. ß. gūi ara. τ draga' aā. ℥. ij. τ ß. pipis ni. g̃. 30. ceruse. ru. lote ℥. j. arse'. ru. sāg. dra. croci cacab^e aā. ℥. ß. ℞ fiet. i. colli^m in forma grossa cū san. galline vl' turturis vl' colūbi. τ post distēpet cū lacte fe. τ oculo guttatim imittat. Istud colli^m vȝ ad pānū τ vngulā τ ad san. resoluēdū τ ad mlta alia Avic. iubet sup̄ oculū fieri empl'm de stercore colūbino cū aceto τ vino ꝟ oꝫ q̄ sit tenue τ tepidū. Aliud passule pistent p⁹ mundificationem ab arill' cū aceto τ ℞ empl'm Aliō. ℞. casei recētis aliql'r saliti raō rafani cocti sub cineribus mell' τ camo. aā. ℥. j. raō. lilij sil'r cocti lentiū cū corticib⁹ san. dra. aā. ℥. ß. vitelloꝝ ouoꝝ ℥. 2 croci ℥. ij. ℞ empl'm resolutivū: τ in remotiōe istoꝝ emploꝝ fiat fomēta⁰ cū decoctiōe dcā. τ recipiat fumū dictaꝝ herbaꝝ. Decoctio foliorum cauliū valet. Sil'r empl'm de folijs caulium in bono vino cum camomilla coctis.

¶ Capl'm. 8. de carne sup̄flua vl' diminuta oculoꝝ.

Extra egri⁹ ꝯiūctine ē caro sup̄flua vl' ei⁹ dimi⁹ i lacrimali. vñ ꝟm Avi. alī caro lacrial' i tm̄ augmētat q̄ visuꝫ ꝓhibet. alī intm̄ diminuit q̄ lacrie inde ꝯtineri nō valent. Inde est q̄ aliqñ apud indoctos τ nouissios iudicat q̄ sit fistula in lacrimali: tm̄ non est.

Cause augmētationis ei⁹ ē nimia san. τ hu. repl'o. Cā aūt diminutiōis qdaꝫ ē itrīseca vt siccitas illi⁹ ptis. Nā sic aliqd̄ de mēbris pt attenuari alijs salvis remanētib⁹ sic τ illa ps. A^a cā pōt eē pmitiua: sic ē idebita isciſio sebel aut vngule. q: si ē sup̄flua destruitur τ āputat a^a caro. si diminuta iterū remanet caro lacrimalis augmētata p additionē illius que remanet de sebel vel de vngula.

Signa de se sunt manifesta. vñ si aliqs cōqrat de lacris vni⁹ vel vtriuſq̄ oculi. respice in lacriali. si i eo sit caro multum augmētata vel superflue diminuta.

Pronosticatio Si carnis additio sit mag̃ τ antiq̄ nō curat nisi cū manu cirurgici vel cura ei⁹ est nimis lōga τ piculosa: cū caro sup̄flua neq̄ at āmoueri nisi cū medicis fortib⁹ τ corrosivis q̄ruꝫ fortitudinē ocul⁹ sustinere nō vꝫ. vt pus allegatū ē i. c. de obt^a. τ ꝟm q̄ dicit Ha. i. 2. de fe. ad Glauconē. c. x. Scd̄o dimi⁹ carnis lacrimalis oculi fcā p isciſionē vngule vel sebel: vl' alio mō: vt in fistula vl' cācro vel vulnere illi⁹ loci pōt accidere talis dimiutio est irrepabilis post dictā insciſionē. q: illa caro videt membrum radicale: qd̄ deperditū non restaurat.

Cura Caro sup̄flua caute remoueat cū i sciſione vel cauterio actuali misso p calamū τ sit cautela q̄ nec sup̄flue nec diminute abscindat. Ex sup̄flua eni insciſiōe lacrie fluunt: τ ex diminuta iterū crescit. Et post in lacriali ponat pulis croceus τ empl'et ocul⁹ cū vitell' ouoꝝ sub cinerib⁹ coctoꝝ τ nō ad pfectā duritiē inter duos cothones. τ hoc si dolor adest. finaūt ponat ibi albumē oui cōquassatū. Añ aūt insciſionē iubet Haly p̄purgare hu. peccātes. τ vtat collirijs q̄ dicta sunt in c. de sebel. τ de vngula. Et si cū hijs curari nō pōt: ℞ insciſio sic supradictū est. Diminu⁹ carnis si ℞ ab aliq̄ alia cā p̄ter absciſionē: ponātur in lacriali me^e carnis gñatiue. in q̄bus est stipticitas τ desiccatio sic in memita aloes τ crocus. ista misceant cū vino τ tale vinū oculoꝝ lacrialibus imittat. Valet ēt vinꝫ in q̄ decoquant rob nux cipressi τ sil'ia ꝯstrictiua. Gordoni⁹ ponit tale colli^m fabricatū i incude canoniste. ℞. aloes oliba' aā. ℈. ij. san. dra. sumach aā. ℈. ß. ℞ colli^m cū aq̄ rob. ifusionis gūmi ara. τ dissoluto in vino decoctionis supradicto oculis frequēter instillet. vꝫ hoc colli^m ad carnis gñatiōe τ ad lacrias stringendas p̄suppo^a bona dieta cū vl'ium executione.

¶ Capitulum. 9. de fistula in lacrimali.

Fistula est cōputata septima passio iter passiones coniunctine: nō q̄ solum sit passio cōiunctine: ꝟ q: in pte eius manifestat. Apud Avi. ista passio vocat garab vel algarab. nā garab nō est apa in oculo vt aliq̄ dixerunt: imo est fistula in lacriali. vt ponit Avi. in pprio. c⁰. τ in synonis. Et sciās q̄ aliq̄ reposuerūt istud ca^m sub ca⁰ de vlcerib⁹: p eo q: in fistula est vlcus ꝯcauū ꝓfundū callosuꝫ cū stricto orifi⁰: ꝫ non ecōuerso: huic fistule pōt cōpetere diffini⁰ fistule in gñali. s. fistula est vlcus cōcauum ꝓfundū callosum cū stricto orifi⁰. in angulis seu angulo oculoꝝ vl' oculi domestico τ cum emissione saniei.

Causa garab ē apa seu exitā i āgul' oculoꝝ dōesticis. τ remāet absq̄ apertura p aliqd̄ spaciū tpis. τ rūpit p⁹. Et si nō

adhibet ɔpetēs remediū: fit fistula in lacrimali. Eā aūt isti⁹ apa͡t sunt hu. mali vt pl'ᵐ frigi q̄ rōne lōge more seminaturādo corrūpunt: ꝛ debilitāt locū: q̄ debilitat⁹ facil' recipit ali os deueniētes hu. ꝛ causant fistulā.

Signa apa͡t sūt exiture siue tumor ma nifest⁹ in lacrimali. ꝛ qn̄ cū digi to pmit: dolet. Et qn̄qꝫ cū talib⁹ exituris adest obt. cū rubeᶜ. ꝛ aliqn̄ curat illa rubedo seu ob. tn̄ exitura nō remouet: ꝛ ista rubeᵒ freqnt venit. Sig̃ fistu. añcedeᵃ sūt: q2 in ocl'o pcessit aliud apa cū dol'. ꝛ tumore ꝛ sanie post ruptu rā. Sig̃ pcedēᵃ sūt durities ꝛ callositas cū ꝓfundiᵉ. ꝛ exit q̄dā liq̄r virulētus: aliqn̄ tenax: aliqn̄ nō: ſm ꝙ maᵃ ē mag⁹ vel min⁹ aquosa. et qn̄ pmit cū capite digiti: exit in maiori ꝙ tiᶜ. Et qn̄qꝫ cadit ista mᵃ ad īterioꝛa: ꝛ qn̄qꝫ tē dit ad exterioꝛa: ꝛ qn̄qꝫ ad vtrūqꝫ. sicut dicit auic. ꝛ qn̄qꝫ fluit ad nasuꝫ. Et qn̄qꝫ tāte ē ma liciei ꝙ corrodit carrūculas nasi. ꝛ qn̄qꝫ cartilagines palpebraꝝ: ꝛ qn̄qꝫ denigrat loca ꝑ que transit corrodendo ea.

Pronosticatio pma erit. agarab est egriᵒ cronicaꝛ difficilis cure. Scd'o garab antiq̄ nō curatur nisi cū cauteᵒ. Terᵒ garab recēs leui⁹ curatur cū medicinis infra script̄. Quarᵒ fist. in carne facili⁹ curat̄ ꝙ in osse. Quito cure aūt antiq̄ fistule repugt̄ ppinq̄tas oculi ꝛ nimi⁹ sensus ei⁹ ꝛ ipossibilitas foꝛtiū medicinarū ꝛ cauernositas loci ꝛ paucitas carnis illi⁹ loci: q2 fa cile sensibiles ptic'e acria nō sustinēt farmaᵃ queadmodū nec hūores. i de fe. ad glauconē. 15. c. nec sensibilioꝛes ptic'e cathaplata sustinēt ǧuia: nec farmaca moꝛdicatiua. ibidē.

Curatio q2 fctā fuit mētio de apāte ī lacrimali: ex q̄ frequēti⁹ fist. ǧnat̄. iō de cura ei⁹ in pnᵒ indiget repcussione si maᵃ est cal'a ꝛ acuta. ꝛ in augmento indiget repcussiuis seu ɔfoꝛtatiuis mixt̄ cū resolutis ꝛ in statu indiget maturatis: ꝛ in declinatiōe indiget aptōe ꝛ mūdificatōe: ꝛ finis cure ē in carnare. Et si apa ē ffm: curet̄ sic reliq̄ apata sine repcussiuis cū resolutis ꝛ maturatis ꝛc. ꝛ ad ista faciēda recurre ad. c. ō ob. ¶ Postq̄ tū videris ꝙ apa est aptū: appone aliq̄ mūdi ficatiua ꝑ q̄ mūdificet: vt est vngᵐ viride qd̄ est de floꝛe eris ꝛ alluīne cū melle. Et om̄i die lauet̄. cū decocᵉ celidoᵉ ꝛ rute cū pauco melle. Aliud mūdifiᵐ est decocᵒ agrimoᵉ in vino al. cū melle ꝛ etiā cū vino rubeo: ꝛ suauit̄ cū istis lauet̄. ꝛ sp cū mūdissimis pānis lineis ātiq̄s exsiccet̄. ꝛ sic final' curet̄ tenēdo regiᵐ ob. ſm mag⁹ ꝛ min⁹ cognita ꝑ supdicta. ¶ Fistula in crimali cognita ꝑ supdicta pmo dꝫ curari cū medicis pmo apiendo ei⁹ orifiᵐ cū tēta facta de gēciana vel de spōgia vel cū tēta de stupa linita melle ꝛ supspsa cū pul. affrodill'. vel linita cū vngᵒ viridi supdicto ¶ Apto aūt foraᵉ imittat̄ aliqn̄ vna gutta isti⁹ aq̄ q̄ multū vꝫ i fist. ꝛ in mūdificaᵉ fistᵉ ꝛ carnis supflue. ¶ R. vitrioli. ℥. j. sal' armo'. sal' nit' añ. ℥. j. albu. ouo rū in igne induratoꝝ duo nūero. misceāt̄ ꝛ in corpent̄. ꝛ fi aq̄ q̄ refuet̄: q̄ mūdificat fistulā. Et in q̄libet visitaᵉ lauet̄ cū aq̄ decoctōnis ru te ꝛ agrioᵉ psidie ꝛ balauᵉ ꝛ folioꝝ oliue. Itez si aliq̄s hꝫ fist. in lacrimali: ꝛ tu vis ipaꝫ cura re absqꝫ cauterio ſm auic. tūc cū digit̄ debes exp̄mere ꝛ eñare saniē vel vir⁹ infra ɔtentū. ꝛ post lauet̄ cū vino decoctōis rerū stipticaruꝫ vt psidia balauᵃ acassia nux cipssi liciuꝫ. Et si aliq̄d nō mittat saniei dimittat̄ sic p. 3. dies. ꝛ in. 3. die vel. 4. exp̄mat̄ ɔtentū. ꝛ lauet̄ cū dcō vino. postea instillet̄ in eo colliᵐ de quo facit mētionē auic. fen. 3ᵃ 3'. c. de garab. de q̄ colliᵒ ipe dicit ꝙ mohomet⁹ fili⁹ zachaᵉ. i. Rab sibi ipꝫ appꝛopat. ꝛ ipe rab pōit ipꝫ colliᵐ ī ātidᵒ. ꝛ in almāb. ꝛ de ipo fac̄ mētioēꝫ in diuīsōib⁹ cui⁹ R. est ista. R. aloē thuris añ. 3. j. sarcocoᵉ balauᵉ sā. dꝛag. āthimo'. alūis. añ. 3. j. ꝛ. b. floꝛ eris q̄rtā pte vni⁹. 3. de isto colliᵒ distēpato cū vino decoctōis gallarū: qd̄ meli⁹ ē ſm auic. 3. gutte ocl'is instillent̄ ꝛ loco fistulaᵉ p⁹ expssio nē ꝛ lotionē supdictā. ꝛᶜ dimittat̄ ꝙ aliq̄d nō exeat p. 12. hoꝛas ꝛ post ipum doꝛmiat pa. vel pōt fieri tēta ſm ꝓfunditatē fist. q̄ vncta cuꝫ dicto medicaᵉ int⁹ ponat̄. vl' de eodē cū radio int⁹ imittat̄. b̄ nāqꝫ colliᵐ vocat̄ colliᵐ garab Rab ī diuiī. dic̄ ꝙ b̄ colliᵐ dꝫ ɔtinuari: dōec nīl exeat ab ocl'o: posito ꝙ ocl's exp̄mat̄. nā ꝑ b̄ colliᵐ fistᵃ posito ꝙ non curet̄. saltē ꝑ aliq̄s mēses fistᵃ remāet sicca. sic dicit rab in diuī. ꝛ si cū his nō curat̄ accedat cirurgic⁹ ꝛ pa. teneat̄ resupin⁹ sup mēsem ab assistētibus put decet: ꝛ cū rasoꝛio vel lāceta foꝛti scindat̄ pel licula ꝛ caro a lacrimabili v̄sus radicem nasi ſm longū. ꝛ tūc ipleat̄ pānis lineis infusis in albūie oui vt fiat ibi āplitūᵒ: sic facim⁹ in inscisiōe pell' ꝛ carnis coopiēt̄ cṙneū qn̄ volum⁹ videre si craneū ꝑpt̄ ictū sit lesuꝫ. ꝛᶜ visitet̄ ꝑ 2. dies sel' ī die naturali. ꝛ in. 3. vl'. 4. die ɔside ret̄ os corruptū: qd̄ cauterizet̄ cum cauterijs igniṫ rotūde foꝛᵉ defēdēdo oclꝫ cū pasta vl' cū instrō fcō ex ere vel argēto: ꝛ coopiat oclꝫ ad foꝛmā medie teste nuc̄ vel saltē cū vno coclea ri argēᵒ. ꝛ pān⁹ line⁹ duplicat⁹ in aq̄ rob ma

defactus sup̄ oculū sub tali instrō ponat᷑: ⁊ de osse corrupto remoueat᷑ qđ lesū appet. ⁊ post desup̄ apponat᷑ albumen oui cū modᵒ butyro vt dolor remoueat᷑ ⁊ scara si q̄ sit. ⁊ sic teneat᷑ foramē aptū donec totū os corruptū ⁊ denigratū ⁊ crustule eiꝰ remoueant᷑. nā si aliq̄d de osse corrupto remaneret: īuanū laborauerūt q̄ nihil edificāt. Et post curet᷑ ꝑut decet ⁊ icarnet᷑. ⁊ hec cura fuit facta me p̄nte dn̄o ep̄o gerūdeū p manū magr̄i guill'i cegarica. Añ cauteriū ponit auic. istud remediū. s. ꝙ sumat᷑ lanugo inuēta intꝰ in arūdie ꝓpe circa radicez eiꝰ: ⁊ madefacta in melle mittat᷑ in fist. ⁊ mūdificat eā. deinde lauet᷑ ocl's cū spōᵃ madefcā in aq̄ mell'. Et qn̄qꝫ etiā lanugo arūdis sicca p̄ se missa vꝫ. ⁊ ex rebꝰ exp̄tis: sicut dicit auic. ē fiet᷑ memite cū aq̄ decoctōis ypoq̄stiđ ⁊ crocoſi frequēter ꝑmittet᷑ ¶ Medicamē qđ pōit filius zacharie in suo ātidoᵒ: huic passioni appropatū. ℞. aloes sarcocolle sang. dra. mirre thuris añ. ʒ. ij. et ß. cathimie argeᵗ. ʒ. v. balauᵉ boli armeᵗ añ. ʒ. ij. ⁊ ß. flor eris. ℈. iiij. et ß. fiat pul'. ⁊ dicit ꝙ locꝰ fistulatꝰ hūectet᷑ cuz saliua ⁊ de isto pul'. supponat᷑. ¶ Alij faciūt istā curā sine inscisione ⁊ cauterio actuali: dato ꝙ fistula sit antiq̄ ⁊ os corruptuz: ⁊ hoc faciunt cum cauterijs potētialibꝰ ⁊ cū abrasione ossis corrupti: ſꝫ tūc timendū ē de oculo. Aliq̄ aūt posuūt emperica q̄ p nūc dimitto.

¶ Caplm̄. 10. de pruritu oculor siue scabie.

o

Ctaua passio ꝯiunctine est pruritꝰ q̄ aliqn̄ ī lattiᵉ sanitat̄ fit in ꝯiūctina: ⁊ aliqn̄ in palpebris. Et si hō fricet ocl'z ꝓpt̄ dcm̄ pruritū efficit᷑ rubeꝰ. ⁊ fit ibiq̄si ꝑua obtᵃ vñ vbicūqꝫ sit: cā sūt hu. acuti ⁊ pūgitiui mordicatiui aut salsi. Vñ p cura istius primo caueat pati. ne fricet nec scalpat oculuz pruriginosū: ſꝫ teneat se in bona dieta ⁊ regimie. ⁊ purget᷑ cholicꝰ vel salsus hu. nō expectando digōnē. ⁊ flōmet᷑ de cepha. si p̄tick'ᵃ ꝯueniant Post illa decoquant᷑ malua viol' ⁊ acetosa. in aq̄ tepida ⁊ fomētet᷑ ocl's. ⁊ in hoc casu vꝫ aq̄ celidoᵉ ⁊ verbeᵉ ⁊ fenᵗ in p̄nᵒ actu fridis vt aq̄ fontis ⁊ rob: vt repcutiēt materiā ⁊ alterēt. ⁊ post duos dies debēt eē tepide vt cū sua tepiditate ⁊ actuali cal'iditate poros aperiēdo resoluant. ⁊ si in eis ponat᷑ camo. in pāno ligata vel in aliqua earū ⁊ vnico feruore bulliāt: magis resoluēt ⁊ apiēt. Ego aūt solū fomēto ocl'os cū aq̄ rob. tepida. ⁊ repio iuuamētū manifestū. Si p̄ ista pruritus nō recedit tempet᷑ aloēs p̄ noctē in vino. ⁊ post colaturā gutta i stillet᷑: ⁊ palpebre liniantur.

¶ Caplm̄. 11. de tumore cōiunctine

i

Nflatio cōiūctine cōputat᷑ nona passio q̄ in ea fit. vñ si talis inflatio venit cū obt. ⁊ rubedine supflua. recurre ad cap̄. de obtᵃ. Si aūt est ꝓpter hu. vel hūiditates sine apāte: qđ cognoscit᷑ p̄ effusionē lacrimarū. ⁊ q2 nō ē ibi tātus dolor nec rubedo excedēs pelliculā: ⁊ aliqn̄ est ꝓpt̄ vētositatē. ⁊ tūc est dol' extēsiuus ⁊ aliqn̄ malleatiuus: tūc isti dietent᷑ subtil'r. ⁊ purgetur caput frequēter cū pill'is aureis vel cochijs ⁊ silibꝰ. vel cū yerapiᵃ būdicta. acuatis cū pulpa coloq̄ntiđ vel diagreᵒ ſm hu. peccātē. Et si adest repl'o flōmet᷑. ⁊ post intret balneū ⁊ frequēter oculi fomētent᷑ cū aq̄ decoctōis camo. ⁊ mellilotᵗ ⁊ fenᵗ ⁊ absinᵗ ⁊ ysoᵗ ⁊ maratᵗ ⁊ anᵗ. Et si in p̄nᵒ appet cal'itas cū dicto tumore. post vlia immittat᷑ colliᵐ al. supius dictū. dū tn̄ fit sine opio. vel īmittat᷑ iste pul': albꝰ. cuiꝰ receptam ponit haly in antidoᵒ. q̄ vꝫ dolori oculoruz et obt. maxie qn̄ ista sūt a cal'itate. ℞. teste oscrearū al's ꝯcharū margarit̄ nō pforatarū añ. ʒ. ij. amidi. ʒ. j. cāphoᵉ. ℈. j. ꝭ pul'. vl' p̄t fieri colliriū. Si aūt nō adest cal'itas facta purgatōe ⁊ flōia ⁊ p̄supposita bona dieta: oculo īmittat᷑ hac colliᵐ. qđ vꝫ ad tumorē oculor et visum clarificat. ℞. licij succi fenᵗ desiccati sup̄ prunas in cupreo vase mūdo eris vsti añ. ʒ. j. margarit̄ nō pforat̄ spiceᵗ coralli rubei añ. ʒ. ß. succi rute desiccati invase cup̄. ℈. j. aque eufrasie qđ suff. ꝭ colliᵐ ⁊ distempet᷑ cū vino decoctōnis feᵗ. ⁊ collirizet᷑ oculus.

¶ Cap̄. 12. de vlcere ⁊ sanie in cōiunctina.

v

Lcus est decima passio ꝯiūctine. vñ quoddaz est vlcus puū: qđ ē sine dep̄ditione sube pellicl'e: sicut aliqn̄ accidit post paruā vesiculā. Et de isto iā facta est mētio supius in. c. de bothor seu vesicula in ꝯiunctina. Aliud ē magnū cū fossa ⁊ dep̄ditōe sbe ⁊ istud pōt fieri in coniūctina ⁊ in cornea. Et istud hꝫ gradus magnitudinis ⁊ puitatis. vñ aliqn̄ est ita magnū ī cornea ꝙ ipa rumpit᷑ ⁊ exit vuea cū turpi aspectu. ⁊ istud ē irrecupabile q̄tum ad visum recupandū. Auic. autem vocat ista vlcera exituras p eo q2 apa ⁊ exituras sequunt᷑. ⁊ ponit septē spēs. Sed q̄a fere cōueniūt in cura. ideo illas spēs nō pono: sic moderni faciūt. Item vlcus in ꝯiunctina vel in cornea aliqn̄ est morbꝰ simplex: aliqn̄ compositus. puta cū obtalᵃ: vt ponit Haly. Et q2

siue vlc⁹ sit in ȝiunctia siue in cornea: fere eis
dē adiutorijs remediet̄. īō h curā sil' ponem⁹.

Causa vlcerū oculoꝝ aliqñ est exterior: vt ictus obuiatio ȝquassatio facientes pmo vuln⁹ seu apa. posteavlc⁹. Aliqñ cā est interior: ⁊ tunc sunt hu. acuti pungitiui mordicatiui male q̄litates fluētes ad corneā vel ȝiunctinā vlcerantes ipsas. Sȝ in cornea sunt q̄ttuor pellicule multū subtiles. sic̄ i cornu sunt multe pellicule vna sub alia: sic̄ videmus in pecia maris lucij saliti: in quo postq̄ ē coctū appent q̄dā crustule. vna sub alia: sic imaginandū ē in cornea. q̄ pellicula mltū lucida coopiens pupillā oculi. ⁊ ḃm q̄ vlc⁹ magis ad centrū pupille vel ad circūferentiā. vl' scōm q̄ magis ad exteri⁹ vel interius hoc est in pelliculis interioribus vel exteriorib⁹ ḃm hec malicia eius est maior vel minor.

Signa qñ vlcus est a causis exteriorib⁹ iudicio pa. ⁊ ab ore eius pn̄ūciatur. Si a cāis intrīsecis hoc pȝ. q̄ apa seu obtal^a pcessit ⁊ adest rubedo ⁊ dolor vehemēs ⁊ prius appuit punct⁹ rubeus seu eleuatio rubea. si est in ȝiunctina vl' alba si ē in cornea: ita q̄ hō videt tumorē sup eq̄litatē ocli. ⁊ aliqñ adest prurit⁹. ⁊ postea rūpit̄ ⁊ fit vlc⁹. ⁊ si est in ȝiunctina: fouea appet in albo. ⁊ si ē in cornea: vlcus apparet super pupillam oculi.

Pronosticatio Ulcus in coniunctina q̄to magis appropinquat ad pupillā: tāto deterius ē vlcus: in cornea deterius ⁊ piculosi⁹ est q̄ in cōiunctina. vlc⁹ in ȝiunctina q̄to mag' appropinquat ad cētrū: deteri⁹ est. q̄ sil'achrū rei visibilis magis dispgit̄: ⁊ p ȝn̄s magis nocet visui. vnde dicit Rasis q̄ vlcera que in nigredine pupilli oriuntur oībus sunt deteriora.

Curatio Sciēdū ḃm oēs autores maxime ḃm gal. ꝛ. de fe. ad glauconē. c. 9. ⁊ est pma particula meg': q̄ vlcera oīa indigent medicamīe in q̄ sunt due itentiones. s. desiccare ⁊ mūdificare: vt supflua ad ea decurrētia desiccent̄: ⁊ ibi existētia emūdent̄. q̄ istis duab⁹ sordicie ⁊ hūiditate supflua vlcerū curatiōes retardant̄. Nūc aūt ocul⁹ vt se pe dictū est et vt expientia pbat me^m ē nimȳ sensus: īō non suffert mordentia ⁊ pungentia nisi cū multis alijs vel p preparationes sint re presta icirco in eius vlcerib⁹ ponēda ē me^a q̄ deficcet ⁊ mundet sine punctura sic̄ est cerusa abluta amatistes cathimia liciū corticeſ ouorū recētuū ⁊ sil'ia. In pmis h notent̄. 13. regule q̄ dicte sunt in. c. de obt^a pa. Et ille que sūt neccie dicant̄ ad ppositū. q̄ vlcera ocloꝝ sepi⁹ sī cū obt^a. ⁊ a patib⁹ ocloꝝ vt dic̄ Haly q̄ rega li dispōe īō q̄tū ad dietā. ⁊ purgatiōes ⁊ doloris mitigationē rcurrat̄ ad illō ca^m. ⁊ cū sup dict̄ medicis mūdificatis ⁊ desiccatis oȝ miscere aliq̄ ardorē ⁊ dolo. mitigātia: ⁊ aliq̄ narcotiȝātia i ipatiētia doloris lȝ ista i pua q̄ti^e sint vt ē opiuȝ ⁊ cortex radic̄ mādra^e. Posito g^o q̄ vlcera sint i oclō cū calore ⁊ ardore p⁹ fr flōia de cepha^a eiusdē ptis ⁊ extrahat̄ de san. ḃm etatē ⁊ v̄tutē ⁊ cetera pticl'aria. deide purgent̄ ḃm dn̄iuȝ hūoꝝ. deide mittat̄ i oclō colli^m albū cū puo opio cū lacte mlīeris dissolutū. nā tale lac ḃm haly i. c. ppo. r̄frigerat lenit ⁊ n. ū dificat ⁊ dolorē tollit. Deide si vlc⁹ sit in supficie cornee vl' ȝiūctie imittat̄ colli^m istō q̄ō ponit haly. Rx. sarcocolle nutrite cuȝ lacte asine. ℥. ij. ceruse ablute. ℥. j. ⁊ ß. amidi. ℥. j. fr pul. vel colli^m. Et si vlc⁹ vr̄ imūdū cū aliq̄b⁹ sordicijs ponat̄ ifra oculū vna lacrīa mell' roß colati p pānū mūdissimū. vl' ydromel mlt̄e ȝmixtiōis vl' sir' roß mūdissimi. cū hijs eni aliq̄ istoꝝ: vlcus absterget ⁊ mūdificabit̄. ⁊ ide ponam⁹ infra illa q̄ ȝsueuerūt vlcera replere. Et vȝ in h pul' sarcocolle p se supdict⁹ ⁊ coll^m albū. ⁊ iterū mūdificet̄ cū sir^o roß. ⁊ postea imittat̄ me^e supradicte vel colliriū roß q̄ō ponit Jesus in tali for^a. Rx. roß. ru. recētiū pataꝝ sic̄ ponunt̄ in ȝserua. ℥. iij. viride eris batife eris añ. ℥. ij. spicen'. ℥. j. myrre. ℥. iiij. gūi ara. cathimie adufte ⁊ lote añ. ℥. xxij. croci. ℥. vj. opij. ℥. iij. puluerizent̄ sic̄ decet ⁊ cū aq̄ pluuiali fiat colliriū. sine dubio i isto colli^o ē deficca^o mūdificatio ⁊ ȝforta^o. ⁊ si credim⁹ ȝsilio haly: vtemur eo in vlcerib⁹ oculoꝝ. ¶ Postq̄ āt vlc⁹ ē mūdificatū mittem⁹ in oculo sicf de thure ȝsilio Raß q̄ō ipse ponit i hac for^a. Rx. arinōia' sarcocolle nutrite añ. ℥. v. thuris. ℥. x. croci. ℥. ij. cū muscillagine fenug'. fr colli^m ⁊ de ipso ponat̄ ifra oculū. q̄ mūdificat. ⁊ replet vlc⁹. Tūc ēt ḃȝ Raß. multū vȝ sief de plūbo. q̄ replet fossaȝ vlceris ⁊ applanat cui⁹ h' est Rx^a. ¶ Rx. plūbi adusti an thimo' tuthie ablute calcucemenō. i. eris vsti gūi ara. draga' añ. ℥. viij. opij. ℥. j. pulueriȝēt ⁊ cribellent̄ cū serico panno. ⁊ cū aqua pluuiali. fr sief. Ista valent qñ vlcus nō est nis pfundū. nec timet̄ ruptura cornee ⁊ exit⁹ vuee. Et sit gn̄ale in cura istoꝝ vlcerū p^o q̄ pa. iaceat sup⁹ vel saltē sup oculū sanū vt hu. ⁊ supfluitates ad oculū lesuȝ nō fluant siue decurrant. ¶ Scdō q̄ sup oculū post medicinaruȝ imissionē ponat̄ pān' line⁹ dupl'cat⁹ q̄ fac̄ cōpssionē aliq̄lē sine dolore ⁊ cū bēda circa totū ca.

ligef: vt medicinas int⁹ teneat. ꝛ opatio fit vt et cornea nō rūpat ipetuoso motu seu violento. Et iō amotu fortivel laborioso nullo mō ꝺꝫ laborare. vt est tussis sternutatio vomit⁹. Et si aliqđ istoꝝ fit: remoueat: q2 ista caput ꝛ oculos vaporib⁹ replēt. ¶ Posito aūt ꝙ vlcus sit magnū ꝛ pfundū ꝛ timet de ruptura corneę: tūc fm Rab hoc collir^m est oculis imittendū. ¶ R anthimo¹ ematistes aā.ʒ.x. a cassie.ʒ.iij. aloē.ʒ.j. terant. ꝛ R ex eis fiet āministret in necessitate. Et dicit haly ꝙ si ista nō suff: absinthij ꝛ ē spēs absinthij appone adustū solū. q2 manifesta ē illi vtilitas elimationis ꝛ desiccationis. ¶ Valet et coll^m luber⁹ qđ ponit Auic. in. c. de exituris oculi sub tali for^a. R. climie. i. scorie metalli. s. auri aā simplr ponit ꝯbuste ꝛ ablute aurei. xxij. ceruse ablute. ʒ. j. amidi opij dra¹ aā. auris. ij. terant pus p⁹ cribellent cū aqua pluuiali ꝛ icorpent cū albūie oui ꝛ R colliriū ¶ Aliud qđ forte ē fm ip3. R. climie aduste ꝛ ablute ceruse ablute aā.ʒ. viij. mir^e aurei vj. anthimo¹ adusti ꝛ abluti aurei. ij. amidi aurei. vj. plūbi adusti talk. i. gipsi vł nit¹ dulcis qđ idē ē aā.ʒ. iiij. dra¹.ʒ. viij. terāt p⁹ p⁹ cribellēt cū aq̄: icorpent cū albūine oui ꝛ R coll^m. ¶ Postꝙ aūt vlc⁹ fuerit sanatū ꝛ remāet albedo cicatricis siue macła: tūc exhibeat illa q̄ eā remoueant: vt ē coll^m ru. leue cui⁹ est h assignatio. ¶ R ematistes loti.ʒ. vj. eris vsti.ʒ. iiij. coralli rubei margarit non pforat plūbi vsti aā.ʒ. ij. gūi ara. ꝛ drag^t. aā.ʒ. v. san. dra. croci. aā.ʒ. b. terant ꝛ cribellēt diligēt. ꝛ cū aq̄ fe¹ R. coll^m h pōit haly i li^o regū i fine. c. 8 3^a spē obt^e i li^o. 5. ꝛ fiāt illa q̄ dicent i. c. huic mor^o assignata.

¶ Capitulum. 15. de lacrimis oculorum.

v **Adecima** passio ꝯiunctie dico ꝙ sunt lacrime. Ūn sciendū ꝙ ad angulum ocli ppe nasuꝫ q̄ dr lacriale veniūt aliq̄ vene a pāniculo coopiente craneū. a q̄ ēt pāniculo orit ꝯiunctina vt iā dictū est. ꝛ terminat in carne spōgiosa ibi existe vltro hoc a pellicul' iterioꝛib⁹ ipsi⁹ cer' aliq̄ vene p orbitas oculoꝝ veniētes terminant ad eūdē locū: vt p eas nutrimētū ad particulas oculo vicias vel nccarias nutriēdas mittat. et vt ēt p eas qn̄ resudando a quadā aq̄sitate cerebrū mundificetur. ꝛ per istas vtrasqꝫ venas pōt venire aquositas ad dictā carnē lacrimalē que resudando ꝛ exit ꝛ fluūt lacrie. que si supfluunt nocēdo actioni oculi causant in eo morbum.

Causa Lacrie āt hñtes cās pmitias aā cedētes ꝛ ꝯiūctas. Primitiue cāe pūt esse pcussio casus obuiatio gaudiū tristitia despect⁹ ꝛ alia accńa aie ꝛ fum⁹ vēt⁹ ꝛ exterior frītas oppmēs tussis ꝛ filia. Cāe aūtes pūt eē supflua hūiditas i toto corpe. Cā coniuncta pōt eē hūiditas supflua in capite ꝛ in illis ptib⁹ a qb⁹ venit causans lacrias: vł pōt eē ꝺbilitas ꝯtētiue ipsoꝝ lacrialiū ꝛ dbilitas ipsi⁹ oculi. q2 vr aquosus hūid⁹ ꝛ albus. ¶ Illa vo material' cā de q̄ dictū ē aliqñ ē cal'a: aliqñ ē frīa: ꝛ sp hūida actual'r salsē. Iterū cā coiuncta iaꝫ est ipsamet aq̄sitas ad lacrialē fluens. Aliqñ ēt cā lacriaꝝ pōt eē scabies palpebraꝝ vel piloꝝ ipsoꝝ reflexio. Iō dicit Ar⁹ in aphorismis. hñtibus palpebrā scabiosaꝫ vel piloꝝ reflectionē pungentē oculus pfundit lacris i cessanter ꝛ seqtur. qb⁹ cerebrū reumatizat vel cibis ingurgitant vel potibus oculi potissime lacrimantur. Quauis cā ergo ista humiditas vndecūqꝫ veniat ad lacrimalium ptes resudando exit: ꝛ formam recipit lacrimarum.

Signa Qñ lacrie veniūt a cāis pmitis vt est vent⁹ fumus: vel est pp aie accńa vel pp indebitā carnis lacrialis icisionē: vt dictū est in. c: de febel vł de vngula p se manifesta sūt. ꝛ p pa. relationē hñtur. Si vo descendāt lacrie p venas panniculi craneum coopientis: tūc grauitas pondera^c siue extensio in venis fronti ꝛ tipoꝝ a pa. sentiūt. si qdē p iteriores venas vł meat⁹ ab itrinsecis pānicul' diriuent: tūc lacrie veniūt cū sternutatiōe: vt ait Cōst⁹. ꝛ cū h flux⁹ ē ꝯtinu⁹: ꝛ i narib⁹ adest prurit⁹: ꝛ in palato aliq̄lis acuitas Ista in ꝙ marie accidūt qñ ma^a cal'a adest ꝛ tūc iterum lacrie cal'e sequunt intūi ꝙ alñ palpebrā adurunt: ꝛ earū faciūt cadere pilos. ꝛ ocul⁹ ꝛ eius regio actual'r cal'a tactu repiunt. Si āt ma^a frīa ē ꝛ lacrie frīe exeūdo deguttāt: ꝛ ocul⁹ ꝛ ei⁹ regio tactu frīa indicant: nec pili eoꝝ cadunt nec palpebrarū regio ꝯpungit vel mordicat.

Pronosticatio Frequenter vidi pueros ꝛ puellos oculos molles ꝛ lacrimātes hñtes i puericia: ꝛ pnosticaui ꝙ in pcessu etatis qñ supflue desiccant hūiditates sine medicina sola bona vtentes dieta sanarent ꝛ sic factū est dei grā Et qñ Aui. dicit ꝙ lacrime natiue nō curant: intelligit si a natiuitate venūt: ꝛ processerūt vsqꝫ ad iuuentutē inclusiue. q2 iam sunt tunc nimis ꝯsuete. ¶ Scdo dicam⁹ cū Aui ꝙ lacrime pp carnis lacrimalis iscisionē veniētes incurabiles relinquātur: q2 eaꝝ frenū seu retinaculū nō est psens. ¶ Tertio lacrime q̄ veniunt pp carnis lacrimalis diminutionē siue

eius inscissionē nō curant̄ nisi dicta caro rege
neret̄ vel augmētet̄. ¶ Quar° lacrime ꝓpt̄ aīe
accn̄a decurrētes vel egri. vel extiores cās ac
cidētes remoꝗ vel sanaꝗ ill' lacrime pari mō
remouent̄ ꝛ sanant̄. ¶ Quīto lacrime ꝑ intri
secoꝝ pāniculoꝝ venas ad oc'los vēiētes dif-
ficilioris sunt curatōis: qꝛ ṗn^m īparū ce^m cuꝫ
sua sup̄flua hu. existit: qꝛ medicamīa ī ill' vijs
sicut decet nō valem⁹ applicare. ¶ Sex° min⁹
lacrimarū flux⁹ ꝛ flet⁹ ꝯtinuās vt ī tristi^a ꝛ aīe
accn̄tib⁹ sepi⁹ euenit. etiā quocūqꝫ modo fre-
quētata visum debilitāt manifeste. ¶ Septi°
lacrime ꝑ intualla artificial'r: vt cū aq̄ tuthie
ꝓuocare ad oculoꝝ purgationē ꝛ aliq̄rū egri
tudi^m sanatōeꝫ remediū ṗstare videt̄. ¶ Octa
uo cū antiq̄ mḡro ypo. dicam⁹ q̄buscūqꝫ ī fe.
aut in alijs egritudinib⁹ volūtarie oculi lacri
mant̄ nihil incōueniēs. q̄bus ꝟo nō ꝭm volū
tatē incōueniēs ē. 4. āpħ. āpħ. 52. Et sequit̄ ī
glo. ordinaria Ꝯ⁹. Lacrimarū ꝟo fluxus sine
oculis patiētib⁹ nec ex volūtate infirmi defe
ctionē ꝟtutis signat cōtentiue.

Cura De lacrimis q̄dē a cāis ꝓuenienti
bus extrinseꝗ seu ṗmitiuis vel aīe
accidētibus neq̄q̄ curandū est nisi in illaruꝫ
cārū remotōe. nā illis ablaꝗ: ꝛ lacrīe auferūt̄
Siq̄dem ꝓpter aītes cās veniūt: vt est repl'o
corpis ꝛ īgurgitatoꝝ ciboꝝ ꝛ potuū accumu
latio. tūc in ṗmis in potib⁹ ꝛ cibis fiat mode-
rātia cū dinutōe ꝛ refectōe vtat̄ cōpetēt̄ ꝑce
viuēdo inordinaꝗ desiderijs resistēdo: ꝛ flōia
de cepha^a nō omittat̄: nec capitꝗ purgatio cuꝫ
pill'is vel medicis approṗaꝗ q̄ frequēt̄ ī capi
tis passionib⁹ dicte sūt. ¶ Ista eadē valēt si ꝓ
pter ꝯiunctā cām fuerint in ipo capite exñtē
Si aūt ꝓpter ꝟtuꝗ ꝯtētiue debilitatē mana-
uerint oculoꝝ sup̄fluitates. tūc etiā hūiditas
cūctis modis diminuēda ē sup̄flua: oculusqꝫ
ꝯfortādus est int⁹ ꝛ ex̄ eq̄lis stipticitaꝗ medi
ca^a applicādo. hoc nāqꝫ documētuꝫ gn̄ale est
in oī lacrimarū flux⁹ specie. ꝭm Aui. Dieta q̄ꝫ
eius ad siccitatē sine intuallo ꝯtinuet̄: vitan
do oīno iussella offas ꝛ recētes fructus vina
pura ꝛ oīavaposa. qđ etiā autorizandū ē fieri
in oñi specie lacrimarū. Si aūt ꝓpter pili vl'
piloꝝ inuersationē manauerūt: pil⁹ ē euellē-
dus ꝛ foramē illi⁹ cū acu cauterizet̄. Si vero
ꝓpter palpebre scabiositatē: curet̄ sic in suo
dicet̄ ca. Et si causa est cal'a: vtat̄ fris. ꝛ si fra
cal'is. ꝛ sic de alijs ꝑ ꝯ̄riū reducēdo. Et si ꝓpt̄
defectū carnis lacrimalis: curet̄ sic dictū ē in
suo. c. ꝛ sic de singulis: qꝛ iā de ea facta ē mē°
¶ Posito ḡ ꝙ fiat ab hūorib⁹ vel hūiditatib⁹
ꝑ venas exteriores a pāniculo craneū coopiē
te frōti ꝛ tīporib⁹. istud empl'm est apponēdū
℞. thuris. ℥. j. san. dra. ℥. ß. ℞ pul. incorpet̄ cuꝫ
albūie oui ꝛ modico aceto ꝛ aq̄ roß. ꝛ extēdat̄
supra peciā de nouo pāno: vt hūiditas retine
at̄ ꝛ frōti apponat̄. Int⁹ aūt oculū ponat̄ col
liriū al. freq̄nt̄ dictū: in q̄ aliq̄ q̄ntitas appōa
tur tuthie ṗparate. In cā cal'a siue ab ex̄ siue
ab itra vꝫ iste pul. quē ponit haly. ℞. sarcoco^e
nutrite. ʒ. iij. vel. ij. amidi. ʒ. ß. ℞. pul. Empl'm
oculis appōat̄ restringēs ꝛ alterās ex licio a
cassia ꝛ succo memite distēꝑatis cū aq̄ solat^i
vel arnoglosse. Et in isto casu videt̄ valere ꝭꝫ
haly ꝛ auic. ꝛ almāß. ꝛ Auēzor aq̄ granatoruꝫ
ꝑ se cocta vsqꝫ ad mēdietaꝗ ꝯsumptionē vel
medicamē ab eo factū. cui⁹ ℞. ponit̄ ab auic.
in hac forma. dosi tñ diminuta. ℞. aq̄ ḡnato-
rū ecetosoꝝ. ℥. iiij. coquat̄ vsqꝫ ad ꝯsūptiōem
medietaꝗ. aloe cicot^i licij fell' vꝫataragi. i. ele-
phātis croci sief memite āñ. ʒ. j. musci fini ḡ. 5
misceant̄ ꝛ ponāt̄ in phiala vitrea^a bñ clausa
et maneat sub sole. 40. dieb⁹. ꝛ dicit ꝙ ē exꝑ-
tū si oc'lis instillet̄. Et sequit̄ ꝙ balneū igre-
di debet ꝛ in eo morari stoma° ieiuno ꝛ instil
lare in oculo aquā cum aceto mixtā ē exꝑtuꝫ.
Colli^m qđ vꝫ ī cā cal'a post ma^e purgationē cū
electu° de succo roß. siue sit ab extrinseꝗ: siue
ab intrinsecis venis. ℞. ceruse ablute ꝛ sarco^e
nutrite: san. dra. licij acassie ṗsidie oliba^i āñ. ʒ.
j. ossiū mirab adustoꝝ seu coctoriuꝫ in pasta
coralli al. ꝛ ru. āñ. ʒ. ß. margaritꝗ nō perforaꝗ
opij āñ. ℈. ß. succi maligranati cocti ad medie
tatem q̄tum suf. ℞ colli^m. Est enī restrictiuuꝫ
ꝛ oculis cōfortatiuū ꝛ humiditatū desiccati^m
ꝛ refrigeratiuū humiditatū calidarū. Alrā-
musay in hoc casu iubet caput purgare cum
pill'is de q̄nqꝫ generibus mirab: ꝛ iubet ītus
oculū: ponere de puluere nigro q̄ fit ex tuthia
argētina ꝛ ossibus mirabo. Gerard⁹ cremoñ.
dicit ꝙ vua acerba. i. agrestis nō ꝑfecte ma-
tura combusta in olla rudi. ꝛ puluerizata ꝛ ꝑ
sindonē passata tollit lacrimas ꝛ oculorū ru-
borem. Cōstantinus dicit ꝙ in lacrimarū ca
lidarum fluxu fiat sic. ¶ ℞. acassie. ʒ. x. opij. ʒ.
ß. ematistes. ʒ. ij. myrre aloes āñ. ʒ. j. et. ß. fiat
puluis et cum succo fen^i distemperent̄. ¶ ℞.
concharum combustarum perlarum non per
foratarum. āñ. ʒ. ij. ami^i. anthimo. āñ. ʒ. j. tu-
thie indice preparate. ʒ. quattuor. camphore
ʒ. ß. fiat puluis. ¶ Si causa est frigida: pur-
getur cum pillulis de yerapigra acuata cum
pulpa coloquintide: et oc'lis immittatur hoc
collirium. ¶ ℞. salis gemme. ℥. j. memite tu-

fbie añ.ʒ.ß.distēpēt cū vino al.℞.j.ꝛ colēt.ꝛ de hac cola vna gutta p intualla ocl'is istille tur. Ad idem vz.℞.succi fen' succi rute añ.ʒ.j. vꝛine pueri ieiuni.ʒ.ß.aloes.ʒ.iij.bulliant et colent:ꝛ vna gutta ocl'is instillet. mūdat eñ lippi.ꝛ faciēdo lacrimare desiccat lacrimas ꝛ visuȝ acuit. In eodē casu ℞ sic. ℞.thuris ma stiç mirre aloē añ.ʒ.ij.tuthie ppate sarco° nutrite añ.ʒ.j.ꝛ ß.san.oꝛa.sumach ber beris rob ru.añ.ʒ.j.succi fe' qd suf. ℞ colli vel pōt fieri alcohol. Ista etiā vz in cata. Et si qs in visu patiat ꝛ aq ad ocl'z descēdit. post vl'ia vtat isto colli° haly.i.10.li.de reg.dispōe qd vz ad descēsuȝ aq ad oclos ꝛ acuit visum. ℞.fell' colūbi fell' pdicis olī balsa añ.ʒ.j.sarco° nutri° aloē cicot' circa añ.ʒ.ij.aq.vel succi ru te clari qntū suf.℞ colli pua ꝛ distēpent cum aq eufra° ꝛ imittat. ❡ Aliud colli.℞.aq gra natoꝝ.ʒ.ij.fell' acipitris fellis milui añ.ʒ.j.a bꝛe.ʒ.j.℞ colli. Aliud ℞.mell' optime depu rati.ʒ.iij.aq fen'.ʒ.ij.ꝛ.ß.fell' pdicis ꝛ accipi tris ꝛ vulpis ꝛ gruis ꝛ cati mascli añ.ʒ.ß.olei balsa.ʒ.j.sarcocolle thuris serap' disso' añ.ʒ.j et ß.℞ colli ꝛ curat lacrimas ꝛ hu. ad oculū descēdētē. Ista sūt mltū dilecta in desiccatōe hu.ad oculū ꝛ ad acuitatē visus:maxīe si ad dat marcasite auree arse in vase in quo fūdit argētū cooptū luto sapie p.ʒ.dies in foꝛnace ʒ.ij.athimo' tuthie pparate añ.ʒ.ß.℞ ꝗ aliqñ colli cōfoꝛtātia restrictiua.aliqñ alia desic catia:ꝛ vnū ppter aliud nō omittat.

Clarificatio Primo scias q purgatio ma° añtis cū laxa tiuo bis vel ad minus semel in septimana dꝫ fieri:ꝛ hoc ßm haly. ❡ Scd'o scias q diuersio vel euacua° materie ꝯiūcte multū cōmēdatur ab autoꝛib⁹.nā sicut capus humiditate fonti na vel gurgina pfusus sterilitate defenditur eadē alibi.diuersa seu variata ager vberius pullulat segetib⁹ desiccat. ❡ Ter° nota q gar gariȝa° yerap° cū oxielle ꝛ palatū fricādo cuȝ eisdē multū vz:ꝛ sic caputpur cū dicꝗ i.c.de palisi. Si ma ē frida p nares in palatū facta purgatōe.nā ptē diuersificādo in curatōe ma nifeste iuuāt. ❡ Quar° scias q in descēsu aq ad oculū vnā intētionē curatiuā hre debem⁹ ad quā tāq ad fontes ꝛ riuulū pl'es ꝯcurrunt intētōnes:ꝗ intētio est desiccare oclm ab hu. supflua.ne eius opatio detrimētū patiat. Ad istā deuēciādā veniūt aliꝗ regl'e dātes succur sum. Prima est digestio materie añtis cū sir° de sticad.ꝛ sil'ibus. ❡ Scd'a regl'a est euacua° ei⁹ cū pillis aureis vel cochijs vel cū alijs ap

ꝓpatis vel cū flomia. ❡ Tertia regl'a ē euo materie ꝯiūcte cū caput purgiis statiꝫ dictis in.c.de palisi:vel cū aliꝗb⁹ faciētib⁹ oculū la crimare. ❡ Quarta regula est diuersio ma° vt fit cū setone in fontinella retro ꝛ cū cauterio facto in āterioꝛi pte capitꝗ vel in sūmitate ei⁹. ❡ Quita regl'a est intcep° ma° ne ma ad ocl'z diriuet:ꝛ via abscindit ꝛ claudit.iō iubet ha ly in regali dispōne aliꝗs arterias ꝛ venas i timpoꝛib⁹ abscindere nō tāgēdo lacertos ma xillas mouētes. ❡ Sexta regula est ponere in frōte ꝛ tipoꝛib⁹ stiptica vias ꝛ canales clau dētia:ne infra ruat ma vt iāvisū ē. ❡ Septi regl'a ē ponere int⁹ oclos colli ꝯstringentia poꝛos ꝛ eos ꝯfoꝛtātia vt iā positū ē colli de restrictiuis stipticꝗ. ❡ Octaua regula ē ponere int⁹ oculū illa ꝗ cū sua sicci° lacrimas desiccā do sanāt:vt est vinū al.cū tuthia ꝛ āthimo ꝛ fella supdicta. ❡ Nona ē iniūgere dietā ad sic citatē tēdentē cauēdo illa ꝗ hu.gñant melicū credēdo ꝯsi° halyꝗ iubꝫ cauere leticl'as caules res salsas carnes vaccinas lac caseū allea ce pas poꝛos ꝛ alia ꝗ sunt ad caputvapoꝛātia.ꝛ iubet etiā cauere a cena. ꝛ dicit q cibis lau dabiliū chioꝝ vescat ❡ Deci regl'a intē° ē ce ꝯfoꝛtare cū odoꝛib⁹ epythiatib⁹ ut cā cal'a cū sanō.rob.ꝛ cāpho ꝛ sil'ib⁹ in fra cū musco la uēdula sansuco bethonice ambꝛa stoꝛac cal ꝛ sil'ib⁹. ❡ Undeci est desiccare hu.infra cadētē cū sacellatōe milit salis toꝛrefactoꝝ post ca pitis rasurā.ꝛ in isto casu ꝛ in reumate frido quocūqꝫ ßm Auēȝoar laudat sinapiȝa° supꝛa ptē āterioꝛē capitꝗ cū istis vel aliꝗ istoꝝ.s.ma cis cubeb pipe cinamo° gariof coꝛticꝗ cit'.vel pōt distempari cū aq mellisse vel balsamite. ❡ Duodecia ignoꝛādū nō est ßm Ga.2.de ite. circa finē.p.j.colū cū dimidio.ꝛ ßm eūdē.7. amph.ꝯ°.14. q vtus ꝗ sensus ꝛ mot⁹ volūta rius pcedūt p certo est sita in ce°. ßm eundē i ʒ.de inte.c.6.ꝛ.8.ꝛ ßm eundē.13.de inge.ca.8. q vtus regitiua aie est in ce°. Cū igit ce sit sedes itellect⁹ ꝛ rōnis ꝛ mēo°.vt appꝛobat G. ꝯ Archigenē in.ʒ.de inte. capl'is pallegatis. necessariū ē vt ipm ꝯtinue sit mūdū a supflui tatib⁹.iō natura seu vt⁹ ei⁹ expulsiua mūdifi cat supfluitates ei⁹ p palatū ꝛ nares flāticas p aures choꝉicas:p oclos melicas.nā nisi per ista purgaret.ꝯtinue obtusus eēt intellect⁹ et opationes aiales essent diminute.

❡ Cap.14.de reb⁹ extrinsecis in oculis

Undecima passio accidit cō iūctiue ꝛ pōt ac cidere coꝛnee.ꝛ ē igressus rei extnee i

oculū: vt est festuc'la pul' pil' ꝛ aliq̄n calx siue gipsum ꝛ fili'a: qb' cito succurrendū est: ātēq̄ incarnet ꝛ maiorē inferāt lesionē. vñ si aliqd ab ex' in oculū cadat: aliqs impleat os suū aq̄ fontina clarissima q̄si inflādo ꝛ sufflādo sbito oc'lo apto imittat. Scd'o oc'lis ap' lac fe' ab vbere mulceat. Ter' pāt idē fieri de vino al. nā vinū al. lacrimare facit ꝛ abstergēdo oc'os purgat a sordicie. Quarto leuit' oc'is apiat et visa festuca cū corrigia vel penna gallinacea subtil'r ext'hat. Scias q̄ si rubi' vel saphirus oc'is immittat extrahit pulverē: ꝛ q̄cq̄d ab extrinseco ingressū fuerit. Idē facit lapis alb' formā lēticule hñs se. lini cū aq̄ rob ablutū ꝛ oc'is missum faciēdo muscillaginē expellit il lā ꝛ ɔtēta in oculo v'tus ei' expulsiua. ponere vnā palpebrā sub alia iuuat ad hoc.

¶ Cap. 15. de duricie in cōiunctina.

Tertiadecima pa' cōiūctie est duricies ei'. vñ int'dū accidit q̄ aliq̄ q̄titas alicui' grossi hu. sine acumie ꝛ cal'itate ꝛ sine etiā apate replet ɔiūctinā. vñ oc'lus lateral'r nec sursū bñ pōt moueri. ꝛ p ɔñs actio motiua ꝛ visiua oc'i le dit ꝛ aggrauat: nec palpebre bñ pñt claudi. io q' aliq' illius hu. q̄titas includit in eis.

Cura stat q̄ flo'et de cepha'. Deinde ille g'ssus hu. purget cū deco' epythi' ꝛ polipo' ꝛ mirab. kz. ꝛ indi. vel cū yerap' ꝛ aga rico ꝛ pauco bdellio. Et si adest cal'itas al. col liriū est imittēdū in p̄n' cū lacte femie. ꝛ post ℞ hec decoc'. ℞. viol. malue camo. palee hor dei mellilo' an. ʒ. ij. ℞ decoc'. in q̄ oculi pa. fo mētent. ꝛ earū fum' in eodē recipiat. Itē ocu li lesi ēpl'andi sunt cū vitellis ouor' sub cine ribus coc'i int'. 2. bōbaces siue stupatas. dein de intus oculū mittat colli'' ru. leue dictū in c. de vlceribus ɔiūctine in fine ca. Et nūc fo mētet ꝛ interdū emplet: ꝛ aliq̄n collirief: do nec oculus p̄stine reddat sanitati.

¶ Cap. 16. de egritudinibus cornee.

Iam visū est in. c. p' hu' p̄n tis scd'i li. q̄ ɔiūctina q̄ est pellic'la alba ꝛ grossa: coopit totū oculū a pte exteriori pter q̄ oculi nigredinē: q' tñ est visui necc'riū: ita q̄ ɔiūctina hz foramē. nā si esset integra sine eo cū soliditate ꝛ grossitie sua ipediret ne spēs rerū visibiliū ad locū visionis iactari valerēt s̄ p dictū foramē ɔiūctine cornea appet: q̄ lz real'r oculi' medietatē ɔtineat. nos tñ nō vide mus nisi tantū q̄tū ɔiūctia relīqt discoop'tū. vñ in illa eius rotūda q̄titate quā videm' m'te pñt egritudines cāri s'm Ga. de morbo. c. 1. in. 4. colū'. 4. lib. Prima quam ipe ponit est grossities ꝛ spissitudo. Scd'a hūiditas super flua. Tertia ē mutatio coloris eius. Quarta ē vuln'. Alij v'o alias passiones cornee ptinen tes ponūt: de qb' ime' mētio fiet cū auri' dei. et p'mo de mag' piculosis vt ē vesica a pa vl cācer ꝛ ruptura. Et p'mo de vesica.

¶ Cap. 17. de vesica cornee.

Vesica ꝛ aliq̄n variola fit i cornea: vt sepe in va riol' patiētib' videre possum' nā hu. siue hūiditas a q̄ vesica ꝛ va riola gñant ɔtinet int' cortices ei'. idcirco di uersor' pñt accidere modor'. Primo s'm locū siue situationē: q' vel fit int'. 2. cortices a pte i teriori cōputādo. vel int'. 2. scd'os. vel inter 2. vltimos. Scd'a diuersitas: q' q̄daz pua ꝛ alia magna. Tertia eē pōt in colore. nā q̄dā est al. alia v'o ru. vel fusca vel ni. Et q̄rta v'o diuersi tas pōt eē a pte q̄litat' ma'. nā aliq̄n ma' blā da ꝛ suauis ex'is maliciosa carēs q̄li': ꝛ aliq̄n nimis repleta acuitatē dolorē ꝛ corrosionē in ducit ipam corneā corrodēdo vl' penetrat to tal'r rūpēdo vt in suo loco clari' ostendet.

Signa aūt p se sūt manifesta iudi' pa. et oculo aperto.

Pronosticatio Dicem' cū Aui. q̄ quāto vesica siue variola āpli' int' cortices inferiores ɔfundat: tāto delior. Prio q' illa ē mag' s'm aui. ꝛ ime' ipedit ꝛ occupat vueā: ꝛ cū h' aer illūinat' me diāte q̄ fit visio nō pōt illūinare illā iteriorē corticē cū sua turpi ꝛ obtusa cicatrice: vt eam purā faciat ꝛ clarā: ꝛ p ɔñs actō visiua ab ei' cicatrice ꝛ solidi' mag' ipedit seu ānullat: nec me' in h' casu libere in passiōis loco valēt ap plicari. cū p'mi cortices ipediāt trāsitū dicta rū medicinarū. ¶ Scd'o dico q̄ q̄to vesica ē maior tāto peior cetis parib' extib': q' ma ior arg' cā: ꝛ maior cicatrix remāebit. Tertio vesica ni. delior est. Quarto quāto ma' est trā q̄llior sine doloris ꝛ mordicatōis tēpestate ꝛ minor in q̄titate: tāto minor i visiōe fiet lesio ¶ Quita q̄to mag' variola siue vesica ad cen trū accedit pupille: tāto visus mag' nocet: q' spēs directe ad visionis locū iactari nō pñt.

Curatio Si vesica siue variola appet i oc'lo in pte cornee: ꝛ h' i patien te variolas. ego in p̄n' dist ēpo liciū ꝛ crocum an. ʒ. ß. acassie. ℈. j. in aq̄ rob. ꝛ oculis instillo et bñ me repio: q' repcutit: et nō pmittit cām multū augmētari ꝛ oculū cōfortat: ꝛ teneat

reliquū regimē ſicut ibi dicet̄. Si appet talis veſica in nō hñtib⁹ variolas ꝛ ſit pua: cū bona dieta ꝛ albo colli⁹ facil'r curat̄. Siquidē magna fuerit ꝛ cū ruboꝛe flōmet̄ de cepha⁹ ꝛ hu. peccās ſm ſui exigentiā eſt euacuād⁹ cū dieta dctā in.c.de obtal. ¶ Intus aūt oculū mittat̄ de ſupdicto imme^e dicto colli⁹ vel de albūine oui debito mō cōquaſſato. In augmēto vero ponat̄ int⁹ oculū iſta aq̄. ℞. fenug' ſe. li' añ. ℥ ß. mellilo'. ʒ. ij. coquant̄ in aqua i vaſe mūdo: de qua aq̄. ſuauit' ocl's ablnēdus ē. ꝛ int⁹ gutta frequēter eſt mittēda. Iſta quidē aq̄ maturat ꝛ facit exire ſaniē ꝛ doloꝛē mitigādo alleuiat patientē. Poſtq̄ ṽo fuerit diſrupta iam tūc eſt vlcus ꝛ curet̄ ſicut ſupdictū eſt in.c.d vlcerib⁹ ɔiūctine ꝛ coꝛnee: ꝛ cōpetūt medicie exſiccatiue. ꝛ ponā hic colli^m exſiccati^m. Auic. qd̄ fit de luto comparato ad ſanies. i. de luto qd̄ facit talē opatiōnē ſicut lutū ſamij: ꝛ ṽe ē terra ſigillata ſm ſinonima ꝛ fit ſic. ℞. luti ſamij ꝛ loco ei⁹ t're ſigillate. ʒ. iij. tuthie ppate. ʒ j. climie anthimo' ablutis añ. ʒ. ij. batiſe eris ablute. ʒ. iij. opij. ʒ. ij. gūmi arab. ʒ. iij. ꝼ colli^m cū aqua pluuiali. ꝛ diſtempent̄ cū aqua decoctionis fenugre' ꝛ oculo leſo ſepe inſtillet̄. Hoc colli^m deſiccat oia vlcera, vbicūq̄ fuerit et ad pfectā pducit ſanitatē: ꝛ cū hoc viſum acuit manifeſte: iā dictū eſt de eis in.c. de vlceribus cōiunctiue: ꝛ iō nō op3 de ipſis āpli⁹ recapitulare: quia expletū eſt.

¶ Cap. 18. de cancro in coꝛnea

Sta eſt tertia paſſio coꝛnee nā aliquādo fit in coꝛneā: meli⁹ icū apā: qd̄ cācer denominat̄. deinde vlcerat̄. ꝛ fit. cancer vlcerat⁹ vel vlcus cācroſum.

Signa ſunt ſatis manifeſta. appet em̄ vlcus cū caloꝛe ad fuſcedinē declīue ꝛ coloꝛ oculi ꝛ faciei plūbeus ꝛ h3 doloꝛem ꝛ tenſionē in ipſo oculo cū pūctura et in capite maxie in timpoꝛ ꝛ ptis leſe: ꝛ ex applicatione rerū calidarū int⁹ aut ex̄ leſio ſequit̄ manifeſta. ꝛ deficit ſibi appetit⁹ ꝛ faciei adeſt diſcoloꝛatio ꝛ aliquādo intēſum ꝛ quaſi intolerabilem facit doloꝛem.

Pꝛonoſticatio Cancer in oculo vt plurimū eſt in curabilis ꝛ in piculo pdēdi totū oculū. ꝛ cum hoc periculoſus vt vicinis membꝛis ſe appōdiet: ꝛ fiat nolimetangere: ac moꝛs adueniat conſecutiue.

Cura In pmis cho. aduſta purgāda eſt cū epythimo ꝛ polipo⁹ ꝛ cū lapide lazuli quaſi ſemel in ſeptimana. ꝛ ꝼ flōia de cepha⁹. ¶ Et vtat̄ dieta cōpetēti. Et conſulit Auic. q̄ det̄ lac ꝛ eo vtat̄. de q̄ miroꝛ. quia lac dare caput dolētib⁹ malū ꝛc. 5. amph. amph. 64. ſed p nūc tranſeat. q2 bene nutrit ꝛ humores tempat. Deinde in aq̄ diſtillatōis vel decoctōis melli' diſtempet̄ crocus ꝛ addito oui albumine cōquaſſato ſepius oculo inſtilletur Valet etiā colliriū al. ſupius dictū. ꝛ bꝛeuiter curet̄ ſicut vlcus ſoꝛdidū ꝛ antiquū ꝛ fit flā i flōmia: que fit pp̄ter cancrū. q̄ ſi ſan. ē niger debes extrahere in magna quātitate. ꝛ ſi rubeus in parua quātitate: ꝛ hoc ſm haly. Item vtatur dieta euchima repletionē euitando et res vapoꝛoſas.

¶ Cap'lm. 19. de ruptura coꝛnee.

Dꝛnee ruptura p nūc q̄rta eius paſſio cōputat̄ c Coꝛnea quidē rumpit̄ a cauſis aliqñ extrinſecis vt eſt pcuſſio vulnus cū ligno ꝛ ferro ꝛ acutis ꝛ ſilibus. aliqñ a cauſis intrinſecis: vt eſt hūoꝛ apā vlcus ꝛ coꝛroſio ꝛ ſilia. ¶ Scdo dico cū auic. q̄ aliqñ rumpit̄ coꝛnea ſm aliquā vel aliq̄s d̄ ſuis tunicis vel pelliculis. 4. in ſupficie nō penetrando oēs vſq̄ ad vueā. Et iſta ruptura ſiue vulnus pōt eſſe magnū vel puū. Vñ G⁹. 4. d̄ moꝛbo. c. 2. vel in pn⁹. 4'. colū'. dicit ſic. vuln⁹ aūt in coꝛnea exiſtēs ſi magnū fuerit: nō ſolū nocebit viſui. eo q̄ ſolū humoꝛes illic coadunant̄: ſed q2 criſtallin⁹ neceſſario aeri appꝛopinquat̄. Sed ſi vulnus cōcauū efficiat vt humoꝛes exterius fluāt. ſuſpicio erit cecitat̄ pp̄t hoc ſi pars coꝛnee que eſt ante pupillam perfoꝛetur: vt foꝛamē vſq̄ ad interius extendat̄ cecitas generabit̄ vt plurimū hec ſunt verba ei⁹. ꝛ ponit ibi de quodā puero: q̄ poſt coꝛnee rupturā ꝛ fluxū humoꝝ fuit curat⁹, l3 hoc ſit inconſuetum videri.

Signa quādo eſt ruptura nō penetrās oēs coꝛtices coꝛnee: iā apparet quaſi vlcus: ꝛ partes rupte eleuant̄ ſup natu ralē eminentiā ipſius coꝛnee ꝛ nō appet nec videt̄ aliqua nigredo. ¶ Signa qñ coꝛnea eſt coꝛrupta vſq̄ ad pfundū ſm oēs eius coꝛtices ſunt ſ3 quātitatē rupture: q2 ſi parua eſt: apparet vnū puū nigrū ad modū vni⁹ grani ſinapis vel milij. ꝛ hanc vocat Auic. ġnatilē vel foꝛmicalē: quia apparet ad modū parui grani vel capitis foꝛmice: ꝛ tunc vuea nō exit ad extra. Aliquādo ruptura eſt maioꝛ ꝛ apparet vuea in maioꝛi q̄titate. ꝛ aliquādo ē ita mag̃ ruptura q̄ vuea exit extra coꝛneā ad foꝛ

mã vni⁹botri racemi cũ turpi aspectu valde.

Pronosticatio qñ cornee ruptura est ita magna ꝙ vuea exit exterius: de visu illius oculi ẽ desperandum. ¶ Alie autẽ species sunt aliqualiter separabiles ꝛ reparabiles: sed semper albula ꝛ vestigium remanebunt visui nocentia: sed pro maiori parte remouetur ẜm foramen ꝛ cicatricis quãtitatem.

Curatio quãdo timeẜ de ruptura cornee propter vlcus ꝛ corrosionem vel apostemata. ꝛ nondum ibi est ruptura. cureẜ sicut dictum est in. c. de vlcerib⁹ ante cedẽdo cum curationibus vniuersalib⁹ ꝛ dieta leui boni chimi miscendo in emplĩs ꝛ collirijs aliqua stiptica. Auicẽ. laudat citonia ꝛ lentes ita ꝙ citonium cum toto cortice extra ctis granis pistetur ꝛ addita farina lentium ꝛ melle in quãtitate sufficienti ꝛ fiat emplm̃ supra oculũ ꝛ iaceat resupinus. valet granatum musum cũ toto coctũ cum modico aceto ꝛ pistatum ꝛ emplastratũ. Ad idem valet vitellum oui ꝛ coctũ sub cineribus ꝛ positũ inẜ duas stupatas de cocto ꝛ suprapositũ oculo. ꝛ si de predicto malognato aliqua succi quãtitas exprimatur ꝛ oculo imittatur. ẜm Aui. prodest ad idẽ valet succus folioꝝ oliue ꝛ vltra hoc intus immittanẜ colliria supradicta. ¶ Postꝙ aũt est rupta: si est formicalis seu ꝑua qꝛ adhuc speratur de luce aliquali: tunc ẽt succurratur cum iaꝫ dictis ꝛ alijs repcussiuis stipticis supra ponendo empla supradicta cũ plũaceolo de bõbace ꝛ bona ligatura iacendo resupinus ꝛ a tussi ꝛ sternutatione ꝛ oẽm fortẽ motum cauẽdo. ꝛ aliquãdo ẜ vaporatio cũ aqua decoctionis roẜ. vel cũ aqua ꝛ aceto simul mixtis. vel cum vino pontico ꝛ imittatur colliria stiptica. ꝛ in hoc casu valet collirium emasticis. qð positũ est in. c. de vngula. ¶ Valet ẽt hoc colliᵐ. ℞. ematiste lote. ʒ. ij. ceruse ablute climie licij. aã. ʒ. j. amidi eris vsti gũi. ara. dragagã. antimonij opij aã. ʒ. ß. succi folioꝝ oliue qð suẜ. fiat colliᵐ ĩ modũ auellane minoris ꝛ iterũ distẽperenẜ cum succo foliorum oliue ꝛ oculo imittaẜ. In isto collirio est stipticitas ꝛ desiccatio ꝛ per ꝯñs corticis siue carnis regeneratio: ꝛ cicatrizatio. Ad idẽ per se valet succus folioꝝ oliue ꝛ succus virge pastoris ꝛ plũbum vstũ. ista valent mixti vel separatim. ꝛ rosa ꝛ spica terra sigillata cerusa ꝛ galla ex istis fiat colliᵐ vel puluis ꝛ oculo imittaẜ addendo de anthio°. ¶ Itẽ lapis ematistes fricetur ad lapidẽ cum quo acuuntur cutelli cum aqua roẜ vel albumine oui ꝛ gutta aque infra oculum ponatur ꝛ valet desiccando refrigerando stipticando ꝛ necessaria regenerando. Similiter valet succus foliorum citonij ꝛ nespuli in quo madefiat dombax ꝛ oculo superponatur ꝛ multa cõsimilia. ¶ Nunc sequitur puluis Aui. replens fossas cornee: ꝛ valet vlcerib⁹ ei⁹ ꝛ rupture. ℞. ostraceorum nigrorum vel magnoꝝ adustorum se nedegi ematistes. aã. ʒ. iij. fiat puluis cribellatus ꝛ in oculo leso imittatur. Hoc etiam collirium valet in vlceribus ꝛ ruptura cornee. ℞. ostraceorum anthimonij ceruse adustorum ꝛ ablutorum ꝛ iterum exsiccatoꝝ. aã. ʒ. iij. ematistes. ʒ. j. ꝫß. sarcocolle nutrite tuthie preparate acassie aloem cicoẜ. spice aã. ℈. j. succi foliorum oliue saltem foliorum caprifolij quod suẜ. fiat colliᵐ: ꝛ non queras meli⁹ vt repleatur cornea ꝛ consolidetur. Si autem ruptura est magna vt ego frequẽter vidi: ꝙ vuea extra oculum exeat ad formam ꝛ colorem vni⁹ pruni vel botri recemi. Tunc in ꝑncipio ponanẜ repercussiua predicta ꝛ dietetur ꝛ resupineẜ: vt intus reuertatur qð exit ad extra: quia sine dubio reuertetur: si in ꝑncipio succurraẜ alʼs non. Et post curetur ꝛ cicatrisetur ꝛ repareẜ meliori modo quo poteris: qꝛ iam in tali oculo est cecitas perpetua. Et si tale quid vtriꝗ oculo acciderit tunc nihil deficiet: nisi caniculus edoctus qui eos per calles educat. Postꝙ autem illud primum est antiquum vni⁹ vel duorum annorum: talis pro incurabili dimittendus est ẜm Auicẽ. Aliqui tamen volunt ꝙ ligetur cum filo sericino: ꝛ confortando oculum paulatim stringatur vt cadat. ¶ Alij abscindunt propter eius difformitatem. Auicẽ. autem ꝛ Gordonius non sunt illius opinionis: qꝛ per talem inscisionem euacuantur humores oculi: ꝛ possent alij humores ad illum oculum perpetuo peruenire: ꝛ sic cecus efficeretur. ꝛ minus malum est vt sit luscus ꝙ cec⁹ ideo caue nisi prius perfecte euacuares ꝛ distrahas ꝛ oculum cõfortes modo supradicto.

Clarificatio Notandum ẜm Galienum: primo de morbo capitulo. 2. in ꝑcipio ꝙ sanitas vocatur: cũ mẽbra suas actiões facere possunt. ꝛ si aliqð mẽbrũ nõ põt facere solitas actiones vel ĩpedite sunt. tunc illud mẽbrũ est infirmuꝫ. ¶ Et ex isto patet ꝙ mẽbrũ non dicitur egrum nisi respectu actionis lese. Nec sanũ nisi respectu actionis sane. Cum igitur actio oculi que ꝑncipaliẜ est videre ex ruptura cornee sit lesa. se

quitur: ꝙ totus oculus est infirmus: qꝛ eius totiꝰ actio scꝫ videre ē lesa: cꝰuis pus īsit ipi cornee. Et si queraᵗ: ergo ruptura cornee cuius mēbꝛi est paᵒ. Rñdeᵗ ꝙ oculi cū eiꝰ actio ex tali ruptura sit lesa vel ablata: licet insit pꝛius ipsi cornee: ⁊ sit nota in ipsa.

¶ Capitulum. 20. de albugine in cornea.

q Uinta passio cornee ē albugo seu nebula: q̄ i tripliciꝑ pōt eē dr̄ia. nā alī est subtilꝭ veniens in supficie cornee exteriꝰ apēte. Et ista ꝭm Aui. vocaᵗ nebula dinutiᵐ nomē de nube ꝑ silitudinē: qꝛ sic pua nubes a sole radiante diffundiᵗ vel annihilaᵗ: sic illa a naturali caloꝛe coadiuuāte meᵃ destruiᵗ ⁊ annihilaᵗ. alī enī grossa ⁊ spissa est: ⁊ talꝭ vocaᵗ albugo ab albedine oui cocti ⁊ iterdū cornea q̄n tota vel aliqua eius pars est albugīata ⁊ spissata post curationes apatū ⁊ vlceruꝫ ⁊ post rupturarū ⁊ variolarū vl̄ vesicaꝝ sanationem ⁊ pꝛopꝛie albugo cicatrizatur.

Causa pme albugīs est hu. subtilis puꝰ in quātitate pte cornee coopiēs. Cause scd̄e est hu. grossus in maioꝛi q̄titate in ipsa exn̄s cornea. Cā 3ᵉ. est ictus variolave sica vlcus ruptura cancer in cornea.

Signa sunt manifesta ꝭm magnitudinem vel puitatem egritudīs arᵗ maioꝛitas vl̄ minoꝛitas cause. Tertia spēs cognoscitur: qꝛ talis passus fuit obtalmiam vel vlcus ⁊ diu fuit infirmus in oculis.

Pꝛonosticatio Pꝛima spēs que dr̄ nebula faciliᵗ curatur. q̄n est recens. Scd̄a cum maioꝛi difficultate: maxime q̄n est antiquata pp grossitiē materie ⁊ infiltrationē eius in suba ⁊ pelliculis cornee. ¶ Tertia spēs est incurabilis: qꝛ cicatrices nequaꝙ psit remoueri: vbicūqꝫ sint: sed bn̄ aliq̄liter leniri ⁊ palliari. ¶ No. hic ꝙ alī post vlcus cornee ⁊ post curatiouē variolarū vel vesiccaꝝ vt accidit in variolis in puis pueris in eoꝝ remanet oculis albugo siue cicatrix: que vr̄ pꝛo maioꝛi pte visui obstare: cum aūt crescunt pueri crescit pupilla ⁊ cornea ēt coopiens ⁊ locus iactationis visibiliū spērum augmentanᵗ: ⁊ per ꝯn̄s rerū silʾāc per augmentatas partes ad visionis locū faciliꝰ penetrabunt. pꝛoinde ⁊ visus melioꝛatur ⁊ cicatrix minus videtur manifeste.

Curatio Cum albugo siue nebula venit in pueris: ⁊ partes aliq̄ue cornee salue rcspiciunᵗ nō tacte ab apate vlcere seu variola: tūc dū est vlcꝰ: sic vlcus cureᵗ

Et q̄n est albugo: fiat sic oī die stomaco ieiuno: fiat vapoꝛatio cū aqua dulci calida: vt ip̄sa aliq̄ualiᵗ mollificeᵗ: sicut fit de vngula. Et aliq̄n intret balneū calide aque. Et post lōgā euapoꝛationē mittanᵗ medicine īfrascripte. Pꝛimo valet succus folioꝝ papaueris russi ⁊ succus centauree minoꝛis q̄libet per se. Deinde ℞ celidonie sicce ⁊ succi eiꝰ d̄siccati i pelui ʒ.ij. ameos ʒ.ij. fiat puluis: et ī oculū mittaᵗ zucara alba vel candi. q̄dlibet ꝑ se vel mixta valēt multū. Deinde fiat sic ℞. pumicis cū q̄ pgamena paranᵗ sarcocolle nutrice radicis aristologie rotūde zucari albissimi an̄. ʒ.ij. fiat puluisq̄ vtaᵗ. Os ēt sipie ꝑ se pulueŕizatū vel cū aliijs multū vꝫ. Et in oculis imittatur frequēter lac mulieris: ⁊ fiat iā dicta euapoꝛatio: vt mollificeᵗ albugo vt ēt oculꝰ abstergaᵗ. Et sic iterū imutenᵗ res: q̄ linient purgēt ⁊ abstergāt: vt est iste puluis. ℞. spume maris siue pumicis qd̄ idē est: ossis sipie sarcocolle nutrite aristologie rotūde corālli rubei baurach an̄. ʒ.j. zucari cāditi. ʒ.ij. fat puluis vl̄ pōt fieri collirīū cū succo cētauree ⁊ ē valde boᵐ. ¶ Ad idē ℞ teste cancri marini tuthie ꝑpara te zucari an̄. ʒ.ij. fiat puluis. Aq̄ amoꝰ ꝭm haly vꝫ pfecte. ¶ Puluis haly in hoc casu de regali dispōne valens ad albulā. ℞. ematistes coꝛticis cācri marini siue locuste marine an̄. ʒ.ij. spume maris stercoꝛis lacerti tuthie ꝑparate. an̄. ʒ.j. pulueŕizenᵗ ⁊ diligenᵗ ꝑ sindonē cribellent ⁊ oculis imittatur. ¶ Alius ad idē ℞. dentiū vel extremitatū cū quibus capiuntur cancꝛ mariꝰ tuthie ꝑparare cathimie anꝰ coꝛticis oui strucij vel loco eiꝰ coꝛtices ouoꝝ a q̄bus exiuerunt pulli spume maris spinarū ericij an̄. ʒ.j. fiat puluis. Ex quo etiam potest fieri collirīū cum vino albo. ¶ Alius ꝭm haly qui diciᵗ puluis muscinus a musco. ℞. tuthie pꝛeparate coꝛticis cancri marini sibi. i. ematistes aduste zucari canditi. an̄. ʒ.ij. musci fini sgra. xv. fiat puluis. Bonū etiam est ꝙ iterduꝫ intus oculū istud mel ponaᵗ. Ad mundificandum ⁊ subtiliandū albulam siue maculam siue sit ex cicatrice siue ex hu. flātico in ipsa cornea ingrossato. ℞. mellis depuraᵗ. ʒ.ij. succi centauree succi fenᵗana. ʒ. vnam ⁊ ß. ponātur in vase eneo: ⁊ simul coq̄tur: ⁊ iterum cola ⁊ oculo albugineo instilletur. ⁊ si miscueris baurach. ʒ.ij. erit magis elimīans: ⁊ subtilians cum absterfione. Et dicit Daly: ꝙ si sumpseris de stercoꝛe irundinis partem vnam. ⁊ tres ptes mellʾ ⁊ simul miscenᵗ in vase eneo manifeᵉ pdest ad albulā reinouendā. Ad hoc

valet irũdinaria sine poligonia: quam ponit Gordoni⁹ Guido ꝛ Tornamira. Item si oculi pulloꝝ irũdinũ circa meridianũ cũ acu rum/pant: ꝛ post visus recuperationẽ eoꝝ capita in furno desiccent ꝛ pulverizent. talis inq̃ pul. vꝫ in dicto casu ꝛ in oĩ visus debilitate. Nũc autem pe nemus hic colli^m ad maculã albam valẽs ꝛ albulã q̃ meli⁹ vsq₃ huc p hũanũ ingenium adinueniri nõ vꝫ: nec ei par adhuc sc̃ptũ est: vt mihi relatũ est ab ãtiq̃ sapiẽte medico. ℞. massacumie. ꝛ est aq̃ vitri: et dr̃ aq̃ vasoꝝ viridiũ: ꝛ loco ei⁹ rasure potoꝝ viridiũ spume maris, stercoris lacte baurach ematistes añ. ℥ ij. ꝑ pul' subtil' p sindonẽ cribellat⁹. deĩde. ℞. aco' celido^e añ. ℥. ij. 2q̃ssent ꝛ coquãt in mũdo vase in. j. lb'. aq̃. donec ad iiij. ptẽ redeat. et ex illa aq̃ imbibãt spẽs seu pulueres supdicti ꝛ postea siccent in vmbra. Deinde iterũ terant et cũ dicta aq̃ iterũ incorporent: ꝛ h̃ ꝑ qnq̃es. deĩde ꝑ pul'. q̃ oclis imiss⁹ delet albu, magnã in hoĩb⁹ ꝛ ceteris aĩalib⁹. vel põt fieri colli^m.

Clarificatio Dic est sciendum. ꝫuc. candi siue tabarzet et baurach talia nõ debẽt cribellari p sindonesz quia trãsire nõ possunt. ꝛ q₂ p se ab hũi. oculi faciliter liquefit.

¶ Capl'm. 21. de vngula sup cornea.

Erta passio cornee est vngula. vñ aliq̃n vngl'a
s intantũ augeť q͏ cooperit corneã.
Et q₂ de ea iã dictũ ẽ in. c. de vngula in ꝫiũctina. de ea h̃ nõ fiet alia mẽtio: ꝫ recurre ibi: q₂ vterq₃ cura ibi posita est

¶ Cap. 22 de sebel sup cornea.

Sebel siue pãn⁹ sup corneã ẽ ei⁹ septia passio: de q̃ iã dictũ est supi⁹ in. c. de sebel in ꝫiũctina. iõ recurre ibi: q₂ adest cura.

¶ Cap. 23. de duritie in cornea.

Ctaua passio cornee ẽ gssities siue durities. d
o qua grossitie siue duritie dic̃ G⁹ 4 de morbo. c. 2. in. 4. colũ° fere sic. Cornea si grossa vl' spissa efficiat visus erit tenebrosius. Ista autẽ grossities siue durities libẽter euenit senibus. Nã sicut cetera mẽbra in senectute durescũt ꝛ desiccant. sic ꝛ cornea durescit ꝛ desiccať.

Causa ꝫiũcta sunt hu. grossi ad ipãꝫ per viã nutrimẽti. vel alio° veniẽtes ꝛ ipãm spissantes: vel cicatrix eã spissans. Cã añs est illoꝝ supflua abũdã^a in corpe. Et ad h̃ iuuat lõg⁹ vsus grossoꝝ cibarioꝝ casei ꝛ cauliũ ꝛ legumi^m ꝛ salitarũ carniũ p̃cipue sil' cuꝫ vaposis assumptarũ. Cã em̃ pmitiua põt esse vuln⁹ vel ictus et vl͡c⁹: a qb⁹ cicatrix fieri p̃t ipãm inspissans ꝛ indurãs corneã. ¶ Proĩde aliq̃ q̃n calescũt: ponũt obstaculũ inter oclos et ignẽ: vt eius flãmã nõ videat.

Signa habẽť ex effectib⁹: puta q₂ visus obtenebrescẽdo obscurat: ꝛ cuꝫ h̃ alie cãe eius obscuratõis vt est paucitas ꝛ obscuritas spũum ꝛ similia iam sunt de p̃nti. Ex supdictis bene ꝛ indubitãter appet quãti valoris ẽ euchima dieta ꝛ subtiliũ ꝛ tempatoꝝ nutrientiũ modestia cõpetẽti. nã sepi⁹ vidi decrepitos tal' se dietãtes minutissimas plegere lr̃as bericl os oẽs despiciẽtes.

Curatio est: q͏ vtať sine omni pietate se. se ipm̃ in ore tenẽdo et masticãdo. nã duꝫ tenẽdo in ore masticať pvapores ab eo sursuꝫ eleuatos hũoꝝ portio corneã ꝛ alias pelliculas inspissantia dissolunť ꝛ cõsumunť. Et ad h̃ vꝫ siler mõtanũ ꝛ sil'ia. Et si est nimis delicatus põt fieri puluis. Et freq̃nter colliriãdi sunt oculi cũ aqua fen^i: ꝛ aliq̃n cũ mollificatõe fomẽtandi. vt est aq̃ decoctõnis malue viol'. addito feniculo ꝛ ordeo. ꝛ vtatur isto colli° quod vꝫ ad subtiliationẽ corneeꝛ eius indurationẽ. ¶ ℞. succi fen' exsiccati in pelui sup lẽtos cieres. ℥. iij. tuthie p̃pate ossis sipie añ. ℥. j. vini al. q̃d suꝑ. ꝑ. colli^m. Si forte siccitas est magna: tũc vꝫ humidoꝝ instilla°: vt est decoctio malue bismalue viol'. ꝛ se. li^i et citonioꝝ ꝛ musci llago eoꝝ ꝛ frequẽs emulsio lactis mulieris ꝛ similiũ.

Clarificatio Scias q͏ corruga° siue desicca° siue duritiẽs cornee in senib⁹ est eis naturalis. pmo q₂ sicut cetera mẽbra fiunt sicca ꝛ naturali hũiditate p̃uata. sil'r ꝛ cornea. scdo q₂ ptes oculi infra corneã exĩtes diminuũť: ꝛ minorem occupant locũ. ꝛ p q̃ñs cornea corrugať ꝛ induraťinde ẽ q͏ in senectute plurimi ocl'i pfunduť. Scdo scias ẽm Ga. in loco allegato in p̃nci° istius. c. q͏ siue sit vuln⁹ in cornea siue inspissitudo siue humorositas. oĩa inq̃ ista si intẽsa fuerint causabũt cecitatẽ: ꝛ si nõ saltẽ magnã obscuritatẽ in visu: q₂ q̃titas accñtiũ erit ẽꝫ q̃titatẽ passiõis nõ solũ istoꝝ verũ ꝛ oĩm accidentiũ. vba sũt Ga. in fine. c. 4 de mor°. Ter° nota q͏ ex dict Ga. in fine pmi ca. 4. de mor° elici põt p exẽplũ: q̃d ponit de puero q̃ pfora uit cũ acu ferreo corneã ꝛ hu. manauerunt. tñ repat⁹ ẽ ocl's ꝛ vis⁹. q₂ lꝫ hu. alb⁹ depdať p talẽ modũ. aliq̃n tñ in etate tenera põt restaurari

lȝ raro cristallinus aut hu. nequaq̄ ꝓpter sui magnā dignitatē ⁊ puritatē.

¶ Cap. 24. de humectatione cornee.

n Ona paᵒ cornee ē hūectaᵒ eiꝰ. Nā si fuerit mlt̄ū hūida: siue hoc sit ex hu. sup̄fluis ad ipam currētibꝰ: siue alioᵒ a natiuitate. de nc̄citate nocēt visui. Proinde dic̄ Ga. 4. de mor. c. 2. si āt cornea hūefiat queād modū sil'ia mēª: ⁊ officialia hūefiūt nō solum vidēda tenebrosa appēt: ſ etiā obscura. h̄ ille. Et nō solū obscuritatē: imo etiā cecitatē vt iā visuȝ ē in. c. imeᵉ dicto: si fuerint in vltimo.

Causa est hūiditas seu hu. grossus a capite descendēs ad ipam corneaȝ humectās ⁊ ꝓfundans.

Signa appēt sp̄ hu. vt nebulati ocl'i sic̄ est cornu laterne siue vitruȝ in q̄ᵒ ingrossat̄ vapor siue anhelitus.

Cura est ꝙ pa. vtat̄ dieta desiccatiua et freq̄nt̄ purget̄ cū cochijs ⁊ aureis pillis ⁊ sil'ibꝰ: ⁊ flōet̄ si adest plectoria. Deide fi̇̄ h̄ sief. ℞. sarcocolle nutrite. ʒ. ij. stercoris lacerti ⁊ ācipitris thuris mascl'i ⁊ corticeiꝰ nuq̄ cip̄ssi aā. ʒ. j. aq̄ pluuialis qᵒ̄ suf. fi̇̄ colliᵐ ⁊ cū aq̄ celidoᵉ distēp̄et̄ ⁊ ocl'is initiat̄. ⁊ saltim fi̇̄ aliq̄ ex remedijs dicꝗ in. c. de lacrimis. Et stercus ancipitris ꝑ se vȝ ꝭm Gordoniū.

¶ Cap. 25. de mutatōe coloris cornee.

d Ecima passio cornee est mutatio coloris eius. s. puleri ⁊ clari in ex̄neū colorem. Hec aūt paᵒ fit ꝓpt hu. ad ipaȝ venientē q̄ etiā est ex̄nei ⁊ nō ꝯueniēꝗ coloris Proinde dic̄ Ga. 4. de mor. c. 2. in p̄n. 4. colūˡ hec v̄ba. Itē si hu. cornee in aᵐ hu. mutet̄: vidēda ꝭm eiꝰ colorē appet. hec ille. Color autē citrinꝰ fit ꝓpter hu. croceū cholericū ipaȝ tingentē: vt aȝ in icticia ex opp̄l'oe alicuiꝰ pori cistifell'. Color aūt niger vl' viridis fit ꝓpt̄ sil'eȝ hu. ipam ibibētē: vt videt̄ in ictericia nig̃ vel ꝓpter opp̄l'oeȝ splenis: vel ꝓpter exuberātiaȝ hu. in corp̄e q̄ sunt illiꝰ coloris.

Curatio stat in remotiōe cāe egritudinis a q̄ talia ꝓuenīūt accn̄tia ideo recurre ad ca. de icticia crocea ⁊ nigra ⁊ fiāt remedia illic dicenda. Fumꝰ ⁊ vapor ⁊ fomētaᵒ rosꝭ. nenufaris ⁊ folioꝝ saliq̄ valȝ in cā cal'a. Et in cā frida vȝ fumꝰ ⁊ vapatio camo. absinˡ melliˡ ⁊ sil'ia. Si volueris colore nigro ocl'os siue corneā colorare. fac sic̄ docȝ Gord. ℞. gallas ⁊ ossa mirab. ⁊ fi̇̄ pul' subtitissimus ⁊ temp̄et̄ cū oleo sisamiˡ vel nucuȝ: ⁊ in vitro recondat̄ ad solē exponēdo. deinde cūȝ radio subtil'r cornea collirizet̄.

¶ Cap. 26. de sanie retro corneā.

h Ec passio fit int̄ corneā ⁊ vueā iō h̄ ca. collocādū est int̄ capl'a passiōis vtriusq̄ȝ pellicl'e cōtinentia. Nā in tali loco ꝑ viā resudatiōis vel ꝯgestiōis aliq̄ hu. adunari pōt: vel ex alia cā: q̄ ꝑ actōeȝ caloris natural' ⁊ p̄tinnaªl'. Aliqn̄ fit ex obtª non b̄n curata ita ꝙ aliq̄ portio maᵉ sub forma subtili ad locū dictū penetrās: ibi paulatiȝ ingssat̄ ⁊ in saniem ꝯuertit̄: vt p̄dictū ē. Cāe iā posite sunt.

Signa ponunt̄ ab auic̄. in 3ª 3ˡ. c. de sanie in siphat dicēte: ꝙ qn̄ sb̄ cornea sanies est locus cornee assil'at̄ oculo hn̄ti vngulā. ⁊ videt̄ cornea tota spissa ⁊ imbrn̄ata ꝓpt̄ saniē sub ea ꝯtētā: q̄ imutat ipaȝ ad suuȝ colorē. cū sit ꝑuia ⁊ imitatrix coloris suppositi. ⁊ qn̄ est cū obtª: adest rubedo dol' ⁊ sil'ia. et si nō adest ista nō sunt ſ vix est sine eo: quia i oculo fit rubedo tumor ⁊ dolor.

Pronosticatio Sanies retro corneam vix curatur sine vestigio: maxime quādo est antiqua et in magna quātitate.

Cura ꝭm Gal'. 14. de inge. c. fin̄. si curari dȝ curet̄ cū dissolutis. Et dic̄ Aui. aucte pauli: ꝙ vȝ in ea firꝰ de melle ⁊ succus fenugˡ. Et in colliᵒ de thure ꝯueniūt paulꝰ et auic̄. ⁊ iesus ⁊ moderni. Et colliᵐ de mirab. in mūdificatōe resol'oe: maxīe qn̄ est cū vlcere. ⁊ si vlcꝰ nō est in cornea. ℞. calcadis al's calcanti. i. vitrioli antiq̄ croci. aā. ʒ. j. mirre. ʒ. j. et ß. mell' despūati. ℥. ij. fi̇̄ colliᵐ. Et in isto casu qn̄ nō est vlcꝰ nec obtª: valēt meᵉ q̄ dicte sūt in. c. de vngl'a. Et vȝ succꝰ rafaˡ resoluēᵒ: maxᵉ si cū melle ad spissitudinē coq̄t̄. Colliᵐ ō thure sic fit ꝭm iesum. ℞. ceruse. ʒ. viij. opij sarcocoᵉ nutrite aā. ʒ. j. dragᵗ gūi ara aā. ʒ. iiij. thuris. ʒ. j. ⁊ si magꝗ volumꝰ resoluere: addimꝰ de calcanto ⁊ de croco aā. ʒ. ß. vel aliq̄d de opoᵒ vel euforᵒ. ⁊ fi̇̄ colliᵐ cū aq̄ fenˡ. In casu etiā q̄ᵒ velimꝰ resoluere fiāt vapatiōes ⁊ distillatōes in ocl'o: q̄ dicta sūt in. c. de obt. s. in eiꝰ decliatōe ⁊ illa q̄ dicta sunt in. c. de obtª. fri. q: i vtroq̄ȝ intēdimꝰ ad resol'onē. ⁊ vȝ etiā colliᵐ de luto sanij dictū in. c. de vesica cornee. balsamꝰ etiā vȝ in h̄ casu. Aliq̄ conati sūt ap̄ire corneā ꝑpe albū oculi cū spatumie scindēte: cuiꝰ cuspis lata est sic̄ lēticula. cuiꝰ formā ponit albucaꝭ in ꝓprio. c. ſ h̄ cura ē multū difficil' ⁊ nō multū vsitata. De cura aūt cataracte loquens Gal'.

in fine li. de ige° dicit sic. Scio quendam medicum ocłoz q epithos vocat. mltorum passionem hanc. i. saniem i ocul' coaduntatam curasse. et hic moue° cap. Faciebat eni egrum recte sedere et adeo caput mouebat: donec sanies inferi⁹ fluere videbat. et si manare icipiebat: non poterit sursum ascendere: eo qz grossa est. Et hanc eandem curam pōit rasis in li° diuinorum in. c. de aq descendente in ocul'. Ego at vidi aliu hanc saniem cura'cum regie dcō i obt quantum ad pncipium et cum regie dcō in vngula et catar ad finem: postqz corpus est mundum rc.

¶ Capitulum. 27. de passionibus vuee: et primo de dilatatione pupille.

Vuea est illa pellicula i ocłō: q az sub cornea: ex pforatione cui⁹ fit pupilla: et az albuginei hu. et cristallin⁹ i q rez visibilium spēs videri pnt p foramen vuee supdictum. vuea hre pt 2. passiōes: qrum ipa e subiectum. s. constrictione et dilatione pupille. Tercius at si aq seu catar solum i est ipsi foramini: et mag e subiectie i albugineo hu. Que i vuea Dilata° foraminis et constric° faciunt nocum i visu sm Ga. 4. de mor°. c. 1. Dilata° vuee seu pupille q dcā ē a natiui: tal' ē icurabilis. Alia ē tpal: et cā ei⁹ aut ē ab ex aut ab intra. Ab ex sic ē casus ict⁹: obuia° fortis dol' frontis maxie a cal'o cum cali fit rarefacere et dilatare. Cā at itriseca pt eē desicca° qz mem° psile aut huecta°. nā desicca° cohit mem vt pz de spa° inanitionis. et nia huecta° ex ibibitioe hu. attrahit: vt pz i spa° de repl'oe. At cā dilatatiōis pt eē magnit° hu. albuginei: q p nimia sui magnit° dilatat pelliculā sub q ptinet: et apliat ei⁹ foramen: sic genu apliat foramen calige dirupte: qn coplicat. alia cā sm Gm in loco pdcō pot eē ca apata: q fiunt ex san°: et dura apata et alia: q fiunt i mēbris copositis: q fiunt ex supfluo hu. sm Gam si vuea i circūferen desiccet fiet ei⁹ ptio. silr si supflue ipleat ex aliqua cā de supdictis. Sig aut ex suis causis habentur.

Pronosticatio sm Gm. c. 1. 4. de morbo. Ois dilatatio pupille siue sit naturalis siue ex naturam: mala est: qz visus vel debilitat vel auferet pp disgregationem spūum non potentium prepararę org visus et. 2. pp rerum visibilium simulac: q in albugineo hu. disgregant. Scdo dilata° pupille naturalis incurabilis est. Tertio dilatatio extra pupillam minus est molesta.

Curatio Si fiat a magnitudine albuginei: vel pp hu. vel vapores ad vueam decurrentes et ipsam vueam ipellentes: tunc quantum ad vl'ia purget sepe cum pillis vl' alr. et teneat dieta famelica: qz tal' nō solum ocłoz qntimo toti⁹ corpis destruit supfluitates. et fdet de cepha qz scriptum ē qz flōia mltitudinem huorum enat. Et ponit Gordoni⁹ qz i ocul' istillent gutte aq salse mixte cum ace°. vl' tales exficcet hu. et certe valet colli dcā i lacris: et aq tuth° et succ° meite p se. et licium cum tuthia mix et succo folioz oliue sm collim. Et recurre ad colli desiccatiua vbicumqz sint. Si at accidat pp siccitatem vuee vt accidit sicq hoib⁹ex lōgi fe. tc odi freqnt fomētādi sr cum aq dulci tepida. et i oculis lac mliebre sepe imittendum ē: et vtat resumptiuo regie. Si vo pp oculoz apa dicta accidit pa°: quantum ad gnalia fiat sicut dictum est in obt et pticula quantum ad resolōne sm sm reliqas apatis. Si fuerit a causis primitiuis vt est casus obuia°. ictus rc. talia incurabilia sunt.

Clarificatio No. qz dilata° et pstrictio fcā i vuea. ad quā seqt dilata° seu pstric° i pupilla: p° sr sbiectie in vuea: tm ppe loqndo sunt passiōes ipsi⁹ odi: cui⁹ opa° ledit manifeste. et hoc sepe dictum est.

¶ Capitulum. 88. de constrictione pupille.

Pupille pstrictio ē 2ª pa° vuee Cā ei⁹ ē pstric° et desicca° et ptio ei⁹. Alia tm pt eē cā puitas albuginei hu. nō potentis ipam dilatare et subleuare. Alia cā pōt eē mollicies ipsi⁹ pp huiditatem ipm mollificantem. Et hc ē qd dicebat Ga⁹. 4. de mor°. c. 1. i me°. c. Et cā puitati pupille mollitia ē. Pōt et eē pp saniem copmēte vueā. Pōt et eē nālis ita: qz cum bonitate pāniculoz odi vuee foramen de se ē puum.

Signa aut siccitati habent: qz ocul' par uus est vel diminutus nec ē humidus. silr qn est a puitate albuginei. Si aut est ab hu. vel sanie copmimente vueam: iā az p dicta in. c. de sanie retro corneā. Qn est ab humiditate ipam mollificante: oculus appet huidus. Qn aut est naturalis: cognoscitur p bonitatem visionis. et alia signa non assunt.

Pronosticatio Ga⁹. 4. de morbo. c. 1. hec est paruitas pupille ex naturam exns fit pessima. Que aut naturalis fuerit laudabilis est. Et causa istius est: qz in pua pupilla naturali sps visibiles meli⁹ vniunt et fortificant: et p pns org visus melius adaptatur. Constrictio facta a solone ptinuitatis vel a cicatrice et silibus nō recipit curationem. Constrictio pupille siue eius dilatatio propter hu. siue huiditates ad vueam currentes cura' pnt a bono medico. qz angustia pupille pter humiditatem vuee minus

est molesta: qꝛ siccare mēbra silia si sūt humida: facilius est ꝙ ea humecta facere: si fuerit sicca: verba sunt Ga'.7.de inge°.c.5.

Curatio Si fuerit pp siccitatē: vtatur dieta resumptiua cū cib' balneis ꝛ fomētationib' aque dulcis ꝛ cum imissione lactꝭ mulieris. Eo aūt casu q̄ sit a nimietate hūoꝝ vł sanie: ꝟ purgatiōes flōia ꝛ i oculo mittat pul' muscin' dict' in.c.de albugine. ꝛ ꝟ colli^a ibi dicta. ¶ Jtē iteruꝫ tūc imittatur istud colli^m qd̄ ɔsumit ꝛ desiccat hūitatē sup fluā oculoꝝ. deinde visuꝫ acuit. ℞. tuthie preparate sarcocolle nutrite aā.ℨ.ij. stercoꝛis lacerti mirre aloem cicot^t.aā.ʒ.ß.musci fi' croci balsa^t.aā.ℨ.ß.aque fe' q̄tū suf.ꝟ colli^m.

Clarificatio Scias ꝙ ɔstrictio pupille de se nō ē mala. qꝛ pauciores spūs sufficiūt pue pupille: vt visio ꝟ. sed est mala per accñs pp moꝛbos ꝛ cās iam dictas. ad q̄s sequit̄ constrictio ipsius.

¶ Capitulum.29.de cataracta.

Cataracta videt̄ mihi saluo hōre ꝙ non sit egritudo vuee: qꝛ subiecti^e in ea nō est: nam foramē nihil dicit nisi p̄ua^e. Sed rōne ꝓpinquitatis cū vuee passionibus reponat̄. Dico ergo ꝟm Aui. ꝙ cata. est hūiditas extranea iter cornea ꝛ hu. albugineū in loco vbi vuea deficit exñs rerū silacra visibiliū ad cristalli^m ꝓhibens penetrare. Pꝛo q̄ notandū: ꝙ cata. sine aspiratiōe scribi dꝫ. ꝛ ē equiuocum ad.3. ꝟm Joannē ianuē in ꝑ so^a: vno° ē via subterranea: ꝑ quā aq̄ sb terra discurrit. alio° dr̄ cata. nubes vel discursus ꝛ motio pluuiarū vel tonitrua. Aliomō dr̄ egritu° oculi de qua fit sermo. nā ex p̄mis.2.ꝑ similitudinē ɔ̄hit vocabulū ad significandū 3^m. nā sicut nubes vel aqua generat̄ ex vapoꝛibus ꝑ ingrossationē in me^a regione aeris pp ei' frigiditatē. sic cata. in oculo a fr̄itate cer^i vł oculi: ꝛ sicut aqua per vias seu venas terre fluit a loco sue generationis vsq; ad oculū fonꝭ: sic aliqñ illa aqua descendit intꝰ illas pelliculas vsq; ad oculū: ideo antiqui intitulauerunt.c. hoc de aqua descendēte sicut ēt nubes vł aq̄ i aere tollit radium sol̄: sic cata. tollit radios ꝛ effigies rerū visibilium: ne ad locū ꝑtingant visionis. Unde ħ notādū ꝟm Ga^m.4. de moꝛbo.c.1. post me^m.c. ꝙ ex grossitie hu. albuginei modica vel parua vel expansa ꝑ totū vel non expansa vel ex grossitie causata in me° ei' fiūt diuersa accidentia in visu. Silr̄ ꝟm Auicē. in 3^a p̄mi.c.de aqua cata. diuersificatur ꝟm quātitatē ꝛ ꝟm coloꝛē. ꝟm q̄titatē: qꝛ aliqñ ē pua respectu pupille: ꝛ occupat ptē ei' ꝛ ptē non ꝛ tūc spēs rerū q̄ p̄ntant̄ cristalline: ꝑ ptē occupatā videri nō p̄nt: ꝟ bñ ille q̄ p̄ntant̄ ꝑ ptem nō occupatā ab aqua vel vapoꝛe. Aliqñ ē ita magna ꝙ totā ipedit pupillā: ꝛ tūc nihil cristalline p̄ntatur. Aliqñ cata. occupat so^m ptes cēt^a lē ipi' pupille. Et tūc res vidēt̄ ꝑtusa vł fenestrate: qꝛ illa ps vbi talis aꝫ fenestra: nō p̄ntat̄ cristalline pp ipedimentū in via. ꝟm q̄litatē ꝟo ei' eēntie diuersificat̄: qꝛ q̄dā est subtilis ꝛ clara q̄ nō ex toto ꝓhibet visuꝫ. alia est grossa ꝛ spissa ipsuꝫ totalr̄ ꝓhibēs. Tertio diuersificat̄ ꝟm coloꝛē: qꝛ q̄daꝫ est peruij ꝛ aerei coloꝛis alia alba ad mo^m gipsi vł ad mo^m ple. alia est alba ad viriditatē declinis ꝛ q̄dā varia ꝛ q̄dā citria ꝛ q̄dā nigra ꝛ quedā cinerea. Quarto diuersificat̄ ꝟm tpa: qꝛ qñ est in p̄n° dr̄ imaginatio. de q̄ imagiatione Aui. fac c^m. Qñ est in aug° vocat̄ nebula. qꝛ tunc modica nubes icipit apparere. Qñ est in statu vocat̄ cata. pp silitudines iam dictas. Quinto p̄ōt diuersificari qꝛ quedam est a cā cōicata vt a sto°. alia ab ipso oculo vel partibus vicinis ꝑ pinquis pupille.

Cause aūt cata^e. p̄nt esse cāe p̄mitiue: vt est casus ictus obuia° ꝟe. doloꝛes capitis frigus exterius ciba^a fumosa. ista iō p̄nt vapoꝛes facere ascendere ad caput ꝛ ad oculos. ¶ Causa añs est vapoꝛ ab hūoꝛib' resolutus vel a cibis grossis fumosis ipfecte regulatis ꝛ dig̃tis vel a vino: vt accidit ebrijs: Causa aūt ɔiuncta cata^e nō cōfirmate est vapoꝛ nō igrossat'. Cā ɔiūcta cata^e ɔfirmā^e ē aq̄ in quam conuersus est vapoꝛ.

Signa incipientis cata^e sunt apitiones bibionū ꝛ paruaꝝ muscaꝝ ante oculos ꝛ pulueris ꝛ athoꝝ: sicut aꝫ in radio solis q̄uis realr̄ ibi nō assistant. Et q̄uis talia appent in eleuatione vapoꝝ a sto° pp ei' indigōnem vel maloꝝ hu. replōnē ēt in vtigine ꝛ scoto^a. differūt tñ: qꝛ in cata. solū t^a apparent in altero oculoꝝ. vel nō eq̄lr̄ in vtroq; in alijs aūt equalr̄ appet in vtroq; oculo: ꝛ cum hoc faciunt interpolatiōnē qd̄ non accidit in cata. qꝛ tales aparitiōes i cataracta ɔtie sūt. Jstā aūt d̄riam bñ insinuat Ga.4. de int̄.c.2. vbi ponit d̄riam iam dictā. ¶ Scd̄o dicit ꝙ si talis imaginatio fuerit.3.vel.4. mēsum ꝛ cū hoc in pupilla nihil appet obscuritatis: tunc est a sto°: tunc ēt sentit̄ in sto° punctura ardoꝛ moꝛdicatio: ꝛ facto vomitu imaginatio seu api° cessabit. Si ꝟo post aliqd̄ tpis spacium

imaginationū pupilla appet turbida ꝛ obscura:tūc iā ē initiū aq̄.Aliud signū distinct^m po nit ibi Ga.nā si q̄s hn̄s tales imaginatiōes bn̄ ꝛ moderate dietet̄ cibos maloꝝ chioꝝ gn̄atiuos p̄cauēs:tūc si de d̄cā imagia^e nihil appet vel q̄ddā pusillū tūc ē pp sto^m. Si v̄o pmāet sicut pus:est cata.nō p colligantiā ipsius: sto machi:sed pp ipsoꝝ oculoꝝ essentias maꝫie si data yerapi^a dicte apitiones ꝛ imaginatiōes remanent. nā si sint pp sto^m: faciliter p hanc medicinā curant̄ seruata ciboꝛum digestione.

Pronosticatio Si clauso altero oculoꝝ pupilla i qua est cata.dilatat̄:signū ē curatōis.s̄ria v̄o ꝯtū.4.de mor^o.c.1. Hoc ēt signum ponit̄ ab Aui.ꝛ a Rab ꝛ ab oib^9 alijs q̄cunq̄ loquūtur Sc̄do illa q̄ magis ē susceptibil̄ cure ꝯsiderā^o q̄tū ad colorē est illa que est alba tendens ad colorē p̄le.Ad viriditatē declinans vel ad cineritatē gipsea aūt ꝛ nigra ꝛ plūbea ꝛ multū citrina nō recipiunt aliquā curationē cū acu nec medicina.Si oculū ifir^m cataractā patiē tem cū digito fricaueris ꝛ dilatat̄ cata.deinde redit ꝛ aggregat̄:ista est curabilis cū acu. ꝛ posito ꝙ ex digiti positione vel fricatione disgreget̄:nō tn̄ facilit̄ ꝯgregat̄: talis nunq̄ curat̄.oēs in hac ꝯueniunt p̄nosticatione.Et dicit Aui.ꝙ si hec fricatio frequēter f̄. nocet ꝛ curā facit difficilē ꝯturbādo aquā interius. ¶ Quarto q̄ hn̄t dolorē capitis forte vel emigraneā dubitātes debēt eē de cata.vl̄ a p̄atib^9 oculoꝝ sil̄r scothomiaꝫ ꝙ v̄tigitineꝫ patientes. ¶ Qnīnto gutta serena in q̄ oculi vident̄:clari curari nō p̄nt.vn̄ cū oculi nihil mali vident̄ h̄re sensus:tn̄ visus est ablat^9:nocu^m sciās eē in neruo obti^o q̄ descēdit a cere^o ad oculos.nā in neruo illo aut est ap̄a aut duricies aut hu. ad ipsum descēdens:sic ad cetera mēbra . aut via ipsi^9mēbri est opilata.aut ea passio est in ipso neruo q̄ fit octo mōis.i. mala ꝯ^o simplex vel cōposita.v̄ba sunt G^l.4.de ite.c.2.Ex q̄b^9 pꝫ difficultas ꝛ ipossibilitas curatiōis gutte serene.¶ Sexto cata.q̄ est cū dolore capit̄ vel oculoꝝ vel cū tussi vel reumate vel sternuta^e vel febre vel aliq̄alia egri^e:talis nō tangatur acu donec talia accn̄a remota fuerit.ꝛ h̄ ēt locū hꝫ in mult̄ materialib^9 oculoꝝ egritudib^9. ¶ Septimo cata.pp cās ant̄cedētes p̄mitiuas nō v̄r recipe curationē cū acu. q2 forti cā ar^r. ¶ Octauo in curatione cata^e cū acu multi p̄te reuntes ꝛ recēdētes medici recipiunt̄: plura p̄mittētes q̄ tenere valeāt.ꝛ multi hoꝝ hoc fraudulēter faciunt:vt pecunias extorq̄ant a

gentibus.Hac aūt via p̄bi non incedūt:q̄ totum suū honorē custodire volūt: cataractarū cū acu socijs iuuenib^9hincinde p̄uagātib^9 cura dimittēda erit.¶ Nono cū G^o.4.de iteri.c vltio multi in p̄n^o imaginationū curant̄ cum bona dieta ꝛ eūone ꝯpetēti:ꝛ imissiōe collirioū ꝯsumētiū ꝛ subtiliātiū vapores.Sꝫ postq̄ est ꝯfir^a.curā nō recipit nisi cū acu. ꝛ h̄ aliq̄n s̄ nō semp.¶ Decio nunq̄ deponēda ē catar^a. nisi corpe pus bn̄ purgato ꝛ dietato:ꝛ ꝙ dies fit clara sine vēto ꝛ nubib^9 in tpe vernali aut autūnali luna plena nō exn̄te : nec ex toto in ꝯiunctione nec in ariete nec gemini exn̄te pp influentias singulares dictoꝛum signoꝛum.

Curatio diuersificatur s̄m tps. nā an̄ cōfirmationē hꝫ duo tp̄a. scꝫ p̄ncipiū ꝛ aug^m. P̄ricipiū q̄n icipiūt aptiōes pilorū bibionā ꝛ athoꝛum ꝛ tales si fuerint a sto^o curent̄:sic dicit Ga.4.de ite.c.2.cū eūone yerapi^e ꝛ p̄uocatiōe bone digōis. ꝛ in h̄ ꝯcordant Aui.Haly.Serap.ꝛ Rab. Si aūt sit in augmēto ꝛ iā visus turbat̄:ꝛ aliq̄d lꝫ modicū in pupilla appet.tūc adhibeat̄ cura Aui.nam ipe testat̄ se vidisse hoīeꝫ cui aq̄ iā erat p̄ns:q̄ curauit seipsum cū eūonib^9ꝛ abstinētia ꝛ minoratione cibi cauēdo res hūidas ꝛ vaposas ꝛ vinū ꝛ comedebat solū assatas res ꝛ nō elixas:ꝛ imittebat oculis colli^a resolutiua ꝛ subtiliantia:ꝛ finaliter recupauit visuꝫ ꝛ senat^9 est sed credo ꝙ hoc regimine multo tpe visus fuit.Caueant igit̄ a repl̄one vino ꝛ coitu.tn̄modo semel comedat̄ in die naturali.vitēt pisces fructus herbas legumina ꝛ carnes grossas vomitū.q2 ꝙuis cōferat in stomachi mūdificatione:tn̄ nocet cata^e.q2 caput vapibus replet.Semel aūt in septimana purget̄ cum yerap^a acuata cū pulpa coloq̄ntid^o vl̄ cū pillis cochijs ꝛ sumat ter in septimana de tiriaca vl̄ metrida^o ꝛ aliq̄n de aurea alex^a. Et iteꝝ purgetur ꝛ f̄ cap.purgia leuia ꝛ gargar^a. ꝛ imitatur oculo colli^m ru.leue dictū in.c. de vlcere ꝛ sanie in ꝯiūctia.Et s̄m Serap. vꝫ sief ex oī felle pedestris ꝛ volatilis si misceat̄ cū melle despūato ꝛ colato ꝛ succo fe^l h̄ enī vꝫ multuꝫ. Nā oī felli iest virt^9subtiliatiua.fella tn̄ volatiliū sunt fortioꝛa. v̄ba sunt Joānis dap.i.c. de aq̄ descēdenti in oculū.ꝛ ē ꝯcordātia oīum antiquoꝝ ꝛ modernoꝝ.nā h̄ regimē p̄dest manifeste cū oīs fantasia mala appet.Herba sūt haly in.c.p̄po.Et ipse ponit de oleo balsa^i q̄ō mixtū vꝫ:si cuꝫ supdict̄ misceat̄. Et breuiter f̄ colli^a.q̄ d̄cā sunt in fine cure lacriaꝝ. ¶ Cura catara^e cum ferro posito ꝙ catarac.fit confir-

mata: q̄ p viā ꝯfirmatiōis al's medicatiōis ⁊ diete curari nō pōt. tunc in casu in q̄ dubites de ꝯfirmatiōe. aliq̄ iubēt patiētib⁹ vti alleis ⁊ cepis porris caseo ⁊ legūib⁹ vt citi⁹ ꝯfirmet: ⁊ mag̃ ſ̃ cec⁹ ſiue luſc⁹. Sed ſaluo honore ego huic non adhereo ꝯſilio. p° q2 talia vapoſa ⁊ caput vapori⁹ replētia ſunt: ⁊ aq̄a vel ſodā i capite poſſent gn̄are ⁊ in oculo an̄ ⁊ p⁹ opationē cū acu. Scd̄o q2 timēdū ē ne cata. in altero oclo ſano generet: ⁊ tūc eēt nouiſſim⁹ error ita mal⁹: vel peior priore: cū ocul⁹ ſan⁹ hn̄tis cataractā ſit pat⁹ ad egritudinē ſocij ſui. Sz credendo ꝯſilio Aui. qn̄ volūtas adeſt vt ſ̃ cura cū ferro: ꝑmittat hn̄ti cataractā. vt recētibus piſcib⁹ nutriat ⁊ huectātib⁹ cibis miſcēdo cū eis aliq̄d qd̄ nocu° reſiſtat aq̄. v̓ba ſunt Aui. q̄ ſic itellexit dictū ſuū. Nā ſi iā icepit indurari tpale regimē mollificat ⁊ ſi aliq̄ cōplemēto deficiat dicto regimine ꝯfir. Deinde curet cū inſtro vocato almiech: al's almuecci. ſ. ac⁹ ſm latinos vel almadas ſm Albucras p iſtā medicinā pa. p̄us cliſterizatū purgatū ſtomatuz de cepha ſecuz a tuſſi ⁊ a q̄cūq3 alia egri°: ſecurū a rixa ⁊ ira ⁊ coitu. cataractā ꝯfirmataz ⁊ acui ſubijcibilē hn̄te. ſto° ieiuno in hora tertiarū die lucida: luna in quadraturis medijs exn̄te nō in ariete. nec in ꝯiunctiōe vel oppoſitione p. 15. g̃dus exn̄te. Sedeant cirurgicus ⁊ ifirm⁹ ābo in vna bācha: ⁊ miſter retro firmiꝫ tenēdo caput egri. ⁊ ocul⁹ ſan⁹ liget cū benda ſupponēdo cotū deſup ⁊ decent ſtringēdo ſine dolore. Deide opator ſedens alti⁹ eo ſi oculus ſiniſter eſt ifirm⁹: ipſuz apiat opator cum ſua manu ſiniſtra tenēdo in manu dextra. Et iubeat infirmo cū oculo reſpicere radicē naſi firmiꝫ. Et tūc facto ſigno crucis in noīe dn̄i p albū oculi v̓ſus lacrimale foreſticū retorquēdo imittat acus cauēdo ne rubeas venas cōiunctiue tāgat ⁊ forti⁹ cōprimēdo donec acuz q̄ſi in locuz acuū ſentiat puenire. ſic dicit haly ⁊c. Et poſt tu opator v̓te acū lateralit̄ verſus pupillā vſq3 ad mediū pupille ⁊ parū pl⁹ q2 ſtatim corp⁹ acus videbis maniſeſte ſub tunica cornea. ⁊ tūc cū cuſpide acus cōprehēde aquā. ⁊ q̄ſi ſubleuādo acū ad iferi⁹ ꝑhe. ⁊ ipaz repone iter tunicas. ⁊ hoc tociens facias donec tota a foramie vuee deponatur. ⁊ teneas paululū donec expectādo p ſpaciū q̄ Aue maria dr̄ q̄nqes. Et tūc ſi op⁹ eſt pfectū: eger bn̄ videtnē exteriorē: ⁊ deide educ acū retorquē ⁊ ſuauiꝫ exhendo: ⁊ ſi tūc aq̄ reſurgat: iterum illā depone ſcd̄o ⁊ tertio donec firmet inferius. v̓ba ſunt haly ⁊ multorū alioꝝ. Et ſemp in opando caueat a dilatatione vuee ⁊ tactu hu. albuginei ⁊ criſtallini. Exctā v̓o acu ſup oculū ponat vitellū oui cū oleo roſa. vel albumine oui p ſe. Guillus de ſaliceto iubet ponere ſup oclo ēplm̄ d bolo ar° cū albūie oui. nā p hoc emplm̄ firmat aq̄ in loco in q̄ repoſita fuit. ⁊ tu poteris miſcere aliq̄d de oleo vel aq̄ roſ. ne nis ſtringēdo cauſet dolorē Albucras. ⁊ haly ꝯueniūt in vitello oui cuz oleo roſ. Et dicit Albucras q̄ p̄us lauādus ē ocul⁹ cuz aq̄ ſ̃ra in q̄ paz ſal' gēme ꝑdiſſoluat. ⁊ de dcā aq̄ int⁹ cū pēna imittat ⁊ ſtatim ſup oculū totuz infuſum in reb⁹ ſupdictij ponat: ⁊ decēter vterq3 ocul⁹ ſtringat: ne ad motū ſani ifirm⁹ moueat ocul⁹. ⁊ ſic pedetētim ad cameraz ducat obſcurā in q̄ reſupinus iaceat: ⁊ nihil de tota die comedat niſi parū panis in ptiſana. deinde regat: ac ſi foret febricitās: ⁊ nō diſſigetur vſq3 ad tertium diē. ⁊ caueat a tuſſi ⁊ ab alijs motib⁹ ſupdictij. ⁊ in tertia die mutet emplm̄ ſupdictū ⁊ de nouo reponat: oculū tñ nō apiēdo. ⁊ ſic guberneꝫ vſq3 ād ſeptimū diē ſm haly. ⁊ poſt lauādo oculū cū aq̄ fontina reducat pa. ad locū aliq̄liter luminoſuz deide ad dietam cōpetentē. Cōſiliū aūt eſt q̄rundam q̄ ſi cata. iterū aſcēdat q̄ iterū deponat p eundez foramē. Sed ego ꝯſulo q̄ dimittat per aliq̄d tp̄s donec ſit matura pfecte q2 eo caſu q̄ aſcēdat ꝯſumēda eſt ei⁹ imatura°. Eſto q̄ iſtā curā poſuerim in hoc libro: credēdo ꝯſilio ſ' de placētia. nullus hanc opationē audeat attētare: niſi p̄us diſcipulus fuerit: ⁊ magiſtrum frequēter viderit opari propter periculū tam nobilis ⁊ delicati mēbri ſicut eſt oculus.

Clarificatio

Ut aggregat potui ex dictis autorū multis mōis pōt reruz apitio viſui appere: q̄ realr in viſu nō ſunt: vt eſt apparitio muſcaz bibionū pilorū ⁊ filiorum. pmo ſm G^m. 4. de inte. c. 2. Primo hn̄tes humores in ſto° vel ciborū indigeſtionem pn̄t habere falſas apitiōes. ¶ Secundo exn̄tes in initio cata°. ¶ Tertio ſm G^m pmo pronoſti. ꝯ°. 26. ibi. Manuū mobilitātis ſigna. Apparent talia in hn̄tibus alienationē ſenſuū ⁊ rōnis pmixtionē: vt in fe. ardētibus ⁊ in freneticis. ¶ Quarto in hn̄tibus ſcothomiam. vt viſum eſt ibi. ¶ Quinto in hn̄tib⁹ humorē albugineū groſſum ſm aliquā ptez ſui. ſicut dicit Gal. 4. de mor°. c. 2. ¶ Sexto in habētibus cicatricē in cornea de directo oppoſitā medio criſtallini hu. 4. d̄ mor. c. 1. ¶ Septimo in ebrioſis qui ppter vapores vini vidēt irundines ſup blada volare. ¶ Octauo in ha

bētibus caput repletū. ¶ Nono in illis a qb⁹ san. ex naribus est fluxurus. ⁊ hoc aucte ypo. ¶ Deci° illis qb⁹ võit⁹. ē vētur⁹. ¶ Undecio ill' qbus sensus visus ē acutissim⁹: q₂ cristallin⁹ ⁊ albugine⁹ hu. sunt clarissimi ⁊ puri. ideo facilr a quocūqꝫ vapore mouent᷑ ⁊ opatio eoꝝ alterat᷑. ¶ Duodecio nota ꝓm Ga. 4. de morbo. c. 1. ꝙ in visu pōt accidere nocumentū ex grossicie hu. albuginei. nam si fiat grossioꝛ ꝙ sua exigit natura. ⁊ cuꝫ ipa grossicie sit aliqd turbulētie: necessario claritas visus dīnuit᷑: ⁊ longitudo eius erga rē visam seu videndam qm̄ remota nequaꝙ poterit videre. nec ꝓpinqua bn̄ distinguere. Et si iste humoꝛ in vltio ingrossef᷑: sicut videmus in cataracta visuꝫ ꝓhibet. Uerba sunt Ga. Causa pmi est: q₂ si qs aliquā rē a remotis debeat videre: opꝫ ꝙ circa pupillā fiat multa aggregatio spūum. Et hoc qȝ dico sit verū. ptꝫ pmo ꝑ rōnē. q₂ si res a remotis debeat videri: opꝫ pmo ꝙ eius simulacrū cū multo lucido aere oculo pn̄tet᷑: ꝫ si circa pupillā nō fiat multa spūuꝫ ꝯgrega° sed pauca illi pauci spūs statiꝫ ab are lucido disgregant᷑. ⁊ sic visio nō fieret. ¶ Scđo h' idē ꝓbatū est siue pꝫ ꝑ effectū siue signū qȝ videmus. nam si quis a remotis sic ꝑfecte vult videre. palpebrā vel vnuꝫ ex oculis claudit: vel vmbraculū oclis facit. hoc aūt fit vt circa pupillā magna visibiliū spūum ꝗtitas ꝯgreget᷑ ⁊ vmbraculū facim⁹ vt a forti luce nō dispergāt᷑. cū igit᷑ grosso exñte albugineo illa spūuꝫ multitudo vsqꝫ ad pupillā nō posset penetrare a cerebro ꝑ cristallinū ⁊ albugineū grossuꝫ exñtē: necessario sequit᷑ ꝙ a remotis nō poterit rem videre. Ex alio etiā pꝫ: quia cū res aliqua a remotis debet videri: ex ipa re vel eius simulacro fortis motus fit in visu. Sꝫ si albugineus fuerit grossus: talis fortis motus in cristallino fieri nō potest: ꝓpter obstaculum grossiciei hu. Causa aūt quare ꝓpiqua nō bn̄ discernūt: quia talis discretio fit cū spēs reꝝ visibiliū ꝑus informās debite albugineū humorem couenieter cristallino pn̄tat᷑. Sed qa humoꝛ albugineus nō decenter ab eis potest informari ꝓpter sui grossitiē. nec ꝑ ꝯsequens cristallinus necessario nō bene poterit discernere. Post dicit Gal. ibidē ꝙ si illa grossicies albuginei humoris est coadunata in vna pte ipsius: ita ꝙ nō sit cētralis: talis videbit ⁊ discernet vnāquāqꝫ rem singularit᷑: ꝫ nō videbit plures res insiml' in vna vice. Sed si ps albuginei corrn̄dens cētro pupille fuerit tenebrosa: ⁊ alie partes circūstantes pure: talis puta-

bit res visas esse ꝑforatas: quia credit illam partē rei visibilis quā videre nō pōt: esse foramen. Causa istoꝝ est: quia vnaqꝫ res visibil' ꝑ suā ꝓpriā piramidē affert suū simulacrum ad humorē cristallinū ꝑ mediū diafanū et ꝑ humorē albugineū ⁊ peruiū ⁊ clarū. Si ergo grossicies fuerit ꝓm aliquā partē dicti albuginei ꝑ talē grossam partē latio simulacroꝝ debite nō fiet: sed solū ꝑ ptē diafanā claram. ¶ Item nota ꝓm Ga. in eodē loco ꝙ si in hūore albugineo grossities nō sit adunata in vno loco: sed fuerit dispsa ꝑ totū humorē ⁊ fuerit mobilis putabit infirmus videre ante oclos cimices aut muscas. credens extra eē illudqȝ intus est. ⁊ recte est sicut in catar^a. incipiente in qua vapoꝛ mobilis cristalline repn̄tatur. ⁊ credit videre muscas ⁊ bibiones ante oculos volare. ¶ Sed miraẗ intellect⁹. quō sum⁹ vel vapoꝛ talis potest videri suā imprimens spēm in cristallina ꝓpter dictū arist. in. 2. de anima q₂ sensibile positū supra sensum nō facit sensationē. ⁊ pꝫ ad expientiam: q₂ si caput digiti ponat᷑ supra oculū: nunꝙ ab oculo videbitur nūc aūt talis vapoꝛ nō solū est supra oculum imo etiā intus in sensu seu ei⁹ organo: vt est sup albugineū humorē in loco. s. vbi fit cata^a ¶ Scđo etiā miraẗ: q₂ organū visus suā exercet opationē me^e aere exteriori: vt dr̄ in ꝑspectiua. ⁊ Arist. in loco palle°. ¶ Tertio etiā qa visus nihil apphēdit nisi in ꝓportiōali distā^a quoꝝ nullū adest. s. nec aer nec distā^a ꝓportionalis. ¶ In oppo^m est Ga. 4. de morbo. c. 1 et. 1. ꝯ inte. c. 2. Pro ꝟitate istius dubij primo notandū ꝙ lꝫ sint multi gdus visionis ꝫ magis ⁊ min⁹: tn̄ ad duos gn̄alr reducūt᷑. nā qdā ē visio ꝑfecta ⁊ vera. alia ē ipfecta ⁊ nō vera: sed ad pmā reqrunt᷑ aliq. pmo ꝙ organum et partes eius sint bene sane et bene disposite: ideo hn̄tes oculoꝝ passiōes intēsas: vt obtalmiā ⁊ sebel ⁊ vngulā ⁊ silia. mīme vel parum videre pn̄t. Scđo reqrit᷑ ꝙ visibile de se sit luminosum vel luce illūinatū. iō in tenebris nō videm⁹ nisi corpa q̄ de se sunt lucida medium illustrādo ⁊ visionis orga^a suis moue^a radijs ¶ Ter° distā^a sufficiēs int᷑ orga^m ⁊ visibile req̄rit᷑. iō rē sup oculū positā nō videm⁹: q₂ sensibile sup sensuꝫ positū nō facit sensatōeꝫ. 2. de aia. ¶ Quarto directio radioꝝ a re visibili vel simulac° ei⁹ vsqꝫ ad organū visus me° diafa° exñte. iō res a latere vel retro exñs videre nō valem⁹ nisi forte ꝑ radios reflexos vt i aq̄ vel specl'o: nec stellas ret° dēsaꝫ exñtes nubē. ¶ 5° suffici^a spūuꝫ visibi^m ab ipo ꝓcedētiū ce° q̄ q̄n

organū cristalli^ hu. ipm̄ informādo disponāt vt simulachra recipiat decēter. idcirco paupertate eorū exn̄tes res in debita distātia vl' a longe existētes nō videbūt. vel si nulli fuerint: cecus erit. ¶ Sexto req̄rit saltē ad pfectā visionē q̄ illi sint puri ꝛ clari. Idcirco hn̄tes paucos spūs cū eorū grossitie parū vidēt res nec in lōginqua nec in medioc̄ri distātia exn̄tes: nec in ea bn̄ discernētia. Et hn̄tes spūs abūdantiā ꝛ eorū grossiciē: nec ppinq̄ nec i medio cri distātia exn̄tia bn̄ videbūt nec secernēt: vt ponit Ga. 4. de morbo. c. 2. ¶ Septimo req̄rit debita nerui obtici aptio p quā spūs descendāt a ceº: ꝛ cū suis simulacris vsq ad locū iudicij ascēdant. ꝛ ppter h̄ hn̄tes guttā serenā q̄ fit ex opl'oe obticorū neruorū: q̄uis ocl's nihil mali habere videat: tn̄ ipi visione carebūt corporali. ¶ Octauo req̄rit diafanitas medij. iō in aere nebuloso vel turbido res a longe non videm⁹: nec ita pfecte ppinqua sic q̄n mediū puriū est ꝛ clarū. ¶ Tunc fit pma pº: visione pfecta ꝛ vera tali vapore exn̄te sup albugineū videri nō pōt. nec recte iudicari. pȝ ad expientiā: q2 habētes talē vaporē: iudicāt eū esse muscas aut cimices aut pilos. pȝ etiā q2 distātia sufficiēs deficit. nā simulacrū pus pn̄tari debet albugineo q̄si medio. deinde in cristallino vt pȝ in pspectiua: ꝫ hoc est sup albugineum. Scda pº. visione unpfecta ꝛ dinuta talis vapor videri pōt: lȝ iudiciū ab eo sumpptum sit impfectū. Quantū ad pmā ptē pclonis pȝ ad expientiā: q2 hoc habētes ipm̄ vidēt etiā ibi ē mediū sufficiēs: q2 hu. albugine⁹. claritas medij: q2 claritas eius q̄tū ad intra. Sed q̄tum ad scdam partē pȝ. q2 indicāt hn̄tes ipm̄ fore muscas bibiones ꝛc. iō Auic. ꝛ arabes vocant imaginatōes. Et hec est intētio Auic. trac. 4. 3ª. in fine ca. de signis. Et p hoc pȝ q̄d dicēdū est ad Ga^m ꝛ ad rationes.

¶ Cap. 30. de debilitate visus.

i **In visu** pōt accidere ablaº sic in cecis: ꝛ diminº sic in senib⁹ ꝛ hoib⁹ mali regis: vel in hn̄tib⁹ ocl'orū possiōes: aut corruptio: sic q̄n hō indicat rē fore alteri⁹ coloris q̄ sit. sicut pȝ in ictericia oculorū crocea in qua aliquādo res vise iudicant esse crocee sicut dicit Ga. in. 4. de morbo.

Cause aūt debilitatꝫ visus sunt mlte. nā q̄dā sunt pmitiue ab extrīseco ad uenietes. q̄dā an̄tes: ꝛ q̄dā piūcte. Cause pmitiue sūt ꝛ esse pn̄t casus ict⁹ obuiatio pp̄siua oculi vel āterioris ptis capit̄ fum⁹ vēt⁹ ignis ingrossando ꝛ desiccādo corneā: ꝛ disgregādo spūs. ꝛ p hoc intelligo flāmā qualibet ꝛ ignis splēdorē siue fulguris siue candele sine longa mora in tenebris. ex qua sequit̄ īspissa⁹ spūū respicere res excellētis lucis: sic sol vel res politas radiatas a sole. vt est speculū peluis aq̄ ꝛ silia. q̄ repn̄tant solis vel ignis splēdores p radios reflexos ipi organo visus: ex q̄ sequit̄ spūum disgregatio ꝛ dissipatio. vigiᵉ superflue: ire p niues ꝛ aerē fridū: stare in aere vaporoso ꝛ turbido imittere in oculū opiū aut mandrag^a nisi sint bn̄ repssa festucā aut puluerē et silia: vt est calx in oculū intrare intueri vnarē nimis fixe: maxime si sit alba vel resplēdēs intueri res minutas: vt lr̄as: ꝛ lr̄as pūas plegere frequēter: nimia flōmia: dimissio flōmie p̄suete. Cause an̄tes sunt mala cōpl'o toti⁹ corporis calida naturalis vel accn̄talis: cū ma^a vel sine ma^a faciēs ad p̄sumptionē hu. oculi ꝛ spūū vel faciēs fumorū eleuatōes. Silr̄ mala p̄pl'o frigida vel sicca aut hu. simplex vel p̄posita cū ma^a vel sine materia in toto corpe vel in ceº vel in oculis p̄dn̄ans. Et fm̄ aui. vt plurimū accidit a supabūdāti: hu. vel ex siccitate p̄sumēte vt accidit post magnas euacuatōes vel exercitia magna: ꝛ post aie accn̄tia ꝛ post egritudines cronicas: spūū ingrossaº: vt sequitur p longā morā in carcere vel in aere turbido: repl'o ꝛ vsus vaporū: vt sunt cepe allium sinap basiliconis eruca ꝛ similiū. Silr̄ lōgus vsus ꝛ repl'o rerū gn̄antiū grossos humores ꝛ spūs turbulentos: vt est caseus carnes grossa legumia. ꝛ fm̄ Auic in. 2. caules oīs suprepletio cuiuscūq cibi vel potus. somn⁹ imediate post cibū aut repl'onē: aut pedibus calciatis dormire. coitus supfluus exp̄sse ꝛ quasi omes passiōes que fm̄ q̄ sunt intēse vel remisse fm̄ hoc debilitāt vel afferūt vel corrumpūt. silit̄ passiōes capitis vt dolor nimi⁹: v̄tigo: scotho mia: emigranea: frenesis ꝛ silia. Cāe piuncte pma: est fum⁹ vel vapor a stōacho vel ab alijs inferioribus mēbris ad caput vel ad oculos eleuatus ipos ꝛ spūs p̄turbās. p̄sumptio humiditatū oculi ꝛ spūum. vt accidit post egritudies cronicas ꝛ p̄sumptiuas ꝛ coitū i moderatū: opilatio nerui optici: nimia ingrossatio subtiliatio spūū: ingrossatio hu. albuginei vt iā visuȝ ē. i. c. īmeᵉ. dissipaº ꝛ disgregatō spūū ingrossaº tunicarum intrinsecarū: vt ē cornee corrugaº: ꝛ silia nimia p̄stricº ꝛ dilataº vuee ꝛ cicatrices in eis mutaº coloris in eis: sic accidit in icticia ingſſatio cristallini hūoris: et nocu^m in eo. oīa inq̄ ista ꝛ similia cāre pn̄t in

visu debilitatem: dummodo vnum vel aliqd ex istis affuerit.

Signa debilitat visus de se patet: sed si debilitas accidit a cāis pmitiuis p q̄relā patient sat cognoscunt. Sed signa cāruz añcedentiū pus dictaz.s.mala cōplexio materialis vel sine maª capiant a G°. in.2°reg¹.ꝛ ab Aui.in 2ª fen.3¹.vbi large sciri ꝛ denotari p̄nt cōplexiones tā simplices ꝙ cōposite. Et si ē a cerebro:cognoscit. q2 alij sensus vt ē audit⁹ ꝛ olfat⁹ sṫ diminuti. ꝛ h̄ ē signum ifallibile:maxie de olfatu ꝛ odoratu.q2 auditus pōt remanere salu⁹: cū organa ei⁹ sint remota ab organis alioꝝ sensuū. Et si sit ab humiditate supflua cerebri cognoscit p expulsionē supfluitatuz ad oculos.ꝛ cū h̄ ē hō copiosa dieta vtēs vl' vaporosa.ēt ille supfluitates aliqñ ad nares expellunt:ꝛ p repl'onē capit ꝛ p grossiciē faciei incōsuetā. Et ab ista cā sepius venit. Si aūt sit a siccitate actuali cognoscit q2 fe.vel fluxus vētris vel fames vel alie egritudies pcesserūt hitudo sicca ꝛ facies macra. ¶ Pro quo sciēdū ꝙ debilitas in visu a siccitate pueniens maior est qñ corp⁹ ē vacuū vel famelicū vel laboriose exercitatū vel supflue euātū:ꝙ qñ istis 9ria affuerint. Si ṽo fuerit p hūiditatē:totū erit p 9rium.textus est Aui. ¶ Signa aliarū cārum añcedentiū sunt de se nota. Signa ṽo cārū cōiunctarū qñ est a vaporibus ab iferi⁹eleuatis: vl' ibidē existētib⁹: vel in aquā cōuersis:vel ab īgrossatione albuginei hūoris.iam dicta sunt in ca° de cataracta ꝛ in clarificatione eius. Sed signa qñ venit ab ingrossatione spūuz vel subtilitate vel multitudine vel paucitate sumunt a Ga.4.ð morbo.c.2.trāsumptiue ab Auic. in fen.3ª.3¹. c.2.tractatu.4. Nā dic Gal. ī loco alle°.spūs siatus est aut clarissim⁹sicut ether.aut turbidus sic fum⁹ꝛ nebula.aut ꝙtitas ei⁹ erit pauca aut multa.si est mult⁹ꝛ clar⁹vt ether remotissima videbit:ꝛ pfecte secernet Si āt pauc⁹ꝛ clar⁹:ppinq̄ bñ videbit:lōginq̄ āt nō. Item si spūs multi sint ꝛ grossi:lōginq̄ videbit: nō tñ ea secernet. Si aūt grossi ꝛ pauci:nec lōginq̄ videbit nec secernet:nec ppinq̄ videbit. ṽba sunt Ga.in pn°.c.palle¹. Si est ab opil'oe nerui obtici:oculi nihil mali hr̄e vident. Si a cicatrice vl' macula:appet ad visuz. Sed pp passiones aliarū pticularū oculi signa iā sṫ dcā in capl'is.pprijs.vel dicent adiuuāte xpo dño nostro. Etiā quātitas accidentiū erit s̄m ꝙtitatē passiōis.4.de morbo.c.1.in fine. Nam si egritudines oculoꝝ maxime fuerit:cecitas inde oritur.4.de morbo.c.2. Et per ista leuiter alia poteris perpendere signa.

Pronosticatio Debilitas visus vl' eius ab la°veniens cū cicatricib⁹ est icurabil'. ¶ Scdo debilitas visus accidēs post euātiones ꝛ egritudines a famē vel coitū ꝛ sil'ia:restaurato corpe visus ēt vigorat. ¶ Tertio senes naturalr' cadūt in debilitatē visus pp ieptitudinē organi ꝛ spirituuz īgrossationē ꝛ paucitatē ꝛ idigesti flatis multiplicationē cū q̄rela ṽo est sanitas seniū hñs.hijs eni vniuersorū actuū null⁹ validū. Hec ṽba sunt G¹.6.de regie sanitat.c.2.

Curatio Si visus debilitas sit a cāis pmitiuis vt est ictus. casus: calor solis tūc fiat sic dictū ē in.c. de obt². Si ṽo sit pp cās añcedentes singula reddēdo singulis:p sua 9ria reducant ad sanitatē:inq̄tū possibile fuerit. Et si sit ab aliqua egritu°:illa pus extirpet. sicut dr̄ in pprijs capl'is. ꝛ sil'r cāe 9iuncte remoueant vel minuant cū subtilitate. s circūscriptis 9suetudinarijs: oculo ꝛ egritudib⁹.dicit Aui.in.c.1.4.trac.3ᵉ.3¹.ꝙ vt plurimū visus debilitas accidit ab hūiditate vel a sicci°subsequēte egritudines vel euātiones aut motus corpales vel aiales. In pmis igitur si ista hūiditas attinet san¹:fiat flōia de cepha³ credendo 9si°haly.deinde de venis: q̄ sunt in angulis oculoꝝ credēdo 9si° viatici. ꝛ timporib⁹sanguisuge ponēde sunt deide dieta corrigat.repl'onē ꝛ vsuz vaporosoꝝ cauendo.deide san.ab acutis hūorib⁹ mūdificet cū cassiaf.vel mirabol'.citri.vel cū hijs pil'l's.℞. aloē.ʒ.ij.cortic mirabol' cit¹.ʒ.1. diagredij.Ə. j.succi absintij qd suff.dent.ʒ.ij.P⁹ ista si assitidolor:colli^m al.imittat.si nō inuttātur adiutoria infrascripta. Qñ aūt hūiditas visus venit ab alijs hūiditatib⁹ corpis:pri⁹ digerēda est maª cū hoc sirupo. ¶ ℞.sir' de sticad.℞. s.oximell' sqll' q̄rtis.j.℞ sir⁹ ꝛ det cū aqua sicerū ꝛ bethoni°.vl' ℞.talis sir⁹ digerēs grossos hūores in capite. ¶ ℞.origa¹ vtriusq3 cala¹ salvie sansucci betho° eufra° serpille fe¹. añ.m.j. sticad ara.ꝛ cit¹ maratri an¹.añ.ʒ.j.meil' anthosati.℞¹.ij.℞.fir⁹.ꝛ si materia vr̄ m'lica: adda thi^m ꝛ epythi^m ꝛ bora.ꝛ floꝝ ei⁹ꝛ polipo^m ꝛ si materia ē i sto°addat absinthiū mentaz ꝛ masticē. Digesta materia purget cū pillis cochijs cum q̄bus quasi oēs cōueniunt.vel cum yerapiª acuata cū pulpa colōqntide vel pulue re diaturbit vel esula.dent s̄m etatez ꝛ ṽtutē pa. Uel purget cum pill'is stomaticis si materia in stomacho continetur vel sentiatur. Et

habeat ex aliqbus istoꝝ massa de qb⁹ in.15.vl
16.dieb⁹ vtat vel semel in septiana vel vtat se
mel in mēse sumēdo.ʒ.j.ꝛ ß. vl circit. vl dent
pil'e luq.vel cū istis.¶℞.mirabol citrini ant.
añ.ʒ.iiij.succi liqric licij.añ.ʒ.ij.folij cassie lig.
sqnāt.rob mastiq cologntid agari añ.ʒ.j.alo-
es.ʒ.xvj.al.21.fiāt pille:valēt ꝭʒ Gm ꝯ fumos
a sto° ꝛ obscuro visui pp diuersos hu. ꝛ gros-
sos in antid° capiēdo.ʒ.j.ꝛ ß.vel circiter.Cli-
steria iā hoc casu cōferūt vt materia iferi⁹ tra
hatur vomit⁹ ēt cōpetit ꝭm oēs:maxie qñ ma
teria est in sto° ꝯtenta:soluta pus capitis re-
pletione:si affuerit ēt totius corpis.qꝛ tūc nō
fit attractio ad caput.imo materia in sto° cō
tenta facili⁹ p vomitū eñatur. Prouocet igit
vomitus cū facilitate: sicut dictuꝫ est in.c. de
vertigire ꝛ postq̄ purgat⁹ fuerit:det ei de me
trid° vel de tiria vel aurea alex.ʒ.j. vel.ß.q̄-
ter in septimana cōtinuādo dietā eucratā ad
siccitatē decliuē.Scdo in loco digestiui vtat
ista drageta.℞.carui prebuliti in aceto ant.
añ.quart.j.marat mūd.H.ß.choriādri prepa
ti quart.j.pñt ista cōfici cū zuc.ꝛ fiat drageta
que ꝯfortādo stom:vapores ad caput ascēde-
re nō pmittit:si post prandiū ꝛ cenā cōtinuan
do sumatur ꝛ digerit materiā frigidā in sto°
ꝛ capite existentē.nā digestio materie nō solū
est in potib⁹:imo aliqñ in cibis ꝛ medicis ci-
balibus repit:vt scribit.3°.teg.ꝯ°.92.ꝛ scdm
intētionē Ga.3°.teg cañ.17. digesta materia
iterū purget cū pillis aureis vel cochijs vel
cū pillis lucis:quas ponit Mebe in suo anti-
dota°.quaꝝ.℞.hec est.℞.xilobalsami carpo-
balsami añ.ʒ.j. celidonie.ʒ.5. rob viol absin
eufrae.a ñ.ʒ.iij.sene epithi mirabo.cit ido. ke
bu.beller.ēbli.aga collo sqnanti licij lapidis
lazuli.añ.ʒ.ij.ꝛ ß.aloe cico ad pōdus oium.fi
ant pill cū succo fen dosis a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.ʒ.iij.
Euacuata ma vtat aurea alexādrina vel ea-
dem drageta.vel q̊libet simpliciū in eadē po
sitorū.Et in isto casu pul.ꝛ aqua ꝛ colli desic
catiua oculis sunt imittenda. Et si adhuc vr
humiditas abūdare.fiat garga.ꝛ iniectiōes
p nares cerebrū ab humoꝝ supfluitate purgā
tes:vt est succus blete vel sicle.ꝛ sansuci ꝛ ebu
li ꝛc.Si vo visus debilitas venerit pp inani-
tionē ꝛ siccitatē:sicut in cōualescētib⁹ ꝛ inani-
tis.isti cū cibis ꝛ potibus hūectantib⁹ ꝛ dieta
resumptiua reparent somno ꝛ qete vtētes. ꝛ
vino vtat tpate.ꝛ sup caput aq̄ tepida aliqñ
mittat ꝛ oleū hūidū:vt est viol.vl nenuf sup
caput ꝛ p nares fundat : ꝛ cū lacte feie caput
embrocet:ex talib⁹ qdē cerebrū solet hūectari.

¶In cā igit hūida post vlia cōpetit talis aq.
℞.tuthie septies ignite ꝛ extincte in vria pue
ri:ꝛ qnqes in succo fe.ʒ.v.licij.ʒ.j.vini al. aq
fe añ.℥.j.ꝛ ß.ponat in fiola.hec aqvꝫ ingrossa
tione cornee ꝛ tunicaꝝ aliarū.sic accidit in se
nibus ꝛ decrepit.ꝛ valet in abstersiōe hūidita
tū oculi:ꝛ in ꝯfortatiōe oculi eius pp licium.
nā ꝭm Gm pa virtus licij est:ꝙ exsiccat in scdo
gradu ꝛ i frātate ꝛ i calitate nō excedit: ꝭꝫ est
eqle. Et virt⁹ scda est.qꝛ resoluit ꝛ abstergit
resolone ꝛ abstersione curatiua:ꝛ aggregat ꝛ
cōstringit.ꝛ vtus tertia est.qꝛ remouet qd est
in pupilla:ex eo ꝙ obscurat visum.Et pp hoc
dicebat Aui.in.c.de cura debilitatis visus.Et
assiduatio Alcohol cū licio ꝯfert oculo valde:
ꝛ ꝯseruat vtutē ei⁹ vsqꝫ ad tps lōguꝫ.¶Scda
mea capit ab Aui.ibidē.s.ꝙ ossa mirabol. fri-
cent in cute cū aq̄ rob.ꝛ qd inde exit collirie
ꝛ hoc ēt valet qñ est hūiditas subtilis cū cali
ditate ꝛ pruritu.¶Tertia medicina q̄ valet in
visus debilitate:ꝛ mūdificat ꝛ alleuiat supflui
tates oculoꝝ:ꝛ eas elinit corneā subtiliando
ꝛ eoꝝ pelliculas:ꝛ fit de fellibus.Singularia
aialia de qbus fella sumunt:sunt oēs aues ra
paces ꝛ pdix ꝛ taur⁹ ꝛ sturcius vrsus lep⁹ ꝛ le-
porarius vulpis ꝛ lupus.ꝛ in felle hyrci ē mi
rabil pprietas.vt asserit Auic. Aliq̄ g ex istis
fellib⁹ capiant ꝛ coquant in vase cupreo cuꝫ
succo fe ꝛ melle despūato eqliter ꝛ collirise
¶Quarta medicina sumit a Jesu oculista ꝛ ē
collim viride.℞. succi fe.H.j.succi rute.H.ß.
vi malo ꝝ gnatoꝝ nusoꝝ qrt.i. mell.℥.j. ꝛ ß.
pipis lōgi aloes cicot.sal armo añ.ʒ.j.tuthie
prepate vt pus dictū est.℥.ß.misceant ꝛ ponē
tur in fiola ad solē p.3.menses.ꝛ post remota
residēa reseruet.ꝛ est mirabil.¶Quinta medi
cina est Raß.ꝯ° ad almanß.c. ppo.℞.tuthie
prepate ꝛ passate.ʒ.x. tpet p noctem in succo
sansuci in cristinuꝫ colet ꝛ desiccari pmittat
iterū: ꝙ pulverizet.deide.℞.ʒʒ piperis nigri
macropipis celidonie añ.ʒ.ij.salis arci.ʒ.ß.f.
pul subtilissimus ꝛ misceat cū dicta tuthia in
mortario.deinde cū succo fe iterū aspgatur.ꝛ
post desiccari p se dimittat.ꝛ hoc fit ter. Dein
de f alcohol.i.puluis subtilissim⁹:q sepe ocu-
lis imittend⁹ est.ꝛ valet ad visum ipeditū ab
humiditate vel spissitudine cornee. ¶Sexta
medicina sumit ab Haly de regali dispositio
ne libro.5°.secunde partis.ꝛ a serapione secū
do libro.c.10.In hac mlti antiquoꝝ ꝛ moder-
norū cōueniunt.ꝛ valet ēt in debilitate visus:
ꝛ in noctilupa que tali mō prepatur. Sumat
epar hyrci nō castrati ꝛ remoueat fel ꝛ i epa

te multa frustra longi pipis infigant: et tunc cum diligentia assetur ad ignem vel in furno. et in isto epate sic preparato sunt tres medicine. Prima est: quia oculi apti debent stare super fumum: quod ab eo elevatur. quod recte obviet aptis. ¶ Secunda est quod liquor quod inde exit ab eo cum diligentia colligatur. et inde oculi collirientur. ¶ Tertia quia ipsemet epar a pa. comedatur. et hoc faciat tribus diebus continuis et frequenter in anno. ¶ Septima sumitur ab eo ibidem. quod oculus collirietur cum succo cucu. agrestis in modica quantitate cocto cum melle et aqua fe. ¶ Octava est medicina rationabilis et apud me usitata in clarificatione visus. R. fell' perdicis olei balsami ana. ℥. ij. succi celidonie ℥. j. misceantur et ponantur in parva pixide: et oculis immittatur ¶ Nona medicina est et sumitur ab Avic. in. c° proprio R. succi malorum granatorum musorum. ℥. iiij. coquantur in vase argenteo super prunas usque ad consumptionem medietatis et tunc addatur mellis despumati ℥. j. totum colatum mundissime ponatur et collirizetur postquam per aliquos dies steterit sub sole ¶ Decima est. R. succi malorum granatorum musorum et acrium ana. ℥. ij. misceantur et ponantur in fiola vitrea ad solem per duos menses et coletur et colature addatur aloes cico. ℥. j. pipis longi. ℥. ß. et fluvis misce sal' armo. ℈. j. hec medicina secundum Avic.. quanto antiquior tanto melior. ¶ Undecima medicina visus acuens. R. succi aco' succi celidonie succi fen' ana. ℥. ij desiccentur in pelvi munda supra cineres calidos et fiat inde alcohol. Succus etiam cepe coctus cum melle et colliriatus valet secundum avic. 35 facto ex eo alcohol. et etiam bibitum abstergit tenebrositatem oculi frigidam propter humiditatem Avic. in. 2. Cerebrum vespertilionis colliriatum cum melle confert principio aque ad oculum descendentis: et cinis eius acuit visum: et confert ungule. Idem aqua cubebe abstergit oculum: quia in ea est acuitas aerea subtilis cum quadam terrestreitate. Folia rafani acuunt visum secundum Hebe. et auctoritate Avicenne. Ruta comesta acuit visum. et succus eius cum succo fen' et melle coctus et colliriatus acuit visum. Avicenna. Bariofi abstergit visum: et confert panno. Hasce id est ysopus secundum Johannem de sancto amando mixtus cum cibis conservat virtutem visivam: et removet eius debilitatem. Es ustum acuit visum: et confert duriciei palpebrarum. Galie. Gummi pini confortat visum: cum fit ex eo collirium. Avicenna in secundo. Rapa comesta mirabilem habet proprietatem in acuendo visum. Avenzoar. Irundines comeste acuunt visum Et si mater cum filiis adurantur et pulveres cum melle misceantur: confortat visum: et cerebrum eius valet sicut cerebrum vespertilionis. Euforbium si ex eo fiat collirium: oculum a superfluitatibus abstergit: sed quia mordicat: misceatur cum melle. vel in parva quantitate cum aliquo de supradictis colliriis. Calamus aromaticus abstergit visum. Avicenna. Chora llus adustus confortat visum: oculum abstergendo et exsiccando humiditates maxime ablutum: et abstergit vestigia ulcerum. Et est conveniens oculis lacrimantibus. Adeps piscis acuit visum. Et multa alia vide. Acassia confortat visum et subtiliat ipsum: et sedat obtalmiam et ruborem qui accidit in eis. Avicenna. Harmel id est cicuta dicit Diascorides: quod ipsa trita cum melle et vino et felle perdicis: et galline: et aqua fe. est conveniens debilitati visus. Avicenna in secundo. Azarum: in subtiliando corneam confert visui. Avicenna. Anthimonium conservat sanitatem oculi: et removet sordicies ulcerum suorum. Armoniacum gummi lenit asperitatem palpebrarum et scabiem: et abstergit albulam: et confert humiditatibus oculi. Avicenna in secundo. Aloes qui est succus congelatus confert ulceribus eius. et apostematibus et doloribus ipsius et cursui anguli lacrimalis: et exsiccat humiditatem oculi. ibidem. Amigdo acuunt visum. Alleum debilitat visum. Caulis debilitat visum. Aspaltum et aqua eius debilitant visum multum. Sarcocola confert obtalmie et lippitudini proprie et fluxui oculi et proprie nutrita cum lacte asine. Idem. Crocus abstergit visum et prohibet fluxum ad ipsum: et valet ad pannum. Et ponit avicenna in ca. tertio. de debilitatis cura visus: quod sumere carnem assidue: sive sit assa: sive elixa est ex eis: que confortant visum. Caro serpentis preparata sicut preparatur leprosis et comesta: mirabiliter acuit visum. Avi. Ego expertus sum et usitatus thiriaca et metridatum et semen fen'. quodlibet istorum continuatum corpore mundato cum bona dieta notabiliter conservat et reparat visum. Et aqua feniculi colliriata: et balsamus per se. Herba et succus feniculi: valent. herba scilicet comesta: et succus colliriatus. Sequitur medicina Avicenne que valet senibus: et debilitati visus ex coitu: et cuicunque debilitati venienti ex grossicie oculi humorum: vel pellicularum grossicie. ¶ R. tuthie preparate et passate: non tamen abluatur post ℥. sex olei de balsamo quantum sufficiat ad imbibendum: incorporentur in mortario: et

ad datur vini al. qd̄ suf. ad faciendū colli[m] et reseruet̄ visui. Post bonā dietā vtaẜ paciens isto medicamie: qd̄ ponit̄ in magno ātid° ga. Dū pulli yrundinū sunt in nido oculi eoꝝ ꝑforent̄: ꝛ post triduū qn̄ visum recupauerunt: capita eoꝝ abscindant̄ ꝛ ꝯburant̄ seu torreẜ in furno. ꝛ facto inde puluere subtilissimo cū vero oleo balsā incorpato oculis imittaẜ. minus em̄ vt d̄r visū instituit. Ibidē d̄r ꝙ succ⁹ peuce ꝛ succ⁹ fen' incorpati cū licio: claritatē ocl'is sine dubio reddit. Albo rgellīne agrestis i. sypia gerēs florē ru. succ⁹ in pol'is dieb⁹ oculis immissus in visu clarificādo magnū p̄stat iuuementū ꝛ pannū in eo ꝯsumit. Ad idē vꝫ ẜm Ga. ibidē succus celidonie ꝛ succus fen' ꝛ rute fellis vulturis. añ. ʒ. ij. mellis. ℥. j. incorporent̄ ꝛ collirietur. Fel vulturis cum succo porri ꝛ melle mixtū idem facit.

Dieta Debilitat̄s visus ꝯtinet̄ in cauēdo causas debilitātes ipm̄. de q̄bus iā facta est mētio ī isto. c. siue sint p̄mitiue siue añcedētes siue ꝯiūcte. p̄cipue caueāt oēs motus exsiccatiuos: vt est coitus supflu⁹: ꝛ ītueri vnā rē nimis fixe: ꝛ res magne lucis: ꝛ legere l'ras minutas ꝛ cōculcatas. vitēt somnū post repl'onē: imo opꝫ ꝙ expectēt donec cib⁹ a sto° recedat. ꝛ vitēt repl'onē cibi ꝛ potus. ꝛ caueat ẜm Auic. res salsas ꝛ acutas. Dic̄ aui. ꝙ vōit⁹ ꝓficit eis inq̄tū purgat stomachū: sed nocet inq̄tū replet caput. ideo anteq̄ ẜ. opꝫ soluere plectoriā: ꝛ tūc fiat post cibū cū facilib⁹ ꝓuocando. Si est ab humiditate: caueat balneū ꝛ longū somnū: frequēs flōmia nocet oculis: q2 cū ea sp̄us ꝛ sanguis ꝛ calor naturalis debilitāẜ. ꝛ ꝑ ꝯñs v̄tus visiua in radice. Flōmia cuꝫ vētosis maxime in posteriori pte capit̄ debilitat visuꝫ. Caueāt ab oībus vaposis. vt ē alleū cepe porri sinapis ꝛ eruca q̄tū ad cōestionē: et vinū nouū turbidū ꝛ fabas pisa lētes ꝛ legumina cōiuncta ꝛ ozimū grossum nocet ẜm ꝙ d̄r: quod nō credo. Vitēt lactucas: q2 assiduatio comestionis lactuce debilitat visum. Auic. i. 2. Nā ingrossando sp̄us visū obtenebrat Assiduatio aceti debilitat visuꝫ. Fum⁹ argēti viui destruit visum. Rafan⁹ nocet visui aqua eius tñ delet vestigia q̄ sunt in ocl'o. Et auic. dicit aucte Debē. ꝙ folium eius acuit visum Pectinare caput frequēter iuuat: max[e] senib⁹ q2 attrahit vapores ab oculis ad ptes supiores: ꝛ fiat frequēter in die. Submersio ocl'oꝝ aptoꝝ in a q̄ clara ꝯseruat sanitatē oculi: maxime iuuenib⁹. Respiciat frequēter colorē viridē ꝛ fuscū ꝛ nigrū: cauēdo albū ꝛ resplēdētē

Vitabunt pisces: poma pira ꝛ res hūidas superflue: ꝛ ferat famē ꝛ sitim aliqn̄: marie a cena cauēdo. Frequēt̄ abluat pedes. Et breuit̄ fere oia q̄ iuuāt mēoriā: iuuāt ꝛ. 5. sensus corpales Diē humidū ꝛ tenebrosum ꝛ nubilosum vitabūt ꝑ posse ꝛ fumū ꝛ ventū ꝛ puluerē ꝛ locū reumaticū. Aer clarus ad siccitatē declius ē eis vtilis. Vitēt ociū ꝛ vtaẜ tpato gymnasio flectēdo oculos ad viridē ꝛ nigrū colorē et fuscū. Caueāt panē azimū: ꝛ vtant̄ fermentato Vinū sit aromaticū in pua q̄titate: ꝛ cū aq̄ moderatū. Vitabūt carnes grossas ꝛ cibaria grossa: a q̄bus sanguis ꝛ sp̄us grossi gn̄ant̄ et turbidi. ¶ Sequit̄ aq̄ quā laudat Pe. hyspanus in libello de regimine sanitat̄ ad Fredericū imperatorē cū aliq̄bus addit̄ cōfert ocl'is: ꝛ pulcritudinē dat oculis. ℞. bethonice rute v̄bene celidōie eufr[e] fen'. ros. ru. añ. ℔'. j. aloē cit' tpati i aqua fen. ℥. ij. ꝛ huic aq̄ addit̄ gorō. pipis longi gariof. añ. ʒ. iij. Et ego addo floꝝ ꝛ foliꝝ matrisiluc. añ. quard. j. siml' ꝯq̄ssata distillent̄ in alēbico: ꝛ mag̈ vꝫ de vitro. Optima est oculis instilata ꝛ supius linita: ꝛ ī tota facie. Dicit arnold⁹ in suo cōpendio ad papā. Clemētē: ꝙ in tenebrositate visus semel ī duobus dieb⁹ vel ad min⁹ de q̄rto ī q̄rtū ī itroitu lecti sumant̄ pill'e iste. ¶ ℞. pul' eufrasie albe floꝝ. ℥. j. carui bulliti in ace° ꝛ exiccati. ℥. j. ꝛ. ß maiorane. ℥. ß. ligni aloes crudi piloꝝ spicet' añ. ℥. ij. semis acedule. ℈. x. incorpent̄ cū iulep ros. ꝛ fiat massa pill'arū: sumant̄. 3. ij. ꝑ se. Et huic pulueri addo ego coriandꝛū p̄paratum cinamo[m] ꝛ maratrū ꝛ zucca. ꝛ fiat q̄si puluis ducis: quo vtaẜ cū rostita ī fine prādij vl' modice cene. Ruta ꝑ se comesta acuit visum. Expertū est. Vsus eufra[e] in potu vel cibo vl' collirio. ꝑ se valet pica cōesta ꝛ coliriata: sic̄ dictū est de yrūdinib⁹ acuit visum. Brodiū raparuꝫ in quo cocti sunt colūbi sine capitib⁹ laudat expimētator. Auēzoar. ¶ Inspectio oculi ad speculū maxime de calibe ꝛ rerū delectabiliū placidarū vt est aqua clara: ꝛ herbe ꝛ aurū et preciosa iocalia ꝛ stellatum celum: et similia visum confortant. Puluis qui sequitur sepius sumptus in cibis acuit visum: vniuersalibus precedētibus cum bona dieta: vel ꝑ modum dragete. ¶ ℞. fileris montani. ʒ. ij. cubeb. gariof. piperis longi nucis mus. rad celido[e] rad. dipta' añ. ℥. j. carui ꝑbulliti in aceto marat' an' floꝝ ꝛ herbe eufra[e] añ. ℥. j. et ß. coriād' p̄parati. ℥. ß. fiat puluis vel pill' vel drage[e] et vtaẜ modo istis modo illis: ꝛ nō erit cecus q̄ visus habet debilitatem.

Clarificatio Primo sciendu3: sicut pfatu3 est in isto ca. in executiōe signo4 ꝙ ſm subtilitatē vel ſſiciē spūu3 vel eo4 multitudinē vel paucitatē fiūt diuersa accñtia in visu: put iā visum est: sicut ibi visum est aucte Gal. ꝛ Auic. oculus cuius spūs multus fuerit ꝛ clarus: res remotas bñ videbit ꝛ eas pfecte discernet ꝛ silr in competenti distantia. Causa hui⁹ est: q2 hic nō ē aliquod ipedimentū: imo est ibi bona ppor°cāe instr̄alis ad agētē ꝛ obiectū. ¶ Et p executiōe ꝛ decla^e est sciēdū ſm itētōe3 Auer. 3. coll'. 3. c. de causis accñtiū visus: ꝙ ad hoc ꝙ res debeat a remotis videri o3 ꝙ ei⁹ simulacrū cū mlto lucido aere apphendat: tunc si spūs fuerit paucus ꝛ clarus res lōginqs nisi in mediocri distātia nō bñ videbit nec sec'rnet. q2 disgregat visus ꝛ spūs: ꝛ nō tolerat dispsiōnē: q̄ fit p multū lucidū aerē ꝛ p radios a re visa pcedentes: sed tñ tales sua claritate ꝛ propīqua repñtatiōe cū ibi non sit tāta disgregatio res bene videre poterit ꝛ secernere. Et hec est snīa Auic. fen. 3^a. 3. c. de debilitate visus. cu3 dicit. Et non fugit rē luminosam valde. imo fugat eā lumē clarū. ꝛ separat eā. i. adest spēs rei visibilis. Sed si spūs fuerit mult⁹ ꝛ grossus sui multitudine tolerat illū multū aerē lucidum ad disgregationē spūum. etiā ex alio: quia cū res a lōginquo videri d3: fit mot⁹ forti spūu3 exñtiū in glacialem humorē: rōne cui⁹ motus spūs subtiliant: qbus subtiliatis simlacra facilius sensui cōi repñtant. ꝛ sic fit visio ei⁹ a longe Et hec est itētio Auic. in loco statim allegato Siquidē spūs pu⁹ ꝛ grossus fuerit nec remota nec ppiq̄ videbit nec secernet nisi mediāte nubilo cū cā informās instr̄m deficiat i illustratōe ꝛ adaptatōe organi. hec est itentō Gal. ꝛ Auic. in pdictis locis. ¶ Scdo querat: vtrū visio fiat ex mittēdo vel int⁹ suscipiēdo ħ est dicere vtrū ṽtus visiua cū spiritib⁹ exeat ab ocl'o vsq3 ad rē visam: vel spēs rei visibiles mltiplicent p aerē me^m vsq3 ad orga^m visus. Et videt ꝙ ex mittendo q2 alr̄ hñtes multos spūs ꝛ grossos nō viderēt longinq: q2 spūs et radij pcedētes ab oculo vsq3 ad rē visa3 i tali motu subtiliant ꝛ equant et pportionant vt bene recipiāt rē visam. Et ista nō fiūt nisi fieret visio extra mittēdo. igit̄ ꝛc. ¶ Scdo pbat aucte Auer. 3. coll3. c. de cāis acñtiū vbi repḣēdendo dicit ꝙ Ga. ꝛ Auic. dixerūt visionē fieri extra mittēdo. ¶ Ter° aucte Gerardi de cremo^a sup viaticū: q̄ ponit affirmatiue ꝙ visio fit ex mittēdo in snīa dicēs sic. qui ṽo de lōge vident spm̄ habēt multā: ſ3 nō subtilē: imo cō turbatū ꝛ grossum ꝛ humidū. vñ lōgo indigēt interuallo ad sui depurationē: vt ſſi vapores ab eo sepent: ſ3 videt ex ei⁹ aucte ꝙ ad visionē fiendā spūs a grossitudine ꝛ vapori⁹ in longo spacio ex mittēdo purgent ꝛ depurentur. ¶ In o^m est Auer. in loco palle°. Scdo est in o^m tota turba pspectiuo4 pcipue Joh. pisan⁹ in pma pte sue pspectiē ppōe. 44. vbi dic̄ sic. Mathematicos vel anathōicos ponētes visum fieri p radios ab ocl'o mittētes superfluo conari. Pro aliq̄ declaratōe isti⁹ dubij primo notādū ꝙ octo ad min⁹ reqrunt ad h̄ ꝙ visio pfecta fiat: vt iā visu3 ē in clarificatōne cata^e. f. dispo° organi ꝛ ptiū ei⁹. Scdo ꝙ res vidēda de se sit lucida vel luce illūinata. Ter° distan^a sufficiēs. Quarto direc° radio4 directo4ū vel reflexo4. Quito sufficiētia spūum. Sexto claritas ꝛ puietas eo4. Septi° debita aptio nerui optici. Octa° diaphanitas medij. ¶ Scdo speculādū est ſm pspectiuos. ꝛ sic ē rei ṽitas ꝙ q̄libet ps illūinosi vl' illūinati illūinat seu illustrat totū me^m diaphanū siue aerē sibi obiectū sumēdo ly q̄libet cathe^ce. q2 nisi mediū eēt illūinatū vel illustratū colore rei visibilis lucido vel luce illūinato: non fieret visio. ꝛ iō res in tenebris exñs a visu nō capit̄ nisi de se sit lucida: ꝛ tūc iā illustrat mediū. ¶ Ter° speculādū ꝙ totū lūinosu3 seu illuinati^m tmiat piramidē sui lūinis i q̄libet pte medij obiecti psuppo°spa°cōpetēti tminādi piramidē. Hoc p3. q2 alr̄ lūinosum seu illuinati^m nō ptigeret āpli⁹ organis videri. cui⁹ o^m est rei ṽitas. hoc etiā p3: q2 vt visum est statim ꝛ pbatū: q̄libet ps lūinosi vel illūinati illustrat totū me^m. ſ3 totū lūinosum vel illustratū illūinat vel illustrat totū me^m. ꝛ h̄ fieri nō possit nisi lux piramidalir̄ caderet sup quēlibet pūctū siue ptē3 medij. ꝛ p istā piramidē de ppe de lōge lateralr̄ alte vel pfunde añ ꝛ retro p radios directos vel reflexos res videri pōt in diuersis orgāis visus durāte medio diaphāo p ipā illustrato vel illūinato in sufficiēti dista^a ꝛ pportiōata ¶ Pria p°lux p se alrat visu3: aliqd in eo imp me°. pbat. nā visus in vidēdo fortē lucē dol3 et patit̄: sic audit⁹ ex sono forti ꝛ disproportōnato. h̄ aūt nō fieret nisi aliqd in eo ipmeret Scdo etiā pbat̄ q2 simulac̄ luq in orga° visus remanēt intēse. ita ꝙ locū mioris luq faciūt appere tenebrosum dōec ab ocl'o vesti^a maioris luq euanescāt. ſ3 p°est ṽa. ¶ Scda p° color illūinat⁹ luce impssiue: opat̄ invisu ꝛ organo ei⁹. hoc pbat̄ p effect⁹ supdictos. etiā p3: q̄a si

oculus respicit colorē forti illūinatū luce cū
intētōe fixa. si ad colorē debiliꝰ illūinatū con
uertat: ad h̄ inuenit colorem ꝑmū in se vl' eiꝰ
simulacrū. ¶ Terᵃ ꝯᵒ resultat ex supdictis. Ra-
dij nō ab oculo s̄ ab ipo oriunt̄ illūinato calo
re p̄z ꝑ supdctā. etiā p̄z: q2 nisi in re visa origo
radij existet: iā in orgaᵒ suas nō desigret spēs
Itē etiā ꝯᵒ posita est ⁊ ꝓbata i ꝑnᵒ ꝑspectiue.
coʳ motꝰ a luce: h̄z suū radiū ꝑ quā mouet or-
ganū visionis: etiā intellectū vt de eo iudicet
ꝑfecte. ¶ Quarta ꝯᵒ: visio fit intꝰ suscipiēdo
nō extramittēdo. hec ꝯᵒ p̄z ꝑ supdicta: q2 nunꝙ
res vise imꝑmerēt suas spēs in organo visus
nisi intꝰ in ipo suscipent̄: ex q̄ susceptōe visio
fit iterū. Si visio fieret extramittēdo lux corꝑis
solis a radijs ab oculo exeūtibꝰ bn̄ possēt tole
rari sine orꝰ nocumēto. ꝯn̄s est falsū: igit̄ illō
ex q̄ sequit̄. falsitas ꝯn̄tis p̄z de se. ⁊ ꝯn̄a p̄z:
q2 nil qō fit ex̄ orgᵐ nocet orgⁿᵒ. nā illud qō
mouet auditū nō nocet oculo nec econuerso.
¶ Terᵒ ꝓbat̄ simile ē de specl'o aq̄ ⁊ corꝑe po-
sito ⁊ de oculo: s̄ cuilibet istarū rerū visibiliū
simulacra ꝑ se ⁊ nal'r repn̄tant̄ meᵒ diaphāo
exn̄te. ḡ ⁊ ocl'o repn̄tabunt̄. ¶ Quarᵒ ꝑ expien
tiā: q2 si sanū oculū tui respicias socij: tuū si-
mulaᵐ vtriq3 videb̄. Ista oīa neꝗꝙ fierēt: nisi
extramittente obiecto. Preterea illud qō extramittit
ab oculo vel ē spūs vel radiꝰ. nō spūs. q2 si to
tū corpus in spūs resolueret̄ nō sufficeret ad
stellas vidēdas nec etiā radij. nā3 si ponat̄ ꝙ
radij exeāt ab ocl'o sup rē visibilē vt eā ꝯphē-
dāt. tūc aut tales radij redeūt: aut nō. Si aūt
nō reuertūt̄ ad ocl'm: visio ꝑ eos nō fit: cū aīa
tūc a corꝑe nō exeat nec de rebꝰ iudicet nisi i
corꝑe. si aūt reuertāt̄ tūc peto v̄tute cuiꝰ n̄ aīe
q2 illuc nō accessit: nec etiā v̄tute rei visibilis:
q2 sola corꝑa specul'sil'ia ⁊ spcl'a ⁊ poliᵃ radi-
os reflectūt ad idē. Ampliꝰ si reuertūt̄ ad ocl'3
cū simuᵃ rei visibil' ad ocl'3 ꝑueniūt vt repn̄tet̄
sensui cōi tūc frustra exirēt: q2 simuᵃ rei visi-
bil' v̄tute luc̄ in totū mediū ⁊ in ipm orgaᵐ se
diffūdit. vt p̄z de specl'o aq̄ ⁊ ocl'o in q̄bꝰ rerū
visibiliū forme facil'r repn̄tāt. ¶ Tūc ad rōes
aī oᵐ. Ad ꝑmā cū d̄r ꝙ aliq̄ h̄ntes sp̄s ml'tos
grossos nō videbūt lōgīq̄: dico ꝙ imo: q2 in
talibꝰ spēs rei visibil' cū ml'to lucido aere tali
orgaᵒ repn̄tat̄: q̄ subtiliat illos spūs ḡssos ⁊ fa
cit aptos vt iformēt cristallinā. etiā piramis
radiosa mag̃ acuit̄. ꝙto res visibil' ē remotior
⁊ faciliꝰ penetrat. Ad auer. dico: ꝙ auer. īpōit
h̄ Ga: ⁊ auic. cū ipsi nūꝙ fuerint illiꝰ opi. imo
auic. in natural'. li. 5. c. 4. dicit oᵐ. Ad tertiū
de geraldo crem̄. d̄r ꝙ ipe ponit affirmatiue:

sed recitādo opi. aliquoꝝ. sicut facit auic. in. 3
fen. 3ᵃ. in. c. de debilitate visus. Rōes post oᵐ
ꝯfirmāt ꝯcl'oes. ¶ Terᵒ fit h̄ qōlibetū. Quare
aliq̄bus res vise vident̄ in gyrū volui: cū sint
fixᵉ. ⁊ sic decipit̄ sensus circa suū obiectū. qō
est ꝯ̄ Arist. in. 2. de aīa. Rn̄ᵒ ꝙ vapor vētosus
ab hu. aliq̄ resolutꝰ exn̄s in vacuitate cereᵇ vel
venis vel neruis q̄ in ipo sunt vel ab eo oriūt̄
vt sunt nerui optici ꝓpe locū vbi iudicat̄ d̄ re
visa. talis ī nꝙ vapor vētosus in gyrū vertit̄
ad cuiꝰ motū spūs visibilis mouet̄ vna cū spē
rei vise. ⁊ sic interiꝰ iudicat̄ moueri: sic interiꝰ
eiꝰ simulatrū cū spūs mouet̄. ¶ Quarto venit
aliud qōlibetū. Quare res triāgulares i gyꝝ
mote velocit̄ iudicant̄ rotūde: vel forma rotū-
da circl'aris. Dicit̄ ꝙ ad h̄ ꝙ de re aliq̄ visibili
recte iudicet̄ frequēt̄ nccīa est cācelᵒ i dolor
intersecatiōe nerui optici. nūc aūt rerū velocit̄
motarū simulacra recte nō p̄nt cācellari rōne
velocis mutatōis situs. ideo si caput ligni sit
accēsum ⁊ velocit̄ in gyrū rotet̄. circulꝰ igneꝰ
iudicat̄ ⁊c. Et ꝑ eandē rōnē vnum appet duo
vel multa. Qn̄q3 si organū nō tenet sitū ꝓpꝛiū
vt in strabositate in q̄ pupilla v̄sus supius vl'
inferiꝰ vna res due apparebūt si alter oculus
teneat̄ aptus: q2 spēs oculi nō moti cum alia
cācellari nō potest. sil'r si ex trāsuerso vel late
ral'r vnā rem fixe inspicias. ⁊ ista fiunt ꝓpter
obliquitatē hu. cristallini. ¶ Quīto notādum
s̄m Ga. 4. de. morbo. ca. 6. ꝙ color viridꝰ visui
est delectabilis. albus v̄o ⁊ spēdidꝰ sicut color
solis nocibilis est: ꝙ disgregat ⁊ disꝑgit spm̄
visibilē. Et sequit̄. Itē solus albus nocet. co-
lor v̄o q̄ est int̄ albū ⁊ nigrū. i. liuidiꝰ delecta-
tionē infert: q2 albꝰ color disꝑgit subaꝫ visus
et eā diuidit. liuidꝰ v̄o coadunat eā sine āgu-
stia. ⁊ dicit ꝙ si color niger supfluit nocet vi-
sui. ¶ Ultimo nota ꝙ basilicon comestum fre
quēter turbat visum: ⁊ succus eius clarificat
visum ⁊ desiccat lacrimas.

¶ Caplm. 31. de noctilupa.

n Octilupa est v̄bū arabi-
cū: ⁊ eiꝰ interp
tatio ē visio de die ⁊ nō d̄ nocte.
nam aliqui a vesꝑe amplius aut
parum aut nihil videbunt

Causa huius passionis sūt humo. oculi
nimis igrossati: siue sint hu. ocu-
lū ꝯstituētes q̄ obscurati ⁊ ingrossati obūbrant
visum maxie deficiēti illūinatōe solari: siue
sint hu. mīci. ni. a ceᵒ ad ocl'os d̄scēdētes: qui
spm̄ ingrossāt ⁊ visū obscurāt. Alia cā s̄m aui.
pōt esse grossicies spūs ⁊ hūiditas eiꝰ. ⁊ dicit ꝙ

vt plurimū accidit hec egritudo habentibus oculos nigros ⁊ debiles ⁊ illis q̄ hn̄t puā pupillā non a natiuitate: ⁊ illis quibus paucos spūs visibiles a principio natura creauit.

Signa hn̄tur p iudiciū pa. ⁊ q̄relā q̄ qn̄ aduesp̄ascit: videt modicū ⁊ qn̄ est crespusculū. nihil vel modicū videre pōt.

Cura est qꝫ qn̄ adest sanguis plenꝰ: flōet de cephaª deinde de venis que sūt in angulis oculoꝝ. Deinde purgetur hu. pec cans: siue sit flegmaticus siue mīlcus cum appropriatis. appropriata aūt ad illos purgandos hu. satis dicta sunt ⁊ vꝫ ſm Aui. pille facte ex castoꝛ° ⁊ scamonea. ⁊ valēt pille lucis dicte in. c. ante istud ⁊ pille cochie. Deide ponatur in stufa ⁊ exeunti def aurea alexª. ʒ. j. vel tantūdē de mag tiriª. Deinde collirietur cum colliꝰ facto ex succo epat hircini: cui misceaʳ modicū de felle eius. de quo iam facta est mētio in. c. p̄cedenti. Uel ℞. fic. ℞. pipis longi decocti in epate hircio nō castrato. ʒ. iij. fell' eius dē hirci. ʒ. iiij. succi exeūtis ab ipso epate quādo assat. ʒ. v. ex istis p̄fecte collatis ⁊ pilatis ⁊ mixtis oculi collirientur. vꝫ mirabilr. Et in isto ꝯcordant Aui. Haly. Rab. Serap. ⁊ oēs moderni ⁊ gerardus cremonen̄. ⁊ Bernardus eiꝰ sequax ⁊ alij Mltū vꝫ ēt vsus aurec alexᵉ metri tiriᵉ ⁊ filium. Et vꝫ istud colliriū qđ ponit Aui. ℞. pipis lō. ʒʒ spiceˡ. aū. ʒ. j. ℞. pulūis subtilissimus: ⁊ oculis imittat. Uel pōt addi aliqđ de fellibꝰ. ⁊ ℞ colliriū. Silr pōt fieri de triᶜˡ genere pipis. Silr vꝫ mel spumatū ⁊ coctuꝫ cū modiᶜ alūne vel sal arc°. Alteriꝰ. ℞. celidoᵉ cū foꝛpicibꝰ icise q̄rt. j. mell' d̄spumaˡ q̄rtis. j. miscenʳ ⁊ fricenē ⁊ eis addantur succi fenˡ. ʒ. ij. vini al. ʒ. j. stet sub diuo vl' ad solē p. 20. dies. vel calef sup calidos cineres ⁊ addito felle p̄dicis q̄s. ʒ. iij. colef. A de tali colatura oculi collirienf. Sāg ale colūbe vel turturis vel de capite plumaꝝ ale calidꝰ vꝫ. Colliᵐ de stercoꝛe lacerti cū melle vꝫ. Istud colliᵐ pōit Aui. ℞. fellis edi ptē. j. pipis longi. ptes. ij. sal arᶜˡ ptes. iij. fiat colliᵐ cū melle. Oia hec valēt post v'es ⁊ p̄ticulares enatioues: q̄ alleuiāt ⁊ subtiliāt hūoꝛes et pelliculas oculi ⁊ desiccāt hūiditates ex̄neas ad oculos decurrētes. Ān aūt eūonē nō videnf cōferre cū de se sint calefactiua ⁊ attractiua: ⁊ sic magis causant doloꝛem qui exacuit ⁊ puocat amplioꝛē fluxum an̄cedent̄ materie. Et de hoc stāt multi textꝰ precipue Gaˡ. 13. de ingeᵒ. c. vltimo. ⁊ eiusdem Gaˡ. 3ᵒ. teg' ꝯsus finē iˡ. Si igit totū coꝛpꝰ fuerit plectoꝛicū: nō oꝫ ipsam particulā euacuare ⁊c. Et transumptiue Auicen. in quarta primi. c. iij. Ex istis igitur consilium resultat generale: qꝫ coꝛpoꝛe existente pleno localia oculis non exhibeantur nec ceteris particulis do nec vniuersalia p̄mittantur.

Clarificatio Circa istaꝫ materiam sciendū qꝫ quāto visibile est de se magis lucidū vel luce illuminatum dum nō sit nimis excessiua vel dispropoꝛtionata tanto melius ⁊ citius eius species ab oꝛgᵒ visus cōp̄hēdi ⁊ ⁊ a sensu cōi iudicatur. Cuius signū est: q꞉ coꝛª luce solis illūinata ceteris paribꝰ p̄fectꝰ ⁊ discretius videnf qꝫ coꝛpoꝛa illūmata splēdoꝛe lune. Nunc aūt cum noctilupa ℞ a grossitie hūoꝛū oculi aut grossitie ⁊ hūiditate spūum vt antea visum est. seq̄tur qꝫ post solis occasum cū res visibiles illuminari nō possint nec sufficienter irradiaˡa tali oꝛgano ip̄edito nimia hūoꝛum obscuritaᶜ ⁊ turbulenª videri nō pn̄t. Nā grossities spūum ⁊ nigredo ⁊ turbulenª hūoꝝ exterioꝛi luce subtiliantur ⁊ depurant ⁊ irradianf ⁊ ad maioꝛē vl' minoꝛē claritat vl' obscuritat reducunf gradū ſm luc̄ intēsionē vel remissionē. videmus eni qꝫ flāma cādele lucide radiās coꝛnu laterne faciliꝰ penetrat ⁊ clariꝰ illūinat q̄ flāma debiliter radiās. ¶ Scđo nota: qꝫ quedaꝫ sunt alia que vident de nocte ⁊ nō de die sicut nicticoꝛax bubo vespertilio ⁊ siĺia: cuiꝰ cā est: q꞉ cū tlia alia hēant spūs multū subtiles ⁊ multum visibiles: leuius a lucido exterioꝛi disgregantur ⁊ ꝯsumunf: ſ in nocte rōne mīoꝛis luciditat aeris ⁊ eiꝰ fritat in se quasi p antipista sim multiplicanf ⁊ foꝛtificanf: ⁊ p ꝯn̄s oꝛganū meliꝰ infoꝛmat a spū. ⁊ ꝯtingit ea de nocte meliꝰ videre q̄ de die. ¶ Tertio itelligendū qꝫ sunt q̄dā alia q̄ vidēt de die ⁊ de nocte sic mures lupi ⁊ murilegi ⁊ aspis surda: cuiꝰ cā ē. q꞉ spūs subtiles a foꝛtes hn̄t non cito passibiles nec disgregabiles. ⁊c. vidēt in luce remissa ⁊ i teña. ¶ Quarto sciēdū: qꝫ ad hoc qꝫ visio ℞. nō est necesse qꝫ per totum medium sit illuminatum: sed bene requiritur qꝫ sit illustratum coloꝛe vel luce meᵒ diaphaᵒ existēte. ideo stantes in tenebꝛis vel in obscuro puteo vident stellas in meridie.

¶ Capitulum. 32. de strabositate.

Trabositas est mutatio situs oculi d̄biti ⁊ naturalis versus dextrum vel sinistrum superius vel inferius. Ul' dicamus qꝫ strabositas est toꝛtuositas seu obliquitas oculi p̄ter naturam versus aliquaꝫ positionis differentiam inclinata.

Causa istius passiõis est aliqñ mollificaº aliq̃rũ lacertoꝝ mouẽtiũ ptẽ exteriorẽ oculi appentẽ ⁊ tũc attrahit ocul⁹ ad eã ptẽ: in q̃ lacerti nõ sunt mollificati: q2 tũc ps sana attrahit egrã mollificatã. Alia cã pt eẽ spasm⁹ dictoꝝ lacertoꝝ: ⁊ tũc ocul⁹ attrahit ꝯsus ptẽ egrã cũ egra tũc attrahat sanã sicut in spasmo. ¶ Iste ãt spasm⁹ fit aliqñ a sicciᵉ: sic accidit p⁹ fe. ꝯsumẽtes q̃ ꝯsumũt corpis humiditates ⁊ ẽt illi⁹ lacerti q̃ mouet illã ptem oculi. aliqñ ẽt accidit strabositas ab hũiditaᵉ neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ sapdictoꝝ replẽte ⁊ spasmãte. Aliqñ accidit pueris exñtib⁹ in cunabul' ex ꝯsueᵉ aspiciẽdi ad foramẽ dom⁹ vl' fenestraꝫ p quã ĩtrat lux dũ puer ẽ in cunabulo: ⁊ tl'e foramẽ stat ex trãsuerso. Sig̃ egritudĩs saq̃ ad oculũ appent: s̃ qñ fit a spasmo vel mollificatione: sig̃ nũc sunt dcã in. c. d̃ spasmo ⁊ palisi.

Pronosticatio strabositas ĩ pueris in pn° põt aliqualiter remediari. antiqua autẽ strabositas permansibilis est duratione subiecti.

Curatio in pueris lactãtib⁹ ponat cunabulũ ex alia pte oppoª foramini dom⁹ lucẽti in die: ⁊ in nocte ponat candela ad oᵐ strabositaq̃ ⁊ aliq̃ lamĩa argentea lucida vel pecia pãni rubei ad idẽ lat⁹ suspẽdat vt dũ ĩfans in vlnis nutriq̃ defert: vel in cunabulo iacet desceñdo ĩtuit⁹ ad illã ptẽ ꝯuertat. ⁊ nutrix dũ eũ portat de nocte cãdela sil'r ad oᵐ ĩclinet. Si ꝯo in pueciq̃ veniat strabositas sic tortura oris: tũc curet cã medicis dicq̃ in spasmo ⁊ palisi ⁊ tortura oris: ⁊ fiãt caputpurgia post purgatiões vl'es dictas ibidẽ. Et dicit Aui. ꝙ succus folioꝝ oliue fctũs ⁊ in nares missus. facto inde caputpurgio iuuat multum. Si ꝯo fiat a siccitate: tunc curet sic spasmus de siccitate humectando intus ⁊ extra.

Clarificatio dicit Ga⁹. 4. de morº. c. 1. Si mutatio cristallini fuerit ꝯsus angulũ maiorẽ vel minorem nõ magᵐ visui erit nocuᵐ Si aũt moueat versus supiorẽ ptẽ vᵐ duo appebunt ⁊ intelligit siue ista mutatio pupille fiat fixa: vt in strabosis: aut nõ fixa: vt hõ aliqñ opat digitũ in ĩferiori pte ponendo oclm ꝯsus supius cõpmẽº. ¶ Scdõ mirat ĩtellect⁹ q̃uo color alb⁹ vl' eius simulacrũ visui possit nocuᵐ ĩferre: q2 nulluꝫ ĩtentionale põt eẽ cã alicui⁹ effect⁹ naturalis. cũ cã ⁊ effect⁹ ad ĩuicẽ debeãt ꝓportionari. 2º phicoꝝ. nũc aũt tales spẽs visibiles vident eẽ ĩtentionales ⁊ nõ reales. g̃ reales nõ poterũt ĩducere effect⁹. Ad cui⁹ euidẽtiã sciendũ s̃m intentionẽ auer. supra librũ de sensu ⁊ sensato ⁊ sñial'r illud infert. 3º. colliᵐ. c. de causis accidẽtiũ visus. ⁊ autor. 6. pñcipioꝝ eidẽ ꝯsentit implicite: ꝙ eẽ spẽrũ sensibiliũ est triplex: vnum est eẽ purũ ĩtentionale. ⁊ istud esse solũ ẽ in intentione siue in aĩa ꝓinde ꝯtingit ꝙ multe rerũ spẽs ⁊ diuerse in aĩa se ĩuicẽ nõ ĩpediũt vt pꝫ de moralib⁹. aliud est esse purũ reale: ⁊ istud est in re obᶜta corporali. Tertiũ esse est eẽ cõmixtũ qd̃ hꝫ esse in origaº ⁊ istud esse hñt sensibilia dũ sᵗ in origanis suis. ⁊ s̃m istud esse sensus suscipiunt a sensibilibus deliciam vl' ꝯriũ eius. q2 igitur spẽs rerum visibilium nõ sunt pure intentionales dum sunt in origano: imo suntq̃ aliquid realitatis habentes sequitur ꝙ possunt inducere realem effectum in origano in quo sunt delicie vel contrarium eius.

¶ Capitulum. 33. dt exitu oculi.

m **Ulte** sunt cause propter quas oculus ad ex̃ exit ⁊ emiet vltra: q̃ꝫ sibi naturale est ⁊ ꝯsuetũ. Primo vr̃ exire oculus ad ex̃: quando in se est inflatus cuius causa põt eẽ repl'o capitis vel ipsius oculi: quibus committitur totius corporis repl'o. Aliquãdo est ibi materia vaporosa seu ventosa inflãs ⁊ ad extra impellens. Aliquãdo est ꝓpter apostema: vt apparet in obtalª. que de sanᶜ vl' flãte multo fit. Aliqñ accidit eminentia ⁊ exitus oculoruꝫ. q2 lacerti qui eos retinent in suis orbitis relaxãtur ⁊ paraliticant rõne nimie humiditatis in eis ĩbibite. Alia cã potest esse fortis dolor capitq̃ aut vomit⁹ nimi⁹ attrahẽdo mãs ad oculos que faciũt eos exire locũ suũ ⁊ eminere ex̃ quapp illis qui vomere debẽt; iubetur ꝑuas pilas bombacis oculis supponere cũ benda. vt oculi ex vomitus violẽtia exterius nõ promoueant: vt asserit quidam hispanie pnceps Auicẽ. in quarta pmi. c. 11. Alia causa põt eẽ nimia corporis expressio ⁊ conatus ad expellendum aliq̃d a corpore vt in tenasmone apparet manifeste ⁊ in laboriosa tussi similiter accidit in caceciam patientibus ⁊ yposarchã in quibus occuli inflãtur. Aliquando etiã eminent ⁊ in multis similibus casibus.

Signa quando eminet oculus propter materiam in oculo contentam: tunc cũ ipsa eminẽtia adest magnitudo in pupilla ⁊ humorositas in oculo: etiam repl'o oculi ⁊ capitis cognoscit per extẽsiuum dolorem grauatiuũ in ptibus illis. Et si est a vẽtositate: tanta grauitas nõ sentitur sed extensio. Et si est a sanguine vene appent rubee; in oculo

et dolor est cū caliditate loci. si a flāte dolor ē pōderosus ⁊ remissus facies tumida vene rubee nō appent. Si vero cholericꝰ affuerit hūor: dolor ē fortissimꝰ pulsatiuꝰ: ⁊ sic de alijs.

Pronosticatio si eminētia oculi fuerit recēs non cōsueta cū bono regimine ⁊ adiutorijs facil'r curat̄ exitꝰ oculoꝝ ꝑpter egritudines vēiētes vt est tussis tenasmō ⁊ silia. curat̄ illis: curat̄ exitus. Quāto exitus oculi ē a maiori ⁊ fortiori egritudine vt est yposarca: tāto deterior et difficilioris cure est.

Cura si exitus ocl'i ad ex̄ fuerit leuis ⁊ sine repl'one: suff. ꝓ salute: ꝙ plūace oli de coto ocl'is supponant: ⁊ bēda ligent̄ et supiꝰ iacēdo: dormiat post ꝑuitatē cibi ⁊ potꝰ et motꝰ ac conatꝰ cuiuscūqꝫ. si vero fuerit ꝑpter alias egritu. curent̄ vel saltez remedient̄ ille ꝑus ⁊ ad sup̄dicta reuertent̄. si vo mag̃ fuerit repl'o ⁊ eminētia fuerit cū dolore. tūc i p̄mis de cepha[a] flōet̄. deinde cū yeris ⁊ pill'is ꝑut i obt[a] est dictū cū dilige[a] purget̄. ⁊ penitus q̄d sol'o vētris est ex rebꝰ mag̃ iuuātibꝰ oēs spēs eius vt ponit auic. ⁊ vētose apponant̄ i collo cū scarifica[e]. deinde fomētet̄ ocl's ⁊ assiduet̄ vaꝑatio in p̄n[o] cū lana infusa in aceto mixto cūaq̄ simplici vel decoctōis rerū stipticarū ⁊ ēbrocet̄ facies cū aq̄ frida: ⁊ ꝑp̄e in q̄ balau[e] ⁊ psidie galla ⁊ sumach ⁊ sil'ia p̄decocta fuerit iterūqꝫ ex sup̄dictis oculi empl'ent̄. Si vo cū iā dicta eminētia nimia sentiat̄ cal'itas: virge pastoris arnoglosse teneritatibus ⁊ semꝑuiue tritis: ꝑut decet oculis supponant̄. Qn̄ autē fuerit ꝑpter lacertoꝝ mollificationē fiāt euacuatōes caputpur[a] garga[a] ⁊ vnguēta sicut in paralisi ⁊ in tortura oris. ⁊ fiāt cal'e suffumigationes. deinde ponant̄ stiptica cal'a cū eis faciēdo fomētatōes ⁊ empl'a: vt ē thus ⁊ cortex eius mastix nux cipssi ⁊ folia eius cū q̄bus frigida stiptica ⁊ acassiā poteris cōmiscere. ⁊ post purgata ma[a] dic̄ aui: ꝙ ex medicis mag̃ ad ocl'oꝝ egressionē iuuātibꝰ est ēpl'm factuz de faria fabarū cū rob ⁊ thur̄ ⁊ ossa dactiloꝝ adusta cū spica[l] ⁊ vino stiptico iuuāt.

Clarificatio Primo sciendū ꝙ s'm Ha. 2. teg[l]. cano. 60. ꝙ magnitudo oculoꝝ cū ꝓportōe ⁊ bonita[e] opationis visibilis signat: ꝙ natura in sui prima creatōe fuit fortis ⁊ inuenit multā materiam bn̄ ꝯpl'onatā: ex q̄ eos ꝯposuit. Si vero fuerit mag̃ disproporti[a] ⁊ imbecill' opatiōis visibil': tūc fuit materia multa ⁊ male compl'onata. Si vo fuerint oculi ꝑui cū bonitate opatōis visiue pauca materia in creatōe significat̄: s; illa erat bona ⁊ bone cōpl'onis. Et si oculi fuerint parui cū imbecillita[e] opatōis visiue. tūc significat̄ ꝙ materia fuit ꝑua et male cōpl'ionata. Attn̄ scias ꝙ multi a natiuitate habent mēbra bene cōposita. tn̄ rōne multitudis mali regimis illa mēbra ledunt̄ lesiōe manifesta ⁊ qn̄qꝫ irrecuꝑabil'r: vt sepius videmꝰ in oculis potatricū ⁊ potatoꝝ. ¶ Scd̄o nota ꝙ rab 2. ad almāb. c. 2. de signis ocl'oꝝ dic̄. meliores oculi sūt illi q̄ sunt inter nigrū ⁊ variū medij et cū hoc nō multū sunt radiosi nec rube[o] nec citrinitas in eis inuenit̄. ¶ Tertio dicit. c. de signis ꝑticularibꝰ ꝙ magnitudo ocl'oꝝ foris ꝓminētiū hūidā ꝑtendit cōpl'onē. Iterū dic̄ in ca. de signis oculorū in eodē. 2. cuius oculi foris ꝓminēt: inuerecūdꝰ ē ⁊ loquax. ¶ Ulterius nota ꝙ ista ꝓminētia ad extra cū magnitudine est mala ꝓ eo ꝙ cristallina nimis ē exterius ꝓpe aerē: a quo ledit̄. Scd̄o q2 nimis ē longe a fonte spūum. Tertio q2 rōne magnitudinis cristallina nō potest sufficiēter adapta[l]a spū visibili pauco. nā spūs ⁊ organū opz ꝙ ꝓportionent̄. vt debita ⁊ recta fiat opatio. O[m] aūt istoꝝ est in oculis mediocrit' ꝓfūdis inter magnos ⁊ ꝑuos ⁊ ꝓfunditatē ⁊ eminentiā mediū tenētes cū colore sup̄dicto vt apparet. Et ideo ceteris paribus oculi ꝓfundi minus mali sunt ꝙ̄ eminētes parui ꝙ̄ magni ⁊ pupilla parua ꝙ̄ magna a natiuitate loq̄ndo vt iam supius visum est.

¶ Capitulum. 34. de passionibus palpebrarū et primo de pediculis.

p

Palpebraꝝ passiōes multe sunt. Et p̄mo dicendū est de pedicl'is earū Pediculi in palpebris s'm auic. gn̄ant̄ a putrida materia ad cutis superficiez expulsa tāq̄ a causa materiali. Et cā efficiēs est naturalis ca[r]: q̄ in illa opat̄: vt eā me[o] assimilet. ⁊ ꝑpter materie ineptitudinē illud opare nequiēs illi dat formā sextipedis cum spū vite qd̄ ē cā formalis. Sed causa finalis ē vt illa materia ad nequiorē putrefactionem seu corruptionē nō cōuertat̄. Fiūt g̃ pediculi lati cū longis pedibꝰ fortiter in pilorū radicibus adherētibus palpebrarū: ⁊ aliqn̄ i barba maxime: q̄ nō radit̄ ⁊ qn̄qꝫ in pectine. Et vbicūqꝫ fiunt pruritū frequēter faciūt. Et dicit auic. ꝙ ista frequērer fiūt in illis q̄ vtūt̄ varieta[e] ciboꝝ pauco exercitio ⁊ bal[o] intēdētes.

Cura istoꝝ est p̄mo ꝙ talis putrida vel an̄cedens materia digerat̄ ⁊ purget̄

caput cū pillis cochijs. Deinde R̄ garga[a] cū sir[o] acetoso: cui misceat parū de sinapi. Deide lauēt palpebre cū aq̄ aluīs vel cū aq̄ salsa vł cū aq̄ decoctōnis stafisa[e] ꝛ blete. deide R̄ tale lini[m] q̄d ponit rab. R̄. stafisa[e] aluīs an̄. ʒ. j. R̄. pul. ꝛ misceāt cū melle ꝛ palpebre liniāt. Alij addūt aloē cicot[i] ꝛ sal ar[m] ꝛ baurach. Et dicit Aui. ꝙ meli[us] est vt ꝯficiat cū aceto sq̄lli[o]. Ad istā intētōez vz colli[m] apollo[n] q̄d pōit aui. i. 5. cañ. Cōfert etiā ꝙ puella bone visiōis exhat eos subtilr̄ a loco adherētie. Et pa. vtat̄ bono regimine cū facilitate ciboꝝ ꝛ potuū.

¶ Cap. 35. de grossicie palpebrarum: et vocat̄ arabice silac.

S Ecunda passio in palpebris ē grossicies earū. Cui[us] cā ē ma[a] ḡssa nitrosa male q̄litat̄ īducēs ī eis rubore ꝛ vlceratione ꝛ casuz piloꝝ q̄ nō renascūt̄ an̄ ꝙ pa[o] curet: q̄ pori eoꝝ ex vlcerib[us] sūt corrupti. ꝛ hec pa[o] nocet toti oc̄lo: ꝛ visus inde debilitat̄. Et si ma[a] ista ē multū subtilis ꝛ vaporabil̄ solū ḡnat pruritū. ꝛ si sit in maiori ꝙti[e] et ḡssior ḡnat scabiē ꝛ ruborē. Si ṽo multa et grossa ꝛ bauracalis: ḡnat ḡssiciē ꝛ vlceratōez ꝛ casuz piloꝝ: ꝛ sp̄ talis egri[o] remāet successione obt[e] male curate: ꝛ q̄dā recēs pauci tp̄is. ꝛ ista ē faciliozis curatōis: alia ē multi tp̄is, ꝛ ista est difficilioris curatōis.

Cura Primo fiat flōia de cepha[a] si adest repl'o. deinde ma[a] digerat̄ cuz oximelle diuretico ꝛ sir[o] de fumoterre. Deide cuz his pillis purget̄. ¶ R̄. cortic̄ mirab. cit[i]. ℥. j. aloē. ʒ. iiij. turbith. ʒ. ij. dragā[t] rob. ru. diagr[i] sene fumiterre an̄. ʒ. j. succi fumi t're ꝙtū suf. R̄ pill. denr̄. ʒ. ij. valēt in purgatōe flātis salsi et ma[e] ingssate p̄ adustionē. iō vz in scabie ꝛ malo mortuo purgata ma[a] intret pa. balneū aq̄ dulcis: in q̄ p̄nt poni malua acetosa lapaciū acutū ꝛ ṽbena. nā assiduatio balnei est ex rebus mag̃ ꝯferētib[us] vt dic̄ auic̄. ꝛ post in nocte empl'ent̄ oculi cū h̄ emplo. ¶ R̄. endi[e] portu[e] rosi porci[i] an̄. pistent̄ ꝛ incorpent̄ cū albumie oui ꝛ mod[o] oleo ros. ꝛ supponant̄ oculis. vel succus istoꝝ extractus ꝛ pāni in eo madefacti oculis supponant̄. Ista em̄ alterando ꝛ refrigerando ꝛ remouēdo malā cōpl'one remouēt ruborē. si san. est multū calidus. vel si mate[a] p̄ adustionē acquisiuit calorē: p̄ talia alterat̄ Ad idem lentes decocte in aqua pistent̄ cum aqua ros ꝛ supponant̄. ¶ Aliud. R̄. lentiū excoriatarū pulpe maligranati rob. ru. sumach an̄. ℥. j. incorpent̄ cū aq̄ ros ꝛ frequēter oculi liniant̄ vel emplent̄ vz ad oculū alterandū ꝛ ꝯfortandū. Item fomētent̄ oculi cū aq̄ ros. in q̄ ferrū extinguat̄. vł cū aq̄ decoctōis rad. lapacij acuti vel acetose. Coque ergo rostrum porci[m] acetosaz rosas ꝛ lapacij acuti radices et lentes in aqua: cū qua oculi sepe fomētent̄ et iterū intret balneū. ꝛ si ista ꝯtinuēt̄ cū dieta dicta in ca. de. obt[a]. p̄culdubiū remouent pruritatē scabiē ꝛ silach. sarcocola nutrita cū lacte asine ꝛ distempata cū succo celido[e] linita super palpebras ꝛ in oculo missa: remouet pruritū cōiunctiue ꝛ palpebre ꝛ visum clarificat ꝛ ruborē tollit. Quādo aūt rubedo ꝛ duricies palpebrarū est antiq̄ta. frequēti[us] purget̄ er flōmet̄. Deinde R̄ h̄ sief. Rab. q̄d vz ad pruritū ꝛ scabiē palpebrarū ꝛ vocat̄ sief. viride. ¶ R̄. floꝝ eris. ʒ. j. calcāti vsti. ʒ. ij. arsen[i] rubei nit[i] spume maris an̄. ℈. j. sal armoniaci. ℈. ij. sal armoniacus dissoluat̄ in succo rute: cuz q̄ alie sp̄es incorpent̄. ꝛ frequenter inde palpebre liniant̄: q̄ ex hoc medica[e] m̄ltos honores habuit Johes de tornamira in ātiqua scabie seu duritie cū rubore in ipsis palpebris Deinde R̄ hec me[a] auic̄. q̄ vz in isto casu. R̄. eris vsti ʒ. ß. dragagāti. ʒ. iiij. croci pipis an̄. ʒ. j. R̄ pul' ꝛ incorporet̄ cum vino pōtico ad mellis spissitudinē ꝛ locus inde liniat̄. Aliud lauacrū ad scabiē ꝛ pruritū. ¶ R̄. vini al. aque ros an̄. ℥. ij aloen cicot[i] croci. an̄. ʒ. j. misceat̄: ꝛ oculi inde liniant̄. Ad idem. R̄. aque ros aq̄ decoctōnis sumach vini al. an̄. q̄rt[a]. j. vitrioli viride eris aluīs assi an̄. ʒ. ß. ꝛ lauēt cū eo frigido palpe[e] ꝛ curat pruritū scabiē ꝛ vlceratiōnē earum ꝛ valet in vlceratōe ṽge q̄ñ pellis inuersari nō potest. ꝛ in omni vlcere indigēte desiccatiōe: Aliud. R̄. ros. ru. ʒ. iiij. tuthie ꝑpa[e] ꝛ pulueri[e] ʒ. vj. antimo[i] eris vsti an̄. ʒ. j. vi al. R̄. j. aq̄ fe[e] q̄rt. j. oculi inde liniant̄. vz ad scabiem et pruritum ꝛ grossitiē palpebrarum.

¶ Cap. 36. de inuersatōe palpebrarū cū rubore ꝛ tumorositate oculorum.

A Liquādo palpebre inuersant̄ supra seipsas ꝛ appet ad extra quasi frustum carnis rubee.

Cura isti[us] q̄si eadē ē cū supiori: q̄ ei[us] m[a] vel ē flā salsum vel san. cremat[us] ingrossat[us] p̄ adustionē. Tūc igit̄ purgari oz sel in septimana cū. ʒ. j. istarū pillarū. R̄. aga[r] co loq̄n[e] bdellij masti[c] an̄. ʒ. ij. aloē cicot[i]. ℥. j. turbith. ʒ. v. succi bethōice q̄d suf. R̄ massa postꝙ semel fuerit purgat[us]. tāgat̄ cepha[a] int̄ pollice ꝛ indicē, deinde R̄ tale lauac[m] alumen de ro

ba coquat in vino al. ⁊ cũ illo ocul⁹ lauet ⁊ rubedo appens. ⁊ post sup oculũ pone ẽplm guilmi placeñ. ℞. farine fenugreci. ℥ .ß. florũ camo. ros ru. añ. ʒ. j. vini rubei pōtici q̄ᵐ suf. ad icorporādũ ⁊ cũ aliq̃ quātitate isti⁹ misceatur duo vitella ouor ⁊ inde oculi emplentur. deīde ℞. talis puluis qui palpebris ⁊ rubedie est sinapizand⁹ post empli remotionẽ ⁊ cũ vino supdicto lotionẽ faciẽdo. ℞. antimonij. ʒ. ß. tuthie auripigmenti. añ. ʒ. ij. lapidis ematistes litargi⁹. añ. ʒ. ij. ℞. subtilissim⁹ puluis per sindonẽ cribellatus in noua pixide rerseruet. iste puluis corrodit eminētẽ carnẽ sup palpebrã inuersatã ⁊ sanat scabiẽ ⁊ vlcera desiccat ⁊ remouet salsitudinẽ ⁊ bauracitatẽ. Et si multum cāt dolorẽ: remoue auripigmētũ: ⁊ solus ℞. de viride eris. ʒ. ij. tuthie. ʒ. iij. antionij. ʒ. 4. ℞ vt. sup. ⁊ p ista si nō remoueat caro rubea ⁊ crustosa. recurram⁹ ad doctũ cirurgicũ qui remoueat illã cũ cauterio vel cũ subtili vncino subleuãdo ⁊ inscindẽdo cũ rasorio mltũ subtiliter. ⁊ post icisionẽ vt sanguis nō fluat: bolus arme⁹ cũ albuᵉ oui oculo supponat. Dieta istorum ⁊ supradictor in. c. imediato fit cauẽdo res vaporosas salsas grossas ⁊ acutas ⁊ legumina ⁊ viᵐ purũ ⁊ vtat ouis sorbilib⁹ spinargijs feniᶜ borag ⁊ pet⁹ ac carnib⁹ leuibus ⁊ vino per meᵐ limphato ac similibus.

¶ Capitulum. 37. de cōtractione palpebrarũ.

Interdum palpebra supior ɔhit ita q̄ oculum non pōt bñ cooperire. ⁊ hoc vocat Aui. inuersationem palpebre. ⁊ dicit q̄ hz. 3. spēs. Prima est vt nō coopiat album oculi inferius. Scda spēs est vt coopiat aliquã ptē eius: q̃n si coopiret medietatẽ ei⁹. Terᵃ spēs ei⁹ē: vt palpebra supior nō coopiat iferiorẽ. ⁊ oculus pme speciei vocat leporin⁹. aliq̃n ista fiunt a natiuitate: ⁊ nō recipiũt curam nisi forte per lõgam cōpressionẽ in ifantia. aliq̃n fit ab alijs causis vt ab excrescentia in palpebra: aut pp nocumentum veniens lacertis oculum: aut palpebram mouentib⁹ vt est vulnus percussio. Aliq̃n est pp spasmũ de inanitione vel replõne. aliquãdo propter pinguedinem aut carnem in palpebra.

Cura Si fuerit pp carnẽ aut pīguedinẽ in palpebra: curent illa put in suis caplis dictus est. ⁊ si fuerit pp spasmum de replõne: qḋ cognoscit per capit ⁊ faciei replõnẽ: curet sicut spasmus de replõne: frequẽter purgãdo caput ⁊ frontẽ vnguẽdo ⁊ palpebras fricãdo ⁊ supcilia ⁊ timpora cum appropriad vnguentis ⁊ oleis. Similiter si fuerit de manitione corpus humectet ⁊ caput fomentetur cum fomẽtis humidis: sicut ibidem dictũ est.

¶ Capitulus 38. de gesse. i. de difficultate aperiendi ⁊ claudendi oculum.

Alpebre aliquando cũ difficultate claudunt ⁊ q̃n sunt clause cũ difficultate aperiũtur. Causa istius est siccitas vel humor grossus ⁊ viscosus ad siccitatẽ tendẽs ⁊ in ea non est lippitudo multa cum fluxu humoris ab oculo: sed in ea repiunt aliqua grana vel frusta lippitudinis separata nō multum adherentia oculis vel palpebris.

Cura Prima materia digeratur. ⁊ purgetur: sicut dictũ est in. c. de silach: quando materia videtur grossa. Et si sit subtilis colerica cum aqua volubilis ⁊ purget cus mirab. cit⁹. ⁊ fiat flōia: si replõ affuerit. Localia autes remedia sint frequẽtes fomentationes cum aqua fontina tepida cum spongia vl panno lineo mundo. Aliquãdo intret balneũ Deinde albumen oui conquassetur cum aqua ros ⁊ pecia panni linei in hoc intincta oculo superponatur in ingressu lecti. In crastinum vero cum aqua tepida fomentetur. Si ṽo materia multum fuerit grossa cum aliquali palpebrarum grossitie. credendo consilio Auicẽ. tale ℞. resolutiᵐ. fenugrecum ⁊ semen li⁹ in lacte ponantur muliebri: vt inde muscillago ℞. ⁊ cum aqua tepida oculi fomententur: ⁊ cum eisdem cassatis seminibus oculus emplẽtur. quia in resoluendo dictam materias hanc curant difficultatem dolorem etiam remouendo. ⁊ vngere palpebras cũ adipe gallie est expertum sm Aui. similiter muscilago seminis li⁹ cum cera noua ⁊ oleo ros incorporata ⁊ superposita. ¶ Interdũ quippe lacrime sunt puocande cum aliquo de supradictis collirijs vel aqua tuthie: vt exinde materia subtilietur Hec enim continuanda sunt vt ars medicine suum sortiatur effectum.

¶ Capitulum 39. de inflatione palpebrarum.

Inflatio palpebrarum fit propter materias subtiles vel vapores in eis contentos. Et cã istor vapor ⁊ hũiditatus ad eas ptingentiũ: est duplex. Quedam est pmitiua vt est pcussio cũ pugno vel baculo ⁊ silibus. Uel pōt esse punctura aranee vl apis vl vespe ⁊ similiũ. Alia cã primitiua potest esse fricaᶜ cũ fortib⁹ herbis: vt est vrtica ruta laureola titiallus pficcaria ⁊ siles. ¶ Alia cã est

aĩs:vt est debilitas digestõis ⁊ eius error:vt accidit in pn°idropisis ⁊ cachecie. Aliquãdo fit infla° pp superfluas vigilias illius aut pp prolixitatẽ somni. Aliqñ pp apa^a flaticavl hu mida. Aliquãdo ꝓpter piplsiam aut litargiã. Et qñ talis infla° accidit cõualescẽtibus: sigt recidiuationẽ vel incessum ad idropisim ꝓpt digestionis debilitatem. Nam effrenati cõua lescentes cito recidiui patiuntur incõmoda.

Cura est ꝙ si fᵗ pp pcussionez:⁊ inde venit rubor in oculo ⁊ in palpebra infla°:curet sic obt^a ex pcussiõe ponẽdo albumẽ oui cũ aq̃ roſ ifra oclm. Et post triduũ vl biduũ fᵗ resolo cũ sacello camo.i vino pbullito. vel fomẽtet oculus cũ aq̃ camo ⁊ mellilo an ⁊ absin ⁊ cimi ⁊ decoc. ⁊ si ibi sit blaueũ qđ ẽ signũ scti Macharij cera noua malaxet cum pul cimi ⁊ supteneat. Si est pp aranee pũctu rã circũdet cũ tiri^a magna vel metrid°.mixto cũ sale gẽma. Si ṽo a vespa vl ape: aculeo re moto fra lamĩa ferrea desup ẽ ponẽda:donec dolor ⁊ pũctura euanescat. deĩde dcã resolutiua sunt fiẽda manẽte tumore. Si pp tactuz vel ꝯfricationẽ rez calarũ siue herbaꝝ liniat faciẽ suã cũ populeone ⁊ oleo roſ.mixti ⁊ albunie oui cũ succo sp viue cũ aq̃ roſ vel plãta ginis mix^a ⁊ pãni ibidẽ malefacti faciei ⁊ pal pebris epitimãdi sunt. Siq̃dẽ tal palpebraꝝ infla° pp vigilias affuerit somn⁹ vtiq₃ ẽ indu cẽd⁹. Si ṽo pp lõgã dormitionẽ vigilie ꝓuocent. Et si ab apatib⁹ illa curent ⁊ remoueat. Si ṽo pp debilitatẽ digievtatur paucitate ci bi ⁊ potus:⁊ famescat exercitando se: ⁊ ꝯgia epatis:⁊ stomachi.confortet cũ sir° de absin° ⁊ alijs appropriatis:vt infra deo adiuuante dicet:cuz de cachecia ⁊ yposarcha mẽtio fiet. Si est propter cãs intrinsecas:corp⁹ euacuetur ⁊ dietetur sicut in obtalmia.

¶ Capitulum.40.de conglutinatione palpebrarum ad inuicem vel cum oculo.

c Onglutiatur interdũ vna pal pebra cum alia:⁊ interdũ cum ocu lo incarnat. ⁊ aliqñ euenit p⁹ vngule inscisionem seu pãniculi vocati sebel vel addite carnis in lacrimali: quando ĩtus me ibi dicte non ponuntur.

Cura eius est ꝙ p illã ptez in q̃ nõ est in carnata palpebra suauit radi⁹ intromittat:vt palpebra sbleuet. Deĩde cũ alio radio vl stilo vl cũ pẽna sic dictũ ẽ de pãnicu lo discarnet. vel cũ vncio palpebra ad ex eleuet. ⁊ tũc ĩtromissa pẽna sepet: ⁊ vnũ ab alio discarnet caue° cornea ⁊ ocli pupillã:aquã q₃ decoctiõis mara ⁊ cimi ĩfra oculũ mittẽdo vl peciã pãni mũdi li ⁊ moll i abũie oui madefa cti iterponẽdo:ne iterũ post pmã sepationem de nouo ꝯglutinent. ⁊ oĩ die bis visitet. Post q̃r tũ ṽo die si aliq̃ ibi remãet carnositas: intꝰ aliq̃d de dcĩs collirijs i.c.de pãniclo ponat vl colli^{um} viride donec totũ euanescat supfluum.

¶ Caplm.41.de porro siue veruca in oculo.

p Orrum siue veruca est caro pustulosa addita cũ oclo tenẽs se cũ palpe bra. Et ẽ.2.modis. Nã q̃dã ẽ sine duritie ⁊ sine pustul. ⁊ vocat veruca: ⁊ tũc fit a materia mlica. Et aliqñ est pustula rubea. ⁊ tũc magis vocat morũ. ⁊ materia ei⁹ est san. vt plurimũ fit prope lacrimale.

Cura istius est inscisio eius: sicut dictuz est supius de additione carnis in lacrimali:cũ de passionibus tractabat ꝯiunctiue:vel cũ cauterio remoueat: ⁊ postponat colli^a dicta in fistula lachrimali.

¶ Caplm 42.de pinguedine palpebrarum.

Saruar vel arnasac ẽ ag gregatio ma pi guis.i.substãtia palpebraruz superiorum grauans palpebras ⁊ ĩpediens ne perfecte aperiantur vel claudant faciens ipsas quasi mollificatas.

Signa sunt tumor palpebre expansus per eam sine dolore non existẽs aggregat⁹ in vna parte palpebre: sicut facit grando ⁊ ordeolũ de q̃bus infra dicet. Et est aliud signũ:q2 si stringat palpebra int duos digitos ⁊ subito remoueant:remanet vestigiũ cõpressionis ⁊ eminentia in me° compressionis existit:sicut dicit Auicẽ.

Cura Primo attẽdam⁹ si põt resolui fomentatio cũ decoc absin camo. fe ⁊ an.⁊c. deinde supraponatur emplm de ar moniaco dissoluto in aceto vel cũ diaqlone incorporato cũ sale ar° ⁊ radice yreos. ⁊ si p ista nõ detumescãt palpebre:signũ est ꝙ piguedo est in cã ⁊ viscositas ⁊ nõ vẽtositas nec aquositas:⁊ tũc opare sicut dicetur in.c.de grandi ne:⁊ tota si est possi° exhat:⁊ si aliq̃d fuerit re siduum:illud cũ puluere affrodillorum vl vnguento aplorum consumatur. ⁊ postea cũ tria farmaco vel diapalma consolidetur.

¶ Caplz.43.de prurituu palpebraꝝ.

p Ruritus in palpebra venit aliqñ cũ obtalmia maxie qñ ipsa fit ab hũorib⁹ acuti ⁊

vel salsis deriuat a paniculo craneū coopiēte Et ei⁹signa sunt sic in obtᵃ. aliqñ venit pp pediculos latos ī acie piloꝝ palpebraꝝ cohabitantes. aliqñ est pp materiā salsaꝫ aut nitrosam aut acutū sanguinē: aut aliū hūorē calīm q̄ p⁹ veniūt ī modica q̄titate ⁊ faciūt pruritū ad quā fricatio seq̄t. ad quā ā̄plioris maᵉ attractio. ad quā scabies ⁊ aspitas. ad quam q̄si ḡnū fici. ad q̄d ḡna dura ⁊ vlceratiōes cū pruritu sempiterno: vt dic̄ Aui. ɔsequūt̄. ⁊ silach.

Curatio licet d̄ isto pruritu ⁊ scabie dictū sit in. c. de silach: tn̄ illa q̄ cōmoᵐ afferūt nō est turpe si reiterant̄. Iccirco si prurit⁹fuerit cū obtalᵃ ⁊ rubore in ɔiuntina: illa pus curet̄ put in ei⁹caᵒ fuit demōstratū. si v̄o pp pediculos: curet̄ sic in pp̄io. c. dcm̄ est. Qñ v̄o pp hūorē salsuꝫ vel acutū nitrosū vel adustū fuerit: purget̄ semel in mēse vl' bis cū pill'is dcis in. c. de silach. vl' cū decoctione epythimi in sero. capno cui addat̄ pul' cortiq̄ mirab. kebu. ʒ. iij. vl' fiat tales pill'e. ℞. sene. ʒ. j. epithi. ʒ. iij. aloē cicotᵗ reubarbari añ. ʒ. j. anᵗ. ʒ. ß. diagdij. ℈. ij. mastic. ℈. ß. fi pill' cū succo fumiterre. fcā purgatiōe flōetur de cephaᵃ. deinde de venis q̄ sunt iuxta lacriale. deide vētose retro collū apponāt̄. ɔn̄ter in balneū aque dulcis ponant̄: ⁊ in oculis ⁊ palpebris ponātur illa q̄ dcā st̄ in. c. de silach. Post ista valet colliᵐ rubeū lene dictū in fine capl'i de vlcere ⁊ sanie in ɔiūctina. Et vꝫ h̄ colliᵐ. ℞. cacabre ʒ. ij. corticis maloꝝ ḡnatoꝝ. ʒ. iij. mell' q̄d suf. fi linimētū ⁊ in clausura ocloꝝ cū radio imitat̄. Vꝫ ēt ḿm Aui. h̄ medicamē ī pruritu ⁊ scabie. ℞. sal' armoᵗ. ʒ. ß. aloeꝫ. ʒ. j. distēpent̄ cum melle in mortario cupreo ⁊ admistret̄ sic medicamē sup̄dictū. ⁊ eo casu quo scabies ⁊ prurit⁹ ⁊ vlceratio cū casu eēt capilloꝝ. ⁊ sint ī se mag: tūc fiat sic. ℞. erisvsti. ʒ. iiij. pipis. ʒ. j. climie. ʒ. j. ⁊ ß. mirre croci añ. ʒ. ß. floris eris. ʒ. j. ḡūi arab. ʒ. v. fiat medicamē post p̄fectā pulu erizatione ⁊ cribellatione cū aq̄ pluui: liq̄dū mediocrit̄. ⁊ āministret̄ cū radio in clausura palpebrarū. In puo autē pruritu post vl'ia vꝫ fomētatio cū aq̄ roß tepida mixta cū modico aceto vel cū decoctiōe radicis lapacij acuti acetose ⁊ malue. Ad idē. ℞. vini al. ʒ. iij. aloē cicoᵗ. ʒ. ij. post sex horas remollitionis oculi liniant̄. Valet ēt in pn̄ᵒ colliᵐ de solo succo memitte. Vel post dictā fomētatione fiat medicamē bernardi. de gordoᵒ. ℞. sumach se. porꝫ lentium excortica. añ. ʒ. iij. fi pul' ⁊ ɔficiatur cū oleo roß. ⁊ albu. oui. ⁊ palpebre inde liniantur. vel sup emplet̄. ad idē sarcocolla nutrita ⁊ mixta cū succo celidᵉ. vꝫ ⁊ fiat sicut dictū est in pruritu ocu. ⁊ in passionibus coniunctiue.

¶ Capl'm 44. de casu pillorum palpebrarum.

c Casus piloꝝ palpebrarū aliqñ est pp materiā acutā aut nitrosam in palpebris ɔtentaꝫ. quo miscet̄ cū nutrimēto piloꝝ ratione cuius illud nutrimentū fit ineptū nutritioni piloꝝ ⁊ eoꝝ augmētationi. ⁊ pili trūcantur ⁊ aliqñ cadūt pp materie p̄uationē: vt in cōualescentibus. Alia cā pōt esse silach aut grossicies aut scabies aut vlceratio palpebrarum īpedientia aut erūpentia poros ⁊ exitū piloꝝ eoꝝ aut apa. Et vix est casus capilloꝝ q̄n in palpebra sit materia innaturalis acuta vl' nitrosa: pilorum nutrimentum corrumpens.

Curatio Si fi rōne male materie acute ⁊ mordicātis seu nitrose: fi eūatio sicut iaꝫ dictuꝫ est in. c. de pruritu. ⁊ supius frequēter dictū est. Si v̄o pp defectuꝫ nutrimēti: eger copiosus reficiat̄. deide fi mediceᵉ cito dicēdē. Si pp al's fuerint egritudies vt est silach ⁊ grossicies ⁊ prurit⁹ aut rubor: curent̄ ille pus. teneat bonā dietam ⁊ fiat sic. ℞. stercoris leporini stercoris hyrciᵗ añ. ʒ. ij. corticis auellanaꝝ adustaꝝ. ʒ. iij. pīguedinis vrsi vl' cap⁹ q̄d suffi℞. fi vnguētū quo palpebre liniant̄. Auellana adusta ⁊ incorpata cū adipe capno vel vrsino facit nasci pilos ⁊ eos denigrat. ¶ Aliō q̄d ponit Aui. ℞. anthimoᵗ vsti in vase vbi argētū fundit̄ lutato: pipis ni. añ. ʒ. j. plūbi adusti abluti. ʒ. iiij. spiceᵗ spiceᵉ. añ. ʒ. j. ⁊ ß. nucleoꝝ dactiloꝝ adust. ʒ. v. axūgie vrsi vel caprine: q̄d suf. vt supra. ad idē. ℞. lapiō. lazuli lap. armenici. añ. ʒ. ij. fi. alcohol ⁊ cū radio palpebris īponatur. Aliud medicamē q̄d fit cum melle. ℞. stercoris yrūdinum ⁊ muriū añ. ʒ. ß. ossis dactilorum adustoruꝫ lap. lazuli. añ. ʒ. j. spiceᵗ ℈. j. mell' despumati q̄d suf. fiat colliᵐ quasi vnguentum quo palpebre liniantur. ⁊ si addat̄ anthioᵗ ⁊ ossis dactiloꝝ adusto rū añ. ℈. j. valet ad ista ⁊ ad alia: ⁊ ad alopiciam ⁊ tineā. Ad casum piloꝝ marie q̄n est cum rubedine ⁊ cum pruritu ⁊ corosione palpebrarum: valet hoc medicamen. Aui. Malūgranatum fundat̄ in ptes octo: ⁊ cuꝫ totalitate sua in aceᵒ coquat̄ vsq̄ ad dissolutionē. deide coletur fortiter exprimēdo. ⁊ de isto oculi liniātur ⁊ valet ad supradicta si continuetur.

Capitulum 45. de inuersatione ⁊ additiōe pilorum palpebrarum.

i Interdū aliq̄ piloꝝ palpebᵉ inuersant̄ v̄l ɔlubaꝫ ocli' q̄

pungendo oculū ipsum faciūt lacrimare: ⁊ in eo rubedinē rōne fricatiōis inducunt: q̄ aliq̄n nascunt ex aciem alioꝝ ꝯsus iteriuſ. aliq̄n ab acie in longū nō ꝑtendunt ſ ꝯsus oculum reuersant. Aliq̄n multiplicant ⁊ fiūt pl'es q̄ſ ſit necessarium a multa materia in palpebra.

Cura Si pilus palpebre p suā iuersatio nē debitā rectitudinē ⁊ aciē sic alij nō tenēs oculo noceat: talis euellat. Et si iterū iniect' nascit: iterū euellet ⁊ loc' cū sanguine rane vl' pediculi seu vespertilonis vngat. vl' loc' a q̄ est euulsus cū acu ardēte cauterizet. vel p' euulsionē loc' vngat cū ouis formicarū tritis aut distēpet rubigo ferri cū saluia ieiuna ⁊ īde liniat loc'. Ali' mod' curatiōis est q cū acu ad ordinē alioꝝ reuertat. mittēdo acū p radicē pili: ⁊ in foramie ac' ponat pil' ⁊ trahat ad originē alioꝝ vl' pil' duplicat' pus cū acu trāseat ppe radicē pili: ⁊ i plicatura illi' pili ponat pil' palpebre ⁊ sic trahat ad ordinē alioꝝ. Ali' mod' est q ſ talit q adhereat alijs mediāte glutino fcō de draga° vl' sarcocolla vl' mastic cū albūie oui. ali' mod' ē p curtationē palpeb' p īcissionē ei' ſʒ rugas ī lōgū ſ oīb' mōis leuior euulsio pili ē mag' secura.

¶ Capl'ʒ 46. de vlcerib' ⁊ fissuris palpebraꝝ.

Vlcera ⁊ fissure fiunt in palpebris ex humoribus calidis ⁊ acutis vel salsis ad eas decurrentibus.

Cura post vniuersalia que sepe dcā sunt primo psidie ⁊ balaustie puluerizate coquātur in aceto ⁊ inde vlcera liniantur p aliq̄s dies. deinde crocus puluerizat' cū vitello oui cōmixtus apponat. nā ſm Aui. ſ medicia ꝯsolidat dcā vlcera. ad idē vʒ sief de thure factum in. c. de vlcere ⁊ sanie in coniunctiua. ⁊ valent vtiq̄ alia colliria ibi dicta.

¶ Capitulum. 47. de grandine palpebrarū.

Grando est tumor eleuat' in aliqua pte palpebre propter materiam induratam petrosam ⁊ in lapide cōuersaʒ in parte interiori palpebre.

Cura eius est vt attēret cuʒ mollificatis dicēdis in. c. de ordeolo si potest resolui ⁊ si nō pōt resolui ⁊ mag' declinet ꝯsus exterius. ſ īcisio in palpebra. s. in supficie exteriori ſm plicaturas palpebre ab vno lacrimali ad aliud. ⁊ paulatim excoriando extrahat: ⁊ si necessariū fuerit statim ⁊ suprapo natur albū oui. Si ꝯo magis declinet ꝯsus interius: inuerset palpebra: ⁊ scindatur scdm modū prius dictū. ⁊ extrahat ille lapillus: q̄ extracto intus albumē oui frequēter est iponendum. ⁊ in isto casu sutura non conuenit.

¶ Capl'm. 48. de ordeolo in oclo꞉ palpebris.

Ordeolū est tumor vel apa in palpebra ab vno lacrimali ad aliud protensum ḡno ordei sīl'e. i. aliq̄l'r grossum i medio ⁊ ꝯsus vtrūq̄ lacriale subtile. Dicit aūt a grādine. q2 grādo sp est dura ⁊ petrosa. ordeoluʒ ꝯo molle ⁊ tractabile añ cōdurationē saltem.

Cura Primo ſ flōia de cephaª: ⁊ hu. peccans purget ſm q videbit. deide ſ. resolō. ¶ Primo oppoᵐ resoluat in oleo camo. ⁊ ex eo oculi liniant seu palpebre. Iteruʒ cū farina ordei ⁊ galba° ⁊ oleo de lilio ſ ēplm resolutiuū. Ad idē vʒ adeps galline cal'a suplinita. ⁊ frequēter fomētet oculus cū aq̄ cal'a decoctionis ordei ⁊ camo. Et iterū liniat cuʒ san. colūbi vel pdicis vel turturis. ¶ Itē galbaᵐ ⁊ armoᵐ ō quolibet. ʒ. iiij. baurach. ʒ. j. ſ. resolutiuū sup palpebrā. Cōfectio oliba' quā ponit Auic. ſ. oliba' mitre añ. ℥. ſ. labda' ℥. j. baurach cere alūis añ. ʒ. ij. fecis olei ō lilio q̄d suff. ſ linimentū quo palpebre liniant donec euanescat. Si ꝯo idurarent: fiat sicut dictū est in grādine. Resolutiuū pōt bonū fieri de gūmi arᶜᵒ in aceto dissoluto incorpato cū modico cere ⁊ pul'. rad. yreos ⁊ baurach modicum. ¶ Itē pōt fieri ō galb° oppo. serapio. Et si aliqua passio palpebraꝝ occurrerit: sub istis pt reponi ⁊ cū medicinis dictis in istis pūis capitulis pōt curari vel saltem remediari.

Clarificatio Primo sciendū q pili palpebre creati sūt propter quattuor. ¶ Primo propter decorem vt in tam paruo spacio sicut est facies tot diuersitates ⁊ quasi miracula reperiant: sicut oculus ad vidēdum: os ad loquēdum ⁊ manducandū: nares ad odorandū: aures ad audiēdum: pili barbe ad sexus discretionē pili supciliorū ⁊ palpebraꝝ ad decorē. Nā in mltipli ci rerū varietate macrocosmi ⁊ microcosmi decor mirabiliter iuenit. ¶ Scdo fuerūt create palpebre propter defensionē: vtsi aliquod nocumētum tangat pilos palpebre: ipsa sentit nocumentū ⁊ claudit ne dānum oculo iferatur. ¶ Tertio ppter tutamē oculoꝝ: vt ab aliq̄bus extrīsecis ipsis mediātib' ocul' tueatur. Unde dicit Bñ' in lilio: q pili i palpebris idē opant q̄d sepes circa hortū. ¶ Quarto q2 sua nigredine visum confortando corroborant. ¶ Secūdo nota q inflatio palpebrarū

ꝑpter piguedinē nō ita leuiter resoluit̄: sicut si esset ab aq̄ vel vētositate: ꝓ eo q₂ pinguedo cū sit grossa in subā mag̃ q̄ vētus vel hu. nō ita cito pōt resolui sicut ista. nā si pinguedo ⁊ aqua in diuersis vasis in equali pōdere ponā tur sup ignē aqua citius pinguedīe ꝯsumet̄. ¶ Tertio querit̄ quare bericuli faciūt appere res in grossiori magnitudine q̄ sint. Pro isto quodlibeto supponat̄ ex dict̄ in clarificatōne c. debilitat̄ visus. q̄ visio fit intus in cristalli noide rerū simulacra suscipiēdo. ¶ Scđo supponat̄ ex ꝑspectiua q̄ radij rei visibilis in cornea quodāmodo disgregant̄ ⁊ expādunt̄: in q̄ expāsione cristalline ⁊ iudicio in maiori q̄ti⁹ repñtant̄ q̄ p angulū piramidis ipi cornee delati fuerit. ¶ Tertio ꝑsuppōit̄ ⁊ ē rei vitas q̄ p quādā silitudinē sicut simulacrū rei visibilis ꝑpter radiorū expāsionē in cornea ī maiori q̄titate cristalline pñtat̄: sic ampli⁹ radij iā dicti p bericulū exeūtes disgregant̄ ⁊ expādunt̄ vsq₃ ad corneā ⁊ cristallinā. ex q̄ disgregatōne lr̄e ⁊ cetera visibilia sensui cōmuni in maiori ꝑsentant̄ q̄titate. Proinde visum cōseruāt: q₂ spēs p mediū dēsius ad oclꝫ trāseūt ¶ Quarto sciendū q̄ ɓm Ga. 4. de mor°. c. 6. venetus color. i. viridis ⁊ post ipm liuid⁹ sūt confortatiui visus. Hi eñ colores nō disgregant visum sic facit albus ⁊ splēdidus q̄ non coadunāt visum sicut niger. Et in h̄ dubitat intellectus. Nam videt̄ q̄ color albus ⁊ splēdidus magis cōseruēt visum: q₂ cū eo magis simbolizāt ⁊ participāt: cū organum visus sit de natura aque: vt dicit Aristo. in li. de sensu ⁊ sensato. Nunc ꝟo aqua splēdida est ⁊ clara. etiā patet de se. quia oculus clarus ⁊ lucid⁹ ē de sui natura. Item niger color mag̃ videret̄ nocere q̄ splēdidus. cū omne quod corrūpit̄ a suo contrario corrumpit̄. 2. de generatione Et Galienus in libello de mala complexione diuersa. et in pmo de complexionibus cap. 2. Sed color niger est cōtrarius visui. splendidus autē similis. ergo ⁊c. Consequētia bona ⁊ antecedens pro maiori est ꝓbatum. ⁊ ꝓ minori patet quarto de morbo. caplo sexto. vbi explicite ponit: q̄ splēdidus color est similis visui. Pro declaratione istius est sciendū q̄ color albus seu splendidus magis est similis visui q̄ niger: quia magis participat de ratione obiecti visus. quod patet: q₂ obiectum visus est color. modo formale in colore ē lux sine qua color non videt̄: cum color sit lux in vltimo corporis perspicui terminata. g̃ quia color splēdidus plus luce participat q̄ niger sequit̄ q̄ est ei similis. ⁊ patet per ātea dicta. Et tunc tu dices. Quare ergo nocet. Dico q̄ visus ⁊ quilibet aliorum sensuum nihil aliud est q̄ ꝓportio sensibilis ad ipsum sensū: qua deficiente sensus non fit: vel diminute fit. g̃ ille color qui magis dissipat illā ꝓportionem ⁊ remouet: erit magis contrarius sibi. ⁊ talis est color albus ⁊ splendidus ꝑpter suam excellentiam. Nam potentia visiua cum sit q̄dam potentia corporalis ⁊ terminata: corruptionem patitur ab excellentia sui sensibilis. Nā excellentia sensatorum corrumpit sensum. 3. de anima. Et tūc ad argumētū dico q̄ q̄uis sit ei magis similis: tamen deficit ei ꝓportio. Et cum dicit̄. omne quod corrumpitur: a suo contrario corrumpit̄. Uerum est quātum ad qualitates pmas. Et dico q̄ alb⁹ color ⁊ splēdidus q̄uis sint similes visui. aliquādo tamē realr̄ ⁊ effectiue est ei cōtrarius. ¶ Quito sciēdum ɓm Gal. 4. de morbo. ca. 6. q̄ si aliquis ī tenebris longo steterit tempore: lumine adueniente minime videbit. quia visus grossus ⁊ obscurus factus est. Etiā si aliquis steterit in maiori luce ⁊ locum minoris lucis subintret minime videbit nisi post aliqualē morā. Causa huius est: quia simulacra lucis intēse remanēt in organo visus. locus vbi tanta lux non est iudicat̄ tenebrosus: quia deficit ibi ꝓportio: cum in organo sint simulacra lucis intense. ⁊ res in loco minus illuminato existes sint debilr̄ illuminate: donec talia vestigia et simulacra ab oculis euanescant: visio imperfecta remanebit. ¶ Sexto notandū ɓm Gal. 4. de morbo. ca. pmo. post medium capituli. et ɓm q̄ iam declaratū est superius: q̄ respicere res multum albas et splendidas multum nocet visui. Ideo dicit ibi Galienus: q̄ si splendor solis fortiter inspiciat̄ vno momento: aut cecitas generabitur: aut ea passio fiet in oculo que nunq̄ poterit sanari: nisi cū magna difficultate. Et causa est: q₂ instrumentū visus fortitudinem pati non potest. vbi supra ¶ Septimo notandum ɓm q̄ iam tactum est superius. ⁊ ɓm Gerardum cremonēsem q̄ pica comesta multum valet ad clarificandū vel etiam conseruandum visum. Uel q̄ ipsa ponatur in vna olla terrea vel enea: et lutet̄ cū coopertorio: et in furno permittatur: donec sit torrida et pulurizari possit. Et de isto puluere bene per sindonem cribeliato oculi colli rientur. Et valet etiā iste puluis: vt iste autor dicit contra chardiacam trementem. Et dyaphoreticam: ⁊ insufflatus in fistulam: ⁊ ficus,

¶ Octauo nota ꝙ̄ theodoricon anarcardinū i purgādo caput ⁊ organa q̄nq̄ sensuū multuꝫ vꝫ. vt idē autor testat̄ ¶ Nono nota ꝙ in egritudinib⁹ materialib⁹ in ocl'o qñ natura iā fec̄ lippitudinē nulla repcussiua sunt oculis supponēda: cū natura p illā ptē expellere mat̄iā cupiat: imo cū lacte mulieris masculū nutriētis ⁊ aqua tepida vel cū decoctōe camomille natura iuuanda est.

¶ Capitulum. 49. de anathomia et de passionibus auris.

a **Auditus** sicut ceteri sensus fit mediāte orga° ei appropato. Pro notificatōne eius est sciendū ꝙ in laterib⁹ capitis recte sub aurib⁹ sunt duo ossa. vnū in q̄libet latere q̄ vocant̄ mēdosa: q: q̄dāmodo in forma ⁊ in sub̄a ab alijs ossib⁹ vident̄ deuiare Et Ga. 4. de inte. c. 2. ⁊ Auic. in. 4. 3ª. ca. j. vocant ista ossa petrosa. ppterea q: eoꝝ duricies in pte inferiori magis videt̄ petrosa ꝙ̄ ossuosa respectu alioꝝ ossiū. Ista ossa nō continuant̄ cū ossibus magnis capitis cerebrū cōtinētib⁹ nisi p suppositōnē ptis ad ptē. Et q̄d libet istoꝝ ossium hꝫ ꝯcauitatē in se. ⁊ cū hoc duo foramia. vnū foramē in pte inferiori petrosa q̄ ꝯtigua est ossib⁹ capit̄ cereᵇʳⁱ ꝯtinētib⁹ ⁊ aliud foramē in pte: q̄ est ab ex̄ supra quam partē fundat̄ radix auris cartilaginosa. ⁊ per p̄nās aures q̄ ad interi⁹ ptēdunt̄. Ista quideꝫ ossa hn̄t in se circūgiratōes ⁊ āfractuositates ad intra. ⁊ p foramē ad iferi⁹ subintrat neru⁹ dur⁹ q̄ venit a q̄nto pari neruoꝝ: q̄ imediate a ce° oriunt̄. q̄ q̄dē neruus expādit se p supficiē cōcauā ip̄ius ossis petrosi. ⁊ b̄m Aui. in. 4. 3ª. supficies dicti ossis domestica est strata ī ill' neruis audit⁹ puenietib⁹ a q̄nto pari. ⁊ capit ille neru⁹ dictū os a pte inferiori: sic̄ tunica a pte inferiori a sindone foderat̄. ⁊ iterū exeūt villi ab illo neruo p reliquū foramē: ⁊ sup dictū os crescit cartilago ⁊ radix auris. deīde ptēdit exteri⁹ ⁊ fit auris cartilaginosa.

Querit̄ Primo q̄re dictū os fuit creatū. Rn̄dit Ga. 8. de iuuamentꝭ membroꝝ. c. 2. in. 4. colū°. vbi dicit ꝙ creator coopit istos neruos audit⁹ cū osse duro spisso ⁊ posuit in eo foramina tortuosa b̄m tortuositatē clādestinaꝫ ligni torcularis ad hoc scꝫ vt cū isto osse ⁊ sui tortuositate ⁊ cartilaginū supra positarū cerebrū a nocumētis aeris frigidi: ⁊ forti collisione eius defenderet̄. ¶ Scd̄o querit̄ q̄ est pncipalior ps audit⁹. Rn̄dit Ga. 4. de morbo. ca. 3. ⁊ trāssumptiue. aui. in. 4. 3ª c. 1: nā q̄dē q̄d cristallina est in oculis ideꝫ est neruus exiens a cerebro sup os petrosum expansum ipsi auri ⁊ cetere ptes auris sūt iuuātes illū neruū sic̄ cetere ptes oculi sūt iuuantes cristallinā. ¶ Ter° querit̄ quare auris ad exteri⁹ est ptensa. Dicit̄ ꝙ ad h̄ vt vndatiōes aeris collisi aut pcussi ei occurrāt. deinde per dicta mēbra pcedētes iudicio p̄ntet̄. ⁊ fiat auditus. ¶ Quarto querit̄: quare tu dicis dictū neruū esse durū. cū Ga. 8. de inte. dicat ipꝫ eē mollē in hec v̄ba. nerui q̄ veniūt ad auricl'as sunt nerui pfecti sed molles. ¶ Rn̄deo ꝙ ga. dicit cōparatiue respectu neruoꝝ qui veniūt ad linguā vt fiat gustus: ⁊ respectu illoꝝ q̄b⁹ in ea lingua fit sensus ⁊ motus. Respectu t̄n neruoꝝ opticoꝝ ad oculos venientiū dicūtur duri. ⁊ sic soluit̄ questitū dictū. ¶ Quito querit̄: quare auris fuit creata cartilaginosa: nō pānicl'aris. Dicit̄ ꝙ ad hoc: vt seruet formā auditui necessariā. scꝫ vt sit sēp apta: ⁊ vt h̄uet v̄tigiositatē circūuolutariā. Nā si pānicl'aris foret dictā formā obs̄uare nō valeret. ¶ Sexto querit̄ quare auris nō est petrosa tota. Dicitur ꝙ quia frangeret̄. ¶ Septimo queritur quare nō est cornea. i. habens formam cornu Respondet̄ ꝙ pter decentiā. nā videremur habere cornua inflexibilia sicut q̄drupedalia. ¶ Octauo querit̄ quare nō fuerūt posite āterius: quia ibi est visus. ⁊ a parte anteriori nerui visus oriunt̄ Et si ibi orirent̄ nerui auditus esset ibi cōculcatio sensuūꝫ. non posterius: q̄a a posteriori cellula cerebri orit̄ nucha: ⁊ nerui ⁊ sensus ⁊ motus mediate vel vel īmediate ¶ Nono querit̄ si in concauitate ossis petrosi aliquid contineat̄. Respōdeo ꝙ sic. s. aer. alit̄ esset dare vacuū. Ille quidē aer stat ibi q̄etus et quasi cōnaturalis ipsi membro auditus. s. nerno. ¶ Decimo querit̄ quō fiat auditus. Dico ꝙ cū aliquis loquit̄ vel campana pulsat: mouet̄ ille aer ex pcussione vel sono. ⁊ sic per viā inūdationis expādit̄ sonus mediāte aere circa oēm d̄ntiā nisi obstaculū impediret q̄si circulos inūdationis faciendo. ¶ Et qñ tales inūdatōes soni ꝯtingūt mediāte aere instr̄m auditus mouet aerē q̄etū in tympano audit⁹ siue in osse petroso exn̄tē: q̄ moto sonus v̄tuti auditiue p̄ntat̄. Et rc̄tē ponā tibi hāc silitudinē: sit lac⁹ cui⁹ aq̄ sit q̄eta. ⁊ tu pijcias lapideꝫ cū magno ictu in medio lacus. tūc p̄mo ictu creabit̄ vna circula°. deinde alia ⁊ iterū alia donec iste circulatiōes cōes ad marginē laci deueniant. nec magis nec minus sciēduꝫ est de sono: ⁊ circulationibus in aere factis.

¶ Capitulum.50.de nocumentis auris. ⁊ primo de surditate.

In auribus pñt euenire tria genera morboꝝ: ſm ꝙ dicit Ga.4.đ mor° c.3. Nã inq̃tũ ē cõpoſitũ ex ꝯſilib⁹ mēbris accidit ei mala cõplexio. ⁊ inq̃tuȝ eſt mēm officiale accidit ei opilatio. ⁊ põt accidere ei ſol'o cõtinuitat͂ q̃ eſt cõis moꝛb⁹ mēbris cõſilib⁹ ⁊ officialib⁹: vt iã allegatuȝ eſt p Gm. Sciendũ ēt ſicut dicit Aui.fen.4.3ª.c. de nocumētis audit⁹ ꝙ auditui accidit ſicut opationibus alioꝝ ſenſuũ. Nã aut deſtruit͂ ſic ĩ ſurditate. aut diminuit͂ qñ nõ audit niſi cũ mag͂ aduertētia ⁊ magno clamoꝛe ⁊ in debili auditu. aut coꝛrũpit͂ ⁊ alterat͂ vt in tinnitu ⁊ ſibilo vbi iudicat ſe audire illa q̃ realit͂ nõ ſunt: ⁊ fere oēs canunt iſtã cantilenã ⁊ ego cum eis.

Cauſe grauitatis audit⁹ ⁊ debilitat͂ ei⁹ ēt deſtructionis ei⁹ in pte ſũt multe. Primo tñ ſcias ꝙ debilitas ſeu nocum auditus quoddã eſt natiuũ. aliud accñtale. aliđ nouũ nõ trãſiens duos annos. aliđ ē antiquũ vltra ꝑteriens. Itē q̃ddã eſt ex cõicatõe alicuius mē. ſ. ex paſſiõe alicui⁹ mē: vt ex paſſione cere. vel alteri⁹ mēbri ſibi vicini: vt ē doloꝛ dētium. aut pp nocum ꝓpriuȝ in v̄tute auditiua vel in inſtris audit⁹ vt in neruo vl' foꝛamie vl' cartilagine iterioꝛi vl exterioꝛi. Si pp nocum in v̄tute auditiua aut pp nocum inſtroꝝ: h̃ fit pp malã cõplexionē ſimplicē vel cõpoſitã: vel ex iepta diſpõne ⁊ diſpꝛopoꝛtiõe ſpũs auditiui: quo mediãte v̄tus aĩalis agit ſuã opationē: vt q2 paucus vel nimis groſſus vel nimis ſubtilis ⁊ diſſolubilis. Si accidat nocum auditus pp neruũ: hoc erit q2 in eo erit aliq̃ mala ꝯ° ſimplex vel cõpoſita ſine maª vel cũ maª. q̃ q̃dem aliqñ eſt colerica: aliqñ flãtica vl' mlica. Sed ſm Aui. vtplurimũ fit a cõplexione fra: aut fit pp ea q2 in neruo eſt moꝛb⁹ official'. ſcȝ opilatio pp hũiditatē aut ſcoꝛdiciē aut ſanie ipſum opilãtē: aut pp apa cal'm aut fridũ aut ſclirosim: aut pp tumoꝛē aut pp excreſcentiaȝ ſeu cicatricē vel vlcus ⁊ coꝛroſionē ⁊ ſilia. Si aũt fiat pp cãm in foꝛamine exiſtentē: hoc fit duobus modis. q2 aut fit a cã extrinſeca vl' intrinſeca. Si ab extriſeca ſicut eſt lapillus: arenea terra: puluis vel nucleus ⁊ ſilia. aureȝ ab extriſeco ingrediētia ⁊ foꝛamen claudētia: vt aq̃. argētũ viuũ. Si ꝓpter cãm intriſecam: q2 ibi eſt vel fuit apa vel aliq̃ ex ſupradict͂: vt eſt excreſcētia: caro addita veruca aut vermes vl' ſan. congelatus: ⁊ vtplurimuȝ fit a ſuperflua humoꝛoſitate vel ſanie vel ſoꝛditie ibi ab aliq̃ cã aggregata. Aliqñ ſurditas venit p viã criſis: ita ꝙ aliqñ in fine egritudinũ acutarũ expellit natura mãm illã ad mēbꝛa auditus. Et iſta talis debilitas audit⁹ remanet aliqñ per aliqđ tps. poſtea ſanat͂: maxie ſi ſuperueniat fluxus coleric⁹: vt in ꝓnoſticatiõe videbit͂. Et aliqñ iſta maª ſic expulſa a natura ſic figit͂ in oꝛganis audit⁹ vel ipſas coꝛrũpendo vel alterando vl' opilãdo: ꝙ nunq̃ ãpli⁹ ſurditas remouet͂. Et h̃ eſt cã q̃re aliq̃ p⁹ fe. acutas ⁊ malas egritudines remanent ſurdi. q2 foꝛte illa maª p nimiũ caloꝛē lapidificata ⁊ idurata obturat loca audit⁹. Iſtum enĩ aſceſuȝ maᵉ aliqñ añcedit vomit⁹ vel flux⁹ ſan. nariũ: vt dicit Aui. Aliqñ ſurditas fit a cauſis pꝛimitiuis.

Signa cauſarũ. ſi ſurditas fit a cauſis ꝑmitiuis vt eſt ictus vl' ꝑcuſſio vel frigus vel vētus. h̃ ex iudicio hñtur patiēt͂ Si v̄o fuerit pp cerebrũ q2 cerebrũ cõicat prē ſue paſſionis ipſi auditui: hoc cognoſcit͂: q2 ēt alij ſenſus. ſ. viſus odoꝛatus ⁊ maxie guſtus ſunt aliqualiter ĩpediti: cum a cerebꝛo exeant nerui q̃bus mediantibus iſti ſenſus fiunt. Si v̄o fit a cõicatione alteri⁹ mēbꝛi: pȝ p doloꝛem ⁊ grauedinē ipſius: vt eſt doloꝛ dentis ⁊c. Si ꝓpter cãm in neruo: ſi ibi ſit apa calidũ: adeſt fe. ꝯtinua pulſatio doloꝛ grãdis cũ oꝛipiłone ⁊ tremoꝛ. ⁊ aliqñ venit ꝑmixtio ĩtellect⁹: ⁊ aliqñ moꝛs niſi cito apiat͂. Si v̄o apa nõ eſt in neruo non eſt neceſſe ꝙ ibi ſit fe. niſi effiª. vel modica: h̃ erit ibi ḡuitas vl' dol'. ⁊ exteñſo Si v̄o ſit hu. fri. tũc ſeq̃t ḡuitas ⁊ frigus in loco: ſaltem nõ ſentit caloꝛē. Et ſi hu. eſt calid⁹: caloꝛ ſentit͂ ⁊ nõ tãta ḡuitas. Si ſ͂ a vētoſitᵉ: ſentit͂ tinnit⁹. Si fuerit pp vlcus: cognoſcit͂ p ſaniē exeuntē. Si eſt a mala ꝯplexiõe ſine maª: do. in ꝓfundo ſentit͂: ⁊ cum hoc nõ adeſt ḡuitas nec exteñſo. Si eſt cũ maª vel hu. ſi ē frid⁹ leditur a fris. ⁊ affligit mag͂ in hoꝛis diei in q̃b⁹ ille hu. regnat: ⁊ cũ hoc facies ē tumida. ⁊ ſi ē calidus: ledit͂ a calidis ⁊ iuuat͂ a fris. ⁊ magis affligitur in hoꝛis quib⁹ regnat talis hu. aut ſit ſan. ſiue co. iuxta illud. Tres lucis pꝛimas. tres noct͂ tenet ⁊ ymas. Et ſi fuerit debilitas auditus in aure a ſiccitate magis viget poſt vigilias ⁊ ieiunium. Qñ cã ſurditatis ē in foramine: vt eſt ſanies cõgelata: vel ſan. cognoſcitur: q2 iſta ab aurib⁹ exire ꝯſueuerũt. Si eſt pp v̄mes: eoꝝ motus ĩteri⁹ ſentit͂ vt q̃nq̃ aliq̃s exit v̄mis. Si opilat͂ foꝛamē pp cãs ab extra in aurē cadētes: h̃ ſcit͂ ex pa. relatiõe Bernardus ponit ĩ lilio expimētũ vtrũ ĩ aure ſit hũi-

ditas aq̄sa vel saniosa: ꝙ pān⁹ line⁹ duplicat⁹
calid⁹ calide spōgie noue supponat. ꝛ si auri
applicet ꝛ sup illā ptē dormiat: ꝛ si i crastinū
īuenerit pānū madefactū ꝛ maculatū ē a sa-
nie vl' hūiditate aq̄sa: ꝛ si nō: nō ē a sanie nec
hūore nec alia hūiditate siue aq̄sitate. Et si fu-
erit ꝑꝑ debilitatē v̄tutꝫ auditiue: cog̃scit̃: q2 se
nex ꝛ reliq̄ v̄tutes vt ē visiua ꝛ odoratiua sūt
dīnute. Si surditas vēit a cōicatiōe alt'i⁹ mē
venit cū iterpolatiōe. ꝛ si a cā ꝑuata: ē ꝯtinua.

Pronosticatio in surditate. P'rio ypocras. 4° āpħ.
ampho. 28. q̄buscūq3 fellee egōnes fiūt: surdi
tate aduenēte q̄escūt. ꝛ ecōuerso ꝛ dic̄ Ga. in
ꝯ° ꝙ āpħ⁹ nō itelligit̃ de surdit° stabili ꝛ idisso
lubili: ꝭ poti⁹ de illa q̄ fit in se. ꝛ alijs morb cū
co. caput ascēdit. Cū āt co. dñat̃ istris audit⁹:
fac̄ surditatē: qd̄ si eā cū egōne nā emibit illā
surditatē tollit: ꝛ ecōuerso. ¶ Scd̄o q̄buscūq3
in se. aures surdescūt: san. a narib⁹ fluens aut
vent' turbat⁹ soluit egritudinē. 4. āpħ. āpho.
60. ¶ Ter⁹ cū. A. surditas seu g̃uitas auditus
nāl'is siue natiua nō recipit curatiōnē: q2 iā
nā i creatiōe mēbroꝝ audit⁹ errauit. ¶ Quar°
surditas siue g̃uedo audit⁹ ꝙuisueniat hoi bñ
audiēti si negligat̃ ꝛ cura nō adhibeat̃: efficit̃
antiq̄ ꝛ cronica: ꝛ iā tūc ē ꝓpinq̄ despatiōi ꝛ
est difficil' cure. ꝭ illa q̄ nō ē a nā ꝛ ē paucoꝝ
dieꝝ: ē curabil'. vocat̃ āt cronica ꝭm Bernar[m]
de gord° postq̄ trāsijt. ij. annos. ¶ Quito sur-
ditas ꝑꝑ solonē ꝯtinuitatꝫ in neruo audit⁹ est
icurabil'. q2 ꝑncipal' pticula auditus est lesa.
¶ Sexto surditas fcā ꝑꝑ apa scliroticū idura
tum aut ꝑꝑ verucā iteri⁹ in loco abscōso: icu-
rabil' ē. ¶ Septio surditas q̄ al'n crescit ꝛ al'n
diminuit̃ signū ē ꝙ fit a vētosi° vl' hūidit° q̄ di
minui pñt. ꝛ per ꝯns remediabilis est.

Cura surditatꝫ. P'rio notādi s' aliq̄ cañ. gñales in curōe egri[m] auriū. ¶ P'ri
mus Aui. in. 4. 3¹. oīa q̄ i aure istillant̃: sint te
pida: nō m'ltū cal'a nec m'ltū frā. ¶ Scd̄s q̄ñ
vis scd̄ꝫ ponere medicamen: p° in lo° lūinoso
mūdificet̃ auris a p° medicamie vl' a sorde q̄
ibi ꝯgregata ē. ꝛ h' post sternutatiōnē ꝛ clamo
rē ꝛ emūctiōnē ꝑ nares strigēdo ē faciēdum.
Nā in talib⁹ motib⁹ natura ad eꝫ supflua mit-
tere conat̃. ¶ Terti⁹ me° i aurib⁹ mittēde s' liq̄
de. q2 i suba grossa n° cōpetent̃ penetrāt. ꝛ cū
difficultate remouēt̃. ¶ Quart⁹ ꝙ medicie po
nant̃ i pua q̄tit° q2 si i mag̃ ad neruū ꝛ os pe
trosū currerēt ꝛ iplerēt. ꝛ sic maior fieret ob
turatio. ¶ Quit⁹. iposita me° iaceat pa. sup au
rem sanā ꝑ vnā horā vt virt⁹ me° descendat ꝛ
ad locū fluat lesuꝫ. ꝛ post vnā horaꝫ vl'. ij. sup
egrā iaceat vt supfluitates exteri⁹ fluēdo deri
uent̃. ¶ 6⁹ canō ē gñal' ad h° ꝛ ad passiōes ocu
loꝝ ꝛ ad multas al's. s. i corpe exñte plectori-
co aurib⁹ nec suffimigatiōes nec iniectiōes s'
fiēde donec corp⁹ vl'r flōia vl' catartico fuerit
purgatū. ¶ 7⁹ post corpis vl'eꝫ purgatiōnē ten
tanda ꝑus ē cura° cū saccul' ꝛ suffumigationi
bus ꝛ empl'is. nā iniectiōes succoꝝ ꝛ oleoꝝ
ꝑiculosiores iudicant̃ ꝑꝑ meatuū obturatio-
nē. Si tñ ista nō valēt iniectiōes s' fiēde: dū
tñ ab eis aures cū diligētia p⁹. 6. horas vl'. 7.
mūdificent̃. ¶ 8⁹ cū instri audit⁹ neru⁹ est mul
tū sensibil': opatiōes i ꝑtib⁹ iteriorib⁹ s' suauit̃
ꝛ sine dolore. ¶ 9⁹. si surditas venerit ꝑꝑ com
passionē alicui⁹ mēbri cui audit⁹ cōpatit̃ illi
mēbro ꝑus succurrēdū ē. ¶ 10⁹. si surditas est
cū dolore ꝛ g̃uitate capitꝫ: tal' dolor ꝑus est re
mouēd⁹ ei⁹ cās materiales vel cōplexionales
extirpādo. ¶ Undecim⁹ canō ē G¹ in meg¹. ꝑti-
cula. 14. ꝙ a leuiorib⁹ remedijs icipiē° ē cura.
¶ Duodecim⁹ est Gerardi cremoñ. supviatico
ꝙ me° in aurib⁹ stare debēt vl' pñt ꝑ. 6. vl'. 8. ho
ras: añq3 remoueant̃. nā due hore nō est tps
sufficiēs: vt medicia suū ipmat effectū. sꝫ ꝑfe
cte mūdificādo. ¶ Cura° surditatꝫ P'rio obser-
uatꝫ canonib⁹ gñalib⁹ ad curā talit̃ accedam⁹.
Uñ ꝯsiderādū si cā debilitatꝫ audit⁹ est a mala
cōplexione cal'a aut a mala ꝯplexiōe frā: vꝫ i
neruo vl' loco vbi v̄t⁹ auditiua est. ꝙ si fuerit
cal'a sine ma°: qd̄ scit̃ q2 nō adest g̃uitas: ꝭ le-
uitas ꝛ calitas tactu repit̃. ꝛ frida iuuāt: ꝛ no
cent cal'a: tūc sola suf̃ alteratio mittēdo i au-
re res v̄tualit̃ fridas: tepidas tñ actu: ꝛ iō i h°
casu vꝫ oleū rof ꝛ viol' ꝛ nenuf̃ sic ꝙ aliquid
istoꝝ injciat̃ mixti vl' sepati. ¶ Scd̄o vꝫ medi
camen Aui. qd̄ seq̄t̃. ¶ R. succi malig¹ exꝑcti in
corticē suū reducēdo modicū ace' vini adden-
do ꝛ parū de oleo rof. ꝛ de pul'. thuris. ꝛ p⁹ ali
q̄lē bullitionē aliq̄ q̄titas injciat̃. ¶ 3° vꝫ aq̄
lactuce ꝛ aq̄ vitꝫ collecta i marcio vl' in maio
q̄ñ vites scidunt̃. ¶ 4° ꝭm ꝭap. in isto casu vꝫ
albumē oui cū lacte mulieris filiā hñtis tepi
dū. Et vꝫ succ⁹ sempuiue. ¶ 5° vꝫ colli[m] al. dcm̄
in. c. de obtal°: si sit distēꝑatū cū lacte mulie-
ris. Ista maxie valēt q̄ñ do. ē a ma° cal'a. ¶ 6°
vꝫ suffumigatio fcā ꝑ ēbotū ꝑ decoctionē ma
lue bismalue lactuce portulace folioꝝ salicꝫ ꝛ
solat¹. Et si ibi sit āmixta siccitas ista multuꝫ
valēt: ꝛ tūc oleū viol' multū vꝫ. Si sit calitas
cū ma° ꝛ corpus est pelctoricum: tunc flōia de
cepha° est fienda. Deinde purget̃ materia cū
mirab. citri. ꝛ electuario de succo rof ꝛ paruo

diagre⁹. Deide reuertamur ad supdicta reme dia vtēdo regimine refrigerāti. ¶ Si vo fuerit surditas a mala cōplone fria sine materia: tūc valēt oīa olea calida ꝛ alia remedia calīa q̄ infra dicent̄. Sed qꝛ vtplurimū ſm ꝙ dic̄ Auic̄. surditas fit a mala cōplone frigida cum mā grossa. ꝛ secūdario a vētositate. iō de ista intentionalr̄ tractemus intentionē ꝓsequēdo āntiquoꝝ. Qn̄ est a mā frīda: si tu vides hoīes cū plenitudine capitꝗ ꝛ faciei cū multꝗ supflui tatibus exeūtibus ꝑ nasum ꝛ palatū: ꝛ adest plectoria san. ꝛ humoꝝ: incipe a flōia cōuenientibus ꝑticularib⁹: qꝛ flōia est q̄ multitudinē humoꝝ euacuat. vt dr̄ in. 4. ꝓmi. c. 20. postea digere materiā cū hoc sir⁰. ¶ ℞. oximell' sqlli' ℔'. j. vel sir⁹ de sticad. ℔'. j. ista simul mixta vl' quodlibet ꝑ se dent̄ cū aqua decoctiōis ysopi ꝛ sansuci ꝛ cicerū rubeoꝝ. Uel digerat̄ cū isto sirupo ꝛ erit melius. ¶ ℞. saluie cala' origani pule' sansuci betho͑ ambro͑ herbe paliꝰ herbe iudaice añ. ℳ. j. vtriusꝗ sticad mēte mellis se agrimo͑ añ. ℳ. ß. marat' carui añ. ʒ. j. mell' ℔'. ij. ꝟ sirup⁹. det̄ cū decoctōe supdicta in au roza ꝛ longe post cenā. Cognita digōne ma͑ purget̄ semel in. 15. dieb⁹ cū yera hermet ſm descptōez Uebe. ꝛ det̄. ʒ. j. ꝛ ß. vel. ij. in hac eīn repics efficaciā in euacuatōe hūoꝝ grossoꝝ a capite. ꝛ vꝫ ad passiones ca. ex friſ ꝛ ɋ̄ssis hu. ꝛ iterū purget̄ cū pillis cochijs vel cuꝫ pillis in. ca. de debilitate visus dictis. Ego aūt frequenter exptus fui pill'as quas ponit Ber. in lilio. ꝛ repi valde ꝑfectas in opatione. quarū ℞. est hec. turbit bene gūmosi cortic̄ mirabol' keb gūmosoꝝ añ. ʒ. ij. ʒinsi' an' liqricie mūd. bdellij pulpe coqn͑ añ. ℈. ij. ꝟ massa cū oxielle potest addi sticad citrini epythi. añ. ʒ. j. detur ʒ. ij. vel. ʒ. ij. ꝛ ß. ꝛ iterū digerat̄ mā cū oximel le diuretico: in q̄ coquant̄ bethonica: ysopus saluia ꝛ maiorana. Et iterum purget̄ cu istis pillis. de q̄bus dicit Auic̄. ꝙ sunt experte qn̄ surditas venit ex opilatōe facta ab hu. ꝛ ventositate. ¶ ℞. turbit bene gūmosi. ʒ. x. coloqn͑ ʒ. v. sarcocole. ʒ. j. aloes. ʒ. iij. et ß. corticis mirab. kꝫe. ʒ. v. ꝟ pille. dosis ē. ʒ. j. vel. ʒ. j. ꝛ ß. Uel purget̄ ſm Haly. cū yeralogodion. ¶ Scōa die post purgationem ꝟ garga^a cum yerapi^a dissoluta in oximelle squillitico vel diuretico cū aqua mixtis. Uel fiat tale garga^a. ℞. yso' origa' ꝛ cala' añ. ʒ. j. ꝛ ß. rad acori se. sinap. añ ʒ. iij. mellis quod suffic̄. fiat ad modū opiate. et de ista dissoluant̄. ʒ. ij. in aqua decoctionis ebuli cum condiso ꝛ stafiza^a et aloes mixtis. Et piret^m condisum stafiza^a ꝑ equales ꝑtes mixta in parua quātitate: misceant̄: et in nares insuffiando mittant̄. nam ista vꝫ ad duo. ꝓmo ad mundificationē materie humoralis male grosse ꝛ viscose ebetātis auditu ꝛ alios sensus. Secūdo valet ad expulsionē cuiuslibet rei opilantis aures siue ab extrinsec⁹ siue ab extrinsc⁹ acciderit. Et ista ꝑualēt si de mane ꝛ ante cenā fiant. Sinapis vsualis qui vēditur si cū vino decoctiōis saluie gargariꝫet: valet. Similr̄ amminiculū adiuuās ē masticatio mastis cū modico ʒʒ'. vel cū pauco pire tro. Quādo sternutatio ꝓuocat̄: credēdo haly consilio nares stringant̄. vētositas nāꝗ com mouebit̄ in capite: ꝛ fortit̄ egrediēs q̄ i aure ꝯtinent̄ exterius emittet. Garnipulos nauꝗ manipulos G'surripe cupiēs in voce aliena sic ait in passionario. Si surditas est sine doloze: purget̄ venter cū pillis de coloqntida ꝛ scamonea ꝛ aloe ꝛ mastice cū succo cauliū aggregat̄. Deinde saccellet̄ cū herbis ꝛ semib⁹ calidis ꝛ calefactis. Deindet gargarizet oximel cū stafiza^a ꝛ pipe ꝛ ysopo ꝛ origa͑ ꝛ pulegio ꝛ nitro simul puluerizatis et mixtis cum oximelle. Istud garga^a teste Ga. flegma oēm ꝙ humoze a capite purgat. Et post ista oleū amigd. amar. auribus tepide iubet instillari. aut oleū baccarū lauri cum oleo ros. ꝛ pauco pipe mixto. Uel immittat̄ oleum balsami qd multū valet ſm Gal. vbi. s. Et valet succ⁹ cepārum: aut rafani: aut euforbij ꝛ affrodilloꝝ nit^m mixtū cum forti aceto tepide aurib⁹ immittat̄. Et hec fuit practica Galieni. ¶ Instillationes Haly vt surditas nō cronica euanescat. Pzimo semē rute vel herba ꝛ sansucus ꝛ mentastrū. pista simul ꝛ cū vino coque ꝛ post expressionē add e euforbiū ꝛ castorēū i pauca quātitate. ꝛ tepidū auribus instillet̄. Similr̄ aqua decoctōis absinthij ¶ Aliud medicamē ℞. baurach pulueris sinap. añ. ʒ. ij. distēpa cū aceto: ꝛ tepidū cum lichino aurib⁹ immittat̄. ¶ Aliud ſm haly. ℞. castozei ellebo' croci añ ʒ. j. distempera cum aceto: ꝛ coque. Deinde auribus: instilletur: vl' imponatur cum lichinio Similr̄ oleum nardinū valet: quia subtiliat et dissoluit humozem grossum qui est in auribus: vel oleum muscatellinum cum pipere. ¶ Testat̄ Haly hanc medicinam foze compositam a Galieno contra grauitatē auditus et surditatē. ¶ ℞. ellebozi albi ad q̄ntitatē ossis dactili puluerizet̄ ꝛ distemperet̄ cuꝫ melle: et auri immittetur cum lichinio: vel alique gutte iniciant̄. Uerūtamē aliqui credunt: ꝙ misceremltas medicinas sit artificiale. Qd nō

credo: qz dicit Ar⁹. φ quāto plura cōponētia intrāt cōpositū: tāto magis incert⁹ est effect⁹ eius. ideo cū approp̄at simplicib⁹ ⁊ approbat interdū p̄ualet opari. Hoc dico ppt hanc medicinā in q̄ Sa. solū ponit eli̅n cū melle. Aristoloª mixta cū melle sordiciem auris mūdificat ⁊ cōfortat auditū sicut dic auic in. 2. li. c. de Aristoª. Et ibidē pōit aui. c. ō aceº. φ euapaº aceti cal'i ɔfert difficultati audit⁹: ⁊ apit opilatōnē colatorij audit⁹ ⁊ fortit' resoluit sonitū Et si accipiat ex flore eris. illō qō est al. ⁊ puluerizet ⁊ auri insufflet: delet surditatē ātiquā vt asserit aui. in. 2. ca. de flore eris. Sit aūt r'la gnalis φ in passionib⁹ fact a gsīs hu. frequēt purget: qz multitudo ⁊ grossicies impediunt ne corp⁹ in pauc̄ vicib⁹ ab illis supfluis emūdet. Ista opando pa. vtat metridato vel tiriª magna vel aurea alexª. Et iterū localib⁹ remedijs freqnēter vtat. Fel leporis cū adipe vulpis ⁊ lardo liq̄factis surditatē sanat Iohann⁹ in. 2. baurach qō etiā vocat vaurach cū aceto ⁊ melle mixto auri instillet: vz. Fel ouim cum oleo de oliuis vel cū oleo amigd amar. ⁊ vino vz. Idem facit succ⁹ porri aut cepe cum melle Oleū decoctiōis spolij serpētis oleū balsami oleū baccarū lauri. succ⁹ dragūtee succ⁹ rafa' gallica' succ⁹ absin'. oleū costim in q̄ sit castm ⁊ parū ell'i p̄bullitū. oleū sisa' in q̄ decoq̄t coloqnª. succ⁹ rute cū melle ⁊ castoº. vrina cap cū felle ei⁹ ⁊ galbaº. oleū de raphano ē exptū ⁊ oleū stafizae ꝯm auic. Lichim ex sinapi factū mixtū cū ficub⁹ est exptū. Fel cap cū oleo ro. Sief rob post purgāt euapatōes p traiectom R. coloqne. ʒ. j. nit'. ℈. j. casto' aristoe ro. succi absinthij aā. ʒ. ß. costi. qrt pte vni⁹. ʒ. fell' vac' qō suf. R sief. ⁊ distēpet in oleo amigd. amar. ⁊ tepide auri imittat: vz dolori ex hu. frido et vētosi' ⁊ sonitui ⁊ tinitui q̄ ex gsīs fumis fiūt ⁊ surditati. Iterū liq̄fiat castom cū oleo an' et succo rute ⁊ auri instillet. deinde R. aq̄ rafa' post residētiā succi. ʒ. ij. fell. tauri vl' accipitris ʒ. j. olei balsa' olei muscatelli' aā. ʒ. ß. mirre sbtilissime puluerizate. ℈. ß. misceat ⁊ mittat in aurē vnā guttā cū tuello ⁊ cū coto. ⁊ mitte p⁹ 4. vel. 5. horas semp aures a p̄mo medicamie mūdificādo: ⁊ semp ipam in calore tenendo cum coto siue lana succida.

Dieta istorꝫ sit sicut hn̄tiū egritudines mâles in capite: cauēdo ab omi repl'one cibi ⁊ potus ⁊ ab oibus vaposis reb⁹ q̄ frequēter dicte sūt. Et habitēt in aere cal'o ⁊ sicco marie qñ est a mā frigida vel vētosie. Caueāt illa q̄ vētositatē gnāt: vt legūina et vinū nouū seu mustū ⁊ limphet vinū. ⁊ vtat cibarijs subtilib⁹ leuis digōnis ⁊ boni nutri' cauēdo fruct⁹ ⁊ caseū ⁊ carnes grossas ⁊ panē azimum: ⁊ pisces grossos ⁊ viscosos ⁊ ossas: ⁊ vtat reb⁹ tostis in veru vl' in craticula. ⁊ sustineāt famē ⁊ sitim. qñ est a grossis hu. ⁊ fridis Et si est ex debilitate ꝟtut vl' paucitate spūū vtat dieta resumptiua ⁊ finalr dieta inclināda ad oppom surditatis dicte. Et scias φ vsus cimi' ⁊ ani' ⁊ maratri ⁊ carui vz in oi surdie de cā frida. siue comedant siue saccellent. Usus coriādri post prandiū ⁊ cenā vsus carui p̄bulliti in aceto vz in surdie cū saccellatōe bethoe ⁊ rerū supradictarū siue seminū.

Clarificatio In surditate pº sciēdū vt iam ptactum est: φ surditas aliqñ venit a natiuitate: et h̄ ppter errore ꝟtutis formatiue mēbrorꝫ auditus. vl' ppter materiā illorū: qz forte neruus vel os petrosum vel cartilago inferior fuit creata sine foramibus cōpetentibus in q̄bus stet aer. vel p quos aer cōmotus subintret. nā si vuea nō haberet foramē: nūq̄ visio fieret. simil'r si aliquod dictorꝫ foraminū sit clausum nūq̄ fiet auditus. ⁊ de ista surditate q̄ a p̄mordijs gnationis venit: cam nō fit: qz irremediabilis est. ¶ Scdo nota φ aliq̄ sunt bene audientes ⁊ deinde post aliq̄s fortes egritudies vl' apata cerebri vel organi auditus facti sunt surdi in q̄bus arguit corruptio organi auditus vel apa scliroticū vel opilatio a mā lapidificata ⁊ indissolubili. ⁊ de istis vidi ml'tos nihil postea audiētes. ¶ Tertio querit q̄s sensuū mag delectat circa suū obm. Dicendū φ ꝯm Sam 4. de morbo. c. 6. φ in tactu p̄mo: scdo i gustu Pro q̄ sciendū ꝯz Sa. ibidē. φ lz delitie ⁊ ɔrīi eius fiāt in oibus sensib⁹: nō tn̄ equal'r. nā in visu min⁹ fiūt q̄ in alijs sensib⁹. in tactu vero ⁊ gustu mag ceteris. in odore ꝟo ⁊ auditu mediocriter. Et iō dicebat Auic. 2ª. 1. sum. 2. c. de causis delitiarū φ tact⁹ oibus sensib⁹ ē spissiora obiecta recipiēs. ⁊ iō magis retiet imp̄ssionem cōuenientē ⁊ discōuenientē. Sil'r gustus quia gustus nūq̄ fit sine tactu. Ideo gustus est quidā tactus q̄tum d mom sentiēdi: q̄uis differāt q̄tum ad obª formal'r sentiēda. Dico ergo non φ delitia ⁊ contrariū eius i tactu ⁊ in gustu maiores faciūt imp̄ssiones: q̄a res gustabiles ⁊ tāgibiles ⁊ palpabiles cū suo obiecto obuiāt sensibus. Res autez odorabiles cū quibusdā exalationibus ab ipso subiecto resolutis ad organū veniētib⁹ odoratus. audibiles ꝟo cum sono ⁊ aere cōmoto orgam eius

monētē. visibilis aūt cū simulacris a supficie colorata vsq3 ad organū multiplicatū mouēt sensum. Ex supdictis appet manifeste φ corporeū fortius pōt mouere suū obiectū φ incorporeū in eo delitiā vel eius contrariū maiorē vel minorē impmēdo. Quarto nō ē ignorandū φ auditus pōt pati magnū nocumētū ex aspera voce τ magna atq3 veloci: q̄ tria in tonitruo inueniunt. ppter hoc ex h̄ multi auditū amittūt: q2 instrm auditus ex fortitudīe vocis corrūpit. 4. de morbo. c. 6. Et sequitur ibidem φ auditus delectatio efficit ex leui τ tarda. Nā aspera τ velocissima ex his nō ɔtristant vel delectant nō san⁹ est audit⁹. ¶ Sex° sciendū ḃm Ga. ibidē. φ audit⁹ fatigat⁹ mlt̄ū delectat ex silentio. nā silētiū opat in auditu illud quod tenebra opat in visu q̄tū ad mo^m recreatōis ex fatigatōe. ¶ Septimo sciendū3 φ ṽtutes apphēsiue interiores. s. sensus cōis rō τ memoria nihil apphēdunt p semisi a sensibus exteriorib⁹ τ suis obiectis. Propter qḋ dicebat Arist. φ nihil est in intellectu: q̄n pus fuerit in sensu. in li. de sensu τ sensato. Et iō q̄ pderet visum τ auditū. crederet eē insensatus Proinde dicebat Constan. in viatico sic. Auditū absurdari est p maiori pte mētē auferri. Unde quidā phi auditū vocauerūt portā mētis. hec ille ¶ Octauo queriť quare surdi a natiuitate naturalr̄ sūt muti. Dico φ hoc est q̄a loquela nobis nō inest a natura sed ab arte. vnde si puer hispanus anteφ sciat loq̄ ad angliā transferat: anglice loqueť τ nō hispāice. nūc aūt surdus nō potest audire alios loquētes. ideo artem loquēdi nō addiscet nec exercebit: τ sic remanet mutus. Nono queriť: posito φ plures infantes in cunabulis exñtes a mulieribus surdis τ mutis in loco forestico τ sequestrato nutrirent: φ lāgagiū loquerent Respōdeo φ nullū nisi illud quod ipsi int' se conficerēt: postφ essent sensus τ rōnis capaces. Constat aūt: φ isti nullū audiūt loq̄: ḡ a nullo adiscunt: τ sic a nullo loqueť langagiū nisi quod ipsi ex eoꝝ industria adinuenirent. Nā vt predictū est loquela τ idiomata non a natura: sed ab arte nobis insunt.

¶ Cap. 51. de tinnitu aurium.

t Innitus est sonit⁹ in instrumēto audit⁹ fact⁹ a vētositate int'clusa τ mota. Pro cui⁹ euidētia ē p° sciendū φ aer cōnaturalis exñs in ɔcauitate ossis petrosi si ab aliq̄ extrinseco vel intrinseco moueat vapore: fit tinnit⁹ auriū. Et q2 ppe sedem ṽtutis auditiue talis motus efficiť puus: tū rōe ppinq̄tatis magn⁹ esse iudicať. Et ḃm φtitatē isti⁹ vaporis τ ḃm q̄litatē τ modū pcedēdi ab intra: ad os petrosū3 ḃ3 h̄ fiūt diuersi soni. nā aliq̄n videť sibilus: aliquādo ventus: aliq̄n sonus molēdini: vl' son⁹ instrōꝝ musice et aliquādo susurratio auiū τ similia.

Cause tinnitus quedā sūt pmitiue: q̄dā ātecedentes: quedā ɔiūcte. Cause pmitiue possunt eē pcussio capitis maxime q̄n fit cū cōq̄ssatione capitis sine vulnere. Casus etiā τ obuiatio vel nimia agitatio capitis vel motus inordinatus corpis τ maxime capitis vel frigus nimi⁹ debilitās naturalē calorē cerebri vel nimia calitas ipm dissoluēs: a q̄ debilitato vētositas generať. Cāe ātes possūt esse vētositas in aliq̄ mē° exñs τ ab eo ad organū auditus pcedēs. τ sic causať in eo tinnit⁹. Alia cā aňs pōt esse repl'o humoꝝ vaporosoꝝ in toto corpe vel in capite exñtiū. Alia cā pōt esse sanies aut oppl'o vel debilitas caloris nālis ipi⁹ cerebri: q̄ excoq̄n° vel digerēdo humores vel supfluitates mag̃ dissoluit φ resoluit τ materiā ɔuertit in vaporē τ ventū. ¶ Causa ɔiuncta pōt esse triplex. Prima est ista vētositas siue vapor immediate mouēs aerē ɔtētū3 in cōcauitate ossis petrosi. ¶ Scōa causa pōt esse nimius sensus organi auditus. vnde a facillima moueť causa. ¶ Tertia causa potest esse debilitas virtutis.

Signa egritudinis satis sūt manifesta ḃ signa causarū pmitiuarū iudiciō pa. habent: puta q2 ipe fateť φ fuit pcussus cū pugno vel baculo vel silibus in caᵉ maxime sup os petrosum. Ego vidi hoīe3 iuuenē qui fuit in capite pcussus cum fuste lignea. et exinde p magnū tps habuit capitis dolorem cum tinnitu auriū. Et vidi puerū cum manu frequēter sup aurē pcussum. τ exinde fact⁹ est surdus cū tinnitu. ideo caue: ne pueris dānu3 inferas sempiternū. Et sic de alijs cāis. ¶ Signa causarū ātecedentiū. Si est ventositas in stomacho sciť p eructuationē τ ex vētositatibus ab eo exeūtibus τ sicr a matrice p gurgulationē in ea τc. Si sit ex repl'one humoꝝ. scitur: q2 iā a3 repl'o in toto corpe. Et si repl'o est in corpe siue ī capite p3: q2 supfluitates exeūt p nares τ palatū τ p oculos τ aures. τ est diminutio alioꝝ sensuū: τ ḡuitas in toto corpe τ in capite sentiť: τ magis affligiť post repl'onē τ satietatē. Et si sit ppter saniē: q2 aliq̄ φtitas eius exteri⁹ venit. Si sit ppter ṽmes cognosciť p ḡuedinē τ dolorē in aurib⁹. τ aliq̄n

erit aliquis ventis. ¶ Signa causarum dictarum hec sunt. nam si tinnitus venit propter acumen sensus auditus scitur: quia est homo siccus macer et cholericus et tinnitus est maior quanto magis ieiunat. etiam signa replecionis vel ventositatis non assunt. Si propter debilitatem virtutis naturalis ad quam sequitur debilitas in auditione: cognoscitur quia fuit longo tempore infirmus: et homo est in se debilium operationum vel habuit multas evacuationes vel ieiunia vel labores et similia. Ventositas autem ad timpanum cognoscitur per prius dicta. nam grossa et multa ventositas continuum facit tinnitum. pauca autem et subtilis paucum sub surdum et iterpolatum.

Pronosticatio Fluxus ventris spontanee etiam artificialis iuvat habente tinnitum ex replecione. ¶ Secundo tinnitus continuus si non remediatur cum bona dieta et competentibus medicis pronosticat surditatem: sicut visio filacrorum ante oculos cataractam et cecitatem habentes. ¶ Tercio tinnitus multorum annorum non recipit curationem: quia iam egritudo videtur confirmata. etiam quia medicinas in cerebro ubi ventositas generatur: applicare non valemus nisi ab extra. ¶ Quarto tinnitus a modico tempore remediabilis est. Quinto tinnitus ex multis et frequentibus percussionibus in capite vel in timporibus irremediabilis est.

Curatio Primo notantur. 12. canones dicti in c. de surditate. nam si ne illis non fieret operatio recta. Deinde considerentur cause tinnitus et ille extirpentur. Et dicit Constantinus. quod si tinnitus fuerit a ventositate grossa vel a grossis humoribus curari sicut surditas. Si igitur tinnitus venit a causis primitiuis: ut est ictus casus obviatio ventus vel fricatas exterior: ille cause remoueantur per suum contrarium. et si concomitetur replecio cum primitiuis causis: caput alleuietur cum fleubotomia cephalica et catarticis convenienti secundum maiorem replecionis: ut in capite nec congregatio nec apostema nec dolor fiat et caput confortetur. sicut dictum est in dolore capitis per ictum deinde in aurem iniectentur remedia infrascripta. Alie autem cause primitiue remoueantur prout decet. et si fit cum coitate stomachi vel matricis et similium curentur illa membra curando dictum tinnitum. posito quod dictus tinnitus fit cum replecione: caput purgetur cum pillulis cochijs vel cum pillulis dictis in c. de surditate. post digestionem materiei cum oximelle diuretico in quo bullierit bethonica et ysopus vel cum siruppo de sticados. et si sanguis per se vel cum alijs humoribus mixtus videtur supabundare recipe fleubotomia de cephalica. post in aurem mittatur oleum amigdalarum amararum. vel oleum quod ebullitum est in cepe concauo vel oleum camomille. vel oleum nardinum. Deinde recipe suffumigium bulliatur in aqua laurus calamentum bethonica sansucus sticados camomilla. ysopus et origanum et fumus cum emboto seu canna in aure recipiatur. Quando autem tinnitus est cum debilitate auditus curatur sicut surditas et initiatur in aurem acetum in quo ebulliatur absinthium. si autem sit propter acumen sensus auditus. tunc curatur cum omissione olei rosarum. decocti cum aceto. vel initiatur acetum in quo misceatur parum opij. Ista remedia infrascripta valent contra tinnitum maxime ex fricitate vel humoribus frigidis cum ventositate. Primo succus origani cum lacte mulieris. ¶ Secundo oleum amigdalarum amararum. valet dolori et sonitu auris et surditati. Et dicit Avicenna. 3. canonis fen. 4. c. 1. de conservatione sanitatis auris. quod assiduus instillationis olei amigdalarum amararum omni ebdomada est mirabile pro conservatione auditus. ¶ Tercio evapatio aceti confert tinnitui et difficultati auditus et apit oppilationes aurium fortiter et resoluit sonitum. Avicenna in. 2. in. c. de aceto. ¶ Quarto oleum oliue decoctum in testa coloquintide intra carbones calidos valet tinitui Avicenna in. 2. in. c. de coloquintida. ¶ Quinto sumatur de castoreo quantum lens una et dissoluatur in oleo nardino et calidum instilletur in aurem. valet ventositati et surditati ventositatis vel friditate. nec est aliquid tanti iuvamenti. Avicenna. in. 2. ca. de castoreo. ¶ Sexto oleum de baccis lauri. et folia eius conferunt dolori aurium frigido et auditui et tinitui aurium Avicenna. ¶ Septimo succus rute coctus in cortice granati aurem mundificat et remouet dolorem ex frigiditate. et curat tinnitum et removet vermes eius. ¶ Octavo succus foliorum garbi. i. lauri iniectus in aurem curat tinnitum et susurrationes. Haly in libro regalis practice. 5. c. proprio. Et dicit haly et stat in fine quod iste medicus qui non profuit: signum est quod tinnitus aurium fit ex humore grosso concluso in opimento cerebri. et ideo oportet quod cerebrum purgetur frequenter. ¶ Assignatio pillularum haly in tinnitu in isto casu. Recipe turbit. 3. ij. pulpe coloquintide. 3. j. mirab. kebuli. ʒ. ß. sarcocolle. ℈. ß. gummi dragaganti. 3. j. recipe pille. dosis est. 3. ij. Corpore autem purgato revertamur ad supradicta. Oleum de sefarafa valet. Rasis ad almansorem. lib. 9. Oleum rosarum in quo castoreum fuerit resolutum. idem. Item venter frequenter soluendus est cum pillulis cochijs: et nutrientia minuenda sunt. et vinum dimittendum. idem in eodem. Item dicit algafagi: quod quando coloquintida coquitur in oleo: et idem oleum instillatur in aure valet tinnitui. Et diascorides succus cepe instillatus in aure valet surditati et tinnitui. Oleum de sefarafa et oleum amigdalarum amararum. In quo castoreum fuerit resolutum: contra ad almansorem. Et ellus albus. et si adest ellus niger. pulverizetur et cribelletur et conficiatur cum melle dispumato et liniatur super lichinium et mittatur in aurem ibidem. Confectio Rasis in antidotario: que valet ad tinnitum et gravitatem auditus prius tamen vaporetur auris cum sansuco ysopo et absinthio. deinde instilletur in ea istud collirium. ¶ Recipe pulpe coloquintide. 3.

j.baurach.℈.j.sto:aq̃ cala.3.ß.℞.colli ꝛ istil/lent cũ oleo amigđ.amara. Ait arnold⁹ ad papã clemẽtẽ: ꝙ in tinitu auriũ suff. abstinere a cena ꝛ potu serotino. ꝛ in introitu lecti sumat vnũ coclear de carui ꝑbulito in aceto ꝛ exsic/cato. vl' in defectu ei⁹ sumat tãtũdẽ de ani° vl' coriãdro ɔdito vl' ꝑpato. qb⁹ sumptis nihil sup/bibat aut valde parũ ꝛ limphatũ. Ad istã intẽtionẽ vz vsus maratri. Itẽ ℞ sacculi ò betho sticað sansu° ꝛ camo. dicale facti sup tegulam: sup aures apponant. Qñ igit audit⁹ guttas ꝛ tinitus maritali ɔsor° ɔiũgunt post vl'ia baurach ꝛ castoreũ coquant cũ aceto ꝛ melle de qlibet.3.j. ꝛ mell' ꝛ aceti añ.ʒ.j. coquant ꝛ in aure p sevel cũ lichinio imittant. Fel bouinũ vel ouinũ cũ oleo amigđ amarar: succ⁹ porri aut cepe cũ melle oleũ costi in q̃ castoreũ sit dissolutũ oleũ sisami in q̃ decoqtur coloqn succ⁹ rute cũ melle ꝛ casto° oleũ rafa' ꝛ oleum de stafizag sũt expta cũ castoreo. ℞. gariofi se.porri.añ.3.ß. musci fi'.g.3.aq̃ sãsu' vl' succi rute vl' decoctiõis folior buxi qð suff. auri instillet. ℞. olei amigđ.amara.olei baccar lauri'olei costi' ꝛ sisami' succi dragũtee suci rafa' gallica' succi absin' succi rute. añ.3.ij.casto.3.ij.coloqn baurach.añ.3.j.mell' antosati.3.iiij. oĩa coquant sil' lẽto ig. ꝛ aurib⁹ p se vl' cum lichinio p⁹ eũ onẽ imittat. Et si huic medicam' misceat eufor' ꝛ elli' al.añ.3.ß. esset optimum.

Clarificatio Scias ꝙ valde modica q̃ntitas vẽtositatis suff. ad faciendũ tinitũ au. nã cum illa fit in orga° audit⁹ vel ꝓpe aliq̃l'r: qua re ipsũ organũ mouet int⁹ aut q̃ua g̃nata vẽtositas extẽdit vsq ad tipanũ audit⁹. ꝛ mouet aerẽ ibi cõtentũ ꝛ q̃etũ. Et si ɔtio ista vẽtositas a calore generet. ɔtinuus erit tinnit⁹. Et si interpolet g̃ña vẽtositas. son⁹ iterpolabit. Et si est a cã cõicata semp erit cũ iterpolatione. Et si a cã ꝑuata ɔtinuabit mag' son⁹ ꝛ tinit⁹. ¶ Scđo sciendũ: ꝙ ex mo ma p rarefactionẽ factã a calore multa vẽtositas generat. sicut pz in po° cocto sub cinerib⁹. qð emittit multũ ventũ: tñ de ei⁹ suba parũ diminuit. ¶ Tertio sciendũ ƀm Arist.2.de aĩa. ꝙ dĩa est inter sonũ ꝛ vocẽ. ꝛ habẽt se tanꝙ supius ꝛ inferius. nam sonus est quicq̃d auditu percipit. ß vox est sonus ab ore alĩs ꝓlatus instrumẽtis naturalibus formatus. ¶ Quarto sciendũ ꝙ p⁹ vl'ia cũ bono regimie in tinnitu au multũ vz tiri metri ꝛ aurea alex ꝛ carui ꝓbullitũ in aceto coriãd ꝓparatũ ꝛ maratrũ. ¶ Quito possum dicere ꝙ ego tenui aliquos in cura: qui a natiuitate valde modicũ audiebãt ꝛ post ꝑfecte audiebãt. Et hoc fuit ꝑp oplõnẽ in auditus organo vel ꝑp nimiã supfluitatẽ in eo vl' circa ipsum ɔtẽtã qb⁹ ablatis auferf. ꝛ surditas: iõ nil tentare nocet: nisi sit tentatio. ꝓaua. Caue tñ a fatu a ꝓmissione. Et qñ dictum fuit ꝙ surditas siue tinit⁹ nõ recipiũt curationẽ: ver est: qñ venit ꝑp ineptã cõpõnẽ organi auditus. ¶ Sexto sciendũ ꝙ lz supfluitas colerica p aures expellat ꝛ forte ꝑuiã resol'onis aliqs fumus modicus. tñ nõ semp tinit⁹ sentimus: nisi pellicula os petrosũ cooꝑiens que est ꝑncipalior ps in auditu. et multũ subtilis ꝛ p ɔñs sensibilis. Et in isto casu cõpetunt aliqua narcotica bñ repssa: vt est opiũ cũ casto°. ꝛ croco. ¶ Septio nota ꝙ organũ audit⁹ ꝙ ẽ neruus descẽdens a ce°a.5.pi. neruor dilatatus sup os petrosũ. ƀm Ga.4. de morbo.c.iij. illud nãq organũ habilitat ꝛ acuat p spãz audibilẽ. q̃ ad ipsum fluit ex ce°: ꝛ in eo fit informatio audibi spẽrum appꝛehensio soni: q̃ mediantib⁹ spiritibus ce'ipsi cer° ꝑsitatur: in quo vere fit iudiciũ soni ꝛ audit⁹ ꝓus tamẽ dicte spẽs iprimuntur in aere cõnaturali existẽte in ɔcaui dicti organi tanꝙ in me° imediato sicut spẽs rerum visibilium iprimunt ꝓus in albugineo hu. tanꝙ in me°. deinde cristalline ꝛ ibi recte fit informatio rerũ visibilium. ¶ Octauo queritur. qđ sit son⁹. ꝛ vr̃ ꝙ sit aer aucte Ga'.8.de iuuamentis mẽbror vbi dic. Sensus auricularũ.i.obiectum sensus audit⁹ nõ est nisi vox que est aer percussus. ¶ Scđo videtur ꝙ sonus sit motus per Arist.2.de aĩa vbi dicit ꝙ sonus est mot⁹ aeris. in o arguitur ꝛ videtur primo ꝙ non sit motus. nã vnusquisq sensus reducitur de potentia ad actũ per suum proprium obiectum.2.de aĩa ꝛ Ga⁹ iij.de morbo. sed motus non est proprium obiectum alicuius sensus: cum sit vnum de quiq sensibus cõmunibus.2. de anima. ergo sonus non est motus: cum sit propriũ obiectum auditus. Probo ẽt ꝙ sonus nõ sit mot⁹ aeris q2 si sic esset: sequeret ꝙ sonus ꝛ mot⁹ idẽ eẽnt ɔñs est falsum. igit ꝛc. Falsitas ɔsequẽtis pz. q2 illa que nõ hñt easdẽ differentias essentiales: nõ sunt eadẽ. sed sonus ꝛ motus sunt huiusmodi. patet. q2 motus pro differẽtijs essentialibus habet sursum ꝛ deorsũ. Sonus aũt graue ꝛ acutũ vt pz ibidẽ. Deinde ꝓbat ꝙ sonus nõ sit aer. q2 singulũ eor q̃ sunt ƀm passionẽ sensuũ passibiliũ q̃litas dr. Arist. in predicamẽtis. ꝛ Ga⁹.5°. de morbo.c°.2. ex quo patet ꝙ sonus nõ sit aer cũ sit qualitas. scđo ad

idē autoritate Boetij i li°.6.pncipio𝔯:vbi dicit:ꝙ son⁹ ꝛ voces sᷓ eo𝔯 q̄ sunt in aīa passiones. Idē Arist in 2°.de aīa.ꝛ Ga⁹ in multꝫ loq̄ scꝫ ꝙ son⁹est passio audit⁹. ꝫ aer nō est passio audit⁹:cū sit suba corporea q̄ ð se nulli⁹ē actiuitatꝫ nisi p q̄litates. ¶ Dico ꝙ son⁹nō ē mot⁹ nec aer vt pbāt rōnes in o^m. Et lꝫ Ga⁹in.8.de iuuamētis ꝫ ꝟba dicat sensus auricularū nō est nisi vox q̄ est aer pcussus aut collisio ī aere imo oꝫ ꝙ mot⁹collisionis pueniat ad ce^m. tū nō intelligit Ga⁹ꝙ son⁹fit aer pcussus ꝛ collisus ex q̄litate resultāte a corpib⁹ sibi inuicem obuiātib⁹:q̄ q̄litas cū dcā collisiōe aeris p totū mediū vsqꝫ ad terminū ad quē pōt attēdi diffundiṫ ꝛ orbiculariṫ ápliaṫ. Et p h̄ pꝫ rn̄sio ad pmā rōnē añ o^m. ¶ Ad scdam rōnē añ o^m ad arist.q̄ dicit ꝙ son⁹ē mot⁹ aeris.dico ꝙ illa pdicatio ē cālis:qꝛ mot⁹ ei⁹ē cā soni. Et in alio ēt loco dicꝫ ꝙ son⁹ē frac^o aeris idest q̄litas cū aeris fractiōe p mediū extensa.ꝛ sic glosat albert⁹. Ex istis ēt habeṫ ꝙ son⁹ ē qdā q̄litas pueniēs ex obuiatiōe seu collisiōe.2.corpo𝔯 p motū aeris ꝛ ei⁹collisionē circūqꝫ prūpens. ibi poniṫ q̄litas loco generis. ꝛ alia ponunṫ loco dr̄iarū.qꝛ p illas nō solū differt son⁹ ab obiecto alio𝔯 sensuū.imo ab oī alio ente. vn̄ dr̄ ꝫm arist.ij.de aīa:ꝙ son⁹ī corporib⁹solidis est terminatiue ꝛ ē in aere subiectiue: ꝛ in pō auditiua receptiue. Et vnū corp⁹p se non pōt facere sonū ꝛ corpa mollia de se nō faciūt nisi sint aliq̄ artificio adaptata vt pꝫ de lana ꝛ stupa. Ex iā dcis pꝫ mod⁹p quē fit sonus ꝛ est iste ꝫm albertū.cū eni.2.cor⁹ ad īuicē sibi violenter vl'cū īpetu obuiāt p talē motū qdā q̄litas ab eis resultat:q̄ son⁹vocaṫ ꝛ ex motu taliū corpo𝔯 aer circa extꝰs mo⁹.ꝛ p ipsuꝫ motū ēt educiṫ illis q̄litas.ꝛ sic imaginādū ē de toto medio:ꝙ totū mediū moueṫ scꝫ ps p⁹ ptez ꝛ p totū mediū motū mltiplicaṫ son⁹ vsqꝫ ad auditū.ꝛ sic p totū mediū est son⁹.ꝛ h̄ tm̄ q̄tū ex dicta pcussione vl'collisiōe aer pōt frāgi ꝛ moueri.ꝛ hoc circulariṫ. Unde sicut exēplificatū est ð aliquo lapide in aq̄ piecto causanṫ mlti circuli circa talē iactū vn⁹ post aliū vsqꝫ ad marginem laci.ita videṫ de multiplicatione soni ꝙ pmo circa corpora pcussa ꝛ sonātia moueṫ aer:ꝛ ille mot⁹mouet aliū.ꝛ ali⁹aliuꝫ. ꝛ talis q̄litas ꝯsequens talē motuꝫ vocaṫ sonus. Et qꝛ vna ꝛ eadē qualitas siue res in numero in diuersis locis esse non pōt ideo idem sonus ad diuersas aures attingere non valebit:ꝫ hn̄ cōsilis:cū beue . test fieri ꝙ plures audiant diuersas partes v. us ꝯti soni multiplicati per totum medium:que quidem partes similes sunt nisi ꝫm intensum ꝛ remissum vnde sicut circa ignem sedentes quilibet manum suam calefacit non tamen eadem caliditas numero que est in manu vnius est in manu alterius q̄uis circūquaqꝫ ppe ignem est vna qualitas.cuius vna ps calefacit manum vnius.ꝛ altera manū alterius: ꝛ tn̄ oēs dicūt se calefie' ad vnū ignē.sic veraciter dicendum est de sono.nā pulsata cāpana sonus ꝛ motus cāpane est cā origīalis circa diuersa organa: cū auditus ꝯsimiles sonos audiunt:sicut caliditas ignis est origīalis cā q̄re diuersis circa ignē sedētibus cōsilis caliditas inest. quotq̄t sunt.orga^a audit⁹ext^a infra dictas circulationes cōmoti aeris ꝛ son⁹tot pn̄t audire ꝯsiles sonos vel ptes vnius soni circa oēm dr̄iaꝫ positionis:nisi aliquid īpediat. ¶ Nota vlteri⁹: ꝙ sicut mot⁹in aere causatur successiue:sic sonus qui est qualitas resultans ex motu ꝛ obuiatione corpo𝔯 sonabiliū est successiuus. vn̄ sonus incipit ꝛ durat ꝛ desinit ad īceptionē ꝛ durationē ꝛ desinitionē ipsius mot⁹aeris. vn̄ sicut aer frangiṫ ꝛ moueṫ pars post ptem sic sonus causaṫ pmo in vna pte medij.postea in alia. Exoro per legentē istā clarificationem ꝛ consilies non attedietur.qꝛ possibile est ꝙ delectetur in istis aliquis. Et si quis hoc vanuꝫ reputet saltem conuertatur ad causas ꝛ signa ac curationem egritudinum singularium.

¶ Capitulum.52.de dolore auris.

i **Instrumētum** auditus est mēm mlti sensus ideo potest sentire dolorem acutissimum ꝛ remissum ꝫm humorum vel aliarum causarum qualitatem vel quātitatem.vnde sciendū ꝙ dolor auris potest habere in suo aduentu cās primitiuas antecedentes ꝛ coniūctas.

Cause primitiue pn̄t esse aer vel vētus nimis calidus qui per viā dissolutionis faciunt humores ad locum auditus ꝛ auriū radices influere ꝛ venire vel in eis malam calidā relinq̄re. Aut pōt esse aer vel vēt⁹ frigidus:qui per viā cōpressionis dictū hūorem ad aures faciunt fluere vel insilire vl'malam cōplexionem frigidā in eam inducendo. Et hoc maxie fit ꝫm Aui.ꝛ stat in ratione q̄n subito fit mutatio ab istis calidis exeuntibus ab ipsis frigidis. Alia causa potest esse igressio aq̄ calide in aurē siue illa aq̄ sit calida naturalr̄ siue artificialr̄. vt faciūt se bulneātes ī aq̄s tinarū. sil'r igressio in aure aq̄ vel alteri⁹

liqris frigidi multū artificialr siue nālr. Alia cā pōt eē ictus vel casus aut obuia° vl' vuln⁹ alia cā pōt esse aliqd ab extrinseco aures sub intrās vt est v̄mis vel calx viua ⁊ filia.

Cause añtes vel est ma^a replēs corp⁹ vl' caput sui ml'titudine vel malam hñs q̄litatē: ⁊ talis pōt eē sanguis vl' cholera vel flā vel melīa: fluere pata ad orga^m ⁊ locu₃ audit⁹ ⁊ ad ptes vicinas: vt in eis faciat apa aut dolorē aut malā q̄litatē inducat: ppriā ⁊ sanē mēbroꝝ auditus ꝯplonē trāsmutando. vel pōt esse vētositas multa ⁊ grossa in corpe vel in capite parata ad dicta loca venire ⁊ in eis facere extensionē ⁊ dolorē.

Cause ꝯiūcte vl' sūt mala ꝯ° cal'a vl' fria cū materia vel sine ma^a vl' potest esse apa calidū vel frigidū qd causat in eo dolorē cū sua mala q̄litate vel inducēdo separationē ptis a pte ⁊ ꝯtinuitatꝭ solutiōe₃. vel pōt esse vētositas ibidē vel ppe gñata actualiť inducēs separationē ꝯti'. ¶ Alia cā pōt esse vermis ibi generatus vel vlcus ibidem factū ab humoribus corrosiuis ⁊c.

Signa causarū p̄mitiuarū p relationē patiētis vel sodaliū hri pñt: vel qꝛ ille stetit in aere multū calido vel frido vl' p niues vel frigora maxime capite discoopto vel quia ictū recepit: vel cadēs cu₃ capite rei dure obuiauit. ⁊ sic de alijs. ¶ Signa causarū añcedētiū sunt: qꝛ appet hō plen⁹ vel caput ē repletū cū multis supfluitatibus: ⁊ aliqñ dol' pōderosus in capite psentiť. ⁊c de alijs. ¶ Signa causarū ꝯiunctarū si est a mala cōplone calida sine materia appet: qꝛ dolor in multu₃ pfundo sentiť ⁊ nō sentiť g̃uitas nec hitudo ⁊ ꝯ°. etiā videnť cal'e: ⁊ caliditas tactu repiť. Et si est cū materia sentiť g̃uitas cū dolore: ⁊ cū hoc qñ materia est cal'a iuuanť a frigidis et ledunť a calidis ⁊ cū hoc magis affligūtur in horis illi⁹ hu. ⁊ dolor ē mag' intēsus. ¶ Si est a mala frigida sine materia: g̃uitas ī loco nō sentiť ⁊ dolor est remissus ⁊ tact⁹ frigidus Et si est cū materia frigida: adest fritas tactu ⁊ g̃uitas ⁊ extēsiuus dolor: ⁊ iuuanť a calidis purgata materia: ⁊ ledunť a fris si applicenť Si sit a mala sicca: adest leuitas ⁊ mag' affligitur in tēpe vigiliarū ⁊ famis. Et si cā doloris auris eēt apa: hoc sentiť: qꝛ si eēt cal'm adesset fe. magna intolerabilis dol' ⁊ cōpulsa°. Si est frigidū: fe. nō ē ita magna sed g̃uitas ē maior Et si est ppter vētositatē: adest dolor extēsiu⁹ et tinnit⁹. ⁊ cū hoc non assunt signa repl'onis aliquādo qꝛ vētositas ⁊ repl'o bene sunt compassibilia. Si v̄mes sint causa doloris auris: sentiunť interius moueri: vel etiā in loco pñt videri luminoso: vel aliquis ex eis exit foras. Si sit vlcus cognosciť p exitū saniei.

Pronosticatio Primo aui. docet pnosticare. dolor auris ex apate calido in pfundo est deterior: qꝛ frequēter pre nimietate doloris ⁊ fe. aliqñ pducit egrū ad pmixtionē rōnis et mortem. Scdo talis dolor auris cū apate calido in pfundo ⁊ cū fe. piculosior est in adolescētib⁹ et iuuenib⁹ q̄ in senib⁹ ⁊ velocius interficit eos ⁊ qñq₃ interficit in. 7. dieb⁹. v̄ba sunt Aui. in 4^a. 3^i. c. pprio. ⁊ hoc est rōne maioris sensus. nā senes nō tantū sētiūt q̄tū faciūt iuuenes cū oēs actiones habeāt defectiuas. sic scribit Ga. 6. de regimine sanitatꝭ. c. 2. ¶ Tertio in senibus frequenter tale apostema perduciť ad saniē: sed pueros ⁊ adolescētes ⁊ iuuenes frequenter interficit anteq̄ veniāt ad suppurationē. ¶ Quarto in iuuenibus ⁊ senib⁹ si cito facit saniē ⁊ appet patiētis maīfesta alleuia° sanitas in ianuis adest. ¶ Quīto dol' auris ex cā exñte in cartilagine nō ē ita piculosus siue siue sit apa vel materia pūgēs. ¶ Sexto magnus dolor arguit magnā cām. pu⁹s v̄o puā denotat cām. Pronosticat bernardus de lilio ⁊ stat dictū suū in rōne. q̄ si apa in aurib⁹ veniat p viam crisi. ⁊ veniat ante signū digōnis ⁊ die nō cretica ⁊ cū malis signis: tale apa est molestum ⁊ piculosum ⁊ ecōuerso. Si veniat post signa digōnis ⁊ cū bonis signis et in die cretica ⁊ cū diminutōe fe. sigt euasionē. Et cā istoꝝ est: quia in bona crisi op₃ pcedere actionē₃. i. digestionē. ⁊ postea diuidere ⁊ postea expellere: vt dicit inquisitor hereticoru₃ in me^a. Ga. 4. ampho. ampho. 22.

Cura Cognitis aūt causis p sua signa ⁊ indicationes quelibet p suū ꝯriu₃ ad sanitatē est reducenda: quia necesse ē oīe immoderatū ab immoderato ad moderatum s̄m contrariū adduci: vt scribiť. 3. teg'i cano. et cōmēto. 86. Causas aūt p̄mitiuas cōsiderādo reducanť ad suū tēpamentū per contrariū applicādo remedia infra dicēda sp pre oclis habēdo canones pdictos in. c. de surditate. et si est a mala compl'one sola ꝯtraria alterātia suff. ⁊ si est cū materia: euacueť ⁊ post intendamus ad alterationē. presupposita igiť plectoria humoꝝ vel dñio san. in p̄mis fiat flōia de cephalica eiusdē partis: qꝛ p illā fiet distrac° materie ad inferius. ⁊ si sit materia cholerica credendo consilio, haly de regali dispositiōe

cū mirab.cit. & viol. & suc. purgāda erit talis cū tamarindis & cassiaf. & elec. de succo rob & silibus. Localia aūt remedia in cā sanguinea & cholerica pmo in aure instillet aq portulace vel succus rasure cucurbite vl' oleū rob. de coctōis seminū frigidoꝝ cū modico aceto mixtū vel oleū onfancinū cū puo aceto siml' agitatis. Uel R sic. R. succi sempuiue olei rob añ ʒ.iiij. aceti ʒ.j. & b. misceant agitādo: & dolēti auri instillet. Medicamen Haly vtile dolori aurium ex calore. R. succi rob succi sempuiue añ ʒ.iiij. olei sisami aceti añ ʒ.j. & b. R vt sup. Dicit Haly q lac mulieris puellā parturientis frequēter aurib' imissum. dū tñ auris freqnt mūdificet. & iteruz in aure mulgeat: remouet dolorē eius. Empl'm in cā calida fiat a pte inferiori circa aures de pul' sand. & cāfore & aq ro. Ad idē vz succus coriādri lactuce & sempuiue simul mixti. Et casu q ppter ista reme. dolor nō cessaret. tūc R. opij ℈.j. distēpet cū oleo rob. & viol. & auri instillet. Nā h somnū puocat et dolorē tollit. hoc tñ nō est frequētandū quia grauitatē audit' opat vt dicit haly. idē pt fieri de succo mādrag. cū oleo viol. vel rob. Ad idez vz oleū viol. in q dissoluat cāfo. Aui. dicit q limacee coquāt cū oleo amigd. & aurib' istillet. Et si pulsatio sentiat. dicit Rab et Auic. q oleū rob. coquat cū aceto. donec acetuz sit osumptū. & tale oleū auri instillet. Oleū rob. decoctiōis vmiū terrestriū vz. Oleū de se. cucur. & oleū decoctōis folioꝝ & floꝝ saliq mixti vel p se vz. Aliqn ppter magnitudinē doloris & pulsatōis oz apponere mollificatiua & anodina. Et ideo dicit Aui. q aliqn oleū viol. pl' vz q rob. cū sua nollificatiōe. & in isto casu vz butyrū vaccinū antiquū. valet etiā vapor aq calide cū emboto. Et dicit Auic. q hoc aliqn excusat a narcotiq. R hoc faciendū nō ē capite repleto exnte. qr forte dissolueret & causaret maior flux'. In isto casu valēt colli. dcā in.c. de obtal. cal'a & de dolore oculoꝝ. iō in intolerabili dolore qn volum' ponere narco. dissoluim' cū succo memite & lact mulieris. Ualet etiā succ' cucur. & folioꝝ eius. silr muscillago psilij & cāfo. omittēdū nō est. q circa aurem a pte exteriori empl'a frida ponāt & vngāt olea frida. siue fiāt vng. & sint actu tepida. Empl'z rob qd cōfert plurib' dolorib' auris & in plurib' dispōnib'. R. floꝝ viol. floꝝ camo. siccoꝝ añ ʒ.j. R paluis. addat radix altee cocta & trita & farina ordei. de q̄libet. ʒ.j. & b. distēpent cū aq oleo sisamino vel camo. qd suf. coquāt vsq ad spissitudinē. & fiat empl'm supra totā regionē dolentē auris & tiporis & faciei tepidū & postq fuerit infrigidatum pmisceat adeps galline: vz in multis casib' sm Rab. Qñ ē a frida cā: dolor & calitas sunt remissiores. vl videt caliditas & pulsatio nō sentit. Tūc si fit ppter ventū vel frigus pmo torreat. milius & sal. & inde sacellet auris & infra mittat aliqd de oleis infrascriptis. Si tñ ibi fit ma. frida purget cū pillis dictis in.c. de surditate. vl cū ʒ.ij. yerap. S. & pulpe coloqn. ʒ.b. & post auribus instillet aliqd vel aliq de istis oleis oleū baccarū lau: oleū costi: oleū rafaninū: oleū decoctōis sansuci. Et dicit haly q aq sansuci expssa & auri instillata est exptū in cā frigida idem de succo eius. Oleū rute & oleū nardi oleuz balsa. & oleū casto. vel sumat pip al. et eufor. & casto. in equali pōdere: & coquant i oleo cū succo rute & colatū auribus instillet. Oleū de been vz. Itē sumat abrota. absin. ruta & maiorana & calame. pulg. mentaf. sauia. In crastinū sumat betho. & ambro. siz zibriū anisū cimi. & carui. ista coquāt in olō & vino odorifero vsq ad vini osūptōnē & au. instillet. vel fum' cū embuto in aure recipiat et circa aurē vngat cū marciaton & lana succida calida cooperiat. Si aūt est ppter ventositatem. R remedia dicta in ca. de tinnitu. Quādo dolor auris est ppter apa calidum: quod cognoscit ppter vehemētē pulsationē: & dolorē. & rubore & tumorē in facie & p pnūā fe. tūc pticularibus ouenietib' R copiosa flomia de cepha.: & nō expectādo digestionē caput a superfluo vel malo hu. calido caute purgetur p hunc modū sm Rab. coquant ʒ.xxx mirab. cit. in. R. ij. aque vsq redeāt ad.ij. tertias. R. vnius & colatura seruetur. deinde. R. aloes. ʒ.j. scamōe. ℈.b. aggregent cuz rob. de citonijs. & fiāt pille & dent in introitu lecti. & post duas horas recipiat dictā colaturaz. de inde aliqua frigida debēt supponi. nō tamen sint multū excellētia vt nō repcutiāt: s vt alterēt & mutet malā qualitatē illius materie. nā illud apa pue qtitatis eē videt vt dic rab o almanb. vbi dicit. puus em flegmō ē in ea & in diuisionib' vocat bothor. bothor qz ē apa puū siue furūculus. ideo nō videt tanta ma. qn bene alterātia cōpetāt: cū dolor sit maior sua causa. & hoc rōne nimij sensus instrumēti siue loci: ideo competit sm haly colli. albuz dissolutū in lacte mulieris. Scdo vz oleum salicis & oleū papa. Tertio oleū rob. coctus cum aceto vsq ad osumptionē aceti. & in hoc fere oms concordāt. silr sm oēs etiā lac sicut

exit ab vbere mulieris imissum frequēter τ cū frequēti auriū mūdificatione:τ iterū imissione dicti lactis mulieris sicut exit ab vbere.
¶ Quinto vꝫ oleū viol' vel roß.in quo coquatur semē iusquiami.τ valēt illa que dicta sunt in isto.c.qn̄ do' auris est a caliditate. Et si pp ista dolor non diminuitur:imo augetur:tunc.℞.opij. ʒ.j.olei viol'.ʒ.iij.dissoluantur τ auri instillentur vt supius dictū fuit.Filonū aūt distēperatū cū lacte mulieris τ auribus instillatū dolorē auriū remouet.Succus coriand' vꝫ ista fienda sunt vsqꝫ in tertiū diē ſm Raß τ Auicē. τ alios.In tertia autē τ 4ª.die intra τ ex aliq̄ maturatiua apponere debem⁹mixta cuꝫ anodinis: vt est muscillago se.li' τ fenugre' τ aq̄ volubilis multū ꝯfert.Et dicit Aui.ꝙ sisamū tritū est exptū supra si misceť cū aliquo liq̄re vel oleo vel muscillagine:itromittať.ista eni mūdificant τ mitigant aliq̄liter dolorē τ maturant oleū camo.qr resoluit sine attractiōe τ cōfortat est bona meª in lilio τ p experientiaꝫ probata.Et vꝫ oleū:i quo sit aliqua caliditas sicut dicit Aui.dum tū sit dulce non salsuꝫ: vt est oleū oliuarū lotū τ oleū amigda.dulcium ita ꝙ cal'a imittantur cū coto alligato in extremitate radij:τ iterū mundeť.τ iterū mittatur de dictis oleis.Ab ex autem ℞.empl'm ad maturandū τ dolorē mittigādū.qd iā dictū ē in isto cº. τ est empl'm Ra.Aliq̄n etiaꝫ dꝫ imitti adeps galline τ anetis τ aliq̄n vulpina.τ iste debēt misceri cū oleo sisa'.vt partim resoluēdo mitiget dolorē.Et post pncipium apātis vel in statu qn̄ adest magna caliditas : iuuat adeps caprinū mixtum cū melle:qr mel subtiliat supficiem apātis.s.pellem. τ iuuat ad disruptionē.τ caprinū adeps maturat τ anodinat.Ad'eandē itentionē vꝫ butirū per se vl' mixtū cū medulla ossium vituli τ melle. Iteꝫ mel dissolutū cū oleo camo. τ medico stercore anseris τ colatū pelliculā supficiei apātis subtilian⁹ iuuat ad disruptionē. Itē Aui.laudat medicamē factū ex adipe capno τ melle τ rob τ ysopo humida per eq̄les ptes.Ista inq̄ fieri debent in statu:vt apā rūpatur. qr post periculum qd ante eruptionē eminebat postꝙ apā fecit supurationē cū eruptione: totum piculū euanescit.Seqtur medicamen qd est fortioris virtutis in eruptione τ maturatiōe apātis τ est Aui.℞.litargi' ceruse' aā.℥.ʃ. gūi pini thuris farie molēdini.aā.℥.iij. olei oliuarum.lb'.j.adipis vulpis caprini τ porci' recētis aā.quartis.j.muscillagis se.lini qͣtū suff. ℞.empl'm.τ potest addi mel τ aqua volubilis τ vna pars ſꝫ liq̄da:τ in aure cuꝫ coto mittať τ ꝺ alia tota facies timpera ac aures ēplenť.
¶ Qn̄ apā est fridū siue a maª fria:qr sciť per minorē dolorē τ puā vel nullā pulsationem τ tps fridū τ etas senectutis.tūc dꝫ pa. purga' cū.ʒ.ij.pill'.cochiaꝝ.τ tūc nō debēt poni m'ltū frida virtualiť:qr materiā igrossarent. ſꝫ debent poni cal'a.τ tūc de directo cōpetunt adipes mixti cū oleo nardiº.Et ex his medicinis q̄dē cōibus ad dolorē pcipue ad illō qd declinať ad frig⁹est oleū vnfanci^m in q̄ coquuntur scarabei aut ꝟmes terrestres q̄ repūnt subvrceis.ī qb⁹stat aq̄.aut fel piscis cū oleo vnfancino τ adeps lacerti τ vulpis τ fel gruis τ oculum scorpionū est iuuati^m valde ſm Aui.τ aq̄ sansuci:q̄ coleť post residentiā:τ oleū ꝟmium terrestriū cū axungia anaŧ.Et qn̄ adest vehemens frigus oleū de lzerua τ fel tauri vsqꝫ ad fell'ꝯsumptionē decoque.τ tepidū imitte. Et vꝫ vnguētū basilicō dissolutū cū oleo nardiº. Et vꝫ marciaton dissolutū in eodē oleo. Post rupturaꝫ ꝟo mundificeť sanies. prio memitateraŧ τ bulliat cū lacte mulieris τ auri istilleť Scdo puluis sarcocolle cū melle misceť τ facto lichinio auri istilleť τ cureť:sic vlc⁹ τ saniēs auriū.Et si forte illud vlc⁹fuerit valde dolorosum:lichiniū distēpeť cū lacte mulieris: τ addita.6ª.pte opij auri istilleť.Et si pp amministrationē narcoticoꝝ remanet ḡuitas auditus.casto^m distēpeť cū oleo nardiº.τ istilletur vel ℞.ꝭ medicamen Raß qd vꝫ in dolore auris in fria cā τ ḡuitati audit⁹:q̄ remanet p⁹ appositiouē narcoticoꝝ.τ vꝫ surditati τ tinnitui.℞.eufor'casto'aā.ʒ.ij.olei sambuci vel loco eius nardi'.℥.ij.misceanť τ incorporentur τ liquidum auri imittantur per se vel cū lichino.Dieta istoꝝ fit sicut hn̄tium obtalmiam.

Clarificatio Primo nota:ꝙ fere in oi morbo in quo ē dolor.Primo debem⁹ intēdere ad doloris mitigationē.vt pꝫ de obtalª cū dolore capitis τ in multis alijs.τ hoc facim⁹ pp duo.pº qr p eius mitigationē me^m ab apāte pseruabiť. nā ois dolor exacuit reuª. qd est cā apātis. 3º. teg'. cañ.163.ibi.Sed qn̄ diaforetica.Scdo vt vt⁹ custodiať.nā dolores psternunť virtutes.primo pnostiq̄ ꝯ°.38.ibi Apāte ꝟo molli.Pro.pº dicebat Ga.6.meg'.quasi in 6º.colū°hec ꝟba. Dico enim vt semper intendas in mitigando dolorem.hoc enim obseruato mēbrū ab apāte τ tumore erit securū.qd faciendū est cū mutatione materiei ad aliū locū τ infusionibus τ cathaplasmationibus dolorem mitiganti

bus:sicut est caphora τ oleū cū aliqb⁹ infrigi-
dantibus sic est aq̄ frida cū tali ēt mēbrorum
pōe q̄escat:q̄ non generet dolorem vbi supra.
¶ Scdo sciendū ꝙ in nimietate doloris au-
ris nō solū fria debēt poni:sed ēt narcotica:ꝫ
cantat̄ p totaz bibilioteca mee.marie a Gao.
12.megt in colūo penultio in hec v̄ba.Ualet ēt
aurib⁹ cū nimio vexant̄ dolore collim in quo
castoreū τ opiū mittunt̄ cū sapa.Et cathapl'a
si necessariū fuerit f̄.de papauere cū cortici-
bus suis pistatis τ coctis in aq̄ cū farina or-
dei τ fenug.τ se.lini.τ seq̄t.illud enī collim.s.
de opio τ castoreo mitigat dolorē oculorū τ
dentiū si in aurib⁹ illi⁹ lateris imittat̄. ibidē.
¶ Tertio sciēdū:ꝙ aliq̄ volūt ꝙ in apatibus
auriū repercussiua nō cōpetunt: τ dant cām:ne
forte maa repellat̄ ad cerebrū.ꝫ tñ in materia
cal'a cāte itollerabilē dolorē:videri meo τ vti
in expiena repi in apatib⁹ cal'is oculoꝝ τ au-
rium talia refrigerātia τ alterātia cōpetunt
sic sicut memite τ alia mixta cū q̄busdā liq̄rib⁹
vt iā p̄dictū est.τ hoc post flōiam τ purgatio-
nē.τ hec v̄a snia a Gae in multis locis appro
batur marie in megt ptica.13. in colūo.6. i hec
v̄ba si calidū apa nō nimij fuerit caloris nec
fluxus nimi⁹ nec mea sint nobilia.i. nobilē ha-
bentia actionē mollitia in initio sunt vtilia.
Si āt apata sint caa τ q̄ fluūt sint sbtilia:refri
gerātia τ stiptica bona sunt in initio. Quare
apata in inguie τ assell' audebim⁹ ab initio cū
mollitis curare.oculoꝝ v̄o τ auriū apata mi
nime:ꝫ oꝫ ꝙ curent̄ cū repugnatiuis.i.reper-
cussiuis.hec ille.Et seq̄tur: si materia apatis
subtilis est τ cal'a τ refrigeratia τ stiptica ap-
ponunt̄:sum⁹ securi:ꝙ apa in duritiē nō con-
uertet̄ ibidē.pꝫ ergo q̄ stiptica in apatibus
calidis auriū τ oculoꝝ in p̄no sunt applicāda.
Ista ēt snia ponit̄ a Go.13.megt columo. 2o.
vbi dicit.Acetū aūt τ oleū ros.guttati aurib⁹
icipiente apate distillam⁹.¶ Cōstat ergo oxi-
rodinū esse frigidū τ stipticū. τ repcussiuū.pꝫ
igitur snia v̄a:marie q̄n hoc fit rōne mitiga-
tionis doloris:qui totū ordinē in agibilibus
cōturbat vt aliq̄n ad ipsum magis intēdam⁹
q̄ ad morbū principalē.vt in colica τ filibus.
Quarto sciendū est:ꝙ quicq̄d diximus de do
lore aurium τ apate: loq̄mur de dolore τ apa
te intrinsecis non de exterioribus vt in carti-
laginibus:nec de apate in radice auriū exte-
riori.q̄d apud Gam parotida vocat̄ in quo nō
cōpetunt oleum ros nec refrigerana sed poti⁹
eūo τ resol'uo.¶ Quarto querit̄ dolor auris
cuius particule est morb⁹, Dicit̄ ꝙ lꝫ subiece
sit in pellicula cooperiente os petrosum:tñ si
auditus leditur dolor auris dicet̄ passio tot⁹
organi auditus.Si aūt audit⁹ non ledit: iam
orgat audit⁹ non dicet̄ passio sed solū pticule:
vbi fit dor.s.nerui iam dicti:q2 ꝫm ꝙ iam di-
ctum est frequēter ꝫm Gam p̄mo de morbo.c.
vltio morbus dr̄ rōne actionis lese:τ sanitas
respectu sane actionis.nā vnusq̄sq3 dicit se eē
sanū:dum solitas sine ipedimēto pōt exerce-
re suas opationes. ¶ Quinto.querit̄ vtrum sit
morbus vel accidens morbi.ꝙ sit morbus pꝫ.
q2 est cā naturali nocens actioni. τ talis est
morb⁹.sicut dicit Ga⁹ p̄mo de morbo.c.2.τ p̄i
mo de morbo.c.6.vt dicit.palā est ergo mor
bum esse appellandū illud q̄d actioni sine me
diocritate nocet.ergo apparet ꝙ sit morb⁹.ꝙ
aūt sit accn̄s morbi.pꝫ q2 seq̄tur apa cal'm vel
malam cōpl'onem in organo auditus.Dico ꝙ
dolor auris est morbus per se:sed nō p̄mo.q2
apa vel mala ꝯo vel aliq̄d tale precedit. Pōt
etiam dici accn̄s morbi rōne morbi ipsiꝫ pre
cedentis.s.apatis vel male cōpl'onis.τ vnum
τ idem pōt dici morbus τ accn̄s alterius mor
bi:vt pꝫ in ydropisi ex mala cōpl'one fria epa-
tis que est morb⁹ per se:τ tñ est cā ydropisis.
¶ Sexto nota.ꝙ.3.sunt que faciunt apa au-
rium difficile τ piculosum.Primū est subtili-
tas sube mēbri apati.s.nerui auditus vel par
tium vicinarū.Scōm est nimius sensus eius
dem mēa apati.nam posito ꝙ sit paruū apa τ
parua materia:tñ rōne nimij sensus sentitur
esse magnū.Tertiū est ppinquitas ei⁹ ad cerm.
nam rōne colligantie origialis dicti nerui vl'
pāniculi cerm multū patit̄ intm̄ ꝙ aliq̄n fiūt
demētes τ frenetici.Tn̄ si dolor τ fe. minuūt:
signū est: ꝙ iam facta est in eo sanies. τ cito
rūpetur τ sanabitur.Et si dolor augetur: τ fit
pa.insensatus τ fe.non minuit̄ tunc nec reme
dia prosunt.malū est signū nō tñ ipsuꝫ tanq̄
mortuū dimittas.nisi sig̃ mortis totalr̄ appa
reant.Septimo nota.ꝙ si apa est cal'm a pn
cipio venit fe.Et si est de maa fria non fit nisi
q̄n materia conuertit̄ in saniē iuxta illud cir
ca generationem saniei dolores τ fe.ꝛc.

¶ Capl'm.53.de sanie τ vlceribus auriū.

S Anies ab auribus exiens ne
cessario vnū de trib⁹
ostendit.aut apa in aurib⁹ nouiter
ruptū:aut vlceratioē in eis: aut
pustulas in eis fcās:aut mūdificationē nō fa
ctā a multi hu.mal' ibi ppe cōgregati. De cāis
signis cura apatū auriū satis est dictū. Nūc
aūt dicam⁹ ꝙ sanies est innālis hūiditas in-

apate vel vlcere aut pustula generata digesta a calore iperfecta digone. Dicit aut sanies ꝺ sanguine. q2 de sanguie.i.masa sanguinea generat hu. enim veniens ad mem vt ipsuz nutriat si in se sit acut9 vel salsus vel alr iept9 nutritioni. vel si mem in se sit discrasiatu: tal' assilatio seu nutrio. no fiet: sz poti9 calor voles ipm assilare seu digerere no pot: z dat sibi colorez albu: sicut e color mebri: fi no forma: q2 color facili9 dat q fora. Et p illu moduz fit sanies i mebris vlceratis vel vlceratib9. Sed in apate an vlceratione sanies generat. q2 hu. coculcati z cogregati in vnio loco per modu supradictum a calore corporis ad saniem couertunt.

Causa vlceris aut pustularu auriu sunt hu. acuti pungetes mordicantes pelliculā vel loca iteriora. aut eoz hu. nimietas potens corrupe cutim vel carnis supficie z ibi corruptione vel alteratione iducunt. Et postq locus est vlcerat9: ibi ꝯcurrut hu. continuo pp duo. Primo pp dolore q ibi aliqn est. Scdo q2 locus est iaz debilitat9. ideo magis recipit de hu. zc. ꝯuertunt ibi in sanie. Aliqn fz aliquos pot ꝯueire sanies sine vlcere a cereo ptib9 circuuicinis q2 natura purgando cerem ab huiditate supflua p ꝯductus auriu ꝯuertit ipsam in cenulenta: z virulenta saniez. q2 via est longa z tortuosa: z non pot ita cito a natura expelli. z faciendo mora saniatur talis humiditas superflua. z talis incp virulenta sanies aliqn a natura expellitur post antiquuz capitis dolorem. vel post ictu in capite sine vulnere. z hoc per viam mundificationis.

Signa egritudis sunt satis manifesta. Signa apatis sunt satis dicta. Signa rupture eius sunt exitus saniei p aures z alleuiatio pa. a fe. z dolore. z fluit sanies 5. vel sex diebus z aliqn plus. Signa vlcerationis p se vel pustulaz sunt: q2 no pcesserut signa apatis. s. dolor nimius z fe. sed precessit prurit9 auris. Signa qn venit sanies a cereo p viaz mudificationis. q2 venit p iterpolatione aliqn in magna quatitac aliqn in pua. Et q2 precessit do. cap. grauatiu9 cuz turbatione sensuu z diminutione audit9: z pat. sentit alleuiationem in capite cum manifesta leuitate z bona tolerantia. Ista etiam species saniei p se curatur sine appositione mec infra aurez cu euacuatione superfluorum hu. a capite cu cartico conuenienti z eucratica dieta.

Pronosticatio generalis de vlceribus posset fi notari: fi vt opus istud plixitate legetes no attediet de hac pro nunc supersedeo. sed tame dico q multos hntes saniem aurium z p septe z octo annos habui in cura: q cum dei gratia z cu medicinis ifra dicedis sanati fuerunt.

Curatio In pmis regime patim vlc. in q sanies z pus exit ab auribus est triplex. pmu est dieta. scdm in purgatione z diuersioe mac fluere ꝯsuete ad locuz in quo sanies gnat. tertiu e in medicis infra aures ministradis mudificatis z desiccatis. Et de pmo fm Aui. copetit miozatio cibi z pot9: vt mali huores miorent. scdo copetit aministratio bonoz ciboz z potuu ex qb9 hu. generet laudabilis q frequeter dca sit cauedo res acutas: vt pipata z alliata z res vaporosas z carnes grossas z caseu. ex qb9 mltitudo hu. generat grossoz. Silr res salsas q sua suba z qlitate vlcerib9 nocet. fz vtat gallinis pull' pdicibus: mutone: piscib9 laudabilib9 z ouis z oleribus bonis ordeato z auenato: donec hu. sint adeqti. z vino vtat liphato. z fi regimine gubernet vel alio copetenti: vt huoz grossicies vl' supflua subtilitas bauracitas z acuitas minuat: y9 aliqn fm Aui. dat aq ordei z silit aue natum z ordeatu z silia: ac si eet febricitas. Et vtat exercitio tempato: z teneat ventre laxu. Et ista valet in quocuqz vlcere. Scdm regimen est in purgatione mac. Caput igit purgādum est cu approprianti: fm q sanies est subtilis vel grossa: z fm huoru qlitate z qtitate. s. cu pillis aureis vel cochijs z pill' surditat. Et si necessaria vr fi flōia. Et diuertatur maa ad nasum cu sternutatione ex ꝯdiso pipe z silia. Et fiat gargaa dicta in. c. de palisi. Et his premissis ad tertiu veniendu est regime. s. ad aministratione mediciaru ad vlc9 valetiuz. In pmis g' pmitteda e itentio G'in megl. pticula. 5. qn in. 4. colu9. vbi apte dicit q vlcera sicue vulnera auriu no sunt sanada cu medicis q valet vlcerib9: coxe: vel brachij. aurib9 no siccior copetit mea fm siccitate auriuz. fi ille. Et seqt auris q2 e siccissima: necessario z medicina siccissima fieri dz ibide. Et laudat ibi trociscos Andronij ivlcerib9 z sanie auriu. qs ipe ponit in suo magno antidotao in hac fora. ℞. castorei mirre erugis eris balaustie aluminis scissi an. 3. iij. croci thuris masculi. an. 3. vini veteris qd suff. alij addunt sulfuris viui. 3. 4. fi oia i puluere redacta drameos trociscos cum supdco vino iformet. z vn9i oxielle tepido dissoluat z aurib9 istillet. z sanat polipu nariu: si vn9 cu aceto liqt: z narib9 freqnt imittat. Et cu vino dissoluti vz ad ipetigine. z ad oia vl

cera hūida. Et dicit G⁹ in dicto loco meg⁹. vti
lioꝛ medicia oibus alijs est illa q̄ fit de ferru-
gine ferri sic. Ferruginē subtilē tere ⁊ est sco-
ria ei⁹ deide cū ace° lotā cū tāta q̄titate aceti
coquēs ſm ꝙ cōplexionē ſi:cā eē cognoueris
postea ad spissitudinē mell' ductā ab igne ele-
ua ⁊ vtere. Sequunt̄ alij q̄s ponit Rab i suo
antid° ad vlcera auriū. R. san. dra. sarcocolle
mirre thuris spūe maris. baurach boli arme⁹
scorie ferri floꝝ eris aloes. aā. ʒ. iij. ⁊ pul' de q̄
ponat̄ aliq̄ q̄titas in lichinio cū melle linito
⁊ auri imittat̄ pus loto cū aq̄ ⁊ aceto trib⁹ vi
cib⁹. vl' fiāt trocisci cū aq̄ decoctiōis agrimo^e
iuxta qd̄ notādū ſm itentionē Haly. in rega-
li dispōne. ⁊ ſm Aui. in. 4. 3ᵗ. ꝙ sanies q̄dā est
ꝓpinq̄ tpis ⁊ p⁹ eruptionē apātis auris. ⁊ ista
leui⁹ curat̄. Alia ē antiq̄ ⁊ ē tardioꝛis curatio
nis. alia ē in ꝓpatulo. ⁊ me^e ⁊ lauatoꝛia huic
meli⁹ applicant̄ ⁊ applicari pn̄t. ⁊ ꝑ ꝯn̄s citi⁹
sanat̄: qꝛ oꝫ vt in oi actiōe agēs suo passo ap-
plicet̄. Alia ē in abscōso i q̄ me^e nō bn̄ pn̄t atti
gere: ⁊ ꝑ ꝯn̄s tardi⁹ curant̄. Si g̊ ꝓpinq̄ tpis
post apātis eruptionē aut alicui⁹ pustule no-
uit facte: iubet haly mittere oleū rof in q̄ pa-
rū mirre fuerit dissolutū ⁊ paꝝ opij. vl' fiat sic
scdꝫ ipsum. sang. draco. ⁊ thus ⁊ mirra fiet me
mite ptis eq̄lis pulueriʒet̄ ⁊ miscet̄ cū mell'. ⁊
tēta in hoc medicamie iuoluta auri applicet̄.
¶ Aliud ſm ipsum purgamētū ferri. i. scoꝛia
subtilit̄ pulueriʒatū ⁊ coctū in ace° vꝫ multuꝫ
in noua ⁊ antiq̄. alumē derocha assuꝫ ⁊ pulue
riʒatū cū mell' vꝫ. Si aūt sint ml'ti tpis R. me^e
dicte supius. ⁊ seq̄tur medicia Haly in sanie
⁊ vlcere auriū antiq̄ta. R. mell'. ʒ. x. aceti. ʒ. 8.
coque ad ignē ⁊ despuma. deinde adde viriđ
eris. ʒ. ij. ⁊ cū lichinio auri ipone. Et ipse dicit
ꝙ est ꝓbatū: ⁊ ego ꝓbaui in ꝑsbytero q̄ sanieꝫ
auriū passus fuerat ꝑ. 8. annos ⁊ dei gr̄a cura
tus est. lauari debēt auriū vlcera siue in ꝓpa-
tulo sint siue in abscōso cū oxiell' vel cū deco-
ctione folioꝝ saliđ agrimon^e vel folioꝝ oliue
alūie ⁊ mell'. ⁊ postea exsiccari cum coto iuolu
to in capite radij. ⁊ si sentiūt doloꝛē admistrē
tur anodina mixta cū exsiccatiuis. vt est oleuꝫ
amigđ. dulc: vl' amaraꝫ cū mirra aloe ⁊ croco.
⁊ si maioꝛ ē doloꝛ: misce parū opij. nam doloꝛ
oēm rectā intētionē ipedit iterdū intm̄ ꝙ nos
ad ipsuꝫ oꝫ ꝯuerti: postposita p̄ncipali itētio-
ne: vt in colerico ⁊ filib⁹ sepe ꝯtinuađ. ⁊ in isto
casu laudat Aui. trociscos andaron ex descri-
ptione Asclepiadis: quoꝝ R ē foꝛ^a. R. balaust.
ʒ. x. alūis iameni seu de pluma. ʒ. 4. calcadis
idest vitrioli antiq̄. ʒ. 13. draga' silr. ʒ. xij. mirre
ʒ. 4. olibani. ʒ. 8. aristologie. ʒ. 12. ꝯfice cū aq̄
mell'. ⁊ trociscos distēpera cū vino ⁊ mitte in
aurē multū abstergūt ⁊ mūdificāt: ⁊ desiccan
do icarnant. in antiq̄s ēt vlcerib⁹ ⁊ ꝓfundis
ſm Aui. vꝫ allʒitrā. i. pix liq̄da: cū melle mixtū
Valet et fel coꝛui ⁊ fel vulturis ⁊ fel testudis
mixta cū lacte mulieris. Ad idē vꝫ coꝛdumeni
⁊ mirra cū decoctiōe ficu^m cū lichinio imissuꝫ
Ad idē scoꝛia eris cū arsenico ⁊ mell'. ad idem
scoꝛia ferri vel rubigo ei⁹ ml'totiēs frixa cum
aceto. ⁊ vltio coq̄tur cū aceto donec fiat sicut
mel. ⁊ h̄ ponit Aui. Alumē adustū cū tantūdeꝫ
mell'. Ad idē ſm Aui. R. floris eris ⁊ batitu^e ei⁹
aā. ʒ. 4. succi poꝛri. ℥. j. admistrent̄. qn̄ sanies
ē ml'ta: vꝫ istilla° vrine pueri ⁊ fellis taurini.
⁊ si fuerit do. cū antiq̄ sanie: imitte vinū cōq̄t
satū cū oleo rof. aut cū succo poꝛri fcā residē^a
aut cū aq̄ decoctiōis pisciū salitoꝝ. ⁊ fiāt sup
dicta remedia qn̄ doloꝛ miscet̄. ⁊ si subito ces-
set sanies: sig^m ē ꝙ ibi fit crusta. ⁊ tūc imitten
dū est oleū rof. vt illa remoueat̄ ⁊ iteꝝ currat
sanies. ⁊ iponāt̄ icarnatia cū d̄siccatis mixta.

Clarificatio Primo sciendū ꝙ aliq̄n venit sanies ab aurib⁹
post doloꝛē capitꝫ vel post ictuꝫ vl' ꝯq̄ssationē
vt iā dictū est. ⁊ tūc venit ꝑ viā mūdificatiōis
cū alleuia^e ⁊ bona toll'antia: nō cū apate nec
cū vlcere. ⁊ tūc in tali casu medi^e multū foꝛtes
necessarie nō sūt: ſ ſo^m sufficit ꝙ auris teneat̄
munda cum aliquo lauatoꝛio de supꝛadictis.
¶ Querit̄ scdō sanies auriū q̄s moꝛb⁹ est. Di-
co ꝙ sanies au^m nō est moꝛbus. qꝛ moꝛbus est
qualitas ex nām. 3°. de moꝛbo. c. j. Sanies vo
non est q̄litas: imo suba. g̊ ⁊c. Sed bn̄ dico ꝙ
sanies est signū moꝛbi. s. vlceris vt pl'imuꝫ: qđ
est moꝛb⁹ officialis. qꝛ mala figura ⁊ ꝯcauitas
cū deꝑditione sube. Et sanies ēt ostēdit moꝛ-
bum officialē. qꝛ ꝯcauitas auris iplet̄ re ina-
turali. s. sanie ipediente actionē nature. iō vt
pl'imū tales sunt soꝛdaces. qꝛ oꝛganuꝫ audit⁹
rōne talis repl'onis saniei suū obiectū recipe
nō vꝫ qꝛ obturatū est. ¶ Nota ter° ꝙ nō ē mi
rū si hūiditates suꝑflue exiētes circa vias au-
ditus recipiant coloꝛē saniei. Nā hūiditates
suꝑflue circa nasuꝫ ⁊ in vijs odoꝛat⁹ ⁊ in cōca
uitate pectoꝛis exiētes i vna nocte recipiūt co
loꝛē saniei: vt pꝫ i catarri declinatiōe ⁊ i tussi
ex eo ꝓueniēte. ¶ Nota. 4. ꝙ lꝫ saniei gn̄atio
possit fieri a cāis añtib⁹: vt ē mala cōplexio ⁊
moꝛdica° hūoꝝ vl' eoꝝ mala q̄litas. vl' ēt possit
fieri a cāis cōiunct̄: vt est mala cōplexio itro-
ducta i loco vlceratiōis a tali malo hūoꝛe tm̄
cāe ꝑmitiue cū aduētu: ꝑmo q̄uis suꝑficiem

vel pelliculā corrūpāt:nō pōt saniē immediē gñare:imo pus faciūt soluēs ɔtinui vel ɔq̄ssa tionē vel aliqđ tale añq̄ faciāt saniē. ¶ Quiº sciendū q̄ in apātibꝰ qñ videmꝰ signa matu- ratōnis ⁊ saniei debemus stati apire:ne forte mēm corrūpat ab ea. Et h̄ ē qđ dicebat Haly 3.tegꝰ ɔº.162.ibi. Euacuaº ꝟo. vbi dicit hec ꝟba q̄ si estimauerit medicꝰ q̄ remāserit sanies: putrefiet mēm velocit ꝑpet. ḡ cū pforatōe añ q̄ accedat sup mēm nocumētū aliqđ maius. hec ille. Nā sanies cū in mēbro vlcerato āpli us remanet ipm:magis corrūpit

¶ Cap.54. de fluxu sanguinis aurium.

f **Fluxus** san. ab auribꝰ pōt ꝑ uenire a cāis ꝑmi- tiuis: vt ē casus rectꝰ: ɔq̄ssatio in capite ⁊ silia. ꝑpt qđ san. cogitur exire tramite a nā incōsueto ⁊ nō directo. et h̄ p̄re nimia violētia fit. ⁊ aliqñ a caus̄ añtibus vt est replō san. ꝑpter quā vene rūpunt ⁊ scin dunt: maxie si san. sit multꝰ ⁊ subtilis. Cā aūt ɔiuncta est aptio venarū circa meatū auriū. et aliqñ venit p viam crisis.

Signa Si a causis ꝑueniat primitiuis cognoscit ex relatu īfirmi: vt q̄a cecidit de arbore vel solario vel de eq̄ currēdo hastiludēdo ⁊ sic de alijs. Si a causis ꝑueīat añtibꝰ: cognoscit p ruborē ⁊ replōnē faciei et corpis habitudis. Et si venit p viā crisis: scit ex eo q̄ iste pa. habuit fe. vel dolorē capit: vl vtrūq̄z. ⁊ venit cū alleuiatōe pa. Positis autē causis cōiunctis ponit effectus.

Pronosticatio Ois fluxus sang. immoderatꝰ ma- lus: q̄ natura ꝑdit suū thesaurū. idcirco ois fluxus sang. supfluꝰ est restringēdus: si natura cognoscitur deficere.

Curatio Si est a cāis ꝑmitiuis: ꝑmo fiat flōia de cephaª a ꝑte op- posita: ex qua flōmia sequunt duo iuuamēta. Primū est distractio maº ad oppoᵐ. Scđz est securitas ab apāte ⁊ dolore. ⁊ si ibi fuerit do- lor. ponant anodina cōfortatiua ⁊ resolutiua vt oleū camo. circūquaq̄z ⁊ oleum absinthij ⁊ absinthiū ⁊ succus eius. Et ponit Gord. eplm de pane calo in succo absinthij ⁊ vino albo re mollito. Quātū aūt ad restrictionē mgr̄ caᵐ Auic. ponit tres ordines medicinarū. s. ordiez stipticantiū ⁊ ordinē infridanᵐ ⁊ ordinē cau terizanᵐ quasi dicamꝰ q̄ san. ex auribꝰ potest cōstringi stipticādo vel infrigidādo vel caute rizan. ꝑmo vt stipticāº ɔcordat Haly. Serap et auic. q̄ coquant galle ī aq̄ ⁊ aceto ⁊ auribꝰ instillet. Liciū stipticat confortat ⁊ stringit. Siet memite vz. decoctio mastī. in vino ⁊ ace to iniecto vz. Malagñata cū toto decoquāt in aceto ⁊ exp̄mant: ⁊ auri iniciant. Coaglm leporis in aceto. In hoc ɔcordāt haly ⁊ auic. Ꝛ. acassie ypoq̄stiđ añ.3.ij. incorpent cū vino antiq̄ ⁊ aceto. ⁊ instillet. ⁊ si times q̄ coagu- let san. tūc accipe succū porri ⁊ ꝑmisce cū ace to ⁊ auribꝰ immitte vt nō exiccet san. ⁊ corrū pat instrm auditꝰ. Verba sunt Jo. sera. in li. hebᵉ. Infrigidātia ꝟo sunt succꝰ ꝟge pastoris ⁊ burse pastoris arnoglos̄ lāceola. in q̄bus fri giditas cū stiptiᵉ repit. ⁊ spuma succi istorꝫ vl aliq̄rū misceāt in vino ⁊ imittāt. Simlr̄ fiet memite ⁊ opij. Cauteriząª ꝟo ponūt in ca. de fluxu san. nariū. Tñ dicit aui. q̄ succꝰ bederē- gi qđ ē ozimū fluuiale vel balsaª vz. Silr̄ suc- cus porri cū aceto vz. ⁊ coaglꝫ leporis ī aceº. Meª expta s̄m aui. accipe duos renes thauri vel bouis in defectu cū aliquāta pinguedie q̄ sup eos stat. saliant ⁊ postea assent media as satōe. deide exp̄mant: ⁊ de liq̄re q̄ exit auribꝰ imittat. De clarificatōe aūt cū dei adiutorio in. c. de fluxu san. nariū fiet aliq̄ mētio.

¶ Caplm.55. de oppilatione auris a causa extrinseca vel intrinseca.

i **Interdū** aures oppilāt et impediūt: aliqñ a cāis intrīsecꝫ: aliqñ ab extrīsecꝫ. Cāe intrīsece pñt eē hu. viscosus iteriꝰ ɔgelatꝰ vl ꝟmis intꝰ gñatꝰ: vl sordicies nō expulsa: vel san. infra ɔgelatꝰ. vl sanies vl pāniculꝰ sup foramē auris: vl pōt eē caro ad dita: vel verruca nata. vel pōt eē cōpssio ossis petrosi qđ a ꝑnº sic fuit creatū. vel cū forami nibꝰ nō ɔuenietibꝰ. Cāe aūt extrīsece opplōes auris faciētes sūt capili vel nucleꝰ cerasi. vel gimile arena pul aq̄ ꝟmis ⁊ pulices musce: q̄ aliqñ ifra aurē igrediūt ⁊ ipaꝫ oppilāt. Et ꝺ istis cāis ⁊ signis ⁊ ꝑnosticatōe iā aliq̄đ dcm̄ est in. c. de surdiᵉ q̄ ab eis cāis pōt ꝑuenire.

Curatio Si ē ꝑpt cās intrīsecas vt ē verruca vl caro addita aut pā niculꝰ ⁊c. Si sūt in ꝑfūdo vbi visus nō attigit nō videt curabiles: cū medicus sit artifex sen sualis: ⁊ opꝰ manuale exercere nō vz nisi vide at qđ opandū est: q̄uis aui. dicat q̄ ingeniuꝫ inueniāt cū instro secāte ipm pāniculū vl car- nē ⁊c. Sꝫ si ē in loco manifesto: tal caro pāni culꝰ l neruꝰ vl ꝟruca tlia iscidāt cū istris ɔue nietibꝰ vl ligēt ꝟruca vl caro addiª cū filo de serico si possiᵉē. ⁊ ɔtiᵉ strigat donec euellat. vel ista capieº cū vncio sbtili cū sputaᵉ ꝑuo frato

vel dētato radicitus abscindat̄: vel saltē cum cauterio actuali vl' potētiali auferat̄. Et post ꝙ inscisa fuerint supapponat̄ cū tēta colcotar aut vitriolū vt nō fluat san. ꝛ residuū consumat̄. idē pōt fieri de vnguēto viridi vel de pul. affrodilloꝝ cū tēta missis. Et si velis ista curare cū cauterio potētiali: laua dctās excrescētias cū aq̄ cal'a. in q̄ disso^m^ sit nitrū: ꝛ post supspge arcenicū rubeū ꝛ es vstū puluerizata ꝛ mixta cū aceto: donec illa sint mortificata et adusta. postea curet̄ vlcus. Itē dicit Auic. ꝙ si q̄s hēat vel sentiat aurē oppilatā cōfert distillatio olei lau' aut fell' tauri cū succo ficle ꝛ succo de se. canapis ꝛ succo colōqn^e^ yue vel oleo eius. Et dicit ꝙ succo colōqn^e^ inest ꝓpetas inuādi ad oppil'onē auris. hoc tñ nō itelligit si est opplo ꝓpter verucā vel carnē additā ꝛc. Si ista opplo est ꝓpter os male creatū: nō recipit curationē nisi dinā. ¶ Opplo aūt ꝓpt̄ sordiciē conglobatā mollificet̄. pmo cuȝ oleo amigō amararū. vel cū aq̄ mellis tepida ꝛ in crastinū cū instrō exhat̄ in exitu a balneo. vl' postꝙ dictū oleū steterit in aurē ꝑ noctes. 2. qlibet nocte mutādo. in crastinū de mane tegula cal'a irrorata cū vino auri cal'a pāno medi^e^ applicet̄. ꝛ sic fluet sanies ꝑ talē calorē liq̄ factā iacendo sup dictā aurē. Ad idē vȝ lichiniū factū de ficubus al. cū bauraco ꝛ cordūe^t^ Valet etiā fel capnū cū oleo. Succ^9^ prasiij vel aqua eius baurac cū aceto ꝛ oleo rof. baurac ꝛ arcenicū cū equali pōdere cū melle mixtis ꝛ addito aceto in aurē instillet̄. Oleū de scorpionibus ē exptū ꝭm Auic. q2 ipm continuatuȝ soluit surditatē ꝛ sanat. Et si q̄s cōqueratur de oppl'one auris. ꝛ cū hoc sentit quasi vētū: tūc ꝯfert lichiniū factū de nastur^o^ bauraco. ꝛ stet in aurib^9^. 3. dieb^9^ ꝛ noctib^9^. deinde exhant. et exiet sordicies plurima. sic dicit auic. ꝛ iteruȝ trocisci de ell'o sunt fortiores reb^9^ supradict̄. mūdificant eñ neruū. ℞ ē ℞^a^ ℞. ell'i al. aur̄. ij nit' aur̄. vj. croci aur̄. iij. ℞ pul. ꝛ distempet̄ cū aceto. ꝛ ℞ trocisci. ꝛ cū aceto dissoluti auri instilletur. sunt enim mirabiles valde in casu.

¶ Vermes interius gñati: occidunt̄ cuȝ succo absinthij vel succo ꝑsicarie vel folioꝝ ꝑsici vel succo cucu. agrest̄ vel cū trociscis vel cū baurach ꝛ aloe distempatis cū succo cētauree cū aceto ꝛ cū infra dicēdis. ¶ Vermes aurē itrātes faciūt motū ꝛ ꝯturbationē ꝛ quādā anxietatē ꝛ aliqñ dolorē. ꝛ h̄ ꝭm ꝙtitatē aialis aurem intrātis ꝛ q̄litatē mot^9^ eius. vñ ꝙuis pulex puū sit aial: magnū impetū cum suo forti motu facit. vnde ingeniū est ꝙ exhat̄: mittendo infra ꝯcauitatē auris extremitatē radij cū terebētina ꝑlinita vel cū pice liq̄da. ꝛ huic vermis adherebit forte ꝛ suauiter exhatur. Aliud ingenium est ꝙ v̄mis occidat̄ intus ꝛ postea extrahat̄ cū mūdato^r^ auris vel cū ꝓuocatiuo sternutationū. Medic^e^ aūt v̄mes in aurib^9^ occidētes sunt iste. succi istoꝝ sc3 cētauree absin' ꝛ res supradicte. Arist. lon. vitrio^m^ antiquum ꝛ oleū ꝑsiccoꝝ succ^9^ folioꝝ buxi succ^9^ folioꝝ rado mori succus ꝛ decoc^o^ ell'i al. succ^9^ mētast^r^ cū puluere scamonee. succus ꝛ decoc^o^ sticadoꝛ epythimi etiā fella aialiū calefacta in cortice maligranati succ^9^ lupinoꝝ aloes cū succo absinthij vel puluis piretri cū aliquo liquore. et dicit auic. ꝙ ex eis q̄ sunt expta ad v̄mes. est hec me^a^. ¶ ℞. vi^r^. 3. ij. mellis. 3. iij. olei rof. 3. j. misceant̄ cū albūie duoꝝ ouoꝝ: tepefiāt. dein de lana ꝑūcta auri imittat̄ ꝛ pa. accubet sup illam aurē ꝛ saliat supra pedē illi^9^ pt̄. Deide subito talis lana exhat̄. Pix liq̄^a^ missa infra aurē statim occidit v̄mes in aurē: ꝛ fac imme diate cessare mo^m^. ꝛ hoc ꝭm aui. q2 imediate adheret. ¶ Aq̄ ingredit̄ aliqñ in aurē: balneādo in aq̄s cal'is ꝛ fris: vt accidat illis q̄ natāt sub aq̄ q̄ nisi cito expellat̄: facit dolorē ꝛ oppilationē ꝛ nocumētū in auditu: ꝛ aliqñ causat̄ apa in radice auris cū ingēti dolore.

Curatio Dico q̄ ꝙ cuȝ aliq̄s natauerit in aq̄ vel alr se balnea uerit vel caput lauerit ꝛ aquam intrasse sentiat. finita lotōne debet saltare sup vnū pedē inclinādo aurē supra illā partē vbi ē pes saltans. deinde sic faciat supra aliā: ꝛ cū munda to^o^ mundet̄. Et postea tussiat mingat ꝛ sternutet: ꝛ nitat̄ quasi expellere anhelitū claudēdo os ꝛ nares. ꝛ iterū mūdificet̄ auris. Item medulla iunci mittat̄ violēter in aurē q̄dāmō vt attingat vsq̄ ad aquā ꝛ in ea ībibat̄. ꝛ exhendo dictā medullā: dicta aq̄ exhat̄. Itē vētosa ponat̄ supra aurē. Itē extremitas cānule cup vel argēti cū coto circūdata auri imittat̄: ꝛ ꝑ aliā extremitatē q̄s exhat fortit̄. ꝛ sic sugē^o^ nō solū aquā imo saniē ꝛ q̄cq̄d liq̄dū infra aurē ꝯtieat̄: vel ingeniet̄ traiectoriū cū quo pueri aquā eijciūt sicut siringa. ꝛ ꝑ dictū modū exhat̄. Auic. dicit ꝙ medulla papiri assumat̄ ad quātitatē vni^9^ palmi: ꝛ vna extremitas ꝙtū est. 3^a^ ps inuoluat̄ in coto multū ingeniose. ꝛ illa pungat̄ oleo ꝛ alia extremitas mittat̄ in aurē. Deinde iaceat eger supra illam partē. ꝛ illa extrēitas q̄ est extra incendat̄ ꝛ dimittat̄ inflāma' donec cal'itas in interiori pte auris sentiat̄: ꝛ postea extrahat̄ aq̄ vel saltē interi^9^

cõsumat. Cõstan. in viatico ⁊ alij ꝙ pl'es di= cunt ꝙ accipiat arũdo sicca subtilis: cui⁹ vna extremitas ponat in aurez: ⁊ alia extremitas oleo puncta foco icendat ⁊ p talẽ calorez aq. cõsumat. Bõbax ēt imissa inbibit sibi aquã: si sup illã ptẽ dormiat eger. Si aũt dolor rema neat fiat sacellatio cũ millio ⁊ sale camo. mel= lilo⁹. ⁊ sticad. ⁊c. ¶ Lapis vel nucleus vel pul' igrediunt aliqñ aurẽ ⁊ opilant eã ⁊ faciũt tu= morem ⁊ dolorẽ patiēti. Tũc igit oleuz oliue mittat in aurẽ. deide puocet sternutatio cuz castoreo eufor⁹ vel piret⁹ vel ɔdiso claudẽdo os ⁊ nasum: vt fortis sufflatio sternutatiõis p os ⁊ nares exire neqẽnti ad aures ɔuertat: ⁊ p talẽ modũ qđ ɔtinet in aure expellat. Dicit autez mgr̃ Jo. de torna. bone mẽorie in clarificato⁹ ꝙ ɔdisi est herba q̃ multũ assilat spatule feti= de: s flos ei⁹ assilat viole. ⁊ qđã spẽs ei⁹ habet florẽ citrinũ. ⁊ istã spẽm freqẽter vidi ⁊ mi= rabar de flore: cũ spatula nullũ gerat florem iuxta illud. Jris purpureũ yreos flores gerit albũ Gladiolus croceũ: s spatula fetida nul= lũ. Et in lingua quorũdã vasconũ vocat argẽ tina. ⁊ laxat cũ terribilib⁹ accũtib⁹: iterduz ꝙ sumentes freqũter piclitant. Si ṽo pp ista nõ exeunt ɔtenta in aure pa. in loco ponatur lũinoso ⁊ subtiliter cũ instro argẽteo vel fer= reo extrahat subleuan⁹ ⁊ ad exteri⁹ attrahẽdo nõ ipellendo ad iterius. Et si p ista nõ exit: credẽ do cõsilio cirurgicoꝝ fiãt icisiones p talem mo= dum ꝙ res extrahat: ⁊ postea vulnus sic alia vulnera facta in locis siccis curetur

¶ Caplm. 56. de apostemate in radice auris.

Alienus vocat hoc apa pe rotidas. ⁊ Aui. vẽ dic⁹. Et sũt apata que accidũt in carnib⁹ mollibus ⁊ fluxibilib⁹ ⁊ glã dulosis. ⁊ freqũter veniunt in epidimijs. ⁊ dẽ talibus in epi^a euenientibus nunc nostra non est intentio sed bene de alijs ⁊c.

Cause istoꝝ apatum aut est san. aut co= lera aut flegma: aut melancolia.

Signa san. sunt plenitudo loci ⁊ rube⁹ ⁊ grauitas. ⁊ si cũ digito cõpri= matur: statim redit sursum infla⁹ ⁊ rube⁹ ⁊ cõ strictio ⁊ ipedimentũ in vijs anhelitus ⁊ cibi. Et si sit de san. subtili vel de co. dolor est mor dicatiu⁹ non grauatiu⁹: ⁊ inflãma⁹ vehemẽs. ⁊ non tñ ipedit vias supradictas. Si est a flã te: non est tant⁹ do. nec caliditas tactu repit ⁊ paucus vel nullus rubor adest: ⁊ est molli⁹ altijs. Si vero est a melancolia adest durities ⁊ paucus dolor: ⁊ color plumbeus.

Pronosticatio Jsta apata sunt mala ⁊ piculosa pp ppinqtatẽ cere¹. q: ab eis aliñ calor ⁊ fum⁹ ad cer^m ascẽdũt ⁊ faciũt pmixtionem rõnis ⁊ qñqz frenesim. ⁊ aliñ pp magnitudinẽ doloris iterficiũt patientẽ. Sunt ēt piculose. q: forte ps ma^e ad ptes gutturales fluet: ⁊ faciet ibi sq̃ nantia ⁊ mortem iducit. ¶ Scđo talia apata frequẽti⁹ occidũt adolescẽtes ꝙ̃ senes: q: ado lescẽtib⁹ iest calitas ɔplonal. ⁊ ma^a apatis ẽ a cutior ⁊ maiorẽ cãns dolorẽ nõ potens expe= ctare collectionez: ⁊ sic in apate auris. ⁊ q: ēt adolescẽtes sunt sensibiliores. ⁊ h ẽ snĩa Aui. ¶ Tertio apa in radice auris qđ venit p viam crisis post signa digõnis. ⁊ in die cretico tale est sine piculo. Et si talevenit añ signa digõis ⁊ nõ in die cretico ⁊ sine alleuiatione pa. tale est piculosuz ⁊ mortale. ¶ Quarto aliqñ litar gia terminatur per apostema in hoc loco.

Curatio Jn pmis si corpus videt ple= ctoricum: os ꝙ minuat mate ria añs cũ clisteribus ⁊ abstinen^a ⁊ cum flõia de pl'pis aurium. Secũdo os ꝙ caueant oĩa apocrustica. Tertio os ꝙ vtamur pura resolo ne ⁊ attractione materie ad ptes exteriores. Et si natura vr̃ pigra in expulsiõe materie ad dictũ locũ: volũt autores ꝙ ma^a ad dictũ lo= cum trahat cũ ventos. maxie si dolor ca. ⁊ fe. nõ affuerit. Et si nã nõ est pigra ⁊ p seipsam satis expellit de ma^a ad dcm̃ locũ apatũ: dimit te ipsaz opari. q: recta ẽ ei⁹ opatio. q: si tunc maior fieret attrac⁹ dolor augmentaret ⁊ fe. duplicaret. Et si dolor ẽ magn⁹ os ꝙ applicẽt res anodie ⁊ mollificatiue cal'e ⁊ hũide ɔple= xionis: ⁊ p eas dolor mitiget. Ur̃ valere buti= rũ ⁊ vitella ouoꝝ radix alte cocta. axũgia por ci ve. carice ⁊ musscilago se. lini ⁊ fenugre' ole= um oliue cũ aq̃ cal'a ⁊ sil'ia. Et qñ tibi videbit ꝙ crescat apa i suo augmẽto ⁊ appet ꝙ velit venire ad gñationẽ saniei pone desup cũ sup dictis mollificatis aliq̃ q̃ sint pti resolutiua: ⁊ ptiz maturatiua. sic est farina volatil' molẽ= di¹ ⁊ farina se. lini ⁊ farina fenugre' ⁊ frumẽti ista ministrant cũ aq̃ decoctiõis malue ⁊ ma lueuisci ⁊ caricarũ ⁊ fenugre. Jsta eni siãt mix ta ⁊ emplaꝰta pti dolorẽ mitigãt: pti resoluũt: pti maturãt: ⁊ cũ h si nã totalit ad resol'onem intẽdit pp ista nõ stabit. Et qñ vr̃ ꝙ sit matu rũ: apiat: ⁊ pus expellat. ⁊ teneat apertuz vt natura expellat supfluitates ad ex: ⁊ h regie ẽ regẽdum apa calidum in tali loco. Si ṽo ma teria videt esse frigida: in pn⁹ per resolutionẽ materie ⁊ eius attractionẽ vtat calidioribus

⁊ in maturatiōe ēt in pn°. iōvtat oleo de lilio ⁊ oleo camo. ⁊ oleo bn̄dcō fil' mixt:⁊ sanguine porci antiq̄ ⁊ sterc⁹ capnū invio coctū ⁊ appli catū cal'm. Ego ēt in h̄ casu vidi bonū op⁹ fie ri cū stercore omino ivino cocto addito melle. Vz ēt in isto casu adeps galline ⁊ anseris. ista eni valēt cū resolōne ⁊ ppe' s̄m Aui. Et adeps vaccin⁹ nō solu⁹ si misceat cū melle ⁊ oleo de lilio. ⁊ sic in maturatiōe fortiora maturatiua adiūgant:vt ē senecio ⁊ cepe farina. lini ⁊ fa rina orobi ⁊ filia. Si vo egri⁹ est antiq̄ tūc ap pone fortiora resolueā ⁊ materiā calefaciētia: vt est yreos sterc⁹ colūbi^m ⁊ axūgie pdicte: dū modo sint antiq̄. Scriptū eni ē in li° Algafa gi ꝙ oīs adeps q̄to antiquior tāto calidior. Et vz adeps taxonis:⁊ vrsi ⁊ medulla cerui. Et vz empl'm de gūi armoniaco. cui misceat sal gē ma ⁊ pul' raō. yreos. ⁊ pix liq̄da ⁊ sordes alueo rū ysopus hūida bdelliū ⁊ filia. ⁊ si forte fuerīt scrofule pp īdurationē ma^e ipse resoluunt p mo^m supdictū inungēdo bonā dietā. Tūc f. h̄ empl'z. R. galba' bdellij aā. ʒ. j. gūi armo'. ʒ. ij. sordis alueoꝝ ysopi hūide aā. ʒ. 7. terebē^e piq̄ liq̄de. aā. ʒ. j. ⁊ ꝭ. baccaꝝ lauri stafiza^e cordūe' cimi' piret' sal' gēme sal' armo' aā. ʒ. ꝭ. stercoris capni oui' ⁊ anseri' ficoꝝ aā. ʒ. iij. axūgie porci antiq̄ sepe cap cerui ⁊ vrsi siluatici aā. ʒ. j. olei de lilio ⁊ de camo. cere noue qd̄ suf. fiat epl'm resolutiuū in ma^a frida apostemosa colli. ⁊ si ma^a vr̄ eē calida:loco olei de lilio ponat oleū viol. ⁊ valet in scrofulis puerorum. ⁊ in bocio ⁊ in omni loco vbi indigemus resolutione.

Clarificatio Primo dubitat cur in apate auris nō cōpe tunt apocrustica ⁊ stiptica:cū h̄ sit suū ppum medicamētū s̄m Aui. fen. 4. c. 25. de medica tionibus apatū. Rn̄det Auic. ibidē ꝙ nullum emūctoriū mē' pncipalis sic loca glādulosa vl' loca q̄ sunt in circuitu auriū q̄ sūt emūctoriū cer' aut asselle cordis aut iguina epa: nullum istoꝝ īdiget fomētatiōe seu repcussiōe: q: no lum⁹ ista apata diminuere: imo studiū ipende re debem⁹ vt ea augmētem⁹ materiā ad ipam attraham⁹. Hec sunt vba ei⁹ ⁊ h̄ est rei vitas. ⁊ ponā tibi exēplū qd̄ in meo tpe accidit cui dā valēti viro mgro ī me^a: q̄ aliū habuit ex reu mate īflationē circa radicē auris cū rubore ca lore ⁊ tumore. cui tumori ipse motu pprio ap ponens oleū roꝭ cū modico aceto ꝯquassatū vn⁹ su⁹ baccalari⁹ dixit. talis ma^a a tali loco nō est repcussiēda. cui ipse ait. hoc faciēdo frequē ter me bn̄ habui. q̄dā aūt vice illud volens cō tinuare ma^a est repulsa ad intra ⁊ mortu⁹ est

sq̄nātic⁹. aīa ei⁹ ⁊ nr̄i req̄ez hēant eternā. Sed re ḡ cau. antiq̄rū vt non deficias a via recta. ¶ Scdo notādū ꝙ q̄uis supdictuz sit ꝙ ma^a attrahēda ē ad locū apatū: nihilomin⁹ aliq̄s modus ē p quē posset fluere ma^a ad ptes sub iectas ⁊ apatas: quā tenere nō debem⁹. s. per suffumigatiōes ⁊ euapatiōes cū herb calis co ctis in vino vl' aq̄: maxie q̄n caput ē repletū ⁊ corp⁹. q: cū talib⁹ suffumigijs ⁊ euapatiōibus fit iterdū magna dissolutio: ⁊ tūc de ma^a ad p tes fluit subiectas: qd̄ cāt sq̄nātiā ⁊ mortē. vn̄ q̄dā clibanari⁹ in molariū radiq̄ multū patie bat. cui q̄dā indocta medica cā mult herb ca lidis coct in vino fecit dictā euapatōe ī iclinā do caput ⁊ faciē sup os olle circūq̄ꝙ cū litea mine coopiendo. ⁊ in pn° aliqd̄ inuenit reme diū a medica dictā euapationē ꝯtinuans: tn̄ de ma^a ad collū ⁊ guttur fluxit ꝙ fact⁹ ē sq̄nā ticus ⁊ mortu⁹ ē. ⁊ in isto casu hz locū ꝯsilium G' in. 3. teg' vsus finē vbi dicit. Si igit fuerit totū corp⁹ plectoricū: nō oz p ipsam ptē patiē tem eūare ⁊ h̄ itelligit sensibilit' vel insensibi liter. ⁊ hoc idē dicit Aui. in. 4. p'. c. 3. ¶ Ex illo seq̄tur mani^e ꝙ materia aās minueda est aū attractionē materie ad ptē lesam: maxime si corpus est repletuz hūo. ⁊ postea ponēda sunt mollificatiua ⁊ attractiua aliq̄ua: vt est oleū oliue lotū ⁊ oleū de lilio ⁊c. ¶ Tertio nota s̄m Haly ⁊ aliquos autores: ꝙ malua est cal'a in pmo: ⁊ hūida in scdo ḡdu. ⁊ est soluens ⁊ mol liens ⁊ maturans apā cal'm iobediens ⁊ tar dū maturitati in regali dispōne s̄mone. 2°. in c. de herbis. ⁊ iō malua ⁊ maluauiscus pn̄t in istis cal'is apatibus amistrari. ¶ Quarto sciē dum ꝙ q̄n ista apata retro aurē veniūt p viā crisis ⁊ expulsionis a mē° pn' tūc nō oz ꝙ pre mittat eūo ma^e aūtis: imo debem⁹ apponere localia remedia supdicta. vz ad locū materiā attrahēdo. Sed si veniat pp pustulas vel vl cera vel pp cās pmitiuas: tūc bonū est: ꝙ ma teria aās minuat cū flōia vel farma^a s̄m ꝙ vi debit opanti. ¶ Quinto scias ꝙ aliq̄ dicūt ꝙ q̄n do. est magn⁹ in tali apate radiq̄ auris: de bent apponi aliq̄ stiptica ⁊ refrigeratiua rōe nimij doloris. sz dico cū reuerētia ꝙ hoc est ꝯ regulas artis. q: ad mē^a nobilia ma^a. non est repellen^a. s̄ bn̄ dico ꝙ in tāto dolore debem⁹ subuenire cū anodis tpatis vl' cal'is ⁊ hūidis. Et h̄ est vba snīa G' ⁊ Aui. ¶ Sexto circa vmes auriū dubitat q̄uo pn̄t ibi ḡnari. Dico ꝙ ḡna tio aīalis s̄m Arist. p° de ḡnatiōe aīalium est duplex. q̄dam ḡnant p ppagationē q̄ fit dupli citer. q̄dam īmediate ex ma^a masculi in mrice

femine vel femelle. et isto modo generant hō leo et filia. Alia propagatio fit per ouationem. et secundum istam generant aues pisces et multi vermes: maxime illi a quibus fit sericum. Secundo generant animalia per putrefactionem: vt patet de lumbricis et vermibus aurium. et modus istius generationis est. quando enim materia flegmatica vel humida in aliquo loco seu membrorum concauitatibus permanet non apta nutritioni: natura ipsam nititur digerere. Et si non est tante corruptionis vt totaliter putrescat: et in saniem conuertatur: sed spectat actionem nature. tunc talis materia disponitur vt spiritum vite suscipiat: quem spiritus virtute celesti in materia disposita introducitur. et sic mouentur et viuunt.

¶ Capitulum. 57. de passionibus narium. et primo de anathomia nasi.

n **Nasus** est membrum organicum quasi in medio frontis existens ordinatum a natura vt per ipsum aer attrahatur ad cerebrum et pulmonem et per talem attractionem aeris fit odoratus et cerebri superfluitates expellantur et cordis feruidus calor mitigetur: et superfluitates circa cor contente expellantur. vnde nasus compositus est ex ossibus cartilaginibus carneueis et neruis et ex cuti exteriori. Ossa sunt duo in radice nasi que se iungunt ab vna parte per medium principij radicis nasi vsque ad cartilagines et a parte alia cum ossibus superioribus mandibule: et est reputatum pro vno osse. et est perforatum et vocatur colatorium. et similiter panniculus cerebri qui est iuxta colatorium est perforatus vt a cerebro fluant superfluitates ad extra. Cartilagines sunt duplices: quedam immediate sub cute. et iste constituunt squinam nasi. et duo foramina inferiora nasi. Alie sunt interiores que diuidunt nasum secundum longum vsque ad os colatorij cum duobus eminentijs vel ad ditamentis similibus capitis mamillarum in quibus fit odoratus. Et ista foramina narium continuantur cum foramine in palato existente: per quod foramen aer ingrediens ore clauso ad pulmonem ad cor attrahitur et expellitur aliquando per idem foramen superfluitas in radice nasi existens: et attrahendo anhelitum ad os attrahitur. Et aliquando cerebri per idem foramen superfluitates expelluntur: maxime in reumate clausis existentibus foraminibus nasi etc. Caro in naso est modica. et in ea sunt duo musculi qui circa extremitatem nasi continentur. et nasus cooperitur eadem cute que cooperit facies. neruus autem qui venit ad nasum ad sensum et motum faciendum exit a tertio pari neruorum qui immediate oriuntur a cerebro secundum intentionem Ga. 4. de inte. c. 4. in hec verba. Palam enim est nobis ostensum per anathomiam tertium par videlicet timporum lacertos et ad eos quibus fit masticatio et in extremitates narium folia appellatas venire sensum et voluntarium motum eis accommodantem,

In lingua vero et ceteris partibus oris sensum solum tribuens. Hec ille.

¶ Cap. 58. de nocumentis odoratus.

o **Odoratus** sicut alij sensus secundum Ga. 4. de morbo. c. 4. Et secundum Auic. in. 5a. 3i. triplici molestatur nocumento. aut enim minoratur et debilitatur: aut alteratur et corrumpitur: aut ex toto destruitur. Debilitatur quando non sentit odores: nisi sint multum excellentes in fetore vel aromaticitate. Alteratur autem odoratus seu corrumpitur dupliciter. Vno modo vt sentiat odorem fetidum nullo fetido obiecto presente. Secundo quando iudicat odorem fetidum esse bonum vel econuerso Destruitur autem totaliter odoratus quando nihil odorat: quantumuis multum vel excellenter fetidum vel aromaticum presentetur.

Causa priuationis totalis odoratus secundum dictos autores in locis predictis est opillatio totalis in vijs odoratus: ita quod aer attractus vsque ad ventriculos cerebri anteriores penetrare non potest nec transire. Que opillatio aliquando fit a causis primitiuis: sicut est conquassatio aut ictus in dictis vijs et locis propinquis. Aliquando a causis coniunctis vt est caro superflua ibi nata aut veruca aut apostema nascens in pellicula narium aut in vijs odoratus aut quecumque grossicies aut humor grossus. Omnia ista et similia possunt totaliter opilare vias dictas quod homo odorando nihil sentiet. maxime si hoc fuerit in vtrisque caruncul que veniunt a cerebro vsque ad nares. Quando si reuma alicui adueniat aut catarrus ex intensione solis vel aeris frigiditate. vtrique ventriculi cerebri replebuntur. vnde opilantur illa loca. Verba sunt Ga. 4 de morbo. c. 4. quasi in fine. Ista etiam priuatio odoratus potest prouenire a mala complexione calida vel frigida cum materia vel sine materia in anteriori parte cerebri vel in locis vbi recipiuntur species odorabilium vel propter destructionem spirituum odorabilium. Causa autem ipsius totalis opillationis potest esse repletio humorum in capite vel in toto corpore.

Cause debilitatis odoratus possunt esse eedem que priuationis: sed sub esse remisso: ita quod vie non totaliter opilantur. et potest esse secundum Auic. mala complexio simplex vel composita cum materia vel sine materia siue sit naturalis siue accidentalis: vt aliquando accidit ex medicis in nares iniectis: que aliquando inducunt nimiam caliditatem: aliquando nimium frigus et stuporem rone quorum odoratiua virtus debilitatur. sic dicit Auic.

Causa vero corruptionis sensus odoratus humor est malus in predictis locis clausus. nam bis humor calefactus fumus turbidus et fetidus generatur vnde fumi per nares ascendentes turbantur et corrumpuntur Verba sunt Ga. 4. de morbo. ca. 4. in fine ad

ſtam.vñ q̄uis fumi ſint boni ⁊ aroma'. iudi⸗ canť tñ tales ſicͤ ē humoꝛ imbibēs dicta loca ſenſus odoꝛat⁹. Et auic̄ dicit ꝙ cā dicti accñ pōt eſſe cancer in dictis locis.

Signa nocumēti vel egritudis ſatis ꝺ ſe ſūt manifeſta. Sed ſi opl'o eſt in oſſe colatoꝛij vel in pāniculo pfoꝛato q̄ eſt ſup̄ ip̄m ⁊ in ſup̄mis ptibus. tūc eſt retentio ſupfluitatū.ita ꝙ p nares nihil exit ⁊ nullꝫ ſentit doloꝛē ⁊ h̄ eſt verū dum tñ in ce° nō ſit mala ꝯ°cal'a vel ſicca:ſimplex vel cōpoſita.⁊ ꝙ vie naſi inferioꝛes ſint apte. Si aūt hō nō ſentiat doloꝛē aut debil'r ſentit ⁊ currūt ſup⸗ fluitates p naſuꝫ.⁊ tūc nō ē opl'o in colatoꝛio nec in ptibus ſup̄mis:ꝫ ille ſupfluitates ipe⸗ diūt vias naſi:vt odoꝛ trāſire nō poſſit:ſic pꝫ in catarro vel etiā vt videri pōt ſine catarro in aliq̄b⁹ſine q̄b⁹ multe ſupfluitates p nares purganť ⁊ nō ſentiūt odoꝛē vel valde debiliť ſentiūt. Si aūt iſta nocumēta veniāt ppť ma lā cal'am vel ſiccā in ce°:tunc adeſt paucitas ſupfluitaťet caloꝛ ⁊ ſiccitas in loco illo ⁊ in frōte ſentiť. Si ē ppť malā frāꝫ:frig⁹ ſentiť i loco ⁊ in frōte ſi in ptib⁹illis ſit hu.putrid⁹vľ coꝛrupt⁹ hoc iudicať:q2 ſentit fetidū vel hoꝛ⸗ ribilē odoꝛē nullo obo fetido pñte.⁊ adeſt fe⸗ toꝛ anhelit⁹ qñ aſpirat.caro autē addita ſiue verruca viſu cognoſciť in loco luminoſo vľ p ꝑuatıonē alioꝝ denotať ſil'r vlceratio viſu co gnoſciť p doloꝛem ⁊ exitū ſaniei.

Pꝛonoſticatio dicit aui.in ſ^a.3^l. Si in egritudib⁹ acutis infirmus ſentiat odoꝛes nō ꝯſuetos ⁊ nō viſitatos:vel ſentit piſciū vel butiri āt luti aut odoꝛē fetidū nullo fetēte obo pñte.⁊ cū h̄ alia mala ſigna appeāt ſignāt moꝛtē.q2 mag coꝛruptio in hu.ſignificať. ¶ Scd̄o ꝑua° odo ris a natiuitate icurabilis ē. ¶ Ter° debilitas odoꝛatus tpanea remediabilis ē: niſi a mala fuerit compl'one adequata vel a decrepitate. ¶ Quarto ꝑuatio vel debilitas odoꝛat⁹ ppter catarrum.illo curato:ſanatur.

Cura Si ḡ volum⁹ curare odoꝛat⁹ ꝑua⸗ tionē ex opl'one colatoꝛij vel ptiꝫ ſupioꝝ ipſi⁹ cere'.p̄mo digerať mā frigida ſi adeſt cū ſir°de ſticad.deinde purgeť ſic̄ in ca. de ſurdi^e.vel in.c.de do.ca.ex flāte: vľ digera tur cū oximelle diure°vel ſq̄lli°.in q̄ bulliant ſanſuc⁹betho^a.⁊ purgeť cū pillis cochijs.3.ij vel aliq̄ farmaco groſſos hu.purgāte.nā hu. hanc faciētes opil'oes frigidi groſſi ⁊ cōpacti eſſe videnť.vel purgeť vna vice poſt aliā cuꝫ 3.ij.yerap^e G^l⁊.ꝫ.j.pulpe coloq̄n^e vľ theodoꝛi

con empiſcō vel cū yeralogodiō in ſuis doſi⸗ bus aſſumpt̄.Si ꝟo videť plenitudo ſang.et pticula^a ꝯueniāt.ꝶ fīðia de cepha^a. His vero p̄miſſis cū ſubtili ⁊ euchimia dieta ꝶ garga^a ſternutatōes naſca^a q̄ dicta ſūt in.c.de pali ⁊ in.c.de epi^a.Uel ꝶ ſic.ꝶ.eufoꝛbij caſto' añ. ꝫ.ß.diſſoluanť in oleo ſambucino vel coſtino ⁊ inſtilleť vna vice. ¶ Itē radices ⁊ herbe api tiue ⁊ ſemina cal'a:vt eſt radix acoꝛi gētiane⁊ laurus pule^m calamentū aniſum marat^m.ſe. petro.⁊ apij.decoquanť in vino⁊ inde vapoꝛē recipiat p naſum.⁊ in aliqua pte iſtius deco⸗ ctionis vel in oximelle ſq̄llitico diſſoluať cō⸗ diſum oppopo^m⁊ pip nigrū:⁊ p nares attra⸗ hať:vel cū ſiringa iniciať. Poſt.ꝶ.nigelle.ꝫ ß.tempeť in aceto p tres dies.deinde piſtetur foꝛtiter cū dicto aceto ⁊ oleo anetino ⁊ ſimul mixta p nares vſq ad colato^m attrahať vel iniciať ⁊ ꝟſus ſupius ꝙtum poſſibile fuerit. Et de hac me^a dicit Auic.ꝙ eſt expta. Itē ſe. cicute ⁊ pip al.⁊ nigrū ⁊ mirra in eq̄li pōdere pulueriꝫenť.⁊ de iſto puluere ꝶ immiſſio ī na ſum cū tuello de coto.⁊ vꝫ mľtū in dcā opil'oe vel cū cānello narib⁹ inſuffleť. Et dicit aui.ꝙ ille q̄ ſentit odoꝛifera ⁊ nō fetida:non ceſſet ſi bi facere caputpur^m cū caſto^c multotiēs:vſq rectificeť eius diſpoſitio. Sequiť garga^a.ra⸗ phanū galba^m oꝛiga^m.⁊ achoꝛus betho^a⁊ pu⸗ legiū bulliāt ī vino.⁊ addito melle ⁊ puluere ſinap̄ piretri ꝶ garga^a de mane. Sternutatio ſit talis. ¶ ꝶ.caſto' nigelle 33' añ.3.j.piret' ſta fiꝫa^e añ.3.ij.condiſi.ꝫ.ij.narib⁹ inſuffleť.vľ cū dicta decoctōe diſtempeť ⁊ narib⁹ cū ſiringa in parua q̄ātitate iniciať. Maſticato^a pñt fieri de piret°ſolo vel de maſtice cū 33'. Item ex decoctōe rute ⁊ yſopi fiat frequēť garga^a⁊ frequens ꝫedoarij maſticatio.vꝫ multū. ¶ Si ſit a materia cal'a:tunc res frigide ⁊ olea fria p nares iniciant cū decoctōe papaueris viol' lactuce poꝛtulace oleū roſ.viol'.⁊ papaueris. Sed ſm Auic.ſi deſtructio vel coꝛruptio odo ratus fiat a mala ꝯpl'one:illa vtplu^m ē frida q̄ accid it vētricl'is anterioꝛib⁹ cerebꝛi aut in anterioꝛib⁹ cerebꝛi aut in additamētis mam⸗ millarib⁹.⁊ tūc competūt iniectōes cūꝫ oleis calidis ſup̄dictis.vt oleū rutaceū.in q̄ diſſol⸗ uať caſto^m eufoꝛ^m ⁊ muſcus. Et ſi eſt a groſſa ventoſitate:tunc vꝫ oleū rutaceū ⁊ oleum de floꝛibus agni caſti:in q̄ bulliat aniſū ⁊ cimi^m Et ſi ibi ſit caro addita vel ꝟruca emoꝛroyda illa re moueanť ⁊ inſcidanť vel cauteriꝫētur cū potētiali vel actuali cauterio vľ cū inſtrō ſcidēte,aq̄ ei foꝛt̄ q̄ ſoluit aurūꝫ arg^m i mo^ca

q̃titate missa corrodit dictas supfluitates et aq̃ sal' pet^e ꝛ vitreo' dissolutoꝝ cũ albu^e ouorũ induratoꝝ sub cinerib⁹. vel etiã ꝑ cũ alijs potẽtialib⁹ cauterijs. Si a catarro ꝑ curet catarrus: si ab alijs causis ille remoueanᷓ.

Dieta istoꝝ sit: sicut h̃ntũ egritudines capit̃ in ce° a cã frigida: vt plu^m cauẽdo cibaria grossa ꝛ vaporosa vtẽdo bõis cibis subtilib⁹ facilis digõnis ꝛ modica quãtitate ꝛ vino limphato.

Clarificatio Primo notãdum ꝓm Ga. 4. de morbo. c. 5. ꝙ fum⁹ seu fumalis euaporatio p̃nt imutare organũ odorat⁹. ꝛ nob̃ hoc suff. inq̃tũ voluimus remouere hui⁹ sensus nocumẽta. verũtñ certi⁹ loquunt p̃hi. ꝛ pter h̃ dicebat Auic. in 5. 3'. c. 1. ꝙ odorat⁹ fit in aere cũ passiõe ip̃ius aut delatõe ip̃i⁹: aut ꝑpter vaporẽ q̃ resoluiᷓ illud est qd̃ ptinet p̃hĩs. q̃si dicat. Utruꝫ spẽs rerũ odorabiliũ sint subiectiue in aere. vel ip̃i fumi ꝛ vapores realr̃ ꝛ cũ sua suba veniãt ad organũ odorat⁹ ꝛ ip̃m immutẽt. h̃ est qd̃ ptinet p̃hĩs. ¶ Pro declaratiõe intẽtiõis p̃hãn^m p̃mo notandũ est ꝙ a corpib⁹ odoriferis resoluunᷓ fumi vel vapores. hoc pꝫ: q2 poma ꝛ herbe postq̃ diu odorẽ emiserũt ruganᷓ ꝛ eorum subẽ diminuũᷓ qd̃ nõ fieret nisi fumi ꝛ vapores resoluant. ꝛ hoc a calore aeris vel fricatõe vel calore ignis. vt pꝫ de carnib⁹ recẽtibus tostis vel de plumis ꝛ pilis q̃ nõ h̃nt tales vapores vel fumos nisi p ignẽ reducanᷓ de potẽtia ad actũ. Isti vapores seu fumi nõ p̃nt interdum multiplicari ad tantã distãtiã ad quãtã odor sentiᷓ. ꝛ hoc pꝫ: q2 si sale corp⁹ eẽt totũ reso^m in vapores nõ posset sufficere ad tãtã distantiã circũq̃q3 nec ex̃tẽdi ad tãtuꝫ spaciũ. ꝛ hoc pbat ꝯmẽtator in. 2. de aĩa de vno cadauere: sicut ẽ vn⁹ canis fetid⁹ q̃ p suũ odorẽ fitidũ a vulturib⁹ p q̃ngẽta miliaria ꝛ vltra sentiᷓ. Et si tu dicas. quõ ĝ sentiri põt cũ ibi nõ ꝯtigat fumalis euapatio. Dic cõmẽtator in loco palle°. ꝛ est s̃nia alberti sup̃ scdm de aĩa. ꝙ odor est subiectiue in corpe odorifero ꝛ m̃ltiplicaᷓ in me° sp̃ũal'r ꝛ q̃lificatiue ñ mãl'r. ꝛ tũc pꝫ ꝙ odor est q̃litas corpis odoriferi in ip̃o subiectiue exñs. ꝛ nõ põt multiplicari p tãtã distãtiã mãl'r sicut sentiᷓ. ꝓ p spẽs. nã si thus i thuribulo ponaᷓ: fum⁹ ab eo p ignẽ eleuaᷓ. ꝛ q̃uis dictus fum⁹ ad tuũ organũ olfact⁹ nõ veniat. tñ p multiplicatiõeꝫ spẽrũ dicti fumi tu senties odorẽ thuris. qd̃ nõ fieret nisi eẽt spẽcierũ imaterialiũ m̃ltiplicatio. ꝛ tũc ꝯcordat cũ illo qd̃ dictũ est de sono: ꝙ singulũ eorũ q̃ sunt ꝓm passionẽ sensuũ: q̃litas est. nã color m̃ltiplicat suas spẽs imales seu intẽtõnales vsq3 ad organũ visus: q̃ subiectiue sũt i corpe colorato vel in sup̃ficie colorata. Et nõ ãpli⁹ ponam⁹ nos inter l'ram ꝛ papirũ. ne forte iudicemur imponere falcẽ in messe aliena.

Dubitaᷓ scdo quõ mũdatores latrinarũ p̃nt sustinere tãtos et tot fetores sicut ibi sunt. Dico ꝙ nõ sentiũt illos fetores. vñ dico ꝙ ex frequẽti vsu talis mũdificatõis organũ odorat⁹ repletũ ẽ illis spẽb⁹ illoꝝ fetidoꝝ corpoꝝ. ita ꝙ noue spẽs aduenĩetes nõ ãplius p̃nt orga^m odorat⁹ imutare nam organũ debet esse denudatũ a suo sensibili qd̃ hic non contingit.

Dubitaᷓ tertio. quare aliqui sentiunt odores malos seu corruptos bonos nõ: neq3 aromaticos. Dico ꝙ hoc ẽ q̃a isti h̃nt malos humores in corpe fetidos seu corruptos in organo odorat⁹ vel in partibus circũuicinis. nũc aũt spẽs ꝓcedẽtes ab obiecto fetido iuuanᷓ p malos h̃ũores ꝛ p fumos corruptos ab eis ꝓcedẽtes. ꝛ sic simbolizã° exteriora cũ interiorib⁹. fetidi odores sentiunᷓ: et ab romatic̃ sensus imutari nõ põt: cum circa ip̃m sit fetor ꝯtinu⁹. ꝛ h̃ est qd̃ dicebat Ga. 4 d̃ morbo. c. 4. vbi loquiᷓ de sapore quẽ sentit lingua. Et sil'r põt intelligi de alijs sensibus. nã q̃ veniũt de exteriorib⁹ mouẽt mãg que est occulta in organo. ¶ Quar° dubitaᷓ. q̃ est p̃ncipalior ps in odoratu. Pro q̃ sciẽdũ ꝙ sicut iã palle^m est ꝙ in ãteriori pte ce'sũt. 2. addita mẽta pua silia pulpis mãmillarũ. ꝛ ista oriũᷓ a ce°. ꝛ ista vocanᷓ carũcule. i. pue carnes. Et Ga. in. 4. de morbo. c. 4. vocat eas furculas. Et Cõstã. in. 6. sue theo^e in. c. de nocumẽtis odorat⁹ vocat eas vbera furculis assil'ata. Uñ dico ꝓm Auic. Ga^m ꝛ Cõstan. iste furcule siue carũcule est p̃ncipalior ps organi olfactus sicut cristallina organi visus. ꝛ sic neru⁹ extensus sup os petrosum in auditu. Et oẽs alie ptes sunt coadiuuãtes ad istã. Et ad istas carũculas veniũt spẽs rerũ odorabiliũ a pte exteriori ꝛ sp̃us odorabiles a ce°. ꝛ sic in ce° fit iudiciũ odorat⁹: sic dic Ga. 4. de morbo. c. 3. vbi dicit p̃mũ instr̃m odoris est vẽtriculi cerebri. Cũ igiᷓ dicat Arist. 3. de aĩa. ꝙ organũ dꝫ eẽ denudatũ a specie sensibili. iste carũcule sunt denudate a spẽ sensibi: q2 sũt frigide cũ oriũᷓ a ce°: ꝛ odorabile ad caliditatẽ est decliue. iõ hec additamẽta siue vbera sũt ps p̃ncipalior ꝛ oĩs alie sunt ꝑpter istã. ¶ Quito sciẽdũ ꝙ v̓tus odoratiua est finita v̓tus: ꝛ aliẽ mes. ſ.

visiua auditiua. Et ideo sicut quelibet istarū potest deficere vel diminui vel totalr̄ anihilari vel rōne organi vel rōne spūum vel alteri⁹ rei. sic ꝛ illa. Et ideo in senibus iste ꝟtutes debilitant̄ vel destruunt̄: ꝛ actōes seu opatiōes earū sicut etiā actio epatis stomachi ꝛ aliorū organoꝝ corpis. Proinde dicebat Ga.2.aph. pᵒ.39. ꝟtus in senibus est defecta. ꝛ in.6. de regimine sanitatū.2.c. in fine. c. dicit. Cū q̄rela ꝟo est sanitas seniū. Et in.2. de ꝯplonib⁹.c.2. in fine ca. Destruit̄ em̄ digō ꝛ ꝯsūo cibi ꝛ gn̄atio san. in senibus ꝛ reten⁹ cibi a corpe ꝛ nutrimentū ꝛ desiderium ꝛ motus ꝛ sensus in sene debiles nō cōplent̄ ꝑm ꝙ opꝫ. ¶ Sexto sciendū ꝙ inter cetera aīalia saltē ꝑfecta ꝛ terrestria ꝛ aerea homo habet debilē odoratum. et hoc est ꝓpter nimiā humiditatē in cereᵒ eius dn̄antē: vt pꝫ de cane q̄ sentit transitū leporis vel ꝑdicis post tres vel q̄ttuor horas et sil'ia. ¶ Dubitat̄ septimo: vtrū pisces sentiāt odorē in aqua. Dico ꝙ sic: quia hn̄t organū odorat⁹ ꝛ natura nihil facit frustra quod esset si organum haberēt ꝛ non sentirēt. ¶ Octauo scias ꝙ hec est sn̄ia Ga.8. de iuuamētis membroꝝ. c.2. pro eo: quia duo vētriculi āteriores vētriculoꝝ cerebri aliquādo recipiūt supfluitates descēdentes ad ipas ex corpibus continētib⁹ ipas ꝛ ab alijs partibus: hō nō esset securus: q̄n accideret ei apoplexia nisi ponerentur in instrumento odoratus vie ꝛ canales: ꝑ quas transirēt iste supfluitates. Et ꝓpter h̄ canales in naribus fuerunt create maiores ꝛ latiores ꝙ in ocl'is vt supflua interius ꝯtēta ad exterius expellant̄. Et ꝓpter hoc colatoriū ꝛ pellicula ꝛ cetere partes hui⁹ instrumēti odorat⁹ fuerūt a creatore create pforate cū latiorib⁹ foraminib⁹. ¶ Nono scias: ꝙ opil'o istius instrumēti in toto vel in pte q̄n maxime venit a grossicie humoꝝ: ē ex defectu ꝟtutis regitiue non pfecte digerētis nutrimētū expulsiue mādantis ad loca ista illa que mittere nō dꝫ. vel retentiue retinētis nō retinēda ꝛc. ¶ Decimo si tu petas cui ꝟtuti magis nocet opil'o. Dicit̄ ꝙ in genere nocet ꝟtuti animali: ꝛ in specie ꝟtuti odorabili: quia opatio eius est lesa. Et si tu petas: est morbus ꝑ se vel ꝑ colligantiā. Dico ꝙ ꝑ colligātiā: q꞉ aliūde veniūt supfluitates lesionem istius sensus faciētes: vt dicit Ga.4. de iuuamētis mēbrorum. c.2. Et scias ꝑm intentionē Ga. in eodē loco ꝙ iste vie fuerunt create lōge. ꝛ illa ps anterior fuit ossea. ꝛ fuerūt creata in eo m̄lta foramīa diuersoꝝ canaliū ꝛ quasi spōgiosa vt dīuāt fortitudinē aeris apud anhelitū nē ad ceᵐ veniat res valde frigide ꝛ hoc subito: imo ꝑm Galienū ibidem ille vie ꝛ canales alique sunt ꝑm rectitudinē: ꝛ alie ꝑm inuolutionē vt tardet̄ illud quod vult transire ad cerebrum.

¶ Cap.59. de fluxu sanguinis narium.

f

Luxus sanguinis ꝑ nares pōtest habere causas primitiuas ancedētes ꝛ cōiunctas. Primitiue possunt esse casus obuiatio cū naso ictus cū pugno vel baculo vel alia re dura nimi⁹ labor: sicut itineratio tēpe calido: nimis ꝛ nimiū exercitiū. Oia em̄ ista faciunt ad rupturam vene vel ad rarefactōez ampliorem sanguinis.

Cause añcedētes pn̄t eē nimia repletiō saguīs in toto corpe vel in capite vel in epate vel splene vel matrice vel ī alijs locis. vel pōt eē nimia subtilitas ꝛ cal'itas ei⁹ cū acuitate. Et pn̄t esse fe. ꝛ egritudies acute nimius dolor capitis: ꝛ sil'ia faciētia ī sanguinē nimiā calefactionē rarefactōez ebullitōez ꝛ eleuationē calidoꝝ vapoꝝ ad caput: vl' pōt esse fortitudo ꝟtutis expulsiue vel debilitas cōtentiue. Causa cōiuncta est inscisio aut aptio aut fractura aut corrosio vene vel arterie in reti seu miringa cerebri vel nasi vel alicu⁹ de partibus circūuicinis.

Signa causarū ꝑmitiuarū ꝑ patientis relatione habent̄ ꝛ assistentium. Signa replēonis san. frequēter dicta sunt: q̄a rubedo adest coloris ꝛ plenitudo in facie ꝛ in corpe vene plene. pulsus plen⁹ vrina ru. ꝛ spissa ꝛ lassitudo corpis sine exercitio distēpator pa. fuit in ocio ꝛ q̄ete vtēs vino maturo ꝛ carnibus boni nutrimenti. ¶ Signa cal'itatis et acuitatis san. significant: q꞉ hō vel femina ē ğcilis cū rufedine coloris cholic⁹ iuuēis tp̄s estaꝗ ꝛ visus fuit spēb⁹ ꝛ allijs. ꝛ color san. tendit ad citrinitatē ꝛ ī exitu sentit̄ nimis cal's. ¶ Signa aūt doloris significant̄: nā si solum veniat a ceᵒ solū adest dolor in capite. ꝛ si venerit ab alijs mēbris significat̄ ꝑ dolorem et passionē in eis ꝑcedētes ꝛ grauitatē. Si venerit ab epate sentit dolor vel ğuitas vel calefactio in dextro ypocūdᵒ ꝛ ascēsus vapoꝝ a dextro latere. Et san. erit ꝑ nares dextrū. Et si fit a splene ꝯsimilia accidētia in sinistro latere sentiunt̄. ꝛ san. exit ꝑ narē sinistrū. Et q̄n vēit a matrice circa vmbilicū inflatio vel tensio vl' dolor sentit̄. ꝛ quia fuit mulier ꝑ multū tp̄us que non habuit menstrua. Signa autem q̄n venit per viam crisis in feb. et egritudinibus

acutis: scitur quia ille preambulant. Signa autem φ sanguis veniat ex apertione venarum vel arteriarum retis cerebri sunt: q2 iste sanguis est velox in exitu ꝛ saltu ꝛ est continuus. Et hoc est quod dicebat Auicen. in fen. quinta tertii fluxus sanguinis narium quandoq3 fit distillando sc3 guttam post guttam. ꝛ quandoq3 fit fluendo cum velocitate vehementi. ꝛ hoc fit a causa dominii san. feruentis cũ virtute forte expulsiua. Et quandoq3 est ꝑpter eruptionem venarum ꝛ arteriarum retis cere¹. Et cognoscitur san. arterialis subtilitate sua rubedine claritate ꝛ velocitate exitus. ¶ Signa autem fortitudinis expulsiue ꝛ debilitatis cõtentiue cognoscitur: q2 fluxus est magnus ꝛ multus fluit san. ꝛ sequit̃ alleuiatio patientis maxime in bona crisi. q2 natura regulariter agens semper ad bonum intẽdit.

Pronosticatio Primo antiquissimus medicorum ypo. docuit pronosticare in san. fluxu. Desipiẽtia aut spasmus malum. 7. amph. amph. 19. Secundo cum Ga' auctoritate ypo. in li° epidimiarum sic. In habentibus quid fe. adurentem quãdo est in collo dolor ꝛ vtrisq3 timporibus grauitas: ꝛ videt. eger coram suis oculis tenebras: ꝛ sentit in eis q̃ sunt ibi sub ypocundriis tensionem cu3 qua non est dolor tũc aduenit egro fluxus sang. nar. 5°. de crisi. c. 13. ¶ Et sequitur ibidem: ambo oculi dum rubẽt indicant fluxum san. narium. Et sequitur ibidem. Aperi° radiorum ꝛ caligo ante oculos lacrime ꝛ rubedo oculorum mãmillarum ꝛ nasi ꝛ proprie tensio in locis que sunt sub ypocundriis sine dolore ꝛ apostemate ꝛ alteratio anhelitus. ista signant crisim futuram per fluxũ sang. narium. ¶ Tertio cũ ypo. m'lie¹ mẽstris deficientibus san. a naribus fluere bonu3 est. 5. ampho. ampho. 32. ¶ Quarto cum Auicẽ. in 5.3¹. c. proprio: quã moderni sequuntur fluxus sang. nar. ex eruptione venarum vel arteriarum retis cerebri est ꝫm plurimum non recipiens curam. ¶ Quinto fluxus sang. nar. faciens in capite leuitatem: post grauitatem ꝛ repletionem ꝛ equalitatem coloris ꝛ claritatem in facie post nimium ruborem preexistentem ꝛ remouendo plenitudinem facit equalitatem in forma ꝛ figura talis fluxus est bonus maxĩe in egritudinibus acutis ꝛ apostematibus intrinsecis ꝛ maxime sanguiñeis ꝛ colericis ꝛ in ce°ꝛ pl'eti. ¶ Sexto omnis purgatio que venit cum remotione accidentium malorum ꝛ alleuiatio patientis est bona. quia si qualia oportet purgari purgentur confert ꝛ bene ferunt. ¶ Septimo fluxus sang. nar. in colericis ꝛ habentibus citrinitatem coloris non tantu3 facit nocumentum sicut in flegmaticis habentibus colorem plumbeum vel album. Uel sicut in melancolicis: quorum color cõuertitur ad fuscedinem. ¶ Octauo: omnis fluxus sanguinis superfluus a quacunq3 parte sit: debilitat epar: ꝛ facit venire ydropisim ꝛ morte3. ꝛ hoc frequẽtissime vidi maxime in nimio fluxu mẽstruorum. ¶ Nono dicit Bernard' in lilio quãdo sang. fluens per nares excedit. 4. lt'. est malus. ꝛ vltra octo pessimus. ꝛ si vltra ad. 20. amplius viuere non possunt. ¶ Decimo: quando fluxus est tantus sang. vsquequo perducit hominem ad colorem plumbeum vel terreum: malum est. Et quando frigiditas est in extremitatibus: malum signum est. ¶ Undecimo: cum ypo. quibuscunq3 in fe. san. fluit multitudo in resumptionibus ventris his humectantur. 4°. amphorismo. amphorismo. 27. ¶ Nota hic φ Galienus. 3. de crisi. capl'o. 3. ponit egritudines que terminari possunt per fluxu3 sanguinis nar.: ꝛ sunt fe. adurens carabitus idest frenesis pleuresis peripli'a apostema calidum epatis apostema calidum splenis. Auicenna addit variolas ꝛ morbillos. ꝛ in omnibus istis prestat iuuamentum fluxus sanguinis moderatus.

Cura fluxus sanguinis nar. In principio cure premittende sunt alique regule seu canones quos autores medicine ponũt ꝛ stant in ratione. ¶ Primus est: quibus san. a naribus fluit multitudo oppositorum locorum fortis ligatura manifestum prestat iuuamentum: ex dictis Galieni quinto meg¹. colundello primo. ¶ Secundus. morbo eodem vexatio totius corporis refrigeratio cum aqua frigida ꝛ subita bibitio eius iuuat multum Galienus ibidem. ¶ Tertius sanguinis diuersio ad opposita loca cum fleubotomia aut ventosa vel ventosis cum scarificatione vel sine vel alio modo vt est menstruorum vel emoroydarum prouocatio: iuuat ad retentionem dicti fluxus Galienus in eodẽ loco ꝛc. ¶ Quartus cañ. si puluis vel liquor naribus immittatur tutius est vt os aqua frigida teneatur plenum: maxime si caustĩcum amminiſtretur medicamentu3. in quinta tertii. tract. primo. ¶ Quintus si caustica ministrãdo supcalefactio naribus eueniat: cũ refrigeratiuis ad ꝓstinã sanitatẽ reducẽde sunt. ¶ Sext' est G' in meg¹ li°, 5. nõ decet caput si san. a narib'

fluat refrigerari nisi pcedēte flōia ⁊ fricatio-
ne manuū ⁊ pedū ⁊ mēbroꝝ oppositoꝝ liga-
tione atq; vētosa i vētre vl' ceruice apposita.
Dis p̄us fcis caput fris refrigeret. h̄ sūt v̄ba
ei⁹. Et testat̄ ibidē q̄ ipse vidit mltos quoꝝ
san. flux⁹ augmētabat̄ pp̄ talia refrigeratiua.
¶ Septim⁹ ponit a Ga°. 5. meg' colū°. 3. ⁊ in
5. meg' colū°. 5. in tali forᵃ san. a nar. fluentem
mag̃ ꝯstrigit vētosa i latere s̄b ypocūdrio ap-
posita. s. i dex°si ex dextra nare ⁊ i sinistro si d̄
sinistra. ⁊ i vtroq; si de vtraq; dci sanguis f̄.
flux⁹. ¶ Octau⁹ ē Ga' in. 5. meg' si flōia p̄ ātipi
stasim fiat ad h̄ vt san. nar. refrigeret. magna
invna vice nō ē faciēda. si oꝫ san. mult̄ apofo-
resib⁹ extrahi ⁊ paulati ⁊c. ¶ Non⁹ cañ. ē n̄ri cano
niste Aui. in. 5ᵃ. 3ᵗ. c. p̄po. flux⁹ san. nar. cretic⁹
restrigēdus nō est nisi casus v̄tut̄ cū eo sentia
tur q̄ q̄nq; se extēdit vsq; ad quattuor h̄'. sine
v̄tut̄ nocu° vt ipse dicit. ¶ Decim⁹. cañ. nullus
flux⁹ san. nar. veniēs in latitudine sanitat̄ est
subito restrigend⁹. q2 iterdum multum iuuat.
¶ Undecimus est gerardi cremoñ. q̄ pa. iace
re d3 supin⁹ nō p̄nus nec sup lat⁹. ¶ Dis. autē
p̄libat̄ ⁊ ad vnguē obseruat̄ sciēdū ē s̄m Aui.
in. 5ᵃ. 3ᵗ. tracta. p̄°. ⁊ s̄m suos seq̄ces. q̄ quinq;
sunt acies medicinarū fluxū san. a nar. restrin
gentium. ¶ Prima acies ē mediciarū stiptica
rū vt est ypoq̄stidos sumach acassia balausta
psid̄ᵃ. lent̄ galle succ⁹ lenticis ⁊ folioꝝ piroꝝ
⁊ citonioꝝ ac succ⁹ virge pastoris ⁊ burse pa-
storis. ¶ Scd̄a acies est medicinaꝝ īfriantiū
vt est opiū cāphora ⁊ se. iusquiani al. se latuc̄
arñgloß. portulacis aq̄ frida succ⁹ herbarū fri
gidarū ⁊ acetū. ¶ Tertia acies est medicinaꝝ
glutinantiū vt est thus mastix cortex thuris
sarcocolla san. dra. bolus ar⁹ gūi dragagā'.
gūi. arab. farina volatil' molēdini albūen oui
⁊ sil'ia. ¶ Quarta acies est mediciarū cauteri
santiū vt est attramētū calcant. i. vitriolū an
tiquū arsenicū viride eris succ⁹ pori vrtice ⁊
silia. ¶ Quinta acies est mediciarū opantiūꝫ
a tota p̄pē sic est sterc⁹ asini ⁊ exp̄ssio ei⁹ nari
bus īmissa aq̄ mēte succ⁹ albederegi. ⁊ ē succ⁹
oꝫi citrine vl' balsamite succ⁹ pori cum aceto
sterc⁹ poreinū odoratū ⁊ exp̄ssio ei⁹ narib⁹ inie
cta. Et f̄ ex istis linimēta ep̄la ēbrocationes
iniectiōes tuelli attractiōes p nasuꝫ cū āheli
tu odorat⁹ ⁊ suffumigatiōes s̄m idustriā me' ⁊
s̄m aptitudinē simpliciū medicinaliū singula
riter vel mixti assumptoꝝ. Haꝫ isti sunt modi
ministrandi medicinas in passionib⁹ narium
s̄m Aui. in loco p̄allegato. ¶ Cura pticularis
In p̄mis pticularibus ꝯuenietib⁹ s̄m etatem
virtutē ⁊ cōditionē flōia faciēda est d̄e cepha
lica in p̄ua quātitate extrahat̄ ter vel quater
in die appoforizet̄. vt san. distrahat̄ a suo flu-
xu ad partes subiectas ⁊ in qualibet appofo-
resi parua extrahatur san. quātitas. Et si san.
est coleric⁹ ⁊ rōne colere fluxibilis purget̄ co-
cū appropriatis ⁊ san. igrosset̄ ⁊ ifrigidet̄ cū
dieta ingrossatiua. ¶ Scd̄o f̄. circa ptes infe-
riores dolorose ligature. ⁊ fricationes fortes
in pedibus ⁊ tibijs. ¶ Tertio ponant̄ ventose
retro in collo ⁊ iter spatulas cū scarificatione
si est fortis ⁊ p̄uecte etatis ⁊ si paru⁹ sine sca-
rificatione. ¶ Quarto ponant̄ ventose supra
epar si per narē dexterā vel sup splenēꝫ. si per
narem sinistrā fluxerit san. ¶ Quinto sumat̄
succus istaꝝ herbaꝝ oīumvel aliquaruꝫ. s. ar-
naglosa virga ⁊ bursa pastoris vmblicus ve-
nerisvel semp̄uiua crassula morella q̄nq; ner
uia lentigo aq̄ lactuca portu*. Ex istis succis
refrigerat̄ in puteo vel in cellario refrigeret̄
frons facies ⁊ prora vl' cōmissura capit̄ appo
nendo pānos in eis madefactos q̄b⁹ calefac̄
remutent̄. Sexto tuellus intinct⁹ in succo ar-
naglosse siue in albumie oui ⁊ supspersus cū
puluere san. dra. ⁊ boli armenici. ⁊ gūi arabi.
tosti in vtraq; nare imittatur. ¶ Septimo pi
stetur argilla ⁊ bol. ar. cum aceto ⁊ albumini
bus ouorum ⁊ extensa supra pānum dictis lo
cis apponat̄. Et testiculi virorum ⁊ māmille
mulierū eodem emp̄lo emplentur. Et si super
epar epithimata frida apponerent: nō noce-
rent: vt feruorem san. refrigerarent. Et si alie
me° deficiunt tibi vt aliquādo accidit itinerā-
tibus: facies frons prora capitis cū ꝯqua fri-
da embrocetur. imo refrigeratio capitis ⁊ to-
tius corporis ⁊ potus aque frigide iuuat. Itē
audiui a quodam q̄ si quis potet aliquas gut
tas puta. 5. vel. 6. de aqua frigida ⁊ paruo ace
to sanabitur. expertum est. Succus oꝫimi cuꝫ
camphora naribus instilletur. Succus arna-
glosse ⁊ virge pastoris in quibus misceat̄ ter-
ra sigillata ⁊ camphora. Succus stercoris asi
ni recens est vltimū remediū s̄m Aui. hoc fa-
cit a p̄prietate. Et si v̄r nimius fluxus sang.
flos eris infusus in aceto paulatim instillet̄.
Tenta de coto ⁊ incausto scriptoris itingat̄ ⁊
superspergatur puluis dragagan' ⁊ imittat̄.
R̄. succi foliorum vrtice succi foliorum porri.
ana. ℥. vnam. colcotar pilorum leporis minu-
tim inscissorum ⁊ iuxta posse pulueriꝫatorum
stercoris asini puluerī'. ⁊ torrefacti. ana. ʒ. j.
oliba' vernicis. idest classe sangui. dra. ana. ʒ. ß
licij gumi arabi. assi. ana. ʒ. ß. fiant tuelli ⁊ al

te narib⁹ imittant. Et iux consiliū Ga. nares cū digitis ab exteriori pte stringant. Tēta ex succo vge pastoris vel ozimi fluuialis quod ē ozi^m citri^m vl' balsamita supsparsa cū puluere licij adusti est expta. Uel spergat tuell⁹ made factus in succo vge τ burse pastō. vel arnagl' τ aceto albūine oui faria volatili molēdini vel farina thuris vel aloes dragagāti τ licij assi. Tuello madef. in aq̄ ros. τ aspergat pul' vitri oli τ thuris et cortic̄ ei⁹. Tenta in succo porri supsparsa puluere mēte vz. Tuell⁹ f. de pilis leporis τ inuoluat in isto medica^e. R. albumē vni⁹ oui τ cū eo incorpet pul' thuris aloes dragagāti adusti aā. ʒ. ij. opij. ʒ. ß. τ f. etiā pul. ex rebus supdictis in. 5. acieb⁹ medicinarū τ narib⁹ insufflet fortiter infra nasuz. τ a pte exteriori nares cū digitis apphendant: credendo cōsilio auic. τ sic teneant p vnā horaz. τ illud quod currit ad os expuat. τ tandē alia fiat insufflatio τ cōstrictio. Succus folioꝝ salicis τ pāpinarū: vitis sorbe: piri τ nespuli τ sentic̄ τ cocta' ifrideſ vt supdictū ē: τ frōti cōmissure capitis cū pānis lineis apponant: odoret ſterc⁹ asi' recēs. Me^e hec laudat a ga. ī meg' pti^a 5. colū^o. 2. R. thuris. ʒ. ij. aloes. ʒ. j. f. pul' τ icorporet cū albūie oui τ pilis leporis τ imponat Et vz in san. fluēte a ptib⁹ cere': τ in vulnere fauc̄ τ colli τ arteriarū. Appo^a ei faucib⁹ atq̄ artijs san. absq̄ ligamine phibz. ibidē. Teneat freqnt aquā fri. in ore. Et aliqn̄ fm Gal. et Auic. vz ingressio aq̄ fri. τ in ea tantum stare donec totū corpus sit fri. Et dic̄ aui. q̄ caput aliu ē epl'andū cū gipso cū ace^o distēpa^o. Et dicit iterz q̄ qn̄ fluxus est mult⁹ τ cōtinu⁹ flōia d cepha^a τ de vena infra spatl'as faciēda ē vsq̄ ad sincopi. qd̄ ego timēs infamiā non facio. Dicit vlteri⁹ q̄ acetosa aliqn̄ augēt fluxū san. pterea q: faciūt inscisionē in hu. τ faciunt eos ampli⁹ fluere. iō aceto qd̄ cōedūt miscēda est aq̄ fontis cū lactuc̄ τ herbis. Si vga pastō. i. succus eius apponat narib⁹ āputat fluxū san. earū. Haly in. 2. pul. piloꝝ leporis cōbustorū cū albūine oui oēm fluxū san. sistit. Ryrān⁹ in 2. Fim⁹ aūt thauri san. nariū stringit fluxum. Ryrānus in. 2. Succus porri instillat⁹ mixt⁹ cū succo vbene vel p se vz. Haly in. 5. 2. parti. Itē suppositi⁹ fronti vz. Fimū asini oēm san. fluxū sistit. Ryrānus in. 2. Granū cuposi sine vitrioli positū supra venā a q̄ exit san. in vulnere vel sup venā flōatā vel al'r aptā cauterizādo sistit oēm fluxū sanguinis τc.

Dieta patientiū fluxū san. nariū: τ aliū quecūq̄ debet esse ingrossatiua τ refrigeratiua san. Si ergo vēit cū fe. vl' cuz debilitate corpis: vtat bonis cibis bone digōnis frigidis tñ. Et vtatur lactucis portulacis endiuia scariola aceto agresta τ pull' tostis. τ si est fortis egritudo τ piodalis τ conquerit de tali fluxu. vtat fabis pisis lētis: τ vtatur riso caulib⁹ caseo carnib⁹ bouinis leporis τ ceruinis: vtat vino grosso rubeo: τ pot⁹ sit puus. τ caueat a vino subtili τ al. τ si cōueniat vti: sit bñ limphatū τ caueat spēs cal'as. Et cibi τ potus patiē^m fluxū san. sint refrigeratiui τ cglutinatiui τ stiptici fm morbi necessitatē. meg' pticula. 5. colū^o. 5. τ ibidē iubet clare Ga. vinū grossum rubeum τ similia.

Clarificatio Primo nota vt dictuz est aucte ypo. in pma pnosticatiōe: q̄ in fluxu san. desipiē^a aut spasmus malū est: q: desipiētia τ frenesis debent curari p fluxū san. nariū. q̄ si fiat oppo^m malū ē signū. q: iuuare solētia cū nō iuuāt. pcul dubio molesta est eoꝝ significa^o. 2. aph. aph. 1 τ qn̄ nō solū nō iuuāt: imo nocēt: tūc deteri⁹ ē ¶ Item spasm⁹ ideo mal⁹ q: ex inanitiōe que mortalis iudicat. 4. amph. amph. τ p^o pmis. Nota vt dictum est in vltima pnosticatiōe. q̄ mltitudo flux⁹ san. facit ad fluxū vētris. cui⁹ cā: q: calor nālis debilitat τ cibaria nō bene digerunt q̄ nō bñ digesta a nā expellunt. τ sic vētres humectant. Et p eandē rōnē si p lōgū tps durauerit qlibet fluxus san. debilitat naturalē calorē digonē sto' τ epatis. τ san. exinde generat aquosus. q̄ natura in mēbra non potēs cōuertere ex eo fit inflatio vētris τ corporis q̄ est signū erroris vtutis digestiue epat. ¶ Ter^o nota q̄ flux⁹ san. nariū est purga^o vl'is sic flōia τ farmacia. vt dicit Ga. 4. aph. apho. 16. Et q̄uis imediate a capite euacuet. tamen mediate a toto corpe purgat. ideo vz in omni restrictiōe fluxus san. cōsueti siue emoroidaꝝ siue mēstruoꝝ. q: supfluitas san. a toto corpe expellit. ¶ Quarto nota q̄ de san. bulliente τ venas crepāte loquit Gal. meg'. pti^a. 5. colū^o 4. τ dicit ista vba. Nōnunq̄ etiā pellicl'e siue vene rūpunt pter multitudinē san. p̄ calore bulliētis: sicut in vtre vel in olla plena musto videm⁹. musto eñ bullire incipiēte: nec aditū inueniēte q̄ exeat: ncc'rio vter rumpit. hec ille Sic etiā pōt assigri in san. silitudo. ¶ Quinto nota q̄ iuuamētū fluxus san. nariū fm auic. i 5^a. 3' est mag' in pleuresi q̄ in pipl'ia: q̄a vene directius veniūt ad nares a pleura q̄ pulmone. τ etiā q: pleuresis vtplurimū de co. generatur vel de san. vt dicūt autores. et pipl'ia vt

plurimū de flāte. Nūc aūt in egritudinib⁹ coleriḋ ꝛ sanguīeis pl⁹ iuuat san.a narib⁹ ꝙ in flāticis: vt dicit aui. in loco stati alle°. ibō ꝛc. ¶ Sexto nota ꝙ san. exiēs a ruptura vel apptione arte^e tardi⁹ aduenit ꝛ difficili⁹ curat̄ ꝙ ex vena. ꝓpterea q2 arte^a hꝫ duplicē tunicā ꝛ nō ita cito rūpit̄: ꝛ est difficilioris cure: q2 san. ē calidior ꝛ subtilior ꝛ minus teriabilis. et q2 ē duplex tunica rupta nō ita cito repat̄ sicͭ simplex. nā sutor citi⁹ simplicē ꝙ duplicē repat. ¶ Dubitat̄ septi°. si ꝑ rupturarū solaꝝ artiaꝝ san. in venis exīs possit euacuari. dico ꝙ sic. ꝛ hec est snīa Ga. in li. de vti^e pulsus colū°. 6. vbi ꝓbat: ꝙ arte^e ꝛ vene nō pulsatiles in aliq̄bus locꝭ ꝯtinuant̄ ꝛ san. a venis trāsit in arterias. in hec ꝟba. Si alicuius animalis arterias ꝛ venas accepis magꝭ ꝛ manifestas: sicͭ tauri asi¹ ꝛ hōis ꝛ venas ei⁹ pulsatiles magꝭ ꝛ mltas apieris san illi⁹ aīal' to⁹ ꝑ illas euacuabit̄ venas. s. pulsatiles: nō itaq̄ꝫ in eis remanebit q̄cq̄. Et īuenim⁹ vēas nō pulsatiles vacuas ꝑ eṽatōnē pulsatiliū venarū. pꝫ ꝗ veritas dubij in rōe ꝛ expiē^a fūdata. ¶ Octa°. nō tandū ꝙ flux⁹ san. nariū pōt dupl'r ꝯsiderari Uno mō ꝓut fit a nā regl'ata expellēte noc^m s. san. in q̄nti⁹ vel q̄li^e errantē. ꝛ isto mō nō est morb⁹ neq̄ꝫ pa° alicui⁹ ꝑticule. nec ē morb⁹ ꝑ se nec ꝑ colligātiā: nec ē actio lesa: sicͭ nec fluxus vētris cretic⁹: imo ē cā sanitat̄. ꝛ sic talis flux⁹ i crisī nec ē morb⁹ nec cā mor¹ nec accn̄s morbi. Sꝫ si vene rūpant̄ nō vi nature sed vi sinthōatis vel debilitatꝭ ꝯtētiue vel debili^e et subtiliate mēbri: q2 a q̄cū q̄ꝫ facili cā aperitur orificiū vene. tūc morb⁹ est in orificio venarū nasi vel frōtis vel velami^m ce⁹: ꝛ est accn̄s sequēs solōnē ꝯtinui. Et est cā debilitatꝭ digestiue ꝛ flux⁹ vētris ꝛ ydropis. Et ꝑm⁹ flux⁹ est a vigore na^e. Scd's nō est ꝺm cursum na^e. Et hͦ est snīa Ga. in. 6. de inte. c. 5. vbi dicͭ. Actio nature est expellenda minuere ꝛ expellere: retinēda optune ꝯtinere ꝛ ꝯstrīgere. Expulsio aūt fit foramib⁹ aptis q̄bus expelli debēt expellēda. Cōtinētia ꝟo fit cū foramia eoꝝ clausa sunt ꝛ nallū hn̄t motū q̄ possint expelli. Hac igit̄ rōne ꝯtinēda vel purgāda ꝺm cursū na^e purgant̄ vel ꝯtinent̄. Jlla ꝟo q̄ ex nām fiunt alia sunt. nā ꝯtinētia ꝓpter defectū expulsiue inanitio ꝓpt̄ defectū ꝯtētiue: aut ꝓpter aliud potēs cogere me^m vt expellat̄. hec ille. Prima igit̄ euacua° vel ꝯtinētia fit a nā regl'ata. ꝛ talis nūq̄ est morb⁹. Alia est ex nām. ꝛ talis est morb⁹. ¶ Nono dubitat̄ cur san. exiēs a naribus ē pulcrioris ꝛ rubicūdioris coloris ꝙ ille qui exit ꝑ stōmiā āt ꝑ alia loca vt ꝑ emorroid ꝛ mēstrua. Rn̄do ꝙ sbtilior san. ꝛ levior ꝛ purior ascēdit vi na^e citius ꝛ levi⁹ ad ꝑtes supiores. ꝛ san. grossior cui multū miscet̄ de flāte ꝛ melia nō ita pōt ascēdere sicͭ ille cui miscetur cho. iō san. a narib⁹ fluēs est melioris coloris q2 mūdior a cōmixtione grossoꝝ hu. ꝛ ꝑ eādē rōnē san. arterialis ē rubicūdioris col. q2 nō ita cōmixt⁹: ꝛ q2 calidior na^e ꝛ magis coct⁹ et liber a supfluitatib⁹. ¶ Dubitat̄. 10. quō frida exteri⁹ applicata aliq̄n augēt fluxū san. nariū vt dictū ē in. 6. cāii. Dico ꝙ si fͭ tal' refrigera° capitꝭ añ distractionē ad o^m ꝑ appōnē fridoꝝ ad ex. caloꝝ ꝛ calitas san. interi⁹ ꝑ ātipistasis fortificat̄ q̄ augmēto ꝛ fortificato calefit ꝛ sbtiliat̄ san. ꝛ sic habilitat̄ apli⁹ ad fluxū. ¶ Undicimo sciendū ꝙ in oī retēn^e san. ꝯsueta siue emorroyd siue mēstruoꝝ vꝫ flux⁹ san. nar. vt stati dictū ē si fiat a nā: q2 ab arte faciēdū nō est. q2 nō ē ꝯueniēs regio vt retēt⁹ flux⁹ san. mēstruoꝝ vel emorroyd ꝑ nares fͭ. sꝫ ad inferiora trahat̄ ꝓut decet. ¶ 12°. sciēdū ꝙ sanguinei ꝛ adolescētes aliq̄n hn̄t fluxū san. nar. ꝛ hͦ in vere: q2 in tali etate ꝯplone ꝛ tpe mag' dn̄atur san. ꝛ sic maioris ē q̄ntitatis: sꝫ in iuuenib⁹ ꝛ cholericꝭ ꝛ in tpe estatꝭ mag' multiplicat̄ fluxus san. nar. q2 tūc san. calidior ꝛ acutior efficit̄. ¶ Tredecimo sciēdū ꝙ postq̄ in fluxu sa. nariū exierit. ij. vel. iij. ℔'. san. ꝛ ꝟ° icipit debilitari. fl'oia nō cōpetit. q2 magis debilitaret nisi eēt modica: q2 tūc nō debilitaret sꝫ facerꝫ ad distractionē san. ad o^m: ac si solū extheret. ʒ. j. ꝛ talis fͭ. vel. j. vel. ij. vel. iij. appofori sib⁹ puis. Et tūc tā ꝓpter ligaturā tā ꝓpt̄ exitū sanguinis parū fiet subtractio a ꝑte superiori ad inferi⁹: sed si ꝟtus est fortis fͭ fl'oia sine timore nō excedēdo q̄ātitatē. ¶ Decimoq̄rto sciēdū ꝙ his dieb⁹ q̄bus hec scribebant̄: visa est q̄dā dn̄a: q̄ aliq̄n in sudore suo emittebat guttas san. ꝛ q̄n sudor cū pāno abstergebat̄: pannus san. linit⁹ remanebat. Et q̄n a me fuit q̄situ cur hoc esset: q2 rēputabat̄ q̄si miraculū. Dixi hoc ꝯtingere ꝓpter nimiā san. subtilitatē ꝛ nimiā poroꝝ raritatē: nā ista pn̄t esse ita intēsa ꝙ sudor videbat̄ eē sanguineus. Et de istis loq̄bat̄ ga. 5. meg'. colū°. 5. Multos etiā aspexi quasi sudorē in toto corpe pati. ꝛ q̄ruꝫ corpus sanguineū emittebat sudorē eos quia defectior angustia seq̄bat̄. ibidē. Quādo igit̄ vene nariū sūt nimis debiles subtiles ꝛ fragibiles. vel san. est mult⁹ in q̄ātitate vl' subtil calidus in q̄litate. vel ꝟtus expulsiua ē fort' ꝛ retētiua debilis istis pn̄tib⁹ leuiter fit flux⁹

san. nariū et aliarū corpis ptiū. et ꝯra istoꝝ faciunt ad retentionem sm Ga. 8. ve inf. ca. 5.
¶ Dubitat. 15. quō cognoscet fluxus san. narium qn venit p viaꝫ bone cris. vel male terminationis. Dr ꝙ qn venit paulati et cū bona tollerātia et suauitate patiētis et exit p nares illius ptis. in qua est morb⁹ vł dolor: talis fluxus est bonus. Sed si veniat cū īpetu et iordiate et cuꝫ pturbatione pa. sine alleuiatione et a pte opposita talis flux⁹ est mal⁹ et sinthōatic⁹.
¶ Sedecimo nota Ga⁹. 5. meg. c. 2. dicit. Fluxus san. stringēdus nō est cū me incensiua et cauterizatiua: nisi cū san. fluit ex aliqua rasura vel putrefactione in illo mēbro existib⁹ vel putrefactioni ita ꝯgruū est sicut incensio siue cū igne siue cū ferro siue cū me icēsiua h ille.
¶ Decimoseptiō dubitat. de qua cepha faciēda sit flōia: cū Gordonius dicat de pte opposita. Dico ꝙ fieri dꝫ ō cepha q sequit illā narē Et sic intelligit Gordonius cum dicit de parte opposita sm vnum diametrum.

¶ Capitulum. 60. de catarro.

C Atarrus est spēs reumatꝭ que cōmunius et vtplurimū accidit. qꝫ si reuma accidit frequentius vadit ad pectus.
¶ Proinde dr ꝙ reuma est genus qd habet. 3. spēs quas habebis per istos versus. Si fluat ad pectus dicatur reuma catarrus. ad fauces brancus ad nares dico corizan. Licet moderni vnum pro alio ponēdo differentiā nō obseruant. Habet aūt reu. 7. dirmationes. Prima reu. in greco idem est ꝙ radix in latino. inde dicitur reu quasi radix mali. Secūda reu. q. res mala. Tertia reu. q. mater ruine. Quarta reu. q. minans ruinaꝫ. Quinta reu. q. ruens materia vel ruens hu. Sexta ethimologizat reu. quasi radix egritudinum inde venientiū maloꝝ accidentiū. ethimolo est. Septia sm Jo. in proso reu a remis dicit. i. tēpestuosa maris inundatio vel ille feruor aque que fit ex remoꝝ agitatione p siliitudinem. Reu est erup⁰ vel feruor alꝭ fluxus hūoꝝ qui a ca vel alio loco educuntur. inde dicit reumatismus. Catarrus ppie dr apud grecos hūiditatuꝫ siue aquarū in vno loco aggregatio. vt dicit. 2. metheoroꝝ. de gñatiōe fontiū de corruo. Brācus de braca siue de me. qꝫ ad ptes siue me fluat. Reu ergo pōt esse multarū egri ducētium pncipiū sm mēbra ad que fluit. Nam si materia mordicatiua fluat ad nasum. facit in coulcera pustulas et polipū. Si fluat ad ocłos facit lacrias prurigīnē caligīnē ruborem sm
qd est materia. Si ad aures. surditatem apa forte dolorē cum difficultate placabilem. Si fluat ad maxillas dolorē dentiū et apa in radicib⁹ eoꝝ et inflōnē. Si ad vuulā tūorē et apa etc. si ad liguā. inflōnē ligue et palisim. Et si ad guttur: fariges aspitatē et sqnantiā. Si ad pectus tusim asma pipliaꝫ ēpima. Et aliqñ aliqma in cōcauitate pectoris putrefit et causat fe. si fluit ad velamina costaꝝ vt plimum cāt plresim. Si ad sto causat vomitū et fasti et fluxuꝫ vētris. Et si ad intestina fluxus vētris. Si ad iuncturas: omnes species gutte.

Cause reumatꝭ sunt qdā pmitiue vt caliditas aeris nālis vł accñtał: q al qñ pl⁹ dissoluit ꝙ resoluit. vt ē calitas austrini vēti et caliditas balnei: maxie si caput aeri frio exponat. vł p⁹ calitas acqsita ab exercitio vel a nimia cooptura capitꝭ. qꝫ rarefaciē⁰ apit poros et dat via vt nālis calor cer debilitet: et cū spiritib⁹ resoluat et dat via friati penetranti. Alia cā pōt eē frītas penetrās igrossans vapores ꝯuertēs eos in materiā fluidaꝫ et hoc frequēter accidit eūtib⁹ in tpe multū frigido cū paucitate vestimētoꝝ. Alia cā pōt eē sufflatio septētrional p⁹ austrium odor lilij et floꝝ nenuf. q pl⁹ dissoluūt ꝙ ꝯsumāt. Tenere caput discooptū de nocte et silia. ¶ Cāe antecedētes sunt replō corpis vł capitꝭ nimia frigiditas cerōne cui⁹ nutrimētū ad ipm veniēs nō bñ digerit. et supfluitates aggregāt. Aut est nimia calitas cerōne cui⁹ fit attractio vaporū supius. vł vapores multi a sto ad caput eleuati. vel somnus diurnus vel longa replō siue cōtinua vaporosoꝝ: vt sunt. pori cepe allia vinū forte sinap eruca ac crapula ebrietatis ancilla vsus fructuū aquosoꝝ et eorum replō: vt sunt gñule cerasa poma psica et silia oia ista sumpta iteri⁹ et silia sunt cā reumatis et catarri. ¶ Cause ꝯiuncte sunt materia exns circa ce et mirīgas et pelliculas eius et vapores ingrossati et fortitudo virtutis expulsiue iuuate per humidum et debilitas virtutis cōtentiue debilitate per ipsum humidum.

Signa causaꝝ pmitiuaꝝ p rōnē habētur pa. et assistentium. ¶ Signa causarū antecedentiū cognoscuntur. qꝫ talis est plenus in facie et in corpe vel vsus fuit cibarijs supra dictis et vino puro. ¶ Cāe ꝯiūcte signa iā cognoscunt qꝫ sternutat freqnt exit humiditas liqda p nares. Et ista iā sūt signa egritudis. qꝫ adest opplō narium olfactus ablatus. sapor diminutus anhelat per os sensuꝫ diminutio. Quia organa sunt impedita:

¶ Signa hu. cal'i sunt amaritudo oris calitas in fronte sentit' et facie et in maxill': et materia exiens e calida mordicatiua narium aliqn cum pruritu: et interdu exeunt guttule sine positione manus et porismi sunt frequetiores sternutatio ter vel qter et vltra. Aliqn salsus sapor facies et ocli rubei lacrie calide aliqn defluut ab oculis et calida nocet. ¶ Signa aute fride ma sunt 3ria istis. qr ca nō sentit i facie nec in fronte et qd exit est fridū grossum et facies alba et pallida et nō tm sternutat n' pori ita frequētes. et applicatio calorum iuuat et fridorum nocet et adest grauitas capitis cū sili dolore guatiuo facies subtumida multa superfluitas p nares et oculos hebetudo sensuū ac hitudo plectorica. Si pp dispōnē aeris vel sufflationem ventorum vel planetarū vel cōstellationū influētiam: tunc multi incurrūt reu^a et est qsi egrit^o gnalis. et quasi pestilētialis suo mō. et aliq ide moriunt. marie decrepiti. et per loca facit cursum suū. et hoc tpe meo vidi. 4. vicib' vsq ad diē pñtem. Et tūc nō oibus accidit simul sed magis patis. Signa liqditas et fluribilitatis ma ac debilitas ptētie est. qr sine magna grauedie capitis accidit et facilit' distillant guttule fluende et hūide et non pcesserit frig' nec mala inordinatio potus et cibi et faciliter accidit.

Pronosticatio Pmo catarr' in cā calida in tēpore etate et cōplōne calidis citius curat. qr oia ista iuuant ad ɔsumptionē materie. ¶ Secūdo. catarrus cū fe. citius alleuiat. qr fe. consumit materiā eius. ¶ Tertio sepe incurrentes catarrū omni periculo nō sunt securi imo ppe naufragiū cōstituti: qr parati ad supradictas egritudines marie ad ptisim: si sunt mac'ilenti cum hñeris eleuatis vel ad asma suffocans. Quādo est reu^a celeriter dissoluens in quo tātus est fluxus a capite ad pect' et eleua^o a corpore ad caput q quasi videt esse cōtinue. et in vno puncto stat vita istorum cū magna sit necessitas et constrictio in pectore. ¶ Quarto ypo. in. 2. ampho. in ampho. branci et corriza i valde senibus nō maturant. qr calor in eis e multū debilis. et non pñt digerere materiam et expulsiua debilis non potēs expellere. Et ego vidi Montepessulano anno quo ego recepi licentiam 1387. q fuit catarrus quasi general' ita q vix. 10. pars gentiū pter infantes euasit catarrū cum fe. et fere oēs decrepiti moriebantur ppter cām dictā. Et postea vidi. 2. inundationes cōsil'is reumatis. ¶ Quarto fere oēm catarrum seqtur tussis. ¶ Quinto cui' cōplexio ce' est frida naturaliter vel accidentaliter: frequēter incurrunt catarrum marie si cor vel epar sint cal'a: cum vapores in eo nō possint cōsumi: imo ibi ingrossati cā reumat fiūt. ¶ Sexto si alicuius cer^m est cal'm et inferiora mēbra frigida sint: sicut est stomach' epar vel cor. multi vapores attrahunt ad partē supiorem. et ideo frequēter icurrit reuma seu catarrum. ¶ 7° qn ɔ^o aeris mutatur subito aliqn ad frigus aliqn ad calorē frequēter adueniūt catarri. iō in autūno sepe cōtingunt. in vere etiā accidunt pp hūmorum cōmotionē. et in hyme p replōnē. et hu. multiplicationem flaticorum. ¶ Octauo reumatici splenetici nō fiunt cā ē. qr egritudines splenis fiunt a materia grossa et reu^a fit a ma^a subtili liqda et fluida. ¶ Nono relique catarri remanēt a pn^o vsq ad. xx. dies. ¶ Decimo catarrus cū dolore capitis difficil' cure est. qr multitudo materie et debilitas virtutis ar'. ¶ Undecimo: si cum catarro sentiat punctura in mamill' vel in laterib' significat: q materia fluit ad illum locum. et sic de alijs. Nam vbi dolor ibi egritudo. Ideo succurrat cum flōia vel aliter vt ibi non... apa. Et aliqn sentitur in maxillis.

Cura catarri diuersificat fm diuersitatē materie et aliorum particularium. Nā quibusdā hominib' venit frequēter et alijs raro. Unde catarrus et oēs reumatis spēs habēt suas intētiones curatiuas. ¶ Prima est: q in omni reumate diminuat materia faciēs ipm. ¶ Scda est q contra opari cause facienti ipm vt frido reumati cū calore et cal'o reumati cum fris vel cal'is tēperatis fm suū modū et in humido cum deficcatiuis. ¶ Tertia intētio est in pncipio igrossare materiā qr vtplurimū ē humida et liqda et fluida et in pcessu subtiliare vt eā valeat natura expellere. si fria sit et grossa nimis. ¶ Quarta intētio est ɔfortare caput vt fumos nō recipiat et receptos ɔsumat vel exteri' expellat et pseruare ne fiant. ¶ Pria intentio cōplet cū eūatione cū clisteri vel pillis ac farma^a vel flōia cū abstinentijs vigilijs et sudore &c. ¶ Scda intentio cōpletur si in pncipio in reumate calido āministrent fria vt sir' de papa. et i frio cal'a: vt calefactio cum pānis cal'is et siccis. et cum sir' de sticad et ysop^o. ¶ Tertia intentio cōpletur cum suffumigijs stipticis et sumendo aliqua materiam ingrossantia vt est sir' de papa. et al'sir^a. qui inferius dicent fm causarum diuersitatem. ¶ Quarta completur cum rebus confortantibus stipticant^o. vt sunt sacculi de florib' antos sticad et camo.

ꝛ sumptio coriādri p̄pati post refectiones ꝛ fomētatiões pectinatiões: ꝛ silia hꝫ. ¶ Ante curā ꝑticularē ponā aliqs canones q̄ ad ḡnatione reumat ꝛ quo ad curā ꝛ ꝓseruationem. ¶ Primū ē frītas penetrās raritatē pororꝫ nā lē seu casualē cito pato ad reuᵃ iuuat suppeditari. ¶ 2ᵒ potᵘ supfluᵘ sōnᵘ diurnᵘ ꝛ lōgeua q̄es oībᵘ obsunt reumatic ꝛ patis. Quodlibet enī istorꝫ cā p̄cipua existit hu. supfluorꝫ augᵗ. ¶ 3ᵒ. cerusa gūi de cōchia ꝛ pisces bestiales ꝛ silia oīa reumatica sunt iō mala reumatic ꝛ suspectis reumati dāna māifesta iferūt. hūida enī sunt supflua hūidᵉ. iōq̄ citissime corrūpunt ꝛ in malos vsus ꝯuertunt. ¶ 4ᵒ sudor p se veniens vl ꝓuocatᵘ reumaticos ꝛ suspectos manifeste iuuat: tā igrossando tā imaturando q̄ expellēdo materiā morbi. ¶ 5ᵒ. sitiēdo famescendo sudādo vigilādo mūchos expellendo ruens maᵃ annichilat. iō egrotātes eisdem remediant cāis ꝛ suspecti a dcā egrᵉ ꝓseruant addito labore. ¶ 6ᵒ est si pūctura in pectore vl latere sentiat: sloet patiēs a pte opposita neglecta mora q̄cūq̄. ¶ 7ᵒ. si maᵃ fluat ad nobile meᵐ eūet citissime nullā digōnē expectādo ¶ 8ᵒ. q̄ in circuitibᵘ reumaticorꝫ sꝫ vexati: hꝫ pillē cochie q̄ plīmū sunt iuuatiue. ¶ 9ᵒ. pcitas cene cū puo potu ꝛ superposito coriandro p̄pato in ꝓseruatiōe a reuᵉ iuuat manifeste piter ad curā. ¶ Cura ꝑticularis p̄t reduci ad curā reumat calidi vl reumat fri. q̄uis vtplimū a frio ꝛ multa ꝑ maᵃ. iōq̄ aliq̄ sꝫ ḡnalia ad vtraq̄ sp̄ēꝫ: sic pcitas cibi ꝛ potᵘ siue dimissio replōnis vtriusq̄. ¶ 2ᵐ est ꝓhibitio sternutationis in p̄nᵒ. nā sternutatio ꝓhibet digōnē hu. in cereᵒ cū sp moueat eos. ꝛ motus resistit digōni. ꝛ q̄es est necessaria: sic dicit Aui. ꝛ q̄uis p sternutationē eūentur hūores: tū p ipaꝫ maior fit attractio ad cerᵐ de supfluitatibus corpis: qd̄ pꝫ. q̄ si totū craneū esset plenū supfluitatibus flāticis: non sufficeret ad illud qd̄ erit p nares. Restrigat ḡ sic i suo docet caplo. ¶ Ipsa ēt pᵒ maturitatē mltū iuuat. q̄ p ipaꝫ fit eūo digestarꝫ supfluitatū. ¶ Tertiū qd̄ nocet vtriq̄ est frigᵘ capiti applicatū vl res fria iō in vtraq̄ sp̄ē tenere ca. calꝫ: ꝛ cauere a frio actuali ꝛ a vēto boreali. maxīe post austrū: q̄ auster rarificādo replet: ꝛ septētrio stringēdo exp̄mit ꝛ fluere facit. ¶ Quartū est dormire d̄ die nocet. ¶ Quintum est vigilare. q̄ iuuat in vtraq̄ cā. supfluitates i vtraq̄ sp̄ē p vigilias cōsumunt: silr famen ꝛ sitim. ¶ In reuᵉ calo si vr magna plenitudo vel videatur q̄ reuma currat ad meᵐ nobile ꝑ flōia d̄ cephaᵃ: al's nō ꝑ. q̄ materiam fluxibilem facit. ꝛ hec est s̄nīa Auicē. nisi sentiret punctura in māmill. Postea vtatur sirᵒ de papa. cū aq̄ ordei. q̄ refrigerat ꝛ igrossat materiā. ꝛ det sirᵘ viol. q̄ lenificat: refrigerat: ꝛ lubricat pectus. ꝛ hūectat meᵃ hūiditate bona. ꝛ vētrem laxat: q̄ in hꝫ sunt necessaria: cū fere h̄eant ventrē ꝯstipatū Et si fuerit facta ꝯstipaᵒ: ꝑ clistere vt maᵃ iferius attrahat ꝛ tolleret sitim. ꝛ si est magna frangant ipsaꝫ colluēdo os cū aq̄ ordei ꝛ sirᵒ violꝫ ꝛ sirᵒ de papa. Fiat talis sirᵘ in reuᵉ calo. ¶ ℞. summitatū papa. al. summitatū lactuce. aā. ℥. ij. florꝫ viol ꝛ rob ru. aā. ℥. ß. sand. al. ꝛ ru. 4. se. frorꝫ minorꝫ dragagan̄ gūi ara. aā. ʒ. ij. liq̄ricie rase. ℥. j. succi liq̄rici. ʒ. ij. succ̄ ꝑ. ß. ꝑ. sirᵘ: nō solū ad caput: imo ad pectᵘ vꝫ. Digesta mᵃ purget dando. ℥. j. cassiek in decoctiōe florū. vel. ʒ. 5. elcuaᵗ de succo roß. ꝛ tunc pᵒ purgāregatur vt decet in cibo ꝛ potu. Aui. ponebat istos cū erat reuma a cā cal'a in balneo omni mane stoᵒ ieiuno: ꝛ fomētabat caput ꝛ extremitates cū aq̄ cal'a. ꝛ vngebat caput: vmbilicum ꝛ anū ꝛ ptes circūstātes cum oleo viol. ꝛ fac embrocationē sic. ℞. foliorꝫ saliq violarie aā. ℥. ij. sand. nenuꝑ camo. aā. ʒ. ij. ordei. ꝑ. ß. papa al. m. ß. ꝑ. decoctio ꝛ pa. stās ī tina al's: i camera bn̄ clausa istū fumū p nares recipiat. ꝛ cibet cū cibis paucis ꝛ potibᵘ declinātibus ad fridū ꝛ hūidū. ¶ Aliud suffumigiū in maᵃ cal'a. caleꝑ ferrū ꝛ supsp̄gat acetū del sup lapides cādētes. ꝛ pa. fumū recipiat. Ad idē vꝫ miscere acetū cum sulphure. ꝛ sup carbōes incendere. Ista enī in p̄nᵒ facta materiā ingrossant ꝛ fluxū amputāt. Fumᵘ plumarꝫ p̄dicum idē vꝫ. Et iubet Aui. vt abscindat fumᵘ materie faciēdo gargaᵃ. cū aq̄ fria ꝛ cū aq̄ roß aut cū aq̄ decoctionis corticis papa. ꝛ ista sint actu fria in cal'o reumate: ꝛ actu cal'a in frido. Ad igrossandū materiā torrefiant octo vl nouem fabe ꝛ puluerizent. ꝛ det iste pul. cū ouo sorbili. Ad idē vꝫ vt maᵃ ingrosset rob citoniorū vel pirorū. vel ꝑ iulep eorꝫ ex aq̄ distillata nespilorū. In introitu lecti capiat dyapapa. vel dyagragaᵐ. vel bibat de sirᵒ sup̄dicto. vel saltē de aq̄ tepida: q̄ multū vꝫ. s̄m Aui. Et dormiat q̄to minᵘ poterit capite eleuato: vt nō det occasio materie fluende. ꝛ caput ꝛ totum corpus sit bn̄ cooptū. ēt si venit sudor expectetur. Et sicut iam supradictū est caput ꝛ frons ꝛ nares vngant cū oleo roß. ꝛ viol ꝛ nenuꝑ. ꝛ silr testiculi ꝛ pithoneon ꝛc. postq̄ aūt maᵃ fuerit ingrossata: teneatur regimen supradictū q̄tum ad cibum ꝛ potum ꝛ alia: ꝛ comedat

auenatum ꝛ ꝑuā pullam ꝛ filia. ꝛ tūc nisi dili⸗
gentia adhibeat maª fluet ad pect⁹. iō attra⸗
hamus materiā ꝑ nares attrahēdo vel mittē⸗
do cū siringa aquā calīdā vel oximel diureticū
vel sqllitū in maª fria ꝛ tūc ꝓuocent sternuta⸗
tiones vt mª ad ex̄ emittat. Postꝙ āt egrº ici
pit declinare pa. pōt lauare caput si cōsueuit
cū decoctiōe sansuci rob ꝛ camo. ꝛ mellil. stoº
tñ ieiuno. ꝛ fortit cū pānis cal'is exsiccet. Et
vtat pectinatione. qꝛ poros rarificat ꝛ vapes
expellit. Et in fine pōt poni in stufa. vel bal⸗
neo: dū tñ post caueat a frigore. nā reuma vt
plimū venit a repl'one iteriori ꝛ a frigore exte
riori. ꝛ si affuerit aspitas gutturis vel rauce⸗
do rōe cal'e ꝛ sicce materie: pōt dari ꝓ cibo bu
tirū recēs oua sorbilia auenatū: ꝛ caueat a ce
na ꝛvio. ꝛ bibat ptisanā si sitit. ¶ Reuma frm
si sit ab aere vl' vēto fro: patiēs ↄstituat in lo⸗
co cal'o ꝛ calefiat pān⁹ vl' filtrū ꝛ capiti totiēs
applicet donec cal'itas ad itra sentiat pene⸗
trare. Ad idē pōt fieri cū sacculo millij ꝛ salis
vel de florib⁹ camo. ꝛ rorēmarº pulegio: ꝛ sup
tegulā calefact. Ista faciēda sunt: si nō affue
rit plectoria q̄ existe ꝑmo digerat maª cū sirº.
de sticad. vel cum isto sirº. ℞. saluie sansuci
bethoᵉ ysopi añ. m. ß. rad yreos ꝛ acori liq̄ri⸗
cie rase folioꝝ ꝛ nucꝗ cipssi pass mūd añ. ℥. ij.
mell' despumati. lb. j. ꝛ ß. fꝭ sir⁹. ꝛ p⁹ euet maª
cū. ʒ. ij. pill'aꝝ cochiarū. vel purget cū tātūdē
de pill'is aureis. Purgata maª fiant supdicte
euapationes ꝛ fꝭ suffumigaº cum thure. ꝛ fiat
euapatio sup aquā decoctiōis camo. mellilo
sauine. vel suffumigatio cū labdaº storace ca⸗
laᵉ ꝛ cū vnice. i. classa: qd meli⁹ est. Itē odoret
ozim sansucū. ꝛ fꝭ pom ambre qd odoret ↄtinue
qd fit sic. ℞. nucꝗ cipssi storaq calaᵉ ambre nucꝗ
m⁹. thuris labda. añ. ʒ. ij. musci lig aloes ozi
añ. ʒ. ß. sansuci. ʒ. j. fꝭ pom. Sticad arab. ꝛ cit.
vz. Itē gith qd multi dixerūt nigellā vz mani
feste cū suo ꝑcioso odore. ꝛ si torreꝭ ꝛ cōmissu
re supponat desiccat reuma. Aliud remedium
ad desiccādū reuma fridū ꝛ hūidū. ℞. farine
ordei. ℥. ij. farieᵉ nigelle ꝛ sinapis. stercoris mu
ris. añ. ℥. j. fell' bouis vel vrine pueri qd suf. fꝭ
empl'm extendat sup pannū ꝛ ponat in ↄmis
sura raso capite. Aliud empl'm. ℞. stercoris co
lūbini. seminis rute sinapis thuris ꝛ masticis
gith añ. ℥. ß. picis naual'. ℥. j. distēpet ē oximel
le sqllitico ꝛ iponat cal'm capiti cōmissure ex⸗
tensū sup allutā. Ista eni ēpl'a ꝛ plura alia de
siccant capit supfluas hūiditates ꝛ reuma ꝛ
caput ↄfortāt ꝛ valēt cephalee ātiq ꝛ fre pur
gata maª añte. ꝛ in istis pōt addi sticad. ros
marinus sansucus ꝛ garioꝭ. In declinatione
reumatꝭ pōt fieri stufa sicca ſm oēm suū mo⸗
dū. Vel pōt fieri multū artificialis stufa sic.
Accipe semicupiū ꝛ madefiat cū vino odorife
ro ꝛ aqua rosa. ꝛ ponat supra carbones igni⸗
tos cū orificio versus terrā donec exsiccet. ꝛ
iterū madefiat cum panno madido in supra⸗
dictis liquoribus ꝛ iterū inclinetur ꝛ calefꝭ.
hoc totiens donec sit bene cal'a. ꝛ tūc suppo⸗
natur cooptoriū de pānis. ꝛ pa. subintret ꝛ su
dabit multū. Hec eni tina vz ad ꝑseruationē
ꝛ curationē reumatis. Si hoc non pōt facere
saltē cū laterib⁹ calidis positis ad pedes. vel
alr sudor ꝓuocet. Si aūt ex istis nō curet: ite
rū digerat maª ꝑ modū ꝑus dictū. Vel sic. ℞.
bethoᵉ mellisse prasij ysopi liq̄ricie rase rafa⸗
ni galli. rad enule cāpane yreos pass mund.
añ. ℥. ij. capilli ve. recētis. m. j. caricaꝝ. xv. nu⸗
mero. mell' anthozati. lb. ij. fꝭ. mellicratū mi⸗
rabile in oi passiōe fria capit ꝛ pectoris ꝛ spe
cialit in reuᵉ. Digesta maª purget cū pillis co
chijs vel pill'is dcis in. c. de palisi vel in. c. de
surditate. Deinde vtat iterpolatꝭ dieb⁹ aurea
alexª vel tiriaca vel metridº ꝑ. ʒ. vel q̄ttuor ho
ras anteꝙ capiat cibū. ꝛ moderent habene i
assumptione cibi ꝛ pot⁹. ꝛ sudet ꝛ caueat a fri
gore supfluo ꝛ a nimia capit cooptura maxie
de die. ꝛ ꝓ cena capiat q̄ttuor vitella ouorum
cū zucº. vel fꝭ brodiū de vitell' ouoꝝ cū croco
ꝛ cinamo. ꝛ regat vt supdictū est. Silr potest
vngi spina dorsi ꝛ testiculi ꝛ pitoneon cū ol'o
de castoº ꝛ nardiº ꝛ bñdicto. ꝛ pñt imitti in na
so ꝛ aurib⁹. ꝛ olefaciat res supdictas: vt lab⸗
danū ambrā muscū basiliconē ꝛ pomū supdi⸗
ctum. Saccellatio que vz reumati frido a cā
frigidā interiori aut exteriori. ℞. rad acoꝭ sicci
rad. yreos baccaꝝ lauri. añ. ℥. iij. cāo. mellil.
floꝝ authos sticad arab. añ. ℥. j. fꝭ. sacculi ꝛ an
riori pti. capit applicent. Item det rubea tro
ciscata ꝛ reges. ꝛ dyaolibam ꝛ aurea alexª cū
viº decoctionis nucū cipssi ꝛ folioꝝ ei⁹ ꝛ thu⸗
ris ꝛ fꝭ stufe vel balnea. Si materia vīr fluere
ad pectus desiccet reuma in ca. cū sacculo de
millio ꝛ sale ꝛ alijs. Deinde vtat sirº supius di
cto. ꝛ vtat pill'is de agaº. ¶ Deide vtatur isto
electuº. ℞. pul' diaga ca pul' diapenidion cū
specieb⁹ pul'. diaprasij añ. ʒ. iij. ꝛ ß. zuccari. lb.
j. fiat electuarium per bolos. ¶ Si per ista re⸗
media reuma nō curatur: fiant cauteria in cō
missura capitis: vt dicunt autores. Si catar⸗
r⁹ sit a lubricitate maxie qd aliqñ cōtingit ꝙ
uis non sit magne quātitatis maª vel ꝓpt
debilitatem virtutis: tunc igrosset maª sicut

iam dictū est. Et caueat a rebus humidis. et decoquat labdanū aut nux vernix ⁊ folia cipressi olibanū ⁊ storax calida in aqua. ⁊ fumū recipiat. Item in isto casu valet inunctio capitis cum oleo de mastice: quod nō solū stomachum: sed etiā caput ⁊ mēbra laxa confortat teste Galieno. ⁊ deglutiat tria vel quattuor grana thuris. ⁊ vtatur post prādiū ⁊ cenā maratro carui ⁊ coriandro in aceto prebullitis ⁊ exsiccatis sine potu. ¶ Sequuntur pille Gordonij pro hominibus delicatis pro reumate calido: et valent ad curam ⁊ pseruationem. ⁊ defendūt partes subiectas in pncipio a reumate. ¶ R. se. papa. al. se. portulace ⁊ lactuce candi. penidiarum dragagan' infusi añ. ʒ. j. opij croci añ. ℈. j. fiant pille quas potest tenere in ore i tpe somni ⁊ vigiliarum. In causa aūt frigida fiet alie pille tales. ¶ R. storacis cala' nucis cipssi thuris mastic. labdani succi liquiri' ambre grise añ. ʒ. j. pasa. munō ab arill'. ʒ. j. ⁊ b. cādi. ʒ. iij cōficiant cū aliquo de sirupis calidis ⁊ vs ad reuma frigidū. ⁊ ad tussim ex reumate.

Dieta istorū iam fere dicta est. Sꝫ credendo consilio Haly in libro regum pascant cibis subtilibus facilis digestionis. Vtatur ergo hordeato auenato ⁊ lauatura furfuris factis cū lacte amigd. ⁊ zucca. Et vtatur brodio vitellorum cum speciebus saltem in frigido. Et vtatur pullis ⁊ gallinis et similibus tostis vel bullitis cum speciebus ⁊ ysopo in causa frigida vel cum lactucis portulacis in causa calida. Potet aquam hordei aut ydromel. Et caueat a vino saltem in pncipio ⁊ in declinatōe. ⁊ vtatur eo moderato cū aqua. ⁊ hoc in parua quātitate. Item si habet aliquādo magnam sitim: gargarizet ptizanā per se vel cum aliquo de sirupis supradictis ꝟm naturam reumatis et sirupi. Caueat a cibis vaporosis: vt sunt nuces: caseus: lac: eruca: sinapis: cepe: allia. porri: nasturtiū: vinum nouum et vinum bassum: quod contingitur feci vini propter paucitatem sui: quia manifeste nocet capiti. Et caueat a cena et sobrie viuat. In calido reumate vtatur cibis fridis: in frigido calidis. Et vitet res salsas acutas. acetosas vaporosas. Vtat butiro max' si assit tussis sicca. Et si alie egritudines huic copulētur: videant in suis capl'is ⁊ curent.

Clarificatio ¶ Primo nota ꝙ ad exercitium: laborem: ⁊ motum sequitur rarefactio pororum et apertio in corpore ⁊ in capite maxime. Ideo si ꝗs teneat caput discoopertū ⁊ etiam corpus: frigiditas inopinata ⁊ improuisa quasi insensibiliter subintrans causat frequēter catarruꝫ. Et hoc manifeste docet experientia. Etiaꝫ alias egritudines. Et proinde nemo post forte exercitium in aere frigido exponatur: vt quidam faciunt: qui cito se expoliant pre calore. ¶ Secundo notandū ꝟm intentionē Auicēne ꝙ sirupus de papauere non est dandus: nisi principio: vt faciat sistere materiam: ne fluat ad pectus ꝟm quod contingit in processu est necessarium: ꝙ per sputum egrediatur. ad qđ non iuuat sirupus de papauere: q̄ refrigerat pectus: et ingrossat materiam. ¶ Et si petas quomodo cognoscam pncipiū ⁊ alia tempa. Dico ꝙ simile est de ista egritudine ⁊ de obtalmia. Cum enī materia exit liquida: et guttatim cadit sine mucatione: tunc est pncipiū. Et tūc fiunt multe sternutationes. ⁊ tūc dandus est sirupus de papauere: ⁊ alia ingrossantia ⁊ stipticantia: et calida vel frigida ꝟm naturam reumatis ⁊ cōuenientiam etatis complexionis ⁊ temporis. Augmētum est: quādo materia incipit ingrossari: et sternutationes incipiunt cessare. Et tūc competūt ingrossantia cum aliquibus aperitiuis mixta. Status est quando materia est ingrossata et matura et totaliter sternutationes cessauerūt: ⁊ totaliter nares sunt clause. ⁊ tūc debem' remouere ingrossantia ⁊ stipticantia. ⁊ debemus vti subtiliatiuis: aperitiuis: ⁊ sternutationibus: ⁊ iniectionibus per nares cum succo maiorane vel mentastri vel oximellis diuretici. Et similiter in declinatione potest vti balneis et dissolutiuis et resolutiuis. ¶ Tertio sciendūꝫ est. ꝙ vulgus aliquando iubet patientē comedere sinapim: dicendo ꝙ aperit ⁊ purgat caput. Sed iste error manifestus ē: quia caput vaporibus replet quando comeditur. Sed si per nares immittat: dissoluit humores: etiaꝫ per nares ⁊ oculos exire facit. ¶ Quarto itelligendum ꝙ si reuma fit a materia frigida intra corpus ⁊ in capite: ⁊ fiat balneum vel stufa: in principio multum nocet: quia materia est grossa frigida ⁊ per balneum magis subtiliatur ⁊ commouet ꝙ resoluatur. Sed in catarro de causa calida nō est sic: quia materia est subtilis. Et posito ꝙ balneetur in pncipio resoluit materia: vel eius maior ps: vel saltem ingrossabitur. ¶ Quinto sciendūꝫ ꝙ vernix que est classa cuꝫ qua scriptores preparāt pergamenum immediate ante scripturā multum valet ꝟm Auicennam in reumate calido ⁊ in reumate frigido si ex ea fiat fumigium.

¶ Sexto nota ꝙ aliq̄ voluerunt ꝙ reumatici nō approximarent̄ ad ignem dicētes ꝙ facit maiorē dissolutionē materie. s̄ ego dico ꝙ in tpe frido ⁊ etiā in tpe nō calīdo excellēter debꝫ fieri ignis in camera cor̄:q2 ignis ⁊ aer cal's cōsumit hu. sup̄fluas ⁊ nō dissoluit mag̃ ꝙ̄ resoluat. nā fritas aeris sup̄fluitates exalare n̄ ꝑmittit. ¶ Septiō nota ꝙ caputpur⁹ ⁊ resolutiua empl'a ⁊ saccellatões cū milio ⁊ sale ⁊ cū pulegio in testa torrefacti manifeste vꝫ:ꝑsup posita euacuatōe ma^e ātis cū bōa dieta. al's nō vident̄ valere:nisi forte mā eēt valde modica:vel eēt a fritate exteriori. ¶ Octa° scias ꝭm Gorð. ꝙ si catarr⁹ f̄ a mltitudine marie magis fit in vere. Si a calore:mag̃ in estate multiplicat̄. Si ꝑpter poror̄ raritatē:mag̃ i autūno ꝑpter diuersitatē eius. q2 aliq̄n calor aliq̄n frigus:etiā q2 ex estate pori remānent apti ꝑ q̄s subintrat ꝑmū frig⁹:⁊ sic imediate fiūt reumatici. Et si f̄ a fritate exteriori:magis in hyeme mltiplicatur. ¶ Nono nota ꝭm Arnoldū:ꝙ illi q̄ mag̃ coopiūt caput de die ꝙ̄ de nocte facil'r incurrūt catarrū: idō q2 ꝑ calorē diei ⁊ maiorē capitis coopturā pori rarefiūt. q̄bus rarefactis ⁊ aptis noctis friditas facilius subītrat:nisi bn̄ caput coopiat̄. Sil'r pōt dici de cooptura corporis diei ⁊ noctis. iō dicūt aliq̄ ꝙ cooptura noctis dꝫ eē dupla tā corpis ꝙ̄ capitis ad coopturā diei. nā in nocte ⁊ in somno calor nālis interi⁹ reuocat̄ et spūs. ⁊ exteriora mēbra remanēt depaupata calore. iō exterior fritas circūdās: magnā in eis facit impssionē. ¶ Ideo sciendū ꝙ somn⁹ nō cōpetit in reumate. Prima cā est:q̄a facit reuocare calorē ad intra:⁊ ma^a piūcta reumatis erit ꝑpe ptes exteriores. s. ꝑpe ptē āterio rē ce^e ⁊ pellicularū ei⁹. Scdō q2 somnus facit ad maiorē retētionē sup̄fluitatū ⁊ adēsatōeꝫ ⁊ eleuationē fumor̄ ad ce^m. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ad maiorem fluxū. ⁊ ideo nō cōpetit:nisi q̄n hō āplius neq̄t vigilias tolerare. Tertio q2 ī somno mā fluit ad pect⁹:sed vigilie cōpetunt:q2 fere sēp in vigilia mā reumatica dimuit̄ piūcta. scꝫ ꝑ sputū ⁊ ꝑ emūcationē nariū ⁊ silīa. ⁊ aīīs sil'r ꝑ resolōnē insensibilē ꝑ sudorē ꝑ vrinaꝫ forte vel ꝑ egestionē. ¶ Decimo nota ꝭm Gorð. ꝙ quies cōpetit in reumate ⁊ exercitiū nō saltē in ꝑn°:q2 exercitiū facit hūores fluxibiles rōne caloris gn̄ati in eis ab exercitio. cū motus sit cā caloris. 2. Metheoror̄. sed quies reddit humores q̄etos. Sed exercitiū bene valet in declinatōe. etiā vꝫ in ꝑserua^e. Et si arguit̄ de silitudine somni ⁊ quietis: q2 vtraq̄ꝫ facit ne humores in corpe cōsumant̄. Dico ꝙ nō ē sile quia somn⁹ facit humores fluxibiles:⁊ q̄es facit eos quietos ꝑmanere ⁊ digōneꝫ expectare ⁊ ideo in ꝑncipio reumatis somn⁹ ⁊ exercitiū nocēt:sed quies ⁊ vigilie iuuāt. ¶ Undecimo sciendū ꝙ sternutatio est multū nocitiua in ꝑncipio catarri seu reumatis ꝑ eo quia facit ad maiorē fluxū ⁊ inq̄etudinē humor̄. tn̄ q̄es est necessaria vt fiat digestio hu. vt dicit aui. in. 5. 3^i. c. de sternu^e ⁊ nocet ⁊ facit ad maiorem attractionē hu. ad ca. Et ideo ꝯsiliū autor̄ est ꝙ sistat̄ oleū ros ⁊ de salicib⁹ ꝑ nares attrahendo vl' cū pluma mittere. ⁊ iterū oleū calꝫ in vtraq̄ꝫ aure ponatur cum coto ⁊ stet pa^s ti. in lecto resupinus demisso capite. Itē odoret poma ⁊ spongiā marinā succ⁹ renū aīaliū assator̄ q̄ ex̄t:cū tostant̄ attract⁹ ꝑ nares strīgit sternutationē. Et retētio sternutatōis iuuat:vt cito cesset. sil'r retētio anhelit⁹ ⁊ frica° oculis ⁊ auris ⁊ palati ⁊ extremitatū ⁊ liga° ipsarū extremitatū. ⁊ vngant̄ lacerti mādibularū cū oleo calido. Somn⁹ em̄ facit cessare sternutationē:s̄ nocet reumati. Ita tristicia interior ⁊ accūtia. anime intēsa iuuāt. ꝭm auic̄. ¶ Duodecīo ꝙ q̄cq̄d dicat̄ de balneo ꝙ cōpetit ifine reumatis. dico tn̄ ꝙ si cū reumate fuerit tussis:eger nō balneet̄. vba sūt aui. in. 5. 3^i c. ꝑprio. ⁊ causa est:q2 balneū dissoluēdo hu. tussim augmētat ꝑpt̄ faciliorē fluxū eorū ad pectus. iō infirm⁹ ampli⁹ aggñat̄. ¶ Decimotertio scias ꝙ motus ⁊ frica^e mēbror̄ iferior̄ ꝭm aui. ibidē est iuuatiuus ad catarrū:q2 mā trahit̄ ad inferiora. ꝑide textores ⁊ textrices raro fiūt catarri:q2 pedes eorum q̄si sunt in continuo motu. ⁊ sic nō catarrizāt.

¶ Cap. 61. de vlceribus narium.

Ulcera In narib⁹ fiūt aliq̄n a malis vaporib⁹ ab iferiorib⁹ eleuatis. aliq̄n fiūt a mā catarri mala corrumpēs:mordicās sine putrefaciēs. Aliq̄n fiūt a q̄dā crusta ibi facta vel ꝑuo apate. ⁊ sunt in duplici dr̄ia q2 vel sunt in loco ꝙ pn̄t videri. vel aliq̄n in loco ꝑfundo ꝙ nō pn̄t videri.

Signa egritudinis ⁊ signa causarū satis sunt manifesta ꝑ eo quia dolor interius in naso sentit̄:⁊ si respiciat̄ in naso: excoriato apparet. Et si fuerit ꝑpt̄ hūiditates calidas cognoscit̄:q2 ꝑcessit catarrus: cuius materia erat acuta vlcerans et mordicans. Et si fuerit propter humores malos acutos salsos vel propter vapores eorum:scitur ex ꝑ uatione catarri.

Curatio Si vlcera nasi fuerit pp hu. vel reuᵃ a capite descēdentes pus curet reuᵃ sic dictū est stati. Si vo fuerit pp hu. acutos vl' vapores eoꝝ. decet illos hu. euacuare cū rebus appropatis fm calitatē vl' frigiditatē vel adustionē hūoꝝ vel siccitatē. Deinde caput confortet exsiccādo illos malos hu. ⁊ vapores. ⁊ si vr san. abūdare p nimiū ruborē in facie vel p alia sig. fiat flōia pᵒ de cephaᵃ in brachio vel manu deide flōetur de vena q̄ est in sūmitate nasi. deide ponant vētose in nucha pasteriᵛ vbi caput collo cōiungit pp diuersionē materie. Post ista respice. si vlcera sunt sicca sine cursu hūiditatum ad ea ⁊ ab eis. ⁊ si sic tūc ponat gūmi cerasi vel pruni vel gūmi arab. vel' dragaᵐ in aq ros vel cōi dissolutis. De tali muscilagine ps vlcerata vl' pustulata nasi cū pēna liniat. Deide. R. medule ossis bouini cere noue aā. ℥. j. olei nenuf. ℥. ß. fiat vnguētū. q̄ iteriora nariū iungant. vl' loco nenuf. pōt poni oleū ros ⁊ oleū vnfancinuꝫ. Itē ponat gūmi dragagāᵗ ⁊ psiliū in aq ros. ⁊ oleo viol. ⁊ ex isto muscillagine freqnt liniat. Deinde fiat tale vnguēᵐ. R. adipis anatis sine sale gallie ysopi hūide adipis cerui. mell. aā. ʒ. ij. fiat vnguēᵐ. ⁊ liniat. ⁊ pōt addi ossa mirabol. adustoꝝ ⁊ galle. Ulcera aūt sordida nariū ⁊ virulēta ⁊ multi tempōis difficilis sunt cure fm Aui. ⁊ idigēt medicis siccioribᵛ vt curent. Primo ergo lauent cū vino decoctionis agrimoᵉ ⁊ vbene cū melle. deide exsiccent cū blasi co pāno iuoluto in radio. iteꝝ lauet cū vino i alia vice: in q̄ dissolutᵛ sit sapor mell' ⁊ siccet. ⁊ tunc apponant medicine multū exsiccātes: vt est hec. R. vitrioli antiq. arseᵗ rub. ⁊ citriᵗ aā. ʒ. ß. pulueriꝫent ⁊ ponant in felle tauri vl' saltē bouis renouādo fel p aliqs dies: donec fiat albū. tūc addat anthimōᵗ mirre aā. ʒ. ij. cere qᵈ suff. fiat vnguēᵐ ⁊ mittat cū tenta. ⁊ huic vnguento pōt addi mētastᵗ psasij. aā. ʒ. ij. Aui. ponit medicamē Rab als Ruffi in hac forᵃ. R. cipi alumis gallaꝝ mirre croci aā. ʒ. ij. fiat pul' spgat sup vlcᵛ vel pōt fieri vnguēᵐ. ⁊ si p ista nō sanant ⁊ sordes manet ⁊ dolor iterū ⁊ frequēter lauent cū aq decoctionis agrimoᵉ rad vrtice ⁊ folioꝝ oliue ⁊ puo ell'o. deinde exsiccētur ⁊ mūdificent cū vnguēto aploꝝ. Deide cōsolident cū litargiᵒ nutrito vel vnguēto al. cāforato. ¶ Ad idē maxie qn vlcera sunt dolorosa. R. plūbi vsti bn loti ceruse plūbi merdasangi hoc est litargiꝝ aā ptes eqles olei ros cere aā. qᵈ suff. fiat vnguentū. Aui. ponit medicamē de malogranato. ⁊ est de medicis cōmunibus maxie in vlceribus corrosiuis. ⁊ fit sic. R. malūgranatū acetosum ⁊ pistet cū toto. ⁊ coquētur in vase eneo sp cū spatula ducēdo. deinde fortiter exprimat. ⁊ in illo qᵈ exit intingat tenta ⁊ naribᵛ imittat. Alij volūt vt sumat de triplici genere maligranati vnū de q̄libet ⁊ diuidant ⁊ cū toto pistent ⁊ exprimāt succus ⁊ coquatur in vase stagnato: donec spissum remaneat. ⁊ tente in eo madefacte naribᵛ imittant vel cū pēna vel cū pecia panni linei frequēt talia vlcera irrigentur ⁊ mundent. Et si p ista medicamēta non curētur iam vr q̄ sit cancer quē dimitte. qꝛ cācros absconditos non curare melius est. curati enīꝫ citius pereunt. vt dicit ypo. 6. amphо. ⁊ Auicē. in. c. proprio.

Clarificatio Primo notanduꝫ fm Aui. in. 5ᵃ. 3ᵃ. in pprio ca. de vlceribᵛ nasi. q̄ nasus hūidior est aure: ⁊ siccior est oculo: io cōcludit Aui. q̄ cura vlcerū nasi ppinquior est cura vlcerū auris ⁊ vlceꝝ oculi. sed oꝫ q̄ medicine nasi sint sicciores q̄ medicine vlcerū oculi: ⁊ minus sicce q̄ medicine vlcerū auriū. Nā sicciori mēᵒ vlcerato vl' vulnerato sicciora sunt applicāda medicamina p sanatione breuiᵛ cōsequēda. ¶ Dubitatur scdo qūo exsiccatiua cōpetunt in vlceribᵛ nasi cū hūores faciētes ea sint sicci adusti ⁊ calidi ⁊ sic fria ⁊ hūida magis cōpetere vident. Dico q̄ q̄uis isti hūores sint sicci vtualit ⁊ calidi ⁊ adusti: tn̄ actualit sunt hūidi. nec tn̄ sunt adusti sic cinis vl' carbo: s sunt adusti sicut est oleū aln qn coqtur sine liqre. De q̄ q̄uis dicatur q̄ ē adustū: tn̄ actualr ē hūidū. Et ad exsiccendā illā actualē hūiditatē cōpetūt exsiccāᵃ

¶ Capᵐ. 62. de emoroidibᵛ ⁊ polipo narium.

De alie passiones sunt in naribus: scꝫ emoroide ⁊ polipᵛ. Emoroide autē in naso dicuntur per similitudinē emoroidaꝝ mēbri posterioris. vnde sunt quedaꝫ carnes siue excrescentie addite siue nate crescentes in interioribᵛ nasi. Un̄ fm Aui. iste sunt in duplici dria. qꝛ quādoq3 sunt albe ⁊ molles: tractabiles ⁊ indolorose. Et aliquādo sunt dure rubee aut fusci coloris qui est color inter rubeum ⁊ nigrum. Et iste proprie vocant ab Aui. albar nabet. Et quasi sub vltima ista spē reponitur cancer in naso. qᵈ patet. qꝛ Aui. ponit differētiam signorum inter istam vltimam speciem ⁊ cancrum. Unde cancer est apostema melancolicum ex humore malo corrupto.

Cause Istoꝝ sūt hūores ad illa loca venientes. Un̄ cā pme speciei emoꝝ

roidarum indolorosarum est flā dulce sine corruptione vel san. magis aqsus. Eā aūt scdarus est sang. corrupt⁹ cui miscent aliq mali ⁊ corrupti hūores p vias reumatismi. Eā cācri est melancolia siue hu. adusti corrupti ⁊ duri.

Signa Iste egritudīes sil'r ⁊ vlcera cognoscunt p visum: constituēdo egrū ad solē: vt radij solares itrent p nasū: ⁊ nasus subtilit apiat cū aliquo instro ⁊ tāgat emorroys siue excrescētia. Et si vr̄ moll' tractabilis al. coloris ⁊ sine dolore ⁊ aliqlr pēdens: tūc est pᵃ spēs. Et si tacte vident rubee vl' fusce pendētes dure ⁊ dolorose: tūc ē scda spēs. Et Aui. assigt drīaꝫ iter istā spēm ⁊ cācruꝫ dicens. Nā si ista caro nata ⁊ crescens fuerit p⁹ catarros ⁊ flux⁹ a capite: tūc est emorroid cuꝫ supdcis signis. Sꝫ si nō venerit post catarros ⁊ flux⁹ a capite: s; cū claritate nasi ⁊ pduatione cursus: tūc est cācer marie si in capite pcesserunt mlce egritudies vt est mania ⁊ mlia: q rū maᶜ iseri⁹ fuerūt derivate. Iste aūt cācer incipit sic gnū frumēti. deinde fit sicut auellana vel amigd. purgata iacens sup nasi lat⁹. ⁊ nō crescūt nec pendēt sicut emorroide: s; crescit ⁊ hꝫ pedes circūqꝫ sic polip⁹ piscis. Et ex hac egritudine frequēter accidit duricies in palato ⁊ in ptib⁹ oris. ⁊ aliqn venit in noli me tangere. Et vt in plibus cancer nō facit saniē imo est durus curtus siccus. Emorroida autē aliqn tantū elongant q nasum exeunt loglā ptarbantes ⁊ anhelitū sine odoratū. nā nāqꝫ bn odoratus fiet nisi p nares aer libere attrahatur cum speciebus odorabilium rerum.

Pronosticatio emorroide albe ⁊ molles sine dolore facilis curatiōis sunt. Scdo emorroide rubee vel fusce cum dolore difficilis sunt cure. ¶ Tertio oīs cācer difficil' cure ē: marie abscōditus ⁊ nō appens: sicut allegatū est supius.

Curatio emorroida siue excrescētia in iterioribus nariūꝫ carnosa ⁊ eminens nō cācrosa sicut est dictū in pᵃ diuisione oꝫ q scindat ponendo pati. in loco vbi lucet sol talit q radij subintrent nasum. ⁊ tūc attrahēdo siue capiēdo talē emorroidā cū vncino si est possibile cū manu sinistra spatumē subtile scindens ab vna pte cuꝫ manu dextra subintret nasum et scindat talē supfluā carnem siue emorroidā. Et si aliqd supest: radat dicto sputamine siue cultello. Deinde si sang. fluat mittat tuellus de bombace intinctus in albumine oui cum rebus ꝯstrictiuis mixtis ⁊ alijs: donec san. restringat. Deinde si vr̄ aliqd remanere illud cum pul' affrodillor remoueatur ⁊ cōsumatur. vel pōt cōsumi cū aqua corrosiua dissoluente metalla vnā guttaꝫ supponendo. vel accipe. ʒ. albu. ouorū indurata sub cineribus ⁊ misce cuꝫ. ʒ. j. ⁊ ß. vitrioli. Deinde fiat aqua que distillata per filtrum corrodit carnē supfluaꝫ: ⁊ curat fistulas ⁊ vlcera antiquata. vel ferret emorroida cū filo sericino vl' cum pilo caude eq: sicut docet Auic. ⁊ alij. Si ꝯo fuerit dolorose rubei vel fusci coloris que ab Aui. vocant alharnabeth tales debēt curari ꝯm Aui. cū cauterio actuali vel potētiali. ⁊ si aliqd remanserit qd cognoscit p ipsuꝫ visuꝫ ēt qz iducit nocuᵐ odoratui: ⁊ āhelitui tūc adhuc mittat vnguentū viride siue egiptiacū vel pul' affrodillorū cū tenta: vel aliquod medicamen de infrascriptis. Quidā ꝯo scindunt nasum ꝯm q homo scindit nares equorum ⁊ tenent apertū per duos dies cū tenta ⁊ albumine oui donec sanguis cessauerit. deinde scindunt ⁊ radunt paulatim oīa superflua siue coquunt cū actuali siue potētiali cauterio. Deinde radat labia pmi vulneris. deinde suit. ⁊ sic sanant: semp tenēdo tuellum per foramē naris vel canellū de ligno vel cāna. ⁊ est sāl bonus modus. ⁊ ꝯm istum modū opabat magr Guillerm⁹ de garriga ⁊. 4. mgri salernitani. Si aūt fuerit cancer: melius est palliare ⁊ dolorē mitigare cū anodis q̄ incipere curā ⁊ pmittere ⁊ nō attēdere: vt multi deceptores faciunt. ¶ Hic est sciendū q mediᵃ que vꝫ in visceribus nariū vꝫ etiam in isto casu. Primum medicamē qd vꝫ in pnᵒ emorroyde ē q cortex maligranati pistet ⁊ distēperet cū aq vel suo succo: ⁊ coqtur ⁊ cū tenta imittat. Hoc enim medicamē ꝯstringit ⁊ desiccat. ⁊ si addat parū de colodnᵃ pualebit. Et vꝫ ad polipum ⁊ alharnabeth icipientē: ⁊ ad vlcera nariū. ¶ Ad idē ℞. pul. nucis cipssi. ʒ. ij. colodntide. ʒ. j. aceti qd suff. coqtur: ⁊ cū tenta imittat. ¶ Itē vtatur medicamine de malogranato i dicto. cap. istud. ¶ Medicine valētes in emorroidib⁹ antiquis nariū sunt calcantum alumē assuꝫ: es vstum mirra flos eris vitreolū antiquū. cum istis pñt marie curari post abscisionē cū dcō spatumine. Semen serpentaree curat emorroidā nasi. ⁊ loco se. radix ei⁹. vl' in succo summitatū eius mittat tenta ⁊ narib⁹ iponatur. Corrodit enī carnē supfluā in alharnabeth. siue emorroidā de duris: dolorosis. rubeis: siue polipo. Purget patiens ab hūorib⁹ adustis ⁊ calidis: ⁊ flōetur de cephaᵃ. ⁊ teneat in bona euchia dieta. tūc scindant vel cauterizent per

modū iam dicū. & post recurrendū est ad medicamen de malisgranatis in quo misceatur parū anthimo' & colcotar & rasure viridis cāpane siue flo viride eris. Et si ibi forte fuerit apostema cū eis nō ponant fortes medi': sed curet pus apostema sm suam spēm. deide ad curam redeamus. Primo pul. nucis cipssi vel si insufflet. Item vitreolū quod tendit ad viriditatem pulverizatū: vt alcohol insufflatū manet sero. vel in polipo siue albarnabet & emoroyda. Si post incisionē sequat fluxus sang. nimi': stringat sicut dictū est in fluxu san. narīū cū tenta & albu' oui. & san. dra. & boli ar' & pul' pilo leporis combusto.

¶ Capitulū. 63. de anathomia oris et lingue. et vtilitate eorum.

o Os habet sex mag' appētes ptes. s. labia: dentes: gingiuas: linguā: palatū & vuulam. Est aūt os tanq embotu: vt p ipm cibus ingrediat meri & stomachum: sic vinum p embotu vtrem subintrat. & est eius pmū iuuamentū. ¶ Scdm est: vt p ipm tanq p mediū aer pueniat ad cor & ad pulmonem. ¶ Tertiū est: quia est vl'r membrū membrorū locutōis & vociferatiōis in hoīe simul: & vociferationis solum in brutis. Nam insufflatiōe aeris fit vox & vociferatio & resonātia in ore: sicut fit in fistula vel tuba habente latum os. Et in hoc magis iuuat palatū supius. idō qñ volumus clamare vel alte cantare: apim' os vt in eo fiat aeris reuerberatio et resonantia Lingua aūt est mēbrū carnosum spōgiosum & molle compositū ex venis: neruis ligamentis arterijs musculis & carne. & fuit ordinatū ppt gustum: vt regat cibū in ore vt masticet. quia dentes ipm attingere nō possent: nisi lingua ipm eis porrigeret. Tertio fuit ordinatu ad formādū vocē & loquēdū & aliqs lras pnūciādum. Quarto ppter gustum. Cutis aūt cooperiens supficiem eius continuat cum supficie meri & ore stomachi. Habet aūt lingua motū tactum & gustu. Motus aūt lingue fit a neruis septimi paris orti immediate a cere°. cui' ortus est vicinus in initio nuche. Verba sunt Ga. 4. de inte. c. 3. Idem dicit. 9. de iuuamentis membro post. 4. colūdellos in hec vba. Ia declaratum est q nerui mouētes linguā non habent locum a quo oriant: vt in āteriori pte cerebri: nec in eius medio: habēt apud radicē lingue locu a quo exeant ppter multitudinē foraminū que sunt in illo loco: ex quo incipit nucha. Hec ille. Gustus aūt & tactus fiunt in ea p neruū ad eandē venietē ex tertio pari. 4 de inte. c. 5. vt allegatū est in. c. de anathomia nariū. Ulterius sub lingua sunt duo orificia vsq ad carnē glādulosam q exeūt in radice lingue. Et p ista duo foramia exit saliua. Et apd Auic. ista duo foramina vocant hauritoria saliue. In carne aūt glādulosa & ptibus circūuicinis gñat saliua &c. Palatū est coopertū pāniculo interiori stōachi & meri. sub lingua vo sunt due vene magne virides & plene a qbus oriunt multe alie vene. & freqnt illas flōam' maxie in squinā. Primo igit de passionibus lingue dicem': deinde alio mēbro.

¶ Caplm. 64. de passionibus lingue.

l Lingua sm Ga. 4. de morbo c. 4. in pn°. ē instrm duarum vtutum. sensibilis videl & voluntarie & motiue. Et necessario faciet duas actiones. sc sentire & moueri. si est sana. Ex istis vero duabus actōibus. sc sentire et moueri per linguam due pncipalit nobilissime opationes complent. sc locutio: verbo platio: p que mētis cecept' exprimunt et hoīes illos cōceptus p auditu recipiendo efficiunt sapiētes. Et hec opatio pertinet ad aīam magis. & fit p motū ipsius lingue cū ad iutorio alio membro ad loqlā adiuuātiū. scil dentium labiorū & palati. Scda nobilis opatio est gustare ad discernendū sapores iuuantes & ledentes rerū gustabiliū: vt grāter & cum dulcedine iuuātia recipiat. ledētia aute cum tristicia renuat. Et hec opatio magis ptinet ad corpus. Et hec est snīa Arist. in. 2. de aīa in ca. 5. Et fit hec opatio gustus p sensu quem habet lingua quādo gustabile tāgit ipsam: quia gustabile est quoddā tangibile: vt ponit Arist. 2. de aīa. c. 7. ¶ Istis aūt opatōnibus sm Ga. 4. de morbo. c. 4. possunt eueni re nocumenta sicut alijs sensibus. scilic visui auditui odoratui: scil totalis ablatio corruptio & diminutio. Ablatio quādo nihil potest loqui: vt accidit in magna inflatione lingue: vel in magna paralisi vel spasmo. Diminutio quādo loquit quis: sed tamē imperfecte: vt in parua seu minori palisi: que qūis pnunciet aliqua vba: illa tñ male. Corruptio qñ verba nō pferunt sicut decet. imo sub alia forma a cōmuni modo loquēdi remota: sic accidit ill' q cū difficultate intrant smonē. vt qñ volunt dicere pater: dicūt papapater. & sic corrumpit hoc nomen pater in eo ore & lingua. sic etiā accidit corrūpētib' & mutātib' lras i dictōib' vt sunt trauli & alij. de quibus loquit Auicē.

3. Silr gustus pōt totalr auferri qn̄ nihil iudicat de saporib⁹ rerū gustabiliū. sic dicit Gal. 4. ō morbo. c. 4. vbi dicit sic. Aliqn̄ nulla res alicuius videt eē saporis. sentit tn̄ in lingua mā q̄ habet in lingua ⁊ cā est acumen sensus lingue. Et h̄ accn̄s est sile accn̄ti qd̄ fit ī ocl'is ex fumo stomachi sensu visibili acuto existēte Aliqn̄ diminuit qn̄ n̄ bn̄ sentit sapores: p3 qd̄ res est isti⁹ vel alteri⁹ saporis: nec delectat in eis ꝑut decet. Corruptio aūt gust⁹ est qn̄ res iudicat alteri⁹ saporis q̄ sit: vt qn̄ sapidum ⁊ dulce iudicat. eē amarū vel alteri⁹ inepti saporis: sicut accidit ictericis: vt Gal. refert in eodē loco. sicut etiā nos sepe in acut fe. videmus in q̄bus aliqn̄ vinū aliqn̄ alia cibaria et zuccarum alterius iudicamus saporis q̄ sint Proinde illa ꝑ nūc remanimus.

Cause aūt istoꝝ accn̄tiū aliqn̄ ē morb⁹ ɔsilis vt mala cōplo cal'a vel fra hu. vel sicca cū ma^a vel sine ma^a: q̄uis vtpl'i^m est cū ma^a q̄ est imbibita in eēntia lingue ⁊ in pānicl'is eā circūdātib⁹. vt dicit Ga. 4. ō mor. c. 4. aut est egri⁹ officialis. sic est solo ɔtinuitatis. Aliqn̄ est vna simplex egri⁹: sic ē mollificatio. Aliqn̄ cōposita: sicut qn̄ est ibi apā calidū vel frn̄. Aliqn̄ cā nocumēti gust⁹ ⁊ tact⁹ ē in initio nerui q̄ exit a tertio pari. et cā nocumēti mot⁹ ⁊ locutiōis in initio nerui faciētis motū eius. q̄ q̄dē neru⁹ exit a. 7. pari neruorū ce^b. Aliqn̄ aūt aliud nocu^m est egri⁹ ꝑ se. ⁊ aliqn̄ cū cōicatiōe alteri⁹ mēbri vt est sto⁹: sic p3 in ebriosis: q̄bus ex nimio potu loq̄la corrumpit. Aliqn̄ cū cōitate pulmonis vel pectoris: sicut in ptisicis ⁊ raucis. Aliqn̄ cū cōitate epatis: sic p3 in icteri^a. Nā hu. sunt aliqn̄ in eēn^a lingue vel pellicl'is coopiētibus eā. Et si accidat lingue. vt saporet aliq̄d: nō sic sapor ei⁹ est ostēdit ex̄neos hu. esse in ea. iō q̄s quicq̄d saporat: videt eē aut salsum aut amarū. Naz cibi vident eē cōsilis saporis ei⁹ q̄ ī gustu ē q̄litas Icterici aūt nō putāt eaz amaritudinē quam sentiūt esse in gustu: sed in cibis quos sumūt. Vba sunt Ga. 4. de morbo. c. 4. Et sequit. Nā illa que veniūt de exterioribus mouet mat'iā que est occulta in lingua.

Signa in gustu. Gustus sigt esse lesus qn̄ parū aut nihil sentit aut alterū saporē q̄ saporabile sit. Et signa causaꝝ habent aliqn̄ a pte saporis: vt si sentiat dulcedinē significat san. aut flā dulce cū maiori q̄titate salūe abūdare vel in toto corpe vel in sto⁹ vel in capite vel in lingua. Si vo sentiat amaritudinē: sigt cholerā. Si salcedinem: flā salsū. Si sentiat saporē aboīabilē: malos hu. sigt in orifi⁹ sto⁹: cū sto⁹ ⁊ lingua ⁊ palatū vna veste induant. Si sentiat saporē stipticū: hu. sigt melicū. Signa etiā aliq̄ sumunt a parte coloris lingue. Nā albedo lingue nō solū sigt in ea frig⁹ supare. imo etiā in sto⁹ ⁊ epate. ⁊ significat aliqn̄ flā in ca. abūdare. Rubedo aūt san. sigt ⁊ hu. calos. Citritas sigt cho. Fuscedo ⁊ nigre⁹ mel'iam. nisi nigre⁹ sit a nimio cal' adurēte sic in fe. Si lingua est moll' hu. lenis sigt hūiditatē. Si aūt sit sicca ɔcta ⁊ aspa sigt siccitatē: cū de rōne hūidi ē lenificare. ⁊ ō rōe sicci sit exaspare: sic dicit aui. Si in ligua sint vlceratōes vel pustule vel apāta vel tumor: siue solo ɔtinuitat: h̄ ꝑ visuz cognoscit. Si vo lingua videt eē sana nō excellēter rubea nec alba. s̄ rubea mediocrit ⁊ nō assūt sig̃ supdcā tūc signū ē q̄ egri⁹ ē in capite ⁊ in neruis a q̄bus fit sensus ⁊ mot⁹. Et iō si pmo auferat vl diminuat. dicim⁹ h̄ eē ex nocumēto vl' opil'oe nerui orti a. 7. pari in loco vbi nucha incipit oriri. Aliqn̄ aūt loq̄le pditio pcedit ex mente depdita. sic dicit Constāt. Si vo fuerit ꝑpter passiōes capit: cognoscit ꝑ p̄ntiā illarū vt est reuma: dolor capit: aplia litargia ⁊ silia.

Pronosticatio Si in feb. appeat decurta⁹ ligue: ita q̄ vba pa. nō possit formare cum ariditate ⁊ nigredine eius malū signū ē. In fe. si appeat vna pustula vel multe pustule nigre: est signū mortis. ¶ Tertio balbucies nō ɔsueta palisis significat futurā. ¶ Quarto feb. supueniēs in balbu^e ex nimia hūiditate curat eā. ¶ Quinto balbucies a puericia que pcessit ꝑ iuuentutez ⁊ lingue palisis antiq̄ta nō recipiūt curatōes Multi tn̄ pueri frequēter balbuciētes adolescētia ⁊ iuuētute meliorant. sic dicit Auic. ⁊c. ¶ Sexto defect⁹ in gustu ita q̄ sit minora⁹ vl ablatio vel corruptio frequēter curant: curatq̄ causis ⁊ passionibus a q̄bus pueniūt: vt patet in fe. acutis ⁊ ictericia.

Curatio Primo ɔsiderādū ē si passiones lingue sint ꝑ cōicatōem alioꝝ mēbroꝝ ⁊ ꝑpt passiōes eoꝝ vt est cere^m sto⁹ pulmo epar vel totū corp⁹. ⁊ sic adhibeat reme^m ill' mēbris ⁊ passionib⁹ eoꝝ digeren⁹ et purga⁹ mām añte ⁊ ɔiunctā ɔfortādo apiēdo ⁊ ɔsumēdo supflua eoꝝ: vnā hn̄do cautelā. s. q̄ vomit⁹ nocet: vt ad linguā supfluitates vl teri⁹ vel vberi⁹ nō decurrāt. ⁊ hec ē snia cano. in. 6. 3^i. Post hec reuertamur ad linguā faciē garga^a fricatōes collutōes sternutatōes ⁊ reliqua q̄ dicent. Et pmo de gustu. ¶ Nocumētū

gustus si est a mala ꝯplone calīa cū materia: vl' apa calīm. si videt ꝙ san. supabūdet: flōet pa. de cephaª. deinde de venis q̄ sunt sub lingua ⁊ teneat bom regimē ꝯriū cāe. Et digerat mā cū sirupo rof. ⁊ purget cū mirab. citrinis vel pillis factis ex eis ⁊ diagredº sub ista forma. ¶ ℞. yerap̄e Gª. ʒ. iij. cortiq mirab. citª. ʒ. vj. diagreª anª añ. ʒ. j. dent. ʒ. ij. vel plus vel min⁹ iux̄ ꝯuenientiā pticulariū. vel purgent cum. ʒ. v. elecª de succo rof. ⁊ silibus. Deinde gargarizet acem ⁊ succum maloꝝ gnatoꝝ: ⁊ diu teneat in ore. Et aliqñ succū lactuce ⁊ portulace ⁊ muscillaginē psilij ⁊ dragª factā cū aq̄ ro. ⁊ aliqñ cū aq̄ rof. p se. Et hoc vꝫ in fe. qñ infirmi non pñt cape cibū ad ꝟtutis sustentationē. ⁊ pilłe iste in ore teneāt. ℞. rof. ru. spoª berberis. iiij. se. frigidoꝝ maioꝝ ⁊ minoꝝ gūi dragaª añ. ʒ. ij. f̄ pilłe sub lingua. Iterū gargarizet succuꝫ endō ⁊ solatª. vel aquā decoctōis rof. berberis mirtilł. ⁊ fricet lingua cū carne melom vel cucume. vel cucur. vel cū carne pōi vl' cū citranguli acetositaᵉ q̄ oia sunt fra alterātia malaꝫ q̄litatē in instro gust⁹ derelictā. ⁊ alterāt maꝫ ibi exñtē. q̄ ꝺ cā appetit⁹ aliq̄lr reuertit si ista ꝯtinuent. Si ad h̄ appet san. vl' hu. calī dñiū iteret flōia. ⁊ purgent dicti hu. ⁊ ad dicta reuertent remeª. Si ꝟo sit a mala cōploe calīa vel sicca sine maª. qꝺ cog̃scit p extenuationeꝫ corpis ⁊ p calorē rubore ardorē ⁊ puncturam sine multitudine saliue. tūc sola dcā alteranª cōpetūt postposita euacuatōe q̄cūqꝫ. Si aūt fra fuerit: ꝯsideret si est a maª vel sine materia. Et si sine: cū calīs infradicēdis curet. Et si est cū maª quod freq̄nti⁹ accidit: tunc cōsidera in mēte: si corp⁹ est plectoricū. ⁊ si sic p̄mittēda ē flōmia ⁊ purgaº ɓm q̄litatē ⁊ ꝙtitatē hu. plectoriā faciētiū. Et si nō est plectoª s̄ cacochia tūc digerat maª cū oximelle diureº vel sq̄lliº i q̄bus p̄bullianf aliq̄ herbe calīe: vt ē ysop⁹ salvia maiorana ⁊ sticaꝺ. vel digerat cū siruº in c. de palisi dicto. ⁊ purget cū pillis in eodē. c. dicī. vel cū. v. vel. vj. ʒ. theodoricō ēpiscon. vl' cū yeralogodiō vel cū yera archigenis. vl' cū pillis cochijs cōib⁹ vel raf. Deinde f̄ gargaº dicta in. c. de palisi. vel in. c. imediate seq̄uēti Et si est apa frm: gargaª f̄ istud ℞. ysoª liq̄riᵉ añ. ʒ. ij. caricarū pinguiū. xx. mell'. ℔. j. f̄ gargaª: teneat in ore frequēter colluat. Et si non eēt aboiatio nature. possꝫ addi cassieſ. ʒ. j. ad leniēdū ⁊ maturādū mām ⁊ tmdeꝫ de cortice nucū viridiū ad apiēdū ⁊ ex̄neū saporē remouendū. Et etiā vꝫ saluia maioraª lauēdula. et illa q̄ dicent cū adiutorio dei in. c. de ꝺbilitaᵉ appetit⁹. Et valēt illa q̄ imediate dicēt in ca. seq̄nti. Utat pa. cibis acuq̄ vt cepis porris allijs sinapi ⁊ eruca distēpatq̄ cū aceto ⁊ vtatur citrāglis lionib⁹ ⁊ acetosiᵉ citriª. Istud gargaª vꝫ in debilitate gust⁹ ⁊ nocuº sine fe. acuta. ℞ squille. ʒ. ij. aceti. ℔. ij. aq̄ fōtis. ℔. j. mell'. ℔. j f̄ gargaª. Teneat semp in bono regimine. et vtat acrumib⁹ ⁊ acutis ⁊ aliqū salsis: vt redeat gustus i suo sapore ⁊c.

Clarificatio Prio nota ꝙ res gustabiles non mouent sensuꝫ gust⁹ cū suis q̄litatib⁹: nisi inꝙtū sūt tāgibiles. ppter qꝺ dicit Arist. in. 2. de aia. c. 7. ꝙ gustabile est q̄ddā tāgibile. Et cā hui⁹ est qꝛ sicut tāgibile nō est sensibile p mem ex̄neū. sic nec gustabile est sensibile p mem ex̄neū: sic est aer vel aq̄ q̄ sunt meª ex̄nea p q̄ alij sēsus recipiūt suas spēs. Et ponit aui. cām. Gustabile est q̄ddā tāgibile: qꝛ gustabile fundat in humido. mō humidū est tāgibile: pinde ꝺꝛ ꝙ gust⁹ est tact⁹ q̄dā spēs. ¶ Scđo no. ꝙ aristo. ponit idē ꝙ passuꝫ ꝺꝫ eē idē in poª: q̄le ē suuꝫ agēs in actu. ⁊ orgam ꝺꝫ eē tale in poª q̄le est suū sensiᵉ in actu. Et qꝛ sensus gust⁹ siue orgm patit ab hu. qꝺ est agēs. iō orgm gust⁹ ꝺꝫ esse humidū. q̄le est hu. qꝺ ipm imutat. Sigm aūt hui⁹ est: qꝛ lingua nō ꝺꝫ esse nimis hu. nec nimis sicca nec nimis imutata ad aliquē saporē. nā si q̄s gustat aliqꝺ hūidū actuale ⁊ illud sit forte in aliq̄ sapore vt est mel vel acetum. postea nō bñ iudicabit de sapore viª: ideo q̄a spēs istoꝝ in gusto derelicte nō cito remouēt cū lingna sit fortit imutata a forti impssione forti saporis. vt pꝫ de icteriq̄. q̄bus cho. ad gustū directa facit gustabilia appere amara. vt ponit Gal. 4. de morbo. c. 4. vt iā alleg. est in isto. c. in causis. ¶ Dubitaret tertio aliq̄s: si sēsus gust⁹ in lingua posset ledi sensu tact⁹ manēte saluo. Rñdit aui. in. 6. 3ª. in. c. de passionibus oris ꝙ sic. ⁊ reddit cām. qꝛ egriº pōt vicere debiliorē sensuꝫ ⁊ nō fortiorē. ⁊ iō nō noceꝫ fortiori sic debiliori. Et ex isto videt inferre auic. ꝙ sensus gust⁹ sit subtilior ꝙ sensus tactus. h̄ etiā pꝫ ad expientiā. nam febricitātes acutꝫ fe. ⁊ icterici bñ sentiūt: cū tāgit eoꝝ linguā. tñ gust⁹ ꝙtū ad sapores est imutat⁹ ⁊ lesus. ¶ Quarto dubitat: in q̄ sapore mag̃ delectat gust⁹ san⁹. Rñdit Ga. 4. de morbo. ca. 6. ꝙ in dulci ⁊ vnctuoso: qꝛ mag̃ ei sūt pportionati. iux̄ qꝺ sciēdū ɓm Arist. in lib. de sensu et sensato. ꝙ. 7. sunt spēs sapoꝝ simplr capiēdo s. dulce pingue amarū salsuꝫ ponticū siue austerū stipticū ⁊ acetosū. Sapor aūt mixtus is

est cōposit⁹ ex dulci ⁊ acetoso. Isti eñ sapores possent cōbinari. ⁊ inde diuersi fieri sapores: sicut faciūt coqnarij. ¶ Quīto no. ꝙ p̄t iuuamēta q̄ dicta sunt de lingua ⁊ anathoa lingue ⁊ oris. dico ꝙ adhuc h₃ alia iuuaa. s. aggregare saliuā expellere sputū saliuā supfluā ⁊ aa non vtilia in ore retēta. ⁊ h̄ facit mee suo motu. ꝓpter qđ hñtes palisi vel spam vel alias egri. auferētes vel diminuētes motū eius nō bñ pñt expuere. ¶ Sexto scias ꝙ in. c. pall. dictū est: ꝙ lingua iuuat ad formatōe₃ aliq̄rū lrārum dicit̄ tñ: q₂ modicū iuuat lingua in aliq̄b⁹: sic in formatōe. 5. vocaliū mag̃ iuuat palatū cū aere a pulmōe ꝑ tracheā artiā exeūte cū vuula. ⁊ in formatōe istarū modicū iuuat. b. h. m. p. q. s in istis q̄ sequūt̄ laborat linga. s. c. d. g. l. n. r. s. t. x. z. in formatōe aūt. f. mag̃ laborāt dētes supiores ⁊ labiū inferi⁹ ⁊c. ¶ Dubit. 7. quō pōt intelligi istud qđ cōiter d̄r: ꝙ bonus odor est piūct⁹ sapori. cū mlta sūt bñ redolēa q̄ nō hñt bonū saporē: nec gust⁹ i eis dlectat̄. sic p₃ de rosa ⁊ mult̄ alijs. R̄ñ. ⁊ dico ꝙ arist. in li. de sensu ⁊ sensao dic. Qđ q̄dam est odor: q̄ est delectabilis ƀm suā nām ꝓpriā ⁊ nō ƀm accñs. i. inq̄tū nō ordiat̄ ad nutrim vt ē odor rose musci basilicōis. ⁊ siliū. nā q̄uis muscus bom faciat odorē siue rosa: si cōedat̄ nō hēbit bom saporē. Et ista odoa p se ⁊ h₃ suā ꝓpā nā₃ inferūt delectatōe₃ siue tristiciā ipi ceo ⁊ odorare ista talia ƀm Arist. ibidē est ꝓpu₃ ipi hoī ⁊ iste bon⁹ odor nō ē cōmixt⁹ sapori. sic sapor bon⁹ ⁊ bon⁹ odor nō sūt sil' mixti. Alia sūt odoraa ƀm accñs. i. inq̄tū ordinant̄ ad nutrim: vt ē odor ciboɽ simpliciū vel cōpositoɽ: vt odor carniū coctarū: panis. ⁊ iste odor ē cōis oīb⁹ hoībus ⁊ brutis. ⁊ de isto d̄r ꝙ bon⁹ odor cōmixt⁹ est sapori: vt d̄r ibide₃. Hoc est si aliq̄d gustabile h₃ bonū saporē. ⁊ cū h̄ hēat odore₃: ille odor erit bon⁹: vt p₃ de pomo de pane. de vino ⁊ silib⁹. Nā bruta nō sentiūt odorē: vt ex ipo delectent̄. iō dicit Arist. ibidē: ꝙ hō excedit bruta q̄tū ad illa odoraa: q̄ ƀm suam nā₃ et p se causant leticiā vel tristiciā nō habēdo respectū ad necessitatē nutritōis siue saporē. ¶ Cām p̄mi reddit. q₂ frītas ce⁹ vel calitas cū bonis odorib⁹ tempat̄. ¶ Cām scđi: vt bruta aīalia p odoratū suo victui nccria possent indagare. vt p₃ de vulturib⁹: q̄ p q̄ngēta miliaa p odore cibū suū querūt. vt ponit cōmētator s. 2m. de aīa. ⁊ vt p₃ ad expientiā. ¶ Octao dubitat̄. si cibus imutat gustū cū sua q̄litate vel cū sua suba siue maa. R̄ñdet arist. in. 2. d aīa. c. 8. psupponēdo dictū eius ibidē in. c. 5. sc₃ ꝙ oīs sensus est potētia passiua ꝑ eo: q₂ patit̄ a suo obiecto. Tūc dicit Arist. ꝙ vlr omi sensui naturalr̄ ꝯuenit vt sit pceptiu⁹ speɽ sui sensibilis sine maa. ⁊ hoc ꝯuenit omni sensui. Idē dicit auic. in. 6. naturaliū. s. ꝙ. q̄litates reru₃ sensibiliū imutāt sensus. Pat₃ g̃ ꝙ gustabile nō imutat gustū inq̄tū est materia siue suba sed inq̄tū habet amaritudinē siue dulcedinē. Silr̄ paries nō imutat visum: inq̄tu₃ paries sed inq̄tū pticipat calore. Similr̄ lapis non immutat sensu₃ tact⁹ inq̄tū lapis: sed inq̄tū dur⁹ vel mollis. ⁊ sic de alijs. Quāuis aliqui sensus recipiāt sua obiecta sine medio exneo vt dictū est: vt tactus ⁊ gustus. aliqui p mem exneū: vt visus audit⁹ ⁊ odoratus. Istud etiā p₃: q₂ maa nulli⁹ est actiuitat̄: vt aliqua suba est obiectum alicuius sensus inducendo p singula obiecta sensuu₃.

¶ Caplm. 65. de paralisi lingue ⁊ difficultate introitus in loquelam.

Rauitas lingue est defect⁹ loq̄le siue difficultas introit⁹ in eam. Quedam est a natiuitate siue a pno locutionis. Alia est ex tempe siue postq̄ ꝑus loquebat̄ ꝑfecte. Deinde supuenit talis rauitas ex aliquo morbo. Et ista pōt ꝑuenire ꝓpter aliq̄s egritudines lingue sic est palisis spasm⁹ ingssatō inflao apao ranula solō ꝯtinuitat̄ vl' ꝓpt ligaa sub lingua exñtia linguā cū palato inferiori nimis ligaa. Aliq̄n ꝓpter nocum adueniēs lacertis ⁊ neruis linguā mouētib⁹. ¶ Unde q̄a litara est apa posterioris ptis ce⁹ a qua nerui linguā mouētes oriunt̄. ideo nocet litara eis talr̄: ꝙ loqui nō valēt. q̄uis aliqui eoɽ aliq̄d intelligāt. Unde vidi aliq̄s litargicos ⁊ loq̄lā amittētes: a q̄bus petebā₃. vbi haberēt malū siue impedimentū qui faciētes signū tāgebāt caput. nihil tñ loq̄ potētes. Et istud nocumētu₃ in talibus neruis ⁊ lacertis h₃ latitudinē ƀm mag̃ ⁊ min⁹. Et hoc est magis vel minus nocumētū in loquela vel in introitu eius vel pnūciatōe eius ƀm quātitatē.

Cause istius dicte sunt in. c. pcedētí in isto ca. vnde ƀm auic. materialis causa ⁊ humoralis aliq̄n est hūiditas sanguinea: aliq̄n flegmatica ⁊ aquosa.

Signa Qđ autē humiditas sanguinea sit cā grauitatis lingue significatur per rubedinē ⁊ aliqualē inflationem in lingua ⁊ gula ⁊ dulcedinē in sapore. Qđ autē materia flātica subtilis vel san. multū aq̄sus h̄ significat̄ p cursum saliue subtilis. ⁊ si fiat

lauatoa vel gargaa ex rebus subtiliantibus vl' resoluentibus: nō iuuant ex eis. ⁊ si fiat garga a. ex rebus stipticis fit eis iuuamētū. Illa aūt que est a natiuitate pp mollificationē vl' abbreuiationē dictorum neruoꝝ vel lacertorum est morbus officialis: q2 morbꝰ in figura. Et cognoscitur p priuationē aliarū causarum. vnde qñ vr̄ iuuenis bene cōplexionatus bone memorie ⁊ intellectus: si est balbutiens ex defectu virtutis informatiue a pncipio vr̄ procedere ꝙuis a mala cōplexione cuꝫ materia in talibus neruis siue lacertis potest prouenire: lꝫ in alijs mēbris nō sic. De istis aūt aliq̄ sunt qui in pncipio sermonis dicunt sese. vel tete vel rere. vel p̄mas vel secūdas litteras vl' sillabas iteranº vel multiplicanº corrumpunt.

Pronosticatio Illa balbuties siue traulitas q̄ est a natiuitate pp decurtationē neruoꝝ vl' lacertoꝝ mouentiū liguā ex defectu vtutis informatiue: vr̄ incurabilis. Dicit tñ Auic. ꝙ aliq̄ sunt balbutientes pueri q̄bus terminꝰ locutionis ꝓlongat̄: verūtñ postea qñ veniūt ad adolescentiā ⁊ iuuētutē: mag' expedite loquunt̄. Et cā in isto est ꝯsumptio sup̄fluitatū circa organū locutiōis. Alij ēt sunt q̄ p̄us balbutientes dicētes tāta ⁊ filia: q̄bꝰ ñ accidit se. acuta: meliorabant̄ in loq̄la. Et cā istius sa est ꝯsumpº sup̄flue hūiditat' in cereº ⁊ lacert' ⁊ neruis linguā mouētibꝰ ⁊ in radice eiꝰ ⁊ ptibꝰ circūuicinis. ¶ Alterius docet ypo. ꝓnosticare trauli diarria capiunt maxime longa. ⁊ cā est: q2 in traulis maxia sup̄flua hūiditas in sup̄dictis ptibus supabundat: que si diriuet̄ ad stomam ⁊ intestina: causabit longam diarriam.

Cura Qui bñ vult respicere illa que dicta sunt in.c. de paralisi: pōt faciliter intelligere remea possibilia huius passionis. Posito igit̄ ꝙ fiat a palisi siue mollificatione vel a spasº in neruis vel pp sup̄fluā humiditatem in neruis lacertis ⁊ radice lingue vtendū est purgationibus ⁊ gargarismatibꝰ ⁊ alijs remedijs in illis caplis iam p̄dictis ⁊c. In p̄mis si videtur ꝙ sit replo vl'is ℞. flōia de cephaa. ⁊ ventose cum scarificatione ponant̄ in nucha ⁊ sub mento ⁊ vene que sunt sub lingua flōment̄. Si vo magis vr̄ abundare flā ⁊ materia fria: purget̄ caput post mae digōem cum pill'is ibi dictis vel cum cochijs vel cum yera hermed yeralogodion yerapa acuata cū esula vel pulpa coloqne. Et lingua fricet̄ frequenter cū yerapa mixta: cū puluere stafisage ⁊ sinap piret. Deinde de solo castoº cuꝫ succo saluie ℞ pill'e ⁊ teneant̄ i ore. Gargaa lauatoa empl'a fricatiōes vel inunctiōes sup̄ nucham vl' pte posteriorē capit' pñt fit ex betōia puleoº abroa calaº mentastº origº ysopo sinapi piretº sticad acoº mellissa 33e pipe ⁊ gariofi. sq̄lla ⁊ silibꝰ. Aliq̄ igit̄ ex medicis istis coquant̄ cum vino aq̄to ⁊ melle. Deide ℞. gargaa vl' pistent̄ ⁊ fiat saculꝰ sup̄ pte posteriorē capit' ⁊c. Deinde fricet̄ frequēter ligua cū sale arco ⁊ 33e ⁊ succo cepe. Et gargarizet aliq̄n oxiel sq̄lliticū: in q̄ ꝓbulliat acorꝰ ⁊ ysopꝰ vl' fricet̄ cū succo acot ⁊ piretº. Hec eñi fiāt pº bonū regimen ⁊ mae āncedent' purgationē vt de ꝯiuncta maa multa fluat ⁊ eūet̄ q̄titas. Alia fricaº fiat cum euforº ⁊ puo odiso: dum tñ de ipso nil trāsglutiatur. Deinde ℞. tale emplm̄ sa nucham ⁊ ptem posteriorem capitis. ℞. gūmi arci serapi ⁊ galba' añ. ʒ. j. eufor' nigelle condi'. añ. ʒ. ij. aco' sicci. ʒ. iij. sticad sansuci. añ. ʒ. j. cere olei muscelli' añ. ꝙ suff. ℞. emplm̄ extendatur sa aluram ⁊ raso capite posteriori eiꝰ parti apponatur. Peruncta eadem parte cum oleo baccarum lau' ⁊ oleo de castoº. ¶ Pill'e sub lingua. ℞. nucis musca. nucis indice gariofi. piret' casto' assesi. añ. ʒ. j. labda' dragagan' añ. ʒ. iij. temperētur gūmi in vino calido: ⁊ fiāt pillule sub lingua. Gūmi autem ponuntur in istis pillulis: vt duret earum liquefactio in ore. quia ibi est membrum lesum. Dicit Auicen. in .c. proprio huius egritudinis ꝙ inf illa que experta sunt est gargaa ex sale arco pipe piretº ⁊ sinapi bauraece 33e stafisaga ⁊ sansucco ⁊ origaº. Et ego addo huic medicine acorum saluiam balsamitam mellissam ⁊ sticados. Et istis fiat puluis cum vino vel aqua calida mixtis vel cum oximelle squilliº quod meliꝰ est. ⁊ frequēter fiat gargarismus diu in ore tenendo. Et post teneat aliquam pillulam de sup̄radict' vel vnū gariofilum vel vnam partē nucis mus. ⁊c. In isto casu post vniuersalem purgationem valet vsus tiriae ⁊ metri' ⁊ aue alexāe ⁊ continuatio fricationis ex eis. Et valent el'ca calida: vt diacalamenm diazinzibereos diapiretruꝫ diacastoreum ⁊ similia. Valet etiam hoc electuarium. ℞. vtriusq3 cimi' salis indi. añ. ʒ. j. ⁊ ß. piperis longi. ʒ. j. piperis nigri. ʒ. j. ⁊ ß. casto'. ʒ. duas sir' sticados quod sufficit fiat electuarium in modum opiate. vel cum suc. ℞ per bolos pro delicatis. ⁊ teneat in ore paulati trāsglutiendo sicut Zoth. Et valet. In multitudine saliue vtendū est stipticis cal'is in puluere ⁊ gargarismis: que dicent̄ in. c. fluxus vētris. vt est thus squinātū flos eiꝰ nux cipssi spom ⁊

fil'ia. Et hec faciēda sunt vlib⁹ p̄cedentib⁹. Valent res stiptice acetose: maxie qñ cā est cal'a ꝛ subtilis maxie lac acetosuꝫ succ⁹ sorbe ꝛ nespuloꝝ piroꝝ citonioꝝ ꝛ filiuꝫ. Et vꝫ ēt mltū freq̄nt mouere liguā ꝛ facere eos loq̄ expedite ꝛ frequētare ſmonē. Et teneat dietā subtilē: sic̄ dictū est in palisi. Si ŭo lingua vr̄ spasmata ita ꝙ videat̄ decurtata sine magna inflatione ꝛ h̄ fit qñqꝫ ab hūidi^e viscosa tenēte lacertos mouētes eā: ꝛ fit qñqꝫ a melancolia ꝯstrigēte eos. ꝛ qñqꝫ fit a cal'itate vl' siccitate desiccāte ipsos: sic̄ accidit in acutꝗ fe. tūc curet̄ talis spasm⁹: vt dictū ē in p̄°li°.c. de spasmo. Singularia tñ aliq̄ ponit Aui. s. sticad camo. mellilotū. sansucū anetū ꝛ olea ex istis valēt in cā fria. Et iste me^e teneant̄ in ore ꝛ i nucha ꝓut dictū ē. Si ŭo decurta° ligue sit pp fe. valent olea fria: vt oleū viol' de cucur. nenuf. ꝛ oleū de salicib⁹ ēt vꝫ. ꝛ hūecta° oris cū muscillaginibus se. malueuisci ꝛ citonioꝝ dragagā^t ꝛ psillij. ꝛ vꝫ ēt ēbroca° aq̄ cal'e ꝛ lactꝗ circa ceruicē ꝛ nuchā. ꝛ vꝫ vs⁹ rerū hūidaꝝ: vt ē dyadragaga^m fridū ꝛ diapenidiō. ꝛ pill'e sub ligua de reb⁹ fridis cū muscillagine dragagā^t ꝛ se. psillij. Ligamētū aūt sub ligua ex̄ns liguā sub inferio^r palato ꝯnectens ne loq̄la debite ꝓnūcietur est cū forpicib⁹ abscidēdū ꝛ cū lauatorijs stipticis os abluendū. ꝛ hoc totiens est faciēdū donec lingua a suo retinaculo dissoluatur nec forpices nec rasoriū oꝫ ignire: vt aliq̄ ponunt. Mltos scindi ꝛ scindere feci cū dei adiutorio sine periculo q̊cunq̄ꝫ Si tñ vis ignire dicta istra fac ꝛ duplici pena affliges egrū nō sine p̄iculo: q̊n alie partes a ferro tangantur.

Clarificatio P̄rio sciendū ſm G^m 4. de morbo. c. 4. ꝙ lingua est organū gustus ꝛ tactus ꝛ mot⁹. Ideꝫ dicit arist. in. ij. de aīa. c. 5. vbi dicit ꝙ lingua nobis ſuit ad duo opa. s. ad gustū: q̇ nobis est necessari⁹ ad vitā hois ꝛ ad loq̄lā. q̄ ē de bene eē. Sic pꝫ ꝙ vnū me^m p̄t eē orga^m p̄lium ŭtutū. Et h̄ idē dicit Ga⁹. 8. de iuuamētis mēbrorū q̄si in me° dicēs sic Et i h̊ ē sollicitudo creatoris bñdci qm̄ mltoꝗ. ponit instr̄m vnū vtile ad mltas opatiōes. Et seq̄t̄. in h̊ fuit excusa° a mltitudie istroꝝ ſm viā vtilitatꝗ ꝛ opationū ita ꝙ mlte opatiōes ꝛ vtilitates fiūt p̄ vnum instr̄m sic̄ fuit dictū de coopto° tenui duorum cooptorioꝝ ce^l. ꝛc. ¶ Scdo no. ꝙ q̄uis v^m mēbrū possit eē organū pluriū ŭtutū nō tñ q̄rūcunqꝫ s̄ determiataꝝ. nā ŭtutū q̄ i nob s̄t opationes: q̄dā s̄t opatiōes q̄ idigēt fieri p̄fectio^r mō ꝛ magis occulto humano itellectui: ꝛ iste sunt opatiōes ŭtutū aliuꝫ sensitiuaꝝ tam iteriores vt est fantasia rō ꝛ memoria: q̄ exteriores ab ex̄ app̄hensiue vt visus audit⁹ olfactus gustus ꝛ tact⁹. Et due istaꝝ opationū nō p̄nt cōpleri p̄ vnū me^m: imo q̄libet istaꝝ ŭtutū indiget suo ꝓprio organo disticto ꝛ determiato vt illis sublimib⁹ opationib⁹ nō errent. nā iste opationes multū sunt sublimes. Sꝫ alie opatiōes q̄ lꝫ indigeant fi^l mō p̄fecto: nō tñ tm̄ sicut p̊res vt sunt opatiōes ŭtutū naturaliuꝫ q̄ sunt pp p̄fectionē corpis ꝛ p̊res ŭtutes pp p̄fectionē aīe. Et tales opationes diuerse diuersarū virtutū naturaliū p̄nt fieri ꝛ de facto fiunt p̄ vnū ꝛ idē me^m: sicut est appetere retinere attrahere digerere ꝛ expellere: q̇ oīa fiūt ab vno solo me° sicut est stomach⁹ ꝛ fil'ia. ꝛ iste ŭtutes. s. attractiua retētiua ꝛc. nō idigent diuersis organis: q̄uis ad hec p̄agenda natura diuersitate villoꝝ in illis mēbris indiget. nā per alios villos attrahit: p̄ alios retinet: per alios expellit: vt dicit Aui. p̄^a p̄^l. ¶ Ter° scias ꝙ q̄uis vnū me^m fit organū pluriū ŭtutū: vt per ipsuꝫ diuerse fiant opationes: nō tñ eodē mō: qm̄ illud mēbrū est organū ŭtutis vni⁹ p̄ p̊us: sicut ligua que p̄ p̊us est organū gustus: q̇ nobis est necessarius ad vitā. ꝛ p̄ posterius est orga^m mot⁹. mediante quo format loq̄lam que est de bñ esse vt dictū est in p̄ma clarificatione. Si^r oculus est instr̄m virtutis visiue p̄ p̊us ꝛ motiue per posteri⁹. Et hoc est ꝓ tāto: q̄ in his que sunt ordinata a natura: est dare prius ꝛ posteri⁹ vt dicit arist. ¶ Quarto scias ꝙ aliqñ diuerse ŭtutes diuersas opationes cōplent p̄ vnū organū. ꝛ hoc fit p̄ diuersas naturas actuales vel p̄ōles i illo me° existes. nā virtutes naturales ordiate ad vtilitatē toti⁹ vt sto^l ꝛ vesice q̄uis p̄ vnū me^m opatiōes exerceant: h̊ tñ faciunt p̄ diuersa q̄ actual'r sunt in illo me° vt est diuersitas villoꝝ: vt dictuꝫ est. Alie sunt ŭtutes naturales ꝓp̄e ordinate ad vtilitatē ꝓpriaꝫ alicuius mēbri vt ŭtutes naturales ossis ꝛ nerui. ꝛ iste p̄ vnū cōplent diuersas opationes. q̄ō q̄uis in actu sit vnum: in potētia tñ est diuersum: ꝛ est actualiter in illo mēbro. ꝛ est ꝯ° illi⁹ mēbri. Nā cum ipsa sit mediū ex diuersis extremis ꝯstitutum est vna actu ꝛ est plurificabil' in p̄ō p̄ ea q̄ cōstituunt ipsaꝫ q̄ sunt q̄litates el'ares. ¶ Quito no. ſm sniaꝫ Ga^l. 4. de morbo. c. 5. in fine c^l. ꝙ si sensus ꝛ mot⁹ p̄ diuersos neruos ad aliq̄ō me^m ferant̄. possibile est motū in illo mēbro manere ablato sensu: ꝛ ecōuerso. si per vnū mēbrū ferant̄ sensus ꝛ motus: ablato motu p̄ōt sensus

remanere: s ablato sensu nccrio aufert mot⁹. Na si magnū ē nocu^m in neruo vel lacerto ita ꝙ ex ꝟtute ⁊ spū aīali nō recipiat nisi modi^m qd sibi suff. ad sensum: tūc sentit ⁊ nō mouet. Nā sensus tact⁹ cū sit qdā pa°i.2.de aīa.paꝝ ꝟtutis aīalis ⁊ spūs sibi suff. Sed qꝛ mot⁹ la certi siue nerui ad h vt p ipsum aliud moueat corp⁹ ncce est vt suā actōes pficiat cū multis spiritib⁹ ⁊ forti ꝟtute animali. Nā impedito siue opilato neruo: nec ꝟt⁹ aīal nec spūs eēn tial̄r p neruos ɔcauos valent ad neruū pene trare nec p neruos radiare sic ponit ga. ibidē

¶ Sexto sciendū ex snia ga.4.de.mo2.c.5. ꝙ nerui deferētes ꝟtutē aīalē si sunt ɔcaui sicut nerui oculi. tūc nocu^m resistēs ꝟtuti est opil'o vel ɔstric°. Si nō sūt ɔcaui tūc tale nocu^m est retractio nerui ꝟsus suā originē aut ɔpssio a mē°sibi vicino. Et subdit ꝙ si nerui nō habēt ɔcauitatē p quā ꝟtus penetret: tūc talis ꝟt⁹ ē descēdēs a suo initio. s. ce° ⁊ penetrās p neruū sic sol p aquā vel aerē. Et si bn̄ ɔsiderem⁹ dcm̄ Ga. nō est total̄r sil̄e ppter duo. Primū est qꝛ nccriū est vt cū ista ꝟtute trāseat vna suba q̄ est ei⁹ vehiculū scꝫ spūs ⁊ vt sil̄ ferant p neruū ad sensum ⁊ motū faciendū. Cū splēdore aūt solis nō transit aliq̄ suba. Scdm̄ ē: qꝛ trāsit⁹ splēdoris solis in aere fit sine successiōe. i ner uo ꝟo penetra° ꝟtutis aīalis ⁊ spūs fit succes siue. qd manifeste appet in mēb° stupido ppt ligaturā vel cōpssionē qꝛ paulati ⁊ nō subito recupat sēsuꝫ ⁊ motū. nā visio ⁊ lūis itroduc° fit sine successiōe. vt dicit Arist. in vlti. pte de sensu ⁊ sensato. ⁊ Joh pisan⁹ i sua pspectiua. Sꝫ ga. posuit illā silitudinē. pptea qꝛ ꝟt⁹ aīa lis sbtilior spū ēdiguit. nā spūs aīalis subtili or ⁊ puior ē spū nāli seu vitali: q̄ in rete ce^r p digōnē vitalis spūs est gn̄atus. vt pōit ga. in lib. de vtilitate pulsus. ¶ Septio no. ꝙ isti q̄nqꝫ sensus sūt nob̄ nc̄rij ɓm magis ⁊ minus. nā tact⁹ est nob̄ mag̃ nccrius ⁊ vtilis int̄ oēs sensus q̄tū ad necessitatē vite. hoc pꝫ p arist. 2. de aīa q̄ dicit ꝙ aīal est aīal ppter sensuꝫ ta ctus. etiā pꝫ: qꝛ ad destructionē eius sequitur puatio alioꝝ. cū sensatio alioꝝ fit p quēdā ta ctū spērū rerū sensibiliū ad ipa organa. Jdeꝫ dico de gustu: qd nobis est nccrius ad vitā: qꝛ sine gustu aīal viuere nō posset. Olfact⁹ deser uit gustui: s nō est simpl̄r nccrius vel vtilis: s solū ad qdā aīalia: que p ipm̄ querūt cibum. Audit⁹ aūt ⁊ visus post tactū ⁊ gustū ad vitā sunt vtiles. cū p eos multa aīalia pcurēt sibi vitā. ⁊ mag̃ p visuꝫ q̄ p auditū. Sꝫ si volum⁹ loq̃ de sensib⁹ q̄tū ad cognitōeꝫ intellectiuā, tūc dico ꝙ visus p se magis facit ad cognitio nē. q̄ aliq̄s alioꝝ sensuum pbat. qꝛ sentit ad maiorē distantiā ⁊ plures res: qꝛ videt celū ⁊ stellas ⁊ res ad q̄s sentiēdas alij sensus atti gere nō pn̄t. pꝫ etiā cōparatio ad auditū. qꝛ p se nō pcipit nisi drias sonoꝝ. nūc aūt son⁹ nō cōpetit oībus rebus: imo paucis ⁊ nō sp. etiā parū pōt sciri de nā ⁊ ɔplone rei p sonū: imo plus p colorē. Et ido dicit arist. in pemio me ta^ce. ꝙ sensum visus plus diligim⁹: qꝛ plures rerū drias nobis demōstrat. Jterū dico q̄tū ad cognitionē ꝙ auditus de p accn̄s est neces sarius magis. qꝛ plura addiscimus p auditūꝫ ppter quādā imaginationē ⁊ impositionē vo cū ad significādū q̄ qdā voces cū suis signifi cationib⁹ p auditū cōprehēdunt. Et ideo dic Arist. ꝙ ceci a natiuitate si nō sunt surdi: pru dētiores sunt surdis ⁊ mutis. Et si tu dicas ꝙ sunt aliq̄ signa significabilia visibilia sicut ē scriptura ⁊ silia. Dico ꝙ nō sunt ita ppria sic loq̄la ⁊ voces: etiā surdus a natiuitate nescit legere. Ex sup̄dict̄ pꝫ ꝙ simpl̄r ⁊ de p se visus est magis diligēdus. pptera qꝛ eius opatio ppria ⁊ finis imediatus etiā vtilitas imedia ta est et vtilior et nobilior: quia est cognitio intellectiua siue intellect⁹ q̄ est nobilior opa° in hoīe sicut sensa° in brutis est nobilior opa° modo visus plus facit ad cognitionē de p se. Ex alio. etiā qꝛ eius cognitio mag̃ est spūalis alijs sensib⁹ vt iā visum est. Patet igit̄ qꝛ de p accn̄s audit⁹ est multū nobilis ⁊ diligēd⁹: cuꝫ p ipm̄ plura adiscamus ppter significatiōes rerū cū vocib⁹ ex ɓmonib⁹ apphēsis. Et ideo dicunt̄ isti.2. sensus. s. auditus ⁊ visus.2. poꝛ te intellectus ⁊ rōnis. ¶ Octauo sciendū ɓm Aristo. in.2. de anima. c.6. ꝙ homo inter alia aīalia habet sensum tactus certiorē ideo pru dentissimū dr. ⁊ hoc est. qꝛ hꝫ carnes mollio res q̄ cetera aīalia. Et ponit sibi talem rōneꝫ ꝙ sicut se habet vnus homo ad aliuꝫ. sic se hꝫ homo ad alia aīalia. sed sic est ꝙ homo vnus puer hn̄s carnes molliores est melioris tact⁹ ⁊ ingeniosior hn̄te carnes duras: q̄ est inept⁹ ergo ita se habet ad alia aīalia: qꝛ hꝫ sensum tactus certiorē: cuꝫ habeat carnes molliores est melioris tactus. ⁊ ingeniosior habente car nes duras: qui est ineptus. ergo sic se habꝫ ad alia animalia: quia habēt sensum tactus cer tiorē: cum habeat carnes molliores alijs ani malibus: Et ex hoc concludit ibi: quia homo est prudentissimū animalium.

¶ Capl'm. 66. de magnitudine et inflatio ne lingue.

iii **Magnificat** aliqñ tota lingua ppt̃ hu. ad eius subam veniẽtes et ipsam imbibentes. Et ego aliqñ vidi ita magnificatã linguã ꝙ q̃si totũ os replebat ⁊ aliqñ os exibat sicut dicit Auic.

Cause aũt istius lingue magnificatiõis aliqñ est sang. dñans. aliqñ ẽ flegma multum ⁊ subtile.

Signa signũ san. ⁊ materie calide ẽ: q̃a sequit̃ manifesta caliditas ⁊ rubedo ⁊ plenitudo in facie ⁊ lingua ⁊ sapor dulc̃ ⁊ nõ tñ fluit de saliua. Si est a flãte subtili ẽ albedo in lingua ⁊ facie ⁊ est maior fluxus saliue: ⁊ est insipiditas in ore.

Pronosticatio Si cito magnitudini lingue subueniat̃ ⁊ sit hõ forti ⁊ capax rõnis ⁊ medic⁹ sapiens: cito sanabit̃ eger cũ adiutorio dei nostri

Curatio In pmis ab euacuatiõib⁹ incipiẽdũ est. In cã igit̃ cal'a ⁊ sanguinea fi̽ flõia de cepha^a. ⁊ deinde de venis sub lingua ⁊ mã ad ptes iferiores trahat̃ ⁊ dieta tenuis ⁊ euchima teneat̃. ⁊ fit ad siccitatẽ decliuis. ⁊ si adhuc videt̃ mat̃ia cal'a cuz plecto^a fi̽ purga^o cũ elec^o de succo rob. cassiefi̽ ⁊ filib⁹. vel cũ pillis aureis diagre^o ꝯfortatis Deinde ponant̃ vẽtose in nucha ⁊ in partib⁹ posteriorib⁹ colli vt ma^a distrahat̃ ad o^m ⁊ diminuat̃. Localia reme^a in cã cal'a est ꝙ fiant fricatiões ⁊ collutões ⁊ garga^a cũ reb⁹ insciñtiuis acetos ⁊ stiptic̃ vel mus vt ẽ sir̃ de ribes ⁊ acetositas cit^r ⁊ lio^m ⁊ citraguli. Et ẽm Ga. in. 12: tria pe^cc. quã allegat auic. in. 6. 3^i. ca. de apatib⁹ lingue: vz succ⁹ lactuce freq̃nt̃ gargarizat⁹: intm̃ ꝙ vn⁹ q̃ hac vexabat̃ passione: cũ eo solo fuit curat⁹. Succus etiã maloꝝ g̃natoꝝ sepe in ore detẽt⁹ vz. ⁊ cũ istis ligua sepe fricet̃. Ace^m decoctõis malignatiuꝫ. Si v̽o inflatio lingue fuerit a flãte subtili: purget̃ ma^a cũ pillis cochijs ⁊ turbit ⁊ agar^o ⁊ clisterizet̃ cũ acutis clisterib⁹ vt ma^a a capite ad inferi⁹ trahat̃. Deinde fricet̃ ling^a cũ sale cõi torrefacto aliqñ. ⁊ si: iterũ fricet̃ cũ cepe vl̃ cũ sq̃lla ⁊ sale armo^o vel sale ge^a semp fortit̃ spuẽdo. ⁊ iterũ fricet̃ cũ aceto in q̃ parũ alũis calcinati sit cõmixtũ. Deinde fi̽ talis pul'. ℞. 3^i al. pipis lon. añ. ʒ. ij. pipis ni. ʒ. j. sal' ge^e. ʒ. j. et fi̽ fi̽ pul'. ex q̃ lingua fricet̃ sepe spuen^o ꝯtine. et cũ isto ꝟꝫ aui. lingua reuertet̃ ad suã dispoẽꝫ ⁊ mẽsurã. ⁊ qd̃ de ipa exiuit ingrediet̃. Si v̽o fuerit ꝓpter materiã reumaticã: curet̃ reuma cuz millio ⁊ sale torrefactis vel cũ sacculo de camo. in tegula calefacto.

¶ Caplm̃. 67. de apostemate lingue.

i **In lingua** accidũt apata calida sanguinea vel cholerica vel flãtica vel melica ex istis hu. adiuicẽ cõmixtis vel sigillatim supabũdãtibus.

Signa cal'a apata sanguinea ꝑ dolorẽ ruborẽ ⁊ tumorẽ ⁊ oris dulcedinẽ ⁊ ꝑ replõnẽ in facie cũ rubore cogñscuntur ¶ Cholerica aũt cog̃scunt̃ ꝑ dolorẽ incẽsiões ⁊ inflãmationẽ ⁊ oris amaritudineꝫ. Flãtica cog̃scunt̃ ꝑ albedinẽ ⁊ mollicieẽ ⁊ puñ dolorẽ ⁊ ꝑ maiorẽ cursum saliue: ⁊ ꝑ alia ꝑticularia Et q2 apa nõ tẽdit in altũ: ꝫ mag̃ ꝑ spacium lingue se dilatat. Apa melicũ ꝑ duriciẽ ⁊ puñ dolorẽ ⁊ ꝑ colorẽ nigrũ vel cineri^m cognoscit̃ ⁊ cõuenientiã alioꝝ particulariũ.

Curatio Si apa sit a mã cal'a ꝓtũ ad euacuatões fi̽ sicut in c^o ante istud dictũ est: ꝫ postea fi̽ in pn^o garga^a ex succis fris vt est succ⁹ ⁊ aq̃ cucur. lactuce portu^e ⁊ enõ. ⁊ ꝓprie lactu^a ẽm Auic. Et vz lac acetosum ⁊ aqua rob aqua decoctõis rob succ⁹ ꝟge pastoris Et ponit Auic. ꝙ frica^o cũ ꝓsic̃ bũiõ vz ⁊ est vehemẽtis iuuamẽti. Post si nõ apiat̃ nec resoluat̃ ꝯsilio Auic. debem⁹ vti maturatiuis mixtis cũ resolutis. Et ista sunt mel lac decoc^o radͦ lilij decoc^o pasſ fenug^r maratri et se. lilij. Cũ decoc^e istoꝝ vel aliquoꝝ fi̽ garga^a ⁊ frequẽter in ore teneat̃. Sil̃r q2 ligua ẽ mẽbrũ iuuãs ad masticationẽ vt iã pdictũ ẽ cibi q̃ masticant̃ sint tales q̃ ptim maturãt ⁊ ptim resoluãt: sic est cib⁹ q̃ fit ex caulib⁹ ⁊ attriplic̃ cũ oleo amigdͦ vel cũ oleo cõi oliuarũ: ⁊ comedat caricas ⁊ passulas diu in ore tenẽdo ⁊ masticet se. li^t. ⁊ expuendo mãm inꝓtũ possibile fuerit: exterius expellat. Apto aũt apate mũdificet̃ lauãdo cũ mellicra^e mixto cũ stipticis ne mã fluat ad locũ ⁊ ne in lingua fiãt vlcerationes tarde curatõis. Et ista sint sic sumach berberis ⁊ mirtilli ⁊ misceat̃ etiã agrio^a folia oliue ⁊ mel rob ad bene mũdificandũ. ⁊ ꝫ cura teneat̃ vsq3 ad finẽ: nisi aliqua supueniãt inopinata. Et vz vi^m ponticũ gargarizatum ⁊ in ore retentũ. ¶ Apa frm̃ curat̃ cũ purgatõe flãtis ⁊ hu. grossoꝝ cũ pillis dictis in. c. de paralisi vel pillis cochijs vel diaturbit. Deinde fi̽ garga^a resolutiua mixta cũ mollificatiuis. Et vz ista decoc^o. ¶ ℞. fenugre^e se. lilij marat^r añ. ʒ. j. caricarũ pinguiũ nu^o. x. pasſ. mũd ab arill'. ʒ. j. ⁊ ꝫ. baccaruz lau^r. ʒ. j. fiat decoctio q̃ frequẽter in ore teneatur: remouet dolorem ⁊

maturat ꝛ rumpit apata ling͡e gutturis ꝛ gi giuarũ maxīe ſi mel adiungat ꝛ tunc etiã va let ad mundificationem poſt rupturam. ꝛ ēt valet ad reſolōnem ſi non vult maturari. Ad idem valet lac tepidū quodcunqȝ ſit: qꝛ remo uet doloꝛē ꝛ maturat ſi in oꝛe teneatur.

Clarificatio Queritur q̄re autoꝛes faciūt dr̄iam ꝛ duo ca pitula de inflōe ling͡e cũ apa ſit tumoꝛ p̄ter na turã ex hũoꝛe vel vēto in ſuba me̾ ibibito ꝛ͡c infla°ꝛ apa in lingua videnť eē idē. Dico bꝛe uiter ꝙ apa ſumiť dupl'r. vno mō large ꝛ͡c oīs infla° p̄ter naturã ex hu. vel vēto eſt apa. ꝛ tūc talis infla° ling͡e repo͡r ſub ȝimia: qḋ ē apa flã ticũ in doloꝛoſ. alio° ſtricte ꝓut ē tumoꝛ ali cu⁹ materie in aliquo mē° vel pte ei⁹ pate ad faciendũ ſaniē vel ſciroſim vel reſolōnē. ꝛ ſic iſto mō capiť apa ling͡e. nã in apate ling͡e iſla° mag̃ eſt in aliq̃ pte lingue ēt alia accña apa tis. In inflatione aũt lingue vniuerſalis tu moꝛ apparet. de hoc tñ non eſt magna vis.

¶ Capitulum. 68. de ranula ſub lingua.

a **Liquando** ſub ligua fit q̄ dã excreſcētia filiis glãdule īpediēs liguã in ſuis opationibus. ꝛ vocatur ranula.

Cauſa iſtius eſt humiditas groſſa ꝛ vi ſcoſa vel ſang. groſſus ꝛc.

Signa ſunt: qꝛ ſi ſubleueť ligua: videbi tur q̄dã carnoſitas ſub ea: ꝛ ei⁹ coloꝛ eſt ad rubedinē ꝛ caloꝛē ligue declinās.

Curatio fere talis eſt ſicͫ de magnitu dine lingue. Fiãt ğ collutio nes ꝛ garga͡a ibidē dicta ꝛ frica͡e ex ſale ar͡co ꝛ alūie ꝛ cũ viride eris mixto cũ dragagã°: duȝ tñ ĩme͡e exteri⁹ ꝓijciať: ne aliq̃d tranſglutiať. Et cũ decoc͡e oꝛiga'mētaſť pulegij piret' ꝛ rad vrtice. Et vȝ frica°ſalis cōis toꝛrefacti vł' cuȝ ſale gē͡a. Et hec oīa faciēda ſunt poſtvl'es pur gationes cuȝ cartartiq̃ ꝛ flōia iniuncta dieta ſubtili ad ſiccitatē decli͡t. ꝛ vȝ oīs me͡a reſoluti ua ꝛ flōia devenis ſub lingua. Deide fiat t alis me͡a. ℞. piretri. ȝȝ'. añ. ȝ. ij. ſal' arc͡ci ſal' gē͡e añ. ȝ. j. ꝛ ß. oꝛiga' cala' rad yreos hermod. añ. ȝ. j. maſticis. ȝ. j. ꝼ pul'. cũ iſto pul' fricet ranula. ꝛ aliq̃ ps ei⁹ incoꝛpeť ē albu͡e oui ꝛ extēdať in pe cia ꝛ ſupponať ꝛ teneat: q̄tũ poterit. Deinde eijciat ſpuēdo: ꝛ iterũ reponať. Et de alia p̄te fiãt trociſci q̃ diſtempenť cũ aqua ardēti: ꝛ in de liniať ranula ꝛ ptes circũuicine. Item tro ciſci audaraan valent ꝟm Aui. Si per iſta nō curetur ſcindatur cũ ſpatūie ſoluȝ ab vna p̄te ſcindente eleuando ipſam cũ vncinis, ꝛ poſt reſtringať ſan. cum rebus ſtipticis ꝯſolidati uis. Et ſi aliter non poſt ſtringi: ſaltȝ fiat cũ actuali cauterio: quia de potentiali periculuȝ eſſet de tranſglutione. poſtea fiant collutio nes ꝛ garga͡a. cũ vino decoctiōis thuris maſt͡i mirre. Unam tamen auiſationeȝ h̄eamus: qꝛ ſi ranula videtur cancroſa nigra aut fuſca ꝛ dura: nō tangatur: qꝛ cancer īcurabilis eſt: q̄ melius eſt nō curare q̄ curare ꝟm ypo. ꝛ ſi eſt alba moll' tractabilis vel rubea: talis ſcinden da eſt per modũ ꝓus dictuȝ ſi per ꝓoꝛa reme dia diſſolui nō potuit. Poit Aui. ꝙ dragag͡m aduſtum ꝛ hermod cũ albu. oui ſunt exꝑta ma xime in pueris. S͡r oꝛiga͡m pulueriȝatũ cũ coꝛ ticib⁹ ğnatoꝝ. ¶ Spaſmus aũt ligue curať fe re ſicut paliſis lingue vngendo euapoꝛando empl'ando ceruicem retro ꝛ gargariȝando ꝛc. ꝛ ſi fit a ſiccitate: dictum eſt ſuperius.

¶ Caplin. 59. de vlceribus ꝛ puſtulis lingue.

v **Lcera** fiunt aliq̃n in ſupfi cie oꝛis ꝛ lingue ꝛ ali quãdo in ꝓfunditate. Aliq̃n fiunt ſoꝛdida: aliq̃n coꝛroſiua. aliq̃n de ambulatiua: aliq̃n virulenta. Et iſta vlcera vo cantur ab arabicis alcola. ꝛ aliq̃n dilatantur vſqȝ ad gingiuas ꝛ in linguã.

Cauſa aliquando accidunt a cauſis pꝛi mitiuis ſicut eſt ſumptio ciboꝛũ excellenter calidoꝛum actualiter: vel virtuali ter. Unde vſus ſalis de cardona inducit exco riationem ꝛ vlcerationem in oꝛe in non aſſue tis ꝛ vſus medicaminum nimis calidoꝛum. Cauſa antecedēs poteſt eſſe multi° hu. aduſto rum malarum qualitatum ꝛ acutarum in coꝛ poꝛe. Uel poteſt eſſe malus fumus in ſtoma cho exiſtens vel mala cōplexio ſtomachi cali da cum materia vel ſine materia. Cauſa con iuncta eſt ipſa mala materia vel qualitas hu. ſiue vapoꝝ mē͡a oꝛis vlcerans ꝛ coꝛrumpens. Et ſi tales vlcerationes ſiue coꝛroſiones fiũt in pueris lactantibus. dicit Aui. ꝙ eſt ꝓpter acuitatē lactis. vel ꝓp indigeſtionem ſtoma choꝛum eoꝝ. Iſtoꝛum enī vlcerum oēs hu. cũ ſuis malis qualitatibus poſſuntieſſe cã mixti vel ſimpliciter ꝟm ſuas ſpecies.

Signa Si videtur vlcus cuȝ coloꝛe ru beo ꝛ alia particularia conue niant. videnť vlcera a ſanguie pꝛoceſſiſſe ma xime ſi tumoꝛ in facie in partibus oꝛis appue rint. ꝛ ſi coloꝛ tendit ad citrinitatē ꝛ adeſt ca liditas ꝛ ſiccitas in oꝛe. ꝛ aliq̃n amaritudo ſi ne inflatiōe: tũc a colera vr̃. ꝓuenire. ꝛ ſi vlc⁹ eſt albũ ſine pũctura ꝛ doloꝛ cũ multa ſaliua

tūc vlc⁹ ē flāticū. Et si cū h adest salsedo: tunc
flā salsuz ē in cā. Et si co' vlceꝝ ꝛ oris tēdit ad
colorē nigrū vl' fuscū: tūc ꝓcedunt a mĺia ꝛc.

Pronosticatio vlcera oris ꝛ lin-
gue ꝛ labioꝝ ꝛ to-
tius faciei si fuerit mĺica cū duricie vl' nigre-
dine vl' callositate ↄteriora sᷓ ꝛ difficiliora ad
curādū reputant. ¶ Scđo pueri lactātes ha-
bentes vlceratiōes oris si eoꝝ nutrices cum
fris gubnent: facili⁹ cū alijs adiutorijs ad sa-
nitatē reducunt ꝛc. ¶ Tertio vlcera ī ore veniē-
tia p⁹ pustulas seu apata difficilioris ꝛ lōgio-
ris sᷓ curatiōis. ¶ Quarto: nisi cito vlceribus
oris ꝛ ligue subueniat artificial'r facilit dila-
tant ꝛ p totū os expandunt pp duas cās: q̄s
ponit Aui. Pria ē: ꝙ cutᷓ oris ē hūida ꝛ lenis
ꝛ facilit vlcerabil'. Scđa: qꝛ loc⁹ ē calidus cui
nunꝙ̄ ca' deficit: q̄ vt pl'imū ē cā taliū apatuz
siue vlcerationū. ¶ Quito vlcera oris lenia in
latitudine sanitatᷓ veniētia remota cā āncedē-
te faciliter cū fris ꝛ stipticis remediantur ꝛc.

Curatio In pmis ↄsidere si tales vl-
cerationes sunt pui tpis ꝛ le-
nes sine ꝓfunditate: ꝛ tūc si nō vr̄ dn̄iuz alicu-
ius hu. tūc sufficiūt alterāᵃ cū aliq̄li stipticita-
te sic est collu° oris l' cū aq̄ plantagᷓ vel aq̄ rob
vel cū decoctiōe psidie balaustie galle. Et se-
pe cū istis ꝛ sil'ib⁹ curaui oris ꝛ ligue vlceratio-
nes sine eūatione q̄cunq̄. Tediosum eni vr̄ si
pro q̄cunq̄ modica occasiōe purgatio ꝛ flōia
ordinent. Si ꝟo cū istis nō curent tūc ꝶ. pur-
gatio hu. peccantᷓ. q̄ vt plimū est calid⁹ ꝛ acu-
tus q̄ ꝶ cuz tamarind̄ cassiaꝶ. ꝛ el'c° de succo
rob. Deinde ꝶ flōia de venis q̄ sunt sub ligua.
ꝛ ƀm Aui. de venis que sunt sub mēto. ꝛ de ve-
nis q̄ sunt intus in labio īferiori. valēt in oīb⁹
egritudinib⁹ calidis oris. Et si fuerint in pue-
ris nō tollerantib⁹ flōiam ꝶ. scarificatio ī pul-
pis auriū. Deīde si vr̄ ꝙ cal'itas dn̄et: ꝶ medᵉ
stati dicte ꝛ alie q̄bus sit fritas ꝛ stipticitas
vt est succus ꝛ aq̄ lanceole ꝟge pastoris plan-
taginis ꝛ aq̄ rob aq̄ portulace cum diamoron
mixta ꝛ melle rob. curat vlcera oris: si inde col-
lusio ꝶ. ¶ Aliud medicamē ī cā cal'a. ℞. galla-
rum balaustie nucis cipssi an̄. ℥. ij. rob. ru. cu-
pullarū rob. an̄. ℥. ß. cupullarū glandiū. ℥. j. cō-
quassentur ꝛ ꝶ. decoctio in aq̄ ꝛ colluatur os.
¶ Et si fuerit a flāte purget cū diaturbit vl' cū
pillulis factis cū yerapᵃ. fic. ℞. yerapiᵉ. ʒ. iiij.
pul' diaturbit. ʒ. ij. ꝛ ß. pl'pe coloq̄nᵉ. ʒ. ß. ꝶ. mas-
sa. dos. ʒ. ij. vel. ʒ. ij. ꝛ ß. ꝛ si est a mĺia purgetur
cum mirab. keb. ꝛ ind̄. agar° ꝛ epithio p istum
modū. ℞. pasß mūd̄. ʒ. j. floꝝ borragᷓ ꝛ buglos-
se ꝛ epithiˡ follículoꝝ sene. an̄. ʒ. ij. ꝶ. decocᵒ in
q̄ dissoluant mirab. indoꝝ ꝛ kebu. an̄. ℥. ß. tē-
perent p. 8. horas. deide fricent ꝛ colent ꝛ ex-
hibeant in aurora. vel purgent cuz diasene ꝛ
yerarufiˡ. ¶ In flātica cā gᷓ res stiptice exsic-
catiue dn̄t applicari cū aliq̄li caliditate vt sūt
nuces cipssi cortex thuris ꝛ ipsuz th⁹ ꝛ mastix.
Et si cū istis miscent aliq̄ fria nō ē error: y° iu-
uamē. maxie si sunt desiccatiua stiptica vt sūt
galle psidie balaustie sumach arilli passul' vl'
nō pasß cupuli glādiū ꝛ rob ꝛ mirtilli. ex istis
vel aliq̄b⁹ pōt fieri gargaᵃ vl' pul' ꝛ spgat in os
vel trocisci cū miua vel succo citonioꝝ vel pi-
roꝝ. Et dicit Aui. ꝙ in materijs fris debēt ad-
di meᵉ fortᷓ resol'onis ꝛ exsiccatiōis vt ē farina
orobi ꝛ mel mixtᷓ cū puluere gallaꝝ. ¶ Itē ƀm
Aui. rasura pgameni torrefiat ꝛ pulueriȝet ꝛ
misceat cū aceto ꝛ liniant vlcera oris q̄ sunt
cū fluxu saliue ꝛ hūida ꝛ curant maxie in pue-
ris. si ꝟo sunt tarde curationis ꝛ cū dolore vȝ
dragagāᵐ cū aceᵒ. Et si fuerit corrosiua ꝛ ma-
la ꝶ tale linimētū. ℞. colcothar ꝙ ē vitrioluȝ
citrinū viride eris. an̄. ʒ. j. gallaruȝ balaustie.
an̄. ʒ. iij. rob citonioꝝ vl' sirˡ mirtill'. qđ suꝶ fiat
linimētū. Idē pōt fieri de alūie asso cū rebus
supdictis. Ad ideȝ galle pistent ꝛ distēpent ꝛ
coquant cū aceto ꝛ puo sale. Et vlcera corro-
siua liniant ꝛ vȝ. Iteȝ mesereon ꝙ ē laureola
hȝ ꝓpetatē mirabilē in malis egritudib⁹ oris
ƀm Aui. ꝛ est meᵃ cōis speb⁹ eius. Et si' alumē
de pluma pulueriȝatū ꝛ alumē de roca assum
S' valent folia oliue per se. Et si fuerit mĺica
nigra gargariȝet acetū passulatuȝ vel decocᵒ
passulis pistatis ꝛ anˡ ꝛ mell'. Et in vlceribus
cal'is ꝶ. masticatio rerū ꝛ fructuū stipticoꝝ ꝛ
frioꝝ: sicut sunt pira citonia nespula sorbe im-
mature ꝛ mora īmatura ꝛ se. rubi. ꝛ folia ꝛ ex-
tremitates ramoꝝ istaꝝ arborū ꝛ masticatio
papaueris vitis ꝛ succ⁹ istoꝝ gargarizaᵒ ꝛ ma-
sticatio lactuce portulace citruli ꝛ lentiū co-
ctarū cū aceto ꝛ aq̄. Et vȝ spodiū ꝛ sumach ꝛ
rob ru. ꝛ cupule rob siluestriū ꝛ domesticaꝝ ꝛ
sil'ia. Et valēt ossa mirab. ꝛ dactiloꝝ pulueri-
ȝata. Succ⁹ corticū nucū. Vȝ medicia haly in
scđa pte liˡ regalis dispōnis ī li°. 5. ℞. rob. ru.
sumach coriandˡ ꝑparati an̄. ℥. j. cere al. ꝛ olei
rob. an̄. qđ suꝶ. fricet lingua ꝛ palatuȝ. Aliud
ƀm ipsum. ℞. ceruse litargirij an̄. ꝶ. vnguētuȝ
cū oleo rob. ꝛ hoc dȝ fieri ī adultᷓ: qꝛ pueri for-
te deglutirent aliquā partē. Et si p ista nō cu-
rent meᵃ fortis Haly ibidē descripta adhibea-
tur. ℞. arsenici. i. auripig' ru. piretˡ aluminis
de pluma. an̄. ʒ. iij. coloquinᵉ vitreoˡ spume

maris aā.3.ß.gallaꝝ cortic ḡnatoꝝ aā.3.iiij. acassie.3.j.ɔburēda ɔburant ⁊ pistenť ⁊ incorporenť cū succo citri vel citrāguli.⁊ fī trocisci de q̄bus post exsiccationē ƒ pul' ⁊ vlceribus aspgať:⁊ aliq̄d nō deglutiať. Ulcera aūt oris docet curare H9.in.5° meg' in colū°.9°.dicendo talia v̄ba. Uulnera v̄o q̄ sūt in ore sunt humidissima multū:q2 saniē hn̄t:⁊ necesse est ꝙ desiccatiua hēant adiutoria: sicut flos eris ⁊ marcasita vsta cū melle aut cū vino dulcissimo mixt̄ aut cū puluere pig°.Uꝫ ēt in hijs locis succus vuaꝝ agrestaꝝ ⁊ sumach ⁊ silia. Et seqtur. Si aūt ista vulnera vel vlcera fuerint minoris hūiditať:minus sicca sufficiūt: sicut sapa moroꝝ ⁊ corticis nucis.ibidē. Et seqtur ꝙ vtilior in hoc loco meᵃ si apponať est illa q̄ fit de sapa ⁊ nuce cipssi.ibidē. Et seqtur. Que v̄o putrefactissima sunt hūidissima. maxime si vicina sunt ossibus.timemus ne ossa pp eorū hūiditatē corrūpanť. Necesse est ergo medicamen desiccatiuū apponi: sicut trociscos andronij cum aceto:quibus nondū sufficietibus:incēsiua ⁊ radicatiua apponanť hec ille.

Clarificatio Primo notandū ꝙ rasure pgamenoꝝ torrefacte ⁊ puluerizate valēt.⁊ h° est.q2 sunt desiccatiue rōne sui ⁊ rōe calc:cū q̄ pgamenū preparať.ēt rōe torrefactiōis acq̄rūt stipticitatē. ¶ Scōo nota ꝙ medicīe in q̄b9 itrat vitriolū ⁊ arsenicū ⁊ viride eris aliq̄ mō deglutiende nō sunt:q2 venenose:ēt pect9 desiccant.⁊ ideo puulis talia medicamīa mīstranda non sunt. ¶ Tertio sciēdū ƀm Aui.in.6ᵃ.3ᵃ.ꝙ iste vlcerationes ⁊ pua apāta ligue vt plīmū sunt a mala cōplexiōe caᵃ in sto° exīte vel in capite p vapores ab eis ad os vl' liguā veniētes. Proinde ɔsidereť si ē a sto° q̄d sciť p siccitatē lingue ⁊ oris ⁊ tūc fria ⁊ hūida cōpetūt q̄tū ad cām añtem:ƀ fra ⁊ sicca q̄tū ad vlcera: q2 q̄uis initiatiue fiāt a cā cal'a:tn̄ in eis vt mltū est supflua hūiditas. Et cū h° stōachus ɔfortetur ⁊ refrigereť. Et si a capite pcedat:sil'r ƒ. Et si in fe.accidat:competit gargaᵃ aque enō portu^{ce} ⁊ cucur.⁊ aq̄ rož. ¶ 4° nota ꝙ cāfora exīs fria ⁊ sicca in.3° ḡdu si dissoluat ī aq̄ plātaḡ vel rosa ⁊ liniant frequēter talia vlcera oris cal'a ⁊ ligue:pustule sananť:q2 cū sua siccitate alterā° refrigerat.⁊ reducit mē^ᵃ oris ad nālē dispōnē:⁊ cū sua siccitate desiccat: q̄ desiccatio necessaria est in cūctis vlcerib9 ƀm tn̄ magis ⁊ minus. ¶ Quīto nota ꝙ vlcera oris y°oꝝ mēbroꝝ q̄to pfundiora:tāto deteriora ⁊ difficilioris cure:q2 maiorē cām ⁊ longi9 tps curatiōis significat.vn̄ al'n ītrīī se pfundant:ꝙ attigūt ad ossa ⁊ in eis cānt fistulā:sicut dicit H9.in.5.meg' colū°.9. Et sil'r q̄n sunt magna sunt deteriora:q2 cācrosa ⁊ mli'ca iudicantur. ¶ Sexto no.ꝙ vlcera oris est morb9 p colligātiā vtplīmū sto' vel cere' a q̄b9 ascēdūt vel descēdūt vapores cali vel hu. corrūpētes supficiē pell' oris. vt dic̄ Aui.i.6.3ᵃ. ¶ Septio si q̄rať.q̄s morb9 ē vlc9. Dico ꝙ ē morb9 cōis: q2 sol'o ɔtinuitať.vel pōt dici morbus officialis.q2 mala figura cum deperditione substātie. ¶ Octauo q̄riť.ex defectu cui9 virtutis fit. Dico ꝙ naturalis regitiue mēbri mandantis ⁊ mēbri recipiētis. ¶ Nono q̄riť.cui v̄tuti magis nocet. Dico ꝙ actiōi q̄ fit p virtutē motiuam maxillaꝝ.s.masticationi ⁊ nocet locutioni. ⁊ iste due actiones diminuunť ex tali passione.

¶ Capitulum.7°.de fetore oris ⁊ anhelitus.

De **fetore** oris ⁊ anhelit9 p. ut ē nocu^{m} sensus odoratus.⁊ fit in organo eius: iaꝫ dictuꝫ est supius in isto scōo li° in ca°.59. Sed hic ponitur aliud ca^{m} inc̄ptuꝫ fit a causa existente in alijs mēbris cōmiscendo q̄n causa eius est in organo odoratus.⁊ nocet non solum sibi:imo circunstantibus partib9.

Causa Reperio ꝙ cā fetoris oris pōt esse ex octo. ¶ Prio pōt eē corruptio seu putrefactio gigiue aut in suba eius nimia mollificatio. ¶ Scōa pōt eē putrefactio dentis in suba ei9 appente vel in radice. ¶ Tertia cā pōt eē mala cōplexio vtplīmū cal'a in cute corropiente os alterās hūiditates ei9.nā os de se multas hꝫ hūiditates cū ibi sit fons saliue pꝫ ad expientiā. ¶ Quarta cā pōt eē hu.putrefactus flaticus in sto° aut col'icus retent9 vel in orifi°. ¶ Quīta cā pōt eē vlceratio pulmonis. vt pꝫ in ptisicis. ¶ Sexta cā pōt eē hu. corruptus exīs in osse colatorio in radice narū vl' ī ptib9 circūuicis:vt dic̄ Ha9.4.de mor°.c.4. ¶ Septima causa potest eē vlceratio narium. ¶ Octaua cā pōt eē vlceratio oris sto' vl' oris maxie q̄n sunt vlcera sordida ⁊ putrida. Et si alie sint cāe:ad istas possunt reduci.

Signa Si est pp corruptionem gigiue vel dentis vel pp putrefactiōeꝫ eorum hoc patet manifeste ad oculū. Nam si pat.tangat cuꝫ pulpa digiti.deinde applicet naso.⁊ sentit fetorem tunc a gingiua pcedit ⁊ cū stilo vel palea tangatur dens corruptus ⁊ fetet:tunc manifestum est:ꝙ fetor pcedit a dente. Et pꝫ ēt p dolorē dentis ⁊ gingiue leuē sanguinationem. Si v̄o sit propter malā cō

plexionē cutis. ſi cal'a eſt: ſentit ſitis ꝛ calitas in oꝛe. Et ſi ē a mala fria cū maᵃ: ſentit fritas ꝛ hūiditas mlta. Si vo ē a pectoꝛe ꝛ ē ptiſicꝰ cognoſcit p ſigna ptiſis. Et ſi ē empicꝰ: ſiſr ꝛ ſputū ē groſſiuȝ: ſpiſſiuȝ. albū ꝛ ſanioſuȝ. Qñ āt eſt a ſtoᵒ: tūc magis appet añ cibū. Et ſi eſt a cerᵒ vl' ex hu. reteꝗ ꝛ coꝛrupꝗ circa os colatoᵐ ꝛ ptibꝰ circūuicis: tūc ſi os claudat: ꝛ adhuc ſentit fetoꝛ ēt ſi os adhuc teneat plenū aq: ēt ſentit fetoꝛ. Si eſt ꝑter vlcera narium oꝛis vel ꝑter polipū: iſta oculo poſſunt videri.

Pronoſticatio Fetoꝛ anhelitus veniens in ptiſicꝭ: vtpl'imū eſt moꝛtal' ¶ Scđo fetoꝛ anhelitꝰ pp ſpūalia ſine ptiſi: difficilioꝛis eſt cure: cū medicie nō bn̄ pn̄t applicari. Alias ꝓnoſticationes poteris videre in. c. 59. iſtius ſecundi.

Curatio In cura ꝓcedēdū eſt ſm proceſſum cauſaꝝ reducendo ſingula ſingul'. Cū igr ē pp coꝛruptionē velut putrefactionē denꝗ vel gigiue vel mollificationē gigiue vel carnis q̄ eſt iter dētes. Si plectoꝛia ſan. vel hu. appet abūdātia cū putredine ſupdicta credēdo ꝯſilio Daly ꝛ alioꝝ autorū ſloet de cephaᵃ. deinde vētoſa in collo applicet. ꝛ ſi flōie dicte in. c. ꝓcedenti iſtud. vel ſi puulus eſt a q̄rto vſqȝ ad. xij. annos fiāt ſcarificationes in pulpis auriū. Prius vtute ꝛ etate ꝯcedēte purget cuȝ mirabol'. citriᵗ. ꝛ tamarīnō. Deīde cū pāno gigiue vlcerate fricētur donec ſan. fluat multitudo. Poſt. ℞. pſidie balauſtꝗ cupuloꝝ glādiuȝ roſ ru. añ. ℥. j. ſtafiſaᵉ. ℥. ß. ſit decoctio in aq̄ ꝛ abluat os freq̄ter. et ſi maᵃ vī eſſe flātica: purget cū pill'is cochijs: vel cū hijs pillis. ℞. yerapiᵉ. ʒ. 6. pulpe coloq̄ntide. ʒ. ß. bdellij. ℈. ß. ℞. maſſa. dent. ʒ. ij. vel plꝰ vel minus ſm ꝯuenientiā pticulariū. Deinde lauet os cum iſto lauatoꝛio. ℞. roſ ru. nucis cipreſſi gallarum añ. ℥. j. alūis arſ. ℥. j. aque ꝛ aceti añ. qđ ſuff. fiat lauatoꝛiū addendo mell' quartꝗ. j. Deinde ſuperſpergat iſte puluis. ℞. alūis arſ. ʒ. ij. balauſtꝗ alūis de pluma nō adu ſti mirtill'. añ. ʒ. j. ꝛ ß. coꝛnu cerui vſti. ʒ. j. fiat pul' ꝛ ſupſpergat. vel miſcet cuȝ ſucco mirtil loꝛumvel cū decoctione eoꝝ. ꝛ fiat linimentū vel pul' ſuperſpergat. ¶ Si fetoꝛ anhelitꝰ venerit a cauſa ſcđa ſcȝ putredine ꝛ coꝛruptiōe denꝗ: ſi talis dens ꝑ maioꝛi pte eſt coꝛruptus eꝛhatur. ſi nō: limant ptes putride et coꝛrupte ꝛ reſiduū munde teneat. ꝛ q̄libet die poſt pꝛandiū ꝛ cenam cū vino diligenter lauetur. ¶ Deinde credēdo ꝯſilio Daly piretrum ꝛ ſtafiſaᵃ in aceto decoquantur. ꝛ os ſepe inde abluatur. vl' mel ſq̄lliticuȝ gargariȝet ꝛ fricent dētes ꝛ gigiue cū aroāticis cal'is ſi cā ē fria: vt eſt galāga agreſtis ꝛ domeſtica gariof. ſpica nardia ꝛ inūctio denꝗ cū balſamo vȝ. vl' cū aromaticꝗ fris ſi cā eſt cal'a vt aq̄ roſ roſe ſandalus ꝛ cāfoꝛa. Et vȝ iunctio cuȝ oleo roſ. Et ꝯcauitas dētis mūdet poſt cibū. ꝛ puū fruſtū galāge in tali ꝯcauitate ponat. vel fruſtū mirre vel thuris vel gn̄ū pipis vel gariofl' vl' modicum mell' coctū cū alūie arſo ꝛ ſilia. Et freq̄ter colluat os cū vino decoctionis ſaluie vel cū vino ſolo. ¶ Si fetoꝛ anhelitus fuerit a tertia cā. ſ. a mala cōplexiōe pell' oꝛisvl' nariū vel mēbꝛoꝝ circūuicinoꝝ: tūc ſi talis mala cōplexio cal'a ē: vtpl'imū ꝯtingit ꝛ aliqñ i cereᵒ: ꝛ tūc adeſt moꝛſura ꝛ moꝛdicatio ꝛ calitas in tactu ꝛ ſitis ꝛ ſiccitas: tūc fiat flōia iam dicta ꝛ purget caput cū pillulis aureis ꝛ ſil'ibus. ꝛ colluat os cū aq̄ roſa. ꝛ aq̄ plantaginis aqua vge paſtoꝛis ꝛ q̄nqȝ neruie ꝛ ſil'ibꝰ. Et ſi dubitatur ꝙ veniat a cerᵒ vel naribꝰ: fiat ſuffumigatio malue ꝛ lactuᵉ ꝛ odoꝛet roſas viol' floꝛes nenuſ floꝛes ſalicis ſanđ. ꝛ camo. Et iſta pn̄t poni in decoctione ſupꝛadicta. ꝛ iſta decoctio dȝ attrahi ꝑ nares vſus cerebꝛū ꝛ ptes circūuicinas: vt cū tali ſuffumigatione odoꝛe ꝛ attractione dicte ptes alterent. Et ſi in cereᵒ vl' in ptibꝰ ꝓpinꝗs vel in olla fuerit mala cōplexio fria cū materia: purget caput: ꝓut dictuȝ eſt in pn̄ᵒ cū pill'is cochijs: vl' pill'is ꝺ yerapiᵃ acuata cū bdellio ꝛ pulpa coloq̄ntide pꝰ vſuȝ oꝛimellis diureticivel ſq̄llitici. Deinde colluatur os cū decoctiōe radicꝗ yreos cipi ꝛ iunipi ſanſuci baſiliconis roꝛiſmarini oꝛigaᵗ calamēti ſerpilli mente ꝛ abſintij. ꝛ freq̄ter fumuȝ iſtaꝝ herbarū recipiat ꝛ attrahat ꝑ nares ſuperius. ꝛ naribꝰ imittendū eſt de camomilla. Et caueat a piſcibꝰ ꝛ fructibꝰ ꝛ fabis ꝛ legumīnibus ꝛ rebꝰ difficilis digōnis: ꝛ a rebꝰ facilis coꝛruptionis. Et bꝛeuiter purget maᵃ frida ꝛ coꝛrigat mala cōplexio. Deinde fiant pille vl' maſticatoꝛia de rebus cal'is aromaticꝗ īfra dicendis. ¶ Si fetoꝛ anhelitꝰ eſt a q̄rta cā. ſ. ab humoꝛe in ſtoᵒ ꝯtento ꝛ coꝛrupto: tūc ſi talis hūoꝛ eſt colericꝰ: qđ cognoſcit ꝑ ſitim ꝛ ſiccitatē oꝛis ꝛ amaritudinē ꝛ maioꝛē fetoꝛē ante cibū: tūc digerat materia cū ſirupo acetoſo ꝛ cū oꝛizacara: qbꝰ miſceat de ſirᵒ de abſintio: q̄ nō ſolū ad fridas cās: imo ad cal'as cōpetere vr̄. Et purget hūoꝛ putridus ſtomachi cuȝ pill'is aloeticis cōmunibus ꝯ epidimiaȝ ꝛ cū mirabolis citrinis. Deindevtat triaſanđ ꝛ roſata nouella. Nā iſta cū hoc ꝙ alterant malā

cōpłonē calam.sunt etiā odorifera ⁊ malū au
ferūt odorē. Et vtat pſicis ⁊ anpſicis ⁊ melo
nib⁹:⁊ pſica ſicca ſunt vtilia.Utat ēt citrull'⁊
criſomilis:q̄ ſunt pua pſica nō piloſa.Citōia
etiā valēt:⁊ vtat lactucis cū aceto.Et vtatur
ordeato ⁊ auenato.⁊ caueat a piſcib⁹.lacte et
carnib⁹ ſalſis ⁊ cepis poris alleis. acetoſa q̄z
cibaria iuuāt ⁊c.¶Si ab hu.frido in sto° tunc
digerat mā cū ſir° de mēta.q̄ eſt hic. ℞.ſucci
citonioꝝ ſucci ḡnatoꝝ dulciū ⁊ acetoſoꝝ.ſuc
ci mēte añ.lī.j.mellis.lī.ß.zuccri.lī.j. ƒ ſir⁹
qui vz ſtoma° frio:reſtringit vomitū ⁊ ſingul
tū ⁊ alterat malā qualitatē sto'.Et ī iſto caſu
miſcet tertia ps oximellis ſquilli'.Deīde pur
get cū pillis:ſtomatic̄ dict̄ in.c.de v̄tigine.et
tūc ām̄iſtrent elec^a cal'a aroma^a. vt eſt diaga
langa diambra pliris cū muſco ⁊ fil'ia.Ualet
etiā zz' cōditū in conſerua.Et vtat cibis aſſis
gallinis mutonibus pdicib⁹ ⁊ bonis cibis nō
corruptibilib⁹ parat̄ cū odoriferis ſpēbus.Et
vtat carnib⁹ coct̄ in patella ad modū catalo/
nie:⁊ nō bibat aquā nec pomaciū:ſed bonum
vinū odorifeꝝ in cōpetēti q̄ntitate.Et caueat
fruct⁹ ⁊ olera ⁊ ſupfluā comeſtionē ⁊ potuz.et
colluat os cū reb⁹ odorife.⁊ fricet gingiuas ⁊
dētes cū corticibus arboꝝ amararū:vt eſt ta
mariſc⁹ geneſta ſpag⁹ ⁊ cortex mali granati
cū folijs oliue et corti^e fraxi' ¶Iſta eñ iuuāt
ad expuendū ⁊ expellēdū malas hu. ⁊ ſupflui
tates in ore ⁊ sto' orifi° retētaſ.Et faciūt appe
titū bonū. Et in iſto caſu.ſ.in flāte corrupto ī
sto° exñte iubet haly.q̄ pa.comedat rafanuz:
piſces ſalſos:ſinapi porros cū melle ⁊ bibere
vinū.Deinde puocet vomit⁹.⁊ hoc fiat bis in
ſeptimana.Nā mā in sto° ɔtenta non ita cito
nec p ppinq̄orē regionē pōt euacuari ſic p vo
mitū.Deinde det ſir⁹ de abſin° in q̄ aliq̄d īfū
dat de aloe ⁊ agarico.¶Nā aloes cū h° q̄ pur
gat facit bonū odorē ⁊ p̄ſuat a putrefactiōe.
Et ip̄e haly laudat triferā minorē. Et in hoc
ɔcordat aui.¶Medicamē haly in.5.regū.qd̄
purgat stom ⁊ anhelitū iocūdū facit. ℞.cina/
momi electi groſſi darſim.i.viſciq̄rci' ſal'indi
ſiue ſalis ḡme cardamo' ſpice' añ.ʒ.j. aloes.
ʒ.x.ƒ pill'e cū ſucco mēte.⁊ dent.ʒ.ij.vel.iij.et
ſepe vtat mirab.cōditis maxime bellereḋ. nā
euacuāt flā ⁊ stom corroborāt.kebuli etiā cō/
fecti ſūt boni.Et maſticet cardamom gariof.
⁊ maſticē.⁊ ƒ tale medicamē. ℞.vini odorife
ri aq̄ roſ.añ.lī.ß.ligni aloes gariof.nuc̄ m⁹
maſc̄.añ.ʒ.ij.ƒ pul' ⁊ liget in pāno lineo ⁊ bul
liat cū dicto vino ⁊ aq̄ roſ ad ignē lētuz vſq̄z
ad cōſumptionē medietatis.⁊ colet.⁊ de iſto

teneat in ore mane ⁊ ſero duo coclea^a argenti
paulatim deglutiēdo.¶Si vō fetor āhelitus
eſt a.5.cauſa.ſ.ab vlceratiōe pulmōis vl' ptiū
pectoraliū.ibi adeſt tuſſis ⁊ ſputū ſanioſuz fe.
ethica cōſumptio totius corpis:⁊ ſputū fetet
⁊ anhelit⁹ equal'r ante cibū ⁊ poſt.tūc incurrē
dū eſt ad curā ptiſis.⁊ cū hoc fiāt lauatoria ⁊
gargariſmata cū reb⁹ aromatic̄ fris ⁊ fiāt re
media localia ſicut in hu.cal'o corrup° in sto°
p̄ter acetoſa. ¶Si fuerit a ſanie vel flāte pu/
trefacto in ɔcauitate pectoris:vtat inſciſiuis
⁊ ſubtiliatiuis vt ē iulep factū de aqua capill'
veneris ⁊ de aq̄ diſtillata rad̄ pet° ⁊ fen' ⁊ yſo
pi cū zuc.⁊.vtat ſir° de yſopo ⁊ oximelle ſq̄lli°
ſi nō adeſt fe.Et ſil'r diayris ſalomonis ⁊ fili/
bus.⁊ ƒ iſte pill'e.℞.carniū paſſ pinguiū pe
nid.añ.ʒ.j.floꝝ mac̄ ſpice' añ.ʒ.ij.ɔſue yreos
ad pōdus oīm ƒ pill'e.teneāt ſub lingua.Nā
radix lilij celeſtis q̄ apud modernos vocatur
yreos ⁊ apud antiq̄s yriscū hoc q̄ facit expel
lere ſupflua a pectore cū ſua fragrātia bonuz
facit anhelitū:⁊ odorē iocūdū.¶Si ē a ſepti
ma cā.ſ.ab hu:retēto in colatorio. De iſto iaz
dictū eſt ſupi⁹ in.c.de nocumētis odoratus:⁊
ideo recurre ibi. Uñ digeſta mā cū ſirupo de
ſticad vel oximelle ſq̄lli° in q̄ p̄bullierint yſo/
pus ſanſuc⁹ purget cū yeralogodiō: vel cum
pillis de q̄nq̄ ḡnib⁹ mirab.vel cochijs vel cū
fetidis.Deinde ſinapi vſualis diſtēpet cū vio
⁊ frequēter gargarizet.Uel ƒ p iſtū modum.
℞.ſinap ſtafiza^e rute añ.ʒ.j.piret'.ʒ.ij.ƒ. pul'
⁊ bulliat in vino ⁊ aq̄:⁊ gargarizet frequēter
Deinde fiāt ſternutatōnes cū cōdiſo ⁊ pul'eu
for'.⁊ pōt fieri maſticatio cū zz^e.Ad idē valet
iniectio ſucci maiorane p nares ⁊ folioꝝ lau'
⁊ ſucci edere arboree.Ad idē valz ſe.nigelle ⁊
piretm puluerizata ⁊ diſtēpata cū vino īiecta
p nares.⁊ iſta ƒ.ante cibū.¶Si fetor āhelit⁹
venit ppt octauā cām.ſ.ppter vlcerationem
oris vel gingiue vel corruptiōez alicui⁹ vide ī
ca.pprijs.⁊ gargarizet vim decoctōis agrio^e
⁊ folioꝝ oliue cū melle.Sequūt me^e q̄ valent
in fetore āhelitus ex quacūq̄z cauſa fuerit.ſ.
rad ſanamūde cipus thus lignū aloes cina/
mom groſſum cortex cit'.ſemen dauci.gariof
mixta blacta biſan^a maſtix cardamo' agn⁹ ca
ſtus ſpica' ⁊ cel^a ſq̄nantū folia lau' cortex ⁊ fo
lia cit' ⁊ citrāguli roſ.ſand.cāfora floꝝ nenuf
⁊ ſalicis aqua roſ coriām poma aromatica ci
tonia viol' tormētilla ⁊ ālia.Sequit dētifrim
haly quod iocundū facit anhelitū ⁊ cōfortat
gingiuas.℞.ſand al.roſ rube.añ.ʒ.v.ſand.
muſcatellini corticis citri ſicci ſq̄nanti gallie

m⁹ añ.ʒ.iij.cardamo' cubeb.maq̃ gariofƚ.ma/
stiq̃ xiloaloes añ.ʒ.ij. ƚ pul'.ꝛ inde dẽtes fricẽ
tur.vel põt distẽpari cũ aq̃ roƀ. vel vino odo
rifero ꝛ ƚ. trocisci.Si aũt fetoꝛ anhelit⁹ fue/
rir ex cõestione fetidoꝝ.in isto casu ƀm Auic̃.
vʒ mastica^{o} rute ꝛ folioꝝ rubi ꝛ collu^{o} oꝛis cũ
aceto sq̃llitico ꝛ mastica^{o} cipi ꝛ ʒedo' ꝛ cõestio
pet^{o}an' ꝛ marat' cimi' ꝛ similiũ.

Clarificatio Primo sciendũ ꝙ fe/
toꝛ ãhelit⁹:imo q̃liscũ
ꝗʒ fetoꝛ sit ĩ oꝛe:sig̃t putrefactionẽ et matura
tionẽ.ƀm ꝙ dicit Gal'.1.ꝓnost.ꝯ^{o} vltimo.ibi.
Putredo ea laudaƭ.Vu.aũt crudis non inest
fetoꝛ.2.ꝓnost.ꝯ^{o}.12.¶ Scđo nota ƀm Gal'.2.
ꝓnost.22.ꝯ^{o}.ibi.Pessimũ est moꝛtis ꝛc.ꝛ ƀm
Ga.2.ampƀ.ꝯ^{o}.14.ibi.In vẽtris fluxibus.ꝙ
magn⁹ fetoꝛ in egestionib⁹ significat putrefa
ctionez. Ideo fetoꝛ nihil boni põt sig̃re siue a
stoma^{o} siue a ce^{o} ꝓueniat.¶ Tertio nota sicut
dictũ est in p̃ma ꝓnostica^{e}.ꝙ fetoꝛ anhelitus
in ptisicis ꝛ a pectoꝛe vtplurimũ ẽ moꝛtalis.
Et notãter dico vtplu^{m} qꝛ ego vidi vnũ mõa
chũ quẽ tenui in cura q̃ erat etatis.55.annoꝝ
ꝑfecte ptisicũ q̃ tantũ hẽbat fetoꝛẽ ꝙ nullus
in vna mẽsa cũ eo poterat stare. q̃ tñ g̃ra dei
cũ cura in c.de ptisi dicẽda curat⁹ fuit ꝑfecte.
de quo fui mirat⁹ summe: laus deo qui sanat
q̃s vult ꝛ lãguoꝛes tollit. ¶ Quarto no.ꝙ cũ
medicis istoꝝ aromatica miscẽda sũt.in cã tñ
cal'a mag̃ de fr̃is aromatiq̃: ꝛ in fr̃ia mag̃ de
cal'is.Aliq̃ tñ practicãtes sunt decepti:q̃ cui/
libet h̃ñti fetoꝛẽ ãhelit⁹ iubẽt dari spẽs cal'as
aromaticas.vt gariofƚ.galang̃.ʒʒ^{r} ꝛ sil'ia.ꝛ sic
augent discrasiam calidam ꝛ pa. deterioꝛaƭ.
¶ Quinto nota ƀm Ga.3.teg.cañ.ibi.Si igiƭ
fuerit totũ coꝛpus plectoꝛicũ: ꝙ ista nasalia
ꝛ gargarismata q̃ fiũt ad purgaduʒ nõ debẽt
fieri nisi p̃cedente vl'i purgatõe:vbi plectoꝛia
notaƭ.Et cũ hoc etiã concoꝛdat Ga.in meg'.
ꝑti.13.colũ^{o}.8.In hoc garga^{a} cauendũ est ĩ tu
moꝛe palati ꝛ lingue nisi farma^{a} ꝛ flõmia ce/
pha^{e} vel mediane p̃cessit.hec ille.Idem dicit
Auic̃.in.4.p̃mi ca.3.ꝛ est alphabetũ in arte.
¶ Sexto sciendũ:ꝙ alleũ cepe ꝛ poꝛri reddũt
anhelitũ grauem ꝛ fetidum nõ solum in illa
die qua comeduntƭ:imo in crastinũ ꝛ maxime
illis qui talibus non vtuntur. vnde alliuʒ ab
olendo d̃ꝛ ƀm Isidoꝛum.

¶ Caplm.71.de anathomia dentium.

d **Entes** dicunƭ q̃si edẽtes. vl'
q̃si diuidẽtes:qꝛ diui
dunt ꝛ masticãt cibũ. Unde dẽtes
ƀm ꝙ appet ad sensuʒ sũt ossa du/
ra mãdibulis siue ossib⁹ maxillarib⁹ affixa oꝛ
dinata ꝛ ꝓducta a natura ꝓpter iuuamentuʒ.
Unde ƀm Auic̃.in p̃ma p̃mi doc.5.sum.p̃me.
c.de anathomia dentiũ.Dẽtes sunt.32.verun
tñ ꝯtigit ꝙ interdũ in aliq̃bus hoĩbus nõ na
scunƭ.4.vltimi dẽtes maxillaꝝ q̃s aui.vocat
in arabico biguegidir.i.vigoꝛosos:ꝓ eo ꝙ q̃n
aliq̃s vult frangere rem cũ vigoꝛe ad illos re
mittit dentes.ꝛ tũc nõ sunt nisi.28.Ego vero
dico ꝙ vidi hoĩes quoꝝ ego sum vn⁹ qui non
habẽt nisi.30.sedecim in mãdibula sup̃ioꝛi:et
14.in inferioꝛi.Primi aũt dentes anterioꝛes
vocanƭ duales.duo sup̃ioꝛes ꝛ duo ĩferioꝛes
Et isti dãt iuuamẽtũ in loq̃la:in pulcritudĩe
ꝛ ad scindẽdũ cibos molles. Deinde veniunt
duo q̃drupli:q̃ttuoꝛ in maxilla sup̃ioꝛi ꝛ duo
in q̃libet latere. Et isti sunt ad frãgendũ res
duras ꝛ ossa. Et isti debẽt vocari canini ꝓpƭ
sil'itudinẽ quã h̃ñt cũ dẽtib⁹ canum. ꝛ capita
istoꝝ sunt acuta ꝛ radices late:ꝛ non h̃ñt nisi
vnã radicẽ.Deinde veniũt octo molares in q̃
libʒ maxilla.4.in q̃libet ꝑte ad molẽdũ cibũ
p̃us inscisum.Et sunt lati vt meli⁹ cibũ attin
gant.Et h̃ñt in se dẽtatões siue grifas vt ꝑfe
ctius terãt ꝛ molãt cibũ.nã lapides molẽdini
q̃ñ graphati sunt meli⁹ terũt ꝛ molũt grana.
Et radices molariũ sup̃ioꝝ h̃ñt tres ramos ꝛ
radices sup̃ioꝝ habẽt plures:qꝛ sunt pẽdẽtes
ꝛ suspẽsi.Inferioꝛes aũt sũt fixi ꝛ firmati suꝑ
fundamẽtũ.Radices vltimoꝝ q̃s auic̃.vocat
biguegidir in sup̃ioꝛi ꝑte vtplurimũ sunt.4.
rami.ꝛ in inferioꝛi sunt tres. Deinde veniũt
isti.4.vltimi q̃ vocanƭ biguegidir apud aui.
ꝛ guidonẽ cassales. Et in aliq̃b⁹ solũmõ duo
nascunƭ:in aliq̃bus null⁹: ꝛ in aliquibus.4.
Sunt igiƭ oẽs dẽtes.4. duales seu inscisiui.
q̃ttuoꝛ q̃drupli siue canini siue frangentes. ꝛ
sedeciʒ molares siue terẽtes. ꝛ q̃ttuoꝛ vigoꝛo
si.vel duo vel null⁹.ꝛ sic sũt ibi.30.vel.28. vel
32.¶ Qđ aũt d̃ꝛ de natis post magnã moꝛta/
litatẽ nõ h̃re nisi.28.falsum est:ꝛ ratiõe caret
Dẽtib⁹ aũt sic dictũ est sunt radices cũ q̃bus
infingunƭ ossib⁹ mãdibularũ ꝛ suꝑ marginez
cuiuslibet foꝛamĩs additamẽtũ maguuʒ oꝛiƭ
qđ dẽtes circũdat:vt foꝛti⁹ se teneãt ꝛ foꝛtio/
res existãt.Istud aũt ligamẽtũ siue pãnicul⁹
ꝓcedit a pãnicl'o coop̃iẽte maxillas.q̃ ꝓcedit
a pãniculo coop̃iẽte c̃neũ.ꝛ istud exit a pãni/
cul' ce' ƀm Guilƚ.he saliceto in.4.li.sue cirur^{e}
Dicit aũt Aui.sic in ca.de anathomia dentiũ
Nullũ p̃terea ossiũ sentit p̃ter dẽtes.Gal'.eñ
dicit ꝙ exꝑimẽtũ mõstrat eos h̃re sensum:de
q̃ nã sollicita fuit.ꝛ fecit ipʒ cũ ṽtute q̃ de ce^{o}

pcedit: iccirco vt ipsi int cal'z et frm discernāt. hec ille. Vocvidebit iferius cū dei adiutorio.

¶ Ca^m. 72. de passionibus dētiū. et p^o de dolore.

Passiones dentiū vel potui aggregare ex dictis autorū medicie sūt. 12. vel. 13. s. dolor: cōmotio infratio: denudatio putredo: siue pforatio: siue ifectio: stupor: apatio coloris imutatio in viridē seu nigrū: putrifica^o vermis elōgatio: supadditio fetor etc.

Causa doloris dentiū et aliarum passionū qdā sunt pmitiue. qdā ātes. qdā piuncte. Primitiue vt est ict^o casus: pcussio cū lapide ligno vel pug^o obuiatio frig^o nimiū exteri^o mordicans et malā cōplexionē itroducens. Et sepe accidit nimia calitas dissoluens et exalans qd tardi^o accidit. ¶ Itē vsus ciborū supflue actualr calorum vel fridorum: iuxta illud. Pultes feruētes faciūt putrescere dētes. maxime si cal'm imediate seqtur frm vel ecōuerso. Alia cā pōt eē masticatio vel fractio rerū nimis durarum sic fractio ossiuz auellanarum et panis azi^o viscosi: marie si dentes sint debiles et passionati. Alia cā pōt eē lōgus vsus rerum seu ciborum acriū et masticatio q nocēt dētib^o sicut sunt fruct^o oēs virides acerbi et imaturi vt poma pira et silia. et dactili et q̄uis sint maturi. porri et pfectiōes facte cū melle lac et pisces et fricatio nimia et freqūes tact^o int eos cū ferro vel fuste: cū ista ibi faciāt venire hūores. Alia cā extrīseca pūt eē cibi remanētes int dētes: q corrūpunt et corrūpūt dētes. et iducūt fetorem et al'n dolorē. et sil'a hijs. ¶ Cāe ātes pūt esse nimia repl'o in corpe vel in capite reuma. fumi a sto^o eleuati. mali hu. multi vel male q̄litates i corpe vel in ca. exūtes. ¶ Cāe piūcte doloris dētiū al'n est in suba ipsi^o dent sic ē apa; tio siue putrefactio vel mala cōplexio cū ma^a vel sine ma^a. q qdā iducit solōnē ptinuitat. et al'n est in ligamētis et neruis veniētib^o ad eorum radices. q qdā nerui veniūt a tertio pari neruorum. i qb^o eadē dāna pūt euenire. Aliqn talis cā cōiuncta pōt esse in gingiua: sic est apa aut additio carnis i ea: aut mollicies et debilitas pp qd recipit malas materias. et fit dolor in dentibus et gingiuis: vel putrefactio vel corrosio: a q seqtur denudatio et cōmotio eorū etc.

Signa Si do. dentiuz adest a cāis pmitiuis ex iudicio pa. et sodalium hūtur. vt qr iuit p loca fria niuosa vētosa pluuiosa capite discoopto. vel qr recepit ictum vel cecidit. et silia. ¶ Signa cārū āntiuz hūtur: qr nimis replet^o san. et alijs hu. Et si cā āns fuerit i capite: adest dol. ca. gūatiu^o: marie qn est mlta ma^a fria. Si ē a pplone sine ma^a: nō adest grauitas. Sz si ē a reu^c: illō sentit descēdere ad ptes subiectas: et do. sentit i tipore et i vijs p qs trāsit vsqz ad maxillas et dētes. Et verū dicit Bn^o de gordo^o qp do. dētiū vt plimuz fit ab isto reu^c. siue hu. ruēte a capite ad radices dētiū et carnes et neruos ad ipos directos etc. Si a sto^o fuerit cogscit p pturbationē et dolorē et grauitatē ei^o. ¶ Signa cārum piūctarum sic hūt Si do. ē in gigiua h pvisuz et tactū cogscit. qr gigiua ē apata vel isflata et iterdū repit vesica seu apa exteri^o vel iteri^o: supi^o vel iferi^o. et si tangat gigiua dolet itense. Sz si nō az apa vel vesica in gigiua: tūc cā do. ē in suba ossis dēt vel in neruis veniētib^o ad ipsorum radices vel ligamēta. Et h ē snia Serap. et Aui. Et cū h do. extendit vsus supi^o fm lōgitudinē dentis. Sed si cā ē in carne ptinēte dētē vel in neruo vel ligamēto tūc do. sentit i pfundo. Et si do. dent est a cā cal'a do. ē intēsus. et si ē a fritatē remissus. Et a cā hūida cū ma^a adest tumor et mltitudo salue. Et si a sicca: non adest tumor nec saliua nec pōderositas. Et si cā do. ē in dēte: si dens eradicet recedit do. h si do. solū ē in gigiua: nō recedit: nisi p accidēs rōne eūonis hu. et san. Et si ē a san. adest tumor et dolor pulsatiuus et calor. Et si a co. do. ē acut^o: pūgitiu^o et mordicatiu^o et fiūt tāq rabidi. et si ē fla: do. est remissus. albedo coloris in ore et partib^o ei^o et mltitudo hūiditatū ab ore decurrentiū. Et si mlia ē in cā: nō adest tāt^o do. et adest liuiditas in gigiuis et dētib^o. et al'n durities in gigiuis. Et si do. est a ventositate: tunc dol. mouet de loco ad locum: et adest pulsa^o et mallea^o.

Pronosticatio In passionib^o dentium nō affirmes te totalit scire medicinā cū q do. statim cessabit. qd si feceris ignomiosuz erit tibi et freqnter decipieris: marie in pn^o vel augmēto dum ma^a ē in fluxu. ¶ Scdo infla^o maxillarum in do. dētiū bo^m signū ē. qr ma^a q faciebat dol. exterius emittit et nā dimittit dētē et ligamētuz eius. ¶ Ter^o do. dent qn ē ab apate vel a ma^a cal'a: apud egrū ē magne reputatiōis: et apud vicios ē pue reputatiōis. qm vix plāgit eger: et rō ē. qr vix aliqs morit a do. dētiū. ¶ Quar^o ypo. in. 4. āpho. āpho. 53. dicit sic. Quibus in dentibus limositates fiūt fortiores et diuturnores fiūt fe. et cā āpho^i daf a Ga. i p^o. qr limositatis cā nimius est calor q hūiditas flāti ca deficcaf. h ille. Cōstat aūt qp a materia viscosa longiores fiunt fe. ¶ Quinto cuz cā do.

est in carne cōtinente dētes q̄ est pāniculosa vl' i neruo radicū ei⁹ vel ligamentis tal' do. est pūgitiu⁹ ⁊ extēsiu⁹. ⁊ trahit ex ocīs Ga^l. 2° de crisi. ca°. 12. ¶ 6° sciēdū ḟm Bñd. d. gordo⁹ valē tem virū. si in se. az ariditas oris lingue ⁊ dentiū: ita φ si dētes aliq̄l' pcutiant cum capite digiti: ⁊ sonant sicut lig^m tūc est pessimum signum: marie si alia mala signa subsequātur.

Preseruatio dentiū. Cāp aūt salubriū dētiū qdā sr cōseruātes sanitatē: ⁊ alie efficiētes. ⁊ iō dignitate ⁊ tpe pores erūt huātes efficiētib⁹. vt dicit Ga⁹. 3°. teg' cañ. ij. Et Haly. ɔcordat in 9°. Proīde dicam⁹ φ duplex regimē ptinet dētibus. qddā ē pseruatiuū: reliquū ē curatiuū. et p° de pseruatio ē dicēdū: circa qd aliq cañ. sr obseruādi Prim⁹ est φ ille q vult ɔseruare sanitatē suoꝝ dētiū caueat cibos corruptibiles. vt est lac pisces salsi: pisces pui: nā ista freqn ter recipiūt corruptionē vt dicit Aui. Et inf istos possum⁹ rafanū aggregare qd nō solum q2 in sto°corrūpif nocet dētib⁹ y° ēt in masticatiōe vt expientia demōstrat. ¶ 2ª regula est siue cañ. φ hō nunq̄ assuescat multitudinem nec diuersitatē ciboꝛuz: y° regaf moderate sic docēt autores. Et sic scripsi in li° de regie sanitatis. Et p̄cipue nō vtaf freqīi vomitu marie si illud qd vomit ē acetosuz. nā in vomitu res ⁊ hūiditates supflue expellunf: q̄ nocēt dentibus. Jō cautela ē φ p⁹ quēcūq̄ vomitū siue i egri° siue in latitudie sanitaf: φ lauet os cū vino vel aq̄ ḟm φ ɔuenit vomēti. ¶ Terti⁹ vt caueat res viscosas: vt sunt fruct⁹ fic⁹ sicce. ⁊ caueat dactilos mel coctū vsq̄ ad duricie ⁊ ɔfectiones q̄ fiūt cū melle. vt nuces ɔfecte ⁊ silia ¶ 4⁹ est vt caueat a freqnti fractiōe reꝝ durarū vt ossiuz auellanarū: ⁊ a tractiōe forti cum dētib⁹. ¶ 5⁹ est vt caueat res q̄ faciūt dētiū cōgelatiōne ⁊ stuporē. vt ē nix ⁊ aq̄ ei⁹ ⁊ res frie multū: ⁊ fruct⁹ acerbos. vt poma pira pruna sorbe nespula imatura ⁊ silia. vt ē acetositas limonis ¶ 6⁹ cañ. ē φ caueat ab oīb⁹ reb⁹ cal'is actual'r imediate postq̄ assumpserit res frias actual'r. ⁊ eꝯ. iō daf ɔsiliū φ q̄ sumit iussella cal'a vel alia viatica nō sumat potū frm: donec sumat buccellā panis inf vtrūq̄ masticādo. ¶ 7⁹ φ post cibū mūdenf dētes ne aliq ps ciboꝝ remaneat inf eos. q̄ frequens si fuerit nocebit dētib⁹ ⁊ gigiuis ⁊ in hyis corruptionē iducit ⁊ fetorē. sit tū talis mundificatio leuis ne pp mł'iam inqūtionē ⁊ ɔfricationē noceat gingiuis vt san. emittat. ⁊ ibi ꝑuocet hūo. vl' faciat ad dentiū cōmotionē, ħ leuit mūdenf ⁊ p° cū solo vino os suū colluat. ¶ 8⁹ cañ. ē φ caueat res q̄ sua ꝓpetate nocēt dētib⁹ vt sunt porri. ipsi eni dētib⁹ ⁊ gigiuis vehemēter nocent vt ponit Aui. Aliq eni ex istis ponit Ras in 4°. ad almāß. ⁊ trāsumptiue Aui. i. 3°. fen. 7ª. ¶ Adutoria āt singularia in ɔseruatione dētiū. Primū ē Auic. in loco p̄dicto ⁊ Ras ⁊ alioꝝ. ⁊ ē vt fricenf dētes ⁊ gigiue moderata frica° q̄ qdē frica° abstergit dentes ⁊ ɔfortat eos ⁊ ɔfortat carnē gigiuaꝝ. ⁊ pꝛhibet lapidificationē sup eos. Jsta āt fricatio dz fieri ḟm Aris. in de secret secretoꝝ. vbi loq̄f de regie sanitaf cū corticib⁹ arboꝝ seu arbustoꝛuz q̄ sunt cal'e. ⁊ sicce cōplonis ⁊ amari saporis in h̄ dōba. Deide exsiccabis dētes ⁊ gigiuas cū corticib⁹ arboꝝ cal'e ⁊ sicce cōplexiōis ⁊ amari saporis. ⁊ h̄ qdē mł'tū iuuāt. dētes eni mūdificat ⁊ eoꝝ duriciē lig̃facit. ⁊ deficcat liguam: ⁊ clarificat locutionē insup icitat desideriū comedēdi. Hec ille. ¶ Jn h̄ ɔcordat Aui. ⁊ multi alij. Et sunt tamarisc⁹ genesta p̄sidia ⁊ cortex arboris ei⁹ ⁊ cortex fraxini. Et vz fricatio cuz balausl ⁊ cū medulla p̄icorū ru. ¶ Scōm est 3uc. albissimū mix cū melle: si tñ dētes fricēf ⁊ strigit gigias. ⁊ postea iubet inūgere dētes cū oleo roß. i cā cal'a: ⁊ cū oleo de been i cā fria. ¶ Tertiū adiutoriū ē Auic. φ si aliqs colluat os semel i mēse cū vio decoctiōis raō titimal li: nō hēbit dol. dētiū teste Aui. Et cuz h̄ facit bonū oris odorē i vltio. ¶ 4^m ē. aduraf caput leporis: ⁊ cū illo puluere fricenf dētes ⁊ gigiue. ¶ 5^m ē φ sal ⁊ mel misceanf ⁊ adurant in testa. ⁊ cū illo puluere fricenf dētes ⁊ gigiue. vz ēt si nō aduranf: ħ nō tm̄. ¶ 6^m adiutoꝛium pseruati^m ē: φ mirra ⁊ alumē d pluma pulue rizata miscenf ⁊ fricenf ide dētes ⁊ gingiue. ¶ 7^m ē frica° cū lupinis nō dulciorat hn pul' uerizat. ¶ 8^m ē alumē assuz cū aceto mixtū ⁊ i de os colluaf ⁊ dētes fricenf. ¶ 9^m ē vi^m decoctionis saluie garga^m vl' acetū decoctiōis origa^l ⁊ mētast' faciēs fluere supfluitates oris p̄seruat ⁊ curat doloꝛes dētiū. ¶ Decimū adiuto^m i pseruatiōe dētiū ē dentifri^m Raß. 4. ad almāß. ℞. cornu cerui adusti. se. vl' saltē floꝛuz tamarisci cipi roß rub. spice^l. añ. ȝ. j. sal' gēme. ȝ. 5. ℞ pul' cribellat⁹ ⁊ cū eo dētes fricēf. ¶ Undecimū ē. si mirra coq̄f i vio ⁊ ide os colluaf: dētes valde ɔfortat: ꝓhibēdo coꝛruptionē eorū ⁊ strigēdo gigiuas: ⁊ remouēdo hūiditatē supfluā. ¶ Duodecimū est. ℞. ossiuz dactiloꝝ adustoꝝ corallī ru. añ. ȝ. ij. fiat pul. ⁊ ponaf in panno lineo cū quo madefacto in aq̄ roß. dētes fricenf, dealbat eos ⁊ cōseruat Fricentur

cū folijs oliue vel saluie. ¶ Decimūtertiū adiutoriū est: φ si frequēter hūiditates veniant ad dētes ꝛ gingiuas os φ ↄfortent retinēdo vinū stipticū decoctōis rerū stiptim ꝛ teneat regimē pſuatiuū a reumate. Nūc aūt ď ſcđo dicendū est ſcʒ de curatione.

Curatio doloris dentiū ↄsistit in ↄside ratōe cārū pmitiuarū añtiuʒ et ↄiunctarū. Causis pmitiuis ↄsideratꝭ totalis reductio ad sanitatē debet p ↄtrariū illiꝰ cāe pmitiue. ¶ Causis aūt añtibꝰ debet dīnutio ꝛ remotio in pte ꝛ ħ paulati. Cāis aūt ↄiūctis debet totalis remoꝰ cū mēꝰ vl' mēbroꝝ alteratione. Et si ſit a cōicatōe alicuiꝰ mēbri: ab illo mēꝰ mādante fiat diuersio māe ꝛ euacuaꝰ ꝛ cū hoc ↄfortent dētes ꝛ ptes circūuicine: ne recipiāt tales supfluitates. Et hec sūt curatiue intētiones. ¶ Post ħ fit alia intētio alteraꝰ mē' qñ nō adest mā. Posito igit φ fiat a frigido exteriori malā ↄplōnē frigidā introducēte. tūc infirmꝰ ↄstituat in loco cal'o: ꝛ sup maxillā ꝛ caput ponant pāni cal'i donec calitas interius sentiat penetrasse. Deinde vngat dcē ptes cū oleis cal'isvt ē camo. rutam ꝛ de beēt ď castoꝰ ꝛ oleo de neridē: ꝛ ē spicacela. Et si dolor dentiū sit pptea qr sūpsit in ore res multū frigidas vt nix vel glacies vel aquā niuis ꝛ silia: tunc eadē olea valēt. ꝛ tūc ſt colluꝰ cū rebꝰ cal'isvt vinū pmo tepidū. deinde calm: vt nō fiat subita mutatio. Nō eñ sustinet nā repētinas mutatōes. 3. teg. cañ. 54. ¶ In isto etiā cāu ↄfert vitellū oui cocti sub cineribꝰ indurati: si cōprimat sup dētē dolētē. Et vʒ a pte exteriori saccellaꝰ calefacꝰ cū lana succida calefcā. si a pte exterior supponat: ꝛ teneat ita oleum cal'de ↄplōnis ꝛ actualr cal'ni. Si do. dētis est ppt malā ↄplōnē cal'am a cā pmitiua introducta pmo colluat os cū oleo frigide ↄplōis. sit tū tepidū in pncipio: deinde sit frm actualr. Et ħ est via ꝛ snia aui. vt est oleū saliç. oleū papa. oleū roſ ꝛc. Idē possumꝰ dicere de coctōibus rerū frigidarū φ pmo āmistrant tepida: deinde frida actualr. Res eñ cal'e actualr āministrate apiendo poros viā parāt fris alterātibus supuenētibꝰ ꝛc. Si aūt fuerit cā doloris mala ↄplō sicca impropē loquēdo tūc vʒ butirū ꝛ adeps anatis ꝛ galline ꝛ decocꝰ maluaꝝ cū oleo cōi vel oleo amigď dulci. colluēdo lauādo emplāndo. Si est a mala ↄplone hūida desiccet cū rebus desiccātibus. vt est alumen sal cōis torrefactꝰ ꝛ cū gall' ꝛ balaustijs ꝛ alumine de pluma. ꝛ cū eis q dicta sūt in. c. de fluxu saliue. ¶ Ista aūt remedia hñt locū tā i cā pmitiua φ in ↄiuncta purgata maa si adest. Et si sint cāe pmitiue: ↄsiderent ꝛ remoueāt. Cōsideratio cārū añtiū iuuat nos in dīnuēdo ipas. ꝛ tūc venit ſcđa intētio. ſcʒ eūo san. vel alioꝝ hu. siue sit do. cū apate siue sine apate. Si g videt φ do. dentiū sit cū multitu' sang. tūc ille dīnuēdus est cū flōia de cephaa eiusdē ptis. ¶ Deinde fiat flōia de venis q sunt in labijs a pte interiori. s. de supiori labio. si dol'. ē in supiori maxilla vel de inferiori labio si do. est in inferiori maxilla. Deinde flōet de vēis q sunt sub lingua. ꝛ ponant ſcđo vētose cum scarificatōe in initio spatularū. Si vo videt supabūdare hu. cholericꝰ: purget subito cum elecꝰ de succo roſ ꝛ cū cassiaſt. ꝛ tamarindo. mirab. cit' ꝛ silibus. Et si sint hu. grossi purgent cū diaturbit ꝛ yeraa acuata cū pulpa coloqne vel cū pillis dictis in. c. de surdie. ¶ Et tunc si adest apa in gigiuis ꝛ in carnibꝰ earū. i pnꝰ teneat in ore res infridātes: sic sūt succi fridi sic lactuce portulace ende ꝛ siliū. vel teneat in ore aquā cū aceto mixtis cal'is sm' debee. vel aquā plantag roſ. vel aquaʒ lactuce. Et si in aliq de istis dissoluat parū de cāfora: magi infrigidabit. Vel teneat in ore oleū onfann vel roſ. ꝛ ista teneant in ore in pnꝰ vsqꝫ ad tīuʒ diē. tūc addant aliq resolutiua ꝛ maturatiua vt ē decocꝰ orobi caricarū ꝛ passꝫ fenug' et se. lit. ꝛ ista sint actualr cal'a vel tepida. Et comedat res q ptim maturāt ꝛ ptim resoluūt sicut dictū est in. c. huiꝰ ſcōi li. de apate lingue. Et si p ista nō sedat do. adde opiū in pua qtitae cū rebus supdictis. Et si videris tumorem in gingiua siue exteriꝰ siue interius post duos vl' tres dies apias cū lancea vt inde fluat sang. ꝛ hūiditas. ꝛ statim cessabit do. ħ aūt freqnt exptus sum ꝛ bñ me repi. Immo etiā scarifiꝰ gingiue post vlia manifeste iuuat in do. dētiū mali: qr tūc est tps euacuādi ꝛ resoluendi per eandē ptē: qñ plectoria ꝛ cā añs est remota. Si do. dentiū fuerit a cōitate aliciuꝰ mēbri. tūc illi mēbro remem adhibeat diuertēdo materiā euacuādo ab eo. Et istud idē mēm ↄfortetur post eūonē māe: ne ab alio corpis mēbro recipiat supfluitates: ꝛ ↄfortet dētes ꝛ gingiue ꝛ ptes oris ne recipiāt māʒ ab 1ꝰ mēꝰ mandāte. ſt g flōia de vēis q ab illo mēꝰ euacuant Et vtat medicis q māʒ diuertat vt sūt clistea ꝛ farinaa ꝛ sit studiū tuū in mūdificatōne sto' cū medicamie amaro: vt cū aloe. sic dic Iob. serap. vel purget cū pillis stomatiq ꝛ si venerit mā a ca. purget cū pillis aureis vl' cū pillis sine qbus esse nolo ꝛ silibus. Et post ista vēit

tertia intẽtio scꝫ ↄfortare mẽbrũ. Confortet
igit̃ mẽbrũ dẽtes ⁊ gingiue ⁊ nerui ⁊ ligañta
dẽtes ↄtinẽtia ꝑ hũc modũ. ℞. folioꝝ mente
folioꝝ oliue viridiũ si inuẽiri pñt. añ. ʒ. j. rob
ru. mirtilloꝝ folioꝝ sumach ⁊ berberis ⁊ fru-
ctus añ. ʒ. ß. ↄq̃ssent̃ ⁊ bulliãt in vino stiptico
⁊ teneãt in ore. Aq̃ solatrͥ aq̃ plantag̃ aq̃ virge
pastoris multũ valẽt in hac intẽtõe. Aq̃ deco
ctõis ꝑsidie ⁊ balaustiarũ vꝫ. ⁊ si cũ istꝭ aq̃s di
stillatis misceat̃ acetũ decoctõis mirtilloruꝫ
multũ vꝫ. Ad idẽ galle lẽtes excorticaͤ cortex
nespuli ⁊ sorbe de q̃libet. ʒ. j. coq̃nt̃ in vino ⁊ i
ore teneant̃: ⁊ os colluat̃: ⁊ succꝰ spuine vꝫ. De
rebꝰ etiã sup̃dictis ꝑ saccul' et dolẽti denti a
ꝑte exteriori applicet̃. Ad. idẽ ℞. nucꝭ ⁊ folioꝝ
cipssi cupuloꝝ glandiũ folioꝝ sauine añ. ʒ. j.
coquant̃ in aceto ⁊ teneant̃ in ore.

Curatio doloris dentꝭ hĩta ↄsideratõe ad cãm ↄiunctã ⁊ venit tunc
quarta intẽtio. s. euacuare mãm ↄiunctã: si q̃
adest maª: vel alterare malã ↄplõnẽ si est sine
maª. Et multi sunt modi ad euacuandũ ⁊ re-
soluendũ illã mãm. quoꝝ Auic. in. 7. 3ͥ. ponit
aliq̃s modos et nos illos quos ponit auic. et
alios q̊s alij ponũt ponemꝰ aliq̃n ad euapan
dũ: aliq̃n dolorem mitigandũ sine euapatõe.
Vñ dico ꝙ hec ↄiũcta maª põt euacuari ali-
q̃n ꝑ scarificatõeꝫ gingiuarũ ⁊ ꝑ appositõem
sanguisugarũ circa radices dẽtis. Alij modi
sunt colluº: gargaª: linimẽtũ ẽplm̃ seu epithi
ma: fricaº caputpurgiũ: saccellaº: sinapizatio
suffumigatio ⁊ instillatio in aurẽ impletõ fo
ramĩs stupefactio ⁊ cauterizaº q̃ debẽt eẽ vlti
ma in casu q̊ sup̃dicta nõ sufficiãt. Et de istis
fit mẽtio aliq̃n ad resoluẽdũ: aliq̃n ad repcu-
tiẽdũ ßm suos modos. aliq̃n ad alterandũ ali
q̃n ad diuertendũ. ⁊ ꝑ̊mo de colluͤ. Colluº in
cã cal'a. ꝶ ꝑ̊mo cũ oleo tepido fr̃e ↄplõnis. de
inde fit actual'r frm̃. ⁊ q̃n est a fr̃o tũc colluat̃
seu lauet̃ os cũ tepido cal'e ↄpl'ois. Oleũ aũt
frm̃ est oleũ rob onfancinũ nenuf. oleũ saliꝗ
oleũ de papa. olea cal'a sunt camo. rutaceum
oleũ de beẽ. oleũ costiᵐ. oleũ de neriden ⁊ est
spicacelª. ⁊ filia. Colluº aceti in q̊ decoctũ sit
spolꝭũ ßpentis vꝫ. Colluº aceti decoctiõis pul
pe coloq̃ntide vꝫ multũ ßm aui. Et q̃n frigꝰ ẽ
mãifeste fiãt dicte decoctões in vino. Colluº
cũ vino decoctõis piretri stafizaͤ assef. cortiꝗ
caparis cortiꝗ piͥ folioꝝ ebuli polij montani
cortiꝗ rafani folioꝝ lauri gith nigelle: ista ei
ↄiũctim vl' sepatim valẽt si cũ aceto decoctio
nis eoꝝ os freq̃nter colluat̃. Radix cucu. asiͥ
sansucꝰ. decoquãt̃ in aceto. cicuta silr. Colluº
quã ponit Ryrãnus q̃ nõ finit dẽtes corrodi
⁊ corrosos sine dolore ßuat. ℞. mediaͥ cortiꝗ
mori arboris. ʒ. iij. 3ꝫͥ nõ ꝑforati. ʒ. ij. coquãt̃
in aceto optimo vsq̃ꝫ ad ↄsumptõeꝫ medieta
tis ⁊ inde os colluat̃ mane ⁊ sero. Colluº cuꝫ
sola aq̃ ardẽti iuuat in cã fr̃ia si tribꝰ diebus
ↄtinuet̃. Colluº cũ succo acetose ↄfert dolori
dẽtis a cal'itate. Radix edere arboree rad̊ dip
taͥ ⁊ folia oliue coquãt̃ in aceto ⁊ os colluat̃.
Idẽ põt fieri de radice vrtice ⁊ saluie. In cau
sa fr̃ia vꝫ vinũ alũinatũ. Colluº aceͥ decoctõis
rad̊ titimali ita cal'a sic põt sustinere vꝫ. Vlᵐ
decoctõis elſi: caue ne q̃cq̃ deglutiat̃. Colluº
aceti mixti cũ melle ⁊ sale cal'i iuuãt si diu in
ore teneant̃. Cornu cerui vstũ ⁊ cũ aceto sq̃lli
tico coctũ ⁊ diu in ore retẽtũ vꝫ. ¶ Gargaª ad
dolorẽ dentꝭ põt fieri de eisdẽ de q̃bꝰ fit colluº
ßm Rab. gargaª cũ aceto decoctõis piretͥ ori
gani mẽtastri vꝫ gargaª solius aceti cum sale
ßm Constãtꝭ. Aliud ßm ipm̃. ℞. stafizaͤ piretri
ell'i albi ⁊ nigri. añ. ʒ. ij. puluerizent̃ ⁊ coquãt̃
in aceto ⁊ ꝶ gargaª. ¶ Aliud ℞. rad̊ capparis
ʒ. ij. coloq̃ntide. ʒ. j. bulliãt i aceto ⁊c. ¶ Liniº
Linimẽta fiũt tñ circa dentẽ dolentẽ cũ suc-
co solatri vl' spuine: vl' portulace vl' scariole. ⁊
ista ad alterandũ vel refrigerãdũ vel opium
dissoluat̃ in oleo rob. ⁊ limat̃ dens ⁊ partes
vicine. vel ꝶ linimentũ cũ succo iusquiami. et
ista ad remouẽdũ sensuꝫ ⁊ stupefaciẽdũ. ¶ In
cã aũt fr̃a fit linimẽtũ cũ yerapª mixta cũ pi
retro puluerizato vel cũ tiriaca: vel cũ metriº
vel cũ aq̃ ardẽti mixta cũ piretº. Liniᵐ de bñ
dicta mixta cũ pul'. sinap̃ ⁊ stafiª vl' piͥ apiẽdo
poros facit fluere hu. ⁊ dentiũ tollit dolorẽ si
ↄtinuet̃. Vel ꝶ hº liniᵐ q̊d ponit rab. ℞. piretͥ
sinap̃ cẽtauͤ pipis mirre 3ꝫͥ. añ. ʒ. j. ꝶ pul'. ⁊ mi
sceat̃ cũ aq̃ ardẽti. ꝶ liniᵐ cũ pẽna vel cũ pan
no lineo. vel põt fieri fricaº vel epythima cũ
coto sup̃ rad̊ dentiũ. ꝑ̊us tñ colluat̃ acetũ de-
coctõnis origaͥ mẽtastͥ ⁊ piretͥ. ¶ Emplm̃ seu
epythiª ꝶ aliq̃n interiꝰ circa rad̊ dentium ad
apiendũ poros. ⁊ retinẽdũ mãm: sicut immeͤ
exẽplificatũ ẽ de mediͤ rab. Medulla ꝑsicoꝝ
terat̃ cũ sale ⁊ dẽs epythimet̃. vel fricent̃ rad̊
eiꝰ. Arsẽicũ misce optĩe cũ galbão ⁊ ꝶ capsula
sup̃ dentẽ dolẽtẽ. subtil'r tñ cũ cera coopiat̃.
Rab dic̃ ꝙ in cã cal'a q̃n do. post remeª auget̃
dissoluat̃ opiũ in oleo ro. in q̊ cotũ intingat̃:
⁊ dẽs ⁊ radix eiꝰ epythimet̃ a ꝑte extiori. Epy
thimet̃ maxilla cũ cera vel cuꝫ sordiͤ alueari
apũ. ℞. floꝝ camo. melliͥ sticad̊ arabiͥ ⁊ citͥ sã-
suci origaͥ añ. ʒ. j. ꝶ decoctio in vino ⁊ stupe in
eo madefctẽ ⁊ extorte sup̃ maxillã epythimet̃

vel spōgia hoc fit ad attrahēdū ⁊ resoluēdū materiā ad ptē exteriorē. ℞ piret^m cū cāfo^a cū pua terebētina mixta: ⁊ adhereat rad dentis. Si dolor nō cessat opiū cū sera gūmata ⁊ cāfora epythimet sup dentē. Tiri^a magna distēpata cū pauco aceto epythi^r vel extēdat sup pānū ⁊ epythimet dēs ⁊ gingiua. Sotira vz p eundem modū emplāta. Emplm ex filonio tollit dolorē dētis ⁊c. ¶ In cā cal'a f emplm supra dentē ex opio ⁊ iusqamō. Fricatio iubet fieri sup dolorē dentiū aliqn ad restau^m ⁊ hūectādū vt qn pcedit a siccitate f frica^o leuis cum butiro ad ipe galli^e ⁊ āseris. Sed in alijs cāis f fricatio cū dentifricijs q postea dicent. Bm aūt Rab vz fricatio circa radicē dētis ⁊ gingiue dolētis. ℞. piret' sinap cētauree pipis mirre añ. ʒ. ij. stafisa^e ʒ. j. f pul. ⁊ suauiter gigiue fricent ad apiendū ⁊ expellēdū hu. frm gssum pglobatū in radicib' dentiū ⁊ pprie fricatio tiriace metridati ⁊ filiū vz circa dētes dolentes ⁊ gingiuas. ¶ Sola fricatio dēt cū piret^o zz^e mixtis vz. Rab iubet fieri fricationē cum puluere pipis mixti cū melle. ¶ Se^e tiria^a rab p^o almāb cū qua dz fieri fricatio circa dentē ⁊ gingiuā in cā frida. ℞. assek pipis zz' storaq liqde opij añ ptes eqles plūr^a plūr^r ⁊ cū melle dispumato f medicamē cū q sepe fricet dentes ⁊ gingiue. fricatio in cā frida cū grossicie hūor bm constā^m fricū zz^e pul' mixto cū melle ⁊ si adest hūiditas multa cū fri^{ck} fic. ℞. pire' stafisa^e ysopi achori yreos siccor. añ. ʒ. j. fiat pul' ⁊ distempent cū melle ⁊ aceto ⁊ fricetur dētes ⁊ gingiue. fricatio leuis cū corticib' genestē tamarisci ⁊ capparis leuistici ⁊ mediani corticis fraxini ⁊ sorbe ⁊ cū psidia ⁊ balausti. vz ad pseruationē dentiū ⁊ gingiuarū. vz etiā fricatio cū pul' thuris ⁊ mastiq fricatio expta bm Aui. ℞. nucleor psicor. ʒ. ij. pipis tmdem fiat mixtu^a cū allitrā: qd ē pix liqda ⁊ fricet cū eis dētes. Nigella ptrita ⁊ pfecta cū oleo vz si fiat fricatio ⁊ linitio. Fricatio expta bm Auic. ℞. pipis piret' stafisa^e zz' añ. ʒ. ij. baurach qd est borax. ʒ. j. ⁊. b. f pul' ⁊ fricet ex eo dētes ⁊ gingiue ¶ Masticatio aui. ℞. mētast' mōta' piret' pipis. al. mirre añ. ʒ. ij. fiat puluis ⁊ incorpent cū pasb mūd ab arill. ⁊ f trocisci ad modū auella^e ⁊ masticet vnus cū pte dolorosa solius piret' mastica^o iuuat ad dent dolorē origanū masticatū. idē facit cinamomū masticatū siliter. Masticatio iusellor ouor induurator sub cineribus iuuat in dolore dentiū a frigido exteriori vel interiori zz^r coquat cū aceto ⁊ masticet. mastix a' masticādo dicit vnde si masticet iuuat dētes ⁊ gingiuas et si addat parū de zz^e minuti inciso a pfundiori loco attrahit. pul' oim supictor misceat cum cera al. ⁊ parū de terebētina ⁊ illā cerā masticet dolēs in dētibus. ⁊ oia ista vocari possūt caputpurgia: qr caput purgāt. ⁊. vapatio fieri pōt in magnitudine doloris p. 2. horas āte cibū vel post cibū p. 4. horas. Nā aliqn fiunt euapatiōes ⁊ saccellatōes ad hoc vt materia attrahat ad genā ⁊ barbā ⁊ dimittat radices molariū. Cū em apat barba sedat dolor. Vba sunt auic. bm g rab in cā frigida f cū panico torrefacto vl cū milio ⁊ sale. ⁊ in hoc pcordat Auic. ruta coquat in vino ⁊ ibi stupe canabis imittant extorte maxillarib' applicent. decoquat camo. melli^m rose flor roris marini i vino ⁊ cū spongia vel stupa fiat euapatio vel saccellatio. vel pōt fieri saccul' de floribus et herbis calis q calefactus sup tegulā cādentē maxillarib' applicet: ⁊ cū eis pōt fieri fomētatio p pus. Sa. in passiona^o dicit. si dolor est sine cōmotōe ⁊ corrosione dētiū ex sacculo salis tosti regionē ex vapam': vt hu. frid' q est in ossib' vaporet. deinde decoctio vini cū ruta in ore teneat. hec ille. Fomēta^o fit bm Cōst^m ℞. ysopi piret' eil'i ni. cala' rad cucu. añ' radiq caparis añ. ʒ. ij. olei ⁊ aceti añ. ℔. b. coquātur vsq ad psumptionē aceti. ⁊ de isto fomentet exteri' ⁊ vna ps ei' mixta cū tmdē de ol'o ros ⁊ auri opposite iniciat. ¶ Instillatio in aurē fiat ista īstillatio īme^e dicta. alia instilla^o bm Serar^m cremo. in aure q est a pte dolēte: īstillet succ' blete aut cucu. agrest ⁊ tollit dolorē Succ' cicoree dolorē dētiū phibz. si p dextra dente in sinistra nare vel etiā aure fuerit immissus diascoris. Idē facit succ' rad affrodillor tepidus si auri oppo^e iniciat. Diasc. Suffumigatio linet vel inscidat vngula asinini ⁊ sup carbones ponat ⁊ p embotū fumū recipiat ⁊ vz. idē pōt fieri cū cepe aut cum sinapi aut cū ruta. Suffumiga^o fit circa maxillas cū decoctōe flor sticad. sansuci āthos ⁊ ruta ⁊ flor camo. ⁊ melli' ⁊ hoc fit in ingressu lecti. Per suffumigatōes occidunt vermes dentiū ¶ Ad remouēdū. imple^o. Implent aliqn foramina dentiū ad remouendū dolorē. aliqn ad pseruandū. aliqn ad vmes occidēdū. aliqn ad bonū anhelitū faciendū. Primo nigella pul^r ⁊ dēs pcauus repleat ⁊ tollit dolorē ei'. haly Ad idem ℞. piret'. ʒ. j. gūi armo^ci opij añ. ʒ. b. reple^r dēs. ptim em dissoluit ⁊ pti stupefacit. Impleat foramen dent de pipe cōtrito vel de mirra vel de sale vel de tiriaca. ℞. se. apij. ʒ. j.

opij iusquiami añ.ʒ.ij.aque decoctōis iusq̄a' quod sufficit.ꝶ pille ad modū ciceris.ꝛ iple dentē vel ponat̄ supra dentē in hora doloris et tollit dolorē infra mediā horā. Cum aceto decoctōis spolij serpētis colluat̄ os.vt dictū est ꝛ cuꝫ dicto spolio foramen impleat̄. Post mūdificationē dētis corrosi imple foramē ex gallia ꝛ cipero.valet in ꝓseruatōe ꝛ non fiunt dētes amplius corrodi. ¶ Cauteria ſm Haly aliq̄n fit cū oleo calīo per istū modū. ꝶ.olei oliue.℥.ij.harmel quod est se.cicute maiorāe. añ.ʒ.iiij.coque.ꝛ cū radio in quo inuolutū sit cotum:sup dentē pone ꝛ cauterizet̄.Aliō cauteriū fiat ſm ipm cū ſgula ferrea ignita per canulā ferri vel eris vſq̄ ad dentē.Et in isto casu ꝯcordant oēs fere. Itē pōt fieri totiens donec dolor recedat. Et hoc vult Rab.ꝯ° ad Almanß.ꝛ Aui.ꝛ Ga.in passio°ꝛc.Alia cauterizatio fit ſm plateariū:lignum fraxini vel cipressi vel iunipi vl' stipes origa'vel aliō lig^m^ ignitū ab vna parte tāgat dentem sepe. Et si dēs est pforatus:ꝑus impleat̄ cū tiriaca. dei de ꝑ modū dictum cauterizet̄.ꝛ hoc faciendū est donec calītas ad dentis radiceꝫ sentiatur penetrasse.Et ista valēt mirabilr in causa frigida.Auic.dicit ꝙ cauterizitio debꝫ fieri cum oleo cōi calīo vel cū oleo decoctionis rerū calidarū resoluentiū:vt cera vel pasta circūaptata oleum imitat̄. ¶ Stupefactio aliq̄n magnitudini doloris est necessaria ꝑcipue si reliqua nō ꝓsunt remedia. ꝶ. radicis iusquiami ꝛ coque sub prunis:ꝛ compme ipam calidam sup molarē cū pulpa digiti intus ꝛ extra : et tollit dolorē.opij.℈.j.storacis liq̄de.℈.ß. misceantur ꝛ ponant̄ in casula de cera ꝛ molari supponat̄. ¶ Medicine Auic.in ista cā frida ꝶ.se.iusquiami al.opij storaq̄ galbani añ.ʒ.ij piperis assei̇ añ.ʒ.j.fiat ex his colli^m^ cuꝫ rob ꝛ vino.ꝛ ponat̄ supra dentē dolentem. ¶ ꝶ. opij casto'añ.ʒ.ij.distēpent̄ cū oleo rob:ꝛ vna pars ponat̄ supra dentē ꝛ alia pars fiat liq̄dior cū dicto oleo rob.ꝛ partivbi est dolor immittat̄. Radix iusquiami decocta sub cineribus ꝛ pistata in casula de cera sup dentē ponat̄. Idem potest fieri de raō mādragore vel aliqua de dictis radicib⁹ cū se.iusq̄ami ī vino coquat̄.ꝛ in ore talis decoctio teneat̄:sed hoc non est bene securū ꝓ alijs dētibus. Fiat etiā suffumigatio per traiectoriū cū aliqua de rebus suꝑdictis. Filomū datū cū vino in pōdu in quātitate.ʒ.iij.ꝛ.j.ʒ.ponat̄ supra dentē. Et ſm Auic.dormiat pa.et maturat̄ egritudo et q̄escit dolor. Aqua infrigidata in niue vel puteo tēpe estatis vel aqua fontis viui in estate in ore retēta ꝛ sepe mutata stupefaciēdo sine nocumēto tollit dolorē ſm Auic. ꝛ intelligit̄ applicari nec cauteria nisi in casu:q̄ reliq̄ remedia nō ꝓsunt:q̄ multū nocēt alijs dentib⁹ ponit Auic auctē Ga.ꝙ epar stellionis vel la certe suprapositū denti tollit dolorē. Itē spolium ſpentis coctū in vino vel aceto vel oleo os inde colluat̄:ꝛ stupe intincte in eo maxill' applicent̄.tollit dolorem.Ad idem.adeps rane viridis que vadit ꝑ ramos arbor:si supponat̄ in maxilla.idē facit. istud aūt mag̃ facit a tota ꝓpetate ꝙ ꝑ qualitates.

Si dolor dentis venit ꝓpter vermes quod scit̄: quia dolor est remissus cum quadā titillatōe ꝛ pruritu:ꝛ ē cōtinuus.ꝛ si lauet̄ os cū aq̄ calida ꝛ pa. ponat̄ ad solem:videbunt̄ v̄mes:ꝛ aliq̄n in ꝯcauita^e^ dentis moueri.Tūc ꝶ.aloes.ʒ.j.mirre.ʒ.ß. iple foramen dentis. Itē lauet̄ os cū decoctōe pulpe colloq̄ntide. ¶ Itē fiat suffumiga° cum se iusq̄ami vel cū se.cepe vel porri.ꝛ post gargarizet̄ aqua calīa ꝛ ꝓiciat̄ illa aqua in alio vase pleno aqua frida. ꝛ apparebūt ibi v̄mes in sup̄ficie aque. Aliquādo lac titimali vl' succus ꝑsicarie missus infra foramē dētis occidit.v̄mes. Suffumigatio coloq̄ntide idē fac. Se.porri mixtū cum pice liquida ꝛ coloq̄nti^a^ ponat̄ sup carbones ꝛ fumus per embotū recipiat̄:occidit v̄mes ꝛ deijcit finalr. ¶ Si nō remouet̄ dolor iubēt autores ꝙ dens eradicetur:ꝛ fluat inde sanguis ꝛ humiditates superflue.ꝛ post lauet̄ cum vino tepido ꝛ sale. Fiat pasta ex farina ꝛ lacte titialli ꝛ ponat̄ supra dentem ipm frangit vt quidam dicunt. Ideꝫ facit adeps rane viridis arbor. Medicamen Alexandri:quod cito tollit dolorē. ¶ ꝶ.ʒ.dolsas allij oliba'.ʒ.j. stiptis mirte vel salti mirre.ʒ.j.et.ß.terant̄ ꝛ coquant̄ in aceto vſq̄ ad consumptionē medietatis:ꝛ taliter teneat̄ in ore. Alexander dicit ꝙ spoliū ſpētis incēsum tritum cum oleo incorporatū ad mellis spissitudinem si dens inde liniat̄ tollit dolorē. Acorus confert dolori dētis valde. Auic.in.2.cā intelligitur si coquat̄ cum vino vel ace°:ꝛ in ore teneatur. Allium decoquat̄ ꝛ assatū sedat dolorem dentis. Et collu° oris ex decoc^e^ eius confert dolori dentis ꝓprie cū olibano mixtū Condisum puluerizatū confert cuꝫ vino ꝛ pone sup dentem est vltimū.ſm Rab in diuisionibus ad remouendū dolorē dent̄ de cā frida Et a parte exteriori fomentetur maxilla cum

aqua calida decoctionis camo. Et strigat dēte res calīas. Uel pōt fieri euaporatio cū lana succida ꝛ oleis calīs. Oleū amigd̄ istilleẗ tepidum in aurem illius lateris. Rad̄ arnaglosse cocta in aq̄ mitigat dolorē dentꝫ Rafanū gallicanū mordeatur a dente dolente: ꝛ teneatur per spaciū inter dentes ꝛ sanabunẗ. Rad̄ millefolij masticata cum dēte dolente sto° ieiuno curat ꝛ sistit dolorē. Radix mori cocta in vīo cōtinueẗ per tres dies tollit dolorē. Kyrān⁹. ℞. radicis vrtice. ℥. j. piret⁹. ʒ. j. oquassata bulliantur in aceto: ꝛ sepe colluat os. Decoctio cipressi in aceto tollit dolorē. Galba^m ꝯfert dolori molariū ꝛ dēti corrosō subito. Aui. in 2°. in. c. de galba°. Acetū decoctū in testa coloq̄ntide. decoc° yreos: decoctio ysopi in aceto. decoc° origa⁹ ꝯfert dolori dentiū. Idem facit decoctio nigelle. Cortex pini decocta in aceto. Ruta cocta in vīo vel aceto vel masticata tollit dolorē dentiū. Auripig^m ꝯfert dolori dentium. nec ei īuenit par. itelligiẗ ꝙ mittaẗ in capsula alicu⁹ empli vel cere ꝛ supra dentem ponaẗ. Et assaẗ ipleaẗ foramen mole corrose ꝛ iuuat. ꝛ misce cū thure ꝛ fiat cupula supra dentē dolentē. Aui. in. 2°. Decoc° alūis cōfert dolori dentiū. Aui. ibidem. Aqua decoctionis mirab. cit⁹. detenta in ore valet. ¶ Hic est sciēdum ꝙ in applicatione istorum remediorum 4. generalia documēta a sapienti ꝛ diligenti medico debēt obseruari. ¶ Primum est ꝙ de istis que in ore ponenẗ siue sint ad cauterizādum: nihil penitus deglutiaẗ: marie q̄n me^e suspecte in dicᷓ medicis apponunẗ. vt est ell⁹ arsenicū vitriolū stafiza^a mandrag^a ⁊ usq̄am⁹ ꝛ similia. ¶ Scd̄m documentū est. vt q̄n ista remedia applicanẗ post pausā teneat os apertum vt saliua fluat q̄tum possibile est. ¶ Tertium documentū est: ꝙ si radix ell⁹ ni. vl̄ iusquiamus teneanẗ in ore inter dentes vel alie fortes medicine: ista nō apponanẗ nisi supra dentē dolentē ꝛ aliquādo circūuicini cum capsula de cera vel alterius rei iuxta posse custodiantur. nam ista dolorem remouendo nō solum dolētes imo vicinos frangere ꝯsueuerūt ꝛ deuastare. ¶ Quartum est: ꝙ illa que ministrantur ad resoluendum apiendum ꝛ ꝯsumēdum sint actualiter tepida vl̄ calida. Sed illa que dantur ad repcutiendum materiā in cā nimis calida vsq̄ ad. 2. vel. 3. dies sint actu frigida. Deīde ſſ. tepida: ne poros claudēdo materia interius recludatur.

c **Ommotio** dentiū aliquā do est a causa primitiua vt est casus ictus percussio obuiatio: qui postq̄ semel violenter commoti sunt: in illa commotione libenter volūt remanere: cum sint membra que cū alijs nō sint continua sed contigua: nisi succurraẗ eis cum auxilio medicine. Causa autem antecedens potest eē humiditas superflua in corpore vel in capite ꝛ in partib⁹ superiorib⁹. Causa coniuncta est humiditas mollificans neruos ꝛ ligamen^a ipsos dentes cum maxilla annectentia. Alia causa potest esse corrosio in radicibus dentium. Alia causa potest esse siccitas accidens propter defectum nutrimenti sicut accidit conualescentibus: etiam dentibus senum qui mouentur hinc ꝛ inde. Aliquando etiam cōmouentur propter defectum ꝛ corrosionem carnis circundantis radices eorum q̄ quidem caro apud Serap. vocatur alganini. ¶ Signa per causas possunt cognosci si perspicaciter considerentur.

Cura consistit in duobus. Primo in dieta. Secundo in medicis. Dieta seu regimen tale sit ꝙ non masticet res duras: imo comedat iussellas offas vel res teneras ꝛ sorbeat brodium vitellorum ouorum spissum ꝛ offas in eo ꝛ comedat risum ꝛ cibum: qui fit de carnibus inscisis minutum cum panis medulla ꝛ iure carniū ꝛ sic de alijs. Et dicit Serap. ꝙ precipiendum est infirmo ne multum loquatur ꝛ hoc propter ingressionē aeris frigidi. Et per eandem rationem eis precipiendum est ne dormiant ore aperto: nec agitent eos cum suis nec alienis digitis: quia lapsus semper augeretur. ꝛ similiter caueat ne cum lingua ip̄s impellat seu moueat. ¶ Posito igitur ꝙ fiat a causa primitiua: teneat regimen supradictum. ꝛ cum hoc fiant garga^a ꝛ sinapisationes de rebus stipticis frigidis si adest calor vel de stipticis calidis: si adest frigus que infra dicentur. Si vero fiat propter humiditatem imbibentem ꝛ mollificantem neruos ꝛ carnes: que sunt in circuitu dentium. Tunc ille diminuende sunt cum fleubothomia cephalice. Si adest calor vel humor sanguineus videatur abundare. Uel purgetur cum pillulis cochijs si est flegma. Et iniungenda est dieta subtilis vtendo cibarijs facilis masticationis: vt vitella ouo᷑ medulla panis. ¶ Et post amministrentur stiptica calida: vt est collusioris cum vino rubeo: vel nigro decoctionis foliorum ꝛ nucum cipressi et possunt addi cum istis folia et semen eius in qua est proprietas s̄m Dyascorꝯ consolidare ossa fracta ꝛ ossa cōmota Uel fiat sic. ℞. nucum foliorum ꝛ corticū cipressi añ. ʒ. ij. foliorū mente

mirtillorum.añ.ʒ.j. cimiⁿ torrefacti corticis thuris.añ.ʒ.j.fiat decoc° in vino ni.stiptico τ cum eo sepe os abluatur. Aliud medicamen. ℞.cornu cerui vsti mirre thuris corticis eius añ.ʒ.iij.incorporentur cum pice nauali vl' cū cera gūmata τ fiat capsula supra dentem cōmotum post collutionem cum vino supradicto vel cuʒ supradictis addatur sang.dra.mastix τ fiat pul'.qui sinapisetur radicibus dentium frequēter. Stiptica autē cal'a sunt labdanum thus cortex eius cimiᵐ torrefaᵐ se.nasturci torrefacᵐ aniᵐ torrefacᵐ alumē pix ni. mirra sal tostum cortex τ folia cipressi cortex pi⁹ mastix absinᵐ sarcocolla classa scriptorum Stiptica autē frida sunt psidia balausta cortex τ folia τ fructus nespuli τ sorbe τ citonij a cassia licium galle sumach spoᵐ rosa sandal⁹ cacabre ossa mirab. τ dactil'.cortex castaᵉ.fructus ypoquisti.terra sigillata bolus ar⁹ berberis cornu cerui vstum conche marine asse. Istis autem medicinis debemus vti qñ cā est calida aliquādo tamē de cal'is miscēda sunt τ econuerso. Et pñt ministrari colluendo gargarizando epithiando sinapizādo.τ ƀm alios modos quos dicimus in dolore dentium. In causa aūt nimis humida multuʒ valet alumē arsum τ sal torrefactum. q2 purgant faciēdo currere saliuā τ cū hoc stringunt τ calefaciūt Post ista vtatur pa.dentifritio Aui. qd valet ad cōmotionem dentium τ sanitatem eorʒ cōseruandam τ ad fetorem anhelitus.℞.ciperi ros.ru.spice'sal' gēᵉ fructus tamarisci vl' foliorʒ ei⁹ cornu cerui vsti añ.ʒ.ij.vini ru.qd suff. ℞.trocisci vel pul' addendo dē zuc.in parua q̄titate. Haly addit huic medicine ossa mirab. adusta. Quando autem dentes cōmouentur propter diminutionem carnis gingiuarʒ.tūc alumen de pluᵃ τ balaustia τ sumach de quolibet.ʒ.ij.lig' aloes ciperi de quolibet.ʒ.j. fiat puluis τ dentes fricent' inde. ¶ Aliud medicamen ƀm haly ad debilitatem dentium τ cōmotionem.℞.fructuuʒ vel foliorū tamarisci galle ossium mirab.cit'. torrefactorū.añ.ʒ.ij. balaustis ros.ru.sumach.añ.ʒ.iij.τ ß. cipulorum glandium mirtillorum arillorūʒ añ.ʒ.ij. cinamo'.ʒ.j.τ ß.fiat pul' τ dentes fricentur.

p

Putrefactio τ corrosio in dentibus accidit pp humiditatem putrefactā in eis τ circa ipsosq; alteran° putrefacit τ corrumpit substantiam eorum.

Cura Prima intentio circa dētes putrefactos est eos custodire:ne ampli⁹ putrefiant.τ hoc fit per purgationem materie antecedentis:sicut dictū est in dolore dentium.secundo per euacuationem materie coniuncte sicut ibidem dictum est. Hec etiam intentio completur per ea que dicta sunt in capitulo de preseruatione dentium post illa omni hora post cibum foramen dentis corrupti mundetur a cibis retentis deinde cum vino colluatur os. Medicaᵃ autem que prohibent putrefactionem τ corruptionem dentiū: sunt medicine sicce:sicut est liciū thus menta mirtilli spica celtica gallia mus.per se vel mixta cum cipero prohibet corrosionem τ sedat dolorem. Mastix ciperus mirra galle virides terebentina piper nigella sulfur ʒʒ' coctum cuʒ aceto τ melle est vltimū ƀm Aui. Item assaf. cum pice liquida. Istis enim debet ipleri dēs corrosus vel circa ipsum debent apta' vel cuʒ eo masticari τc. Assaf.conquassata cum cera τ bullita superposita impleto foramine est vehemens ad sedandum dolorem. Licium mixtum cum dragagan° vʒ. Dicit Aui. ꝙ implere dentem corrosum de camphora expertum est τ multi iuuamēti in prohibendo ne dens amplius corrodatur. Ego dico tibi ꝙ non solum dens τ gingiua a cāphora preseruantur a putrefactione:imo etiaʒ omnia mēbra corporis imo etiaʒ hu.ideo cōpenter ministrari potest contra morbos epidimiales.sicut dicit Haly. in 3°.teg'.cōmento.196.ibi Alteratur. Et cum ƀ tollit dolorē. Fiat collu° quā ponit Rayrā que non sinit dentes amplius corrodi.τ posito ꝙ sint corrosi:eos sine dolore τ āpliori corrosione conseruat.℞. mediani corticis mori arboris.ʒ.iij.ʒʒ' non perforati nec corrosi.ʒ.ij. coquantur in aceto forti vsq; ad ɔsumptionē medietatis.τ cum isto colluatur. ¶ Aliud medicamen Auicen.℞.casto' piretri opij galba' añ.ʒ.j.fiat epithima aut capsula supra dentē. τ fiat sicut dictum est in cap'lo de dolore dentium ibi.scʒ imple° τc. Et ipleatur dens sicut ibi dictum est. Cirurgici iubent ipsum limare τ scalpere. Et bene quidēʒ τ maxime illud qd corruptum est τ fedi coloris existit. ¶ Aliud solēne medicamen.℞.cardamo' piretri pipis ni.mirre baurach.añ.ʒ.ß.terebentine qd sufficit ad incorporandum. Fiat mixtura: q̄ foramen ipleatur.τ fiat etiam capsula vel epithima supra dentē. ¶ In oibus istis obseruanda sunt quattuor generalia documēta dicta in fine remediorʒ contra dolorem dentium. Solū alumē arsuʒ est magni iuuamēti in exiccādo superfluitates currentes ad dentes τ gingiuas

¶ De alteratione colorum dentium

a Alteratio colorum dentium. Cause huius aliquando sunt exteriores aliquando interiores. Exteriores ut sunt linimenta collusiones cum rebus coloratis vel longus usus alicuius cibi colorati. vel fit propter contactum seu masticationem cum eis in aliquibus rebus fedis: ut sunt coria preparata cum pinguedinibus: sicut faciunt cerdones. Et dicitur etiam quod illi qui fuerint usi cibis elixatis in cupro: habebunt fedum colorem dentium. Omnia enim metalla preter solem et lunam habent in se scabiem et rubiginem que cibi in eis preparati inficiuntur: que etiam inficiunt dentes: que de sui natura albi sunt et lucidi. Aliquando fit fedus color in dentibus lapideus circa radices dentium et super ipsos generatus. Causa interior potest esse mala materia corrupta penetrans in substantia dentis. que alterat colorem eius ad suum proprium vel utplurimum ad viridem vel aliquando est mala materia aliunde veniens: que exteriores partes turpi colore fedat.

Signa Si viriditas vel alter fedus color fit in dentibus propter causas exteriores ex iudicio patientis habetur. Si propter causas interiores: hoc scitur ex defectu aliorum: et quia homo cacochimicus: que forte fuit usus fungis et cibis corruptis et immundis.

Curatio Si propter causas extrinsecas ille removende sunt et cibi prohibendi qui faciliter corrumpuntur. Deinde fiat remedium infra dicendum. Si fuerint lapides illi removendi sunt cum sarculo de calibe puro et abradantur paulatim una die post aliam. Deinde cum dentifriciis que partim sunt stiptica partim mundificativa. fricentur etiam dentes et frequenter laventur cum vino albo et sale torrefacto fricentur. Si fuerit propter malas humiditates et corruptas: tunc purgetur mane annis a toto capite. Deinde curemus dentes cum medicinis exsiccativis: quoniam isti non recipiunt hanc egritudinem nisi ex humiditate mala que currit ad eos. Verba sunt Jo. serap. in. c. proprio. Illa quoniam mala humiditas suo contrario indiget medicari. Et quasi ista cura convenit cum cura pforationis et corrosionis. sicut ipsemet dicit dentifricium Aui. Rx. spume maris salis torrefacti se. nasturtii torrefacti. ... ostreorum combustorum rad. canne adusté aristolochie ro. ordei adusti sal gemme cupulorum liaciarum adustorum ana. ʒ. j. fiat pulvis. et cum isto pulvere fiat fricatio super dentes. Dentifricium aliud secundum descriptionem propriam que dentes albificat ipsos confirmat et gingivas stringit et liositates removet et flat desiccando humiditates oris superfluas tollit. ¶ Rx. cornu cervi usti donec albescat cortice malorum granatorum adustorum lane sucide adusté ana. ʒ. ij. masse cuminis vel saltem rasure potorum de malaga lapidis cum quo raduntur pergamena spice ana. ʒ. ʒ. fiat pulvis cribellatus. Et cum operari volueris accipe peciam puram scarlate: in cuius medio pone parum mellis. et super mel de dicto pulvere misce: et plicata scarlata liga cum filo: frica dentes ore prius loto cum vino al. cal. vel miscetur de dicto pulvere. aliquantulum ps zuc. candi. et sine scarlata fricentur dentes et iterum laventur. Si passio est antiqua et mala multa et radicata: debent addi cum dictis absterssiuis res acute: que magis attrahant a profundo: ut est piretrum piper metastrum costus stafisagria ʒ. s. et aui. addit assam fetidam. Haly in. 5. li. 2. partis regalis dispositionis dicit sic. ¶ Rx. farine ordei distemperate cum melle. et in loco salis communis pone salem gem. et postea adusté palee ordei ana. ʒ. ij. spume maris thuris adusti ossium cac. mari. testarum corticum ouorum adustorum. ana. ʒ. j. et ß. fiat pulvis cribellatus et dentes ibi fricentur: quoniam hoc dentifricium elimat fortiter. ¶ Aliud ibidem. Rx. epythimi absinthii adusti mirre pumicis cornu cervi adusti salis gemme ana. ʒ. j. rad. canne adusté folii fracture sive rasure potorum de malaga ana ʒ. ß. fiat pulvis. et dentes inde fricentur. Sal gemme et farina ordei equaliter cum melle distemperentur et adurantur. Et de isto Rx. rad. canne adusté testarum ouorum sturcii vel saltem galline ana. ʒ. ij. baurach fractu re potorum de malaga ossis sipie ostracorum adusto rum marinorum al. arillorum arsorum ossium mirab. adustorum ana. ʒ. j. fiat pulvis. et frica dentes et sinapizetur gingive et addatur folii spice. ¶ Dentifricium magistri arnaldi de villa noua pro reginis et nobilibus: cum quo dentes albificantur et confortat gingivas et corrosas sanat regenerando carnem et rubiginem et putredinem removet. Rx. gariofili nucis mus. cinamomi spice folii mastices panis ordei ut superius preparati ossis locuste piscis combusti ossium dactilorum et mirab. et oliuarum combustarum ana. ʒ. ß. spongie marine pumicis ossis sipie marinorum piperis al. et sinapi ana. ʒ. ij. fiat pulvis. et fricentur dentes. Aliud pro magnatibus. Rx. coralli al. et ru. margaritarum ana ℈. j. conchee de nacra vel ostracorum adustorum porcellane marmoris albissimi fi. vel alabaustri ana ʒ. ß. aluminis arsi salis gemme rad. canne adusté spongie sanguinis dra. al. et muscatelli salis torrefacti. ana. ʒ. j. aluminis de pluma. ʒ. j. et ß. cinamomi. ʒ. ij. spice. ʒ. j. zuc. candi. ʒ. ß. fiat pulvis. dentes enim albificat et prodest etiam gingivis.

b Debilitas dentium. Aliquando dentes necario debilitantur cum res alicuius duriciei masticare non possunt. imo de facili cum egrotant et dolent. Et causa in isto est quasi eadem cum causa commotionis. et aliquando accidit decrepitis: et tunc est irrestaurabilis etc.

Cura aũt eadẽ ẽ sicut in cõmotiõe dẽtiũ q2 op3 desiccare hũiditates supflu as exĩtes ppe radices eo2 ⁊ in ligamentis ⁊ neruis q̃ sunt ppe ipos ⁊ ɔñr dicte ptes ɔfor tãde sunt: vt dẽtes stringãt: ne dictas supflui tates recipiãt. Ad qđ v3 tale medicamen. ℞. gallarũ viridiũ nõ pforatarũ ad mag' strin gendũ. ⁊ gallarũ siccarũ pforatarũ ad magis desiccandũ alũis de plũa alũis arsi sal' torre facti ad desiccãdũ ossiũ mirab. citrino2 adu sto2 balaustie rosarũ ru. sumach cupl'o2 glã diũ mirtillo2 arillo2 ⁊ nuc̃ cipssi. Ista ad stri gendũ ⁊ ɔfortãdũ ⁊ exsiccãdũ pipis 33' piret' stafisa ͤ ad calefaciẽdũ desiccãdũ ⁊ penetrãdũ ãñ. ℥. j. ℞ pul'. cũ q̃ sepe dẽtes fricent. Iste eñ pul' ptim apit ⁊ dissoluit ⁊ acuit flã: vt facilꝰ expellat ⁊ ptim calefacit ⁊ pti ɔfortat dictas ptes. ⁊ cũ hoc pseruat dẽtes a putrefactõe et gingiuas a corrosione ⁊ dẽtes a cõmotione. ¶ Aliq̃ eñ ps pul' sup̃dicti coquat in vino et sepe illud viñũ in ore teneat. ⁊ v3 dẽtibꝰ q̃ ex facili cã patiunt ⁊ ad alia sup̃dicta.

t Indebita elõgatio dẽtium fit vtplurimũ in dẽtibus anterioribus ⁊ i alijs etiã qñ suũ par deficit. Hoc aũt nullũ h3 remediũ nisi q̃ serent. sic eñ ɔsueuerunt opari marescalli in eq̃s nimis antiq̃s: vt iu uenes appeãt. Et si ppter serraturã incurrãt cõmotionẽ aut dolorẽ. curent sicut dictu3 est in capl'is suis. Auic. tñ dicit q̃ post serraturã ℞ pulvis ex g̃nis lau' ⁊ alũie ⁊ aristologia lõ ga: cum quo fricent sepe dentes.

s Stridor dentiũ in somno fit propter debilitatem lacerto2 mouentiũ maxillas. ⁊ ta lis debilitas stridorem faciens est illis lacertis quasi spasmus ⁊ accidit multis infantibꝰ. ⁊ qñ veniũt ad adolescentiã curãt. Alia causa potest esse vermes in stomacho vl' in intestinis puerorum.

Signa Si fit ppter v̾mes: venit stridor p interpol'oẽs ⁊ cũ h̾ etiã assunt alia signa v̾miũ vt est freq̃ns tactꝰ manibꝰ circa nasum ⁊c. ⁊ curatis v̾mibus recedit stri dor. Si vero non fit ppter vermes diu durat et per menses et annos.

Pronosticatio stridor dentiu3 in somno ɔtinuans nisi succurrat significat apoplexiã aut epilẽ tiam aut spasmũ superuenire.

Curatio Fiãt aliq̃ de remedijs dicı̃ in spasmo ⁊ mũdificetur caput frequẽter cũ ill' q̃ ibi dicta sũt. vl' sic dictũ est in epil'a. ⁊ post vngat collũ ⁊ circa aures ⁊ ra dices mãdibularũ cũ marciatõ solo. vel cum oleo de casto° vel cũ oleo de spica cel'ca vel de iunipo vel de bacc̃ lau' vel cũ oleis calis odo riferis in q̃bꝰ fit stipticitas: vt illa mẽbra cõ fortent. Si v̾o fuerit ppter v̾mes curent: sic dicet in ca. pprio cũ adiutorio dei

s Stupor dentiũ accidit intdũ a cã intrinseca exĩti circa radices eo2 vt est aliq̃ humi ditas põtica siue acris aut stiptica vel fit interdũ ppter hu. vel fumos qui a sto°. vsq3 ad radicẽ dentiũ eleuant qñ stomachus in se cõtinet hu. acetosos. Et in talibꝰ aliquã do accidit dẽtibus q̃si q̃dã titillatio vel ɔge latio ppter imaginationẽ3: sicut qñ hõ videt aliquẽ comedere res acerbas ⁊ fructꝰ virides ⁊ capere pannũ laneũ cũ dẽtibus. Hec tamẽ ɔgelatio est intẽtionalis ⁊ cito recedit. Aliq̃n aũt fit ppter res masticatas vel in ore reten tas vt fructus virides acerbi agresta ⁊ fructꝰ limo^m in quibusdã ⁊ similia.

Curatio scitur p experientiã q̃ por tulaca masticata a tota ppe tate tollit stuporẽ dentiũ. Idem facit se. eius tritũ infusũ in aq̃ ⁊ tepide colluat os. Amigđ masticent aut cũ eis dentes fricent: aut cum nucibus aut auellanis. vel fricent cum nuce indica. vel colluat os cum lacte asine. Alique de istis medicinis coquant cũ vino. ⁊ inde os colluat. Cordumeni bacce lauri aristologia longa squilla assat. vinum calidu3 per se sal et alumen quodlibet per se.

f E difficili origine dẽtium freq̃nt accidit plus pueris vt cũ difficultate ⁊ for tibꝰ acc̃itibus dẽtes exeãt. Aliq̃n etiã tardãt dẽtes ad exitũ vsq3 ad. 3. vl'. 4. an nos. ⁊ h̾ accidit ppt̃ debilitatẽ v̾tutꝫ eo2: vel p pter ipedimẽtũ mãe vt q2 aquosa subtilis ⁊c. Aliq̃n in quibusdã accidit ppter fluxum vel a v̾mibus subripiẽtibus materiã eo2.

Curatio Si est ppt̃ debilitatẽ nature ɔfortet puer cũ reginine re sumptiuo ⁊ ℞ pulmẽtũ đ carnibꝰ auiũ tosta2 vl' đef cũ alijs carnibꝰ cũ medulla pãis ⁊ iure carniũ. ⁊ excitet puer iuꝫ posse ꝭm etatẽ suã3. Et si patit flu^m vẽtris: strigat ille: ⁊ pꝰ fricent gingiue cũ istis infra dicẽdis. pmũ ce^m pdicũ Scđ3 ẽ ce^m lepo2is. Itẽ gigiue puero2 in cu nabul' fricent cũ oleo ⁊ butiro vel axũgia gal line lac canicule cũ sua ppetate iuuat i h̾ ya!

de. Mater aũt pueri dʒ cum digitis suis tangere locũ eminẽtie vbi dens suũ exitũ ĩsinuat suauiter fricando cum rebus dictis inclinando os pueri vt hũiditas saliuaris exteri⁹ fluat

Generatio dentium. Vidi aliquã dentes nasci supra pmos caninos ita φ quatuor nascebantur super primos .2. superius .τ.2. inferius.

Cura istoꝝ est φ eleuent̃ tãφ superflua superaddita in neruo eradicando cũ tenaculis vel cum medicinis. vt est capsula de lacte titimalli cũ pul. esule vel cum pul elli. vel capsula de axũgia ranelarboree τ filiibus. vel ℞ capsula seu epithia cũ epate stellionis. Escarnet̃ ergo dens qui euelli dʒ. deinde emplet̃ mea ad hoc vt ista. ℞. corticis radicis mori pireti. añ. ʒ. j. terant̃ in sole cũ aceto forti: donec fit sic mel τ addito lacte titimalli liniat̃ dens discalciatus. τ vʒ multum vt dr̃ vt dens faciliter extrahat̃. litio tñ ℞. ter in die. Idẽ facit piretm pistatũ post. 12. dies sue pistationis. si stat p vnã horã vel. 2. supra dentẽ. Ideʒ facit radix cucu. asini vel arsenicum cũ aceto hoc forte facit gingiuam corrodendo. succus vrtice cũ galbano añ ptes eqles. Folia ficus pistata τ supra dẽtes τ radices eius emplata frangit dentẽ τ faciliter eradicat τc.

Clarificatio in passionibus dentiũ pmo nota fere ẽm oẽs mec opifices maxie antiquos cã pcipua ex q pluries accidit dolor dentiũ: sunt hu. nimij a capite descendẽtes vsqʒ ad subam dentiuʒ vl ligamena τ neruos circa radices eoꝝ: qui ibi faciunt apã vel solõnẽ ↄtinuitat τ malã itroducunt cõplexionẽ vel totũ sil. Et iõ obuiare tali descensui est pma intentio in curatione. ¶ Scdo sciendũ φ dentes supiores citi⁹ dolent corrũpunt̃ τ putrescunt ppterea: qr p vias directiores recipiũt supfluitates a capite descendẽtes τ cũ hoc citi⁹ τ pluries recipiunt φ iferiores. ¶ Tertio dubitat̃: si hũidũ vl siccum. i. mala ↄo hũida vel sicca pñt cãre dolorẽ. Et vr̃ φ sic. Illud pot eẽ cã doloris p se qδ pot esse ↄriũ organo sensus tat⁹: ŝ hũidum τ siccũ sũt hmõi g̃ τc. ↄo añs pʒ p maior eẽ vex: qr a forti τ subita mutatione in organo tact⁹ fit dolor. τ pro minori probatur: qm sicut calidum τ fridum sunt obiecta sensus tactus ab eoꝝ excessibus pot pati sensus tactus. silr̃ humidũ τ siccũ. Scdo confirmat̃ p Gm in lio de mala cõplexione diuersa. In ↄriũ est Ga⁹. 4. de morbo. c. 6. vbi expresse ponit φ illud qδ ẽ humidum vel siccum non inducit dolorem nisi subito calefacit vel infrigidat: τ sic nõ possunt esse cã doloris per se. ¶ Nota φ dolor capitur dupl'r: vno modo proprie. τ sic dolor est vehemens τ subita passio corruptionem in tactu sequens. Alio modo capitur dolor iprope sumendo dolorem pro qualibet passione sensitiua nociua vt fames sitis m'ritudo saliue limositas circa dentes que fit ab hũido τ similia. ¶ Tunc sit pma ↄo sumendo dolorem proprie isto mõ hũidum τ siccum non sunt cã doloris per se. probat̃: qr talis vehens τ subita passio corruptionem in actu sequens nõ pot induci ab humido τ sicco propter passibilitatem eoruʒ. Capiendo ly dolor. 2. mõ humiduʒ τ siccuʒ. possunt esse cã doloris per se. probat̃ per rõnem ante om factam. Et propter hoc dicebat Auer. in. 2. colliget in. c. de causis accidẽtium sensus tactus. Et humidũ τ siccum sunt magis causa stuporis τ ablatiõis tact⁹. Sed calidum τ frigidũ sunt causa corruptiõis ei⁹. nam stupor τ ablatio tactus magis referunt̃ ad mẽbrum patiens. Dolor aũt magis refert̃ ad causam agentem τ alteranteʒ. Et propter hoc Galienus in libro de mala diuersa ponit φ humidum τ siccum sunt cã passionis: qr famis aut sitis. nõ aũt doloris proprie accepti. Similiter dico φ in dentibus humiditas potest esse cã limositatis vel grauedinis aliqualis: nõ tñ doloris proprie accepti. Et per hoc soluitur ratio. ¶ Quarto sciendum φ in dolore forti dentium non spectando digestionem materie dʒ dari laxatiuum: qr ratione magni doloris vt materia antecedens euacuetur vel minuatur: τ hoc qr materia videtur esse furiosa ratiõe sue malicie τ rõne loci: qr est multũ sensibilis. ideo non oʒ medicum dormire. Similiter acceleranda est flõia si vr̃ sanguis superabundare. ¶ Quinto sciendũ φ a multis medicis petitur de remedio doloris dentium τ aliqui non ↄsiderantes cãs añcedentes nec considerantes si dolor est cuʒ plectoa vel si dolor venit ab aliquo membro: consulerunt statim localia remedia sine vl'ibus τ non aduertunt ad textum Gai. 3o. tegi. cañ. 95. vnuʒ cõe habẽtes preceptũ efficientem vnãquãqʒ eaꝝ causarum abscindere prius deinde sic venire ad discrasiam factam ex illa egre. Hoc idem dicit Aui. in. 4a. 3i. c. 3o. Nec etiam cõsiderãt textũ Gi. in eadẽ. 3o. cañ. 160. ibi. Si igit̃ totũ corp⁹ fuerit plectoricũ: nõ oʒ p ipam pteʒ paẽnare τc. Videbis it veritatẽ opatiõis in istis τ in alijs; si bñ volueris operari, τ hic eʒ error

eoꝝ manifestus. Tu vo opare sic decet: ⁊ habebis bonū effectū. ¶ Sexto sciēdū ſm hap. ꝙ aliꝰ accidit dētibꝰ debilitatio ⁊ q̄ſi mollificatio ex dfectu nutrimēti: sic accidit decrepitiſ q̄bus vtplīmū dētes nālr cadūt: ⁊ pp defectū nutrimēti ⁊ pp debilitatē neruoꝝ ⁊ ligamētorū cū q̄bꝰ ligant̄ cū maxilla. Et q̄uis ipse dicat ꝙ tali accidēti nō ē curaº ī decrepit: tñ pp h̄ nō debemꝰ omittere q̄n talibꝰ accidētibꝰ succurramꝰ p modū in rubrica de debilitate dentiū ⁊ de cōmotiōe dētiū dictū. ¶ Septio sciēdū ſm Aui. in. 7ª. 3ª. in. c. pprio ꝙ q̄cunq3 sit maª doloris dētiū: siue sit acuta siue grossa siue multa oꝫ ꝙ eueſ ſm qḋ oꝫ. Deinde durātibus porismis egritudis oꝫ ꝙ medicꝰ vtaſ rebus refrigerātibꝰ ⁊ repcutiētibꝰ tam in calª ⁊ acuta maª tam in grossa q̄ in multa: q̄uis in maª calª ⁊ acuta hoc mltū sit necessariū ⁊ minus in grossa. ⁊ de pª pte huiꝰ ppōnis multuꝫ miraſ itellectꝰ: cū in maª grossa ⁊ frida ⁊ magis infrigidāt ⁊ igrossant materiā ⁊ ieptā faciūt motui ⁊ repcussioni. ⁊ h̄ ɔfirmaſ: q2 iter ea q̄ phibent repcussionē est grossities ⁊ friditas maᵉ. iuxta illud. Grossities frigꝰ cōgestio copia virus. Nobile plectoricū crib vel cā forensis. solutio. Dico cū Aui. ꝙ in apate qḋ fit in dentibꝰ vel in partibus vicinis q̄uis sit de materia frida vel grossa cōpetunt refrigerantia ⁊ repcussiua: sicut dicit Aui. Et hoc pꝑter vlīa ad hoc vt dentes ⁊ eoꝝ partes vicine defendant̄ a vapoꝛibꝰ ⁊ hu. ibi rōne doloris fluētibus. Ois eni doloꝛ exacuit reuª. 3º. tegª. cañ. 163º. ibi. Sed q̄ꝫ oīa diafoꝛetica vꝫ ēt vt doloꝛ mitigeſ. Tertio ēt vꝫ rōne apatis: q2 licet materia sit frida de se: rōne tñ putrefactionis acquisiuit aliquas malas qualitates calªs ⁊ acuatas a caloꝛe inaturali rōne quoꝛū competit refrigeraº ⁊ alteratio. ⁊ sic pꝫ quid sit dicendum. ¶ Octauo sciendū ſm haly. li. 5. 2ᵉ. ptis regalis dispōnis. ⁊ ſm Aui. ⁊ Serap. ꝙ q̄uis acetū cū sua essentia noceat dētibꝰ neruis ⁊ partibus neruosis: poʳ tñ cōpetenter in medicinis calidis ⁊ fridis dentiū. poʳ pmo in medicinis ifrigidantibꝰ: q2 acetū cuꝫ sua suba ⁊ penetratione infrigidat. ⁊ sic adiuuat medicinas ifrigidantes ⁊ tunc penetrat cōpetenter: q̄uis eius penetratio pp medicias fridas remittatur. Scđo poniſ in medicinis calefaciētibus ⁊ resoluentibꝰ: q2 penetrat ⁊ penetrare facit virtutes aliarū. ⁊ alie iuuant ad eiꝰ penetrationem. Et q2 incisiuū est: adiuuat cū eius incisione ad resoluendū materiā facientē doloꝛē. iō in vtroq3 casu valet. nam nocumētuꝫ

qḋ p se factuꝫ erat: cū medicis alijs remouet̄. ¶ Nono sciēdū: ꝙ dētes de sui natura sūt sicci. iō ad ɔseruationē sanitat̄ eoꝝ oꝫ vti rebus siccis iuxta illud silia silibꝰ offerens: q̄ſi suare vult coꝛpis crasiꝫ: qlē accipit. 3º. tegª cañ. 48. ibi simplr ē dicere. ⁊. 7. āpħ. āpħ. 26. ibi. hūide dicte. ⁊ si fuerit egꝰ eis cōpetūt medicine ɔ̄ie egriª: sic diē in eodē ɔº. ⁊ in. 3º. tegª cañ. 83. ibi curatio vo vnū q̄dē ⁊c. ⁊ in. 7º. āpħ. ɔº. 59º. ibi coꝛpoꝛibꝰ hūidas carnes hñtibus indigestis p totū. ſʒ q2 dentiū egritudines ex hūiditatibus supfluis pcedunt: iō vt plurimū medicinas exiccatiuas in eoꝝ curas q̄rimꝰ vt iaꝫ hñ patuit cū dei bonitate in executione. ¶ Decio dubitaſ si medicie dētiū debēt applª actualr friᵉ vel actualr calide. Dico ꝙ ille q̄ mistrant̄ ad repcutiendū in cā nimis cª debēt eē ⁊ actualiter ⁊ naturalr fride. sicut dicit Rab. i dionibus. ⁊ hoc vsq3 ad. 2. vel tres dies durāte doloꝛe. Ille aūt q̄ mistrant̄ ad resoluēdū ⁊ euaporandū materiā debēt eē actualr calide ⁊c. ¶ Undecimo sciēdū ſm Sᵐⁱ ī. 12. megª. colluº. 5º. ꝙ stupefaciētia ⁊ narcotica caueri debent in moꝛbis quoꝝ cā est fria. tūc eni nocuᵐ eoꝝ maxᵐ est ⁊ difficile restauraſ in materijs aūt calªs p ɔ̄riū. ¶ Duodecimo scias ꝙ ego pquisiui autoꝛes maᵉ circa doloꝛes dentiū ⁊ nō reperio aliquē qui ab extra circa barbā ⁊ maxillam ponit repcussiua nisi vnū cui non audeo nec debeo ɔ̄dicere: ille eni iubet oleū roſ cum potione aceti vel oleū roſ cum opio poni sup maxillā. ⁊ bene dicit vbi doloꝛ est a cōplone calª. sine materia vel cū valde modica materia calª q̄ cito cū talibꝰ alteraſ. alªs nō hret locum pmo p rōnē. scđo p textū. tertio exēplum ⁊ expimentū. Pmo p rōnē q2 tūc expelluntur maᵉ a loco vbi nō facit tñ doloꝛē ad locū vbi faceret maioꝛē doloꝛeꝫ qḋ est ɔ̄ oēs. Scđa rō q2 materiā debemꝰ euacueᵉ a loco doloris ad eē ⁊ resoluere. ⁊ hoc docet. Aui. cū suis modis q̄s in caº de medicis resolutis. ponit in. 7ª3ª. Tertio pbaſ p textū oiuꝫ autoꝝ q̄ iubēt a pte exterioꝛi sup maxillā res resoluētes: vt facit Saꝰ de millio ⁊ sale. Et Aui. in. c. statim dicto dicit q̄ſi in medio caª. Et q̄ꝫ barbe fit emplīm cū his q̄ sunt sicut malua camo. ⁊ anetū ⁊ seni ⁊ decoctio aneti ⁊ oleū eius. Ista eni non sunt repcussiua ſʒ potius resolutiua ⁊ sequit̄ paulo post. Et q̄nq3 vapoꝛamꝰ barbā faciēdo vapoꝛationē post vapoꝛationē vt ad ipsaꝫ trahatur maª. Cum eni apatur barba: sedaſ doloꝛ pꝑie cū coquiſ dens cū oleo ferventi in illa hoꝛa. Ecce qualiſ hec intentio contraria

est alteri Quarto pbat p expimētū ꝛ exēplū: qđ apud practicātes ignorari non đʒ. nā erat vn⁹ mgr ꝛ bon⁹ ꝛ famat⁹ medic⁹: q alīn dolorez hēbat molariū cū inflatiōe maxille: apponens maxille oleū rof cū aceto. iuit ad lectū: tūc fact⁹ ē flux⁹ a maxilla ad guttur. ꝛ fact⁹ sςnātic⁹ mortu⁹ ē reqēscat in pace. Mō capias qđ tibi placuerit forte ille ē n̄ fecerat flōiaʒ nec farmaciā. ¶ Deciotertio sciēdū φ q̄uis placteari⁹ ꝛ sui seqces rōnabilit̄ dicāt φ qñ đo. dent̄ vēit a cerebro affligit aln̄ p decē horas: aln̄ p totū diē. aln̄ p duos vl' tres dies. ꝛ h̄ sine interpolatione. Et si ē a sto° affligit vnā horā vl' duas. ꝛ post iterpolat. ꝛ itez reuertit̄ ꝛ itez iterpolat. h̄ ē vt plimū itelligēdū pp ppinq̄tatē aut remotionē locoꝝ a qb⁹ ma^a venit. verūtñ aln̄ interpolat: posito φ ma^a veniat a cere°. iō q2 illa ma^a nō sp a nā mouet̄ vl' agitat̄. vt ō epile^a a cā puata q̄ q̄uis sit a cā puata: n̄ sp affligit s tūc qñ a nā mouet̄ ꝛ agitat̄. aut q2 illa ma^a q̄ sp đʒ facere dolorē dētiū in pte aliq̄ a nāvl' a me^co fuit euacu^a vl' alterata. ꝛ q2 i pte aut in toto ma^a piūcta est resoluta. vel q2 flux⁹ nō est ptinu⁹: cū natura retētiua ꝛ expulsiua non sp eq̄lit̄ ꝛ vniformit̄ suas exerceāt opatiōes ꝛc̄. ¶ 14°. no. φ q̄uis Aui. ꝛ alij doctores dicant φ dens corrupt⁹ đʒ eijci sic đr in meg' ptic̄la. 24. q̄ñ colū°. r. vbi đr. Nā cū putridos dētes ꝛ oia qb⁹ sum⁹ despati: ꝛ nō pn̄t in suā naturalē formā puerti: oʒ eijci ꝛ expelli. vbi sup. h̄ tñ faciēdū nō est nisi in magnitudine doloris. ꝛ postq̄ȝ alia remedia nō pfuerūt pp duo. pmo q2 dētes corrupti post doloris mitigationem bñ pficiunt ad masticandū. 2° ēt radices fractoꝝ ad h̄ iuuare pferunt si nō dolēt. scđo q2 i extractione dētiū bñ vult seq̄ vn⁹ aliū cui⁹ cā est. q2 in tali dentiū extractione mult⁹ san. ꝛ hūores p illā ptē exhunt̄ ꝛ expellunt̄. ꝛ psiles hu. post tēpoꝝ spacia ad illa loca vl' ppinq̄ destinant̄. qui itez dolores seu apata seu corrosiones in dcis dētib⁹ generabūt. Et si iterū aliū demas dentē forti⁹ dicti hu. ibi fluēt. ꝛ fiet sic guerra ppetua int̄ forpices ꝛ dētes: dōec solas offas ꝛ pulmētaria cogeris māducare. qs enim sibi eruet oculū aut pedē tollet aut digitū posito φ ingēti cuiuslibet eoꝝ dolore molestet̄. certe nullus. ¶ 15°. q̄rit̄ si pgelatio dētiū ē actio tact⁹ ablata vel diminuta vel corrupta. Dico φ nō est ablata. q2 tūc dētes sentiūt. nec corrupta q2 bñ pcipiunt. s dico φ est actio tact⁹ diminuta: vt dicit Ga^a. 2°. ō mor°. ¶ 16°. nota vt iam dictū est φ sensus tact⁹ inest dentib⁹ p neruos ad eoꝝ radices dlatos. qui tact⁹ eis ꝛ non alijs ossibus fuit necessari⁹ ex fine. s. vt pciperēt cal'm frm hūidū ꝛ siccū sic ponit Aui. in p^a p^i. c. de anatho^a dentium. Ego ēt dico φ eis inest sensus tact⁹ nō solū pp finē. 2° pp cōformē dispōnē subē eoꝝ subē mēbroꝝ carniformiū. Nā post crementū pn̄t crescere nasci ꝛ renasci depdi ꝛ restaurari. vt puenit in mēbris carneis vel carniformib⁹. sed pp eoꝝ duricie tact⁹ nō est ita acut⁹ i eis sic in carniformibus. Nā sensus tact⁹ maxie attribuit̄ mollicici vt đr. 2° de aia. ꝛ G⁹. 2° de cōplonib⁹. Naʒ man⁹ aratoꝝ ꝛ fabri nō ita sentit acute sic manus alioꝝ suauē vitā ducentiū. cum sit dura. ¶ 17°. q̄rit̄ q̄re alia mēbra tactū h̄ntia nō patiunt̄ stuporē ex appōne stipticoꝝ ꝛ acerboꝝ sicut dētes. R̄n̄°. φ lʒ sensus tact⁹ pl'ib⁹ mēbris cōis sit. aliqb⁹ tñ est appropat⁹ ꝛ determinat⁹ pp aliquē finē. ꝛ h̄ ēt inest eis ex ppetate sue subē sicut inest ori sto^i. pati famē ꝛ siti pp sui ptactū ꝛ sic p illū modū sensui tact⁹ appropriatio dētib⁹ a ppet^e subē dent̄ aduēit pgelat^o siue stupefac^o ex cibis acrumiosis acerb ꝛ acetosis. Et q2 dentes gustui q̄dā° vicinant̄ qđ ꝛ alia mē^a nō faciūt. ¶ 18. q̄rit̄ vtrū dentes sint mēbra psilia vel officialia. Dico cum Bñō de gordo°. φ in se psiderata sūt psilia ꝛ hōgenea s inq̄ptū h̄nt officiū masticādi ꝛ iuuādi ad vba sonāda. dico φ sunt officialia. ¶ 19° sciēdū φ q̄uis dētes sint ossa: tñ dupl'r differunt ab alijs ossib⁹. Pzio in mō gn̄atiōis q̄tū ad locū q2 alia ossa gn̄ant̄ in aluo mris. q2 fuerūt necessaria ad sustentādū reliq̄uū corp⁹. vt dicit Aui. in doctrina. 5. p^i. c. i. Dētes vo ex aluum mulieris pducunt̄. q2 in aluo mris nō erāt necessarij n^e ad masticationē nec ad loq̄uēdum. Quātū ad materiā differūt. q2 reliq̄ ossa generant̄ ex spmate ꝛ mēstruo qđ natura decoquēdo dealbauit mediāte spmate s dentes ex p⁹ gn̄ant̄ ex san. in q̄ remāsit vt⁹ spmat. sic dicit Aui. in loco stati alle°. Sic eni illa mē^a que ex san. sunt creata renascunt̄ p⁹ pditionē suaȝ: ꝛ ptinuant̄ tali suba q̄li sunt ipsa: sic caro. Et illud q̄dē φ gn̄atū est ex san. in q̄ adhuc ē vtus spmat: tñ nōdum int̄ ipsuȝ ꝛ spma tps sit nisi puū illud mēbrū: qñ talit̄ se hʒ renasci pōt sic dētes in etate pueritie. Scđo dētes differunt ab alijs ossib⁹. q2 illa ossa nō sentiūt de se: sed rōne colligātie pāniculi coopiend ipsa. Dētes aūt vt iāvisuȝ ē ō p se sentiūt. ēt rōe neruoꝝ ꝛ ligamētoꝝ a cere° ad radices eoꝝ venientiū. ¶ 20. tu scis φ dentes pn̄t pati morbos psiles q2 malā cōplonē cal'am fridā cum ma^a q̄ facit dolorē. ꝛ possunt pati morbos officiales. qa

aliqñ.vnᵒ magis elongaẜ ꝙ deberet. vel in numero qñ sunt plꝰes ꝙ eē debēt: vt qñ ꝗttuoꝛ canini duplicanẜ. ꝛ morbos cōes. qꝛ coꝛrosiōes: fractiōes. Qñ aūt īest mala ꝯ calā vl' fria circa vel ꝑpe radices dētis. ꝛ cū h ē ibi maᵃ subintrans ꝛ solōnē ꝯtinuitatꝭ faciens: tūc est ibi duplex cā do. ꝛ ꝑ ꝯñs maioꝛ doloꝛ. ¶ 21ᵒ dubitat goꝛdoᵘ qūo aīalia flāticavt aper ꝛc. hñt ita dētes acutos. ꝛ eminētes ꝛ delphini in mari. Dico ꝙ opa nature sᵗ opa ītelligētie: cū nā ē sagax cuiꝰ sagacitatꝭ nō ē finis. ꝛ nā nō deficit in necessarijs ꝛ ē sufficiēs in oi ꝗ idiget. vt dicit Gaꝰ. 2. de creticis diebꝰ. Sed istis aīalibꝰ isti dētes fuerūt necessarij ꝑꝑ finē. s. loco armoꝝ. nā ap leuit a lupo cōederet: nisi dētes eminētes hret. Et h facit natura vltra ꝑpam cōplōnē nālē. ꝛ addit natura testā ostreis: vt ab alijs piscibꝰ non comedanẜ. ꝛ dōdit coꝛnua thauro: ꝛ spinas ericio ad eoꝛum tuitionem.

¶ Capitulum. 73ᵐ. de passionibus gingiuaꝝ. Et pꝛimo de apostemate.

Gingiuis accidūt mlte passiones. s. apāta: vlcera: coꝛrosiones: fistule: mollificatio leuis. sanguinaᵒ: augmentatio carnis: ꝛ diminutio in eis.

Causa Ista enim fiunt vtplīmū ꝑpter humo. descendentes a capite ad ipsas: verū tñ alñ fiunt a cōitate stoᵗ ꝑꝑ hu. vl' vapoꝛes a stoᵒ ad ipsas eleuatos.

Signa Maᵃ aūt apātū gigiuaꝝ cognoscīẜ ꝑ coloꝛē: ꝑ tactū: ꝑ visum: ꝑ ꝑuū doloꝛē ꝛ remissum. qd significat hu. frm. vl' ꝑ magnū ꝛ ītēsuꝫ: qd significat hu. calm.

Pronosticatio Quedā apāta sūt parua vel manifesta: ꝛ ista citius rumpuntur ꝛ curantur. Quedam sunt pꝛofunda vel magna. ꝛ ista magis tardant ad rumpendum vel sanandum.

Curatio Si maᵃ vr̄ eē calā tūc si vtᵒꝛ etas ꝛ tps ꝑmittāt. ꝟ flōia de cephaᵃ. ꝛ ꝟ purgatio hu. ꝑdñanẜ. Deide flōentur vene sub ligua: ꝛ vene in iterioꝛibꝰ labioꝝ ꝛ oꝛis. ¶ Et h est qsi gñale in oī egrᵉ gigiuaꝝ ꝛ oꝛis a supfluo san. gñata vel a maᵃ ca. Et si ē a maᵃ grossa fria: tūc cōpetit purgaᵒ cū yerapigᵃ acuata cū pl'pa coloqnᵗ vl cuꝫ diaturbit. Deide in pᵒ ꝟ collutiones oꝛis cū rebꝰ fris stipticis: vt aq̄ roȝ. ꝟga pastoꝛis ꝛ plātagi. decoctio ꝑsidie balaustie cupuloꝝ glādiū: succꝰ poꝛtulaᵉ ꝛ silia. Post ista teneat in oꝛe oleū masti vel oleū roȝ. in quo ꝑbulliant spicaᵃ roȝ. sicce. Si apā fuerit frm: debēt ammisceri aliq̄ calā resolutiua: vt alumē vel sal ꝛ silia. Qñ ātvolumus maturare: frequēter in oꝛe teneat decoctionē caricaꝝ fenuᶜˡ ꝛ se. liᶦ. ꝛ sepe cū butiro gigiue vnganẜ. Deinde in oꝛe teneatur succꝰ yreos cū melle. facit enī ad aptionē: ꝛ facit fluere saniē ꝛ ꝗescere. aut succꝰ folioꝝ oliue. aut ferxini. aut succꝰ rute. aut decocᵒ aristᵉ. ¶ Ista inꝗ valēt ad rupturā ꝛ post rupturā valēt qꝛ exsiccāt ꝛ sanāt. Et finalᵗ si ꝑ se nō apitur: cū flōmo apiaẜ: ꝛ cessabit stati dol'. gigiue ꝛ dentis: ꝛ totiꝰ maxille. Si apā est ꝑfundū: dico ꝙ post dicta applicata repcussiua maturatiua ꝛ resolutiua dūt apponi cū sagacitate: ꝛ deinde apire cū flōmo. Deinde fiāt lauatoᵃ supdicta cū puo melle ꝛ alūine sublimato. Si foꝛte ī loco aptionis ꝟ vlcꝰ virulentū vel fistula: ꝟ vnguentū ex viride eris. ℥. ß. ꝛ gallarū. ℥. ij. aceti qd sufᵗ. misᵗreẜ subtilᵗ sup vlcus vel fistulā. ¶ Ad idē vꝫ batitura eris puluerizata ꝛ cocta cū aceto. Et ꝟ meᶜ dicte in sanie auriū. qꝛ exꝑte sunt cū bonitate dei. Et finalᵗ si ꝑ ista non curaẜ. cauterizenẜ cū ferro. Ego autē dñe comitisse Fuxi bñ feci cū solis lauatoꝛijs agrimoᵉ ꝛ alūinis talē suppurationē cessari. Pōt aūt vti cauterio cū oleo feruēti: ꝛ cū tēta ligata in capite radij. Medicamen Bernardi de Goꝛdoᵒ. valens ad vlcera gingiuarū ꝛ oꝛis: ꝛ ad fistulā ꝛ cancruꝫ ꝛ ad malas humiditates oꝛis. ℞. vtriusꝗ alūinis sal' cōis añ. ℥. j. ꝑsidie balaustie gallarū cupuloꝝ glandiū roȝ ru. radicis aristᵉ pipis longi cinamoⁱ añ. ʒ. ij. spiceˡ. ʒ. j. ꝛ ß. gūmi ara. ꝛ dragaganᵗ. añ. ʒ. ij. ꝛ ß. sal alumē ꝛ gūmi assenẜ: ꝛ fiat pul'. ꝛ vna ps bulliatur in aceto addito melle. ꝟ ad moduꝫ vnguenti ꝛ cū dicto pul' vlcera ꝛ fistula finapizentur vel cuꝫ radio īmittaẜ. Si ꝟo dicta apāta fiāt a mlta hūiditate: teneanẜ in oꝛe olea calā vt oleū ꝛ mel vel mel ꝛ vinū cū sale ꝛ alūine. Deinde teneat in oꝛe res multuꝫ desiccantes. vt est medicamen īmediate dictū: ꝛ res resoluentes: ꝛ curentur sicut alia apāta.

¶ Capitulum. 74. de vlceribus: coꝛrosione ꝛ fistula gingiuarum.

Iste egritudines fluūt in gingiuis ꝑ eandē viā: sic dcm est in. c. ꝑcedēti. ꝛ ex eisdē hu. sic in c. de vlceribꝰ oꝛis. Pūt tñ ista vlcera eē in duplici dr̄ia. nā qdā sᵗ icipienᵗ simplicia sine coꝛrosione: putrefactiōe ꝛ coꝛruptiōe ꝛ sine fistula. Alia sunt antiq̄ quibus copulaẜ coꝛrosio velputrefactio vel fistula.

Causa Istoꝝ vlcerū sᵗ hu. acuti salsi vl' alteriꝰ male q̄litatis coꝛrosiui a

capite descēdētes vel ā stomacho ꝛ partibus inferioꝛib⁹ insurgētes.siſr vapoꝛes acuti a talibus humoꝛibus resoluti.

Curatio Istoꝝ fere eadē est cum cura vlcerū oꝛis ꝛ lingue q̄ iā dcā sūt in.c.isti⁹ scdi. ꝛ iō si simplicia esse videntᷣ recurre ibi ꝛ q̄ttū ad vlia ꝛ q̄ttū ad ptrᵃ. Op; igitᷣ ꝙ curentᷣ cū desiccatiuis stiptic̄.ꝶ tūc sic ℞.gallarū.℥.j.mirre.℥.ß.ꝶ pul'ꝑ se sinapizetᷣ ꝛ liniatᷣ.deinde colluatᷣ os cū aceto sq̄llitico vl' lacte asinino vl' cū decocᵗ folioꝝ oliue.Uel sic ℞.roß lentiū gallarū cupuloꝝ glādiū capitū roß.psidie balauᵉ aā.℥.j.ꝶ decoctio in aq̄ i cā cal'a.vel in vino in cā fria. ꝛ ꝶ freqn̄s colluᵒ. Si aūt vlc⁹ est pfūdū ꝛ dētes carne discoopiantᷣ.ppᷓ coꝛrosiōe; gingiuarū.℞.balausti alumis de plūa aā.℥.j.ꝶ pul' ꝛ q̄ter in die:ꝛ q̄ter in nocte de dicto pul' supponatᷣ.ꝛ sanabitᷣ cū auxilio dei. Itē coquatᷣ psidia ꝛ balausti cum aceto ꝛ melle ꝛ colluatᷣ os.ꝛ si ibi fuerit fistula vel vlcus fuerit pfundū.ꝶ dētifricia ꝛ meᵉ supponantᷣ illis imittatᷣ in q̄bus ponantᷣ medicine desiccatiue stiptice ꝛ meᵉ cauterizatiue vt est vitriolū ꝛ auripigᵐ. Medicamē Auic. ℞.tribl'i mari' fruct⁹ tamaᶜⁱ vel floꝝ ei⁹ pi'.aā ʒ.iij.celidoᵉ.ʒ.j.mirab.citrⁱ toꝛrefctoꝝ.ro.ru. siccarū aā.ʒ.ij. fabarū sal' arᶜⁱ cubebarū spūe marᷣ aā.ʒ.ß.balausti croci.aā.℈.j.ꝶ ex eis dētifriᵐ. Hinc etiā pōt misceri vitrioli aluīs arsi auripigm'aā.ʒ.ß.si vlcera fuerit nimis malig̃ Aliud medicamē.℞.aluīs arsi aluīs de plūa psidie balaustie raō yreos piretri sumach berberis gallarū viridiū cupuloꝝ glandiū sang. dra.aā.ʒ.ij.ꝶ pul'.ꝛ distempetᷣ cū melle ꝛ aceᵒ ꝛ valet in omni casu.vel de supdicto puluere sumatᷣ vna q̄titas ꝛ decoquatᷣ in aceᵒ ꝛ colluatur os sepe.Dicit Auicēna ꝙ philoniū valet ❡ Istud medicamē valet in magnis vlcerib⁹ coꝛrosiuis gingiuarū ꝛ ifistula.℞.aluīnis de roca calc̄ aā.ʒ.ij.gallarū arseᵗ ru.ꝛ citᵗ aā.ʒ.j. ꝶ pul'.ꝛ pōdere.ʒ.ß.oꝛdei ex eo fricetᷣ vlc⁹ malignū. seu in fistula mittatᷣ ꝛ dimittatᷣ ibi stare ꝑ vnā hoꝛā.Deinde colluatᷣ os cū oleo roß. vt malicia dicte materie ꝑ oleū roß.mitigetᷣ. Cū dictis aūt medicis pōt misceri acaſſia. et fiant inde trocisci cū succo arnogloß.ꝛ huentᷣ ❡ Pul' aūt affrodill' videtᷣ in hoc casu valere. Postq̄ aūt fuerit fistula moꝛtificata vel vlc⁹ mūdatū:reuertamur ad stiptica pmā ꝛ ad medicinas incarnatiuas.❡ Ista em̄ cauterizanᵗ faciūt pmo ꝙ caro coꝛrosa expellatᷣ ꝛ mūdificetᷣ.Deide faciūt venire carnē nouā. Aliq̄ sūt medici q̄ molūt vtrūq; arseᵐ ꝛ distēpant cu; succo alicui⁹ herbe in q̄ intingūt pānū lineū ꝛ ponūt sup vlcera tibiarū.ꝛ coꝛrodūt carnē supfluā:ꝛ venit ide ex post caro noua firma ꝛ dāt sibi vanā gl'iam fecisse hoc cū solis succis herbarū.Laus deo vero ꝛ eterno.

d Ediminutōe carnis gingiue ꝶ tale medicamē.℞.cinamoⁱ gīīi masti aā.℥.j.olibaᵗ.ʒ.ij.san.dra.ʒ.iij.psidie balaustie.aā.℥.ß.roß.ʒ.ij.ꝶ pul'.ꝛ sepe sup gingiuas spgatᷣ.Aliud expimētū ad augmentandū gingiuas ꝛ ꝯfoꝛtandū dētes.℞.mirre masti teste pinearū nuclei dactil'. coꝛnu cerui adusti spodij balausti roß fic̄c̄.san.dra.thuris aā.ʒ.j.fiat puluis. ꝛ frequēter sup gingiuas ponatᷣ.Aliud Auic.℞.thuris mastic̄ aristoᵉ ro.san.dra.farine oꝛobi raō yreos fic̄c̄ ꝶ pul'. ꝛ incoꝛpoꝛetᷣ cum melle ꝛ aceto squillitico. et inde fricentᷣ gingiue ꝛ dētes. Sola faria oꝛobi cū melle valet.ꝛ ex eis fiant trocisci.ꝛ siccētur in furno in testa. donec possint pulueriza ri.ꝛ huic pulueri addatᷣ sang.dra.thuris masculi aā.ad pondus dicti pul' aristᵉ ro.yreos. aā.mediam partē fiat frequēs sinapizatio:et aliquādo fricatio leuis.

m Ollificatio gingiuarum ista:cura tal' est sicut dictū fuit in cōmotōe dētiū ꝛ in debilitate. Res q̄ stiptice coquantᷣ in vino vel aceto:ꝛ frequētᷣ os colluatur.vt illa hūiditas que ē cā mollificatōis remoueatᷣ psidia balaustia alumē arsū alumē de pluma roß fic̄c̄ sumach cupuloꝝ glandiū ꝛ filia pūt decoc̄ in vino vel aceto.ꝛ ꝶ colluᵒ ex alia parte fiat pul' ꝛ gingiuis applicetᷣ.Medicamen Aui.℞.roß.rub.cupuloꝝ roß pipis. aā.ʒ.vij.cupuloꝝ glandiū mirtill' balausti aā ʒ.iiij.filiquarū sumach folioꝝ mente aā.ʒ.v. fiat pul'.ꝛ supspergatᷣ gingiuis posticolutōe; ❡ Si vō in gingiuis fuerit supflua caro ponatur calcantum siue vitriolu; mixtū cū mirra et remouebitᷣ cito:vel cu; illis que dicta sunt in ca.de poliponarium.

❡ Cap.75.de passionibus labioꝝ.

l Abia hūt iuuamēta:ꝓpter q̄ nā ea creauit. Pꝛimū ē clausio oꝛis vt nō fiat ispiraᵒ ꝑ os. ß ꝑ nares nisi tpe necessitati sc; q̄n nares sunt clause:vt etiā res extrinsece osmō ingrediantᷣ nociue vt muscebiones:aranee et similia.❡ Secundū iuuamentū est coopertio dentium et gingiuarum.et in hoc cadunt duo. scilicet pulcritudo; quia pulcrius stat

homo cooptis dētib⁹ q̄ discooptis: vtilitas ē qꝛ si aer exterioꝛ ꝯtinuo tāgeret dētes ⁊ gigiuas citius lederent. ¶ Terᵐ iuuamētū ē retē⁹ saliue: ne ꝯtinuo fluat. ꝟ volūtarie, put decꝫ expellat. ¶ Quarᵐ iuuamētū ē i formatōe loq̄le ⁊ quarūdā l̄rarū vt iā dictū est in.c.3.isti⁹.2ª. li.in clarificatōe sui ⁊ in hoībus ⁊ vocū i brutis ⁊ canibus. ¶ Quītū est retētio cibi in oꝛe maxīe si masticet̄ cū dētib⁹ āterioꝛib⁹ vt faciūt q̄ pdiderūt molares. ¶ Sextum qꝛ iuuāt ad potādū tā rōnabilia q̄ irrōnabilia. Labia aūt sūt ꝯposita ex carne neruis ⁊ lacertꝭ q̄ mouent ea ⁊ ex pelle subtili: ⁊ multū tenui a pte interioꝛi ⁊ grossioꝛi a pte exterioꝛi. fiūt autēꝫ in eis ꝟm Auic.in.ꝫ.3ª. q̄ttuoꝛ egritudines. s. fissure: apa: emoꝛroyda ⁊ tremoꝛ.

f **Fissure** labioꝝ fiūt aliquādo a cāis p̄mitiuis vt est casus pcussio ⁊c. vel nimia calītas vel fritas: vt i sufflatōe boꝛeali a q̄ sepe fiunt ille fissure. ¶ Causa aūs potest eē multitudo hu. siccoꝝ calidoꝝ vel salsoꝛum in coꝛpoꝛe existentiū. Causa ꝯiūcta sunt idem humoꝛes. ad subām labioꝝ iam missi. Aliquādo fiunt per viam crisis: vt in fine febꝛis tertiane: ⁊ aliarum acutarū fe.

Signa si sint a causis p̄mitiuis: indicio patiētis habent̄. Si sint ab hu. acutis ⁊ veniūt a capite tūc manifesta caliditas ⁊ siccitas in labijs repit̄ et in āterioꝛi pte capitis. ⁊ aliqñ sentit̄ fluxus reumatis calidi ad nares. Et si ista nō assūt. tūc signū ē q̄ a ptib⁹ inferioꝛib⁹ ascendūt. Si aūt venerit per viā crisis. scit̄ hoc: quia fe. pcesserūt ⁊ vtpluᵐ veniūt cū alleuiatōe pa, vñ dꝛ labia vlcerata in febꝛibus bonū signū est.

Curatio Propterea qꝛ iste fissure labioꝝ fiunt ab hu. adustis. sic est flā salsuꝫ aut cho. aut melīa adusta bonuꝫ est q̄ vtat̄ digestiuis dictos hu. digerētibus: vt est sirupus de fumoterre cū sirū⁰ de absin⁰ ⁊ oxizacra. Deinde purget̄ ꝟm q̄ hu. videbit̄ mag̃ declinare ad flegma vel meliam vl̄ cho. ¶ Fiat ḡ talis colaª. ¶ ℞. polipo⁹ q̄rcini passꝫ mundꝫ. añ. ꝫ. j. floꝝ viol̄ boꝛag̃ ⁊ buglosse añ. ꝫ. ꝟ. epythimi fumiterre añ. ꝫ. ij. ꝟ decoc⁰ in qua dissoluat̄ cassiaꝫ mundꝫ. ꝫ. ꝟ. coꝛticū mirabol̄. cit⁹ ⁊ l̄ze. pulueriꝫatoꝛuꝫ: añ. ꝫ. ij. reubarᵗ. ꝫ. j. ¶ Uel purget̄ cū his pillis appꝛobatis ad humo. adustos ⁊ scabiē ⁊ infectōes. ℞. coꝛticum mirab. cit⁹ l̄ze. folliculoꝝ sene epithimi absinᵗ añ. ꝫ. ij. masti. ꝫ. ꝟ. agar⁹ reubarᵗ añ. ꝫ. j. dyagreᵗ ꝫ. ij. fumiterre. ꝫ. j. ⁊ ꝟ. succi fumītre qꝺ sufficit ꝟ massa pillularū. dosꝫ est. ꝫ. j. et ꝟ. vel. ij. Post purgaꝫ nux cum sua testa ponat̄ supꝛa carbones donec aliqualit̄ aduraꝫ ⁊ granū nigrescat deinde cum illa nuce vel succo ab ea exeunte fricent̄ vel liniāt̄ labioꝝ fissure. Scdo gūmi dꝛagagan⁹ vel arabi. vel gūmi cerasi vel pīte neatur in oꝛe. ⁊ cum tali humiditate ab illis dissoluta: cum lingua labia liniant̄. Uel pōt fieri muscillago in aqua rosꝫ. Terᵐ remedium est haly in lib. regum. ℞. axūgie anat̄. ꝫ. j. cere noue. ꝫ. ꝟ. rob ru. pulueriꝫataꝝ. ꝫ. iij. gūi dꝛagᵗ ceruse gallarum añ. ꝫ. ꝟ. ꝟ pul̄. addat̄ axungie galline. ꝫ. j. ⁊ ꝟ. cere noue. ꝫ. ij. liniantur dicte fissure. vel cum panno supemplastret̄. Istud etiam medicamē ponit Auic. ⁊ dicit q̄ est pꝛobatum. Ualet etiā butirū ⁊ muscillago psilij. adeps vituli ⁊ āseris cū melle. oleū rosꝫ mixtū cum albumine oui ⁊ farina oꝛobi. Itē mastix galle incoꝛpoꝛent̄ cum terebentina ⁊ melle ⁊ plumbo vsto vel ere vsto valet.

e **Emoꝛroide** aūt labioꝛum curant̄ sicut emoꝛroide nariū fere. ⁊ apata sicut alia ⁊c. ⁊ sic de alijs.

Clarificatio ¶ Querit̄. Fissura labioꝛum quis moꝛbus est in genere. Dico q̄ est cōmunis moꝛbus: quia solutio cōtinuitatis. Et si querit̄. cui⁹ v̄tutis nocumentū. dꝛ q̄ digestiue est nō bene digerentis hu. a quibus fit: quia inepti sunt nutritioni. Est etiā nocumentū v̄tutis nutritiue et assilatiue nō potētis assilare nutriēs cum nutrito. ¶ Tertio sciendū q̄ vt pꝫ ad expientiaꝫ ꝟm q̄ dicit Bened. de goꝛdo⁰ q̄ tales fissure i fe. acutis post signa digōnis sunt bonū signū et p tanto: quia signū est q̄ natura dñat̄ maᵉ moꝛbi ⁊ mittit eā ad ptes extioꝛes. Modo cū caro labioꝝ sit mollis ⁊ tenera libēter seu faciliter recipit partē dicte materie moꝛbi. Si aūt tales fissure vel vlceratōes fiāt in lingua nō est bonū signū: imo malū: qꝛ sigt maximū cauma in spūalib⁹ mēbꝛis ⁊ sto⁰: vt dꝛ. 5. āpħ 2⁰. 52. ibi. trauli ¶ Quarto scias q̄ cū labiū inferi⁹ tremet: indicat vomitū futurū. v̄ba sunt Ga. 3. de crisi. c. 13. ¶ Quito scias q̄ ꝟm rei veritatē ⁊ ꝟm Goꝛd. q̄ fissure labij inferioꝛis in mulierib⁹ sigt siccitatē matric: qꝛ matrix sicca appetit frequēter roꝛari. iō tales vtpluᵐ sunt petulāter coitū appetentes.

¶ Finit scđa pars seu scđs liber cū laude dei. Et incipit tertius liber in quo aget̄ de passionibus spūaliū gutturis ⁊ membꝛoꝛū alioꝛum circūuicinoꝝ gutturis ⁊c.

¶ Capl'm primū de anathomia gutturis ⁊ partium vicinarū: ⁊ de hijs que ipsas subintrant.

Guttur est totū illud spaciū in q̄ cōtinet̄ pncipiū vie q̄ vocat̄ meri. ⁊ pncipiū vie anhelitus q̄ vocat̄ cāna pulmonis siue trachea arteria ⁊ vuula ⁊ due amigd. ⁊c. Aliq̄ tn̄ capiūt p guttur supiorē partem cāne pulmonis q̄ ab autorib⁹ vocat̄ epiglotū ⁊ sup meri. cui⁹ vuule iuuamēti in suo pprio ca° dicent̄. Est ḡ epiglotū qdā eminen̄ q̄ ē in gutture siue gula sup ca. trachee arterie Et est ei q̄si coopto^m vt ī hora cōmestiōis cib⁹ nō subītret nec aliqd ledēs n̄ sit aer. Et iuuat h̄ epiglotū ad diuersas voces formādas. Deinde s̄t ibi due amigd. q̄ s̄t due carnes nate a radice lig̃ eleuate v̄sus supi⁹. Et s̄t create ḃm Aui. carnose ⁊ neruose. ad h̄ vt sint fortiores. Et iuuamētum istaꝝ ē: q2 pbēt iter cibo ⁊ potui vt subintrēt meri ⁊ adiuuēt aerē apō epiglotū. Meri aūt siue ysophag⁹ ē collocat⁹ a pte iteriori gule sup spōdiles colli: ⁊ p ip̄s trāsit cib⁹ ⁊ pot⁹ ad sto^m ⁊ p ipsū sto⁹ reijcit nociua sibi in eo ɔtēta. q̄ actio vocat̄ vomit⁹. ⁊ est cōposit⁹ ex venis ⁊ arterijs ⁊ ex neruis venietibus a sexto pari neruoꝝ q̄ imedia^e a cer° oriūtur. ⁊ ē ɔtigu⁹ a pte añriori gule trachee arterie. Trachea arteria est cōposita ex cartilaginibus ⁊ neruis oriētib⁹ ab eodē sexto pari neruoꝝ. Est āt āfractuosa ⁊ rugosa ⁊ ptes ɔtinuo subītrantes. ⁊ a pte ɔtiguationis cū meri h̄z maiorē leuitatē ⁊ planiciē: vt nō cōpmat nec ledat meri cū sua duricie. Et ppe istas duas vias ⁊ aliq̄n int̄ eas se iterponit ma^a apatum sq̄natie. ⁊ q̄n est int̄ eas tūc est pessimū apa ⁊ vtplīmū iterficiēs. q2 vtrāq̄ viā cōprimit ⁊ iducit suffocationē. Locus aūt vbi iste due vie sunt situate ḃm lōgū a pte añriori vocat̄ gula ⁊ posterior ps vocat̄ collū. ⁊ ps itermedia vocatur ceruix. Ista sunt necessaria vt sciantur propterea: q2 autores nominant ista in curatione egritudinum istarum partiū ⁊ flōmijs ⁊ ventosis ⁊ emplis exercendis.

Primo igit̄ dicam⁹ de eis q̄ guttur subītrāt. Spina piscis: vel frustrū ligni vel alteri⁹ rei cū guttur subintrant vl' ptes circūuicinas: volunt autores q̄ pa. ponat̄ in loco luminoso. ⁊ si tale q̄d videri pōt cū pinc̄ exhat̄ cōprimēdo ligūā cū ligno ɔuenient̄ lato ⁊ tenui. Eo aūt casu q̄ videri nō posset: tūc sorbere d3 aliq̄s viscosas sorbitiones vel eas gargarizare: vt est rob de vuis: in quo coquant̄ carice pingues. ⁊ capiat ⁊ gargarizet ydromel multe cōmixtionis. deide comedat panē recentē cū crustulis suis: ⁊ deglutiat sine pfecta masticatiōe. vl' comedat caricas. ⁊ semimasticatas deglutiat. Sil'r sumat bucellā carnis nō pfecte cocte. ⁊ liget̄ cū filo forti. ⁊ q̄n masticādo deglutiat: ⁊ iterū exhat̄ ad ex ⁊ egrediet̄ q̄d nocibilit̄ retinebat̄. vel si pt fieri cū puo frusto spongie: fiat. Et si p hec tale ipedimētū nō remoueat̄: puocet̄ vomit⁹ post cibū digitos ⁊ pennā cū oleo in ore mittenda ⁊ capiat aliq̄ vomica: vt sunt. ʒ. ij. se. narstucij puluerizati cū aq̄ tepida. deide cogat̄ ad vomitū. Si forte in comedēdo deglutiret morsū panis vel frustū ossis vel os fructuum vel os pruni vel pficiv l' bucellā carnis iperfecte masticate. ⁊ illud in meri ipedit̄ ⁊ nō pōt deglutiri: tūc collū ei⁹ pcute posteri⁹ fortit̄. q̄n q̄d in gurgulione cōtinet̄ cū h̄ exibit: vt dicit haly. ⁊ si p ista talia ipedimēta nō expellunt̄ credēdo ɔci° haly ⁊ Rab ⁊ Aui. ⁊ alioꝝ cū radio de plūbo aliq̄lit̄ curuo p meri imissum ipellat̄ inferius ad sto^m: q̄d retentū erat. Idē pōt fieri cū neruo bouis vel alteri⁹ aīalis. Et ego vidi h̄ fieri cū porro vl' alio ⁊ a pte alia exteriori vngat̄ gula cū oleo viol. ⁊ butiro ⁊ similib⁹ hijs.

Sāguisuga aliq̄ subintrat guttur: vt accidit hijs q̄ bibunt de nocte vel de die in aq̄s paludosis: vbi sunt sanguisu^e. ⁊ aliq̄n apparet in ore: si os apiat̄. ⁊ aliq̄n est int⁹ in meri. ⁊ pendent v̄sus sto^m.

¶ Signa Ille qui tale retinet iocale est trist̄ ⁊ angustiā patitur ⁊ sputū sang. ⁊ aliq̄n vomitū ei⁹. ⁊ sentit titillationē in gutture vl' ī loco adhesionis ⁊ sequitur emanatio san. subalis.

¶ Curatio Respiciat̄ in gutture lingua compressa si talis apparet ⁊ cū tenaculis subtilibus cū q̄bus exhunt̄ sanguisuge exhantur capiendo eā p illā partē p quā sugit. Et si non apparet: detur egro acetū ad potandū ⁊ gargarizandū. ⁊ comedat alliū ⁊ sinapi. Reperi in additionibus Rab q̄ cinis magni cardonis qui h̄z folia lata ⁊ maculas albas: ⁊ vocatur apud nos labiū veneris insufflat⁹ sup oīa valet. Ad idē valet pul'. gēciane. Et gargarizetur sinapis cū aceto. q2 remouebit̄ de loco in quo est. Dicit Rab q̄ gargarizare assat̄. cum ace^o ⁊ sale sinapis ⁊ nigella puluerizentur. ⁊ guttur isufflentur. Fiat gargarisma de succo cepe. Si forte sanguisuga in sto° cōtineat̄: occidatur ⁊ expellat̄ cū medicis vermiū. ¶ Itē ponit Rab ⁊ Aui. q̄ ex hijs q̄ sanguisugā exire faciūt est q̄ pat. itret balneū: in quo quidē

moreť donec magnā patiať sitim: ⁊ tūc reple
tum diu os teneat de aqua fridissima. ⁊ qn̄ in
ceperit calefieri in ore: illa expellať ⁊ alia su-
matur: qꝛ cū h̄ sanguisuga mouebiť ad querē
dum aq̄ friditatē. Multa alia ponūt autores
sed ista ꝓnūc sufficiāt. Si forte post exctionē
sanguisug̃ remaneat fluxus san. fiat garga^a
ex decoctione rerū stipticarū vt psidie balau-
stie sumach berberis san. dra. ꝟ pul. ⁊ gutturi
īsuffleť. vel sorbēdo cū grosso vino capiātur.

¶ Capl̄m. 2. de squinantia.

Quinātia ē apā gutturis vel lacertoꝝ vl̄ ligamētoꝝ meri vl̄ trachee arterie vel vtriusq̃ vel ꝑtiū vicinaꝝ īpe-
diēs anhelitū vl̄ cibi deglutionez vl̄ vtrūq̃. ⁊
hoc ꝯm mag̃ ⁊ minus. Diciť aūt sq̄nan^a scd̄m
ꝙ dicit Ga⁹ in passio° a sq̄nanq̃ grece qd̄ lati-
ne dr̄ p̄focatio ꝓ eo qꝛ hoīem cito p̄focat. ⁊ iō
sumpsit nomē ab actione quā inducit: est īpe-
dimentū in anhelitu. Et ꝙuis istud īpedimē-
tum anhelit⁹ possit euenire a mult̃ causis: sicͤ ē
assumptio alicui⁹ fort̃ vel venenose me^e. sicut
exēplificat Rasis. 8. ad almanꝟ. c. de hijs qui
sumpserūt ell̄m alb. ⁊ aliqn̄ ꝑꝑ nimiā fritatē
exteriorē vel ꝑꝑ nimiū calorē aut dislocatio-
nem spōdiliū colli coartantiū ⁊ cōprimētium
vtrāq̃ viā: vel ꝑꝑ nimiā siccitatē vel hūidita
tem lacertoꝝ aq̄ v̄tus motiua ipsoꝝ debilitať
tū hic mag̃ ītendim⁹ de anhelitu ꝓhibito ꝑꝑ
apā in gutture vel lacert̃ vie cibi vel anhelit⁹
vel ꝑtib⁹ gule. Un̄ ꝯm G^m in. 4. de inte. vbi lo
quitur de nocumēto anhelit⁹. ⁊ ꝯm Aui. ⁊ sui
seq̄ces ⁊ ꝯm rei veritatē hoc apā suscipit vnā
diuisionē q̄drimēbrē. qꝛ qd̄dā est in lacert̃ ex-
trinsecis lōge ab epigloto v̄sus ꝑtes īferiores
⁊ aāriores. ⁊ tūc appet apā ⁊ eius tumor ⁊ ru
bor in ꝑte aāriori gule lōge ab epigloto v̄sus
īferius v̄sus pectus vel toracē. Aliud est qd̄ ē
in lacert̃ extrīsecis suꝑiorib⁹ in epigloto ⁊ ꝑti-
bus ei⁹. h̄ est in p̄n° cāne pulmōis aut in lacer
tis meri suꝑius: ⁊ tūc az apā ⁊ co. hu. dn̄anq̃ ⁊
tumor in gutture exteri⁹ vel ītus in ore prope
radicē lingue postꝙ̄ hō ꝯuenienť cōpresserit
linguā. Et qn̄ est īter lacertos meri aliqn̄ ascē
dit vsq̃ ad spōdiles ⁊ nuchā vt dicit G⁹. 4. d̄
īte. c. 6. auto^c ypo. ⁊ sua. ¶ Aliud qd̄ est in lacer
tis ītrinsecis īteriorib⁹ meri vel partib⁹ circū-
uicinis ītraneis: ⁊ illud nō az sensui ꝓpterea:
qꝛ nimis est intrinsecū. ⁊ in isto nimis stringi-
tur anhelit⁹ rōne vicinitatis vie anhelitus: ⁊
totus tumor est ad intra: ⁊ est valde malum.
¶ Aliud ⁊ tertiū qd̄ est in lacert̃ epigloti ītrin

secis vel in pāniculo q̄ opiť cāna pulmonis.
Et istud appet nō exteri⁹ in gula. qꝛ cāna apis-
tionē īpedit. nec ītus in ore. qꝛ īfra epiglotuz
⁊ orificiū meri est: ꝟ cōprimit vtrāq̃ viaz. Et
ista est ōterior īter oēs. Et hec ē recta diuisio
spērū istius apātis. Et G⁹. in loco allegato vo
cat ea diuersꝭ noīb⁹ grecis de q̄b⁹ ad p̄sens sup
sedeo. Attamē ponit Aui. ꝙ aliqn̄ aggregant
due aut tres de istis spēb⁹ apatū: ⁊ tūc potes-
tis imaginari q̄n̄o vadit negocium dolētis
egroti. Aliq̄ de antiq̄s ponunt aliā diuisionez
cū q̄ Aui. q̄n̄ vr̄ ꝯcordare in aliq̄b⁹ nō. tū ponit
vnā. Pria spēs vocať sq̄nātia: ⁊ ē qn̄ null⁹ tu-
mor appet nec ītus nec ex̄ ī gula: ⁊ est magn⁹
do. in loco ⁊ fe. acuta. ⁊ ista est mortalis ⁊ nō
trāsit quartū diē. ¶ Scd̄a spēs sq̄nātie est qn̄
tumor ꝑuus apper ex̄ ⁊ dolor. nec est ita ītēn-
sus vt fe. nec difficultas anhelit⁹ est tāta sicut
in p̄ma. ¶ Tertia spēs est qn̄ tota ma^a collig-
tur ad ex̄. ⁊ hec vocať squinantia ⁊ tunc fe. est
modica vel nulla ⁊ do. modicus. ⁊ non adest
difficultas anhelandi nec deglutiendi. ⁊ ista
est leuior ⁊ subtilior inter omnes.

Cause sq̄nantie p̄nt esse p̄mitiue: aūtes: ⁊ cōiuncte. Primitiua vt calor ex
terior dissoluens faciēs fluere hūores ad gut-
tur: vel ad loca vbi talia ꝯsueuerūt gn̄ari apā
ta. vel magnū frigus qd̄ cōprimēdo facit ma
teriā ad guttur ⁊ ꝑtes ei⁹ fluere: ⁊ sufflatio bo-
realis subita post austrū. Alia cā p̄focationis
pōt esse sumptio aliquaꝝ medicinaꝝ fortium
⁊ venenosaꝝ. sicͤ exēplificatū ē de ell̄o al. ⁊ ex
ꝓprietate aliquoꝝ ciboꝝ: sicͤ est comestio fun
goꝝ. sicͤ dicit Aui. in. 2°. cān. accidit eni ex fun
gis q̄ nō īterficiūt p̄focatio: ⁊ maxīe ex illis q̄
īterficiunt. ¶ Cā aūs pōt eē multi° hu. ⁊ repl̄o
in capite ⁊ in toto corpe: ꝙuis Auicē. dicat ꝙ
squinātia pōt ꝓuenire īterdū sine repl̄one to-
tius corpis: ita ꝙ corp⁹ īter coīlū ⁊ gulam pōt
esse mundū neq̃ abūdant suꝑfluitates nisi in
mēbris vicis ꝑtib⁹ gutturis vel in capite solo.
Et qn̄q̃ fit ab hu. a capite descēdētib⁹. 3. āph.
ꝯ°. 17. ibi. Egritudibus v̄o ⁊c̄. Qn̄q̃ ꝑꝑ vapes
ab inferiorib⁹ eleuatis. Aliqn̄ venit ꝑꝑ reu^a ⁊
hoc vt plīimum. Aliqn̄ ꝑꝑ egritudines p̄ceden
tes. sicut est fe. ꝯtinua: frenesis vel apā vuule:
que oīa aliqn̄ terminanť per squinātiaz. ⁊ est
pessima ⁊ mortalis termīatio seu crisis. ¶ Cā
ꝯiuncta pōt esse hu. in gutture siue gula sc̄ co
adiuuantes. 3. amph. ꝯ°. 17. Et iterū squinan-
tes fiunť interdū ꝑꝑ colicos hu. in gutture de
scendentes. 3. āpho. ꝯ°. 22. Et pōt fieri ꝯm oēs
suas spēs aut a san. aut a co. ru. ⁊ aliqn̄ a flāte

z hoc duob⁹ modis: vt aliqñ fit a flāte frō gsso viscoso: z aliqñ a flāte subtili min⁹ frio. z aliñ a flāte salso. De melīa aūt raro accidit s3 aui. pōt fieri ex melīa sm Cōstan. in via°. nūq̄ pꝫ pterea: q2 melīa cū sua grossicie z strestreitate subito nō pōt effundi seu eliq̄ri ab vno mē° in aliud. q̄ effusio seu reliq̄tio est ncc̄aria vt fiat sq̄nantia. Si tñ aliq̄ spēs subtilis sube melie qō vix repif. vel fit melīa mixta cū subtilibus hu. z fit in fluxu possibile ē: q̄ causet sq̄natiā.

Signa In oī sq̄natia ē difficultas ābelit⁹ z trāsglutōis cibi z pot⁹: sm mag̃ z min⁹. z aliqñ ē grossitudo ling̃. z aliñ reiectio pot⁹ sumpti ñ trāsglūti p nares. z vī loq̄ p nares. z h̄ sm mag̃ z minus. Pulsus in pn° est freq̄ns z diuersus. post i statu fit rar⁹ z pu⁹. Et si hō pōt trāsglutire cibū z potū. et vix pōt āhelare. tūc apa mag̃ declinat ad epiglotū siue tracheā artiā. Et si bñ āhelat z nō pōt deglutire vel cū diffi° tūc mag̃ decliat ad meri. Tñ q̄dlibet istoꝝ apatū tm̄ pōt augmētari: q̄ actiōes ābelitus z deglutōis aū ferret vel saltē debilitaret. Et dicit aui. q̄ bū nofabile q̄ squinātia siue apa qō ē in meri nō stringit anhelitū nisi sit in supmo ei⁹. H aūt intelligit de forti anhelit⁹ phibitōe: q2 bñ aliq̄n aggrauat. Sq̄nā aliqñ fit in autumno: aliqñ in hyeme z dr̄ńt: q2 hyemal' sp ē flātica. autūnal' v̄o sp ē cho°. 3. amph. p°. 23. ibi. Autūno vero. Aliqñ trāsmittit ma° sq̄nan° ad alia mē°. Un ypo. Quicūq̄ sq̄nātiā effugiūt z ad pulmone ꝯuertūt in. 7. dieb⁹ moriūt. si v̄o hos effugiūt empici fiūt. 5. āph. āph. 11. Et seq̄t in p°. Cog̃scit aūt ad pulmonē migsse ma° rōne pulsus nā durus z ineq̄lis z iordiat⁹ ē. z ad pn° mē° trāslatā sigt matiā. moll' aūt pulsus z ordiat⁹ z eq̄lis cū bona respiratōe certā dimissionem sigt. Et qñ fit ista trāsmutā° a3 dissilitudo. Et si pulsus fit vndosus z magn⁹. z cū hoc adest tussis. tūc ma° sq̄natie mutat ad ppliam. Et si pulsus sit spasmosus: tc m° mutat ad spa°. Et si debilis ē vt⁹ cū tremore cordis: tūc pmutat ad cor. Et in isto casu fit sincopis: z effundit ad sto° tūc adest vomit⁹ z do. in eo. ¶ Signa aūt hu. a q̄bus fit sq̄natia hec sunt. Si ē a san. pulsus est plen⁹: vndosus: rube° i facie z in ocl'is z lingua: sapor dulc: magn⁹ do. extēsiuus: z ꝯstrictio anhelit⁹. Et si a cho. adest in tēsa cal'itas. puitas sputi. sitis inflāmatio cū siccitate sapor amar⁹: dol' intēsus z inordiat⁹ z nō ē tāta ꝯstrictio anhelit⁹ sic qñ est a san. citrinitas in lingua. z q2 venit in autūno vel estate. z q2 ē cholic⁹ zc. Si est a flāte adest ml'ta. hu. in ore z viscositas. Et si flā ē corruptū putreiactū adest sapor salsus. z si nō: salte a3 in ore insipiditas z albedo in facie z lingua z pua infla° z pu⁹ do. z pua sit z lōga termina° si flā ē viscosum. Si aliqñ fit a melīa tc̄ sapor est acetosus duricies in loco z co. cinereus. z accidit paulatī z nō subito sic alie spēs.

Pronosticatio Prim⁹ ingroꝝ a q̄bus hēm⁹ libros dicit sic. Quicūq̄ sq̄nātiā effugiūt z ad plīonē eis ꝯuertit i septē dieb⁹ moriūt. si v̄o hos effugerit: empici fiūt. 5. āph. āph. 11. Et signa hui⁹. dicta sūt īme° in signis. ¶ 2° a sq̄nāte habito tumore in gutture fieri bonū ē. extra cū ꝯuertit morb⁹. 6. amph. āph. 37. Et cā ē. cū eīn morb⁹ ab interiorib⁹ ad exterïora cū mouet: z a nobilib⁹ ad ig̃bilia: bonū ēst signū. 3° eiusdē ¶ 3° a sq̄nāte hito tumore rubor in pectore bonū est. foras eīn ꝯuertit egri°. 7. āph. āph. 47 ¶ 4° sq̄nātia de flāte min⁹ mala ē ceteris z citi⁹ z facili⁹ curat. Aui. i. 9°. 3°. c. ppo. ¶ 5° q̄to accña sq̄nan°. s. difficultas anhelit⁹ z difficultas trāsglutiēdi cibi z feb. sūt fortiora: tanto egri° piculosior: z q̄to debiliora: tāto incolumior. ¶ 6° sm aui. incolumior sq̄nā° ē illa in q̄ nō est difficltas anhelit⁹ q̄ illa in q̄ est difficultas cibi cū difficultate anhelit⁹: q2 diuti⁹ viuit hō sine cibo q̄ sine anhelitu. ¶ 7° qñ hoī p nimia ncc̄itate āheládi spuma a3 ī ore mortale ē. ¶ 8° viriditas vel nigre° i facie cū diminutōe ocloꝝ dīnu° in pulsu frītas extremitatum mortalē de ppinq̄ significat egtante. ¶ Nono sq̄natia pessima ē z cito mortifera q̄ in gutture nō appet nec extat in ceruice cū rubeti tūore. dolore tñ acutissimo exñte z spū orthōie. 3. pno. cañ. 13. z aui. trāsūptiue in. 9. 3°. ¶ Decio qñ sq̄nā° cū stricto āhelitu ꝯiūgit fe. vehemēti tūc mors ē in ianua. z rō ē: q2 in forti fe. mag̃ īdigem⁹ aeris attractōe q̄ p sq̄nātiā reuocat siue retardat. ¶ Undecio cū sq̄nā° ex flāte facit trāsglutōis ē. z h̄ rōne molliciei flātis z membroꝝ in q̄b⁹ ꝯtinet z q̄b⁹ vicinat. ¶ 12° bōitas deglutōnis z anhelit⁹ z pu⁹ do. z modica vel nulla fe. sūt sig̃ bona. s qñ in sq̄nā° fe. ꝯtinua z venit sincopis z magna difficltas āhelit⁹ z disnia vel orthōia vel oregmō z nihil deglutire pōt vox rauq̄lina vl' catulia spūa ī ore emiss̃o. lingue ad ex̄. ista sūt sig̃ moꝛ pppinque.

Curatio Auteq̄ ad pticularē curā accedam⁹ aliq̄ cañ. i cura sq̄nā° z apa ꝯ vuule z amigō. sūt pmitte°. pm⁹ m° facies h̄ apata a pn° ē euāda digōe3 nō expectādo. Cā ē: q2 medicari ī valde acu° eadē dic

si necesse fuerit. differre eñi in talib⁹ malũ est 4.amph.amph.10. Et Ga. in ꝯ° exẽplificat de squinãtia ꝛ aplia. ¶ Scd̃s. ma² taliũ apatum trahit ad ptes oppositas cũ clisterib⁹ vl' flõia vel vẽtosis in longinqs locis opposit ꝛ sil'ib⁹ trahit ex dictis cõib⁹ haly. aui. ꝛ alioꝝ. ¶ Tertius est haly de regali dispõne. lib. 6. 2ᶜ ptis. ꝛ auic. 9. 3. Non aũt san. semel p flõmiã exhit s paulatĩ: qm̃ passiões hui⁹ dñi difficilẽ hz trãsglutionẽ. Et si sel' illi q̃titatẽ auferas: nc̃rio ꝟtus eius debilitat. ꝟba sunt haly vbi supra ¶ Quart⁹ pmissa flõia liniẽdus ẽ vẽter cum mollificatiuis ꝛ lenitiuis vt cassiẽ. oxifenicia mãna iuiube sebestẽ pruna cũ appropatis hz nãz cãe si deglutire põt. Si naũt fortibus vel ꝯueniẽtib⁹ enematib⁹ medicet. ¶ Quit⁹ gargaᵃ a pn° faciẽda sunt cũ eis q̃ mãm a loco repellant: ꝛ fluxũ cohibeãt hu. ꝺm haly ibidem Et Auic dicit q̄ ista debẽt hr̃e parũ abstersionis ꝛ inscisionis in maᵃ fria. ¶ Sext⁹. in me° tpis ꝛ in fine apponant resoluẽtia ꝛ maturãtia tã ab intus q̄ ab ex nullo tẽpe repcussiua ab ex applicãdo. ¶ Septim⁹. cib⁹ ꝛ pot⁹ total'r auferẽdus ẽ: nisi ille q̃ p ꝟtutis sustẽtatõe vel cã nimie sitis vel mediᶜ ministrat adhuc vsq3 ad meliorationẽ manifestã. nã nc̃citate indigẽtie coacte nociuos chimos ꝯueniẽter deuastat. ¶ Octau⁹ trahit ex dict Ga. 13. megᵗ. colũ°. 8. gargaᵃ saltẽ pure dissoluẽtia cauenda sunt in tumore palati ꝛ ligue ꝛ gutturis ꝛ colli: nisi flõia val farmacia vel clisteria p̃cesserint. Amplior eñi fit hũoꝝ ad locũ extio non pmutata mã ante. ¶ Non⁹ trahit ex dict aui. in. 9. 3ᵗ. si in pn° apatũ p̃dictoꝝ do. affuerit intensus ꝯueniẽter cũ stipticis adiũgenda sunt anodia: ne pre nimio dolore ad dicta loca nimij cõfluant hu. Et hi sũt can. vl'es. ¶ Cura pticularis fiat ꝺm pcessum cãrũ pmitiuarum añtiũ ꝛ ꝯiunctarũ. Si g̃ fiat a cãis pmitiuis vt est sumptiio ell'i vel alteri⁹ fortis mediᶜ venenose ex q̃ sequit nimi⁹ flux⁹ ad gulã: vt ibi causent inflationẽ vel q̃si suffocatões. hãc docet sanare Rab. 8. ad almãs. c. de his q̃ sũpserũt ell'm al. dicẽs. Et fortassis ex ml'titudine hu. q̃s ad ysophagũ trahit ell's al. cum subito sumit ꝛ egredi velit: sequit suffoca° ãt fortasse ex eis sincopis. Cũ igit venit pmũ sinthoᵃ. i. sincopis: infirm⁹ ex coloqnᵃ ꝛ nitro est clisteriзãdus ꝛ supfluitas inferi⁹ trahẽda est. h ille. Et cũ hoc det tiriᵃ ꝛ metriᵐ interi⁹ sumẽdo et gargarizãdo cũ aq̃ plãgag dissoluta. Et si fuerit ab alijs cãis pmitiuis: ille remoueãtur p sua ꝯria. Et cũ hoc ad cãm añtẽ ꝛ ꝯiunctã habeat respectus ꝛ ꝯsideratio nihil penit⁹ omittẽdo. Sed hñdo ꝯsideratões ad cãm añtẽ volũt oẽs. ꝛ docet Ga. 13. de ing. c. 6. ꝛ megᵗ. 13. hꝟba. in sq̃nantia vo oz p⁹ cephalicã icidere: deinde venã sub lingua Ista aũt flõmia de cephaᵃ oz fieri mag ꝟtute forti extñte. nõ tñ i vna vice, imo duab⁹ vel trib⁹ ppt cãm i cañgñalib⁹ p̃notataз. Et in h ꝯcor. Rab. Serap. Haly ꝛ Auic. ꝛ eoꝝ seq̃ces. Et rõ ẽ: qꝛ frequẽᵃ scdatõis forti⁹ opat ad mãe distractões ꝛ eq̃tionẽ. Fiat g̃ hec flõia magna vl' pua ꝺm magnitudinẽ vel puitatẽ morbi ꝛ cãe ei⁹. et ꝺm fortitudinẽ vl' debilitatẽ eg̃tant. ¶ Deide stati garga. diamoꝝ vel succ⁹ moroꝝ: qꝛ sapa celsi vtils est apatib⁹ oris ꝛ squinãᶜ Ga. vbi. s. In pn° igit debem⁹ medicari cũ rebz q̃ repugnẽt et repellãt hu. ad guttur descẽdẽtes ꝛ ipm cõfortẽt: q̃ sunt ista. diamoꝝ succ⁹ solatᶦ succ⁹ arnagloss succus malig̃nati musi pistati cũ carnositate sua succ⁹ vel rob de pomis acetos aq̃ ros mixta cũ sũach aq̃ fra cũ ace°. sir⁹ acetos⁹ fact⁹ cũ зuc°: qꝛ mel in pn° nõ cõpetit nisi in cã frida. aliq̃n decoc° psidie balauᶜ cũ aqua et aceto. succ⁹ corticũ nucũ inter oĩa vz p se vel cũ aq̃ mixt⁹. nã rõne sue acuitat multũ mãm ꝯiũctã dissoluit. ꝛ cũ hoc ꝯfortat loca: ꝛ hz cũ ho: aspectuз spãlẽ. Ualet etiã hoc gargaᵃ qd oz fieri in aq̃ ꝛ aceto. ℞. psidie vel folioꝝ mẽte ypoqstid an. ℥. ß. aq. lt'. j. aceti q̃rt. j. ꝑ decoctio. Ualet etiã aq̃ vel succ⁹ coriãdri succ⁹ virge pastoris vel lãceole ꝛ arnagloss. Ista igit frida stiptica ponant in gargarismis ꝺm q̄ mã mag vel min⁹ videt cal'a. Uñ q̄uis intẽtua sit mãз a mẽᵇʳ expellere: ꝛ ne aliã recipiat ipm vigorare: ꝛ hoc cũ stiptic. Tñ cũ istis stipticis ꝺm Aui. aliq̃ debem⁹ miscere dissolutia ꝛ resolutiua: vt ptim stipticem⁹ ꝛ cõfortemus mẽbrũ ꝛ ptim dissoluamus ꝛ resoluam⁹ post pmũ diẽ. In ista igit intẽtõe ãmistret gargarism⁹ vini: quo dissoluat pul' gallarũ ꝛ sal armoᵐ. vel fiat pul' ex eis ꝛ insufflet in gutture Ista eñi fortit repcutiũt ꝛ fortit resoluũt. vt dicit aui. valet etiã ad repcutiendũ materiaз cal'am succ⁹ citonioꝝ succ⁹ sorbe. Ualet etiaз h garga⁹. ℞. cupull'. glandium ꝛ cupul'. ros sumach balaust psiᶜ añ. ʒ. ij. cãfore. ℈. j. ꝑ pul' et gutturi insufflet vel ꝑ decoc° ꝛ garga⁹. Sil'r i pn° valẽt iste pill'e q̃s ponit aui. ꝛ haly i. 6. li. 2ᶜ ptis. ℞. se. ro. se. portulace amiᶦ spoᶦ sumach gũmi dragagãᶦ añ. ʒ. ij. cãfore. ʒ. j. balauᶜ. ʒ. iij. зucᵗ. ℥. j. fiant pill'e sub lingua. Et aliquando expuat fortit ꝛ aliq̃n deglutiat saliuã. Faciẽdo aũt dicta remedia nõ omittam⁹ eadeз die

facere flomiā de venis q̄ sunt sub lingua. Et
post ꝶ suppositª ⁊ clisteª fortia. vn̄ maª inferiꝰ
attrahat ⁊ añs maª diminuat vtēdo clisteri-
bus euacuatōibꝰ hu. p̄dn̄antis. ⁊ vnū ꝑpt̄ ali
ud nō dimittat iuxta pticulariū ꝯuenientiaꝫ:
q2 squinātia cū multa violeª venit: q2 acuta
paº est in. 4. diebꝰ sepe terminat̄. iō cito adiu
toriū afferre opꝫ. timēdū em̄ est ne an̄ termiᵐ
pcant egrotātes. 4. amph. ꝯº. 10. ibi. Medica
ri ⁊c. Fiant etiā ligatōes extremitatū ⁊ ponāt
vētose in collo ⁊ retro sub mēto. Et si squināª
fit in muliere cui mēstrua defecerūt fiat fortē
flomia de sophenis. Et si ꝓpter defectū fluxꝰ
emorroyd̄ ꝯsueti: statim cū flomo vel alr̄ ape
riant̄. Et cū hoc fiāt alia dicta remeª vl' diceª.
In cā ꝟo cal'. si trāsglutire pōt liniat̄ vēt siue
nā cū hac decocᵉ. ℞. pasß nund̄ flor̄ borag̃ ⁊
buglosse an̄. ℥. ß. pru. x. caricarū. v. ꝶ decoctio
in q̄ dissoluat̄ cassiꝶ. ℥. j. vel thamarind̄. ℥. j.
vel māne ḡnate ꝑm ꝙ videbit̄. Et si nō potest
trāsglutire ꝶ inde gargaꝰ post scd̄am dieꝫ tn̄.
Et cū hoc si trāsire al's trāsglutire nō pōt fiāt
fortia clisteª vt dictū ē. Ista aūt ꝯtinuāda sūt
in p̄ma ⁊ scd̄a die. Et in tertia cū eis misceat̄
aliq̄ dissolutia āmistranꝰ ista dissolutia citiꝰ
infrida ꝙ in cal'a ⁊ acuta vel ꝯtinuet̄ donec
hō sit securꝰ de fluxu maᵉ. Si ꝟo videt̄ ꝙ reu
ma illud sit in p̄nº debemꝰ sistere cū milio ⁊ sa
le torrefact̄ ⁊ cū sirupo de papa. si sit reuma
cal'm vel maª cal'a. In augmēto etiā ꝙ est pꝰ
p̄mū diē debemꝰ vti dict̄ reꝑcussiuis mixt̄ cū
dissolutiuis vt est facere gargaª cū aq̄ corian
dri hūidi vel decocᵉ lentiū diamorō cū mirra
⁊ croco. nā ꝑm Auic. mirra facit penetrare ad
ꝓfundū secū crocū ⁊ diamorō. ⁊ iō maturat ⁊
ꝯfortet. vꝫ etiā in augmēto gargaꝰ olei vio. cū
aq̄. q2 lenit ⁊ maturat ⁊ remouet dol'. aut oleū
oliuarū cā aqua. vel ꝶ talis meª. ℞. succi so-
lat' facta resid̄etia. ℔. j. rob ru. liq̄r rase letiū
nō excort̄. an̄. ℥. j. vini optimi clari. ℔. ß. ꝶ de-
coctio in q̄ dissoluat̄ cassiaꝶ. ℥. j. ⁊ ß. ꝶ gargaꝰ
freq̄nt̄. nā resoluit ⁊ ptim ꝯfortat ⁊ maturat
⁊ dolorē mitigat. Valet etiā sapa vini cū mir
ra in isto augmēto. Valet etiā ptisana cū la-
cte capno ⁊ zucº mixta aq̄ succi solat' cū lacte
asinio vel capno cū zucº croco ⁊ cassiaꝶ. ¶ Ad
ex̄ ꝟo empl'et gula cū rebꝰ q̄ attrahāt mat'iā
ad exteriora. ⁊ hoc post vl'ia. Et assiduet̄ d̄ctā
empl'a: q2 hec dilatāt pellē ⁊ ptē gule vt maª
exalet ⁊ ad dictū locū attrahat̄. Inuoluat̄ igi
tur gula vel locus dolēs cū lana succida p̄ma
dida in oleo oliue vel camo. cal'o. vel ꝑm Ar-
noᵐ in practica ad papā clemētē spoliū ꝑpet̄
frigat̄ i oleū amigd̄ dul. ad feruorē aq̄ calide
in tali oleo intingat̄ pānꝰ lineus subtilis: et ī
gula ⁊ collū īuoluat̄ ⁊ teneat̄ sic die ac nocte
vꝫ a tota ꝓpetate. Et sil'r ī vtroq̄ꝫ casu vꝫ ster
cꝰ canis cōcedētis ossa ⁊ stercus irundinū ⁊ ster
cus pueri torrefacta ⁊ desiccata ⁊ pulverizaª
gargarizaª ⁊ deglutita. Et vꝫ filū cū q̄ strāgu
lata ē vipa collo ⁊ gule circūaptatū stercꝰ lu
pi ⁊ nidus irūdinū ista insufflent̄ vel gargari
zent̄ cū vino vel aq̄ rob. Sil'r ponit Kyrannꝰ
in. 5. lyra. ꝙ irūdines ⁊ pulli eor̄ torrefacti
in olla lutata in furno ⁊ pul' cū melle mixtus
suplinitꝰ gargarizatꝰ ⁊ in gutture insufflatus
curat squināticos. Illa aūt q̄ valēt in oī casu
sine eo ꝙ fit a tota sp̄ē est oximel simplex cuꝫ
aq̄ rob ⁊ aceto ⁊ est magni iuuamēti in initio
cal'e ⁊ frie. Valꝫ etiā in vtroq̄ꝫ diamorō maxᵉ
siluestriū ⁊ succꝰ corticū nucū. Ista tria obti-
nēt p̄ncipatū. In statu aūt ⁊ ꝓpe statū vtēdū
est rebꝰ linificātibꝰ ⁊ dolorē mitigātibus sine
reꝑcussione vt est lac capnū vel asiᵐ. in q̄ dis-
soluit̄ cassiaꝶ vel tamarind̄. Iterū ꝶ decoctō
caricarū ⁊ fenug' ⁊ pasß cū puo succo liq̄ris ⁊
gargarizet̄. Itē bdelliū dissoluit̄ cū vino ⁊ suc
co liq̄r. ⁊ h̄ iuuat multū. vel succus cauliū cuꝫ
melle. ¶ Ad apa maturādū ⁊ apiendū fiat sic
℞. caricarū. x. dactil'. iiij. pasß ḡna. xx. fenug'.
℥. ij. lentiū. ℥. j. ⁊ se. liq̄ricie. ℥. j. succi eius. ℥. ß.
mell'. ℔. j. ꝶ gargaꝰ. Et si miscet̄. ℥. j. stercoris
anseris torrefacti ⁊ pulue' vꝫ mag̃ ad apiēdū
℞. baurach mirre an̄. ℥. ß. mell'. ℔. ß. lact̄ cap-
ni. ℔. j. ⁊ ß. Ista em̄ liniēdo sedāt dolorē ⁊ iu-
uāt ad maturādū ⁊ rūpendū. Ad idē ℞. cala'
mi' rad̄ yreos aco' an̄. ℥. ij. coquāt̄ in aq̄ ⁊ melle
⁊ sepe gargarizet̄. Si em̄ ꝑ ista nō rumpit̄ ℞.
baurach nit' mirre asseꝶ pipis casto' stercoris
irūdinū stercoris āseris an̄. ʒ. ij. pulª dissoluāt̄
in aq̄ ⁊ melle ⁊ gargarizet̄. Ad idē ℞. piret' se.
cicute sinap̄ se. rafani sal' armo' an̄. ʒ. ij. ꝶ pul'.
⁊ vna ps gutturi īsufflet̄. ⁊ alia ps cū oxielle
squilliº vel cōposito gargaᶠ. Et pill'e sub lingª
pn̄t fieri de assaꝶ. ʒ. ij. rad̄ yreos. ʒ. viij. cū suc
co cauliū. ¶ Si nimis stringat̄ anhelitꝰ ⁊ gut
tur. tūc insufflet̄ aliq̄ ps de isto pulᵉ quā pōit
Rab in diuiß. ℞. harmel qd̄ est se. cicute se. ra
fani asseꝶ baurach mirre sal' armo' an̄. d̄ istis
oībus vel de aliq̄bus ꝶ pul'. ⁊ insufflet̄. Si ꝟo
cibum deglutire nō vꝫ vuit rab ⁊ aui. ⁊ alij ꝙ
pōat̄ vētosa magna sup collū a pte posterio'
nā ꝑm dictos autores qn̄ remanet dicta ven
tosa sup collū apit̄ ⁊ pōt deglutire. Et tūc po
tet aquā ordei aut ydromel. Et iterum ponat̄
vētosa qn̄ volūt deglutire. Ista em̄ ꝯtinuāda

sunt hñdo ɔ̃sideratione ad cām ɔiūctā. vsq̃ q̃ apa fuerit aptū. Apto apate frequēter gargarizet ydromel vel vinū cū melle: in q̄bus bullierit saluia vel yreos. Ista sunt cōia in ma sanguinea ⁊ cholerica ẜm mag et minus. Et silr vētosa in collo ad ãhelitū ⁊ deglutionez.

¶ In ma tñ frida flātica vbi adest magna copia saliue ꝑuus dolor ⁊ ꝑuus rubor circa loca apata cōsulunt aliqui vt facit magr Iob de tornamira autorizat⁹ p Rab. in ɔtinēti ꝙ in omi cā cōpetit flōmia: ⁊ bene q̄dez si corp⁹ est plectoricū etiā ɔ̃tus fortis. Deinde hñdo respectū ad matiā añtez post flōmiā si q̄ competat. R clisteria fortia vt est hoc. R. q̄nq3 herbarū cōiū añ. M. j. rad. yreos ⁊ aco⁹ vtriusq3 cētauree rute ysopi yue mus sansuci añ. M. ß. cātab ordei. añ. p. ij. R decoc in q̄ dissoluat yere hermet yeralog vel yerapi vel būdicte vel pul diaturbit vel agarici vel esule ẜm vires infirmi mell olei añ. ℥. iij. salis armoniaci ʒ. iij. R clistere. Post clisteria ⁊ ante fiāt gargarismata de reb⁹ stiptic calis mēbrū cōfortātibus mixt cū eis aliq̄bus calefaciētibus et dissoluētibus illud flegma faciēs apa. Deide purget materia añs cū pillis cochijs vel cuz diaturbit vel cū yerapigra acuata cū bdellio vel pulpa colōq̄ntide. De q̄ dicit Aui. in. 9. 3. i c. de cura ɔ̃collationū ⁊ p̄focationum ꝙ yerapigra hz ꝓprietatē in deponēdo hu. q̄ sunt coram supmo oris stomachi ⁊ meri ⁊ gutturis. Et si hoc nō pōt deglutire fiāt clisteria supradicta. vel ponat ventosa in collo: vt possit deglutire mediccamē laxatiuū i sorbēdo ¶ Fiat igit in pn gargarism⁹ cū sirupo acetoso fctō cū melle. Deinde cū eo vl aqua mellis in qua ponatur pul sinap ad. j. lt. j. ℥. vel gargarizet aquā mellis mixtā cū succo rafani. ⁊ in gutture insufflet baurach assat ⁊ sal armoniacū sil puluerizata vel aliquod istoꝝ p se: ⁊ semꝑ expuendo ad extra q̄ꝫtum possibile fuerit: qd ꝙ ais in oibus spēbus cōpetat. in flātica tñ magis cū flegma in illis ꝑtibus plus abūdet ceteris humoribus. Et gargarizet rob nucū mixtum cū melle ⁊ coctā ad spissitudinē mixtum cū aqua feniculi ⁊ cū mirra ⁊ croco. Ad idem decoquat piretrū vel rad vrtice in aq̄: in qua distēpet fim⁹ irundinū ⁊ garga. Ad idem R. se. fenug marat añ. ℥. j. cinamo ʒ. iij. mell q̄rt j. R. gargarism. Ista añ dissoluūt ⁊ subtiliāt flegma ⁊ faciūt ipm exire leuit p sputū. gargarismus mellicrati cū puluere piret ⁊ sinap valz ad flegma gutturis inscidendū. Ad idez R. ysopi sansuci costi amari añ. M. ß. lenticularū nō excorticatarū. ℥. ij. caricarū. x. R decoctō et addito piretro R garga⁹. In hoc etiā casu valet diamoꝝ cū piretro. ⁊ vz sterc⁹ canis q̄ cōedit sola ossa p triduū ⁊ sterc⁹ vltime diei custodiat: et desiccatū in testa puluerizet: de q̄ vna sola ps gurgulioni insufflet. ⁊ alia ps i mellicrato vel aq̄ feniculi dissoluat q̄ ꝑti garga: ⁊ ꝑtim exteri⁹ liniat. Ad idē mā flātica. R. ɔcti stercoris canis mirre croci ʒʒ sinap galla balaustie. añ. ʒ. ij. R pul ⁊ garga ⁊ gutturi isuffletur. ¶ Empl'a q̄ ad extra valēt vt māz exteri⁹ attrahāt ⁊ maturēt ⁊ dolorē mitigēt ⁊ ad opationē iuuēt: sunt hec. Primo vngat gula exterius cū oleo cōi vel de camo. tepido ⁊ lana succida supponat. Scdo rad altee ⁊ carice bulliant in vino ⁊ aqua ⁊ fortiter pistent. ⁊ addita farina fenug ⁊ se. lini ⁊ butirū vel axūgia porci R emplm sup totā gulā. ¶ Ego aūt sepe fui vsus hoc emplo quod sequit: ⁊ bñ me repi: q̄a maturat ⁊ dolorē sedat ⁊ attrahit mām ad ex ⁊ iuuat ad rūpendū ⁊ tenet locū calm. R. cantabri ꝑtes. ij. vini al. optimi vel clari. lt. iij. coquaut vsq3 ad vini ɔ̃sumptionē. Deide addat mell q̄rt. j. axungie porcine nō salite ⁊ liq̄fcē ℥. ij. olei camo. vel saltē oliue. ℥. ij. extēdat sup lanā succidā: ⁊ calm gule applicet: ⁊ cū bēda aptet. Valet ⁊ dialtea ⁊ oleū amigd. Ad idez R. dialtee se. fenug ⁊ se. lini muscillag medulle cassiefistule butiri sine sale añ. ℥. ß. caricarꝝ coctarū ⁊ pistarū. x. numero olei amigd dulc ℥. j. senatiōis cocti sub cineribus. M. j. incorporent ⁊ fiat quasi vnguentū ⁊ circa gulā aptetur. Aliud ẜm Ga. in suo magno antidota. R. farine frumenti ⁊ se. li fenug añ. ℥. ij. aque lt. j. olei camo. quart. j. coquant vsq3 ad spissitudinē. ⁊ fiat emplastrū in gula ⁊ sub mēto. Aliud ẜm ipm ibidē. stercus anseris cū tanto sanguine porci ⁊ tepidum q̄nquies in die sup locum doloris appone. ¶ Post ista respiciat in gula lingua compssa. et si apostema appet aperiat cum lāceta vel digitis vel cum ligno intromisso. ⁊ nō debet expectari vltima maturatio rōne loci. Et si apostema facit tumorem ad extra maturet ⁊ aperiat vt dz frequēti⁹ tñ rumpit ad intra. Ga. tñ in suo magno antid ponit medicamē de irūdinibus. ⁊ valz passionibus gutturis ⁊ vuule ⁊ squinātie in hac forma. R. croci. ʒ. v. stercoris irundinū. ʒ. vj. mirre. ʒ. ij. spice celtice. ʒ. j. mell despumati q̄ꝫtum sufficit fiat medicamē. ⁊ vna ps teneat i ore et deglutiat paulati. ⁊ alia misce cū diamoꝝ ⁊ aqua mellis ⁊ gargariset. ⁊ cū alia parte ab extra liniat. Modū autē combustionis irun-

dinū ponit ibidē Ga⁹. ꝛ ponit ab Aui. ꝛ l2 ꝓrā-
nus. s. ꝙ ponant yrūdines in vase fictili ꝛ cū
suo cooꝑtorio bn̄ lutet. ꝛ cooꝑtoriū luto sapie
idest luto fcō ex argilla ꝛ fimo eq̄ruȝ ꝛ aq̄. ꝛ in
furno cal'o ponatur donec puluerizari possit.
Iste p'uis mixt⁹ cū croco ꝛ mirra ꝛ spica cel^{ca}
vȝ ad sq̄nātiā garga⁹ ꝛ deglutit⁹ ꝛ exteri⁹ lini-
tus cū aq̄ mellita. Et aliq̄ vocāt h̄ medicamē
diarūdinū ꝛc. ¶ Nūc aūt seq̄tur vnū medica
men qδ ponit Ras in libro de secret medico
rū in pti^{a}. 2^{a}. ꝙ ƀm ipsuȝ remouet apā gule ꝛ
dolorē. ꝛ facit anhelitū abilē ꝛ bonum. ℞. rob
prunoꝝ facti cū vino decoctiōis caricarū co-
cti ad spissitudinē māne ḡnate. añ. ℥. j. aluīnis
iameni. ʒ. iij. medulle cassief. ℥. j. misceant cū
succo cit'vl' saltē cū succo citrāguli ꝛ gargari
zetur sepe ꝯtinuo expuēdo. Et dicit Aui. ꝙ q̄n
q̄ȝ mittiť in trachea arteria cānula auri vl' ar
genti vt ꝑ ipsaȝ ff iſpiratio. Et q̄n anhelit⁹ est
multū strict⁹ ꝛ deglu⁰ vetať: ponať vētosa re-
tro in collo. q̄m iuuat cibi deglutionē ꝛ anhe
litū. Lac enī gargarizatū in pn̄⁰ ꝛ in statu iu-
uat ƀm Aui. ad vtrūq̄ ꝓpterea q2 lenit. ꝛ ītel
ligiť ꝯtū ad deglutionē ꝛ nō ꝯtū ad repcus-
sionē ma^{e}: ꝭ q2 lenit ꝛ sedat dolorē. ¶ In casu
desꝑationis q̄n me^{e} nō iuuāt: iubet in fine ca'
ꝑfocationū ꝙ scindať cāna pulmonis. s. liga
mentū q̄δest iter. 2. annulos nō ex toto ꝭ in ꝑ
te nō tāgēdo cartilag̃ ānularē ita ꝙ ꝑ illō fo
ramē respiret ꝛ inspiret ꝛ postq̄ꝫ apā fuerit ſi
ne piculo suať ꝛ cōsolidet sicut alia vulnera ꝛ
ipse ponit mo^{m} scissionis. Multos enī vidi q̄
sepe icurrebant sq̄nantiā: q̄s ꝑseruaui cū flōia
aliq̄n de cepha^{a} aliq̄n de mediana ꝛ cū purga
tione illoꝝ hu. cū farmacia ꝛ tenebāt sp̄ ꝓpe
se diamoꝝ ꝛ rob nucū viridiū. ꝛ ꝑseruati sunt
deo iubēte. ¶ Hic scias ꝙ in casu isto ꝛ in paſ
sionibus vue ꝛ amigō. vȝ masticatio ꝛ deglu⁰
paulatina oīm triū sꝑeruȝ moroꝝ seȝ moroꝝ
celsi moroꝝ bati ꝛ moroꝝ rubi. ꝛ qδ magis est
mastica⁰ extremitatū moroꝝ celsi ꝛ deglu⁰ ei⁹
succi vȝ in vtroq̄ casu. vt frequēter ꝑ me exꝑ-
tum est. Et sil'r vȝ mastica⁰ fructuū alioꝝ mo-
rorū estate ꝛ hyeme. ꝛ forte ꝑ eundē modū ex-
tremitates nucū arboris valēt. vel saltē ff. de
coc⁰ istarū extremitatū in defectu rob moroꝝ
ꝛ nucum. Et ꝑp ista nihil de vl'ibus omittas.
Maturato apate ſi aȝ rūpať cum instro pue-
nienti: ꝛ si nō aȝ apiať cū digito vel cū vngui-
bus. Deinde ff lauatoria mūdificatiua.

Dieta sq̄naticoꝝ sit ꝙ nihil comedāt in
pmis trib⁹ dieb⁹ ꝛ valde modicuȝ
bibāt aq̄ ordei ꝛ ydromel. ꝛ h̄ in siti itollabili.

ad h̄ vt illa ma^{a} q̄ facit apā ꝛ ipedimētū a co-
lore tam extneo ꝙ nāli: ſi ibi sit ꝯsumať ꝛ ma^{a}
añs suscipiať a nā pro nutrimēto: nā abstinē-
tia ciboꝝ accidētal'r purgat totum corp⁹. 4.
amph. 9⁰. 2⁰. ibi. In farmacijs ꝛc. Post. 3. dies
ꝟo sumere pn̄t d̄ auenato ordeato ꝛ colaturā
furfuris brodiū pue pulle ꝛ colaticiū ei⁹ ꝛ vi-
tella ouoꝝ. ꝛ sic ḡdati ad ꝯsueta trāsmutetur.

Clarificatio ꝑrio sciēdū ē intētio-
nē autoris ꝛ precipue
Ras. in diuisiōib⁹ ꝛ Gerardi cremoñ. sup viati-
cū ꝙ ſi fiāt gargarismata fria stip^{ca} ab itra ī
pn̄⁰ āmistrata in caus h̄ cal'is ꝯferūt vt materiā
calidā ad ex repellāt: ita a pte exteriori limen
ta ꝛ eṗla attractiua ꝛ resolutiua vt vias ꝛ po-
ros apiant ꝛ aliq̄ q̄ maturāt. in isto casu sunt
cōpetē^{a}. q̄d'āt istoꝝ ꝯsidereť ƀm q̄dū cal'itad
vl' fritad ma^{e}. Nā ſi ma^{a} ē mltū cal'a cū vehe-
mēti dolore: garga^{a} stiptica dūt eēt mltū fria:
vt ē succ⁹ ꝟge pastoris ꝛ arnaglosſ ꝛ silia. Et
ſi nō ē tm̄ cal'a: stiptica miſtrenť ī maiori pte
nō tm̄ fria miscēdo cū eis stiptica cal'a vt nux
ꝛ folia cipssi. ꝛ aliq̄ pua resolutiua vt oxiel vl'
aq̄ mell'. Et ſi ma^{a} ē fria viscosa stip^{ca} cal'a mi-
nistranť in maiori q̄titate ꝛ isciſiua ī maiori.
vt oxiel ī q̄ bullierit nuces cipssi ꝛ diamorum
mixtū cū vino tepido vl' rob nucū ꝛ silia. Et q̄
uis ista. 2. repssa put decet in oī cā conferunt:
¶ Scdo q̄rit: vsq̄q̄ gargar^{a} fria debēt ꝯtinua
ri. Dicit Haly. ꝛ Jo. de tornamira ꝙ debēt cō
tinuari ꝑ p^{m} ꝛ 2^{m} diē. Haly dicvsq̄ ad tertiū
ꝛ itelligit iclusiue. ¶ Ter⁰ vr̄ ꝯtrouersia inter
Haly ꝛ alios autores de flōia devenis sub lin
gua. nā alij autores iubēt fieri in pn̄⁰ p⁹ flōiaȝ
cepha^{ce}. Haly ꝟo eā iubet fi'p⁹ alia medica^{a}:
q̄n apā nō pōt dissolui ꝑ multi^{e} ma^{e}: dȝ iteruȝ
fieri flōia de venis sub līgua ꝭ nō negat q̄n ff
in pn̄⁰ p⁹ eūonē ma^{e} aūtis vt ꝯiūcta vl' ꝑs ei⁹
eūetur. ¶ Quarto dubitať ſi me^{e} nō veniat vs
q̄ȝ ad q̄rtū diē. ſi dȝ faceř flōiaȝ. D⁰ ꝙ ſi pa. hȝ
acc̄i^{a} multū fortia ītēsa. ī anhelitu ꝛ deglutio
ne: ꝟtute h̄ toll'ante ff flōia clisteria ꝛ ieiuniū
ꝟtute ꝟo debili exñte ꝛ pectoria nō appente
poti⁹ localib⁹ insistēdū est remedijs vl' vtrisq̄:
ſi vtraq̄ appeant. ¶ Quito no. ƀm Ras ī diui-
sibus suis ꝙ q̄n sq̄nan^{a} est ex colera nō ē cuȝ
veheme^{a} ꝑfocatiōis nec cū tāto icēdio nec ca-
lore: sic q̄n ē ex san^{e}. Et cā hui⁹ ē: q2 h̄ apā ma-
gis ꝑfocat rōne maioris īpedimēti in via cibi
ꝛ anhelit⁹ ꝛ ꝓto ma^{a} ē maioris q̄titat: tanto
magis cāt īpedimentū. Restat aūt ꝙ san. ē ī
maiori q̄titate ꝛ cum ma^{re} grossitie. colera
ꝟo in minori ꝛ cum subtilitate. iō ꝛc. ¶ Sexto

sciendū ꝙ stercora magnā hn̄t efficaciā ī mul tis ⁊ diuersis egritudib⁹. vt sterc⁹ canis irūdi nis ⁊ pueri ꝯ sqnātiā sterc⁹ lupi ꝯ colicā ⁊ ilia cam: si sup dolorē ponat̄ sterc⁹ porci in aceto īfusum ꝯ fluxū san. nariū. sterc⁹ muris in laxā do vētrē sterc⁹ anseris in rūpēdo apata ⁊ ī re soluēdo īflationes. ¶ Septio nota vt iādictū est: ꝙ stiptica āministrant̄ ad repcutiendum mām: ⁊ ad mēbꝝ ꝯfortādū vt aliā nō recipiat. Et ꝰm Aui. meliora sunt q̄ hn̄t subām subtilē qm̄ meli⁹ ad itra penetrare pn̄t vt repellant ⁊ ꝯfortēt q̄ hn̄tia subām grossaꝫ. Proide qꝛ a cetū cōpositū est ex subā grossa ⁊ terrestri: cuꝫ qua stipticat: ⁊ ex ptib⁹ subtilib⁹ igneis: cū qui bus penetrat: sublimis est ī hac egri⁹ mea. Et ideo sola stiptica qn̄ mixta sunt cū penetrati uis magis valēt q̄ per se. ¶ Octauo scias ꝰm Aui. ꝙ qn̄ dolor accidit ligue ⁊ durat ꝑ vnum annū aut. 2. signū est ꝙ in radice ei⁹ vl' in pti bus gutturis adest maᵃ petrosa. ¶ Nono sciaſ ꝙ sqnantia fit vtplīmū ꝑ viā reumatismi: cu ius signū est: qꝛ fit subito. Egritudies aūt fcē ꝑ viā congestōnis vel ꝑ ascensionē vapoꝝ ab īferiorib⁹ fiūt paulatim. Et q̄ ꝑ viā reumatis mi: subito. ⁊ est sniavenerabil' bern̄' de gorgo in. 4. lilij. c. ꝓpo. ¶ Decio nota ꝙ fe. ⁊ supcale fac⁹ frequēter venīūt in squinanᵃ pp. 3. Primū qꝛ ibi sunt hu. aggregati pati ad putrefactio nē. a qb⁹ fumi dissoluti cito vadūt ad cor mixti cuꝫ aere attracto. 2⁹ qꝛ cor ⁊ spūalia meᵃ non sufficiēter euentant̄ nec fumi circa cor īmo in corde generati īsufficienter expelluntur. Ter⁹ qꝛ ista mēbra hn̄t nobilē operationē ⁊ membris ꝑncipalibus ⁊ nobilib⁹ deseruiūt. ¶ Undecio nota. ꝙ in nulla sqnantia cōpetūt repcussiua nec stiptica: si ab exteri⁹ applicent̄: qꝛ facerēt currere materiā ad ītra: cui⁹ oᵐ q̄rim⁹. sed bn̄ ad ītra vt iā dictū est in pᵃ clarificatiōe. Et si aliq̄ dicāt ꝙ ꝯpetūt: itelligit īteri⁹ gargarizā⁹ vel īsufflādo. ⁊ null⁹ in hꝫ dubitat. si respiciat ꝑ cessuꝫ autorū. Et si dicat̄ ꝙ illa maᵃ ꝑ gargaᵃ repcussa ibit ad meᵃ nobilia vt est cor cerᵐ. dr̄ ꝙ nō: y⁹ vadit ad ex̄: vbi repit vias ⁊ poros ap tos ꝑ appositionē caloris ad ex̄. vel ēt dico ꝙ melius est ꝙ illa materia dispgat̄ ꝑ alia meᵃ ⁊ hō sanct̄ q̄ si in vno maneret ⁊ occideretur iuxta puerbiū cōe ꝑualet ꝙ duo vulnerentur: q̄ si vn⁹ occidāt̄. ¶ Duodecimo: si tu q̄ras: cu ius mēbri est passio sqnātia: iam dictuꝫ est qd̄ est passio lacertoꝝ coadiuuantiū meri vel deseruientiū cāne pulmonis ⁊ apientiū gutt̄ vel in vtrisq; vt dic̄ Ga⁹. 4. de int̄. c. 7. ¶ Ter tiodecimo nota: ꝙ squinantia ꝰm suas spēs

cōsiderata inq̄tum est apa continet in se tri plex genus morbi. s. malā cōplexionē malam cōponē ⁊ solōnē cōtinuitatis. Et inq̄tū offen dit officia mēbroꝝ gutturis vel gule: ē morb⁹ officialis. ⁊ inq̄tuꝫ nocet toti corpi ē pa⁹ toti cor⁹ nocens. ¶ Hic est sciēdū ꝙ si in amigdal. fiat infla⁹ vel apa: quasi eadē est cura cuꝫ squi nantia ꝰm intensum ⁊ remissum. vel sicut di cetur in capitulo īmediate sequenti.

¶ Caplm̄. 3. de passionibus vuule.

Uula interpretat̄ quasi parua vua. Est aūt vuula meᵐ rotūdū oblongū aliqualiter pinea tum acuti⁹ in cono ⁊ ampli⁹ in radi ce pendēs a palato īter. 2. foramina. meri. s. ⁊ trachee arterie. ¶ Ista aūt vuula ꝰm Gaᵐ p⁹ ꝺ mor⁹. c. 6. hꝫ aliqua iuuamēta. Primū iuua mentū est cū hō trāsglutit cibū vel potū sup ponit̄ capiti cāne pulmonis iōvt rei transglu tiende ps ad tracheā arteriā nō transglutiat̄. Scōm iuuamentū est: qꝛ qn̄ hō loq̄tur vuula supponit̄ meri. ne aer ad stoᵐ descendat ne ip sum ledat. Tertiū est: qꝛ ꝓhibet res ex̄neas vt fumus pul' ⁊ silia guttur canniam pulmonis ⁊ meri subintrare. Quartū est ꝙ tēperat aerem tam excellēter calīn q̄ excellēter fridū ad pl'o nē penetrantē. Un̄ Ga. p⁹ de mor⁹. c. 6. dicit sic ꝟbi grā. si vua iscidat̄: is cui abscindit̄ nō bn̄ loq̄ poterit: ⁊ pulmo atq; pectus infrigidant̄ Quintū est: ꝙ iuuat ad formationem vocis vt patet per Galienum in loco statim allegato. Sextum qꝛ aliqualiter retardat reumaticam materiam a capite fluentem: ne subito ad pul monem decurrat vel stomachum. qd̄ patet qꝛ modica rasca⁹ sufficit ad emissiōnes talis ma terie ad extra. Et quando homo non loquitur nec māducat nec aliquid deglutit: vuula stat in me⁹ indifferenter parata ad virtutis serui tium regitiue. ¶ Nunc autem ignorandū nō est ꝙ vuula potest pati duplici morbo. s. apo stemate ⁊ relaxatione. Apostematur interduꝫ ex aliquo. 4. hu. ⁊ aliqn̄ ex cōmixtione aliquo rum eoꝝ. Relaxatur aliquādo a materia ibi bente ⁊ mollificante subām eius ⁊ lacertos eius. qꝛ. 2. habet lacertos: quib⁹ versus diuer sas mo' differentias: quibus mollificatis fit ī ea quasi paralisis quā nostri autores vocant relaxationē. Et in istis. 2. casibus vuula nō fa cit iuuamina antea dicta. īmo facit nocumen ta qꝛ īpedit aerē ⁊ īpedit vocē q̄ pp raucescūt pa. ⁊ aliqn̄ hn̄t q̄ʳ oregmō. ⁊ aliqn̄ aū cū am morte subita ꝯueniunt maxie in apate: qn̄ est in capite ⁊ in toto corpe hu. nocibiliū plenit⁹.

Signa aũt egritudinũ: q2 sentit̃ diffi-cultas ⁊ ipedimẽtũ in deglutiendo ⁊ anhelando. Sʒ signa distinctiua vtrũ sit relaxa° vl' apã sũt: q2 apã dinoscit̃ ex dolore loci ⁊ inflatõe ⁊ figura null° tẽdit ad rotũditatẽ ita ꝙ inferi° est ita lata sicut supi° ⁊ fe. cõicat̃. Signa relaxatiõis: q2 vuula tẽdit ad lõgitudinẽ cũ cono acuto ⁊ si os apit̃ ⁊ pa. inclinauerit caput sup aurẽ dextrã: illic inclinabit̃ ⁊ vuula ⁊ si ad sinistrã s' ⁊ vuula q̃si destituta a v̾tute motiua: ⁊ tã ꝙ res q̃uis illic reflectit̃. ꝑpt̃ qd hec relaxa° bñ põt denoĩari palisis vuule. Aliud signũ est. q̃ pa. nõ sentit dolore: s; ĩpedimẽtũ tñ Aliud signũ: q2 relaxatõ frequẽti° venit in vere ꝑpter fluxibilitatẽ hu. ⁊ eoꝝ dissolõeз: q̃ fit a calitate aeris ⁊ tpis in corpib° repleꝗ. vñ noui aliq̃s q̃ in certꝗ tpib° ⁊ mẽsib° ⁊ maxie in vere eueniebat dctã relaxa° quos ꝑseruaui cũ purgatõne capitꝗ ⁊ lauatorijs calis stipticis. Apã aũt in vuula põt fieri in quolibet tpe anni: q̃cunꝗ ꝑ viã reumatismi decurret materia. Signa aũt hu. dñij peccantis cognoscunt̃. sic magn° dolor rubedo loci sitis ⁊ siccitas oris. Ista em̃ significãt hu. calidũ. Paruus dolor albus color multitudo saliue significãt flegma: ⁊ sic de alijs.

Pronosticatio Si patientib° in vuula diligẽt̃ sue curat̃ a pñ° ⁊ put decet pauci moriunt̃. ¶ Secũdo q̃n vuula est hũida ⁊ rubea: timẽdũ ẽ de inscisione ⁊ maxie in hoĩe plectorico. ¶ Pmo q2 posset seq̃ emorosogia cũ sit locus: cui non bñ possum° approxiare nec alligare medica restrictiua san. ¶ Scdo timẽdũ est ꝙ ptes vicine apostument̃ ꝑpter fluxũ humoꝝ ad locũ doloris. Tertio timedũ est ꝑpter iuuamenta eius. Nã inscisa vuula ei° iuuamĩa ⁊ effectus deꝑdunt̃. ¶ Quarto timẽdũ est de ei° inscisione ꝑpter fluxũ matie ad pulmonẽ: q̃ forte ibi causaret saniem vel vlceratõeз vl' suffocatõeз vel ad stom ⁊ disturbaret digõnẽ. ⁊ cũ hoc concordat ypo. i. 3. pno. cañ. 23. ibi. Vuã tumidã ⁊ rubẽtẽ ⁊c. Hoc q̃n vuula ꝯtinue crescit ⁊ augmentat̃: nec possum° inscisionẽ effugere. ⁊ tal' vuula tendit ad quandã palliditatẽ ⁊ palato adheret. tũc post toti° corporis mũdificationeз cũ farmaco tpe cõuenienti: ⁊ nõ timet̃ de suffocatione: tũc bene inscindẽda ẽ. Et hoc dicit ypo. ibidem. ⁊ Ga. in 3°.

Curatio In cura vuule aliqui ꝓcedũt sic ls indiscrete. pmo faciunt sedere pa. et v̾sus supi° trahũt capillos inter frontꝗ spaciũ ⁊ coronã in illo mediastio spa°. qd vocat̃ morella ⁊ faciũt magnũ sonitũ cuз magno dolore. ⁊ pell' separ̃ a cneo ⁊ ibi retrahunt̃ hu. ⁊ san. ⁊ sic euadũt. Et dicũt ꝙ nunꝗ aliq̃s ex ista passiõe nec ex sq̃nãtia mortu° est cui in pñ° hoc magisteriũ factũ fuit. ¶ Scdo ipsi ponũt. 2. testas nucꝗ plenas pice nigra liq̃facta. vnã in cõmissura capitꝗ ⁊ aliã in nucha vl' in fouea q̃ est retro vbi caput collo iungit̃ capillis cũ forpicib° ꝑus remotꝗ ⁊ faciũt iuuam qui distrahũt hu. ad oppositũ ⁊ faciũt ibi do. q̃ est cã reuocatõis hu. Ter° isti faciũt masticare teneritates mori ⁊ mora ĩmatura si hñi pñt trãsglutiẽdo succũ paulatine. Hoc aũt vltim apõ me ẽ nimis dilectũ nõ solũ in h̾ veruẽtiã i sq̃nãtia put ibidẽ dictũ ẽ. Ista aũt nõ mltũ deuiãt a rõne si vlia ꝓcessisset. ¶ Cura aũt magis rõnalis est: ꝙ in pñ° corpe exñte plectorico etiã vel nimis san. repleto f̾ flõia pmo de mediana. deinde de cephalica de palato supior. Dei de f̾ clisteria acuta: in q̃b° ponant̃ colõqntida agaric° ⁊ alia laxatiua. Deinde ponant̃ vẽtose cũ scarificatione retro vbi collũ capiti ꝯiũgit̃. Si v̾o senex est nõ ferẽs flõmiã magnã: fiat pua ⁊ ponat̃ vẽtosa in loco ꝓdictoꝛ f̾ clisteria. Et dent̃ pill'e cochie. ʒ. ij. Et si eas ꝯglutire nõ pt purget̃ cũ turbit ⁊ agar° dissolutꝗ in decoctõe polipodi ⁊ ani. Et si ista nõ põt deglutire: saltẽ fiãt clistera ⁊ scarificatões ⁊ vẽtosa ponat̃ int̃ spatulas ⁊ nucha. Et si hu. sint calĩ purget̃ cũ manna q̃nata tamarindꝗ cassiã. ⁊ sic de alijs. q̃bus factꝗ fiãt gargara dicta in sq̃nantia. Gargarizet diamoꝝ vel succũ moroꝝ ĩmaturoꝝ Aliud R̾. sumach psidie balaus nucꝗ cipssi añ. ʒ. j. decoquat̃ in aq̃ ⁊ aceto post ꝯq̃ssationẽ: ⁊ gargarizet frequẽter. ista aũt repcutiũt mãз ⁊ faciũt vuulã adunari ⁊ minorẽ locũ occupare qd si esset in sene vel in femina vel flatico. addat̃ alumẽ assũ vel sal torrefactũ ad magꝗ desiccandũ mãз flaticã ⁊ thus ⁊ masticẽ ⁊ corticẽ cipssi ad magꝗ restringẽdũ cũ aliq̃li calore. Et in scdo die ponamus ibi mel ad mũdificandũ. Et ista fiãt in pmis. 2. dieb° q2 fortasse liberabit̃ cũ adiutorio dei: ꝓcipue si ꝯtinuẽt̃. ¶ Si istud apã induraret: vt aliꝗ ponũt. tũc vna die debem° mollificare cũ muscillagine se. lini ⁊ fenugreci. ⁊ se. maluee ⁊ bismalue ⁊ dragagãti et gũmi ara. ⁊ psilij. Ad cui° mollificationẽ sola sufficiũtꝗ gargara. ⁊ hoc ꝓdesse videt̃ nõ solũ in isto apãte. veruẽtiã in q̃cũꝗ alio v° scliros dubitat̃. In scda aũt die possum° resoluere post mollificationẽ cũ decoctione achori pulegij ⁊ spilli rad° yreos. ⁊ ista ꝯtinuent̃. donec tota inflatio sit remota. Posito aũt ꝙ apã maturet̃ ⁊ vide

tur ps vuule alba: tūc ſi nā nō apit poſt garga³ mellicrati τ oximell' ſquilli' frequētata: tūc apiat' cū flebo° ad radiū ſol' ſubtil'r. Et p⁹ mūdificet' cū abſterſiuis. vt eſt ſuccus caulium mixt⁹ cū melle τ ſucc⁹ agrimo^e τ caul' τ bene mixt⁹ cū melle τ gargarizet. Et p dieta tunc vtaf' reb⁹ abſterſiuis: vt eſt ordeū coctū. τ lac ɔfert eis ſi nō ſit fe. Alia aūt dieta ſit ſic dcm̄ eſt in. c. de ſquinātia τc. ¶ Relaxa° vuule ē caſus τ plōga° eius. Principalē intētōēs hēm⁹ in eis euacuare hūi. ſupfluā in corpe τ capite exñtē tanq̄ māṁ añtē. Deinde deſiccare māz ɔunctā in pti^a pa^e retenta. Quapropt' fiant vlia reme^a q̄ dicta ſunt in iſto. c. circa curam apātis vuule: q̄bus pmiſſis ℞ ſic ℞. mirtill'. ℥. ij. ace'ru. aq̄ añ. ℔. j. bulliāt vſq̄ ad ɔſūptōēz medietat̄. τ ℞ garga^a. Et ℞ gar^a de reb⁹ dictis in ſq̄nancia. E breuit' de oīb⁹ ſtiptiq̄ cal'is ℞. garga^a τ pul' τ vuule inſufflet'. Et teneat eādē dietā deſiccatiuā τ hu. minoratiuā q̄ dicta eſt in ſquinātia. A pte aūt exteriori in gula fiat tale ēplm. ℞. thuris maſt' ſanō. añ. ℥. j. diſtem pet' pul' cū aceto τ ſub mēto ponat' ad moduz empli. Si iſta infla° vuule veniat in pueris q̄ nō ſunt rōnis capaces ℞. magiſteriū de pice nauallis cū teſtis. τ apiat' os cū pāno madefa cto in dicis lauatorijs os τ vuula freqnt' madef'. τ in os talia garga^a freqnt' imittātur. et lana ſuccida in oleo cal'o camo. itingat' τ collo circūapponat'. Et ɔ̄ſiccet' ſupflua hūiditas iux̄ poſſe. Et cōmiſſure capit̄ iponat' ſacculus de milio τ ſale. Et recōmēdet' deo τ btō blaſio Garga^a factū ex diaolibāo cū vino: in q̄ cocta ſit ſaluia τ thus pulueriʒatū vȝ in relaxatiōe vuule. Et valēt illa q̄ vȝ in magnitudīe ling^e. ¶ Inſciſio vuule. Poſito aūt q̄ iā dctā reme^a nō valeāt nec alia rōnabilia: tūc pcedam⁹ ad vuule inſciſiōēz credēdo ɔſilio peritor̄: Et añ inſciſionē pcedāt aliq̄ cau. Prim⁹ ē vuula nō iſcindant' niſi corpe pus iuxta vires pa. recte mūdificato. Scōs flux⁹ reumatis manēte vl' pſeuerāte nūq̄ vuula inſcidat'. Terti⁹ vuula inſcidēda nō eſt: donec ſupdicta reme^a attentata pficere nō videt'. Quart⁹ niſi vuula acer be moleſtet pa. inſcidēda non eſt ſto° repleto. Quītus opus inſciſionis faciendū eſt in aere pfecta luce illūinato. Sext⁹ vuule inſciſionē τ poſt ſtip^ca garga^a pmittēda ſunt τ ſubſeqn da. Septim⁹ ſi vuula ē nimis ru. τ tūida: non inſcindat'. ſi alba τ ſtrictior v̄ſus radicem et aplior in fundo. Octau⁹ vuula non inſcindat' niſi in magnitudinē nālē excedat τc ¶ Dis ſic pmiſſis τ pactis apiat os pa. τ līgua cōpmat' τ cōprehēdat' vuula cū pinc̄ τ cū forpicib⁹ abſcindat' tantū q̄tū ſupat magnitudinē nāleȝ quā dȝ hēre. Et eſt ɔſiliū haly de reg. diſpone. Et in hoc deficiūt illi ydiote qui eā radicit⁹ abſcindūt. Qua abſciſa inclinet' caput τ os vt ſan. ad exteriorē ptē fluat poſt lauet' os cū aq̄ roſ. in q̄ pbulliant ſumach τ cortices neſpuli vel ſorbe τ nuc̄ τ reliq̄ ſtiptica. Aliq̄ ſūt aūt q̄ cauteriʒāt cū cauterio auri vel ferri ignito: et faciūt p cānulā imitte° τ aptādo conū vuule ad caput cāne. τ p aliud caput cāne imittunt cauteriū. τ hoc magi hȝ locū in apate. ¶ Nūc aūt ponā h̄ vnū exemplū qd̄ accidit tpe meo: vt q̄lib; caueat ab vuule inſciſiōe niſi obſuad cau. pus dictis. Ego fui vocat⁹ ad vnū pſbr̄m hñtē apa in vuula: q̄ viſo volui pcedere ſicut ſcripſi in hoc ca. τ querēdo barbitōſorē τ alia ncc̄ria in mei abſentia interi ali⁹ acceſſit pſbr̄ τ abſcidit vuulā totam cū forpicib⁹. q̄ abſciſa corpe pa. multū plecto^co exñte ſan. τ hu. i tāta q̄titate ad pect⁹ fluxerūt: τ ſecuta ē tāta pectoris τ pulmonis ſtrictura q̄ pa. vix poterat ālelare τ final'r nō potuit ſpuere nec pect⁹ purgare. τ t'tia die ſuffocat⁹ mortu⁹ ē. Caue igit' τ p caue ab errore idiotarū de⁹ a ſiniſtris nos pſuet. ¶ Dieta iſtor̄ ſit ſic ſq̄naticor̄ τ minoret' cib⁹ τ potus q̄tū poſſibile fuerit.

Si vero fuerit apa in amigd' fiat qua ſi eadē cura ſic dictū ē in ſquinātia. Et q2 aliqñ veniūt in gutture τ ptibus circūuicinis fariges τ gutturis aſpitates put ſepe veniūt flante p longū tp̄s borea ɔpmēte hu. capit̄ ibi deſcēdētes. Si ſit a catarro tunc ſufficit egro p ſalute a cenar potu ſerotio abſtinere: τ in introitu lecti res aſſumere fumos ad caput aſcēdere phibētes: vt eſt coriandrū pparatū tal'r vel cū ʒuc° ɔfectū nihil ſupbibēdo. in prādio v̄o pauco τ leni nutriat' cibo. Si v̄o fariges τ gutturis τ partiū vicinarū aſpitas ſit ſine reu^e: imo a ſiccitate vt ex flatu cōtingit vēti borealis: qui ſui ſiccitate iā dctās pelliculas ledēdo deſiccat maxīe in ſicc̄ hoīb⁹ nō hñtib⁹ capita hūiditatib⁹ repleta: tūc ſufficit res humectātes gargariʒare: τ vinū liſatū cū aqua cal'a: vbi fuerint remollite iuiube piſtacee añ. ℥. j. in. ij. ℔. aque. τ cū eiſdem vnica ebullitione ferueat. τ ponat' vna ps vini τ. ij. aque. vel gargariʒet decoctionē paſſ' cū cariq̄ et liquiritie in aqua infundant' gūmi drag^m vel ara. poſt deglutiat ad quātitatē ʒ^m vel. 4. granorum citri de gummi drag° infuſo in aq̄ τ ʒuccaro. τ ſtatim deglutiat paulatim in ore tenendo. τ aliquādo teneat in ore ʒuc^m candi.

vel penid vel aliqs de pilis dicendis in .c. de ptisi Butirū in hoc casu valde ē bonum: nam sua lenitate lenit guttur ⁊ ptes vicinas p sui psentiā vel ꝟtute attigit pinde tussi sicce mirabilit pficit. Malue ēt cocte cū brō° mutonis pīguis iaȝ dicte egrī multū vȝ: si bñ masticentur ⁊ pauiati deglutiant vt earū ꝟtus mediante suba in deglutiēdo mollificet ptes exasperatas vel saltē cū oleo amigd. dul. vel ad minꝰ q̄ pꝛepate sumantur. ⁊ ꝓsunt iussu dei.

Clarificatio Pꝛimo sciendum ꝙ si comedenꝰ vel bibēdo aliqua ps rei transglutiende ad tracheā mittatur stati sequit tussis. iō qꝛ nō est locꝰ naturalis cibi nec potꝰ qꝛ virtus expulsiua nitit expellere: qđ sibi non est naturale. ⁊ aliqñ oculi lacrimant. ⁊ iō q̄ sil' loquūt ⁊ reficiunt facilr aliq̄ ps rei deglutiend dirigit ad cānā pl'onis q̄ pp q̄libet dȝ cauere istas. 2. actiones sil' exercere iuxta poeticā amonitionē. Linguā cōpescas: dum pbes faucibꝰ escas. ¶ Scđo sciēduȝ ꝙ q̄uis dictū sit: qꝛ lingua iuuat ad voc̄ formationē ⁊ verū est. tñ vidi hoīem cui abscisa fuerat pter modicū: q̄ bñ loq̄bat ⁊ cātabat. ⁊ hoc fuit qꝛ radicitꝰ nō fuerat abscisa. ¶ Terꝰ dictū est in signis ꝙ rubedo loci figt hu. cal'ȝ: verū est si reliqua signa ꝯcomittant: qꝛ vuula ⁊ due amigd. ⁊ tota supficies oris interioꝛ vt plurimū sunt rubee: qꝛ cutis est tenuis ⁊ san. transpet. ¶ Quarto scias ꝙ vuula pauuȝ mēm est vt pȝ ad sensum. iō pauca materia sufficit ad eius apationē. Nā in paruo vase mag̃ q̄titas rei liq̄bilis nequit contineri. Non solum ipsa: yꝰ ⁊ adiacentes ptes simul pnt apari. Et tunc pp magnā copiā materie subita seꝰ multoꝝ. suffocatio: ꝙꝙ debitas eūationes nō vilipendamus ⁊ multocitius si eūo postponat. ¶ Quīto nō est ignoranduȝ ꝙ aliqñ ego vidi post vuule incisionē. ⁊ aliqñ post fluxū sang. nariū aliquos emittere san. cū egōnibꝰ. Et cā huiꝰ erat: qꝛ aliq̄ ps huius san. fluxit ad stom qui post a natura cuȝ egōnibus expellebat: ⁊ ideo non mireris. ¶ Sexto nota: ꝙ q̄uis aliq̄ dicant ꝙ hoc apa possit indurarꝰ: raro tñ hoc cōtingere pōt. qꝛ semp est in loco cal'o ⁊ humido ⁊ cōiter materia eiꝰ est subtilis ⁊ reumaca: que cito dissoluitur ⁊ non induratur. qđ si cōtingat fiat vt edoctum est. ¶ Septimo notandum est: ꝙ quāto vuula est magis inflata in apate ⁊ quātomag̃ elōgata in relaxatiōe magis nocet operationibus ⁊ tanto est deterius signum. ⁊ per oppositum.

¶ Cam. 4m. de raucedie voc̄ ⁊ eiꝰ alteratione.

r **Raucedo** est transmutaꝰ vocis naturalis ⁊ cōsuete pꝛeter naturā ad acutam vel grauem vocē declinans. Unde rami in greco idē est qđ raucedo latine: ⁊ est raucitas vel raucedo vocis amputaꝰ vel diminutio in ꝓsodia. Vox fm Arist. in 2°. de aīa. c. 5. ē repcussio respirati aeris in partibus determinatis cū imaginatione. Gaꝰ. ꝟo cū in libro de voce ⁊ anhelitu q̄si in pnº vltiº colūº dicit sic. Vox est nobilissima acº volūtaria facta a nobilissimo motu cogitationis ⁊ deliberatiōis. Unde fm Gam. 4. de int. c. 7. in pnº. Dria est inter vocē ⁊ loquelam: qꝛ vox est acº vocaliuȝ instrōꝝ. loquela est acº instrōꝝ locutionis. ex quo pȝ ꝙ vox ⁊ loquela sunt due actiones q̄rum vna pcedit ab alia ⁊ non ecōuerso. qꝛ loq̄la procedit a voce tanq̄ a cā materiali. ⁊ sine voce alta ⁊ sonoꝛa non pōt fieri loquela. vox aūt fit sine loquela. ¶ Sciendū fm Gam pmo de int. c. 7°. quasi in pnº. ꝙ principale instrm vocis est guttur. Sed vt apertiꝰ cognoscatur dicendum est tres esse cartilagines que sūt in gutture ⁊ lacerti cartilagīes mouētes q̄ sunt in gutture: cum neruo de ceº descendēte. Et ē ibi cоꝛpus: qđ lingue fistule assimulat in gutturis stans cōcauitate: qđ a grecis vocat epiglotus. Et hec epiglotus dignīꝰ est ceteris mēbus q̄tuȝ ad vocē. Nam si moderate aperiat fit vocis modulatio. Verba sūt Galieni in loco pallegato. Et idē dicit in snia. 4°. de moꝛbo. c. 7. de nominatione vocis: vbi dicit sic Vocis autem instrm est guttur ⁊ lacerti: quibus mouētur ⁊ nerui ipsius lacerꝝ virtutem a ceº infundentes. hec ille. Idem dicit in lº de voce ⁊ anhelitu in. 2°. colūº sic. Opertoꝛium epiglotti est locus subtilissimus. ⁊ est in meº pme cartilaginis: in quo loco pꝛopꝛie fit vox. hec ille. ¶ Sed illi nerui a ceº procedentes infundentes virtutem lacertis mouentibus cartilagines epigloti veniunt a. vj. pari neruoꝝ: sic dicit Galienꝰ in lº de voce ⁊ anhelitu. colūº. 6. sic vnde. hi duo nerui descendūt a cerº suppa 6°. pi. ad stom. vt cibus dum ibi fuerit sentiat vnde ostim stoº fuit maioꝛis sensus q̄ cetera mēa. Et ex illo. s. stoº ascendūt duo nerui p meri ad epiglotū. ¶ Et nō posuit creatoꝛ hos neruos ex nucha que est iferioꝛ ⁊ propinq̄oꝛ his musculis. sed oꝛigo eoꝝ fuit a ceº vt instra vocis sint continua cum eo: qui regit voceȝ. s. cogitaº que est in ceº. hec ille. Isti etiā nerui dātes motū lacertis mouētibꝰ dictas cartilagines: dicunt reuersiui: vt diē Gaꝰ. 4. de int. cº.

7°. Alij tñ neruivenïũt aliũde ad adiuuãdum motũ istarũ cartilaginũ vt mot⁹ ɔstrictiõis ⁊ dilatatiõis ꝭ vt fiat vox. Qui tñ hoc ĩspicere voluerit ĩ anathoᵃ poterit ista ⁊ sibi silia ɋno tare. Cã efficiẽs vocẽ ꝭm Aui. in. 10. 3ˡ. in tracta. 2°. c. j. est lacert⁹ q̄ est ad apud epiglotum ipsiꝰ mouẽs. Cã aũt formal' instr̃alis ipsam formãs est epiglotũ: qḋ ẽ corp⁹ sile lig̃ fistule fcã in medio gutturis: qḋ ẽ p̃n̄ instr̃m voc̨. ⁊ oĩa alia sunt adiuuãtia. vt dicit Ga⁹ p° de inte c°. 7°. ⁊ Auic. in loco allegato. Cã malis ꝭm Gaᵐ in libello de voce ⁊ anhelitu. ⁊. 4. de inte c. 7°. est aer insufflat⁹ quã emittit pulmo ⁊ to rax p ɔstrictionẽ lacertoꝝ toraċ ⁊ clibani pectoris p tracheã arteriã. Cã finalis est exp̄ssio ɔceptuũ siue mẽtis iplicite. Cã efficiens loq̄le ꝭm Ga. in libro de motib⁹ liq̄dis sunt lacerti mouẽtes linguã sensuꝫ ⁊ dorsum. Cã materialis loquele est vox expedita ab epigloto destinata: ꝭm Gaᵐ ibidẽ. Cã formalis vocis est lingua: ꝭm Gᵐ. 4. de int. c. 7. cui labia dentes ⁊ palatũ supius ⁊ vuula ⁊ pulpe nariũ p̄stant adiutoriũ. Ga⁹ ibidẽꝫ. Ex quo pꝫ manifeste ꝙ vuula ⁊ epiglotus nõ sunt idẽ. Cã finalis loquele est exp̄ssio cõceptus añcedentis explicite ⁊ multũ clare ⁊ large: pp qḋ boni viri ⁊ sapientes bonos act⁹ aĩe cõcipientes p̄ferũt sapientiam honesta ⁊ sana v̄ba cũ dulcore mellifluo stulti v̄o ĩhonesta turpia ⁊ stulta. Nam de dolio exire non valet nisi qḋ in eo continet̃. Triplex nocumentuꝫ accidit loquele sicut ⁊ alijs actionib⁹ vt vult Aui. in. 10. 3ˡ. tracẗ. 2. c. j. scꝫ destructio qñ penitus cessat vox. ⁊ per ɔñs loquela Diminu° qñ est parua alteratio vt qñ ẽ rauca aut nimis grauis aut tremulosa.

Cause istoꝝ accidentiũ: aut sunt p̄mitiue aut añcedẽtes ⁊ alie cõiuncte. P̄rimitiue vt est casus p̄cussio ĩcisio a q̄b⁹ p̄t prouenire solõ ɔtinuitatis in epigloto aut in mẽbris coadiuuantib⁹ vel apa ⁊ sila. nã si nerui ipsos lacertos mouẽtes maẋie reuersiui fuerint ĩcisi vel in canalib⁹ p̄lonis fuerit magnum vuln⁹. vox destruet̃ Ga⁹ in li° de voce ⁊ anhelitu. Jtẽ vox raucescit aut destruit̃: si materia ei⁹ deficit. s. insufflaᵒ aeris. qḋ ɔtigere p̄t pp ĩcisionẽ aut aliud nocuᵐ accidẽs neruis ⁊ lacertis int̃ costas existẽtib⁹ ⁊ posteri⁹ mouẽtibus ibidẽ. Jtem vulnera magna in pectore ibidẽ Ga⁹. Jtem si neruis qui sunt int̃ costas acciderit scisio inter spondilia destruet̃ vox ⁊ anhelitus. Siľr si ossa costaruꝫ scindant̃ aut nucha ꝭm latitudinẽ inter spõdilia que respiciunt pectus Ga⁹ ibidẽ. s. in libro de voce ⁊ anhelitu. Si et ex ingẽti clamore ⁊ garrulitate fit in pelliculis gule ⁊ ĩ gutture q̄dã paᵒ voci nocens. 4. de inte c°. 7°. Et h̄ fit pp h̄uiditatem ibi fluentẽ cũ clamore. Aliq̄n accidit aliquod istoꝝ nocumẽtoꝝ a calore exteriori vel frido causantib⁹ reu⁹ vľ ĩtroducẽdo malã cõplõnes.

¶ Cause añcedẽtes ꝭm Aui. p̄nt eẽ catarrus. vñ Ga⁹ aliq̄n corrũpit̃ vox pp vulnera que veniunt pp catarrũ vel alr̃: meg̃. 5. colũ° 11°. palam ẽt videm⁹ catarrũ a capite descendentem voci nocere. 4. de inte c°. 7°. Apa ẽt in lacertis ĩteriorib⁹ gutturis vt est sq̄nãtia magna ibidẽ. Jtẽ multa materia h̄uida in toto corpe vel in capite si fit pata ad fluxũ ad mẽbra vocis ⁊ locutionis. Debilitas virtutꝭ motiue vt in infirmis multi° san. ĩplens venas circa mẽᵃ vocis ad quaꝝ replõnẽ seq̄t̃ cõstrictio meatuũ ⁊ strictura ⁊ ĩpediᵐ in vocevt vidi frequẽt̃ in hoĩb⁹ sanguineis ⁊ repleẗ. ¶ Cãe ɔiunctiue p̄nt esse mala ɔ° simplex vel cõposita cuꝫ maᵃ vel sine maᵃ: q̄ qḋẽ maᵃ effundit̃ in lacertos gutturis vľ epigloti. vñ si lacerti gutturis dure moueãtur: aut mot⁹ eoꝝ fit titillatiu⁹ vel tremulosus vel fit cũ spasmo aut titillatiõe: tũc fit nocuᵐ in voce. 4. de inte. c. 7. Et h̄ põt contingere pp nocuᵐ in lacertꝭ vel neruis maẋie reuersiuis. ibidẽ. Alia cã ɔiũcta põt eẽ mala caľitas aut siccitas p̄lonis vt in ethicꝭ cõsumptꝭ vel mala h̄uiditas vľ catarr⁹ vel sanies vel alr̃ ad ip̄m p̄lonẽ ĩfluxã vľ in eo ⁊ membris vicis ḡnata. Vñ qñ p̄lo replet̃ h̄uı̃e vel cãna ei⁹ nõ ẽ mũda: nõ est possibile hoĩeꝫ clarã vocẽ vľ altã p̄nunciare. sic dicit Aui. Dicit ẽt Aui. ĩ loco palleᵒ: ꝙ qñ ista accñia vľ cãe accñᵐ sꝛ̃ fortes in mẽbris p̄ncipalib⁹ voc̨ ⁊ locutiõis vľ coadiuuãtibus destruit̃. ⁊ si nõ sꝛ̃ mľtũ intẽse: minorat̃ vel alterat̃ vel reucescit. ¶ Jtẽ epiᵃ apľa cõgelaᵒ stupor sq̄naᵃ palisis ledũt vocẽ. Ga⁹ in. c. d voce ⁊ anhelitu. Et ḡnaľr ⁊ mixtĩ loq̄uᵉ de cãis raucedis ⁊ nocumẽtoꝝ voc̨ ꝭm Auicẽ. in loco allegato aut ẽ mala ɔ° singľaris sine maᵃ aut mala ɔ° cũ maᵃ ⁊ vt plimũ ex catarro. ex q̄ sꝛ̃ lesio epigloti vľ p̄tiũ coadiuuãtiũ. aut est pp solõnẽ ɔtinuitatꝭ: q̄ vẽit aut ab apate aut a catarro: aut ab aliq̄ ex causis p̄mitiuis iã dcis.

Signa Si fuerit a causis p̄mitiuis p relationẽ pa. potest cognosci vt q: cecidit ⁊ cadẽdo obuiauit lapidi vel ligno cum capite vel cum pectore: vel cum collo vel spondilibus. vel q: fuit vulneratus cuꝫ ferro vel ligno in mẽbris vocis aut q: fuit ⁊ stetit in fonte vel aere calido vel frigido vel h̄uido nimis, vt faciũt vendẽtes vinũ in cellarijs et

caueis mltū hūidis: vl' q̄ hūit mltas vigilias vl' multū somnū aut fumū: aut puluerē ⁊ silia
¶ Signa cāꝝ āntiuꝫ vt mala ꝯ° fine maª cogſcit̄ p caliditatē ⁊ sitis oris ⁊ gule. q̄ calitas humiditates desiccat ⁊ siccitas est lima caloris: qn̄ ābe ꝯiūgunt̄. Fria āt ꝯ° cogſcit̄. q̄ frig⁹ sentit̄ ⁊ cala iuuāt: ⁊ fria nocēt. Et si fuerit mala cal'a cū maª: tūc vtplimū fit ex san. sic dic̄ Cōstant. in via°. ⁊ h̄ cogſcit̄ p ruboꝛe ⁊ caloꝛeꝫ ⁊ plenitudinē in facie ⁊ in toto corpe. Et si fit a mala fria cū maª: tūc vtplimū fit ex flegmate. Cogſcit̄ p frig⁹ capitꝫ ⁊ mēbroꝝ vocaliū: ⁊ per multā abūdātiā flaticaꝝ supfluitatū i oꝛe: naribꝫ ⁊ palato. ⁊ catarr⁹ cognoscit̄ p signa iā dicta in catarro. Et si fuerit pp siccitatē neruoꝝ mouētiū cartilagies gutturis ⁊ epigloti cum cōitate neruis: tūc nō adest raucedo mag. imo pua: ⁊ vox ē cū acuitate ⁊ aspitate. ⁊ in neruis sentit̄ doł. Sqnātia ⁊o cognoscit̄ p doloꝛē in collo vl' ceruice. ⁊ q̄ nō pōt deglutire vt añ cōsueuerat. Et q̄ cā h̄ fiat ponit Aui. c. ppo. q̄ caliditas magnificat vocē vt ponit. ⁊ h̄ āt itelligit̄ de p se. nā aliqn̄ exaspat iducēdo siccitatē ⁊ fritas acuit eā ⁊ mioꝛat eā: ⁊ siccitas exaspe rat eā ⁊ facit eā eē silēꝫ vocib⁹ gruū. ⁊ hūiditas facit eā raucā: ⁊ qn̄ instra sī plana vox est plana. Verba sūt Aui. 10. 3ⁱ. tract. 2. c. 1. ¶ Sig̃ cārū ꝯiūctaꝝ cogſcunt̄ p cās añtes ⁊ pmitiuas: q̄ sī mltū itēse ⁊ in fcō eē ⁊ manifeste ex eis iā repit̄ lesio i actiōe vitali: ita q̄ cāe pmitiue ⁊ añtes p itēsionē ⁊ mltiplicationē sui fiūt cāe ꝯiūcte q̄ iā māifeste nocēt actiōib⁹ nālib⁹: vt iā dcm̄ ē in. c. de obtalmia q̄ venit a cāis pmitiuis p ꝯtinuationē eaꝝ: qd̄ mīme fieri pt nisi cāis ꝯiūnct̄ ibi iā exītib⁹. Si ⁊o raucedo fiat a mlta hūidi° vl' sanie ifridante pl'monē adest tussis ⁊ difficl'tas ānhelit⁹. ⁊ alīt sputū mltuꝫ ⁊ hūidū. vl' sanies expuēdo eijciunt̄: ⁊ͨ de alijs.

Pronosticatio In raucedie Raucedo igit̄ accidit semb⁹ in vltio senio: ſ nō curat̄. cui⁹ pria cā ē. q̄ ⁊tus motiuꝫ instroꝝ vocaliū est defecta ⁊ non pt ea mouere put oꝫ sic. nec alia oꝛgana. ¶ Scōa cā. q̄ decrepiti multa accītali super fluitate abūdāt q̄ a debili nāli eoꝝ caloꝛe nequit ꝯsumi ⁊ deuastari. ¶ Scōo si estas fuerit boꝛealis ⁊ sicca autūnus seques meridional' ⁊ pluuial': tūc i ipo autūno mltiplicabit̄ rauce° ¶ Tertio raucedo q̄ accidit pp īcisionē nuche aut muscl'oꝝ mouētiū mēª vocalia: aut pp īcisionē eoꝛūdē mēbroꝝ irrecupabilē. ¶ 4° raucedo ꝯfirmata nō ē susceptia curōnis. Cōfirˢ sūt i fine anni. ¶ 5° reumatic⁹ rauc⁹ si floet̄: nō ampli⁹ a raucedie pōt curari pfecte. q̄ floia i reumate fluxū ꝯfirmat ad mēª voc. ¶ Sexto raucedo ex reuᵉ nō curat̄ nisi pus reuª curet̄. ¶ 7° raucedo vocis ⁊ loq̄le āputa° nisi sub missa i mascul' femelle p⁹ vnū annuꝫ ē piciosa ⁊ moꝛtīs pnūc iaꝫ future: nisi cū diligenª succurrat̄. Et vidi tpe meo mltos venire in tantā pectoꝛis strictura: q̄ quasi suffocati moꝛtui sūt.

Curatio oꝫ seq̄ ſm positionem causaꝝ. Nā pus ꝯsiderandū ē a cāis pmitiuis ⁊ ſm possibilitatē ad sua ꝯꝛia reducant̄ vt qn̄ fit a cal'o dissoluēte vl' a frio cōprimente hūoꝛes ad mēª vocalia vl' si ſ a clamore q̄ talia ad sua ꝯꝛia reducant̄: ⁊ ad sanitatē p sua ꝯꝛia ⁊ ad tpamētū: qd̄ illis mēbꝛis ē cōueniens. ⁊ si fit a fumo vl' a vēto vel pul° aut a vociferatiōe: vtat̄ reb⁹ lenētib⁹ tracheā arteriā ⁊ guttur. Vtat̄ ĝ maluis coct̄ cū oleo dulci oliue vl' amigd̄. ⁊ colatura furfuris cū pēid̄ vl' zuccaro ⁊ cū puluere liqriᵉ sumat ēt pulmēta fcā ex farina tritici ⁊ lacte cui in fine decoctionis addant̄ vitella ouoꝝ. 4. ¶ Idem pōt fieri cū pane. Pōt ēt fieri filijs polēta cū lacte amigd̄ cui penid̄ vl' zucᵐ addant̄. Ideꝫ sumat oua soꝛbilia p se ⁊ butirū p se. Etiā vꝫ sir⁹ viol' p se vl' mixt° cū muscilagie se. citonioꝝ. Vꝫ ēt dyadragāᵐ ⁊ dyapenid̄ ⁊ silia. ¶ Ista ei valēt in cāis supdict̄ vt ē mala cōpl'o cal'a vl' sicca ⁊ raucedini ⁊ tussi exsiccate ⁊ aspitati gutturis ⁊ cāne pulmonis lenēdo ⁊ mollificādo p⁹tes illas. ¶ Itē qn̄ ē pp vociferationē valent fic⁹ sicce assate: qb⁹ supspgat̄ pul' calamēti vel pul' mēte ⁊ liqriᵉ. ¶ Itē pect⁹ ⁊ trachea arteria ⁊ guttur īungant̄ cū oleo vrio vl' butiro ⁊ ol'o amigd̄. dulc̄. ⁊ axūgia galline sil' mixt̄. Et malue cocte cū pigui iure mutonis raucedini exsiccate ⁊ tussi ⁊ aspitati gutturis manifestū pbēt remediū. ¶ Ad cās añcedētes hūdo cōsiderationē ille pus sunt extirpande: nisi fuerit apa sqnāticū: qd̄ nō dū ē māifestatū succurratur: sic dictū ē in sqnāª. q̄ cū eēt manifestū iā eēt cā ꝯiuncta. Et si fuerit mlta maª hūida in coꝛpe vl' ca° digerat̄ ⁊ purget̄ cū appꝛopatis. Et si fuerit maª cal'a ⁊ hu. sanguiª q̄ fuit a pribus supioꝛib⁹ p venas iplens ⁊ ipediens mēª vocalia: qd̄ cogſcit̄ q̄ est hō venosus sanguineus rubei coloꝛis plen⁹ in facie. talis ſm Cāstanᵐ in via° ⁊ ſm alios autoꝛes oꝫ sloari de vtraq̄ cephaª. ⁊ san. extrhat̄ in bona q̄titaᵉ ſm vires pa. Deinde purget̄ cū cassie ⁊ māna gnata ⁊ tamarind̄: vel cū el'c° de succo roſ. ⁊ viuat soꝛbꝛie bibendo ⁊ comedenᵒ maxie in cena. ita q̄ nihil vel paruꝫ in cena comedat vel

sumat de cibo ꝛ potu: ꝛ parū dormiat cū cibo suo creden° ꝯsilio Aui. nō sumat res acres nᵉ salsas nec aspas nec mordicatiuas nec acutas ꝛ post si vr̄ adhuc plenitudo iterius flōetur: ꝛ ponantur vētose inter spatulas. ¶ Et teneat has pillas sub ligua q̄ valēt in cā cal'a ꝛ in cā sicca ꝛ leniūt pect⁹. ꝛ sunt Cōstan' in via°. ℞. gūmi arab. gūmi dragagan'. liq̄ris rase ami' peniō. se. cucur. ꝛ cucu. se. ꝑor^ce. añ. ʒ. 4. croci. ℈. j. misceanꝰ ꝛ f̄ pill'e sub lingua. Ualent ēt iste pill'e qn̄ rauce° vel tussis ꝑcedit a ma^a calida vel sicca vl' sine materia. ¶ Ualēt ēt zucc. rob ꝛ viol' ꝛ cādi ꝛ peniō ꝛ el'c^a fria ꝛ hu. et di dragaᵐ. frm. diapeniō sine spēbus diapapa. ꝛ dragaᵐ ĩfusum ꝛ sil'ia. ꝛ vtaꝰ ordeato auenato ꝛ colatura furfuris ꝛ butiro ꝛ silib⁹. Etiaȝ sir⁹ de iuiubis in casu sup̄dicto: si cā est cal'a ꝛ sicca ꝯiuncti vl' sepatim. ꝛ vȝ ēt ad raucedineȝ ꝛ tussim ꝛ pleuresim ƀm Meb^e in suo antid°. ℞. iuiube. 60. viol'. se. malue añ. ʒ. 5. capil' ve. recētis. ℥. j. ꝛ ß. se. citonioꝝ se. papa. se. mellonū. se. ꝑor^ce. se. lactucis. gūmi dragagā'. añ. ʒ. iij. liq̄ricie. ʒ. x. ordei. ℥. ij. decoquanꝰ oīa in decē. lb'. aq̄ donec redeat ad. lb'. 4. addēdo zuc'. lb'. ij. f̄ sir⁹. ¶ Si vo videaꝰ q̄ in toto corpe vel in ca^e abūdet ma^a flātica fria tanq̄ cā añs vel ĩ mēbris vocalib⁹ tanq̄ cā ꝯiuncta: digeraꝰ flā cū oxielle sq̄lli°. vel sir° de prasio. vel cū isto sir° ℞. raď. enule cāpane raď yreos. raď fen' ꝛ pet° añ. ℥. iij. prasij yso' origa' bethoni^e calamenti añ. ℥. ij. liquiri^e rase an' sticaď ara. ꝛ cit' añ. ℥. j. mell' anthosati. lb'. ij. f̄. sir⁹. ꝛ pōt addi caricarū piguiū. x. nūero. pass enucleataꝝ capill' ve. añ. ℥. ij. Digesta ma^a purgeꝰ cū pillis ď agar° vl' cū pill'is cochijs q̄ sr̄ spāles ad reu^a vt ponit Aui. ĩ. c. ď catarro. ꝛ comēdaꝰ paucitas cibi ꝛ pot⁹ ꝛ somni. Et ĩ isto casu vȝ diamoꝝ diaprasium diatrion. pipeon. ꝛ spāl'r diazizíberis. qď H⁹ ponit in suo magno antid°. Et si ibi fuerit reu^a qď cognosciꝰ q2 vix accidit rauce° q̄n seq̄tur tussis: ꝛ exeunt supfluitates ꝑ nares ꝑ os ꝛ guttur cū raucedine ꝛ adest obtura° narium vt in plurib⁹ tūc ꝑ̊us sistendū est reu^a: sicut dictum est in suprad°. ca°. ꝑ̊us purgādo materiam añtē. sicut ĩme^e dictā est. Et teneaꝰ bona ꝛ subtilis dieta. ꝛ vtaꝰ diapapa. maxie quādo reu^a est cal'm. Et sup caput ponanꝰ sacculi de milio ꝛ sale sil' torrefactis vel de pānico ꝛ fur fure. Uel f̄ iste sacculus ad reu^a exsiccandum. ℞. floꝝ camo. ℥. ij. mellilo' sticaď arabici. ꝛ sanbuci bethoni^e. añ. ℥. j. caleꝰ super tegulā. bono vino rorată. ꝛ capiti frequēter apponaꝰ ꝛ sudet. deide recipiat illum fumū. ℞. classe q̄rtū tur scriptores supra ꝑgamenū. ℥. ij. thuris masculi. ℥. j. recipiat fumum per nares. nā classa seu vernix mirabilē hȝ proprietatem in sistendo reuma. vt ponit Aui. Suffumigatio ꝛ odoratus nigelle vȝ. Si auteȝ sumatur nigelle vel gith. ℥. j. gariof. ℥. ß. cōquassenꝰ simul ꝛ f̄ sacculus ꝛ calidus cōmissure appliceꝰ: multum valet. Et pill'e supradicte sub lingua teneanꝰ Uel f̄ pill'e dyaoliba' de pul'. diaoliba' sub lingua. Uel recipiat istas pill'as q̄s ponit Bern⁹ de gord°. ¶ ℞. storacis cala^e amb^e grise masticis thuris liquiris pass mund. ab aril' caricaruȝ. gūmi dragagā' ꝛ arabi. añ. ʒ. iij. f̄ pill'e cum ydromelle vel cum sir° capillis ve. vl' cū vino cocto. ꝛ vȝ in cā fria ꝛ hu. ꝛ cum reu^e. ꝛ sine reumate vȝ diazz' diacalamentuȝ ꝛ diasulfur: ƀm Hᵐ in suo magno antid° ꝛ diaolibaᵐ valet. ēt diadragaᵐ factuȝ ex decoctione raď. yreos ꝛ acori ꝛ prasij ꝛ yso' cū liquiri^e ꝛ melle mixtis vel sepatim ꝛ maxie si āmisceatur modicum castorei ꝛ cubebarū sil' mixtis ꝛ puluerizatis. Et est ꝑ̊mum remeᵐ in cā frida. ¶ 2ᵐ remeᵐ est mastica° cubebaꝝ paulatine degluttiendo. ¶ 3ᵐ est ƀm haly vsus zz' viridis ꝛ gargariza° pauce aque ardent̄ exterius expuēdo. ¶ 4ᵐ est. ℞. gith ꝛ est se. nigruȝ odoriferum ꝛ triangulare qď apud arabes sumiꝰ ꝑ nigella; ℥. ij. sinap. ℥. ß. q̄rti. j. mellis sumat ad q̄titateȝ vnius auellane: ꝛ aliq̄ ꝑs dissoluaꝰ in vino ꝛ gargarizet. ¶ 5⁹ vtaꝰ hoc el'c° qď ponit Haly ℞. se. li' ꝛ fenugre' torrefactoꝝ. añ. ʒ. x. pineaꝝ mund. medulle se. bōbacis añ. ʒ. xx. terantur ꝛ cū melle ďspumato ĩcorporenꝰ. Huic electu° ego addo cubebarum. ʒ. v. zz' viridis. ℥. j. f̄ ad modum opiate. Et si est delicatus f̄ cum zuc. cocto ad perfectionem vt iulep. ¶ 6° si per ista nō sananꝰ ꝛ adest hūiditas ĩ gutture ꝛ pecto^e ꝑpinet aq̄ radicū quā ponit Haly in. 6°. scďe ꝑtis. c. ꝑ̊po. ℞. corticis apij ꝛ fen' añ. ʒ. x. seis apij. an' ꝛ fen' añ. ʒ. 4. mastiq̄ spice' añ. ʒ. j. azari folij vtriusq̄ cētauree añ. ʒ. iij. liq̄ri^e rase. ʒ. v. raď. yreos. ʒ. iij. carica. x. nūero pass mund ab aril'. ʒ. xv. coquaꝰ oīa in q̄ttuor. lb'. aq̄ donec ad duas redeat ꝛ tūc addaꝰ post colaturā zuc̄ vl' mel. ꝛ coquaꝰ iterū. ꝛ denꝰ. ℥. iij. vl'. iiij. ꝛ sumat bibēdo. ¶ 7° si ꝑ sup̄dicta nō curatur: vtaꝰ medicamie asseꝰ qď ponit Aui. ĩ. c. ꝑ̊po ℞. croci. ℥. j. asseꝰ. ℥. ß. mell'. ℥. iij. puluerizāda puluerizenꝰ ꝛ cū melle coquāꝰ vsq̄ ad spissitudinē ꝛ f̄. pill'e sub ligua. vel al'r ꝛ vȝ ad abscisionē voc̄ ꝛ raucedinē. Et vtaꝰ hac medi^a. ℞. calamenti yso' añ. m. j. caricarum. x. numero mell'. lb'. ß. fiat sir⁹ coctus ad perfectionē. ꝛ

parū deglutiat de illo inſpolate. In clarificatiōe tn̄ ponant iuiube .xx. pul. liq̄ricie cubebe. an̄. ʒ. iij. mirabiliter facit loq̄ ⁊ cātare poſt lōgū vſum. ¶ Octauo ſit ſic. ℞. croci. ʒ. iij. mirre ſucci liq̄ricie thuris. yſopi ⁊ calamenti an̄. ʒ. ij. ꝯſerue capill. ve. ꝯſerue yreos an̄. ʒ. ij. pul. diadragā. ℥. ß. carniū paſſu. ℥. j. ⁊ ß. miſceant ⁊ incorporent cū vino cocto vel cū melle. ⁊ ſit q̄ſi opiata vel looth. qd lābendo ſumat. Et vtat elec. de caulibus: qd dicet in. c. de aſmate cum dei gr̄a. Et caules oib⁹ modis ſūpte valēt ad raucedinē. ſm auic. ⁊ dicit ꝙ ſi elec. de caulib⁹ nō vꝫ ad raucedinē dꝫ ei miſceri aſſaf. ¶ 9° ſit medicamē aui. ℞. ſſ. ꝯditi. ℥. iij. piſtet fortiter: icorpando cū lacte capino donec fiat ſicut mel. deinde addat piperis longi. ℥. j. croci. ʒ. ij. amidi ad pōd⁹ oīm ſucc° qd ſuf. ſit cōditū vt facilr poſſit ſumi addēdo ꝯſuā capill. ve. vl yreos. Uel pt ſumi p modū elec. facti in tabul. ⁊ maſticet freqnt liq̄riciā cū iuiub. vel iuiubas cū paſſ. paulatiue ſuccū deglutiēdo. ¶ Decie ſit iſte pille ſub lingua q̄s ponit aui. ℞. ſinapi torref. ʒ. iij. piperis ʒ. j. mirre. ʒ. vj. ſtoracis calamite galbani. an̄. ʒ. iiij ſit pille. Et aliq̄n deglutiat parū pul. olibani. Et ſi vis cito ſanari: abſtineas a cena. ⁊ in introitu lecti capiat vnū coclear de coriⁿ ꝑpato Et capiat res abſterſiuas ſine mordicatōe: vt eſt cibus fact⁹ de farina ordei vel farina fabarū cū lacte capre vel amigd cū brodio carniū. Medicamina etiā facta ex ſe. li. torrefctō cū melle bn̄ cocto vꝫ terebētina in modica q̄titate ſumpta. Iſta inq̄ abſtergūt ⁊ leniūt ſine mordicatōe. ¶ Undecio ſit medicamē de malogranato. ita ꝙ malūgnatū dulce coquat ſb prunis deinde extrahant grana ⁊ ſucc⁹ ⁊ pānū in tacea exꝑmat. ⁊ addat ſir⁹ viol. vel penid cū aq̄ capill. ve. ⁊ ſumat freqnt. aui. dic ꝙ addat oleū viol. qd nō eſt faciēdū niſi in magna ſiccitate ⁊ aſꝑitate gutturis. ¶ 12° ſit medicamē Hord. ℞. triū generū piperis cinamoni electi. an̄. ʒ. j. fenug. ſe. li. torrefacti maratri pinearū mūd amigd dulciū liq̄r. raſe caricarū paſſ mund ab arill. iuiube ſebeſten. an̄. ʒ. ij. Huic medicine addo ego cubebe. ʒ. iiij. ſucci liq̄ricie. ʒ. ij. penid ꝯſerue yreos an̄. ℥. j. ex vna pte fiāt pille ſub lingua ⁊ ab alia ps ꝯficiat cū melle ad ignē lentū: ⁊ ſumat lābendo ⁊ ſuauiter ⁊ paulatiue deglutiēdo procul dubio vꝫ ad tuſſim ⁊ raucedinē ⁊ gutturis aſꝑitatē ex frigida ⁊ viſcoſa cā. ¶ Decioſtio ſumatur looth de pino dicēdo in. ca. de tuſſi. Aliud medicamen i mā frida ⁊ hūida. ℞. carniū dactil. caricarū an̄. iij. nūero carniū paſſ iuiube ⁊ ſebeſten pinearū mūd. ꝯſue yreos ꝯſue capill. ve. an̄. ℥. j. ſtoracis calamite thuris pul. diapraſij pul. diadragā pul. diacalam. pul. diapenid cū ſpeb⁹ cubebarū. an̄. ʒ. ij. ſucc. vel mell. qd ſufficiat ſit looth vel medicamen ad modū opiate: qd lābendo ſumat. ⁊ nunq̄ meli⁹ medicamen attēptaſti in tuſſi ⁊ raucedine de cā fria ⁊ hūida. ⁊ in ſenibus nō potētib⁹ dormire: ꝑſuppoſita abſtinētia a cena. ⁊ vꝫ etiā aſmati. Nā iſte tres paſſiones q̄ſi ſorores ſūt. Hoc aūt medicamen poteſt vocari dyacatholicō ꝓpt vtilitatē medicaminū ſimpliciū ⁊ cōpoſitoꝝ ad mēbra vocalia ⁊ anhelitus valentiū ⁊c. Sequit dieta.

Dieta Ponat ſm diuerſitatē cauſarū. Alia eñ eſt dieta q̄ñ venit a ſiccitate. ⁊ alia q̄ñ venit ab hūiditate. Scribit tn̄ Aui. in. 10. 3i. trac. 2. c. ꝓprio de cura raucedis ꝙ elec. de caulibus cōfert eis. ⁊ maſticaº ramoꝝ ⁊ truncoꝝ cauliū humidarū ⁊ ſorbitio aque cauliū. Dicit ibidē Auic. ꝙ cibi ꝯferētes raucis ſunt pedes ⁊ extrema animaliū ⁊ ꝓpe vaccarū ex q̄bus bene coctis comedāt. Ficus etiā ſicce conferūt ad raucedinē ⁊ abſciſionē voc ſiue ſit ab humiditate ſiue a ſiccitate. Ficus etiam aſſate ſicce modicum cum puluere calamēti. Et medicamē de ficubus cū puluere calam. vꝫ ſm Aui. Oēs rauci caueāt a rebus ſalſis acetoſis aſꝑis ⁊ pōticis niſi cū aliquo iſtoꝝ intēdat facere iſciſionē. ⁊ tūc vtat iſtis mixtis cū lenitiuis: ſic ſit cū oximelle ſq̄llitico. Utant alijs cibis vſualib⁹ et ouis ſorbilibus q̄ bn̄ faciūt cātare cātatrices nuptiarū: ſi q̄tuor vitella ouoꝝ ſorbeant cū puluere liq̄ricie. Itē dicit aui. ꝙ oīno caueāt a vino ſaltem in ꝑncipio: ſed vtat ptiſana facta cū ordeo cariq̄ liq̄r ⁊ triticū conditū cū brodio carniū vꝫ vel cū lacte capre. Ualet ordeatū auenatū caules male cocti cū oleo oliuarū. Et caueat a frigore ⁊ a rebus dure digeſtionis: niſi habeant in hoc ꝓprietatem.

Clarificatio In raucedine p° ſciendū ſm Ga. 4. de inte. c. 7. ꝙ q̄nq̄ ſunt actōes q̄rū vna ē ſeq̄ns aliā. Prima ē exit⁹ aeris cū āhelitu. ⁊ iſta ē nccria ad purgādū ſupfluitates vaporoſas circa cor et ſpūalia mēbra exiſtes. Scōa ē flamē ſine ictu ſicut hō facit aſpirā° vl reſpirā°. Tera ē flamē cū ictu cū intētiōe ⁊ cogitatōe faciēdi vocē. ⁊ hāc vocat Ga. in eodē loco inſufflationē q̄ iſufflatio cū aere eſt maª voc. Quarta ac° ē vox q̄ ē maª loq̄le. Qūita eſt loq̄la. vñ ſi pª iſtarū actionū fuerit leſa. 4. ſeq̄ntes cā eı⁹ nccrio patiet. vltima aūt ac° q̄ ē loq̄la pōt pati: alijs ſaluis manētib⁹: vt in grali ligue. ⁊ ſi 3ª ledat q̄ eſt flamē

cū ictu siue insufflatio:necrio.4.ꝛ.5.patiet̄:q2 mā vocis ꝛ loq̄le iā deficit vel valde submisse vociferabat. Jrē ꝑme tres pñt esse salue.tñ.4. et.5ª.patiunt̄ rōe instrox ineptox.passio aūt 4e solū nocet motiue.¶Scdo sciēdū:ꝙ ꝑma actio q̄ est exit⁹ aeris cū ahelitu fit ꝑ motum oīm lacertox pectus cōphēdentiū ꝛ ꝑ cordis ꝯstrictōez.ꝛ sil'r 2ª q̄ est flamē sine ictu. Insufflatio ꝟo forꝫ nō ictualis sic hō facit insufflando ad ignē:fit ꝑpe placertos q̄ sūt ifra costas Sed 3ª q̄ est ictualis insuffla°fit cū lacerꝫ gule.Vox ꝟo ꝑncipal'r fit ꝑ lacertos gutturis ꝛ epigloti.Lingua ꝟo vocē diuidit ꝛ variat.et fit in loq̄ndo iuuatiua.ꝟba sūt Ga.vbi.s.¶3° nota ꝙ iā ꝑ dicta clare poteris scire ꝑ quem modū fit vox.Nā cooptorijs epigloti.s.cartilaginib⁹ ē res subtilissima.ꝛ ē in medio ꝑme cartilagis in q̄ loco fit vox ꝛ aer q̄ vēit a pulmone ꝛ ꝑtibus interiorib⁹ currit ꝑ tracheā arteriā ꝛ ꝑmo amplissi° loco ꝛ ꝑcutit ipz.Deide occurrit orifi° coopculi ꝛ acq̄rit ꝛ req̄rit velocitatē mot⁹ ꝛ fortitudis.ꝛ illic ꝑcutit fortiter cooptoriū epigloti.ꝛ tūc fit vox.h sūt ꝟba G' in li.de voce ꝛ āhelitu in pn°.3.colū'.¶4° no. ſm ga.eodē loco ꝛ li.ꝙ cāna pulmonis ꝑpe ē carnosa ꝛ hūorosa ꝛ nō sonora.Sz epyglotū q2 cartilaginosuz siccū resistēs aeri est sonox ꝛ vocū factiuū cū motu lacertox ipz mouentiuz fctō a ꝟtute aiali volūtarie motiua q̄n aia seu ītellect⁹ hūan⁹ vult vocē ꝛ loq̄lā ꝑulgare Idcirco cū epiglot⁹ fit siccus nāl'r q̄n suꝑflue humectat̄ siue ꝑ catarrū siue al'r fit raucedo. Jō ꝯcludit ga.in loco iā dicto:ꝙ añ cibūꝛ potū marie suꝑfluū vox ē clara.ꝛ post min⁹ clara.ꝛ si pot⁹ fuerit plus q̄ ox:eēt rauca. Ideo potosi vix vocē clarā hēbūt ꝑpt nimias superfluitates q̄s hñt circa mēbra vocalia. ꝛ h idez accidit in senib⁹ ꝛ decrepiꝫ. nā vtrisq₃ memª vocalia debilitant̄ a sua actōe sic ꝛ cetera meª. ¶5° notādū ꝙ in oīb⁹ corꝑib⁹ illa q̄ sūt sicca sūt clarioris voc q̄ illa q̄ sūt hu.hūi⁹ suꝑflua vt pꝫ de ligno sicco ꝛ de ligno viridi ꝛ d̄ silib⁹. Et est auctas Ga.in li.de voce ꝛ āhelitu ī ꝑn. 4.colū'.Nā siccitas tꝑata tꝑat vocē ꝛ superflua exaspat.¶6° sciendū:ꝙ ꝯualescētes ꝛ debiles ꝛ viri religiosi cū aspitate ꝛ vite modesi a viuētes deficiūt in platōe voq̄ ꝯsuete.cuius cā ē debilitas ꝟtuꝫ motiue lactox pectoris.q̄ nō pōt sil'mltū aerē expellere.¶2ª cā est q2 ꝟt⁹ pulmonisꝛ epigloti ꝛ ceterox mēbrox deficiūt ab opatōe sua:imo oēs.4. cāe vocis in istis deficiūt.iō vox eox fit rauca submissa vel catulīa vel alteri⁹ modi.¶7° sciendū ſm Arist.2.de aīa in.c.5.ꝙ vox ꝑpe cōpetit aialibus:ꝛ nullū inaiatū hꝫ vocē.ꝛ si ista iꝑꝓprie habēt vociferare sicut tuba ꝛ lira ꝛ silia.h vocat̄ ꝑprie son⁹ ꝛ nō vox. Non tñ oia aialia habent vocē:sicut sunt aialia q̄ nō hñt sanguiē vt apes formica. Et aliq̄ habēt sanguinem ꝛ non vocē vt pisces¶Octauo nota ꝙ vox nec loquela bene pñt fieri in attractōe aeris voꝫ ſ; in respiratōe.Vñ q2 aialia gressibilia plus hñt de nāli calore circa cor q̄ pisces.iō magindigēt attractōe aeris q̄ nō pōt fieri sine pulmone.Cū igit̄ pisces nō hēant pulmonē:non hēbunt aeris inspiratione nec respiratione.ꝛ ꝑ ꝯñs nec vocē.¶Nono nota ꝙ nō ois sonus fact⁹ cū respiratōe est vox:imo opꝫ ꝙ fiat cū imaginatōe ꝛ intētione ad signādū in homie ꝛ alijs aialibus cū estimatiua:vt pꝫ de coruo q̄ vociferat dū sociā vocat.iō tussis imꝓpe dr vox.Qd aūt requirat̄ imagina° hoc pꝫ:q2 nō ſꝑ aialia respirāt. igit̄ nō faciūt vocē.Bene q̄ dictū ē in pn° ca.ꝙ vox est repcussio aeris respirati in ꝑtibus determinaꝫ.i.in gutture et epigloto cū imaginatōe.Et hec ē snīa Aristo. 2.de aīa.c.v.in fine. ¶Decimo sciēdū ꝙ ex iā dicꝫ in ꝑma clarificatōe possum⁹ vēire ad noticiā dicti Ga.1.de inte.c.6.q̄si in pn°.3.colū' scꝫ ꝙ alñ pōt pati vnū mēbrū ꝙ alic⁹ actōis est ꝑpriū ꝑncipalius:nulla passione in eo exnte:cū actio eius fit ablata aut diminuta ꝑpt inopiā illi⁹ materie q̄ ab illo mēbro sibi veniebat:sicut palā est videre in voce.Voꝫ eñ mā ꝛ elemētū est insufflatio q̄ fit cū lacerꝫ q̄ sunt int̄ costas:ꝛ cū pectoris ꝯstrictōne.Cū eñ lacerti h mīme fecerint:vox amputat̄:instrz tñ vocis tūc neq̄q̄ patit̄.ꝛ hoc sepe ꝯtingit.ꝟba sunt Ga.in loco ꝑdicto.Hoc idē dicit.3.d' ite. c.2.in hec ꝟba.Dico q̄ actionē pati nocumētū cū mēbra q̄bus actio fit infirmant̄ ꝛ cuz alia ꝑter ista:q̄bus adiutoriū fit ꝛ nō actio. Pꝫ ig' ꝙ in diuutōe corrup⁹ ꝛ ablatōe vocis guttur patit̄ nulla cā passionis in eo exñte:ſ; in alijs sibi coadiuuātib⁹.mēbris.ꝛ tūc dr passio ꝑ colligātiā:ꝛ aliq̄n patit̄ gut̄ ꝑpt cāz in ei⁹ suba exñtē.ꝛ tūc dr passio ī eēntia mel. ¶Undecio q̄rit̄.raucedo q̄s morbus est in gn̄e. Rñdit Auic.1.10.3ª.trac.2.c.1.ꝙ malicia cōplonis simplicis sine maª vel cū maª.ꝑpe ex catarro qui est morb⁹ ꝯsimilis.Pōt etiā venire ꝑpter solutionē ꝯtinuitaꝫ in mem ꝑncipali actiōis vel in mēbris coadiuuātib⁹.vel potest eē morbus officialis:q2 aspitas gutturis ꝛ cartilaginum siue cannaliū pulmonis vel opilatio in eisdē mēbris:vt in causis ꝑus fuit declaratū

¶Duodecimo notandū ꝙ ars imitat̃. nam in formādis vocib⁹. exēplū de museta. nā museta hȝ follē a q̄ aer expellit̄ post īsufflationē: sic aer expellit̄ a torace ꝛ pl'one ꝛ hȝ locū strictū ad quē trāsit aer loco trachee arterie. Deinde venit ligua fistulaꝝ quā aer fortit̄ percutit. ꝛ fit ibi vox vl' son⁹loco epigloti. Deīde residuū cāne vbi sunt foramia ꝛ os latū loco palati. ꝛ deīde digiti sup foramīa ad diuidedū illū sonū seu vocē iā expeditā ab epigloto. ¶Deciotertio nō ẽm ꝙ dicit Aui. vtplimū rauce° fit a mala cōplone sine ma^a vel cū ma^a maxime reu^{ca}. nā supflua hūiditas īfundens epiglotū ꝛ guttur relaxat lacertos mouētes epiglotū. ꝛ iō causat̄ rauce°. Et iō debem⁹ītēdere ad de siccandū illā supfluā hūiditatē iclinando res. nō nāles ad siccitatē nunc aūt cubebe in scdo gdu cal'e ꝛ sicce existētes desiccādo illā hūiditatē ꝛ calefaciē°illas ptes in ore detēte ꝛ masticate clarificāt vocē: vt ponit Aui. i 2°. ¶Sȝ tūc dubitat̄. Tu dicis ꝙ rau^{co} vtplimū fit ab hūidi^{te}: q̄re hūida cōpetūt in curatiōe eius: vt iam dictū ē in cura nō solū ꝟtual'r y° ēt hūida actual'r. Dicēdū cū bernar° ꝙ hūiduȝ cāt raucedinē ꝛ curat ipsam. hūidū nutrimētū super fluū ībibēs lacertos supdictos cāt raucedinē ẞ hūidū extrīsecū nō supfluū liniēdo ꝛ siccitatem alioꝝ medicaminū tēpando ꝛ absterge° curat raucedinē. vt pȝ de auenato ꝛ de tritico ꝛ de liqr ꝛ dragagan° ꝛ gūmi arabico. ¶Decimoq̄rto no. ꝙ tube ꝛ alia instra de vēto y° ꝛ cāpane circa aq̄rū planiciē resonātes melio rē hñt sonū pp reuerberationē soni a supficie aq̄rū q̄ nō pōt p aquā penetrare: imo redūdat exteri⁹. iō melius resonat. ¶15°. q̄rit̄ q̄re visio lupi ꝓpinq̄ ꝛ iopinata fac̄ hoīeȝ raucū Uno° rñdet̄ ẽm phos: ꝙ lup⁹est aīal vorax ꝛ gulosum: ꝛ p ꝯñs multe idigōnis. ꝛ nō inuēto cibo p magnū tps ieiunat. nūc aūt cibi idigesti sunt cā maloꝝ hu. corruptoꝝ. ꝓpterea aer respirat⁹a lupo īficit mediū ad magnā distātiā ꝛ sic qñ qs videt lupū ꝛ de ꝓpe: īspirat illum aerē īfectū q̄ indisponit me^a anhelit⁹: ꝛ sic hō efficit̄ rauc⁹. Sed al'r ꝛ meli⁹ rñdet̄. Naȝ q̄ videt lupū de ꝓpe magno conatu nitit̄ vociferare: ꝛ subito clamare q̄bus me^a afficit vocalia: rōne q̄rū hūiditates q̄si subito ad eadē me^a attrahunt̄ q̄ ībibētes ea velocit̄ cānt raucedinē ¶16°. sciendū ẽm G^m. 4. de inte. c. 9. ẽm vnaȝ cotā vel. xj. ẽm aliā q̄ icipit. Uiā iterioꝝ mem broꝝ q̄si in medio. 2^i colū^i ꝙ asuefactio vocis gdatim exaltate vȝ in pl'one q̄si fricationes ꝛ vnctiōes ꝛ tpati mot⁹. p hec ei lacerti tpant̄.

Capitulum quintum de tussi.

Tussis est motus aīate ꝟtut̄. ꝛ natural' ẽm nature cursum circa instra spūs operans ad expellēdū supflua sibi nociua. Hec est diffini° Costan^i in viā li°. 5. Bernar° in. 4. lilij dicit. Tussis est mot⁹natural̄ expulsiue suscitatus ꝛ adiut⁹p aīalē sensibilē ꝛ motiuam. Et est mot⁹ ẽm dispōnē naturalē ad expellendū nociua. Pro itellectu aliq̄ istaꝝ diffinitionū sciendū ẽm G^m p°aꝑho. 2°. 22°. ꝛ ẽm eundem 5° de morbo. c. 2. ꝛ ẽm oēs: ꝙ in q̄libet mēbro sunt q̄ttuor ꝟtutes. s. attractiua: retētiua: digestiua ꝛ expulsiua: ẞ expulsiua actionē suā nō agit: nisi cū nocu^m sentit: vt dicit G°. 4. de inge° sanitat̄. c. j. Ista aūt expulsiua ī q̄busdā mēbris ē fortꝫ potēs p se expellere nociua mediante suo organo: vt sto°: matrix itestina ꝛ vesica: q̄ hñt ꝟtutē naturalē expulsiuā valētē ex se expellere ꝛ eijcere nociua. In q̄busdā ꝟo mēbris ista expulsiua est debil': vt in pl'one ꝛ cannalib⁹ pl'onis. vñ G⁹ 5° de mor°. colū° sexto sic inq̄t. Si ꝟo aliq̄d in pl'onis cānalib⁹ extiterit qd̄ necesse est eijci. q2 cānales pl'onis sunt cartilaginosi ꝛ duri ꝛ neq̄unt p se illud nociuum cōprimēdo expellere cogit̄ natura: iō vt ipm cū fortissimo aere expellat. Et hanc actionem operat̄ natura cū istris spūs. q̄ actio est aerē attrahere ꝛ emittere. Et q̄n aliq̄d vias istroꝝ spūs īpedierit: necesse est vt natura fortissimo spū seu aere expellat. hec ꝟo sufflatio spūs vocatur. ğ tussis nil aliud est ꝙ fortissima sufflatio qñ aer cū nimia exit expulsione ꝛ cānales mūdificat pl'onis. Hec ille Restat igit̄ ꝙ ꝟt⁹ expulsiua pl'onis ꝛ cānaliū ei⁹ nō potens p se expellere nocitiua iuuat̄ a ꝟtute aīali sensibili ꝛ motiua exn̄te in lacertꝫ q̄ sunt īter costas ꝛ in lacertꝫ clibani pectoris ipsuȝ mouētibus: ad quoꝝ motū mouet̄ pulmo: vt nociua a se ꝛ cannalib⁹expellat ꝛ excludat ꝟtute motiua ẞ opante sollicita de īdiuiduo. nam opa nature mirabilia sunt ei notissima ꝛ nobis difficilia multū ad sciendū. Nā pect⁹ pl'onē dilatat at ꝙ ꝯstrigit: vt dicit Ga⁹. ibi. Et Aui. in. 10^a. 3^i. tractatu. 5°. Tussis aūt deriuat̄ a tūdo tūdis: q2 pect⁹tūdit. vel dr̄ a tundo. idest a latitudie q2 a ꝓfundo pectoris venit. Joannes in ꝓso°dia. ¶Unde sciendū ꝙ illi qui hñt tussim fortem ꝛ excessiuā: eius corp⁹ꝛ pectus ꝛ iuncture tundunt̄ ꝛ dolēt: maxīe ceruix ꝛ caput pp frequentē ꝛ magnum motū seu cōmotionem ꝛc.

Cause Tussis ẽm Aui. in loco palle° aut sunt primitiue: aut añtes: aut cō

iuncte. ¶ Primitiue vt est aer nimis frigidus aut nimis calidus: aut humidus aut siccus: q aliquādo introducit malā cōplonem in plmone vel in istrumētis spūs qua natura sentiēs tanq rem nociuā nititur expellere illā siue sit sine materia siue cū materia. Alia causa pōt esse pul. vet? fumus comestio cibo℞ acuto℞ ⁊ cibaria multū piperata. aut cibo℞ salso℞ vt casei saliti: aut carniū salsa℞: aut comestio cibo℞ stiptico℞: aut acerbo℞ aut pontico℞ vt mespilarū sorbarū: aut vsus rerū acetosarum vt aceti agreste ⁊ succi cit': aut citranguli: aut limonis. ¶ Ista inq aut crassando aut ifrigidando aut stipticādo plonē aut ptes vicinas causant tussim. Silr positio seu ingressio cibi aut potus p tracheam arteriā als cannā pulmonis. nā natura sentiens ipsum tanq rem nociuā nō in naturali loco existentē nitit expellere ⁊ facit tussim: qr alr nō posset. silr fricatio cū radio in aure sinistra ꝓfunde purgādo sordiciē eius causat tussim in aliqb?: vt fui expertus. ¶ Cause ātes sunt multi° hūo. aut supfluitatū in capite vel in toto corpe existētes reuma aut fluxus ⁊ acuitas hu. q qn currunt ad ptes pectorales: pūgūt ⁊ causant tussim. ⁊ silia his. ¶ Cause cōiuncte sunt oēs illi effectus qs itroducunt cāe pmitiue vl ātes: vel fluxus materie ad ptes pectorales a reu°. aut mala cōplio cala vl sicca vl fria vl hūida simplex vel cōposita cum ma vl sine ma. Et qn est cū ma illa pōt esse san. colica flāica vl mlica: lz raro. Silr materia a ce° p viā catarri iam ad pectus ⁊ plonem efluxa. vel ab alijs mēbris: vt est stomachus epar splē ⁊ matrix. vel apā partium vicinaru℞ ploni: a quo vel a quib? fumi vel vapores ad ptes pectorales venientes sunt cause tussis. vt in plresi ⁊ apate epatis: ⁊ sic de alijs. silr apā plonis quod est piplia: sine tussi stare non potest.

Signa Si talis tussis sit a cāis pmitis ex relatiōe ifirmi ⁊ sodaliu℞ sig pūt hri. ⁊ qr recepit frig? eundo p loca frida: niuosa vel pluuiosa vel vētosa male indutus: discalciat? ⁊ discapuciat?: ⁊ stetit in loco vbi ē magna hūiditas vel aq: vel ꝓpe rupes: vt cōsueuerūt facere illi q sūt in fundo turris ⁊ in carcerib?. vel qr fuit vsus cibarijs supdict frigidis vel acetos vel stipticis vel aqsis: vt sūt psica. vel simile qtū ad frida. vel in exercitu vel alibi. vbi mult? puluis eleuat in tpe estat. vel stetit in domo multu℞ fumosa vel in aere multū calo ⁊ sicco. vl est furnari? vel faber vel piscator ⁊ balneator stufarū. vel qr aliqn recepit ictum: vel fuit pcussus: vel cecidit obuiās rei dure cū ptibus pectoralibus. vel fuit vsus multis cibarijs calis ⁊ siccis qtum ad calida℞ tussim vel siccā ex cāis pmitiuis pcedentem. ¶ Signa causa℞ ātium sunt. qr tussiculosus est hō plenus cū hitudine replonis in capite vel in toto corpe cū plenitudie faciei ⁊ capit pōderositate ⁊ dolore gūatiuo. Signa reumatis dicta sunt in ppo ca°. nā tūc erit hūiditas p nares. ⁊ pcesserūt sternutatiōes plēs. ⁊ sentitur hūiditas alr in gutture q emittit. aliqn cū rascatiōe: ⁊ alr sentit fluere ad pect? ⁊ sentit gūitatē ⁊ dolorē extēsiuū in fronte: ⁊ opilationē in narib?: ⁊ sputū est flāticū albū: si ma catarri est fria vel citrina si ma est colica. vl subrubeū cū dulcedine: si est a san°. vel salsum si materia est flā salsum. Et possum? deuenire in cognitionē istarū cārum ātium. qr iste est hō quivtit multo cibo ⁊ potu: ⁊ fuit vsus rebus multiplicantibus malos hu. ⁊ crudos in corpore ⁊ indigestos. vt sunt fructus hūidi ⁊ cōchilia aut pisces recētes alterius spēi. vl qr fuit vsus cibis qui manifeste nocent pectori: vt nuces castanee acetū agresta ⁊ res acres ⁊ salse ex quib? gnatur hu. acris ⁊ salsus. q postea pungit mēbra spūs ⁊ causat tussim. Et p ista poteris itelligere sibi silia itelligendo sane. ¶ Signa causarū cōiuncta℞ sunt: cū supdicte cause iā sunt in fcō esse ⁊ repit p ex illis iam fit nocu. in ptibus pectoralibus: ⁊ p ons tussis. Nā si est a mala fria sine materia: scit. qr si vtit rebus calis vel si teneat in aere calido: vel si pāni calidi pectori applicent: sentit iuuamentū. ⁊ vltra hoc nō est sputū de quo sit curādū. ⁊ facies est plūbea: ⁊ nō sentit ibi caliditas: ⁊ nocēt ei res frie. Et si est a mala cala sine ma tunc adest inflāmatio in instris anhelitus ⁊ sid. ⁊ qn attrahūt aerem frm. magis iuuantur q si sumerēt cibos vel potus frios. qr aer fridus ⁊ hūidus citi? trāsit ad refrigerādū calitatē plonis q cibi ⁊ pot?. ⁊ cu℞ hoc adest rubedo faciei ⁊ caliditas tact? ⁊ magnitu° pulsus. Et si est a mala sicca: tūc talis tussis multiplicat in tpe abstinētie ⁊ famis ⁊ post laborem: ⁊ minor efficit in tpe laboris ⁊ quietis ⁊ repletionis. ¶ Signa tussis a friditate cū materia sunt multi° sputi ⁊ friditas tactu ⁊ iuuatur a calis ⁊ multiplicat in hyeme ⁊ in sene. ⁊ sic de decem particularibus in qualibet egritudine ꝯsiderādis a medico perfecto q pticularia. ⁊. ponit Auic. fen. p°. 4ª. c°. 5°. Et si est a catarro cognoscitur vt supra dictum est. Et si supradicte complexiones coniungant cu℞ ma

teria vel sine ma^a: et signa erūt diuncta. ¶ Sig aūt a quo hu. fit tussis cognoscunt p seipa: vl p signa dicēda in. c. de pleuresi. vt plurimū tñ fit a frida ma^a a capite vel ptibus vicinis pectori veniēte. ¶ Et si tussis fiat ex vlceribus pulmonis vide in. c. de ptisi. Et si a stomacho: est cū nausea et dolore sto^i. Et si est ex apate epatis est tussis sicca: et grauedo adest in pte dextera. et sic de splene et matrice et diafrag^e. Naz si apa est in aliquo dictoꝝ locoꝝ maxie calz: necrio est ibi fe. Et si ista apata fuerint ab hu. fridis si fe. ibi nō fit: saltem ibi erit grauedo et pōderositas: et sic de alijs.

Pronosticatio ¶ In tussi docz p^mo Aui. pnosticare. Primo tussis forē et frequēs mltotiēs pducit ad sputū san. maxime in hoīe cal'e cōplōis hñte venas faciles ad rupturā. ¶ Scdo tussis fortissima in adolescētibus et puis pueris frequēter eos ducit ad rupturā et herniā. ¶ Ter^o ypo. et Ga. 3. amph. 3°. et amph. 6. docet pnosticare qñ boreas p multū tps flauerit: facit tusses et farigēs. i. gule asperitates. Et intelligit de tussi sicca: qz iste vētus indurat et deficcat gulā et ptes vicinas: vt docet Ga. in 3°. 3. āph. āph. 32. dicit pnost. q tusses fiūt in senibus magis. Et Ga. dat cām in 3°. q hoc est ppter fritatē ce^o dñantē ex abūdātia flātis. qd et qz nimiū est et grossum in eoꝝ corpibus et maxie in ce^o dñatur descēdēs in pulmonē facit dislniā et catarruz cū tussi. Vba sūt Ga. ibidem. Et sp hec etas hz pruritū cū tussi. cuius ma^a ppter fritatē cuz et eius ꝯstipationē nō expellit. ¶ Quito tussis cū facili emissione sputi si bñ purget mag purgatō est corpis et maxie pectoraliū: qz flātice super fluitates cū ea expellūt ꝯples. ¶ Sexto tusses ppter passiōes alioꝝ mēbroꝝ accñtes nō curātur: nisi pdicte passiōes pus euanescāt. ¶ 7° quibuscūqz tusses plurime sicce et moderate puocate in fe. aduretibus nō valde sciētes sunt. 4. āph. āph. 54. Iste āphous ptim est pcticus et ptiz speculatiuus et pnosticus. ¶ Octa^o bm aui. in loco iā dicto qñ febricitātibus accidit tussis nisi sedet tussis: redibit fe. ad initiū. iō curāda est vt postea dicet. iō nūqz teneas hoīem a fe. fore sanatū tussi durāte. ¶ Nono tussis in ydropico mala ē: qz multā hz añtē mām. vel mag est inflatio vētris a q ꝯstringit diafrag^a. et fit tussis. Vñ ypo. 6. āph. āph. 35. Idropiq tuxis supueniens malum et c.

Curatio Si tussis fuerit a cāis pmitiuis ille totalr extirpent: et ad ꝯriū reducant. Vñ cāe pmitiue citius in corpe introducūt suū effectū qñ ma^e dispō in eodez subo inuenit. Proinde corpa senū cū multitudine ma^e flātice in corpe exñte si frido aeri exponant: vel alr malo regie vtant: incōmoda tussis eos celerit ꝯseqt. Posito igit q tussis sit a mala ꝯplone fria sine ma^a: tūc vnā intentionē hēmus. s. remouere illā cū solis altantibus cal'is ad pectus et ad ptes pectorales aspectum hñtibus. Iube g ei vt anhelitū q̄tū poterit retineat. nā retē^o āhelitus in isto casu vilipēdēda nō est. Vñ Gal. Retē^o anhelitus et in alijs retinere āhelitū nō ē cā solū q̄re tussis de mala ꝯploe fria phibet: sz est etiā medi^a vbi tussis mag vel mlta fuerit. i. cū mltitu^e ma^e: qz calor i istis spūs manēs qñ āhelitus phibet augmitat atqz ꝯfortat. Dū em aer pectus ꝯpmit: patas pñtat vias. qñ aūt vtraqz ista. i. calor et spūs coadunant: oia instra spūs vias faciunt eqles. Vba sunt Ga. 5. de mor. c. 7. Pro cuius ꝯcordā^a dicit aui. in. 10. 3^i. c. de cura tussis. ipe em. s. aer seu āhelitus retētus calefac plmonē cū facili^e in momēto p eandē intētōez in tussi de mala friaz forē insuffla^o ad ignē fctū de lignis siccis sine fumo: et postea teneat se calm: et ammistret ei diazinzibos diapra^m diacala^m et diasulfur. et vngat pectus cū oleis et vnguētis calis: vt ē oleū yri^m et de lilio bm aui. Et in h casu vz dial^a p se vl mixt cū oleo de cast^o et lana succida cal'a pectori applicet. et sunt alia reme^a infra dicēda Et si tussis sit a mala ꝯplone fria cū m^a. eadem reme^a ꝯferūt purgata pus m^a añte et ꝯiuncta. Sz si tussis ē a mala ꝯploe ca. sine m^a suffic alterare illā malā ꝯplonez cū rebus refrigeratis ap propatis: sic dcm ē in. c. de rauce^e qñ ē a cā cal'a vl sicca m^a nō peccāte. vl sic dicet i me^e et vtat sir^o de pap. et elec^o diapap. Et si ē a mala cal'a cū m^a. post purga^m eius vtat sir^o viol' et aq ordi et in decoc^e ponat iniube sebestē vel pass mūd ab arill. d q freqnt sumat cū dcis sirupis. Et si dcā tussis fuerit ppter plesim vl pipliā vl apa epatis vl ab alijs mēbris. cura istoꝝ dicet in suis ca. Et si fuerit ppter saniē ibi influxā vel ibi gñatā dicet in. c. de epiate. Et si ppter saniē dicet in. c. d emopthoi et de alijs. Et si ppter reu^a statiz sit mētio. ¶ Cura tñ tussis pter iādicta pt reduci ad curā tussis cal'e cū ma^a vel tussis fride cū mā. q ꝗdē ma^a a capite p viā catarri venit aliqñ. et aliqñ etiā in plone cōgregat ab alijs mēbris circūuicinis: vt sūt me^a nutritiua: vel me^a respiratōis: vt ponit Serap i suo breui^o. Et qz h spēs fit vtplrm vt ipse poit. iō de spē tussis fre cū mā pus bmo fiet. Si g fuerit tussis d m^a fri. et p^o si cū reu^e fuerit: digat m^a cū sir^o d

sticaď ꝛ oximelle squilli° añ. ℔. j. ꝛ deł cuȝ aq̄
ordei. Deinde purgeł cū pill'is cochijs. vł dige
rał maª cū isto sirᵒ q̄ digerit mām fridā in ca
pite ꝛ in pectore. ꝛ vȝ ad oēs cās ꝛ ipedimēta
pulmonis ex frida cā. ℞. raď yreos ꝛ enule cā
pane. raď fenⁱ añ. ℥. iij. liq̄r rase. ℥. ij. ysopi ꝑsij
saluie calaⁱ sansuci. añ. ℥. ij. sticaď floꝝ anthos
anisi maratⁱ. añ. ℥. ij. mell' anthosati. ℔. ij. fiat
sir⁹ ad ꝑfectōnē coct⁹. Deiñ purgeł sic. ℞. mas
se pill'arū de agarico pill'arū cochiarū añ. ʒ. j
deł vel magis vel min⁹ ſm ꝑticularia. Et si
pill'e cape nō pōt ex turbith ꝛ agaᵒ añ. ʒ. ß. cū
diacartaⁱ. ʒ. iij. ꝶ bolus vel colatura vt slā pur
geł. ꝛ sic ꝶ si hō est plenus cū mł'ta maª añte.
¶ Si vō hō nō est plen⁹: vel vt dictū ē fuerit
iā purgat⁹ sufficiūt ista remedia. ꝑmo saccel-
leł caput cū milio ꝛ sale q̄lib; māe torrefact
vel in sacculo camo. ꝛ de se. rute. Et iteruȝ ℞.
pulegij origaⁱ calamēti piṫarie añ. m. j. torreꝶ
ꝛ capiti applicenł. Deinde suffumigeł cū ni-
gella. Uel ꝶ sic. ℞. storaċ calaᶜ thuris mirre
classe añ. ℥. j. ponał vna ꝑs sup carbones ꝛ fu
mū recipiat ꝑ nares. Et si ex classa ꝑ se ꝶ suf-
fumigiū. multū vȝ. Mirra ꝑ se sola retēta in
ore ꝛ trāsglutita iterficit reuma. Aui. i. 2. cañ.
Itē rosmarin⁹ camo. ꝛ pulemᵐ mētastᵐ ꝛ saluia
coquanł in aq̄ ꝛ fumū recipiat pa. in frōte ꝛ
in facie capite bñ coopto. Deinde de nocte et
die teneat hāc cucufam in capite. ℞. floꝝ vtri-
usq; sticaď camo. melliⁱ floꝝ agni casti floꝝ
rute añ. ℥. j. ꝛ ß. se. anisi maratⁱ carui coriandri
ꝑpati añ. ℥. j. ꝯquassēł ꝛ fiat cucufa. Et postꝙ̄
fuerit calefacta sup tegulā: bono vino rorata
capiti appliceł: ꝛ teneat in ore pill'as factas
de puluere dyaolibani cū muscillaᶜ dragagāⁱ
vel pill'as dictas in ca. de catarro vel in ca. de
raucedine. Et ꝶ iste pill'e q̄s ponit Rab. 9. ad
Almanß. in ca. de tussi. ℞. thuris masculiⁱ. ℥. j.
mirre opij añ. ʒ. iij. succi liquiriᶜ. ʒ. j. fiāt pill'e
ponderātes sextā ꝑtē vnius. ʒ. ꝛ sumāł de no
cte a tribus vsq; ad q̄ttuor. Iste pill'e retinēt
fluxū ꝛ ingrossant māȝ reumaticā: cū vt pluᵐ
sit subtilis ꝛ liq̄da. Et si ꝑ ista nō cessȝ reuma
credēdo ꝯsilio Rab ibidē radał caput ꝛ for-
titer fricel cū pāno aspo tādiu donec rubeat.
ꝛ ꝶ inūctio. cū succo maiorane ꝛ odoret nigel
lam ꝛ se. ꝛ herbā basiliconis. Et si ista nō suffi
ciunt: incorpeł puluis sinap̄ cū ficub⁹ vel cuȝ
decoctōe ficuū. ꝛ caput rasum fortiter ꝑfrice
tur ꝛ supponał dictū emplm. ꝛ ibi ꝑmittatur
tandiu stare ꝙ veliceł ꝛ apiant velice: et non
ꝯsolidenł nisi post longū tꝑs. Et hec est sñia
Raß. Et dicit ꝙ hec spēs tussis non est negli
genda: qm̄ multotiēs ꝑducit ad ꝑtisim. Et di
cit ꝙ hec cura cōfert cuicūq;. ex cuius capite
descēdit ad pectus catarr⁹ aut ad stoᵐ. Et est
cā fluxus vētris ꝛ ad oculos. Et fit cā doloris
ꝛ vlcerū in eis. Et hec sufficiūt q̄tum ad reu
ma. ¶ Cura tussis fride et humide qñ nec fe.
nec mala ꝛ intēsa calitas repił: imo ꝯsuetudi
naria maª ad pectus fluit vel a toto corꝑe vł
ꝑtibus circūuicinis ad pectoralia. In primis
digerał maª cū sirupo de ysopo: vel cū sirᵒ de
prasio vel de calamēto ſm descriptionē Gal.
in suo antidoᵒ vel Hebeᶜ. vel cū sirᵒ ď liquiriª
Hebeᶜ in suo antidoᵒ. Qui fit sic. ℞. liq̄riᶜ. ℥. ij
capil' ve. ℥. ij. ysopi sicci. ℥. j. ꝓjce sup ipm. iiij
℔. aque ꝛ dimitte ꝑ diē ꝛ nocteȝ. Postea coq̄
ad medietateȝ. ꝛ addanł mell'. ℔. ij. peniď vel
zuccari. ℔. ß. ꝶ sirupus. vȝ ꝯ tussim antiquā et
mūdificat pulmonē ꝛ pectus. ¶ Sirup⁹ autē
de ysopo sic fit ſm Hebeᶜ in suo antidoᵒ. ℞.
ysopi sicci raď apij ꝛ fenⁱ recentiū liq̄riᶜ añ. ʒ. x
ordei mūď. ℥. ß. se. malue se. citonioꝝ gummi
dragagāⁱ añ. ʒ. iij. capil'. ve. recent. ʒ. xij. iuiuba
rū sebesten añ. xxx. numero. pasß enucleatarū
ʒ. xij. caricarū dactil'. añ. x. numero peniď. ℔.
ij. Et si nō habes peniď. adde mellis ꝛ zuccari
añ. qď sufficit ꝶ sirupus. Non oȝ addere i isto
sirupo q̄tū ad maṫialia in isto casu cōpetētia
Digesta maª purgeł cū pillis de agarico. q̄rū
receptā repies in ca. de asmate deo dante: q̄a
multū vȝ in causis pectoralib⁹ de frida maª.
q̄bus aliq̄d addał de radice yreos. Purgata
maª vtał diapraᵒ diacalamēto diaȝȝⁱ vel dia-
dragᵒ cal'o infuso dianisum ꝑ se ꝛ dyairis qď
fit ex sola ꝯserua yreos cuȝ zuccaro. Oīa ista
habēt aspectū ad materiaȝ fridā in pulmone
calefaciēdo: desiccādo. ꝛ abstergēdo. ¶ Magi
stri mei de mōte pessulano iubēt post purga-
tionē dari metriᵐ ꝛ tiriacā. hoc aūt quasi cōe
est oībus fris egritudinib⁹ ex his sumere. sic
de alijs opiatis cal'is q̄ danł ad ꝯsumēdū re-
siduū maᶜ. Et Ga. i suo magno antidoᵒ et sui
seq̄ces ista duo medicamina laudāt in egritu
dinibus capiṫ ꝛ pectoris a fritate ꝓcedētib⁹:
Et qui g̃duauerūt metridatū dixerūt ꝙ non
ascēdit vltra scōm gradū qua de cā si ꝑ. 20. di
es ꝯtinuenł intꝑolatos: mirabilē inducet ef-
fectū residuū maᶜ ꝯsumendo ꝛ iuuādo ad spu
tū. Ualet etiā diasulfur ꝑ non delicał. Et ſm
Ga. in suo antiď. vȝ tiriª diatesserō cui⁹ ß ē ꝶª
℞. mirre aristȯ ro. gētiane baccis lauri excorti
catį. añ. ʒ. xij. aliq̄ addūt fenugⁱ nigelle zedoaª
añ. ʒ. iij. dyptaⁱ camedreos pigaⁱ. añ. ʒ. ij. mell'
qď suffic ꝶ ad modū opiate dał imoᵐ auellaᶜ.

tussientibꝰ cū decoctōe fenug' emoptoicis cuz
dec°balausti ⁊ ēpiq cū dec° apij ꝑiploiq cū iu-
re gallie. ⁊ sic de alijs mēbris. nā qñ aliq meª
antiq cōmēdat ab autorib9 semꝑ ei adiūgen
dū est aliqđ directiᵐ ꝓprietatē habēs ad illđ
meᵐ: cuiꝰ salubritas indagat. nā sꝑ me° sunt
adiūgende alijs q dirigāt ⁊ felicitēt opatōes
earū ſm diuersitatē casuū ⁊ opant intētionē
Det ḡ supdicta meª vel aliq supdictarū cum
decoc°ordei ⁊ liquiri° ⁊ pass enucleatarū et si
si eēt multū delicatꝰ ponat in ea fenugᵐ. Se
quit looth de pino ſz Hebē°valēs ad tussiz ⁊
difficultatē anhelitꝰ. ℞. ḡnoꝝ pi'. ʒ. xx. amigđ
dulc. auellanarū torrefacti dragagā' gūmi ar'
liquir ⁊ succi eiꝰ an' capill' ve. rađ lily celestis
añ. ʒ. iiij. carniū dactil. ʒ. xxxv. amigđ. amar. ʒ
iiij. mellis ⁊ zuc' tabarzet. añ. qđ suf. ℞ looth
mediocriter liquidū. Pille ꝓbate ad asma et
tuss hūiđ. ℞. mirre galba' storaq cala° casto'
pipis añ. ʒ. vj. ℞ pul'. ⁊ distēpa cū ptisana īfusi
onis gūi ara. ⁊ ℞ pille. ⁊ dent. ix. vl'. x. Seqtur
meª Rasi in diuisionibꝰ ad tussim ex maª fra
in pectore ⁊ pulmone: ⁊ educit saniē ex pecto
re ⁊ pulmone ⁊ sto° ⁊ oēs hu. grossos. ℞. succi
liquir. ʒ. x. ysopi sicci capill' ve. recētis se. vrti°
rađ yreos cordumeni' aristo. ro. pipis amigđ.
amar. se. nastur' añ. ʒ. v. misceant coquēdo cū
melle ⁊ det ad moᵐ castanule. vel pōt fieri cū
zuc° ꝓ delicat. Pille sub lingua eiusdē. ℞. suc
ci liquir. ʒ. v. pipis mirre cordumeni' amigdal.
amar añ. ʒ. ij. assef. ʒ. j. mellis qđ suffi. ℞ pille
sub lingua. ¶ Et dicit Rasi ibidē: ꝙ si tussis i
nocte nō ꝑmittit hoiem dormire ⁊ ꝓhibet sō
nū ⁊ facit vomere. tūc pmo purget flā vl' alia
maª cū his q purgāt hūiditatē ⁊ expellūt: vt
sunt iste pille. ℞. agari' turbit yerapigre ga'.
añ. ʒ. ß. pulpe coloqntide. ʒ. ß. sarcocolle. ʒ. ij.
succi yreos qđ suf. ℞ massa. dent. ʒ. ij. vel ma-
gis vel minꝰ ſm ꝯuenientiā ꝑticulariū. Ante
tñ vtat oximelle squilli° vel ꝯueniēti digesti-
uo vel opiatis calis. Et vtat pill' sub lingua:
q̄s ponit Rasi in diuis. q ꝑmittūt hoiem dor
mire ⁊ nō ꝑmittūt eū vomere: si teneat eas in
nocte ⁊c. ℞. mirre storaq liqđ thuris masculi
añ. ʒ. ij. opij. ʒ. ß. ℞ pille pōderātes q̄rtā ꝑtem
vniꝰ. ʒ. ⁊ teneat ex eis sub lingua tres vl'. 4. in
nocte vnā post aliā. ⁊ sunt bone ⁊ ꝓbate. Se-
quit pul' haly: q vz ad tussiz validissimi frigo
ris. ℞. se. nastur'. ʒ. x. nigelle. ʒ. iiij. an' marat'
añ. ʒ. ij. arist°ro. ʒ. j. et ß. cala' mētast' saturegie
añ. ʒ. iij. ℞ pul'. addāt ysopi rađ yreos sicc rađ
enule cāpane. añ. ʒ. ij. liquir. ʒ. ß. ℞ pul' ⁊ sumat
de eo q̄libet die mane ⁊ sero. ʒ. j. ⁊ ß. Et ex isto
pul' cū melle pōt fieri elecᵐ ad moduz opiate
vel elecᵐ cū zuccaro. pōt tñ addi in vtroqz cō
ſua yreos vel ꝯserua capill' ve. Valet etiā sirꝰ
de thio ſm hebe°. ⁊ in hoc ꝯcordat haly. ¶ In
isto casu inūctio pectoris cū oleo in q decoqt
ysopus herba ⁊ rađ yreos ⁊ ysopus humida ⁊
herbe cal'e. Et desuꝑ apponat lana succida.
Valet etiā oleū de lilio. Oleū yrinū sic fit ſm
hebe° de rađ yr cū duplo de floribꝰ eiꝰ cū oleo
oliue vl' sisami ter coctis in duplici vase: post
ꝙ steterint ꝑ. 7. dies in infusione. ⁊ q̄libz vice
decoctōis mutent flores ⁊ rađ. ⁊ vz in isto ca
su ⁊ in multis alijs. nā resolutiᵐ est ⁊ sedatiᵐ
doloris ⁊ calefacit splenē ⁊ epar. ⁊ vz dolori-
bus iūcturarū ⁊ lenit duriciē earū. ⁊ si ista cō
tinuent cū bona dieta q infra dicet: iuuabūt
cū auxilio dei. ¶ Tussis cal'a qñ est cum maª
cal'a sanᶜᵃ fluēda ad pectus: credēdo consilio
Haly in. 7. 2. ꝑtis de regali dispōe. ⁊ Cōstan.
in via° patientē flōia ⁊ san. illi extrahe. iuxta
qđ ꝟtus ⁊ etas ⁊ tps ⁊ regio compatiunt. Et
cū his ꝯcordat Joh. serap. in suo breuiario et
alij maxime qñ appēt signa san. Et post sistat
fluxus ex cal'a maª reuᶜᵃ suffumiga° cū sulfure
infuso in aceto vini ⁊ posito suꝑ prunas ⁊ pa.
fumū recipiat ꝑ nares ſm Haly. Ego aūt in
vtroqz casu expertus sum classam: cū q scripto
res aptant ꝑgamenū: si eis fumꝰ ꝑ nares reci
piat. Deinde ſm oēs antiqs ⁊ modernos vta
tur sirupo de papa. cuiꝰ hec est ℞ª ſm Hebe°.
℞. pa. al. ⁊ ru. añ. ʒ. l. capill' ve. req. ʒ. xv. liqris
ʒ. v. iuiub. x. numero se. lactuce. ʒ. 4. se. malue
se. citoniorūz añ. ʒ. vj. coquant in. iiij. lt'. aque
vsqz ad medietat ꝯsumptionē. addat zucᵐ et
peniđ añ. lt'. ß. fiat sirupus. vz ad tussiz cal'am
⁊ siccā ⁊ ad ptisim ⁊ ad catarrū ⁊ ꝓuocat som
nū. ¶ Sequit elecᵐ qđ haly cōposuit reuma-
tibus cal'is ⁊ acutis et ad tussim. ℞. papa. al.
diligēter triti. ʒ. x. amidi draga' gūmi ara. añ.
ʒ. iiij. se. cucur. se. citonioꝝ munđ. añ. ʒ. iij. fiat
pul'. ⁊ addit penidijs ℞ elecᵐ ad moᵐ zuc' rof.
vel elecᵐ in bol' cū zuc°. vel possunt fieri pille
sub lingua. ¶ Aliud elecᵐ valēs acutis fluxibꝰ
a capite ad pectus desēdētibus. ℞. papa. al. ⁊
ni. añ. ʒ. xx. liquir. ʒ. xxx. se. citonioꝝ se. malua
uisci añ. ʒ. xv. coquant oīa in. lt'. v. aque ad cō
sumptionē medietat: postꝙ steterint ꝑ diez ⁊
noctē in infusione ⁊ colature addant draga'
ʒ. vij. gūmi ara. ʒ. v. medulle se. citonioꝝ trite
ʒ. v. zuc'. lt'. ij. coquāt suꝑ ignē lentū ⁊ ℞ elcᵐ
In isto casu vz diadragaᵐ fridū diapeniđ si-
ne spēbꝰ diapapa. ⁊ elecᵐ resumptiᵐ ⁊ pādalo
qꝫ ista tussis plurimū accidit sicc ⁊ macris: in

qbus multū dubitamꝰ de ptisi: maxie qñ hñt collū longū ꝛ humeros eleuatos: ac si hñent alas sancti Michaelis de lig. Et cū istis nō ꝑtermittat euapatio a capite cū sacculo d̄ camo.p se vel mixta cū rob mellisꝰ: in qbus est resolō ꝛ ɔfortaꝰ sine attractōe. ¶ Et si p ista ñ cesset fluxus catarri nec tussis: purget mā cū cassiaf.tamarinō ꝛ mirab.cit. Deinde R iste pille sub lingua que valēt ad oms morbos: q sunt ex catarro ꝛ corriza. ꝛ valēt ad tussiꝫ sm Rebeᶜ in suo antidotꝰ. ꝛ ponunt etiā a Sa. in antidotꝰ grandi. R. mirre pure. ℥.vj. oliba. ℥.v opij iusqami.añ.℥.ij.croci.℥.j.ꝛ rad.lingᵉ canis que vocat caládula.℥.ij.addat amidi.℥.j. ꝛ ß.succi liquiri. ℥.j.penid.quod suffic. R pill sub lingua cū sirupo papa. Sirupꝰ de iuiub i quo ɔcordāt oēs antiq.scꝫ Haly Rab Rebeᵉ Cōstan.Alexan. Paulus Ruffus: ꝛ moderno rū ꝙplures.qui cōfert catarris calis corrize pleure si et tussi. R.iuiube.sebest añ.℥.x.viol. se.malue añ.℥.v.capill ve. ʒ.j.ꝛ. ß.se.citoniorꝫ se.papa.al.se.melonū se.lactis gūi dragagāt añ.℥.iij.liquir.rase ordei mūd.añ.℥.iiij.coqnt in.iiij.lb.aque addant zuc.lb.ij. ꝛ R sirupus approbatꝰ ꝛ coronatus. Et possumus addere passꝰ mund ab arill. ʒ.j.pistat arū fistucorꝫ añ ʒ.ß.caricarū pinguiū.iiij.numero. R vt.s.dictum est. Alia R sirupi de iuiub.posita in.c. de raucedine. ¶ Ego meo in tussi cū calore vbi videbā aliquē fluxuꝫ a calida mafia: vsus fui aliquali flōmia de basilica sm vires pa.ꝛ sirꝰ de papa.ꝛ dieta humida ɔseruando membra ꝑncipalia pectoralia. Et fui vsus purgatione hu.calidorꝫ ꝛ elecꝰ diapapa.cum diacodion ꝛ sacculis de milio ꝛ sale sup cōmissurā vel saculo de sola camo. Et vsus fui pandalo ꝛ coriandro ꝑparato post prandiū ꝛ cenā ꝛ ꝑeūti cibo ꝛ potu: ꝛ inueni mirabilē effectū in tussi que est in hoībus siccis cū calitate. Et ad istā intentionē valet vnū vnguentū quod ponet in ca.de ptisi quod fit de solo oleo viol.ꝛ cera al.ꝛ lacte mulieris. Valꝫ etiā vsus istarū pill R.pul diadraga frigidi pul diapapa.añ.℥.iij sirupi viol.quod suf. R pille sub lingua. ¶ Si p ista nō cessat fluxus a capite immo fiat robustior ꝛ maior. Haly iubet hoc regimē fieri ad eius amputatōeꝫ.pmo radat caput ꝛ frōti apponat emplm de terra sigillata vl bolo armeᶜ distēpatis cū succo arnaglos. Et aliqñ vngat caput cū oleo papa.in quo coquat papa.tritum cū suis corticibus ꝛ foliaꝛ fructus mente. Deinde fiat hoc emplm in cōmissura capitis rasi.qd̄ ponit haly in loco supius allegato. R. seminis nastur torrefacti. ʒ.j.fimi columbini. ʒ.j.et ß.nucis cipressi.℥.v.fiat pul distempet cū aqua decoctōis cipsi ꝛ stafisaᵉ et fiat emplm. Istud emplm quasi videt concordare cum emplastro supdicto de rasi.ꝛ est desiccatiuū ꝛ ɔsumptiuū reumatis ꝛ ɔfortatiuū ꝛ calefactiuū capitis. Dura tussis a mala sicca sine materia. In isto casu teneat regimen immeᶜ dictum ꝑter purgatiouē: ꝛ ámini strent res humectātes ꝛ det lac asine ꝛ capre si nō adest fe. ꝛ valet vnguentū al.quod ponetur in ptisi: ꝛ vnguentū resumptiuū. Et valet diacod.diapenid sine spēbꝰ ꝛ elecᵐ resūptiuū diadragᵐ frigidū ꝛ similia. Et si iste ɔpōnes cōponunt.etiā medicamina debēt esse cōposita. ¶ Si aūt tussis fuerit cū fe.recurrēdū est ad curam fe. ꝛ vtat restauratiuo et pulᵉ diapenid sine spēbus ꝛ pul diadraga frigidi ꝛ pul diapapa.cuꝫ cōserua viol nenuf. ꝛ capill ve. ꝛ zucᵒ. Et vngat pectus cum vnguēto al. ꝛ sumat de pillis sub lingua de pulᵉ electuariorū immediate dictorꝫ cū sirupo viol. ꝛ fiat iulep de aqua capill ve. ꝛ zucᵒ. ꝛ de ista cū adiutoꝰ dei fiet mētio cum accidētia fe. pertractabo. Nunc aūt ponemus medicinas simplices iuuātes pectus ꝛ pulmonē sequēdo Auicē.in.2. can.in tabul pict. Et pmo d̄ calida. ¶ In tussi calida psiliū lenit pectus maxime muscilago corticis eius. Se.altee confert tussi cale et facile efficit sputum ꝛ ꝓhibet fluxum san.cū virtute sue stipticitat. Butirū recēs cum amigd ꝛ zucᵒ confert tussi sicce ꝛ pleuresi lemendo ꝛ maturādo ꝛ sputuꝫ ꝓuocādo. Muscillago se. citoniorꝫ cannā humectat pulmonis. ꝓinde dico ꝙ confert tussi cale ꝛ sicce. Cibus factus ex cucur.confert tussi ꝛ dolori pectoris factis a caliditate. Diadragaᵐ cōfert asperitati gutturis ꝛ pulmonis. ꝛ p ɔsequens tussi calide ꝛ sicce. Fabe bone sunt pectori ꝛ sputo san.credo ꝙ hoc faciunt materiā ingrossando. Summi arab. sm Haly valet aspitati gutturis maxime sicce. Iuiube frigide in primo equales in siccitate ꝛ humiditate ꝛ sunt declinātes parum ad humiditatē ꝛ cōferunt pectori ꝛ pulmoni leniēdo. etiā quia frigide. ideo magꝭ vident valere in cala ꝛ humida tussi. Si xᵒ nō affuerit fe. valet lac asine ꝛ capre et mulieris maxime in tussi sicca mūdificando ꝛ inuiscando. Sirupus nenuf est bonus tussi cale ꝛ valet pleuresi ꝛ est vehemētis extinctōis. Et dicit Auicenna in secūdo ꝙ sirupus eius ē subtiliatiuus valde. vnde est vehemētis abstersiōis ꝛ infridatiōis si cā est calida. Opium frigidum

est ⁊ sic in.4.ğdu sedat tussim ꝯtinuā. ⁊ sedat͛
ex eo tussis clamosa. vñ dico ꝙ opiū ꝑ se solū
nō dabit͛ in tussi cal'a nec fria. sed miscent͛ ei
cal'a cōpetētia vt iaꝫ edoctū est. Oua sr̄ tꝑate
cōpl'onis sorbilia cōpetūt aspitati gutturis ⁊
pectoris ⁊ tussi pleuresi ⁊ raucedini vocis ex
calitate ⁊ stricture anhelitꝰ ⁊ sputo san Papa.
al. fridū est ⁊ siccū in.2°.ğdu. ꝯfert tussi cal'e ⁊
fluribꝰ: q̇ fiunt ad pectus. Spuma in aq̄ mell'
mūdificat pl'onē. Triticū ꝯfert pl'oni remouē
do tussim ⁊ sputū san. ⁊ ꝓprie qñ coquit͛ cum
portuca. Teraniabiꝫ.i. mānagnata ꝯfert tussi
⁊ lenit pectꝰ. Uiola ꝯfert tussi cal'e ⁊ lenit pe-
ctus maxie eiꝰ ꝯserua cū zuc. fcā ⁊c. ¶ In fria
cā tussis auellana comesta cum melle vꝫ tussi
antiq̄ ⁊ iuuat ad spuendū. Arisꝗ. cal'a in 5°. sic
ca. in 2° est bona asmati ⁊ ꝓprie rotūda. ⁊ mū-
dificat pectus ⁊ pl'onē ⁊ ꝯfert dolori lateris.
Assak. si bibatur cū ouis cōfert tussi antique.
Apium calm in ꝑmo siccū. in scd'o valet tussi.
Eupatorium valet mēbris pectoralibꝰ. Alliū
vocē clarificat ⁊ guttur ⁊ decocta ꝯfert tussi.
antiq: ⁊ ꝯfert doloribus pectoris ex friditate.
Acetū sorbet͛ calidū ad tussim antiquā. Aga
ricus cōfert asmati ⁊ vlceribꝰ pulmonis: qñ in
potu datur aureus.i. cū rob. Bdellium cōfert
tussi antique maturando ⁊ leniendo. Cinamo
mum cōfert tussi mundificando. Calamentuꝫ
cū ficubus comestū extrahit hu. grossos a pe-
ctore. Cardamonius cōfert tussi: qꝛ pectꝰ mū-
dificat. concordat rasis in diombus. Calamꝰ
aromacꝰ cū terrebentina idem operat͛. Enula
cū melle deglutita facit spuere ⁊ mixta cū ele
ctuarijs pectꝰ mundificat abstergēdo. Galba-
num ꝯfert tussi antique ⁊ asmati asse.i. ysopꝰ
siluestris pectꝰ mūdificat abstergendo. Idem
opatur ysopus ortolanꝰ. Unde versus. ad pul
monis opus cū melle coquat͛ ysopꝰ. Ireos ex
pellit supfluitates a pectore subtiliādo. Iso-
pus maxie cū ficubus vꝫ in tussi ⁊ in asmate: ⁊
valet pectori ⁊ pulmoni. ⁊ hoc facit abstergē-
do. ꝓpterea dico ꝙ si in parua quātitate mi-
sceᵱtur: valet invtraqꝫ cā ministratus cū alijs
rebus. Camedreos cōfert tussi antique: qꝛ ex-
siccat multū. Lilium valet tussi ⁊ difficultati
anhelitus abstergendo maxie radixeiꝰ. Mir
tus frigida in ꝑmo sicca in scd'o fructꝰ eiꝰ vꝫ
tussi propter suā dulcedinē. Mirra est bona
tussi antique. Mel valet tussi. Mastix calida
⁊ sicca in secūdo gradu confert tussi frigide ⁊
hu. ⁊ sputo san. ꝓprie decocᵒ rad' eius ⁊ corti-
cis ipsius. Paries domorum apum in quibus
faciunt oua ⁊ pullos temperate cōpl'onis

est: confert asperitati pectoris linituꝫ ⁊ deglu
titum proprie. Mirra est calida ⁊ sicca in se-
cundo gradu est bona tussi antique ⁊ ꝯfert do
lori lateris ⁊ oīa ista faciunt propter suaꝫ ab
stersionem subtilē sine asperitate ⁊ clarificat
vocem. Oleum origaᶥ cōfert pectori ⁊ pulmo
ni. Piper calidum ⁊ siccū tendens ad quartū
gradum qñ in electuarijs miscet͛ est ꝯueniēs
tussi ⁊ doloribus pectoris supᵉ ex frigiditate.
⁊ mixtū cum melle valet squinantie ⁊ purgat
pulmonem. Prasiuꝫ mundificat pectus ⁊ pul
monem cū productione sputi. Orobus facit
sputū facile. Rob de vuis iuuat ad spuenduꝫ
⁊ ponit͛ in sirupo de papa. Squilla calida in
3°. sicca in scd'o ꝯfert asmati valde ⁊ tussi an-
tique ⁊ asperitati vocis. Se. lilij calidū in pri
mo tēperate humiditatis torrefactū vꝫ tussi
flegmatice. Siseleos rad'. ⁊ se. valet tussi anti
que. Tres quarte.ʒ. vnius serapiᶥ date in potu
cū aqua rute valet tussi antique Auic. Urtica
⁊ se. calida in ꝑncipio. 3ᶥ. gradꝰ sic. in scd'o qñ
bibitur cuꝫ aqua ordei: educit hūores grossos
qui sunt in pectore. ⁊ se. est fortius ⁊ ipsuꝫ re-
mouet asma. Ireos cōfert tussi: que fit ab hu-
miditate grossa ⁊ periplie ⁊ difficultati anhe
litus: ⁊ expellit superfluitates que sunt in pe-
ctore retēte. ⁊ valent elcᵃ ⁊ cōserua eius in po-
tu data. ¶ In vtraqꝫ tussi amigd' sumpte cuꝫ
amido conferunt tussi antique ⁊ maxie ama-
re. dulces tēperate sunt. ⁊ amare sicce sunt in
scd'o. Oleum amigd'. dulcium sil'r ꝯfert. Ami-
dū. lenit pectus. ⁊ sorbiᵒ facta ex eo ꝓhibet flu
xus a pectore: ⁊ confert tussi antique. Crocus
cōfert instris anhelitus: ⁊ facit sputum facile
Capillusve. est equalis cōplexionis ꝭm Galᵐ
⁊ ꝭm hoc parum declinat ad caliditatē ⁊ sicci
tatem. ⁊ confert pulmoni. ⁊ purgat ipsum val
de. Furfur scilicet colatura eius lenit pectus
cum quadam abstersione. Ficus humida ⁊ sic
ca confert gutturi ⁊ pulmoni. grana pini ma
ioris mundificant pulmonē ⁊ extrahūt saniē
⁊ humores grossos. Et ego dico ꝙ hec faciūt
leniendo ⁊ ideo iuuāt invtraqꝫ causa: nisi ma
gna esset caliditas. Grana coti maxime mun-
data conferunt tussi ⁊ sunt bona pectori leniē
do. Granatum dulce lenit pectus: ⁊ cōfortat.
Se. altee valet invtraqꝫ cā. Isopus in parua
ꝗtitate mixta cū reliq̇s valet. Iuiube in vtra
qꝫ cā valde valēt. qꝛ leniunt Lutū armenicū
valet. tussim exsiccando. ¶ Si tamen sit ex so
la siccitate: non vꝫ ⁊c. Liquir͛ vꝫ tussi ⁊ clarifi
cat vocem leniendo cannā pulmonis ⁊ mun-
dificando: ⁊ cōfert pulmoni. Nux nocet tussi

Qua sorbilia conferunt asperitati pectoris ⁊ tussi ⁊ pluresi. Ordeum est fridum in p̄mo aq̄ eius cōfert egritudinibus pectoris. ⁊ h̄ facit q̄r est abstersiuum. ⁊ penid̄ sunt bone tussi.

Dieta In tussi os ꝙ dieta diuersificetur s̄m diuersitatē causarū. Nam in tussi sicca valēt res hūectantes. in hu^a desiccātes ⁊c̄. Primo igit̄ eligat̄ aer q̄ sit nal'r ⁊ artificialit̄ ɔ̄ri⁹ cause: ⁊ sit mūdus ⁊ purus in sua sub̄a. Cibi sint chimi boni ⁊ facilis digōnis: ⁊ semp̄ sit cib⁹ ɔ̄ri⁹ cāe morbi. vt p̄dictū est. Panis sit de frumēto bñ coct⁹ ⁊ bñ fermētat⁹ cū tpata q̄titate salis: ⁊ nō sit oīno sepat⁹ a furfure nec coct⁹ ab antiquo nec recēs. 2. dierū vl' 3. ad plus. caueat cibos de pasta nō fermētata ⁊ fugacetos. Uinū sit al. ⁊ ru. clarū subtile. Et caueat pomaciū ⁊ vina acria ⁊ viridia nō matura. Carnes sint oēs aues vsuales p̄ter degētes in aq̄s captus mato cuniculi parui: gazel caro agni valet multū in tussi sicca. Caueat a carnib⁹ grossis maxīe a porcinis: quia multū h̄nt aspectū in egritu. pectoris: q̄r grossum generant sanguinē. Pisces scamosos coctos in craticula p̄nt interdū sumere: dū sint de aq̄s mundis currētibus per loca petrosa. ⁊ valent in tussi sicca. ⁊ si est tussis hūida: sumat in parua q̄titate. Qua sorbilia valēt in vtraq̄ cā. Oēs res salse acres ⁊ acute vitabuntur vt caseus ⁊ carnes salse ⁊ pisces salsi acetum agresta ⁊ sil'ia pipes ⁊ spēs acute. Utat̄ petro saluia menta fen^o ⁊ ysopo. Insuper dimittat oēm supfluā repl'onē nocturnā maxīe. Et vtat̄ alijs coctis in vētre pulle toste ⁊ ficub⁹ dactilis ⁊ iuiubis ⁊ sebestē ⁊ amigō. Et caueat oēs fructus recētes. Et ista est dieta in tussi frigida ⁊ hūida. ¶ Si tussis est a cal'itate ⁊ siccitate ɔ̄fert ordeatū auenatū colatura furfuris spinargia sicla lactuca attriplex ⁊ malue cocte cū bro^o galline vel cū lacte amigō. malagnata dulcia pisces recētes vue hyemales. pedes capti ⁊ mutonis iuuenis ⁊ vituli bñ cocti ⁊ vz cibus q̄ fit de farina siliginis vel frumēti cū lacte amigō. dul. Et vtat̄ sir^o viol' vel nenuf̄ ⁊ ɔ̄u c̄. cū oīb⁹ suis cibarijs iux̄ ɔ̄uenientiā. In dormiēdo sit sollicit⁹: ꝙ nō dormiat īme^e post cibū: s̄ vigilet p̄ lōgā morā. Uinū sit limphatū maxīe cū aqua p̄bullita. Et caueat ab oleo nucū ⁊ ab oleo rancido. Et sudet parum.

Clarificatio In tussi p̄mo n otādū ꝙ reuma in p̄n^o nō facit tussim: q̄r tūc mag̃ fluit p̄ nares illud qd̄ ē fluidū ⁊ liq̄dū: s̄ postq̄ nares claudunt̄. ⁊ illa materia inde nō pōt fluere p̄ meatus ⁊ cōductus interiores fluit ad pectus ⁊ p'l'monē maxime in somno. ⁊ sic facit tussim. ¶ Scd̄o sciēdum ꝙ cura tussis in mala cal'a vel frida cū materia: nō differt ab illa que est sine ma^a nisi ꝙ in p̄mis cōpetunt eūatiua. in ista aūt sola alteran^a ⁊ lenītia cōferūt. ¶ Tertio no. ꝙ tussis h̄z. 4. cās. s. efficientē formalē finalē ⁊ materialē. Cā efficiens est v̄tus naturalis iūcta cū v̄tute al'i motiua ⁊ sensibili. Cā materialis est materia vel mala ɔ̄°ledens p'lonez ⁊ p̄tes circūuicinas. Cā formal' est p'l'o ⁊ trachea arteria cū gutture. Cā aūt finalis est mūdificatio mēbrorū pectoralium a nociuis. ¶ Quarto sciendū: ꝙ q̄n luna est in cācro maxīe in plenilunio post. 1. vel. 2. dies: tūc asmatici ⁊ tussientes ex copia flātis mag̃ aggrauant̄ cū illud sig̃nū p̄tibus pectoralib⁹ dn̄et. ⁊ q̄nq̄ grauati dictis egritudinib⁹ quasi suffocati illo t̄pe cōmoriunt̄. ¶ Quīto sciēdū ꝙ in tussi hūida cū multitudine flātice materie nō est ita bonum reme^m sicut exercitiū ⁊ abstinentia a cena ⁊ a cibis salsis ⁊ acrumib⁹ ⁊ acerbis ⁊ stiptic̄ cum vsu liq̄ris. nā supfluitas cibi ⁊ pot⁹ maxīe ī cena m'ltas relinq̄t supfluitates maxīe in carnosis ⁊ repleꝫ ⁊ appatis. ¶ Sexto sciēdū ꝙ in oī tussi ex materia reu^{ca} siue sit cal'a siue frida cōpetunt vigilie tēpate. q̄m materie tussis amplius ad pect⁹ descendunt in somno. v̄ba sunt Haly in. vj. li^o. 2^e p̄tis regal' dispōis ¶ Septimo no. ꝙ m'totiens fit tussis ex frida ⁊ hūi^a ma^a nō p̄ viā catarri de p̄tib⁹ supiorib⁹: imo p̄ viā cōgestionis ⁊ resudatiōis a p̄tib⁹ circūuicinis. ⁊ ex debilitate v̄tutis digestiue p'lonis ⁊ p̄tiū pectoraliū ⁊ h̄ manifeste videm⁹ in senib⁹ ⁊ decrepitꝭ: q̄ frequēter sunt tussiētes nisi magna abstinētia ɔ̄strigant̄. Et talis tussis maior est in nocte ⁊ p⁹ p̄^m sōnū p̄p maiorē superfluitatū retētionē in nocte. ¶ Octauo memento qd̄ dictū fuit ꝙ si tussis f̄ a cōpl'onib⁹ ɔ̄positis vt a mala fria ⁊ hu. vl' a mala cal'a ⁊ sicca. ⁊^e de alijs. ⁊ medica^a debēt eē cōposita. h̄ ē ḡnale docu^m. 3°. teg^i can. ⁊ p^o. 97. ibi. Cōpositas v̄o discrasias ⁊c̄. Nō soluz in tussi imo in q̄cunq̄ alia egri^e. Sic ⁊ de ingrossatiōe ⁊ subtiliatione ma^a nō solū in tussi y^o in alijs egritudinibus pl'ibus. q̄r grossa dn̄t subtilia^i ⁊ subtilia ingrossari. ¶ Nono nō mireris: si aliquādo ponim⁹ in cal'a tussi cal'as res ⁊ eɔ̄°. naz h̄ facimus. q̄r cū alijs medicinis ɔ̄rie q̄litat̄ reprimunt̄ vel etiā q̄r h̄nt aliū aspectū vt est p̄hibi^o fluxus materierū ad mē^a pectoris. vt facit spica^i. p̄p quā cām vz in cal'a tussi: ⁊ in fria si cum suis ɔ̄rijs reprimatur, Siliter dico de

papã. ꝛ ɔfectõibus eius ❡ Decimõ est notãdũ ſm Ga. 5. de morbo. c. 6. ꝙ ad tuſſim nõ idige mꝰ alio aere niſi illo q̃ exit a pulmõe cũ forti inſufflatõe ad expellẽdũ nociua. Sꝫ in ſternu tatõe indigemus aere a pectore exeũte: ꝛ ſilr̃ aere q̃ exit a pꝛa capitꝭ. Vñ ga. ibidẽ. Aer autẽ ille q̃ exit a pectore iũgitꝰ aeri exeũti a ventri culis pꝛe ceᵃ ad mũdandũ illud qd̃ ẽ in naribꝰ Iꝫ tuſſis nõ vꝫ ad purgãdũ caput: ſꝫ ſternutaᵒ niſi fuerit ꝑpter cozrizã. Multũ vꝫ ad purgã dũ pectus. Et nõ est mirandũ: ſi vno ictu aer ſimul a pectore ꝛ ceᵒ ꝓcedat. In alio q̃dem lo co docuimꝰ ꝙ ceᵐ motꝰ intĩũ pectori miſtrat Pectꝰ ṽo pulmonẽ dilatat atq ɔſtrigit: dum ceᵐ mouetꝰ ad mũdificãdũ qd̃ naribꝰ nocet et miſtrat motũ pectori vt mũdet has vias ãhe litꝰ: q̃rũ alterũ ꝑ ſe facit alterꝫ opatꝰ cũ neruo ab illo pectore ꝓcedẽte. ſꝫ ille. ❡ Vndeciᵒ õbes notare q̃lr̃ ſanies ſiue alia maᵃ exñs in ɔcaui tate pectoris ſubintrat pulmonẽ. Pro q̃ ſcien dũ. ꝛ pmo ſupponitꝰ dictũ ga. 5. de inte. c. 2. cir ca meᵐ ca. Canales pl̃onis ſũt cartilaginoſi ꝛ cartilago nõ põt ɔſtringi ſicvena. ṽba ſũt ga. Et canales pulmonis maiores ſũt extremita mitatibꝰ venarũ ꝛ arteriarũ. Scd̃o ſupponitꝰ ibidẽ auctẽ archig. ꝛ ſua. ſ. ꝙ ãhelitꝰ acᵒ fit cũ pectore abſq ꝑp̃rio motu pl̃onis: ſꝫ tñ cũ pe ctꝰ dilatatꝰ pl̃mo illud ſequitꝰ cũ ſua dilatatõe vt purget ea q̃ in eo ſũt: ſupple ꝛ in ptibꝰ circũ uicinis coadiuuãs. ſic appet i ſpõgia. ea nãq cũ manu ſtricta illud qd̃ in ea coadunatũ eſt expellitꝰ. ſꝫ ille ibidẽ. Cũ igitꝰ pectꝰ fortiter cõ ſtringitꝰ hũiditas ſiue ſupfluitas q̃ ẽ intꝰ pectꝰ ꝛ pulmonẽ ɔſtringet in ɔcauitate pulmonis ꝛ canaliũ in eo diuiſoꝝ expellens. ſꝫ ille. Pꝫ q̃ ex iſtis: ꝙ maᵃ exñs in ɔcauitate pectoris ſub intrat canales pl̃monis ꝑ ɔſtrictõeꝫ pectoris a ſe nociuũ expellẽdo ꝛc. ❡ Duodecĩo dubitatꝰ vlteriꝰ vtrũ tuſſis inuolũtaria ſit ſp motꝰ ꝑter nãm ſeu motꝰ morbi. ꝛ videtꝰ ꝙ nõ: q2 ille mo tus q̃ fit a ṽtute aĩali ꝛ nãli iũctis ſm curſuꝫ nãe nõ eſt motꝰ morbi. ɔña nota ẽ ꝛ añs ꝑ ma iori pꝫ: q2 nullꝰ motꝰ nãe ẽ motꝰ morbi. ꝛ ꝑ mi nori pꝫ ꝑ diffinitionẽ tuſſis in pñᵒ huiꝰ c. datã Scd̃o nulla opatio nature regularitꝰ opãtis eſt motꝰ morbi. tuſſis eſt hmõi. q̃ ꝛc. añs ꝑ ma iori pꝫ: q2 motꝰ nature ꝛ motꝰ morbi ex oppo ſito diſtiguũtꝰ. ꝛ minor eſt ga. 5. de morbo. c. 7. vel colũᵒ. 6. vbi dicit ſic. Et hãc actõeꝫ. i. tuſſiꝫ opatꝰ naᵃ cũ inſtrũis ſpũs. Et. 5. de morbo. c. 1. Tertio illud qd̃ eſt cã ſanitatis nõ eſt motus morbi. tuſſis eſt cã ſanitatꝭ. igitꝰ ꝛc. minor ptꝫ q2 eſt cã mũdificatõis ptiũ pectoraliũ. ex qua acq̃ritꝰ ſanitas i pleureſi ꝛ ꝑipñia ꝛ pl̃ibꝰ alijs Quarto illa actio q̃ fit a forti ṽtute expellẽte nociua nõ eſt motꝰ morbi tuſſis eſt hmõi igitꝰ ꝛc. ɔña eſt nota. ꝛ maior ẽ ga. 3. de criſi. quia fortis ṽtꝰ eſt q̃ facit criſꝫ ꝑfectã ſine dĩnutiõe et minor eſt galᵒ. 6. de morbo. c. 7. vbi dicit ſic. Qñ vias ſpũs aliq̃d ipedierit: nccẽ ẽvt nã forꝰ tiſſime atq mlᵗo ſpũ ſeu aere illud excludat. Quito illud qd̃ mũdificatꝰ canales pulmonis in tpe ſũme nccitatꝭ nõ eſt motꝰ morbi. tuſſis ẽ hmõi. igitꝰ ꝛc. ɔña nõ ẽ: q2 motꝰ ñ mũdificat ſꝫ naᵃ iuꝫ illõ. oĩm naᵃ opatrix. 3. tegiᵃ ꝛ minor ẽ ga. in loco ſtatĩ alleᵒ. vbi dicit ſic. Qñ aer cuꝫ nimia exit expulſione cũ tuſſi: canales mũdifi cat pulmonis. ❡ In oᵐ eſt ga. in. 5. de mor. c. 1 vbi enumerat tuſſim intꝰ malos motꝰ. nũc aũt oĩs malꝰ motꝰ eſt motꝰ morbi. etiã q2 motus morbi tuſſis eſt morbꝰ. Scd̃o q2 illõ qd̃ tũdit pectus ꝛ totũ: ꝛ debilitat nãm ꝛ nocet opatõi bus nãlibꝰ imeᵉ eſt morbꝰ. tuſſis eſt hmõi. ɔña nota ẽ. ꝛ maior eſt ga. 1. de morbo. c. 6. vbi dicꝰ Palã igitꝰ ẽ morᵐ eẽ appellãdũ illõ qd̃ actiõi nãli ſine mediocritate ledit. ꝛ ꝑ minori pꝫ ad expientiã ꝛ ꝑ interꝑtationẽ eiꝰ: q2 dꝫ de tũdo tũdis: ꝛ facit dolorẽ capitꝭ ex criſi. Terᵒ ꝓbatꝰ ꝙ oẽs autores tractãt de tuſſi tanꝙ de morᵒ multũ nociuo ꝛc. ❡ In iſta q̃õne erũt. 2. arti culi. in pmo ponentꝰ q̃dã notabilia. i 2ᵒ ɔclões Quãtũ ad pmũ ſciendũ ſm ga. 5. de mor. c. 1. ꝙ ſpaꝰ tremor: titillatio rigor ſingultꝰ tuſſis ſpãdidaᵒ oſcitaᵒ ſternutatio oĩa iſta ſupponũ tur vni gñi actionũ. ſ. ſub malo motu: ſꝫ tñ di uerſimode. nã q̃dã iſtarũ actionũ ſiue iſtoruꝫ motuũ ſunt a naᵃ coacta ab aliq̃bus nociuis vt eſt ſternuᵒ tuſſis ſingultus. Alij motus fiũt a ſolo morbo vt iectigaᵒ ſpaſmꝰ. Alij ṽo ptim a morᵒ ꝛ ptim a naᵃ vt eſt tremor. ❡ Scd̃o ſci endũ ꝙ ex dictꝭ ga. 5. de mor. c. 7. in. 6. colũᵒ pt elici ꝙ q̃dã tuſſis eſt cũ q̃ leuitꝰ canales pl̃mo nis mũdificantꝰ. Alia eſt cũ q̃ naᵃ leuitꝰ nõ põt eijcere res nociuas: vt qñ maᵃ eſt nimis viſco ſa vel nimis aquoſa: q2 aq̃ſa diuiditꝰ ictu feri entꝭ aeris. ꝛ ſic nõ expellitꝰ niſi cũ nimio labo re. Et ſilr̃ qñ eſt viſcoſa: eſt inobediẽs ꝛ cana libꝰ pulmonis adheret. vt ibi ponit ga. ❡ Terᵒ nota ſm ga. 5. de mor. q̃ñ in pñᵒ 3. c. ꝙ inq̃tũ corpus curſum ſuũ ſuauerit nullꝰ motꝰ harũ ṽtutũ. ſ. attractiue retẽtiue digeſtiue ꝛ expul ſiue ꝛ ṽtutis regitiue erit accñs ſiue res ɔtra naturã. ſꝫ qñ corpus curſum ſuũ naturaleꝫ nõ ſuat: ſꝫ debilitatꝰ ꝛ egrotatꝰ ex actõibꝰ iſtarum ṽtutũ vel naᵃ ſtimulãte a morbo: tũc talꝰ actõ eſt morbus. vt pꝫ de vrina ꝛ egõne ꝛ ſternutaᵉ

moderata ꝛ de imoderaa. Nā iste dū sꝫ mode
rate sunt cāe sanitatis: ꝛ imoderate sūt mor/
bus vel cā morbi. Quarto nota ꝙ naa aliqñ
ḋz regr̄ agens. Quito notādū cū magro meo
iohe de tornamira ꝙ tussis inuolūtaria ē du/
plex. qdā est cū q̄ fit magna expulsio mae ī pe
ctoralib⁹ ꝯtente vel leuis expulsio cū alleuia
tione pa. seu subiecti in q̄ est tussis ex qua ser
sanitas vel alleuiao manifesta. Alia est tussis
violēta cū q̄ fit pua aut nulla expulsio vl' ma
gna sine alleuiatōe patiens: imo cū aggraua
tione ꝛ molestatōe eiusdē ꝛc. tūc sit. ¶ Prima
ꝯclo tussis leuis sine guamine nae ꝛ pectoris
cū q̄ ptes pectoris leuit' emūdant' ꝛ naa alle/
uiat. talis est mot⁹ nae regr̄ opans. Ista ꝯclo
pbat' p tria notabilia ꝛ p rōnes añ om fctās.
Scōa ꝯclo. Tussis molesta sine alleuiatōe pa.
ex stimulatōe multe mae male q̄litat' talis est
mot⁹ morbi. Ista ꝯclo pbat' p vlti. pte ttij no
tabilis. ꝛ p rōnē post om. Et sic pꝫ qd sit dicē
dū ad rōes. Tertiodecio nota. ꝙ pncie instr̄m
seu pticula q̄ patit' in tussi ē pl'o. nā dū pl'o ē
guatus a maa vel mala ꝯplone cogit' expelle
re nociua. ꝛ eius ꝟtus expulsiua natural' req̄
rit aiālē ꝟtutē motiuam lacertoꝝ clibani pe
ctoris. mor pl'o vt iam dictū est supius. ¶ 14o
nō ꝙ tussis put est mal⁹ mot⁹ multum nocet
ꝟtuti aiali motiue lacertoꝝ clibani pectoris
ꝛ nāli expulsiue pulmōis. ¶ Decioqnto scias
ꝙ tuss⁹ q̄ ē cū maa vēit mag ex debilitae ꝟtuꝫ
regitiue nālis digestiue ꝛ expulsiue mē man
dantꝫ mē recipiētis ex defectu q̄rū fit in cor/
pore aggregao hūiditatū supfluarū. ¶ Decio/
sexto nō ꝙ tussis est aliqñ morb⁹ vt stati dcm̄
est in q̄one. aliqñ est cā morbi: qꝛ aliqñ est cā
rupture sifac ꝛ venaꝝ pl'ois ꝛ cā ptisis. Aliqñ
signū mor': qꝛ aliqñ signū apaꝫ epaꝫ et pl'eb.
¶ Septiodecio: nō est igrādū ꝙ multotiens
tussis est sicca: tñ adest mīta maa in pl'one et
pectore. ꝛ hͦ est ppter grossitiē vel viscositatē
vel subtilitatē mae q̄ faciūt ipam inobediētē
nae. Et ideo medici iuuenes indicāt eē ex sic/
citate ꝛ sunt decepti. Vñ dicit Berñ. de gorð.
ꝙ tussis sicca hꝫ sex cās. vna ē puao mae vt ē i
ethicis: qꝛ pauci sunt ethici q̄ hñt materiā: qꝛ
sanīē in vlcere. Scōa cā est mala cōplo cal'a
vel fria sine maa. Tera est aspitas gutturis et
cāne pulmōis. Quara est hu. gssus ꝛ viscosus.
Quīta est hu. subtilis q̄ refugit motū feriend
aeris vel ictū eius. vt iā. ð. dictū est. Serta cā
pñt eē fumi veniētes ad pl'onē ꝛ ptes pecto/
rales ab apate epaꝫ vel stoi vel matric ꝛ siliū
nā tussis q̄ venit ppt' apata epaꝫ sicca ē. et iō
est dria distictiua ꝯstitutiua alteri⁹ gñis egri
tudinis ꝙ fit pleuresis. vt i suis dicet' caplis
dño coopante. Ad diuersitatē cārū variat' cu
ratio: vt dicit autor immediate allegatus in
tussis siccis ꝛ stat in rōne.

¶ Cap. 6. de emoptoica passione.

e
Emoptoica est fluxꝰ seu effusio san.
p os cū tussi vel rascatōe. Diriuat'
emoptoica ab ema grece qꝺ ē sā.
latine. ꝛ thon qꝺ est tussis vl' pfundū qꝛ san
guis reieco cū tussi a pfundo. Quis a ppinqs
ptib⁹ possit puenire cū rascatione.

Cause emoptoice qdā sunt pmitiue: q
dā añtes: ꝛ qdā ꝯiuncte. Cāe pri
mitiue quedā ponunt' a Ga. in. 5. megi. ꝛ. 5. de
inge. ꝛ ab Auic in. 10. 3i. trac. 5. Et sunt ict⁹ for
tis casus pcussio obuiao ꝯ rē durā. ꝛ hoc super
pect⁹ pulmonē vel epar. vel sanguisuga guttu
ri adherēs nimiū frig⁹ ꝯstringēs aut calitas
dissoluēs aut maa exterior hūiditas veās mol
lificās ꝛc. ¶ Cause añtes pñt esse tussis fortis
vociferāo cū rixa marie qñ nō fit ascēsus gra
dualis a submissa ad altā vomit⁹ laboriosus
marie in hñtib⁹ pectus siccū ꝛ strictū ꝛ collū
longū assumpo aliqrū medicaminū solutiuo/
rū: si sint nimis acuta: lōg⁹ vsus ciboꝝ calorū
vt pipatoꝝ alliatoꝝ ceparū ꝛ īperū calaꝝ. et
q̄bus sequit' san. acuitas ꝛ subtilitas. vl' ē ml'
titudo mae sane in corpe. q̄ aliqñ venit qꝛ non
vtit' exercitio ꝯsueto: aut qꝛ amisit fluxū ꝯsue
tū vt fluxuꝫ emorroyð aut mēstruoꝝ: aut di/
misit flōmiā ꝯsuetā: vel qꝛ nō fuerat vulnera
tus vt ꝯsueuerat vt pꝫ in hoib⁹ armoꝝ: aut qꝛ
mutilat⁹ pedib⁹ aut manib⁹ ꝛ cū hͦ vtit' regie
copioso. ꝛ aliqñ pōt eē pl'eb ꝛ pipl'ia vel apa i
ptib⁹ pectoris vētositas mixta cū hu. acut' in
tra vasa cupiēs exire vel san. cholico calidus ꝛ
acut⁹ q̄ venas infrdū crepare facit. Itē angu/
stia ꝛ timor faciēs acuitatē san. ¶ Cause ꝯiū
cte sunt vlcus vel vuln⁹ factū in ptib⁹ pecto
ralib⁹ vel pulmone a cāis pmitiuis vl' añtib⁹
que fecerūt apturam venarum in partib⁹ pe
ctoralibus vl' in capite: vt inde fiat fluxus ad
pectus ꝛ similia.

Signa cārū pmitiuarū hñtur ex pfecta
inuestigatōe pa. vel sodaliū int'
rogādo vtrū cecidit vel ictū recepit. vel vtruꝫ
fuerit passus nimiū frig⁹ vel calitatē intēsam
ꝛ sic de alijs. Et si forte veniat cū vomitu: int'
roga si potauit aquā in lacu vel palude vl' i lo
co vbi sūt cōiter sanguisuge. sic fec Ga. vt ipe
dic. 4. ð ite. c. 6. Et aui. in. 10. 3i. Et si erit a pti

bus oris venit spuendo. Et si exit a cana plois: exit cu multa et forti rascatione. et si venit a sto° venit cu vomitu. et pt alis puenire ex meri vl sto° vl epate media cpe pstetis dor ypocudrio dextro. Signa at q veniat a ploe vl ptib pectoralib: fm gam. 4. d int. c. 6. et in. 5. meg colu°. 7°. qsi. et Aui. in. 10. 3. Et hui signu e tussis. Vn dic ga talia vba i loco ia dco sic cu sagui ne screare videris pp nimias voces aut casus vl pcussione in pectore aut nimia tussi et mul tus et calid e pter nullu doloze. itellige d plo ne ee. vbi. s. Et seqt q si n mlt nec calid nec rubicud fuerit et paulati et cu tussi exierit: scias eu d pectore egredi. ibide. Et si exit d suba carnis plois pp vuln aut vlc i carne ei tunc san. e spuosus sine doloze et i minozi qtita q si exit a vena rupta in plone. Et si san. e spuosus sine tussi vl cu pua tussi s cu rascatione: tuc e a cana plois et cu h i h loco sentit dolor. San. vo q exit a vena plois: no e spuosus. Et si exit ab alijs ptib pectoris pterq a plone tc san. e niger grossus qsi gelat mixt cu screatu. et adest dor i loco a q exit. et cu h fit i pectore son ac si eet ozegmo et san. exit paulati et in pua qtit. s qz in logo loco. et os q cu mag tussi expellat. Si vo fluxerit san. pp. aptione ori ficioz venar pp san. peccate i qto tuc sigt q ho e plen mag gsueto et vsus fuit vita copiosa cu vite suauitate et requie: et dimisit exercitia et purgatioes gsuetas. Et si fit pp san. peccate in qlitate: qz san. e calid et acut. et ho coiter e mac et gcilis cu rubore coloris i facie vel cum citrinitate sentiens calorem aliqu in corpore toto vl i facie vel in volis. manuu et pedum.

Judicia in emopthoica.

¶ Primo fm Gam. 5. meg qsi in colu°. 6. sa. exies a plone pp vulnera plonis molestius ee dicim et difficili ad curadu ceteris. sic expie et rone sigt. Pulmo eni est me sp motu hns. et me vulnerata ncce est vt gescat. alr vulnera nullaten gsolidant: qz in motu presvulne ris separat et extedunt. vba sut Ga vbi supra. ¶ Scdo quismlt medici despati sint vulne plonis sanare: desparare tn no dnt si fuerit recetia. Ples naq vidim qb erat flux sanguis cu tussi pp nimias voces vl ictu vl casu: q tussiendo qsi. lt. j. vl plus vl min paru screauerunt qda cu dolore pectoris: alij cu pauco q pfecte curabant. vba st Ga ibide. Et dr vuln esse recens vsq ad tertia die fm Gam. 5. meg fere colu°. 12°. ¶ Tertio emopthoica pp antiqua vuln seu vlc no recipit curatione non tn est necesse q moriat sed longo tpe pot viuere marie qn no hnt fe. Et ego tpe meo multos vidi hmoi tam mares q femias. ¶ Quarto sputum san. pueniens a pectore no e tati timoris sic ille qveit a plone. ¶ Quito dicit Aui. et bn. q cui accidit sputu san. patus e ptisi. ¶ Sexto sputu san. succedes sputo saniei sigt vlcus in plone qd factu est a priovulnere vel ruptura. ¶ Septio. si sputu san. cito cesset et non adest fe. et cito ei succurrat talis no est dubitandus et multos curauit de de illa egri cu cura ifra dice. ¶ Octauo dicit Bern. d gordo°. q san. flux venies cu vomitu si adest fe. est mortal. et veru dicit. qz posito q no veniret cu vomitu: si adest fe. mortalis est. ¶ Nono sauguis exies in pua qtitate a suba carnis plonis vel a cogssatione seu resudatione venaru eius. deterior est: qs si exiret a vena fissa vl rupta in eo. suia est Ga. 5. meg. vn dicit sic. sut et alie spes sau. de plone fluetis qda spes e in q fluit san. q est pu no calid nec rubicud cui ca e gqssa° venaru que fluxu qda stulti: qz pue qtitat e ad curandu faciliore putat. Sed ego dico eu ceteris ee molestiore et peiorem. Cocussio enim venaru difficilius fissura gsolidat. 5°. meg q si colu°. 7. ¶ Decimo san. qdam sursum qualis cunq fuerit p os: malu. Deorsum vo bonu e: si niger exierit. 4. ampho. amph. 25. Et sequtur in 2°. San. de ore exiens no de narib malus est: qliter cu q exeat. et qtu ad ptem ampho. scdam itelligit de sanguine emorroyd no de mictu san. nec de san exeute ex licteria. ¶ Undecimo qcunq san. spuosum expuunt: his ex pulmone educ fit. 5. ampho. ampho. 24. etc.

Curatio

emopthoice hs pmo aliquas intetiones curatiuas. Prima est Ga. 5. meg qsi in colu°. 7. In vulneribus plonis et diafragmatis vel interioris ciphac pellicullis os facere vt quato magis fieri posset: desiccetur siue cum empl'is extra positi vel cum potionibus. i. el'rijs et potionib. hec ille. ¶ Secuda intetio est q si ibi fuerit sanies. q illa pus ds mundificari dando mellicratu vl mel ad bibendu vel alia hmoi si non adest fe. vel accidat fe. Ga ibide. ¶ Tertia eg°: ne aliquid agat quo spus. i. anhelitus laboret pcipiendu est: et ca est: qz qto aliquis mag laborat vel exercitat: tanto pulmo mag laborat et mouet. ¶ Quarta distractio san. et hu. cu fleoia vel ligationib circa brachia et tibias et cu fricatione manuu et pedu mltu iuuat. Ga ibide. ¶ Quita est Ga. 5. meg quasi colu°. 10°. sic co hibitio a tussi et resupine iacere iuuat in sanatione vulneru pulmonis et ptiu pectoralium.

¶ Sexta: vulnera pulmonis pp catarrū curā do vulnera debem⁹ curare catarrū vnū agēdo ⁊ aliud nō omittēdo. ¶ Septia trahit ab Aui. 10ª.3ª.c. pprio. phibitio ab oib⁹ reb⁹ motuʒ in san° īducētib⁹ ⁊ a reb⁹ apitiuis sūme ē neccia ī emoptoica curatiōe. ¶ Octaua dinu° replo/nis ⁊ attrac° aeris fridi cū trāqllitate mētiꝗ ⁊ corpis sunt cure vulnerū pectoris ⁊ pulmōis ¶ Nona ex dict. Aui. in.19ª.3ª.in.c.ō cura spu ti san. cibi emoptoicoꝝ vt plimuʒ debet esse actu fridi. ¶ Decia: in āministratiōe stipticaruʒ medicinaꝝ in emoptoica si fe. non adest: ille me° debēt āministrari cū aliq sir° pontico stip°: vt ē sirup⁹ q fit de succo sorbarum nespuloꝝ ⁊ prunelloꝝ imaturoꝝ. Sed si ista vl aliqd isto rū nō affuerit: mistrent cū aliq succo vl deco/ctione fructuū imaturoꝝ vl q̄si hñtiū in se sti pticitatē vt sūt citonia poma pira gnata mu/sa ⁊ fruct⁹ rami ⁊ folia vitis ⁊ silia. Uisis gña libus ad pticularia descēdam⁹. ¶ Cura ptīcu/laris emopthoice sm Ga^m. 5. meg' ē: q statiʒ fiat flōia de basilica nō mag in vna vice: s.3. aut.4. detractiō ib⁹ san. currere desine. Et per istā flōiaʒ sang. a plone excludit. Et dic Ga⁹. ibidē ⁊ in passio° ī in h° ꝯcordat Aui. ⁊ Haly ⁊ alij: p flōiaʒ sanguis currit ad vacuū. i. a loco a q san. eūat. Aui. tñ dicit q pus fiat flōia de sophe^a: vt sang. iferi⁹ trahat. deide de basilica eiusdē ptis vbi meditat medic⁹ q sit vulnus. Et int flōiam sophe° ⁊ basilice sint. 3. hoꝛe. Et iterū sm Ga^m in. 5. meg'. in. 2ª. die dʒ minuere san. si vt⁹ h sustieat. Deide ꝯstituat ifir⁹ credē° ꝯsi° Ga' in passio° in do° lucida fria: ⁊ iaceat i lecto qsi imobilis. Et caueat ab oib⁹ reb⁹ q pñt iducere motū i san. vt ē ira rixa clamoꝛ laboꝛ coit⁹ locutio freqnes. salt⁹ ris⁹ ⁊ nimia cooptu ra in lecto ⁊ cibi speciati calefaciētes ⁊ ītueri res rubeas. Dicit Aui. pot⁹ vini puri ⁊ balneū Et tūc ligent extrema in brachijs ⁊ coxis cuʒ ligationib⁹ doloꝛosis ⁊ minuas ei cibum v sqʒ ad. 4. diē. Et vnge pect⁹ eius: si est estas cum oleo citonioꝝ: ⁊ si hyēs cū oleo nardio ⁊ silib⁹. Itē cathapla^a stip^ca pectori apposita iuuant. Et multi hoīes cū hmōi curatiōe a me euase/runt vba sr ga'. 5. meg. q̄si in colū°. 6. Et seqt p oib⁹ iubeo: qb⁹ vena rupta ē in plone: pusq tumesc. ⁊ saniē colligat eā ꝯsolidare incipiat. Nā si negligētiā hēas ⁊ putredinē icepit col/ligere: scias eā aut nunq posse sanari aut cuʒ magna difficultate ibidē. Tūc vtat cib⁹ visco/sis ⁊ ꝯglutinatis vt sūt pedes mutonis ⁊ alio rū aialiū bn cocī. Et vtat cibis ꝯstrictiuis vt. sunt alice cocte sm Ga^m in passio° soꝛbe nespu

la ⁊ pira stiptica ⁊ lac coctū in eo enī ē ꝯglu tina°. Et valēt cibi oppilatiui vt est amigdō ⁊ case⁹ racēs. ⁊ vtat oꝛdeato ⁊ auenato coct cuʒ amido ⁊ lacte capno pus lapidato si nō ē fe. vel calitas itensa. ⁊ tūc vʒ lac amigda. i ppa/ratione ciboꝝ. ⁊ vʒ eis lac vacci^m a q extctus ē butirū: ⁊ cōe est oib⁹ cibis eoꝝ q sint fridi. De inde purget hu. peccans: si assit iuxta ꝯueniē/tiam pticulariū: q vt plīmū est acut⁹ ⁊ coleri/cus vl sanguie⁹ acut⁹. Deide det pul' boliar^ci ⁊ emastitet. sm Ga^m ⁊ sm Aui. ⁊ h cū aq arna glosse ad q̄titatē. 3. i. vel exaggij ius Ualet ēt terra sigillata p se sm oēs. Deide sumat acetū cū multa aq. nā igrossando ⁊ refrigerādo san. phibet fluxū eius. Scdō mūdificat pulmonē Tertio si aliq ps san. retinet: nō pmittit eam cōgelari. ⁊ in hoc ꝯcoꝛdat Aui. Dicit tñ i fine. c. q si adest tussis caueat acetū: ⁊ det iterduʒ muscillago psillij: si sitis vl caliditas affuerit. Et si miscet ei se. papa. san. refrenabit ⁊ som/nus ꝓuocabit: qui multū est necessarius vt sit tranquillitas. ⁊ dicit Aui. ex rebus exptis est in restringēdo screatiōnē sputi san. est masti/catio poꝛtulace ⁊ deglutio succi eiusdē. Tiria ca recens infra. 6. mēses sue cōpositionis mul tum vʒ: q: stringit san. ⁊ facit doꝛmire pp vir tutem opij que ad hec in ea est foꝛtis: dum ti/riaca est recēs. sicut dicit Ga⁹. 5. meg'. Et Aui. loco pꝛeallegato. Sed q: in ptib⁹ istis vix in/uenitur vt dicit Berñ. de goꝛdonio: miscemus ei parum opij. Si sputum san. sit ppter fissu/ram vel incisionē venarum ppter acuitatem san. tunc pꝛius distrahatur san. pꝛout superi⁹ dictum est. ⁊ non extrahatur san. in tanta q̄ti tate sicut quādo scindūtur a superabundātia san. Deinde debemus insistere cum euacuati/uis cole vt est cassiafi. tamarindō. mānagrana ta ⁊ similia. Et in isto casu debem⁹ habere. 2. oculos. pꝛimus respiciat infrigidationē ⁊ re/pꝛessionem acuitatis hu. cum aliquali hume/ctatione. Alius respiciat conglutinationem ⁊ stipticitatem. Quātum ad pmum dentur poꝛ tulace lactuce cucur. aqua oꝛdei ⁊ similia ⁊ ci bi frigidi superius dicti. Quātū ad scdm den tur medicine stip^ce conglutinatiue: de quib⁹ aliqualis superi⁹ facta est mentio. sicut est psi dia balaustia sumach berberis glādes ⁊ cupul le earum carabe licium acassia virga ⁊ bursa pasti succus pāpinoꝛum vitꝭ agresti ⁊ succus pi roꝛū citonioꝝ ⁊ rob eoꝛum. Et qñqʒ vt magis desiccent: misceatur cuʒ eis coꝛnu cerui adustū ⁊ alumen. Et ista possunt decoqui in vino pō/tico liqfacto, vel possunt inde fieri trocisci vl

electu⁹ vel pul. ꝛc. Et pñt eis misceri directo-ria ad plonē: vt liqr ꝛ succ⁹eius. vl' pñt eis misceri aliq narcotica ad mag alterādū ꝛ sōnū ꝓuocādū: vt sſ se. vtriusq₃ papa. opiuȝ cortex ꝛ rad mādrag. vl' pñt admisce' cū istis aliq cōglutinatiua vt ē sarcacolla. san. dra. thuris mastix gūi. ara. spo^m stella terre q ē sic t̃ra sigillata. de q Serap^o fac̃ mētionē i suo breuia^o. que fert̃ de ciui^e q dr̃ seni⁹. ꝛ Aui. i 2° vocat eā terrā seni⁹. ꝛ sic ē se. arnaglo𝔟 ꝛ se. psillij ꝛ se. citoniox. ¶ Si ꝟo sputū san. ē pp resudatiōeȝ apatis: vt ē plre𝔟 vl' piplia. ꝛc nō ōnt misce' supdicta. 𝔟 dȝ fi' flōia. ꝛ ōnt apata cura'. sic i suis dicet̃ caplis. ¶ Et si fuerit pp corrosionē i ploe: ista spēs est valde mala ꝛ q̃si ipossibil' curōis 𝔟m oēs autores. vt iā dcm̄ ē i 9^a ꝓnosticatōe. Et cā isti⁹ difficltat vel ipossibilitat cure dat̃ ab Aui. i loco allegato. q2 tal' curatio nō p̃t fi' nisi pus remoueat̃ mala ꝯ° i loco exn̄s. ad qd reqrit̃ ita lōgū tps: q2 īterduȝ vlc⁹ īdurat̃ aut putrefit. ꝛ qd pus erat ꝯcussio vl' corrosio iam factū ē vlc⁹ antiquū seu a cā antiqua. Meli⁹ ē igit̃ ꝯsiderer̃: si ē ibi mal⁹ hu. acut⁹ col'ic⁹. Et ille purgād⁹ ē cū approꝑiat: vt si ibi ē flā. purget̃ cū pill' d. aga^co. Et si ibi sit reu^a illō sistat̃. Et si san. fit i. cā k̃ flōia de basilica: nisi sit aliqd ꝓhibēs credē^o ꝯsi^o. Daly. Serap. ꝛ Aui. ꝛ alioꝝ. Et 𝔟 de manu seu brachio sinistro. Deīde de cepha^a det̃ 𝔟ȝ. Daly pp mā̃ȝ capit. Deīde purget̃ co. cū decoc^e ꝓunoꝝ cas𝔟 tamarīd. māna viol' ꝛ sil'ib⁹. Et si ē ncc̃e clisteriȝet̃ cū leni clisti. Deīde det̃ ei de sir^o viol'. cū aq ordei i q decoq̃t̃ cācer fluuialis vel aq decoctiōis cucur. vl' sirū^m: q fit d aq cucur. q exit ab ea post q̃ decocta ē i furno. Oīa. n. ista alterāt malaȝ cōplexionē cal'aȝ ꝛ igrossant hu. vt nō facilit̃ fluat vel resudet. Et si ꝑ ista nō cesset flux⁹: tc k̃. thuris mast san. dra. añ. ꝫ. ʒ. mirre. ʒ. iij. se. portu^c. ʒ. iiij. se. arnaglo𝔟. ʒ. ij. succi liq̃ricie se. papa. al. añ. ʒ. j. terre sigillate. ʒ. ij. ꝛ 𝔟. k̃ pul'. d q det̃. ʒ. j. ꝛ. 𝔟. de mane ꝛ tm̄ d nocte cū aq plātag. vl' pñt ide fieri trocisci. In isto eni pul'. ē ꝟt⁹ alteratiua ꝛ ꝟt⁹ desiccatia ꝛ ꝯglutinatiua pp qd vȝ i isto casu ꝛ i alijs dn̄o ꝯfirmā^e. Iterū. ʒ. j. terre sigillate ꝑ se data cū aq plātag. vl' portu^{ce} vȝ: si bis i die sumat̃. Seqt̃ ali⁹ puluis bon⁹ ad eādē itētionē. k̃. carabe boli armen^{ci} terre sigillate se. por^{ce} spo' san. dra. ro𝔟. ru. liq̃ri. añ. ʒ. ij. se. plātag se. burse past añ. ʒ. j. fiat pul'. ꝛ det̃ put. s. l' k̃ trocisci: ꝛ det̃ cū aq arnaglo𝔟. ꝛ 𝔟 vȝ i q̃cūq₃ san. eruptiōe: a q̃cūq₃ pte fueirt: si ē cuȝ acuitate ꝛ calitate sanguis. ꝫ. j. arūdis viridis pistata ꝛ data cū aq arnaglo𝔟. vȝ. Et valēt in isto casu trocisci stelle: q̃rū receptio iferi⁹ ponet̃. ꝛ trocisci de carabe. ¶ Qn̄ flux⁹ ē a meri vl' sto^o vtat̃ istis trocisc̄is: qs ponit Daly. in isto casu. k̃. ro𝔟. ru. balaust̃ sūach san. dra. al. añ. ʒ. iiij. thuris se. acetose añ. ʒ. iij. spice mirre. spo' añ. ʒ. 𝔟. alumis scisi acas𝔟 ypoq̃sti. carui ca cab^e añ. ʒ. ij. fiāt trocisci cuȝ aqua ro𝔟. in qua fricet̃ sumach pōderātes. ʒ. j. ꝛ 𝔟. ꝛ det̃ vnus de mane ꝛ de sero ali⁹ distēperat⁹ cū aqua ro𝔟. vel plātag. Et pa. comedat portulacas lactucas ꝛres ꝯsolidātes. vt sūt extrema aīaliū comestibiliū bn̄ cocta. Et vtat̃ et rebus sto^m cōfortantibus. A pte ꝟo exteriori emplet̃ stomachus cū hoc emplo. k̃. sand. al. ro𝔟. ru. añ. ʒ. 5. galle absin^t mastis añ. ʒ. iij. distēperet̃ cū aqua ro𝔟. ꝛ aceto. ꝛ k̃ empl'm. ¶ Si ꝟo sputum san. fuerit ex naso: qd cognoscit̃. q2 hūit in ꝯsuetudineȝ emittere san. de narib⁹: ꝛ hūit ruborē in facie. ꝛ habuit splēdorē añ oculos ꝛ cū hoc nō est spumosus ꝛ exit subito: tunc talis fluxus curat̃ sicut fluxus sanguis nariuȝ. ¶ Si ꝟo fluxus san. fit a pectore tūc pect⁹ emplastret̃ cū empl'is stipticis: q defendāt ipsuȝ: ne hu. fluant ibi. quoꝝ 𝔟 sūt materialia ꝑsidia balaust. galla thus cortex ei⁹ mastix acas𝔟. bolus armenic⁹ terra sigillata farina volatilis molēdini folia rami cito' ꝛ mirte ꝛ piroꝝ nux ꝛ folia cipssi folia sorbe ꝛ nespule. De istis sumat̃ aliqua q̃titas ꝛ cuȝ succis stipticis k̃ empl'm. Et vngat̃ pect⁹ cuȝ vnguēto qd fit de cera al. ꝛ oleo ro𝔟 ꝛ lacte mulieris. Et si ibi intensa calitas sentiat̃: madeſt pān⁹ in aq plantag. ꝛ ꝟge pastoris: ꝛ supponat̃ pectori. Si tm̄ ꝑ ista tuss𝔟 ꝓuocat̃: remoueant̃. q2 tuss𝔟 iuxta posse cohibēda est. sicut est dictū in suo caplo. Seqtur k̃^a trocisco. qs ponit Ioānes serap. que valēt ad sputū sang. k̃. acass. ʒ. iij. ro𝔟 ru. siccarū. ʒ. 8. gūi. ara. ʒ. ij. drag'. ʒ. j. balaust. ʒ. 8. k̃ trocisci cū aqua pluuiali. Aui. i hoc casu ponit trociscos Andromachi q valēt in isto cāu. ꝛ dicuntur trocisci stelle. k̃. arse^{ci} opij coralli añ. ʒ. iiij. oliba^t. ʒ. 8. stelle terre vel loco ei⁹ terre sigillate am^t boli armeīci añ. ʒ. iij. se. papa. ʒ. ij. balaust. ʒ. 𝔟. terant̃: ꝛ fiant trocisci. Nunc aūt nō ponim⁹ arsenicū dubitātes īfamiā: qn̄ volumus ꝑ os intus mistrare. Si tm̄ ꝑ alium modū volum⁹ applicare a pte exteriori ad sanguinē restringendū bn̄ pōt poni arsenicuȝ. q2 multū est desiccatiuū: ꝛ scaratiuū. Medicina que seqtur est bona ꝑ delicatis. k̃. boli armenici terre sigillate ematis coralli rubei oliba^t añ. ʒ. iij. ꝯsue simphiti. ꝫ. ij. ꝯsue ro𝔟. ꝫ. 𝔟. zuca. ₶. j. k̃ ꝯditū ad moduȝ zuc'. ro𝔟. Et pōt addi

spodiū: ⁊ si'lia. Capiat de eo frequēter in die. ⁊
supbibat aquā pluuialē. Conserua simphitivz
p se in fissura venaꝝ. qꝛ hꝫ virtutē cōsolidati-
uā: ⁊ iō ꝯsolida maior dr̄ ab Haly. in sexto li°
scd̄e partis regalis dispōnis. Ponit trociscos
hos valētes ad sputū sanguīs. ℞. carabe co-
ralli rubei margaritaꝝ cornu cerui vsti ꝯche
marine aduste ematistes lote añ. ʒ. iij. rosa. ru.
se. portulace coriādri p̄parati sumach amidi
gūmi arabici balaustie añ. ʒ. v. spodij acacie
ypoq̄stidos. añ. ʒ. ij. fiāt trocisci cū aq̄ decoctio-
nis balaustiaꝝ. ¶ Medicina filij Serapiōis
quā ipse ponit in caplo ꝓprio: que vꝫ ad spu-
tum sanguis. ⁊ est expta: vt ipse dicit siue spu
tum sit ex eruptiōe siue ex ruptura siue corro-
sione. ℞. spodij rosaꝝ ru. boli armenici terre si
gillate ematistes añ. ʒ. v. coralli cacabre mar-
garitarū nō pforatarū añ. ʒ. ij. ⁊ ß. gūi. arabici
dragagā'. añ. ʒ. iij. se. papa. se malue. se. rosaꝝ
rubeaꝝ. se. arnaglosse cornu cerui vsti. añ. ʒ. ij.
⁊ ß. amidi torrefacti. ʒ. iij. fiat puluis de q̊ detr
ʒ. iij. oi die cū aq̄ pluuiali. vel pōt iu'fieri tro-
cisci vel electuariū vel ad modū zucari rob. vl'
cōditū cum ꝯserua simphiti. ¶ Trocisci Hebe
mesue ex sua īuentiōe. ⁊ vocant trocisci d' ter-
ra sigillata. in q̄bus ꝯcordat Auicē. in q̄rto ⁊
multi alij ꝯtrā ad modū ammistrandi. ⁊ sunt
vltimi in sputo sanguis ad digestionē ei⁹ pci-
pue q̄n sumunt cū aq̄ arnaglosse. ⁊ q̄n liniun
tur supra frontē sedant fluxū sanguis nariuꝫ.
Et si fiat empl'm supra matricē vel int⁹ mittā
tur: sedāt fluxū mēstruoꝝ. Et q̄n ponunt sup
pectinē vel mittunt in vesica: sedant mictum
sanguis. Et si liniant supra quodlibet mēbrū
a quo fluit sanguis retinet ipsuꝫ. Et ꝫm ipsuꝫ
sūt expti. ℞. sanguis draconis gūmi arabici
assi roru. semis rosaꝝ amidi assi spodij acassie
ypoq̄stidos. ematistes stic ꝯd balaustie boli ar-
menici terre sigillate coralli cacabre. añ. ʒ. ij.
margaritaꝝ gūmi dragagā' semis papaueris
nigri. añ. ʒ. j. ⁊ ß. semis portulace torrefcti cor-
nu cerui adusti thuris gallaꝝ croci. añ. ʒ. ij. fi-
ant trocisci cū aq̄ arnaglosse vel cū decoctiōe
balaustiaꝝ spodij ⁊ gūmi arabici. Et si est ne-
cesse: addat opij. ʒ. ij. dant ad fluxū san. ex pe-
ctore vel pl'one cū aqua portu^ce: ⁊ ad excoria-
tionē stomachi ⁊ intestinoꝝ cū rob citoniorū
vl' cū sirupo mirtilloꝝ. Et si san. fluat ad ptes
iferiores initiantur cū aq̄ vge pastoris. ⁊c.

Dieta emopthoicoꝝ sit: sicut supdictuꝫ
est. Comedāt cibos ingrossantes
sanguinē: vt est frumētū coctū risum capita ⁊
pedes aialiū vsualiū bñ cocta triticū icoctum
cū lētibus vel p se ⁊ lētes p se p̊ma aq̄ abiecta
⁊ iniubas ⁊ dactilos. ⁊ si adest replo sumat ci
baria in pua q̄tit^e. ⁊ sumat aquā ordei. Et vꝫ
lac vaccinū a q̊ extctū est butiruꝫ qꝛ infridat ⁊
stipticat. Case⁹ recēs bñ vꝫ. ⁊ caueat a caseo sa
lito. Carnes leues pauci san. vt sꝫ colūbi silue
stres turtures perdices cocta cū stiptic: vt est
sumach berberis ⁊ si'lia. Vtat citōijs piris po
mis stiptic sorb ⁊ nespul. Comedat pultes de
faria frumēti ⁊ cū lacte a q̊ extctū ē butirū. Et
cū adest cal'itas vtat cucurbit portulacis mel
lonibus lactuc. Et i h° ꝯcordāt Haly. ⁊ Auicē.
Et si tussis fuerit valida: caueat a fructib⁹ acer
bis ⁊ a cucumerib⁹. sic dictuꝫ ē de aq̄ ⁊ aceto.
Et i potu vꝫ vinū rubeū stipticū cū aq̄ pluuia
li. Et si ē possibile vt sit tot⁹ potus ifirmi ex aq̄
pluuiali: ē meli⁹ ei: maxie si cōmisceant bol⁹ ar
menicus ⁊ spoduꝫ: vt inquit Serapio. Et aq̄
rosarum ⁊ portulacarū sunt eis vtiles. Et aq̄
virge ⁊ burse pastoris.

Declaratio in emopthoica. Pmo q̄-
rit q̄re i emop^ca a pl'one
nō ē tāt⁹ do^r: sic q̄n ē a pector. Dico ꝙ ptes pe
ctorales sꝫ mag neruose q̄ pl'mo. iō mag sen
sibiles. qꝛ soli. 2. nerui ex sbtilib⁹ venūt a 9°.
pi neruoꝝ a cere° ꝓcedētes: ⁊ didūt sup supfi
ciē pellicule q̄ coopit pl'mo mīme penetrātes
Pect⁹ vo mltos neruos iteri⁹ ⁊ mltos exteri⁹
hꝫ. iōq; do^r i eo sentit cito. lacertosuꝫ ēt ē ⁊ os
suosuꝫ. Vba sꝫ Ga'. 4°. de int. c°. 6°. ¶ 2° no. ꝙ
q̄uis emopthoica possit euenire a mult cāis:
tn̄ vtpl'imū venit a san^e peccāte i q̄ti^e: qꝛ mul
tus vl' i q̄litate. qꝛ acut⁹ ⁊ coleric⁹. vl' i vtroq;
Nā q̊dlibet istoꝝ: ē aptūnatū rūpe veās ⁊ api
re ⁊ findere capita eaꝝ. ⁊ cū i laborātib⁹ mag
calefiet san. ⁊ rarefict. iō i fortib⁹ exercicijs ⁊
laborib⁹ i appad citi⁹ vene rūpunt. vt pꝫ d' flu-
xu san. na. ꝓide iubet flōiā ⁊ purgationē pce-
dere magnos labores ⁊ exercitia i itinerātib⁹
vl' i armis laborātib⁹ vl' i alijs sil'ib⁹ exercicijs
⁊c. ¶ 3° no. ꝙ q̄ncūq; accidit in corpe san. vel
alioꝝ hu. supfluitas: nā de indiuiduo sollicita
nitit illā supfluitatē vl' hu. expellere ad illā p-
tē q̄ sibi mag ē possibil'. vl' qꝛ illa ps ē ꝓpiqor
vt illa ma^a q̄ ē in sto° p vomitū. vl' qꝛ illa ps ē
mag parata: vt san. exiīs in ꝓra capit per na-
res. vel qꝛ debilior: vt sunt emūctoria mēbro-
rū p̊ncipalium: vt fauces ⁊ carnes glādulose
cere' sbasseile cordis: ⁊ igūia epat. Cū igit ve-
ne pue pl'ois ⁊ ptiū cliba' pectoris sꝫ sbtiles
facilit a san^e peccāte in q̄to vl' in q̄li vl' i vtro
q; vl' ab alijs accntib⁹ pōt dirumpi seu apiri.
¶ 4° nota ꝫm Auicē. in loco allegato ꝙ mul-

totiēs ſputū ſang.eſt cā ſanitat apa eṁtis i epate vel ſplene.Et hoc eſt:vel q2 maª añs diminuit:vel q2 p aliqs meat9 aliq ps maᵉ ɔiūcte euacuat. ¶ Quito nō.φ in pma τ.4.pnoᵉ ſiue iudicio fuit dictū φ emoptoica ex pectoᵉ nō eſt tāti timoris:ſic qñ ē a plone:τ verū eſt. Prima cā hui9eſt ppt motū plonis q ē maior φ pectoris ſm ſuā qtitatē. Scdo q2 vene pectoris ſūt maiores.τ rurſus q2 ſan. in vlnere pectoris ex̄nis in pectoris ſpacioſitate fluit et mediāte ploe cū tuſſi exit:τ ad vuln9nō reuertit. Itē q2 pect9 carnoſū reſpectu plonis ē ad pectoris cōpaſſionē. Plmo em̄ vndiqz plen9ē canalib9:q cartilaginoſi ſūt carne nudi τ ſicciſſimi.Vba ſūt ga.4.meg9qſt colū°.7.Et ſā. plonis ſubtilior ē.Alia cā ē:q2 meᵉ nō cito attingūt ad plonē. Ps igit cā qre vulnera i pectore faciliores ſūt cure φ in plone.¶ Sexto dubitat de dctō aui.q iubet puocare mēſtrua in mulierib9:cū mēſtrua nō puocent:niſi cū ſubtiliatiuis apiētib9τ calefaciētib9:q oia nocēt in emoptoª vt viſuz eſt. Breuit dr φ i tpe ſanitat τ poſt maªañt eñonē debet mēſtrua puocari cū flōia ſofeᵉpaulatina τ pōne vētoſaz in coxis:τ cū appōne peſſarioz acutoz.ñ aūt cū medicis τ electuarijs calīs adminiſtrat p os nec cū balneis:q2 talia poſſent īducere motū τ calefactiōes in ſan. atqz leuit emoptoªſeqret. ¶ Septio nō. φ ematiſtes ſpālr vz in oī fluxu ſan.q a ptib9 interiorib9 currit.ppt qd ātiq īpoſuerūt ei nomē ematiſtes.ab ema qd eſt ſan.τ teneo es.qſi tenēs vel retinens ſan. Vñ antiq īponebāt noīa reb9 in meª ɔſiderat ſm ppetate vel ſilitudinē vel figurā ¶ Octaᵒ de tui licētia volo h ponere ſimplices medicinas q valēt ſputo ſan.collectas i areis ɔpict i.2.li.cañ.aui.Amigdō amare ſūpte cū amido ɔferūt ſputo ſan.τ tuſſi antiq.Agaric9 cū aq dat9vz ad idē.Balauᵉp ſe phibēt ſputū ſan.a pectoᵉ.Idē facit ypoqſtiō.Idē.ʒ.j.corallī cōfecta cū albuᵉoui τ gūi ara.vz ad ſputū ſang. ipm retinēdo.Cipſſus vel pōa ei9 cū vino datus vz ſputo ſan.τ difficultati ābelit9. Semē citonij τ ſucc9vz ad idē. Cētaurea vz in ſputo ſan.q2 ſtiptica. Cornu cerui adustū τ ablutuz vz ad idē. Iuſqam9 ɔfert ſputo ſan.maxie qñ cā eſt calitas q2 refrigerat τ ſtringit. Carabe idē opat. Liciū idē facit. Terra ſigillaª ɔbuat viſcera τ ɔfert ſputo ſan.exiccādo vlcus: q mag deſiccat φ aªtra.arſeⁿ phibz fluxū ſan. τ vz tuſſi exiccādo. Lutū armeⁿ phibz fluxuz ſan.τ vz tuſſi exiccādo. Fruct9 mirti vz tuſſi ppt ſuā dulcedinē.τ vz ſputo ſan.cū ſua ſiccitᵉτ ſtipticiᵉ. Mirra calā in 2° phibet ſputū ſā.ex plone data ad pōd9.iij.gnoz ordei q libet die cū vino cōi. Mēta calā τ ſicca in ſcdo gradu phibet ſputū ſan.τ fluxū eius τc. Ad idem vz herba τ ſuccus portulace phibet ſputū ſang. Cinis papiri rotūdi retinet ſputū ſan. Roſa fria in p°ſicca in ſcdo eius capita τ ɔgule valēt ſputo ſan. Rub9 vz ad idē. Qñ igit fueris i loco vbi nō fuerint apotecarij ſi hēs aliquā de iſtis medicis:vtere ea. Glutinū piſciū poſt tū in ſorbitōibus phibet fluxū ſan,

¶ Cap.7.de empimate.

Empima eſt ſputū ſanioſuz cū tuſſi exiēs. Dicit aūt ēpima ab en qd ē in vl int9 τ pus ſanies.q.pus int9 in ɔcauiᵉ pectoris ex̄nis ide venit ēpic9. Proīde dic Papias. Empici dicūt illi:qb9collecᵒ ſaniei fctā eſt in plone τ torace:τ crepuit τ ſaniauit τ pducit penultimā.vñ Macer.tuſſis bethonica ēpicos ſuſpiª iuuat. Dico igit φ ēpia ē ſputū ſaniei ppt collectōez maᵉin ptib9pectoralib9 facta inqz nā nitit pus digerere:τ poſt expellere τ euacuare. Iſta aūt ſanies vēit aliqñ cū leſiōe plonis:vt in ptiſi vel i vlcerib9plonis τ aliqñ ſine leſiōe plonis vt accidit freqnt poſt catarrū vel poſt apata in ptib9pectoralibus.

Cauſe ēpimat qdā ſūt pmttiue:quedaz antes:τ qdā ɔiuncte. pmttiue vt eſt ict9 vel pcuſſio vel caſus vel obuiaᵒ rem durā in ptiᵗ pectoralib9 in qb9gnat apa vel rōe doloris ibi fluūt hu.qb9 aggregat τ reteñ fit ſanies. ¶ Cāe añtes qdā ſūt mag remote: vt viſus lōgus ciboz fumoſoz in nimia qtiᵉ ſumptoz. Alia cā mag prima eſt catarr9 ſiue flux9 a ptib9 ſupiorib9 ad cōcauitatē pectoris vel a mēbris circūuicis. Alia cā añs primior eſt apa in ptib9pectoris:ſic ē pleb vl piploia vel aªapata in aliq late intiozis ɔcauitat pectoris. Et ſputū ſā.freqnt ē cā añs ſputi ſaᵗ. ¶ Cāe ɔiūcte ēpiat ſūt vlcera i ploe vel ptib9 pectoris. Aª cā ɔiūcta ē erupᵒapatū ptiū pectoraliū vl mlta mā in ɔcauiᵉpectoris iā ad ſanie ɔuerſa. Aª cā ɔiūcª pt eē ruptura ſqnāᵉ ita φ 1ª mā deſcēdit ad ɔcauitatē pectoris.

Signa ēpimat qdā ſūt ſig egri.alia ſūt ſig loci egri.qdaz leuitat τ maliciei egri.qdā ſūt ſig dñe maᵉegritudis a ſtāte qdā ſūt ſig pmutatōis.egri. Sig q ſignt egritudinē τ replōne ɔcauitat pectoris ex maᵉvl ſanie ſūt grauitas vel ponderoſitas in pectore ɔſtrictio anhelitus τ tuſſis vtpluriuū humida cū ſputo ſaniei.lz aliquādo ſicca cum fal

sa dete. vt qñ vt⁹ ē debil' neqens expellere no ciuavt accidit in plesi ⁊ in pipl'oia mortalib⁹ vel pōt tussis eē sicca: q2 mā ē inobediēs naᵉ. Aliud sīᵐ ē freqns ābelit⁹ ⁊ festinaᵉ in loqla ⁊ pulsus in statu ineql' iordinat⁹ ⁊ freqns. Sig loci egri.i.in q̄ loco sit sanies vl' apā ħ scit' sic nā si iacet vel dormit sup lat⁹ vbi est apā vel sanies nō sentit tātā gͮuitarē ac si iaceret vel dormiret sup lat⁹ vbi nō ē sanies vel apā. Et rō isti⁹ē: q2 meᵃ inferiora apata mag̃ qescūt qñ sūt appodiata ꝙ qñ sūt suspēsa vt exēplificat aui.in.18.3.tra.c.2.de signis apat̄ cali renū. ⁊ sig pōit aui.ꝙ distēpet' bol⁹armenic⁹seu lutū ru.cū aq̄ ⁊ i illa filū de liᵒ intigat' ⁊ circūdet' pect⁹ ⁊ lata ⁊ in illo loco vbi filū pus incipit desiccari ibi ē sanies vel apā: q2 ibi maior cal' est: iō ibi pus desiccat'. ¶ Scd̄s gen⁹ signoꝝ.s. leuitat̄ vel maliciei egri. hr̄ sic. Et ista sunt sig pnostica. Si igit' eger hūerit fe.i gñatioᵉ saᵉ ⁊ post rupturā apat̄. ⁊ expulsiōe sani' illa cessat ⁊ appetit⁹ crescit ⁊ sanies leuit' spuit' ⁊ diffic' tas anhelit⁹ dīnuit': ⁊ sanies est alba. oīa ista sunt bona sig ⁊ sig leuitat̄ egri. Sed si fe. non minuit' ⁊ sanies exit cū mag̃ difficl'tate. ⁊ cū ħ est sanies nig̃ vel cenulēta cū difficultaᵉ et violēᵃ anhelit⁹ cū defectu appetit⁹. Et si adest oregmō. vel aliqñ adest sincop. oīa ista sūt pnitioᵃ ⁊ mala. ¶ 4ᵐ gen⁹ signoꝝ ē de drīa ma terie egri.i.saniei a flāte. Nā si fuerit a flāᵉ qñ expuit' in vase aq̄ mūda pleno supnatat ⁊ si ē sanies vadit in fundū. Itē sanies piecta sup carbōes ignitos fetet: flā vo q̄uis piciat' sup carbones nō fetet. ¶ Quītū gen⁹ signoꝝ.s.pmutaᵒ empiat ad ptisim hr̄ sic. Primū signū isti⁹ est fe.lēta maior de nc cte ꝙ de die: ⁊ ma ior post cibū ꝙ añ cibū. Scd̄s sigᵐ ē curuatio vnguiū post ↄsūptiōe3 carnis q̄ solebat eē in capit: ib⁹ digitoꝝ sub vnguib⁹. Terᵐ ē coloris faciei plūbeitas. Quarᵐ ē elōgaᵒ ⁊ attenuatō colli ppter ↄsumptōe3 carniū ei⁹. Quiᵐ est ca lefaᵒ in plātis pedū ⁊ volis manuū.

Pronosticatio

in ēpimate. Prīo ēpima ī decrepit̄ vtpluᵐ ē mortal'. ⁊ ħ ppt' vtut̄ debilitatē non potent̄ expellere supflua. ¶ 2ᵒ qñ spuit' sanies cenulēta vel nig̃ vl' viridis: mortale ē. ¶ 3ᵒ ēpi ma post sputū san. malū: q2 sigt' vlc⁹ in pl'one vel in ptibus pectoris. ¶ 4ᵒ qcūq3 ex pleride ēpici f.ūt: si purgent' in.40. diebus: a q̄ die fit ruptura apat̄ soluūt. si vo nō in ptisi3 trāseūt 5.aph.aph.16. ⁊ cā isti⁹ dat' a ga.in 2ᵒ. Nā si sanies exīs in ↄcaᵉ pectoris ppe pl'monē non purget' in.40. dieb⁹. tabelcēs pl'mo corrodit'. sanies ei lōgo tpe manēs corrupta acuit'. ⁊ p ↄñs pl'monē corrodit. ⁊ sic fac' ptisi3. ¶ 5ᵒ qcū 7. dieb⁹ moriūt'. si vo hos effugiūt: ēpici fiūt. 5.aph.aph.11. ¶ 6ᵒ ēpima ppt' vlcera pectoris min⁹ malū est ꝙ si eēt vlc⁹ in pl'one. pp'ea q2 ptes pectorales sūt carnose ⁊ citus solidāt'. Si aūt eēt i pāniclis vel ī pl'one: difficiliora sunt ppter causas iā dictas.

Curatio

ēpimat̄. Prīo dicit Cōstā. in viatico ⁊ Gerard̄ cremoñ. ꝙ qñ ↄcipit' ēpima: stati3 festinandū est. vt eua cuet' ppter incōmoda: q̄ facere pōt vt statim dictū est in.4. pno. Nā si diu māet vlcerabit pl'monē vel locū in q̄ manet vel coagl'abit': et occupabit vias anhelit⁹. ⁊ sic suffocāᵒ accele bit' mors. ¶ Sed dico nūc ꝙ ī ista egriᵉ debe m⁹ hr̄e.5.ↄsideratōes. Prima ↄsideraᵒ ē ꝙ ap parētibus signis ꝙ sanies d3 colligi in ptib⁹ pectoris. ppter apata debem⁹ itēdere ad re solutionē vel maturatōe3 taliū apatū sēp re soluēdo cū aliqli maturatōe vel aptatōne ad sputū. ⁊ ħ est post debitā corpis mūdificatōe3 cū flōia vel farᵃ. ¶ 2ᵃ ↄsideraᵒ quā ponūt auto res ē. ꝙ illa apata post maturatōe3 rūpātur Et ista ↄsideraᵒ h3.2. ptes. vna ē rūpe cū medi cinis int⁹ sumpt̄ ⁊ modis iacēdi ⁊ mouendi. Alia ē cū cautio a pte exterioꝛi. ¶ 3ᵃ ↄsideraᵒ ꝙ post rupturā dent' meᵉ mūdificātes abstergē tes lauātes meᵃ ābelit⁹ ab iᵃ sorde. ¶ 4ᵃ ↄside raᵒ vtit' sup vtutē custodiēdā: q2 alī ml'ti hu. q̄ deberēt corp⁹ nutrire rōe male ↄpl'ois meᵃ in saniē ↄuertūt'. ⁊ p supi⁹ expellūt'. ⁊ empici macri ⁊ debiles fiūt ¶ 5ᵃ ↄsideraᵒ ē circa dietā ēpicoꝝ q̄tū ad cibū ⁊ potū. ¶ Prīa ↄsideratō cōplet' p medicīas ēpl'a elecᵉ ⁊c. Primū ēpl'm qō ptim resoluit ⁊ ptim maturat est istud R. farine fenugᵉ ⁊ se.liᵃ añ.q̄rt̄.j. caricarū pīguiū x.nūo carniū dactil'.vj. orobi.ʒ.ij. floꝝ camo. ʒ.j. ⁊ ħ. terebēᵉ.ʒ.ij. oleiviol'.ʒ.j. ⁊ ħ. olei camo. ʒ.j. oīa sil' ↄq̄ssata cū oleis ⁊ vino misceant'. ⁊ f' empl'm sup locū vbi est apā vel sanies. Nā simpl'r nō debem⁹ itēdere ad saniē gñandū in apatibus pectoraliū. vt ifra dicet' in.ca.de plesi. Huic ēpl'o pūt addi raō altee malue ⁊ se necionū. Et si mā videt' ml'tū fra: pt addi ster coris colūbᵉ.ʒ.ij. nit'.ʒ.j. Et sil'r pūt addi ista olea oleū d̄ lilio oleū narᵐ ⁊ lauᵐ ⁊ viol'. ī suo casu. Et valēt etiā ēpl'a q̄ dicent' in.c. de plesi dño ↄcedēte. ¶ Post ad maturādū fiūt ex ali qbus de supdict̄ reb⁹. vt ē fenugᵐ cū se.liᵒ ficᵘ sicce dactili iuiube sebestis ⁊ liq̄r. Et valent isti sir' cali: si nō adest fe. vt ē sir⁹ de psio sir⁹d

ysopo sir⁹de iuiub.ꝛ sir⁹ð liquiꝛ̃ ƀʒ descriptio
nē autoꝝ.ꝛ marie ꝺe^e.Et vʒ iste sir⁹ad matu
rādū ꝛ mūdificādū.℞.raꝺ enule cāpane raꝺ
yreos.raꝺ petro apij ꝛ fe^l.añ.℥.ij. caricaꝝ pi
guiū.15.nūero dactil.4.iuiub.20.p̄sij yso^l ca
pillis ve.origa^l añ.m.ƀ.liqr.℥.j.pasƀ. mūð ab
arill.℥.ij.mell ꝛ zuc.añ.℔.j.fꝭ.sir⁹. deꝛ̃ cuʒ aq̄
decoctiōis cicerꝝ ru.ꝛ liqr.ꝛ cū ƀ ponaꝛ̃ ēplm
sup̄dictū.Et si adest cal'itas mag̃ minuantur
cal'a fortiora ꝛ addanꝛ̃ tēpata cal'a cū aliq̄b⁹
fridis.Et deꝛ̃ aq̄ decoctiōis ordei ꝛ liqr. ꝛ ca
ricaꝝ.vel deꝛ̃ ydromel pauce ɔmixtiōis ꝛ deꝛ̃
passule.ꝛ carice ꝛc̃.Electuaria ad maturāduʒ
ꝛ digerēdū si fe.nō adest.sꝛ̃ tiri^a magna metri
datū.qꝛ maturāt ꝛ rūpūt apata p⁹maturatio
nē.Sequūꝛ̃ trocisci maturatiui:q̄s pōit Aui.
℞.se.altee se.citrulli.se.malue mellonis ꝛ cu
cur.mūð.añ.ʒ.7. floꝝ mellilo^l ꝛ viol.añ.ʒ.iij.
liqri^e ꝛ succi ei⁹.añ.ʒ.iij.fꝭ pul. de q̊ fꝭ trocisci
cū decoctiōe se.lini:ꝛ cariq.vl' p̄t ide fi^l eletua
riū vl' ad mo^m ɔditi ꝛ deꝛ̃ cū aq decoctiōis li
quiꝛ̃.ꝛ cariq.¶2^a āt ɔsidera^o.s.iuuare vt apa
ta rūpanꝛ̃.sic fiet.Prīo ƀm Aui.ꝙ infirm⁹ dʒ
dormire sup̄ lat⁹ifir^m.qꝛ ad spuēdū ꝛ rūpen
dū apata iuuat.Scðo deꝛ̃ in potu tiri^a ꝛ me
tri^m.maxie qñ nō adest fe.nec macies n^c vꝛtuꝺ
debilitas mltū magna.Et dicit Aui.ꝙ tc̄ dñt
sumi pisces saliti:ꝛ ƀ vt tussis ꝓuoceꝛ̃ ad quā
forte seq̄ꝛ̃ erup^o apaꝺ.3° fꝭ iste pill.℞. yerap^e.
Ga^l.ʒ.ij.pulpe colōq̄n^e.℈.j. fꝭ pill'e. ꝛ aliqua
teneaꝛ̃ iore i hora dormiēdi. Ex isto conabiꝛ̃
pa.spuere:ꝛ fiet ruptura apaꝺ.4° ꝓuoceꝛ̃ vo
mit⁹.qꝛ forte cū conatu vomit⁹ fꝭ ruptura.Et
Aui.iubet ꝙ suffumigenꝛ̃ guttura eoꝝ cū sto
race cala^a.Et si ꝑ ista nō rūpanꝛ̃ apata. tc̄ iu
bet Aui.ꝛ alij ꝙ in loco vbi sentiꝛ̃ apa fꝭ cau
teriū a p̄te exteriori:ꝛ sanies iñ paulati exhē
da ē.Et ego vidi hoīeʒ cui⁹ lat⁹ fuit fistulatum
ꝑꝑ defectū isti⁹ cauterij:ꝛ eijciebat saniē ꝑ ꝑ
tē exteriorē i magna q̄nti^e.attñ apto latere: ꝑ
ut docui:ab illa fistula fuit ꝑfecte curat⁹.¶3^a
ɔsideratio ꝛ p̄ncipalior itētio ē mūdificare sa
niē a pecto^e ꝛ pl'one postq̄ ibi fuerit gñata vl'
expulsa:vel eā abstergere.Et ꝺe i isto casu nō
oʒ nisi recurrere ad caplm de tussi:ꝛ ad curaʒ
tussis frie ꝛ hūide qñ nō adest calor vl' fe.Mū
dificeꝛ̃ igiꝛ̃ ꝛ abstergaꝛ̃ dādo ydromel.ꝛ i p̄n^o
vʒ ista decoc^o.℞.aristo^e ro.℥.j.raꝺ yreos.℥.ij.
yso^l.℥.iij.ordei mūð.p.j.liqr.℥.j.carica.x.sq̄l
le.℥.iij.mell despumati.℔.j.ꝛ ƀ. fꝭ sir⁹ ꝛ vtaꝛ̃
eo qꝛ maturat qð maturāð restat:ꝛ abstergit
ꝛ expellit:qð matuꝝ ꝛ digestū ē.Et i isto casu
vʒ dianisuʒ ꝛ diayꝛ̃ salamonis ꝛ diap̄sāū ꝛ dia

scordeon ꝛ electua^a cal'a dcā in ca^o de tussi.De
inde fꝭ ƀ medicamē ℞ triū gn̄ʒ pipis cartani
munð.se.siseleos ꝛ vrtice.añ.ʒ.ij.nastur^l torre
facti se.sinap̄.costi cassielignee spice^l fenug^l
orobi epithi^l añ.ʒ.j.se. lini torrefacti.℥.ƀ.raꝺ
yreos sicce ysopi raꝺ enucle cāpane.añ.ʒ.ij. ꝛ
ƀ.liqr.℥.j.cubeb.ʒ.iij.succi liqri^e gūi ara^l.dra
gagā^l.4.se.frioꝝ maioꝝ ꝛ mi.añ.ʒ.j.opij.ʒ.j.
ꝛ ƀ.fꝭ pul.de isto pul.p̄nt fi^l trocisci ꝛ sumāt ð
eis cū sir^o sup̄dcō vl' cū aq̄ decoctiōis ysopi ꝛ
ordei et raꝺ yreos.vl' p̄t iñ fi^l electua^m cū zu.
vel ɔditū cū ɔserua capill ve. ꝛ ɔserua yreos
vl' opiata cū melle.Et cū ƀ^o fꝭ ēplm sup̄dictū
¶Unus burgēƀ in mōte pesullano q̄si sexage
nari⁹ erat hītudie mac.ad cui⁹ pectoris ɔcaui
tatē mlta flātica ma^a ex p̄cedēte catarro ðflu
xerat:q̄ p⁹ digōnē erat alba:ac si esset sanies.
ymo iudicabaꝛ̃:ꝛ aliq̄ dixerūt ipsuʒ fore ptisi
cū.Ad quē fuerunt vocati magr̃ Berꝛ̃ forestij.
magr̃ Frācisc⁹ cunicli.āƀo bone memorie.cuʒ
q̄b⁹ ego affui:q̄ dixerūt nō eē ptisicū cū nulluʒ
hr̄et sig^m ptiƀ.Ordīauerūt ei sic ℞ aq̄ distilla
te capill ve.aq̄ distilla^e raꝺ fe^l ꝛ pet^o. añ.℔.j.
zuc.℔.j.fe.iulep.q̊ ipse vsus fuit ꝛ sanat⁹ ē ꝑfe
cte.Si āt ēpic⁹ hr̄et calorē:regaꝛ̃ velut ptisic⁹
Mētastrū mōta^m cū ꝑuis folijs calefac desic
cat ꝛ subtiliat.ideoq̄ ꝓdest hūiditatib⁹ grossis
ꝛ saniei q̄ sꝛ̃ i pecto^e ꝛ pl'one.ꝛ faciliter educit
eas.Valy.in 2^a p̄te 2° li^o regal' dispōnis. Ideʒ
facit tim⁹ ꝛ prasiū ꝛ capill ve.ƀm eūdē.¶Se
quiꝛ̃ electua^m Valy in isto cāu ℞ amigð.dul.
munð medulle se.bōbaq añ.ʒ.x.oro^l p̄sij añ.ʒ.
iij.fabaꝝ excorticataꝝ.5.nūero penið q̄ntum
suꝛ̃.oīa dissoluanꝛ̃ cū sir^o de prasio vl' de yso^o
ꝛ fꝭ.electu^m.ad modū opiate.ꝛ sumat paula
tim deglutien^o mane ꝛ vespe.Et de isto dicit
Valy.ƀ eni elimat grossa ꝛ subtiliat māsq̄ i
cidit ꝛ facilitat eaꝝ exitū:ꝛ ab eis pect⁹ emun
dat.ꝛ nō min⁹ app̄cieꝛ̃ ꝑꝑea:qꝛ illa q̄ ibi itrāt
nō sꝛ̃ magnaꝝ expēsaꝝ.qꝛ in vilioribus solet
alīn eē maior efficacia:vt dꝛ̃ in defensorio vite
autoritate Ga^l.nec ēt nim⁹ app̄cieꝛ̃. qꝛ pauca
materialia ibi itrāt.qꝛ q̄nto plura sꝛ̃ cōponē^a
me^e:tāto eni ꝛ cōpositi min⁹ ē cert⁹ effect⁹. vt
dicit Ar⁹ in pabol.¶Seq̄ꝛ̃ looch ƀm itētionē
nr̄aʒ in ƀ^o casu ℞.amigð.dulq̄ munð.pineaꝝ.
añ.℥.ij.sem.lini torrefacti.oro^l pasƀ munð ab
arrill.liqr rasc carniū dactiloꝝ munð a filo
sitate iteriori.4.nūero succi liqr.ʒ.iij.amigð.
amaraꝝ.4.nūero ɔserue capill ve.ɔserue.yre
os.añ.℥.j.penið.℥.ij.mell.qð suꝛ̃.fꝭ looch:qð
paulati deglutiaꝛ̃.vʒ in mūdificatione saniei
empicoꝝ ꝛ ptisicoꝝ ꝛ vʒ in tussi ꝛ mundificat

pulmonē: τ ples pectorales a supfluitatibus.
Et si nō adest calor: pōt ei addi pul. diaprasij
pul. diaysoⁱ τ fil'ia. Et si adest calitas aliq̄l: pt
ei addi pul: diadragaⁱ fridi τ pul. diapapa. τ
pul. diapenidō sine spēb⁹. ¶ Aliud electuaᵐ ſm
Haly. qd̄ vʒ sputo saniei viscose: q̄ cū difficul
tate emittit. bullianť. m. iij. cauliū in aq̄ vni
co feruore. τ sume de illa aq̄. lt. iij. mell. lt. j.
coquanť ad ꝯsumptionē aq̄. deide supmittaf
pinearū mūd medulle se. bōbac aū. ʒ. j. fenugˡ
grobi aū. ʒ. ß. pistacearū. ʒ. x. fabarū sine corti
cibus. x. pistenť oia fil' diligent: τ ff electuaᵐ
sup ignē. deť mane τ vespe q̄libet vice. ʒ. ß. cū
lacte asine vel capre vel cū aliq̄ decoctione.
¶ Et ponam⁹ hic singulares medicias valen
tes in hac itentiōe ſm Aui. in 2° cañ. coagulū
resoluit san. ꝯgelatū in pecto^e Cubebe mūdi
ficat pect⁹ raucū a flāte τ sanie. Croc⁹ confert
mēbris anhelit⁹ τ facit sputū facile. Cartam⁹
pect⁹ purgat τ apit opploes p'lonis. iō clarifi
cat vocē Fasseoli ꝯferūt pectoˡ τ p'loni leniē°
Furfuris colatura idē facit leniē° τ abstergē°
Juniper⁹ ē bon⁹ dolori pectoris τ tussi. Decoc°
rute hūide cū aneto sicco silr. Radix fiseleos
cōfecta cū melle purgat pect⁹ ab hu. viscosis.
Urtica τ se. ei⁹ bibita cū aq̄ ordei mundificat
pect⁹ a sanie τ hu. viscos. Uolubilis silr. Silr
facit ħ sandaraca. Butirū ꝟo recēs mixtū cū
melle τ zuca° τ amidō. amare. ꝯferūt vlceribus
p'lonis exhēdo saniē. ¶ 4ᵃ itentio est ꝯservare
ꝟtutē q̄n eni erit multa sanies siue p aptionē
cū cauterio vel ferro siue p sputū: talis eūatio
debilitat ꝟtutē: q̄uis res ꝯ̄ria nature expella
tur. q: eūationi annexᵉ ē casus ꝟtutꝭ: si magna
est τ subita. 2° pnosť. cōmento. 14°. ibi. Liqda
bona τc̄. τ pp aliud idigem⁹: vt virt⁹ eoꝝ ꝯfor
teť. q: virt⁹ ꝯfortata τ fortꝭ meli⁹ expellit saniē
τ ceteras supfluitates. Confortet igiť dando
carnes: q̄ iferi⁹ dicēť τ viniū τ oua τ cibaria tē
perata vel ad caliditatē declinātia ſm q cō
uenit τ videbiť apati. ¶ 5ᵃ itentio est in dieta
Primo aer sit tendēs ad siccitatē: vt ista hūi
ditas exiccet. Et vtaf pane bono de frumēto
bñ fermētato τ cocto. Et vtaf bono vino ma
turo al. vel claro: ad subtiliandū materiā τ ad
iuuandū sputū τ ad ꝯfortandū naturā. Et vta
tur brodio galline τ carne ei⁹. τ pullis eius τ
breuiť oibus auib⁹ comestibilib⁹ pterq̄ in aq̄
degentib⁹. Et sumat iterdū lac capraꝝ τ oua
sorbilia τ extremitates eduli τ agni τ polēta
de farina frumēti cū lacte colaturā furfuris
coctā ad spissitudinē cū zuca. Et vtaf ordeato
τ auenato τ brodio cauliū. τ brodio cicerꝝ cū
ysoᵒ τ petᵉ. τ oleo amigd. dul. Et vtaf iure len
tiū silr pparataꝝ. Et ꝯiulo q in oib⁹ potagus
q̄ fiunt ex carnib⁹ vel auib⁹: ponaf croc⁹ τ ysō
pus. nā vterq̄ istoꝝ hʒ aspectū ad pect⁹ τ pul
monem. Brodiū quod fit de vitellis ouorum.

Declaratio in empimate. Prio sciē
dum ſm Aui. in 10ᵃ. 3ˡ:
q ēpima vel sanies in cōcauitate pectoris cō
gregata aliq̄n putrefit in pulmōe ante expul
sionem τ sic putrefit pulmo τ vlceraf. τ sic ca
dit empicus in ptisim. τ ꝯ̄ir terminat in mor
tem. Hoc idē dicit Gerard⁹ cremoñ. τ trāsum
ptiue Berñ. de gordonio. ¶ 2° aliq̄n venit sani
es in multa q̄ti^e: quā natura nō pōt expelle
re τ sic suffocaf. τ tūc anhelit⁹ ꝯstringit. τ tūc
aut modicū aut nihil expuūt. τ iste sunt. 2. vie
ad mortem. Alie sunt. 2. vie ad vitā ſm ipsum
Aui. p° q̄n natura est fortꝭ τ maᵃ obediēs τ sic
expellit ipsaꝝ p viā sputi: τ inde seqť sanitas
2ᵃ est: q: illa sanies in pectore exñs p aliqs ve
nas currit ad epar. deide ad vias vrinales. τ
sic expellit p eas. Et tūc vrina est grossa: sicut
accidit post rupturam apātis renū. Et ista co
gnoscuntur p tussim τ sputū saniei preceden
tia. 3ᵃ via est que aliq̄n diriuaf ab eodem loco
ad itestina: τ sic emittiť cum egestione. Et iste
vie sunt laudabiles: q: ad vitā. ¶ 2° sciendum
ſm Gaᵐ in libro de causis pulsuum: q status
flegmonis in ptibus pectoralib⁹ in pleuresi ē
initium empimaꝭ. Et verū dicit: q: natura co
quit tūc τ digerit τ dealbat materiā τ appa
ret sputū al. qd̄ p⁹us fuit sanguinolentū vel al
terius coloris. ¶ 3° dubitaf: si in empimate cū
fe. que est pp retētionē saniei: dʒ cōfortari vir
tus cū carne τ vino. Et appet q nō: q: talia
fe. augmētant. Rñdit Auic. in 10ᵃ. 3ˡ. q sic in
hec verba. Necessaria est cōseruatio ꝟtutꝭ cū
carne τ cibo tempato: τ nō ꝯsideres fe. q̄n ip
sa nō sanaf: dum sanies ꝑseuerat remanens
Q̄n aūt spuiť sanies: fe. eradicaf. Et cū ꝯfor
taf eger ad expuēdū saniē aut ad aᵃ q̄ curaf: er
cauterio remoueť fe. pculdubio. ħ ille. ¶ 4°
no. q frequēter rūpiť apā ptiū pectoraliū añ
maturationē: τ tūc illud qd̄ spuiť est san. τ q̄n
taliter spuiť tūc necessaria ē ꝯ̄ia de eadē pte
ꝟtute ħ tollerāte. Et silr nccia sť ēpl'a matura
tiua. ¶ 5° no. q q̄n apa exteri⁹ cū ferro rūpiť
aut cū cauterio: si sanies exit al. τ sine fetore:
tales curanť: τ euadūt. Si ꝟo sanies ē fetulē
ta τ mali odoris moriunť. Et ħ ē quod dicit
ypo. 7° amph. Quicūq̄ empici vrunť aut in
scinduntur: si q̄dē sanies pura fluxerit τ al. eua
dunt. si vero fetulenta τ mali odoris: pereunt

¶6° sciendū: vt ptactū est in signis: q sanies dīt a flāte viscoso et globoso in ꝯcaᵉ pectoris putrefacto. Nā sanies fetet ꝛ vadit ad fundū aq̄: ꝛ iducit maciē in corᵉ. Fl'a aūt nullū istoꝝ agit: ꝛ si sanies cū tali flāte miscet̄ sputū stat in medio aq̄: ꝛ tūc si cū v̄ga vel al'r sepent̄: sanies vadit ad fundū ꝛ fl'a supnatat.

¶Capl'm.8. de pleuresi.

Pleuresis est subtegentiū costas membranorū flegmō. Ga. in. 4. de cāis pulsuum c.8. Hoc est pl'esis est apa vtplu^m sanguineū pāniculoꝝ tegentiū costas a pte īteriori. Et cū hoc ꝯcordat aui. in. 10.3. trac. 4. c.1. dicēs sic. Pl'esis nō est nisi apa cal'm in ptib⁹ pectoris aut in lacertꝭ intrinsecꝭ ꝛ in velamine coopiente pect⁹ aut in velamīe distrīgēte. s. spūalia a nutritiuis. Ga. 6. āph. ꝯ°.33. ibi Acide eructuātes dic̄. Pl'eb est apa in interioribʼ costarū pellicl'is. Deriuat̄ aūt pl'esis ꝯm Jo. ianueñ. in pso^a vel in catholicō a pirō grece qd̄ est lat⁹ lacert⁹ latine. vñ hec pl'eb do. i. dolor lateris acut⁹ cū fe. ꝛ sputo sanguinol'eᵒ hec ille. Saripot⁹ v̄o sup passio° dic̄ q pleura grece idē est q mēbranū latine. vel pellicl'a q̄ est in capite costarū. ꝛ inde d̄r pl'eb. Mgr Jo. de torna. dic̄ aucte sinonimoꝝ ianuē. q pleura idē est q costa. inde pl'eb. i. apa int̄ costas. Priores tñ interptatōes sūt v̄iores. Quicq̄d sit eadē est intētio. ¶Pl'esis apud oēs duplex est. vera q̄dē ꝛ nō vera. vel q̄dā est pura q̄daꝫ nō pura. Vera aūt pl'eb est apa cal'm in ptib⁹ pectoris intrinsecꝭ: vel in lacertꝭ intrinsecꝭ iter costas vl' in velamīe coopiēte costas vl' pect⁹ vel velaīe distingēte nutritiua a spūalib⁹. qd̄ vocat̄ diafrag^a. Propt̄ qd̄ dic̄ ga. 5. de int̄. c.2 Verūtñ certa pl'eb nō fit nisi patiētibus pellicl'is intioꝝ costarū p̄mitiua ꝛ pnci^l passione. videlꝫ in eis cētial'r exñte. i. flegmone. h ille Nō vera aūt pl'eb est apa in lacertꝭ extrinsecꝭ: aut in pellicl'is extrinsecꝭ coopiētib⁹ costas cū cōicatōe cutꝭ aut sine cōicatōe aut ppe costas paruas: q̄ sunt sub diafragmate.

Cause pleuresis pn̄t esse: q̄dā p̄mitiue: q̄dā añtes. q̄dā cōiūcte. Primitiue vt est mult⁹ pot⁹ aq̄ fride: q̄ ꝯstringit māas et facit eas penetrare ad loca vbi faciūt apata. vel frigus nimiū ꝯstringēs exteri⁹ easdē materias ꝛ ꝯculcās: vt in hyeme. Sil'r nimia cal'itas aeris dissoluēs. Sil'r grādis ꝛ lōga īsufflatio vēti septētrionalis maxie post flatū venti austriᵘ ꝛ maxie corpib⁹ replecꝭ ꝛ apparatꝭ ppt̄ multas supfluitates aut ppter coartationem dictarū supfluitatū. Sil'r portare nimiū pondus vltra vires. vt ponit Ga. in passio°. Sil'r casus ict⁹: pcussio obuia° ꝛ silia. ꝛ discoopire se post sudorē vel laborē in aere frido ꝛ silia. ¶Cāe añtes sunt reple° hu. vl'r vel pticularit̄ maxie co. aut san. pcipue in ptib⁹ capitꝭ aut pectoris aut venis pectoralib⁹ aut ptib⁹ circunuicis. Alia cā añs pōt eē ebullitō facta ī hu. a q̄cūq cā fiat. vt aliqñ fit ppt̄ potū musti āt vini puri. vt ponit aui. in. c. ppō. Alia cā pōt eē retētio supfluitatū ꝯsuetarū exire. ¶Cause ꝯiūcte pl'eb sūt illi idē hu. q̄ iā de fcō salierūt ad dicta loca ꝛ pāniculos ꝛ lacertos. ꝛ ibi cōculcati sunt ꝛ putrefiūt ꝛ iā actu apa faciunt Et h pcipue hꝫ fieri ꝯm Ga. 6. amph. ꝯ°.33. et ꝯm Aui. in. 10.3. ex co. vel sanᵉ puro vl' sanᵉ co° vel flāte puro: sed rarius vel a mel'ia. ꝛ h ml'to magis raro. Et aliqñ in dictis locis fit dolor ex vētositate ꝯm q dicit Aui. s tñ nō est pl'eb quia nō est flegmon. ꝛ p cōsequēs nec pleuresis: vt patet per diffinitionē.

Signa pl'eb sūt multiplicia: vñ quedā signāt morbū. quedā cāꝫ morbi. q̄dā ꝯcordantiā ꝛ dr̄am cū pipl'oia. ꝛ q̄dā cōcordantiā ꝛ dr̄am cū apate epatꝭ. q̄dā signant hu. dñantē. alia signāt. 4. tpa pl'eb. q̄dā signt crises ei⁹ vt ēpima. ꝛᶜ sūt. 8. gña signoꝝ. Sig pl'eb sunt. 5. ꝯm Ga. 5. de inte. c.2. ꝛ in. 2. d̄ ite. c.2. Et p̄mū est dolor acut⁹ pungitiu⁹. cui⁹ cā est: q2 ibi est apa ī q̄ ē sol'o ꝯtinuitatꝭ ꝛ m^a ꝯpl'o cal'a fit in pelliculis ꝛ lacertꝭ multū sensibilibus: vt ibidē ponit ga. ¶2^m sig^m est fe. acuta. vñ gal'. quā passionē acutā fe. nccrio ꝯcōitat̄: eo q lacert⁹ infir⁹ cordi vicin⁹ ē iūct⁹ eīn forule ꝛ capsule cordis ē veluti diafrag^l. 5. d̄ it̄. c.2. ¶3^m sig^m ē difficl'ias āhelit⁹: q2 me^a faciē^a āhelitū sūt ipedita ꝛ suā pfcē nō pn̄t exercere opatōeꝫ. vñ ga. Corrup° aūt spūs has vtrasq passiōes nccrio se^r ppt̄ ꝯpōnē me^l infir^l nā de mēbris spūs ē. 2. de inte. c.6. ¶4^m si^m est tussis. vñ ga. Tussis se^r h me^m q2 est me^m spūs. ibideꝫ. nā na^a sentiēs māam egri. ꝛ resudatiōeꝫ ab ea ad pl'onē factā p ꝯstrictōeꝫ ptiū pectoris nitit̄ nociua expellere. ꝛᶜ fac̄ tussis. ¶5^m sig^m po^r a ga. in. 5. de causis pulsuū textu. 8. in hec v̄ba Pulsus pl'eticoꝝ est cit⁹ ꝛ spissus ꝛ dur⁹ anormalus inq̄lis ineq̄lita^c q̄ d̄r fatura. ppterea q2 aut mēbra in q̄b⁹ sūt ista apata: sꝫ neruosa ꝛ pellicl'osa. ꝛ iō oꝫ q pulsus sit dur⁹ ꝛ neruosus. ¶Signa pl'eb nō vere sunt guttas lateris sine tussi. vel cum modica. vel dolor sub diafrag^e ꝛ nihil escreāt: q2 morb⁹ ex̄ venas et instra spūs existit ꝛ si loc⁹ cū manu cōprima

tur vel dure tractet̃:sentit̃ dolor ad ptẽ extio rẽ extẽsus. Itẽ aliqñ appet tumor ad extra.ꝛ aliqñ rũpit̃ ꝛ saniat exteri⁹.ꝛ totũ oᵐẽ in ꝟa pleñ. ¶ Ter^a spẽs signoꝝ q̃ sigñt cãm morbi si sint p̃mitie hũt̃ ex relatu pa.ꝛ si ab alijs cãis fit.ponunt̃ a Ga.2.de inte.ꝛ ab eodẽ.6.ãpho. ibi. Acide eructuãtes. Et aliq̃ signa hu.si spu tũ fuerit citriᵐ solũ:aut citriᵐruᵐ duab⁹ atti net spẽb⁹.choleriq̃.s.choᶜru.ꝛ choᶜcitrine. Et si fuerit spumosuꝫ attinet flãti. ꝛ si nigᵐ mlie attinebit. Rubicũdissimũ ꝟo sanguineã pleꝟ denotat. ¶ Quar^a spẽs de ꝯcordã^a ꝛ dria pleꝟ ꝛ piplõie ponit̃ a ga.2.de inte.p.3.collũ. añ fine. Primũ ẽ corrup⁹ anhelit⁹ ꝛ ãgustia spũs in q̃bus ãbe egri.ꝯcordãt.s maior ẽ i piplõia Scõo pulsus piplonie ẽ vndosus.ßm Aui.et dolor est gũatiu⁹ ꝛ in pleñ est maior strictura anhelit⁹.ꝛ cũ h anhelit⁹ est caľs:ꝛ doʳ magi tẽ dit retro spatulas. ¶ Qui^a spẽs est de ꝯcordã tia ꝛ dria pleꝟ ꝛ apat̃ epat̃.nã in vtroq ẽ doʳ lateris tussis ꝛ fe. Sed drnt ßm ga.2. de inte. ante finẽ p.3.collũdellos. Primũ si q̃s h3 in latere dolorẽ int̃ costas ꝛ cũ tussi aliq̃d emise rit de escreatu diuersos colores hñti.talis est pletic⁹.s in apate epat̃ tussis est sicca ꝛ pua. ¶ Scõo q2 dolor sentit̃ sub diafragᵉ ꝛ doʳ est gũatiu⁹ nõ pũgitiu⁹.ypocõdriũ dextrũ tactu durũ repit̃.maxĩe qñ apa ẽ in gibbo. In pleñ ꝟo nõ adest duricies.ꝛ in apate epat̃ vrina p⁹ efficit̃ citrina ꝛ post nig.ꝛ aliqñ egõ ẽ sangui noleñta:vt qñ est apa in sima.ꝛ si est in gibbo videt̃ ꝛ repit̃ in ypocõ⁹dextro infla⁹ad moᵐ lune noue:ꝛ adest fedus color in facie ꝛ atte nua⁹corpis. ¶ Sexta spẽs signoꝝ oñdit tẽpa egri.qñ acciñtia pleñs sũt pua ita q est puus doʳ modica fe.nulla vel pua tussis.sputũ puũ ꝛ aq̃sum.tũc adest pñᵐ.qõ cõiter durat vsq ad tres vel.4.dies:in aliq̃b⁹ tñ mag:ꝛ in aliq̃ bus min⁹ ßm q̃titatẽ maᵉ ꝛ ßm fortitudinẽ vľ debilitatẽ ꝟtut̃ ꝛ alioꝝ ptic̃lariũ. Nã mª fria ꝛ ꝟtus debilis tpa egriᵐ plõgãt ꝛ de alijs p ticularib⁹ vt tps etas ꝛ ꝯᵒ. Qñ aũt sputũ inci pit ingssari.ꝛ h sup̃dicta acciñtia augmẽtant̃ manifeste ꝛ sputũ qõ fuit ruᵐ aliq̃ľr remouet̃ a rubeᵉ ꝛ efficit̃ al.vel citriᵐ ꝛ spuit cõpetẽter tũc est augᵐ. Stat⁹ aũt cogñcit̃ qñ sputũ ẽ di geᵐ al.leuit̃ ꝛ cũ facilitate emissũ:ꝛ iã aliq̃ľr alleuiat̃ ꝛ acciñtia incipiũt minorari. Declia⁹ aũt est qñ manifeste appet alleuia⁹ ꝛ sputũ ẽ maturũ digestũ ꝛ faciľr expulsum. ꝛ acciñtia p̃ maiori pte sunt remota tũc est finis declia tiõis ꝛc. ¶ Septima spẽs signoꝝ sigñt mutatõ nẽ pleꝟ in ẽpima. Et ꝺ ista dr. q si pleti⁹i.14. dieb⁹ nõ purgãt̃ trãseũt in ẽpimã ꝛ cũ hoc fe. ꝛ difficultas anhelit⁹ remanẽt ꝛ aspitas in li gua ꝛ debilitas appetitus ꝛ vigilie ꝛ nõ adest alleuiatio manifesta. Postq̃ ꝟo illa mª est cõ uersa in saniẽ fe.cessat. sed gũitas remanens dolor maxime gũatiuus ꝛ sunt multa alia sig̃ ßm q maª ad diuersas ptes declinat. Signa aũt q empima mutet̃ in ptisim.iam fuerunt dicta in ca.de ẽpimate. Signa hu. peccãt iaꝫ p̃dicta sunt.nã sputũ ru.ꝛ sanguinolẽᵐ ꝛ gra uitas circa orbitates ocloꝝ ꝛ in anteriori pte capit̃ ꝛ sapor oris dulc̃ ꝛ regimẽ p̃cedẽs mul tiplicaᵐ lau.ꝛ etas regio tps ꝯcordãt.oĩa ista sigñt q pleꝟ ẽ ex sang. Sputũ aũt citriᵐ atti nẽs rube' ꝛ fe.multũ intẽsa ꝛ doʳ valde pũgiti uus cũ siti ꝛ amaritudine oris ꝛ cũ vigilijs ꝛ inq̃etudine ista sigñt cholerã. Sputũ al.fe.re missa ꝛ dolor.siľr paucitas sitis somn⁹ pfũd⁹ ista sigñt flã. Et si sputũ fuerit nigᵐ cũ pauco dolore ꝛ tarde incipit spuere sigñt meliam.

Pronosticatio

In pleñ p̃mo do cet p̃nosticaʳ ypo. A pleuretide supato vel piplõia diarria sup ueniẽte malũ.6.amph.amph.19. Et nõ loqui tur nisi de supat̃. ¶ Scõo acide eructuãtes ñ valde pletici fiũt.6.ãph.ãpho.33. Et cã dat̃ a Ga.in ꝯᵒ:q2 pellicule costarũ spisse sunt ꝛ so lide.vñ nõ oẽm hu.recipiũt cito nisi illũ:q̃ de cholico est gñe.vbi g flã dñat̃ qõ est cã acide eructuatõnis:raro pletici fiũt. maxime si flã sit salsum pũgẽs ꝛ mordicãs intestina.ibidẽ. ¶ Terᵒ hũidi ventres nec pleñm nec alias in currũt egri. Ga.aucte ypo.in ꝯᵒ eiusdẽ.ãpho' ¶ Quarᵒ deterior ꝛ terribilior pleꝟ est illa q̃ ẽ in diafragᵉ ßm aui.in.10.3.trac.4.c.1. ¶ Quiᵒ pletici recidiuãtẽs vtpluᵐ cõmoriunt̃. Auic. ibidẽ.ca.3. ¶ Sexto piplõia raro p̃mutat̃ in pleñm.sed pleñs frequẽt̃ p̃mutat̃ in piplõiã Aui.ibidẽ.c.1. ¶ Septiᵒ ßm Constã.inviatico sepius pleꝟ inuadit hoĩes caľe ꝛ hu.ꝯplõis in vere naľr:in hyeme acciñtaľr ppt̃ clausionẽ poroꝝ ꝛ retẽtionẽ sup̃fluitatũ. ¶ Octaᵒ si apa fuerit in supiorib⁹ pellic̃lis:dolor vsq ad fur culas ascẽdit.si ꝟo in inferiorib⁹.dolor iferi⁹ vsq ad ypocõdria descẽdit.5.de inte.c.p̃mo. ¶ Nono q̃cũq pleuretici nõ purgant̃ in.14. dieb⁹.hi in epima trãseũt.5.ãph.ãph.9. ¶ 10ᵒ ßm Ga.3.ãph.ãph.14.pleꝟ fit frequẽter i hy eme. Cui⁹ cã dat̃ a Ga.in ꝯᵒ pleꝟ ꝛ piplõia fi unt ex passione mẽbroꝝ spũaliũ ꝛ cũ oĩa meª a frigitate aeris possint defendi.hec nullaten⁹ i istis spũs fieri põt.h ille. Undeciᵒ docet p nosticare Ga.2.de crisi.12.c.i hec v̀ba. Et tolle

rantia boꝝ accñtiū significat leuitatē egri.ꝛ eius sanitatē. vbi.š.¶Duodeci° si nō fit mltū debilis pl'eticus.ꝛ in.4.vel.5. die vl'.7. icipit assellare egōnes cholericas:ꝛ assellat bis aut ter in die vel si sudat aliqñ:ꝛ hȝ egōes laudabiles ꝛ vrinā cū bona ypostasi.ꝛ bñ cōederit ꝛ dormierit.oīa ista sunt sig̃ salut.¶13ª dic aui. qñ dolor in pl'esi nō minuit p sputū nec p flōmiā.nec p calefacto' nec p alia reme'.tūc tal' ꝯuertit in ēpima vel' mortē. Et qñ pulsus est tēsus sic corda.ꝛ cū h' est multū freq̃ns cū vehemētia doloris.talis inꝙ̄ ē mortalis marie si ꝟtus ē debilis.ꝛ si fort:pl'eš mutabit in pipl'oiā vel in ēpima:ꝛ ꝯuertet in ptisim.¶14° pncipalia signa i egri.pectoris sumūt ex sputo:q2 purga° ma' pectoris est cū screatu sputi mūdificatōe sui.vt ponit ga.i.5.aph.ꝯ°.9.ibi Quicūꝗ pl'etici fiūt ꝛc. Restat ĝ vt dicam' cū Auic.ꝙ laudabil' sputū est illud qd facilr et velocit' exit in.bona ꝯti'.ꝛ est maturū al.planū ꝛ eq̄le ꝛ ꝯtinuatū.ꝛ ꝙ nō sit aq̄sum nec viscosum ꝛ ꝯtinuet p dies vsꝗ ad verā meliorationē pa.sine malis accñtib'.vt ē pmixtio intellect' vigi' inq̄etudo.ꝛ silia: ŝ in pn° vir aȝ tale sputū:ŝ bonū ē.ꝛ si in pmis dieb' sit decliue ad rube.vel citritatē.ꝛ in.4. die dȝ maturari ꝛ ꝯuerti ad albe.vel subcitritatē. Spūosum ꝟo nō est bonū sic due spēs pdicte. Et si i p.n° appet sputū ru.purū aut igneū:deteri' est ꝙ spūosum.ꝛ sputū rotūdū viscosum in pua ꝯti' est adhuc deteri'. Si ꝟo sputū fuerit liuidū viride aut nig̃m aut fetidū:tale ē mortale. q2 viride ŝȝ aui.sigt ꝯgelatōeȝ aut adustionē vehemētē.ꝛ fetidū sigt putrefactōeȝ ꝛ corruptionē. Et sputū salsum sigt catarruȝ a capite corrosiuū. Itē q̄lecūꝗ sputū sit:si cū eo nō sequit' alleuia° imo remanet nocu'' ꝛ inq̄etudo mētis ꝯturba° ꝛ vigilie debilitas appetitus ꝛ discōforta° mētis vrina nig̃ vehemētia sitis ꝛ pulsus dur' ꝛ freq̄ntissim' ꝛ spu'' tarde exit vl' modicū cū falsa q̄ete ꝛ orēsmō.omnia ista sūt mortalia:q2 debilitatē na' ꝛ fortitudinē mor' sigñt. Sincopis etiā malū sig̃ ē. Silr qñ medicame' debite applicāt' ꝛ nō pficiūt. Et si sputū liq̄dū totalr' ē sic salua:sigt longitudinem egri. Et si sic durat vsꝗ ad.7.diē.ꝛ tūc ñ mutat' ad digōeȝ:sigt mortē.¶15° flux' san.nariū ñ iuuat i pipl'oia sic in pl'esi.aui.i.c.ō pipl'oia. ¶16°.in eo q̄ hȝ pl'eš si appet sputū velocit' a pn° egri.erit egri° breuis t'miatōis.ꝛ si nō appet sputū nisi in fine pncipij:,plōgabit' egri° 3.de crisi.c.4.¶17° pl'eš in latere sinistro periculosior ē ꝛ breuioris t'miatōis.ꝙ si eēt in latere dextro. Cā pmi q2 ppinq̄or cordi:ꝛ plus ad ipm maliciā suā infundit. Causa secūdi q2 materia magis aggrauata citius suū catarꝝ nititur expellere ꝛc.

Cura pleureš. Anteꝗ ad curā pticularē accedam':aliq̄ cañ.gñles sūt premittēdi.¶Prim' trahit' ex dictis ga.in meg' pti'.13.quasi colū°.2.distrac° ma'ie añtis ad oppo'' in pl'eš nō solū necessaria est in plectoricis:imo nccria est reputāda ꝛ exercēda.¶2' cañ.trahit' ex dictis ga.3.tegni.ꝛ silr haly canone ꝛ cōmēto.190.ibi. Si igit' totū corp' fuerit plectoricū.ꝛ ipm in forma ponit haly ō regali dispōne in.6'.2.ptis. In pl'esi calefacto' applicādanō sunt corpe plecto° exñte:nisi forte vt p ea corpalis dispō plecto' vel ñ plecto' cognoscat'.¶3' cū melior cura pl'eš p mediaȝ resol'onē ŝ.resoluētia i eo sūt applicāda.post quoꝝ applicatōnē si dolor crescat:insufficiē' euōnis denotat':ꝛ minora' añtis ma' est ex sequēda. Iste canō est ga.in passio° in.c.ppio ¶4' est aui.in.10.3.trac.5.c.1. nunꝙ in pl'esi inq̄tū possibile est:narcotica sunt applicāda ipa eīn phibent maturationē ꝛ sputū.¶5' est aui.in eodē loco aucte ga.inq̄t ga. Si fe.fuerit vehemēs valde.tūc time solutiuū:ꝛ sis cōtētus floia.in ipa nāꝗ nō est timor magnus ipm eīn solutiuū qñꝗ mouet:qñꝗ nō soluit qñꝗ supfluit.¶6' est formalr ga.12.meg.colū° quasi.11.si poteris inuenire q̄ dolorē mitigent ꝛ dolorē ꝛ cām auferāt:sicut dirimus in pl'eticis ex floia talis pre oībus eligēda ē.hec ille. Et istius intētōis sunt calefacto' post sufficientē ma' añtis euōnē.¶7' trahit' ex dict Ar' de villa noua in speculo.c.26.de cōsideratione q̄litatū ꝯplonatorū.q2 camo.nō pl' attrahit seu dissoluit ꝙ resoluit.iō plectoricꝗ ex se nūꝙ obest. Et h' pōt intelligi in pl'esi ꝛ vtrobiꝗ.securius tñ est plectoriā remouere.¶8' nūꝙ plecto° dāda ē farma' nec floia exercenda est vētre ꝯstipato exñte.cū molli igit' clisteri aut supposito° pus ē remouēda.¶9' ē ypo. et ga.pmo reg. acut cañ.ꝛ cōmēto.25.ꝛ ē aui. in.10.3.trac.5.ca.2.in fine.quāto pl'etic' mag expuit magis de cibo dādū est:q2 tūc ma' est multa:ꝛ natura debilitat' pter magnā purgationē.ꝛ iō cū cibo est freq̄nt' ꝯfortāda. Et si sputū retinet':min' de cibo dādū est.ꝛ tūc sis ꝯtētus ptisana ꝛ ydromelle ꝛ sirupis.q2 cibi subeūtes corpa nō pus mūdificata a mal' hu. rūpunt.2.aph.ꝯ°.10.ibi. Non pura corpa ꝛc. Ubi tñ sputū retineat' pter ꝟtutꝗ debilitatē: alr' iret nego''.¶10' cañ.est aui.in.10.3.trac,

5.c.1.vinū pletiꝗ mistrandū nō ē nisi post ma
turationē in sputo vel vrina appentē: ⁊ pꝰ for
tē artificialē vel nālē euonē: si fit artificialis
nccria ¶ 11ꝰ aq̄ fria ꝑ se oībꝰ pletiꝗ inrdicat: ꝙ
si tussꝭ vehemēs fiat: det eis in potu parū ex ea
cū iulep ⁊ oxi infrīdatꝗ. nā oxiel fac eā penetra
velocit ⁊ expellit nocum eiꝰ: vba sūt aui. ibiđ.
12. trahit a ga. in passio in. c. ꝑpo. ⁊ ē qn̄ dor
cessauerit ⁊ pa ē in declina tūc a catapłatibꝰ
⁊ emplis a calefactorijs est abstinēdū. Sigm
enī est ꝙ ma añs est sufficiēt euata ⁊ de ꝯiun
cta si fortis est na: eam bn̄ digeret ⁊ expellet
¶ 13ꝰ qn̄cūqꝫ pleticus hꝫ fluxū vētris: molestū
est sup ipꝫ flōmiā fieri ꝑterito tn̄ fluxu vētris
si dor remanet flōia exercēda est na hꝰ sufferē
te. hec ille. Ga. ibidē. ¶ 14ꝰ calefacto appo
infrīdari incipiē citissi sūt auferēda ne sua
actuali frate mraꝫ ingssando ⁊ poros claudē
do inferāt nocum. ¶ Cura pticlaris pleꝭ stat
in. 4. itētōibꝰ. Pͥo i āmistratōe calefactori
oꝝ añ purgatōeꝫ ad cogscēdū dispōnē corꝑis
plecto vel nō plecto. Scda intē est euo ma
añtis ꝑ flōmiā vel alr. Ter ē mitigaᵒ doloris
⁊ resolō ma ꝯiūcte ⁊ eiꝰ maturaᵒ: vt leuit cū
sputo expellat. ⁊ ista siml fiūt aliqn̄ cū calefa
ctorijs aliqn̄ cū emplis aliqn̄ cū vnguētꝗ. 4ª ē
mollificaᵒ ⁊ aptatio ma ꝯiūcte: vt sputū facir
expellat. ¶ Quātū ad ꝑmū sciēdū ē ꝙ intēᵒ
ypo. ⁊ ga. in. 2. regꝗ acutꝗ cañ. ⁊ ꝯ ꝑmis et in. 8
subseqntibꝰ. ⁊ ga. in passioᵒ ꝙ ꝑmo a pnᵒ pleꝭ
incipiat a calefactorijs. ⁊ ista ē intē grecoꝝ.
Arabes ⁊ latini multi vt aui. raꝭ. haly. serap.
incipiūt curā a flōia. Et vtraqꝫ snia est bona
ꝭm diuersos aspectꝰ. Nā si ē ibi supabūdātia
san. ⁊ hu. incipiat a flōia. ⁊ intelligūt arabes
Et si ē modica ma sine corꝑis replone sola ca
lefactoria sufficiūt ad resoluēm. nā flōia vbi n̄
est nccria facta vtutē debilitādo eg̃ magnam
penuriā affert: ⁊ itelligūt greci. Securiꝰ tn̄ ē
si nō videt plecto manifesta incipe a calefa
ctorijs. nō tn̄ erramꝰ seqndo vtrāqꝫ viā: cum
pleꝭ vtplum veniat cū plecto. Quātū igit ad
ꝑmā intētionē i ꝑmis appēte dolore lateris
cū tussi ⁊ fe. ⁊ anhelitꝰ difficltate fit calefacm
cū vase vitreo vel eneo vel cū cucur. plena aq̄
cala decoctōis camo. applica ad latꝰ doloris
Et pa. stet bn̄ coopꝰ a vēto ⁊ aere. vel pōt ap
plicari aliqđ de calefactorijs infradicendis.
¶ Et si post applicatiōeꝫ dor nō cessat vel au
geat: ac edat 2ª intēᵒ. Flōia faciēda ē de vena
basilica de late oppᵒ loco doloris. ⁊ hꝰ vt ma
distrahat ad ptē oppositaꝫ loco vbi incipiat
apa. Nā ma apaꝗ añs ⁊ ꝯiūcta oībus modis
iuꝝ posse dīnuēda est. In terº vº die vel in. 4
faciēda est flōia de basilica eiusdē ptis. vt ps
ma ꝯiūcte euet. Et hec faciēda sūt si calefa
cto applicādo post flōiā nō remouēt dolorē.
⁊ tūc exhēdū est de san. ꝭm haly ⁊ oīm autoꝝ
intētōeꝫ: donec eiꝰ mutet cor. Et in hꝰ oms cō
cordāt maxie ypo. ⁊ ga. cañ. ⁊ ꝯᵒ 10. 2. reg acutꝗ
ibi. qn̄ dor ad spatulas ascēderit. Nā qn̄ color
san. mutat: in flōia sigt. ꝙ nocibil sā. iā euatꝰ
est. vba sunt Aui. in. 10. 3. Et in q̄ti san. exhē
da oꝫ ꝯsiderare vtutē hitudinē ⁊ alia pticla
Nā hō fortꝗ iuuenis cū magnis vēis pt suffer
re i hac 2ª flōia. si ꝑma nō fuit magꝭ ꝑ extctiōeꝫ
san. vsqꝫ ad lt. 6. vel. ℥. viij. vel. lt. j. vel. ℥. iiij.
ꝭm ꝙ videbit ꝑcticāti. ⁊ de debili macᵒ ⁊ feia
vel sene vel adolescēte. ¶ Si vº alicuiꝰ hu. vi
deat dn̄ari sine san vel dor ad ypocūdria de
scēdit ille purgādus ē cū leuibꝰ medicinis ꝭm
intētionē aui. ⁊ alioꝝ caueᵒ mirabiles ⁊ fortes
medicinas: s ꝫ dent tamarindi ⁊ mānagranata
ꝑuna lupulꝰ ⁊ filia. Et aln̄ dedi reub: ⁊ cū cas
siaf. ⁊ bn̄ repi me in plesi cū co. Si tn̄ eēt flā:
attingat ibi vtus turbit. Et si fuerit ꝯstipatꝰ
secure pōt mistrari leue clistere mollificatim
nō attractiuū. Det igit cassiaf. ℥. j. cū decoc
viol. buglosse. ⁊ de alijs medicis ⁊c. ¶ 3ª intēᵒ
q̄ multas ꝯphēdit. ꝑmo cōpleat cū calefacto
rijs: vt euapaᵒ fiat. ⁊ ista fiūt ꝭm hu. peccātē.
Nā calefacto resoluēdo mām dol. remouent
dolorē. Nā ꝭm ga. 2. regꝗ. auctoꝝ cōmento. 2.
calefactom hu. in vase vitreo vel eneo vl in ve
sica bouis vel spōgia infusa in aq̄ cala deco
ctōis camo. ⁊ melli vel in aq̄ simplici vel sac
culꝰ de se. li in aq̄ bullitꝰ. ista inqꝫ nō st mordi
catiua ꝑinde sūt magꝭ iuuatiua in plesi đ hu.
calis vel cho. Calefacto sicca actualr vt ē ca
lefactom de solo milio vel de paniᵒ mixtꝗ ⁊ tor
refactꝗ cū sale vel saccꝰ de floribus camo. mel
li ⁊ anthos roꝭ ⁊ sticađ mixtiꝫ vel sepati ꝑca
lefactꝗ in tegula vino ⁊ aq̄ rosata. vel sacculꝰ
orobi ⁊ furfuris ⁊ floꝝ camo. ista inqꝫ magis
valēt in san subtili ⁊ aqso vel in flāte. Si vº
videt eē fria ⁊ viscosa calefacto magis sicca
debēt mistrari ⁊ mordicatiua. vt ē sal torrefa
ctū in patella cū milio. vel orobꝰ coctꝰ i aceᵒ
cū sale positꝰ in sacculo ista subtiliāt māꝫ flā
ticā ⁊ inscidūt. Et ꝭm ypo. 2. reg. auctoꝝ cañ.
3. sub istis calefactorijs debēt poni aliq pāni
ne forte ledāt ptes lateris a calore eoꝝ. Si tn̄
calefactom fit cū spōgia sꝰ ea nihil ē apponē
dū ꝭm ga. ꝯᵒ eiusdē. Etiā sit vna cautela ꝙ cale
factoria talr coopiant: ne fumꝰ eoꝝ a plce at
trahat: qꝛ calefaciēdo ⁊ iplēdo ipīn vapibꝰ ⁊

fumis faciũt angustiã τ caliditatẽ τ fe. augmẽtant. Si tñ plreb fit sicca:et q̃ nil expuit τ ex fumo calefactoꝝ hũidoꝝ attrahat cũ aere ad plõnẽ fit iuuamẽtũ hũectãdo ptes pectorales sicut sunt ibidẽ cõmẽto 4°. ¶ Empl'a fiunt ad istã itẽtionẽ i pleuresi: qñ do° τ pũctura vehemens fuerit fm Rab. i diuisiõib⁹. ℞. floꝝ viol. siccaꝝ floꝝ camo. añ. ℥. j. farie ordei. p. j. radic altee minuti iscise τ cocte. ℥. ij. olei fisa' vel camo. ℥. j. τ. ß. aq̃ qd suf. ℱ eplastrũ. τ sup locũ dolẽtẽ calidũ applicet. Istõ ẽplastrũ vz in cã sanguiea τ colerica: mitigat dolorẽ τ pũcturã: τ maturat τ iuuat sputũ τ in h ẽplastro ꝯcordãt multi. ¶ Emplastrũ Haly in 6°. li°2° ptis ð regali dispõne i ca. ꝑpõ. qd iubet fieri post purgationes vl'es. τ dissoluit τ maturat pleureb. ℞. viol'. sicc sand. ru. farine ordei se. malue furfuris floꝝ camo. melli' añ ptes eq̃les: τ cũ oleo camo. τ cera ℱ epl'z. ¶ Cerotũ iubet fieri Aui. de cera liq̃facta cũ oleo viol'. vel pt fieri ex eisdẽ vnguẽtũ addẽdo adipẽ gallie τ anseris τ butirũ. deide ponant ẽpl'a h posita. Et al'n ista ẽpl'a sr̃ apponẽda: τ iterdũ calefacto^a supdcã. τ ñ p ista dolor nõ cessat addat supdicto emplo post cõpetẽtẽ ma^c purgatiõez farina fabaꝝ fenug' τ se. li'. nã resolutiuum τ sedatiuũ doloris est τ maturatiuũ. τ pñt addi carice τ senetiões sub cinerib⁹ cocti. Ista ẽpl'a τ calefacto^a ꝯtinuãda sunt vsq̃ ad manifestã meliorationẽ τ doloris mitigationẽ τ donec sputũ veniat laudabile. ¶ 4ª itentio cõplet p sirupos τ electua^a τ q̃ valẽt sunt isti. a pn° fcã eũone cõpetẽti vtat pa. sir° de iuiub. dcõ i ca. de tussi: τ alio sir° de iuiub. dicto i. c. de rauce^c Et si ma^a est grossa multũ τ difficilis exit⁹: pt addi ysop⁹ τ yreos prasiũ τ enula cãpana. Et in ma^a multũ cal'a τ subtili vz sir⁹ viol'. fm Haly cũ aliq̃ q̃ti^c siru' de papau. ¶ Ponam⁹ g̃: q plreb sit de ma^a cal'a cũ forti fe. τ inq̃etudie τ in iuuene τ sicco: tũc vz iste siru⁹. ℞. capill'. ve. recens politriti dianthos añ. m. j. ordei mũd. p. j. liquiri' ras. pass. mund. ab arill'. añ. ℥. j. iuiub. sebesten añ. xx. nũo caricaruz pinguiũ. vj. nũo se. malue se. altee se. mellonis citrulli τ cucur. nõ ꝯquassatoꝝ saltem ista. 3. vltia añ. ℥. ß. se. papa. al. se. portulace añ. ℥. j. muscillag psil lij muscillag se. citonioꝝ. añ. ℥. ij. gũi dragag' ʒ. iij. ysoˢ rad. yreos añ. ℥. j. zuc. li'. j. mell'. ℥. ij. iste sirupus vz in pleuresi de cã cal'a. τ remouet fe. τ sitim τ siccitatẽ τ asperitatem oris τ gutturis: τ maturat sputũ humectãdo ipsum. Si ṽo materia esset cõpacta τ grossa τ viscosa: tũc valent sirupi dicti in ca. de tussi de ma^a frigida τ hũida. τ valet sirupus de prasio τ de ysopo τ sirupus de liq̃ricia. Et si per ista libere nõ expuit: tũc addatur oximel squilliticum vel acetũ squilliticũ ita: q duo coclearia alicuius istoꝝ misceñt cum. 5. de supradicti vel de potibus ifradicendis. τ capiatur. nam ista incidũt materiã grossam τ facilem faciũt ad exitum. τ incitant naturã ad expuendũ. Et in isto sir° pñt addi radices apitiue enule cãpane τ siliuz τc. ¶ Electuaria in pleuresi in cã calida sunt diadraga^m fridũ diapenid. sine speciebus diapapa. zuc. rof τ viol'. cõserua capilloꝝ ve. τ cõserua viol'. Electuariũ ℱ pul'. diadraga' fridi pul'. diapenid. sine spẽb⁹. añ. ʒ. iiij. pul'. diapapa. ʒ. j. conserue capill'. ve. ℥. j. ℱ electuarium cũ. li'. j. zuc. vel addẽdo conseruam capill'. ve. vl' viola. ℱ mixtũ ad modũ zuc. rof. Et si videt debilis: põt addi pul'. diamargaritum sine spẽbus. Electuaria in causa frigida sunt diapra^m diacalamẽtum diayso^m diayris τ diayris salomonis. τ electuaria que dcã sũt in ca. dẽ tussi de cã frigida τ hũida. τ vz looth de pino: qd ponit Me^c miscendo cum istis aliqua frida ꝑpter fe. ¶ Sequunt potus valentes in pleuresi ad quartã intẽtionem: quoꝝ aliquos ponit Bernardus de gordo° in lilio: qui valẽt ad sputum facile aliqui ad cõfortãdum τc. Ego autẽ cum video vel audio q fit a materia tenaci difficilis exitus: facio sic p^mo. ℞. aque distillate capill'. ve. aque distillate petro τ fen' cuz toto añ. li'. j. aque distillate rad buglsi quarl. j. zuc. li'. j. ℱ. iulep. scindit τ diuidit illã materiã: τ abilẽ facit ad sputum. ¶ 2^s pot⁹ est aq̃ ordei cocta cũ liq̃ri^a. q̃ nulli vetat. ¶ 3^s est ptisana simplex vel composita: fm qd docet Ar⁹ in aq̃s. p^mo ordeũ mũdet a cortice hoc mõ. ordeũ ponat in morta° lapideo τ sup spergat aq̃ in modica q̃ti^e: τ leuiter cũ pistello diu tractetur q̃si pistando τ aq̃ illa abiecta alia ifundat: τ iterũ leuit pistet p magnũ spacium: do^c videam⁹ corticẽ remoueri. deide abijciat alia aqua τ colet: τ ponat ad solẽ sup pãnũ mũdũ: τ manib⁹ ꝯtinue fricet: dõec cortex fuerit remotus: τ tũc exsiccet τ euentet τ vsui reseruet. De isto ℱ ptisana simplex ponendo li'. j. ordei τ nouẽ aque. τ bulliat ad ꝯsumptionem medietatis τ ipsa colata τ tepida valet cõstructioni pectoris etiam tussi τ asmati plresi τ piplõie: τ nutrit τ habilitat materiam ad sputum. τ remouet fe. τ non vetatur in aliqua causa. Et de isto fit ordeatũ cum lacte amigd. vel cum brodio pulle coctum ad mediam spissitudinem addendo zucarum vel penidias.

Cū voluerim⁹ cōpositā ptisanā facere: misce mus ficus vel iniubas vel passas mundo vel liq̄ritiā. Et aliq̄ ſm q̄ dicit Ar⁹: faciūt bullire limacias quas testā remota. et collatū tepidō mīnistrant. Et dicit q̄ iste pot⁹ mltum subtiliat hu. iteri⁹: et cū hoc nutrit. Et pt eē. 4⁹ pot⁹. Oēs isti pot⁹ de ordeo pñt fieri in duplici vase. ¶ 5⁹ pot⁹ ponit ibi ab Ar° p delicatis. bulliat pullus vel pulla iuuenis pīguis cū aliq̄ q̄nti° ordei mūdi vsq̄ ad ossium sepatiōne⁊ colet. ⁊ d̄ illo brodio sumat pa. miscē° aliq̄d de ptisana potabili. ɔfortat ⁊ nutrit ⁊ vȝ in pleuresi. ¶ 6⁹ pot⁹ est ille q̄ vtunt bierū. q̄ al'nutrit ī debilitate virtut. ⁊ postq̄ expuit cōpetent. ⁊ istū potū ponit Ar⁹. in libello de aq̄s. Et est q̄ accipiat mica panis cal'a vel saltē fria ⁊ q̄ ponat ī pāno lineo raro ⁊ tēpet in ptisana potabili vl' in lacte amigdala°. ⁊ diu maib⁹ malaret ⁊ p pānum fortit exprimat: ⁊ addito zuc° ppinetur. ¶ 7⁹ pot⁹ est q̄ mica panis dissoluat in aqua ordei ⁊ diu digit tractet: ⁊ addito modico vino sumat ⁊ vȝ si vt⁹ est debilis: ⁊ fe. nō ē multū intēsa: ⁊ eger cōpetent expuit. ¶ 8⁹ pot⁹ ponit ab Aui. est aq̄ zuc¹. s. q̄ in. lī. j. zuca¹. super mitant. 4. aq̄ fontie: ⁊ coquat ad pfectionē ⁊ det cū ptisana. Et iste pot⁹ pōt vocari aq̄ zuc¹. ¶ 9⁹ pot⁹ est ydromel vel aq̄ mell' q̄ ſm Mebe° remouet sitim ⁊ vȝ ad egritudies fridas ⁊ ad tussim hūidā: ⁊ mūdificat pect⁹ ⁊ sanieȝ ⁊ hu. grossos. Et fit p eūdē modū q̄ sup. j. lī. mell' ponant. 4. aq̄ ⁊ lēto igne coquant vsq̄ ad cōsumptionē 3° ptis. ⁊ dent. 4. cloclearia argenti cū totidē aq̄ ordei: ⁊ vȝ in suo casu. ¶ 10⁹ potus ē venū al. subtile aq̄suȝ nō fumosum: cui misceat medietas aq̄ fontā pbullite vl' mag⁹ vl' min⁹ ſm acuitatē vel leuitatē fe. ¶ 11⁹ pot⁹ est secaniabim q̄ diuidit ⁊ subtiliat hu. grossos ⁊ materias frias in oib⁹ ptib⁹ pectoris. R. mell' opti¹. lī. ij. aq̄ fontā. lī. iiij. aceti. lī. j. coquātur ad pfectionē ⁊ det. ℥. j. vel. ij. cū aq̄ fontā pbullita: ⁊ nō cū ptisana. q̄z vnū corrūpet aliuȝ. ⁊ vȝ in abscisiōe sputi pp viscositatē vel ieptitudinē ma° flatice vel ma° grosse. Et istū mīstrat ypo. in regimēto acutoꝝ ⁊ in mult loq̄ pcipue in li° p° cañ. ⁊ cōmēto. 41°. ibi. Eis aūt q̄ pl're tici sunt. ¶ 12⁹ pot⁹ q̄ apit ⁊ mūdificat ptes pectoris ⁊ maturat mās ibi existes. ⁊ est decoctō cicerū ru. vel ni. ⁊ capill' ve. fil' cū modica liq̄ritie coctoꝝ. ¶ Cū habes pl'reticū in curā cōsidera illos pot⁹ ⁊ vtaris illis q̄b⁹ tibi videbitur ɔsiderādo tps ⁊ etatē cōplexionē ⁊ virtutē naturaȝ egritudis ⁊ gradū ei⁹ ⁊ reliq̄ pticularia. ¶ Iste me° q̄ sequuntur valent in pleuresi ſm Aui. in 2°. cañ. Primo amōi vȝ in pl'resi frida assak valet pleuresi fride asmati ⁊ tussi sicce mōdificando ⁊ iuuādo sputū. Urtica ⁊ se. ei⁹ valēt pleuresi fride. Et succus viol'. ɔfert pleuresi ⁊ pipl'one. Lignū balsami ⁊ semē ei⁹ ɔfert dolo¹ vtroꝝq̄ laterū. yreos sedat dolorē lateris. Mirra cal'a ⁊ sicca in scdo ɔfert dolori lateris: ⁊ hȝ in se abstersionē subtilē sine asp̄itate. Acor⁹ calidus ⁊ sicc⁹ in pn° 2° gdus ei⁹ decoctio est bona dolo¹ lateris ⁊ pectoris ⁊ per ɔñs pl'resi Amidū lenit pect⁹ ⁊ sorbi° fcā ex eo phibet fluxū ab eo. Se. vrtice. cū melle vȝ ad sputū pūocanō in pleuresi de cā fria. ¶ Cura pl'resis non vere Si est in fl'is costis q̄ sunt sub diafragmate. i. in pellicul' earū: ⁊ vī san. abūdare: f̄t flōia de epatica eiusdē lateris. Aliqui tū pus flōant de fophēa exteriori. Deide ponātur vētose sup locuȝ. Post ista purget pa. ſm dñiū hu. peccantiū. Et f̄t clisteria fortiora q̄ in vera pl'resi. q̄z matria istius melius purgat p vias iferiores: cū nō possit ascendere nec diafra³ penetrare. Si vo est in pelliculis costas coopientibus apte exteriori sup diafrag³: f̄t flōia de mediana pp materiā añtem: ⁊ ponantur vētose pp cōiūctā. Et in vtroq̄ casu cōpetunt calefacto³ supradicta resolutiua. Silr' sepe fricādus est loc⁹ cū manu vel pāno: vt pori apiant ⁊ materia egritudis exalādo respiret. Et supponant aliqua de emplis supradictis ⁊ f̄t hoc empl'm Aui. q̄d vȝ in pleuresi non vera. R. farine fenug'. ℥. ij. piq̄ quarti. j. cere. ℥. j. malaxent cū oleo camo. ⁊ extendant supra alutā ⁊ coopiat sindone ⁊ lateri applicetur. ⁊ remouet dolorē. Itē qñ fe. nō est multū fortis: valet oxizo croceum simili mō applicatū: marie qñ est a causis pmitiuis. Itē cinis radiq̄ caulis icorporat⁹ cuȝ adipe galline vel sanguine porci ⁊ sup emplastratus vȝ ſm Aui. Et si aliqñ venit ad saniē: apiat cū ferro calido a pte exteriori: ⁊ pmittat currere sanies put decet: deinde curetur sicut alia apostemata.

Dieta pleureticoꝝ. Si in pma vel secūda die nō expuit. ⁊ materia videt cal'a: sufficit aq̄ ordei. Si vo purgaueris ipm aut flōaueris aut clisterizaueris: ciba ipm in prādio cū auenato vl' ordeato vl' cū colatura furfuris: ⁊ ī potu sumat aquā ordei vl' aq̄ cicerū rub. ⁊ capill' ve. ¶ In vespe āt sumat micaȝ panis frumēti ter lotā cū aq̄: q̄ expulsa misceatur lac amigd. ⁊ zuc. Et pōt sumere succū malorum gnatoruȝ dulq̄. Et ſm q̄ expuit sumat pomū coctū sup cineres cū zuc. ⁊ sumat de potibus supdictis. Et ista sufficiāt pro pncipio

vsq ad tertiū vel q̄rtū diem. ¶ In augmēto aūt post tertiū vl' quartū diē cū sputū incipit eē sub ru. vel al. ⁊ lene. ⁊ facil'r expellit cum. 3. vel. 4. conatib⁹. q̄d sigt crib in. 7. die fieri pos sum⁹ tūc dare brodiū pulle cū pane: in q̄ ponat parū croci: q2 crocus ɔfortat cor ⁊ iuuat ad sputū. Et si ma^a est fra in decoc^e ponat parū ysopi vel pet^o. ⁊ potet vinū al. aq̄sum cum aq̄ ebullita limphatū. Etiā q̄n expuit fortit: dem⁹ eis cibū bis aut ter in die in pua q̄ti^e. ⁊ h' vt nā meli⁹ ip̄m digerat ⁊ ipa freq̄nt confortet. Et cū h' dem⁹ vinū albū sup̄dictum vel claretū. dū tñ sint debilia aq̄sa nō tamē acria ¶ Post 7^m. diē pmittim⁹ q̄ de mane coquat pulla vel pullus s̄m tp̄s suū cū petro ⁊ croco ⁊ cōedat de ossis ⁊ pulla: ⁊ in cena cōedat ordeatū vel auenatū vel amigdalatū cū suc^o vl' pēid. Antiq̄ faciebāt ista decoq̄ cū ol'o amigd dul. ⁊ bñ. Sz nūc sūt hoīes ita idignāt na^e q̄ nec ista nec illa volunt volūtarie adimplere. Pōt cape pultes cū farina milij vel panicij cū lacte amigd. vel colatura furfuris. Et pōt addi oleū amigd. nā iste cib⁹ p̄bet nutri^m bo^m vt dic̄ aui. Aliq̄n pōt sumere pisces scamosos de aq̄s mūdis currētib⁹ coctis in craticl'a vel bullit̄ cū aq̄ ⁊ petro. Aliq̄n sumat pullū puuz tostū sine agresta ⁊ aceto. Si tñ nā videret eē pigra i tussiē^o: nō nocet miscere modicū agreste: vt nā eā tussicula excitet ad purgādū nociua. Post q̄ fe. dīnuta est q̄si p maio^r pte: pōt sumere gallinā pdicē captū ⁊ puos cunic'los turturē ⁊ colūbū ⁊ oua sorbilia. ⁊ sic dietet donec san⁹ efficiat. Sēp se teneat in caloze ⁊ sudet: q̄tum pōt p digitō tñ cibo in st̄o^o. Caueat pl'etic⁹ ab aq̄ fria. q2 mām crudificat: ⁊ ineptat ad expuendū nisi p modū sup̄dictū. Caueat acetū agrestā ⁊ pomaciū ⁊ res acetosas nisi via medi^e. ¶ Teneat vētrē laxū. nā vent̄ plen⁹ fecib⁹ ɔp̄mit diafrag^a. ⁊ fumi ab eis eleuati augē^o calozē ⁊ feb. nocēt pectori ⁊ cordi. ⁊ augent stricturā. vt. d. aboaly. Aui. Et accipiant carice pingues pass. sine anil'. ⁊ iuiube. ⁊ al'n pinee ⁊ sp malagnata dulc. ⁊ aliq̄n sumat aliquē dactilū. Oia ista h̄nt aspectū ad partes pectorales mūdificādo ⁊ sputū iuuādo. ¶ Itē s' cib⁹ de spiargijs ⁊ atriplicib⁹ ⁊ borragib⁹ ⁊ lactuc̄ ⁊ viol'ʒ maluis cū lac^e amigd. ⁊ vz tussi cal'e. Et pōt int'dū sumere pzūa dulcia sicca vl' recen^a. ⁊ sumat racemos in suo tp̄e. Et capiat pedes capti ⁊ agni ⁊ mutōis bñ coctos. Pāis sit de frumēto. ⁊ si pōt cape de pāe ordea^o bñ q̄dē. ¶ Amigdalatū sic fit. lac amigd. bulliat p spaciū, ⁊ tūc p̄iciant sup buccelle panis aliqual'r calefacte ⁊ susp̄se suc^o ⁊ penid. offerat. Iste cibus vz tussi sicce ex pl'esi vel ex alia cā cū sicci^e ⁊ lenit pect⁹ ⁊ remouet aspitatē gule. ¶ Farina ordei vel auene vel siligis sepata a furfure decoq̄t cū lacte amigd. ⁊ addat oleū amigd. q̄si. ℥. j. et ß. suc^i. ℥. ij. gūi drag^t. ℥. j. coquant ad sp̄issitudinē offerat. ⁊ vz in causa cal'a ⁊ sicca. Et vz colatura furfuris sil'r p̄pa^a Aliq̄n pōt fieri comestio alba. Et si ē debilis ⁊ nō pōt cōedere. s' colaticiū. vel capiat de aq̄ carnis distillata in duplici vase, put scis facere. Itē dormire egrū sup lat⁹ infir^m in pl'esi facit sputū m'ltiplicare. Et sil'r sumere i potu paulatiue sorbēdo aquā tepidā seu ptisanam p̄uocat sputū. Idē facit rostita panis cū suc^o Idē butirū recēs sine sale. Caueāt pl'eti^i a salsis ⁊ acut̄ ⁊ a nimio cibo ⁊ potu ⁊ repl'oe nauseatiua. Et caueat a vēto fumo ⁊ clamore ⁊ insufflatōe ⁊ ab ira ⁊ tristi^a. Nā ista i q̄cūq̄ febriēte manifestū nocumētū inducūt ⁊ i m'l'tis alijs. Caueāt a coitu in q̄ q̄dē ego vidi malūz exēplū in q̄dā hoīe iuuene q̄ ɔualescēs a pl'esi cū vetula coiuit. ⁊ in crastinū fact⁹ est amēs ⁊ mortu⁹ est: quare vitandū est.

Clarificatio in pl'esi p̄io sciēdū est q̄ q̄uis in pl'esi aliq̄n sit fe. intēsa ⁊ mag̃ intēsio ⁊ inflāma^o. tñ nō debem⁹ mistrare infran^a ⁊ inspissan^a mām. p̄n nō debem⁹ dare lactucā porzulacā enō cucur. ⁊ aq̄ etiā istoz sūt phibite apd aui. ⁊ eis silia. Sz tūc debēt mistrari illa: in q̄bus ē absterśio humecta^o ⁊ infra^o. sic̄ ē aq̄ citruli aq̄ melonis ⁊ semina eoz. Et si aliq̄ fra loco cibi vel me^e mistras: illa sint mixta cū tpa'vl' paz in suis q̄litatib⁹ excedētib⁹ q̄ h̄eant respectū ad sputū p̄uocādū. vt liquir̄ capilli ve. iuiube sebestē carice ⁊ silia. Nā p̄ncipalis intē^o curatiua in pl'esi est vt sputū facil'r exeat. nā ad facilē sputi exitū ncc'rio oīm pl'eb acc̄sitū seq̄t alleuia^o ¶ Scd̄o mirādū est de antiq̄s q̄ dabāt elec^a et sirupos ⁊ alias medicinas cal'as nō obstante fe. vt ponit Sa. in passio^o. ⁊ sil'r in suo antid. cōmēdat antidotū acaristō valere i passiōib⁹ pl'onis ⁊ pectoris ⁊ in pl'esi. sil'r athanasiā mi norē. Ista em̄ fiūt cū melle ⁊ cū h' s' sp̄ēs cal'e ⁊ Sa. in passio^o iubet dare decoctōes ysopi et origa^m. ⁊ iubet fieri ēpl'm de sāsu^o ⁊ ruta agresti ⁊ fol' ⁊ bacc̄ lau^r pistat̄ ⁊ cū melle. ⁊ ide fieri cathapla^a acharistū ⁊ diapiga^m cui⁹ R^a i pōit ⁊ ē ista gra me^e. R. carpobalsa^r gentiane yris yso^r piga^r ypici petro macedonici aā. ℥. j. mell' q̄d suff. det q̄libet mane ieiuno st̄o^o coclear. j. Et dic̄ ibi ga. q̄ si h' medica^n ē m'l'tū leue s' me

dica^{r} fortiora dcã i li. diuamidarũ. Ecce g̃ q̃lr ipi vtebant̃ cal'is. nos ꝟo non audem⁹. Et ad ↄ̃firmationẽ istoꝝ dicam. q̃d mihi accidit. fui vocat⁹ ad hoĩez pleureticũ sexagenariũ ⁊ via fuit lõga ⁊ nõ potui venire nisi in octauo die. ⁊ repi ibi hoĩem medicũ indoctũ: q̃ continue mĩstrabat vinũ ru. decoctõis saluie ⁊ yso^{i} cuꝫ melle. ⁊ cũ istis fuit curat⁹ intm̃ ꝙ nõ ĩdiguit medicis meis. Et de isto dubio facit mẽtiões aui. i. 10. 3. tra. 5. c. 3. ⁊c. ¶ Adhuc dicẽdũ ꝙ via modernoꝝ ẽ securior: q̃ nõ ãmĩstrat res ita excellent̃ cal'itat̃ nec frat̃. ꝓpt̃ea qꝛ in regiẽ eorũ ↄ̃siderãt̃ oĩa accñtia pl'eß. Pri^{o} ↄ̃sideram⁹ fe. q̃ est molestior oĩb⁹ morb. vt dic̃ Ga. in de drĩs fe. Jõ iniũgim⁹ dietã febrcitã^{m} ꝓ maiori pte: ⁊ flõam⁹ ⁊ purgam⁹ ⁊ cauem⁹ illas medicinas antiq̃s excellent̃ cal'itat̃. Scdo respicim⁹ dolorẽ lat'is. iõ apponim⁹ ẽpl'a calefac^{a} ⁊ ꝓuocam⁹ sudorẽ ⁊ distrahim⁹ mãꝫ p̃us. deinde euapam⁹ ip̃am. Ter^{o} respicim⁹ stricturam anhelit⁹. iõ ꝓuocam⁹ sputũ ⁊ tenem⁹ eos ĩ calore lecti. Quar^{o} respicim⁹ tuss. ⁊ ^{c}dam⁹ elec^{a} ⁊ sirupos pect⁹ leniẽtes ⁊ mãm ꝑ sputũ purgãtes vt ip̃a q̃ p̃us fuit fort̃ leuis: cũ medicis efficiat̃: ⁊ respiciẽdo oĩa sil' miscem⁹. etiã vnã ꝓpt̃ aliã nõ omittimus. vñ in vna ⁊ eadẽ die dam⁹ fir^{m} elec^{m} cibũ ⁊ potũ. ⁊ supponim⁹ al'n empl'a aliq̃n calefacto^{a} Et ab eisdẽ medicinis fortib⁹ caueãt moderni ꝓpt̃ infamiã etiã ꝓpt̃ garrulos ⁊ ĩuidos. ¶ Etiã põt dici ꝙ ãtiq̃ mĩstrabãt illa cal'a in materijs fris ↄ̃ueñiẽtib⁹ alijs ꝑticl'arib⁹. ⁊ post. 8. diẽ q̃n m^{a} erat cõpacta exitui repugnãs. ¶ Ter^{o} no. ẞm ga. ĩ passi. ꝙ pl'etici p̃mo expuũt sputũ albũ ⁊ indigestũ deinde sanguinolẽtũ subru^{m} ex resudatõe sã. ab ap̃ate. postea citri^{m}. deinde purilẽtũ. i. sil'eꝫ puri ⁊ saniei ⁊ al. ⁊ tũc sũt iaꝫ sine p̃ic'o. ¶ 4° sciendũ ꝙ pl'etici facili⁹ cubãt sup̃ lat⁹ vbi est dolor ⁊ ap̃a. ꝓpt̃ea qꝛ m̃e^{a} intrĩse^{a} ap̃a^{a} mag̃ q̃escũt: ⁊ min⁹ molestãt̃ apodia^{a} ꝙ̃ suspẽsa: vt visuꝫ ẽ in. c. de ẽpimate. ⁊ ẽ s̃nia ga. ĩ passio^{o}. ¶ Quito sciẽdũ ẞm aui. ⁊ ẞꝫ aliq̃s autores: ꝙ̃uis nos ponam⁹ empl'a ⁊ olea ad dolorẽ remouẽdũ ⁊ ad resoluẽ^{m} ⁊ mollificã^{m}. ⁊ aliq̃ ex istis sint maturatiua. tñ nõ debem⁹ intendere ad talẽ maturatõeꝫ vt ibi sanies gñet̃. s̃ ꝙ̃tũ possum⁹ ꝓhibem⁹ illã mãm in saniẽ ↄ̃uerti: et stude vt mũdifices eã. s. mãꝫ añ ꝙ̃ fiat sanies cũ sputo. ꝟba sũt aui. Nã sanies timẽda ẽ in ꝑtib⁹ pectoralib⁹ ꝓpt̃ timorẽ vlceris. ⁊ ꝑ ↄ̃ñs ꝑtiß. g̃ p̃ter intẽtõeꝫ cure pl'eß ẽ matura^{o} q̃ intẽdit ad gñatõeꝫ saniei. Sꝫ illa matura^{o} q̃ intẽdit mollificare lenificare: ⁊ aptare mãm ad spuẽdũ ingrĩsan^{o} si subtilis ẽ ⁊ liq̃da: ⁊ subtiliãdo si g̃ssa ⁊ viscosa ẽ. tal' matura^{c} ẽ bõa ⁊ de itẽtiõe cure. ¶ 6° scias ꝙ pl'esis cũ sit egri^{o} acuta hꝫ dies nũciatiõis ⁊ dies creticos. nã si in. 4. die ĩcipit sputũ dealbari ⁊ ẽ lene ⁊ eq̃le iũctũ cũ. 3. aut. 4. tussib⁹ expulsiue. ⁊ appet aliqual'r infir^{i} alleuia^{o} vel meliora^{o}. tũc criß erit in. 7. die. ⁊ tũc. 4. fuit ĩdicatiua. 7^{e}. Si ꝟo in. 7^{a}. appet sputũ al. vel subru. cũ signis decoctõis in vrina: ⁊ sputũ ẽ iũctũ ⁊ lene ⁊ añ nõ fuit ⁊ sputũ sine mag̃ labore exit. ⁊ cũ h̃ appẽt oĩa alia bona sig̃: vt ẽ forti^{o} ꝟtut̃ bonitas appetitus ⁊ sõn⁹ ↄ̃petẽs vrina ⁊ egõ laudabil'. tũc in 11^{a} vl' saltẽ in. 14. t̃mĩabit̃ egri^{o}. tñ nõ ita subita seq̃t̃ meliora^{o} nec ita cito nec sic tota ma^{a} eñat̃ sic in fe. acut̃. Nã paulatĩ spuẽ^{o} fe. tuß et alia accñtia dĩnuũt̃. ¶ 7° du^{r}: ⁊ ponam⁹ ꝙ medic⁹ nõ vocat⁹ fuerit nisi in augmẽto: ⁊ p⁹. 4. ãt. 6 diẽ ⁊ pa. nõ fuerit flõat⁹ peto: si tũc ĩ tali augmẽ^{o} debeat flõari. Dicũt aliq̃ autores vt raß ĩ toto ↄ̃tingẽte ⁊ ip̃m seq̃t̃ magr̃ Jo. de torna. bone mẽo^{e} ꝙ adueniẽte augmẽto q̃n m^{a} incipit digeri ⁊ expelli. ⁊ sputũ appet subru. ⁊ in g̃ssatũ ⁊ dig̃tũ facili⁹ ꝙ̃ p̃us. tũc nõ s̃ flõia: qꝛ ꝑ ip̃aꝫ ĩpediet̃ matura^{o} ap̃at̃. Et isti⁹ opi. repi vnũ valẽtẽ virũ. in cui⁹ codice tu aliq̃n legisti ⁊ dic̃ sic. Si cet'a sint ↄ̃ueniẽ^{a}: detrahat̃ san. ĩ pl'esi p̃us ꝙ̃ morb⁹ augmẽtari ĩcipiat: ⁊ fe. cõfortet̃. Malũ em̃ ẽ si postea minuat̃ ꝓpt̃ na^{e} debilitatẽ. h̃ ille. ⁊ in h̃ ↄ̃cordat aui. dic̃. sic. Et ad vlti^{m} cũ nõ fit flõia supp^{e} in p̃n^{o} ⁊ maturat̃ ⁊ emittit̃ sputũ sufficiẽt̃. deiñ vides debilitatẽ in ꝟtute: tũc nõ flões oĩno. h̃ ille. Si tñ socijs tuis videtur ↄ̃petere. s̃ de eadẽ ꝑte ꝟtute tñ p̃us ↄ̃siderata: qꝛ tũc m^{a} iã ẽ fluxa. ¶ 8° sciẽdũ ꝙ aliq̃n ĩ pl'esi miscem⁹ ap̃itiua ⁊ diure^{a} nõ vt mãꝫ q̃ dꝫ expelli ꝑ spu^{m} ad vrinã ꝓuocem⁹: s̃ vt illa ap̃itiua mixt̃ cũ approp̃at̃ ad pect⁹ illic suã ꝑficiãt op̃atõeꝫ ĩscidẽdo ⁊ subtiliã^{o} ⁊ mãꝫ ad sputũ p̃pãdo. Si em̃ a m^{a} añte aliq̃d ꝑ vrinã expellat̃: de i^{o} malo nõ moriũt̃. ¶ 9° nõ ẽ igrãdũ: vt iã p̃dictũ ẽ in ↄ̃^{o} cañ. gñal' s̃nial'r. ꝙ ĩ p̃n^{o} in pl'esi si nõ expuit ↄ̃petit dieta subtil' vel mellĩctũ vl' aq̃ ordei vl' aliq̃s de sirup̃ ⁊ sil'ia. ꝓ tãto q: si cibũ capẽt ñ dirigeret̃ ad ei⁹ digõnẽ ⁊ dimitterẽt mãꝫ mor^{i}: ⁊ ^{c}na^{a} succũberet: ⁊ morb⁹ p̃ualeret: cui⁹ o^{m} fit cũ in p̃ncipio subtili vtit̃ dieta. ¶ Decio dubitat̃. cur pl'eticis ⁊ alijs ĩ pecto^{e} passiõat̃ int̃dicat̃ ace^{m} ⁊ res acetose ĩ diet̃: cũ via medi^{e} ãmĩstram⁹ fe. canabi ⁊ oxiel ⁊ potũ q̃ fit ex sola aq̃ ⁊ zuc^{o}. Dico ꝙ acetũ ꝑ se cũ sit frꝫ ⁊ sic^{m} ĩ maio^{i} ꝑte noc̃ꝫ pecto^{i} ⁊ neruis. iuxt̃ illõ ypo. frꝫ ĩimi^{m} ẽ neruis ossib⁹ ⁊c

Sed q̄n ei miscet aq̄ ⁊ suc. vl' aq̄ ⁊ mel i d̄coc acq̄rit ei̇s noua for' vl' ex mixtiōe ⁊ noua vt': p quā iuuat mltū ptes pectorales: vt pōit bo nus De. i c°. d̄ se. canabi: q̄ p̄us crudificabat mati̇ā: ⁊ puocabat tussiz. Et iux̄ illō sciēdū: q̄ p̄lretic̄ p̄hibēt herbe fre: vt lactuca ⁊ poztu ⁊ oēs fruct' recētes crudi: vt poma: pira: cera sa: gigule: pruna nisi sint sicca vl' dulcia pfecte ma. nā oīa ista crudificāt materiaz: ⁊ nocent ¶ 11° notā: q̄ ma plr̄es aliq̄n d̄riuat ad cere faciens subeth: ⁊ sōn' g̃uis p̄cedēs ē sig istī'. Itē q̄nq̄ fluit ad neruos ⁊ cāt spasmū. ⁊ sig istī' ē i cōsuet' ⁊ maior āhelit' cōstric° ppea: q̄ nerui ⁊ lacti motū p̄b̄ētes torači sr̄ spasmati. Aliq̄n ma deriuat ad vias vriales: ⁊ tc̄ vri̇a ē spissa ⁊ grossa. Aliq̄n deriuat ad egōnē: ⁊ tc̄ vt p̄limū egōes sr̄ crocee colice. Et ex istis. 2. mi nuit sputū plusq̄ i alijs. Aliq̄n ma mittit ad i̇guīa. ⁊ ibi fac̄ apā. ⁊ tūc accidit extēsio circa mirach ⁊ circa ypocūdria. Aliq̄n mittit vs' coz. ⁊ tūc fac̄ sincopi. Aliq̄n deriuat ma plr̄es ad au res. ⁊ ibi fac̄ surditatē aut apā. Aut ad cere: ⁊ tc̄ p̄sētit tīnit' auriū ⁊ difficltas āhelit' ma ior p̄sueto ppea: q̄ nocu ē i cere°: a q̄ oziunt nerui motū pecto' largiētes ⁊ adest do' capit nō p̄suet' pp emissiōes ma ad caput: ⁊ tc̄ adest do' i furcul. ⁊ int̄ spatulas ⁊ circa toracē: q̄ tc̄ ma magi̇ pna ē: vt ascēdat supi'. ⁊ caliditas ma ior p̄sueto sētit ascēdet oīa ista sig̃nt q̄ plr̄es termiabit p apata ētro aures aut p surditatē ¶ 12. sciēdū fm G i li°. 4. de cāis pulsuū cō mē°. 8°. q̄ sp i plr̄esi ⁊ pipl̄ia caput maligt: ⁊ suscipit fumos hu. putrefcōz i ill' apatib'. Et si i his hu. ē colic' fe. ē acutioz: ⁊ fum' eleuat' ab eo ē mozdicati' ⁊ pūgitiu'. ⁊ irritat cere ⁊ ptes ci' ⁊ ita agit desipiētiā ⁊ alienationem ⁊ loquūt iterdū vana. Si vo fum' ē a ma flāti ca: fum' ē gross' q̄si nebula grossa ⁊ turbida: q̄ aggūat cere ⁊ cogit ifir st' stupid. ⁊ q̄si litar gicū. Et si ista egri' sr̄ a; sang' oīa ista fiūt me diocrit. ⁊ G nō fec̄ ibi mētionem q̄ plr̄es sr̄ a mlta. ⁊ ista freqnt' vidi i p̄ctica. ¶ 13° sciēdū q̄ Bn' de gord' asserit q̄ repcussi nō dn̄t mistra ri i plr̄esi repugnās sn̄i Deb'; q̄ pōit in p̄n°re pcussiua i plr̄esi sic in alijs apatib'. Et aliq̄ se tenēt cū De repugnātes Gord°. sed sine argu ment̄ ⁊ determia opio' mee vr̄: q̄ i plr̄esi talia repcussiua n̄ sr̄ mīstrāda: p° rō mea ē: q̄ talia repcussiua ifriant ⁊ igrossāt mati̇ā: q̄ p sputū d̄z expelli: ⁊ illa ē recta via p q̄ d̄z purga' illa ma vt videbit i du° ime seq̄nti. ¶ 2 rō. q̄ rep cussiua sr̄ fra ⁊ talia sr̄ iimica pecto' ⁊ ptib' ei' cū sit ossuosū ⁊ neruosū iux̄ illō ypo. Frm est inimicū neruis ossib' ⁊ spiali medulle. 3 rō. q̄ si repcussiua a pte exteriori applicarent: mag̃ repellerēt mati̇ā ad pellicl'as ⁊ plonē: cū ma plr̄es sit int̄ pelliculas iteriores: ⁊ repcussiua iuuarēt emissionē ma: q̄ faciūt vene p̄rie ple ne hu. exeūtes ad locū apat: cū tal' repcussio sr̄ a pte re° ⁊ nō a pte an̄. ¶ 4 rō. q̄ tunc p talia repcussiua ma apostemosa vel pata ad apa ad itra expellet: q̄ ad exterius d̄z trahi. imo si aliī nō possem'. cū vetos ad exteri' ē exhēdā vt ponit G i passio°. ⁊ Aui. i. 10. 3. tra. 5°. c°. p°. ¶ 5 rō dicit Aui. in eodē loco c°. 2°. ca°. de cu ra. D3 vt p̄hibeas ma veniētē ad apa cum eūone attractiōe ad 3riū. Et si allegas regulā topicā: q̄ loc' ab autoritate nō t3 negatie. di co: q̄ nō ē credēdū q̄ ypo. G. fap. Daly. Aui. ⁊ ceteri antiq̄ ⁊ moderni q̄ hāc tractauerunt ma: sint ita diminuti: q̄n apponerent repcussi ua: si i eis iuuamētū repirēt rōe vel expimēto s̄ illō p̄termiserūt tanq̄ inutile. ⁊ forte rie ma apat repelleret ad plonē vl' ad coz. ¶ 6 ratio: stip p̄hibēt sumi a pte iteriori g̃ mlto meli' a pte exteriori. t3 p̄nā: q̄ si ad itra capēt eēnt p̄riora loco apōso. in lo° palleg° i c°. 5°. Et si tu dicas: q̄ Aui. i eodē c°. iubet apponere fo lia nenuf ⁊ cucur: q̄ sr̄ fra. dico q̄ s̄ fac̄ ad do lorē mitigādū: ⁊ cū s̄ miscet ea cū alijs calīs: vt p3 ibidē: vt illa fritas refrenet. ¶ 7 rō ē: q̄ possibile ē q̄ i p° vel 2 die nafa icipiat ma plr̄es expellere vel rōe sue fortitudis vel rōne obediē ma ⁊ si tūc apponeres repcussiua face res 3 opus nature. q̄ p repcussiua ma reddit magi̇ iepta ad expulsionē. ¶ 8 rō ē vsus oium p̄cticātiū q̄z null' ponit repcussiua nec i p̄n° n̄ i aug°. vltra s̄ p3 ad expiētiā q̄ aer fridus nocet eis: si aeri fro discoopti apponāt: ⁊ sta re i caloze lecti iuuat eos mani. Cū igit ap plicab repcussiua i oī tpe: exrioz caliditas ē iu uatiua ⁊ necessaria. Nec ēt in initio initiante viderent cōpetere repcussiua: q̄ tūc corp' est plectoricū. ⁊ sic illō q̄ ē plenū: nō pōt recipe materiā ab apate repcussam. sicut dicit G. in 3°. teg. ⁊ Auic. in. 4. p'. Patet igit ex istis: q̄ repcussiua ab extra applicāda nō sunt in pleu resi. nec ego sequens viā magistroz antiquo rū applicaui: ⁊ bn̄ me reperi: saluo tn̄ meliori iudicio. ¶ 14° dubitatur. si medicia laxatiua cōpetat in pleuresi. Probat q̄ sic autoritate ypocrat̄ scd̄o reg̃ acutoz: ⁊ p Ga ibidē3 cām. ⁊ cōmento. 11°. ibi. Porro si pa°. ⁊c. 2° pbatur autoritate oium autoz̄ ⁊ p vsum practicātiū qui amministrant medicias laxatiuas: vt visuz est in cura. ¶ In oppositum a'. autoritate G'.

prio aphō.cōmēto.24°.ibi. In acut͡ passioib⁹ raro zc. Dicit ibi auto^c ypo.in reg.acut.φ qñ morb⁹ē ex apate alicui⁹ mē:tūc ille nō ē pat⁹ ad farmaciā.ſꝫ pleureſ ē morbus ex apate ḡ i plreſi nō cōpetit farmacia. ¶ Prio no. φ medicinā laxatiuā dari in plriſi pōt ꝯſi^m mltiplr. q2 vl' tu intēdis eūare mām ꝯiunctā.z tūc intentio tua ē iutiliſ.q2 ma^a q̄ actu facit apa:nō pōt ad ſto^m remeare:vt p ſeceſſuꝫ expellaſ. vl' tu intēdis materiā eūare antē q̄ eſt pata fluere ad apa z ipſuꝫ augmētare. z tūc itētio tua eſt vtil' z bona.naꝫ tal' ma^a p tramites p q̄s a ſto° ad epar z venas trāſmeauit:p eoſdem ad ſto^m dictuꝫ redibit:vt expſſe ponit Ga⁹.3° de ꝟtutib⁹naturalib⁹:ca°.15.vl' tu intēdis ad mitigationē acciitiū cōium plreſ vel alioꝝ ſupueniētiū:vt ē pafreſ difficultas anhelit⁹ maioꝛ ꝯſueto augmēta°fe.q̄ fuit ex retētiōe fecū vt expſſe ponit Aui.10^a.3^l.f.5°.c°.2.z tūc itentio eſt ꝓ optia. Nā p vētris lenitionē dcā accidentia remouenf. ¶ Scōo no.ſm φ pōit G⁹. 2°.reg̃ acut͡ ꝯmēto 11°.ibi Porro ſi paſſio zc. z trāſumptiue Aui.i loco ſtati allegato φ qñ fe.eſt vehemēs:tūc time ſolutiuū z ſis ꝯtent⁹ flōia.i ipſa nāq̧ nō ē tioꝛ z in ſolutio ē timoꝛ magn⁹ipſuꝫ nāq̧ qñq̧ mouet z qñq̧ nō ſoluit z qñq̧ ſupfluit. ¶ Ter° no.φ me^e laxatiue laxāt trib⁹mōis.q̄dā laxāt lemen° vt caſſiaſ pruna tamarid. viola mānagnata z ſilia alie laxāt cōpmē°vt ſpēs mirabol'.alie attrahēdo vt turbit agaric⁹eſula z ſil'ia. Et in iſtis ſr̄ ḡd⁹ fortitudis z debilitatī. Nā aliq̄ attrahūt mag͡ vt eſula.aliq̄ min⁹:vt turbit. ¶ 4° ſciēduꝫ ſm ypo.2°.reg̃ acut͡ca͞n.10.φ q̄dā plreſ eſt cū doloꝛe vſq̧ ad furculas aſcēdēs.alia ē cū dolore deſcēdens ſub diafrag^e. ¶ Quito ſciēdū φ qñ pleuretici ſumūt medicinā laxatiuā:eoꝛuꝫ natura duplici occupatiōe vexaſ. Prio circa materiā moꝛ'in q̄ vicen° natura ſollicita ēval de:vt ponit 2° de criſi:z maxie in egritudibus ptiū pectoꝛaliū:in q̄bus ma^a eoꝝ eſt ꝓpe coꝛ. Alia occupatio nature eſt circa reductionem medicīe laxatīe:q2 medicīa nō agit in coꝛpus nr̄m:niſi p͞us reducaſ de potētia ad actuꝫ. vt ponit G⁹.5°.de ſimplici me^a.z De^e.in ſuis vl'ibus.z Aui.in 2°. ¶ Iſtis p̄notaꝫ ponunſ aliq̄ ꝯcluſiōes. Pria ꝯcluſio eſt de doloꝛe pleuretico ad furculas aſcēdēte flōia de baſilica ſecurioꝛ eſt:z vtilioꝛ q̄ farma^a.pꝫ per ypo.2° reg̃ acut͡ ca͞n.10°. ¶ Scōa ꝯ°.ſi do^r in pleureſi deſcēdit ſb diafragmate.ita φ nā nō poſſet illā mām ꝑ ſputū purgare:vt accidit i nōꝟa pleureſi ſub diafragma^e exñte:tūc farmatia aliq̄l'r attractiuā eſt āmiſtranda. Iſta ꝯclo eſt ypo. ibideꝫ ca͞n.11°. Porro ſi pa. Et pbaſ rōne.q2 tūc illa ma^a q̄ tm̄ deſcēdit iferi⁹:nō pōt p ſputum expelli.q2 diafrag̃ nō pt penetrare. 2°.q2 iferi⁹deſcēdēdo piculū ē:ne in mirach icludatur z faciat mirachiā:vel ad iteſtia: vel iguia vel ptes vicinas:vel epati.z ibi cauſet apa.3ª ꝯclu°:φ̄uis do^r iā puenerit ad loca q̄ ſunt ſub ypocūdrijs:maioꝛ fiducia ē cū flōia φ cū medicinis laxatiuis. Iſta eſt G^l.2°11°2^l reg̃ acut͡ in'p̄n°3^e ptis.2^a ꝯ°itelligiſ p̄cedēte flōia:ſi neceſſaria vr̄. Et iſta 3^a vr̄ a p̄n° nondū fcā flōia. ¶ 4^a ꝯ°.fe.in ꝟa plaureſi exñte vehemēti: tūc time ſoluti^m:z ſis cōtent⁹flōia. Iſta eſt Auic: in.10^a3^l.tra.5.c°.pmo autoꝛitate Ga^l. ¶ 5^a ꝯ°. ſi alius hu. a ſan^e videſ in ꝟa pleureſi ꝺn̄are ille euacuādus eſt cū me^a laxatiua: z nō cum mirabo.nec cū ſtipticis medicinis. Iſta ꝯclo po^r in foꝛ^a ab Aui.in fen. 10^a.3^l.f.5°.c°.2°. zc. ¶ Sexta ꝯ° rn̄ſalis. In ꝟa pleureſi raro vl' nū φ medicina laxās cōpumēdo eſt ammiſtranda. Iſta ꝯcluſio pro^r ꝑ rōnē factā ante oppoſitum.2°pro^r rōne.medicus dꝫ ſequi opatiōnē nature.4°.ampho.cōmēto.2°. In farmacijs: zc. Sed natura reg͞r opans expellit materiā pleureſis per ſputū.ergo z medic⁹ z nō p farmaciam. ¶ Tertio ꝓ^r. ſi farmacia cōpeteret: tunc.2.motus ꝯtrarij in expulſione vni⁹ materie eſſent iuuatiui.cōſequens eſt falſum:cū tales mot⁹ſint ꝯturbatiui z naturā vexantes ꝓbaſ ꝯn̄a.q2 vn⁹p ſupius:z ali⁹p iferius. ¶ 4°. ꝓ^r:vnicūq̧ repit natura:inde ducere oꝫ ꝑ cōueniētes regiones.2°. aph̄.aph̄. 21° ſ natura nitiſ expellere materiā ꝟe pleureſis ꝑ ſputuꝫ z nō ꝑ iferi⁹.ḡ zc. ¶ 5°.ſi hu.ſit decliuis ad pectus.ḡ dꝫ purgari ꝑ illō qō facit ſputū fluxibilē.ꝯn̄a.eſt bona.z an̄s ē Galy expſſe 3° reg̃ cōmento.94.ibi Scientes igiſ. ¶ 6° antoꝛitate G^l.3°.de criſi.c°.3°. vbi dicit ſic. Egritudinuꝫ q̄ ſunt in pectoꝛe z ploe.z que ſequūſ ea ſputum eſt melioꝛ criſis. Patet igiſ ꝯcluſionē eē verā zc. ¶ Ad rōnes ante op^m dico φ ypo.itellexit z Ga⁹.in plreſi nō ꝟa qñ materia eſt ſub diafragmate.vt iā fuit viſuꝫ in ſcōa cōcl'one. Ad ſcōaꝫ de vſu pꝛacticātiū dico φ ipſi adminiſtrant medicinas laxatiuas in pua q̄titate ꝓpter materiā añtem.z dico de eilo φ pt aptari tali mō φ ꝟtus fortiſſi^a eius intm̄ diminueſ φ nō ſit multū attractiu⁹.vt pōit bon⁹. De^e. z vide ibi. ¶ 15° mltū miraſ medic⁹:cur autoꝛes nō faciūt mētionē de plreſi peſtile^a. z tūc ego dico cū reuere^a loq̄ndo:z ſic ē rei ꝟitas φ apa. in ſubacell' vel apa in inguie q̄ vo

cant bubones ꝛ sil'r antrax vel carbūcul⁹. al'n sunt pestilētialia ꝛ al'n non. Sil'r pl'reſ in rei ꝯitate est q̄ al'n ē pestilētialis ꝛ al'n nō. Illi ei bubōes vl' antraces qn̄ sͭ pestilētiales veniūt cū fe. putrida pestilētiali. q̄ q̄dē fe. pestilētial' nō ē nisi ꝑꝑ aliq̄ visceꝝ cal'a apata. v̄ba sunt Ga' 4° aph̄. cōmento. 55°. ibi. Et bubonib⁹ oīs fe. male except̄ effimer. Sil'r pl'reſ al'n multiplicaf̄ i aliq̄b⁹ tꝑib⁹. tn̄ fe. q̄ ipsaꝫ se' nō ē pestilential'. imo ide multi sanant̄. ꝛ tūc nō sil' multiplicant̄ cū bubonib⁹ ꝛ cū antracib⁹ nec cum alijs pestilētialib⁹ morb̄. Sꝫ qn̄ pl'reſ i aliq̄b⁹ venit ꝛ multiplicaf̄ ꝛ i alijs veniūt ꝛ multiplicant̄ bubones ꝛ antraces cū fe. pestilētialib⁹ in eodē tꝑe i diuerſ tn̄ sbiecti: tūc fe. q̄ ipaꝫ se' est pestilētial'. q̄ q̄dē fe. pestilētial' gn̄at ab influen^a q̄rūdā corpoꝝ supcelestiū tāq̄ a cā mediata: ꝛ corrup^e. aeris tanq̄ꝫ a cā imediata. vt dn̄o ꝯcedēte videbit̄ in suo lo° ꝛ i li^c 7°. vt iaꝫ scripsim⁹ i tractatu de epidīa. ꝛ sine dubio maior corrup° i iteriorib⁹ ꝛ ifec° ē cū tali pl'resi q̄ cū bubonib⁹. Et de ista fac̄ mētionē Guido de cauliach. in doctria 2^a de apatib⁹. in. 5°. c°. de apatib⁹ pectoris: vbi dicit eē cām cāe magne mortalitat̄ q̄ icepit et durauit ꝑ 2. mēses. cuꝫ sputo san. ꝛ fe. ꝯti^a. ꝛ isti moriebant̄ ifra. 3. dies. Et p⁹ durauit ꝑ 5. mēses cū bubonib⁹ ꝛ antracib⁹: ꝛ sil'r fe. ꝯti^a. ꝛ isti moriebant̄ infra. 5. dies. ❡ Ista ḡ pl'reſ vt dictū ē: ē maioris corruptiōis q̄tū ad subaꝫ i q̄ ē: q̄ sint bubōes. q̄ apa ē ꝓpe pn̄^m vite. ꝛ ē maioris ꝯtagiositat̄ q̄ tū ad exneos. q̄ aer expirat⁹ exit a loco q̄ est i mediat⁹ loco itriseco apato. Et isti h̄nt omnia accn̄^a pl'reſ itēsiora. Et cū pl'retici i tꝑe aeris nō corrupti iuuant̄ ab aere extrin^co ꝑꝑ āhelit⁹ difficultatē. sic in ista pl'resi pestilētiali facit multū noc^m ab aere extri^co attractovsq̄ꝫ ad cor ❡ 16° q̄rit̄ vt plimū pl'retici maḡ affligunt̄ interpolate al'n vna die min⁹ a^a die maḡ. R̄n̄dit Aui. in trac. 4°. 10^a. fen. 3^a. ꝑ°. c°. in h̄ v̄ba. Et ma^a q̄dā h̄mōi apat̄ ſm plimū ē col'a aut san. col'ic⁹ qm̄ in mēbris tūicosis nō penetrat nisi subtilis co. deinde san. pur⁹ ꝑꝑ h̄ sunt pori' vehementie fe. eius tertianarꝫ ſm plurimū hec ille. Restat ergo ex h̄ q̄ mot⁹ hu. colerici ē de 3° in 3^m diē. cui⁹ cā dn̄o deo adiuuāte alibi diffusiue ꝑquiret̄ ꝛ ꝑꝑ cām supdictam imediate. Acide eructuantes nō fiunt pl'retici. q̄ acida eructuatio ex flātico hu. continue habet fieri.

Cap^m. 9. de peripleumonia.

p Eripleumonia ex ipo q̄ patit̄ loco nomē assumpsit. Pleumō enī gre^c latie dr̄ plmō. Ga⁹ in passio° c° de ꝑipl'oia. Cōponit̄ aūt hoc nomen ꝑipl'oia a peri q̄d est circum ꝛ pleumon q̄d est pulmo q̄ñ passio circa pl'onem. sicut dicit Iob ianuen̄. in prosodia. Est ergo peripl'oia apa calidum in pulmone.

Cause ꝑipl'oie. Circūspect̄ cāis primitiuis a q̄b⁹ ꝑipl'oia pōt fieri. cause aītes pn̄t eē aliq̄n pleuresis. q̄ ma^a pl'resis ipellit̄ ad pl'onē: ꝛ ibi cāt apa. alia cā aīcedēs pōt esse aliqua species squinā^e cuius materia fluit ad pulmonē: ꝛ ibi facit apa. ꝛ sanat⁹ pa. in maiori parte ab accidētibus squinantie. vt plurimū in. 7. diebus moritur. Et si forte natura illā incitatur expellere: saltē mutatur in ptiſ. Alia cā potest esse catarr⁹ a partib⁹ supioribus vel materia ab aliq̄ ꝑte corꝑis egra vel sana ad pl'onē missa que in eis remanens coartata ſ cā ꝯiuncta ꝑipl'oie. ❡ Causa aūt coniuncta est ille hu. ibi fluxus ꝛ coartat⁹ ꝛ putrefactus. Et q̄uis hoc possit fieri ex diuersis humoribus ex san. cho^co frequētius fit ſm autores. Cuius cā datur ab Aui. in loco ꝑallegato q̄ in mēbro raro vix pōt ꝯtine' hu. subtilis ꝓpter latitudinē meatuū ꝛ hu. subtilis fluxibilitatem. ſ bn̄ in eo pōt grossus hu. contineri. sicut est flegma. sicut ēt nec in me° spisso ꝛ pānicuioso vix pōt penetrare hu. grossus ꝛ spissus sed bn̄ subtilis ꝛ acutus. ꝓinde pleuresis fit sepius ab hu. col'ico ꝛ subtili. ꝑpl'oia v̄o frequētius ab hu. flātico ꝛ grosso: hꝫ fieri. q̄uis aliquando a san^e. aliquādo a co. possit generari.

Signa ꝑipl'oie ponunt̄ a Ga° 2° de interi. c° 8°. vel saltē in. 16°. colū°. in fine 2' li. in hec v̄ba. Calidi apat̄ pl'onis h̄ sūt signa. anhelitus corruptio ꝛ angustia spūs. sic vt videaf̄ ifirmus suffoca'. vn̄ coact⁹ erigit̄ ac si h̄ret orthomiā: ꝛ sentit anhelitū exire calꝫ: ꝛ maxime si apa est de genere heresipile: ꝛ nimium desiderat attrahere fridū aerem ꝛ emittunt cū tussi quoddā in colore cōmixtū. aliq̄n so^m rufuꝫ aliq̄n rubeū: aliq̄n nigrū: aliq̄n viride. ꝛ vt plimū sentiunt grauitatē ꝛ dolorez in cōcauitate pectoris. Et icipit a tenero costaꝝ vsq̄ꝫ ad ossa dorsi tendēs. Eger quoq̄ꝫ acutaꝫ hꝫ fe. hec ille: ꝛ pulsus est vndosus in dilatatione sua. ꝛ est magnus ꝑꝑ necessitatē nisi qn̄ virtus est debilis. Et cū hoc adest aggrauatio ꝛ extēsio in toto pectore ꝑꝑ multam materiā in pl'one aggregatam ꝛ nō adest tātus dolor nec sentit̄ iter spatulas ꝛ pulsatio sub spatula. Lingua in pn̄° est rubea. ꝛ postea viscosa ꝛ nigra efficit̄. ita q̄ si cū pulpa digiti tangaf̄: adherebit ei. Rubedo adest maxillarū ꝛ gui-

tas palpebrarum. Signa facientia drias inter pleuresim τ piplôiam iā dicta sunt in ca° de pleresi. Isti aūt piplôici supine iacere nō pñt. sed meli⁹ tollerāt sedētes. τ vix sup latera pñt iacere. τ iactāt se hīcinde q̄rētes reqez anhelit⁹ τ pect⁹ hūidū hñt. Signa permutationis piplôie ad empima sūt: q2 nec fe. n^c calor dīnuit: τ sūt silia signa. sic qñ pleuresis ad empima mutat τc.

Pronosticatio in piplôia. Prio sm Ga^m i passio° cū piplôia accīt adolescētib⁹ vsqz ad .25^m. annū: piculosa ē. τ vix euadūt. ¶2° femis p⁹.25^m. annū piplîa nō nascit: sed tñ si eis euenerit: nō est eis mort piculosa. imo facilius curantur. ¶3^c piplôia facta a co. ru. pessima est τ mortalis. pp acuitatē hu. τ q2 ppinquus est cordi nō pōt infrigidari. q̄re ēt fe. intēsior τ ardētior ē. τ q2 medicine sumpte p os nō pñt puenire ad pl'onē cū tanta v̄tute īfrigidationis: sicut indiget. τ sicut est ḡdus caloris τ fe. Et silr empl'a nō pducunt ad ipsuz pl'onē infrationē eq̄lē ei. v̄ba sūt Aui. in. 10^a. 3^i. vbi tractat de piplôia. ¶4° pnosticat Ga⁹. 3°. de crisi. c°. 13°. habētes pipleumoniā si eis sit exitura apd aurē: τ aperiatur: aut in mēbris inferiorib⁹ saluant siue sit in manu siue in crure. τ in h° ɔcordat Auice. 10^a 3^i. c°. 4. de piplôia. est bonū signū: maxie si bonitas anhelitus consequatur τc.

Cura piplôie. Quicūqz bñ cōsiderauerit dicta autorum me^c repiet q̄ cura pipleumonie pxia est cure pleuresis: τ canones gñales scripti in cura pleures: q̄ p maiori pte in hac cura sunt obseruādi. silr τ medica^a sunt exequēda. hz tñ aliq̄s gñales intētōes. Pria ē sm Ioh. serapionē. s. q̄ cui accidit piplomia ex pleuresi vel a^a egri^c: q̄ pus hñerit tales inq̄ stōmādi nō sunt si in pori egri^c fuerit stōmati. q2 timet nature debilitas. ¶2ª inten° ē ista: ppterea q2 in piplôia loc⁹ apōsus longi⁹ τ remoti⁹ est a loco vbi empl'a τ calefacto^a τ alia reme^a solēt apponi q̄ in pleuresi. iō in pipleumonia empl'a fortiora q̄ in pleuresi. sunt apponenda mixta ēt cū aliqb⁹: q̄ faciāt eay v̄tutē ad pulmonē penetrare. snia h est Aui. i ca° de cura piplôie. ¶3ª intētio ē. in piplôia mag debem⁹ itēdere: vt materiā p sputū citi⁹ expellamus q̄ in pleuresi. τ hoc pp timorem maioris debilitatis anhelit⁹: cū materia sit in flabello cordis. ¶4ª iten° est q̄ empl'a τ vnguenta dñt poni. s. pect⁹ añ τ retro. s. dorsuz. τ silr calefacto^a. In pleuresi v̄o mag supra latera sunt apponēda. In pipleumonia igit incipiēte cum tussi τ fe. τ dolore in dorsu τ int spatylas τ magna difficltate anhelit⁹ τ rubore maxillarum. si cū istis appet reple° manifesta. incipiam⁹ a flōia basilice: quā aliq̄ vocant epaticā q̄ manifestat in curuata cubiti v̄sus ifert⁹ vt ponūt anathōizantes. deinde purget cum assiat τ tamarindō: τ aliqñ cū clisterib⁹ lenitis Et sit calefac^a dcā in c° de pl'resi. Et iaceant in cal'o lo° vel tēpato τ nō fro. sicut dicit Ga. in passio°: vbi iubet q̄ ponat vētosa sine scarificatione in loco doloris nisi fe. fuerit multū intensa. Cōferūt ēt vaporosa cū lana vel spōgia madefacta in oleo τ vi° sil bullit τ calidis: maxime sup sinistrā ptē thoracis. τ sic teneat fasciatus iterdū mutādo. Ga⁹ hec in passio°. Et si iterū videat repletio: adhuc purget τ stōet semp custodiēdo virtutez. Et sp laxus teneat vent pp cās dictas in c° añ istud. Silr sit sir^t τ me^c τ electu^a sm diuersitatē cārum. Et silr dietetur vt dictum est vtendo ordeato auenato: amigdalato. Et vtat aq̄ ordei τ fe. canab. alisqñ in pua q̄ti^e vt spuere faciat. Et vtat mellicrato τ brodio pulle cū croco. Et vz decoctio yso^i τ lilij celesti. Et pōt fieri emplastruz ex cera noua τ oleo viol'. supra locum doloris.

Declaratio in pipleumōia. P° q̄rit q̄re Ga⁹ τ Haly. τ alij autores vocāt piplōiaz flegōez τ apa calidū: cū magi debeat reponi sub spē zimie: cū vt plurimū sit a flāte. Rñ° q̄ lz vt plurimū sit a flāte dr apa calidū rōe loci i q̄ ē. q2 inducit accñtia apat calidi rōe putrefactiōis circa cor. ēt ōis hu. rōe putrefactiōis dū putrefit: aq̄rit malā q̄litatē calidā. maxie qñ est in lo° calido. Dr g̈ q̄ pipleumonia a flāte dr a q̄busdā flegmon vel apa calidū rōne accñ^m τ nō rōe ma^e. ¶2° dubitat q̄re in pipleumōia maxille sūt rubee. Rñdet Aui. q̄ poma maxillay q2 recipiūt vapores ab apate eleuatos. τ q̄uis illi vapores ad frontē τ totā faciē puenīāt: tñ in maxillis τ pomis eay pp tenuitatē cutis τ ei⁹ raritatē in eis citi⁹ appet rubedo san. p vaporē calidū apatis τ manifestat. Cutis āt front spissior ē vt testat Aui. τ pz p expientiā. Ideo frons nō ita fit ru. in pipleumonia. τc. ¶3° dubitat q̄re pulsus est vndosus τ lenis. Rñdet q̄ materia apatis est hūida ideo pulsus ē vndosus τ hu. τ me^m in quo est apa: est lene. τ molle. iō pulsus est lenis τ mollis. In pleuresi aūt q2 me^m est pāniculosuz τ neruosuz. iō pulsus est dur⁹ τ tensus τ neruosus. Et p hoc poteris cognoscere τ hre drām iter pleures: τ pipleumoniaz per solū pulsum vz. ¶4° sciendū q̄ sputuz in pipleumonia est spūosum. τ Ga⁹ dat causam

5.amph.comēto.38.ibi.Si mulier ⁊c.que.ibi dicit. Pulmo enī silr attrahit quādā spūosaꝫ superfluitatē in suā reponēs ɔcauitatē.hec ille Si igit ibi est illa superfluitas spūosa:os ꝙ ali quid de ea expellat cū ea.q̄ nā eꝫ emittit.ppter qđ dicit ypo.in eodē.5.amph.amph.14 Quicūqꝫ sang.spūosum expuūt:his ex pl̄one eductio fit. ❡ Quīto sciendū ꝙ q̄n dant me lenitiue vel alie laxatiue in egri.pectoraliuꝫ debēt dissolui in aq̄ decoctōis rerū habentiū aspectū ad pect⁹ vt sūt pass.mūd.cari liqr.⁊ iuiube.Et si n̄ debēt dissolui.vt sr pill' et boli laxatiui.saltē aliqđ de dicta decoc ifirmi debent gustare:vt v̄tus me ad pect⁹ valeat penetrare. ❡ Sexto nō ɓm ꝙ dicit ga.4.de ite. c.8.s.c.de causis mali anhelit⁹ vel saltē in colū°.16.ꝙ in pipl'onia.2. sunt cāe difficultatis anhelit⁹.s.calor innālis febril' faciēs magnā necessitatē attrahēdi aerē ad cor.ppt ei⁹refri geriū.Scđa cā est āgustia mēbroꝝ spūaliuꝫ. vn̄ dicit ga.ꝙ si hec.2.i.calor innālis ⁊ angu stia instroꝝ spūaliū ɔiūgant.sicut ɔtingit in pipl'onia maxim⁹ anhelit⁹ spississimus ⁊ velo cissim⁹ nō sufficit eis.Ideoqꝫ erecti sedere de siderāt.nā in hac sessione sentiūt pectus totū facili⁹ dilatari. Nā ipis iacētib⁹ ps pectoris sup aliā ptē incidit ⁊ partes teneritatꝫ pectoris ossib⁹ dorsi ɔiūgunt.hec ille ⁊c.

❡ Caplm.10.de asmate.

a Sma ɓm Saripotū i additōibus passio interptat in greco cōclusio latine. Inde đr asma est pa⁹ pl'onis in q̄ pl'o imbibit hūore.⁊ nō emittit nec attrahit anhelitū nisi cū magna difficultate.hec ille. Serap.⁊ Aui. dicūt ꝙ asma est passio pl'onis cū q̄ patiens nō inuenit excusationē ab āhelitu.freq̄nti nc est anhelitus illius q̄ laborat aut p̄uocat aut festinat in motu.Et de ista traxit Gord. suaꝫ diffinitionē dicēs.Asma ē difficl'tas anhelit⁹ cū sono.⁊ bn̄:q̄nis nō sit sufficiēs diffinitio: q̄r orẽgnoi cōpetit.tn̄ orẽgnō nō est asma. ɓ bn̄ interdū venit cuꝫ asmate.aliq̄n dicūt ꝙ asma idē est ꝙ cātus vel son⁹:p eo q̄r asmati cividenf emittere.sonū:ac si hrent in pectore duos camculos vel auiclas.Et iste son⁹ fit rōne oppl'onis trachee arterie:q̄ p maiori pte ē clausa in pn̄°ei⁹ ppe pl'onē. Nā q̄nto foramen organi fiat⁹ē stricti⁹ tāto son⁹ reddit acutior vt pꝫ in viris mulierib⁹.⁊ pueris ⁊ hoīb⁹pfectis in corpe ⁊ organis cāt⁹ artificialib⁹.Difficultatꝫ aūt anhelit⁹ mlte sūt spēs ⁊ diuerse: q̄s ponit Aui in.10.3.trac.1.q̄s nō os ɓ notifi care.Famosiores tn̄ sunt disnia ⁊ asma.Vnđ disnia se celat. canit asma malumqꝫ reuelat. In ista aūt difficl'tate anhelit⁹ aliq̄n ē maior difficl'tas in attractiōe aeris.aliq̄n est maior difficl'tas in expulsiōe.⁊ ista vocat sanguisugiū.aliq̄n in vtroqꝫ ⁊ vocat orthōia.vn̄ v̄sus ātiq̄rū dicūt.Expirat late trahit ad se cū ḡui tate. Oīs anelosus ecōtra.sanguisugosus. Orthomia q̄ꝫ morbo vexat vtroqꝫ.

Cause asmatꝫ pn̄t eē.q̄dā p̄mitiue:q̄daꝫ āntes:⁊ q̄dā ɔiūncte. Primitiue vt est fritas extior q̄ introduc malā ɔpl'onem fraꝫ in pecto vel in ptib⁹ āhelitui deſuiētib⁹ nā sic calitas hūilitat mēb ad motū.sic fritas pōt eē cā palis vel spasmi in aliq̄ me intiorad motū āhelit⁹ Silr nimia cal'itas dissolues calefaciēs ⁊ faciēs fluere māꝫ ad pl'onē et ad ɔcauitatē ei⁹. Silr cāus pcussio.⁊ silia ex q̄b⁹ pt dānificari aliqđ mēm nccriū āhelitui.Que q̄dē mē ab aui.in.10.3.trac.1.ponunt.⁊ sunt p ordinē epiglotū trachea arṫia pl'o vene nō pulsatiles artie diafrag lacerti ⁊ nerui mouētes pect⁹ cem ⁊ nuchā in q̄b⁹ sil' vel sigillati si aliq̄ cā impediēs: accidat.pculdu° debilitas anhelit⁹ nccrio ē vētura.Alia cā pōt eē ni mi⁹⁊ velox mot⁹corpalis:marie in approp̄iatꝫ vel in eisdē asmatiq̄.pꝫ ad expiētiā: q̄r q̄n s̄bi to mouent fiūt q̄si sine āhelitu.⁊ audiui a veris testib⁹ ꝙ q̄dē san⁹ exn̄s ifra horā mortu⁹ est ppter mgnū motū q̄ē fecit inuadēdo famulū suū.Alia cā pōt eē aer cauernarū ⁊ foueaꝝ vbi blada reponūt.Silr aer pestilētial' ⁊ fum⁹ar' viui:q̄r i ope nō pt māere:cū sit fu⁹ fugitiu⁹:ɓ fumā° māifeste nocet oclis⁊ pecto' S' aer putrid⁹ ⁊ fetid⁹ ⁊iclusus⁊ silia. ❡ Cāe āntes sūt mlta mā mar fiāti exn̄s i toto corpe vel in aliq̄ pte pata fluere ad me anhelit⁹ max ad pl'oeꝫ ⁊ pcipue i capite.A cā pōt esse cibi acris ⁊ stip vl' acerbi freq̄nt' sūpti lōg⁹ vsus eoꝝ:a q̄b⁹ledūt mē āhelit⁹siue etiā sint alti⁹ q̄litatꝫ siue saporis. vt pꝫ in freq̄ntātib⁹ castāeas.Alia cā pt eē apa i aliq̄ lo° siue me⁹ āhelitui debuicti.vt i guttu vl' cana pl'onis ⁊ sq̄na ⁊ passiōes sto'⁊ mriq̄ epatꝫ ⁊ splēis a q̄ꝝ passiōib⁹siue apatib⁹cōicat cū mēbris āhelit⁹ ⁊ fit asma ⁊ āhelit⁹ difficl'tas ⁊ silr catarrus. Ista oīa in pn̄° sr cāe āntes asmatꝫ:ɓ i aug° ⁊ i statu sūt ei⁹ cāe ɔiūcte ⁊c. ❡ Cāe ɔiūcte sunt p°mala ɔpl'o q̄ aliq̄n ē cū m.⁊ aliq̄n sine m sic pꝫ aliq̄n i decrepitꝫ. Alia cā pōt eē siccitas pl'ois.Alia cā pōt eē vētositas g̃ssa ifiās ibaꝫ ipi⁹pl'ois⁊ ipediēs motū.Dico aūt g̃ssa:q̄r sb til' in eo nō retiēret bn̄.A cā pōt eē debilitas

ṽtutis nō potētis mouere lacertos pectoris. Alia causa pōt esse iuisca⁹ ꝛ imbibi⁹ hu. grossoꝝ vel humiditatū in venis et ramis earuꝫ ꝑuis ipsius pulmonis ꝛ ptiū adiacentiū vel in cannalib⁹ circūstantib⁹: siue veniat ꝑ viā catarri siue al's ꝑ viā cōgestionis. Et ista cā potest eē dislocatio spondiliū vel spasmus vel paralisis in mēbris sup̄dictis. Alia pōt eē solo ꝯtinuitatis in aliquo mēbroꝝ anhelit⁹: ꝛ p̄cipue si scidanť lacerti mouētes pectus aqua solo e motus eoꝝ. ꝛ ꝑ ꝯsequēs anhelitus impediť. ꝛ sic de alijs: prout dictum est.

Signa asmatis sunt: qñ p̄cedit a cāis primitiuis habent signa ex manifestatōe pa. ꝛ assistentiū. Signa causarū añtiū cogſcunť ex hitudine: qꝛ est hō plen⁹ flatic⁹ vľ quia vsus fuit rebus multiplicātib⁹ flā ꝛ hu. grossos ꝛ aq̄sos: vt sunt fructus recētes ꝛ carnes porcine vel bouine vel gn̄antib⁹ hu. fridū vel stipticū vt agresta vel acetū ꝛ fruct⁹ acerbi vt sorbe nespule citonia ꝛ p̄cipue castanee: q̄ manifeste stricturā anhelit⁹ in frequētātib⁹ eas faciūt: ꝛ manifeste vidi experientiā. Si venerit a sq̄nantia: cognosciť ꝑ eius signa. ꝛ qꝛ sq̄uinātia euanuit. remāet tñ asma ꝛ oregmō in peotore: ꝛ mors veniet ꝑpinqua vt pluri^m. Et si venerit ab alijs aparib⁹ siue egri. cogſciť ꝑ signa earū dicta in ꝑꝓrijs ca. vt est pleuresis piplo ia suffoca⁹ matricꝫ ꝛ passiones mēbroꝝ circunstantiū vt est splen stomachus epar et diafrag^a ꝛ ꝑ dolorē in illis mēbris. Si asma venerit a reumate cognosciť ꝑ signa ei⁹. ꝛ tūc asma certe venit subito. ¶ Signa cārū ꝯiunctarū sicut ꝑlesis piploia in augmēto ꝛ statu et a͞pata ꝛ egri. ptiū pectoraliū hñť ex signis illarū passionū iā dictarū ꝛ dicēdarū. Si venerit ꝑpť iuiscatōeꝫ hu. grossoꝝ vel aliquarū hūiditatū in arterijs ꝛ venis ꝑlōis. tūc adest strictio anhelit⁹ cū sonitu ꝛ screatu multo: qñ ṽtus ē forť pulsus ē diuersus ꝛ tremul⁹. ꝛ maxime qñ natura est agg̃uata i attractōe aeris ꝛ nō pōt iacere ꝛ hūiditas in ore sentiť: sicut Aui. dič. Si sit a mala ꝯplōe fria cū mā: eadē signa ꝯsequūť: ꝛ sputū est mlťū. Et si est sine mā. incipit paulatiꝫ: ꝛ sputū est ꝑuū vel nullū ꝛ a͞helit⁹ est ꝑuus ꝛ tardus ꝛ fridus. ꝛ tūc nō adest sitis: ꝛ iuuanť a calis ꝛ ledunť a fridis. Et si ē ꝑpť siccitatē ꝑlōis: adest sitis ꝛ ꝑuatio sputi oīno ꝛ si aliqd spuit: h̄ fač qñ sumit res humectātes. Et si sit a vētosita^e adest lenitas ptiū pectoraliū: ꝛ nō abūdant in sputamine: et sentiūt quasi distēsio in pectoralib⁹ ꝛ ledūť qñ sumūt res faciētes vētositatē. Si venerit a debilitate ṽtut⁹ nō potētis mouere clibanū pectoris ꝛ ꝑlonē. tūc sunt nares g̃ciles ꝛ cōtre ad inferiora ꝛ a͞helit⁹ ē debil' cū ꝑuo vľ nīlo sono. Si venerit ab opplone cāne ꝑlois vľ aliarū ptiū iuuantiū ad a͞helitū: tunc trahit anhelitū cū magno desiderio ꝛc.

Pronosticatio in asmate. Primo anhelit⁹ per os ꝛ nares exiēs fridus: mortale est. 1. ꝑno. cañ. et ꝯ°. 27. ¶ Scđo docet Aui. ꝑnosticare in loco pallegato. ꝛ Ga. 2. amph. ꝯ°. 40. ibi. Branci ꝛ corrize asma in senibus nunq̄ curať: s̄ aliqñ ꝑ medicamenta alleuiať ꝛc. Sed si asma accidit decrepitis: nec curam recipit: nec asma maturať. ꝛ cā ab eis reddiť in locis p̄dictis: qꝛ in iuuenib⁹ est multū difficilis cure. g̃ i senibus maioris difficultatis vel i̇possibilitatis cure. Tertio anhelit⁹ tardus ꝛ ꝑuus vel frid⁹ vel sincop. vel si cogiť pa. pedes stare: qꝛ a͞helitū h̄re nō pōt. Oia ista in asmate sūt mortalia signa. ꝛ freq̄ntissime suffocanť. ¶ Quarto si cū asmate replōnis vel catarri celerit dissoluētis vel dissoluti assit tussis humida ꝛ sbito cesset vel sputū dīnuiť: ꝛ remanet difficultas anhelit⁹: tūc mors est in ianua. ¶ Qui⁹ asma ꝑpter dislocationē spōdilium: vix aut nunq̄ curať: nisi reducerenť spondilia.

Cura asmatis. In asmate debemus h̄re. 2. intētiones. vna est ꝑhuatiua a paroxismis eius. Et ista cōpleť ꝑfecte custodie⁹ egrū a cauſ a q̄b⁹ asma pōt fieri: siue sint cāe p̄mitiue siue añtes interiores vel exteriores ꝛ hoc inq̄tū possumus: q̄s poteris ꝯsiderare in cāis eius. Ad causas aūt ꝯiunctas ꝛ añtes debem⁹ p̄cedere ꝑ viā ꝑseruationis. Alia intētio ē curatiua: tūc aut tu iā i̇ntēdis curare asma ꝑut ē morb⁹ cronicus aut ꝑoxisinū ipsius morbi cronici. qui q̄dē est mľťi piculi. Si p⁹ modo: tūc recurre ad curā tussis frigide dum tñ asma sit a m^a fria hūida viscosa: tñ aliqua h̄ describenť. Si scđo modo videas hāc scripturā: ꝛ opare ſm qđ ibi dr. ¶ Primo caueant asmatici taꝫ isti exñtes in pox° q̄ añ pox^m ab oibus cibarijs fris ꝛ viscoſ. ꝛ ab oi bal°. ꝛ a fomētatiōe: ꝛ ab oi subito exerci°. vitēt etiā nimis cala. ꝛ maxie in ꝑn°: donec corpus sit bñ purgatū: qꝛ talia maꝫ ingſſant. Et caueant a tris narcoticis: qꝛ talia ꝯgelādo mām i̇pām ad sputū reddūt ineptaꝫ. Cū aui. Propť hoc antiq̄ nō apposuerūt in ꝯfectōe cure asmatis opiū nec iusq̄amū nec mādragorā. nisi sit inten⁹ ꝑ illō ꝑhibi° catarri: imo nec ꝑsiliū. h̄ ille vtať cibarijs boni chimi facilis digōnis. Et

vtatᷣ brodio galli antiq̄ cocti cū ysopo ⁊ cro-co.⁊ vtatᷣ ordeato ⁊ auenato ⁊ colatura furfuris.Et qñ nā est fatigata pp multitudinē sputi ⁊ pp tussim q̄ cōiter sequntᷣ asma.sumat brodiū puelle cū vitellis ouoꝝ ⁊ croco.Et teneat se in loco calo.⁊ regatᷣ sic in tussi iaȝ dictū est. Et si ergo egrᵒ est pp multitudinē maᵉ frie siue viscose flatice:vt frequētiᵒ accidit.tūc vtatᷣ pmo medicis subtiliatis īcisiuis ⁊ maturatiuis sine calefactiōe vehemēti.⁊ pᵒ vtatᷣ solutiuis. Rasi.aūt facit talē potū.℞.caricaꝝ.ʒ.x. carniū dactilᵒ se. apij se. feᵉ capillᵉ ve.req.liqr. ysopi prasij.añ.ʒ.v.coquatᷣ in.ʒ.lt.aq. doᶜ ad vnā redeant.Et sumat de hac decoctiᵉ cū.2.aureis istᵒ electuaᵗ qd ipse ponit.℞.succi liquir. ysoᵗ capillᵉ ve.añ.ʒ.x.cordumeni pipis amigd. amaraꝝ aristᵈ.ro.se.vrtice.añ.ʒ.j.mellᵉ despumati ꝙ sufᵗ.Et si est nimis delicatᵒ.℞ electᵐ de zuc.Ista eni bñ expellūt supfluitates q̄ sūt in plone.⁊ h̄ ɔtinuetᷣ p 10.dies vlᵉ p 12.Et ista valēt in hora poriᵗ.⁊ añ.q2 iuuat supfluitates ad expellēdū ipsas maturādo digerēdo ⁊ subtiliando.Et post si corpᵒ appet plenū:purgetᷣ cū pillᵉ de agarico pᵒ ī pua q̄titᵉ dādo.ʒ.j.lᵗ.ʒ.j. ⁊ ß.deide pa.post aliquā refectionē comedat mel ⁊ sinap.⁊ post morā vomat digitᵒ. vlᵉ pluma in ore imissis.Deide dietetᷣ: vt sup dictuȝ est.Deide reuertatᷣ ad supdictū electuaᵐ ⁊ potum.¶2ᵒ modᵒ ad eandē cām ⁊ sniaȝ est:ꝙ pa. vtatᷣ oximelle sqllitᵉ cū decoctiᵉ vel potu Rasi i supdicto.q2 māifeste pdest ad materiā digerendū grossaȝ ⁊ viscosaȝ ⁊ ad sputū puocādū Postea purgetᷣ cū pillᵉ de agariᵒ īfra dicēdis. vel cū hac meᵃ.℞.opoponaci pulpe coloqnᵗᵉ. añ.ʒ.j.mastᵈ.rad yreos añ.℈.ij.anᵗ.℈.ß.℞ massa.⁊ dentᷣ.ʒ.ij.⁊c.Alie pillᵉ ℞ pulpe coloqnᵗᵉ ℥. iij.se.vrtice epithiᵗ añ.ʒ.j.conserue yreos agaᵗ turbit.añ.ʒ.j.esule.℈.j.℞ pillᵉ.cū dissolutione succi liqrᵉ.¶Iste.pillᵉ.attrahūt humiditates grossas a ptibᵒ pectoralibᵒ ⁊ adiacētibᵒ. deinde pa.cōmedat mel ⁊ sinap. ⁊ postea vomat. deide vtatᷣ isto electuaᵒ.℞.pulᵉ.diaprasij pulᵉ. diaysopi.pulᵉ.diayr.añ.ʒ.iij.⁊ ß.ɔserue yreos ℥.j.ɔserue capillᵉ ve.℥.ß.zuc.lt.j.℞.electuariū p bolos.Saᵒ ⁊ Daly.ɔcordant ꝙ si sumatᷣ succi sqlle mellᵉ.añ.ptes eq̄les coquantᷣ silᵉ donec ℞ q̄si electuarium ⁊ detᷣ vnū coclear añ cibū ⁊ aliud post ⁊ vȝ multū.In isto ēt casu dic Aui. ⁊ ex eis que iuuant ad maturationē maᵉ asmatis est ius galli decrepiti.fricatio pectoris cū manu vel mandili aspo: maxīe si anhelitᵒ est preparatus vȝ ēt fricatio cuȝ abrotaᵒ ⁊ nitro vȝ.⁊ h̄ dȝ fieri sine oleo ⁊ vnguētovt dicūt autores.vñ Serap.Et confert eis fricatio cum abrotano ⁊ nitro.Et fricentᷣ cū hoc vehementer.q2 q̄escunt a labore.Et ɔfert eis eleuatio vocis a submissa vsq3 ad altā ⁊ longaȝ.⁊ hoc post vomitū ⁊ purgationē.Dic scias ꝙ maiᵒ iuuamētū ⁊ p qd q̄escunt citiᵒ a labore strictu re pectoris ⁊ anhelitᵒ est sumere oximel sqlliti cū vel electuᵐ de succo sqlle ⁊ melle.2ᵐ refrigeriū ē vōitᵒ.3ᵐ est sudor.4ᵐ ē eructuaᵒ.5ᵐ puocare tussiȝ.6ᵐ ē iacere sup pectᵒ dū tñ pectᵒ sit alte.Comedat ḡ raphanū ⁊ postea vomat vel lardare raphaᵐ cū ellᵒ al.p diē ⁊ noctē.Et in crastinū comedatᷣ raphanᵒ lardonibᵒ eiectᵢ.nā sicut dicūt autores ellᵉs al.dum bñ reprimitᷣ ⁊ corrigitᷣ valde iuuatiuᵒ est in his egritudibᵒ.⁊ securᵒ est ⁊ absq3 timore.⁊ hoc ēt obseruato: vt detᷣ in pua q̄titate ⁊ bñ repressus.⁊ nō detur in poriᵒ asmatᵢ.¶Nunc volumᵒ hic ponere receptā pillaꝝ de agarico sm descriptionē Debeᵉ:qbus oȝ vti bis in.mēse in ɔseruatiōe a poris asmatᵢ ⁊ vȝ ad purgationē maᵉ frigide flatice:q̄ pata est fluere ad pectᵒ ad faciendū asma ⁊ tussim.⁊ sine dubio euacuāt a ptibᵒ pectoralibus.℞.agarᵗ.ʒ.iij.rad lilij celestis prasij añ.ʒ.j.turbit.ʒ.v.yerapᵉ G̃ᵗ.ʒ.iiij. pulpe coloqnᵗᵉ sarcocolle añ.ʒ.j.ɔficiantᷣ cū succo yreos.dentᷣ.ʒ.ij.Postq3 purgatᷣ sufficentᷣ:detᷣ eis de tiriᵃ magna antiqua aq̄ euanuit virtᵒ opij vel de metriᵒ.⁊ vtatᷣ diayr.salomōis.¶Multa remeᵃ possemᵒ hic miscere sm autores. Nā epithimᵒ est multū iuuans in hac egriᵗᵉ ⁊ aqua decoctionis eiᵒ cū melle.vel detᷣ aureᵒ.j.de eo cū rob vini vel cū siruᵒ de ysoᵒ.Ualet ēt decoctio ficuū ⁊ calamēti:⁊ decoctio fenugᵗ cū sirᵒ de ysopo.⁊ decocᵉ fenugᵗ cū ficubᵒ pinguibᵒ ⁊ melle pl'rio.⁊ detᷣ añ cibū tpe longo ⁊ post silᵉ Ista remeᵃ ponuntᷣ ab Aui.Aliud remediū.sumat oī die asmaticᵒ.ʒ.j.aristᵉ ro.cum ptisana Aristᵈ.ro.vȝ ⁊ vtrūq3 calameᵐ sticad arabi yreos ⁊ camepitheos castoᵐ vtraq3 cētauᵃ.oma ista valēt in electuarijs sirupis.⁊c.¶Unū electuariū solet fieri multū vtile pro asmatiᵢ.℞ plonis vulpis sicci.ʒ.vj.calameᵗ mōtaᵗ.ʒ.iiij. se.apij folij liqritᵉ rase añ.ʒ.8.amoᵗ pipis añ.ʒ. iiij.se.iusq̄ami.ʒ.ij. ℞ electuariū cū melle aut zuc.ro.ad modū opiate.¶Ad idē.℞.calamenti ysopi yreos pipis ani.añ.ʒ.iiij.liquir.ʒ.5.℞ puluis ⁊ ɔficiatᷣ cū melle. admistratᷣ ad q̄titatem castanee mediocris maᵉ ⁊ sero.Enula ⁊ aq̄ eiᵒ iuuat multū in hac egrituᵉ asmatᵢ.Et ex medicis bonis ppinq̄s equalitati est ciminuȝ cū aceto mirtū.⁊ est iuuatiuū valde ad anhelitus preparationeȝ.Mucillago se.sinapis al.

cum equali mēsura mellis coquaꝛ vt electua-
rium ⁊ detur in potu qn̄ est vehemētia prefo-
cationis. ℞. baurach. ʒ. iiij. se. nasturci. ʒ. j. ℞.
puluis deꝛ. ʒ. j. cū aqua melꝫ. ⁊ cōfert statim
ſm Aui. Ex sulfure ⁊ arsenico cū adipe renum
capre ℞ suffumigiū ⁊ sentiat ipꝫ ꝑ nares. Idē
pt fieri ex mirra ⁊ costo stora. ⁊ cassia lig. cro.
aristolog. ⁊ galba. in eodē casu. s. qn̄ est a ma-
teria fria mixta ⁊ viscosa. Haly. iubet dare ace
tum squilliticū ⁊ oximel squilliticuꝫ. ⁊ postea
purgetur cum pillulis sic. ℞. yerarpigre Ga.
ʒ. ij. ꝑse colloqn. ℈. ij. rad yreos. ʒ. j. am. ℈. j.
℞ massa ⁊ deꝛ. ʒ. j. ⁊ ß. vel ſm mag ⁊ min⁹ De-
inde deꝛ aliqd electuarium ex supradictis. Cē-
taurea mior cocta cū melꝫ vꝫ. valꝫ ēt electu.
de ysopo ⁊ nigella ⁊ rad yreos cum melꝫ fari
na orobi ⁊ lupinorum misceantur ⁊ incorpo-
rentur cum amigd. amaris ⁊ melꝫ. ⁊ ℞ ad mo
dum opiate. Et si in oībus istis misceres pul-
monem: vulpis: preualebit. verum etiā valent
pinee cum melle. ℞. galba. ʒ. j. ficus sicce. 4.
misce coque in aqua ⁊ adde olei amigd. ʒ. j. bi
batur in tribus diebus continuis. ⁊ manifeste
prodest. Omnia ista fiant post purgationem
hu. viscosorum ⁊ flāti. cum me. laxatiua vel
vomitu. ¶ Ad idem ℞ prasij pulueri. sqlle asse
sub cineribus aā. ℥. j. yreos. ℥. ß. melꝫ. vel zuc.
qd suff fac electuarium supra ignem lentū de
tur coclear. j. Et post bibat hanc decoctionē
℞ ameos. ℥. j. epithi. ℥. j. ⁊ ß. pulegij mentast.
ysopi. aā. ℥. ij. liquir. ℥. j. melꝫ. lꝫ. j. ℞ apozia.
dentur. ℥. iij. ℞. iuiub. 30. nūero caricarum. 10.
pass. mund ab arill. se. malue sebesten liquir.
rad capparis ameos abrota. rad enule cāpa
ne apij ysoꝰ yreos prasij capilꝫ ve. aā. ℥. j. folij
macis spici aā. ʒ. j. melꝫ. qd suff. ℞ apozima. ⁊
detur cum tiri. diatesseron. ¶ Aliud remediū
℞ orobi capilꝫ ve. succi liquir. aā. ʒ. vj. se. fe.
p̄sij ysopi aga. aā. ʒ. iij. pass enucleatar. ℥. ij.
melꝫ. quod. suff. ℞ electu. detur. ʒ. j. ⁊ ß. Istd
electuariuꝫ valet ad asma ⁊ tussim ⁊ angustiā
anhelitus. ¶ Sequitur sirupus valens ad idē
scꝫ asma ⁊ tussim ⁊ angustiam anhelitus. ℞.
epithi abrotani prasi rad apij fe. ysopi origa-
ni monta. piga. calamenti. aā. ʒ. v. maq folij.
aā. ʒ. iij. pass. al. lꝫ. j. coque in. lꝫ. v. aque do-
nec redeat ad. lꝫ. j. ⁊ ß. addatur mel. ⁊ sirupeꝛ
Rasis in ca. p̄mo de experimētis dicit ꝙ si de
tur. ʒ. j. arist. ro. prodest asmatico. Item deco
ctio vtriusqꝫ arist. ibidem. ℞. ysopi sicci yre-
os mirre piperis ni. ⁊ longi cordume. carda-
mo. se. nasturcij carui. aā. ʒ. ij. spice. ameos co-
sti. aā. ʒ. j. melꝫ qd suff. ℞ ad modum opiate. ⁊

dentur. ʒ. iij. vel cum zuc. ℞ electuarium. ⁊ vꝫ
anhelosis ⁊ tussientibus ⁊ epilēticis. ¶ Quan
do homo est fortis ⁊ robustus ⁊ apparent sig
saug. cū rubore faciei ⁊ vene sunt plene ⁊ emi
nentes tunc confert flōia de mediana partis
sinistre: ⁊ tunc fit ꝓpter vapores fumosos do
minantes in corde ab humoribus existentib⁹
in arterijs cordis. ¶ Si vero est propter ven-
tositatem consumatur illa ventositas. ⁊ deꝛ
diacimi. ⁊ diacalamentū ⁊ ℞ iunctio cū oleo
lauri. rutaceo ⁊ oleo nardi. Et ℞ emplastruꝫ
ex aneto ⁊ camo. ⁊ sansuco simul decoctis. Et
vtatur electuario qd vocat Auicēna diamar
te in 5⁹ cañ. ¶ Si asma est propter materiam
reumaticam a capite descendentē qd cognos-
scitur qꝛ aliqua pars exit per nares ⁊ per os
⁊ asma venit subito: curetur reuma: ⁊ expella-
tur cum tussi illud qd ad pulmonē fluxum est:
⁊ qd in eo collectū est. Auicēna iubet in capi-
te ponere narcotica. Sed ego magis pono re
solutiuum ex cam. melliloto ⁊ vtrūqꝫ sticad ⁊
rob. ad confortandum: ⁊ ℞ sacculus ⁊ cōmissu
re appliceꝛ. Et bolus ar. est mirabilis i prohi
bendo catarrū vt ait Auicēna. i. fluxū materie
a capite ad pectus. qꝛ quando Ras. vel Aui.
dicunt catarrum intelligunt fluxum ad pe-
ctus. Et ego credo ꝙ debet masticari. ⁊ diu
in ore teneri. vel gargari. qꝛ aliqn̄ est reuma
celeriꝛ dissoluens iplens tracheā arteriam ⁊
pulmonē ⁊ vias alias ⁊ instra anhelit⁹ ⁊ subi
to ducunt ad anhelitū properatuꝫ ⁊ aliqn̄ ad
interitū precipue in senib⁹. Et in isto casu oꝫ
pa. multiplicare euacuationē. qꝛ illud qd pa-
ratum est fluere ad pectus vel pulmonem per
emūcationeꝫ extra ⁊ per nares emittitur. ⁊ sic
curantur illa mē. ⁊ qꝛ materia in somno ma-
gis fluit ad pectus id circo son⁹ viteꝛ ꝙtū pos
sibile fuerit. Isti eniꝫ magis aggrauanꝛ post
p̄mum somnū. Et caueant oīno a cena ⁊ stent
prope ignem ⁊ stent erecti capi. anterius. Si
tm̄ propter vigiliā ⁊ nimiā tussim virtus defi-
ceret ⁊ nō posset bn̄ tussire: nec expellere: ego
tūc cōforto naturā dando parū de brodio pul
le cū. iij. vitellis auorū ⁊ pauco ʒʒ. ad inciden-
dum illā materiā diminuaꝛ igiꝛ illa ma. an-
cedens cū purgationibus ⁊ alijs ⁊ ꝯiuncta ꝑ
emūcationē ⁊ ma. cōiuncta asmatis. ꝑ tussim
⁊ sputuꝫ. Et inserantur hic ⁊ cōpleantur alia
remedia dicta in c. de reumate ⁊c. ¶ Qn̄ aut
fit ꝓpter debilitatem neruorū ⁊ lacertorū. qꝛ
ipsi non bene possunt mouere pectus tūc etiā
vtaꝛ rebus ꝯfortātib⁹ neruos sicut fuit dictū
in ca. de paralisi ⁊ spasmo. Ista autem ꝯfor-

tantia neruos immisceant cū aliqbus appro priatis ad mēbra anhelitus. ⁊ in hoc casu est ṽtus idonea in pineis ⁊ in medicis ex ipis cō positis: vt est pineatū cū melle factū ⁊ looth de pinea ⁊ simili. simil'r oleū earū ⁊ oleum de castoreo. vngant ergo latus ⁊ spina dorsi cuȝ istis oleis ⁊ nucha ⁊ prin³ neruoꝝ ꝯfortent ⁊ confortet caput. Et vtat pa. bonis cibarijs cō fortatiuis ṽtutis. Aui. aūt in. 2. dist. 3. cā. c. 7 ponit confortantia neruos ⁊ illa que in potu sumunt: sunt achorus mirtus ⁊ grana pini castoreum cerebrū leporis assatuȝ sticad cuius ꝓpria dos est omni die. 3. j. vel fi pill'. ex eo et agarico vel ex eo solo. Itē agaricus cōfortat neruos ⁊ calefaciēdo ⁊ purgādo. ⁊ multa alia vide ibi si placet. ¶ Si asma sit a siccitate qḋ scit expꝛimatione sputi ⁊ siccitate nasi oris ⁊ ventris ⁊ gcilitate ⁊ siccitate subiecti. ⁊ qꝛ nō adest sonus: tunc dent humectātia ⁊ pot⁹ lactis capre ⁊ asine ⁊ oleū amigḋ. sirupus viol'. et de papauere ⁊ vinū subtile ⁊ empl'a et vnguenta humectātia: ⁊ dȝ fugere calefacientia ⁊ desiccantia. ¶ Si aūt est ꝓpter cal'itatē solā dent infrigidātia: vt est diacodiū diadragā^m frigidū sirupus viol' ⁊ nenuf. aqua ordei ⁊ sirupus de papa. ⁊ vnguenta ⁊ olea fria vt oleum viol'. ⁊ vnguentū al. quod describet dāte deo in ca. de ptisi. ¶ Quādo asma est a fritate sola: vtatur calefaciētibus. vt est sir⁹ ḋ prasio sirupus ḋ ysopo diayris diadrag^m calidum ⁊ similia. vtat decoctōe fenug' cū cariḋ ⁊ pass. quia multū valet. ⁊ vngat cū vnguētis cal'is vt est marciatō dialtea ⁊ silibus. Et teneat se in loco calido bene indutus ⁊ calciatus ⁊ sufflet ignē sepissime. Nunc aūt qꝛ iuuenes gaudent in ordinatōe iam facta: facim⁹ talē sir^m qui valet asmati de causa frida ⁊ humida. R. rad apij ⁊ fe' ⁊ yreos enule campane arist' ro. rubee aco' aā. ℥. iij. ysopi calamēti pulegi origa' epythi' polij mōtani prasij capillis ve. eupato' sticad ara. sqlle liqr. rab. pab. mūḋ. ab arill' iuiuba. sebestē. aā. ℥. ij. ani' marat' ameos folij aā. ℥. j. caricis. x. numero mellis. lb. ij. f. sirupus quo vtatur longe ante cibum et post cuȝ aqua ordei. Deinde purget cum pillis de agarico supdictis vel cum istis. R. aga' turbit se. vtrice polipo'. aā. 3. j. eufor' pulpe coloqntide succi cucu. asi' aā. ℈. j. geralogodi. 3. iij ani' maratri spice' bdellij masti folioꝝ mente absin' succi liquir aā. ℈. j. conficiant cū melle ⁊ dentur. 3. ij. Post ista ꝓcedetur vomitus cū isto electuario. R. zuc'. lb'. ß. succi squille succi cepe domestice. aā. lb'. ß. coquant simul ⁊ fiat electuariū per bolos ponderātes. 3. iij. ⁊ capiat vnū bolum: ⁊ videbis mirabile. Vel sic. R. oximellis squilli³ quarte. j. aque rafani aque sansuci olei sisa' vel saltem cōmunis. aā. ℥. j. misceant. ⁊ capiat medietatē vel vnam ptem Et post inuet cū pluma in oleo itincta. Post ista potest sumere de istis electuarijs diacalamen^m diapenid diairis salomonis et similia. ¶ In casu supradicto det omni die. 3. j. arist. ro. cū melle. vel dent omni die. 3. ij. se. nastur' cum oleo amigḋ dul. Squilla cocta cū melle ⁊ comesta vȝ multū radix: si det cū ydromelle Terant bacce lauri ⁊ dent in potu. Itē decoctio centauree maioris det in augmēto egri. vt non suffocet. Et in quiete detur decoctio minoris centauree. Valet etiā decoctio ysopi cū melle. vnde ṽsus. Ad pulmonis opus cum melle coquat ysopus. Et breuit' dico ꝙ tussis ⁊ asma multū ꝯueniūt in cura. ¶ Preterea q̄ dicta sunt simplices medicie asmati valētes collectē ex. 2. ⁊. 5. cā. p me ḃ volo accumulare Primo armoniacū transglutitū cū aq̄ ordei et melle confert difficultati anhelit⁹ ⁊ asmati. Aristologia est bona asmati ⁊ stricture pectoris. Amigḋ et maxie amare ⁊ oleū amigḋ dulciū. ⁊ cibus ex amigḋ cōfectus conferunt tussi ⁊ asmati. Decoctio abrotani ꝯfert difficultati anhelit⁹ ⁊ asmati. Lignū balsami ⁊ semē eius valēt ad idē ⁊ ad stricturā anhelitus Coloqntida faciēs euacuationē ꝯfert anhelitui vehemēter. ⁊ verum dicit Auic. ideo cōpetenter miscet cum pillis de agarico. qꝛ agaricus ⁊ coloqntida singulariter hn̄t aspectum ad materiā grossam pectoris ⁊ pl'onis. Ciminum coctū cū ace° confert difficultati āhelit⁹ Decoctio cipssi cū vīo ꝯfert difficl'tati āhelit⁹ Solutio facta cū decoctōe cucu. asi' vel cum eius succo valet vehemēter malicie anhelit⁹. Enula in decoctōe ⁊ suba. i. posita in confua ꝓdest asmati ḃm Aui. in. 3. in ca. de dolore pectoris. Epythimus est vehemētis iuuamenti in asmate. Auicenna in. 3. Ius galli antiqui cum aneto ⁊ cartamo confert asmati. Galbanum idem facit. Radix lilij celestis confert difficultati anhelitus abstergēdo. Laur⁹ confert difficultati anhelitus cū melle minuēdo supflua ad pulmonē venētia. Mirra ē bona asmati cum sua absterssione subtili absqȝ aspitate. ideo cōuenienter iungit in pill' de agarico. Nigella confert difficultati anhelit⁹: ⁊ est incisiua flegmatis ⁊ abstersiua. ¶ Oua valēt asmati et tussi siue sorbilia siue iussella facta ex eis. Porrū cum aqua ordei ⁊ melle confert

asmati. Urtica ⁊ se. eius si bibat cū aq̄ ordei: mūdificat pectus. iō si cū ptisana misces eius extremitates: nō deficies. Uolubilis bona est pectori ⁊ pulmoni ⁊ mūdificat asma. Sandaraca facit idē. Ruta humida cal'a ⁊ sicca in scđo gradu. ⁊ ruta sicca cal'a est in tertio gdu Decoctio rute humide cū aceto vz dolori pectoris ⁊ difficultati anhelit⁹. Reubarm ꝯfert asmati ⁊ san. sputo. Sqlla cōfert asmati valde. ⁊ iō confectōes q̄ ex ea fiūt siue sit oximel squillim siue elecm siue confua quā iubet facere. Aui. ⁊ gorđ. siue p aliū modū mistrata ml'tū vz. ⁊ quasi sup oēs mūdi videt valere medicinas. vel men. i. camo. fetida cal'a est in 3° gdu. sic in 2° ꝯfert asmati si bibat sic epithim⁹ Se. vrtice bibitū cū aq̄ ordei vel cū aq̄ siseleos remouet asma. Crocus ꝯfert instris anhelitus ⁊ facit sputū facilē. iō desiccat ⁊ puluerizat. ⁊ dat. ℈. j. vel. ʒ. ß. cū aqua decoctōis cauliū ru. vel cū iure galli antiq̄ nitrosas carnes hñtis. ꝓpter h. ⁊ crocus ponit in iure galline pleureticoꝝ ⁊ tussiculoꝝ in duplici q̄tite q̄ in iure galline sanoꝝ. Cartam⁹ pect⁹ purgat et apit opplōes pl'ois ⁊ clarificat vocē. q̄re g̃ nō valebit in asmate: imo vere ⁊c. Furfur cōfert pectori ⁊ pl'oni leniēdo. iō artificialis ⁊ bon⁹ cib⁹ fit ex collaturis ipius fact⁹ in brodio galli antiq̄ vel saltē galline ⁊ zuc°. Serapim cal'z in 3°. sic in 2° ꝯfert dolori pectoris ⁊ lateris ⁊ tussi antiq̄. ⁊ dat cū aq̄ rute de ipo. 4a ps. j. ʒ. Siseleos ca. ⁊. sic. in 2° gradu ꝯfert asmati et ꝯstrictōi ahelit⁹. Scea. i. cētonica cal'a i 2° sic in 3° ꝯfert difficl'tati anhelit⁹. Pulmo vulpis siccus vz asmati. Doß eius est. ʒ. j.

Dieta asmaticoꝝ sil'is est diete hñtium tussim. posito igit q fiat ab hu. frido in pl'one imbibito: indiget stare ⁊ ꝯuersari in aere cal'o ⁊ sicco cauēdo aerē paludosum ⁊ aquarū brunosum. ⁊ iaceant in camera nō reumatica in q̄ in hyeme fiat ignis sine fumo de lignis siccis. Panis sit bñ fermētatus nō azim⁹ nec durus nec oppirus. Carnes sint mutonis iuuenis vel pulloꝝ vel gallinarū ꝑdicū fasianoꝝ columbarū volatiliū ⁊ turturū Et comedat auiculas cāpestres ⁊ turdos ⁊ merulos. Et caueat ab anserib⁹ ⁊ auibus aq̄ticis ⁊ carnib⁹ porcinis sup oīa. in dieb⁹ nō carnim comedat oua sorbilia solū vitella. Et cōedat ordeatū ⁊ auenatū ⁊ colaturā furfuris brodiū vitelloꝝ ius cauliū ru. parū bullitoꝝ. ⁊ potet de illo. nō cōedat lactucas nec spinargia nec portulacas. petro. pōt vti fe° ⁊ ysopo. ⁊ iterdū borragis ⁊ porris bullit̄. Itē oēs fruct⁹ recētes vitabit siue sint cocti siue crudi. precipue ꝑcat castaneis piris ⁊ nucib⁹ ⁊ fructib⁹ acerb̄ ⁊ stipticis: vt sunt sorbe nespule pira et silia. Uinū sit albū clarū maturū cū tēꝑata q̄titate aque decoctōis liquir. ⁊ caueat a vino grosso siue nigro: ⁊ a vino acri ⁊ acerbo. Et nō potet aquā nec vinū pomoꝝ ⁊c. Caueat ab ace° nisi via mee ⁊ ab agresta ⁊ ab omni re acri. Prohibeat a oībus excellēt̄ salsedinis vt sūt carnes ⁊ pisces ⁊ caseus salit⁹. null⁹ case⁹ ē eis vtilis butiro tñ interdū pōt vti. Oīa legumina eis inutilla sūt p̄ter faseolos: q̄ ꝯferunt pectori ⁊ pl'oni leniēdo ¶ Pisces inutiles sunt asmatic̄ q2 flegma gñant: si tñ aliqñ ꝯtigat vti: sumat in ꝑua q̄titate: ⁊ sint tosti in craticl'a. Gñale aūt documētū est: q̄ q̄tūcūq3 cibaria sint lenia ⁊ vtilia: semp caueat a supflua repl'oe cibi ⁊ potus: imo semp comedat citra saturitatē p magnū spaciū. Caueāt itaq3 asmatici a sbito exer° ⁊ motu: q2 ml'ti in hac via celerit pierūt ß loco exercitij vtat fortib⁹ fricatiōib⁹ maxie circa pectus cū aspo mandili. Spēs sunt eis ꝯcedende cū suis cibarijs: q2 calefaciūt pect⁹. ⁊ impediūt flātis gñationē digōnē ꝯfortādo ⁊c. Si asmatici possint cātare vel vocē eleuare a submissa vsq3 ad altā siue in cātico eccl'iastico siue in cātilenis seu alio q̄uis modo: absq3 dubio pect⁹ ⁊ pulmo excitarent: ⁊ iuuaret ad expl'sionē supfluitatū eoꝝ. qđ asmatic̄ nō eēt inutile. Utat caric̄ calefact̄ ad ignē: donec incipiāt sudare p se vl' cū puluere ysopi ⁊ liquir vel calamēti supspso. Utat etiā pass. mund. ⁊ iuiub ⁊ sebestē: ⁊ pineis ⁊ ꝯfectōib⁹ fact̄ ex eis vt pineatū. Et vtat amigđ. dul. ⁊ oleo earum Asmaticus nō cōedat allia nec sinap. nec vaporosa: q2 timēdū est de catarro. Et comedat cibū ꝑue q̄titatis ⁊ multi nutrimēti. Et caueat ab eis q̄ in se ml'tas hñt supfluitates. Et teneat se in calore lecti: ⁊ sudet si potest.

Declaratio ¶ Primo sciēdū: q̄ cura asmatic̄ a cā cal'a vl' frida sine materia nō differt ab ea: q̄ cū maria est: nisi q2 in vna ꝯuenit purgare ⁊ pparare māz in alia nō: sed q̄tū ad alterātia eq̄lia sūt. Et iuxt illud scias: q̄ tussis de frida cā cū ma quasi eisdē medicinis indiget: sicut asma a materia frida. verūtñ in asmate fortiores esse debent ꝓpter maiorē imbibitionē ⁊ inuiscatōez mae in vijs ⁊ canalib⁹ pulmonis. ¶ Scđo nota: q̄ asma mult̄ aīalib⁹ accidit. pmo hoīb⁹. 2° eq̄s. 3° auib⁹ de rapina viuētibus. ¶ Ter° nota ßm Cōstan. in. 3. sue theoce: q̄ pl'o est q̄si sella ⁊ repositoriū ꝯuans aerē fridū ad refrigerādum

feruore cordis. Et io ztingit q ho pot anhelitu retinere p mora: cu ponit caput sub aq vel cu est in loco fetido vel calo: q2 cor refrigeriu recipit ab aere in plone retento. veruntia est: q anhelitu voluntarie diutius retinem9 q si aliquis strangularet: q2 in retentoe anhelit9 voluntaria superfluitates fumose a corde expellunt: 7 in strangulatoe plres ibi augmetant roe maioris necessitat 7 laboris 7 mot9 vel conatus strangulati. ¶ Quarto scias bm aui. 10. 3. pmo. c. smone vli de anhelitu: q eede drie q repiut in pulsu: eede repiut in anhelitu. vt e pulsus logus 7 breuis magn9 7 puus velox 7 tardus calid9 7 frigid9 freqns rarus fort debilis iter scisus ztinu9 spasmosus tremul9 pue replsionis 7 multe repulsionis arteriaru. 7 sicut per pulsum habent figtones reru laudabiliu vel illaudabm oia ista repiut i anhelitu. Silr sic plsus mutat pter etates 7 zploes 7 tpa anni: 7 ppt accidentia aie 7 corpis. 7 silr ppt ista mutat anhelit9. Iccirco ypo. in pnosticatoe solu tractauit de anhelitu 7 pulsum tacuit. Drnt tn (sicut dicit gordoni9) q2 mot9 pulsus est pure nalis: vt ponit Auic. ibide in pno ca. Motus aut anhelit9 pot alterari cu volutate. Ex quo sequit manifeste q anhelit9 fit a duplici vtute. s. a vtute nali regitiua: 7 ptim a vtute aiali volutarie motiua. Io retinem9 anhelitu p ista vtute volutarie motiua. In tpe em vigiliaru ista aialis volutarie motiua vincit naturalez q2 puat ille a suo actu saltez p aliq tpis spacio sed in tpe somni aialis vicit: q2 sp naturalis vtus regitiua opat cor dilatado 7 zstringedo 7 thorace sollicita de indiuiduo. Et ambe iste vtutes 7 aialis volutarie motiua 7 nalis reponunt sub dispone vtutis nalis regitiue: vt ponit Gord. in. c. de asmate. ¶ Quito no ignores q aliqn na e ita debilitata in asmate 7 aliqn sopita q no pot moueri ad tussim nec ad expellenda supflua reteta in plone 7 pectore. Et tuc si debilitata est pter nimiu sputu vel defectu cibi: tuc debet zfortari cu cib9 7 iusell pullor 7 vino bono. Si vo est stiptica: dz incitari tussim puocado cu oximelle diuretico vel sqlli9 qd est meli9: vel cu gnis gnati acris: vl saltez cu aceto gargarizato. ¶ Sexto intellige du: q p ia dcta poteris cogscere q asma put est morb9: nocet manifeste nalib9 opatoibus. Et h est morbus: vt dicit Ga. 1. de morbo. c. 6. Attn bndo respectu a qbus pcedit. dicim9 q pot ee acns duplici gnis morbi. Pmo morbi zsilis: q a male zplonis cale vel frie vl sicce i ipo plone introducte. Ite pot ee acns mor9 officialis: q2 opplonis plonis 7 trachee arterie q sut oppilata 7 plena hui. supfluis 7 flatic et viscos: vel vetositate grossa. vel pot ee acns palisis vel spasmi vel etia ee acns mor9 cois q2 solonis ztinuitat in thorace vel in aliquo mebror anhelit9. Et pot ee acns morbi zpositi: q2 apat plonis qd dr pipsoia vel apatis gutturis qd dr squina. ¶ 7 intellegedu q asma in se e egr9 cronica hz tn aliqn porismos malos 7 acutos freqnt duces ad suffocatoez. 7 q2 morb9 cronic9 est. io in iuuenib9 ad sana. du dur9 qto mag in senib9. 2. aph. ibi brachi 7 corize eade snia est aui: vt fuit dictu in pno. ¶ 8 no. q in asmate cu ma coiter e tussis hu. q2 ma in plone exns no ita cito pot esse enatap aliqua ita vtile via sicut p trachea arteria. Io na nitit ipam expellere p ea pcogscens nocum mortale: qd ipa pata e puocare. 7 ppt hoc vtile est: imo qnq necessariu: vt na incitet ad tussim 7 sternutatoez. vt ia practu e 7c. ¶ 9 scias q asma respectu sui porismi e morbus acut9: vt ia dictu est. q2 freqnt infra. 2. dies occidit suffocado. Sed respectu sue marie frie 7 inpolatois dr ee morb9 cronic9: q2 mlti a pno sue creatois sut asmatici. q p multuz tps viuut: Ex tales videt in pectore hre puos caniclos vl cattos puos. ¶ Decio no q mot9 dilatois mebror pectoraliu 7 silr zstrictonis pcedut ab eade vtute. s tn hoc fit bz diuersos villos: sicut dicit Gord.

¶ Caplm. 11. de ptisi.

p tisis est vlcera plois 7 zsumpto toti9 corpis. 5. aph. 9 10. 1 Ptisis max fit etatib9. Et seqt ibi q vlcera plonis dr ptisis. Egri9 tn ista sumpsit nome a dispoe seu hitudine: qua i corpe iducit. s. zsumptoez corpis. Na ptisis ppe i greco ide e qd zsuptio latie. vt dic frat Io. de ianua in catholicoe seu psodia 7 ceteri deriuatores. 7 hec e rei vitas. qcqd canteт.

Cause ptis sut vel ee pnt qda pmitiue: qda antes 7 qda zincte. Pmitiue vt vuln9 penetras vsq ad plone: 7 in eo facies aliqua pua solone ztinuitat: ict9: casus: pcussio: nimi9 calor facies fluere materiaz ad plone: nimiu frig9 zstringes vel infridas. aer pestiletialis 7 mineralis 7 fouealis: et cetere res extrinsece: q pnt inducere vel mltiplicare cas antes ptis: vt statiz appebit. ¶ Cae antes qda sut mag remote: vt logus vsus ciborum calor: vt pipataru alleataru ceparu 7 omniu speru calaru. ex qbus sequit sa. acuitas 7 subtilis mltitudo ma sanguiee in corpe a qbus

pōt ꝑuenire ꝓmo ruptura venarū vel apā in suba pl'onis. sil'r dimissio exercitij cōsueti ⁊ retentio flux⁹ ꝯsueti. ⁊ breuit' oīa illa q̄ dicta sūt in. c. de sputo san. Cāe aūtes ꝑriores sūt fortꝫ tussꝭ inducēs rupturā in pl'oe. vel flux⁹ catarri cal'i a capite vel alio loco ad pl'onē: vt q2 illa mª fluēs est pūgitiua mordicatiua corrosiua aut putrefactiua. vel sanies a pl'esi vl' ab alio apāte currens ad pl'onē. sil'r pipl'ia pl'eꝭ apa epatꝭ vl' mrīq ⁊ siliū locoꝝ: q̄ al'n mittūt saniē ad ꝯcauitatē pectoris ⁊ frequēter ad pl'onē ⁊ sil'ia. ¶ Cāe ꝯiūcte sūt pipl'ia in fcō eē. q̄ iā cō putruit ⁊ saniauit ⁊ ē iā vlceraª alia cā pōt eē sanies i pl'oe sine forti expulsiōe. alia cā pt eē iam dicti hu. putrefaciētes ipꝫ pl'onē vel corrosio in eo fcā vl' sol'o ꝯtinuitatis a q̄cūqꝫ cā fuerit. sil'r sputū sang. nisi citissime succurrat' ruptura etiā venarū pl'onis ⁊ sic de singulis.

Signa egri. q̄dā ponūt' a gal'. 2. de mor. c. 6. vbi dicit sic. In ptisicis ꝟo nares fiūt acute ⁊ tenues timpora plana ocl'i ꝯcaui spatul'e ꝟo ⁊ hūeri circa exteriora ꝟtunt' ⁊ q̄si ale appent. h̄ oīa ꝑncipal'r formā corrūpūt. hec ille. Et vltra h̄ adest fe. lenta ⁊ maior calor ⁊ fe. post cibū tussꝭ ⁊ agg̃ua° pectoris cū difficl'tate anhelit⁹ sputū saniosuꝫ al'n sang. rube° maxillarū curua° vnguiū. Et si vlc⁹ est in alio loco q̄ꝫ in pl'oe. ad qd̄ seq̄nt' aliq̄ de dictis signis vt ē trachea artia ⁊c. Hoc cog̃scit' ꝑ dolorē ⁊ agg̃uatōeꝫ illi⁹ lo'. cū h̄ adest fetor si ē in aliq̄ pte pectoris pt' pl'oeꝫ ⁊ canales ei⁹ ⁊ tc ēt mag̃ laborāt vna hora q̄ꝫ aª. ¶ Itē cog̃scūt' ptisici: q2 citissime ledūt' a q̄cūqꝫ excelliētia aeris siue cal'i siue fri. ēt vole manuū ⁊ plāte pedū sepe cal'a tactu repiūt' maxᵉ p⁹ cibū ⁊ cū hoc ingti ⁊ de facili irascibiles et diffical' ꝟuitutꝭ repiunt'. ⁊ q̄n cū istis corp⁹ incipit demacerari ⁊ desiccari: ⁊ curuitas mãifesta appet in vnguib⁹. ⁊ pili incipiūt cadere tūc n̄ dubites q̄n tal' sit ptisic⁹ Et puls⁹ ptisicoꝝ ꝫꝫ ga. i li. de itroducēdis i pulsu est pu⁹ debil' ⁊ moll' ꝑpt' molliciē me' vlcerati. Si ꝟo ptiꝭ ē ꝑpt' hu. salsuꝫ ipm vlcerātē ⁊ corrodētē tūc sputū ē salsuꝫ. ⁊ᶜ de alijs saporib⁹. Sig̃ aūt ꝑ q̄ poteris cog̃scere patos ad ptisiꝫ ponūt' a ga. 5. āp. ꝯ°. 10. ibi. Ptiꝭ maxiᵉ etatib⁹ fit ⁊c. Sicvicini tñ sunt huic passioni q̄tquot sunt tortoꝝ cruriū ⁊ longū collū hñt ⁊ pect⁹ tenue. vbi. s. Et Aui. in. 10. 3. tra 4. c. 20. dicit. q̄ꝫ isti sūt hñtes humeros eleuatos: ac si hr̄ent alas: ⁊ guttura eoꝝ emmnēt ad ex̄. Et si cū istis hñt ceᵐ debile recipiēs sup̄fluitates a mēbris inferioribus ⁊ hu. fluxerint acuti ⁊ cholerı' vel salsi tunc iam est signū mag̃ certū ptisis future. Et si veiūt ista signa in regiōe frida: q2 ꝫm aui. in tali regiōe vene freq̄nti⁹ rūpūt' in pl'oe. ⁊ cū h̄ mag̃ mlt'iplicat' vel detegit' in autūno q̄ꝫ i ceteris āni tpibus ꝑpt' ei⁹ intēpieꝫ frīgiditatē ⁊ siccitatē tunc maior erit ꝯsumptio ptiꝭ. ¶ Signa aūt si fe. ptisical' cōponat' cū putrida: sic indagabit': q2 si ista putre° ē ꝺ gñe col'ici hu. tūc mag̃ affligit oī die in horis cholere. ⁊ sic ꝯsil'r dicatur de fl'āte. ⁊ cū hoc adest aliq̄n in principijs poxismoꝝ frigus: aliq̄n tremor ⁊ aliq̄n rigor siue sit de cholera siue de fl'āte.

Judicia in ptisi. Primo dicit Auic. q̄ꝫ si fe. ptisicoꝝ cōponat' cū alijs fe. intpolatꝭ. deterior earū cū q̄ pōt misceri: est q̄rtana. deinde q̄tidiana. ⁊ h̄ videt' eē ꝑpt' magnitudinē q̄ est cā duratōis morboꝝ. ¶ Scdō si ptisici expuūt aliq̄d de vēis pl'ois vel anul' earū vl' aliq̄d de anul' cāne pl'ois: cito moriūt'. ¶ 3° ꝫm ypo. q̄buscūqꝫ ptisiq̄ defluūt capilli: si diarria sup̄uenerit: moriunt'. 5. amph. āph. 13. ¶ 4° q̄ a ptisiꝫ molestant': si sputū qualecūqꝫ expuūt g̃ue fetet sup carbōes effusū: ⁊ capilli a capiᶜ defluūt mortale. 5. āp. āp. 12. Et cā dat' a Ga. i ꝯ°. q2 fetor corruptionē hu. ⁊ ꝯsūptōeꝫ mēbroꝝ solidoꝝ sig̃t. ⁊ casus capilloꝝ nutrimentū sig̃t ablatū siue corruptū. vt dic̄ Auic. in loco iā dicto. ¶ 5° ptisis maxime fit etatib⁹ Aui. 18. annoꝝ vsqꝫ ad. 35. ānos. 5. āph. āp. 10. ¶ 6° ptisis antiq̄ nō recipit curatōeꝫ. sicut dic̄ Haly. ¶ 7° ꝫm oēs vlc⁹ in ꝑtibus pectoris ex quo sequit' ꝑfecte ptisis facilius medelā admittit ⁊ eius min⁹ est piculū sanariqꝫ pōt. qd̄ tū in pl'oe ē difficil'r pōt mederi: eiusqꝫ piclm g̃ue est: ⁊ q̄ꝫ pauci ab eo sanant'. ꝟba sūt haly de regali dispōne li. 6. 2. ptis. c. ꝑpo. ¶ Octa° autūnus ptisiq̄ malus est. 3. amph. ampho. 11. Et sequit' in ꝯ°. Ptisicos itellexit ypo. veros ex vulnerib⁹ laborātes pulmonis.

Curatio ptiꝭ. Iā diximꝰ can. vl'es i cura vlcerū pl'onū i. c. ꝺ emoᶜª. ad q̄s in isto. c. ꝑ ei⁹ sustētatōe ē recurrendū: q2 tussis mitiga° ⁊ corpis trāquillitas ⁊ fere cetera q̄ ibi dicta sūt n̄ sūt omittēda: ⁊ p̄cipue ca' tussꝭ. lꝫ nō ex toto: q2 aliq̄n tussꝭ est nc̄ria in mūdificatōe saniei ⁊ alteri⁹ mariei i pl'one exñtis. In cura igit' ptiꝭ ꝓmo ꝯsideret' si ē ibi catarr⁹ ⁊ ille curet': q2 radix cure ē: sic dic̄ aui. Mūdificet' g̃ corp⁹ cū flōmia: si est nc̄e: vt si adest calor ⁊ corpis plenitudo. deide purget' cū medicis attractis diuersoꝝ hu. vt sūt pill'e cochie: q̄b⁹ miscet' parū de bdellio ⁊ gūi ara. ꝫm aui. Ei intelligit' in corpib⁹ fortibus ⁊ in pn̄° egritudīs añte maturatōe. q2 post q̄ꝫ sunt debiles ⁊ extenuati: nec purgatio, nec flōmia

habēt locū. Isti aūt vtanṫ cibis pauce q̄titatis ꝛ multi nutrimēti nō habētes in se supflui tates multas. Nā ptisici pꝛeṫ saniē que in pulmonis viscerib⁹ eoꝝ generaṫ. multe in eoꝝ pectoꝛibus supfluitates aggreganṫ aliqñ ꝑ viā reumatismi a capite descendentes: aliqñ ab aliis mēbꝛis: aliqñ rōne vlceris aliqñ rōne debilitatis mēbꝛi materias suscipiētis: qꝛ ꝯstat mēbꝛa vlcerata esse debilitata. Aliqñ a fortitudine mēbꝛi mādanṫ. Aliqñ rōne tussis q̄ ad pl'onē freq̄nṫ hūiditates coꝛpis trahendo coadunat: vt visuꝫ est in c° de tussi. Aliū ēt rōe debilitatꝫ ꝟtutꝫ dig̃ ex cui⁹ debilitate supflua cōtinuo in coꝛpe aggreganṫ. ħ oia sṫ cā multaruꝫ supfluitatū in pectoꝛe ptisicoꝛuꝫ ꝛ ꝑ ꝯñs multi sputi. ¶ Quātū igiṫ ad desiccationē catarri ℞ sacculi exsiccatiui dicti in c° de catarro: ꝛ i c° de emopthoica ꝛ in multꝫ locis. Et vtaṫ diacodion ꝛ sirupo de papa. maxīe qñ reuma est calīn ꝛ adest coloꝛ: ꝛ vtaṫ looth de papa. ei⁹ ℞ᵃ īferius describeṫ. Et ista ē pꝛīa ꝯsideratio ¶ 2ᵃ cōsideratio debet esse circa vlcus: qḋ vt plūimum est īcurabile. verūtamē qꝛ aliqui videnṫ curari: nō vṙ bonū vt eos totaliṫ q̄si desꝑatos reliquamus: qꝛ aliū hō opus īcipit: ꝛ deus ꝓseq̄ndo ꝑficit illud. Ulcera aūt pus indigēt mūdificatione ꝛ absterſione a soꝛde ꝛ sanie. deinde exſiccatiōe: postea īcarnatione ꝛ cicatrizatione. Pro quo G⁹ 5°. meg̃ iubet dari mellicratū vel mel ad lābendū. Et Aui. post ipsuꝫ in. 10ᵃ. 3ᵃ. ca° de cura ptiꝭ dicit. ꝙ mel'ē vehiculū medicis ptiꝭ. ꝛ cū ħ nō nocet vlceribus. Et in 3° reg. acutoꝝ ꝯ°. 3°. iubet G⁹ āministrare ad purgationem grossoꝝ hu. in pectoꝛe ꝛ pl'one secanabi. i. sir⁹ acetosuꝫ. ꝛ post ipm ydromel deinde aquā oꝛdei. Et vꝫ ēt in hac mūdificatione sirup⁹ de yso° ꝛ oximel sq̄lliticū ꝛ sir⁹ de iuiub. ꝛ ea q̄ dcā sṫ in c° de tussi. ꝛ in ca° de empiate. ꝛ ea q̄ in isto c° subiūgenṫ. Et vꝫ looth de pino ꝛ aliq̄ ꝯfectiōes īfra dicēde. ¶ 2° nō solum vlcera pl'onis: veꝝ ꝛ q̄cūqꝫ alia idigēt desiccatiuis. vt diċ G⁹ ide fe. ad glauconē. ꝛ 8°. ꝯ°. 6°. āpħ. ypo. ibi. Uulnera nō sananṫ nisi pus mūdificenṫ. ꝑꝑ qḋ ēt scribiṫ p° meg̃ sic. Et G⁹ ꝓ certo credidit sanā ꝛ optimā carnē in vlceribus vel vl'nerib⁹ nō posse gn̄ari. nisi curatꝫ eorū supfluitatib⁹. Uno° vꝫ cū ꝺsiccatis. alio° cū mūdificatis. ħ ille. oꝫ g' vlc⁹ pl'onis desiccari. Et iō in p̄mis ꝭm oēs autoꝛes cōpetit aer siccus. vt ifra diceṫ. ꝛ sil'r cōpetūt medicīe desiccatiue. vt est terra sigillata q̄ cōpetit in oi cꝑe ꝭm Aui. ꝛ bolus armenic⁹ ꝛ amigḋ. roꝭ ꝛ carabe mirtilli coꝛallus spo^m gūi ara, dragag^t.

assatuꝫ mumia san. dra. ꝛ silia. valēt ēt medicine dicte in ca° de emopthoica. q̄ oia vel aliq̄ āministrata aliq̄lē faciūt crustā in vlcere. sub qua fiat ꝯsolidatio. ¶ Medicine ēt cōposite q̄ valēt ad exsiccandū ꝭm Aui. sunt diacimi^m athanasia electua^m de se. li^t metridatū tiriaca Iste medicine cōposite valēt in p̄n° qñ adhuc fe. non adest vel valde modica. ¶ 3ᵃ ꝯsideratio est circa fe. ptisicoꝝ. de q̄ dicit Serapio: ꝙ solliciti esse debem⁹: vt extiguaṫ fe. eoꝝ. sꝫ medicine cū q̄bus extingiṫ fe. sunt ꝯ̄rie medicis. cū quibus curaṫ vlcus. nā fe. cū frigidis ꝛ humidis extinguiṫ: vt ibidē dṙ. vlcus ꝟo pl'onis cū calidis vel fridis siccis. Sed si credim⁹ consilio eius: istas. 2. medicinas aliqñ mixtas āministramus: ꝛ aliqñ seꝑatim nunc vnam ꝑꝑ fe. nunc aliam ꝑꝑ vlcus. ideo artificialiter ministrantur se. marᵃ. ꝛ mi. aliqñ per se ꝑꝑ fe. aliū mixta cū exsiccatiuis dictis in scḋa intentione. tam ꝑꝑ fe. q̄ꝫ propter vlceris desiccationē. ¶ 4ᵃ intētio est in mitigatiōe tussis. pro qua recurrenduꝫ est ad capl'm de tussi ꝛ ad capl'm de emopthoica in isto tertio libꝛo. Et valent iste pill'e que sequunṫ contra fe. ad tussim cohibendā: que cohibitio summe est necessaria: vt pulmo quiescat a motu foꝛti: qui in tussi fit mēbꝛa eni vlcerata nō cōsolidanṫ: nisi sint in q̄ete. vt dicit Haly de regali dispōne. ꝛ dicuntur pill'. sub lingua ℞. candi penid. añ. ʒ. j. pul' liquiṫ. mundate amigḋ. dul. se. bōbacis mund. pineaꝝ succi liquiṫ. añ. ʒ. ß. semis malue. citonioꝝ se. lactuce se. poꝛtulace. 4. se. fridoꝝ maioꝛum amidi gūmi dragagā^t. añ. ʒ. j. oia puluerizenṫ: ꝛ cū muscillagine psilij ℞ pill' late ad modū lupini. ꝛ teneaṫ vna post aliā sub ligua paulatim degluttiēdo: leniunt pectus ꝛ mitigant tussim. ꝛ valet ad fe. ꝛ sitim. ¶ Alie pill' ad easdē intētiones ℞. pul' diadragā^t fri pul' diapenid sine spēbus. añ. ʒ. iij. penid. ʒ. ij. amiᵃ pinearū añ. ʒ. j. ꝛ ß. dissoluanṫ penid in aqua pluuiali ꝛ ℞ pill' al. ꝛ ꝯsꝑganṫ cū faria amidi valēt tussi maxīe sicce ꝛ ꝯsumptꝫ ꝛ ptisiꝫ ꝛ paratis ad ptisim. ¶ 5ᵃ. ꝯside° est in dieta ꝛ mō viuēdi ptisicoꝝ. de q̄ nūc ꝛ post īferi⁹ fiet mentio aliq̄ dn̄o ꝯcedente. ¶ 6ᵃ ꝯside° est de sputo san. q̄ ptisiꝫ accidit: qñ vlcus ꝓfundaṫ ꝛ crusta remoueṫ. Et ꝓ ista vade ad ca^m de emopthoica. Et vtaṫ trocisꝫ de ṫra sigillata. ¶ 7ᵃ ꝯside° est de cōstrictione anhelit⁹. Et ꝓ ista vade ad ca^m de asmate. Sed qꝛ iste ꝯsiderationes neq̄ q̄ꝫ vicissim possunt expleri idcirco: decet vt aliqua ex eis simul misceamus. Aliqñ vnā medicinam ad vnā ꝯsiderationē: interdū ꝟo alterā

ad aliā ꝯsiderationē vt nūc ꝑfatū est. Et his gn̄alr̄ ꝯsideratis nūc aliq̄ magis ꝑticularit᷑ pertractemꝰ. ¶ Cura ꝑticularis ꝑtiꝰs. Primo ꝯstituat᷑ eger in bono aere mūdo in loco mūdis lōge a paludibꝰ ꝛ fluuijs ꝛ aq̄s. ꝛ nō sit multum calidꝰ nec excellent᷑ frīdus. sꝫ tēpatus in caliditate ꝛ frīditate: si nāliter īueniri pōt: si non sꝫ artificialr̄ in domo ꝛ camera hītationis infirmi. Nā excellētia aeris frīdi nocēdo ꝛ īfrigidando pectꝰ ꝓuocat tussim. ꝛ excellētia calidi aeris attracti calefaciendo mēbra sp̄ualia auget fe. ꝛ desiccat corpꝰ: quoꝝ ꝯria ad ptisis curationē semp conamꝰ īuenire. Deīde ponat᷑ dieta put aliq̄d dicet᷑ ꝛ latius in fine capl̄i de eo pꝰ ostēdet᷑. ¶ Incipiaꝰ igit᷑ a lacte: sicut faciebant arabes. Ras. Haly. ꝛ multi alij. Prio igit᷑ ordinet᷑ ꝙ pa. hēat asinā iuuenē fecūdā in lacte. de cuiꝰ lacte de summo mane postꝙ emiserit supfluitates: capiat vnā scutellā ꝛ sit lac ita calidū: sicut ab vbere exit ꝛ aliā scutellam ad sero ad minꝰ p. 2. horas post cenā añ igressum lecti. Deficiēte vo asina vel ab eg° in odio hīta q̄rat᷑ capra iuuenis. silr̄ in lacte fecunda nō antiq̄ nec in pmo anno sui fetus. ꝛ comesto eiꝰ pingui capreto pa. silr̄ mō capiat de eius lacte summo mane ꝛ in sero. Si tamē in eius lacte vellet eger offas comedere vel cibum ex eo ꝛ pane factū vel ex eo ꝛ farina tritici vel ordei vel panici factū iuuaret vtiq̄ ad nutriendū ꝛ alterandū ꝛ faciliter nutriendū. Et istud lac pōt decoq̄ aliq̄n cū lapidibus fluuialibus vel cū calibe ignitis. Si vo patiens nō esset indignant nature. ꝛ vellet sumere lac de vbere iuuēcule ꝛ pulcre mulieris in bono spisso ꝛ albo lacte fecūda: q2 homini naturalius est sine dubio ꝑualeret. Et de istis decet cōtinuare post posita negligētia. Et posito ꝙ esset fe. dum tñ nō esset putrida semp valeret lac debite ministratū. Et de lacte dicet᷑ aliq̄d in clarificatione. ¶ 2° videbit᷑ de ptisana que est cibꝰ factꝰ ex ordeo mūdato q̄ q̄dē cibꝰ multum ab autoribꝰ cōmendat᷑ precipue ab ypo. pmo regiminis acutaꝝ ꝛ a Ga° silr̄ cañ. ꝛ cōmēto. 18. sup oēm cibū q̄ fieri pōt ex grāno q̄cūq̄ q2 ista ptisana in ptibꝰ suis est homogenea ꝛ vniformis ꝛ lenis iuncta vt mollis facilis digestionis. ꝛ est lubrica ꝛ nutritiua ꝛ faciēs abstersionē supfluitatū: ꝛ cū hoc alterat malam cōplexionē calidā ꝛ siccā febrilē. Et q̄uis ordeū de se sit siccū in pmo gdu. tñ rōe liquoris cū quo coq̄tur siue sit aq̄ siue lac amigd vl' lac se. frido rūꝫ. qd melius est siue brodiū galline siue ius capreti vel mutonis hꝫ tēpatā hūiditatem. ꝛ extinguit sitim: ꝛ non constringit vētres: imo si necesse est abluit. nō īflat stōm: nec in eo ista ptisana corrūpit nec fit acris. ꝛ multe alie laudes ibidē pōnunt ab ypo. ꝛ Ga°. Et ista nō sōm intelligunt in fe. putridis. imo in oī fe. ꝛ in ptisi ꝛ ethica ꝛ in oī egritu° ꝛ calore: vbi alia cibaria mistrare non audemus. ¶ In isto vo casu ego laudo auenā mūdatā. nā fm Gam eius virtus silis est ordeo in alteratione ꝛ nutritione fm ꝙ dicit Algafagiꝰ. Aq̄ vo decoctionis ordei quā aliq̄ vocāt ptisanā: vꝫ ad expuendū ex pectore res viscosas: vt dic Gaꝰ 5° reg. acut. cōmēto. 3°. Et hoc post secaniabi ꝛ ydromel extīguit stati ꝛ refrigerat sine noc° nā aqua bonitatē aq̄rit ex decoctione ꝛ ex cōmixtione ordei maliciā amittit ꝛ tempat hu. ꝛ acuitatē eoꝝ. ꝛ est securior potus febricitantibus ꝛ alijs egritudibꝰ q̄bꝰ vinū ꝓpinare nō audemꝰ. Et dꝫ ista aq̄ dari iter prādiū ꝛ cenā: q̄n pa. sitit sil' capiēdo cū aq̄ ordei. j. coclear d zuc. ros. vel vnū bolū de aliq̄ de electuarijs in fradicendis. ¶ 3° dico de vino. q2 ptisiq̄ dengādū nō est: si fe. pu. affuerit. q2 ꝯstat ptisicos esse debiles ꝛ macros. vinū aūt cito nutrit ꝛ subito sufficiēter humectat vt dicit Gaꝰ p° de regimie sanitat c° 2° circa mem cal. Et illō vinum sit in suba subtilissimū ꝛ in colo° subrum maturū nō viride. vt dicit Gꝰ 5° de regi. sanitatis. c° 6°. vel sit al. maturū ꝛ clarū. Sed q2 vim de se calidū est. iō cōpetent᷑ miscet᷑ ei aq̄ pluuialis. vel aq̄ cocta in vase terreo vel argēteo que ꝑualet. ꝛ postea īfrigidata. Tale enim vinum refrigerat ꝛ humectat. q2 vinū secū defert aquā rōne cuius mixtionis facit opꝰ iam dictū. vt dicit Aui. 4° cañ. c° d tertia. ¶ 4° loquendo de melle. dico ꝙ raro per se est dandū nisi in valde mo° q̄ntitate ad lābendum. vt dicit Gaꝰ in meg. sed cum ex eo fit mellicratum aut secaniabum: aut alij siru' aut confectiones tunc est iuuatiuum. Nam mellicratū siue aq̄ mellis fm Algafagium cōfortat stōm. ꝛ facit appetere cibum: ꝛ facit spuere ꝛ mūdat ptes pectorales. vt clarius in clarificatione dicet᷑. Istud tamen mel debet esse collectum ab apibus in tpe vernale ꝛ estate. ꝛ debet esse dulcis saporis boni odoris. ꝛ debet esse despumatū: q2 mel cuius spuma non est abiecta īficit stōmachum ꝛ corpus ꝛ soluit ventrem. Et si auferatur spuma: illa dīminuit᷑. q2 mel decoctū non mouet ventrē. īmo quandoq̄ strīgit ꝛ nutrit plurimū. verba sunt Aui. in 2° cañ. Loco igit᷑ cibi ꝛ medicine nō modicū mel est ptisiq̄ iuuam. ¶ Particularit᷑ ad apothecā descēdē-

℞ talis sir⁹ q̄ pōt vocari sir⁹ de yreos. ℞. rad yreos. ℥. ij. capill' ve. recētis ceterach politrici añ. ℳ. j. caricarū pinguiū. xv. numero dactil' mūd. ab ossib⁹ et pelliclis int'iorib⁹. 8. nūero pasß. mūd. ab arill. iuiubarū. i⁹. ani. sebestē fe stucoꝝ añ. ℥. j. et ß. coriādri ꝑpati se. citonioꝝ malue ⁊ bombaq. 4. se. fridoꝝ mi. se. ozobi ⁊ fe nug' añ. ℥. ß. epitbi' yso' añ. ℥. j. mellis despūa ti vel roß. ℔. j. zuc'. q̄rt. iij. ℞ sir⁹ ad pfectionez coct⁹ ⁊ def in tpe sitis cū caq ordei. huic siru° ꝯpetēter misceᵣ ordeū mūd. Ordinare autem talē sirupū nō est res noua ꝑ pueci in me⁹ vz eū ethicis ꝯsumpt' ⁊ ptisiq. ⁊ vz tussi ⁊ asmati ⁊ abstergit ⁊ mūdificat ⁊ lenit ⁊ nutrit. ⁊ valz ad saniē spuendā ⁊ ad ꝯso'lidandā ⁊ ad v̄tutē ꝯfortādā. ¶ Ego facio elec^m: qd̄ vz ad itētōes supdictas: ⁊ est in v̄tute isti⁹ sir'. ℞. corallì ru. carabe litij terre sigillate ypoq̄stid amidi spo dij liquiri^e ⁊ succi eius. iij. se. frioꝝ ma. ⁊ mi. gumi ara. drag' roß. ru. añ. ℥. j. pinearū mund pistacearū amigd dul. añ. ℥. ij. torrefiēda torꝝ reᵣ. et ℞ pul' ⁊ de puluere supdicto. ℞. ℥. et ß. zuc' quartq. v. cōserue capill' ve. ꝯfue simphiti ꝯfue testudis añ. ℥. iiij. misce^r ⁊ ℞ elc^m p bolos sine dubio vz ad spuū san. ⁊ ad mūdificādū pectus ⁊ vlcus cū pauca tussi. q2 illā ma'iam ꝑparat: vt facil'r exeat: ⁊ ꝯsolidat quantū est possibile ⁊ nutrit ⁊ fe. remittit. Residuum v̄o pul' incorpeᵣ cū siru° de capill' ve. bñ cocto ad pfectionē. ⁊ ℞ elec^m in modū opiate. Ista duo electuaria valēt ad. 7. ꝯsideratōes supdictas ¶ Nūc aūt sequit' pul' haly de reg. dispōne. q̄ ꝓdest vlceri pl'onis ⁊ tussi s̄m ips. ℞. pap. al. ℥. x. gūi ara. ami' drag' añ. ℥. iij. se. portulace se. malue añ. ℥. v. se. cucur. ⁊ melonis se. cucu. ⁊ ci trulli se. citonioꝝ mund añ. ℥. vij. spo' succi li quir. añ. ℥. iij. penid. ad pōdus oim. ℞ pul. deᵣ omi die de maue. ℥. ij. cū si° de papa. vel cū sir° iuiub. Sine dubio iste pul' est exptus p me et probatus. viuit deus. ¶ Ego tenui vnū mona chū ptisicū verū: cui⁹ egri°p annū durauerat qui videbaᵣ interdū ptē pl'onis cū sputo eijce re. ⁊ erat ei tātus fetor: ꝙ nullus monachoꝝ nec in refectorio nec in mensa ei audebat ap proximari. pfecte ei erāt oīa signa ptisis: q̄ p me ⁊ multos alios fuit iudicat⁹ de primo mo riturus. Ego v̄o (q2 amicus meus erat) posui curā sup ip̄m cū dieta ⁊ medicis p̄cipue cum isto pul' ⁊ electuario supascripto q̄ iussu dei curat⁹ est. In multis v̄o alijs q̄rū sputum ad fundū vasis aq̄ pleni descēdebat. ⁊ habebant fe. ꝯtinuā ptisicalē ⁊ corpis macerationem et alia signa ptiß. istū puluerē ꝯtinuaui: ⁊ freq̄n ter me bene reperi cū eo. Reuera dict⁹ mona chus vtebaᵣ auenato ⁊ ordeato facq cū lacte amigda. ⁊ se. cucur. equal'r ⁊ supspgebat de i° pul. ⁊ mixto cū multo zuc°. ¶ Pille Daly ad tusß mitigandā ⁊ fe. cōpescendā ⁊ sputū exte rius leuit' resilire facit pectus liniēdo. ⁊ vz ad tussim. ℞. iiij. se. froꝝ ma. mūd. se. citoniorum mūd. añ. ℥. v. se. papa. ⁊ portu^e añ. ℥. vij. penid. ad pōdus oim muscillag se. citonioꝝ qd̄ suf. ℞ pill'e sub lingua. ⁊ pa. de eis teneat in orevi cibus al'natis. Emplm qd̄ vz ptisicis. Accipe scobilias q̄ remāserūt post colaturā siru' sup dicti q̄ intitulaᵣ sirup⁹ de yreos: ⁊ inscindanᵣ minutis: ⁊ postea pisteᵣ fortit': ⁊ addaᵣ oleū viol'. ⁊ butirū. ⁊ ℞ empl'm lateri. vbi est ptisis vel ℞ sic. ℞. orobi se. li'i ⁊ fenug' rad enule cam pane rad yreos teneritatū senecionū añ. ℥. iij caricarū pinguiū. xx. nūero ordei mūd q̄rt. j. summitatū ysopi pasß mūd. añ. ℥. j. olei viol'. butirì sine sale añ. qd̄ suf. ℞ empl'm pistando fortiter post eoꝝ ꝯq̄ssationē ⁊ pfectā ebullitō nē. Ista empl'a ꝑparant saniē ⁊ sputū ad faci lem exitū: vt dicūt mag'ri ⁊c. ¶ Medicine cō posite fride ⁊ electuaria q̄ cōpetūt ptisicis cū cal'itate ⁊ siccitate: sunt iste. zuc^m roß ⁊ viol'. et sir⁹ de papa. sir⁹ roß ⁊ viol'. sir⁹ de portulaca. De^e mixt⁹ cū sir° de liquir. diadraga^m frigi^m elec^m resumpti^m diapapa. diapenid sine spēb⁹ diarodō abbatq est cal'm tempate. Medici^e cō posite ⁊ electuaria cal'a: q̄ valēt ī ptisi vbi nō est tanta cal'itas vt si ibi est asma ⁊ difficl'tas anhelit⁹ ꝑpter supfluitatū retētionē sūt cōb ua yreos diacimi^m diairis salomonis diayso pus diacalamētū diaprasiū diasq̄lla siru⁹ de prasio sirupus de ysopo. Hec mūdificāt ⁊ ab stergūt. ⁊ lz de istis sepatis siue de alijs raro vtamur cū sint cal'a nimis ⁊ ipi ptisici nō sunt sine fe. sirupus aūt de capill' ve. ⁊ ꝯserua ei⁹. sirupus de iuiub. ⁊ sirup⁹ de liquir. q̄ repiunᵣ in cap. añ istud: sunt vtilia ptisicis ⁊ nō exce dunt multū in cal'itate. ¶ Pādelo aūt multuz vz ptisiq ethiq ⁊ ꝯsumpt' q̄ venit de alexādria et ℞ in partibus istis sic. ℞. colature furfuris ami'. añ. ℥. ij. zuc'. ℥. v. olei amigd dul. ℥. j. et ß. coquanᵣ ad ignē lentū: donec ad spissitudinē ꝑueniat. Et si cā tussis sit cal'a addaᵣ diaga^m ⁊ si frigida: zz^r. in parua q̄titate. Vtaᵣ etiā pineato in toto: sine q̄buscūqꝫ spēbus. ⁊ fiat pineatū in tota cū pineis ⁊ amig. dul. cū zuc° sine spēbus ⁊c. Nō erit inutile: si ptisici aliq̄n vnganᵣ cū vnguēto. quo ego freq̄nter vsus fui in asmaticis [illegible] ⁊ ptisicis. ℞. olei viol' ℥. iij. butiri recētis sine sale. ℥. j. et. ß. fundatur

oia simul. addatur in morta° lactis mulieris puellā nutriētis quart. j. misceant in morta° ꝛ tandiu incorpent: donec fiat vnguentū liquidum albū ꝛ vngat latera ꝛ ossa pectoris sine igne ꝛ valet multū: qꝛ remouet partē caloris ꝛ dat humiditatē bonā ꝛ facit ad sputū leuiter expellendū. Utatur aūt ptisicus sine omni mia zuc° rob. hoc est dictū in idiomate hispanorū cōbua rosacea: qꝛ illā hispani vocāt zuc^m rob de qua dicit Auic. in. c. ꝓprio in. 10. 3. mirabilia. nā mulier que ꝓpinqua erat morti intātū ꝙ tota basilica erat parata cū funeralib⁹: ꝑ fratrē suū fuit curata cū āministratione zucca rob antiq. ℞ igit tale elec^m. ℞. ꝯserue rob. ℥. j pul' diapenid sine spēb⁹ pul' diadragā. fri aā. ʒ. vj. conbue sinphiti cōbue capill' ve. aā. ʒ. iiij zuc'. lī'. j. ℞ elec^m ꝑ bolos. fundat zuc^m cū aq rob. ¶ Sequit looth Hebe^e ad caliditatem et aspitatē pectoris ꝛ ptisim. ꝛ vz tussi leniēdo ꝛ facit leuiter exire sputum. ℞. raď liquir. ʒ. xv. passꝫ mund ab arill' bene ping. sebestē iuiube aā. xxv. nūero coquant lēto igne in. x. lī'. aque vsqꝫ ad. lī'. j. colet. ꝛ addat rob vi'. ℥. x. penid. ℥. ij. De isto sumat lambēdo ter aut qter i die ꝛ totiēs in nocte ꝛ vz ꝛc. ¶ Looth eiusdē cōferens ethicis cōsumptis ꝛ ptisicis: maxime expellit saniē de pectore ꝛ mūdificat pectus et pulmonē ꝛ tussim lenit. ℞. papa. al. spo' se. li. torrefacti croci amigd dulcium aā. ʒ. iij. amī draga' se. citoniorꝫ se. citruli mūd aā. ʒ. vij. granorꝫ nasturcij torrefactorꝫ amigd amar farine fabarū aā. ʒ. j. et ß. penid. ʒ. lx. penid coquant in aqua decoctōis caricarū. ꝛ penid ꝛ ꝑdicta omnia cū aqua incorpent. ꝛ dent. ʒ. ij. cū aq mellis ꝛ valet multū. ¶ Consilit valet looth de papa. conferēs ad tussim calām ꝛ pectoris asperitatē. si sputū est tenue ꝛ indiget maturatione ꝛ ingrossatione ꝛ ꝯfert fm Hebe^e ad se. calam ꝛ dolorē pectoris ꝛ pleuresim. ℞. papa. ʒ. xxv. amigd. dul. excorti. granorꝫ pini gūmi ara. dragagā' succi liquir aā. ʒ. xv. amidi. ʒ x. se. portulace se. citoniorꝫ aā. ʒ. x. croci. ʒ. j. penid al. ℥. iiij. sirupi de papa. qātū suffic. Et iste sirupus de papa. fit ꝓprie de capitib⁹ papa. al. ꝛ ni. ꝛ de se. lactuce ꝛ viol'. Nunc igit ꝑ dei grām habes doctrinā gnālem ꝛ spālem: ꝛ habes sirupos ꝛ electuaria ꝛ pulueres ꝛ pill' sub lingua empl'a vngēta looth. Diuersa vtere ꝛ incipe in noie dni: ꝛ cura ptisicū si potes ¶ Nūc autē volo scribere breuē recapitulatōnem accidentiū phisicorꝫ. Primū accñs quod debet considerari siue vocet accñs siue causa egritudinis est reu^a. vnde si est reu^a. ℞ vi'a et particularia dicta in pn° istius ca. Deinde ℞ ista. pmo iste pillule. ℞. tiriace magne rubee trocisate: si habes opij croci farine fabarum torref. aā. ʒ. j. ℞. pill' sub lingua. ¶ Secūdo in catarro frido. ℞. vini al. lī'. iiij. stercoris colūbini. lī'. ß. salis cōis. lī'. ß. camo. rosꝫ. ru. aā. ℥. j bulliāt insimul ꝛ in isto intingant spōgie vel pecia filt' ꝛ bene expssum ꝛ calidū in anteriori parte capitis apponat. ꝛ sic teneat calidū ꝑ totā noctē. ¶ Tertio ad idem ℞ tale suffumigiū. ℞. classe scriptorꝫ siue verniciū. qd idem est. ℥. ij. lapda' puri thuris al. aā. ℥. j. misceat et ponat de isto sup carbones incēsos ꝛ fumū recipiat in introitu lecti. Iste fumus ꝯfortat cerebrū desiccat reuma. Multi eīn piodales reumatici cū isto fumo sanant. Classa per se multū valet suffumigata. Fiāt sacculi de millio ꝛ panicio torrefact vel de aliq iporꝫ cum sale torrefact sup locū iā dictū. Uel ℞ saccus de sola camo. vel de camo. sticad mellilo to ꝛ aniso. ꝛ teneat eos de nocte et de die. Et cū hoc caueat a vaporoꝫ ꝛ vino puro. ꝛ fiant remedia iā dicta in. c. de catarro. ¶ Si autē reu^a est cal'in piodale. pmo post vi'a vtatur diapapa. vel looth de papa. iā dictor vtatur siru° in ore tenēdo ꝛ paulatim deglutiēdo. 2° ℞ iste pill' sub lingua appropate multotiēs ꝛ frequēter. de qbus dicit alexāder: ꝙ nō debent reuelari: nisi filijs ꝛ amicis ꝛ fidelib⁹ discipulis. ℞. mirre electe gūmose. ʒ. vj. thuris al. ʒ. v. opij. ʒ. iiij. se. iusqami cortic raď. arnaglosse. ʒ. iiij. opiū distempet in aq decoctōis caricarū. ꝛ ℞ pillule sine dubio cohibēt tussim ex reumate cal'o. si vo eēt frigidū: non dentur qꝛ materiā magis ingrossaret ꝛ infrigidaret Si aūt affuerit fe. pu. tunc loco mellis detur sirupus rosꝫ ꝛ viol'. vel sirupus de capillis ve. Et loco lacꝫ caprarū vel asine det lac amigd dulciū. ꝛ se. fridorꝫ maiorꝫ precipue cucur. Et insistamus cū frigidis apitiuis semp sustinendo ṽtutem. Si vo expuūt san. vtat trociscis de terra sigillata dictis in. c. de emopthoica. ¶ Uel fiat sic. ℞. boli arme^ci terre sigillate sā. dra. coriādr ꝑparati cornu cerui adusti se. plātag aā. ʒ. j. liquir rase ꝛ succi eius passꝫ mund ab arill'. aā. ʒ. j. ꝛ ß. spo' ypoquistid. aā. ʒ. ß. ℞. trocisci ad pōdus. ʒ. j. ꝛ dent. 2. vnus de mane alius in sero distempati cū aqua arnaglosse vel cū lacte lapidato. vel teneat in ore ꝛ paulatim deglutiat. ¶ Si vo affuerit asma ꝛ difficultas anhelitus. ꝛ si sit retētio sputi: ß valde malum est ꝛ signum mortale. tamen ℞ sic. ℞. mirre storacis liquide galbani. aā. ℥. j. arseni.

ci.ʒ.ij.conficiantur cū butiro.ꝛ fiant trocisci. ꝛ fumus recipiatur per embotuʒ per os ꝛ per nares. Si autem dormire non potest vtatur diapapa.ꝛ sirupo de papa. ꝛ vtatur pillis cohibentibus tussim. Si vero fuerit constipat⁹: aliquādo recipiat suppositoria vel clisteria lenia ex lacte melle ꝛ modico sale. Et vtatur cōserua viol.vel sirupo viol. Et vtaṫ prunis damascis in pncipio mense. Et aliquādo potest sumere de cassif.℥.ß.vel.ʒ.6. Si vo supuenerit flux⁹ vētris vtaṫ sirupo mirtill. ꝛ miua seu sir⁹ citonioꝝ.vtaṫ ꝯserua rof mıꝫ cū pul' terre sigillate vel fiat sic .℞. terre sigillate boli ar⁹ acassie carabe sanḋ ru. spo' ypoqstiḋ gūi ara.drag' sūach corti̇q thuris mirtill.añ.ʒ.j.ꝛ ß.liqr.rase passu.mūḋ.cū toto añ.℥.ß.sir⁹ citonioꝝ qḋ suf.fi̇ trocisci pōderātes.ʒ.j.ꝛ ß.deṅt cum lacte extictionis calidis.ꝛ sic pōt dici de siti ꝛ de singulis accidētibus respiciēdo capitula in isto libro ꝯtenta vel ꝯtinēda. Et si per ista nō curanṫ:dixit mihi Petr⁹ de brolio: ꝙ capiat ptisicus de.15.in.15.dieb⁹.ʒ.j.de pillis arnaglosse:q̄ repiunṫ in magno antido⁰ ß'.ꝛ vꝫ ad acre ꝛ tenue reu². Scio eni multos q̄uis longo tpe reumatizantes bis ex eis potatos pculdubio eē curatos.hec ille. ℞.mirre trocliten.ʒ.6.oliba'.ʒ.5.opij iusquia' raḋ arnaglosse.añ.ʒ.iiij.tēperenṫ cū rodosstomate.i.aq̄ rof.ꝛ deṫ ex eis pillis formaṫ ad modū ciceris.5.aut.6.euntibus dormitū.valet etiaꝫ ad reumatismū dentiū ꝛ ad reumatismum emoptboicorum ꝛ vesice colli causam pagarizay: idest ad ardorem vrine. Raf in.9⁰.ad Almā. dicit : ꝙ si vlcus pulmonis est recens: sumat cancros fluuiales ꝛ aquā ordei in potu ꝛ sirupum de papa.cum lacte:dum non constringitur anhelitus eius ꝛ pectus .Dentur trocisci: quorum confectio hec est. ℞.se.papa.al. se. cucur.se.citrulli mūḋ.añ.ʒ.x.amidi dragag'. gūmi ara. succi liquiṫ.añ.ʒ.v.thuris masculi boli ar'.san.dra.carabe.añ.ʒ.ij.mirre cinamomi opij.añ.ʒ.j.fi̇ troci'.ꝛ deṅt in potu cū sirupo de papa.qñ volum⁹ reu³ sistere ꝛ materiaꝫ ingrossare subtilē. Si volumus restringere ꝛ cōsolidare:demus cum sirupo mirti⁰. Isti trocisci partim sunt alteratiui se.ꝛ caloris ꝛ partim sunt mitigatiui tuss.quādo est cum calore.ꝛ partim sunt mundificatiui: ꝛ partim cōsolidatiui. Si forte vlcus est antiquū ꝛ anhelitus stringiṫ quādo sputū retinetur: tūc deṫ sirupus ḋ ysopo oximel squilliticū. Et quādo fuerit pectus mūdificatū ꝛ anhelit⁹ bon⁹: tūc deṅt res ꝯstrictiue seu consolidatiue vlceris: vt sunt trocisci de terra sigillata. Et si sputuꝫ est multum ꝛ fetidum sumat in ebdomada semel.ʒ.j.mirre cū.℥.j.mell'. Et sufumigetur per os ꝛ nares cum istis pillulis. ℞.aristo⁰ mirre storacis thuris añ.partes equales arsenici rubei ad pondus oīum fiant pille ad modum auellane.ꝛ cum aureo vno suffumigeṫ.ꝛ confert tussi plurime humiditatis sine vlcere.

Dieta ptisicorum ptim dicta est q̄tum ad aerem lac vinū ꝛ ptisanam ꝛ mel. Panis eoꝝ sit bñ coctus ꝛ fermētatus ꝛ de bono frumēto nō opirus nec durus.ꝛ in decoctione nō trāseat duos dies. Vinū sit albuꝫ vel claretū:q2 facile facit sputū. ꝛ aliqñ vtaṫ vino rubeo maturo:q2 magis nutrit.ꝛ tēperetur rōne caloris cū aqua pluuiali vel cū aqua przbulita ꝛ reseruata.carnes p posse sint auiū cāpestriū vsualiū:vt perdices sturne fasiani: francolini:colūbi:turtures:meruli:turdi: ꝛ similia. Piscibus aliqñ pōt vti:vt sunt pisces squamosi de aq̄s currētibus ꝛ mūdis. sint tñ cocti in aqua ꝛ vino albo:cum aliqua q̄titate sal' ꝛ petro. Oua aūt sorbilia cōpetunt ptisico interdum pter nutritionē ꝛ virtutis ꝯfortationem. Et interdum carnes capreti ꝛ agni iuuenis ꝛ pedes mutonis bñ cocti:marie si in fine coquerenṫ cū lacte. Item vtaṫ ordeato auenato ꝛ amigdalato. Et vtatur isto cibo. ℞. lactis amigḋ.si fe.est intensa.ꝛ si non lacṫ caprarum coquatur ad ignem. ꝛ addatur boni panis.ralati modicum ꝛ paulatine donec veniat ad spissitudinem:ꝛ perfectam decoctionem. Idem potest fieri cum farina tritici vel ordei vel millij.ꝛ in fine addaṫ ꝫuc.vel peniḋ Et si in fine misceatur farina papa.al. vel se. frigidorum.sicut frequenter feci:non modicū iuuat ad fe.extinguendam ꝛ corpus nutriendum. Item fi̇ mixtura ex duabus partibus farine auene ordei tritici ꝛ vna amidi cuꝫ lacte amigḋ.ꝛ spergatur desuper ꝫuc.in magna q̄titate. Et si est debilis:pulpa galline vel pdic̄ bene pistata cum istis bñ misceaṫ: ꝛ fi̇ tunc cibus al.qui est multi nutrimēti.ꝛ vꝫ in oī debilitate corporis ꝛ virtutis cōfortatione: q̄uis pa.habeat aliqualē fe. Ista eni permutanṫ: si multū est debilis. Naꝫ melius est pugnare ꝯ egritudinē ꝛ fe.q̄ ꝯ vltimā ꝟtutis debilitatē in isto casu multū laudanṫ cāc' fluuiales. q̄ in ydiomate vascoꝝ vocanṫ scatenices que si nō reperiantur:accipe limacias teneras ꝛ iuuenes cum testis suis ꝛ fac eas bullire cum ysopo ꝛ feniculo. postea remoueantur a corticibus cuꝫ acu:ꝛ comedat pa. cū ꝫuc.vel sine eo.

Et si sic eas nõ potes cape: suffriganť cũ aliq̃ pinguedine in sartagine vel ex eis ſ potagiũ sicut fit de cõchilib⁹. Tu bñ scis q̄ autores di cunt de limacis. q2 nutriũt ⁊ hũectãt ⁊ faciũt relucere cutem hoĩs interdũ sumanť potagia facta ex borag ⁊ spinargijs petro. ⁊ fen° cum lacte amigd. vl' oleo amigd. dul. Comedat in terdũ ex bono pane offas in lacte capre soluꝫ: vel in lacte amigd. supsperso ʒu° cũ pul. se. fri gidorũ Oẽs spẽs calide sunt eis postponẽde pter crocũ. Sumant aliq̃n de butiro in parua q̃titate cũ tosta panis. Utať pass ⁊ caricis ⁊ festucis amigd. dul. ⁊ penid ⁊ iuiub. potest vti dactil. ⁊ pineis. ¶ Quantũ ad motũ ⁊ q̃etẽ di co q̄ mot⁹: nisi sit puus añ prandiũ nocet eis. sed q̃escant tempate. Sõnus sit tãtus ⁊ tam long⁹ sicut eẽ poterit nisi eẽt reuma in q̃ ene/ nit. vt somn⁹ dimittať. Famẽ nõ sustineat nec sitim: nisi esset mẽdo sa. q2 ꝯsumerenť subales mẽbroꝝ hũiditates a supfluo añte cibo ⁊ po/ tu abstineat. q2 crapula bone digõnis nouer/ ca sumptos cibos idigestos in malos ꝯuertit vsus ⁊ auget tussim. ⁊ morbi materiã. Preua/ let igiť puus vsus bñ digest⁹ q̄ mult⁹ toti cor pori nociu⁹. Caueat ptisic⁹ a coitu totaliť ⁊ a balneo nisi in declinatione. imo si hꝫ vxorem vel familiarẽ feminã: ab ea totaliť est seq̃strã dus. q2 ille act⁹ materiã nutritionis mẽbroꝝ subtrahit. Caueat ab ira ⁊ tristicia ⁊ ab oĩbus accĩtibus aĩe preter gaudiũ ⁊ leticiam. Et lu/ dat iterdũ in aliq̃ ludo in quo nõ supueniat p ditio: ſ lucrũ si possibile est ipsuꝫ iuenire. Et delectabilia ei psentenť. ⁊ caueat ab oĩb⁹ sup/ flue salſ: vt piscef saliti ⁊ carnes ⁊ case⁹. Et ca ueat ab oĩ re acra: vt acetũ agresta limões ci/ trãgli ⁊ allia. vt caueat ab oĩ re acu^a vt sĩ spẽs aq̃ ardẽtis ⁊ vinũ forte siñ aq̃. ⁊ allia. hmõi ⁊c.

Declaratio in ptisi. Pmo sciẽdũ q̄ vt freq̃nť in ptisicis pe/ des inflãtur ⁊ extremitates. ⁊ h̄ est pp debili/ tatẽ digestiue ⁊ mortificationẽ caloris nãlis ⁊ malã in epate cõplexionẽ. ex q̃b⁹ hũoꝝ seť in digestio ⁊ mltiplicatio supfluitatũ in cor^e. Et certe nõ ẽ eis bonũ sig^m q2 tũc. 2. cãe ꝯrie siue egritudiẽs in vno repiunť subiecto. ¶ 2° scien dũ ſm Galy. in 6° li°. 2^e ptis. c°. 4. sunt cãe pp q̃s vlcera pectoris citi⁹ sanãť q̃ vlcera pl'onis ꝯria est: q2 pect⁹ est mẽ^m carnosum ⁊ san. eius grossior. Caro ãt pl'onis fragilis est ⁊ san. ei⁹ subtilis nõ sic parus ad sanandũ ⁊ cõsolidan/ dum vlcera. 2^a cã est. q2 medicamina q̃ ãmini stranť desiccan^a ad sanandũ vlcera tardi⁹ ve/ niunt ad pl'onem q̄ ad pectus. q2 aliter non possent ibi venire nisi mixta cum nutri°. saltẽ per easdem vias per quas venit nutrimentũ. Cõstat aũt ex anatho^a cordis: q̄ pulmo nutri tur a san. subtili^a a corde misso. ⁊ pectus nutri tur a sanguine ab epate misso. igiť cã ⁊a. Di co q̄ virtus medicamĩ^m supradictoꝝ q̃si ẽ de structa anteq̄ veniat ad pl'onẽ. 3^a cã est contĩ nuitas: ⁊ sic maioritas mot⁹ pl'onis q̄ pecto/ ris ſm suã q̃titatẽ pp tussim indeficientẽ: ex qua pulmo nõ põt hr̃e tranq̃llitatẽ nec quie tem. q̃ nõ modicũ vtilis ẽ. imo necessaria me^o qd consolidari dꝫ. 4^a cã est: q2 vene pectoris subtiliores sũt: ⁊ q̃n apiunť: pua est eoꝝ aptio In pl'one ꝯo totum ꝯriũ est. Et de isto iam fa cta est aliq̃ mentio in ca° de emoptoica. ¶ 3° dubitať de melle ⁊ mellicrato q̃uõ pñt mũdi/ ficare vlcus pl'onis ⁊ sanẽ. q2 sumunť per ios cũ longa sit via anteq̄ attingant illuc: vt sta tim dictũ est. Dico q̄ mel ⁊ mellicratũ ⁊ pill^e sub lingua ⁊ looch ⁊ sir^i ⁊ iulep. cũ sumunť ad dictã vtilitatẽ diu in ore teneri debẽt ⁊ paula tim deglutire: ⁊ tũc trãseundo rõne vicinitať meri trachee arterie ⁊ pl'onis aliq̃ virt⁹ vel sa por trãsit ab vno ad aliud: ex qua ipsi pulmo/ ni fit iuuamentũ. 2° dico q̄ sicut sincop: q̃ est passio cordis: releuať p vinũ sumptũ p os añ eius digestionẽ ⁊ ei⁹ aductũ ad cor. sic ex istis medicis fit releuatio ⁊ adiuto^m i pulõne: añq̄ ipse a sto° veniãt in sua suba ad eũ ⁊ forte per eosdẽ ⁊ ꝯsil'es meat⁹ ⁊ cãnales. 3° dico q̄ post q̄ iste me^e sumunť: in sto° natura sollicita est citi⁹ q̄ põt: eas dirigit ad loca: vbi sunt nccia. ⁊ sic forte ibi citi⁹ veniũt q̄ ad nutrimẽtũ ⁊c. ¶ 4° scias vt dicit Ga° in meg^i ⁊ Serap. in c° ꝓprio. ⁊ Aui. in 10^a. 3^i. ⁊ fcã iam est aliqualis mẽtio in emoptoica q̄ vlcera pl'onis fcã ab hu. malo calõ vel acuto vel salso ⁊ talia corro duntur nõ recipiũt curationẽ. ꝓpterea q2 idi/ gent tpe longo ad euãndũ dictũ hu. sĩr ⁊ alte randũ malã cõplexionẽ ⁊ ad ꝯsolidandũ eam ita q̄ pa. p° moreref: q̄ ista cõplerenť. ¶ 5° q̃ri tur q̃re lac asine mag cõmẽdať q̄ capre. ⁊ lac capre magis q̄ ouis. vel vacce. Dico q̄ hoc ẽ propterea. q2 lac asine mag hꝫ butirositatem deinde lac capre. Nam lac in se continet tres partes potentialiter rõne quarum etheroge/ neum nuncupať. Nam habet partes aquosas ⁊ serosas: p quas iuuat vlcus lauando ⁊ mun dificando a sanie. Et habet partes caseitatis que sunt partes terrestres. ratione quaruꝫ hꝫ vim conglutinãdi ⁊ cõsolidandi ⁊ habet par/ tes butirosas que sunt humide: ⁊ ratione eaꝝ nutrit. ⁊ iõ iste partes vltime non videntur in/

nare in ptisic;: cū sint vlcera eoꝝ exiccāda saltē in pn°. q̄propter mlti medicoꝝ. s. Daly. de regali dispōne. ⁊ Rasis in cura ptis p⁹mediū ca. vbi dicit. Et dogh. i. lac acetosuȝ ex q̄ exctum est butirū. Jubēt butirū a lacte exhi. deide cuȝ lapidib⁹ candētib⁹ vel cū calibe decoq̄ pfecte: ⁊ sic mūdificare. Vñ de virtute lact̄ stant versus q̄s ponit Gordo⁹. Lac coquit̄ leuit̄: penetrat cito nutrit abūde. Tēpat hūectat abstergit glutinat alit. ¶ 6° no. ꝙ qñ ptisic̄ lac āministrat̄ vinū cū eo sil' porrigi nō dȝ. q̄ ipȝ coagularet. ⁊ nō sinit ipm digeri. Vñ si aliq̄n timerem⁹ de ei⁹ coagulatiōe in sto°: miscem⁹ ei paꝝ de melle despumato ⁊ parū salis. nā ista. 2. nō pmittūt ipsuȝ in sto° coagulari. ¶ 7° notādum ꝙ in āministratione lact̄ Daly facit dr̄iaȝ. nā qñ fe. nō est itensa nec multū fort̄ det̄ lac bm modū sup̄dictū. Et si fe. illi fuerit manifestior dabit̄ lac hoc mō. sume aq̄ portu^cc aq̄ mellōis aq̄ citrulli añ. ℥. ß. lact̄ capre tm̄ deȝ coquant̄ sil' ad ↄsumptionē aq̄. pdest eni bm ipsuȝ ptisicis ⁊ sputo saniei ⁊ san. istud eni lac est alteratū. Et si iste aq̄ nō inueniant̄: pt alterari cū aq̄ cucur. ⁊ multaꝝ aliaꝝ fridaꝝ. ¶ 8° sciendū: ꝙ lac adeo est vtile ⁊ ↄueniēs in nutritiōe: vt nō so^m pua q̄drupedia ⁊ hoies ex eo nutriāt̄: imo ⁊ multa alia quoꝝ pgenies nūq̄ eo fuerit vse. nā aues pue ⁊ turdi ⁊ meruli de nido nouit̄ accepti mica panis ⁊ lacte leui⁹ nutriunt̄ q̄ alio q̄cunq̄ȝ cibo. h° aūt est pp ei⁹ bonitatē ⁊ citam digestionē. Nā sumptū iteri⁹ satis nutrit ⁊ humiditates tēpat. Et iō vȝ in ardore vrine ⁊ in fluxu vētris. Vidi caprā nutriētē cū suo lacte vnū puerū in cunabulis: q̄ ligebat ipsum ⁊ p eo mugiebat ⁊ balabat: ac si eēt capret⁹ ei⁹ fili⁹ ⁊ dum capra bñ epulabat̄ cuȝ pane ⁊ ordeo ⁊ potu vini: puer bñ dormiebat. Si aūt in campis cū alijs pagraret: puerul⁹ in nocte plorabat: ⁊ nō q̄escebat. ⁊ aliū filiū simili mō iā enutrierat: vt mihi retulit pueroꝝ mr̄ paup lacte ⁊ māmillis carens. Nā de meliori cibo lac melius ⁊ spissius pducit̄ q̄ȝ d̄ herbis. Scias aīalia nutrire: vt saluet̄ hō creat⁹ rōnalis creat⁹ ad imaginē dei ⁊ silitudinē. Parisi⁹ āt accidit quidā fili⁹ vni⁹ burgēsis ptisic⁹ fuit curat⁹ per assumptionē lact̄ ab vbere iuuencule cuiusdā. postea sumendo lac ipregnauit eā masculino fetu. ⁊ ex inde ipsaȝ ↄxit in vxorē. laudet̄ de⁹ altissimus. ⁊c. ¶ 9° dubitat̄ de melle quō cōpetit ptisicis: cū sit calidū ⁊ siccū in 2° gradu bm Ga^m in li° simpli^m me. ⁊ bm Aui. in 2° cañ. cum ēt virt⁹ eius sit apitiua orificioꝝ venaꝝ: cum oppositū q̄ramus in curatione ptisis. Dico ꝙ q̄uis mel sit calidū ⁊ siccū rōne siccitat̄ de directo ↄuenit vlcerib⁹ pl'onis. q̄ desiccat ea. ⁊ rōne caloris subtiliat grossos hūores ⁊ superfluitates ibi exñtes. ⁊ sic cōpetit ex pmis q̄litatibus. 2° cōpetit ex secūdis. q̄ est abstersiuū lauatiuū ⁊ mundificatiuū abstergēs saniē ⁊ sordē ab oī loco exteriori vbi virt⁹ ei⁹ attingit. vt pȝ in vlcerib⁹ sordidis. 3° pȝ. q̄ expellit sup̄fluitates. 4° cōpetit. q̄ phibet putrefactionē carnis bm Aui. ⁊ non so^m carnis imo cuiuscū q̄ȝ cōfectionis ex eo facte: vel cōposite. vt pȝ in apotheca. 5° patet q̄ vehiculū est medicaminū ptisis: vt dictū est in cura vl'i. 6°. q̄ nutrit ⁊ cū sua dulcedine q̄si p ppriētatē iuuat spūalia mēbra. Quid igit̄ dicendū de caliditate 2' grad⁹. Dico ꝙ cū aqua reprimit̄: ⁊ cōsiderando friditatem aq̄ maior ps caliditatis in decoctione euanescit. vel dico ꝙ natura sagax est: cuius caliditate digerit hūorū grossitiem ⁊ viscositatē: ⁊ cū alijs q̄litatibus mūdificat ⁊ desiccat vlcus pulmonis ⁊ pectoris ⁊ repellit sup̄fluitatem. ¶ 10° sciēdū q̄ȝ raro ministramus sir^m de viol' timentes lubricitatem intestinoꝝ ⁊ fluxū ventris. si tamē aliq̄n esset cōstipatus bñ cōpeteret. ⁊. ēt zuc. viol'. primo q̄ refrigerat. 2° q̄ lenit. 3° q̄ laxat in modica tm̄ q̄titate ministret̄: q̄ humectat. ¶ 11° sciendum ꝙ aliqui ponūt in sacculis vel in cucufis: quos faciūt ad resoluendū materiā capit̄ habentiū reu^a cum pleuresi vel ptisi: ⁊ silibus res fridas ⁊ hūidas. vt sunt se. frida cōmunia ⁊ flores nenuf' ⁊ viol'. dicēdo ꝙ reu^a est calidum. ideo ↄrie indigent pro curatione. Mihi aūt videt̄ salua reuerētia: oppositū esse verū. nā quādo tales sacculos vel cucufas facim⁹ ad resolutionē materie intendimus: ⁊ euaporationē: que fieri nō possunt sine subtiliatiōe. Cōstat autē talia frida magis esse ingrossantia ⁊ refrigeran^a nō subtiliatiua nec calefactiua: ergo intētio mea v̄a. Magis igitur videntur valere res que resoluunt sine attractione. vt camo: sansucus ⁊ rosmarin⁹ ⁊ flores resolutiue. ⁊ se. vt est miliū panicū sal anisum. Et si esset caliditas possent misceri cū istis rose coriandri ⁊ sil'ia sicca. que desiccando mām iuuant ⁊ cōfortant. Ad ar^m dicit̄ ꝙ veruȝ est de cōtrario effectiuo non tamē est semp veruȝ de cōtrario formali. vt pȝ de scamonea mistrata in tertiana. ¶ 12° no. ꝙ dr̄ia est iter emopthoicam ⁊ ptisim. q̄uis in vtraq̄ȝ sit tussis ⁊ aliquādo san. exit⁹. Nā multi hoies sunt qui ad tēpus san. eijciunt cū tussi. tñ nō sunt ptisici. ⁊ cognoscunt̄. q̄ nō hñt tussim cōtinuā sic ptisici.

2° nō hñt fe. 3° nō hñt tātā difficultatē anheli
tus. 4° corpꝰ emopthoicoꝝ nō ꝯsumit̄ ita ci-
to. q2 si ista signa cōmitarent̄: iaʒ eēt ptisicus
manifestus maxie si curuitas ꝛ calor volaruʒ
manuū ꝛ plātaꝝ pedū seq̄ret̄ ꝛc. ¶ 13° dubitat̄
si vinū ptisicꝪ debeat mīstrari posito ꝙ hēant
fe. pu. cū fe. ptisicali. Dico ꝙ si nō est debilis:
ꝛ pōt sumere alia nutrimēta cōpetēter ꝓua le
ret: ꝙ sumeret in potu aquā ordei ꝛ al'n melli
cratū ꝛ lac amigd dul. ꝛ al'n aliquē potū appe
ritiuū. Sʒ si ē debilis: ꝛ nō bñ se hʒ ad obl'oes
tūc dandū est vinū in ꝓua q̄tiᵉ ꝛ bñ limphatū
ꝓꝓ cās supꝰdictas. ¶ 14° recordare ꝙ qñ pti
sici hñt vlcꝰ in pl'one: tussis est magꝪ molesta ꝛ
maior difficultas anhelitꝰ ꝛ nō bñ pñt iacere
sup aliqd laterū ꝛ dolor maior est in spatula
sinistra. Si vo ē ī aliq̄ pte pectoris p̄ter pul-
monē tussis nō est tm̄ molesta. nec alia sīt ita
intēsa: nec tantā corpis macredinē ꝛ debilita
tem patiunt̄: nec tantā anhelitꝰ stricturā. nec
ita cito moriunt̄: cū vlcꝰ magꝪ sit elongatum a
pl'one. ¶ 15°. nō sunt p̄termittēde laudes cibi
q̄ dr̄ ptisana. nā succꝰ ptisane est moderate nu
triens: ꝛ nunq̄ʒ in ꝯstrictioribꝰ vijs. i. ꝯstrictꝪ ꝛ
strictis est retētus. ꝗ est ipse ꝑtrāsiens ꝛ expur
gans poros ꝛ canales ꝛ īscidens ē ꝛ dissoluēs
qñcunq̄ʒ in semicoctꝪ ꝛ crudis hu. existat ma-
teria. vba sunt Ga' 4°. de regimie sanitat. ꝛ i
c° alibi. Ptisanū eni nutrit corpꝰ nō post lōgū
tp̄s tm̄ nō multū dat nutrimētū. ꝗ in ꝑuo tpe
dat nutrimētū ꝛ subito vbi sup. ¶ 16° dubita-
tur vtrū fe. ptisicoꝝ debeat dici pu. vl' ethica.
Et vr̄ ꝙ putrida. q2 illa fe. q̄ ꝓcedit a putredi
ne humoꝝ circa vlcus pl'onis putrefactoꝝ vl'
in ipso vlcere: talis est putrida. ꝗ sic est de fe.
ptisicorū. igit̄ ꝛc. ꝯña nota est: ꝛ maior pʒ. sed
minor ēt. q2 nō vr̄ aliqua cā illius fe. nisi illa
putrefactio vlceris ꝛ humoris. 2° a putredine
circa cor existe fumi ad cor eleuant̄. sed in vl-
cere pl'onis est putre° circa cor. igit̄ ab ea ad
cor fumi eleuant̄. sed isti fumi cū exeunt a pu-
tredine: erūt putridi. ꝛ ꝑ ꝯñs causabūt fe. pu-
tri. ꝛ nō ethicā. 3° ꝓbat̄ ꝙ putredo siue vlcus
putride sit cā illius fe. ptisicalis. q2 illa est va
cā saltē alicuiꝰ effectꝰ: q̄ posita ponit̄ effectus
ꝛ qua remota remouet̄ effectꝰ. sed sic ē de isto
vlcere putrefacto vel non putrefacto pl'onis,
igit̄ ꝛc. ꝯsequētia nota est auctoritate Aristo.
in 2° phisicoꝝ. ꝛ autoris. 9. p̄ncipioꝝ. ꝛ Auicē.
p̄mo cañ. fen. p̄ma. sed pro minori pʒ ꝑ expiē-
tiam. q2 qñcunq̄ʒ pulmo est vlceratus sequit̄
ptisis ꝛ fe. 4° dicūt autores: ꝙ fe. ethica ꝛ effi.
postq̄ sūt presentes sue cause cessauerūt ꝛ nō
stant simul cum eis. sed causa fe. ptisicalis nō
recedit patet q2 nō recedit putredo ꝛ nō vide
tur alia causa. ꝛ si non est: da mihi aliā. ¶ In
oppoᵐ sunt autores. q̄ vocant ptisicoꝝ fe. ethi
cam: distinguēdo signa ptisis. Sciēdū ꝙ aliq
dñt sic: ꝙ in ptisi fe. est īsepabilis ꝓpterea q2
vlcus pl'onis est viciᵐ cordi. a quo q̄dē vlcere
ꝛ sanie ibi gñata ad cor ascendūt fumi q̄ in eo
ꝯtinue inflāmant̄: ꝛ sic faciūt fe. cōtinuā ꝛ q2
isti fumi ꝑui sunt: sic est fe. lenta ꝛ modica. Et
istā fe. vocat Joh. serap. ꝯtinuā. nō ethicā ve-
ram. tm̄ si hoc est veꝝ videndū est. ego dico ꝙ
multū iuuat̄: vt veniat iste effectꝰ ex defectu
pl'onis. Nā q2 vlceratus est nō pōt ꝑfecte fla
bellare ad cor. ꝛ sic cor supcalefit. ex qua sup-
calefactione fe. fit q̄ apud aliqs dr̄ ethica. ꝓ
pterea q2 est ꝯtinua. etiam q2 crescit post refe
ctionē ꝛ in nocte ꝓꝓ ꝑsersionē hūiditatū nu-
trimentaliū per mēbra corpis. verūtm̄ al'n ali
qua febriū putridaꝝ maxie īterpolataꝝ cum
ista pōt cōmisceri sicut tertiana q̄rtaᵃ q̄ntaᵃ.
vt dicit Aui. in c° ꝓprio. Nā possibile est ꝙ ali
bi p̄ter pl'onē pōt fieri minera alicuiꝰ febriuʒ
putridaꝝ. Quicq̄d sit: tm̄ de cura ptisis ꝛ fe. eiꝰ
nō cadit magna differētia. cū materia eiꝰ posi
to ꝙ humoralis dicatur: nō sit tanta: ꝙ indi-
geat euātione: nisi saltem in p̄n°. vt dictuʒ est
Qd aūt iaʒ dicta sint vba patet: q2 fe. ethica nō
indiget flōia nec purgatione: sed fe. ptisicalis
istis indiget. ergo non videt̄ esse pura ethica:
Añs pro maio' est verū. q2 ethica nō hʒ maᵃᵐ
humoralē ex qua ꝓcedat cui debeat̄ euacua°.
Uide tm̄ quid sit dicēdum. q2 nihil assero nisi
cōiecturatiue ꝛc. ¶ 17° dubitat̄. ptisis cuiꝰ par
ticuᵉ est pa°. Rñdet textus Ga'. 5°. amph. cō-
mēto. 10°. ꝙ ptisis est vlceratio pl'onis. Et ser
ibi ꝙ vlceratio pl'onis est ptisis. 2° ꝯsecutiue
est passio totius corpis. p̄mo. q2 ibi est febris
que totū corpus occupat. 2° est ibi cōsumptio
totius corporis. q2 oibꝰ mēbris corporis ꝛ to
ti attinet cor'. ꝛ est morbus in figᵃ. Ex q̄bꝰ pʒ
ꝙ in ptisi sunt oia gñā morboruʒ generalissi-
ma. p̄mo morbus cōis: q2 mala cōplexio febri
lis. 2° mala figᵃ: que est morbꝰ cōpositionalis
saltē in ꝓcessu. s. totiꝰ corpis ꝯsumptio capiē-
do ly totiꝰ sincathegorematice. q2 al'r eēt fal-
sa: est etiam ibi morbꝰ cōis. q2 solutio ꝯtinui-
tatis in aliq̄ parte pl'onis. s. vlcus. ꝛ iste ē mor
bus ꝑ se. q2 sine eo non pōt esse ptisis. ¶ 18° no
ta ꝙ ptisis oibus nocet virtutibus. p̄ncipal'r
tm̄ nocet virtuti motiue pl'onis q2 ipsum non
pōt libere mouere: ꝛ ꝑ ꝯñs fit difficl'tas anhe-
litus. ¶ 2° nocet virtuti vitali cordis: cum nō

possit in eo gñari calor nālis ⁊ spūs ad corp⁹ viuificandū. Tertio nocet ṽtuti naturali nō potenti corpus nutrire. Quādo autē venit a causis intrinsecis sine dubio. tūc est nocumē⸗ tū ṽtutis regitiue ipsius pulmonis nō bene di gerētis vel alterātis vel expellētis hu. ad ipm missos. ¶ Decimonono sciendū ſm ga. in. 4. de inte. c. 6. ꝙ pulmo est mēbrū pauci sensus. nō dico ſm suā superficiē. Nam. 2. nerui subti les sensibiles ꝓcedētes a cerebro a sexto pari veniūt ad supficiē pulmonis: ⁊ diuidunt sup pāniculū coopientē pulmonē nō penetrātes in subam eius: rōne quoꝝ sentit in supficie et pulmo rōne cannaliū. Pulmo em̄ vndiqꝫ ple nus est cānalibus qui cartilagiosi sunt carne nudi ⁊ siccissimi. ṽba sunt ga. 5. meg⁹ colū°. 7. Propterea magn⁹ dolor in eo nō sentit: cū in eo est vlcus vel aliqua solū ꝯtinuitatꝭ: vt iam visum est in ca. supius dictis.

¶ Cap. 12. de passionibus cordis.

Cor dicit a cardian grece. qđ ē cor latine. vel ethinologi⸗ sat quasi custos oīm rerū. ꝓpterea qꝛ oīa corpis mēbra custodiat i vi ta ⁊ humores: vt dicit Isid. Cor aūt idvicinū est pulmoni vt cū cor ira accēdit: pl'onis hu. ⁊ euētatione tempet. vt Jo. ianuen. in ꝓsodia dicit. ⁊ Isid. in ethimologijs. Cor aūt est mē^m ꝑncipalius oībus alijs ad vitā ꝯſuandā. Nā cor est fundamētū ⁊ quasi fons caloris nālis ideo necesse est cor pati morte veniēte. 5. de i te. c. 5. et. 6. de iuuamētis mēbroꝝ. vel. 4. in fi ne colū¹. q. d. ga. ꝙ mors pōt ꝑuenire sine pas siōe oīm mēbroꝝ diuisiꝫ capiēdo mēbra. sine passione autē cordis nūꝙ mors veniret. Et ideo dicit ꝙ ꝓpter dignitatē suā situatum est in medio corpis ⁊ in loco tutiori: qꝛ in sum⸗ mitate clibani pectoris: q̄ multū est ossuosa ⁊ maioris resistētie nocumētis extrinsecꝭ. in in⸗ fluēdo etiā supius ⁊ inferius san. arterialem ⁊ spm̄ vitā tribuit oībus membris ꝑticulariter ⁊ toti corpori vl'r. ⁊ est comparatū soli: qui in medio planetarū exñs fixis stellis ⁊ erraticis tribuit claritatē. rebus aūt inferiorib⁹ lumie radio ⁊ influētia mediātib⁹ infuit ṽtutē pil⸗ lulandi fructificādi ⁊ gñandi. iuxta illō arist. sol ⁊ homo gñant hoiem. ordinatū est autē a natura: vt sit compositū cor ex carne dura. vt cū sua duricie magis resistat nocumētꝭ extrin secis ⁊ intrinsecꝭ. Et in eo repiunt oīes spēs villoꝝ lōgitudinaliū trāsuersaliū ⁊ latitudi⸗ naliū. Et etiā cor locatū: vt iā dictū est infra ossa thoracis a pte anteriori ⁊ cōcauitate coꝛ starū ⁊ super spondiles a pte posteriori. ⁊ est forme piramidalis. vt dicit Ga. in. 5. de iuua mentis membroꝝ quasi in. 4. colū°. cui⁹ basꝭ supius exñs ſm suā situationē magꝭ declinat ad partē sinistrā: sed eius conus magis erga dexterā partē reflectēdo magꝭ inclinat. Basis aūt cordis est ad originē venaꝝ pulsatiliū. extrēitas inferior ē ex suba dura ⁊ spissa vt sit cooptum. 2. vētriculis cordis. ⁊ quasi statum: ꝑ quos custodiat totū cor: vt nō accidat sibi nocumentū ex cursu ossium pectoris apō mo tum forte ṽba sunt galieni ibidem. Basis er go cordis qꝛ nobilius est: in al tiori loco et nobiliori est situatū. Conus aūt eius qꝛ non est tāte nobilitatꝭ in actōe est ṽsus inferius si tuat⁹. In corde aūt sūt duo vētricl'i. vn⁹a dex tris ⁊ alius a sinistris: ⁊ in me°eoꝝ est fouea: Et origo arteriarū est ex vētriclō sinistro: vt dicit aui. vñ ab ipō sinistro vētriclō. 2. arterie oriūt. vna vadit ad pl'onē. ⁊ in ipō ramificat in multos ramos. ⁊ ista facit iuuamētum vt attrahat aerē a pulmone ad cor. San. aūt q̄ venit ad pulmonē ꝑus venit ad cor ab epate ⁊ de corde ad pulmonē. Vñ pl'o nutrit ex san. subtili vaporoso: qui venit ꝑ venā arterialē a dextro vētriculo cordis. vt diꝭ ga⁹. 6. de iuua. mēbroꝝ. in. 5. colū°. in fine. Quicquid canteꝛ Alia arteria orit ab eodē sinistro vētriculo: quē Aristo. vocat adorti. ſm ꝙ diꝭ aui. Istos aūt duos ramos trāsmitit i sua origie maiori maior eoꝝ in circuitu cordis reuoluit: ⁊ i suis ptib⁹ ramificat ⁊ diuidit. Et alius expādit et diuidit in vētriculo dextro. Et ab istō ꝓcedūt rami ascēdētes ⁊ descēdētes ꝑ totū corpus ꝑ quos defert san. arterialis ⁊ spūs ad viuificā dū totū corpus. mediāte motu diastoles et si stoles. Quā ramificatōeꝫ si vellem⁹ enarrare nō sufficeret pñs dies ⁊ attediaret scribentē ⁊ legentē. ideo ꝑcat nobis deus. Dext' aūt vētri culus ꝓpinqor est epati. ⁊ iō ꝑ ipm fit maior attractio nutrimenti. Sil'r ⁊ āministratio eius cordi ⁊ arterijs. nā ipē cōphēdit qđ ē gſsum ⁊ pōderosum. Sinister aut vētricul⁹ ꝯphēdit id quod est subtile ⁊ leue: vt dicit Aui. Habet etiā cor. 2. auriculas siue additamēta sup ori ficia. 2. ventriculoꝝ. nam ꝑ dextrū orificium ingredit ram⁹ bene ascēdētis ꝑ quam defert sanguis a parte sinistra. Et ꝑ dexterā autem fit attractio sanguis ad dextrum ventriculū Et ꝑ sinistrum attractio aeris a pulmone ve⸗ nientisꝭ fit attractio ad sinistrum vētriculuꝫ cordis. ¶ Ordinauit etiā natura vnā capsulā fortem ⁊ panniculosam in qua continet cor:

vt tueat cor ab extrinsecꝫ nocumētis:sic ordinauit durā matrē ad custodiā cerebri ⁊c.

¶ Cap.13.de cardiaca passione.

C Ardiaca passio est pa° cordis cū tremore vl' saltu vel iectigatione ⁊c.

Cause tremoris cordis sūt mlte.nam testat ga.in.5.de inte.c.1. ⁊ trāssūptiue.Serap.in.2.li.sui breuiarij.⁊ Aui.l.11. fen.3.trac.1.c.2.sententialr φ cor potest pati triplex gen⁹ morbi.s.ɔsil'es:officiales ⁊ cōes: quia pōt pati malā ɔplōes cal'am frigidā aut hu.aut sic.simplicē aut cōpositā equalem vel diuersam cū mā vel sine matia: qꝛ aliqñ pñt fieri a cāis pmitiuis vel añtibus.Silr potest pati morbos officiales in venis ei⁹vel i malo situ,ppt hūiditatē cōpmētē ipsꝫ:ita φ pfctē ñ pōt dilatari nec motū suū naturalē pfecte vꝫ adimplere:imo hec compssio est cā tremoris cordis.Ista aūt hūi.pōt eē in suba capsulevl' in spaciositate q̄ est int cor ⁊ capsulā ei⁹. Et silr pōt pati apa:vt ē herisipila flegmō ⁊ silia saltē initiatiue:a qb⁹ incipiētibus fit cordis tremor ⁊ sincop ⁊ mors.Silr pōt pati morbū cōem:qꝛ.sol'onē ɔtinuitatꝫ:q̄ etiā est cā tremoris cordis:⁊ sincop.⁊ morꝫ: vt infra patebit. Aliqñ cor patit cardiacā seu tremorē ⁊ sincopi ,ppt cāꝫ pu̇atā i eo vl' in sua capsula exñtē Aliqñ ,ppt cām ab alijs mēbris sibi cōicataꝫ. Et ista mē^a ponūt a ga.⁊ab aui.in loq̄ palle. Primū est epar qñ est debil'.⁊ nō mittit cordi nutrimētū bonū nec sufficiēs.vel qꝛ ē nimis cal'm aut frm aut grossum aut viscosum.2^m mēbrū est ce^m qñ ex sua debilitate vel oppl'oe vel nuche debilitatōe debilitāt lacerti mouetes pectus ad cui⁹ motū pl'o moue^r.vel,ppter hu.ab ipo ce°ad ipm cor defluxū vel decursuꝫ vt si aliqñ ab eo mittat hu.melic⁹ad cor faciens tremorē sincopi ⁊ tristiciam. ¶Aliqñ cor patit ,ppt colligatiā ,ppter apata cal'a vl'fra in ei⁹ capsula vel in aliq̄ mē° interiori exñtia si fumi vel ps illi⁹ ma^e cordi dirigant· Hoc ēt accidit,ppt hu.male q̄litati i dictis membris exñtem.Et in istis pcipuū mēbrū est os stōa^i rōne vicinitatꝫ ⁊,ppinq̄tatis.nā si in eo est hu. pūgitiu⁹ mordicatiu⁹ aut viscosus aut ꝯmes aut apata.oīa sūt parata inducere tremorem cordis aut sincop.Aliqñ cor patit tremoreꝫ a cōicatōe pl'ois:qꝛ malus hu.in suis cānalib⁹ ɔtētus peneraūit ad cor.vt recitat ga.in fine 4.li.de inte.⁊ in pn°.5.libri de Antimerō medico romano.cuius passio pus fuit in pl'one. deinde euagando ad cor induxit tremoreꝫ:et final'r mortu⁹ est.Aliqñ patit cor tremorem ⁊ sincopi.ppter fe.ad quas aliqñ sequit exala° aliqñ ɔculcatio spūum sicut dic aui.nā qñuis fe.pcedat a corde tñ qñ oīa mēbra corpis sūt supcalefacta spūs ⁊ naturalis calor mag' eralant.⁊ tūc angustiat cor. cū parum vel nullū pterq̄ a pl'one habere possit iuuamētū.Et sic possumus imaginari q̄tum iuuat febricitās ab attractōe aeris frigidi vel a potatōe aque ordei appropinquāte sincopi. Similr potest pati cor,ppter fe.pestilētiales:pmo ,ppter q̄litatē illius fe.pmo qꝛ intēsior ⁊ de se neqor. scdo qꝛ materia venenosa eius vl'fumi ab ea resoluti petūt cor:⁊ corrūpēdo spūs ⁊ nālem calorē inducūt tremorē ⁊ sincopim.Silr pōt pati cor,ppter apa in capsula continente cor vt dicit Gal.5.de inte.c.1.⁊.2.colū°.vbi dicit sic.Quandā simiā habui:cuius corpus semp consumebat ⁊ desiccabat:eo φ impedit⁹eraꝫ anathomizare pus q̄ moreret:minime potui.s postq̄ mortua fuit inquirēs eā oīa membra eius sana inueni.in capsula tñ cordis ei⁹q̄lliciem extra naturā humoribus plenā inueni:sicut sunt hu.quos in vesica repimus. hec ille. Idez exemplificat de gallo.ibid. s grossicies inuenta in capsula cordis galli erat petrosa. Item magister Johānes de tornamira.magr meus exēplificat de comite.Patit etiam cor tremorē vel sincopim,ppter magnū dolorem qꝛ dolores vires corpis ēputāt ⁊ ad pcipiciū si ɔtinuāt deducūt.Patit etiā ,ppter accītia aīe vt dic ga. i eodē loco.vt ē ira tīor⁊ audit⁹ tristicia nimiū gaudiū qñ supfluit⁊c.Similr patit cor,ppter morsuꝫ aīaliū venenosoꝝ ⁊c. Aliquādo etiā patit ,ppter vētositatē ɔtentā inter ipam ⁊ capsulā eius.ad cuius motū seq̄tur dilatatio ⁊ cōstrictio inordinata in corde q̄ videt esse tremor.Aliqñ etiā ,ppt attractōeꝫ aeris infecti vel inclusi.vt est aer carceris vl' mineralis vl' fouearū sub terra exñtiū in qb⁹ frumentū ⁊ blada suant.Ego eñi erā in loco vbi vnus introiuit foueā:in qua erat frumētū:⁊ subito sincopizauit ⁊ mortu⁹ē.Et omnia ista vel maior pars istoꝝ pōt esse cā tremoris cordis.⁊ si sint intēsa pñt esse causa sincopis Et si adhuc magis intendunt ⁊ ɔtinent:sunt causa mortis:vt patebit.

Signa passiōis sūt:qꝛ pa.sentit cor moueri motu dilatatiuo ⁊ tremuloso:⁊ qsi deficit: ⁊ sincopizat qsi plangendo se de corde ⁊ pulsus eius inordinat⁹ est ⁊ diuersus max^e qñ tremor cordis vēit a mā i pl'one exñte ⁊ ab eo cordi cōica^a vt accit.Autu° me°.

qui ſm Gm 4° de iteri.c° vltio hūit diuerſitatem oīuꝫ generū pulſus ⁊ multos vniuſcuiuſq; gn̄is q꞉ alñ erat pu⁹vel magn⁹velox vl̄ tardus debilis vl̄ fortꝫ ⁊ ſic de alijs. ⁊ h° ꝑꝑ neceſſitatē attrahēdi aerē: vt dic̄ Aui.i.11a.3a.trac. 2°.c.2°.Et Jordan⁹de turre ſuꝑ illū paſſū ⁊c.

¶ Signa aūt qn̄ tremor cordis fit a mala cōplexione cal̄a ſine maa ſentit eger magnā iflāmationē ⁊ cordis eſtuationē in pectore ⁊ corpore ⁊ nō ſentit cor nature in hūiditate: ⁊ pulſus eſt velox vl̄ frequēs i hora ꝑoxi ⁊ an̄ ⁊ qn̄ adeſt fe. Qn̄ eſt a mala cōpl'one fria ſine maa: tūc pulſus in hora iterpollatiōis ē rar⁹ ⁊ tardus. ⁊ ſil'r anhelit⁹. ⁊ tūc forte ꝑegrinauit per loca frida ⁊ niuoſa ⁊ paſſus eſt egritudies: in qb⁹ eñatus eſt ſan. ⁊ hūores ⁊ ſps ⁊ color naturalis. ⁊ cōiter ſunt tardi. pigri: ⁊ ſine leticia Sil'r a mala cōplexiōe ſicca. ſiccitas in corꝑe repit̄ ⁊ extenuatio ⁊ pulſ⁹ dur⁹ ⁊ pu⁹ ⁊ freqns ⁊ nō ſentit̄ hūiditas. Et ſi iſte cōpl'ones cōponunt̄: ſigna ēt cōponent̄. ¶ Si āt eſt cū maa: ⁊ illa eſt ſan. adeſt caliditas ⁊ iflāmatio ⁊ pulſus in hora iterpolatiōis ē magn⁹ ⁊ fortꝫ ⁊ plenus. ⁊ alia ꝑticl'aria ꝯueniūt: q꞉ vene appent plene ⁊ color rube⁹. Et ſi eſt a co. extenua° ⁊ caliditas ſunt intēſiores ⁊ pulſus velox nō plenus. imo i eo duricies adeſt: ⁊ forte aliq̄ egri° ꝓceſſit: vel adeſt colerica. ⁊ ſil'r alia ꝑticularia ꝯueniūt. Si ꝟo ſit a melācolia: adeſt timor ⁊ triſticia ⁊ puſillanimitas ⁊ pulſus durus. nō adeſt eſtuatio nec cal'itas in tactu. Si ꝟo ſit a flāte vl' aqſit̄e vel hūiditate alia: tūc ſentit infirmus: ac ſi cor nataret in aq̄: ⁊ nō adeſt ſitis nec cal'itas nec extenuatio. ⁊ pulſus ē mollis ⁊ leuis. ¶ Si ꝟo ſ̄ ab oppl'one: tūc adeſt mag̃ diuerſitas in pulſu. Et iſta diuerſitas ē: q꞉ aliqn̄ eſt magn⁹ alñ pu⁹. alñ debilis. alñ fortꝫ Si ꝟo ap̄a eſt in capſula cordis ⁊ illō eſt calidūꝫ tūc fe. eſt magna ⁊ intēſa ⁊ freqns cordis tremor ⁊ frequēs pulſus. Et ſi ſit fridū vl' aq̊ſuꝫ: oīa ſunt remiſſa ⁊ pulſus leuis: ⁊ cū hoc ſeq̄t̄ demaceratio ⁊ cōſumptio corꝑis. ⁊ vt plimū accidit mors: vt accidit mors ſimie Sal ⁊ illi comiti Joh. de tornamira. Si tremor cordis ſ̄ a cauſ̄ ꝓmitiuis vt a ſolutione ꝯtinuitatis vel a morſu aīaliū: venenoſoꝝ vel reptiliū: ſigna habent̄ ex relatiōe pa. vel aſſiſtentiū. Si ꝟo tremor cordis ſ̄ ꝑꝑ materiā a corde cōicatam. cognoſcit̄ ex debilitate epatis ⁊ ſui g̃uitate. vel aſſunt ei ꝑꝑrie egritudies. Et ſil'r de cere°. q꞉ ꝑ̊us ſentit̄ dolor vel g̃uitas in capite forte cū falſis imaginatiōib⁹ maxie cū hu. eſt mlicus. ⁊ forte adeſt triſticia ⁊ timor: ⁊ ſic de alijs hu. Et aliqn̄ ſeq̄tur reua cui⁹ aliq̄ ꝑs fluit ad cor vel capſulā ei⁹. Si venerit a pulmone: tūc talis hꝫ orthomiā ⁊ tuſſim ⁊ aſma cū diuerſitate pulſus ſic̄ fuit Antunerus medicus. Si ꝟo fuerit ꝑꝑ ſtom: ſcit̄ ꝑ dolorem ⁊ g̃uitatē ſto' ⁊ per vomitū ⁊ nauſeā. Et cognoſcitur a quo hu. ꝑ ſaporē in ore. naꝫ coa. facit amaritudinē flā ſalſuꝫ ſalſedinē in ore melancolia acredinē. flā dulce dulcedinē vl' iſipiditatem. Cognoſcit̄ ex alio q꞉ alñ pa. euomit talē hu. ⁊ qn̄ ſto⁹ eſt vacu⁹ ſentit̄ alleuiatio: niſi eēt aliq̄s hu. acut⁹ col'icus q̄ ad ipſuꝫ venit: ⁊ magis affligit̄ qn̄ cib⁹ incipit digeri. Et ſi eſt a repletione: mag̃ affligit̄ poſt refectioneꝫ. ⁊ ſi ab inanitione: mag̃ affligit̄ ante cibū. ⁊ ſi tremor cordis venerit ꝑꝑ fe. ſiue ſit peſtilētial' vl' alia cognoſcit̄ ꝑ ꝓſentiā illaꝝ. Si ſ̄ a vermib⁹ qn̄ vermes nō recipiūt cibū in ſto° plus affligūt donec cibū in ſtomacho recipiūt ⁊ in inteſtis quo paſcunt̄. Si ꝟo a ventoſitate mag̃ affliguntur ſumptis reb⁹ generantib⁹ ventoſitatē. ⁊ cū hoc faciliter venit ⁊ faciliter recedit. Et ſi ſ̄ a nimio ſenſu cordis: faciliter ledunt̄ a quacunq; cā de ſupradictis ei aduenīente.

Judicia in cardiaca ſiue i tremore cordis. ꝑ° ſm Gm 5° de iter ca° ꝑ°. ⁊ ſm Aui. in. 11a. 3a. trac. j. c°. 2. ap̄a calidum ſi fiat in corde iterficit ſtatiꝫ. ⁊ ſi eſt fridū mortale eſt ſ; nō iterficit ita cito. ¶ 2° mala cōplexio accidens cordi poſtq; eſt eq̄lis vel ꝯfirmata: nō recipit curationē. ⁊ qn̄ adhuc eſt diuerſa nō eq̄lis eſt difficilis curatiōis: nō tn̄ intendo de cōpl'one acq̄ſita in fe. effi. ⁊ tertiaa ⁊ ſilibus. Aui. ibidē. Quibuſcūq; in corde fuerint vulnera vſq; ad ei⁹ ꝯcauitatē penetrana cito ꝑ fluxū ſan. moriunt̄: maxie ſi concauitas ſiniſtra vulnerat̄. Si ꝟo vuln⁹ ad cordis ꝯcauitatem nō aduenit ſ; ſom in ſuba cordis quoſdaꝫ ꝑ totā noctē: alios ꝑ totā diē viuere vidi. ꝟba ſunt Gl 5° de iteri. c° ꝑ° ꝟſus finē 2' colū'. Idē dicit ypo. 6°, āph. āph. 18°. Si cor fuerit inciſum mortale eſt. Et ſeq̄t̄ in cōmēto. Inciſiōes aūt cordis ⁊ diafragmatꝫ nō ſolidant̄: q꞉ ſemper mouent̄. Et trāſumptiue Aui. in loco iam dicto 4° ſm Rab. in diuiſionibus. Si pulſus prius multū fuerit diuerſus ſm genera ſua: ⁊ poſt efficit̄ debilis vel totaliter cadat ꝙ non ſentiat̄ mortale eſt. Et ſi cū hoc in ꝑn° appet rubedo coloris: ⁊ cito apparet citrinitas: ⁊ ſudor eſt frigidus: vix aut nunq̄ curatur.

Cura tremoris cordiſ. Prio ponent̄ q̄dā g̃nalia docua q̄ ponunt̄ a G° ⁊ ab Aui. ⁊ ab alijs autorib⁹. Primū ſic ſm Aui. ꝙ

coꝛ pncipali⁹ ꝛ nobili⁹ est mē^m oī alio ꝛ facili⁹ egrarū causaꝝ ipressionē suscipiens. iō in suc currēdo sibi oꝫ eē studiū cum velocitate ꝛ sine erroꝛe cū subtili dieta ꝛ medicis eis ꝓuenieti bus ꝛ appꝛopꝛiatꝭ in eūando ꝛ alterādo ꝛ cōfoꝛ tando. Nō eni est aliqđ mē^m tam subita medi cina vel cibo idigens. ¶ 2^m docu^m est a G°. 7°. meg². q̄ñ colū°. 11°. in hac foꝛ^a. Aliq̄ñ pp ma gnitudinē ꝛ molestiam moꝛbi nociua damus egris. Vbigra. si sin. fuerit in fe. necesse est da re ifirmo vinū ꝛ ius carniuꝫ. Et pp h̄ oꝫ q̄ ad illud qđ magis necessariū est festinem⁹. h̄ ille Dūc eundē cañ. ponit Aui. i. 11^a. 3^a. in fine ca² de cura sinco. ¶ 3^m docu^m est G² ibidē. Si mē brū nāliter calīn est ꝛ patiat̃ caloꝛē parū fri giditatis idiget ꝛ in pauco tpe fieri oꝫ. hec il le. Cū igit̃ coꝛ sit hm̄oī: cū paucis fridis debi te mīstratꝭ ad suā naturā cito reuertet̃. ¶ 4^m docu^m est Ga² ibidē. Si actio alicui⁹ mēbꝛi to ti coꝛpoꝛi sit necessaria nō debem⁹ foꝛtit̃ illud purgare ne virt⁹ eius deficiat: ꝛ actio toti coꝛ poꝛi necessario minuat̃. ꝛ coꝛ est in hac inten tione nobili⁹. ibidē colū° vltio. ¶ 5^m cū egritu dines replōis coꝛdis vt plūmū fiūt a san. vel vapꝛ: flōia ꝓuenietioꝛ est q̄ medicīa. qꝛ p eam ab vtroq̄ liberat̃ de basilica dextra a repletō ne san. ꝛ de sinistra a repletiōe vapoꝛosa. Aui. in. 11^a. 3^a. c°. 6. ¶ 6^m si āministras aliq̄s eūati uas medicinas ad tollendā coꝛdis vel ptium vicinaꝝ repletionē cū eis miscende sunt aliq̄ coꝛdiales vt eaꝝ virtutes ad loca illa faciant penetrare: ꝛ vt coꝛ ꝯfoꝛtet̃ ꝛ ei⁹ virt⁹ custodia tur. Nā medicine laxatiue coꝛdi nō parū ꝯrie existūt. Aui. ibidē. ¶ 7^m docu^m sumit̃ ex dictis G². 13°. meg². q̄ñ in colū°. 18°. Cōsideret medi cus mē^m mādans materiā coꝛdi: ꝛ ipsuꝫ eūet ꝛ ꝯfoꝛtet vigoꝛādo coꝛ cū suis appꝛopꝛiatꝭ. Istō aūt docu^m nō solū in passionib⁹ coꝛdis. veruꝫ ēt in oī materiali egri^e est obseruādum. si a cā cōicata f̄. ¶ 8^m est in curatiōe male cōplōnis coꝛdis cal̄e cū fris aliq̄ coꝛdialia cal̄a s̄t ꝑmi scenda in pua tñ q̄ti^e: vt sp̄s p ea refocillent̃: q̄ cū solis fris pati erāt extingui ꝛ annullari. Cōsiderem⁹ eni: q̄ si nā fuerit foꝛtis: discernet int̃ calefacti^m ꝛ ifridatiuū: ꝛ afferet ifridati^m coꝛdi: ꝛ calīn coꝛdiale sp̄ui: ꝛ tēpabit illud ꝛ q̄nq̄ istud. Vba sunt aui. 11^a. 3^a. trac. p°. ca°. 6. ¶ 9^m docu^m est Aui. in eodē loco finalr̄: qꝛ me^e fre sunt iepte penetrare: ꝯuenit cū eis medici nas cal̄as cōmiscere vt virt⁹ friaꝝ coꝛdi citi⁹ ꝑsentet̃. iō crocū in medicis trociscoꝝ cāfo^e ꝑ miscemus. Istud docu^m iuuat. 4^m. Alie auteꝫ cōplexiones coꝛdis ꝑ sua ꝯria ad tēpamentuꝫ sunt reducēde: put pticularit̃ ondet̃. ¶ Cura pticularis cardiace. Pꝛio qꝛ Raś. in diuisio nib⁹ dicit q̄ bm plūmū tremoꝛ coꝛdis fit cū ca loꝛe. iō p° fit flōia de basilica. Nā G° 5° d iteri. c° p° testat̃ ꝛ trāsūptiue Daly ď regali dispōe dicit in hūc modū G refert hoiez cui singulis ānis treoꝛ coꝛdis accit flōasse. ꝛ pa° coꝛdis re cessit: cū itaq̄ h̄ sepi⁹ adhiberet: ois h̄ tremoꝛ coꝛdis a viro recessit: ꝛ cū flōiā illi pdesse vide rit egrotāti san. minutionē singul̄ ānis iduc aūq̄ accideret coꝛdis tremoꝛ ꝛ ei⁹ tp̄s adesset sicq̄ in ipsuꝫ deiceps pa° nō redijt. Ga⁹ tñ iu bet ibidē dare sbtilē dietā. Deide det̃ iste pul. quē pōit Daly exāgiū. i. cū succo maloꝝ gna toꝝ musoꝝ. R. se. cucu. citrulli. ꝛ cucur. mund se. poꝛ^ce. añ. 3. ij. xilo aloes mastꝭ. cāfo^e. añ. 3. ß. f̄. pul. ex isto puluere pōt fieri elec^m vel troci sci vel ꝯditū. refrigerāt coꝛ supcalefactū ꝛ cō foꝛtāt ꝛ alterāt malā cōplōnē. Pōt ēt mīstra ri sir⁹ limonū sir⁹ rob. sir⁹ de boꝛagī ꝛ bugloss ꝛ illa fria coꝛdialia q̄ dicent̃ in c° de sincopi. Deide dent̃ trocisci de cāfo^a q̄s ponit Raś. 9° ad Almāś i c° ꝓpo. R. spodij se. cucur. se. cucu. se. scariole sanđ. al. rob. ru. añ. ptes eq̄les p q̄li bet pōdere vm⁹ ponant̃ g̃. iij. de cāfo^a. ꝛ detur q̄ttidie aure⁹ vn⁹ cū succo maloꝝ acetosoꝝ. ꝛ h̄ cōtinuet̃ p. 2. ebdomadas Iteꝫ in isto casu bm oēs vꝫ lac acetosuꝫ. a q̄ ex̄ctū est butirū. qꝛ re frigerat coꝛ. Et cibent̃ cū lactucꝭ bullitꝭ cū ag gresta ꝛ succo limonū ꝑparatꝭ vl̄ citrāguloꝝ. ¶ Si vo v̄r abūdare mala ma^a colica: eūetur cū cassiaꝭ tamarinđ. reub. ꝛ mirab. citri. dein de dent̃ trocisci vl̄ pul. sup̄dicti ꝛ sir². Silr̄ vꝫ rob pomoꝝ acetosoꝝ ꝛ rob acetositatꝭ cit⁹ sir⁹ pomoꝝ acetosoꝝ ꝛ sir⁹ de ribes ꝛ iulep rob. ꝛ zuc. rob. Iꝫ ꝛeat eger in lecto f̄ro in q̄ sp̄gant̃ folia saliq̄ ꝛ cānaꝝ ꝛ iūci ꝛ folia vit̄ ꝛ nanuf. si aer de se nō eēt fridus. ¶ Si aliq̄ fe. adest re gatur vt febꝛicitans. ꝛ odoꝛet viol̄ rob. sanđ. ꝛ floꝛes nenuf̄ aquā rob. ꝛ acetum: vel f̄ ex eis saccul⁹: ꝛ roꝛet cū aq̄ rob. ꝛ aceto ꝛ illū in ma nu tenēdo olfaciat. Et ex istis pt̃ fieri epithia cū aq̄ rob ꝛ aceto supꝛa pect⁹ dūmō sit infria tum supꝛa niuē. vel pōt fieri vng^m cū o'leo rob. vel vnfancio. ꝛ q̄ñ icipit calefieri iteꝫ ꝑmute tur. dicit Raś in diuisionib⁹. Comedat oꝛdea tū auenatū ꝛ silia. Et si non affuerit fe. dietet̃ mō grossio' dādo pullos vl̄ pullas ꝑuas cum aceto vl̄ aggresta vl̄ cuꝫ succo pāpinoꝝ vitis. Et vtat̃ alcubugi ꝓpꝛie habet virtuteꝫ in hac re ꝓpter frigiditatē sue cōplexionis. Vba sunt Auicē. in. 11^a. 3^a. trac. 2°. c°. 4°. Si vero ista ca liditas fuerit magna ꝛ per ista nō mitigetur.

omnes volūt ꝙ det aqua fria fontiua ad potandū. Sequit̄ pul. haly in. 6. li. 2ᵉ. partis. ℞. rof. ru. spo. añ. ʒ. iij. coriādri ꝑparati. ʒ. ij. carabe corallī boli arme. añ. ʒ. j. margarit. canfore añ. ℈. j. ꝟ pul. detur cū aqua buglosse vel ro. vel acetose. Si cum istis addas buglossaꝫ vel flores eius desiccatas: melius erit. Nam buglossa parum ad calitatē declinās ꝛ humida in pmo letificat ꝛ ꝯfortat cor ꝛ est bona mlie ꝛ sollicitudini ꝛ tremori cordis cū vino. Et qdam dāt eam cū bolo armeᵒ quasi. ʒ. ij. ad tremorē calm cordis. Poteris etiā miscere aliq cordialia fria cū aliqbus cordialibus calidis vt docet 8ᵐ documētū. Silr buglossa ꝛ flores eius ꝛ borago silr posite in vino valēt ad cardiacā ꝛ sincopim. Et si ꝑ se sumant̄ in vtroqꝫ casu valēt cū suis ꝓpetatibus. Seqt̄ ꝟᵃ aui. in loco iam dicto quorūdam trociscoꝝ. ℞. de ronici. ʒ. ij. canfore. ʒ. ß. sanð. ru. ℈. ij. margaritaꝝ carabe coralli xiloaloes spo. rof. ru. añ. ʒ. j. buglosse. ʒ. iiij. ꝟ pul. ꝛ conficiat̄ cum succo granatoꝝ. ꝛ fiant trocisci. def. ʒ. ij. vel. ℈. iiij. vel potest fieri elecᵐ addendo zucᵐ ꝛ conbuā boragi ꝛ buglosse. ¶ Curatio quādo ē cā frida flātica cū varietate pulsus ꝛ anhelitus adest pigricia mēbᵒ ꝛ corpis ꝛ malus color in facie. Tunc purget̄ cū hac medicina: siue materia sit in stomacho siue in partibus cordis. et est Auic. c. 5. fen. ꝛ trac. ꝓdictis. ℞. agar. ʒ. ß. turbit. ʒ. j. bdellij pulpe coloqntiđ. añ. ǥ. iij. musci fini croci añ. ǥ. ij. xilo aloes gra. iij. salis gēme gra. v. ꝟ. pill. ꝓvna dosi vel magis. ꝓut videbitur opanti. Dent̄ deinde aromaᶜᵃ calˢᵃ simplicia ꝛ composita cordialia vt est tiriaᵃ metridatum diamuscū letiᵃ Ga. diamargaritō ꝛ alia que dicent̄ in ca. de sincopi. Et dent̄ trocisci muscati. Raß. 9. ad Almanß. quoruꝫ hec est confectio. ℞. masti spice. xilobalsami cinamomi corticis citri añ. ʒ. j. fiat puluis: et cum vino odorifero ꝟ trocisci: ꝛ valet ad tremorē cordis ꝛ sincop. paruā ꝛ magnā. Et isti cibandi sunt cū bonis cibis: vt sunt carnes auium in medicina vsitate parate cum bonis ꝛ odoriferis spēbus. vtatur etiā vitellis ouorum et bibat bonū vinū odoriferū purū in ꝑua quātitate. ꝛ in eo ponat̄ buglossa. Si em̄ vinū sumat̄ in magna q̄ntitate: q̄uis sit bonū ꝛ odoriferū: morbi frigidi est causa. vt dicit Gal. 2. de morbo. c. 3. Et odorēt calida aromatica: vt pomū ambre muscū aloes algaliam ꝛ similia ꝛ vngat̄ pectus cum oleo balsami ꝛ nardino. ꝛ ꝟ empl. in supra cor. ℞. sauine foliorū mirte sansuci folioꝝ dānidis folioꝝ melisse. añ. ʒ. j. cipi. ʒ. ß. costi spicē gariofi. añ. ʒ. ij. pul. distemperet cū vino odorifero ꝛ oleo nardino ꝛ extēdat̄ supra pannū et supra cor calm applicet̄. ¶ Cura cardiace cū est a mala cōplone sicca: et tunc corpus est demaceratū ꝛ extenuatum ꝛ pulsus durus ꝛ ꝑuus: tunc regat̄ regimine resumptiuo: vt dictū est sepe. ꝛ dicet̄ in ethica et ꝟ cerota humida. vt est cera malaxata cū oleo amigð. dulciū ꝛ etiā vtat̄ eo in suis cibis. Et vtat̄ boragi ordeato auēato lacte amig. et buglossa. et vtatur cordialibus humidis et aliqn̄ tempatis. Et pectus vngat̄ cū vnguento resumptiuo. ¶ Cura qn̄ est a melia tunc patiens est tristis ꝛ hꝫ multas imaginatōes: et semp timet sine cā manifesta. Et tunc purget̄ sic. ℞. corticꝫ mirab. kᵉ. ꝛ indo. añ. ʒ. j. epythiᵐ ʒ. ß. lap. arᶜˡ. ǥ. v. musci. ǥ. iij. ꝟ pul. ꝛ distēperet cū vino vel pn̄t fieri pill. vel potus: ꝛ purgat meliam. vel purget̄ cū floribus ꝛ epythimo ꝛ mirab. sup̄dictis. Valet etiā hoc medicamen exptū ſm ipm. ℞. buglosse. ʒ. j. zedoa. deronī. añ. ʒ. iiij. ꝟ puluis det. ʒ. j. cū vino odorifero. ¶ Qn̄ tremor cordis est a stomacho cōicante malā cplonē vel hu. ipsi cordi. tunc si hu. fint acuti pūgitiui purget̄ cū pill. istis. ℞. corticū mirab. citri. ʒ. iij. aloes cicot. fol. absin. masti. añ. ʒ. ß. diagredij. ℈. j. ꝟ pill. dent̄. ʒ. ij. vel. ʒ. j. et ß. Deinde ꝯfortet̄ stōachꝰ cū oleo de mastᵉ ꝛ silibus. Si ꝟo alij hu. in orificᵒ stoᵗ dn̄antur: illi purgent̄ ſm suā nāꝫ. ¶ Sic etiā ꝟ de oībꝰ mēbris suā cām ipsi cordi cōicantibus. vt est epar splen pulmo matrix diafragᵃ: ꝛ cetera similia. In omi cordis tremore vꝫ multū si qualibet nocte sumat̄ ð succo buglosse ī introitu lecti. Item sume interdū gariofi minoreꝫ. Et anthophilū vꝫ multū in hac egri. dū tn̄ nō sit excessiua calitas. Itē sansucꝰ cū aq̄ ī cā calˢ ꝛ cū vino in cā fria vꝫ. ¶ Si ꝟo ꝟ a cōicatione totius corpis: siue sit mala cplo cū mā vel sine mā vl̄ a febribꝰ: curent̄ ꝛ fe. ēt ꝓut ī suis dicetur caplīs. ¶ Si ꝟo fuerit ꝓpter ꝟmes: studiū impēdat̄ in occisione eoꝝ et in expulsione. In quo quidā casu multū valet: si sumantur ʒ. ij. de yerapigra G. vel magis vel minus ſm particularia suscipiētis cū tribus ǥnis pulpe coloqntide. vꝫ etiā si cū istis crocus misceat̄: qꝛ crocus ꝯfortat ꝛ ꝟmes occidit Et sic etiam dico de alijs causis ꝑ sua cōtraria siue formalia siue effectiua sunt reducēde: ꝛ egritudo cōsequenter stirpanda.

Declaratio in tremore cordis. Prio sciēdū ꝙ si hūiditas existēs in capsula cordis int̄ corꝛ ipaꝫ si ē ꝑua: ñ

multū male q̄litatis si adhibeť bonū regimē cū eñombꝰ ⁊ cordialibꝰ. sic dictū ē: sanari pōt. Sed si sit multa vel in se hēat malā q̄litatem sine dubio inficit: maxie si malū regiᵐ ꝯtinuatur. Silr dico de apate capsule cordis. ¶2° sciēdū est: φ sicut fit de influētia planetarū ⁊ motuū corpoꝝ sup̄ celestiū ad iferiora. ita fit de influēᵃ ⁊ motu cordis ad alia meᵃ. Nā ſm Ptolomᵐ ⁊ ſm nufeolā cessante motu celi ⁊ influenᵃ corpoꝝ sup̄ celestiū ista inferioᵃ citissiᵉ desinerēt esse ptes mūdi: q̄ destruereť ⁊ deficerēt. silr deficiēte motu ⁊ influēᵃ cordis ceťa meᵃ deficiūt ⁊ moriūť cū eo ⁊ desinūt eē ptes hoīs. ⁊ h̄ est q̄d dič ga. 5. de morbo. ca. 1. Nam cetera meᵃ corpis vt dicimꝰ suā opatōez exercere p moderatā ppriāq ꝯplōez cordis. iō q̄ actio ceˡ tepamēto sui cordis ablato mōstrať auferri. Jdē intelligēdū est de epate. Sed. tū nō nccrio cordis āputať actō illoꝝ ablatꝗ tpamenꝗ. s. ceˡ ⁊ epatis actōibus ⁊ ppetatibꝰ. ⁊ sequit φ si anhelit ꝰ a corde auferať: mox illud mori ncce est. h̄ ille. Jdē dicit aui. ¶3° nōndū φ ī capsula cordis pñt fieri passiōes ppť h̄ ñ oēs sūt mortales. s̄ si calīn ei accidat apa: necessario moriunť ppť cordis vicitatē. ¶4° notādū ſm Rab in diuiƀ. suis. φ raro fiūt egri. in corde a mala ꝯplōe hūida. nā si ma. ꝯ° hūida intiū corpe dñareť: donec ꝯsecutiue dñareť in corde. tūc ncce est aīal mori. ⁊ talis nō spectat curationē ¶5° dubitať q̄re autores iubent fieri flōmiā de basilica vel epatica ⁊ nō de mediana. cū ista cordi ⁊ spūalibꝰ puideat: ⁊ p eius inscisionem directius maᵃ in corde ⁊ spūalibꝰ extis eñeť. Diciť φ cā illiꝰē distractō maᵉ in corpe plectoᶜᵒ meliꝰ fit p ptē logīquā ⁊ ideo pus fit de basilica. pp̄ter h̄ Rab in toto ꝯtinēte iubet in isto casu fieri flōia de vēis q̄ sunt in pediƀꝰ. ⁊ vltimo vētosas inť spatulas iubȝ apponi. Sȝ si adhuc remāeret replō post flōmiā basiᵉ bñ fieret flōmia de mediana vel dī φ p flōmiā basiᵉ nō tm̄ de spiritibus ⁊ nāli calore eñať. sicut fieret p inscisionē mediane q̄ cardiaca vocať. ¶6° dubitať q̄re aliq̄ aīalia hñtia magnū cor respectu corpis sunt inauda ꝰ vt cerūꝰ. Ad h̄ rñdet aui. in. 11. 3. trac. 1. q̄ q̄uis lepus ⁊ ceruus hñt magnū cor. hñt parū de calore nāli ⁊ paucos spūs. ⁊ ista facilius resoluūť. ⁊ corda eoꝝ exinanita ⁊ depaupata spū ⁊ calore nāli calefieri nō pñt. nec p ꝯñs aīalia illa audacia fiunt. Nā audacia ex pte calitatꝗ cordis ⁊ spūs abūdātia pcedit: vt dicūt Ga. ⁊ Daly. 2. tegˡ. ⁊ ceteri magrī. Laīs ꝟo q̄uis hēat puū cor: audax est. eo q̄ in ventriclīs cordis eius pūis fit ſan. ebulliᵒ ⁊ spūs ⁊ calor coartanť ⁊ reflectunť rōe reflectionis multiplicanť. ⁊ sic cor calefit. ⁊ p ꝯñs totum corpus. ⁊ sic fit audax. Et ista etiā aīalia sunt leuissima ad motū rōe agilitatis et habilitatꝗ corᵐ eoꝝ: q̄ hñt neruos siccos. q̄ quāto sicciores siccitate nāli nō spasmosa: tāto sunt habiliores ad motū. ¶7° sciendū φ in corde nō pt fieri apa veniēs ad ꝯfirmationē nec lapidificationē nec in eo pōt fieri cicatrix ex vulnere q̄ pp̄ter suā nobilitatē non pōt tolerare illa nocumenta q̄n añ mors seq̄ret millesies. Et iō in aīaliƀꝰ anathomiȝatꝗ vel occisiƀ. in cordibus eoꝝ nō repiunť lapides nec cicatrices nec alia vestigia. sic repiunť in aliis mēbris: vt in epate ⁊c. ¶8° igrandū nō est ſm gal. in li. de vtilitate pulsus. φ cor hȝ aliqs ppetateś singl̄ares. Et pmo est. φ est pñᵐ instroꝝ vitaliū. 2° q̄ est meᵐ pncipalius oī meᵒ ⁊ oīa alia meᵃ opanť suas opatōes in ꝟtute ⁊ tpamēto eius. Et q̄dlibet meᵐ pōt deficere a suo pprio tpamēto. tm̄ pp̄ter h̄ cor nō pdet tpamētum ⁊ opationē suā. Sȝ si cor pderet suū tpamētū ⁊ sanitatē ⁊ opatōnē. silr ⁊ alia meᵃ pderēt illō vt dicit ga. 7. meg. colūᵒ vlt. 3ᵃ ppetas eiꝰ est: φ ad motū eiꝰ mouenť vene pulsatiles: vt vita ⁊ nālis calor toti corpi mīstrenť: vt fumositates ab eo expellanť. 4ᵃ q̄ nō pōt sustinere apata nec solōnē ꝯtinuitatꝗ absq̄ morte. pria sicut faciūt cetera alia mēbra pncipaᵃ et non pncipalia. 5° cor nō sustinet eē remisse calīn sicut ⁊ alia mēbra: imo ꝯuenit ipm eē calīn calore vehemēti. pp̄tea pmo: q̄ mouet a seipso ⁊ mouet cetera mēbra motu pulsus. 2° q̄ calefacit se ⁊ cetera mēbra. ceteris aūt membris ad sui pmanētiā sufficit puū inesse calorem. ꝟba sunt ga. in li. de vtiliᵉ pulsus ad. 3 colūō. 6ᵃ ppetas est cordis: φ oñi tpe opȝ ipm īcessanť motū hr̄e: vt calorē q̄dē excitet nālē. Nā si cor infridareť aīal festiaret ad mortē. ibiō. 7ᵃ ppetas est: φ ad cor nō fluit aliq̄d caloris aliūde vel ab alio mēbro: nisi illud mēbrū ab ipo corde calorē suscipiat. s̄ ad cetera mēbra ab ipo corde tanq̄ a fonte riuulus effunditur caloris nālis. 8ᵃ cor a cursu disgrediť naturali: ⁊ deuiat facilr. cetera ꝟo meᵃ nō sic. 9ᵃ solū cor est factiuū pncipiatiue nālis caloris ⁊ spiritꝰ. 10ᵃ ppetas cordis: ī corde iflāmāť fumꝰ fe. pu. ⁊ alie fe. in eo pncipaliꝰ fiūt. deinde p totū corpꝰ expādiť febrił calor. ¶9° sciēdū φ aliq̄ iubēt ponere vētosas inť spatulas ī tremore cordis cū replōe. s̄ ego dico φ si ponāť aliq̄n ppť inteſaꝝ replōeȝ: nō tm̄ iubēt ꝯtinua

ri: nec illo nec alio casu. Nā vētose posite iter spatulas: sto^m debilitant ꝛ cordis tremorem gñant. vt dicit aui. in. 4. pmi. c. 21.

¶ Capl'm. 14. de sincopi.

Sincopis est casus ṽtutis subito factus. 12 de inge. c. 5. Aui. aūt in. 11. 3. trac. 2. c. de sincopi ꝛ trāsſūptiue. Gerardꝰ cremonē. supra viaticū dicit: ꝙ sincopis est destructio maioris ptis motiue ꝛ sensibil' pp̄ter debilitatē cordis. Uel dico ꝙ sin. est casus virtutis aīate ꝛ motiue ꝑpter retractōez vel inanitionē spūuz. Dicit' aūt sin. a sincopa: q̄ est figura grāmaticalis q̄ est ablatio lr̄e vel syllabe de medio dictōnis vt amarūt ꝑ amauerūt. sic aliq̄ ps vite videt' auferri de tota vita ī porꝰ suo ita ꝙ vita cedit morti ꝑ aliq̄ tpis spacio: aliq̄n ꝑ secl'a cūcta. Proinde dr̄ sin. ꝑua mors Sincopis aūt deriuat' a sin. ꝙ est cū ꝛ copos q̄d est cessio. i. datio loci vel mortificaº. q. de meº cessio. i. de meº vite vel mortificaº vl' vite ablaº ꝑ aliq̄ tpe. Sin. aūt triplex ē: q̄dā est resolutoᵃ: alia ē ꝯculcatoᵃ: ꝛ alia q̄ fit a rebꝰ q̄ a tota ꝑꝓetate nocēt cordi ꝛ ṽtuti vitali. vt aer pestilētialis ꝛ assumptio veneni ꝛ alia silia.

Cause sincopis q̄dā sūt ꝯiuncte. q̄dā an̄cedētes ꝛ alie p̄mitiue. Cāe ꝯiuncte ꝛ imediate sunt tres p̄ncipales. vna est resolꝰo caloris nālis ꝛ spūuz a corde. circa quod fiūt ita pauci ꝛ remissi ꝙ nō sufficiūt ad vitā ꝯtinuandā. ꝛ iō ibi fit cessio ꝛ ablaº ptis vite saltē appent'. Alia cā ꝯiūcta sin. ē ꝯculcaº caloris nālis ꝛ spūuz ꝛ aggregaº eoꝝ in corde: ita ꝙ nō fit debita expiraº nec eoꝝ emissio ꝑ totum corpꝰ nec euētaº caloris nālis ꝛ spūuz a corde. Terᵃ cā est vel eē pōt illa: q̄ a tota ꝑꝓetate vl' a tota sui subā nocēt cordi ꝛ naturali calori: vt est venenū ꝛ inspiraº aeris fetidi ꝛ corrupti vt aer fouearū ꝛ puteoꝝ ꝛ aer mineralis ꝛ aer pestilētial' morsus aīaliū veneno soꝝ: vt scorpionis ꝑpent' vespe magᵉ ꝛ canis rabiosi ꝛ fumi venenosi ab aliq̄ pte corpis elenati ad corꝛ silia. Quis aliq̄ ex istis pn̄t cōputari int' cās p̄mitiuas. ¶ Cāe an̄tes sin. ꝯculcatoᵉ pn̄t eē ml'titudo flātis circa corꝛ vēas ꝛ capsulā eius. 12. de inge. c. 2. Alia cā pōt eē ml'titudo hu. ꝯiūctim vel sepaim: ꝛ aliq̄n cū fe. ꝛ tūc epar ꝛ stoꝰ tūescūt vel apata in eis exn̄tia 12. de inge. c. 3. ꝛ. c. 5. Alia cā ē ml'titudo matie cuiuscūq̄ ꝯditōnis sit circa cor exn̄s actū vel pō ꝯculcās spūs ꝛ naturalē calorē vl' faciēs oppl'oes ī eo vel in locꝭ ꝓx̄is ei. Alia cā pn̄t eē ṽmes ad orificiū stomachi ascēdētes vl' mala maᵃ seu hu. ꝑūgitiui mordicatiui vel acuti vl' corrupti in eo exn̄tes vl' aliūde vemētes. Itē oppl'o completa in ceº: q̄ freq̄nt' fit in appl'ia magna. 5. de inte. c. 1. timor magnꝰ. ibiō. Siꝛ san. ꝛ alie hu. decurrētes ad pectus vel pl'onē ab aliq̄ loco vt a capite vt q̄nq̄ accidit in sq̄nantia pleuresi ꝛ pipl'onia. vel pn̄t eē cāe istiꝰ sin. alique egri. vt accidit in forti suffocatōne matriq̄ ꝛ in aliq̄bus fe. repl'onalibus in p̄ncipijs porissimoꝝ vel ī augmēto ꝛc. ¶ Cāe an̄tes sin. resolutorie inaniētes pn̄t eē p̄mo morbi a siccitate ꝑcedentes cū debilitate stomachi. 12 de inge. c. 2. Uigilie excedētes. Ultimata solꝰo ventris vel supflua flōmia. mens aliena º corruptio ꝯpl'onis in mēbris nobilibꝰ. 12. de ige. c. 8. famis vehemens: debilitas magna membroꝝ p̄ncipaliū. p̄mo cordis. scdo cereᵇ. tertio epatis. quarto oris stomachi. debilitas totiꝰ corpis macies extenuata. q̄cūq̄ supflua san. eūo. nimiꝰ sudor vt in fe. ꝛ bal. ꝯtingit. intēsus ꝛ intollerabilis dolor a quacūq̄ cā ꝯtingat: sic colica iliaca gaudiū nimis itēsuz dilectaꝰ ꝛ angustia. 5. de inte. c. 1. ꝛ breuit' quecūq̄ cāe intra corpus exn̄tes faciētes. ad spūuz ꝛ caloris naturalis resol'onē ꝛ ꝯsumptōez. ¶ Cause p̄mitiue sin. nō h̄ndo respectū ad resol'oez sūt vulnus ad quod sequit' fluxus san. supfluus. 5 de inte. c. 1. Ictus in capite ad q̄d sequit' alienatio ꝛ sin. vel apl'ia vel vulnꝰ in nucha calitas interior nimis dissoluēs naturalē calorē et spūs. ad q̄d sequit' sin. ꝛ mors. ꝛ ego vidi alias fere hoies mori in vna nocte in niue ꝑpt' nimiū frigꝰ nō potētes ad h̄itabilia loca trāsmeare. Et ego eadē die ꝑ illū locū trāsiui cū alijs multis. nō tn̄ erā vltimus in via.

Signa sin. fere dicta sunt in. c. an̄ istud ꝙ in rei ṽitate nō differūt nisi ꝑm magis ꝛ minus ꝛ ꝑm intēsum ꝛ remissuz. Nam q̄n cause nō sunt nimis fortes: fit tremor q̄n sunt intēse ꝛ fortes: fit sin. ꝛ q̄n intēsiores ꝛ fortiores fit mors. Idcirco aliq̄ antiquoꝝ has. 2. passiones in vno reposuerūt ca. sic ras ꝛ Serap. Signa egri. sunt q2 homo nō sentit nec mouet': imo cadit. si ꝑus stet pedes nec sustinet'. ꝛ color faciei ꝛ labioꝝ mutat' in plumbeū siue cinericiū colorē: ꝛ pulsus efficit' puꝰ et formicās. ꝛ cū hoc manus ꝛ tibia ꝛ brachia sunt plicabilia nō rigrescunt nec stertunt nec spasmant' sicut in epl'ia. ¶ Signa sin. ꝯculcaroᵉ habent' ꝑ totiꝰ corpis vel alicuiꝰ pt̄ repl'onē. vn̄ si ē repl'o in toto corpe: adest fatigaº et grauitas an̄ porissimū in toto corpe. Et si maᵃ repl'onis sit san. pulsus est plenus ꝛ fortis et

magnus in hora interpolatōis: q̄uis in po° fit difformis τ formicās. vene appent plene τ co lor ru. τ calitas in tactu τ alia signa san. τ illā spēm sincop. 9culcato° freq̄nt vidi in viris et mulierib⁹ f:brētib⁹. Si est a chol'a est ru. cla rus habitudo extenuata calitas intēsa plusq̄ in san° fit pulsus nō est plen⁹: imo est velox τ durus. τ h intelligunt in tpe interpolatōis. Et forte adest vel pcessit egri° colica aliq. Alia aūt cognoscit. q2 adest tristicia pusillanimitas timor pulsus et tardus τ non sentit in corpe calitas intēsa. Qn̄ aūt fit a flāte nō adest cali tas in tactu nec sitis: τ pulsus est leuis τ moll' Et hitudo flātica in sputamie mlto. τ° d alijs Et si a sto° cognoscit p nauseā τ aliq̄n p vomitū τ angustiā τ grauitatē seu dolorē in ore stoma' τ hn̄t imaginatōes an̄ oclos τ dolor in prora capit. Si venerit a 9mibus: cognoscit q2 fre quēti⁹ vomit sto° ieiuno. Et si venerit ab alijs mēbris: in illis dolor vel agguatio p̄sentit vl' egri° in illis est. sic ia3 freq̄nt dictū est: τ aliq̄ signa q̄ dicta sūt in. c. an̄ illud τ filia. ¶ Sig sin. resoluto° siue inanitōnis sunt. q2 precessit aliq̄ egri° lōga vel aliq̄ breuis nimis intēsa τ acuta resoluēs calorē τ spm̄ τ corpus et vires debilitās aut q2 pcessit vehemēs dolor corpa lis: vt est tristi° aut mētalis: vt est nimiū gau diū τ vrgēs fames aut multa san. eūo vl' flux⁹ vētris nimi⁹ cū farina° vel alr. aut q2 pcessit vel adest dolor aut debilitas aut egri° in aliq̄ de mēbris pncipalib⁹: vt est cor epar τ cere brū āt i sto°. τ cū h adest macies corpis pul'⁹ pu⁹ τ tardus in hora interpolatōis nimi⁹ τ longus sudor vel aliq̄ alia spēs eūonis de iam dictis imoderata. ¶ Sig cārū pmitiuarū p relatōes īfirmi τ sodaliū pn̄t hri. Et si sin. venerit subi to τ sine manifesta cā: signū q̄ passio pmo τ pncipalr ē in corde. Et si venerit pter cibu3 venenosum: vt sunt aliq̄ fungi. aut ppt vene nū sumptū in ore stomachi: sentit sapor hor ribilis τ patit āgustiā τ aliq̄n cordis tremorē τ sic dicendū est de alijs. Signa sinco. future sunt: q2 adest titillatio circa cor τ tremor cor dis τ pulsus paruus efficit debilis τ rarus: τ color labior et faciei mutat in pallidum vel plumbeū: τ fiunt extrema frigida. τ quādo cū istis cessat sensus τ motus: iam est actualiter sincop. cui succurre.

Judicia in sincopi. Primo sin. sine cā manifesta cōmuncta pmitiua vel an̄te signū est pessimū τ mortis signum quia iudicat fieri a ppa cordis passione: vel forte incipit ibi apa et filia, ¶ Scdo sin. q̄ fit ppter aliquā eūonē 9 tute vitali forti exn̄te n̄ est timendū de morte. dū tn̄ illa euacua° cess vt accidit interdū in flōia: q̄ aliq̄n iubet vsq̄ ad lipothomiā celebrari. ¶ Ter° ponit decres piti τ 9ualescētes citi⁹ patiunt sin. ex forti fa me vel ex nimia eūone q̄ alij ceteris pibus. ¶ Quar° si in pn̄° fe. interpolate veniat sin. τ cū hoc est plenus τ sanguine⁹: tūc iudica sincopi esse 9culcatoriā. Et si venerit in fine paroxismi vel in declinatōe τ post abstinentiā vl' sudorē τ similia: iudica ipam resolutoriā vel ex ina nitōe pcessisse. ¶ Quito sin. post lōgū tremo rē cordis mortalis est: q2 cā iam est 9firmata ¶ Sexto sin. in q̄ hō nō reuiuiscit post sternu tatoria narib⁹ iniecta nec p roratōes aq̄ ros. nec ppter assumptionē vini: mortal' ē. ¶ Sep timo sin. facta a mala 9plōe eq̄li vl' 9firmata nō recipit curatōe3. S3 qn̄ fit a mala 9plone diuersa: vt accidit interdū in fe. illa aliq̄n re mediabilis est. ¶ Octa° pter mortē violētam nūq̄ fit mors sine preuia sin. Et ideo dicebat Gerardus de cremo°. q̄ mors nō ē aliud nisi sin. 9firmata. Et ista cognoscit p ablatione3 anhelit⁹ τ pulsus τ viriditatē faciei τ labiorū τ reclinationē capitis: q2 collū caput sustinere nō v3. ¶ Nono qn̄ sin. vēit cū tremore cordis: τ tremor cordis cū sin. mortale est. ¶ Decimo quando aliqui diu habuerint febres: et sunt macri et debilitati: τ post sincopi3ant frequēt tales cito moriuntur.

Curatio sin. Haly in. 6. de reg. dispōe. in. 2. pte in. c. vlti. reducit cās sin. s̄m q̄s in cura debem⁹ pcedere ad. 3. pma eūo. scda replo. tertia mala ē 9°. Aui. āt ponit aliā. s. illā q̄ fit a causis. s. a tota ppetate cor di τ nāli calori τ spūi nocētibus: q̄uis ista cā possit reponi sub vna de alijs. Nam cibaria venenosa fra τ venenū fr3 mortificādo spm̄ corrūpendo malam introducit in corde fram 9plōnē. Cibaria etiā venenosa cal'a τ venena cal'a malā introducūt i corde 9ploem cal'am ad quā sequit exalatio caloris naturalis nō immerito. Primo igit agit h de mala 9ploe faciēte sin. Mala aūt 9° pōt subdiuidi s̄m. 4 spēs simplices vel cōpositas cu3 mā vel sine mā. Et in illa 9plone q̄ est cū mā cōpetit eua cuatio τ altera°: τ in illa q̄ est sine mā: sufficit sola altera°. Et si sint cōposite: sil'r τ medi° eē debēt cōposite: vt in mala cal'a τ sicca cordis medi° debēt eē fre τ hūide cū cordiali vel cum cordialib⁹ mixte. τ° de alijs. Et an̄q̄ ad pticu laria veniam⁹: ponāt h aliq̄ cān. ¶ Primo in cura sin. pn̄te por° pmo eis subueniendum est

q̄ cause añcedēti. nā in curādo poti^m añcedē tem cām auferre nō valem⁹. ¶2⁹i fin. ꝯculca^a q̄uis eũemus cũ ſ͞lōia vel alr. poſtponēda tñ nō eſt caloꝛis nālis ⁊ ſpūs debita refocilla°. ¶3⁹cum cibis laudabilibus cite digōnis ⁊ bo ni chimi ⁊ potu vini odoꝛiferi ⁊ bonis odoꝛi bus ⁊ coꝛdialibus medicis debita fit reſtaura tio p̄dictoꝝ. ¶4⁹ defectionē patienti ab aliq̄ ſenſibili eũone vel fame purũ vinuꝫ ſine cibo āminiſtrandũ nō eſt. ſed pmittēdus eſt panis in eo ifuſus vel alius cib⁹: q̄ ſi cape non pōt: ſaltē aqua carnis vel galline bꝛodiũ cũ dicto vino ammiſtrandũ eſt. al's vel ſpaſmus time tur vel mētis alienatio vel cõrruptio ratiõis. ¶5⁹ſin. facte ex ſuffocatione matricis aroma tica naribus applicāda nō iuuāt: imo nimis repunꝫ nociua. fetida ṽo iuuatiua. ⁊ amica. ¶6⁹ſincopizantibus pp hu. in ſto° vel ei⁹oꝛifi cio retētos vomit⁹ eſt melioꝛ medicina. deīde cibi aromatici ſiſr ⁊ medicīe ammiſtrentur ¶7⁹in ſincopi facta a cita ſpũum reſolōne p poꝛos vinũ groſſus ⁊ maturũ ꝯcedēdũ eſt. nā nutribilius eẍiſ hũoꝛes ⁊ ſpūs iobediētes re ſolutioni ḡnat ⁊ augmētat. In alijs ṽo caſib⁹ vinũ ſubtile odoꝛiferũ ⁊ penetrabile eſt p̄reeli gendum. ¶8⁹. q̄buſcunq̄ lōgo ſin. poꝛi° mole ſtatis vinũ calefactũ eſt tribuendũ. Accidēta lis eñi caliditas iuuat: vt vinũ citius de potē tia ad actũ reducat. ¶9⁹cañ. balneũ iuuat ſin copizantes ex colica paſſione vel diarria: vl' q̄ hñt inflationē in ſto° ex p̄cedentib⁹ vomitib⁹. Sincopizantibus ṽo pp ſudoꝛemvel ſan. eua cuationē eſt valde nociuũ. ¶10⁹. ſincopizanti bus ex foꝛti ſluxu vētris vel pp nimium frig⁹ roꝛatio aque fride magis obeſt q̄ iuuet. q̄tuꝫ ad cauſe añtis remotionē. Aromatizātũ aũt odoꝛibus ⁊ bonis cibis: ⁊ potu vini tales ſũt poti⁹reſtaurādi dictũ iaꝫ fluxũ reſtringendo. ¶His itaq̄ vlr viſis ad curā p̄cedam⁹. Et p̄° dum pa. eſt in poꝛiſmo. In ſin. igit actuali ſi ue fit a replōne ſiue ab inanitione ꝭm Raſ. ⁊ Haly. ⁊ ꝭm alios p̄mo roꝛanda eſt facies cuꝫ aqua roſ. ſimplici. ⁊ ſi haberi pōt muſcata me lius eſt. ⁊ ſi vtraq̄ deficit: roꝛef cũ aqua frida dando cũ ea magnum ictum in facie ſincopi zantis ꝓijciendo ab alto. ex tali eñi aque frie aſperſione ⁊ ictuali roꝛatione. 2. ꝯſequunf cō moda ꝭm Haly vbi ſupra. p̄rimo q2 caloꝛ na turalis ⁊ ſpūs ad interioꝛa cõuertunf: ⁊ non exalantur p antipiſtaſim: ⁊ ſic cõfoꝛtantur in radice. 2°. exſpgiſcunf naturalis caloꝛ ⁊ ſpūs qui in ſin. erat quaſi ſopoꝛati doꝛmientes ⁊ fe re moꝛtificati. ¶Deinde ſtrigatur anhelitus

nares ſtringēdo ⁊ os Aer eñi attractus ad in tra cupiens exire cum non inuenit exitum. ad interioꝛa reuertitur: ⁊ caloꝛem naturalem ex citat cõmouetq̄ naturalē caloꝛē ⁊ ſpūm. ṽba ſunt Haly in. 6°. li°. 2°. ptis ca°. vltio. ¶3° ex tremitas bꝛachioꝝ ſtringatur: ⁊ cum ligami nibus ligetur doloꝛoſe. ¶4° palme ⁊ manus ⁊ plante pedum foꝛtiter fricentur: vt materia ſin. ad contrarium retrahatur. ¶5°. fricef os ſtomachi. Ex tali eñi fricatione caloꝛ natura lis roboꝛatur ⁊ reuiuiſcit ⁊ coꝛ calefit: q2 coꝛ vicinum eſt oꝛi ſtomachi. ¶6°. detur vinũ lim phatum vel purũ ꝭm cañ. ſup̄radictos. Nam ſi ſin. eſt cũ fe. vel exinanitione: dꝫ dari vinuꝫ limphatũ cito eñi nutrit ⁊ ad coꝛ ⁊ venas ci to penetrat ⁊ bucellaꝫ panis in eo intinctam. ¶7° res boni odoꝛis vt eſt odoꝛ muſci ⁊ ãbꝛe ⁊c. narib⁹applicenf. Aromatica frida in cau ſa calida. Aromatici eñi odoꝛes ita aiaꝫ robo rant ⁊ ſpũm vitalē: ⁊ quecũq̄ ab eũatione re ſoluta ſunt. reducunt ⁊ confoꝛtant. quidē cib⁹ coꝛpus cõfoꝛtat: ⁊ que reſoluta ſunt recreat. verba ſũt Haly vbi ſupra. ¶Oīa iſta. 7. reme dia ponit Haly ibidē ad ſuccurrendũ ſin. acci dentali. Bernardus de goꝛdo° addit: q̄ apiaf os cũ aliquo fuſte. ⁊ fricetur lingua ⁊ gingiue cũ tiriaca vel potione muſcata. ¶8°. dicit: q̄ ſternutatoꝛia naribus imittantur. vt cōdiſuꝫ vel eufoꝛ^m ad hoc. vt ſternutet ⁊ reuiuiſcat. ¶Nono coꝛam ipſo dꝫ fieri ſonitus ⁊ clamoꝛ ⁊ p̄ꝛoprio noīe alta voce clametur. ¶Decimo iubet Aui. q̄ ſi ſin. non eſt a nimio caloꝛe vl' a cauſa reſoluēte calida. muſcus puluerizatus naribus inſuffletur: ⁊ odoꝛet algaliam. ⁊ bo nis odoꝛib⁹ſuffumigef. ⁊ capiat de diamuſco Et ſi eſt a cauſa calida: canfoꝛa ⁊ ſanð. pulue rizatus naribus inſufflentur. ¶Cõtra ſin. cau ſatam ex replōne ſic p̄ꝛocedatur. Dicit Galie nus q̄ illa replō vel conculcatio auferaf cuꝫ ieiunio ⁊ abſtinentia ⁊ cum alijs euacuationi bus cõpetentibus. vt dictuꝫ eſt in tremoꝛe coꝛ dis. ſi ergo ſit replō ſan. ſeparatim vel ſan. ⁊ alioꝛum humoꝝ vtiq̄ ſ' flebothomia de baſi lica. deinde de mediana. p̄ma ad diſtrahēduꝫ materiam. ſecunda valet ad purgandũ mate riam coniunctam. Et poſt reſiduum hũoꝛum purgetur cum facili vomitu: maxīe ſi ma^a eſt in ſtomacho vel cum cliſteri vel cum farma^a cõpetenti. Illos ṽo qui crudos ⁊ groſſos hu. habent oꝫ cum habēt defectionemvel ſin. eos paulatim ⁊ continua purgatione purgari. q2 ſubitā purgationē ſuſtinere nequūt. ṽba ſunt G^l. 12°. meg' colũ°. 6°. Et cũ h̄ ſuſtineaf virtus

vitalis ꝛ recreent sp̄s cū aromaticꝭ. Et deť cibus facilis digōnis ꝛ boni nutrimēti in pua q̄ti͛. Et alȷ̄ fames est eis vtilis: ne forte illa replo augeať: maxīe cū illi adest cruditas humoꝝ: ꝛ repletio eoꝝ. Iste vtať exerci͛o moderato ꝛ paulatio ꝛ calefactiōe moderata extremitatū ꝛ fricatiōe. q̄tin⁹ ab iterioꝛib⁹ ad exterioꝛa maᵃ trāſducať ꝛ a nobilib⁹ mēbꝛis ad ignobilia. dicit Haly. Et vtať ſir⁰ acetoſo in q̄ deq̄ať yſop⁹ oꝛiga^m oyr^m ꝛ melliſſa ꝛ paulatim purgeť cū diaturbit. ꝛ nō mittať in balneum nec forti vtať exer⁰. nec poſt purgationē ſufficientē. ꝛ detur eis tiri^a ꝛ metri^m ꝛ aliq̄n potio muſcata ꝛ pliř cū muſco ꝛ diamuſcū. ꝛ in ſalſamentꝭ ꝛ cōdimentꝭ vtať coꝛdialib⁹ ifra dicendis q̄uo ad itra ꝛ q̄uo ad ex̄. ¶ Si ꝟo a ſto⁰ fuerit: ꝛ ibi ſentiať pūctura ꝛ moꝛdica⁰ ꝛ eſtua⁰ ꝛ doloꝛ cū ſiti ꝛ oꝛis ſiccitate vel amaritudīe ꝛ inq̄etudine: q̄ oīa: co. ſignt ru. ſupabundare: aq̄ fria vel rob. facies irroꝛeť. Et ꝶ illa q̄ ſupius dicta ſunt in ſuccurrēdo poꝛ⁰ cū reb⁹ aromaticꝭ fridis. Et puoceť vomit⁹ dādo ſir^m acetoſum cū aq̄ caľa vel oleū oliue cū aggreſta ſimul mixtis ꝛ agitatꝭ. Deinde pluma oleoītincta oꝛi ꝛ gutturi itromittať: ꝛ vomit⁹ puoceť. Et ſi vomere nō pōt: vtať cliſterib⁹ ꝛ ſuppoſitoꝛijs laxatiuis vel illa co. vel acuti hu. cōpetenti catartico ꝛ laxatiuo expellanť. Poſt iſta ꝯfoꝛteť ſtōachus dādo ſir^m de abſin⁰ aq̄uā diſtillationis ei⁹. vel deť ſir⁹ citonioꝝ vľ ſir⁹ rob. Et ꝯñr p⁹ debitā purgationē ꝶ h̄ epithima ſuper ſto^m. ℞. aque poꝛtulare ſpuine vel virge paſtoꝛ. añ. ℥. ij. ſādali al. ꝛ ru. muſcatellini ro. ru. añ. ʒ. ij. cū iſtis bñ mixtis epithimeť ſtomachus. Et vtať malogranato acri ꝛ muſo ꝛ filibus. Et ſumat vinū limphatū cuꝫ aq̄ rob. vel ſaltē fontia. Et ſup coꝛ ꝶ epithima frm. ſicut diceť in c⁰ de calefactione epatꝭ. Si ꝟo flā vel fridus hu. cōtineať in ſto⁰: vel adeſt ibi ſingultus vel eructuatio acetoſa ꝛ nauſea ꝛ pauca ſitis: niſi eſſet flā ſalſum. tūc deť infir⁰ oximel diureticū vel ſquilliticū vel ſir⁹ acetoſus fact⁹ cū melle cū aqua decoctiōis rafani gallicani ꝛ ane¹. Deinde vomit⁹ puoceť cū pēna gutturi imiſſa. Deinde denť electu^a caľa vt diamuſcus diatrion pipeon ꝛ diambꝛa. Si ꝟo non vř adhuc pfecte purgat⁹ iterū purgeť cuꝫ mirrabo. ſeb ꝛ inð. Et iterū ꝯfoꝛteť ſtōach⁹ cū ſir⁰ vel aqua abſin¹ que in cā caľa ꝛ frida vꝫ ſm autoꝛes. Et poſt eūatione ſufficientē ſto⁹ cōfoꝛteť vnguēto cū oleo de maſtice ꝛ abſin⁰ ꝛ nardi⁰. ſupſpergať puľ. thuris ꝛ maſtꝭ. ꝛ empleť ſto⁹. cū hoc emplo. ℞. mente abſin¹. añ. m. ß. aloes. maſtꝭ. añ. ℥. ß. incoꝛpoꝛenť. oīa cum oleo nardino vel maſtice leon ꝛ calidꝰ ſupꝛa ſto^m appo natur. vel fiat emplm̄ de thure ꝛ maſtice labda⁰ mēta ꝛ abſinthio ſiccis ꝛc. ¶ Si ꝟo ꝓpter opplo venerit ſin. q̄ð ſcitur per extenſionem ꝛ grauitatem maxīe mēbꝛi in quo eſt opplo ꝛ per coloꝛē citrinum ꝛ p diſcoloꝛatione faciei. q̄ꝛ ſan. ad cutis ſuperficiem rōne opplonis venire nō pōt. vt in opploe epatꝭ ꝛ ſplēis ꝛ in venis eoꝝ. ꝛ apparet per diuerſitatē in pulſu. q̄ꝛ aliq̄n eſt magnus. alȷ̄ paru⁹: maxīe quādo eſt opplo in coꝛde vel in venis eius. ꝛ cū h̄ alia ſigna nō aſſunt. tūc denť diuretica cū coꝛdialibus. Deť igiť ſir⁹ acetoſus vel oximel diureticum factū cū ȝuc. vel cū melle. put videbitur. Et detur ſuccus maloꝝ granatoꝝ vel oꝛizacara ſimplex vel compoſita. ꝛ hoc in cā caľa. Si maᵃ fuerit fria deť oximel diureticuꝫ cum decoct͛ ſaturegie ꝛ oꝛiga⁹ ꝛ cuſcute ꝛ ameos. vel ꝶ ſic. ℞. vtriuſq̄ꝫ rafani aco¹. radð pet⁰ apij brū ſci. ſpagi. gramis. añ. m. j. ſaturegie. yſo¹ oꝛiga⁰ calamēti melliſſe coꝛticis radð tamariſci enð. añ. m. ß. ameos. cuſcute ſe. apij ꝛ pet⁰. ꝛ ſen¹ an¹. añ. ℥. ß. melľ. q̄ꝫ ſuff. ꝶ ſir⁹ aptiū⁹ iciſiu⁹ deopilatiuus calefactiuus: deť cū aq̄ decoctionis cicerū ru. ꝛ puoceť vrina ꝛ vtať cibis ſubtilibus ꝛ ſubtiliatiuis. vt ē petro. ꝑbullitū in iure carniū. vtať ēt cibis in q̄b⁹ ponať oꝛiga^m ꝛ yſop⁹ ꝛ ameos. Et res dimittat viſcoſas generantes flā ꝛ chi^m viſcoſum groſſum ꝛ oppilatiuū: vt eſt triticū amidū caſeus fabe ꝛ legumina q̄cunq̄ꝫ ꝛ triticū coctū: ꝛ carnes poꝛcinas bouinas ceruinas arietinas vtať ſinapi ꝛ eruca. ¶ Si a vermib⁹ illi occidanť cū rebus amař. ꝛ deť ſucc⁹ abſin¹ per. ʒ. dies ꝯtinuos ſto⁰ ieiuno vľ cū. ʒ. j. aloē. cicot¹. vel epa¹. Itē ſumātur pilľ. cōes ruffi que fiunt de mirra croco ꝛ aloe cicotrino vel epa^co: nam iſte pilľ. p̄⁰ occidunt vermes: ꝛ illos finaľr euacuant. Idē facit yerap^a data cū pl'pa colocīn͛. ℈. j. Iſte puľ. occidit vermes. ℞. coꝛnu cerui vſti. ʒ. ij. coꝛalli ru. ʒ. ij. ſe. alexand¹ cetonice. añ. ʒ. j. ꝛ ß. cc¹. ʒ. ß. ꝶ. puľ. ꝛ deť cū ouo ſoꝛbili. vel vino ieiuno ſtomacho. ¶ Si a fame vel ſiti ſinē. pꝛoueniat detur cibus ſubtilis facilis digōnis ꝛ bonum vinum ſubtile odoꝛiferum cum aqua mixtum ſi fe. nō affuerit. ¶ Si pp paſſiones alioꝝ mēbꝛoꝛum q̄ð dinoſcitur per doloꝛem ꝛ q̄litates illius mēbꝛi: ſuccurratur illi mēbꝛo ꝯſiderādo cōplexionē eius ꝛ egritudinem vt eſt epar ſtomach⁹ matrix ſplē iteſtina mirach diafragꝛ cerebꝛū. ꝛ cetera. ꝛ recurratur ad ꝓpꝛia caᵃ. ¶ Si a ſuffocatiōe matricꝭ: p̄⁰ aqua frigida ab

alto p̄iiciatur in faciē: ⁊ retineatur ālelitus strin
gendo nares ⁊ claudēdo os. ⁊ fortiter fricentur
extremitates ⁊ pedes manus tibie brachia cū
ligatōe dolorosa stringantur. vapores etiā feti
di naribus apponātur vt suffumigiū galbani opo
ponaci assefetide solearū ⁊ plumarū ⁊ pilorū hu
manorū. ab istis nēpe odoribus matrix refugit
a pte sup̄iori ⁊ inferiori matricis iocūdi applicādi
sūt odores. ad ipos aūt matrix libēter decliat.
Et fit flōie. ⁊ dentur me aptitiue ⁊ mēstrua puo
cātes. vtatur diamarte. cuius fit .a. ponitur ab aui. 5.
cañ. ⁊ teneatur dieta subtilis. Et si mrix videatur de
clinare ad latus: vētosa sine scarificatōe in aliq̄
late vētris opposito apponatur. Silr ēplm de
lapdano ⁊ cera cū spēbus aromaticis sub vmbilico
iponatur la teri. s. oppo. Et fit alia reme in ppo
c. ⁊ in ista spē sin. fere sp ꝯpetit eño: q2 ista est
deterior spēs sin. ꝯculcatōe. ¶ Qñ aūt fit a flōia
si aliqs sincopizat in pn° flōie: istis talibus āte
flōiā dādus est sirupus ꝯfortatiuus oris sto. vel cor
dis vel vtriusq3. sic est sirupus de rof ⁊ de absin°
cū aq̄ rof. mixtis. vel detur buccella panis intin
cta in agresta vel saltē in bono vino: si fe. nō
adest. Ista nēpe spēs sin. freqnt accidit hñti
bus sto debilē ¶ Si aliqs in pn° po° sincopiza
uerit. sig ē q̄ multi hu. cal. vel fri cū vapo
ribus ab eis resoluti circa cor vel partes eius
vicinas retinentur. Et cura istius filiis ē cure illius
q̄ fit a replōne. Et de isto cū adiutorio dei di
cetur. vbi de accñtibus fe. tractabimus. Et hāc in
sequitur ga. in. 12. de inge. valde diffuse. Talibus
enī succurrēdū est cū fricatōibus extremitatū:
vt hu. illi attrahantur: vt p poros aptos p frica
tōes longā illi fumi cū resolōe expellātur: ne et
vtus ⁊ nalis calor ad intra retracta submer
gantur ⁊ ꝯculcentur. Et nō dormiāt: nisi forte sin.
eēt a debilitate vtutis deficiēs in radice: q2 tūc
cōpeteret somnus ⁊ cibus leuis digōnis qui fe.
nō noceat: vt auenatū ordeatū. Et sumat suc
cū malorū ꝑgnatorū: ⁊ odoret rof sanō. ⁊ aquā
rof. ⁊ purget ⁊ flōet put decet. ¶ Sin. aūt cō
culcato vel ex replōe curatur: sicut dictū est ⁊c.
Sin. aūt resoluto siue ex inanitōe sic curatur.
Si g̃ fluxus vētris est cā sin. vel eño caloris ⁊
spūs: q̄ cōiter sequitur oēm eñonē sup̄fluā: et est
actu sincopizās aq̄ ro. simplex vel cōposita. s.
muscata est ab alto spgēda in facie: vt reuiui
scat spūs ⁊ nālis calor ⁊ ad cor coadunentur. ⁊
parū musci puluerizati naribus est imittēdū. ⁊
vinū bonū odoriferū clarū vel al. ē ꝓpinādū
⁊ cibaria bona facilis digōis boni odoris sūt
mīstranda: vt gallina pinguis assata lardata
cū gariofi. ⁊ ligno aloes ⁊ ꝯsperfa cū optima
aq̄ rof. Et extremitates fricāde ⁊ calefaciēde
sunt ⁊ aromatizāde ⁊ stringēde. Post recessuz
sin. intēdamus ad fluxū vētris: si adhuc durat
illū stringēdo. Si fluxus vētris est ꝑpter me
dicinā laxatiuā: post āmīstratōez cibi ⁊ potus
pa. dormiat q̄tū pōt. Nam somnus magnus
retinet eñoes. vt dic aui. post pa. ponatur i bal°
si fluxus durat. Nā p ipm ⁊ p fricatōes ⁊ liga
tiones dolorosas extremitatū mā ⁊ hu. que a
venis ⁊ porositatibus ad sto ⁊ itestia currebāt
exterius attrahuntur. ⁊ sic fluxus cessabit. deinde
detur. 3. j. tiri nouelle cū aq̄ plantag. ⁊ si nouel
lam nō habes misce cū illa duo vel tria g̃na
opij. vel detur filonij. 3. j. qd nomē filonium est
titulus istius libri. post illa detur cibus restricti
uus. Sit tñ cautela itrātiū balneū ꝑpter fluxū
vētris: q̄ caput extra balneū teneatur: ne ꝑpter
dissolutionē humorū q̄ in capite fieret: ad ife
rius fluxus augmētaretur. Et sudet: si vtus pōt
sudorē tollerare. si nō: dimitte. ⁊ dentur res re
strictiue. p̄mo cibales: vt ē risuz coctū in bro
dio carniū admixtis vitell ouorū coctorū in ace°
vsq3 ad induratōnē mixtis cū odoriferis spēbus
cordialibus: vel gallina rostita lardata cum ga
riof. ⁊ galāga vel pdix vel turtur ⁊ colūbus.
Et si de istis nō pōt comedere saltem fit ex eis
colaticia. vel detur citoniū coctū in pastillo cū
aromaticis cal'is vel fris ſm diuersitatē cause.
Scdo dentur res restrictiue medicinales: vt suc
cus plantag. ⁊ burse pastis mixto coaglo lepo
ris vel alia ꝯstrictiua. Et silr vomitus iuuat eos
q2 trahit mām ad supiora. dūmodo nō vomat
vi sinthomatis: q2 aliqñ vomitus venit cū flu
xu vētris pestilētiali ꝑpter multitudinē ⁊ ma
liciam materie. Et ē valde malus. p̄mo q2 ad
sto trahit plures hu. Scdo q2 stomachuz nō
pmittit vt cibū recipiat nec retineat nec dige
rat. ⁊ sic deficit nutrimētum silr ⁊ vtus. Si a
vomitu fit sin. celebrentur oīa q̄ dicta sunt p ma
iori pte: nisi q̄ loco vomitus debemus mām
inferius trahere cū suppositorijs ⁊ clisteribus:
⁊ loco fricatōis manuū ⁊ brachiorū ligatione
pedes ⁊ crura fortiter fricentur ⁊ dolorose lige
tur: ⁊ vomitus restringatur ꝯfortādo orificiū sto.
Si flaticū ⁊ frigidū ē: cū vnctōe olei nardi et
mastic. absin. ⁊ stiptica cal'a desup spergantur:
et cū emplo de labdano thure mastice sansuco
⁊ ligno aloes ⁊ gariofi. ⁊ detur cibus arōaticus cō
fortatiuus. Et si vomitus est cholericus: con
fortetur stomachus emplastrādo ipm cum rof.
sanō. ⁊ succo citoniorū acassia ypoqsti. ⁊ aqua
rosacea miscēdo ista vel aliqua ex istis. ¶ Si
sin. fiat a sudore: caue ne pa. balneetur nec su

det nec fricet nec extrema ligent. et caueat a vino nisi in hora sincop. Ola eñ ista mãz ad exteriora trahūt: τ vinū sudorē auget: nec anhelitus est retinēdus. Sed roret facies cū aq̃ frida rof. vel fontina in defectu rof. Et fiant vnguēta ex reb⁹ stiptitis. vt est acass. ypoquistid. liciū distempatū τ incorpatus cum oleo vnfan° aut ros. Et caueāt a nimia coopturaτ labore: sed stet in ocio τ q̄ete. Nā labor induc calorē τ calor hu. subtiliat: q̃ subtiliati pfusi⁹ refluunt ad exteriora. Eius q̃z lectus in loco frido tempato psternat aerē calm τ ei⁹ inspirationē pcauendo. odoret q̃z res fridas bono odore fragrātes vtputa ros. sand. poma. citonia cāfora flores nenuf τ silia ¶ De fluxu san. nariū facta sin. curāda est fricatōe ptiū inferior ligatōe strictōe dolorosa. Et si san. fluat p narē dextrā vētosa in regiōe epat apponat τ silia. Noia de epatica est faciēda vtute h tollerante. Et si flux⁹ fuerit p narē sinistrā vētosa silr sine scarificatiōe sup splenē apponat. vel de saluatella san. extrhat τ ingrosset: τ tollatur fluxus san. put in fluxu san. nariū iā relatū ē τ valēt odores friarū rerū. Et det vinū gssuz limphatū aq̃ carnis de pulli: τ pdicibus τ sturnis τ frācolinis q̃ repiūt in cicilia τ ouis sorbilibus. Vtat etiā rob citonior τ piror lactucis portulac fabis τ ceteris leguib⁹. dōec san. mō debito igrosset. Caueat q̃z a vino subtili forti τ acuto. ¶ A fluxu mēstruor excessiuo vl' ab alia san. pditione s sin. tūc talis fluxus restringat. put dicet in ca. de mēstruis τ i alijs c. dicti τ dicēdis. Et i isto casu mltū valet iniectiōes τ pessaria τ ligatōes manuū τ brachiorū. Et vz posi° ventosarū in radicib⁹ māmillarū a pte inferiori. τ valēt odores fridi. vtat etiā piris τ citonijs τ regimie resumptiuo: sic pdictū est in fluxu san. nariū. ¶ Silr si s a nimia pditōe san. p noia restauret subito dādo vinū odoriferū limphatū cū bucella panis. τ det aq̃ carnis. τ det ius gallinarū τ pullorz colūbor decoctor in vino aromatico lipha° cuz aromaticis spēbus: sicut fecit Rab Regi Doans filio haly. vt ipe recitat in expimend. ¶ Silimodo si s ppter expulsionē τ euonem subitā alicui⁹ supfluitatis vt est saniei ab apate nālr vel artificialr rupto: vl' expl'sioe aq̃ citrine ydropicor facta artificialr p inscisionem tales ingr cū bonis cibis leuib⁹ τ bonis odoribus q̄ete τ trāsq̃llitate τ oī modo regimie resumptiuo sūt regēdi sumēdo de cibo τ potu ter aut q̄ter in die in pua q̄tit° ¶ Si ex dolore fuerit sin. resoluto° ille dolor remouēdus ē cū pūis τ fortibus ligatōibus extremitatum: vt ali⁹ dolor diūuat. iux illō ypo. 2. duor dolor qui sil' fiūt nō sm eundē locū: vehemētior denigrat alterū: τ vt materia loci dolēt ad ligationē trāsferat. Et aq̃ ros. in facie spgat. Et si accidat dolor ex colica vel yliaca vel pl'-sit silibus remoueant. vt ibi dictū est. τ docebit deo pcedente. Nā mitigatio doloris pseruat vtutē vt nō deficiat vt scribit. 12 meg. colū°. 1 ¶ Si ex nimio labore inuigāt q̄es τ ocium et dieta resumptiua. ¶ Si a fame comedat paulatim bona cibaria. τ bibat bonū vinū in pua q̄tit°. ¶ Si est ab accītib⁹ anie. s sic dictū est qn̄ sin. fit ab aliq̄ euone nōbili: qz sic i euone nōbili spūs et calor nālis resoluūt. silr fit in gaudio τ timore sm aui. in. 2. 1. de. 2. c. 2. Et in tristicia ccta vo aie accītia qn̄ pseuerāt spm τ nālē calorē euacuāt. Introducat igit aliqd de 9trio accītī vt nimiū gaudiū inducens sin. cū tristicia moderet. τ sic de alijs. ¶ Si a mala 9plōe acciderit sin. aduertēdū est si illa est in aliq̄ mēbro pter cor. vt est ep sto⁹ vl' matrix vel cer. mala eor alteret 9° sic in suis dictū ē vl' dicet ca. semp cordialia adiūgēdo. Cū aūt illa mala 9° fuerit in corde τ fuerit iā adeq̄ta p illa nō ops laborare. Sz si fuerit ineq̄lis vl' mala diuersa (qd idē est) siue sit simplex siue cōposita. curet cal'a cū friis cordialib⁹ qb⁹aliq̄ calor cordialiū portio ē adiūgēda ppt spūz τ caloris nālis reformatiōez. vt iā patuit i. c. aū istud. Et si sit frida curet cū calis. qb⁹aliq̄ q̄titas fror est cōmiscēda ad remissionem τ fixionē τ remanētiā calor. ¶ Medicinar aūt cordialiū aliqs ponit aui. 11. 5. trac. 1. c. vltio. τ trāssūptiue Dorō. i. 4. lilij. Sz nos addem⁹ aliqs alias tā simplices q̄ cōpositas sm traditionē autor τc. Aromatica aūt τ cordialia i fria cā valētia sunt ciper⁹ basilicō siue ozimū hñs odorē gariofilate fizimbriū zedoam derōnicus mastix 9fortādo stom muscus borrago buglossa lignū aloes cortex citrini croc⁹ ābra antofilus. i. magn⁹ gariofl sansucus vinū odoriferū cardamom foliū ameos se. apij anisum mirra absinm mēta aq̃ absin' distillata costus xilobalsamus carpobal. blacta bisana melissa enula campana nux muscata. 33r. been calm. τ sic in secūdo gradu: confortat cor. τ valz tremori eius τ sincopi. Mumia cū decoctiōe cimi ameos τ carui idem operatur τ se. sansuci cinamomū τ similia. Cōposita cordialia sunt ista diamargaritō calm diantos pliris cum musco tiria metrim. diamuscū leticia gal. diaboriginatū diamaq̄ diarodō iulij diarodō ab.

batis potio muscatã diabrã trocisci musc. descripti in 5°.canone Aui. Aromaticũ rob.conserua corticis citri cõserua enule cãpane boraginis et buglosse. ¶ Cordialia frida simplicia sunt ista valẽtia in cã cal'a sanĩ al. et ru. bolus armenicus se.frida vtraqꝫ sui qlc complexionali berberis spom. succus mali granati acris et dulcis et musi succ9 limonis citri. et citranguli citonia poma acria pira rose precipue ru.aq rosacea cãpho² acetũ agresta succ9 pãpinoꝝ vitis psillium lac acetosum herba acetosa acedula q̃ apud aliqs vocat' ribes flores nenuf' se.acetose cori andrũ siccũ et hũid a pruna musa sedãt inflãmationẽ cordis. Cordialia cõposita sunt sirup9 de ribes sirupus limom sirupus rob et viol'. trocisci de cãpho² sirup9 acetosus diamargariton sine spẽb9 triasanĩ trocisci rob.orizac et filia. In vtraqꝫ cã tam cal'a q̃ frida valent corallus carabe sericus crud9 berberis spom buglosse tormentilla iacinctus saphirus rubi' smaragd margarite pforate et nõ pforate lapis bezaaros de corde cerui crocus aurum et argẽtum. Ista pro maiori parte sunt frigida vel tempata. ideo valent in vtraqꝫ causa. ex istis igit' capias simplicia vel cõposita et vtere fm superius tradita.

Declaratio in sin. Primo notandũ q in sñoia põt puenire sin.duobus modis.vno mõ per magnã eñonẽ san.ad quã seqtur eño et resol'o naturalis caloris et spũs et ista spẽs est resolutoria siue inaniens.alio mõ fit pp timorem sñoati. Nã aliquando sñoatus sincopizat anteqꝫ.2.vi.san.ab eo exiuerint. Et hoc pp timorem: nam timor naturalẽ calorẽ et spm cuꝫ san' repoztat ad interiora ad suã originẽ:idest ad cor.5°.de morbo ca°.9°. Cum igit' spũs et san. et calor naturalis ibidẽ in corde aculcet': fit.2a spẽs que vocatur cõculcatoria siue.replens. ¶ 2° sciendũ q dolor nimi9 sicut accidit in colica et iliaca et in hoĩbus qui ponunt' in tortura et in dolore vulnerũ vel vlcerũ et apãtũ frequẽter venit sin.ideo qꝛ ista faciũt ad ingentẽ spũum et caloris naturalis resolutionem: et per pñs ad cordis intẽsam refrigerationẽ:vel qꝛ a tali loco doloroso mittunt' mali vel corrupti vapores ad cor vt frequẽter accidit in antracibus et bubonib9 epidemialibus et apatibus: et morsibus animalium venenosorum. ¶ Tertio notandum: q in aplia magna seqtur sin. et mors propter defectũ anhelitus. Nã anhelit9 nõ potest fieri sine motu pectoris et thoracis. Pect9 autem non dilatatur nisi actione lacertorum quorum quidaꝫ initium est ab illa nucha: que est in collo sed hec ps nuche in ipsa hora pdit virtutẽ: quã mittit ipsis lacertis pect9 mouentibus a cere° sibi veniente. verba pcisa sunt G'.5°.de iteriorib9 ca° pmo.in pn°. ¶ 4° ignorandum non est: q lꝫ vinum inter cetera nutrimenta veloci9 facit ad restaurationẽ spũuꝫ et caloris naturalis.ideo in sin.valet.tamẽ fm Constm.in.2°.viatici in q̃ttuor casibus nõ dꝫ dari.pmo qñ cuꝫ sin.adest nimis calor.2°. qñ sin.adest cum fe.ardenti et acuta.3°. qñ adest apa calidũ in viscerib9.4°.qñ cum sin. adest alienatio mẽtis. Hec aũt itelligunt' in pcessu contra cãm sin.qꝛ in sin.actuali et in paroxismo non hꝫ locũ. ¶ 5°.sciendũ: q vinuꝫ dupliciter valet in sin.pmo: qꝛ cito in stomacho digerit': et cuꝫ sit fortis penetrator cito a sto° trãsit ad epar et ab epate ad cor et cetera mẽbra fouẽdo ea cum cita generatione spũuꝫ et naturalis caloris.2°.valet: qꝛ vinum bonum qñ in stomacho fuerit: fumi ab eo eleuant': qui venientes ad cor ipsum cõfortant ante vini perfectã digestionem etc. ¶ 6° dubitat': vtrũ in omni sin. cõpetat vinum vr' q sic per oium practicãtiuꝫ doctrinã: qui indifferẽter ppinant vinum.2°. pr' p Gam.12°.ð ige°.ca°.4. qui dicit: q in oi sin. vinum dandum est. In oppom est Const9. qui excipit.4.casus.in quibus vinũ nõ dꝫ dari.vt dictum est in.4. clarificatione. Dicitur q habẽdo respectum ad cãm: dum pa.nõ est i parox°: vinũ non semp cõpetit. qꝛ causa sin. potius augetur. et sic intelligit Const9. Sed habendo respectũ ad actualem parom dico q vinum semp dꝫ dari vt vires nature citissime reparent'. et sic itelligit Ga9 vbi.s. et in.12°. meg' colũ°.6°.vbi dicit.dꝫ etiam vinũ pp defectionem virtutis quoquo° fit esse dãdũ: subtile.s. et forte atqꝫ penetrabile. Et sic pꝫ q cordia autorum medic. ¶ 7° dubitat': vtrum in sin.facta ab eñone per fluxũ vẽtris cõpetat ispissa° corporis exterius et clausio pororũ ad extra cum aspsione aque fre vel rob.vl' alr. vr' q non p°. p Auicen.in.11°.3'.c° de cura sin. vbi dicit sic. Et ex eis que necessaria sũt in plib9 horis sin. est ispissatio corpis exterius.vt cõprimantur spũs resoluti.nisi sit solutio vẽtris fortis vals. de: aut sit cã frigus vehemens.2° illud nõ cõpetit.qð facit retrahere naturalem calorem et spũs ad ptes interiores.sed clausio poroꝝ cũ aspsiõe aque fride est hmõi.igit' etc. oña bona añs p maiori pr'. qꝛ qñ materia ad itra retrahitur seu repellitur. tũc vadit ad partes. per quas fit fluxus ventris et sic ille augmẽtatur

⁊ ꝑ ꝯn̄s cā sin. minor pꝫ. qꝛ ꝑ talē inspissatio-
nē corꝑis ⁊ poroꝝ calor ⁊ spūs ⁊ hūores ad i
terioꝛa reuertunt̄ fugiēdo suū ꝯriū. qꝛ ēt ista
aspꝰio aq̄ claudit poros: vt dicit Ga.ʼ 8° meg¹.
colū p̄mo. ¶ In oppositū est haly. de regali
dispōe in 6° li° 2ᵉ ꝑtis. vbi iubet fieri aspꝰionē
aq̄ fride. ⁊ aq̄ roꝭ. in sin. facta a fluxu ventris.
¶ Pro solutione q̄ōnis prio notādū ꝙ in hac
cura sin. nos intēdimꝰ ꝓcedere ꝯ sinc. actualē
⁊ ꝑoxiᵐ eiꝰ aut absolute intēdimꝰ ꝯ cām eiꝰ q̄
est fluxus vētris. ¶ 2° sciendū ꝙ virtꝰ siue na-
tura q̄cq̄d in corꝑe opat̄: illud opat̄ mediāte
spū ⁊ calore naturali. imo calor naturalis est
cā oīs actiōis naturalis a natura facte. vt di
cit Gaʼ. p° āph. ibi. Uētres hyeme ⁊ v̄e. ¶ Idē
dicit. 5°. cōmēto. 53. ibi. Quecūq; corrupture
sunt fetʼ. Si t̄n nō iueniat ꝯplexionē ⁊ ꝯpōeꝫ
mēbroꝝ bn̄ dispositas ⁊ sanas cū eq̄li ꝓpor-
tione hūoꝝ in q̄ntiᵉ ⁊ q̄litate: tūc cū istis spiri-
tibus ⁊ calore naturali ⁊ sanᵉ ꝑfectas ⁊ regu-
latas exercet opatiōes ⁊ tūc corpꝰ ꝑmanet sa
nū. Si v̄o illa nō sunt bn̄ ꝓportionata vel sit
aliq̄ discrasia in hūoribꝰ vel mēbris ⁊ natura
faciēdo qd̄ meliꝰ pōt. opat̄ dīnute. ⁊ defectus
nō est exᵗ ꝑte sui sed ex ꝑte cōplexionis vel cō-
positionis mēbri vel mēbroruꝫ vel ex malicia
hūoꝝ ex q̄litate vel q̄ntitate a sua natura ⁊ re
gularitate deuiantiū. Et qꝛ natura seu virtus
regitiua corꝑis vita manēte: nō pōt eē q̄n ope
tur circa corpꝰ qꝛ opꝰ eiꝰ est opꝰ itelligētie. cuꝫ
regat̄ ab agēte infallibili: agit ꝯ illā discrasiā
mēbroꝝ vel hūoꝝ. ⁊ per ꝯn̄s ꝯ morbū ab illis
causatū ⁊ nitit̄ expellere morbū ⁊ cāꝫ eiꝰ inq̄n-
tum pōt: ſꝫ nō semper pōt. imo oppꝰssa a maᵃ
morbi ⁊ a morbo cogit̄ interdū irregulariter
opari. ⁊ credēdo expellere morbū ⁊ cām eius
causat fluxuꝫ vētris sinthōaᵐ ⁊ malū ⁊ plura
alia sinthōata ⁊ morbos. Et ex isto patet q̄uo
actꝰ nature est duplex. q̄dā est actꝰ nature regu
lariter opantis. aliꝰ est nature irregulariter
opant̄. 2° pꝫ qꝛ ista irregularitas nō est ex ꝑte
sui sed ex ꝑte morbi vel cāe eiꝰ ipsam aggrauā
tis ⁊ instimulant̄ vl ex defectu suoꝝ instroꝝ.
qꝛ natura nō deficit in necessarijs. ¶ 3° notan
dum ꝙ in cura sin. actualʼ ſm Gᵐ 12° meg¹. q̄si
colū°. 10°. ⁊ ſm Aui. in. 11ᵃ. 3¹. Inspissatio po-
roꝝ corꝑis ⁊ clausio vt̄rꝰ ⁊ calor nālʼ ⁊ spūs
viuificent̄. ⁊ expgiscant̄ fortificent̄: ē multuꝫ
nccīa. ¶ 4° notādū ꝙ q̄nto plʼes sᵗ spūs: dūmᵒ
sint ꝑfecti ſm suā nām ⁊ nō sint supcalefacti
vlʼ isfāmati: ⁊ q̄nto ibi plꝰ ē de bono caloᵉ nāli
tāto nā fortiꝰ ⁊ ꝑfectiꝰ opat̄. ⁊ q̄nto pauciores
tāto minꝰ ꝑfecte. ¶ 5° notāduꝫ ꝙ in ꝑoxiᵒ sin.

p̄mo intēdimꝰ ad morbū actualeꝫ q̄ꝫ ad cām
eiꝰ añtē. vt iā dictū est in cañ. gñali p°. ¶ Tūc
fit pᵃ ꝯcluᵒ in curaᵉ ꝑoꝫ¹ sin. facte ab imodera-
to fluxu vētris ispissatio ⁊ clausio poroꝝ cor-
poris cū aspꝰione aq̄ fr̄e vlʼ roꝭ. in facie ē mul
tum iuuatiua. ¶ Ista ꝯ° pʳ ꝑ illa q̄ dicta sunt
in p̄n° cure sin. ꝯculcatoᵉ. ⁊ sic itelligit haly.
¶ 2ᵃ ꝯᶜ in curatōe ⁊ remotiōe cāe sinc. ab imo
derato fluxu vētris nec inspissatio corꝑis nec
clausio poroꝝ est iuuatia. pꝫ qꝛ ꝑ taliū poroꝝ
clausionē ⁊ maᵉ ad iteriora reuersionē fluxus
magꝭ augmētaret̄. ⁊ sic itelligit Aui. in argu°
⁊ autoritate eiꝰ. ¶ 3ᵃ ꝯ°. fricatiōes dolorose ⁊
ligatiōes i extremitatibꝰ faciūt ad maᵉ distra
ctionē ad ex̄. ⁊ sic iuuāt ad curā fluxus vētris:
¶ Et sic pꝫ q̄d diceᵐ ē ad autoritates. Ad Aui.
i p° ar°. dico ꝙ itelligit i cura ꝑox¹ sin. ⁊ rō cō-
cludit ꝑ vltia ꝯclʼone. ¶ 8° notādū ꝙ q̄n nutri
mētū cordi deficit sp̄s gñari nō p̄nt nec na-
turalis calor. q̄bꝰ mediātibꝰ vita toti corꝑi at-
tribuit̄: ⁊ sic sin. exīanitōe gñat̄. Et h̄ est qd̄ di
cebat Gaꝰ 5° amph. cōmēto illiꝰ amphoʼ i fluxu
muliebri spasmꝰ fit. Defectꝰ v̄o naturalis ani-
mi manitione q̄ fit nutri° cordis deficiēte. h̄
ille. ¶ 9° q̄rit̄ q̄re in sincopi extrēa sunt frida.
Dico ꝙ in sin. nocuᵐ est i corde. Dico 2° ꝙ na-
tura mag° conamine nociuū expellit vel nitit̄
expellere ⁊ sanguinē ⁊ q̄dē spm mouet. q̄bus
sicut instr̄is vtit̄ in expellendis nocētibꝰ v̄ba
originalia sunt G¹ 5°. ampho. cōmēto 53°. ibi.
Quecūq; corrupture ⁊c. vt statim dictū ē. Cū
igit̄ nā nitit̄ expellʼe qd̄ nociuum est in corde:
illuc mittit spm ⁊ naturalē calorē. ⁊ sic natu-
ra depaupata istis remanet fria. ¶ 10° sciēduꝫ
ꝙ sin. aliq̄n est morbꝰ cordis ꝑ se vt q̄n ē a ma
la cōplʼone cal̄a vel fria dñante in corde. Aliq̄n
est morbꝰ ꝑ colligātiā vt q̄n est apā vel aliqua
egri° in capsula cordis vel in orifiᶜ stoʼ vel ab
aliq̄ alio mē°. Et q̄uis p̄mo sit morbꝰ cordis
per se: est secūdario morbus cereʼ qꝛ sꝑ in sin.
sensus ⁊ motus deficiunt pro maiori parte.

Capl̄m. 15ᵐ. de defectu lactis.

m Ammilla est dīnutiuuꝫ de māma. Et ꝓprie
loquēdo sic hꝫ fratʼ Ioh. ianueñ. in
ꝓsoᵃ māmilla est in viris. māma in
mulieribꝰ: ⁊ vber in pecudibꝰ. Uñ v̄sificator.
Māmillas vir hꝫ: pecus vber: femia māmas.
Unū t̄n ꝓ alio sepe sumimus ⁊ scribimꝰ. Aui.
aūt dicit in 12ᵃ. 3¹ ꝙ māmilla est meᵐ creatuꝫ
ad gñandū lac: a quo nutriat̄ ifans nouit ge
nitus in sua natiuitate. ⁊ vsq; q̄ ꝯfortet̄ ⁊ cre-
scat eiꝰ virtꝰ ⁊ ſ aptꝰ ad digerendū cibū fortio

rē ꝛ solidiorē. Nā hō ꝛ cetera q̄drupedalia nō uiter genita cibaria grossa masticare nō pñt: n᷒ ex ꝯsti digerere. iō nā ordiauit lac vt eo fa cili⁹ nutriant̄. Et fec̄ vt san. i lac ꝯuerteret̄. q2 ignominosum esset san. suggere ꝛ eo nutriri. ¶ Est āt mamilla cōposita ẜm Aui. ibidē ex ve nis arterijs ꝛ neruis carne alba glādulosa in sensibili ꝛ porosa. q̄ aliñ augmētat aliñ diuuit sic est nā carnis: in q̄ rōe albedis san. ibi ve niens albificat̄: ꝛ fit lac. Et sic chil⁹ dū venit ad epar ꝯuertit̄ i san. ru. rōe rubedis epatis ꝛ rōe sue nature ꝯuertent̄: sic san. veniēs ad mā millas ꝯuertit̄ in lac. Quodlibet eñi istorum mēbroꝝ ꝯuertit hūiditatē sibi aliūde venietē ad suā naturā ꝛ silitudinē. Uene āt ꝛ arterie ꝛ nerui ramificant̄ in ea cū mult̄ reuolutioib⁹ ꝛ texturis. Pñt āt māmille pati mltas ꝛ diuer sas egritudies ẜm triplex gen⁹ morbi. vt lucu lent̄ ponūt autores. Eū h̄ pus agit̄ de defectu lact̄ in māmill' nutricū. ¶ Eñ ad h̄ vt pfecti⁹ ad cognitionē cāe isti⁹ defect⁹ ueniam⁹ sciēdū ꝙ lac h̄z cām efficiētē. ꝛ illa est ꝟt⁹ imutatiua nālis exñs in ptib⁹ māmille pcipue in porosi tatib⁹ carnis glādulose albe ꝛ porose. H̄z etiā cām mālē. ꝛ ista est san. in epate gñat⁹ veniēs p venas ad ipsas māmillas. H̄z ēt cāz forma lē. ꝛ ē albedo cū sub̄a ꝛ sapore ipsi⁹ lact̄. Cā āt final' ē nutritio fetus nouit̄ geniti ꝛ pducti de vtero m̄rno. ¶ Pōt igit̄ eē defect⁹ lact̄ ex pte cāe agent̄. q2 pt eē in māmill' mala cōplo cal'a ꝛ sicca. vel mala cōplo fria ꝛ sicca. simplex vel cōposita. q̄ exiccabit san. ad māmillas venietē vel ista mala cōplo pōt eē in epate: vl' in toto corpe: ad quē leuit̄ seq̄t̄ exiccatio ꝛ diuutio ꝛ corruptio ꝛ ieptitudo: vt ex assumpt̄ cibis lac generet̄. Idē dico ō hūidit̄ supflua. Nā lac nō gñat̄ nisi ex san. bono. vt dicit Aui. in. 12ª. 3ª. i c°. 2°. Pōt ēt eē defect⁹ ex pte cāe mālis. q2 ad est paucitas san. venient̄ ad māmillas. ꝛ hec paucitas pōt eē pp paucitatē ciboꝝ. aut q2 ci baria q̄ sumūt̄ forte repugnāt gñatiōi san. ꝛ lact̄ pp friditatē ꝛ siccitatē eoꝝ supfluā. vl' q2 san. q̄ debebat fluere ad māmillas fluit ad m̄e strua vl' ad nares. vl' ad emorroydas. ꝛ sic de alijs. Pōt ēt eē corrup° cibi in sto° ꝛ debilitas digōnis scd̄e facte i epate. ꝛ sic de alijs. vl' pp nimiū ꝛ excessiuū exercitiū. Pōt ēt eē defect⁹ ꝛ mioratº lact̄ ex pte cāe final'. s. q2 fet⁹ nō bñ nec sufficient̄ nutrit̄. q2 non bñ nec pfecte suggit māmillas ex sui debilitate. Nā q̄to māmille maḡ suggunt̄ tāto san. ad eas maḡ attrahit̄. ꝛ ex istis pt ꝯuenire defect⁹ i cā formali. q2 nō h̄z pfectā forᵐ lact̄. q2 nō ē albū nec spissuz: n᷒ boni odoris nec saporis: put req̄rit̄ ꝛ decet.

Signa defect⁹ lact̄ sunt māifesta q2 duz exp̄mit̄ māmilla int̄ digitos lac nō exit abūdant̄: ꝛ si ablactat̄: flet ꝛ clamat de nocte ꝛ de die nō gaudēs sufficiēti nutrimē° ꝛ cū h̄ m̄eª ei⁹ diuuunt̄. Si ꝟo defect⁹ lact̄ fit ex pte cāe agent̄. s. male cōpl'ois māmille vl' epa tis vel toti⁹ corpis: tūc si illa est cal'a ꝛ sicca. vl' si adest dñiuz colere lac ē in pua q̄ti°. ꝛ ē citri nū in colore ꝛ subtile in sub̄a: acutū in q̄li° vel amari saporis. Et cū h̄ femia ē col'ica macra agilis iu motu irascibil' ex leui cā: tūc certi⁹ est sigᵐ. Si fuerit a mala ꝯpl'one hūida vl' a dñio flātis lac ē parū in q̄ti° liq̄dū ꝛ aq̄suz ꝛ fluxi bile i sub̄a: albū i colore acetosuz ꝛ aliñ isipidū in sapore. Si ē defect⁹ in lacte a mala frida ꝛ sicca vel ibi ē dñiuz mlie: tūc lac ē modicum ꝛ min⁹ ceteris in q̄ti° ꝛ spissi⁹ in sub̄a. ¶ Si ꝟo fit ex defectu cāe mālis. s. sang. decurrent̄ ad māmillas. h̄ cognoscit̄: q2 vel ē femia macilē ta vel ꝯualescēs ab aliq̄ egri° vel ē actu egra vel q2 passa fuit vel patit̄ aliquā egritudinez notabilē: velut est flux⁹ mēstruoꝝ vl' emorroy daꝝ vl' fuit flōmata in magna q̄ti°: vel passa fuit: vl' patit̄ fluxū vētris vl' nimiū sudorem. ꝛ sic de alijs. vl' q2 ē paup ꝛ nō h̄z q̄d māducet. vel q2 comedit cibaria: q̄ desiccāt lac: vt ē co mestio herbe q̄ vocat̄ rapistruz in potagijs ꝛ silia. ꝛ si san. ē aq̄sus cognscit̄ p liq̄ditatē lact̄. Ex signis ei⁹: si ponat̄ sup̄ vnguē vel sup rem politā cito spgit̄. ꝛ cū h̄ femia vsa fuit fructi bus ꝛ olerib⁹ ꝛ herbis crudis vl' coct̄ ꝛ diu fuit pigra stans in ocio sine cōuenienti exercitio.

Iudicia in defectu lact̄. Prio cū ypo crate. 5. āpho. āph̄. 52°. Mlie ri in vtero hñti lac ex māmill' mltū fluēs debi lē fetū signat. Si ꝟo fuerit dura vbera sanum fetū signat. ¶ Scd̄o p lac ad māmillas fluēs possum⁹ ꝓnosticare sic: si mulier q̄ nec p̄gnās est nec gñauit: lac h̄z hui⁹ mēstrua defecerūt. 5° āph̄. 38°. am°. ¶ 3° cū Rab. 4. ad Almāb. c° āpenultio sic. Lac āt qd̄ meli⁹ iudicat̄ ē. cui⁹ vna gutta sup vnguē distillata: nec mltū sub tilis. nec liq̄d nec mltū grossuz ꝛ ꝯgelatū ꝯspi cit̄ bonū hñs odorē ꝛ puā dulcedinē. Salsum autem lac aut male olens nullo modo nutri mento infantis est conueniens.

Curatio defect⁹ lact̄ p° cognita cā per sua signa illa excutiēda ꝛ ex tirpanda ē p sua ꝯria digerēdo ꝛ eūando ma lū hu. si ibi sit ꝛ alterādo meᵐ ad ꝯriā q̄litata tē. Si q̄ lac pusicat̄ pp defectū nutrimēti. nu trix reficiat̄ cū bonis ꝛ laudabilib⁹ cib. q̄ de

clinent ad calitatē τ sint boni chimi: vt galli/
na ꝑdix capt⁹ caro muttōis oua sorbilia offe
facte de iure carniū bonaꝝ τ bonū vinū matu
rū mediocrit̄ grossuꝫ: τ filia. Si vo fuerit ꝑꝑ
corruptionē nutrimēti rectificet̄ cōplo per re
ctificationē τ abscisionē cōplonis mē ipsum
corrūpētiꝫ. vt est aliū ep: qd̄ si repiat̄ caliꝫ vtat̄
lactuc τ endi. τ aq̄ ei⁹. τ sic dicet̄ in suo c°. τ
sic de alijs mēbris. Et si defect⁹ lact̄ fuerit ꝑꝑ
nimiū exercitiū: diminuat̄ illud: τ nutrix stet in
qete τ trāqllitate. Si vo fuerit ꝑꝑ aliquē fluxū
vt ē flux⁹ vētris vel mēstruoꝝ vl̄ emorroid̄ τc.
illi fluxus restringēdi sunt ꝓut in suis caplis
dictū est. vel dicet̄. ꝙ nō oia in oib⁹ caplis sūt
scribēda capiēdo ly oib⁹ sincathe^{ce} vl̄ in sensu
diuiso. Pone igit̄ ꝙ mlier hꝫ cōplonē colicā
τ hꝫ diminutionē lact̄: dico ꝙ talis nutrix dꝫ vti
ordeato τ auenato τ lacte amigd̄. τ pull. galli
narū τ ꝑdicū gallis bullitis cuꝫ lactuc̄. Et dꝫ
vti vi° liphato τ aq̄ ordei iterdū. τ vtat̄. 4. se.
fris. τ ma. τ mi. τ fructib⁹ τ herbis eoꝝ. q: alte
rant malā cōplonē τ lac multiplicāt. Vtat̄ ēt
piscib⁹ squamos̄ de aq̄s mūdis currētib⁹ τ vta
tur spinargijs τ maluis boragi τ lact̄. τ rost°
porcino pat̄ cū lacte amigd̄. τ sumat iterdum
lac vaccinū τ caprinū. τ sumere pōt silr carnes
hedi τ agni τ mutonis pat̄ cū agresta: vt iam
dictū est. τ caueat ab ira τ tristi^a τ stet in gau/
dio τ leti^a. nā ira iflāmat san. τ adurit. trist^a
calorē mortificat nālē. Si vo nutrix vr̄ eē flā/
tica cū dimutiōe lact̄: tūc regimē q̄ ad cibū τ q̄
ad medicinā dꝫ eē calefactiuū cū aliq̄li dsicca
tiōe. Deīde vtat̄ carnib⁹ supdcis pat̄ cū croco
τ bonis spēb⁹ ꝑcipue cū cube. τ ciamo°. τ vtat̄
fen° herba τ se. τ dauci. τ pet°. τ aneto. vtat̄ ēt
cibo fcō de faria frumēti cū lacte cap̄ in q̄ mi/
sceat̄ faria fenu^{ci} maratri an^i τ comedat ēt se/
pe amigd̄. pineal festucas τ filia. ¶ Et si lac eēt
grossuꝫ τ spissuꝫ: dic̄ Rab in. 4°. ad Almāb. in
c°. añpenultio ꝙ nutrix dꝫ vti cibarijs sbtili/
bus. Et ēōrocent̄ māme cū reb⁹ hūectātib⁹: vt
ē decoc° malue rad̄ τ folia altee. Et vtat̄ cibis
τ medicis hūctātib⁹. τ si lac cū eo qd̄ ē pauce
q̄titatī ē nimis sbtile τ aq̄sum vtat̄ nutrix in/
grossatis τ vi° grosso vt dic̄ Rab. dic̄ ēt Rab.
ibid̄ ꝙ dꝫ sūere pltes d̄ faria fabaꝝ. silr pltes
de riso. silr de faria tritici augent lac. silr pul/
tes d̄ pane τ filia cū lacte τ zuc̄. Et si in fine de
coctiōis ponāt̄ vitella ouoꝝ. 4. vl̄. 5. bo^m erit
τ sapidior cib⁹ τ nutribilior: τ supspgat̄ pul.
maratri. Et h̄ idē ponit Auic. q̄ posterior fuit
Rab. Triticā coctū cū carnib⁹ vel cum oleo τ
aqua candaruꝫū ordeū τ triticū coctum cum
brodio carnium cū pul. maratri. τ an^i augent
lac. silr ordeatū τ auenatū. Ponit ēt Aui. ī lo/
co allegato ꝙ pisces saliti faciunt exuberare
lac. Et silr saffasa. i. se. trifolij q̄ dat̄ eq̄s ad i/
pinguandū: τ est fenugre^m. Cicera q̄z excortī/
cata τ ordeū ꝯtritū τ mundatū: ficus fenicu/
lum viride. τ se. eius. Ex istis eni iubet Aui. fi^a
decoctionē in 30. lī. aque: donec redeāt ad. 8.
de qua decoctiōe sumat nutrix oi die. ℥. v. cuꝫ
℥. j. olei amigd̄. dul. τ cū. ℥. iij. zuc̄. Ad idē faria
sisami dissoluta in vino puro per. 6. horas. de
inde colet̄ τ de illo det̄ ad potandū. τ de faria
fit emplm supra māmillas. Idem decoc° melō
gie siue melonis. qui tendit ad rotunditatem
data cū butiro prouocat lac Cicera cocta cuꝫ
lacte addito melle vel zuc̄. idē operat̄. Ego vo
potius facerē comedere nutricē cum bono pa
ne τ inde potare bonū vinū ru. τ maturū. Ra
mi etiā papa ru. τ folia eius cocta in ordeo τ
tritico sumpta in cibo vel potu valēt in multi
plicatione lact̄. Itē vinuꝫ decoctionis rafa^i τ
furfuris vꝫ. Sauich ordei τ ordeū cōtritum. τ
se. papa. torrefactū ana ponant̄ in oximelle:
vel rob vini per. 3. dies. deinde bibat̄ diebus
cōtinuis stom° ieiuno. vꝫ ēt se. an^i. τ se. porri/
se trifolij τ fenug^i an^i τ maratri ana ptes eq̄/
les. detur quolibet mane. ℥. j. vel. ß. cum succo
feni^i. Et si ista non sufficiūt: presertim vigilēt
per vnā noctē in ecclesia ꝑrochiali fageti ma
li: vbi requiescit corpus τ reliq̄e sancti Jeronij
martyris. τ ꝑculdu° presupposita bona deuo
tione recupabit̄ lac abūdanter vt ego sepe vi/
di. Ego eni vidi als vnā nobilē dn̄am ad quā
mlieres vndiq̄z ꝯfluebāt q̄n ad romipedagiū
pro recupatiōe lactis τ ipsa solū dabat in par
ua q̄titate de filo aureo: qd̄ ponit̄ in pannis
sericis. τ vere multe ex eis recupabant lac ius
su dei qui sit in eternū benedictis τc.

¶ Capitulum. 16. de exuberatione lactis.

a Liquādo lac multū exube/
rat in māmill: τ
facit sepe incōmoda multa. q: aliā
ex tali superflua lactis abūdantia
corp⁹ ꝯsumit̄: cū san. qui totū corp⁹ hꝫ nutrire
in magna q̄tti^e ad māmas attrahat̄. Aliā ibi
gn̄at apa. aliā caseationē. maxie qn̄ nō suggit̄
vn̄ qn̄ suggit̄ maḡ τ maḡ ibi currit lac τ si nō
suggit̄: remanet in māmill. tūc vel caseat̄ vel
putrescit. τ cāt apa vel dolores τ similia.

Causa ꝯiuncta isti⁹ egritudis est multi°
sanguis decurrent̄ ad māmillas
Cā añs est multus san. in corpore τ in venis
exis τ ꝑueniens ex dieta resumptiua τ vsu ci

bo⁊ vel medicinarũ san. ⁊ lac multiplicantiũ de quibus iam supius dictum est. Et ideo mulier que nõ vult lac in mãmillis exuberare. ab illis cauere debet.

Curatio In pmis faciat mlier abstinentiã parũ cõededo ⁊ bibendo. Et si san. videt supabundare. flomia ℞ de sophena. vt san. q̃ est mã lactis: inferi⁹ distrahat. Aui. aũt in. 12. 3. in. c. de nimia exuberatione lactis dicit. ꝙ lac post vl'ia pot diminui. 3. modis. Et ab illo loco traxit bern. de gordo⁹ illos modos: ques ipe ponit. Primo mõ cum desiccatiuis ⁊ resolutiuis: q̃ cũ vehemẽtia sue siccitatis ⁊ resol'onis desiccãt ⁊ resoluũt lac ⁊ mãm eius. Et iste est melio: modus ſm Aui. ibidẽ. Et de istis aliqua sumunt p os ⁊ aliqua applicant ad extra p modũ empli: aut p euaporatões. Aliqua etiã sumunt ad intra. ⁊ silr illa eadẽ ab extra p modos iã dictos applicãtur. Calida aũt ⁊ sicca lac desiccãtia q̃ ad itra sumunt: sunt ruta maxime agrestis et semen eius ozimũ gariofilata ozunũ mag' et semen eo⁊. Et deni omni die. 3. ij. Itẽ semen rapistri que herba est silis rape in folijs ⁊ nascit iter blada ⁊ nocet eis suffocãdo ea. Ciminũ etiaz pprie ethiopuz. Omnia ista possunt sumi ad intra ⁊ epythimari ad extra. Desiccãtia autẽ lac que solũ applicant ad extra est eplm fctm de armoniaco gũmi dissoluto in vino calido vel in aceto. Silr linimentũ factũ ex fenugco ruta ⁊ agnocasto ⁊ laca ⁊ litargiro cũ olo ros simul mixtis vel ex aliq̃bus eo⁊. Vba sũt aui.

¶ Scdo modus diminuẽdi lac ẽ cũ medicis infridantib⁹. ⁊ iste medicine effectũ suũ forti⁹ explent in flãticis: q: in cholericis eẽnt medicie ⁊ sunt lactuce portulace papauer ⁊ se. ipo⁊.

¶ Tertio modo cũ rebus humidis vt ẽ assumptio coriãdri intus ⁊ extra applicatũ spuina vmbilicus veneris nenuf exterius applicant silr succus psilij ⁊ muscillago eius linita ⁊ epithimata. ¶ Epithima desiccãs lac. ℞. farine fabarum. ℥. iiij. olei ros. aceti ru. aã. ꝙ suf ad incorpandũ. ⁊ epithimet. Aliud. rad' caulium terantur fortiter: ⁊ cum aceto epithimet. Ad idem ℞. farine fabarum farine lentiũ aã. 3. ij. cc'. 3. ij. olei ros. ꝙ suf. ẽ epithima. vel possũt ista distempari cum aqua ⁊ aceto: ⁊ desiccant lac. Rapistrum autem coctum cum oleo vel quocunq; alio modo comestum desiccat lac. Probatio istius patet in scrophis. nã scrophe si ipo vtantur: lac eorum desiccatur: et fet⁹ eorum pereũt: exptum est

¶ Caplm. 17. de caseatione lactis.

Dicũt Auic. ⁊ sui seq̃ces ꝙ lac caseat in mãmillis mulieris ppt nimiã cal'itatẽ ⁊ siccitatẽ. Et aliq̃n caseat a nimia fritate ↄgelatiua. Et ista poti⁹ dz dici ↄgela⁹. Et iste sunt cãe efficiẽtes caseationẽ lact. Pōt etiaz iuuare ad dictã caseatiõez lactis cã mãlis. vt q: lac est nimis g̃ssum aut viscosum: ⁊ nõ pot bñ penetrare p meat⁹ ⁊ venas mãmillares. ⁊ remanẽs congelat vel caseat vel si putrefit: causat apa. vt patebit infra. Ex pte etiaz cãe finalis pot venire iuuamẽ in caseatõe lactis q: nõ bene: si debilr suggit ab infante nato vl ab alio: vt inde sufficiẽter nutriat. Et sili mõ in dici porositatib⁹ remanẽs caseat vl coagulat Ex pte etiã cãe formalis q: ↄpl'o mãmille a q̃ forma lactis pcedit: pot esse vel multum cal'a vel sicca: vel multũ frigida ⁊c.

Signa aũt sunt satis manifesta. Prio q: mãmilla repit dura ⁊ dolẽs in illo loco vbi ẽ caseatio: ⁊ lac non pot exire posito ꝙ mamma exprimatur: et adest ibi inflammatio ⁊ inflatio manifesta in eo: qñ fit a calido ⁊ in tãgendo repiunt tuberositates magis in vno loco q̃ in alio.

Curatio ⁊ pſuatio. Pria pſua⁹ ꝙ lac nõ caseet in mãmill'. ẽ ꝙ mulier vtat cib⁹ hu. subtilẽ g̃nantib⁹ in pua q̃tie vt lac subtile facilr ⁊ libere p vẽas ⁊ porositates possit fluere ⁊ nõ retineri. Et ad eãdẽ intẽtionẽ vtat mẽta pet⁹ ⁊ croco cina⁹ vino al. et clareto. Deide si vr aliq̃l ↄgela⁹ ⁊ caseatio vel mãma⁊ indura⁹. tũc ↄsidera si mãma i tactu repit cal'a. ⁊ tũc dissoluat cera. ⁊ incorpet in morta⁹ cũ muscile psillij ⁊ fenui ⁊ succo portue ⁊ ẽ limm sup mãmillã. Muscillago etiã psilij ⁊ succ⁹ pore repcutiũt. mã⁊ ⁊ alt'ãt malã ↄpl'onẽ cal'a⁊ in mãmill' exñtẽ. Muscila⁹ eñ fenui aliq̃d de mã resoluit ⁊ calefac ⁊ doloris ẽ mitigatiua sic ⁊ cera. ¶ Scdo sumat ypia gerẽs florẽ al. q̃ alio noie vocat morsus galline: ⁊ sine ↄq̃ssatõe aliq̃lr calefacta suppoat. Ad idẽ ℞. succi cauliũ ⁊ morelle succi coriãi aã. misr Et in ista mixtura tepida pãni linei madefcti supponãt. Itẽ maurella p se nõ pistata superposita vz multũ. Ad idẽ vz emplm factum de porca ⁊ coriãdro hũido. Ista eñ pti repcutiũt ⁊ ptim resoluũt ⁊ dissoluũt. Itẽ ad caseatõez lactis q̃ fit a cal'o vz multũ acem agitatũ cuz oleo ros. ⁊ cũ illo cal'o ẽ linimẽtũ. Itẽ eplm ex folijs cauliũ vel ex succo eius cui misceat crocus ad ↄfortandũ membrũ ⁊ mitigãdum dolorẽ. Et mirra ad pnetrandũ valet multũ

Aliud empl'm ponit Aui. oleū viol'. cū aceto ꝛ farina fenu': incoꝛpet' ꝛ ꝶ ēplm. Embrocatio etiā cū vino albo aq̄ ꝛ aceto fil' mixt ꝛ calidis mixtis vel sepatim vꝫ vinū tā ꝛ decoc° camo. meli⁹ vꝫ in cā fra: ꝶ aq̄ ꝛ ace^m vꝫ in vtraqꝫ cā. ¶ Casea° facta a frigoꝛe curat' sic. p̄mo ꝶ embroca° cū aq̄ ꝛ vino albo cal'is ꝛ mixt. vel cū decoc° camo. melli' fe' an' marat' aneti fenu' se. lini abrotani ꝫꝫ' ꝛ basiliconis. Cū istis vel aliq̄b⁹ ex eis pōt fieri embro° vel fomētatō in cā fra sine fe. ꝛ sine magno ardoꝛe ꝛ caloꝛe mā millarū. Deinde ex eisdē ꝶ ēpl'm vel epithi^a pi stat vel incoꝛpat cū oleo camo. In isto ēt cāu vꝫ casto^m ꝛ oleū ei⁹ ꝛ oleū camo. costi^m ꝛ de lilio ꝛ oleū de nar^{co}. Et ꝶ h̄ ēpl'm qd̄ ponit aui. ꝶ. medulle panis de simula id ē panis q̄ fit ō scda cribellatōe postq̄ flos farine est extct⁹ farine oꝛdei eruce fen' raō maluauisci añ. ptes eq̄les radix coquat' sub pꝛunis in stupis madidis ꝛ foꝛtit' pistent' ꝛ alia in moꝛ° incoꝛpēt' addēdo oleū camo. ꝛ tepide supponat'. Istud eni ēpl'm dissoluit ꝛ dissoluēdo mollificat ꝛ remouet lactis caseatōnē ꝛ ꝓgelationē. Et si ad dant' folia malue ꝛ se. lini nō min⁹ valebit ad sup̄dicta. Empl'm etiā factum ex mica panis mirra ꝛ camo. cū aq̄ ꝛ aceto vꝫ. Auic. Puluis etiā marcasite cum oleo ros. ꝛ albumine oui miscet' ꝛ inde māmilla liniat'. Itē menta pistet' cum mica panis: ꝛ distempet' cum aceto: ꝛ ꝶ epythima. Aui. Isculi etiā bulliti in oleo ꝛ aceto ꝛ empl'ati valēt facta pus inūctōe cū dicto oleo. ¶ Vel ꝶ hoc ēpl'm: qd̄ remouet op p'onē māmille fram. ꝶ. mirre. ʒ. ß. an' folioꝝ cala' se. apij cimini farine cicerū cicle nigelle folioꝝ lauri añ. ʒ. j. pulueriꝫāda pulueriꝫētur ꝓq̄ssanda ꝓq̄ssent': ꝛ incoꝛpent' cū succo cicle: ꝛ fē' ꝛ ꝶ ēpl'm. Ad idē. ꝶ. thuris mirre añ. ʒ. j. stoꝛac cala^c. ʒ. ß. fell' bouis q̄ sufficit. ꝶ lim^m vel ēpl'm. ꝶ. mellis. ʒ. ij. stoꝛacis cala^c. ʒ. j. ol'i camo. ʒ. j. icoꝛpēt'. ꝛ cū isto p lōgā moꝛā fricet' māmilla. ꝛ in fine extēdat' sup pannū: ꝛ supꝑoat'. Itē bibat aquā decoctōis caulīū ꝛ cicle

Declaratio in passionib⁹ māmillaꝝ. P'o dubitat' si a mala ꝓplone humida exñte in coꝛpe vl' in māmilla vel a multa mā flāticavel a multo san. flātico possit ꝑuenire defect⁹ lactis. Et appet q̄ nō: q̄ lac a multo hu. ꝛ san. ḡnat'. R̄ndet Aui. in 11.3. c. 2. vbi dicit q̄ sic. Nam talis ꝫ° parata est ḡnare loco boni san. aquositatē siue sang. multū aq̄sum in quo nō est debita ꝓpoꝛtio vt lac ex eo generet'. Non eni sufficit multi° hu. ad lactis ꝛ spmatis ḡnatiōnē: sed debita pꝛo

poꝛtio cause agentis ad cām mālem ꝛ debita qualitas vtriusqꝫ: donec talis effectus ꝓducatur. Sed in istis vtrūqꝫ ðficit. ꝛ sic questio ꝑ parte affirmatiua remanet vera. ꝛ p h̄ r̄ndetur ad argumentū. ¶ Scdo sciēdū ꝼm ga. 5. amph. ꝓ°. 39. ibi. Si mulier quecūqꝫ p̄gnās est: neqꝫ generauit ꝛc. q̄ omne membrum hꝫ multas ꝟtutes nāles. quarū vna est ꝯuersiua ꝛ mutatiua: que cibum ad nām accipiētis immutat. Et quecūqꝫ aūt cibū in silitudinem accipiētis mutauerit: ꝑfecte facit eundē cibū esse cām nutriēdi ꝛ augmētandi illud mēbrū. Cū igit' tota māmilla sit moll' alba nō sāguinolenta: san. ibi veniēs efficit' lac ꝛ liquoꝛ albus dulcis suauis aptus ad nutritiōnē infāt ꝛ ab illa nāli ꝟtute exñte in māmilla: q̄ est cā efficiens ipsius lactis: vt p̄missum est. Et ex vna parte illius humiditatis māmilla nutritur: ꝛ ex residuo paruus infans ablactat'. Et cum in tempe nutritōnis infantis magis de sanguie ꝛ humoꝛibus ad māmillas fluat: magis etiā ꝑ se de nutrimēto māmille suscipiūt. Et hac de causa illo tēpe māmille sunt ḡssioꝛes ꝛ maioꝛes in quātitate ꝛ durioꝛes. Tacū etiā repl'o ad ista multū iuuat. ¶ Ter° nōndū ꝼm aui. in loco allegato. q̄ oē qd̄ facit exuberare spma vt in plurib⁹ facit exuberare lac. sicut est se. papa. vber cap. ꝛ ouis ꝛ fil'ia. fil'r qd̄ deficcat spma. ꝛ etiā lac minoꝛat. sicut est se. canab ꝛ fil'ia. vtraqꝫ eñ sūt sup fluitates i q̄to ꝛ in coloꝛe sil'es. ꝛ vna ad ꝯuatōes speciei ꝛ alia ad indiuidui nutritiōnē oꝛdinata fuerit ¶ Quarto nota ꝼm Aui. in. 2. c. de ꝫꝫ^e. q̄ ꝫꝫ' est cal'm in fine 3' ḡ. ꝛ sic in. 2. ideo excitat coitum viride ꝛ siccū. ꝛ valet ad lactis ḡnationem et multiplicationē. Si defectus lactis ꝑuenit a fritate epatis vel stomachi vel a sup̄fluis hu. illis p̄mo. purgat' in ꝓplonib⁹ aūt cal'is ꝛ sicc ꝫꝫ' non videtur valere. Idē dico de cinamomo q̄ lac nō m'tiplicat: nisi q̄ apit opp'oes epatis ꝛ confoꝛtat sto^m ꝛ epar. ꝛ deficcat sup fluitates eoꝝ. ꝛ dū in oꝛe tenet' ꝛ masticat' ce° confert ꝛ auget memoriā. ¶ Quito sciendum ꝼm q̄ dicit Aui. in. 12. 3. i. c. de dīnutōe lactis q̄ aliq̄n san. fluit ad māmillas vt in lac ꝯuertat'. posito q̄ femina nō sit p̄gnās nec nutrit. Et hoc fit vt plu^m in mulieribus: in q̄bus mēstrua retinent': vel in pua fluūt q̄titate. Et in tā aliq̄n māmille dure fiūt: q̄ cōcubitū hoīs p̄e nimio earū doloꝛe sustiere nō p̄nt. tā ille san. in verū lac ꝯuertit': ꝶ iterum redūdat ad coꝛp⁹: ꝛ nā illū miscēdo cū reliq̄ diuidit i to^m coꝛp⁹ post purgatōeꝫ mēstruoꝝ vl' ipꝫ resoluit

¶6° dubitatur de lactuca. nã Aui. in .2°. in c°. de lactuca dicit: φ lactuca addit in lacte. Dia scor. ꝟo in li° simpliciũ medicinaꝝ dicit φ lactuca comesta lac mulierib⁹ ꝓhibet. Rñ° breuiter: q2 si defect⁹ lactis fit a mala cõplõne calida ꝛ sicca in mãmill' vel in epate vel in toto corpe exñte: tũc lactuce cocte comeste ꝛ crude cõplõnẽ alterãdo ꝛ san. fridũ gñando faciunt ad augmẽtationẽ lact. ꝛ sic itelligit Auicẽ. Si ꝟo defect⁹ in lacte fuerit a mala cõplõne fria ꝛ hũida vel ex supabũdan^a flãtis vel nutrix de sua nãli cõplõne est flãtica: tũc lactuca ifrigidando ꝛ san. grossuꝫ ꝛ flãticũ multiplicãdo si diu ꝯtinueṫ. ꝓhibet lac. ꝛ sic itelligit Diascor. ¶7° nota φ lꝫ Aui. ꝛ cõiter oẽs autores medicine dicãt φ res q̃ multiplicãt lac: mlṫiplicãt spma. ꝛ que diminuunt lac: dinuunt sperma. intelligunt vt in plurib⁹. q2 agnus cast⁹ multiplicat lac ꝛ diminuit spma. Aui. c°. ꝓprio. ꝛ eius dof est. ʒ. j. ¶8° sciendũ φ in electiõe nutricis debemus eligere nutricẽ bone cõplõis iuuenẽ ꝛ boni coloris abũdantẽ in lacte ꝛ lac sit albũ mediocriṫ spissuꝫ hñtes mãmillas mediocres in magnitudie ꝛ puitate. Nã mag^e q̃tuis magnã q̃titatẽ san. ꝛcipiãt: nõ tñ pñt illd ꝑfecte coq̃re ꝛ mutare in lac bñ digestũ. in pus aũt sufficiens lactis q̃titas nõ põt collocari sicut dicit Gordo. Proĩde dr̃ in vtrũq3 tene mediũ: tuti⁹ ibi. Et alibi. Medium tenuere beati. ¶9° q̃riṫ q̃re mulieres q̃ nec sunt p̃gnãtes neq3 nutrices iterdũ hñt mãmillas suas lacte seu san^e plenas ꝛ duras. Silr̃ p̃gnantes ꝛ lactãtes cõiṫ hñt mãmillas grossiores. Rñdeo φ a gibbo epatis oriṫ quedã vena q̃ apud Aui. vocaṫ ventrẽ hñs. ꝛ officiũ istius ẽ porta re nutrimẽtũ ꝑ totũ corp⁹. Et in ꝑma sui diuisione diuidiṫ in .2. ꝑtes. q̃deꝫ ram⁹ vadit ad ꝑtes supiores. ꝛ alt' ad ꝑtes iferiores. quaꝝ ramificationẽ eẽt lõgũ enarrare. Sed a ramo iferius tendẽte exeũt vene q̃ a matrice veniũt ad mãmillas ꝑ q̃s matrix ꝛ mãmille sunt q̃si copulate ꝛ associate. Qñ igiṫ mẽstrua retineṫ redũdat ꝛ supabũdat san. in mˀrice. ꝛ sic ille vene mediastie replenṫ: ꝛ ꝑ ꝯñs mãmille: vt ꝑdictũ est. Et h̃ est qd̃ dicebat Ga⁹ 6° ãph. cõmento. 52°. ibi. Mlieri in vtero hñti lac ex mãmill' ꝛc. Si sepe ꝛ plusq̃ oporteat exierit multa q̃titas lact̃ vene vulue ꝛ mãmillaꝝ medie plene signṫ: h̃ ille. ꝛ in 5° ãpho. cõmẽto. 37. ¶10° clarificat. Gordoni⁹ ꝛ notatur ab Ari. in li° de gñatiõe aialiũ. ꝛ a Burgũdione expositore super eundã: q̃re viri ꝛ mulieres hñt mãmillas in pectore, alia ꝟo aialia vt capra vacca cerua hñt in parte posteriori. alia ꝟo in vẽtre vt scrofe. canicula. Dico φ mammille in pectore mulierũ vel viroꝝ nõ ipediunt motũ nec opacũ icedãt erecti sup. .2. pedes: iuxta illd̃ ouidij. Pronaq3 cũ spectẽt aĩalia cetera terrã. Os homini sublime dedit celũ q3 videre. Jussit ꝛ erectos ad sidera tollere vult⁹. 2° ꝑꝑ honestatem loci. nã si mulieres hñent mãmillas vbi capre ꝛ vacce habent: dum lactarent ꝓles verenda genitalia ꝓpatularẽt. qd̃ eẽt ihonestũ valde. Vacce ãt ꝛ cap ꝛ eq̃ nõ verecũdanṫ de ostẽsiõe pudẽdoꝝ: cũ careãt rõe. Si ãt pecudes hñent vbera in pectore: mot⁹ pedũ añrioꝝ ipedireṫ ꝛ nõ possent currere nec fugure. ꝛ sic spẽs reruꝫ destrueręṫ. cui⁹ opposito idigẽt cerui ꝛ capoli ¶11° q̃riṫ q̃re viri hñt mãmillas cũ nõ hẽant lac: nec ablactẽt. Dico φ h̃ fuit ꝑꝑ decoreꝫ: ne viri viderenṫ dinuti. Nã vir ꝛ mulier coequales sunt in nũero mẽbroꝝ. ꝛ inṫ se hñt mẽbra ꝓportionabilia: vt est matrix loco virge viril'. ꝛ sic nõ solũ mulier i nũero mẽbroꝝ coeq̃t viro: verũetiaꝫ ꝛ cũcta alia ꝑfecta aĩalia sublimis de⁹ creauit q̃si eq̃pata hoi. ¶12° q̃riṫ q̃re viri nõ hñt lac: cũ hẽant mãmillas. Dicũt aliq̃ φ h̃ est: q2 nõ hñt mẽstrua. ꝛ hec nõ est sufficiens rõ. q2 q̃drupedalia hñt lac q̃uis nõ hñt mẽstrua. Sed h̃ fuit. q2 vir est mag̃ occupat⁹ in q̃rẽdo nccĩa dom⁹: ꝛ hꝫ exercere opa fortiora vt victualia ꝛc. mulieri ꝛ pli nõ deficiant. Sufficit eñi eie dum ablactãt circa ꝓlẽ eẽ sollicitas. ¶13°. no. φ mãmille mulierũ facil⁹ ꝛ freq̃nti⁹ egrotãt ꝛ apanṫ q̃ mãmille viroꝝ. Et h̃ est: q2 mulieres hñt lac: qd̃ freq̃nter põt casearí vl' corrũpi ꝛ cãre apa. viri aũt nõ hñt lac. ¶2° q2 i mlierib⁹ ꝓles abũdãt supfluitateſ ꝛ sic al'n ille supfluitates ad mãmas dirigunṫ rõne ꝯduct⁹. ꝛ sic pñt ibi ꝓles egritudĩes generare. Verũtamẽ si in mãmill' viroꝝ accidunt apata vel vlcera multomag̃ sṫ piculosa: vt in cancrũ mutenṫ q̃ in mulierib⁹ rõne siccitatis viroꝝ. imo vix repies apa in mamill' virorum q̃n ꝯuertaṫ in cãcrũ. ꝛ mltos inde vidi mori. ¶14° scias φ q̃uis viri non habeant lac: in aliq̃b⁹ tñ mãmill' erit aliq̃ hũiditas seu liq̃r: a q̃ multũ ẽ cauẽdũ: ne ꝯtinueṫ exctio ei⁹. nã ex hoc freq̃nṫ icidunt in apa ꝛ in cancro. ꝛ forte cũ adiutorio dei fiet aliq̃ mẽtio: cũ de cancro in 7° li° scribem⁹. ¶15° queritur quare aliqua quadrupedia habent plurima vbera: ꝛ aliqua solum duo. Dico φ scrophe ꝛ canicule quia habent plures fetus habent plura vbera. capra autem ꝛ vacca solũ hñt vnuꝫ fetuꝫ. iõ ꝛc. ¶Capitulum. 18^m. de apostemate mãmillaꝝ.

f **Funt** apata in mamill' mulierū vno.2.modoꝝ. Nam alī fiūt apata ī eis ab hu. illic currentib⁹ q̄ sui q̄titate aut q̄li°natu re nocētes a calore nāli in pte ⁊ a calore īnāli pro pte coquunt' ipfecte: ⁊ i saniē ꝯuertunt'. vl' a nā fortiori resoluunt': Et istud pus ⁊ pncipalius dr̄ apa. 2° mō fit interdū apa in mamis mulierū ex lacte in eis cōgregato nō eñato s̄ caseato vel cōgelato aut indurato qḋ q̄dā lac cōuertit' in saniē. iō q2 natura ipsuꝫ expellere nō pōt. s̄ cū calore ptim nāli ⁊ ptim īnaturali cōuertit ipsum in sanie vel paulatim ipsuꝫ: vl' insensibilit' resoluit in toto ⁊ in pte. Si enim ista apata fiant pmo mō: vtiq̄ pñt fieri a q̄libet. 4. humoꝝ fortiori. Etiaꝫ sortiri pñt noia appropriata apatibus s̄m noia sumpta a diuersitate humorum vt si s̄ a sanguine flegmō ⁊ si a colera herisipila. si a flegmate: zimia: si a melancolia: cancer.

Signa apatū mamillaꝝ q̄ñ apa procedit ab aliq̄. 4. hu. sunt q2 mulier nō est pgnans neq̄ nutrix. q2 in talib⁹ magis venit apa pp cōgelationē ⁊ coagulationē lactis q̄ ab hu. Et in caseatione lac nō est tantus dolor sicut in apate ex hūoribus causato. tumor ēt est magis in altera pte mamille q̄n est purū apa ⁊ ab aliquo hu. Et q̄ñ est a caseatione lactis vel coagulatione magis extendit' per mamillā in ptibus diuersis diuisaꝫ. Et si est a san° adest dolor magnus ⁊ extēsiuus cum rubedine loci. ⁊ al'n est dolor pulsatiu⁹. Si v̄o fit a co. dolor fit vehementior ⁊ adest citrinitas loci vl' citrinitas tendēs ad rubedinē: fe. ⁊ cal'itas sunt itēsiores q̄ si eēt ex san°. Si fit a flegmate non adest tantus dolor nec febris. ī mo ista sunt remissa ⁊ color est a̓lbus ⁊ tumor laxus et mollis.

Judicia Pro mulierib⁹ q̄b⁹ ꝯuertitur san. ad mamillas: maniā fig̃t 5° amph. amph. 39°. Aliq̄ addūt in suis libris istā negationē nō ⁊ dicūt mulierib⁹ q̄bus non ꝯuertit' ⁊c. Sa'tū tꝫ ampho. affirmatiuā: dicēdo q̄ san. ad mamillas veniens in lac mutat' Et ypo. hic fatet' q̄ si san. veniat ad mamillas q̄ nō mutet' in lac: si g̃t maniā. Et hoc pbat' in pcessu cōmenti: dicēdo sic. Cuꝫ caro mamillarū h̄ñida nō sanguinolēta fuerit: necesse ē: vt fria sit. vñ cū san. ad eas venerit mutat' in lac Et sicut hec caro fridior est carne epatis: sic ⁊ lac fridius est san°. hec ille. Et seq̄tur in fine cōmenti Mulieri v̄o hui⁹ nimietate caloris cum ad mamillas san. aduenerit; ⁊ nō pōt in lac mutari pre nimietate sui ⁊ magnitudine caloris. vnde necesse est: vt caput ascendat ⁊ maniam generet. Patet ergo q̄ñ amph⁹ remāet affirmatiuus ⁊ nō negatiu⁹ pro pma sui pte. ¶ 2° si mulieri menstrua ante tps nāle deficerint ⁊ san. conuertit' ad mamillas ⁊ ibi faciat apa timēdū est de mania vel frenesi. Idcirco mēstrua sine mortalibus sunt prouocanda. ¶ 3° mulieres que non bene purgant' de suis floribus: cito ⁊ frequēter incurrunt apata mamillarum. ¶ 4° si mulier b̄ñ purget' nāli purgatione non solum ab apate mamillarū: imo a multis alijs incōmodis fit secura.

Curatio apatū mamillarū. Pro si vr̄ q̄ apa sit a san°. s̄ fl̄oia de sophena eiusdē ptis: ⁊ hoc in pnci°. Nā p talem fl̄oiam fit distractio materie añtis: ⁊ cum hoc fit iuuamentū ad mēstrua ꝓuocanda: si necesse est illa ꝓuocari. ¶ 2° in augmēto q̄ñ mā pro maiori pte est fluxa: s̄ fl̄oia de basilica vel saltem de mediana: si san. repletio videat' adhuc remanere. Sil'r pcedendū est ꝯ alios hu. si in corpore vident' supabundare illi eñandi sunt. Deinde in materia cal'a in pncipio ponenda sunt aliq̄ repcussiua mixta cū aliquib⁹ dissolutiuis. Misceatur igit' oleū ros. cum aceto vel aqua cum aceto ⁊ decoctione camo. cum istis tepidis s̄ embroca° sup mamillā ter aut q̄ter in die. ⁊ pānus lineus in istis madefact⁹ supponatur. ¶ Fiat ēt sic. R̄. farine fabarū. p. j. foliorum solat'. p. j. olei ros. ace' ⁊ mell. añ. ℥. j. ⁊ s̄. misceantur ⁊ coquātur sil' cū succo caulium vsq̄ spissitudinē. ⁊ s̄ empl'm qḋ mitigat dolorē ⁊ ptim dissoluit ⁊ mollificat ⁊ maturat: si mā est pata: ⁊ resolui nō pōt. R̄. farine fabaꝝ farine fenug' se. lini medulle panis ordei. añ. ℥. ij. mirr. ℥. j. croci. ʒ. iij. radī bismalue cocte s̄b prunis. ℥. ij. vitelloꝝ ouoꝝ. 8. nūero. olei viol'. ⁊ camo. añ. ℥. j. ⁊ s̄. aqua q̄ suf. incorpent' ⁊ s̄ empl'm. hoc eī vꝫ in augmento ⁊ statu. ¶ Post q̄ aūt maturatū fuerit apiatur prout decet. ⁊ mūdificet' cū melle ⁊ succo apij ⁊ vitello oui. in quib⁹ sil' mixtis pua tenta madefiat ⁊ intromittat'. ⁊ aliq̄ ps dicte mixture desup apponatur. Si v̄o apa venerit in mamill' post caseationē lactis. ita q̄ caseatio v̄r transire ad apa tunc sic fiat. pmo misce' aq̄ cū aceto. ⁊ in istis cal'is madef' spongia: ⁊ freq̄nter euaporetur. ¶ 2° mica panis dissoluta incorpet' cū mirra ⁊ croco ⁊ s̄ empl'm. ¶ 3° mica panis pistet' cum mēta eq̄lib⁹ ptib⁹ ⁊ distēperet' cuꝫ aceto. ¶ 4° vꝫ pul'. marcaſite cū oleo ros. ⁊ albumine oui. Eo aūt casu: q̄ apa esset firm: nullū repcussi

apponatur: nisi esset mixtū cū mul͡ꝫ dissolutiuis Ideo valent tunc olea cal'a: sicut est oleum de nereide: oleū de camo. de lilio. ꝛ de spica. Confert etiam embrocatio cum vino albo ꝛ aqua ꝛ aceto facta cum spongia in eis cal'is vel tepidis madefacta. Laudat etiā Aui. ēplm fcm̄ de folijs apij ꝛ riso bullitꝭ in vino. Et sil'r fiat emplm de folijs feni' bullitis in vino al. Et si oporteat maturari: fiat cū hoc emplo. R̄. caricarū pinguiū sex nūero teneritatū senetionis et lapacij acuti rad' euisci ceparū lilij farine fenu'g ꝛ se. li' añ. ℥. j. et ß. axungie porci quartā. j. incorpenꝭ oīa in morta° cū sagimine liq̄fcto ꝛ fiat ēplm. mitigat eñ dolorē ꝛ maturat. Post maturationē v̄o aperiat cum lanceta in parte basliori: dūmō ibi appeat mollicies ꝛ maturatio. Si v̄o timeat ferruꝫ: apiat cum aliquo ruptorio: sic est ruptoriuꝫ qd̄ fit de calce viua incorpata cū stercore anseris recēti. ita scꝫ ꝙ sup totā mām̄illā ponat de p̄mo emplo maturatiuo nisi ꝙ dimittat vnū paruū foramen in loco decliuiori ꝛ molliori supra qd̄ foramē ponat dictū ruptoriū. vel ruptoriū quod fit de calce viua ꝛ sapone molli. Securius tñ est ꝙ fiat apitio cum lanceta seu flomo. Si v̄o apa durū efficiat in p̄n° fiat emplm qd̄ ponit Auic. risum infundat in vinum ꝛ coquat. et fiat ex eo emplm supra mammillā durā ꝛc. Sil'r farīa risi incorpet cū oleo viol. ꝛ vitell' ouoꝝ ꝛ gūi dragag'. ꝛ vꝫ in p̄n° induratiōis. ¶ In p̄cessu aūt qñ est actualr durū fiat linimētum ex oleo ros. ꝛ cera ꝛ allzitrā. ꝛ potest addi cū istis fel bouis ꝛ fex boni vini antiq ꝛ fex aceti ꝛ fiat linimentū. Si v̄o in mām̄illis fuerint nodi siue glandule. R̄. folioꝝ p̄sici folioꝝ rute añ. M. j. pistent ꝛ incorpent cum axungia porci ꝛ fiat emplm. vel ista decoquant in vino ꝛ fiat epithimata. ꝛ hoc freq̄nt vsqꝫ ad sanationem ¶ Ulcera mām̄illarū ꝛ corrosiōes earū curat sic s̄m Aui. R̄. vinū nigrū ponticū ꝛ stipticuꝫ quasi. lī'. xx. sumat herbā cum qua parant coria. ꝛ sic itelligit Aui. qñ dixit sumach tictorū nucꝫ cypressi añ. lī'. j. cassielig° gallarū immaturarū añ. lī'. ß. agrimonie. p. j. ꝯq̄ssent omnia ꝛ tempent in vino. xx. diebus: deinde bulliat vsqꝫ ad medietatē ꝛ colet. ꝛ iterū illud vinuꝫ ponat supra ignem lentū: ꝛ bulliat modicum ꝛ reseruetur in vase de vitro. et cum illo sepe lauetur mammilla. qm̄ multū valet vlcerib' factis in mēbris mollib' sicut est os lingua ꝛ mām̄illa. vt testat Aui. Et fiāt illa q̄ dc̄a sunt in ca° de vlcerib' oris. Fistula aūt in mām̄illa si fuerit: curet sicut dicet in. 7. lib. Et lauetur quotidie bis cū vio decoctōis agrimo° alſ. is ꝛ mirre. ¶ Deinde fiat hoc vnguen. R̄. succi agrimonie. ℥. j. mellis. ℥. ꝛ. aloes mirre sarco° aluis de pluma añ. ʒ. ij. puluerizata incorpet cū dicto succo ꝛ melle ꝙ suf. ꝛ imtiat cū tenta. ꝛ iterū lauet bis cū dicto vio ꝛ teneat mūd put decet. Et semp amplietur foramē dōec curet ꝛc. ¶ Ne mām̄illa magnificet nec p̄deat R̄. ceruse plumbi vsti chimolee añ. ℥. j. misceātur cū aq̄ iusq̄ami albi ꝛ epithimet ꝛ liniātur mām̄ille. ¶ Scd̄o lauent freq̄nt cū decoctōe gallarū acaſ' ꝯcharꝫ marinarū añ. ℥. i. ceruse plūbi vsti añ. ℥. ß. se. iusq̄ami chimolee. ℥. j. ꝛ ß aceti ru. qd̄ suf. fiat ēplm. ¶ Ad idē R̄. ypoq̄stidos psidie balausti. cupsoꝝ glādiū plūbi vsti añ. ʒ iij. aluis ceruse acaſ' lēticulaꝝ torref. añ. ʒ. j limaciarū cū suis testis adustarū abrota' añ. ʒ. ij. et ß. conficiant cū succo plantag. ꝛ liniat et emplastrent mām̄ille. ¶ Ad ideꝫ R̄. thuris mast. añ. ℥. j. conchaꝝ marinarū. ʒ. j. ꝛ ß. aceti ru. ꝙ suf. fiat emplm.

¶ Caplm. 19. de fetore assellarum.

Am in. 2. lib. in. c. 36. fuit aliq̄d tractatū de fetore ālelit' nūc aūt in loco h' tractāt autores medi° de fetore assellarū rōe ppinq̄tatis earū ad mām̄illas ꝛc.

Cause fetoris assellarū q̄dā sūt p̄mitiue. vt est nimi' motus ꝛ labor in tp̄e caloris. ¶ 2ª pōt esse tarda muta° vestiū. nam assele ꝛ totū corp' fetēt tarde ꝛ raro vestimēta sua mutantiū. 3ª cā pōt eē coit' superfluus ¶ Cause an̄tes p̄nt eē multitudo hu. corruptorū in corpe exñtiū: vel hu. multi in corpe cum calefactōe eoꝝ. Cause ꝯiuncte sūt vapes resoluti ab illis hu. corrupt̄ seu putrefactōi pat. q̄cq̄d eñ de q̄libet re dissoluit ei vñ dissoluit necesse est vt assimlet. p̄mo amph. cōmēto. 14. Et qui crescūt ꝛc. ¶ Signa per suas causas ꝛ effectus possunt haberi.

Judicia ponit Galienus p̄mo p̄nosti. commento. 16. ibi. Putredo. ea laudat. Odor vehemētis fetoris significat putrefactionē nō maturatiōnē. Idem dicit. 3 p̄nost. cōmmēto. 22. Bernardus de gordonio dicit ꝙ fetor assellarum ꝛ totius corporis si p longum tempus durauerit sine manifesta causa lepram sig̃t. Et idem dicit Gerard' cremon. supra viaticum ꝛc.

Curatio fetoris assellarū. Primo tal' sirupādus est cū sirup. appropat s̄m q̄litatē hu. peccātiū in sirupis ꝛ apozimātib' ponēda sūt aro° ꝛ odorifera. In cā

calida odorifera frigida. ⁊ infrigida odorife-
ra cal'a. Et vtat̃ rebus q̃ p̃ſuant hu. a corrup
tione vt eſt crocus caſſialig. acetum bolus ar
menicus mirra aloes ⁊ ſil'ia. Et purget̃ ꝯ exi
gentiã hu. peccãtis: ⁊ flõmet̃ ſi neceſſariũ eſt.
Deinde intret balneũ aq̃ decoctõis herbaruꝫ
odoriferarũ: vt eſt ſizimm mellissa lauendula
folia dãnidis rad yreos ⁊ multa ꝯſil'ia. Et in
exitu a balneo vel poſt ſudorẽ madefiãt aſcel
le ⁊ totũ corp⁹ cũ hac decoctõe. ℞. an' cimi
ro. ru. añ. ʒ. ij. cipi. ʒ. j. ſpice' ſpicece añ. ʒ. ij. rad
yreos ſicce ⁊ pulueriza. ʒ. j. ꝶ decoc i. 9. H'. aq̃
⁊ in iſta decoctõe madeꝶ totũ corpus ⁊ aſſelle
p̃cipue cũ coto in ea madefacto. ſilr camiſia
⁊ ſaraballa madeꝶ in hac decoctõe. ⁊ poſt ex
ſiccatiouẽ induãt: ⁊ veſtes ⁊ camiſia frequẽt̃
mutent̃ ⁊ lauent̃. Sit tñ cautela ꝙ in cã cal'a
miſcer aroca. q̃ q̇dẽ aroca iã ſũt dctã in. c. de ſin
copi. Ualet etiã litargiũ cũ aq̃ ro. diſtẽpatuꝫ.
Et ꝶ hoc medicamẽ. ℞. litargi. ʒ. ij. alũis. ʒ. j.
rob. ru. mirre añ. exagia. ij. fiat puluis lauen-
tur aſcelle cum vino. ⁊ iſte pul'. ſuperſpergat̃
Idẽ ꝶ cũ mirra ſicca ⁊ pulueriʒata. Ideꝫ põt
fieri cũ aliptamuſcata ⁊ gallia muſq̃ ſand q̃ꝫ
pulueriʒati. de q̊libet. ʒ. ij. canfore. ʒ. j. diſſoluã
tur in aq̃ ro. ⁊ aſcelle ⁊ totũ corp⁹ inde liniat̃
Aliud linimẽtũ ſic fit. litargirũ nutriat̃ ꝑ lon
gũ tp̃s in morta cũ aq̃ ro. in q̃ ṗus diſſoluat̃
canfo donec litargiũ ſit albũ. ⁊ addat̃ puluis
oĩm ſand. ⁊ pul' rob. ru. añ. ʒ. j. incorpent̃ cum
aq̃ rob. ⁊ ꝶ trociſci ⁊ deſiccent̃ ⁊ rebuent̃ ⁊ cũ
neceſſe fuerit: vn⁹ diſſoluat̃ i aq̃ ro. ⁊ ꝶ linim
vl' epithima ſub aſcell'. Ad idẽ. ℞. tuthie laua
te cũ aqua ⁊ ſale. ʒ. j. ꝶ pul'. ꝑ ſe rob. ru. ſand.
gallie muſq. cipi ſpicẽ mirre añ. ʒ. 2. alũis. ʒ. ß
ꝶ trociſci cũ aq̃ ro. de q̇bus fieri poteſt linim
vel epythima vel inũctio ⁊c.

¶ Caplm. 20. de fetore pedum.

P Edes freq̃nt̃ ꝓpt̃ ſudorẽ re-
tẽtũ incluſuꝫ nõ euapa-
tũ emittũt fetorẽ. Tales aũt cali-
gas ⁊ ſotulares mutare debent: ſi
hñt. al's ꝓcẽdũ ẽ eis: ⁊ ĩtra pedẽ ⁊ caligaꝫ pes
induat̃ pãno lineo: ⁊ pedes freq̃nt̃ lauent̃ cũ
aq̃ decoctõis nucum ⁊ folioꝝ cipſſi ⁊ alũis ⁊
herbe ⁊ res aromatice in dicta aq̃ apponant̃

Declaratio in ap̃ate mãmillaꝝ. Pri
mo dubitat̃. vtrũ i apa-
te mãmillarũ cõpetant repcuſſiua. cũ ſint iux̃
cor ⁊ eſſet ꝑiculum ꝙ illa mã ab eis repcuſſa
cauſaret ſincopim vl' tremorẽ cordis. Rñdeo
ꝙ aliqua parũ repcuſſiua anodia q̃ mag̃ ſũt
alterãtia ꝙ repcutien; bene pñt cõpetere in
iſtis ap̃atibus: ſꝫ fortia repcuſſiua pura non
debẽt miſtrari ꝓpter cãm iam dictã: niſi ap̃a
eſſꝫ ꝑuã ⁊ ꝓpe papillã ad ex̃ declinãs: tũc eñ
illa mã non poſſet penetrare ad cor: ſꝫ potius
extẽderet̃ ꝑ ptes mãmille ⁊ alteraret̃. Si aũt
ap̃a eẽt ex aliq̊. 4. hu. ⁊ eẽt in ꝓfundo mãmil-
le vel in radice eius. ſemꝑ cũ illis refrigerati
uis miſcẽda ſunt aliq̃ reſolutiua ⁊ anodina. ſꝫ
ſꝫo ap̃a eẽt ex caſeatõe vel coagulatiõe lactis
nũq̃ in etnũ cõpetũt repcuſſiua: ſꝫ potius diſſo
lutiua. ¶ Scdo ſciendum Aui. et ceteri iubẽt
in ap̃atib⁹ mãmillarũ ex lactis caſeatõne po
nere medicinas actu cal'as vl' tepidas ñ actu
f'ras ꝓpt̃. 2. ṗo q2 ſi medi applicaret̃ f'ra actu
al'r: illa f'ras noceret ad duo. ṗo q2 caro mam-
mille eſt f'ra: vt dic̃ ga. 5. ãph. ꝯo. 39. ⁊ de ſe ĩfri
gidat lac vel hu. Et ſi medica applicarentur
actu f'ra. tũc illi hu. vel lac mag̃ infrarent̃ ⁊ i
groſſarent̃ ⁊ fierẽt inobediẽtes digõni reſolo
ni vel maturatõi: q̊rũ opp q̃rimus ꝓ ſanatõe
Scdo ſi me actu f're ſuꝑ mãmillas applicarẽ
tur: tales cũ ſua f'rate facerẽt mãm ap̃atis pe
netrare ad cor. ⁊ ſic facerẽt tremorẽ cordis et
ſincopĩ vel mortẽ ſi mã eẽt venẽoſa. Idcirco
oꝫ talia tepida vel actu cal'a applicare. ¶ Ter
tio ſciendũ iux̃ fetorẽ aſcellaꝝ q̃rit̃ ṗo cũ i fe.
putridis ſint mlti hu. putridi. q̃re corꝑa febri
citantiũ nõ fetẽt multũ. Dicit̃ ꝙ calor febril'
eſt multũ ꝯſumptiu⁹ ⁊ fortꝫ. iõ ꝯſumit illã pu-
trefactõnẽ. ¶ Scdo dico ꝙ illa putrefac ſiue
corrup nõ multo tꝑe ꝑmanet: imo q̃cito inci
pit imedia etiã ĩcipit fe. q̃ illã putrefactionẽ
ſeu hu. putridũ ãteq̃ feteat ꝯſumit: vel cũ ſu-
dore expellit. q̃ꝙ fetor interdũ adeſt cũ ſudo
re expulſo. Uel dico ꝙ fetor nõ cãt̃ a putrefa
ctiõe q̃ ẽ ebullio ſeu q̃ fit ab ebullitõe ſeu a pu
trefactiõe ꝓpe: q̃ eſt ſube corrup. ¶ 2o ſciẽdũ:
ꝙ mẽbra p̃ncipalia hñt ſua ꝓpa emũctoria.
nã carnes glãdoſe q̃ ſũt retro aures cere' ſunt
emũctoa inguia epat' ⁊ ſubaſcelle cordis. Nũc
aũt cũ cor ſit cal'iſſimũ oĩ alio mẽbo ⁊ ꝯtinuo
moueat̃ motu dilatatõis ⁊ ꝯſtrictõis ad mo-
dũ follis fabroꝝ. ⁊ ſufflat ꝯtinue ſuas ſuꝑflui
tates ad illa emũctoa. vñ ex illis vaporib⁹ ibi
inſufflat' fit ſudor. q̊ hu. p̃dñanti q̃litatẽ oñdit
vt hꝫ Gerar. de cremo. ſuꝑ 3' viatici. c. vltimo.
¶ Tertio notandũ ꝙ coitus ſuꝑfluus ẽ cauſa
fetoris aſcellarũ ⁊ toti⁹ corꝑis. Nimi⁹ eñ coi
tus mouet mãs ad exteriora ⁊ exit ad vaporẽ
cal'm putridũ venientẽ ad ſuꝑficiẽ cutis. Ṽba
ſunt Arnoldi in libro de retardãda ſenectute.
¶ Quarto nota ꝙ coartatio ⁊ nõ euẽtatio va
poꝝ venientiũ ad aſcellas ⁊ inguina ⁊ pedes

iuuant multū ad causandū fetorē. nā illi conuersi in sudorē nō euetant. Ille aūt sudor corrumpit: et facit fetorē etc.

¶ Laus deo vero viuo et eterno amē. Explet⁹ est liber tertius philonij.

Deus in tua laude. ¶ Incipit liber qrt⁹ philonij in quo dicet de passionibus meri et membrorum pme digestionis. Et pmo de anathomia et iuuamētis meri vel ysophagi. Capitulum. I.

v Ia que a gula vsq ad os stomachi extēdit que antiqtus ysophagon appellat quod arabice meri dr. Ab hiis qui post aristotelē fuerūt assueti os stomachi appellababat. Nam Arist. eodē noīe quod ātiqtus erat vtebat. Vba pcisa sūt Gal. 5. de inte. c. 4. Patet igit qualr ab antiquis et modernis ista via duplici noīe cōnoīatur: Unde ysophagon dr ab ysagos grece qd est introductoriū latine. et fage qd est cōedere q. introductoriū rerū masticarū et comestarū et bibitarū. Nam oīa q masticant et deglutiūt p ysophagū tanq p embotū ad stomachū introducunt: et est nomē grecū. Alio noīe vocat meri. et est nomē arabicū. vt testat Ga in loco statim allegato. vnde frater Ioh iañ. in pso^a dicit q meri idē est qd mediū vel paritas. io dr meri. q. mediū inter os et stomachū. vel dr meri a paritate: q paritatē habet cum ore et stomacho. actio nāq inglois et reiectiōis mediante meri necessariū est fieri. Dn. 2 ptes sūt in eo: q ab anathomiq tunice appellant. ideo dico cū Aui. q ysophagus est cōposit⁹ ex carne et. 2. tuniq pānicłaribus: et vna est interior et ista solū habz villos lōgitudinales. et p istā tunicā et villos fit attractio rerū deglutiēdarū. nam attractio fit cū villis lōgitudinalib⁹ qn 9hunt: Tunica aūt exterior solū hz villos latitudinales vt p eos fiat expulsio ei⁹ quod nociuū vel quasi nociuū in stomacho otinet. Deglutio tñ complet p actionē villoꝝ lōgitudinaliū attrahētiū: et p actionē latitudinaliū expmentiū a parte supiori. Et expulsio vel vomitus solū fit per actionē villorum latitudinalium expmentiū a parte supiori. Inferiori aūt nō fuit necessariū: q ysophagus haberet villos trāsuersales ita magnos sicut stōach⁹ quia nō est ei oueniēs nec necessariū q trāseuntia retineat: nisi inquantū ptinet sue nutritioni vel ad retentionē sui nutrimēti. Est aūt meri seu ysophagus collocat⁹ super aliquos spondiles colli et dorsi. et ppter defensionē ei⁹ sm rectitudinē spōdiliū tñ idirecto qrti spōdilis dorsi deuiat parūp vsus dextrū. et descēdit sup alios. 8. spōdiles. et qn vēit ad diafrag ligatur cum eo. Est tñ dissiltudo ptiū. Ad ipz aūt meri veniūt nerui orti a sexto pari neruorū a cerebro exeuntiū: et ad ipm veniūt vene a corde. Dicam⁹ ergo q meri est pars stomachi otinua ei cū ppoztione et gduatōe necessaria. Et tunice meri sunt siles tunice stomachi. vt dicit Aui. in. 13. 3^a. c. 1. Et qm̄uis sit ysophag⁹ ps stomachi otinua ei. est tñ pars vniformit difformis et in magnitudine et in suba et actione et sensibilitate. Constat aūt q mot⁹ deglois est facilior motu expulsionis. ideo quia pus est motus sm nām et fit p villos longitudinales tunice interioris attrahēt. quē iuuāt villi latitudinales tunice exteriores compmētes. Motus aūt expulsionis est difficilior: q est 9 nām: q solū complet per actionem villorum latitudinaliū expmentiū a pte inferiori. Etiā q nō tm 9suetus est nature.

¶ Cap. 2. de passionib⁹ meri. Et pmo deglois impedimēto et vlceribus meri.

m Eri pōt pati morbos siles: qa in eo pōt esse malicia 9plonis calide vł fride humide vel sicce simplicis vel cōposite cū mā vel sine mā. Potest etiā pati morbos officiales: qa obturationē vie p quā attrahit cibus ab ore ad stoma^m. Et potest pati apostēa in sui substantia mēbris circūuicinis. Et sic pz qualit potest pati p se vel p colligantiā. Potest etiā pati morbū cōem: quia soł onē otinuitat ictu vel pcussione vel pōt pati vlcerationez. Et ex istis vel 9sllibus venit cōiter defect⁹ in suis opationibus vt est deglutōis impedimētum quod pōt puenire ppter causas pmitiuas añcedētes vel 9iunctas: vt iā implicite declaratum est. Et precipue eius magna siccitas vel strictura in eius creatōe vel apa in eo exīsvł in mēbris vicinis: sicut est apa in gula vel in aliq parte eius: vt sunt eius lacerti dislocatō spondiliū coopientiū ipm ad partē anteriorē Sed eius siccitas aliq modo ē ei ppria a sua nāli et radicali 9plone. aliqn a 9plone accidētali: vt accidit interdū in fe. et in fluxu vētris immoderato. Oīa ista sunt vel esse possunt causa impedimēti deglutōis. pōt etiā pueire ppter spasmū vel tethanū vel pter paralisiz. Aliqn ppter rem retētā in ocauitate ysophagi vt sunt vmes q p supi⁹ non pñt expelli: nec inferius pñt descēdere. vt dicit Auic. Sepius tñ accidit dictū impedimentū ex apate pene-

trante z viã coartãte. z defectõnez nerui ipsi' nõ potentis suã actionẽ ꝓpriã cõplere. vt ait Ga. v. de interioribus. c. 4.

Signa ponunt a Ga. in loco imediate allegato. Si aliqs hz defectõez in meri: cibaria nõ pñt descẽdere nisi angustio se z cũ labore z quodã intervallo. Et tũc equaliť ẽ nocumẽtũ in tota substãtia meri. Si vo sit impedimentũ in pte inferiori cib' libẽter intrat: sed qñ est in illa pte. nõ põt penetrare intũ ꝙ infirm' credit iã ipm cibũ ibi cẽ inuiscatũ. z cũ hoc nõ adest apã nec squinantia. Et ista defectio fit a mala ꝯplone. de qua ga. ibidẽ. Et sic defectio deglonis si ꝓpter malaz ꝯploez fuerit absq3 grossitie ex nãm sequitur eam tarda deglutiẽdi penetraº. q tarditas in oĩbus ptibus meri est eqlis z sine dolore. hec ille. Ita ꝙ in toto spacio ysophagi sentit ĩpedimẽtũ i actu deglõis. Et tũc dicit Cõstã. i. 9. panteg'. in c. de passionib' in istrumẽtis cibi z potus: ꝙ si ista ꝯplo fuerit calã vel calida z sicca. tũc adest siccitas in ore z sitis nimia. Et adest refrigeratio: qñ sumit aquã frãm. z si ẽ mala cõplexio frigida. tũc nec sitis nec calor assunt: s; adest ĝnitas z extẽño. Et si fuerit difficultas deglutiẽdi a mala ꝯplone humida: multa humiditas in ore repit z sputa multa z albedo ligue. Si vo a mala ꝯploe sicca: tũc adest siccitas in ore z ariditas lingue tãta: ꝙ ꝓ se desiderat potũ vel saltez gargarismũ aq frigide. z sic de alijs. Si vo in meri fuerit apã eius signa fere dicta sunt in ca. de squinãtia. z ponunt a Gal'. 5. de inte. c. 4. Nam si habẽs hoc apã conet ꝓ viribus suis deglutire potũ adeo angustiat: ꝙ potus reijcit ꝑ nares z qñ volũt iacere sepe mutãt locũ nũc ab vno late nũc ab alio magis ꝙ̃ desiderãt sedere: cũ habeant inspirãdi z deglutiẽdi impedimentum Nam in sedẽdo cibus nãr z facilius h modo descẽdit ꝙ̃ si iaceret: z sentit maior dolor i loco qñ exercet suã operationẽ. Et si apã est sanguineũ vel cholericũ: sentit dolor pũgitiuus z adest sitis z calor z fe. Et si apostema ẽ frm nõ adest fe. nec calor nec sitis. sed adest dolor remissus ĝuatiuus. z trãsglutiẽda magis morãt in loco vbi est apostema. Et qñ apostema fuerit ruptũ: eijciũt saniẽ cũ vomitu. et tunc meliorat deglo. z alia accñtia meliorant vel minorant vel mitigant. Signa aũt qñ meri sit vlceratũ post apã vel alr: qre in deglutiõe rerũ acetosarũ z acriũ vel salsarũ vl põticarũ sentit punctionẽ z dolorẽ z ꝯstrictõez in ipsa via. z dor sentit int spatulas. vbi meri patit: ibi int spatulas dolor sentit. Et si impedimẽtũ deglonis est a dislocatione spondiliũ. dor sentit in hoc loco z homo fit gibbosus a pte ante vel a pte post: z infirm' nõ potest iacere resupin'. Si aũt ꝓpter spasmũ. tũc dr ꝙ tũc tenet os clausum z dor sentit in mammilla z ptibus eius pectoralibus. Illa aũt difficltas que diu durat sine causa manifesta: signũ est ꝙ est a mala cõplexione

Judicia siue ꝓnosticatões. Primo vir patit meri apostema vel vlcerationem: qn cor patiat aut cereᵐ aut vtrũq3 cor ꝑ vicinitatẽ: ceᵐ ꝑ colligatiã. ¶ Scdo vlcerationes in ore stoⁱ sũt multũ piculose i iuuenibus: z in senibus mortales: vt pluᵐ. vt dicit Ga. 5. de. inte. 4. c. vsus finẽ ca. ¶ Terº impedimentũ deglonis in senib' a mala ꝯploe fra vel spasmo nõ recipit curationẽ vel difficlter qz iam egritudo est ꝯfirmata z mala complo adequata. ¶ Quarto si rigor vl tremor arripiat patientẽ apã in meri: aptionẽ apãd denunciat. ¶ Quito san. cũ vomitu exiẽs rupturam figt venarũ in meri vel stomaº vel ex cõicatõe vlcerũ eorũ. ¶ Sexto vlcus in meri post vulnus ꝓcedens ẽm plurimũ est mortale. Auicẽ. 13. 3ⁱ. ca. proprio.

Cura impedimenti deglõis. Aũ ptictlarẽ curã aliq cañ sũt ꝑmittẽdi. Prim' trahit ex dictis Ga. 7. meg'. colũº vlti. in fine colũ'. Cũ meri z os stoⁱ sunt multũ sensibiles mĩme cum forti medicaᵉ nec mordicatiuo nec acuto sunt medicandi. ne vtus eoꝝ dissoluat: z eoꝝ deficiãt actões. ¶ Scõs in vlceribus meri acria z põtica z acuta medicaª vt pluriᵐ sũt int dicẽda: nisi ad isinuãdũ si ibi sit vlc' in pua ꝙ̃titate misträt. talia eñi vsitata dolorẽ augmẽtãt vtutes deijciũt nãles z egᵐ faciũt ãgustio suz. ¶ Terti' trahit formalr. 13. meg'. colũ. 13. Si meri sit infratũ: ncẽe est cathapla retro in dorso ponere. Hoc eñi meᵐ ibi positũ est. si aũt os stoⁱ infirmet aũ cathapla ponendũ est. h ille. ¶ Quart' in apate meri si itẽsus fuerit caᶠ z doᶠ cũ reploñe: sñia z farmaª cũ ab ştinẽª neq3 sũt omittẽda. put in sqñª ꝑdictũ fuit. ¶ Quit' cũ meᵉ vel cibi de se puo in meri detineant spasmo si ꝑei' salute ꝯcedunt. diu in ore sũt retinẽdi z paulatĩ deglutiẽdi. nec tũc cõis z vsualis potus est ãmistrandus. ne meᵉ siue cibi vt' cito descẽdat sine mora. Iste cañ. trahit ex dict Aui. in. 13. 3ⁱ. c. de curis vlcerũ meri. ¶ Sextus in vlceribus meri cũ medicinis cõsolidatiuis z incarnatiuis vlcerũ debem' cõmiscere aliq viscosa grosse sube: q de

tinent medicinā ꝯsolidatiuā ītētiōis ꝑintēte vt effect⁹ efficati⁹ ꝛ leui⁹ ꝯseq̄t. ¶ 7. vbi morb⁹ est a q̄litate cōplonali absq₃ mā: sola alterā sufficiūt ꝑ salute. Et si a q̄lit cū mā illa ꝑscripta: ad q̄litatē remouēdā a me° est īsistēdū. Iste cañ h ꝛ vbiq₃ ē obseruād⁹. ¶ Cura ꝑticularis īpedimēti deglōis. Si īpedimēm̄ dglōis sit ꝑp cōplonē cal'az aut cala₃ ꝛ siccā. ꝛ fuerit cū mā cal'a: tūc illa eūanda est cū appropatis vt est oxifenicia cassiaꝶ ꝛ māna ḡnata dissolutis in decoctiōe prunoꝝ ꝛ floꝝ viol. ꝛ caricaꝝ. Dia enī ista eūant illā cal'am materiā ꝛ cū h̄ hūectant ꝛ leniūt ysophagum. ꝛ iō sene q̄uis eūet co. in hoc casu nō ꝯcedaꝶ q2 magis desiccat corp⁹ ꝛ mēbra desiccata. Post hoc ēt laute vtaꝶ sirupis apoꝛiatib⁹ fris ꝛ hūidis refrigerantibus ꝛ hūectantibus guttur ꝛ meri paulatim deglutiendo. sicut est sir⁹ viol. ꝛ nenuꝶ ꝛ sir⁹ factus de succo cucur. cocte in furno cum zuc. ¶ Ualet etiā ſm Const^m sirup⁹ de prunis qui sic fit. ℞. pru. damasč. 4. nūo. viol. ℥. ij. q̄tuor se. frigidoꝝ mi. añ. ℥. ß. zuc. lī. j. ꝛ ß. ꝶ sir⁹ ꝛ sorbeat d̄ istis sirupis ſm doctrinam superius traditam. In fine ꝟo colli inter spatulas ponēda sunt epithimata ꝛ emplastra ꝛ olea ꝛ vnguenta frigida. vt est oleum viol. ꝛ nenuꝶ ꝛ rob. cū quibus simul mixtis ꝶ inunctio īter spatulas. Deinde. ℞. farine frumēti. lī. ß. musillag̃ psillij succi semp̄uiue añ. quarṫ. j. succi portulace. ℥. ij. misceatur. ꝛ fiat emplastru₃ inter spatulas. Ad idem. ℞. succi vermicularis succi sempuiue aqua rob. añ. ℥. ij. quattuor se. frigidorum ma. ꝛ mi. añ. ʒ. ij. fiat emplm. Et si nō adest notabilis siccitas: possūt addi sanð. al. ꝛ ru. rob. ru. añ. ʒ. ij. ace. ℥. j. Et pōt addi: q̄n est magna siccitas musillago psillij ꝛ dragagan^m. viol. se. citonioꝝ ꝛ similia. Utatur butiro recenti sine sale ꝛ herbis fridis ꝛ hūidis cum eo cocṫ. Et vtatur intus ꝛ extra inungendo butiro ꝛ medull' que reperiunꝶ in ossibus animaliū. Et valet in isto casu zucarum viol. rob. diadragan^m fridum diapenið sine speciebus. Et valēt oua sorbilia. Iste pillule q̄s ponit Consi⁹ in via°: mittigant dolorē ꝛ siccitatē in pectore ꝛ meri. ¶ ℞. gūmi ara. dragag̃ se. portulace se. malue se. citonioꝝ añ. ʒ. ij. succi liquiř. ʒ. j. ꝛ ß. se. lactuce gūmi ceraſ. añ. ʒ. ß. ꝶ. pill' sub lingua ad modū fabe maioris cum sirupo viol. Istis pill' vtaꝶ diu in ore tenēdo ꝛ paulatim deglutiendo. Utatur lactucis portulacis spinargijs cucur. ꝛ auenato ordeato ꝛ pull' paraṫ ꝛ coctis cū herbis fridis. vtaꝶ aq̄ ordei: ꝛ sumat vinum limphatum ꝛ lac. a quo extractū est butirū. ¶ A causa fria si īpedimētum in deglutione aduenerit: a qua quide₃ cā frequētius venit: vt dicit Aui. tunc si est cum mā illa digeraꝶ cum sir° de prasio vel cū sirupo de calamēto vel de ysopo. ꝛ purgeꝶ cū diaturbit vel geralogodiō vl' theodorico empiscō acuaṫ cū esula. Et vtaꝶ electuarijs cal'is. Et vtatur paulatim deglutiendo dianiso diatriō pipeō diayris salomonis plur cū musco ꝛ filiis b⁹. Et vngaꝶ iter spatulas cu₃ oleis ꝛ vnguentis cal'is. vt est oleum costi^m muscatelli^m ꝛ rutaceum ꝛ oleū rafa' ꝛ vng^m marciaton agripa ꝛ dialtea. Et si ista olea in apotheca cōposita non reperiantur: fiat sic. ℞. aco'. rute añ. ℥. ij. pulegij mētast' an' cim' añ. ʒ. j. costo' mirre galba' armo' añ. ℥. ß. storaṫ cala. ʒ. iij. spice' gariofi añ. ʒ. j. olei camo. lī. ß. vi. quarṫ. j. ꝶ oleum ꝑut decet ꝛ vngatur collū ꝛ inter spatulas. Deinde. ℞. labda' depurati ysopi humide galba' gūmi armo' añ. ℥. ij. mente sicce saluie añ. ʒ. ij. spice' spice^ce gariofi añ. ʒ. ij. cere noue. ℥. ij. olei nardini: q̄p suꝶ ad incorporandu₃ fiat emplastrum sup alutam ad formam medij palmi in latitudine ꝛ vnius palmi in longitudine. ꝛ cooperiatur syndone: ꝛ apponaꝶ collo ꝛ inꝶ spatulas. Et vtaꝶ medicis dicēdis in mala ꝯ° frigida sto' ꝛ in debilitate eius ex friate. Utatur etiā bonis cibis ꝯditis cum bonis speciebus. Et sumat de bono vino maturo ꝛ odorifero ī ꝑua q̄titate. ꝛ capiat iterdū de nectare. Istō idē regimē cōpetit ī īpedimēto deglōis: q̄n ꝑcedit a spa°. ꝛ q̄n venit ab a̅pate fro ꝛ sp bene debēt masticare ciba^a sua q2 cibi bn̄ masticati leuius trāseūt ꝑ angustū foramē sine īpedi°. ¶ Si ēt ꝑcedat a nimia hūiditate ꝑmissꝭ vlibus ꝶ imediate dcā ꝑticula^a reme^a. deide illa supflua hūiditas exsicceꝶ vno° cū abstinē^a maxime a potu supfluo. alio° cū lauatorijs stipticis ꝛ desiccatiuis: sic. ℞. folioꝝ ꝛ nucū cipressi añ. m. j. thuris ꝛ corticis eius añ. ℥. j. aluminis sublimati vel assi. ℥. ij. aluminis de pluma ℥. j. coquātur in. ʒ. lī. vini. ꝛ fiat gargar^a. ꝶ aq̄ non degluiaꝶ. Et capiat de electuarijs ꝛ medicinis supradictis. Et de rebus stipticis ꝛ d̄ siccatiuis fiat iootb addendo mel vel zucarū. Et fiāt illa q̄ dicta sunt in ſcđo libro caplo de magnitudine ꝛ inflatione lingue. ¶ Si impedimentū deglutionis fiat ꝑpter a̅pata calida vel frigida vel propter squinantia₃ fiat de directo sicut de squinantia fuit insinuatum. Nā quādo apostema est in meri: vel magis ad ipsum declinat anhelit⁹ melioraꝶ ꝛ deglu° peioratur. Econtra vero fit q̄n a̅pa est in trachea

arteria. vel ꝟsus ipsaꝝ magis declinat. Cogni-
to ergo ꝙ apa magis declinat ꝟsus meri. emplastra
et vnguenta resolutiua et maturatiua retro inter
spatulas sunt apponenda. ¶ Si vero fit ꝓpter debili-
tatem ꝟtutis tunc eger vtatur regimine et cibo resum-
ptiuo: et vtatur ouis sorbilibus et cibo facto ex pul-
pis ꝑdicum et gallinaꝝ cum ordeo mundato. vel cum
auena mundata. quod quidem alba comestio noiatur
vtatur etiam lacte capno in quo lapides igniti sunt ex-
tincti. Et vtatur optio vino tẽpto cum aqua mode-
rate. In collo vero et inter spatulas fiat inunctio cum
vnguento resũptiuo vel vnguẽto al. dco et in c°
de ptisi. vel cum oleo amigd. dul. et totus ex eis ꝑ-
unctus calidus collo et inter spatulas applicetur. Su-
mat etiam electuarium resũptiua et aquam carnis et iuscel-
lla bonaꝝ carnium cum vitellis ouoꝝ et silia.
¶ Ulcera in meri ipedimentum deglutiõis faciẽ-
tia difficilia: et quasi icurabilia sunt ad curandum
vt ꝑfatum est in ꝓnosticatiõe. maxime quando fuerint multi
tpis. vel in hoibus antiquis. attamen succurrendum est eis
et vitam ꝓ posse ꝓlogandum. Prio dicit° Aui. credẽ-
do debemus medicinas stipticas ꝯsolidatiuas et
hoc pedetẽti deglutiẽdo: vt in trãsmittẽdo ꝑ me-
ri aliquam faciant moram. i. adherẽtiam. ex quo sequitur
ꝯglutinatio et vlcerum sanatio. vt dictum est in can.
6°. fiat ergo rob citonioꝝ et piroꝝ vel nespuloꝝ. et in
aliquo ex eis tẽperetur gũi dragaga[m] aut ara. et cuꝫ
isto distẽperetur vnus de trociscis de terra sigilla-
ta dcis in c° de emopthoica: et paulatim deglu-
tiatur. vel aliquis de trocisc. vel de puluerib. ibi di-
ctis. et fiat illa quae dicentur in c° de vlceribus sto[i] cum
auxilio dei. vel misceatur bolus ar[ꝰ] et terra sigil-
lata cum pua terrebẽtina et melle et succo plãta-
gis. et pari modo deglutiatur. Aliquando vero talia vlce-
ra mũdificãda sunt cum mellicrato: si fe. non af-
fuerit. quo ꝑsente mũdificãda sunt cum aqua ordei.
Et iterum pulueres stiptici miscentur cum zuc. et in
ore sumantur: et quasi lãbendo deglutiantur.

Clarificatio vel declaratio in ipedi-
mento deglutionis: p°
sciendum est ꝙ vt dictum fuit in positione: ipedi-
mentum deglutiõis vel deglutiẽdi interdum ve-
nit a siccitate supflua in ipso ysophago vel meri
exñte. et hoc itelligitur cõplone nalis aqsita. Similiter
etiam venit ꝓpter extinctionem hũiditatis nalis sicut ac-
cidit in fe. adurentibus in quibus hũditas ysopha-
gi sibi nalis et ꝯgrua ad deglutiendum cibuꝫ est
in maiori pte ꝯsumpta intantum ꝙ deglutio ex-
erceri non pot. et in hoc iuuat debilis vel parua
vel nulla ciboꝝ masticatio. nam tunc hũiditas
etiam saliuaris que in masticatione est summe ne-
cessaria deficit que masticatio preambula iu-
uat in ciboꝝ deglutione et sic siccitas trachee

arterie facit vocis aspitatem sicut pꝫ ingrue. sic sic-
citas ysophagi facit difficultatem deglutionis
¶ 3°no. ꝙ sm quod dicit Ha. 5° de iteri. c° 4°. me-
ri est instrm duaꝝ opationum: quaꝝ vna est necia
scꝫ cibi et potus ꝯglutio. Alia est iuuatiua quaeqꝫ. s.
expulsio nociuoꝝ in sto° ꝯtentoꝝ. ¶ 4° no ꝙ
pcipue cae ipedimenti deglutionis sunt apata
aut mala cõplo. quia in aliquibus ab exordio sue na-
tiuitatis illa via fuit cõposita et creata strictior
ꝙ deberet. ¶ 5° notatur ꝙ in executiõe signoꝝ
dictum est ꝙ quando apa est in meri: ibi est dolor. 2°
dicitur ꝙ dolor est maior in hora deglutionis. Ca-
pmi est. quia sensibilior est inter alia mẽa vt dicit
Ha. 5°. de iteri. c°. 4°. Cã scdi est quia qñcunqꝫ
mẽm calm apa hũerit et suam opationem opatum
fuerit: necessario dolorem patietur. eo vero qescen-
te dolor mitigabitur. Vba sunt Halie ibidem.
¶ 6° dubitatur: si in apatibus calis meri cõpetunt
repcussiua siue ifrigidatiua. Et vr ꝙ non. quia ꝑ
talia infrigidatiua mã magis redderetur iobediẽs
resolutioni. cuius oppositum querimus. 2° quia mate-
ria illa repelletur ꝟsus tracheam arteriam. quia inter
spatulas illa repcussiua poneretur et sic augmẽ-
tarent difficultatem anhelitus. Nunc aũt difficul-
tas anhelitus deterior est difficultate deglutio-
nis: cum diutius viuat homo sine cibo et potu ꝙ sine
anhelitu. ergo etc. ¶ In oppositum est Constan. in
viatico. qui iubet catapla de se. psillij. Et Aui.
in. 13[a]. fen. 3[a]. ca°. de apatibus meri vbi dicit. Et
oꝫ. vt medicine frie stip[ce] fiant ex odoriferis fru-
ctibus. etc. ¶ Notandum ꝙ apata meri sunt i du-
plici dria. Nam quaedam sunt cala sanguinea vel colica.
multum dolorem iferen[a] quando cibus vel potus deglutitur
maxime et iste dolor sentitur inter spatulas et adest
sitis et fe. et calitas. Quedam sunt flãtica fria. mol-
lia fra sine fe. et dolore itẽsa et calore et siti. Aliꝫ
etiam dura. et ista sunt tardiora ad maturandum et rũpen-
dum ꝙ calm licet vtraqꝫ tardent ad maturationem et
rupturam. ¶ Prima ꝯ° In apatibus fris meri n[c] i-
tra nec extra cõpetunt fria stip[ca] repcussiua. ꝓbatur
quia ꝑ talia fria repcussiua mã magis ifrigida-
retur et fieret cõpacta resolutioni vel matura-
tioni inobediens et inepta. ¶ 2[a] ꝯclusio in apo-
stematibus meri quamuis illa sint calida: sola re-
percussiua frigida vel stiptica a parte exterio-
ri non sunt ministrãda. patet per rõnes ante
oppositum. ¶ 3[a] ꝯ°. repcussiua frida vel stip[ca] cum
maturatiuis mixta vel dissolutiuis et anodis
in apatibus meri calis cõpetunt exterius appli-
cata. patet per ꝓcessum oium autoꝝ. ¶ 4[a] ꝯ°
in apatibus meri calidis in pn° a parte inte-
riori ꝑ garga[a] vel alr fria repcussiua vel stip[ca]
artificialiter ministrantur. p[r] quia per talia et

mā a loco repellit̄ τ me^m ne illā recipiat ɔfoꝛtat. ¶ Ad auctes Costan τ aui. dico ꝙ ipi misceēt illa fria cū calis dissolutiuis τ maturatiuis: vt facit Costā. q̄ miscet se. lini τ lac cū se. psilij: q̄ cōpō ptim ē refrigeratiua τ alkatiua: τ ptim maturatiua τ anodina. iste. 4. ɔcl'oes sunt ad docendū iuuenē.

¶ Capl'm. 3. de anathomia stomachi τ passionibus eius.

8 **Stomachus** grece os ꝺ latine: eo ꝙ stomachus hostiū vētris sit: τ cibū recipiat τ ad itestina transmittat Ait frater Joh. de ianua in pso^a sic etiā capit ga. 2 fe. ad glauconē. c. 2. ₇c. Dico ḡ ꝙ stoma⁹ est os τ pn^m totius vētris capiēdo ventrē ꝓ toto illo spacio qd̄ est a fine meri inferi⁹ vsq₃ ad poꝛtanariū seu vltimū intestinū. notū ḡ ē ꝙ meri est ps stomachi. vt dicit aui. 13. 3ⁱ. c. 1. τ Ga. 4. de iuuamēt̄ mēbroꝝ. colū^o. 3. Et post meri ē stomachus. Habet aūt stomach⁹ duas pelliculas sicut meri. vna ē interioꝛ: q̄ est subtilioꝛ τ quasi pānicularis: cui⁹ villi sunt lōgitudinales vt p eos fiat attractio. Nā attrac^o est pncipalioꝛ τ nālioꝛ actio sto^i τ minoris difficultat̄. Et cū istis vilis lōgitudinalib⁹ aliq̄ villi trāsuersales cōmiscent̄ τ ad retētionem adiuuāt in sto^o ɔtentoꝝ: ꝙ meri mīme ɔtigit qꝛ retētio nccīa nō existit solo eni transitu assumptoꝝ ɔtentat̄. Exterioꝛ aūt pellicula sto^i est carnosa τ spissa: cui⁹ villi sunt latitudinales vt p eos fiat expulsio ɔtentoꝝ nociuoꝛu₃ in eo. τ hec est opatio scd̄aria sto^i τ min⁹ pncipalis τ maioris difficultat̄. τ ista pellicl'a nō h₃ villos trāsuersales, ppꝛea qꝛ nō indiget retētione. s₃ poti⁹ expulsione. ¶ In illo aūt loco vbi meri sto^o ɔtinuat̄: sto⁹ icipit rotūdari: deī de efficit̄ rotūdus τ lōgus. vt dic̄ ga. 4. de iuuament̄ q̄si colū^o. 3. τ trāsluptiue aui. in lo^o iā allegato. Cāe eni rotūditat̄. q̄uis ga. τ Aui. n̄ assignēt nisi vnā τ alie subintelligūt̄. pma est vt sit maioris resistētie nocumēti. cū illa figura sit maioris resistentie. vt pt₃ de turri rotūda: in q̄ nō leuit̄ impmūt suū effectū lapides machinarū. Scd̄a cā ē vt in eo aliq̄d ꝺ assūpt̄ nō remaneat post digōnē τ nālē expulsiones. Nā si eēt āgl'aris figure triāgl'aris vel q̄dra^e vel pentagōe. τ de alijs. aliq̄ ps de assumpt̄ post expulsionē retineret̄: qd̄ in dānū corpis sepissime redūdaret. Ter^a cā ē: qꝛ illa figura rotūda q̄si spica ē maioris capacitat̄ ꝙ aliq̄ alia nisi eēt figura totalr̄ spica: q̄ int̄ oēs maioris ē capacitat̄. vt inq̄t Alfragan⁹ in suo li^o

de figura mūdi. Cā aūt oblōgitudis aliq̄lis ē qꝛ a pte supioꝛi cū eo ysophag⁹ ɔtinuat: et a pte inferioꝛi pmū intestinū. Sto⁹ aūt h₃ duas ptes supioꝛ q̄dā ē neruosioꝛ τ subtilioꝛ: qꝛ in diget in illa pte maioꝛi sensu. τ iō nā oꝛdiauit ꝙ illi nerui q̄ veniūt a sexto pari neruoꝝ a cerebꝛo imediate exeūtiū q̄ transeūt p meri. veniaut etiā ad os sto^i: vt sentiāt inanitionē et famē ad quā sequit̄ cibi τ potus assumptō vt ide totū coꝛpus reficiat̄: τ spūs τ nālis caloꝛ restaurent̄. τ ad ipm veniunt vene τ arterie. Pars aūt inferioꝛ ē carnosa τ spissioꝛ τ callioꝛ qm̄ in ipa digō celebꝛat̄: q̄ q̄dē digō ptim fit a caloꝛe q̄ est in ipo fundo stomachi τ in carne eius innat⁹ τ nālis. τ ptim a caloꝛe epatis qd̄ circūdat τ amplectit̄ dexterā sto^i ptē: τ pti fit a splene: qui ipm amplectit̄ a pte sinistra. Stomach⁹ posit⁹ inter splenē τ epar: vt ille locus nō remaneret vacu⁹. ¶ Stomach⁹ habz zirbū sup se redemictū al's reductū vt in eo retineat caliditatē τ faciat in ipm caloꝛis nālis reflectionē. Nā adeps calitatē recipit τ ɔſuat ꝓpter pinguedinē quā h₃. τ etiā sto⁹ arca cibi coꝛpis est. τ ideo ē posi tus imedio eius. 4. ꝺ iuuamēt̄ mēbꝛoꝝ. c. 1. Et v̄tus sto^i est: ꝙ sepat ipm postꝙ decoxerit ipm τ sepat ab eo feces vt eijciat ad inferi⁹ τ retineat illud. in q̄ est bona suba vtilis τ melioꝛat ipm. Deinde eijcit aliud ad intestina. hec ille ibidē. ¶ In pte aūt decliori sto^i est foꝛamē qd̄ vocat̄ poꝛtanariū cui ɔtinuat̄ intesti^m qd̄ duodenū noiatur. Et istud foꝛamē est stricti⁹ ꝙ foꝛamē supius cui meri ɔtinuat̄. Cui⁹ cā reddit̄ ab aui. in. 13. 3. c. 1. v̄sus finē. τ a Gal'. 4. de iuuamēt̄ mē. q̄si in 3. colū^o. Nā p foꝛamē supius ingrediūt̄ res magne aliq̄n male masticate τ nō sunt adhuc τ sic requirūt magnū foꝛamē. Per poꝛtanariū v̄o inferi⁹ nō transeūt nisi res digeste itm̄ q̄tū nā digerere pōt. Et est in loco poꝛtici iusti. vt nō facil'r transeāt res in stomacho existes anteꝙ sint sufficiēter digeste τ subtiliate. In hoꝛa aūt digōnis dū stomachus ɔphēdit ipm cibum. τ v̄tus retētiua τ digestiua opat̄ τ ā. 2. foꝛamina sunt stricta. In hoꝛa aūt v̄tutis expulsiue opatōis adunat̄ stomachus et ɔtrahit̄ τ ɔstringit̄ via: p quā ingredit̄ v̄tus supioꝛ τ ampliat̄ via inferioꝛ: p quā exit cib⁹ v̄ba sunt Gal'. 4. de iuuament̄ mēbꝛoꝝ quasi in colū^o. 3. Ex isto p₃ erroꝛ illoꝝ q̄ addūt cibū τ potū in suis stomachis: anteꝙ pmus fuerit pfecte digest⁹ τ expulsus. Nā poꝛta superioꝛ aperit̄ τ exalat caloꝛ nālis et semicoct⁹ cibus cogitur exire p inferius: τ crudus cum eo exit

Cognoscat ergo fidelis medicus suū creatorem ipm collaudādo: quoniā cognoscit opera eius mirabilr ordinata: cui sit laus honor et gloria per secula cuncta ꝛc.

¶ Caplm. 4. de malicia cōplōnis stomachi.

c Oncordāt autores medicine. s. Ga. Serap. in. 3. sui breuiarij. c. j. ꝛ Aui. 13. 3a. trac. 1. rubrica de egri. stomachi ꝙ stomachus pōt pati. 3. gña morboꝝ. s. morbos ꝯsiles ꝛ officiales ꝛ morbos cōes. Morbos ꝯsiles hoc testant̄ p̄dicti autores p̄cipue Ga. 7. megi. quasi in pn° vbi testat̄ stomachū pati defectionē ꝑpter mutatōem sue ꝯplonis cuius ꝯplonis sunt. 8. modi. 4. simplices ꝛ. 4 cōposite. Et isti pñt esse cū mā vel sine mā. ꝛc essent. 16. vt dicit Aui. Et istud idē testat̄ Ga. in eodē. 7. meg. quasi colū°. 8. Potest etiā pati morbos officiales: qꝛ potest pati apa cala. sanca choca flātica ꝛ melica. Pōt etiā pati aliquas egritudinales officiales in plasmatōne in q̄ntitate: qꝛ pōt esse nimis puus aut nimis magnus a pn° sue creatiōis: aut in figura: q̄a nimis rotūdus ꝛ nō oblōgus ꝑut eē dꝫ. Pōt etiā pati aliā spēm egri. officialis. qꝛ egritudines situs: quia si nō tenet suū locū nalē: q̄a aliqui habēt stomachū nimis añ. ꝛ tales hñt stomachū debilē: qꝛ calor nālis stomachi cito exterius resoluit̄. Potest etiā pati morbuꝫ cōem: qꝛ solonē ꝯtinuitaꝯ. vt ictū extra interius penetrantē: vel intrinsecꝰ vt est apavl vlcꝰ Et iste egri. sicut scis dicunt̄ cōes vel cōsiles: qꝛ mēbris ꝯsilibus vel organicꝭ pñt ꝑuenire ¶ Potest etiā pati egritudines ꝓpas sibi ab orifi° suo. vt est debilitas appetitus ꝛ intēsio appetitus: qd̄ vocat̄ caninus appetitus. Pōt etiā pati corruptionē appetitꝰ ꝛ nauseā ꝛ subuersionē ꝛ vomitū. nullū em̄ istoꝝ pōt repiri ī alijs mēbris, iō iste dicūt̄ ꝓprie passiōes stomachi. Primo igit̄ de morbis ꝯsilibꝰ est agendum. Et p̄mo de mala ꝯplexione calida: quia maioris actiuitatis est.

Signa male ꝯplōis cale in sto° existis sunt sitis eructua° fumosa siccitas oris. Et si est cū mā: ꝛ illa est cho. ru. ī cōcauitate eius. tūc adest nausea ꝛ vomitꝰ choe ꝛ eructua° fetida post comestionē ꝛ susceptionē ciborū leuiū facilis digōnis. sicut sūt oua mollia ꝛ carnes bonoꝝ volatilium ꝛ bonitas digōnis ciboꝝ grosseꝝ: vt sunt carnes bouie ꝛ sentit̄ amaritudo in ore: ꝛ aliqñ dolor pūgitiuus ꝛ delectat̄ in rebus frigidis: ꝛ iuuat̄ ab eis qñ sumūt̄ ꝛ ledit̄ a calis. Et adest vt plim debilitas appetitus. ꝛ digō est fortis nisi illa calitas supfluat ꝛ duret ꝑ magnū tps: qꝛ tūc illa calitas extnea exalaret illā bonā calitatē nālem ꝛ spm̄ intantū. ꝙ ꝟtutē digestiuā pro maiori pte debilitaret. imo intantū posset durare: ꝙ totalr ꝟtus destrueret̄. ¶ Mala ꝯplo frida sto' sigt̄: qꝛ nō pōt bñ suū cibū digerere. nec cibꝰ leuiter pōt descēdere ad fundū stōai imo aliqñ post magnū spaciū reijciūt ipm indigestū. ꝛ posito ꝙ digerat̄ h' est post longam morā: qꝛ forte post. 6. vl. 7. horas remanet in sto° ipm agguando. ꝛ si tangat̄ eū manu stoꝰ tactu fridus repit̄. Et isti hñt eructuationes acetosas ꝛ vt plum hñt magnū appetitū comedendi. ꝛ nō adest sitis nec calor nec extenua° Ista cōplo melius digerit leuia ciba. grossa ꝟo nequaꝙ̄ digerere valebit: vel cum magno labore. Et acetosis eructuatōibus ꝛ vētositatibus multis ꝑ supius ꝛ inferius freq̄nter expulsis. Et si aūt fuerit mā fria in cōcauitate stomachi ꝯtenta. tunc ibi sentit̄ g̃uitas ꝛ ponderositas. Et qñqꝫ intm̄ ibi dñatur ista mala ꝯ° cū maꝙ̄ cibus sumptꝰ nullatenꝰ digeritur imo facit in sto° dolorē ex extēsionē cū inq̄etudine que nō remouet̄ donec vomat cibum. ꝛ aliquā aliā mām vel hūiditatē viscosam vl acetosam vel flā vitreū vel muscillaginosuꝫ ꝛ silia. q̄bus ꝓiectis hñt requiē ꝛ in ore sentiūt spēm hu. in stomacho p̄dñand. ¶ Sig hūiditatis. Mala aūt ꝯ° humida stomachi cognoscit̄: qꝛ hñtes eā abhorrēt cibos hūidos. ꝛ qñ sumūt eos: ledunt̄ ab eis. ꝛ adest mlti° sputi ꝛ saliue. ꝛ melius se repiunt cū paucitate cibi ꝛ potus: ꝛ g̃uant̄ a multo: pauca vel nlla adest sitis. ¶ Mala ꝯa sicca sto' cogscit̄ ꝑ calitatē ꝛ siccitatē lingue. ꝛ adest extenua° corpis ꝛ sit i tensa. ꝛ qñ sumūt cibaria hūida iuuāt ab eis Et si iste ꝯploes cōponerent̄ signa āmixta reperirent̄. ¶ Signa male ꝯplonis cū mā sūt h cōiter adest vomitus ꝛ nausea ꝛ grauedo sto' ꝛ eructuatio maxime post cibū. Et si materia est cholerica. adest oris amaritudo vomitus cholericꝰ extenua° ꝛ eructua° fumosa et sitis. Et si flā salsum: sentit salcedinē in ore ꝛ calorē ꝛ sitim. Et si sumat aquā calaꝫ siti sedat̄. Et si est alia spēs flād: nō ē sitꝭ. ꝛ sentit̄ sapor illꝰ spēi. ꝛ aliq̄ eiꝰ ps ꝑ supiꝰ aliqñ expellit̄ ꝛ euomit̄ aut ad inferiꝰ deriuat̄. Et qñ ibi ē mltitudo flād. tūc cadit appetitꝰ ꝑpt satietatē ꝛ fantasticā reploez quā facit ī orifi° sto' Qñ ꝟo est a melia. sentit̄ in ore sapor pōticꝰ vl acetosus ꝛ adest magnitudo appetitꝰ cū debilitate digestiue ꝛ inflatōe sto' ꝛ inq̄etudie. ꝛ tiore ꝛ tri

sticia. Et si mā est multa ꝛ maliciosa in se: vt ē iterdū co. pssima ꝛ vitellia: ꝛ tal' ei aut cito ad supi⁹ pꝛūpit aut iferi⁹ p fluxū vētris expellitur aut ad sincopī pduc̄ aut ad mortē ɔcludit. q: cor illi⁹ idignationē pati nō pt rōe ppinqtad. Qñ āt mā ē ibibita i suba sto'ꝛ vill' ei⁹ ꝛ mā ē viscosa adest mag^a nausea ꝛ pua piectio hūo ꝝ rū. q: mā rōe ibibitiōis illā cōphēdere nō pōt ad expellēdū. Si vo ma^a ē ifusa in ɔcauo sto' tūc adest facilis vomitus illius materiei.

Pronosticatio in mala cōplone sto'. Mala ɔ⁹ post ꝗ est antiq ɔfirmata: nō est āpli⁹ susceptibil' curatiōis. ¶2° cū B°. 7°. meg'. q̄si colū°. 5°. vꝰ sus finē. mala ɔ° sto' fria ꝛ sicca ceteris ad cu randū est deterioꝛ. ¶3°. hꝫ B^m 7°. meg'. colū°. 2°. sic debes ēt scire. ꝙ calefacere sto^m si ifrigi daꝭ ꝛ infrigidare si caleꝭ in bꝛeuioꝛi tpe fiūt ꝗ hūectare. si desiccetꝭ vl' desiccare si hūecteꝭ. h̄ ille ibidē. Idē dic̄ 7°. de igenio caplo sexto.

Curatio male cōplonis sto': ꝛ p° aliq cañ. gñales pmittaꝭ. Prim⁹ ē Aui. in. 13^a. 3'. ca°. de cura male cōplonis cale si stomachus reb⁹ ifrigi: tibus epithumetur vl' emplēꝭ. cauēdū est: ne diafrag vel epar vl' mē bꝛa circūuicina infrenꝭ talꝭ: ꝙ eoꝝ opatioꝝ nes a friditate ledanꝭ. ¶2° cañ. est Aui. fen. di cta. ca°. 24°. de curationib⁹ vl'ibus ꝛc. Mali cia stōachi faciliꝰ ꝛ meli⁹ cū epithimatibus ꝛ emplis toll'r ꝗ cū embꝛod. Embꝛoce eni de bilis sunt ipꝛessionis. ¶3⁹. trahiꝭ ex dcis B'. 7°. meg'. q̄si colū°. 2° Calefacere sto^m si infreꝭ vel infriare ipsum si caleꝭ. in bꝛeuioꝛi tpe fit ꝗ humectare: si desiccēꝭ vel desiccare: si hūe ctetur. ¶4^a. est Ga' in eodē loco. 7°. meg'. q̄si colū°. 2°. ꝛ Auic. in loco vltio allegato in hac forma. Spaciū calefaciendi sto^m fridum est si cut spaciū infriandi calidū sed timoꝛ in infriꝝ gidando est maioꝛ pcipue cū quedā mēbꝛa vi cina sto° habēt maliciā cōplonis frie aut deꝝ bilitatem. verū timoꝛ in exsiccādo ꝛ humectā do est siliꝰ. q̄uis spaciū humectādi sit longin quius. Et eundē cañ ponit Aui. sub mō gñali in. 4^a. p'. c°. 2°. circa mediū. ꝛ G°. 6°. de inge°. ca°. 6°. ¶5⁹. est B'. 7°. meg'. q̄si colū°. 4°. Qui debilem hꝫ sto^m: pauco cibo ꝛ digōnis facilis est nutriēdus. Multa eni ligna viridia pauꝝ ce flāme apposita cā existit destructiōis ignis Similiter ꝛ cibaria mlta pauco ꝛ debili calo ri apposita ignē naturalē sto' facilr extingūt. ¶6⁹. trahitur a G° ibidē talr. Pot⁹ in stoma' debilitate est cōmensurandus: ne cibus in eo natet. Nimius eni potus sto^m remollit ꝛ conꝝ fundit. ¶7⁹. est Auic. vbi. s̄. In egritudinibus materialibus stomachi vbi materia est ambiꝝ gua yerapigra est magis adiuuans ad reuiui ficandū stomachū ad cōplendū opationes ei ppias ꝛ essentiales. nocet vo: qñ non adest materia cū malicia cōplonis. ꝛ p se ꝗplimū calido ꝛ sicco nocet sto°. ¶8°. est Aui. c° alle° in hac foꝛ^a. cūꝗ euaueris sto^m ex hūoꝛe effuꝝ so ad ipsum ab alio cōfoꝛta ipsuꝫ post illud vt nō recipiat illū hūoꝛē. Et seqꝭ ɔstric° extremi tatū ꝛ calefactio ipsaꝝ iuuat in retinen° illō qō effundiꝭ ad ipsuꝫ ab eis. Et sic⁹ de papa. est vehement iuuamēti ad effusionē mārū calaꝝ ¶9⁹. in ɔfoꝛtatiōe sto' post euonē ma^e frie ma stix seu lig^m aloes gariofꝭ mēta sunt ꝗplimū iuuatiua. ¶10⁹. est B'. 7°. meg'. q̄si colū°. 7°. si ɔ° sto' tanti sit caloꝛis vt caleꝭ coꝛ: necessaꝝ rio fe. gñabit. vñ cū medicis eius febꝛiū medi camina artificiaꝭ miscemus. ¶11⁹. ex dimissio ne purgationis ꝛ exercitij ɔsuetoꝝ cū supf ua cibi ꝛ pot⁹ frequēti replone nō solū sto' verum etiā plimū mēbꝛoꝝ egritudies in coꝛpe gñan tur. 7°. meg'. colū°. 4°. ꝛ. 7°. de ige°. ca°. 16°. ¶12⁹. cañ. est multū gñalis fere ad oēs egritu dines: si sola mala ɔ° sine ma^a fuerit in sto°. so la altera° ad ɔrias q̄litates sufficit p ei⁹ sanaꝝ tione. Si vo affuerit mā ꝗtri^e ꝛ q̄litate peccās illa pus est abijcienda. ¶13⁹. ē B'. 11°. de ige. ca°. 16°. Si ab aliq mēbꝛo vel a toto coꝛpe ad sto^m supfluat materia lesionē in eo inducens ipsum mēbꝛū vel totū coꝛpus est pus purgan dum deinde stōachus purgeꝭ. ꝛ ne iterū eam recipiat: cū stipticis cōfoꝛteꝭ. ¶14⁹. trahiꝭ a Ga°. 7°. de igenio ca°. 7°. in mala cōplone sic ca stom' cibi ꝛ potus stiptici valde sunt nociti ui. q: illud tantillū humiditatis qō habeꝭ in mēbꝛo desiccatur: ꝛ cōsumiꝭ. ¶Curatio male cōplexionis calide stomachi. pmo si fuerit ab hu. co^co peccante. tunc si hu. est in concauo sto machi non ibibitus in eius substantia. prouo cetur vomitus. si est cōsuetus eo ꝛ multum fa ciliter q: talem vomitus faciliter sanat. Et h̄ facimus post comestionē piscium recētium ꝛ potum aq oꝛdei ꝛ sirupi acetosi. ꝛ pluma oleo intincte ori ꝛ gutturi iponatur vsqꝫ ad stoma chi orificium ipꝛimendo. Aliqui dant solum oleū viol. in potu mixtū cum agresta nō saliꝝ ta. ꝛ sic vomitus prouoceꝭ. ꝛ hoc frequēter est opandū. donec pa. sentiat alleuiationē. Si vo mā est imiscata seu ibibita in sto' suba. s. inter suas pelliculas vl' pa. nō vomere ɔsuet⁹ ē: tūc purgeꝭ cū oxisent^a ꝛ cassiaꝭ ꝛ māna gnata ꝛ mirob. citri', vel fit talis me^a, ꝗ multū appꝛoꝝ

bat ab autorib⁹.℞. fumiterre viol'. absin' añ.
ʒ.ß.tamarindo.passᵇ mūd.ab arill'.añ.ʒ.j.℞.de
coctio in q̄. dissoluatur cortic̨ mirab.cit'.ʒ.ij.
yerapᵉ G'.ʒ.j.vl'.ʒ.ij. Ista meᵃ purgat stoᵐ a
co.⁊ ꝯfortat ipsū p⁹euatione. Et isto medicaᵉ
debēt vti freq̄nt. Nā yerapigra magnā hz ꝓ
prietatē q̄n mā est ibibita in sto' suba vl' inte
stinoꝝ.vt testaꝰ G⁹p° de iteri.circa meᵐ libri.
⁊ Joh.heᶜ in suo antidotaᵒ. ⁊ Aui.15ᵃ.3'.c°. de
signis male cōpl'onis fre. Si ꝟo ista co. a ve
nis toti⁹ corpis vel ab epate vel ab alq̄b⁹ mē
bris ad stoᵐ effundaꝰ:qd cognoscitꝰ.q: citrine
colorat⁹ ⁊ vrina citria subtil' in suba ⁊ os ama
ricatū ⁊ sitibundū.cognoscitꝰ ēt ex signis cal'e
cōpl'onis epatic̨.tūc icipiendū est bm Serap.a
flōia basilice:vt epar refrigeretꝰ ⁊ p⁹ alteretꝰ ⁊
igrossetꝰ illa co.cū sirᵒ acetoso vl' cū oxizacara.
Postea purgetꝰ sic.℞.cortic̨ mirab.cit'.ʒ.ß.tē
peretꝰ in sero capno p.2.horas. fricentꝰ fortitꝰ
iter man⁹.⁊ coletꝰ.⁊ colature addatꝰ reubar.ʒ.
ß.diagredij.g̃.vj.mastic̨.g̃.viij. Uel purgetꝰ sic.
℞.absin' violꝰ.añ.ʒ.ß.℞.decoctio in q̄ dissolua
tur pul'.mirab.cit'.ʒ.iij.elect' de succo roß.ʒ.ij.
⁊ ß. ¶ Itē ⁊ post purgationē nutriatꝰ cū dieta
fria ⁊ hūida. Et vtaꝰ pull'. galline pdicibus ⁊
extremitatib⁹ capti decoct̨ in aq̄ cū pauco ba
cone.⁊ patis cū aggresta aut aceto.absq̧ spē
bus ⁊ succo g̃natoꝝ ꝙ si petit vinū sit bn̄ lim
phatū.⁊ caueat a salsis.⁊ ab oib⁹ speb⁹:⁊ herb
cal'is. Et vtaꝰ piris ⁊ pomis ⁊ psic̨ ⁊ anpsic̨. ⁊
vtaꝰ mane ⁊ sero sirᵒ acetoso fcō cū zuc mixto
cū aliq̄ q̄titate sir' de absinᵒ. ¶ Qn̄ aūt adest
mala cōpl'o sine mā:tūc nō oz vti euatione.ß
vtaꝰ dieta statim dicta. Et vtaꝰ insup lactuca
⁊ portulaᵃ ⁊ potet lac acetosum a q̄ extractū est
butirū. Et vtaꝰ istis trociscis q̄s poit Serap.
q̄ vz ad malam cōpl'onē sto' ⁊ vētris ⁊ ad sitiz
⁊ ad fe.inflāmatiuā.℞.spo' sand.al.se.cucur.⁊
cucu.⁊ citru'.se.porᶜᵉ.añ.ʒ.j.roß.ru.sicc̨.ʒ.vij.
cāfoᵉ.ʒ.j.berberis vel succi ei⁹.ʒ.vj. boli arᶜ'.
ʒ.iiij.terantꝰ ⁊ cribellentꝰ ⁊ ꝯficiantꝰ cum aqua
cucur.vel portuᶜᵉ.⁊ fiant trocisci ad pōd⁹.ʒ.j.
⁊ ß.⁊ detꝰ vn⁹ de mane cū lacte a q̄ extractū sit bu
tirum distempat⁹ vel cū aqua acetose vel cuz
aggresta vel cū succo citranguli vel limonis
vel cit'. In isto ēt casu valet siru⁹ acetosus de
succo citonioꝝ:quē ponit Raß.℞. succi cito
niorum acetosoꝝ.lt'.ij.zuc.lt'.j.aceti albi.vel
clari.quartꝰ.j.coquantꝰ ad spissitudinem.stoᵐ
enī cal'm ꝯfortat.⁊ extiguit calorē ei⁹ supfluū
⁊ melicrat appetitū.q: cū hoc ꝙ est fridus: ē
ēt stipticus ⁊ ꝯfortatiuus. ¶ Si ꝟo cū calore
sto' affuerit siccitas ⁊ ardor ⁊ ꝯsumptio corpo

ris cura istius est sicut cura ethicoꝝ.q: ad hu
mectationē istius nō possumus procedere si
ne hūectatione toti⁹ corpis.⁊ de isto dn̄o ꝯce
tius tractabitꝰ.cū de cōpl'one sicca sto' inferi⁹ las
ctatiua cibaria:vt sunt lac asine vl' capre.⁊ da
mus eis aquā ordei i potu. Et vtaꝰ bm Raß.
lactuc̨ portulac̨ cucur.⁊ cucu.⁊ vtatur piscib⁹
recentibus.⁊ sil'r vtaꝰ dieta resumptiua tendē
te ad friditatē ⁊ hūiditatē. Multos defectio
nem hn̄tes curauit Ga⁹ cū aqua frida in vna
hora.deditq̧ eis fridos fruct⁹ sup niuē infri
gidatos lac acetosum ⁊ ptisanā ⁊ silia.stoma
chi illoꝝ defectio ex calido ⁊ sicco fuit. vn̄ in
frigidādo ⁊ hūectāᵒ necessaria fuerit.ꝟba pcisa
sunt Ga'.7ᵒ megꝰ.colūᵒ pᵒ. Et seq̄tur .phibuit
enī illos ab absinᵒ ⁊ oibus stiptic̨. Uoluit etiā
Ga⁹ 7ᵒ megꝰ. ⁊ Raß.⁊ Aui.⁊ Serapio.⁊ ceteri
quicūq̧ hanc secuti sunt māīm ꝙ ab extra ap
ponenda sunt empl'a refrigenᵃ ⁊ humectātia.
Unde seq̄tur empl'm Serap.℞. rasure cucur.
portulace folioꝝ salic̨ añ.ʒ.ij. sand albi.ʒ.ij.
cāfoᵉ.ʒ.j.aqua roß qd sufꝰ.℞ empl'm ⁊ p̄ sepo
natur supra stoᵐ. Aui.etiam dicit vesica aqua
frida plena stomᵒ supponatur. Sed bm Aui.
ibidem talia empl'a debēt poni sine iniura cir
cunstantium mēbrorum. vt sunt mēbra spu
malia diafragᵃ epar splē. Naz si hmōi empl'a
continuentꝰ frigida:ista mēbra vel aliquod ex
eis infraretur ⁊ eorū opationes nāles lederē
tur propter qd ꝯsulitur.ꝙ si aliqd nocumen
tum sentiatur alicui istorum illatū. talia vn
genda sunt.cum oleis calidis ⁊ empl'is. ¶ Si
adest in stomaᵒ mala cōpl'o frigida ad quā se
quuntur signa ⁊ accidētia supradicta cū pau
ca sitic̨ ⁊ tarda cibi descensione ⁊ ructu acri.cō
sidera p̄mo si est cū mā 2ᵒ considera si illa mā
venit aliunde vel est propria ⁊ innata. Et cō
sidera vlterius p̄ signa iaz dicta q̄ spēs flātus
est.vtrū dulce vel salsum vel vtrū sit.hu.melā
colicus:⁊ ad illa foris eijcienda attēde. ¶ Si
gna aūt ꝙ mā aliunde ad stomaᵐ fluat:sic isi
nuantur a Gᵒ.7ᵒ.de igenio caᵒ.15ᵒ per totū.⁊
colligunꝰ sic.p̄mo in mulieribus retentio mē
struorum ad stomachum materiā trāsmittit.
Secundo retentio catarri vl' fluxus purgatio
nis a capite vel aliunde vel per nares ꝯsueti.
Tertio retētio emorroydarum vel fluxus san
guinis narium vel alteri⁹ loci pretermissi.4ᵒ
dimissi g̃uasi sine dimissione cibi. 5ᵒ abcisio
pedū.aut manus.6ᵒ retētio egestionū aut vo
mit⁹ ⁊ flux⁹ vētris ꝯsueti.7ᵒ ablaᵒ passioᵐ ⁊ do
loꝝ ꝯsuetoꝝ:vt accidit arteticis ⁊ cephalicis

ꝛ ꝯsuetis hr̃e passiões oculoꝝ a qb⁹ mltitudo fluit hũoꝝ. Qñ igiť aliqs hũerit aliquã istarũ passionũ ꝛ cessat: ꝛ cũ hoc sto⁹ q̃ solebat eẽ sanus: ĩfirmať: tũc signũ ẽ ꝙ illa mã q̃ ad illas ptes seu mẽbª ꝯsueuerat deriuari nũc ad stoᵐ cõfluit ꝛ deriuať: pp qđ ꝑus oꝫ illã mãm a toto corpe si vlĩs affuerit repletio ꝛ post a meᵒ mandãte eũare: exinde stoᵐ curare ꝛ ꝯfortare ꝛ eius malã qualitatẽ alterare. Nã bona stoⁱ cõplexio mutata ẽ ꝛ ꝯuersa ad q̃litatẽ chimi ad ipsum decurrẽtis: vt scribiť 7ᵒ. de ingeᵒ. c. 16. Et si ista fuerit a pauco tpe citra: facile curantur. ꝛ si a multo tpe cũ difficultate qꝛ pãniculus stoⁱ ex illo malo replebiť hũo. aut ad ei⁹ veniens essentiã eã ad suã cõuertit malignitatem. Uerba sunt Gaⁱ ibidẽ in fine capľi. ¶ Pone ğ ꝙ illa maª sit fria flãtica in ꝯcauitaᵉ stoⁱ ꝛ tps sit hyems. vľ fridus hũoꝛ in orifiᵒ stoⁱ: tc̃ vtať oximelle sq̃llitico: in quo misceať decocᵒ ysopi qđ si diu ꝯtinuatũ fuerit ꝑ se vomitũ ꝓuocabit flã diuidẽdo ꝛ expellẽdo. vel vtatur ꝑ q̃ttuoꝛ dies de oximelle diuretiᵒ. q̃ fcõ vna dierũ prandeat cibos diuersos: vt cinapi: ꝛ mel ꝛ pisces salsos. poꝛros ꝛ rafanũ. ꝛ p⁹ fortiť vomitus est ꝓuocãd⁹. Nã in ex pulsione ciboꝝ a stoᵒ ꝛ flã ꝛ alij hu. frequẽter cũ eis mixti expelluntur. Uel ℞. taľ medrª vomica. ℞. sq̃lle. ℥. ij. se. attriplic q̃rt. j. rafani gallicãi ꝛ rad. comestibiliũ. añ. ℥. iiij. aceti. ℥. ij. aq̃ qđ suff. ff ꝺcocᵒ ad. ℔. ß. Et ꝑus comedat vnã rotulã vľ duas. rafani gallicaⁱ deĩde potet. ℥. ij. de ista decocᵉ cũ. ℥. j. olei. ꝛ p⁹ pausaꝫ vomat fortiť digit vel pluma cõi oleo perunct ori ꝛ gutturi ĩmissis. Si aũt ꝑ istũ vomitũ mã nõdũ ẽ purgata: qđ sciť ex stoⁱ agguatiõe ꝛ nausea. vel si mã est in fundo stoⁱ: tũc ꝑ secessũ mã est expellẽda. ℞. polipoⁱ q̃rt. ℥. j. anⁱ. ℥. ß. se. apij. ʒ. ij. passꝫ munđ ab arill. ℥. j. ꝛ ß. ff decocᵒ ĩ q̃ dissoluať puľ. yerapigᵉ. ʒ. iij. puľ. diaturbit. ʒ. j. vel magis vľ minus ꝑm ꝟtutẽ pa. Et si nõ habes puľ. yerapigᵉ pone ipsuꝫ yerã. vel p̃t purgari cũ pilľis stõaticis ꝺcis in. c. de ꝟtigine vľ cũ pilľ de aloe. vľ cũ pilluľ cochijs q̃s ponit Daly. Et p⁹ caleff sto⁹ cũ poto boni vini nõ acerbi nec acris. vel cũ nectare. ꝛ cũ cibis faciľ digõis bñ speãtis: in qb⁹ ponanť ꝫꝫʳ gariof galãg pip ꝛ ciamoᵐ. Utať itaqꝫ electuarijs caľis: vt ẽ diatrion pipereon diacalaᵐ diagalãg ꝛ siľib⁹. Et iterduꝫ sumat dolsam ꝫꝫⁱ viridis ꝯditi in cõserua. Et vtať aniso ꝛ cimiᵒ ꝛ carui ꝛ mẽta. Fiãt ẽt ẽpľa caľa dicẽda inferi⁹. ¶ Utať ẽt isto elecᵒ qđ vꝫ ad stoⁱ fritatẽ. ℞. cimiⁱ ĩfusi in aceᵒ ꝛ exsiccati ad vmbrã. ʒ. x. aniⁱ se. apij mente sicce sambuci

calaⁱ arõaⁱ mẽtastⁱ origⁱ. ꝛ pľegij añ. ʒ. vj. spiceⁱ mastiq gariff cardamom nuq musq añ. ʒ. iiij. pipis lõgi macro pipis. añ. ʒ. v. ligni aloes. ʒ. iij. fiat puľ. de q̃ ff elcᵐ cũ melle vľ cũ zuccaro. si ẽ ꝑsona ꝺlicata ꝓculdubio vꝫ ad stoⁱ fritatẽ ꝛ ĩdigestionẽ ex fritate ꝛ ad singultũ. ¶ Est ẽt sto⁹ ꝯfortãd⁹ p⁹ purgationẽ maᵉ: ne mas recipiat aliũde veniẽtes dãdo trociscos de rob: q̃rũ h̃ ẽ ꝯfectio. ℞. rob ru. sicq. ʒ. x. ligni aloes. ʒ. ij. mastiq. ʒ. j. ꝛ ß. absintⁱ ciamoⁱ spiceⁱ cassieligᵉ floꝝ sq̃nãti añ. ʒ. j. ff trocisci ad põd⁹. ʒ. ij. deť vn⁹ cũ vino odorifero distẽpat⁹. ꝛ ꝯfortãt eniꝫ stoᵐ ꝛ remouẽt dolorẽ ei⁹ ꝛ maliciã digõis. Et ĩ isto casu vꝫ ꝫꝫʳ ꝯditũ ꝛ mirab. kęb. ẽbli. ꝛ belle. ꝯditi. Nã mirab. cũ h̃ ꝙ eũant: p⁹ eũonẽ cõfortãt ꝛ exaspant. ꝯditi enĩ min⁹ eũant q̃ si nõ eẽnt ꝯditi. Cõseq̃nť ẽpľeť sto⁹ cũ tali ẽpľo. ℞. labdani. ℥. ij. masť. ℥. j. cere. ℥. j. ꝛ ß. incorpenť oĩa siľ: tc̃ addať ligni aloes absintij añ. ʒ. iiij. spiceⁱ folij gariof. añ. ʒ. ß. olei masť qđ suff. ff ẽpľm ad moᵐ scuti. Et si frig⁹ ẽ magᵐ vꝫ tiriᶜª metridᵐ cũ vĩo decoctõis an ꝛ absintij. ¶ Puľ haly valẽs ad malã friam stoⁱ. purgata mã si q̃ ẽ: ꝛ ad dolorẽ ex fria. ℞. xiloaloes masť spiceⁱ cardãomi nuq musq. añ. ʒ. ij. cipi anisi semis apij añ. ʒ. iij. rosaꝝ rubeaꝝ. ʒ. 4. ff puluis: ꝛ deť exagiũ. j. cũ vĩo aromaᵒ. vel p̃t ĩde fieri elcᵐ: ꝓualet tñ ĩ puľ. Ali⁹ puľ. ℞. mastiq spiceⁱ gariof folij nuq musq. añ. ʒ. j. ꝛ ß. se. apij aneⁱ ameos cimiⁱ pulegij mẽtastⁱ añ. ʒ. iij. ff puľ. Et vꝫ ad sup̃dicta. calefać stoᵐ ꝛ apit opiľoes venaꝝ miraicarũ: si deť solid⁹. j. cũ vino decoctiõis yreos. ¶ Sequunť trocisci de rob haly ĩ. 7ᵒ p̃t. 2ᵉ de regali dispõe. ℞. rob ru. ʒ. vj. ligni aloes masť añ. ʒ. ij. rafani. ʒ. ß. ff puľ et cũ vino odorifero fiãt trocisci ad põd⁹. ʒ. j. ꝛ deť vn⁹ distẽpat⁹ cũ viᵒ ꝛ postea ꝑm haly potet aquã rob ĩ q̃ ꝓbulliantur maq ꝛ gariof añ. ʒ. ß. ¶ Curatio male ꝯpľois hũide stoⁱ. Si ãt ĩ fũdo vľ orifiᵒ dñať mala cõpľo hũida cũ pauco vľ nulla siti ꝛ cuꝫ abosatiõe ꝛ mollificatiõe ꝛ mľto sputo ꝛ saliua: tũc si ibi ẽ fritas denť meᵉ sup̃dicte. ꝛ vtať cib tostis: ꝛ ꝑcat potui nisi ĩ ꝑua q̃tiᵉ valde. ꝛ denť meᵉ sicce. Nam q̃uis siccitas de directo opponať humiditati: ẽt caľitas ab alio latere ꝯsumit hũiditatẽ sup̃fluã: iuuat siccitatẽ. ꝛ iõ cõpetenť dať nectar. Et ĩ isto casu vꝫ mľtũ rostita panis comesta p⁹ prãdiũ: dũmõ nõ sup̃bibať: ꝛ vitẽt cibaria hũida: ꝛ potũ aq̃ ꝛ vinum liphatũ ꝛ offas ꝛ butirũ. ꝛ vtať diacimiᵒ ꝛ comedat cibaria ꝑata cũ aceto ꝛ vtať leuib⁹ carnib⁹ facilisqꝫ digõis tostis ꝛ ꝑatis cũ salsa camellina. sto⁹ q̃qꝫ cũ isto ẽpľo empľeť. ℞. gũmi

ara.ʒ.j.labda.ʒ.j.⁊ ß. aloe boli armo' alũis
aã.ʒ.j.bauq spice cardamo' aã.ʒ.j.cere q̃d suf
ficiat ad malaxandũ fiat emplin ad formam
scuti.¶ Et ad illos qui multũ spuunt quandã
aquã seu sputũ clarũ.acetosant interdũ cibi
⁊ potus in sto° vel hoc ꝓcedit a friditate sto'
vel a m'lia in eo dñante.si est a fritate sto':cu-
retur vt iam dictũ est.Si est a m'lia.tũc valet
purga° ml'ie si adest. ⁊ paucitas cibi ⁊ pot'⁊
sũat cibaria leuia facilis digõnis ⁊ vinũ bene
maturũ in ꝑua q̃titate.⁊ fiat iste pul'.℞. cimi
infusi in aceto ⁊ exsiccati cardamo' coriandri
ꝓparati aã.ʒ.ij.⁊ ß.cinamo'.ʒ.j.℞ pul'.det.ʒ.j.
⁊ ß.cum decoctione masti.⁊ mẽta frida in vi-
no odorifero.¶ Cura male cõpl'onis sicce sto'
Primo sciendũ sicut dicit haly in 2a ꝑte de re
gali dispõne libro.7.q̃ ista mala sicca sto' si
est sine calore febrili:cito perducit hoiem ad
ethicam senectutis ⁊ si est cum calore febrili:ci-
to ꝑducit ad fe.ethicã.vñ cito ei succurren'
est.Unde.7.meg'.colũ° p°.scribunt hec verba
pro sanatione illius male sicce quẽdam cura
uit G'quẽ quidẽ medici cũ stipticorũ illatione
cõsumpserunt.ipsi' eni sto' sicce cõpl'onis erat
vnde parũ infrantia ⁊ humectãtia ei sufficie-
bant qui q̃dẽ medici q2 suã passionẽ nõ cogno
uerunt:intẽderunt eã cũ sua vniuersali me'.i.
stiptica ⁊ desiccatiua amaritudinẽ ⁊ stiptici-
tatem hñte.⁊ pmo G'posuit ipsum in balneo
⁊ nõ ꝑmisit ipsum ambulare vt nõ fatigaret:
vt posset in balneo ⁊ aqua calida morari. q2 i
humefaciendo nõ est necessarius ca'r balnei su
perfluus:sed hũiditas aq̃.ꝓpter hoc opꝫ hos
egros in fonte balnei morari. ⁊ est necesse vt
aqua balnei sit tꝑata. Nã si aq̃ est calidior vir
tus cito deficit.⁊ post desiccabit corp' resoluẽ
do eius hũiditatẽ.⁊ infriabit corp' ꝑꝑ nimiã
resolutionẽ caloris innati.⁊ si est fria:claudit
poros ⁊ prohibet penetrare ad interiora. Sꝫ
si aqua ẽ tꝑati caloris aperit ⁊ dilatat poros
de balneo v'o egredienti lac asininũ tribuit in
potũ:sed asinã sibi propinq̃ssimã esse precepit
Et dicit q̃ cã ꝓpinq̃tatis est. q2 sicut ⁊ spma
cito corrũpit.Et nulla res est ita vtilis ad re
ficiẽdũ sicut lac:si hoc mõ bibatur.Et nõ solũ
de hoc:sed de ptisi curabitur. V'ba sunt G' ibi
dicit . Lac asine ceteris est meli' excepto feie.
q2 facili' penetrat ⁊ nutrit:⁊ minus coagulat
Et nutriat asina cũ bonis herb' ⁊ cũ ordeo:⁊
auena. Et postq̃ lac potaret: ꝑmisit eũ q̃esce
re.p.4.horas.⁊ det lac in tãta q̃titate q̃ nã
possit ipsũ digerere vl' sustinere.Et asina vel
capra sit iuuenis.⁊ tñ comedat q̃ bene possit

digerere cui' digõnẽ ꝑpendere poteris ex feto
re sui stercoris ⁊ hũectatiõe ei' ⁊ desiccatione
nã fetor ⁊ liq̃ditas stercor' õndit ipsã sup̃flua
hre pascua.Cõtrariũ v'o ꝯrie G'.ibidẽ exercis
tetur ẽt aial añq̃ comedat ⁊ cũ strigili strigil
letur vel fricet.Et ꝯsideret si ĩfirm' bñ deges
rit lac:q̃d cognoscit.q2 pa. nõ sentit ĩpedimẽ
tũ in sto°. imo sentit leuitatẽ ⁊ meliorationẽ
in pulsu ⁊ eructuationẽ facilẽ cũ alleuiatiõe.
Et si eger in balneo delectet:fac vt ipsũ igre
diat.2° q2 iuuatiuũ.7° meg' colũ°.2°. sꝫ stude
q̃tum in aq̃ morari debeat.q2 si mo'm ⁊ horã
trãsierit:pl' hũiditatis dissoluet:q̃ acq̃siuit.nã
cũ corp' ĩflãmari ĩcepit in balneo: tũc extrahat
ab eo:⁊ h° in termio trãseũte m'ltũ de sui corpe
dissoluet.ibidem.colũ°.3°.⁊ tũc nõ sudet imo
suauit' cũ vnguẽto resumptio vel cũ vnguẽto
al.dcõ in.c.de ptisi vngat:cũ vnguẽtis ⁊ epy
thimatib' epithiet:vt hũiditas ab aq̃ acq̃sita
custodiat. Si v'o delectat in lacte: da sibi.2°
p' exitũ a balneo.Si v'o non delectat: da sibi
ptisanã siue ordeatũ panẽ bñ coctũ cũ ꝑuis
piscib' ⁊ carnes volatiliũ saporiferũ:sic perdi
cis sturne fasiani ⁊ ꝯsil'ia q̃ sunt ad digerẽdũ
faciliora.⁊ valẽt testiculi gallorũ ⁊ pulli galli
nacei ⁊ auicl'e pigues ⁊ columbi ⁊ turtures ⁊
pes capti:⁊ pedes anseris.Et nõ dam' eis ci-
baria dura ad digerẽdũ.q2 v't' digestiua sto'
defecta est a mala ꝯ'e ⁊ grossa.iõ digerere non
põt. Istis tñ ꝯfortatis ⁊ carne a san'e ĩ eis reuer
sis ⁊ calore nãli augmentato grossa cibaria ⁊
nutribiliora dare audebim' ꝓut dicit G'.7°
meg' q̃si colũ°.4.sic est caro porcia ⁊ agnina
⁊ vitulina.nutrimentũ eni ab istis gñatũ nõ
facilit' dissoluit' sic nutrimẽtũ ꝑdictorũ. Et vꝫ
ꝫm istã viã frumẽtũ coctũ ⁊ extrema q̃drupe
diũ aialiũ. Sciendũ tñ est nullũ potũ ita esse
ꝯgruũ sic vinũ:fe.tñ absente.q2 vinum q̃d est
amarũ ⁊ subtile:penetrabili' ⁊ digestibili' ẽ ⁊
vẽtositatis dissolutiuũ:mioris tñ ẽ nutrimẽti si
cut ait ibidẽ G'.Cũ ḡ infirmũ ĩfrigidare vis:
elige hoc vinũ nec multũ calefacit nec nocet
multũ vt aq̃. Quãtitas ãt ciborũ sit tãta q̃ nõ
ḡuet sto'm nec extẽsionẽ nec ĩflationẽ gñet. Et
q̃titas vini sit q̃ nõ ꝯfundat nec natet ĩ sto°:
nec gurgulationẽ faciat. Uñ si eger p' descẽ-
sionẽ cibi sentit eructuationẽ ĩ q̃ sentit sapor
cibi assũpti. vl' sentit rugitũ vl' nauseã vel ab
ominationẽ:nõ det plus cib':nisi postq̃ ista
recesserit:⁊ tũc det cib' in miori q̃titate.⁊ sit
facilis digõnis.Et si nullũ istorũ accidentium
patiat:addat in cibi q̃ti'e ⁊ in sũba grossiori:
Et postq̃ vides ipsũ meliorari ĩ sũba corpis

et in ỽtute: incipiat exercitari aliqualr̃ eũdo pedes vel eq̃s ante prandiũ vt digõ melior eſt ꝛ calor nãlis ꝑ exercitiũ augeat̃. Et vtat̃ lon ga q̃ete ꝛ ſomno plixo in loco tꝑato ꝛ aer eoꝝ attineat hũiditati. Et ſi ꝑ iſta nõ curet̃: ſcias ꝙ illa mala ↄplõ ſicca ẽ tñ antiq̃ta al's adeq̃ ta: ꝙ ãpli⁹ curã recipe nõ valebit. Nec ẽ ſnĩa ga. in. 7. pti meg. quẽ aui. ſeqt̃ vngulati: ꝛ bñ fecit. q2 rõabil' ẽ cura ꝑ mala ↄpl'oe ſicca ſto.

¶ Cura male ↄpl'onis frie ꝛ ſicce ſto. Ponat̃ igit̃ ꝙ frĩtas cũ ſicca miſceat̃ ↄ. tũc oꝫ cal'aꝫ ſupiori miſcere dietã ſm frĩtat̃ q̃titatẽ ꝛ pl⁹ mellis in lacte miſcẽdũ eſt: ꝛ miſtrãda ſũt ci baria q̃ ſint calefactiua: ꝛ vinũ forti⁹ ꝛ calefa ctiuũ. Deinde cathaplaſmam⁹ stom cum oleo nardino ꝛ maſticio ꝛ oppobalſa. iſta q̃ppe ſũt aromatica ꝛ mag̃ hũectãt ꝙ calefaciãt. Et ſi necẽ eſt: q̃dlibet hoꝝ cũ cal'is herbis vel ſpẽb⁹ miſce. ꝛ ſtomach⁹ cathaplet̃ cũ ſpica ꝛ maſtice ỽba ſũt ga. 7. meg. colũ. 5. In iſto caſu caue as dare medicinã calefactiuã nimis ꝛ diſſolu tionẽ faciẽtẽ: ſ; cal'am medicinã aliq̃lẽ ſtipti citatẽ hñtẽ. Et illa q̃ eſt multũ ſtiptica etiã ẽ incõueniẽs. Ga. ibidẽ. Vinũ in h loco ẽ vtiliſſi mũ ſi cũ aq̃ ſit tꝑatum. Valet etiã lac ꝛ dieta ſupdicta in cura male cõpl'onis ſicce. dum tñ aliq̃ calefactiua tꝑate miſceant̃. ꝛ valet mel comeſtũ cũ pane ꝛ ſilia. Et vꝫ in h caſu ꝛ ĩ de bilitate digõnis applica⁹ pueri bñ cõpl'onati amplexati ĩpi ſto. ꝛ applica⁹ canicl'i iuuenis duoꝝ vel triũ menſiũ. dũ tñ ꝑpter iſta appli cata nõ ſudet ſto⁹. Iſti em̃ tales debẽt cauere cibaria male ꝛ tarde digõnis. ꝛ vtat̃ cibis fa cil'r digeſtibilib⁹. ꝛ fiãt eis ẽplm ex maſtice cuꝫ ſpicace ꝛ oleo nardino.

¶ Cura male ↄpl'ois cal'e ꝛ ſicce ſto oꝫ ꝙ cura iſti⁹ ꝑcedat miſcẽdo curã male ↄpl'onis cal'e ꝑ ſe: ꝛ curã male ſicce ꝑ ſe. Et ita ꝙ iſte due cure miſceant̃. Et ĩ iſto caſu vꝫ viuũ aq̃ſum ſm̃ in eſtate. ꝛ calidũ in hyeme. ꝑpinatũ maxime q̃n cal'itas eſt pua. Cibaria etiã in hyeme dent̃ tepida: in eſtate ỽo fria. Fiãt etiã vnctões ſm ga. 7. meg. ꝛ ſm Aui. cũ oleo vnfancino: q̃d fit de oliuis ima turis ꝛ cũ oleo coctanio. Et ſi cal'itas ſit mag̃ aq̃ vino miſceat̃ in maiori q̃ntitate. In iſto etiã caſu volũt autores ꝙ tales bibãt aquam fridã. dũ tñ ſit iuuenis ꝛ carnoſus nõ habens apa in interiorib⁹. Ga. teſtat̃ q̃uedã. xl. ãnoꝝ eſſe: ꝛ carnis ꝛ corꝑis mediocris: qui magnã hẽbat ſitim ꝛ aquã fridã deſiderabat. ꝛ oĩa cal'a odio hẽbat ꝛ vt pugillũ aq̃ frigide bibe ret: medicos ſiti ũde rogabat. q̃ cũ ãplius ꝙ rogabat ꝑhibeãt. ꝛ cib⁹ quẽ ſuſcipiebat: non niſi trib⁹ vel. 4. horis in ſtomacho manebat. nã vinũ ſuſceptũ fingens iunctũ euomebat vñ ↄſumptus atq̃ deſiccat⁹ eſt. ꝛ q̃to cũ ſtip tico medicauerũt medicamine nil ꝑficui fece runt: tandẽ ſitim ampli⁹ ſufferre nõ valẽs ſũ pſit aquã frĩam ad ſuũ bibẽs arbitriũ mag̃ tñ ꝙ ſemel bibere debebat. vñ ſtatim ſitis extin cta eſt ꝛ mag̃ vomuit ꝙ cõederat: cepitq̃ ri gorẽ ꝛ frigiditatẽ hr̃e: q̃re ſe opuit. ſ; opimentũ pati neq̃uerat. Et in illa nocte ꝑturbato ven tre fecit egõnẽ moderati liq̃ris. ꝛ ſitis ei⁹ mi tigata eſt ꝛ ablata penit⁹ ꝛc. ỽba ſunt Gal'. 7. meg. al'. 6. Et idẽ ponit Ga. in. ſnĩa. 7. de ige. c. 15. Dent̃ g̃ res frigide ꝛ humide. ꝛ ſi cal'itas ſit multa ꝛ pauca humiditas: auge humida ꝛ minue frigida ꝛc.

Declaratio in mala compl'one ſto. Primo nota ꝙt dictuꝫ eſt ꝙ cũ mala cõpl'o cal'a ſto dñatur: adeſt de bilitas appetit⁹. verũ etiã vt plimũ. iuẍ illud Gal'. 2. teg. Calidus ỽo vẽter ꝛc. verũtamen aliq̃n hec mala ↄpl'o ꝑuocat appetitũ ꝛ famẽ ꝑpterea: q2 cũ ea ſit magna reſol'o in ptibus ſtomachi. et facit illud quod facit ſuggẽdo a venis miſeraiq̃ in compl'one bona. Et hec fa mes interdũ ducit hoĩem ad magnã defectio nẽ ꝛ ſincopim: niſi cito cũ cibo ſuccurratur ei Et poſito ꝙ vlterius tolleret dictam famen: appetit⁹ total'r deſtruit̃ vt dicit Aui.

¶ Scdo nota ꝙ dictũ eſt ꝙ q̃n in ſtomacho adeſt ma la compl'o cal'a: q2 tũc ibi eſt bonitas digõis ꝛ iſta digerit res duras. verũ eſt ibi duꝫ eſt in pn: vel dũ nõ eſt multũ intẽſa. Nam q̃n iſta ſupfluit deſtruẽdo ꝛ exalãdo calorẽ naturalẽ certe deijcit ỽtutẽ. nã oĩs mala ↄ quãdo ſup fluit deijcit ỽtuteꝫ ꝛ debilitat: vt habet̃ impli cite. 2. amph. ↄ. 28. Quibuſcũq̃ iuuenib⁹ eri ſtẽtibus. Et in lib. de ỽtutib⁹ nãlib⁹.

¶ Tertio ignorandũ nõ eſt ſm Auic. ꝙ ille qui hꝫ stom cal'm ꝛ ſiccũ hꝫ paruũ ſan. ꝛ acutũ ꝛ ineptum nutritioni ꝑpterea q2 nutrimentũ a pma di geſtione q̃ fit in ſtomacho trahit q̃litatẽ q̃ñ corrigit̃ in epate: imo eſt ↄ̃ũ ↄpl'oni radica li mẽbroꝝ. iõ iſti ſũt cõit̃ macri: ꝛ hñt ſtrictu rã vẽtris ꝛ ↄſtipationẽ: ꝛ hñt venas eminen tes. ꝛ aliq̃n ſcabiẽ ſiccã rõe acuitat̃ vaporũ a ſubtili ꝛ ſemiarſo ſanguie eleuatoꝝ.

¶ Quarto ſciendũ ꝙ hñtes stom frĩn hñt colorẽ pallidũ vel citrim vel albũ albedine pallida. ꝛ cã iſti⁹ eſt: q2 in epatib⁹ eoꝝ nõ gñat̃ bon⁹ ſan. nec ca lid⁹ nec ſubtil': q̃ faciat ſplẽdorẽ coloris nec ĩ facie nec ĩ reſiduo corꝑis: imo gñat̃ frigus et g̃ſſus flãticus hu. q̃ ebetat calorẽ nãlem ꝛ co

lorē corpis. Qꝛ coloꝛ corpis dn̄antiā hu. oñ-
dit nisi in pfunditate corpis occubuerit. pmo
amph. ꝯ°. 2. Et cā gn̄atōis istius hu. flātici est
debilitas digtie pme q̄ nō pfecte in scōa cor-
rigit̄ vt alibi ē videre. ¶ Quito notādū ꝙ in
mala cal'a sto' cū mā̄ vel sine mā ꝯfectōes ꝛ si
rupi q̄ mistrāt̄ dn̄t ꝯfici cū zuc° ꝛ nō cū melle
vt ē sir'acetosus ꝛ sili'a: qꝛ mel ꝫm almāb. ca-
lidū est ꝛ siccū. in. 2. ḡdu ꝛ cito ꝯuertit̄ in cho.
Et iō iuuenib' ꝛ calis ꝯpl'oe cauēdū est: ꝫ seni
busꝛ fris ꝯferēs est. Sexto intelligēdū est ꝙ
lȝ autores cōmēdēt absin^m in passiōib' sto': tn̄
qn̄ est mala ꝯ° cal'a vel cal'aꝛ sicca sine mā nō
est dandū. qꝛ cal'm est in pmo ꝛ siccū in scōo.
iō magꝭ calefaceret ꝛ desiccaret. ꝛ^c augmēta-
ret discrasiā: ḡ n̄ vȝ p pmas q̄litates: nec etiā
p scōas: qꝛ cū sit solutiuū cholere: cū ibi nō sit
mā̄ nō indigem' sol'oe: nec etiā cōpetit cū sit
apitiuū opil'onū: qꝛ si ibi eēt opil'o ibi iā esset
mā. Nec etiā cōpetit: qꝛ terreū est ꝛ stipticuȝ:
qꝛ h̄ facit cū siccitate. ꝛ tūc etiaȝ augmētaret
discrasiā siccitatꝭ. ppt̄ qō ga. 7. meg. q̄n colū°
p°. phibuit absin^m ꝛ oēs res stipticas hn̄tib'
sto^m cal'm ꝛ siccū sine mā. Si aūt eēt mā com
petit duobus modis. Primo cū eūone qō pce
dit a sua cal'itate exn̄te i supficie. Scōo vȝ p
ꝯfortatiōe ꝛ stipticitate q̄ pcedit a suba trea
ḡssa stip^ca. Ter° vȝ in remotōe opil'onū sto' et
ptiū vicinarū q̄ pcedit a cal'itate eius.

¶ Caplm. 5. de debilitate appetitus.

D Ebilitas appetit' ē passio
sto' in q̄ cibus nō
appetit̄ nec sto' recipe ipm vȝ: nisi
cū q̄dā titillatōne ꝛ nausea. Circa
qō est notādū sic dicit Serap. in. 5. lib. sui bre
uiarij in. c. 1. ꝛ iam. supius pnotū est: ꝙ q̄uis
iste due actōes. s. appetit' ꝛ digō fiāt a duab'
ptibus sto'. s. ab orifi° ꝛ a fundo: tn̄ magꝭ ppū
interiori pti sto' ꝛ fundo ei' ē digō ꝛ magꝭ ppū
ori ei' est appetitus. Tn̄ verū est dicere ꝙ os
sto' digerit min' q̄ fundus: ꝛ fundus appetit
min' q̄ orifi^m: qꝛ os sto' hȝ plures neruos: iō
maioris sensibilitatꝭ. ꝛ p ꝯn̄s maioris ē appe
tit'. ꝛ fund' magꝭ est carnosus ꝛ spissus: iō ma
ioris ē caloris: ꝛ p ꝯn̄s maioris est digōnis.
Artificial'r ḡ opando de passionib' orificij est
agendū. post q̄ de mala sto' ꝯpl'oe de̾minatū
est q̄ vtriq; ei' pti est cōis. ꝛ in isto caplo nō
tenebo ordinē quē in alijs capl'is obseruaui:
ꝫ cuilibet cāe apponā sua signa: vt facilius p
tingat̄ ad eius cognitionē.

Cause debilitatꝭ appetit' iste sūt. ¶ Pri
ma pōt eē mala ꝯplo cal'a cū mā
vel sine mā. Et signa isti' sunt: qꝛ appetit po-
tū ꝛ nō cibū. ꝛ accidit eis eructua° fumosa et
siccitas oris ꝛ lingue. ꝛ si sumūt aliq̄ cal'a: no
cēt eis. ꝛ si ē ex co. sentit̄ in ore ei' amaritudo
aliqn̄ vomit'. ꝛ si flā salsum: salcedo. ¶ Scōa
cā pōt eē mala ꝯpl'o fria multū intēsa intāt̄ū
ꝙ mortificat ꝟtutē sensibilē ꝛ ꝟtutē attracti
uā: qꝛ si nō eēt multū intēsa: iā iuuaret appe-
titū. Iux̄ illā ga. 2. teg. Frid' ꝟo vēter. Et ista
etiā pōt esse cū mā vel sine mā. Et signa hu'
sunt: qꝛ adest paucitas sitꝭ: saliua multa. Et si
adest mā sentit̄ ḡuitasꝛ pōderositas in orifi°
sto'. ꝛ aliqn̄ vomit aliquā flāt q̄titatē. Si est
flā dulce: ei' dulce° in ore sentit̄. Et si flā aceto
sum: sentit̄ acetositas in ore ꝛ eructua° aceto
sa: ꝛ iuuat̄ a cal'is: ꝛ ledit̄ a fris: ꝛ qꝛ fuit vsus
regimie infrānte sto^m. vt ē vsus pomacijꝛ fru
ctuū: ꝛ vsus aq̄ frie. ¶ Ter^a cā debilitatꝭ appe-
titus est fe. in q̄ ppter istas cās appetit' debi
litat̄. Primo qꝛ ibi est mala ꝯpl'o cal'a q̄ facit
plus ad laxationē ꝛ dissipationē seu dissolu-
tionem orificij sto' magꝭ q̄ ad ei' corrugatōeȝ
ꝛ vnionē q̄ est cā appetit'. Scōo illa mala ca
lida magꝭ appetit frm ꝛ hu rōe pot'. ꝛ iō sitis
valida ē. Scōo qꝛ cū i fe. sit opil'o: por' p quē
trāsit mel'ia a splene ad sto^m vt faciat appeti
tū ibi. tūc ē clausus ꝛ opilatus. Ter° qꝛ ibi est
maloꝝ hu. in q̄bus nā laborat: vt eos digerat
ꝛ expellat ꝛ vincat. ꝛ^c retrahit̄ ab attractione
imo in pte eoꝝ q̄s corrigit sustentat̄ nālis ca
lor ꝛ corp' aliq̄lē suscipit refocillatōem. ideo
nō sugūt membra a puis venis nec pue a ma
gnis: nisi cū sit restaura°. Et signū istius ē p-
sentia fe. ꝛ ca. ꝛ ardor ꝛ sitꝭ. ꝛ alia signa febriū
¶ Quarta cā pōt eē apa sto' vel epatꝭ vel sple
nis: qꝛ iā ibi est fe. ꝛ aliqn̄ est fantastica repl'o
Et signa istoꝝ cog̊scūt̄ p dolorē ꝛ tūorē istoꝝ
locoꝝ ꝛ p fe. ꝛ cū h̄ eoꝝ cure ꝛ signa dicent̄ in
pprijs ca. deo ꝯcedēte. ¶ Quita cā potest esse
multitudo flātis viscosi in orificio sto' ꝯtenti
ꝛ limosi: qꝛ mollificat ꝛ cōfundit sto^m ipm re-
plendo ꝛ sensitiuā ꝟtutē ebetādo. Et sig^m isti'
est: qꝛ refugit oēm cibū: nisi illū in q̄ ē cal'itas
ꝛ acuitas ꝛ salsedo vt sunt oliue salse. ꝛc. ꝛ qn̄
ista sumunt̄ accidit infla° ꝛ nausea ꝛ extensio
ꝛ qn̄ eructuāt quiescūt aliqual'r. ¶ Sexta cā ē
debilitas ꝟtutis retētiue in carne ꝛ in puis ve
nis ꝛ in lacertꝭ ꝛ in alijs mēbris: ita ꝙ ista nō
sugunt nec pueīt successiua succio vsq; ad os
sto'. tunc signū est ꝙ appetit aliq̄s cibos. et si
apponāt̄ corā eis: nō capiūt aliqd vl̄ modicū
¶ Septia cā est defect' cursus mel'ie a splene
ad orificiū stomachi: vt incitet appetitū. ꝛ qō

in eo remanet 3tētū supfluū p iferi⁹ expellat cōpme⁹. Et hui⁹ sigⁿᵐ ē. q2 si capit cibaria acetosa vl' res acetosas. redit aliqlit appetit⁹. q2 ista supplēt defectū mlie ⁊ vnıūt orifiᵐ sto¹ ⁊ ad ē magnit⁹ splēis. q2 retinent supflua exire ꝯsueta. ¶ Octaua cā pōt eē vermes in itestinis q̄ suā maliciā sto° aliq̄n cōicāt. vn aliq̄n spuma ⁊ vapes ab eis eleuati vl' ipsemet ad stoᵐ ascēdunt: vt dic Aui. ⁊ tūc affūt sig vmiū in suo. c. dicēda. ⁊ fortasse ali̇ pijciūt aliquē ex vmib⁹. ⁊ cū h̄ si fit epithia cū aloe dissoluto in sir° pomoꝝ vl' in sir° absintij vl' in succo ei⁹ vl' psicarie auget appetit⁹. nā h̄ defendūt stoᵐ q̄ ibi non ascēdāt. ¶ 9ᵃ cā s̄m Aui. pt eē multi° melācolie a splene quā nā tanq̄ iimica nitit expellere ⁊ nō vtit ea i puocatiōe appetit⁹. cū nō veniat in debita pportiōe. Et sigᵃ hui⁹ fit vomit⁹ mlie ⁊ sapor in ore acetosus. ⁊ color tēdit ad nigredinē cū angustia ⁊ inquietudie in ipso sto° pp cordis ppinqtatē. ¶ Decia cā ē ipregnatio cū retētione mēstruoꝝ. ⁊ sigᵐ hui⁹ est q2 venit in feīa cui⁹ mēstrua fit retēta cū discoloratiōe aliq̄li ⁊ difformitate appetit⁹. ⁊ cū alijs signis ipregnatiōis. ¶ Undecia pt eē nīa ca'as aeris dissoluēs vel frīgas mortificās ⁊ filia ⁊ nie vigilie. ⁊ sig⁹ istoꝝ sciunt ex nā ipsoꝝ vl' ex relatu pa. ⁊ socioꝝ ei⁹. ¶ Duodecia cā fit accīᵃ aīe. vt est ira tristicia nimiū gaudiū ⁊ mot⁹ ad luxuriā: cū nō pōt explere. q2 si expleret iā eēt cā boni appetit⁹ iux̄ illō Ga¹ 5°. teg¹. Venereorū vō vsus ⁊c. ¶ Deciaterᵃ cā fiunt vel cera sto¹ cui⁹ sig dcā fit vel dicēda in. c. ppo. nā ibi ē dolor ⁊ cib⁹ in sto° modicū morat. ⁊ q̄n accipiunt cibaria acuta aut acra aut amara sētiūt mordicationē cū dolore. ⁊ ali̇ ēt sentiūt ista q̄n sumūt vinū. ¶ 14ᵃ. cā pōt eē hu. putridi i sto° cōtenti. ⁊ sig hui⁹ fit. q2 adest nausea ⁊ subuersio animi ⁊ fetor anhelit⁹. ⁊ egestio est cu3 fetore itollabili. ⁊ aliq̄n adest diarria fetentissima. ¶ Deciaqnta cā pōt esse debilitas seu ꝯstruc⁹ sensus sto¹. ⁊ sig ei⁹ fit absenᵃ reliq̄ꝝ signoꝝ. ⁊ si sumant res acute: nō sentiūt mordicatiōes vl' si sumat pipvl' diatriō pipeon. nō singultit

Judicia vel pnosticatio in debilitate appetit⁹. ¶ Primo pnosticat ypo. 2°. amph. āph. 33°. In oī egrit° confortari mēte ⁊ bn̄ se h̄re ad obl'ones bonu3 est. 3rium vō malū cā 2° ptis dat in ꝯ°. q2 si ifirm⁹ bn̄ se habeat ad oblatū cibū sanitatis sto¹ ⁊ epatis bonū est signū ⁊ ceteroꝝ viscerū. ¶ Secundo defect⁹ ⁊ casus appetit⁹ in ꝯualescētib⁹ signat recidiuationē nisi fuerit pp paucitate3 san. ⁊ corpis debilitatē. ¶ 3°. sanitas mētis ⁊ rectificatio appetit⁹ cibi sunt ex signis bonis. pmo de crisi. c. 14. Si in ꝯualescētib⁹ crescat appetitus bonū ē signū. q2 euadētib⁹ ex passiōe solet crescere appetit⁹. 7. āph. ꝯ°. 6. ¶ Quinto in egri° diurna abstinēᵃ ⁊ debilitas appetitus ⁊ egōnes colice malū ē. 7. āph. ꝯ°. 6. ¶ 6° debilitas vel destruc° appetit⁹ p⁹ lōgā san. egōnē vl' emorogiā aut alio mō pditionē mortale est vl' difficilis cure. ¶ Septio nō febricitātib⁹ fastidium ⁊ cordis morsus ⁊ os amaricatū ⁊ tenebrositates ocloꝝ sursu3 farmaᵃ idigere signāt 4. āpho. āpho. 17. Tenui ali̇ vnū militē in cura q̄ fuerat vulnerat⁹ p bursa3 testiculorum. ⁊ ensis trāsiuit p ptē posteriorē i fine coxe ppe circulū pudibūdū cū icredibili effusiōe san. ⁊ appetit⁹ cibi ⁊ pot⁹ destructiōe. q̄ stetit fere p duos dies sine cibo ⁊ potu. ⁊ si ali̇ q̄n violent sumebat ius gallīe. sentiebat dolorē ⁊ acetositatē i sto° ⁊ finalr ordinaui sibi q̄ sumeret de clareto fcō cū 3uc. ⁊ odorifer spēb⁹: ⁊ stati icepit aliq̄d sumere de cibo ⁊ potu: ⁊ pstine sanitati dei gr̄a restitut⁹ est. nō eni h̄ebat fe. ⁊c.

Curatio debilitatis appetit⁹. Si debilitas appetit⁹ ē a mala ꝯplōe ca'a sine mā colica: qd̄ cogscit q2 in sto¹ orifi° nō sentit amaritudo ⁊ adest fiq̄ mordica° ⁊ inflāmatio ⁊ nausea cū modico effectu: ⁊ adest extenuatio corpis ⁊ alia q̄ dicta fit: tūc solum sufficiūt alterātia fria. Si āt fit cū maᵃ: p° p uocet vomit⁹ cū aq̄ ca'a ⁊ oleo vel cū agresta ⁊ oleo vl' cū aliq̄ vomitiuo. ⁊ h̄ facim⁹ creden° ꝯsilio ypo. ⁊ Ga¹. 4. āpho. cañ. ⁊ ꝯ°. 17. ibi. Nō febricitātib⁹ fastidiū ⁊ cordis morsus. Na3 q2 mā leuis est: facili⁹ p supiora expellit. ⁊ iterū digerat mā cū sir° enō vel cū ozi3a c̄ vl' cū sir° acetoso vel cū sir° cōposito ex rcb⁹ colerā repmentib⁹. Deīde purget sic. ℞. fumiterre absintij añ. ℥. ij. decoc° fit. in q̄ distēpet coꝛ̄ mirabol' cit¹. p sex horas. ℥. j. fricent fortir ⁊ colentur ⁊ colatura patiēti in aurora mīstret. Iterum si necesse est digerat mā cū sir° rob limonū. ⁊ in clarificatōe ponant rob ⁊ sanō spoᵐ ⁊ frustū citonij. vel det sir⁹ de ribes q2 refrigerat stōachū q3 ꝯfortat ⁊ repmit co. Et iterū purget cū trifera ⁊ reubarbaᵒ. Post sto⁹ ꝯfortet deintus sumēdo de isto fi°. ℞. succi pomoꝝ ad acredinem tendētiū succi citonioꝝ añ. ℔. j. 3uccari. ℔. j. fit sir⁹ det oī die de mane ⁊ ante cena3 q̄si q̄ttuor coclearia. Deīde vtat isto el'cc°. ℞. carnium citonioꝝ cū 3uccaro cōditoꝝ q̄rt. j. pul' triasanō pul. rosate nouelle. pl'. diadragaᵗ fri añ. 3. iij. rob ru. 3. j. ⁊ ß. ꝯserue rob. ℥. ß. 3u¹ q̄rt. v. fundat 3uc. cū aq̄ rob ⁊ suc° ĝnatoꝝ. ⁊ fit el'cᵐ.

Seqtur sir⁹ quē ponit Serap. vȝ in cōfortādo
appetitū in cā cal'a. purgata maª. ℞. absintij
fumiterre añ. m. ß. pasß cū toº. ℥. ij. rob ru. ℥. j.
spice¹ ꝛ celtice lig¹ aloes. añ. ʒ. j. mastic. ℥. ß. zuc.
lº. j. ꝭ sir⁹. addat̃ berberis sumach añ. ʒ. ij. Itē
detur elcᵐ diacitonitē factū cū zuc. sine spēb⁹
vel addat̃ iste pul'. ℞. rob ru. ℥. j. pul' triasanď.
ʒ. iiij. spice¹ ligni aloes ad aromatisandū añ.
ʒ. ij. zuc. ꝛ carniū citōioꝝ añ. qď suff. ꝭ electua
riū sicut citoniatum. Ualēt ēt in isto casu oīa
rob acetosa: vt rob citonioꝝ ꝛ sorbaꝝ ꝛ piroꝝ
ꝛ rob de moris. Et vȝ sir⁹ malorū granatorū.
Trocisci Aui. ℞. rob ru. ʒ. x. sumach. ʒ. ij. carda
mo¹. ʒ. j. ꝭ trocisci ponderantes. ʒ. ij. ꝛ detur. j.
dissolut⁹ cū succo ḡnatoꝝ vel cū decoctione ci
toniorum vel pomoꝝ. nā ꝭm ipsum ꝓuocant
appetitū: ꝛ sitim remouēt. Et dicit Auic. ꝙ ex
eis q̄ expta sunt in cā cal'. qñ illic est maª aut
dñium sitis: est sumere in potū aquā ḡnatorū
cū oleo roß. ¶ Ab ex̄ ꝯfortet̃ sto⁹ sic. ℞. vnum
citoniū mundō a se. ꝛ bulliat in oleo roß. ꝛ pi-
stet̃ fortit̃. Deinde addat̃ iste pul'. ℞. berberis
sumach roß ru. sanď ru. ꝛ muscat̃. añ. ʒ. ij. aril-
lorum vuarū. ʒ. iij. extēdat̃ sup pānum ꝛ stoº
applicet̃. Comedat vtiq₃ lactucas cū aceto ꝛ
sumat poma ꝛ citonia. Et vtat̃ oībus acetoß:
vt est agresta acetū ꝛ limones citrāgula ace-
tositas cit¹. Et vtat̃ herba acetosa ꝛ malisgra
natis ꝛ ginulis in tpe suo ꝛ moris nō ex toto
maturis. Et caueāt oēs q̄ appetitū amiserūt
a reb⁹ vnctuosis: vt est oleū ꝛ butirū ꝛ oēs adi
pes ꝛ carnes pingues. brodiū ꝛ offas īpingua
tas. Et caueāt crocum. q₂ appetitui nocet ꝭm
Aui. ¶ Si aūt veniat a cā frida. s. a maª ꝯpl'oe
fria: ꝛ illa est sine mª: sola calefacieª alterātia
sufficiant q̄ ifra dicent̃. Sed si est cū maª frig
illa in pmis digerat̃ cū sirº. absintij ꝛ cū sirº
de mēta añ. quartꝗ. iij. misceant̃: ꝛ det̃ cum aq̄
cicetū ru. ꝛ ordei: cū quib⁹ bulliat̃ spica¹ ꝛ ga-
riofꝭ añ. ʒ. j. ꝛ ß. vel digerat̃ maª pistū moduȝ.
℞. oximell' diuretici oximell' sqͥllitici añ. q̄rtꝗ.
iij. misceant̃ ꝛ clarificent̃: ꝛ in clarificatione
ponat̃ absintij ysopi mēte añ. ℥. j. ȝȝ¹. ʒ. ij. ligni
aloes spice¹ sandal' muscatꝗ. añ. ʒ. j. dent̃ cū de
coctione supradicta q̄ cal'a est rōne illoꝝ que
ibi ponunt̃. Addat̃ in ea anisum ꝛ maratruȝ.
deinde purget̃ cū pill'is stomaticis dictis in
cº. de vtigine. Uel purget̃ cū hac decoctione.
℞. pasß mūď. mēte absintij polipo¹ quercꝗ an¹
maratri añ. ℥. j. ꝭ decocº in qua dissoluat̃ cordꝗ
lxbul'. ℥. j. fricentur fortit̃ ꝛ colent̃ ꝛ det̃ cola
tura cū. ʒ. j. pul'. diaturbit. Uel purgetur cum
yerapiª acuata cū aloe ꝛ pulpa coloq̄ntide. q₂

multū vȝ qñ maª est in stoº: pcipue qñ est inter
tunicas ei⁹. P⁹ det̃ diaciminiᵐ ꝛ diatriō pipeō.
ꝛ ppe vȝ tiriaª. Ualet ēt diacalamētū. ꝛ breui
uit oīa electuaª cal'a. diacitonitē cū spēb⁹. ꝛ con
fectio q̄ fit de radice yringoꝝ cū spēb⁹. ꝛ cō
ȝȝ ꝯditū ꝛ zinzibratum: ꝛ dragea mirabolani
ꝯditi valēt ꝛ laxāt ꝛ ptes sto¹ adunādo ipȝ. p⁹
laxationē corroborāt. Ualēt ēt cepe ꝛ allia ꝛ
spēs acute aromatice ꝛ gariofꝭ lignū aloes ꝛ
spēs pipeꝝ cinamoᵐ nux mus. cortex cit¹. ȝȝ.
Et ꝭe vȝ sinap mollita cū aceº ꝛ galāgꝗ fcā. vȝ
ēt salsamēta pipata fcā cū acrumibus: vt est
acetū agresta. Et vȝ elcᵐ diamēte. Et ēt valet
aromaticū rosatū Uebeᶜ. ꝛ est spāle in isto ca
su. cui⁹ receptio est h̄. ℞. roß ru. in vmbra desic
catarū. ʒ. v. liqͥr rase ꝛ mundō. ʒ. 7. aloes boni ꝛ
aromaᶜ¹ sanď. macº pipis añ. ʒ. iij. cinamo¹ bo
ni ꝛ electi. ʒ. v. macis gariofꝭ añ. ʒ. ij. ꝛ ß. gūmi
ara. dragagā¹ añ. ʒ. ij. ꝛ. ℈. ij. nucꝗ mus. cardāo¹
galangꝗ spice¹ añ. ℈. ij. ambre grise. ℈. j. sir¹ roß
qď suff. ꝭ elcᵐ ad modū opiate. vel ꝭ cum zuc
addendo cōseruam roß. ¶ In isto casu valent
vapationes cū milio ꝛ sale. ētvalēt iunctiōes
℞. olei muscatellini. olei de absinº añ. ℥. ij. mi-
sceantur. ꝛ intingatur in eo cotus vel lana ꝛ
applicent̃ supra stoᵐ. Uel ꝭ sic. ℞. olei cōis ď
oliuis. lº. j. mēte absintij sansuci sinzibrij. añ.
℥. ij. nucꝗ mus. nucꝗ cipssi añ. ℥. ß. an¹ marati ga-
riofꝭ añ. ʒ. j. vini quartꝗ. j. coquātur insimul p⁹
cōquassationē vsq₃ ad vini ꝯsumptionē ꝛ vn-
gatur inde sto⁹ ꝛ supspgat̃ iste pul'. ℞. thuris
masticꝗ añ. ℥. j. cipi. ℥. ß. mente sicce absin¹ nucꝗ
m⁹. añ. ʒ. ij. ꝭ pul'. desup apponat̃ lana succida
actual'r cal'a. Et ꝭ emplm de thure ꝛ mastice
ꝛ labdaº depurato. ¶ Interius aūt confortet̃
cū optimis cibis ꝛ brodijs ꝛ potagijs specia-
tis. Et vȝ coxa mutonis farcita cū gariofꝭ. ꝛ
aliqui ponunt intus allia. Uȝ iterū sicut dicit
Bernar. de gordoº gallina vel capo lardat⁹ cū
lardo ꝛ gariofꝭ. ꝛ sic tostetur ꝛ supsperso vino
muscato vel odorifero ꝛ aqua roß odoret̃ fre-
quenter ꝛ comedat̃ si pōt. Sirup⁹ de absintio
valet eis ꝭm Serap. ꝛ Aui. Sal etiam sacer-
dotale vȝ in isto cañ. Et vȝ iste pul'. ℞. sticadꝭ
ara. se. apij. anisi. satuegᵉ origani ameos. mē
tast¹ pullegij gariofꝭ. añ. ʒ. ij. ꝭ puluis ꝛ detur
ʒ. ß. omni mane cū vino odorifero. ¶ Si auteȝ
debilitas appetitus est propter feb. ꝛ illa est
colica tūc curet̃ feb. sic in suis cap'lis dicet̃ in
septimo lib. Et teneat̃ tale regimē sicut qñ ē
a causa calida. Et si febris est cronica vt est q
tidiana vel quartana: curent̃ ēt ille. ꝛ freqnē-
ter eis ꝓuocet̃ vomitus. ꝛ stoº eorum ꝯfortent̃

cum calidis tempate mixtis cum aliquib⁹ frigidis a parte exteriori ⁊ interiori. Et hʒ locū in istis decoctio absinthij ⁊ rob. Et si in corūʒ stomachis sit flegma quod cognoscit̃: q2 aliqñ in pn̄ᵒ porisimi vomit flegma: det̃ sirupus acetosus in quo coquat̃ semē apij et petᵒ. Et fiāt remedia dicta in pprijs ca. ¶ Si ṽo venerit ppter apa stoᵗ vel epat: curent̃ illa pus ⁊ fiat sicut docebit̃ in pprijs ca. ¶ Si ṽo ppt̃ mltitudinē flātis viscosi fit quod circūlinit parietes stomachi ⁊ nō sinit eos vniri: ⁊ cum hoc facit replōnē fantasticā ⁊ fastidiū. det̃ oxiel squilliticū. ⁊ post puocet̃ vomit⁹. ⁊ fiat sicut dictū est supius qñ scʒ est a mala ɔplōe frida cū materia. Tūc etiā valēt oliue ɔdite in sale ⁊ capes condite ⁊ pisces salsi ⁊ sardelle ⁊ salsamentū qd̄ fit de raphano gallicano granistallato ⁊ pistato cū optimis spēbus aromaticis ⁊ aceto. Et vʒ sinapis ⁊ salsamentū qd̄ fit de pāpinis vitis induratoꝝ ⁊ spēbus aromaticis ⁊ distempatis cū optimo aceto. Et si adhuc remanet fastidiū: iterū vomitus puocet̃: et iterū stomachus confortet̃. Et dicit Auic. φ si in sirupo acetoso mellino ponit̃ aloes: ⁊ de illo patiēs sumat omni die tria coclearia valet dūmodo in tali sirupo pus coquant̃ semina cal'a apitiua. ¶ Si debilitas appetitus sit ppter debilitatē ṽtutis attractiue ⁊ paruitatē succionis ⁊c. tunc competūt fricatiōes ⁊ exercitiū ⁊ balneū: ⁊ sudor tempatus. Et valʒ vsus rerū apitiuarū. ¶ Si sit ppter defectum melie que ad orificium stomachi solet mitti: tunc opʒ φ pori apiant̃ ⁊ vie: sicut dicetur in opilatōe splenis. deopilent̃ ⁊ splen cōfortet̃: ⁊ cū illis apitiuis misceat̃ radix capparis et epythimus. Nam ista hn̄t aspectū ad splenē: vt dicit Aui. ¶ Si aūt est ppter ṽmes: tunc curant̃ ṽmes ⁊ expellant̃. ⁊ aloes distemperet̃ in decoctione absinthij. ⁊ vnā partē bibat: et de alia stomachus ⁊ eius orificiū epythimet̃ ⁊ expellant̃ cum approꝑatis. ¶ Si ṽo appetitus deficiat ppter multitudinē melie. tūc illa melia euacuet̃: ⁊ patiēs caueat a reb⁹ melicis ⁊ meliam gn̄antibus. Et vtat̃ cibis boni nutrimenti ⁊ facilis digōnis. ⁊ sint odorificati cū aromatic. Et post euacuatiōeʒ stomachus confortet̃: vt nō recipiat mandatū humorē: ⁊ fiat flōmia de saluatella sinistre man⁹. ¶ Qñ aūt fuerit ppter impgnationē. tūc competūt res que dicte sunt supius quādo est a ɔplone frigida vel cal'a bm φ ɔplo pgnantis magis ad hoc φ ad illud videat̃ inclinari. Et valet vinum odoriferū ⁊ exercitiū tempatū. Et illi qui sponte vomūt de mane recupāt appetitū Et vtat̃ cibis sapidis cū caliditate. et vtatur salsa camellina ⁊ salsamēto quod fit de cepis coctis sub cineribus. deinde pane torrefacto ⁊ in eceto misso ⁊ pipe ⁊ cinamomo ⁊ gariofl Valēt ⁊ citrāguli ⁊ silia. ¶ Si aūt est ppt̃ caliditatē aeris vel fricatē: quiescāt in aere temperato. ⁊ sumat cibos tempatos vel ɔtrarios qualitati introducte ab aere calido vel frido ⁊ dormiat: ⁊ caueat a labore. ¶ Et si ppter vigilias dormiat ⁊ reqescat. ¶ Si ṽo venerit ppter accn̄tia aīe: illa remoueant̃. Et si est ppt̃ motum ⁊ imaginationē ad coitū: illo expleto vel remota imaginatōne reuertit̃ appetitus. Et si non explet̃: dormiat ⁊ remoueat se ab illa imaginatione. ¶ Si est ppter vlcera stomachi: illa vlcera vel apostemata iuxta tenorem suoꝝ capl'oꝝ curent̃. ¶ Si est ppter humores putridos in stomacho ɔtētos: cōpetit purgaᵒ stomachi cū approꝑatis illi humori. ⁊ ɔforte tur stomachus: et semp cū illis misceant̃ res odorifere cal'e: si est causa fria. Et in isto casu valent mēta ⁊ spica'. ⁊ celtica ⁊ silia. ⁊ aromaticū rob. si cā est frida. ¶ Si ṽo defect⁹ appetitus est ppter defectionē vel destructiōeʒ sensus stomachi. ido q2 nocumētū est in neruo a cerebro ad stoᵐ directo tūc impēdat̃ cura ipi cerebro ipm̄ purgādo cū pill'is cochijs. deide cū caputpurgijs ⁊ nasalib⁹. ⁊ post vtat̃ pliris cū musco. ⁊ iterū stomachus ɔfortet̃ vnguēdo cū ol'o mastic. ⁊ supapponēdo pul. mastic ⁊ olibani. ⁊ emplastra cal'a. Et intus sumant̃ incitātia appetitū. Nā cū ṽtus sensibilis originalr a ceᵒ pcedat. ⁊ si vie vñ transit sint impedite nec iuuamē nec nocumētū inde sentiētur: nisi ille pus fuerint emūdate ⁊ ɔfortate. Dicit Aui. φ si appetit⁹ sit pstratus in appetēda dulcia ⁊ vnctuosa ⁊ sto⁹ appetat acetosa tūc multū vʒ olibanū ⁊ mastix et lignū aloes ⁊ gallia muscata ⁊ calam⁹ aromatic⁹. ⁊ ep'im vel fomētatio citonioꝝ cū vino odorifero. dū tñ nō fit ex sicciᵉ. vʒ etiā multū sir⁹ de absinᵒ. Ad idē vʒ si oī die sumat̃. ʒ. j. de raᵈ. sqnaᵗ. ⁊. ʒ ß. de spica cū vino in q ꝑ nocte remolliat ab sinᵐ. Ad idē vʒ ʒ. j. et ß. de orobo cū succo gnaᵗ muscati ɔfortat em̄ stoᵐ ⁊ excitat appetitus.

Dieta de dieta satis dictū est: ſ caueat ab oī oleo butiᵒ ⁊ ab oib⁹ vnctuosi

Clarificatio ⁊ declaratio pdictoꝝ Primo sciendū φ qñ ventus septētrionalis regnat similr quando est tpus hyemis appetitus nālr crescit. iuxta illud ypocratis. Uentres hyeme et vere. Et

hoc est ꝓpter reuocationē caloris natural' ad
intra ⁊ eius augmētatōez ⁊ ꝯfortationem: ad
cuius fortificationē ⁊ augmētationez natura
les ꝟtutes appetitiua. s. ⁊ digestiua augmen-
tanť: vt dicit ga. in eodē ꝯ° implicite. ¶ Scđo
queriť q̄re febricitātes cōiter ꝑdūt appetitū
comedēdi. ⁊ de h̄ iā dictū est aliq̄d in snia. Sȝ
nūc dico ꝑmo ꝙ hoc est: q₂ ibi est magna sit-
modo fames ⁊ sit̄ sil' in eodē sbo eē nō pnt sal
tim sub eē intēso: cū sit̄ sit appetit⁹ fridi ⁊ hu.
qđ est pot⁹ ⁊ fames. appetit⁹ cal'i ⁊ sicci qđ est
cibus. sicut dicit Auic. in. 13. 3'. trac. 2. ca. de de
structōe appetitus. Scđo q₂ fe. in oibus mē-
bris ⁊ sto° est mala cōpl'o cal'a dissipās subaȝ
stomachi: ad quā dissipatiōem nō pōt seq̄ bo-
nitas appetitus q̄ req̄rit vnionē in orifi° sto'
⁊ ꝯtactū. Ter° q₂ in fe. saltez putridis ē repl'o
maloꝝ hu. repl'onē fantasticā in sto° faciētiū.
Quarto q₂ natura intēdit poti⁹ ad digōnē et
expulsionē illoꝝ hu. ꝙ̄ ad appetendū ⁊ ad at
trahendū cibum. ¶ Tertio notandū sic dicit
Ga. 4. de morbo. 9. 10. ꝙ in aīalib⁹ ⁊ terre na
scētibus est quedā actio nālis ꝑ quā sibi alli-
ciūt nutrimētū. vñ sic rami arboꝝ attrahunt
nutrimentū a radicib⁹ ⁊ radices ab ipa terra
sic mēbra attrahūt nutrimētū a venis mese-
raiq̄ ⁊ meseraice a stomacho. ⁊ ista actio ē pu
re nālis tā in aīalib⁹ ꝙ̄ in terrenascētibus nō
ꝑcedente cognitōe aliq̄ nec sensatōe. Alia est
actio q̄ est cōposita ex ista nāli attrahēte: ⁊ ex
aīali actōe sentiēte. ⁊ ista data est solū orifi°
stomachi ⁊ stomacho hoīs ⁊ alioꝝ aīaliū. Et
hoc est qđ dicebat gal'. in loco ꝑalle°. ꝯstitut⁹
est in eis. i. aīalibus sensus in eo. i. sto° q̄ ina-
nitionē sentiat: hec ḡ ꝟtus appetitiua ē cōpo
sita ex nāli ꝓpter se: ⁊ ex aīali ꝓpť alia mēbra
¶ Tūc queriť q̄rto. cū inanitō sit q̄dā ꝑuatio
quō pōt eē obiectū alicui⁹ potētie. Jordan⁹ đ
turre rñdet dicēdo ꝙ inani° sumiť duob⁹ mo-
dis. Uno° ꝑ quadā vacuitate ⁊ expiratōe fcā
⁊ sic hȝ rōem ꝑuatōis. Alio° sumiť ꝑ quadam
q̄litate derelicta in mē° ex inanitōe q̄ est ꝯñs
ad inanitōez. ⁊ forte illa q̄litas est ipe ꝯtact⁹
ꝑtiū sto'. ⁊ ꝑ istā q̄litatē sentim⁹ sto^m fore ina
nitū. Dico etiā ꝙ succio semꝑ ꝑcedit inanitio
nē. succio aūt est mot⁹. motus pōt sentiri cuȝ
sit sensibile cōe. Cū ḡ succio ⁊ inanitio ꝯcomi
tenť. succio sentiť ꝑ se: ⁊ inanitio ꝑ accñs sic
color videť ꝑ se: cū ꝑ se sit subm visus: et res
colorata videť ꝑ accñs. ¶ Quinto queriť q̄re
natura nō dedit alijs mēbris corꝑis sic orifi°
stomachi sensum inanitōis: vt famesceret sic
os stomachi. Dico ꝙ natura semꝑ agit quod
melius est iuxta posse. ⁊ iđ qđ pōt fieri ꝑ pau
ciora adeo bñ: nō oȝ fieri ꝑ plura: s₃ ꝑ sensum
orificij stomachi oīa alia mēbra mouenť ad
alimentū. ḡ frustratus eēt ille sensus in alijs
mēbris. Scđo q₂ esuries siue fames est q̄daȝ
ꝯtristatio ⁊ quedā passio. nūc aūt meli⁹ est ꝙ
vnū mēbrū cōtristeť ⁊ patiať: ꝙ̄ si cetera mē-
bra ꝯtristareť ⁊ eēnt passionata. ¶ Sexto no-
tandū ſm Gal'. 4. de morbo. c. 10. ꝙ h̄ nomen
desideriū siue appetit⁹ cōiter se hȝ ad istum ⁊
ad aliū. i. ad appetitū naturalē q̄ ē in mēbris
⁊ ad appetitū cōpositū ex aīali ⁊ nāli q̄ est in
sto' orificio. vñ inanitio ē cā istoꝝ appetituū
Et q̄nq₃ ḡ mot⁹ in isto appetitu ꝯsiderant cō
tinui. vn⁹ sequēs aliū ⁊ alius aliū. Prim⁹ est
inani° seu exala° q̄ fit in mēbris. Scđs ē nāl'
appetit⁹: q̄ ē in mēbris inanitis: ꝑ quē sibi alli-
ciūt nutrimētū. Terti⁹ est succio venarū mese
raicarū a sto°. Quart⁹ est sensus sto' succionez
illā sentiēs. Quit⁹ est aīatū desideriū seu ap-
petit⁹ qđ est oīm finis. ꝟba sunt ga. ibidē ꝙ si
appetitus fuerit ablatus tūc h̄ est q₂ sto⁹ non
sentit succionē. aut q₂ succio nō fit: aut q₂ mē
bra nō inaniunť: nec aliq̄d de q̄ sit curādū ab
eis resoluiť. Et hoc accidit qñ nutrimētū eoꝝ
ē nimis grossum ⁊ viscosum: sicut recitat Jor
danus de turre sup̄. 4. de morbo. c. 2. de q̄daȝ
muliere q̄ fuit ī alamania q̄ stetit sex mēsib⁹
sine cibo ⁊ potu. ⁊ hoc fuit q₂ habuit hu. visco
sum ⁊ grossum a q̄ parū vel nihil de q̄ sit cu-
randū potuit resolui. ⁊ h̄ cognoscit intellect⁹
q̄re hoīes q̄ grossis ⁊ viscosis vescunť cibarijs
tardi⁹ famescūt: ⁊ diutius possunt abstinere.
Scđo cogſcit q̄re egri q̄rū egritudines a mā
fiūt grossa et viscosa tardi⁹ delitescūt. tardi⁹
q₃ esuriūt vel famescūt. ¶ Septimo igrandū
nō est ꝙ ꝯualescētes ꝓpinq̄ egritudini cōiter
hñt debilē appetitū. ꝑmo ꝓpť paucitatē san.
⁊ debilitatē ꝟtut. Scđo ꝓpť paucitatē saliue
q̄ deficit ad masticādū: ⁊ talis appetit⁹ reuer
tiť cū reuersione ⁊ noua san. gñatōe ⁊ ꝟtutis
ꝯfortatione. Et in h̄ cognosciť quō ꝯualescē-
tes cū liq̄dis ⁊ potabilibus cibarijs enutrien
di sunt. Scđo cognosciť qual'r ꝟtus in eis sit
ꝯfortanda. ¶ Octauo declarādū est iux̄ dctm̄
ꝙ aliq̄n in ꝑn° comestionis hō nō appetit. et
post euigilať appetit⁹ ⁊ homo pōt comedere
cuius ꝑma cā pōt eē: q₂ ꝑ ꝑmū cibū abstergiť
hu. q̄ in orificio sto' ꝯtinebať. Scđo forte q̄a
ꝑ q̄litatē talis cibi remoueť q̄litas vel cōpl'o
ipsius sto' vt faciūt alliata ⁊ pipata in frida
sto' cōpl'one. vel q₂ talis cib⁹ ꝑus sumpt⁹ ꝯfor
tādo ꝟtutem incitat appetitū ⁊c.

¶ Capitulum .5. de appetitu canino.

Caninus appetit⁹ est fames inordinata et insatiabilis: in q̄ pa. sp appetit cibū: sic canis apud ypo. Ista pa⁹ vocat̄ in dige³. nā p indigētiā itelligit famē caninā. vt dicit ga. 2. amph. ꝯ⁰. 21. ibi. Pot⁹ indigentiam soluit. Et ga. in eodē ꝯ⁰ vocat appetitū cani^m Alex⁹ vocat hanc passionē cinodoxeos. Et dr a cinos grece qḋ est canis latine: et doxeos qḋ est glia canina. ppterea q2 canes in appetitu gliant̄. Maior eñ glia canū est multū cibuȝ hr̄e et semp comedere. et si cibos sufficiēter recipiūt: tm̄ ō eis assumūt: ꝙ sto⁹ eorū ipos retiere nec coq̄re mime valēt: imo necrio cogunt̄ ad expulsionē ipoꝝ p vomitū. Silr isti famelici tm̄ de cibo assumūt ꝙ sto⁹ eoruȝ nec retinere nec pfecte digerere possunt: imo eis vomitus vel fluxus vētris necessario sunt venturi. ido eis citissime est succurrendū.

Cause hui⁹ egri. sunt q̄dā pmitiue: q̄dā āñtes: q̄dā ꝯiuncte. Primitiue vt nimia frigiditas aeris faciēs redūdare et fortificare et nō mortificare naturalē caloreȝ vt frequēter accidit transeūtibus p loca niuosa et mihi ipi accidit nisi quia famulus meus habuit panem secum: forte in sincopim et mortē incidissem. Et in isto casu dicūt laici ꝙ tales famelici calcauerūt herbā famē inducētē Scḋa cā pmitiua pōt esse calitas aeris circūdanq̄ faciēs ad magnā resolōnē humiditatis corpis: maxie si post in loco tpato recreet̄. Et in ista specie cōiter pcedit sitis. Alia cā pōt eē exercitiū laboriosum multi tpis. vnde postꝙ sunt in reqe famescūt. Alia cā pōt esse vigilie supflue que faciūt et iuuāt ad magnā resolōeȝ et magnā hñs resolōnē grandē reqrit restaurationē. ¶ Cause āñtes sunt duplices: quedaȝ sunt que faciūt ad magnā resolōnē humoꝝ et humiditatū in corpe existiū et ꝯsumptiōeȝ eorū. vt sunt feb. et egritudines ꝯsumētes: que lȝ dū sunt: appetitū deijciūt: tm̄ in ꝯualescendo ab eis ipm p accñs immoderate augmentāt. Alia causa pōt esse vsus rerū multiplicantiū meliam et humorē melicū vel flāticū acrē vel ponticū in corpe. Alia cā āñs pñt esse vmes i stomacho vel in intestinis existes: q̄ destruūt vel consumūt cibū assumptū: ꝙ totū corp⁹ dimittunt famelicū cū ex assumptis nō nutriat̄ Alia cā āñs pōt esse debilitas vtuq̄ retentiue int⁹ in corpe stomachi vel intestinoꝝ vel i supficie corpis nō potētis retinere hūiditates nutrimētaleȝ cū nimia aptione poroꝝ. Alia causa pōt esse reuma frigidū effusum ad orificium qui vel rōne sue substātie vel saltem sue qualitatis: q2 frigidus et acidus est: acredineȝ vel malā frigidā cōplōneȝ in eodem inducit. ¶ Cāe ꝯiūcte sunt due pcipue q̄ ponūtur p⁰ a ga. 2. amph. ꝯ⁰. 21. ibi. Potus indigentiā soluit. Secūdo ꝯsequenter ponunt̄ a Serapiōe Tertio ab Aui. in ppriis caplis. Prima ē mala cōplo frigida stomachi pcipue orificij eius que dum ibi fuerit et multū nō excedat necessario amplius ꝙ oportet augmētat appetitum. iuxta illud Ga. 2. teg¹. Frigidus vo vent̄ Secūda causa ꝯiuncta et immediata appetitus canini sunt humores acidi in substantia stomachi se implicātes. Alia causa ꝯiūcta est superflua humiditatū substantialiū corporis ꝯsumptō vt frequēter accidit post febres magnas et immoderatū fluxum vētris et vomitū et incōtinentiā nutrimēti. Alia causa ꝯiūcta potest esse fortis calor stomachi seq̄ns fortē calorem totius corporis qui et fortit̄ resoluit et fortiter digerit et fortiter appetit vel appetere facit. Idcirco anglici et alamani cū fortē et calm habeāt stomachū et multū in corpe naturalē calorem et fortē et magnū habent appetitum et digestionem. et ex illa causa freq̄nter incurrunt hanc passionem.

Signa appetitus canini bonū est ꝙ signa ponant̄ sm executōeȝ causarū. naȝ canin⁹ appetitus accidit interdū ꝓpt cās pmitiuas vt q2 trāsiuit p loca niuosa frigida et c. Hoc autē ex relatōe infirmi et sodaliū potest cōphēdi. vel q2 aer est excellēt̄ frigidus. et tūc nō adest sitis. vl' si aer est excellenter calidus faciens ad magnā resolōnem et in isto casu adest et pcedit sitis. similr etiam si diu laborauit vel supfluū habuit ginnasiū. vel supfluas vigilias. et sic de alijs de quibus medic⁹ suū patientē debet interrogare postposita verecūdia quacūq̄ nō ꝯfidens in solo respiciēdo vrinali. Opȝ eñ te egrū de oïb⁹ interrogare vñ egritudo nasci solet tā iteriori bus ꝙ exterioib⁹ pquiri. et sm potiorē ptem iudicare. Ait Damas. in suis aphorismis. Et sequit̄ ne te pudeat egrū p omnia interrogare. ¶ Signa causarū āñtiū sunt q2 febres et egritudines cōsumētes pcesserūt et resoluētes vel fluxus vētris vel vomitus et tūc feces desiccātur cū natura sit auara et intēdat ad ꝑdito rū restaurationē et multū de nutrimēto attrahendo exsiccat feces. Et cognoscit̄ quia vsus fuit rebus multiplicātib⁹ in corpe humorem melicū vel acidū: vt sunt legumia case⁹ salit⁹

et carnes salse indurate ꝛ fruct⁹ acerbi ꝛ stiptici acetū agrestā ꝛ vinū acre vel ponticuꝫ et sil'ia. Vermes etiā cognoscunt: q2 sentiūt eos in vētre moueri. ꝛ faciūt dolorē ꝛ turbatōem in ventre pcipue añ cōestionē: ista cessant cibo sumpto. Si vo est ex debilitate vtut retentiue in sto°. tūc adest multitudo egōis crude: ꝛ aliqñ rugit⁹ ꝛ infla° ꝛ aliqñ cū illa egōe exit flegma vel egō sanguinolēta. vt dicit Aui. Et si fuerit pp̄ter nimiā aptionē pororꝫ exteriorꝫ tūc fit sudor diaforetic⁹ ꝛ resolutio debilitas corpis. Si vo fuerit ex reumate cognscit p signa reumatꝫ. ¶ Signa cārꝫ ꝯiūctarꝫ hō sunt p̄mo: q2 si fuerit facta resol'o magna cognscit p habitudinē corpis macrā ꝛ ꝯsumptoinē hūiditatū ei⁹: ꝛ pcesserūt cāe resol'onis añtes vel primitiue vel fluxus vētris vel lōgus labor ꝛ nimie vigilie ꝛ siñia. Si canin⁹ appetit⁹ veniat pp̄ter fritatē sto' signa sūt q2 adest sitis: immo adest ml'titudo egōnis infla° ꝛ rugit⁹ in vētre ꝛ nō bn̄ digerit cib⁹. Si vo fuerit ab hu. acetoso: tunc adest paucitas sitꝫ ꝛ eructua° acetosa. verūtn̄ si est pp̄ter flā acetosum: cū supdictis signis currit saliua multa ab ore: ꝛ os repitur humidū. ꝛ si est a mel'ia cū supradictis signis adest siccitas oris ꝛ paucitas somni ꝛ somnia terribilia ꝛ malicia cogitationū.

Iudicia in appetitu canino. p° hn̄tes appetitū caninū nisi eis succurrat incidūt in sto' ꝛ epatis debilitatē. Deinde in hydropisim, pp̄terea: q2 sto' eorꝫ ꝛ epata nō pn̄t pfecte digerere magnā ciborꝫ ꝛ potuū qn̄titatē. iō pus fiūt cacochimici: deinde ydropici. ¶ Scdo iudicat sic. frequēter patientes caninū appetitū incurrūt atrophiā aut lienteriā, pp̄ter cām imediate dictā cū debilitate retētiue. ¶ Tertio caueāt sibi ꝯualescētes ab egritudinib⁹ in qbus magna facta fuit resol'o a supflua cibi ꝛ potus assumptōne: al's cito in recidiuā aut in cacochimiā ꝛ caceciā deriuāt ¶ Quarto dicit q Gerar. cremō. sup viaticum ꝛ trāssumptiue Bern. de lilio si appetit⁹ caninus diu ꝯtinuet ducit hoiem ad bolismū ꝛ bolism⁹ in famē sincopalē: ꝛ famis sincopal' ad mortē. ¶ Quīto: si cū diligētia a p̄n° vl' statim appetitui canino succurrat: cito pa. sine damno ad pstinū statū reuocat. ¶ Sexto cū ypo. 2. amph. c. 21. potus vini soluit famē caninam ibi. potus indigentiā soluit. Et qn̄uis iste amphorism⁹ sit practicus ꝛ curatiu⁹: tn̄ ad iudicia possumus ipm adaptare.

Curatio appetitus canini ponitur ab ypo, in loco imediate allegato. Nam potus qui est vinū soluit indigētiā id est appetitū caninū. Et Ga. in cōmēto quā sequit cetus medicorꝫ. ꝛ fere tota medicine biblioteca hoc ait. cibaria g in p̄mis ordinētur pinguia ꝛ vnctuosa q si nō nat'r hēant artificial'r machinent. ꝛ post hmōi cibos vinū det rubeū vel rufum maturū. Et h intelligat qñ ista fames pcedit a mala frida sto' vel ab hu. acidis in sto° ꝛ in eius suba ꝯtētꝫ vel imuiscat Consideret igit si sit a causis p̄mitiuis ꝛ ille remoueant p sua ꝯria. Et si fuerit ppt aeris fritatē mutet ad aerē cal'm. Et si fuerit pp̄ter aeris cal'itatē mutet ad aerē frm̄ vel tēpatuꝫ ꝛ sic de alijs. ¶ Et si causa est fria cū mā fria flegmatica. digerat illa mā p modū dictū in c. 4. istius q̄rti libri cū curatōe male cōplois frigide stomachi: cū mā scꝫ cū oximelle squillitico: in q decoquant ysopus ꝛ mēta. Vel digerat sic. ℞. origani calamēti pulegij absin' mente saturegie. añ. ʒ. ij. anisi maratri carui ameos siseleos semē apij semē leuisti' ꝛ petro' macedonici añ. ʒ. j. calami aromatici galang añ. ʒ. ij. spicenardi. ʒ. j. mellis despumati. lt'. j. et ß. ft sirupus. ꝛ det cū aqua decoctōis cicerꝫ rubeorꝫ ꝛ rad pet°. Deinde purget sic. ℞. polipodij quercini liquiri° passularū mūdatarꝫ ab arill' añ. ʒ. j. anisi maratri añ. ʒ. ß. ft decoc° in q dissoluat pulueris diaturbit. ʒ. j. et ß. diacarthami. ʒ. ij. vel magis vel minus hm vires patiētis. vl' purget cū isto bolo. ℞. zinziberis viridis. ʒ. j. pul' turbith. ʒ. ij. ft bolus. Purgata mā dent cibaria pinguia vnctuosa: et vtatur carnib⁹ pinguib⁹ ꝛ renibus mutonis cuꝫ suis pinguedinib⁹. Et vtat butiro et offis impinguatis ꝛ sil'ibus. potet vinū rufum quod diu i stomacho moret p suā grossitiē ꝛ tardā penetrationē. Et si flā est acetosum: vtat supdict. ꝛ vtat cibo facto ex origano ꝛ vtatur sinapi ꝛ eruca. Et hm Auic. debet comedere mel ꝛ nuces ꝛ amigdala ꝛ allia cepe ꝛ porros ꝛ cibaria pinguia ꝛ vina grossa matura. ¶ Si melia fuerit in causa: digerat mā cū isto sirupo. ℞. 5. radicū aperitiuarū thimi epithimi foliorꝫ buglosse ꝛ boraginis scolopēdrie añ. ʒ. j. passularū mundatarꝫ ab arill' florꝫ boragi ꝛ bugloss. añ. ʒ. j. fumiterre. M. j. fiat sirupus addendo mellis despumati. lt'. j. et ß. deinde purget sic ℞. folliculorꝫ sene polipo' querc. an' añ. ʒ. ß passul' mūdo. ʒ. j. ft decoctio in qua dissoluat pul. epithimi. ʒ. ij. pul' sene. pul' agarici. añ. ʒ. ß gariofi. ʒ. ß. vel purget cum diasene vel cum diaborraginato ꝛc. Et ft flōia de saluatella si fuerit necesse. Deinde vtat regimine supradi

cto comedendo cibos pingues ⁊ sumēdo vi[m] ru. ⁊ roseum maturū. Et caueat vinaviridia ⁊ pontica ⁊ stiptica. ⁊ sil'r cibaria ad istum sapo rem pertinen tia ⁊ que habent appetitū inci tare: vt illa que fiunt cum aceto ⁊ agresta vel succis acidis ⁊ speciebus vt est potagium qđ vocaṫ in gallico ciue ⁊ canelata. ⁊ sil'r caueāt ab incitantib' appetitū: nisi ꝑ hoc intendatur ad destructionē canī' appetit'. Et dicit Aui. ꝙ sumere post cibū vitella ouoꝝ in igne īduratoꝝ vʒ eis. dicit ēt ꝙ si illud vinū maturū calidū sumaṫ ieiuno sto° sanat ab illa fame canina. Sumāt ēt isti qui dictam egritudine ʒ à cā frida patiunṫ electua calida: vt est leticia Galieni pliris cū musco dyagalanga. diazinʒiberos diatriō pipeon trifera magna ⁊ sil'ia. Et nectar factū cū melle ⁊ vino maturo ⁊ bonis spēbus: ⁊ total'r caueāt ⁊ pontica ⁊ stiptica siue sint cibi siue pot' siue fruct' siue potagia. Et in isto cōcludiṫ duarū causaꝝ ꝯiuncta rum. s. male cōplōnis fride ⁊ hūoris acris in ista cōtenti cura°. ¶ Si vo fit caninus appetitus ꝑꝑ magnā resolōnē ⁊ hūiditatū subaliuʒ cōsumptionē vt fit sepe post egritudines cōsumptiuas vt sunt fe. ⁊ fluxus vētris ⁊ sil'ia. tūc cū isti ꝑpe egritudines exn̄tes sint cōualescentes bonis cibarijs nutriendi sunt ⁊ bonum vi[m] assumaṫ tēperatū. Nam si grossa cibaria tunc eis exhibenṫ vt caro vaccina ⁊ pisces bestiales ⁊ panis azim' ⁊ legumia ⁊ sil'ia cū natura ⁊ virt' dgīa in cōualescentib' sit debilis illa talia cibaria digerere nō valebit: y° rōne iperfecte dgōis in malos vsus vel residuū ꝯuerterenṫ ꝑpterea delicati' nutriendi sunt dādo gallinā piguē ⁊ caponē sil'r ⁊ aues pingues cāpestres ⁊ butirū ⁊ offas cū brodio vel oleo impiguatas ⁊ cibū cōpositū cuʒ oleo amigđ. ⁊ ʒuc. vt quīsmō hēant inordinatū inficere appetitū ⁊ pedetēti ad pstinū statū sūt reducēdi. Si vo ꝯtingeret istos eē pfectos cōualescentes ⁊ sanos cū forti ystinibꝛe ⁊ cū intenso ⁊ iordinato appetitu. vel si iste iordinatus appetit' ꝑcederet a nimia sto' caliditate sequēte fortē calorē nālem toti' corpozis. vl' si fieret a magna resolōne fcā in corpoꝛe. ab intenso eius nāli caloꝛe tunc ꝑculdu' cōpetunt cibi quoꝝ nutrimentū non faciliter resoluet: vt sunt carnes pingues antiq̄ matonie ⁊ bouine ⁊ porcine ⁊ oīa genera leguminū panis azimus ⁊ pisces bestiales pedes boū ventres ⁊ sto' aliū risum ⁊ frumentū coctū oua īdurata delfini sturiones cōchilia ⁊ sil'ia. Et si sit caliditas: temperetur cum aqua. naʒ tales calidi existentes debent cauere ab omnibus c'e ctuarijs ⁊ speciebus calidis ⁊ a vio nimis calido nisi cum aqua fuerit temperatum. Cibaria eorum etiam cuʒ rebus frigidis sunt tēperanda: vt eoꝝ superflua caliditas aliqualiter remittatur. Idcirco valent citrulli melones ⁊ cucumeres ⁊ cucurbite. ¶ Isti etiam in quibus tanta fiat resolutio: cū fridis vnguentis ⁊ oleis sunt pungendi vt est populeon vnguētum rosatum vnguentum resumptiuū cuʒ superioꝛibus rebus mixtum ⁊ vnguentū album dictū in caplo de ptisi oleum roſ. oleū vnfancinum. oīa enī ista calorē superfluum habent remittere ⁊ infridare marie si camphoꝛa cum oleo mandragoꝛe cum eis misceatur. nā talia refrigerant ⁊ poꝛos claudunt. liniantur etiaʒ cum aceto ⁊ aqua roſ. in quibus prius alumē fuerit dissolutum. balneum etiam aque frigide confert eis ꝭm Auicē. in pꝛopꝛio caplo: nisi fuerit aliquid qđ pꝛohibeat. Si canin' appetitus fuerit propter vermes: interficiantur ⁊ expellantur prout in suo caplo dicetur. Si vo fuerit pꝛopter reuma: ei ipendatur cura sicut dictum est in caplo pꝛopꝛio in li°. 2°. vel ꝑut dictum est in caplo de emopthoica vel in capitulo de ptisi in libꝛo tertio. ⁊ sic de alijs.

Clarificatio in appetitu canio. Primo sciendum ꝙ in appetitu canino cōpetunt cibaria pinguia ⁊ vnctuosa ⁊ hoc est vt illa cito satient ⁊ defendāt appetitum. ꝭm istam viam valent aliqui cibi pingues per artem vel naturam ad demacerationē coꝛpoꝛū grossoꝛū ꝭm qđ ponit Auicē. in. 7ª. 4ª. trac. 4. ca°. de extenuando pingues per artem vel nām ad demacerationē coꝛpoꝝ crassoꝝ vbi dicit ꝙ ex eis que iuuant ad mioꝛandū cibus eoꝝ sit pinguis valde vt satietve lociter: qm̄ appetitus eozum debilitaṫ ⁊ per ꝯn̄s non possunt ipinguari. ¶ Scđo sciendū ꝙ vt dictum est in iudicijs autoꝛitate Gerardi ⁊ Goꝛdonij ꝙ appetitus caninus si diu cōtinuetur: ducit in bolismū. Et verum est si ad istum appetum caninū sequitur vomitus vel fluxus vētris: qꝛ tunc mēbꝛa fiunt famelica: cum non nutriantur: ⁊ hoc est de rōne ⁊ essentia bolismi. Sed si illa cibaria sumpta bn̄ retineantur ⁊ digerantur nunꝗ̄ in eternuʒ in bolismum transibeabunt. Dicitur etiam ibidem ꝙ bolismus ducit ad famem sincopalē. Et rō est qꝛ cum in bolismo eger non recipiat cibuʒ nec potū: tunc nec mēbꝛa nutriunṫ nec caloꝛ nec spūs generanṫ: ⁊ sic nō est mirandū si ad sincopim veniat atq̄ mortē ꝑꝑ nutrimēti pe

nuriā atq̃ spūs ꝛ nālis caloris paupertatē. ¶ Tertio sciēdū ſm Gam in li° de cibis: ꝙ sto° ꝛ mrices aliuz sunt duriores ptes comestibiles aliuz ad digerendū ꝛ hoc est qꝛ sūt neruosiores ꝑpterea iubet Aui. ꝙ dent ad comedendū in canino appetitu fcō a nimio calore corporis ꝛ sto° ꝛ a mag̃ resol'one hūiditatuz substātialiū corpis. nā ista cū sua duricie ꝑugnādo calori nāli digerenti. calor nālis aliq̃lr remittit cū oē agens nāle in agēdo repatiat ille calor fortis saltē intēsiue remittit ꝙuis illi cibi post digestionē pfectā augeant nāles calorē. ꝛ vlr q̃libet cibus siue sit fridus siue calidus pō cū in sanguinē transmutat: calorem augmētat innatū ſm vnā siliẗudinē. sed dum ad nām sanguinis pducitur: nō sic adhuc ſm dispōnē pfectā sanguis aut ifridat corp° aut calefacit sicut media. ꝟba sunt Ga pcisa. 3°. ð cōplonib°. c. 5. ꝟsus finē. Iteruz dico: ꝙ imediate dicta cibaria valent qꝛ nutrimētum ab eis pductū nō est facilr resolubile. ¶ Quarto sciēdū: ꝙ in executiōe dictū est ꝙ appetit° caninus pōt accidere pp debilitatē ꝟtutis retētiue q̃ lz vt plimū debilitet a frido. tñ ſm Aui. i 13a. 3t. i. c. de cura appetit° canini ipsa ꝟt° retētiua ꝛ oīs ꝟt° pñt debilitari pp oēm maliciaz cōplonis. Et nō attēdas ad ſmonē illoꝝ q̃ dicunt ꝯrñ dicit Aui. ¶ Quito no. ꝙ qñ appetitus canin° venit pp fluxū vētris nutrimētum corpori toto necessariū p iferi° subtrahētez ꝙ restrigēdo flux° vētris repit iuuamētū. ꝛ i isto casu ē mirabile qꝛ flux° vētris iuuat ab appetitu canino iō qꝛ mlti cibi capiunt q̃ a nā cōtinui nec digeri pñt sufficient ꝛ sic p iferi° expellunt itēpestiue: q̃ et expulsio canini appetit° existit cā māifesta: cū mēa nō nutriant. y° iteꝝ nālr appetūt nutrim. ꝛ vr eē q̃dā reuol'o siue circl'a°. sic est i rota p se reuolubili. i q̃ vna est cā mot° sursuz ꝛ alia cā mot° deorsum. vtraq̃ tñ cā in eadē rota existit. ¶ Sex° q̃rit vtrū in canino appetu fcō pp resol'onē hūiditatum a fe. vl fluxū vētris factū vl ab alijs egritudib° grossa cibaria tarde digōis debeāt admistrari vr ꝙ auctē Cremonēs ꝛ aliq̃ꝝ ipsuz sequetiū sup viaticū q̃ expsse ponit ꝙ cibaria grossa in tali casu dñt admistrari. ¶ In om est rō: cibaa q̃ digeri ab assumēte nō pñt nullo° dñt mistrari. ſ sic ē i ꝑposito. g̃ ꝛc. ꝯña bōa ē. ꝛ añs pꝫ: qꝛ isti cū sint ꝯualescētes ab egritudībus ꝯsumētib° hñt paucos hūores ꝛ paucos spūs ꝛ nālē calorē ꝛ p ꝯñs debilē digestiuā q̃ illos cibos digerere nec iuadere valeret. ꝛ h est rei ꝟitas: vt pdictū est in cura. Ad auctēz dico: ꝙ itellexit in fine ꝯualescētie qñ iā hñt forte calorē nālē. ¶ Septio no. ꝙ reua iterdū pt eē cā intēsi appetit° ꝑpea: qꝛ hūores fri ꝛ acidi ad ipm stom fluūt ꝛ in eo cānt discrasiā friamvel cū suo acido sapore cānt appetitū itēsuz. ſi tñ reua ē cal'in duc stom ad discrasiā cal'aꝫ ꝛ aliqñ ad excoriatōez. sil'r cal'i ꝛ corrosiui sint illi hu. fluētes. ꝛ vlteri° istud reua nocet appetitui ꝛ digōni vt dicit lra. 6°. de ingenio. caplo. 17°.

Capitulum. 7. de bolismo.

b **Bolismus** est fames mēbrorū cum sacietate sto°. Aui. in. 13a 3t. trac. 2°. c. de fame vocata bolism°. Cū ista diffinitione ꝯcordat alexr dicens. bolism° est fames valida toti° corpis cū sto° ībecillitate ꝙ ē pp nimiū calorē mēbroꝝ subam dissoluētē ꝛ eoꝝ ꝟtutē. h ille. Serapio. in 3°. sui breuiarij dicit ꝙ bolism° est fames mag̃ seu supflua. Et dicitur a bu. qō ē multū vl magnū ꝛ lism° qō est fames q̃si fames mlta vl magna. vel dico ꝙ bolism° dr a bolo: iō qꝛ ꝙuis isti q̃ hāc patiūt egritudinē in pn° magm hēant appetitū vno solo bolo assūpto satiant. Et alio noīe vocat fames vaccina ſm Serap. in loco pallega° ꝛ trāsumptiue ſm Cremo. sup viati. ¶ Isti duo appetit°. s. bolism° ꝛ canin° appetit° in aliqb° ꝯueniūt qꝛ in vtroq̃ ē appetit° itēsus ad sumēdū cibū. ſ discōueniūt: qꝛ in appetitu canino multū appetit de cibo ꝛ mltū comedit. In bolismo āt multū apper ꝛ paꝝ comedit. 2° dñt qꝛ in canino appetitu ꝟt° appetitia sto° ꝛ aliorū mēbroꝝ ē fort ꝛ sana. saltē p tpe ꝛ mēa sit repleta. In bolis° āūt p° mēa sit ianita ꝛ p ꝯñs debilia rōne ianitionis ꝙuis ꝯtie attrahant ꝛ virt° est debilitata ꝛ appetitus est in casu.

Causa bolismi est duplex. s. mala ꝯ° intensa multū mortificās ꝟtutem sensibilē ꝛ virtutē attractiuā. Alia cā pñt esse hu. circūlinientes ꝛ tegentes ꝛ coopientes os sto° ꝛ ptiū in villis sto° ꝛ orificij eius pp q̃s ipsi villi longitudinales nō pñt attrahere vt hꝫ littera Aui. in loco vltimo allegato.

Signa egritudinis per ipsam actionē lesam cognoscuntur: etiaꝫ quia isti cōmuniter sunt debiles ꝛ si eis cibi desiderati apponentur imediate satiantur ꝛ iterum aliquando appetunt ꝛ similes abominatiōes statim veniūt. sed si fuerit ab hūorib° orificiū stomachi circūlinientib°. adest iterdū dolor ꝛ aggrauatio sto°. ꝛ aliq̃ eijciunt aliq̃d de ill' hu per os ꝛ adest nausea ꝛ vomitus ꝛ in ore sentitur vapor illius humoris stom circūlinientis

Et si fuerint hu. frigidi flātici nō adest sitis: s adest saliua multa τ pigrities τ ociositas τ oscitaᵒ. Et si fuerint cal'i adest sitis τ oris τ lingue siccitas. si fuerint a mala ꝯplōne sine mā nō adest pōderositas in stoᵒ nec vomitus nec nausea. s pōt adesse dolor: aliqñ maior aliqñ minor. Si ppt' alias cās venerit de ill' dctm̄ ē in. c. de defectu āppetitᵒ in isto. 4. li. Cōe tm̄ ē hn̄tibᵒ hūc appetitū ꝙ si diu durauerit fiunt macri. τ seqt' siccitas corpis τ fritas τ debilitatio totius corpis cū discoloratōe faciei.

Curatio dʒ fieri τ exeq̄ sm̄ executōem causarū. Aliq̄ tn̄ documenta q̄si gnāles canones sunt pmo pmittēda. Primū est ppterea qꝛ hn̄tes bolismū sūt debiles oʒ ꝙ ꝟtutes eoꝝ ꝯfortent' cū cibis τ potibus idoneis τ ad hoc ꝯuenietibus. ¶ Scdm documentū ppterea qꝛ ꝟtus aīalis sensitiua ē ebetata τ in casu nisi inꝗtū a ꝟtute nāli desideratiua instimulat': oʒ ꝙ illa sensitiua ꝟtus exerceat' τ ꝯfortet'. ¶ Terᵐ ppt'ea qꝛ ceᵐ ē initiū τ originale pnᵐ τ sedes huiᵒ aīalis ꝟtutꝰ sensitiue τ organoꝝ eius. ideo ceᵐ in huiᵒ egritudine ē ꝯfortandū. silr' τ nerui ab eo orti. ¶ Quartū est ppterea qꝛ ꝟtutes aīalis in cerᵒ cū fragrātibus τ aromatic̄ pcipue gaudēt τ delectātur. idcirco cibi τ potus τ medicina bolismᵐ patientiū aromatibᵒ τ fragrātibus ꝯtinuo debēt misceri p ꝯcordātia istiᵒ documēti. vn̄ nō ostēdimus fundamētū aīati spūs esse ceᵐ: q̄a spūs augmentat' τ nutrit' ex eo qd̄ ꝯuenit ad illud. fundamētū em̄ vitalis spūs arbitrat' eē cor τ arterias. τ nutriunt' illi spūs anhelitu τ sanᵉ. ꝟba sunt ga. 12. de inge. c. 4. pʒ igit' documentū esse verū ꝙ nō solū aīalis spūs. verū etiā τ vitalis ex bonis odoribus augmentantur τ nutriunt'. ¶ Cura pticularis appetitus bolismi est ꝙ si fuerit a mala ꝯploe cal'a sine mā: dent' aromatica frida' altcrātia. vn̄ vʒ iulep rosat̄ aromatizatū cū cāphora τ sirᵒ rob aromatizatᵒ cū sanđ. Et si est cū mā illa purget' sm̄ qd̄ est possibile. τ dent' interdū. ʒ. ij. yerapigre cū. iiij. coclearibus de sirupo acetoso vel de orizacra. Deinde det' rosata nouella et triasanđ. deinde stomachus iterū ꝯfortet' cū supdictis. τ det' in potu vinū bonū aromaticū limfatū cū aqua rob in q̄ fit dissolute camphora in pua q̄titate. Post illa si cal'itas [illegible] est maior aromatizet' stomachᵒ intᵒ τ ex' cum frigidis aromatic̄ dict̄ in ca. de sincopi. Et vʒ sirupus mirtilloꝝ cū cāphora τ musco. Postꝰ ro aūt ꝙ fiat a cā fra' cū mā sine dubio fiat s' dictū est in debilitate appetitᵒ fctā a mā fria. Deinde p alteratōe vtat' aromatic̄ cal'is vt ē clecᵐ diābre pliris cū musco τ aromaticū rob. τ diamargaritō diātos cū musco. Et si fritas est multū intēsa sumat' tiriacā τ metridatum Et vtat' sagzenea τ diamarꝺ. cuiᵒ recepᵃ ponit' in. 5. can̄. Et vʒ etiā st ōticō ꝯfortatiuū τ ēpl'a et linimēta circa stoᵐ: sed q̄a sꝑsio aq̄ frie in corpe facit ad reuocationem caloris nālis et spūs ad intra τ ad ꝯfortatōnē. vt scribit'. 3. de coplōnibus. c. 6. Idcirco istoꝝ facies cū aqua frigida τ rob rozāde sunt τ dent' cibi aromatici cū pipe τ cinamomo τ gariofℓ. pus odorāᵒ secūdario comedēdo. Et sumat bonū vinum antiquū in cal'a cū rob. τ sanđ. τ cāphora τ similibᵒ aromatizatū vel cū spicaᵗ τ gariofℓ. et cinamomo τ pipe τ sil'ibus in cā fria suffumigent'. igit' in cā cal'a cū aceto sup tegulā candentē infuso vel cū sandal' et rob τ floribᵒ nenufaris τ cāphora. Et qñ cā est frida cū xiloaloes τ ambra τ musco τ thimiamate τ lapdano τ thure τ mastice cū suffumigijs que fiunt ad bonū odorē vt est cortex citri τ citrāguli τ galāgā agrestis τ gallia muscata τ alipta muscata mixta cū supdictis. Aliqui volūt ꝙ isti circūquaqꝫ puis virgā lenit' cedant' q̄si indolo rose vt sanguis τ hūores exterius attrahant' vt ꝟtus attractiua silr' alie ꝟtutes sopite ide excitent' τ quasi reuiuiscāt. si tibi videt' fiēdū s'. Cedere tn̄ infirmū τ inopē ꝟgis τ flagellis apud laicos videt' ignominiosuʒ. Apud vero prudētes nequaq̄ immo salubre in suo casu. Et quia Aui. dicit ꝙ cura bolismi est sic cura debilitatis appetitus. ideo si aliq̄d hic deficit recurre ad illud caplm̄.

Declaratio In bolismo pᵒ dubitat' de bolismo cuiᵒ ꝟtutꝰ est nocumentū. Dico ꝙ ꝟtutis appetitiue τ attractiue stomachi. Primo appetitiue: qꝛ nō continuat appetitū suū nec attrahit aliūde illđ quod sibi apponit'. ¶ Scđo scias ꝙ illđ quod patit' pncipalr' in bolismo est stomachᵒ τ precipue orificiū eius ppterea quia infectū est τ fantastica replōne impeditū nō valens suum appetitū ꝯtinuare. Scđo dico ꝙ oīa alia corporis mēbra patiunt' in appetitu qui vocatur bolismus saltē in pcessu egritudis ppter defectū nutri[illegible] pcedente ex defectu stōachi. ¶ Tertio [illegible]endū est ꝙ ppt'ea ꝙ ꝟtus attractiua sto'e [illegible] infecta seu impedita nō potēs sufficiens nutrimentū attrahere. Et alie tres ꝟtutes nāles. s. retētiua digestiua τ expulsiua cessant p ma[illegible] pre a suis opatōibᵒ: ideo q̄a nō habēt mā i qua opari possint: τ tūc tu dices

ergo iste ꝟtutes tunc tp̄is ex quo nō operant̄ deberēt intēdi ꝛ fortificari: qꝛ nō debilitātur ex suis opatōnib⁹ ꝛ laborib⁹ a q̄bus cessant ꝑ maiori pte. Rn̄det̄ ꝙ lꝫ iste ꝟtutes nō opēt̄ in bolismo. tn̄ non ꝑpter hoc fortificant̄: imo ꝯtinuo debilitant̄. cuius rō est: qꝛ iste ꝟtutes nō opant̄ nisi mediāte calore nāli ꝛ spū. et ꝑ ꝯn̄s ꝺfect⁹ sue actōis ē cā debilitatꝫ cuiuscūqꝫ ꝟtutis. ꝛ sic pꝫ q̄d sit dicendū. ¶ Quarto dubitat̄ de illo quod dictū est in causis ꝙ mala ꝯ° intensa mortificās ꝟtutē sensibilē pōt esse cā bolismi: qꝛ certū est ꝙ illa fames nō pōt fieri sine magno sensu. magn⁹ aūt sensus non pōt fieri a virtute mortificante. ergo mala ꝯplō mortificās ꝟtutē sensibilē nou pōt esse causa bolismi. cui⁹ opp^m^ dicūt autores. Hoc aūt videt̄ quodāmodo difficile. ꝭ mihi videt̄ sic eē dicendū. Notandū p̄mo ꝙ nālr̄ loquēdo: ꝙ appetit⁹ est duplex. q̄dā est nālis mere ꝛ pure Et iste est cōis arborib⁹ ꝛ oībus mēbris aīaliū p̄ter sto^m^ vt iā p̄notatū est in. c. 5. aū istud in clarifi^c^ꝫ^a^ aucte ꝺa^l^ roboꝛa^a^ ꝛ iste ē appetit⁹ mēbrorꝫ ꝑ quā nālr̄ ip̄a appetūt ꝛ allicūt sibi nutrimētū. ꝛ iste complet̄ ꝑ ꝟtutē naturalem attractiuā mediāntib⁹ villis longitudinalibus in q̄libet mēbro hoīs seu aīalis alteri⁹ exn̄tis Et iste appetitus nālis magis viget in bolismo. ꝑpterea qꝛ mēbra appetūt naturalr̄ cibū ꝛ alimentū ex parte necessitatis finis. Ali⁹ est appetitus cōpositus ex aīali ꝛ nāli. ꝭ ē dictu ꝙ iste appetit⁹ ꝑtim est nālis: qꝛ mēbrū nālr̄ desiderat nutri^ri^ ꝛ recrea^ri^. ꝑtim etiā est aīalis: qꝛ ꝟtus aīata sensibilis viget ꝛ sentit inanitionē ꝛ successionē ꝛ ꝯtactū ad q̄ sequit̄ appetitus cibi ꝛ potus in sto°. Et ꝭ est appetitus ꝑ quē appetimus comedere ꝛ bibere. ꝛ iste ē in hoīe sano ꝛ tpato cū nō excedit in suꝑfluo appetēdo nec defraudat̄ in appetēdo cibū et potū toti corpi necessariū. iuxta illud Ga. 3. teg^i^ optima em̄ nā tm̄ appetit q̄tū digerere pōt. Et q̄n ītedit̄ iste appetit⁹ fames vocat̄. Et iste ē ꝓꝑus appetitus sto° ꝛ ꝑtib⁹ ei⁹ cū multū aūt appetit̄ ꝛ multū comedit̄ ex ꝯsuetudinē nālē vocat̄ iste appetitus caninus: Et si incomestibilia ꝛ inusitata appetantur vocat̄ corruptō appetitus. Et si iste appetit⁹ debilitet̄ in se vl̄ cā sui instrumēti vel ꝟtutis: vocat̄ debilitas appetit⁹. Nūc ad ꝓpositū dico ꝙ in bolismo vincit ꝟtus nālis sicut in canino vincit aīal̄. Et iste appetit⁹ cōpositus ex aīali ꝛ nāli ē in casu in bolismo. sicut dicit Serap. quia q̄uis appetat in p̄n°. tn̄ ꝟtus est debilis ꝛ non pōt ꝯtinuare suū actū ꝑpterea qꝛ ꝟt⁹ appetitiua mortificata ē a mala ꝯplōe fria mortificāte vel a mala cal̄a resoluēte spm̄ ꝛ naturalē calorē. vel ab humoribus circūliniētib⁹ ꝛ coopiētib⁹ ꝑietes stomachi. ꝛ sic ꝟtus appetitiua est mortifica^a^ ꝛ sopita nisi inq̄tū suscitat̄ a ꝟtute attractiua ꝛ desideratiua naturali mēbrorūꝫ que fit a cal̄o. Et sic appet qualr̄ mala ꝯ° frigida mortificās ꝟtutem appetitiuā orificij sto^i^ eē pōt cā bolismi appetit⁹ inq̄tū destruit effectū ꝟtutis attractiue nālis: qui q̄dē appetitus q̄uis rōne fritatis incipiat esse fortē: tn̄ suā actōem rōne nimie debilitatꝫ augmētare nō valebit. ¶ Quīto nota ꝙ ille q̄ dicit ꝙ iste appetitus caninus alio noīe vocat̄ bolism⁹ nō bene q̄siuit d̄riam q̄ est inter vtrūqꝫ: ꝛ parcatis ei: qꝛ tūc puer erat. qꝛ vix est liber aliq̄s q̄n in eo aliq̄d inueniat̄ rep̄hēsionis. ¶ Sexto nota ꝙ cura bolismi magꝫ ꝯuenit cū cura debilitatꝫ appetit⁹ q̄ cū cura appetit⁹ ca^l^ pꝫ. nā sicut in defectu appetit⁹ q̄rit̄ q̄ ip̄e intēdat̄ ꝛ fortificet̄. silr̄ ī bolismo q̄ꝺ n̄ q̄rim⁹ in canino appetitu: īmo potius q̄rim⁹ eius impedi^m^ et aliq̄n̄ satietatē. Scđo ꝯueniūt bolism⁹ ꝛ debilitas appetit⁹: qꝛ in vtroqꝫ cōpetūt stiptica ꝛ acria ꝛ acetosa: in canino aūt ꝓhibent̄. cōuenit tn̄ cū canino: qꝛ in vtroqꝫ ꝯuenit vomit⁹ habito respectu ad hu. in sto° ꝯtentꝫ. Ter° ꝯuenit cū debilitate appetit⁹: qꝛ in ea ꝛ ī bolismo cōpetunt cibaria facilis digōnis vt pluri^m^ in canino aūt appetitu vt plu^m^ cōpetūt cibaria ꝛ difficilia ad digerendū. ¶ Septimo scias ꝙ lꝫ appetit⁹ stomachi fiat de ꝑ se a cal̄o ꝛ de ꝑ accn̄s a frīdo ꝑpterea qꝛ cōp̄mit ꝑtes orificij stomachi. ꝛ sic agit actionē sil̄em succioni naturali. vt dicit Horꝺ. ꝛ comp̄mēdo inducit vacuū. tn̄ appetitus naturalis semꝑ fit a calido ꝑpterea quia simplex est ꝛ alter compositus. ¶ Octauo du^r^ de bolismo vtrū sit actio ablata vl̄ ac° dīnuta vel actio corrupta. Dicit̄ breuiter ꝙ est actio diminuta. ꝑpterea quia deficit et diminuit̄ in appetendo. Et si ꝭ nō tibi placet dic ꝙ bolismus q̄tum ad sui p̄ncipiū rōne intense famis ꝛ inordinate potest poni sub actione corrupta. vt dicit Ga. 4. de mor° c. 10. q̄tum aūt ad finē reponit̄ sub actōe lesa seu diminuta. ꝛ si hoc non placet dic melius ꝛ gaudebit anima mea: ꝙ Galienus ponit ab actione diminuta.

¶ Cap̄. 8. de inordinato ꝛ corrupto appetitu.

Corruptio appetit⁹ ē actō corrupta sto^a^ maxime orificij eius ad appetēdū enormia vel incōsueta ad vlꝫ cō

munem et hominum appetitum comedendi. Apud grecos vocatur hec pica ut dicit Ga. 4. de morbo. c. 10. ubi dicit sic. hoc desiderium frequenter habent pregnantes cum habent malos humores in stomacho appetendo ut plurimum quecunque acetosa et aliquando acuta et aliquando pontica aliquando chimolea carbones testas olle et similia. Hic est sciendum quod corruptio appetitus duobus modis capitur. Uno modo quando nimis intenditur circa consueta hominibus ad comedendum ut fit in canino appetitu. hoc expresse ponit Ga. 4. de morbo. c. 10. ubi dicit sic. Corruptio desiderii si fuerit ultimate quantitatis: fit illa species que caninum desiderium appellatur. Secundo dicitur corruptus appetitus quando enormia vel inconsueta appetit. et etiam magis proprie vocatur appetitus corruptus. Ex istis et ex dictis supius in duobus capitulis precedentibus poteris concludere verba Ga. in eodem capitulo. quod triplex est lesio stomachi. s. ablatio appetitus minutio appetitus corruptio appetitus. Unde Ga. ibidem dicit sic ablatio vero appetitus minutio quoque vel eius corruptio fuerit a seipso. i. a stomacho. Ablationem vero appetitus dico esse cum nil appetat stomachus. Corruptio vero appetitus cum ultra cibum et potum desiderat aliquando cum desiderat externum cibum hec ille. Diminutio vero est cum parum vel diminute appetat. et sic habes quod est triplex modus actionis quantum ad appetitum: quibus stomachus potest deficere. etc.

Cause autem istius appetitus corrupti ponuntur a ga. 4. de mor. c. 10. quia sunt mali humores corrupti et superflui in pelliculis stomachi inclusi et coniuncti. Et isti humores sunt aliquando pungitivi et non destruunt appetitum sed intendunt ad desiderandum inconsueta et inormia. sicut illi humores sunt corrupti et inormes et inepti ad nutritionem stomachi ad suam similitudinem alterat ut appetat similia illis: quasi veliens se iuvare cum illis cibis: non inquantum sunt similes sed inquantum contrarium a stomacho appetuntur.

Signa si veniat in pregnantibus scitur per signa impregnationis. si vero accidat in viris per relationem eorum habentur: si dicere volunt veritatem quod est valde rarum verumtamen signum habent: quia omnes malo colore sunt colorati et si sint pueri: et aliquando videntur cum accipiunt terram aut carbones et comedunt. Et multos tempore meo vidi masculos et femellas comedentes terram et cineres. Et vidi multos utriusque sexus comedentes acuta ut ficus virides et acerbos ut poma pruna prope nativitatem existentia. Et vidi unam nobilem dominam que continue clam multum per multum temporis spacium fere. 15. annorum comedebat: et facta est cerulea. i. viridis stotica et epatica: quod suam egritudinem usque ad finem vite sue noluit relevare. et sic ad patres antiquos sua maturitate remeavit.

Iudicia In corrupto appetitu possumus iudicare primo secundum Galienum in. 4. de morbo. eodem. 10. c. quia si pregnantes. vel secundo vel. 3°. mense talem habeant appetitum. in quarto leviter transibit eo quod aliquantulam partem illius materie ad stomachum redundantis per vomitum emittunt. Et quia embrio ampliori utitur nutrimento. ex quo non tot in matrice nec stomacho redundant superfluitates. Secundo si in pueris vel infantibus ex nutricis negligentia vel aliorum talis accidat pessimus usus cum magna difficultate ab illa consuetudine possunt abstrahi et removeri: quia talis usus fere conversus in naturam saltem aut malo colore et ceruleo vel terreo remanent ut plurimum colorati si talia appetita frequenter assumantur. Tertio secundum Avi. appetitus corruptus qui inclinatur ad sumendum acetosa vel acuta non est ita malus sicut ille qui inclinatur ad sumendum res desiccatas et siccas de sui natura ut est terra thiolea testa carbones et similia. Ratio est quia ista magis distant a communi usu humane conditionis.

Curatio Corrupti appetitus fieri debet secundum subiectum egritudinis. si fuerit in parvis pueris nec ens nec digestivum in eis habet locum cum nondum sint susceptibiles disciplinae. Sed ponantur sub regimine et custodia diligenti: ne comedant terram et similia et sic cum bona custodia visitata a mala recedent consuetudine. non nocet si isti interdum iuxta vires et posse de infra dicendis rebus assumant moderate. Si vero in pregnantibus talis acciderit corruptio appetitus non sunt cogende nimis cum medicis: nam citissime ab eis talis appetitus evanescit propter causas supius relatas: sufficiat aut mulieribus bona monitio et futuri periculi sui et embrionis manifestatio. Et vitant bona dieta contra illi hu. peccati. Si vero magis in etate provecti talis acciderit egritudo et sint adhuc pueri et disciplinae capaces. tales inquam molestent et mine imponantur: quibus si non pareant virgis et ferula corripiantur et medicis infra dicendis medicentur. Si in senibus hoc incomodum reperiatur: debemus eos monere: idoneis verbis et periculum vite quod exinde sequitur abbreviationem: ut se a tali turpitudine prohibendo: saltem paulatim recedant. quod si facere noluerint: vadant ad furcas. iuxta illud. Castiga iuvenem. senem vero crucifige. In utroque igitur in primis digeratur ille hu. peccans: qui ut plurimum frigidus est cum oximelle squillitico vel cum diuretico. deide

vomitus ꝓuocet̃ aliqñ añ cibū. aliqñ post comestionē rafami ꝛ piscīū salitoꝝ. Iterum ꝗ̃ digerat̃ illa materia cū approp̃atꝫ. ꝛ fiat sic. ℞. sir. absin. oximell' diu. añ. lꝫ. ß. misceant̃ ꝛ ꝓpinet̃ cū aq̄ decoctōis an̄ ꝛ cicerū ru. Deide purget̃ cū pillis stōaticꝭ vl' cū pull'. 5. generū mirabo. q̄ satꝭ sūt note in apotheca. Et ista fiēda sunt frequēter. ¶ Post ista stoꝰ ꝯfortādꝰ est ꝑ hūc modū quē ponit Serap. ꝛ Aui. ꝛ cōsecutiue Gordonius. Et valet ad eū qui comedit lutum aut terrā. cuius corrūpit̃ stoꝰ ꝛ cuiꝰ coꝛ citrinat̃. ꝛ timet̃ sup eū de ydropisi. ℞. cupulloꝝ glādiū. ʒ. 8. aloes. ʒ. 26. radicū sq̄nanti. ʒ. 4. mirre. ʒ. 2. terant̃ oīa ꝛ decoquātur in. ij. lꝫ. aq̄ donec remaneat medietas. ꝛ detur in potu oī die. 3ª ps libre. ¶ Aliud remediū ad idem. ℞. cupulloꝝ glaudiū. ʒ. 2. pasß cū aril'. ʒ. 7. an̄. ʒ. iij. mirab. nigroꝝ bellicoꝝ ꝛ emblicoꝝ oīū añ. ʒ. v. scorie ferri ꝯtrite īfuse ī aceto acuto ꝛ exsiccate ꝛ torrefacte sup patellā. ʒ. x. coquātur in. 16. lꝫ. boni vini pontici ꝛ tantūdem de aqua: donec remaneat medietas coletur ꝛ detur illud vinū in. 7. diebus. Aliud medicamē eiusdem prescindens desiderium comedēdi lutum. ℞. cardamꝰ maioris ꝛ mi. cubebe ptē. i. zuc. tabarzet q̄tum de oībꝰ detur oī die in ieiuno aureus. j. cū aqua tepida. Aliud ad idē. ℞. cimini careni ameos: amboꝝ añ. partem. j. dentur ex eo. ʒ. ij. ad masticandū in ieiuno. ꝛ masticetur diu in oꝛe tenēdo ꝛ paulatī deglutiendo saliuā: que ad masticationē exit ꝛ pōt misceri cubeb. ꝛ maci. Et isto modo aromatizabitur stoꝰ ꝛ appetitꝰ ad bona ꝛ ꝯsueta appetenda reducet̃. Ualet in isto casu aromaticū rosꝫ ꝛ pliris cū musco ꝛ pliris arcoticum.

Declaratio ī corrupꝰ appetitu. Primo sciendū ꝙ hu. extrīs diu ꝛ cōtinuo in aliquo mēbro illud mēbrum mutat cōtentū ad suam nām. Nā sicut continens mutat suum cōtentū ad suam naturam sic cōtentū si est fortius in actione ꝛ virtute: mutat ꝛ attrahit cōtinens ad suā naturam ꝛ ꝓꝑtatē. Nā vinū fetidū ꝛ corruptū corrūpit bonū vas si diu in eo ꝯtinet̃. sil'r vas corruptū corrūpit bonū vinū si in eo recludat̃. sicut etiā patet de vase aceti. Cum iste hu. putridus seu corruptus nature incōsuetꝰ in rugis ꝛ pelliculis stoꝰ diu ꝑmanserit: īmutat stom̄ ad suā cōplexionē. ꝛ sic facit appetere sibi silia. ¶ Scḋo dubitat̃ vtrū in q̄libet mēbro sit virtꝰ appetitiua disticta ab alijs. 4. v̄tutibꝰ naturalibꝰ ministrantibꝰ. Et cā dubitationis est. q2 Auice. ꝛ alij non faciūt mentionē nisi de. 4. s. attractiua retētiua digestiua ꝛ expulsiua. Rñ° sine argumentis Notādo ꝙ appetitꝰ q̄dem est mere nālis. alius est mere aīalis. aliꝰ ꝯpositꝰ ex nāli ꝛ aīali. Mere naturalis subdiuidit̃. q2 capit̃ vno mō large ꝛ dr̃. ꝙ appetitꝰ naturalis ē īclinatio naturalis ad aliquā formā vel ad locū ad formā: ꝛ sic oē graue appetit deorsū. ꝛ iste ē in rebus inaīatis. Aliomō capit̃ magꝭ stricte ꝫ altē medicialit̃. ꝛ sic dicimꝰ ꝙ in mēbris aīalium ꝛ in ꝑtibus terre nascentiū est appetitꝰ seu virtꝰ appetitiua naturalis q̄ desiderat naturalit̃ q̄ ei sunt nccīa ꝓ nutrimēto. Et isti appetitꝰ fiūt sine cognitione ꝑuia. Appetitꝰ autē mere aīalis est īclinatio ad aliquā formā ꝓꝑ illud qḋ est vel vr̃ eē ꝯueniēs cū ꝑcognitione eiusdē: ꝛ sic hō appetit eē clericꝰ vel libros cōponere vel appetit eē diuitē. ꝛ mulier appetit esse vir ꝛc. Appetitꝰ aūt cōpositꝰ ex istis. 2. ex illo q̄ est in sto° maxie in orificio eiꝰ. ꝛ de isto iā dictū ē in ca° de bolismo in declaratiōe. 4ª. Tūc dico q̄ ad q̄ōnē ꝫm Iordam̄ de turre: ꝙ ī q̄libet mēbro aīalis est q̄dam virtꝰ appetitiua naturalis disticta ab alijs. 4. virtutibꝰ naturalibus mīstrantibꝰ scꝫ attractiua retētiua digestiua ꝛ expulsiua ꝓbat̃ rōne. Omne īpfectū appetit ꝑfici. ꝫ mēª inanita sunt imperfecta ergo appetūt ꝑfici. ꝯña bōa. añcedēs ꝓ maiori est Aris. libro ꝑmo ꝑhicoꝝ. ꝛ ꝓ miōri pꝫ: q2 mēª aliqñ sunt inanita ꝛ īdigent reꝑatione q̄ nō pōt eque bñ fieri sine appetitu ꝛ desiderio nutrimēti vt hꝫ lr̃a. 4. de mor°. c°. 10°. Et ista appetitiua virtꝰ ꝑcedit oēs al's v̄tutes naturales mīstrantes. Et hoc pꝫ de se. ꝛ pꝫ rōne per sil'e. q2 sicut est de motu volunta°: sic ē de motu naturali. ꝫ sic est de motu volūtario ꝙ aīalis appetitus precedit vt hꝫ Arist. 3°. de aīa. ꝛ Aui. in ꝑmo cañ. doct. 6ª. c. penultio. ꝗ in mēꝰ vbi fit motus naturalis scꝫ attractio retētio ꝛ expulsio nccīo est. ꝙ sit virtꝰ appetitiua que appetat attrahibile ꝛ expellat expellibile. Et hic pꝫ drīa īter appetitiuā ꝛ attractiuā q̄s aliqui conati sunt ambas ꝓ vna sola cōputare. qḋ est negandū. nā stoꝰ ꝛ cetera mēª ꝑus appetunt q̄ꝫ attrahant ꝛ sic sunt disticte oꝑatiōes. ꝛ ꝑ ꝯñs distincte virtutes ex oꝑationibus cognoscuntur. ꝛ eꝯ°: vt habet̃ in ꝑma ꝑmi docª de virtutibus ꝛ oꝑationibꝰ. ¶ Tertio cū diligentia est notādū: ꝙ virtꝰ appetitiua nālis q̄drupl'r ab alijs virtutibꝰ mīstrātibꝰ differt. ꝑ° q2 ista ꝑcedit alias in sua oꝑatiōe. q2 mēbra ꝑus appetunt nutrimētū q̄ꝫ attrahant nec digerant. Scḋo q2 nutrimētū est obiecm̄ aliarū virtutū inq̄tū est ꝑñs: ꝛ ipse iam circa nutri-

mentū opatur: ꝫ est obiectū virtutis appetitiue inq̄ptū est ab ex̄ & futurū. Tertio q2 virt' appetiua debet me' ex pte sue sube. q2 inq̄tum fit a me' depdito q̄ se tȝ ex pte sube. ꝫ alie virtutes debent me' ex pte sue cōplonis & inq̄tum est cōplonatū: q2 opatur p cōplexionē. Quarto differt ab alijs virtutib' ppterea: q2 alie virtutes actualr inmutant nutrimentū. Ista aūt nullo° trāsmutat nec in eo q̄cq̄ opatur ꝫ solū appetit. & ppterea q2 nutrim nō transmutat nec ipsum exteri' opatur: autores vtplīmū paucā de eo fecerunt mētionē. vel si fecerūt reponūt eaȝ sub spē virtutē nālis attractiue: & sic nō sunt dinuti. Tūc ḡ in loco allegato & in mult̄ alijs Joānitius & Aui. bn̄ faciūt mētionē. ¶ Altio notandū q in corruptiōe appetit' virt' appetitiua est defraudata: & p ɔ̄ns alie q̄ttuor virtutes mistrātes q̄tū ad finē & q̄tū ad formā appetitiōis. q2 illa q̄ appetunt nō sr̄ apta ad finē: pp quē pducta est virt' appetitiua. s. pp reformationē & restaurationē depditor. nec ēt q̄tū ad formam. q2 formā similitudinis mēbror nō pñt accipe ex defectu sue materie & sue q̄titatis: nec cōplexionem membrorum.

Capl'm. 9m. de fame sincopali.

Fames sincopalis cibi cui nisi cito succurrat pat' lentis sincopizat. Et accidit duob' modis. Unomō in latitudie sanitatis nō cognito aliq̄ morbo pcedēte. Et h̄ accidit q̄busdā stom multū sensibilē h̄ntib' & debilē: ita q nullū nocum̄ pcipue famelicū pñt sustinere. idcirco cū famescūt: ilico sincopizantes fiūt. Alio mō fit post aliqs egritudies virtutes debilitātes. nā cū tales ɔualescētes cibuȝ appetūt nisi eis citissime succurrat: leuissime sincopizāt pp duo pmo. q2 virtus ē debilis pp aliquā egritudinē pcedentē in q̄ ɔsumpti sūt & calor nālis & spūs: q̄ nisi cito cū cibis & potibus repent: actualr sincopizāt. Et hoc libēter accidit post bolismū vel post aliā egritudinē silem ei. Scdo etiam in hoc iuuat: q2 h̄nt stom multum sensibilem. & ideo cor ratione vicinitatis cōpatiet ei. & sic in fame non in suo tpe reparata leuissime sincopizant.

Curatio Ista ꝫm Aui. silis est cure bolismi & cure sincopis ex inanitione. Et pcipua eor curatio est vt nō tardet ei' cib'. & det vinū cū aq̄ tempatū: & cibi facil' digōnis: nisi virtutē digestiuā hērent multum fortē: & tūc cibi grossiores deberēt mistrari. & valēt sibi sirupi de fructib' friis stipticis: & vȝ miua & silia. Et si sint actu sincopizātes: recuperent sicut dictū est in sincopi. Clarificatio istius dicta est in capl'o de appetitū canino.

Capl'm decimum de nocumentis sitis.

Sitis est desideriū bibēdi. vl' sitis est appetit' fri & hūidi determinati sub rōe pot'. Sciedū aūt ē ꝫm G. 4. de mor°. c. 10. vel circa finē circa duos colūdellos cū dimidio: q in desiderio pot' venit triplex accñs sic in desiderio cibi. s. actio ablata actio corrupta & actio dinuta. Nā actio ablata est: cū desideriū bibēdi totalr amputat: & nihil desiderat bibere. Ac' vo dinuta siue puitas sitis est: qñ desideriū bibēdi nō est totalr remotū: ꝫ aliqñ appetit bibere sed tarde vel in modica q̄tit'. Actio aūt corrupta est cū qs appetit potū incōsuetū: sic cū aliqs appetit pomaciū vel ceruisiā vel medonē vel aquā lac' putridi & turbidi. de q̄b' potib' nunq̄ potauit. sic audiui de q̄dā: q̄ desiderabat & iterdū potabat de ppa vrina. & vidi aliū pprū sā. p fl̄oiam eȝctū & tostū sup prunas comedētē. Aliomō corrūpit appetitus: qñ nimis augmentat vltra modū ɔsuetum absq3 cā manifesta: sicut fit in canino appetitu: vt visum est aliq̄liter in positiōe eiusdē q2 silia accñia accidūt in desiderio pot' sicut in desiderio cibi vt dicit G'. 4. de morbo. c. x. vel circa finē circa duos colūdellos cū dimidio. vbi loquitur de siti. Patet ergo de actiōe ablata & dinuta. Aliquid determinandum est de actione vltra mensurā augmentata &c.

Cause aūt ablatiōis vel puitat sitis ꝫm Gm in loco alle° & ꝫm turbā scribentiū in me' pitor sunt iste. p° magna fritas sto' q̄ aln ē cū ma' fria flatica exñte in to° sto° vel solū in eius orifi°. ¶ Scda cā pōt esse destructio sensus sto' suā inanitionē nō sentiend & hoc pōt eē pp lesionē suipsius. q2 eius virt' sensitiua aliq̄ occasione mortificata est vl' debilitata vel pōt puenire p colligantiā cere' a quo nerui oriunt: quib' mediantib' iuuatiua & nocitiua in sto° sentiunt. Aliqñ aūt est pp malam cōplexionē friam sine mā in ipso stoma° exñte. De ista aūt pauci cōquerunt q̄ magnū tñ in corpore si diu cōtinuet infert nocum: cū cibi de se grossi sine potu p totū corp' cōmode neqant effundi. Videat igit oculis mētalibus a qua pueniat occasione: & illa ingeniose repellat per suā ɔ̄ria. vt iam dictū est in debilitate appetit'. Sitis aūt inordinata & nimis intēsa puenire pōt a causis pmitis añtibus & cōiunctis. Primitiue cāe sunt nimi' labor nimium exercitiū stare ad solē vel ppe ignem p

longū tps: ꝛ filia. ¶ Cause antes pūt eē fe. acute vel alie fe. vinū acutū forte vel antiquū in magna q̄titate sumptū: qḋ in sto° exn̄s facit ebullitionē ꝛ causat cal'itatē ꝛ siccitatē saltē virtualit. Sil'r cibaria salita in magna q̄tit^e sūpta: vt sūt carnes salite ꝛ effumate. caseus ꝛ pisces salsi. me^e ēt multū cal'e vt piper assaf gariofi. zz^r allia ꝛc. accūtia aīe vt ira: qꝛ corp⁹ calefacit ꝛ d̄siccat: maxie si ī de sequat̄ nimia loq̄citas iracūdia: sil'r furor p eandē rationē. tristi^a ēt inducit siccitatē ꝛ sitim. Alia cā aīs pōt esse pot⁹ aq̄ salse ꝛ aq̄ marine. vt q̄dā naute nō tantā h̄ntes aquā dulcē q̄ sufficeret: aquā marinā potauerūt. vn̄ maiorē nō bibentibus h̄uerūt sitim: vētris q̄ꝫ sol'onē: ꝛ pūctionē p eā h̄ntes pierunt: vt ait G⁹. in loco vltio alle°. Sil'r assum° venēi maxie cal'i tirorū comestio vel potare aquā vel vinū: in q̄ extincti fuerūt tiri ꝛ serpētes: vt dicit G⁹. ibidē. nimia ēt lōga abstinē^a a potu. Unde dicit G⁹ ibidē. Nōnulli v̄o sitim toll'are volētes in eā inciderunt sitim q̄ nunq̄ valuit extigui. passiōes ēt mēbrorū aliquorū corpis pn̄t esse cāe imoderate sitis: vt est nimia cal'itas epatis et apa ei⁹. ēt mēbrorū spūaliū ꝛ cordis pl'ois ꝛ diafragī ꝛ laterū circūiacentiū: vt costarū ꝛ pelliculārū eius. Sil'r passiones renū: vt diabetica passio ad quā sequit̄ hūiditatis corpis eūo: inanitio sil'r meseraicarū opila°. sil'r supflua eūo p⁹ medicinā laxatiuā. ¶ Cāe aūt ꝯiuncte sitis sunt mala cōplō cal'a vel sicca simplex vel cōposita cū mā vel sine mā: in toto sto° vel in orifi° ei⁹ vel in palato ꝛ gula. Alia cā pōt esse cōsump° hūorū liquidorū in toto corpe vel in stoma° pp succionē q̄ fit ab eis. Alia cā ꝯiūcta ꝛ imediata sitis pn̄t esse mali hu. colerici vel salsi ī sto° exn̄tes vel aliūde ad ipsum modicū añ sitiꝫ venientes vel desuētes. Et hic dicā tibi q̄d accidit gr̄a exēpli. Cum essem in latitudīe sanitatꝫ tanta me arripuit sitis q̄libet mane q̄ illā cū maxīa inq̄etudine poteraꝫ toll'are: ꝛ in domo aliena egrū visitans pp ꝯseruādā honestatē vsq̄ ad horā prādij nullū potū sumere volebam: ꝛ vinū liphatū cū aq̄ pce sumebā cibis p̄cedentibus oportunis ꝛ oī mane os siccū ꝛ amaricatū sentiebā: q̄dā āt die sto° ieiuno circa horā tertiarū aduenit mihi vomit⁹. pieciq̄ p os magnā co^e rub. q̄titatē: qḋ ista die feci. ꝛ comedi agrestā ꝛ acetū in pulmenꝫ sine spēbus: ꝛ vinū cōpetēter limphaui. ꝛ in duobus dieb⁹ sitis imoderata total'r euanuit: ꝛ pristine sanitati dei gr̄a fui restitut⁹. hoc autē mihi accidit pp co. rub. supabundantiā q̄ in epate morabat̄: ꝛ ab eo ad sto^m hora matutinali currebat: ꝛ tūc sitis īcipiebat. q̄ postq̄ p vomitū eūata fuit. sitis inordinata ꝛ supflua cessauit. ¶ Nunc aūt gr̄a me^e dicam⁹ hic mē^a a q̄b⁹ pōt ꝓuenire sitis p colligantiā. ꝛ sunt ligua fauces ꝛ palatū os epiglotuꝫ meri seu orifi^m sto^i cor pl'mo latera diafrag ꝛ pellicule costas cooprientes ep ce^m. vt q̄n ibi est frenesis vl' parafrenesis vl' mania: renes al'n. Aliq̄n sitis venit p colligantiā totius corpis: vt q̄n mēbra consumunt̄: vt in ptisi ꝛ ethica: ꝛ in egritudinib⁹ cōsumptiuis. vt fe. lōge ꝛ flux⁹ vētris ꝛ breuit̄ ab oībus mēbris ꝛ egritudinib⁹ in q̄b⁹ hūiditas subalis cōsumit̄ pōt prouenire sitis ideo ꝛc.

Signa egritudis in loq̄la vel in mutis manifeste ꝺeclarant̄. Signa āt causarū sil'r ex relatiōe pa. vel sodaliū pn̄t inq̄ri. qꝛ multū laborauit vl' se nimiū exercitauit. vel in tpe vel in aere nimis cal'o. aut qꝛ p longū tps abstinuit a potu. Sil'r si fuerit ab alijs cāis: p relationē habet̄ pat. vt qꝛ comedit res salsas aut cal'as aut acutas. aut potauit vi^m acutū aut antiquū ad magnos haust⁹ vl' forte vsq̄ ad ebrietatē. ꝛ^e de singul. Si v̄o sitis venit a cōitate aliorū mēbrorū: cognoscit̄ p passiones ꝛ dolores illorū mēbrorū. vt est a pl'one: qꝛ est vlcerat⁹ cognoscit̄ p tussim calorē ꝛ fe. ꝛ p sputū san. supuenientē al'n. Si a cōitate cordis ꝛ pl'onis ꝛ aliorū mēbrorū spūaliū cum calore. tūc citi⁹ sedat̄ sitis cū attractiōe aeris fri q̄ cū potu rerū liq̄darū. ꝛ mag ꝯferūt vigilie q̄ somn⁹: īmo somn⁹ nocet eis. Si v̄o cum cōitate renū qꝛ nimis calidi sunt. ꝛ attrahunt hūiditatē in magna q̄titatē ab epate rōe cuius me^a nō irrorant̄ īmo desiccant̄. ꝛ h̄ cognoscit̄ p freq̄ntē vrine emissionē. ¶ Si sitis est pp epatꝫ cal'itatē: tūc vrina est citrina ꝛ intēsa: ꝛ adest discoloratio faciei ꝛ os īterduꝫ sentitur amarū. Si aūt fuerit pp opil'onē meseraicarū: cognoscit̄: qꝛ sitis nō mitigat̄ post potū: īmo ꝯtinue crescit. ꝛ cū hoc egōnes sunt liq̄de. qꝛ qḋ dꝫ ad ep trāsire: vadit īferi⁹ ad ītestina. Si v̄o fuerit pp eūonē supfluam factā post catarticam medicinā ex rel'one habetur. pa. qꝛ forte habuit medicū indoctum ꝛ cursorē. qui medicinam nimis fortē sibi mīstrauit. Si sitis venerit pp egritudines ꝯsumptiuas: cognoscit̄: qꝛ ille p̄cesserunt: vt sunt fe. lōge. flux⁹ ventris ꝛ sitis ꝛc. ¶ Signa cārū ꝯiunctarū sic colliguntur. nā si est pp sto^i cal'itatē. adest extenuatio ꝛ cal'itas ꝛ sitis fortꝫ ꝛ q̄n eructat: illa eructua° est fumosa. ꝛ iuuatur a frigidis ꝛ ledit̄ a cal'is Siccitas aūt per ingentem sitim cognoscitur.

et est ariditas lingue ⁊ palati ⁊ corꝑis arefa
ctio ⁊ delica°. ⁊ ſi ibi est mā ⁊ illa est cholerica
ſapoꝛ ſentit̃ in oꝛe amar⁹ ⁊ co. īterdū euomit̃
⁊ cibos ſumptos iudicāt eē amaros. Et ſi eſt
flā ſalſuꝫ in oꝛe ſentit̃ ſalſedo. nā amar⁹ ſapoꝛ
cholerā ſalſedo flā ſalſuꝫ: ⁊ dulcedo flā dulce
ſꝑ in ſto° ſignificāt abūdare. Si ſitꝭ eſt ꝓpter
ꝯſumptionē extenuatā corꝑis ⁊ cāe ꝯſumen-
tes ꝑceſſerūt: vt eſt nimi⁹ fluxus ſan. vel flux⁹
vētris vel alie egritudines vel cāe ꝯſumētes
vt eſt ira triſticia: ⁊ ſilia iſtis.

Judicia in ſiti. ¶ Pri° iudicādū ē ſitiꝫ valde timoꝛoſam eē indigēti
bus potu: cū tales ſitim inextinguibilē incur
rere ſint ꝑati vt in loco allegato refert Auic.
¶ Scđo qcūqꝫ in farmacijs nō ſitiūt cū pur-
gant̃ nō qeſcāt ꝑuſqꝫ ſitiant. 4. āpħ. āpho. 19
¶ Ter° cū Aui. in. 13. 3ª. qn̄ in egri. acutꝭ aggre-
gat̃ ſitis vehemēs cū ingēti corꝑis ſicci° ſig^{m}
eſt timoꝛoſum maraſmōis aut moꝛtꝭ īcurrere
¶ Quar° ſi febꝛicitātib⁹ valde ſitiētib⁹ ſubito
ſine manifeſta cā ſitꝭ auferat̃ fe. remanēte cū
nigredine lingue ⁊ ariditate moꝛtis ſignū eſt
certū cū ꝟtutis ſenſitiue moꝛtificatōe.

Curatio ſitis. Añ curā ꝑticularē cañ. curatiui aliq ꝑ modū vtilitatꝭ
ſunt ꝑmittēdi. ¶ Prim⁹ eſt iſte. hūidā ſto¹ vel
toti⁹ corꝑis hñtib⁹ ꝯplōnē ſitis ñ eſt inutilis:
ſꝫ indicat̃ eē tollerāda: cū ꝑ potus abſtinētiaꝫ
hūiditas ſuꝑflua ꝯſumat̃. ¶ Scđs. ſitis men
doſa ex multi vini potōe ſuꝑueniēs ſomno ꝓ
lixioꝛi ꝯſueto in nocte vel in die ⁊ nō potu eſt
mitigāda. Iſte canō implicite ē ypo. 5. āpho.
ampħ. 27. Quibuſcūqꝫ eſt deſideriū de nocte
⁊c. Et cā ei⁹ eſt: qꝛ in ſomno digerit̃ potus in
ſto° exñs. ¶ Ter° ſi ſitis eſt magna ꝓpter ꝑuaꝫ
hūiditatē vel potū exiguū: ꝑ totū ꝯuenientē
mitiget̃ ꝯpetēt̃: ne caloꝛ augmtat⁹ illicite exti
guat̃. Iſtū pōit ga. in 3° eiuſdē āpħ¹. ¶ Quar
to ſitis in nocte hoib⁹ ſub latitudine ſanitatꝭ
exñtib⁹ ſi nō multū intēſa: licētiā bibēdi ꝓpt̃
vſum male ꝯſuetudinis euitādū nullaten⁹ eſt
ꝯcedēda. Gal. ibidē. ¶ Quit⁹. ſitis ſuꝑueniēs
in ſomno vel in vigilia poſt aſſumptōeꝫ rerū
calarū vt ſpērū vel ſalſarū aquā fridā in po-
tu ꝓ ſanitate ſumere debēt. iſtū ponit Serap
in ſuo bꝛeuia°. ¶ Sext⁹ eſt eiuſdē in eodē lib.
in. c. de ſiti. Si febꝛicitās fe. acutiſſima vl' fe.
cauſo^{e} in augmēto aquā i magna qtitate ſumat
īceſſant̃ ꝑiculū eſt ipm moꝛi añ ſitꝭ extictionē
vt ipe vidit in qdā cauſonē hñte. ¶ Septim⁹
cañ. eſt auic. in loco ꝑalle°. Sitis a coꝛde vel
pulmone vl' ab vtroqꝫ ꝓueniēs mag cū attra
ctione frigidi aeris ⁊ looth fri. ⁊ hu. paulatiā
ſoꝛbitōe ⁊ vigilia ē mitigāda. Sōn⁹ eñi i hac
ſpē ⁊ aq ꝑlime ingurgita° magꝭ inferūt nocu
mētū qꝫ iuuamētū. ¶ Octau⁹ in ſiti ꝓpt̃ ſoli⁹
oꝛis vel meri ſiccitatē poſt pot⁹ ſufficiētē aſſū
ptionē vltima rerū ē ſomn⁹ cū qete ⁊ locutōis
poſtꝑōne. Iſtis eñi adhibitꝭ ſitꝭ dānifica° cito
reꝑat̃ cū dicte ꝑtes ꝑ⁹ digōnē ſufficiētē copio
ſe hūectēt̃. ¶ Non⁹ ē aui. in. 13. 3ª. c. de cura ſitꝭ
Qui ſitit poſt aliquā eūonē nō tm̄ ſumat de
potu qꝫ eius digō debilitet̃: nec aquā nec aliū
potū ſubito in mag qtitate recipiat vt nālis
caloꝛ nō extinguat̃ q ꝑus ꝑ ſitim debilitatus
exiſtebat. ¶ Decim⁹. qcūqꝫ in nocte diu conti
nuauerit multū bibere poſt ſomnū cachochi-
miam vel ydropiſim euadere nō valebit: niſi
aliqua moꝛte ꝑoccupat⁹ illa non expectando
citius moꝛiat̃. hoc eñi ꝑ tēpa longa apud me
fuit ꝓbatū. ¶ Undecim⁹ eſt iſte cathartica ſu
mēs eūatiua ſi añ eūonē ſitiēt ſufficiētē: a po
tu ſūt oīmode cohibēdi: niſi ꝑ illū velint vo-
mitū ꝓuocare ſufficiēt̃. Aut eū aqꝭ ius galline
tepidū añ pꝛādiū vtil'r ꝑñtet̃: vt a ſuꝑfluis ꝑ
illud ſto⁹ expurget̃. ¶ 12. ſitꝭ fcā ꝓpt̃ mebicarū
opil'oeꝫ cū potibus aꝑitiuis ſto° ieiuno exñte
poti⁹ qꝫ cū alijs eſt medicāda. ¶ 13⁹. ē aui. i. 3.
ꝑ. doc. 2. c. 7. de regie qđ cōedit̃ ⁊ bibit̃. ſiti to
lerare ⁊ cū ea doꝛmire in fritatꝭ ⁊ hūectatꝭ nō
modicū eſt cōmēdēda. Et fe. ex co. hñtib⁹ nocꝫ
⁊ ſil'r tollerare famē. hec ille.

Curatio ꝑticularis ſitꝭ ſic ē ꝓcedendū Si ſitis venerit ꝓpt̃ cās ꝑmi
tiuas: vt eſt ſuꝑflu⁹ laboꝛ: nimia aeris calitas
tūc illa remoueat̃ ꝑ ſua ꝯria. ⁊ det̃ pot⁹ cōue-
niēs vt ē vinū liphatū vel ali⁹ pot⁹ vt ꝑtiſa^{a}
⁊ cū cib facilis ⁊ bōe digōis ꝑcibād⁹ ſtādo ⁊ ſe
dēdo in loco tꝑato. ⁊ pot⁹ paulatiue ē tribuē
dus. ⁊ ſic regēdi ſunt donec ꝟt⁹ ꝑmitiuarū cā
rū ꝑ actionē ſuoꝝ ꝯrioꝝ ⁊ tꝑatoꝝ actionē ad
ſanitatē reuertāt̃. Sitis aūt in fe. cū ꝑtiſana
⁊ potib⁹ alt̃atiuis ⁊ aꝑitiuis ſm ſpēm ē miti-
gāda. ⁊ ſil'r ling^{a} i oꝛe. res frie ⁊ hu. ſūt retinē^{e}
vt ſūt facelli ꝯ fe. citōioꝝ ⁊ pſilio cū ꝑuo dra-
gag° ⁊ cādi in aq fria freqnt̃ remolliti. Et vti
freqnt̃ debēt gnis maloꝝ gnatꝭ ⁊ in aere frio
et hu. ꝯſtituant̃ febꝛicitātes: vt aer frūs attra
ct⁹ ſitiꝫ a coꝛde ſuꝑcaleſcō ꝓcreatā aliql'r mi
tiget: nec talib⁹ pot⁹ aq frie i ꝑn° nec augmto
niſi i ꝯclina^{e} det̃. tūc obſuatꝭ ꝯditōib⁹ poſitꝭ ꝯ
curatōe vli fe. ē tribuēd⁹. et ītērat̃ vlti⁹ in fe.
curatōe. nā fe. ⁊ ſitꝭ bñ ꝯueiūt i cura. ⁊ iō cura
ta fe. ꝯpli⁹ inoꝛdiata ſitꝭ modicū ꝑmāebit ⁊ cū
in vl. li. trac. de fe. et de ſiti ⁊ de alijs accñtib⁹

latius diffiniemus dño ɔcedēte. Si sitis fuerit ꝑpter vini antiq́ vel nimis forꝭ assumptōez ⁊ fuerit sumptū vsq; ad ebrietatē, ꝓuocetˀ vomitus pmo ⁊ somnꝰ. ⁊ ꝶ remedia dicta in ca. de ebetate in li. 1. Et si in minori q̄ti͛ fuerit sumptū aq̄ fria fontina ē supbibēda ⁊ aliq́ stiptiꝭ fructꝰ sunt comēdēdi. Deinde supdormiat donec euigiletˀ: ⁊ amplꝰ q̄ꝑ voluerit. Si autē sitis acciderit ex ciboꝝ caľoꝝ vel siccoꝝ vel salsoꝝ assumptōe vt sūt spēs caľe res salse vt carnes salse. detˀ aq̄ fria in q̄ti͛ ɔpetēti. ¶ Si vo fiūt ꝑpter irā detˀ aq̄ paulatim sorbēdo vel vinū limphatū ⁊ ira blādis smonibꝰ mitigetˀ. ¶ Si sitis fuerit ꝑpter potū aq̄ salse vľ marie pus ꝓuocādus est vomitꝰ. Deinde detˀ aliꝰ potꝰ vt est ptisana ⁊ viᵐ limphatū ⁊ secaniabi ⁊ sil'ia. ¶ Et si fuerit ꝑpter venena caľa assūpta: statī ꝓuocetˀ vomitꝰ ⁊ dentˀ potus ⁊ me͛ cordiales. vt aq̄ acetose sirꝰ limonū ⁊ silia: vt est sirꝰ de ribes ⁊ aq̄ arbusti. ⁊ sumat res ɔ̄ venenum approꝑatas vt tiriᵃ sm q̄titatē ⁊ q̄litatē veneni ⁊ eius spēm. ¶ Si vo sitis fuerit ꝑpter diabeticā passionē vel apa epatis: aut ꝑpt eiꝰ supfluā caľitatē. vel si venerit ꝑpt passiōes pľois aut cordis: curentˀ ille passiōes ꝑut in suis. c. dictū est aut dicetˀ. qbus curatis sitis ⁊ curabitˀ. ¶ Si fuerit ꝑpter euōnes supfluas: paulatim cū cibis liq̄dis ⁊ alijs facilis digōnis est reficiēdus ⁊ cū bono vino aliq̄ľr calefcō liphato moderate est exhylarādus. Nā si tales potuz ad eoꝝ libitū ingurgitarēt: pnᵐ ⁊ silitudinez cachechie ⁊ yposarche citissime possidebunt. ¶ Si fuerit ꝑpter crapulā cibi ⁊ potus si stoꝰ nimis grauetˀ ⁊ adest nausea: statim vomitꝰ ꝓuocetˀ ⁊ si nō dormiat q̄tū potˀit. ⁊ post faciat abstinentiā ꝑ morā tpis sufficiētē donec cibꝰ sit pfecte digestus: ⁊ sint supfluitates expulse ⁊ ɔsumpte: exinde ꝑ aliq̄s dies pce sūt cibādi ⁊c. ¶ Cāe ɔiuncte sitis ꝑ istū modū remoueātˀ. Primo si ꝑpter malā caľam stoꝭ cōpľonē cū mā vel sine mā cura iam scripta est in isto. 4. li. in ca. 4. de malicia cōpľonis stoꝭ. ⁊ si ꝑpter siccā siľr ibi dictū est. Si ḡ est ꝑpter caľitatez stoꝭ cū mā caľa cholerica stoꝭ pmo digeratur ⁊ alteretˀ cū sirupo acetoso vel nenufarino. dei de vna die de mãe dentˀ in potu. ℥. ij. olei violˀ. cū duplo sui de agresta: ⁊ post paucā horā vomitus ꝓucetˀ. Et si cū difficľtate vomat: cōedat añ vomitū cibaria pinguia ⁊ diuersa: dei de vomat. Et si ista nō sufficiāt: purgetur cuz oxifenicia ⁊ cassiaꝶ. vel mirab. citꝭ vel cū elcͦ de succo rob ⁊ reubarͦ. Deinde vtatˀ cibis acetosis cholerā repmētibꝰ. ⁊ sumat acetū ⁊ agresta ⁊ succū limonū ⁊ citranguloꝝ. ⁊ succū maloꝝ granatoꝝ. ⁊ iterū alteretˀ mā cū sirͦ de ribes vel cū sirupo portu͛͛. Et euetˀ iterū cū de coctōe prunoꝝ in q̄ dissoluatˀ tamarinď cassiek mūď: añ. ℥. ß. reubarꝭ. ʒ. ß. Post hͦ vtatˀ rebꝰ infridātibꝰ vt est lactuca portuᵃ enď nouella. ⁊ vtatˀ cucumere mellonibꝰ ꝑsicis ⁊ pomis acerbis ⁊ siľibus. ¶ Et si est a mala ɔpľoe sicca vtatˀ aqua ordei et aq̄ cucur. ⁊ vtatˀ ordeato amigď ⁊ ɔ̄bua violˀ ⁊ sirͦ violˀ. ⁊ vtatˀ maluis ⁊ spinargijs. ⁊ teneat dietā dictā in cura male ɔpľonis sicce stoꝭ in isto. 4. li. Qñ caľitas ⁊ siccitas ɔiūgūtˀ: vtatˀ pa. fris ⁊ hu. siue sint cibaᵃ vt sunt olera ex lactuc̄ ⁊ rostͦ porcino ⁊ spiargijs ⁊ portulac̄ cocti cū lac͛ amigď. siue sint potus vt aq̄ ordei sirꝰ violˀ. nenuꝶ. iulep factum ex aq̄s fri. ⁊ hu. cū zucͦ ⁊ ipē aq̄: siue sint me͛ alie vt zucᵃ rob ⁊ violˀ. ⁊ ɔserua nenuꝶ elecᵐ. diadragagᵐ friᵐ diapeniď sine spēbꝰ ⁊ pillis sub lingua dicte in. c. de ptisi. ⁊ vtatˀ istis pillis sub lingua q̄s ponit Serap. ⁊ ɔsecutiue sorď ℞. 4. se. frioꝝ ma. ⁊ mi. añ. ʒ. iij. liq̄ri͛ rab. ʒ. j. et ß. gūmi ara. gummi dragagāꝭ añ. ʒ. ij. musci lagi psilij qď sufficiat. ꝶ pilľe sub ligua. Valet etiā iste sirꝰ quē ponit Constā. q̄ vz ad extringuendū sitiz ⁊ ad hūectādū stoᵐ. ℞. violˀ. ʒ. xx pru. damaq̄. oxifeni͛ añ. ʒ. xx spoꭵ. ʒ. ij. coquantˀ in. 8. ℔ꭵ. aq̄ donec redeat ad. iij. coletˀ ⁊ colature addatˀ succi maloꝝ ḡnatoꝝ dulq̄. ℔ꭵ. j. zuc͛ ℔ꭵ. ij. ꝶ sirꝰ. detˀ ℥. j. cū aq̄ fria. Sequitˀ apozima eiusdē cū additōe nr̄a. ℞. rosarū siccarum ʒ. v. oxifeniᵃ. ʒ. viij. cassiek mund. ʒ. iiij. se. citrioꝝ gūmi dragagāꝭ. iiij. se. frioꝝ mi. se. psilij añ. ʒ. j. se. malue ⁊ maluauisci añ. ʒ. j. ⁊ ß. violˀ. ℥. ß. liquiri͛ rase. ℥. j. bulliāt duabꝰ ebullitiōibꝰ in. 6. ℔ꭵ. aque fōtˀ. ⁊ postea ꝑmittatˀ ibi eadem aqua ꝑ diē nālē. deinde coletˀ. ⁊ de illa sumat bibēdo. Si vo esset multū delicatꝰ: posset sirupari ⁊ clarificari. ⁊ si abhorret nigredinez: remoueat cassiāꝶ ⁊ oxifeniciaz: et sumat de isto potu lābendo ⁊ paulatiz deglutiēdo cū aqua fontina. ¶ Si vo sitis fit ꝑpter flā salsum: digeratˀ mā cū sirͦ acetoso vľ cū oximelle diureͦ. Deinde ꝓucetˀ vomitꝰ vel purgetˀ cū hac meᵃ ℞. polipoꭵ querc̄ floꝝ violˀ. borag̃ et buglosse: añ. ℥. ß. pasß. mund. ab arilˀ. ℥. j. fiat decoctio in qua dissoluatˀ cassiaꝶ mūď tamarinď añ. ʒ. iiij. pulˀ diaturbit. ʒ. j. vel pōt fieri sirꝰ ex succis fenꭵ ⁊ apij facta residentia cū melle ⁊ ꝑpinetˀ oi die cū aqua caľa. Refert Cōstan. ⁊ sui seq̄ces q̄ꝑ sola aqua calida valet ⁊ curat sitim factā a flegmate salso. ¶ Si vo fuerit sitis ꝑpt spūalia: tunc magis confert attractio aeris

fridi ⁊ hūidi. Nam aer frequenter attrahit ⁊ otinue cū sua friditate ⁊ hūidit. alterat ⁊ refrigerat ⁊ hūectat spūalia mē: ⁊ citi⁹ attingit ad ea quā fecerūt cibi ⁊ pot⁹ fri ⁊ hūidi. Proinde fe. ɔsumptis ⁊ adustiuis ⁊ acutiuis talis aer cōtinuo est necessarius. Non nocet tamē in isto casu ista ⁊ illa simul accumulare.

Declaratio in siti. Prīo dubitat̄ de siti itensa ⁊ innali: vtruʒ sit actio ablata vel dīnuta vl̄ corrupta. dico ꝙ est actio corrupta. pbat̄: nō ē actio ablata nec dīnuta: ḡ ē actio corrupta. Pʒ ɔña p sufficiētē diuisionē: q2 nō sūt plꝛes spēs actionis lese ꝙ iste tres. Scḋo pbat̄. q2 silia accidē accidunt in desiderio pot⁹ sic ī desidē⁹ cibi. ſ augmēta⁹ appetit⁹ cibi ī vltio ē actio corrupta. ḡ augmētatio appetit⁹ pot⁹ in vltio ē ac⁹ corrupta. ɔña bona. ⁊ aṅs p vtraqꝫ sui pte ē G. 4. de morbo c. 10. vl̄ aṅ finē p duos colūdellos cū dimidio. ¶ Scḋo vidēdū est cur tabernarij ⁊ vinū bibētes mag̃ sitiūt. imo ɔtiue mag̃ sitiūt. Cā isti⁹ est. q2 illud vinū ⁊ ea q̄ ab illis sumunt̄ superflue nō digerunt̄ in sto° eoꝝ īmo remanēt indigesta: rōe cui⁹ idigōnis mē nō restaurant̄: īmo remanēt sicca. ⁊ q̄uis attrahāt a sto° nihil tñ digestū eis p̄sentat̄ ⁊ sic remanēt īsatiata. iō tales vadāt dormitū. ⁊ in carcerē recundoꝝ recludant̄. q2 nec deuʒ neqꝫ seipsos p̄ter gulā agnoscere p̄sumpserūt. ¶ Tertio declaratū est, q̄l̄r cibi ⁊ pot⁹ calidi gn̄ant sitim ⁊ salsi ⁊ vinū purū ⁊ antiquū. ⁊ dico ꝙ in digōe quā nālis caloꝛ ⁊ v̄t⁹ digestiua circa ista exercet digerēda: fumi ab eis eleuant̄ cal̄i ⁊ sicci q̄ calefaciunt ⁊ desiccāt ⁊ saliūt sto¹ orifi. ⁊ eandeʒ cōplexionē in sto° ītroducūt q̄ ad sui sanitatē fm ⁊ hu. nāl̄r reqrit q2 p ɔria hʒ fie¹ curatio male cōplexiōis ⁊ egritudis ītroducte: vt G⁹ ⁊ haly dicūt. 5°. teg¹. cañ. ⁊ ɔ°. 83°. ibi. Curatio q̄d ē vnū modū hʒ ⁊c̄. ¶ Quarto declarāduʒ est fm Aui. nā in. 13. 3. In. c. de signis sit. ꝙ sucçio aq̄ paulatina vtilioꝛ est in sedādo sitim ꝙ sorbēdo ipsam subito ⁊ in magna q̄tit° p° suo occursu ɔgelat supfluitatē in sto° existentem. Deide caloꝛ calefacit eā ⁊ fumi ab ea resoluūt̄ ad orifi sto¹ puenientes. ⁊ faciūt ⁊ augēt siti in duplo. p̄terea ista supfluitas subito ɔgelata nō pmittit aquā penetrare. q̄ oīa non fiunt qñ aq̄ sumit̄ paulatine. ¶ Et pp ɔgelationem p aquā subito bibitā illud q̄ð est cā extīctiōis sitis de p se est cā augmētationis eius de per accñs. ¶ Quito no. ꝙ in loco allegato in. c. de cura sit. dicit Aui. ꝙ aq̄ fria sumpta in sto° calido ⁊ sicco cū ma, ⁊ in sto° vbi ē flā salsuʒ: aq̄ fria auget siti: ſ aq̄ cal̄a extīguit ipsaʒ. Idem ponit Cōstant. in viati°. ⁊ nos idē p expientiā asserim⁹ ēē veꝝ. ⁊ iō ē q2 aq̄ cal̄a digerit innāles hu. ⁊ eos alterat ⁊ reprimit: q2 meli⁹ cū ea ꝙ si eēt fria cōmiscet̄. q2 suū ɔriū nō refugiūt p antipistasim. Aq̄ eñi calefacta cū fuerit tepida ⁊ in ieiuno bibita fuerit mltotiens sto lauabit ⁊ vētrē soluet. Uerba sr̄ Aui. i 2. p¹. c. 16. de dispōnib⁹ aq̄rū circa finē. Cōpetit igit̄ aq̄ cal̄a. q2 dissoluit hu. in eo exñtes. Scḋo q2 lauat sto. Tertio q2 soluit vētositates: ⁊ cuʒ sua cal̄ita actuali sbtiliat ⁊ penetrat. ⁊ qñ reducta fuerit p nāʒ de potē ad actū p suā fritatē potētialē hu. repmit colicos ⁊ eos augmētari nō pmittit ⁊ eos liq̄facit: q̄ð nō faceret si eēt fria: īmo poti⁹ eos īgrossaret: vt imediate pdictū est. ¶ Sexto sciendū ē ꝙ qñ cōponim⁹ medicinā ɔ sitim debem⁹ ɔsiderare q̄titateʒ ⁊ q̄litatē caloꝛis ⁊ siccitat̄ ⁊ intēsionē eaꝝ. ⁊ bʒ hoc debem⁹ ponere in ea medicias mag̃ vl̄ minus frias vel hūidas. vel in maioꝛi ⁊ minoꝛi pportione. nā tm̄ possem⁹ ponere de fridis ⁊ hūidis: ꝙ caloꝛē nālē p⁹us debilitatū extīguerem⁹ Proinde Cōstant. ⁊ alij autoꝛes medicinas fri. in. 4. gradu nō apposuerūt nisi caloꝛ eēt in. 4. gra. vel aliq̄s cal̄as ad repmendas medicinas positas in medicina cōposita vel cū penetratiōnē repmere voluissent. ¶ Septimo dubitat̄ q̄re medicias laxatiuas in siti iubemus mīstrare: cū p tales vt p̄l̄imū sit̄ puocetur p⁹ cōpetētes eñatiōes. Dicitur ꝙ mali hu. exñtes in sto° q̄ sunt cole acuti deficcātes vt flātici saliti moꝛdicātes ⁊ exficcātes sunt frequētius cāe sitis. q̄ nisi p nām vel artē expellerent sp suū pprīū ītroducerēt effectū. ⁊ iō p medicinā laxatiuā expellat̄: vt su⁹ effect⁹ expellatur ⁊ annichilet̄. sola eñi illoꝝ expulsio ē cā remotionis sitis. ¶ Octa° no. ꝙ in diabetica est magna sitis rōne magne vrine expulsiōis: q̄ est cā sit̄ nimij pot⁹. ⁊ iterū nimi⁹ pot⁹ est cā nimietat̄ vrine. ⁊ sic v̄r ēē ibi q̄daʒ circulatio. ¶ Nono scias ꝙ somn⁹ al̄n est cā augmētationis sitis: vt qñ hō comedit cibos cal̄os vl̄ salsos: ⁊ supdoꝛmit cuʒ puo potu: mag̃ supuenit sit. vt dicit Aui. in loco alle°. Sōnus ēt iterdū est cā destructiōis sitis. vt in ebrijs īoꝛdinate potātib⁹. Nā in somno pp reuocationeʒ caloris pot⁹ digerit̄ supflu⁹. ⁊ mēbꝛa ide rigant̄. ⁊ p ɔñs sitis destruit̄. Aliq̄ñ ēt in somno mā faciens sitim digerit̄ ⁊ sic cessat sitis. Et h̄ ē intētio ypo. ⁊ G. 5. ampho. ampho. ⁊ ɔ°. 27. ibi. Quibuscūqꝫ est desideriū ⁊c̄. ¶ Decio scias ꝙ quāto egri⁹ ɔsumptiua in qua est sit̄ accit esse

acutioꝛ ꝛ mag ee accelerata:tãto sitis ẽ intensioꝛ ꝛ maioꝛ efficit. iõ ꝯualescẽtes a fluxu pestilentiali maxĩa siti frequẽter conturbantur.
¶Undecimo no. ꝙ aq̃ fria frequẽter nõ extinguit sitim pp cãs iam dictas. ꝛ qꝛ non digerit nec ad mẽª penetrat irroꝛãdo: ꝛ sic remãet sitis.
¶12° sciendũ vt iam dictũ est ꝙ vomitꝰ multũ vꝫ in cura istius sitis q̃n maª est in stoº ꝯtenta maxĩe colerica. Et asserit Gaꝰ.2. de ꝟtutibus nãlibꝰ in.c.9. dicẽs sic.rãca.i.colera ru. in nr̃o vẽtre ꝯtẽta mlta ꝛ isatiabili siti tenemur. ꝛ vomentẽ eã: mox isticulosi sumꝰ magꝭ ꝙ si multum potus assumeremꝰ. hec ille. Et iõ ꝯtingit iterdũ in egritudinibꝰ ꝛ fe. colericꝭ q̃ fiũt cum magꝭ siti. qꝛ illa sitis post sufficientẽ vomitũ euanescit. ¶13° no. ꝙ sitis vtilissima est in cura male cõplonis hũide ꝛ frie vt dictũ ẽ i vltio cañ. curatio. ꝛ ꝑt ꝓbari aũt ªAui.i.3.fen.ꝑ¹.doct.2ª c.7. vbi dic. siti ãt tollare ꝛ cũ ea doꝛmire ifrigidatꝭ ꝛ hũectatꝭ ꝯfert. ꝛ fe.ex co.rubea hñtibꝰ nocet. Et silr̃ tollerare famen. hec ille.

¶Capitulum vndecimum de eructuatione.

Ructuatio Est expulsio ventositatis exñtis in stoº per ptes superioꝛes. Berñ de goꝛdo. in lilio bñ ꝛ curiose diffinit dicendo. Eructuatio est ventositas fumosa ex indigõne sto¹ ꝓcurata ad supioꝛa oꝛis ꝓiecta ꝟtute expulsiua sto¹ ꝯfoꝛtata. Ista diffinitio est cãlis. qꝛ dat̃ ꝑ cãm eructuatiõis q̃ est vẽtositas. Alio noie vocat̃ ructꝰ. ꝛ sic vocat Gaꝰ. ꝑmo de inte.c.4. De ista aũt vẽtositᵉ loqtur Gꝰ.6.de moꝛbo in.c.4. ẽm quotaꝫ mei liª sic. Nunc incipiamꝰ de fumosa vẽtositate q̃ inflatio vocat̃. hec vẽtositas in ventre nascit̃ dum flãtica maª liq̃scit atqꝫ soluit̃ vel aliqua cibaria cuiꝰ q̃dẽ cã est modicꝰ caloꝛ. Fritas ei nõ gñat fumũ. qꝛ nec cibum nec flegmaticum hũo. dissoluit. nec eũ digerit. Et silr̃ si plimus abundauerit caloꝛ. qꝛ magis ꝙ opoꝛtet cibũ dissoluit ꝛ attenuat. Fumũ nõ gñat: nisi cibꝰ i sua nã sit flegmaticus. nã si hmõi nature fuerit: turbidũ fumũ q̃si nebulã efficit. Talis nĩqꝫ vẽtositas breuis est nec diu i coꝛpoꝛe ꝑmanet que post duas aut tres eructuationes dissoluit̃. hec ille. nã caloꝛ foꝛtis q̃uis in digõe cibi grossi ꝛ vẽtosi aliquã gñet vẽtositatẽ: illa breuis ꝛ pauce durõnis existit. si aũt puus caloꝛ in dissoluendo materiã flegmaticã vel i digerendo cibũ puã in coꝛpe opabit̃ vẽtositatẽ hec ille ibidẽ. Et seqtur. ꝛ silr̃ dico sic exterius videmus q̃n fridus aer serenus ꝛ clarꝰ existit: maxĩe si septẽtrionalis flaueritvẽt: nunq̃ fuimus magnꝰ gñabit̃ nec ẽt in aere calidissimo ꝛ sic in estate nebule nõ gñant̃. silr̃ duꝫ caloꝛ est foꝛtissimꝰ in coꝛpe vel frigꝰ foꝛtissimũ: vẽtus puꝰ vel nullꝰ gñabit̃: s; duꝫ ẽ mediocris calitas ꝟ sunt ꝟba Gˢ q̃si ꝑscisa. Et ꝯnter seq̃t hic ventus dum ab oꝛe emitit̃: vocat̃ eructuatio. ꝛ q̃n iferiꝰ emittit̃ ꝑ anũ dũ cũ sonitu emittitur: dr̃ peditus. si ꝟo sine sonitu. dr̃ trulla. Et q̃n nec supius nec iferiꝰ purgat̃: inflationeꝫ facit. hec ille. Hec ꝟba oziginalia Gˡ hic scripsi vt non vadã titubãdo: ꝛ vt tu eis meliꝰ credas. ꝛ quia ponit eadeꝫ ꝟba recitatiẽ. Goꝛdo. ꝛ pꝰ q̃n ista vẽtositas ꝑ supiꝰ expelli non põt: ad intestina paulatiꝫ descẽdit ꝛ in diuersis lociꝫ diuersos gñat sonos: q̃ ꝓꝓꝛijs carẽt noibꝰ ꝛ magnã minant̃ ruinã: nisi a coꝛpe postq̃ ẽ gñata expellat̃. nã ex illa sic retẽta põt gñari iflatio ꝛ rugitꝰ stoˡ ꝛ eiꝰ idigestio iliaca ꝛ colica cũ itollerabili stoˡ ꝛ itestinoꝝ doloꝛe. ꝛ ꝑt eẽ cã vomitꝰ ꝛ singultꝰ. ꝛ ab ea fit tipanistes ꝛ alchites ꝑ te ꝛ strictura anhelitꝰ pp cõpressionẽ diafragratis ꝛ doloꝛ ꝛ inflatio mr̃cis. Et si misceat̃ cũ liquida maª: facit rugitũ ꝛ gurgulationes.

Cause aũt eructuationis q̃dã sunt ꝯiuncte ꝛ imediate vt est debilitas virtutis digestiue ꝓcedens a debili caloꝛe nãli cibum ꝑfecte digerere nõ potẽtis vel saltẽ in multo tpe. Nimius ẽt caloꝛ ꝛ foꝛtꝭ põt esse cã vẽtositatis: cũ opat̃ in cibis grossis ꝛ vẽtosis vt sunt legumina panis siligis ꝛ carnes poꝛcine ꝛ silia. s; ista cito dissoluunt̃ in duabꝰ aut tribꝰ eructuationibꝰ vt dictũ ẽ ꝑ Gᵐ. ꝛ idẽ dic Aui. ¶Cãe añtes sũt nimia replo ciboꝝ ꝛ potuum q̃s nã ꝑfecte digerere nõ põt: imo i illa actiõe debilitat̃. Silr̃ cibi ꝛ potꝰ grossi ꝛ vẽtosi i sui nã ꝛ suba: vt fabe ꝛ legumĩa ꝛ castanee ꝛ sicꝰ recẽtes ꝛ mustũ ꝛ cerasia ꝺsiccata ꝛ silia. ꝛ cibi fridi remittẽtes ꝛ debilitãtes nãlẽ caloꝛẽ. Cibi ẽt q̃ facilit̃ ad fumositatẽ ꝯuertunt̃ sicut vitella ouoꝝ frita i patella cepe ꝛ rafanũ Catarrꝰ ẽt q̃n mittit̃ maª frida flaca ad stoᵐ. Et silr̃ somnus nõ cõpletꝰ. qꝛ in vigilia caloꝛ ad exterioꝛa expandit ꝛ dimittit loca digõis ꝛ sic digõ ꝯturbat̃. Alia cã añs põt eẽ hu. friꝰ flãticus vel melicus vel calidus colic' in stoº. exñs vel aliunde veniens a q̃bꝰ per actionẽ caloꝛis nãlis vapes vẽtosi in stoº vl' alibi gñant̃
¶Cause ꝑmitiue eructuatiõis pñt eẽ nimius caloꝛ exterioꝛ exalans nãlẽ caloꝛẽ. aut nimia fritas eundẽ moꝛtificans balneũ quoqꝫ superfluum aq̃ cal'e vel frie vel aeris easdeꝫ iducẽs opationes. Silr̃ motꝰ vl' foꝛte exercitiũ exñte stoº repleto maxime equitando equꝫ trotan

tē vel aliud sil'e. Sil'r obuia° vel curua° casus ꝛ ꝑcussio in sto° vel in aliq̄ alio mē°: a quibus digōnis impedimētū pōt celeriter generari.

Signa causarū eructuatōnis sunt ista. Si est a debilitate caloris ꝛ frigiditate sto': tūc eructua° est acetosa: maxime q2 tūc assumpsit res acetosas. vt est acetū aut vinū ad acredinē aut viriditatē ꝯclue. q2 iste facil'r ad acetositatē ꝯuertūt: ꝛ alia cū quib9 mistrant' vel miscent' ꝯuerti faciunt. Et si ista fritas est cū mā: adest ꝯutas in orificio sto'. ꝛ ista freqnt' accidit hn̄tibus meliam in sto° ꝛ splenetici. ꝛ aliqñ venit cū mag' cibi appetitu ꝛ accidit ex illis qb9 ꝑpt' catarrū ma^a fria ad sto^m descēdit. Qñ aūt eructua° est sine mā: adest leuitas sto' ꝛ fit debilis eructua°. Uerūtñ infrā acetosa eructua° ſm aui. ꝑuenit a calore. qñ. s. calor est fortis ꝛ inuenit in sto° viscosaz māz in q̄ ꝑ ebullitionē quā in ea induc' causat acetositatē cū vētositate. ¶ Sig' aūt distinctiua int' eructuatōēs acetosaz a frio ꝛ acetosā a cal'o sunt. q2 qñ est a frio tūc iuuat' a cal'is et sentit' in sto° fritas. etiā q2 cibaria cal'a iuuāt vt mel vinū purū nō acetosū. Sz qñ acetosa eructua° fit a cal'o: tūc adest infla° in sto° ꝛ caliditas ꝛ siti ꝛ i ieiuno sentit' oris amaritudo. ꝛ cū h' iuuat' a fris: vt sūt poma cruda melōes ꝛ psica ꝛ vinū bñ limphatū. Tales eñ bñ digerūt bouinas carnes ꝛ silia. ꝛ vinū purū et lac citissime in eoꝝ stomachis acetosant' aut corrūpunt'. ꝛ si cū h' aliqñ co. eucmāt ru. certius hebit' signū. ¶ Si xo eructua° ē fumosa: sig^m est ꝙ veniat a nimio calore sto' ꝛ a mala eius ꝯplone cal'a cū mā cal'a cho^a vel sine ma^a. Et signa distinctiua freqnt' dicta sunt. Uerūtñ h' eructua° fumosa fit aliqñ a sto° nō mltū excedēte in ꝯploe cal'a. ꝛ h' qñ ille sto9 sumit cibos q̄ velocit' ad fumositatē ꝯuertūtur: vt vitella ouoꝝ mollia frixa in patella rafanus aut res dulces: vt mustū. ꝛ tūc sig' distictiua sūt: q2 in ista nō sentit' cal'itas nec sitis. in alia xo sētit' cal'itas ꝛ extenua° ꝛ alia sig' supi9 dcā. Ex alio etiā pōt itelligi ꝙ eructua° ē a nimia cal'itate sto'. q2 si pa. sumit ciba^a q̄ de se nō sūt ventosa vt ē panis ordei ꝛ carnes vaccie ꝛ silia. ꝛ post multū eructuat fortit' tūc sine dubio ē a cal'itate sto'. ꝛ si cū istis egōnes ꝛ vomit9 sūt cholerice. ꝛ est hō iuuenis cholerić9 ꝛ tps et etas ꝛ alia ꝯcordauerint ꝑticl'aria: tūc sig' erūt manifestiora. ¶ Qñ aūt eructua° sentit' fetida et cū fetore oris sigt putrefactionē in sto° vel vlcera ei9. Eructuatio cinerosa vel lutosa i qua hō sentit saliuā multū spissam ꝛ ori et palato adherentē: signat aliquē cibū in sto° ē corruptū vel putrefactū. Nō hic ꝛ vbiqȝ terrarū. et ꝑ iuuātia ꝛ ledētia mag' signa nō solū in eructuatōe: verūetiā in mltis egritudinib9 inueniunt'. ꝛ ad illa frequēter intuendū est.

Judicia in eructuatōe. Prio ſm Aui. in. 13. 3'. in. c. de modis sigtionū dispōnis sto': cū plures sint spēs eructuatōis. illa ē samor in q̄ nō sentit' sapor vl' odor cibi pteriti vel ali9 odor vel sapor horribilis. ¶ Scōo eructuatio fetida qñqȝ sigt putrefactionē hu. in stomacho vel vlcerationē eius. ¶ Tertio eructuatio q̄ nec ē fumosa nec acetosa: s; sentit' sapor cibi pteriti ē signū tarditat' digōis in sto° in digerēdo cibū. ¶ Quar° eructua° supueniēs asmati nō modicū iuuat: imo manifeste alleuiat pa. ¶ Quito vētositas gñata ncce est vt expellat'. piculū est ipam includi: ꝛ deteriorē egritudinē gñare. ¶ Sexto eructuatio moderata que nec multū excedit nec digōnem impedit: vtilis est. ꝛ ex motu nature ꝯfortatiue ꝑcedit: cū inutilia expellere videatur. multa aūt ꝛ imoderata digōnē ꝑturbat: q2 cibū in sto° reqescere nō ꝑmittit: qnimmo hinc et inde facit fluctuare. et talis sub motu morbi reponēda est: cū nām suā ꝑpaz opationē cōplere et ꝑficere nō ꝑmittat. ¶ Septimo acide eructuātes nō valde pletici fiūt. 6. aph. amph. 33. Et rō dat' a ga. in ꝯ°. q2 pellicl'e costarū cū sint spisse ꝛ solide n recipiūt hu. gssuz nec flā: a qb9 vt plu^m fiūt eructuatōes acetose. ¶ Octauo q̄ a somno incōpleto aliq̄ occasiōe expgefiūt: facil'r eructuatiōēs incurrūt: aliqñ fumosam aliqñ acetosaz ſm q̄litatē ꝛ ꝯploēz sto' ꝛ ciboꝝ ꝑassumptoꝝ. ꝛ cā in hoc inceptō ꝛ diruptio incōplete digōnis existit. ¶ Nono eructua° q̄ hz odorē similē odori erugis eris: magnā significat cal'itatē ꝛ acuitatē: cū cibi vel alteri9 humiditat' putrefactione.

Curatio eructuatōnis añ ꝑticularem curā aliq̄ canones sunt ꝑmittendi vl'es. Primus vētositas in corpe gñata vel in eo exñs quā nā aliq̄ mō mitit' expellere nullaten9 a patiēte ē retinēda: s; decētiori mō a corpe ē expellēda. honesta tñ ꝯuersatiōe nō posteri9 obsuata. ¶ Scōs cibi ꝛ pot9 cuiuscūꝙ replōnis sup̄flue eructuātib9 gñal'r debent euitari: vt nā pauq intēta nutriētib9 illa commodius ꝛ facilius possit digerere sine ventor ad opus corpis expedire. ¶ Terti9 est cibi ꝛ potus vētosi assumptio ꝛ frigus exteri9 maxime pedū sb eructuatōib9 volēntibus curari sūt euitāda: cū talia egritudis cām augeāt icessant'.

¶ Quart⁹ trahit̄ a ga.i.de inte.c.4.vel.5.ſm diuerſas cotas libro⁊ in eiſdē vbis. Dico φ qdā acetoſam eructuāt qdā fumoſa⁊.qb⁹ ace toſa eructuāt diatriō pipeō ⁊ ſilia ꝯgruūt. ſi cū aq̄ vel vino bibant.Si vo fumoſa ructu ant:abſinthiō ⁊ hierapig̃ iuuant.ibidē. Tunc eādē cañ.trāſlatū ab illo loco ponit Aui.15.3ª trac.5.c.de cura eructuatōis ſupflue¶ Quit⁹ eructuātib⁹ ex indigōne cibi et potus in ſto° exñtis.oīs cib⁹ ⁊ potus niſi medicinalis extiterit eſt phibēdus:donec illa p artē vel p nāꝫ fuerit extirpata.q̄ eñ cibū ſumit pore in ſto° exñte ſanitatis pulegio diuti⁹ nō gaudebit. ¶ Sextus abſtinētia ⁊ ſto¹ calefac°manifeſte iuuat eructuatōes.¶ Cura pticularis debet exeq̄ ſm poſitionē cauſarū. Ponam⁹ igit̄ φ cauſa multiplicās vētoſitatē ⁊ eructuationē ſit frida ſto¹ ꝯ°.ſi ḡ illa eſt ſine mā: altereť vt iā ſcriptū eſt in ca.de malis cōplonib⁹ ſto¹ dā do puū cibū ⁊ puū potū:qs nā bñ poſſit dige rere ⁊ dādo cibos ⁊ elec^a cal'a:vt ē ſir⁹ de cala mēto.Sirup⁹ etiā pōt fieri ſic.℞.origa' cala' mente abſin'mētaſt'pulegij.añ.m.j.mell'.℞'. ij.vini matu'⁊ odoriferi.℞'.v.aq̄.℞'.ij.coquaē vſq̃ ad ꝯſumptionē medietatis ⁊ in clarifica tione addaē ʒʒ'galang̃ ligni aloes cortic̄ cit' ſpicenardini añ.ʒ.ij.℞.ſiru⁹. ⁊ pōt addi carui maratrū ciminū aniſu⁊ ſilia. Iſta carmināt ⁊ diſſoluūt vētoſitates ⁊ ꝯfortant ſto^m crudificatū.Et vꝫ gariofi magn⁹ ⁊ pu⁹ ⁊ cinamo^m Et valēt iſta elec^a dianiſū diaci^m diagalang̃ diatrion pipeon diamaq̃.Valet etiā tiri^a ma gna ⁊ metri^m ⁊ ſilia. ¶ Si aūt ibi eēt mā fria et flātica vel melica:ille digeranē cū appro patis ⁊ pñt digeri cū oximelle diure° vel ſq̃l litico vel cū ſirupo ſupdicto vel cū alijs. Dei de purgeť cū yerapig̃vel cū pilliſ de aloe.℞. aloes.ʒ.ij. agar' turbit añ.ʒ.j.ʒʒ'.ʒ.ß. maſtic̄ eſule añ.℈.j.℞.maſſa.doſ eſt.ʒ.ij.vel mag̃vel minus ſm qualitatē pa.⁊ vtutē.Et iterū deť diaſpmaton qō vꝫ in calefaciēdo ⁊ vētoſitatē diſſoluendo. Iſta eñ denē cū optimo vino ſine aq̄ vbi nō adeſt feb.vel p ſeipa ſine potu ¶ Si eructuatio eſt a calore innali exalāte ca lorē nālē vel digōnē corrūpentē vel res i fumū ꝯuertēte:tūc eructua° eſt fumoſa.Et ſi eſt cū cal'a mā in ꝯcauitate ſto¹ ſtāte vel in eius ſuba imbibita ⁊ inuiſcata tūc debem⁹credere ꝯſilio Ga.i.de.inte.c.4.⁊ Aui.15.3ª. p ideꝫ os loquētiū.Primo igit̄ deť eis ſirup⁹ de abſin° vel vinū abſintiatū vel aq̄ abſinthij. Et poſt vtaē yerapigra.Et ℞ ſicut dictum eſt in.c.4. iſti⁹ ꝗrti lib.in cura male ꝯplonis cal'e ſto¹. ⁊ ibi repies laudes yerap^e.vel pōt purgari cū alijs appropat̄.Erinde altereť illa mala ꝯ°vel q̄litas ſp digōnē ꝯfortādo.¶ Si vo illa vēto ſitas in ſto° ſentiaē ḡ ppter vtutē expulſiue de bilitatē vel ppter vētoſitat̄ groſſitiē expelli ñ pōt.tūc nā iuuāda eſt trib⁹ modis:ne illa vē toſitas aliquā ex ſupdict̄ cāret egri. Primus modus ne capiat cibos ex qb⁹ ſumpē mlta vē toſitas ſolet in corpe gñari.vt ſunt rape raſa nus paſtinaca ficus recētes racemi muſtum caſtanee mel fabe cetera⁊ legumīa panis de ſiligie.Scōs mod⁹ eſt vt caueat ab oī reploe ſupflua cibi ⁊ potus.Terti⁹eſt vt iuueē nā ad digōnē cū reb⁹diſſoluētib⁹ ne ampli⁹ gñetur. Et iſta ſunt cala^m origa^m aniſum cimi^m leniſticū maratrū ameos agn⁹ caſtus ruta ʒʒ' ga riofi pip longū al.⁊ ni.⁊ ſilia.⁊ elec^a ſupdctā ⁊ alia q̄ dicenē in ca.de vētoſitate ⁊ in ca. de debilitate digōnis ſtomachi ⁊c.

Declaratio Primo dubitaē d eo qō dictū eſt in.7.pnoſti.ſ. acide eructuātes nō valde pletici ſiūt.⁊ ē cā data a Ga.in ꝯ°.pmo q2 flā eſt ſubtili⁹ſan'cū ſit aq̄ſius.⁊ cū ex eo fieri poſſit ſan.p vltiores digōnē.⁊ digō pcedat ingſſando vt dic̄ Aui.⁊ Ariſt.4.meth.ſic ḡ pleē pōt fieri de flāte. Et alio etiā:q2 quāto hu.eſt ḡſſior:tāto videē eē aptior ad apā:q2 diuti⁹ remanet in vno loco ſine euētatione. Ad hoc dico φ apā pōt fieri duob⁹ modis.Vno° p viā diriuatōnis hu.vel hūo⁊ ad aliqō mē^m ⁊ tale apā in minori tēpe ſit in corpib⁹ i qb⁹ talis ſupabūdat hu.Alio° ſit apā p viā ꝯgōnis.ſ.qñ mē^m nō bñ pt ꝯuer tere nutri^m in ſuā ſilitudinē ſibi trāſmiſſum: imo aliq̄ ps ibi remanet:⁊ ſic paulati ibi con gregaē mā a q̄ ſit apā..Tūc dico φ eructuan tes acetoſe nō valde pletici ſiūt p viā diriua tōis,ppē cām ibi dictā:q2 mā fria flātica non cito pōt penetrare pellicl'as coopiētes coſtas rōe fritat̄ ⁊ ḡſſitiei.⁊ ſic intelligit ypo.⁊ Gal. Sꝫ tñ aliqñ imo freq̄nē pleē ℞ ex flāte p viāꝫ ꝯgōnis:qō ñ negāt dicti autores.¶ Scōo nō φ lꝫ eructua°poſſit cāri a cal.⁊ fro.Dico tñ φ acetoſitas de p ſe ſit a frita^e tāq̄ a cā ꝯiūcta. Et ſi ℞ a cal'o ħ eſt de p ſe accñs:⁊ tāq̄ a cā re mota:q2 calor exñe⁹qñ agit in aliquā rē facit exalare calorē nālē.⁊ poſt inducit fritatē:ſic dic̄ Auer.5.colľo.Et p iſtā viā ſit ydropiē illa q̄ ſit a cal'o.⁊ ħ etiā pꝫ ad experientiā in aceto. nā mercatores q̄ vēdūt acetum ponūt vaſa ⁊ dolia pua nō totalr plēa vino ad ſolē i eſtate ⁊ dimittūt vaſa ore apto vt p calorē ſol' ptes aeree.⁊ ignee ſepenē ⁊ reſoluanē:⁊ remaneat

& aceto acumine terreū: qđ p adustionē seu ebul litionē acquiuit sube aqſe fortissime copulatā & cōmixtā ppter qđ acetū đr eē friū. est tñ api tiuū rōe acuis acqſiti in ebullitōe & exalatiōe ꝙ aūt acetositas causet a frio indigesto đe p se. pȝ in fructib⁹ viridib⁹: q̄ in pn° añ matura tionē factā cū facta acredine & pōtici°. a sumē tib⁹ fridi iudicant. al's dētes sumētiū stupidi non redderent: nisi cū sua fritate & acerbitate sensibilitatē dētiū remouerēt. ¶ Tertio nō ꝙ replo cibi & pot⁹ vltra modū pt eē cā eructua tōis acetose & indigōnis sto¹. & sil'r defect⁹ mo tus & exer'tpati añ prandiū & post in hora sua nā reqes & cibo⁊ ml'titudo sunt cāe vētositatꝫ gñande. 5. amph. p°. 48. ibi. Mulierem si vis scire si pcepit &c. Propterea ista. 2. volēti pbua re sanitatē sunt euitāda iuꝫ psiliū ypo. in lib. de vit pho⁊. vbi dicit. Sanitas psistit in non hñtib⁹ pigritiā ad exercēdū se: & nō replendo se cibis & potib⁹ &c. ¶ Quito intelligēdū ē fm Ga. 1. de inte. c. 4. & 6. de mo⁊. c. 1. ꝙ eructua° & indigō puenire pōt ex pte qualitat cibo⁊ꝫ ꝟtute digestiua salua exñte: imo ipa ciba[a] su mētes dū pcipiūt egri. cū medicis oportunis et abstinētia cito ad pstinā sūt reducēdi sani tatē. ¶ Quito nota ꝙ cā eructuatōis ml'ti mo dis đr. pma mālis est vētositas & cā vētositatꝫ est sto¹ debilitas. & cā debilitatꝫ sto¹ ē mala p°. & cāe illi⁹ male cōplōnis sunt vel esse pñt illa q̄ statim dicta sunt in causis. vētositas tamē inferi⁹ & supius piecta cām hȝ efficiētē forma lem & finalem & mālē. Cā efficiēs est ca' nālis debilis. Cā mālis est cibus & humor in sto° vl' in intestinis exñs. Cā autē formalis ē forma soni quā recipit exeūdo siue sit altus siue sub missus. Cā aūt finalis est expulsio superflui i quāto vel in q̄li ad cui⁹ expulsionē completā nccrio sequit tranqllitas & sanitas. ¶ Sexto scias ꝙ aliqñ eructua° est mot⁹ nature. s. cū p illā alleuiationē vētositatꝫ expulse manifeste aꝫ: imo intm est nālis ꝙ cogimur interdū illā puocare. & bñ dicit Constant. in. 4. viatici & Serap. & Aui. in ca. pprijs ꝙ si infirmi stōa⁹ illa repleat vētositate nec eructua° fiat. dent vñ eructua° efficiat. Aliqñ tñ eructua° ē mot⁹ morbi & sinthōtis qñ opa nobis nccria distur bat: & hec est inordinata & discreta rōne cāe et rōne signi. Rōne cāe q⁊ cōmouet sto[m] & ipm digerere nō pmittit. rōe signi q⁊ sigt ꝙ calor nālis est nimis debilitat⁹. ¶ Septio dubitat de absin° & de yerapigra q̄re in materijs tam calis ꝙ fridis etiā notant in eructuatōne ab autoribus mistrari. Dico pmo đe absin° ꝙ cō petit in cā fria. pmo q⁊ calefacit & apperit cū sit cal'm in pmo & apitiuū. vȝ etiā q⁊ digōneꝫ pfortat. & valet etiā in cā cal'a q⁊ purgat hūo rē cholericū. vt ponit Auic. in. 2. valet etiā ye rapigra Ga' rōne aloes q̄ mūdificat hūidita tes & supfluitates cholericas etiaꝫ fläticas q̄ sunt in sto° & rōne alio⁊ commixto⁊ alterat & confortat stomachū & sic de alijs.

¶ Caplm. 12. de singultu.

Singultus est son⁹ violēt⁹ motionis oris sto¹ ex spasmosa eius dispōne pue niēs. Hāc diffinitionē ponit Ioh. de ianua in sua psodia. Ex ꝟo dicꝫ ga'. 6. āph. p°. 39. possumus trahere ꝙ singult⁹ est motus stomachi ad expellendū nociuū sube stōachi imbibitū vel inuiscatum.

Cause singult⁹ in gñe gñalissimo sūt. 2. scꝫ replo & inanitio. & iste habent alias causas. nā q̄dā sunt pmitiue: q̄dā añtes et q̄dā piuncte. Cāe pmitiue sunt intdū frig⁹ exteri⁹ penetrās & infrigidās extremitates vt man⁹ & caput maxie pedes & tibias sto[m] dein de in eo fritatē impmit: nimia etiā calitas re soluēs & inducēs malaꝫ siccam vel cal'am vel vtrūqꝫ in sto° vel in aliq̄ pte eius. Sil'r etiam pcussio in capite vsqꝫ ad ce[m] attingēs ex q̄ p colligātiā ledit sto⁹ & incurrit singultū & silia ¶ Cāe añtes singult⁹ pñt eē corruptio cibi in sto° frig⁹ in ore sto¹ nouit ab aliq̄ cā acqsitū sic est nuditas pedū vel acceptio cibo⁊ acuto⁊ & silia. Alia cā pōt eē vētositas grossa q̄ nō faci liter resoluit. Alia cā pōt eē replo sto¹ ex mal' hu. vel cibi vel pot⁹ acutꝫ sto° adherētes vel si cal's cibus vel pot⁹ acut⁹ in eius villis vl' sba penetrat & inuiscat & ipm sto[m] aggrauat & ing tū facit ad qđ expellendū nā cogit: sic est pip sinapis & eruca diatriō pipeō. Alia cā pōt eē pstrictio vomit⁹ quā nā nitit exercere et ipm volum⁹ aliq̄ occasione retinere. Alia cā pōt eē apa epatis: qđ epar mittit a se ad sto[m] rōe vi cinitatꝫ humorē vel fumū nocentē ei. Alia cā pōt eē apa in velamib⁹ ce¹ vel in ipo ce° a q̄ p cōicationē nociue qualitatꝫ vel m° ad stoma[m] deriuant. & ad oia ista nā intēdens expellere causat & facit singultū. ¶ Cāe piūcte sūt mor dicatio facta in sto° ab hūore vel cibo vl' a ma la q̄litate vel ab aliq̄ re nocitiua. & in hoc stāt oēs cāe piuncte. Sil'r etiā effusio cholere vel alteri⁹ mali hu. vel vētositatꝫ ad sto[m] vt freqn ter accidit in hora crīs a q̄bus p vomituꝫ vel singultū se intēdit exonerare vt aliqñ accidit in febrib⁹ ad crisim accedētibus. Alia cā pōt

esse apa sto. nā in tali casu semꝑ nociuū ē in domo. ⁊ illud semꝑ nā nitit̄ expellere. ⁊ sic singultū opat̄. Alia cā pōt eē mala ꝯ calida vel frida cū maª vel sine maª iā manifesta ⁊ in facto esse ⁊ iā inducit sensibile nociuuꝫ. ⁊ h pōt esse cū replōne vel inanitione.

Signa cārū pmitiuarū ex relōne infirmi ⁊ sodaliuꝫ eius accipiunt̄ vt qꝛ talis singultosus ābulauit ꝑ frigidū panimentū: ⁊ iuit nudus corpe vel qꝛ ictū in capite recepit vsqꝫ ad craneū penetrātē. vl' qꝛ res fridas sto suppofuit ⁊ adiūxit vel aquā friaꝫ grad vel violēter trāsmeauit vel ī ea natauit. ¶ Signa cārū añtiū sunt vt qꝛ cibus in sto fuit corrupt⁹ tūc sentit̄ mal⁹ sapor ⁊ corrupt⁹ in odore ⁊ odor horribilis si ppt malā ꝯplōeꝫ sto fridā saltē in pn°: tūc sentit̄ frig⁹ ī regiōe sto: ⁊ nō adest sitis ⁊ iuuat̄ a cal'is ⁊ leditur a fridis. Si singult⁹ pcedit a replōne sto: tunc adest grauitas in sto ⁊ multū sputū ⁊ superflua hūiditas ad os decurrēs ⁊ post vomitū sedat̄ Et si sit a mala q̄litate acuta cibor vel hūor hoc scit̄: qꝛ patiens ꝯfitet̄ se comedisse pipꝑ sinapi vel erucā ⁊ sil'ia. Et si est ab hūo scit̄ per saporē in ore sensatū: vt qꝛ ibi sentit̄ salsedo vel amaritudo. ⁊ post vomitū singult⁹ euanescit. Si est ppter vomitū retentū h facil'r pōt cognosci ex iudicio patiētis. ⁊ cōpleto vomitu talis singultus cessat. Si pcedat ab apate epatis vel sto vel ce°. ex illor signis ꝑ sua capitula reqrant̄. Qñ aūt est ex inanitōe ꝑ pcedētia denotat̄ vt qꝛ habuit fe. acutas corpeā subam ꝯsumēres. vel passus fuit vomituꝫ vel vētris subductionē ꝑ magnū tps spōte vel ꝑ artē pcuratū. Et ista spēs venit cum siccitate corpis ⁊ ariditate ⁊ in iuuenibus cholericis. ⁊ sic de alijs signis.

Judicia ꝑ singultū possum⁹ iudicare qꝛ cū videm⁹ aliquē frequēt̄ singultire iudicam⁹ h esse ex replōe vel inanitiōe. ⁊ sic hꝫ ypo. 6. amph. amph. 59. ibi. Spasm⁹ fit ex plenitudine aut eūcne: ita ⁊ singult⁹ Et si ab alijs causis fit. ad ista duo reduci pñt. ¶ Scđo si suppurgato seniori singult⁹ supueniat nō bonū. 7. aph. aph. 42. Et h vl'e est vbicūqꝫ in senib⁹ est abūdātia egōis vel vomit⁹ ppt defectū etad ⁊ ṽtut debilitatē sꝑ illaudabile est. Ga. in ꝯ°. ¶ Ter° in vomitu ⁊ singultu oculi rubei malū. 7. amph. amph. 5. Et cā ē: qꝛ cū singult⁹ nō cesset ꝑ vomitū apa in cer° vel sto esse iudicat̄: qꝛ rubedo oculor vtrūqꝫ pōt significare. vt ait Gal. in ꝯ° eiusdē. ¶ Quarto iudicat sic ypo. san° multo fluente spasm⁹ aut singultus post nimiā inanitionē malū. ¶ Quīt⁹ spasm⁹ iuuat⁹ ⁊ singult⁹ post nimiā ianitionē malū. 5. amph. amph. 4. Et cā dat̄ in ꝯ° quia singult⁹ etiā est spasm⁹ quē os sto ⁊ meri patiunt̄. ⁊ si spasm⁹ est piculosus: sil'r ⁊ singult⁹ ¶ Sexto singult⁹ a mā fria vel hūida simplici vel cōposita: sola sitis si sufficeat̄ resoluit eā ¶ Septimo a singultu ex replōe vomitu sufficienti celebrato liberat̄ hō. ¶ Octauo si post sufficiētē vomitū singult⁹ nō euanescit apa i sto aut in origine meri a ce° ad stom vemētis vel in ipo ce° iudicat̄. ¶ Nono qñ hñti singultū accidit apa in latere dextro ⁊ singultus est vehemēs in crastinū morietur ante ortū solis. Jstos. 4. vltimos iudiciales canōes ponit canonista Aui. in. 13. 3. in. c. ppo. ¶ Decimo tristosa vel gaudiosa subita ānūciatio obliuisci facit singultiētes: ⁊ inde frequēter sanant̄ cuꝫ cogitationis distractione.

Curatio singult⁹. Jntētio curatiua in singultu: si est mālis ē expellere illā māꝫ deinde stom ꝯfortare. Jn singultu ṽo q̄ est ex inanitōe intē° curatiua ē hūectare ⁊ replere vtēdo dieta resumptiua. Et a frio intēn° curatiua ē calefacere. ⁊ de alijs suo°. Sꝫ āteq̄ ad pticl'arē curā veniam⁹ ponam⁹ h. 18 curas valētes in singultu q̄s ponit aui. in. 13. 3. in pn° cure singult⁹ q̄ sunt iste. Prima cura est vomit⁹ ⁊ post sumere yerapigrā. h soluꝫ tꝫ verū in cā replōnali. Scđa cura q̄ vꝫ singultui est inducere terrorē sic̄ ē vox canōis iopinata Terª est fort vocifera° ⁊ freq̄ns. Quarta est pruocare patiētē ad irā. Quīta ē inducere tiorē subito ⁊ ānūciare hñti singultū q̄ aliq̄s magn⁹ dñs minat̄ ei dicēdo. qd fecisti tali dño q̄ tibi minat̄. Sexta ē gaudiū subito ītroductū vel noua gaudiosa ānūciata ⁊ sil'ia. vt dicēdo talis amic⁹ tu⁹ veniet cito: qꝛ lr̄am misit tali ⁊ sil'ia. Septiª est tristiª supflua vt tal' amic⁹ fregit sibi casual'r crura. Octaª ē aspsio aq̄ fride sup faciē subito. Nona cā pōt eē mot⁹ fort vel forte exerm ppt̄ea qꝛ corp⁹ calefac̄. Decima ē eq̄ta° eq̄rū. Undeciª ē sustiere tussiꝫ. Duodeciª est sustiere sitim. 13ª est sternutatōeꝫ puocare. 14ª est retinere anhelitū ꝑ magnū spacium ⁊ frequēter: qꝛ talis retētō āhelit⁹ auget calitatē in pectoralib⁹ ⁊ in sto ꝯcomitatiue. 15ª est somn⁹ lōgus. qui q̄dē multū iuuat i sanatiōe singult⁹ ppter fortificatōeꝫ nālis caloris i interiorib⁹. 16ª est liga° vel ꝯstric° extremitatuꝫ dolorosa. 17ª est positio ventosarū sup stom sine icarificatōe. Decimaoctaua ē positio rerū rubificātiū sup stom sicut est sinapis ⁊ similia

¶ Post ista ꝯsiderem⁹ si singult⁹ est pp cās pri
mitiuas vt est frig⁹ ⁊ tūc pariēs calefiat ⁊ pan
ni cal'i sup sto° ponant̄ ⁊ det̄.ʒ.j.cimi² pulueri
zati cū vino vel gith pulueri zatū cū brod° gal
line. vl' det̄ maratrū ⁊ anisuz ⁊ comedat allia
⁊ reb⁹ vtat̄ cal'is. Et silr ē dicēdū de alijs cau⸗
sis ꝑmitiuis. Et si fuerit pp ictū in capite: ille
curet̄ ⁊ iponant̄ res ꝯfortātes capiti iuxta te
norē egritudis. ⁊ tūc ipendat̄ bona cura: qꝛ h̄
malū ē ⁊ ꝑiculosuz. ¶ Si singult⁹ ꝯsideret̄ qn⸗
tū ad cās ꝯiūctas qb⁹ succurrit āñcedētes ille
curet̄: qꝛ ex cāis āñcedētib⁹ fiūt ꝯiūcte nisi ci⸗
to eis succurrat̄. nā si fuerit pp sto¹ replōnē ci
boꝝ vel potuū vel pp hūorē pūgentē vl' mole
stantē ipsuz ꝓuocet̄ vomit⁹. Si ḡ est mā gros⸗
sa vel viscosa: det̄ in potu oxi el squilliticū vel
diureticū postea comedat duas rotulas rafa⸗
ni gallica¹: deīde post paululū ꝓuocet̄ vomit⁹
cū pēna in oleo madefacta ⁊ vsq; ad gutt̄ itro
missa vel bibat decoctionē se. atripliċ ⁊ aneti
⁊ aliqd de semie rafani comestibil: deinde vo⸗
mat. Aliq tñ volūt q h̄ est bonū qñ est in orifi
cio sto'ĸ ñ ē in fundo cōpetūt me° eūantes ꝑ i
ferius. Nos ṽo dicim⁹ vbicūq; fit mā vz vomi
tus nō tñ erit error imo artificiale. si illa mā
grossa purget̄ cū pillis stomatiq vl' cū appro
priat. Deīde ꝯfortet̄ cū reb⁹ cal'is in cā fria: ⁊
cū fris in cā cal'a. Post ꝯfortationem ḡ in cā
fria det̄.ʒ.j.castorei cū vino ꝺcoctiōis mastiq
⁊ mēte origa¹ ⁊ calamē².vl' det̄.ʒ.j.⁊ ß. de suc⸗
co absin¹ tepido. vl' det̄.ʒ.j.⁊ ß. de cimio ꝑpulue
rizato cū.℈.j.de sale cōi. mirabol' ēt ꝯditi va⸗
lent in isto casu ƀm Aui. valēt ēt ēpl'a ⁊ vnguē
ta cal'a a pte exteriori applicata ⁊ vz oleū ab
sin¹ ⁊ oleū mastiq. ⁊ vz h̄ ēpl'm sup sto^m positū
post vnctionez oleoꝝ. ℞. thuris mastiq. añ.℥.ß.
lapdani.℥.j.⁊ ß. absin¹ mēte añ.℥.ß. ani¹ marat¹
gariof̄. spice¹. añ.ʒ.j. cere qd̄ suf̄ f̄. empl'z ad
modū scuti ⁊ supponat̄. Valent ēt electuaria
cal'a vt diazinziber tiriaca cimiata aurea alexā
drina siue metrida^m filoniū: vt dicit Auicen. ⁊
dñt ista mīstrari p⁹ purgationē necessariā. vñ
dico notant̄ ƀm Aui. q vz filoniū qꝛ in ipso ē
aliqd de stupefactiōe ⁊ ꝯfortatiōe ⁊ resol'one
⁊ expulsione. nā in remotiōe singult⁹ q̄ fit pp
nimiā sto¹ sensibilitatē debēt dari aliq medici
ne q̄ ꝑtim sint stupefaciētes ⁊ ꝑtiz cōfortātes
vt dictū est de philonio. Et isti trocisci valent
ƀm Aui. ℞. costi croci rosˀ. mastiq spice¹. añ.ʒ.
4. azari.ʒ.ij. aloes opij. añ.ʒ.j. ꝯficiant̄ cū suc
co psillij. ⁊ det̄.ʒ.j. i hac me² ponit Aui. psiliū
⁊ opiū ad stupefaciendū ⁊ spica ꝯfortat ⁊ re⸗
soluit azarū inclinat hūiditates ad ptes vri⸗
nales aloes inclinat humiditatē ad ptes ife⸗
riores ⁊ purgat eas ꝑ secessuz. cost⁹ ⁊ croc⁹ ma⸗
turant ⁊ ꝯfortāt ⁊ calefaciūt pp q isti tro.⸗
sci multū valēt singultui vehemēti ⁊ subuer⸗
sioni animi vt ponit Aui. in.13ª.3¹.c. de singul⸗
tu. vz ēt decoc° zz¹ i vino cū melle ⁊ aq̄ de cimi
no. In singultu ṽo antiq purgatio vz cū pill.
stomaticis ⁊ iunctio cū oleo allrelregi ⁊ cum
oleis supdictis ⁊ empl'o supdicto. Trocisci ha
ly qs ponit in.7°. ⁊ valēt in singultu cū ē a cā
fria ⁊ cū ē a repl'one mā ꝑus purgata. ℞. mir⸗
re aloes sqnāti zizibrij mētast¹ mōtani origa²
sicci se. apij marat¹ ani¹ añ.ʒ.ij. opij rosˀ. mundˀ.
añ.ʒ.ß. f̄. trocisci cū vino optio a i pōd⁹.℈.4.
⁊ det̄ vnus cū vino decoctiōis zizibrij ⁊ mente
Et dicit haly. q reten° anhelit⁹ sepe singulta
tionē ex repl'one dissoluit. ⁊.ʒ.ß. lig¹ aloes cuz
aq̄ mēte ⁊ absin¹ vel zizibrij ꝓdest māifeste sin
gultui. Et in istis cocordant Haly. Serap. ⁊
Aui. ⁊c. ¶ Si singult⁹ est a ventositate ⁊ venit
ista spēs cū eructuatione stomachi. Tunc da⸗
mus ciminū carui ⁊ anisum vel puluerē rute
cū vino calido. vel det̄ puluis galāge ⁊ cimi²
cū vino tepi°. ⁊ vz carui ⁊ ameos gariof̄. ⁊ mē
ta mastix thus balsamita abrotanū origanuz
⁊ calamentū ⁊ silia. Ex quib⁹ pōt fieri vinū vl
electuariū vel alia ƀm industriā medicantis.
¶ Si singultus accidit pp humorē colericum
in sto° inuiscatum vel in cōcauitate eius retē
tum: detur sirupus acetosus cum aqua calida
deinde ꝓuocetur vomitus cū aqua cal'a deco⸗
ctionis se. raphāi. Et post vomitū dam⁹ aquā
ordei cū succo granatorum dul. sequēdo Se⸗
rapionē qꝛ aqua ordei mūdificat cū dicto suc
co ⁊ alterat. ¶ Si ṽo singultus est a siccitate
Haly ⁊ Sera. ⁊ Aui. cōcordant q detur in po
tu aq̄ cal'a cum oleo amigdˀ. dul. ⁊ oleo viol'. ⁊
detur aqua cucurbite ⁊ aqua ordei ⁊ aq̄ citrul
li ⁊ muscillago psillij ⁊ se. citonioꝝ ⁊ se. malue
⁊ maluauisci. Et valet iulep rosˀ. ⁊ auenatum
⁊ ordeatū ⁊ dieta resumptiua ⁊ tunc fiat sicut
dictuz est in mala ꝯᵉ sicca stomachi. ¶ Si aūt
singult⁹ ē propter apostema in epate qd̄ scit̄
per signa in suo ca° dicenda tunc cōpetit flō. a
basilice ⁊ post cephalice si magna ē repl'o. de⸗
inde detur aqua solat¹ ⁊ aqua endˀ cū cassiaf̄.
⁊ si adest inflāmatio detur sirupus acetosus ⁊
oxisacara ⁊ sirupus malorū granatoꝝ musoꝝ
cū ꝑuo spodio in ꝑua q̄ritate. Deinde empl'et̄
epar ex succo endˀ ⁊ spinue ⁊ solat¹ cum pulue⸗
re sandˀ al. ⁊ ru. ⁊ rosˀ. ¶ Si ṽo singult⁹ fuerit
propter apā stōachi curet̄ apā sicut iferi⁹ di⸗
cetur in suo. c. ꝓprio. ¶ Si singult⁹ acciderit

ꝑuis pueris lactātibꝰ ꝓꝑ indigestionē eoꝝ vel ꝓꝑ frigus penetrans vel ꝓꝑ caseationē lactis in vētriculis eoꝝ isti nō pñt recipe medicinā ꝫ sufficit ꝙ sto' eoꝝ cū oleo de mastice vel cuꝫ oleo absin' vel aneti vł castorei iungant̃ ⁊ pā ni cali supapplicent̃ ⁊ nō supflua lacꝗ succio ⁊ nutrix cibarijs pascat̃ subtilibꝰ: vt ex eis bonum lac citoqꝫ digestibile generetur.

Declaratio In singultu pº sciēdum ꝙ ypo. in.5º. āph. āph. 3º.⁊.4.⁊.5º.⁊ in.6º.āph.āph.39º. ⁊ ꝫm Ga^m i eisdē ꝯtentꝗ: eadē iudicia q̄si faciūt de singłtu: q̄ de spasmo. Et Gaꝰ in ꝯº.4º.5º. āpho. dic̃ ꝙ singultꝰ ē spasmꝰ quā ad os sto' meri patiunt̃. Attū si bn̄ volumꝰ ꝯsiderare nām ⁊ essentialē diffinitionē spasmi ⁊ singultꝰ: singultui nō pt cōpetere diffinitio spasmi nec eꝯ: q2 nō sūt ideꝫ ꝓꝑ istas cās. pº q2 singultꝰ ē in mēº qd nō ē voluntarie mobile sic ē meri ⁊ orificiū sto'. spasꝰ aūt est in mēº volūtarie mobili. Scdo q2 singultꝰ expellere vr̃ nociuū ꝯtētū. In spaº autē nō nec mēbꝝ spasmatū māe nititur expellere nociuū ꝯtētū. Tertio q2 singultꝰ fit a nā icitata. spasmꝰ ꝟo nō. q̄rto q2 spasmꝰ fit in lacerto: singultꝰ ꝟo in neruo vel in ꝑte neruosa seu in ꝑte villosa. Quito q2 in singultu fit q̄dā curtatio ⁊ ꝯctio meri ⁊ orificij sto'. ⁊ post rectificat̃ ⁊ extēdit̃. Et in spasmo aūt ꝙuis curuet̃ mē^m ⁊ retrahat̃ nō ita extēdit̃: īmo in tali dispōne remanet ꝑ morā lōgiorē. Sexto q2 motꝰ spasmi sp est motꝰ mor'. singultꝰ aūt est malꝰ motꝰ ꝟtutꝗ expulsiue ⁊ est motꝰ nature qñ nō ē multum excedēs nec opatiōes īpediēs. Cōueniūt aūt singultꝰ ⁊ spasmꝰ q2 sic spasmꝰ pōt fieri a replōne ⁊ inanitiōe: silr ⁊ singultꝰ. Scdo q2 in vtroqꝫ est abbreuiatio ⁊ curtatio mē' ⁊ retractio: tñ nō ita iterū ⁊ statiꝫ extēdit̃ in spasmo vt nociuū expellat sic in singultu vt statim dictum est. ¶ Scdo q̄rit̃ q̄ dr̄ia est int̃ vomitū ⁊ singultū cū in vtroqꝫ motu stoꝰ ⁊ meri moueātur: cū aliqd nociuū expellere desiderāt vt dic̃ Gaꝰ in ꝯº in fine dicūt aliq̄ cū Gaº in eodē loco ꝙ in vomitu meri ⁊ stōcꝰ mouētur ad expellendum nociua .i. natātia ⁊ ꝯtenta in ꝯcauitate sto'. ⁊ meri. In singultu ꝟo q̄ in iteriori ꝑte sto'. i. īuiscata in suba sto' sunt expelluntur: ꝟba sunt Ga' ibidē. ¶ Tertio q̄rit̃ singultꝰ cuius mēbri est morbꝰ. r̄ndit Gaꝰ in cōmēto.4º. 5. ampho. ꝙ singultꝰ est spasmꝰ quem os sto' ⁊ meri patiunt̃ verum tñ dico ꝙ pōt esse passio fundi sto': q2 os sto' ꝑtes rē nociuaꝫ expellere laborant: ideoqꝫ ꝯtingit singultus cū stomachus infirmatur vel aliqui comedunt piꝑ aut aliquam rem calidam vel bibunt vinum calidum ⁊ maxīe dum piꝑ intantū teriturvt q̄eat in corpus stomachi penetrare. Et similiter qñ corpus stomachi vel calefit aut infrigidatur. verba sunt Ga'.6. de morbo.c.2. ¶ Quarto dubitatur de ꝯtrouersia que est inter gordoniuꝫ ⁊ Joannē de torna^a. pmus dicit ꝙ singultus est motꝰ cōpositus ex virtute aīali ⁊ naturali sicut tussis ⁊ sternutatio. ⁊ dicit ꝙ nō est compositus ex retētiua ⁊ expulsiua: qm̄ retentiua nociua retinere nō dubitat. Scds ꝟo dicit ꝙ male dicūt quidā moderni dicētes singultum motū esse cōpositū sicut est tussis: q2 singultꝰ solū malus motꝰ est expulsi^e naturalis: qui nō iuuat̃ ab aīali ⁊ sic pꝫ controuersia: ⁊ h̄ posset fieri quedā forma vtrū singultus sit motꝰ cōpositus ex virtute aīali ⁊ naturali sicut tussis. ¶ Tunc pro veritate inq̄renda pmo notandū ꝙ virtutes ex operationibus cognoscunt̃: q2 oīs virtꝰ est ꝑncipiū alicuiꝰ operationis ⁊ nulla opatio fit in corpore hūano nisi ab aliqua virtute. ista suppō est Aui. in pº. fen. p'. doc.6. c.pº. Et est aristo. in.2º. ð aīa vbi dicit ꝙ potētie aīe ex accn̄tibus ⁊ opationibus distinguūtur ⁊ cognoscunt̃. ¶ Scdo supponit̃ dictū ga' in pº de int̃. natura nō mouet̃ ad: expellenduꝫ supflua nisi pus sentiet̃ nocu^m. idē dicit Gaꝰ. 10. de inge.c.1. ¶ Tertia suppositio est ꝙ ad vnū actum possunt cōcurrere.2. virtutes quarum vna est ꝑncipalior ⁊ pma in actione: alia coadiuuatiua ⁊ secūdaria. ¶ Quarta suppositio est dictū Ga'.6º. de morbo.c.5º. vbi loquit̃ de singultu scꝫ ꝙ motus sto' qui fit in singultu similis est motui qui fit in tussi: qd intelligitur ꝙtum ad actū naturalis virtutis expulsiue ⁊ ꝑsentatiōis materie quā presentata natura nititur expellere. ¶ Quīta suppositio est Ga'.5. de morbo.c.7. vel in colūº.6. vel circa ꝙ quedam sunt mēbra que habēt virtutē expulsiuaꝫ fortē que possunt per se expellere nocitiua vt stomachus ⁊ matrix ⁊ intestina que oīa per suam ꝓpriam naturalē virtutē expellunt a se nociua nō adiuuāte aliq̄ alia virtute Alia sunt mēbra q̄ ꝑ se non pñt agere opationem nec eꝑpulsionē nociuoꝝ a se cum sola expulsiua nāli vbi iuuet̃ in expulsiōe a ꝟtute aīali sensitiua ⁊ motiua vt plmo ⁊ canales sui ⁊ cer^m: ⁊ hoc ꝙtū ad supflui expulsionē. ¶ Serº nō. ꝙ aliquē motū esse cōpositū pōt intelligi duobus modis. vnoº ꝙ ad illū motū ꝯcurrūt due virtutes ad eandē intentionē ⁊ illū motū peragendum actiue vt ad motū tussis: in quo concurrit virtus naturalis plonis ⁊ canaliuꝫ

ius expulsiua.fili virtus aialis sensibilis ꝛ motiua eorum ꝛ aliarum partium coadiuuatium. Et sine istis tribus scꝫ naturali expulsiua ꝛ aiata sensitiua ꝛ aiata motiua nunquam tussis fieret. Et ideo tussis est motus compositus. alio modo pt dici motus compositus, ppterea qꝛ due virtutes ad illum concurrunt ad diuersas operationes siue intentiones vna scꝫ ad sentiendum ꝛ alia ad mouendum non quod ambe moueantur sed solum vna mouet ꝛ alia sentit. ❡Tunc sit prima conclusio sumendo motum compositum primo modo singultus non est motus compositus. probatur: qꝛ stomachus est membrum forte per se potens expellere nociua cum sua sola naturali virtute expulsiua. ideo non indiget virtute aiali motiua vt pnotatum est in.5. suppositione. ꝛ in.3.li. huius in. c. de tussi. In pone etiam sic intelligit Iohannes de tornamira bone memorie de tpe meo cancellarius. ❡Secunda conclusio sumendo motum compositum secundo modo singultus est motus compositus. patet qꝛ in singultu necessario requiritur virtus aialis sensitiua nocumentum sentiens per quam suscitatur virtus naturalis expulsiua stomachi que per se solam expellit aut expellere nititur illud nociuum non pcognitum sed presentatum. Et sic intelligit Bern. de gord. in lilio. sic etiam intelligit ga.6.de morbo.c.5. vbi dicit motus stomachi in singultu similis est motui qui fit in tussi. ꝛ intelligit Gal. ex parte virtutis aialis sensitiue. in singultu non quantum ad actum virtutis aialis motiue. ꝛ sic facta est pax istorum duorum nobilium virorum. ❡Quinto iuxta materiam notandum est secundum autores medicine quod vna operatio fit aliquando a duabus virtutibus naturalibus eiusdem generis vt attractio nutrimenti ad membra que fit a virtute naturali expulsiua membri in quo continetur nutrimentum et a virtute naturali attractiua membri nutriti desiderantis nutriri. Aliquando aliqua operatio fit a duplici virtute vitali eiusdem speciei vt motus cordis ꝛ arteriarum. Aliquando vna operatio fit a duplici virtute aiali: vt inquisitio veritatis que ptinet initiatiue fit a virtute estiatiua ꝛ a virtute rationali completiue Aliquando fit vna operatio a duabus virtutibus diuersarum specierum vt est tussis que fit a virtute naturali ꝛ animali ꝛ appetitus cibi ꝛ potus ꝛ multe alie. Aliquando vna operatio vna sola completur virtute vt ꝛ cibi ꝛ potus retentio ꝛ digestio ❡Sexto sciendum est quod licet multe cause singultus sint enumerate. tamen fere omnes possunt reduci ad 5. quas ponit Ga. in conclusio.5. quanti amph. qꝛ aut est ex plenitudine vel ex inanitione vel ex mordicatione orificij stomachi vel totius stomachi vel alicuius partis eius quecunque sit illa causa sue sit materia mordicans siue innaturalis conclusio quam natura sentit inimicam quam natura nititur expellere ac si esset ma pugitiua siue agguatio materie cuiuscunque qualitatis sit: dummodo agguet naturam. ❡Septimo sciendum est quod quamuis in.4. pnosticatione sit dictum quod singultus veniens post inanitionem malum signum est. non tamen necessarium quod sit mortalis maxime in iuuenibus. Et si alia bona signa appareant. vidi hominem.50. annorum qui passus fuit dissinteriam per duos menses cui superuenit singultus. ꝛ multum dubitaui propter dictum ypo: ipse tamen sanatus fuit dei gratia: qꝛ habebat bona signa ꝛ nullum pnitiosum. ❡Dubitatur de contradictione que est inter haly de regali dispositione. et Serap. in singultu ex inanitione. qꝛ haly iubet dare aquam rob. cum muscillagine psilij refrigerantium ꝛ similia. Serap. iubet dare aquam calidam cum oleo amigd. ꝛ silia. Et licet in causis curatiuis bene conueniant. tamen in modo ministrandi contrarij sunt discrepantes. Ad hoc dicendum quod in singultu facto ab inanitione vel siccitate si non assit calitas res humide debent cale exhiberi: vt cum sua calitate actuali citius penetrent ꝛ leuius suum sortiantur effectum. ꝛ sic itelligit Sera. si si cum ista inanitione seu siccitate assit calitas que continue desiccat. Dico quod tunc res frigide ꝛ humide actualiter ꝛ virtualiter sunt ministrande vt cum sua actuali fritate nalis earum frigiditas iuuetur in actione ꝛ anullatione extranee calitatis. ꝛ cum sua humiditate stomachus desiccatus humectetur. et sic haly intellexit de naturali dispositione in loco allegato ꝛc.

❡Cap.13. de nausea subuersione ꝛ fastidio.

S Ubuersio siue nausea est motus expulsionis stomachi cui non associatur motus expulsi. Hanc diffinitionem posuit Aui.13a.3a. in ca. de vomitu. Quando igitur aliquis habet voluntatem vomendi sine effectu dicitur quod iste habet subuersionem animi vel nauseam fastidium. Alio noie a ga. in passio vocatur anorexia ꝛ dicitur ab a quod est sine ꝛ onorexis quod est appetitus quasi sine appetitu. Alij vocant nauseam: alij fastidium. Alio nomie in passio vocatur atrofia. i. sine nutrimento ppterea quia tales non appetentes nec comedentes remanent sine nutrimento ꝛ fiunt macri tabescentes. ꝛ hoc multis cholericis ꝛ melicis in senectute solet aduenire. Si bene vellemus considerare de ista subuersione animi seu nausea iam dictum fuit in isto.4. in c.5. de debilitate appetitus. nam non est aliquis qui habeat nauseam aut subuersionem animi quin habeat fastidium ꝛ debilitatem appetitus. ꝛ ideo ab eisdem causis generatur fastidium ꝛ nausea ꝛ debilitas appetitus. ideo ad vnum possent per pnuectis reduci ca^m. imo dico

ꝙ nausea fastidiū ꝛ subuersio animi sūt q̄dā passiões p̄cedentes ꝛ coadiuuātes debilitatē appetit⁹ ꝛ vomit⁹: ꝛ fere oēs iste passiones ab eisdem videnť procedere causis ꝛc.

Cause q̄dā sūt p̄mitiue: q̄dā an̄tes: q̄dā ꝯiūcte. Cause p̄mitie nausee p̄nt eē aspect⁹ rei horribil'. ꝛ si aliq̄s vomat coraȝ alio vel videat bufonē vel rē turpis aspectus de q̄ ꝟtus imaginatiua abominabilē ꝯspiciat formā. ad cuius intuitū nālis expulsiua nitiť expellere qđ in sto° ꝯtineť: ſꝫ nō pōt iō subuersio nūcupať ict⁹ etiā ꝛ pcussio i sto° vl' nimiū frig⁹ exteri⁹ mordicās vel cal'itas exalās. oīa ista p̄nt eē cāe subuersiōis ꝛ nausee ꝑptea q̄ debilitāt digestiuā ꝛ faciūt ad m'ltiplicatōeȝ flatis limosi ꝛ viscosi vel alteri⁹ hu. circūliniē tis parietes sto' ꝛ debilitātis appetitiuā ꝟtuté. ꝛ sic de alijs causis p̄mitiuis. ¶ Cāe an̄tes sunt vel eē p̄nt mala ꝯpl'o sto' cal'a vel fria cū mā vel sine mā vel mali hu. in aliq̄ p̄te corpis exn̄tes. Alia cā pōt esse repl'o ciboꝝ ꝛ potuuȝ frequētata ꝛ nauseatiua satietas siue crapl'a quā nā digerere nō valȝ. ꝛ ī̄ isti sūme repleti facti sūt nauseātes ꝛ fastidiosi. nā nimia ociositas ꝛ dimissio exercitij immēsaq̧ corpis repletio: p̄cipue ciboꝝ fastidiosorum vt carnū porcinarū anguillarū ꝛ auiū in aq̄s degentiū sunt in cā ꝛc. ¶ Cause aūt ꝯiuncte sūt illi mali humores iam gn̄ati in parietibus sto' iam adherētes siue sint cal'i vt est cho. ru. siue fridi vt flegma vel corrupti vt cholera prasina et cho. que est sicut pori color. vel si sint alteri⁹ male q̄litatis vt flegma salsum aut co. vitelli na. ꝛ sic de ceteris hu. subuersionē vel nauseā vel fastidiū vl' voluntatē vomēdi sine effectu faciētibus: maxime si illi hu. vel aliq̄ eoꝝ sint in p̄ua q̄titate ꝛ subām stomachi imbibētes cū debilitate ꝟtutis expulsiue: q̄ si fortis existeret vomitū exerceret.

Signa passionis sunt satis manifesta: q2 q̄n cibus p̄sentiť quasi vult vomere. ꝛ si cogit ip̄m accipe immediate reijcit eū ita ꝙ sto⁹ ip̄m recipe nō vȝ: imo cupit vomere ꝛ incidit in singultū vl' eructuatiōem Si ꝟo fuerit a cāis p̄mitiuis: ex iuditio pati. h̄ri p̄nt si ē a mala ꝯpl'one sto' cal'a ꝛ fuerit sine ma^a tūc adest siti ꝛ estuatio caliditas tact⁹ ꝛ ꝯ° ꝛ etas ꝛ tp̄s cū istis ꝯcordāt ꝛ adest leuitas nihil penit⁹ expellit aut valde modicū. Et si fit cū ma^a eadeȝ assunt signa. Aliq̄n tñ aliq̄d de illa mā ꝑ partē eijcit: supiorē ꝛ tunc genus egritudinis ꝯmutatur: aut ambo genera cōiunguntꝫ vnū aliud p̄cedēdo. Et si ē a causa fria nō adest siti nec cal'itas: imo ē hō diligēs quietē ꝛ ociū ꝛ fuerit in ꝯuiuijs ꝛ cōessatōib⁹ ꝛ est repletus ꝛ silia. ꝛ sic de alijs cāis an̄tib⁹ Si fuerit a cāis ꝯiūctis ꝛ sit malus hu̇or cuȝ sua mala q̄litate imbibit⁹ in suba stomachi ꝛ ei remouēs actual'r appetitū vel sit aliq̄ mala qualitas iam de facto dissipās subaȝ orificij sto' vt facit cal'itas vel mortificās fritas iaȝ tunc actual'r egrotat. ꝛ cause an̄tes facte sūt ꝯiuncte ꝛ immediate: q̄uis iste ꝯtinue ab an̄cedētibus adiuueniť. ꝛ tūc nihil ꝑiciūt vl' valde parū ꝛ post illam ꝑiectionē remanet nausea ꝛ subuersio animi. i. orificij stomachi cum remotōe appetitus cibi vel eius debilitate. ꝛ sic de alijs causis cōiunctis ꝛc.

Iudicia in nausea p̄mo ypoc. ꝛ ga. 4. amph. amph. ꝛ ꝯ°. 17. dicunt nō febricitātibus fastidiū ꝛ cordis morsus et os amaricatū ꝛ tenebrositas oculoꝝ sursum farmacia indigere sig̃t ꝛ cā dať in ꝯmento sic cho. nāq̧ ru. distēꝑata sursum euaporans fastidiū facit: cui⁹ acredo. i. acuitas facit cordis morsus ꝛ os amaricatū ꝛ sequiť amaritudo in ore ꝑp̄e est ex cho. ru. ¶ Scd̄o vix p̄nt eē talia accn̄tia sine dolore vel ḡuitate vel p̄ūctura stomachi. ꝛ cū hoc fiunt tristes ꝛ postea vt plu^m sequiť vomit⁹: imo iste passiones p̄ambule sunt ad vomitū cū quasi ab eisdem p̄cedant occasionibus. ¶ Tertio vomitus supueniēs nausee ꝛ fastidio ꝛ subuersioni animi cū sunt a materia ē causa sanatōis earū ¶ Quarto cuȝ Ga. in passio° anoroxia si sine fe. fuerit p̄iculū habet. ꝛ si cū fe. p̄iculū nō habȝ nisi sit fe. pestilētialis malū signuȝ est quia denotať ꝙ hūores vel vapores venenosi a minera putredinis veniunt ad cor quos cor ip̄i orificio cōicat stomachi. ꝛ ibi causat nauseā cum sua venenositate ꝛ mala qualitate.

Curatio istarū passionū multū cōuenit cū cura debilitat' appetitus ꝑpter hoc recurre ad illud ca. posito ꝙ q̄ nausea fiat a mala mā cal'a cholerica cuȝ siti ꝛ oris amaritudine ꝛ siccitate palati ꝛ lingue digerať mā cū sirupo acetoso vl' cū oxisacara simplici vel cōposita. deinde p̄uoceť vomitus vel purgeť cū hac decoctōe. ℞. floꝝ viol. borraginis et buglosse: quia cordiales sunt ꝛ cōfortantes an̄. ʒ. ß. pru. damaq̄. 15. numero. fiat decoctio in qua tempereť ꝑ sex horas corticum mirabo. cit'. ʒ. j. fricenť ꝛ colentur ꝛ colature addať reubar'. ʒ. j. vl'. ʒ. ß. ℞ pot⁹ purgata mā confortetur stomachus cum sirupo de pomis vel cum succo granatoꝝ musoꝝ vel acrium

vel sirupo facto de succo citonioꝝ ꝛ zuc. ꝛ vtatur tryasand ꝛ zuc. ros. ꝛ rosata nouella ꝛ comedat in pn° mense lactucas cũ aceto ꝛ portulacas ꝛ acetosam vel saltē in suo tpe ginula ꝛ frag que cũ sua acetositate ꝛ fridditate reprimunt colerā ꝛ sto^m refrigerant cũ sua acetositate ꝛ fridditate. Et nausee ꝛ subuer sioi animi succurrunt. ꝛ sumant delicata cibaria cũ succo acetose citranguli ꝛ limonis vel salsa viridi. Si qd fuerit a cā fridā vtat rebus ꝯrijs materie in qualitate eius. Si ergo fit a mā frida pmo digerat cũ oximelle diure^co vel cum sir° de absin° vel cũ vino absintiato. deinde puocetur vomitus. deinde purget cũ puluere de diaturbit. vel purget cum yerapigra acuata cum esula ꝛ mastice. Et post vtatur diacitoniten ꝛ aromatico rosato ƀm descriptionez hebem^e. ꝛ pliris cũ musco ꝛ leticia Ga^l. ꝛ sumat aquam absin^t ꝛ gariofi. ꝛ valet cinamomuz diatrion pipeon ꝛ ꝶ sasamentũ de pet° ꝛ saluia ꝛ menta cũ gariof. simul pistatis ꝛ cum aceto distēperatis. stomachus autem ab extra confortet cũ oleo de absin° ꝛ oleo de mastice ꝛ ꝶ. empla ꝛ alia remedia dicta in. c. de debilitate appetitus. Et machinent multa ꝛ diuersa cibaria cũ diuersis salsamētis ꝛ acuminibus. vt appetitus excicetur. nā inde ydentitas cibarioꝝ mr est fastidij ꝛ fantastice setietatis nouerca. Nouerca ꝟo nobilis ꝛ elegantis appetit⁹. Si ꝟo ista abominatio venerit pp nimiaz corporis repletionē ꝶ. floia: ꝛ purget totũ corpus ꝛ stomachus ꝯfortet cũ aromaticis calidis vel fridis ƀm qualitatem sto^l ꝛ totius corpis que quidem aromatica reqrantur in ca° de sincopi vel in ca° de tremore cordis. Si ꝟo fastidiũ siue nausea fuerit a mala cōplone sine mā vt interdū accidit: tunc illa mala ꝯ° cum suis cōtrarijs alterantibus remoueat. Si ēt venerit propter cās pmitiuas: ille expellant ꝛ cito sanitas subsequetur. si ꝟo acciderit pp al's cās: ille remoueantur recurrēdo ad. c. 5^m: isti⁹ 4^l. libri: qꝛ ibi dei gratia reseruatum est.

Declaratio Primo ignorandũ non est ƀm intentionē Aui. in. 4^a. pmi in. c. 13°. ca° de iuuamentis vomitus. ꝛ ƀm alios autores medicine ꝙ ad itestina mittitur co. rub. ad stimulandam virtutem expulsiuam: vt mūdificet ea a fecibus ꝛ limositatibus in ea derelictis ꝛ contentis ad sto^m ꝟo non mittitur aliqua portio cole nec ad stimulandũ nec excitandũ expulsiuā: vt ꝯtīnue mundificet a supfluitatibus ꝛ limositatibus supple in latitudine sanitatis. proinde natura ordinauit in eo virtutē expulsiuam: aliquā do cũ vomitu: aliqñ cum singultu: aliqñ cum eructuatione supflua vt a se abijciat ad exteriora. Et si hec expulsiua fit debilis vel ma^a fit uunifcata in parietibus vel in suba sto^l: seqt inde subuersio animi vel nausea vel fastidiuz ꝛ in hoc poteris perpēdere quare in magnis dñis dum sunt senes ꝛ deliciosi ꝛ suauis vite cum paucitate exercitij fit fastidium ꝛ nausea cum talis virtus in eis fit debilitata etiaz qꝛ eoꝝ corpora cōiter sūt repleta pp cās īmediate supradictas. etiam qꝛ virtus animata sensibilis ꝛ virt⁹ appetitiua ꝛ attractiua sunt iaz naturaliter debilitate. iuxta verbũ Ga^l. 2°. de cōplonibus. c. 2. in fine capituli vbi dicit: destruitur etiam digestio ꝛ spersio cibi a corpore ꝛ nutri^m ꝛ desiderium ꝛ motus ꝛ sensus in sene debiles non cōplentur ƀm ꝙ oz ƀ ille. Et oīa ista me^co desideranti in talibus opari ad memoriam sunt reducenda. ¶ Secundo queritur: qd est principale mēbrum in abominatione ꝛ fastidio. Rñdit Ga⁹ pmo de inter. c. 6. sic. dico ergo ꝙ abomiatio ꝛ fatidiũ stomachi denotāt passiones: seqt ergo ꝙ stomach⁹ precipue eius orificium est mēbruz qd pncipali⁹ patitur ꝗuis etiam totus stomachus immo totũ corpus exinde accidētaliter patiatur: qꝛ penuriam nutrimenti. ¶ Tertio queritur que virtus pncipaliter patitur in istis passionib⁹: dico ꝙ virtus appetitiua stomachi secūdario virtus attractiua ꝛ interdum virtus animata inanitionem sto^l non sentiens. ¶ Quarto notandum ƀm Ga^m in passionario ꝙ in egritudinibus multis tam in acutis ꝙ̄ in cronicis maxīe venit istud fastidium ꝛ nausea ꝛ debilitas appetit⁹ ꝛ rō est qꝛ nā occupata circa materiam egritudis: oēs virtutes corpis seu potentias anime tanꝙ̄ domicellas corpis retrahit ꝛ reuocat ad se adiutrices ꝛ nō min⁹ nālez calorē ꝛ spūs tanꝙ̄ hoīes armoꝝ ad resistendū mor° ꝛ cāe ꝛ accñtibus q̄ ipsuz sequunt: ꝓpterea non vȝ in alijs opationib⁹ min⁹ necijs licite opari: ꝛ iō cibũ nō reqrit put in sua sanitate reqrere ꝯsueuit. ¶ Quito no. ꝙpp dicta in. c. 5. hui⁹. 4^l. in febricitantib⁹ venit nausea ꝛ fastidium propter duo ƀm Galienum in passiona°. pmo qꝛ vapores ꝛ fumositates humorum facientium fe. veniunt ad orificiuz stoa^l vbi fit desiderium comedendi ꝛ ad guttur ꝛ fauces ꝛ palatum ꝛ os: ꝛ^c ipediūt virtutez appetitiuā ꝛ cũ sint cal'i qꝛ a calore febrili gñati sꝶ sicci ꝛ cal'i ꝛ^c siti poti⁹ ꝙ̄ famē sūt gñantes. ¶ Sexto scias ꝙ eruca ꝛ vtrunꝗ raphanum

ꝛ sinapis ꝛ spēs aromatice valent ad appetitum ꝓuocandū ꝛ fastidiū ꝛ abominationē remouendū in cā frida. Acetū ꝛ aggresta ꝛ succus citrāguloꝝ ꝛ limonū ꝛ acetositas cit'acetosa ꝛ acedula pāpini vitis ꝛ salsamenᵃ q̄ ex istis ꝛ silib'fiunt valēt in cā cal'a: tam alterādo malā cal'am q̄ extriguendo ꝛ vniendo ꝑticulas orificij sto'. ¶ Septimo memor esto ꝓut dictū est in q̄rto iudicio: ꝙ nausea in febrib' pestilētialibus est signū malū ꝛ hoc est rōne signi: q̄uis cā sit in corde: nā q̄uis mā venenosa vel fumi eleuati a minera putredis veniāt ꝑncipaliter ad cor: tn̄ aliq̄ por°hūoꝝ vel fumi vel q̄litatis venenose rōne ꝟtutis mittiť ad os sto' ꝛ ibi cāt nauseā ꝛ subuersionem: ꝛ q2 signat talē mām ꝯtie petere cor: ideo est maluȝ signū. vomitus aūt ꝛ nansea ꝛ subuersio veniunt nāliter in alijs febribus ꝑꝑ cās in. c°. de fastidio allegatas. ēt q2 orificiū sto'a sua propria oꝑatione que est appetere vel attrahere rōne passionis cordis retrahitur ꝛ impeditur nō tn̄ in alijs febrib' est ita malū signuȝ sic in pestilētialib' q2 mā non est ita venenosa ꝛc̄.

¶ Capitulum. 14ᵐ. de vomitu.

Vomitus est motus sto' cū expulsione nociui grossi palpabilis in eo ꝑ' contenti ꝑ ꝑtes suꝑiores. Ista diffinitio est bona: q2 dať per genus ꝛ d̄rias ꝛ facit differre suū diffinitū a q̄cunq3 alio. Nā in ista poniť mot' tanq̄ genus sto' ad d̄riam motus q̇ fit in tussi: ꝛ poniť ibi cū expulsione nociui ad d̄riam nausee in qua nihil expelliť. Et ponitur ibi grossi ꝛ palpabilis ad d̄riaȝ eructuationis in qua q̄uis sit mot' sto' ꝛ cū ea expellatur nociuū in sto° contentū tn̄ illud non est palpabile: ēt poniť per ꝑtes suꝑiores ad differentiā lienterie in qua q̄uis sit mot' ad expellendū in sto° ꝯtentū ꝛ in testis vel illud qd̄ nā capit tanq̄ nociuū tn̄ nō expelliť per superiora imo ꝑ iferiora. ꝑ3 igitur ꝙ diffini° ē bona. Alio aūt noīe greco vocatur anastropha. ꝛ deriuatur ab ana qd̄ est stomachus ꝛ trophos quod est conuersio quasi sto' cōuersio ꝑ partem suꝑiorem eoꝝ que in eo continentur.

Cause autem a quibus potest fieri vomitus quedam sunt ꝑmitiue: quedā antecedentes: ꝛ quedam cōiuncte. Primitiue vt est ictus in stomacho casus ab alto aut ꝑcussio in aliquo mēbro sto° colligato vel ꝓpinquo vt ꝑcussio cerebri ꝛ similia. sil'r aspectus rei horribilis ex quo faciliter vomitus causatur maxime in habentibus debilē cōtentiuā. Similiter vomitus fit propter motum forteȝ post cibū ꝛ nauiga° in mari nō est ꝑmittenda q2 pauci euadunt q̄n vomāt nisi naute multuȝ cōsueti mare trāsire. ꝛ sic de oībus alijs q̄ ꝑnt inducere cōmotionē ꝛ indigestionem in hūoribus ꝛ cibis. ¶ Cause antecedentes sunt repulsio totius corꝑis vel alicuius ꝑtis colere vel flātis vel mľie que ꝑnt effundi ad stoᵐ ꝑnt etiā digestionē corrūpere ꝛ. cibum in eo si ibi effundať. ꝛ hoc aliq̄n per viā alterationis per se. aliq̄n per viā cōmixtionis ꝛ frequēter alterationis. Alia cā pōt esse crapula cibi ꝛ pot' vt precipue si cibi in eoꝝ essentia sint pingues vel fastidiosi: vt carnes porcine ꝛ aues in aq̄s degētes ꝛ anguille: vel ēt assumptio ciboꝝ: q̄s de se natura abhorret ꝛ in eis nō gaudet sicut comestio ranarū quas libēter loco cibi ytalici assumunt. Et si tu q̇ non es ytalicus attentasses hoc vix vomitū euadere potuisses. vľ ēt limaces que vtiliter in aliq̄bus regionibus ꝓ cibo capiunť que q̄uis de se in aliq̄ casu sint vtiles ꝛ ꝓficientes tn̄ rōne cōis incōsuetudis alijs nationibus sunt odiose festidiū ꝛ vomitum prouocātes ꝛ sic in nō consuetis pōt esse causa vomit'. Alia cā potest esse tussis que interdum poterit esse ita fortis ꝙ cum ea ꝯtenta in stomacho coguntť expelli violēter marie indebilem habētibus cōtentiuam. Apa etiam sto' vel in cōcauitate epatis ꝑnt esse cause antecedentes vomitus. Nam si apa est in sto° ꝛ rūpitur: verū est ꝙ sanies tanq3 res nocens male qualitad a natura expelleť. Sil'r apa epad de suis superfluitatib' ad stoᵐ ꝯtinue remittit ꝛ sic possibile est ꝙ exinde vomitus genereť. ¶ Cause coniuncte ponunť a Ha°. 6°. de morbo. c. 3°. Et possunt esse materia grossa flātica vel mľica colica vel sanguinea iam de fcō ad stoᵐ continue effuse: que al'n sunt corrupte aliquando non: ꝛ quādo sunt corrupte. corrūpūt cibū ꝛ potū in sto° cōtentū. ꝛ ipsum cōuertunt in suā qualitatē: qui rōne corruptionis a natura abhorretur. ꝛ sic per vomitū expelliť cibus ꝛ mā ei coniuncta. Et q̄n iste hūiditates seu māe non sunt corrupte possūt esse cā vomitus q2 sunt multe aut aliā qualitateȝ in se cōtinent sine corruptione ex qua vomit' ꝓuocabitur dum tn̄ multitudo ei' cōsq̄uať vt ē flā dulce vel flā muscillaginosum ꝛ silia iaȝ de facto ad stomachum fluxa. Alia cā potest esse debilitas contentiue ꝛ fortitudo expulsiue sto'. fit igitur vomitus propter nimiam māe q̄ntitatem: aut quia illā materia est mordicās ꝑigitiua ꝛ acuᵃ. Alia causa potest esse acceptio

medicine vomice: vt est ell's & similia.

Signa vomit' sūt q2 pcessit abomiatio & nausea & subuersio & quāqꝫ tremet labiū iferius & tensio ypocūdrioꝝ: & illud est signū ppinquū. vnde Ga'. signa aūt vomitus sūt dolor cordis & dolor capit & scotomia cū nigredine q̄ imaginat in oculis: & tremor i labeo iferiori & saliua pluria fluens ab ore. Et oia ista fiūt cū in sto° aggregat chim' de genere colere mordicātis os sto'. 3° de crisi c° vltio. ¶ Signa vo causaꝝ pmitiuaꝝ ex relatiōe infir' & socioꝝ ei' pnt hri. silr si sit pp assumptionē ciboꝝ fastidiētiū. silr si sit pp crapulaꝫ vel ebrietatē ab ore patient vel sodaliū pōt hēri. Et si sit pp repletionē toti' corpis h scit ex habitudie repletionali. & q2 diu fuit in comessationibus & 2uiuijs seqns & qrens festa sine artificiali & nāli purgatione vētris & sine abstinentia volūtaria vel coacta. Si vo fuerit pp malos hūores ī sto° exūtes vel pp ipsuꝫ mordicantes illa facilr cognoscūtur p exeuntia a corpe: nā si fuerit mal' hūor putrid' in re piecta appet manifeste putrefactio. & qsi sanies cū malo & terribili sapore. Et si fuerit a malis hūorib' nō putrefact nō adest illa saniositas nec putrefactio: nec ille horribilis sapor. h sentitur sapor approprat' vnicuiqꝫ eoꝝ vt si est coleric' adest amaritudo in ore & sitis & appet in colore exeūtis a corpe color al' spēi cole vt ē color ru. citrine vl prassine. & apparent siles colores in re piecta. Si est a flāte illud qd expellit est al. viscosuꝫ: vel muscillaginosū & nō adest sitis nec amaritudo: h sentit sapor ill' spēi flātis vt si est flegma salb salsedo saliue sentit. Si est acetosum sentit acetositas. & sic de alijs spēb' q̄ pnt cogsci tā ex pte flātis q̄ ex pte saporis. Si vomit' est a mlia sentit pōticitas siue acredo & illud qd vomit est nigrū. Et vltimū qū vomit' est ab hūorib' subtilib': tunc sedat post admistratiōnē medicie pōtice & cū hoc faciūt dolores acutos pūgitiuos mordicantes sto^m. Et si fuerit hūores grossi sedatur vomit' cū admistratione medicie subtiliatiue vt dicit Aui. Et qū hūores sunt multi in q̄ti multa eoꝝ expellit q̄titas. dūmō nā sit fortis nā freqnt multi hūores in sto° vel pectore retinent cū eoꝝ pua expulsione ppvirtut expulsiue debilitatē. ¶ Signa aūt q̄ vomit' veniat a cōicatione alioꝝ mēbroꝝ cognoscunt p passiones dolores vel grauitates illoꝝ mēbroꝝ: vt epar splen matrix. cerebꝝ itestina: vt accidit in yliaca passione: & cū h vomit' accit cum iterpolatiōe. Et si est a sto° vomit' ē qsi 2tinu' & sto' reijcit cibū non potens ipsuꝫ pp sui imbecillitatem 2tinere: & sic de alijs. Et qū grauitas est in toto corpe & dolor est in ore sto' & angustia aduenit egro vomit' & cā 2iūcta est co. ru. & humores natantes in ore sto' & ebullientes. 3° ampho. cōmento. 22.

Judicia in vomitu. Pmo iudicat ypo. 2° pnosticoꝝ cañ. 38. laudabilis est vomit' cui flā. s. nāle admixtū est coleribus supple nālibus nec est viscosus: q̄to vo a simplicitate. i. cōmixtione remotior tāto deterior. Cā istius reddit in cōmēto. q2 si vomit' est pur' & est pure col'ic' vehemētēꝫ sigt victoriā calitatis. & si flātic' pure sigt friditateꝫ &c. ¶ 2° vomit' sic succus porri vel viridis aut plūbeus vel niger: malus est. 2° pnosticoꝝ cañ. 39°. Et cā est q2 niger sigt admixtionē cole nigre facte p adustionem & sic sigt adustionem hūoꝝ. viridis aūt sm Ga^m in cōmēto sigt caliditatē in corpe a nā egredientē. & sic est malū signū. & sigt q̄ dispositio corpis est pter naturam. ¶ 3° si vomit' cū oib' istis colib' vel plib' eoꝝ ifectus fuerit: mori est nūcius. 2° pnosti. cañ. 40. Et cā dat in cōmēto: q2 sigt q̄ multe & praue egritudies sunt & abūdantia multorū hūoꝝ corruptoꝝ. Cū igit vnusqsqꝫ istoꝝ colorū in vomitu p se sit malū signū vt dictuꝫ est: multomag qū oēs in vno vomitu 2iūgunt. ¶ 4° si vomit' fuerit viridis & fetid' sigt mortem subitā valde vbi. s. cañ. 41. Et cā est q2 fetor sigt corruptionē & putrefactionē. & viridis calitatē supfluā cuꝫ corruptione sube. ¶ 5°. in vomitu singult' & oculoꝝ rubedo maluꝫ. ¶ 6°. si in pnci° cuiuslibet egritudis co. nigra egrediatur sursuꝫ aut deorsuꝫ: est signū signis mortem: p° de crisi. ca°. 6. ¶ 7° si qs sitim inqescibilē patiat pp multā co. ru. in sto° 2tentā & illam euomat statim fit isiticulosus magis q̄ si multū assumeret potū. h aūt iudiciū trahit ex dict Ga' 2° de virtutib' naturalib'. c°. 9°. ¶ 8°. qncūqꝫ vomit' vel egestio veniēs p' signū digestionis & cū alleuiatiōe patiētis: bonū sig^m est. q2 sigt q̄ natura dñat supra materiā morbi & illā foris expellit corpora a sordicieb' mūdificando. ¶ 9°. somn' mult' post laxationē vētris vel vomitū supueniens: sigt q̄ corp' sufficienter a sordicieb' est mundatū. silr & siti cum itense fuerit augmētata Aui. in. 4^a. p^1. c°. 4°. ¶ 10. possum' cognoscere qū qs vomit si dꝫ restringi aut nō. & si ei 2ferat & sentiat vomituꝫ iuuare: eo q̄ ipsum bene & facilit tollat aut venit in die cretico & post signuꝫ digōnis & cum alleuiatione patientis, talis eni nō est 2strin

gendus. Sed si infirmus ex eo grauetur et cum mala tollerātia talis est restringendus pp qd dicit ypocras p° āph. ampho. prio. In perturbationibus vētris et vomitibus que spōte fiūt. i. naturaliter si qlia os purgari purgenť et confert et bene ferunt. si vo non contrariū. et hoc etiam continetur statim dicendo in cura.

Curatio vomit⁹ ante curā pticularem aliq canones vles sunt pmittendi. ¶ Primus. nullus vomit⁹ nālis ad quē patiens manifesta seqtur alleuiatio vtute forti exnte. est restringēdus si tm̄ supflueret vl nā debilitaretur vti cz cohibendus est pro posse. ¶ Scdo si nā pvomitū nititur expellere nociua illā iuuanda est cū reb⁹ puocantibus iuxta illud p⁹ ampho. amph. 21°. qcunq̄ ducere ops vndecūq̄ repit nā inde ducere os p ouenientes regiones. ¶ Tertius vomit⁹ neq̄ q̄ puocādus est in hūtibus puū et strictū pect⁹ et strictum et longū et macrū collum nocet et debile cerebrū et oculos hn̄tibus. ¶ Quart⁹ si cū cibo vel aliq medicina vomica vomitū voluerim⁹ puocare in his q facil'r nōvomitant añ bibitionē os eo corpora plurimo nutrimēto et requie prehumectare. cañ. est ypo. 4° ampho. ampho. 14°. et G'. in cōmento eiusdē. et Aui. in 4ª. p'. in ca° 4°. et c°. 11°. de vomitu. ¶ Quītus iuuamentum est ante vomitū diuersa cibaria pinguia et vnctuosa cū icisiuis mixta. et potus multū sumere vt exindevirtute otentiua debilitata expulsiua facil'r opetur: h aūt in febribus nō hz locū. Iste cañ est Aui. in eodē loco. ¶ Sextus est ypo. et G'. in 2° ampho. ampho. et cōmento ibidē. digesta medicari et mouere nō cruda. et Aui. in loco pallegato et tz se cū hoc. et est iste. corpora vbi qs vult purgare os fluxa facere pp qd Arnoldus de villa noua in suis pabol'. doctrina. 16ª. de regul' alterationis ad farmatiā. si prau⁹ chim⁹ ad exitū ɔpellaŕ victo p digōnē nō emēdato. aut difficiliŕ euacuabitur: aut offendet mēbra p que trāsibit. ¶ 7⁹ verendus est vomit⁹ et catarticū p iferi⁹ laxatiuū macredinē vētris hn̄ib⁹. q: difficilis et laboriosus imo et timorosus plerāq̄ exstit. Aui. in 4ª p'. ca°. 4°. et ypo. 2°. ampho. amph. 35°. In oībus morbis ea q circa vmbilicum etc. Et pncipalius itelligiŕ de vomitu q de fluxu vētris fm Ga^m in cōmēto. ¶ 8⁹. cañ. hn̄tiuz. q̄q̄ apa in iteriorib⁹ vētre et vomitū in eis puocare est difficile. ibi. 4ª p'. ca. 4. ¶ 9⁹. bonus eni odor vehemēter cōueniens est stomacho: maxie qñ natrietibus reb⁹ est cōmixt⁹. pinde in cura vomit⁹ decēter aromatica mistranť. ¶ 10⁹. distractio mēe facte cū extremitatuz ligatione cruriū vel pedu et eo calefactio et positio in aq̄ cal'a: in vomit⁹ curatione est iuuatia. ¶ 11°. vomit⁹ q fm semitā crisis euenerit nō ē abscīdendus nisi supflueret vel nimis nām debilitaret: et tūc cū reb⁹ hijs cāe et⁹ est restringēd⁹. istā ponit Serap. in suo breui°. ¶ 12⁹. in curatione supflui vomit⁹ nāz debilitanā attractio me⁹ ad ptes iferiores cum clisteri aut laxatio vtil'r: aut cōpetenť pōt celebrari vbi superflui hūores cā vomit⁹ existunt. tūc aūt volum⁹ iste re vomitū: aut ipsuz puocare. si sistere: tūc pª intētio curatiua est. et si est a mł'ta et mala mā q illa euacueť aliqñ p vomitū: al'n cū laxatiua medicina. al'n cū clisteri: et illud os esse acutum. 2ª intētio curatiua q si ft vomit⁹ pp idebitam cibi et potus admistrationē vel si illi in corpore corrūpanť. q tales cibi et pot⁹ euitentur: et ɔgrua cibo ɔferētiū mistratio celebretur sp aromatica adiungēdo. In cā cal'a aromatica fria et in fra cā aromaᶜᵃ cal'a mistraŕ. ¶ 3ª. si mala sto' cal'a vel frida cōpl'o fuerit cā vomit⁹ vel nausea: illā debem⁹ p ɔria ad suam reducere nām aromatica cū alterantib⁹ ministrando. sicuti imediate dictuz est. ¶ Curatio pticularis vomit⁹. si est a causis pmitiuis sic est obuia° vel pcussio in sto°: deŋ q cibaᵗ facilis digōnis et in pua q̄ntiᵉ. et ab intra dentur aromaᶜᵃ ɔfortātia sto^m. q inferi⁹ diceŋ iuxta canones et itentiōes supdict as. et ab ex ponātur empl'a et iunctiōes iferi⁹ dicende. Et si vomitus fuerit pp vuln⁹ in sto° vel capite: illud cureŕ put decet: et in suis diceŕ capl'is et cum h sto° int⁹ ex et ɔforteŕ. et sic d alijs causis pmitis ¶ Si in vomitu fuerit cāe añtes vt est nimia corpis repl'o: tūc in pn° vomit⁹ nō ē sistēdus h poti⁹ est puocādus: et nā iuuāda cū icisiuis in ma^a fl'ātica vel cū alijs in materia cal'a colica nā p expulsionē et euātionē illi⁹ ma^e sanat iste malus mot⁹ vtutis expulsiue sto'q vocaŕ vomit⁹ postq̄ cōplete fuerit expulsa. et illud est cōm Ga' p° de fe. ad Glauconē ca°. 11°. Prouocare igiŕ os eū q ad vētrē. i. sto^m ɔfluit hūorē illum vo q deorsuz effundit eodēmō per deorsum. h ille. Ponaŕ igiŕ q pª repl'o fit a cal'is hu. cū fi ti calore: et estuatione oris amaritudie et nausea et delectatiōe i fris: tūc digeraŕ ma^a cū firapisvel cū oxizacaª simplicivel ɔposita postea deŕ in potu vna die a q̄ cal'a cū oleoviol'. dein de pēna intincta in oleo viol' itromittatur in os et vsq̄ ad guttur transeatvel cum digitis vomitus prouoceŕ. Si tamen difficil'r vomerent: purgenŕ illi humores cal'i cū reb⁹ eis appro

priatis pcipue cū mirab. citrinis ⁊ cū colatu-
ra dicta in cap̄. de subuersione ⁊ nausea. post
purgatōez pfectā sto⁹ ꝯfortet cū stiptic aroti
cis ⁊ sirupis q ponūt ab auctorib⁹. ¶ Et Hor.
ꝯgregauit ea. ⁊ sūt ista rob. sanð. coriandrū p
parū. vio. poma pcipue acria pira psica cito^a
canfora. stiptica vo nō aromatica sūt corall⁹
bol⁹ armenic⁹ psidia balaustia terra sigillata
sang. dra. cortices mespilli arboris ⁊ coctani
arboris qrcus ⁊ prunt. ⁊ succ⁹ acetosus. Et in
isto casu vz acetū ⁊ herba acetosa. ⁊ valet rob
de succo citonior ⁊ de succo mespillor ⁊ sor-
barū. ⁊ sirupus rob. viol. ⁊ sirup⁹ de ribes: ace
tū ⁊ succus citrangulor ⁊ limonū ⁊ succ⁹ cit^i
⁊ silia his. ¶ Ista intelligunt qntū ad pvoca-
tionē vomit⁹: qn vomit⁹ est debilis ⁊ si supflu
us ⁊ natura nō est potēs expellere māz i sto^o
vt alibi ꝯtentā. ⁊ qntū ad ꝯfortatōez intelligi
tur post pfectā purgationē. ⁊ si adhuc per ista
nō cesset vomit⁹ cal's. iterū cōedat pisces recē
tes atriplices maluas et faseolos. et post su-
mat aquā rafani ⁊ sir^m acetosum: ⁊ denuo vo
mitus pvocet vt pus. Et deide stomach⁹ put
dictū ē ꝯfortet ⁊ recurrat ad. c. de subuersiōe
⁊ nausea. ⁊ vtat eodē regimine ⁊ ꝯfortatione
vtat etiā hūs vomitū in cā cal'a isto iulep. ℞
aque acetose. ℞. ß. succi malor granator acri
um vel musor quart. j. succi mēte. ℥. ij. zuc^i qrt
iij. ℞ iulep. ⁊ in clarificatōe ponant sanð al. ⁊
rob. ru. spodij. aā. ʒ. ij. mēte. ʒ. iij. spice^i. ʒ. ß. det
sto^o ieiuno in meridie ⁊ in introitu lecti qlibz
vice. ℥. ij. ¶ A parte vo exteriori in orifici^o sto^i
ponat istud emplm. ℞. psidie balau^e sumach
mirtillor rob. ru. berberis aā. ℥. ß. mastic mē-
te aā. ʒ. ij. et ß. ligni aloes. ʒ. j. succi citoniorz
succi piror agrestiū aā. q suff. incorpent oia
sil ⁊ vt meli⁹ ad intra penetret addat aceti. ℥.
j. et ß. extendat supra pānū ⁊ supra orificium
stomachi ponat. si vo succus citonior ⁊ piro-
rū nō hres: fac cū succo arnoglosse ⁊ cū succo
vge pastoris. ¶ Si vo vomit⁹ est cretic⁹ ⁊ ml-
tū durauerit ⁊ natura nimis debilitat ppter
q2 nec cibus nec potus retinent nec corp⁹ nu
trit. tunc debem⁹ vti reb⁹ ꝯrijs cāe vomit⁹. vt
dic can. vndecimus. Ponat igit q cholera ci
trina vel ru. vel alia spēs cholere sit cā istius
supflui vomit⁹ ⁊ vēter nō est laxus: imo ꝯstri
ctus qð cōiter accidere solet. ℞ pmo tale cli-
stere: vt mā inferi⁹ trahat. ℞. v. herbar cōiū.
aā. m. j. ordei excorticati furfuris aā. p. j. pru.
damac. xx. numero. ℞ decoc^o vsqz ad quart. v.
in q dissoluat cass. mūð. ℥. j. electuarij de suc
co rob. ℥. ß. olei viol. quart. j. sal cōis. ʒ. ij. reite

ret bis aut ter dōec vēter mollificet. post ista
det colatura dicta in. c. ð subuersiōe ⁊ nausea
det tm̄ de ea talis quātitas q nā nō succum-
bat. Si tm̄ vēter sufficiēter eēt laxus: non opz
tūc purgare. ⁊ h̄ est ꝯsiliū Serap. Sed ꝯtiter
alteret mala ꝯplo cal'a stomachi ⁊ refrenetur
illa cholera dādo sir^m factū de succo pomorū
vel citonior vel piror. Isti sirupi et fruct⁹ al
terant vel ꝯfortant. vel det sir⁹ de ribes vel
sir⁹ de succo limonū vel citrāgulor cum zuc^o
cōpositus. Et vtat citonijs coct sub calino et
piris ⁊ cōedat sorbas ⁊ mespulas in suo tēpe
⁊ poma ru. acria ⁊ mala gnata musa ⁊ acria ⁊
silia. ⁊ sumat cibos facil digēnis vt pulli gal
linarū ⁊ pdicū ⁊ pent cū aceto vel agresta et
cū succ fructuū imediate dictor. ⁊ a pte exte
riori ponat eplm supdictū vel pāni intigant
in succis supdictis vel in aliq eor: ⁊ orifi^c sto^i
supponant. Et intellige q ista empl'a vel suc
ci debēt eē actualr fria. vt dic Rab. vt stoma⁹
confortet. Portulace comeste cū aceto sistūt
vomitū cal'm. Bulliat acetū ⁊ in eo filtrū vel
spongia intingat: et frm̄ stomacho applicet.
aliqui tm̄ ista apponūt cal'a. si tegl'a ad ignez
calef ⁊ cū aceto fortissimo aspgat. ⁊ sup ipaz
fogacia rob. rubearuz calefiat ⁊ sto^o applicet
stomacho pus inūcto cuz succo mēte asperso
puluere rosarū ⁊ mirtillor ⁊ iuuabit multuz.
Et si vomit⁹ est ppter debilitatē stomachi si-
ne cōplone cal'a ista apponant cal'a actualr.
Et si est a mala cōplone cal'a apponant actu
frida. ⁊ sic intelligit Rab. Trocisci de terra si
gillata scripti in. c. de emopthoica ab intus ⁊
ab extra. valent in vtroqz vomitu. ⁊ vz rob de
succo granator acetosor ⁊ musor. Et sic fit.
succus eor dimittat p noctē ⁊ ablata reside^a
coquat lento igne donec fit sic iulep. ⁊ postq
fuerit depositus ab igne. ponant statī in eo
extremitates mēte. coopiat diligēter. ⁊ sic di-
mittat donec infrident. deinde menta exhat
⁊ isto modo fit rob de pomis ⁊ silia. sm Rab.
Istud aūt nō ē dimittēdū q in vomitu ex cā
cal'a cū replce corpis dz fieri flōia de basi^a. p
flōmiā eni mā aās dimuit. ⁊ cū h̄ fit distractō
marie ⁊ corp⁹ ⁊ hūores alij refrigerant. ꝯside
ret tm̄ vtus etas ⁊ tps ⁊ alia pticularia. ¶ Si
vomit⁹ ē a cā fria ⁊ a flāte ⁊ ille nō ē mlt⁹ nec
ꝯtinu⁹ nec debilitat nāz. tūc aut illð flā ē ibi-
bitū in suba sto^i int pellicl'as ei⁹ aut solū ꝯti-
net in ꝯcauitate ⁊ supficie ꝯuexa ei⁹. Si pmo
modo dissipet ⁊ euellat a loco: dādo p^o oxiel
squilliticū aut sirupū de calamēto aut aquaz
cal'am decoctiōis aneti calamēti ⁊ sal cōis. de

inde purget cum yerapigra acuata cū pulpa
coloqntide in pua qtitate vel cū pill' de aloe
vel mirab. lxbul'. vel cū pill' stomatiq dicq in
ca. de vertigine. Et iterū subtilieť mā cuз vino
decoctionis mēte origani cala' an' ꝛ marat' ꝛ
aneti. Et iterū purget. nā in isto casu modica
est piectio flātis. sed nausea est maior. deinde
sto' cōforteť. vt infra patebit. Si vero istud flā
fuerit ɔtentū in ɔcauo sto' silr deť oxiel sqlli-
ticū cū aq decoctōis aneti cala' ꝛ rafa'. deide
vomit' leuiť cū pēna in oleo intincta puoceť
vel vtať isto curiali vomitu. ¶ R. sqlle succi
cepe domesti'ru. añ. quart. ß. zuc'. lt'. ß. fūdať
zuc° ꝛ coquať cū dicq succis ꝛ f elec'm p bolos
pōderātes. ʒ. v. ꝛ capiať vn' ꝛ sequenť vomat
nā sqlla sine dubio vtētes ad vomitū puocat.
Vel f sic. R. oximell' sqllitici quart. j. aq rafa
ni olei sisami aq sambuci vel succi cortiq ei'
facta residētia dūmodo excorticeť a radice ver
sus supi' añ. ℥. j. misceanť ꝛ medietas capiať
ꝛ post p pausam vomit' puoceť ꝛ sine dubita
tione sto'm a flāte et sordibus emūdabit. ¶ Et
postq mā fuerit pfctē purgata tūc stomach'
ɔforteť dādo sirupū de absin° vel sirupuз de
mēta sm descriptionē Hebe'. vel sir'm de succo
citōioz cū mēta. ꝛ vtať miua ꝛ deť cibi mixti
cōditi cū bonis spēb' aromatiq. ꝛ potet bonū
vinū ātiquū maturū odoriferū. ꝛ vngatur os
sto' cū oleo mastiq ꝛ nardileō. ꝛ supspgať pul'.
mastiq ꝛ pānus lineus nou' cal's supappōať.
Et iterū emplastreť stomach' sic. torrefiat me
dietas vni' panis bruni. deinde pisteť postq
fuerit tpatus in forti aceto ꝛ succo mēte. ꝛ tūc
addať mastiq pulverizati. ℥. j. succi mēte qtū
sufficit calefiat in caciola cū nardileō ꝛ masti
cileō ꝛ cal'm stomachi apponať orificio. ¶ Et
iterū vngať stomach' cū nardileō ꝛ mastici-
leon cal'is. deinde sinapizeť cū isto pul'. qui ē
odoriferus ꝛ restrictiuus. R. mēte sicce зз' ab
sintij siccoz nucis cipssi ciamomi spicenardi.
añ. ʒ. j. gariof thuris mastiq añ. ℥. ß. Iste pul'.
est ɔfortatiu' rōne aromaticitatis ꝛ rōne con
strictōis ꝛ rōne calefactōis. ꝛ vз in vomitu et
sumpt' ab intra ꝛ apposit' ad extra. ꝛ si in me
dietate vni' bruni panis torrefacti ꝛ tpati in
succo mente ꝛ aceto aspgať de isto pulvere et
ponať calidus supra orificiū sto' sistit vomi-
tū. ꝛ vз ad fluxū si sup totū ponať ventrē. Et
ex eo pīt fieri elec' ꝛ empl'a vel oleū ꝛ similia
¶ Refrenātia aūt vomitū a cā frigida factū
et silr fluxū ventris sunt ista sc. nasturciū tor
refactū nucis folia ꝛ cortex cipressi ꝛ lignum
eius folia corticis ꝛ fruct' mirre lignū aloes

storax calamita ambra lapdanū spice' ꝛ celti-
ca calamus aromaticus gariof mēta absin-
thiū folia cit' ꝛ citrāguli ꝛ limones ꝛ corticea
fructuū eoz thus mastix ruta agnus cast' pa-
nis grossus ꝛ torrefact' gallia muscata alip-
tamus. ꝛ fere oia aromatica. ꝛ ideo зз' vel mē
ta vel balsamita valet in vomitu. tiri' magna
data in potu cū succo mente sistit vomitū. Et
si f empl'm ex mastice cū modica terebentina
et spergať pulvis thuris ī furno torrefacti. ꝛ
sup pannū de lana extendať ꝛ superponatur.
Gallina lardata cū gariof ꝛ etiam in ventre
eius aliqui etiā claui ponanť cum cubebis et
asseť ꝛ spergať cū vino odorifero. ꝛ aqua ro.
muscata. ꝛ patiens sentiat odorē. ꝛ de gariof
ꝛ de zebebis comedat cū gallina. ꝛ vз vinum
grossum maturū ꝛ odoriferū. ¶ Et valet etiā
positio ventosarū inter spatulas. Et Cōstan.
dicit q ponanť ventose in ambo latera colli
quod mihi est extraneū. ꝛ valet etiā miua sm
descriptionē Ioh. damasc. ꝛ Auic. ¶ Et valet
aromaticū gariof sm descriptionem Hebe'.
cuius est hec recepta. R. gariof. ʒ. vj. mac ze-
doa' ligni aloes pipis longi зз'. añ. ʒ. j. liqri'
gallie mus. añ. ʒ. ij. folij cucube añ. ℈. j. ambre
ʒ. j. musci. ℈. ß. sirupi roß. quod suffic vl' sirupi
citrini: vel ɔficianť cū siupo de mēta vel cum
zuc°. stomachū ꝛ cor cōfortat vomitū ꝛ nau-
seā sedat. Et vз cōtra oms putrefactiones in
ptibus stomachi ꝛ mēbra nutritōis calefacit
vētositates dissoluit ꝛ attenuat. Vba sūt Ioh.
hebe' in suo antido°. distin. pma. ¶ Confectio
trociscoz diarodū. R. roß. ru. aureos. vj. liqui
ricie rase aureos. iij. lig' aloes aureos. ij. cro'
aur. ß. masticis. ʒ. ij. confice cū vino. f trocisci
Valet etiā ɔfectio de citonijs sm descriptōeз
Hebe' in pma distinctōe sui antidotarij. ꝛ vз
diacitonitē cū spēbus. et valēt citonia cōesta
confecta p frusta cū pul'. gariof. ꝛ valet etiaз
embrocatio cū spōgia madefacta in vino de-
coctionis rerū stringentiū vomitū. ¶ Hic est
sciendū q debet ɔsiderari in vomitu si est ali
quod mēbrū mandās mām ad stomachū vt si
venit a matrice vel epate. ꝛ si epar est cal'm et
multū generat choleraз: quā postea mittit ad
stomachū: tunc epar debet refrigerari put in
suo capl'o diceť cum flōmia basilice ꝛ cū alijs
refrigeratiuis tā ab extra q ab intra. ꝛ chole
ra cū cōpetenti laxatiuo: in quo mltuз ponať
de reb. est euacuāda ꝛ purgāda: ꝛ si pcedat a
matrice flōmeť mulier de vena pedis in talo
iteriori ꝛ matrix ɔforteť. ꝛ sic de alijs mēbris
¶ Vomitus sanguis fit interdū a causis pri-

mitiuis:vt est ictus pcussio in meri vł in gutture pp qȝ vena rupta vomit san. Aliqñ sanguis ab alijs mēbris fluit:vt ab epate ad stom̄ p easdē ptes p q̄s nutrim̄ trāsiuit a sto° ad ep. ⁊ sic aggrauās stom̄ tanq̄ rē innālē.nā ipm p supiꝰ eijcit. Si vena igit in gutture vł meri vł sto° rūpat:ista disruptio est cā pīcta vomitꝰ sang. vł si in sto° vł meri ⁊ gutture aliq̄ vena corrodat:ēt san. vomit:cū ex tali corrosiōe resudet san. silr si in sto° fiāt vlcera corrosiua:ēt san. euomit. Locꝰ ēt a q̄ exit cognoscit p dolorē ⁊ agḡuationē loci illiꝰ. ⁊ cognoscit ēt p cās pmitiuas vt qr recepit ictū aut cecidit aut san. guisuga tenet appensa:aut qr fuit mutilatꝰ. ⁊ san. q̄ deberet nutrire illa mēbra iterū redundat ad ep. deide p meseraicas ad stom̄. ⁊ qñ est a ptione vene est rubeꝰ clarꝰ. ⁊ si ē a corrosiōe: dicit Cōstantinꝰ q̄ ē niger. ⁊ si ab vlcere ē saniosus adest dolor in sto° marie qñ sumūt res acutas vel acres ⁊ sic de suis pñlibus. ¶ Curatio ois vomitꝰ san. est phibēdꝰ ⁊ nō assuefaciēdus: qr nō est bonꝰ. qr sang. q̄dē sursum q̄liscū q̄ fuerit p os malū. deorsū vo bonū. nisi niger exierit. 4°. amph. amph. 25. ¶ In vomitu ergo san. pticularibꝰ pueniētibꝰ fꝫ flōia de basilica. ⁊ si nō:ponant ventose in vtroq̄ crure. p talē ei flōaȝ euatur mā aīcedēs ⁊ fit distracº ad ptē oppositā. Si forte san. fluxerit a capite:tūc flōia fienda est de cephalica: deide fiāt fortes fricatiōes ⁊ ligatiōes extremitatū ⁊ fꝫ istud electuam̄. ℞. pul. diapapaueris pul. tria sanō ypoq̄stiō boli arci terre sigillate. añ. ʒ. ij. carnuū citonioꝝ. ℈. j. succꝰ q̄rcꝫ. iij. fundat succū succo plātagīs. ⁊ virge pastoris ⁊ fcā residentia fꝫ electuam̄ p bolos ⁊ vȝ succꝰ plātagīs ⁊ virge pastoris ⁊ burse pastoris: cū trocisc̄ d terra sigillata dcis in emoptboica. ¶ Et si vomitꝰ san. fuerit pp vlcera in sto° illa eueniet sic in suo dicet caº. fꝫ talis medicia ℞ acasie se. rob. terre sigillate balaustie opij se. iusquiami albi gūmi arabici añ. ʒ. ij. succi arnaglosse virge pastoris añ. q̄ suf. fꝫ trocisci ponderātes. ʒ. j. det vnꝰ cuȝ aq̄ arnaglosse ⁊ modico aceto. vehementer prohibent sang. vt ponit Auicē. ⁊ breuiter recurrat ad cam̄ de emoptboica. ⁊ ad cam̄ de fluxu. sang. narium.

Declaratio Primo no. q̄ Gaꝰ 5°. de morbo c°. 6. dicit q̄ oia mēbra hñt nālē expulsionē ad expellendū oē rē ex nām. ⁊ ista virtꝰ expulsiua est in sto°. ⁊ in matrice: ⁊ in pectore. ⁊ ēt in plone: ⁊ in canna plonis multū manifesta respectu alioꝝ membroꝝ: ⁊ iō si in stoꝰ vł orificio eꝰ aliq̄d ptinea tur qȝ sibi nō sit nāle: illa virtꝰ nālis expulsiua mouet stom̄: ⁊ mediantibꝰ villis latitudinalibus expellit p supiora illud nociuū in eo cōtentū. ⁊ hoc est ei nāle ⁊ nō artificiale. qr nullus didicit vomere vel tussire nec femia pere. iō hoies nullo pcedēte magistro nec doctria p se tussiūt ⁊ vomere sciūt: ⁊ mulieres piunt ⁊ nō solū hoies imo ⁊ bruta: vt oues boues ⁊ canes capre. ⁊ sic de alijs. Aliq̄ tū magꝰ ⁊ citiꝰ. aliq̄ vo minꝰ ⁊ tardius put in idiuiduis ē reperire. Et iuxta mām sciendū est q̄ aliq̄ insūt brutis nālr ⁊ sine doctrina ⁊ arte ⁊ sine vsu pcedēte q̄ hoibus nō īsunt nisi p artē: vt est natare i aq̄. qr bruta q̄ nunq̄ natauerūt si ad aquā pijciant natabūt ⁊ exient ripā pueniente ȝ iuxta posse. nisi simia q̄ si ad aquā pijciat nescit natare: ſȝ ponit manꝰ añ oculos ⁊ sic nisi succurrat submerget. vt dicūt illi q̄ viderunt. hoies aūt nequaq̄ natabūt nisi p tpa priora in arte natatoria sint edocti ⁊ psueti. ¶ Scdo sciēduȝ q̄ h° nomē vomitꝰ capit iterdū p illo actu vel motu quē virtꝰ expulsiua stoꝰ opat ad expellēdū nociua q̄ q̄dē motꝰ fit mediantibꝰ villis latitudinalibus exprimētibꝰ a pte iferiori versus supiꝰ. ⁊ sic capit Gꝰ 6°. de morº. c°. 5°. Aliomō capit p re piecta siue sit cibꝰ siue humor siue sang. siue vmes siue stercora. vt accidit in yliaca. ⁊ sic capit ypo. 2° pronosticoꝝ cañ. 38°. ibi. vomitꝰ vo laudabił ⁊ in tribꝰ cañ. sequētibus. ¶ 3° dubitat vtrū vomitꝰ sit fortior motꝰ q̄ singultus. ⁊ vr̄ q̄ sic p Aui. in 13ª. 3ª. trac. 5°. ⁊ pbat p tres rōnes q̄s ibi ponit. Pria rō: qr singultus est pmus motꝰ ad vomitū. igit singultus est debilior vomitu. psequētia tȝ. p tento qr si p singultū ita bñ purgeret stoꝰ sicut p vomitū: frustra tunc nā faceret vomitū aūs est Gaꝰ 6°. ampho. cōmēto. 38° ibi. Spasmꝰ fit ⁊c. 2ª rō. in vomitu plus expellit de maª q̄ in singultu. ergo vomitꝰ est fortior motꝰ q̄ singultꝰ cōsequētia tȝ. qr quāto motꝰ est fortior magis ⁊ plus de materia dȝ expelli. aūs pȝ ad expiētiam. 3ª rō. ille motꝰ est fortior vbi virtꝰ icitās est maior ⁊ seq̄ēs suū effectū q̄ est expellere. sed sic est in vomitu. igit ⁊c. cōsequentia tȝ. qr virtus naturalis que sequitur suum effectum est fortior illa que conat ⁊ non pōt expellere. ¶ In oppom̄ est Gaꝰ 6°. ampho. cōmento. 38°. ibi. Spasmus fit ex ⁊c. vbi dicit q̄ singultꝰ est quidam motꝰ ad vomēdum fortior tū q̄ vomitus. verba sunt precise Gª. Et rō que talis est: ibi est fortior motꝰ vbi res ibibite in suba stoꝰ expellunt magis q̄ si expellerent res contente in superficie eius concaua; sed sic est in sin-

gultu cum in eo expellātur res inuiſcate ⁊ im
bibite in ſuba ſtomachi.cō ſequentia nota eſt.
⁊ maior ⁊ minor eſt Ga in dicto comento ⁊c̄.
¶ Primo ſciendū ꝙ Aui.in loco allegato for
maliter ⁊ per intentionem cōtradicit G°. ⁊ iō
dicunt aliqui ꝙ cōpando vomitum ad ſingul
tum q̄tum ad eſſentiā motus ⁊ q̄tum ad rez
proiectam:ſic vomitus eſt fortior.⁊ ſic intelli
git Aui.ſed ſi vomitus cōparetur ad ſingultū
q̄tum ad rem ꝯtentā in ſto°: ſic ſingultus eſt
fortior.q̄ꝛ natura nititur ad illud expellendū
qḋ eſt in ſto° inuiſcatum ⁊ ſic intelligit G⁹. vi
deas ſi per hoc pōt fieri pax inter duos medi
cine autores.¶ 4° in ordine notabiliū notan-
dum eſt ꝙ vnū mēbrum poteſt ſeruire diuer-
ſis virtutibus nō in eodē tp̄e.q̄ꝛ aliqñ eſt tp̄s
attrahēdi.aliq̄n expellēdi:⁊ in hoc eſt ſollicitu-
do creatoris bñdicti:qm̄ multotiens ponit in
ſtrumentū vnū vtile ad multas opationes:⁊
in hoc fuit excuſatio a multitudine inſtrorū
ſm viā vtilitatū ⁊ opatio^m ita ꝙ multe vtili-
tates ⁊ opationes fiūt p vnū inſtr̄m ſicut fuit
factū de cooptorio tenui duorū cooptoriorū ce
rebri.Vba ſunt Ga 8° de iuuamētis mēbrorū
quaſi in medio. Itē dicit Ga⁹ 4° de morbo ca°
8°.Et exēplificat de ligua q̄ eſt organū tact⁹
guſtus ⁊ motus ⁊ de hoc pfecti⁹ fuit tractatū
ſupius in 2° libro in declaratiōib⁹:ca° de pali
ſi lingue:nō eſt bonū idē totiēs recapitulare.
ſʒ gr̄a mãe bonū ē aliq̄d rememorari. ¶ 5° ſciē
dū iuxta dicta in cauſis an̄cedentib⁹ vomitus
ꝙ cibi faſtidioſi ⁊ abomiabiles pn̄t eſſe cā vo-
mitus:p̄cipue ſi vltra voluntatē ⁊ appetitum
aſſumanť.⁊ hoc eſt qḋ dicebat Ga⁹.2° amph.
cōmento.38°. Parū deterior cibus ⁊c̄. vbi dic̄
ſic de cibo eni abomiabili vomit⁹ faſtidium ⁊
infla° ⁊ rugitus generanť.⁊ nō mirū.q̄ꝛ cib⁹ q̄
nō capiť cū delectatione ſto:ipſū non bene
amplectiť.imo hʒ ipſuʒ q̄ſi in odio. ⁊ nō bene
retineť:⁊ p ꝯñs nō bñ digeriť.⁊ ſic p vomitū
expellr.vel ſi incōplete digeratť:faſtidiū gñat
inflationē ⁊ rugitū.⁊ i iſto caſu dʒ tm̄ ab alijs
nutriētib⁹ abſtinere donec ſenſatū ei⁹ nocu^m
totalis euaneſcat.¶ 6° dubitať vlterius vñ tot
hūiditates q̄t aliq̄n p vomitū expellunť. Rñ ꝙ
ab illis mēbris a q̄b⁹ attractū eſt nutrimentū
a ſto° ab epate ⁊ p eadē loca ⁊ meat⁹ ⁊ venas
p q̄ attraxerūt illud nutri^m vel hu. p eaſdē re-
mittunt ad ep ⁊ ab epate p meſaicas ad ſto^m
deinde ad ex̄. Et h̄ aſſerit G⁹ 3° de virtutibus
nālib⁹ in c° 15°.vbi dicit ſic.oēs pticule attra
hunt ex vltia ſupficie illud qḋ cōgruum eſt ⁊
amicū ⁊ expellunt qḋ grauat ⁊ mordet ⁊ non

eſt mirabile i eis ꝯrias ꝯtinue fieri ꝑparatio
nes.h̄ ille in ſenten^a. ¶ 7° no. ꝙ lʒ fit dictū ꝙ
expulſio materie p diuerſas ptes non dʒ fieri
q̄ꝛ duo mot⁹ ꝯrij ſunt ꝯturbatiui ⁊ ſic in vomi
tu nō dʒ fieri purga° p iferi⁹ cū medicia laxati
ua vl' cliſteri:tñ dico ꝙ iſta pn̄t cōpetere vomi
tu.p° q̄ꝛ p talē medicinā vel cliſtere diſtra
ctio ma^e fiat ad oppo^m.2° q̄ꝛ ſi multa ma^a ſit i
corpe ſaltē añs ps ei⁹ eūabiť ⁊ tūc dico ꝙ illa
auctoritas intelligiť qñ vterq̄ mot⁹ fit ab ar-
te niſi dareť tanq̄ fortis medi^a q̄ expelleť per
ſupius ⁊ p iferi⁹ ſupflua ⁊ in magna q̄titate.
vel ſi fieret vi morbi.vl' ſi vna fit vi nature vl'
vi morbi ⁊ alia ad appo^m ꝑ p artē bñ pn̄t to-
lerare vt ꝑ diſtrac° ma^e ad op^m ⁊ ps ma^e an̄tis
euacueť. ¶ 8° nota: ꝑut dictū eſt in 10.cañ.ꝙ
calefactio extremitatū in curatione vomitus
eſt iuuatiua:⁊ eſt dictū. Aui.in.13^a.3^i.in ca°.d
cura vomit⁹. Et cā dicta eſt q̄ꝛ p talem calefa
ctionē fit attractio ſan.⁊ hūorū ad illa iferio-
ra extrema ⁊ ſic diſtrahiť ma^a fluens ad ſto^m
ēt vltra hoc infriatio illarū extremitatū ⁊ ifria
tio ſto eſt iuuatiua in ſedatiōe vomit⁹ velocis
⁊ cali.ꝑpterea q̄ꝛ fria. Vba ſunt Auic. in loco
p̄allegato. Et ſic pʒ ꝙ calefactio in materijs
eſt cōueniens friis vel apatib⁹ nō furioſis. In
friatio aūt in calis ⁊ furioſis ⁊ multū mobili-
bus q̄ꝛ ifriat ⁊ alterat furiā ⁊ iniq̄tatē p̄dicte
ma^e pʒ. ¶ 9° ſciendū ꝙ in p̄gnātib⁹ de mãe in-
terdū venit vomit⁹:⁊ ꝑijciunt aliq̄n colerā aliq̄n
flā ⁊ multū alleuianť.⁊ ſentiunt ſe leues ⁊ bñ
tollerant eū ⁊ nō grauat eas ꝑpterea q̄ꝛ aliq̄s
ſupfluitates a matrice vel ab alijs mēbris ad
ſto^m decurrētes expellūt a matrice ĩnoē ſig^m
ĩpregnationis in nō ꝯſueť vomere. ⁊ talis vo
mitus nō eſt cohibēdus niſi multū fuerit ſup
fluus ⁊ ille aggraueť.⁊ tūc eſt ſiſtēdus dādo
acrumia vel nō piculoſa fetui. ¶ 10. ſciendum
ꝙ aliq̄ maxie pueri qñ hn̄t v̄mes vl' ĩcipiunt
in eis gñari: hūt vomitū ⁊ ſi bibūt vinū ſtati
ꝑijciūt.⁊ ſi aſſumūt ius galline cal'm nō ꝑijciūt
tunt vl' lac cal'm.⁊ h̄ multotiēs ſum expt⁹. Cā
iſti⁹ pōt eē duplex.p° q̄ꝛ ſto⁹ p p vomitū ꝑteri-
tum eſt iam deſolat⁹:⁊ debilitat⁹ ⁊ per calorē
iuris galline calidi ſtomachus aliqualiter cō
fortatur per caliditatem actualē:⁊ q̄ꝛ hʒ pro-
prietatē temperandi hūores remittere furio
ſitatē ⁊ hʒ equare. vt hʒ ſenten^a Galieni in 5°
libro de cibarijs.⁊ ideo tale ius ab eis facilr̄
retinetur.vinū aūt cum actuali fritate ipſum
amplius debilitat ⁊ deſolat.⁊ ideo ab eo non
retinetur. Alia cauſa poteſt eē q̄ꝛ ſi ibi ſint ver
mes magis moleſtantur a re frigida. ⁊ ſic ſe

magis mouet ad quem motū natura magis infestatur. ⁊ ficit nitit̃ expellere e nociuū ⁊ facit vomitū. vnde frequēter ꝑ os aliqui exeūt cū cibo vel potu vel ꝑ se. ¶ Undecimo nota ꝙ q̄uis vomitus ꝓsit in multis vt in ꝓ̄uatōne ⁊ curatōe podagre ⁊ lapidis renū ⁊ vesice: ⁊ i sciatica ⁊ in multis egritudinibꝰ membrorū inferioꝝ. ꝓpterea qꝛ materiam an̄cedentē ad diuersum attrahit ⁊ ip̄am foris expellit ī ꝑte valet etiā in curatōe aliquarū egritudinū stomachi. ⁊ vꝫ in p̄ncipijs ꝑoxismoꝝ febriū ⁊ in multis alijs. tñ in custodia ⁊ regimine sanitatis nō multū est assuefaciēdus: timēdo ne natura assumat ꝑ ꝯsuetudīe semꝑ ad stomachū malos ꝓpellere humores. ⁊ de stomacho facere sentinā q̄ est locus fetidus ad queꝫ supflua totiꝰ nauis ꝯtinue decurrūt. Scitū em̄ ē ꝙ si mali hu. ad sto^m defluant ꝯtinue digō debilitat̃ ⁊ cibi corrumpunt̃. ⁊ pessimi ꝓinde in corpore gn̄ant̃ humores. et sic p̄ualet ꝙ ꝑ alias expelleret̃ ꝑtes. ꝓpterea dicebat p̄nceps medicoꝝ Ga. Preparatio ad vomitū duobꝰ modis fit. aut assuefactiōe ad vomitū quod tñ h̄ nō intēdimus qꝛ vile est ⁊ ab omnibus scit̃: supple ꝙ vomitus ꝯuertat̃ in vsum ⁊ orifi^m stomachi sua ꝓpria ⁊ p̄ncipali oꝑatione q̄ est attrahere totiēs p̄uet̃ nisi in casu necessitatis vt p̄dictū ē vel materia curreret ad sto^m sicut in fe. cōtinuis ⁊ interpolatis accidit frequēt̃. imo talis vomitus freq̄nt̃ ab omni alia crisi secure nos alleuiat ⁊ excusat cuꝫ sit purgatio vl̄is. illa etiā est snīa Aui. in. 13. 3^i. tractatu. 5. ¶ Duodecimo dubitat̃ q̄ est ꝑticl'a in vomitu p̄ncipal'r pa. dic̄ Ga. 6. de morbo. c. 3. in p̄nci^o ca. ꝙ stomachꝰ. ⁊ ideo clarificat bonꝰ Gordoꝰ ꝙ ꝑs inferior patit̃ q̄tū ad expulsiuā: ꝓpt̃ea qꝛ cogit̃ expellere ꝑ supiora illud qꝺ aggr̄uat vel pūgit stomachū ꝑtim etiā mery: quia nō potest ꝯtinere qꝺ in sto^o est: nec pōt resistere: qꝛ debilitatū est. ⁊ vomitus nō fit nisi qñ ꝑs inferior est fortis ⁊ superior debilis. ⁊ ex ꝯn̄ti patit̃ totū corpus ꝓ maiori ꝑte in forti vomitu ⁊ sinthomatico. ⁊ iō artificiale est post sufficientē euacuationē ꝑ vomitū orificium sto^i roborare vt possit resistere ꝑti inferiori ad superiorē impellēti. ¶ 13°. sciendū iuxta statim dicta ꝙ qñ volumꝰ ꝯfortare orifi^m stomachi cū rebus stipticis vel aromaticis vel calidis vt est rosata in clareto ⁊ silibus. ista debēt ministrari ꝑ vsum. Sed si volumus confortare fundū sto^i et retinere: quod vltra nām effluat violētia ⁊ diarria. talia ante cibū sūt largienda vt cōfortet̃ ꝑs inferior ⁊ portanariū clauditur. Et si per supius et inferius talis fieret inepta expulsio tūc an̄ cibū ⁊ post. talia cōfortantia largiant̃. ¶ Decimoq̄rto nō est omittēdum dictū Ga. 3. de morbo. c. 9. scꝫ ꝙ sudoreꝫ ⁊ vrinam vel egestionē emittere vel sanguinē a naribus vel exire emorroidas vel vomituꝫ sanguis vel alterius rei facere. oīa ista qñ veniunt sine nocumēto actōnis ⁊ cū fortitudine nature ⁊ cū alleuiatōe pa. nō deberet dici ac^o morbi nec motus morbi: s̄ deberet reponi sub actiōe naturali ⁊ sub motu nature. sed cū ista veniūt cū magna violētia ⁊ sine alleuiatione ⁊ cū nimia nature debilitate tūc talia sūt accidētia morbi q̄nimmo sunt real'r morbi ⁊ simpliciter mala actio nature ⁊ motus morbi. et sunt motus extra nām irregulariter operāteꝫ cū ista exeūt nō in cōgruo tꝑe. Incōgruū tꝑs appello cū fluxus in vsu alicui existat ⁊ tamē nocet ⁊c. Cum istud ꝟo compꝛ̄hēderis ⁊ recordaris illius ꝟbi quod supius dixi. i. ꝙ om̄e nocumentū actionis fit accn̄s nō dubitabis ꝙ ea q̄ iuuāt corpus nō sunt ex gn̄e accidentiuꝫ cū magis ꝑtineāt actioni naturali. ꝟba sunt Ga. 3. de morbo. c. 6. in fine capl'i. vel in capl'o penultimo. ⁊c. ¶ Decimoq̄nto querit̃ vtrū ruminatio in brutis debeat dici vomitꝰ cū ꝯtenta in stomacho ꝑ meri vsq3 ad os manifeste impellant̃. Rn̄deo ꝙ nō. ꝓpter qꝺ est notādum ꝙ aliq̄ bruta sunt ruminātia vt bos aries capra ⁊ sil'ia. vnde postq̄ pastū vt sunt herbe folia paleas ⁊ arbusta ⁊ fenū. iterū naturaliter ꝟtus expulsiua nō lesa ad eos expellit. ⁊ iterū ibi masticant̃ ⁊ ꝑ eundē meatū ad angulū stomachi remittunt̃ bolus post bolū. ⁊ iteruꝫ qꝺ ruminatū est ibi paulatine digerit̃ ⁊ corpꝰ ruminātis nutrit̃. Et sic pꝫ ꝙ ruminatio nō dꝫ dici vomitus cū ad os ⁊ nō ad extra expellat̃ qꝺ nō est nociuū imo iuuatiuū. ⁊ illud iterum ad sto^m ⁊ ventrē remittat̃. Nā sic dic̄ Ga. abomina^o q̄ꝫ ⁊ vomitꝰ est malꝰ expulsiue ꝟtut̃ motus. ⁊ hi motꝰ tūc ꝯtingūt qñ ꝟtꝰ expulsiua de ore sto^i rē nociuā nitit̃ expellere. ꝟba sūt Ga. 6. de morbo. c. 2. Et ista est maior in ꝓpōne: s̄ ꝙ ruminat̃ nō est nociuū: imo iuuatiuū. igit̃ ruminatio nō est vomitus.

¶ Capl'm. 15. de dolore stomachi.

q Uauis ex passionibꝰ stōachi dictis et dicendis in isto libro medicine p̄cipue b̄m ga. i passio^o. q̄libet hn̄s eas posset dici stomatichꝰ: qꝛ dolor fortꝫ ⁊ acutus sto^i ꝓ tēpe quo durat molestior eius egritudo reputatur cū semꝑ dolor oēs corꝑis ꝟtutes prosternit.

vt describit.2.pnosticoꝝ.Et hanc passionem dolorē pcordioꝝ antiqui noiauerūt. vt scribitur.4.de morbo.c.10.

Cause doloris sto'pñt esse q̃dā pmitiue q̃dā añtes q̃dā ꝯiuncte. pmitiue sunt sicut est ict⁹ in regiōe sto' pcussio casus vulnus penetrās frig⁹ exterior ꝛ calor sil'r.¶Cāe añtes pñt eē indigō sto' multo tpe pcedēs.vñ mali in corpe ml'tiplicant̄ hu. vt mala cōpl'o eius cal'a q̃ ꝯuertit cibū ad malā q̃litatē cholericā ꝛ acutā vñ gñat̄ hūiditas pūgens ꝛ corrodēs vel cal'a p se sine mā.Alia cā potest esse mala ꝯpl'o fria ꝯuertēs cibū ad malā q̃litatē fridā ꝛ hūidā vel fridā ꝛ siccā ml'icā vel acetosaꝫ.Alia cā pōt eē freq̄ēs repl'o sto' maxime absq3 bono appetitu qñ assumpta nō digesta aggrauāt ꝛ dilatāt sto^m: ꝛ cā sunt ventositatꝫ gñande.sil'r ꝛ cibi int'ri⁹ sumpti nimis calidi aut fridi ꝛc.¶Cāe ꝯiūcte sunt effectus istarū cārū āñtiū vel pmitiuaruꝫ ꝛ ipa mala cōpl'o cal'a vel fria q̃ aliqñ est cū mā aliqñ sine mā: ꝛ frequēti⁹ fit talis dolor mordicatiu⁹:qñ mā est mordicatiua acuta ꝛ cal'a ꝛ adurēs ꝛ i sto⁹ malā inducēs q̃litatē. Alia cā est int'dū mala mā mel'ica q̃ ebullit sup terrā vel ē aliqñ cholera prasina.Alia cā ꝯiūcta pōt eē apa cal'm vel frigidū sto^m vlcerās.ꝛ sic de alijs.Alia cā pōt esse vētositas extēdens ipm ꝛ q̃si sol'oneꝫ ꝯtinuitatꝫ faciēs. ¶Quāto sto⁹ mag̃ est sensibilis tāto citi⁹ in eo fiūt iste impssiōes ex effusione materierū ad sto^m tāto etiā accñtia male tolleratōis fiūt fortiora.ꝛ est int'dū tāt⁹dol' intollerabilis ꝙ stōtici veniūt ad sincopim ꝛ mortē ,ppter maliciā ꝛ acuitatē vel corruptionē illoꝝ hu.ad sto^m aliūde venētū vl' missoꝝ. Vñ nō ſm Aui.13.3ⁱ.trac.2.c.1.ꝙ aliqb⁹ accidit sto'dolor post cōestionē.ꝛ postq̄ cibus est apprēsus ꝛ retētus a v̄tute retētiua ꝛ digō incipit fieri.tales nō q̄escūt donec euomāt. vñ si vomūt rē acetosam ꝛ nigrā figtur ꝙ mel'ia emittit̄ a splene ad sto^m.Et in isto casu ꝯsiderāda sunt alia ptic'aria. Si hō est splenetic⁹ vel aliq̄ egri⁹ vt ē dolor vl' g'uitas vl' durities i sinistro latere sentiat̄.Itē scias ꝙ a q̄buſdā accidit do' sto' ex cho⁹ q̄ emittit̄ ab epate ad sto^m.ꝛ ista aliqñ causat vomitū vel pcurat se cessum ꝛ post sedat̄ do'.vñ sūt aliq̄ q̄ imediate post cibū ñ vomūt:ſ; post lōgū spaciū tpis ꝛ tūc sigt̄ ꝙ isti hu.sūt effusi ad fundū sto'.ꝛ qñ cib⁹sumpt⁹cū eis pmiscet̄ ꝛ ebullit i digōe ascēdit ad os sto'.ꝛ tūc causat̄ ꝛ fit vomitus. q̄ pfecte celebrato sedat̄ dolor. Aliqb⁹ etiā accidit dolor post comestionē ꝛ nō cessat donec cib⁹ sit digestus.ꝛ h̄ accidit h̄ntib⁹ mirachiaꝫ ex mel'ia ad mirach effusaꝫ. ꝛ iste dolor descēdit v̄sus mediū sto'. Aliqñ etiā accidit dolor sto' ꝛ estua⁹ cū sunt ieiuni: ꝛ postq̄ comederit ille dolor cessat. ꝛ cā hu⁹ est: q: aliq̄ mā fluxa erat ad sto^m in pua tñ q̄titate ꝛ cū cibo sūpto descēdit ad pte inferiorē sto' ꝛ ibi alterat̄ ꝛ p ptes inferiores expellit̄.ꝛ h̄ frequent̄ accidit. Aliqñ etiā pōt accidere ex cholerica materia ꝛ hoc rarius accidit vt dicit Aui.

Signa causarū pmitiuarū p relatōem habent̄ infirmi. vt q: fuit pcussus in regiōe sto'.vñ vnū tenui in cura quem posterior pes eq̄ in orifi⁹sto' pcussit:q̄ post lōgū tps stōtic⁹ ꝯq̄rebat̄. S; ꝟo iste dolor f̄ ab indigōe scit̄ p eructuatōes fumosas vel acetosas.Et si est ,ppter nimiā repl'onē ꝛ indigōnē scit̄ q: sto⁹ aggrauat̄ ꝛ freq̄nter adest nausea ꝛ vomit⁹.postea sequit̄ alleuia⁹.Et si f̄ ,ppter aliquā malā cōpl'onē cū mā vel sine materia iā sunt dicta signa in.4.c.istius q̄ti. Et si mā faciēs dolorē est cal'a tūc accidit mordicatio ꝛ inflāmatio ꝛ estuatio ꝛ sitis ꝛ calor ꝛ sapor illius materiei. et si est cholera sentit̄ amaritudo.si flā salsum salsedo: si cholera eruginosa sapor erugis eris. Pōt etiā mā cog̃sci p exeūtia a corpe: q: quedā interdū emittit̄ p vomitū verisil'e est ꝙ tale est illud quod remanet ꝛ causat dolorē sicut illud quod ,pijcit̄ ad extra ¶Et si dolor ꝛ mordica⁹est ꝯtinuus signū ē ꝙ hu.vel mā est ꝯtinue in sto⁹.ſ si nō ē ꝯtinuus pmanēs: ſ; int'polat⁹ cū mordicatōe.notat̄ ꝙ materia cholerica ab epate ad sto^m int'polate effūdit̄.vñ dicit aui.ꝙ ista mordica⁹in sto⁹ ex ista mā cholerica qñq3 fac̄ accidere effimerā. Et si mordicatio ꝛ estua⁹ est ꝯtinua ex illa mā cholerica int'dū facit accidere tertianā.et h̄ est: q: illa mā cholerica est int'dū putrefctā ꝛ corrupta in epate.ꝛ ab illo ad sto^m sine int'polatōe effundit̄.ꝛ sil'r tūc causat dolorē in latere dextro.Et si est ,ppt' mel'iam: nō adest dolor nec estua⁹nec inflāma⁹: ſ; acetositas i ore sentit̄.ꝛ si aliq̄d vomit̄ illud ē acetosuꝫ.ꝛ cū h̄ splen aliqñ sentit̄ dur⁹ ꝛ dolor freq̄nt̄ in sinistro latere repit̄.ꝛ adest debitas.immo etiam corruptio digōnis.ꝛ est cā gñatiōis hu.corrupti:ꝛ hu.corrupt⁹est cā doloris.ꝛ dolor est cā debilitatꝫ ꝛ corruptiōis digōnis.ꝛ sic videt̄ eē ibi quasi q̄dā circulatio.Si ꝟo dolor fiat a vētositate: adest eructuatio ꝛ rugit⁹ ꝛ extenuatō in stomacho ꝛ in ypocūdrijs.

Judicia In dolore sto' oēs stōtici sunt ex indigōe siue ex dolore

sive ex vomitu antiq: oēs inꝗ stomatici sunt male colorati debiles ꝛ tristes ꝛ diu in sanitate pfecta nequeūt pseuerare.

Curatio doloris sto'si fit ꝑpter aliquā de malis cōplonibus cum mā vel sine mā recurrat ad ca. 4. istius ca'. Et ob seruet ad vnguē cañ. gnales ibidē pnotati. et si ibi sit mā purget ꝛ alteret mala cōplo sicut ibi pdictū ē. Si igit cū mala ꝯploe cal'a assit dñiū cholere: digerat cū sir°. vel cū oxizacara vel cū sir° de succo limonū vel cū sir° rob. in q vel qb' tpet absin^m credēdo ꝯsilio aui. Deide purget sic. ℞. folioꝝ absin' pals mūd ab arill' añ. ℥. j. folioꝝ sene: qꝛ cholerā purgat ꝛ malas hūiditates sto' desiccat floꝝ viol' boraginū bu glos. qꝛ cordiales sūt. añ. ℥. ß. liqr. ras. ʒ. 6. fꝫ decoc° in q tpet cortiq mirab. cit'. ℥. j. fricētur fortit ꝛ colature addat aloē loti. ʒ. j. vel. 2. ꝭm fortitudinē vl' debilitatē patient. Et post vtatur lacte vaccino acetoso: a q exctū est butirū Et intēdū sumat aquā fontinā frām nisi aꝑa i terioris vl' pectoris impediāt ꝛ silia. vtat etiā lactuc portulac cū aceto limphato. vtat etiā cucur. melonibus ꝛ silib' approꝑat put decet. cibi aūt reliq sint facilis digōis cū aceto ꝑpa ti: vt sūt pulli gallinarū: ꝑdices pisces pui de aqs mūdis p petrosa loca currētibus ꝛ ista cocta sint i aq: cui in fine addat acetū. vtat etiā limonib' ꝛ citrāgl'is ꝛ acetositate cit'. ꝛ bibat ptisanā. Et si ꝯtingat eos vinū bibere illud sit albū vel clarū ꝛ aq m'te cōmixtū. Et si ibi cū cal'itate sit siccitas ꝛ arefac°: vtat reb' humectātib' vt est ordeatū auenatū malue spinargia ꝛ reb' sil'ib': vt in pdicto. 4. c. hui' pdictuꝫ est. Et balneū aq dulcis ꝯfert eis si tñ illa mā cholerica a supiori pꝛūpe voluerit ꝛ ē debilis mot': vt in ca. de vomitu annūciatū est. Et detur in potu aq decoctōis attriplicis ꝛ se. eius mixtū cū oleo viol'. ꝛ puo croco. Deide vomat digito vel penna in oleo intincta ꝛ ori īmissa vsqꝫ ad gutt'. vel puocet post assumptoēꝫ sir' acetosi cū oleo mixti. Deide post medic° pfecte eūonē sto' ꝯfortet tā ad ex ꝙ ab itra: vt ibidē pnotatū ē. ꝛ sumat freqnt mala gnata coctana poma pira ꝛ psica. ꝛ credēdo ꝯsilio Ga. 8. d inge. c. 5. vngat sto' cū oleis fridis. Et si sto' hꝫ incēsionē vtile est oleum coctaninū ꝛ olea alia etiam ꝯueniūt q refrigerēt sic est oleum in q ponunt flores vitis vel pāpini vel extremitates ramoꝝ ei' q fria sunt: ꝛ succ' ypoqsti ꝛ balaustia. Vba sunt ga. ibidē. Izacali. i. portulaca frida ꝛ hu. in 3° gdu. ꝛ in ea est pōticitas. ideoqꝫ ꝑdest fluxui multarū materierū ad vētrē. i. ad sto^m ꝛ intestina. ꝛ marie si mā fuerit cholerica. frāgit eñ qlitates eius ꝛ refrigerat fortiter si comedat aut bibat succ' eius. Haly de regali dispōne. 2. li scđe ptis. c. 32. eadeꝫ est snia ga. pmo de se. ad glauconē. c. 14. vbi dic ꝙ si stomachus imbecillis fuerit ꝛ in h' lipotomiā patiat ꝛ dolorē. tūc imponēda sūt que vigorē pstant qualia sunt ea q per dactilos ꝛ vinū ꝛ farinā ordei crocū ꝛ aloē ꝛ masticē. in fundere aūt ea que p absin^m aut oleū malinū i. de pomis vel citonijs ꝛ masticinū. hec ille. Et sequit. Et si exurant stomachi immiscere quidē aliq infrigidātia sicut cucur° succū ꝛ lactuce ꝛ portulace ꝛ solat' ꝛ enđ. ꝛ agreste. hec eñ nō infridāt solū: ſꝫ infridāt ꝛ stipticāt. ꝛ frigida aq adustos stomachos iuuat multociēs in tēpe data ꝯuenieti. Aliter vo multū nocet, vbi. ß. ¶ Si dolor fuerit ꝑpter mām flaticam quod scit ꝙ nō sentit ardorē nec sitim: immo grauedinē ꝛ ponderositatē tunc digerat cum oximelle diuretico vel squilli° quodlibet p se vel simul mixt. ꝛ in clarificatōe ponat menta ysopus absintiū de quolibet. ℥. ij. exinde purget cū pillis stomatiq. ꝛ post vtat diatriō pipeon cui' ꝑpetas est calefacere sto^m ꝛ ventrē ꝛ remouet dolorē ei' qñ est ab hūiditate multa ꝛ cruda ꝛ mūdificat sto^m ab ipsis ꝛ valet ꝯ acidos ructus ꝛ digōnē cōfortat. vt ait Joh. damascen'. ceteriqꝫ medicine autores de viribus tractātes medicaminū compositorum. Deinde confortet stomachus ab ex cum oleo nardino ꝛ masticino ꝛ oleo de absin° et cū emplastris cal'is. Capiat etiā cibos leues et facilis digōis ꝛ i pua ꝗtitate. iterū etiā pōt purgari cū diaturbith. vel cū mirab. Izeb. in decoctione polipodij ꝛ alioꝝ. ¶ Si vo fuerit a vētositate sola fꝫ saccelatoēs cū milio ꝛ sale torrefact ꝛ cū pitaria ꝛ vrtica torrefact ꝛ in pānis lineis inuolut ꝛ bulliant ruta camo. ꝛ mētastrū origa^m ꝛ pule^m in vino in quo madefiat filtrū vel spōgia q expssa cal'a sto° applicetur. Et iste supdicte herbe bulliant in oleo ex quo stomach' inūgat. Iterū calefiat oleū rutaceū ꝛ oleū absin' ꝛ casto': ꝛ cū eis vl' aliquo eoruꝫ vngat stomachus. deinde lana succida cal'a applicat ꝛ pitaria ꝛ mēta torrefacta qlibet p se vꝫ in sedatiōe doloris. Itē vētosa magna sine scarificatōe vētri apponat ꝛ dimittat stare p vnā horā ꝛ post vngat cū oleis supradictis vel cū oleo in q bullierit anisum ci mi^m marat^m ruta puleiū ꝛ silia. ꝛ iteꝝ bibat vinū ꝛ nectar ꝛ vinū purū in pua quātitate ꝛ cibos bone digōnis ꝛ boni chimi. ꝛ dic Auic.

ꝙ aristologi longi est maxīe iuua' in resoluēdo
dolores vētosos vehemētes. silr castoreum si
sumat cū aceto limphato vel saltē cum vino.
allia silr valēt ⁊ elec^a carminātia ventositatē
vt est diacimi^m diacalamentū bacce lauri cū
aniso tiriaca magna tiriaca diatesserō. cimi^m
torrefactū maratrū carui cimini rusticorum
sal sacerdotalis ⁊ sitia. Et si aliqñ cōtingeret
capet clistere ista in eo debēt miti ⁊ vꝫ pule^m
⁊ galangi ꝑ se sumpta cū vino vl' brodio pulle
⁊c. ¶ Dicit Bern. de gordo° ꝙ in passionibus
antiqs sincopalib' stomachi nō inuenit tm̄ iu
uamētū in aliq̄ re sicut in hoc medicamie. ℞
succi mente. ℥. ß. succi absin'. ʒ. ij. gariofi. ligni
aloes. xilobalsami. añ. ℈. ß. ꝶ pul'. et accipiat
tepidū omni die ieiuno sto°. Et scias ꝙ aro/
maticū gariofilatū ex descriptōe hebe^e valet
multū in passionib' ⁊ dolorib' sto' ex friditate
silr diaciminū ⁊ diatriō pipeō: sunt appropa
ta in dolorib' stomachi ex fritate vel ventosi
tate. ⁊ breuit recurrat ad ca. 4. isti' q̄rti libri
¶ Si v̄o fuerit ꝓpter melīam digerat matia
ꝑ istū modū. ℞. liquir. rasß. vuarū passß. mundꝰ
ab arill. añ. ℥. j. absin' mente epithi' fumiterre
añ. ℥. ß. capill' veneris. ℥. ij. spice' ligni balsami
cinamomi añ. ʒ. ij. mell'. lb'. j. si nō adest calor
⁊ si adest calor vel fe. ꝶ cū zuc° ⁊ dimiāt cal'a.
⁊ ꝶ sirupus. In isto siru° ponant absin' ⁊ men
ta q2 stomachū cōfortāt ⁊ ponit ibi fum' tre
q2 tpati est caloris ⁊ est sicc' in scdo ḡdu. ⁊ in
eo est pōticitas ⁊ amaritudo. ⁊ q2 sto° ꝓdest
in q̄ sunt supfluitates cholerice: q̄s eduxit la/
xādo. vt dicit haly in. 3. pte. lib. 2. ⁊ de vtraqꝫ
col'a Et ponit ibi capill' veñ. q2 si sūat maxie
cū vīo ꝯfert fluxui supfluitatū ad vētrē ⁊ sto^m
Aui. in. 2. Et ponit ibi spice': q2 apit opil'oes
epatis ⁊ sto' ⁊ ꝓhibet materierū effusionez ad
sto^m. Aui. in. 2. c. de spica. ⁊ ꝑ suā fragrantiaz
mēbra interiora ꝯfortat. Et ponit ibi lignuz
balsami. q2 cal'm est ⁊ siccū in scdo ḡdu ⁊ apit
opil'ones ⁊ ꝯfortat viscera ḡssa. i. epar sto^m et
splen. ⁊ ponit ibi aq̄ ad hūectandū ⁊ tpandū
reliq̄ sicca. ⁊ pn̄t ibi addi flores borag̃ et bu/
glosse ⁊ sitia. digtā mā purget cū diasene vel
purget sic. ℞. volubilis minoris epith' sticadꝰ
arabice sene fumi terre an'. añ. ʒ. ij. polipodij
q̄rcini. ʒ. iij. ꝶ decoctio in q̄ tpent mirab. idi.
p. vj. horas. ℥. j. fricent ⁊ colent ⁊ colature ad
di possunt pul'. epith'. ʒ. j. vel. ʒ. ij. pōt addi ad
purgamē^m melie. Purgata mā vtat pa. plir
cū musco ⁊ leticia Ga. ⁊ aromatico gariofi. ⁊
vngat cuꝫ oleis supdictis. potest etiam addi
diacameron ⁊ diambre: q2 valēt in passiōib'
melicis stomachi. ¶ Si aūt dolor sto' fuerit ꝓ
pter apata vel vlcera stomachi curent illa si
cut in suis dicet ca. dño ꝯcedente. ¶ Et si q̄s i
stomacho ante cibū dolorē sentiat ⁊ post cibū
cesset. signat ꝙ co. ad sto^m mittitur in ieiuno.
tūc v̄o talis famē sustinere nō dꝫ. Scriptum
em̄ est ne aliqs comedat nisi post desideriū ⁊
appetitū nec in hoc tardet cū desideriū ebul
lierit nisi mēdosum fuerit vt est ebriosum de/
sideriū ⁊ habentiū fastidium. qm̄ tollerare fa
mē stomachū putridis ⁊ malis replet humo/
ribus. in. 3. 1. c. de regimine cōestionis. Sꝫ ta/
les debemus colagogi euacuare ⁊ stomachos
eoꝝ ꝓut dictū est in. 4. c. ⁊ in isto ꝯfortare ⁊ si
etiā mittat melia ad sto^m i ieiuno causans fa
mē silr est faciendū ⁊ stomachus ꝯfortetur et
emplastret ⁊ euaporet. ꝓut hic ⁊ ibi dictū est
ßm cām egritudis. ¶ Si v̄o alicui accidit do/
lor stomachi post comestionē. ⁊ talis ñ cessat
donec vomat. tūc ꝯsideret si est a cholera vel
a melia. vt p̄dictū est in pōne in pn̄° istius ca.
⁊ tunc euacuet humor peccās ⁊ stomach' ad
intra ⁊ ab extra ꝯfortet. vnde si est a flegmate
vel melia exptus sum vinū absintionatum et
pill'as stomaticas ⁊ empl'onē cū mēta ⁊ absin
thio ⁊ vsum xiloaloes ⁊ xilobalsami spica' mē
te ⁊ diacitonitē. ⁊ si hec fuerit ꝓpt alias cau/
sas recurre ad capl'm de vomitu quod est āte
illud ⁊ ßm causam ꝓcedendum est ad curam.
¶ Verūtamē ßm aui. valꝫ ista medicina i isto
casu post vl'ia. ℞. olibani mastiq̄ nigelle: ꝑ q̄
in isto casu ego sumo gith ameos cortiq̄ fisti/
corum viridium xiloaloes crudi añ. ℥. ß. ꝶ pul
⁊ distempet cū melle vel zuc°. ⁊ sumat oi die
de mane sto° ieiuno. ʒ. ij. vel. ʒ. iij. vtat etiā co/
riandro p̄parato. Illa aūt que a tota ꝓprieta
te valēt in dolorib' sto' ßm aui. sunt pellicule
intrinsece stomachoꝝ galliarū. Et dolor mor/
dicatiuus stomachi sedat cū assumptiōe rerū
frigidarū vt est succus portulace vel aq̄ eius
⁊ lac acetosum a quo extractum sit butirum.
Euacuatio v̄o si cōueniat nullatenus est di/
mittēda: imo celebrāda cū vomitu vel catar/
tico laxatiuo cōuenienti ßm ꝙ videtur mām
inferius vel supius declinari. cordumeni con
fert dolori pūgitiuo vētris. in ipso em̄ est v̄tꝰ
liquefactiua ⁊ eius ꝓp̄etas est ꝯfortare mem
bra intrinseca. Auic. in. 2.

Declaratio In dolore sto' p̄mo no/
tandū ꝙ dic Ga. p̄mo d̄
inge. in ca. 16. ꝙ aliqñ mala cōpl'o sto' pōt esse
cū mā aliqñ sine mā. ⁊ qñ ē cū mā: illa potest
esse in ꝯcauitate stomachi ⁊ in supficie ei' an

nera: vel pōt eē ibibitā τ iterclusa in suis pel-
liculis. vñ si ɔtigat ꝙ a cerebro ad sto^m fluat
aliqs hūor in eo malā inducēs cōplonē τ do-
lorē tūc debem⁹ mūdificare τ ɔfortare cere^m
τ sic qḋ solebat ad sto^m fluere minuet qḋ q̄dez
erat cā dicte male cōplonis τ doloris. Deide
debem⁹ mūdificare illud qḋ in sto^i cōcauitate
fuerit ɔtentū. τ illud qḋ in pelliculis est iter-
clusum signis p̄sentit. τ tandē mala cōplo cu-
ret τ h̄ itelligit H⁹ in loco vltio alle^o. Qñ do-
lor vel morb⁹ nō est ita magn⁹ ꝙ iducat fortis
sima accidētia: imo est puu⁹ τ v̄tus ex eo non
dissolui τ hūores nō fuerunt multi tūc pus
dicte cāe sunt auferēde: vt ibidē inqt H⁹. Si
tñ do^r vel morb⁹ est ita forꝗ τ pungitiu⁹ qḋ vir
tutē dissoluat τ sincopim cū sudore τ terribi-
lia accidē^a iducat: tūc pus fortissimo succurrē
dum est dolori seu morbo q̄ cāe ei⁹ τ h̄ fit cuz
mitigatiuis doloris τ calefactoriis τ iunctiōi
bus τ cū aliis medicis iā dictꝗ nō totalr̄ dimit
tendo cām in suo vigore remanere. qm̄ ꝑcul-
dubio extite cā ei⁹ est credēdū: nullū morbū in
tegre curari possevt ibi inqt Ha⁹ τ hoc ēt clare
notat 7°. meg^i. col. 9°. naz mitigatio doloris
ɔseruat v̄tutē ne deficiat. 12°. meg^i colū^o pmo
¶ Scđo notandū: ꝙ H⁹ ponit vnaz receptam
vnius yerapigē in 7° de igenio ca^o. 16. q̄ ē vti-
lissima in dolorib⁹ sto^i τ qꝛ q̄titas est magna
pōt reduci ad istā formā. ℞. cinamo^i xilobalsa
mi azari spice^i croci cassie. lignee mastiꝗ añ. ʒ.
ʒ. aloē. ʒ. 16. τ. ʒ. ij. ꝼ pul. τ dicit H⁹ ibi ꝙ aloes
dz esse medietas lota. τ alia nō lota qꝛ aloes
nō lotum est mag laxatiuū ꝭ lotū est minus
laxatiuū est tñ mag sto^i ɔfortatiuū. Et si ista
yerapigra deꝛ in puluere est magis vtilis τ si
misceaꝛ cū melle magis ꝭuaꝛ: nō tñ est adeo
vtilis vt sicca τ min⁹ soluit v̄ba sunt H^i ibidez
Et ista medi^a hz. ʒ. doꝭ. puā. s. vnum coclear τ
media duo coclea^a τ mag. ʒ^a. coclearia pua. τ
daꝛ cū ptisana. h̄ legunꝛ a H^o in loco alle^o. τ
h̄ notaꝛ q̄uo mel iterdū isfelicitat medicinarū
opatiōes. ¶ 3°. scias: ꝙ ꝭz diascoriđ ꝙ absin^m
decoctū singulariꝛ vz cū spica^i vl̄ celtica τ aq̄
pluuiali vsqꝫ ad ɔsumptionē tertie ptis cōpe
scit dolorē stoma^i τ vētris τ fastidium tollit.
¶ Quarto no. ꝭm H^m. 3°. de iteriorib⁹ circa fi-
nē p tres coll. cū dimidio: ꝙ os sto^i est sensibi
lissimū mēbroꝝ. τ idez diꝛ. 4°. đ mor^o. ca^o. 10.
circa finē ad duo colū^a loquēs de dolore pre-
cordioꝝ sic ꝭm cotā libri mei. Et iō nō est mi-
si dolores sto^i malitiā anhelit⁹ τ virtutꝗ sequaꝛ
defectio cū pluries. videm⁹ anhelit⁹ defectio-
nem τ sincopi h̄re eis in aliꝗ pedis digito of-
fensionem h̄ūtibus: quāto igiꝛ magis istud ex
stomacho eueniet qꝛ per sto^m vtrisqꝫ nobilib⁹
mēbris: idest cordi τ cerebro nocumentum ex
tenditur, ppter sui sensus fortitudinē τ pp sui
ad ea vicinitatem. vnde quāto stomachus sen
sibilior erit tanto maiora τ plura fiunt accidē
tia. videmus enim eius nocumētum ad cere-
brum τ cor extēdi. verba sunt Ha^i in loco pre-
allegato. Multū igitur custodiendus est sto-
machus tam pp se ꝙ propter mēbra vicina τ
colligata. ¶ Quinto sciendum: ꝙ ɔsiderando
cās doloris in sto^o vel in aliis mēbris reperie
mus ɔtrouersias inꝛ autores medicie. τ diuer
sas opiniones. quas cā breuitatis dimitto. ve
rūtamen maior pars eoꝝ dicit ꝙ due sūt cāe
doloris per se. s. mala cōplexio τ solutio conti
nuitatis. mala cōplo est cā doloris p se τ pri-
mo τ solutio ɔtinuitatis secūdario. ¶ Vñ no.
ꝙ ad hoc ꝙ causeꝛ dolor tria reqrunꝛ. Prio
reqriꝛ ꝙ mēbrum sensibile a sua dispone nāli
imutetur: qꝛ si esset insensibile non in eo fieret
dolor. vt pz de osse τ cartilagine. 2° requiritur
ꝙ imureꝛ fortiter qꝛ debilis τ parua imuta-
tio nō causat dolorē. parua enim manus cale-
factio ad ignem non facit dolorem. 3° requiri
tur ꝙ subito vel in paruo tēporis spacio imu
tetur: qꝛ si paulatine alterareꝛ nō causaretur
dolor: τ ideo ethici non sentiunt dolorem pro
pterea qꝛ talis dispositio ethica vel paulatie
fuit introducta τ non subito nec in paruo tem
poris spacio. ¶ Scđo nota: ꝙ aliꝗd pōt eē cā
doloris duobus modis. vnomodo per se τ pri
mo τ tunc diꝛ ꝙ causa doloris per se primo est
illud qḋ est propriū obiectum sensus: tactus:
τ iste sunt due qualitates actiue: vt calitas τ
frigiditas. vt dicit Aristo. 2°. de aīa. τ H⁹. 4°.
de morbo ca^o. 6. Aliquid etiam potest esse cau
sa doloris per se τ secūdario: sicut est sensibile
cōmune. nam sicut dicit Aristo. primo poste-
rioꝝ. Aliquid potest esse per se τ pmo: vt ho
mo p se τ pmo est risibilis: sed sortes per se τ
secūdario est risibilis inq̄tum est hō. ¶ Tunc
sit pma ɔ^o. Mala ɔplexio calida vel frigida
potest esse causa doloris per se τ primo proba
tur. qꝛ illud est proprium obiectum sensus ta
ctus. τ qḋ potest imutare mēbrum fortiꝛ subi
to per se τ primo potest esse causa doloris: sed
mala cōplexio calida vel frigida est huiusmōi.
igiꝛ τc. ɔña nota est. τ maior pz ex notabili τ
minor patet quia mala complexio calida vel
frigida est obiectum sensus: tactus. secundo
de anima. quia est quid calidum vel frigiduz.
¶ Scđa. cōclusio solo cōtinuitatis pōt esse cā

doloris ꝑ se sed nõ p° ꝓbaẛ. q: illud qᵭ est obiectũ cõe sensus tactꝰ ⁊ põt ipsuȝ subito ⁊ fortiter imutare. põt eẽ cã doloris ꝑ se ⁊ secũdario. ẜ solutio ꝯtinuitatis est hmõi. g̃ ⁊c. ꝯña nota est ⁊ maior ꝑ pria pte pȝ. s. ꝙ solũ ꝯtinuitatis sit sensibile cõe q: est motꝰ formalr̃. modo motꝰ est sensibile cõe 2° de aĩa: q: motꝰ ⁊ quies magni° q̃ntitas ⁊ numerꝰ sunt sensibilia cõia. ẜ ꝙ possit imutare fortit̃ ⁊ subito pȝ ad experientiã. ¶ 6° q̃rit̃ vtrũ dolor sentiat̃: ⁊ nõ opȝ nũc ꝓcedere ꝑ argumẽta ẜ vtꝰvitatẽ inq̃ramꝰ.

Notãdũ p̃rio ꝙ dolor ⁊ delicia nõ sũt sensus ꝓprie ⁊ formalr̃ ẜ sũt accidẽtia seu passiones sequẽtes sensationẽ. nã sil̃e ẽ de dolore corpis ⁊ de dolore aĩe q̃ ẽ tristiᵃ: vt ponit G̃ꝰ 2° ãpho. ibi duoꝝ doloꝝ ꝙ tristitia ⁊ gaudiũ non sunt formalr̃ apprehẽsiones aĩe: ẜ magis accidentia causata ab apprehẽsione horrẽde spẽi vel ꝯuenient̃ ab aĩa. g̃ sil̃i mõ dolor corpis ⁊ delicia nõ erunt sensatio formaliter. ẜ magis erit accñs ex illis causatũ ⁊ g̃ra materie aduerte: ꝙ si dolor ⁊ delicia corpis in hoc ꝯueniũt qᵭ dictũ est cũ tristitia ⁊ gaudio: tñ in alio discõueniunt. qm̃ dolor corpis ⁊ delicia passiones sunt aĩe ꝓut ad aliqᵭ organũ corpale referũtur. gaudiũ v̾o ⁊ tristicia passiões sunt aĩe nõ relate ad aliqᵭ organũ corpale. Ex quo pȝ ꝙ dolor corpis ⁊ delicia nõ dicunt̃ eẽ corpis q: ab aĩa nõ fiũt. q: sine dubio ab aĩa fiũt. ẜ dicũtur corpis. q: nõ sunt aĩe nisi ad orgaᵐ corpale referant̃. Et vlteriꝰ q: dolor ⁊ delicia sunt aĩe: vt referunt̃ ad organuȝ corpale. iõ maxĩe ꝯsistũt in appetitu. s. appetere gaudiũ tãq̃ bonum ⁊ delectabile: ⁊ nõ apperere imo euitare tristiciã tãq̃ ꝯ̃riũ hũani corpis in regimĩe sanitatis. ¶ 7° ꝓ cõfirmatiõe dictoꝝ. s. ꝙ dolor ⁊ delicia sunt passiones sequẽtes sensationes ⁊ nõ sensus q: sensatio nõ est obiectũ sensus.

Nota ꝙ doˡ duplr̃ capit̃. vno mõ ꝓ cã faciẽte dolorem. ⁊ sic sunt due cãe: vt visũ ẽ i 5ᵃ declaratione istiꝰ capl̃i. Alio mõ sumit̃ ꝓ illa sensatione rẽi ꝯ̃rie. ⁊ ꝺ isto fiebat qᵭ si dolor sentiebat̃: tũc dolor sumit̃ ꝓprie pro actũ q̃ est inter potentiã ⁊ obᵐ. vñ dolor est paᵒ virtut̃ aĩalis. vñ ista virtus aĩalis diuidit̃ in apphensiuã ⁊ motiuã. motiua exercet̃ ꝑ neruos ⁊ lacertos. ⁊ de ista nihil ad p̃sens. Apprehensiua est duplex: iterior ⁊ exterior: q̃ diuidit̃ in q̃nq3 sensꝰ exteriores. ⁊ est virtꝰ visiua auditiua odoratiua gustatiua ⁊ tactiua. Apphensiua aũt interior diuiditur in. 3. s. in sensum cõem fantasiã rõnez ⁊ memoriã. Sensus cõis est ille q̃ recipit oĩa illa q̃ ꝑ alios sensus fuerunt percepta. ⁊ sic de alijs. Et fantasia illas formas seu ydola ꝯseruat seu custodit posito ꝙ obiecta sensuũ non eẽnt p̃ntia vt dicit Aui. in p̃ᵃ p̃ˡ doctria. 6ᵃ c°. 5°. ⁊c. ¶ Tũc pono duas ꝯclõnes tenendo me cũ maiori pte autoꝝ medicˢ. P̃ria ꝯ° est. Dolor ꝑ se nõ sentit̃ a sensu exteriori. ꝓbat̃ sic. ab illo sensu nõ sentit̃ dolor cuiꝰ dolor ẽ actꝰ exterior ẜ dolor ẽ actꝰ sensus exterioris igit̃ ⁊c. ꝯña bona est. maior pȝ 2° de aĩa. q: solũ spectat ad virtutẽ itellectiuã reflectere se supra actũ suum. ¶ 2ᵃ ꝯ°. dolor sentit̃ a sensu cõi. ꝓbat̃. ab illo sensu sentit̃ q̃ põit d̃raȝ int̃ obiecta sensuũ exterioꝝ ⁊ eoꝝ actuũ ẜ sensus cõis ẽ hmõi. g̃ ⁊c. ꝯña tȝ ⁊ maior pȝ q: ponẽs d̃riam int̃ aliq̃ oȝ ꝙ illa cognoscat ⁊ mĩor pȝ. q: ꝑꝑ hoc est datꝰ sensus cõis hoĩ ⁊ alie iteriores virtutes vt ꝑcipiant ⁊ sentiant actꝰ sensuũ exterioꝝ vt pȝ 2° de aĩa ⁊ 3° in li° de sensu ⁊ sensato. Ex q̃bus pȝ ꝙ nullꝰ sensus põt sentire nec ponere d̃riaȝ inter obiecta exteriora nisi sensus cõis. ⁊c. nunc aũt scitũ est ꝙ sensatio dolorosa ẽ oꝑatio sensus ꝑceptionis: igit̃ sensus cõis eã cognoscit. Tũc tu allegas textũ Galˡi 4° de mor°. c°. 6°. post p̃nciᵐ caˡ vbi dicit dolor fit in sensu tactꝰ itelligit̃ post sensationẽ sensus tactꝰ ex vehementia caloris vel frigoris nõ tñ ex vehementia siccitatis ⁊ hũiditat̃ ⁊c. vide ibi. Et sic pȝ ꝙ q̃uis dolor sentiat̃: nõ tñ ꝓprie rõnẽ hȝ obiecti. ⁊ sic d̃r sentiri: ẜ sic dicimꝰ sentit̃. q: causatur ex actiõe sensibilis in sensuȝ. s. calitatis vel solonis ꝯtinuitat̃. ¶ 8° no. ẜm Gᵐ in loco p̃allegato ꝙ deliᵃ ⁊ dolor fiũt i oĩbꝰ sensibꝰ. i. post sensationẽ oĩuȝ sensuũ vt visuȝ est imediate. ⁊ cã istiꝰ est. q: excellenᵃ sensibiliũ corrũpit sensuȝ. 2° de aĩa. nota tñ ꝙ delicia ⁊ dolor in aliq̃ ꝯueniũt ⁊ in aliq̃ discõueniũt. p° discõueniunt q: delicia icipit a motu innãli ⁊ terminatur ad dispõnẽ nãlẽ. q: dicit Gaˡ 4° de mor° circa finẽ ad. 7. colũᵃ ꝙ sentire deliciã non est aliᵭ nisi reuersio sensatoꝝ. i. sensibiliũ ad nãlitatẽ. Et ꝯueniũt tñ ex pte rei in q̃ fiunt. q: dolor ⁊ deliᵃ hñt fieˡ circa idẽ. 2° ꝯueniũt q: vtrãq3 fit a q̃litᵉ fortit̃ alterãte ⁊ i mõ alt̃atiõis q: req̃rit̃ ꝙ ẜ sbito. Nõ iuxta dcm̃ i cãis ꝙ mala cõplo põt eẽ cã ꝯiũcta ⁊ imediata q: ꝑ se ⁊ p̃° est obᵐ sensus tactꝰ. p̃t tñ eẽ cã añs respectu male q̃litat̃ quã iduc̃ i hũorıbꝰ. ita ꝙ respectu diuersoꝝ p̃t eẽ ꝯiũcta ⁊ añs. 10° notãdũ ꝙ q̃uis sit dictũ in isto c°. ꝓcipue i descriptiõe firꝰ ꝯ mĩ̃iaȝ ꝙ aliq̃ sũt res q̃ ꝓhibẽt mãs ad fluᵐ fluere. vt ẽ portuᶜᵃ capillˡ veneris spicaˡ ⁊ filia. tñ in p̃ncipiis egritudinũ non debemꝰ insistere cũ his. ẜ p̃ꝰ ad purganᵭ materiam añtem ⁊

post piunctā deinde ad pfortandū stomachuz ꝛ viscera cum illis causis ꝛc.

¶ Cap. 16. de debilitate ablatōe ꝛ corruptōne stomachi digestionis.

Galienus 6. de morbo. ca. 1. cū q̄ fere pcordat Aui. 13. 3ᵗ. trac. 5. dicit. φ digō cibi nihil aliud ē φ pversio siue mutaᵒ sui ḃm q̄litatē ita φ pme digōni q̄ fit in stoᵒ ḃm cursum nālē accidit triplex nocumentuz. Primᵐ est cū cibus nulloᵒ digerit. ꝛ tūc vocat ablatio digōnis. Si v̄o digō minuat ꝛ tarde mutet cibꝰ sine mala q̄litate. tūc vocat debilitas seu diminuᵒ digōis. Si v̄o cibꝰ corrūpit vel in malā qualitatē mutat. vocat corrupᵒ digōnis: vt ipsemet ponit in eodē loco v̄sus finē. c. ꝛ tūc cibus corrūpit ꝛ trāsit in malā q̄litatem que nō patit cibū corpori assimilari.

Cause istarū passionū ḃm intentionē et remissionē earū. q̄dā pn̄t eē pmitiue q̄dā ant̄es ꝛ q̄dā piuncte. pmitiue sicut ē ictꝰ casus pcussio in stoᵒ vel in mirach vel in mēbris circūuicinis ei a q̄bꝰ pōt puenire debilitas digōnis. Silr calor aeris vel balnei excedens exalās nālē calorē ꝛ sp̄us a q̄ manifeste digō minuit q̄ de cā digō in estate et ceteris tēpibus nō est ita fort̄ sic in hyeme. vt habet pmo amph. cañ. ꝛ pᵒ. Uētres hyeme ꝛ v̄e ꝛc. Silr frigus penetrās ꝛ mortificās naturalez calorē ppt q̄d in q̄busdā debilibꝰ ꝛ raris macris i tpe magni frigoris accidit digōis paucitas ꝛ aliq̄n diarria rōe pue ꝛ debilitat̄ digōnis. Quarta cā debilitat̄ digōis pōt eē exerᵐ supfluū: q꞉ ginnasiū tpatū facit acq̄rere calitatē bonā ꝛ nālē in corpe a q̄ puenit bona et cōpetens digō. ꝛ q̄n supfluit cōuertit ip̄m ad frigus ꝛ indigōnē. 3. tegni. cañ. ꝛ pᵒ. 12. Quinta cā pōt esse lōga q̄es: q꞉ ip̄a facit in stoᵒ ꝛ toto corpe fritatē. ꝛ q̄n supfluit extinguit: nālē calorē. pᵒ eodē. ¶ Cause ant̄es pn̄t eē accidētia aīe: vt ira tristicia ꝛ silia. ꝛ silr studere meditaᵗ fortiter exercitare mētē imediate post prādiū vel cenā. ꝛ hoc accidit ppt duas cās. q̄rū pma est: q꞉ cibꝰ ꝛ potus inferiꝰ ad fundū stoⁱ in sedēdo libere descēdere nō pōt. Scd̄a cā est exercitaᵒ aīalis v̄tutis supfluēs pculdubio naturales v̄tutes pcipᵒ digestiuā disturbat. cum caᵗ nālis ꝛ sp̄us ad instra aīaliū v̄tutū retrahant. Jō q̄n aīales v̄tutes q̄escūt vt in somᵒ: tūc nāles fortius opant. vt in. c. de somᵒ visū est. etiā coitꝰ supfluus digōnē debilitat indubitāter. Alia cā añs pōt esse repl̄o in toto corpore vel in mēbris vicinis a q̄bus in suo tpe humores vel alie supflue hūiditates seu aq̄sitates ad stoᵐ remittunt. Et ista mēbᵃ pn̄t esse ceᵐ epar ꝛ splen ꝛ matrix ꝛ silia. Alia cā pt eē cibi vel potꝰ sumpti in mag q̄titate. Isti em̄ debilitāt digestiuā pp̄ea: q꞉ eos neq̄t vincere nec digerere pfecte. silr sumere cibos multos frīdos in magna q̄titate ꝛ lōgo tēpis vsu. vt sūt herbe frīe sic cucurbita melōes pōa fugiꝛ silia. Silr cibos cape tarde digōis vt caro bouina antiq̄ ꝛ dura ꝛ panis opirꝰ durꝰ panis ꝛ sine fermēto auellane caseꝰ antiquꝰ ꝛc. silr mō h̄ faciūt cibi vētosi ꝛ potꝰ vt fabe cetera q̄ legumina. mustū añ pfectā ebullitionē ꝛ residētiā ꝛ mlta aq̄ in vino posita vel sine vino potata stoᵐ debilitāt ꝛ digtiam: nisi estuosus ꝛ imense calīs existeret vel siccꝰ. Alia cā pōt eē inordinaᵒ cibor: vt si q̄s in pn̄ᵒ prādij sūmat coctaᵃ aut poma aut mala gn̄ata. deīde sumat lagana pdita oleo ꝛ absomogaro. vt exemplificat ga. 6. de morbo. c. 1. Alia cā pōt eē acceptio cibor tpe nō pueniēti. vt si q̄s de mane ꝛ añ descensionē ꝛ digōnē cibi pteriti supponat aliū cibū. pmᵒ em̄ corrūpit rōne scd̄i. ad cuiꝰ corruptōes rōe mixture scd̄s corrūpit. Pn̄t etiā corrūpi rōe sue q̄litat̄ que eis iest a sua nā: q꞉ cito recipiūt corruptōez vt ē lac recēt mulsuz pfica ꝛ melones. nimiꝰ etiā potꝰ facit in stoᵒ cibū fluctuare ꝛ natare. silr eq̄taᵒ balneaᵒ in nō recēti tpe mistrata: pimᵒ q̄n zirbꝰ ē tenuis nō potēs nālē calorē reflectere nec cōtiere est cā debilitat̄ digōnis. ¶ Cāe piūcte istarū passionū sūt mala cplo stoᵒ vel vicinātiū mēbrorūz calīa vel frīda p se vl̄ sicce ꝛ hūide mixte cū ill̄ frīa tñ freq̄ntiꝰ ipedit digōnē. Et si cā multū supfluit ē cā ablatiōis eiꝰ. ¶ Scd̄a cā pōt esse mlta mā vl̄ mala in q̄litate in stoᵒ collecta vl̄ pgregata aliūde veniēs vel ibidē gn̄ata. ¶ 3ᵃ cā piūcta pōt eē apa gn̄atū q̄d pōt eē flegmō vel zimia vel erisipila vel sclirosis. vt dic ga. in loco statī alleᵒ. silr vlceratōes i stoᵒ q̄ freq̄nt post apa venire psueuert. ¶ 4ᵃ cā piūcta pt eē vētositas in stoᵒ gn̄ata vel aliq̄ mō ibi exn̄s q̄ nō pmittit cibū pfecte cōphendi: imo ip̄z sublevat ꝛ digerere nō pmittit. ¶ 5ᵃ cā pōt eē hūores missi a ceᵒ vel epate ꝛ silibus ad stoᵐ. siue ibi mittant in hora digōnis vel añ. q̄ vel corrūpūt cibū vel sūt cā digōis ablate vl̄ diminute ¶ 6ᵃ cā pōt eē mala calīa vel mala frīda ceˡ vel epat̄ ꝛ splenis ꝛ matric̄ q̄ suā stoᵒ cōicāt frigiditatē. ¶ 7ᵃ cā pōt eē debilitas pten̄tiue ꝛ fortitudo expulsiue. Et iste sūt cāe debilitat̄ digestiue vel ablatōis vel corruptiōis eius: ḃm φ cāe sunt fortes aut fortiores vel fortissime.

Signa cāru̅ p̄mitiuaru̅ habent̄ p relatione̅ patienti: vt si aliq̄s recipit ictu̅ in sto°: vt vidi vnu̅ pcussum cu̅ calce eq̄ i sto° q̄ post semp habuit debile̅ digōne̅ ⁊ quasi sp fuit infirm⁹. ¶ Signa au̅t egri. sunt: q2 alices ⁊ oscitatōes ⁊ ḡuitas ⁊ dolor in corpe ⁊ i me̅bris iudicāt debilitate̅ digōnis nō multu̅ inte̅saz. Et si ista augeant̄ fortiore̅ signt debilitate̅ digestiue. ructuatio au̅t ⁊ appetitus vome̅di ⁊ ɔstrictio anhelit⁹ ⁊ pigritia corpis et tarditas egōnis signt fortiore̅ indigōne̅. Sz qn̄ cib⁹ nullo° vel valde paru̅ mutat̄ nec i sba nec in q̄litate d2 ablatō digōnis. ⁊ h̄ freq̄nti⁹ fit qn̄ fritas est inte̅sa intn̄ q̄ nālis calor est impote̅s sup digōne̅. ¶ Signa cāru̅ a̅ntium sunt vt si ɔtinue quis stat in tristicia vl̄ in rancore vel timore. vel si vtat̄ intpate coitu vel e̅ hō replet⁹ ⁊ vsus fuit dieta copiosa vel vsus fuit reb⁹ infrantib⁹ tpe ꝓlixo vel cibis ve̅tosis vel sumit eos iordiate: vel tpe nō ɔgruo vl̄ q2 sumpsit cibos de se corruptibiles vt lac melones ⁊ sl̄ia. vel nō vtit̄ tpato exercitio an̄ cibi assumptōez ⁊ sic de alijs. Signa cāꝝ ɔiu̅ctaꝝ si isti mor' vel aliq̄s eoꝝ veniat ꝓpter malam ɔpl'one̅ cal'am vel frida̅ hu̅ida̅ vel sicca̅ simpl'r vel cōposite cu̅ mā vel sine mā. recurre ad ca. 4. istius. 4'. lib. q2 ibi repies sufficie̅t. Et si sit ꝓpter apā in sto° cognoscit̄ p dolore̅ ei⁹ ɔtim ⁊ adest fe. Et si ista accn̄tia vel mor' veniāt ꝓpter vlceratōez sto' qn̄ sumu̅t potu̅ sentiu̅t fortissimu̅ dolore̅. Et si su̅t ppt̄ ve̅tositate̅ assunt eructuatōes gurgulatiōes ⁊ rugit⁹ ⁊ dolor in i̅testinis. Et in tali digōe seu corruptōe digōnis sequit̄ flux⁹ ve̅tris cu̅ sono ⁊ fetore: ⁊ cu̅ h̄ sentit̄ inflatō inventre: q2 cib⁹ nō pmittit̄ diu in sto° pmāere: imo adest lenitas ⁊ lubricitas egōnis. Si vo indigō est ppt̄ hu̅ores calidos adest sitis ⁊ calor ⁊ eructua° fetida ⁊ fumosa cu̅ puitate appetit⁹. vt dic̄ aui. Et in ore se̅tit̄ sapor amar⁹ vel salsus s̄m diuersitate̅ hu̅oru̅ cal'oꝝ ⁊ qn̄q3 aliq̄d d̄ cal'is hu. p supi⁹ expellit̄ s̄m gen⁹ vl̄ spe̅m illoꝝ hu. cal'oꝝ. Qn̄ au̅t ista veniu̅t ꝓpter hu. frigidos nō adest sitis nec calor nec alia signa supra dicta. imo adest paruitas appetitus: q2 illi hu. satiāt appetitu̅ facie̅do fantasticā repl'one̅ in orificio stomachi ⁊ adest oxiremia vel acetositas in ore ⁊ discoloratio faciei ⁊ pigritia: ⁊ qn̄q3 aliq̄d de fl'āte vel ml'ia p supius expellit̄. Et si mā corrupta vel maliciosa est in stomacho nausea vel vomitus vel rugit⁹ vel dolor sunt in sto° ɔtinue nō h̄ntes interpolatione̅. Et si aliu̅de veniu̅t interpolatione̅ habere vident̄: postq̄ humores ibi ɔgregati fuerint ⁊ fluxi expulsi vel assumpti. Si ista accn̄tia vel aliq̄d et eas veniant ꝓpter debilitate̅ stomachi ⁊ ei⁹ raritate̅ signt: q2 diu fuit passus dolores stomachi vel alias egritudines. ⁊ adest discolora° ⁊ debilitas appetitus ⁊ facil'r ledit̄ a debili cā marie a repl'one vel assumptōe ciboꝝ tarde digōis. Si au̅t debilitas digōnis est ꝓpter raritatez mirach cognoscit̄ ex habitudine tenui ve̅tris q2 macer est ⁊ tenuis. ⁊ qn̄ cu̅ digit̄ apphe̅dit̄ sola pellis ⁊ tenuis me̅brana repit̄. ⁊ si fuerit ppt̄ materias ab alijs me̅bris ad stomachu̅ decurre̅tes: signtur p passiones: ⁊ dolores illorum membroꝝ. vt si sit ꝓpter materiā cholericā ab epate ad stomachu̅ missam adest dolor ⁊ ḡuitas in ypocu̅drio dextro ⁊ vrina e̅ rubea ⁊ os amaricatu̅ ⁊ estuatio ⁊ mordicatio et sitis ⁊ dolor in stōacho pu̅gitiu⁹ seu mordicatiu⁹. Et si a cerebro sepe accidit corriza ad nares ⁊ ad guttur fluit humor ille calidus vel frigid⁹ ⁊ egestiones su̅t spumose si exi̅de flux⁹ sequat̄ sic etiam possumus scribere de splene ⁊ matrice ⁊ de alijs membris.

Iudicia in debili ⁊ ablata et corrupta digōne. Primo dicit Aui. corruptio digōnis in ɔualesce̅tibus cu̅ acetosa eructuatōe signt recidiuatōem: q2 timet̄ de putrefactōe. ¶ Scd̄o qui h̄nt corruptōez digōis sepe pruritu̅ ⁊ scabie̅ nō euadunt maxime qn̄ a causa fuerit cal'a. ista duo iudicia pōit aui. in loco allegato. ¶ Tertio Aui. in eodez loco. Qn̄q3 pducit debilitas digōnis ⁊ ɔuersio cibi ad fl'ā ad tremore̅ ad frigus extremitatu̅ ⁊ ad cōmotōne̅ poxismi fe. ¶ Quarto in scrib⁹ cōestoribus cu̅ fuerit debilitas digōnis vix i eis diu sanitas remanebit: cu̅ in eis indigesti vel corrupti multiplicent̄ humores. ¶ Quīto vix aut nunq̄ habitudo carnosa cu̅ tenuitate ⁊ raritate mirach vel zirbi repit̄ etiā mirach spissum calore̅ retine̅do aut reflecte̅do digōnem q̄ plurimu̅ iuuat: sicut ei⁹ raritas pmittendo illum exalare digōni nō prebet iuuamentum ¶ Sexto in nocument̄ digōnis factis a mala cōpl'one frida est veheme̅tior ⁊ frequentior q̄ cal'a. Aui. in. 13. 3'. trac. 3. c. 1. ¶ Septimo pnosticat Hor. ex dictis Aui. in loco alle°. Debilitas digōnis ⁊ marie eius corruptio est mala: cu̅ cibus mutat̄ ad subam ext̄nea̅ ⁊ corrupta p alias digōes nō corrigit̄: imo remanet vsq3 ad scd̄am ⁊ tertiā ⁊ quartā digōne̅. Et cā illi⁹ accidit ydropisis cancer formica ⁊ herisipila morphea baras ⁊ scabies. ⁊ hoc iō q2 sanguis nō est digestiu⁹ digōne vere ɔuenie̅ti: q̄re me̅

bra non attrahunt ipsum vt ex eo nutriantur ⁊ talis putrefit ⁊ fetet ⁊ non fit nutrimentum ex eo nec bona assimilatio. ⁊ hec est doctrina Aui. ⁊ verba eiꝰ quasi ꝑcisa in loco allegato. ¶8°. si fumꝰ caprinosus vel eructuatio fumo saueniat post corruptionē ciboꝝ sigt ꝙ ī illa corruptione gñati fuerūt hūores cali colerici ⁊ cū h̄ adest sitis. Et si fumꝰ vel eructuatio exiuerit acetosa signat hu. frīdos fuisse gñatos ⁊ non adest sitis sed saliue effusio copiosa. ¶9°. cum Aui. in loco supradicto: ꝙ lz nocumētuz digōnis qñ accidit ab aliq̄ materia siue mala cōplone iam derelicta facilius curaᵗ ꝙ si accidit propter debilitatem virtutis et maliciā cōplonis iam confirmatam.

Curatio In debili ⁊ ablata ⁊ corrupta digōne. Ante curā pticulares aliqui gñales canones ad h̄ qō perfecta digō sumptoꝝ in stōacho celebreᵗ sunt pmittendi. Et isti cañ. sumuntᵗ in parte a Rasi in 4°. ad Almansorē in caplo de regimine comestiōis. Et ab Haly in .2. lib. 2e. ptis regalis dispōnis vbi loqtur de regimie sanitat. ⁊ ab Aui. in .3. p¹. doc. 2ª. ca. 7°. ꝙuis oēs cañ huic caplo necessarios scribere nō decreui nolens legentes attediare. ⁊ iaz istos ⁊ pl'es alios in locis predictis ⁊ ī regimie Reg Aragoni Arnoldi poterit quisqꝫ cōtinue inuenire. In exhibitione istorum canonū sunt ista cōsideranda. primo exercitium. 2° qualitas assumēdoꝝ. 3° ꝙtitas. 4°. ordo. 5°. tempus. 6° ꝯ° corporis. 7°. replo ⁊ inanitio. 8° potus. 9°. preparatio ciborū. Oēs etiaz res non naturales ⁊ annexe hic possent applicari: sed pro nūc supersedeo. ¶ Curationes generales ad bonā digōnē fiendam.

Et primo de exercitio qz exercitium nālem calorē viuificat per quē digō stoᵗ ⁊ aliorum mēbroruz celebratur. Et qz superfluitates cōsumit ⁊ expellit. iō vt bona celebretur dgō refectioni nostre ⁊ pani quotidiano ante ferendum est temptatuz ⁊ nō supfluū qz in oī motione corpis cū cepit quis dolere: qescere statim remediū est. 2°. ampho. amph. 48°. ⁊ in ꝯ° G. dicit ꝙ exercitiūm vtile est nā cōmouet nālē calorē ⁊ ipsum facit validū ⁊ validas facit que sunt in nobis vtute: naturales ⁊ vitales ⁊ aīales. hec ille. Verū in exercitio sunt aliq̄ cōsideranda. pmo tps: qz ante prandiū ⁊ cenā. 2° ꝙtitas: qz vsqꝫ ad pncipiū fatigationis. 3° modus vtendi que quidem diuersificantur ſm ꝙ corpora indigent ⁊ sunt multi modi quos ponit Auicē. in 3ª p¹ ⁊ multi alij: sed nunc potentes eundo exercitātur aliquando inclinantes se ac si essent aliquid de terra collecturi. Mechanici autez ⁊ operarij in suis artibus ⁊ operibus exercitant verum aūt studentibus audito diuino officio ⁊ alijs paractis negocijs. vix restat tēpus exercitandi. Et cōsiderauit Fulgētius bonitatem exercitij ⁊ dixit sic: exercitium est humane vite cōseruatio caloris nālis excitatio nāe dormientis stimulatio supfluoꝝ consumptio mēbrorū cōsolidatio mors morboꝝ fuga vitioruz medicina languoꝝ tēporis lucrum iuuētutis debitum senectutis gaudiū salutis adiutorium destructiᵐ oīum morboꝝ ocij inimicū. Ille ḡ solus ab exercitio se retrahit a labore qui gaudio vult carere. attamen qui in die non habet māducare nō oz laborare. 2°. aph. cōmēto. 16°. ¶ Item si quis vna die repletus fuerit cibo ⁊ potu in crastinum faciat abstinentiam ⁊ longo vtatur ⁊ suaui exercitio vt per abstinentiā ⁊ exercitium derelicta superflua in corpore cōsumātur. Iste cañ stat in textu ⁊ rōne. ¶ Aliꝰ cañ. ante cenam suauiter exercitari stoᵐ preparat vt cena delectabiliᵗ capiaᵗ ⁊ bona digō celebreᵗ Aui. in 3ª p¹ caᵉ de regimine comestionis. Alius pisces ⁊ oua sorbilia ⁊ filia in hominibus fortē hñtibus digestiuā ⁊ fortiter se exercitantibus nō sunt comedēda: qz ipsi corrumpuntur ⁊ alios cibos sibi adiunctos corrumpunt in fumositates ⁊ hūores corruptos conuertendo. Alius cañ homines se multū exercitantes ⁊ laborantes melius ⁊ facilꝰ grossa digerunt cibaria ⁊ minus ei nocēt. qñ imo que apud delicate viuentes videntur esse indigestibilia ⁊ morbida apud laboratores ⁊ aratores placentule ⁊ nectar. Et per hoc patet ꝙtum valet exercitium vt bona digestio assumptorum compleatur.

Secundo consideratur qualitas. primo talis sube ⁊ qualitatis sint cibi qō non superesset cum sua frigiditate nec feruere faciant cū sua caliditate ⁊ cuz vastatione naturalis caloris. ⁊ sic de alijs qualitatibus intelligendū est. ¶ 2° cibaria decoquenda sunt ad pfectionē vt bona in stoᵒ fiᵗ digō: qz cibaria deficienter cocta bullita vel assata si consuetum est ea decoqui venter ea bene digerere non potest. pmo ampho. cōmento. 2°. ¶ Tertio omnis cibus ⁊ potus stipticus si sumatur ante alios cibos: ⁊ potus strigunt ventrem ⁊ si post ipsum laxant. nam pp duriciem suam adiuuant stoᵐ. G. in li° de cibarijs in c° de cibis conferentibus sto° versus finē. ¶ 4°. cibaria facilis digestiōis sunt ptisanū panis

bene factus pisces ꝑui caro ꝑdicis ⁊ starne ⁊ fasiani ⁊ filia.meg᷑.pticula.7ª.colū°.4°.¶5°. cibus sapid⁹ in q̄ natura gaudet a sto° ⁊ ei⁹ vir tute retētiua auidius oī alio cōplectit̄ ⁊ dige stiua eū digerit ⁊ bonū ex eo efficit nutrimen tum.q᷑ vt plꝰimū in sanis qd̄ bn̄ sapit oī bn̄ sapit sto° itelligit̄ ceteris parib⁹ vel parū mi nus:q᷑ parū deteri⁹ cib⁹ ⁊ pot⁹ detestabilioꝛ q̄ dē melioꝛib⁹ delectabilis aut magis appeten dus est.2° āpho.obseruādū tn̄ est ꝙ ne ꝑꝑ q̄li tatem ciboꝝ multa eoꝝ q̄titas assumat̄.¶6° q̄uis ꝑ cibaria subtilia ⁊ facilis digōnis xt⁹ digestiua min⁹ molestet̄ ⁊ sanitas in delicio se viuētibus facili⁹ ꝯseruet̄.tn̄ ꝑ ea nec ita ro busti nec vigoꝛosi efficiunt̄ nec laboꝝ suppoꝛ tatoꝛes laboꝛantes aūt ⁊ grossis vtētes ciba rijs his opponunt̄.¶7°. si q̄s necessitate vel volūtate coactus cibū vellet sumere male q̄li tatis paucis vicib⁹ ⁊ in pua q̄titate eos sume re d3.⁊ cū eis miscenda sunt ꝯ̄ria q̄litatib⁹ eo rū vt ꝑ ea talia cibaria coꝛrigant̄: iō cū fūgis miscendū est pip ⁊ vinū purū ⁊ cū recentibus piscibus allia ⁊ filia.⁊ sic de alijs.¶8°.cibi vi scosi rōne adherētie tardi⁹ descēdūt a sto° ⁊ in testinis.silr̄ panis nō exq̄site a furfure mūda tus velocius descēdit ad posteros q̄ subtilit̄ cribellatus ⁊ citrulli cū3 coꝛtice q̄3 sine. ¶9°. carnes cocte sup ꝑrunas q̄n digerunt̄ sūt bo ni nutrimēti:sunt tn̄ tardi descensus ⁊ in mo noculo moꝛā faciūt. Aui.in 3ª p¹.doc.2ª c°.7°. ¶10°.ius pulli vehementer temperat humo res plusq̄ gallinarum ⁊ nutribilius. ibidem.

Quātitas aūt ciboꝝ talis d3 esse p° ꝙ nō aggrauet sto^m n^c in flationē generꝫ megaˡ particula.7ª.colū°.4. ¶Scdo mult⁹ cib⁹ non hūectat absolute s; ille qui caret oī foꝛtitudine acredine ⁊ pōticitate ⁊ salsedine ⁊ amaritudine.4°.amph.cōmēto. 13°.ibi ad ellos. Hoc idē dicit Auic. in 7ª.4ˡ. tractaui.3°.ca°.de sabafaci.¶3°.si q̄s vna die magnā cibi vel pot⁹ sumpserit q̄titatē ꝙ ide digōnē sentiat debilitatā vel grauitatē in sto° die sequēti famelicus existat ⁊ somno vtatur ꝓlixo in loco tēperato vt digestio coꝛrigat̄. snia est Aui.in 3ª p¹ doctrina.2ª.ca°.7°. ¶4°. homo sanus tantā q̄titatē cibi assumat ꝙ ex ea grauitatē nō sentiat:nec ypocūdria tēdan tur n^c infla° alio in vētre seq̄tur nec rugit⁹ nec nausea.nec insomnietas n^c pigricia nec sapoꝛ cibi.¶5°.qui student ad multitudinē ciboꝝ vel q̄titatē incarcerandā:ante senectute3 ex tinguuntur.vel eoꝝ senectus intēpestiua erit ⁊ valde imūda.vt in habitatoꝛib⁹ septētriōis

occurrit.Arnoldus.¶6°.in magnitudine cor poꝛis ples cibi ⁊ pot⁹ sunt mistrandi q̄ in p uis coꝛpib⁹.pua eni vasa magnā q̄titatē re cōtinere non pn̄t. coꝛpoꝛa ēt maioꝛa pluri na turali caloꝛe ⁊ spiritibus egent ad eoꝛū susti tationem.¶7°.multa ⁊ diuersa cibaria sume re in eadē mēsa duobus modis ipediunt.p° ꝑꝑ diuersitatē eoꝝ in digerendo. q᷑ qd̄ dige stum est indigesto admiscet̄.2°.q᷑ plus q̄libet pōt sumere de eis marie q̄n sunt sapida: q̄ si solū vnū capet̄.¶8°.si q̄s multū cibo indiget ipsum simul sumptū digerere nō pōt ⁊ vices o3 multiplicare ⁊ quātitatem minuere.

Oꝛdo ciboꝝ pimo cibus cū me dicina misceri non d3 se.croci oꝛtenb:vel vrtice vel epithim⁹ ⁊ filia. cū cibis misceri est inutile.q᷑ cibū coꝛrūpunt ⁊ pturbant digōnem ⁊ mouent eū egredi pus q̄ cibo coꝛpus nutriatur.13°.meg¹.colū°.12°. ¶2°.cibaria subtilia ⁊ facilis digestionis sub sequēda sunt cibaria dura ⁊ tarde digestiōis. q᷑ pus digerunt̄ q̄ grossa precedētia ⁊ pene trare nō pn̄t.coꝛrūpunt̄ in se ⁊ coꝛrūpunt reli qua q̄bus admiscent̄ ⁊ digestio exinde coꝛrū pitur vel minuit̄.¶3°.cibi labiles vel laxatiui sumpti aū cibaria dura subsequētia fluunt ci to ⁊ labunt̄ ad inferioꝛa ⁊ secum ducūt grossa cibaria indigesta.¶4°.habētib⁹ ventrē laxū eo q᷑ cibus a sto° leuiter descendit in pri°men se salubꝛiter stiptica ꝓcedunt̄ marie si cū aro maticis fuerint admixta.Auicē.ibidē.Ubi v° vēter laxus nō existit cibi a sto° facilr̄ descen dentes ꝓreponi debēt illis qui stringūt vt ci bi q̄ facilr̄ descendūt apiantvis subsequētib⁹. Persica eni melones ⁊ gūmide ⁊ filia debent ꝓreponi pani ⁊ carnib⁹ si in eadē mēsa assumi couēniat al's diutius remanens pus sumpt⁹ ⁊ viā obturans cā est coꝛruptionis cibi lenioꝛis pus digesti.Silr̄ intelligendū est de laxātib⁹ ⁊ ꝯstringētibus:vt oua elixa cū oleo oliue pre poni debēt piris ⁊ citonijs.¶5°.si cibi nō sint faciliter descēdentes nec laxatiui s; sunt dige stionē cōpetentē expectātes. tūc cib⁹ grossus ꝓcedat subtilē.vt caro mutōis ꝓcedat carnes auiū.⁊ carnes bouine carnes mutonis.q᷑ fun dus sto¹ calidioꝛ est ⁊ facili⁹ digerit cibū gros sum q̄ in supioꝛi eius pte nō eque bn̄ digerit: q᷑ fridioꝛ est Haly.in p° lib°.2ᶜ.ptis dispōnis regalis.¶6°.nec pisces nec lac cū reb⁹ aceto sis sumant̄ in eadē mēsa q᷑ vn⁹ aliū coꝛrūpit ⁊ disponunt ad lepꝛam. ¶7°. vinum ⁊ lac in eadem mensa non sunt sumenda.q᷑ vinū coa gulat lac:⁊ sic digestio coꝛrumpitur. ¶8°. lac

acetosuz cū rafano nō sumat nec cū carnibus volatiliū: qꝛ sᷣt subtiles ꝛ pauce resistētie: ꝛ rafanū ꝑ se corrūpit carnes volatiliū. ¶9°. nō sumat triticū coctū cū iure carniū vl' cū aq̄ p⁹ vsuz risi qꝛ vtrūq̄ ē grossi nutri⁹ ꝛ opilatiuuz. ¶10. acetū nec oleū nec res vnctuose in vase eneo ꝯseruāde sunt apponenda in pl'ment: qꝛ iā ab eis malā sūpserūt q̄litatē. h dic Auic. au toritate indoꝝ 3ª p¹ ca° de regimie comestiōis

Tēpus Prio plus dꝫ dari de cibo ī hyeme ꝛ v̄e q̄ in alijs tpib⁹ anni cū in illis tpib⁹ nālis caloꝛ sit fortioꝛ iuxta illud ypo. Uētres hyeme ꝛ v̄e calidissimi sūt nā. p° aph. amph. ꝛ cōmēto. 15°. ¶2°. caueas ne iterꝝ comedas donec certissime cogueris sto^m esse vacuū. i. purgatū a p° cibo. ꝛ h cog'sces ꝑ desideriū comedēdi ꝛ saliue subtilitatē ad os d̄scē dent. qꝛ si q̄s cibū sumpserit absq̄ corpis necessitate. i. comedēdi volūtate: īueniet caloꝛez nālē veluti gelidū. Si v̄o cū desiderio ipsum sūpserit īueniet ipsuz sic ignē accēsuz. De secretis secretoꝝ Aristo. in ca° de regimie sanitat.

¶Pro ꝯcordātia nec oēs q̄ sanitatē hr̄e volūt aliq̄d comedāt nisi d̄sideriū fuerit certū. ꝛ sto⁹ ꝛ sūpioꝛa ītestina a p̄io nutriēte fuerit eūata qꝛ eni in corpe deteri⁹ existit est nutriens sup nutriens (q̄d nō est digestū) mittere. In 3ª p¹ doc. 2ª ca. 7°. ¶3° in hye' nutriētia pauci nutrimēti nō sᷣt sumēda. nec olera: s̄ sumant illa q̄ sunt fort' soliditat. vt g̃na ꝛ legumia. In estate v̄o ꝯ̄ria Aui. ibidē. ¶4°. in estate melioꝛ hora comedēdi est illa q̄ est fridioꝛ anq̄ caloꝛ nimis īualescat. ¶5°. de tpib⁹ anni stant versus antiq̄ poete tales. Tpe sub veris modici pran dere iuberis. At caloꝛ estat dapib⁹ nocet īmoderatis. Autūni fruct⁹ tibi dant suspiria luct⁹. Ad plenū sume ventrē sub tempoꝛe brume.

Cōplexio Prio dat talis canon. calidis ꝛ sicc cōpl'onib⁹ cib⁹ retardari nō dꝫ. qꝛ nihil calis ꝛ sicc cōpl'onibus tam nociuū est q̄ abstinen ª siue sit accītalis. 9° meg̃ ꝑticula 4ª. colū° 6°. ¶2°. in regimine ꝯseruatiuo vt bona fiat digestio ꝛ cōpl'o ꝯseruet' dāda sūt sil'ia cōpl'oni. G⁹ de regimie sanitat in c°. 3°. ꝛ. 5°. teg⁹. ꝛ cāi. ꝛ cōmēto. 4. 5. Calidioꝛa eni corpa alr aūt īpmutatio regimine vtēdū est. ꝛ ꝑ ꝯcordātia certū itaq̄ docu^m est ad s̄uandū sanitatē q̄ h̄ōvtat cibis ꝯuenientibus suis cōpl'onib⁹ in sanitate. v̄bigr̄a. si q̄s ē cal'e nāe ꝯueniūt sibi cal'a cibaria tēpata. idez penit⁹ dico in hūido ꝛ sicco. De secret secretoꝝ Aristo. li°. 6°. ¶3°. si in corpe caloꝛ augmētet' vel corp⁹ īflāmet' aut ꝑ cal'a ciba ª ꝛ fortia aut ꝑ caloꝛē ex̄neū d̄nāte ꝛ vicēte tunc cibaria opposita sumant'. ibidē. ¶4°. ml'ic⁹ īdiget nutrimēto ml'tū hūido vel hūectan^e ꝛ in ꝑte cale faciente. Colic⁹ v̄o īdiget infrante ꝛ hūectante. ibidem intelligitur in regimine ꝑmutatiuo. ¶Quito hn̄tibus cal'am ꝛ siccā cōpl'onem cuz forti digestiua: cibaria subtilia sunt nociua.

Repletio ꝛ iamtio. Prio nō pura corpoꝛa q̄tū cūq̄ mag' nutries mag' ledes: 2° aph. āmp. 10. Et in cōmēto: cibi subeūtes corpa nō ꝑus mūdificata a mal' hūmorib⁹ corrūpunt'. h tn̄ patiunt' illi quoꝝ sto⁹ malis redūdat hūoꝛib⁹. ibidē in ꝯ°. ¶2°. ꝛ ibi ēt null⁹ est repled⁹ vt nō sit ibi loc⁹ vacu⁹ ꝛ reliquie famis ibi sūt reliquēde. Aui. in 3ª p¹. doc. 2ª c°. 7°. ¶3°. si vna die fuerit cibi repletio: die sequēti famelic⁹ existat ꝛ somno vtat' in loco tēpato ī q̄ nec caloꝛ nec fritas sit. Aui. vbi sup̄ ¶4°. q̄ multū ꝯsueuit comedere carnes ē vinū bibere: si ociosus fuerit vt repl'onē eūet frequēter est minuēd⁹. ¶5°. Et nihil q̄dē deteri⁹ q̄ diuersa nutriētia sil' adiūgere. Aui. ibidē: ꝛ seq̄t' ꝛ in h. tps plōgare. Cū eni postremū nutriēs aduenerit p^m iā īcipit digeri. Aui. vbi. s̄. ¶6°. si q̄s ei prādiū sup replet cena eosdē iant re tenet'. Et si aliq̄s cena replet seq̄ns prādiū moderari dꝫ. ¶7°. vnū vl' duo ī septiana ieiunia ī ociosis: alioꝝ dieꝝ repl'onē cōpetent' refrenat. ꝓide tali ieiunio occupati diuti⁹ morā trahūt iviuendo. ¶8°. oīs replet⁹ ꝛ crapulat⁹ vomitui ꝛ abstinē^e ꝛ diuturno sōno ē relinq̄d⁹

Potus Prio pot⁹ nō sit tantus q̄ egrediat' tēpamētū nec natet ī sto°. qꝛ digōnē disturbat ꝛ in sto° natat q̄n mlt⁹ ē. ¶2°. q̄uis aliq̄ dicāt q̄ in hoꝛa comedēdi potus nō ē assumēdus: h ītelligit' de potu delatiuo nō de ꝑmixtio. Expiētia docet hodie nemīnē cibū capē ꝑfecte sine potu ꝑmixtiuo. illud eni bꝛut' aīalib⁹ ē relinquēdū. Pot⁹ tn̄ sumēd⁹ est tēpate ne cibū in sto° faciat fluctuare: vel ei⁹ caloꝛē nālē debilitare. ¶3°. tūc sumend⁹ est pot⁹ cū nā req̄rit cū v̄a siti q̄ ꝑ estuationez in oꝛe sto¹. demōstrat'. q̄ nunq̄ sanis ꝯtingit nisi p⁹sumptionē cibi vel īmoderatū exercitiū vel post lōgū flatū vēti subsolani. ¶4°. vinū mustū vinū acutū ꝛ igneū ꝛ grossuz ꝛ dulce ꝛ vinū in q̄ ponit' calx vel gipsuz ꝛ vi^m ꝯseruatum in vase pigmētato: oīa ista sunt vitāda nisi rō ne medi^e aliq̄n sumant' vt vinū gipseū matur in stomachali lienteria sumit' artificiali intē tione. ¶5°. vinum q̄d cōpetit sanis est vinum albū ꝛ clarū vel vinū subrubeum in sua subaclarum non turbidum cuius odoꝛ ꝛ sapoꝛ sit

bonus et sit amicabilis non superflue sumptus non viride nec imaturum nec acerbum: sit tamen talis fortitudinis quod non multum tolleret de aqua. Corporibus etiam calis imo et temperatis utilius est bibere vinum debile cum modica aqua vel sine aqua quam forte vinum cum multa aqua. ut dicit Arnoldus quia aqua inflationem seu rugitum facit in stomacho: et digestionem perturbat et splenem inflat.

Consuetudo Primo ille in quo mala digeruntur cibaria siue nutrientia ab hoc non decipiatur. quoniam post dies mali in ipso generabuntur humores facientes egritudines et pernecantes. Aui. in 3ª. primi doc. 2ª. c. 7°. propter quod Constantinus. Non gaudeant multo cibo utentes quoniam si in presenti non dolent: in posterum tamen periculum non euadent. ¶2°. in comedendo semel aut bis in die consuetudo cum qua sane viuit est obseruanda quia consuetudo est altera natura. Ideo quilibet sensatus poterit in hoc esse iudex suiipsius. ¶3°. consuetudo obseruanda est: maxime bona. Nam si quis haberet in consuetudine replendi se ultra modum: certe illa consuetudo non est obseruanda: nec potare de mane. Similiter de inanitione et ieiunio temperato est iudicandum. ¶4° ignorare non debes quod qui consueuerunt bis in die comedere: si retrahant se ad vnam: certum sibi eueniet nocumentum sicut euenit illi qui consueuit comedere semel in die et incipiat bis comedere: quia eius stomachus nequit cibum digerere et indigestum retinet. De secretis secretorum Aristo. i c°. de regimine sanitatis. ¶5°. qui consueuit comedere in vna hora certa et transfert comestionem suam in aliam cito percipiet quod nature non prodest. sed multum afficit. quia consuetudo est altera natura: vbi s. ca°. 3°. Ista etiam leguntur ab ypo. 2°. reg. acutorum. can. et comento. 5. et. 51. ¶6°. cibi et potus consueti: posito quod sint aliqualiter illaudabiles inconsuetis. 2° reg. acutorum can. et comento. 34. ibi. sed et alia his conuenientia. et 2° amphorismorum. can. et comento 38. Et pro concordantia est namque cibus qui solet comedi. in quo aliquod existit nocumentum est conuenientior cibo non usitato. in 3ª. primi doc. 2ª. ca°. 7°.

Preparatio ciborum cibaria deficienter bullita vel assata: stomachus non bene potest digerere 4° de regimine sanitatis. ca°. 13°. et ultimo et primo amph. comento 2°. ¶Secundo quia cibus in masticatione preparationem suscipit ad digestionem: ideo bene masticandus est antequam deglutiatur. et si molares non possidet cum artificio est preparandus ut facilius digeratur. Et ideo dicit Arnoldus quod uoraces frequenter egrotant et numquam ad naturalem perueniunt senectutem. ¶3° varietas salsamentorum ad diuersa cibaria preparatorum prouocant assumentem ut plus de viaticis assumat quam stomachus digerere possit. Ideo euitanda sunt. ¶4° cibi corrupti vel putrefacti siue fructus siue carnes siue pisces quamuis diuersimode preparentur semper susceptibiles sunt putrefactionis et corruptionis: que in sequela digestionis emendari non valet. ideo ingurgitari non debent cum ad diuersos maxime putrefactionis preparent morbos.

Cura particularis est quod primo considerentur cause primitiue: et ille curentur per sua contraria ut est ictus vel frigoris vel caliditas superfluitas et exercitium superfluum et paruitas eius et sic de aliis causis primitiis. Simili modo cause antecedentes considerande sunt et ad temperiem reducende. sed posito quod fiat a repletione malorum humorum in corpore existentium qui etiam fluentes ad stomachum in eo inducunt supradicta nocumenta digestionis tunc illa materia si est frigida flatica digeratur cum oximelle diuretico vel cum siruo de calamento vel cum siruo de ysopo quibus aliqua quantitas sirupi de absinthio est miscenda. Deinde purgetur cum mirab. kebu. et puluere diaturbit. et similibus. deinde confortetur stomachus ut dictum est in cura male complexionis frigide cum cibis et potibus et sirupis et electuariis et emplastris et oleis ibi relatis. Et valet oleum masticis et oleum de spica cum sua aromaticitate. ¶Et precipue vtatur isto electuario: quod valet in mala complexione frigida et humida stomachi et epatis et totius corporis et in debili digestione et confortat stomachum et epar et splenem et eorum complexiones et aperit cerebrum quoque confortat et cor. auget spermata et impinguat vtentes eo quod facit leticiam. et valet in tremore cordis et sincopi. et ego frequenter usus fui eo in defectu appetitus et debili digestione et in illis quorum stomachi faciliter a parua causa leduntur. et vocatur electuarium de citro. Rx. cortic. cit. zedoarii deronici carabe coralli ru. ana. ʒ. j. serici. crudi minutim incisi been al. et rub. folii spice cardamo. gariofi. anthos calami aro. ana. ʒ. v. ossis de corde cerui. ij. margaritarum perforatarum et non perforatarum rubinorum iacintorum smaragdorum se. sansuci sticados arab. ana. ℈. j. limature auri et argenti florum buglosse tormentille storac. calamite spodii se. basiliconis macro pipis. ana. ʒ. ß. musci fini ambre grisie ana. ℈. j. conserue mente sicce mastic. lucidi. ana. ℈. ij. et ß. conserue buglosse. ℥. j. zucc. lb. j. et ß. vel magis vel minus

fm quātitatē spērū. vel potest fieri ad modū opiate cū melle despumato. ⁊ aperit opiloes oim viscerū. ⁊ vʒ cachesie et cacochimie pur gata materia. ⁊ si nō timerē plritatem expla narē tibi laudes ⁊ gradus medicinarū in eo intrantiū. Et si aliqua directoria adderes in apozimatibus valeret ad oēs morbos fridos oim membrorū. A parte vo exteriori applicet lana succida intincta in oleo mastiq vl'i oleo de absin° ⁊ spice' cal'is. ¶ Uel R sic. R. ʒinʒibrīj abrot' costi dul. mente absin' serpilli. an. ʒ. j. mastic. ʒ. j. thuris. ʒ. ß. spice' squinanti garioff ligni aloes cassie lig°. an. ʒ. j. bulliant in oleo oliue. R'. j. et ß. vini odoriferi. R'. ß. vsq ad vi ni ɔsumptionē ⁊ vngat stomach⁹ ⁊ post lana succida cal'a supponat. ¶ Itē diacitōitē mltū valet. Et in isto casu valet pip p se ⁊ diatrion pipeon ⁊ plir cū musco ⁊ tiriaca ⁊ metridatū et theodoricon empiscon. ¶ Si indigestio est ꝑpter crapulā iniūgat ieiuniū ⁊ somn⁹ lōgus ⁊ parcitas cibi ⁊ potus ⁊ vomitus. ⁊ si necce ē: recurrat ad capl'm de ebrietate. ⁊ pān⁹ calid⁹ vel puluinar cal'm stomacho applicet. et aliq ista in die portāt. ⁊ vʒ applicatio parui pueri bone cōpl'ois. ⁊ sil'r pōt fieri de canicl'o puo. ⁊ oīa ista iuuant ad digōnē. ¶ Si debilitas vel ablatio vel corruptio digōnis sit ꝑpt aliquā malā cōpl'onē cal'am vl' fridā vel siccā vl' hūi dam cū materia vel sine materia recurrat ad ca. 4. istius quarti libri. Et in causa cal'a pur gata materia R hec medi' quā ponit Auic. R rob. ru. ʒ. x. spodīj. ʒ. iij. se. coriādri. ʒ. v. confice cum confua rob ʒ. iiij. ⁊ dent. ʒ. ij. cum succo granatorū vel citoniorū condito cum zuccaro Ista eñ sunt confortatiua ⁊ infrigidatiua et debent fieri post ꝑuocationē vomitus cum si rupo acetoso. ⁊ post purgationē cū decoctiōe absinthīj ⁊ fumiterre ⁊ mirab. cit' ⁊ rosata no uella valet ⁊ triasand°. ⁊ zuca^m^ rob. et similia. ¶ Cura corruptionis digōnis. ⁊ pmo intelli gamus signa vt nō erremus in cura. vñ sicut aliqual'r iā dictū fuit supius: oīs mala stoma chi complexio quādo fuerit fortis ⁊ itēpata dissoluit ꝟtutem ⁊ ipām ledit. sed si est calida intēsiue corrūpit cibaria sumpta: ⁊ p os taliū sentit exire odor fetidus. ipe etiaʒ sentit feto rem suum ⁊ corruptionē digōnis ⁊ aliquibus videt φ sentiant odorē ouorū ⁊ piscīū putri dorū ⁊ corruptorū. ⁊ si ructant isti odores sil'es ab eis ⁊ ab alijs sibi approximat sentiuntur. Aliqui etiā sentiūt odorem ⁊ saporeʒ luti vel alicuius rei ēnee ⁊ horribilis. Ista inφ mor bos insinuāt ꝑpinquos ⁊ cū hoc habent sitim et oris siccitatē ⁊ gaudet libeter in potu ma tutino. In intēsa aūt cōplone fria accidit fre quēter digōnis ablatio ⁊ interdū ei⁹ corrup° vnde dicit Serap. φ a complone frigida sto° cibaria sumpta remanēt in eadē quātitate et qlitate in qua sumunt. i. φ nō resoluunt nec alterant. Et si non alterant nec digeruntur corrūpunt. Et si ꝟtus digestiua aliqd parū in eis operet: tunc fiūt eructuatiōes acetose. Et cause istius sunt vt aliq egritudo official' vel mala cōpl'o frigida stomachi: aut multitudo ciborū ⁊ potuum ɔtinuata. Aut intensa fritas ipōrū ciborū aut flegma aut mel'ia in stōacho exnis vel aliūde veniēs aut ꝑpter alia multa que supius dicta sunt. ¶ Uerūtamen puatio digōnis quando accidit ex malicia alicui⁹ sue qualitatis nō fit nisi cū corruptiōe eius. Hba sunt Serap. Et tales qñ venit a ɔplone frida nō sitiūt nec estuāt: sed fiūt molles et turgidi et flātici. ⁊ aliq ꝑpter h° nō amittūt appetitū qꝛ fridus vēter bonus est appetere ⁊c. 2. teg'. Remanēt ḡ cibaria ircocta a puo naturali calore: sicut multa ligna viridia incōbusta si puo igni supponant. ¶ Cura ptic'aris ē φ in pmis si est ꝑpter aliquē morbū officialē vt est apa curet vt infra dicet. Et si sit ꝑpt fritateʒ cōpl'onis cura iā dicta est in ca. 4. ⁊ in isto. c. Et si sit ꝑpter cibaria frida. illa dimittant et vtat cibarijs cal'is ⁊ bonis spēb⁹ aromaticis ⁊ sic de alijs. Si aūt fuerit a flāte. in pmis ꝑ uocet vomitus post comestionē pisciū salito rū ⁊ rafani. ⁊ potū aq tepide vbi decotū fue rit anetū ⁊ rafanū ⁊ oleū cōe. vel ꝑuocet vo mitus post acceptionē oximellis squillitici ⁊ diuretici p duos vel tres dies cū aqua cal'a ⁊ oleo. Et si sit flā inuiscatū in rugis stomachi: dent pil'e stōtice vel dent pil'e de yerapigra acuata cū pulpa coloqntidō. ⁊ mirab. kēb. ad euacuandū ⁊ ɔfortandū. Post vo euacuatōeʒ rectificet stomachi digō ɔfortādo ⁊ calefaci endo dādo electuaria cal'a ⁊ sirupos ⁊c. q nō opʒ totiēs reiterare: ⁊ semp in isto casu sir⁹ de absin° ⁊ miua ⁊ diacitonitē ⁊ electua^m^ supra scriptū cū bona dieta ⁊ modestia vite. supra dicte tñ euacuatōes tā in cā cal'a φ fria faciē de sunt vt illud quod iā est corruptū et causa faciens corruptionem euacuet. ¶ Sequit ele ctuarium haly. de regali dispositione valens in frigiditate stomachi. R. cimini infusi i ace to ⁊ exiccati in vmbra. ʒ. x. ani' semē apij men te sicce sansuci calamenti mentastri añ. ʒ. vij. masticis gariofili cardamomi macis nucis muscate calami aromatici. añ. ʒ. qtuor. mela

no pipis long 33 aū.3.v.xilo aloes.3.iij.musci 3.j.suc vel mellis q̄ sufficit.fi elec.m in tabul vel ad modū opiate. ¶ Et dicit Auēzoar sepe pbaui cōfectionē mellis emblicoꝝ valde iuuatiuā eē in malicia digōnis q̄ talis ē.R. pul emblicoꝝ.ʒ.ij.coquant in duab9.lb.aq̄ donec ad.j.redeat.7 colatura cū.j.lb.pomoꝝ.et alia succi granatoꝝ.7.ij.lb.succi citonioꝝ.7.lb.j. succi mente succi vue acerbe.lb.j.mente.lb.j mellis.lb.viij.coquant oīa sic decꝫ ad pfectō nē 7 fi ad modū opiate. Et si emblicoꝝ.ʒ.ij.co quant cū succo vue acerbe 7 cū succo mente 7 melle aū.lb.j.vꝫ in debilitate digōis sto. Si tñ calitas affuerit loco mellis ponat zuc.m et addat rob 7 sanō 7c.

Declaratio

In nocumētis digōnis pmo nota q̄ positio aq̄ in vino calorē debilitādo in nō ɔsuetꝭ distur bat digōnē vētositatē faciēdo. iō vsitari n̄ dꝫ in hoib9 q̄ tpate bibūt:nisi aliq̄ intētio curatiua vel ɔsuatiua pambula existe. ¶ Scōo intelligendū est fm ga.6.de morbo.c.1.q̄ causa mutatiōis cibarioꝝ in sto nihil aliud est nisi q̄dā cōplo q̄ ex q̄ttuoꝛ elemēt cōmixtꝭ vñ sto creata est eēntia. Ex q̄ pꝫ q̄ ɔplo sto 7 eēntia sto siue q̄litas in eo derelicta in pma creatōe sunt cāe mutatōis 7 digōnis ciboꝝ 7 introductōis forme chili. ¶ Tertō nota q̄ mala ɔplo humida sto aut fria 7 hu.nisi succurrat pducit hoiem ad cacechiā 7 ydropisim. ppťea q̄a cibū male digestū ɔtinue mittit ad epar: 7 in eo nō bene pōt corrigi. Mala aūt cōplo sicca vel cal'a mag pducit hoiem ad sinthesim vel ethicā. ¶ Quarto igrādū nō est q̄ mala ɔplo sto cal'a nō solū impedit digōnē: imo vtpli.m corrūpit ipam maxīe si cibaria sint rare sube 7 ad digerēdū leuia vt oua sorbilia 7 lac. 7 isto casu cōpetit aq̄ fria sic dicit aui. 7 cibi fortes 7 grossi sicut est caro bouina 7 porcina 7 pāis azim9 7 silia. ¶ Quito respice q̄ lꝫ sit dictū q̄ eedē sunt cāe diminutōis digōis corruptiōis 7 eius ablatōis fm intēsum 7 remissuꝫ tñ effusio colere ab epate ad sto.m ppřie 7 de se nō debilitat sto.m fi aliq̄n corrūpit ipam ppť nimiā calitatē q̄ ipam sequit. Effusio autē melie ad sto.m freq̄nt puenit ad h̄ vt debilitet digōnem vel ipam corrūpat.dictū est Aui.vbi.s. Pria cā isti9 dicti est:q2 melia mag facit appetere q̄ stomachus digerere possit. Scōa cā est:q̄a inducēdo fritatē nō sinit sto.m digerere. Ter.a cā est q2 cū sua siccitate resistit hūiditati 7 cū fritate resistit calitati q̄ sunt due q̄litates boꝛ ne digōni resistētes. ¶ Sexto sciendum q̄ q̄n cibus tarde digerit necessario tarde cibus descendit.etiā q̄n digerit cito 7 cito nutrit 7 cito a stomacho descēdit nisi cibus in se sit venenosus:q2 q̄ nutrit copiose 7 velociter velocesecessus fiūt.2.amph.amph.18.fi si cibi fuerit acuti velocius expellunt: q2 natura manime mouet vt eos a se expellat.2.amph.ɔmēto.8. ¶ Septimo scias q̄ nocumenta digōnis pñt venire ppter lapsus in sto simplices vel compositos. sic exēplificat ga. 7 haly.3.teg.cañ.7 cōmento.71.de quodā in cuius sto erant.4. lapsus pmus in q̄titate:q2 puus et debebat esse magn9 vel mediocris fm formā corporis Scōs erat in figura:q2 rotūdus 7 debebat eē oblōgus et ps supioꝛ amplioꝛ q̄ inferioꝛ. Et terti9 lapsus erat in situ:q2 positus erat iuxta diafrag.a Et q̄rtus lapsus fuit mala ɔplo fra in eo7 istū stomachū nō potuit ga.curare.q̄a q̄n cōedebat in magna q̄titate sto repletus cōpmebat diafragma 7 in patiēte fiebat magna anhelit9 difficultas. fi tales debēt accipe cibū paucū multi nutrimēti bis aut ter in die 7 cum h̄ sint facilis descēsus 7 carnes facilis digōnis: 7 aq̄ carnis 7 ius cū vitellis ouoꝝ 7 silia. ¶ Octauo notādū fm Ga.6.de regimine sanitat.c.8.q̄ oximel 7 diatrion pipeon 7 dieta subtilissima. oīa ista corrigūt digōnem tardā q̄n cā est a frido 7 remouēt opilatiōes. ¶ Nono scias fm ga.5.de regie sanitat.c.eco q̄ vngere ventrē scꝫ sto.m debilitat digōnem. 7 ideo dicit vēter vngēdus nō est ne ciba.a deterius digerant. hoc tñ intelligit de oleo cōi vel vnguēto mollificatiuo.nō aūt de mastice leō vel nardileō cū asp̄siōe puluerū stipticoꝝ 7 ɔfortatiuoꝝ. ¶ Decimo nota q̄ aliq̄ cibaria obediūt digōni ex pte qualitat ɔplonalis. tñ resistūt rōne sube vt dactili maturi qui q̄uis sint calidi 7 humidi.tñ suba eoꝝ est grossa.iō ad digerendū sunt tardi. Aliqua etiā econtra vt lactu.a q̄ lꝫ sua rara suba sit obediēs digōi. sua tñ fritate ei resistit. Aliqua etiam cibaria vtroq̄ modo digestioni resistūt:vt caro bouina 7 caules 7 similia. Aliqua etiā cibaria sunt que vtroq̄ modo sunt obediētia vt oua sorbilia gallinarū 7 pdicū 7 fasianoꝝ et iussella ex eis facta 7 silia. ¶ Undecimo sciendū:q̄ multum debemus studere vt fiat bona et pfecta digestio assumptoꝝ isto modo q̄cunq̄ cibi vł potus assumant in quacūq̄ sumant q̄titate vel q̄litate:q2 ex cibis vel potib9 bonis q̄n nō digerūt chim9 generat malus 7 ex malis generatur chimus laudabilis quādo bene digeruntur.3.tegni.commento.51. ¶ Duodecimo

scias ſm Johem̄ Serap. in 3ª pte ſui breuiarij
ꝙ malicia digōnis feſtine ſeqtur maliciā cō-
plexionis calide aut frīe: ⁊ h̄ cito ⁊ q̄ſi imedia
te. hoc aūt nō eſt de ꝓprietate hūide aut ſicce
cōpl'ois: ſ3 o3 ꝙ durēt p tps lōgū: neq3 in tpe
puo p iſtas duas q̄litates pōt deſtrui ſto' dige
ſtio. accidit tñ vt p hūiditatē longi ſpacij ⁊ tē
poris: ſto' accidat ydropiſis. ⁊ poſt lōgā ſicci-
tatē ei9 accidat ethica ſenectutꝭ ⁊ maraſmon.
¶ 13° ſciendū ſm ꝙ dicit Aui. in pª p' doc. 4ª.
c°. 2°. ibi. Nutriēs in maſticatiōe ⁊c. ꝙ poſtq̄3
cibus īgredif ſtoᵐ ſanū ſupple. ibi ītegre dige
ritur pª digōne nō pp ſto' caliditatē ſolū. ſ3 pp
calorē mēbroꝝ circūquaq3 exiſtētiū. a dextra
pte eni eſt epar. ⁊ a ſiniſtra ſplē. q̄ q̄uis rōne
ꝯtenti ⁊ ſue nature ⁊ nutrimēti: nō multū ca
lidū eſt meᵐ: tñ rōne venarū ⁊ arteriarū in ip
ſo ꝯtextaꝝ influit calorē. a pte ṽo ſupiori eſt
cor: qd̄ ꝯtinue ſibi īfluit caliditatē mediante dia
fragmate qd̄ ꝯtinue ſuſcipit calorē a corpore.
⁊ cōicat ipſu3 ſto° circūquaq3 ṽo eſt zirb9 qui
calorē retinet ⁊ reflectit. Ego ēt dico ꝙ fel qd̄
eſt in ꝯcauitate epat: ad h̄ iuuat ⁊ arteria ma
gna q̄ eſt in ſpondilib9 imo ēt oīs calor tēpat9
mēbroꝝ interioꝝ: imo ēt calor exterior tēpa-
tus vt pueri ⁊ catuli: imo ēt calor ignis viuifi
cando calorē nālē interiorē iuuat: iuxta illud
Ga' q̄ñq3 neceſſariū eſt nobis flāma tempata
ignis calefieri ⁊ vtētes ea ab ea multū iuuan
tur: l3 ſuperflua ignis flāma nos adurat. 3° de
cōpl'onib9 ca°. 3. iuxta h̄. ¶ 14° dubitaf vtrū ca
lor īfluxus ab alijs mēbris plus opef ad dige
ſtionē pmā ⁊ ad opationē chili q̄ ꝓpri9 calor
ſto'. Et vr̄ ꝙ ſic: pmo Aui. in loco ſtatim alle°
vbi poñit expſſe: ꝙ cib9 in ſto° pfecte digerif
nō pp caliditatē ſto' ſed pp caliditatē mēbroꝝ cir
cunſtantiū. igif ⁊c. ¶ 2°. ille calor magis opaf
ad digōnem ſto' ⁊ opationē chili a quo fit ma
ior trāſmutatio cibi: ſ3 a calore mēbrorum fit
maior trāſmutatio cibi igitur ⁊c. minor p3. q2
epar ⁊ cor magis īmutant cū fortiorē habeāt
calorē. ⁊ p3 ēt maior per Aui. in loco allegato
¶ 3°. In quocūq3 actu q̄ñ ad ipſum plura cō-
currunt agētia ita ꝙ aliqd̄ ſit maioris ṽtutis
⁊ potētie ⁊ aliqd̄ mioris. illa actio d3 attribui
illi vel illis q̄ ſunt maioris ṽtutꝭ ⁊ potentie ⁊
fame: ſicut p3 in bellis in qb9 fama victorie re
gibus ⁊ magnatib9 attribuif cū deuicta ſunt.
ſed ſic eſt de corde ⁊ epate cū ſint maioris ac-
tiuitatis ⁊ fame. ergo ⁊c. ¶ In oppoſitum. in
actiōe magis opaf agens pmū ⁊ ꝓprium q̄3
agens ſecūdariū. ſ3 in digōne cibi ⁊ trāſmuta-
tione vt ſ' chilus calor ſto' eſt pncipale agēs:

cū ſit primus ⁊ ꝓprius ipſi ſto° igif ⁊c. ¶ Pro
q̄ōne pmo nota ꝙ ad digōnē ⁊ opationē chili
que in ſto° fit q̄ttuor ꝯcurrūt. Primū eſt ꝯpl'o
nālis ipſius ſto' ⁊ ſic h3 lr̄a Ga'. 6. de morbo. c.
pmo poſt vnū colūᵐ vbi dicit ſic. Qr ſcim9 ꝙ
cā mutationis ciboꝝ nihil aliud eſt ꝙ quedā
cōpl'o que eſt ex q̄ttuor elementis cōmixta vñ
ſto' eſt creata eſſenª: ſed tñ cal'a elemēta maio
rem hn̄t partē. hec ille. 2ª cā eſt eſſentia ⁊ cō-
poſitio ipſius ſto': vt appet in dicta autorita-
te: q2 eſſentia ⁊ cōpoſitio poſt cōpl'onem eſt 2ª
cā. 3ª cā eſt forma ſpecifica exñs in ſto° vel to-
ta ꝓprietas vel ſuba ⁊ hoc trahif ex dictꝭ Ga'
3° de cōpl'onibus ca. 2°. poſt vnū colūᵐ vbi di
cit q̄ virtutes. ſ. 4. miſtrantes nāles nō ſunt
niſi totius ſube cuiuſcunq3 corpis qd̄ extima
mus cōmixtū ex calido frio ⁊ hūido ⁊ ſicco. ⁊
tunc q̄ñ corpus reſoluit corp9 qd̄ eſt ei ꝓprium
⁊c. poſſumus ergo ṽe dicere ꝙ ſto9 h3 in ſe q̄li
tatem cōpl'onalem per quā digerit cibū in ſto
macho cū adiutorio mēbroꝝ circūuicinorum
2° h3 qualitatē ꝓcedentē a compl'one ⁊ credo
cōpoſitione ſi ſua dicta bn̄ inſpiciant ⁊ eſſenª
eius. 3° h3 vnā aliam qualitatē q̄ eſt 3ª: ⁊ eſt to
ta ꝓprietas. ⁊ iſte due vltīe dant colorē ⁊ for-
mam. Color eni chili vr̄ ꝓcedere a colore ſto'
⁊ forma eius ſpecifica q2 albus eſt ⁊ ſilis pti-
ſane ſpiſſe ⁊ patus ad penetrandū ad epar vt
ex eo ſan. generetur. ⁊c. ¶ Scd̄o notandum ꝙ
in digōne ſto' ⁊ opatione chili quedā eſt actio
cōis ⁊ alia eſt ꝓpria. cōis eſt calefactio cibi in
ſto° ⁊ ab alijs mēbris circūuicinis ⁊ a cōpl'oe
⁊ cōpōne ſto'. Alia eſt actio ꝓpria in digōne
⁊ iſta eſt introductio forme in tali cibo calefa
cto. ⁊ vocaf ꝓpria. q2 fit a propria cōpl'one ⁊
cōpoſitione ⁊ forma ſpecifica reſultante ex ta
li cōmixtione quattuor elemētoꝝ. ¶ Tunc ſit
pma ꝯ° q̄3tum ad actionem cōem que eſt cale
facere ⁊ coquere calor īfluxus ab alijs mēbris
circūuicinis ſto° plus opaf q̄3 calor ſto'. qui d̄
ſe neruoſus eſt: niſi in pte inferiori ⁊ frid9 ⁊c.
2°. ꝓbatur per Ariſ. pmo de generatione q̄ di-
cit ꝙ in omni actione cōi magꝭ operaf agens
cōe ꝙ agens ꝓpriū. Cū ergo cor ⁊ epar ⁊ alia
mēbra ſunt agentia cōia p3 ꝯ° vera. ¶ 2ª ꝯ° q̄3-
tum ad actionē propriā que eſt pfecte digere
re ⁊ dare formam chili ⁊ ipſum aptare: vt fiat
ſan. proprius calor ſtomachi ⁊ eius ꝓpria cō
plexio cum cōpoſitione ⁊ forma ſpecifica ma-
gis operaf ad digeſtionem ⁊ formā introdu-
ctam in chilo q̄3 calor aliorū mēbrorum: p3 ex
ſupradictis. Et ꝓbaf. q2 illa eſt pfectior actio
que dat formam proprio paſſo. ſed calor ſto'

est huiusmodi ꝛ non alia. ꝛ intelligo in dando formam ꝛ non dispōnem ꝑmam ergo ꝛc. ꝯña est bona. ꝛ añs patet per predicta. ¶ Ad respōsiones. ad primam Aui. itelligit ꝙ epar ꝛ cor in actione cōmuni que est calefacere magis operatur calor aliorum membrorum: qꝛ sunt calidiora ꝛ sunt a natura ordinata vt istam ꝛ alias opationes. Ad secundam dico ꝙ ibi est maior transmutatio cōmunis sed non ꝓpria.

¶ Caplm. 17. de inflatione stomachi.

Inflatio stomachi ē tumor eius exterius eminens propter ventositatez vel apostema vel aliam causam in concauitate eius contentam vel in eius substantiaz inibibitam.

Cause istius inflationis stomachi dicit ꝙ est ventositas non expulsa i eo contenta qꝛ si expelleretur per superius iam eēt eructuatio. ꝛ si ꝑ iferi⁹ eēt alteri⁹ noīs qđ turpe sonat ꝛ turpius olet. verūtamen ꝙuis eadem videtur esse causa eructuationis ꝛ rugitus ꝛ inflationis stomachi: mihi tamē videt ꝙ inter ea que marie conueniunt aliqua dña est assignanda. vt dicit Aristo. ꝛ autor. 6. ꝑncipiorum. proinde dico ꝙ ꝙuis in vtroqꝫ modo predictoꝝ fit multa ventositas ꝛ ab eadez causa possit generari tam materiali ꝙ efficiēti: tamen dico ꝑmo ꝙ ventositas que facit inflationem est grossior ꝛ magis impassibilis a natura seu calore naturali. 2° dico ꝙ est inobedientior virtuti expulsiue propterea qꝛ in digestione ꝛ coctione non potuit recipere talem aptitudinem vt a virtute expulsiua expelleretur: in eructuatione ỽo contrarium est. ꝙuis inflatio sto͛ vix poterit esse sine eructuatione. ideo qꝛ partes subtiles illius ventositatis faciliter expelluntur in modica ꝗtitate: ꝛ ideo illa eructuatio est modica ꝛ ad sanandum inflationem stomachi insufficiens.

Cause inflationis sto͛. Inflatio sto͛ habet causas. ꝑmo efficientē ꝛ illa est vētositas grossa in sto͛ cōcauitate exñs vł in eius substāria ibibita ꝛ illa īmediate facit inflationē. sed tamen ista vētositas hꝫ causaz efficientē ꝛ ista est calor debilis qui pōt mouere cibū vel hūorē in digerēdo vel cōuertere in vaporē: non tñ pōt ipsum vaporē ꝯsumere nec aptare vt expellat: imo remanet in sto° sine expulsione. Cause aūt mālez istius ventositatis sunt cibi grossi ꝛ viscosi: vt sunt fabe lentes faseoli rape mustuz ꝛ ceruisia añ ꝑfectam ebullitionem ꝛ vina grossa ꝛ multā aquā cum vino miscere vel ipsam solaz sine consuetudine potare. Ista inqꝫ digeri non pñt ꝑfecte a naturali calore bono ꝛ tēperato qn magꝫ ꝑs eoꝝ in vaporem ꝛ ventositatē ꝯuertit. qđ ergo erit qñ calor est modicus ꝛ ineqlis silr bona cibaria nō inflatiua pñt esse cā mālis ventositatis ꝛ inflationis sto͛ non ex seuel eoꝝ natura. sed ex debilitate digestiue ꝛ naturalis caloris q̄ quidem pōt venire īterdū ꝑꝑ assumptionē ꝛ vlus ciboꝝ frigoꝝ vt sunt cucurbita lactuca portulaca ꝛ fructuū frigidoꝝ ꝛ silium. alñ ꝑꝑ frigus exterius penetrans ꝛ calorē nālem vincens ꝛ mortificans. silr ꝑꝑ calorem exteriorē resoluētem ꝛ exalantē eundem calorē nālem ratione aptionis poroꝝ. silr ꝑꝑ ictum ꝛ casum ꝛ apa ꝛ silia. humor ēt fridus flāticus vel melancolicus in sto° exñs vel aliunde veniens pōt esse cā materialis ventositatis sto͛. nam cū calor mouet ꝛ calefacit talem mām cum sit debilis non pōt digerere nec aptare tales humiditates sine eleuatione vapoꝝ quos nequaꝙ pōt ꝯsumere vel adnihilare. Mēbra aūt a qb⁹ iste humiditates possunt ꝑuenire sūt aliqñ epar aliqñ splē. alñ matrix. ꝛc. ꝛ sic de alijs. vt iā late dictū est in ca° de eructuatione vbi posita ē similitudo ꝛ cōparatio ad aerē calīm vel fridū ꝛ mediocrem. Et potest ēt in corpore ventositas generari ab alijs causis que digestionem minuunt ꝛ naturalem calorem.

Signa vētositatis ꝛ inflationis sto͛ sūt manifesta. qꝛ in eius regione vł ꝛ tactu repit manifestus tumor ꝛ eminentia ad partē exteriorē ꝛ hoc frequenter in pueris cōualescentibus nō bñ dietatis repitur. ꝛ hoc ꝑꝑ debilitatē digestiue ꝛ cuꝫ hoc adest rugit⁹ ꝛ gurgula° ꝛ oscita° ꝛ pigrities ꝛ discoloratio faciei ꝛ corporis ꝛ tensio ꝛ grauitas ꝛ constrictio anhelitus ꝑꝑ diafragmatis cōpressionē. Si ỽo est a causis primitis: habet ex iudicio patiētꝫ. silr mō si potauerit aquā fridaz in magna ꝗtitate. Si ỽo iflatio sto͛ venerit ꝑpter vsum ciboꝝ inflatioꝝ ex relatione cognoscitur patientꝫ: qꝛ vsus fuit castaneis vł rapis vel musto vel ficubus vel leguminib⁹ ꝛ silib⁹. ēt cognoscitur ex alijs qꝛ si dimittunt illa ventosa cibaria ꝛ vtat cibis alijs tēpatis. illa inflatio minuet. Si sit ꝑꝑ hūores cū vētositate assunt somnus ꝛ rugit⁹ invētre. Et si illa hūiditas a splene mittat adest dolor: ꝛ duricies ꝛ ꝗuitas in splene. ꝛ qñ laborat sentit dolorē in latere sinistro in regione silr splenis. ꝛ est male coloratus colore fusco. Et si a matrice: silr assunt ista in regione matricis. silr qñ est ab

epate. Et si est a flegmate habet sputamina et multam salinam. et aliquando facit eructuatões aceto sas et non sitit. Et quando est a melia non sentit caliditatem: sed assunt eructuatões acetose et adest siccitas. Si vero passio est a stomacho ipsa est continua. quia semper calor agit in illis humiditatibus et continua fit euapatio et continua inflatio: quia forte tamen conuertit de illa materia inuenta inventum quantum assumit de vapore. et ideo inflatio remanet continua quod non contingit quando venit ab aliis membris: quia non fit continua emissio in tempore iterpolationis calor naturalis conuertit se ad ventum et illum consumit quantum potest.

Iudicia Primo si ventus quem natura expellere nititur. violenter retineat gurgulationem et digestionis impedimentum continue generabit. ¶ Secundo quando inflatio in ventribus conualescentium multiplicatur indicat recidiuationem. quia indicat ipsum ampliori cibo uti quam deberet nec stomachus digerere vz. ¶ Tertio habentes ventrem diutius inflatum vel tumidum timere debet tympanistem. ¶ Quarto ventositas in stomacho generata si non expellatur sed digeratur ad matricem causat in ea inflationem. et si retineatur iter ciphac et mirach facit ventosas ydropisim si ad caput facit tinnitum. et aliquando vertiginem aliquando dolorem capitis. et ideo compescenda est si multiplicetur.

Cura inflationis stomachi. Primo premittendi sunt illi canones generales dicti in cura eructuationis: immo possem te remittere et pro cura et pro iudicio et pro clarificatione: quia illud quod iam prius fuit bene masticatum: si iterum rumminaretur fastidium generabit homini rumminanti. Et si velles attendere ad capitulum quod est ante istud: reperies curam debilitatis digestiue: a qua vtplurimum stomachi inflatio procedit. Ponatur igitur quod inflatio stomachi procedat a debilitate digestionis et debiliter calore stomachi. tunc si in stomacho repiatur signum materie alicuius sicut dictum est in signis: illa est expellenda. in materia igitur frigida vbi ego repio stomachum multum inflatum. primo pono quod infirmus parum comedat de cibis non ventosis facilis digestionis et boni nutrimenti: et modicum bibat de vino non limphato sed maturo. et guberno ipsum secundum canones dictos in capitulo quod est ante istud. et tunc vtatur isto sirupo. ℞. calamenti pulegii mentastri origani mente absinthii abrotani ana .m. j. ameos. siseleos anisi maratri carui ana ʒ. j. se. petrosi et apii. ana ʒ. ß. mellis. lb. ij. fiat sirupus. et clarificetur et si est senex vel mulier fiat cum vino. Et si splen participet addatur scolopendria et tamariscus capparis dicorea et cortex fraxini et geneste et similia. Iste sirupus digerit materiam frigidam si quae est et ventositatem consumit et ipsam attenuat si est grossa siue sit in mirice siue in splene siue in stomacho. et postquam vsus fuerit isto sirupo per .x. dies purgetur sic. ℞. yerapigre .ʒ. iiij pulpe colloquintide. ℈. j. ana ℈. ß. fiant pille et distemperentur cum vna parte sirupi supradicti et offerantur. vel purgetur sic isto modo. ℞. ziziberis viridis .ʒ. j. hermodactilorum turbith gummosi: canelati. ana ʒ. j. ana .ʒ. ß. fiat bolus et detur in media nocte et post bibat aliquid de sirupo supradicto purgat sic a stomacho valde bene. Et si splen participat addatur epythymus et polipodium et sene. et sic de aliis membris. Si autem in prima vice stomachi inflatio non minuatur. iterum fiat dictus sirupus et purgetur et continue vtatur ista dragetta. ℞. dauci minuti inscisi anisi maratri carui confectorum ana ʒ. j. coriandri confecti .ʒ. j. et ß. se. sisami non confecti .ʒ. ß. liquiritie rase. minutim inscise. ʒ. j. et ß. corticis citri mace ana .ʒ. v. fiat dragetta si esset pauper vtatur seminibus supradictis sine confectura. et vtatur cimino sine omni mixtura et sal sacerdotalis vz in isto casu si cum cibis assumatur. Item de seminibus dictis in dicta dragetta cum gariofilis et cubebis. et zinzibere et pipere potest fieri puluis et electuarium. et vz diatrion pipeon diaciminum diagalanga diacalamentum et diaspermaton sagzenea tiriaca magna metridatum zinziber conditum et zinziber confectum cum zucaro et similia. et potet vinum purum sine aqua in parua quantitate: non comedat fructus nec res ventosas. Sola datio polii montani cum vino consumit ventositates. Ciminum pulverizatum et cum modico sale potui datur cum iure galline vel vino ad ventositatem consumendam et stomachi inflationem. ¶ A parte vero exteriori iubent autores quod vngatur stomachus cum oleis calidis. vt est oleum sisami et dapuilon et nardileon. vel fiat sic. ℞. florum et foliorum agni casti rute dauci foliorum daniod mentastri pulegii origani pulegii montani ana. ℳ. j. cimini ana carui maratri. ana ʒ. j. omnia ista conquassata tempentur per vnum diem naturalem in .ij. lb. olei antiqui. et .j. lb. vini odoriferi et coquantur vsque ad consumptionem vini. et ex isto vngatur tota regio stomachi et supponatur lana succida calida vel vngatur cum oleo decoctionis ruthe et nigelle et baccarum lauri et castorei. Ualet etiam hoc emplastrum ad consumendam ventositatem et ad inflationem stomachi et epatis et splenis. ℞. gummi armoniaci oppoponaci rasine pini terebentine. ana. ʒ. ß. cardamomi ciperi sauine nitri baccarum lauri cassieligne melliloti farine fenugreci seminis apii sansuci. ana .ʒ. j. et ß. olei nardini quod sufficit. fiat emplastrum et extendatur supra alutam et coopiatur sindone et portetur continue super stomachum. addatur tamen de cera vel gummis secundum quod tibi videbitur. ʒ. ß.

castorei data oĩ die. delet inflatõez stomachi.
silr carui ꝑ se. vẽtosa sup̱ ventrẽ et circũdans
vmbelicũ vz. Cõstan. ¶ Si aũt inflatio sto¹ sit
ꝓpt vsum ciboꝝ vẽtosoꝝ illi euitent. ⁊ vtat
cibis rare sube nõ vẽtosis: ⁊ in eis ponantur
spẽs aro^ce in ꝯuenienti q̃titate. Si ṽo inflatõ
sto¹ fuerit ꝓpter magnã q̃titatẽ ciboꝝ vel po-
tuũ faciat abstinẽtiã ⁊ capiat eos in ꝑua q̃ti
tate. exercitiũ ⁊ lõgus somn⁹ ⁊ dormire super
ventrẽ ⁊ plumaceol⁹ de ꝑuis plumis anseris
replet⁹ cal's sto° applicat⁹. ⁊. ʒ. j. galãge cũ vi
no ca° data q̊libet mane. et pil'e facte de sola
galãga cũ sirupo acetoso ad q̃titatẽ vni⁹ au-
rei q̊libet mane. Et sunt ex eis q̃ educũt vẽto
sitatẽ plurimã ⁊ paucã hũiditatẽ. oĩa ista va
lẽt in inflatõe vẽtris ⁊ in rugitu ⁊ gurgulatõe
vẽtris. clisteria etiã fcã ex decoc^e istaꝝ herba
rũ p̃dictarũ ⁊ ciminũ cũ oleo de lilio vel ruta
vel nardino valẽt. Si aũt ista inflatio eẽt cũ
opil'oe: miscẽda sunt cũ sup̃dict̄ aliq̃ apitiua
vt aristolog̃ rotũda achoꝝ⁹ ⁊ radic̄ apitiue et
semia. ⁊ tũc ꝯficiam⁹ elec^m aut potũ cũ vino
vel sirupũ ⁊ sil'ia. si ista infla° accideret ꝓpter
aq̃a in sto°. curet sic in suis dicet cap̃. silr de
inflatione matricis. ⁊ sic de alijs.

Declaratio in vẽtositate sto¹ p̄rimo
sciendũ ꝙ vẽtositas in
sto° facili⁹ curat̃ q̃ si eẽt in matrice vel in̄ci
fach ⁊ zirbũ. ⁊ h̊ ideo q̄ medicine supradicte
ipam carminãtes ⁊ extenuãtes citi⁹ attingũt
sto^m q̃ alia mẽbra. Idcirco tĩpana ⁊ inflatio
matric̄ ñ ita cito sanant̃ sic ista stõchal' ifia°
¶ Scõo notãdũ ꝙ in curatiõe cuiuscũq3 ven
tositat̄ debem⁹ studere in ꝯfortatõe digestiue
vt nõ gñet ventũ ⁊ ꝭ sicut dictũ fuit in. c. ãte
istud vt iã sup̄i⁹ facta est mẽtio. ¶ Ter° nõ ꝙ
sup̄i⁹ dictũ est. ꝙ qñ calor nãlis est multũ de
bil' ñ põt mãz dissoluere nec vẽtositatẽ gñare
q̄ nec cibũ nec hũorẽ bñ ⁊ ꝑfecte põt subtilia
re nec digerere. ꝭ cal'itas vincẽs digerit ⁊ co-
quit cibũ siue hũorẽ ⁊ subtiliat fumũ ⁊ vaporẽ
int̃m ꝙ tot⁹ ꝯsumit̃ vel facil'r expellit̃ a loco.
et h̊ facili⁹ in ãni t̄pib⁹ exp̄robat̃. nã in hyeme
qñ t̄ps est fridũ nec in estate qñ t̄ps est cal'm
⁊ aer seren⁹ vix vapores ml'ti ⁊ g̊ssi tẽpestates
⁊ tonitrua fiũt vel gñabunt̃ nec mult⁹ vẽtus.
ꝭ in vere in q̊ calor solis ẽ mediocris et ĩ fine
autũni ⁊ vẽti incipiũt ⁊ alie imp̃ssiones hu. q̊
a debili calore solis nequeũt cõsumi nec eua-
porari. ⁊ iõ istis t̄pibus multi vẽti inflant ⁊c.
vt dicit ga. 6. de morbo. c. 4. ¶ Quarto sciẽdũ
ꝙ ex cibis q̃ facil'r in fumositatẽ seu ventum
ꝯuertunt̃ est lac. iõ nocet illis q̊bus vẽtositas
ꝯtinuo in sto° ꝯcludit̃ seu gñat̃ ⁊ ypocundria
subrugiẽtia sunt. 5. amph̃. amph̃. 65. ibi lac da
re caput dolẽtib⁹. Et cã dat̃ in cõmẽto. q̄ mu
tat̃ in vẽtositotẽ. Si tñ coquat̃ cũ sale ⁊ melle
illud nocumentũ total'r remouet̃ ⁊. vz in rugi
tu ⁊ inflatiõe q̄ ventrẽ hũectat. ¶ Quito sciẽ
dũ est ꝙ dictũ est in ꝑõne ꝙ vẽtositas est cã
inflatiõis sto¹ ⁊ verũ est. ⁊ sic h3 ga. 5. amph̃o.
cõmento vltimo. vbi sc3 icterici nõ valde sũt
ĩflati. vẽtositas ei coadũata ĩ corp̄e sup̃ exiẽs
cũ eructuatõe vel infra suo° vel ꝑmanẽs in̄t⁹
gñat vẽtris extensionẽ ⁊ inflationẽ. Si aliqñ
ex defectõe viscerũ aliqñ ex coadunatõe flãt.
hec ille. ¶ Sexto nota ꝙ ista vẽtositas infla-
tiua sic in sto° gñata interdũ extẽdit̃ vsq3 ad
splenẽ. ⁊ sic facit inflationẽ in eo ⁊c. Aliqñ ex
tendit̃ vsq3 ad intestina ⁊ h̊ facili⁹ ⁊ frequẽti⁹
⁊ tũc aliqñ causat colicã vel yliacã dolorez ⁊
torsionẽ indigõnẽ ⁊ gurgulationẽ. Aliqñ ad
epar ⁊ facit in eo dolorẽ ⁊ duritiẽ ⁊ extẽsionẽ
q̄ miscet̃ illa vẽtositas cũ chilo. ⁊ tũc iste do
lor fact⁹ a vẽtositate est sine fe. vt dic̃ ypo. 7.
amph̃. amph̃. 50. ibi q̊buscũq3 epar circũdolet
⁊c. ¶ Septimo declarat̃ illud dictũ in diffini
tione: ꝙ infla° sto¹ est ꝓpter vẽtositatẽ in ꝯca
uitate sto¹ ꝯtentã vel inter ei⁹ tunicas. tũc di-
co ꝙ si illa vẽtositas est in̄t tunicas sto¹ tunc
difficili⁹ coquit̃ ⁊ expellit̃: q̄ nõ ita cito agẽs
approximat̃ passo sicut si eẽt in concauitate
Si aũt est in cõcauitate facilioris ẽ dissol'ois
⁊ expulsionis ⁊ cure. ⁊ h̊ est ꝙ dicebat ypo. 6.
amph̃. amph̃. 7. ibi. Dolores ⁊ torsiones circa
ventrem exñtes sup̄iores q̊dem. i. sup̄ficiales
faciliores leuiores nõ sup̄iores ṽo. i. ꝓfũdati
inter tunicas mẽbri fortiores. i. difficilioris
cure ⁊ maioris doloris. Itẽ dicit Ga. in com-
mẽto eiusdem: ¶ Octauo ignorãdũ nõ est ꝙ
p̃ter dicta post purgationẽ ꝑfectã cause faciẽ
tis inflationẽ sto¹ ⁊ post bonã dietã multũ vz
saccellacio milij ⁊ salis panicij ⁊ auene ⁊ alia
rũ rerũ retinentiũ calorẽ circa sto^m. Et simil'r
euaꝑatio cũ camo. ⁊ mellilloto ruta ⁊ calamẽ
to ⁊ cimino ⁊ sil'ibus torrefact̄ ⁊ applicat̄ sto°
vel coctis in vino: ⁊ spongia madefacta sto°
applicet̃. ⁊ sic est finis isti⁹ capl'i laudet̃ deus
⁊ nomen eius in eternũ glorificet̃.

¶ Capl'm. 18. de cholerica passione.

Cholerica passio est inordi-
nata ciboꝝ vl' hu
moꝝ corruptoꝝ in sto° vl' itestinis
exiẽtiũ ꝑ sup̄ius cũ vomitu ⁊ ꝑ in
ferius cũ fluxu vẽtris simul fact̄ expulsio cu3
dolore stomachi vel vẽtris anxietate.

Cause istius passionis sunt. Prima est corruptio ciboꝝ in sto° vel in intestinis existiū ꝛ nō modicāꝫ ineptā altatōeꝫ faciētiū. ita ꝙ ex eis nutritio nunꝙ fiet. Et q bus pꝫ ꝙ hec passio vix aut nūꝙ potit eē sine corruptōe digōnis. pꝫ etiā ꝙtū iuuat nutrire pueros ꝛ alios cib bōis nō cito corruptibilibus. qꝛ tā hu. cholerici ꝙ alij posset ab epate ad stoᵐ puenire et qbꝰ digō in eo corrūpet ꝛ cibi ibi ɔtenti qn etiā expellant in magna ꝙtitate vel pua cū dicē cibis corrupt. h. nō negat positio: imo hoc verū est ꝛ ɔcedendū.

Signa passiōis satis sūt manifesta qa adest vomitus ꝛ fluxus ventris aliqn vnꝰ ꝛ successiue alius q sꝫ pūt fieri rōe ꝓpinqtaꝫ ꝛ adest angustia ꝛ doloꝛ in sto° ꝛ in testinis ꝛ ꝓpꝛie in sto°: et adest moꝛdica°. Et qn venit a tali infusione cholere vel melīe vl alteriꝰ hu. ab epate vel splene ad stomachū vl intestina est deterioꝛ. vt dicit Rab. qꝛ tūc duplex cā ibi existit. s. hūoꝛis ꝛ cibi coꝛrupti. Ad augmētationē aūt cāe sequit accñtiū augmētatio. ꝛ tūc qd expellit vtpliᵐ sentit acetosuꝫ vl amarū. Et adest euacua° humiditaꝫ flātice vel melice vel cholerice. ꝛ aliqn̄ emittunt humiditatē silem loture carnis. Et aliqn̄ stercus fetidū ꝛ fit in eis facies ypocratica ꝛ coloꝛ eoꝝ est sicut coloꝛ hoīm q sunt ꝓpe moꝛtē ꝛ multi ex ista passiōe moriūt ꝙ maxᵉ pueri ꝛ maxime inobediētes receptōi ciboꝝ ꝛ medicinarū. ꝛ si est ab hu. calīs sicq cholericꝫ: adest sitis ꝛ extenua° ꝛ vomitꝰ ꝛ egōnes cholerice: ꝛ sic de alijs. Signa añcedētia q etiā possunt dici cause sunt añcessio satietatis nauseatiue ꝛ multa vētositas in coꝛpe ꝛ ventre āteꝙ ipa accidat: vt qn ipa incipit tūc vētri incipit doloꝛ circa vmbeliculū. vt ponit Rab. 9. Almāß c. ꝓpo. Deinde sequit ɔturba° ꝛ fluxꝰ ventris ꝛ angustia magna ꝛ doloꝛ crescit.

Iudicia Pꝛimo ista passio in pꝛincipio leuiter tolleraꝫ: ß qn comesta coꝛrupta expelluns: tunc efficit maioꝛ ꝛ foꝛtioꝛ. ¶ Scōo ista egritudo est acuta ꝛ sine inter missione vel cū modica interpolatōe. ¶ Tertio vehemēs sitis in cholerica passione est mala qꝛ potū assumptū reijciunt. iō sic nō aufertur si ɔtinuo cruciant. ¶ Quarto somnꝰ eis supueniēs est bonū signū: qꝛ iudicat sanitatē venientē sicut ex mltis vigilijs resoluūt. ¶ Quīto cū coꝛruptio ciboꝝ possit accidere ex coꝛruptiōe digōnis vel eiꝰ munitōe vel totali ablatōe. vt in. c. qd est añ istud visum est. Illa spēs est deterioꝛ q fit pꝰ totalē digōis ꝓuatōeꝫ. ¶ Sexto hec egritudo vt plimū accidit infantibus. ꝛ si supueniat viris in ꝑfecta etate vl senibus fit eis foꝛtissima ꝛ piculosā maxīe in debilibus. Et qñqꝫ veniūt ad carnis liqfactōeꝫ. i. pueris 7o nō oīno est sine piclo. ¶ Septi° qn istō qd supiꝰ emittit est fetidū vel ē stercꝰ: moꝛtalis ē infra qrtā diē. Si aūt ꝑ supiꝰ erit hu. cholicꝰ vel aliꝰ nō feres minꝰ est molestū neqꝫ de illa timendū est. ¶ Octauo ɔfoꝛtat nos Rab sic. Licet vomitꝰ ꝛ fluxus vētris fuerint mala sinthomata faciētia terrere: nō est timēduꝫ. imo medicus subuenire dꝫ infirmo ꝛ h cū medicis que infra mandabunt.

Curatio in cura cholerice passiōis sūt aliq intētiōes curatiue. Pꝛia est multū gñalis ꝛ cōis. ꝛ ē Ga. ꝛ Haly. 3. tegⁱ cañ. ꝛ. ɔ°. 96. ibi. Uuū cōe hñtes ꝓceptū ꝛc. scꝫ cā efficiēs ꝓus abscindaꝫ. ¶ Scōa intē° est in eodē cañ ꝛ ɔ°. s. post remouere discrasiā ꝛ mala accñtia. si tñ vtrunqꝫ simul supplere possumus meliꝰ est saltem modo vnū modo aliud. ¶ Terᵃ est stoᵐ ꝛ intestina intꝰ ꝛ ex ɔfoꝛtare. ꝛ qꝛ ɔstat ꝙ h egritudo sēp ē mala ꝙtū est ex ꝑte expulsoꝝ. iō cām eiꝰ auferre debemꝰ. ß nō est alia via ꝑ quā cibū coꝛruptū vel humoꝛeꝫ pessimū expellamꝰ ꝙ ꝑ vomitū vel secessum. iō ad illud saltē in pn° conari debemus. ¶ In pmis ǵ credendo Rab. ꝛ Serap. ꝛ haly in. 7. li. 2ᵉ ptis. deꝫ aq cal'a ꝛ vomat donec cibꝰ coꝛruptꝰ ꝛ hu. mali coꝛrupti euacuent. Et hoc cognoscit ꝙ vōitꝰ dꝫ ꝓuocari vel ɔtinuari intm inqꝙtū exeūtia sūt cibi vel hu. coꝛrupti vl hu. cholerici vel amari. Et qn stoꝰ icipit singultire vel motu spasmatico moueri ꝛ coꝛpus iam multū debilitaꝫ: tūc vomitū ꝛ fluxū vētris cōstringimꝰ iuꝫ posse inqꝙtū tñ vꝛꝰ est valida eā remouere nō debemꝰ. ¶ Silr debemꝰ doloꝛeꝫ remouere cū calefactoꝛijs ꝛ eplis stiptiq ɔfoꝛtatiuis ꝛ ꝑtim resolutiuis actualr calidis ßm Serap. vt doloꝛ vētris remoueaꝫ ꝛ dctā loca ɔfoꝛtent. Pꝛio ǵ ß sic. ß. coꝛtic mespili ꝛ ceto nij qrꝰ sumach ꝑsidie balauˢ mirtilloꝝ sarco cole mastiq floꝝ camo. ꝛ melliˡ añ. ʒ. ß. ß pulꝫ ꝛ addaꝫ succi citonioꝝ vel pomoꝝ vel piroꝛum marie agrestiū qd suffic. calefꝫ ꝛ extēdaꝫ sup pānū ꝛ sup vētrē applicet. si tñ fluxus eēt maioꝛ apponaꝫ magꝭ sup vētrē. ꝛ si minoꝛ ꝙvomitus maioꝛ eiꝰ ꝑs sto° applicet. deinde dent in potu trocisci de olibano. in qbꝰ ɔcoꝛdat Rab. Haly ꝛ Auic. quoꝝ hec est recepᵃ ßm Rab et haly. ß. boli armeˡ thuris añ. ʒ. ij. ꝛ ß. cāphoꝛe galle gariofꝫ. añ. ℈. ß. ß trocisci pōderātes aureū. j. ꝛ deꝫ vnꝰ cū sirupo citonioꝝ vel piroꝝ

vel pomoꝝ ꝛc. Uel cũ vino vel aq̄ decoctiõis mẽte ⁊ masticis ſm casum: vel cũ rob maloꝝ granatoꝝ acetoſoꝝ quod ſic fit: expꝛeſſo ſucco a malis granatis acerbis cum ſuis coꝛticibus dimittat̃ ꝑ noctem ⁊ in craſtinũ vſq3 ad ſpiſſitudinẽ vt iulep coquat̃: ⁊ in eo calido extremitates mente rebulliant̃. val3 enĩ vomitui ⁊ cholerice paſſioni ⁊ fluxui cholerico. ⁊ reꝑmit caliditatẽ cholere ⁊ humoꝝ acutoꝝ. Et ſi iſti ſirupi nõ reꝑiant̃. dent̃ cũ vino vel cu3 aqua plantagĩs ⁊ rob. ¶ Aliud remediũ valens in vomitu ⁊ in fluxu cholerico qđ didiſci a medico famoſo. ⁊ aliqñ ꝓbaui ⁊ ipm veru3 reperi. ℞. ſuccũ pomoꝝ agreſtiũ ⁊ in eo madefꝫ pannus duplicatus. ⁊ ſi coꝛpus eſt cal'in cũ febꝛe vel ingẽti caloꝛe: fridus actu applicet̃. ſi aũt fridũ cal'3 aut tepidũ apponat̃. Et ſi poſt iſta excederet ⁊ nõ ceſſaret crura ⁊ ꝑtes iferioꝛes doloꝛoſe ꝯſtringant̃. Et ſi fluxus vẽtris magĩ infeſtaret bꝛachia ad diuerſionẽ materie ſtringant̃. ⁊ ſi equal'r eq̄lis ſꝫ ꝯſtrictio. Et vltra h̃ pedes ⁊ crura in aq̄ fria ponant̃. deĩde ẽpl'm ſupꝛadictũ ſto° ⁊ vẽtri applicet̃. ¶ Uel ſꝫ hoc empl'm quod v3 in vomitu ⁊ in fluxu ventris cholerico. ℞. mirtilloꝝ rob ru. ſanđ. al. et ru. ⁊ muſcatelli' añ. ʒ. ij. cãphoꝛe. ʒ. ß. galle muſcate. ʒ. j. et ß. aque rob quod ſufficit ſꝫ empl'm ſuper ſtomachũ etiã ventrẽ. In iſto caſu vbi eſt nimi' ⁊ extẽſus vomitus ⁊ fluxus vẽtris. dicit Raſ: ꝙ pãnus infuſus in aqua rob infridata in niue ſupꝛa illud empl'm eſt apponẽdũ. ⁊ h° nõ ſolũ ad remouẽdũ acuitatẽ cholere ⁊ hũoꝛũ naturalẽ ⁊ innatã: imo etiã actualẽ ⁊ acq̄ſitã: qꝛ cũ hoc ꝙ de ſe ſunt calidi ⁊ acuti etiã rõe cal'itatis acq̄ſite ex coꝛruptõne ciboꝝ coꝛruptoꝝ ſunt etiã exceſſiui cal'i rõne humoꝛuꝫ cholericoꝝ in ſtomacho ⁊ felle ⁊ venis exĩtiũ ſequẽtes eos in fluxu ſuo: qꝛ coꝛtina attrahit coꝛtinam rõne ꝯtinuitatis: vel vt meli' dica3 natura vexata ⁊ diſturbata in oꝑe regl'ari expellit iſtos ⁊ illos cũ ſuis ſil'ibus. ⁊ in h̃ iuuat facilitas motus ⁊ debilitas ꝯtentiue. ¶ Deinde ſꝫ talis pul'. quod ſm Haly valet vomitui ⁊ fluxui vẽtris cholerico. ℞. granoꝝ ḡnatoꝝ extracto ſucco. ʒ. x. berberis cubebarũ rob ru. añ. ʒ. iiij. ſpice' ſpodij cala' aromatici ciꝑi mẽte ſicce coꝛticꝫ piſtacearũ añ. ʒ. ij. xiloaloes. ʒ. j ſꝫ pul'. ex quo poteſt fieri conditu3 cum ſucco citonioꝝ vel electuariũ vel trociſci. ⁊ det̃ cu3 ſirupo citonioꝝ vel cũ aliquo conſtrictiuo vt aqua rob ⁊ arnagloſſe in calida cauſa vel cũ vino in cauſa frigida. In iſto puluere eſt conſoꝛtatio ⁊ alteratio ⁊ reſtrictio. multũ etiam valent ligatões doloꝛoſe circa crura quando vomitus eſt maioꝛ vel circa bꝛachia quando fluxus vẽtris eſt maioꝛ. ſuꝑ omnia valet eis ſomnus. magnas ⁊ repẽtinas retinet euõnes vt dicit Aui. de cuius ꝓuocatione iam ſupꝛius dictum eſt in. c. de ſomno. ¶ Si autem fluxus cholericus ceſſare nõ poteſt iubet Io. Serap. ꝙ ventoſe apponant̃ inter ſpatulas. Et ſiliter ſi per ſupꝛadicta non ceſſat vomitus ventoſa magna apponat̃ ſuper vmbelicum. ⁊ hoc ſine ſcarificatione fiat vt materia ad oppoſitũ cõtrahatur. Et tũc ſi poſſibile ẽ: patiẽs doꝛmiat tenendo ventoſas. Et poſtꝙ ꝑ aliqđ ſpacium doꝛmiuerit vẽtoſe remoueant̃: qꝛ foꝛte locus calefieret ⁊ incenderet ad modũ loquẽdi. Itẽ olfaciat rob ⁊ ſanđ ⁊ res boni odoꝛis ⁊ ſumat ꝓ cibo ius gallĩe cocte cũ aromaticꝫ frigidis et ſtipticis in cauſa calida ⁊ cũ aromaticꝫ calidis in cauſa frigida. que reperies in capl'o de cardiaca. Et poſt paulatine ad ꝑſtinũ regimẽ reducat̃. Amidũ toꝛrefactũ cũ ſirupo de papauere mixtum. ⁊ gallia al's galla valet in fluxu ventris quãdo tal'r ceſſare nõ poteſt. Si vero aliqua accidẽtia ſeu mala ſinthomata ſupueñerit ſicut eſt ſpaſmus debilitas appetitus inſomnietas ⁊ ſimilia. illa curent̃ ſicut dictum eſt in ſuis ꝓꝓꝛijs capl'is. ¶ Sequit̃ empl'm retinens fluxũ vẽtris ⁊ vomitũ cholericos poſt ꝙ materia fuerit ſufficiẽter purgata. ℞. acacie ſan. dꝛac. pſidie balauſtie boliarmenici terre ſigillate añ. ℥. j. fiat pul'. et addatur farine oꝛdei quartꝫ. j. diſtempent̃ cum aceto et ſuper ſtomachũ ⁊ ventrem extendat̃. Itẽ ſꝫ empl'm tale. ℞. farĩe oꝛdei quartꝫ. j. maſticꝫ. ℥. j. ſpodij rob ru. ſiccaru3 mirtilloꝝ ſumach añ. ℥. ß. fiat puluis ⁊ vna pars põat ſuper epar in fogatõ de rob aqua rob aſperſo. et de reſiduo fiat emplaſtrum ſupꝛa ſtomachũ cũ aqua rob ⁊ albumine oui diſtemꝑato. Iſta et ſimilia poſſunt bulliri in aceto ⁊ ſpõgia vel filtru3 in tali aceto madefacta: ſtomacho ⁊ ventri et renib' applicata ſupꝛadictis mirabil'r ſubueniũt. ſinthomatibus vbi caloꝛ ⁊ feb. reperiunt̃. Hic patet erroꝛ eoꝛum qui ſemꝑ ſuper pueris ꝙuis magnam habeant fe. ſemꝑ apponũt res calidas vt eſt abſinthiũ menta ⁊ perſiccaria ⁊ ſimilia. Si tamen de vermibus dubitaret̃ vel eoꝛum certa haberemus ſigna: aliqua ex iſtis cum ſupꝛadictis vtil'r eſſent cõmiſcenda. ¶ Nunc ſequunt̃ pill'e que valent in cholerica paſſione ſomnũ ꝓuocando ⁊ ſtringendo. ℞. ſe. papaueris. ʒ. ij. ſe. iuſquiami albi. ʒ. j. opij croci. añ. ℈. j. ſumach berberis ſpodij. añ. ʒ. j. ſucci liquiſ.

ri^.3.ij.succi pomoꝝ acetosorum vel succi citoniorum ꝙ sufficit.℞ pillule ⁊ dec.3.ß.pᵒ prandium vel post cenā. Et in isto casu vʒ diamiconiū. qđ describit in magno antidoᵒ Ga^l. ⁊ in fluxu ventris p se. ⁊ valet diacodion ⁊ sirupus de papa.ad alterandū hūorē ⁊ somnuʒ ꝓuocandū ⁊ silia. ¶ Quādo autē per exeuntia ꝑ vomitū ⁊ fluxū ventris cognoscit ꝙ flā ⁊ mā flāstica vel frida est in cā:tunc post ꝑfectā euacuationem debemᵒ mistrare res stipticas calidas intus ⁊ extra: que frequēter dicte sunt. ⁊ vtatᷓ patiens pluꝛ cum musco ⁊ diābra ⁊ diacitonitem cū spēbus. Et a parte exteriori vngatur stomachus ⁊ vēter cum oleo nardino ⁊ masticeleon ⁊ absinceleō: ⁊ supspergatur iste puluis ꝯfortatiuus ⁊ calefactiuᵒ. ℞. mēte ab sin^t folioꝝ ⁊ nucuʒ cipssi aū.ʒ.ß. ⁊ superapponatur lana succida.vel ℞ de istis sicut dictuʒ est in cā calida ꝰm suum modum. Et pro cura istius recurratᷓ in pte ad capl'm de vomitu descripto in isto.4. ⁊ in parte ad capl'm de fluxu vētris qđ breuiter subiungetᷓ deo adiuuante.

Dieta comedant in pmis: qñ comedere incipiunt ius pulle cū agresta ad alterandū ⁊ equādum hūores vt non fluant: ⁊ sumant lac capre coctū cū lapidibus vel calibe. Et qñ masticare ⁊ comedere potuerit sumant carnes auium siluestriū vel cāpestrium marie perdicū qui ꝓprietatem hñt ad sto^m vt dicunt autores. Et si vellent ꝓ sapore salsam cameliuā vel salsamentū de mēta. dictum in caplo de fastidio. ¶ Ista inqꝫ in cā frida in cā autē calida succus limo^m ⁊ citrangulorum ⁊ agresta ⁊ similia preualerent.fructus autē stiptici prosūt eis vt sorba nespula pira citonia ⁊ poma acetosa lambrusce cū aris. Ista enim stipticando sto^m ⁊ intestina confortant ne recipiant leuiter supfluitates. Pro potu sumāt ante conualescentiam aquā ferratam cū sirupo citonioꝝ vel cum cōserua rob..⁊ postq̄ sūt in aliqua conualescentia sumant bonuʒ vinū odoriferum cōpetenter limphatum ⁊ sumant ordeatum ⁊ auenatum. lactucas portulacas maxime bullitas dum mō sentiant aliqđ de calore vel amaritudie in ore. ⁊ ista fiunt ad alterandū malā fridā in stoᵒ derelictam. ⁊ si stomachus sentiretᷓ fridus nequaq̄ ista fria sūt sumēda:qꝛ stomachus satis de se est desolatus ex vomitu precedenti. Sed dentur cibaria boni nutrimenti ⁊ facilis digestionis.

Declaratio in colerica passione.pᵒ notandū:ꝙ in colerica passione quando cibus est corruptus in stoᵒ vel hūores mali ad ipsum aliunde mittuntur tūc nā mouetᷓ ad expellendū nociua ⁊ nō qescit si fortis est donec stoᵒ in toto vel in maiori pte sit abstersus ⁊ mūdificatus. Et si debilis est qñqꝫ succūbit ⁊ infirmus ꝑiclitabit qꝛ nā morbo resistere nō valet ⁊ hᵒ est quoddam gñale in oī egritudine. tunc ēt dico ꝙ ꝑ istuʒ vomitū vel vomitationē purgatᷓ res pungēs ⁊ mordicans sto^m. Et tunc est veruʒ dicere ꝙ vomitus est medicina vomitus postq̄ ꝑ illuʒ motū nature ꝑfecte expelluntᷓ quecūqꝫ nociua. Et nō debemᵒ totaliter terrere vomitum ⁊ talia accidētia.imo semꝑ debemus iuuare ꝑfato:tū naufragij iudicio piculoso. Et hoc dico pro tanto qꝛ aliq̄ iuuenes qñ vidēt ista terribilia accidētia deficiunt in adiutorijs ⁊ vacillant. ¶ Scđo sciēdū est:ꝙ si aliqs sumpsit medicinā vomitatiuā vt est ellus. ⁊ pᵒq̄ supfluit vomitᵒ si sumpserit aquā decoctiōis baurach ⁊ postea vomat:vomitᵒ sedabitur. ꝓpterea qꝛ virtus attractiua humorum que attrahit illud qđ expellitur abiuitur cū virtute baurach ⁊ egreditᷓ vt dicit Serapio. simili ēt mō possumus dicere ꝙ ista decoctio aque cū baurach in modica q̄titate vl' amministratio aque calide per se pñt abstergere cām vomitᵒ ⁊ vomitum. ⁊ ꝑ ꝯñs expulsiua cessat qñ non hʒ qđ ampliᵒ expellat. Idcirco in pñᵒ conari nō debemus ad ꝯstringendū vomitū nec fluxū ventris. Et ꝙ amplius est illos restrigere non est in ptāte sapientis me^d. ¶ Tertio sciendum ꝙ assumere filoniū in nimietate doloris ꝓpterea qꝛ facit qetare hūores colicos ⁊ iducit qetem:est vtilis in colerica passione ⁊ in silibus furiosis egritudinibus.mā tū prius purgata iuxta posse saltē in maiori pte si tota nō pōt. ¶ Quarto sciatis ꝙ colerica passio est egritudo acutissima ⁊ multum molesta: ⁊ in pueris multū periculosa. ⁊ vt plurimū mortalis: maxime qñ venit ex corruptione aeris pestilētialis cibos ⁊ hūores corrūpentis ⁊ hoc ꝑꝑ ipsorū v̄tutis debilitatē.2ᵒ ꝑꝑ eoꝝ inobedientiaʒ ꝑꝑ quam in eis actiua passiuis debite nō pñt applicari vñ intrū ista egritᵒ ē aliī molesta qđ facit egrū sincopizare. ⁊ tūc obstātibᵒ terribilibus accidētibᵒ succurratᷓ pᵒ sincopi deide egritudini. ⁊ nō ꝑmittatᷓ patiēs sic mori. qꝛ vltimū terribiliū est mors. ¶ 5ᵒ no. ꝙ si sincopis vēiat in colica passiōe vel in egritudibᵒ stōaticis q̄uis cā sit in stoᵒ:tū prius succurrendū est accidenti cordis tanq̄ nobilioris. deide trāsacto vel remediato accñte cordis tūc cā sincopim faciens auferatur cū appropriatis stoᵒ aliqua

cordialia semp cōmiscendo. ¶ 6° sciendū q in colerica passione inqtum fit vomitus est passio stomachi, precipue orificij eius. Et inqtū habet inordinatum secessum est passio intestinorum. qr in istis mēbris fit magnus et intensus dolor ex materia colica vel ex cibis corruptis vel putrefactis a quib' mordicatio et punctio vehemens in eis fit. Est et passio toti' corporis. qr omnibus eius operationibus nocet. ¶ 7° nota: q Serap. et Ras. concordant q licet isti qui patiuntur colericā passionem habeāt inquietudinem et fortissima accidēt' nunq de eis est desperandū inqtum virtus est fortis cū pulsu bono et ordinato. Et hoc est generale in omnibus egritudinibus preterq in pestilentialibus in quibus princi^m vite corrumpitur. 2° ampho. cōmento. 15. vnde frequenter occurrit q egritudines que apud medicos videtur incurabiles iussu dei curantur. et homo icipit curam et deus perficit illam.

¶ Capitulum. 19. de apostemate stomachi.

a **Postema** stomachi fit sicut in alijs mēbris vnde sciendū q stomach' nutritur sic duplici nutritione: vna q potest dici refocillatio potius et ista in eo fit a chilo: dum cibus in eo digerit. et ista iuuat ad duo pmo qr per talē cibi acceptionē et digestionem: attractio eius cessat. et per consequēs fames. 2° iuuat sto^m vt non estuet a calore mēbrorum circūstantiuz et ne deficcētur: sicut pz de patella vel cacabo sup ignem posito: si in eo nō sit liquor cito destruit: imo per liquorē talē refocillat tale vas qd non destruitur. Et hoc est qd dicit Ga'. 2. ampho. cōmēto. 17. ibi. Ubicunq cibus preter naturam intrat diximus stomachū pmo recipere cibū. vnde qdez sibi silem retinet ad sui nutrimentum etc. Et h intelligit de refocillatione et famis remotiōe et hoc in partibus exterioarib'. Alia ē vera nutritio qtum ad assimulationem veraz nutrimentalē inqtum ad partem interiorē. Et ista nutritiōe nutrit ex san^e misso ad ipsuz ab epate: aut aliqualit preparato et digesto et colorato qd in eius subām cōuertat. Ideo veruz est dicere q sto' nutrit ex san^e: cū eadē sit mā generationis et nutritionis. qr embrio generat ex san^e et silr nutrit ex eo et ptes eius. qr ergo stomachus nutritur ex san^e interdum ad ipm loco boni sanguis pnt mitti humores innaturales nō apti ad nutritionē q inter eius duas pelliculas per viam congestionis vel diriuationis cōgregati in eius substātia faciūt apa maxime quādo ante fluxum in se habēt malas qualitatez inaturalē. Et ista apostemata pnt esse sanguinea flātica colerica vl mlīca simpliciter vel composita sm simplicitatē vel cōpositionem quattuor humoruz.

Cause apostematum autē sto' in genere possunt esse tres. sicut aliorū apostematū et multarū egritudinuz. s. primitiue: antes: et ciuncte. Primitiue pnt esse casus percussio: obuiatio rei dure c sto^m. Et quibus in sto° pōt causari dolor qui est cā aggregatiōis hūorū ad locū vbi ipse dolor est. et p cns apa ideo. d. Aui. in. 13^a. 3' in trac. 4. c. p°. q dolores plongati sto' sunt cāe apatis eius. iō qr ad locum doloris cfluunt hūores. 3°. teg'. ¶ Cause añtes pnt eē hūores. 4. vel vn' eor in corpe vl in ptibus ppe sto^m supabundātes qui sunt parati ad ipsum sto^m fluere et in eo causare apa qui ante fluxū dicunt cause añcedentes. et qū sunt fluxi in flationē facientes dicunt cā ciuncta. ¶ Cause ciuncte sunt ipsimet hūores fluxi vel cōgesti ibibiti in suba sto' tumorē innaturalez in eo facientes. vnde sm q magis fit ab vno hūore vel ab alio sm hoc noiatur apa sanguineum vel colericum vel flāticū vel melancolicum simpliciter vel cōposite. etc.

Signa apatis sto' sunt dolor sto' continuus q nō recidit posito q fiāt remedia dicta in ca° de dolore sto'. tunc ēt est fons doloris in illa pte vbi est apa et adest inflatio et tumor durus in pnci°. Et qū venit ad suppurionem inolescit et dolor crescit qū digitis vel alia re cōprimit et adest fe. Et si apa est calm fe. est maior et dolor est pungitiuus continuus et fe. ctinua. Et adest interdū calor qd vr aduri. Et qnq est tantus dolor qd pducit eū ad pmixtionē rōis. vel ad pafrenesim et aliquotiens ad mlīcam passionē: qnq ad vomitum. Si apa est ab hūoribus fris: oīa ista sūt remissa nec adest tantus dolor nec fe. etc.

Pronostica autem signa sunt q in pn° et augmēto omnia supradicta sunt intensiora. sed qū facta est saníes et apa est ruptum superuenit fluxus ventris vel vomitus vel apa resoluitur tunc iam quiescit fe. et cetera accidētia dīnuunt. iuxta illud circa generationez saniei. etc. ¶ Secūdo quando adest frigus in extremitatibus cum apostemate et dolore est signuz malū sm Aui. ¶ Tertio dico q qū adest dolor in stomacho: et per multum tps durat apa frequenter causatur in stoma° post ipsum et cum ipso. et hoc est ratione fluxus humorum ad locū doloris.

Curatio apatis stomachi. ⁊ in primis
premittēdi sunt cañ. gñales.
Primus est Ga. 3. meg. fere in colũ°. 8. ⁊ est pm⁹
opꝫ mãꝫ q̃ fluit vel parata est fluere moueri ⁊
expelli ad extra vel ad remota mēbra ⁊ non a
remotis mēbris vel locis eã vel aliaꝫ ad mē
brũ attrahere apatũ. ¶ Scđs cañ. ꝯfirmat p̄
mũ nõ decet farmaciã dari in initio apat sto
machi vel intestinoꝝ. q̃ cũ egõe q̃ expellit a
supioꝛib⁹ mēbris ad sto^m ⁊ intestina mã tra
hit. ⁊ sic crescit apa. Iste ponit a ga. in codeꝫ
loco. ¶ Terti⁹ cañ. ꝯfirmat pmũ ⁊ scđm. ⁊ est
q̃si correlariũ eoꝝ ⁊ ē iste. vomit⁹ nõ cõpetit i
apate sto' a pñ°: q̃ p ipm mãe ad sto^m ꝯfluũt
⁊ p eandē rõeꝫ mã apatis ⁊ ipm apa augmen
tat. ¶ Quart⁹ si apa sto' curet seu medicet cũ
dissolutiuis ⁊ mollificatiuis siue cõmixtione
stipticoꝝ ⁊ ꝯfortatiuoꝝ. molestũ ē solis mol
lificatiuis admistrat ꝟtus sto' et epat deficit.
iõ stiptica cũ dissolutiuis sũt mistrãda. 1. meg'
¶ Quīt⁹ sto° apato vel duro existe cũ fe. nõ de
bent applicari pure medicie cal'e dissolutiue:
nisi postq̃ fe. cessauerit i maiori pte. imo etiã
tũc aliqđ ꝯfortatiuũ dꝫ adiungi. 9. meg. colũ°
6. ¶ Sext⁹ cañ. nulla dissolutiua vel resoluti
ua in pñ° apatis sto' sũt mistranda: ꝫ poti⁹ in
augmēto cũ stiptic sũt pmiscēda. Ga. in eodē
loco. ¶ Septim⁹ cañ: in pñ° apatis calidi sto'
medi^a frida ⁊ stiptica in epithimate ⁊ empl'o
debēt apponi q̃ illũ ꝯfortent ⁊ phibeant illaꝫ
mãm fluere ad apata ⁊ qđ collectũ ē expellat
iux posse pcelebrata tñ flõia sufficiēti. Multi
alij cañ. dittũt vsq̃ ad aliũ locũ ¶ Cura° apat
cal'i sto' pmo pticularib⁹ ꝯueniētib⁹ ℞ flõia de
mediana vel basilica. Ista vꝫ in corpibus ple
ctoricis pp̄ter euacuatõeꝫ materie añtis ⁊ ad
refrigerãdum etiã in nõ plectoric ad alterã
dũ dũmodo ibi sit mã peccãs sua q̃titate ali
quali ⁊ q̃litate. Deinde fiãt empl'a repcussiua
⁊ refrigeratiua a pte supiori exteriori vbi do
lor ⁊ tumor eminēt. Fiat g̃ sic. ℞. vnũ citoniũ
pistet fortit' ⁊ addat farine ordei quart. j. aq̃
lactuce aq̃ portulace añ. q̃ sufficit ℞ empl'm.
Aliud empl'm. ℞. farine ordei. lī'. ß. rob. rube.
sanđ. albi ⁊ ru. boli armenici licij memite. añ.
ʒ. iij. succi semp̄uiue succi citonioꝝ vel piroꝝ
vel in ei⁹ loco succi pomoꝝ añ. q̃ sufficit ad i
corpandũ ℞ empl'm ⁊ actu frĩ apponatur qñ
adest nimi⁹ ardor ⁊ calor. Aliud empl'm qđ vꝫ
in pñ° apatis cal'i sto'. ℞. aque mēte aq̃ rob.
aque cucur^e aq̃ portulace succi pomoruꝫ succi
citonioꝝ vel piroꝝ añ. ℥. j. ⁊ ß. rob ru. sanđ. ru.
mirtilloꝝ ypoq̃stidos. añ. ʒ. iij. cere quart. j.
olei rob. ℥. ij. cera ⁊ oleum simul fundant ⁊ ad
dant reliq̃ puluerizata. incorpent in morta°
⁊ panni linei in h' infundant ⁊ sup loca ponãt
¶ Deinde dat ista medicina lenitiua post cli
stere lenitiuũ. ℞. cass. mund. ℥. ß. distempetur
cũ aqua enđ ⁊ ppinet. Et si natura p hoc non
lenit: det omni die vsq̃ ad septimũ diē. ʒ. iij.
cassia ℞. ꝫm consiliũ Aui. p istã medicinã non
fit magna attractio q̃ leuis ⁊ suauis ē. Scđo
fit cõpetens expulsio supfluitatũ pme digesti
ue ⁊ ꝯstipatio euitat. Tertio fit cõpetēs leni°
⁊ maturatio apatis si resolui nõ põt. Quar°
fit doloris mitigatio. ¶ Si post ista nõ cessat
fe. nec dolor iterũ flõmet ⁊ purget ꝫm modũ
pus dictũ addēdo mannã in purgatiõe in sta
tu aũt diminuem⁹ fria ⁊ stiptica. ⁊ addim⁹ ali
qua resolutiua. ⁊ ideo miscem⁹ oleũ camo. vel
oleũ rob. ⁊ ponim⁹ camo. mellilo^m ⁊ sansucũ ⁊
alteã ⁊ diadragagãtũ ⁊ absin^m hũidũ aliqb⁹ đ
supdictis vt est farina ordei rob. et citonia et
aqua rob ⁊ silia. Intētio isti⁹ est aliq̃l'r molli
ficare ⁊ in pte resoluere ⁊ dolorē mitigare. Et
si dolor esset magn⁹ cũ calore ⁊ ardore. dent
g̃. ʒ. iij. de se. cucu. cũ aq̃ fria ⁊ dent de ꝯserua
rob. ʒ. iij. cum aq̃ ordei. ⁊ a pte interiori sumat
aquã enđ ⁊ solat' ⁊ allrelrãgi. Et post septi^m
diē det ex consilio Auic. ⁊ Serap. ex dict aq̃s
aliqua q̃titas cũ. ʒ. ß. de trociscis rob. ⁊ exide
misce aquã fen' ⁊ apij añ. ℥. j. succi absin'. ʒ. ij.
mastic. ʒ. ß. dent omni die. Intētio trociscorũ
de rob est ꝯfortare sto^m cal'm ⁊ refrigerare et
intētio aq̃ feniculi ⁊ apij est apire ⁊ aq̃ absin^s
ptim apire ⁊ ptim ꝯfortare mastix aũt confor
tat sto^m intus ⁊ ex. Et dicit Auic. q̃ ēpl'm ab
sinthij iuuat q̃ facit q̃ apa nõ imbibat in oĩ
bus ptibus sto'. ⁊ hoc etiã videt cõplere ma
stix q̃ ꝯfortando sto^m apa nõ põt se amplius
dilatare. dr q̃ hoc empl'm vꝫ in statu ⁊ decli
natione q̃ resoluit ⁊ mollificat ⁊ mitigat do
lorē ⁊ cũ hoc cõfortat. ℞. radicis altee se. lini
camo. melli' absin' balaustie ro. añ. ℥. j. olei ca
mo^e. olei de lilio. olei masticis. olei rob. olei
nereidē. i. de spice' añ. ℥. ß. axũgie galline. ʒ. v.
℞ empl'm. vꝫ qñ fe. est remota. Item cuꝫ istis
eisdē põt fieri resolutio ⁊ euapatio cuꝫ filtro
⁊ spongia si bulliat cũ vino. ¶ Dieta sit q̃ isti
sumãt p cibo ordeatũ auenatũ lac amigđ. Ali
qñ boragines ⁊ spiarg' coctas cũ lacte amig.
⁊ cũ brodio pulle. ⁊ p potu vtat aq̃ ordei cum
iulep alexãdrino vel cũ zuc°. ⁊ comedat poma
⁊ pira cocta ⁊ aliqñ citoniũ ⁊ pruna matura:
⁊ breuiter vtat dieta subtili. et ciba^a sint actu
cal'a vt maturationē nõ impediant saltem in

statū ⁊ declinatōe. ¶ In apāte aūt frigido et humido ꝙ cognoscit̄ ꝑ debilitatē digōis ⁊ cū hoc fe. est lenta. ⁊ dolor nō est acut⁹ nec pūgitiuus nec adest sitis: imo adest mltū spūtamē ⁊ sentit̄ tumor sine duritie ⁊ dolor grauatiuus. ꝑmo iniūgat̄ dieta subtilis ⁊ caueat a vomitu ⁊ a forti purgatōe sicut alij. Et ℞ talis sirup⁹ ad digerendū materiā frigidā apātis in sto° exītis. ℞. mente absin⁹ capill' veneris recētis aū. quart. j. roſ. ru. ℥. j. mel' roſ. ℔. j. an⁹. ʒ. ij. nucis cipſſi spice⁹ aū. ʒ. j. ℞ sirupus def̄ de mane ⁊ sero cū decoctione mente et mastic. Pro purgatione aūt vtat̄ de tribus in trib⁹ diebus isto potu. ℞. yerapigre G⁹. ℥. j. cassief. ʒ. iij. def de ℞ tale emplr̄. ℞. camo. melli⁹ aū. ℥. j. se. fen⁹ roſ ru. nucū ⁊ folior̄ cipſſi. aū. ℥. ß. olei camo. olei roſ. aū. ℥. j. farine fenu⁹. ℥. j. ℞ empl'm. et vs in ꝑncipio. ⁊ post septimū diē addat̄ semē lini. radic altee axūgie galline olei spice⁹. aū. ℥. j. ⁊ similia. ⁊ tūc diminuant̄ stiptica ⁊ addātur resolutiua ⁊ maturatia ⁊ mollificatiua ⁊ addat̄ amo' ane' aloes cicot⁹ rad' altee aū. ſm ꝙ opz. vel minuat̄ vna qntitas ⁊ alia addatur put opāti videbit̄. ⁊ post ista pūt addi armoniacū ⁊ oppoponatū storax ⁊ adeps auiū: qa hoc apā maiori indiget calefactōe ⁊ resol'oe. ⁊ addatur oleum de spica⁹ quia ꝓprium est in hac causa ɔfortando ⁊ resoluendo. Cum istis etiā aliqua mollificatiua de supdictis debēt misceri ad hoc ꝙ qntū resoluit̄ tm̄ mollificet̄ al's post resol'onē partiū subtiliū grosse remanerent̄ ⁊ forte mām ɔuerterent in lapidē irresolubilem gnāndo. In apostemate sclirītico ponunt̄ resolutiua mixta cū mollificatiuis ⁊ hoc duobus modis. qz aliqn̄ simul miscentur aliqn̄ in vna die ponunt̄ mollificatiua per se separata a resolutiuis fortibus. alia die resolutiua sepata a mollificatiuis. ⁊ h̄ ɔtinuatur donec tota durices vl' eius tumor ꝑ opatōes nature euanescat mediāte adiutorio resoluētium ⁊ mollificantiū. ¶ Primo ģ ℞ h̄ empl'm quod est mollificatiuū in pte etiā resolutiuū. ℞. camo. melliloti rad' altee absin⁹ baccarum lauri semē malue ⁊ maluauisci. aū. ℥. ij. gūmi armoniaci. ℥. j. et ß. caricarū pinguium. 6. medulle ossis cerui medulle cruris vaccine olei de camo. aū. ℥. j. tēpet̄ armoniacū in aqua decoctionis ficuū. ⁊ addant̄ res supdicte: vt est thuris mastic. aū. ʒ. iij. ⁊ ℞ empl'm ⁊ calidum applicet̄. In paupibus fiat emplr̄ de oleo absin⁹ ⁊ stercore cap⁹ vel cū modico absin° ⁊ oleo decoctōis ei⁹. a parte vo interiori sumāt cassiaf. ⁊ butirū ⁊ sumāt maluas coctas cuz oleo vel butiro vel cuz brodio mutonis cū aromaticis spēbus: vt ab intra etiā apā mollificet̄ ⁊ paret̄ resol'oni. Et sumat cibos leues boni chimi in parua quātitate: vt natura agat in resolutione apostematis.

Declaratio in apāte stomachi. Primo querit̄ vtrū in apāte cal'o stomachi in quo cōpetunt repcussiua sicut mādragora iusqamus ⁊ similia in ꝑnci° debeāt ministrari. dico ꝙ nō: qz a debilioribus medicinis debemus incipe ne nimis fortis ⁊ subita mutatio fiat q̄ multū nocet. qz scriptū est. 2. reg. acutor̄. cōmento. 35. ꝙ ōis mutatio subita extra cursum ɔsuetudinis nocet corporibus maximo nocumēto. etiā qz illa natura nō potest sustinere. iuxta illud. nō em̄ sustiet natura repētinas mutationes. 3. teg⁹. cañ. 54 et. 2. amph. amph. 51. Scdo dico ꝙ nō debēt talia frigida in excellētia applicari: quia excellenter infrigidāt ⁊ extingūt innatū calorē ꝑmo de fe. ad Glauconē. ca. x. ¶ Scdo querit̄ vtrū in dictis apostematibus cal'is de genere flegmonis vel herisipile: empl'a fria suprascripta ⁊ confortatiua debēt apponi actualit̄ frigida. Dicit̄ ꝙ stomachus de se est frigidus ⁊ neruosus. ⁊ in suis ptibus ſm magis et minus. vnde si talia nimis frigida applicantur actual'r ille modicus calor naturalis forsitan subito extingueret̄. ⁊ si calida: ille inaturalis calor augeret̄. sed si talia ēplastra postq̄ sunt extensa sup pannū si parū flāme ignis ostendant̄ non ipsum calor stomachi ita refugit et citius de potentia ad actū reducet̄. Aliqua tm̄ sunt mēbra in qbus frigida actu in principio iubent̄ ministrari. vt in frenesi. ¶ Tertio nota in apostemate calido stomachi frigida et stiptica nō debet per multū tp̄us ɔtinuari sine magna industria ⁊ graduatōe. ꝓpterea ꝑmo quia statū retardāt ⁊ egritudinē prolongant mām nimis crudificādo. ¶ Scdo qz calorem naturalē stomachi ꝑ eor̄ supfluam ɔtinuationem debilitant ⁊ digestio modici ⁊ pauci erit valoris. Tertio quia nimis ingrossarēt mām seu humorē. ⁊ sic fierēt inepti ad resolutionē: quod magis est querēdū in apātib⁹ stomachi q̄ maturatio nec apostematis eruptio: cū ad talem eruptionē vlceratōes verēde stomachi necessario cōsequant̄. semp̄ em̄ vellem ꝙ apostemata stomachi ⁊ pleuresis curarentur cuz resolutione potius q̄ cum maturatiōe et eruptione saniei propter timorem egritudinum subsequentium.

¶ Capl'm. 20. de vlceribus stomachi.

Ulcera fiūt in stomacho aliq̄n post apostemata marie calida que postq̄ fuerit rupta et saniē emiserint et nō fuerint bñ gubernata remanet vlcus. Aliq̄n aūt fiunt ab acutis hūoribus ad stomachū descendentibus a cerebro vel ab aliq̄ alio mēbro qui sunt mordicatiui colerici qui p multum tēpus fluxum suū continuauerunt et sic per cōtinuationē stomachū mordicāt et vlcerant: vel q2 sua praua q̄litate vel putrefactione in parte stomachi vbi magis remanēt faciūt vlcerationes sicut frequēter fit in plone per viā catarri. Cibi ēt acuti mordicatiui: vt est vsus sinapis et eparū et eruce et salis cardone et baurach pñt esse cā vlcerationis. Primo q2 de se mordicāt et vlcerant et excoriāt per suā q̄litatē corrosiuā. ¶ Scōo q2 malā qualitatem corrosiuā. acutā et pungitiuā in hūoribus itroducūt et ipsi humores ex talibus cibis generati sunt acuti et pungitiui. vnde si tales ad stomachū fluunt ipsū corrodūt et vlcerant: vt iam dictum est.

Signa vlcerum stomachi quedā signāt egritudinem alia signāt locum egritudinis. vlcera signāt esse in stomacho: q2 adest dolor pungitiuus et cibus nō potest in stomacho facere morani. q2 propter dolorē quā iducit: natura eū foris expellit tanq̄ rem nociuam: ēt q2 virtus retētiua est debilitata. Et si patiēs sumat cibū aut potū ex rebus acetosis vel acribus vel ponticis vel salsis vel acutis: dolor pungitiuus maior est q̄ si res assumerent dulces vt est lac butirū et silia. et si eructuant adest fetor in eructuatione et ab vlceribus vapor eleuat qui desiccat os et linguā et sitim inducit. et q̄nq̄ accidit sincopis rōne vicinitatis cū corde. et aliq̄n dolor capitis et cōturbatio rōne colligātie stomachi cum cerebro. Illa aūt que signāt locum egritudinis sunt ista. nam si meri est vlceratum sentitur dolor et maior in pñcipio deglutionis marie si cibi acuti vel mordicatiui deglutiant: et dolor sentitur iter spatulas et a parte añ vsq̄ ad stomachū exclusiue. Et si vlcus est in ore stomachi: dolor ibi sentitur magnus cum sit mēbrum multū sensibile marie apud deglutionem rerū supra dictarū. et ex isto casu venit frequenter sincopis rōne cōpassionis cordis: et extendit dolor versus ante ad mirach: et anhelitus minorat. Si vero vlcus est in fundo stomachi in hora deglutionis cibi vel potus non sentitur dolor. sed post aliquā morā postq̄ cibus ibidem a superioribus descenderit et cū hoc in egestionibus aliq̄n exeunt cortices partis vlcerate et nō adest dolor in itestinis: imo in fundo stomachi. Si vero ista vlcera venerit propter humores calidos a capite defluentes assunt signa catarri et cū hoc sentitur pūctura in gutture: et assunt alia signa dicta in capitulo de reumate.

Judicia in vlceribus stomachi. Primo vlcera in meri et ptibus superioribus stomachi piculosiora sunt et difficiliora ad curandum q̄ illa que sunt in fundo stomachi cū fundus sit magis carnosus. ¶ Scōo dicit Galienus in 5. de interioribus in. ca. 4. q̄ quidam habens apostema in meri qd̄ fuit ruptum et euomit saniem et similiter in secūdo et tertio die. et tunc passus est accidentia que ostēdebant vulnus esse in orificio stomachi: q2 quādo deglutiebat acuta vel salsa vel pontica sentiebat dolorem. et q̄n nō trāsglutiebat dolor cessabat. postea passio fuit elongata: et post magnum periculum euasit. Cuius euasionis etas fuit causa. credo q̄ iuuenis erat. Ideo dicitur q̄ talis vlceratio in iuuenibus est periculosa: et in senibus mortalis. ¶ Tertio cum quis res sumpserit acetosas: vt est acetum agresta vel succus acrium fructuum: vel res acutas: vt sinapi. et silia. et statim cum pūctione dolor sentitur: qui ante nō sentiebatur. Et si hoc frequēter accidit: stomachum signat esse vulneratum: seu vlceratū in parte interiori: marime si aliq̄n invomitu seu egestione apparet sanguis. aut sanies cū dolore loci. ¶ Quarto vlcera stomachi antiqua vix aut nunq̄ curantur. recentia vero cum labore et diligentia.

Curatio vlcerationis stomachi. Ante curam particularem nouē canones gñales sunt premittēdi. ¶ Primus est Galieni in scōo de ge. ad Glauconē et in multis locis. Oia vlcera anteq̄ curentur: oportet ea prius desiccari. ¶ Secundus est Galieni. tertio meg. fere in. 15. colūdello. etiam est Aui. in 13°. 3ª. In cura vlcerum stomachi q̄uis vlcera stomachi oporteat desiccari. tamen calcantū vitreolum es vstum et viride eris et silia in potu nō sunt tribuēda. sua venenositate substantiam pimunt anime rationalis: q̄uis in alijs vlceribus in desiccando multi valoris existūt. ¶ Tertius canon est Ga. meg. particula q̄nta. quasi in colūdello. decimo. Si in stōacho sint vulnera et vlcera: et velimus eorū saniē mundificare: sicut mundificamus saniem de flāte viscoso cum radicibus et oximelle sed hec me mo lesta. sed bonū est eā cum rebus eā iferi depone tibus mūdificare vbi. s. ¶ 4. vlcus stomachi cū vomitu non dz mundificari. q2 vlcus cum vomitu vndiq̄ sibi saniem aggregat et dilatatur.

laxatiuum: eo non similiter operatur. quia non mouet stomachum sicut vomitiuus: sed suauiter inferius saniem deponit. Galenus in eodem loco. ¶5. nulla medicina laxatiua fortis in mundificatione vlcerum stomachi est ministranda: sed suauis et lenis ne stomachus amplius excorietur et ledatur. Aui. in loco allegato. ¶Sexto. ante perfectam sordis vel saniei mundificationem incarnatiua et consolidatiua medicina pauci vel nullius existit iuuamenti. ¶7. medicine pro salute vlcerum stomachi ministrande melius et competentius in aurora vel per tempus ante cenam exhibeantur ne opus intentum cibis vel potibus infelicitetur. ¶8. si vlcera stomachi non in fundo sed superius versus meri existant: vtiliter cum incarnatiuis et consolidatiuis miscentur aliqua conglutinatiua: vt est gummi arabicum et dragagantum vt medicinas aliis partibus vlceratis faciat adherere. ¶9. cum stomachus vlceratus debilis sit digestiue: facilis digestionis alimenta ministrentur. paucique quantitatis facilis digestionis pro eius salute. ¶Curatio particularis vlcerum stomachi. Primo cognitis vlceribus stomachi per sua signa si sint recentia et parui temporis. tunc stiptica et desiccatiua sufficiunt. et sunt tales trocisci. ℞. rob. ru. balaustie. thuris sumach mastic. spodij san. dra. ana. ʒ. ij. sirupi rob. quod sufficit. fiant trocisci ponderantes eragium. j. detur. j. de mane: et alius ante cenam per. 2. horas cum sirupo citoniorum vel cum aliquo rob stiptico. Si autem non esset vlcus recens tunc presumendum est quod ibi sit aliqua sanies. tunc dentur mundificatiua aliqua per aliquos dies: sicut est aqua decoctionis ordei. in ista aqua est abstersio et mundificatio. vel detur ydromel per aliquos dies. deinde dentur incarnatiua. Et iterum detur aqua ordei cum sirupo citoniorum vel de mespulis et sorbis vel cum rob de fructibus stipticis. ¶Vel fiat talis sirupus quem ponit Gordonius. et videtur concordare cum sententia Aui. ℞. orizaca simplicis oximellis ana. ℔. ß. miscentur et clarificentur et dentur cum aqua ordei. ¶Deinde dentur isti trocisci. ℞. sarcocole thuris mastic. gummi arabici dragaganti carabe terre sigillate. ana. ʒ. iij. sirupi citoniorum vel sirupi absinthii quod sufficit fiant trocisci ponderantes. ʒ. j. dentur. ʒ. in die naturali sicut de alijs dictum est. ¶Valent etiam trocisci de carabe quorum hec est recepta secundum Mesue. ℞. carabe aur. 6. cornu cerui adusti coralli adusti dragaganti acassie ypoquistidos balaustie mastic. lacce se. papaueris albi ana. aur. ij. thuris. croci ana. aur. j. fiant trocisci ponderantes. ʒ. j. cum muscillagine psillij dentur vt supra. Si per ista frequenter vsitata non sanantur: signum est quod ibi est corrosio et caro mortua. et tunc detur medicina carnem mortuam mundificans. Et in isto casu dicit Auicen. O quam conueniens est yerapigra Gal. ʒ. j. distemperata cum mellicrato vel cum ptisana. Et si aliquando competit euacuatio facienda est cum cassiafistula. et aliquando cum clisteribus lenibus: vt dicit Aui. Et si aliquando venerit fluxus ventris propter vlcera stomachi curetur cum trociscis de spodio: quos ponit Auicen. et Mesue. Filonium etiam competit in vlceribus stomachi. et trocisci de carabe iamdicti valent. ¶Item scias quod in corrosione et vlceribus stomachi valent multa de illis que dicta sunt in capitulo de emoptoica et multa illorum: que cum adiutorio dei dicentur in capitulo de dissinteria.

Dieta habentium vlcera stomachi. et est quod sumant cibos faciles digestionis: vt sunt pulli gallinarum et perdicum et oua sorbilia et ordeatum et auenatum. Et secundum Galenum ordeum mundificat. et desiccat et infrigidat et alterat. et sumat lac acetosum: a quo extractum est butirum. Et in potu sumat aquam ordei cum sirupo aliquo de fructibus stipticis. et vinum sit maturum non acre: et comedat pedes mutonis bene cocti. quia sunt conglutinatiui.

Declaratio Primo notandum iuxta primum canonem generalem: quod vlcera omnia vt plurimum indigent desiccatiuis. Pro inde dicit ypo. ydropicis que nascuntur in corpore vulnera non facilius sanantur. 6°. aph. apho. 8. Et in commento. Vulnera si non perfecte siccentur: non curantur. Et causa est: quia ad locum vlceratum multi concurrunt humores. qui quando non nutriunt. corrumpuntur. et malam introducunt complexionem. et sic consolidatio et carnis regeneratio impeditur. Et hec est sententia Gal. 6. amphorismorum commento. 45°. ibi Vulnera quecunque annua fiunt. ¶2° nota quod dictum est in principio positionis quod humores acuti mordicatiui ab epate vel cerebro vel alijs membris ad stomachum venientes possunt in eo vlcus causare. et hoc intelligitur si diu in eo remaneant: iuuat multum debilitas virtutis sensitiue stomachi non sentientis suum nocumentum. et sic virtus expulsiua non expellit: quia insensatum est. Virtus etiam expulsiua si est sopita et debilis et cum hoc adest fluxus ad locum: iam tunc egritudo vlcerosa in ianuis existit. ¶3°. secundum Galenum. 5°. de interi. c°. 4. quod omne membrum quodcunque sit si habet apparentiam calidum: cum illud membrum operatum fuerit circa suam operationem necessario dolorem patietur. eo quod descente doloz mitigabitur. non est ergo mirum si in apate stomachi et vlceribus eius fiunt dolores in attractione et retentione cibi. Hoc etiam verificari potest in obtalmia. quia quando patiens stat in loco obscuro et non videt: quiescit. si vero se exponat aeri lucido et conatur respicere et videre: patitur. et sic de alijs morbis.

¶ Capitulum .21. de duritie stomachi.

Durities stomachi fit aliquando in stomacho: ita quod si tangatur durus reperitur: tamen non est ibi apostema quia si esset ibi apostema non esset mirandum si durities affuisset.

Cause istius duritiei possunt esse frigiditas de ro ne cuius est inspissare materiam sive ventositatem in eo contentam. Aliquando etiam per istam viam indurantur intestina maxime gracilia. Similiter splen et matrix. Alia causa secundum Avi. potest esse materia ingrossans.

Signa habentur. quia durities manifesta reperitur. et non assunt nec affuerunt signa apatis. Unde si est propter frigiditatem sine materia non adest gravitas: et frigiditas tactu reperitur. et habet discolorationem faciei. Et si ibi est materia flatica: adest grauitas et multum sputum flaticum: et non adest sitis nec calor. Si est a materia sentitur acetositas. et quando habet eructuationem: illa est acetosa.

Curatio Ullibus precedentibus cum digestiuis et purgationibus Recipe tale unguentum. Recipe olei sisami olei rute olei de absinthio. olei de camo. ana ℥ .ij. axungie galline et vulturis et anseris ana ℥ .j. dialtee quartam .j. et punctus stomachi fa sciet cum lana succida. ¶ Secundo Recipe hoc emplastrum quod ponit Avi. Recipe camo. mellis cardamo carui cimini ana ℥ .j. thuris masticis bdellij ana ʒ .ß. spice croci ana ʒ .ij. olei camo. ℥ .j. fecis olei communis quod sufficit. Recipe emplastrum. Et eisdem potest fieri emplastrum supra alutam addendo ceram et plus de gummis resolutiuis. ¶ Aliud quod ponit Avi. ad duritiem stomachi. Est tamen dosis medicinarum diminuta. Recipe cere ʒ .viij. terebentine ʒ .4. 4. ʒ³ʲ. oppoponacque ana ʒ .ij. aloes galbani ana ʒ .iij. olei de lilio quod sufficit. Recipe emplastrum durum et extendatur super alutam. et fiant illa remedia que dicta sunt in cirrosi in stomacho. in .c. 19. istius libri .4. et cum hoc stomachi confortatio non postponatur. quia summe est necessaria. Similiter etiam actualis caliditas et continua resolutio est necessaria.

¶ Capitulum .22. de anathomia: passionibus intestinorum.

Iam supius in primo istius quarti libri posita fuit anathomia meri et stomachi secundum suas partes: nunc autem volumus cum adiutorio dei anathomiam intestinorum describere ut melius et clarius eorum morbi et loca in quibus sunt specificentur et innotescant. Et gratia eorum describemus rectam positionem circunstantium membrorum ipsa continentium et stomachum. Sicut enim stomachus est sub membris spiritualibus et sub diafragmate: sic intestina sunt sub stomacho ut recipiant quod in stomacho fuit digestum aliqualiter. et in residuo perfectam digestionem operentur et perficiant primam digestionem.

¶ Prius igitur dicamus quod illud quod apparet exterius sub ossibus pectoralibus et sub additamento cartilaginoso quod exit ab ultimo osse pectorali dicitur os stomachi et est ultima pars meri: et ibi est os stomachi. Deinde durat usque ad umbelicum praeter tres digitos in latitudine. Illud autem concauum quod est in medio ventris vocatur secundum Avi. sumen: et apud alios umbelicus. Et tota illa regio que est ab umbelico usque ad genitalia secundum Avi. vocatur sumen. ubi autem finiunt coste ibi sunt ypocundria. in dextro epar in sinistro splen. Illa autem vocantur lumbi: et sunt super anchas et magis tendentes ad partem posteriorem. A parte vero superiori est dyafragma. a parte vero posteriori sunt coste et pellicule eius. A parte autem anteriori est pellis et caro seu panniculus carnosus. et in eo sunt musculi a quibus procedunt corde. Deinde sequitur cifach: quod est panniculus adherens cuti superiori carnose exteriori. Et secundum quod homo vel aliud animal est pingue vel macrum secundum hoc cifach magis vel minus continet de pinguedine. et istud cifach interius versus inferius dirigitur et diuiditur. et ex eo fiunt duo dindimi transeuntes super os pectinis. deinde inferius procedentes amplianctur. et continet quilibet dindimus suum testiculum. Post ista sequitur zirbus. et est panniculus immediate inuoluens intestina et stomachum ex duabus pelliculis contextus ad quam veniunt multe arterie et vene. et est in eo pinguedo multa et aliquando modica secundum pinguedinem vel maciem animalis et sequitur cifach in quantitate pinguedinis. et iste panniculus sive zirbus apud Gordonium in .c. de mirachia et in .c. de ydropisi vocatur mirach. Aliqui tamen dicunt non sic sed aliter de nominibus tamen non est magna vis: dum vero rerum intentiones veraciter comprehendamus. Iste autem zirbus ordinatus est: ut retineat naturalem calorem in stomacho et in intestinis. Ista autem satis simplicite et alia que sequuntur continentur late .4. de iuuamentis membrorum in .c. 9. ¶ Sub stomacho autem sunt intestina que sunt sex numero quamuis omnia sint continua et non sit nisi unum: diuiditur tamen per imaginationem in animali viuente in sex partes penes officia que habent et egritudines que in eis sumunt suas denominationes penes et figuras eorum. Sunt ergo tria intestina gracilia. et ista sunt superiora. et tria grossa: et ista inferiora nuncupantur. Primum vocatur portanarium siue duodenum. Secundum ieiunum. Tertium yleon siue subtile. Quartum orobus siue saccus: siue monoculus. Quintum colon. Sextum longaon siue rectum. ¶ Primum ergo vocatur portanarium. quia ab inferiori parte stomachi oritur. et vocatur duodenum. quia longitudo eius est duodecim digitorum in latitudine eius cuius est. ¶ Secundum vocatur ieiunum. quia in omni animali ocioso semper vacuum reperitur propter continuam succionem a venis meseraicis que cum eo continuantur: et cum vena

portanaria plusq̄ cum alio intestino que tm̄ sugunt q̄ semp inueniť ieiunū ꝛ vacuū: q̄uis realiter ꝛ de facto p ipsum trāseat cib⁹. Dicit̄ ēt portio siue portic⁹: q: dum co. venit ab epate inter ipsum ꝛ portanariū: que stimulat ꝛ facit cito ab eo descendere vt ponit Aui. in. 10ª. 3ª. c. j. Ex alio ēt magis ꝓpinquus est epati q̄ aliqd aliud intestinū. ¶ Tertius dr̄ yleon siue gracile: ꝛ est multū longū ꝛ gracile nō spissus ꝛ facit circa ylia ꝛ circa dorsum mltas reuolutiones. ꝛ in isto vel in aliqua eius pte fit yliaca. de qua postea fiet capl'm ꝓpriū dn̄o ꝑmittente. ¶ Quartum vocať saccus siue cecus vel monoculus. ꝓpterea. q: non vr̄ h̄re nisi vnum foramen q̄uis h̄eat duo vt ponunt anathomizantes. nam per vnū intrat mā digerenda: ꝑ aliud exit. postq̄ in eo aliqua fuerit celebrata digestio. ꝛ iam in isto frequēter remanēt cibaria male digesta ꝛ male masticata ꝛ carnes male cocte ꝛ cibaria de se dura ꝛ legumina ꝛ res indigestibiles per os sumpte: vt ossa prunorum ꝛ amigdō. Et ego vidi in mēse octobris dn̄m Matheū tūc vicecomitē castriboni bone memorie q̄ post fuit comes Furi: dum esset duodecim annoꝝ ꝓijcientē. 32. ossa amigdalarum cū bono clisteri post acceptionē aliquoꝝ precedentiū. Et non vr̄ locus in quo ꝑ tm̄ tempus ꝑmanere possint nisi in illo intestino vel sacco. Est aūt satis breue vt appet ad sensum. Et qñ istud cadit in osseū vel bursam testiculorum: est multū ꝑiculosum. q: non pōt reuerti ad ꝑstinū statum ꝑp suā grossitiem. Et forte erat vacuus qñ intrauit: ꝛ ibi manendo iplet. q: cibus ꝯtinue ps post ꝑtem trāsit ab vno intestino ad aliud. Et ego ex hoc ꝛ sibi similib⁹ vidi q̄plures ꝑiclitari. q: intestina non poterant retrocedere fecibus induratis repleta. ¶ Quintū vocať colon: ꝛ est satis grossum anfractuosum non lene nec vniforme: imo debet h̄re cellulas. ꝛ inclinať versus renē sinistrū ꝛ versus splenē ascendendo ꝛ iterū vertiť v̄sus dextrum sto'ꝛ sub pēna epatis. ꝛ ibi suscipit aliquā q̄titatē de co. ab ipso epate ad stimulandum vt feces eūentur. deinde descendit inferius: vsq̄ quo venit ꝑpe anchas. Habet aūt fere duas brachiatas in longū qñ est extēsus: ꝛ in eo maxīe versus finē feces recipiunt nomen suū ꝛ formā. q: ante vocabanť kilus vel chilus. ꝛ in isto intestino ꝓprie fit colica pa°. ¶ Sextum vocať rectum siue longaon vocať rectum: q: q̄uis de se sit longū: nō h̄z illas anfractuositates nec inequalitates sicut colō. ꝛ istud durat vsq̄ circulū pudibundū. ꝛ in fine istius sunt musculi ad claudendū ꝑ maioꝛ ꝑte tp̄is dum hō est sanus. ꝛ ad apiendū in hora necessitat: vt superflua expellanť. Et in isto ꝓprie fit tenasmō. imo qñ vlcera sunt in eo frequētius ꝛ cū maiori conatu pať. vadit ad sellā rōne ꝓpinq̄tatis ad neruos sensibiles dictos musculos ꝯstituētes. post itestina sequiť mesenteriū: ꝛ iterpretať mebicarū textura. Et ē se cū intestinis: in. quo repiunť multe vene meseraice ꝛ mediatrices iter sto^m ꝛ itestina ꝛ epar. Et ꝓcedunt ramificādo a vena mag̃ epatis que dr̄ porta. q: tanq̄ ꝑ portā intrant iuuantia ad epar a sto° ꝛ intestīs venis meseraicis mediātib⁹. ꝛ ꝑ eadē loca superflui hu. ab epate ꝛ venis ad sto^m ꝛ itestina remeāt ꝛ expelluntur. Iste aūt mebaice sunt coopte pāniculis ꝛ ligamētis. ꝛ carne glādulosa ꝯiungētib⁹ itestina cū dorso. In intestis ꝑnt fieri multe egritudines: sicut flux⁹ vētris ſm oēs suas sp̄es: dolores: torsiones: yliaca passio: colica passio ꝛ colerica passio q̄ se cōicant sto° ꝛ intestinis. tenasmon ꝛ scoriationes. vlcerationes apostemata ꝛ vulnera: ꝛ sic de alijs.

¶ Capitulum. 23. de fluxu ventris. ꝛ primo de lienteria.

Fluxus ventris multe sunt sp̄es. autores tm̄ medicine ne itellect⁹ ī mltitudie sp̄eꝝ fatigeť: ꝛ vnā meditādo aliā obliuiscatur: ipsas reducūt ad tres. Et si alij flux⁹ sunt: vt fluxus q̄ fit in colica passione ꝛ in tenasmone: iponunt eis alia noīa ad remouendum itellect⁹ cōfusionē. Sunt ergo tres sp̄es fluxus ventris. s. lienteria: diarria ꝛ dissinteria. ꝛ de hoc stat antiquus versus. Cruda lien simplex q̄ diar cū sanguie dissin. ¶ P̄rio ergo de lienteria dicendū est ꝓpterea. q: al'n venit a sto°: q: cā eius in sto° ꝯtineť: ꝛ nouissime de sto' passione locuti sumus. iō de ea p⁹ dicendū est. Dicamus ergo q̄ lienteria est flux⁹ vētris in quo comesta ꝛ bibita fere in eadē q̄titate ꝛ qualitate exeunt ꝑ iferius: in qua ꝑ supius fuerunt assumpta. vel dico q̄ lienteria est velox exitus cibi ꝛ pot⁹ per iferius in eisdē q̄litatib⁹ ꝛ q̄titatibus quibus comesti ꝛ bibiti sunt. 6⁹. ampho. 3°. ꝑmo. Unde lienteria nihil aliō est q̄ꝫ indigestio ciboꝝ quibus egrediētibus nulla mutatio v̄tuꝫ digestiue inueniť in eis ī colore odore ꝛ liquore: imo in nulla q̄litate. Ga⁹ ibidē. Eteni dicūt lienteriā lenitas itestinoꝝ. Ga⁹ ibidem. Lienteria cōponiť de enteria q̄d est intestinum. ꝛ lieon quod est lene inde dicitur lienteria. quasi lene vel molle itestinū. Vel

hannes in prosodia.

Causa lieterie quedam est primitiua: quedam antes et quedam coniuncta et immediata. Primitiua vt est nimium frigus penetrans et mordificans calorem naturalem: a quo mortificatione causatur indigestio et imperfecta retentio in stomacho et in intestinis. et sic cibus labitur inferius non sufficienter retentus nec digestus et hoc sepe accidit hominibus rare complexionis per frigora et loca niuosa transeuntibus. Alia causa potest esse calor exterior exalando naturalem calorem: quam exalationem indigestio comitatur. Alie cause primitiue possunt esse. s. casus ictus balneatio in aqua frigida et similia. Cause autem antes possunt esse multitudo humorum in toto corpore contentorum vel in aliqua eius parte vel mala complexio in aliquo membro vel membris extrinsecis. vt si epar vel splen sic essent frigida et cor: quia tunc necessario stomachus infrigidaretur. Cause coniuncte et immediate. Prima est debilitas virtutis retentiue. nam posito quod virtus digestiua sit fortis: si retentiua non potest retinere: emittit ante digestionem rem sumptam vt non teneatur. sed subito et non gradatim. Alia causa potest esse complexio frigida per se vel cum materia lenitatem et lubricitatem faciens. Hec autem species fit vtplurimum maxime quando longa est lieteria. Raro autem fit a complexione calida simplici nisi mortificet virtutem retentiuam. sicut dicit Aui. i.16.3. trac.1.c. de solutione ventris. Alia causa potest esse vlceratio stomachi. Nam vlceratus stomachus dum recipit cibum et potum: leditur ab eis. quamuis boni sint ratione vulneris in eo existentis: quia in ipso inducunt dolorem et natura nititur expellere cibum et potum tanquam rem nocentem. et sic fit fluxus ventris.

Signa lieterie sunt fluxus ventris et exitus cibi cum pauca vel nulla digestione: quando est a stomacho et causis eius et non est cum periodis. Et si digestiua stomachi et intestinorum est sic debilis: tunc est maior indigestio quam si vna esset aliqualiter fortis et alia debilis. Et si digestiua et retentiua sint sic debiles citissime cibus sumptus egreditur. et tunc cognoscitur color et substantia eius in egestione: et frequenter vadit ad sellam sed non in magna quantitate propter longam intestinorum reuolutiones. Et si debilitas non est in digestiua cibus egrediens non est sine digestione. Et secundum quod cibus est magis vel minus digestus: poteris cognoscere moram eius in stomacho existentem. Quando autem venit propter flegma vel aliam humiditatem in stomacho existentem vel aliunde venientem aliquando post illius flatis et humiditatem expellitur. Et si solum est flegma infirmus patitur oxiremiam et eructuationem. et dicunt quod hec est accidens inseparabile et habet guitatem. Si vero ista humiditas venit a cerebro: tunc venit fluxus post somnum longum: et adest catarrus et debilitas in cerebro et egestio est spumosa et viscosa et illud quod deberet per nares fluere aut per palatum inferius ad stomachum vel intestina plabitur per aliquas vias seu canales. Et si veniat propter malam frigidam sine materia: assunt signa frigiditatis sine ponderе et agguatione. et aliquando venit in isto casu cum canino appetitu. sicut contingit stomacho in lieteria quando fit propter stomachum tamen in cibo appetendo causatur desiderium quod vltra mensuram est. Ga. 6. de inte. c. 2. etiam sequitur. vnde si stomachus caninum habeat appetitum vel desiderium cogitur vltra quam natura sustinere valeat attrahere et postea velociter cum egestionibus incoctum eicit ibidem. Dum enim defecta est retentiua non solum illud quod est inutile et non necessarium: sed et quod congruum et necessarium videtur emanat: sicut in lieteria passione accidit. 6. de morbo. ca. 3. In isto passu cognoscit humana ratio quantum iuuat lientericos pauci et leuibus frui cibariis. quantum quoque iuuet retentiuam et digestiuam virtutem simul confortare rebus decentibus et appropriatis. In his duobus enim post superfluorum si qua sunt expulsionem cura lienterie consumetur.

Cura lienterie quasi eadem videtur esse sicut diarrie. et quamuis iste fluxus possit interdum venire a causa calida. s. a cholera missa ab epate ad stomachum vel intestina. hoc tamen reseruatur ad. c. de diarria subsequens. Ponamus ergo quod veniat a mala fria sine materia. tunc sufficit confortare stomachum et intestina et illa calefacere: vt iam dictum est in primo istius quarti libri in. ca. de mala fria stomachi. et fiant emplastra et vnguenta calida et confortatiua. ibidem i. c. de debilitate digestionis. et sic stati dicetur. Si autem frias fuerit cum materia. s. humiditate flatica sine febre et ardore et calore et sine siti et cum acetosa eructuatione et cum conuenientia particularium recipe talis sirupus. recipe sirupus de absinthio sirupus de menta. ana. quarta. j. detur cum aqua decoctionis cicerum ru. et mente et spicae digesta materia purgetur cum pillulis foeticis dictis in. c. de vertigine. vel si purgarentur vomitu: esset valde bonum propter propinquitatem materie in stomacho ad os. propterea etiam quia trahit ad diuersum. et etiam vsus vti oximelle diureticus vel etiam squillitico quod de sua qualitate punitatum corpora multum praeparat ad vomitum propter flatum et grossorum humorum incisionem. Post vsum istorum ergo recipe sic. remolliantur rotule radicis rafani gallicani per diem et noctem et in melle et in crastinum post comestionem diuersorum cibariorum et dicti raphani trium rotularum prouocetur vomitus cum pluma in oleo intincta et per gulam vsque ad guttur intro missam. et tunc exiet cibus et rafanus et magna pars malorum illorum humorum. et hoc recipe frequenter donec sentiat alleuiationem. Posito autem quod non esset consuetus vomitui: purgetur cum mirab. kebu. recipe. polipodij quercini absinthij mente ana. ana. ℥. j. masticis. ʒ. ß. recipe decoctio in qua dissoluatur corticum kebul. ℥. j. pulueris diaturbit. ʒ. ß. detur in au

roꝛa. Et si opanẽ bene q̄ridẽ. purgabũt enim mām añtem ꝛ ꝯiunctā. ꝛ si nō ꝯfoꝛtant sto^m. ꝛ post deñẽ elec^a cal'a vt diatrion pipeon dia calamentũ diazinz^m ꝛ diagalāga ꝛ tiria^a metridatũ cũ vino odoꝛifero. vtaẽ menta ysopo calamēto. ꝛ vaẽ cinamo. ꝛ cōedat res facilis digōnis p̄cipue carnes tostas. fiat etiam tale empl'm. ℞. labdani depurati q̄rt. j. gariofi. ʒ. ß. gallie musq̄ mastiq̄ lucidi. añ. ʒ. j. et ß. cipi squināti calami aroma'nuq̄ muscaṫ lig'aloes añ. ʒ. j. cere quod suffic. ẽ empl'm sup alutam ad modũ scuti. Cibi eoꝝ sint pue quātitatq̄. et p̄cipue cōedāt alaudes ꝛ auicl'as puas tostas ꝛ turtures: q꞉ diu retineñẽ in sto°. ꝛ bibāt bonũ vinũ maturũ odoꝛiferuz sine aq̄. in tali tñ q̄titate φ digeri possit. fruct⁹ eñ humidi in isto casu sunt ꝓhibēdi: q꞉ aut sũt laxatiui aut sũt fridi aut flā augmētātes. Si aũt lienteria fuerit ꝓpẽ reumaticā māz a capite descēdētē tũc cureẽ catarr⁹ vt in. c. suo fuit dictum. Ista medicinavz in diarria ꝛ in liēteria. ꝛ faẽ cibũ expectare digōnez ĩ sto° calefaciēdo sto^m ꝛ intestina ꝯfoꝛtādo. ꝛ hũiditates desiccādo. ꝛ vz in vomitu et cholerica passiōe ex causa frida purgata mā. ℞. nucis cipssi folioꝝ eius mēte sicce thuris mastiq̄ coꝛtiq̄ thuris gssi cinamo' maq̄ galangq̄ añ. ʒ. iij. se. nasturci cimi'coꝛiandri toꝛrefactoꝝ añ. ʒ. iiij. labdani stoꝛaq̄ calamite ambꝛe grise coꝛticis cit'. añ. ʒ. j. ꝛ ß. ligni aloes spice'spice^{ce} añ. ʒ. j. musci fini. ʒ. ß. oia ĩ puluerē redigaẽ ex q̄ fiāt trocisci pōderātes ʒ. j. et ß. deẽ. j. ante pꝛandiũ ꝛ aliys añ cenam cũ lacte in q̄ lapides fluuiales cādētes fuerit extincti. vel dicti pul' p se pōt. ʒ. j. admīstrari. vel ẽ elec^m p bolos cũ zuc°. ¶ Si lienteria sit a cal'is humoꝛib⁹ cholericis si homo est foꝛtq̄ ꝛ nōdum pcessit in infirmitate ꝛ pōt tollerare: purgem⁹ illā cholerā cũ appꝛopatq̄ marie cuz mirab. cit'patis vt dictũ est de ꝛebu. post damus refrigerātia alterātia ꝛ restringentia: et cauem⁹ a regimīe ꝛ a reb⁹ cal'is. ꝛ tũc multũ pdest sirupus fact⁹ cũ zuc°. ex succo vue acerbe ꝛ succo citonioꝝ ꝛ pomoꝝ ꝛ piroꝝ ꝛ malorũgnatoꝝ acriũ ꝛ musoꝝ ꝛ rob de ribes et de fructib⁹ sup̄dictis. ꝛ valēt trocisci de spodio q̄ sic fiunt ſm aui. ℞. roſ. ru. ʒ. viij. gũi arab. se. acetoſ amidi paꝝ toꝛrefacti añ. ʒ. iiij. croci. ʒ. ij. boli arme^{ci} berberis añ. ʒ. ij. et ß. castanearũ toꝛreſ. ʒ. iij. ꝯfice cũ succo granatq̄ acr. ꝛ deñẽ ʒ. iij. ¶ Si egritudo elōgaẽ ꝛ adest cal'itas deẽ in potu lac vaccinũ a q̄ ex̄ctũ fuerit butirũ cũ isto pul'. ℞. boli arme^{ci} terre sigillate spodij. añ. ʒ. ij. carabe roſ balaustiarũ acassie ypoq̄sti dos cinamomi añ. ʒ. j. et ß. ẽ pul'. de q̄ misceaẽ ʒ. v. cuz. lt'. ß. lactis sup̄dicti. ꝛ deẽ in vna vice ante comestionē. ex oibus fridis et siccis pōt fieri empl'm si sunt stiptici mixtis cum rebus sup̄dictis immediate: vt est succus plantagis ṽga pastoꝛis burse pastoꝛis q̄nq̄ neruiez succus pomoꝝ ꝛ piroꝝ siluestriũ. ꝛ cibeñẽ cũ rebus infridātibus stipticis. Nota hic φ oia q̄ ꝯferũt dissinterie vtilitatē afferũt in isto casu ¶ Si aũt sit a debilitate ṽtutq̄ retētiue sto' vel intestinoꝝ: debemus stomachũ ꝛ intestina cōfoꝛtare cũ aromaticis stipticis. et fiat sic. ℞. calami aromatici cipi masticis. se. apij cimi^a infusi in aceto ꝛ exsiccati añ. ʒ. iij. mirtilloꝛuz gallarũ nucis cipssi ꝛ folioꝝ eius arilloꝝ granoꝛũ granati thuris masticis añ. ʒ. iij. dentur ʒ. ij. cuz vino aromatico stomacho ieiuno vel cũ lacte lapidato. A pte ṽo exterioꝛi ponatur empl'm de mastice ꝛ vngaẽ stomachus ꝛ tota regio ventris cũ oleo nereiden vel masticino vel absinseleō ꝛ sinapizeẽ pul' thuris ꝛ mastiq̄ vel cum puluere immediate dicto. ꝛ detur electuairum ꝛ dyacitonitē. Si sit a causis primitiuis vel alijs remoueantur ille pꝛius. deinde fiat cura supꝛadicta.

¶ Capl'm. 24. de diarria.

d Iarria est fluxus ventris humoꝛalis cũ emissione cibi iam digesti vel quasi digēsti. et est fluxus ventris sine vomitu. ꝛ dꝛ ſm fratrē Johannē in pꝛosodia a die: quia pluries venit in die: maxime ante pꝛandium venit multis.

Signa mixta ponam hic cuz causis: vt facilius sententia comp̄hendaẽ Fit ergo iste fluxus aliquādo a toto coꝛpe ꝛ ḃ duobus modis: quia aliquādo fit vt nature expellētis sup̄flua: vt in bona et perfecta crisi. ꝛ ista venit post signa digestionis ꝛ cum alleuiatiōe patiētis. ꝛ venit ista egestio sine sono ſm Ga^m. 2. pnosticoꝝ cōmento. Illi⁹ liquida ṽo bona. ꝛ ſm etiam ypo. in eodem canone. Iste etiā fluxus creticus non venit frequēter et paulatine sed raro. Unde Galien⁹ in dicto cōmēto. Fluxus aũt ventris qui fit raro multotiens signat crisim laudabilem ꝛ significat φ natura expellit rem sup̄fluam in quātitate ꝛ qualitate sua: vt euacueẽ totum coꝛpus aut aliquod ex membꝛis eius ꝛ mũdificet ipsum hec [illegible]le. ꝛ venit etiam cum bona tollerātia ꝛ cum alijs bonis signis. Istam autez speciem nō opoꝛtet curare nisi ml'tũ debilitareẽ. ꝛ tũc succurraẽ cum bonis cibis ꝛ cũ bonis medici

nis aromaticis.τ tūc valet medicie dicte in.c. de lienteria. Venit ēt iste fluxus interdū a nimia repletione: vt qñ aliq̄s diu bñ fuit epulatus τ est in q̄ete sine exercitio ɔuenienti: silr ēt accidit post mutilationē extremitatum. q2 nā cognoscens φ illa q̄ntitas chili non vȝ in mēbris adaptari: illā tanq̄ supfluā ad inferi⁹ respuit expellendā: τ hoc ēt fit vi nature supflua in quāto expellentis. Ista aūt lienteria multum cōfert τ pater bñ fert τ melioratur: τ talis frequēter venit in latitudine sanitatis.

Cura aūt istius flux⁹ stat in minoratione diete τ in flobothomia τ purgatiōe Alio mō venit nō vi nature sȝ vi morbi: τ sinthomatis. τ fit a mala τ irregulata expulsiua venarū toti⁹ corpis vl' aliquoꝝ mēbroꝝ. τ ista venit cū diuersitate coloris sine bona tollerātia. τ de ista dicebat Ypocras. 4. amph. āpho. 21. Et quātocūq̄ dolores pl'es fuerit mag̃ malū τ marie si color viridis videat̃. nam tales moriunt̃: q2 mā est venenosa τ icorrigibilis isficiens alios hūores τ destruens v̄tutē retētiuam venaꝝ. Aliqñ ēt venit ppterea: q2 aliqua mēbra longinq̄ nō pñt nutriri pp opilationeȝ venarū. Aliqñ pp liquefactionē hūoꝝ vel mēbrorum. τ tūc egestio est q̄si vnguentū τ ē malum rōne signi. q2 sig̃t liq̄factionē humorū vl' mēbroꝝ. τ rōne cāe. q2 oīs liq̄factio est cā corruptionis subiecti. Et istis duab⁹ vltimis spēbus pme debet̃ aptio venarū cuȝ diureticis τ fricatio mēbroꝝ exterioꝝ τ balneū aque dulcis τ somnus τ vsus ciboꝝ generantiū hūorē sub tilem τ pseruatio a frigore τ reb⁹ opilantib⁹ τ grossum chimū gñantibus vt legumina τ risum τ amidū. ¶ Scd'e aūt spēi in qua est liq̄factio cōpetit resumptio cū bonis τ electis cibis cū ouis sorbilibus τ iure bonarū carnium τ cū aqua carnis: τ vīo odorifero τ cū aromaticis stipticis: τ aq̄ plantag̃. τ vtatur stipticis fridis. Et si est frida vtatur stipticis calidis. ¶ Aliqñ venit pp debilitatē τ despationē nāe cum natura iam non regit corpus sicut nauta non regit nauem qñ ipsam respicit naufragari vt in pximis morti. τ talib⁹ non cōuenit cura. τ hic est finis pme digōnis vi nature τ vi morbi. ¶ Sed adhuc sūt alie cause diarrie cōstituentes. 6. spēs eius. Quarū pma venit ab epate τ felle. q2 colera in multa q̄ntitate vl' mala in qualitate mittit̃ ad itestina q̄ facit mordicationem quā natura nititur expellere: τ pcōsequens totum qd̄ in eis cōtinetur. non expectando digōnem pfectam. Unde Ga⁹. velocitas cibi egredientis fit pp coleram nimiam ad sto^m τ intestinā missam a felle vel pp defectum ɔtentiue virtutis in hijs locis τ vires expulsiue virtutis. 2°. amph̄o. cōmento. 20. Quibuscunq̄ iuuenibus existētib⁹ τc̄. sic ergo que in intestinis est chilositas nō transit ad epar: īmo descendit ad inferius: τ causat dyarriaȝ. τ tunc cognoscitur q2 in parte egestio est chilosa τ in parte est citrina. ēt q2 venit in iuuenibus colericis τ in estate. τ q2 mag̃ fluit ī nocte: τ talis mutat̃ cito in dissinteriā. Ista spēs curatur sicut lienteria: qñ procedit a calis humoribus colericis purgando τ refrigerando. vnde valet purgatio cū manna τ cassia fi. τ cū mirab. citri. Et valet rob fructuum fridoꝝ stipticorum τ sirupus roꝝ τ sirupus de ribes τ citoniorum vȝ multū. Et sil'iter clisteria restrictiua que dicent̃ deo dante caplo de dissinteria. ¶ Secūda spēs in isto ordine dyarrie venit pp opilationem venarū meseraicarū. Nā stomachus iam pfecit opus suum: silr τ intestina: cum nō pōt chilositas penetrare. in isto casu materia exiens est chilosa ad moduȝ ptisane vel pulmēti liquidi τ tūc est grauitas in latere dextero τ in ypocundrio τ forte precessit dieta grossa vel nimius vsus reruȝ dulciū. Ista etiā opilatio pōt in corpore prouenire ex apate in dictis venis generato: qd̄ cognoscitur per febrē τ calorē τ dolorē dextri ypocundrij. Ista spēs dyarrie qñ est ex opilatione meseraicarum curat̃ cum apitiuis diureticis calidis ſm suum modum. Sed q2 vtplurimū fit opilatio a grossis τ viscosis humoribus. ideo detur talis sirupus. ℞. radicū apij τ petro brusci spagi graminis cicoree aā. m. j. seminis apij τ petro. carui marathri aā. ℥. j. fi apozima vl' sirupus cum melle. dent̃ de mane ℥. 4. Uidi ēt se. apij τ ameos τ petro decoqui in vino albo τ propinari τ sanabant̃. Uidi etiam in isto casu dari reubarbarum torrefac^m cum vino continuatum τ valebat τ cōpetenter ministretur cum aqua enō vel pluuiali. Auicen. dicit φ in isto casu vomitus est ex rebus magis iuuatiuis. τ φ sumat cibū suū pluribus vicibus nō vice vna. Et φ post cibum suū accipiat aliq̄d qd̄ penetrare faciat. Et magis laudatū apud Galienū ad penetrandū est dyacalamentum de quo datur. ʒ. j. τ ß. ante cibum. τ ʒ. ß. post. τ detur vinū vet⁹ subtile paucū q2 est valde bonum. tiriaca vo est valde iuuatiua. valent etiā fricationes ante cibū. τ post fricet̃ vēter τ dorsum vehemēter cum pāno aspo. Et dicit Aui. φ aliqñ est necessaria medicina purgans humores grossos. ¶ Tertia species in isto ordie

est diarria splenetica. et signum istius est. quia egeries est nigrum vel subnigrum et adest dolor sive gravitas in latere sinistro circa regionem splenis. et quia patiens est melancolicus tps autunnale et est patiens in fine iuventutis. Et venit ista materia per porum usque ad concavum epatis. deinde ad stomachum: et sic inficit epar et stomachum. Et quamquam licet incipiat ad modum dyarrie: tamen si materia est multum corrupta vehemens malicie sepe mutatur in dissinteriam. Et de ista dicitur dissinteria si a felle nigro inchoaverit mortalis. est. 4. amphorismo. Aliquando tamen potest venire talis fluxus vi nature et per viam mundificationis. vel interdum venit in fine quartane vel in aliis morbis: et tunc venit cum alleviatione et bona tollerantia. ¶ Quarta species est stomachalis et venit propter debilitatem retentive non potentis sufficienter retinere cibum et potum donec digestiva sufficienter digerat propter nocumentum expulsive incitate ab aliquo acuto humore. vel quia digestiva in se est multum debilitata propter aliquam malam complexionem et tunc expellitur cibus semicoctus: et tunc adest dolor et gravitas in stomacho. Ista autem curatur cum rebus confortantibus stomachum: et ipsum calefacientibus habentibus stipticitatem. unde valet dyacitonitem cum speciebus diazinziberis et reliqua stiptica calida que frequenter dicta sunt. et detur cibus paucus facilis digestionis et laudabilis chimi cum aromatibus. et emplastretur stomachus cum emplastro de mastice solo vel additis quibusdam aliis ad hoc valentibus cum pice pistello calido. vel aliter ut tibi et apothecario videbitur. vel cum emplastro scripto. in. c. de lienteria. Non enim in isto casu et in multis differt lienteria a diarria nisi secundum magis et minus. et ungatur stomachus cum oleis calidis et cum oleo nerdem et masticeleon et absincileon et desuper spargatur pulvis thuris et mastic et circumligetur benda. et detur vinum maturum grossum rubeum cum decoctione masticis ut dicit Avenzoar. ¶ Quinta species dyarrie in hoc ordine est cerebellaris. et ista cognoscitur ex precedenti dolore capitis. vel quia de presenti est vel fuit icatarrizatus. et magis fluit post somnum. et egeries est spumosum vel mucosum. ut ypo. 7. amphorismo. canone 29. Quibuscunque spumose egestiones in diarria huius flegma a capite defluit ibidem. et in isto magis fluit post somnum. Curatur autem ista species curando catarrum applicando fronti et comissure sacculum de milio cum panicio torrefacti. aliquando sacculum de canto. et rob. et teneatur regimen dictum in quarta specie. ¶ Sextam speciem ponit Avicenna. in. 16. 3[i]. in. c. 2. que quidem fit de ventositate. et ista non est pretermittenda. Scivi, et amavi hominem qui passus est eam. et dicit Avi. sic. Et quandoque fit fluxus ventris propter ventositates et inflationem que oriuntur et corrumpitur inde digestio. et fit fluxus ventris ubi supra. et causa dicta est. quia natura nititur expellere ventositatem facientes extensionem et digestionem impedientem. ad cuius expulsionem sequitur expulsio cibi semicocti et quasi corrupti: propterea quia in eo non fuit facta perfecta digestio. Huic speciei valet paucitas cibi et augmentatio exercitii ante prandium et valet usus dyacimini diamarte. et dyacalamenti. et confortetur stomachus ut supra dictum est. et valet ista medicina quam ponit Avicenna. in isto casu. Recipe. balaustie thuris ameos ana. partes equales fiat pulvis et incorporetur cum passulis pistatis cum toto: et sumat ex eo ad quantitatem nucis: et teneatur regimen supradictum in. c. de lienteria quia ut breviius loquar dyarria fere ut lienteria curatur. ideo multi phisicorum utramque speciem in uno collocaverunt capitulo. inter eam parvam facientes distinctionem.

¶ Capitulum. 25. de dissinteria.

d Issinteria est fluxus ventris cum sanguine. Et licet ex omnibus speciebus supradictis homo posset suppeditari et mori: tamen ista species est deterior: cum in ea sanguis qui est sedile nature et vite evacuetur. interia vel enteria grece idem est quod intestina latine. et componitur cum dis quod est divisio. et dicitur hec dissinteria penultima acuta. idest est divisio continuationis et ulceratio intestinorum. et fit ante fluorem. quem greci dyarriam dicunt. Joannes ianuensis in prosodia. Papias autem dicit quod dissinteria est sanguineus fluxus ventris cum excoriatione intestinorum. Unde Galenus. primo de interio. c. 5. Dissinteria vulnus est intestinorum. Idem dicit Galenus. 4. amphorismo. comento. 24. Si ergo sunt alii fluxus sanguinis ut emorroydarum vel epaticus. vel sanguis que fluit per inferius post istum autem causam si non est ulceratio seu excoriatio intestinorum: improprie dicuntur dissinteria.

Cause Dissinterie secundum Galenum primo de interioribus. 5. c. notantur sic. Dissinteria vulnus est intestinorum sed dolor et nocumentum in initio generatur a quadam materia pungitiva per intestina transeunte et lavante et radente eorum lenitatem. unde ipsius nihil viscositatis quibus defendantur habitibus ex acuitate meri. sepius excoriatur vulnus in eis efficitur. secundum illum ubi supra. Hic ergo habes causam coniunctam istius dissinterie. Alia causa coniuncta poterit esse assumptio medicine multum fortis et in magna quantitate, ut

est diagrediū esula et elleborus. imo etiā medicina satis amicabilis qñ in quātitate irregulata tribuit p idiotas apothecarios. Scio em̄ hoiem qui adhuc viuebat dū hoc scribebatur q.ij.ʒ. diaturbit assumpsit p fatuū famulū illas requirētē loco.ij.ʒ. Noui etiā aliuȝ cui p fatuū apothecariū mīstrata fuit medicina cū qua tm̄ assellauit vsq3 quo perrexit ad morte: existēte dissinteria hoc faciēte. vterq3 tamen sanatus est diuina pmissione coadiuuāte aliq̄ psona. ¶ Cause autē añcedentes possunt esse mala τ multa materia cholerica vel flāticavł melica exuberans in toto corpe vel aliq̄ mē a qua natura se intēdit deonerare virtute expulsiua forti existe ,pter eius maliciā τ incōueniētiā vel multitudinē: que quādo iaȝ fluit facta est causa cōiuncta. τ duȝ se no mouebat erat añcedens causa. Alia causa añcedens est corruptio cibor in stomacho vel humoruȝ in venis. τ sic de alijs. ¶ Cause autem primitiue possunt esse alteratio magna τ longa facta in aere siue i caliditate siue in sicci siue in vtroq3 Aliqñ in frigiditate vel humiditate lȝ ex istis magis lieteria τ diarria frequētius generet. Nam siccitas tēpis siue aeris chimos mīorat sed acutiores facit in suis q̄litatib9.5. āph. cōmento.8.ibi. In siccis tpibus τc. Nam siccitas p se sola solet generare cholerā in.5.āph. cōmeto iam allegato. Ex vsu etiam fructuuȝ corruptibiliū potest fieri τ causari dissinteria Et hoc frequēter fit duob9 modis. Uno modo quia tales fructus sunt generati τ nutriti in corrupto tpe male influētie. Alo modo: q̄a ex fructibus generat humor putrefactibilis leuiter. qui sua corrupcōe acqrit malā q̄litateȝ mordicatiuā τ pūgitiuā. τ sic causant dissinteriā. ,pter qd nō est multum securū vti eis in estate vel in autūno maxime pueris.

Signa dissinterie. Cognoscit dissinteria et est signuȝ eius inseparabile: quia adest dolor τ tortura intestinor vel sto ante horā fluxus. Aliud signū est: quia iste fluxus dissintericus nō venit subito. Hanc etiaȝ proprie significatōnes sequunt in initio sui. Cholerica egestio τ pūgitiua existit. postea rasura intestinor. τ deinde cū rasura parū san. hoc tm̄ fit cū vulnus factū est. vba sunt Ga.6. de inte.c.1.in pn°. Aliud signū ē: quia cū ista egestione sanguinolēta τ rasura intestinoruȝ exit aliqua ps illius materie que facit fluxum et in hoc debet aduertere medicus vt melius sciat euacuare si necesse est: vel alia remedia adhibere si est a cho. cū egestione exit cho. Et si flegma salsum. similiter exit: τ simil' de melācholia. Si fuerit ex assumptōe me laxatiue multū fortis: ex relatōe infirmi hr τ iudicat. Simr qñ venit ,pter cibaria acuta vel laxatiua. ¶ Signa aūt vtrū ista excoriatio fiat in intestis supioribus vel inferiorib9 distiguūt sic. τ ponunt a Ga. pmo de inte.c.5. quia si intestina supiora vel gciliora excoriēt vł dissinteria fit in eis: dolor est ab vmbelico superi9. Scdo in egōnib9 parū est pinguedis. cuȝ ipa sint gcilia sine pinguedine. Tertio q̄a rasura melius miscet cū egōnib9 quia via est lōgior τ ,pter transitū τ reuolutionē melius adinuicem cōmiscent. Quarto cognoscit q̄a rasure non ita magne nec ita manifeste sunt. ,ptea q2 sunt minoris q̄titatis. Ras dicit τ Ga.1. de inte. q in isto casu fex et rasure descēdunt post dolorē post vnā horā: q2 tractus ē long9. Si aūt excoriatio fit in grossis seu inferiorib9 intestis totū est oppositūȝ pmo. q2 dolor ē ab vmbelico inferi9 τ multū adest pinguedis cū ipsa sint pinguia. τ rasura nō est ita perfecte mixta cū egōnibus τ sanguine q2 citius exeūt quia via nō est longa. quare cito exeūt. et iste rasure sunt detecte intuēti τ in mag q̄titate: τ sunt pingues. τ adest pua mora int' doloreȝ et egestionē. ¶ Signa aūt q sit pestilētialis dissinteria sunt: quia tempa pterita fuerunt vel sunt de pn̄ti multū sicca cal'a vltra eoruȝ complexionē quam naturalr debent habere. Scitur etiā scdo τ melius: q2 multi in illo tēpore in illa regione vel loco eadē egritudine sunt detenti. τ q̄plures mortui sunt. Si alia signa vel cāe vel cure fuerint. ad q̄tēta in isto ca. duenieter possunt applicari.

Judicia pnostica in dissinteria sic habent. Si aliqñ in tpe pestilentiali vel in vno loco vel regiōe sunt multe dissinterie τ aliq̄ incipiūt habere tenasmonē vel dyarriā vł lyenteriā: iudicabis eos de primo simili morbo. i. dissinteria occupari. ¶ Scdo dissinteria in ītestinis supioribus est magis piculosa τ difficilioris cure. Et si ibi sit vlceratio pfunda vel antiq̄ta vel nimis lata: dicit q est incurabilis. Si vo vlceratio est in intestis inferioribus est mag' salua. Dicit Aui. Cā pmi: q2 supiora sunt gcilia neruosa: τ nō pn̄t eque bene suscipe qsolidationē. Inferiora vo sunt in suba eor spissa τ carnosa. ideo habēt materiam regeneratōis in seuel iuxta se. τ iō deperditum bene cito recuperat τ locus ide consolidat. ¶ Tertio cū ypocrate.4. amphorismor. amphorismo.24. Dissinteria si a felle

nigro ĩchoauerit mortale est. Et si cho. ista ni
gra vel cho. adusta ꝓiciat̃ sup terrã bullit sic
acetũ: est mortale. ¶ Quarto cũ ypo. in lõgis
dissinterijs cibi abstinẽtia malũ cum feb. vo
peius. 6. amph. amph. 5. Natura enim sustinẽs
dissinteriã et abstinentiã opz vt succumbat: qꝛ
oppositũ abstinere vtuti ex dissinteria debili-
tate debuisset ꝑbere iuuamẽtũ. ¶ Quĩto iudi-
care possumus ꝙ oẽs fluxus vẽtris post lon-
gã egritudinẽ si sit subitus et repẽtin⁹ est mor
talis: maxime si sit dissintericus. Prima cã est
qꝛ venit cũ debilitate vtutis q̃ adhuc cum eo
magis debilitat̃ et ꝓsternit̃. Scd̃o qꝛ significat
magnã et subitã corruptõez in hũorib⁹ corꝑis
Tertio qꝛ lõga egritudo fit ab humorib⁹ fri̾s:
et dissinteria fit a cal̾is hu. Interdũ tñ venit
fluxus vẽtris post longã egritudinẽ. et hoc per
viã crisis. sed tũc nõ est dissinteria ꝫ venit cuz
bona tollerãtia et alleuiatõne pa. et post signa
digõnis. et oĩs talis est bon⁹. ¶ Sexto oĩs flu-
xus vẽtris q̃ ducit ad ydropisim ẽ mortal̾: q̃a
in isto oppositũ est in obiecto: cũ ydropicꝭ cu-
rari debeat ꝑ fluxũ vẽtris. ¶ Septi° si in dissin
teria appet pustula nigra post aurẽ: moriet̃ i
firm⁹. ¶ Octauo dꝛ ꝙ oĩs flux⁹ vẽtris q̃ ꝓmo
est sicut aq̃. deinde sicut vnguẽtũ: est malus.
¶ Nono in oĩ vẽtris fluxu debilitas appeti
tus discõforta° mẽtis grauitas post somnum
iacere tibijs retract. vox rauca et catulina. pul
sus debilis cum summa frequẽtia debilitas et
flagellatio totius corꝑis. adherẽtia vẽtris cũ
dorso. facies colorata colore mortuoꝝ velut si
haberet pannũ in facie: diuersitas et mutatio
egõnũ. fri̾tas extremitatũ. Qñ oĩa ista vel pl̾a
eoꝝ ꝯiungunt̃: nõ solũ in fluxu vẽtris. verum
etiã in oĩ egritudine sũt signa ꝑniciosa et mor
talia ꝯ̃ria vo salubria. ¶ Decimo singult⁹ post
ĩmoderatũ fluxũ vẽtris: mortale est. 5. amph.
amph. 5. qꝛ spasm⁹ sto¹ significat̃ ex inanitõe
vtalis mortalis est. 5. ãph. amph. 4. Undeci°
in fluxu vẽtris eructua° supueniẽs ꝑ⁹ nõ exñs
bonũ est. qꝛ significat ꝙ nã iã incipit digere-
re cibũ. ¶ Duodecimo qñ in fluxu vẽtris debi
ta remedia applicãt̃ et nõ iuuãt signũ est ꝑni-
ciosum. ¶ Decimotr̾tio flux⁹ vẽtris pestilẽtial̾
incipiẽs a liẽteria vel dyarria cũ tenasmone
ad quez subseq̃t̃ dissinteria in pueris vsq̃ ad
12. annũ ꝑiculosior est ꝙ̃ in senibus in ꝑma se
nectute: nec in iuuenib⁹. Hec aũt ꝑ expientiã
sci̾t̃. ¶ Decimoq̃rto nigre egõnes si a dissinte
ria fuerint. iã habite vt intestinorum carnes
egerant̃: mortale est. 4. amph. amp. 26. ¶ 15°
in vẽtris fluxibus mutatões egõnũ iuuã- ni
si ad malũ trãsmutent̃. 2. amph. amph. 14. Et
sequit̃ in cõmento. Diuersitas egestionum et
mutationes eoꝝ signãt purgatões membroꝝ
et diuersoꝝ humorũ fiduciã sanitatis et mũdifi-
cationẽ corꝑis faciẽtes nisi cum trãsmutant̃
ad malũ. ¶ Decimosexto dicam⁹ ꝙ oĩs fluxus
vẽtris vel vomit⁹ ad quẽ sequit̃ alleuia° pa. et
bona tollerãtia est bon⁹ et vtilis. ypo. et Ga. in
snia. 1. amph. ãph. et ꝯ° ꝑmis. et 4. amph. ãph.
et ꝯ° tertijs. Cõtrariũ vo est si inde q̃s deterio-
ret̃ et adest inq̃etu° et sic de alijs mal̾ accñtib⁹
h° etiã dicit Ga. 1. amph. ꝯ°. 23. Si eñ tñ ma³
egri. purget̃. infirm⁹ q̃escit leui⁹. Sed si cũ re
nãli purgatũ misceat̃ guat̃ et ãgustiat̃ ĩfirm⁹
cũ sua deficiat vt⁹. ibidẽ. ¶ Deciosepti° dissin
teria. si a cho. ni. incepit: mortal̾ est. Si a cho.
pauca: nõ oĩno ꝑicl̾osa: ꝫ plures ex eo saluãt̃.
2. de vtutibus nãlib⁹. ca. 9. ¶ Decimooctauo
liẽteria post dissinteriã: mortalis est.

Canones cões in omni fluxu vẽtris.

Prim⁹ null⁹ fluxus ventris
infra quartã diẽ est restringẽdus si pa. ipsum
tollerare põt bñ. ¶ Scd̃us. in dissinteria si vl
cera° vl̾ excoria° est in intestis supiorib⁹ debẽt
me^e et cibi medicinales ꝑ ꝑtẽ supiorẽ scz ꝑ os
sumi vel mistrari. Si vo in inferiorib⁹ debẽt
mistrari ꝑ inferi⁹ cũ clisterib⁹ et suppositorijs
¶ Terti⁹ est ꝙ qñ vlcera° ẽ in vtrisq̃ ꝑ vtrãq̃
ꝑtẽ sunt medicãda et adiuuãda. ¶ Quart⁹ me^e
ꝯstrictiue ad fluxũ vẽtris cõpetẽti⁹ ante cibũ
indigẽtibus debẽt exhiberi: vt ꝑcedẽtes cibũ
illũ aliq̃lẽ faciãt expectare digõnẽ retinẽdo.
¶ Quĩtus si stiptici fructus vt castanee et cibi
stiptici debẽt admĩstrari. illi ante refectõnez
mistrent̃ ꝓpter actionẽ supdictã. ¶ Sextus si
in fluxu vẽtris affuerit cal̾itas stiptica fri̾da
sunt mistrãda et ecõuerso. si cũ fluxu vẽtris af
sit fri̾tas. tũc cũ stiptic̾ cal̾a ꝑmiscẽda sũt. vel
stiptica cal̾a sunt mistrãda. Et in isto casu di
gestiua est ml̾tũ debilis. iõ calefactiua vtriq̃
sunt ꝯcedẽda. ¶ Septim⁹. Si cũ fluxu ventris
fuerit tussis: res ml̾tũ acetose relinquẽde sũt
ad ꝑtẽ et vehemẽter stiptice pari mõ. ¶ Octa⁹
Sudor et fricatões et vnctões cum oleo de ca
mo. et ane¹māz ad diuersa trahẽdo poros ape
riendo iuuãt in restrictõe flux⁹ vẽtris. ¶ Non⁹
Ponere ventosas sup ventrẽ illoꝝ qui habẽt
fluxũ ventris et excoriatiõem cũ dimittuntur
quattuor horis: restringũt. Auic. formal̾r po-
nit is[illegible] canonẽ in. 16. 3¹. c. de cura flux⁹ vẽtris
absolute. et dicit ꝙ ipe expertus fuit. ¶ Decim⁹
est Aui. in loco ꝑallegato ꝙ in fluxu vẽtris ab
solute vitent̃ fructus oĩno. Quis sint stiptici

nisi cum stomachus refugit ex cibis. Et certe
verum dicit Aui. nam ego hanc tenui viam. ⁊
bene me reperi vt aliqualr̄ prefatū est. Et dic̄
Auic. ꝙ castanee nō nocent eis. ¶ Undecim⁹
est. Aui. Somnus est ex rebus magis iuuanti
bus habentes fluxum ventris. quies etiam iu
uat et labor nocet.

Curatio pticularis dissin. In primis
ꝯsidera si cā dissinᵉ est calida
⁊ tu venis in pncipio: hoc est infra quartam
diē inclusiue. Purgabis mām cholericā pmo
sic cū clisteri lauatiuo. ℞. aque ordei quart. j.
mellis rob quart. j. f̄ clistere. ⁊ iteret̄ bis. dei-
de purget̄. ℞. rob. ru. viol. añ. ℥. j. bulliāt vnico
feruore ⁊ colet̄ ⁊ in colatura tempet̄ corticis
mirab. citrino. ℥. j. gūi dragagāᵗ. ʒ. ij. p. vj. ho-
ras ⁊ post fricatōez. colet̄ ⁊ ministretur. Uidi
etiā aliquando illā cho. purgaᵗ cū decoctione
flor ⁊ cassiaf. ⁊ pulcer inde repiebat̄ effectus
Ista aūt purgatio debet dari cū cautela ⁊ ti-
more: qr plures antiquor nō euacuāt nec me
dicinas dāt laxatiuas: imo a ꝯstrictōe incipi
unt. Unde Aui. in. 4. pmi. c. 3. in. pncipio. ven
trē soluere sup solone vētris timorosum est.
Reqrit̄ g̊ ꝙ egritudo sit in pncipio ꝙ ibi sit
fortitudo ꝟtutis ⁊ replo seu multa matia: q̄a
multitudini debet̄ eūatio ⁊ acumini repssio ⁊
excoriationi cōsolidatio. ⁊ finis est cōstrictio.
¶ In cā em̄ ꝙ san. emittat̄ cū rasura itestior
in mā sanguinea f̄ flōmia pua de epatica: q̄a
infrigidat acuitatē humor ⁊ trahit ad diuer
sam ptem ⁊ ꝯstringit ⁊ epar refrigerat ebulli
tionē san. vñ Aui. ampli⁹ flōia q̄ ad diuersaz
trahit mām. i. ventrē ſm plurimuz retinet in
4. pmi. c. 20. Et aliq̄ tenēt h̄ p magno secreto
imo vn⁹ fecit flōmare hoīem dissintericū. 70.
annor: q̄ forte illā fuerat passus p vnū mēsez
⁊ vltra voluntatē peritor magror et statim
san⁹ fuit: cui nulla alia meᵃ pfuerat nisi flōia
post ista det̄ sirupus de ribes et oxizacara ad
alterādū ⁊ sirupus rob. ⁊ citonior mirtillorū
⁊ piror ad alterandū ⁊ repmēdum maliciā ⁊
acuitatē hu. calor. nō tñ ista dant̄ ad digerē-
dū vt euacuet̄: qr cū sit furiosa nō potest bene
digeri: s̄ sufficit ingrossari vt nō sic fluat: etiā
vt nō stimulet nec abradat intestina. Statim
post purgationē f̄ clistere sic. ℞. sepi renū ca
pre vel alterius loci fusi quart. j. succi tragos
i. plantagis succi ꝟge pastoris añ. ℔. ß. incor-
porent̄ in mortaᵒ addēdo boliarᵗ. ʒ. ij. terre si-
gillate ypoq̄stidos añ. ʒ. j. fiat clistere ⁊ tepidū
iniciat̄. Unde nisi sepū hirci vel cap icorpet̄
pus in mortario cū alijs medicis ⁊ succis im

mediate cōgelaret̄ ad tantā densitatē ꝙ cum
clistere nō misceret̄. Scdo pōt fieri clisteᵗ tale
℞. vitella ouor coctor in aceto. iiij. nūo sept
hirciᵗ pus fusi ⁊ colati quart. j. succi buglosse
⁊ ꝟge pastoris ⁊ plantag añ. quart. ß. aq̄ rob.
quart. j. olei rob. ℥. ij. cū q̄bus dissoluant̄ ⁊ tē-
perent̄ iste pul. ℞. terre sigillate gūi arab. añ.
ʒ. j. et ß. ypoquistd. acasb. sang. drac. añ. ʒ. j. olei
rob. ℥. j. incorpent̄ vt. s. dictū est et f̄ clistere.
Loco aūt aquarū pōt fieri dissolutio in iure
capit ⁊ pedis mutonis. si tñ eēt aliqd̄ impedi
mentū ex squibalis: ita ꝙ mā ad intestina p-
uocata nō posset exire vel in aliquo grossorū
intestinor esset aliqua mala mā iuiscata vel
adherēs. bonū eēt illā mūdificare cuz clisteri
lauatiuo aq̄ ordei ⁊ mellis. ⁊ post sequat̄ cli-
stere incarnatiᵐ in quo cū aliq̄ succo de supra
dict vel cū aq̄ decoctōis masd psidie ⁊ balauᵉ
⁊ imittat̄ pul. masti. thuris ⁊ san. drac. boliarᵗ
⁊ corticis thuris añ. ʒ. j. olei rob. ℥. ij. f̄ clistere
incarnatiᵐ. Aliqui etiā ponūt in isto casu an
thimonij loti vel eris vsti. ʒ. j. f̄ ergo clistere
vel suppoᵐ ex istis. ℞. acasb. ypoqst balaustie
terre sigillate añ. ℥. j. conchule marine aduste
san. dra. ceruse plumbi añ. ℥. ß. f̄. pul. ⁊ distem
peret̄ cū succis supdictis. ⁊ f̄ clisteria vel sup
poᵃ. pōt etiā addi opij. ʒ. ij. in toto composito
Omnia supdicta in maiori pte habēt locum:
quādo dissinteᵃ est in intestinis inferioribus.
¶ Qñ aūt f̄ dissin. a flāte salso ille hu. purgat̄
cū mirab. kebu. ℥. j. ⁊ ptim citrinis. q̄a citrini
pma sua natura purgāt cholerā. scdo flegma.
Cū g̊ flegma salsum ptim sit cōpositū a flāte ⁊
ptiz a cholera sequit̄ ꝙ ꝯuenienter pōt purga
ri cū mirab. citrinis. deinde vtat̄ regimie sup
dicto ⁊ f̄ clisteria supdicta vel eis silia. pmo
modo lauatiua. Scdo ꝯstrictiua. tertio incar
natiua. imo etiā nutritiua ex aq̄ carnis: si nu
trimentū p os cape nō posset vel etiā ex lacte
lapidato cuz stipticis. Post ista clisteria imo
post exhibēda sunt tā in medicis q̄ in cibo et
potu ꝯstrictiua ⁊ stiptica. sequit̄ pul. Rasi. in
9. al. qui vz ad dissint. ℞. spodij se. plātaginis
et psilij añ. ʒ. x. gūmi ara. boliarᵗ. añ. ʒ. 5. psiliū
et bolus ⁊ gūi assent̄. ⁊ f̄ pul. et dent̄. ʒ. iij. de
mane ⁊ tantūdē de nocte ante prandiū et añ
cenā cum rob citonior vel sirupo mirtillorū.
Haly iubet dari in pnciᵒ pul. carabe. ⁊ troci-
scos de carabe sequit̄ medicamē eius. ℞. gūi
arabici terre sigillate añ. ℥. j. san. dra. ypoqstd.
añ. ʒ. j. f̄. pul. ⁊ det̄ ante prandiū ⁊ ante cenaz
cum aliquo sirupo cōstrictiuo vel cum aq̄ ace
tose vel portulace. his potest addi acassia et

et semen portulace ꝛ deť cum succo vel aqua arnaglosse. Cum aũt cognoscit manifeste ꝙ fit a flegmate salso ꝑ exitum eius ꝑ inferius: etiã quia sapoꝛ salsus in oꝛe sentit. Post clistere supdictuȝ deť aliqua me^a in quibus sit caliditas cũ stipticitate. ꝛ tunc valet se. nasturcij toꝛrefacti ꝛ pulverizati ꝛ coctiuſq ad.ʒ.iij et.ʒ.iiij. lactis capre bñ cum lapidibus cocti. Scdo ℞.sic.℞.se.nasturcij toꝛrefacti.ʒ.vj. boliar.ʒ.v.amidi se.basiliconis aã.ʒ.iij.toꝛreſ. sine adustione addať croci san.dꝛa.balaustie aã.ʒ.j.℞.pul. vel trocisci dent.ʒ.iij. cũ sirupo citonioꝝ vel mirtilloꝝ iuxta tenoꝛẽ.4.canonis gñalis si excoꝛiatio est in intestis supioꝛibus.ꝛ si in inferioꝛibus ꝑ clistere lati oꝛificij seu late canule iniciať. Medicamẽ valẽs nõ solũ ad dissint. verũetiam ad quẽcũq fluxuȝ sang. ꝛ est Cõstantini ꝛ ysaach in viatico.℞. boliar se.poꝛtulace.aã.ʒ.iiij.spodij se.acetose roſ.balau.mir.coꝛiandri ꝑparati ꝛ toꝛrefacti acassie ypoquistidos coꝛalli ru.toꝛrefacti aã. ʒ.iij.sumach.ʒ.iij.ꝛ ſ.dꝛagagã carabe se.malue bismalue toꝛrefactoꝝ.aã.ʒ.j.℞ pul. dẽtur ʒ.iij.per modũ supꝛadictũ. vel ℞ trocisci cum succo arnaglosse. Si autẽ essȝ nimis delicat ℞ elec.cum suc.sed non tm̃ valet. Raſ iubet dare lac acetosum cum puluere de bolosar.

¶ Aliquãdo autẽ fit fluxus ventris ꝑpter aliquod apostema in interioꝛibus generatum ꝛ disruptum. ꝛ signa eius sunt ꝑcessio fe.et doloꝛ ꝛ grauitas in illo mẽbꝛo in quo ẽ vel fuit apostema exinde cessauit ille doloꝛ ꝛ pulsa. ꝛ post emittit saniẽs aut san. aut totũ mixtũ. Ista species indiget mũdificatiuis vt ẽ ydromel ꝛ aliquibus cõfoꝛtatiuis ꝛ defensiuis intestinoꝝ per clisteria ꝛ per potum. ¶ Si flux ventris siue dissinteria est ꝑpter medicinam laxatiuam deť in potu.ʒ.iij.masticis pulverizati tempati cum aqua roſ. vel pluuiali vel saltem frigida vel lacte lapidato cum eodem liquoꝛe in quo tempatus est. Ad idẽ ẽm auic. in.4.ꝑmi.℞.semen nasturci toꝛrefacti.ʒ. iij. coquanť cũ lacte ferrato a quo extractum est butirum vſq ad spissitudinẽ ꝛ est ꝑbatuȝ. Itẽ ad idem valet tiriaca cũ aqua plãtaginis.4. ad fluxum supfluum ꝑpter laxatiuũ.℞ muscillago de semine lini ꝛ psilio ꝛ dꝛagagan ꝛ gũi arabico ꝛ nasturcio. ꝛ cũ istis misceať coaglꝫ lepoꝛis vel capꝛeti. ꝛ dent mixta cum vino et valet multũ. Item comedat ꝛ bibat ꝛ doꝛmiat ꝛ cessabit fluxus: quia somnus foꝛť retinet euacuatões. ꝛ cũ volueris magis dicere elleboꝛ moue coꝛpus. cum ẽo stare somnuȝ fac ꝛ noli mouere.4.amph.ãphoꝛismo.25. In omni.dissin. ꝛ i oi fluxu sã. ꝛ mẽstruoꝝ ꝛ emoꝛroidarũ valẽt troci de ťra sigillata dicti in ca.de emoptoica si ministrenť sicut ibi dicetur. Ego quãdo nõ habeo sirupũ citonioꝝ nec mirtillorum sumo de restrictiuis ꝑ egẽtibus radicem quercus ꝛ mespili ꝛ coꝛticis ramoꝝ earum et coꝛticis soꝛbe.aã.M.j.cupuloꝝ glandiũ psidie balaustie aã.ʒ.j.cõquassenť ꝛ bullianť in aqua pluuiali si haberi potest si nõ in fontina ꝛ addanť roſ.rub.berberis sumach spodij et sanđ.al.ꝛ ru. ꝛ muscatellini ꝛ mirtilloꝝ aã. ʒ.ij.ʒuc.quod sufficit ℞ sirupus vel apozima vt ibi videbiť vel ex decoctiõe põt fieri ẽplm post colaturã ꝛ de colatura põt fieri clistere addendo aquã arnaglosse ꝛ plãtaginis minoris que ꝗnq neruia dꝛ ꝛ succum burse pastoris. Notandũ ꝙ coꝛnu ceruinũ vstum ꝛ lotuȝ cum aqua roſ vel plãtaginis ꝛ duo coclearia argenti sumpta ex eo cum vino in quo gũmi dꝛagagan fuerit eliquatũ sanat dissinteriam Coagulũ lepoꝛis potatum cũ vino ideȝ facit et doſ est.ʒ.j.℞.se.plantagis ani toꝛreſ.aã. ʒ.j.psi sang.dꝛa.aã.ʒ.ſ. soꝛbeat totũ cũ vino rubeo grosso in ieiuno. et hoc tribus diebus nõ interpolatis cõtinuabit. ¶ Pestilentialis aũt fluxus curať sicut dictuȝ est in isto.c.ꝛ cũ eisdem rebus. verũtamẽ dico ꝙ tiriaca recẽs vel si est antiqua misceať ei parum opij. ꝛ detur ei omni mane.ʒ.j.cum aqua plantagis ꝛ valet. Secundo dico ꝙ poma ꝛ pira agresta citonia etiã si habes pistenť ꝛ extrahať succ in quo madeſ: panni linei: ꝛ supponanť ventri. Istud emplastruȝ valet in dissinteria.℞. duos panes de mixtura nigros toꝛreſ super carbones ꝛ temperenť cum aceto vel in vino nigro ꝛ pistenť foꝛtiter. tunc addatur iste pul ℞.gallarum viridium cupullarum glandiuȝ psidie balaustie coꝛticis mespuli aã.ʒ.ij.roſ. amidi acassie boliar.terre sigillate sang.dꝛa. aã.ʒ.j.℞.pulvis. incoꝛpoꝛeť cum supꝛadicto pane addendo olei mirť. olei roſ.aque cupulloꝛum roſ.aceti.aã.quod sufficit ℞ ẽplastruȝ et supponať calīn. ¶ Conqueruntur de nimio doloꝛe quãdo materia acuta transit ꝑ excoꝛiationem intestinoꝛum vel in ipõ actu excoꝛiationis. ꝛ tunc capianť res statim dicte oẽs vel alique ꝛ bullianť in vino vel in aqua ferrata ꝛ addatur camo. vel floꝛes cameleõte et melliloti: et in eis bulliẽtibus ponatur spongia vel filtrum ꝛ expꝛessum calidum loco dolenti appliceť vel teneanť tres vel.4.sacculi pleni rebus supꝛadictis et lebes cum vino su

per ignem bulliant in quo subito duo sacculi proyciantur et unus expressus calidus applicetur. et quando incepit refrigerari auferatur. reliquus aut teneat locu pmi et ista sunt semper continuanda. Silr et reliqua me^a qz ista egritudo e multum periculosa et caribdinosa: et non patitur ignorantiam nec iuuamentum phisici nec inobedietiam infirmi nec pigritia vel tepiditatem assistetium et seruitorum. Et valet in isto casu clistere de sepo cap cuz oleo rof. et aqua plataginis volo te scire unum qp si fluxus dissintericus. vel alius est longus. non est in posse hominum vt ita sepe leuet vel surgat ad sellam. sed cosulo qnuis turpe est vt linteamen ponatur sub anchis: et ibi faciat negocia sua cotinue remouedo et renouando: et circulum pudicitie cum pano leui vel stupis et coto mollibus mundificando. melius e enim modicum erubescetie habere qp subito ad patres antiquos ab hoc seculo transmeare. ¶ Item si placet aquiescere practice et vsui meo propterea qz pa. dissin. imo quelibet fluxum ventris sunt fastidiosi et comedere no possunt. Ego administro eis omnem cibuz in quo ipsi delectatur dumodo accipiunt aliquid de pane cum illo. verumtamen do in parua qtitate vt etia de alijs victualibus copello eos ad sumedum Et do eis vinum vetus non acre. sed rubeum et maturum cum aqua ferrata in qua ponat gumi arabicum assatum bolus armenicus et spodium. Conqueruntur etiam de siti: do eis inter vtraqz comestionem suc^m rof. vel coseruam citoniorz: et in potu aqua coctam vel ferratam cum candenti calibe. in omnibus reperio bonum effectuz domino cooperante. si habes sirupum mirtill vel rob fructuuz stipticorum vel sirupu citoniorz cum aqua supra dicta. bonum est eis si sufferant sitim non nocebit dissinterico si aliquando totus venter vngatur cum oleo masticis et citoniorum superspersо puluere mirtillorum et rof. et san. dra. et masticis. cogetur dormire. ¶ Si autem affuerit fe. si putrida est vel etica vel effimera cito fe. dimittit infirmum vel infirmus fe. tunc tn danda sunt stiptica frida cauedo cal'a. non tn veredum est ipsos cibare quecuqz sit fe. si virtus est debilitata nimis. Empl'm bonu. R. poma et pira et citonia odorifera cum toto an. 4. numero cruste panis assi quart. j. rof. ru. ℥. ij. vini nigri: qd sufficit ad incorporandu ℞ emplastrum supra ventre et retro pcipue sup locum dolorosuz. possunt tn addi stiptica frida. Et valet vomitui ex ca cal'a. et si no eet multa cal'itas addat puluis infra scriptus. R. mete absintij thuris mastic san. dra. an. ℥. j. acassie cimi^9 assi anisi se. nasturcij torrefactorz. an. ℥. ß rof. ra. mirtillorz. an. ℥. j. R. pluis et vz mixt^9 cu supradicto emplo. vel calefi. medietas panis de mixtura sup faciem prunarz donec qsi ardeat et tunc madefi. in aceto bullienti et aspso puluere supradicto calidum ventri et retro supponat. et hoc frequeter faciendum est sine dubio valet vomitui et fluxui ventris: qz confortat et stringit et repellit materiam ne a stomacho et in itestinis suscipiat. et scias qp vsus spice^i in cibis et potibus prohibet ne superfluitates currant ad stomachum et intestina. Coriandrum fortis est ipressionis in retinendo cibum in stomacho. 16. 3^i. c. de cura fluxus stomachi et intestinorum lubrificatiui. ¶ Notandum qp ista que sequuntur fere valet in omni fluxu nisi esset ab opilatione factus qz tuc aliqua valent et aliqua non. primum est cal'm se tenere in lecto: ventosa posita sup vmbilicum. Caseus vetustus coctus in aqua postea exsiccatus aqua ferrata cum calibe. lac capnu coctu cum calibe vel cum lapidib^9. lauare pedes cum decoctione radicis filicis vel calcatripe. Somnus qualitercuqz sit de die vel de nocte nisi esset a reumate in quo diurn^9 somnus non valet qz reuma augere videtur. Dicit enim gordonius qp coaguluz leporis et coagulum hedi et lac vaccinum vel ouinuz a quo butirum fuerit extractuz et postea coquat. curat fluxu ventris. Silr nasturcij se. torrefactu cu lacte capre lapidato vel ferrato. Coformi mo valet aqua tonitrui vel pluuialis qz subtilis et penetrans est rone cal'itatis acquisite p actionem caloris solis que actio iprimitur in vapore aqueo. et sic pz quo aqua cisterne vel pluuialis valet in fluxu ventris. Durum tn mihi vr ponere certas vel certa medicina q curet oez spem fluxus vetris hoc no vr negandu sic stare in calore copetenti lecti et non ire ad aerem fridum nec cal'm excellenter. ¶ Si sanies apparet in egestione et exit ab intestinis inferioribus detur clistere mundificatiuum cu aqua decoctionis ordei et mell. postea dentur clisteria cosolidatiua de rebus incarnatiuis et psolidatiuis. Et si est in intestinis superiorib^9 iaz desperatur pp causas iam dictas detur tame melicratu in potu: deinde dent p supius res psolidatiue et icarnatiue. Scdo pell castanee cocte d'sitemperata cum succo plataginis et potata: sanat fluxum ventris constringendo et confortando. Gallina muda ipleatur in vetre

rebus ſtipticis calis vel fris ẜm cãm egritudinis cũ.4.vitell' ouoꝝ coquat̃ ⁊ colet̃ ⁊ in brodio ℞.offe ⁊ de brodio bibat. Reſtrictiua ĩ cã cala ſunt acaſſia ſumach ypoqſtidos. Jtẽ potus reſtrictiu⁹ ⁊ ſitis eoꝝ ſedatiu⁹ fit ꝙ in aq̃ ciſterne decoquant̃ duo coctana interi⁹ mundata ⁊ in decoctiõe ponant̃ galle cinamomũ ⁊ zuc^m ⁊ bibat ꝑ tres dies. ¶ Alia eſt diſſin^a im proprie dicta. qꝛ nõ eſt cũ excoriatione iteſtinorum ⁊ iſta eſt fluxus hũoꝛalis ⁊ differt ab alia qꝛ in iſta nõ exiſtit excoꝛiatio ſiue raſura iteſtinoꝝ. Scd̃o qꝛ in iſta exit ſan. ſubito ⁊ in magna q̃tit^e ⁊ iſte dr̃ fluxus epaticus. Ga⁹ aũt 6.de moꝛbo.c.5.dicit ꝙ iſta h3.5.ſpẽs.pͣma eſt que fit in aliq̃bus ocioſis ipletis ſan^e vl' in bñ reficientib⁹ ſe exercitia poſtponentes ꝯſueta ⁊ in q̃buſdã mutilat. talis eni ſupflue iplẽtur ſangui^e ⁊ nã ſentiens ſupfluum tanꝙ directa ab agente ifallibili cũ bona ⁊ regulata expulſiua expellit de illo ſan^e ſupfluo aliquã q̃titatem vſq̃ ad epar per eoſdem meatus ꝑ quos tranſiuit ab epate vſq̃ ad locum in quo cõtinebatur. Et ſignum iſtius eſt qꝛ exit ſan. pur⁹ pulcer plurime q̃titatis ⁊ ſubito exit ⁊ ceſſat velociter ⁊ eſt paroxiſmalis qꝛ per tẽpoꝛ3 interualla pꝛocedit. Et aliqui qui vocant̃ debiles in arte iudicant ꝙ ſint tales flux⁹ ab emoꝛroydibus intrinſecis: que exterius nõ appent ⁊ non eſt verũ. Aliquãdo venit ſimilis fluxus ſanguine⁹ ex medicina laxatiua qꝛ ad magnũ fluxũ ⁊ eñationẽ humoꝝ ratione caliditat in ſtomacho ⁊ inteſtinis derelicta adhuc virtus expulſiua expellit ſanguinem iam irregulata ex foꝛtitudine medicine. ⁊ iſta ſpecies cognoſcitur qꝛ medicina quã aſſũpſit fuit moleſta ⁊ violenta cum multis ventris toꝛſionibus.

¶ Secũda ſpecies iſti⁹ fluxus epatici fit a debili retentiua epatis: qꝛ epar non poteſt perfecte retinere chilum nec per ꝯñs digerere cũ in oĩ actione ꝑfecta requirat̃ tp̃s ⁊ moꝛa ſufficiens. Et in iſto caſu expellit̃ ſang. ad modu3 loture carnis. ita ꝙ videtur aqua tincta cum ſan^e. ⁊ exit ſilr̃ cum magna q̃titate. Et ſi aliq̃liter retẽtiua vigoꝛetur ⁊ digeſtiua mag̃ opatur. ⁊ hoc eſt qd̃ dicit Ga⁹.6.de iter.c.7. ſic ep ſi nõ poterit cibum a ſto^o ad ipſum venientem retinere: ſciatis contẽtiuam eſſe defectã. Quare in initio huius paſſiõis neceſſario erit egeſtio cum erugĩe ſanguinis cõmixta. poſtea cũ groſſioꝛi ⁊ quaſi fece vini. hec ille. Et iſtam vidi aliquando exire ſubito ⁊ in magna q̃titate cũ magna calid̃itate epatis ⁊ fe. Et vna vice vnus epaticus curatus fuit in pauo tẽpoꝛis ſpacio cũ appoſitione pãnoꝝ roſ. calefactoꝝ ſup tegulã in vapoꝛe aceti ſup regionẽ epat. ⁊ hoc feci carẽs oĩa alia me^a. ⁊ qꝛ antiqu⁹ ⁊ debilis nõ poterat ſuſtinere flõtomiam. ¶ Tertia ſpẽs eſt in q̃ ſan. q̃ exit eſt niger ⁊ lucidioꝛ nãli ſanguine. ⁊ vr̃ ꝙ ſit ſanguis mli^c⁹. qꝛ ſang. veniens ⁊ regurgitans vſq̃ ad iteſtina nigreſcit ibi. vt dicit Ga⁹.6.de moꝛbo.c.5.⁊.5. de inter.c.penul. ⁊ iſta fit pͥncipalr̃ a debilitate virtutis attractiue mẽbꝛoꝝ ⁊ ex ꝯſequẽti a foꝛtitudine virtutis expulſiue ſiue a debilitate retentiue. vel fit ꝑꝑ opilationem in epate: qꝛ ep bñ iam digeſſit, ſed digeſtum tranſire nõ põt propter opilationem. ¶ Quarta ſpecies flux⁹ ſang^ci vel epatici eſt qui venit ab emoꝛroydibus interioꝛibus ⁊ ſignum iſtius eſt qꝛ ſang. erit purus tendẽs ad nigredinẽ. ⁊ egeſtio eſt laudabilis a ſan. ſeparata. ¶ Quinta ſpẽs eſt que venit propter rupturam venarũ. iſta venit ſubito ⁊ velociter ⁊ in magna q̃titate vel pua ẜm q̃titatem vene rupte. Differẽtia tñ inter fluxũ epaticũ ⁊ inteſtinalẽ vel alteri⁹ membꝛi põt aſſignari propterea qꝛ epaticus eſt ſine doloꝛe ⁊ eſt periodal'. alij autem ſunt cum doloꝛe vel grauitate membꝛoꝛum a quib⁹ materia procedit ⁊ magis fluit de nocte.

Cura fluxus ſanguinis qui non eſt ꝑꝑie diſſinteria. Si autem iſte fluxus veniat in mutilatis vel in ocioſis repletis: ẜ abſtinentia ⁊ flõia ⁊ iniungatur eis laboꝛ: ⁊ purgetur ſepe ſi indiget. Et ſi fuerit ex medicina laxatiua: curetur vt iam ſuperius dictum eſt: dando ſe. naſturcij toꝛrefacti.ʒ.iij.cocti cu3 lacte lapidato vel ferrato. Et ſomnus prouocetur poſt acceptionem ciboꝛum ⁊ medicinaru3 ſtipticarum. Si venerit fluxus ſanguine⁹ ſubito ad modum loture carnis. iſte eſt epaticus: ⁊ tunc fiat flõtomia de epatica ⁊ dentur trociſci de ſpodio. Et ſuper epar fiat emplaſtrum tale. ℞. roſ. ru. ſand. ru. ⁊ muſcatellini. añ.ʒ.4. ſpice'.ʒ.j. farine oꝛdei.℥.ij. vini ⁊ aceti ana. qd̃ ſuf. ſ. emplaſtrum. ⁊ tepidum apponatur vt melius fiat penetratio. dentur triaſand ſi cauſa eſt calida: vel dentur electua^a ⁊ alia medica^a calida ſi cauſa eſt frigida. Jn tertia aũt ſpẽ confert flõia vene mediane ⁊ confert fricatio totius coꝛpoꝛis de mane ⁊ de ſero. vt nutrimentum ad membꝛa extrĩſeca attrahatur. Et tunc valent diuretica ⁊ vinum ſubtile miniſtratum poſt cibum ⁊ aliqua electuaria facientia cibu3 penetrare. Poſtꝙ cognoſcitur ꝙ in ſtomacho aliq̃liter ſit digeſtus. Et Auicenna elegit ſibi diacalamentum qd̃ valet in cã fri-

gida diazinziberos ꝛ silia. Quarta spẽs q̄ venit ꝓpter rupturã venarũ curat̃ cum medicis dictis in emopthoica. verũtñ ↄsideret mẽbrũ a q̊ ꝓcedit. ꝛ tũc cũ rebus stiptici͛ misceant̃ medicine dirigẽtes ad illud mẽbrũ ꝛc. ❡ Restat g̊ dicere ꝙ cura vl'is fluxus vẽtris si non est ab opil'one est cũ restrictiuis ꝛ ↄfortatiuis ꝛ desiccatiuis ꝛ ↄsolidatiuis. Cũ g̊ est ab opil'one dent̃ apitiua suo͛ apitiua cal'a in cã frigida ꝛ ecõuerso. Apitiua tñ q̄ admĩstro in fluxu ventris sunt radic͛ apitiue. apij et fen' pet͛ brusci spagi ꝛ ĝmis ꝛ cicoree ꝛ sil'r semina eoꝝ. ꝛ addat̃ cimi an' carui ameos fiseleos cuscute. Si cã est cal'a addat̃. iiij. semĩa fria maiora ꝛ minora. Et vꝫ fiseleos ameos capillus veneris cicorea spica' ꝛ celtica ꝛ silia. Ista aũt debẽt decoq̄ in vino al. vel clareto vel in aq̄ ferrata vel pluuiali ꝛ admĩstra tp̄e ↄdecẽtiꝰ nouisti ❡ Posito aũt ꝙ nõ sit opil'o ꝛ volumꝰ ↄfortare ṽtutẽ retentiuã ꝛ mẽbra hñores aliũde veniẽtes recipiẽtia sicut est epar ꝛ sto͛ ꝛ iñtestina tũc intꝰ ꝛ ex̃ approximent̃ res cõsolidatiue et cõfortatiue restrictiue q̄ sũt iste. In cã calida bolꝰ armenicꝰ terra sigilla sang. dra. ypoq̄stidos acassia psidia balaustia cortex citoniorũ citonia nespula sorbe cortic͛ earũ cortex q̃rcꝰ cupulle glãdiũ lutũ samiũ cortices castanee mirtil' berberis sumach se. ꝛ herba rob. et se. eiꝰ sanð plãtago bursa pastoris ṽga pastoris se. acetose acetũ aq̄ rob. t edegar q̄nq̃ neruia galle cauda eq̄na ꝛ silia. In cã aũt fria valẽt thur mastix storax calamita ambra nux cipssi ꝛ folia eiꝰ cortex thuris gariofi anisũ cimi[m] se. nasturcij reub. torref̃ ꝛ silia. Et vl'r ẽm distinctionẽ causarũ aliq̄ addẽdo vel dĩnuẽdo. valẽt etiã trocisci de terra sigillata dicti i. c. de emoptho[a]. Valẽt vtiq̄ isti trocisci. ℞. spodij rasure eboris alũis assi añ. ʒ. ß. rob. ru. margaritarũ coralli al. ꝛ ru. sanð muscatelli carabe san. dra. ambre grib añ. ʒ. ij. distẽpent̃ cum succo mirti͛ vel sirꝰ rob. vel cũ aliq̄ stiptico succo. ꝛ f̃ trocisci põderãtes. ʒ. j. ꝛ ß. det̃ vnus de mane añ cibũ cũ aliq̄ de sirupis sup̄dictis vel cũ lacte lapidato vel ferrato. valẽt eñi contra fluxũ epaticũ ꝛ ↄ̃ multas alias spẽs fluxꝰ ventris nisi eẽt ex ↄstipatõe vel opilatõne in qua damus sup̄dicta apitiua addẽdo se. dauci ab sin[m] ꝛ sil'a reub. cũ vino al. ꝛ an' ꝛ semen nastur' torrefacti. Et si est debilitas vꝫ aq̄ distillata fen' apij. ꝛ pet͛ ĝmis ꝛ similiũ ꝛ aq̄ ferrata ꝛ vinũ limphet̃ cũ aliq̄ istarũ aquarũ. Iterũ ne mẽbra recipiãt humores vngat̃ stõachꝰ ꝛ regio epatis cũ oleo masticis ꝛ supspargat̃ puluis rerũ stipticarũ sup̄dictarũ. Et iterum vngat̃ cũ oleo citonioꝝ ꝛ supspargat̃ puluis sup̄dictus de rebus stipticis q̄ etiã interiꝰ aliquo modo sunt tribuẽda. dr etiã ꝙ ep̄lm fcm̃ de solo mastice cũ pauca terebẽtina vꝫ ĩ fluxu vẽtris ↄfortando sto[m]ne superflua recipiat ꝛ ip̄m coadunãdo ꝛ stipticando ꝛc.

❡ Repetitio fluxus ventris.

b **Reuis** aũt fluxꝰ vẽtris repetitio talis ẽ. fluxꝰ ventris epaticꝰ et intestinalis sanguinei hñt int̃ se dr̃iam. q̄ñ san. et humores mali exeũtes ab intestinis veniũt cuꝫ rasura ꝛ excoriatõe eoꝝ ꝛ cũ dolore ꝛ pũctura ꝛ nõ venit subito. ꝛ ↄtinuat̃ ista egõ cum suis accñtibꝰ p multos dies. Epaticꝰ aũt venit sine dolore ꝛ pũctura ꝛ sine rasura ꝛ venit subito ꝛ nõ ↄtinuat̃. imo hꝫ piodos ꝛ venit magis de nocte. ꝛ post aliã egõnẽ sine ꝑmixtiõe. ❡ Dr̃ia aũt int̃ fluxũ epaticũ ꝛ stõticũ sine san. ẽ: q̄m epaticꝰ chilosus est ꝛ eq̄lis q2 iaꝫ sto͛ opatus fuit in eo q̄tuꝫ ad ip̄m ꝑtinebat. ꝛ q̄a stetit in sto͛ p duas horas aut plus aliqua imp̄ssio et influẽtia epatis remãsit in eo. si ṽo eẽt ꝓpter stomachũ in eo sentiret̃ ĝuedo ꝛ dolor et nocumentũ sensibile ꝛ manifestũ. ❡ Dr̃ia aũt inter chilosum sanguineũ ꝛ epaticũ ꝛ illuꝫ q̄ fit ex meseraica q2 in eo ex meseraica fit ñ adest aliquod signũ debilitatis epatis in vrina nec in alijs. Et si venit ab epate: vrina est tenuis, ꝛ vtplurimũ remissa. fluxus aũt vẽtris factꝰ a residuatiõe epat̃ vel ab vlceratõe epat̃ est violentus ꝛ antecedit eũ fe. ꝛ tussis sicca. Et si fit ab alijs mẽbris sine epate est sine fe. fluxũ ṽo vẽtris factũ ꝓpter ap̄ata vl' vlcera vel ꝓpter corrosionẽ ꝑcedit fe. ꝛ adest arefactio corpis. ꝛ p̄mo erit fluxꝰ subtilis violẽtus ꝛ resudatiuus. ꝛ postea in fine ingrossat̃. ꝛ post eruptionẽ ap̄at̃ erit sanies ꝛ virulẽtia. Et q̄nq̃ erit cũ ea san. sic̃ erit in ap̄atibus crepat̃ exterius p̄mo sanies: ĩcðo sang. qui paratus erat in saniem cõuerti. Si ṽo est a sola corrosione seu a rasiõe vel sup̄ficiali vlcere talis inq̄ est cũ doloribus circa epatis regionẽ: ꝛ talis est in ꝑua quãtitate. Si aũt fiat fluxus a fortitudĩe ṽtutis expulsiue supflua expellẽtis ꝛ superfluitates diu in corpe congregatas. ꝛ aliq̄ñ venit diuersitas coloꝝ in egõnibꝰ ẽm diuersitatem humoꝝ in corpe exñtiũ ꝛ cũ hoc nõ adest feb. nec signũ ap̄atis. Egestio aũt q̄ venit ex debilitate epat̃ ꝫ ẽ p̄mo lauatiua ac si hõ lauaret vas in q̄ carnes crude fuerint posite vel re ṽuate. Postea si mag̃ durat efficit̃ feculenta.

Si rasura τ excoriaᵒ ē ī itestīs supiorib⁹ p ma
gnā pausam forte p vnā horā vel p dimidiā
fiunt dolores ab vmbelico supius. τ cum hoc
feces cū rasuris sunt multū mixte. Si autem
est in intestinis inferioribus nō tāta est mora
inter dolorē τ assellationē nec etiam ita bene
sunt mixte rasure cū fecibus: imo bn̄ possunt
eligi τ iudicari separate.

Curatio si est ppt̄ apā in aliq̄ mēbro-
rū interiorꝫ: tunc curet̄ illud
apā flōmando repcutiēdo in pn̄° τ resoluēdo
τ final'r mūdificando post rupturā p loca ap
parētia ad q̄ natura conat̄ expellere. Et si fit
ppter debilitatē epatis vel sto' ꝛc. tūc cōfor-
tet̄ fm suā nām sicut iā supius dictū est. Aui.
aūt ponit aucte sua ppa τ aliorum φ passule
pingues comeste sunt multū laudate τ φ ipe
curauit fluxū epaticū lotiuū difficilē cuꝫ eis.
Et debēt cōedi cū toto: qꝛ arilli ꝯfortāt τ dul-
cia libēter attrahūt̄ ab epate. Et vide ī cura
diarrie epatice et fiat sicut ibi docet̄. Deinde
fit tale vnguētū cū q̄ pn̄t vngi latera τ vēt' qd
vꝫ. R. scolopēdrie corticis capparis spice' spi
ceᶜᵉ galange agrestis capillis veneris recētis
se. enō. se. scariole poli mōtani lupiorꝫ fenug'
absin' camedreos an̄. ℥. j. gūmi arab. lacce ma
sticis an̄. ℥. j. et ß. Istud vngᵐ ptim est apitiᵐ
τ ptim sedatiuū doloris τ ptim est ꝯfortatiᵐ
Et dꝫ fieri cū eo inūctio circa latera τ ventrē
τ dorsum. puocet̄ tū pus vomit⁹ cū se. rafani
τ atriplic' vel cū succo mediani cortic' sābuci.
de quo det̄. ʒ. j. oēs iste meᵉ except' gūis bulliā
tur in oleo post cō quassationē: imo bn̄ pistat'
τ gūe tēpent̄ in vino cal'o τ addita cera modi
ca fit vnguentū. ¶ Nunc aūt sequit̄ potus ape
ritiuus qui aperit opilationes meseraicarū
et splenis. R. radicis apij feniculi et sparagi
brusci ḡminis an̄. ℥. j. cō quassent̄ post mun
dificationē τ tempent̄ in aceto fortissimo per
sex horas. Deinde recipe capilli veneris recē
tis. ℥. ij. enō scariol' absin' cētauree. an̄. ℥. j
lacce asari calami aro' spice' τ celtiᶜᵉ corticis
capparis. an̄. ℥. j. mell' suc'. an̄. lt'. j. vtat̄ isto
sirupo cū decoctiōe ciceru ru. audact̄ valet in
omni enfraxi interiorꝫ mēbrorꝫ. Fiat etiā de-
coctio deopilatiua ex ameos τ se. petr° τ apij τ
fen' cū vino al. τ aqua. vꝫ vltra hoc oximel sq̄l
litic̄ qꝛ extenuat hūores faciētes opil'ones.
τ cū hoc pcurat vomitū qui frequēter in fluxu
ventris est necessariū.

Dieta habentiū fluxū ventris pter opi-
lationē. iam aliq̄d dictū est ī isto
ca. supius de dissinteria. verūtamē vltra hoc
consulimus φ dent̄ cibaria que hn̄t in se vir
tutem remanēdi diu in stomacho τ in itestis
sine corruptōe: τ aliqual'r habeāt vtutē adhe
siuā τ consolidatiuā stomachi τ intestinorum
imo etiā mūdificatiuā p viā adhesiōis. ita φ
ille cibus adhereat stomacho τ intestis τ clau
dat etiā vias p quas hūores a toto corpe vel
ab aliquo mēbro ab epar τ stomachū τ itestia
remittunt̄. In isto loco poteris cogscere φtū
iuuat admistrare stomachū τ epar τ splenem
cōfortantia: qꝛ si ista in se sint fortia nulla ex
nea recipient in toto corpe veniētia. Et ideo
Haly de regali dispōne iubet dare cibum de
biscoto cū lacte lapidato capre vel vacce. Et
valet cibus de amido τ auena mūda cum fili'
lacte. valent etiā pedes mutonis pus cocti in
aqua. deinde in lacte capre ita φ comedat pe
des τ postea bibat lac. Lac ferratum p se libe
rat eos a morte si comedere nō pn̄t. Et meli⁹
si aliquid pus comedere possint. Risuꝫ come
stum cum lacte vel cū iure carnis vꝫ. cōpetēs
cibus fit ex san. capreti τ intestinis eius coct'
τ minutim inscisis τ modica mēta τ cinamo°
τ reuertat̄ in stomacho capreti pus cocto: et
iterum bulliat̄ τ pdest si auide capiat̄ ad mo
dum bernentiū. si potest comedat offas pāis
azimi in iure carniū cū caseo antiq̄. fit pastill⁹
ex citonio intus τ exterius mūdato τ pbullito
in iure bonarū carniuꝫ: addēdo turturem vel
columbā vel paruas auicl'as cū puluere cina
momi τ spice'. Turtures etiā τ colūbi. pdices
τ auicule parue pcᶜ alminebic hn̄t ppetatem
diu remanēdi in stomacho τ in intestinis sine
corruptione. τ per istam viam caro pauonis
iuuat si tenera est cū eius salsa aut alia que p
uocat appetitū. Et cū hoc caro per magnum
tpis manēs si nō digerit̄ nō corrūpit̄. Ex aui
culis ergo supdictis potest fieri cibus qui dr̄
ciuet. Et machinent̄ cibi diuersi in q̄bus dele
ctent̄: τ vinū nō auferat̄ si ad vmbrā fuerint
nutriti. Et comedat risuꝫ cādarusuꝫ triticum
τ multa cōsimilia. τ brodiū factū cuꝫ vitellis
ouorꝫ pus coctis τ pistatis cum epate galline
et spēbus τ modico aceto. et valent interiora
capreti τ epar mutonis τ similia. Et si come-
dere nō potest bibat lac lapidatū τ colaturā
de gallina τ de perdicibus tostis in q̄bus ali
quid ponatur de pulueribus restrictiuis iun-
ctis cum cinamomo et spice' et similib⁹. Reu
barᵐ assum cum succo plantaginis multum
valet: vt dicunt autores. τ glandes asse. Dent̄
etiā cibi qui in parua q̄ntitate multum nu-
triunt vt oua τ ius carniū electuaᵐ cum ouis

testiculi gallorum epar galline pinguis aqua carnis. in loco quod aliquis masticare non possit ministrentur etiam pisces tosti in craticula. Consulo quod in omnibus utatur aqua ferrata cum calibe: et cum ea bulliet intus ponatur mastix: et valet si fe. non fuerit. queratur maturius et sapidius vinum quod reperi poterit ut est venarchia vel malvesia vel vinum grecum vel vinum de azoya et est vinum coctum antiquum vel vinum de tauro vel de matricali vel de vino bastardo quod fertur de portugalia: et misceatur cum eis de aqua ferrata et comedat in eis vipas et potet in parva quantitate.

Declaratio in fluxu ventris primo notandum est quod dictum fuit in prima pronosticatione quod si dissinteria vel excoriatio est in intestinis superioribus et gracilibus est magis periculosa quam si esset in grossis: et causa huius est quia grossa sunt magis carnosa et magis susceptiva consolidationis iter gracilia tamen ulcerata. Intestinum ieiunum si fit ulceratum est magis periculosum propter aliquas causas. Prima est propter gracilitatem sui corporis. Secunda propter multitudinem venarum que in eo sunt. Tertia propter coleram que ad ipsum mittitur ab epate que immediate obviat ei cum sua fortitudine et mordicatione propter quam ulcus augetur et fluxus augmentatur. ¶ Quarta propter propinquitatem suam ad epar quod est membrum nobile et principale. Et non est aliquod intestinum ita epati propinquum sicut ieiunum et sicut dicit Avi. in. 16.3ª. in. c. de solutione ventris omnium modorum. Quinta causa periculi est quia ita modicum in eo possunt remanere medicine date ad restringendum et consolidandum sicut cibus ad digerendum. ¶ Secundo notandum quod in tenasmone et in dissin. sequente tenasmonem patientes debent abstinere a rebus valde salsis et amaris et a rebus aceto sis et acutis: quia omnia ista faciunt egestionem dolorosam et mordicativam et excoriativam. Avi. in. 16.3ª. in. c. de tenasmone. ¶ Tertio sciendum quod in lienteria cibus non potest digestionem expectare propter debilitatem retentive et fortitudinem expulsive. Illi tamen cibi et potus indigesti qui non habent in se maliciam nec acuitatem sicut hu. acuti et colerici ideo non causant dolorem nec etiam corrumpuntur quia non diu remanent in stomacho et intestinis. nam longa retinentia vel remanentia ciborum in stomacho vel intestinis est causa corruptionis eorum ut alibi visum est: nec etiam aliquid ab eis potest coagulari nec digeri: imo quia nihil ab eis separatur. Et ideo in libro ypo. de lienteria invenitur quod in lienteria cibus subtilis non coagulatus sine dolore egreditur. 6. amphorismorum. commento primo. Possumus ergo ex istis assignare et firmare signum distinctivum quod in dissinteria adest multus dolor. in diarria autem vel lienteria modicus. ¶ Quarto sciendum quod res calide virtualiter iuvant frequenter ad retinendum fluxum ventris propter tria. Primo quia faciunt cibum penetrare. Secundo quia provocant urinam. Tertio quia faciunt sudare. et secundum quod dicit Avicen. in. 16.3ª. in. c. de cura fluxus ventris absolute quando que vinum purum antiquum facit hoc: imo quandoque accidit quod ille qui habet fluxum ventris si bibit de vino puro antiquo multum ita quod fit semper ebrius retinetur natura eius: hec ille. Et ego dico quod in tali vino est. Quarta proprietas quia facit dormire. Et quinta quia iuvat digestivam. hoc autem intelligitur quando temperate sumitur et quando non adest fe. nec fluxus est a calidis humoribus colericis. et iste est unus casus in quo ebrietas iuvat sed pro alio adiutorio in multis et in aliis nocet casibus propter quod a sapientibus et ab aliis ut non fiant fatui debet evitari. ¶ Quinto scias quod antiqui ponebant medicinas cauterizantes et fortes in clisteribus ut est arsenicum es ustum alumen calx viva et similia. et intentio eorum fuit quia ulcera exteriora curantur cum istis. Simili modo debet fieri in ulceribus intestinorum. Modo apud modernos non fit sic: sed solum imittuntur medicine restrictive et incarnative ut olibanum mastix bolus armenicus sarcocola cortex thuris. et similia. Et si aliquid miscemus de supradictis illud est bene repressum et in parva quantitate et tunc non possunt nocere. Unde Avicen. Cumque administramus clisteria in quibus ponuntur medicine cauterizantes illud est pernitiosum. ¶ Sexto nota quod si tu cognoscis quod causa fluxus ventris sit opilatio meseraicarum vel aliarum venarum numquam debes ministrare restrictiva sed semper aperitiva nec cum aperitivis miscenda sunt constrictiva. Confidens de quanta virtute naturali disgregativa quam aliqui posuerunt: quia operationes istarum medicinarum omnino sunt contrarie et per tam strictum locum debent transire quod vix poterit fieri segregatio imo quod deterius est aperitiva ducunt restrictiva ad loca opilata. et fit maior constrictio. sed solum dentur aperitiva quibus aliquid misceatur aceti quia ratione sue terrestreitatis remanendo in viis opilatis cum sua acuitate fortius de opilat quam vinum et liquescere facit res opilantes.

¶ Septimo dubitat quo in lienteria cibi pnt exire sine digone 9siderata itestinoꝝ lōgitudi ne. Prio dicedū ꝙ in lienteria sunt multi gra dus: nā ꝗuis dicat ꝙ in lienteria cibi ꝛ pot⁹ exeūt in eade ꝗtitate ꝛ ꝗlitate in qb⁹ accepti fuerūt: ħ itelligit ꝗtū ad digonem in q fora ꝛ caloꝛ ciboꝝ total'r remouet nō tñ ꝗtū ad pua tionē totalē alterationis: imo ꝛ alterat ꝰm ma gis ꝛ min⁹ qꝛ nō pnt ita longā viā trāsire sine aliqli alteratione ꝛ digone. Et iuxta ħ sciēdū ꝙ sicut erroꝛ fact⁹ in pria digone nisi sit pu⁹ in scda nec in tertia corrigi nō pōt: eqli modo silis 9sideratio ē int itestina qꝛ vnuꝫ alterius erroꝛē corrigere nō pōt: ꝛ p oia cibi transeūt indigesti vel male digesti ꝛ incōplete. ¶ Octa uo itelligendū ꝙ iterdū facim⁹ longā positio nē aliqn longā declarationē aliqn notabilia. ꝛ hoc facimus. qꝛ aliqn practicam⁹ ꝛ ordiam⁹ alij legūt: alij rñdent. aliq ponant ꝛ declarant intētiones me: nec ēt iustuꝫ videret vt auto res predecessoꝛ absoꝛberent. Idcirco cū oino ista sint vtilia obmittēda nō sunt in breuibus enim codicibus ħ minime cōtineri valebunt. ¶ Nono vr eē 9sentiendū dissinteriā: raro ex opilatione meseraicarum posse puenire: qꝛ si essent clause iaꝫ mali hūoꝛes a sto°ad intesti a possent trāsineare citius aut fe. aut aliā cōsti tuerent egritudinem. Sili mō de lienteria ē sciendū qꝛ cum in ea cibi sint idigesti nō sine merito ab attrahēte natura repudiant: qꝛ nō ptinent ad suū oīule: ꝗuis in via nullū sit im pedimentū. diarria aūt semp a cal'a efraxi ge neratur: qꝛ in lienteria iam cibi sūt digesti ve runtamen lubricando ruunt inferius pp ali quā causaꝝ cōmemoratarꝝ presentiū. ꝛ aliqn pp dictā opilationē. Qꝛ aūt cā opilationis di cte fluxus vētris spēs pnt generari ꝛ fieri ali quādo hoc nō nego. ¶ Decimo sciendū ꝙ iter dum venit fluxus hūoꝝ multoꝝ coloꝝ ꝛ videt ꝙ sit dissin: ꝛ non ē nec ē vicio epatis imo fit a natura volēte purgare ꝛ deonerare se virtu te expulsiua forti existente. ꝛ hoc dicit Ga⁹. 6. de inter. c. 7. Item aliqn ego diuersi coloris ē ꝙ non fit pp defectionē epatis sed pp sanita tem expulsiue virtut. sed hoc vt plurimū con tingit homini toto exnte sano. Et cā ē abun dantia hūoꝝ expellendoꝝ in corpore fit quo ꝙ plurimū cū nā mouet in expellendo illud qd in ifirmo epate coadunatuꝫ ē ad suā nām redeunte. Nam mali humores si in epate di geruntur cōsequitur vt ex hac digone malus a bono separetur. Iuuatiᵐ est ꝙ bonum est tꝫ ꝛ malum expellitur. hec illevbi supra. ¶ Unde cimo notandum ꝙ in dissin. etiā in forti the nasmone appet in tactu aliql'r ꝛ in motu pul sus ꝙ ibi sit fe. ħ non vr mihi ꝙ semp sit for maliter fe. sed veꝝ ē ꝙ ibi ē supcalefactio pp cōmotionē hūoꝝ qui sunt cali. scdo pp motuꝫ corpis. tertio pp insomnietatē. qrto pp absti nentiam: qꝛ tales māduca nō pnt. ꝛ iō vinuꝫ nō total'r in eis est auferenduꝫ si aliq cibaria suscipe non pnt nec lac. ¶ Duodecimo aduer tendū ꝙ lꝫ sit dictū ꝙ si vlceratio sit in iferio ribus itestinis debēt me cōstrictiue mīstrari per iferius nō tñ pp hoc dimittimus dare cō stringentia p supius. qꝛ ista cū sua terrestrei tate quā non cito pdunt iuuabunt in transeū do p loca excoriata ipsa 9solidando ꝛ stipticā do qn aūt clisteria iuuent in excoriatiōe supio rum non nego. qꝛ aliqn ps clisteris non soluꝫ ad supioꝛa transit intestina. verūetiā ad stoᵐ vt visum est in. c. de yliaca. ꝛ videbit deo iubē te. ¶ Tertiodecimo scias ꝙ posito ꝙ dissinᵃ. sit sine piculo adhuc cōualescentib⁹ per multū tps durat fluxus ventris ꝛ aliqualis excoria tio alicuius ptis intestini ꝗ malus hu. exco ria non potuit sed ipsa diutius currendo qua si mollificauit ꝛ maturauit vt facil⁹ cū egōe. ꝛ hūoꝛibus eliquet: ꝛ hoc fere durat donec to tum sit 9solidatᵐ. Quibusdā ēt iam in 9uale scentia acciditvomit⁹ colericus de mane ieiu no sto°: ꝛ nihil cibi accipe pnt donec citrinaꝫ vel rubeā colerā piecerint. ¶ Quartodecimo scias ꝙ ego raro vel forte nunꝗ vidi aliqueꝫ bene comedentē si comestionē bonoꝝ cōtinet cibarioꝝ ex dissin. piclita' iuxta illud ypo. 2°. ampho. amph. 33. in oi egritudine 9forta' mē te ꝛ bñ se hre ad obl'ones bonuꝫ est ꝛc. Sed si comedere non pnt malū pro eis vt visum ē in iudicijs: sed ꝯe vir pnt comedere qꝛ saliua eis deficit: ideo cum hūidis sunt nutriēdi. ¶ Qui decimo notandū ꝙ antiqui vtplurimū dant in dissin. ꝛ in fluxu ventris in pulueribus vel in trociscis medicinas suas ꝛ hoc faciunt qꝛ maioꝛē ꝗtitatē eaꝝ recipiunt sto° ꝙ si daren tur in electuarijs fact cū 3ue° vl' tabul. ¶ Sex todecimo clarificat goꝛdonius illō ꝙ dictum est in vltio iudicio scꝫ ꝙ lienteria veniēs post dissin. est incurabilis. ꝛ rō est: qꝛ villi itestino rū trāsuersales mediantib⁹ qb⁹ fit retētio sunt 9sumpti rōne vlceris pfundati in eis ꝛ cum sint mēbra radicaᵃ amplius non pnt restaura ri. ꝛ sic non pōt fieri bona retentio nec p 9ns pfectā oium assumptoꝝ digō: ꝛ sic lubrifica tio ꝛ perpetua lienteria. non tñ pter hoc mo riuntur qꝛ non est verisimile ꝙ oia intesti na

sint vlcerata nec villi oium itestinorum ɔsumpti. et io aliqualiter nutriunt et viuunt macre tñ. Et ego bñ vidi aliqs qs non potui curare. ¶17°. dubitat cũ Brũdo de gordo°. vtrũ suba epatis in fluxu ventris p egonẽ posset emitti. et vr q sic qr si aliqd ipediret: hoc maxie vr esse strictura venarum meseraicarum: sz nõ qd pz. qr hũores a sto° ad epar mittunt. Scdo qr san. coagulat° mittit ab epate ad intestina. silr et suba epatis. Tertio qr ɔtenta q attestant supra dissolutionẽ mẽbrorum: vt sunt petala furfurea crinoydalia p venas capillares ad magnas venas deinde ad vrinã vt appet in spẽbus ethice: tñ meseraice nõ sunt ita stricte: ergo rc. Oppositum pz. qr epar ẽ mẽm pncipale nec etiã natura dissolutionẽ mẽbrorum pncipaliũ nõ sustieret alioru sicut cor et cerebrũ. nec ergo epar cũ sit mẽbrum generãs sanguinẽ. Rũo sm Gordoniũ. q si epar dissoluat in magnas ptes: nõ ẽ possibile q ille possit ad itestia p meseraicas trãsire. Si aũt dissolutio fiat in pua frusta: forte tũc esset possibile. Et tũc si ponat in aq calida si dissoluit ẽ sanguis. si nõ dissoluit: ẽ suba epatis vt aliq dixerũt. Ego aũt bñ possũ credere q vita manẽte posse tm dissolutionẽ i epate fieri q ptes ei pue non magne ab ei totali suba sepent. et sic ɔclusit Aui. in. 14. 3ª. in. c. de significationibus malitie cõplonis epatis. verũtamẽ bñ ẽ ɔcedendũ vt visum ẽ in isto caplo: vbi locuti fuimus de dissinteria nõ va. q aliqñ sang. añ ɔgelationẽ mittit ab epate ab itestina siue sto° et ibi ɔgelat. Et qñ emittit p iferius appet q si suba epatis et nõ ẽ nisi sanguis cõgelatus. nec ẽ verũ illud expimentũ de aq calida. qr sanguis bonus coagulatus: imo et porci et aliorum aialiũ si ponat in aqua ferueñti: decoquitur et indurescit sicut facit panis de milio q idurescit et decoquitur in aqua bullienti. ¶18°. qrit cũ gordo° qre fluxus epatici et cerebellaris sunt piodales et nocturni: s stõachalis et itestinalis sunt mag diurni et non sunt cum piodis. Dico q epatici et crebellaris mag causantur pp cõmotionẽ et fluxus hũorum. sz de nocte pp reuocationẽ caloris ad intra ex fritate noctis maior fit cõmotio et flux in hũoribus. et io maior fluxus est in nocte. In sto° aũt et in itestinis nõ ẽ sic. qr pp passiones in suba eorum exñtes eueniũt. ¶19°. iuxta istã mãm queritur vtrũ in dissinteria et in alijs spẽbus flux vẽtris: scz lienteria et dyarria cõpetat eũatio cũ medicinis laxatiuis. ¶Primo pbat q nõ. Illud qd augmẽtat morbũ nõ cõpetit in curatione illius morbi. medicia laxatiua est hmõi. igit rc. maior nota ẽ qr morbus minuẽdus est et non augmẽtandus. minor pz. qr auget fluxũ vẽtris quẽ curare itendim. ¶Scdo arguit autorit. Aui. in. 4ª pª in pn° 3ª. c. vbi dicit. Vẽtrẽ solue re sup solutionẽ vẽtris timorosum est. mõ res timorosas et piculosas attẽtare nõ debemus. ¶Tertio. illud qd auget et facit excoriationes itestinorum nõ cõpetit in dissint. s medicia laxatiua est hmõi. igit rc. maior nota est. mior pz qr itestinorum excoria° in initio gñat a qdã mã pungitiua p itestina trãseunte rc. vt dicit G. pmo de int. ad vnũ foliũ cũ dimidio. mõ purgatio cũ laxatiuo facit ipsas ad itestina fluere et p ɔñs auget excoriationes. ¶Quarto. nulli afflicto debili dz dari afflictio et debilitas. sed dissinterici et lienterici et dyarrici sunt hmõi. igit rc. maior est nota. mior pbat qr purgatio augmẽtat defectũ vtutis. 4. aph. 2°. 46. ibi. Si rigor iciderit. et in mult alijs locis. In oppositũ sunt oẽs autores q iubẽt dare medicias laxatiuas in oibus istis spẽbus fluxus vẽtris. vt est Aui. Joãnes serap. Gerald cremonensis. Jordanus de ture et moderni sani ɔsilij vt iã visũ est in cura. ¶In ista qõne erũt qttuor articuli. In p° ponent qdã notabilia et supposita. in scdo ponent ɔclusiones. in tertio rñdebit ad rões. in qrto mouebunt aliq dubia circa istã mãm et circa mãm flux vẽtris. ¶Quãtum ad pmũ articulũ p° notandũ: q qd ad veritatem itelligit de va dissinteria q fit ab hũoribus acutis pungitiis colericis vel flãticis salsis vel melancolicis de q imediate fcã ẽ mẽtio. silr d lienteria et dyarria psenerãtibus: et nõ vnius vel duorum vel triũ dierũ. ¶Scdo notandũ q qñ medicus venit ad dissintericũ vel ad aliũ fluxũ ventris patientẽ debet ɔsiderare pticularia. s. tps: etatem cõplonẽ: hitudinẽ: et sic de alijs. et dz ɔsiderare: si est diu q istã egritudinẽ passus ẽ: vl si est in ppinq tpe. vt ifra qnqz vl sex dies. et sup oia dz ɔsiderare vtutẽ. sic hz lra G. p° aph. 2° 3°. In oi purgatiõe vtutis ɔsideret. ¶Ter° gra materie et facit ad ppositũ notãdũ q ars me° tribus modis iuuat nãm siue vtutẽ in ifirmitate curãdo. Pmo qñ dato q vtus ifirmi sit potens destruere mãm mor seu morbũ curare. s tñ facere nõ pot nisi in multo tpe et qñ ars iuuat eũando ptẽ illius mã vel vtutẽ alr ɔsolãdo fit in minori tpe victoria vtutis supra morbuz. ¶2°. mõ iuuat qñ virt morbi et virt ifirmi in eodẽ statu sunt: ita q vnũ aliũ vincere nõ pt. et tũc adiutoriũ artis vz mltũ ac si duo pugnarent ɔ vnũ. ¶3°. qñ virt ifirmi est sufficiẽs in cipere digonẽ vel ipulsionẽ ma: tñ nõ pot cõ

tinuare vsq ad statū vel pfectū terminum. τ tunc cū modico arā adiutorio venit ad finem bonū τ optatā victoriā τ sanitatē qd si nō fieret virtus mor⁹ vinceret τ fieret mors. q2 mors est pfecta victoria morbi supra vtutē īfirmi. 3°. de crisi. ¶ Quarto supponit vna suppō q̄ est multū gñalis in medicina. τ est q in oi egritudine pus debem⁹ remouere cām egritudis: de inde curem⁹ discrasiā si q̄ est. Et ista est Ga'3°. teg'. cano.. τ 3°. 69. ibi. vnū cōe hñs pceptum. ¶ 5ª suppositio q superfluitates corpi dñantes τ ei nocētes dnt p artē expelli τ purgari vtute hoc tollerāte. τ sic iacet in scriptura G'. 4. amph. 3°. 5. τ dicit p totū sic. Inten⁹ eni ypoc. in oi purgatiōe est vna. s. vt expellant superfluitates nocive corpi dominantes. ¶ Sexto supponit dictum Arnoldi in parabol' doct. 2ª in pn°. τ est medic⁹ fidelis τ sapiēs cognitā agnoscendis q̄to celeri⁹ pōt subuenit egrotāti τ h de pmo articulo. ¶ Quātū ad scdz sit pª 3° q in dissinteria facta a multā hūorib⁹ vel multā q̄ltatē hñtib⁹ siue sint colici siue sint flātici siue melācolici cōpetit eñatio cū farmaª vtute hoc tollerāte. pbat 3° p 3ᵐ notabile. q2 medicus cū sua arte iuuat nām oib⁹ illis trib⁹ modis ibi recitatā. ¶ Primo q2 aliñ virt⁹ īfirmi nō pōt sup mām morbi nisi in multo tpe τ expellit lēte mltū τ tūc adiuta p artē i modico tpe expellit. Silr dicēdū est de 2° τ 3° mō. ¶ Scda 3° in lienteria veniēte a lenitate itestinoz cuz mā peccante cōpetit farmacia. pbat p q̄rtam suppositionē. ¶ Tertia 3° in dyarria hūozali cōpetit eñatio cū farmaª. pbat p eādē suppositionē: q2 cuiuslibet mor⁹ mālis cām debem⁹ abscindere sp pus: s iste y° oēs de qb⁹ sūt positre tres 3clusiōes sunt morbi māles. g̃ eorum cās τ radices debem⁹ abscidere pus. maior est G' in loco iam pallegaᵒ τ 3sequētia est manifesta. ¶ Quarta 3° iter ceteras medicias que mistrari pñt in oi fluxu vētris mirab. sunt pfectiores τ meliores. pbat ista ex assensu oium practicātiū q̄ eos in fluxu cōiter administrant. τ pbat p rōnē pmo de dissinteria: de calis hūoribus. Illa meª est pfectior τ melior i dissint. q̄ cū trib⁹ virtutib⁹ necessarys ad curā dissinterie q̄s aliq̄ meª pōt hre opat in dissinteria. s sic est de mirabo. ergo τc. 3ña bona ē τ maior est nota. q2 nulla meª pōt securi⁹ operari q̄ si opetur cū trib⁹ virtutib⁹. minor pbat p Aui. τ Debeᵉ. pmo per pmas virtutes. q2 sunt fri extingunt colerā p secundā virtutē. q2 corrugāt τ stipticādo cōfortāt stoᵐ τ intestina τ epar τ mēbra nutritionis: ēt p tertiā: q2 eñant humores acutos τ colericos. Ista eni pbantur per autores supdictos ad lraz. igit 3° vā. ergo q̄mirab. dant: hoc fit vt euacuent τ extinguant acumē colere τ vt 3fortēt τ refrigerēt: τ isti ppie sunt citrini. Si aūt esset de flāte salso vel de alijs hūorib⁹ acutis cōmixtis misceant kebuli vel indi τc. q2 oēs hñt pprietatē extiguendi colerā. ¶ Quinta 3°. in lienteria vl' dyarria cōpetenter dantur kebuli s̄m dñium hūoris peccātis. p3 3°. q2 opant saltē pmo mō. q2 expellunt hūores nociuos. scdo q2 3fortant τ restringunt stoᵐ τ itestina. τ sic p3 cōclusio vera. ¶ Quātum ad tertiū articulū restat rñdere ad rōnes. ¶ Ad pmā q̄n arguit. illud qd augmentat τc. cōcedo: τ nego minoꝛē. τ q̄n tu dicis q2 augmētat fluxū cōcedo p tpe. ergo morbū. nō v3 3ña. q2 augmētan⁹ fluxū destruit cām morbi sicut mediaª vomitiua augmētando vomitum remouet cām vomit⁹ τ curat vomitū. τ sic aq̄ tuthie vel aliqd collıriū missum in oculo p uocando lachrimas curat fluxū lachrimarū. τ sic de alijs. ¶ Ad scdam q̄n arguis autoritate Aui. vbi dicit ventrē soluere τc. est timorosum verū est q est timorosū: nō tñ est phibitum. τ est timorosū nisi fiat cū cautela τ obseruantia. s. cū fortivtute τ in pn⁹ vel augmento egritudis τ cū medicis appropriatis: vt sunt mirab: q̄ posito q nō laxent. saltim 3stringūt τ reprimūt maliciā τ acuitatē hūoꝛ. ¶ Ad tertiam. Illud qd facit ad excoriationē τc. concedo maiorē τ nego minorē: Et q̄n tu dicis q facit fluere māᵐ: rñdeo pmo q illa maª veniēs virtute laxatiue meᵉ inuenit iam stoᵐ τ itestina cōfortata: qd nō pñt illi hūores nocere. Dico scdo q posito q tunc magis fluant in duab⁹ horis vel trib⁹ non ita pñt inducere excoriationem sicut causaret p. 15. dies vel tres septimanas. q2 agens q̄to p longi⁹ tps applicat passo fortiorē iducit effectū. Aui. in. c. de naturis tēpoꝛ. τ p3 ad experientiā. ¶ Ad. 4ᵐ dico q nō est afflictio imo alleuia⁹ nec est debilitas imo fortifi⁹ca. q2 posito q p modico tpe debilitet postea tñ mag fortificat. τ sic p3 qd sit dicendū de qōne. ¶ Nolo h ponere vires τ pprietates mirab. q2 satis eas repies in autorib⁹ allegaā. ¶ Quātum ad 4ᵐ artiᵐ pmū du ᵐmouet. posito q mirab. nō repiant si d3 purgari cū alia meª. Dico q sic. s debēt misceri aliq̄ stipᶜª cōfortatia: vt berberis: sumach ypoqstid. τ silia τ vs reubarᵐ aliq̄lr torrefactū q2 p tales medicinas purgat maª añs τ sic minuit τ breuiatur egri⁹. ¶ Secundo queritur. si in fluxu pestilentiali competat eño cum laxatiuis. Dico q

sic. ⁊ si petis cū q̄bus. dico φ mirab. p̄ncipal̄r ꝓpter cās sup̄dictos. si tm̄ misceat̄ aliquid de agarico erit valde bona ꝓp̄ ꝓpetatez quā h̄z ꝯ hu. corru. ex aere pestilētiali. ⁊ tūc v̄z tiriaª recēs cū succo vel aq̄ plantaḡ vel ros̄ q̄ maḡ est cordialis. ⁊ v̄z etiā aq̄ ꝟge vel burse pastoris. ⁊ v̄z etiā metriᵐ. vn̄ iste opiate in ꝑua q̄titate valēt ꝯ venenū ⁊ restringūt rōne opij. ⁊ cū hoc calitas eoꝝ repmit ⁊ felicitat̄ earuz opatio cū aq̄s fris. ¶ Tertio dubitat̄ q̄ sūt ille spēs fluxus q̄ maḡ repiunt̄ pestilētiales. dico φ tenasmō dissinª ⁊ liēteria ⁊ diarria raro repiunt̄ pestilētiales. ¶ Quarto dubitatur si flux⁹ dissintericus ⁊ tenasmō pestilētiales sint morbi cōtagiosi. dico φ sic nō solū in vna domo: imo etiā in toto loco. ⁊ φ a puero decez vel. 15. annoꝝ trāsit ad sexagenariū ⁊ ad maḡ ⁊ ad min⁹. ¶ Quito dubitat̄ vtrū expectare debeam⁹ digōez mãe i isto casu an̄ purgatōez. dico φ n̄ dem⁹ expectare digōez q̄ mã ē furiosa q̄d p̄z ꝑ motū suū furiosum ⁊ velocē. etiā q̄a si diu maneret in corpe: corrumpet alios hu. et ad suā naturā cōuerteret. ergo tanq̄ inimicū mortalē citius q̄ poterimus ipam a corpore expellam⁹. ¶ Sexto dubitat̄ de mō ministrationis mirab. Hebe ponit φ imbibant̄ cū fricatiōe in oleo amigd dul. ⁊ ponant̄ in sole vt desiccent̄ ⁊ q̄libet die ꝟ sil̄is rorat̄io cū vino. Deīde ꝯterant̄ cū pauco zuc. ⁊ ꝟo capno. ⁊ fiant inde trocisci ⁊ ꝑmitte siccari in vmbra ⁊ administrent̄. ¶ Alio modo p̄parant̄ ꝟm ipm̄ cōterant̄. ⁊ vna pars eoꝝ ponat̄ in. 12. ꝑtibus ꝟi capni et ponant̄ in vase vitreo stricti orificij ne eoꝝ ꝟt⁹ exalet̄. ⁊ sic stent ꝑ dies. 8. ⁊ postea bulliāt vnica ebullitōe: ⁊ sic dimittant̄ donec siccent̄ fricādo cū manib⁹. deīde postq̄ aqua siccata fuerit. ꝟ trocisci aut pill̄. ⁊ exhibeātur ꝟm q̄titatē dos. ¶ Alio° exhibent̄ in dissin. ꝟz Platearīū. ʒ. j. vel. ʒ. j. et ß. pulu erizatoꝝ. ponant̄ in aq̄ pluuiali vel ros̄ vel sero caprino calis nō bulliētib⁹. q̄ ꝟtus exalaret cū bullitione: postea fricent̄ ⁊ colatura det̄. ¶ Magr̄ Jo. de torna. bone mēorie exhibȝ sic. ℞. cortiq̄ mirab. cit. ʒ. iij. et ß. reub. assi. ʒ. j. et ß. ꝟ pul̄. distempet̄ cū aq̄ ferrata. ⁊ det̄ vel dēt̄ de mane ⁊ ante cenā duo mirab cit ꝯfecti. vl̄ kebuli ꝯfecti ꝟm suū casum. Et ego de h̄ vidi bonam rōnabilē expientiā dn̄o coopante anteq̄ studuissē i clarificatorio mirab. eni ꝯditi minoris sunt solutōis ⁊ maioris ꝯfortatōis mēbroꝝ nutritionis. non conditi ꝟo ꝯriꝯ operantur. ¶ Septimo q̄rit̄ si mirab. debeāt ministrari nō habēdo aspectū ad purgationez. Dico φ sic; q̄ vt iā dictū est ꝯfortāt mēbra nutritōis. ⁊ ꝟ tal̄ pul̄. ℞. cortiq̄ mirab. citrinorū bn̄ in tegl̄a torrefactoꝝ coriādri p̄pati carabe. se. acetose cornu ceruini vsti an̄. ʒ. ij. spodij coralli ru. an̄. ʒ. ß. ꝟ pul̄. vel trocisci cū aqua ros̄. det̄. ʒ. j. et ß cū lacte capno vel ouino ferratis cuz calibe. Itē coagulū leporis inter oīa coagula est melius vt dicit Aui. ⁊ om̄e coagulū est calidū et siccū ⁊ ignee nature ⁊ emittit san. ⁊ lac cōgelatū in sto° ⁊ hu. g̃ssos. ⁊ coagl̄at om̄e liq̄dū vt ē de lacte. ⁊ ꝑ istā viā coagl̄atōis v̄z in dissint̄ maxime coagulū pulli eq̄ni.

¶ Caplm̄. 26. de yliaca.

y

Yliaca passio interp̄tat̄ quasi ilij colica. yliū aūt intestinū est q̄d etiaz vocat̄ subtile. Et yliaca pa° cū dolore intēso in intestinis sup̄iorib⁹ ac si intestina terebello ꝑforarent̄. Q̄d aūt yliaca attineat colice ⁊ quasi ab eisdē cāis fiāt. hoc p̄z vt dicit ras̄ in diuis. suis in. c. ꝓpo vbi dicit sic. Et est colica q̄ vocat̄ yleos cui⁹ expositio est dn̄e misere. O q̄ ꝑua est oīs cura cū sit confirmata. hec ille. Dicit etiā Aui. φ yliaca cōicat in causis ⁊ signis ⁊ in cura cum colica. ergo consanguinee sunt Et vltra hoc oēs aūt medici in hoc ꝯcordant yleon esse cū vie stercoris infra clauduntur in subtili intestino siue grosso. 6. amph. cōmēto. 44. P̄z g̃ ex istis φ colica et yliaca q̄si sorores sūt: q̄ ambe immediāte sūt a clausura ⁊ opilatione que fit in intestinis. Que si fiat in superioribus: vocatur yliaca. si in inferiorib⁹ vocatur colica.

Causa ¶ Patet etiam ibidem: φ causa immediata est clausio vie stercoris in subtili intestino siue grosso. Et huius clausure ꝟm ipsum tres sunt cause. ¶ Prima est opilato seu desiccatio fecum: ita φ a natura expulsiua non possūt expelli aliquo modo. ¶ Secūda causa potest esse apostema. ¶ Tertia causa possunt esse hūores grossi et viscosi Quicūq̄ tamen voluerit intelligere dictum Galieni. 6. amphorismoꝝ commento. 44. ibi Quibuscūq̄ stranguria ⁊c. potest interp̄tari φ yliaca passio vtplurimū fit ex apostemate vt ipse dicit ibidem auctoritate alioꝝ ⁊ sua. Sic multi ex solo apostemate testantur hoc contingere. Sed ego calidū ⁊ durū apostema hoc facere dico. Non em̄ credo constipari intestina huius in grossis et viscosis humoribus. Concedo hoc tamē fieri quadam aposta si congregatione multorum humorum viscosorum et frigidoꝝ inuiscatorum vel imbibi-

tor in fuba inteftini yleō dicti. Ps ḡ quō ga. in 2° illo ponit illas tres cās.f.calīm apa. Et quō mag' fe tenet qō fit ab apate. Conftā.vo folū ponit duas cās.f.calīm apa ⁊ hu.groffos ⁊vifcofos⁊ crudos iuifcatos in inteftis.Ad h̄ tñ dicēdū ꝙ Ga.⁊ Confē.intelligūt de yliaca q̄ venit ꝑpter ꝑꝓriā cām in inteftis ḡcilibus extītē.qn aūt yliaca hēat multas caufas:hoc nō negār.ſ tñ oms ꝯcurrūt ad opilationem ⁊ claufionē vie ftercoris ⁊ vētofitatū:⁊ alioꝝ q̄ cōiter a natura folēt expelli ꝑ inferius q̄ oīa retinent vi mor'⁊ dicamus fic.

Cause Yliace q̄dā funt ꝑmitiue:quedaʒ añtes:q̄dā ꝯiūcte. Cāe ꝑmitiue funt q̄ ab exteriori ex inopinato accidūt. vt ē ictus cafus ꝑcuffio obuia° circa ylia q̄b'poffs accidere dolor ⁊ torfio ⁊ apa ⁊ filia.fimilr aer fridus ꝯftringēs inteftina ⁊ retinēs feces. vl' ipa fritas mortificās ꝟtutē fenfitiuā ⁊ expulfiuā q̄ ita debilitanť ꝙ nō pñt expellere feces filr nimia calītas exficcās feces. nimi' labor ad quē fequiť ficcitas fecū ⁊ etiā toti' corpis Si aūt volum' fumere cōefta ⁊ bibita ꝑ cāis ꝑmitiuis tūc repiem' ꝙ aq̄ fria in nimia q̄ti tate fumpta eft interdū caufa yliace vt pōit Gerald' crem.filr fumere venenū vel aliquez cibū freq̄nť cui' ꝓꝑetas ē gñare colicā ⁊ inte ftinoꝝ torfiōes:vt funt fungi.fic dic auí.in.2. Cōformi modo vfus ciboꝝ ftipticoꝝ et tarde digōnis:vt cafe' carnes falite bouíe vl' porci ne vel legūina.vfus etiā lōg' fructuū viridiū q̄r gñat flā ⁊ hu.vifcofos ⁊ ḡffos.⁊ carnes ma le cocte affate vl' bullite. Et vidi hoc aliq̄n cō tigiffe ex colūbis filueftrib' male coctī ⁊ male mafticatī ⁊ auide trāfglutitī:⁊ ex ꝯchilib' cru dis.⁊ fic de alijs. Cāe añtes pñt eē multi hu. fridi ⁊ vifcofi vel vētofitates ḡffe i corpe gña te vel hu.calī cholerici pūgitiui.oīa ifta inꝙ in corpe exñtia.apa ēt epatī vl' venarū mebai carū vel fplenis vel vefice ad qō ncc̄io fequiť ꝯftipa° iteftinoꝝ vicinoꝝ ei.vel ftrāgla° vrine ⁊ ꝑ ꝯñs vie ftercoris ⁊ retē° fecū ⁊ vētofitatū ¶ Alia cā añs pōt eē ruptura hernialis. ⁊ qñ inteftina cadūt in offeū et retroducere neq̄ꝙ pñt. Alia cā pt eē ꝟmes accumulati nec feces nec vētofitates inferi' ꝑmittēres tranfire.⁊ h̄ freq̄nť in ꝑctica pñt fpeclari ⁊ de alijs. Oēs aūt ifte cāe añtes poftꝙ reducte fūt de potē ad actū:⁊ impfferūt fuū effectū facte fūt ꝯiū cte ⁊ īmediate. ¶ Cāe ꝯiuncte yliace funt ifte ꝑma ⁊ īmediata vt iā dictū eft:eft ꝯftric° vie ftercoris. Alia cā īmediata ⁊ ꝯiūcta ē apa ca lidū vel frigidū. Alia cā pōt eē iuifcatio flātīg vel hu.fridi vel calī in inteftinis gracilib' ꝑci pue in yleon inteftino ⁊ fimilia.

Signa iliace fūt in q̄druplici dña.q̄dā funt fiḡ egri.q̄dā cārū.quedam diftinctiua inť alias egri. q̄n fibi filēs.quedā etiā fūt fiḡ ꝑnoftica feu iudiciaria ad indicā dū mortē vel vitā vel de lōgitudine vel breui tate vite. ¶ Siḡ yliace ponūť a ga.6.de inte. c.1.fic.qñ dolor in vētre nimi' ꝯtigit in fupio ri ꝑte inteftinoꝝ ꝯuenit egrū exagitari vomi tui aliq̄n.⁊ euomūt egōnē ex q̄ paffiōe rari fa nanť q̄ yleos vocať. Aliud fignū ponit ibi.q̄r tātus eft dolor ⁊ torfio in fupiorib' inteftinis ꝙ infirmis videť ꝙ corde inteftis fint alliga te ⁊ ꝯtinue ftringāť vel inteftina a fuo ꝑprio loco euellāť.⁊ vltra h̄ adeft inq̄etudo vigilie intollerātia ⁊ veniūt ad terribilitatē accītiū ⁊ q̄līť cūq̄ʒ fit nihil exit ꝑ inferi'.⁊ h̄ eft fignū infeꝑabile.⁊ pofito ꝙ clifterizeť:modicū exit cū clifteri ⁊ modicū ab eo iuuanť. ¶ Siḡ cārū fūt ifta.nā fi fuerit ꝑpť flā ḡffuʒ in inteftinis adherēs nō adeft calītas:imo adeft frias⁊ in loco ḡuatiu' dolor.⁊ cū h̄ etas ⁊ tps ⁊ ꝯꝑlor regio ⁊ ars ⁊ regīm ꝑteritū:vt q̄r forte ꝑ mltū tps fuit vfus cibarijs flātiq̄ vel fructib' recēti bus.pifcib' ⁊ fungis ⁊ filib'.⁊ forte qñ hʒ vo mitū aliq̄d ꝑ fupi' expellit de flāte cū vomitu ¶ Siḡ qñ ē a vētofitate tūc nō adeft. fitis nec pōderofitas.⁊ forte ꝑceffit vfus lōgus rerum a q̄bus vētofitas gñať:vt fūt fabe pifa ⁊ alia legūina ficus recētes vue caftanee ⁊ mlti alij fruct'.filr vfus freq̄ns mufti nō bulliti ⁊ filia aut potauit aquā fridā a q̄ calor nālis debili tatus fuit.⁊ exinde gñat mltas vētofitates.⁊ aliq̄n ifte dolor ventofus moueť de vno loco ad aliū.⁊ cū h̄ eft ibi maior inflatio ⁊ tenfio ⁊ rugit'.⁊ fi aliq̄n ꝑmať cū manu vl' pāno calō mutať illa ventofitas ⁊ fit rugit'⁊ qñ tangiť fētiť infla° manifefta ꝑ lōgū fpaciū intefti.⁊ qñq̄ʒ nō fentiť.⁊ fi cōꝑmať ⁊ fricať cū manu vel cū pāno calō vel cū aliq̄bus refolutiuis ⁊ euapatiuis iuuanť ex eis vtplurimū.⁊ fi cum clifteri vel alr exit fterc' illud natat fup aquā ꝑpter multitudinē vētofitat in eo inclufaʒ ⁊ videť eis ꝙ inteftina fint plēa acub' ⁊ pūctōi bus. ¶ Signa qñ eft ab apate.fi apa ē calīm tūc do' ē intēfus i vno loco extēdēs manēdo nō fe ꝑmutās de loco ad locū:nifi forte rōe vē tofitatī inclufe nō hñd exitū.et adeft pulfatio ⁊ femꝑ fe.acuta ⁊ inflāma° ⁊ rubedo coloris ⁊ inflatio in oculis ⁊ retētio vrine eft fignū for te vt dicit auí. Et fi apoftema ē a mā fria ifta nō funt ita intēfa:imo oīa funt remiffa.fcias

tñ vt iam dictũ est ꝙ lz in aꝑ̃ate dolor debeat
esse fix⁹ ⁊ nõ mutabilis tñ rõne vẽtositatꝭ retẽ-
te q̃ mutaẗ de loco ad locũ mutaẗ dolor: tamẽ
fixe ⁊ ꝑ̃ncipiatiue teneẗ in vno loco sꝑ. Qñ ãt
est a fece dura sq̃balata: signa sunt: q2 forte ꝑ
lõgũ tp̃s añ res faciẽtes ꝯstipationẽ accepit:
vt sunt panis nõ fermẽtat⁹: biscoctũ risuz aui
cule ꝑue toste ⁊ turtures ⁊ sil'ia ⁊ case⁹ ãtiqu⁹.
⁊ adest dolor ꝑ̃uatiu⁹ ⁊ extẽsiu⁹. ⁊ vr̃ ꝙ itestinũ
a seipso scindaẗ. ⁊ adest siccitas lig̃ue ⁊ oris.
Et Aui. dicit vnũ notabile veꝝ in signis coli-
ce distinctis cãrum qõ in colica nec yliaca oꝫ
ne dicipiaẗ ꝑ id qõ forte sit de siti ⁊ ĩflatiõe ⁊
rubedie vrine. illud nãqꝫ cõe ẽ oib⁹. Qñ aũt ẽ
ꝓꝑ venenũ sumptũ tũc in ꝑ̃n° ĩcipit cũ tremo
re cordis ⁊ sincopis ⁊ cũ debilitate ⁊ mollicie
seu mollificatiõe ⁊ vomitu. ⁊ hec fiũt añꝙ do
lor accidat. Signa aliaꝝ cãrũ ex istis pñt sig-
ri ⁊ iueniri. ❡ Signa distinguẽtia inẗ yliacaꝫ
⁊ colicã sunt q2 p° in yliaca est retẽtio fecis to
talis vl' maior ꝙ in colica. sil'r in colica nõ est
tant⁹ mot⁹ nausee vl' vomit⁹ sic in yliaca ꝓꝑea
q2 mã magꝭ ẽ ꝓꝑe stom ꝗꝫ in colica. Accidẽtia
aũt alia vt est sincopis ⁊ tremor cordis angu
stie vigilie fr̃itas extremitatuz. Ista inꝙ̃ fre-
quẽtius veniũt ĩ yliaca ꝙ̃ in colica q2 mã ma
gis ẽ ꝓꝑe cor. Sil'r mãifestiora iuuamẽta re-
periunẗ in colica ex clisterib⁹ ꝙ̃ ĩ yliaca. Etiã
dolor ẽ in yliaca ab vmbelico supi⁹. in colica
ṽo ab vmbelico ṽsus ĩferi⁹. ⁊ h̃ vt plimuz. q2
qñqꝫ cã reuolutiõis colon ĩtestini ṽsus supi⁹
dolor ascẽdit. ❡ Signa aũt distictiua inẗ coli
cam ⁊ nefresiz ⁊ alias passiões q̃ videnẗ eẽ in
intestinis diceẗ ꝯcedẽte iesu in ca°. de colica.

Pronostica Signa vel iudiciaria ĩ yleon p° daẗ in yleon
ꝑ̃mũ iudiciũ a p° magistroꝝ ypo. vñ 7ᵉ aꝑ̃ho.
amꝑ̃h. 10. sic. In yleon vomit⁹ singult⁹ spasm⁹
⁊ desipiẽtia malũ. ⁊ Ga⁹ in cõmẽto dicit ꝙ vo
mit⁹ nõ sꝑ durat ꝫ suꝑuenit cũ ad mortem q̃s
veniat. q̃ si augmẽteẗ sterc⁹ emittiẗ. Et dicit ꝙ
si spasm⁹ aut singult⁹ vel desipientia accidant
ista eueniũt ꝓꝑ neruũ alligãtẽ cerebrũ ⁊ stom.
Intestina eñi cũ patiunẗ ad eijciendã egõnez
mouenẗ quã cũ ĩferius nõ pñt eijcere ꝓꝑ clau
sionẽ vie mouenẗ cũ ãgustia nõ nãl'r ad supio
ra vt expellanẗ nociua. in cõmẽto eiusdẽ aꝑ̃h.
❡ Scõo q̃buscunqꝫ ex stranguria yleos inna
scitur hij in sex dieb⁹ pereunt si nõ feb. suꝑue-
niente vrina multa fluxerit. 6. amꝑho. amꝑ̃h.
44. Ga⁹ non bñ tꝫ istũ amꝑhom. ꝫ dicit in fi-
ne cõmenti sic Bonũ tñ esset dici hũores cru-
dos ⁊ grossos ⁊ fridos accidentia fuisse hui⁹
morbi. s. yleos ⁊ eos cũ fe. ⁊ cursu vrine curari
sic dicũt illi interpretes. Vn. eñi illi ꝓꝑ fe. dis-
soluunẗ ⁊ ꝑ vrinã multaꝫ ⁊ grossam sic aiunt
emittunẗ. hec ille vbi supra. ❡ Tertio in egri-
tudine yleos qñ est ꝑdens. idest occidens: vo-
mitu expelliẗ stercus. Io. ser. Aui. ⁊ oẽs stant
in isto dicto. ❡ Quarto colica aũt q̃ yleos ap
pellatur difficile sanaẗ: maxie si cũ ea sterco-
ris accidat vomit⁹: ⁊ in hoc cõueniunt oẽs vt
dicit Haly in. 7°. li°. scõe ꝑtis regalis disposi
tionis. Item dicit Ga⁹. 6. de inte. in. c. j. vel in
2°. col. ⁊. 6. de mor°. c. 2. ❡ Quinto iuuenes in-
fra. 40. annos existentes nõ ita cito ex yleos
succũbunt sic senes in pᵃ ⁊ scõa senectute. ⁊ h̃
accidit ex fortitudine ṽtutis iuuenũ ⁊ debili-
tate senũ ꝙuis multos senes bñ ⁊ canonice
adiutos ex hac clade medi⁹ fiduis vidi ꝑicli-
tari: credens hoc ex ꝑ̃ui ⁊ grosso ⁊ flãtico vel
alteri⁹ generis aꝑ̃ate in yleo exñte hoc ꝑueni-
re ꝑ signa ibi notata. nã erat iuuenis. 27. an-
norũ cui aduenit dolor in ypocundrio q̃ extẽ-
debat se vsqꝫ ad stom ⁊ inferiora ĩtestina ⁊ ha
buit fe. ⁊ post q̃nqꝫ septianas vocat⁹ mĩstraui
clisteria ⁊ purgationes ꝑ supius ⁊ ĩferi⁹. ⁊ ꝫm
artem meᶜ fcã fuerũt sibi necessaria: tñ nunꝙ̃
ꝯductus potuit aꝑiri bñ. ⁊ non fuit verisil'e ꝙ
ibi squibalarũ neqꝫ hũoꝝ ibi posset remane-
re ꝙ̃titas talẽ clausionẽ faciẽtes p⁹ acceptio-
nem. 25. clisterioꝝ ⁊ totidẽ laxatiuoꝝ ⁊ diu du
rauit egritudo me absente vbi ꝑ q̃ndenã in fi-
ne ꝑ octo septianas. iã eñi erat debilis medici
nas ferre nõ valens. ❡ Sexto yliaca citi⁹ iter-
ficit ꝗꝫ aliqua aliaꝝ egritudinũ ĩtestioꝝ post
ꝙ̃ est in actu nocẽdi manifeste. ⁊ veniũt acci-
dentia terribilia. ⁊ hoc accidit ꝓꝑ nimiã sensi-
bilitatem ⁊ subtilitatẽ graciliũ intestinorum.
❡ Septimo yleos in quo est frequẽs doloris
vni⁹ loci ad aliũ ꝑmutatio min⁹ est ꝑiculosa.
q2 vr̃ esse ex vẽtositate q̃ facili⁹ resoluiẗ ꝗꝫ hu.
neqꝫ aꝑ̃a. ❡ Octauo cuz gordo° qñ dolores ⁊
accidenᵃ minuunẗ: ⁊ medicaᵃ sumpta ꝑ os bñ
descendũt oꝑando ꝑ inferi⁹ bonũ est. ❡ Nono
qñ in yliaca vẽtositas q̃ per inferi⁹ est multuꝫ
fetida: est malũ signũ. sed deterius est quãdo
eructuatio est fetida. ⁊ oĩno de malũ ⁊ morta
le est quando stercus fetidum exit per os. ⁊ si-
militer quando anhelitus fetet.

Curatio Iliace sil'is est cure colice in aliq̃bus. s. in aꝑtione viarum
intestinoꝝ: fortiores tñ medicie in yliaca dñt
admĩstrari. ⁊ plures euacuatie ⁊ mollificatie
medicie debẽt mĩstrari ꝑ supius ꝙ̃ in colica.
❡ Itẽ duo medicamia simul laxatiua in ylia-

ca sunt mistranda qđ non fit in colica. Unde
sciendū ꝙ qñ dať clistere in yliaca ⁊ dolor nō
cessat dꝫ dari medicina ꝑ inferiꝰ .s. clistere. ⁊ ꝑ
supius deť colatura vel pill'e. nā clistere attra
hit ad iferius qđ ꝑ supius ministratū est. In
pmis ergo dum ista paranť fiant aliqua cale
factoria cū herbis cal'is ⁊ resolutis vt est pita
ria arthemesia abrotanum fen' folia enule ab
sin^m mētastrum puleguū origa^m torreť in ca
cabo vel caxeola ⁊ calide applicenť vbi dolor
est. vel cū milio ⁊ sale ⁊ pānicio ⁊ auena ⁊ ani
so ⁊ maratro. ⁊ se. aneti ⁊ se. lini. ⁊ fenu° torre
factis in sacculo misceanť ⁊ applicenť vel cuꝫ
sacculo floꝝ camo. ⁊ melliloti ⁊ iticađ ⁊ siliuꝫ
calefacť in tegula cal'a rorata vino. vel appo
natur cucurbita plena aq̄ decoctionis istoꝝ ⁊
siliuꝫ. Itē misceanť ista. ℞. dialtee butiri axū
gie porcine anatꝫ ⁊ galline añ. ℥. j. olei camo.
℥. ij. ꝼ vnguentū ⁊ vngať tota regio dolorosa.
¶ Iterū prepenť clisteria pꝰ mollificatiua. de
inde acuta ⁊ attractiua: qꝛ a leuioribꝰ ē ichoā
dum. ⁊ ꝼ sic. ℞. malue cū toto radicis bismal.
viol. brāche vrsine mercurial' sicle añ. m. j. se.
lini ⁊ fen^ci. añ. ℥. j. furfuris. p. ij. anisi marat'
añ. ℥. j. cōquassenť ⁊ ꝼ decoctio in q̄ dissoluať
cassať mundē. ℥. j. ⁊ ß. mellis despumati q̄rt. j.
olei camo. q̄rt. j. salis cōis. ʒ. ij. ꝼ. duo clisteria
vnū ministreť per tres vel q̄ttuor horas ante
Aliud. Ista clisteria non pñt nocere ⁊ pñt iu
uare in oī cā fria vel calida apōsa vel vento
sa squibaletica vel humorosa. ⁊ post clisteria
nō dimittes ammistrationē rerū supradictaꝝ
mitigantiū dolorem ⁊ extremitatū fricatio in
omni tpe est valde iuuatiua. multuꝫ eni opať
ad distractionē materie dolorē facient: ⁊ ad
doloris mitigationē. Et scias hoc qđ stat ī rō
ne ⁊ expimento ꝙ si dicte res que ponunť in
clisteribus factis ⁊ fiendis in yliaca ⁊ colica
coquerenť in decoctione triparū mutonis vel
alioꝝ aīalium comestibiliū esse vtile ratione
similitudinis ⁊ ꝯformitatis ⁊ expimētatores
hoc testificati sunt. Ista enī valent in yliaca ⁊
in omni ꝯstipatione. Itē herbe ⁊ semina ⁊ ce
tera que cocta fuerūt ad clistere cuꝫ decoctio
ne ad vltimū teranť cū butiro ⁊ porci axūgia
⁊ oleo camo. icorporenť ⁊ ꝼ emplm: ⁊ calidūꝫ
loco dolenti apponatur. per hoc emplm mate
ria mollificatur ⁊ aliqualiter dissoluiť. Ista
enim sunt doloris mitigatiua. Post ista cliste
ria ꝼ flobothomia ſm Aui. qꝛ aut ibi est. apa:
aut non. Si est apa non est excusatio ab eo: ꝗ̄s
mo est necessaria. ⁊ si fuerit dolor fortis a quo
timetur de apostemate propterea qꝛ ad locuꝫ

dolorosum fluunt spūs ⁊ hūores ⁊ in loco do
lenti causant apa. tunc etiam succurrere de
bemus cum flobotomia. qꝛ per ipsaꝫ distrahū
tur humores a loco vbi apa erat iam actuali
ter. vel erat in eodem loco futuruꝫ. Et hec est
snīa Aui. in. c. de yliaca. ⁊ vlterius dicit. Et qñ
non sepanť humores mali in copore ⁊ diffici
lis fit exitus eoꝝ cum fluxu vētris est vl' flōia
ex rebus necessarijs. Hec ille. Cognito ergo
ꝙ apā generetur in intestinis gracilibus vel
etiā grossis ꝑ signa supradicta: ꝼ flōia si apa
est calidum: ⁊ non nocebit si ꝼ. clisteria supra
dicta remotis calidis seminibꝰ ⁊ addito oleo
viol' loco olei camo. Dicit autē ꝙ flōia in pri
mis tribus vl' quattuor diebus debet fieri de
basi. partis apposite vbi est dolor. deinde de
eadē parte deinde apponanť repercussiua ſm
Io. de tornamira. a principio cum spōgia ma
defacta in aqua frigida in qua sit tertia pars
aceti sepissime renouando quando incipit ca
lefieri vel cum oleo roß. vnfancino in quo sit
quita ꝑs aceti. vel cū oleo mirtilloꝝ. ⁊ citonio
rum. Et ista cōtinentur per tres vel quattuor
dies a pncipio. Et si apostema sit de cā frida
qđ tardiꝰ accidit cū materia frida per ꝑuulas
venas intestinorum penetrare non valeat: nō
oportet ponere repercussiua ita fortia: sꝫ suffi
cit ponere desuper vng^m de dictis mixtum cū
oleo de camo. tepidum. ¶ In augmēto autem
miscemus cū dictꝫ oleis oleū de camo. ⁊ faci
mus euaporationes ab extra cū camo. ⁊ melli
loto ⁊ roß. ⁊ in statu siľer. ⁊ tunc ꝼ. aliqua ma
turatiua ⁊ mitigatiua ex farina volatili molē
dini ⁊ farina fenu^ci ⁊ se. lini cū vitell' ouorū ⁊
cū aqua ⁊ oleo. ⁊ ꝼ empl'm de mica panis cuꝫ
caricis ⁊ oleo camo. Oīa ista stant in ratione
qꝛ si in calido apostemate in pncipio ponere
mus calida fieret maior attractio. ⁊ sic apa ⁊
dolor simul augerenť. Cum istis tñ clisteria
lenitiua ⁊ potus eoꝝ lubricare faciētiū: vt po
tus cassieť. ⁊ tamarindoꝝ ⁊ māne nō omittū
tur. Et regatur sicut febricitans preter acetū
⁊ malagranata acria ⁊ musa que intestinis no
cent: sed sumat ordeatū ⁊ auenatū ⁊ brodium
pulle ⁊ maluas boragies atriplices coctas cū
brodio pulle. vel cū oleo vel butiro qñ feb. nō
est magna. ¶ Item in isto casu iubet Constād:
dare cassiamꝼ. cum. ʒ. j. ⁊ ß. yerapigre facte cū
aloe loto addendo. ʒ. j. olei viol. ad mollifican
dum ⁊ lubrificādū. vel ꝼ sic in succo solatri vl'
scariole coctis ⁊ despumatꝫ dissoluať cassiaꝼ.
mundē. ℥. j. yerapig^e supradicte. ʒ. j. Uel ꝼ deco
ctio florum in qua dissoluatur cassꝼ. mūđ. ℥. ß.

vel.ʒ.vij.mane granate.ʒ.iij.deĩ clistere liniti nũ.fiat sic.℞.malue cũ toto radic bismal.brã ce v:sine violarie volubilis medie. añ.M.ij. flos borag᷑ ⁊ viol.añ.℥.j.et ß.prunos damad. iiij.℞ decoc° vsq ad.lb.j.⁊ ß.vel vsq ad.ij.lb ⁊ in.lb.j.dissoluat cassiaf.℥.ij.olei viol.qrt.j mellis.℥.j.℞ clistere.deinde in media.lb.dctẽ decoctõis dissoluat olei amigd.dul.℥.ij.cassi/ ef.mund.℥.j.et ß.mastic diagredij.añ.Ʒ.ß. def p os postꝙ clistere opus suũ pfecit.⁊ ista sepe iterent si videat expedire.⁊ de supdictis herbis ℞ emplm cũ sanð.⁊ oleo viol.⁊ farina ordei vt dolor mitiget ⁊ fiat aliqlis alteratio materie apostemose.¶Si yliaca est ab apate frido vel facto a mã frigida .tunc denf cliste ria magis fortia etiã repcussiua.frigida non valẽt: qz magis infrigidarent ⁊ ingrossarent materiã apostematis ⁊ resoloni vel alteri eua cuationi inabilior redderef.et ideo debemus dare in potu res apitiuas ad incidendum et subtiliandũ ⁊ digerendũ illã gssam ⁊ viscosaȝ mãm.Proinde ℞ decoctio rað apij et feni et petro ⁊ gramis ⁊ brusci.⁊ in decoctõe dissol/ uatur cassiaf mund.℥.j.et ß.ppinef.misceaf tñ ei olei ɔ e lzerua.i.olei sambucini vt reperi in glosula haly in.c.de paralisi.℥.j.Alij dicũt tñ ꝙ lzerua est catapucia lzerua.i.pẽtadacti/ lus bm Aui.Et iterũ ℞ hec decoctio.℞.aueti baccarũ lauri añ.℥.j.caricaȝ ping.x.numero passularũ mund ab arillis.℥.j.semis malue⁊ altee se.lini ⁊ fenug añ.ʒ.iij.rað apij ⁊ fen et petro añ.℥.ij.coquãf i aq̃ ⁊ addaf olȝ amigð amaf.℥.j.et ß. in qualibet exhibitõe⁊ capiat p tres aut quattuorvices.Et si esset indignãd nature ꝙ nõ posset potare oleum: def illa de coctio p se:quia maturat ⁊ resoluit ⁊ mitigat dolorem.℞ clistere magis acutũ quod inferi⁹ dicef.⁊ ambe medicine p supius ⁊ inferi⁹mi/ nistrent simul ad vnam euacuationẽ p inferi us cõueniũt.Ego aũt pus do laratiuũ p supi us:⁊ post p mediã horã dari clistere iubeo: vt attrahat inferius quod supius est pparatuȝ. Et si vis ista ɔtinuare ⁊ nõ vis piger stare se/ quif aliqñ bon⁹ effectus ⁊ si aliqđ deficit de cura apostematis calidi vl frigidi.in.c.de co lica reperief deo iuuãte.Ualet tñ in isto casu quãdo a vẽtositate vel fridis humorib⁹ assum ptio tiriace ⁊ metridati et electuarij diacimi in quo ponaf spica.Et fiãt emplastra ex fari na se.lini ⁊ fenugreci ⁊ oleo camo. ⁊ mellilo° cũ vino simul mixtis ⁊ coctis.⁊ hoc fit ad re/ soluendũ ⁊ maturandũ ⁊ sedanduȝ dolorem. ¶A fecibus induraf si ℞ yliaca ℞ lenitiua cli

steria.⁊ fiat illud qð supdictũ est ter aut qter ⁊ fiat decoctio flos cũ.℥.j.cassief.mund.ʒ.v: de diacartami.⁊ def cibus laratiu⁹⁊ lubricãs Et si ista nõ vȝ fiat tale clistere attractiuum laratiuũ ⁊ vẽtosita^{m} ɔsumptiuũ.⁊ cũ hᵉ est lu bricitatẽ faciẽs in fecib⁹⁊ hu.flegmaticis.℞. qnqȝ herbarũ cõiuȝ.añ.M.j.vtriusqȝ cẽtau^{e} vtriusqȝ calamenti mẽtast origa abrota rute ysopi añ.M.ß.an marat carui.añ.℥.j.℞ de/ coctio in q̃ dissoluaf mellis anthosati olei ru te añ.quart.j.yerapigre.℥.j.bñdicte.ʒ.iiij.sal ʒ.j.℞ clistere ad.lb.j.et.ß.Et ante clistere per duas horas denf iste pille.℞.yerapigre.ʒ.ij. pulpe coloqntide.Ʒ.j.masticis.Ʒ.ß.℞ pille. Et in isto casu vȝ multũ sumere maluas ⁊ ali as herbas laratiuas cũ multo oleo: et bibere ius earũ.Cũ malua dicaf qsi molliẽs aluũ.i. ventrẽ.ista em est sua actio.s.mollificare ven trem ⁊ locũ vbi apponif:et mollificat res in/ duratas in vẽtre vel alibi exñtes. ⁊ oleuȝ silr. Consueuit em oleũ nõ ad vomitũ ꝓrumpere multotiẽs sed ventrẽ mollire.de fe.ad Glau/ conẽ.c.14.vel fiat pureta de malua ⁊ mercu/ riali ⁊ cicla ⁊ borragine cũ pingui brodio mu/ tonis vel cũ butiro. Et ℞ tale emplm a parte exteriori.℞.mal.bismal.senecionis brãce v:/ sine añ.M.j.fenug.se.lini añ.lb.ß.olei viol. arũgie galline ⁊ porcine sine sale butiri añ.℥. ij.ceparũ lilij coctarũ sub prunis.iiij.numero herbe coquanf in aq̃ vsqȝ ad ɔsumptõeȝ. ⁊ tẽ pistenf oĩa silr ⁊ addaf olea ⁊ arũgie ⁊ ℞ ẽplȝ sup locũ dolorosum.⁊ iterũ frigaf in patella ⁊ calm apponaf.et capiat si põt de supdicta decoc°anteꝙ sit ɔsumpta vnũ bonũ haustum qz valde bonũ est.⁊ ita ɔtinuenf modo vnuȝ: modo aliud. ¶Si yliaca eẽt ppter hu.fridos flegmaticos ⁊ grossos ℞ sic.℞.rað.apij ⁊ fen et petro. añ.℥.ij. an carui marat se.petro et apij.añ.℥.j. radicis raphani gallicani.℥.ij.℞ apozima de quo frequẽf in die capiat ita cali dũ sicut poterit supportare.⁊ semel aut bis ĩ die sumat de melle roß.2.coclearia argentea distẽpato cũ dicto apozimate ⁊ colato.vel cõ edat mel roß.⁊ post bibat apozima. Et iteruȝ clistere fiat attractiuũ ⁊ laratiuũ vltimo in hᵒ caplo ordinatũ et freqẽter purgef dando in potu yerapigre.ʒ.ij. pulueris diaturbit.Ʒ.j. Cum supdcito apozimate vngaf etiaȝ sepe ⁊ sepius cũ rutacelon : ⁊ camomileon. in qbus coquaf pulegiũ origanũ ⁊ calm mentastrũ ⁊ agnus castus anisuȝ maratrũ ane^{m}⁊ silia. vl ℞ decoctões ⁊ alia q̃ dicta sunt supius quãdo yliaca est ab hũoribus frigidis ⁊ fricef locus

vbi est dolor. Valent etiã pille de aloe ꝛ pille yerapigꝰ cũ coloquintida ꝛ mastice: ꝛ multa alia q̃ dicent̃ in.c. de colica dño iesu xpo adiuuãte ꝛ hoc opus coopante. In isto casu iuuat mltũ potus aq̃ cal'e: qꝛ dissoluit illos hu. flaticos. ¶ Trocisci valẽtes ad yliacã de cã frigida. ℞ absin' se. apij an' cimini cassielig^e. añ.ʒ.iij. mirre castorei spice' añ.ʒ.j. et ß. pipis longi apij. añ. ʒ.j. ℞. pul'. ꝛ inde forment̃ trocisci. ꝛ det̃.ʒ.j. et ß. ꝛ vꝫ bm. Consi. ¶ A vẽtositate si fit yliaca fit clistere qd dictũ est supius qñ est a fecibus induratis. qd q̃dẽ est ꝯsumptiuũ humiditatum superfluoꝝ ꝛ vẽtositatũ resolutiuũ. ꝛ dent̃ i potu ꝯsumẽtia ꝛ carminãtia vẽtositatẽ. ꝛ vꝫ diacimi^m ꝛ diacala^m et trocisci supius scripti. et valẽt allia comesta. Et notent̃ illa h̃ q̃ dicent̃ in colica vẽtosa. nã nõ videt̃ esse yliaca quin ibi sit clausio intestini. ꝛ qꝛ vẽtositas in sto^o et in intestis gñat̃ fere ꝯtinue ex actõne caloris nãlis in cibis vel hũoribus. aliqñ pua aliqñ multa q̃ nequaq̃ ptrãsire pñt intestioꝝ clausurã ꝛ ꝯstipationẽ. ideo remanẽt in intestis ꝛ faciũt distentionẽ ꝛ ꝯtinui solutionẽ. ex q̃ concludit̃ ꝙ raro est yliaca vel colica qñ ventositas ibi pticipet. ppea ñ erramꝰ si vẽtositatez ꝯsumẽtia cũ alijs medicaminibus adiũgamus ¶ A cal'is hu. pũgitiuis si fit yliaca euacuẽtur illi calidi hu. frequẽter. ꝛ det̃ sirupꝰ viol'. cum aqua ordei ꝛ purget̃ sic. ℞. floꝝ viol'.ʒ.4. pru. siccoꝝ. xv. fit decoctio in q̃ dissoluat̃ cassia℞.ʒ. j. mãne granate.ʒ.ij. vel diacartami vel elec' de succo roß.ʒ.ij. vel in decoctõne supradicta. distemperet̃ elec^m de succo roß.ʒ.ij. reub.ʒ.ß. Et fit tale clistere. ℞. ordei mundi. p.ij. maiue bismal'. violarie volubilis me' añ. M. j. cantabri j. furfuris. p.j. fit decoc^o in q̃ dissoluat̃ elec^m de succo roß.ʒ.ß. cassie℞. mund.ʒ.j. et ß. olei viol' quart.j. salis cõis.ʒ.ij. fit clistere. Et dicit aui. ꝙ yerapigꝰ ẽ magꝭ iuuatiua eis ꝛ pille de aloe cũ scamonea: qꝛ cũ quadã violẽtia humores purgãdi sunt ꝛ ꝯstipatio remouẽda. al's nihil vꝫ. ¶ Stercus lupi datũ in potu vꝫ multuz in yliaca sicut stercus canis in squinãtia. Si ruta coquat̃ in oleo vꝫ in yleon gñato ex vẽtositate. ꝛ si aquã eius ppinaueris valet ad idem ¶ Daly de regali dispõne. A ruptura si fit yliaca: intestina ad suũ reducant̃ locũ si possibile est. deinde adaptet̃ bracale. deinde dent̃ me^e laxatiue mixte cũ dissoluẽtibꝰ ventositatem. ¶ A veneno si fit. puocet̃ vomitus sepe. Et detur tiriaca ꝛ metri^m ꝛ similia. vel det̃ gẽciana ꝛ herba tunicis ꝛ bacce lauri cuz ruta sil' mixt vel quodlibet p se. ¶ A vermibus vo si fuerit curent̃ sicut dicet̃ in caplo ꝛ expellãtur: quia duobus modis nocẽt ꝯmes. Uno modo mordicando ꝛ pungendo subam intestinoꝝ. Alio modo qñ sunt cõglobati opilant viam ꝛ nõ pmittũt transire feces nec ventositatẽ. ꝛ sic fit dolor intollerabilis. et in hoc casu multuz vꝫ yerapigra acuata cũ agarico qꝛ occidit ꝯmes et expellit eos.

Declaratio In yliaca. p̃mo querit̃ quare in yliaca de fria causa siue sit apostema fridũ siue frigidi hu. vrina semp est tincta ꝛ colorata. posito ꝙ ibi nõ sit fe. Dico ꝙ vrina tingit̃ aliqñ posito ꝙ ibi nõ sit fe. rõne abstinẽne. aliqñ rõne vigiliarũ. aliqñ rõe pui potus. aliqñ rõe calefactorioꝝ. aliqñ rõne doloris. aliqñ rõne chol'e ru. non misse ad intestina vt faceret in eis stimulationẽ. imo ista cholera q̃ debuisset mitti ad stimulandũ vtutẽ expulsiuã diuertit̃ ad vrinã ꝛ sic sequit̃ ꝯstipatio ex defectu stimulatõis ꝛ tinctura vrine ꝙuis cã sit fria. vt clare potest videri in.22.c. istius.4. libri. Cum g̃ oĩa ista vel maior ps sit in yliaca a quacũqꝫ causa fit. sequit̃ ꝙ vrina debet eẽ tincta vltra modum ꝙuis cã sit fria. ideo dicit Aui. ꝙ ex tinctura vrine neqꝫ ex siti debemꝰ arguere vtrũ causa sit cal'a vel fria. qꝛ hec oĩa sunt oĩbus spẽbus yliace saltim ꝑusq̃ p tpus durauerit manifestum. ¶ Scdo intelligãt iuuenes ꝙ ꝙuis in yliaca ꝛ in multis alijs passionibꝰ nos ponamus multa remedia ꝛ forte iuuenis ordiauit vnũ quod aliqñ nõ vꝫ. ppter hoc nõ dꝫ dimittere qñ ꝯsequat̃ illd reme^m si rõnabil'r fuerit ordinatũ. ꝛ sil'r alia remedia competentia vt non tepet̃ statim: imo sit ꝯstans ꝯtute ꝛ ope et ꝑmone. ¶ Tertio notãdũ ꝙ ꝙuis sint mlte passiones que veniũt cũ ꝯstipatione ventris. tamen ppriuz est huic passioni. ꝛ qñ anthonomatice habere ꝯstipationez que nunq̃ ab ea separat̃. ꝛ sic iacet in scriptis. 7. amph. cõmẽto.16. Sic in isto yleon nihil descẽdit p inferius quod pprium videt̃ huic passioni. h̃ ille. ¶ Quarto querit̃ quomodo feces pñt expelli per superius seu stercora. cum non recipiant nomen stercoris donec sint in vltimo intestio vt visum est in anathomia intestinoꝝ. Et cuꝫ etiã ibi sit tãta opilatio ꝙ nihil inferiꝰ possit descẽdere vsqꝫ ad locũ vbi stercora suã recipiant denominationẽ. Et quod amplius est illd quod est in vltimo. scilꝫ intestino nõ videt̃ ꝙ possit supius ascẽdere ppter ꝯstipationez in gcilibus intestinis existẽtem. restat g̃ ꝙ in yleõ stercora p supius emitti nõ pñt. Contrarium

tñ dicũt oẽs pcipue Ga.7.amph.cõmẽto.10. vt iam visum est in pmo signo pnostico vere qstio est indeterminata. ¶ Sed videt mihi q nos possum9 dicere sic notãdo q stercus cõsideratur dupl'r. Uno modo p fece a q sepatũ est benignũ ab illa grossa ⁊ fecali mã. ⁊ istud nũ q recipit nomen stercoris qñtũcũq trãseat p intestina donec sit in intestino recto. ⁊ tunc real'r recipit nomẽ ⁊ formaz stercoris. ¶ Alio modo possum9 cape stercus p quacũq mã cibali corrupta ⁊ fetida in quocũq loco siue fit in sto° vt iterdũ cibus corrũpit in eo ex corruptione digõnis. vt dicit Gal'.6. de morbo.c.1. Siue corrũpat ille cibus in sto°: aut in intestinis ppt longã morã in eis factã sine digõe bona ⁊ pfecta. ⁊ isto modo capit magis large tũc dico q si psiderem9 pmo modo p ista mã fecali q iam recepit formã suã ⁊ nomẽ in vltimo intestino. Dico q nõ est verisile q illõ ad supiorẽ partẽ ampli9 p tã longos conductus reuertat. ⁊ sic pcludunt due imaginatões prime: hic eni trãsitus ad supius inpedit ppter longitudinẽ viarũ ⁊ ppter obstaculũ fecũ vel apatũ vl' humoꝝ ⁊c. Si aũt psideret scdo mõ ppter mãz cibalẽ corruptã in sto° vel in intestinis. hoc videm9 de facto p supius expelli a virtute expulsiua. ⁊ hoc fit qz cibi ⁊ potus sumpti qñ diu remanẽt sine digõne ⁊ sine pductu debito in sto° vel in intestinis supiorib9 vel inferioribus corrumpunt intm q fetẽt plus q stercora. ⁊ iõ iudicant eẽ stercora sũt tñ mag cibi indigesti ⁊ corrupti q sint stercora forma lit. ⁊ sic intelligũt autores. ¶ Quito notandũ q vomit9 veniẽs in yliaca dũmõ nõ sit fetid9 nec cibus ita corruptus vt iã dictũ est nõ nocet: imo aliqual'r alleuiat p euõnez alicui9 ptis materie piuncte ved añtis. sed qñ mittuntur cibi corrupti fetidi p vomitũ ad modũ stercoris: tũc dicat miserere mei deus. ¶ Sexto notãdũ q retẽtio ventositatũ q psuete sunt exire: vt accidit dũ homo est in loco verecũdo nocz pptera: qz ille vsus supius reflectunt. et pñt causare yliacã tẽpaneã ⁊ colicã ⁊ eructuatio nẽ fetidã. ⁊ iõ iuuat nõ multũ eas pstringere: imo sic veniũt sic recedãt cũ sono vl' sine sono ¶ Septimo adhuc pfirmo istud qd dictũ est i capl'is yliace. s. q pncipalior cã ⁊ q plurimũ ducit egrũ ad interitũ est apa cũ pstipatõe fecũ. ⁊ hoc dicit Gal'.6. de inte. c.1. vl' in fine.2'. colli. ¶ Octauo dubitat vtrũ in aliq spẽ yliace debeat puocari vomitus q nõ. Illõ quod est malũ signũ immo etiã pessimũ nõ debet p uocari. sic est de vomitu g ⁊c. q aũt sit maluz signum patet p ypo.7.amph.amph.10.ibi in yleon vomitus ⁊ singult9 malũ ⁊c. Dicenduz q si yliaca est ex veneno sumpto vel ex cibis venenosis vt fungi vel alij debet vomit9 stati puocari: qz al's esset periculum si talia diu in corpe remanerẽt cũ in se hẽant qlitates pniciosas ⁊ mortiferas. ¶ Tunc ad argum dico q in alijs causis meli9 est illas mãs siue hu. siue fecales ad ptes inferiores pperare. sed in isto casu nõ ⁊ hoc asserit Aui. ¶ Nono notare poteris.2. ex dictis in pmo signo pnostico ex dictis Ga. Prmũ est de colligãtia ce'i sto' per neruũ ipa duo mẽbra colligantẽ ex q colligãtia pticipant in egritudinib9. ¶ Scdo potis notare quãta est pstipatio yliaca et qñtuz est violẽta ⁊ pessima egritudo q suis malis occasionib9 q p inferius debuissent eijci p supius p nãm expellunt vt ibi declaratũ est. ⁊ h' idez declarat Ga.6. de morbo.c.2. de sto° ⁊ intestis qz stomachus qñ fm cursum nature ppriũ hr cibũ supius detrahit p meri ⁊ supflua sua expellit inferius. Quãdo vero ex nãm pcesserit aliqñ quidẽ plurima subtrahit ad inferi9. vbi grã. sepe ex clisteri aspicim9 ptem ascẽdentẽ superi9 ppulsam. sterc9q pariter euomi sicut contingit in yleon que spẽs mortalis est. ego aũt fateor qz in hmõi actiõibus stomach9 ad se nihil attrahit s a se ascẽdẽtia suscipit i hac siquidẽ actõe intestina vehemẽter expressa in supiora ppellũt qñ agguat eijciendo supflua ciboꝝ vsq ad summa ora pijciũt. hec ille. vbi supra. ⁊ sequit. Motus vo intestinorũ naturalis est quãdo egestio inferius descẽdit intrdum aũt hec actio in toto parit sicut in yleos frequenter videmus. hec ille. patet ergo malicia eius ⁊c.

¶ Capl'm.27. de thenasmone.

Thenasmon est pa°recti ⁊ vltimi intestini cum nimio dolore ⁊ nimio conatu egerẽdi ⁊ modico effectu. Adest eni dolor circa circulũ ⁊ videt q semp debeat assellare ⁊ semp se exprimũt. modic9 tñ euenit effectus. ¶ Et ideo Auic. fluxus seu conatum assellãdi factũ in intestino recto vocat zarirũ Thenasmõ aũt fm grecos interptat cogna° reductõis: qz semp conat redire ad assellationez. fm vo latinos interptat quasi tenẽs materias: quia cũ nimio conatu assellãdi marie flegmatice vel cholerice vel sc'balle in recto intestino retinent. thenasmõ aũt qdẽ est verus fm aui. nõ ver9 est ille q fit ppter retẽtionem solius fecis sicce ⁊ indurate in recto intestino

ad quā sequit conat⁹ nimi⁹ egerēdi sine effectu. ⁊ similitudinarie videt thenasmon ⁊ nō simpl'r sed cū additōe. Alius est verus thenasmō ⁊ iste habet plures causas.

Cause thenasmonis possunt esse p̄mitiue ant̄es et ↄiuncte. p̄mitiue p̄nt esse frigus ab extra aduenies alterās ⁊ malā cōplonē inducēs in dicto intestino vel materias cōprimēs fluere ad dictū intestinū ⁊ h̄ fritas pōt esse ab aere exteriori vel asessiōe super lapidē frigidū vel sup terraȝ vel gelu vel glaciē vel ꝑpter fritatē aque vel alteri⁹ rei attingentis ꝑ longā tēpis morā regioneȝ illi⁹ partis. Aliquādo aūt pōt venire a calitate vel siccitate magnis ⁊ intēsis in aere vel a corruptione eius. hoc negare nō possumus. q̄a hoc frequēter videm⁹ ꝓmaxime in pueris: ⁊ multi ꝓinde moriunt ex ↄpressionib⁹: maxime q̄n thenasmō mutat in dissinteriā. ¶ Cause antecedentes possunt esse mali hu. corrupti salsi vel acuti vel bauracales in sto° vel epate vel alibi generati et ↄtenti. Alia cā pōt esse corruptio ciboꝝ vel humoꝝ in suis digōnibus ⁊ longus fructuū vsus: q2 mali ⁊ corruptibiles hūores ex eis gn̄ant. Aliq̄n possunt esse v̄mes vel vlcera. ¶ Cause ↄiūcte aut est retētio fecum cuȝ aliq̄bus: aut est apostema in dicto intestino recto vel v̄mes vel vlcera vel emorroiđ in dicto intestino. vel est hu. calidus ⁊ acutus vel corrupt⁹ imbibit⁹ vel inuiscat⁹ in intestio vel est flā salsum ⁊ vtpli^m ꝯm Aui. fit ab hu. viscoso q̄ō videt muc⁹ nariū. ⁊ hoc bn̄ appet ad experientiā in exeūtib⁹ ⁊c. tali mūco appent aliq̄ gutte sang. ꝑpter abrasiones q̄s tales hu. in intestino opant q̄n sunt ibibiti in sba ei⁹ siue inuiscati in supficie eius. ⁊ iste hu. muncosus magis videt eē flā salsum vel alterius speciei q̄ cholericus vel melicus.

Signa egri. sunt satis manifesta: q2 hȝ magnū dolorē ⁊ puncturā ⁊ q̄n rasurā circa circulū pudibūdū se extendenteȝ supius p. 4. digitos ⁊ in pectie ⁊ v̄sus āchas. et est ibi tantū desideriū egerēdi ꝙ summam felicitatē mūdanā reputarēt posse causaȝ expressionē ⁊ conatū faciētē expellere. ¶ Signa causarū sic inuestigent si est a cāis p̄mitiuis: scit ex r'lone patient: vt q2 fuit ⁊ laborauit in aere frio vel in locoīniuoso vel sedit sup marmor vel lapides fridos vel niuē vel glaciē vl' gelu vel natauit vel cecidit in aq̄s fris. ¶ Si aūt fit ꝑpter aerē pestilentialē: hoc scit q̄a in illo loco vl' regione multi sili' retinent i infirmitate ⁊ aliq̄ moriūt ⁊ aliq̄ euadūt. ¶ Signa causarū ant̄ium. Cāe antes cogscunt i corpe abūdare ꝑ hitudinē corpis: vt si est plen⁹. vl' ꝑ exeūtia: vt si aliq̄n exit flā mūcosum aut cho. aut ꝑ regimē p̄teritū: vt si ꝑ multū tp̄us vsus fuerit multis fructib⁹ ⁊ fungis ⁊ silib⁹ rebus. ¶ Signa cārū ↄiunctarū sunt q2 q̄n ē a cho. adest pūctura ⁊ ardor calor sitis: ⁊ egō ē cholerica crocea. ⁊ freq̄nt vadit ad sellam ⁊ q̄nq3 nihil assellat q̄nq3 parū de supdicta egōe cuȝ aliq̄ gutta san. Si v° fuerit a flegmate in pte iferiori circa anū adest ḡuitas ⁊ pōderositas ⁊ dolor ḡuatiu⁹ rōne pūctionis ꝙ spēs illa in nālis flātis inducit. ⁊ egō est mūcosa flātica ⁊ aliq̄ gutte san. ex ruptura vene q̄ intdūȝ apit ⁊ rūpit ex magno conatu ⁊ expssione. vl' ꝑpt abrasionē quā feces vel hu. mali inducūt in intestino. Ex isto poteris tu cognoscere quātuȝ iuuat patientē nō se fortiter exp̄mere ⁊ ꝙtuȝ iuuat ip̄m in p̄n° cām expssionis et desiderij remouere ꝙtum etiā iuuat malā q̄litatem introductā ānulare. Si fuerit ab ap̄ate in dicto intestino: adest dolor ⁊ tumor ⁊ fe. ⁊ sitis molestia itollerātia ⁊ grauitas dolorosa. Si fuerit a v̄mib⁹ aliq̄n emittit aliq̄s v̄mis ⁊ assunt signa v̄miū. etiā si est ꝑpter vlcera in eodem intestino deus scit. q̄n clisteria lauatiua vl' cōstrictiua immittunt. videt eñ ꝙ intestinū nouissime cū rasorio excoriet. Si thenasmō ꝑpt solas feces retētas venerit h̄ scit ex ↄfessione patient. Et si fuerit ꝑpter emorroiđ ex signis earum possunt indagari.

Judicia in thenasmōe. Primo thenasmon in autūno vel estat̄ sine piculosior est ꝙ in alijs tp̄ibus: q2 tūc vtpli^m est pestilētialis. ¶ Scđo thenasmō ex cho^a et hu. pūgitiuis si cito ei nō succurrat v̄titur in dissinteriā. Et si est ex flāte ⁊ hu. viscosis: si cito nō succurrat v̄tit in colicā vel yliacā maxime q̄n vene seu corp⁹ istis hu. repit plenuȝ: ¶ Tertio dicit Gorđ. ꝙ tenasmon si diu perseuerauerit ducit patientē ad colicā ⁊ yliacaȝ ⁊ ad vigilias ⁊ ad debilitatē v̄tut̄ ⁊ ad doloreȝ capit̄ ⁊ sincopi quoꝝ cā est ↄtinuātio doloris ¶ Quarto thenasmō in pueris picl'osior ē taȝ ꝑpter debilitatē v̄tut̄ eoꝝ ꝙ etiā ꝑpt inobediētiā recipiēdi cibos et medicinas. ¶ Quīto mulieri eñ in vt'o hn̄ti tenasmon innatus abortuȝ facit. 5. aph. aph. 4. ¶ Sexto thenasmō pestilētialis ad quā sequit dissin^a mortalis ē vt plurimū maxime in pueris. ¶ Septio thenas. patientes vel etiā dissinteria si bn̄ comedant nō habent piculum: q2 cibi supueniētes faciūt exire cibos extremos feces ⁊ humores

Curatio tenasinonis. Primo ꝯsiderentur cause ꝛ ille remouēde sūt. vnde si tenasmon fit ab aliqua cā ꝑmitiua auferatur ꝛ corrigatur per suū contrariū. ponatur igit̄ ꝙ fit a frigore exteriori tūc fiant euaporationes ꝛ calefactiones circa anū ꝛ circa pectinē ꝛ coxas ꝛ renes. ¶ Et pꝰ ℞. tale clistere. ℞. mētastꝰ origaꝰ camo. mellꝰ calamē abrotani cantabri. an̄. p. ij. olei camo. olei de lilio an̄. ℥. j. ꝛ ß. iniciat̄ per clistere hoc enī est calefactiuū ꝛ doloris mitigatiuū. Si tñ ibi vr̄ esse cōstipatio vel aliqs superabundans hūor pñt addi laxatiua vt yerapigra būdicta ꝛc. vt postea patebit. ¶ Res aūt que post colaturaȝ remanent: pistent̄ fortiter ꝛ icorporent̄ cū oleo camo. vel ruthe ꝛ frixe in sartagine sup ptes supradictas empl'etur: ꝛ postq̄ fuerint frigide remoueantur ꝛ fiant sacellationes cum milio ꝛ sale vel pannicio simul torrefactis: ꝛ locis supradictis apponantur. Fiāt etiaȝ sacculi pleni furfure ꝛ bulliantur in vino vl' aqua si pauper est ꝛ applicētur vnus ante ꝛ alius post retro. ꝛ super ꝫm. sedeat calidum q̄tū poterit donec fit quasi frigidum ꝛ tunc auferat̄ ꝛ iteruȝ calefiant ꝛ apponant̄ ꝛ post dicte regiōes vngantur cū oleis calidis ꝛ vnguētis vt pigameleon ꝛ oleū de lilio ꝛ dāileon ꝛ vnguēm marciaton ſp in calore iacendo vel sedendo. Et dicit Aui. ꝙ balneū proficit eis ꝛ sedere sup reȝ calidam sicut est tegula calidissima cum vino rosata ꝛ pāno coopiatur: supsedeat paciēs ita calide sicut sufferre poterit citra adustioneȝ ꝛ fiant alia calefactoria que īfra dicent̄ cū auxilio diuino ꝛc. ¶ Cause añcedentes si cognoscantur eē in corpore ille euacuent̄: vt si est homo plenus flāticus vel iuuenis qui fuit vsus multis fructibꝰ ꝛ egestio est mūcosa non colerica: signū est ꝙ cā tenasmonis flā est salsuȝ vl' alia species flātis. Euacuetur ergo cū decoctione polipodij ꝛ anꝰ ꝛ pul' diaturbith. vel cum pill'. de bdellio vel cū pillis fetidis. sicut dic̄ Auic: vel cū hebulis. Et Aui. laudat in isto casu gūi albotini qđ ē terebētia. videas tñ ne sit sophisticata. Et possent fieri clistere de rebꝰ appropriatis ad mundificandū māꝫ coniunctā ꝛc. vt infra videbitur. ¶ Si autem colera vel humores calidi essent in causa ꝛ adesset calor ardor ꝛ sitis ꝛ egō colerica pro maiori pte: tunc ad casum añcedentem habendo respectuȝ: detur cassieꝶ. ℥. j. in decoctione florū dissolute: ꝛ detur sirupus viol'. q2 mollificat feces indurratas ꝛ laxat hūores calidos. vel ſm Auic. fiant pill'e de cassiaꝶ. s. passate per sedaciuȝ cū succo liquiriꝰ ꝛ dragaganꝰ. oīa ista mollificāt feces ꝛ hūores calidos euacuant ꝛ māꝫ antecedentem etiam cōiunctam q2 via aperitur: ꝛ h̄ faciunt si non in toto saltem in parte. Ergo si supest aliqua pars materie colerice temperetur. ℥. j. mirab. citꝰ. s. corticū in sero caprino ꝛ aqua pluuiali ꝛ an̄. partes equales per totaȝ noctem ꝛ in crastinum fricentur fortit̄ ꝛ colētur: ꝛ colature addat̄ reub. ʒ. j. vel magꝰ vel minus ꝛ ministret̄. ¶ A fecibus duris si fiat tenasmon qđ cognoscitur q2 diu est ꝙ paꝭ non assellauit ꝛ habet ventrē in parte supiori duȝ ꝛ qñ assellat exit aliquid squibaleticum duruȝ in parua q̄titate cum aliquali muscillagine vel mūco vel cū rasura ītestini que fit pp motum ꝛ conatū nimiū. vel q2 illa fex dura ē rōe nimie more in intestino. Et rōne male qualitatis ipsiꝰ vel alicuiꝰ hūoris ꝯuncti ipsum intestinum abradit: ꝛ tūc exit aliqua gutta sanguinis: tunc iubent autores ꝙ fiant clisteria mollificatiua linientia nō mordicanª nec exsiccanª. ℞ ergo sic. ℞. radicis bismalue herbe viol'. malue brāche vrsine. an̄. m. j. cātabri. p. j. ℞. decocꝰ in qua dissoluatur cassiaꝶ. mūđ. ℥. j. ꝛ ß. olei viol'. ℥. ij. iniciatur p clistere tepiđ: ꝛ teneat ipsum mora tpis. ꝛ si p istud nō exunt addatur dicte decoctioni theodoricon empiscō. ℥. j. vel yerapigꝰ. ℥. j. salis cōis. ʒ. ij. iterent̄ totiens donec nocue feces sint expulse. Ul' ℞ sic ℞. ʒ. herbaruȝ cōium. an̄. m. j. se. lini fenugreꝰ an̄. quarꝭ. j. semina p se cōquassentur ꝛ herbe fiſt̄ ꝛ coquātur in aqua ꝛ vīo an̄ qđ sufficit addatur camo. p. j. coquātur vsq; ad muscillaginitatem. Et ex ista decoctiōe pōt fieri clistere vel madefiat filtrum vel pānus lineus vl' spōgia ꝛ extorta cal'a ano ꝛ renibꝰ ꝛ pectini applicetur: ꝛ cū incepit frigefieri remoueat̄: ꝛ iteꝝ calefiat. Et hoc reponat̄ viceſies in die ꝛ totiens in nocte si possibile est: si non dormit: q2 tūc dimittēdus ē. Oīa imediate dcā medicaª decoctionis fortiter pistent̄. ꝛ addito oleo: camo. ꝛ axungia porci vel galline ꝛ butiro ℞ super partes supradictas emplm ita calm sicut poterit sustinere. Si vo cognoscimus ꝙ cum dictis squibaleis vel sine eis videtur abunda re materia frida flātica. vel frigus sentiat̄ manifeste rebꝰ supdictis adiūgēꝰ res cal'as vt ē anisum maratrū ciminū origam calementum mētastrū ꝛ ſinzibꝛū. ꝛ fiāt vt supra. ¶ Ab hūoribus cal'is ꝛ col'icis venit iterdū tenasmon vt iam pfatū est vel a flegmate salso vel alio: vel pp hu. putrefactū adherērē ipsi itestino ꝛ tūc fiant clisteria ablutiua. Et pmum qđ laudat

Aui. est vt R. clistere cum aq oliuarū q̄ est salsa & ablutiua ad mēsurā medie lb. ¶ Scđo p̄t fieri clistere ex aq decoctionis ordei & mellis rosarū ad mūdificādū illos hu. vel saniē si ibi eēt. Et si hu. eēt frid⁹ viscosus p̄ot fieri clistere ex succo cicle & mercurial' añ. q̄rt. j. yerepig. ℥. ß. vel pul' diaturbith ʒ. ij. & ß. Et aliq̄n i isto casu nccē est vt capiat pill'as fetidas. vt dicit Aui. Dis aūt execut & iteriz in exeq̄ndo curā p iterpolationē adiungam⁹ anodina & calefactoria supra dicta. ¶ A mā vētosa si fieret tenasmon: R. decoctio de herbis & semib⁹ cal'is cū oleo de lilio & oleo de pigano qđ apđ Sa vocat pigamaleō. In cā fria vz suffumigatio cū pinea q̄quassata & ani⁹ & maratro & ameos & resina pini & colofonia & timiamate. Et cuz suffumigationib⁹ d̄narū de cathalonia & thure & mastice. S⁹tñ iubet idesinēter suffumigationē ex pice bricia. j. colofonia totiens q̄tiēs ad sellā ierit & tal'r fiat cū ēboto q̄ fum⁹ itret itestinū si possibile ē sine arsura. Sa⁹ ēt iubet in passiona⁹ fieri euchatisma qđ ē balneū pticulare ab vmbelico iferi⁹ i elixatura fenugreci & radicis altee & ros. ¶ Deīde R. h̄ vnguentuz s̄m ipsum. R. axūgie porcine sine sale axūgie anseris & galline olei ros. añ. ℥. j. cere noue qđ suf. R. vnguentū liqđū cū quo tota vngat̄ regio cū eo cal'o imo ĩfra itestinū p anū est mittendū. Sil'r iubet fieri clistere & iunctionez ex oleo ros. & mirtino & vino cal'is supra dictis & cū lana succida cal'a supra dicta ptes fascient in actuali calore p̄tinue remanēdo forame tñ nō clauso dimisso. Ista aūt actualis cal'itas siue calefactio fit interdū cū euchatismatib⁹ siue enematibus seu sepis vnguenti. Aliq̄n cuz embrocis interdū cū saccellationibus iterdū cū collirijs nedū cū oleis & sepis & axungijs anodis marie cū fe. multū intensa nō repitur ¶ In cā cal'a R. tale vnguentuz. R. olei viol. & ros. ℥. ij. olei nenufaris olei saliq̄ butiri recentis sine sale. añ. ℥. j. opij ʒ. iij. misceant̄ & R vnguentū & iungat̄ int⁹ & ex. filtrū ēt vel spōgia bulliant̄ in aq & aceto cū ros & camomi & mel liloto & cal'm applicet̄ &c. ¶ Sequunt̄ pessaria in q̄b⁹ cōcordant Rab Aler & multi alij & ego p pte mea laudo ea q̄ mitigāt dolorē aliqualiter & ardorem & punctione siue p̄fortando siue sensuz remouēdo. R. croci olibani mirre añ. ptē. j. opij ptes. ij. opiū dissoluat̄ in vino & aqua rosacea. & alie medicie puluerizate cū eo misceant̄ & fiant licinia ex pāno vel ex cotone circūuoluta cū filo & vna ps fili dimittatur ex̄ que madefacta & circūuoluta in dicta medicina submittatur. ¶ Aliud qđ posuit S⁹ & est de secretis suis. & valet ad tenasmonem & solutionem ventris & solutionez san. ab ano & ad dolorem eius & puncturam & est de secretis ipsius. R. mirre thuris masculi croci opij añ. partem vnam. conficiantur cum vitellis ouorū & fiat confectio similis forme auellane: & in qualibet illarū formarū ponatur filum in me⁹. & quando volueris supponere vngat̄ cuz oleo ros. & p̄ot extrahi oī hora q̄ hō voluerit. ¶ Ab vlceribus in longaone si fiat tenasmon tunc post ablutionem vlcerum cuz iniectione aque ordei & mell' intus & extra ponat̄ vnguentum diapāfilogos. Uel hoc vnguentū in quo est doloris mitigatio & vlceruz incarnatio. R. olibani & corticis eius mirre masticis: añ. ʒ. ij. ceruse lote. ʒ. iij. plumbi vsti eris vsti opij. añ. ʒ. j. mucillaginis dragagan' qđ sufficit R vnguentum & vngantur partes supradicte & intromittatur aliqua par s cum siringa vl' clisteri vel tempera feces ne deficcentur. Et iterum fiant clistere ex mellicrato & iterum injiciantur de dicto vnguento. ¶ Ab apate calido si fuerit tenasmon qđ scitur per fe. & calorem & dolorem & tumorem & sitim tunc R. flōtomia de basilica. deinde de sophenis. & non oz dicere q̄ vtatur abstinentia. q2 comedere non p̄nt. si forte possent caueant a superfluo cibo & potu. In p̄ncipio autem ponantur aliqua confortatiua frigida vt materia repellatur & mēbrum confortetur ne recipiat materias aliunde venientes. R. ro. ru. ℥. j. psidie balaustie. añ. ℥. j. mirtill'. ℥. j. & ß. oīa conquassata bulliantur in aqua in qua infundatur filtrum vel spongia & continue sup locum doloris approximētur. & similiter embroce ad istam intentionē fiāt. In isto casu in principio cōpetūt enemata facta ex aqua ros. & oleo ro. cū aq solatri tepida tñ mistretur. Deinde p̄nt fieri clistere ex aqua ordei & vtat̄ vnguēto valente ad vlcerationez dicto nō est diu q̄n tenasmon est ab vlceribus intestini. In isto casu cōmendat Auic. emplastrum de fenugreco coctum cuz maluis: quia maturat & resoluit & sedat dolorez. Similiter valet emplastrū de melliloto & caulib⁹. ¶ In casu q̄ apostema fit inflāmatum & dolorosuz. Laudat Auicē. hoc vnguentum. R. plūbi vsti bene loti ceruse plumbi bene lote climie similiter lote & pulueriзate. añ. ʒ. iij. olei viol. olei vitellorum ouorum. añ. qđ sufficit R quasi vnguentum liquidum vngatur int⁹ & extra & aliqua eius ps que sit liq̄dior p aliquā puā cānulam subtiliter intus p̄iciat̄. ¶ A pāa durum si

fuerit mollificet᷑ ⁊ resoluat᷑ cū appropatis vt
iā dictū est in.19.c.isti⁹.4 li¹.in apate scliroti
co sto¹. Fiat talis decoc°q̄ nō solū vȝ ad mun
dificandū ⁊ resoluēdū apa durū in sto° ⁊ inte
stinis: imo videt᷑ valere fere in oī casu ad re⸗
soluēdū ⁊ mollificādū ⁊ mitigādū dolorē. ℞.
radꝰ altee malue viol᷑.brāche vrsine.añ.ℳ.j.
folioꝝ caulīū.ℳ.ß.se.lini ⁊ fenug¹ furfuris.
añ.ℛ¹.ß.camo.melli¹ añ.ʒ.ij.herbe p se ꝯq̄ssēt
⁊ semia sil'r ⁊ flores etiā deinde misceat᷑ ⁊ co⸗
quant᷑ in aq̄ ⁊ vino al.p mediū. Et in ista de⸗
coc^e tpet᷑ spōgia vel filtrū: q̄ extorta ano ⁊ pe
ctini ⁊ renibꝰ bn̄ cal'a applicet᷑ ⁊ hoc freq̄nter.
itē dicte me^e fortit᷑ pistate ⁊ cū oleo cōi ⁊ axū
gia porci incorpate ad modū pastelle addēdo
farinā volatilē molēdini. frigat᷑ in patella vl᷑
cacabo.⁊ cū.3.emplis.3^a dicta loca ēpl'ent᷑ et
ꝯtinuent᷑. Cōsulo iterū ꝙste me^e in maiori ꝙ
tita^e sumpte coquāt᷑ in magna lebete siue cal⸗
daria.⁊ in decoc^e herbis missis in semicupio
patiēs sedeat ⁊ balneet᷑: ⁊ post cū linteamibꝰ
⁊ pānis cal'is ī lecata cal'a reponat᷑.⁊ ibi stet
nō surgēdo: imo si q̄ egerēdi volūtas supuene
rit.hoc faciat stādo in illo calore.pōt tn̄ sub⸗
mitti pānus cal'us ne illa expulsa maditas et
ptes inferiores deturpet. Hic em̄ modꝰ satis
videt᷑ inhonestꝰ. vtilis tn̄ expimētal'r reperit᷑.
Minꝰ em̄ malū est puā inhōestatē nemini p
iudicātē cōmittere ⁊ viuere ꝙ oēs eiꝰ cerimo⸗
nias obfuare ⁊ vitā suā añ tps finire ⁊ vtiliꝰ ē
aliq̄d de fetore iacēdo ī lecto cal'e supportare
ꝙ sepe aeri ⁊ frigori se exponēdo carnē vmibꝰ
et putrefactōi escā parare. Oīa ista pn̄t itelli
gi nō solū in apate duro verūetiā in oī specie
tenasmonis. ¶ Hec aūt me^a spāl'r vȝ in apate
duro ad mollificādū ⁊ resoluēdū. ℞.bdellij.ʒ.
j.croci alliane sinapi ceruse plūbi añ.ʒ.ij.axū
gie galline anat᷑ medulle cruriū vaccarū.añ.
ʒ.ß.℞ vng^m addēdo olei camo. ꝙ suf.⁊ vngat᷑
cū isto vnguēto ⁊ supponat᷑ ēpl'm de diaq̄lōe
⁊c. ¶ Pestilētialis tenasmon curat᷑ sicut iā su
pius dictū est.tn̄ in isto casu det᷑.ʒ.j.q̄libȝ die
de mane de tiriaca mag̃ vel metridato cū aq̄
plātaginis vel cū succo eius: vel cū aqua rož
et fiāt reliq̄ remedia. In dissin^a si conuertat᷑
tenasmon: qꝺ sepius fit in pestilētiali tenas⸗
mone oȝ recurrere ad.c.de dissin.⁊ capias ibi
medicias ꝯstrictiuas ⁊ alias: put expedit ſm
curatiuas intentiōes ibidē dictas ⁊ relatas.
Sed hic scias ꝙ in tenasmone ex cā calida ⁊
in dissin.si excoria ferri fortiter igniat᷑ ⁊ sper
gat᷑ aceto fortissimo ⁊ patiēs fumū p inferiꝰ
capiat fimbrijs ptēsis: est bonū remediū. Sil'r
decoctio tapsi barbati ⁊ floꝝ cameleōte ī vino
valēt fere in omi cā ⁊ hn̄t bonā ꝓpetatē in h°.
Sil'r filtrū vel spongia bulliat᷑ in vino ⁊ sup
spargat᷑ pul'an¹ marat¹ ruthe ysopi et teneat᷑
sup anū ⁊ inter coxas ⁊ pithoneon. Cōfectio
de storace ſm Mebe^e ꝯferēs ad supabūdantē
fluxū vētris ⁊ ad tenasmonē factū a friditate
℞.storaq̄ liqꝺ opij se.iusq̄ami albi casto¹ croci
mirre olibani añ.ptes eq̄les mellis qꝺ suffic
℞ ad modū opiate. In ista egritudine oīa de⸗
bent mīstrari cal'a actual'r vt sp fiat euapa° ⁊
nō coartatio ſi resolutio ⁊ diaforeß vt matia
resoluat᷑ ⁊ dolor diminuat᷑ ⁊c.

Dieta in thenasmone primo caueat ab oībus amaris ⁊ acutis ⁊ acetosis
oīa em̄ ista faciūt egestionē mordicatiuam et
dolorosam ⁊ excoriatiuā. Aui.in.16.3¹.in.c.de
thenasmone vtat᷑ brodio galline et offis eius
⁊ comedat auenatū ⁊ ordeatum ⁊ bona ciba⸗
ria vsualia: ⁊ comedat pultes de riso ⁊ de pa⸗
ne azimo cum lacte caprarum lapidato et cu
stodiat se a frigore

Declaratio in thenasmone. Primo si querat᷑ tenasmon cuiꝰ
mēbri est passio. Rn̄dit Ga.7.amph.cōmēto
28.ibi.in vtero habēti tenasmꝰ. sic thenasmꝰ ē
passio recti intestini ꝓpter egōnē sang.ex vul
neribꝰ sup hoc intestinū habiṫ. Et sequit᷑ sepe
em̄ ad sellā surgūt ⁊ expmūt. vnde sepe totuȝ
corpus laborat ⁊ fatigat᷑ maxime matrix ꝓpt᷑
cōiunctionē sui ⁊ intestini necȝ mirandum si
abortiat. Patet g° ꝙ pmo est passio intestini.
scꝺo totiꝰ corpis. ¶ Scꝺo ſm Aui. scias ⁊ ſm
alios autores medicine ⁊ ſm expientiam que
oīm testiū verissima est doctrix ⁊ magistra. ꝙ
frigus exterius multū nocet in habētibꝰ the⸗
nasmonē. ideo q᷑ intestinū rectuȝ est multum
neruosum: ⁊ in capite eiꝰ sunt musculi multū
sensibiles. modo sic est ꝙ frigidū inimicū est
neruis ossibꝰ ⁊ spinali medulle ⁊ dētibꝰ ⁊ ce°.
Calidū ṽo est vtile ⁊ amicū nature.5.amph.
amph.19. Et ideo nūꝙ aliq̄d actual'r frigidū
debet applicari: sed semp actual'r calıduȝ. Et
ex alio: q᷑ frida facerēt coartationē cuiꝰ op^m
q̄rimꝰ in opatiōe. ¶ Ter° dubitat᷑ cū tu dicas
thenasmō fit a mā ꝯtenta vel imbibita in in
testino recto: vn̄ pn̄t exire tot hu.et supfluita⸗
tes q̊t exeūt ꝙ si totū illud intestinū eēt tota
lit᷑ plenū nō sufficeret ad.x. ptem illius quod
expellit᷑. R° sic ꝙ illa mala mā exn̄s ībibita ī
intestino cū sua mordicatōe vel etiā mala q̄⸗
litas in eo derelicta stimulat ⁊ incitat ṽtutē
expulsiuā ꝯtinue ⁊ multū ⁊ superflue.ad quaȝ

incitationē, sequit̄ icitatio in alijs intestinis & in venis meseraicis: imo etiā incitat̄ virtus expulsiua epatis & venarū. & sic oīa nitunt̄ expellere & de fctō expellūt de supfluitatib⁹ & hu. in eis ɔtend. & sic appet inf dū diuersitas egōnis. Aliqñ vō sang. aliqñ cho. aliqñ flā. aliqñ hu. viridis aut niger & sic de alijs. ¶ Ideo thenas. terminat̄ in dissinteriā: maxime qñ fit a corruptōe aeris ex magna ei⁹ aleratōe ad aliquā q̄litatē. tūc em̄ hu. in corpe: aut corrūpit̄ aut adurunt̄ vel saltē alterant̄ ad aliquā malā q̄litatē talr̄ ꝙ natura eos expellere conat̄. sic sequit̄ quedā attractio ex colligatōe & ɔcathenatōe vni⁹ cū alio & ɔtinu⁹ flux⁹ dōec vene & totū corpus in maiori pte remanet vacuū. nō em̄ est credendū me⁹ nām ita esse indoctā ꝙ tot humores a corpe p̄cipitaret si apti nutritioni & corpis cōsolidationi existerent nisi expulsiua eēt irregulata. Et si tu dicas iā expellit san. formalē in dissinterijs. dico ꝙ h̄ est p accñs volēs expellere nociua expellit̄ san. ēctus ab intestino vi morbi. ¶ Quarto sciendum ꝙ qñ dant̄ clisteria laxatiua non debēt dari in magna quātitate ꝑpter loci infirmi ꝑpinq̄tatē. sit etiā cautela ꝙ canula sit breuis vel pua quātitas imittat̄. iō de quātitate colature vel liq̄ris sufficit. ℞. ℔. vel. ʒ. iij. ɓm autores de quātitate canule sufficit ꝙ duo digiti ex trāsuerso de dicta canula clisteri imittatur. hoc aūt cōsulit̄: ne maior humor attrac⁹ fiat ad locū dolorosū. Si vō haberes aliquā tensionē. scilʒ ꝙ euacuādo illud qd̄ continet̄ in alijs supiorib⁹ intestis expelleret̄ illd̄ quod in recto manet detētū si corpus nō est plectoricum bona est ɔsideratio. ¶ Quinto sciendū ꝙ in thenasmone p̄cedētibus vniuersalibus manifestū remediū est actualis calītas i partibus vicinis intestino recto. iō frig⁹ cauedū est & fugiēdū quātū possunt. ¶ Sexto sciēdū de axungijs vrsi & alior animaliū & auiū multū valēt in isto casu & in mult̄ alijs. sed bonū est ꝙ nō sint salite. Modus ergo ɔbuationis eor est ꝙ in vno vase terreo ponatur vnus lectus de granis frumēti & alter de axungia: et tunc cooperiat̄ bene sic diu conseruabit̄ domino cōcedente. ¶ Septimo dubitat̄ quomodo thenas. potest fieri a causa cal'a etiam a causa frigida. Dico ꝙ hoc fit ɓm diuersos respect⁹ & effectus quos aliqñ īducit calītas: aliquādo frigiditas. vnde & sternutatio fit aliquando a calido: aliquādo a frigido.

¶ Caplm. 28. de dolore et tortura intestinorū et mirachia.

a **Liquādo** accidit dolor et tortura in intestinis cū magno dolore & torsione & mordicatōe. Et q̄uis h̄. c. posset ɔtineri sub. c. de colica & yliaca. tñ autores cō suerūt facere ca. sp̄ale. ¶ Ista aūt punctio vel tortura q̄uis h̄eat multas cās. tñ p̄nt reduci ad. 6. ¶ Prima est ꝙ p̄nt esse hu. pūgitiui acuti vel salsi vel bauracales vel corrupti q̄ mordēt intestina rōe male q̄litat̄ in eis derelicte. ¶ Scd̄a p̄nt eē vētositates incluse ñ potētes exire. & sic dilatādo intestina & extēdendo īducūt quasi solonē ɔti. in fieri. & cāt do magn⁹ & tortura. ¶ Tertia cā pōt eē retētio & īuisca⁹ hu. grossi & viscosi & eius adherētia cū intestino pōt esse flegma vitreū vel muscillagiosum vel flā salsum & feces indurate. oīa ista facere p̄nt coartationē & retētionē fecū & vētositatū & p ɔñs dolorē & torturā. ¶ Quarta cā pōt eē crisis & termin⁹ alicui⁹ egri. p̄cedētis. naʒ natura volens suos inimicos ex atria sue ciuitatis expellere. ꝑpellit circūquaqȝ ad loca q̄ sūt magis parata recipe que in trāseundo ledūt loca vbi attingūt. vnde talis lesio & tortura ē signū crisis: & multotiēs prorūpit ad fluxum ventris p quā a deteriori morbo infirm⁹ languidus debilitat̄. ¶ Quita cā pōt esse apā in intestis. ¶ Sexta cā pōt esse vlceratio in eis. Mirachia aūt vtplurimū fit ab hu. acuī vel pūgitiuis: q2 grossi nō p̄nt bñ penetrare vl ab apate in mirach vel in mesenterio qd̄ ɔtinet fere oīs venas meseraicas & vere eadem est causa cum yliaca vel colica.

Signa illa autem tortura que fit ab hu. calis pūgitiuis &c. signat̄ q2 ibi est magna inflatio & mordicatio & pūctura vehemēs & sitis: imo aliqñ fe. & forte aliq̄ q̄titas eor exit p supius vel inferi⁹. & discursus per pticula⁹ in oībus multū iuuat ad istas noticias inuestigādas. ¶ Si fit a flāte grosso vel viscoso adest magna grauitas & nō adest tātus dolor nec pūctura nec calor neqȝ sit nisi esset flā salsum. & tūc sapor in ore sentit̄ salsus. Si est hu. bauracalis dicit Auic. ꝙ adest magna ḡuitas cū adherētia in vno loco. & cū h̄ forte exeūt de illis hu. cū egōne nālr̄ & p se facta vl̄ p artē vt in clisteribus & silib⁹. Si aūt fit a vētositate. vel illa ē mobilis. & dolor mouet̄ de loco in locū vel ē coartata. & sic remanet: dolor fix⁹ in vno loco & nō sentit̄ pōdus neqȝ agraua⁹. Et qñ facit eructuatōes vel bombos dolor aliqualr̄ alleuiat̄. si fuerit ab vlcerib⁹ vl̄ ſmib⁹ q̄ p̄nt esse septima causa signa repiunt̄

in suis capl'is. ⁊ si est pp apa recurre ad colicā pp apa. ¶ Signa aūt distinctiua sūt: q2 ista cōuenit cū colica passione in territ illitate doloꝝ ⁊ accidentiū ⁊ est a causis hūoralibus. verūtñ distiguunt vna ab alia q2 in colica ē flux⁹ ⁊ expulsio ciboꝝ ⁊ humoꝝ p supi⁹ ⁊ iferi⁹. In ista autem adest cōmuniter cōstipatio. Cum colica autem bene participat ⁊ similiter cuꝫ ylia ca in aliquibus.

Iudicia Prio qñ ifirm⁹ pp puncturaꝫ itestinoꝝ ⁊ dolorē fortissimuꝫ venit ad vomitū ⁊ singltū vel pmixtionē rōis mortalis est Aui. in. c. pprio. ¶ Scdo iudicatur tortura ⁊ pūctura itestinoꝝ in q̄ null⁹ flux⁹ adest: fit fortior sp ⁊ ex ea colica pcreat. ¶ Ter° p sequelā si huic torture supuenerit fluxus naturalis vel artificial'r vt plimū excusatur a colica ⁊ spasmo ⁊ pmixtione rōnis ⁊ sequitur sanitas ¶ Quarto cū gordonio patiētes itestinoꝝ torturā si h̄bēt sto^m ⁊ intestina debilia ⁊ multū sensibilia vt hoīes discarnati ⁊ passio p mltū tps durauerit. cadēt in accidētib⁹ supra dict. ⁊ si p oppo^m ea euadere pñt. ¶ Quinto si dolor ⁊ tortura itestinoꝝ cū clisterib⁹ ⁊ purgationib⁹ debitis nō alleuiaᵵ apa figtur eē in intestinis. Et si cū hoc nō ē pstipat⁹ ⁊ pūctura ⁊ dolor ptinuaᵵ cāꝫ egritudis possum⁹ iudicare eē in matrice vel mesenterio vel venis meseraicis q̄ alibi. ⁊ sic dicaᵵ proprio noīe mirachia.

Curatio torture itestinoꝝ si f. ab hūore ⁊ nō adest vētositas in primis ſm Aui. pcedaᵵ vomit⁹. deide purgetur illa mā ſm suā q̄titatē ⁊ q̄litatē. ⁊ nō vr mihi q̄ debeam⁹ icipe a digōne cū mā fit multū furiosa rōne sue q̄litatis vel rōne mēbroꝝ in qb⁹ est vel rōe mēbroꝝ vicinoꝝ. ¶ Sed qñ vr ista tortura ⁊ pūctio intestinoꝝ cū caliditate ⁊ ardore f. tale clistere. ℞. 5. herbaruꝫ añ. m. j. ordei furfuris. añ. p. j. f. decoctio in q̄ dissoluaᵵ cassiaᵵ. mundē. ℥. j. yerapig^e. ʒ. vj. bñdicte. ʒ. iij. olei viol' q̄rt. j. salis cōis. ʒ. ij. f. clistere. si aūt col'a vr abūdare: purgeᵵ cuꝫ mirabo. citrinis vel tamarinō ⁊ māna gnata vel cassiaᵵ. ⁊ p⁹ purgationē f. emplm de portulaca ⁊ reb⁹ fris ad repellendū salrē alterandū mām ad intestina currētē. Ista tñ fria misceanᵵ cū camo. ⁊ absin^o ⁊ silibus. ¶ Si aūt nō adest calor nec fe. nec fit f. vr q̄ ibi fit vētositas vel mala frigida flātica cū retētione fecū tūc f. tale clistere. ℞. vtriusq3 cētau^e polipo' q̄rcini ſm Auic. vtriusq3 cala' origani ⁊ pulegij abrotani ruthe. añ. m. j. an' marat' carui cimi'. añ. ℥. j. furfuris. p. j. f. decoctio. ⁊ j. f'. eius colature dissoluaᵵ mellis āthosati colati olei rutacei. añ. q̄rt. j. yerapig^e bñdicte. añ. ℥. ß. salis cōis. ʒ. ij. recipiaᵵ ter aut q̄ter donec vētositas ⁊ cā ei⁹ co. vel alij hūores eūenᵵ. ⁊ post eūatione deᵵ tiriaca aut metridatū. Vel deᵵ iste pul' cū vio. ℞. cimi'. carui baccarū lauri flor ag' casti rute ameos. añ. ʒ. ij. pendiaꝝ. ℥. j. f. pul'. ⁊ deᵵ. ʒ. ß. ⁊ deᵵ dianisuꝫ ⁊ fricet venter tot⁹ ⁊ panni cal'i supponāᵵ. ⁊ vtaᵵ alijs spēb⁹ cal'is nisi i cāsa. Itē illud qd remāsit de clisteri p⁹ colaturam pisteᵵ fortiᵵ ⁊ additio oleo de lilio ⁊ rutaceo ⁊ f. empl'm sup locū dolorosuꝫ p⁹ lōgaꝫ fricationē ⁊ vnctionē cū dictis oleis. Iteꝝ teraᵵ semia ⁊ flores ⁊ folia ag' casti ⁊ seminis rute añ. ℥. ij. baccarū lauri. ℥. iij. cimi. ℥. j. ⁊ ß. icorporenᵵ oia in oleo rutaceo. ⁊ f. eplꝫ sup locū dolorosis. ¶ Isti aūt dñt diu fricari ⁊ paulati ⁊ gradatī dñt exercitari añ prādiū ⁊ cenā. ⁊ caueāt ab oīb⁹ fructib⁹ rcētib⁹ ⁊ legumib⁹ ⁊ musto ⁊ ab oī re faciēte vētositatē ⁊ vtāᵵ bonis cib⁹ ⁊ carnib⁹ bullitis cū aneto ⁊ cimio ⁊ aniso. Itē vtaᵵ ciminata cū pdicib⁹ vl' alijs auib⁹ laudabilib⁹ fcā. dicit et q̄ ius galli antiq cocti cū dictis seminib⁹ vꝫ mltū. silr dic q̄ caro ericij assata vꝫ in oī tortura ⁊ pūctura itestinoꝝ. Panis autē eoꝝ sit salit⁹ vltra modū psuetū aliq̄lr ⁊ bene fermētat⁹. Potent vinū albū vel clarū vet⁹ sine aq̄ nisi eēt fe. in pua tñ q̄titate. ¶ Si āt f. a flāte. f. eadē cura sicut in vētositate. f. purgetur flātica mā. ⁊ purgeᵵ cū clisteri supradicto ⁊ eūetur cū agarico ⁊ cū decoctione polipodij ⁊ an' ⁊ marat' addito puluere diaturbit. Cum aūt fuerit ab vlceribus vel apātibus vl' a vermibus vel ab alijs cureᵵ vt dictū est: vel diceᵵ dño pcedēre in suis capitulis. ¶ Ista aūt me^a valet in tortura intestinorum ⁊ in omni ventositate stōa'. ℞. carui an' marat'. añ. ʒ. iij. radicis achori baccarum lauri aristolochie rotū de fol'. lauri cētauree xilobalsami. añ. ʒ. ij. mellis despu' quod suᵵ f. electuarium ad moduꝫ opiate ⁊ dentur. ʒ. ij. cum vino odorifero puro quando non timetur de feb.

Declaratio Primo intelligenduꝫ q̄ vt plurimū quando cuꝫ tortura intestinorum vel fine debet venire tenasmon pestilētialis prio incipit forsasse per vnā diē dyarria ⁊ i tertia vel q̄rta assellatiōē incipit dolor intestinoꝝ ⁊ punctura seu quasi arsura in ano ⁊ post ista incipit magn⁹ conat⁹ cū volūtate redeundi ad sellam. ⁊ faciunt aliquam egestionem muncosam cū aliqbus guttis sanguinis. ⁊ nihil penitus possunt comedere ⁊ sitiunt continue ⁊ post continuando te

nasmo.dissinit.efficit. et frequēter durat tm̄ do nec mā añs sit eñata nisi añ moriat. Declaratio in tortura intestinoꝝ primo notandū ꝙ lȝ sit dictū ꝙ in cura doloris torture itesti. qñ ē a materia cal'a debēt dari solū lenitia clisteria tñ dubitādo de grossitudine hūoꝝ et de vētositate q̄ plim retinet cū vētris ꝯstipatiōe. dico ꝙ si aliq̄ cal'e herbe vel semia apitiua vētositatē ꝯsumētia pꝰ pmū clistere mollificatiuūȝ adiungant nō fiet error qꝛ nō sumꝰ in ventre nec lux ibi ē vt videamꝰ luculent nocitiua nec ea pspicacit possumꝰ pª obuiatione ītueri nec ꝯiecturare nisi sm extimationē veritati ppinquā. Scdo qꝛ frequēt ē ibi flā salsuȝ qd̄ iducit accña calitatē pducētia. Tertio qꝛ ista calida nō diu remanēt in vētre. iō cōmode vt pfatū est cū alijs pñt pmisceri. ¶ Scdo nota ꝙ caro ericij est aliq̄lr apitiua et hȝ in se nitrositatem et iō aperit et ex ea nō gñat vētositas et iō cōpetent dat in tortura itestinoꝝ et in ydropisi vt ponit Aui. ¶ Tertio notandū ꝙ Auic. in cā calida iubet fieri emplm̄ cū rebus fridis vt cū solatro et pāpinis vitiū. et credo ꝙ hꝰ iubet post vl'ia vel vbi est mala ꝯ cal'a cū paucitate materie ad alterandū. Noui iuuenē. 20. annorū q̄ habuit torturā intestinoꝝ et in tpe estatis post labores itineris tūc vnus icipiēns volēs ipsum curare applicuit sibi sup ventrē filices madefactos in aqua frida. et ligauit et fecit ꝙ staret vel iaceret sup ventrē et infra. 4^m. vniꝰ hore fuit curatus a tortura. Credo hoc fuisse ex caloris naturalis ad intra reuocatione cōsumentis ventositatē: vel ex alteratione male cōplonis mēbri vel hūoris ibi missi. et istam expientiam videt cōfirmare dictū consilium Aui. si aūt volueris facere ħ. in iuuene carnoso non supflue pleno vbi calor et ardor ē et mā mo^{ca} vel nulla. ¶ Quarto nota ꝙ si ista egriº ꝓlonget et est in itestinis supiorībꝰ recurre ad curā yliace: et habebis intētū. ¶ Quinto scias ꝙ si egritudo ꝯtinet post purgatiōnē bonum remediū est ad mitigatiōnē doloris balneum aque calide decoctionis herbarum et medicamentorum dictarum. in. 2º. clisteri istius capituli et silr fricatio longa intestinoꝝ ex ventositate.

¶ Capitulum. 29. de colica passione.

6 Colica est intestinoꝝ inferioꝝ passio dolorosa cum q̄ difficilis est exitus eoꝝ que sm naturā et ꝯsuetudinē foris eijci ꝯsueuerūt siue sint feces seu humores aut vermes aut alia retēta vltra ꝯsuetudinē nafe. Dr aūt colica a colon qd̄ est vnū de intestinis grossioribus mediū vt iam dictum est.

Cause colice qui bñ voluerit cōsiderare causas et signa et curā yliace non oporteret hic ponere nisi signa distinctiua: qꝛ ab eisdē causis fiunt et fere eadē accñtia et cura sed pro iuuenibꝰ sciendū ꝙ colica pōt fieri a causis pmitiuis et hȝ causas añcedētes. et fit sp a causis ꝯiunctis. Cause primitiue pñt esse aliqñ frigꝰ exterius infrigidās et cōgelās et faciens accidere cōploēȝ frigidā. Alia cā pt esse venti septētrional longa inflaº: qꝛ stringit et coartat mēbra interiora. vel qꝛ forte desiccat et nō pñt exire feces et p ꝯñs nec ventositates. Silr habitare in regiōe frigida: qꝛ frigꝰ exterius stringit lacertos vētris et circuli pudibundi et sic fex retinet et illud foris expelli debuisset. Alia cā pmitiua pōt eē nimia caliditas aeris vel labor nimius maxime in tpibus et aere cal'o. siccitas aeris et abstinētia fortis a quibꝰ feces possi^e est exsiccari: et sic de alijs. ¶ Cause añcedentes in corpore exñtes nedū egritudinem facientes pñt esse mala cōpl'o frida que pōt multiplicare pinguedinē q̄ facit in suo tēpore ad difficilē exitū fecū qñ meatꝰ erūt stricti rōne pinguedis ēt mala cōpl'o fria infrigidādo et coartāº malā colicā iducere pt et mala ꝯpl'o cal'a et mala ꝯº fria itestioꝝ. Et oīa illa q̄ desiccare pñt illud qd̄ deberet facere lubricare feces que sic exsiccate opilāt intestina et sic causant colici dolores. Alia cā añcedens pōt esse ipfecta vel corrupta digō multiplicata et frequēter creata a q̄ pñt hūores crudi gñari et corrūpi p se ledētes vel mordicātes intestina vel ibibentes grossa itestina. Alia cā pōt esse fritas mēbroꝝ corpis maxīe nutritiuoꝝ a q̄ gñatur flā. Cōformi mō longus vsus ciboruȝ fridoꝝ et hūidoꝝ vel cito corruptibiliū vel vētosoꝝ. Silr multi hūores fridi ī corpe exñtes quos cū natura digerere velit multas ex eis generabit ventositates maxīe postꝙ in intestinis fuerint missi. Ruptura pōt facere ad retētionē fecū et vētositatum et colicū dolorē precipue si intestina aliqñ cadunt in osseum. Cāe cōiuncte sunt ille a q̄bus actualr et īmediate procedit egritudo. vñ oēs supradicte cāe qñ sunt multum intense et currunt vel delabunt ad intestina et inducunt suum effectum. dicuntur cōiuncte et īmediate sicut est ventositas inclusa nō potens exire. postꝙ est in intestinis dilatat ea et exāplat et faciēdo dilatationē fac solōnē ꝯti. et per ꝯñs dolorē. parimodo humores colerici vel flā salsum aut mlia adusta vel alij humores corrupti quādo sunt ibibiti int

tunicas intestinorum grossorum vel eorum superficie et pungunt ea et corrodunt et fiunt intensi dolores in eis similiter omnis iordiata fecum retentio. Apostema etiam in aliquo intestinorum grossorum. repletio etiam monoculi fecum induratarum vel humorum facientium clausionem in intestis. Haly in 3° tegni commento 136 ibi. Cum sit ex stercore. ponit 5 causas a quibus potest fieri colica. Prima est ex stercore duro. 2a est ex flate visco so. 3a ex ventositate grossa. 4a ex apostemate. 5a ex humoribus colicis vel aliis pungitivis vel adherenti bus vel ibibitis in substantia alicuius intestinorum inferiorum Joannes serap. idem dicit et stat in ratione.

Signa colice hec autem colica triplex genus signorum s. signa egritudinis actualis et signa causarum et signa distinctiua. Signa egritudinis sunt primo feces que retinentur de die in diem et quasi proximaliter expelluntur et iterum retinentur. appetitus debilitatur et post totaliter aufertur: deinde incipit dolere in intestinis inferioribus et appetit acria et aborret pinguia: et adueniunt voluntas vomendi et nausea et dolor aliquando circa crura ¶ Signa actualis egritudinis colice sunt dolores fortes in partibus ventris ab vmbelico inferius et quando totalis fecum et ventositatum retentio. et accidentia que ponit Galenus et Avicenna 16 3i. in signis colice absolute. et sunt quia videtur eis quod intestina terebello perforentur. et videtur eis quod acus infra intestina fuerint incluse. Et quando localiter mouentur crescit et augetur dolor. Et si capiat clisteria exeunt squibale dure cum ventositatibus incluse que aliquando natant ratione ventositatis admixte: cum qua fuerunt retente. et sunt similes stercori ouino vel caprino et sepe euomunt co. vel humores malos corruptos aliquando cibum de prio assumptum. ¶ Signa causarum sic indagantur. nam si colica fuerit ex flate sentitur dolor et grauitas et frigitas in partibus inferioribus ventris et cupiunt calefieri cum aliquo calefactorio. Et si accipit clistere exit multum de flate et dolore et propterea est longus et non est dolor acutus multum nec caliditas in tactu reperitur: imo adest frigitas actualis specialiter quando est flatus vitreus vel ventositas. frigitas est signum commune eis. dicit Serap. et multum iuuatur a calidis et cum hoc alia particularia conueniunt vt quia est senex vel flaticus vel tempus est hyemis et regimen preteritum quia fuit visus piscibus fructibus recentibus. et similibus etc. Et est homo ociosus vel crapulosus vel forte est piscator vel pastor coriorum in aquis vel iuxta aquas. et de aliis. Et isti humores flatici vtplurimum sunt preteriti in rugis aufractuosis intestini colon. quia humor grossus iter duas pelliculas intestinorum vix penetrare potest. ¶ Signa quando est ab humoribus calidis acutis quia sequuntur calor et ardor et sitis et inflammatio et mordicatio et ardor in vrina et ad hoc quia est homo iuuenis et colicus in estate vel in principio autumni. et est faber aut laborator vel quia laborauit in sole calido. et fuit visus piperatis alleatis et similibus. Et si iste humor calidus subtilis est ibibitus iter duas intestinorum pelliculas cum magna difficultate expellitur: imo post clisteria 3a aut quattuor. adhuc remanet dolor et post euationem cole vel alterius mali humoris corrupti. sequitur alleuiatio. in isto etiam casu adest exsiccatio lingue. ¶ Signa quando est a fecibus induratis sunt quia diu est quod non assellauit et adest dolor grauatiuus extensiue et extensio quam facit fex retenta. et sentitur quasi si intestinum in se scinderetur. et quando habent appetitum assellandi modicum vel nihil exit post expressionem et aliquando exit aliquid quod videtur limus viscosus: etc. Et si fiant clisteria mollitiua citius iuuantur quam si esset apostema vel humor. et cum hoc iuuat ad noticiam: si diu fuerit visus rebus restrictis. vel est homo sicce habitudinis vel longe laborauit in aere calido in quo exercitium fecit inmoderatum et sudorem que omnia deficcant feces et sic de aliis. Et in istis cognoscuntur multe cause primitie que implicite in supradictis signis continentur. Et si retentio fecum accidat propter clausionem porri cistis fellis qui vadit ad intestina: tunc egestio est alba et forte est ictericus. ¶ Signa quando est a ventositate tunc precedunt inflatio et rugitus in intestinis et in stomacho et feces quando exeunt natant super aquam: quia cum ventositate diu fuerunt admixte et aliquam leuitatem ab ea sumpserunt. et forte ex eis ille ventositates fuerunt create. et quia est persona que vtebatur rebus ventositatem generantibus vt sunt legumina castanee rape ficus et mustum et similia. et forte potauit aquam friam vel vinum multum limphatum a quibus ventositas generatur Et plurimum iuuantur cum clisteribus et sacellationibus ventositatem consumentibus. ¶ Signa quando est ab apostemate. si apostema est calidum adest febris continua ardor punctura et pulsatio sitis et dolor extensiuus vtplurimum in vno loco fixus. quia aliquando ratione ventositatis retente non potentis exire ascendit sursum superius. verumtamen plus dolor non remouetur a loco apostemato adest etiam rubedo coloris in facie. inflatio in oculo. retentio vrine et sine dubio in transitu fortis clisteris acuti vel etiam squibalearum per locum apostematum crescunt dolores ratione compressionis apostematis: imo et si comprimatur cum manu crescit dolor. et quandoque alleuiantur cum capiunt clistere mollitiuum factum ex anodis. et quandoque adest frigitas extremitatum quia si sit continua cum febre acuta non cessante sacerdos panas et cera preparentur. ¶ Si apostema est frigidum febris est lenta et non est tantus ardor nec punctura nec tamen dolet quando comprimitur:

etiã q꞉ alia pticulaᵃ ↄueniũt. vt est etas cõplo
ãrs tps regimẽ. ⁊ q꞉ fuit vsus piscibꝰ ⁊ fructi-
bus herbis ⁊ oleribꝰ fris ⁊ hũidis. vt lactucis
portulacꝗ carnibꝰ porcinis ⁊ fructibꝰ: ⁊ silibus
⁊ forte egestio est flatica. ¶ Signa distinctiua
sciendũ est ꝙ patiẽtes lapidẽ renũ frequẽter
hñt passionẽ silẽ colice maxie qñ lapilli mul-
ti vł flaticivel grossi hũores in renibꝰ ⁊ in vijs
vrine cõgregati fuerint. Et sunt aliqua signa
cõia. istis passionibus. sunt ẽt aliquã dñaꝫ in
ter has passiones demonstranᵃ. Primo dicit
Serapio ꝙ nausea ⁊ vomitꝰ ⁊ dolores circa
ventrẽ ⁊ magna retẽtio vrine vel nature ⁊ vẽ
tositates sunt cõia colice ⁊ egritudini renali.
verũtñ fortiora sunt in colica ⁊ se ↄtinuantia
ꝙ in passione renũ. differt ẽt dolor colicꝰ a do
lore q̇ fit de lapide renũ. nã colicꝰ incipit ab i-
feriori pte dextri lateris vsꝗ ad supiorẽ sini-
stri. Et qñ ↄfirmaẜ dilataẜ ad dextruꝫ ⁊ sini-
strũ ⁊ declinat magis ad añriora ꝟsus pecti-
nẽ ꝙ ad posteriora. Dolor aũt renũ p oppoⁿⁱ
ĩcipit ei a supioribꝰ ⁊ descẽdit paulatĩ vsꝗ ad
locũ vbi ↄfirmaẜ. ⁊ magꝭ declinat ad posterio-
ra ⁊ iste fit forti añꝙ cibũ sumat. colicꝰ aũt fit
fortior sumpto cibo. Colicꝰ incipit subito ⁊ in
tpe breui. Ille ãt q̇ fit pp lapidẽ renũ fit pau-
latine ⁊ añcedit ipsum. dolor in dorso ⁊ diffi-
cultas vrine deide veniũt accñtia colice. Itẽ
dolor colicꝰ ad plꝭes ptes moueẜ. renalis autẽ
est fixus ẽt clisteria ⁊ expulsio fecũ. ⁊ vẽtosita
tũ cito alleuiat. In renali aũt non ita manife
ste fit alleuiatio. sed potiꝰ alleuiatur cũ diure-
ticis ⁊ lapidẽ frangẽtibus. vlterius in renali
in pñcipio vrina est aquosa. deinde fit grossa
spissa ⁊ al. cũ sedimine filoso flatico. Post ap-
parent arene rubee in fundo vasis. In colica
aũt vt plurimũ est tincta ⁊ colorata vt visum
est in caᵒ de yliaca. ⁊ hoc signũ est infallibile
sufficiens ad distinctõnẽ dictarũ egritudinũ.

Pronosticũ tale est. Prio ponitur
a Baᵒ. 12ᵒ. megᵃ. quasi
colũᵒ. 12. ⁊. 12. de ingenio. c. 8. Et est qñ in coli-
ca admĩstranẜ clisteria et fiunt cathaplata et
calefactoria ⁊ danẜ clisteria ventositatem cõ
sumentia ⁊ dolor non alleuiaẜ: iudica humo.
calidos vel corruptos pungitiuos in substan
tia intestinorum esse ĩbibitos qui nõ faciliter
expelluntẜ vel apata inter q̇ distinguas p sua
signa. Quãdo aũt per pma clisteria ⁊ calefa-
ctoria paꝝ alleuiaẜ. iudicaẜ ꝙ materia ⁊ cau-
sa doloris erat in cõcauitate ⁊ superficie con
uexa intestini cõtenta ꝙ cito attigunt lauant
⁊ extirpãt clisteria pmo sumpta. ¶ 2ᵒ caꝫ 7po.
7ᵒ ampho. ampho. 26. in dolore forti circa vẽ-
trem extremitatum fras malũ. ¶ 3ᵒ. colica in
qua dolor mutatur de loco ad locum est minꝰ
periculosa ꝙ si semper in vno loco permane-
ret. q꞉ tunc significat apostema aut fixionem
humorum in vno loco intestini. ¶ 4ᵒ. si post
eñationem fecumvel ventositatũ infirmꝰ alle
uiatur: est bonũ signũ: ꝙuis iterũ redeat egri
tudo. ergo si clisteria non prosunt: nec alia re-
media. vt calefactoria ⁊ dolor continuatur ⁊
supuenit spasmus ⁊ fritas extremitatũ ⁊ sin-
gultus vel pmixtio rõnis vel aliq̇d eoꝝ ⁊ ve-
stigium vel aliq̇d bothor magnuꝫ vt faba ap-
paret ⁊ vlceratur ⁊ remanet vsꝗ in diẽ scõm:
aut plus. vel aduenit subeth ⁊ anhelitus festi
nus: oĩa ista simul vel aliqua ⁊ maior ps ag-
gregata sunt mala ⁊ perniciosa signa. ¶ 5ᵒ ɓm
Constanᵐ. in 9ᵒ. panteˡ. in caᵒ de colica spẽs
colice que est ex apate est deterior. cum ex ea
frequenter fiat yliaca. ¶ 6ᵒ. aliquando colica
mutatur in dolorem areticum ibidem.

Cura colice. ante cuiꝰ curã pticularẽ q̇dã
canones gñales sunt pmittẽdi. Ca
nones gñales in colica passiõe. ¶ Primꝰ ẽ Sᵉ
⁊ Daly. 3ᵒ. regˡ. cañ. 135. ibi que ꝟo ex stercore
duro. ⁊ est qñ colica est ex retẽtione fecis dure
ĩtestino adherẽte pmo mollificãda est cũ cli-
steribus hũidis ⁊ pinguibꝰ. deide cũ acutis ⁊
fortioribꝰ est euacuanda. ¶ 2ꝰ est Daly. in iam
dicto cõmẽto. qñ colica fit a flãte vitreo gros-
so ⁊ viscoso intẽtio curatiua in illo est calefa-
cere ⁊ incidere illud flã cũ clisteri acuto ĩ quo
sunt medicine acute. calẽ subtiliantes: deinde
cũ acutis clisteribꝰ eñetur. ¶ 3ꝰ est Daly vbi su
pra qñ colica est a vẽtositate grossa ĩflatiã in-
tentio curatiua ẽ ipsam cũ medicis calis ⁊ vẽ
tositatẽ carminãtibꝰ ⁊ resoluẽtibꝰ curare ⁊ re-
soluere. Et qñ est a colera vel hũoribꝰ acuꝭ ip-
sos expellere vel eñare. ⁊ silr dicẽdũ ẽ de apa-
te in q̇d ɓm varietatẽ causaꝝ varianẜ intẽtio
nes curatiue. ¶ 4ꝰ. est Saˡ megˡ particula. 12.
quasi colũᵒ 2ᵒ. sic preterea illã caueãt medici-
nam ppinare in colica in qua est iusquiamus
⁊ opiũ ⁊ mãdragora. ⁊ storachia ⁊ silia que do
loris mitigatiua vocanẜ: nisi cũ viderit infir-
mum pp nimiũ dolorẽ ⁊ vigilias deficere. nec
valent aliq̄ remedia alia. ¶ 5ꝰ est eiusdẽ in eo-
dem loco si iste medicine cũ opio debeãt mini
strari. pmo reqriẜ ꝙ sint cõposite illius anni
⁊ recẽtia q꞉ talia citius dolorẽ mitigãt. 2ᵒ re-
quiriẜ ꝙ sint bñ represse cuꝫ rebus calis. 3ᵒ. ꝙ
non denẜ in cã frigida. q꞉ materiã magꝭ ĩgros
sarent. ¶ Sextus est Auicen. in. 16. 3ˡ. tractatu

4.c.1. Quādo signa colice incipiūt apparere interdicat̃ repletio ꝛ euacuatio: ꝛ mūdificaᵒ ē incipiēda ꝛ ꝯtinuanda. ꝛ est intētio aliquoꝝ ꝙ cibus ꝛ potus auferant̃ totalr̃: nisi sint medicinales vel ad v̄tutis sustentationē. ¶ Septimᵒ. si colica accidat post cibū ꝺe primo sumptū vtiqꝫ ille cū vomitu est expellēdus cū clisteris exhibitiōe: q2 nō opꝫ vt p̃ clistere dū in stomaᵒ aliqd continet̃ ne illud cruduꝫ inferiᵒ p clistere attrahat̃. Auic. in loco p̄allegato. ¶ Octauus in colica facta ab acuta mā si dolor nō cessat dāda sūt somnifera ꝛ narcotica q2 minᵒ ceteris dolorībᵒ huic passioni nocitura sunt. hec em̄ mā subtilis est ꝛ medicina ī q̄ iusqamus ꝛ opiū sunt: refrigerat et exiccat et ingrossat. ꝑpter hoc nō solū dolorē mitigant: verūetiā ꝛ cām auferūt. 12. megᵗ q̄si colūᵒ. 14. ¶ Nonus q̄uis nō multū sit necessariū dare mediciuā laxatiuā p os q̄tū ad cām ꝯiunctā in colica. tū q̄n stomachus ꝛ intestina supiora sunt p̄nᵐ materie colice ad inferiora intestia. qđ scit̃: q2 stomachᵒ est debilis ꝛ adest mltitūᵒ humoꝝ ꝛ sup vmbelicū repit̃ replo et q̄uitas tunc oīa ista requirunt vt medicina laxatiua ꝑpter aūteꝫ materiā p supius exhibeat̃ vt in illo p inferius euacuet̃. si tamen natura nitit̃ ad vomitū: bonū est vt p supius expellantur. Aui. vbi. s. ¶ Decimᵒ est ga. 2. megᵗ q̄si colūᵒ. 1 et quasi g̃nalis nō solū ad colicā: imo ad multas egritudīes. ꝛ est iste. Opꝫ ꝛ nāmꝫ morboꝝ metiri ꝛ ad fortiora q̄bus v̄tus deficit intēdere. ꝛ moderni dicūt ꝙ acciñā ꝛ sinthomata vt dolores ꝛ sincopis ꝛ alia acciītia intēsa veniunt opꝫ cām morbi dimittere ꝛ ipsis accītibᵒ subuenire. ¶ Undecimᵒ est ga. ibidē nō solum ad colicā imo ad oēs morbū: si inueneris q̄dā medicamina q̄bus acciītia destruant̃ ꝛ corrūpāt̃ ꝛ cū eis deficiat morbᵒ. ꝛ illa medicamīa ñ nocēt. talia nō sunt dimittēda: imo ꝯtinuari debēt; cum p ea ꝛ cā morbi ꝛ acciītia diminuant̃. ¶ Duodecimᵒ est ꝙ meᵃ q̄ dant̃ in torsione intestinoꝝ ꝛ colica illa actualr̃ cal'a debent exhiberi siue p supius vel inferiᵒ sint ministrate. Iste cañ est Haly de regali dispōne implicite positᵒ in. 7. li. 2. ꝑtis in ca. de colica ¶ Decimustertiᵒ est g̃nalis yliace et colice q̄n fiūt ab apāte: si in apāte visceruꝫ inuestigari dēt an sint ī supioribus ꝛ si sic curet̃ ꝛ purget̃ cū meᵃ laxatiᵃ cū cibo q̄ p supiᵒ purget. si ē in inferioribus cū clisteri. Iste est formalr̃ Gal'. megᵗ. particula. 13. quasi colūᵒ. 13. Et cā dat̃ a Ga. ibi. ꝛ est que p os intrāt v̄tus eoꝝ p̄usꝙ̄ sub vmbelico venerint minuit̃. Clisteria vero vsqꝫ ad ieiunū intestinū non veniūt. ibidem Qđ aūt in vtraqꝫ passione ꝯferāt purgatōes hoc nō est negandū: s hic cañ. intelligitur vt plurimū. ¶ Decimusq̄rtus si ꝑpter inflatiuaꝫ ventositatē fuerit dolor intestinoꝝ cibarijs assuescat ꝛ potibus fomētis ꝛ cathaplasmatibus ꝛ ꝯfortātibus ventositatē attenuātibus ꝛ subtiliātibus. 12. megᵗ. quasi colūᵒ. 14. Et hec snia iā est data supius in. 2. cañ. aucte Haly. ¶ Decimusq̄ntus est Ga. in eodē loco si causa doloris colice acuta est materia cauēda sunt subtiliatiua ꝛ calefactiua. ꝛ arbitrandum est illā materiā cū solutiuis purgare. Deinde reuertī ad tempandā cōplōnē intestinoꝝ ibidē ¶ Alij canones ponunt̃ in lilio gordonij p̄ter istos. pmᵒ est. 16. in ordie. s. ꝙ nō potēt aquā frigidā nec aliquā reꝫ q̄tū erit possibile. ¶ Decimusseptimᵒ est ꝙ sustineāt sitim. ¶ Decimusoctauᵒ q̄n applicant̃ calefactoria ꝛ dolor crescit imediate dimittēda sunt: ꝛ intēdere debemus ad purgationē materie. ꝛ est sñe de pleuresi: q2 sigt̃ corpus esse plectoricū. ¶ Decimusnonᵒ. si cā colice est solū vētositas sola solutiua ꝛ euapatiua suffiūt et appositō vētosarū et abstinentia ꝛ comestio allioꝝ verum opꝫ vt det̃ ex eo quādo nō est fe. neqꝫ calitas. inquit Serap. c. ꝑprio. ꝛ si est cū mā illa expellatur. ¶ Uigesimus custodiendū est ne cū calefactorijs epar supcalef̃. mltos alios cañ. dimitto cā breuitat̃. Cura pticularis colice. Primo g̃ iux̃ tenorē. 10. cañ. Si dolor sit intollerabilis vel accidāt alia acciītia v̄tutē deijcientia iux̃ posse sunt remouēda iuxta dicta ī suis locis. Ad dolorē g̃ fiāt calefactoria dicta ī. c. de tortura intestinoꝝ ꝛ in multis alijs loq̄. in casu tū ꝙ nō sit ab apāte nec ab humoribus calis p̄ugitiuis. Primo g̃ torref̃ miliū ꝛ panicium cū sale ꝛ calī̄ loco dolēti applicet̃. 2ᵒ. camomellilotū ruta origanū ꝛ pulegiū ros marinᵒ cuminū anetū maratrū ꝯquassata bulliantur in vino in quo filtrū vl' spōgia madef̃. ꝛ post cōpssionē cal'a applicent̃. ab alia parte fiat sacculus de dictis se. ꝛ herbis ꝛ calefacta sup tegulam vel bullitis in vino applicef̃. valent etiā inūctiōes cū oleis calidis vt est pigameleon camomuleon costileon: ꝛ oleū in quo bulliantur ruta herbe ꝛ semina cal'a supdicta. et similia illis. Deinde exequamur pmo curam q̄nqꝫ causarū q̄s pōit haly. 3. tegᵗ ꝯmēto. 136. Et sunt sterᵒ durū flā viscosum vel hu. grossi vētositas grossa apa calī̄ vel frīi hu. cholerici ꝛ p̄ūgitiui retētio fecū scballarū retinentium ventositatē qđ scit̃: q2 sunt duo vel tres

dies φ nō assellauit vel valde parum. ⁊ forte vsus fuit cibarijs siccis ꝯstrictis vt sūt caules bene cocti risum dactili epata aīaliū ⁊ res tostas ⁊ siliag̃ Prio fꝫ clisteria mollitiua vt sic. ℞. malue bismalue brāche vrsine. añ. ℳ. j. se. lini fenu' cantabri añ. p. j. fꝫ decoc° in q̄ dissoluat cassief. ʒ. ij. olei viol. olei camo. añ. ʒ. ij. salis cōis. ʒ. ij. fiat clistere parū ad quart. iij. deinde qn̄ dictū cliste' fuerit opatū fiat sibi sile ad lꝫ. j. et ß. et hoc fꝫ bis aut ter donec feces pus mollificate pfecte fuerint euacuate. patiens aūt p medicina sumat sirupū viol. cuꝫ decoc' pꝛunoꝝ damaſ pasſ ab arill' mundꝫ ⁊ caricaꝝ pinguiū. in qua aliq̄d de ping' ⁊ lucida ⁊ munda cassiafistula dissoluat. postea cōedat iussella ⁊ cibaria humectā' feces ⁊ comedat puretā. factā de boꝛagibus maluis cicla ⁊ mercuriali et filius cū bꝛodio carnū pinguiū vel cū butiro vel oleo oliue. A parte vō exterioꝛi sup vētrem ponaꝛ emplm ex herbis clisterijs simul pistatis cū axūgia poꝛci sine sale et cū butiro ⁊ oleo viol. ⁊ teneat se calide custodiēdo se ab aere frigido. ⁊ hec totiēs reiterent donec pa. sit curatus pfecte. ¶ A flātevo vel hu. grossis fris si fiat passio colica hoc venit frequētius vtētibus nauseatiua satietate ⁊ fructibus nō siccis ⁊ piscibus: ⁊ adest retētio fecis ⁊ vētositas. ⁊ tales fuerūt ociosi ⁊ habent nauseam ⁊ eructuationē fetidā ⁊ añ venit eis sudoꝛ frid' Primo fꝫ tale clistere. ℞. qnq3 herbarū cōiū pitarie camo. melliloti rad apij fen' fenetiōis oꝛigani calamēti pulegij añ. ℳ. j. an' marat' añ. ʒ. j. furfuris. p. ij. fꝫ decoctio ⁊ colature addaſ yerapigre benedicte añ. ʒ. v. agarici pul. diaturbit añ. ʒ. j. ⁊ ß. olei de lilio quart. j. salis cōis vel armoniaci. ʒ. ij. fꝫ clistere ad quart. v. ¶ A parte vō exterioꝛi ponanꝛ resolutiua calida supius dicta. Et si p ista nō curaꝛ clisteri supius dicto. addanꝛ cētaurea radicis acoꝛi et ꝯtinuenꝛ saccellatiōes ⁊ calefactio. ⁊ si doloꝛ nō quiescit ꝯtinuenꝛ clisteria ⁊ purgatiōes. vnde si coꝛpus videꝛ eē plenū flegmaticū a q̄ flegma currit ad intestina. tūc bonū est φ cā añs purgeꝛ. ⁊ hoc frequētius ꝯuenit illis qui frequēter ꝯsueuerūt habere colicā qbus i via pꝛuationis seu curatōis succurrendū ē. ¶ Añ si digōnē flegmatis possunt expectare digeratur sic. ℞. oꝛigani calamēti pulegij añ. ℳ. iij anisi carui se petro. ⁊ apij añ. ʒ. j. mellis desp' lꝫ. ij. fꝫ sirupus ad. lꝫ. iij. Deinde purgeꝛ cum his pillis. ℞. yerapigre ga' pul. diaturbit. añ. ʒ. j. coloq̄ntide. ℈. ß. salis gēme diagredij. añ. grana. 4. fꝫ pill. que in hoc casu ꝓficiūt: quia euacuāt flegma ⁊ humoꝛes viscosos. dos est. ʒ j. et ß. vel. ʒ. ij. vel magis vel minus ſm particulariū ꝟtutem. aliqui addūt bdelli. ʒ. ß. ⁊ cuꝫ eo in aqua dissoluta distempant res supꝛadictas pulueriꝫatas. ¶ Uel fꝫ pill. al. q̄s ponit Debe' que purgāt flegma ⁊ consumūt ⁊ valēt ad egritudines flegmaticas ⁊ laudanꝛ in isto casu. ℞. sarcocolle. ʒ. iij. turbith. ʒ. x. colloq̄ntide. ʒ. j. et ß. ʒꝫ' tantūdem salis gēme. ʒ. ij. dissoluaꝛ sarcocolla cum aqua roſ et alia cum eis misceanꝛ. et fꝫ pille. Et dicit Debe' φ sunt sane ⁊ experte. si tñ adest vētositas: addaꝛ pigami ⁊ an'. añ. ℈. j. dos est. ʒ. ij. vel. j. et ß. et post vtatur tiriaca ⁊ metridato ⁊ diatrion pipeon diaca° et stet in caloꝛe ⁊ caueat a cibis fridis et humidis et exerceat se et parum comedat. ¶ A grossa vētositate si colica fuerit illa dissoluaꝛ aliqn̄ cū diafoꝛeticis iterius sumpt ipaꝝ dissoluētibus. aliqn̄ cathaplasmatibus ab ex applicatis vt sunt cimi'' anetū marat'' milium paniciū sal' fil' toꝛrefact in sacculo applicent. vel cū herbis ⁊ semibus supꝛdictis in pncipio cure pticularis toꝛrefactis. Aliquando ab ex ponit vētosa magna sine scarificatōne sup locū doloꝛis ter aut quater ⁊ pdest ad vētositatē in ꝯcauitate intestinoꝝ ⁊ ad illā que intercludit in tunicis eoꝝ. ⁊ si nō pdest signū est φ ibi est aliq̄ materia. 12. ꝺ inge. c. vltimo in fine. libri. ¶ Aliquādo illa vētositas consumiꝛ cum clisteri vt sic. ℞. abꝛotani saturegie floꝝ et folioꝝ ag' casti ruthe oꝛigani calamēti pulegij ꝫinꝫibꝛij peritarie sansuci mēte. añ. ℳ. j. an' marat' carui se. aneti. añ. ʒ. j. ꝯssenꝛ oīa ⁊ bullianꝛ in. 6. lꝫ. aque vsq3 ad consumptionē medietat. Et in. j. lꝫ. isti' decoctōis dissoluanꝛ castoꝛei. ʒ. ij. pul. diacimi. ʒ. j. ⁊ ß. yerapigre bn̄dicte. añ. ʒ. 4. olei rute quart. j. salis cōis. ʒ. j. et ß. iniiciant p clistere ⁊ teneaꝛ φtū possibile fuerit. ideo ponit ibi modicū de sale vt nō faciat cito stimulatiōnē. Et postφ illud clistere opus suū pfecerit in alia. lꝫ. dicte decoctōis dissoluaꝛ yerapigre bn̄dicte. añ. ʒ. iij. pul. diaturbith agarici pulueriꝫati cum seta° añ. ʒ. j. salis gēme. ʒ. ij. et ß. olei camo. olei ruthacei añ. ʒ. j. et ß. fꝫ clistere. Istud clistere dissoluit ⁊ ꝯsumit vētositates ⁊ euacuat hūoꝛes a qbus ipē gn̄anꝛ ⁊ sic pficit cause ꝯiuncte et añcedenti. Aliquādo illa vētositas cōsumitur sumēdo electua' cala ipām carminātia vt est elec'' dyaca'' q̄d ponit Aui. 3. 5. sotira magna diaspmaton diaꝫꝫ' viride ꝯditum in conserua diatrion pipeon dianisium diamarat'': oīa ista dissoluūt vētositates ⁊ humoꝛes frigidos

ideo valet colice de cā fria ꝛ ventosa: marie si cū eis vel aliq̄ eoꝝ sumat̄ de aq̄ radicum quā ponit Haly. de regali i c°. de colica. ℞. cortiq̄ radiq̄ apij ꝛ fen¹. ꝛ pet°. añ. ℥. ij. radiq̄ rafa⁹ gallicani origāi calamēti saturegie añ. ʒ. ij. passḃ. mūdataꝝ. ab arill. ʒ. 20. caricarū piguiū. 10. numero iuiubaꝝ isti⁹ anni. 24. numero. coquatur in. 8. lb. aq̄ vsq̄ ad ꝯsumptionē medietatis ꝛ def vnus gobolet⁹ puus tepidus cū aliq̄ de supradictis electuarijs. Aliq̄n cōsumit̄ cū bono regimie ꝛ abstinētia ꝛ exerci° post acceptionē alicui⁹ cibi. vt dicit Ga⁹. 12. de ingenio ca°. vltio. vbi dicit ꝙ ipse vidit rusticū q̄ cū a dolore colico vexaret̄: surgens panē cū alijs comedebat nihil sup bibēs p totā diē ꝛ solitū labore exercebat: ꝛ p totā noctē dormiebat: mane vo surgens nihil dolēs sentiebat. Et sequitur alliū vo nunq̄ sitim gñat ꝛ vētositatē dissoluit q̄pp voco illum tiriacā rusticoꝝ hec ille. Nunc igit̄ in isto dicto Ga⁹ poteris notare q̄ñ ex ꝑsimonia ciboꝝ ꝛ potuū ꝛ in euitatione ocij non solū colice sanitas: verūetiam multaꝝ egritudi^m sanitas ꝛ ꝯserua° inuenit̄: ꝛ bonitas sanitat̄ resultat q: multi° ciboꝝ ꝛ redes. he ei sunt cāe vētositat̄ gñande. 5. āpḃ. cōmento. 4. Et non solū ventositat̄ quinimo multarū egritudi^m friarū 2° de morbo ca°. 5°. ¶ Aliq̄ñ vētositas intestinoꝝ ꝯsumit̄ cū suppositorijs ꝭm Avi. vt sic. ℞. rute partes. ij. pistetur fortiter ac si esset vnguentum addendo aquā mell. deinde addat̄ cimini pulueriзati ꝛ passati medietas sali nitri q̄rta ps misceātur oīa simul ꝛ ꝭ velut vnguentum in quo intingatur lichinū factū de coto ꝛ imittat̄. sit tñ lōgum q̄ttuor digitoꝝ vt virtus eius iterius attingat. Itē castoreū mel ꝛ fel vaccinū ꝛ oleū rute simul tēperent̄ ꝛ ꝭ lichinū intinctum in eo ꝛ supponatur vel subimittat̄. Ista ꝯsumūt ꝛ extenuant vētositatē. ꝛ aliq̄n feces ꝑpinq̄s ꝛ hūores eijciunt extra corpus. ¶ Ab apate calido in intestinis si ꝭ colica ꝑmo pticularibus cōuenientibus fiant flobothomia de basilica si tñ adest magna corporis replo prius ꝭ de sophena marie si renes ex magnitudine caloris apatis cōpatiantur ꝛ vrine sequat̄ aliqḋ īpedimentum: deinde dentur in potu res frigide ꝛ humide ꝛ potet aquā ordei cum liq̄ri^a cocta. ꝛ vtatur rebus fris ꝛ humidis vt est aq̄ enḋ ꝛ solatri. Et detur ista decoctio. ℞. floꝝ boraginis viol. ꝛ buglosḃ. añ. ℥. ß. prunoꝝ damasc. 15. ꝭ decoctio in qua dissoluat̄ cassiaꝭ mundā. ℥. j. vel mäne granate. ʒ. j. def de mane. Item vtatur sir° viol. cum decoctione prunorum damasq̄ passḃ. ꝛ caricarum. ꝛ vtatur dieta hūectatiua ꝛ refrigeratiua ꝛ lubricatiua secū Et vtat̄ medicis lubricatis vt molliant ventrem ꝛ aliq̄liter mitigent dolorē: iterim tñ vł post ꝭ clistere. ℞. ordei mundā. p. j. liquiri^c rase cōquassate floꝝ viol. boragis ꝛ buglosse solatri. añ. ℥. j. ꝭ decoctio in q̄ dissoluatur cassiaꝭ mundā. ℥. j. ꝛ ß. mäne gnate. ℥. j. olei viol. ℥. ij. ꝭ clistere. ꝛ vꝫ clistere mollitiuū secū dictū supius. ¶ Deinde ꝭ hoc emplm ad mitigandū dolorē post ꝑncipiū ꝛ euationē ma^e. ꝛ vꝫ ad resoluendū mām ꝛ ad maturandū si necesse est ꝛ ad mollificandū. ℞. folioꝝ ꝛ radicū malue ꝛ bismal. ꝛ folioꝝ solatri viol. camo. melliloti añ. ℥. ß. tere oīa diligent̄: addat̄ olei viol. olei nenuꝭ axungie anatis cerc. añ. ʒ. iij. icorpent̄ oīa simul ꝛ ꝭ emplm ꝛ pōt addi se. lini. ℥. j. bonum est eni ꝙ si post flomiam hūores colici i corpe videant̄ abūdare purgent̄ post digōnē materie cū sir° viol. ꝛ rebus hūectatiuis cum cassiaꝭ ꝛ tamarindis ꝛ prunis ꝛ māna gñata ꝛ electua^a de succo roḃ. Et semp vtat̄ clisteribus mollificatis ꝛ mitigatiuis doloris. Et vꝫ in isto casu clistere de lacte capre vł de lacte asine qḋ meli⁹ est cū cassiaꝭ ꝛ oleo amigḋ. dulciū. ꝛ post rupturaꝫ apatis vtat̄ clisteri ex aq̄ ordei ꝛ melle. deīde vtat̄ clisterib⁹ ꝯsolidatis ꝛ cōfortatis ꝛ recurrat̄ ad ca^m de vlcerib⁹ intestinoꝝ. q: oīa apata fere post rupturā necessario reliquūt vlcerationes. ¶ Ab apate frido si ꝭ colica: tunc in ꝑn° nō oꝫ ponere fortia repcussiua: ſ in ꝑn° ponatur oleū camo. mixtū cū pauco oleo roḃ. ꝛ aceto ad penetrandū ꝛ h̄ fit vt intestinū ꝯfortetur: ne suscipiat mās. Et in augmēto post q̄nq̄ dies aut sex misceat̄ oleū camomellinū cū vino ꝛ stupe madefacte i eo cale superponant̄. ꝛ fiāt clisteria dicta in colica que est pp retētionē fecum. Deinde ꝭ tale emplm ad maturandū ꝛ mitigandū dolorem ℞. farine se. lini. ꝛ fenugreci. ꝛ frumēti: ordei añ. ℥. ij. vitell ouoꝝ. 6. numero olei camo. vini boni al. penetratiui añ ꝙ suꝭ ꝭ emplastrū ꝛ tepidum superponat̄. Aliud emplm ad apa frm. ℞. caricarum pinguium. 20. numero coquantur in aqua ꝛ pistentur fortiter deide addatur medulle panis. ℥. ij. frumeti. ℥. j. ꝛ ß. axūgie porcie sine sale olei camo. añ ꝙ suꝭ ꝭ emplastrum ꝛ caleꝭ in sartagine ꝛ supponat̄ calidum. si adderetur camo. ℥. j. erit melius.

Dieta istoꝝ sit mollificatia. ꝛ q: isti cōiter hñt fe. regant̄ vt febricitātes ꝭm diuersitatē humoꝝ. Hic est sciendū ꝙ ꝭm ꝙ dicit Haly. in septia scḋe partis ꝙ aliquā

do cū colica facta ab ap̄ate accidit difficl'tas vrine ꝓpterea q̄ itestinū apatū cū tumore reprimit collū vesice. ⁊ sic vrina nō pōt exire vł cum difficultate exit. ⁊ tunc oꝫ ꝙ ꝶ flōmia de sophena ⁊ vnge renes ⁊ pectinē cū oleo viol'. ⁊ camo. ꝑ longū spaciū ⁊ inguina sił' ⁊ superponatur empl'm supradictū. fiant ēt clisteria supradicta ⁊ ista ꝯtinuāda sunt donec eger ꝑfecte sanet̄ iussu dei. ¶ Ab hūoribus cal'is si ꝶ colica si sint in intestinoꝝ supꝰficie tūc non est illa mala nec durabilis sic̄ si essent iuiscati in eis. ⁊ tūc ꝑ interpolationē signatur ꝙ humores colerici ab epate vel alio loco currūt ad intestina. Quod si fuerit purget̄ cā añcedens sic. ℞. pru. damaſ. 15. numero floꝝ viol' boragis ⁊ buglosse sene. añ. ʒ. ß. ꝶ decoctio i q̄ dissoluatur cassiaꝶ mund̄ mān̄e gnate. añ. ʒ. ß. vel pōt purgari cū tamarind̄. ⁊ reubar. ⁊ diagredio. ⁊ silibus. Deide ꝶ illud leue cristere q̄d fuit dictum qn̄ colica est ab ap̄ate calido. ⁊ vtat̄ cibis ⁊ potibꝰ ⁊ sirupis refrigerantibꝰ ⁊ alterātibus cōpl'onē corporis ⁊ epatis. si isti humores sint inclusi iter duas tunicas intestinoꝝ fiant clisteria fortiora. q̄ illi hūores iclusi nō faciliter resoluunt̄ seu expellūt̄. Jd̄ oꝫ adiūgere aliq̄ medicumia q̄ cū aliq̄li violētia illas repellant supꝰfluitates siue sint colerice siue flegmatice salse siue alie nisi essent itestina multū debilia leuiter supꝰfluitates alioꝝ mēbroꝝ suscipientia vel hō esset multū debilitatus ex longa egritudine vel aliq̄d ꝑticulare ipediret: vt est etas virtus ⁊ silia. Gaꝰ aūt. 10. de ingenio capl'o penultimo exēplificat de hoie qui credebat hr̄e colicā fieri consuetis caloꝛ ⁊ doloꝛ semꝑ augmentabat̄: tunc arbitratus est Gaꝰ illos pungitiuos fore hūores inter intestinorum tunicas iuiscatos qui corrūpebāt cibos ⁊ medicinas. Tūc dedit patiēti cibos difficulter corruptibiles. ⁊ tūc vidit illū laborē fuisse mitigatū. Et intellexit ꝙ esset bonū purgare illos hūores. ⁊ Gaꝰ purgauit eos paulatiꝫ cū yerapigra ⁊ sanitati restitutꝰ fuit. in nono vel decimo die. Cibi aūt difficulter corruptibiles sunt cādarusuꝫ ⁊ risuꝫ ⁊ pedes q̄drupeduꝫ bn̄ cocti. Et exemplificat Gꝰ ēt de alio qui hēbat dolorē colice ⁊ post purgationē cū scamonea balneauit se. ⁊ iterum recipit clistere ⁊ sic fecit vsq̄ꝫ in quartum diem. In quarta aūt die iterum venit nimius doloꝛ ⁊ in crastinum accepit clistere ⁊ pigameleon. i. oleū pigami ⁊ assallauit multū. Et q̄ iste doloꝛ cū iterpolatione veniebat cognouit Gaꝰ ꝙ ex toto corpore aliq̄d ad ventrē veniebat ⁊ nō dedit ei ampliꝰ scamoneam: q̄ nocet intestinis. sꝫ dedit ei cādarusum cal'm cū aqua cui miscuit mala gnata: ⁊ dormiuit in illa nocte sine dolore ⁊ post dedit sibi apozima de sumach. q̄ ꝯfortat intestina ne recipiant humores. ad ipsa fluētes. ⁊ dedit ei panē tritici cū vino pontico nō veteri ⁊ aliquātulū de fructibꝰ nō stiptic̄ de malis piris ⁊ citonijs ⁊ malis gnatis ⁊ sic fecit in tertia die. in q̄rta aūt die dedit ei tiriacā: ⁊ sic sanitati reductus est. ¶ Balneū autem in colica multū cōmendat̄ post purgationē mãe añcedentis ⁊ ꝯiuncte ꝙ fit in loco tuto a vento ⁊ aere frido. Et ꝙ in exitu a balneo det̄ ei tiriaca aut metridatū ⁊ silia ⁊ ꝙ sudet si possibile est. ⁊ in balneo ponantur herbe cal'e ⁊ folia ⁊ medicine q̄ valent in colica: ⁊ ꝶ stoº ieiuno. ⁊ balneū non attingat pectꝰ. Et si debilis est nō stet per multū tp̄s ꝑꝑ timorē sincopis. Istud eni balneū ampliat poros cutis ⁊ resoluit vētositates: q̄ subtiliate facilius expellunt̄ ⁊ remouet dolorē. ¶ Ponit Aui. ⁊ Haly. de regali dispōne in 2º. ꝙ fimus lupi in quo sint pili ⁊ inuenit̄ in spinis ꝓpinatū colice ꝓdest. vel si suspendat̄ cū filo lane arietis quē occidit lupus aut frustū cornu ceruini suꝑ pitientē colice: prodest. Idem dicit Aui. Serap. Gordonius ⁊ Joānes de tornamira. Kyrānus tn̄ h̄ non ponit qui fuit maximus empicus vel sequēs tertias ꝓprietates suꝑ oēs quos ego vidi. tn̄ alia siue empica vel a tota ꝓprietate valentia ponit Kyrānus. Primo yringus herba ⁊ radix potata cum melle ⁊ aqua colicos mitigat dolores. Kyrānidaruꝫ primo. ¶ 2º cardueles que alio nomine vocatur auis iouis assata ⁊ comesta colicos sanat. idem. ¶ 3º stercꝰ leporū cum vino solutū ⁊ datū potui curabit colicos desperatos. 2º Kyrānidarū. ¶ 4º. castoreum dissolutū cum pigameleon idest oleo de pigamo q̄d est semen rute agrestis inmissum sumptū cum clisteri sanat colicos. ibideꝫ. hoc in rōne stat. q̄ calida ⁊ dissolutiua sunt humiditatū grossaꝝ ⁊ ventositatum. ¶ 5º. intestina ciconie comesta colicos ⁊ nefreticos sanat. 5º Kyrānidarū. hoc magis stat in expimento q̄ in rōne. ⁊ qualitercūq̄ꝫ sit: cōsulo ꝙ in colica vtamini clisteribus supradictis. q̄ si eoꝝ effectus non appet: male vadit negociū. Et narrauit mihi quidam experimētatoꝛ ꝙ ille qui cōsueuit hr̄e colicā bene preseruatur: si quater i anno sumat de iure galli in cuꝰ vētre ponat̄ farcitura h. ℞. polipodij q̄rci recētis. ʒ. iij. anisi cimini carui. vel maratri. añ. ʒ. ß. coquantur fortit̄ ⁊ comedat de gallo ⁊ bibat de brodio ⁊

assellabit fortiter et purgabit flā. Iste modus est rusticalis si digerat flā in hoie. pbuado cū oximelle diuretico vel sqllitico et euacuet cuȝ decoctiōe polipo' et puluere diaturbith. et fiet vrbanius. Considerant alie cause a qbus pōt puenire colica siue sint pmitiue siue añtes vl' cōiuncte siue sint āmes vel ruptura vel alia causa. et recurrat ad capl'a istoȝ et ad caplȝ de yliaca. Et iste cause auferant: quīs oia illa fere ad ista possunt reduci &c.

Declaratio in colica. Primo sciēdū q ex repletiōe intestini monoculi qd est tertiū intestinū grossum siue illa repl'o sit fecū siue humoȝ nō potētiū exire p inferius fit colica: qr colon piunctus est ei et cōicat sibi partē egritudinis. silr ex tali repletione pōt fieri yliaca. pptea qr yleon colligatū est ei. et q p inferi' exire nō pōt intestino gracili supiori cōicat et fit yliaca. et p pns in intestinis supioribꝰ et inferioribꝰ. ¶ Scdo posset aliqs dubitare quō in colica aliqñ venit nausea et vomitꝰ. hoc declaratū est in yliaca in declaratōne nona. ¶ Terꝰ nota q hñtes colicā fortit sitiūt. et posito q bibāt fortit sitis nō auferet: imo iterū volūt bibere. et h accidit: qr illud quod bibit nō transit ad epar pp̄ter opilationē meseraicarū q etiā ptcipāt vtplurinū cū egritudinibꝰ stomachi et intestinoȝ. nā posito q stomachꝰ recipiat illū potū et intestina etiā. tñ qr ipm sufficiēter nō digerūt et mesaice et epar repudiāt indigestū. Nā quodlibet naturalr scit qd acceptare debet de nutrimēto. benignū iuxͣ posse recipit et malignū pellit ad extra inqtū pōt. qlibȝ eñ hospes scit vel scire debet quē hospitē dȝ acceptare i domo sua. et idō male et impfecte digesta et cocta incōplete in stomacho et intestinis p inferius expellunt nō accepta ab epate nec a venis mesaicis. ex quo aliqñ spēs aliq lienterie generat. hoc aūt fit a ātute regitiua nō errāte: sed etiā ab agente infallibili directa et gubnata. nā si erraret vel debilis eēt ātus expulsiua tūc suscipet hūiditates indigestas. et sic causaret forte aliq ydropisis species vl' alie egritudines. ¶ Quarto pari modo sciendū q habētes debilē digestiuā a qua gñat ventositas et debilē expulsiuā a q non solū feces: imo et vētositates retinent. nō est mirū si icurrāt in illā ydropisis spēm que dr tumpania. propterea qr vētositas subtilior est chilo et facilꝰ p mesaicas et quasi inuite et contra naturam ad epar p partes circūuicinas nō hñs exituȝ poterit ptransire. ¶ Quito scias q dictuȝ est in signis q aliqñ exeunt cholera vel flā aliqñ humores corrupti vl' adusti p ptes inferiores Et causam istius reddit Aui. et dicit q humor corrumpit quādoqȝ et quādoqȝ adurit ex dolore et vigilijs et ex medicīs calidis internus. et exteri' applicatis. Cū ergo in colica sint oia ista nō est mirū q humores adurant et corrūpant. Nunc autē res qbus natura non potest se iuuare: imo sūt nocibiles qtūcūqȝ valēt illas ad exteri' nitit expellere hñ aūt añ colicā ex alijs causis tales humores in corpe hūano possunt gñari et inueniri. et causam colice fieri qs natura foris expellit si est fortis. ¶ Sexto sciendū q vomitus in colica nō semp est malum signū: imo aliqñ est summe necessari' cū accidit colica cū repl'one nouella stomachi. et hoc pbat p septimū canonē gñalem. et auctē Aui. in. 16. 3. in tractatu. 2. c. pmo. ¶ Septimo dubitat cum attractio materie ad oppositaȝ partē apostematis sit necessaria vtplurimū: sicut dicit Ga. megꝰ. pticula. 7. et in. 7. columꝰ vbi dicit q si āga fuerit tumida vomitus vtilior est egōe. si aūt lingua egestio cōpetētior est q vomitus. Idē dicit. 13. meg' qsi colū. 5. vbi dicit pp̄ter hoc nō opȝ solui ventrē si apostema fuerit ano vicinū. sed cū oms in colica ex apostemate iubeāt dari clisteria et medicinas. videt q hoc faciat ōtra regulas art' medicine. Dico q nulla ē doctrina doctoȝ iubētium clisteria. pmo quia tractus est longus a colon vsqȝ ad meri: quia illa materia q actualiter facit egritudinem in eo amplius supius nō posset ascēdere vsqȝ ad meri. scdo quia vbi materia añcedens apostematis exñtis in colon retraheret ad partē oppositā p flōmiā basilice vel ad lōginquā partē p flōmiā sophene et vbi minueret mā piuncta cū clisteribus et purgātōnibus et abstinētia piculū eēt q apa intim cresceret qȝ nihil inferi' posset transire et sic de colica fieret yliaca et stercus vomeret qd est signū mortal'. Quō aūt vomitꝰ pcurari debeat qñ sto' est nouit repletꝰ. hoc docet i 13. cañ. gñali. ¶ Octa' attēde q in. 16. 3'. trac. 4. c. 2. dicit qnimi' error est in cā frida dare stupefaciētia ad sedandū dolorē: qr nō est vera cura nec sedatio doloris. nā vera cura stat in remotōe cause. stupefactio āo est augmentatio et fortificatio cause frigide quecūqȝ sit. quia nō sequit doloris sedatio pp̄ter cause remotionem: sed pp̄ter sensus remotionem et mortificationē. Et ideo quīs de pñti requiē habeat aliquā: illa non est sempiterna: immo post vnuȝ vel. 2. vel. 5. dies redit dolor fortior

q̄ pus: sed in isto casu debemus incipe subti liādo ⁊ apiendo poros ⁊ euacuādo. ⁊ hoc fieri dʒ in pn° cū medicis q̄ nō sunt nimis calide: imo in mā flatica requirit incisio ⁊ matura° ⁊ euacuatio vicibꝫ alternatī. In mā aūt vētosa talia resolutiua applicent̄ q̄ nō plꝰ dissoluant de vētositate q̄ resoluāt. ⁊ in istis duobꝫ casibus mltū vʒ abstinere a cibo ⁊ potu. ¶ Nono notandū q̄ aliq̄ dicunt lapidē posse generari in intestis a quo etiā lapide colica possʒ generari opilādo viā de quo multū miror cū intestina sint multū lata. tum etiā cū continuum hēant discursum fecis ⁊ hūiditatū ⁊ cū sint lubrica. nec videt̄ q̄ ibi sit calor tātus q̄ in tam grandē siccitatē posset reducere māʒ donec fit lapis. Et hoc etiā asserit Ga. 6. de interioribꝫ al's de iuuamētis. c. 1. ante mediū ca. sic. sed in libris quorūdā dr̄ q̄ quidā post diuturnitatē hmōi thenasmonis ita magna volūtate assellandi miserūt lapides grandinosos velut eos q̄ in vesica creant̄ q̄ nūq̄ vidi nec aliquē q̄ h̄ vidisset nec in scriptis poneret q̄rere. ¶ Decī° sciendū q̄ in colica in q̄ videt̄ esse repl'o san. ⁊ alior̄ humor̄ p̄ticularibꝫ ꝯuenētibus bene pōt cōpetere flōmia soluta tñ ꝑus ꝯstipatiōe forti cū clisteribus iuuatiuis ad h̄ fieri ꝯsueī nam interdūʒ in ista egritudine manifestum affert iuuamentū. ⁊ sil'r in doloribus interior̄ membror̄ cum repletione ⁊c.

¶ Caplm. 30. de vermibus.

Vermes in corpe hūano generent̄ a calore in corpe exñte sicut gñant̄ in aq̄ et in terra v̄tute caloris solis ⁊ influētie. Naʒ sicut calor solis agēs in hūiditatibꝫ ⁊ limositatibꝫ terre gñat diuersos v̄mes. sicut scribit̄. 1. metheoror̄. c. ꝑhemiali q̄ ex tellure post diluuium genite fuerūt multe spēs s̄pentū ⁊ v̄miūʒ q̄ iam ante fuerūt cognite ⁊ genite. etiā fuert alique q̄ nūq̄ fuerūt vise: inter q̄s v̄tute ⁊ calore ⁊ influētia solis genitꝰ est phiton serpēs marime inter oēs. Pari etiā modo in hūano corpe v̄mes gñant̄ ⁊ diuersi dū mā flatica in aliquo loco vel ꝯcauitate vel plicatura alicuius intestini est retēta ⁊ est incōueniēs nutritioni. Nā natura iux̄ posse mediāte calore in corpe exñte nitit̄ ipaʒ gubnare. Et si ipaʒ nō potest totalr̄ mutare: vt ex ea mēbra nutriāt̄: nec est tāte corruptōnis vt ex toto putrefiat: nec in saniē ꝯuertat̄. s̄ expectat actiōeʒ caloris putredinalis vel alterius: tunc talis mā excoquit̄ ⁊ dispōit̄: vt suscipiat spm̄ vite: qui spūs v̄tute influētie ⁊ caloris in putrefactiōe vel actōne acquisiti in mā dispōsita introducunt̄: ⁊ tunc mouent̄ ⁊ viuūt nutriunt̄ ⁊ augmentant̄. ¶ Vermiū aūt q̄ in intestis gñant̄: tres sunt spēs famose. scʒ lumbrici ascarides et cucurbitini: quod ideʒ est. tertia spēs caret noīe. nisi volueris eos vocare acrocornides. sicut in passionario cognoiant̄. ¶ Interptā° vermiū. Vermis dr̄ a verro verris: quod ideʒ est. q̄ scalpo scalpis: q2 scalpēdo p̄mo intestinis. deinde toti corpori manifestū inferūt nocumētū. Lumbricus dr̄ q̄si lubricus. ꝑpterea q2 lubricādo ꝑcedūt. aliq̄n supius. aliq̄n inferius. Ascarides noiant̄ quasi escā rodentes. vel cucurbitini a semine cucurbite: quia sunt breues ⁊ lati ad modū semis cucurbite. Tertia spēs vocat̄ acrocornides. ⁊ sunt rotūdi ⁊ breues ad modū vermiū casei vel v̄miū carnium putrefactarū. Lumbrici aūt longi sūt ⁊ rotūdi. Et est spēs magis famosa.

Causa malis vermium est flegma: quod q̄uis sint de genere flegmatī naturalis dulcis vel insipidi: tñ remanet indigestum citra p̄fectionē illius gradus: cū quo natura se iuuat: vt ipm̄ in sanguinem cōuertat in necessitatis hora. Remanet etiā ex̄ venas scʒ in intestinis vbi nō est locus: vt i sanguinē ꝯuertat̄. Auicēna ⁊ oīs dicūt q̄ nō gñantur ex sanguine. q2 thesaurꝰ nature est: ⁊ eo natura cōtinue indiget: vt ex eo mēbra nutriant̄ ⁊ spūs generent̄: ⁊ vt ꝯdita restaurent̄. Nec etiam v̄mes in colore nec in substātia nec in motu apparent esse ex sanguine generati nec san. ad intestia mittitꝰ vt in eis remaneat: s̄ vt citissime cū fecibus expellat̄: cum nō sit viscosum nec adherens. Nec ex cholera rubea: q̄a ē calida ⁊ sicca ⁊ amara ⁊ potius ab ea occident̄ q̄ gñarent̄: vt pʒ quia fella animaliū cū alijs rebus empl'ata eos ad interitū ꝑducunt Nec ex mel'ia: q2 vtraq3 q̄litate vite p̄ncipijs repugnat. Restat g̃ q̄ flegma est eorūʒ causa malis immediata. Mediata aūt causa ⁊ p̄cipua est indigestio ex debili ꝑcedens calore in cōparatione ad cibaria sumpta. ¶ Jō satieas nauseatiua ⁊ vsus cibor̄ flegmaticor̄ vt fructuū vel cibor̄ viscosor̄ vt frumēti ⁊ risi ⁊ faseolor̄ ⁊ fabarū recentiū ⁊ pisciū isalitor̄ et maxime sine sq̄mis ⁊ lacunaliū ⁊ carniū porci ⁊ porceoli coitꝰ etiā post repl'onē. Oia ista et similia si diu ꝯtinuent̄ sunt causa gñatōis flegmatis crudi. ⁊ p ꝯñs vermiū ⁊ aliarū egritudinū frigidarū. Aliqui tñ volūt q̄ gñentur ex frigido flegmate salso. ⁊ aliq̄ ex cho^a acuta. Et s̄ hoc fit: hoc est rōe flegtis admixti cuʒ

cholera cuius gratia generant. si sic est: et in libro vocabulorum eis repugnat.

Signa vermium. Illa aūt signa q̄ ego frequētius vidi in senib⁹ in prim a senectute vmes hūtibus erant: quia habebāt fortē dolorē colicū vel ylacū et clamabant et iactabāt et pijciebāt se cū frequēti decubitus mutatione. et post clisteria p me ordinata copiam vermiū foris eijciebant. aliqñ. 25. aliqñ 18. et tūc reqescebāt in pace. ¶ Autores aūt po nūt alia signa. Primū qd ponit Aui. et sui seq ces est multitudo saliue hūide: et os hūidū in nocte: q2 humiditas interi⁹ retrahit de nocte et siccitas labiorū et puitas saliue in die extendit ab ex et ↄsumit humiditas oris et labiorū. Ideo infirmi in die laborāt in humectāda la bia cū lingua: et accidit eis stridor dentium et alienatio et accītia frenesis sine tinitu auriū et sine dolore capitis et nō euellūt pilos sic frenetici et alienati. Illa accītia accidūt eis ppt eleuationē vaporū ab eis et motū ipsorū ad caput. ipsi q3 maxillas mouēt ac si vellēt aliqd masticare. nihil tñ in ore hūtes. et aliqñ in sōno tremūt ac si timerēt. et post cibū hñt nause am: et aliqñ tristiciā et rixam. Et aliqñ accidit eis sitis ingēs: et nō valēt satiari potu. et vtplimū accidit eis casus appetit⁹ et interdū inten dit tñ q in appetitū incidūt caninū. et h' sm diuersitatē vmiū et locorū in qbus generātur. Dicit eni q cū ascaridis crescit appetit⁹ et cum lumbricis qñ supi⁹ ascendūt nausea et vomitus Aliud signū est mutaᵒ coloris in facie et in ocul' et aliqñ scalpūt nares et aliqñ accidit tēsio et inflaᵒ in vētre velut si eēnt ydropici. Et ponit Aui. et aliqñ emittūt sudorē frm̄ et fetidū. Et vltra h' iterdū accidūt eis accītia epile. ita q infirm⁹ cadit et stertit et spasmat velut si esset epilēticus. Ista eni signa nō oīa sil' in vno ifir mo accidūt: s3 aliqñ qdē appent in vno indiuiᵒ et alia in alio. ¶ Signa distincta si sint lūbrici vt plurm in supioribus gñant intestis a flāte grosso vel a salso vel a cholera vitellina vel a citrina. vt ponit Jo. de tor. aucte Rab in toto continente tūc dolor maior sentit sup vmbelicū et aliqñ ascēdit vsq3 ad stom. et aliqñ aliqs eorū cū vomitu eijcit et adest cōmotio et mordicaᵒ et pūctio in ore stoᵗ cū magna difficultate aliqd de cibo deglutire pñt nec ipm appetūt et cū hoc nocēt cordi et causant in eo aliqñ tremorē et diuersitatē pulsus. Nocēt etiā pl'moni rōe vicinitat. ita q infirm⁹ cogit aliqñ tussire sicca tussi. Et si sint ascarides vel cucurbitini et breues q vtplim in intestis medijs generant scz in vltimo subtili. scilz yleos. et in pmo grosso. s. orobo et in colon qd ei ↄtinuat. et isti pñt gñari a flāte acetoso vel a muscillaginoso vt aliq scribūt tūc sentit dolor sub vmbelico et pūctio magna: et pcipue qñ a cibo et potu diuturna fit abstinētia. Et in istis vt dictū ē nō aufert appetit⁹: imo sm plurimū m'tiplicat sm aui. nec tñ nocēt stoᵒ cum sint lōge ab eo et in tpe famis m'tū molestāt et dolor ascēdit aliqñ vsq3 ad vmbelicū et nō tñ ascēdūt supi⁹ nec tñ descēdūt inferi⁹ sic lūbrici et ad occasionē et expulsionē istorū cū cartatiq magnis fortiorib⁹ est pcedendū. Si sint vmes rotūdi acrocordines vocant ab antiqs q̄ sunt rotūdi et pui sicut sunt illi q in carnib⁹ putrefactis et caseo gñant: q freqnti⁹ vt aliq tradūt in flāte gñaut muscillaginoso vel acetoso in vltimo itestino tūc adest dolor et pūctio ppe anū et qñ ↄtinu⁹ in ano prurit⁹: et aliqñ exeūt immo ad calorē et solis splēdorem pōsiti intuet. Aliqñ appet et h' ego vidi in puero fere. 12. vel. 14. annorū in morlanis et aliqñ i vulnerib⁹ pauperū hoīm vel puerorū vel aliorū aīaliū male cura tis tales vermes generant.

Judicia in vmib⁹. Primo qñ in tenasmone vel in dissinteria pestiletiali exeūt vmes puo nūero et pa. nō alleuia tur ē malū signū mortui vel' vi' qlitcūq3 exeāt ¶ Scdo docet ypo. 2. pnost. iudicare p vmiū expulsionē cap. 18. cū duob⁹ accītib⁹ sic. Utile etiā est iā ppinquāte termio idē sterc⁹ ↄdesari et colore subcitrino fieri et nō insolidū ↄdesari bonū est etiā si lūbricos mixtos habuerit. Et sequit in ↄᵒ. Nō laudat euacuᵒ lūbricorū: nisi qñ nā expellit eos p inferi⁹ cū supfluitatibus reliqs q̄ sūt in corpe et nō qñ egrediūt p cām aliquā p viā accītis. ¶ Dico q expulsio lumbricorū cum fecib⁹ appropinquāte termio fe. acute ē bonū in via signi: q2 signt fortitudo vtut expulsiue a q̄ nō solū supfluitates expel lunt: imo etiā alia supflua in intestis ↄtenta. Scdo nō est bonū signū i viā cāe q2 ipi nihil boni in corpe hūano gñant: s3 poti⁹ dicta sinthōta inducūt et augēt putrefactionē et p ↄns fe. et ↄsumūt et corrūpūt nutrim et qñ calefiūt a fe. mag mouent et mag pūgūt et pad. aplius affligit. Et notāt dic ypo. appropinquāte ter mio q2 si veniāt in pnᵒ maxᵉ ↄcoitātib⁹ malis signis nō eēt bonū signū: q2 nā reglata nūq̄ euacuat in pnᵒ vt dicit Ga. 4. aph. ↄᵒ. 22. ibi. Egritudib⁹ qbuscūq3 icipiētib⁹: q2 si in pnciᵒ expellāt et sint mortui malū ē: q2 sigt q mala mā venenosa cohitat in corpe q̄ eos occidit

vel interficit vel figt fe. pestilētialē. Et iterū si in pn° expellant viui malū est: q2 signū ē ꝙ ipsi fugiūt malignitatē morbi vl' ventositatē matie eiꝰ. Jn augmēto etiā sunt malū signū maxᵉ si p os exeūt q2 nōdū egri° ē ppe tminū nisi corruāt in fine augmēti. Jn statu aūt q̄a iā egri° ē in tmio ē bonū signū. q2 tūc est tps expellādi supflua nociua. Oia ista itelligunt qñ vi morbi r ñ cū adiutorio scie meᵉ expellūt q2 si cū medicina miorativa in pn° vl' i aug° mistrata vel cū clisteri aliq̄ expellerēt nō eēt malū. q2 cā fe. r morbi p eoꝝ euacuationē diminuunt r accidētia alleuiant.

Curatio vmiū añ curā pticularē premittēdi sunt aliq̄ cañ. gñales ¶ Primꝰ quāto vmes magis fuerint i intestinis inferioribꝰ siue ibi fuerint gñati siue pfluxi: tāto magi amara r in maiori q̄titate sunt p supius tribuēda ne ꝯtus eoꝝ in itinere longo tpe ꝯsumat. ¶ Scdo q2 ascarides siue cucurbiti sūt in se fortiores r maioris resistētie ꝙ ptz ex subē eoꝝ soliditate fortioribꝰ idiget antidoꝗ vt ipi moriant r destruant. ¶ Tertiꝰ in via pŕuatiōis a vmibꝰ bonū ē abstinere a cibis flā giiantibꝰ r ipin i puecꝗ aliqñ mūdificare si iā in intestis pus fuerit emissū seu gñatū. ¶ Quartꝰ intētio pma in curatōe vmiū est eos necare. scda ē eos expellere. vtile est etiā eos post eoꝝ mortē foris eycere ne forte cordi r sto° r toti corpi nocumētū inferāt venenosuz.. ¶ Quitꝰ nō obstātibꝰ dicꝗ in pnosticaᵉ q̄tienscūq3 vmes cogscant in corpe habitare satagat medicꝰ cito ipsos expellere iux posse ne dāna corpi iferāt supiꝰ alle. ¶ 6ꝰ meᵉ cal'e in.3. g̃du sine mala vel venenosa q̄litate si fe. vel apa nō affuerit ꝯ vmes sunt ꝙplurimuz iuuatiue. Jste cañ est Aui.16.3.trac.5.cap.4. ¶ Septimꝰ si vmes cū bibiꝗ vel cōestis sunt necādi ꝯueniētior hora sumēdi talia est post abstinētiā r sto° ieiuno. ¶ Octauus amara calida calitate r amaritudine ꝯueniētius omni alio medicamine vmes mortificāt. contraria eñ sunt dulcibus r vnctuosis q̄bꝰ ipsi applaudunt r nutriunt.. ¶ Nonus competit vmium possessoribus vnctuosis r dulcibus biduo enutriri. 3° vo die matutine hora famis vel vacuitatis cū amaris eis cōmixtis refocillari strictiōe nariū coadiuuāte. ¶ Decimus cū vmes occidētia interius p os admistras vtil'r vent exterius lenit r emplastrat cū stiptiꝗ et amaris: vt ex vtraq3 parte amaritudinē sentiētes p inferiorez circulū turpiter cogant pcipitari. Jli cañ. p maiori pte sūal'r sunt Auic. in loco vltimo allegato. ¶ Undecimꝰ vermes in supioribus exñtes intestis vel in stomacho p sumpta antidota supius facilius necantur et expellunt Et q̄ i iferioribus p suppositoria et clisteria. Et q̄ in medijs huiꝰ vtriusq3 sunt medicandi. iste cañ est Serap. r Aui. r alioꝝ autoꝝ. Preŕuatio a vmibus. Jllos q̄s a vmibꝰ pseruare volumꝰ sunt infantes adhuc lactantes: aut sunt pueri infra.14. annū: aut sunt iuuenes: aut in alijs etatibꝰ ꝯstituti. lactātes pueri pŕuant si nutrix r ipi postꝙ cibaria accipiūt bonis r euchimis victualibꝰ nutriantur vt in alijs edocet locis: cauēdo a fructibꝰ oībus recētibus r a piscibꝰ r lacte r a superflua replōne. lac eñ a bonis nutriētibus gñatum auidius ab intestis r sto° acceptat: r citius et pfectius digerit r cū maiori solēnitate ad mēbra dirigit nutriēda nec bu. inde gñatus ruit ad intestina: vt ex illo vmes gñent vel nutriātur. pueri aūt nō lactātes pŕuant per eundez modū cauēdo gulositatē r comestionē oīmodam fructuū pcipue immaturoꝝ r illoꝝ maxime qui in parte corrupti r iam in eis vermes repiunt. nam sicut in eisdē fructibus vermes generant: sic ex ipis cū comedunt debent vermes pcreare. final'r caueāt ab oībus ex q̄bus flegma crudū r indigestū generat q̄ dicta sūt supius in executione materialiuz. ¶ Juuenes aūt r senes vidi mltos q̄ frequēter a vmibus molestabant. r isti pñt pseruari p istū modū. teneāt regimē supdictū. deinde bis aut ter in anno mā flegmatica cū oximelle sq̄llitico vel diuretico vel cū sir° de cala° r silibus digerat deīde cū decoctōe polipodij r pul. diaturbith vel cū mirab. kcb. euacuet vel cū yerapig̃ cuz pulpa coloq̄nᵉ euacuet. nā yerapig̃ acquisiuit sibi ex cōponētibꝰ ppetatē vt euacuet māz in intestinis ꝯtentā. r vtat spēbus r allijs et sinapi r eruca. r comedat vtpluri res tostas. Et ponit Rab.9. almanb. ꝙ ille q̄ ꝯsuetus est vmibꝰ dānificari anteꝙ cōmedat aliq̄s bolos cū sinapi r almuri accipiat. ¶ Curatio particularis vmiū. Primo sciaꝗ ꝙ iā dictuz est in cañ. ꝙ mediᵉ cal'e in in.3. gradu nisi sint venenose in sua essentia aut assit fe. aut apostema fere oēs cōpetunt in interfectōe vmiū. vlteriꝰ sciatis ꝙ occidētia vmes q̄dā sunt frigida: vt crassula r aq̄ eius q̄ a tota ppetate occidūt eos. r vz sirꝰ acetosus ppt ppetatē specificaz vbi est calor vel fe. K. empl'm ex farina ordei r aceto cū portulacis r vmicularis. Et si possibile est purget cū electu° de succo rob r cū reubar°. r si pua q̄titas reybar cuz modico cro

to detur cũ aqua absin' vel saltem portulace in pueris triũ vl' qttuor annorum: vt plimũ occidunt vermes τ cũ hoc expellunt. Et in isto casu vbi est mordiatus calor epta distẽpentur τ cõficiant cũ aqua portulace τ aceto: τ aqua portulace det in potu. τ si in aqua portulace τ in puo aceto tempetur centonica τ in potu detur post expressionem valet in causa calida vbi sitis τ fe. sunt preeuntes τ ista infusio detur de nocte quando nimis sitiunt. ¶ Quedam autem sunt calida τ sunt in duplici differentia quedã eni sunt cal'a τ nõ amara: τ qdã sunt cal'a τ amara s̃ p nũc oĩa sl' in isto ponãtur rotulo τ sunt ista. Cordumeni prasiũ calamentũ τ succus ei' absin^m abrotanũ epithim' occidit τ expellit Cartamus mẽta pulegium cãbu' ciminũ camepiteos alliũ se. feni' mirtus origanũ radix enule exficcate ciminũ ethiopũ assatum abrotanũ anisum τ se. apij nasturciũ nigella se. atriplicis soloe educit eos cũ mortificatione. τ silr volubilis τ polipod' τ melius quo educunt post mortificationem est aloes. Tiriaca magna occidit eos τ yerapigra occidit eos. τ eijcit ex. hec oĩa fere ponunt ab Aui. se. caulis potatũ cũ aceto occidit vermes τ expellit absin^m occidit vmes ascarides si bibat. haly de regali dispõne. si enula bibat cum melle lũbricos occidit τ ascarides Daly. Succ' mẽtast' aqtici iterficit lũbricos. Idẽ pille Raß q̃ valẽt c̃ epidimiã qr trãseunt sine amaritudie occidũt τ expellunt vmes τ hoc itelligit in p uectis: qr pueri nequeũt deglutire: s̃ eo puluis cũ vino vel aq̃ absin' distẽpatus puulis ẽ grat vel violẽter tribuẽdus prasij cordumeni. aña. ʒ. ij. R pul. τ detur aureus vnus cum vino. R. cẽtonice an' aña. ʒ. 4. pulpe colo^c. ʒ. ß. salis indi g̃na. ʒ^a. R pul' τ sumat in vna vice interficit τ eijcit eos. R. piperis nig' baccarum lauri cimini masticis aña. ʒ. ij. mell' q̃d suff R ad modũ opiate: τ detur vnum coclear plenum de mane τ de sero totidem. Radix enule sicce in q̃titate. ʒ. ij. centonice tantumdem piperis nig' ʒ. ß. R pul' τ incorporetur cum nucleis cerasorum vl' persicorum vel cum amigd' ama. τ sumat de hac cõpositione. ʒ. j. τ ß. vsq ad. ʒ. iij. de mane τ de sero. τ si esset tempus calidum remoueatur piper. Pillule de absintio τ omnes pillule τ yerapigre laxatiue necant τ expellunt vermes cum obseruatione canonũ in pncipio cure dictorum. 10. Agarici τ colo^c τ lupinorum in simul necant vermes laxando ventrẽ expellũt eos se. alexandrinum vel centonica minutim incisa cum forpicibus incorporentur cum duobus ouis τ flore farine frumenti τ fiant focacia τ coquatur τ detur pueris: q̃ reliquas medicinas capere non valent. Ex supradictis diuersimode possunt fieri electuaria sirupi τ emplastra τ vnctiões τ similia. ¶ Emplastra vermes occidentia que sunt ordinata in diuersis libris practicantium: τ in quibus ego frequẽter reperi iuuamenta sunt ista. R. centauree vtriusq absin' polipodij q̃r. aña. ʒ. ij. centonice ʒ. ß. coquãtur in aqua τ vino vsq ad consumptionem vini τ aque τ tunc pistentur τ incorporentur cum felle bouis. τ fiat emplastrũ extensum supra pannum τ calide vmbelico τ vẽtri vel loco dolenti apponatur. fel tauri inunctum τ emplastratũ vmbelico lũbricos eijcit. 2° Kyranidarum. ¶ Scias: q hoc vnguentum debent tenere appothecarij pro lũbricis puerorum. R. absin' costi amari calamenti origani pulleg' persiccarie foliorum persici aña pistẽtur fortiter τ coquantur in aceto τ aqua vsq ad consumptionem liquoris, deinde passentur per sedacium sicut caro citonorum addãtur aloes cicotri' agarici passati per sedacium aña. ʒ. j. pulpe colo^c. ʒ. ß. olei amigd' ama. τ fellis bouis quod suff vngatur vmbelicus τ venter τ loca vbi lumbricorum tempestas dolorosa presentitur. Aliud. R. farine lupinorum prasij sicci puluerizati. aña. ʒ. ij. succi absin' vel fellis bouis quod suff ad incorporandum: emplastretur super vmbelicum τ eijcit vermes diascorides. Iterum fiat tale emplastrum. R. vtriusq centauree absin' polipod' querc. aña. ʒ. ij. pistentur fortiter deinde distemperentur cum aceto τ felle bouis τ oleo absin' vl' oleo amigd' amara. τ frigatur in patella τ calidum vmbelico τ ventri preunctis cum oleo amaro apponatur τ cum fascia ligetur si tamẽ adest fe. aliqua de istis amaris cum farina ordei incorporentur τ cum succo vermicularis τ portulace vel aquis distemperentur τ emplastrentur. Aliud recipe absin' persicarie foliorum persici. foliorum nucis vtriusq centauree. ana. m. ij. portulace vermicularis. ana. m. j. pistentur fortiter τ extrahatur succus cui addatur farine lupinorum. ʒ. ij. centauree, semen Alexandrini git vel nigelle. semen nasturcij puluerizatorum aña. ʒ. ij. fellis bouis. ʒ. ij. olei amigdal'. amara. olei absinthij. ana. ʒ. j. incorporẽtur τ fiat emplastrum. ¶ Fiat iste pul' postq̃ assumptum fuerit si vermes sunt geniti expelluntur. Recipe semen caulium. semen alexandrini radicis enule puluerizatorum. aña. ʒ. ij. psidie cimini ethiopum: vl' cornu ceruivsti croci. aña.

ʒ.ß.vel.ʒ.ß.℞ pul.detur cū aqua absin' ieiuno sto°.vel cū decoctiōe cimini rusticoꝝ.q2 elixatura ei' occidit ṽmes postq̄ dedit ī potu aliquā de medicis amaris mistra decoctionē polipodij ⁊ an' sil' ꝯquassad ⁊ cū istis ṽmes moriunt ⁊ occidunt ⁊ expellunt canonib' obseruatis.¶ Ponit ēt S'in passionario suo q̄ vnū coclearīū cornu cerui puluerizatū cū aq melle mistratū ieiuno sto° mirabil'r ṽmes excludit. Ponit ēt Sa'ibidē q̄ ex medulla ceruina mixta cū modica ceravngat tota spina dorsi ⁊ ab sin^m viride tritū vmbelico supponat: ꝓdest. ⁊ bibant elixaturā absin' ⁊ cētauree amigd.⁊ nuclei psicoꝝ in ieiuno sumpti vel pistati distēparati cū vino ⁊ bibiti vʒ Sa'ibidē.Cortex radicis ḡnati cū vino distēpatus vel vinū decoctionis ei' exhibit ṽmes ⁊ ascarides.Aui. in 2°. Ponit ēt Gordo' q̄ de nouo reptū est q̄ ſe.ʒedoarij tritū datū in potu cū brodio vel vino ꝑcul dubio occidit oēs vermes.Dicunt tñ autores q̄ ʒedoariū est cal'm ⁊ siccū in 3° gradu.iō si ṽmes iterficit nō est mirū vt p canonē sextū fuit ꝓbatū.⁊ vʒ ꝯ venenū.Ameos cū melle datus occidit ṽmes viaticus.ʒ.j.ſe. alexandrini puluerizati dēt cū vino vel cū vitello oui.⁊ h̄ ſe.est magis vsitatū ⁊ dr̄ q̄ tʒ ṗncipatū ⁊ rōe vsus.q2 oēs ad illud ⁊ ad cētonicā cōcurrunt tanq̄ ceru' ad fontes aq̄rū.¶ Et dicit. Tornamira q̄ infantes nō p̄nt recipe ista amara. iō fiant eis a pte exteriori empl'a ex reb' amaris que supius dicte sunt.nā īfantes rare ꝯtextu re ⁊ sine pinguedine sunt.⁊ tenuē h̄nt ventrē. ⁊ iō empl'a ⁊ virt' eoꝝ ad vermes penetrant ⁊ eos mortificat ⁊ stupefacit.¶ Itē aloes distēperatū cū succo absin' ⁊ psicarie ⁊ folioꝝ psici ⁊ farina lupinoꝝ ⁊ nigelle ⁊ herbarū amaraꝝ ⁊.℞ empl'a.4. ꝯditionibus obseruad. Pria vt cū emplis sup̄dictis acetū al.misceat: vt melior ⁊ leuior fiat penetratio.2ª q̄ illa sint in liquida suba ad eundē finē.3ª q̄ si sit iordinat' calor q̄ in cibis ⁊ potib' ⁊ medicis fr̄a cū calidis misc̄.4ª ꝯdi° in isto casu ⁊ in omnib' alijs egritudinib' q̄ ista ⁊ aª remedia ꝯtinuent. q2 forte bis aut ter remedia applicata nō ꝓsunt. nisi multotieris iterent.¶ Vermes aūt q̄ sunt in intestino recto sunt pui ⁊ occidunt vel viui expellunt cū enematib' fortib' facd ex herbis ⁊ succis ⁊ medicis sup̄dictis virtute hoc tollerante:⁊ ponat ī clisteri al'h oleū amigd.ama. yerapigra b̄ndicta ⁊ litrā seu pix liq̄da quod idē est.Adherent eni ⁊ viscant in pice liq̄da ⁊ sic a corpore expellunt. Si aūt īfans est ⁊ nō potest fortia tollerare ℞ clistere ex decoctiōe absin' ⁊ folioꝝ persici: vel ℞ suppositorium de bombace ⁊ intingatur in succo absin'.⁊ superasperso puluere aloes immittatur vel inuoluatur dictum suppositorium in al'itrā ⁊ supponat vel iuoluatur in visco cū q̄ capiunt aues ⁊ vermes ei adherētes foris expellunt.

Declaratio in vermibus.ꝑmo dubitatur de vermibus queʒ morbū in genere faciūt in corpore .Dico q̄ faciunt morbū officialē q2 ꝓhibent intestina a sua propria opatione q̄ est digerere ⁊ expellere.⁊ sic vr̄ q̄ sit morbus in meatu.Et tunc q̄ritur vtrū vermes constituant morbū officialē in numero addito per Ioanniciū qui hoc ponit expresse in ysagogis suis q̄ non.q2 ṽmes non sunt mēbra nec partes mēbroꝝ ergo non p̄nt constituere morbū officialē in numero addito mēbroꝝ.preterea q2 non sunt mēbra nec partes mēbrorum. nā si adderent in numero mēbrorūʒ tūc ipsi essent mēbra.qđ ē falsum.℞ dico q̄ ad Ioāniciū q̄ ipse ponit facere morbum officialem in numero addito mēbrorum q2 sunt in concauitate ⁊ superficie ipsoꝝ. ⁊ sicut mēbra suꝑflua debent a corpore expelli ⁊ resecari:sic ⁊ ista animalia.attamen non sunt mēbra nec partes mēbrorum:q̄nimo sunt suꝑfluitates oīmode p̄ter naturam ⁊ extra cursum eius propriū ⁊ naturalem generationeʒ vt dictū est.¶2° querit ex defectu cuius virtutis vermes in corpe magis ḡnant.dicit q̄ ex defectu virtut̄ digestiue ⁊ ei' debilit^e. q2 ī lo° ḡnandi bonū chimū ⁊ sanguinē generat fl'a hu:crudos qui sunt mā eoꝝ quicqđ cantef.⁊ ex defectu virtutis expulsiue suꝑflua insufficienter expellens.q̄n aūt virtus aīalis rōnalis in suꝑfluitate ciboꝝ ⁊ fructuū comestione iordinata al'h nō deficiat:h̄ non nego max^e in ꝓuectis.¶3° q̄rit cui virtuti mag' nocēt ṽmes Dico q̄ diuersis ṽtutib' ⁊ diuers̄ eaꝝ actionibus ⁊ fere oīb' nocēt ṡm diuersitatē accidentiū q̄ in corpe h̄uano īducūt q̄ supius suntdicta q2 aliq̄n inducūt vomitū al'h dolorē ī sto° ⁊ itestinis al'h sincopī subeth ⁊ al'h mortē ⁊c. ¶4° sciendū q̄ q̄uis in sto° nunq̄ generētur vt dicit Gerardus cremoñ.supra viaticū: sed semp in intestinis.tamen aliq̄n ascendūt ad ipsum ⁊ ad meri per os expellunt. Dico etiaʒ q̄ vermes aliquando in aure generant:⁊ ego vidi expellere ab aure vnius iuuenis ſe. habētis acutam duos aut tres vermes ad formam ḡnoꝝ pini:erāt tñ grossiores:⁊ sanat' fuit homo.Sil'r vidi frequēter vermes ḡnari in auribus canū vel vulneribus eoꝝ facd in estate ⁊

in locis vbi ipsi cū lingua attingere nō pñt et
in vulnerib⁹ ceteroꝝ aialiū qñ nō tenent mū
da. ⁊ ista mirabil'r occidunt cū succo ꝑsicce ⁊
folioꝝ ꝑsici ⁊ folioꝝ nucꝫ sup eos freqnter ꝓie
cto. ¶ Quito qrit vtrū ꝟmes in intestis hūa-
nis gñent ꝑ viā putrefactōis vel ꝑ viā coctio
nis ⁊ digōis. Et videt ꝙ ꝑ viā decoctōis ⁊ di
gōnis gñent. ḡ nō ꝑ viā putrefactōis. ꝯña est
nota. qꝛ sūt actōes opposite qrū etiā cāe saltē
ꝑticulares nccrio erunt opposite. añs ꝓbat ꝑ
Aui. fen. 16. 3ᵃ. c. 1. ponentē sꝑ ꝟmes in homie
existere qꝺ nō pōt eē nisi gñarent ꝑ viā digō
nis: ⁊ a calore nāli al's hō sꝑ eēt eger ꝙ nō est
ꝯcedēdū ⁊ ñ putrifactiōis ⁊c. ¶ Scđo sic est ꝺ
ꝟmib⁹ in viscerib⁹ hoim gñat a calore i hoie
exñte sic de gñatōe ꝟmiū in viscerib⁹ terre. ⁊
est de illis q̄ in terra gñant ꝙ sūt ⁊ gñant a
calore solis q̄ nō est putrefaciēs: imo dsiccās.
vt habet. 2. de ꝯplonibus. c. 1. et est viuificās.
vt hr̄. 2. de gñatōe. ḡ sic erit de ꝟmibus in inte
stinis hoim ꝙ gñabunt a calore nāli digerē-
te nō putrefaciēte. ¶ Ter° ꝓbat ꝑ Cōst. in via
tico q̄ dicit sic. Cā eoꝝ saturitat est mltitudo
⁊ indigestibilioꝝ ciboꝝ accep° de qb⁹ i itestis
crudi adunant hu. qbus dū calor dñat exco-
quūt. ⁊ inde illa aialia gñant. Idē dic gerar.
cremñ. in glosa. ḡ videt ꝙ gñent ꝑ viā coctiōis
⁊ digōnis. ¶ Opm dic Aui. in. 16. 3ᵃ. trac. 5. c. 1.
vbi dicit: ꝙ ꝟmes musce ⁊ silia gñant ex ma-
terijs putridis hūidis. Pro isto dubio nota ꝙ
Aristo. 4. methe. dicit ꝙ sicut fit gñatio sim'r
cū q̄litates actiue obtinēt sup passiuas puta
cal'itas sup fritatē ⁊ siccitas sup hūiditatem.
sic fit putrefactio si passiue inualuerit super
actiuas. ¶ Scđo suppono ꝙ in ꝓductōe ver-
miū in intestis ē gñatio. ista p3 de se: qꝛ ꝟmes
ex ꝑadiacente mā gñant. Ex isto correla° seqt
ꝙ q̄litates actiue nō sūt total'r sepate a passi
uis: qꝛ iā tūc nō eēt gña° vt ꝓbat ꝑmū nobile
¶ Ter° suppono ꝙ in illa massa materie in q̄
vel ex q̄ debēt ꝟmes gñari: introducit supca-
factio ⁊ inceptio putrefactōis ꝓpter defectuꝫ
eūonis ⁊ ꝓpter coartationē eius ꝯquis total'r
a regimine nature vel nālis caloris nō sit to-
tal'r sepata ꝙ si eēt talis ⁊ tāta in illa matia
fieret putrefactio qꝺ nō esset ꝑata nec digna
suscipe spm̄ vite. Et hoc videt dicere cremoñ.
in loco alle°. Et Auic. ⁊ Serap. Et ex h̄ videt
ꝙ calor mēbri in q̄ fit illa putrefac° augñtat
⁊ agit in illā mām ⁊ a tali actōne caloris mā
illa calefit ⁊ non total'r sed in ꝑte putrefit: et
inde gñant ꝟmes. Et hoc asserit Io. Serap.
cū dicit. cā ꝑma in hoc est putrefac° ⁊ sanies,
in hoc ꝯmone est cal'itas putredis q̄ vt dꝛ. 4.
methe. putrefactio est corruptio quedā ꝓprie
cal'itatis in humido a cal'itate aliena. ⁊ cā est
qꝛ corrup° nūꝙ fit a cal'itate corpis mixti: qꝛ
ꝓpriū a ꝓprio impassibile est. Arist. in ꝓbleu-
matibus. tūc ḡ aiant illa aialia a calore ⁊ nā
nostri corpis ⁊ influētia corpoꝝ sup celestiū:
quia dic Arist. vbi. s. ꝙ influētia celestis agit
ꝑmo in mixtū: ꝫ nō agit nisi ꝑ mediū ꝯtinēs.
¶ Et tūc ponit vna ꝯcl'o. In gñatōe vermiuꝫ
mā in q̄ vel ex q̄ gñant nō est total'r putrefa-
cta: ꝫ in putrefaciēdo ꝟmes gñant. Istā ꝯclu
sionē ꝓbat. 2m notabile ⁊ suppōnes. 2. seqntes
ip3. ¶ Ad allegatōes post vltimā suppōnez ⁊
ad auctem Aui. ⁊ alioꝝ. dico ꝙ verū est ꝙ ge
nerant ex mā putrefacta ꝯm qd ⁊ non total'r
imo añ ꝑfectā putrefactionē illi ꝟmes gñant
vt ꝓbatū est. sic etiā rñdendū est ad rōnes āte
opm. ¶ Sexto sciendū ꝙ ꝑ amara duplici in-
tētione occidunt ꝟmes. ꝑma est horribilitas
saporis. nā ꝟmes sentiētes horribilitatē sapo
ris amari ab eo refugiūt ⁊ nō audēt accedere
ad cibū q̄ posterius sumit. ⁊ sic vel fame pere
unt vel refugiēdo ꝑ inferiores ꝑtes expellūt.
Alia intētio est: qꝛ amara sūt aꝑitiua ⁊ diuisi
ua ⁊ extenuatiua: qꝛ dicit ysaach in diet vlib⁹
ꝙ oīe cal'm dissoluit. ḡ ista amara rarificāt
et extenuāt subam eoꝝ. ⁊ sic occidunt vel eij-
ciunt a natura tanꝙ inebriati ⁊ debilitati et
stupidi ab ipa natura expulsiua.

¶ Capitulu3. 31. de emorroydibus ⁊ de passio nibus ani.

Emorrois interptat casus vel flux⁹ san. Cō
ponit emorroys de emach quod ē
sang. ⁊ morroys qꝺ est cadere vel
fluere q̄si rui° vel flux⁹ san. vbicūqꝫ fit. Gerar.
cremñ. equocat emorroys ad duo. s. ad venas q̄
ꝓcedūt a vēa chili vsqꝫ ad circulū pudibūdū
⁊ caput lōgaōis ⁊ ad passiōes eaꝝ. s. ad excre
scētias q̄ fiūt in capitib⁹ earū. Et ego ꝑ ꝟtutē
q̄d nois equoco ad tertiū. s. ad fluxū qui fit ex
tumoribus vel excrescētijs gñatis in capitib⁹
dictarū venarū inter passiones ani. q̄ab aui.
numerant. 7. sc3 emorroys aꝑa cal'm vel frm̄
Ragadie mollifica° egressio ani fistule pruri
tus vlcera: ⁊ alij addunt cōdiliomata ficus et
atrices. ¶ Emorroyde tñ sunt in pl'ib⁹ hoib⁹
et frequētius appentes. Idcirco de ipis ꝑus
cōmemoratio est fiēda. Dicemus ḡ cum Auic.
emorroyꝺ sunt in triplici dr̄ia ꝯm formā eaꝝ
nā quedā sunt verrucales. ⁊ iste magis fiūt a
melia ⁊ sunt sil'es verrucis paruis in duricie

et sunt peiores oibus ꝺm Auic. Alie dicuntur vuales ꝛ sunt late ꝛ rotūde ad modū vnius botri vel vue. ꝛ sunt ad purpureū colorē tendētes. ꝛ iste gñanᵗ ptim a sanᵉ ꝛ ptim a melīa Iste ꝺm Rab. 9. Almanꝺ leuiores existūt. Tertia spēs vocaᵗ moralis. ita ꝙ emorro. sunt similes moroꝝ. ꝛ iste sūt molles ꝛ tractabiles nō sicut moꝝ maturū vel qđ est īmaturū. et iste gñanᵗ a sanᵉ vt dicit Aui. ꝛ iste ꝺm Rab. vbi. s. sunt mediocres. Itē aliqñ lꝫ raro fiunt a flegmate: vt dicit Aui. ꝛ sunt sicut vesice que repiunᵗ in vētribus piscīū. Itē quedam sunt emorro. fluentes ꝑ intualla temporꝫ. Alie sūt que nunꝙ fluunt. ꝺ iste sunt q̄ vocanᵗ ab aui. ꝛ ab alijs cece ꝛ surde. Item quedā sunt exterius apparētes. alie sunt interius existentes non apparentes.

Cause emorroydarū qđā sunt ꝯiuncte ꝛ imediate. ꝛ iste sunt ꝺm Rabbi moysen. ꝛ ꝺm oēs vtplurimū a melīa ꝛ a san. grosso melīco. ꝛ raro gñanᵗ a flegmate. nam melīa iungiᵗ san. ꝛ inspissat ipꝫ ꝛ turbat ipm intm̄ ꝙ mēbra ipm repudiāt. ꝛ descendit illa turbulētia ꝛ fer san. rōe pōderositatꝭ ꝛ feculētie ad ptes inferiores ꝛ replenᵗ ille vene que sunt in circulo ani rōe eius accidit ibi calor ꝛ dolor ꝛ tumor ꝛ capita venarū apiūᵗ et fluit san. q2 impossibile est emorroydas eē currentes sine oris venarū aptōe in ano ꝑ qs ꝑpter mltitudinē ꝛ grossitiē san. feces expellit. Vba sunt Ga. 6. amph. ꝯ°. 12. ibi. emorroydas sanāti antiqs. ꝗpꝫ ꝙ cā ꝯiūcta ꝛ imediata ē san. grossus pōderosus ꝛ melīcus inferiꝰ diriuatꝰ

¶ Cause aūtes ꝺm Rabbi moiꝺ. est malicia digōnis: q2 natura cibaria nō bn̄ digerit nec in bonū san. nālē ꝛ mēbris ꝯuenietē cōuertit ꝓcedēdo a pma digestiua vsqꝫ ad tertiā et in hoc adiuuat acceptatio ciboꝝ a qbꝰ gñaᵗ sā. grossus melīcus sicut sūt fabe lētes ceteraqꝫ legumia caules caseꝰ carnes bouine ceruine leporine capne carnes salse ꝛ fumate frumētū coctū tri. risum panis azimꝰ dactilꝰ ꝛ silīa. Cibi hn̄tes multas sup̄fluitates: vt sūt aues i aqs degētes āguille pisces sine sq̄mis capita aīaliū potare vinū gſlum ꝛ mustū vl' ceruisiā silr iuuāt ad hoc res san. adurētes vt sinapis pipata alleata porci cepe ꝛ silīa. Et ꝺꝫ Rabbi moyꝺ iuuāt ad hoc res in qbus est manifesta fritas: vt cucumeres ꝛ melones ꝛ melōgene ꝛ silīa. oīa ista faciūt ad disturbationē digōnis ꝛ ad gñandū san. grossū. Et si mali hu. acuti vel alterius male q̄litatis vel mala materia alia cū alio san. grosso misceaᵗ vel hō sumat medicinas acutas vt pulpa coloq̄ntide ꝛ silīa vel sumat medicinas hn̄tes ꝓpetates apiēdi venas: vt cētaurea scamoᵃ ꝛ ꝓpe aloes q̄ iter alias medicinas nocēt emorroydibus ꝛ ano. vt dicit Vebeᵉ in suis simplicibus. Oia ista icitant emorroydas: et affligunt possidentes eas ꝛ magis solito infestāt.

Signa egritudinis sūt satis manifesta quia videnᵗ ille tuberositates i circulo ani vel ꝓpe ipm. ꝛ cū hoc fluit san. interpolatis tēpibus nō tn̄ determinatis. q2 aliqñ tardius: aliqñ citius ꝺm regimen hn̄tis eas. Et ꝺm ꝙ magis vel minꝰ de iaꝫ dicto grosso san. melīco in corpe aggregaᵗ. Et si sint interiores visu nō hoc sciᵗ. ꝺ q2 san fluit tpalr' sic in appentibꝰ ꝛ dolor sentiᵗ interiꝰ ꝛ in expssione: sic q̄ vult egerere appet aliqñ signū earuꝫ vel si hr̄es instrm aptoriū qđ cū torno aperiᵗ et cū eo aperiᵗ interdū vulua interdum anus poteris aliq̄lr' informari respiciēdo. ꝛ cū ꝺ in istis ꝛ in illis egōnes sunt a san. separate.

¶ Sig egritudinē ꝯcomitātia sᵗ pōderositaꝫ ꝛ dolores circa anū ꝛ circa āchas ꝛ circa dorsum ꝛ ipsi debilitanᵗ: ꝛ aliqñ appetitꝰ deficit sitiūᵗ ꝛ ledunᵗ a frigore ꝛ iuuanᵗ a calore. Et vltra ꝺ hn̄tibꝰ emorro. adest calor ꝓpus eis et ē citrinitas declinās ad viriditatē vt dicᵗ aui. in. 17. 3ᶦ. c. ꝓpo. Et aliqñ appet color fuscꝰ ac si hr̄et faciē vinosam vel rubeā. In tpe frigoris magᵍ est cū fuscedine coloris. Et si cā ē calida sentiᵗ calor ꝛ ardor circa illā ptē. Et si ē frigida ista diminuunᵗ ꝛ ponderositas circa crura ꝛ circulū inferiorē augmētanᵗ.

Pronosticū in emorro. ¶ Primo ꝑ nesticat ypoc. emorro. sanāti antiqs si nō vna relicta fuerit piculū est ydropisim fieri ꝛ thisim aut maniā. 6. āpꝺ. amph. 12. ꝛ causa daᵗ in cōmēto. q2 ille hūor ē melīcus ꝛ grossus san. melīcus si ꝑ locū assuetū nō expellaᵗ regurgitat ad epar ꝛ ad alias ptes et facit egritudines sup̄dictas. ¶ Scdo melīcis ꝛ freneticꝭ emorro. innate bonum est. ¶ Tertio emorrȳd. verrucales inᵗ ceteras sūt deteriores. Aui. in loco alleᵒ. ¶ Quarᵗ emorro. interiores ꝛ marie ille q̄ tendūt ad ptē virge sunt deteriores. ꝓpᵗa q2 cū inflatōe earū constringunᵗ vie vrinales ꝛ faciunt strāguriā. et tūc si cū emorro. iteriorībꝰ nō fluētibꝰ adueīt strāguria signū ꝓnostiᵐ est ꝙ ille sūt īflate et ꝓualet qđ apiaᵗ. ¶ Quito emorro. mltiplicaᵗ magᵍ in regiōibꝰ meridionalibꝰ ꝛ insufflatōne vētiaustri. ꝛ ꝺ fit rōe dissolutōis ꝛ calefactionis regiōis ꝛ vēti q̄ faciūt fluere hu. Et q2 re-

soluuntur ab hu. partes subtiles ⁊ remanent grosse terrestes ⁊ fit ide san. melicus ⁊ grossus a quo fiunt emorroy. vt est visum. ¶ 6°. qñ magnus est dolor in emorroy. vel in ptib⁹ eis vicinis rõne doloris multi hu. ad locũ fluũt dolorosum vnde si cũ fiõia vel cũ dolorẽ sedãtibus cito nõ succurrat periculum est ꝙ ibi generetur apã vel fistula vel vlcus. ⁊ similia.

Cura ⁊ regimen emorro. diuidit in. 5. cõsiderationes ẽm diuersitatẽ earũ ⁊ ẽm tpa a quibus inceperunt. ¶ Prima ꝯsideratio est in dieta ⁊ regimie: vt emorroyð. pauci tpis curent ⁊ ille q̃ sunt multi tpis nõ multum ab eis patiẽtes aggrauent: ⁊ hoc fit per istũ modũ. Primo si aliqs nouit ab emorroy. molestet ⁊ vult ab eis curari: vel alius ꝯsuet⁹ eas hre vellet ab earum accidentibus aliqualiter releuari ponat se in regimine bono cauẽdo se ab oĩbus que dicta sunt in isto caplo. numerant cãe antecedẽtes: ⁊ caueat a coitu suꝑfluo ⁊ ira ⁊ timore ⁊ ab oĩbus que adurũt san. vel a quibus generat san. grossus vel adustus vel turbulentus que in eodẽ pagrapho dicta sunt ⁊ ante oĩa caueat a cibo ⁊ potu suꝑfluis ⁊ vtat ieiunio ⁊ abstinẽtia cõpetenti ⁊ vtatur cibis ⁊ potibus bonũ ⁊ subtilem san. generantibus que sunt facilis digõnis: vt caro ⁊ ius galline pĩguis ⁊ capõ ⁊ muto annualis pulli quoqꝫ gallinaꝝ pdices ⁊ pulli carũ turtures turdi meruli alcanamir fasiani frãcolini colũbini ⁊ cetere aues cãpestres preter illas que ĩ aqs ꝯtinue demorant. Item ius cicerorũ ru. cum pet⁹ cũ oleo vel cũ carnibus laudabilib⁹ ⁊ in iure eoꝝ faciat offas subam pisoꝝ ⁊ oiuz leguminũ dimittendo. Ponit ẽt Auẽzohar: ꝙ cibarium factũ ex porris cũ oleo sisamino cũ sua proprietate iuuat multũ. potest tñ poni loco sisami oleũ oliuarũ vel si parũ paret cũ vitello ouorum. Et hoc idẽ dicit Aui. in. 17. 3ᵗ. c. de cibatione eoꝝ. Ceteri quoqꝫ boni cibi dummõ nõ generẽt san. grossum sunt eis vtiles: vt sunt oua tremula pisces squamosi de aqs mũdis currẽtibus cuniculus iuuenis capriolus iuuenis vitulus lactãs. In potu quoqꝫ sumat vinũ albũ vel clarũ desiccatiuũ maturũ cũ debita q̃titate aque cauẽdo mustũ ceruisiã ⁊ similia. Et cõiter studiũ ipendatur in euitando cõstipationẽ: qꝛ vt plurimũ sunt cõstipati fiat ergo in pn° prandij vel cene de pure de mercuriali malue boragis ⁊ fumo terre: ⁊ bled cũ iure carniũ vel oleo amigdalaꝝ dulcꝫ vel saltem cõi vel cũ butiro: ⁊ in pn° mense comedat pruna damasena nõ desiccata vl' passulas ab arill' mundas ⁊ superbibat de iure mutonis vel capreti vel de aqua decoctionis cauliũ pme bullitionis vel dictarũ herbarum ⁊ postea comedat offas ⁊ res liqdas: ⁊ iuuat multũ ad cõstipationem remouendã. si aũt sumat. 3. j. de medulla se. cartami cũ brodio carnis in pn° mẽse vel. ʒ. ß. de cassiẽ. mundo. Et si iterdum conueniat cape clistere illud sit lenitiuũ ⁊ mollificatiuum valde. ¶ Rabimoyses facit ẽm ipsũ laudatum clistere. ℞. succi porrorum. ʒ. ij. succi apij. ʒ. j. butiri vaccini. olei nucum. olei decoctiõis catapucie. añ. 3. j. ⁊. ß. olei rafani. ʒ. j. fiat clistere vel suppositorium vel lana in eo intincta supponatur. ⁊ lana intĩcta in isto calido superposita per vnum mensem continuata sanat emorroy. ficus etiã sunt eis vtiles ⁊ passule mundi: auenatũ ordeatũ ⁊ lac amigð. ⁊ similia. Pureta quoqꝫ de folijs borag valet multum. per hoc enĩ regimen emorroy. pauci vel multi temporis refrenãtur ne grauit' affligantur eorum possessores. valet etiam ad hoc vt digeratur materia mlĩca ⁊ terrea grossa cũ sirupo supradicto in caplo de mania. deinde purgetur cum polipodio sene ⁊ epithimo: ⁊ lapide lazuli. vel purgetur cum pillulis ð bdellio in quib⁹ tam moderni ꝙ antiqui: ⁊ omnis sapientiũ turma cõuenit. de qb⁹ dicit Mesue. ꝙ sunt experte ad fluxum emorro. ⁊ ad vlcerationem in eis ⁊ ad fluxum mẽstruoꝝ. ¶ Quaꝝ hec est recepta. ℞. bdellij. 3. xij. ameos. 3. iij. lzebulorum indorum bellicorum ⁊ emblicorum adustorum vel torrefactorum carabe añ. 3. ij. ⁊ ß. infundatur bdellium in succo porri ⁊ fiat pil' dos est. 3. ij. vsqꝫ ad aureos. ij. ⁊ valẽt. Alie pillule que valent in eodem casu. ℞. mirab. nigrorum emblicorum ⁊ bellicoꝝ añ. 3. v. bdelli. 3. x. scorie ferri se. porri. añ. 3. iij. corallij adusti lzarabe. conchilijs marine aduste. añ. 3. j. ⁊ ß. margaritarum. 3. ß. conficiantur sicut dictum est: ⁊ caueatur aloes per istas pillulas continuatas fluxus emorroydarum sistitur ⁊ emorroyð. desiccantur ⁊ humores grossi ⁊ terrei expelluntur ⁊ destruuntur. Et valet in via preseruationis ⁊ curatiõis. Et iste sunt Mesue ⁊ eas ponit Haly in septimo. de regali dispositione caplo. 22. ⁊ iubet eas dari cũ aq̃ extinctionis ferri. ⁊ dicit Haly: ꝙ amputant fluxum sanguinis emorroyð. Guilermus de saliceto ponit. ꝙ flobotomia de vena q̃ est in collo ĩ or mẽse excusabit infirmũ a fluxu emorroyda. ⁊ pp ista nõ cessam⁹ qn aliqñ sumat aliq̃ laxatiua. ¶ 2ª cõsidera° est apire emorroyð. antiq̃s ⁊ consuetas si diu est ꝙ non fluxerunt

marie si sint inflate aut dolorose si pp defectū cursus eaꝝ hō venit vel patus ē venire ad aliquā egritudinē vt est gutta mania ꝛc. Nā dic Aui.in.17.3ᵃ.c.5. ꝙ fluxus sanguinis q̄ fit ab emorro. fac nos securos ab herpestiomio mania mlia epile ᵃ herisipila ꝛ a formica: miliari:cācro:lepra:plꝛesi excoriatōe ꝛ scabie piplonia:frenesi ydropisi ꝛ ptisi. Et si restringat̄ sanguis ex eis fluere ꝯsuet ͧtimēdū ē de aliq istarū egritudinū ꝛc. ¶ Apiunt̄ autē emorro. vno triū modoꝝ:aut cū medicis apientibꝰ: aut cū sanguisuga.aut cū flōmo. Prio g̃ mō apiendo ponant̄ in balneo vt p ipm ptes subtilient̄ vt facilꝰ fluat san.p calorē balnei subtiliatꝰ ꝛ in crastinū R̷ flōmia sofene vel vene q̄ est i dorso pedis.aut sang.ad ptes emorro.attrahat̄. deinde vngant̄ cū oleo amigđ.ama.vl̄ cū oleo de nucleis psicoꝝ vel bdelliū dissoluat̄ in succo porri ꝛ oleo de amigđ amaris.ide emorro. liniant̄. Pꝰilla lauent̄ cū aq̄ decoctiōis malue ꝛ extrahat̄ succꝰ cepaꝝ rubeaꝝ ꝛ sepe cū eo emorro.liniant̄ vel cū ipsa cepa diuisa: ꝛ ꝯfricata vna pte cū alia p magnū tps fricent̄.ꝯ° succꝰ cētaureē linitꝰ sup emorro.apit eas. Itē pul̄. scaphizagrie icorpatꝰ cum melle ꝛ linitꝰ apit eas. Ad idē. R̷.cētauree mi.maio.staphizagrie peđ colūbini ellebori al.añ.ʒ.ß.R̷ pul̄.ꝛ incorporet̄ cū felle bouis ꝛ cū succo cepe ꝛ dimittatur desiccari.ꝛ iterū incorpet̄ cū succo cepe ꝛ felle bouis ꝛ iteꝝ siccet̄ ꝛ h̄ fiat q̄ter ꝛ quādo volueris vt emorro.apiant̄:lauent̄ cū aq̄ tepida ꝛ post distēperet̄ dictꝰ pul̄.cū felle bouis ꝛ liniant̄ emorro. Et si vna q̄titas īfra capsulā glanđ.ponat̄ ꝛ iuestiat̄ emorro.vna vl̄ due ꝛ subtiliter cū bēda liget̄ ꝛ sic iaceat in lecto apient̄:iste modꝰ est bonꝰ ne ptes vicine ledentur ab illis acut̄ aliq̄lr̄ corrosiuis. dicit etiam Thedericꝰ q̄ decoctio calamēti ꝛ calendule origani ꝛ sal̄ nitꝰ:ꝛ si ex eisdē R̷ suffumigium frequēter iuuat ad aptionē ꝛ pꝰēt ad ꝯsolidationē ꝛ desiccationē. ¶ Emplm̄ Guilermi de saliceto ad apiendū eas. R̷.duas cepas ru.ꝑuas.ꝛ.4.spicas allij pistent̄ ꝛ icorpent̄ cū farina lupinoꝝ ꝛ cū aceto fortissimo ꝛ distēpentur ꝛ ponat̄ sup emorroy.ꝛ stati apient̄. Aui. ꝛ m̄lti alij laudāt lac ficulnee ꝛ p̄cipue Arnoldus de villa noua dicit ꝙ foliū ficus cōfricet̄ vna ps cū alia ꝯterat̄ donec lac exeat ꝛ cū il la pte de qua lac exit emorroy.ꝯfricent̄ donec apiant̄. Si aūt esset in hyeme q̄n folia ficꝰ nō repiunt̄:lac ramoꝝ ficulnee supplet folioꝝ ficus defectum.ꝛ dicit Auic. ꝙ multe species lacticinoꝝ in hoc iuuant. ¶ Item Arnoldꝰ aloes cicotrinū distēperatū cū felle bouino ꝛ modico aceto aperit eas. ¶ Ad idē prīo R̷ suffumigatio origani calamēti ꝛ malue decoctorū in vino ꝛ paci.recipiat fumū sedēdo in sella pforata:ꝛ tūc emplastret̄ emorroy. solū cū ellebori puluere nigri incorpato cū succo cepe vel cū lacte ficꝰ ꝛ fiet fluxꝰ eaꝝ. ¶ Ad idē pꝰ lauatoriū vel suffumigiū R̷ emplm̄ de stercore colūbino.ʒ.j.succi tintimalli.ʒ.ij. R̷ emplz ꝛ supponat̄ mō p̄dicto ꝛ vꝫ multū in aptione eaꝝ maxie si addat̄ fel bouinū ꝛ staphizagria vel succus botoꝛ marien.i.ciclamis. ¶ Et pro culduꝰ ista cōmixtio ꝓuocat eas.ꝛ ꝯm Aui. R̷: pulpe colloq̄nꝰ.ʒ.iij.amigđ. ama.ʒ.iiij. R̷ licinia vel suppositoᵃ ex hac maᵃ.5. ꝛ in.5. boris vnū post aliud mittat̄.ꝛ san. fluet cū adiutorio dei. ¶ Scđs modꝰ apiendi emorro.ē ꝙ sanguisuga in tpe quo repiri poterit ponat̄ i fristro arūdis ita ꝙ caput sanguisuge sit i capite foraminis arūdis ꝛ imediate illō caput emorroy.applicet̄.ꝛ sic R̷ de alia ꝛ post de aᵃ donec apiant̄ qđ sufficiāt. ¶ 3ꝰ modꝰ apiendi est:ꝙ si p̄mi duo nō sufficiūt 3ꝰ adhibeat̄. ꝛ est ꝙ cum flōmo audacter apiat̄ vna vel due vel tres.si sint plene ꝛ inflate.ex qua plenitudine ꝛ inflatione accidūt dolores ꝛ accidēᵃ sup̄dicta.san. tm̄ in tanta q̄titate fluere p̄mittat̄ ꝙ natura possit sustinere. Et si nimis vltra nature tollerantiā san.decurreret ille cū infra scriptis ꝓ posse restringat̄.ꝛ vtat̄ cū hoc bonis cibis facilis digōnis. ¶ 3ᵃ ꝯsideratio est:ꝙ si fluat nimis ꝙ ille restringat̄ p̄mo cū dietā cauendo p̄mo ab oībꝰ spēbus alleis ꝛ cepis ꝛ sinapi. ꝛ que p suā calitatē faciunt fluere sāg. ipsum subtiliando.ꝛ caueat ꝓ tūc a vino al. ꝛ claro ꝛ subtili a sinapi ꝛ eruca ꝛ a coitu ꝛ labore superfluo. Et p tūc vtat̄ rebꝰ sanguinē ingrossantibus q̄ supius fuerūt p̄hibite in cāis astribꝰ i isto capꝰ. Et vtatur sirꝰ citonioꝝ ꝛ sirꝰ rob. ꝛ mirtilloꝝ ꝛ vtatur rebus stipticis. ꝛ vtat̄ trociscis de carabe ꝯm Raß. Restringētia autē que exterius applicant̄ sunt ista vitriolū terra sigillata sang.dra.bolus arme.aloes thus mastix balaustia corter thuris pili leporis tele aranee. ¶ Deinde. R̷. balaustie aquatiq̄ vitrioli antiqui galle añ.ʒ.iij. R̷ pul̄ sinapizetur ex ipsis fiat emplm̄ super emorroy. ꝛ liget̄ bñ cum benda ꝛ sic stet per tps foramē tamē ani relinquatur apertū vt pondera inutiᵃ exteriꝰ expellantur. Item piloꝝum leporis conbustorum ꝛ tele aranee incorpent̄ cū albumine oui ꝛ desup emplastretur:ꝛ retinet fluxum si fortiter ligetur;facta tamē flobotomia pus de ba

stica si necesse est vt. R sang. distractio ad opositā ptē. ꝛ p eandē rōnē valēt vētose posite iter spatulas cū scarificatione. valēt ēt trocisci de terra sigillata dicti ica° de emopthoica si bibanṫ cū aq plantagis. Et si emplētur desup cū albumine oui. ¶ Ponit Aui. φ si p ista fluxus nō cesset emorro. cauterizent cuȝ coto tincto in oleo feruēti: ꝛ sic retinebiṫ fluxꝰ. ꝛ pꝰ supponanṫ restrictiua supradicta. Fiat etiam hec decoctio. R. gallaꝝ balaustie. psidie corticis mespili ꝛ sorbe roß. alumis aā. ʒ. ij. ꝯmixta ꝛ ꝯquassata bulliant in vino stiptico ꝛ sedeat patiens in illa aq posita in con q vel in pelui. Item scoria ferri ꝯtrita ponaṫ in aceto fortissimo deinde fricēṫ ꝛ deficcēṫ in sartagine vel in testa figuli ꝛ facto puluere subtilissimo misceatur cū trifera ꝛ deṫ in potu frequēter ꝛ restringit eas. Dicit Aui. c. 9. de restrictis emoroydarū. fen. 17. ¶ Possunt ēt fieri sacelli restrictiui de rebꝰ ꝯstringētibꝰ dict in caplīs de fluxu vētris: sup quos pōt sedere mane meridie ꝛ sero. ẟm tñ tēpora fiant sacelli de rebus stipticis calidis in hyeme ꝛ de fridis in estate. Requiriṫ tñ φ pānus iste quo fiunt sacelli sit lineus ꝛ vsitatꝰ ꝛ rarus. vt meliꝰ ꝛ facilius medicinaꝝ virtutes ad loca egra possint penetrare. 2° reqriṫ φ in vino grosso ꝛ stipticovno feruore bullianṫ. 3° φ in hyeme calī in estate fridi applicenṫ: ꝛ sic ꝯtinueṫ. ¶ Emoro. iteriores si vltra modū fluant R tale vnguentū. R. psidie balaustie: ꝯchule marine aduste. pulꝰ pilorū leporis adustoꝝ ossiuȝ mirab. adust. thuris mastic san. dra. terre sigillate tele aranee aā. ʒ. j. ꝛ ß. R pulꝰ. ꝛ incorpeṫ cū cola piscium ꝛ cola carpentatoꝝ dissolutarū in aq pluuiali ferrata qd melius est R emplm ꝛ emplentur emorro. exteriorībꝰ. Si ꝟo sint interiores fiat lichinū ex pilis leporis vel saltē ex coto ꝛ intingaṫ in supdicto vnguēto ꝛ supponaṫ. ꝛ h frequēter fiat: ꝛ teneaṫ regimē supdictū φtū ad alia. ¶ 4ª cōsideratio est circa incisionem emoroydarū ꝛ remotionē eaꝝ. Unde sciēduȝ φ emoroy. vexantes hoīes vltra moduȝ pñt multipliciter remoueri. ¶ Primo mō cū icisione cū aliquo instrō: vtputa cū ferro scindēte vel cū cauterio actuali vel ligatione fili serici aut linei aut pili aut medicis cauterizantibꝰ circa q cadunt aliq documēta. ¶ Primum est ypo. scȝ φ vna dimittaṫ. 2ᵐ est φ non oēs vna vice ẟ vna post aliā incidaṫ. 3ᵐ aū incisionem seu remotionē eaꝝ cāe aūcedētes cuȝ farmaª seu flōmia pcipue basilice ꝛ decenti dieta minuanṫ. ꝛ istā debēt pcedere ꝛ subsequi ne maxli in corpore aggregenṫ hūores. pꝛias egritudines pituri. ¶ 4ᵐ ẟm Aui. rectiꝰ in q emorro. remouenṫ. est vt eius radix ligeṫ cuȝ filo sete vel linei vl' cuȝ filo forti. ꝛ sic dimittatur vsq cadat. ¶ 5ᵐ documentū est φ si pꝰ abscisionem vel qlecūq remotionē fluat sanguis φ ille p mittatur fluere vsq quo timeaṫ magna debilitas ꝛ manifesta. ꝛ tūc restringaṫ vt supiꝰ dictum est. Et si forte sanguis nō fluxerit basilice flōmie multiplicēṫ. ¶ 6ᵐ est Arnoldi qñ cuȝ filo de serico vl' pilo eqno. liganṫ vt auferanṫ nō sunt stringēdi forti strictura ꝛ imoderata. sed intm stringanṫ φ eger bñ possit tollerare sine magno dolore. qꝛ forte rōe doloris ꝛ tractus hūoꝝ ad locū emorro. aparetur ꝛ anus. ¶ 7ᵐ est φ qñ ponunṫ medicīe acute sup emoroy. ꝛ causant itollerabilē dolorē p tpe tales medicine debēt remoueri. ꝛ applicēṫ butirum ꝛ alia anodina. Et ponaṫ patiēs in aqs stipticis. ꝛ iterū ad medicinā acutā reuertaṫ donec ꝛ sic corrosa apeat caro sana. ꝛ tūc cureṫ cum litargio ꝛ vnguēº albo cāphorato. ¶ 8ᵐ docuᵐ habētibꝰ emorro. nō dentur medicie acute vt aloes scamoª coloª laureola. qꝛ ista ad ꝺcliuia loca hūores ꝯtinue trahunt ꝛ illas continue apiunt nisi habeamꝰ itentionē apiendi eas. ꝛ tūc valet aloes cicotriᵐ nō lotū cū sua vi apitiua. ¶ Quātū ad manualeȝ opationem si vis opari cuȝ ferro calo calefiant forpices donec sint igniti. ꝛ ponaṫ pannus lineus duplicatꝰ in albumine ꝛ aq roß. madesfactus. sup anū: ꝛ per vnū foramē emorroy. cū filo ligata trahatur ad eẋ. deinde cū forpibus ignitis radicitꝰ abscindaṫ. ꝛ sic R de duabꝰ vel tribꝰ si ibi sint. deinde vt dolor auferaṫ supponaṫ butirū cuȝ albumine oui mixtū ꝛ incorpatū: vel albumē ꝛ vitellū oui icorpata in mortario cum succo sempiuie vel ꝟmicularis. deīde vt reliq cauteria curenṫ. ꝛ sic R de singulis pter vnaȝ que pōt teneri apta cū succo cepe vl' lacte titimalli vel ficus cū qbus aloes cicotrinū puluerizatum misceaṫ. ¶ 2° pñt icidi forpicibꝰ vel rasorio nō calefactis ꝛ tūc hēamus pstō restrictiua si R emorosogia cū qbus stati succurratur vt vita salueṫ. ¶ 3°° pñt cū medicis cauterizātibus remoueri q sunt multe ꝛ paulati sūt remouende ꝛ cauterizāde. Et ista potētialia cauteria sunt alterāda ꝛ repmēda ne mēbrū ꝛ vicine ptes apenṫ vel dānificenṫ. ¶ Iste modꝰ ẟm Arnoldū est magis securus. s. φ auferanṫ cū suauibꝰ corrosiuis. Et ista ẟm Aui. ꝛ Arnoldum sunt spēs salis q quasi cōpmēdo superflui tatē ꝯsumēdo faciunt eas liqri ꝛ ꝯsumi apud

añcedentis materie ꝯsumptionē. Et in isto ca su apud Arnoldū. laudat̃ fex aceti conbusta ⁊ in cineres redacta ⁊ anatron ⁊ sal gēma ⁊ ni trum añ. partes equales. Oīa puluerisata cū melle incorpent̃ ⁊ cū axūgia porci antiqua ⁊ cōtinuando ano supponant̃ ⁊ emorroydibus ¶ Laudat̃ ēt ꝫ Aui. dichbardit. i. viride eris in remotione ⁊ desiccatiōe eaꝝ. In q̄libet aūt pōne istarū medicinarū: locus lauādus est cū vino calīd in quo mel pus dissoluat̃. ¶ Guiler mus de saliceto ponit hoc emplm̄ cuꝫ quo de siccantur ⁊ adnihilant̃ emorro. R. gallarū nu cis cipressi mastiq boliarmenici. añ. ℥. j. ⁊ ß. R pul. ⁊ bulliat̃ in aceto donec fit spissum semp agitādo. ⁊ calīn sup emorroy. emplēt̃ hoc enī stringit ⁊ desiccat. sed req̄rit antecedētis maᵉ frequētem purgationem ⁊ boni regiminis cō tinuationē. Multe alie medicine fiūt ad istā intentionē q̄ valent ad strictionē ⁊ exiccatio nem eaꝝ. ¶ Primo dr̄ ꝙ pul. tormētille freq̄n ter datus stringit emorroydes ⁊ desiccat eas vniuersalibus precedētibus q꞉ sicca est. ¶ 2° solee sotularū cōburantur cinerizētur pulue rizentur ⁊ addat̃ sal qui est in fundo vasis bn̄ siccat tantūdem cū puluere gallarū ⁊ alumis arſi. ⁊ oīa bn̄ puluerizata īcorporent̃ cū sāgui ne porci antiq ⁊ cōtinuata ꝛ supposita super emorroy. sanat eas. ¶ 3° dr̄ ꝙ politaria minor quocūqꝫ mō data siue viridis siue sicca pulue rizata per nouē dies sanat eas. ¶ 4° pinea cū suo spū siue succo ꝯbusta ⁊ puluerizata ⁊ ille puluis datus in potu cū vino desiccat ⁊ sanat eas. ¶ 5°. pul. cornu cerui adusti spgat̃ super emorroy. pus suffumigatas cū decoctione fo liorū nespili stringit ⁊ sanat eas. ¶ 6° fiat tale electuaᵐ q̄ð ponit Rabimoysi in. c. 4. sui tra ctat⁹ de emorroy. in maiori parte ⁊ ipsum re scripsit Guido de cauliaco qui fuit bonus ida gator. ⁊ dicit ꝙ est ꝓbatū in desiccatiōe ⁊ de structione emorro. R. mirab. īde beller. ⁊ ēbli. lauatoꝝ cuꝫ aqua buglosse quousqꝫ ab eis re moueatur amaritudo. añ. ʒ. v. radicū tapsi bar bati. ʒ. ij. ꝫinꝫibaꝫ cinamomi galāge nucis mu scate olibani añ. ʒ. j. ameospicenardi. squinā ti añ. ʒ. ß. scorie ferri preparate cuꝫ aceto. ℥. j. penidiarū. lī. ß. zuc. lī. ij. R electuaꝛ. vel pōt fieri cum melle pro non delicatis supradicta remedia applicari dn̄t precedēre bono regimi ne ⁊ dieta supradicta ⁊ precedētibus purga tionibus materie añtis ꝓut decet freq̄ntatis ¶ 5ᵃ cōsideratio est circa remotionē doloris. ⁊ īpedimēti q̄ð faciūt emorroy. q̄uis reliq con siderationes supradicte iuuēt ad istā velut si fuerint a repletione sang. ⁊ inflatione eaꝝ. ꝙ ille euentur ꝑ locū ꝯsuetū quo eūato dolor re mouet̃. ⁊ sic de alijs iuxta precepta ⁊ receptas supius relatas. tū ꝑintellectis g̃nalib⁹ docu mentis ⁊ spālib⁹ medicis iam debite mistrat̃ remouent adhuc dolorem ponent̃ aliqua ꝫm experientiam ⁊ verā doctrinā vsibus quasi in preambulato antemissis. ¶ Primo ergo oleū oliue calefiat in parua olla ⁊ in eo calido frusta lane succide infunde ⁊ illud calidū circu lo pudibundo ⁊ femori frequēter applicetur ⁊ supsedeat vel extet sepe ipsum mutādo. Ex perientiā de hoc vidi ⁊ ipsam ponit Haly. ab bas ꝑ hoc enī ⁊ dolor remouet̃ ⁊ excrescentie minorant̃. ¶ Scd̄o viride eris. ʒ. ij. alumis ar si. ℥. j. dissoluant̃ in vino ⁊ lana succida intin cta ꝫm dictū modū applicet̃. ¶ 3° diaq̄lon in corporatū cū oleo roſ. ⁊ croco ⁊ opio supposi tum mitigat dolorē. Aui. ¶ 4°. adeps anatis ⁊ ysopus humida pinguedo renū caprarum ⁊ cera al. eq̄liter misceantur ⁊ fiat vnguentum. ¶ 5° ꝫm Rabimoysen fiat decoctio radiq euis sci ⁊ folioꝝ eius ⁊ se. lini camoᵉ. ⁊ in ista deco ctione tepida sedeat paī sepius fomentādo vl̄ sacculus plenus rebus supradictis calidus ⁊ expssus loco doloroso vn⁹ post aliū mistretur. ¶ 6°. ad istā itentionē valet oleū nuq indice ⁊ oleū rafani ⁊ oleū camo. ⁊ oleū pētadactilmū ⁊ res desiccātes ⁊ dissoluētes. ¶ 7°. R. olei nu cleoꝝ ꝑsici oleū amigð. amar̃. añ. ℥. ij. storacis liquið bdelli añ. ʒ. ij. oīa dissoluta in oleo īcor porent̃ in mortario ⁊ ex isto sepe emorroyð. inungant̃ ⁊ remouebit̃ dolor. ¶ 8°. ꝫm Rabi moysen ad dolorē. R. olei roſ. vitelloꝝ ouorū axūgie anaꝝ ⁊ galline. añ. ℥. ij. cere. ℥. j. ⁊ ß. ccᵗ. ʒ. j. ⁊ ß. R vnguentū ex quo vngant̃ emorro. ⁊ pāni calīi supponāt̃. Remeᵐ ꝑ tpe porisinali. ¶ 9° sequunt̃ mediᵉ q̄ sunt laxatiue ⁊ ꝫm ipsuꝫ manifestissime ꝓsunt ⁊ dolorē remouēt. R. mi rab. kebe inde. bellericoruꝫ ⁊ emblicoꝝ bdelli. añ. ʒ. j. ⁊ ß. cimini salis indi. saturegie origani arᶜˡ cicute ameos radiq yreos: cassieliḡ masti cis añ. ʒ. j. ⁊ ß. penið. turbith al. añ. ʒ. ß. sapini ʒ. ij. gūme distēpent̃ in aq̄ porri ⁊ aᵃ puluerisa ta īcorpent̃ ⁊ R massa pillaꝝ. aliq ponūt alo es: ego tū nō pono nisi sit bn̄ lotū: ⁊ doß ē. ʒ. ij. vsqꝫ ad. ʒ. iij. Iste pille vsitate purgādo mām añtem remouent dolorē ani ⁊ emorroyde. R. bdelli dissoluti in vino ⁊ oleo. ℥. j. porrorum co ctoruꝫ sub prunis in stupis madefactis. ℥. iij. farine se. lini. ℥. ij. butiri vaccini. ℥. j. olei amig dalaꝝ dulciū axūgie galline. añ. ℥. ß. oīa ista ī mortario incorpent̃ ⁊ R vnguentum ⁊ addan

tur.4. vitella ouoꝛ farine se.fenū̄.ʒ.ij.⁊ tepidum apponaꝰ. ¶ Hoc encatisma vȝ in remotione doloris.℞.malue bismalue cū toto violarie branche vrsine poꝛroꝛ cū toto pitarie. añ.M.ij.camo.sticad arabi ⁊ citrini añ.M.j.oia ista ꝯquassata bulliant in aqua: in qua pat.sedeat vel spongia vel filtrū in ea madidum sepe applicet:vel ista bullita in sacculis calida ꝯtinuo ano supponanꝰ. ¶ Uerrucales aūt q̄ alijs sunt duriores indigēt mollificatiuis ⁊ dissolutiuis ꝫm diuersitatem tempis et ꝯplonis. Nam si fuerit in estate ⁊ in tēpibus calidis ad mitigandū doloꝛē suppōatꝰ vitellū oui nutritū cum oleo viol'.Et si fuerit in tēpe frigido nutriaꝰ cū ol'o amigd dul.⁊ butiro recenti.⁊ cū istis misceaꝰ muscillago fenug' et se.lini.⁊ ℞ res liq̄da in aq̄ madeꝰ tepida pāni vel stupe vel bombax ⁊ calīn applicetur.Et si forte intollerabilis adessȝ doloꝛ cū sup̄dictis incoꝛpeꝰ opi^m ⁊ radix mādragoꝛe se.iusq̄ami ⁊ papaueris ⁊ silia. ¶ Morales aūt q̄ videnꝰ habere grana in sup̄ficie sicut moꝛa vl' rugas remediaꝰ ꝫm arnolū cum rebus exiccatiuis in quibus nō est moꝛdicatio:vt se.tapsi ⁊ folia tapsi barbati basse ⁊ folia plātaginis aduranꝰ ⁊ fiat cinis vel etiā radices canarū aduranꝰ.⁊ isti cineres incoꝛpenꝰ cum oleo roꝫ. ⁊ applicēꝰ loco dolenti.vel spōgia vel filtrum intingaꝰ in vino bullieti decoctionis poꝛri ⁊ tapsi barbati ⁊ superspergaꝰ puluis sup̄dictꝰ et pa.sup̄sedeat.erit eñ vtile in remouēdo dolorem ⁊ eas desiccādo maxime si sup̄dicto cineri addaꝰ ceruse litargiri.añ.pondus equale cineribus sup̄dictis.⁊ cum oleo ro.in moꝛtario diu incoꝛpoꝛentur ⁊ cōtinue applicenꝰ ⁊ sup ip̄m sedeat.Dicit Auicēna q̄ si sup moꝛales puluerizeꝰ caparis:exiccabit eas ⁊ deijciet ip̄as.Ad deficcandū ⁊ diminuēdū eas valent medicinarū supradictarū multe. Et valȝ etiam ista ꝫm Auicennā. Cinis nucū cipꝛessi linitus pisciuȝ salitoꝝ toꝛrefactoꝝ cū equali pondere ⁊ casei antiq̄.oia ista valēt sup circulū ani apposita.Suffumigatōnes exiccatiue possunt etiā fieri cū arcenico ⁊ thure ⁊ sulfure ⁊ lacca ⁊ cicuta ⁊ radic̄ rubee tinctoꝛum et femine poꝛri ⁊ fimo columbino ⁊ sarcocole et galbano tamarisco.Aliq̄ ex istis vel plura puluerizenꝰ ⁊ fiant trocisci cū gūmis tempat in aliq̄ liquoꝛe ex quibus fiat suffumigaº Ponit Auic.q̄ linimentū factū cum mirra coꝛrodit emoꝛroydes. Item in aqua vel succo filitarū humidarū intingaꝰ lana ⁊ frequēter appōaꝰ vel cū eis fricēꝰ frequēter.p̄ hoc eñ destruūꝰ oīno. ¶ Scribiꝰ sc'do lxyrannidarū q̄ stercus muris puluerizatū sup emoꝛroydes p̄elotuȝ cū vino delet eas in tribus diebus. Si poꝛrꝰ pareꝰ cum butiro: ita q̄ sub p̄nnis in stupis madefactis coquanꝰ cum butiro pistenꝰ:doloꝛem remouet ⁊ tumoꝛē. Silr̄ cepe rubeū cū cepe lilij cocta ⁊ pistata cū fece olei ⁊ oleo mirtino remouet doloꝛē.Diaq̄lon mollificatū cū oleo camo.⁊ incoꝛpoꝛatū cum croco et opio. valet similr̄ vnguentū factū ex oleo oliuarū ⁊ cerusa. ¶ Ad idem ℞.cere al.ʒ.ij.olei roꝫ.ʒ.x. ceruse plumbi.ʒ.x.plumbi vsti.ʒ.ij.camphoꝛe dragagan' opij añ.ʒ.j.albuīs oui calidi.j.numero.fiant vnguentū in moꝛtario ⁊ remouet doloꝛem maxime quādo adest caloꝛ.Ad idem ℞.succi radicis poꝛtulace mellis añ.℔.j.decoquanꝰ vsq̄ ad spissitudinē.

Declaratio in emoꝛroydibꝰ. Primo nota q̄ emoꝛroydes cōsuete que p̄ tempa fluunt ad quas sequiꝰ alleuiatio ⁊ que nō multum sunt inflate nec tēse: nec cū his adest magnus doloꝛ nec apostematales nunq̄ curari nec scindi debēt cū ex his sequaꝰ excusatio egritudinū in secūda ꝯsideratione positarū:immo ⁊ plurium aliarum:ꝫ si ista accītia eas sequaꝰ bonū est q̄ curenꝰ ꝫm modos ⁊ ꝯsideratōes sup̄ius dictas.relinquaꝰ tamē vna vnde fluat san.p̄ interualla:⁊ vt saluēꝰ iudiciū ⁊ amphoꝛ ypo.sup̄ius in p̄nosticatione allegatus scȝ emoꝛro.sanāti antiquas. ¶ Queriꝰ in quo tempe debemus restringere emoꝛro. dicit Auicenna q̄ sanguis emoꝛro.debet intīn currere q̄ pa.sentiat naturalem debilitatē ⁊ impedimentū in opationibus cōsuetis et vsq̄quo sang.fluat rubeus clarus ⁊ subtilis in q̄ nō sit aliqua nigredo et coloꝛ faciei muteꝰ in palidū vl' facies tumeꝰ aut pedes.⁊ tunc p̄ modū sup̄dictū regendus est patiēs in restringēdo al's nō. ¶ Tertio notandum ꝫm q̄ ponit Auicēna in.17.tertij ca. p̄mo.⁊ Gerardus cremonenꝫ sup viaticum.⁊ Goꝛdonius qui secuti sunt Auicēnā.q̄ emoꝛroydes ⁊ cetere ani egritudines sunt moleste et difficilis cure p̄pter nouē causas. Primo quia est callis ⁊ via sup̄fluitatum p̄mo ⁊ p̄ncipalr̄ p̄me digestiue. Secūdo quia est via et callis sup̄fluitatū que a toto coꝛpe ī generali vel aliquo mēbro ad epar ⁊ post ad stomachū ⁊ intestina.Deinde ad inferioꝛē p̄tem.remittunꝰ.Tertio quia est mēbrū inuersum et congregatuȝ ab inferioꝛibus vsq̄ ad sup̄ius: ita q̄ cōmuniter illud quod stat intus in hoꝛa expulsionis vel conatꝰ stat seu exit ad ex̄.Quarº

q₂ est mēbꝛū multū sensibile rōne neruoꝝ et lacertoꝝ ipm apientiū ⁊ claudentiū. ¶ Quīto q₂ feces ꝯtinuo fluūt ad ipm rōne cuiꝰ mediᶜ suū effectū nō pñt implere. ¶ Sexto q₂ ꝓpter multā exꝓssionē quā faciūt infirmi cōstipati ⁊ ꝓpꝫ dolorē hu. ꝯtinue ad ipm fluūt cū sit in loco decliuiori ꝙtū ad illō qō ē supiꝰ. Septimo q₂ est debilitatū rōne emorro. vel aliaruꝫ passionū modo sic est ꝙ mēbꝛa debilitata faciliꝰ supflua recipiūt. Octauo q₂ mēᵐ turpe. ⁊ phisici nō libēter volūt tractare nec mūdificare: ꝫ cirurgicꝗ ipm remittūt. Nono q₂ patiētes a pñᵒ nō se ondūt mediꝗ ⁊ᶜ de alijs q̄re ⁊c. Quarto q̄rit q̄ sunt isti q̄ minꝰ a san. fluente ab emorro. ledūt. d₂ ꝙ hoīes robusti ⁊ musculosi qui bñ comedūt ⁊ hñt bonā digestiuam ⁊ epar est sanguificū in maiori ꝙtitate gñans san. vltra ꝓportionē alioꝝ humoꝝ. ¶ Quinto q̄rit a q̄bus facilius currit san. ⁊ a q̄bꝰ vtpliᵐ sequit maior debilitas ab interioribꝰ inuisibilibus vel ab exterioribꝰ. d₂ ꝙ ab interioribus ꝓptea q₂ interiores rōe tenuitatꝗ pellis ⁊ rōe fecis dure trāseūtꝗ ⁊ rōne ꝯfricatōis intestini ⁊ rōne caloris maioris citiꝰ ⁊ facilius apiunt ⁊ diutius currūt ⁊ rōne abscōsionis: ⁊ q₂ meᶜ applicari nō pñt tardius ꝯsolidant ⁊ faciliꝰ succūbūt. ¶ Sexto intellige ꝙ ꝙuis sit dictū ꝙ san. q̄ currit ꝑ emorro. est san. melicꝰ ꝗssus ideo nālr descendit ad loca decliuiora. tñ iste fluxus nō est ꝯtinuꝰ: q₂ nā ipm retinet ꝙtum potest credēs ⁊ expectās se ex eo in nutritōne iuuari. ⁊ qñ amplius nō pōt ipm retinere expellit ad exᵗ ⁊ fit fluxus. tñ stat ꝙ interdū supfluit ⁊ exit bonus san. clarus rubeus. ⁊ hᵒ rōne seq̄le: q₂ capita venarū sūt apta. ⁊ tūc accidit debilitatio manifesta tūc etiā cito est subueniendū. ¶ Septimo sciendū ꝙ in q̄busdā mulieribus tāta est san. gñatio ⁊ ita sunt san. replete: ꝙ per mēstrua ꝑfecte purgari nō possunt īmo hñt fluxū emorro. ⁊ ad hoc iuuat multuꝫ mēstruoꝝ retētio: q₂ tūc nā mittit ad vnā canalē ꝙ ꝑ aliā euenire nō pōt. Aliqui dicūt ꝙ ꝑ aliū modū dicēdo ꝙ in femia sūt duplices supfluitates. q̄dā sunt ordinate ad nutrendū fetū. ⁊ qñ fetus in vtero nō habet ista purgat ꝑ mēstrua. Alie sunt supfluitates nutrimentales q̄ supant indiuiduū q̄bꝰ ipm īdiuiduū nō indiget. ⁊ ista in mulieribꝰ ꝑ emorro. expellit etiā sic nō repugnat: qñ in sexu femineo vtꝗ fluxꝰ repit. ¶ Octauo ex supioribꝰ dictis pōt notari ꝙ si nouꝰ fluxus emorro. ꝑ eaꝝ amputationē vel desiccationē auferat nō est piculosus: q₂ natura illi grosso sanguini dabit aliam viā maxime qñ eger supdicto regimie gubernat. ⁊ cū flōmia ⁊ farmacia silr san. melicꝰ ⁊ grossus diminuat. ad qō multū ꝓdest rectificatio digōnis stomachi epatis et splenis et flōmia basilicꝗ ⁊ saluatelle. ¶ Quarto sciēduꝫ ꝙ habētes vel expectantes fluxū emorro. hñt vtplurimā tristiciā ⁊ turbationē cerebⁱ et alia accñtia. ⁊ hoc est q₂ vene q̄ terminant in ano ex quorū replōni emorroyde gñant aliquam cōcomitantiā. hñt in cerebro mediāte epate. Qñ ergo iste vene replēt san. grosso ⁊ melico et nō euacuāt naturalr nec artificialr. fumi a dicto san. grosso ⁊ melico resultāt ⁊ primo ad epar. exinde ad cerebrū sic turbāt ꝑmo epar a suis opationibꝰ. scōo cerebrū a suis actōibus ⁊ in isto loco cognoscit intellectꝰ qualit ⁊ qñ ex retētione emorroyd. egritudines in epate ⁊ cereᵒ generant. Cognoscit etiā ꝙtum et q̄d fluxus earū potest opari in sanatione egritudinū epatis ⁊ cerebri. ¶ Decimo dicit Bern. dgorᵒ. quia iudei vtplurimū patiunt emorro. ⁊ hoc est ꝓpter tria. ꝑmuꝫ: q₂ sunt sine labore corpali. nō eñ sunt aratores nec fossores sed potius ex vsuris ⁊ alijs mechāicꝗ artibꝰ viuūt. Aliꝗ vō ex practica medicine. ideo multe supfluitates in eoꝝ corpibus accumulant que ꝑ fluxum emorroyd. curant. ¶ Scōo q₂ vtpliᵐ sunt in anxietate ⁊ timore ꝓpter subsidia que agūt xpianis de minis eoꝝ. ⁊ sic aduꝛunt hu. vnde ypo. 6. amph. amph. 23. Et timor et pusillanimitas humorē melicum ꝑficiūt hmōi. ¶ Tertio dicit ꝙ hoc est ex vltione diuina. iux dictum psalmiste. Percussit eos in posteriora dorsi ⁊ opprobrium sempiternū dedit illis laus deo viuo.

¶ Caplm. 52. de apostemate ani.

a Postema fit in ano aliqñ sicut in pluribꝰ mēbris corpis ⁊ ab eisdē causis et adhuc ab vna alia. nā qñ emorro. sunt restricte ꝑ amputationē cū corrosiuis vl actualibus cauterijs vel cū medicis exsiccatiuis ꝯtingit ꝙ iste san. qui ꝑ illas ꝑtes ꝯsuetꝰ erat fluere redundat ⁊ ꝯgregat. ⁊ facit aliqñ apa nisi forte ꝑ aliū locū expellat

Signa eadē sunt sicut ceteroꝝ apatum ꝫ si fiant ꝑ viā īmediate dictam vt plurimū fiūt a sang. grosso ⁊ turbido ⁊ melancholico. Cōtingit tñ aliqñ ꝙ in illis q̄ nūꝙ habuerūt emorroy. fiunt apata calida: vt est herisipila vel flegmon: ⁊ tūc adest dolor et calor ⁊ pulsatio ⁊ fe. ⁊ sitis ⁊ estuaᵒ. ⁊ si fiat a flāte vel mlia oia ista sūt remissa: ꝫ vt verū fa

leamur dicim⁹ illa apata vtplimū fieri a talibus būorib⁹ q̄ vtplimū ibi fluere ꝯsueuerūt: qn āūt ab alijs fieri possint h̄ mīme est negādū.

Cura apatis ani. p° ꝯsulo ꝙ in pn° vł in p̄mis trib⁹ aut q̄ttuor dieb⁹ f̄ flōia de basilica ptis magis doloroſe ad distrahendum mām ſan. groſſi ad ptes ſupiores. Et p⁹ in ſcda vel tertia die ſi magna vr̄ eſſe repletio ponant̄ ventoſe int̄ ſpatulas vt adhuc maior fiat diſtractio. ⁊ iſta fiunt pp mām antem. vt nō fluat ad locū apatū imo fricationes doloroſe ⁊ ligationes in ſupiorib⁹ mēbris fieri cōuenit neqꝫ purgationes iferius trahētes būores cū farmacijs ſunt celebrāde pp hec nō oꝫ ſolui ventrē ſi apa fuerit ano vicinū nec vrina pucef ſi eſt invirga. meg⁹ pticula. 13ª. q̄ſi colū°. 5. ſi tñ vēter debeat laxari pp ꝯſtipationem illud ſolū cū mollitiuis ⁊ lubricatis ſine attractiōe eſt fiendū ſiue ſint cliſteria ſiue colatura. Et pp mām ꝯiunctam ſi vr̄ nimia ſanguinis plenitudo f̄ flōia devena q̄ eſt in pede in talo. deīde ſup apa ſi caſm eſt ponēda ſunt repcuſſiua. Et iterū facta flōmia p̄ma ſint tñ mixta cū paucis reſolutiuis ⁊ anodinis ⁊ ſm̄ magnitudinē ⁊ puitatem doloris ⁊ ſm̄ q̄litatem ⁊ cōplōnē materie in augmēto aūt repercuſſiua minuant̄ ⁊ augmēteꝰ reſolutiua diſſolutiua ⁊ maturatiua. ¶ In ſtatu aūt ſola mollitiua ⁊ maturatiua ponant̄. f̄ ergo h̄ emplm̄ Daly. abbatis in 7° de regali diſpōne qd̄ valꝫ in apate caſo ani. ℞. folioꝝ malue ſolat⁹ añ. ma. j. viol̄. ſicc. lenticulaꝝ excorticataꝝ. añ. ℥. ij. coquant̄ vſqꝫ ad pfectā decoctionē ⁊ aq̄ deſiccationē. ⁊ tunc terant̄ in mortario ⁊ paulatim addat̄ olei viol̄. ⁊ roſ. ⁊ vitelloꝝ ⁊ albumiñ ouoꝝ añ ꝙ ſufficit. ⁊ icorpent̄ ⁊ an⁹emplētur. Aliud medicamen eiuſdeꝫ ad apa ani. ℞. ceruſe. ʒ. v. thuris maſculi. ʒ. j. ⁊ ß. marcaſite argētee. ʒ. ij. f̄ puluis ſubtiliſſimus ⁊ incorporent̄ in mortario cū oleo roſ. circūfuſo ⁊ fiat vnguentū quo apa vngat̄ ⁊ aliqua ps ſup pānum extēdat̄ ⁊ ano applicet̄ ⁊ vꝫ. Et iō dicit Auicē. in. 17. ʒ¹. c. ꝑprio ꝙ q̄ñqꝫ ſedatur dolor q̄ñ in pn° boꝝ apatū ſit flōia ⁊ adminiſtratur ſuper ea marā. hoc eſt emplaſtrū de ceruſa. ¶ Vel fiat ſic ſm̄ ipſum. ⁊ hoc ponit Rabi moyſes in tractatu ſuo de emoroy. ℞. ceruſe ℥. ij. pulueriȝet̄ in mortario plūbi vel ſtagni ⁊ addat̄ albumis oui vel olei roſ. añ. ꝙ ſufficit. ⁊ iterū circūducat̄ donec f̄ vnguentū fuſcum ⁊ quaſi nigrū. ⁊ ſine dubio vꝫ in apate ani: ⁊ in emoroy. ⁊ ragadijs. ¶ Aliud ēplm̄ in apate ani in augmēto ad diſſoluendū ⁊ mitigandum dolorem. ℞. medulle panis de frumento vel farine volatilis molēdini. ℥. iij. amigd̄. dulcium. ℥. ij. croci. ℥. ß. miſceat̄ ⁊ calidū applicet̄ Vel f̄ hoc emplm̄ in pn°. ℞. medulle panis. ℥. iij. olei roſ. ℥. ij. croci. opij añ. ʒ. ij. vitelloꝝ ouoꝝ. 4. numero butiri. ℥. j. f̄ emplm̄ ⁊ ſupponatur. ſi tñ vr̄ ꝙ ibi ſit magnus ⁊ inflāmans dolor: tepef calor ille cū aq̄ roſ. ⁊ aq̄ portulace ⁊ ſolat⁹. ¶ Si aūt mā eſſet fria fiant emplā ex radice euiſci ⁊ ſe. lini ⁊ fenugreci cū butiro ⁊ oleo de camo. ⁊ ceteris maturatis i tali caſu fieri ꝯſuetis. Et in iſto caſu vꝫ hoc emplm̄. ℞. cepas al. ⁊ porros ⁊ folia tapſi barbati. añ. q̄rt. j. coquant̄ fortit̄ ⁊ tūc addat̄ olei camo. ⁊ butiri recent̄ añ ꝙ ſuf. f̄ vnguentū. Si tamē eſſet dolor fortiſſim⁹ poſſet fieri emplm̄ ex vitellis ouoꝝ ⁊ folijs iuſquiami cū opio ⁊ mandragora ⁊ croco ⁊ ſilibus. Ad remouendū ēt dolorē valent eucatiſmata ⁊ balnea ⁊ fomentationes ſupius dicte. ſ. decoctio malue ⁊ biſmalue ſe: lini. camo. melliloti ⁊ fiant remedia dicta in caplo de tenaſmone vt dolor remoueat̄. ¶ Itē poſtq̄ vr̄ ꝙ tendat ad aliquā maturationē. imo añ maturationē ꝑtin⁹ apiatur ne ſanies retēta ad iferi⁹ ꝑfundet ⁊ fiſtula inde generet̄ q̄ mēbrū ⁊ iteſtina pforet ⁊ corrūpat. ⁊ iō a ſanie frequēter eſt mūdificandum. qꝛ dicit Guilermus de ſaliceto ſm̄ plimuꝫ oē apoſtema ſanioſum in iſto loco parit fiſtulā.

¶ Capitulum. 35. de ragadijs.

Ragadie ſunt quedā apture ſeu fiſſure aliqualiter oblōge ſine tumore q̄les ſolēt fieri in labijs mulierū cum boreas ſufflat vel in pedib⁹ diſcalciatoꝝ vñ ragadie ani interdū ſanguinē emittūt in pua q̄titate pp pellis illius loci ſubtilitatē. Et aliq̄ñ ſunt vlceroſe propter ſordes ibi fluentes.

Cauſe ragadiaꝝ fiunt aliq̄ñ pp caliditatē ⁊ ſiccitatē q̄ accidūt in ano. Aliq̄ñ fiunt iſte fiſſure pp magnā fecū ſiccitatem. Et aliq̄ñ fiūt ꝑpterea qꝛ fex que expellit̄ eſt multū groſſa: ⁊ cū hoc eſt nimis dura. fiūt etiā aliq̄ñ propter emoroy. que ſcindunt̄ vel propter apoſtema in illis locis.

Curatio ragadiaꝝ. In primis f̄ mundificatio corporis cū flōmia ⁊ purgatiōe ſi indiget. ſicut dictū eſt de emoroy. ⁊ būor ſiccus melancolicus purgetur cuꝫ epithimo ⁊ polipo° ⁊ aq̄ caſei. ⁊ ſi fuerit p caliditatē ⁊ ſiccitatē reducat̄ ad tēpamentū cū ꝯrijs tam cibis q̄ potibus q̄ medicis iterius ⁊ exterius applicatis. Si aūt ſit pp ſiccitateꝫ

τ fecum duriciem cum cibis humidis τ laxatiuis in pnᵒ mense sumptis humectentur τ cum pinguibus τ mollificatiuis clisteribus nō attractiuis. ¶ Post ista incipiamꝰ curare ragadias cum illis que habent eas curare cuȝ sua proprietate s̄m Aui. caᵒ. proprio. Et hec est recepta mee. ℞. cineris ostraceorū polipodij q̄rt ana. ʒ. ij. foliorum oliue. ʒ. ß. pistentur oliue τ polipodium τ passentur per sedacium τ addatur cinis ostraceorum τ olei ros. q̄ sufficit. τ ꝼ vnguentum quo bis aut ter in die vngat̃ τ sepe lauetur cum decoctiōe fol. oliue τ ros. τ polipod̄ τ alumie: si v̄r humiditas abūdare. ¶ Si autem ragadie sunt in calore. vȝ vnguētum album camphoratuȝ. Item nutriat̃ litargium τ cerusa plumbi lota τ plumbum vstum de quolibet. ʒ. iij. in mortario plūbi vel stagni cum pistello plumbi vel stagni cuȝ aqua ros. τ oleo ros. τ albumine oui. τ addatur cāphora tandiu moueatur donec totum fit nigrum vl' fuscum. Et se ex isto vnguento vngat τ pānus linitus eo superponatur. hoc eni vngm desiccat τ infriat τ consolidat. deus scit q̄tum vȝ. vȝ etiam in vlceribus tibiarum post vlceris τ corporis mundificationem. Et si magna eēt caliditas cum decoctione ros τ balaustiarum τ acassie addita aqua plantaginis. ¶ Si autē iste fissure seu vlcerationes sunt aquose vl' virulente sanantur cum vnguento imediate dicto. Vel ꝼ hoc vnguentū q̄d mundificat τ desiccat τ incarnat. ℞. psidie balaustie mirre ceruse lote plumbi vsti marcasite auree τ argentee aloes cicotrini leti se. ros. thuris masticis san. ora. cineris ostraceoruȝ adusti. ʒ. ij. fol. oliue alūis ar̄i alūis de plu. viride eris litargiri. an̄. ʒ. j. τ ß. olei ros. q̄ sufficit. cere noue. ʒ. j. cum oleo ros. τ cera incorporentur reliqua τ ꝼ vngm quo frequēter ragadie vngātur τ plagelle superponantur. τ omni naturali die bia aut trina vice cum decoctione gallarū τ aluminis ar̄i τ folioꝝ oliue τ ros. lauētur. ¶ Si vero esset siccitas manifesta: ꝼ sic. ℞. adipis anatis τ galline medulle ossium cerui τ vituli ysopi hūide an̄. ʒ. ß. butiri sine sale olei amigdalarum dulciū. olei de papauere olei sisamini olei ros. gūmi dragaganti olei de lilio olei de nucleis persicorum an̄. ʒ. ij. mirre amidi farine volatilis molēdini mumie thuris masticis san. ora. litargiri ceruse alūis ar̄i an̄. ʒ. j. cere. ʒ. j. τ ß. τ cuȝ dictis oleis τ piguedi[ne] ꝼ vnguenm si ibi esset caliditas cum siccitate addatur aq̄ endiuie aqua solatri. τ aq̄ portulace Immediate dictū vnguēm partim est mitigatiuum doloris ptim est mollificatiuū τ humictatiuum τ partim est incarnatiuum. In istis autem siccis ragadijs ꝼ suffumigatio cū maluis τ bismaluis τ violaria τ brachia vrsina τ suffumigatio cum bdellio incorporato cū adipe anatis vel galline. Ragadias autem inflatas apostemosas curamꝰ sicut apostemata. Et valent galle non perforate cocte in vino propterea q̄ faciunt retrocedere humores simul τ acassia τ talia huiusmodi.

Dieta istorum est q̄ nō comedāt res salsas nec acutas nec stipticas ventrē desiccātes. Sed vtat̃ boraginibꝰ maluis τ spinargijs coctis cū pinguedine mutonis vel oleo vel lacte amigdalaꝝ dulciū. τ venter inq̄tuȝ possibile est teneat̃ laxus. Oua sorbilia τc. cibaria facilis digōis τ boni chimi. Et teneatur regimen emorroydas patientium.

¶ Capitulum. 34. de mollificatione ani.

Mollificatur interdū anꝰ sicut mollificat̃ tibia τ ligua τ labia. ita q̄ non potest ɔstringi nec dilatari intantum q̄ aliq̄ palisim ipsam merito vocauerūt.

Cause mollificatiōis ani diuidunt̃. Naȝ quedā sunt p̄mitiue: q̄dam ant̄cedentes: quedam cōiuncte. ¶ Cause primitiue p̄nt esse casus aut percussio super dorsum q̄ attingit in loco originis neruoꝝ aut lacertoꝝ mouentiū stringentiū τ dilatantiū caput itestini recti. nā ex tali casu τ pcussiōe aut nerui stringunt̃ aut rūpuntur aut debilitant̃ q̄ spiritus motiui ad eos nō p̄nt transire. Alia causa p̄mitiua potest esse incisio emorroydaꝝ. in qua ēt icidunt̃ lacerti mouētes circulū pudibundū q̄bus icisis cessat motꝰ dilatatiōis τ cōstrictionis dicti mēbri pp dictam incisionem Alia cā p̄mitiua exterior p̄ot esse frigus exterius paliticaus dictū mēbrū: vt si diu sederit sup lapidē marmoreū vel aliū fridum. τ sic de alijs modis friditatis. ¶ Cause antecedentes p̄nt esse mala cōplexio frigida in corpe ex̄ns maxīe in mēbris vicinis illi mēbro vel materia parata ad illa mēbra fluere neruos. s. τ lacertos. q̄uis ista materia aliquando sit calida τ eius caliditas est cā ībitionis eiꝰ. in dict lacertis. Aliquādo aūt est materia flatica subtilis in genere suo parata fluere ad dc̄a loca. ¶ Cause ɔiuncte est ipsa incisio que fcā est vel ībibitio materie male vel mala cōpl'o in eis in fieri vel in facto esse derelicta. Nā cāe ant̄cedentes in corpe ex̄ntes ipsum nodū ledētes p approximationē τ ibibitionem in membro les

ſo vel ꝑ reductionē de potentia ad actū fiunt cōiuncte et ante non.

Signa egritudinis ſunt qꝛ feces exeūt inuolūtarie: qꝛ lacertꝰ ꝯſtrigēs nō habet ꝟtutē. ⁊ ſilr exit anus. ⁊ aliqñ eſt ibi retētio fecis: qꝛ illud inteſtinū paraliticū nō ſentit feces nec cholerā cū eis miſſaꝫ. ⁊ ꝟtus expulſiua ſicut ⁊ ſenſitiua remanet ꝓſtrata et dormiēs intm̄ ꝙ aliqñ fit colica ex retētione fecū ⁊ hu. vt dicit Aui. Nā plures ſpūs requirunt ad motū ꝙ̄ ad ſenſum: vt viſuꝫ ē in. 2. li. ¶ Signa cauſarū ſi mollificaꝰ ani fit a cauſis ꝑmitiuis illa fit ſubito. Illa aūt q̄ fit a mala cōplōne vel a mā q̄ ꝑs poſt parteꝫ imbibit lacertos illa fit paulatine. Illa aūt que fit a mā calā imbibēte ſcit ꝑ calitatē loci qñ tāgit ⁊ ſi fit a materia frida locus tactu repit frigidus iuuat a calidis et non ſitit.

Indicia Primo mollificatio ani veniens ꝓpter inciſionē aut cōſtrictionē aut attractōeꝫ lacerti amplius nō recipit curationē: ſicut nec veſica poteſt retinere vrinā poſt inciſiōeꝫ lacerti. Scdo illa q̄ venit paulatim a mala cōplōne a materia pōt recipere curationē niſi in decrepitis. ⁊ hꝯ freqnter in pueris videmꝰ q̄ feces ⁊ vrinā ꝓpter humiditatē lacertoꝝ retinere nō poſſunt: ⁊ in proceſſu tempis illas bene retinēt cū hūiditates illoꝝ lacertoꝝ ſupflue arte vel natura conſumunt. ¶ Tertio qñ mollificatio ani eſt cū ſenſibilitate eſt īcolumioꝛ ⁊ magis parata ad curam. nam in ꝑma ſola vna operatio deperdit in ſecunda autem due.

Curatio ſi fuerit ꝓpter neruoꝝ aut lacertoꝝ inciſioneꝫ in illis non opꝫ laborare: ſꝫ ſi fuerit ꝓpter frigus mortificans ꝟtutem motiuā calefiāt ſicut inferiꝰ dicetur. Et ſi fuerit ꝓpter malā frigidā cum mā vel ſine mā purgata mā ſi ibi fuerit. Fiat eucatiſma in aqua decoctiōis herbarū calidarū et rerum ſtipticarū. ℞. ergo folioꝝ cipſſi ⁊ nucuꝫ eius ⁊ folioꝝ ⁊ ſe. mēte ſauine coſti ſaluie folioꝝ ⁊ baccarū lauri q̄ in hoc bonaꝫ habēt ꝓprietatē ⁊ corticuꝫ ⁊ folioꝝ pini et capſule vbi pinee cū coticibus ſunt. añ. M. j. oīa iſta vel aliqua ex eis bullianꝫ in aliqua caldaria magna. ⁊ in ea calida ſedeat pat. et in exitu a balneo fiat ſuppoſitio peciarū filtri noui ſupanū madefactarū in dicta decoctōe calā. ⁊ in nocte iterū balneeꝫ ⁊ ꝯtinueꝫ. nā iſta calefaciunt ⁊ corrigunt inteſtinū ⁊ lacertū ipm mouētes. Et in decoctōne pōt addi mēta ruta calamētū ſqnantū ⁊ ſpēs alūis. ¶ Et ſi ꝑ hoc nō ꝫ tale cliſtere. ℞. aque ſupdicte quart. j. olei ſpicē ℥. ij. ꝫ cliſtere inijciaꝫ ꝑ cliſtere loco vnguēti ⁊ teneat ꝙ̄tū poterit. A pte ꝟo exterioꝛ vngaꝫ cū oleis approꝑatis: vt eſt oleū ꝺ lilio oleuꝫ caſtorei ⁊ de euforbio. ⁊ ſi cognoſcis ibi eſſe mām flegmaticā imbibitā in capite inteſtini recti ꝫ cliſtere ex aq̄ decoctōis ſupdicte addēdo yerapig̃. Et ꝙ̄titas cliſteris ſit. lt. ß. ⁊ aliqñ ꝫ cliſtere cū ſale gēma. Si ibi ſit mala cōplō calā vel mā calā euacueꝫ cuꝫ cliſteri ꝯuenēti purgata mā añte. ⁊ tūc ſedeat in aq̄ decoctōis folioꝝ ⁊ corticꝫ meſpuli ⁊ foliorum ⁊ corticꝫ q̄rcꝰ ⁊ ſorbe ⁊ arboꝝ malig̃nati ⁊ corticū caſtanearū ⁊ pſidie ⁊ balauſtie qbꝰ aliqd de ſupdictis calis in decoctōe addaꝫ. Et modus applicādi eſt ſic in cā fria. Si aūt cog̊ſcis ꝙ ibi ſit extēſio inteſtini vel exiccaꝰ ⁊ ſiccitas tūc humecta cū oleis humidis ⁊ brodio capit mutonis ⁊ ſilibꝰ. hoc tñ raro ꝯtingit. In cāis ſupdictis valēt alumina ⁊ balnea naturalia ſulfurea ⁊ aluminoſa. imo et balneū de aqua ſalſa naturali vel artificiali ⁊c.

¶ Caplm. 35. de egreſſu vel exitu ani.

a **Liquādo** vltima pars recti inteſtini exit exteriꝰ. Cū pueri vel alij ſuperflua ꝑme digōnis conanꝫ expellere. et hec paſſio cōiter vocaꝫ exitus ani. i. exitꝰ longaonis ad ex̄. Pro q̄ ſciendū ꝙ vltima ꝑs inteſtini recti ſiue lōgaonis noīe cōi vocaꝫ anꝰ ꝑ quē ſupflua ꝑme digōnis expellunꝫ. Et hꝫ ſm̄ Aui. pmo cañ. in anathō. muſculoꝛuꝫ ani ſunt q̄ttuoꝛ muſculi apiētes ⁊ claudētes anū Alij tñ nō ponūt niſi duos: ſed illi duo ramificāꝫ in. 4. ⁊ ille q̄ apit ē exterius: ⁊ ille q̄ claudit eſt magis īteriꝰ: ⁊ eius officiū eſt lōgaonē ſurſum eleuare. nec accidit exterius egredi niſi ꝓpter eius laxitatem vel mollificationem. verba ſunt Auicēne in loco allegato. ⁊ hoc intelligit. vtplurimū

Cauſe pñt aſſignari eedeꝫ q̄ fuerūt aſſignate in. c. de mollificatōne ani. verūtm̄ Aui. ponit duas ꝯiūctas ⁊ īmediatas. Prima eſt apa ita ꝙ ꝓpter ipā anꝰ egrediꝫ et nō pōt intus reuerti ꝓpter inflationē longaonis ꝓpter apā. Et in hoc miranꝫ iuuenes: q̄a volūt ipm in ſuū locū reducere ⁊ nō poſſunt. quia quod eſt plenū ⁊ inflatū nō poteſt ipſuꝫ recipere. Alia cauſa ꝯiuncta eſt mollificatio lacerti ipm lōgaonē ſupius trahenti ꝟſus pte inteſtini eiuſdē q̄ eſt ſupius ipſum claudend. Iſta aūt mollificaº fit vt plurimū ꝓpꝫ nimiā humiditatē ipm imbibentem.

Pronosticatio sic. quando anus exit et potest intꝰ reuerti est magis curabilis ꝙ qui non potest intus reuerti.

Curatio ani exitus. Cū est ꝑpter apā calīn meliꝰ est: ꝙ incipiat a flōmia. deinde ꝓuocet̄ vomitꝰ vt mā ad diuersum trahat̄: qꝛ non opꝫ soluere ventrē si apā fuerit ano vicinuꝫ: sed opꝫ mām ad loca duci opposita. ꝟba sunt Ga.13.megᵗ. quasi colū°. 5 Sup locū ponant̄ repcussiua stiptica sic. Accipe lētes excorticates qrt̄.j. rob. ru. acassie añ. ℥.j. solatᵗ. ℥.iij. coquant̄ in aqua ꝛ fꝫ emplꝫ de bismalua ꝛ ficubꝰ siccis ꝛ farina se. lini fenuᵗ ꝛ vitellis ouoꝝ ꝛ butiro et filībus. Et si apā ē frigidū addat̄ radix lilij al. ꝛ celestis et flores camo. ꝛ melliloti ꝛ filīa. donec sit curatū ꝛ curet̄ sicut supius dictū est in.c.32. istius.4.liᵗ. Et si anꝰ intꝰ nō pōt redire ꝑpter apā bonū ē ꝙ mollificet̄ ꝑ sessionē decoctōis malue in q̄ bismalue se. lini fenuᵗ. ꝛ vngat̄ cū oleo camo. ꝛ aneti. ¶ Si aūt sit ꝑpter mollificatōeꝫ dicti lacerti respiciat ad ca. qđ est immediate ante istud de mollificatōe ani: qꝛ q̄si eadē est cura sicu ibi. In pmis ḡ ordinet̄ dieta tendens ad siccitatē. deinde res calide stiptice ꝯfortatiue bulliāt in vino rubeo stiptico et in illo sedeat pa. ꝛ ex illo cū exit anꝰ fꝫ fomētatio ꝛ lauatoriū. Res aūt stiptice tā cal'e ꝙ frie dicte sunt supius in isto.4.lib.in.c.25. de dissind. cū loq̄bamur ibi de dissin. improꝑe dicta. volo tū ꝙ aliq̄ neruos ꝯfortatiua nō laxatiua cum istis misceant̄. volo etiā ꝙ isti q̄ hn̄t exitū ani talr̄ guberneēt̄ ꝙ nō opteat expmere anū in egerēdo: imo iuxta posse ventrē hēat laxū. fꝫ autem tale lauatoᵐ siue eucathisma siue embrocatio ℞. pmuleueris vtriusq; saluie sticad ara. fol. et nuc̄ cipssi folioꝝ ꝛ cortic̄ pini mirre ꝛ mirtilloꝝ folioꝝ ꝛ granoꝝ sumach. añ. ℳ.j. cuꝫ istis addat̄ cortic̄ mespuli ꝛ sorbe ꝛ citonij et cortex q̄rcus ꝛ cupullōꝝ glādiū pſidie balauᵉ añ. ℳ. ß. aluīs ꝺ roca. ℔.j. et ß. vini ru. lotos 6. fꝫ. decoctio addēdo. iij. lotos aq̄ salse nālis vel marine. ꝛ in ista cal'a sedeat freq̄nt̄ ꝛ quotienscūq; anꝰ exierit cū hac decoctōe abluat̄ ꝑterꝙ in lotiōe ani exeūtis nō sit aqua salsa timēdo mordicationē post āteq; reuertat̄ ad intra sinapiꝫet̄ cū isto puluere. ℞. thuris mastic̄ sā. ora. nuc̄. cipssi sumach berberis mirre cortic̄ thuris gallarū añ.℥.iij. āthimoni plūbi vsti ceruse plūbi añ.℥.j. ꝛ ß. fꝫ pul' subtilissimꝰ ꝛ sinapiꝫet̄ intestᵐ exiēs post dictā ablutionē ꝛ interiꝰ reuertat̄. ¶ Suffumigatio cū spoliꝭ ꝓpētis vꝫ in exitu intestini ꝛ matric̄. silr̄ suffumigatio cum bdellio ꝛ capare. ꝛ ex istis cū saluia ꝛ ruta ꝛ oleo mastic̄ ꝛ de lilio pōt fieri emplastrū sup anū ꝛ stet añ ꝛ retro ꝛ stet in calore nec mltū laboret nec frigora patiat̄. si pauper fuerit fꝫ ista cū nuce cipssi cortic̄ quercꝰ et mespuli ꝛ citonij in vino vel lexiuio coctis cū pmulaueris ꝛ saluia. vel fꝫ pul' ex bolo ar°et terra sigillata ꝛ mastic̄ ꝛc. Hic est sciendū: ꝙ in pulueribus q̄ sinapiꝫant̄ sup intestinū dū est ex̄ ꝛ in lauatorijs cū q̄bus lauant̄ qn̄ exterius eminet nec sal nec alumē est ponendum qꝛ timemꝰ ꝙ in intestino mordica° fieret et ꝓuocationē faceret ꝛ cogeret infirmū sepius assellare. ꝛ ꝑ ꝯ̄ns intestᵐᵃ a suo lo°nāli exitꝰ resilire. ¶ Ad idē ℞. thuris minuti plumbi vsti cortic̄ thuris añ.℥.j. sūach nuc̄ cipssi balaust̄. añ.℥.ß. ceruse plūbi loti mirtilloꝝ. añ.℥.iij. fꝫ. pul'. ꝛ sinapiꝫet̄ ꝺm doctrinā supius dictaꝫ. s. post lotionē cū decoctōne stipticoꝝ.

Caplm.56. de fistula in ano.

f **Fistula** in ano fit aliq̄n sic in alijs mēbris corporis consuetum est fieri.

Cause a quibus fistule in ano pn̄t ꝓuenire. quedā sunt pmitiue: vt vulnus in ano vel in ptibꝰ ei vicinis: a q̄ male curato ꝛ nō mūdificato pōt fieri fistula. hoc aūt silr̄ pn̄t fieri ab ictu vel casu in eodē mēbro vl' circa ipm factis. ¶ Cāe ātes pn̄t esse primo emorro. q̄ ex malo regimie ꝛ ex defectu cōpetentiū medicinarū vel vlcerant̄ vl' corrodūt̄ ex qbꝰ vlcerat̄ vel corrosis pōt fieri fistula. 2ᵃ pōt apā in illis loc̄ in ptibus vicinis qđ i suo tēpe nō fuit aptū scꝫ qn̄ fuit maturū vel ꝑpe maturationē. ꝛ tunc illa sanies ꝑfundat se in mēbro ꝛ corrūpit subam eius ꝛ bonā ꝯplōem ꝛ causat̄ ibi fistula. ¶ Cāe ꝯiūcte sunt ipa sanies corrupta in apāte vel emorro. vel vlceribus g̃nata. vel mali hu. corrupti ad dictā egritudinē ꝯcurrētes. ꝛ si alie sint cāe saltē in g̃ne ad istā possent reduci. hic est sciendū ꝙ q̄dam est fistula penetrās subam intestini ꝛ alia vesice: ꝛ alia nō penetrās nec substantiā itestini nec vesice. Ista aūt non penetrans est aliq̄n in carne ꝛ aliquādo in musculis.

Signa fist. ani sunt. ¶ Pꝛio orificij strictura ꝛ largitas interioris cōcauitatis ꝛ exitꝰ saniei aq̄se ꝛ aliq̄n clauditur: ꝛ tūc nihil exit ꝭ inflant̄ ptes vicine ꝛ dolent et iterum apit̄ et fluit illa hūiditas vel sanies. ¶ Sig̃ a q̄ cā fꝫ. si fꝫ a cāis pmitis vt ē vulnꝰ vl' ictꝰ: hoc scit̄ ex relatōe patiētis. silr̄ si fꝫ a cāis

ãntib⁹ hoc scit.nã3 dñs fistule patit emorro. agrũ aliq fuit corrosa vel fuit passus apa qd nõ fuit bñ curatũ vel mũdificatum vl pcessit vlcus in illis ptibus. ¶ Sig vtrũ sit penetrãs ponunt ab Aui.q2 si tẽta vel radi⁹ intromittat p forãmẽ fistule.7 cũ hoc digit⁹ intromittat in ano si radi⁹ sentit cũ digito. pculdubio ẽ penetrãs. Aliud signũ est exit⁹ stercoris 7 vẽtositatis p forãmẽ fistule 7 aliqñ exit⁹ saniei p anũ. Manifeste vidi aliqñ h̃ nouissime aũt in qdã iuuene cui post vlceratiõnẽ 7 corrosiõnẽ vni⁹ emorro.male curate p indoctos barbitõsores 7 cirurgicos accidit fist.7 illa male curata virulẽtia 7 sanies corrosit intest^m 7 ips penetrauit.nã p forãmẽ qd erat ex circulũ pudibũdũ exiebat stercus 7 hẽbat magnũ vng^m. et nõ poterat sedere. Tardius aũt fui vocat⁹ 7 fuit visa 7 iudicaui ipm de proximo moriturũ. 7 sic dño pmittẽte factũ fuit. multũ enĩ erat debilitatus ex lõga egritudine. ¶ Signa aũt q fist.penetret ad vesicã:est exitus vrine per foramen exterius. ¶ Signũ aũt qd fit in aliq lacerto2 est quod stercus nõ põt ptineri pfecte.7 si est in toto lacerto inuoluntarie exit q tienscũq3 ad illã portam venit.

Iudicia in fist.p⁹ h̃m Aui.17.3ᵃ.c.ppo dicit q fist.nõ penetrãs ẽ incolumior nec est tãti laboris sicut penetrãs.7 rõ est:q2 nõ ẽ ibi tãta lesio nec tãta pfũditas etiã q2 in pma solũ vnũ me^m est lesu3. in scdo aũt duo aut plura. ¶ Scdo fist.penetrãs ẽ deterior 7 vtplurimũ mortalis.pter cãm dictã iõ dicebat Guillermus de saliceto q ista fist. penetrans nõ curat de leui:sed ea3 dimittere melius est 7 honorabilius. 7 cũ hoc cõcordat albucasis. ¶ Tertio fist.ani q est in carne incolumior est:q si esset in aliq mẽbro2 spmaticorum. ¶ Quartũ iudiciũ 7 psiliũ est Aui.7 sequntũ ipm de fist.penetrãte q si nõ fuerit nocumentũ eius multũ ppt plurimũ flux⁹ virus et saniei vel si nõ facit magnũ tediũ cũ suo fetore nõ erit malũ dimittere eũ talr.dũ tñ teneatur mũda cũ bonis lauamẽt 7 fomẽtatõibus 7 cã isti⁹ dat a qbusdã:q2 supfluitates corpis p illa loca expellunt 7 tenet locum fluentiu3 emorro.q expulsio ẽ cã lõgioris vite. ego aũt vidi aliquos hñtes 7 nõ multũ curabãt. et h̃ faciebãt ex psilio pito2 7 p multum tps viuebant.non tñ erant penetrantes.

Curatio fist.ani qcqd dicã bonũ est q fist.ani omi die cũ decoctõne agri^e 7 folio2 oliue 7 alũis arsi siringet imissa p traiecto2iũ vel siringã.4.vel.5.vicib⁹ i vna visitatõe.deinde leuiter cũ lineis pãnis exsiccet. Et si forãmẽ est paruũ apiat cu3 medulla sambuci vel gẽciana vel cũ radice brionie facte ad modũ tente. Et si madeat in melle 7 sup spgat pul. alũis arsi melius erit 7 citi⁹ apiet. 7 si vis remouere callositatẽ orificij aspge sup dictas tẽtas vel sup tenta pãni madefacti in melle pul viridis cãpane vel pul.afrodillo2ũ nõ tñ multũ penetret ad intra ppter timore3 corrosionis intestini vel vesice vel lacerto2u3 claudentiũ 7 apientiũ circulũ pudibundu3 et semp lauent cu3 dicto lauatorio in quo repit sepe iuuamẽtũ magnũ vel mũdificet cũ collirio garab qd scriptũ fuit in.2.lib.hui⁹.in.4.c de fistula in lacrimali. Et vtat p interualla vnguẽto viridi ibidẽ scripto 7 alijs lauato2ijs in eodẽ loco dictis. Et yna aq q ibi ponit valet multũ in qcũq3 fistula.vel mũdificet cũ vino 7 melle 7 viride eris vel cũ alio vnguento vel medica^e acuto q dicent post cũ adiutorio dei donec psumat caro mortua q appet in fist.et occultet caro sanguinea:appeat tñ cũ illa ferunt dolorẽ mitigãdus ẽ cũ butiro 7 oleo ro vel cũ albumine oui 7 butiro. Qñ aũt vulnus apparet mũdificatũ curet cum incarnatiuis.

¶ Et si ista nõ valẽt 7 vis opari cũ ferro tunc apto forãmine cirurgicus bñ exptus accedat cũ cauterijs actualib⁹ 7 cũ cautela cauterizet supficiẽ fistulatã. Nam in cauterio actuali in isto loco adest triplex iuuamẽtũ. Primum q2 mala p⁹ mẽbri remouet. Scdm q2 phib3 humo. ad illũ locũ fluere. Tertiũ q2 opus leui⁹ 7 facilius cõplet:ideo nõ imerito in isto et in multis alijs casib⁹ ab autorib⁹ cõmẽdat. hoc tñ fieri nõ d3 si fist.intesti^o vel vesice ppinq existat:q2 forte intesti^m vel vesica a ferro ca.corrũperet etiã hoc fieri nõ debet nisi in fistula antiqta vbi alia nõ psunt medicamina.nec etiã deb3 fieri in neruis timendo de spasmo. ¶ Fistula aũt penetrãs intesti^m:vt alia mẽbra iã dicta vix aut nunq curat vt iã dictũ est. Est autem hec fist.in duplici dñia:vt implicite põit Ra et Auic. Quedã ist cui⁹ caput vel forãmen est lõgũ ab ano.7 alia est iux marginẽ ani. Pria aũt si incidat timor est q inuoluntarie feces egrediant ppter incisionẽ lacerti ipm anum claudẽtis vel stringẽtis. In scda autem non est timor:vt ponit Ra. Et qũis Aui.7 Ra. in diuisionibus istã curã q fit cũ incisione bñ ponãt.tamẽ moderni magis late ipam describunt. Et fit sic. ¶ Accipe acum de plumbo in cuius forãmine ponat filu3 de serico retorto insi cõtinẽs quattuor filos vel de filis liniui

de pilis animalis ꝫm Aui. deinde digitus index pūctus butiro sine sale vel oleo ⁊ remota vngue supante mittat̃ dicta acus plūbea cū domestica parte digiti plicet̃ ꝟsus anū et extrahat̃. vel pōt ext̃hi cū pinceis argēteis qb⁹ boni opatores nō carent. ⁊ tūc remota acu due extremitates fili ligent̃ ⁊ ꝯstringant̃ nō multū ⁊ si ꝑpter carnis incisionem dictum ligamen elarget̃ iterū ⁊ iterū paulatim stringat̃ dōec dicta caro ⁊ ꝑticula intestini abscindat̃. ⁊ vbi ꝑus erāt duo aut tria foramina fistule vnum exterius ⁊ aliud interius ⁊ foramē circuli pudibūdi ꝟ totū vnū foramen. ⁊ si tūc circūq̄ꝫ videt̃ locus multuꝫ lesus vel cauernosus pōt mūdificari cū rebus sup̄dictis. deinde curet̃ vuln⁹ sicut cetera vulnera. ¶ Alius modus incisionis est: ꝙ illud ligamē qð exit ꝑ vtrūq̄ꝫ ligatis extremitatib⁹ ꝯhat̃ ad extra suauiter cū manu ⁊ cū alia manu scindat̃ cū instrumēto facto ad moduꝫ falcꝫ curue b̄n scindēte vel cū rasorio. Alij faciunt cū cauterio cultellari scindēte. ⁊ post locus mūdificet̃ ⁊ curetur ⁊ cicatrizet̃ foramē tñ remaneat aptum vt post curam ꝑ ipm̄ feces expellant̃.

¶ Capl̄m. 37. de fico condilomatis.

FIcus in ano est quedaꝫ excrescētia gn̄ata circa pudendū circulū cu⁹ forma ē stricta in pede ⁊ lata sup̄i⁹ ad modū ficus: ⁊ exterius est rube⁹. Condilomata sunt aliq̄lr lōge ⁊ in cuspide magꝫ acute Atrices sūt q̄dā tuberositates que circa anuꝫ q̄ aliq̄n recedūt ⁊ ꝑ tp̄s reuertunt̃ saltē ī pn̄° ¶ Istarū aūt triū passionū ficus est deterior q2 signū est ꝙ multa materia est in eius cā et frequētius pustulat̃ ⁊ vlcerat̃.

Curatio ista fere similia sunt in cura. In principio ergo operationis talium excrescētiarū recurrendum est ad capitulū emornoydarum. Et purgetur materia antecedeus et cōiūcta iuxta doctrinam ibi datam. Uel purget̃ sic. ℞. mirab. ind. ʒ. ß. reb. ʒ. ij. scamonee. ʒ. j. epithi⁹ sene. an̄. ʒ. ß. mastic. ʒ. j. turbith. ʒ. ij. ʒʒ⁹. ʒ. ß. ℞ massa pillarū cū succo fumiterre his pillis addit Guillerm⁹ de saliceto agari⁹. ʒ. iij. ⁊ b̄n facit ꝑ fortibus ⁊ robustis ꝑ alijs nō. Uel purgent̃ dicti hu. grossi ⁊ adusti sic. ℞. polipod. q̄rcꝫ. ʒ. j. sene epithimi cuscute an̄ flor. boragꝫ an̄. ʒ. ß. cōquassēt̃ ⁊ bulliāt in. j. lt̃. et ß. aque p̄ter flores vsq̄ꝫ q̄ redeat ad quartꝫ. j. colet̃ ⁊ in colatura dissoluat̃ ꝑ sex horas mirab. ind. ʒ. j. fricent̃ fortiter ⁊ colent̃ ⁊ colatura det̃ i aurora. ⁊ inde teneat̃ regimē

dictuꝫ in capl̄o de emoroidibus. ¶ Post illā ℞ tale emplastrū. ℞. cineris radicis cānarum cinerum clauellatarū. an̄. ʒ. j. millefolij pitarie camo. an̄. ʒ. ij. alūinis arsi. ʒ. ij. vini rubei q̄tū sufficit ad incorpandū fiat empl̄m ⁊ calidum supponat̃. Alia emplastra ponit theodoric⁹ in isto casu. p̄mū est. ℞. millefolij pitarie an̄. ℳ. j. pistent̃ simul ⁊ addat̃ parum salis et q̄tidie emplastret̃ donec sit curatus. Item capillus veneris pistatus cū aristologia rotūda simul incorporata ⁊ emplastrata cōtinue sup ficum sine dubio destruit ip̄m: vt refert Theodoricus. Ad idem ℞. cineris radicꝫ cannarum. ʒ. ij squillarum coctarū sub prunis. ʒ. ij. mellis qð sufficit ad incorporandū: cal̄m superponatur et in tertia die erit curatus: vt dicit autor idē Item ad idem res ꝓbata ꝫm ip̄m ℞. plantagꝫ millefolij mētastri an̄. ℳ. j. pipis. ʒ. ß. masticꝫ ʒ. j. Ista data cū vino omni die in potu sanat oīs ficos. ⁊ de nouē in nouē diebus debet renouari potio. Et si ꝑ ista nō curant̃ cū incisione ligando ⁊ cauterizādo cum cauterio actuali vel potētiali vel cum rasorio vt dictū est in capl̄o de emoroydibus.

¶ Capl̄m. 38. de pruritu ani.

PRuritus ani vel in ano fit ꝑpter vnā q̄ttuor cārum. Aliq̄n fit ibi pruritus ꝑpt̃ sorditiem sudoris vel fecis ibi derelicte ⁊ nō mūdificate. Aliq̄n fit ꝑpter ꝟmes in intestino recto retētos q̄ acrocornides vocant̃: vt visum fuit in capl̄o de ꝟmib⁹. Aliq̄n fit ꝑpter vlcera in ano. Aliquādo fit propter humores acutos pungitiuos ibi currētes. sic fit pruritus in alijs partibus corporis quib⁹ precedentibus ⁊ cōtinuantibus: vtplurimum scabies subsequitur.

Curatio si fit ꝑpter sorditiem lauetur anus cū aqua tepida ⁊ continue cū pānis ⁊ cū folijs tapsi barbati mūdificetur. si fit ꝑpter ꝟmes clisterizet̃. vt dictū est in ca. de ꝟmibus. ⁊ ℞ clisteria acuta in parua quātitate ⁊ ℞ suppositoꝛm de coto ⁊ madef̃ in terebētina vel in pice liq̄da ⁊ ꝟmes muscabūtur ⁊ exeūt malis gratibus eorum. pix autem liquida occidit eos ⁊ extrahit: vel immiscent̃ dicta suppositoria habētia filuꝫ in capite: vt possint extrahi cū visco cū quo capiunt̃ aues ⁊ extrahant̃ ⁊ ꝟmes secū extrahant. Si auteꝫ fuerit ꝑpter humores acutos euacuent̃ ⁊ alterent̃ ꝑut decet. deīde ℞ suppositoria dicta in ca. de tenasmone maxime illa in q̄bus ponit̃ opium. ⁊ expellat̃ ille humor salsus vel acut⁹

cū clisteribus ibidē dic̄. Si fuerit prurit⁹ pp vlcera: curent̄ sicut reliq̄ vlcera cū desiccatis: vñ vз vngn̄ de plūbo ꝛ vnguē̄ albū cāphoratum ꝛ litargirū nutritū ꝛ silia: ꝛ ꝯtinue teneātur mūda cū pānis albissimis post lotionē cū decoctione agrimonie ꝛ fol' oliue ꝛ siliuз. Indiget ēt: vt in dicta decoctione ponat̄ alumē arsuз ꝛ alumē de pluma. Et cū h̄ ꝯsiliū fit eis: ꝙ requiescāt a labore. ne in eundo vel laborādo medicamīa cito cadāt: ꝛ suū effectū nō sortiātur. ꝛ ēt ne superfluitates ad illū locū ꝑcipient̄ Indigēt ēt: vt ligature a coris icipiāt: q2 melius ligant̄. ꝛ medicamīa meli⁹ cū talib⁹ ligaturis retinent̄. Si vo vlcera eēnt antiq̄ta: melius ē: ꝙ suauit̄ sine itestini ꝛ musculoꝝ ei⁹ lesione cauterizentur: prout in vlceribus alijs consuetum est fieri.

¶ Explicit liber quartus philonij. Laudes omipotenti.

d Eus cū tua summa potētia ꝛ misericordia īsinita. Incipit liber q̄ntus philonij. In quo dño coopante dicet̄ de passionib⁹ mēbroꝝ. in q̄bus scd̄a digestio celebratur.

¶ Capitulum primum de anathomia epatis.

s Cribit q̄rto de iuuamenꝫ mēb. c. 3°. colū°. 6. ꝛ in. 14. 3ª. cā. ca°. p°. ꝛ in 2°. meg'. quasi colū. 10. ꝙ ep est p̄m istroꝝ gn̄antiū san. ꝛ h̄ facit ꝓtus ei⁹ p subam suā carnosaз. ꝛ q̄ ꝯsiderauerit eius subam: iueniet eā ꝓpinquā nature san. ibidē. ¶ Unde sciēdū: ꝙ G⁹ in loco p̄us alle°: ꝙ intētio nālis cuiuslibet mēbri est assilare illō: qd ad ipsuз venit sue ꝓpe nāe ꝛ colori ꝛ cōplōni ꝓpterea actio epaꝛ alterat cibū: idest chilum purū sibi a sto° ꝛ mesaiq̄ venientem: ꝛ mutat ipsuз donec fit sibi silis in nā. ꝛ ꝑ h̄ fit rube⁹ ille chil⁹ ꝛ spissus. vba sunt Ga' ibidē. ergo ep est vnū de. 4. ꝑncipalib⁹ mēbris. Et q2 ē p̄n venaꝛ: ꝛ est p̄ncipiū instroꝝ faciēs san. sine quo vita nō pōt ꝑmanere: iō p̄mo de anathomia ꝛ passionib⁹ ei⁹ est dicendū. ¶ Epar autēз est collocatū sub diafrag° in pte dextra sub costis p̄uis. s. vbi ipse deficiunt. Hз aūt epar. 5. penulas: q̄ se sil' tenent in radice seu in trūco. Epar ēt hз figurā lunarē cū. 2. supficieb⁹ quarū vna est cōuexa seu gibbosa. alia aūt est cōcaua: q̄ apud medicos vocat̄ sima. Iste. 5. pennule cum sua superficie cōcaua amplectūtur sto^m a parte dextra: ac si esset vna manus cuз 5. digitis. Et dum hō iacet sup sinistrā parteз epar supponitur sto° ipsum amplectendo: ꝓinde dr̄ epar ab epi. qd̄ est supra. Istas auteз pennulas vocat Aui. additamenta. Et ꝑ gibbosa appodiatur dorso ꝛ costis. ꝛ cuз vna parte tangit diafragma: vt ponit Aui. ꝛ hoc poteris cognoscere cum intellectu: ꝙ si apā est in gibbo: maior tuss ꝛ anhelit⁹ difficultas sequitur rōne ꝓpinq̄tatis: q̄ si eēt in sima. Et dicit Aui. ꝙ caro epatis nō hз sensum de se: nisi rōne pāniculi: quo tegit̄. bn̄ tn̄ hз sensum in ptibus vbi pāniculus cōseq̄tur carnē seu subam epaꝛ rōne nerui ꝯtexti cū pāniculo vt non careat sensu. Epar aūt alligat̄ cū ligamētis fortibus mēbris circūuicinis. s. diafragmati dorso itestinis ꝛ sto°. Ex quo pз ꝙ ista mēbra adinuicē pñt pati p colligantiā ꝛ cōicationē materiei vnius ad alterū. Uena aūt pulsatilis q̄ dr̄ in epate ē ei nālis ad custodiēduз temperantiam caloris nālis vt per eā deferat̄ calor naturalis ꝛ sp̄s a corde. qui iuuent ipsuз in sua digōne: ꝛ cū hoc vt ille calor ꝛ sp̄s talit' ip̄m epar calefaciant. ꝙ stomach⁹ ab eo iuuet̄ i sua digōne ꝛc. ¶ In epate aūt ꝯtinet̄ cistis fell' q̄ est quedā folliculus pāniculosus ex vna pte se tenens cū epate in ꝯcauitate ei⁹: ꝛ hз duas vias seu poros: quos Ga⁹ vocat in. 4. de iuuamentis mēb. canales. Ista sunt ordiata. vt superfluitates colere in epate gn̄atas susciperet: ꝛ san. ab eis mūdaret. Et vna illaꝛ canaliū dirigitur ad mediū epaꝛ. ꝛ p illā superfluitates colere supradicte ad cistin fell' dirigunt̄. Et alia dirigit̄ ad fundū sto'. Et ab ista vn⁹ ramus descendens diuidit̄ in duas ptes quarū vna dirigit̄ ad itestinū ieiunū. vt exp̄sse ponit Auic. 14. 3ª. trac. 10. c. 1. Et alia pars mittitur ad intestinuз colon. vt ibi faciat stimulationē. quā cum natura nititur expellere feces cum eis exterius etiam expellit. ¶ Uene auteз: que sunt inter stomachum ꝛ intestina ꝛ epar: per quas chilus ad epar venit: vocant̄ meseraice: ꝛ sūt multū stricte: que coopiunt̄ pāniculis ꝛ ligamentis ꝛ carne glādulosa cū q̄b⁹ pāniculis ꝛ ligamētis itestina cū dorso ligant̄. Et in istis venis mesaiq̄ est virt⁹ ꝑpato^a ꝛ aliq̄lr digestiua vt citi⁹ chil⁹ ibi ꝑpat^a ꝓtute epaꝛ in san. ꝯuertat̄. ꝛ h̄ exp̄sse ponit G⁹. 4. de iuuamenꝫ mēb. ꝛ Aui. 14. 3ª. ca°. p°. Et vltra dicit Ga⁹ in loco allegato sic. Et dico ꝙ cā ꝑ quaз vene per quas ascendit cibus a stomacho ꝛ ab oīb⁹ intestinis adunatur ita ꝙ ex eis fit vna vena:

que dr porta epat. Deinde et ista vena diuidit intra epar in multas venas. et est cã vt plonget via cibi in epate et pficiet ei9 mutatio in san. Vba sunt G. pcipue qrto de iuuamentis mebrorũ in colũna.6ª. Hec autvena vocat porta. qr p ipsam tanq p portã subitrat totius corporis nutrimentũ. In epate aũt nõ est tãta cõcauitas ad chilũ recipiendũ et ad ipsuz in san. mutandũ. s dicta vena diuidit in mltas strictas venas q sunt subtiliores q mlte alievene corporis vt cũ strictura et tenuitatevenarz ppinquitate carni epat virt9leui9 faciat suã operationẽ: et mutet chiluz in san. Ex quo pz q ista actio est successiua: et nõ simultanea. Alie autẽ vene corpis sunt fortiores et spissiores i substã earũ vt magis sint actionib9exteriorib9resistẽtes. Huius aũt vene portanarie iterest attrahere chilũ avenis meseraicis. iterest ẽt romorũ eius chilũ dictũ in san. trãsmutare. ¶ Una alia vena orit a gibbositate epat. q vocat Ↄcaua: que suscipit san. a vena lq dr porta. et fuit necessariũ ponere cãnales cole citrine post venas: p qs cib9ascẽdit a sto°et epate. et ante venas q accipiunt san. ab illis et san. fit in fine purgationis: anteq venit ad venã amplã. Et pp hoc posite fuerũt iste cãnales in isto loco. Vba sunt Ga9in loco vltio alle°. Et hic ẽt sunt vie per qs mittitur aquositas ad vesicam. Et postq iste vene fecerunt actũ suum. i. depurauerunt san. a co. et mlia et aquositate: mittunt illũ ad venã ãplã. qr ibi ẽt suntvie p quas superfluitas mlie mittitur ad splenẽ. Et a vena ampla sanguis. i. massa sanguinaria p totum corp9per suos ramos tam iferi9 q supius seminat. Et dicit ibidẽ Ga9q qñ istavena ãpla in sua radice. supple patit aliquã occasionem nocumẽtũ oib9venis corpis ifert. Ista aũt vena Ↄcaua in sua ramificatiõe stricta est et gracilis sic aliavena vocata porta pp eandẽ cãm Dicit ẽt Ga9in. 4°. d iuuamentis mẽb. qñ colũ° 7°. exequẽdo anathomiã et vtilitatẽ ptiũ epatis q epar est copulatũ cũ corde. Nã sic visuz est in 3°li°in c°. p°. vn9 ram9vene ample q pcedit ab epate: igredit p dextrũ orificiũ sub auricula dextra cordis. p quẽ ramuz fit attrac° sanguis ad dextrũ vẽtriculũ cordis ad nutrimentũ ei9. et vt ex eo faciãt spũs et san. arterialem. Ex isto pz q magna iniuria fit cordi et arterijs: et toti vite hũane: qñ istud nutrimentuz nõ est bonũ nec a bonis nutrĩetib9 gñatuz. qr nec bon9sanguis arterialis nec boni spũs ex pessi°chilo gñari valebunt. sicut bonum arcũ ex pessi°ligno fieri est impossibile.

¶ Capitulum. 2m. de mala cõplexione epatis.

e **Par** sicut alia mẽbra officialia põt pati triplex gen9 morbi. s. morbos cõsiles officiales et cões sic ponũt autores. et Cõstãtinus in viatico. Prio Ↄsiles: qr malã cõplones calãm aut fridã hũidã aut siccã. simplices aut cõpositas. Sic põt pati. 8. gña malarz cõplonũ seu. 8. spẽs. 4. simplices. et. 4. compositas. Põt ẽt pati morbos officiales. qr mẽbrũ inqtitate dĩnuta vel augmẽtata. Et põt pati morbũ in meatu qr opilationẽ. Põt ẽt pati morbos cões. qr solõnẽ Ↄtinui. vt ẽvuln9excoria° vel abra°. et silia. Põt ẽt pati morbũ in quo. 3. gña morborz repiunt. sic est apa calm aut frigidũ etc. ¶ Primo ẽt de mala cõplone cala est dicenduz. Mala cõplo cala epat põt hre cãs pmitiuas añtes et cõiunctas. Primitiue pñt esse itensus calor aeris vl' nimi9labor in estiuo tpe maxie sine potu. nimi9 coit9: applica° calefactoriorz multorz in latere dextrovel sinistro vel in me° vẽtris pp colligantiã. sicut sepe accidit mlierib9hñtib9 dolores matricales vel hñtibus yliacã vel colicã passionẽ. ad qrũ calefactionẽ et calefactoriorz freqntẽ appõnẽ epar calesc: et vrina tingit vt iam visum est in 4°li°. i ca°. de yliaca in declaratiõe pª. ¶ Cãe añtes sunt hu. cali gñati in epate vel in corpe existes. sicr chim9 multũ calidus gñatus a calidis cibis. vt est freqũẽs vsus alliorz et ceparz et sinapis et spẽrũ calidarz: vt est zinzi° et piper et vinũ purũ forte et vim speciatũ et silia. Ego vidi hoiem iuuenẽ qui tm comedit de zinzi°. vi ridi cõfecto in cõserua q epar suum intantuz fuit supcalefactũ q nunq ampl9i ad tẽperamentũ vel ad sanitatẽ potuit deuenire. ¶ Cã cõiuncta est illa qlitas itroducta in chilo vel in hu. vel in epate vel ab alijs causis: siue sint pmitiue siue añcedẽtes. nã ista tm calefaciũt epar: q mala cala in eo introducit cõplexio. Mala ergo fria fit a causis Ↄrijs istis fz cãs pmitiuas seu bm cãs ẽt añtes et Ↄiunctas. Et fit alr pp friditatẽ mẽbrorz circũstantium: vt dicit Ga9 5°. de interioribus. c. 7. sicut est iplẽ sto9intestina et maxie renes. Si enĩ ista fuerit frigida: infriant meseraicas: deinde als venas epatis deinde substantiam eius. vbi supra.

Signa male cale satis bñ ponuntur ab Aui. et Constantino in nono sue theorice. Et sunt ablatio vel debilitas appetitus: ardor: et sitis nimia. Et qñ ẽ cuz materia adestvomit9coleric9aut viridis sic succ9porr et alr nausea et oris amaritudo aliqñ ego citr

na colerica vrina ru. Et qn̄ est cū mā ē subtilis
et qn̄ est sine mā: est facilis casus ī fe. acutas
pulsus velox ꝛ frequēs ledit a cal'is et iuuat
a frigidis: ꝛ vtplu^m^ hn̄t egōnē cholicā maxie
qn̄ ibi est mā. ꝛ si ibi nō est mā: egō ē sicca adu
sta nimis ꝛ lingua ꝛ labia siccaꝛ aspa corpus
maceraẗ. Et si ē iuuenis choleric⁹ vtēs regie
calefaciēte. vel exercet se in arte calefaciente
vt est furnari⁹ vl' faber. ꝛ si itinerauerit p cal'a
loca in tpe estiuo. ꝛc̄ de alijs. Ista cū illis insi
nuāt malā ꝯploem cal'am eē in epate vel oīa
vel aliq̄ ex eis. ꝛ cū hoc color faciei est citrin⁹
¶ Scias bꝫ: ꝙ qn̄ ꝯplo epatꝭ cal'a nō multū ex
cedit in cal'itate gn̄at cholerā. Et qn̄ est in eo
mala cal'a multū intēsa ꝛ extēsa: gn̄at ml'aꝫ ꝛ
egri. q̄ a ml'ia gn̄anẗ: vt est mania ml'ia aliqn̄
lepra. Ultra signa iā dicta cal'itas tactus sup
regionē epatꝭ inuenit: ꝛ man⁹ cal'e p̄cipue dex
tra. ¶ Signa male frie epatꝭ tale nullū de su-
p̄dictis signis hꝫ s; hꝫ linguā ꝛ labia alba. nec
sitit. ꝛc̄ pauc⁹ san. in epate eius gn̄aẗ. cor r° col'
ꝛ hu. q̄ gn̄aẗ ē flāticus: q2 multū de flāte in eo
gn̄aẗ. cor° col'. aliqn̄ ad nigredinē: aliqn̄ ad vi
riditatē. aliqn̄ ad colorē marmoreū: aliqn̄ ad
colorē fisticalē: sic dicit Constꝭ. in. 9. sue the^ce^.
Et qn̄ ista fria incepit: nimiū hn̄t desiderium
nec cadūt ita sepe in fe. nec egō hꝫ malū odo
rē. ibidē. Pulsus tardus tact⁹ fridus vrina re
missa san. est g̊ssus nō potēs currere p venas
sicut incaustū g̊ssum nō pōt currere p papirū
Et scias ꝙ in pn̄° isti⁹ male ꝯpl'ois frie nō fit
fe. s; postꝙ pseuerauerit aliqn̄ arripiẗ a fe. p-
ptea q2 sā. q̄ ē in epate corrūpiẗ. vt dic̄ serap.
¶ Et nota etiā ꝙ si epar est cal'm: ve^e^ mes̄aice
sunt late. egō erit sicca q2 fit magna attrac° ꝛ
exsicca° hūiditatꝭ chilose rōe cal'i ꝛ rōe latitu-
dinis viarū. Et si epar est cal'm vl' frm̄ mes̄ai
ce opilate vel stricte. egō est hūida: q2 qđ debe
ret attrahi p nutrimēto: exteri⁹ cū fecib⁹ diri
uaẗ: sil'r qn̄ ꝟtus attractiua ē ꝺbilis egō ē hu
mida: q2 ep nō pōt attrahere succositatē ad se
Et si ei⁹ attractiua est multū fortꝭ: ml'tū attra
hit de succositate. ꝛc̄ egō remanet sicca. ¶ Sig̃
male ꝯpl'ois sicce. ista gn̄at hu. g̊ssos ꝛ siccos
iō facit siccitatē in lingua ꝛ in ore ꝛ adest sitꝭ.
Et si cal'itas ei copuleẗ: ista intēduntẗ: q2 sicci
tas augeẗ p cal'itatē ꝛ cal'itas fortius opaẗ i
sicco cū siccitas sit lima caloris ꝛ totum cor-
pus est siccū ꝛ fuscū: ꝛ pulsus dur⁹ ꝛ egō sicca
ꝛ in pua q̄titate. ¶ Mala ꝯ° hūida epatꝭ fac̄
egōes hūidas ꝛ remouet sitim ꝛ facit iflatōeꝫ
faciei ꝛ oculoꝝ ꝛ mollicīē carnis ꝛ ypocūdrio
rū: ꝛ nō adest corpis extenua°. et in eo gn̄anẗ
hu. aq̄si. iō adest hūiditas lĩgue ꝛ oris ꝛ albe^d^
coloris. ꝛ qn̄ꝗꝫ ē cū eo citritas pauca. Et si ibi
est frig⁹ cū hūiditate declinat color ad viridi
tatē: ꝛ vtpl'i^m^ isti hn̄t corp⁹ debile ꝛ laxū ꝓpter
maliciā q̄ sequiẗ hūiditatē. vt dicit Aui.

Pronosticatio talis est p° cū ga. totū corp⁹ p nam
epatꝭ imutaẗ. 2. āpħ. ꝯ°. 18. Et eoꝝ q̄ nutriunẗ
ꝛc. Si g̊ corp⁹ est hūidū ꝛ caliginosum, pnosti
ca ꝙ epar est hūidū posito ꝙ bono vtaẗ regie
ꝛc̄ de alijs. ¶ Scđo cū gal'. meg'. ꝑticula. 2. qn̄
col'. 4. necesse est em̄ vt sto⁹ ꝛ epar digerant ci
bū ꝛ p̄parent: vt sit mā toti⁹ corpis nutrimen
tum. ꝛ ideo epatis ꝛ sto' defect⁹ ducūt egrum
ad pditionē. ibidē. Et ideo in egri. istoꝝ cū in
pn̄° sunt: multā nō inducūt molestationē: sed
paulatim subintrāt. Cauendū est ne tales fū
ditus radices emittāt: q̄s postea nemo valeat
extirpare. ¶ Tertio cū Constā. in. 9. sue theo^ce^
Qui patiunẗ malā ꝯpl'oem cal'am epatꝭ facil'r
cadūt in fe. acutas vel in ꝯsumptionē corpis
et ethicā. ¶ Quarto hn̄tes epar supflue cal'm:
si sint cholerici ꝛ macri caueāt a lepra maxie
si impetigies ꝛ furfures frequēẗ in eoꝝ facie
ꝛ corpe inueniant. snīa est Berñ. de gordonio
¶ Quīto cū ꝓpter istas malas epatꝭ ꝯpl'ones
p multū tp̄s durātes eius digestiua ꝟtus de-
biliteẗ ꝛ aliqn̄ corrūpaẗ: necesse est achochi-
miā vel ydropisim vel alias malas egri. deue
nire vt sūt scabies ꝛ lepra gn̄ari. Et s̄m diuer
sitatē ꝛ g̊dū corruptōis vl' debilitatꝭ. ¶ Sexto
hn̄tes epar calidū ꝛ sto^m^ frigidū nc̄c̄rio multi
tudinē hu. crudoꝝ et flāticoꝝ ī vēis eoꝝ possi
debunt: q2 ibi magne q̄titatꝭ chili impfecte
digesti fit attractio ꝛ error in p̄ma digōne fa
ctus nequaꝙ p scđam emēdaẗ. ¶ Septi° ꝯse-
cutiue cū arnoldo in suis amphis sic. Quibus
cūꝗꝫ epar est cal'm nc̄c̄e ē chimos corpis q̄to
cūꝗꝫ crudi extiterint aliqualiter esse acutos
¶ Octauo in hn̄tib⁹ epar cal'm ꝛ mes̄aicas la
tas: vtplurimū sicce sūt egōes ꝛ quasi aduste
¶ Nono q̄buscūꝗꝫ vēter fuerit ꝯstipat⁹ ꝛ chi-
mi crudi atꝗꝫ acuti in venis eoꝝ multiplicāẗ
vtplurimū scabie vexanẗ ꝛ immūdicijs cutis
¶ Multa alia ꝑticularia ꝛ mala paranẗ epa
ticis si eis citissime nō succurraẗ: vt sūt sp̄es
scabiei impetigines s̄pigines prurit⁹ gn̄alis
ꝛ ꝑticl'aris formica ꝛ furfures ꝛ herisipile fe.
corpis ꝯsumptiue ethica ydropis ꝛ silia s; di
uersitatē ꝯpl'onis ꝛ durationis eius.

Curatio male ꝯpl'onis epatꝭ. An̄ ꝑticu
larē curā p̄mittēdi sūt aliqui
gn̄ales cañ. in curatōne epaticoꝝ. ¶ Primus

sumit a ga.1.ampho.3°.21. Quecūq₃ educere
op₃. Si in epate sunt chimi morboꝝ gñatiui
quos purgare necesse sit ꝯueniēs loc⁹ erit sto⁹
et inferiora meliora sunt cū egōnib⁹ ꝙ supio
ra cū vomitu. ¶ Scōs sumit a Ga.in.5.meg.
ꝯplo epatis sto° pati corrumpit. chim⁹ enim
a stomacho corrupto veniēs corrupt⁹ est. ido
sto ꝯplo ꝑcorrigenda est si epar volum⁹ emē
dare. Hic habes ꝙ chilus in sto° ⁊ in intestis
indebite coctus vel corruptus in epate corri-
gi nō valebit. ¶ Terti⁹ sumit ab Aui.in.14.3
in ꝑmonevli ⁊c. Cōueniētior hora ad sumēdū
in potu medicinas egrim epatis est illa in q̄
totus chilus q̄ ad ipm ex sto° ⁊ intestis pene-
trat est iā digest⁹ ⁊ expulsus ⁊ est hora int sur
rectioctionē a somno ⁊ horā balneatōis. Tūc
eñ extima venas epatis ⁊ mebaicas fore eua
cuatas. ⁊ iste est bonus cañ. in admistratione
digestiuoꝝ ⁊ apitiuoꝝ ⁊ ꝯfortatiuoꝝ mēbroꝝ
interioꝝ. ¶ Quart⁹ epar cam nō est tm̄ infrigi
dandū ꝙ pa. ad ydropisim ꝑducat. nec fridu₃
epar est tm̄ supcalefaciendū ꝙ hoīem ꝑducat
ad ethicā ⁊ arefactionē. Cōuenit ḡ scire eius
nālem ꝯploem ⁊ calefaciēdo vel infridando
in ipa sꝑ ꝑmanere. ¶ Quit⁹ cañ. mālis cā egri
tudinū epad in ꝯcauitate ei⁹ extñs facilius et
ꝯueniētius cū vētris solone educet. q̄ autē in
gibbositate ꝯtinet recti⁹ cū diuretiq ꝑ vrinam
euacuat. ¶ Sext⁹ trahit formalr a gal.meg.
ꝑticula pma. In epate ꝟo vel ore sto nascē
apata cū dissolutiuis ⁊ mollificatiuis sine cō
mixtione aliq̄rū stiptticoꝝ ⁊ ꝯfortatiuoꝝ mo-
lestissimū est curare. solis eñ mollitiuis ⁊ api
tiuis ꝟt⁹ epad ⁊ sto deficit q̄b⁹ defecq al. nccrio
ꝑit vbi. s. Aui. aūt in loco alle° ampliat istum
cañ. ad egri. māles ⁊ apostemosas ⁊ opilatias
¶ Septim⁹ subtilis sube ⁊ ꝑfecte ꝯtritionis ⁊
pulueriȝatiōis oȝ eē epaticas medicinas siue
sint cale siue frie: vt ad ip₃ epar citi⁹ ⁊ ꝑfecti⁹
possint penetrare. ¶ Octau⁹ est ga.meg.ꝑtia
11. quasi colū°.7. Si epar aut stom debilia vo
lueris cū stiptiq ꝯfortare: misce cū eis amara
nā amara stiptica faciunt penetrare vsq₃ ad
corꝑis interiora ⁊ itelligit ꝙtū ad epithiata
⁊ ꝙtū ad medicinas ꝑ interi⁹ sumptas in se.
vñ si vis vt stiptica corꝑis interiora penetrēt
elige ea in q̄bus est aliq̄ amaritudo.. ¶ Non⁹
est Aui. in fine ca iā alle. Oms q̄da₃ endiuie
spēs ꝑꝑe amare q̄ ad rubedinē declināt ꝯfert
lesionib⁹ epad calefact q̄ iā cū siru° acetoso in
friatis aut cū melle ibidē. ¶ Decim⁹ est Auic.
ibidē. Carnes limaciarū lesionib⁹ epad ꝯfert
a tota ꝑꝑetate, ⁊ ex isto notat ꝙ ꝯsumptis ex

epatis calitate ꝙplim sunt iuuatiue. ¶ Undeci
cim⁹ epati discrasiato maxie ex cā cala leuia
cartatica sunt tribuēda: q₂ fortia carnes tene
ras cito debilitāt dissoluēdo. ¶ Cura° ꝑticula
ris malarū cōplonū epad. Prio in cura male
ꝯplonis epad ē nob triplex inten°. Prima est
ꝙ si ibi est mā. ꝙ euacuet cū medicinis infra
noiad. Scōa ē alterare illā malā ꝯplonē. Ter
tia est ꝯfortare. Pria cōplet cū siōia et debiq
purgatiōibus. Scōa cū medicis ꝯrijs illi di
scrasie ⁊ causis ei⁹ obuiare. Tera ꝯplet cū aro
matiq calis vel fris ꝑm discrasiā vel etiā cum
stipticis mixtis cū alterātib⁹ reb⁹ sua q̄litate
nā sic scriptū est in multq locis vbi de passioni
bus sto ꝑtractatū ē: ꝙ in epad ⁊ sto passiōib⁹
in assumpq interi⁹. verūetiā in exteri⁹ applica
tis i cā ca. arōtica fria ⁊ stiptica ⁊ i fria arōti
ca ⁊ stiptica cala debēt canonice mistrari: q̄a
nō solū op₃ nos ꝑcedere ad cāe egritudinem
faciend remotionē: q̄nimo insistere debemus
modo supdicto ad discrasie remotiōes ⁊ alte-
rationē ⁊ ꝯfortatōes mēbri lesi ꝑꝑe. si mēm ē
ꝑncipale vel ei ꝑpinquū vt hēant opatōes ex
ercere q̄ toti corꝑi videt esse nccria vt in sto°
approbet. ¶ In ꝑmis ḡ consideret si ibi ē mā
ca. vl san. cholericus. ⁊ tūc ℞ siōia de epatica
dextri brachij. Ista eñ v₃ ad expellēdū mām
⁊ alterandū. Si tñ ibi eēt magna siccitas vel
ariditas cū calitate frenū cholere nō eēt aufe
rendū. ¶ Deide ℞ tal sir⁹ in mala cala epad q̄
v₃ ad infridandū ⁊ ꝯfortandū ⁊ apiendū que
aꝑtio est nccria in oibus epatis egritudibus.
vt dicit Serap. ⁊ q₂ in endiuia oia ista repiūt
℞ bab de ea. ℞. enō agrestq ⁊ ortolane añ. ℥. iiij
rostri porcini lactuce portulace acetose epati
ce summitatū papaueris ⁊ scariole añ. ℥. ij. et
ß. floꝝ nenuf. ℥. j. et ß. rob. ru. ℥. j. iiij. se. fridoꝝ
mioꝝ sanō al. ⁊ muscad berberis sumach spo
dij añ. ʒ. ij. absin. ʒ. iij. vi maloꝝ ḡnatoꝝ aceti
al. añ. ℥. ij. pāis ₃uc. lt. j. et ß. ℞. sir⁹ clarificat⁹
det cū aqua ptisane cu₃ q̄ sint cocta duo pira
diuisa in frustis cū suis ꝑiȝomatib⁹. Iste sir⁹
refrigerat epar ⁊ ꝯfortat ⁊ v₃ in tertiana. ⁊ v₃
oxiȝa ⁊ sir⁹ acetosus ⁊ viol. ⁊ sir⁹ de ribes dū
in clarificatiōe, ponant rose ⁊ spodiū ⁊ sanō.
Et v₃ sir⁹ de aqua cucurbite posite et cocte in
furno cū ₃uc°. ¶ Et si mā cholea videt supabū
dare purget cū hac decoctōe. ℞. floꝝ boragis
et buglosse viol. se. enō passularū cū toto. añ.
℥. ß. cassiek. mundate. ʒ. iij. tamarinō. ʒ. v. reu-
bar electi. ʒ. ß. fiat potus det in aurora. In ta
maridis est ꝑꝑetas in materijs calidis epad
quia purgant: ⁊ cu₃ sua frigiditate refrigerāt

¶ Fiat et tale electuariũ cõfortatiuũ: ℞. pul. triasan. ʒ.iij. pul. diagragã frĩ pul. rosate no uelle. an. ʒ.ij. spodij. ʒ.j. berberis. ʒ.ß. spice. ℈. j. cõserue ros. ℥. j. zuc. panis q̃rt. iij. ℞ electua ad modũ zuc. rosati: q2 mag vz q̃ si zuc capꝫ aliq̃d de calitate ignis in infusione. ¶ Si p ꝰ dicta nõ pfecte ĩfrigidet ℞ tale epithima. ℞. aq̃ endi aq̃ rosꝫ aq̃ acetosꝫ añ q̃rt. j. ros. berberis sumach sanď. al. ⁊ ru. ⁊ muscat. 4. se. frigorũ minoꝝ. añ. ʒ. ℥. j. ⁊ ß. misceant ⁊ ℞ epithima addendo aceti al. ℥. ij. portulaca pistet ⁊ cum eo epar emplet ⁊ vz. pñt et fieri ẽpl'a ꝑm Serap. de succo herbaꝝ fridaꝝ ⁊ de succo pãpinoꝝ vitis ⁊ istis fris ꝑm ipsum dꝫ misceri foliũ ⁊ spica ⁊ mastix. ⁊ vz oleũ de citonijs ⁊ oleũ mirtinum ⁊ silia odorifera ad cõfortandũ cũ supiorib' fris cõmixta. Ista eni ꝑm Rab. ad Almã forẽ debẽt poni actu fria supra regionẽ epat post purgationẽ mar. q2 al's illa materia p antipistasim cõfortaret ⁊ augmẽtaret. ⁊ cũ incipiant calefieri remoueant ⁊ alia supponant. Hic tñ est intelligendũ q̃ ista epithimata taliter regulanda sunt q̃ pect' nõ infrietur ⁊ sequatur tussꝫ. vt ego vidi frequẽter valent etiã trocisci de berberis ⁊ de canfo ⁊ spo ⁊ siles. ⁊ si fuerit tussꝫ misceatur diadragagant frm ⁊ diapenidion sine spẽbus. ¶ Uel ℞ tales trocisci quos scripsit Haly in isto casu. ℞. gũmi ara. ⁊ dragagan' ami añ. ʒ. j. succi liq̃ris. ʒ. j. ⁊ ß. ℞ trocisci ⁊ dent cũ sirupo nenuf vel viol. vel ros. Uel fiant isti trocisci ex descriptione Haly qui valẽt ad dolorem epatis factum a calore ⁊ ad ma las cal'am eius. ℞. ros. ru. ʒ. v. se. cucumeris citrulli ⁊ cucur. añ. ʒ. iij. lacce munda se. portulac. añ. ʒ. 4. cuscute. ʒ. iij. sanď al. ⁊ spodij iuiube cicoree reub. se. fen. añ. ʒ. ij. ⁊ ß. ℞ trocisci ⁊ sumant cũ aqua endi al's cum aqua iuiube. ⁊ si fuerit tussꝫ addat liquiris. ⁊ succi eius gũmi ara ⁊ dragagã amidi añ. ʒ. j. ⁊ ß. passꝫ cum to ʒ. iij. Et si ibi fuerit opilatio addatur apium: q2 aperit opilationes ex quacunq̃ partiũ siue sint in gibbo siue in sima. sicut dicit Aui. ¶ Et in isto casu vbi est opilatio ℞ sic. ℞. succi endi succi solatri succi allzelzegi añ. ℥. ij. succi coriandri hũidi succi fen. añ. ℥. j. ⁊ ß. croci. ʒ. ß. detur in potu: q2 ꝑm Aui. aperit refrigerat ⁊ confortat. Itẽ rob de citonijs stomachum confortat ⁊ viscera ⁊ epar vt ponit Hebe. Et rob de piris idem opat. ¶ Secũdo valent trocisci de berberis. quorum hic est cõmixtio ꝑm Rab. 9. Almanꝫ. ℞. succi berberis vel se. eius si non habes succum. ʒ. 10. scariole ⁊ citruli ⁊ portulace añ. ʒ. iij. ros. ru. ʒ. ij. reub. ʒ. j. fiant trocisci detur aureus vnus cũ sirupo acetoso facto cũ zuccaro vel cũ succo g̃natoꝝ. ¶ Tertio duo aurei speragorum cum zuccaro in aqua frigida sumpti conferunt in mala calida epatis. ¶ Quarto cucurbita viridis ponatur in furno calido post panis extractionem. Extrahatur cucu. ⁊ in fundo ℞ foramen ⁊ extrahatur aq̃ ⁊ illa aqua cõmixta cum aq̃ endi ⁊ zuccaro ℞ sirupus vel ex ipsa sola. ¶ Quito valet vinũ granatoꝝ. ¶ Sexto valet lac vaccinum a quo extractum est butirum. ¶ Septio vsus endi sole vel mixte cum taraxacon quod est scariola ⁊ lactuca cum aceto limphato valet multum in mala ca. epatis.

Dieta in mala cõplone calida epat aut ibi est fe. aut non: si ibi est fe. regatur vt febricitans cũ auenato ⁊ ordeato ⁊ aq̃ ordei ⁊ nõ bibat vinũ nisi multũ sit limphatũ Comedat olera ex lactucis ⁊ portulaq̃ ⁊ agresta ⁊ frustis cucur. ⁊ nutriatur pullis paruis cum agresta ⁊ similib'. ⁊ comedat lac amigď coctũ ⁊ in nullo casu cõpetunt electuaria siue cõfectiones cum melle facte nec cibaria cum speciebus condita. Si vero fe. non affuerit ⁊ ille calor sentiatur ⁊ fortis adest sitis ⁊ aliq̃d vestigium scabiei sicce cuꝫ pruritu. Pro cibis damus lactucam ⁊ endiuiaꝫ simul mixtas cũ aceto limphato. ⁊ damus pullos gallinarũ ⁊ perdices maxime iuuenes ⁊ aues puas bullitas cum agresta ⁊ paruo mutone. Et dam' similiter ordeatũ ⁊ auenatũ ⁊ capretũ ⁊ vitulũ ⁊ extremitates eoꝝ cum aceto ⁊ succo limonũ ⁊ citranguloꝝ. Et cõcedamus eis stõs ⁊ extremitates auium morantiuꝫ in aquis. vt ponit Aui. ⁊ iubemus eos vti liamacijs puis in capsulis existibus q̃bus libẽter interdũ vescunt cathala. ⁊ pcedim' pisces squamosos de aq̃s mũdis cum petro ⁊ aceto. ⁊ de herbis sumant endi spinarg. lactucas portulacã coriandi. scariol cũ puo petro. ⁊ fen ⁊ apiũ ⁊ de fructibus sumant iterdũ cucu. melo. ⁊ amigď. ⁊ pfica ad repmendũ calorẽ ⁊ pira ⁊ cocta ⁊ po odorifera ⁊ corna ⁊ fraga ⁊ fruct' in q̃bus est aromaticas ⁊ passulis cũ arill. de fructib' tñ parum comedãt pp opilationẽ quã timem'. Caueãt a cibis ⁊ herbis calis. vt sunt cepe allia porr' ⁊ silia. Caueãt a pane azi ⁊ carnib' grossꝫ ⁊ caseo lacticinijs pter lac vaccinũ acetosum a q̃ extũ est butiꝫ ⁊ nõ sumat ami nec risum. Et q̃litercunq̃ fit indigestio ⁊ opilatio euitetur.

Mala aũt frigida epatis cõplo sic curatur. Primo cõsidera si ibi est materia frigida ⁊ illa post digõnem expellat. vtat

ergo in p̄mis ad digerendū ꝛ ꝯfortandū sir° de absin° vel R̷ ēt sirupus quē ponit Auicē. in maiori pte qui digerit malā frām in epate ꝛ ipsa calefR̷ ꝛ ei° opilationes apit ꝛ ipsuꝫ ꝯfortat ꝛc. R̷. mediani corticꝫ radicꝫ apij fe'pe°. añ. m. j. eupatorij absin' costi dulcꝫ. ꝛ amari arist. longꝫ ꝛ rotū. añ. m. ß. se. apij ꝛ fen'. mastiꝫ. añ. ʒ. ij. lacce calami aro^ci squināti. añ. ʒ. iij. spice' rob. ru. añ. ʒ. j. ꝛ ß. coquanꝫ in aq̄ ꝛ addantur mell' ꝛ zuc'. añ. lb'. j. R̷. sir°. ¶ Ego vo p paupib° facio sic. R̷. corticꝫ tamarisci rad apij ꝛ fen' ꝛ pet° gramis. añ. m. j. saluie mēte ysopi zinzim bri cicoree costi dulcis abrotāi absin' scolopēdrie enō agrimonie. añ. m. ß. vini al. vel clari lotū vnū aq̄ fontꝫ lotū ß. mell' de spumati. lb'. ij. ꝛ ß. ꝛ addaꝫ se. pet°. anisi maratri. añ. ℥. j. coquanꝫ lento igne ad ꝯsumptionē tertie ptis. Et patiens q̄ est debilis in ascēdēdo gdus discolorātus. ꝛ vrina ei° est subtilis ꝛ aq̄sa ꝛ nō pōt opari nec ascēdere a basso in altū. imo vr ei ꝙ tibie deficiant q̄ h̄nt ēt malchiron vtanꝫ isto potu nā apit ꝛ calefacit sto^m ꝛ epar ꝛ splenem. Ego frequēter vsus fui eo in opilatione ꝛ mala cōplōne istoꝝ mēbroꝝ ꝛ nihil meli° h̄ medicamine potui īuenire. ꝛ dꝫ reiterari q̄ter aut quinquiēs ꝛ sine dubio facit pauperem vigorē recuperare vt p panē suū lucreꝫ: ꝛ si h̄uerit aliq̄s denarios aliq̄d de squināto folio ꝛ ameos ꝛ siseleos ꝛ de spica dicto potui sup adiungatur ꝛ erit opus pfecti°. ¶ Post digōnē materie si aliq̄ ibi fuerit purgeꝫ sic. R̷. polipodij q̄rcꝫ pasß. cū toto. añ. ℥. j. floꝝ viol'. ꝛ boragis ꝛ buglosse rob. rub. anisi carui. añ. ʒ. j. spice'. ʒ. ß. R̷ decoctio in qua dissoluaꝫ corticum mirab. keb. ℥. j. tempenꝫ p sex horas. ꝛ post forte fricationē colenꝫ ꝛ mistrenꝫ. Et si nō est sat laxatiuū addanꝫ diacartami. ʒ. iij. aut. iiij. Uł purgeꝫ cū his pill'. R̷. corticꝫ mirab. keb. ʒ. ij. agarici turbith. añ. ʒ. j. mastiꝫ rob ru. lacce ablute. añ. ʒ. ß. aloes. ℥. ß. zinziberis. reubarb. añ. ℈. j. absin'. ʒ. j. succi absin' q̄d sufficit. R̷ massa ꝛ detur. ʒ. ij. vel magꝫ vel minus ſm valitudinem egrotātis. Iste pille laxant ꝛ cū hoc ꝯfortant. ¶ Purgata mā altereꝫ cōplō frida sumendo electua^a cali. pluares ꝛ silia iappropata vt est aromaticū nardi^m hebe^e ꝛ dyalacca ꝛ diacucurma ꝛ aromaticū rosatū ꝛ silia diaspinatū. vꝫ ēt zinzi^r ꝯditū cū aq̄ decoctionis radicis ꝛ seminū apitiuoꝝ quā ponit Rab. Et vꝫ diarea barbarū dianisuꝫ diagalangꝫ ꝛ silia. Et dētur trocisci rob. ꝛ pul'. dicti in. 4. c. 4^l. li^l. in cura male cōplōnis fride sto'. Denꝫ ēt trocisci de reubarbaro quoꝝ hec est recepta. R̷. spice' suc ci eupatorij vł agrimonie. succi absin'. se. fen' anisi. añ. ʒ. ij. reubarbari. ʒ. x. R̷ trocisci ponderantes aureū vnū. deꝫ. j. oī mane cū aq̄ distillata vel decoctionis mēte ꝛ absin'. ¶ Supra regionē vo epatꝫ R̷ vnctiones cū oleis calidis ꝯfortatiuis: vt est nardinū camo^m anetinū q̄bus misceaꝫ aliq̄d de oleo rob. Epithimata ꝛ empl'a cal'a epati apponanꝫ vt sic. R̷. radicis yreos. ℥. j. mastiꝫ mellilotī. cardaōi amomi costi dulcꝫ spice' ꝛ celtri. folij eupato. absin' sq̄nā^t añ. ʒ. j. berb. epatice saluie rob. rube. añ. ʒ. j. ꝛ ß. olei nardi' ꝛ aneti. ꝛ rob. añ. ꝙ suR̷ R̷ empl'ꝫ ꝛ cal'm sup ep ponaꝫ. In isto est calefac° ꝛ cōforta° in q̄b° frm epar delectaꝫ. pōt autē addi armoni^m ꝛ terebentīa cera ꝛ samsuc°. Uel pōt fieri tale emplꝫ. R̷. spice' ꝛ celtice rob. ru. squinanti. cipi calami aromatici. añ. ʒ. j. ꝛ ß. mirre ℥. ß. mastiꝫ. ʒ. iij. mirra dissoluaꝫ ī succo absin^s ꝛ a^a pulueriꝫata addanꝫ ꝛ R̷ empl'm ꝛ sup regionem epatꝫ cal'm apponaꝫ. ¶ Et si p ista nō emendaꝫ denꝫ trocisci de lacca qui fiūt sic R̷ lacce reub. añ. ʒ. iij. spice se. apij ameos mastiꝫ sq̄nāti se. iunipi. amigd. ama. costi amari rubee maiorꝫ succi eupato' aꝫari arist. rot. gētia^e añ. ʒ. j. ꝛ ß. ifor mēꝫ trocisci ad pōd°. ʒ. j. deꝫ vn° cū apoꝫimate de radicibus aperitiuis. in quo cōcordant Rab haly. ꝛ Auicen. Cuius hec ē permixtio. R̷. mediani corticis radicis fen' ꝛ apij. añ. ℥. ß. spice'. ameos eupato' absin' poli montani calami aromatici squinanti reubarbari costi. añ. ʒ. iiij. radicis rubee maioris. ℥. ij. coquātur in. 15. lb'. aque vsꝙ ad ꝯsumptioneꝫ medietatꝫ. ꝛ deꝫ vnus goboletus puus cū vno de trocisꝫ supradictis in aurora post digōneꝫ primā ꝛ scōam. ꝛ sine dubio valent multum ꝛ aperiunt opilationes epatis ꝛ splenis ꝛ calefaciunt mēbra p̄me ꝛ secūde digestionis.

Dieta in mala cōplōne frigida epatis: comedat cibaria facilis digestionis. vt sunt pdices pulli gallinaꝝ aues pue ꝛ captus lactans ꝛ vitul' colūbi turtures ꝛ ventres anseris. bn̄ cocti. ꝛ ista penꝫ cū speb° odoriferis. ꝛ vtatur pet°. ꝛ fen° ꝛ ysopo ꝛ abrota° saluia ꝛ basilicōe ꝛ saturegia spillo costo dulci ꝛ origano ꝛ calamento. ꝛ spēs sint ozimum vtrūꝙ galāga vtraꝙ spica cinamo^m grossuꝫ. zinziber. gariofꝫ squinantū cimīnū: anetū. Et vtaꝫ bono pane fermētato ꝛ bibat vi^m bonum maturꝝ claretū vel albū odoriferū. In tali tn̄ q̄titate ꝙ digestio non minuaꝫ. Uitabit vina grossa aquā purā ꝛ sicerā ꝛ panē aꝫimū ꝛ q̄cq̄d R̷ de pasta aꝫima. vitabit oēs fruct° vides seu recentes ꝛ oīa legumina brodiū lꝫ ciceꝝ

fuscoꝝ als becutoꝝ ⁊ lēticulaꝝ cū mēta ⁊ petro ⁊ spica⁹ ⁊ galāg patū ē eis vtile. suba tñ dictoꝝ leguminū postponēdo. vtatur ēt amigdo dulcib⁹ ⁊ amaris ⁊ passꝭ cū toto. q꞉ ꝯfortāt ⁊ ipinguant ep. vtaꝭ fistiē ⁊ limacijs iuuenibus cū fen⁰ pat ⁊ per⁰. nā isti fruct⁹ ⁊ limacie mltū valēt in vtraqꝫ cāvt ponūt autores. nō comedat lacticinia nec carnes grossas nec cibaria opilatiua: ꝭ sp ad deopilādū ꝺꝫ eē cōsidera⁰. Et dicit Serap. ꝙ isti cōmode a piscib⁹ ⁊ fructib⁹ oīb⁹ siue fris ⁊ humidis dn̄t abstinere.

Cura male cōplōnis hūide epaꝭ. ista āt qn̄ magnificatur ⁊ supfluit ꝑducit ad ydropisim carnosaꝫ. Et iō vt dicit Haly ꝺꝫ curari vt ydropisis yposarcha. vtaꝭ ergo reb⁹ desiccatiuis ⁊ attenuatīs. Et iō multū valent trocisci de lacca q̄ hn̄t ꝓpꝑtatē ꝺsiccandi ⁊ de macerādi supfluas hūiditates. ⁊ iō macrescere faciūt pigues. ⁊ cū h̄ hn̄t ꝓpꝑtatē ꝯfortādi epar ⁊ apiunt opilatiōes ei⁹. Et multū vꝫ sir⁹ de absinthio ꝭm descriptionē mesue. vtaꝭ bonis cibis bone digōnis in pua q̄ntitate. q̄ q̄dē vtplīmū sint cocti i veru vl̄ i craticula. Et oēs pisces ⁊ fruct⁹ hūidos repudiabit ⁊ offas ⁊ nimiū potū. Fiant empl'a ex reb⁹ desiccātib⁹ sine excessu caloris ⁊ fritaꝭ ⁊ recurre ad ydropicā yposarchā. ¶ Mala autē sicca cōplo epaꝭ si ꝑ multū durauerit tp̄s ducit ad marasmoneꝫ ⁊ corpis desiccationē. iō ꝺꝫ vti reb⁹ hūectātib⁹ ex cibis ⁊ potib⁹ ⁊ medicis ꝯgruis sine supflua calitate ⁊ fritate. Et breuiꝭ si ista mala sicca epaꝭ fuerit cū calitate curet sicut curatur febr. ethica. ⁊ si iungaꝭ cū fritate curet sicut curaꝭ ethica senectuꝭ cū hūectātib⁹. ⁊ curet sic mala cōplo sicca sto⁹ vt dictuꝫ est in. 4. li⁰. ⁊ si sit fria ⁊ sicca cureꝭ cū calefaciētib⁹ ⁊ hūectātib⁹ ⁊ si fria ⁊ hūida cureꝭ vt yposarcha. ⁊ si cal'a ⁊ hūida cureꝭ cū infrantib⁹ ⁊ desiccātib⁹ tam in cibis q̄ in potib⁹ q̄ in medicis ⁊ sic de alijs. ¶ Duo tñ in istis mutationibus dn̄t obseruari iuxta gn̄alē canonē obseruationū. Primū est ꝙ cū alterātib⁹ miscenda sunt aliqua stip^ca ⁊ odorifera epar ꝯfortan^a ⁊ aromatiꝫā^a. Scōm est ꝙ in ꝑmutādo ne excedam⁹ methas ne in ꝯriū icidam⁹ discrasiā illi⁹ quā ꝑmutare volebamus: ⁊ nō v̄ificeꝭ versus. Incidit in syrtiꝫ cupiens vitare caribdim. ⁊ vltra hoc ꝭm combinationem istaꝝ dictaꝝ malaꝝ cōplonum ꝭ cōbinatio medicinarum dictarum in simplicibus complexionibus.

Declaratio In mala epaꝭ cōplone. Primo sciendū ꝭm sniam. Ga⁰. 4. de iuuament mēbroꝝ. c. 1. in pn̄⁰. ⁊ in eodē. 4. c. 3. q̄si col. 5⁰. in illo loco q̄ dicit. Etiā declarauim⁹ ꝙ ipossibile ē ⁊c. dicit ibi ꝙ ipossibile est ꝙ aliq res ꝯuertaꝭ ad ꝯriā dispōneꝫ dispositioni in q̄ ꝓus erat nisi ꝑ⁹ transeat per dispōnes medias. Sed q꞉ intentio nāe est de chilo facere sang. mediāte cōplone ⁊ suba epatis h̄ nō pōt fieri subito. iō in venis meseraiq̄ est aliq̄ virt⁹ gn̄atiua sang. ⁊ iste vene gr̄a illi⁹ virtuꝭ alterāt id q̄d descēdit ad eas cibo digō in sto⁰ ⁊ in intestis. Uerba sunt pcise Ga⁹ in loco pallegato. Et isto mō pꝫ ꝙ in trāsitu chili a sto⁰ ⁊ intestis ad epar mediātib⁹ mesaraiꝗ q̄d in eis recipit aliquā ꝑparationē. vt ex eo facilius efficiaꝭ. Uñ dr̄ ꝙ sicut nutriēs in masticatione aliquā suscipit ꝑparationē digōnis ita chil⁹ in trāseūdo ꝑ meseraicas aliq̄d pn̄^m digōnis ⁊ ꝑparationē suscipit: vt a v̄tute epatis facili⁹ ꝯuertaꝭ. ¶ Notandū ꝙ ꝙuis sit dictum in signis male cōplonis cal'e ꝙ egestio est sicca ⁊ adusta: ⁊ hoc verū est vtplīmū. verūtñ aliqn̄ ista mala cal'a intm̄ augmētaꝭ ꝙ augmētat sang. ⁊ hūores ⁊ carnositatē epaꝭ. ⁊ tūc ista expellūꝭ cū egōne. q꞉ iepti sunt nutritiōn. ⁊ tūc egō reddiꝭ hūida qn̄ epar icipit adurere sang. tunc egestio est sicut fex vini. ¶ Tertio nota: ꝙ ꝭm Aui. qn̄ i epate ē adustio seu apā aut dubelati q̄ sūt apata magna ⁊ p⁹ cū egōne egrediꝭ aliq̄d nocēs sanguineū grossum tūc illud est carnositas epaꝭ iā putrefacta. vide ḡ q̄ñ ep pōt emitti cuꝫ egōne q̄d est durū audire rōne subtilitaꝭ ⁊ ꝯstrictiōis venarū meseraicaꝝ. Sed mlta secreta sunt nob̄ occultissima q̄ v̄e sunt in ꝑpaculo māifesta deo: h̄ tñ fuit ꝑtractatū in declaratiōe flux⁹ vētris declaratiōe. 17. ¶ 4⁰ sciēdū ꝙ lꝫ dictū est in signis ꝙ qn̄ adest mala fria in epa^e augmētaꝭ appetit⁹ cibi: tñ qn̄ illa fritas ē ꝯfirmata ⁊ cōsecuta ē finē suū tūc appetit⁹ destruiꝭ q꞉ oīs mala ꝯplo fria mortificādo destruit appetitiuā v̄tutē. sic dicit Aui. in loco palle⁰. ¶ 5⁰ ꝭm Arnol. in suis aph. ē sciēdū ꝙ i q̄b⁹ ep ē calꝫ ⁊ sto⁹ fridus nc̄cīū ē venas eoꝝ crudis ⁊ flatiꝗ abūdare chis pcipue si copiose reficianꝭ. nam cruditas chili ꝑ actionē epatis corrigi nō pt. ¶ 6⁰ nō ē ignorādū ꝙ ꝙuis intētio aliqrū sit ꝙ in illa mala cōplone epaꝭ empl'a alterātia debēt supponi actu ca. vel saltē tepida timendo de opilatiōe ⁊ clausiōe poroꝝ ⁊ caloris fortificatiōe ꝑꝑ retētionē froꝝ vapoꝝ: tñ ꝯriū dicit Ras 9⁰. almāsoris in. c. de dolore epaꝭ dicit eni ꝙ empl'a q̄ ponūꝭ sup ep qn̄ tepescere cepint remoueanꝭ ⁊ alia supponanꝭ. ⁊ i cā fria poni debēt actu cal'a. Cōtra ꝑ Ga^m. 13. de

inge^o sanitat. c. 6. vbi docet ponere epl'a actu cal'a sup apate epat calido: que ponunt ad repercutiendu mam. Dico q Ga^9. loqtur ibi de apate in declinatioe. na si in apate actu frida apponerent ia ma igrossaret et forte lapidificaret et no posset resolui. nos vo loqmur h de mala coplone sola sine apate et post flo iam et purgatione m^e: et tuc sufficit sola altera^o et ista empl'a alterantia fria debet poni stoma^o ieiuno exnte sm Daly in. 2^a pte regal dispo nis li^o. 7. Debet et poni post euatione ma^e anus et plenitudine facientis et no an: vt docet Ga^9. 5°. teg^t. ca. 16. ibi. Si g totu corp^9 fuerit plectoricu3. ¶ Septimo notadu q ex occasioe epat fit aliqn fluxus san. et vn^9 est rube^9 et pur^9: et iste venit ex aptione alicui^9 vene ei^9. Alius est sicut lotura carnis recetis. et iste fit a debili digestiua eius qz no pot ipsu3 chilu in san. transmutare. nec virt^9 segregatiua a seu expulsiua pot ab eo aqsitate expellere vl segregare. Alius e niger grossus putrefact^9. et iste venit pp solone otinuitat in eo facta: q si pua e curari pot. si mag^a: neq q. qm nobile mebru est et pncipale. ¶ 8°. cum Brndo de gordo^o qrit. que coplo est deterior i epate aut mala cal'a. aut mala frida: posito q eqlr distet a debita et nali coplone epat. Si q ad sola mala coplone dico q ceteris paribus sunt eqlis malicie. qz tps infrationis et calefactionis est vnu: vt dicit Aui. in. 4^a. p^i. c. 2. et Ga^9. 7°. de inge^o sanitat. et stat in rone. qz sut extrema oria. Si aut loqmur qtu3 ad subam densam vel rara epat dr q in suba rara epat calitas est deterior. qz cali est rarificare. et sic suba epatis mag rarificat et dissipat. S3 fria coplo in isto casu est minus mala. qz no rarificat nec dissipat ipsum ep sic calitas verutn qz calitas est amica nature et fritas oria nobis mebra vicina mag ledunt a fris q a cal'is. ip si epati exhibit vel applicat. q aut mala ca vl mala fria si eqlr recedat a tpameto sint eqlis malitie: p3. qz ibi tarde curat de mala ca. sic d fri. dumodo sint ofirmata. h fri. mag nocet q sicca. qz vna est actiua et alia passiua. Etia3 qz fri. corrupit digestiua: ex q seqtur ablatio nutrimeti toti corpi. ¶ 9°. sciedu3: q qn in epate est pu^9 lapsus accntal: tuc idigem^9 modi^a medicina et qtu ad gradu et qtu ad podus. Et h e qn ego est silis copl'oni epat. Sed qn lapsus accntalis ipsi^9 epat est magn^9: h est qn egrit^o est o coplone nalem q est a pcreatione tuc in digemus forti medi^a in qtit^e et in gdu: qz tuc maior est distan^a a nali coplone. Exemplu3 si qs heat epar cal'm nalr a pn^o sue gnationis et incurrat accntale calitate tunc mior me^a fria in qtitate et in gdu sufficit: q si ep eet frigide copl'onis nalr et sup calefieret. Sed si aliquis hret ep ca. accnalit et no nalr: tuc debem^9 eleuare medicina tot gdib^9 qt gdib^9 mala copl'o accntalis eleuat. Et h est inte^o Ga^i. 5°. teg^t. ibi. Si. 10. quide numeris etc. Et hec doctrina est multum generalis in scientia medicine.

¶ Cap^m. 3^m. de debilitate epat siue de epatic.

q[i] **Uamuis** sm q dicit frater Jo. ianue. in pso dia. ois q in epate patit possit dici epatic^9: tn sm q dicit Aui. i. 14. 3^i. tractatu. 2. c. 1. epaticus est ille: in cui^9 opatio nibus epat et debilitas absq re maifesta aut apate supple puo aut dubelati. i. apatib^9. magnis. Et pp hoc Aui. et Serap. et multi alij fecerunt vnum capitulum de debilitate epatis.

Cause debilitatis epatis. Dicit Auic. q ista debilitas epatis libeter seqt egritudines eius vt sunt mala complo ca. aut frigi. et opilationes et apata et alie egritudines que in sua suba continetur. Sed illud qd nuc intendim^9 magis est mala copl'o simplex sine ma^a: cuius pnci^m est duob^9 modis. vel qz ipm epar est pnci^m ipsius male compl'onis vel ab alijs mebris aliqua ca ei coicat ex qua mala copl'o et debilitas manifeste in eo generatur. ¶ Et pri^m mebror in isto numero pot esse sto^9 na debilitas digestiue sto^i et iestinor q mittit chilu iperfecte digtu ad epar: sicut freqter accidit gulosis et ebrietate cotinuatib^9 et potationes in lecto de nocte. Et hoc et accidit aliqn effrenatis coualescetib^9 habenas sui oris in cibo et potu sapieter nequeunt moderari. ¶ Secundum mebrum pot esse fel. qz no bn mudat sang. a colera. ¶ Tertiu pot esse splen. qz non bn mudificat ep a supfluitate mela^a. ¶ Quartum pot ee renes et opilatioes eor q no mundificant ep pfecte ab aqsitate san. ¶ Quintu3 pot ee matrix. na pp nimiu fluxu mestruosor no solu virt^9 epat: veruetia toti^9 corpis virtutes debilitant. qd et omni sanguineo et alteri fluxui supfluo est annexu. qn et mestrua retinent vel emorroy. san. epa. corrupit. et sic i eo seqt mala complo et in comoda debilitas. ¶ Sextum pot esse meseraice et opilatio venaru meseraicaru et venaru per qs trasit san. ad nutriendu intestina. Et hoc frequeter cotigit in colica et yliaca passione. Oia ista pnt introducere mala in epate copl'one et p ons debilitatem. Et scias q ep sic et alia mebra qttuor habet naturales virtutes. s. attractiua: retenti

nã: digestiuã ⁊ expulsiuã: q̃ om̃s sit p̃nt debilitari vel vna earũ sola vel due vel tres. Similr i eo põt introduci aliq̃ de malis cõplonib⁹ q̃ iã in. c. qd iã añ istud est fuerũt enũerate. q̃dlibz tñ istoꝝ p sua signa poterit denotari.

Signa debilitatis epatꝭ. Et iã p̃fatũ est epar in sua v̄tute ⁊ membroꝝ vicinantiũ hꝫ san. gñare. Cũ g̃ epar sanũ ⁊ bñ cõplonatũ extiterit bonũ ⁊ clarũ ⁊ lucidũ sã. in corpe gñabit. ipm quoq̃ corpus ⁊ faciem bono suffultiet colore ⁊ s̃m īdiuidui ꝯplonez ⁊ eius cutꝭ dep̄ssitatẽ vl' raritatẽ. Et ecõuerso si epar debilis fuerit malũ san. gñabit. malus vo sang. vel aquosus malũ in facie ⁊ in corpe generabit colorẽ. Unde Ga. aucte ypo. Color inq̄t corpis q̄ntitatẽ humoꝝ ostendit nisi in p̄funditate corpis occubuerint. p̄mo amph. ꝯ 2. ibi. In pturbatiõibus v̄tris ⁊ vomitib⁹ ⁊c. Et ille cui⁹ color bon⁹ est signat q̄ eius epar nihil hꝫ mali: sic dĩc aui.. Epatici vtplurimuz colorẽ hñt ad citrinitatẽ decliuẽ. Et q̃nq̃ colorẽ hñt viridẽ sicut fisticus. Et p̄pter h̄ dicebat Aui. q̄ medic⁹ exp̄tus cognoscit epaticuz ⁊ stomaticũ p colorẽ ⁊ nõ indiget aliquo alio signo. Si g̃ fuerit debilitas in epate p̄ptꝰ aliquã malã cõplonẽ simplicẽ vel cõpositã: iam de eis dictũ est in. ca. qd est añ istud. Nã cal'a adurit humores ⁊ facit ad se. declinare facilr. Et siccitas scabies ⁊ prurit⁹ in corpe generat frigida vo humores grossos gñabit ⁊ inducit opilões ⁊ pigriciã. Illi vtiq̃ humores non facilr p corpus mouebunt: sed potius ab eis frigide flãtice egritudines in corp⁹ adducunt. Sicca vo cõplo humores gñabit grossos ⁊ paucos ⁊ facit hoiem siccari: macrũ ⁊ sitibundũ discoloratũ: qd ceteris cõe habet. Hũida vo epatis ꝯplo hu. facit aq̃sos ⁊ hoiem sputamine plenũ pauce sitis pigrũ ⁊ turbidũ. Et si ista debilitas ⁊ discolora⁹ fuerit a cõitate sto. signat q̄ in stomacho repit dolor ⁊ interduz durities ⁊ indigõ ⁊ põderositas vel forte aliq̃ de egritudĩb⁹ sto. in. 4. li. iã recitatis: sic est nausea vomitus et silia. Et si fuerit a cõitate intestinoꝝ: in eis sentit inflatio vel rugit⁹ vel v̄tositas gurgulatio ⁊ dolor. ⁊ forte aliq̃ egritudo eis app̄opata: vt est colica yliaca ⁊c. Et si fuerit a cõitate fell: col. adest sicut ictericus et egestio est alba vtplurimum. Et si a cõitate splenis: color magis v̄tit ad nigredinẽ. ⁊ cũ h̄ sentit maior dolor ⁊ g̃uitas in ypocũdrio sinistro: ⁊ maxime post motũ ⁊ exercitiũ forte. Et signa q̄ digestiua epatis sit debilitata sũt: q: san. qui transit ad mẽbra est crudus ⁊ indigestus ⁊ male q̃litatis ã q̃ indigõne seqt intũ in oculis ⁊ facie notabilis inflatio p̄mo. scdo in pedibus ⁊ cruribus. ⁊ sic parant ad cachechiam et de p̄rimo ad ydropisim. ⁊ si flõment sanguis est aquosus ⁊c.

Judicia in debilitate epatꝭ epatici sic indicant. epaticus p̄nus ẽ ad malũ colorez ⁊ ad debilitatẽ corpis totius et pigritiã ⁊ ad ydropisim cuz cã est frida ⁊ hu. vel ad sinthesim q̃n cã est cal'a p se vel cũ siccitate mixta. ¶ Scdo si q̃s hꝫ egõnẽ silẽz loture carnis recẽtis iudica ipm debilitatẽ epatꝭ possidere in sua digestiua: q: epar de chilo sang. nõ valuit gñare: s; ad intestina tanq̃ res imp̄fecte cocta ⁊ despecta expellit a natura: ⁊ ide flux⁹ v̄tris causabit lauatiuus. q̃ sic diu durauerit ⁊ cal'itas valuerit virulentus efficit. in posterũ vo sic fex rubei vini appebit. ¶ Ter⁹ si quis dolorẽ aut g̃uitatẽ in dextro ypocũdrio sentierit in hora qua chilus ad epar trãsit iudica ipm de p̃nti epatis habere debilitatem. ¶ Quarto si quis egõnẽ albã habuerit ⁊ lenẽ et chilosam iudica ipm opilationẽ mesaicarũ vel debilitatẽ attractiue epatis possidere ⁊ debilitas corpis debilitatẽ epatis attractiue certificat: vt dicit Auicenna.

Cura debilitatis epatis. ¶ Primo consi dera si est p̄pter aliquaz de malis cõplonibus. ⁊ curet sicut dictuz est in. c. ante istud. Et si fuerit p̄pter ap̄ata vel opilatiões: curet sicut in suis p̄prijs dicet capl'is. ⁊ sic de alijs. itellige tñ q̄ si humidũ epar voluerim⁹ desiccare: vel epar siccũ voluerim⁹ hũectare: illud facere debemus cũ reb⁹ in q̃bus sit siccitas aut humiditas absq̃ magna calefactiõe ⁊ absq̃ infrigidatõe. ¶ Si g̃ debilitas epatis sit a frigore quod vtplurimũ ꝯtigit: debemus calefacere paulatine cuz medicis in q̃bus sit calefactio vt alterẽt. ⁊ sit in eis ꝯfortatio cuz stipticitate ⁊ aromaticitate vel vtroq̃ vt s̄ba epatis ꝯfortet: q: tenera est nimiũ q̃ dissolubilis: ⁊ ne in eo putrefactio gñet. et in dictis medicis sit ap̄tio ⁊ diurecitas: q: vene epatis sunt stricte. vt in. 1. c. istius. 5. li. discussuz fuit et sit etiã in eis lenifica⁹ p̄pter materiã in eo ꝯtentã. ⁊ autores me⁹ app̄obãt cassialig. ⁊ eupato[m] ⁊ crocũ ⁊ costũ ⁊ medicinas arõaticas apitiuas: vt spica¹ ⁊ celtica ⁊ silia ⁊ malagnata musa ⁊ passulas cũ suis arillis bñ masticatas ⁊ comestas. Et ego fui visus cũ p̄dicꝭ agrimonia ⁊ saluia dõestica ⁊ absin⁹ ⁊ bono vino. ⁊ epate lupi desiccato vnũ coclear argẽti plenũ de pul. ei⁹ cũ bo⁹ vio curat epaticos a tota

ꝓprietate ſi ꝯtinuet fiāt iſti trociſci. ℞.azari
ariſtol.ro.agni caſti lacce ſpodij añ.ʒ.iij.aco-
ri ameos reub.añ.ʒ.ij.aloes cicotr' loti.ʒ.j.ab
ſin'.ʒ.iiij.ſe.enō.ſe.acetoſ maratri añ.ʒ.j.⁊ ß.
ſpice'⁊ celtice cro' nuc muſc. añ.ʒ.ß.pulueri-
zent oīa ⁊ cum ſucco enō ⁊ agrimo'ℱ trociſci
ponderātes.ʒ.j.et deť omī die de mane vnus
diſtempatus cū vino decoctōis agrimo'⁊ ſal
uie domeſt.Et ſine dubio vz ad calefaciendū
⁊ ꝯfortandū epar.Si tñ ibi adeſt ſiccitas pñt
addi ſe.frigida maioꝛana ⁊ paſſule⁊ ſucci her
barū hūidarū cū calitate.⁊ i iſtis ſic ꝯſideraſ
¶ Declara°trociſcoꝝ īmediate deſcriptorum.
¶ Primo ibi ponit azarū qd̄ eſt calm ⁊ ſiccuз
in.ʒ.gra.⁊ eſt apitiuū ⁊ diſſoluit doloꝛes itri-
ſecos ⁊ cōfert opilōni epatis ⁊ duritiei ipius
⁊ cōfert icteri'⁊ ydropiſi.¶ Scđo ponit agn'
caſtus ca. in pmo ſicc' in ſcđo apit opilōes
epatꝭ ⁊ ſplenis cū ſit apitiu':⁊ iuuat valde ad
duritiē eoꝝ ⁊ epar cōfortat cū ſua pōticitate.
¶ Ter°ponit ibi ariſt.ro.q̄ eſt ca.vſq3.ad.3ᵐ
gra.ſic in ſcđo eſt apitiua ⁊ abſterſiua ⁊ ſubti
liatiua.¶ Quar°ponit ibi lacca q̄ hʒ ꝟtutē ex
tenuatiuā foꝛtē⁊ ꝯfert icte'⁊ ydropiſi¶ Qui°
ponit ibi ſpodiū ad ſtipticādū ⁊ ꝯfoꝛtādū ep
q2 ſcriptū eſt. Gaudet epar ſpodio mace coꝛ.
cerebrū q̄з muſco.pulmo liq̄ri ſplen cappare
ſto .galanga. ¶ Sexto ponit ibi acor'q̄ ꝯfert
doloꝛi epatis⁊ ꝯfoꝛtat ipз ⁊ eſt cal.⁊ ſic.i pn°
ſcđi gra.et eſt ſubtiliatiu'⁊ apitiuus.ꝑpť qd̄
etiā neruoꝝ capita apit.⁊vз in neruoꝝ paſſio
nib'.¶ Septimo ponit ibi ameos qd̄ eſt ca.⁊
ſic.in.ʒ.gra.⁊ in eo eſt amaritudo ⁊ bon'odoꝛ
ꝑ q̄ epar ⁊ ſtoᵐꝯfoꝛtat qñ in ſritate ſunt exce
dētes.¶ Octa°ponit ibi reub.de q̄ tāta eſt fa
ma in paſſionib' epatꝭ ꝙ ꝯ ipm nihil audereз
ruminare.¶ Nono ponit ibi aloē ca. vſq3 ad
ʒ.gra.ſic.in pmo.⁊ꝙuis apiat opilōnes epatꝭ
nō ponit ibi niſi in pua q̄tita'·:qm̄ ledit epar
ꝑcipue qñ nō eſt lotū.¶ Deci°pōit ibi abſinᵐ
cui' fama ī egri.epatꝭ ⁊ ſto'vbiq3 iā dudū fuit
diuulgata.¶ Undeci°pōit ſe.enō.vз in egri.
epatis.ꝓpetate ⁊ q̄litate ꝯŭjs ſil'.⁊ cōfert etiā
in apiendo opilōnes ꝓpť ſuā amaritudinē et
ꝯfoꝛtādo cū ſua ſtipticitate.⁊ ꝯfert etiā egri.
fride epatis cū ſua ꝓpetate ⁊ cū apitōe ⁊ ꝯfoꝛ
tatione.etiā q2 qñ cū cal'is miſceť eius fritas
refrenaſ. Has ꝓpetates ponit Aui.de enō.in
14.ʒ'.in ca.de reb'ꝯueniētib'epati.¶ Duode°.
ponit maratrū ⁊ eſt ca.exñs in pmo ḡdu.pꝛo
uocat vrinā ⁊ apit opilōnes epatis ⁊ ſplenis
ſtoᵐcalefacit:⁊ pmā ⁊ ſcđam adiuuat digeſti
uā.¶ 13°ponit ibi ſe.acetoſe:q2 ꝯfoꝛtat ⁊ cum

enō repmūt calitatē aliarū medicīarū.¶ 14°
ponit ſpica'q̄ ca.eſt in pmo ſic. in ſecundo eſt
arōatica.iō mēbꝛa pme ⁊ ſcđe digeſtiue ꝯfoꝛ
tat etiā ſtoᵐ⁊ inteſtina mebaicas ⁊ ep cū ſuis
ptibus ⁊c.⁊ hec eſt apitiua ⁊ reſolutiua.⁊ oēs
eoꝝ apit opilōnes ⁊ digōnes iuuat ⁊ ea cale-
facit qñ idē eſt iudiciū de celtica.¶ 15° ponit
ibi croc' cal.in ſcđo.ſiccus in pmo q̄ bm̄ albu
craſim nō alterat hu.imo cōbuat eos in equa
litate.⁊ rectificat putrefactionē ⁊ ē apitiu'cū
ſtipticitate ⁊ ꝯfoꝛtatōe.¶ 16° ponit nux muſc
q̄ exñs ca.⁊ ſic.in fine ſcđi gra. ep ⁊ ſplenē et
ſtoᵐꝯfoꝛtat:q2 in ea arōticitas ⁊ ſtipticas re
piunť.¶ 17° ponit agrimoᵃ in q̄ calitas ⁊ aro-
maticitas ſtipticitas ⁊ aptio ſimul repiunť.⁊
ſi auderē loq adhuc ipam magꝭ exaltarē cum
mihi in iſtis caſib'ſit multū expta cōpꝛobata
⁊ dilecta:ſed habeas amicā.Et vз dialacca et
ſilia.¶ Ualēt etiā multū iſti trociſci q̄s Auic.
multū cōmendat:q̄ pñt fieri in opiata vel in
trociſcis.℞.paſſ enucleatarū.ʒ.xxv. croci.ʒ.j
calami aromaᶜⁱ.ʒ.ij.bdellij.ʒ.ij. cinamoˡ.ʒ.j.
caſſielignee.ʒ.ß.mirre.ʒ.iiij.terebētine li'alo-
es qd̄ apud ipm vocať darſeſahā. ʒ.ij. mellis
ʒ.xvj.vini quod ſuff.ad coquendū mel ⁊ oīa
incoꝛpent ⁊ ℱ ad modū opiate.Et dicit Auic.
ꝙ Ga.dicit de hac meᵃ:ꝙ eſt cōpoſita ex me-
dicinis ꝯueniētib' cū ſuis ꝓpetatibus epati.
¶ Declaratio iſtius meᵉ. Primo eniз ponunť
vue paſſe:q2 ſunt amice ſto° ⁊ epati ⁊ renib'⁊
veſice.⁊ iſta amicitia eſt melioꝛ ꝓpetas ꝙ ali
qua meᵃ habere pōt:q2 gratāter ⁊ amicabiliť
mēbꝛū medicinā ſociā ⁊ amicā ſuſcipit.⁊ cū b
in eis eſt matura°⁊ equa° humoꝝ:⁊ non ſunt
leuiter coꝛruptibiles.¶ Scđo ponit ibi croc'
q̄ eſt ca.i ſcđo ſic.in pmo.Et iō ꝑpter pꝛimas
q̄litates ponit in hac meᵃ:⁊ ponit ꝑpť ſcđas
q2 eſt ſtiptic' ⁊ maturatiu' ⁊ reſolutiu'et do-
loꝛis mitigatiuus:et putrefactioni reſiſtens.
¶ Tertio ponit ibi calam'aromaticus ꝑpter
pmas q̄litates.q2 ca.et ſic.vſq3 ad ſcđm gra.
et.ꝑpter ſcđas q2 ſubtiliat. ⁊ cū b ꝙ ſubtiliat
⁊ apit cōfoꝛtat ſtipticādo epar quod eſt rare
ꝯponis⁊ꝓuocat vrinā qd̄ in paſſionib' fridis
epatꝭ neq̄ꝙ obliuioni eſt tradēdū.¶ Quarto
ponit ibi bdelliū ad deſiccādū ⁊ ꝯfoꝛtanduз:
q2 nō eſt paratū putrefactiōi.¶ Quīto ponit
ibi cinamomū ꝑpter pmas q̄litates:q2 cale-
facit ⁊ deſiccat.cū ſit ca.⁊ ſic.in tertio gradu.
Ponit etiā ibi ꝑpť ſcđas q2 eſt vltimū in ſub
tiliatōe.Et dicit Aui. ꝙ eſt apitiuū.apit eniз
opilōnes epatꝭ ⁊ ꝯfoꝛtat ipm.Et ponit ibi ꝑp
tertias:q2 rectificat oēm putrefactōeз ⁊ oēm

virtutē corruptā et oēm saniositatē hūoꝝ corruptoꝝ: imo non pmittit eos corrumpi sua ꝓprietate. et iō ponit in medicis ꝯ epidimiā valentib⁹. ¶6°. ponit ibi cassialig. q̄ est cal'a et sic. in scđo gra. et in ea est stipticitas et resolu°. et acre° et aromaticitas cū q̄b⁹ calefacit: resoluit: apit et ꝯfortat. et aromatizat ep et sto^m et mēbra īteriora. nā ſm Aui. in. 14. 3ᵗ. trac. 2. c. 2. de cura debilitat epat. Cinamo^m et cassialig. sūt ꝯria putrefactioni et rectificāt cōplōnē et expellunt cām que corrūpit hu. et mūdificant virus seu hu. patos corruptiōi. et cū h̄ resistūt medi^e mortifere et venenose. verūtñ cinamo^m mixtū forti⁹ est ꝙ cassialig. ꝑcipue cinamp^m alitiuū: vt dicit Algafagi⁹. Et dicit Ga⁹ in libro de cibis ꝙ cinamo^m aromatizat sto^m et ꝯfert fritati ei⁹ et fritati epat et apit opilatiōes eoꝝ. ¶7°. ponit spica pp pmas q̄litates videlꝫ: q2 calefacit et desiccat mēbra in q̄b⁹ fritas et hūiditas ꝯnant. et cū scōis apit opilatiōes epat et sto¹ et cōfortat ea. et confert ictericie. et phibet mās ad sto^m et itestia et ep decurrere et ꝯfert spleni. ¶8°. ponit squinātū ēt palea cameloꝝ nūcupat ad ꝯfortandū cū sua stipticitate et fragrātia. et ꝯfert apatib⁹ sto¹ et epat: cū sit cal'n et stipticum. ¶9°. ponitur mirra ca. et sic. in 2° gra. multū est apitiua: et resolutiua: et subtiliatiua absqꝫ mordicatiōe q̄ multuꝫ īdiget suba epat cū sit tenera: īmo mirra hꝫ in se stipticitatem cū q̄ epar ꝯfortat: et a corpe ex̄hit superfluitates crudas: et resistit putrefactioni intantū ꝙ corpa mortua cū mirra ꝯseruantur a putrefactione. filr ep et sto⁹ et totū corp⁹ cuꝫ ei⁹ auxilio dei munere a corruptionis tēpestate liberant q̄ de cā in pill. depingit Rap q̄ summe valēt ꝯ mortalitatē. ¶Decio ponit terebētina h̄. q2 hꝫ in se parū stipticitat et ꝯfortatiōis et abstersionis. et mūdificat ep a suis supfluitatib⁹. cetera alia ponunt ad ꝯdimētū et ꝯseruationem aliarū medicinaꝝ. Et qñ adest cal'itas cū debilitate epa. debem⁹ miscere aromatica frida dicta in cardiaca et miscem⁹ sanđ rob et spodiū Et debem⁹ miscere iusq̄amū al. opiū. Naꝫ ista reprimūt cal'itatē: et cū h̄ ꝯfortāt ep. et vt dicit Aui. ꝙ pp h̄ philoniuꝫ iuuat hn̄tes cal'itatem epat. q2 ergo supdicta medi^a vt in mag cōposita est ex medicis aromatic et stipticis epar ꝓ eā ꝯfortat. Et q2 ptim est ꝯposita ex apitiuis ei⁹ vie apiunt. et q2 ex pte ex mūdificatis ipm epar mūdificat. et ptim ex resistentib⁹ putrefactioni et corruptiōi: ep et ei⁹ hu. ꝯseruant a corruptione. et q2 sunt vtplīmū cal'a ei⁹ mala ꝯplōfria remouet. Et si sit nimis ca. cum opio et se. papaueris refrenet. et cū h̄ alie me^e no. ꝯmittunt suas oparationes. Sed q2 in sto° morā faciendo alterant et calefaciūt ipm sto^m ꝯfortāt et aromatizāt: et ꝑparāt vt in ea bona digō celebret: et vt chilus bon⁹ et pfecte digest⁹ in epate nō corrūpat h̄ ipse chil⁹ iaꝫ in sto° aromatizat⁹ aromatizet ep et ꝯfortet. Vꝫ ēt in cā frida diāthos cū musco et pliris cū musco et dyarodon abbat et aromaticū gariof. ¶A pte ẜo exteriori h̄ emplꝫ sic. ℞. absinthij. ℥. ij. spice. ʒ. ij. nuc cipsii ciperi. rob ru. añ. ʒ. iij. olei rob. olei nardi⁹. añ. ℥. ij. vini qđ suf. h̄ emplīn sup ep. vl addat ꝙtitas vini odoriferi vt me^e in eo coquant et cū spong sacellet epar et frequēter et breuit h̄ sic dictū est in. c. qđ est añ istud imediate. Si tñ eēt persona multuꝫ delicata: iste me^e pñt fieri cū zuc°. et el^m ī tabul. ¶Iste fir⁹ ī quo non est multa cal'itas iuuat epaticos in vtraqꝫ cā dummodo nō sit excedēs vel febril' calor. ℞. absin' enđ. nouelle nō lote añ. ℥. iij. spice' rob ru. añ. ʒ. iij. sanđ ru. et muscatelli. añ. ʒ. j. zuc'. ℔'. j. h̄ fir⁹. Et si cū debilitate īueniat calor manifest⁹ addat epatice portulace añ. ℥. j. q̄ttuor se. frō2uꝫ. añ. ℥. j. et si cuꝫ ista debilitate cognoscat ma^a. purget sic dictū fuit. ¶Dieta epaticoꝝ. Isti aūt dietādi sunt cauēdo ciba^a grossa dure et tarde digōis. h̄ comedat carnes auiuꝫ laudataꝝ in me^a. vtat bono pane bene cocto: et bñ fermētato cū tpata salis ꝙtitate. et sit vni⁹ aut duoꝝ dierū postq̄ exiuit a furno et bibat bonū vinū alb. et clarū si ibi sit opila°. Et si nō sit bibat vinū odoriferū ru. et maturū et comedat īterdū de piscib⁹ laudabilib⁹ tostis in craticula et vitella ouoꝝ sorbilia. Pñt īterdum cape captū et mutonē et gazel et iuuenib⁹ cuniculis et vitulo triū aut q̄ttuor mēsiū vescatur aliqñ. Et vtat vuis passis cū suis arill: dūtñ bñ masticent et sine pietate. Vtat ēt g̃natis musis masticādo et deglutiēdo grana sua eni stipticitate epar ꝯfortant. Et si nō habes granata musa: misceantur aliqua cum dulcibus. Non eni multo cibo nec potu repleant: vt leuius et facilius digeratur. Vtat petro. ad aperiendum: et saluia ad confortandum.

Declaratio In debilitate epat. Primo sciēdū: ꝙ dicit Aui. in. 14. 3ᵗ. tractatu. 2. c. 3. de cura debilitat epat quasi in pn°. ꝙ debilitas epat vtplīmū est pp frigus aut pp hūiditatē aut pp siccitatē. aut pp mās malas retētas in ipso. Et pp h̄ est plurimū cure eius cū calefactione subtili cū apitione et maturatione et lenificatiōe pmixta cū stipticitate cōfortante et phibēte putrefactio-

nem. verba sunt Aui. in principio capituli. et similiter in fine capituli eiusdē dicit: q debilitas epatis cuius est cā in indigestiua vel est in attractiua vtplrimū est a frigore. et iō vtplurimum debemus pcedere calefaciēdo cū medicinis in qbus fit subtiliatio et cōfortatio. Ante tñ debemus hoc querere p signa dicta in. c. proximo huic. et debem⁹ succurrere male cōplōni dñanti sic ibi enarratū fuit. ¶ Scdo notādū q cū epar sit mēbrū pncipale si patiat solōne cōtinuitatis et est magna et notabilis nō curatur: nō tñ ita cito morit al's sicut in solone cōtinuitatis cordis. q2 cor nobili⁹ est et indignatioris nature. Sed si fuerit pua curari poterit maxie si fuerit in extremitatibus pēnularum ¶ Ter⁹ sciēs q quis siccitas sit lima caloris tñ sicca bñ pñt cōpetere i debilit^e epatis ex calore p⁹ q2 cū illa caliditate pōt esse hūiditas: et ideo siccitas cōpetit. Et posito q nō esset humiditas: adhuc stiptica sicca possent iuuare q2 cū eis miscet aqua hūida. et ideo magis est iuuatiuū q nocumentū. cū sint cōfortantia et stipticātia. ¶ Quarto sciendū q quis epar sit mēbrum spermaticū: tñ in sua pma creatione natura miscuit magnā qtitatē san. menstrui cū spermate mag forti⁹ q in aliquo alio mēbro spmatico. Et pp hoc post suā indurationē remansit rub. et spissum vt spissaret et rubificaret san. et cōuerteret ad suā nām. nam intentio cuiuslibet mēbri est assimilare illā rem quā alterat sue nature. Quapropter caro epatis alterat cibū venientē a sto⁹ et mutat illū donec sit similis illi in natura. et ppter hoc fit rube⁹ et spissus. vba sunt Ga^l. 4. de iuuamētis membrorum quasi colū^c. 6. vel in. c. 3.

¶ Capitulum. 4^m. de apostemate epatis.

Apostema qd fit in epate aut fit in cōcauitate ei⁹ aut in gibbo: q2 apa meseraicarū nō est apā epatis. et sic de alijs. Dicamus ergo q si apa est a medio epatis fm spissitudinē ōsiderando vsus latus ōcauū dr apa in cōcauitate epatis vel in sima. Et si ē a medio vsus exterius: dr apa gibbi epatis verūtamē pñt venire apata in lacertis qui sunt sup ipsum et in velaminib⁹ et in pāniculis ei⁹: vt dicit Ga⁹ pmo de mor⁹. c. 5. quis h raro cōtingat sicut dicit Aui. in. 14. 3^l. trac. 3⁹. c. pmo. Pōt ergo pati epar sicut dicit Ga⁹. 5. de int. c. 7. et Aui. in loco vltime allega⁹ flegmonē herisipilam apostema durum sclirotícū sīlr et apostema flegmaticum et apostema ventosum. Et istud ventosum est quando ventositas includitur in loco aliquo: et nō potest inde exire nec euaporari: vt dicit Ga⁹. 5. de morbo. c. 5.

Causarum apostematis epatis: quedam sunt pmitiue: qdam añcedentes: quedā cōiuncte. Primitiue vt est pcussio torsio obuiatio casus: vt dicit Aui. i loco nouissime allegato. sīlr strictio fortis et cōtinua zone vel diploidis. oīa ista pñt causare dolorē vel opilationē talē in epate q humores ibi cōcurrent. et sic pōt ibi fieri apa. ¶ Cāe antecedentes calidi epatis pñt esse mult⁹ san. ca. supflue et grossus marie. sīlr mltitudo colerubee vel alterius speciei. aut mala cōplo calida cum se. Alia causa pōt esse nimia caliditas stomachi cum qua sequitur corruptio chili. et sic habet littera Ga^l meg^l. particula. 3^a. sic cōplexio epatis stoma^o patiente corrūpetur chilus eni a stomacho corrupto veniens ad epar corruptus est. Idem dicit Aui. in. 14. 3^l. trac. 3. c. 2. et per ōsequens magis corrūpitur. et pōt inde generari apostema epatis vel morbi in corpore. Alia causa antecedens potest esse retentio emorroyde. sicut tenet lrā Ga^l. 9. apho. cōmento. 12. ibi. emorroydas sananti antiqs. Alia causa potest esse multus vsus ciborum calidorum interius assumptorum. vt allia cepe piperata et speciata zinziber conditum et similia: a quibus sang. et alij humores calidi generantur. similiter assumptio multorū et diuersorum cibariorum a quibus digestio corrūpit aut diminuitur: sicut hz lrā Ga^l. 7°. de regimie sanitatis. c. 8. Sic etiam epar tendit et opilatur et aggrauatur post acceptionē multorum ciborum. et similiter vsus rerū dulciū sicut est mel zuc^m carica et similia sicut hz lrā. 13. meg^l. qsi col. 9. sic. Omne eni dulce sit cā apātis epatis et splenis. vbi supra. ¶ Alia causa potest esse retētio colere in epate: vel cisti fell' quam naturalitr cōsueuit ad intestina vel sto^m vel alibi delegare. sic hz lrā. 13. meg^l. quasi col. 14. in hec vba Cunqz hec colera et resudatio illa purgari ōhibetur necessario in epate augmentatur apa marie si in cōcauitate fuerit epatis. Sīlr vsus ciborū viscosorum et stipticorum Ga⁹. ibidē. ideo faciunt opilationem. Alia causa añs potest esse fortissima attractio maior q sit necessaria facta ab ipso epate rōne cōculcationis que cōit sequitur attractionē inordinatā. Cause añtes apatū frōrum sunt fere ōrie causis apatū calorū. ¶ Cause ōiuncte istorum sunt illi hūores seu vētositates vniti et ōculcati nō habētes respirationē nec rectū regimē nature vt digerant vt in subā mēbri vel mēbrorum cōuertantur sed

potius in saniē cōuerti paraē. ⁊ isti forte hn̄t depēdentiā a cāis pmitiuis vel a cāis an̄tib⁹ cū plectoria vel mala cōplōne. Et cā apat flā ticis ɔiuncta est flā. ⁊ cā apatis sclirof ē mlta vl̄ nimia resolutio facta a calore qui resoluit subtile. ⁊ remāsit gs̄sum intm̄ q aliqn̄ ɔuertit in lapidē. ⁊ sepe videm⁹ in epate bouis ⁊ porci ⁊ sil'iū ex reb⁹ ɔsilibus pn̄t fieri apata membroꝝ vicinātiū ipsi epati. sicut sunt lacerti q̄ sunt sup ipm ⁊ pāniculi ⁊ meseraice.

Signa sunt q̄druplicia. Nā quedā sunt cōia omi apati epatis. q̄dā sunt demōstrantia dn̄tiā inter apa gibbi: et apa ɔcauitatis eius. Itē quedā sunt distinguētia inter apa epat ⁊ inter apa mēbroꝝ vicinātiū ⁊ sic de alijs. ¶ Signa cōia sunt dolor g̃uatiuus sub ypocūdrio dextro maior vl' minor ɓm magnitudinē vl' paruitatē cause. Scd̄o dolor ascēdit vsq; ad furcl'as spatularū ac si ab eis ɤsus inferi⁹ fieret attractio. Et fit ppt actionē suspensorioꝝ loci in quo est apa. Tertio q2 dolor cōicat costis ac si eēt pleureticus ɤsus costas dextri ypocūdrij ɤsus spatulas ascendendo. Nā hoc suspensoriū in q̄busdā corpib⁹ est ligatū in interiori pte costarū vn̄ patiunt vt veniat dolor vsq; ad pelliculas costarum. ɤba sunt Ga. 2. de inte. c. 7. Quarto adest malicia decubit⁹ in vtroq; latere in hora dormitionis. deterior tn̄ sup dextrū: ⁊ leuius cubāt resupini. Et maxime qn̄ apa est cal'm color est pallidus habēs fastidiū: ⁊ vrine sunt sanguinee: maxime qn̄ apa est cal'm. ¶ Signa vtruz sit in gibbo vel in ɔcauitate. ista colligunt a Ga. in pte. 5. de inte. c. 7. et. 2. de inte. c. 9. Primū si apostema est in gibbo ⁊ est magnū faciliter repit: ⁊ tumor apparet ad modū lune noue: ⁊ adest tussis sicca: q2 rōe tumoris apatis ⁊ vaporis ab eo eleuatoꝝ nocumētū ⁊ ɔstric° magi cōicat diafragmati et pulmoni q̄ si eēt in ɔcauo. ⁊ ideo anhelitus ɔstringit: et adest paucitas vrine. imo si apostema est magnum vrina p maiori parte retinet: quia aq̄sitas nō potest transire ad renes ppter opil'onē. ⁊ maior attractio suspēsorij fit q̄ si esset in ɔcauo: ⁊ maior aggrauatio: ⁊ adest dolor maior qn̄ suspirat vel cogit anhelare. Si apostema sit i ɔcauo epatis adest ablatio appetit⁹ nausea et vomitus ⁊ singultus: quia cōmunicat stomacho nocumentū rōne maioris ppinq̄tatis vt dic Ga. 5. de inte. c. 7. Et dolor nō est tātus nec suspensio nec grauedo sunt tante sicut qn̄ apostema est in gibbo: quia sustentatur super stomachū. nec etiā est tāta tussis: quia lōgius est a spūalibus. ⁊ p ɔsequēs nō adest tāta anhelitus constrictio nec tactu repit durities ⁊ apostema sic fit quādo apostema est in gibbo Et si apostema est in vtroq; latere: signa sunt ibi commixta. ¶ Signa distinguētia inter calidum ⁊ frigidū sic habent ɓm Ga. 5. de inte. c. 7. Sunt tamē quedā significantia calidum apostema esse in epate: sicut sunt flegmones. Sentit eni infirmus in dextro latere sub ypocundrio nimiū dolorē. nam supius eleuato loco ypocūdrij min⁹ sentit dolor. Dolor etiam vsq; ad furculas ascēdit: ⁊ paruā hn̄t tussim. Color lingue rubeus in initio: postea mutabitur in nigredinē. vrina rubicunda cōturbata supius liuens. desiderium cibi auferī: sitiunt sine intermissione vomūt: purā cholerā quasi vitellis ouoꝝ. deinde mutatur ⁊ fit quasi eris erugo. Et si hoc apostema fit absq; epatis defectione. i. debilitate egestionē pibibet. hec ille Ita q squibalee exeūt aliqn̄. Et si epar est de bile fit ecōtra. ⁊ cum hoc adest insomnietas. oia ɤo an̄tia herisipile sunt velut ista. febricitant eni simul cum siti vehementissima. et q̄a semp videmus fe. que p acuta d2 seq̄ intēsiuā passionē euenire epati. i. herisipile. ¶ Si apa epatis est a cā seu mā fria nō adest magna sitis nec fe. nec ariditas nec nigredo lingue: sed g̃uitas adest ⁊ pōderositas maior circa ypocundriū dextrū ⁊ color est mutat⁹ ad viriditatem vel ad colorē marmoris vel fistici. ⁊ cum hoc alia particularia cōueniūt. ¶ Signa distinguētia inter apostema epatis ⁊ mēbrorū vicinoꝝ epati sic habent. Naz si apostema sit in lacertis qui sunt sub cute qui ɓm Ga. 5. de inte. ca. 7. sunt octo. Quidā ɓm longū alij ɓm latum: alij sub cute submersi: alij ɤsus supius elati a superiori parte ɤsus inferius et appareat forma epatis in tactu ⁊ in visu lōga versus inferius. ⁊ est sicut stilus cum quo scribit in tabulis cereis. vel sicut cauda muris ī vna parte grossa ⁊ alia subtilis. ⁊ hoc sentit qn̄ est in lacertis supiorib⁹ ɤsus cutim eleuat: q̄a si esset in pfundo non sic sentiret immo magis assimilaret apatibus epatis. ⁊ cū hoc assunt signa cōia que accidūt in apostemate epatis pter pauca: quia nō adest vomit⁹ nec nausea nec tāta sitis. ⁊ adest maior dolor si tangatur vel compmat: nec apostema est ita picl'osum quia separatū est a suba epatis. ⁊ sic ītelligit Aui ⁊ ga. in loco allegato meli⁹ q̄ ille q̄ dixit q apostema fit in lacert in suba epat exn̄tib⁹ ¶ Et si apostema est in lacertis: qui sūt recte in longitudine positis necesse est vt appareat

lõgũ ꝛ extẽsuꝫ in medio vẽtris circũassumẽs vmbelicũ sic hij lacerti positi sunt. ꝛ ꝓpter hoc palã est istud ꝓpter suã cõpositionẽ et formã Alij ꝯo lacerti q̄ sunt his oppositi difficil'r pñt cognosci difficiliores etiã sunt lacerti in latitudine positi. Quo circa q2 itelligimꝰ eꝰ eẽ sub cifach. q2 sub illis tribus lacertis existit. ꝓpter hoc. nõ possumꝰ causas eiꝰ tactual'r intelligere nisi cũ apã maximũ fuerit. Gal' loco allegato ꝯba ꝑcisa sunt. Et sic p3 dĩa inter ista apata: q2 qñ ẽ i lacertis in lõgitudie positis a3 apã. i alijs aũt lacertis nõ a3 nisi apã fuerit maximũ ¶ Si apã ẽ in mebaic fe. nõ est ita magꝭ imo est remissa. ꝛ dolor ꝛ grauitas sentiunt' ꝓfundiꝰ ꝯsus intestina ꝛ sto^m. ꝛ dolor est extẽsiuus: q2 mebaice cũ sint stricte extendunt' ab apate: et dolor iste tunc sentit' ꝯsus vmbelicũ. ꝛ cũ hoc nihil tactu vel visu repit' a pte exteriori ꝛ ergõ est chilosa rõne opi'onis quã facit apã: et dr q̄ tũc vrina est turbata. ¶ In apate aũt indurato sclirotico sentit' duritiies manifesta ꝛ tumor sine dolore ꝛ feb. Et habẽs ipm post cibi assumptionẽ plus affligit'. Et alleuiat' in tpe famis. ꝛ sequit' extenuatio corpis ꝛ casus appetitus cũ corruptiõe coloris. ¶ Signa autem distinctiua inter apã epatis ꝛ pleuresis dicta sunt supius in lib. 3. c. 8. de pleuresi.

Judicia

in apate epatis. Priꝰ iudicat ga. in. 5. de inte. c. 7. q̄ flegmones ꝛ apata existẽtia in ↄcauitate epatis deteriores ꝛ periculosiores sunt in gñanda desiderij abla: õe ꝛ vomitu ꝛ siti quẽadmodũ flegmões in gibbo existẽtes sunt deteriores q̄ si essent in ↄcauo in dolore ꝛ ãhelitu ꝛ tussi ꝛ dolore vsq3 ad furclas. ¶ Scdõ iudicat aui. q̄ apã qd̃ fit circa pãniculos vẽtris est cũ maiori dolore q̄ si eẽt in carne vel suba epatis. ꝛ fe. est deterior. ꝛ hoc ↄtigit: q2 iste ptes sunt magꝭ sensibiles. caro eñ epatis insensibilis est de se: vt dic' Gerar. cre. in siꝰ. c. ¶ Terꝰ fluxꝰ vẽtris cũ apate epatis mortalis ẽ. Aui in loco alle° sc3 in. 14. 3ⁱ. trac. 5. c. 2. ¶ 4° ex apatibꝰ epatis tã cal'is q̄ fridis põt cãri ydropis. marie qñ corꝰ cura postponit' vt total'r negligẽdo omittit'. ¶ 5° ꝑmuta° apatis epatis ad apã splenis est bonũ signũ: q2 fit ꝑmuta° nociui a magꝭ nobili ad minꝰ nobile. s3 si fi' ecõuerso est malũ sig^m. ¶ 6° crisis apatis cali. gibbositatis epatis ꝛ in apate lacertorũ fi' vtplu^m cũ sudore aut cũ vrina laudabilibꝰ aut cũ fluxu san. narĩũ ꝑcipue dextre ptis naris. Et apã in ↄcauo terminat' p sudorẽ aut fluxũ san. cholici aut cũ vomitu. et hoc intelligit' si ad bonũ debeat terminari. ¶ 7° apã durũ epatis via estad ypofarchã spẽꝫ ydropis: marie si fit antiquatũ. 2. de fe. ad Glau. c. scliroꝰ epatis: q2 nunq̄ recipit curã. nec ipe ga. curauit nec vidit aliquẽ q̄ curauerit. ibidẽ. ¶ 8° in epate ꝯo flegmonẽ patiẽte singultꝰ supuenit. 4. amph. amph. 59. hoc est q2 nerui epatis in sto° sũt colligati ẽm ga. in ↄ°. ¶ 9° ep incisuꝫ mortale est 6. ãph. ãph. 18. ibi. Cecicã incisam. Et ga. in ↄ° reddit cãm. q2 cũ vene sint incise sequit' fluxꝰ san. ꝛ patiẽtes moriunt' ãteq̄ vene ↄsolident'. Et sequit' in ↄ°. Arbitror verũ dicere dicẽtes posse sanari cũ incisio intra ↄcaua nõ fit sc3 q̄ dicũt eiꝰ extremitates q̄si digitos eminentes posse incidi ꝛ sanari. hec ille.

Curatio

Ante ꝑticl'arẽ curã aliq̄ gñales cañ. sũt ꝑmittẽdi. Primꝰ est. Apã epatis frequẽt' p fluxũ san. narĩũ terminat' qñ in dicto epate talis accidit fluxꝰ sã. nullatenꝰ restringẽdus ẽ donec manifesta alleuia° sentiat' ꝯtute hoc sustinẽte. ¶ Scdõs si qs emorro. ↄsuetas hũerit restrictas ꝛ apã epatis incurret ille festinãter apiende sunt vt regurgita° supflui san. ad ep facta p earũ fluxũ diriuet'. ¶ Terꝰ ẽ in forma G'. in epate ꝯo nascenᵃ apata ca. cũ dissolutis mollitis apitis sine cõmirtione aliq̄rũ stipticorum ꝛ ↄfortatiuorum: molestissimũ ẽ curari. solũ eñ mollitis ꝛ apitiuis ꝯtus epatis deficit q̄ defecta al' nccio pit. megᵗ ptiᵃ. 1. ꝛ. 3. tegᵗ. cañ. 170. ¶ Quartus est ga. 13. megᵗ. col. 8. Si apã ca. orit' in epate pquire si corpꝰ ẽ plenũ ꝛ si ꝯtus ꝛ tps ꝛ etas ↄueniunt incide basilicã dextre manꝰ. nã hoc vena ẽ ↄiuncta vene ↄcaue a gibbo epatis recto tramite ascẽdẽte q̄ nõ inuẽta mediana incidat'. hoc etiã si nõ inueniat' incide cephalicã aut sophenã vbi ẽ. ¶ Quitꝰ in pñ° apatis epatis farmaᵃ nõ ẽ dãda q2 si farmaᵃ inchoãte epatis apate daret' fieret aug^m in apate. Gal'. 13. megᵗ. q̄si col'. 8. ꝛ in. 4. ãph. ↄ°. 1. ibi. Pregnãtes purgare si conuenit ¶ Sextꝰ in initio apatis cali epatis dũ hu. ad illũ fluũt catapl'ata mollitiua vel dissolutiua inutilia sũt: s3 in pñ° meᵃ fria ꝛ stipᶜᵃ ei ↄuenit q̄ me^m ↄfortet ꝛ ꝓhibeat mãꝫ illam fluere ꝛ expmat ꝛ excludat qd̃ in eo coadunatũ est. megᵗ. ptiᵃ. 11. q̄si col'. 6. ¶ Septimꝰ in augmẽto apatis epatis post ꝑfectã matie purgatiõem añtis vtẽdũ est aliqbꝰ dissolutiuis ꝛ mollificatiuis mixtis cũ aliqbꝰ stiptiqs ꝛ ↄfortatiuis ne epatis suba solũ dissolutiuis ꝛ mollificatis dissipet' sñia est ga. vbi. ẽ. ¶ Octauꝰ decet aũt i apate epatis in statu ꝛ declinatõe stipᶜᵃ dĩnuere ꝛ augere resolutiua ꝛ addere mollificatiua de duritie dubitãdo. melior eñ crisis apatis est q̄ fit p

resolōnē. ¶ Non⁹ nūq̄ dissolutiua cōpetūt fe. manēte. nullū em̄ est dissolutiuū qd̄ nō fit calefacti^m. vñ ncc̄rio eo posito fe. augmētabit. meg' pti^a. 2. al's. 11. col. 8. ¶ Decim⁹ duritie manēte in his mēbris scz epate ⁊ sto° iopoztunū est vt fe. exñte dissoluat: nisi postq̄ fe. cessauerit. Ga. ibidē. ¶ Undecimus est Aui. in. 14. 3ⁱ. trac. 3. c. de cura apātis ca. sanguinei quod in flōmia faciēda in apāte sanguieo epat̄ v̄tute exñte forti in vna vice ē exhenda de san^e q̄ptū necesse est. ⁊ si debilis opz vices multiplicare ¶ Duodecim⁹ est Ga. 13. de inge. c. 6. ⁊ Auic. in loco vltio allega° cata^a. fria ⁊ stiptica in apātibus epat̄ nō diu sunt ɔtinuāda. q2 epithiatū quidē frigidoꝝ admistratio supflua. qn̄qꝫ pducit ad duritiē. Et iō opz q̄ apocrustica cū apitiuis ⁊ subtiliatis sint cōmixta. Aui. ibidē ¶ Tertiusdecim⁹ est ga. ibidē. q̄uis epithiata stiptica ⁊ repcussiua cōpetant in pnci° apātis cali epatis. tñ illa actu frida nō sunt apponēda nc cito mā inde indurescat vl' vapores calidi reclusi ad augmētandū apā reuertantur. idē dicit in de fe. ad Glauconē. ¶ Quartusdecim⁹ est Ga. in eodē. 13. de inge. in. c. 6. vbi loq̄tur de talio medico in cui⁹ cura mortuus fuit diogenes orator impatoris: q2 noluit credere Ga. ⁊ est iste. sicut in apāte in concauo epatis exñte solutiua vētris sūt tribuēda. sic qn̄ ē in gibbo tēpata diuretica tribuēda sūt p salute ascēdēdo a decoctōe apij vsqꝫ ad azarū per° idē dicit. 2. de fe. ad Glau. ¶ Quītusdecim⁹ est ga. 13. de ing̃ sanitat. c. 6. et trāssumptiue Io. Serap. ⁊ for^a g' est ista. Epar ⁊ os illarū viaꝝ q̄ cholerā suscipit cibos et medicinas querit apitiuos q̄ subtiles sūt in sub̄a nō pungitiuā hñtes q̄litatē. Pungitiua em̄ me^m tumefactū afficiūt furiose. iō qꝫ medicine epat̄ debēt esse mūdificatiue ⁊ sine pūctione. h' ille. ¶ Sextusdecim⁹ res viscose ⁊ opilātes vias p q̄s nutrimētū suscipit ⁊ cholera ⁊ alie supfluitates ab epate segregant ⁊ expellunt ⁊ res que cito in cholerā ɔuertūt. nullo mō in apātib⁹ epat̄ p directa cura sūt mistrāda. Ep em̄ apā^m plus q̄ opz est opilatū ⁊ cal'm. Et iō cādarusum et mellicratū in hac nō ɔueniūt passiōe. Ga. ibidē in snīa. ¶ Cura ptic'aris apat̄ ca. epatis ē q̄ pmo fi' flōia de basilica vel alijs venis ipsa nō inuēta iux̄ tenorē. 4. cañ. gnālis istius ca^i vel saltē de vena q̄ est int' indicē ⁊ mediū: et si v̄tus est fortis fi' flōia sufficiēs in vna vice. ⁊ si debilis paulati exhēd^ē san. Et si est ɔstipat⁹ pus fi' clistere leniti^m sine attractiōe. ¶ Deide sup ep ponant repcussiua sic. R. sanđ. ru. rob. ru. ficcarū. añ. 3. iij. succi endi. succi solatri. añ. ℥. ij. aq̄ rob. ℥. j. aceti. ℥. ß. mis' ⁊ pāni freqnter intincti in eo tepidi aliqualr supponant ⁊ de trib⁹ horis vel. 4. in. 4. remoueant ne ipi sup calefacti epar ca. reddāt magis q̄ opz vel in succo solatri ⁊ endiuie ⁊ semp̄uiue pān⁹ intinctus sepius epati regioni apponat. Et ista cōtinueť p tres aut. 4. dies. ⁊ si addat parū aceti erit meli⁹ ppt penetratōez ⁊ infrigidatōez. Ista tñ actu fria nō sūt ponēda dōec supfluā actualē pdiderit friditatē put docet. 13. cañ. ⁊ Ga. ⁊ alioꝝ auctes. Uel fi' sic. R. succi plātag̃ v̄ge pastoris ⁊ burse pasto. portulace sēp̄uiue cucurbite succi pāpinoꝝ vitis albe ⁊ atriplic̄. añ. ℥. j. addat sanđ. et rob. añ. ℥. ß. spodij. 3. iij. aceti. ℥. j. fi' epithima p modū supdictum vsqꝫ ad. 4. dies. ¶ Et tūc sumat p cibo ordeatum ⁊ aquā ordei q̄ multū laudat q2 absterfiua est ⁊ sine mordicatōe. vt dicit haly. Et si fe. est fortʒ ⁊ inflāma° sumat aquā endi q̄ refrigerat et hz ppetatē ad ep: ⁊ sumat pari mō aquā solatri v̄ite em̄ aq̄ refrigerāt ⁊ sunt loco potus ⁊ me^e aq̄ mellis ⁊ malagnata sunt phibita p Ga. et Aui. ⁊ Serap. q2 opilāt. Et dicit Serap. q̄ secanabi q̄ est oximel simplex factū ex. 4. ptib⁹ aq̄ ⁊ duab⁹ mellis ⁊ vna aceti vz cū aq̄ endi et aq̄ solatri. ⁊ hoc ppt aptionē q̄ in eo ē nec acetū pmittit ipm facere opilatōez quē opat aq̄ mellis. Et pōt cape ius pulli bulliti cū paruo petrosil. ⁊ endi nouella. Et si ɔq̄rat de amaritudine dicat q̄ in eo est v̄tus ɔfortādi ep. vel loco ei⁹ ponat lactuca. fi nō tm̄ vz. ⁊ si int'duz posset comedere bolū endi. eēt sibi vtilis. iterū coquant cicera ru. cū pulla ⁊ petro. et sumat p cibo illud brodiū. ⁊ si fe. nō est magna pōt sumere vinū al. vel clarū cōpetēter limphatū cū aq̄ bullita vel refrigerata. ⁊ h' est hora cōestionis alioq̄n p potu vtat aq̄ ordei int' prandiū. ⁊ cenā ⁊ de nocte dū sitit. Ualet etiā sirup⁹ acetosus quā ponit Mebe^e q̄ vocat diarodon. Et vz etiā oriza^a fm ga. 13. meg' in fine. 9. col. ¶ Et vz iste sirup⁹ tā ad fe. q̄ ad remouendūz opilones q̄ annexe sunt apātis epat̄. R. succi scariol' succi endi succi rostri porcini succi apij et fen' añ. quart. j. aq̄ distillate rad̄ per° ⁊ apij et capilli veneris. añ. ℥. ij. aq̄ fontis. lt'. j. zuc^i lt'. j. ei fi' sirupus cū. ij. ℥. aceti albi. ⁊ in clarificatōe addat rob. ru. squināti spice^i spodij. 4. se. frioꝝ minoꝝ sanđ. ru. muscat. añ. 3. j. absin^i 3. iij. fi' sirupus. ⁊ vtat eo cū aq̄ cicerū rub. vel cū aqua endiuie. Et si molestū est habere succos saltē de herbis ⁊ alijs medicinis fi' sirup⁹ In augmēto aūt fm Ga. 13. de inge°. ca. 6. Et

etiā ſm Aui.in.14.3ᵉ.trac.3.c.3. de cura apaꝗ
calidi epatis meli⁹ eſt ꝙ aliq̄ ſtiptica ꝯforta-
tiua apponant̄ ſicut eſt oleū roſ. ⁊ vnfanq̄ et
oleū mirtinū ⁊ coctanim vel maſtiq̄ nardinū
⁊ miſceā vnū cū alio vel cū alijs et addat̄ ſq̄-
nantū ſpica' et celtica ⁊ abſinm de q̄libet.3.ij.
vl ſm q̄ntitatē oloꝝ mag⁹ vl min⁹ vel cū ſucco
abſin' miſceant̄ ⁊ ſ̄ epithima vel pāni in eis
madefacti ſupponant̄. Iſta em̄ ſunt ꝯfortati-
ua ꝑ ſuā aromaticitatē ⁊ magis epar ꝯforta
bit q̄n cū ſtipticis ⁊ ꝯfortatiuis oleis miſceāt̄
Dicit em̄ ibidē ga. ꝙ citoniū coquat̄ in vino
ſtiptico ⁊ cataplaſmet̄ epatis regio. Ga.eniꝫ
in paſſio° iubet fieri polentā poſt triduū ex fa
rina ordei ⁊ caricis ⁊ dactilis coctis ⁊ mixtis
⁊ ſupponat̄ empl'm. ⁊ iubet ibi ꝙ cal'm ſuppo
nat̄.vel fiat tale ēpl'm.ſumant̄ citonia in fru
ſtis ꝯſuatis ⁊ piſtēt̄ fortiter cū farina ordei:
et addat̄ cipi ſq̄nāti ſpice' ⁊ celtice.añ.3.ij.ab
ſin'.℥.ß.olei roſ.aceti. añ.℥.j.olei camo. olei
nardi'añ.℥.ß.miſceant̄ ⁊ ſ̄ empl'm ꝑ modū iā
dictū.¶ Qñ eſt ꝓpe ſtatū ⁊ in ſtatu addat̄ em
plaſtro ſupradicto camo.mellilotū farina fe
nu'.⁊ ſe.lini ⁊ parū croci ⁊ oleum camo.⁊ mi
nuat̄ oleū ⁊ roſ.alia ſtiptica. Et iterum vtat̄
ſirupo ⁊ regimine ſupradictis.¶ Et notādū ē
vt clare ponit Ga.13.meg'.quaſi in col.9.ꝙ a
q̄libet apoſtemate interiori aliq̄ reſultant et
emanāt ſuꝑfluitates. ⁊ ſi nō in ꝑncipio ſalteꝫ
in alijs tempibus vt maniſeſte in pleureſi po
teris notare. Iſta aūt reſultata ſuꝑfluitas in
diget ꝙ euacuet̄.vñ ſi apoſtema eſt in ꝯcauo
epatis vēter teneat̄ laxus et purget̄ interduꝫ
marie i ſtatu ⁊ declinatōe cū caſſiaſ̄ ⁊ tama
rindis vel cū decoctōe viol'.⁊ prunoꝝ ſq̄nato
⁊ abſin°⁊ māna ꝯnata:q2 iſta ſuꝑfluitas in ſi
ma exſis epatis ꝓꝓtius ꝑ iteſtina expellit̄.
Cibi etiā laxatiui i q̄bus cicla borragis ⁊ mal
ue ⁊ lupulus aſſumant̄. Si vo in gibbo fuerit
epatis leui⁹ ꝑ vrinā euacuabit̄:vt.14.edocet
cañ.⁊ ideo det̄ aqua radicū aperitiua vel det̄
oximel diureticū. Et valēt ſirupi enarrati.ſꝑ
tamen in talibus ſit v̾tus ſtipticoꝝ ⁊ aroma-
ticoꝝ vt ꝑmiſſum eſt ⁊ aſarū ⁊ cuſcute cū ci-
ceribus rubeis ⁊ radicibus apij et bruſci cum
vtraq; ſpica ⁊ ſq̄nanto ſimul cocti in iſto ca-
ſu ſimul laudant̄.¶ In declinatōe aūt ꝑ laxa
tiuis debēt miſtrari mee laxatiue fortiores ni
ſi forte natura mittat ſuꝑfluitates apoſtema
tis rupti ad inteſtina q̄ ꝑ ſe fluxū vētris cau
ſarent.tūc em̄ ꝑmittēda eſt natura opari.⁊ ſi
nimis fluit ⁊ contineat̄ debilitatio v̾tutis vta
tur trociſc̄ de berberis ⁊ de terra ſigillata di-
ctis in.c.de emoptboica.al's aūt dam⁹ in de-
coctione floꝝ agaricū ⁊ turbith ꝑpter groſſos
hu.⁊ mirab.cit'.ꝑpter cholericos. ⁊ etiā aloē
⁊ tunc miſcēda ſunt mollificatiua aliq̄ cū re-
ſolutiuis ⁊ ꝯfortatiuis.¶ Si in epate ſit apo
ſtema a cā ꝑmitiua ſicut eſt caſus ꝑcuſſio ⁊ ſi
milia.facta ſlōnia ſ̄ hoc empl'm.℞.mirtillo
rum roſ.ru.baccarū lauri.añ.3.iiij.cala'aroct
murre maſtiq̄ añ.3.ij.croci.3.j.olei de lilioꝝ ce
re.añ. qđ ſufficit.ſ̄ empl'ꝫ. In declinatōe apo
ſtematis poſtq̄ ſe.receſſit ⁊ accītia alia dimi
nuunt̄:debem⁹ fortiora reſolutiua applicare
aliqua mollitiua cū eis cōmiſcendo de indu-
ratione eius dubitādo. ⁊ hoc poteſt fieri per
modū epitimatū in tali forma.℞.floꝝ camo.
mellilo'ruthe abſin'yreos origani cala'yſopi
roſ.ru.añ.℥.j.⁊ ß.bulliant̄ oīa in vino ⁊ aqua
cū vno.ꝑ.enđ.⁊ alio radicis biſmalue ⁊ ſe.lini
et fenug'.añ.ꝑ.j. ⁊ in decoctōe intingat̄ ſpon
gia que exꝑſſa caa ſuꝑ epaꝗ regionē apponat̄
interdū aūt cū dicta decoctōe embroca°epati
eſt faciēda concā vel peluim ſubmittendo ne
lectica ⁊ panni madeſ̄.⁊ iterum dicta reſolo
cū ſpona vel filtro reiteret̄ ⁊ contineat̄ donec
ad ſanitatē ꝑducat̄.¶ Auicēna vo ponit hoc
empl'm valēs nō parū in declinatiōe apoſte-
matis ad ipm reſoluendū:de q̄ ipe dicit: qđ ē
laudabile ⁊ expertū.℞.ſtorac̄ liquiđ cere no-
ue añ.3.x.maſtiq̄ cro'amomi añ.3.iiij.olei ma
ſtiq̄ olei roſ.añ.3.v.vini.℞'.ß.miſceant̄ melio
ri q̄ poteris modo ⁊ cū toto cal'm regioni epa
tis ſepius apponat̄.vel aliter cū iſtis ⁊ ſimili
bus emplaſtra ſunt facienda.

Curatio apoſtemaꝗ frigidi epaꝗ. Hoc apoſtema ſm Coſtā. tumidū
et molle nūcupat̄. Apud vo Haly tenerū de-
noiat̄. Eſt em̄ indoloroſuꝫ ꝯuatiū magis ꝙ̄
dolens cū lenta ſe. Iſtud quidē apa repcuſſi-
uis nō hꝫ opus:q2 magis infridaret̄ ⁊ ingroſ
ſaret̄. Et ſi aliq̄ apponerent̄ illa cū ſubtiliati
uis et aromatiq̄ ꝯfortatiuis debēt eē ꝯmixta
vt epar ꝯfortet̄.etiā nō vꝫ ſlōmia niſi hu.eēnt
comixti ⁊ multi.iō tūc ad diminuēdū valeret
multitudinē. In ꝑn° ꝯ fiāt cliſtea leuia cauēdo
a fortib⁹. Poſtponant̄ ⁊ fortes farmac vt do-
cet ga.13.meg' q̄ſi col.11.ſ̄ tal' tribuat̄ ꝙ nūq̄
attrahat vt eſt caſſiaſ̄.in aq̄ enđ. diſſoluta:q̄
q̄dē enđ.vꝫ in mala ca.⁊ in mala fria epaꝗ vt
viſum eſt cū de mala cōplone epaꝗ tractaba-
mus. Et vꝫ decoctio polipo' facta in ptiſana.
Cliſtere aūt factū ex decoctiōe cōi herbarum
cum abſinthio ⁊ ordeo ⁊ caſſiaſ̄.⁊ tamarinđ.
In ſtatu aūt ⁊ declinatōe addem⁹ calamentū

daucū.coloquinti. ⁊ centaurea. Ga⁹ in loco
alleg° fiant et suppositoria interdū: vt venter
laxus teneat̄ ⁊ teneat dictā subtilē vt p abstinentiam a cibis mat̄icis grossis vt apa ⁊ eius
accñs ⁊ piuncta materia minuat̄ ⁊ ad eundez
finē dz vti medicis subtiliatiuis cū confortatiuis ⁊ resolutiuis aliq̄liter pmixtis. Fiant ēt
tales trocisci quos ponit Haly. in. 7ª. ptica
2ᵉ. R. ros. ru. ʒ. v. berberis. ʒ. iiij. ani⁹ se apij squinanti cassielig̃ calami aro^ci. añ. ʒ. iij. masticis
spice¹ cinamomi azari reub. rubee tintorū lacce. añ. ʒ. j. oia dicta pulueriʒent̄ ⁊ distēperētur
cū succo fen¹ ⁊ fiant trocisci ponderantes. ʒ. j.
detur vnus de mane ⁊ alius de sero distēpat⁹
cū aqua aperitiua radicū qua bñ indiget ista
mā q: grossa ⁊ viscosa existit ⁊ faciēs magnā
opilationem. cui⁹ hec est recepta. R. mediani
corticis apij ⁊ fen¹ ⁊ pet° añ. ℥. ij. se. apij an¹ marat¹ carui. añ. ℥. j. squināti agrimonie camedreos camepitcos rubee tictoꝝ cassielig̃ xilobalsami. añ. ℥. iiij. aceti al. quart. j. mell'. dispu. R. ß. R. aqua seu aposima in ista aqua ⁊ trociscis
est apertio ⁊ desiccatio ⁊ ꝓuocatio ⁊ cōfortatio. ⁊ si sentiat̄ apostema fridum esse in cōcauo in augmēto ⁊ in statu potest aliqñ purgari
cū diacartamo ⁊ pul'. diaturbit mixtis cū lacce ⁊ squinanto: ⁊ si in gibbo addant̄ trociscis
se. vrtice ⁊ milium sol'. se. saxifrage ⁊ cuz aqua
supradicta aqua rafani misceatur ⁊ cū trociscis offeratur. In isto etiam casu valet dialacca diacucurma ⁊ valent olea in quibus ē aromaticitas ⁊ confortatio ⁊ calefac° vt est oleuz
nardinum ⁊ oleum de gessemini ⁊ oleū de kerua ⁊ oleum balsami. ¶ Fiat etiam hoc emplastrum. R. se. apij ameos an¹ cardamomi. añ. ʒ.
iiij. squināti a loen epatici. añ. ʒ. iij. spice¹ ⁊ celtice masticis croci mirti añ. ʒ. j. ⁊ ß. terebētine
gūi pini. añ. ʒ. iij. cere al. ꝙ suf. cera dissoluat̄
cum oleo nardino ⁊ costino. ⁊ addantur gūmi
⁊ alie medi^e pulueriʒate ⁊ fiat emplastrum super epar ſm etiam Haly ex fimo bouis ⁊ capre incorporatis cum istis potest fieri emplastruz. Et ſm Haly ⁊ Aui. ex stōatico emplāto.
¶ Apostemate autem rupto qḋ scitur p exituz
saniei per ītestina si apostema est in concauo
epatis vel per vrinam si est in gibbo. cum hoc
etiam in hora rupture aduenit rigor ⁊ tremor
⁊ adest nausea ⁊ vomitus pp m^e horribilitatē
tunc facimus tale emplm̄ qḋ rumpit apa si pfecte non est ruptū ⁊ tollit dolorez ⁊ maturat
residuum ⁊ in pte epar cōfortat. R. fenugreci
ordei. añ. ℥. j. se. lini. ʒ. iij. farine volatilis molēdini radic̄ enule ⁊ bismalue absintij. añ. ʒ. v.
camo. melliloti viol' sicc̄ rosaꝝ rub. añ. ʒ. iij. ceparū lilij al. ʒ. iiij. fimi colūbini amomi sq̄nāti spice^ce. añ. ʒ. j. olei viol. olei camo. añ. quod
suf. R emplm̄ ⁊ tepidū supponat̄. deinde det̄
patienti pot⁹ mūdificatiuus ⁊ abstersiuus vt
est aqua decoctionis ordei ⁊ caricarū. al. pinguium. nā in ordeo est virt⁹ abstersiua ⁊ in caricis sic. ⁊ cum hoc in eis est virtus resolutia
⁊ maturatiua ⁊ pglutinatiua ⁊ subtiliatiua q̄bus oibus indigemus in epate apatis p⁹ eruptionē. valet ēt mellicratum pp abstersionem
ne vlcus ꝓfundet̄. ¶ Autores antiqui ponunt
ꝙ R etiā ista decoctio. R. fenugreci se. lini. añ.
ʒ. x. caricaruz. x. numero dianthos se. malue ⁊
maluauisci. añ. ʒ. v. mētastri ysō¹ ⁊ prassij. añ.
ʒ. ij. penid̄ q̄rt. j. mell'. R. j. ordei q̄rt. j. R pot⁹ ⁊
maturat ⁊ abstergit ⁊ lenit ⁊ mūdat vlc⁹ ⁊ nutrit. aliqui addunt oleū amigd̄. dulc̄ vel amararū: ⁊ tunc vz lac camelle vel asine capre. ⁊ si
apa est in gibbo sicut prius dictū est in cañ. ⁊
in executione cure: oz ꝙ materia trahatur ad
renes ⁊ vesicā cum rebus apitiuis ⁊ vrinam ꝓuocantibus vt sanies cū vrina expellatur. Et
tūc si fe. non adest dentur diuretica calida tibi nota. Et si febris adest dentur diuretica frigida vt sunt semina frigida maiora ⁊ minora
⁊ sumantur cum sir° papaueris vel viol. Et si
apa exñs in cōcauitate epatis rūpat̄ ⁊ sanies
expellit̄ per vomituz vel per ptes inferiores:
tunc postponāda sunt laxatiua vbi natura sad
purgat: imo tunc vtat̄ cibis cōfortatiuis ⁊ miscentur cū abstersiuis. iō valet decoctio supradicta de ficubus. ⁊ valet ordeatū ⁊ auenatū ⁊
sumant pullos gallinarū ⁊ perdicū: ⁊ extremitates capreti bene coctas ⁊ vinum lympha^m.
¶ Cura apatis duri epat̄ sclirosis epatis. qñ
est incipiens potest curari: sed postꝙ remanserit pluribus diebus nō. Pereunt eni aliqñ cito: aliqñ in tpe ampliori ⁊ cā est: q: epar ꝓpt
suā teneritatem ⁊ sube molliciem. tum ēt ꝓpt
nobilitatem ⁊ ꝓncipalitatem sue operationis
nō pōt fortia supportare medicaª. sicut facit
splen. ⁊ hec est snia Ga¹ de fe. ad glauconē. ca°
12. ⁊ transumptiue. Aui. in. 14. 3. trac. 3. c. de cura apostematis epatis. ⁊ cura illius est: ꝙ hu.
grossi ⁊ spissi digerantur ⁊ euacuentur prout
oportet: ⁊ digestiuum sit tale in quo reperiat̄
apertio viarum ⁊ confortatio vnde detur oximel diureticum in quo decoquātur extremitates absin¹ ⁊ enō. deide purget̄ humor grossus
cum mirab. kebul. ℥. j. temperentur per noctē
in decoctione viol ⁊ sene ⁊ epithimi. ⁊ addat̄
cassiaf. ℥. ß. propinetur de mane quia cū pur-

gatione indigem⁹ mollificatione ꝛ itus ꝛ ex̄ ꝛ
ideo ad int⁹ deẜ ꝑ cibo auenatū ꝛ brodiū pul/
lorū in quo sit pet° ꝛ spinargia ꝛ boraginis ꝛ
croc⁹ ꝛ deẜ ordeatū. ¶ Medicia ꝟo exterior sit
cōposita ex trib⁹. Prio ex mollificatiuis duri/
ciei. scđo ex resolutiuis. tertio ex aliqb⁹ ꝯforta
tiuis epaꝗ tam aromatiq ꝙ stiptiq. Et iō ꝶ ta
le emplm̄ vel vngm̄ in quo sunt tres supdicte
ꝓprietates. ℞. camo. hispanice. ℥. j. rof. ru. me
dulle ossiū cerui. si repiri nō pn̄t ossiū bouis ꝛ
axūgi anaꝗ ꝛ gallie olei nardini an̄. ℥. ß. absin¹
sicci. ʒ. iij. farine fenugre¹ ꝛ se. lini an̄. ℥. j. costi
dulq. ʒ. iij. cere noue: qđ suẜ ꝶ. vngm̄ ꝛ suauiter
sclirosis vngaẜ ꝛ pān⁹ lineus duplicat⁹ ex eo li
niaẜ. Vel ꝶ. emplm̄ ex cariq ꝛ pasſ. bulliꝗ ꝛ pi
sta cū farina fenugreci ꝛ camo. ꝛ ruta ꝛ melli/
lo° ꝛ oleo camo. ꝛ neridē. Emplm̄ resolutiuuz
sclirof epaꝗ qđ poniẜ ſm intētionē G¹. Scđo
de fe. ad Glauconē in. c. 12. ℞. gūmi armonia/
ci bdelli an̄. ℥. j. ꝛ ß. turis. ℥. j. olei nardini olei
masticis. an̄. ℥. ß. spice¹ ꝛ celtice rof. ru. an̄. ʒ. j.
ꝛ ß. pulueriʒāda puluerizenẜ ꝛ cuʒ gūis disso/
lutis in oleis mixtꝗ ꝛ incorꝑatis ꝛ addita cera
noua ꝙ suẜ. ꝶ. emplm̄ qđ extēsum sup alutaʒ
supponaẜ epati puncto vnguēto supdcō. Cō/
sulo ꝙ vtaẜ iteri⁹ diureticis ꝛ lapidē frāgēti/
bus ſm ꝯsiliū G¹ in loco vltie alle°. qꝛ in rōne
stat ꝙ illa q̄ frāgunt lapidē in renib⁹ ꝛ vesica
post trāsitū ꝑ epar ꝙ p⁹ frāgāt lapidē vel du/
riciē in epate exn̄tē ꝑ qđ nccio virt⁹ eoꝝ medi
caminū ꝑus trāsit. ꝛ qn̄ dictū empl'ʒ remoueẜ
vngaẜ regio epaꝗ vng° supi⁹ dicto. Cōsulit ēt
Aui. vt paꝗ. dormiat sup lat⁹ dextrū vt ex refle
ctione caloris maior ꝶ. resolō. Itē sumat paꝗ.
oī die. ʒ. j. semis agni casti cū aq̄ end° ꝛ fen¹. Et
vʒ ad resolōnē duri āpatis epaꝗ. Idē facit co/
sti. ʒ. j. vsqꝫ ad. ij. Guido de cauliaco ponit hoc
emplm̄ in duritie epaꝗ. ℞. galbani serapiʒ op/
popo^{ci}. an̄. ℥. j. farine fenugreci ꝛ se. lini. an̄. ℥.
ij. terebētine. ꝶ¹. ß. olei camo. ℥. iiij. farine fru/
mēti qđ suẜ. ad īspissandū ponanẜ gūi ī oleo
camo. in dissolōne ꝛ p⁹ dissoluanẜ ꝛ addita te/
rebētina ꝛ reliqs pulueriʒaꝗ ꝛ parū sq̄nanti ꝛ
rof. ru. ꝛ spicenardi. ꝛ ꝶ. emplm̄ ꝛ supponaẜ.

Declaratio in āpatibus epaꝗ. Prio
sciendum ꝙ si āpa sit in
pelliculis que sunt in ꝯcauitate epaꝗ ꝛ exinde
ꝶ opilatio ita ꝙ sang. nō possit transire ad gib
bum epatis iam ibi sunt duo mor¹ qꝛ āpa ꝶ. in
essentia ꝛ ꝓhibet ne boni⁹ san. genereẜ. Opila/
tiō ꝟo san. ꝓhibet ne possit penetrare que due
actiones corpori valde sunt necessarie. verba
sunt G¹ ꝑmo de morbo. c. 5. Et isti sūt duo mor
bi officiales: ꝛ vltra hoc est ibi morbus ꝯsimi
lis qꝛ mala cōplexio ꝛ morbus cōmunis quia
elongatio ꝛ separatio partis a ꝑte. ¶ Secūdo
sciendū ſm Auicē. vbi supra ꝙ in apostemati
bus ꝛ alijs egritudinib⁹ cal'is epatis nō acci/
dit nec sentiẜ pulsatio ꝓpterea qꝛ arterie sunt
in eo pauce. ꝛ cū hoc sunt dispse ꝑ pāniculum
eius. ¶ Tertio sciendū ꝙ si aliqn̄ āpa sit in so
lo gibbo epatis aut in sola sui ꝯcauitate non
pōt tn̄ esse qn̄ vtrūqꝫ latus. s. gibbosum ꝛ con
cauum cōpatiantur. qꝛ suba epatis continua
est. verba sunt G¹. 5. de inẜ. c. 7. Et iō qꝛ passio
vnius lateris alteri cōicatur: nō est mirū si si/
gn̄a sint cōmixta. ¶ Quarto itellige ꝙ qn̄ est
āpa in concauo epatis adest nausea ꝛ vomit⁹
colericus si āpa est colericū vel fl'āticus si āpa
est fl'āticum. Et hoc est qꝛ aliqua ꝑs hu. illoꝝ
a quo vel a quibus apostema sit stamacho vel
orificio eius transmittiẜ quā natura sentiēs
nititur expellere ꝛ expellit ꝑ vomitū. Singul
tus aūt non apparet nisi cū āpa est magnum
ꝛ longū. ¶ Quinto non est ignorandū ꝙ āpa
qđ est in lacertis positis sup epar non est ita
periculosum sicut si esset in suba epatis vel in
pāniculo eius vel in venis ꝓpterea qꝛ in illo
epar nō est opilatū nec discrasiatū nec tantū
sibi cōmunicaẜ rōne vicinitatis: nec etiā apo
stema meseraicarum est ita ꝑiculosum sicut si
esset in epate propter eandem cām: etiaʒ qꝛ ve
ne miseraice sunt multe: ꝛ ideo non pn̄t oēs
apostemari: imo multe earum remanent non
apostemate nec opilate per quas ꝙtitas chi/
li poterit ad epar penetrare. ¶ Sexto nō mi/
rum. si habentes āpa in epate sint male colo/
rati: sil'r de hn̄tibus opilationem ꝛ malā com/
plexionem qꝛ cū epar sit ꝑmum mēbrū ꝛ fun/
damentū generationis san. cū ipsum deficit
in digōne ꝛ mūdificatione san. ꝑꝑ aliquā de
egritudinib⁹ ei appropatis necesse est vt ille
san. ꝑdat colorē suū naturalē ꝛ suā rubedineʒ
ꝛ pulcritudinē. Ideo color rerū mutaẜ aliqn̄
ad viriditatē: aliqn̄ ad colorē aliquē de supra
dictis. ꝛ de hoc supius iam facta est mentio.
¶ Septio sciendū ꝙ in tꝑe famis bn̄ ab epate
ꝛ avenis pōt trahi aliquid ad stom̄ vt satisfiat
appetitui. Et hoc asserit Ga⁹. 3°. de virtutibus
naturalibus. ca°. 15. sic. Non oportet admira/
ri si per easdem venas per quas nutrimentuʒ
mittitur ad epar rursus in longioribus ieiu/
nijs posse trahi escam in ventrem. Et ideo di/
cit Aui. Famē pati ꝑter solitū stom̄ replet ma/
lis hūo. ¶ Octauo nota ꝙ an̄ fl'oiam ꝛ purga/
tioneʒ m° an̄cedenꝗ nulla repcussiua sunt sup

ponēda ꝓpter aliq̄s causas. pmo ē: q2 illa mā ꝓpter repcussiua n̄ pōt retrocedere: q2 illō qđ est plenū nō pōt eā recipe vt dicit Ga. ⁊ Haly 5. reg. cōmēto ⁊ cañ. 160. Scđa causa ē q̄ ista apocrustica seu repcussiua ingrossant ⁊ indurāt mām q̄n illa mā nō pōt retrocedere. ⁊ sic apa induratˀ ⁊ ingrossatˀ vt dicit Aui. in. 14. 3. i. c. de cura apatis ca. epatis. Nec etiā cōpetunt resolutiua: q2 maior fieret attrac. ⁊ dolor et apa augmētarentˀ. ante igitˀ localia ⁊ ꝑticla reme vses plectoria cognita sunt ꝑmittende purgatōes ⁊ h̄ est alphabetū in arte. ¶ Nono sciendū s̄m Haly de regali dispōne ꝙ illi qui ꝯsueuerūt flōmari mag̃ de san. p̄nt sufferre in exhendo: q2 meliˀ rōne ꝯsuetudis p̄nt flōmiā tollerari. ⁊ signatˀ ꝙ multˀ san. in patiēte apa. ta epatis fuit ꝯgregatˀ q̄ ꝑ ꝑcedētes nō fuit minoratˀ flōmias intiū ꝙ apa cātur. ¶ Decio intelligendū ꝙ q̄n apa ca. est in gibbo epatis cū repcutimus a ꝑte exteriori ⁊ ab intˀ debemus vti diureticꝭ fridis ⁊ hoc in p̄n vt sūt. 4. se. fria minora ⁊ ma. miscēˀ ḡmē ⁊ radˀ cicoree ⁊ silia q̄ nō multū excedāt in calitate. In augmēto aūt debemˀ miscere aliq̄ magis diuretica ⁊ cala i q̄bus nō fit nimis excedēs calitas vt rad. fenˀ ⁊ perˀ apij ⁊ brusci ⁊c. Sed q̄n apa est maturū debemus dare fortia diuretica ne forte mā ibi remanens in lapidē ꝯuertatˀ. Et ideo cū aqua radicū miscetˀ azarū semē milij folˀ ⁊ saxifrage se. petro. apij ⁊ sq̄nāti. ⁊ de compositis detˀ litontripon ⁊ filoantropos. ¶ Undecimo sciendū ꝙ admistratio laxatiuoꝝ nō competit in ꝑncipio sed in statu ⁊ declinatōe et in fine augmēti est multū necessaria. ꝑmo ad eruptionē apatis vt mā añs ⁊ cōiuncta diminuatˀ. Et q2 iuuamˀ nām vt super residuū dñetˀ ⁊ apa in fumū ꝯuertatˀ ⁊ exalet. ⁊ vt etiā supfluitates q̄ ab apate resoluūtˀ ꝑ inferiora expellantˀ ne epati noceāt. Post eruptionem aūt valēt laxatiua: q2 mūdificatio epatꝭ a sanie ⁊ virulētia nō parū adiuuat ad sanandū ⁊ ꝯsolidandū vlcˀ factū ⁊ ne sanies ⁊ virulētia i epate diu remanētes sibi ⁊ mesaicꝭ ⁊ mēbris circūuicinis manifestū afferat nocumētū. Et hoc dicebat Auic. in loco allegato iplicite t̄n. ¶ Duodecio dubitatˀ ex q̄ hu. apa in epate frequētius ḡnatˀ. dico ꝙ rō dictat ⁊ expiētia docet ꝙ ex illo humore apa in epate frequentiˀ ḡnat q̄ mag̃ in eo abūdat ⁊ mag̃ paratˀ ē vt putrefiat. s̄ iste est san. q̄ mag̃ in eo abundat: q2 vl'is massa sanguinaria ꝑus in eo ḡnatˀ et vtplurimū mag̃ de san. scđo q2 san. ca. ē ⁊ hu. ⁊ ꝑ ꝯñs mag̃ putrefactōi paratˀ. Scđo ḡnatˀ de cholera: q2 in eo est cistˀ. fellˀ. in q̄ chol'e supfluitates collocantˀ. 3°. ex flāte. 4. ex melˀia. q̄a vtraq3 q̄litate putrefactōi resistit. Sigᵐ autē vtpluᵐ qđ a san. vel cho. apa in epate ḡnetur est: q2 vtpluᵐ cū eo se. venit acuta q̄ ex calidis hu. dꝫ fieri ꝑcise. ¶ Tredecimo q̄ritˀ ꝓpter q̄d res dulces faciūt apa epatis ⁊ opil'oes. vt dicˀ Ga. meg. 13. ⁊ Aui. in. 3ª ꝑmi. c. de regimie eiˀ quod comeditˀ ⁊ bibitˀ. Dico ꝙ oēs res dulces sunt q̄sse sube. iō replēt mēbra ⁊ claudūt vias Scđo q2 citiˀ et auidius imo ad digōnem ab epate attrahuntˀ. iō causant opil'onē ⁊ augent apata maxime epatis cū h̄eat venas strictas vt visum est in ꝑmo ca. huiˀ. ¶ Quartodecio dubitatˀ si ex chilo pōt fieri apa in epate. Dico ꝙ chilus in transeūdo ꝑ venas mesaicas recipit aliquā digōnē ⁊ ꝑparationē vt cito fiat san. ⁊ q̄n est in epate vlterius mag̃ disponitˀ ⁊ iam incipit fieri san. ⁊ tūc si iste retineatˀ ꝓpt opil'ones ⁊c. quis nōdum ꝑfecte sit san. tamē ille potest putrefieri ad apa. et si tu dicas ꝙ tūc eēt dare aliā spēm p̄ter iā dictas. Dico ꝙ nō. q2 illa spēs est hūoralis ⁊ reponitˀ sub illo hu. ad quā magis paratˀ est ꝯuerti q2 ille q̄n humor nō potuit tenere vias ad membra nec ad intestina reuerti ꝓpter opil'onē ⁊ ꝯculcationē eius: si nō est verus chilus s̄ potiˀ ē chimus. Chilus aūt in ꝓpria forma sua exn̄s nō pōt esse mā apatis: q2 liquatˀ rōne subtilitatꝭ. ⁊ nō pōt putrefieri q2 n̄ expectat actōeꝫ calis ⁊c. ⁊ hec de isto morbo.

¶ Capl'm. 5. de fluxu sanguinis ab epate.

Quamuis in q̄rto libro aliq̄liter fuerit dictuꝫ de dissinteria ꝓprie ⁊ improꝑe dicta. tamen hic determinatˀ de fluxu sanguinis ab epate sine nocumento ⁊ sine dolore intestinorum.

Cause fluxus san. epatis q̄dā sunt ꝑmitiue vt est mutilatio membroꝝ exterioꝝ vt est pedū vel manuū vt est malefactorib' iusticiari fieri cōsuetū. Nā natura illā q̄titatē sang. q̄ debebat illa mēbra nutrire nō indigēs ea iterū delegat ad epar. epar ꝯo ea nō indigēs cū sua expulsiua ad intestina ꝑ mesaicas remittit. Deinde exteriˀ ꝑ circulum expellitˀ vt refert Ga. 6. de morbo. c. 5. Et tunc san. exit purus ru. ⁊ pulcer ⁊ venit ꝑiodal'r ⁊ in magna q̄ntitate s̄m q̄ntitatē mutilatōis ⁊ s̄m fortitudinē v̄tutis epatis san. generātis. Scđa cā ꝑmitiua pōt eē solo ꝯtinuitatis vel ruptura venarū epatis facta ab ictu casu vel ꝑcussiōe in ipso epate. Et san. iste ē ru. clarus

sed nō venit ꝑ interualla tēpis sicut in pma specie. ¶ Cause ātes ꝯstituūt secundā spēm. Prima est multitudo san. in corpe ꝑpter dimissionē exercitij ꝯsueti cū regimine copioso sine flōmia ꝯsueta vel nō ꝯsueta. et maxie qñ ꝟtus digestiua est fortis in gñando san. ⁊ ſꝫ ꝑ eandē viā sicut in pma q̄tū ad reginē nature in expellendo supfluū in quāto. Et de ista etiā facit gal. mētionē. 6. de morbo. c. 5. Scđa causa potest esse quedā abrasio seu vlceratio in parte cōcaua epatis. Et in ista appet san. niger ⁊ grossus ꝑpter longā morā quā fecit in vijs ⁊ in venis mesaicis et intestis anteq̄ expellat etiā potest cito currere. ⁊ apꝫ q̄ pua eius quātitas. ⁊ sic videt grossus ⁊ niger ⁊ q̄si putrefact⁹. etiā q̄ paulatine resudat ⁊ diuti⁹ remanēdo ingrossat ⁊ corrūpit. Istā causam ponit. Constanti. ⁊ q̄uis abrasio fit a cā añte forti ⁊ malis ⁊ acuti humorib⁹. tñ postq̄ san. emanat ipa abrasio ⁊ excoriatio seu vlceratio facta est ꝯiūcta. ¶ Causa ꝯiuncta est ipa solo cōtinuitatis vel vlceratio vel abrasio postq̄ iā ab epate ꝑpter ipas currit san. Alia causa ꝯiuncta q̄ est opilo in epate ꝯstituit. 5. speciē fluxus epatis qđ est: q̄ q̄n epar suscipit chilū et digerit ipm aliqualr ⁊ ille sang. ꝑpter opilationē vel ꝑpter debilitatē retētiue vel ex defectu digestiue epađ q̄ pfecte in san. ꝑmutare nō pōt. nec vlterius trāsire iterū ad intestina redūdat. Et hoc dicit Ga. 6. de inte. ca. 7. et in isto casu expellit chilus mediocrit exns iter digestum ⁊ nō digestum. Et oēs ꝯcordant q̄ iste sang. est ad modū loture carnis de ꝑrimo excoriate. Et si alie spēs sint flux⁹ epatis ad ista reduci pñt. Et ego vidi frequēt istā spēm ⁊ deus sanabat: scientia eñ medicine coadiuuante ſm earum diuersitatem.

Iudicia indicamus q̄ fluxus san. epaticus q̄ venit ꝑpter rupturas venarū eius vel ꝑpter vlcerationē vel abrasionē est malus. nā si magna est ruptura vł corrosio vel vlceratio est incurabilis maxie si est antiqua: immo hoiem pducit vt plurimum ad mortē. Scđo si fluxus epaticus sit ꝑpter opilationē vel ꝑpter debilitatē ꝯtentiue non est ita malus: quia ista magis ⁊ citius sunt susceptibilia remediorum.

Curatio fluxus epatis. Iam in lib. 4. ista materia aliqualr fuit tractata: ſ; nūc breuiter dicim⁹ q̄ si est a cā pmitiua exteriori quod scit ex iudicio patiētis debemus san. restringere ⁊ epar ⁊ venas ꝯsolidare. Et dent iste mec q̄libet ꝑ se vel sil' mixte, vel due aut tres ex eis. Et sūt spodiū gummi arabicū assum dragagām carabe corall⁹ et semē athere psidia balaustia acassia terra sigillata ypoq̄stidos san. dra. de q̄libet sumat. ʒ. j. et ſꝫ. trocisci pōderātes. ʒ. j. et ß. cū aq̄ ⁊ succo arnaglosse ⁊ burse pastoris ⁊ vn⁹ distēpatus cum vino omni die stoo ieiuno misceat. ⁊ ſꝫ flōmia de epatica ꝑpter san. distractōes ad oppositā partē. ¶ Vel ſꝫ isti trocisci q̄s ponit Constan. ℞. spodij boliarci. rob. ru. añ. ʒ. v. sang. dra. balaustie sumach cōchule merine arse cupularū glandiū añ. ʒ. iiij. carabe gūi arab. coralli arñ acassie reub. añ. ʒ. ij. croci spice cāphore ypoq̄stiđ. añ. ʒ. j. ß. pul. ⁊ tempet cū succo arnaglosse. ⁊ fiant trocisci ad pōdus. j. ʒ. ⁊ det vn⁹ cum aq̄ frigida si calor affuerit. ⁊ si nō cū vino stiptico. ¶ Si fuerit ꝑpter debilitatē digestiue q̄ venit ab aliqua malarū ꝯplonū curet sicut dictū est in. 2. c. istius ſm diuersitatē cōplois siue dādo in potu siue cathaplasmādo vel cibādo vel alr ꝑut ibi dictū est competēter. Si vo fuerit ꝑpter mutilationē faciant abstinentiā semel in die comedēdo. Cū aūt acciderit ꝑpē debilitatē retētiue epatis cōfortet ⁊ aroīicis ⁊ stipticis calis vel frigidis ſm diuersitatem causarum ⁊ sic de alijs.

¶ Caplm. 6. de opilatione epatis.

Opilatio epatis est morb⁹ officialis in via trāsitū san. et hu. impediēs iuxta istam doctrinā est sciendū q̄ opilo accidit interdū in venis epatis. s. in ramis venarum que ꝑcedūt a vena q̄ vocat porta in ꝯcauitate epatis exn̄te. Et aliq̄n fit in carne ipius epađ Aliq̄n fit in venis gibbi epatis.

Cause istius opilonis quedā possunt eē pmitiue: quedā āñtes: q̄dā ꝯiuncte. Primitiue vt est constrictio magna ⁊ diuturna supra regionē epatis cū zona vel diploide vel alterius vestis vel aliq̄ constrictōe ab extra veniēte. silr ictus vel casus vel obuiatio in regione epatis rōe quarū hu. ad ipm fluūt ⁊ faciūt opilationē ⁊ cibi grossi vt caro porcina bouina ⁊ caseus ⁊ panis azimus frumētū coctū amidū ⁊ suba leguminū. Alia cā pmitiua potest eē frigiditas exterior. vt ponit Ga. 12. de inge. c. 2. ¶ Cause āñtes ſm q̄ describit Gal. 10. de ingenio. c. 1. Et Auic. 14. ʒi. tra. 2. c. 5. Et Haly. 2. tegi. cōmento. 9. ibi. humidum quidē simul ⁊ calm. Et Aui. in. 14. ʒi. c. de opilationibus epatis sūt humores multi aut g̅ssi aut viscosi in venis vel in corpore vel in eo generati siue sang. grossus in eodem epate ge-

neratus a quo epar nutrit. Alia cā potest esse frigiditas hūoꝝ q̄n occurrunt frio epati in quo ingrossant. sicut chil⁹ grossus in quo sunt multe feces q̄ cū digeritur dimittit multas feces post se postq̄ subtile trāsiuit. ¶ Cause ꝯiūcte opilationis epat. Pria cā ꝯiuncta pōt esse naturalis strictura vel ꝯstrictio venarū vel canalium a pᵃ sui creatione: vt dicit Ga⁹. 10. de ingeᵒ. c. 2. 2 3. tegⁱ. cañ. 72. ibi. Alijs vō eufraxim in epate habētibus. Et Aui. in loco vltie allegato. Alia cā cōiuncta sunt ipsi hūores grossi viscosi vel multi frigidi diuisim vel cōiunctiꝫ in venis ei⁹ iam multiplicati vel ingrossati ꝛ iaꝫ in actu obturationē faciētes vel ipsa fex chili grossi in ramis venarū epat̄ igrossata ꝛ derelicta. Alia cā ꝯiūcta pōt eē regurgitatio san. ad epar pp mutilationē aliquoꝝ mēbroꝝ vel pp retentionē mēstruoꝝ vel emoꝛro. cōsuetarum. Alia cā cōiuncta est aq̄a in epate. Et q̄n iste cause ꝯiuncte multiplicant ꝛ p multum tps ꝯtinuant causant pmo opilationē i multis locis epat̄ que aliq̄n sunt cā putrefactiōis ꝛ p ꝯn̄s. fe. Aliq̄n sunt cāe aq̄atis. ex q̄b⁹ ydropisis freq̄uēter gn̄atur. Aliq̄n sunt cause retētionis vētositat̄ ꝛ grauitat̄ ꝛ doloris ꝛ extensionis in dextro ypocūdrio pcipue dum vētositas inter duas obturatiōes recludit ꝛ exalare nō pōt. nā vētositates retēte ꝛ hūores con clusi in epate p assuetos ꝯductos pcedere nequeuntes dolorē extēsiuū ꝛ aliq̄n grauatiuuꝫ in dextro ypocūdrio ꝛ epat̄ regione sunt generātes. Aliqui dixerūt q̄ aliq̄n gn̄at caro vel aliqd additamentū invenis epat̄ faciēs obturationē. sed dicit Aui. q̄ hoc accidit raro q̄ orificia venarū sunt neruosa iō caro sup ea generari nō pōt. Et posito q̄ oriat in vno orificio nō est verisile q̄ in oībus orificijs cū sint plura siles excrescentie oriant. ħ est verius sile q̄ ex multi viscosis hūorib⁹ ꝛ grossis siue flaticis fris vel a san. grosso vel a fecibus eoꝝ plura eorum orificioꝝ vnum post aliud obturentur.

Signa opilationis epat̄ quedā significant egritudinē istoꝝ q̄dā sumūtur ab expulsis ꝛ alia a retentis in ipso epate. Ab expulsis q̄ egestio est hūida ꝛ chilosa. ꝛ subtilis ꝛ multū humida ꝛ multa est pp cōmixtionem chili: q̄ qđ deberet mittere ad mēbra nutrienda cū fece que deberet esse sicca ꝛ in pua q̄titate miscetur ꝛ sic crescit q̄titas vltra cō suetum. Et silr humiditas ꝛ subtilitas. ꝛ ħ maxime itelligit q̄n opilatio est in concauo epatis: que frequētius accit vt dicunt autores vrina ē subtilis ꝛ clara ꝛ citrina. Si opilatio est a calore ꝛ alba si est a frigore ꝛ precipuum signum est grauitas in dextro ypocundrio ꝛ discoloratio faciei. ¶ Ex retentis sumuntur signa q̄ quāto plures in eo retinentur hu. vel superfluitates tanto maior grauitas ꝛ extensio in epate reperiuntur q̄ non remittuntur ad corporis nutritionem nec per porticuꝫ cōsuetum expelluntur. ¶ Aliud signum egritudinis est paucitas generationis san. ꝛ per cōsequens spiᵐ de quib⁹ discoloratio sequit ꝛ debilitas totius corporis. ideo nō possunt laborare nec ascendere per gradus nec pergere ad altam montaneam q̄ calor naturalis ꝛ spiritus maxime motiui deficiunt: ꝛ ideo motiua virt⁹ non pōt operari sine instrō. imo quando mouent ꝛ laborare nitunt accidit eis difficultas anhelitus ꝛ quasi pulsatio circa clibanuꝫ pectoris propter vicinitatē ꝛ cōicationeꝫ mēbrorum anhelitus cū epate vt dicit Aui. Et pter hoc dicebat Const⁹. q̄ furcule semp mouentur nec quiescunt a pulsatione. Et in talibus non solū epati verū ꝛ pl'oni intendenduꝫ est. Sunt etiam discolorati. q̄ san. spargi nō potest ad cutis superficiem vt bonus in eo generetur color ꝛ resplendens cū ibi non sit q̄titas nec qualitas ad illud peragendum ꝛc. ¶ Signa causarum primitiuarum ex iudicio pa. ꝛ sociorum potest haberi. Similiter si est a retentione menstruorum vel emorroy. etiaꝫ faciliter potest sciri per relationeꝫ patiēt̄. Si sit propter vsum ciborum stipticantium grossorum ꝛ viscosorum nam isto modo opilatur epar ex fecibus chili grossi. Quando autē ibi est ventositas inclusa non adest grauitas: sed extensio mag. Et si est ab apostemate ē ibi grauitas ꝛ dolor ꝛ fe. ꝛ alia signa dicta in capitl'o de apostemate epatis. ¶ Inquirendum est igitur si fuerit vsus cibis opilantibus vel aquis lutosis vel leguminibus vel fructibus p multum tempus ꝛ sic de alijs. nam per talem inq̄sitionem veritas poterit inueniri.

Judicia in opilatione epat̄. Auicen. in 14. 3ⁱ. c. de opilatōe epat̄ dicit sic. Et opilationes quedā epatis sunt ex matribus egritudinū eius. ita q̄ possumus iudicare q̄ piculuꝫ est q̄ opilationē sequat ydropisis aut aq̄a aut alie egritudines ei⁹ ꝛ sic primo epatis. secūdo totius corpis cābit egritudines ꝛ nocumenta. ¶ Scdo in cura opilationum vbi nō est aq̄a fe. nō inuenit ſꝫ grauitas ꝛ extentio ꝛ dolor. ¶ Tertio nisi cito opilationi epatis succurrat piculū est q̄ vn⁹ meat⁹ p⁹ aliū claudatur ꝛ sic subiectum cito ibit in ruinaꝫ.

Curatio opilationis epad. ꝑusꝗ̃ ꝑticu
laris exequať cura: aliq̃ gñal
ies cañ. sunt ꝑmittendi. ¶ Primus est Serap.
⁊ Aui. in capl'is ꝓprijs in sñia ꝑꝑ ingẽs ꝑicu-
lū qđ ex epaṫ opilatiõe corp⁹ hūanū ꝑatū ē i-
currere cū summo studio ⁊ bona diligenᵃ ipsi
nõ pigre cito debem⁹ obuiare: al's duᵐ est cele-
riter incurrere ꝑicula iam relata. ¶ Scđs que
subtiliant ⁊ icidunt viscositatẽ ⁊ grossitiẽ hūo
rū ⁊ eūando abstergūt ml'tos vel grossos hūo
res ⁊ que vrinā ꝓuocāt necessaria sunt in re-
mouenda epatis opilatione. ¶ Tertius ē Aui.
⁊ Serap. flõia si ꝯtigat si' nõ in ꝑnᵒ's in opila
tionis processu dʒ de basilica celebrari n'a ꝑn
cipio signa san. grossi ⁊ multi vehemẽter sint
appenᵃ nondū enī in ꝑnᵒ hu. grossi cursibiles
effecti fuerant. ¶ Quartus opilationẽ in late
re cõcauo exñte que ventrẽ soluunt poti⁹ sunt
mistranda. Et si in gibbositate q̃ vrinā ꝓuocāt
diuretica exhibẽda sunt pro salute. In vtraqꝫ
cā ꝑmittendo illa que incidūt ⁊ abstergunt ⁊
aꝑiunt. Iste cañ. est Auicē. in. 14. 3ᵃ. c. de cura
opilationis epatis. ¶ Quint⁹ cõpetentior ho-
ra in admistratione remouentiū opilationem
epatis est illa in qua tot⁹ chilus ab eo recept⁹
est digestus ⁊ expulsus ⁊ forte est hora p⁹ sur-
rectionem a somno ꝑ vnā horā vel ꝑ dimidiā
⁊ post sine cibo remaneat tempore cõpetenti.
¶ Sextus in opilatione epatis cū qua mani-
festa reperiť caliditas fr'ia vel tempata vl' pa
rum cal'ia aꝑitiua ad opilationẽ remouendaʒ
sunt vtiliora. ¶ Septimus est Aui. in loco pre
allegato aꝑitiua cal'a necessaria sunt in croni
ca epatis opilatione. ¶ Octauus est G'⁊ haly
5ᵒ. teg'. cañ. ⁊ ꝯᵒ. 72. ibi quecunqꝫ frequentem
eufraxim epatis ꝑꝑ angustiā venarū ei⁹ incur
runt salubris cū eis inuenta est tenuis dieta.
¶ Nonus dulcia ꝑ se in opilatione epatis sūt
postponẽda q̃r res dulces ad faciendū opila-
tiones sunt veloces: q̃r natura eas trahit ante
ꝙ̃ digerantur Aui. 3ᵃ. ꝑ'. c. de regimine ei⁹ qđ
comeditur ⁊ bibitur. ¶ Decimus non debent
aperitiua opilationū epatis oĩmode a confor
tatiuis ⁊ stipticis esse denudata. ¶ 11⁹ necesse
est medicinis eūatiuis aliqua diuretica virtu
teʒ laxatiui penetrare facienᵃ sociare. Serap.
in. c. proprio. ¶ Duodecimus est Aui. in. 14. 3ᵃ.
trac. 2ᵒ. c. proprio de cura opilationuʒ epatis
vbi vẽtris sol'o est necessaria nõ oʒ fortia laxa
tiua mistrare nisi magna fuerit necessitas ⁊ h'
ꝑꝑ ꝓpinquitatẽ peccantis maᵉ meᵉ laxatiue.
Mebra enī fortia in expellendo nociua modi
co adiutorio sunt cõtenta. ¶ Tertiusdecimus

si epithĩmata vel empl'a vel vnctiones vl' fo-
mentationes seu lauatiua deopilātia in iā di
cta egritudine videnť eẽ iuuatiua: illa stoᵒ ie-
iuno ⁊ vacuo exñte dñt applicari Haly. in se-
cunda ꝑte regal' dispõis liᵒ. 6. c. ꝓpõ. ¶ Cura
ꝑticularis opilatiõis epad. Prio sciendū ē ꝙ
meᵉ q̃ remouẽt opilationẽ epaṫ oʒ ꝙ sint aꝑi-
tiue ⁊ aꝑtio se tʒ magis ex ꝑte cal'itaṫ. Nā ꝭm
ꝙ dicit Aui. 2ᵒ. cañ. in. c. de oꝑationib⁹ medici
narū singulariū ⁊ Arnoldus in speculo in caᵒ
de medicina aꝑitiua inq̃tum est aꝑitiua oꝑʒ
ꝙ sit subtilis sube in qua ꝑticipet aliqua cali
ditas ad ꝑforandū ⁊ liquefaciendū ⁊ remouẽ
dum obstaculū qđ erat in via obturata q̃uis
sint dare aliqua fr'ia que sunt aꝑitiua rõne vir
tutis calide que est in suꝑficie q̃ virt⁹ ꝑ ꝑmaʒ
decoctionẽ vel ablationẽ remoueť sicut est en
diuia ortolana ⁊ cāpestris ⁊ taraxacõ. Et alia
sunt aꝑitiua vt aqua plantaginis cuʒ folijs.
Aliqua v'o sūt multū cal'a. His visis ⁊ canoni
bus ad vnguẽ obseruatis videať si cū ista opi
latione assit caliditas deordinata ⁊ sitis. Et
tunc detur sirupus acetosus cū aqua enđ. Et
valet enđ ortolana ⁊ siluestris ⁊ scariola do-
mestica ⁊ taraxacõ qđ ē scariola vel enđ agre
stis ⁊ cardoceli. ⁊ valet epatica. ⁊. 4. se. frigi-
da maiora ⁊ minora. quia ista deopilant ⁊ al-
terant. sil'r aqua plantaginis cum folijs ⁊ ra-
dicibus suis. Et in isto casu ẽt valet diuretica
tẽperata vel fr'ida etiā vt solatrū coriandrum
herba acetosa cicorea borago politricū capil-
lus veneris sꝑagus ⁊ gramẽ lupini nõ dulco-
rati ceterach dianthos vermicularis cimbala
ria scolopendria camepiteos de istis aliq̃ sūt
frigida aliqua tempata ita ꝙ nõ multū exce-
dunt in caliditate vel friditate. Aꝑitiua cal'a
sunt amomū ameos agaric⁹ cinamomū cube-
be eupatoriū cuʒ decoctione lupinoꝝ absinᵐ
acor⁹ apiū cicera cuscute caꝑis aʒaꝝ cassialig
aristologi rotūda rubea tinctorū yreos fistici
ꝭm ꝙ ponit Aui. Epitimus squilla poliū mõ-
tanū centaurea mior succus ei⁹ gẽtiana sirupᵘ
acetosus cū melle ⁊ aceto squillitico ⁊ oximel
squilliticū ⁊ oximel diureticū ⁊ sil'ia. Medici-
ne cõposite aperientes opilationes epad. sunt
trocisci de scolopẽdria in antidotaᵒ Aui. Con-
fectio de reub. ⁊ diatrion pipeon ⁊ ꝓprie dia-
calamentū philoniū cõserua acori ꝯserua ra-
dicis apij maxime q̃n spica vtraqꝫ ⁊ rob cum
istis conseruis misc'. ex supradictis pñt fieri si
rupi meᵉ decoctionis electuaria epithimata ⁊
alia ꝭm diuersitatẽ causarū. In causa calida
applicando aperitiua frigida vel saltez tem-

perata.⁊ in cã fria applicãdo apitiua calida. ⁊ ista pñt applicari simplr vl composite.⁊ ista sufficere deberẽt p pueri:s p iuuenib⁹ preter iam dicta R talis sir⁹ in cã calia.R. cortiq rad cappis brusci spagi saliq gramis apij cicoree añ.m.ß.tẽpent p nocte in aceto albo fortissimo.tũc addat endi.nouelle domestice ⁊ siluestris vtriusqʒ scariole rostripoꝛcini epatice ceterach politrici dianthos capilli veneris recẽtis plãtagis cuʒ toto.añ.m.j.se. spagi brusci. 4.seminũ frõzũ mioꝝ.añ.ʒ.ij.ʒuc'.R'.j.R.fir⁹. ⁊ in clarificatiõe sanð.al.⁊ muscad rob.ru.spodij añ.ʒ.j.⁊ ß.aceti al.qrd.j.addant ⁊ R sir⁹.detur oi mane ⁊ sero dũmodo p pausam añ non sumpserit cibũ.⁊ det cũ aq decoctionis ciceꝝ ru.⁊ gramis ⁊ endi. Iste sir⁹apit:⁊ alterat ⁊ cõfortat ep.¶ Deinde purget mã opilatiõis cuʒ cassiaR ⁊ reub°agarico in mioꝛi qtitate.A parte ẜo exterioꝛi cũ herbis ⁊ medicis dcis in sirupo pñt fieri fomẽtatiões epithiata ⁊c.¶ In opilatione a cã frida in q nõ est fe. nec ardoꝛ nec sitis repit ⁊ ista frequẽti⁹accidit R iste sir⁹ R.radiq ru.maioꝛis mediani coꝛtiq gentiane achoꝛi yreos radiq cappis sqlle.añ.m.ß. tẽperent in al.aceto p vnã diẽ post ꝯquassationeʒ ⁊ tũc addat scolopend⁹cum toto cicoꝛ⁹capilli veneris endi epatice pẽthafilon scariol' absin' agrimonie añ.m.j.camedreos camepiteos ameos poli mõtani cuscut.añ.ʒ.j. anisi marat' carui cinamo'amomi añ.ʒ.ij.mad spice'⁊ celtice cassielig⁹.spodij.cappis oium sanð. rob ru. añ.ʒ.j.⁊ ß.reub.ʒ.j.oximell'sqll'.R'.j. aceti albi qrt.j.R sir⁹clarificat⁹det cũ decoctiõe ciceꝝ rũ rub.vel nigroꝝ cũ radiq cicoꝛ⁹ ⁊ spice⁹.Si aũt attediaris de mltitudie simpliciũ: capias aliq ex istis addẽdo acetũ ⁊ mel. ⁊ R sir⁹.Et si cã esset multũ fria ⁊ iste sir⁹fieret in bonovino albo nõ esset erroꝛ imo valeret.Et tũc valeret pot⁹dict⁹in.c.2.isti⁹libꝛi i cura male frie epad ¶ Post vsum istoꝝ vel aliquoꝝ purget sic.R. polipodij querc.ʒ.j.anisi maratri.se.apij.carui absintij añ.ʒ.ß.R decoctio in q dissoluatur diacartani.ʒ.4.agarici.ʒ.j.R pot⁹vel magis vl' min⁹:ẜm vires egrotãtis. Iste eni pot⁹apit ⁊ purgat grossos hu.vel purget cũ his pillul'. R.yerapigre.ʒ.j.⁊ ß.agarici.ʒ.ß. bdellij.ʒ.j.R. pillule pvna dosi.Et si forte cũ hijs nõ purgatur dent pille stomatice.vel purget cũ theodoricon empiscon ⁊ cuʒ yeralogodion. Et ponit serap.q agaric⁹dat⁹cũ succo eupatoꝛij aperit vias ⁊ mũdificat pus subtiliãdo deide purgãdo.Ga⁹.i passiona°iubet dare oi mane amigð amaraꝝ.ʒ.v.se.apij.ʒ.j. cimi.ʒ.ij. ¶ Sʒ ponat q epar nõ indigeat calefactione nec ĩfrigidatione:sed tñ aptione qð scit p remotionem signoꝝ q dicta sunt in.2.c.huius de mala cõplexione epat.tũc dico q debem⁹vti apitiuis tẽpatis vel qñ.⁊ siynũ apitiuũ excedat in vno gradu calitat:addat fridũ apitiuũ in eodem gradu vel qñ.Et ẜm istã viã cõmiscent cuscute ⁊ endi cũ pauco absintio simul mixtis. Attñ Aui.⁊ serap.in isto casu eligũt camepiteos cũ aqua endi ⁊ squinantũ ⁊ oximel squill'm ⁊ decoctionẽ spagi ⁊ radiq lilij celestis cũ lacca. ⁊ vʒ capillus veneris ⁊ gramẽ ⁊ radix fen'. ⁊ h qñ nolumus infriare nec humectare nec calefacere.Et vʒ decoctio lupinoꝝ ⁊ cicerũ ru.vel nigroꝝ ⁊ cũ endi nouella ⁊ allzelzẽgi. ⁊ vʒ sir⁹ acetosus cũ melle fact⁹.¶ Deide fiãt tales trocisci.R.spic⁹.ʒ.iij. camepiteos absintij añ.ʒ.j. ⁊ ß.se.endi.se.scariol' rob ru. aʒari epatis lupi sicci reub.spodij. añ.ʒ.j.thuris.ʒ.j.succi agrimonie qð suff.R trocisci ad pondus vnius.ʒ. det vnus in hoꝛa in casu.electa cũ decoctione lupinoꝝ non dulcoꝛatoꝝ ⁊ absintij ⁊ spice'. vl' cũ aqua radicũ.¶ A pte ẜo exterioꝛi pñt fieri epithimata fomẽtationes ⁊ empl'a de reb⁹ dictis in sirupis ẜm diuersitatẽ causaꝝ.Et valʒ hoc empl'm.R.camo. mellilotí abꝛotani vue muscate añ.ʒ.j.se. apij ameos absin' añ.ʒ.iij. mastiq spice⁹spice'.añ.ʒ.ij. distẽperentur cuʒ succo fen'.⁊ R empl'm sup epar sto°ieiuno. Et cũ supꝛadicd reb⁹in vino bulliq R euchatisma vl' fomẽtatio ⁊ erit artificiale.¶ Purgata mã añte ⁊ ꝯiuncta iuxͣ posse si ibi fuerit vẽtositas vtat diacalamẽto cũ semibus apitiuis ⁊ diaspmaton ⁊ diamẽta qð ponit Auic.in.5. Et R sacellationes de absintio ⁊ pitaria ⁊ cimino ⁊ ani°.qñ aũt tps opilationis ꝓlongatur. consilio Serap.⁊ Auic. R flõia de epatica siue de basilica dextri bꝛachij.q2 illavena haurit san. ab epate.Et ꝯtinuẽt medicamĩa supꝛadicta.

Dieta In opilatione epatis gñal'r iuxta consiliũ Ga'.3°.teg'canone.17.dʒ esse subtilis in substãtia ciboꝝ ita q comedat cibaria facilis digõnis ⁊ leuis penetratiõis ⁊ in parua qtitate iuxta tenoꝛẽ octaui canonis.Et comedat ius cicerũ cuʒ petro. ⁊ spica' Et sumat carnes mutonis gallinarũ cum petro.⁊ spẽbus patas in cã tñ fria.⁊ cũ cibis sumat petro.feniculũ ⁊ abꝛotanũ ⁊ sinapi sperꝛagos ⁊ cappes.⁊ vtilius est eis q sumant res bullitas. nã toste ceteris paribus grossioꝛem generant chilum. Caueat ab omnibus cibis grossis ⁊ viscosis:⁊ a carnibus grossoꝛuʒ animalium:⁊ a bestialibus piscibus ⁊ marie non

squamosis. ꝛ non non vtatur rebus frixis nec assaꝫ. dimittat triticū coctū amidū ꝛ dactilos ꝛ subam leguminū panem azimū: ꝛ res dulces: in quibus viscositas est Non fiant balnea nec empla nec fomentationes donec pꝛima ꝛ secunda digestio sint cōplete. Caueant sibi ab exercitio ꝛ eqtatione imediate post cibuꝫ donec secūde digōnes iam dicte fuerit cōplete. nam exercitium post replōnem facit cibū penetrare absqꝫ pfecta digōne. ꝛ sic augmētant opilationes epaꝫ ꝛ meseraicarum. Caueat a nimio potu post cenam ꝛ cibum maxime a vino. qꝛ materias crudas ad epar facit penetrare vtatur vino antiquo odorifero subtili albo ꝛ claro in parua q̄titate.

Declaratio In opilatiōe epaꝫ. Pꝛimo sciendū q aliq sunt fria que de se sicut dicit Aui. sūt apitiua ꝛ subtiliatiua: vt sunt quattuoꝛ se. frida minoꝛa ꝛ ma. ꝛ epatica ꝛ endi. Aliqua etiā sunt calīa que de se sunt opilatiua: vt est frumentū qd Algafaqui ponit esse calidum in pꝛimo faseoli que sunt calidi in medio. 2ⁱ. ¶ Secūdo dubitatur q̄ꝛo autoꝛes ponunt opilationē epatis posse fieri ex ventositate: cū ventositas grossissima subtilioꝛ sit q̄ chilis subtilis. sicut ventus subtilioꝛ est aqua. Dico q vent⁹ vel ventositas nō faciunt opilationem: pōt tamē venire cū opilatione ita q illa ventositas potest claudi in vijs epatis que ab vtraqꝫ parte sunt opilate ꝛ non pōt exire. sicut aliqñ ventositas claudit in intestinis: vt potest videri in yliaca ꝛ in colica. Et ista ventositas sic retēta dilatat meatus in qbus cōtinet. ad quoꝝ dilatationē vicinoꝛum meatuū ꝛ partiū fit cōstrictio: ꝛ p ꝯñs opilatio. Et per istū modū ventositas causat opilationē. ¶ Tertio dubitat de cicerib⁹ vtruꝫ valeant in opilatione epatis. vr̄ q nō: qꝛ eoꝝ nutrimentū est grossum. vt ponit G⁹. in li° de alimētis ꝛ alij autoꝛes sibi Ga⁹ ꝛc. In oppoᵐ sunt oēs qui iubent cicera rubea ꝛ nigra dari in opilatiōe epaꝫ. ēt ex alia cā: qꝛ sunt ca. ꝛ sic ca. Nota 8m q dicit Algafaqui ꝛ Auicē. in. 2° autoꝛit⁹ ypo. q in ciceribus sunt due spēs que separantur ab eis per decoctionē quaruꝫ vna est sal. ꝛ per istā eoꝝ decoc° lenit nām. Et alia est aliqualiter dulc̄ ꝛ aperiens: ꝛ tñ ista cum pma aliq̄liter mixta pꝛuocat vꝛinā ꝛ apit opilationes epaꝫ ꝛ splenis ꝛ frangit lapidem in renibus ꝛ vesica: vt ponit G⁹ ꝛ Aui. in loꝗ allegatis. Et ista virt⁹ apitiua stat in supficie: eoꝝ imo ēt per remollitionē ꝛ fricationē remouet sicut & de endi solatro ꝛ caule, ꝛ de lupis qui cum sint amari ꝛ nō comestibiles per remollitionē ꝛ fricationē in aq̄ dulcoꝛant ꝛ fiunt comestibiles. Et 8m istā nām Aui. ꝛ alij concedunt cicera. i. ius cicerū ꝛ decoctionē. Alia est natura eoꝝ 8m subam ꝛ materiā. eoꝝ ꝛ ista suba comesta dat grossum nutrimentū. qꝛ pꝛime due pꝓpꝛietates iam remanserunt in decoctione. Tunc ad q̄situ dico q decoctio eoꝝ vꝫ in opilatione epaꝫ ꝛ splenis ꝛ pꝛouocatione vꝛine ꝛ mūdificatione renū ꝛ vesice. marie cū decoquunt cū folijs petro. ꝛ cū alijs diureticis. Et dꝫ poni in fine decoctiōis ne illa diuretica ꝛ apitiua ꝛ abstersiua virt⁹ p lōgā ebullitionē euanescat. Suba aūt eoꝝ. qꝛ nutrimentū dat grossum nō vr̄ cōpetere in tali discrasia. Et p hoc pꝫ qd dicendū est ad rōnes ꝛ autoꝛitates. ¶ Quarto sciendū: q iam dicta supi⁹ de opilatiua debēt p longū tps ꝯtinuari int⁹ ꝛ applicari exteri⁹. qꝛ sine moꝛa sufficiēti in applicatione agenꝫ ad passiuꝫ nō fieret actio cōpleta. Ideo apud multos ꝛ ignoꝛātes artē meᵉ inuentus est mod⁹ ꝯtinuādi medicinas p nouē dies vel p ampli⁹ vł min⁹. ꝛ h̄ magis fit pp ꝯtinuatione q̄ pp numerū dierū certū. qꝛ cōtinuata vigent ꝛ itercisa peunt. ¶ Quinto q̄rit p queꝫ modū absinᵐ vꝫ in opilatione epaꝫ cū sit amarū: ꝛ amara reputent eē fundata in suba grossa ꝛ terrea vt dicit Meb° in suis lib⁹ in. c. pmo. Rñdeo dicēdo q in opilatione epaꝫ sunt certe intētiones. Pꝛima est aptio. scōa est mēbri ꝯfoꝛtatio. iō ista duo in absin° repiunt. nam absinᵐ calīn est in p°: siccū in scōo. ꝛ est in eo duplex nā. vna est calīa q̄ est amara ꝛ facit ipsum apitiᵐ opilationū ēt solutiᵐ ventris. ꝛ iō soluit ꝛ apit ēt opilationē epaꝫ. ꝛ qꝛ ista virt⁹ magis est in supficie: iō p° occurrit mēbꝛo cui applicabit ꝛ facit opationeꝫ calitatis. Scōa na seu opatio pcedit a suba terrea ꝛ stiptica: a qua orit adunatio partiū laxarū ꝛ cōfoꝛtatio illius mēbꝛi ad qd attingit virt⁹ eius. ꝛ pptera igit qꝛ in absīntio repitur abstersio cōfoꝛtatio ꝛ mēbꝛi cui debēt adunatio seu prius cōgregatio ꝛ humoꝝ illi⁹ mēbꝛi a putrefactiōe ꝯseruatio: dignū est vt int epaticas medicias reuerēter collocet: ꝛ vt ipsum memoꝛie cōmēdetur: vt epar p ipsuꝫ cōfoꝛtet ꝛ p ꝯñs secūda digestiua. Et vltra hoc eius ꝓductus apiant: qꝛ iam pꝛima anteq̄ ad epar attingat fuit cōfoꝛtata. ¶ Sexto dubitatur si epar calidum a pꝛima sui generatione potius opiletur q̄ frigidum. Arguitur pꝛimo q sic ꝛ pꝛesuppono duas pꝛopositiones. Pꝛima est vehementia ꝛ foꝛtitudo virtutis attractiue est causa

opilationis epatis.patet in.14.3ᵗ.trac.3.c.de opilatione epatis. Secunda ppositio virtus attractiua viget per caliditatem ꝛ siccitatem Ista est Aui.in pma distinctione pmi canoñ. doctrina sexta.c.iij. Tunc arguit sic. Quicqd est causa maioris attractōis ē causa maioris opilōnis:sed calitas est cā maioris attractionis.ergo calitas est cā maioris opilōnis.et p pñs epar calm magis opilabit. consequētia est bona ꝛ añs p maiori parte patet.quia per pmā ppositionē:ꝛ p minori patet p secundā Secūdo.quicqd disponit ad raritatē magis disponit ad opilationē:sed calitas est hmōi. ergo ꝛc. Consequētia est bona p eo ꝙ raritas mēbri est causa opilōnis ppter faciliorē receptionē supfluitatū humoꝝ:vt ponit Auic.et ideo splen facilr opilat.ꝙ aūt calitas disponit ad raritatē magis ꝙ frigiditas.h de se est notum:qꝛ dilatat mēbrū ꝛ frigiditas ꝯstrigit ¶ In oppositū arguit.Dicit Serap.in trac.4 sui breuiarij. ꝙ opilatio que fit in epate non est nisi ppter humores grossos ꝛ viscosos qui aggregant ꝛ coartant in capitibus venarū ꝛ in ramis ꝛc. Constat autē ꝙ in epate frigido plures humores grossi ꝛ viscosi repiunt ꝛ generant ꝙ in calido.g in frigido citiꝰ fiet opilatio. Secūdo quia omne membrū superflue frigidū ingrossat ꝛ inspissat ꝛ cōgelat humores. ¶ Conclusio. Epar frididū paratū est opilationi magis pmo ꝙ calm:qꝛ meatus epat calidi sunt latiores ꝛ supfluitates ꝛ humores liberius possunt transire. Secundo quia epar calm fortiores habet ꝟtutes oñes: qa omne membrū infrigidatū superflue defectas habꝫ operatiōes. Tertio quia in eo nō generantur tot grossi nec viscosi humores. ¶ Ad rōnes ad pmam dico ꝙ opilatio calidi est triplex. Prima est attrahere. Secūda est attractum digerere. Tertia est consumere nisi ab eo expellat ꝛc. Cum tu dicis ꝙ vehementia et fortitudo attractiue est causa opilationis.verum est qñ attractum non digerit vel nō consumiturvel alibi non delegat.sed in epate calido quod attrahit digerit pfecte ꝛ ad alias partes mittitur vel in eo consumit. Ad secundam dico ꝙ sola membri raritas nō est causa sufficiēs ad faciendum opilationē. sed oportet ꝙ ibi sint multi ꝛ grossi vel viscosi humores:qui in epate calō nō facilr repiunt. ¶ Septimo sciendū ꝙ in aptione opilationis epatis pma intētio est aperire obturationē pororum vel venarū cum rebus aperitiuis quibus aromatica ꝛ cōfortatiua debent esse admixta ſm tenorē decimi canoñ.nam ex tali cōmixtione confortatiuorum ꝛ stipticoꝝ cum aperitiuis tria commoda cōsequunt. Primū est mēbri ꝯfortatio aromatizando ꝛ vniēdo ꝛ stipticādo. Scđm est: quia ista stiptica virtutem medicinarum aperitiuarum retinent:ꝛ ipam faciunt reuerberare sup materiā vt ille subito nō recedant donec suam pfecerint opationem. Tertiū est quia si sunt frigida reprimūt calida apitiua calidorum ne epar aduratur vel supcalefiat. Et si sunt calida felicitant operationē aperitiuorum.ergo stipticus grosse substantie figit subtilē ꝛ retinet. Calidum autē est vehiculum frigidi. frigidum vero repmit calm:et ipsum retinet:ne cito ab opere euanescat. Patet ergo ꝙ mixtio superius frequēter dicta est multū vtilis ꝛ discreta. ¶ Octauo scias ꝙ in opilatione epatis ante confirmationē ꝛ in pncipio vrina incipit attenuari et crescente opilatione crescit tenuitas vrine:quia partes grosse non possunt penetrare cum ea. Et quando opilatio est confirmata : vrina est in vltimo tenuitatis. Et siue opilatio fit in principio siue in fine:semper post prandium maior sentitur aggrauatio ꝛ dolor: ideo quia chilus nec humores possunt penetrare. pptera ibi causatur dictus dolor aggrauatiuus.immo dicitur ꝙ furcule et subasselle non cessant a pulsatione vsqꝫ ad ylia.

¶ Capitulum.7.de mala habitudine ydropisim precedente.

i Stam habitudinem vocat Auicēna cachechiam Quis illud nomen cachechie ipse approprìet ad corruptionē cōplexionis epatis ppter ppinqtatē quā habet ad ydropisim: que cōmuniter sequit debilitatē secunde digestiue:vt postea patebit. Serapio ꝟo solum facit mentionē de habitudine ydropisim patiente. Et quia habet easdem causas et signa ꝛ curam sicut yposarcha. Ideo multi practicantes de hac habitudine: singulare capitulum non fecerunt.

Cause Cachechie sunt eedē q ydropisis sed differūt:quia vel sunt remissiores ꝙ in ydropisi.vel sunt adhuc in pncipio et non tm̄ pcesserunt.

Signa Constituētia vel demōstrantia cachechiā sunt. Quia appet inflatio.pmo in pedibus ꝛ tibijs ꝛ in facie ꝛ palpebris:ꝛ aliquādo in toto corpeꝛ calor faciei ꝛ totius corpis declināt ad albedinē ꝛ labiaꝛ gingiue similr ad albedinē sunt declinātia.et

dicit Serap. q corpus inflat ad modū paste fermētate. Aliqñ crescit i eis appetit⁹ z aliqñ fit solo vētris. aliqñ ↄstringit z feces retinet z vri^a z sudor z sil'r alie supfluitates vt est spu tū z forte retinent mēstrua vl' emorro. ↄsuete z adest gūitas in motu z pigricia. z aliqñ inflamant testiculi. Et dicit Serap. z Aui. q si in eis accidant vlcera sunt difficilis cure. ꝓpterea qz cōplo mēbri est corrupta. et ꝓpter corruptionē hu. in eo ↄtentoꝝ. z gñat in ventriculis eoꝝ multa vētositas ylia eoꝝ tēdunt Ista aūt habitudo innormis frequēter accidit ↄualescētib⁹ effrenatq̄ q cronicas egritudines ppessi sunt. Sil'r illis q̄ emorro. ↄsueuert fluētes habere. Et ꝓ nūc ꝓpter abscisionē vel cicatrizationē nō fluūt. Simil'r post nimiā et longā sanguinis effusionem.

Curatio cachechie fere eadē est cū curatione ydropisis. Ego vō ꝓmo pono eos in abstinētia. ita q si comedere possent sex. ʒ. panis in prādio sufficiāt ei cōedere. iij. ʒ. Et si cōsueuit vel potest potare. 4. metretas vini: sumat solūmodo duas: z semꝑ a mēsa surgat cuꝫ fame z siti. Deinde si fuerit ꝓpter retentionē san. fluere ↄsueti ꝗ flōia vl' apiant emorro. vel mēstrua ꝓuocent. postea intēdam⁹ ad correctionē ↄplonis toti⁹ corpis z ↄfortationē epatis z stomachi z ad eūoneꝫ materie. Unde si videant hu. in corpe abūdare q̄ nō sint multū grossi nec viscosi. cōcordat Serap. Aui. z alij q purget cū yerapig. nam isti duo cū Ga. affirmāt q yerapigra ex͞hit et purgat supfluitates corpis absq̄ nālibus et innatis humiditatibus. Et si aliqñ vtat vomitu ante cibū iuuat eos multū magꝭ q̄ aliq̄ res vt dicit Serap. z hoc est ꝓpter eūonē aīn materie z cōiuncte si aliq̄ in stomacho vel epate cōtineat. Et vtat sirupo de absin° z dialacca z aqua de radib⁹ z rebus vrinaꝫ ꝓuocātibus. Si autē cognoscit q ibi sint humores grossi digerant cū oximelle diuretico vel squillitico z sirupo de absin°. Deinde purget sic. ℞. ligni aloes mastiq. aā. ʒ. j. polipodij agarici turbit. aā. ʒ. j. et ß. an'. ʒʒ'. aā. ʒ. ß. pulpe colōqntid. ʒ. j scamo° azari spice'. aā. ʒ. ß. yerapigre. ʒ. ß. fiat massa. vel purget cū pill'is de mesereon q̄ dicent in. c. de. ydropisi dño adiuuāte. deīde sudent in stuphis siccis z balneent se in aqs sulfureis z alūinosis z lauēt pedes z tibias in lexiuio salito z vtāt exercitio tempato. Sumāt interdū clisteria que educunt flegma: z aqsos humores de herbis z oleis z ↄfectōnibus cōfecta. Et post euacuationē tiriaca metridato et dialacca vtat. z in medicis digestiuis et correctiuis male ↄplonis totius z partiū ꝑncipantiū in egritudinib⁹ epatis z stoma' z in apitiuis z in laxatiuis addat agrimonia leuistic⁹ camepitheos aristolog ro. z spica' z celtica z se. vrtice z miliū sol. z ꝓ residuo recurrimus ad. c. de ydropisi. z vtat cibis facilis digestionis z boni chimi ꝫm tpus anni. z aliqñ pullis gallinarū z captis z vitulo lactanti et columbis et turturibus z ꝑdicibus starnis et frācolinis in terra vbi repiunt: z alijs paruis auibus z carne mutonis. et ista vtpluri^m sint tosta z sint parata cū rebus aromaticis. z vtatur porris z allijs z sinapi z petro z fen' vel fenug' z mēta. z caueat ab alijs herbis fris z ab oibus fructibus q̄ nō sunt sicci. et teneat se in magna dieta z abstinētia.

¶ Caplm. 8. de ydropisi.

Ydropisis dicit ab ydros grece qd̄ ē aqua latine z passe quod est passio quasi passio aquatica denoiat. z nō immerito passio aq̄tica noiat. Primo quātum ad materiā ex qua generat: qz ab hu. subtilibus z aquosis z flegmatic et ab aq̄ citrina generat ꝑcipue. Unde haly. Chili subtiles z aq̄i faciunt egritudies aq̄sas. sicut est ydropis. 3. teg' cōmēto. 193. Scdo passio aq̄tica vocat ꝓꝑea quia aquā citrinā in vētre z in alijs partibus corpis in magna q̄titate retinēt. Tertio passio aquatica vocat: qz aquā ↄtinuo desiderāt potare: cū sitis insatiabilis fere ↄtinue in eis reperiat. ¶ Idropisis igit est morbus mālis cū inflatione totius corpis. aliqñ cū inflatiōe vētris sine alioꝝ mēbroꝝ inflatōe ex aq̄sitate vel vētositate ↄiūctim vel sepatim ab errore v̄tutis digestiue epatis ꝓcedēs. Berñ. de lilio dicit q ydropisis est error imutatiue v̄tutꝭ in toto corpe ↄn̄s errorē digestiue v̄tutꝭ i epate. Ista satis est bona notificatio. sed nō bñ vl'r conuertit cū suo diffinito quod de necessitate cōuenit oīni bone diffinitioni. Et h̄ dico ꝓꝑt lepram z scabieꝫ ꝓcedentē a v̄tutis digestiue errore in epate. tñ nō dico q̄n sit bona passionis notificatio: qd̄ bono medico sufficere dꝫ. ¶ Nunc aūt ꝫm maiorē medicoꝝ exercitiū et rei veritatē tres sunt spēs ydropisis: quis in passiona°. 4 ponant diuidendo spēm que fit ex sanguine aquoso solū in anasarchā et yposarchā: sed tñ quia nec in causis nec in signis nō multū differunt: sub vna specie iste due reperiunt. Et dicamus q ꝑma spēs est yposarcha que ab aliq̄bus vocat leucoflegmācia. et

aliqn anasarcha. Scda spes vocat alchites. Tertia vocat tipanistes. Interptatio aut isto rum noium tal est. Prio leuco flegmacia bm S^m in passionario iterptat alb tumor vel album flegma. r dr a leucos grece qd est albu latine r flegma qsi tumor fact ab illo flegm aqso Iposarcha dr ad ypos qd e sub r sarchos qd est caro qsi huor existens sub carne. ibidem. r frat Io. in psodia. Alchites est scda spes. r dr bm Sa^m in loco alleg de assrit p k scriptu qd est vter qr sonat sic vter semiplen aq. Tipanistes est tertia spes r dr a tipano qd est pellis vetris sic pellis tipani i vltimu de potetia extedit imo si cu ligno puo r sicco pcuteret: venter redderet sonu maiorem q alie spes. ¶ Et yposarcha fiat a ma flegmatica r aqsa penetrante cu sanguine ad mebra carnea. Alchites fit a ma aquosa q ptinue effundit ad spacium iferioris ptis vetris r ptes vicinas cum q comiscet aliq vetositatis portio. Timpanistes fit a ma ventosa in maiori qtitate r aqsa in minori que collocata est in vetris spaciositate iter zirbu r cifach. nuc autem bm q dicit Aui. r Serap. ista spes ydropisis hz aliquas cas r signa r iudicia coia oibus speciebus. aliqua etiam que sunt propria vnicuiq speciei.

Cause Coes oibus speb ydropisis qda sunt piuncte: qda antes: r quedaz pmitie. Ca piuncta r imediata in q oes spes ydropisis pueniunt: est error magn fort vtut digestiue epat. r sic hz lra Sa. 2° pnost. 3°. p° ibi. Ois ydrops in acuta fe. vbi dicit. Et vtr qde oes spes ydropisis pueniut a nocumento accidete in vtute gnatiua sang. qn deficit ab illo ope: r deest ei coplementu ei. h ille. Ides dicit 5°. de int. c. 7. sic. ydropisis eni no pt ee: nisi patiat ep ibide. Et io dicit Alexa. q ydropisis est passio cronica ex fritate epat gnata qr virt epat cibos non decoqt neq in subam sang. puertit. Et Aui. in. 14. 3. c. ppo. r no quidem accidit ydropisis absq egritudine epat. Et sic pz de ca piuncta. ¶ Cause antecedentes q in corpe put iueniri anteq actualis ydropis repiat r et cu ipsa actualr exnte sunt mlte. qr vel sunt in ipso epate exntes: vel sunt ab alijs mebris p coicatione. Si pmo mo tuc put esse consiles morbi: aut officiales aut coes. psilis aut est mala coplo cala: vt dicit Sa. 5°. de inter. c. vltio. r Auic. loco preallego. vel et mala fria aut sicca aut huida simplices vel coposite. Oes iste coplones qn aliq vel aliq earu supfluunt ppria coplone mebri sana debilitat r p pns opatione q fit mediate bona coplone sana. veru est tn q mala coplo calida paulatim r gradatim resoluedo calore nalem pot intm virtutem epa. debilitare r facere errare q ille error erit ca piuncta ydropis. Dicit eni Auic. q calor nalis epat pot resolui a calore innali vel pot ei accidere subita extinctio sicut accidit ex potu aque frie no in suo tpe accepte. vt qn capit in ieiuno: vel post balneuz. Potest et ista mala fria in epate fieri r p pns ydropisis post longas euationes r intesas: vt p sudores r fluxu vetris p emorroy. p mestrua: p fluxum san. nariu. qr ois fluxus sang. supfluus est fortis ca in inducedo forte errores in virtute digtia epat ipsum infriando r debilitando pp euacuationes sang. r spuum r naturalis caloris. ¶ Morbi et officiales put ee cae antes ydropisis vt pctu in qtitate. na si puuz est a creatione: epar valde cito opilat. vel quis non sit puu: pot opilari r esse ca ans ydropisis: precipue qn opilatio est in gibbo epa. tuc eni aqsitas que dz trasire ad venas r ad vias vrinales penetrare no valens iteru in magna reuertit qtitate r retrocededo p viaz regurgitationis r resudationis cadit iter pelliculas ventris q zirbus r cifach noiant. Et dicit Auice. in loco allegato q ista huiditas pgredit p vnu poru qui dirigit vsus vmbelicu p que embrio i vtero exns mrno recipiebat nutrimetu ad oia sui corpusculi mebra nutrieda. Et io ista opilatio gibbi epat est principalis ca ydropisis. Morbi aute comunes q put esse ca ans ydropis in ipso epate sunt pstituti solo aut rasura vel excoriatio vel vuln vel vlcus no curatu p apa r silia hijs in ipso epate existetia. ¶ Cae ydropisis q ab extriseco accidut put esse calitas exterior q facit ad magna rsolutione inati cal. vel magna fri. extingues inatum cal. toti corporis r epat ad iteriora penetrando. silr imoderata comestio r pot supflu maxie de nocte in lecto p multu tps ptinuat r maxie pot aq frie in magna qtitate sumpt no in sua hora: vt qn frequeter bibit in ieiunio vt dicit S. 5°. de iter. c. vltio. r Aui. in. 14. 3. c. de ydropisi. r silia. Et oe illd qd facit nimis penetrare vt labor in tpe calo r silia vltra hoc fe. loge r diuturne que faciut nimis potare. na potado excessiue virt epat debilitat r fit ca ydropisis ppterea: qr multa huiditas in epate r in corpe cogregat. Scdo qr febrilis calor exalat nales calore vt supius fuit relatu. ¶ Cause ydropis coicates ab alijs mebris collocant inter cas antes ppterea: qr in corpe exntes r in me ma dante nondu nisi postq fuerint coicate funt

causa fortis erroris bgtie epatis nec actuales faciunt ydropisiz. Et dicūt fere omnes q̄ iste cause cōmunicate aut sunt a toto corpore aut ab aliquo speciali mēbro. Si a toto corpore h̄ est q2 totum corpus exn̄s frīm totum sanguinem & humores y° etiam epar refrigerat. & fit cā male nutritionis & regurgitationis ad ep. silr quādo totum corpus est calidū extraneo calore facit ad debilitatez naturalis cal. & ad indigōnem fortē: & per p̄ns ad ydropisim. Si aūt venerit ab aliquo alio mēbro sic pōt prouenire a sto° qui poterit ita esse infrigidatus & debilitatus: q̄ in eo nō pōt fieri bona digō: sicut frequēter videmus ad experientiā in cōualescentibus ab emorosogia & post longū fluxum ventris: marie sanguinolentū. Aliqñ aūt venit a splene spāliter si h3 durum apā vt dic G°. vel pp opilationes eius & nō bene purgat epar a mlia. Silr potest cōicari a cistifell. q2 pōt esse opilata & non bñ mundificatur epar nec reliqui humores a supfluitate colica. alñ a meseraicis. Silr propter renes. q2 non bene attrahunt aquositatez hūorum p venas q̄ dicte sunt in prīo ca°. istius. 5ᵗ. liᵗ. Silr pp vesicam &c. & pp matricem. q2 mēstrua nō bñ purgantur. Silr propter retentionem emorro. eo q2 talis san. qui cōsuetus est fluere si non fluit reuertitur ad epar & facit ydropisim vt bñ ponit ypo. īplicite & G° valde explicite ampho. & p°. 12. 6. ambo. Passiones ergo istorū mēbrorū siue sint male cōplones siue opilationes siue apāta siue retentiones supfluitatum siue dolores vt accidit in intestinis qui diu passi fuerīt colicam aut yliacam siue alr pñt suas egritudines cōicare epati & in eo debilitatez & fortē errorem in eius digestiua causare.

Signa Idropisis cōia. Primū signum cōe oibus spēbus ydropisis ē inflatio pedū. vñ Ga°. Apātio pedū res est que cōicat oibus spēbus ydropisis. 2°. pnosticorū p°. 2. ibi. Consurgens aūt ex lūbis. Idez dicit Serap. in suo breuia°. c. pprio sicut in oibus spēbus ydropisis inflatio pedū est accñs cōe. Hoc idem dicit Aui. & moderni oēs cuꝰ cause dicenf in declaratione. Scōm signū est corruptio coloris. Tertiū est cachochimia pcedens qrtū est sitis. Quintum est difficultas anhelitus. Sextū est debilitas appetitꝰ cibi pp intēsum appetitū potus. Septimū est retētio supfluitatū. Octauū est pauca vrina cū tinctura sua. Inflatio oculorū añcedit yposarchā cū albedine labeorū. Et alñ accidūt eis fe. & h̄ maxime opilōnis cā. & si ydropis ē a cā calīa adest

isllāmatio & amaritudo oris & sitis qñ itollerabilis. citrīnitas faciei. siccitas i corpe debilitas appetitꝰ cibi pulsus velox. Aliī supuenit vomitus citrinꝰ & viridis. Et si fit a cā frida oīa ista sunt remissoria. & cū h̄ adest discoloratio faciei. Color liuidꝰ nō adest. tāta sitis fe. nō adest. & pulsus est tardꝰ nisi magna spūaliū fr cōpssio. ¶ In yposarcha & tipaniste fm Aui. & fm expientiā accidit egō sanguinolēta ppea q2 sanguinea massa ad mēbra pp opilones vl pp debilitatē virtutū nō pōt ptransire. Et si est pp apā epatꝫ vel pp eiꝰ malā cōplōnē: sīg iaz fuerīt dicta in suis caplis. ¶ Signa spālia & p° yposarche. In yposarcha adest isłatio in to° corpe & facies declinat ad piguedinē. & qñ cōprimitur digitꝰ in pedibꝰ & tibijs vl vētre dimittit foueā & vestigiū qd̄ post paulatī replef nō est tanta inflatio in vētre sicut in tipaniste nec tēsio vt in alchite y° lest tractabilis et mollior nec vmbelicus ita appet ad ex. Et alñ egō est sanguinolēta pulsus moll latꝰ leuis. In corpe autez yposarche appet talis tumor sic in corpibus mortuorū: vl sicut appet in pasta q̄ eleuaf pp fermentū q̄ si cū manu psseris facies foueaz. post ẜo paulatī eleuaf & idē paste adequatur. ¶ Tipanistes ẜo cognoscif: q2 vēter isłatur & tumet ad ex & cutis extēditur sicut pell tipani & vmbelicus multū eminet ad ex & mēbra alia graciliant & macrescunt. Et si vēter cū paruo ligno sicco vel cū manu pcutiaf fr sonus silis illi qui fit cū pcutif vter plenꝰ vēto vel aerevl qñ pcutif tipanū: vt dicit Ga°. 4. ampho. p°. 11°. Et hec spēs vocaf ibidē a G° ydropisis sicca. & abusiue vocant ydropem pp tumentē vētris silitudinē & eius magnitudinē nō q̄ aliq̄ sit vētris hūiditas sed quedā grossicies aeris. Idropisis eni nascif ex causis frioribꝰ: h autē a calidioribꝰ. Impossibile est. n. sine calore in grossiū aerē mutare illos hūores. 4. āph. p°. 11° ibi. Quibuscūq3 torsiōes &c. ¶ Alchites cognoscitur. q2 qñ patiens ẜtif de vno latere ad aliud. vel qñ cū manu vēter eiꝰ cōmouef sentitur sonus vtris semipleni aq̄ vel vino elaqando: & adest grauitas circa vētris regionē & nō inuenif grossicies nec isłatio in mēbris exterioribus nec caro in eis cedit digitꝫ foueā dimittendo sicut in yposarcha nec tanta vētris extensio & durities sicut in tipaniste. Pulsus fm Aui. est paruus & frequens ad aliqlē tendens duritiē: & in pcessu mēbra supiora gcilianf & vēter pcussus non sonat sicut in tipaniste: nec vmbelicus tantū eminet ad extra s3 dicta mēbra superiora graciliantur .s. manus brachia

pectus collum facies. Propterea quia valde modicum recipiunt de nutrimento propter opilationes epatis et defectionem in digerendo et mittendo ipsum ad superiora membra. ¶ Signa quando ydropisis fit a communicatione aliorum membrorum hoc cognoscitur per passiones et dolores in illis membris etiam quia superfluitates que per illa membra erant consuete exire retinentur. Si venerit propter compassionem stomachi: significatur per dolorem et grauitatem in eo et per indigestionem. vel adest aliquid de malis propositis dictis in.4.lib.in.4.c. vel si in eo fuerit apostema quod etiam cognoscitur per signa dicta in c.19.eiusdem quarti libri. et sic de alijs passionibus. Si venerit propter communicationem renum vel yliorum.i.intestinorum: sicut dicit ypo.2.pnosticorum cano.2.ibi. Consurgens autem ex lumbis.i. renibus.tunc adest pedum inflatio longa dyarria. primo propter opilationem meseraicarum. secundo propter apostema quod interdum accidit ieiuno intestino vel alteri. vel propter opilationem meseraicarum ita quod chilus non bene potest ad epar penetrare: vel quia illa materia corrumpitur in intestinis et forte efficitur mordicatiua et pungit in testina et facit assellare. ideo fit diuturna ventris effusio. Similiter propter apostema epatis adest tussis sicca et constrictio ventris: quia siccitas a calore epatis febrili consumitur. Si fit a matrice scilicet: quia diu est quod menstrua secundum consuetudinem non fluxerunt nec in tanta quantitate fluxerunt propter quod virtus epatis et totius corporis fuit debilitata et totum corpus infrigidatum ratione generationis aquositatum humorum et ventositatis. Simili modo propter retentionem emorroi.nam sanguis vltra consuetudinem retentus ad epar regurgitando decurrit et ipsum implet et debilitat: et sic ydrops causatur: vt explicite ponit Galien⁹.6. ampho. comento.12.ibi. Emorroy. sananti antiquas. vel etiam ex nimio fluxu earum. Similiter debilitatur virtus digestiua epatis et totius corporis Cum autem fuerit a splene in eo sentitur dolor et tumor. Et si ibi est apostema cognoscitur per se. et dolorem et tumorem tactui manifestum. Nam apostemata membrorum interiorum attrahunt ad se sanguinem et spiritus et alios humores. sicut ventosa attrahit sanguinem ad locum vbi apponitur etc.

Iudicia In ydropisi que nascuntur in corpore vulnera non faciliter sanantur.6.aphorismorum canone.8. et causa datur in comento In libro de vulneribus ypocrates alibi dixit Uulnera si non perfecte siccentur non sanantur. in ydropicorum autem corporibus propter abundantiam humiditatum impossibile esse videtur. ¶ Secundo iudicat ypocras.6.amph. amph.35.sic. ydropisis tussis superueniens: malum. precedens non fine malo. Galienus in comento intendit si ista tussis precedat ab essentia morbi vel causa eius quia si crescit humiditas aquosa ydropisis pertingens vsque ad canales pulmonis generatur inde tussis. vnde vicin⁹ est suffocationi. ¶ Tertio ydropicus si tussim siccam habeat desperatus est.7.amphorismorum.canone.48. ¶ Quarto ab ydrope habito secundum venas in ventre aqua fluente solutio fit.6.amphorismorum.cano.14. Et galienus intellexit de purgatione et expulsione aque spontanee: quia tunc significatur fortitudo nature super materiam morbi: cum ipsa expellat. ¶ Quinto quibus epar aqua impletum in omentum.i.in panniculum interiorem erupit: his aque venter impletur et moriuntur.7.amphor. canone.57. Et galienus in comento dicit quod hoc intelligitur de aqua que continetur in vesicis que fiunt in epate: sicut sepe videmus in mutonibus et in alijs animalibus que occiduntur. Nam quando crepantur ille vesice et aqua cadit in spacium ventris vsque ad zirbum impletur venter et moriuntur. Et Auicenna determinat explanando istum passum in capitulo de causis yposarche. quia illa aqua exiens a talibus vesicis est deterior in substantia sua: supple quam aqua ydropicorum. ideo corrumpitur in illo loco et interficit vapore suo: quoniam tunica epatis ipsam continens est iam corrupta. vel forte zirb⁹ corrumpitur et putrefit ab ea. ¶ Sexto. omnis ydrops in acuta febre malum. Infestatur enim febre et grauedine membrorum et dolore.2. pnosticorum canone primo. ¶ Septimo inter species ydropis yposarcha est facilioris cure. Secundo timpanistes. Tertio alchites. ¶ Octauo in homine iuuene in principio egritudinis cum sapientia boni medici obedientia infirmi et assistentium. et cum fortitudine virtutis omnes species ydropisis sunt curabiles. Post confirmationem vero et in senectute et debili virtute nec iste nec ille possunt curari. ¶ Nono ydrops qui accidit post durum epatis apostema non recipit curationem: quia opilatio est in eo confirmata: et mala complexio videtur adequata: et epar ratione rare complexionis non potest sustinere fortia medicamina: vt dicitur.2. de feb. ad Glauconem.c.15. Etiam quia cum gibbus epatis sit opilatus: nutrimentum ab eo ad cetera membra non potest peruenire. ¶ Decimo ydrops procedens ab epate periculosior est quam si procederet a splene: siue sit mala complexio siue sit apostema. ¶ Undecimo fluxus ventris

in ydropico sine alleuiatõe patiẽtis: mortale est. ꝛ si est cum alleuiatione bonũ signum est. ¶ Decimotertio. sudor ipe veniẽs ydropico ẽ bonũ signũ. ¶ Decimoquarto dicit Gordo⁹ ꝙ vrina discolor est mortalis. ꝛ hoc est q꞉ significat diuersitatẽ materie peccãtis. sil'r difficultas anhelit⁹ ꝛ disnia ꝛ fluxus vẽtris. d꞉ ꝙ infra tres dies moriunt. ¶ Decimoqnto ꝗbuscũ ꝙ torsiones ꝛ circa vmbelicũ dolores ꝛ lumbos ꝛ dolor ñ soluit nec a farmacijs nec al'r i ydropẽ siccã. i. tipaniã pficit. 4. aph. cañ. 11. ꝛ iam dictũ est aliqd de hoc in signis. ¶ Decimosexto iudicat ypo. ydropicos incisos vel cauterizatos sic. Quicũ ꝙ empici aut ydropici vrunt aut incidunt hij effluẽte sanguie vel aqua multa repẽte pereũt. 6. amph. amph. 27 ¶ Decimoseptimo epar hñtes cal'm ꝛ cholericũ si ceciderint in alchitẽ vel yposarchaz nec cal'is nec fris poterũt emẽdari: ſ sufficit medico recordari piculũ. Arnold⁹ in suis amph. ¶ Decimoocta⁹ choleric⁹ in q̃ epar est cal'z immoderato potu vel vsu fructuũ aq̃sor in yposarchã interdũ ꝛ sepi⁹ incidit in alchitẽ. ibidẽ ¶ Decionono. ꝗbuscũ ꝙ lãguẽtib⁹ alchite vel yposarcha supuenerit carbũcul⁹ vl' antrax p culdubio mortẽ vicinã eẽ nũciat: ibidẽ. ¶ Vicesi⁹hõ de q̃ vehemẽti⁹ timet cũ aduenerit ei ydropis supple ne curet est cui⁹ cõplõ nãlis ẽ cal'a ꝛ sicca. non eñ egrotat p ↄuenientiã sue cõplõnis: nisi ppter rẽ magnã. Aui. 14. 3ª. tra. 4. c. de ydropisi. ꝛ cõcordat cũ illo ampho. in morbis minus piclitant egrotãtes ꝛc.

Curatio in ydropisi. Ante curã p ticulare pponamus aliqs generales cañ. ad curationẽ pficiẽtes. ¶ Prim⁹ est Joh. serap. in. 4. lib. sui breuiarij. In ydropisi carnosa a replõne sanguis ex retẽtione mẽstruor vel emorroydarũ vel alia causa pcedẽte. pperãter sanguis est ex̃hẽdus p loca cõsueta. vel saltez cum flebotomia ne calor nãlis a multo frigido sanguine extinguat. ꝛ hoc in q̃ cũ ꝙ hora anni fuerit. ¶ Secũdus est Aui. in c. de cura alchitis sic in forma. Flebotomiam ṽo opz vt deuitet oĩs ydropisim habẽs ꝙtuz potest: nisi illi qui patiunt ydropisim ex retentione sanguis. flebotomia eñ phibet mẽbris eor nutrimentũ: cuz ipa sint pauci nutrimẽti ꝛ cum hoc infrigidat epar ipsor. ¶ Terti⁹ est Serap. in libro statim dicto post competentẽ sanguis extractionez in yposarcha medicine euacuatiue approꝑiate sunt mĩstrande: vt superfluitates vincentes ꝛ fixe in oĩbus mẽbris corpis foras eijciãt. ¶ Quartus cõmunis est omnibus spẽbus ydropisis. et est Constãtini in viatico auctoritate galieni. Oportet vt duobus modis intẽdamus ad curandũ ydropisim sicut dicit Galienus. Una est intẽtio nr̃a in ṽtute cõfortanda digestiua: vt auferantur nociua sibi. Altera illius materie purgatio et ab ipa corporis mũdificatio. ¶ Quitus est serapionis vbi supra. in oĩbus spẽbus ydropis si in aliquo viscerũ est apostema tunc opz vt studium opantis conuertat ad rectificationẽ apostematis ꝛ eius sanationẽ prout in ppriis caplis dictum est vel dicet. ¶ Sextus cõmuniter in spẽbus ydropisis res euacuatiuas incisiuas ꝛ exsiccatiuas interius ꝛ exterius conuenit adhibere. ibidez. ¶ Septimus resolutio ventositatum ꝛ humiditatũ ꝛ poror interiorũ ꝛ exterior aptio: saltẽ cũ fricatione ad solem vel ignẽ. vel cũ siccis stuphis: vel alii' oĩbus spẽbus ydropisis curabilib⁹ vident iuuamentum pstare. ¶ Octauus. sitim tollerare ꝛ modeste cibos boni chimi ꝛ leuis digestionis cũ aromatibus ꝛ ↄfortatiuis mixtis semel in die solũ capere: sunt remedia ydropiq̃ iuuatiua. Expedit ergo vt corpa humiditatib⁹ abundantia in digestiua refectõis medicari. ¶ Nonus. ṽtutes omnes ꝛ mẽbra pncipalia pcipue epar cum stomacho cũ dictis cibis ꝛ reb⁹odoriferis ꝛ stipticis ↄfortare adutoriũ pbet in ydropicor sanatione. ¶ Decimus. si cõtingat aliquẽ ydropicũ icidere vel cauterizare aqua eius citrina p foramen paulatim est ex̃hẽda: quia si subito euacuet citissime pibit eger. sententia est ypo. 6. amph. cañ. 27. ibi. Quibuscũ ꝙ empicis ꝛc. ¶ Undecimus. si aliquis fe. et ydropisi siml' molestet: post dimissionẽ febris vel in tempe minoris aggrauatiõis cibi sunt exhibẽdi ꝛ alia remedia sunt ministrãda. Iste est galieni in passiona°. ¶ Duodecim⁹. Sicut in timpaniste eructuatõis puocatio ꝛ ventositatis grosse subtiliatio credunt esse vtilia: sic in alchite ꝛ yposarcha vomitus interpolatus de quarto i quartũ aut aliter ſm vires prouocatus ab antiquis vtilis esse comprobatur ¶ Decimustertius. In ydropisi yposarcha vl' alia de frigida causa nõ opz cholerã euacuare: quia aque citrine ↄria existit. ¶ Decimusq̃rtus est Serap̃ in loco allegato. Medicie que ydropiq̃ pcipiunt assumi puluerizate siue diuretice sint siue aquaz deponẽtes citrinam siue confortatiue siue apitiue: oportet vt plurimũ ꝙ subtilissime puluerizent: quia tal'r pparate faciliores sunt penetratõis ad loca lesa doec submergant in eis. ¶ Quitusdecim⁹ ẽ Serap̃

in.4 sui breuiarij.c.ppria. Oportet medicinas transmutare ad inuicē: quia illud quod ꝯsueuit natura multotiēs accipe fit ei sicut cibus nō aūt vt medicina. ¶ Sextusdecim⁹ nō oportet medicinas laxatiuas vel ꝯfortatiuas seu apitiuas ꝙuis sint diuersarū specierū continue applicare: sed decet modo istas aliqñ illas in cura adhibere ⁊ interdū ex toto qescere vt nā cibo ⁊ potu focillet. ¶ Septimusdecimus est Aui.in.c.de cura alchitis rectius ē vt in potu sumat inter duas solones vētris aliqd de apientibus opilones vt sunt trocisci de amigd. ama. ⁊ silia. cū istis canonib⁹ ⁊ ad istud ppositum notant cañ.gñales iam collocati in.2.c. istius.5.libri.⁊ in.c.4.eiusdē lib.etiā notant silr cañ.dicti in.c.6.⁊c. ¶ Curatio particlaris ydropisis.⁊ pmo de yposar. Primo ordinetur dieta put inferius dicet tendēs ad calitatē ⁊ siccitatē cū cibi ⁊ potus abstinētia. Et cōsideratur si yposarcha pcedit ab apostemate epatis vel a mala ꝯplone frigida aut cal'a vl' alia vel si fiat ab aliqua causa añte primitiua vel cōiuncta. ⁊ illi cause obuiet p suū contrariū. Si igit fiat ypo^{ca} pter retētionē mēstruoꝝ vel emorro. illa puocent iuxta posse. Et si nō est possibile ea puocare fiat flōmia. de q autē vēa fieri debeat autores tacēt. Sed ego dico cū reuerētia ⁊ saluo melio' iudicio ꝙ dꝫ fieri in pn° de basilica que apud antiquos vocatur vena epatis. ppterea quia mēbrū qd pus ledit ex retētione san.emorro. est epar vt dicit Ga. 6.amph.cōmento.12.ibi. Emorro.sanāti antiquas. Deinde de sophena pter māꝫ ꝯiunctā potest etiā fieri flōmia de saluatella propter hūorē grossum a splene pcedentē. Et post ista iuxta posse apiant aliq modo supdictoꝝ in suo.c. Sili modo si fuerit ex retētōe mēstruorū fiat flōmia de vena q est in cauilla interiori pedis ⁊ vētose cū scarificatōe coxis ⁊ cruribus sunt apponende a pte domestica. in alijs aūt casibus nō vꝫ flōmia vt dicit scōs cañ. qa cū ibi sit multus malus hu. ⁊ aquosus ⁊ sang. paucus bonus: ⁊ ille bonus rapiet a flōmia ⁊ dimittet totus mal⁹ sicut dicit Aui.in.4.fen pmi.c.2.de flōmia etiā pter cās in.2.cañ.dictas. ¶ Post ꝟo intēdam⁹ ad ꝯfortationē sto' ⁊ epatis ⁊ apertionē viarū ⁊ ad euacuationē illarū aquositatū cū sanguie mixtarū ⁊ forte iam in ventre decurrentiū. Primo igit detur sirupus de absin° ɓm descriptionē autoꝝ: q valet stomacho ⁊ epati. vel ꝶ iste sirupus qui vꝫ in yposarcha de cā frida. ℞. rad. apij ⁊ fen' ⁊ pet° rad. yreos ⁊ acori.añ.℥.2.aristolog' longe et rotunde. añ.℥.j. agrimonie saluie absin' mēte costi dulcis origani calamēti abrotani serpilli scolopēdrie endiuie.añ.℥.j.se.petro et apij an' maratri carui ameos mastic. añ.ʒ.ij. rob.ru. calami aromatici lacce sqnāti cuscute añ.ʒ.ij.spice' ⁊ celtice spodij.añ.ʒ.j. mellis de spumati.℔.j.et ɓ.zuc'.℔.j.fiat sirup⁹. In isto sirupo est calitas ⁊ siccitas cōfortatio ⁊ apertio ⁊ alteratio male ꝯplonis frigide. ¶ Et tūc volūt autores pcipue haly ꝙ vomit⁹ puocet in pncipio anteꝙ aqua fit ꝯfirmata ⁊ virtus debilitata: quia tūc vomit⁹ nō est adiūgēdus: ꝭ tunc vtat rebus aquā deponētibus citrinaꝫ. ¶ Si aūt materia videt multū grossa digeratur cū oximelle squillitico vel duretico i quo bulliat absin^{m}. post quartū ꝟo diē illa aqtica mā sic purgāda erit. ℞. pasɓ. cū toto an' maratri carui polipodij querc cuscute. añ.℥.ɓ. fiat decoctio in q dissoluat mirab. ⁊ ebulozū p sex horas tempatoꝝ.℥.j. in crastinū fricent ⁊ colent ⁊ addat esule.ʒ.j. ⁊ offeratur vel loco esule addat diacartami.ʒ.ij.vel.iij. qa cartamus hꝫ pꝓpetatē euacuādi aquā citrinā ydropicoꝝ. Uel purget cū yerapigra sic. ℞. yerapigre ga'.ʒ.ij. pulpe coloqntide absin' mastic. añ.ʒ.ɓ. fiāt pill'e ⁊ dent p vna dosi. vel detur magis aut minus ɓm ꝟtutē ⁊ etatē egrotanđ Serap. ⁊ Aui.cū Ga.cōcordant ꝙ yerapigra supfluitates corpis euacuat absq hūiditatibus innatis. ⁊ si ista nō sufficiūt purget cum pillis dictis in.c.7. istius qnti libri scꝫ de mala habitudine ydropisim pcedēte. ¶ Rab aūt vult et Aui. consentit ꝙ purget cum pillis de reubar. qualibet ebdomada quarū hec confectio ɓm ipm.9.ad Almansorē. ℞. reu. succi eupatorij se. scariole añ.ʒ.iij. agarici.ʒ.v. meběd ʒ.x. fiant ex eis pill'e dos est.ʒ.ij. vel mag' vel minus ɓm fortitudinē patiētis. Et in diebus intermedijs vtat sirupo supdicto. vel cū aqua radicū que inferius dicet. ⁊ iste modus continuet vsq ad pfectam sanationē. Et iuxta.7. cañ. adiungat ei abstinētia ⁊ parcitas cibi et potus. Et vtat exercitio ⁊ fricatiōib⁹ ⁊ stufis siccis. Et valet fricatio ad solē ⁊ balnea aluminosa ⁊ sulfurea ⁊ iactatio sup arenā cal'aꝫ ⁊ quocunq modo fit puocet ad sudorē. Cum isto eīn regimine yposarci cito cuꝫ adiutorio dei curabunt. ¶ Dent etiam eis trocisci de lacca quos Rab cōmendat in cura yposarci. ℞. lacce reubarbari añ.ʒ.ij. spice celtice masticis se. apij squināti absinthij ameos sauine amigdalarū amararū costi amari mirre rubee tinctoꝝ añ.ʒ.j. succi eupatorij succi absin' semis

fenicli anisi azari aristologie gētiane an̄.ʒ.ij. pipis ʒʒ' an̄.ʒ.j.fiaut trocisci pōderātes.ʒ.j.et ß.dent̄ cū aqua radicū:ↄferunt in yposarcha et ꝓuocant vrinā ⁊ apiunt opil'ones ⁊ calefaciunt ⁊ cōfortant ip̄m epar ſm Rasʒ ⁊ ſm haly.valet sotira ⁊ atanasia ⁊ tiriaca ⁊ metri^m. Simil'r si carnes ericij excoriati desiccent̄ et post pulueriȝent̄:si qualibet die dent̄.ʒ.ij.aut iij.cū bono vīo veteri maturo ꝓdest maxime yposarche. ⁊ si det̄ cū vino decoctōnis absin' felicitabit̄ opus. Idē dico de epate lupino cū reub.⁊ reupontico datis cū aq̄ radicū vel cuȝ aq̄ decoctōis absin' ¶ Istud medicamē ē vtile yposarche ſm haly.⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ ↄfortat epar ⁊ ip̄m calefacit ⁊ aperit opil'ones. ℞.se. dauci azari.se.apij anisi.an̄.ʒ.v. spodij camedreos ameos siseleos camepiteos mentastri mōtani carpobalsami florū squināti an̄.ʒ.iij. spicenardi ⁊ celtice cassielig^e.an̄.ʒ.ß. tere oīa diligenter ⁊ dent̄.ʒ.ij.mane ⁊ sero cuȝ oxielle diuretico.vel potest cōfici cū melle ad modū opiate.Et valȝ dialacca ⁊ diacucurma.posset etiā fieri empl'm suꝑ epar ⁊ ventrē ſm doctrinam q̄ statim in cura alchitis dicet̄.

Alchites curat̄ sic. In p̄mis obſuentur can̄. supradicti in cura ydropisis.⁊ intētio gn̄alis sit in euacuatione aquositatis ⁊ cōsumptione vētositatis ⁊ confortatione p̄me ⁊ scd̄e digestiue⁊ tertie.si possibile est⁊ in parcimonia cibi ⁊ potus q̄ debēt esse subtiles ⁊ exsiccatōe partiū humidarū et aptione opil'onū mēbroꝝ interioꝝ ⁊ aptione poroꝝ cutis vt ꝑ eos aliquid de mā̄ euaporet̄ ⁊ in ꝓuocatione vrine ⁊ hoc cū diuersis medicinis nunc euacuādo ꝑ secessum:nūc ꝑ vrinā nūc ꝑ sudorē modo exercitādo aliqn̄ fricādo. Prouocet̄ vomitus de quarto in quartū dieȝ post vsum oximellis squillitici ⁊ decoctōe rafani gallicani. Nam ſm Auic̄.vomitus iuuat eos multū.ꝓpterea q⁊ aduersum trahit ⁊ ꝑtē euacuat m^e.Et iterū fiat decoctio rafani domestici ⁊ agrestis cui addat̄ oximel diureticū vel squilliticū.⁊ iterū vomat ⁊ in isto vomitu ↄcordant antiq̄ scȝ Ga.et Auicē.⁊ multi alij. ¶ Deinde vtat̄ isto sirupo in quo est apertio vrine.ꝓuocatio stomachi ⁊ epatis ↄfortatio ⁊ opilationū epatis ⁊ splenis ⁊ venarū mesaicarū apertio ⁊ vētositatis grosse carminatio ℞.rad̄ yreos rad̄ acori ⁊ fen' ⁊ pet° brusci spagi gramis gētiane arisṫ.lon.⁊ ro.rad̄ fu.i.valeriāe.an̄.℥.ij.policarie cala' costi dulc̄ ⁊ amari.mēte absin' end̄ scariole saluie an̄.℥.iij.agrimo^e.℥.iiij.an' marat' carui se.pet° domestici ⁊ macedonici se.apij dauci et cuscute se. end̄ et scariole ameos sileris montani an̄.℥.j.sq̄nāti spice' ⁊ cel^e folij an̄.ʒ.ij.ro.ru.spo' an̄.ʒ.iij.zuc^e lī'.j.℞ sirupus ad ꝑfectionē coctus. Radices cōquassate in aceto tempent̄ ꝑ octo horas et additis alijs rebus sirupet̄ : vt.s̄. dictum est. ¶ Post vsuȝ sir' supdicti capiat de istis pillis q̄bus ego freq̄nt' vsus fui ⁊ bn̄ me repi cū eis ℞.fol'.laureole tempatis in aceto ꝑ vnū diē nālem.ʒ.iiij.ligni aloes lacce an̄.ʒ.j. corticis mirab.kreb.ʒ.ij.an' maratri reub.succi absin' an̄.ʒ.j. eris vsti.ʒ.j.et ß. diagredij rad̄ yreos costi dulc̄ an̄.ʒ.ß.succi fen' quod suf. ℞ massa pil'.dos est.ʒ.ij.vel.ʒ.j.et ß. vel mag̃ vl' min⁹ ſm ꝟtutē pa.¶ Interim aūt dū capit de istis pillis in diebus q̄etis vtat̄ isto elec°.℞. cinamo' cc' costi spice' ⁊ celtice azari cassielig^e an̄.ʒ.j.reub.ʒ.iij.mirre squināti aristo.lon.et ro. an̄.℈.ij.spo' lacce sand̄.mus.an̄.ʒ.j.mellis q̄d suffic̄.℞ elec^m ad moduȝ opiate. Det̄ oī mane ʒ.j.et ß.cū aq̄ radicū in dieb⁹ in q̄bus nō capit purgatōnē. Uerūtamē ↄsulo ꝙ in illa die in qua capit purgā capiat de iure galli ī quo ponat̄ pet° ⁊ ysopus ⁊ croc⁹.⁊ de pul' cinamo^ⁱ ⁊ gariof̄ cū spica ⁊ folio:⁊ cōedat de gallina ⁊ bibat min⁹ q̄ꝑ poterit de bono vino odorifero claro ⁊ maturo.⁊ ista ↄtinuent̄ ꝑ.15. dies. ⁊ aliqn̄ ꝓuocent̄ sudores:si est possibile cū stuphis siccis vl' cū semicupio ¶ Et iste stuphe fiūt mltis modis. Prim⁹ mod⁹ est ꝙ semicupiū vl' ꝑua tina ꝟset a ꝑte cōuexa suꝑ carbōes vitiū g̃ssoꝝ vel suꝑ alios carbones de bonis lignis siccis.⁊ post madet̄ cuua siue tia cū pāno madefacto in vino.⁊ iterū calet̄.⁊ iterū madet̄: ⁊ h̄ totiēs ↄtinet̄:dōec bn̄ sit calefacta.et tūc cooꝑtura p̄us ꝑꝑata supponat̄ q̄si subito. et pa.nud⁹ ingrediat̄ ⁊ sudet q̄ꝑtū sustiere potit. ¶ Scd̄s mod⁹ est stufa sicca q̄ fit in ꝑalysi cū tina ad quā ꝑ calamū ſm longū ꝑforatū vēit vapor vini bulliētis cū herbis cal'is pa^e bene cooꝑto intus exiñte ⁊ sudet. ¶ Terti⁹ modus ē ꝙ habeant̄ lapides fluuiales ⁊ calet̄ ad magnum ignem:⁊ ab alia parte habeant̄ multe herbe calide minutim inscise ⁊ in magna caldaria seu in alio vase ponat̄ in fundo vn⁹ lectus de dictis herbis ⁊ ali⁹ de prunis ⁊ desuꝑ alius de lapidibus.⁊ sic de alijs : donec fum⁹ copiosus exire videat̄.suꝑ quē fumū pa.bene cooꝑtus tal'r constituat̄: ꝙ sudet incessanter q̄ꝑtū ferre poterit sine nocumēto. ⁊ exeunti a stufa ista vl' alia.ʒ.j.metridati offerat̄ ⁊ sudet si pōt stādo in lecto bn̄ cooꝑt⁹:post cibet̄ vt edoctū est.¶ Quart⁹ modus est ꝙ sepeliat̄ in

arena cal'a in tpe estiuo ⁊ ꝙ caput cooptiaꝛ ⁊ reliquū corp' sepultū in arena caleꝛ. ⁊ sudet ⁊ si ppe esset tabernaculū in quo posset in lecto iacere ⁊ sudare: ꝓualeret. ¶ Quint' mod' est ꝙ i quo tētorio bn̄ coopto mult pānis: ne calor exalet facto sicut tētorium hoīum armoꝝ sed minoris q̄titatis. ponantur pelues plene herbis calidis decoctis in vino vel saltē in aq̄ donec calefiat tētoriū. ⁊ tūc hō intret ⁊ stet donec sudet faciē ⁊ oculos exteri' tenēdo. ⁊ iste est modus dn̄arū de Cathalonia q̄n sunt puerpere ⁊c. ¶ Sextus mod' est ꝙ balneeꝛ in tinis sulfureis vel alūicsis vel in aq̄s salsis ⁊ marinis vel in alijs nālibus balneis: post sudent. ¶ Septimus mod' est ꝙ sup carbones statuatur aliqs mod' ad modū craticule sup aquam ebulis cal'. coopto egro iponatur: ⁊ de multis alijs herbis cal'is patiēs coopiaꝛ ⁊ sudet si pt ⁊ postponaꝛ in lecto calefacto cū carbonibus in pelui posiṫ ⁊ sudet. ¶ Octauus mod' est ꝙ postq̄ panis a furno ext' fuerit ponanꝛ i furno tabule. ⁊ sup tabulas igrediaꝛ furnum pa. coopt' pānis ita ꝙ caput teneaꝛ ex furnum: ⁊ ibi sine lesione corpis ⁊ destructiōe virtut sudet iuxta posse. ⁊ lect' sit ibi ꝓpe i quo cū suis pānis cal'is inuoluaꝛ ⁊ sudet. ¶ Nonus modus est ꝙ cucurbita plena aq̄ cal'a decoctiōis herbarū cal'idarū circa pedes ⁊ latera apponaꝛ ⁊ sudet. si audet. Si forte videaꝛ ꝙ nā ꝑ se vl' cū aliquo adiutorio ꝓuocet sudorē aliq̄n: tūc non oꝫ vti istis stufis: ꝫ pmittaꝛ ꝑ se vel cū aliquo adiutorio opari ꝯfortādo ipsuꝫ cū cibis boni chimi ⁊ facilis digōnis aliq̄lr aromatizatis ⁊ parua q̄titate boni vini clari vel albi ⁊ odoriferi ⁊ maturi viride dimittēdo. ¶ Ista cōtinuādo aliquādo fiant empl'a: que post diceꝛ. vel ℞ empl'in de istis vel aliquibus coꝝ. Hec sunt materialia emploꝝ. fimus bouis ⁊ cap. ⁊ fim' colūboꝝ chimolea limacie aduste cū suis cōchis cōchule marine aduste sal sulfur nitrum cardamo. bacce lauri yreos baurach gūi ara. gūi pi' gūi armo' thus aloes mirra bdellium spica' cipus cimi[m] camo. mellilo. aristo. ro. vinum vet' vrina pueroꝝ aq̄ salsa lexiuiū. ¶ Et iterū post. 6. dies iterpolatos q̄bus purgationē non accepit: capiat de pill'is de serapi° vel de pill'is de mesereon: q: ƀm Aui. in loco allegato pill'e de serapino ⁊ pill'e de mesereon sūt vitie in alchite: sicut pill'e de reub. sunt vltime in ypo[ca]. Sūr pōt vti pill'is supradictis probaꝛ. vltra hoc aliq̄n ℞ clistere q̄d fit laxatiuū attractiuū ventositatū ⁊ dissolutiuū ventositatis. nā ƀm Aui. illud q̄d eijciꝛ ꝑ clistere prope

aquā citrinam est ꝓpe vētositatē. Ideo pōt fieri bona actio in attrahēdo ⁊ ꝯsumēdo. Secundo ēt q: nō ita fortiter dissoluit corp': nec debilitat virtutē: ēt non ita trāsit ꝓpe coꝛ nec per sto[m] nec ita ꝓpe epar nec ꝑ vias ꝓpinq̄s mēbris ad digōnem necessarijs. sicut faciunt catar[ca] ꝑ supius assumpta. Et pmo fiat clisteria ex reb' dissoluētibus vētositatē sine mordicatione: sicut dictū fuit in. c. de colica ⁊ in. c. de yliaca. Deide fiat clisteria attractiua sine magna mordicatione ⁊ sine sale. ⁊ post addantur species sal'. ℞. rad yreos acorus. añ. m. ƀ. rute origa' cala' malue cicle cētauree minoris. añ. ℥. ij. an' marat' carui añ. ℥. j. cōq̄sceꝛ ⁊ bulliaꝛ i q̄nq₃. lī'. aq̄ ad ꝯsumptionē medietatis. Et in libra vna istius decoctiōis addaꝛ yerapig' bn̄dicte añ. ℥. j. succi yreos. ℥. j. ⁊ ƀ. olei ruthacei. ℥. ij. ℞. clistere sine sale. ⁊ in crastinū sīl'e clistere iniciaꝛ addēdo salis gēme. ʒ. ij. ista al'n cōtineꝛ. ¶ Demū deꝛ de sir° de absin° cū d̄coctiōe radicū apitiuarū ⁊ agrimo[e]. ⁊ p' purgeꝛ cum succo yreos tm̄ q̄tum media testa oui magne galline poterit cōtinere. istū aūt succū ponūt autores: sed miscent ipsum cū alijs odoriferis ⁊ cōfortatiuis epatis ⁊ sto[i]. Et ipsuꝫ pōit Io. Serap. in suo breuiario a quo multi alij extraxerunt sīl'itudinē ⁊ ego cū eis bn̄ me repi. Sed post ei' acceptionē prendi fimbrias meas i cōfortatione epaṫ ⁊ virtuṫ. ¶ Pill'e haly approbate alchiti. ℞. batiture eris foliorum laureole tempaṫ in aceto añ. ptes eq̄les succi absin[t] q̄tum suꝫ ℞ pill'e dos est. ʒ. ij. Alie pill'e haly plus rōnabiles ⁊ sunt bone ⁊ expte in alchite ⁊ ypo[ca] remanētibus gn̄alibus canonibus cū iudicijs in suis vigorib'. ℞. ligni balsami añ. ʒ. ij. anisi mastic. añ. ʒ. j. ⁊ ƀ. reubar. succi absin[t] añ. ʒ. j. eris vsti laureole tēperate vt supra. añ. ʒ. ij. diagredij radicis yreos costi dulc. añ. ʒ. j. fiant pill'e cū aqua fen' vel cū succo agrimōie q̄d meli' est. dos est. ʒ. ij. vel. ʒ. ij. ⁊ ƀ. Alie pill'e ƀm eum. ℞. laureole. ʒ. vj. rosƀ. ru. succi liq̄ri[e]. añ. ʒ. ij. fiant pill'e cum aqua solatri: ⁊ dentur. ʒ. ij. In istis pill'is laureola debet in aceto tēperari ⁊ exsiccari q: ista est correctio sua: ⁊ iste vltime pill'e quia multum in eis intrat de laureola non debent ministrari nisi virtute valida existenti. ¶ Et si patiens est debilis fiat tale emplastrum deponens aquam citrinā ydropicorum ƀm Haly. de regali dispositione. ℞. pulpe coloq̄ntide semen altee diagredij aloes mirre rad malue bdellij. añ. ʒ. j. ⁊ semis anabule radicis yreos. añ. ʒ. iij. seminis malue seminis cucumeris agrestis: cardamomi euforbij.

añ.ʒ.iij.baurach, sal gême.añ.ʒ.ij.axũgie an-
seris ꝛ galline ꝛ vituli ꝛ porci.añ. qđ sufficit
ad icorporandũ ꝛ fiat vng^m vel emplm ꝛ ponat
sup ventrem q: vt dicitur valde est laxatiuuz.
¶ Emplm vtriq; pficiens ydropisi .℞. fimi
bouis.ʒ.xxx.sulfuris canelati cardamomi bac
carũ lauri.añ.ʒ.v. fimi capraꝝ tritri.ʒ.xx.terã
tur oia ꝛ fiat emplm cũ vino. Idem põt fieri de
yreos ꝛ baurach ꝛ fimo capno ꝛ ficub^9 siccis
in aceto remollit. Ista empla ꝛ silia debẽt po
ni sto^o vacuo ꝛ qñ volum^9 remouere lauet ven
ter cũ aq̃ vel vino decoctionis camo. ꝛ melli-
loti ꝛ maiora^e ꝛ rob.ꝛ fiat emplm sup ventrẽ so-
lum. Si ydropisis est de cã cala.ꝛ tunc sup ep
epithimata frida apponant. ꝛ sup vẽtrẽ cala
apponant empla. ¶ Emplm ſm haly qđ vtile
est oibus spẽb^9 ydropisis maxie de fria cã.℞.
amomi spice cinamõi.añ.ʒ.x.bdellij gũi ara^ci
apij croci añ.ʒ.v.aloes mirre thuris masculi
carpobalsa filobalsa lapda añ.ʒ.xv. cassielig
costi amari piret aristolog ro.melliloti radic
yreos.añ.ʒ.x.gariof.mastic.añ.ʒ.vij.rob.rub.
fimi colũbini.añ.ʒ.xx.cucumeris agrestis plpe
coloqn^e.añ.ʒ.x.gũme ꝛ crocus tẽperent in vi-
no veteri ꝛ adde cere qđ sufficit fundant sil ꝛ
addant alie medicie ꝛ emplet vent. Ista ẽpla
psunt ad quattuor. Primo q: laxatiua laxant
liquiđ de aq̃ citrina. Scđo q: desiccant ipsaz
subtiliando ꝛ euaporãdo. Tertio q: carminãt
ventositatem ꝛ ipsam in parte exalant. Quar
to q: confortant ventrem ꝛ mirach ꝛ faciunt
ipsum nõ susceptibile superfluitatũ ad ipsum
currentiũ ꝛ nõ solũ mirach verum etiam alia
mẽbra sub eo cõtenta vt dicit Aui. ¶ Medici-
na bona ꝛ experta que dissoluit ventositates
grossas valet in ydropisi ꝛ confortat stomachuz
debilem ꝛ epar ꝛ aperit opilationes. in causa
tñ frigida est potius eligenda.℞. acori enule
cãpane aristolog lon.ꝛ ro.añ.ʒ.ij. rube tincto
ruz an lacce spice ligni aloes gariof.folij cu
scute.añ.ʒ.iij.carui se cicute maratri.añ.ʒ.ij.ꝛ
ß.cẽtauree minoris ameos mirre origani cala
añ.ʒ.ij. saturegie cassielig. azari. añ.ʒ.j. ꝛ ß.
rob.ru.masticis radicis capparis scolopẽdrie
mente sicce.añ.ʒ.iij.ꝛ ß.reub.squinãti gẽtiane
añ.ʒ.ij.ꝛ ß.mell despumati qđ suff. fiat electua-
rium ad modũ opiate.ꝛ detur.ʒ.j.ꝛ ß.cum aq̃
radicum tiriaca cum aq̃ decoctionis calamẽ-
ti per.21.dies administrata. ꝛ ꝙ nõ comedat
nisi semel in die valet mltũ ſm Aui. ¶ Et spes
est ad oẽm ydropisim in diacurma. dicit Aui.
ꝛ hec est ℞^a.℞.croci spice cinamo azari cas-
sielig.añ.ʒ.iij. costi squinanti mirre, añ.ʒ.j,ꝛ
ß.fiat pul ꝛ addatur mell quod sufficiat ꝛ fiat
electuarium ꝛ detur.ʒ.j.vel.ʒ.j.ꝛ ß. cum aqua
aperitiua valet ad epatis passionem ex frigi-
da causa similiter ꝛ stomachi ꝛ splenis ꝛ remo
uet ventositates ꝛ opilationes. ¶ Valet etiaz
ſm omnes dialacca ad opilationem epatꝭ de
frigiditate ꝛ ad duriciem ꝛ apostema in epa-
te ꝛ ad doloreꝫ splenis ꝛ ad suspectionẽ ydro-
pisis ꝛ ad ventositatem ypocundriorũ.℞.aza
ri cinamomi croci squinanti reubar. masticis
aristo.ro.ꝛ longi.añ.ʒ.ix. mirre gentiane ma-
ratri anisi apij gariof.eupato absin nuc mus-
cate cardaõi cubebe.añ.ʒ.iij.mell quod suffi-
cit detur cum apozimate radicuz ꝛ se.aperiti-
uorum ꝛ valet contra venenum. ¶ Nunc autẽ
sequuntur pille de mezereon ſm hebe^e ad ex-
pellendum aquam ydropicorum cum fortitu-
dine sine timore.℞. foliorum mezereon tem-
peratorum in aceto per diem naturalem.ʒ.v.
mirab.cit.ʒ.iiij.lzz.ʒ.iij.confice cum manna-
granata vel cum tamaridis in aqua enđ. dis-
solutis. ¶ Et post acceptionem istarum pilla-
ruz sumat de trocisq de berbe.℞.berberis.ʒ.x.
se.cucu. citrulli masticis spodij.añ.ʒ.vj. lacce
reub.rob.ru.añ.ʒ.j. croci spice succi liquir mã
negranate.añ.ʒ.iiij.fiãt trocisci.ꝛ in causa fri
gida dentur cuz vino odorifero.ꝛ in causa cal.
cum aqua enđ. ¶ Si apostema est in epate va
let emplastruz de spica ꝛ mastice ꝛ croco. mel
liloto ꝛ absinthio ꝛ camo.cum oleis aromati
cis Et fiat aliquando hoc emplastrum.℞. succi
sambuci ꝛ ebuli añ.lt.ß.farine ordei stercoris
columbini.añ.lt.ß. vini odoriferi qđ sufficit
bulliantur vsq; ad spissitudinem. ꝛ fiat empla-
strum in ventre non in epate etiam in istis nu
triatur patiens pdice pullo gallina precipue
cum iure galline: q: adiuuat ad prouocationẽ
ꝛ rectificationem epatis.ꝛ ius galli cum poli
podio ꝛ aniso est bonum laxatiuum sine violẽ
tia. Serap. dicit in suo breuiario limacie com
buste quando teruntur cum cocleis vel squa-
mis suis ꝛ ponuntur supra ventrem ydropico
rum exsiccant exiccatione sufficiente. Et sub-
dit: ꝙ si in epate est aliquid apostematis: tunc
oportet ꝙ fiat emplastrum cum herba absin ꝛ
spica ꝛ croco ꝛ extremitatibus vitis ꝛ mastice
ꝛ melliloto ꝛ camo.ꝛ oleis aromaticis: vt est
oleum de spica ꝛ oleum de camo. ¶ Hic autez
est sciendũ ſm Alexã. ꝙ alchites ꝛ tipanistes
magis curantur per catharticas purgationes
sine flõia.yposarcha xo ꝛ anasarcha aliqñ cu-
rantur cũ flõia. ¶ In oi spẽ ydropisis si testi-
culi fuerint inflati vel tibie pcedentib^9 vlibus

℞ hoc emplm̄.℞.an' marat' carui cumi' pulue rizatoꝝ añ.quart.j.farine fabarū succi ebuli ꝛ sambuci vini optimi qd̄ suff ad incorpandū ponat casm sup testiculos et sup tibias: imo etiā sup ventrē. Aliq dicūt ꝙ fiat canteria vl' incisiões in bursa vt ide aq̄ aliq ꝑ eā euacuet Et dico ꝙ bone sunt in suo casu. Sumat etiā intdū de pillis de agarico cū.4.gnis d̄ esula ¶ Hec est me' Gord.℞.euforbij pulpe coloqn tide agarici añ.ʒ.ij.spice' bdellij se.end̄.ꝛ sca riole masticis añ.ʒ.ß. succi yreos succi absin' succi cucu.asin' añ.ʒ.ß.carniū citonioꝝ.ʒ.j.in corpenf ꝛ ℞ massa pillarū.sat stat in rōe def ʒ.j.et ß.saluo iure de mag aut min'.¶ ydropi sis de cā calida in cāis ꝛ i signis ꝛ i cura dīt ab ydrope de cā frida.iō sicut dicit Aui.erra uerūt illi q̄ dixerūt oēm ydropisim indrnt nō posse curari nisi cū reb' ꝛ medicis cal'is:q̄ cir ca pmo igrandū nō est ꝙ in talib' accidit sitis mltū intēsa ꝑpter cās in declaratōe dicēdas ꝛ vrina est pauce q̄titat rubicūdissima ita ꝙ interdū appet eē subnigra.ꝛ aliqñ in ea appa rent q̄si arene.ꝛ hꝑpter adustionē a caloꝛe in ordinato introductā.ꝛ verū est ſm Rab.ꝛ ali os autores. Et ſm qd̄ dictū est in cañ.gñalib' cañ.17. Ista spēs vtplu'' est incurabilis: quia magna cal'itasꝛ magna opil'o demōstrant eē in epate vel forte apa calm. Nūc aūt magn' est ignis qui aq̄ nō extinguit.ꝛ cū medic' dat frida digestiua epar debilitat ꝛ aq̄ auget cuꝫ vētosita':ꝛ cū largit res cal'as ꝛ desiccatiuas mala cōplo ca.augmētat ꝛ itollerabilis sitis ꝯtinue magnificat.ꝛ iō ab istis ſm antiquoꝝ cōsiliū est fugiendū. Si tñ volum' eos nō to tal'r despatos relinq̄re iudicato infirmo cum suo piculo ꝯsanguineis ꝛ amicis incipiam' ꝛ tētem' si curari pōt ꝑ istū.modū. ¶ In pmis ꝯsideret si hec ydropiß cal'a sit.ꝑpt apa cal'm epat vel splenis vel alteri' mēbri vel ꝑpt ma lā cōpl'onē cal'am epatis. Et si sic curem' illa sicut in suis insinuatū est vel insinuabit cap. tūc os ꝙ isti caueāt ab oibus cibis ꝛ medicis cal'is ꝛ ab omni dieta cal'a: q2 ista addunt in cām.ꝛ ꝑ ꝯñs in egritudinē iō cauēda sunt. ca lida eñ cū frigidis sint bñ correcta ꝛ repssa ꝛ gubernet in dieta sic inferius dicet. ¶ Primo ergo ℞ talis sirup' quo intēdim' infridatōeꝫ cal. vel se.ꝛ apitionē poroꝝ ꝛ ꝯfortationē.℞. cicoꝛee cū toto end̄ scariol' domestice et silue stris cū toto radiq apij ꝛ fen' scolopēdrie poli trici capill' veneris epatiq absin'.añ.M.j.ro stri porc.M.ß.se.end̄ ꝛ scariol' se. apij ꝛ pet' macedonici añ.ʒ.j.spice' ꝛ celtice roß.ru. spo

dij sand̄.al.ꝛ ru.añ.ʒ.j.℞.sirup'. Deinde pur get sic.℞.cortic mirab.cit'.ʒ.iiij.yerapig' ga' ʒ.ij.folioꝝ laureole tēpatoꝝ vt.s.epithi'.añ. ʒ.j.et ß.reub.ʒ.j.lacc.ʒ.ß.se. end̄. spice' absin' añ.℈.ij.pulueriꝫenf oia ꝛ cuꝫ succo absin' vel agrimonie fiant pillē. Et si illas deglutire nō pnt def in potu.ʒ.j.et ß. Pro correctione aūt in dieb' nō purgatiōis denf trocisci berberis vel trocisci de spodio cū aq̄ end̄ ꝛ aq̄ solatri ꝛ allzelzēgi. Iterū purget sic.℞.passu.mūd̄ ab arill' fumiterre epithi' añ.ʒ.j.polipo' q̄rci.flo rū violarū ꝛ boraḡ ꝛ buglosse an' se. apij ꝛ en di.añ.ʒ.iij.℞ decoctio in q̄ distēpenf cortic mi rab.cit'.ʒ.j.ꝛ post fricationē ꝛ colaturā addat cassiaf.mund̄.ʒ.vj.reub.ʒ.j.℞ potus. Ista co latura q̄si ponif ab autoꝛibus modernis. vel purget cū diacartamo ꝛ elec' de succo ro.añ. ʒ.ij.et ß.reub.℈.j.℞ bolus. ¶ Post ista ꝑ corre ctione ꝛ ꝯfortatōe vtaf isto puluere.℞.radiq cicoꝛee sicce cuscute se.end̄ ꝛ scariole reupōti ci.añ.ʒ.ij.reub.electi epatis lupi exsiccati.añ. ʒ.j.et ß.lacce spice' cipi sand̄.ru.absin' agrio'. añ.℈.j.℞ pul'.ꝛ def in dieb' nō laxatōis omni die de mane.ʒ.j.cū aq̄ end̄. solū epar lupi cuꝫ reub.corrigit epar calefactū si sumat cum aq̄ end̄. ¶ Sup regionē epat ad infrigidādū ꝛ cō fortādū ℞ tale epithima.℞.succi end̄ scariol'. ꝛ rostri porci' epatice.añ.ʒ.ij.farine ordei q̄rd j.roß.rub.oīm sand̄.se.end̄.scariol' spo' absin' añ.ʒ.ij.pulueriꝫāda pulueriꝫenf ꝛ misceanf ꝛ ℞ emplm sup regionē epat ꝛ sup regionē ven tris ponaf aliqd̄ emplm calm de supdicd. Et iterū ꝑ ꝯfortatōe ꝛ correctōne male ꝯpl'onis cal'e epatis vtaf diacucurma cui misceaf sād spodiū ꝛ semina fria minoꝛa.nā dicit auic.ꝙ spes est ad oēm ydropisim in diacucurma. et vtaf triasand̄ ꝛ rosata nouella.ꝛ q2 end̄ ē cō fortatiua apitiua ꝛ refrigeratiua epatis.ꝛ q2 vꝫ in lesionib' epat cal'is cū sirupo acetoso ꝛ in frigidis cū melle vt ponit Aui.in.14.tertij ſmōe vl'i de curis epatis. ¶ Si endiuia aliqñ sumāt sto'ieiuno cū tertia pte sui acetose cuꝫ aceto iuuaret eos. Iterū sumat de ßo capno i quo bulliaf spica' ꝛ celtica.añ.ʒ.j.absin'.ʒ.j.ꝛ ß. omni mane vnū puū gobellū ꝑ.7.dies cō tinuādo. Aliq̄ dant vrinā ꝑpriā ad deopilādū Ego ßo potius ꝯcederē vrinā hoīs sani ꝛ iu uenis q̄ illā turbulentā egrotantis. Iste aūt medicine supdicte debēt diuersificari mistrā do modo vnā modo aliā. Et aliqñ debem' re quiescere ab oī ope p̄terꝙ a dieta competēti. ¶ Medicina laxatiua Auic.℞.feri capni vel camellarū si haberi pōt.R'.ij. spicenardi.ʒ.j.

salis gēme.ʒ.v. ista trita bulliāt lēto igne.de ista decoctōe def.lb.ß.deinde paulati ascēdē do vsq ad.lb.j. Ista eni expellit aquā citrinā absq calefactōe. Et si in dicto ßo bulliat en/ di^c.Mi.j.corticū mirab.cit^r.ʒ.ß.spice^r absin^t. añ.ʒ.j.fol.laureole ppate.ʒ.ß.rad yreos.ʒ.ß. esset bona si paulatim mistref. ¶ Aliud medi^m Aui.medietas vni^o citonij cū suo cortice abie ctis semib^o tempef in aceto p tres dies.deide teraf fortiter cū pōdere eius de folijs laureo le recētibus. Deinde dictū acetū & de suc^o.me dietas pōderis aceti bulliāt ad spissitudinem mellis.& tūc i vltima ebulitione addat cito^m & laureola.& in ista me^a nō ē timor vt dic.aui. Et ad expiendū def.ʒ.ß.deinde ascēdēdo. Et si huic medi^e addaf mastiq.ʒ.ij.rob.ru.se.enō. spice^r añ.ʒ.ß.cortiq mirab.ʒ.ß.reub.ʒ.j.eēt se/ curior. Et magis artificialis vtaf trocisci de berberis & rebus dictis in mala cōplone epati ca^a. Et si adest apa curef sicut dictū est in p/ prio caplo.& sic de alijs.

Dieta ydropisis est talis. Comedāt pdi ces turtures piplōes carnes edi assatas pullos gallinarū auiculas ppatas cū agresta cū succo limo^m.& sumat panē ordei & auene spelte.& si comedat triticeū sit bene fer mētat^o & coctus. Et nō vtaf iure nisi in dieb^o purgatōis. vtaf etiā interdū zedoa^o & acetosa & enō.etiā scario.cū aceto.& ß salsa viridis ex acetosa & pet^o.& sint ptenti vna vice in die cō edere:& tollerēt sitim.& pcedit eis aliqñ aliqd de fructib^o.aliqñ ficus siccas amigd.& zuca^m potest cape.cū ista dieta curauit Ga.senē al/ chiticū cū cal.& vtute debili:s purgabat ipm vno mō sic.R.cortiq.mirab.cit^r.ʒ.7. fumitre ʒ.iiij.folior absin^t eupat^r.añ.ʒ.ij.enō nouelle ʒ.j.spice^r se.enō rob.ru.añ.ʒ.ij. bulliāt in.ʒ.lb. aq donec redeāt ad.lb.j.& addit.ʒ.x.suc^i biba tur loco correctiui ppatiui & aliqualr laxatiui Deinde R.lac cebran esule suc^i tīdē.misce in vase nitido & pgelef. Uel etiā pōt pgelari lac esule cū pinguedine caricarū.& ß inde pill. et denf.2.aut.3.ad modū cicerū.& vtebaf intdū ille bon^o senex rob de agresta vel de acedula. Et fec Ga.hoi seni eplm sup ep de reb^o fris et de gnis fris in aceto. Sup ventrē ßo faciebat ß eplm.R.farine ordei & milij boliar^ci sterco/ ris vaccini capni cieris grci & viti.añ.ʒ.ij.bau racis sulfuris.añ.ʒ.j.distēpeuf cū aceto.et ß eplm sup ventrē & vmbelicū.& sup ep ponaf eplm de enō scariola et rob.et aliqñ soluebat ipm cū sir^o rob.in q pus infundebaf mezereō & mirra. Uel dissoluebat i ipo lac esule. Qñ ba bebat sitim dabāt ei iulep.& qñq miscebat fo lia mezereō cū melle ficuū & dedit ei. Et in vl timo nō dimisit die vno absq expulsione aq. ß sunt vba ga.in snia narrata p aui.14^3.in c.de ydropisi cū cal.vel in.c.de cura alchitis. ¶ Si aūt fuerit tipanistes cōedāt cibaria im mediate dicta & caueāt ab oībus legūib^o & fru mēto cocto & caueāt a rapis & olerib^o:vt sunt caules spinargia blete & silia.caueant a lacte caseo & a fructib^o recētib^o & a castaneis & a pa ne nō fermētato & a musto & a supfluo cibo et potu & ab oī frigore.& teneat se in calore.et si poterit sudare sudet saltē cū aliq adiutorio d supdictis. Qñ ydropici incipiūt sudare:valde est bonū signū:q2 sigt fortitudo vtud expulsi/ ue. ¶ Tipania vt dicit Gal.4.aph.pmeto.11. vocaf ab ypo.ydropisis sicca.a modernis ßo vocaf tipanistes.vt dicit ibi.q abusiue vocaf ydropiß.ppea q2 ydropisis est morb^o hūid^o: cū fiat ab aq.q2 dr ab ydor grece qd ē aq lati ne vt ponit gal.in passio^o. Tipania ßo fit ab aere vētoso:s tñ pter silitudinē quā hz cum alijs qtū ad isflatione vocaf ydropiß.ista aūt spēs plus q alie indiget reb^o vētositatē dissol uētib^o qm etiā indiget vt euacuef illa mā a q ventositas gnaf.& q2 ista spēs gnaf a calo vt ponit Ga.in dicto cōmēto.volunt q illa cali tas repmaf dando aquā enō et aquā acetose & scariol & aquā solat^r ptinuādo p.7.aut octo dies. Debem^o etiā vti diuretiq fris vt sunt se mina enō scariol. Aliq etiā ponūt vētosas &c. ops g in ipsa vt euacuef hu. hūidus si ipsa fit ppf retētionē ei^o.& tēpef ep cū epithiatib^o & purgatōibus leuiorib^o admistraq.& frequenf fricef vēter epz & euaporef cū milio & sale ci mino marat^o & cū aniso.nō aūt supra epar vē tose supra ventrē sine scarificatōe sūt ponēde loco aūt ppatiui def sirupus de enōr aqua fen^i & aq apij & melliloti tribulor & allzelzēgi ¶ Ites puocef eructuatio.fiāt eni clisteria de rebus cōsumētibus vētositatē in qbus ponaf oleū rutaceū & baurach:q2 ista duo subtiliant ventositatē ad apiendū vias & ad vētositates cōsumendā def istud apozima qd ponit haly R.radiq apij & fen^i añ.ʒ.j.se.apij an^t dauci se. pet^o cimi añ.ʒ.iij.folij squinanti.añ.ʒ.ij. azari spice^ce mastiq spice^r añ.ʒ.ij.et ß.oppo^ci.ʒ.j.ze/ bebi.xx.coquanf in aqua vsq ad psumptiōez medietaq denf omni mane.ʒ.iiij.cuz.ʒ.j.et ß. sotire vel cū tantūdē elect^r pēradicō. ¶ Pille haly ad timpanistē.R.yerapigre.ʒ.vij. sapi/ ni agarici salis gēme succi eupato^r flor squi/ nāti laureole pparate cassielignee añ.ʒ.j.suc

ci absin. rad. yreos. an. ℥. iij. ℞ pille dos ei⁹ ʒ. ij. vel. ij. et ß. cum aqua cala. Post purgationem dentur trocisci de berberis qui iam supius scripti sunt. Et aliqui purgent cum electuario de succo ros. et reub. dissolutis in aq end. ¶ Et emplet venter cum isto emplastro vt ponit haly. ℞. camo. melliloti arthe. sansucci metast. an. ʒ. x. cimini satureg. an. marat. dauci cardamoni. an. ʒ. v. se. rute et gumi eius an. ʒ. iiij. azari carpobal sa. cassielig. spice. an. ʒ. ij. castorei mirre gumi pini storac liquid. an. ʒ. j. et ß. olei aneti vel ruthe qd sufficit in quo tperent gumi et addatur pul teredorum. et fiat emplastrum super ventrem. ¶ Ista medicina laudatur a Rasis. in suis experimentis que laxat cito aquam citrinam et dissoluit inflationem et vrinam puocat et vz ydropisi. ℞. turbit aga. se. fen. an. an. ʒ. j. scamonee. ʒ. ß. lacce romane spice ccl. an. ʒ. ß. addatur folior absin. mastic se. end. an. ʒ. ß. reub. ʒ. j. succi yreos qd sufficit. fiant pille. vel distemperentur cum sirupo facto ex origano et calamento. Et si cum istis no melioratur. aia eius comendetur deo et corpus capellanis. ¶ Seqtur medicia mgri Bernardi de gordonio in lilio ad euacuandu aqua citrina ydropicor. ℞. succi cucu. absin. et rad. ei⁹ succi laureole succi yreos succi absin. succi eupatorij. an. ℥. iij. misceantur: et decant: et aq que supnatat abijciatur et qd residet reseruetur. Deinde. ℞. reubar. agari. an. ℥. ß. spice. se. end. se. scariole se. portu. masticis lacce dragagan. sal gē. an. ʒ. j. mell. ros. ℥. ß. misceatur et fuentur in vase mūdo ad solē ad modum conserue rosa. Et non reueletur nisi dilect. Et detur. ʒ. j. vel magis vel minus sm vires infirmi. Isti caueant a leguminibus et fructibus recentibus vt sunt ficus et vue et ab oleribus preter fenicum. et per⁹ custodiat se a lacte nisi camelle. Scribit i scdo libro kyranidar q sanc apre calefactus in igne et comest⁹. ydropicos pfecte liberat. ¶ Cum aut in ydropiq venter vr diminui. in pedibus et tibijs et bursa testiculorum ℞. fomentu ex aq salsa decoctiois rad. ebuli et totius herbe. vel lauent cu lexiuio: cum quo mulieres lauat caput in quo aliqd apponatur salis cois. Item ad idem orig. absin. et calamentu pitaria folia. et rad ebuli fol. sansucci oia vel aliqua cu camo. et melliloto et vino vel saltē in lexiuio cocta et fometatio inde facta valet. oia ista intelliguntur purgata pus materia antecedente sufficienter: alter eni no esset nisi derisio. Ista est cura vera sm vsum meum: et sm autores et mgros meos: quorum non sum dignus vocari famulus.

Declaratio ydropicorum. Primo querit qre ydropici yposarchi. vel leucoflatici continue sitiant et desiderant potum aque cu totu corpus sit fridum et humidum et partes ventrales et alie sint plene aqua et huiditate. Cum etiam discrasie naturales appetant similia ad suam pseruationem. et discrasie innaturales cotraria ad suaz sanationez vt dr in teg. in multis locis et in secundo teg. Et leduntur quidē a silibus sue crasi iuuantur quidē a contrarijs et c. ¶ Prima causa potest assignari dicendo q quis membra sint repleta humiditate illa tn non est naturalis imo innaturalis et icoueniens nutritioni. Mēbra autem appetunt humidum naturale vt nutriantur et sedetur sitis vel aliter. Dicunt aliqui q quis illa discrasia sit accidentalis et non nālis: tn causa longe more et pmanentie habituata est et facta velut nālis: et appetit simile ad pseruationem. Alia cā potest assignari q2 partes ventrales sunt multum replete et coprimunt spiritualia et cor no bene pot euentari imo fumi in eo generati retinētur qui rone vicinitatis desiccant os stomachi et sic fit sitis. vel q2 ab illa aqua mala et corrupta fumi eleuantur mali et corrupti qui ad orificium sto. vementes in eo causant sitim. In ydropico at de cā calida no est miru si sitiunt q2 discrasia est innālis et est ca. ideo appetit 9rium. s. frigidum et humidu. ¶ Scdo querit quare in omni specie ydropisis. saltē in pn⁹ adest inflatio pedum. Prima cā autē est q2 calor naturalis in eis est debilis cum sint multus remoti a corde qd est fons caloris et no bn pnt digerere illud qd ad ipsos fuit missum pro nutritiōe. vnde in fla⁹ pedu accidit pp defectum vel debilitatem virtutis nutritiue. fen. 14. 3. trac. 4. c. de ydropisi. Scda cā est: q2 sunt in loco decliuiori ad quē superfluitates currere sunt cosuete. in manibus aut per 9riu. Prio q2 sunt prope cor. secundo q2 sunt mēbra multi mot⁹. tertio q2 superflua no ita ad eas currūt: q2 sup radices brachiorum no multe repiunt supfluitates. ¶ 3⁰. querit qre vrina coiter in ydropicis in pn⁹ est tincta. pma cā est: q2 in modica qntitate et io magis coquit et calefit: et p 9ns tingit: et q2 no cito exit ab epate tictura et supfluitates q in eo sunt leuit cu illa mo. miscent vrine. 2ª cā est: q2 san. et colera no bn ab ea sepant imo cuz ea miscent. 3ª cā est: q2 paru bibut. et io dicit Aui. q pp tincturā vrine no os iudicare q ydropisis sit a cā calida. ¶ Quarto scias q ypo. inter omnes spēs ydropisis sm autores facilio

ris est cure. 2 pp. 2. Primo q2 materia est disp sa p totuz corp9 mag attinens nãe sanguis 2 me9 in q otinet iõ nã citi9 poterit ipsũ digere re 2 expellere cũ suis virtutib9 dignis scz 2 expulsiua cũ minori arti iuuamẽto. Tertio q2 citi9 appet 2 citi9 terret egrotãtẽ 2 citi9 ei succurrit ¶ 4°. q2 virt9 in eo est fortior: cũ mãm nociuã ad longiorẽ possit expellere distantiã. ¶ 5°. q2 in ypo nõ est opilatio saltem tanta in gibbo epatis quãta i alchite 2 timpaniste. qđ pz: q2 ille san. aqsus nutritoni inept9: bñ põt transi re a vena q est in gibbo epat ad venas totius corpis. qđ nõ fieret si in gibbo epat foret opi latio. s poti9 redũdaret v'sus vmbelicũ. 2 sicvẽ ter poti9 q caro inflaret: cui9 op videm9. Et ideo in ypo poti9 ad epat ofirmationẽ 2 illi9 aqsitatis eñationẽ debem9 intẽdere q ad de opilationẽ: qvis in vtraq spẽ deopilo sit ne cessaria: vt illa mã ptim p vrinã ptim p seces sum possit eñari. ¶ Quinto circa 7 cañ. de si ti 2 fame tolerãda est sciendũ: q ypo habent carnes hũidas 2 plenas aqsitate vel aquoso san. iõ mala o hũida in carne 2 epate dñaf: qpropter de necessitate ad eoz salutez fames 2 sitis sunt iniungẽda sm ypo. ẽt sic. corpibus hũidas carnes habẽtibus famẽ adhibere cõ uenit. fames enĩ dsiccat corp9 7°. ampho. cañ. 59. Et hũidam hñtes cõplonẽ oz: vt ab absti nentia medicenf. 2°. ampho. cañ. 16. ibi. vbi in digẽtia nõ oz laborare. 2c. Et dicit haly de re gali dispõne li°. 7°. 2°. ptis regalis dispo. Oz carnosam habẽtes ydropisiz a ciboz 2 potuũ arcere copia: qm sua cibus multitudine sto grauat 2 digõnẽ phibet: 2 corporis auget hũi ditatẽ 2 calorẽ extiguit nalẽ. ¶ Sex° dubitaf de dicto boni berñ de gordonio in lilio. 2 Jo. de tornamira bone memorie vna voce dicen tium. q nõ debemus dare titimallum nec sca moneam. 2 addit medicĩas diagrediatas nec pill' de misereon: q2 multũ debilitant epar: cõ tra cuius zriũ dicunt oẽs. 2 in pill. in qbus in trat mezereon cõcordãt Rab. 2 mesue in. c. de medicis laboriose soluẽtibus. ẽt Haly Auicẽ. Serap. 2 multi alij. Nota q mezereõ alio no mine vocaf laureola. 2 est planta cal'a 2 sicca in 4°. gra. 2 hz multas proprietates bonas 2 malas vt dicit mesue in loco allegato. hz tñ posse ducẽdi aquã citrinã ydropicoz cũ forti tudine 2 vehemẽtia vt ipse ponit ibidẽ. Et q2 multũ est fortis 2 in ea est virt9 acuta ignea 2 excoriatiua 2 dissolutiua v'tutis ppterea ante q sumatur eius malicia est auferenda iuxta posse. ¶ Et primus modus correctionis ei9 est q tpef in bono aceto p vnã diẽ nalẽ 2 in cras tinũ siccef 2 pulverizef. 2 post misceaf cũ mi rab. 2 absin°. 2 berberis. ¶ Scđs modus ẽ: q decoquãtur citoniũ berberis 2 rob. in aceto 2 in illo ace° tpenf folia laureole p. 24. horas. 2 post desiccentur offeranf in qtitate debita. ¶ Terti9 modus est q tpenf in aq end. 2 mu scillag psillij fcã cũ ea vl' cũ aq portulace. 2 p pinef cũ aq vl' succo istarũ. Et in hoc valet aq end. aq solatri 2 alkekengi vl' succi eoz. ¶ 2° circa hãc qõnẽ notandũ: vt iaz dictuz est 2 di cunt autores q ydropisis ẽ fort morb9 2 dur9 2 tard9 ad curandũ: qm nisi sint aliq iuuenes cũ forti v'tute 2 bona obedientia: vix aliq mõ curanf 2 hoc expsse ponũt autores 2 pz ad ex perientiã. ¶ Tertio scias: q vnũ pncipiũ est in me qđ ponit Ga9. 4. aphõ. 3°. 16. ibi. Elle borus pticulosus est. Et est q forti ifirmitati fort occurrat me. Et q iõ ellus q ẽ fort me cõpetit in lepra q ẽ fort ifirmitas. Et ex istis pncipijs sic notat ostat q laureola esula 2 si miles fortes me in eñando aquã citrinã ydro picoz cõpetunt ydropisi. 2 de facto artificia liter in ea mistranf. Et ad saluandã eoz intẽ tionẽ dico q ipsi itelligũt q talia nõ debẽt ex hiberi ante pfectã eoz correctionẽ nec in de bili v'tute. s bñ postq correcta fuerit: vt dicit Ga9 2 narrat Aui. 14. 3. 2 alij oẽs ammistrant ista 2 silia. Et qđ forti9 est G9 ocedit cãtarides ipsis ydropic exhiberi sic dicẽs. Medicamen enĩ acceptũ ex cãtaridib9 fortif iuuat habẽtes ydropisim. s tñ cãtaris plurimũ vlcerat vesi cam. s cũ ei9 virt9 sepaf a pmixtione eoruũ q ip sis pmiscenf: deinde cuz tali offerunf in quo nimia existit humiditas: eñant eã p vrinam tertio de cõplonib9. c. 4. Cãtarides aũt corri guntur p adustionẽ aut p ammixtionẽ gũi ce rasi. Et ego repudiãdo mẽdacio affirmo viuit Deus: q multos virtute deividi curatos alchi ticos yposarcos. nouissime aũt vnũ psbyterũ etatis. 37. annoz tipanisticũ cũ pill. de meze reon sm descriptionẽ q ponif in cura alchid 2 cũ elcu° ibidẽ scripto smvsuz meũ psupposito tñ bono regimie. 2 sic fuit exẽplificatũ de me zereon. Sic itelligẽdũ est de scãonea 2 d eufor bio 2 de ell'o 2 de anabl'a 2 de ferula 2 de se. vz tice 2 de succo mediani corticis sambuci 2 de aloe: qđ oz eẽ lotũ. Et sic itelligit Aui. in cura alchit sic. d. In solutis aũt nõ oz q sit illõ qđ nocet epati. Et si aliq ncẽitas fuerit hmõi eẽ oz vt illud rectificef. hec ille. Et si ẽ aliq me dicina: q nõ põt expectare correctionẽ aut de coctionẽ: tunc post eius opationẽ debem9 cum

ſtiptic̄ ⁊ aromatic̄ ſtoꝰ ⁊ epat̄ ꝯfortationē ad-
bibere. Uñ ſm autores aq̄ ordei aq̄ decoctio-
nis paſſulaꝝ cū toto remouēt nocum in corpe
derelictū ab eis. Et ſi corpꝰ remanet iſlāmatū
aq̄ endō. aq̄ ſcariole remouēt illā iſlātionē. Et
crede mihi q2 nunꝙ alchites nec tipaniſtes cū
medicis leuis opatiōis: ſic ē caſſia ⁊ māna: cu
rabunt. ¶ 7 nota ꝙ endō. ortolana ⁊ ſilueſtris
vz in diſcraſijs epat̄ calefact̄ cū ſiro acetoſo ⁊
infratis cū melle. Et dicit Aui. in. 14. 3a. i ſmo
nevli de curis epat̄. ⁊ ī cao de cura male cōplo
nis cal̄e ī epate dicit ſic. Et endō q̄dā cāpeſtris
⁊ ortolana vltia ē in hac itentiōe. ſ. in ꝯforta-
tione ⁊ abſterſiōe ⁊ aptiōe. Cōplo nāq3 ābarū
decliuis eſt ad frigꝰ nō valde ſupfluū ⁊ ī ea eſt
cal̄itas apitiua nō calefactiua eq̄lis ꝯfortās.
īmo puenit ex iuuamēto ābarū vt non noceāt
epati frō. h̄ ille. Jdꝙ ꝯcludit ex dict̄ Auic. in
illis duobꝰ loq̄ ꝙ oībꝰ ſpēbꝰ ydropiſ tam cal̄is
ꝙ fris vr̄ pſtare iuuamētū. ¶ 4o q̄rit vtrū ali-
q̄ ſpēs ydro. poſſit cāri a cā ca. efficiēte ⁊ iſtra
li. Et vr̄ ꝙ nō. q2 ydrops denoiat̄ a ſua cā: nā
dr̄ ab ydor grece qd̄ eſt aq̄. ſ3 aq̄ eſt frida de q̄
ydro. noiat̄. g̊ nō fit ydro. ab aliq̄ cā cal̄a. ¶ 2o
cōfirmat̄. q2 mā ydro. ſiue ſit aq̄ ſiue vētoſitas
ſemp eſt fria in ſua cōplone. g̊ ydro. nūꝙ fiet
ab aliq̄ cā cal̄a. ¶ 3o. oē illd̄ qd̄ gñat̄ in epate p
viā extictionis cal̄. nālis epat̄ a frigido īnāli
gñat̄ a frio ⁊ nō a calo. ſed ſic eſt in gñatione
ydro. ⁊ māe eiꝰ. igit̄ ⁊c. ꝯña ⁊ aňs ꝓ miori eſt
Aui. in diſtictiōe. 14. 3a. trac. 4. co. de ydro. q̄ſi
in pno cal vbi dicit egritudies cōplonales epa
tis ſunt iſlāmantes ⁊ faciūt ydropiſi3 cū ḡda-
tiōe īnati cal̄. aut exalatiōis ſubito ⁊c. Jn iſta
autoritate ꝯtinet̄ reſolo ⁊ extictio caloris epa
tis q̄ extincto vl̄ reſoluto ydro. cātur a frido ⁊
nō a cal̄. ¶ Jn oppom. cōplo tēpata eſt inſtrm
nāe ⁊ mediāte q̄ ipſa ſuas bñ exercet opatōes
⁊ ꝑfecte: ſ3 iſta cōplo tpata epat̄ corrūpit̄ a ca
lore innāli epat̄ dñante ⁊ eiꝰ tēpamētū corrū
pente ipſo innāli cal̄. nō recedēte ſ3 in eo ma-
nēte. igit̄ ⁊c. Cōſequēa bona eſt. q2 cū cōplone
mēbroꝝ epat̄. igit̄ ſequit̄ ꝙ iſte calor innālis
gñabit ydropiſi3 ⁊ mām eiꝰ. ¶ 2o arguit̄. q̄cq̄d
eſt cā cāe eſt cā cauſati. ſ3 calor innālis eſt cā
reſolonis caloris nālis ⁊ deſtructionis virtut̄
faciētis bonū ſan. nō recedēdo ab epate. ergo
iſte calor innālis ē cā efficiēs īmediata ⁊ ꝓdu
cens ydro. ⁊ cām eiꝰ. ¶ 3o tipaniſtes ⁊ cā eiꝰ fit
īmediate a calo. igit̄ aliq̄ ſpēs ydropiſ fit im-
mediate a ca. ꝯa nota eſt. ⁊ aňs eſt Ga. 4. āph.
cōmēto. 11o. ibi. Quibuſcūq3 torſiones ⁊c. vbi
dicit ſic: ydropiſis eni naſcit̄ a cāis fridioribꝰ
hec aūt. ſ. tipāniſtes ā cāis cal̄ioribꝰ. īpoſſibi-
le eni eſt ſine cal̄. in groſſu3 aerē mutare illos
hu. h̄ ille. Ex q̄ ſatis clare appet ꝙ idropiſ ali
qua ſpēs ⁊ cā eiꝰ īmediate ſit a cal̄. tanꝙ a cā
efficiēte īmediate. ¶ Jn iſta q̄ōne erūt. 4. arti
culi. Jn po ponent̄ opiones aliquoꝝ autoꝝ. in
2o ponent̄ aliq̄ ſuppōnes ⁊ notabilia. ⁊ aliq̄ eli
cient̄ ꝯclones in. iij. ponent̄ ꝯclones. in. 4. rñ
debit̄ ad rōnes ꝯcordādo autoritates. ¶ Quā
tum ad prim pa opinio eſt Cōſtātini ī 9o. mega.
cao de idropiſi. vbi pōit oēs. 3. eiꝰ ſpēs a cā fria
gñari tanꝙ a cā īmediata ꝙuis cā aňs vl̄ me
diata poſſet eē cal̄a vt lōge fe. ⁊ ꝯpata cal̄a ⁊
ſil̄ia. Et iſtā opionē ponit ibidē Cōſtantinꝰ in
viaco. ⁊ iſtiꝰ opionis fuit gerardꝰ cremo. ī glo-
ſula cū autoritate allzy. Et eandē ſniam ſeq̄t̄
Bern. in lilio. Oēs iſti vident̄ ſeq̄ Aui. in. 14.
3a. trac. 4. c. de idropiſi. vbi dicit ꝙ egritudies
cōplonales epat̄ ſunt iſlāmātes ⁊ faciūt idro-
piſim cū ḡdatiōe reſolutiōis īnati cal̄. aut ex-
tinctionis eiꝰ ſubito. q̄ſi dicat ꝙ niſi cal̄. nālis
epat̄ reſoluat̄ paulati ab innāli vel alr̄ extin-
guat̄ vel corrūpat̄ nunꝙ fiet idropiſis. Non
aūt negat Aui. q̄n cal̄. innālis poſſit in epate
remanere: cū digeſtio 2a ipfecta vl̄ corrupta ī
eo celebrat̄. ¶ Alia eſt opio mgr̄i Joh. de tor. ī
po clarificatoro ⁊ in 2o vbi expſſe ponit ꝙ mala
compl̄o cal̄. eſt aliq̄n cā īmediata efficiens ⁊
inſtralis illiꝰ materici vētoſe vel aq̄ſe ⁊ p ꝯñs
idropiſ. ⁊ ꝓbat h̄ mult̄ rōnibꝰ ibi poſit̄. ¶ Quā
tum ad 2m arm pſuppoſitio eſt ex libello de ma
la diuerſa in. c. 5. in ſnia. Gaꝰ ibi ponit ꝙ in oī
mala cōplone diuerſa eſt aliq̄d de cōplone nā
li p3. q2 mala ꝯo diuerſa ē media iter h̄ duo. ſ.
int̄ diſpōne3 q̄ eſt nā eiꝰ. i. cōplo nālis. ⁊ inter
diſpōnē q̄ eſt a nā penitꝰ egreſſa. g̊ cal̄. innālis
dum fit ꝑticipat cū calore nāli ⁊ cū mala ad-
eq̄ta ſaltē in facto eē vel aňꝙ terminū ſuum
attigat. Ex iſto habes ꝙ in idropiſi de cā cal̄a
nō ſolū cal̄. innālis ꝯcurrit ad gñationē illiꝰ
māe. īmo in eo ꝑticipat aliq̄d de nāli ca. q2 ni
ſi aliq̄d de nāli calore remaneret ia3 eēt mala
ꝯo adeq̄ta ⁊ nunꝙ āplius ſanitas recuparet̄.
verū q2 pl̄es ḡdus ſunt cal̄. inaturalis. iō ipſe
eſt īformās ⁊ ab eo tanꝙ a ꝑdomināte tota la
titudo cal̄. denoiat̄. ¶ 2a ſuppoſio eſt ꝙ corpꝰ ⁊
mēbra idropicoꝝ aliq̄lit̄ nutriunt̄ ꝙuis ipfe-
cte ⁊ nutrimēto ipfecte digeſto. Jſta ſuppoſio
p3 p pa pte. q2 ſi non nutriant̄ mēbra aliq̄liter
nec calor nec ſpūs ꝯtinue ⁊ nouit̄ gñant̄ nec
vita tāto tpe in corpe ꝑmaneret. 2a ps p3 p ex
perientiā. q2 ſi bñ ⁊ ꝑfecte natura opare(t) mē-
bra nō iſlarent̄ nec corpꝰ egrotaret. ¶ 3o nota

quo itelligit ꝙ ydro. ⁊ cā eius ꝯiuncta aliqñ gñet a calore totalit innaturali ⁊ ab oī naturalitate sepato. vel pōt itelligi ꝙ ad gñationē talis materie ꝯcurrat cal'. innalis q̄ nō est totalit sepat⁹ a natura ⁊ opatiōe cal'.nālis. imo dr̄ talis ⁊ q̄si cōposit⁹ ⁊ sub vna forma ⁊ rōne effect⁹ quē iducit. nā in tali actiōe isti⁹ cal'. resultat aliq̄ digestio alicui⁹ pue ptis chili i q̄ calor ⁊ spūs gñant ⁊ mēᵃ aliq̄lit nutriunt: ⁊ hoc fit ex pte cal'.nālis. ēt resultat actio q̄ totalr ē pter naturā vt est gñatio vētositat ⁊ aquositatis. Ex qbus tanꝙ a materia fiūt oēs species ydropiƀ loquēdo in sensu diuiso nō aūt i sensu cōposito. q: tūc eēt falsa positio. ¶ 4° sciendum ƀm Ga^m. 5°. de interi. c. 7. ꝙ ꝫ ydropisis nō possit esse nisi patiat epar. tñ nō ad oēꝫ debilitatem vel epatꝫ passionē necessario sequit ydro. ꝫ reqrit ꝙ illa mala cōplo cal'a vel fria vel altera ei⁹ passio intm̄ ꝯtinuet donec ablatio vel magna defectio sequat sue actionis ex nimia debilitate virtutis digestiue chilū digerentis ⁊ ex eo sanguinē faciētis. Et h̄ pꝫ p autoritatē ⁊ rōneꝫ ⁊ expientiā. al's ex q̄libet pua epatis discrasia in ydro. gñaret qd̄ absit ⁊ h̄ itelligit Aui. vt dicit egritudīes complonales epatꝫ cū ḡdatione faciūt ydropisim ⁊ ḡdum p⁹ gradū inducēdo donec virt⁹ digestiua epatis ad magnū ducat errorē siue cū cal'o siue cum frio. idē dicit Constan. 5° viatici. ¶ 5° notandū ꝙ 2° ꝯria simul in codeꝫ loco adeq̄to actualit nō pūt stare. 2° topicoꝝ. ⁊ Ga⁹. 11° de ingenio ca° 7°. Cōtraria eni cōiter se sunt remouētia. sub vno gñe exñtia. Jn isto pꝫ ꝙ mala cōplo calida ⁊ mala fria in epate sil' ⁊ semel stare nō pūt autoritas satis est cognita. ꝫ p rōneꝫ pōt probari. q: si mala cal'a ⁊ mala fria possent sil' esse in epate: tūc vel illa essent in eq̄li ḡdu vel in ineq̄li. si in eq̄li: tūc resultat tēperamentuꝫ. si in ineq̄li solū: ibi erit vna mala cōplo ⁊ vn⁹ lapsus vel vn⁹ morbus vel vnuꝫ mēbrū posset esse simul ⁊ semel duarū diuersaꝝ cōplonū qd̄ est absurdū. q: calm nec frim nec albū nec nigrum nec dilata° nec ꝯstrictio sil' in eodē loco preciso stare pūt vt dicit Ga⁹ pmo de morbo. ¶ 6° gr̄a materie notandū. ydropiƀ in gñe pōt h̄re. 3. cās vt iam supius dictuꝫ est. s. pmitias: aūtes. ⁊ ꝯiunctas. de pmitis satis dictum est. Cā aūs est duplex. q̄dā est p se: vt mala cōplo epatis. Alia est addiuuās vt mala cōplo mēbroꝝ vicinoꝝ ei vel eoꝝ ap̄a. Alia ē cā ꝯiuncta. ⁊ ista ē duplex: vlis. ⁊ ista ē forꝫ error uim tatiue chili in epate nō potentis ex eo bonum san. gñare. Alia est pticularis ⁊ min⁹ pncipal' ⁊ est debilitas expulsiue epatꝫ vl' attractiue renū ⁊ splenis ⁊ ptiū adiacētiū. imo ēt virtut' digestiue in mēbris post cui⁹ incōpletā actionē ꝯs regurgitat ad ep ipsuꝫ debilitās ap̄li⁹ ꝙ debilitatū fuerit. ¶ 7° no. ꝙ actio cal'. īnālis q̄ superuenit epati ē triplex. Pria ē calefacere epar ⁊ h̄uores in eo ꝯtētos. 2ᵃ ē resoluere nālē calorē ⁊ spūs ⁊ ex illo ex quo cal'.nālis solebat gñare spūs calorē ꝑducet īnaturalē. 3ᵃ act⁹ ē ꝟtutem ei⁹ digestiuā ⁊ cōplonē debilitare ne perfecte suas cōpleat opatiōes. s. ne ex chilo cū sua ꝓpria cōplone faciat sanguinē bonū. nā oē mēbrū suā actionē facere dꝫ ⁊ h̄ cū sua ꝓpa ꝯplone. 5° de iteri. c. 7. Si ḡ ꝓpa ꝯ° destruit vel corrūpit silr ⁊ actō miorat ⁊ corrūpit. ¶ 8° no. ꝙ q̄uis sit debilitatū ep ⁊ errās i sua ꝓpa actione. tñ natura sp satagit cū eo ⁊ itēdit ex chilo sanguinē ꝓcreare q̄uis ēt sit superflue calefactū vel infriatū. q: alit corp⁹ nō nutriret vt dicit 2ᵃ suppō. ¶ 9^m notabile est istō. īnaturalis cal'. ⁊ exalās ⁊ destruēs calorē naturalē ⁊ spūs ⁊ cōplonē epatꝫ corrūpens. al'n exalat ⁊ exalat cū naturali calore ⁊ tūc mala fria itroducit vt sepe accidit p⁹ lōgas fe. p⁹ dimissionē earuꝫ: ⁊ aliqñ añ sepe vidēm⁹ cachechiā vl' aliquā spēm ydro. subseq: ⁊ frequēti⁹ yposarchā. Aliqñ iste īnaturalis cal'. exalās nālē calorē ⁊ destruens ꝟtutē epatꝫ deigstiuā non sepat ab epate imo q̄uis p magnū tp̄s ꝯtinuaūcrit in exalatione cal'.nālis ⁊ spūs ⁊ i destructiōe bone cōplois epatꝫ: tñ nō recedit imo sp manet multiplicando suas spēs ⁊ h̄ frequēter accidit in ap̄atiƀ⁹ gibbi epatꝫ. ⁊ h̄ ēt vidi accidere in ap̄atiƀ⁹ splenis p colligantiā ⁊ in mala cōplexiōe epatis calida q̄ñ p lōgū tp̄s durauerit ⁊ durādo itroduxit in hu. idigesto formā ieptā nō ꝯuenietē materie nutrimētali. ⁊ sic a natura repudiat ⁊ inde fit ydro. ¶ Quantū ad 3^m ar^m sit pᵃ ꝯclo. Nunꝙ ydropisis nec cā ei⁹ gñat a cal. totalit īnaturali. pꝫ p pmā suppōnē. q: ois mala cōplexio diuersa sapit naturā cōplexionis nālis ⁊ naturā male cōplexionis adeq̄te cuꝫ sit medium iter eas vt dicit Ga⁹ i libello de mala cōplexione diuersa in. c. 5. pꝫ ēt p 3^m notabile. q: in actiōe isti⁹ caloris naturalis vel male cal'e i epate exñtis resultat vn⁹ effect⁹ in q̄ fit aliqua digestio chili ex q̄ aliq̄ portio naturalis cal. ⁊ spūs gñat sine q̄b⁹ corp⁹ tāto tp̄e nō posset permanere. Exsurgit ēt gñatio vētositatꝫ vel aq̄sitatis q̄ totalit sunt pter naturā ⁊ sūt cā ydro. Et ista actio seu effect⁹ tanto tp̄e ꝯtinuat donec cal. naturalis ⁊ bona epatꝫ cōplexio est destructa. ⁊ tūc sequit mors. vel donec cal.nālis

⁊ bona complo vincant suũ ꝯriũ ⁊ tũc sequit sanitas. ¶ Scda ꝯ°. nõ est necesse ydropisim sequi oẽm malã complonẽ calam vel frigidã epatis vel quẽlibet errorez in eo factũ qa alis nunq̄ esset tertiana nec mala cala epatis: qn seqret ydropisim qd falsum est. ¶ Terᵃ ꝯ°. sep ydropis generat ex defectu ꝟtutꝫ digtie epatꝫ ꝓcedẽte a mala cõplone cala vel a mala fria extinguẽte. Ista ꝯ° est oim antiquoꝝ ⁊ moder noꝝ ⁊ est ga. 2. ꝓno. ꝯ°. 1. ¶ Quarta ꝯ° rñsalis aliqua spẽs ydropisis causat a mala cõplone ca. immediate efficiẽte in epate exñte. ita q ꝑ tũc in epate nõ est mala cõplo frida. ꝓbat ꝑ 7. 8. et. 9. nõbile. ⁊ pꝫ ꝑ rões factas in oppoᵐ. Et ꝓbat sic. a mala coplone ca. in epate exñte mã ydropis gñat. g aliq̃ spẽs ydro. a cã ei cã cala immediate gñat. ꝯña est bona. añs ꝓbat sic. cpar operat suã opationẽ mediãte sua cõplexione in eo exñte vt scribit. 5. de inte. c. 7. ß tunc dũ illa mã ydropisis ꝑ viã digõnis errãtis generat in eo nõ est complo tempata nec ꝓpe naturalis nec fria ß solũ mala cala. igit ab ista mala ca. ydropis ⁊ cã eius generabit. añs istius pꝫ: q2 a pate ca. in gibbo epatꝫ exñte vel fortis opilo cũ mala ca. epatis nulla alia ꝯplo in eo est nisi cala. g habet intentũ. verũ tñ nõ intelligo q in illa mala cõplone ca. totus cal nãlis sit destruct⁹. q2 si sic nunq̄ sanitas recuparet nisi aliqd de naturali calore q̃ est instrm nature in corpe remaneret vt visuz est in tertio notabili. ¶ Scdo ꝓbat ꝯ° ꝑ pmuz argumentũ factũ in oppoᵐ. ¶ Tertio ꝓbat ꝑ Gal. 4. amph. cõmẽto. 72. ibi. Quibuscũqꝫ in fe. ⁊c. vbi dicit q fumositas. i. fumosa ventositas gñat qñ ca. in qlam materiã incipit opari. ⁊ exẽplificat sic. Videm⁹ in exteriorib⁹ cum ca. ignis in qbusdã corpibus operatur vẽtos generari ⁊c. Ex quo pꝫ q vẽtositas a ca. innaturali põt gñari sicut vẽtus in exterioribus a calitate ignis ⁊ ꝑ ꝯñs ydropis. Et cã ei⁹ imediata a q̃ fit ydro. tanq̄ cã ei⁹ mali. ¶ Quar° ꝓbat. q2 oẽs ponũt causas signa ⁊ curã ydropis q̃ fit a cã ca. nec tu poteris dicere q q̄uis appeant signa calitatꝫ tñ semp cã est frida: q2 oĩe quod ab aliquo orit q est cã ei⁹ cũ signo eiusdẽ a q̃ est. 5. de inte. c. penl. q̃si dicat q cã et signa debẽt ꝓportionari. Si g in ydropico appet inflãmatio ⁊ amaritudo oris citrinitas ⁊ tactu siccitas ⁊ meᵗ a vẽtre supius paucitas vrine cũ intensa tinctura eius. ⁊ ista accñtia oriunt ab epate cũ ydropisi. iste erũt signationes male cõplonis cale epatꝫ actualr ĩ eo existẽtis. ⁊ in ista aucte appet q signa accidẽtia in morbo sequunt dispõnẽ morbi ⁊ cause ei⁹. nã accñtia sequũt morbũ velut vmbra corp⁹. 3. de morbo. c. 1. ¶ Quito ꝓbat eadẽ. 4. ꝯ°. qa in ydropisi de cã cala ponunt frida sup epar vt ponit Aui. g ꝯ° vera. ꝯña tenet ꝑ tãto. quia epati frido meᶜ frie nõ supponunt: sed ca. ptꝫ ꝑ oẽs autores igit ⁊c. ¶ Et tũc ad rões ãte oppositũ. Ad pmã qñ dr q ydro. denominat a sua causa ꝯcedit in aliq̃ specie: q2 timpania magis deberet denoiari a vẽto cũ a vento poti⁹ fiat q̄ ab aq̃. Et qñ dicit q eius cã ẽ aqua verũ est q in oñi specie est aliquid de aq̃ ßm magis ⁊ min⁹. ß ista aq̃ vel vẽtositas pñt aliqñ gñari a cã ca. ꝑ viã impfecte vel corrupte digõnis. vt ꝓbat. 4. ꝯ° cũ suis ꝓbationibus. ¶ Ad scdam qñ dr q materia ydropis siue sit aq̃ siue vẽtositas semp est fria in sua cõplone g ydro. nunq̄ fiet ab aliq̃ cã ca. sed semp fria nego ꝯñam. ⁊ ad ꝓbationẽ: q2 cõplo cal. gñat morbos calos. g ⁊c. verũ est de ꝑ se nõ autẽ ꝑ accñs. nam mala complo cala exñs in epate defectando calorẽ naturalẽ epatis põt gñare morbos frios si ipa recedat ab epate et mala frigida. introducat. ⁊ hoc facit ꝑ accñs. si aũt remaneat gñabit aquaz vel ventũ. que aqua q̄uis de sua natura deberet eẽ frigida. tñ qa generat a ca. supfluo ⁊ inaturali efficit nitrosa salsa vel acuta ßm magis ⁊ min⁹. Et intñi q illud qd naturalr dꝫ eẽe fridũ actualr reddit calm. Et qñ dr q ydro. est morb⁹ fridus. cõcedo rõne sue materie. ⁊ rõne sue duratõis non aũt semp rõne sue cause efficientis. ¶ Ad tertiã rõnem quãdo dr. omne illud quod generat in epate ⁊c. Dico q verũ est ꝑ viã extractionis a frigido ⁊ ꝑ viã resolonis a calo innaturali: dũmodo ille calor innaturalis recedat. ß in isto casu nõ recedit: ĩmo remanet in suo esse donec ydropisim generet. ¶ Ad rões post oppositũ ꝓbant cõclusionẽ rñsalẽ. et hec sufficiant de questione. ¶ Ad concordantiam autoꝝ ego dico q Auicẽna intelligit q in oĩ ydropisi oꝫ q sit debilitas ⁊ resolutio caloris naturalis a calore innaturali. vel q ille calor naturalis alr ex frigiditate exteriori vel interiori extinguat: sed nõ negat qn calor naturalis exalari posset a calore innaturali ⁊ e x̃neo ipo innaturali in epate remanẽte cũ digestio scda impfecta vel corrupta in ipo epate celebrat. ⁊ sic intelligũt alij autores. scꝫ Cõstant. et Gordoni⁹ ⁊ ceteri. Verũtamen vtplurimuꝫ yposarcha ⁊ alchites q̃ sunt vera ydropis fiunt a debili calore debilitato a calore innaturali ꝓcedẽte sic sunt fe, lõge ⁊ lõga mala epat

cōplo calā vel a fritate introducta subito per exalationē cal.nālis τ ꝟtutis debilitatem. vt accidit post longū fluxū san.mēstruoꝝ vl' alit' emoꝛro. ¶ Nono querit' q̄re ydropici ex ypo^a vl' leucoflātia ꝯtinue sitiūt cū totū coꝛpus sit frigidū τ hu. τ ꝑtes vētrales sint plene humiditate cū discrasie nāles appetāt silia ad suā ꝯseruationē τ discrasie innāles appetant ꝯ̄ria ad eoꝝ sanationē. Prima cā pōt assignari dicēdo ꝙ q̄uis mēbꝛa sint repleta humiditate. illa tñ nō ē nālis imo innāl' icōueniēs nutritioni.mēbꝛa ꝟo appetūt humiō nāle vt inde nutriant'. τ sic causat' sitis. Et etiā qꝛ q̄uis illa distēꝑantia sit accītalis τ nō nālis. tñ rōe longe moꝛe hituata est τ facta sic nālis. et sic appetit sile ad suā ꝯseruationē. Alia cā pōt assignari: qꝛ in ista specie ꝑtes vētris sunt mltuꝫ replete τ cōpmūt spūalia et nō pōt coꝛ plene euētari: imo fumi in eo ḡnati retinent' q̄ fumi rōe vicinitatꝭ desiccāt oꝛificiū stō^i τ sic fit sitis. in ydropisi aūt de cā calā nō ē mirū qꝛ discrasia est innālis τ facit appetere ꝯ̄riū. ¶ 11° itelligendū ꝙ ydropisis est passio epatꝭ p^o τ pncipalr. Et ē nocumētū ꝟtutꝭ digtie. pncipalit' et p^o epatꝭ. τ aliqñ ꝑ colligātiā vt freqnt' accidit in apate splenis. vel ex colligā^a renū nō mūdificantiū san. ab aq̄sitate vel splenis nō mūdificanꝭ supfluitatē melicā. opilōes alicui^o istarū viarū hñt maximā sp cām in causando ydropiꝭ pcipue opilo venarū gibbi epatꝭ maxime in alchite τ tympaniste est cā regurgitationis aq̄ citrine ad ventrē inferioꝛē inter cipħac τ mirach vt supius dictū est. ¶ 12° nō ꝙ ydropiꝭ ab autoꝛib^o. vt dicit ga.2.pno. ꝯ^o.5. ibi cui^o ꝟo oꝛigo ē ab epate τc. τ ꝭ magꝭ τ largius itelligēdo yposarcā vel leucoflantiā rōe cui^o in ydropisi est triplex gen^o moꝛbi.naꝫ est ibi moꝛb^o ꝯsilis: qꝛ mala ꝯ^o in epate verūetiaꝫ in toto coꝛpe. Et est ibi moꝛb^o official': qꝛ moꝛbus in via: qꝛ opilo. τ silr moꝛb^o officialis in figura: qꝛ tumoꝛ ṗter nāꝫ. qꝛ si nūq̄ eēt hūoꝛ nūq̄ q̄sq̄ ydropic^o iudicaret' actualis: q̄uis aliq̄ dicant ꝙ solus erroꝛ foꝛtꝭ ꝟtutꝭ digtie in epate ē ydropiꝭ τ ē ibi solo ꝯtinuitatꝭ. ¶ 13° nō ꝭm ꝙ dicit Cōstā.in.9.ṗāteg': ꝙ ypo^{ca} fit qñ chilus q̄ est in epate mutat' in flāticā māmūiō ypo^{ca} est humoꝛalis. In alchite chil^o mutat' i aq̄sitatē τ paucā ventositatē. In tīpaniste ꝟo chilus mutat' in ventositatē τ paucā hūiditatē q̄ oīa sunt innālia. τ iō ista dꝛ moꝛb^o ventosus in magis. Et q̄uis iste spēs possent fieri aliqñ a causa cal'a: aliqñ a cā fria verūtamen alchites τ ypo^{ca} fiūt a cāis vtplurimū frigidioꝛibus. tympania aūt a calidioꝛib^o. 4. āpħ ꝯ^o. 1. ibi. q̄buscūq̄ toꝛsiones τc. ¶ 14. dubitat' si in ydropisi cōpetat ꝑuocatio fe. sic in palisi et spasino. Dico ꝙ nō: qꝛ mā in ydropisi ē in magna q̄titate τ nō pōt bene cōsumi a febꝛe febꝛis etiā ꝑuocaret sitim τ potus datus ꝑp̄t necītatē sp augeret cām moꝛbi: iō nō cōpetit. ¶ 15° querit' vtrū in tympaniste cal'. epatꝭ potius debeat chilū in hūoꝛē ꝯuertere q̄ in ventositatē. Et arguit' ꝙ sic. qꝛ oīe agēs qd̄ sufficit ad illud qd̄ est maī^o τ difficili^o: dꝫ sufficere ad id qd̄ est min^o τ facilius. ꝭ sic est de cal'. epatꝭ in tympanistis. igit' τc. ꝯña nota. añs ꝑ maioꝛi pꝫ ꝑ regulā thopicā: qꝛ qd̄ min^o videt' inesse inest. τ id qd̄ magꝭ. ꝑ minoꝛ patꝫ: qꝛ si calitas epatica suff': ad ḡnationē ventositatꝭ: multo magꝭ dꝫ sufficere ad ḡnationē hu. cū ex hūoꝛibus vētositas ḡnet'. vt ponit ga. 4. āpħ. ꝯ^o. 11. ibi. Quibuscūq̄ toꝛsiōes τc. τ. 6. d' moꝛ^o c. 4. Et sic pꝫ ꝙ ṗmo ḡnabunt' hu. ex chilo q̄ vētositates. Oppositū dicūt autoꝛes τ Ga. in 9. meg^i. vt iā autoꝛizatū est in. 12. clarificatōe istius cap. ¶ Primo nota sicut dicit Gal'. 6. de moꝛbo. c. 4. vētositas generat' a ꝟtute debili et paruo caloꝛe. Foꝛtis eñ caloꝛ resoluit fu^m et insensibil'r expellit. Frigiditas aūt nō pōt materiā in fumū ꝯuertere. Ideo dicit Ga. in loco allegato. dū cal' est foꝛtissim^o in coꝛpoꝛe vel frigus foꝛtissimū vētus paruus vel nil^o generat': sed dū ē mediocris calitas. ¶ Scdo notandū ꝙ in tympaniste sunt. 2. impediētia ꝑ viā dependētie vnius ab altero vnū est debilitas cal' nālis. aliud est ꝑ viā dependentie erroꝛ ꝟtutis digestiue. Unde ꝑpter defectum cal' nālis τ rōne corruptōuis ꝑpꝛie τ natural' cōplōis epatis sequit' erroꝛ in digestiua ei^o. nā cōplo naturalis est cā opationis mēbꝛoꝝ oīm. vt dicit Ga. 5. de inte. c. 7. Ideo ista ꝟtus digestiua errat in digerēdo pfecte τ in mutādo chilū in ventū quā in bonū humoꝛē debuisset ꝑmutare. ¶ Tertio nota ꝙ aliqñ ventositas generat' a debili cal'. τ minoꝛi q̄ sit caloꝛ qui ḡnat hūoꝛes. hoc fit qñ subtile dissoluit' a grosso sicut fit ex chilo a grossis cibariꝭ τ vētosis ḡnato q̄ quidē chilus dꝛ subtil' respectu hūiditatꝭ. Aliqñ vētositas ḡnatur a cal'. foꝛtiori q̄uis in se τ simpl'r sit debilis respectu obiecti sicut fit vētositas in inteſtis ex hu. ḡſſis et flāte vitreo. vt dicit Ga. 6. de moꝛbo. c. 4. τ 12. meg^i. col'. vltimo. qꝛ ṗus fuit cal' aliqualit' potens ḡnare hu. deinde foꝛtificatus est naturalr vel artificial'r τ coquendo vel digerendo istud flā vel hu. grossum cōuertit ipm vel par

tem eius inventū ꝛ in sto° gñationis vētositat̃ fortior cal. req̃rit ꝙ req̃rat in gñatione vētositatis ex chilo cū cibus sit grossus. ¶ 4° no. ꝙ i tipaniste non solū vētositas ex chilo gñatur p viam debilitat cal. naturalis: imo ēt per viaꝫ erroris ꝛ quasi illa mala epatis cōplō diuersa iclinat ad pductionē vētositat̃ sic bona inclinat ad pductionē boni hu. Et in hoc iuuat mag comestio ꝛ potatio ꝛ ciboꝝ vētosoꝝ frequens assumptio. Et nō itelligas ꝙ in tipanistis sola vētositas: imo gñant aliq hu. ex q̃bꝰ corpꝰ aliq̃lr nutrit. ꝛ gñat supflua hūiditas q̃ currit ad spaciū qđ est iter ciphach ꝛ mirach. ex qua ēt p actionē debilis cal. illoꝝ mēbroꝝ ēt circunstantium aliqua ventositas generat. ¶ Tūc sit pª ꝯclusio. In qualibet triū digōnuꝫ scꝫ pria sto' ꝛ intestinoꝝ. ꝛ scđa in epate. ꝛ tertia in venis pōt generari ventositas. pꝫ q2 in qualibet istaꝝ potest stare debilitas naturalis caloris ꝛ digestiue virtutis. Et in qualibet applicat agens debile cōparatiue passo resistenti rōne cuiꝰ actio fit debilis. ¶ 2ª ꝯ°. maior calor req̃rit ad generationeꝫ hūoris ex chilo in epate tipanistici ꝙ ad gñationē vētositat̃. pꝫ. q2 iste paruus calor in epate existens mouens materiā pōt ex ea ventū generare pusꝙ hūorem. q2 calefaciēdo chilū ꝛ mouēdo ipsum ex ptibus subtilioribꝰ pōt ventū generare sicut pꝫ de pomo in cineribꝰ cal'is posito in q̃ multus ventꝰ gñatur añ eius pfectā coctioneꝫ pp actionē ignis in ptibꝰ eiꝰ subtilibꝰ. ꝛ sic pꝫ cōclusio ꝯa. ¶ Tertia ꝯ°. maior cal. ꝛ fortior ē necessarius ad gñationē ventositat̃ quādo ex flegmate vitreo vel ex grossis hūoribꝰ ꝺꝫ generari ꝙ ad gñationē hu. i epate. pꝫ q2 subiectū in qđ agit est grossius ꝛ maioris resistētie ꝙ sit chilꝰ. ꝛ pp hoc ad arm q̃n tu dicis omne agēs qđ sufficit ad illud qđ est magis ꝛc. Dico ꝙ verum est ceteris paribꝰ. sed hic nō est sic. vel dico ꝙ verū est de agente naturali circa eandē materiā. nunc aūt istud agens est cōtra naturam q2 morbꝰ est cā alteriꝰ morbi. q2 mala cōplexio epatis que est cā ydropis cū forti errore digestiue virtutis. que ēt in isto casu mag inclinatur ad generationē boni hūoris. ¶ 16° in ordine declarationū q̃rit si ista ventositas in tipanistici generet a calore mediocri tanꝙ a cā agente. vr̃ ꝙ non. q2 mediocritas dicit tēperamentū mō aūt solus naturalis calor est tēperatus qui quidē sub forma ppria in epate timpanistici minime repitur. ergo a calore mediocri non generabit vētositas. In oppositū dicit Gaꝰ. 6°. de morbo. c. 4. ¶ Prio notādum sm Gam prio ampho. cōmento. 14. ibi. Et qui crescunt plurimū hñt calorē inatū ꝙ magna est dria inf calorē naturalē ꝛ inaturalē ꝛ iter actiōes eoꝝ nā calor naturalis nostri corpis tēperate est cōplōnis ꝛ accītalis est ignee. ꝛ est pria dria. ¶ Scđa dria est q2 per calorem naturalē corpus hūanū reducit ad esse ꝛ crescere ꝛ viuere ꝛ augeri ꝛ ꝯseruare. q2 nullū corrumpendū ppria calore corrūpit. calor auteꝫ naturalis vel febrilis corpus corrūpit ꝛ debilitat: vires ꝯsumit corpus macrescere facit ꝛ malos in corpore generat hu. ꝛ vētositates ꝛ ipsius subiecti corruptionē. ¶ Tertia dria naturalis calor est cā ōis actionis naturalis in corpore ꝛ auget appetitū ꝯfortat oēm digōnē sanguinē auget in corpore dissoluta a corpore restaurat corpꝰ custodit. Vba sunt Gal loco vltie allegato. ¶ Scđo sciendū ꝙ calor corporis nostri duobꝰ modis pt dici mediocris. vno modo mediocritate tempantie ꝛ sic calor naturalis in suo esse dr mediocris in tēperie: sic dicit Gaꝰ in loco statim allegato. q2 tēpatꝰ ē. Alio mō pōt dici mediocris mediocritate paruissimi ꝛ fortissimi cal. ita ꝙ nō est tm̄ fortꝫ ꝙ possit tm̄ consumere sicut dissoluere de materia subiecta. Tunc dico ad dubiū ꝙ vētositas in tipaniste generat a calore mediocri nō mediocritate tempantie. s mediocritate paruissimi ꝛ fortissimi caloris. ¶ 17° dubitatur qūo fe. ꝛ ydropisis pñt sil' esse in eodē subiecto cuꝫ sint dispōnes ꝯrie. dico ꝙ si bñ cōsiderent bñ pñt simul stare. calefactio eni facta a calore innaturali ꝛ febrili ꝛ infrigidatio causata per defectum caloris naturalis nō sunt ꝯrie dispōnes imo videnf se habere sicut cā ꝛ effectus. nā calor febrilis est cā destructionis caloris naturalis. ꝛ est cā quare ipse calor naturalis deficit. ꝛ sic fe. ꝛ ydropisis pñt sil' stare. ¶ 18° q̃rit cū epar sit mem multū nobile ꝛ pncipale quare passiones eius vt apa ꝛ solo ꝯtinuitat̃ non inducūt subitaneā mortē sicut cor vel citaꝫ sic cerem. Causa est. q2 epar ē pauci sensus ꝛ pu'i eo causatur dolor ꝛ ideo nō ita cito virtus in eo debilitatur sicut in corde qđ est multū sensibile ꝛ indignantis nature nec sicut cerem qđ est pñm sensus ꝛ motꝰ. mō sic est ꝙ dolores ꝓsternunt virtutes prio pronostic. cōmē°. 98°. ibi. Apostema vo molli. ꝛc.

¶ Capitulum nonum de ictericia.

I Ctericia est mutatio coloris naturalis ad colorē citrinū vel nigrū vel viridē pp hūo. currentem ad corpis sup-

ficiem siue putrefactiõe. Jctericia aũt diriuatur de icterio qd est auis habens aureũ colorẽ ad magnitudinẽ merule que habitat in locis vmbrosis tpe estiuo satis turpit cantans. Et vocat in lĩgua bceruẽsi aurice al's aurea. ¶ Ex quo pz q; q̃nis sint. 3. spẽs ictericie tñ citrina siue aurea anthono ictericia nũcupat. Nunc spẽs ictericie nũcupant. s. citrina: viridis. & nigra. Et sm antiq̃s alijs trib' noĩb' appellant. Primo mõ aurigia a colore auri. q̃ fit de colera mala q̃ tñ nõ est adusta: vt dicit Gerardus de cremona. & ista retinet pprĩũ colorẽ qui est rufus vel subrufus vel citrin' intẽsus. Et isti siles sunt auro. imo videt lucere sicut aurũ pcipue piunctiua & facies. nisi rõne tenuitatis colera velocius se manifestaret. & ista apd modernos & latinos vocat citria vel crocea a colore citri maturi vel croci. 2ª spẽs vocat agriaca pegasfeleõtis. & ista interptat apud Ga in passionario agrestis mustela. sm õo alios interptat sic. agriaca. i. agrestis pegasfeleond. i. psitac' q̃si agrestis psitac' auis que hz colorẽ viridẽ. Et ista spẽs apud modernos & quosdã antiq̃s vocat viridis. & fit ex colera adusta. 3ª spẽs dr melãchicõ a melan qd est nigrũ & chicon qd est hũor q̃si ab hũore nigro vel mlĩco factare pducta. & isti appent nigri vltra psuetudinẽ. & non est necesse alias spẽs ponere. qz oẽs alie ad istas pñt reduci. Ga' in passionario vocat eos arcuatos. qz color arc' celestis in aliquo tenẽt. ideo in aliquibus prouincijs vocantur circulati. & etiam ibidem vocat morbũ regium. & hoc propterea qz cibis regalib' sunt nutriendi. & etiam potibus in curatione.

Cause ictericie q̃dã sunt pmitiue: quedã añtes. q̃dã piuncte. Cãe pmitiue ictericie citrine vel viridis pñt eẽ nimia aeris calĩtas labor fortis in tpe calo. saltãdo correando aut itinerãdo. ex q̃bus vel multa co. gñat vl' illa que gñat adurit. vl' ex forti motu opilaº causat. 2ª cã põt esse morsus aĩaliũ venenosorũ sic est spentis & magne vespe vl' scorpionis & siliũm. Nã sanguis ĩfect' a morsu venenoso corrũpit & alterat ad colorẽ croceũ vel viridẽ vt dicit G' 5º de iter. c. 7. in. 3. coluº. Jtez absq; crisi san. in colerã mutat cũ ex pessima & aliena corruptiõe corrũpit sic fit ex morsu venenatoꝝ reptiliũ. Quidã minister regis cui' erat offiñ capere tiros eo q; solit' erat bibere medicinã qz tardauit & color ei' mutat' est in prassinũ colorẽ. b. ille. Et iste sanat' fuit ex vsu tiriace pñlio Gaᶫ. 3ª cã pmitiua & ab extrinseco veniens est assumptio veneni mortiferi vt Ga' ibidẽ dic &

Aui. exemplificat de felle leopardi & vipe q̃n nõ iterficiunt. 4ª cã põt esse long' vsus rerum calĩarũ vel rerũ faciẽtiũ opilationẽ. ¶ Cause añtes. s. multit° gñationis co. citrine in epate que vel gñat a cõplõne calĩa epatis vel a multiplicatiõe ciboꝝ caloꝝ vl' dulciũ vl' vnctuosoꝝ. qm cibaria dulcia & vnctuosa p suã pprietatẽ velocit' alterant ad colerã vt ponit Serap. in c° ppo. & Aui. in p° cañ. c°. de hu. Et in ista cã cadit mult' vsus pot' calĩ & spẽrũ. silr & apata calĩa & opilationẽ facienª: ita q; colera nõ põt trãsire ad cistim fell' & remãet ĩ epate & ipm calefacit vltra mẽsurã. Aª cã añs põt esse multa calĩtas & supflua invenis & in toto corpe. nã si vene & totũ corp' sint supflue calĩa san. qui in eis ptinet ad colerã puertit. vt ponit Aui. 15. 3ᶫ. c°. de icteriª. & in h iuuat nimia calĩtas stoᶫ et cibi & pot' calĩ. vt dicit Ga' sic. Si ei q̃spiaz multũ zz' vl' pipis comedat nimio calore epar calefacit. cã cui' i ictericiã icidet. &c. meg'. pticula 2ª. Aª cã añs põt eẽ corrup° cõplõis epatis qd fit pp aliquã de egritudib' supdict. tũc eñi ṽtute3 ei' nãles deficiũt opatiões pprias exercere nequeuntes. nec colĩa ad fel expelli põt imo in epate manẽs tingit ep & calefacit. tingit etiam san. & hu. & sic ad supficiẽ corpis delegat. & sic facta est cã piuncta. Jste ei dicunt esse cãe añcedentes qz pñt esse in corpore & nõ adhuc pmo occui su faciũt egritudinẽ. ¶ Cãe cõiuncte sm Ga 5° de interi. caº. pen°. est defectus mũdificationis fell'. qz nõ põt san. mũdificare a ccl'a. Et hoc accidit vel pp defectum virtutis expulsiue ei' qz pp plenitudinẽ ei' nimiã ipedit. interdũ expulsiõ ptẽti ei co: sicut accidit invesica nimis plena q̃ a se nõ vz expellere vrinã: vt Ga' explicite ibidez declarat pp opilationẽ meat' qui dirigit ad fundũ stoᶫ vel ad intestinũ. Alia cã piuncta est defect' attractiue cistis fell' nõ potẽtis ad se trahere colericam supfluitatẽ. 5°. de iteri. c. 7. Alia cã põt eẽ fortitudo nãe regularit opant supabũdantiã colere citrine vel rubee in die cretica ad supficiem corpis expellend. Alia cã põt eẽ fortitu° violẽtie morbi illã colerã vi sinthomat. añ 7ᵐ diẽ. vel in die nõ cretica ad corporis supficiez expellẽtis. ¶ Cause ictericie nigre sunt vl' opilatio meatus qui ab epate ad splenẽ pcedit p quẽ superfluitas melancolica in epate gñata ad ipsum delegat que non separata & cũ sanguine missa supficiez coloris nigro colore depingit. vl' et põt fieri pp opilationem meatus qui a splene ad stomachi orificium delegatur pori qui ad itestina dirigit p quẽ portio me

lancholie ad virtutē retentiuā eorum confortandam delegatur. Similiter contingere potest propter debilitatem virtutis attractiue splenis vel propter debilitatē segregatiue epatis vel expulsiue vel propter multitudinē generatōis melie in epate. Et in hoc iuuat multus vsus ciborum melicorum.

¶ Item aliquando est ictericia nigra epatica vt ponit Aui. quia aliquando epar est ita excessiue calidum quod adurit sanguinē intantum quod cōuertit ipsum ad nigredinē et facit in corpore meliam multiplicare. Et si cum hoc adest splenis opilatio: tunc formaliter est ictericia nigra. Aliquando venit ictericia nigra propter caliditatē totius corporis san. adurentē vel propter magnā frigiditatē ipsum congelantē et denigrantē. et hoc testatur Auic.

Signa ictericie. signa egritudinis sanguinis sunt manifesta. et quia icteritia citrina fit a cholera rubea adusta vel ex admixtione cholere citrine et rubee sicut color viridis producitur ex admixtione croci et auripigmēti vt nouerūt pictores. Nigra autem a cholera nigra aliquando adusta. aliquando nō adusta: sed solum multiplicata. Ictericia citrina vel aurigea cognoscitur: quia color est citrinus. sicut pes milonis. et oculorum albedo effecta est citrina quasi deaurata. Urina tincta cum spuma crocea vtplurimum pulsus paruus propter debilitatē virtutis: et durus propter magnā siccitatē. viridis autem cognoscitur per colorē viridem magis obscurū quam citrina. Nigra autem habet colorē nigrū nō consuetū: et cetera que inferius dicentur. ¶ Quantū autem ad signa causarum viridis et citrina sub vno genere congregantur Dico igitur quod si iste due species fiant a causis primitiuis et extrinsecis aduenientibus vt est nimius calor exterior: vel ex corruptiōe aeris: vt accidit in Sardinia in qua in quodā tempore anni. vt in fine estatis et autū no fere omnes fiunt icterici. Ictericia viridis vtplurimum si fiat a morsu venenosorum animalium hoc habetur ex relatiōe patiētis et sociorum. Et quando est a morsu vel a veneno assumpto cognoscitur per pstinam et immediatā vel saltē primā sanitatē etiā quia accidit subito. Et cum hoc egestio non efficitur al. quia nō est ibi aliqua opilatio ex qua in egestione albedo consequatur. ¶ Signa causarum antecedentiū sunt: quia si fit a mala calida epatis precessit ardor et sitis et ablatio appetitus oris amaritudo. et si in eo est multa cholera adest vomitus cholere citrine vel ru. Si fit ab apate assunt signa apatis epatis que fuerunt dicta in 4. c. istius quinti libri. et cum hoc quia est iuuenis cholericus faber vel laborator in tempore calido. et vsus fuit dieta calida et sicca. et cōedit alleata et pipata et speciata. et potauit nectar vel vina fortia in magnā quātitate. Et vrina est rubea. et nō fit subito sed paulatim. Illa autem que fit a mala cōplexiōe calida in toto corpore tanquam a cā ante decsignatur. quia corpus frequēter ante aduētū icterecalidum tactu reperitur et habet pruritū et appetitus cibi prauus est. Et egō nō est alba: sed etiam sicut consueuit et est aliqualiter mollis: quia portio cholere bene ad intestina transportatur: et facit exire egōnem mollē. Et ista species nō fit subito: sed paulatim. Illa autem que fit a cōplōne corrupta epatis cognoscitur per actōes epatis corruptas et per quantitatē et dolorē sub dextro ypocūdrio et corpus etiā macrescit. Signa causarū coniūctarū: et primo debilitatis fellis et opilationum pororum eius. Si igitur fit propter debilitatē cistis fellis col. corporis color frequenter citrinatur. nō tamen tantum sicut in icteritia actuali lingua efficitur alba. et adest vētris constipatio: quia cholera ad intestina non transit, put deberet. etiā multus in corpore calor generatur propter co. retētionē. que quidē cal. fecē desiccādo exiccat. et in principio vrina est discolorata et post efficitur multum citrina. aliquando intantum intenditur in col. quod vrina grossa et nigra efficitur quando cho. exuberans cum ea miscetur. ¶ Signa illius que fit propter opilationem cistis fellis insepabilia sunt intēsa tictura vrine. secundum signū est egō alba. tertium signū est grauitas et dolor in ypocūdrio dextro que circa ventrē et stomachum extēduntur maior grauitas et dolor post primā digōnē et secundam: quia postquam chilus est digestus: nō habet cōductus aptos vt san. ad mēbra nutriēda repellatur. Et vtplurimum in ictericia que est propter opilationē egestio est alba cum immēsa tinctura vrine et pruritus in corpore et leuitas somni: ita quod a leui causa et citissime expgefiūt et leuius dormiūt sup latus sinistrum. Albedo tamen egestionis nō venit nisi paulatine secundum quod crescit opilatio pororum. Si ictericia est propter opilationē meatus per quē expellitur cholera ad intestina. dicit Rab. in diui. quod icteritia accidit velociter et fortiter cum parua quantitate in regione epatis et egestio est alba. et adest oris amaritudo et siccitas et calor in stomacho et sitis et ista accidētia sequūtur quia co. per vias suas expelli propter opilationem nō potens ad stomachum degurgitat.

¶ De nigra. dicit Serap. quod si egō tingitur cum cholera: tunc egritudo nō est in felle nec in meatibus eius per quos fel mūdificatur. Et si vrina remanet secundum colorē naturalē tunc egritudo non est in epate. et si col. vrine est cholericus intēsus tunc lesio est in epate. Si igitur porus qui dirigitur ad intestina est clausus: tunc egō est alba: quia co. ad intestina nō mittitur vt faciat pūctionē et tigat egō nec iuo sūt constipati. et si porus qui ad stomachum deles

gat fit ostipat⁹. dicit Rab φ tūc egōnes sunt grosse ꝛ ru. ficut lutū armenicū: qꝛ multa co. mittit ad intestina ꝛ nō adest vomit⁹ ficut in illa q̄ fit ꝑpter opilōnē pori ꝑ quā attrahitur co. ad fel. Illi⁹ aūt q̄ venit ꝑ viā crisis ꝑfecte et a fortitudine v̄tutis expulsiue signa sunt: q̄a venit in egri. vel fe. acutis ꝛ venit in die cretica cū dimissione fe. ꝛ assunt signa crisis vt nausea vomit⁹ vigilie sitis ꝑuitas appetit⁹ amaritudo oris. Si aūt veniat icte. ex violētia morbi talis nō venit in die cretica. ꝛ vtpli⁹ venit aū sig digōis ꝛ aū. 7. diē. ꝛ fe. nō recedit nec i firm⁹ alleuiat imo deteriorat. ¶ Signa icte nigre sunt h. p° col. cuq̄ est niger cū pus fuerit alteri⁹ col. ꝛ si ꝑcedat a splene: adest ḡuitas vl' durities vel dolor i splene ꝛ col. ē mag niger φ si fit ab epate ꝛ q̄nq̄ egō ꝛ vrina sūt nigre Et aliq̄n in fundo vrinal' appet sic fex vini ru. ꝛ tūc ē signū φ venit a splene. ꝛ q̄nq̄ tendit mirach ꝛ adest tristi ꝛ ārietas ꝛ tior sine manifesta cā vt dicit Aui. ꝛ h est ꝑpt ml'titudinē hu. nigri melici a q̄ fumi repētātes nām eius ad ce eleuant ꝛ ipm pturbāt: q̄uis etiā ista tristicia ꝛ ārietas ꝛ taciturnitas accidat frequēt in icte. citria. Et si ista icte mḡ accidat ꝑpter opilōnē splenis adest ḡuitas in ypocūdrio sinistro magna: ꝛ pa. cū difficultate dormit sup lat⁹ sinistrū. Et si est ꝑpt fe. q̄rtanam vel ꝑpter apā splenis: h dinoscitur qꝛ ista vel aliquod eoꝝ p̄sens reperit.

Judicia ꝑnostica sūt hec. ¶ Primo q̄buscūq̄ in fe. in die. 7. aut. 9. aut. 11. aut. 14. icte. supuenerit bonū si nō dextrū ypocūdriū durū fiat. si vo fit: nō bonū intellige sane. 4. amph. cap. 65. ¶ Scdo q̄buscūq̄ in feb. icteri. supuenerit aū. 7. diē malū. 4. amph. cap. 63. ꝛ hoc est: qꝛ nā nō potuit aū. 7. diē illā materiā bn̄ digerere nec expellere cuꝫ ei⁹ grossities arguat. ¶ Tertio icteriq̄ si ei⁹ ep durū sit malū. 6. amph. cap. 42. quia durities epatq̄ est signū signās durum vel calin apa in epate nasci p° eiusdē. ¶ Quarto si icte est sine duritie epatis tunc pori sui sunt ostipati. aut natura ꝛm crisim māꝫ adunatā circa cutiꝫ expellit. ibidē. ¶ Quīto icte nō valde inflati sūt 5. amph. cap. vlti. Et cā dat in p° sic: qꝛ vētositas coadunata in corpe sup exiēs cū eructuatione vel infra. i. inferi⁹ suo⁹ vel remanēs int⁹ ḡnat vētris extēsionē. Aliq̄n ḡnat ex defectōe viscerū. Aliq̄n ex coadunatōe flat⁹. Huic enim vētositati icterici sunt ꝑui: qꝛ sunt cholerici. Ictericia si vētositatē habeat. nō tn̄ erit mag cū magnus calor eā dissoluat. ¶ Sexto vrina al. vel parū tincta in icte. citrina ē malū sig qꝛ sigtur φ epar est debile nō potēs supfluitatē cholericā expellere cū vrina. ꝛ iō dicit Aui. φ talis lōgo tpe remanēs ipm ptinue debilitat ꝛ errare facit. ¶ Septimo icte facta ꝑ opilationē in meatu: ꝑ quā cho ab epate mittit ad fel. vel in meatu ꝑ quā a felle cho mittit ad intestina. si ista opilo fiat ꝑpt excrescētiā carnis vl' alteri⁹ rei: nunq̄ talis icte curabit ¶ Octauo icte q̄ venit sine fe. in hoib⁹ i ꝑma senectute vel in decrepita ꝛ sunt ml'tū carnosi vel pingues: raro aut nunq̄ curant. Hoc aūt noui in multis ꝑ me exptū fuisse. ꝛ hoc est: quia mā videt eē multū grossa ꝛ viscosa: q̄ a debili calore v̄tute defecta neq̄t dissipari. ¶ No° q̄n fiūt remedia cōpetētia in icte: ꝛ pat. non sanat nec ei⁹ mafia resoluit. ꝛ vrina fit sic color rubi: ꝛ fe. supueniūt: ꝛ aliq̄n supuenit eis tremor: ꝛ est debilitas in locutōe cū ml'tis vigilijs ꝛ tristicia. oia ista signa sunt mortalia. ꝛ tales vix transeūt. 14. diē: vt dicit Aui. ¶ Decio icte. ꝛ nefretiq̄ emorroyd innate bonū: q̄niam natura mundificat ꝑ illa loca.

Curatio icte. ꝛ ꝑmo citrine ꝛ viridis In curatōe icte ꝛ cuiuscūq̄ egritudis habētis cām ꝑma intētio curatiua est remouere illā cām facientē egri. ꝛ sic ē documentuꝫ Ga. ꝛ Haly. 3. teg. cap. ꝛ p°. 96. ibi vnū cōe habētes p̄ceptū ꝛc. Scda intētio est curare ipam discrasiam. Ga. et Haly. ibidem. ¶ Prima aūt intētio venit ad ꝑfectionē aliq̄n ꝑ mutationē ꝛ alterationē male cplonis cale in toto corpe ꝛ venis ei⁹ exītis vel i solo epate. Aliq̄n ꝑ cōfortatōeꝫ epatis ꝛ cist⁹ fell. aliq̄n ꝑ aptione opilōnis. Aliq̄n ꝑ euōneꝫ materie aūtis cū cathartiq̄ ꝛ medicis laxatiuis ꝛ siōia epatice aut saluatelle ꝛ postea venarū sub lingua ꝛ cū vētosis poſitis sub spatl'is p̄cipue sub dextra. Et cū vomitu. nā vomit⁹ ml'tuꝫ ab autorib⁹ cōmēdat. Alr ꝑ euōne ma pūcte cū sudore ꝛ resolōne tūc aūt ꝛm positionē cāꝝ ponēda est cura. ꝑnotādo cap. supius in alijs capl'is positos. ꝛ qꝛ cāe ꝑmitiue pus i ordine nobis occurrunt ꝛ pus sensui subiacēt de eis pus faciēda est mētio. Si igit icte supuenerit homini q̄ multū laborauerit in estate cal'a tūc muīgat q̄es ꝛ ociū ꝛ vtat dieta fria stādo in loco tempato. Et si ibi sit supabundā hu. cholerici adusti aut nō adusti ille cōpetenter euacuet: qꝛ hu. adustus corrupt⁹ nunq̄ adusū nature ꝯuertet digerat ḡ ꝛ euacuet. Et si cog scis φ ibi sit opilo illa extirpet cuꝫ apitiuis. ¶ Si est ꝑpter morsus serpētis tiri vel alioꝝ

animalium venenosorum. cura ponitur a Ga. 5. de inte. c. 7. Unde in isto casu et in assumptione venenorum capiat tiriacam metridatum et tiriacam dia tesseron. et sic sanauit Gal. ministrum regis. In assumptione autem veneni prius debet vomere. deinde sumat medicinas supradictas. Et assumant secundum Aui. succum acetosum et succum pomorum acrium et vinum malorum granatorum acetosorum et succum endiuie et portulace cum puluere berberis et rob. ru. Tiriaca et alie confectiones sumantur cum dictis succis nam per dictas confectiones venenum commouetur per succos et berberis et rob. epar infrigidatur et confortatur. Et dicit Aui. quod quando venenum est bibitum sumat frequenter lac cum oleo amigdalarum. et est expertum in tali icterus post multum vomitum et quod vomat cum eis etc. ¶ Causis antibus sic succurratur. Si icterus citrina precedat a multa generatione cholere in epate si fiat propter eius malam complexionem calidam curetur sicut dictum est in. c. 2. istius libri. Si autem venerit propter frequentem calorem ciborum vel potuum assumptionem illi potus et cibi euitentur. Et si ab eis in corpore remanserit hu. calidus generatus: ille est expellendus cum medicamine. et post assumat cibos frigidos. scariolam endiuiam carduncelli lactucas blitos spinargia et fructus frigidos. et loco vini potent ptisanam et lac amigdalarum. Et vtatur cucurbitis et citrullis melonibus et similibus. et purgetur cholericus hu. vt dictum est cum oxifencia et mirab. citri. et cassiafistula. et reub. in aqua endiuie distemperatum. et vtatur sirupo acetoso et sirupo de nenufare et sirupo portulace quam ponit mesue in suo antidotario. Et super epar emplastra fria ponantur. Et vtatur sero caprino cum mirab. citri. et vtatur eis lac acetosum. ¶ Et vtatur hoc emplastrum in icteris facta a calore et in epate calido a principio. Rx. sand. al. et ru. et muscatarum rob. rub. absin. ana. ℥. ij. aloes spice. ana. ℥. j. fiat puluis. et addatur cere al. ℥. v. olei rosarum et viol. ana. ℥. x. fiat emplastrum super epar. et similiter est operandum si est propter caliditatem in toto corpore vel in venis. et similiter vtatur herbis supradictis et aquis eorum distillatis. Si autem stomacho nocerent ipsa alterando ex dictis aquis vel succis cum zuccaro fiat iulep. nam per decoctionem et zuccarum earum frigiditas et malicia refrenatur. ¶ Si autem fuerit propter complexionem regimen supradictum teneatur. similiter tunc fiat flobotomia de venis que sunt sub lingua. deinde ponantur ventose sub spatula dextra vel sub costis prope epar regionem: quia non est res ita iuuatiua sicut extractio san. quia per flobotomiam materia contrahitur ad diuersum. et cum hoc corpus refrigeratur. et sic complexio et plectora diminuuntur: attamen respice infirmi virtutem. Et in isto casu secundum Ras debet dari res que resoluant ipsam complexionem. et ideo confert sumere cassiafistula cum succo caulium vel cum decoctione earum marie si misceatur oleo amigdalarum amararum. Post flobotomiam prouocetur vomitus ad euacuandum partem illius cholere que dirigitur ad stomachum vel saltem ab epate dirigatur ad stomachum. et inde per vomitum foris abiiciatur. tamen inferiora meliora sunt ad euacuandum magis de epate. 1. aph. in quo oportet ducere oportet. ¶ Cum autem cognoscitur quod multa col. ru. continetur in felle debilis virtutis que non potest latera sua constringere nec a se choleram euacuare vel etiam in epate debili: tunc ordinandus est vnus sirupus qui sit alteratiuus et confortatiuus membrorum. Fiat ergo sic. Rx. rad. cicoree rad. petro. et apii gramis ana. M. s. endiuie nouelle non lote scariole domestice et siluestris rostri porcini lactuce epatice scolopendrie. ana. M. j. rob. ru. ℥. j. spodii omnium sandalorum. berberis sumach absin. 4. se. frigidorum minorum. ana. ʒ. iij. spice. ʒ. j. florum nenufare. ʒ. ij. vini malorum granatorum acrium vel musorum aceti al. ana ℥. ij. zuc. ad grossum pondus. lb. j. fiat sirupus in quo est alteratio aptior et confortatio detur cum decoctione cicerum rub. et pisorum. Deinde purgetur sic. Rx. fumiterre absin. florum borag. et buglosse. ana. ℥. j coquantur in sero caprino et in colatura dissoluantur cortices mirab. cict. puluerizatorum. ʒ. iij diagredii ad pondus quinque granorum ordei et sumat de mane et vtatur dieta fria et humida et malo granato muso et ac. Et iterum purgetur sic. Rx. florum viol. borag. et buglosse ana. ℥. s. passu. mund. ab arillis fumiterre. ana. ℥. j. fiat decoctio in sero caprino in qua dissoluatur tamarindorum. ℥. j. reub. ʒ. j fiat potus per vna dosi. vel purgetur cum mirab. et cassiafistula etiam agarico et parum de scamonea ¶ Emplastrum tale potest fieri. Rx. succi solatri succi lactuce endiuie rostri porcini et epatice ana. ℥. ij. sand. al. et rubei et rob. ru. spodii. 4. se. frigidorum ana. ʒ. ij. puluerizanda puluerizentur et misceantur adde aceti ℥. ij. et lb. camphore. ℈. j. refrigerentur in niue vel in puteo. et panni linei in eis madefacti regioni epatis et circa ipsum apponantur: et quando fuerit aliqualiter calefactum remoueantur et alii apponantur. et frequenter fiat donec frigiditas ad interius ad epar sentiatur penetrare. Istud epithima continuatum aliquibus diebus post sufficientem purgationem remouet icterum. et albificat vrinam sicut dicit Aui. Et hoc intelligitur quando est propter malam calidam epatis vel fellis. Aliqui faciunt hoc de aquis distillatis et bene potest fieri. Isti vitabunt laborem et iram vigilias et rixam et furorem et comedent carnes laudabiles paratas cum aceto et agresta et vinum sit limphatum. Et dicit Aui. quod aliquando confert eis cum cibantur cum pane azimo et sale trito et endiuia plurima. et hoc per septem dies hoc lauat fel et remouet putrefactiones eius. ¶ Causis coniunctis sine fe. sic succurratur. primo igitur si fuerit

ab opilone icterícia fiat flomia de basilica. et post os mistrare medicinas apitiuas ꝛ abster suas ꝛ subtiliatiuas hu. facientiū obturatio/ nē. mistrari tū debet cum eis aliq̄ aromatica stiptica ꝛ ɔfortatiuā hñtia ɤtutē. ¶ Hec aūt q̄ sequūt sūt deopilātia et apientia petro. fe nicu. gramē pētaphilō camedreos camepite os allzelzegi rafanus panis porcin⁹ aristogi gētiana radix lilij rubea maior sq̄lla caparis cicera. De oībus istis supdictis vel de plibus eoꝝ. añ. ℥. ij. tēpent in aceto nō in vase cupri p. 12. horas tūc addat absinthij cala' origani vitice scolopenō capill' veneris saluie betho germandree tribuli marini. añ. ℥. j. et ß. azari an' maratri carui ameos siseleos sileris mōta ni añ. ℥. j. spice' celtice squināti lacce cipi cala mi arō folij. 4. se. frioꝝ minoꝝ se. apij ꝛ pet se. brusci spagi spo' vtriusq; sanō. añ. ʒ. ij. liq̄r. rab. pasß mundō. añ. ℥. j. agrimonie. Ꝯ. j. mell' suc' añ. lb'. j. aceti al. lb'. ß. fiat sirupus ꝛ def cū aqua cicerū ru. ꝛ spice' vl' potest digeri grossa materia que est causa opilōis cum oximelle diuretico vel sq̄llitico ꝛ similia post h̄ pugef. Medicie eñ solutiue ɓm Serap. Aui. ꝛ haly in pprijs capl'is multū pficiūt icte marie qñ venit ab opilone. Et spāles aūt medicine la/ xatiue in isto casu sūt hee aloes scamōea suc cus cucumeris asini agaricus mirab. cit' ell's Et cū istis addanf correctiua cōfortatiua et apitiua. Iste eñ medicine eligunf ita fortes vt cum quadā violētia purgēt ꝛ attrahāt hu. infirū in poro vel in via fellis. ¶ Et ideo raß. 9. ad Amanß. purgaf cum his pillis. ℞. aloes ʒ. j. scamonee quartā ptē. j. ʒ. id est grana. xv. agarici. ʒ. ß. succi epat' ꝙ sufficit ꝶ pille pvna dosi. Et est regula ꝙ si vna medici non bene purgat in vna vice eadē medicina confortef. et hoc est consiliū expssum. Ga. 5. de inte. c. 7. etiā penultimo. ꝛ est aliud consiliū quod i isto casu competit vomitus vt dicit Serap. For/ tasse eñ aperief opilatio p motū laboriosum quē facit accidere vomitus. hec ille. etiam q̄a euacuat materiā añcedentē ꝛ eā trahit ad di/ uersum. ꝛ forte aliq̄d de materia ɔiuncta vel saltē mouet eam. Istū etiā vomitū cōmendat Ga. in passiona post comestionē radic̄ rafani ¶ Fiant etiā iste pille de eupato q̄ ɓm Hebe vz ad fe. piodicas ꝛ ad dol' epatis ꝛ opilonē ꝛ ad ictericiā. ℞. corticꝗ. mirab. cit' succi eupat' succi absin'. añ. ʒ. iij. reub. ʒ. iij. et ß. mastic̄. ʒ. j. cc'. ʒ. ß. aloes. ʒ. v. succi enō qō suf. doß est. ʒ. ij cū aqua casei. ¶ Ictericie aūt q̄ fit ab opil'oe valet ɓm Haly decoctio absin' cū yerapigra ꝛ

scamo: q̄ꝛ scamo cū quadā purgat violētia vt dictū est. Uel purgef cū istis pillis quas esule. Ꝺ. ij. lacce spice' folioꝝ absi' folioꝝ mēte cala' arōatici mastic̄ ʒʒ' salis gēme. añ. Ꝺ. j. et ego addo reub. Ꝺ. ij. scamo gña sex succi agri monie qō sufficit. Pille pbate ꝛ expte p auic. ℞. aloes. ʒ. j. scamonee pōdus triū granoꝝum ordei salis gēme quarta pars vni. ʒ. rubee ti ctoꝝ. ʒ. ß. ꝶ pill'. ꝛ def cū aq̄ de radicib apiti/ uis. ¶ Deinde ꝶ hec aqua. ℞. raō cicoree. Ꝯ. j. diathos absin' raō apij atripliq̄ agrimonie añ. Ꝯ. ß. aque. lb'. 4. coque donec redeat ad. j ꝛ de ista aq̄ dabis icteriq̄ dieb ɔtinuis ō ma ne. ʒ. iij. in qualibet vice cū. ʒ. j. pul'. aga' ꝛ post ea dabis illi decoctōis mētastri fluuialis. ℥. ij. sirupi acetosi. ℥. j. ꝛ māifeste pdest vt dic haly Et h̄ est intelligēdū ꝙ lʒ col'. ru. multū se ma nifestet in ictericia q̄ fit ab opilone alicui de tribus meatib fellis supdictis. tū illa opilo vtpluri fit de hu. grossis ꝛ viscosis aut meliq̄ aut fris vt scribif. 10. de ingē. c. 1. ꝛ in pma di stinctiōe tertij cañ. trac. 2. c. 5. ꝛ. 2. teg' cōmēto 90. ibi. humidum simul ꝛ calm ex ꝛc. Cholera aūt multū subtilis ē cōparatiōe ad alios hu. ꝛ ideo cū purgātibus col'. debem miscere aliq̄ euacuātia flegma' et grossos humores marie si habēt ɤtutem apitiuā ꝛ diaforeticā. quia ꝗ agaricus est apitiuus opilonū vt dicit hebe in suis simplicicibus. ideo cōpetit in ictericia etiā q̄ꝛ grossos hu. euacuat. Quapropter dixit diascorides ꝙ agaric est diaforetice virtu et pingues ꝛ spissos hu. purgat ꝛ in viscerib factā eufraxim remouet ꝛ ictericos q̄ ex cōsti patōe epat̄ egri fiūt iuuat hec ille. ¶ Trocisci de aniso sunt cōmendati in icte. q̄ fit ab opila tione. valet etiā trocisci de eupato ad fe. an/ tiquas ꝛ rigorē īparū ꝛ aperiūt epat̄ ꝛ splēis opilationē. ꝛ valent ad apata in ipis ꝛ icte. et in pn̄ ydropisis. Et hec est recepta. ℞. mā ne granate succi eupa'. añ. ℥. j. rob. ru. ʒ. ß. spi cē'. ʒ. iij. et ß. ꝶ trocisci cū. succo eupato' ꝛ fen quod suf. denf cū qua apitiua. Iuxta quod ē sciendū ꝙ succus eupato' trahif in fine veris et debet exiccari sicut litium ꝛ sicut succus li/ quiritie. ꝛ sic faciebāt antiqui de multis succ̄ herbarum et radicum ꝛc. Isti autē debent vti cibis et potibus ꝛ medicis dissolutiuis ꝛ ape/ ritiuis. Et valet eis brodium pulle cocte cum petro. et ciceribus ru. in fine decoctōis appo sitis vel ius cicerum cum petro. ꝛ spica'. ꝛ vz cis serum capnum cui misceaf reu. aqua enō. cū reub. spice' curat ictericiam. ¶ Iste puluis

qui sequtur curat ictericiam factã ab opilatiõe vel vino cisi feil. ꝛ ponit a Rasi in toto ptinẽte ꝛ trãsumptiue in clarificato° de tornanura ℞. aloes cico ℥. j. mirre. ʒ. ij. croci siluestris. ʒ. j. ℞ pul. det. vnũ coclear de. 4. in. 4. dieb⁹ cũ vino limphato cũ aq̃ decoctionis acori scolopendrie end̃. ¶ In cretica aũt ictericia q̃n venit p viã mũdificationis ꝛ in die cretica non añ septimũ diẽ nõ oꝫ multũ laborare ſm autores q: leuis curationis est marie q̃n venit cũ dimissione fe. ꝛ alleuiatione patiẽtis. Et iubẽt autores ꝙ tales ponanť in balneo aq̃ dulcis ſm Haly. Et ꝙ vngant cũ oleo camo°. ꝛ oleo aneti ꝛ vescanť cibis subtilib⁹ facilis dgõnis ꝛ boni chimi vt bonus san. nouiť pereat⁹ sufficiem corpis in nutritione bono colore depigat. vtatur ẽt sir° acetoso ꝛ zuc° ros ꝛ viol' ꝛ similibus. Et si p ista ictericia ꝛ col. citrin⁹ non remoueť credendo ꝯsilio Ga¹. 5. de interiorib⁹. paẜ. balneandus est in balneis nãlibus aque surgenẜ a terra ignea: videlꝫ que virtutis est dissolutiue: vt vtebať vn⁹ paẜ humidõ grossos hu. moderate dissoluentib⁹ ꝛ san⁹ fact⁹ est. hec ille. ꝛ seqť. Illi aũt qui nõ febricitãt ꝛ tñ cum icteri. g̃uitatem sentiebãt in dextro latere sub ypocũdrio curati sunt a me cũ apientib⁹ opilationes eoꝝ ꝛ cũ cibis ꝛ potib⁹ ꝛ medicis que purgant co. ru. vnde plurimos ab hac passiõe in vna die ibidem. ꝛ post dicit ꝙ in isto casu q̃n medicina cõis co. purgãs nõ ꝓfuit ip̃se dedit ita forte laxatiuũ ꝙ ifirmus in fine egõis ardorẽ sensit ꝛ nõ exiuit co. ru. aut citrina: sed venata. j. viride ibidẽ. Ex isto habes ꝙ materia faciens icte. ꝑmansiuã oꝫ cum fortib⁹ medicinis apitius apiri ꝛ cũ aliquaviolentia expelli ꝛ purgari. ¶ Remedia localia post vľes purgationes ꝛ correctiones malaꝝ cõplonuꝫ ꝛ post vsum bone diete faciľr remoueť ille fedus col. tñ si aliq̃n remanet p tps longũ ponatur paẜ in balneo aq̃ dulcis decoctionis herbarũ supradictaꝝ vel in balneo aquaꝝ nãliũ a terra surgentiũ. ꝛ q̃n vult vrinare fricet se cũ vrina stando in tina: q: hec est curatio ictericie. ꝛ in exitu a balneo sudet ꝛ custodiat se a frigore. Dicit etiam Aui ꝙ balneum decoctionis capillis veneris: facit exire colorez. ¶ Secundo cooperiatur cum panis citrini coloris ꝛ aspiciat res citrinas ꝛ croceas: ꝛ consideret in eis: q: ſm Aui. hoc mouet naturã ad expellendum materiã citrinam totã ad cutim ꝛ facit adiutoriũ in curatiõe. ¶ Tertio ponit Aui. ꝙ si icteri. existens in balneo sumat. ℥. ij. succi rafani. ꝛ. ℥. j. vini cum media. ʒ. baurach. Ista medicina sine mora extrahit citrinitatem. ¶ Quarto limphetur vinum si fe. non adest cũ aq̃ decoctionis speragi ꝛ ciceris. ¶ Quinto ℞ sic. ℞. capelli veneris recentis. mentastri fluuialis rubee tinctorum añ. m. j. ℞ decoctio in ℔. vj. aque donec redeat ad medietatem: de ista aqua dabis mediam. ℔. mixtam cum bono vino subtili ꝛ maturo: sed paẜ ante stet ꝛ post ambulet in sole donec sentiat magnũ calorem ꝛ sitiat. ꝛ tunc offeratur dictus potus ꝛ sudabit ꝛ col. croceus ab ei⁹ oculis cadet ꝛ ad nãlem reuertentur in vna die vt dicit Haly. ¶ Quinto. pisces squamosi de aquis super lapides currentibus coquãtur in aceto ꝛ vapor in oculis ꝛ facie recipiatur ꝛ prodest ibidem. ¶ Sexto dicit Haly. ꝙ sequibagi ius albũ de carne vaccina prodest si comedatur in eo panis ꝛ ius bibat paulatiꝫ dimittendo carnes. ¶ Septimo reperitur in quadaꝫ postilla Aui. ꝙ si stratum de filis laneis in quo magni domini sedent quod in lingua portugalensiũ vocatur tapit comburatur ꝛ cuꝫ melle ℞ electuarium ad moduꝫ opiate ꝛ quolibet mane de eo sumãtur. 2. coclearia sanatur ictericus. Et dicitur ibidem ꝙ est expertum. ¶ Octauo legiť. 2. kyranidaruꝫ ꝛ transumptiue in. 15. ʒ¹. in ca° proprio ꝙ fimus albi canis comedentis ossa aridus ꝛ tritus ꝛ in potu datus icterico sanat ¶ Nono legitur tertio kirãnidarum: ꝙ mero idest parca auis idest omnino viridis ꝛ in lingua beernensium vocatur aureoli etiaꝫ est ictericis cor eius comestum ictericos sanat. ꝛ si tota auis comederetur: magis valeret gallina vel pullus habẽs pedes croceos parata cũ petro. ꝛ ysopo ꝛ basilicone: ꝛ sansucco si continuetur in comestione valet. ¶ Decimo cortex coloquin° impleatur bono vino albo vel clareto aliqualiter limphato ꝛ calefacto super cineres icterico exhibeatur ꝛ valet. ¶ Undecimo fiant sternutationes p̃io ſm Galy. in. 2°. Si sternutatio ꝓuocetur cum succo prasij ictericos emendat. ¶ Duodecimo succus vel decoctio mentastri aperit opilationes epatis ictericorum ibidem. ¶ 13°. reub. cum aqua end̃ curat ictericam citrinam a principio. ¶ Decimo quarto. ℞. puluis eboris succi epatice añ. ℥. j. croci agrestis. ℥. j. totum ponatur in panno lineo qui mergatur aqua fontis: ꝛ ibi ducatur donec virtus transeat in aquã. ꝛ istam bibat mane ꝛ sero. hoc ponitur in lannessine nepos hoc non videtur habere magnam efficaciam. ¶ Decimoquinto dicit Serapio. ꝙ medicina apertiua ꝛ subtiliatiua ꝛ vrinam prouocãtia

valet in ictericia. Et ipse eligit in illis q̃ feb.
nõ hñt gentianã ⁊ apiũ ⁊ costũ aristolog. po-
lium cẽtaureã agrimoniã. Et si adest calor vł
fe. vz acetosa endi: ⁊ solatrũ ⁊ allzelzẽgi se. atri
plicis succ⁹ absin¹ radix rubee tinctorũ capilli
veneris ⁊ dicit ꝙ iuuamentũ istoꝝ ẽ magnuz
in ictericia. ¶ 16°. ℞ caputpurgia cũ succo cu-
cume. asinini ⁊ succo cicle ⁊ ciclamis ⁊ foliorũ
nasturcij ⁊ prasij ⁊ rami cũ folijs vni⁹ istoꝝ vł
pl'es mixti cuz lacte mulieris: mittaᷣ ꝑ nares
iacente hoie resupino. Ista purgant coleram
grossam que remãsit in capite ⁊ mouẽt eam ⁊
eradicãt citrinitatẽ. ¶ 17° sumaᷣ oi die ð plue
re radiq̃ rubee tinctoꝝ. ʒ. j. cũ ouo sorbili. ⁊ vz.
¶ 18° dicit Aui. ꝙ istuli terrestres exiccati ⁊ su
manᷣ puluerizati valẽt qm̃ ipsi mundificant
statim. ¶ 19° dicit Aui. ꝙ ex eis q̃ expta sũt est
ẽt vt deᷣ in potu radicis acetose ⁊ stet in sole
⁊ ambulet post illud vna hora ⁊ caleᷣ ⁊ sitiat
Et post deᷣ capilli veneris ⁊ rubee tinctoꝝ ⁊
mẽtastri ⁊ mente ⁊ anisi ⁊ squinanti. ⁊ spica¹.
¶ 20°. ʒ. ij. nuq̃ cipssi ⁊. ʒ. ij. cassielig. pluerizẽt
⁊ denᷣ in potu cũ vio ⁊ migẽt ictericiã totaz.
¶ 21°. abluaᷣ facies ⁊ fumũ in facie recipiat ⁊
oculis ex aq̃ decoctionis ysopi ⁊ maiorane ⁊
capilli veneris camo. aueti ⁊ tribuli aperiunt
opilationẽ poroꝝ. Odorẽt ẽt aquã ros. ⁊ ace-
tum ⁊ aliq̃ gutta in oculis distilleᷣ sil'r aceto-
sitas q² est multũ absterliua remouet ticturaz
oculoꝝ si collirieᷣ ⁊ si nõ habes citrũ collirieᷣ
succus limonũ vel citranguli. Comestio cepe
ꝯfert icteri^c. Aui. in 2°. ⁊ hoc facit q² est subti-
liatiua ⁊ incisiua. aqua cuscute ẽ mirabilis in
ictericia: ꝓpterea q² est absterliua. ⁊ iõ miscetᷣ
cũ succo cit¹ ⁊ oculis instilleᷣ. Aui. in cañ. 2°. ci
cera valẽt ad icteritiã. ibidẽ. Decoctio lactuce
aggresd vz in icteri^a si deᷣ cũ lũbricis terrestri
bus exiccatis q̃ in arabico allzaratim noianᷣ.
¶ Ictericia nigra curaᷣ sic. si cuz ea fuerit fe.
curabitur vt dicetur in ca° de quartana. si fu-
erit ꝑꝑ apa eius cura diceᷣ inferius in ca° de
apate splenis in isto libro. similiter si est pro-
pter duritiem splenis. supposito igitur ꝙ ista
ictericia splenetica veniat cũ repletione ⁊ vi-
deas ꝙ hẽat venas grossas vel si fuerit apa
vel opilatio tũc ℞ flõia de basilica sinistri bra
chij. deĩde si ibi sit opilatio ĩ sple^c digeraᷣ mã
melãcolica ⁊ subtilieᷣ cũ oximelle squilli^cc vel
diuretico in quo ponanᷣ epithim⁹ scolopenð.
⁊ cortex tamaristi. ¶ Uel ℞ sir⁹ talis. ℞. media
in corticis fraxini salicis ⁊ geneste tamaristi
cappis fen¹ pet°. apij brusci spagi gramis gen
tiane rafani gallicani, añ. ℥. ij. cepe marine. j.

numero epithimi. ℥. j. ⁊ ß. scolop. origani cala-
mẽti mẽtast¹ sizimbrij fumiterre capillis vene
ris folioꝝ boragis ⁊ buglosse diãtos añ. m. ß.
se. apij ⁊ pet°. ⁊ brusci cuscute an¹ marat¹ carui
se. pet°. mecedonici. añ. ℥. ß. folij spice¹ ⁊ cel^c
azari. añ. ʒ. ij. radices mund. ⁊ cõquassate tem
perenᷣ in aceto al. ꝑ. 12. horas. ⁊ bullianᷣ for-
titer in aq̃. deĩde addanᷣ reliq̃ ⁊ mellis antho
sati. ℔. ij. aceti sup̃dicti. ℔. ß. ℞ sir⁹ in fine cla-
rificationis ponanᷣ cicera ru. De⁹ nouit si iste
sir⁹ aperit opilatiões mẽbroꝝ iterioꝝ. vbi fe.
nõ adest ⁊ maxie splenis deᷣ cum apozimate
aperitiuo. ¶ Deinde purgeᷣ sic. ℞. mirab. ido-
rũ emblicoꝝ ⁊ bellericoꝝ añ. ʒ. ij. agarici. ʒ. iij.
yerepig^e cuscute. añ. ʒ. ij. et ß. epitbimi. ʒ. ij. se.
rafani an¹ se. apij ⁊ fen¹ ameos mastiq̃ añ. ʒ. j.
scamo^e. ʒ. ß. sene. ʒ. j. succi folioꝝ agrimonie ꝙ
suᷣ. ℞ massa pillularũ: denᷣ. ʒ. ij. saluo iure de
mag̃ ⁊ minus. Uel purgeᷣ sic. ℞. folioꝝ bora-
ginis ⁊ buglosse polipo. q̃rq̃ recẽtis an¹ epithi
mi fumiterre. añ. ℥. ß. pasß. mund. ab arill' sco-
lopendrie. añ. ℥. ß. ℞ decoctio in qua dissoluan
tur mirab. ind ⁊ emblicoꝝ. añ. ʒ. vj. fricenᷣ for
titer ⁊ colature addantur agarici. ʒ. j. esule ad
acuendũ grana. iiij. ℞ potus pro vna dosi.

Dieta ictericoꝝ caueãt ab omnib⁹ cibis
grossis ⁊ viscosis ⁊ melãcolicis. ⁊
nutriaᷣ cibis subtilissimis bonũ chimũ nãliᷣ
gñantib⁹. Ictericia aũt nigra q̃ ℞ a caliditate
epatis ⁊ san. ⁊ hũoribus adurentib⁹ sic cureᷣ
sicut dictũ est in ca° de mala cõpl'one epat̃ re-
frigerando ipsum ⁊ apiendo cuz medicis fris
apitiuis addẽdo aliqua tẽperata vel q̃si tẽpe
rata. Si vo cã icteri^c nigre fuerit friditas de-
tur tiriaca magna ⁊ metridatũ: ⁊ valent illa q̃
dicta sunt in ca° de mala cõpl'one frigida epa
tis. Et si ictericia nigra fuerit ꝑꝑ debilitatem
attractiue splenis q² non bene mũdificat hu-
mores a supfluitate mł'ica qð scitur q² hõ est
tristis ⁊ suspectus de vita cũ malis cogitatio
nibus ⁊ timore. Tunc precedẽtibus vl'ibus su
pradictis ventose ponanᷣ sine scarificatione
sup regionẽ splenis ⁊ ℞ frequenter epithima
sup ipsum ex scolopend. ⁊ absin° ⁊ yso° in vino
⁊ in lexiuio bulliᷣ: ita ꝙ ille herbe ⁊ me^c sir¹ q̃
remãserũt in colatura pistenᷣ fortiᷣ ⁊ ĩcopent
cũ oleo nardino ⁊ camo. ⁊ ros. ⁊ ℞ empl'm aut
vnguentum ad cõfortanduz splenem. vel ℞ h
empl'm confortatiuum. ℞. gũmi armo^ci. ℥. iij.
absin¹ cordumeni florum squinanti centauree
radiq̃ capparis mediãi corticis tamaristi ros
ru. añ. ʒ. j. bdellij cere. añ. ℥. j. terrebentine mo-
dicũ ℞ empl'm sup alutam. ⁊ coopiatur velo se

ricino ꝛ sup splenē aptet. Et iterū coqt̃ scolopendria ꝛ ruta ꝛ daucus cū aneto et sepe cum spõgia regio splenis lauet ꝛ fomentet.

Declaratio in icte^a. ¶ Primo nō ꝭm Ga. 5. de inte. c. 7. vl' pe multimo. ꝙ multotiēs hu. corpis corrūpunt̃ i epate sine potu mortifere potatōis ꝛ sine apa tibus duris vel cal'is in epate exñtib⁹ ꝑ istum modū. Item pos'e est ꝑpter alteratione nālis epatis cōpl'ois corruptionē fieri in hu. absq₃ opil'one cal'oꝝ vel duroꝝ apatū. nā aliquādo efficit̃ totū corpus sicut col' herbarū int̃ viriditatē ꝛ albedinē. i. ad nigredinē tendentia. ꝛ alioꝝ q₃ coloꝝ fit sepe ꝑpter opil'onē epat̃ na scentiū. hec ille. Et sic sequit̃ ꝙ diuersi fiūt co lores ꝑpter splenē: ꝭ tñ obscuriores ꝛ nigriores. Gal. ibidē. Dic ğ poteris inuestigare qlit̃ discolora^c pōt venire aliqñ a sto^o aliqñ ab epate aliqñ a splene. Et ista inuestica^o scit̃ ꝑ dolorem ꝛ grauitatē ꝛ passionē illi⁹ mēbri. verūtñ discolora^o facta ꝑpter splenē magis tēdit ad fuscedinē ꝛ obscuritatem. ¶ Scđo aduerte ꝙ qñ epar est ꝭm dispositionē nālem in suis. 4. ꝟtutibus nālibus mittit superfluitates choleri cas p^o ꝛ pncipal'r ad fel. ꝛ si nō pōt ꝑpt̃ aliqđ impedimētū mittit ipsas ad venā. ꝛ q̃tū pōt nā ꝓhibet ne ipe penetrēt cū san^e ad membra corpis. Et qñ apli⁹ nō pōt mittit ipas cū san^e ꝛ totū corpus croceo tingit̃ col. silr dicēdu₃ ē de melia. ¶ Ter^o sciendū ꝙ icteri^am factā ꝑpt̃ opil'onē meat⁹ qui dirigit̃ ad intestinū sequit̃ ꝯstipatio vētris. ꝑpterea q₂ co. q̃ ibi solebat mitti ad stimulādū ꝟtute₃ expulsiuā ad alias ptes delegat̃: ꝛ pa. freq̃nter tētat egerere sine volūtate sentiēs in vētre pōderis inutilē grauitatē ꝛ egerit rē al. vel cinericiā tendentē ad col'. cibi assumpti. ꝛ q₂ tūc ad sto^m ꝛ ad mēbra cū san^e magna ps co. emittit̃. iō coloris citrinitas magna in ocl'is ꝛ facie repit̃. ꝛ silr sitis et oris amaritudo intm̄ etiā ꝙ cibos iudicāt amaros. ꝛ iō dicebat ga. icterici em̄ nō putāt eā q̃ sentit̃ in gustu amaritudinē eē ex cholera ꝭ ex cibis q̃s sumūt. 4. de morbo. c. 4. nam illa cho. inficit gustū: imo etiā liguā ꝛ lactos eā mouētes intm̄ ꝙ vt plu^m fiūt pig^t ad loqn dū ꝛ diligūt taciturnitatē ꝛ eē in loco secreto ꝛ obscuro. ¶ Quarto nō ꝙ sic icte^a citrina fit ꝑ viā crib ex cho. citrina ml'ta q̃ nā ad exteriora mittit. sic etiā accidit intdū vt icteri. nigra veniat ꝑ viā crib in egritudib⁹ splēis ꝛ i alijs egri. melicis. vt dicit Aui. ¶ Quinto dubitat̃ circa debilitatē fellis ñ potēris expellere nec extrahere sup̱fluitatē cho^re. ꝑpterea q₂ virtutes eius ꝑpter opil'ones sunt debilitate. quō ista debilitas poterit remoueri cū nō sint me^e appropate huic mēbro. in cui⁹ debilitate rñdet Rab in diuiß. in. c. ꝑpo. in fine. c. ꝙ fel ꝯfortat̃ cū ꝯfortatōe epatis ꝑpter ꝯtinuitatē quā h₃ cū eo et q̃ felicitat epar vel ꝯfortat vl' apit epar apit ꝛ ꝯfortat fel. ¶ Sexto ē aduertēdu₃ ꝙ qñ icte^a venit sine fe. ab opil'one fit a ğssoꝛ viscoso hu. obturāte meatū. In tali casu non ꝯpetūt empl'a refrigerātia: q₂ tūc mā magis ingrossaret̃ ꝛ refrigeraret̃ ꝛ fieret cā ꝓlongationis egritudis. ¶ Sed pñt fieri empl'a ꝛ epithimata cū reb⁹ aromatiq̃ appropat̃. Et pōt fieri emplm dictū in. 6. c. isti⁹. 5. li. de opil'one epat̃. S₃ supdicta empl'a fria ñ cōpetunt in ictericia decedēte ex mala cōpl'one cal'a epat̃. ¶ Septimo notādū ꝙ frigus exteri⁹ q₂ stringit poros ꝛ opilat eos ex q̃ opil'one cho. ꝛ hu. subcutanei euapari nō pñt nec ꝑ sudore₃ nec ꝑ resolutionē occultā foris exalare. iđo nocet icteriq̃ multū. ꝛ ex alia pte etiā nocet quia ingrossant illā mā₃ q̃ de se erat grossa. Et ideo icterici ab eo debēt cauere imo sūt bñ coopiēdi ꝛ d₃ in calore iacere balnea aūt q₂ opposita sūt his duab⁹ intētōib⁹ supdic̃ de directo cōpetere iudicant̃. ¶ Octauo ꝑ iuuenibus est sciēdū ꝙ sic dicit ga. 1. āph. ꝯ^o. 22. ibi. Digesta medicari ꝛc. ꝙ in vnoq₃ mēbro sūt. 4. ꝟtutes idē dicūt oēs et ē alphabetū i arte. Et iste sūt appetitiua vel attractiua retētiua digestiua ꝛ expulsiua. ꝛ ꝭm ꝙ iste ꝟtutes nāles mistrātes deficiūt in suis opatōibus sic diuerse egri. in corpe gñant̃. silr etia₃ ꝟtutes nāles mistrare pñt errare ex q̃rū errore diuersi in corpe efficiunt morbi. ꝛ silr de oībus alijs ꝟtutib⁹ est dicēdū ꝛc. ¶ Tūc qrit̃ de icte^a ab errore cui⁹ ꝟtut̃ ꝓcedet in corpore. Dico ꝙ icte^a ꝛ oñis morbi māles fiūt ab errore ꝟtutū nāliū mistrantiū nā certū est ꝙ si attractiua seu appetitiua bñ attrahat vel appetat ꝛ regularit̃ retētiua bñ tpate retineat ꝛ digestiua cōplete digerēda digerat ꝛ expulsiua bñ ꝛ pfecte expellēda expellat. tūc male reliq̃e in corpe nō manebūt nec māles morbi in corpe ꝓducent̃. vñ icteri^a pōt causari iitiatiue ab errore ꝟtut̃ digestiue sto^i cū chil⁹ q̃ in eo gñat̃ sit multū cal's parat⁹ vt cholera in magna q̃titate ꝛ disproportiōata ex eo gñet̃. Scđo si fieri pōt ab errore ꝟtut̃ digestiue epat̃ ml'tū de chimo cho^co gñat̃. Ter^o ab errore ꝟtut̃ segregatiue ꝛ expulsiue q̃ ipediměta erāt imittēdo illā cho. ad loca ei destinata. ꝟt⁹ etiā attractiua illoꝝ mēbroꝝ deficit q₂ nō pōt eā extrahere. Quarto incompletiue ab

errore ꝟtutꝭ imutatiue in tertia digōne nō potētis assīlare illū sang. infectū colera mēbris qbus mittit in subaꝫ in accūtib⁹. Quis ō isto errore illa nō male merent: qꝛ facit qḋ pōt. sed ille error pcedit a subiecto infecto nō potenti recipe formā mēbri in q̄ ē. Si etiā ꝟt⁹ digtia nō gñet hu. gssos autviscosos vel melīcos nō fierēt opilōnes. vel si expulsiua eos expellerꝫ cōplere vt dictū est. Nā Ga. 9. de inge. c. 2. dic ꝙ si hu. mouerent in corpe ꝛ refrigerarent ꝛ dissoluerent putredo in eo mīme gñaret maxime si regitiua natura sit in corpe aīalis vel terre nascentiū. sicut ōndim⁹ in li. de ꝟtutib⁹ nālib⁹. Dabet ab initio sue creatōis motū naturalē p quē supflua ꝛ putrefacta a se expellunt. hec ille. Ex isto pꝫ ꝙ morbi mālis a defectu ꝟtutū naturaliū ꝛ ꝟtutꝭ regimine pcedūt. ❡ Nono qrit icte³ qs morbus est in gñe. dico ꝙ qñ fit a mala cōplone calīa epatꝭ vel venarꝫ toti⁹ corpis vel a morsu venenoso vel a veneno sumpto est morbus ꝯsilis. si est ab opilone alicui⁹ pori epatꝭ vel cistꝭ fellis ē morb⁹ inuia. vel possum⁹ dicere ꝙ ē morb⁹ officialis cōcomitātia morbi ꝯsilis: qꝛ est opilo in poro ꝛ cū h̄ est mala cōplo. ❡ Decio qrit cācellarius nr̄ bone memorie Jo. de torna. icteri³ cui⁹ mēbri est passio. Rñdet ꝙ si capiam⁹ ictericiā p colore citrino ē accñs morbi pncipal' officialis vel ꝯsilis. ꝛ tūc est passio cutis ꝛ supficiei corporis ꝛ ꝯiūctiue qḋ pꝫ ad oculū h̄ rmīatiue Si aūt capiat p pncipali morbo a q̄ puenit illa citrinitas. tūc dico ꝙ est passio vt pluri^m fellis ꝛ porozꝫ eius. vel pōt eē passio epatꝭ et venarū eius vel venarū toti⁹ corpis ꝛ san. in illis ptēr: qꝛ vt dicit Auer. 2. colli. 5. san. ꝛ hu. sunt in gñe mēbrozꝫ cōplonaliū ꝛ bene dicit. ❡ Undecimo qrit vtrū icte³ pueniat a causa puata vel a cā cōicata. dr ꝙ semp est a cā cōicata. Nā semp ab alijs mēbris hū. ad cutꝭ supficiē dirigit q̄ ipam horribilit tingit. Et si tu dicas dñe videt ꝙ illa q̄ fit a morsu aīalium venenosozꝫ nō pueniat a cā aliūde cōicata qꝛ a pte exteriori ꝛ a cā puata: dico ꝙ q̄uis fit a cā exteriori tñ corpis toti⁹ supficies a morsu cōicat. nā morsus corrūpit puū hu. ꝛ sic per quādā cōicantiā ꝛ seqlā corrūpunt ꝛ citrinātur hu. reliqui in supficie corpis: imo etiā interius hu. ꝛ bona cōplo corrūpunt: ita ꝙ iterdū moriunt: ꝛ sic appet ꝙ ē morb⁹ p colligantiā. ❡ Duodecimo qrit q̄re autores nō ponūt ictericiā albā a flāte gñatā. Et videt ꝙ fit dare ictericiā albā sicut ꝟtus digestiua epatꝭ in calore discrasiata pōt mlcā cho. gñare ꝛ qua icte³ citrina causat. sic ꝟtus epatꝭ discrasiatā ꝟsus fritatē multū de flāte gñabit a q̄ icteri³ al. pōt causari. tenet ꝯña p silia ꝛ añs ē notū. Op^m dicūt autores q̄ negāt icte³^m a flāte posse gñari. Dico ꝙ a flāte nō pōt fieri icte³ ꝛ cā est grossities ꝛ viscositas ꝛ pōderositas eius. iō nō est bene diuisibilis nec ad cutꝭ supficiē expellibilis sicut cho. Et q̄uis melīa sit hu. ponderosus ꝛ gssus: tñ nō est ita tenax nec viscosus sicut flā. Scias tñ ꝙ ab hu. flātico fridorꝫ aq̄so gñato ppt fritatē epatꝭ albificat facies ꝛ lingua ꝛ totius supficiei residuum. vt ponit aui. in. 14. 3. trac. 1. in. c. de significatōib⁹ malitie ꝯplonis frie. ꝛ idē dicit in trac. 2. eiusdē distinctōnis. 14. Hoc tñ nō indicat icteri. al. qꝛ ille ptes flātice vel san^{eo} flāte nutriūt que ꝯñant sub cute. Modo sic est ꝙ chol. corpis ꝯñantiā ostendūt humozꝫ. si nō in pfūditate corpis occubuerūt. 1. amph. commēto. 2. Et si col. albus magꝭ venit p viā nutritōnis. Color aūt citrin⁹ ꝛ niger magis p viā expulsiōis ad supficiē intellige in icte³. ❡ Ad rōnes dico ꝙ q̄uis in epate frio possit gñari flā in magna quātitate. tñ illud flā nō est ita diuisibile nec expādibile sicut cholera ꝛ melīa etiā quia hu. flegmaticus magis est amic⁹ nature ꝛ non est ei odiosus sicut alie supfluitates cho^{ce} ꝛ mli^{ce} ❡ Decimotertio querit q̄re pili in icteri³ non tingunt colore icterico sicut tingunt in morfea cū pili gñent ex fumis resolutꝭ a corpe: et radicant in cute. ꝛ qꝛ cutis ē ticta colore croceo: sic etiā pili deberēt esse. Dico ꝙ capilli vl pili gñant a vapore fumoso resoluto a tertia digestione in mēbris facta. ꝛ ista genera° fit in poris cutis. Nūc aūt dico ꝙ pili nō generent a fumo qui resoluit a materia ictericie; qꝛ materia ictericie ꝛ vapor eius magis resoluit ꝛ pcedit a scđa digōne ꝛ materia ictericie nō conuertit in fumū nec in pilos cū natura in eam nō operet ad digōnē nec ad ꝯuersiōes in subam membrozꝫ: sed potius ad expulsiōeꝫ eius tanꝗ nocitiui. Et illi vapores sicci i poris successiue exītes q̄ sunt materia pilozꝫ nō sunt capaces illius tincture cū sint iā i cutis poris coagulati: vt dicit Aui. in. 7. distin. q̄rti trac. pmo et. c. pmo in pn°. imo dico ꝙ ille vapor est ita ꝯgelatus siccus grossus durus: ꝙ nō potest recipe tincturā. etiā quia h̄m ph̄m 2. de ptibus animaliū pili nō sequunt dispositionē cutis in hoibus q̄uis in alijs aīalibus hoc fiat. Et causa est qꝛ i alijs aīalibus cutis est spissa. Et ille vapor multo tpe morat ꝛ tingunt col. cutis rōne more. Cutis aūt hominū

subtilis est in cõparatione ꝛ paruo tpe in ea manet ille vapor: ideo ꝛc. Etiã ex alio qꝛ materia pilorum vt iam tactũ est resultat a materia nutrimẽtali nõ aũt a materia ex qua nullum fit nutrimentũ. In morfea aũt nõ est sic. nã vapor piloꝝ in morfea resultat ab illa materia flatica que maculat ꝛ nutrit illã partem cutis cũ sua suba in 3ª. digestione. qꝛ ergo cuꝫ de se est alba ꝛ materia a q̃ talis vapor qui est materia piloꝝ est alba. iõ in morfea pili fiunt albi. Nam omne illud qd descendit ab alio necesse est ꝙ assimiletur ei a quo descendit. p'o ampho. cõmento illius ampho. Et q̃ crescunt plurimũ habẽt calorẽ innatũ. ¶ 14º. dubitatᷣ quare icteri. cum fe. ante septimũ diem fit malum signũ cũ illa materia ictericie possit esse in qua q̃titate vel ita obediẽs nature ꝛ leuis ꝙ in 4ª. die vel 5ª. a natura expelletᷣ ad partes exteriores per viam crisis. Dico ꝙ ampho. ypo. vt dictũ 2º. ꝑnosticorũ est verus ꝛ cã huius est. nam Ga'. 3º. de cretic diebus. c. 8. dicit sic. Et non fᷣ crisis in hora sua nisi cũ hũores qui sunt in corpore iam sunt maturi. esse autẽ crisis ante horam suam est malũ ꝛc. Sed cum ista materia que ante septimũ diem expelletᷣ sit aliqualitᷣ grossa qd patet: qꝛ per poros nec sensibiliter nec insensibilitᷣ potest resolui: imo remanet in cute ꝛ sub cute pp suam grossities non potest ante septimũ diẽ esse digtã ꝛ magꝭ expellitur vi sinthomatꝭ q̃ vi nature. ꝛ ideo dicebat Bernardꝰ in lilio: ꝙ q̃uis aliqua fe. possit ante septimũ diem per sudorem terminari non põt per ictericiam qꝛ materia sudoris facilis est ad op̃ationẽ maꝭ ictericie. ꝛ per hoc pꝫ solutio ad rõnes: ꝛ qñ dicitᷣ ꝙ poterit esse parua: dico ꝙ non põt esse in parua q̃titate: cũ sit expansa per totuꝫ corpus nec obediens: qꝛ tunc insensibiliter vel cuꝫ sudore expelleretur. ¶ 15º. nota: ꝙ post purgatiões vniuersales balnea domestica ex decoctione herbaruꝫ ꝛ balnea terrarũ naturalia multũ ꝓficiunt: qꝛ apiunt poros. ꝛ calꝭ. eoꝝ illã materiã subtiliat ꝛ expulsioni aptã facit. Etiã qꝛ lauãdo abstergit ꝛ florẽ sanguinis boni ꝛ rosei ad corporis superficiem facit peruenire.

¶ Capitulum decimuꝫ de anathomia splenis ꝛ de passionibus eius.

Splen a supplemẽto dicitᷣ. Ex cõtraria parte epatꝭ ne vacua existeret. Et ideo dicitur de supleo suples. dicit Catho. Splen s̃m Gᵃˡ 5º. de iuuamentis mẽbrorum in. c. penultimo p. j. colꝭ cum dimidio ante finẽ dicit ꝙ splen est instrm̃ ad purgandũ supfluum feculentũ gñatum in epate. Et subdit ꝙ ppriuꝫ est splenꝭ ꝙ sit molle ꝛ raruꝫ ꝛ sicᷣ spongie vt faciliter recipiat illã supfluitatẽ nigrã ꝛ spissam ꝛ p suã molliciẽ hꝫ illam ꝓprietatẽ vt attrahat illã. Et s̃m Aui. in. 15. 3ª. in. c. 2. dicit ꝙ splen attrahit mlĩam que est fex san. ꝛ illaꝫ ẽt que fit p adustionẽ. ꝛ sic pꝫ ꝙ est receptiuum mlĩe naturalis ꝛ accidẽtalis. qd pꝫ in q̃rtana Splen aũt est mẽbrũ oblõgũ factũ ad modũ lingue tendens ad nigredinẽ colꝭ. trãuersalitᷣ parti sinistre stomachi ꝯiunctũ vsq ad dorsuꝫ ꝛ cũ sua supficie ꝯcaua cõtingens epar ꝛ stomachum s̃m partẽ inferiorẽ. Et intᷣ splenẽ ꝛ stoᵐ sunt vene pulsatiles ꝛ incarnate cũ vtroqꝫ ꝛ ex parte gibbosa est ligatus cum costis ꝛ earum pelliculis. Et ex parte ꝯcaua est ligatꝰ cum stomacho ꝛ zirbo. cum ligamentis subtilibus ꝛ filis a quibꝰ firmatur ꝛ ligatur: vt dicit Gaꝰ. in loco allega. Et habet vias que sũt de genere venaruꝫ. ꝛ hoc dicit Gaꝰ propterea qꝛ isti pori per quos splen attrahit nutrimentum ꝛ expellit residuum sunt cõcaui vt sunt vene. Et sunt duo: vnus est quasi collũ qd ẽ cõtinuatum cũ concauitate epatis vbi continuatᷣ collum fellꝭ cum eo ꝛ per istum supfluitas melancolica ad ipsum splenẽ attrahitᷣ ꝛ p alium poruꝫ cuius origo est a splenis ꝯcauitate mittitur vna q̃titas mlĩe ad os stoˡ vt excitet ꝛ confortet appetitiuã ipsius stoˡ cũ sua acredine vel ponticꝭ. Et aliqua ẽt pars eiꝰ mittitur ad fundũ stoˡ vt confortet retẽtiuã eiꝰ ꝛ itestinorum. Splen aũt hꝫ coopertorium qd cõtinet ipsum qd quidẽ coopertoriũ siue pãniculus cõstitutus est vt ex duabus pelliculis siue tunicꝭ Et oritur ꝛ sustẽtatᷣ a ciphach. s̃m ꝙ dicᷣ Aui. ꝛ cũ villis pluribus subintrãtibus splenem ꝛ zirbũ ꝛ vicinatur diafragmati. imo s̃m aliqs ille pãniculꝰ in parte oritᷣ a diafragᵉ. quapropter splenetici habent cõiter difficultatem anhelitus. qꝛ quando pãniculus ille vel splen extenditur vel ap̃atur vel aliq̃liter patitᷣ necessario ptes q̃bus alligatᷣ vel a qbꝰ oritᷣ necnon ex vicinis cõpatiuntᷣ iõ diafrag rõne istorum cõpatitᷣ ꝛ cõprimit pulmonẽ vel alitᷣ leditᷣ. ꝛ sic sequitᷣ anhelitꝰ frequens ꝛ ꝯstrictus maxie in motu laborioso qꝛ tũc magꝭ laborat ciphach ꝛ diafrag cũ tunc fᷣ maior attractio ꝯsus inferius ẽt vapores plẽs in motu eleuantᷣ ꝛ hũores magꝭ cõmouentᷣ. Et hꝫ innuat pnceps medicorũ sic. Et cũ splen attrahit eã idest supfluitatẽ melãcolicã ad seipsum. non eijcit ipsam ad stomachum statim sed ante digerit ipsaꝫ ꝛ

vtit in hac opatione istis venis pulsantib⁹ magis ꝛ multū q̄ in eo sunt diuise qm̄ p motū eaꝝ cōtinuū ꝛ temꝑantiā caloris naturalis venientis a corde ad ipsas est eis possibile digerere supfluitatē grossaꝫ venientē ab epate. Istō vo qd̄ alterabit ex ea fit san. subtilis filiis nature splenis. ꝛ illud qd̄ nō pōt mutari in san. subtilē splē eijcit ipsuꝫ ad sto^m p collū de genere venarū ꝛ in h̄ est vtilitas non pua. Vba sunt Ga' pcisa 5° de iuua. c. vlti. vl' penul°. ꝛ eādē sniaꝫ ponit Aui. in. 15. 3'. c. 2. ¶ Passiones aūt quas pōt pati splen: ꝛ q̄ pn̄t ab eo ꝓcedere sunt multe ꝛ in parte ponunt a Ga°. 6. de iteri. c. 8. ꝛ. 9. panteg'. c. de passionib⁹ splenis. ꝛ ab Aui. loco allega. nā dicit G⁹. ꝙ qñ appetitiua vel attractiua virt⁹ splenis deficit: tūc necessario san. ille p totū corp⁹ diuisus vndiqꝫ nigredineꝫ tribuit. ꝛ sic gn̄at ictericiā nigrā. Et dicit Aui. ꝙ qñ virt⁹ attractiua in eo deficit generent egritudines icorpe melācolice: sic est cācer ꝛ varices elefantia ipetigines ꝛ lētigies nigre morphea nigra mlīa ꝛ lepra. ꝛ qñ nō expellit a se qd̄ expellere dꝫ tūc splen iflat ꝛ fit magnus. ꝛ aliqñ durescit. ꝛ alñ apat. ꝛ tunc frequēter fit cā ydropiś. ꝛ maxie qñ apa est duruꝫ vt dicit Ga⁹ in loco vltie alleg°. ꝛ tūc ēt ſm ipsuꝫ gn̄atur tristi^a. ꝛ qñqꝫ mittit ipsaꝫ supfluitatē in ꝙtitate distempata. ꝛ gn̄at alñ nauseā ꝛ famē ꝛ vomitū. ꝛ aliqñ facit in itestinis accidere dissinte. mortalē qñ in se acq̄siuit malā q̄litateꝫ corrūpentē ꝛ corrodentē intestīa. ꝛ de tali dissinteria dr̄. Dissinteria si a felle nigro icoauerit mortale est. 4. apho. cañ. 24. ꝛ dicit Aui. in 14. 3'. c. 2. ꝙ qñ splen igrossat arescit corp⁹ ꝛ ēt epar ꝛ igrossatio splenis multū nocet epati: aut q2 ipsum nō bn̄ mūdificat a feculen^a humorū: aut q2 ad epar regurgitat superfluitas multa ad malā q̄litatē alterata: vel q2 ipa nō potens trāsire ab epate ad splenē in ipso epate multiplicat: ꝛ sic ei⁹ cōpl'o vtutes diminuē dovel corrūpendo cā eristit diuersoꝝ lāguoꝝ.

¶ Ca^m. 11^m de dolore ꝛ mala cōpl'one splenis

Dicunt autores me^e. ꝓcipue. Aui. 14. 3'. trac. 2. c. p° in pn°. ꝙ splen pōt pati. 3. genera morboꝝ. s. malam cōpl'onē. malam cōponem. ꝛ solutionē ꝯtinuitatꝫ. Primo igitur de mala calida cōpl'one est dicendū. Et dr̄ ꝙ ista mala cōplexio qñ est cal'a pōt esse alñ cuꝫ dolore aliqñ sine aliqñ cum fe. aliqñ sine alñ cū apate aliqñ sine. sil'r pōt dici d̄ mala cōpl'one fria. ꝛ vt plurimū ista mala complexio est cum duritie ꝛ opilatione raro aut sine.

Cause istius male ꝯpl'onis cal'e splenis vl' ēt frie pn̄t eē illa vl' filia q̄ sunt cāe male cōpl'onis cal'e vel frie epatꝫ ꝛ doloris ei⁹ q̄ dicta sunt in. c. 2. istius 5' libri pro quib⁹ ibi est recurrendum ꝛ pro signis etiam.

Signa doloris ꝛ male cōpl'onis calide splenis absqꝫ apate sunt ista. nā in regōne splenis sentit dolor ꝛ adest sitꝫ ꝛ inflāmatio. ꝛ qñ est cū materia adest ꝑuitas in ypocūdrio sinistro itingēs se costis ꝛ adest debilitas mūdificationis fecis mlīce cū tristi^a. Si aūt fuerit a mala cōpl'one fria adest debilitas appetit⁹ cibi: imo adest fastidiū ꝛ abominatio ꝛ ꝑuitas sitꝫ ꝛ si est cū mā adest rugit⁹ ꝛ eructuatio ꝛ grauitas in sinistro ypocundrio.

Curatio doloris splenis cū calore. P° si mala calida splenis fuerit absqꝫ materia qd̄ raro ꝯtingit sufficiant alterantia que ifra dicent. Si vo cū materia virtus ꝛ etas ꝛ tps ꝛ alia ꝑticularia ꝯueniūt ſm oēs ꝶ flōmia de basilica brachij sinistri. deinde digerat materia cū orizacara vel cum isto sir°. ℞. cicoree cū to° enō. cū toto scolopēdrie scariol'. añ. m. j. radicꝫ cappis rad. brusci floruꝫ ꝛ corticꝫ tamarisci floꝝ boragis ꝛ buglo. se. portulace. añ. ʒ. ß. zuc'. lı'. j. ꝶ sir⁹ ꝛ det ad alterādū ꝛ cōfortandū ꝛ digerendū. ¶ Deide purgetur cum appropriatis vt sic. ℞. floꝝ viol'. boragis ꝛ buglosse. añ. ʒ. ß. epithimi pasß. mūd. añ. ʒ. ß. ꝶ decoctio i qua dissoluat cassiaꝶ. ʒ. j. reub. ʒ. ß. ꝶ potus: vel si in dicta decoctiōe distemperent mirab. cit'. ꝛ tamarind. erit bonū. ¶ Post vtat isto pul'. de quo pōt fieri electuarū in tabulis vel trocisci vel ad modū opiate cū sero capno. ℞. radicꝫ cappis ꝛ fruct⁹ ei⁹ radicis brusci ꝛ fruct⁹ eius berberis scolopēdrie añ. ʒ. ß. rob. ru. ʒ. vj. amomi mediani corticꝫ tamarisci añ. ʒ. ij. ꝛ ß. se. portulace. ʒ. j. ꝶ pul'. vel electua^m ꝛc̄. Et dent. ʒ. ij. cū sero capno vel cū orizacara vel cū decoctiōe capilliveneris ꝛ cicoree cū toto ꝛ radicꝫ cappis. ¶ In cāis calis splenis vsus seri capni in q̄ remolliant per nocte scolop. ꝛ epithim⁹ ꝛ radix achori ꝛ bulliant vnica ebullitiōe remouēt opilationē ꝛ doloris duritiē ꝛ se. portulace cū tātūdē de rad. achori pulverizatū ꝛ radices cicoree añ. ptes eq̄les vꝫ mirabil'r si det cū sir° acetoso. ¶ Sequunt trosciści haly q̄ refrigerāt splenē moderatie ꝛ ide n̄ faciūt opilatōnē: imo remouēt ꝛ apiūt. si i eo sit ꝛ remouēt dolorē. ℞. rob. ru. ʒ. 4. spodij se. mellōis ꝛ cucur. ꝛ citrulli se. portulace. añ. ʒ. iij. reub. scolop. añ. ʒ. j. ꝛ ß. cāphore. ʒ. ß. ꝶ pulvis ꝛ distempet cū aq̄ decoctiōis ci

cotee ⁊ saliq ⁊ fiat trocisci ponderantes.ʒ.j.⁊ deñt mane ⁊ sero q̄libet vice vn⁹ distēpat⁹cū aq̄ scolo. vl' cū aq̄ cicoree ⁊ cortic̄ fraxi'⁊ saliq ¶ Sup splenē xo vbi ē dolor cū fe. vel cal'. ex neo R̄ h̄ emplm̄.R̄.scolo.flor ⁊ folior tamari sci mercurial'.añ.m.b.cātabri.p.j.oīa ꝯquassa ta coquant̄ in aceto ⁊ sto° ieiuno spleni R̄ ēpls tm̄ ꝑus vaporet̄ splen cū spōgia vl' filtro ma defacto in dicta decoctiōe. Jsti aūt nutriendi sunt cibis subtilib⁹ ḡnationi ml'ie ꝯdicētib⁹vt sunt pulli galliar ⁊ pdicū capt⁹lactās ordea tū borago mercurial'atriplices pate cū carni bus iā dict̄ vl' cū lacte amigd.cū aq̄ ferrata vl' cū aq̄ decoctiōis scolo. Si aūt eēt mala ꝯplo fria splenis curet̄ sic mala cōplo fria epatꝯ ut dictū fuit in.c.2.isti⁹.5.li¹.applicādo cal'a i tus ⁊ ex ⁊ appropata spleni. vt sunt radix cap paris ⁊ scolop.tamarisc⁹⁊ cortex fraxi'⁊ saliq ds tm̄ buari ꝯuenien^a ⁊ discōuenie^a curar epa tis ⁊ splenis ꝑut dicet in ca° sequēti: ⁊ tūc se cure cal'a pn̄t applicari.

¶ Cap^m.12^m de apāte splenis.

a Postema sāguineū i sple ne pōt fieri al'n frequēti⁹tm̄ apā ml'icū in eo causat̄ q̄r hu.qui ad ipm̄ ꝑ sui nutrimēto ⁊ ad mūdificandū massam sanguinariā mitti tur est fex ⁊ grossities eiusdē masse sanguis. ḡ vr ꝙ apā splenis R̄ ab illa ml'ia. A colera aūt vel a flāte raro in eo fit apā. q̄r nullus istor in splene cognoscitur abundare.

Cause possunt esse ꝑmitiue vt est casus ꝑcussio sup sinistrū lat⁹ obuiatio mot⁹ ⁊ labor superflu⁹ i estate a quo san.aduri: vt visum est in ca°.10°.fil'r cibi grossi ml'icum multiplicantes humorē. Cause ãntes possunt esse multitudo humor ml'icor vel san.'ml'ici in corpore exiitium sil'r opilatio fort. Cãe con iuncte sunt cōculcatio ⁊ carētia euātiōis illi materie vel sanguinis vel alterius hu.in suba splenis:ita ꝙ nō pn̄t euētari.⁊ sic causant apā cum a regimine nature derelinquuntur.

Signa cōia oibus apātibus splenis est grauitas in latere sinistro ⁊ infla tio ⁊ dolor qui extēditur vsq̄ ad diafragma.⁊ aliq̄n vsq̄ ad humerū ⁊ spatulam sinistram ⁊ hoc rōne colligan^e cum dict̄ mēbris.vt visum est in ca°10°. Et adest aliq̄n difficultas anhe litus ⁊ duplicatio eius vt faciunt pueri postq̄ plorauerunt ⁊ hoc est ꝑꝑ ipedimentum qd̄ fit in anhelitu ab inflatione apāt vt dicit Serap. ⁊ Aui.in cap°.proprio. Si apā fit a.san.adest fe.calor ⁊ sitis cum paruo dolore.ſʒ adest ten sio ⁊ grauitas sub ypocūdrio sinistro. ⁊ in ta ctu calor repitur ⁊ apā nō est multū durum ⁊ posito ꝙ cōprimat̄:nō dolet.vel si dolet modi cus est dolor.q̄r splen de se insensibile iudicat̄ cū careat neruis ⁊ ramis eor. ⁊ si aliq̄d sentit est rōne pāniculi.aliq̄n ēt q̄n p̄mit̄ sup sple nem fit eructua° vel rugitus. Si xo fit a cole ra rubea sitis ⁊ inflāmatio sunt fortiores nec est tāta tēsio lateris nec grauitas. Si aūt infla tio est sine apāte nō est ibi ḡuitas tanta sic in apāte nec dolor.⁊ hn̄tes dolent q̄n laborāt: ⁊ vadūt pedibus. Et hn̄tes inflationē sine apā^e alleuiant̄ post rugitū ⁊ eructuationē. q̄r tunc venit ꝑꝑ ventositatē. Si apā fit ml'icū nō ad est calītas nec dolor nec inflat°. ſ adest duri ties fortis ⁊ fixa in vno loco ⁊ tristitia ⁊ praue cogitationes nec est fe.continua sicut q̄n est a col'a vel sanguīe. Si inflatio est a vētōsitate iā aliqua signa supius fuerūt dicta ⁊ tunc adest durities ⁊ tensio veniens sine pondere ⁊ ḡui tate ⁊ alleuiat̄ ex eructuatione vt dictum est. Opilatio splenis sola sine apāte si affuerit in splene:tūc sentit̄ dolor ⁊ grauitas:⁊ nō assunt fe.nec signa apātis. Si fit a flāte apā est laxū ⁊ molle ⁊ lene in tactu ⁊ color est alb⁹ cū pau ca nigredine ⁊ paruus est dolor ⁊ nulla sitis.

Judicia Primo q̄n splen cōicat dolo rem vel cām suam egritudina lem epati frequēter ex illo fit casus in ydropi sim.q̄r si splen diuturnum habuerit apā ydro. generabit.5°.de morbo cap° vltio. Et cā est q̄r splen cōicando melancolicā superfluitatē que alibi fluere erat ꝯsueta ipsius epar debilitat ⁊ per ꝯn̄s digestiuā eius ⁊ iō cito in ydropisim incidūt.⁊ tūc cā ãns est in splene.cā aūt ꝯiun cta ⁊ imediata est in epate q̄r fortis error di gestiue eius a cōicatiōe splenis ei⁹ vigilet ḡ q̄ turgidū hʒ splenē. ¶2°.q̄cūq̄ splenetici a dis sinte.capiunt̄ curant̄ supple ⁊ bis superuenie te dissinteria longa ydrop.innascit̄ aut liēte ria ⁊ peunt.6°.amphο.cañ.43°. Jstū eundem recitat Aui.in ca°proprio. Cā ꝑmi s̄m Ga^m in cōmento.q̄r humores purgātur melācolici q̄ in substātia fuerant spenis.⁊ sic durities eius remouetur cā secūdi est q̄r purgatio cum mo dum excesserit ⁊ diu durauit ifirmis nocebit. ⁊ R̄ cā debilitatis digestiue epatis. ⁊ per ꝯn̄s ydropisis ⁊ liēterie. ¶ Ter⁹ splenetic̄ si supue nerit dissinteria bonū.6°.aphο.cañ.48. Sple netici ꝑprie dicūtur illi qui splenis habent duritiē quicūq̄ splenetici ⁊c̄. ¶ Quarto.autū nus inimicus est splenetic̄:⁊ plures egritudi nes accidunt in corpore in autūno ꝑꝑ multi

plicationem generationis mlie et adustionis sanguis et hūoꝝ in isto tpe: et ponunt ab ypo. 5° ampho. cañ. 23°. et sunt pprie fe. q̄rtane ydropes venientes ex splene et vlcerationes et multa alia ibi narrata. ¶5°. vrina sanguinea et vrina grossa in suba in qua est fex et viscositas attinens colori san. veniens in fine egritudis splenis est bonū signū. q2 sigt purgationē cāe materialis splenis. Aui. et maxie si venit p9 signa digōnis et cū alleuiatione patiend. ¶6° pnosticat. Aui. autoritate ypo. qui frequēter incidūt catharrū non fiunt splenetici q2 reuma fit de mā subtili fluida et aquosa. durities aūt splenis fit a mā grossa mlica nō bñ cursibili. ¶7°. vrina tenuis et alba i egritudib9 splenis si ptinuauerit nō est bonū signū recupandi sanitatem: maxie si debita applicent remedia. Si aūt vrina mutet et ispissef vel i ea icipiat appere ypostasis: et eneorema spissuz. erit bonū signū et tūc medicine debēt ptinuari. ¶8° dicit Aui. q2 qn terminat apa splenis p fluxū san. nariū et ppe ex nare sinistre ptis sigt sanitatē ei9. ¶9° pnosticat Costantin9 in viac°. lib°. 4°. si splenis passio certificet in pn° antq̄ sit pfirmata, et durities fit facilis curationis et obediens medicamentis q̄ si neglexerit donec in opilationem et apa idurauerit ad curādū erit lōgū et ad sanādū difficilior fiet. vbi sup. ¶10° quāto splē magis magnificat tanto corp9 mag macrescit.

Curatio passionum splenis.

Et primo ante curam pticularē aliq generales canones ad curā egritudinum ptinentes sunt pmittēdi. ¶ Primus est Ga. meg. particula. 13a quasi colū° 13°. splen vo nō solū mollificari: sed etiam cōfortari debet si calīn apa vel duritiem habuerit. q2 actio ei9 toti corpori est iuuatiua. ¶Scōs canon. q2 splen longe est a sto° et epate addimus de medicinis ei9 tm in q̄titate et qualitate q2 in lōgitudine vie virtus eius nō deficiat. hoc est de intētione Ga. particula 7a. colū°. vltio. ¶Terti9 est Ga. 13°. meg. quasi colū°. 11°. q2 nutrimētum splenis ē de tali grosso san. necessaria sunt ei q̄ frequēter incidāt et apiant fm q̄titatē grossitie illi9 mae vbi. s. ¶4° cañ. epar cū egōne et vrinā puocantib9 purgam9. splen vo nullo° nisi cū egestione purgare poterim9. nō eni hz vias ad renes sicut ep. 13°. meg. fere colū. 11°. suppleviaf manifestas sicut hz ep. q2 puocā vrinā et res apitiue bñ cōpetūt in passionib9 splenis: vt infra patebit. ¶5° cañ est G. 2° de fe. ad glauconem. ca°. 13°. in snia. Cum fortibus calis resolutiuis sol apata splēis minime sunt medicanda ne post toti9 hūidi resolōnē sclirosatum et icurabile et lapidificatū remaet apa. ¶6° cañ. ibidē seqt. Conuenit apata durā splenis cum tepid hntib9 caliditatē et hūiditatē nō multa nc oio factā mi nā medicari Ga. ibidē. ¶7° cañ. dat cām sexti. nā ea q̄ per exiccātia fit duc°. i. resolo sclirosā in eoꝝ reliquiā opant. meli9 g est diaforētib9 farmatijs fortib9 miscere mollificant 2° de fe. ad glau. c°. 19°. ¶8° cañ. splenis aūt scliros3 icidētes nō solū extorsum fortib9 farmatijs curare pueniτ s ēt p pot9 fortiores tollerat aut b itristanf. Optia aūt sunt ex his cappis cortex scolo. mirti radices extremitates. Coqre aūt talia meli9 est in aceto et oxielle et in ista for. scribitur 2° de fe. ad glau. c°. 14°. ¶9° cañ. splen vtplimū patif ex duritie iō acetum d3 poni in medicis ei9 cū duritiei liquefactiuū sit cū sua penetratione. ¶10° cañ. oē dulce fit cā apad in epate aut splene. i. augmētat cām qn est apa calīn tā in epate q̄ in splene. 13a meg. colū°. 9°. Et q2 ēt opilationē gñat. iō in passionib9 ei9 p se simplr oia dulcia nisi sint apitiua sunt relinquēda. ¶11° cañ. oē lac pter camellinū est malū splen. Aui. in. 15a. 3a. c. 7. ¶12° cañ. melior et cōpetētior hora ad sumēdū medicamīa spleni pficien9 vl ei9 opilationem apientia est p9 pfectā dormitionē et expoliationē epad ab hu. et supfluitatib9 in eo gñatis. modica cena trāsacte noct pcedēte. ¶13° cañ. q2 ē lōga via a sto° vsq ad splenē decēs est q2 eius medi9 pulueriȝetur vel pfecte cōterat vt leui9 ad ipsuz posset penetrare et ei9 q̄titas ne peat in via cū virtute est augmētanda. Iste cañ. est de intētione G. 5°. teg. cañ. 100. ibi. In pfundo vo et c. ¶ Curatio passionū splenis in spāli. et in pmo apatum. Primo scias fm G. 5°. de morbo. c. vlti. q2 si apa flāticū vel sanguineū fuerit in splene facile cū tactu eo q2 duruz est cognoscif. Itē cetere passiōes splenis epatis passionibus puenientes sunt. hec ille. pp qd di. Aui. Sera. et Constā. ceteriq antiq et moderni q2 curatio apatū splenis et aliaꝝ egritudinum eius sunt siles curationib9 egritudinum epatis. Medicine splenis nō tm debēt stipticari nec mēbra cōfortari sicut in epate. q2 suba epatis rarior est et nutrimētū eius subtili9 et actio ei9 nobilior. Cōtraria aūt sunt in splene. q2 suba eius spissa et nutrimētum grossi9 et actio min9 nobilis. iō o3 q2 medicia splenis sit fortioris virtut vt relatū est in 2° cañ. gñali et c. Apa calidū splenis sic curat in pn° pticularib9 pueniētib9 f flōia de basilica ptis sinistre i curuatura brachij, deinde de saluatella q̄ est int auriculares

et mediū in dorso manus sinistre. Et sōia isti us vene sang. dȝ stringi p seipm̄ sm̄ aui. exclu so tñ casu vtutis. Deinde vtaŕ regimie subtili atiuo: q2 qñqȝ sufficit in sanatōe egri. splenis vt ponit Aui. in. c. ppřio. Et exinde sumāt me dicinas aliq̄s sicut dictū est in. c. de apatibus cal'is epat. Et deŕ aqua portulace ꝛ aqua ca- pili veneris ꝛ aq̄ folioꝝ salicis ꝛ aqua scolo. et aq̄ solatri ꝛ aq̄ apij et aq̄ endͦ cum puluere radic̨ capparis. ꝛ iste aq̄ pñt misceri cū siru° acetoso. ꝛ pñt adhiberi distillate vel in deco- ctione. Sup splenē vo in pmis. 4. aut. 5. die- bus poneda sunt aliq̄ que cōfortēt ꝛ refrige- rent ipm vt nō augeaŕ apa: nec recipiat maȝ eius. nō tñ sint tm̄ fria nec stiptica sic i epa- te. et iō dȝ esse mixta cuȝ aliq̄bus resolutiuis. tunc ℞. olei roſ. part. iij. aceti olei camo. añ. part. j. misceanŕ ꝛ cū isto splenis regio pun- gaŕ post scd̄m vl' tertiū diē addaŕ succi solat' part. j. post q̄ntū diē vngaŕ cū isto vnguēto. ℞. olei ro. olei camo. succi absinthij añ. ℥. j. cū isto tepido vngaŕ splen. ꝛ pānus lineus in eo madefactus splem appliceŕ. ¶ Et ℞ h̄ empl'm ℞. farie ordei radic̨ altee añ. ℥. ij. roſ. ru. sandͦ al. et ru. añ. ʒ. iij. endͦ. ℥. j. aceti aque scolop. añ qͦ suf. ℞. empl'm. Et sequēdo istā viaȝ vtatur aq̄s supdictis. vel vtaŕ isto sirupo. ℞. scolop. endͦ. cicoree cortic̨ radicis capparis mediani corticis tamarisci ꝛ fruct⁹ eius cortic̨ salicis. ꝛ intelligiŕ de salice ru. añ. ℥. ij. radͦ. ru. tictoꝝ achori yreos azari. añ. ℥. j. 4. se. frioꝝ minoꝝ añ. ʒ. ij. aceti al. lb'. ij. mellis. lb'. j. et ſ. ℞ sirup⁹ deŕ mane ꝛ sero cū aqua ferrata. Et si sit feb. loco mellis ponaŕ zuc^m. doſ. est. ℥. iij. cū tanto de aq̄ ferrata. ¶ Post quoꝝ receptionē purge tur sic. ℞. floꝝ borag ꝛ buglosse polipo. q̄rcini epithimi corticis capparis tamarisci scolop. añ. ℥. ſ. ℞. decoctio in q̄ dissoluaŕ agarici pul- uerizati epithi'. añ. ʒ. j. diacartami. ʒ. ij. vl' ma gis vel min⁹ sm̄ vtutē egrotātis. Ante tamē purgationē capiat aliq̄ clisteria vel supposito ria. deinde vtaŕ trocisc̨ de berberis dict in. c. de mala cpl'one epatis cū sirupo acetoso zu- carino vel cū orizaca^a. ¶ Puluis haly vtilis dolori splenis ex cal'. cū fe. ℞. roſ. ru. ʒ. vj. ber beris. ʒ. iiij. liquiri^c scolo. añ. ʒ. ij. spice' mastic̨. añ. ʒ. j. agrimo^e. ʒ. j. et ſ. croci. ϶. j. ℞. puluis et deŕ exagiū. j. id est pōdus. ʒ. ſ. cū sir° acetoso ꝛ aq̄ sco. ¶ Hec ē forma trociscoꝝ valētiū apa ti cal'o splēis cū fe. ℞. roſ. ru. ʒ. vj. berberis. ʒ. iij. se. cucume. ꝛ citrulli mūdͦ. añ. ʒ. ij. agrimo^e absin' añ. ʒ. ſ. tamarisci vel saltē cortex vl' floꝝ ei⁹ scolo, cortic̨ radͦ capparis cucurbite parue exiccate se. melonis se. portulace añ. ʒ. j. ꝛ ſ. cā phore. ϶. ij. aq̄ scolop. q̄ suf. ℞ trocisci ponde rantes solidū. i. deŕ vnus mane ꝛ ali⁹ sero cuȝ aqua cicoree vel alkekēgi ꝛ cū sirupo aceto° Iterū etiā purgeŕ cū epithimo ꝛ cassia ℞. vel cū colatura supdicta q2 splē nō hȝ alias vias p quas sic purgeŕ sicut purgari p sudorē et p resolutionem insensibilē. q̄propter postq̄ fe- cessauerit vtendū est resolutiuis mixtis cum mollificatiuis q̄ inferius dicenŕ. ¶ Apa fridū splenis fit aliq̄n a flegmate lȝ raro. ꝛ tūc apa est molle ꝛ tractabile nō dolorosum ꝛ color ē albus. Aliq̄n fit a mel'ia. ꝛ tunc apa est duruȝ indolorosum vel pauci doloris et color niger Et tunc fiat sirupus talis qui valet in passio nibus frigidis splenis ꝛ in opil'one ꝛ duritie. ℞. radͦ capparis ꝛ aristolog. longe et ro. radͦ enule campane achori yreos gētiane radͦ apij et fen' ꝛ petro. ꝛ brusci spagi et gramis rubeē tictoꝝ mediani cortic̨ salis tamarisci genestę fraxini. añ. ℥. ij. scolopēdrie cicoree abrotani endͦ. eupatorij capilli veneris folioꝝ lauri fo- lioꝝ iunipi poli monta' ysopi añ. M. ſ. ame- os siseleos camepiteos epithi' anisi maratri carui se. portulace pue cucurbite exiccate. añ. ℥. j. squināti azari lacce masticis carpobalsa' roſ. ru. cim sandͦ. añ. ʒ. ij. huic sir° addanŕ sm̄ Serap. summitates prasij. se. agni casti cala' nucū cipsi añ. ℥. j. radices ꝛ cortices tēpeuŕ i aceto albo fortissimo donec sint coopte pvnū diem naturalē: ꝛ postea bullianŕ in aq̄ ferra- ta. lb'. viij. vsqȝ ad cōsumptionē quarte ptis. et tūc addenŕ berberis ꝛ semina ꝛ bulliantur vsqȝ redeāt ad. lb'. iiij. ꝛ tūc colenŕ ꝛ addantur spēs ꝛ acetū ꝛ mellis. lb'. iij. ℞ sirup⁹. Et si atte diaris de tot mālib⁹ capias aliq̄ ꝛ mag̃ appro pata. Et nō mireris si tm̄ ponun⁹ de aceto: q2 aliq̄ autores solū acetū ꝛ mel ponūt sine q̄cū qȝ aq̄ q̄ti^c. Iste sir⁹ deŕ cū decoc^e cicerū ru. et aq̄ ferrata. Et i opil'one mēbroꝝ intioꝝ ñ oȝ alid q̄rere ad mūdificādū ꝛ apiēdū ep splenē ꝛ renes ꝛ ad digerēdū g̃ssos hu. in oīb⁹ mēbris dū tm̄ adderenŕ aliq̄ q̄ sunt appropata ill' mē bris. Uel pōt digeri mā cū oximelle sq̄lli^c. ° vl' diuretico in q̄b⁹ panāŕ cappares ꝛ tamarisc⁹ et sco. ꝛ sil'a. ¶ Et post mel'ia purgeŕ sic. ꝛ sil'iŕ hu. frigidi ꝛ grossi. ℞. polipo. q̄rcini epithimi pasſ. mundͦ ab aril' cuscute fumitre scolopē- drie corticis capparis tamarisci anisi marat' añ. ℥. ſ. fiat decoctio in qua tempenŕ cortices mirab. indoꝝ. ℥. j. in crastinū fricentur et co- lentur ꝛ colature addaŕ agarici pulueris dia turbith pul'. epithimi. añ. ʒ. j. vel magis vel

minus ꝛc. vel de suꝑdictis possunt fieri pille in quibus addatur yerapiḡ Ga. ʒ. iij. coloquint. ʒ. j.

¶ Uel purgetur cū istis pillis q̄ liberāt nō solū splenē: verū et totū corpus ab egri. que fiunt ab hu. grossis meliḡ flaticis et sūt pill. haly i libro de regali dispōne. li. 10. scd̄e part. ꝛ specialr purgant chol. nigram. ℞. carpobalsami cassieliḡ spice' azari cinamomi croci masticis squinanti achori absinthij succi i aristolo. ro. salis ind. añ. ʒ. ß. aloes epatici. ʒ. v. et ß. diagredij agarici pulpe coloquintide. añ. ʒ. j. et ß. epithi polipodij querc seminis dauci trocisci mirab. indoꝝ. añ. ʒ. iij. cū succo scolop. ꝛ tamarisci fiat massa. dent. ʒ. ij. saluo iure de mag aut minus. et quia dirigunt ad splenem addatur radicis capparis corticis tamarisci scolo. añ. ʒ. ß. forment pillule.

¶ Caplm. 13. de duritie ꝛ opilone splenis.

i **In quolibet** membro sūt 4. ꝟtutes. 1. amph. 9°. 22. ibi. Digesta medicari et nō mouere cruda. Et. 5. de inte. c. penultimo in pn° capli ꝛ in medio eiusdem capli. Splen aūt hꝫ easdē ꝟtutes ex quarum īpedimēto ꝛ debilitate diuersa accñtia ꝛ egritudines in ipo splene ꝛ in corpe diuersimode generāt. Et si iste ꝟtutes remanerēt q̄libet in suo nālī ꝛ debito esse splen est sanū ꝛ totū corpus bn̄ mūdat a supfluitate melica. Iste autē ꝟtutes sūt attractiua eoꝝ q̄ sr sibi silia. Alra est retētiua illoꝝ silium. Ter͠a est alteratiua. i. digestiua. Quarta est expulsiua eorum q̄ sunt sibi ꝯria ꝛ odiosa. Hec sunt ꝟba ga. 3. de complexionib⁹. c. 2. vltra mediū. 6. col. Ex defectu ꝟtutis attractiue eius gñat icte͠a nigra. Ex debilitate eius mittit magna ps melie ad sto͠m et causat aliqñ appetitū caninū: aliqñ vomitū: aliqñ fluxū vētris melicū. ꝛ ista fiunt ꝭm diuersitatē q̄litatꝭ illius melie ad sto͠m expulse ex defectu vel errore ꝟtutis digestiue si digō eius qd̄ ad ipm mittit est circa perfectionem digōnis remanet acetosum ꝛ ex eo nutrit splē impfecte. ꝛ sic in eo causat tumor et opilo ex illa quātitate q̄ mittit ad sto͠m immēsurate et vltra debitū auget appetit⁹. Et si vltra mēsuram coquat ꝛ adurat: freqnt venit patiēs in tristiciā ꝛ meliaꝫ vel in scabiē vl cancrū si nō expellit qd̄ expelli dꝫ a splene tunc est defect⁹ ꝟtutis expulsiue. et tūc illud remanet in eo et ingrossat splen. ꝛ sic causat durities vl opilo vel apostema scliroticū ꝛ post cancer.

Cause hic nō opꝫ difficultatē causarum inferri cū iaꝫ in isto lib. in. c. 6. de opilone epatis ꝑ sile fuerīt ꝑnotate nec signa nec curas: obseruatis tñ canonibus gñalibus. verūtñ signa opilonis sunt grauitas in yponcundrio sinistro et discoloratio totius corpis ꝑcipue faciei tendētis ad nigredinē vel cinericium colorē. ꝛ adest debilitas ꝛ flagella°totius corpis ꝛ debilitas in tibijs. ꝛ qñ laborāt supuenit eis difficultas anhelitus decurtati. ꝛ adest dolor in latere sinistro q̄ aliqñ tendit vsqꝫ ad diafragma rōne colligātie et vsqꝫ ad sto͠m ꝛ epar rōne vicinitatꝭ ꝛ ꝓximitatis. ꝛ ista accidūt: qꝛ grossus sang. debite ab alia massa separi nō pōt ꝑpter causas dictas i. c. 10. isti libri de anato͠a spleis. Si ꝟo ista opilo fuerit ꝑpter apa qualecūqꝫ fuerit apa calm vl frm eius signa in ca. qd̄ est imediate añ istud iam fuerūt annūciata. Si est ꝑpter vētositatē nō adest pōderositas: imo sentit leuitas ꝛ sentit magna extēsio in splene maxime qñ sumpsit castaneas vel pisa vel res vētosas. ꝛ si fit propter salsos hu. nō assunt signa ventositatꝭ nec apatis: sed sentit grauitas cū reliquis signis ꝑus recitatis. durities aūt solo tactu cogscit. vñ si signa apatis nō ꝑcesserunt illa durities inflatio ꝛ opilo a grossis hu. non dubitat euenire. Oēs isti dicunt splene͠ci ꝛ habent macilentiā in corpe ꝛ suspiria multa habēt ꝛ in tibijs ponderositatē ꝛ debilitatē in colore feditatem in mēte tristiciā ꝛ meliam. nullam alacritatē habēt. in latere sinistro ḡuitatem ꝛ in lingua in vrina tenuitatē. Et vltra h̄ sciatꝭ ꝙ durities in splene nō accidit qn opilo concomitet: et vnū sine alio vix pōt pseuerare: q̄ ex cā eadē est cura ꝛ dieta. Attñ in opilone plib⁹ indigem⁹ potibus trociscis ꝛ alijs medicinis interius sumpꝭ. In duritie ꝟo sclirosi egem⁹ epithimatib⁹ ꝛ vnguētꝭ ꝛ emplis ꝛ fomētationibus mollificātib⁹ ꝛ diaforesim facientibus. ꝫ ex istis alternatis vicibus ministratis velocior ꝛ pfectior resultat effectus.

Cura opilonis ꝛ duritiei splenis primo obseruatis canonibus gñalib⁹ dictis in caplo ꝑcedenti. In opilone ꝛ duritie si assunt signa replonis san. grossi saltē in pulsu ꝛ hitudine venarū non nocebit si fiat flebotomia de sophena pedis sinistri. ꝛ post aliquos dies flōmet de saluatella. ꝛ in pn° vel qn̄cūqꝫ hora phisic⁹ fuerit vocat⁹ ad patientē vtat sirupo dicto in. c. huic immediato in apostemate frigido valente si nō affuerit calor: ꝛ purget sic ibi dictū est. Si aūt ista fuerint cū calore vtatur siru° ꝛ purgatiōe dictis in. c. huic imediato vel añ in cura apatꝭ cali vel sicut dictuꝫ est

in caplo 2° isti⁹ libri in cura doloris splenis cū calore. Sed qñ ista sunt sine fe. p⁹ vlia adhuc reuertat ad sir^m supdictū ⁊ vtat eo. Deinde ℞ sic. ℞. vtriusq̄ cētauree radic̄ achori scolopē. añ. m. j. rute. m. ij. ꝯquassent ⁊ bulliāt in ace° ⁊ spōgia vel filtrū in eo bulliēte itinctū ⁊ made factū ⁊ bñ expssum vicesies de mane ⁊ totiens de sero si ieiunat splenetico iacēte in lecto sup regionē splenis applicet mutādo vicissiꝫ duz icipiūt tepefieri ⁊ in fine spōgia sit calefacta ⁊ expssa ⁊ supliget. ¶ Et vtat oī die trocissis de cappe q̄s ponit Ras. 9°. almāsoris. ℞. corticis radic̄ cappis se. agni casti. añ. ℥. x. scolo. ℥. ix. aristolog. ro. foliorū rute. se. nasturcij armo^ci achori nigelle añ. ℥. iij. armo^m dissoluat in aceto ⁊ cū eo forment trocisci pōderantes. ℥. ij. dent q̄libet mane vn⁹ cū apoziate de radicibus ⁊ sir° acetoso cū melle fcō. ¶ Alia assignatio trociscoꝝ sm Daly. ℞. cortic̄ rad. cappis. ℥. iiij. aristo. lon. ℥. ij. armo^ci. ℥. iiij. floꝝ pētafilō piperis al. añ. ℥. iij. costi amari se. rute. añ. ℥. ij. scolo. ℥. ij. ⁊ ℔. ℞. trocisci cū decoctione armo^ci dissoluti. Et valēt sm Daly. in 7. li° 2^e ptis in duritie ⁊ apate duro splenis. verūtñ splē ante ꝯministrationē fortiū diureticoꝝ iuxta doctrinā 5. ⁊ 7. cañ. mollificād⁹ ⁊ fomētand⁹ ē: vt mā p̄pet ad resolōnē. ⁊ sit illa resoluētia ⁊ diuretica ꝯtinuādo dicta mollific° ⁊ fomēta° dnt cōtinuari. ⁊ iō dicit Daly. oꝫ epithimatib⁹ vti añq̄ porrigas medicamina. ¶ Cathapl^a Daly resoluēs duriciē splenis ⁊ vꝫ opilatiōi. ℞. corticis radicis cappis cortic̄ ⁊ radic̄ tamarisci pētafill mētastri se. rute. squille. añ. ℥. iij. salis nit^i. ℥. ij. oīa ꝯquassata bullianf in aceto fortissimo ⁊ cū spōgia p modū supadictū splen euaporet. ⁊ de eisdem icorporat ℞ cathaplasma. ¶ Aliud emplm eiusdē qd in pte est mollificatiuū ⁊ in pte dissolutiuū ⁊ pparat mām ad resolutionē ⁊ vꝫ duritiei splēis ⁊ apati duro. ℞. fenugreci se. lini farine ordei añ. ℥. j. mellitoti. camo. amigd. amar. lupinoꝝ se. cicute. se. rute. añ. ℥. x. squille fimi caparū. lilij al. añ. ℥. j. ⁊ ℔. salis nitri amomi. rad. cappis. añ. ℥. ℔. bdelli. ℥. ij. caricarum nigrarū. 15. numero. Carice ⁊ bdelliū in aceto tempent ⁊ mollificent ⁊ fortiter pistent ⁊ tūc reliq̄ pistata forti℞ icorpentur ⁊ cū aceto mixta ⁊ extēsa sup pānū calidū spleni applicent. Ista cōtinuentur ⁊ videbis mirabilia. ¶ Aliud emplꝫ resolutiuū. ℞. ficuū nigrarū siccaꝝ. ℥. j. bdellij. serapini opoponac̄. añ. ℥. xij. fimi capraꝝ fenugreci añ. ℥. iij. gūme ⁊ ficus in aceto fortissimo tēperentur: ⁊ addit medicis reliq̄s splen emplet. ⁊ qñ volueris remouere post remotionē locus ille cū sir° acetoso vel spōgia madefacta in aceto decoctionis camo. ⁊ cauliū. ru. ⁊ rute fomētet ⁊ fricet ⁊ desup pānus calid⁹ applicet: ⁊ tūc comedat ⁊ bibat. ¶ Nos āo ꝯsueti fuim⁹ vti emplo G^i. 14. de ingenio. c. 5. sic. ℞. gūmi armo^ci dissoluti in aceto. ℥. ij. ⁊ ℔. cere. ℥. ℔. icorpent cum oleo de lilio: addimus tñ radicis yreos rute. añ. ℥. ℔. salis gēme. ℥. v. ℞. emplm ⁊ extēdat sup alutam ad formā. 4^i. folij papiri cū margib⁹. ¶ Iterū tñ regionē splenis vngi faciebam⁹ cū isto vnguento. ℞. aristo. ro. radic̄ achori gētiane corticis radicis cappis ꝑassij sambuci tamarisci ⁊ squille añ. ℥. ij. rute viridis scolopēdrie añ. ℥. iij. ꝯquassent ⁊ tēperent in aceto p vnā noctē in crastinū aūt icidant minutiꝫ ⁊ fortissime sine decoctione pistētur ⁊ p sadatiū passent ad modū carniū citoniorū. deide addat marciaton dialtee olei nardini ⁊ costini arūgie anat̄ ⁊ galline ⁊ porcine alumis salis nitri salis gēme añ. ℥. j. ℞ vng^m quo splenis regio q̄tidie pungatur. Et iteꝝ post punctionē dictā imediate emplm sup splenis regionē afferat ⁊ de eorū iuuamēto nō oꝫ dubitare trib⁹ pcedētibus. Primum est vlium pcedētium admistra°. 2^m bone diete exhibitio. 3^m est medicaminū continuatio. Et si dicto vnguēto addat gūmi arabici opoponac̄ ⁊ galbani añ. ℥. j. dissolutorum in aceto erit magis dissoluti^m duritierū. Ga⁹. aūt in loco pallegato p mollificatiuo vtebat radice maluauisci ⁊ summitatib⁹ malue coc̄ ⁊ icorporat̄ cū sepo anatis ⁊ galline ⁊ porcine ⁊ ℞ cathaplasma ⁊ vꝫ. In 2° aūt de fe. ad glauconē addit istis supadict̄ Ga⁹ radicē draguntee. post ista mollificatiua reuertēdum est ad fortia resolutiua supadicta ⁊ pp exteri⁹ applicata nō postponam⁹ illa que iterius pcipiunt assumi sicut est oximel diureticum ⁊ sir⁹ descriptus ⁊ allegat⁹ supius. ¶ Cura vētositat̄ splenis. Ista cognoscit p īflationē ⁊ extēsionem ⁊ dolorē ⁊ duritiē ⁊ aliq̄n qñ cōprimit sentitur rugitus ⁊ gurgulatio ⁊ aliq̄n eructuatio sine ponderositate ⁊ aggrauatiōe ⁊ tūc vtat istis trociscis sm Serapionē. ℞. nasturcij albi. ℥. xxx. terat ⁊ cribellet ⁊ ꝯficiatur cū fortissimo aceto ⁊ fiant trocisci subtiles ⁊ desiccentur in furno vel in testa cala. ⁊ iterū terātur ⁊ cribellentur deinde adiungantur iste medicine. ℞. granorū agni casti. ℥. x. fructus tamarisci. ℥. v. scol. ℥. vij. addimus radicē cappis teneris foliorum rute añ. ℥. iiij. ℞. trocisci pōderātes. ℥. j. ⁊ ℔. dent. 2. cū aq̄ decoctionis anisi ⁊ sir° acetoso. Eundē pulverē q̄s ponit Daly. in loco pus

dicto addit tñ modicũ farine ordei. ¶ Sequũtur trocisci qui multuz laudãtur ab Haly vbi supra. ⁊ valẽt dolori splenis ex frido ⁊ ex ventositate ⁊ ex apate duro ⁊ opilatione eius. ℞. corticis rad. capparis ⁊ fruct⁹ ei⁹ añ. ʒ. v. nit¹. ʒ. ij. carpobalsami. ʒ. iiij. se. agni casti. ʒ. iij. scolopẽdrie radiq̃ yreos prasij spice¹ acho¹ aristo. lon. ⁊ ro. centauree minoris añ. ʒ. j. ⁊ ß. serapini. ʒ. 4. aga^ci. ʒ. 4. corticis ⁊ florum tamarisci. añ. ʒ. ij. serapinum distemperetur in aceto ⁊ cetera medicamĩa incorporent̃ pulverizata: ⁊ fi͠ trocisci ponderãtes. ʒ. j. ⁊ ß. ⁊ detur omni mane vnus distemperatus cum sirupo acetoso ⁊ cum aqua decoctiõis salicis ⁊ an¹ facta in aq̃ ferrata. ¶ A parte vero exteriori fi͠ sacellatio cum milio ⁊ sale ⁊ cimino torrefactis ⁊ cũ emplastris superius dictis. Et ponãtur vẽtose super regionem splenis sine scarificatiõe. Si v͠o sit ibi aliqua humiditas cum illa ventositate cõmixta quod scitur ex gurgulatiõe que raro fit sine vẽtositatis ⁊ aquositatis cõmixtione. Primo digeratur materia per modum supradictum ⁊ detur sirupus acetosus factus cũ radicibus ⁊ semibus aperitiuis. ¶ Deinde purgetur cum hac colatura. ℞. anisi maratri thimi epithimi florũ viol'. ⁊ boraginis añ. ℥. ß. pasß. mundo. ab arill'. ℥. j. fi͠. decoctio ĩ qua per sex horas dissoluatur mirab. ind. ℥. j. fricentur ⁊ colent̃ ⁊ colature addat̃ diacartami. ʒ. 4. aga^ci. ʒ. j. fi͠ potus. Vel purgetur cũ pillulis de meseron dictis in ca° de alchite que euacuãt aquã faciẽtez gurgulationẽ in quocũqꝫ loco fuerit siue in matrice siue in splene siue iter ciphach ⁊ mirach det̃ tñ parua q̃titas ꝺm vires egri. ¶ Post ista ⁊ cuz istis euaporet̃ regio splenis cum hac decoctione. ℞. anisi maratri carui ruteficce rad. achori ⁊ lilij celestis siccoruz agrimonie. añ. ℥. ij. camo. ℥. iij. coquãtur oĩa in aceto ⁊ cum spõgia fi͠ frequẽter euaporatio precipue ante cibũ. q2 ĩmediate post cibũ nõ cõfert q2 calorem stomachi debilitaret ipsuz exteri⁹ exalando ⁊ hu. ĩdigestus rõne caloris ad splenem traheret̃. ⁊ post vtat̃ empl'is sup̱ius dict̃. ¶ Item dicit Constã. autoritate quorũdaz q͠ si quis bibat in vase tamarisci remouet duritiem splenis. ego aũt hoc fui exp̱tus frequenter p̱cipue in quodã milite cuius splenis durities circiter per annos. 20. in eo durauerat. ⁊ feci ei fieri vasa vinaria ⁊ ciphos ⁊ scutellas pro iure sumẽdo ⁊ dei grã fuit p̱fecte sanatus In casu aũt q͠ nõ habemus tamariscũ de quo possint fieri cifus ⁊ scutella ⁊c. rasura tamarisci remoliant̃ in vi° ⁊ aq̃ ⁊ iure q̃ sumptur⁹ est eger: ⁊ idẽ resultabit effectus si. 40ª cõtinuauerit diebus. Idẽ põt fieri de fraxio sicut de tamarisco. q2 q̃si eiusdẽ virtut̃ sũt. sic scripsit G^a in antidota° cesari. ⁊ hoc ẽt multũ vz in q̃rta si dicta rasura in ptisana vel aq̃ ferrata tempet̃ añ assumptionẽ. Trocisci de lacca dicti in ca° de yposarcha valẽt si sumant̃ cuz dectõe agri^e ⁊ tamarisci ⁊ scolo. ⁊ cũ aq̃ apitia dcã in cura tipanit̃. In isto ẽt casu. s. iflatiõe splenis a vẽtositate vz diacimi^m dianisuz cũ aq̃ apitia dicta in cura alchit̃. ¶ Fiat h° el'ctu^m. ℞. agni casti folioꝝ ⁊ se. ei⁹ siccoꝝ cortic̃ rad. cap̱p̱is cortic̃ tamarisci. añ. ʒ. iij. se. dauci meu an¹ marat¹ carui cimi scol'. añ. ʒ. j. acho¹ sicci. ʒ. ij. ⁊ ß. fi͠ pl'. ex q° cũ zuc°. põt fieri elec^m. p̱ delicat̃ vl' cũ succo scolo. fi͠ trocisci ponderãtes. ʒ. j. ⁊ ß. dent̃ cũ aq̃ apitia vl' cũ sir° acetoso aq̃ ferra^e cõmixto. i ea eñi est v͠t⁹ liq̃faciẽdi ⁊ diminuẽdi splenẽ: vt p° cañ. fen. 2^a. sũma p^a c°. 16. notat̃ ab Aui. ibidẽ. Aq̃ vnũ existit elemẽtoꝝ. ⁊c. Et vtat̃ freq̃nter frican° cũ vng° supradicto vel cũ oleo costino ⁊ nardino. ¶ Hoc est vng^m arthanite qd̃ ponit Heb^e in suo antido° resoluẽs apata splẽis ⁊ lapiditatẽ ei⁹ ⁊ scrophulas. ℞. arthanite. i. ciclanis viscositat̃ tracte de rad. filic̃ succi tameat̃. i. sambuci. añ. ʒ. ix. succi extremitatũ vel folioꝝ tamarisci. ℥. ij. olei irni. ℔. ij. yso¹ hũid. ℥. v. armo^ci bdellij añ. ℥. j. ⁊ ß. cortic̃ rad. cap̱p̱is ℥. j. ⁊ ß. spice¹. ʒ. iij. aceti q͠ suf̃ ad temperãdũ cere qd̃ suf̃. fi͠ vng^m. ¶ Scolop. coquat̃ in vio al. vl' claro. ⁊ vi^m potet̃ p̱ 20. dies ⁊ herba ẽplet̃ur. ⁊ p̱dest splenetic̃ Splen porci sanat spleneticos. Et fi͠ alia remedia. Si aũt p̱ ista splẽ nõ liquef̃ nec mollescit: tũc Haly in 9° li° 2^e p̱tis regal' dispõnis iubet fieri cauteria. Et Albulcas. in p° li° c°. 3°. sup̱ regionẽ splẽis Albulcas dicit q͠ p⁹ mod⁹ est q͠ fi͠. 3. aut. 4. cauteria lineando ꝺm lõgitudinẽ splenis. nõ tñ debes multũ manũ tuã p̱mere: ne forte suba splenis dãnificet̃ ⁊ p⁹ curent̃ sic cetera cauteria. Alius mod⁹ ẽ q͠ hẽas cauteriũ furcatũ hñs. 2. aut. 3. cuspides obtusas ad istã formã. vl' ad istã. Et tũc ĩfirmo iacẽte sup̱ p̱tẽ dextraz eleuata cute q̃ ẽ in directo splẽis vbi cubit⁹ finist̃ ĩfirmi nudi p̱uẽit sb̃ cost̃ ⁊ ibi eleuet̃ cut̃ cũ digit̃ man^a sinistre op̱and̃ ꝫ lõgitudinẽ corp̱is. ⁊ h cauteria iã fi͠ ꝺm latitudinẽ. Deĩde cauteriũ ignitũ hñs. 2. ãt. 3. pũcta trãseat cutẽ app̱hẽsaz cũ digit̃ ⁊ sic remãebũt. 4. foramia si cauteriũ solũ hẽat. 2. puncta vl'. 6. si hẽat. 3. pũcta. ⁊ p⁹ dimittatur fluere. ⁊ curet̃ postea sicut alia cauteria.

Dieta spleneticoꝝ. Primo bonũ ẽ eis morari in aere mũdo nõ turbido nec

ſpiſſo nec nebuloſo ꝛ caueāt a cibis ꝛ pctibus groſſe ſubſtātie. Panis eoꝝ ſit bene coctus et bene fermētatus.1.vl.2.dierū.cui aliq̄ i facttu ra miſcēt gith aut aniſum aut maratrū et bn̄. Et caueāt panē azimū imꝑfecte coctū ꝛ panē durū multoꝝ dierū ꝛ miliatū. Vinū ſit albuꝫ et ſubrubeū claruꝫ.ꝛ ſi indiget lymphet̄ cū aq̄ ferrata pluuiali vel cū aq̄ decoctiōis ſcolopē drie.in q̄ tempent̄ raſure tamariſci cū coꝛtice Caueāt a muſto ꝛ pomacio ꝛ ceruiſia. Carnes ſint auiū cāpeſtriū vſualiū boni chimi ꝛ ſubtilis ꝛ facilis digōnis vt ſunt faſiani perdices ſtarne frācolini columbi turtures auicl'e ꝑue q̄ capiunt̄ in viſco vel bruſco vel cū reti. Cap̄tus muto iuuenis. Et iſta debēt cōedi ꝛ parari cū aceto vt dicit Haly. Caueat carnes poꝛcinas lepoꝛinas bouīas ꝛ carnes ſalſas ꝛ effumatas. Piſces pōt comedere ſq̄moſos d̄ aq̄s mūdis bullitis cū petro.ꝛ aceto.ꝛ pōt cōedere oua ſoꝛbilia fracta in aqua.vtat̄ per°mēta ſen°alleis ꝛ poꝛis ꝛ ſinap.ꝛ vtroq̄ naſturtio ſaluia yſopo ꝛ rafano ſicla enđ ꝛ roſtro poꝛcino iure cicerū ru.ꝛ iure cauliū ru.ꝑme ebullitionis ſepe capiat aniſum cimi^m anetū carui maratrū ꝛ ſe.ſiſami. Caueāt a caſeo ꝛ lacte et riſo ꝛ amido ꝛ ab om̄i legumine:qm̄ hu.g̊ſſuꝫ et vētoſum gn̄ant ꝛ opilōnē. Caueāt etiam a piris ꝛ ſoꝛbis ꝛ meſpulis ꝛ caſtaneis citonijs ꝛ ꝑſic̄.vtat̄ cappare tamariſco amigđ.amar. ꝛ nucleis ꝑſicoꝝ ꝛ ceraſeoꝝ. Comedat iuſſella et bibat vinū in cipho de tamariſco et in ſcutellis ꝛ ciſis de fraxino vel fruſta eoꝝ ponāt in potibus eoꝝ. Et vtat̄ aq̄ ferrata imo ex ea fiat coq̄na eoꝝ ꝛ cū ea vinū lipheт. Exercitio vtat̄ tempato ante prandiū:ꝛ faciāt fricationē cū vrina pueri cal'a vel cuꝫ ꝓpria. Intrent balnea nālia vel ſaltē artificial'r cū decoctōe herbarū q̄ in ſirupo ponunt̄. dicit Stephan⁹ arnaldi ꝙ iſtud acetū valet ſplenetic̄ in. viij. ℞.aceti remolliant̄ ſummitates tamariſci ꝛ oꝛigani ꝛ fen^l ꝛ apij ꝛ cuſcute ꝛ roſtri poꝛcini ꝑ tres dies ꝛ poſt colet̄ ꝛ reponat̄ ꝛ vtatur in cibis ſuis.vtat̄ oībus ſpeciebus.

Declaratio in egritudinib⁹ ſplenis Primo ſciendū ꝙ interdū ex egritudinibus ſplenis ſuꝑueniunt aliq̄ accidentia capiti. ſicut qn̄ in eo eſt apoſtema melancholicū durum fiūt male imaginatōes et coꝛrupte cogitatiōes ꝛ triſticia:vt dic̄ Aui. Non tn̄ foꝛtis ꝑmixtio rationis ꝛ ſenſus:niſi poſtq̄ ꝑ multū tp̄s durauerit ꝛ ſubito augmētatur illa cho.nigra aduſta vel alter hu.male qualitat̄ ꝛ.tūc illa accn̄tia intēdunt̄ ꝛ venit ꝑmixtio rōnis cū timoꝛe ꝛ triſticia. Et iſta fiūt vno de duob⁹ modis. aut q2 fumi ab humoꝛe in ſplene ꝯtento ad ce^m eleuant̄ ꝛ ip̄m cōturbant ꝛ iudiciū eius cū eoꝝ ſpiſſitudine ꝛ tenebroſitate:aut ꝓpter cōicatiōnē ſplenis ad diafrag^a ꝛ diafragmat̄ ad ce^m.ꝛ ꝑ eundē moduꝫ fit aliq̄n doloꝛ in capitib⁹ eoꝝ.ideo medicādo ſplenē caput oīno nō eſt negligēdū.ſepe eniꝫ mēbꝛa inferioꝛa ad inuicē capiti ꝛ caput īferioꝛib⁹ cōicat ꝓpter qđ Ga.in.3.li.paſſionarij dicebat ꝑciſe talia v̄ba vt ſequit̄. Eſt nāq̄ ꝑfecto ꝙ om̄s egritudines ꝑtis alicuius toti⁹ coꝛꝑis ſub capitis ꝑiudicio commouent̄. naꝫ huic ſe ſingula mēbꝛa inferioꝛa nexu quodaꝫ familiari nexuerunt myſterio nāli. et ſicut ex ſingulis coꝛꝑis ſubſtantijs conſtat.ita etiam alterū alterius auxilio gubernat̄ ꝛc. hec ille. In paſſionibus renū nō ſolū etiā capiti:imo cuilibet mēbꝛo a cōicatione alterius leſo eſt ſubueniendū poſtq̄ remedijs vl'ibus ꝛ ꝑticularibus membꝛū mādās fuerit ꝑus ꝓcuratū. ¶ Scđo ſciendū ꝙ ga.2. de v̄tutibus nālib⁹. ca.9.circa mediū capl'i dicit ſic. vl'r cū minus q̄ opoꝛteat ad ſeip̄m trahat ſplen melicū humoꝛē ꝛ immūdū ſanguinē male coloꝛatuꝫ fit totū coꝛpus.ꝛ quāto indigētius trahit tanto eſt ſignū ꝙ ip̄e in ſe eſt male diſpoſitus.ꝛ ſeq̄tur in ſn̄ia ꝙ renes male attrahūt vrinaꝫ qn̄ ſe male habēt.ꝛ ſil'r ſplen male attrahit cho. nigrā qn̄ eſt infirmus.ꝛ tūc ſan fit groſſioꝛ et nigrioꝛ:q2 nō eſt depuratus a fece melica. et iſta ꝑn̄t notari in iudicijs flēmie qn̄ flēmant̄. oīa iſta ꝑſtant iuuamētū in cognitōne egritudinū. Ga.ibi in ſn̄ia. ¶ Tertio nota ſm Ga.5. meg^l.ꝙ in vulnerat̄ ꝛ vlcerat̄:ſi ſplen et epar ſint infirma illa mēbꝛa debent ꝑus curari:q̄a impoſſibile eſt vlcus ſeu vulnus curari: niſi ꝑus eis ſanitas reſtituat̄. Et bene eſt dictum q2 quodlibet mēbꝛū vulneratū ſeu vlceratuꝫ ſi debet ſanari opꝫ ꝙ reſtauratio in eo fiat ꝑ ſan.cōpl'oni eius conuenientē. Cōſtat aūt ꝙ ſplenetici nō habēt ſan.ſic mūdū.g̊ in eis bona oꝑatio fieri nō pōt:niſi ꝑ ſplenē ſan.nutrimētalis coꝛꝑis a fece melica fuerit mūdificatus. Sil'i modo pōt dici de epate. ¶ Quar°notādū ſm Aui.in.15.3^e.can̄.c.2.ꝛ in eadē.15.3^e. c.1.ꝙ qn̄ ſplen īpiguat̄ totū coꝛp⁹ extenuat̄ ꝛ macrū efficit̄ ꝓpt̄ duo. Pꝛio q2 v̄t⁹ digeſtiua epat̄ ledit̄ a magnitudine ſplenis et groſſitie ei⁹:q2 ē ei ꝯ̄ria ꝓpt̄ nimiā frīgiditatē ꝛ ſiccitatem deoꝛdinatā. Virt⁹ aūt digeſtiua ei⁹ ꝑ cal'm et hu.oꝑat̄.ꝛ iō ꝑu⁹ſan.i epate gn̄at̄ q̄ de cā coꝛp⁹ macreſcit.2° q2 ſplen attrahit magnā ſan,

quātitatē ab epate debilitato vltra ꝙ attrahere ꝯsueuerat ꝓpter suā magnitudinē. Externa° aūt splenis bonitatē hu. ꝛ pinguedo ei⁹ maliciā eoꝝ ostendūt. ¶ Quito intelligēdum sicut dicit Ga. meg' ꝑticula. 3. q̄ſi col. 10. ꝙ ep ꝛ splen sunt parata ad recipiendū duritiē q̄ñ sunt apata: ſʒ epar facili⁹ recipit duriciem ꝙ aliqđ aliud mēbrū: qꝛ suba ei⁹ est obtusa ꝛ vene q̄ ꝑ ipm expāſe sunt multū sūt stricte ꝓpt cām in anato^a epatis assignatā. ꝛ iō materia apatis nō bñ pōt emitti foris nec solui ꝛ sic i duraſ. etiā qꝛ ex caloꝛe eius ꝛ mēbꝛoꝝ vicinorū subtile illi⁹ materie resoluiſ cito ꝛ grossuꝫ remanet. ꝛ sic durities vel lapidificatio ꝯcreatur. iō lapides in epate bouis ꝛ porci ꝛ hoīm frequēter gñanſ. splen ꝟo ꝙuis hēat subam rarā ꝛ nō ita compactā sicut epar. tñ qꝛ nutrimentū ei⁹ est grossum ꝛ hꝫ paucas ptes subtiles ille breuiter ꝯsumunſ ꝛ remanet grossum et ꝑ ꝯñs durities vel lapidificatio ꝯcreanſ ꝛ ꝓducunſ. Jta ꝗ ꝙtū est ex pte sube ep citius induraſ: ſʒ ex pte nutrimēti splē citi⁹ induraſ ¶ Sexto notandū vt tactū est in iudicijs ꝙ a splene indurato vel opilatovel alr apate leso multe in coꝛpe gñanſ egritudines sic ē ydropis ptis fe. quarta^a ꝛ q̄ntana ꝛ emittritei: imo etiā scabies ꝛ sintheſ. Et ista fiunt qꝛ facit errare epar ꝛ alia mēbꝛa marīe q̄ñ nō bñ mūdificat san. a melica supfluitate. ¶ Septi° q̄riſ. vtrū ad oēm opilōnē splenis sequaſ apa ꝛ putrefac°. ꝛ videſ ꝙ sic: qꝛ hūoꝛes putreſ q̄ñ cōculcanſ in vno loco ꝛ ꝓhibenſ a respiratōe: ſʒ sic est in opilōne: ꝗ ꝛc. ꝯñā nō est et maioꝛ est haly. 3. teg'. ꝯ°. 93. Euacuatōes ꝟo ꝛc. vbi dicit chumus eñ nō putreſ donec ꝓhibeſ ei⁹ expiratio. Hoc idem testaſ ysaach in febꝛib⁹. Minoꝛ pꝫ qꝛ si ꝑfecte euacuareſ nō esset opilatio nec clausio viarū. Oppo^m pꝫ ꝑ oēs: qꝛ opila° potest esse sine apate ꝛ sine putrefctōe. ¶ Primo nō ꝙ drīa ē inſ ꝯclausionē poꝛoꝝ ꝛ opilationē. Cū eñ ꝯclausionē dicim⁹ solūmodo exterioꝛē cuti cōclausam esse ītelligim⁹. cuꝫ eñ opilōnē dicimus intelligim⁹ vias ꝛ foꝛamina de q̄bus ꝛ ꝑ q̄ fumus dissoluiſ esse opilatavt nihil fumi ab eis egrediaſ nec etiā qđ subtilissimū est ꝟba sunt Ga' meg' ꝑticula. 9. col. 1 Et nunꝙ sine ista magna opilōne fe. pu. nec apa potest gñari ꝭm Ga. ibidem. Et cause istius opilōnis eedē sūt in splene ꝛ in epate que iam fuerūt cōmemoꝛate in caplō. 6. istius. 5. libꝛi. ¶ Scđo ꝑ isto dubio nota: ꝙ ꝓpter istaꝫ opilōnē magnā est dare: aliā in q̄ nō est tāta clausio nec ꝓhibitio respiratōis nec mlta mā in vno loco cōgregata. ¶ Tūc fit ꝑma ꝯ°. nō est necesse in q̄lib; epatis vel splenis epilōne fe. vel apa generari. pꝫ ad expientiā ꝛ ꝓbatur qꝛ possibile est ꝙ nō multa materia in vno loco vel in aliq̄bus venis ꝯgregeſ: ſʒ pauca q̄ ē sufficiēs facere opilōnē ꝛ nō apa cū sit extēsa ꝑ cōcauitates aliq̄s mēbꝛi: vt ꝑ venas et poros. nō aūt cōgregata nec ꝯculcata in vno loco vel poꝛositatibus membꝛi. Et ꝓpter hoc in opilōne nō fit inflatio de qua fit curādū sicut in apate. Et ꝑ hoc pꝫ rñsio ad argumentū añ opp^m. ¶ Octauū queriſ vtrū in opilōne splenis vrina debeat esse tenuis. Et arguiſ ꝙ nō qꝛ oīe qđ ab alio dissoluiſ: necesse ē vt assiletur ei a q̄ dissoluiſ. 1. amph. ꝯ° ꝛ q̄ crescūt ꝛc. Sed vrina splene^ci dissoluiſ a materia grossa et spissa. ꝗ ꝛc. ꝯñā nota est. ꝛ añs ꝑ maioꝛi pte vbi. ſ. et ꝑ minoꝛi ptꝫ: qꝛ a mā melica que est grossa ꝛ spissa. Oppositū videm⁹ ad expiētiā qꝛ in opilōne splenis apparēt pallide vl̄ glauce tenues ꝛ radiose. ¶ Primo nō ꝙ splen r'u triſ a san. grosso. qꝛ a gibbo epatis ad ipsum mittiſ vt visum est in. c. 10. istius. 5. libꝛi. ꝛ in sua nutritiōe resultat aliq̄ aquosa supfluitas que iterū in parte ꝟsus epar ꝛ venas ꝓgreditur ꝛ cū san. venali misceſ ꝛ fit pars liquoꝛis aliqua eius pars ꝑ poꝛos vrinales ad renes dirigiſ ꝛ cū vrina expelliſ. ꝛ ista aquositas in ꝓcessu suo ab epate. ad splenē erat multū subtilis vt faceret penetrare nutrimētū grossum in regressu aūt adhuc est subtilioꝛ quia ab ea separatū est quicq̄ feculētie ꝛ grossiciei hēbat Causa aūt istius reuersiōis est carētia viarū a splene ad renes ꝛ vesicam: quia nō habꝫ vias ad renes vel vesicaꝫ: per quas purgetur sicut epar. 13. mega' q̄ſi col. 2. ¶ Scđo ꝑ quesito est notandū ꝙ coloꝛ daſ vrine aliq̄ñ ꝑ viam cōmixtionis. Jta ꝙ pars alicui⁹ hūoꝛis dñanlis in coꝛpe misceſ ei. ꝛ tūc ꝭm ꝙ ille humoꝛ magis aut minus in coꝛpe aut in aliq̄ mēbꝛo vbi transit dominaſ magis aut min⁹ coloꝛat vrinam exemplū de icte. ꝛ tertiana in quibus cholera in epate dñaſ. verūtñ qꝛ maioꝛ ꝙtitas cholere dñaſ epati in icte^a in ea amplius vrina coloꝛaſ. Et aliq̄ñ vrina coloꝛaſ ꝑviam ꝑuationis ita ꝙ ꝑuaſ a mixtione humoꝛuꝫ q̄ cōsueuerūt vrinā tingere ꝛ coloꝛare. vñ vrina absq; coloꝛe est de se ꝛ diafana. Si ꝗ nihil ei misceaſ remanet in diaphanitate sua. Cōstat aūt ꝙ in foꝛti opilōne aliq̄d ex grossis et non dissolubilibus humoꝛib⁹ cū ea non misceſ rōne stricture viarū ꝛ poꝛoꝝ ꝛ rōne grossitudis humoꝝ ꝛ rōne carētie viarum ꝛ meatuum ad

splenem ad vias vrinales. quod vrina remanet pura secundum suum proprium colorem. s. quae est pallida et glauca et tenuis et radiosa. Et quamuis per illos grossos splenis humores transeat tamen nihil ab eis eliquatur nisi vrine misceatur. Et est simile de aqua distillata per grossos feces vini per quas si aqua transeat clarificata nunquam cum ea grossum commiscetur nec spissa efficitur. et hoc est ratione clausionis sacci per quas solum potest transire. Et ad rationes dico quod illa vrina non decidit ab illis humoribus cum ab eis nihil possit separari. ¶ Nono dubitatur quare hu. sicut est co. prassina aut vitellina vel melancolia adusta non habent propria receptacula sicut hu. naturales. Dico quod natura ordinauit receptacula hu. naturalibus qui sunt sub regimine nature conseruatis. vt inde se iuuaret in seruitio quorundam membrorum in speciali: etiam in seruitio totius corporis in generali. Natura enim condidit arterias pro sanguine subtili arteriali. fecit etiam venas pro massa sanguinaria etiam pro flate naturali quod est san. imperfecte coctus de quo natura se iuuat in nutritione tempore necessitatis ideo a sanguine non separatur. In ista etiam massa sunt omnes hu. commixti secundum proportionem quam natura eis ordinauit. et hoc dicit ga. 2. pro. commento 38. ibi. Laudabilis sanguis vomitus etc. Preparauit etiam natura cistim fellis vt mundificaret massam sanguinariam iam recitatam. similiter etiam splenem ad mundificandum superfluitatem. melancolicam a sanguine etiam vt inde fieret iuuamentum supradicta in anatomia splenis. Alii autem hu. non sunt de intentione nature nec sub regimine eius nisi sub regimine correctiuo vt eos digerat digestione no ciuiui. deinde expellat iuxta posse nec etiam aliquo modo corpus nutriunt nec iuuamentum faciunt. ideo locum non habent determinatum. omnis enim hu. extraneus qui non de natura corporis esse probatur. impossibile est vt nutriat ea sed potius in putredinem immutatur. verba sunt Gal. 2. aph. commento 13. ibi. Que relinquuntur etc. Et sic patet responsio ad questionem et patet etiam quod co. quae mittitur ad cisti fellis et melancolia que mittitur ad splenem sub numero humorum naturalium reponuntur cum natura eis in actione vel nutritione se iuuet. ¶ Decimo sciatur quod melancolia et co. et flegma innaturales multum abundant in stomacho et ad ipsum fluunt. Cuius causa est quia sicut dicit Ga. 3. de virtutibus naturalibus. c. 3. quod particule sic se habent ad inuicem quod stomachus per easdem venas attrahit nutrimentum ad se ab epate si indiget sicut accidit in longioribus ieiuniis per quas ab ipso stomacho ad epar prius transierat. non solum stomachus hoc facit. verumtamen omnia membra attrahunt ab aliis secundum quod nutrimento indigent. Et sequitur in littera. Sicut enim ex se inuicem particule habent nutrimentum. ita etiam a se inuicem deponunt superfluitates Ex quo patet quod isti hu. vel superfluitates in membris existentes naturaliter fluunt ad stomachum et forte ad apostemata vel scabiem vel putrefactionem vel causam febris conuertentur quo circa dicebat Oribasius quod stomachus est centina omnium humorum immundorum imo secundum ipsum stomachus est in corpore sicut latrina in ciuitate. Ideo cum isti hu. cursum transgrediuntur nature ad stomachum per eadem loca fluunt per que chilus et sanguis et cetera membra penetrauerunt. et ideo plus manifestius in stomacho superabundant etc.

¶ Capitulum. 14. de anathomia renum.

Renes secundum deriuationem dicuntur a riuis. quasi a renibus riui cenosi humoris deriuantur. nam vene et medulle tenuitur loquorem de sudant in renibus. qui liquor rursus a renibus calore venereo resolutus recurrit ad vasa genitalia. Frater Jo. de ianua in prosodia et sic ibi. Capit renes pro renibus et pro vasis spermaticis et pro toto illo spatio. vbi ista colliguntur. Dicimus etiam nos quod renes dicuntur a riuis aquose humiditatis ab epate ad ipsos fluentis. ab eis etiam ad vesicam sine intermissione riuos prosilit vrine ad vesicam decurrentis: quia in exitu illius aquositatis ab vrina fit denominatio. ideo dicit egidius. Dicitur vrina quasi fit in renibus vna. Renes autem sunt duo membra satis dura et spissa colore semirubea colorata in tergo super lumbos et spondilia collocata ad mundificationem aquositatis san. a natura ordinata a san. cum aquositate attracto nutrita et augmentata. Locus autem renum est post spondiles. 12. costarum et super spondilem renum primum. Ga. vero. 5. de iuuamentis membrorum dicit quod creator fuit sollicitus trahere duas choleras ad loca destinata post generationem successiuam masse sanguinarie vt ipsum san. depuraret ab eis superfluum aut residuum subtile quod remansit in sanguine. sicut vrina distinguitur a san. per duos renes. et sunt positi prope epar ad exitum illius a corpore est posita vesica vt vrina transeat ad ipsam et congregetur in ea et in extremitate vesice est positus musculus retinens vrinam et cohibens ipsam ab exitu nisi in hora in qua debet exire. verba sunt ga. ibidem. Et sequitur immediate. et vesica posita fuit inferius in loco per quem est exitus superfluitatis cibi supreme digestionis propter melius. Et renes fuerunt positi in loco alto vt sint propinqui ad extrahendum aquositatem a san. fortius hec ille. Nam attractio fortior et leuior fit in loco propinquo. Ad quemlibet autem renem dirigitur vnus porus a gibbositate epatis per quam transit illa

aquositas cū quā miscet portio san. ad nutrimētū ipoꝝ renū. ⁊ nō indigēt alia vēa p quā sanguis afferat ad eos p nutritiōe. Postq̄ renes digesserūt illā aquositatē ⁊ p sui nutrimento dictū san. receperūt fuit necessariū vt ponant inter renes ⁊ vesicā canales: ⁊ ꝓpter hoc fuerūt ibi positi duo canales longi duri ⁊ fortes q̄ dicunt vritides quasi vrinam dātes dū illa ibi transit ille liquor formal'r est vrina qui quidē pori vrinā dantes descendūt inferius ⁊ cōiungunt exteriori tunice vesice. deide intrāt collū vesice ⁊ descendūt vltra et penetrant scdam tunicā vesice. Et sic transit vrina a cōuexa supficie ad ɔcauā ⁊ ibi ɔgregat. tpe āo necessitatꝫ expellit. Ren aūt dext' est altior sinistro: vt poteris in anato^a cogscere. Illi⁹ cā est q: mē^{m} qd purgat. s. epar ē in pte dextra. etiā q: pl'es rami vene q̄ dr cōcaua siue kil. q̄ egredit a gibbo epatis p quos portat nutri^{m} ad venā amplā sunt transeūtes ad dextrū istius vene. Et omē corpus in q̄ ṽtus ē attractiua facili⁹ attrahit ren ad pte in q̄ est. vt dicit Ga. 5. de iuuamētis q̄si in. 3. col'. Aliā causam ponit ibidē Ga. q: splen deprimit ad pte inferiorem sto^{t} ⁊ epar eleuat ideo est eleuatio renis dextri sup sinistrū ꝫm eleuationē epatis sup splenē. Nā epar q̄si tāgit renē dextrū ⁊ io est ei ꝓpinquior ⁊ pmo ⁊ mag' forti⁹ vt attrahat aq̄sitatē ab epate. Ren aūt sinister attrahit nō ita fortiter ꝫ paulatim ⁊ scdario: vt dic' auic. in. 18. 3^{i}. c. de anatho^{a} renū. Et q̄uis co. ru. nō hēat nisi vnū receptaculū scꝫ fel ⁊ co. ni. aliū. s. splenē tñ illa aq̄sitas indiguit hr̄e duo receptacula scꝫ duos renes: q: multa ⁊ in magna quātitate est. Si aūt eēt vnū magnū mē^{m} qd esset capax multe aquositatꝫ nō eēt corp⁹ aial' eq̄le: q: si illō eēt ī dextra pte in sinistra nihil eēt ⁊ ecōuerso. ⁊ ideo fuerūt duo vt corp⁹ aial' esset equale. ⁊ vt tm̄ valeāt duo eq̄les sic vn⁹ magnus. Etiam ꝓpter aliud fuerūt duo vt si actio vni⁹ impediat pars illius actōis p aliū compleat. Quilibet aūt istoꝝ renū hꝫ in se ɔcauitatē magnā: q: aquositas est multa ⁊ in pua ɔcauitate recipi nō pōt cū sit subtilis attractioni obediēs. Nā res subtilis veloci⁹ obedit attrahēti q̄ res grossa. 5. de iuuamētꝫ post in col'. ¶ Et dicit Ga. ibidē. Et ego dico q̄ caro eoꝝ fuit dura ⁊ spissa ꝓpter duo. quoꝝ alterū est: q̄ corpus spissum est forti⁹ ad attrahēdū supfluitatē aq̄sam. Aliud est q: renes indigent nutrimento. Et cum illa aquositate attrahunt aliquid de cholera citrina que tota pura exit cum vrina ꝓpter illud qd attrahūt de sanguine ponderat et descēdit in eis: ⁊ applicatur cum carne ⁊ ɔtinuat cū ea paulatim et efficit eis cibus. vt q̄ san. nō currat nec exeat cum vrina ex cānalibus renuꝫ fuit corpus illorum spissum. hec ille. Fuit etiā suba eoruꝫ dura ⁊ spissa vt nō attrahat nisi subtile. Naꝫ si essent rara et spōgiosa sicut splen attraheret grossum ⁊ spissuꝫ. Secūda causa est vt nō ledant a multitudine supfluitatꝫ aquose quaꝫ ɔtinue recipiūt que de se est acuta: ⁊ cū ea vt plurimā commiscent hu. acuti vt ponit Aui. Et venit eis vnus neruus a quo creantur vel fiunt panniculi eoꝝ: vt dicit Gal. Et veniunt ad ipos due vene magne copulate cuꝫ vtroq̄ eorum scꝫ vena pulsatilis que est super dorsū et vena non pulsatilis que orit' et gibbo epatis. Et ponit Galien⁹ q̄ non indiget vena 3^{a} ⁊c. Creati fuerunt oblongi vt in longitudine vie magis excoqueret illa aquositas et sanguis ibi cōmixtus vt melius separetur ab ea. Fuerunt etiam ad rotunditatē tendētes sicut ouum compressum: vt cum suis angulis alijs membris nō nocerent etiam q: forma rotūda maioris est capacitatis ⁊ resistētie vt in alijs comprobat facultatibus.

¶ Caplm. 15. de debilitate ⁊ dolore renū.

i **Mplicite** ponit Galien⁹. 6 de morbo. c. 2. et in tertio libro possionarij passiōes renū ⁊ ꝓsequēdo eas satis declarat Simil'r facit Constātinus. 9. pāteg' ca. ꝓprio de passionibus renum. Et Auic. 18. 3^{i}. trac. 1. c. 2. Et in sententia dicunt q̄ renib⁹ accidūt tria genera morboꝝ scꝫ mala complexio: mala cōpositio et mala vnio que est solo ɔtinuitatis. Mala complexio potest esse simplex vel composita. mala compositio quia a pma sui creatione possunt esse nimis parui aut nimis magni. Aut potest in eis causari opilatio. et sub ista reponunt lapides arenule ⁊ congregatio viscosorum ⁊ grossoꝝ humoꝝ impedientium viam eoꝝ vel vias que veniūt ad ipos vel ab eis ad vesicam ꝓcedunt. Rursus mala vnio quia eorum cōcauitas potest dissolui p corruptionem ⁊ vlcerationē aut p vulnus aut p venarum aptionem. Possunt etiam pati morbū compositum quia apostemationē. ¶ Debilitatem autē renum voco: quando deficiūt a sua ꝓpria actione que est mūdificatio sanguinis ab aquositate ⁊ conuersio ma^{e} nutrimentalis sanguinee in substantia renū p eorum ꝓprias digestionem. Etiam voco debilitatem renum debiletatē expulsiue eoꝝ etiam attractiue q̄n

nec possunt attrahere nec digerere nec expel/lere ⁊ vltra ꝙ debēt operētur. Et ista est ꝓpria debilitas renum ⁊ virtutum eoꝝ que omnia cognoscuntur per debilitatem operationū eorum cū dolore. Nam si homo habet dolorē in renibus sine lapide ⁊ sine apate ⁊ sine aliqua manifesta passione. vel aliquando mingit vrinam sanguinolētam tunc merito pōt dici debilitas ⁊ dolor renum.

Cause debilitatis renum ⁊ doloris eorū Quedam sunt primitiue quedaꝫ antecedētes quedam coniuncte. Cause primitiue ponūtur a Ga° ⁊ Cōstantino in locis allegatis. similiter etiam ab Aui. Et sunt casus ꝑcussio ⁊ cōquassatio equitatio nō assueta maxime in equo alte trotante preter consuetudinem ⁊ gradationē. Similiter lōga itineratio pedibus eundo applicatio etiam rerum stupefacientium ad extra. ⁊ nimia frigiditas mortificans. Magna caliditas dissoluēs. Nimi⁹ potus aque limose vel turbide. Tendere etiaꝫ balistas fortes cum stricto lumbari iuuat ad dolorem in senectute: q̄uis in actu dolor non sentiatur. similiter portare magna onera incōsueta. ¶ Cause antecedētes possunt esse mala cōplo ca. vel frida sicca vel humida. simplex vel cōposita cum materia vel sine materia: vt plurimum tamē cum materia. Multus ⁊ superfluus coitus. Nimius ⁊ lōgus vsus diureticorum ad ītra. Alia causa antecedens ponitur a G°. 6°. de īterioribus c. 2°. scꝫ largitas earum venarum que attrahunt aquositatem a vena cōcaua ad renes. De corruptione autem spermatis in vasis ⁊ circa vasa seminaria retenta in assuetis coitu nō est dubitādum quin sit cā doloris: dum tamē superflue trāsportet. Oēs etiam alie passiones renum que īferius dicētur: vt sunt apostemata lapis excoriatio vētositas possunt esse cause antecedentes doloris ⁊ debilitatis renum. ¶ Cause coniuncte omnes cause antecedētes que recitate fuerūt in p̄ncipio in processu possunt eē primitiue vel antecedentes. sed postꝙ cōtinuate fuerūt ⁊ suum introducūt effectuꝫ ⁊ egritudinē actualē sunt cōiuncte doloris ⁊ debilitatis renum.

Signa doloris ⁊ debilitatis renū ⁊ causarū eius. signa doloris sād sunt manifesta: q2 dolet in anchis ⁊ in regiōe lumborū ⁊ aliqñ nō potest ambulare. Et in isto dolore sunt multi gradus: q2 p̄uus maior maximus ꝺm diuersitatem ⁊ q̄titatem causarum illius doloris. Aliud signū egritudis renū. scꝫ doloris ⁊ debilitatis renū est q2 aliqñ mingit vrinam sanguineā. Si ergo fuerit debilitas renū cū dolore a causis p̄mitiuis ex relatione pa. cognoscunt. Si fuerit pp largitudinem ⁊ amplitudinē venaꝝ p quas fit attractio superfluitatis aquose cum sanguie mitte a vena cōcaua ad ipsos renes. tūc dicit Ga⁹ 6°. de īterioribus c°. 2°. ꝙ isti mingunt subtileꝫ sanguinē eruginosum similem egestioni epatice passionis in initio sui existentis supple que est sicut lotura carnis recētis: q̄uis ista que procedit a renibus sit magis sanguinolentia ꝙ egestio epatica de qua in libro 4°. fecimus mentionē Et venit ista vrina sanguinea post digestionē factam in epate. cum sanguis spargitur ad venas q2 si vrina patientis consideret immediate post cibum reperietur aquosa. ¶ Unde ista vrina sanguinolenta potest prouenire duob⁹ modis. vt dicit Ga⁹ loco vltime allegato. Uno modo propter defectionem renum procedentem ab aliqua egritudine ipsorum. ⁊ tunc sentitur dolor in renibus ⁊ qualitas dominans. Uel egritudo cum suis signis cognoscit vt infra dicetur deo dante. Alio modo pōt prouenire propter largitudinem ⁊ ampliationem viarum supradictarum per quas ad renes attrahitur aquositas. Et tunc Serapio. ⁊ Auicē. dicunt ꝙ tales vrine veniūt sine dolore. Serap. dicit ꝙ aliquando vrina cuꝫ sanguine ⁊ alijs superfluitatibus venit per viam mūdificationis ab epate ⁊ tūc fit residentia in fundo vrie. Si vene sint salue ⁊ tunc eger sentit iuuamentum magnum ⁊ tranquillitatē ⁊ iste venit ꝺm periodos ⁊ paroxismos sicut fluxus sanguis emorroydarum. In illa autem que fit pp debilitatem renum vel propter nimiam venaꝝ amplitudinē que si durauerit totum corp⁹ extenuabitur ⁊ macrescit. q2 non soluꝫ nutrimētum renū euaꝺ. imo ⁊ sanguis etiam q̄ ad nutrimentū corporis debuisset trahi magna q̄titas ad renes diriuaꝺ cum aquositate ⁊ ē simile de aqua q̄ ad locū fluit decliuiorē marie vbi amplitudo canalium repitur. ¶ Si autē dolor ⁊ debilitas fuerit propꝺ malā cōplexionem tunc assunt signa complexionis dominātis. Naꝫ in calida sentitur calor in loco tactu. etiam repitur ꝙ iuuaꝺ a frigidis ⁊ ledit a calidis: nisi repletio īpediret: adest sitis ⁊ amaritu⁹ oris ⁊ debilitas appetit⁹. Et si nō sꝺ multum leñ appetūt coitum ⁊ frequenter. Et alia particularia cōueniunt vt q2 iuuenis coleric⁹ tēpus estatis vrina pauca ⁊ tincta ⁊ q̄ncꝫ pinguedo supernatans in superficie apparet. ¶ Si vero dolor ⁊ debilitas est cum mā dolor

sentitur grauatiuus ponderosus ⁊ post motū
crescit ⁊ cū alteranᵃ vl' resoluētia applicantur
parū ꝓficiunt donec mā fuerit purgata ⁊ to'
tum ꝯ̄riū est sine mā peccāte. Et dicit Auic. ꝙ
quocūq; mō sit debilitas renū ⁊ extenuaᵒ eoꝝ
semꝑ veniūt cū paucitate vrine ⁊ defectiōe in
coitu ⁊ cum debilitate visus ⁊ dolore capitis.
¶ Cum aūt dolor ⁊ debilitas renū fuerit a' ma
la fria tūc nō adest calor nō sitis nec dolor est
tm̄ intēsus vrina est remissa ⁊ in maiori q̄titᵉ
q: nō ꝯsumit a calore inordinato. Et alia ꝑti/
cularia ꝯueniunt vt q: flāticus senex ⁊ tēpus
hyemis. Si aūt sit a lapide vl' apāte signa iſe
rius dicētur in suis capitulis.

Iudicia Primo icipit ypo. indicare in
passionibus renū. Quicunq;
nefretici fiūt supra. 40ᵐ. annū nō sanantur
4ᵒ. ampho. ampħ. 70ᵒ. Ga' nō tꝫ istū ampho/
rismū n'ᶜ ipsum cōmētauit. Sed ad hᵒ ꝙ āphoꝰ
sit verus reqrit ꝙ iste per longū tp̄s añ. 40ᵐ
annū fuerit nefreticus ⁊ cū illa nefresi q̄ ē do
lor ⁊ passio renū trāsiuerit. 40ᵐ annū. nam si
venisset in. 40ᵒ. anno vel paulopost ⁊ antea
nunq̄ habuisset: adhuc posset curari. ¶ Scd̄o
requiritur ꝙ medicamia ꝯpetētia ante. 40ᵐ
annū fuerit pro salute exhibita ⁊ applicata. ⁊
postea applicarēt: forte curari posset. Et ego
multos vidi meliorari post 40ᵐ. annum. Et
tūc dicit Gordonius ⁊ bn̄ ꝙ si nō fuerūt sana
ti in iuuētute cū virtute forti: q̄n̄o cum debili
curabūtur. ¶ Scd̄o dicit Aui. in loco allegato
ꝙ q̄n̄ multiplicātur egritudies in renibꝰ mul/
tum debilitat epar. ⁊ al'n intm̄ debil' itat ꝙ ex
inde ꝑuenit ad ydropisim: siue iste egritudies
sint frie siue sint cal'e. ¶ Tertio debilitas renū
q̄ est ꝑꝑ aliquā de malis cōpl'onibꝰ illa est de/
terior q̄ est ꝑꝑ malā cōpl'onē adequatā. ¶ 4ᵒ.
in debilitate renū in qua sequit sanguis eua/
cuatio multa ⁊ suꝑflua nisi cito succurrat mul
ta fit corporis debilitas ⁊ extenuaᵒ. iō citissi/
me tali languori est obuiādū. ¶ Quito nefre/
tici ⁊ circa viscera dolores laboriose sanātur
in senibus. 6. ampho. ampho. 6. ⁊ in cōmento
assignātur due cause amphoˡ. ¶ Pruna ē actō
istoꝝ mēbroꝝ nūq̄ quiescit. ⁊ qes est necessa/
ria mēbris q̄ sanari debēt. ¶ Scd̄a cā. q: suꝑ/
fluitas humoꝝ acutoꝝ ꝑ renes trāsit q̄ ꝯtinue
vulnera seu vlcera hꝫ renouare. ēt q: etas isto
rū semꝑ se flectit ad debilitatē que debilitas
est cā prolōgationis morbi nō solūˡ istoꝝ: ve/
rumetiam quorūlibet aliorum.

Curatio doloris ⁊ debilitatis renuꝫ. ⁊
ante. curā ꝑticularē aliq̄ cañ.
vl'es prenotātur. ¶ Primus est sicut emfraxis
a glutinosis ⁊ pinguibus hūoribus gn̄atur in
renibus: sic stipticis vel abstersiuis ⁊ icisiuis
farmacijs abolentur de intētione Gaˡ 5ᵒ. tegˡ.
cañ. 135ᵒ. ibi. Hec quidem glutinosis ⁊c. ¶ Se
cundus si vie a gibbo epatis ad renes proce/
dentes nimis leniantur aut dilatētur: has ex/
asperare ⁊ stipticare oportet ne sanguis vltra
debitum ad ipsas attrahatur. ¶ Tertius. īmo
derata dictorum meatuū largitas ⁊ in quocū
q; īmoderato fluxu vrie a diureticiˢ ⁊ apitiuis
oīno est abstinēdum. ¶ Quartus cibi ⁊ potus
⁊ medicine stiptice ⁊ vnitiue largos stringunt
conductus qua ex re in isto casu vtilia sunt ⁊
amica. ¶ Quitus suꝑflua retēta in renibꝰ ⁊ lū
bis ⁊ vrine vijs obturationē faciētia leuius ⁊
facilius ꝑ vrinā expellūtur. ¶ Sextꝰ si debili/
tas renū cū vria sanguiea ſm periodos adue
niat vena basilica ante paroxisᵐ est apienda ꝯn̄r
alia stiptica remedia sunt adiungēda. ¶ 7ᵘˢ ni/
si cito cuicūq; īnaturali fluxu sanguineo non
cretico nec ꝯsueto succurrat corpꝰ delitescit et
cito ad naufragiū ꝑparat. ¶ 8ꝰ. in dolore ⁊ de
bilitate renū in q̄bus peccās mā nō repit so/
la alterāᵃ anodia seu stiptica sufficiūt ꝑ salute
¶ Cura ꝑticularis dicit Aui. in 17ᵃ 3ˡ. cᵒ. de de
bilitate renū ꝙ ꝑpria debilitas renum est q̄n̄
ambo renes deficiūt in colādo aquositatē san
guinis ⁊ in sepādo sanguiuē q̄ cū ea ad renes
mittit. Si ergo ista debilitas ꝑcedat a' causis
ꝑmitiuis ille dimittātur ⁊ cause ꝯ̄rie adiūgā/
tur. ⁊ si sit ab aliqua de malis cōpl'onibus ille
curētur mistrando ꝯ̄ria intus ⁊ extra. Sed si
debilitas renū sit propter meatuum amplitu
dinē: tūc q: exercitium īmoderatum ⁊ labor q̄
cunq; ⁊ coitus ⁊ balneū dilatant meatus ⁊ lo
ca per que illa trāsit aquositas. ⁊ q: etiam ici
tant materiam oīa ista sunt vitanda. ⁊ quies
⁊ trāquillitas adiungēda. ⁊ pro cibo vtat riso
cocto cū lacte caꝑ vl' cū lacte ouino qd̄ meliꝰē
in quo calibs vl' lapides candētes sint extīcti
Itē vtat lentibꝰ ꝑbullitis in aqua deide cocti
cū carnibus mutonis. vtat mespulis ⁊ sorbis
citonijs piris ⁊ alijs rebꝰ ⁊ fructibꝰ stipticis ⁊
cōfortatiuis vꝫ ēt triticū ⁊ frumētū coctū cuꝫ
carnibus mediocrit piguibus. Et valet ordea
tum ⁊ auenatū cū amido mixtū. Et comedant
colūbos siluestres ꝑdices ⁊ turtures ⁊ ceteras
cāpestres auiculas tostas aut bullitas cuꝫ su
mach ⁊ berberis. Et super omnia ista vtatur
lacte ouino. q: non est res ei similis in ꝯfortā
do ⁊ ipinguando renes ⁊ esus renum aīaliuꝫ
comestibilium, tales enim optimi existūt iu/

uamenti. Et si adesset debilitas vtaṫ portulacis lactucis: ⁊ fructib⁹ fris ⁊ stipticis. Potus istoꝝ sit vinū ru. maturū tempatū cū aq̄ roſ. vel cū aq̄ ꝟge aut burse pasto. ⁊ filia. sic etiã ifirm⁹ caueat a supfluo cibo ⁊ potu: imo sobrie victualib⁹ reficiaṫ cauēdo vina al. clareta et alia apitiua. ¶ His sic ordinatꝭ si videṫ ꝙ ibi sit replcō. ℞ flomia de basilica ad retrahēdum mām san. cū aq̄litate decurrentꝭ. Et post vtaṫ istis trociscis. ℞. nucis cipssi thuris masticis corticꝭ thuris roſ ru. boli arꝭ tre sigillate ema⸗ tistes añ. ʒ. v. corallí carabe margaritarū añ. ʒ. ij. ⁊ ß. gūmi arꝭ dragagāꝭ añ. ʒ. iij. ℞ pul. ⁊ cū succo arnaglosse ℞ trocisci pōderātes. ʒ. j. ⁊ ß deṫ vn⁹ de mane ante prandiū ⁊ al⁹ añ cenā vt pcedēdo cibū mēbra debilia ⁊ dissoluta restaurentꝭ cū aq̄ arnaglosse ⁊ burse pasto. ¶ Et si cognosciṫ ꝙ ibi sit fritas manifesta dentur stipᶜᵃ calꝭa: vt sunt nuces ⁊ folia ⁊ cortex cipssi thus ⁊ cortex ei⁹ mastix absinᵐ ⁊ filia: ⁊ misceantꝭ aliq̄ de fridis ꝯfortatiuis vt roſ sumach berberis terra sigillata bol⁹ ar. ⁊ ℞ ꝓpō ptiꝭ ⁊ pciosa. Succ⁹ etiā ꝟge pasto. cū bolo ar. ⁊ gūi dragagāꝭ vʒ. ¶ Sup aūt renes. i. i spacio qd̄ ē a renibus ꝟsus epar q̄si transuersaliṫ ponanṫ emplꝭa ⁊ epithimata stiptica cū succo citonio rū ⁊ mespuloꝝ ⁊ sorbarū ⁊ piroꝝ cōmiscēndo farinā ordei ⁊ puluerē reꝝ imediate dictꝭ. ⁊ su p oībus istis recurraṫ ad caᵐ. de emopthoica passione. maxie q̄n aliq̄lr vrina est sanguino lenta cū puo dolore. ¶ Si aūt vrina nō habꝫ san. mixtū ⁊ adest dolor renū ℞ sic cura. Cura doloris renū cū est a mala cōplone ca. Si dolor renū sit a mala cōplone q: aliq̄n vēit sine apate ⁊ sine vlceribus ⁊ sine lapide ⁊ sine alia egri. renū manifesta. Tūc si est mala ꝯplo caᵃ cū mā qd̄ sciṫ p signa supi⁹ dicta. p° ℞ flomia de basilica. deinde de sophena exteriori. Exinde fiāt clisteria mūdificātia intestina ⁊ renes ⁊ p vicinitatē ꝯfortanᵗ ⁊ aliq̄d de añte matia euacuantia in quoꝝ decoctōe ponanṫ dactili et citonia. Et aliq̄n fiat clistere de solo lacte ouino incorpato cū pinguedine renū capraꝝ cū oleo roſ. ⁊ ß ad ꝯfortandū. Deide digeraṫ mā cū isto digestiuo. ℞. lactuce portuᶜᵉ epatice lentigꝭ aq̄ fontꝭ burse pasto. añ. ℳ. j. 4. se. frioꝝ minoꝝ roſ ru. sumach berberis añ. ʒ. ij. zuꝭ. ℞. j. floꝝ nenufꝭ spodij sanḋ al. ⁊ ru. añ. ʒ. ij. ℞ sirup⁹ ꝯfortatiuus ⁊ alteratiuus. deinde purgeṫ mā calꝭa cū tamarinḋ ⁊ cassiaṫ ⁊ elec° de succo ro. ¶ A parte ꝟo exteriori ad refrigerandū fiat sic. ℞. vnguēti populeō. ℞. ß. succi ꝟge past, succi arnaglosse. añ. ℥. ij. roſ. ru. sanḋ ru. et muscatꝭ se. papaueris. añ. ʒ. ij. boli armeꝭ terre sigillate camo. melliꝭ se. plantagꝭ. añ. ʒ. j. et ß. cere al. ℥. j. et ß. olei roſ. ℥. j. Cera ⁊ oleum simul fundanṫ et proijcianṫ in morta°. et tūc addaṫ populeon et succi ⁊ alie medicine pul⸗ uerisate cum sex vitellis ouoꝝ et trib⁹. ℥. lacꝭ ouini ⁊ incorporenṫ ⁊ fiat vnguentū. Si vero dolor esset fortissim⁹ ⁊ intollerabilis cū aliq̄ parte vnguēti supdicti potest misceri iusquiamus ⁊ se. eius opium ⁊ mādragora. ⁊ cuꝫ isto vnguēto vnganṫ ptes renales. ¶ Aliud vngᵐ ℞. olei roſ. cere al. añ. ℥. j. succi vmbelici veneris. ℥. ij. san. dra. psidie balaustie roſ. ru. añ. ʒ. iij. incorpenṫ ⁊ fiat vnguentū. Istoꝝ vnguentoꝝ aliqua pars extendaṫ in pāno lineo et renibus appliceṫ. Si ista nō sufficiūt ⁊ calor et ardor remanet in renib⁹ cū nimio dolore habeas laminā plūbeā quā minutissime pforabis ⁊ cum bendis ligataꝫ patientē sup renes portare iubebis auferet ei malā ꝯplonē calꝭaꝫ et facit hoiem castū. Idē pōt fieri de marmore vel de lapide porphirij sine foraminibus ⁊c. ¶ A mala ꝯplone fria dolor renū si fuerit et ē cum materia fiat hoc clistere. ℞. q̄nq̄ herbarū cōmuniū pitarie ruthe absinthij. añ. ℳ. j. furfuris. p. j. ℞ decoctio in qua dissoluaṫ yerapigre benedicte diacartaꝭ añ. ℥. j. olei ḋ lilio vel olei sambuci quarteriū. j. salis cōis. ʒ. j. et ß. fiat clistere. Deinde si videṫ superabūdātia flegmatis vel hu. viscosoꝝ vel frigidoꝝ et nō sit supfluus fluxus vrine nec san. cū ea fuerit: tunc digeraṫ materia cū oximelle sq̄llitico vꝭ diuretico: ⁊ purgeṫ cum puluere diaturbith ⁊ agarico ⁊ mirab. kebꝭ. deinde vnganṫ renes ⁊ regio eoꝝ cū oleis ca. resolutiuis mitigatiuis doloris vt est oleū de floribus sambuci ⁊ oleū ieusemi. ⁊ potest fieri in oleo camo. vni⁹ anni et erit melius. ⁊ possunt fieri emplastra de gūmis calidis sicut est lapdanū gūmi armoniacum: ⁊ bdelliū ⁊c. quia nisi istis duob⁹ doloribus q̄ sunt a cōplone calꝭa vel fria succurraṫ. fiūt cōsuetudinarij ⁊ aliquādo a mala diuersa fit mala complexio ĩadequata. ¶ Scias ß ꝙ positio ventosarū cū scarificatione in natibus. s. in illo loco sup quē homo sedet ex vtraq̄ parte circuli pudibūdi est res expta in egritudinibus renū ⁊ lumboꝝ materialiū ⁊ ptiuꝫ spine dorsi vsq̄ ad spatulas. naꝫ in illo terminanṫ vene que nutriūt illa membra. ß frequēter in practica mea repperi esse sanissimū domino hoc pmittente. ¶ A ventositate si fuerit dolor renū: tunc adest dolor extēsiuus et non sentitur grauitas nec pondus in renibus: nec

assunt signa apostematis nec lapis nec fe. et magis dolet post repletionem indebitam quam in tempore vacuitatis et post usum rerum a quibus ventositas generatur ut sunt legumina et fructus ut castanee et mustum. Rursus et post aliquam indigestionem stomachi sentitur maior dolor et extensio: precipue post digestionem primam et secundam. nam ex illo sanguine qui cum aquositate ad nutriendum renes delegatur grossus ex eorum substantia generatur ventositas que eos extendit et ultra eorum naturalitatem dilatat maxime quando tale nutrimentum de sui natura fuerit viscosum aut grossum ut in ventum citissime transmutetur. postquam autem totum receperunt nutrimentum et sunt vacui: tunc minuitur aliqualiter dolor maxime quando digestio stomachi et epatis et renum fuerit solenniter sine vento celebrata. ¶ Cura secundo stat primo quod custodiat se a nutrimentibus grossis et viscosis et ventosis ut sunt legumina ficus recentes castanee risum triticum ceruisia recens mustum frumentum coctum et panis qui fit de siligine. Sed utatur cibis subtilibus facilis digestionis a repletione superflua precauendo. utatur rebus diureticis in quibus sit virtus resolutiua ventositatum ut est anisum maratrum carui et ciminum sisamum se. petro. et apij et se. agni casti et se. ruthe. ¶ De foris vero sup renales et lumbares partes emplastretur cum hoc emplastro. Rx. petro cum toto apij cum toto ruthe calamenti origani. an. ʒ. j. cimini carui aneti an. ʒ. j. omnia conquassata cum oleo rutaceo et anetino suffrigantur et dicte particule emplastrentur. et ista continuentur si etiam ex istis supradictis fierent clisteria sine sale ut diu absque mordicatione retinerentur. et pa. iaceret resupinus nullum ex hoc renibus et particulis supradictis importaretur incomodum. Hec autem non solum renali ventoso dolori confert. verumetiam lapilli et male eorum frigide complexioni necnon opilationi ipsorum manifestum preberet iuuamentum. In isto etiam casu usus diaciminum diaanisi diacalamenti et silia. ungendi sunt preterea renes cum oleo ruta et oleo costino et oleo quod fit de floribus lilij et agni casti et gensemini. ista sunt approbata in renum passionibus a ventositate vel fria causa generatis purgata materia si affuerit. et sic de filibus

Declaratio In debilitate et dolore renum. Primo nota quod in primo iudicio fuit dictum: quod propter egritudines renum per longum tempus possessas frequenter epar debilitatur intantum quod ydropisis sequitur eas. et hoc etiam testatur ypo. et Gal. 2. pnosti. canonibus et comentis primis et secundis ibi. Omnis ydrops etc. Et causa istius declaratur a Ga. in comento istius canonis versus finem comenti. Nam omnia menbra que propter nocumentum aliorum membrorum dolent: aut dolent propter vicinitatem et propinquitatem. Aut propter comunicationem magnam quam habent inter ea per neruos et venas. sequitur ibi. Nam epar continuatur cum splene et renibus et stomacho et intestinis per venam magnam et ultra illam continuationem vel colligantiam cum renibus et alijs membris iam dictis est ibi magna propinquitas. Et si illa aquositas non potest expelli cum urina propter opilationem eorum vel propter eorum debilitatem vel apa sine dubio ad epar regurgitabit. deinde adventrem et totum corpus exinde fiet ydropisis. et non solum materiam aquosam epati coicabunt: imo etiam malam complexionem et corruptionem eius que prope est ydropisis. scriptum est enim: quod ex vicinitate sequitur comodum aut incomodum. ¶ Secundo notandum: quod quando renes male habent siue sit mala complexio vel apa suam causam coicant lumbis qui sunt quedam carnes tenere que in eis subiacent et vicinantur. et ideo fit quasi dolor unus ex mala complexione vel alia qualitate a vicinis procedente membris et nocendo renibus nocent lumbi.

¶ Capitulum. 16. de apostematibus renum et viarum eorum.

Sunt apata in renibus sicut in alijs membris. unde ista apata suscipiunt diuersitatem ex parte locorum ubi fiunt. nam quedam fiunt in parte carnosa ipsorum longe a paniculo. Alia fiunt prope paniculum ipsorum. et ista sunt magis dolorosa. Rursus quedam fiunt versus vias superiores venientes ab epate et ista sunt deteriora: quia citius epar leditur. Alia fiunt prope poros virides vel vias inferiores. et ista sunt minus mala. quia pars materie saltem per viam resudationis ante rupturam per viam mundificationis post rupturam cum urina extramittitur. Quedam etiam fiunt in rene dextro et sunt deteriora: quia magis prope epar. quedam in sinistro: et sunt minus molesta. quedam sunt in utroque rene et sunt deteriora cum uterque sit opilatus et in actione impeditus. Alia fiunt in uno solo: et ista sunt minus mala. Ex parte etiam materie diuersificantur: quia quedam fiunt a sanguine: quedam a melia: alia a cholera. Ex parte quantitatis quedam sunt magna et vocantur dubellati arabice: et sunt deteriora quia maiorem locum occupant et ampliorem faciunt opilationem. Item quedam earum maturantur et rumpuntur: quedam insensibiliter resoluuntur. et est melior eorum determinatio. quedam reuertuntur in duritiem et lapideitatem. et tunc est mala determinatio ratione opilationis quam inducunt. Illa autem que rumpuntur si rumpantur versus poros virides est melius.

Cause apostematum renum habent primo causas primitiuas qz nemini est dubium φ si partes renales cõquassentur ex casu vel ictu dolebunt τ ad locum dolorosum cõfluunt hu.a cõquassatione vel casu τ similibus que sunt cãe primitiue renes possunt apostemari. ¶ Cause antecedẽtes ponunt ab Aui. in.18ª.3ª.trac.2º.caº.pmo. Et sunt repletio corporis totius aut repletio mẽbrorum superiorum eis colligatorum. Aliquãdo nimia san. repletio aut mala eius qualitas similr τ aliorum humorum. ¶ Cause cõiuncte sunt 2º τ coartatio hũorum taliter: φ nec euẽtari nec gubernari a nã põt: sed in eis tumor gñat τ putrefactio τ apostema.

Signa sunt pmo fe.inseparabiliter pp̃ter putrefactionẽ τ cõtinuam eleuationem vaporum τ fumorum ad epar τ de pximo ad cor.τ qñuis fe. sit inseparabilis tamẽ aliquãdo magis affligit τ quasi porisimaliter τ venit cum orripilatione τ rigore τ hoc sine ordine cum frigore manuum τ pedum.τ sentitur dolor τ calor τ grauitas τ extẽsio in anchis τ marime in rene vbi est apostema.τ pes illius ptis frequẽter habet dormitationem nec põt iacere super renẽ sanum: imo oz φ iaceat resupinus vel super latus ĩfirmum qz mẽbra apata nõ quiescunt qñ sunt suspensa: imo requiritur φ sint appodiata. Et si est in rene dextro sentitur versus epar ascẽdere dolor.τ si est in sinistro sentitur dolor versus vesicam descendere.τ quãdo apã est in carne τ suba renũ dolor est magis quietus.qñ autem est in pãniculo vel suspẽsorio que fuerũt creata ex neruis dolor est fortior: τ tũc infirmus non potest se erigere nec stare rectus nec ambulare nec tussire nec sternutare propter lesionem que accidit neruis a quib⁹ pãniculi τ suspensoria oriũtur τ alijs eis cõuicinis. ¶ Aliud signũ est ventris cõstipatio marime quãdo apã est magnũ propterea: qz cõprimũtur intestina. Urina in pncipio est alba deide efficitur sub citrina: deinde citrina deinde ru.τ tunc est bonum signũ. Et quando apostema magis accidit ad maturationem sedimẽ in vrina sepe laudabile reperitur. Et quãdo apostema est ruptum sanies erit multa τ feculenta cum vrina.τ dicit Aui. φ si ista sanies est alba τ lenis nõ fetida τ nõ egreditur cum vrina: tũc adeo est bonũ signũ. qõ melius esse nõ potest. Et cum supradictis signis adest sitis τ dolor capitis vigilie rubedo faciei τ oculorum τ difficultas anhelitus marime quãdo apostema est in pãniculo propterea: qz mẽbra pãniculosa a quibus ipsi in parte oriantur vel sunt colligati inferius trahuntur τ hñt friditatẽ extremitatũ. Et si apã est fridum vel materia ei⁹ frida oĩa sunt remissa rõne friditatis maẽ τ egritudo prolõgat vrina est alba dolor pnus grauitas in loco nĩsta.

Iudicia in apatibus renũ.primo dicit Aui.in loco allegato.oĩa qdẽ renũ apata velocia sũt vt in lapidẽ ɔuertãtur. ¶ Scdo quãdo in apostemate renum cum fe. superuenerit pmirtio ratiõis τ multo tempore durauerit cum alijs malis signis signum est mortale.nam apostema cõicat suam passionẽ cerebro vel velaminibus eius. ¶ Tertio si apã est in carne renum dolor est magis quiet⁹. Si autem est in pãniculo vel suspẽsorio vel ĩ vijs eorum dolor est fortior τ deteriora sequuntur accidẽtia ratione maioris sensus istorum mẽbrorum. ¶ Quarto quãdo vrina in apatib⁹ calidis renũ durauerit diu alba τ viscosa est malũ signũ: qz vel est inobediens digõni vel ɔuertetur in duriciem.quãdo autẽ efficitur rubea τ in ea est ypostasis laudabilis talis est bonũ signum: qz significat φ materia est obediens digõni τ expulsioni. ¶ Quinto dicit Auicẽ. φ quãdo apã rumpit τ fe.τ dolor τ rigor remouetur oĩno τ cũ hoc sanies est alba τ leuis nõ fetida τ talis egreditur cum vrina adeo ẽ bonum signũ qõ melius nõ potest esse. si autem cõtraria istorum appareãt est malum signum. ¶ Sexto dicit Gerald⁹ cremo.supra viatitũ φ qñ ista apata plongant τ ĩdurant nõ recipiũt curationẽ imo τ extenuãt totũ corp⁹ τ subtiliãtur anche τ spasmãtur τ debilitant crura τ vltimo veniũt in defectiones τ mortẽ. Et cõiter apata renũ dura sunt ad curandũ. ¶ 7º.qñ ex apate renũ rupto sanies de vesica dirigit ad ĩtestina: malũ signũ est qz nõ potest ad ĩtestĩa penetrare sed remanet inter ciphac τ mirach: τ fit ĩflatio in vẽtre τ ydropis. ¶ 8º.iudicat G⁹. 6º.de ĩterior⁹.c.2.sic. Festinãter vuln⁹ renum oz sanari φ nisi fecerimus ĩcurabile efficief.τ intelligit post rupturam apostematis. ¶ 9º.qñ apostema est.ruptum τ sanies mĩgitur dolor τ alia accidẽtia mitigãtur: qz circa generationes saniei dolores τc.

Cura apatũ renũ ante pticularẽ curam aliq canones gñales sunt pmittẽdi ex qb⁹ plibatis pticularem curam facili⁹ aggrediamur. ¶ Primus est medicina laxatiua laboriose ducẽs nec clistere fortiẽ attractiuum in pñº τ augmẽto apatũ renũ nunφ sunt tribuenda ne mlti hũores ad ĩtestina attracti renibus aut vicis afferant nocumẽtũ. Iste ẽ de

intētione Ga^l.13°.meg^l.qst in colū°5°.idē dicit Aui.18^a.3^l. ¶ Scōs.laxatiuū molliens vt viol.cassiaf. sīl'i mō ꝛ lenitiua clisteria in tēporibus ꝛ egritudīe supradicꝫ vtil'r sunt ministranda. ¶ Tertius rōnabile ē ꝙ vbi san.multitudo vel plectoria dinoscif vena basilica de inde illa q̄ est in curuatura poplitꝫ i pn° apiantur ꝛ sophena ēt comode pōt apiri. ¶ 4^9 semia diuretica nec aliqua vrinā puocantia in pn° ante maturationē apatū renū in potu nec alr sunt tribuēda.qd̄ si fieret tūc hūores ad renes copiosius effunderent. ꝛ sic apata augerētur de intētione G^l.13^a meg^l.qst in colū°.6°ꝛ5°.ꝛ 18°. ¶ Quintus oꝫ mām a loco in quē fluit moueri ad remota mēbra ꝛ non a locis remotꝫ ad mēbra lesa ipsum declinare vbi supra colū.8°. ¶ Sextus.in eadē forma est G^l.13°meg^l.quasi colū°.12°.in renib^9 vo duo ꝯmiscent supple vt durities ꝶ.s.obtusio subē eorum ꝛ malignitas nutrimēti.s.san.colamentuꝫ propterea si duritiem fuerint passi:incurabilis erit. quare oꝫ studium ipendi ne hec mē^a in duritiē cadāt hec ille. ¶ 7° est Aui.18^a.3^l.trac.2°de cura apatis renū qn̄ apa renū integre fuerit maturatū cuius cognitio est in vrina:tūc diuretica sunt ministranda cū aliqnib^9 confortatiuis mixta. ¶ 8^9 est Cōstantini in 5°.via^ci.ꝛ trāsumptiue. Bernardi de gordonio in ca° ꝓprio:si flux^9 ventris affuerit sir^9 rof.ꝛ mirtinus cū aliq̄b^9 refrigeratiuis sunt exhibenda.ne mſta materia ad intestina fluens rōne vicinitatis partē materie renibus cōmittendo ipsum augeant apa. ¶ 9^9 est Gerardi cremonēsis.supra 5^m. viatici ca° ꝓprio in apatibus renū nunꝙ flōia debet fieri ventre cōstipato exnte:nec multū solubili ꝛ laxo.oꝫ ergo vtriqꝫ casui subuenire. ¶ 10^9 est G^l ꝛ Haly canōib^9 ꝛ ꝯmēꝫ.100.ꝛ.102.ibi in profundo vo ꝛc̄.q2 renes multū distāt ab orificio stoma^l medicina eoꝝ que ꝑ os sumif oꝫ tm̄ de q̄litate ꝛ q̄ntitate ꝯuenienf hr̄e ꝙ virt^9 eius in via ꝑꝑ alteratione ꝛ digestionē ei^9 intermedias nō deficiat ꝛ iste canon est multū generalis in oī egritudine. Haly tū exēplificat de renibus. ¶ 11^9.est Serap.ꝛ Aui.ꝛ seq̄ntium eos in renū apatibus. oꝫ infirmū cibo ꝛ potu parce vti precipue qn̄ hu.aquosi in corpore cognoscunf abūdare.ꝑ hoc enī renes ab eoꝝ digestione sunt excusati.ꝛ natura in morbi mā operatur ꝛ augmentū quoqꝫ āntis māe nō celebratur. ¶ 12^9 est Aui. in loco allegato in cura tione apatum renū calidoꝝ.dum pt curari cū eo qd̄ est minoris acuitatꝫ nō intēdas ad id qd̄ est acutius ita ꝙ leuiorib^9 talis cura ē exequē da.iste canō.est multū gñalis in medicina. Arnoldus in suis pabolis doctrina 2^a.op^9 recttissimū ñ efficatiorib^9 tm̄:ß tutiorib^9 pficiaf. ¶ 13^9 cū excellent cal'a subtile resoluēdo.ꝛ intēse fria ꝯgelando ꝛ igrossando partem māe inceptam faciunt resol'oni vel maturationi ipsis puris diu nō est vtendū cū tempatis ꝛ mollificatiuis ꝛ aliq̄bus cal'is ꝛ aliq̄bus fris medicamina ꝛ empl'a sunt cōmiscenda.

Cura particularis in cā calida iuxta doctrinam.9.canonis consideremus si venter est ꝯstipatus ꝛ tunc in pn° vtaf isto clisteri muscillaginoso lenitiuo ꝛ mollificatiuo.ꝶ.foliorum malue ꝛ violarie redicꝫ malua uisci.añ.m.j.se.lini fenu^ci añ.ʒ.ij. ꝶ decoctio in qua dissoluaf cassiafistule mundꝫ.tamarindꝫ. añ.ʒ.j.olei viol'.quartꝫ.j.vel pōt poni olei rosꝫ ad confortandum renes añ qd̄ suf. ꝶ clistere ad quartꝫ.5.ꝛ iteretur bis aut ter si necesse fuerit.ciclam non ponimus:q2 habet virtutem bauracalem in se:alia autem sunt mollificatiua ꝛ anodina sine mordicatione ꝛ attractiōe: vel ꝶ clistere ex aqua ordei ꝛ oleo.ista clisteria sunt iuuatiua.Dicit enim Serapio:verūtamē oportet vt sit plurimum euacuationis eorum cum clistere lenitiuo.deinde cōsideretur si forte fluxus ventris sit ꝛ tunc damus restrictiua confortando intestina conformiter renes meliorentur ꝛ confortentur:ne vltra debituꝫ humores recipiant:ꝛ damus.rob.citoniorum sirupum mirtillorum sirupum rosarum: ꝛ citonia cōdita cum zuccaro sine speciebus: ꝛ alia huiusmodi remota ꝯstipatione vel mſta laxatione. ¶ Si pticularia cōueniant: ꝶ flōmia de basilica illius brachij qui correspōdet reni infirmo.per hoc enim fit subtractio materie añcedentis.ne in q̄ntitate maiori debito humores ad renes fluant incessanter. Scōo potest fieri flōmia.de vena que est in curuatura genu:qua nō inuēta flobotometur sophena illi^9 partis in qua creditur esse apostema. ¶ In pn cipio pro potu sumat aquā ordei aut ydromel aut orizacaram. Nam dicit Aui.ꝛ aqua q̄dem ordei est ex eis quibus est adherenduꝫ in ea^9 oportet vt nullomodo dimittas. Nam iste aq̄ sunt abstersiue incisiue ꝛ subtiliatiue ꝛ forte resoluent apa sine mordicatione:vt dicit Aui.in cura apostematum renū. Rasis iubet dari in potu per vnā ebdomadam aquā ordei ꝛ medicamen de seminibus frigidis ꝛ aquā citrulli ꝛ melōis.Haly iubet ꝙ def sir^9 viol'.cū muscillagine psilly.semis malue.semis altee. semis bōbacis.añ.ʒ.ß.passulārum mundatarum ab

arill'.ʒ.j.liqric rase.ʒ.vj. panis zucc.lb'.j.τ ß.℞ fir9 τ i clarificatõe ponatr succi solati qrt.j.dect cũ aq ordei. Iste sir9 ẽ refrigeratiu9 τ v3 febri q semp seq̃t apã calẽ renũ τ ẽ lenitiu9 τ anodin9 ẽ ẽt mũdificatiu9.p9 ħ mã digesta liniatr vent cũ cassiaf̃ τ mãna τ tamaridis in aq̃ casei distempat. ¶ Iterũ ṽo a pñc sup regionẽ renũ in apãte calo ponatr ħ emplm refrigerãs.℞.foliorʒ viol' farine fabarʒ añ.ʒ.j.farie ordei.ʒ.ij. sãd.ru.rob. ru.añ.ʒ.ß.olei rob.ʒ.ij.succi solati qd̃ suff ℞ emplz. Istud emplm ẽ refrigeratiuũ male cõplõnis cale renũ.τ ẽ aliqlr repcussiuũ τ ↄfortatiuũ ne renes recipiãt hũores ad ipsos veniẽtes vt mãm augeãt apõsam.τ ds ↄtinuari a pñc apãd donec incipiat maturari.τ si forte eẽt magn9 calor τ intolerabil' dolor huic emplo addatr se.psilij. se. papaueris al.añ.ʒ.ß.mãdragore opij añ.ʒ.ij.croci.ʒ.ij. Aliõ ẽplm ad eandẽ itentionẽ.℞.vnguẽti rob populeon añ.ʒ.ij.icorpentr cũ oleo rob τ vngantr renes τ ẽt extẽdatr sup pannũ lineũ τ renib9 applicetr:τ facit eãdẽ opatiõnẽ. Si narcotica emplastris adiũgatr: qr dolor magn9 τ itollerabilis ẽ ℞ ħ canonib9 vlibus ad vnguẽ. obseruatr. ¶ Post q̃ aũt mã apãtis incipit digeri τ sanies gñāri qd̃ cognoscitr in dgõe vrine τ p dolorẽ ãcharũ τ inflationes in eis τ qr vrĩa est ignea tunc facimus emplm in q̃ est cõfortatio τ maturatio cũ aliqli resolõne τ mitigatiõe: vt sic.℞.farine ordei farie se.fenugrei añ. quart.j.camo. melliloi añ.ʒ.j.τ ß.olei rob.ʒ.j. ydromel quod suff.℞ emplm super renes. Ex istis ẽt põt fieri emplm sup renes in pñc addẽdo cũ supradicti sand al.memitã aquã cicoree rasurã cucurbite. ¶ Uel ℞ ħ cerotuʒ qd̃ ponit Haly cera al. τ oleũ rob viol' sil' fundantr τ addantr succ9 coriãdri τ cicoree τ portulce τ acetũ τ aq̃ rob τ extẽdatr sup pannum: τ renib9 applicetr. τ ista sunt ad repcutiendũ mãm τc. ¶ Aliud emplm maturatiuũ.℞.rob ficus sicce pingr τ carnes dactilorum añ.vj.radicis yreos.ʒ.4.coquantur in.lb'.iiij.aque mell' vsq̃ quo redeat ad.lb'.j. tũc pistentr fortiter τ addatr farine fenugci. farine se. lini añ.ʒ.j.olei sisai olei camo.añ.ʒ.j. aque decoctiõis supradicte qd̃ suff τ icorpetr τ ℞ maturatiuũ τ anodinũ emplm. ¶ Si autem ruptura tardauerit apãtis: qd̃ cognoscitr esse maturʒ p minoratiõnẽ fe.τ doloris.τ qr remanet grauitas tũc possum9 addere farinã orobi: τ fimũ colũbinũ τ farinã volatilẽ molendini τ duas cepas lilij al.τ vnã squillã. Aui.aũt qñ plongatur apãtis ruptura addit camepitheos polium τ prasium τ pet9 τ squinãtum spicam.

Tunc etiaʒ ministrantr diuretica que apiendo τ applicãdo vias aliqualr apiant apã τ faciãt mãm ei9 ad iferiora emanare. τ apud Serap. spãliter laudatr agnus castus.τ acorus. Si ṽo per ista nondũ rumpitr τ remanet grauitas τ nulla cũ vrina exit sanies tũc iubent autores q ℞ clisteria acuta τ iubẽt q pa. igrediatr balneum aq̃ dulc̃ decoctiõis herbarũ q̃ ponũtur in sirupo τ aliarũ diureticarʒ. Per hoc eni balneũ in isto tpe ministratũ dolor sedatr τ vie ape: riuntur τ ampliantr τ forte apã rũpitr. quãdo ẽt ruptura plongatr iubet Rasis in diuisionib9 q eger laboret τ saltat τ ascẽdat τ descẽdat p gradus cũ velocitate. Sed ṽe egouidi q̃ nihil horũ poterãt facere imo quasi imobiles iacebant donec apã fuit ruptũ. Postq̃ ṽo apã est ruptũ qd̃ scitr qr sanies erit cũ vrina: tũc ministrantur diuretica in pñc vt sanies mũdificetr τ post misceantr aliq̃ ↄsolidatiua τ icarnatiua vlcerũ renũ: q̃ in.c.de vlceribus renũ domino coopante dicetur. τ sic curantr. ¶ Apostemate ṽo frido existe i pñc ℞. clisteria cõatiua aliq̃d de materia ante τ digeratr residuũ cũ isto apozimate calefactiuo τ digestiuo.℞. calamenti ysopi absini mẽte origai pasß munð ab arill' radicis yreos añ.ʒ.ij.carui marati.se.enõ.τ scariole añ.ʒ.ß.liquiric.rase.ʒ.j.mell.lb'.j.τ ß.℞. apozima post octo dies si adest repl'o in san.℞ flõia de basilica deinde de sophena. ¶ Et purgetur materia flãtica cũ pul' diaturbith vel cũ hac decoctione.℞.polipoð querc̃ florum viol τ boragis etiã buglosse ani añ.ʒ.ß.pasß munð ab arillis.ʒ.j. ℞ decoctio in sero caprino.in q̃ dissoluatur cassiaf̃ mũð.ʒ.vj.pul' diaturbith. ʒ.ij. In clisterib9 aũt ponantr illa que ponuntr in apozimate.τ quinq̃ herbe cões τ addatur oleuʒ de lio τ oleũ de camo.τ nardinũ. Et post q̃ recepit clistere stet resupinus vt calor clisteris τ virtus attingat ad renes: nã mã fria idiget actuali τ poteñali calore intus τ ex. ideo a pte exteriori ℞ calefactoria cũ ptaria. τ mẽtastro τ apio τ petro torrefr. ¶ Et ℞ emplastrʒ maturatiuũ.℞.radicis altee sumitatum senetionis añ.ʒ.ij.ceparum lilij al.ʒ.ij.caricarum pinguium.xx.numero coquantr in ydromelle τ pistentur fortiť addatr farine se.lini.τ fenui. medulle panis añ.ʒ.j.τ ß. florũ camo.ʒ.j.olei camo.ʒ.iij.axungie porcine.ʒ.j.τ ß.icorpentur oia τ calm renibus applicetr. In statu autem addatur rað yreos τ farina orobi folia lauri oleum baccarum lauri. qr multum laudatr sm Aui.vel potest addi vrtica τ fimus columbin9 τ bouinus τ terebentina. Fiant etiaʒ remea di

cta in cura apostematis calidi q̄tuȝ ad ruptu ram sed fortiora. ꝛ fit intus ꝛ extra.

Dieta Habentium apata in renib⁹. In p̄mis iuxta doctrinā decimi ca- nonis.pce viuant sumēdo paruū cibū ꝛ puum potū. ꝛ vtanť ordeato ꝛ auenato ꝛ iure pullo- rum ꝛ puarum pullaꝝ cū agresta. ꝛ pōt come- dere spiargias maluas atriplices coctas cum lactucā ꝛ borag̃ in lacte amigdal'. Et comedat ēt pullū ꝛ pullā coctā cuȝ cucur. ꝛ de illo iure bibat. p potu aūt credēdo ꝯsilio Ras deť aq̄ ordei p octo dies cū se. citrulli ꝛ mellonis ꝛ cu cumeris. Et vt dicit Haly donec apa incipiat facere signa maturationis ista debēt ꝯtinua- ri. Pro potu iter vtrāq3 coniestionē vbi ē ma- gna sitis pōt dari aqua ordei cū suc°. Si aūt fe. esset lenta ꝛ apa flāticū: possemus vtilit̄ in po tu ydromel exhibere: ꝛ iuuamē p̄staret virtuo sum ad abstersionē ma͏ͤ ad apata currētis sine mag̃ puocatione ꝛ attractione. Uitabunt car nes ꝛ vinum q̄n apa est cal'm. ꝛ est in p̄ncipio ꝛ augmēto. Si v̄o apa est friīm post p̄ncipiuȝ pōt cōcedi vinū limphatū cū aqua. ꝛ caueat a carnibus ꝛ cibarijs grossis: vt sūt carnes por- cine ꝛ bouine: caseus legumina: panis azim⁹: risum: triticū ꝛ silia. In pn°apatum renū po- natur petro. nec alia apitiua. In statu autem possumus cōcedere vinū si fe. fort nō affuerit. Et carnes volatiliū vsitatoꝝ laudabiliuȝ. In dieb⁹ v̄o quibus carnes nō comedūtur sumat oua sorbilia ꝛ pisces squamosos de aquis mū dis bullitis cum pet°. ꝛ sale vel tostis in crati cula. similiter tunc possunt in ꝯdimentis assu mere res diureticas ꝛ apitiuas in declinatio- ne ꝛ etiam postq̄ apostema fuerit ruptū tunc renes sunt mundificandi vt vlcus. Et vlteri⁹ etiam non procedat imo incarnatiua vlceruȝ illo tempore sunt exhibenda intus ꝛ extra.

Apostema durum Scliroticum pōt causari duobus modis in renibus. vno modo per viam cōuersionis apo stemose ma͏ͤ ad naturam lapidis a calore extē siuo resoluente subtile ꝛ ipsum grossuȝ terreū ꝛ viscosum in lapidem conuertente. vel potest fieri a materia mlīca in pricipio sine alio apo stemate precedēte ad ipsos renes fluēte: ꝛ tūc plurimum fit a frigido extensiuo ipsam mate riam ingrossante: vt aliqui conati sunt dicere per similitudinem cristalli.

Signa Sunt ḡuitas in anchis ꝛ in re- nib⁹ cū puo vel nullo dolore pci- pue in illo q̄d fit a mā mlīca ad ipsos missa si ne apate sanguineo precedēte. Nā in tali ali- quando moueť dolor ꝛ adest ancharum ꝛ mē- brorum inferiorum macies ꝛ extenuatio ꝛ de bilitas vrina subtilis ꝛ indigesta ꝛ pauca. q2 renes parū attrahunt de hūiditate: q2 virtus attractiua ꝛ expulsiua debilitate sunt. ꝛ adest debilitas in scia ꝛ vertebro. ꝛ in mēbris iferio ribus cum caliditate ꝛ arefactione eorum.

Curatio Qui bn̄ aspicit curā apaṫ du ri epatis ꝛ splenis facilit̄ pōt venire ad curā apatis duri renū si fit curabi le: q2 vtplimū est incurabile ƀm autores. Pre ter G' cap̄.in isto. c. relatos debemus procede re ad vias apiendas ꝛ materiei mollificatio- nem. Si ergo sit necessariū purgare aut flobo thomare purgeť cū reb⁹ deponentib⁹ meliam. Et ꝭ floia de basilica ꝛ de sophena. Et post ꝭ. tale empl'm. ℞. se. li' fenugre' an̄. ℥. v. se. malue ꝛ altee aneti ꝛ camo. an̄. ℥. iiij. gummi arabici bdellij terebētine. an̄. ℥. iij. gūme tpenť i aqua cal'a. ꝛ alie medicine adiungať ꝛ ꝭ emplm ca- lidū ꝛ renib⁹ applicet: pus tn̄ ptes renales vn gantur cū axūgia galline ꝛ medulla ossiuȝ bo uis ꝛ dialtea. Unguentū ad mollificandū du- riciem renū. ℞. medulle cruris vel coxe bouis axūgie gallie bdellij gūmi pini gūmi armo͏ͨ͏ͭ an̄. ℥. ß. olei camo. olei sambucini an̄. ℥. iij. cere modicū vsq3 ad. ℥. ß. ꝭ. vnguētū ꝛ aliq̄n molli ficetur ꝛ aliq̄n resoluať. ¶ A pte v̄o iteriori de tur aliqū cassiaꝭ ad mollificandū p se. vel cū hac decoctiōe. ℞. se. cucume. ꝛ citrulli ꝛ cucur bite se. altee malue. se. lini an̄. ℥. j. ex vna parte pōt fieri decoctio cū aq̄: cū qua deť cassiafistu la ad lubricandū ꝛ mollificandum. ex alia pte pōt fieri pul'. de quo pōt dari ad q̄titatē triū. ℥. cū sir° viol' vel cuȝ aliquo iulep. Ista me͏ͣ est composita ex mollificatiuis ad mollificādum materiam: ꝛ ex apitiuis puocantibus vrinam vtatur iure galline cum pet°. vtatur bono vi° albo vel clareto. vtatur ꝛ cibis subtilibus bo- ne ꝛ facił d̄gōnis. ꝛ in isto casu ad mollifican dum ꝛ resoluendū valet adeps vrsi leonis mu rilegi ꝛ crurium ꝛ coxarū cerui ꝛ asini ꝛ capo- ni ꝛ oleum costinū ꝛ camo. ꝛ oleum de lilio. vȝ etiam vnguentum altee ꝛ agrippa ꝛ filia eis. quando autem ingrossať vrina tunc debemus dare subtilissima ad dissoluendū hūores. ꝛ q̄n est multū subtilis tunc tenemur maturare cū medicinis imediate dictis ꝛ cibis calefacien- tibus ꝛ humectantibus. ꝛ quando vrina mul- tiplicatur signum maturationis est.

Declaratio In apostemate renū pri mo dictū fuit in iudicijs q̄ apostema renū difficilis. ꝛ dure est sanatio

nis. ꝛ causa est: q2 renes de se sunt mēbra immobilia: q2 sup̄fluitates alioꝝ mēbroꝝ continue recipiūt. Scḋa causa est lōgitudo spacij quod est inter os ꝛ renes. nam medicine p os ministrate diutissime ꝑmanēt in longa via: ꝛ anteq̄ ad eos attingat ꝑdit maiorē partē sue ꝟtutis: ꝛ eos nō attigit nisi post certā digōez Tertia cā est frītas eoꝝ vt ponit Cōstā. in .9 meg. ca. de passionibus renū. Quarta cā pōt esse strictura viarū ad purgandū eos ꝑ ptes inferiores p q̄s cōsueuerūt purgari. Scḋo nota q̄ vt dictū fuit in signis q̄ ī apostemate renū homo nō potest se erigere. ꝛ est verum vt ego aliqñ vidi. et hoc p̄cipue fit qñ apostema est ī pāniculo coopiente ꝛ cotinente eos. vel in cōcauitate ipoꝝ renū: aut in vijs q̄ ꝓcedūt a vena cōcaua ad renes. vel in vijs ab eis ꝓcedētibus ad vesicā. qui pori vritides cognoiantur. Causa illius accītis est: q2 pāniculus ille est neruosus ortus a neruo exeūti a spōdili ꝛ nucha sup renes exīntibus ꝛ colligat cū neruis faciētib9 erectionē ꝛ inclinationem. ita q̄ ille ꝯhit rōne apostemat. ad quā ꝯctionē alij nerui cōpatiunt. ꝛ sic homo nō potest se erigere: ꝛ tunc dolor est intēsior cū inq̄etudine: immo patiēs clamat interdū sicut faciūt ꝑturiētes Et in tali casu cū anodinis aliqua narcotica sunt cōmiscenda vt dictū est in cura. ¶ Tertio dico ſm Rab in diuis q̄ apā renū vno de tribus modis terminat vno modo insensibil'r vt qñ mā est pauca ꝛ subtilis. ꝛ istū modū iuuat multū abstinētia a cibo et p̄cipue a potu. sil'r sōmie ꝛ lenitiue vētris purgatiōes parit cuꝫ oleis ꝛ vnguētis ꝛ emplīs resolutiuis ſm suas debitas horas mistratis. et iste est, melior modus ꝛ securior. Scḋs mod9 est p ꝯuersionē in saniē: vt qñ mā est multa vel grossa vel viscosa. et in isto casu iuuāt empl'a et olea ꝛ vnguēta maturatiua ꝛ mollificatiua. ꝛ nocent sil'r istis nimietas cibi ꝛ potus. et iuuat eos post maturationē vt moueant velociter ꝛ vt ascēdat p gradus si possibile est vt apostema rumpat ꝛ appeat sanies in vrina. Et iste modus nō est ita securus ꝑpter timorem vlcerū eoꝝ. Tertius modus terminatōis q̄ ꝯuertat ī duritiē: vt qñ materia est grossa ꝛ terrestris difficilis est resolutiōis. ꝛ ista sepe ducit egrū ad ydropisim. ꝛ tūc cognoscit q2 diu durauit ꝛ dolor ꝑuus remanet in lūbis. ꝛ ibidē sentit grauitas sine febre ꝛ quātitas vrine minuit ꝛ regurgitat ad epar ꝛ nō tenet canalē suā ꝑpt lapidis vel humoris grossi opiloez. ꝛ post ista venter aliquādo incipit inflari ꝛ fit ydropic9.

¶ Quarto scias q̄ dictū est in cura: q̄ in pn° apostematis debet fieri flōia de basilica. Sed ponat q̄ medicus nō fuit vocat9 nisi post decem vel vndecim dies: tunc peto q̄d debet facere. Dico q̄ illo tunc si cognoscit repl'o mā est iam flura ꝛ alia ꝑticularia ꝯuemāt adhuc debet fieri flōmia de sophena vt materia coniuncta diminuat ne magna quātitas saniei i ipso apostemate generet. Nam quāto minor quātitas saniei in apostemate generatur cuꝫ equali cōualescentia: tāto magis ab vlcere et fistula locus apostematus reddit securus. Et tunc debēt poni emplastra ꝑtim maturatiua ꝛ ꝑtim resolutiua: vt natura cuius est electio resolutionē ꝛ maturationē operet. Nam sepe in apostematibus cū maturatiuis insistimus natura tñ insensibil'r ꝯsequit resolutionem et ecōuerso. ¶ Quinto scias q̄ ꝑpterea q̄a dolor ꝟtutem dissoluit ꝛ debilitatē introducit ꝛ ipsam ꝟtutē a suis ꝓhibet opationibus. vt scribit in scḋa ꝑmi summa. 2. c. 12. Jdō in dolore renū ab apostemate ꝓcedente multū debem9 insistere in mitigatiōe cuius ꝑmo cum eūōne materie ātis ꝛ ꝯiuncte, vt dictū est cū clisteribus mollificatiuis q̄ euacuāt illud q̄d comprimebat renes ꝛ cū flōmia basilice ꝛ sophene et ꝑ positionē ventosarū cū scarificatione in pulpis coxarū sup q̄s homo sedet et intra alchatim ꝛ dorsum ꝛ cū appositōe lane intincte in oleo sambucino vel de lilio vel in oleo de floribus sambuci. ꝛ si est necessariū in vltimitate doloris dent diuretica frida cū aliq̄b9 calidis mixta cū aliquo narcotico: sicut ē anisum orobus ꝛ opium. Simil'r det philonium ipm eīn est melius medicamē in isto loco cuꝫ optima dieta ꝛ parcitate potus. ¶ Sexto dubitat in qua etate nefretici sunt difficilioris cure. Et videt q̄ in iuuētute. nam nefresis in iuuentute venit cum discōueniētia particularium: ergo est difficilioris cure. Cōsequentia tenet p ypo. ꝑmo amph. ibi. Jn morbis min9 periclitant egrotātes ꝛc. Q̄d aūt sit in discōuenientia particulariū patet p ypocratem et Ga. 3. amph. cāñ. et cōmento. 35. ibi. Senioribus vō disnie catarri ꝛc. vbi int̄ egritudies que ꝓprie accidunt senibus computant nefresis et sic est cum discōueniētia etatis in iuuenibus. Secundo arguit sic. Ille morbus est difficilioris cure in quo causa est fortior: ſ; in iuuenibus causa est fortior. igit ꝛc. cōsequentia tenet: quia multitudo materie est fortitudo cause morbi. minor ꝓbatur q2 in iuuene venit cū disconuenientia etatis cum sit morbus seni-

bus approbatis vt iam fuit dictū in alia rōe. ¶ In oppo[m] ē ypo.4.amph.c.7.ibi. Quibuscū q nefretici supra qttuor annos nō sanant ¶ Primo notandū q p nefresim intelligit quelibet passio renū ꝯsuetudinaria pcipue de dolore renū q ꝯsueuit venire ex lapide cū dolore intestinorū renibus primorū vel ex mala cōplexione vl' apate ꝛc. ita q nefreß ē q̄si nomē gñale egritudibus renū ſm Ga. in passiona[o] ¶ Scdo nota q tres ꝯditōes reqrunt ad hoc q' ille āph in morb min⁹ piclitant egrotātes sit verus. Primo reqrit q morbi sint eiusdem spēi spālissime vt causon in sene flātico in tpe hyemali ꝛ causon in iuuene cho. i tpe estiuali Tertio reqrit q fiat cōpatio ad idē subiectū tū ſm diuersa tēpa ꝛ diuersa eq̄lia in virtute Quarto supponit q ꝟtus fortior citi⁹ ꝛ facilius curat morbos q̄ debilis. nā ꝟtus est q curat morbos.3.teg[i].ꝛ pmo de fe. ad Glauconē ca.pmo. Quīto supponit ꝛ pꝫ de se q ꝟtus in iuuenibus citra q̄dragesimū annū fortior est q̄ post.40.annos. ¶ Tunc ponit ꝯcl'o nefretici post q̄dragesimū annū sunt difficilioris cure vtplu[m] sunt incurabiles. Ista cōcl'o est formalr ypo.4.amph.cañ.70.ꝛ p hoc pꝫ q̄d dictū est ad rōnes. Nam dico q veruꝫ est si sint equalis ꝟtutis: ſꝫ nō est sic igit ꝛc. ¶ Septi[o] clarificat Gordonius dicēs. q ꝑuis aq̄sitas quasi cōtinue trāseat p renes apa frequētius gñat ab hūoribus q̄ ab illa aq̄itate: q2 aquositas cito transit rōne sui liq̄ditatis. et ē rego dico q illa humiditas transit per meatus latiores san. aūt qui cū ea miscet cū ab ea separ in venis angustis recipit ꝛ ibi in ſbam renuꝫ p tertiā digōnē transeūdo cōuertit. ex q̄ q̄deꝫ sanguine cōmixto cū alijs humorib⁹ si cōtingat eos cōcludi ꝛ nō euētari causat apa. Alia cā est: q2 illa humiditas cū sit de natura vrine et sicca nō est ita putrefactibil' sicut humores etiā q2 nō expectaret putrefactōeꝫ. ¶ Octauo sciendū ſm Serap. in.4. sui breuiarij et ipm sequit Aui. in.3. cañ.c. ꝑprio. ꝛ Gord. q habētes apa in renibus nō facil'r dormiūt nec iacent sup ventrē suū: imo plurimū q̄etis corꝫ ē in resupiatōe sup dorsum: q2 mēbrorū apatorū q̄es est vt sint accubitā q̄eta nō suspēsa. ꝑpt illō plu[m] q̄etis est in resupinatōe sup dorsum suū. hec ille. In ista aūt suspēsione extēditur pāniculus. qū aūt sunt accubitā quieta stāt sup lumbos q sunt carnes molles. ꝛ sic panniculus nō extendit nec causat tātus dolor rōe accubit⁹. ¶ Sed tūc dubitat de pleureticis q nō pñt iacere nec dormire sup latus apatū. ꝛ sic videt rō facta vel dicta flegma. Ad hoc dicendū q mēbra apata q sunt lacerti vel pāniculi costas ꝛ carnes iter costas exītes coopiētes nō possūt extēdi nec p accubitū ꝑ tis ꝯtie suspendi cū adhereāt costis: immo qñ volunt iacere sup latus apostematū: cōprimit apa a mēbris circūuicinis interi⁹a lectulo exterius qua ex re sup latus dolēs reqescere non pñt. renes aūt separati sunt a lumbis pendētes p suū pāniculū ꝛ venas ꝛ arterias. ꝛ[c] advtrūq latus pñt declinare ꝛ suspēdi. ex q̄ suspēsione pāniculus extendit et tūc dolor augmentat. ¶ Nono sciendū q in apate duro renū vrina est pauca indigesta ꝛ subtilis cā paucitatis ē debilitas attractiue eorū q2 sunt debiles. Causa ꝟo debilitat ꝛ tenuitat eius est opil'o facta ab apate duro. Nā opil'o ꝓhibet penetrare illud quod foret vrinā inspissare. Cā indigōnis debilitas nature est nō potentis digerere nec coq̄re. q̄d dicit Auic. q aliqñ ex magnitudine opil'onis istius apatis captiuat vrina ꝛ ducit ad ydropisim ꝓpter clausionē p viā vrine ꝛ reuersionē eius ꝟsus epar ꝛ erga totū corpus. ꝛ ideo in talib⁹ debem⁹ intēdere cū diureticis ad vrine ꝓuocationē. ¶ Decimo queritur quare i apatib⁹ renū accidit fe. erratica. ita q frigitas extremitatū ꝛ orripilatio veniūt interdū ꝛ de nuo calor ꝛ fe. Dicit q h̄ accidit: q2 in apate renuꝫ accidit dolor aliqñ maior aliqñ minor rōne trāsitus vrine vel diriuatōis ma[e] vl' alterius rei. Modo qñ est maior dolor calor ꝛ spūs et humores retrahunt ad intra q2 ad locū dolorosum cōfluūt humores ꝛ tūc exteriora spiritib⁹ ꝛ calore depaupata ñ imerito rēanēt fria ꝛ tūc fit rigor. Et iterū ille calor febrilis augmētat ꝛ multiplicat p venas ꝛ arterias vsq ad corꝫ post ad totū corpus delegat. ꝛ sic cāt fe. errans hinc ꝛ inde. Sic etiā est q in apate frio fit fe. ñ rōe ma[e] frideꝫ ex vi putrefactōis Nā omi putrefactōi in corpe hūano facte annexus est exneus cal'. qui dū magn⁹ est febreꝫ cognoiamus. ¶ Undecimo q̄rit quare in apate renū pes illius ptis in q̄ ē ren apat⁹ obdormitat. Dico q̄ renes ꝯuicinant spōdilibus a q̄bus nerui tibias ꝛ pedes mouentes oriūtur et cōicant illis neruis duo. Primuꝫ est mala q̄litas febrilis. Scdm q cōpressio in neruis illis ꝑpt quā cōpressionē spūs aialis quoꝝ officiū est trāsire p neruos vt faciāt sensum ꝛ motū nō pūt libere penetrare. ꝛ cāt obdormita[o] in pede vno vel in duob⁹ si in vtroq rene est apa. Idē accidit ex opil'oe renū si hūores ad spondile diriuant. ¶ Duodecimo dubitat

quando aqua mellis vel ydromel competit pro potu in apatibus renum: ut dictum est in cura particulari. et videtur quod non competit: quia nocet in apatibus epatis. ergo et in apatibus renum. consequentia tenet per simile. antecedens est Galieni. 13°. de ingenio.c.6. Idem dicit Avi. in.c. de apatibus epatis. In oppositum est Avi.18.3i.tracta.2.ubi de cura apatis calidi renum. ubi iubet dare aquam zuccari et mellis plurime commixtionis quasi in principio caloris.

¶ Pro isto dubio nota secundum ypo.3°.reg. acutorum can.12. quod ydromel habet aliquas proprietates. Prima est quod non facit tantum de siti sicut vinum dulce. quia plurimo nem humectat. Secundo quia iuvat ad screandum. Tertia quia sitim sedat: quia habet virtutem lavativam. Quarto quia multam provocat urinam. ibidem can.13°.

¶ Secundo nota secundum Galienum.3. reg. acuti. comento. 13. quod mel et ydromel cito attrahitur et cito transit ab omnibus visceribus que sunt inter stomachum et renes. nam sicut gustus ex eo et alijs rebus dulcibus delectatur similiter et alia viscera interiora proinde ab eis cum aviditate attrahuntur. ¶ Tertio nota quod mel est calidum et siccum in secundo gradu. et dicit Rasis quod cito convertitur in coleram: habet tamen in se virtutem apitivam orificiorum venarum secundum Avi.in.2. et est abstersivum: resolutivum humiditatum: et prohibet putrefactionem et corruptionem carnis. hec Avi. Sicut ergo mel habet istas proprietates: sic et ydromel quod ex eo componitur participabit aliquid ex illis. ¶ Quarto nota secundum Galienum in loco allegato ut iam tactum est. quod ex melle et rebus dulcibus multum delectantur membra intrinseca. ideo attrahunt ex se magnam quantitatem ex eis cum velocitate et nutriuntur ex eis. propterea animalia que nutriuntur ex ficubus habent epar magnum et delectabile. nam epar nutritur et impinguatur: et magnificatur ex comestione ciborum dulcium. Galienus ibidem. Et hec intelligitur in tempore sanitatis. Quando autem hec apata calida vel quando corpus habet feb. ista membra non convertunt ista dulcia ad nutritionem nec augmentationem epatis vel aliorum membrorum: sed potius convertunt ea ad substantiam et naturam colere ratione caloris innaturalis que ea convertit ad humorem consimilem sue nature et complexioni. ¶ Quinto scias quod vene epatis in quibus chilus convertitur in sanguinem sunt multum stricte ut visum est in primo.c. istius quanti libri. propter hoc sunt magis et citius opilabiles. renes autem econtra. nam quilibet ren habet in se concavitatem magnam et habet venam latam etc. ut ostensum est in c.14. istius quanti libri. ex quo manifeste apparet: quod renes non sunt ita opilabiles sicut epar et splen nisi causa esset magna valde. ¶ Sexto pro isto dubio nota quod febris que procedit ab apate renum non est ita intensa sicut illa que procedit ab apate epatis propterea: quia renes longinqui sunt a corde. etiam quia pars materie resolvitur insensibiliter aut cum urina exmittitur continue. quia pori uritides sunt satis lati et magna est ad ianuam: et ideo faciliter exterius delegatur.

¶ Septimo nota secundum Deb. in suo antidotario quod propter proprietas dictas ydromel valet ad egritudines frias proprie ad illas que sunt in cerebro et in nervis: et in iuncturis et lumbis loco vini. et confert vijs urine et non permittit in eis lapidem generari et mundificat per urinam. et quando est multe commixtionis mellis non ita cito penetrat ad partes remotas sicut ille qui est pauce commixtionis. ¶ Tunc sit prima propositio. In apatibus epatis et splenis ydromel nullo modo competit. patet per Galienum.3.reg.acut. propositio.13. in principio. et versus finem commenti per autoritatem humani in eodem propositione. et potest probari per tertium notabile et autoritate Avi. et omnium autorum. ¶ Secunda propositio. Ydromel competit pro potu in apate renum. patet. quia illud quod lavat et abstergit et diminuit materiam apatis et confert vijs urine et non sinit in renibus lapidem generari competit in apate renum. sed sic est de ydromelle: ergo etc. consequentia est bona. antecedens pro maiori notum est. quia omnes ille proprietates predicte in maiori conferunt ad sanationem apatum renum. pro minori autem patet per Deb. et Avi. in locis allegatis. et patet per secundum notabile. et per sextum

¶ Et per ista respondetur ad argumentum ante oppositum concedendo antecedens et negando consequentiam: et quando dicitur per simile. dico quod non est simile: quia vene epatis sunt strictiores: ut dictum est in.4. notabili et in anathomia epatis. Secundo quia febris non est ita magna nec intensa: cum minera putrefactionis nimis sit longe a corde nec epar est ita prope vias expulsionis ad extra sicut renes qui sunt prope vesicam etc.

¶ Capitulum.17m. de ulceribus renum.

Ulcera fiunt. In renibus sicut possibile est fieri in alijs membris. unde ulcus renum est solo continuitatis facta in eis: in qua sanies aut virus in eis generatur et sua consolidatio ab humore vel complexione diutius impeditur.

Cause ulcerum in renibus possunt esse in triplici differentia. Nam quedam sunt primitive. quedam antecedentes quedam coniuncte. Cause primitive ut ponit Avi.in.18.3i. can.in.c. de signis ulcerum renum. et Galienus.4°. apho. propositio.80. possunt esse casus percussio aut vulneratio que sequitur iterdum fluxus sanguinis ex actione violenta sicut vulnus et post sicut ulcus et similia. ¶ Cause antecedentes possunt esse aliquando multitudo humorum calidorum et acutorum ad renes exinde ad vesicam currentium que sua acuitate vel alia innalitate radunt et excoriant eos. Alia causa potest esse multitudo humorum viscosorum facientium in eis magnam adherentiam. sicut est aliquando flegma salsum vel aliquid quod cum labore eradicatur et separatur ab eis dimittunt

post se excoriationem et vlcus. Alia cā pōt esse apā in eis male curatū. nā post rupturā apād nisi ruptura bñ fuerit mūdificata possibile est vlc⁹ibi de nouo gñari. Alia cā pōt eē lapis forte q̄ in trāsitu vel eradicatione ei⁹ vulnerat et excoriat: et sic facit vlceratione. Alia cā ams pt esse multiplica⁹san. in venis: ita q̄ ipsum nō pñt ɔtinere et sic rūpuntur. 4°. ampho. ɔ°. 80. ¶ Cause ɔiuncte sunt mala cōpl'o itroducta in ipsis renib⁹vulnerad aut alr solonē ɔtinuitad patiētib⁹a causis añtib⁹vel pimitis. Nam cāe añtes vel pmitiue mouēt causas coniunctas.

Signa vlcerū. et sunt q̄druplicia. q̄dam sunt ipsam egritudinē significātia. Alia sunt cās ei⁹ oñdētia. Alia sunt vlcus añtia. reliq̄ iter vlc⁹renū et vesice distinctionē faciētia. ¶ Signa vlcerū renū sūt mict⁹sang. et saniei mixtoꝝ cū vrina ɔtinuans aln pꝯnaꝫ septimanā aut p mēsem aut plus cū dolore in renib⁹. et aln excūt cū vrina resol'ones lōge sic fila et quedaꝫ frusta rubea carnosa: et sic tꝫ lra ypocrat. 4° ampho. ampho. 77°. ibi. Si sanguinē aut pus mixerit. et ampb. et cōmēto seqn tibus ibi. Quibus vrina pinguis et grossa ꝛc. ¶ Signa cārum. Si vlcus in renib⁹ fit a causa pmitiuis ex dicto et sniā patienꝭ et socioꝝ ei⁹ cognoscit. forte eni eger recepit ictū aut cecidit sup renes et filia. Signa cārū añcedentiū. Si fuerit multi hūores cali i corpe cognoscitur p calorē in tactu et p sitim. et forte est hō q̄ fu t vsus alleaꝝ et piparis vl'nectarevl' qꝛ multum laborauit in tpe calo cum abstinētia. vel vsus fuit reb⁹salsis et acuꝭ et sil'ib⁹. Ex tali eni regimie hūores acuti et bauracales solent in hūano corpe gñari: q̄ frequēter defluentes ad renes ipsos pñt vlcerare. et bm Aui. in. 18. 3ᵗ. in c. ꝓprio vtplurimū ab istis hūorib⁹ fiūt vlcera in vijs vrinalib⁹. Si autem fiant a fläte viscoso: qō aln est salsuꝫ p̄cessit ipedimentū i vrina et in renib⁹ꝑsentit grauitas et regimē multiplicans flegma p̄cessit sic est videre hoibus gulose et crapulose viuētib⁹. Si aūt fuerit pp lapidē vel apā deuenit ad cognitionē. qꝛ illa precesserūt et cognoscunt p eoꝝ ꝓpria signa. Signa cārum ɔiunctaꝝ sunt ipsa signa egritudinis. qꝛ adest mala cōplexio vel mala q̄litas q̄ ipedit ɔsolidationē vulneris et iaꝫ mingunt saniē aut pus. et aln sanguinē p multum tps. ¶ Signa añtia vlcera renū bm Aui. sunt frequens mictura sanguis sine sanie. et signa magni apātis in renib⁹vel in vijs eoꝝ p̄cesserunt. Et dicit Aui. Et p̄cesserūt ipsuꝫ vlc⁹ et ꝑcussio aut casus. et p̄cesserūt ipuꝫ vlc⁹in renib⁹ aliq̄n mictura cū calore vel ardore vrine et dolore ḡuatiuo ḡuatio in anchis cū tinctura vrine. et cū istis aln exeūt aliq̄ ɔtēta rubea i vrinā ¶ Signa distinguētia vlc⁹renū et vesice et partiū vicinaꝝ. Pūo in vlcerib⁹eoꝝ nō ē difficultas vrine. in vlcerib⁹aūt vesice: vrina expellit cū difficltate. In vlcerib⁹ et renū vt dicit G⁹. 6°. de iteriorib⁹. c. 2. repiunt frusta mīma granosa et carnosa q̄ cū vrina emittunt ex suba renum pp rasurā eoꝝ excoriatoꝝ exeūtia. h ille. Itē dicit. 4. ampb. ɔ°. 78. ibi. Quib⁹ in vrina pingui ꝛc. Sed ista ɔtēta vrine carnosa et granulosa in vlcerib⁹renū sunt rubea: et in vlcerib⁹vesice sunt alba et mag̃. Et si vlcera sint in alijs vijs vrine: ista ɔtenta sunt pua et tenua. Aliō signū distictū ponit tale. nā fetor et squame sequunt mictū san. et saniei exeūtiū avesica. h si est in renib⁹nō adest fetor cū eis. Istud ponit ab ypo. 4. ampb. ampb. 8°. ibi. Si sanguinē aut pus mingūt aut sq̄mas et odor grauis vesice vlceratione sigt. Et Gā⁹ in cōmēto ait. Sanies et sanguis cōmixta in oib⁹ instris vrine signāt esse vulnera. h fetor ꝓprius est vesice morb⁹ et mag̃ squame. Aliō signū distictiuū ponit ab Aui. mict⁹sanguis freqūes: ē signuꝫ vlcerū renū et vesice: h in pua q̄tit° ꝓcedit a vesica: cū sit mēbrū pauci sanguis. Et q̄ ꝓvenit a renib⁹venit in maiori q̄titate. Aliud signū. in vlcere renū adest dolor in renib⁹et i coris ill⁹ ptis vbi est ren vlcerat⁹ et sanies ē bñ cōmixta cū vrina. qꝛ in lōginq̄ori via meli⁹vrina cōmiscetur cū sanie. Si autem vlcus est in vesica: dolor sentit in pectine et sanies mag̃vadit ad fundū vrine q̄ ab ipsa vrina separata.

Iudicia in vlcerib⁹ renū. pmo indicat ypo. Si sanguinē aut pus miserint renū autvesicevlceratione sigt. 4. āpb. ampbo. 75. Iste amphorismus est verus cum certꝭ cōditionib⁹. ¶ Pūo q̄ iste mict⁹sang. aut saniei diu durauerit. Scōo qꝛ in illis mēbris vel in aliquo eoꝝ sit dolor. Tertio q̄ sit i pua q̄titate cōpatione ad saniē q̄ exit ab apāte q̄ exit in magna q̄titate pmis trib⁹ aut q̄ttuor diebus: vt ego aliquādo vidi ¶ 2° quib⁹in vrina pigui et grossa existēte carnea frustavel pilli exeunt hijs renibus egeruntur. ¶ Quarto vlcera que fiunt in renibus faciliors cure et minoris maliciei sunt q̄ vlcera vesice vel pororum per quos transit vrina. qꝛ vlcera mēbroꝝ carnosoꝝ faciliorꝭ cure sūt q̄ neruosoꝝ. Renes aūt carnosi sunt: vesicavō neruosa. ¶ Quito sic. vlcera renū et viarū vrine plurimū accidunt propt generationē m°colerice ad illa loc

ea currētis ⁊ ibi excoriationē faciētis. aut ꝓpter lapidē a cuius eradicatōe vel trāsitu primo vulnus deinde vlcus gñat. Aui. in. c. ꝓꝓo ¶ Sexto fluxus san. a renib⁹ cū sanie vel sine sanie longeue durās: quis oīni die pua deflu at quātitas. tñ rōne lōge more debilitatē īdu cit. ⁊ finalr ad interitū ꝑducit eger a marasmone consumat⁹. ¶ Septimo dicit aui. ꝙ qñ hñtes vlcera renū aut vesice mingūt san. post mictū saniei fīgt corrosionē. ¶ Octauo qñ in vlceribus renū fiūt remedia rōnabilia ⁊ cōtinuāt ⁊ cū eis pa. nō meliorat. imo durāt per multū tps. ⁊ etiā si multa virulētia ⁊ sanies. vel si illud qđ exit est viride vel mali coloris vel fetidū. Oīa ista sunt signa iudiciaria diffi cultatis vel impossibilitatꝫ cure vlcerū renū.

Cura vlcerū renū. Ante curā ꝑticulares aliqui canoñ. vles sunt pmittendi Unde dicit Consī. in via^co. Opꝫ curā vlerum renū accelerare. qꝛ si inueterauerint: ampli⁹ curari nō valebūt. Prim⁹ est arnoldi de villa noua in suis amph. Juuenibus cholericis in vijs vrinalib⁹ vlceratꝫ fluxū patiētib⁹ vrinalez expedit abstinere a potu vini. ¶ Scđs quia vt plurimū vlceratio in renibus ab hu. aduenit bauracalibus ⁊ acutis ⁊ expedit eoꝝ acuitatē vel amaritudinē ad dulcedinem declinare: ne. sua acuitate vulnera vel abrasionē faciēdo vl cerationē inducāt. ¶ Terti⁹ est Aui. in. 18.3^i. in cura vlcerū renū a reb⁹ calīs ⁊ acutis ⁊ salsis ⁊ amaris ⁊ acetoꝭ. abstinētia ⁊ vsus ꝯriorum iuuāt vlcera renū celerius ꝓcurari. ¶ Quart⁹ multus potus aq̄ vel vini alteriusꝙ liq̄ris in egritudine est euitādus. ne sui multitudine se pius faciat vrinare. ¶ Quīt⁹ coit⁹ marie superfluus ⁊ labor ⁊ mot⁹ renū ⁊ illa q̄ ad ipos hu. fluere vel penetrare faciūt cū sollicitudīe sūt relinquēda. nā sine q̄ete vix aut nunꝙ vlcera renū pfecte sanant. ¶ Sext⁹ vbi flōia cogscit nccria et lenis purgatio si celebrent multum iuuāt in eq̄tione humoꝝ ⁊ eoꝝ malicia remo uēda. ¶ Septim⁹ cañ. ꝓpterea qꝛ vomitus ad diuersum trahit humorē ⁊ añtē purgat mām in renū vlceribus vtilissim⁹ indicat intātū ꝙ aliqñ ab oī alia excusat me^a. ¶ Octau⁹ si vlcera renū fortꝫ comitet dolor ⁊ oēs rectā īpedit opationē ꝑus ille est blandiēdus ⁊ sūr ad vl cera ꝓcuranda ꝓtendat. ¶ Non⁹ cañ. est. Qui vlcera renū voluerit ꝓcurare ipa cū leuiorib⁹ diureticis dꝫ a sanie ⁊ sorde ꝑ interualla mūdi ficare. ¶ Decim⁹. Queciiꝙ medicine ꝓ salute vlcerū renū exhibent nisi ad vomitū intenda mus talia stomacho ieiuno interius ministrē tur et longa mora sine refectōe spectet. ¶ Undecimus. Post sordis ⁊ saniei mūdificationē stipticis ⁊ incarnatiuis ꝓ cōsolidatione cum siccātibus mixtis ad vlcerum sanationē cura erit exequēda. Cura ꝑticularis vlcerū renum In primis si videt replo sanguis fiat flōmia de basilica. scđo de sophena fiat flōmia. tamē remota ꝑus cōstipatione cū clisteri mollifica tiuo. exinde det ydromel in potu ad mundifi candū vlcus. Uel fiat tale apozima. ℞. ordei ℔. j. radicis apij et feniculi capilli veneris rec cēt añ. ℳ. j. mellis. ℔. j. fiat apozima lauat et abstergit ⁊ mūdificat vlcera renū et vesice Si aūt esset magnū vlcus ⁊ indigeret fortioribus: addat yreos ysopi et prasij. añ. ʒ. ij. Si aūt esset paruū vlcus a modico tempore citra sufficit ꝙ det in potu decocto puluere cū aqua mellis. ℞. semis malue ⁊ maluauisci. se. melo nis ⁊ cathebe quod est melō rotūdus. añ. ʒ. ß. dentur. ʒ. iij. cum ydromelle. mel em̄ ꝑ se mun dificat. Istis sic ordinatꝫ iuxta doctrinā cano nis septimi ꝓuocet vomitus: postꝙ cōederit diuersa cibaria. pluma madefacta in oleo cōi mixto cum oximelle squillitico vel diuretico ori immittit ⁊ vomitus sic faciēdo ꝓuocabit vel post dictā sumptionē ciboꝝ agrestam cuꝫ oleo miscebit ⁊ potet vnū paruū gobellum. ⁊ post pluma in ore missa ꝓuocet vomitus. Et hoc fiat de quarto in quartū diez. Et in alijs diebus sumat cibaria facta ex lacte cū farina frumenti vel cum medulla panis. Uel comedat auenatum ⁊ ordeatū. Et comedat carnes auium vsua liū: vt sunt ꝑdices: fasiani: colūbi turtures et auicule parue. Et parum bibat de aqua ordei. Si vo cōtingat ipm bibere vinū illud sit grossum rubeum vel nigrum maturū si febris nō affuerit ꝙ si affuerit vinū postpo nendum est. ¶ A parte vo exteriori fiat ēplm ad confortandū renes ⁊ exiccandum eos. Ex farina ordei ⁊ thuris ⁊ masticis. de quolibet ʒ. j. mirtil loꝝ rosarū rubearū camo. añ. ʒ. xij. mellis vini rubei. olei roꝭ. añ. quod sufficiat. fiat emplastrū et calidum supra renes apponatur. Istud emplastrū prohibet ne vlcus am plius putrefiat: et tollit dolorem et confortat renes et eorum malā complexionē tollit et iu uat ad incarnandū ⁊c. ¶ Juxta vero tenorem octaui canonis. si dolor fuerit magn⁹ ille mitigandus est pmo a parte exteriori. faciendo tale emplastrū. ℞. cere albe. ʒ. ij. olei rosarū. ⁊ viol. axungie vulturis et anseris butiri recen tis. añ. ʒ. ß. fundantur oīa simul et colentur et addatur seminis malue et bismalue. se. li^t

orobi. añ.ʒ.ß.camo.ʒ.j.vitellorum ouorū.v.numero.℞ epithyma ꝛ calīn applicet. Istud tollit dolorē et aufert tumorē: qꝛ mēbrū vlceratum vtplurimū est inflatū ꝛ dolorosuȝ. A pte vo interiori si dolor est magnus: ꝛ cognoscit ꝙ causa est calida detur hoc medicamen. ℞. iusqami al.℈.ß.opij thebaici.se.citrulli.se.lactuce ꝛ portulace añ.ʒ.j.croci gra.viij.℞ pul. et det.ʒ.ß.cū aqua decoctōis petro.ꝛ feniculi. vel cū oximelle diuretico. ¶ Post vo mundificationē ꝛ male cōplōnis vlcerationē ꝛ renum deinflationē.det in potu iste puluis ad incarnandū ꝛ cōsolidādū.℞.terre sigillate.ʒ.iij.boliarmenici cacabre dragaganti spodij semis melonis ꝛ citrulli añ.ʒ.ij.seminis melonis se. petro.ppter penetrationē.añ.ʒ.j. dent omni die.ʒ.iij.stoma° ieiuno:cuȝ lacte lapidato vel cōsudato. ¶ Fiat etiā medicamen quod ponit Serap.4.lib.sui breuiarij in ca. ꝑpo de vlceribus renū:quod vȝ vlceribus q̄ fiūt in oībus membris ꝛ vijs vrine.℞.se.melonis ꝛ citrulli cucume.ꝛ cucurb.mund.se.papa.al. et nigri. gūi dragagan' gūi amig.amidi.se.portulace. seminis malue ꝛ altee lacce ablute rauē seni. añ.ʒ.v.spodij.ʒ.vij. allzelzēgi boliarmeni'.ʒ.x granorum pini duorum ꝛ maiorum mūdatorum. añ.ʒ. iij.succi liqui'zuca' tabarzeth ꝛ psilij.añ.ʒ.xx. puluerizāda puluerizent ꝛ cū eis misceat psiliuȝ ꝛ zucarū ꝛ ℞ ad modū opiate.ꝛ dent omi die mane.ʒ.v.cum rob citoniorum vel iulep alexandrino vel cū lacte capre vel asine.ꝛ ē mltū iuuatiuū. Huic medicine possunt addi myrre ad exsiccādū ꝛ mūdificādū .ʒ.ij.. ¶ In isto ēt cāu debēt mistrari clistea faciētia cōsolidatōeȝ in vlceribus intestinorū que dicta fuerunt in 4.ca.istius libri in ca. de dissinteria in quib⁹ nō ponit sal: quia diu in intestis pmanendo aliquam ꝑbent consolidationē ꝛ stipticitatē etiam alterationē renibus ꝛ vesice vlceratis. ¶ In casu quo vlcus esset malū in sua natura quod scit ex nimio dolore renū cū intolleran tia ꝛ inq̄etudie infirmi. Et quia illud qd̄ exit cū vrina est fetidum aut nigruȝ aut viride. Et quia medicine rōnabilr intus.ꝛ exteri⁹ appli cate nequaꝙ ꝓsunt: tunc ꝙuis tales vtplum sint mortales. tamen nō debemus desistere a cura pcedente iudicio vitatis nihil vanitatꝫ ꝓmittēdo si ibi cognoscit aliqua mala cōplo adesse in renib⁹:illā ꝑus auferam⁹.sicut in.c. de dolore renū ꝛ debilitate insinuatū est. alr̄s in vanū laboramus. Deinde pcedamus cū medicinis mūdificatiuis ꝛ exsiccatiuis ad mūdificandū ꝛ exsiccādū vlcus. Scōario pcedam⁹ cū medicis stipticātibus intus ꝛ ex̄ alterātibus ne vlcus fiat deambulatiuū ꝛ corrosiuuȝ vel aliter male originatū.ꝛ sic valēt isti trocisci.℞.mirre.ʒ.iij.croci.ʒ.j.agrimōie sicce cinamomi anisi aloes cicotrini loti.4.seminuȝ frigidorum maiorum gūmi dragagan' amidi yreos ysopi añ.ʒ.j.succi salute quod suff.℞.trocisci pōderantes.ʒ.j.et ß.ꝛ vnus distempatus cuȝ aqua ordei det omni mane post digōnis celebratione. Deinde ꝑ longū tps nō sumat cibū nec potū.postea comedat cibaria facta ex farina ordei cū lacte capre.vl̄ sumat de cibarijs ꝑdictis vel infra dicendis. A pte vo exteriori sup renes ꝛ allatim fiāt empl̄a de reb⁹ stiptiq calidis vel fris ſm ꝙ calor videbit augmētatus vel diminutus. Isti trocisci ſm Rab.i.9. almanß.c.de mictu sanguis ꝛ saniei valēt ad vlcera renū.℞.4.seminū frigiorum maiorum mūd. añ.ʒ.xx.boliarmeci gūmi arab. thuris piguis sang.dra.se.plantag.añ.ʒ.x.opij.ʒ.iij.se. apij ad penetrandū.ʒ.ij.conficiant cum sirupo de papauere.et fiant trocisci pōderātes.ʒ.j.et ß. Alterant em̄ malā complexionē calidā ꝛ mūdificant et consolidāt. Quādo vrina apparet mūda sine sanie tūc damus incarnatiua ꝛ cōglutinatiua supius dicta:ꝛ ī potu eorum miscemus gūmi dragagantū arabicū. ꝛ dam⁹ citonia cōfecta ꝛ passulas cū suis arillis. In isto etiā casu valet trocisci de carabe.

Dieta Istorum ptiȝ supius dicta est. ꝛ iuxͣ doctrinā scōi canonis generalis vtat rebus alterātibus cōplōnē illorum malorum humorum calidorum ꝛ frigidorum.ꝛ quia vtplurimū sunt calidi:vt dictū fuit in causis.ideo vtatur ordeato ꝛ auenato iure parue pulle bullite cū portulaca vel lactuca ꝛ q̄ttuor semibus frigidis ꝛ cū alijs herbis fris. Comedat pisces sq̄mosos de aquis mundis currētibus tostis in craticula. Comedat etiā olera ex malua attriplici portulaca ꝛ lactuca. ¶ Pro potu autē in hora prandij bibat vinū maturū rubeū ꝙ̄ſuȝ in parua quātitate cum aqua mixtum. Et vina alba vel clara subtilia sunt euitanda. et nimius potus vt vrina nō mltiplicet. Nā verum est puerbium quod cōiter dr̄. Qui nimis potat affluēter mingit. vtat carnibus auium comestibiliū degentiū in mōtanis ꝛ campis. Comedat capretū ꝛ iuuenes mutonem ſm ꝙ febris affuerit. Et iste sint aliquādo bullite ꝛ aliquādo assate. Et in cā ca'a vtat cucumeribus melonibus long' ꝛ palestis.ꝛ pōt comedere pāca ꝛ antepāca: dū tn̄ sint pfecte matura Et iuxta doctrinā.3'.cañ. Caueat a reb⁹ calis

et acutis ꝛ a rebus salsis ꝛ amaris et acetosis et a rebus vehemētis dulcedinis: quia cito in cholerā transeūt vt cognitū est in primitiuis me. vtat̄ lacte ꝛ cibis cū eo addit̄ ꝛ ꝑparatis. Et vtat̄ tritico ꝛ riso ꝛ cādaruso ꝛ amido ꝛ colatura furfuris Et iuxͣ doctrinā .4. cañ. bibat in parua quātitate ꝛ potet lac asine vel saltē capre ꝓ salute sua. Et aliqñ aquā ordei: et aliqñ vinū put supius dictū est. Et ſm cañ. Caueat a coitu ꝛ ab omī motu: imo loco exercitij vtat̄ fricatōe. sola ipa eñ cōsumit supflua ꝛ trahit san. ad totū corpus ꝛ remouet dolorē locorū paulatim fricatoꝝ dolentiū dūmodo ꝑ lōgūz tpis spaciū fiat ꝛ ꝙ mā aſis fuerit āte pfecte eñata. Simil'r dimittat petro. ꝛ ius ciceꝝ ru. et filia diuretica ꝛ vrinā ꝓuocātia nisi aliqñ intēderimus vlceris mūdificationem. Ualet etiā cibus q̄ fit ex lacte amigdͦ. bullito cū mica panis albi ꝑus in aq̄ remollita. Ualēt etiā fructus ficci vt sunt amigdͦ. ꝑus purgate. deinde torrefacte ꝛ fistici ꝛ auellane ꝛ gña pini. ficus aūt ficce ſm aui. nocēt q: ī se lacticiniū habēt abscōsum rōne cuius scalpūt ꝛ supflue vlcera abstergūt. Quāto aūt ficus recētes et imꝑfecte mature sunt magis euitāde nō opꝫ dubitare. Comedat vitella ouoꝝ galline sorbilia ꝛ triticū cū lacte ouino ꝛ capno. Nā lac bibitum et comestū iuuat: quia cuꝫ serositate lenit ꝛ maturat ꝛ caseitate cōsolidat. Lac aūt asine ꝛ camelle magis vlc⁹ lauāt ꝛ abstergūt Lac ꝟo capre ꝛ ouis magis nutriūt ꝛ consolidant et mag̃ confortant renes. Modo ḡ ex q̄ sic est sumat aliquando de vno aliquando de alio et superdormiat.

Declaratio in vlceribus renū ꝑmo querit̄. vtrū vlcera renū potius gñent̄ ab hūoribus acut̄ ꝙ ab aq̄sitate que cuꝫ hūoribus ad renes defluit. ꝛ videt̄ ꝙ ab aquositate q: illa aq̄sitas acutior est humoribus cū sit vrinalis modo vrina acutiorē hꝫ qualitatē ꝛ mordicatiuā. vt dicit egidi⁹ in suis ꝟsibus. Oppositū dicit Aui. in .18. dist. 3. ca. ꝓpo. vbi ponit expsse ꝙ vlcera renū vt plurimū fiūt ab istis humoribus calis et acutis excoriātibus renes aut vesicā aut vias vrinales ꝛc. ¶ Dico ꝙ vlcera renū potius gñantur ab hūoribus. Primo q: inter agēs ꝛ patiens anteꝙ effectus ꝓducat̄ reqrit̄ mora sufficiēs Hic aūt nō ē mora sufficiēs: īmo illa aq̄sitas cito transit ꝛ vadit ad vesicā hu. mag̃ adherēt vt nutriāt. Et qñ sunt mali ꝛ acuti loco nutritionis causant vlcus. Tūc ad rōnē dico ꝙ aq̄sitas nō remanet tā longo tēpe ꝙ possit cāre vlcus: q: cito transit cū non sit alterius iuuamenti nisi vt faciat transire nutrimentū vsq; ad renes. Scđo notandū ꝙ in curatōe vlceꝝ renū quātū ad medicinas ꝑmo competūt abstersiua ꝛ mūdificatiua. Nā quātocūq; sanies et virulētia diutius in vlceribus ꝑmanēt tanto maior corrosio generat̄ ꝛ vlcus ꝓfundat̄ ꝛ vlterius sanat̄io retardat̄ ꝙmaxime si in corpore mali ꝛ acuti humores dñant̄ ad curationem dictoꝝ vlcerū. ¶ Scđo reqrunt̄ me. exsiccatiue. nam ꝑ desiccationē vlceris sanies prohibet̄ generari in eo: cū desiccēt humiditates ibi fluentes ꝛ noua caro vt possit vlc⁹ adeq̄ri generet̄ dūmodo multa vel maliciosa antecedens materia ꝛ cōiuncta fuerit expulsa ꝛ corrupta. ¶ Tertio conferūt me. fortiter stipticātes vt ꝓhibeant malos humores defluētes ad renes ꝛ hoc intus ꝛ extra. ¶ Quarto indigent medicinis alteratiuis male cōplonis eoꝝ. nā ꝙdiu mala complo in mēbro fuerit affixa vix aut nunꝙ eius vlcus erit perfecte sanatum. ¶ Quīto cū istis medicinis oībus aut maiori pte eaꝝ īdigēt vlcera renū medicīs ꝯglutinatiuis. nam ꝑ eas quodāmodo coopiūt̄ ꝓpter ꝯglutinationē earū: ꝛ fiūt securi de abrasiōe acutoꝝ humoꝝ q̄ ad ipos renes mixti cū aq̄sitate transeūt vel quocūq; alio modo ad eos fluūt. Et iste medicine sūt sicut amidū gūmi dragagantū ꝛ gūmi arabicū ꝛ alie gūe fride Et ſm Aui. valet lacca q: habet ꝟtutē ꝯglutinatiuam ꝛ facit crescere carnē in renibus ꝛ facit nutrimentū cū quo renes nutriunt̄ spissuꝫ et aptuꝫ vt cito sigillet̄. De scariola amplius nō opꝫ petere si vꝫ: qm̄ eandē vel saltē similēꝫ habet ꝟtutem. ¶ Sexto indigēt renes vlcerati vt cū medicis earū misceant̄ aliq̄ diuretica in parua quātitate nō vt ꝓuocent ad vrinā sed vt faciāt penetrare ad eos medicinas alterātes ꝛ desiccātes ꝛ stipticātes ꝛ incarnantes ꝛ sigillātes. nam longinqui sunt ab ore et ꝑ multa loca habēt transire medica. supdicta anteꝙ ad eos ꝑueniāt. Septimo indigēt aliquādo vt cum ipoꝝ medicinis aliqua narcotica misceant̄ ꝓpter tria. ꝑmo ad remouēduꝫ acuitatē humoꝝ. scđo ad remouendū dolorē tertio ꝓpter repcussionē ꝛ exsiccationē quam facit ex repcussione ꝑ accidēs ꝓhibendo fluxū humoꝝ ad eos. Et iste medicine sunt opium mandragora iusquiamus al. ꝛ niger ꝛ semina eorum ꝛ papauer. ꝛ ista in curatione vlcerum renum sunt exequēda. ¶ Tertio scias vt dictū fuit in causis aūtibus ꝙ vlcera in renib⁹ ꝑñt causari ab humoribus grossis ꝛ viscosis. et ħ

potest esse verū triplici de causa. Primo quia iste humor grossius et viscosus pōt in se habere malā qualitatē corrosiuā et vlceratiuā vt flā salsum. Scđo qr rōne nimie adherētie natura laborat in separādo ipm a renibus: quia cum quadā violētia et in violēta separatione aliqd de eorum substantia separat sicut q vult abradere lrām abradit aliquid de substantia pgameni. Tertio pter lōgā morā quā in eis faciūt cōculcati. et forte nō pfecte euētati acquirunt qualitatē extraneā quā et ipos excoriādo ipsi renes vlcerant. ¶ Quarto scias q in gnatōe saniei vlcerū renū nō sic generat feb. sicut in gnatione saniei apostematū nec tātus dolor. Et causa huius est qm sanies q in apostemate generat: illa fit in loco nō euētato et multi fumi ibi causant et mltiplicant a putrefactōe humorū a quibus sanies generat. et illi fumi resoluti attingūt vsqz ad cor et ibi inflammati causant fe. putridā. iuxta illō. 4. amph. circa gnatione saniei. In gnatione aūt saniei vlcerum renū: nō fit taliū humorum cculcaᵒ nec fumor: sed sicut ille puus fumus gnatur statim euentat nec humores putrefiūt nisi illi parui qui attingūt ad locū vlceratū qr in ppatulo et in loco nō ergastulato imo libero et euētabili illa sanies generat: et sic febris non causatur verūtamen si vlcus esset in locis ppinqs cordi. pculdubio febris fieret ethica sicut apparet in ptisi vbi pter defectum euentatōis pulmonis: quia pulmo vlceratus et debilitatᵘ nō potest cordi flabellare nec ipm euētare. et sic i troducit mala cōplō febrilis eqlis cui aliqñ cōmiscet febris putrida rōne magne putrefactionis vel vlceris pulmonis. sic etiam posset vlcus generari pe spūalia cū multa putrefactione. et q fumi attingerēt vsqz ad cor. et cau sarent fe. ¶ Quinto sciendū sm ypo. et ga. 4 amph. amph. et cōmento. 82. ibi. Si sanguinē aut pus mingūt aut sqmas et c. sanies exiens cū vrina cum fetore figt vlcus in vesica. ita q fetor est ppriū signā vlceris vesice. Idez dicit Aui. in. 18. 3ⁱ. c. pprio. Sed quādo ista sanies venit ex renibus nō fetet. Et causam istiᵘ assignat Geraldus cremoñ: sup viaticū in cap. p prio. et post ipm Gordonius: qr renes sunt mēbra fortia cōparatione ad vesicā et calidiora et fortiora. et ideo possunt illā materiā meliᵘ digerere et corrigere et alterare: ideo nō fetet. Vesica aūt p oppoᵐ etiā qr immediate exit cum suo fetore mixta cum vrina vt dictū fuit in signis distinctiuis. ¶ Sexto: sciendum q sanies exiens ab vlceribus renū nō ita cito residet in fundo: imo sm Constan. non residet nisi post vnam horā. et causa est qr multū est cōmixta cū vrina rōne lōgioris vie. In vlceribus aūt vesice qr nō est ita mixta cum vrina citius ab ea separat et citius residet. ¶ Septimo scias q pterea vlcera in renibus vtplurimū fiūt ab humoribus calis. ideo cū vlceribus eorum mala cplō cala reperit. quo circa meᵉ frigide illam complōnē calam alterātes mixta cum stipticis intus et exterius assumunt et ptinēt. pinde trocisci de papauere in casu isto sunt laudati cū alijs supius scriptis. ¶ Octauo nō q dictum fuit q medicine stipticātes et incarnantes dari nō debēt nisi p pus renes fuerit a sorde et sanie mūdificati. Tunc qro qmodo cognoscā eorum mūdificationē. Respondeo sm Gerardū de cremona q hoc scit p mūdificationē vrine. nā tunc in vrina nō apparet sanies nec trūbositas. Nono dubitat quō in renibus potest causari tātus dolor cū sint mēbra dura et spissa vt dictum fuit in anatomia. Et qr sunt meᵃ carnea et nō neruosa et sensus sit mediātibᵘ neruis. sunt etiā mēbra pauci sensus vt dicit serap. et sic videt q in eis magnᵘ dolor nō posset fieri. ¶ Opᵐ apparet ad experientiā nā interdū tantᵘ est dolor q ipi ifirmi cogunt clamare vt ego aliqñ vidi. Et hᵒ etiam Auic. confirmat dicēs q aliqñ est dolor parturiētis. ¶ Intelligas hic q a spondili quod est supius sup regionē renū orit neruᵘ q dirigitur vsus renes a quo creant vel fiūt pāniculi ipos renes cooperientes qui quidē pāniculi sunt multi sensus rōne nerui a q oriūtur vt in anatomia eorum fuit pnotatū. Sunt etiam in eis vie pcedentes a vena que est in gibbo epatis vsqz ad ipos et ab eis vsqz ad vesicam que quidē vie sunt neruose et pāniculose mlti sensus. Dico etiā q qñuis aliq pars corpis sit insensibilis vel parū sensibilis de se sentit. tñ rōne panniculorum et ligamētorum circūstantium vt pz de dētibus qui de se pauci vel nulliᵘ sūt sensationis. rōne tamē ligamentorum cū quibᵘ ligant maxille sentiunt multū quādo putres fiunt vel alr molestant. ¶ Dico q in renibus vel eorum regione potest fieri sm naturā cause magnus dolor aut paruus scz a solutione cōtinuitatis sub qua cōtinue vlcus et abrasio vel excoriatio vel a mala cōplone vel apostemate in eis vel in pāniculis eorum vel in vijs vrie accñtibus pter tria. Primū est quia ipsi de se hñt pāniculos aliquos intra villos eorum q exeūt a neruo supdicto. Scđo quia possūt pati magnū dolorē rōne pāniculorum vndiqz co

operientiū eos ⁊ carnes eoꝝ terminātiū sicut pia mr̄ termīat subām cerebri. Tertio pōt pati dolorē rōe pāniculi q̄ ē sup eos vbi appet pinguedo. Quarto pōt pati dictū dolorē īgentē ꝓp ꝓpinq̄tatē ipsoꝝ ad cifaph qḋ est mēbrū pāniculosum ⁊ multū sensibile. ¶ Et tūc ad rōnes an̄ opm ⁊ ad autoritā. Serap. dico ꝙ renes nō dicunt pauci sensus nisi in cōpatiōe ad vesicam q̄ de se est magis neruosa ⁊ pāniculosa ideo de se est multo magis sensibile ꝙ̄ renes. ¶ Decimo q̄rit que vlcera sunt difficilioris cure vlcera renū vel vesice: ⁊ vr̄ ꝙ vlcera renū: q: hūiditas īpedit curationē vlcerū. ergo vlcera renum sunt difficilioris cure. ꝯª bona. q: renes hūidiores sunt ꝙ̄ vesica. añs est ypo. ⁊ Ga¹. 6°. amph. amphο. ⁊ cōmēto. 8°. dicit Aui. ⁊ Serap. in. c. de cachecia. i. de dispōne ꝓcedēte ydropisis. Opm di. Aui. in. 18ª. 3¹. trac. 2. ca. de vlceribꝫ. renū vbi dicit ⁊ vlcera q̄dē renum minoris maliciei sunt ꝙ̄ vlcera vesice ⁊ seq̄r ⁊ vlcera q̄dē mēbri neruosi difficilioris sunt sanationis ꝙ̄ vlcera mēbri carnosi. h ille. ¶ Pro isto dubio nota ꝙ duplex est hūiditas: q̄dā nālis in ipso mēbro existēs ⁊ ipsū nālr nutriēs sicut pꝫ in mēbris carnosis q̄ hñt bonā ⁊ nālē hūiditatē. Alia est hūiditas ꝓter nām ad mēª aliunde ꝯcurrens vt in ydropicis vel in eisdē mēbris malā acq̄rens q̄litatē rōne male complexionis in eis exñtis vt pꝫ in vlceribꝫ malis ⁊ cācrosis: in q̄bus posito ꝙ patiens bono nutriatur nutrimēto tñ illud nutrimentū ad malos ꝯuertit hūores rōne male cōplōnis in mēbro exñtis. Idē ꝯtigit in pthisicis. Tertio aduerte ꝙ vlcerata mēbra cōiter sunt inflata ⁊ tumefacta amplius solito al's nō esset bonum signū imo malū vt dicit ypo. ⁊ Gaꝫ. 5°. āpho. cañ. ⁊ cōmēto. 87. ibi. Si vulneribꝫ malis ⁊ fortioribus existētibꝫ tumor nō appet hoc magm malū est. Laxa vo. i. mollia bona cruda. i. dura mala ⁊c̄. Quia ergo renes vlcerati sunt inflati debēt deinflari cum emplis ⁊ epithimatibus supius dict: ⁊ cū alijs resolutiuis pꝰ purgationē mē ⁊ cōplōnis alterationē. Et cōpleātur alie ītentiōes q̄ fuerūt dicte in scda declaratione. ¶ Tunc dico ad dubiū ꝙ ꝓsupposita bone cōplōnis equalitate vulnera vel vlcera mēbroꝝ carnosoꝝ facilius curant ꝙ̄ vulnera neruosoꝝ. pꝫ ꝑ autoritatē Aui. in loco iam dicto. ⁊ pꝫ per rōnem q: cura vlceꝝ stat in replōne bone carnis. mēbra aūt carnosa mag abūdant in carne ꝙ̄ neruosa. ergo ⁊c̄. ¶ Et tūc ad rationē ante opm dico. ꝙ intelligitur de humiditate accidentali ⁊ preter naturam nō autē de naturali igitur ⁊c̄. Et sciās ꝙ preter neruositatem vesice ⁊ paucam eius carnositatē multum īpediunt consolidationem ⁊ curationem vlcerum eius frequens per ipsam vrine transitus ⁊ congregatio vrine in cōcauitate eius. ¶ Undecimo in ordine declarationū est notādum ꝙ lꝫ renes sint mēbra grosse subē cōpacta ⁊ dura ꝭm qḋ sunt mēbra carnea ⁊ īdigēt nutrimēto grosso ⁊ q: nutritio fit a s. milr. 2° de generatione. tñ in passionibus renū ⁊ vlceribus eoꝝ damus cibos subtiles boni nutrimenti ⁊ facilis digestionis. Primo q: in istis passionibus rōne vicinitatis epar cōpatitur ⁊ virtꝰ eius aliq̄liter debilitatur: ⁊ sic subtilia cōpetunt q: grossa digeri nō valerent. Et ex alio q: cibaria subtilia hñt in se aliquas ꝑtes grossas in subā quas natura in epate exñs expellit ad renes cū aquea supfluitate tandē renes attrahūt cū potētia attractiua. ⁊ exinde nutriūtur ⁊ cōfortant. nā iste grosse nutrimēti ꝑtes naturaliter ad mēbra īferiora descendūt cum dicta aquositate. ¶ Duodecimo querit quare san. exiens ab epate cū vrina exit in parua ꝙ̄titate ⁊ ille qui exit a renibus exit cū maiori cū epar sit mēbrum sanguificū ⁊ q̄si sine cōparatione maior ꝙ̄titas sanguis in eo dñat ⁊ sic magis pōt perdere. Dicēdum ꝙ ab epate per vrinam ꝙ̄titas sanguis minor exit ꝙ̄ a renibus q: sanguis postꝙ̄ in epate est generatꝰ delegatur ad oīa mēbra vt ipsa nutriat ꝓter paucum qui ad renes mittit vt foris expellat ille potius ad meseraicas. deinde ꝑ ītestina educitur: q: vie sunt latiores: sanguis aūt qui exit a renibus vel vesica nō hꝫ alia loca per que euacuetur nisi per vrinam nec ad aliqḋ mēbrum pōt mittere: ideo exit in maiori ꝙ̄titate.

¶ Capitulum. 18m. de lapide renum ⁊ vesice.

.l Lapis est dura subā in humano corpore ab eiꝰ calore ex grossa ⁊ viscosa materia gñata morbū causans officialē in numero ⁊ in via. Et ꝗuis ītentio mea eēt loqui prius de egritudinibus renū deinde de egritudinibus vesice tñ rōne ꝯueniētie cārū lapidis renū ⁊ vesice tam in gñatione ꝙ̄ in curatione dispono de vtroq lapide put ad medicū spectat in vno. c. ꝯtractare. Pro noticia igr̄ gñationis lapidis ē sciēdū ꝙ albertꝰ i sua phīa de mineralibꝰ li°. 1. c. 2. dicit ꝙ lapidis mā est siccum terreū cū hūido viscoso cōmixtū. Hūidū enim est cā cōmixtionis: ⁊ terrestreitas est cā īdurationis: vnū sine alio nunꝙ̄ lapidē gñaret. Et subdit in eodē caplo ꝙ lapides omnes

in renibus et vesicis aialium gñantur ex grossa et viscosa et terrestri humiditate. Ista aūt terrestreitas est potētialiter in aqua maris vel in aqs aliquorum fontiū in qbus per actionē caloris subtile resolvit et remanet grossum terrestre. Et si aliqs dixerit q illud hūidū est aereū ɔdicit phantibus et autoribus medicine. Et q amplius est lapis fulguris per modū dictū ex vapore humido terrestri gñatur. Dicit aūt lapis fm huguciū a litos grece qđ est lapis. vel a ledo ledis: q2 ledit mēbra in qbus est vel in qbus generatur. vnde dicitur lap. qsi ledens pedem vel quasi ledens partem ethimologia est.

Cause qntum spectat ad medicū quedam sunt pmitiue: quedā antecedētes quedā ɔiuncte. Primitiue vt est exercitiū imoderatū post repletionē. nā tale exercitiū trahē do calorē nālē ad ext: et nō pmittēdo cibū in loco digōnis dgscere debilitat digestiuā et est cā vt flā et grossi hūores in corpe generent. et sic adiuuāt ad cām materialē lapidis. Scđo facit penetrare cibū et potū indigestū ad epar et cōsequēter hu. crudos et indigestos ad renes et alia mēbra vt dicit Ga. pmo de regimine sanitatis et sic iuuat ad cām formalē q2 in renibus et vesica lapis suam recipit indurationē et lapideitatem et formā. Nam tale etiam supfluens exercitium supfluum inducit calorē et desiccat humiditatē naturalē vt legitur. 5°. de regimine sanitat. c. 3°. labor etiā excedens q̄uis fiat longe a cibo itroducendo supfluum calorem et siccitatē nimiā etiā exterior friditas faciēs ad cōstrictionem viarū et p ɔñs ad cōstrictionem materie et retētionē eius. Inordinata etiā cōstrictio cum aliquo sup renes: ad quā sequitur opila° et ɔñr retētio huius supflui viscosi terrestris. ¶ Cause añtes in corpore exñtes et nōdū actualr egritudinē faciētes pñt esse sanies ab vlcere vel apatibus pcedēs. Hu. ēt grossi et viscosi in toto corpore pcise in renibus vel vesica abūdantes. Silr ēt debilitas expulsiue renum vel vesice. Mala ēt cōplo fria ɔstrigens et nō pmittens fluere mām fridā grossam vel viscosam. et opilatio meatuū. debilitas digestiue a qua seqtur multiplicatio flātis et hūorū viscosorum et grossorum. et iste cause sunt coartātes mām et retinētes eā. Silr lapis in vesica orit his cibis scz viscosis. 13°. meg. col. quasi. 13°. Cibi āt a qbus generat ista materia grossa fm Serap. et Aui. sunt lac et cibi qui cum eo fiunt: maxime lac vaccinum et caseus maxie humidus et recēs. Carnes porcine et vaccine. Anseris et aues morantes in aquis. Et caro hircina pisces grossi maxie non squamosi vt anguille delfinus lampreda. Silr pisces qui p suā nām stant in luto vt tenche. Panis azimus panis iperfecte coctus: triticū et seludeget. Fructus acetosi et fructus qui generant hūorē viscosum. poma imatura. caro citrius pira. et silia. Et de potibus aq turbida vel paludosa vel cenosa ceruisia via grossa et nigra et mustum. Cause cōiuncte. pma est cal. extraneus superfluens in renibus siue sit aliunde defluens in renibus siue sit in eis permanens et affixus. Iste calor duo facit pmo ad renes aliunde attrahit materias et supflua multa et eas retinet. Secundo calefacit et desiccat etiam in lapidem cōuertit finaliter. Cōstrictio etiam talis materie pōt reputari causa ɔiuncta et imediata lapidis q2 nisi materia remaneret in vijs nunq lapidificaret: et quādo meatus supiores per quos fit attrac° talis materie ad renes cum sua aquositate et nutrimento sunt lati et pori vritides et meatus renum iferiores sunt stricti per quos ds fieri expulsiō tunc talis dñs vix sine calculo pmanebit maxime qñ talis materia supflue calefit et desiccatur quacunqz ex causa.

Signa lapidis bñ et succinte et distincte ponunt a Serap. in li°. 4°. vñ signa que signāt lapidem generare in vesica sūt pruritus in canali virge et in pectine cum erectione virge in pueritia et adest dolor in anteriori parte illorum vsqz ad pectinem. Si aūt lapis est in renibus dolor est in allzatin. i. osse lato ipsius dorsi et in renibus et adest dolor similis dolori colico vt dicit Ga. 6. de morbo. c. 2. et si mouentur et ambulent magis affligūtur et si stent quieti in dolore minus molestantur: et adest nausea et ventris constipatio et eructuatio et vrina in pncipio tenuis et aquosa cū magno desiderio. et postq lapis descendit ad canalem vesice facimus distinctionem eius p substantiam et calorem et qntitatem eius. Per substantiam q2 lapis vesice est durior q lapis renum et magis planus et rotūdus et collisus sine acutis angulus per colorem: q2 lapis renum est rubeus. lapis vesice est albus vel ad cinericium colorem trahentis. Per qntitatem q2 lapis in vesica generatus est maior q2 locus vbi generatur est amplior. Lapis aūt renū est paruus: q2 locus vbi generatur paruus est et mollis. et renes q2 membra spissa sunt nō possunt ampliari. et sic remanet lapis paruus cū magna mā in eis non vz aggregari. Et cū oibus istis adest difficultas vrine et dolor pūgitiuus itensiuus et maxie quādo. lap. in vesica

retinet. Dicit etiā in vi3o ꝙ signa ibi inseꝑabilia lapidis. sunt fe. ⁊ strictura vrine ⁊ do. ꝯtinuus. ⁊ h̄ intelligit qñ lapis est cōfirmatus quē natura nitit expellere ⁊ in motu illo soluit cōtinuū ad quā solōnē sequit fe. ⁊ dolor ⁊ estuatio ex ipetuoso motu sang. ⁊ hu. ⁊ spūū3 ad locū vbi dolor existit ⁊c. dicit Aui. in. 19. 3ᵉ. c. de signis lapidis vesice ꝙ in lapide vesice vrina est declinis ad albedinē ⁊ sedimē nō est rubeū Signa aūt inter colicā passionē ⁊ inter dolorem renalem posita fuerūt in caplo de colica passione. in libro quarto.

Iudicia in lapide renū ⁊ vesice. Prio lapis renū vtplum venit pinguibus. Et lapis vesice vtplurim extenuatis. ¶ Scdo lapis renū vtplum accidit senibus. lapis aūt vesice sepiꝰ aduenit pueris ab ifantia vsqꝫ ad pncipiū pubertatis: attñ in vtroqꝫ lapidem vidi generari. ¶ Tertio iudicat ypo. Quicūqꝫ nefretici sunt sup̄. 40. annos nō sanant. 4. amph. amph. 7. Et ꝑ nefreticos itelligit Ga. in. 5. lib. passionarij. Qui hn̄t dolorē renū quē ferre nō pn̄t vel lapidē ⁊c. ¶ Quaro qbuscūqꝫ in vrinis arenosa substāt sedimina his vesica aut renes lithyasim. i. lapidem hn̄t 4. amph. amph. 82. ¶ Quito docet Aui. ꝙ vrina in cuius fundo apparet hu. plurimꝰ digna est vt ex illa gn̄et lapis. ¶ Sexto dicit aui. qñ sedimē est arenosum nō aggregat lapis. propterea qꝛ mā nō est coartata nec ē multa mā si eēt mlia ⁊ spissa sufficiēter retēta ex ea lap. gn̄aret potius ꝙ̄ arena. ¶ Septimo lapis renū ⁊ vesice sunt morbi hereditarij ſm aui. nā multi morbi sunt qui ꝓcedūt a parētibꝰ sicut ⁊ mores animi. ꝓpter qd̄ dicebat damascenus Queādmodū vitia animi ⁊ figura corꝑis ab auis et parētibus habent ⁊ eadē ē hereditas. Ita qꝫ et morbus diuturnꝰ maxie si fuerit in pncipali mēbro. ¶ Octauo quāto vrina ē magis clara tāto significat ꝙ lapis in renibꝰ est ꝯfirmatꝰ signa ⁊ accn̄tia lapidis remanent in suo eē sicut pus. ¶ Nono iudiciū raro visus ē hō lapidē in renibꝰ vel vesica hn̄s si ventrem laxū hēat vl frequēti vtatur vomitu. ¶ Decio puus lapis sicut cicer vel gn̄ū frumēti citius ipedit vrine exitū ꝙ̄ magnꝰ: qꝛ citiꝰ trāsit ad foramē vge qd̄ penetrare nō pōt. ido via vge remanet opilata. In renibꝰ aūt quāto maior tāto peior qꝛ ꝑ vias eorum āgustas. lapis magnus exteriꝰ eliq̄ri nō pōt nisi pus cū appropriatis medicis aliqualr cōminuat.

Cura vlis lapidis renū et vesice insimul q̄tū ad ꝓ̄uationē ⁊ curationē3. et pmo aliqui cañ. vles pmittunt. Primꝰ est calculosi ab oībus causis sup̄dictis q̄ ad lapidis gn̄ationē pn̄t cōcurrere siue sint pmitiue siue āntes aut ꝯiūcte debet abstinere. ¶ Scds qa vomitus hu. ad diuersum attrahit ⁊ āntis materie aliquā educit quātitatē in ꝓ̄uatione a lapide nō modicū videt pstare iuuamentum ¶ Tertius si medicis lapidē cōsumētibus vel alijs cōpetētibus adiutorijs ꝑ longū tēporis spaciū infirmꝰ ante insciſionē non adiuuet a qbus si iuuamē nō sentiat manifestū ꝓ vltio remedio parati ⁊ assueti cirurgici consilio ad dictā inscisionē reuertat. ¶ Quartus corꝑibꝰ plectoriq calculū patiētibꝰ añ ꝑfectā plectorie sclonē ⁊ āntis materie expulsionē3 fortia diuretica nō sunt tribuēda. Illi em̄ humores ad vrialia mēbra expulsi sup̄fluitates augēt et lapidis materie augmētū pstāt ⁊ igneū calorē in renibus vigere faciūt. Iste cañ. trahit ex dictis. 7. megᵉ q̄si col vlti. vbi dicit ꝙ possumus purgare gibbositatē epat ꝑ renes ⁊ vesicā si multa in corꝑe ⁊ in epate nō sit meteria. ¶ Quitus qm̄ via ad renes ⁊ vesicā lōginqua existit ⁊ medīa ex tali via diuersas suscipit alteratōes ⁊ ṽtutis diminutionē: decet ipā3 vigorare: ⁊ q̄ntitate ⁊ q̄litate ꝯsolaret alr ꝙ eiꝰ vires in itinere nō ꝑdant. ¶ Sextꝰ de intētōe ga. 7. megᵉ col. vlti. ⁊. 3. tegᵉ cañ. et cōmēto. 68. Que ṽo abūdant ſm numerū ⁊ cañ. et ꝯo 138. Que ṽo ex lapide circa vesicā in snia. si lapis in vesica existit eius oꝑationē ipediēs expellēdus ⁊ curādus est oīs si ē possibile als trāsponēdus est ab orificio vesice cū siringa vel alit remouēdus. ¶ Septimꝰ gn̄atiōis viscosorum grossoꝝ hu. cū subtili dieta ⁊ cibi ⁊ potꝰ paucitate ꝓhibitio ⁊ meatuū vrinaliū cōpetens aꝑtio ⁊ intēsio exnei caloris renū aliq̄lis repssio a lapidis gn̄atōe corpus ꝓ̄seruant humanu3. ¶ Octauꝰ pma ⁊ scda digōnes cū debito exercitio a cibis ⁊ medicis ⁊ alijs rebus cōfortet ne ex earū desiccatōe grossi ⁊ viscosi vel crudi hūores generent in corꝑe a quibus tanꝙ̄ a materia lapilli cōcreant. ¶ Nonꝰ est Serap. in. 4. sui breuiarij. qꝛ humoris viscosi ⁊ grossi gn̄ationē ante oēm re3 ꝓhibet paucitas ciborū ⁊ cautela a malicia digōnis. ideo ista duo adiutoria cōtinuo sunt memorāda. ¶ Decimꝰ cū ex vētris cōstipatione artatio in renibꝰ exequat ꝙ nō parua lapidē gn̄andi causa existit et doloris necesse est vt talis vētris cōstrictio cū clisteribus vel alr auferat ⁊ vrina facilr ꝓuocet. Pondere em̄ inutili expulsio renum et lūboꝝ dolor manifestiꝰ alleuiat. ¶ Undecimꝰ

est arnoldi in suis amph. Quib⁹ egõnes ꝛ vri ne supfluitas retinent necce lūboꝝ aut circun stantiū mēbꝛoꝝ passiones incurrere. Duodeci m⁹ mollificatiuis ꝛ anodinis ēpl'is ꝛvnguē tis ꝛ euapatōibus debite opando vti debem⁹ circa mēbꝛū calculosum pusq̄ ad calculi ex tirpationē cū fortib⁹ diureticis ꝛ lapillū cō minuētibus ꝓcedam⁹ de mente. Serap. vt. s.

¶ Tertiusdecim⁹ cū doloꝛ pmanet intollera bilis cū anodinis aliq̄ narcotica vt iusq̄am⁹ mādragoꝛa opiū bene repssa sunt cōmiscēda ne v̄tus pꝛe nimio doloꝛe total'r ꝓsternatur.

¶ Decimusq̄rtus est Aui. in. 19. dist. 3ª. in cura lapidis vesice in tali forma. Lapis vesice in diget medicis fortioꝛib⁹: qm̄ ipa est fridioꝛ et est lōginq̄oꝛ. Et qm̄ lapis est vehemēti⁹ cōfir matus ex vehemētia ꝯgelationis ꝛc.

Preseruatio a gñatõe lapidis ꝯsi deratis cāis lapidis supius recitat. siml'r etiā canonibus obuatis facil'r q̄s ꝑuabit ab eius gñatiōe si eas ex to to vl'ꝑ maioꝛi pte relinq̄m⁹ put in pmo cañ. vl'i pnotat. ꝛ q꞉ cibi ꝛ potus grossi et viscosi ꝛ difficilis digōis sunt cause māles a q̄bus hu. gñant siles q̄ imediate sᷓ cā mālis lapidis. iō de ipis pus est agendū. nā in assumptōe cibo rū ꝛ potuū ꝯrioꝝ frequētius erram⁹ cum sint res gustui delectabiles a q̄bus omī die euade re nō valemus ꝛ cognita earū nā ꝛ ꝓpꝛietate nisi relinquant latius ab eis ꝓuenit nocumē tū q̄ ab antidotis sequat iuuamētū. Idcirco ridiculosum eēt cū medicis incipe opari nisi pus diete ꝯsideratio ꝑ oꝛdinem subiungatur. Uitent ḡ lac ꝛ cibos q̄ cū eo ꝯficiunt ꝛ parcet oībus spēbus casei pcipue hūido ꝛ viscoso vl' recēti. ꝛ dimittat carnes grossas sicut sūt bo uine ꝛ capne. Simil'r dimittat carnes salsas: carnes anserū ꝛ anatū ꝛ oim auium in aquis degentium pari modo pisces bestiales grosse sube sūt dimittēdi vt balena delphin⁹ tunina ꝛ oēs pisces carētes sq̄mis vt anguille tāche et etiā lampda ꝛ ragia. Uitent panē azimū ꝛ oēm cibū ex azima pasta sophistica^m ꝛ panes impsecte coctū. Et sil'r panē in quo sentiūtur lapides vel arene: q꞉ talis fuit immediate fa ctus post picaturā molariū lapidū molēdini aut frumētū a lapidib⁹: et arena nō bene fuit purgatū. Et sil'r tri. ꝛ seludetū ꝛ risuz ꝛ frumē tū coctū. Non bibat vinū mustū nec ceruisiaz nec vinū nigrū nec turbidū nec aquā turbidā ꝛ stagnalē: ꝛ fructus gñantes hu. viscosos vt sunt poma imatura carnē cit'. Et dimittant subām cauliū ꝛ oīa legumina p̄ter ius cicerū ru. ꝛ allioꝝ ꝛ p̄ter ius lēticularū. vnō cōedat oua indurata nec frixa. Dimittāt reploēs cibi ꝛ potus q̄uis ipi de se sint boni. nam grādis cibi ꝛ potus abūdantia q̄uis sint coꝛpis nu tri^{tiui} ꝯueniētes tū erūt cā moꝛboꝝ frigidoꝝ vt scribit. 2. de moꝛbo. c. 5. Et hoc faciūt quia hu. frigidi inde gñant rōne indigōnis. Exer tiū etiaz imoderatū. ꝛ oīs imoderatus laboꝛ pcipue post cibū immediate dimittat. similit nimia exterioꝛ fritas etiaz magn⁹ caloꝛ cibi multū cali ꝛ excessiue frigidi postponat. silit potus aq̄ frigide. Utat rebus ꝯuis supdictis vtat vomitu frequēter ꝓpter causas in. 2. cañ gñali assignatas. Et digerat mā cū oximelle diuretico vel sq̄lli⁹ ꝛ purget cum diaturbith. vtat ḡ exercitio tempato ante pꝛandiū ꝛ mo derata fricatōne ꝛ cū hoꝛa acciderit comedat cibaria boni nutrimēti ꝛ facilis digestionis. Panis sit de frumēto fermētat⁹ vni⁹ vel duo rū dierū a decoctōe cui aliq̄ in pistādo miscēt anisuz maratrū carui ꝛ gith. Carnes sint pul loꝝ ꝛ gallinarū ꝛ pdicū ꝛ caponū ꝛ mutonis annualis ꝛ capti ꝛ turturū ꝛ columboꝝ ꝛ cete roꝝ auiū in cāpis habitantiū. Et sup omnes valēt caude tremule vbi in magna abūdātia capiunt. sicut barona cicute comedat pisces sq̄mosos de aq̄s mūdis ꝛ currētibus tostos in craticula vel bullitos in aqua ꝛvino p mediū cū sale ꝛ petro. sicut faciūt alamani. Possunt comedere oua mollia soꝛbilia. Potus sit vi nuin albū vel clarū ꝛ subtile. ꝛ possunt intdū bibere mellicratū loco potus ꝛ loco medic̄ pōt vti oximelle simplici vel diuretico. Et aliquā do sumat iulep. ꝛ vinū limphet cū aqua deco ctonis se. apij ꝛ fen' vel cū decoctiōe ciceꝝ ru. sumāt interdū amigd. ama. ꝛ nucleos pꝑicoꝝ et cerasoꝝ ꝛ pꝛunoꝝū festicos pineas et vuas passas. Capiat etiā frequēter ius cicerū rub. vel betucoꝝ cum petro. ꝓparatū. Sil'r potest facere de faseo vel cum petro. ꝛ spēb⁹ et oleo dūmodo substātia nō comedat. Utat petro ꝛ spag ꝛ summitatibus paruarū vrticarū et ra fano et aqua distillatiōis eius cum toto. vtat dauco ꝛ pencedano ꝛ meu. ꝛ folijs ꝛ radicib⁹ et semine. vtatur sinapi ꝛ eruca ꝛ calamēto et ysopo cuscute ꝛ apio poris ꝛ bletis et iringis conditis ꝛ nō cōditis. vtat etiā extremitatib⁹ capparis. ¶ His sic oꝛdinatis pcipit homini q̄ cibis ꝛ potibus vtat in parua quātitate ta liter q̄ digestiua sup cibos assumptos ꝑuale at ꝛ eos perfecte digerat: quia ex cibis bonis quādo non digeruut chimus gñatur malus Et ex malis cibis chimus generatur laudabi

lis: q̄ñ digerit. 5°. teg'. cõmēto. 30. ibi. In cibis
℞o ⁊c. Expertus sum q ille qui frequēter de ma
ne sumit de sal ..a comedendo duas aut. 3. ci
mas aut sumit eas pistatas cū vino subtili di
stemperatas pseruabit a lapide. Idē facit ruta.
vñ vis. Saluia cū ruta faciūt tua pocula tuta
Ego aūt vtor sic q̄ñ arenule rubee appent in
fundo vrinalis. Primo sumant de summo ma
ne aquā decoctionis cicerū ru. cū folijs ⁊ rad
per° ⁊ cū spica nardi. Scđo in olla bulliēti cū
carnibus vel aliter ponatur quasi q̄rta pars
vnius manipuli de folijs per° ⁊ post sumat cū
aceto in ieiuno ⁊ ptinuet p. 10. dies. mundifi
cat vias vrinales ⁊ aperit suas opilationes
epatis. Idē facit pserua ra. apij. Idē opatur
rafanū vsitatum ⁊ nasturciū aquaticum ⁊c.

Cura pticularis lapidis. Primo psuppo
sito q cañ. gñales ⁊ regimē pserua
tiuum fuerint in mente opantis pstituti ⁊ ab
egro vngulariē siue ad vnguē pseruati: tūc in
curatione vtriusq3 pus intendēdū est ad miti
gationē doloris qui nos a propria ⁊ debita
curatione disturbat ⁊ distrahit. ad cui' remo
tionē debem' pus intendere cum clisteribus
deinde cū euchatismatib' ⁊ mollificātibus ⁊
empl̄is ⁊ vnguētis circa mēbra lesa vt vie ape
riantur ⁊ lapis genitus remolliat ⁊ dolor p
posse mitigetur. ¶ In p̄mis igit ℞. clistere ex
5. herbis cōibus cū oleo viol. ⁊ pita ⁊ yerapi
gra ⁊ būdicta. Scđo ℞. tale clistere si dolor est
mag' cū quietudine. ℞. senectiõis aquatice ci
cle malue bismalue mercurialis herbe milliso
lis pētafilonis pencedani dauci rute. añ. m. j.
radicis achori ordei mundi. añ. ʒ. iij. furfuris
se. lini. añ. p. j. se. apij ⁊ pet° an' marat'. añ. ʒ. j.
℞ decoctio in qua dissoluatur yerapi' būdicte
litontripon añ. ʒ. ß. olei pēcedani. olei rutacei
olei camo. añ. ʒ. iij. ℞ clistere sine sale. Istō cli
stere lenit ventrē ⁊ frāgit lapidē ⁊ excludit vē
tositatem ⁊ dolorē remouet ⁊ cām anteceden
tem mirabiliter expurgat si continuetur: post
p̄mum clistere ex istis herbis sumat vna q̄ti
tas addendo nasturciū aquaticum ⁊ berulam
⁊ calēdulam ⁊ ℞ balneū attingēs vsq3 ad vm
belicum ⁊ cōtinuando s̄m clist. ℞ talis euapo
ratio ⁊ mollificatio circa renes vel vesicā ad
dolorē remouendū. ℞. malue radicis bismal
ue senecinois aquatici flor camo. melliloti se.
lini fenug'. añ. ʒ. ij. bulliant in aqua in q̄ spō
gia vel filtrū madeat ⁊ renibus ⁊ peritoneon
⁊ pectini calida frequēter applicent. ⁊ ex sco
bilijs bñ pistatis ⁊ cū oleo camo. incorporatā
loca emplastrentur. ¶ Debemus etiam inter
polate vngere loca illa cum isto vnguēto. ℞.
axungie galline auserie ⁊ porcine sine sale bu
tiri sine sale. añ. ʒ. j. olei sizamini olei viol. añ.
ʒ. j. olei camo. cere. añ. ʒ. j. ⁊ ß. ℞ vnguentum ⁊
particule supradicte vngantur ⁊ emplastren
tur. Ista autem mollificatiua non diu debent
continuari ne renes per ea debilitētur. ⁊ ideo
miscet Serap. oleum rutaceum cum eis ⁊ ca
mo. ad mittigandum vt renes vigorentur.
¶ Potest etiam fieri hoc emplastrum ad miti
gandū do. ⁊ mollificandum ⁊ ampliandū lo
ca illa. ℞. farine fru. quart. j. farine se. lini ⁊ fe
nugreci ⁊ camo. ro. rub. añ. ʒ. j. ⁊ ß. distēperent
cum aqua ⁊ oleo sisamini ⁊ oleo scorp. ⁊. ʒ. j. sa
lis cōis ⁊ calidum applicetur ⁊ teneatur q̄tū
caliditas in eo durauerit. ⁊ iterum calefit ⁊ re
ponatur vel pāni calidi supra ipsum ponātur
vt calor conseruetur. Loca autem super q̄ ista
debent fieri sunt regio renum ⁊ lūborū allza
tin in lapide renum ⁊ pectine ⁊ peritoneon ⁊
ylia in lapide vesice. nam quādo ista loca sunt
mollificata ⁊ laxa ⁊ meatus mollificati lapis
⁊ arene facilius expellentur duz diuretica me
dica' per partem superiorem condecenter ex
hibeantur. Et si cum supradictis vnguentis ⁊
emplastris iungeres pentafilon ⁊ herbam mi
lij folis ⁊ senecionem aquaticum ⁊ daucum ⁊
saxifragam melius esset qr mollificarent ⁊ la
pis etiam cōminueretur. Lapidē frangentia.
His sic ordinatis debemus vti rebus diureti
cis ⁊ cōtinuando supradicta debemus vti la
pidem frangentibus. Primo ℞ tale apozima.
℞. rad apij fen' ⁊ pet° petafilon saxifragie mi
lijsolis pencedani capilli veneris recētis pet°
macedonici dauci crete marie calcatrapi añ.
m. j. Iste herbe preter duas primas ponantur
cum toto ciperi radicis acori vtriusq3 rafani.
añ. ʒ. ij. ameos siseleos se. pet° ⁊ apij se. dauci
saxifragie se. milijsolis. añ. ʒ. ß. an' marat' añ.
ʒ. j. mell'. lt'. ij. vini albi vel clareti lotum. i. aq̄
fontis lotum. ß. bulliant ad consumptionem
tertie partis ⁊ coletur ⁊ clarificetur ⁊ in clari
ficatione ponatur spice' cel'ce. añ. 3. ij. cicerum
becutorum. p. ij. ⁊ si vis vt diutius cōseruetur
coquatur ad perfectionem addendo de melle
⁊ de zuc. de isto apoziate sumat oī die. ʒ. iij. cū
tribus. 3. litontripon vel de filo antropos vel
elct'' ducis. si ℞o esset magnus calor in aere vl'
in corpore cum dictis herbis caris posset addi
solat'' cicorea acetosa capillus ve. end scario
la allzelegi pcipue semia. fria maiora ⁊ mi
nora. ¶ Hec est medicina Rab. in. 6°. almāso
ris de q̄ ipse phibet testi'' in fractiōe lapidis

vesice que fractio et expulsio fit circa.50.dies. ℞.carpobalsami se.rafani se.dauci ell'atri.i. se.per°macedonici radiq cappis amigd.ama. squinan' cipi spice' et celtice cassielig' semis cicute gentiane aristologie ro.azari cordumeni amomi serapini bdelly pipis achori añ.ℨ.iij. oppoponaci.ℨ.iiij.et ß.gũme dissoluãt in balsamo saltē in vino al.et malaxent cũ balsamo et alie medicie pulverizate adiũgant et fit massa pill'ar:et det mãe et sero oi die.ℨ.j.cũ apozimate supdicto vl' cũ apozimate de semib9. Et al'n addat.6a p's vni9.ℨe. de cinere scorpionũ. ¶ Cinis scorpionuz sic fit bm Rab.c. de lapide.℞. scorpiones viuētes et ponant in olla lutata et coopta.et stent in furno cal'o p.6.horas. deinde pulverizent et reservent. ¶ Ungant ēt renes et vesica cũ oleo de scorpionib9 qd sic fit bm eundem Rab.loco allegato.℞.aristo.rotũ.gētianē cipi cortiq radiq cappis.añ.ℨ.j.hec oia bñ cõquassata ponant in.j.lb'.olei amigd. ama. et ad solem in tpe cal'o p vnã ebdomadã dimittatur et in qlibet.lb'.talis olei ponant.x. scorpiones viui vel mortui et sic p duas septimanas ad dictũ solē pmittat stare deinde colet et ampula reservet. Et de ipso predicta mēbra iungant.et qñ lapis in vesica cognoscit ad ipsum frãgendũ aliq portio per siringã imittat Hoc aũt fieri dz in extu a tina decoctiõis herbarũ apitiuarũ que dicte sunt in apozimate. Uolo ēt q tunc aliqñ det tiriace vel metridati.ℨ.j.cũ vino al.decoctionis pētafilon et radicis vel se.per9. In lapide vesice qñ quis est in porismo ponit Ga9 curã p̃mo de iter.cao p̃mo sic Si aliquē puerũ viderimus vrinã claraz et aquosam hēre et prius fuit arenosa et sepe pectinem scalpit et virga sine cã erigit et iclinatur et tandem vrina stringit dico nõ moveri a veritate dicēte in collo vesice lapid hēri vbi sup Et sequr et si hmõi puerũ facias supinũ iacere et elevãs pedibus magis toto corpore hic et illuc moueat fortassis lapis ille ab vrine ictu egrediet.et post hoc p̃cipue puer vt exp̃mat se: et si fortitan possit mingere. Quibus bm q cõsiderasti aduenientib9 necessario vrina egredietur et õsideratio tua certissima fiat.hec ille. Et sequr si ho vrina nondũ egrediat et stranguria p̃manserit:tunc argaliã.i.siringã fieri necesse est:et cũ ipsa lapis vesice moueat et vrina egrediat. ¶ Retulit Ga9 in libro de curationibus egritudinũ bm mēbra medicamen qd frãgit lapides et paulatim expellit donec vesica mundificet et vrina clara et pura egrediat in quo maximũ õsiderat secretũ p̃cipue cũ hanc egritudinē oĩno curet.℞.se.cucume.citruli.cedreos.se.per°macedonici.añ.aur.vj. pistentur in mortar° ligneo cũ pistello ligneo et icorporent cũ melle et det cũ apoziate de radicib9 et seminibus apitiuis. Ego aũt consueui addere huic medicine gna sol' se.saxifrag' per° et apij et vals multũ. ¶ Aq distillate p lapide p̃mo sumãtur herbe et radices dicte in apoziate et cõquassate oẽs vel aliq et ponant in alēbico et reserventur in ampula vitrea et sumat oi mane. Uel sumant radices achori et rafani gallicani et rafani comestibilis.añ.lb'.ij.saxifrag' cũ toto filipendule cũ toto dauci añ.lb'.j.et ß.cõquassent et distillent et vz in fractione lapidis. Q̃titas istius aq et alteri9 supdicte ē.ℨ.j.vsq ad duas cũ litontripõ vel cũ filoantropos vl' cũ el'ctuo. ducis. ¶ Medicamē nostrũ frãgens lapidē in vesica et in renib9.℞.gnor sol' se.apij se.dauci per°ameos an' marat' carui se.per°macedonici et leuistici cardamo' xilobalsami heremo dactilor gnor edere baccar lauri se. melonum mund se.malue amigd.ama.nucleor psicor et cerasor mund.añ.ℨ.iij.se.vrtice se. cressonis se saxifrag' radiq achori rad fu. rad saxifrag. añ.ℨ.ij.galang.ʒ3' cinamomi spice' et celce cipi sand ru.rob.ru.añ.ℨ.ij.sanguis yrci exsiccati i mayo vl' qñ racemi icipiũt maturari.ℨ.j.et ß.fit pul'.et det oi mane.ℨ.j.vel.ℨ.j.et ß.cũ apozimate supdicto vel cũ vino al.vel potest inde fieri electm et det vt supra. Hermodactili eni faciũt mingere arenã et lapidē et de sanie et de oi hũore coagulato in vesica ipsam mundificat Gerardus cremo.supra.5m viatici glosa vltima. ¶ Cinis leporis in furno cal'o itus in olla lutata et coopta cõbusti vel torrefacti frãgit lapidē. Sanguis yrci exsiccat9 idez opat. Cinis caude tremule frangit lapidem et ipsa sumpta oib9 modis frãgit lapidem et puocat vrinam. ¶ Multi ponunt modũ sume' san. hirci et dicunt q hirc9 antiqu9 nõ castrat9 pascat cũ herbis diureticis vt est serpillũ abrotanum fenm per° et saxifrag' milio sol' saltē tamarisco et fraxino et rore marino et folijs lauri et edere quia herbas nõ libēter pascunt hirci.et qñ racemi icipiũt maturari añq cũ capris coeant iugulent et p̃mus san. fluat ex vas filr et vltimus et medi9 in vase recipiatur:et qñ fuerit frigidus et cõgelatus cum capillo scindat sicut facim9 de el'ctijs et post illa frusta desiccent et qñ volueris vti pulverizet et cũ aq rafani et foliorũ ei9 detur.ℨ.j.vsq ad.ℨ.ij.et valet. ¶ Operatio manualis intētione vrine ex lapide. Primo duo ministri eleuent qlibet p suaz partem anchas

infirmi iacent resupini in lecto: ꝛ vn⁹ fricet pitoneon ꝛ cōprimat v̉sus anū ꝛ cū alia manu fricet ꝛ cōprimat a radice virge v̉sus itra: ꝛ aliꝰ capiat virgā cū vna manu eleuādo: ꝛ sic q̄si cōcutiēdo ifirm⁹ ɔcutiat̄. Et si p h̉ lap. nō remouet̄ ab orificio vesice digit⁹ punct⁹ oleo mittat̄ in ano donec mediāte itestio tangat̄ collū vesice. ꝛ si cū tactu lapis repit̄ cū digito pellat̄ v̉sus ɔcauū vesice: ꝛ sic hō vrinabit. Et cum h̉ oleo calͦ de scorpionib⁹ vel cū petroleo vl̉ saltem cū oleo cōi calͦ vngat̄ pitoneō ꝛ pectinē ꝛ v̉gā. ¶ Si aūt vrīa est stricta: mittat̄ siringa p talē modū. Pͥo fomētet̄ pat. ꝛ euaporetur cū euapatiōe supius dicta: ꝛ tūc sedeat sup bāchū dilatādo genua q̄tū poterit. ꝛ tūc imittatur siriga p foramē v̉ge v̉sus radicē paulatī īpellēdo donec sit sub osse pectīs in pͥnͦ eius: ꝛ tūc iclinet̄ virge v̉sus iferi⁹: ꝛ sic paulati impellat̄ mō leuādo nūc declinādo donec transeat collū vesice in q̄ sunt tres anfractuositates vl̉ reuolutiōes pp̄ qd̄ fit tal̉ depssio vel eleuatio argalie: vt patebit in. c. isto sequēti deo dāte. his igit̄ sic pactis si vrina exit bonū est: alr̄ imittat̄ iterū donec vrina exeat. Tunc v̉o mittant̄ p dictā siringā aliq̄ de supdict̄ medicinis lapidē cōminuētib⁹. sicut est oleū scorpionū ꝛ oleū balsami ꝛ succ⁹ limonū vl̉ succ⁹ saxifragie. Uel dissoluat̄ sterc⁹ colūbinū cū lexiuio ꝛ colet̄ p sindonē. ꝛ sic tepidū p sirīgā imittat̄ Ista enī bñ ɔtinuata cū medicis supdict̄ ꝛ inferi⁹ dicēdis renum ꝛ vesice lapides ꝛ lapilli euellunt̄. ¶ Lapidis extractio cū icisione eūatis fecib⁹ cū clisteri saliat ifirm⁹ vt lapis ad collū vesice ipellat̄. Deide patiēs ꝛ mīster sedeāt sup bāchū ꝛ ifirm⁹ reuerset̄ sup genua mīstri. ꝛ trahant̄ coxe ifirmi erga collū ei⁹ q̄tū possibile fuerit: ꝛ sic cū collo ligent̄: tūc digit⁹ medi⁹ punct⁹ oleo mittat̄ in ano ꝛ iuxta posse lapis v̉sus collū vesice ipellat̄: ꝛ post iter anū ꝛ testiculos nō in recta seu cōmissura: s̄ ex̄ versus p̄te sinistrā R. icisio cū icisorio vsq̄ q̄ ad lapidē attigat̄. ꝛ tūc suauit̄ cū vncino lapis extrahat̄ deide suat̄ vuln⁹ ꝛ supponat̄ pul̉ sanguis draconis thuris mastic̄ ꝛ boliarmeͥ icorpati cū albūine oui. ꝛ stet pat̄. solut⁹ a ligatura pma i lecto nō mouēͦ dictā medicinā p tres dies. De inde cureť sic cetera vulnera. dr̄ q̄ cōmissura est loc⁹ q̄ si icideret̄ hō: morieť. Si autē lapis est in mulierib⁹ iter vuluā ꝛ anū fit icisio ꝛ digitus p vuluā mittat̄. ¶ Quāuis res supdicte valeant in vtroq̄ lapide: tn̄ iste sūr̄ spālr̄ vꝫ in lapide vesice s̄m Auicē. R. milij sol̉ triti. ℥. xv. capilli veneris. ʒ. 8. se. pe⁹. ʒ. iiij. ficuū al. vij. numero decoqnt̄ in. 4. R. aq̄ donec remaneat. i. R. def. R. 6. in exitu a balneo. vꝫ et sagenea ꝛ metridatū ꝛ athanasia q̄n lapis ē pu⁹. In balneo enī eoꝝ ponant̄ medicie calidores q̄ i balneo renū. iō cū alijs herbis apitis dict̄ supius addat̄ agn⁹ cast⁹ mētastrū origanū ꝛ calamentum ꝛ capil̉ vene. Et in vnguētis ꝛ oleis ponat̄ pix ꝛ armoniacū ꝛ galbanū: ꝛ euforbiū: ꝛ f̄ empl̄m sup pectinē ꝛ pitoneon. Empl̄m de bdellio ꝛ serapino icorpat̄ cū reb⁹ frāgētib⁹ lapidē ꝛ cū oleo scorpionū p⁹ forte vnctionē cū dicto oleo scorpionū in loc̄ supdict̄ vꝫ multū ¶ Hoc empl̄m vꝫ in remotiōe doloris ꝛ lapidis fractiōe. R. camo. melliloti. scolo. milij sol̉ herbe calcatrepe pētafilon cū toto poli mōtani pulegij petro apij cū toto an̄. m. j. pistent̄ simul vl̉ frigant̄ oleo rutaceo ꝛ scorpionū ꝛ applicent̄ pectini ꝛ pithoneō. ¶ Legit̄ ipͥ kyrānidarū q̄ se. ꝛ radix yringi cocti cū vino ꝛ melle lapidosos ꝛ strāguriosos ꝛ nefreticos a supfluitate ꝛ arenul̉ valde iuuant: maxīe si cū ea de puluere vtriusq̄ spice misceatur. Si enula bibat̄ cū vino al. p multū tp̄s frāgit lapidē q̄ est in renib⁹ ꝛ vesica. Idē facit capil̉ ve. q2 hꝫ virtute solubilē ꝛ dissoluētem. Balneū camo. ꝛ sinzibrij frāgit vtrūq̄ lapidē. capill vene. date in potu cū aq̄ rafani s̄m Aui. frāgit lapidē si ɔtinueť. Aui. ponit ista q̄ sequuntur squilla oximel sq̄lliticū ꝛ acetū sq̄llᵐ. calaᵐ absinᵐ cassialiḡ. poliū radix spagi raō pētafilis ꝛ aq̄ ei⁹ camepiteos radix saxifraḡ ꝛ se. ei⁹ cortex radicis lauri dauc⁹ cū toto rafanū ꝛ se. ei⁹ ꝛ aqua distillata ei⁹ radix senectiōis agrici radix atriplicis cinis testarū ouoꝝ a qb⁹ exiuerit pulli ꝛ cinis caude tremulc: ꝛ leporis cōbusti i olla ꝛ sang. hirci ꝛ cinis scorpionū lapis īuent⁹ in felle bouis carui se. altee ꝛ carpobalsami ꝛ xilobalsami capilli ve. recēs succ⁹ limonū sūpt⁹ p os ꝛ iunct⁹ circa vesicā ꝛ iniect⁹ p sirīgā frāgit lapidē cui⁹ testiᵐ ē. q2 corrodit ferrū lapis iudaicus. vitrū vstū sim⁹ colūbinus sim⁹ galli an̄. ʒ. ij. origani. ʒ. j. ꝛ h̉. vl̉. ʒ. j. ꝛ cōtinueť. q2 extrahit lapidem. Hermodactili etiam faciunt mingere arenam ꝛ lapidem ꝛ de sanie ꝛ de oī humore coagulato vesicam mundificant. Gerardus cremo. 5ͦ. viatici. cōmento vltimo.

Declaratio In lapide renū ꝛ vesice Pͥo notandū q̄ q̄ttuor p̄ter iam dicta q̄ reqrunt̄ ad lapidē renū ꝛ vesice gn̄atiōnē. Pͥmū est calor fort̄ extne⁹. Nā si esset fort̄ ꝛ pure nālis: pfecte digereret ꝛ expelleret vel ɔsumeret mām ex q̄ lapis eēt generandus: ꝛ h̉ est pro cā efficiēte. Scōm ē hu-

nior grossus τ viscosus in quo potētialiter est terrestreitas aliqualis: τ hͦ licet, pro cā materiali. Tertiū est locus idone⁹ vt talis materia cōtineatur: τ hoc fit in loco cause formalis. nam bm formā datur figura materiato. 4^m. ē sufficiens mora iter agens τ passum. τ ad istā moram multū iuuat meatuū strictura. nam si cōductus sufficiēter ampli existerēt virt⁹ expulsiua nō pmitteret in corpore aliqd pmanere nisi multum ppria succūberet debilitate. nā q̄uis stomachus multā abūdat in humida τ viscosa superfluitate. τ in eo calor ad lapidis gñationē sufficiēs cōpetēter abūdet. τ q̄uis in eo etiam sufficiēs īueniatur cōcauitas: tñ lapis in eo nō gñatur pp amplitudinē meatuū ei⁹. vnde nec sufficienter retinet̄ illa materia ex q̄ cal. īsufficiēter agit in ipsam qꝛ viscosa τ grossa materia in sto° exñs cito per largū expellit̄ foramē: τ p eandē rōnem lapis in itestinis nō generat̄. In renib⁹ aūt τ vesica qꝛ hñt vias strictas τ in eis abūdant superfluitates grosse τ viscose a sanguie residuū corporis nutriēte separate. τ qꝛ in vijs strictis pñt adhere τ in eis longam morā trahere: leuius in ipsis lapides pñt gñari. Si aūt in epate lapis generet̄: hͦ maxime fit post apata quoꝝ subtile ab eius calore est resolutū τ grossuꝫ remanet īduratū τ lapidificatum. ¶ Scōo nō est ignorādum q̄ lꝫ in mulieribus abūdent superfluitates frīe τ hūide τ grosse τ viscose: cū sint cōiter in ocio: qꝛ sunt custodie domus. vt dicit Ga⁹. 2°. de cōplonib⁹ c. 7. τ talib⁹ frequētius accidit lapis: vt dicit Serap. c. ppꝛio tñ in viris lapis accidit sepi⁹ q̄ in mulierib⁹. cā qꝛ ille vie vrinales in eis latiores repiunt̄ τ collū vesice est amplū τ rectū ad vuluam τ via est breuis: τ iō cito exeūt ille superfluitates dicte: q̄uis sint grosse. Secundo qꝛ calor eoꝝ debilior est nec est ita potens in resolōne. Tertio qꝛ habēdo mēstrua bm nām in bona q̄titate τ pportione a multis superfluitatibus euacuātur τ a multis egritudinib⁹ excusantur: vt scribit̄. 2°. de fe. ad Glauconem in ca° de cācro. In viris omnia ista ɔ̄ria īueniuntur ideo τc. nolo tñ ignorare: q̄ mulieres īterdum patiūtur lapides in renibus τ vesica: nō tñ ita frequēter: nec in tot mulieribus sicut in viris. Ego eni vidi mulierē fere. 50. annoꝝ q̄ vrinam retinere nō poterat: y° sicut ɔtinue vrina ad vesicā p poros vritides delegat̄ sic etiā per collū ei⁹ exteri⁹ emittebat̄. Et hͦ accidit qꝛ vnus idoctus cirurgic⁹ abstraxerat sibi duos lapides a vesica incidēdo in collo vesice. in q̄ īcisione īcisit lacertū dictū collū vesice cōstringentē τ erāt illi lapides ad albedinē trahētes τ q̄titas vnius erat sicut ouū colūbi. alr autē sicut ouū carduel'. Ita ergo negandū nō est in mulierū renib⁹ τ vesica lapidē posse generari. ¶ Tertio q̄ritur q̄re vtplimuꝫ in pueris lapis generat̄ in vesica: τ in senib⁹ frequentius in renibus. Dico q̄ pueri hñt virtutē expulsiuā fortem τ expellūt superfluitates a superiorib⁹ ad iferiora. Scōo ēt qꝛ hūores pueroꝝ τ adolescentium sunt subtiliores: q̄ hūores senū. τ iō penetrant p renes sine adherētia. pueri hñt etiā multū calorē in renibus τ amplitudinē viarū cū sint mobiles τ dilatabiles. Calor ēt fort dilatat vias τ liqdā reddit mām τ penetrabilez ideo in renib⁹ eoꝝ nō fit lapis. Sed qꝛ vesica nāliter est fria qꝛ neruosa τ virga virilis etiā fria τ pua: τ cōductus ei⁹ pui τ stricti. iō si ibi fit aliqua mā grossa τ viscosa q̄ in vesica aliq̄liter īgrossatur: non ita libere pōt expelli imo adheret alicui parti vesice τ tñ ibi manet q̄ ide lapis generat̄. τ ad hoc ēt iuuat gulositas eoꝝ τ magnus motus post cibū qui materias crudas τ grossas nō soluꝫ ad vesicam: q̄nimo ad cetera mēbra facit penetrare. vt visum est in causis primitiuis istius ca'. In iuuētute āt istoꝝ vie ample fiūt: τ v̄ga τ meat⁹ ei⁹ crescūt τ ampliantur. τ sic lapis in eis nō generat̄ sicut in pueritia τ īfantia. In senibus aūt totū opp^m repitur: nā ipsi renes hñt fridos ex etate qꝛ ps sequit̄ suū totuꝫ in cōplone qꝛ fritas ēt cōstringit. τ ex alio ēt qꝛ vtplurimū illi q̄ hñt lapidē sunt pingues τ crassi: vt dicit Aui. in. c. proprio τ pꝫ ad experientiā. qꝛ piguedo stringit meat⁹. Hñt etiā multā mām viscosam τ grossam q̄ cōgregat̄ τ adheret in vijs strict renuꝫ: τ fit inde lapis. Et q̄uis vesica senū sit frida τ mā grossa multū τ viscosa: tñ hñt meat⁹ latos in virga pro quib⁹ illa ma^a q̄uis grossa libere pōt pertrāsire. τ sic in vesicis eoꝝ vix aut raro lapis. generat̄. ideo lapides quos emittūt senes vtplimū sunt renales τ rubei. ¶ Quarto querit̄ vtrū lapis generet̄ a calido vel frido. Et vr̄ q̄ cā efficiens lapidis sit fritas. Omne qd dissoluit̄ a calō generat̄ a frio. lapis in corpore hūano dissoluit̄ a calō ergo gñat̄ a frio vel coagulat̄ a frio. ɔña bona τ mior ē aristo. in. 4°. metheo. τ pꝫ de niue τ glacie τ silibus que coagulantur a frio τ dissoluūtur a calido minor pꝫ p autores: qꝛ res calide frangunt lapidē. vt fe. saxifragie τ cinis scorpionū τ filia. ¶ Scōo motus calidi τ motus fridi sunt contrarij. qꝛ mot⁹ calī est a cētro ad circūferentiā qꝛ de ratione calidi est dissoluere τ ampliare.

motus ꝯo frigidi est a circūferētia ad centrū qꝛ de rōne eius est vnire ⁊ cōprimere ⁊ facere subiectū minorē locū occupare: ſꝫ in gn̄atione lapidis fit motꝰ a circūferētia ad centrum. ergo lapis gn̄at a frio. Terᵒ ſilr̄ ē de maiori mūdo ⁊ de minori. ſꝫ in maiori mundo lapis gn̄at a frio. vt pꝫ de grādinibꝰ q̄ gn̄ant in fritate medie regiōis aeris: vt dr̄ in meth. igit̄ ⁊c. Oppᵐ dicūt autores ⁊ expꝛſſe Aui. in. 18. 3ⁱ. in. c. de lapide renū. Pro noticia ꝟitat̄ q̄ōnis p̄mo nota ꝙ calitas hꝫ q̄nqꝫ effectꝰ. Primꝰ ē calefacere Scd̄s est res coagulatas a frido dissoluere ⁊ liq̄facere. sicut dicit Ga. p̄mo de cōplexionibus. c. 5. vbi dicit. qꝛ pinguedo fuit coagulata a frigido eius liq̄factio erit a calido. ⁊ hoc etiā fit in oībus corꝑibus a frido coagulato. ⁊ in isto effectu modicꝰ calor sufficit. Tertius effectus calidi est aꝑire ⁊ rare facere. vt dicit Gal. 2. de cōplexionibus. c. 7. Caliditat̄ eī ꝓꝑetas est aꝑire venas ⁊ dilatare eas. Quartus effectꝰ calidi est resoluere ⁊ ꝯsumere illud qd̄ subtile ē et ꝑtes terrestres vnire ⁊ ad centrū ducere. vt pꝫ in vasis fictilibus coctis ad ignē et in sale facto ab aq̄ fontiū salsoꝝ ꝑ ebullitionē cum igne: ⁊ exalat eī ⁊ ꝯsumit humidū subtile suꝑfluū ꝑ actionē ignis ⁊ restāt ꝑtes terrestres vnite. ¶ Quītus effectꝰ est cōponere et vnire ꝑ siccitatē quā inducit ⁊ ꝑ ꝯsumptionē humidi suꝑflui ⁊ in residuo firmitatē ⁊ constantiaꝫ adhibere. ¶ Nota scd̄o ꝙ calor posset esse tm̄ suꝑfluus ⁊ ꝑ tm̄ tꝑs cōtinuatū ꝙ etiā ꝯsumeret illud humidū qd̄ est cā ꝯtinuatōis partiū terrestriū. nā sine humido viscoso cōtinuante et cōcathenāte nunq̄ ꝑtes terrestres colligarent̄: nec fieret vnū corpus: vt dicit phs in li. de mineralibus. Sicut ex farina nunq̄ fieret panis sine aliquo liq̄re. ⁊ de hoc habemꝰ exēplū de calce q̄ fit de lapidibꝰ ꝑ ꝯsumptionem humidi subalis lapidis ꝑ actionē ignis. Silr̄ etiā de tegula ⁊ de vasis fictilibus q̄bus post ꝑfectā ⁊ nālem indurationē ab igne factaꝫ si amplꝰ igni approximant̄ ꝑ lōgū tꝑis spaciū consumit̄ dicta subalis ⁊ nālis hūiditas que erat cā ꝯtinuatōis ꝑtiū eius. ⁊ sic in puluereꝫ redigunt̄ ⁊ dissoluunt̄. ¶ Tertio ꝓ q̄ōne nota ꝙ Ga. 3. ꝓnost. cōmēto. 38. ibi. Laudabilis ꝯo vomitus. dicit ꝙ fritas ⁊ calitas suꝑflua ingrossam materiā in qua agūt: tū diuersimode quia calitas finit humiditatē et siccat eā. frigiditas aūt congelat eā. etiā vna ⁊ eadē caliditas diuersis modis operat̄ ⁊ contrarijs ſm diuersitatē subiectoꝝ circa que oꝑat̄ vt calor ignis indurat lutū ⁊ liq̄facit cerā. ⁊ vnꝰ ⁊ ideꝫ calor renū superfluus dissoluit pinguedinem circa renes exn̄tē: ⁊ indurat grossaꝫ ⁊ viscosaꝫ māam in ꝯcauitatibus renū q̄escentē ipam in lapidē renū ꝯuertēdo. ¶ Tunc fit ꝯclusio. Cā efficiens lapidū in corꝑe humano est suꝑflua calitas. Ista est de mēte aui. in. 18. 3ⁱ. in ca. de lapide renū. Silr̄ de intētione alioꝝ autorum. Per talē eī caloreꝫ calefit materia grossa et viscosa. ⁊ ꝑ eundē caloreꝫ resoluunt̄ ꝑtes aq̄ et viscose oēs ꝑter illas q̄ sunt necessarie ad cōcathenationē subiecti que remanent fixe. ⁊ ꝑ eundē calorē introducit̄ siccitas ⁊ firmitas et cōstantia ⁊ lapideitas in dicta maꝰia. ¶ Ad p̄mā rōnē qn̄ dr̄: oē quod dissoluit̄ a calido coagulat̄ a frigido. Dico ꝙ Arist. intelligit de dissolutōe q̄ est rarefactio siue cōsumptio humidi subalis. vt pꝫ in pinguedinibus ⁊ cera ⁊ butiro ⁊ glacies q̄ cōgelant̄ a frido ⁊ dissoluūtur a calo. ⁊ hic complet̄ scd̄s effectꝰ caloris. In lapide eī fit dissolutio ⁊ diminutio ꝑ cōsumptionē humiditatis subalis lapidis ꝑtes eius continuant̄. ideo nō valet argumentum ¶ Ad scd̄am qn̄ dr̄. motus calidi ē a centro ⁊c. Dico ꝙ duplex est motus calidi. p̄mus est calefacere ⁊ dilatare. ⁊ iste est a cētro ad circunferentiā. Alius est motꝰ cali q̄ sequit̄ p̄mū in corꝑibus paratis ⁊ dispositis. scꝫ dissoluere ⁊ exalare suꝑfluā humiditatē ⁊ subtilē ⁊ partes grossas terrestres ad centrū ducere ⁊ iducere et iste est a circūferentia ad centrū. ¶ Ad tertiā qn̄ dr̄. simile est de maiori mundo ⁊c. Dico ꝙ nō est simile oīno de humore grosso q̄ est in corꝑe hūano in q̄ imediate ꝯtinua inuenit̄ calitas ⁊ de aq̄ que congelat̄ in aere frio vbi ꝓ tunc ꝯtinue instat fritas ⁊c. ¶ Quīto nota: ꝙ lꝫ humor flāticus coagulet̄ a frigido vt pꝫ de flegmate vitreo. tamē illa coagulatio non pōt esse tāta ꝙ sufficeret ad lapidis generationē. ⁊ ꝓpterea qꝛ flegma illud coagulatur a frigido ꝑ digestiuā calaꝫ dissoluit̄ ⁊ attenuat̄ ¶ Sexto querit̄ a quo hu. lapis magis gn̄et̄. ⁊ videt̄ ꝙ a melia: qꝛ est hu. grossus ⁊ compactus ⁊ citius ab eo pōt resolui subtile ⁊ pōt in lapidē ꝯuerti. Oppoᵐ dicūt autores: q̄a mag generat̄ a flāte grosso q̄ a melia sola ꝓpt̄. 4. p̄mū est: qꝛ cū melia sit de natura terre per se nō est adunabilis vt fiat maᵃ cōpacta. Scd̄m est: qꝛ est in ꝑua q̄ntitate in cōparatiōe ad flā. Terᵐ est: qꝛ nō ita vadit mixta cū sanᵉ ⁊ aquositate q̄ ad nutriendū renes dirigit̄ sicut flā: ſꝫ potiꝰ illa suꝑfluitas melica ad splenē delegat̄ verūtn̄ dico ꝓ me ꝙ si hu. g̉ssus terrenꝰ melicꝰ cum flegmate viscoso cōmiscet̄. ⁊ tales diu ꝑ-

mixti ꝑmanerēt in locis angustis vbi extneus
caloꝛ dn̄aref in renib⁹ vel vesica: vel alibi sine
dubio ad lapidē ꝯuerteref. ¶ Primū motiuū
istius dicti est: q2 in splene vbi marie abūdat
mlīa pōt fieri sclyros ꝛ duritiēs lapidosa sine
apāte vt dicit Aui. in sclyrosi splenis. Scḋm
motiuū meū est dare apā cōpositū ex flāte et
melia. Et posito ꝙ nō veniat ad sanationem
nec pfectā resolutionē. vere tale apā ꝯuertif
in sclyrosim ꝛ lapideitatē. Et tūc nō erit dicē
dū ꝙ talis lapis solū gn̄ef a flāte. Tertiū mo
tiuū: q2 apāta splenis freqn̄f ꝯuertunf in la
pidē: q̄uis sit melica in maioꝛi pte. Quartus
motiuū: q2 p talē modū cōmixtiōis lapides i
viscerib⁹ terre mediāte supioꝛi influētia a qua
infundif forma ꝛ lapideitas gn̄af. Nā qn̄ hu
midū viscosum cōmiscef ꝛ ꝯiūgit ꝛ ꝯcatenat
eas ꝛ retinet. ꝛ sic in lapidē cōuertif ꝛ īduraf
Et h̄ est qḋ dicit Arist. ꝛ Albert⁹ sequēs eū. vt
supius fuit allegatū. Et sic intelligit Cōstan.
in viatico qn̄ dicit ꝙ lapis gn̄af ex hu. visco
so grosso. Gerard⁹ cremonēsis bon⁹ vir glosat
sic. viscoso. i. flātico. grosso. i. melico. ꝛ sic pats
dictū meū esse ꝓbatū. Si ṽo volueris tenere
ꝑmā intētionē post op^m. R̄nde qn̄ dꝛ ꝙ ē hu.
grossus ꝛ cōpactus aptus nat⁹ vt in lapidem
ꝯuertaf. Dico ꝙ verū est: s; nō in tāta q̄titate
nec ita dirigif ad renes vel vesicam sicut flā.
¶ Septimo ī oꝛdine notabiliū sciatis ꝙ post
ꝯfirmationē lapidis vrina appet subtilis ꝛ te
nuis ꝓpter opil'onē. Sed in gn̄atiōe ꝛ anteq̄
cōfirmef vrina est grossa ꝛ turbulēta ꝛ aliq̄lr
arenosa. Cā est videri meo: q2 postq̄ multum
flā in coꝛpibus calculosoꝝ fuit generatus ex
indigōne ꝛ gulositate eoꝝ ꝓcedēte: q2 vtplu^m
sunt gulosi ꝛ mali regiminis vt appet ad expe
rientiā in gn̄atōe talis hu. nōdū fit lapis: sed
post natura volēs se deonerare mittit flegma
et hu. grossum ad loca et vias cōsuetas aliqn̄
ad vomitū: aliqn̄ ad intestina: aliqn̄ ꝛ frequē
tius ad renes ꝛ vesicā vbi qḋ est magꝭ g̅ssus in
lapidē ꝯuertif. reliquū ṽo cū vrina expellif. ꝛ
sic vrīa appet alba turbulēta ī sua suba spissa
ꝓpter cōmixtionē supfluitatū. ¶ Octauo nō
ꝙ si lapis est in vesica ē in pectine ꝛ in regiōe
vesice magn⁹ dol'. ꝛ adest difficultas mingēdi
ꝛ arene apparēt al' in vrīa: ꝛ ṽga erigif de fa
cili: ꝛ lapis est durus ꝛ foꝛtꝭ ꝛ arene nō cedūt
tactui ꝛ scalpūt se in radice ṽge ꝛ vrina appa
ret clara ꝛ aq̄sa q̄ ꝓus fuit arenosa cū arenis
albis. in lapide aūt renū doloꝛ est in renib⁹ et
in pte posterioꝛi in allzati. Et aliqn̄ fit doloꝛ
sil'is colico vt dictū est. q2 vix accidit lapis re
nū sine yliaca vl' colica passione. ꝛ lapis renū
est rubeus mollis ꝛ debilis coagulatōis. ꝛ dꝛ
ꝙ patiēs locū renū freqn̄f scalpit. Et iuxta h̄
nota ꝙ qn̄ arene exeūt sine doloꝛe ꝛ sine lesio
ne: signaf ꝙ mā lapidis euacuaf marie si in
grossa quātitate emittanf. Si aūt in ꝑua q̄ti
tate ꝛ cū difficultate ꝛ lesione ꝛ doloꝛe: signat
lapidē esse confirmatū ꝛ valde modicū ab eo
pōt eliq̄ri. ¶ Nono dubitaf. cū ad largitatem
viarū vrinaliū sequaf grossities vrine: et ad
stricturā earū sequaf tenuitas et⁹ ꝛ subtilitas
vt dictus est in opil'one splenis q̄re pueri h̄nt
vrinā grossam ꝛ spissam in suba. senes autem
tenuē ꝛ subtilē. attn̄ pueri h̄nt strictos meat⁹
senes aūt largos. Ad hoc dico ꝙ spissitudo et
grossicies vrine nō semp ꝯuenit ex naturali
meatuū strictura vel largitate: sed etias a mā
a q̄ descindif ꝛ a caloꝛe vel friditate agēte in
dicta mā. quia g̃ pueri multū h̄nt caloꝛē inna
tū: vt dꝛ ꝑmo amph. ibi et q̄ crescūt plurimus
habēt caloꝛē innatū ꝛc. ꝛ multā nālē humidi
tatē q2 ꝓpinq̄ sunt partui. ꝛ accn̄talem ꝓpter
multā comestionē ꝛ diete inoꝛdinationē. Ha
bent etiā foꝛtē ystimbꝛiā. vt dicit aui. in ꝑmo
can̄. in doctrīa. 3. de cōpl'onibus etatū. Caloꝛ
est mult⁹ agēs in illis h̄uiditatib⁹ digerit eas
et om̄e qḋ digerif ingrossaf vt nōf. 4. metħ.
saltē digōe innata ꝛ innatiui. ꝛ illa supfluitas
descindif a mā digesta humida ꝛ g̅ssa ꝛ spissa
iō vrina in pueris est spissa. Senes aūt q̄uis
h̄eant meat⁹ largos. h̄nt tn̄ caloꝛē debilem ꝛ
digestiuā debilē: ꝛ humoꝛes crudos ex ꝯtiti: ꝛ
om̄e crudū ꝛ īdigestū respectu digestiui ē sub
tilis. vt dic̄ ph̄s ibidē. ꝛ etiā ille debilis caloꝛ
nō potest descindere aliq̄d ab illo indigesto. ꝛ
sic vrina remanet tenuis in senib⁹ ꝓpter aliā
causas. etiā senes h̄nt vrinas tenues ꝛ crudas
sc; quia multū bibūt magꝭ q̄ pueri. ꝛ ille mul
tus potus supfluus extinguit caloꝛem nālem
ꝛ sic vrina remanet in eis alba ꝛ tenuis. Gal'.
eñi in passionaꝭ in libꝛo. 5. ponit multas figu
ras lapidis. Quidā eñi sunt q̄drati vl' triāgla
ti: quidā asperi ꝛ tales sunt mali: q2 in trāsitu
p meat⁹ vel affligunf cū illis āgulis vel aspi
tate. ꝛ sic nō p̄nt transire ꝛ molestāt infirmū
q̄plurimū. vel si trāseūt: vulnerāt et vlcerāt
loca p que trāseūt: ꝛ sic remanet doloꝛ in mē
bꝛo cū vlcere ꝛ sil'r ardoꝛ vrine. Dicit etiā Ga.
ibidem ꝙ ex arenis nō expulsis fiunt lapides
et hoc nō est mirū. Nam si ille arene cōcathe
nanf a materia grossa ꝛ viscosa: ꝛ caloꝛ inten
sus ab ea resoluaf. similiter grossus remanet
desiccatum cum ꝑstinis arenis incoꝛpoꝛatus

¶ Ca^m. 29. de anathomia vesice & passionib^9 ei^9.

Irit Ga^9 primo de inter. c. p^9. d
quod oportet per anathomiam scire vniuscuiusque mebri essentiam qualiter est. Ideo bonum est vt scribantur breuiter anathomie mebrorum quorum passiones pertractare intendimus & in proposito de vesice passione. Dicit aut vesica quasi vas aque. In ipsa eni vrinalis aq continue ɔgregatur. Est aut vesica mebrum paniculosum & neruosum forte multu fm sui tenuitatem tedens ad rotunditatem & est ɔcauum ad vrine retentionem deputatu. Vesica aut in viris est collocata sup intestinum qd vocatur longaon In feminis autem super matricem iacet. & sicut dicit Ga^9. 7. de iuuamentis quasi in fine quarti col'. ad ɔstitutionem ipsius veniunt ab ipsam ab vtroque latere vnus neruus: quorum origo est ex tunica que est in osse lato qd est in fine dorsi. sil'r veniunt ad ipsam vene & arterie q pcedut a venis extesis sup dorsum quaru vna est pulsatilis. ibidem. Ga^9. & sequit. In collo ei^9 sunt copulati duo nerui & due vene non pulsatiles ab vtroque latere. Et sic rarificant & expandun tur & diuidutur in eo. & per istas venas nutritur vesica & collum eius. & istud collum transit anfractuose trib^9 anfractib^9 sub pectine & sub osse femoris. Per tales eni anfractus & reuolutiones facilius retinet vrina. In mulierib^9 ro transitus directe fine eis. & ibi incipit exire sub osse femoris: tuc incipit subtiliari dictum collu. & fit quasi vna via ad modu magne vene. & intrat in copositione virge in viris: & transit per virga fm logum vsque ad extremu ei^9. & per hoc exit vrina: & sic sunt duo foramina in rga virili. vnum qd pcedit a collo vesice: & p istud exit vrina. & aliud qd pcedit avasis spermatiq. & per istud erit sperma. Aliqui dicut quod in virga est tertiu forame per qd erit liqr ille qui in somnijs vel qn vir cu cupiditate tangit muliere. sed d hoc no est multu curandu. Mulier autem no hz viam ita logam: nec collu vesice in eis trasit vltra os femoris: sed ppe foramen vulue terminat. vesica aut hz duas pelliculas que mag sunt spisse versus collum & ibi manifeste apparet quod sint due. & ad pma pelliculam exteriore dirigutur porivritides diagonaliter pcedetes a renib^9. & penetrant pmam pellicula exteriorem. Deinde aliql'r iter duas pelliculas pcedut penetrat scdam pelliculam & sic cadut vrina & arene in vesica exeutes a renibus ad supficiem ɔnexam & ɔcaua. ¶ Ultra hoc hz vesica lacertos in collo strigetes & aperientes ipsam donec fit necesse ipsam vrinam exterius expellere fm hoisvolutate. Utilitas aut vesice e retetio vrine p longa mora: vt no sepe & sepius ad vrinadum surgamus. sicut habentes ardorem vrine vel passione que dr dia ne Qtitas autem eius est quod poterit continere quarta parte vnius loti vel paulo plus. Tela autem vesice vel suba eius fm Ga^m. 5°. de iuuamentis versum fine quiti colu^i. ex filis oib^9 necessarijs ad motus quibus idiget meb^m est cotexta. Nam copposita est ex filis logitudinalibus per quos fit attractio: & ex filis circudatibus fm latitudine per quos fit expulsio cum quibus se exprimit in tempore expulsiois & ex filis pcedetibus diagonaliter & transuersaliter mediantibus quibus fit retetio.

¶ Capl'm. 20^m. de stranguria.

Stud Nomen stranguria coponitur de stringo strigis: & de vrina Et ideo dr hec stranguria quasi strictio vrine vltra voluntate eam expellere voletis. Et dr stranguria. i. stragulatio. & ppie dictu est qz strangulatio idem est qd gule strictio iuxta illud. 2^i. amph. Strangulator & dissolutorum &c. ergo stranguria iuoluntaria & noxia vrine retetio preter nam cum conatu & volutate expellendi eam. Et istud capl'm intitulat Auic. in. 19^a. de difficultate vrine & a Rasi in diuisionibus de retetione vrine cu conatu & angustia scdm aliquos. Et fm Ga^m in passionario sunt tres species seu modi fm quod causa est fortior vel debilior. scz suria dissuria & stranguria. Et de hoc stat versus. Suria nil strangur guttas: dissur quod per horas. Verutame Ga^9 pmo de iteri. c. 1. vbi perfecte loquitur de retentione vrine: non loquitur nisi de straguria. Et 6°. de iterio. c. 5. vbi loquitur de vesica & de costrictione vrine ponit solum straguriam & dissuriam: nullam inter eas faciens dria. Et de suria nullam fecit metionem. Unum ergo pro alio poni pot & de nominib^9 modicu curare debem^9 dumodo intetiones rerum ad morborum locorum que noticiam & cura pertinetes habeamus &c.

Cause Strägurie queda sunt pmitiue. queda aucedetes. queda coiuncte. Primitiue & ab extrinseco accidetes ponuntur a Ga. pmo de iterioribus. c. 1. & 6. de inte. c. 5°. Prima ca pmitiua pot ee ictus vl' pcussio aut ɔquassatio in pithoneon a quo pot vesica vel collu eius inflari vel apari: vt dicit Ga^9. pmo de iteriorib^9. c. 1. Similiter percussio aut casus super ossa dorsi. Sed aliquado ista vrine

cōstrictio nō fit statim: ꝫ post .3[m] diē cū vesica tumescit ⁊ apāt pp ↄculcationē spōdiluꝫ ad eam: cū locū suū dimittāt ⁊ iferi⁹ ↄuertuntur. Ꝟba sunt Ga¹.6. de iter. c.3°. Alia cā pmitiua ē casus vel obuiatio a quo sequitur disruptio vesice a q̄ sanguis defluens ad vesicā ibi coagulatur ⁊ īpedit vrinā exire. vt dicit Ga⁹ ibidēꝫ ⁊c.

¶ Cāe ancedentes ponunt a G°. silr. 6. de int. c.3. ⁊ sunt apata in renib⁹ vel in vijs eoꝝ a q̄bus sanies effusa ad vesicā meatū claudit vrine. silr hūores grossi in venis vel alibi exītes potētes currere ad vesicā ⁊ ei⁹ meatū claudere possibili. ⁊ ēt ad hoc iuuat nimia cibi ⁊ potus acceptio ⁊ īdigestio ⁊ assumptio fructuū ⁊ rerū gnatiuaꝝ hūoꝝ grossoꝝ: de q̄bus facta est mētio in c°. de lapide. Silr mala cōplo frida mortificās ꝟtutē sensitiuā: ⁊ p ↄn̄s expulsiuā aliqñ nō expellit vrina: pp fe. adurētes humiditatē corporis ↄsumētis: ⁊ aliqñ fatui medici laborant in expulsione vrīe que non existit.

¶ Cause ↄiūcte strāgurie. Prima est opilatio meatus p quē dꝫ vrina transire a vesica exterius. Scd̄a cā est defect⁹ vesice nō potentis se lateraliter expuere: mediāte qua expressione fit expulsio vrine ⁊ ista expressio mediante q̄ fit expulsio supflui fit cū vill' latitudinalibus. Debilitas aūt istius expulsiue fit aliqñ a mala cōplone frida: precipue pp etiam nimiam replonem vesice ex vrina. que quidē replo vrine accidit duobus modis: sicut dicit Ga⁹. 6. de inter. c.3. Uno modo ex defectu sensus vesice. q: neruus p quē in ea fit sensus mot⁹ patitur. vnde vesica in somno quā nō sentiebat plenitudine implebatur: ⁊ vesica nimia q̄titate vrine extēsa cā strangurie existit. Hec ille. Uirt⁹ eni expulsiua vesice vel alicui⁹ mēbri nō opat nisi pcepto nocumēto. pmo de iterio. c.1. Alio mō accidit ista replo in sanis: cum aliqua necessitate cogātur vrinā retinere: vt ppter op⁹ aliqđ in quo supple occupātur: aut ppter bonorum hoīm verecūdiā: aut est manēs cū rege vel in loco iudicij: vel in ↄuiuio vn̄ inictum ire verecūdat: quo circa extēsio vesi^e cuꝫ vrina fit cā strāgurie. Ꝟba pcisa sūt Ga¹. 6. de inter. c.3. Aliqñ fit stranguria pp lapideꝫ a renibus vel vesica expulsum ad meatū qui nō pōt trāsire: imo obturat ipsum. Silr humores grossi vrine trāsituꝫ īpediētes. similiter ꝟo caro aut veruca aut aliqua excrescētia in dict locis facta aut creata. vel cicatrix: vt accidit aliquando post micturā sanguīs. silr. apata in vesica precipue in locis vesi^e vel in vijs vrine. Ga⁹ q̄dem pmo de interio. c.1. dicit. ꝙ tripliciter fit opilatio in collo vesice. Unus modus est cum collū vesice tumescit ⁊ īduratur ex nām adeo vt via vrine claudat. Alio° cum ex nām in illo loco nascit aliq̄d vt veruca supflua caro porri ⁊ silia. Tertio cū claudit ex aliq̄ ad eū veniēti. hec ille. Et seq̄t in snīa: ꝙ hūores grossi qñ coadunant in orifi° colli vesice vel lapis vel frustum san. aut saniei ⁊ apa simplex vel cōpositum sunt cāe strāgurie ⁊ spēruꝫ eius ꝟm ꝙ cā est maior vel minor: ītensior vel remissior ⁊c.

Signa strāgurie. Signa egritudinis sunt retētio vrine ex toto cū aggrauatione ⁊ conatu expellēdi. Reliqua autē signa ꝟm positionē causarū sunt īuestiganda. Si ergo fit a causis primitiuis: ex relatiōe pacientis habētur. q: dicit se percussum fuisse vl' casum habuisse ⁊ etiā ex alio. q: ille q̄ pcussus fuit in pithoneon ⁊ vesice regione hꝫ tumoreꝫ ⁊ dolorem in loco pcusso. Et si hūores ad apa ibi aggregentur: adest feb. ⁊ retentio vrine ⁊ breuiter tota regio vesice apparet extēsa ⁊ inflata ⁊ dolens. Si autem est ppter cōculcationem spōdilium accidentē ex casu vl' percussione a qua prouenit strāguria: hoc cognoscitur per dolorem in loco. Et q: signa cōcauitatis ⁊ cōpositionis ad ītra apparēt in fine dorsi: ⁊ si ex tali casu vel percussione rūpitur vena sang. veniens ad vesicam coagulat. ⁊ hoc etiaꝫ scit q: minxit aliquas guttas sang. vel q: pri⁹ añ coagulationem vrinam minxit sanguinolentam. Et dicit Auicē. ꝙ cōgelatio sanguinis in vesica supple qñ est consuetudinaria cognoscitur per citrinitatē coloris ⁊ p pulsus ⁊ anhelitus puitatē ⁊ frequētiam: ⁊ p sudorē frm ⁊ febrem ⁊ rigorē ⁊ nauseam.

¶ Signa cārum añcedentiū si aūt strāguria acciderit pp saniem ab apatibus renum vel meatuū eius hoc scit: q: signa apatis renū que pcesserūt cuꝫ signis eruptionis eius q̄ fuerūt dicta in. c.16. istius q̄nti libri. Si ꝟo strāguria vel difficultas vrine fuerit pp grossiciem hūorum claudētiuꝫ viam vrine hoc scit: q: aliq cū vrīa aliq̄d de illis hūmoribus extramittit: ⁊ in infantulis ēt vrina spissa mingitur. Uel q: est hō senex vel flegmaticus viuens in ocio cū dieta copiosa: maxie si per lōgū tps fuerit vsus cibis grossis ⁊ flegmaticis. ⁊ cū hoc adest priuatio signoruꝫ lapidis renū ⁊ vesice vel apatis erupti vel sanguinis in vrina apparentis: ⁊ cum hoc sentitur grauitas in pectine ⁊ perithoneon: ⁊ in ipsa vesica: ⁊ maxie si in ipsa fit maxima humorum q̄titas congregata. Si ꝟo est propter frigidā cōplonem constringentem vel mortificantem vel

sensum remouentē. hoc scit: q2 diu fuit in loci fridis vel stetit in aq fria. vel q2 p multū tps fuit vsus rebus multū infrigidātib9 aut sumpsit res narcoticas. Silr qn est a calore pz p 9ria istoz. Si aūt strāguria fiat ppter debilitatē sensus: tūc homo nō sentit illud nocumētū quod debet sentire: nec sentit mordicatōes vrine: q2 mēbra sensibilia in sua radice sūt lesa. ¶ Signa causarū 9iunctarū. Si fit ab apate in collo vesice: iā tumefactio 2 opilo assunt 2 fe. 2 signa dicta supi9. Si fit ppter opilōes est ibi retentio cū dolore. Si fiat a debilitate vesice nō potētis a se expellere: 2 fit ppter malam cōplōnē fridā vrina est alba. aliqn grossa aliqn tenuis sm diuersitatē causarū. 2 aū istā stranguriā frequēter surgebat ad mingendū. 2 cū hoc fritas in loco sentit 2 iuuat a calis 2 cognoscit etiā p remotionē signoz alioz. Si fuerit ppter replōne vesice: q2 diu retinuerit vrinā cū volūtate mingēdi: sicut accidit illis q sunt occupati vel q sunt in locis verecūdie. hoc scit p relationem eius. Si vo fit ppter malā complōnē calidā: caltas sentit 2 ardor in vrina. Et si fuerit ppter apa in collo vesice adest dolor 2 retētio vrine. 2 qd migit erit cū mag difficultate: 2 nō pnt mingere nisi stādo et fortiter cōpmēdo 2 adest dolor manifeste i pectine 2 pitoneō. 2 alia signa q dicent in. c. de apate vesice deo adiuuāte. Siqdem fuerit ppter lapidē qui a remb9 ad vesicā desluit pcesserunt signa illius: q2 arene rubee 2 dolor 2 silis colice 2c. Silr de lapide vesice. pz etiā ex alio. q2 si mittat siringa p vesice foramen vel alius radi9 clipsat9 2 subtilis eius lapidis durities tactu inuenit. Si aūt fuerit ppter san. congelatū aliūde venientē: eius signa iā dctā sunt: q2 pus minxit vrinā sanguinolētā 2 dolor fuit sensatus in illo loco a q pcessit. 2 cum hoc si intromittat siringa forte aliqd signum apparebit in capite eius vel frustula aliq exient cū vrina 2 adest puus pulsus 2 citrinitas coloris. pulsus et anhelitus puus 2 frequens cum signis supius dict. Qn aūt est ppter humores sentit grauitas pōdus in vesica 2 regione eius. 2 nō adest dolor nisi ille qui pcedit ab extēsione vesice. q2 cōter sūt frigidi. et tales nō causant dolorē s aggrauationē. Et cuz s si retromittat siringa: aliqd signū appebit in capite eius. vel aliq pticula exiet cū vrina. vl etiā aliqn ante istā horā aliqd de illis humoribus spissis apparuit in fundo vrinalis vt sepe visuz est. Et si fuerit ppter debilitatē expulsiue tunc ex compssione vesice educit vrina facilr qn vna est ppter egritudines fig tur p dolorem pteritū aut psitez 2 p signa egritudinū eoz supius iam recitata.

Judicia in strāguria. Primo dic Auic. 2 pz ad expientiā: q oēs spēs opilonis vesice que accidūt in ipa vel p coartationē sunt cū dolore. 2 sunt etiā cuz timore et suspēsione. ¶ Scdo dicit Auic. q strāguria ppter sanguinē congelatū 2 retentū in orifi9 vesice cū qua adest citrinitas coloris cū paruitate 2 frequētia pulsus 2 anhelit9 et sudore frigido 2 fe. 2 rigore 2 nausea. oīa ista sūt mortalia. 2 ego dico q a quacūq3 causa in retētione vrine ista prouenīant sunt pessima signa 2 mortalia. ¶ Tertio veruca vel caro causans stranguriā. Si est in via q est ab epate ad renes vel in viis renū vl in poris vrtidibus nō recipit curationē 2 nō medicat nisi cum tinaet emplastris lenificantibus. Illa aūt que est in meatu vge quādoq3 egredit cū his q mingere faciunt. vt dicit Rab in diuis. ¶ Quarto renibus saniē habētibus strangurīa accidit. 5. amph. amph. 59. et iste ampho. solet poni in cauda amph. in ano flegmones 2c. Et in isto cōmento sequit. Cum ergo in renibus coaduat materia putrida necesse est p vesicā effluat ad quā pueniēs eam pungit: cogit commouet vt p eam expellat. ibidez. ¶ Quito in ano et in matrice flegmonē patiēti strāguria accidit alio etiā loco allegato. 2 hic stranguria capitur p parua 2 sepissima mictura vt patet p Galienū in cōmento primo. Sic etiā accipit Ga. 6. amph. cōmento pmo. ¶ Septimo iudicat ypo. 3. ampho. ampho. ij. in sententia. frequens sufflatio venti borealis facit dissuriaz. Et causa dat a Galieno in cōmento sic. Dissurie vo ex passionibus vesicarū sunt. cum enīz vesica frida sicca sit 2 sine sang9 plus patit q aliquod membrū ex fritate accidentiū. verba sunt Galieni ibidem.

Cura Strangurie dissurie et paucitatis vrine et difficultatis eius. Posito igit q strictio v. ne fiat a causis pmitiuis. s. q ceciderit vl a casu vel pcussione vel obuiauerit alicui re dure. pmo fiat flōmia de basilica. post vngat locus cū oleo ros 2 vnfancio mixtis cū modico aceti 2 supspergat cū pul. sand. ru. et ros. 2 mirtilloz. aā. ʒ. j. 2 si tūc nō remouet dolor imo crescit: 2 incipiūt appere signa apatis scz fe. tumor 2 dolor tūc ē signū q a causis pmitiuis veniūt afitres. 2 ab anceditibus 2 pmitiuis veniūt 9iuncte per dependentiā. 2 tunc flōmet de sophe^a. post si venter

est cõstipatus soluat cũ clisteri mollificatiuo τ abstineat a cibo duob⁹ dieb⁹ ƀm Aui. et post vtat dieta tenui τ regat vt febricitãs. deide fomentet locus ƀm doctrinã ga. i. de inte. q̃si ad vnũ col'. cũ aqua cala vel tepida. Deinde vngat cũ oleo viol. τ camo. tepidis. τ ista debent ɔtinuari p. 4. horas. vt dicit Ga. ibidem ɔñr infirm⁹ exprimat se ad mingẽdũ τ aliquis vel ipe infirmus comprimat cũ manu suauiter vesicã inflatã a supiori pte v̾sus v̾gam. et hoc faciebat Ga. ɔtinuãdo vnctionẽ τ ẽbrocatõez donec dolor mitiget τ pat. mingat vel decoquat in aq camo. mellilo^m τ folia napi τ malue τ violarie τ se. lini cum spõgia vel filtro ƀ euapatio vel vesica bouis hac decoctõe semiplena pectini vna τ altera pithoneõ apponat Si v̾o foret magna replõ posset leuit purgari cũ lenitiuis. τ breuit fiant illa q̃ dicent in c. de apãte vesice. Et ƀ balneum ab vmbelico infra de reb⁹ mollificatiuis τ anodinis supra dictis: q̃bus addat radix altee cepe pori τ caules. ex q̃bus oibus vel aliq̃bus potest fieri emplastrũ ad mitigandũ τ mollificãdũ cũ butiro τ oleo camo. τ viol. τ extẽdat in sarabell' vl' in pãno cõdecenti τ pectini τ pitoneõ applicetur mentulã p foramẽ ei dimittẽdo. et in isto apomazo'nec siringa nec radius vel argalia i pñ^o est immittẽda: timẽdo dolorem et apatis augmẽtationẽ vt dicit Ga. ibidẽ τc. ¶ A sanie si fiat strãguria vrine q̃ in meatu vel in collo vesice se interponit τ vrinã retinet. Primo remoueat a'collo vesice eleuãdo pedes τ ãchas infirmi altius vẽtre: sicut fuit dictũ in ca. de lapide. τ post si adhuc nõ mingit: mittat p foramẽ v̾ge radius vel siringa ƀm modũ dictũ in ca. de lapide. ita φ ab illo foramine vl' meatu expellat. ɔñter dent diuretica q̃ mixta cum vrina τ sanie aliqual'r ipam subtiliãt τ exire faciũt. τ aqua rafani vtriusq̃ τ aq̃ crete marine τ calcatrape vz in hoc casu sumpte p os et cum siringa iniecte. slr τ alia diuretica superius iã dicta. ¶ Ab humorib⁹ g̃ssis vrina impedita curat sicut modo dictũ est de sanie adiũgendo digõnẽ eoꝝ cũ oximelle sq̃llitico vl' diuretico τ purgationẽ eoꝝ cũ turbith τ agarico vel cũ bñdicta hermodactilata et diaturbith. Et in isto casu τ sup̃dicto vz regi^m subtiliati^m τ assumptio istius pul. ƀ. semis dauci se. pet^o macedonici ãn. ʒ. ij. hermodactil. ʒ. iij. ƀ pul' detur. ʒ. j. cum aliqua de aquis sup̃dictis. Valet etiã surfur tritici coctũ cũ oleo nucũ τ sacellatũ τ valẽt diuretica dicta in. c. de lapide. ¶ A sanguine coagulato si fiat strãguria vel dissuria q̃ cõsueuit pus exire a renib⁹ vel vesica vl' ab alijs locis cũ vrina. tũc ƀ flõmia de basi^a. et in crastinũ de sophena τ sistat talis fluxus sang. dãdo trociscos de terra sigillata dictos in. c. de emopthoica passione. Tũc veniẽdo ad egritudinẽ mittat argalia vel siringa puncta oleo p foramẽ v̾ge donec transeat ad vesicaz. tũc extrahat. τ tũc pat. iacẽs sup dorsum exprimat se τ mingat. τ postφ fuerim⁹ securi a fluxu san. ad vesicã: diuretica τ lapidẽ frãgentia mistrent supius τ p siringã immittat: vt ille sanguis vel hũores dissoluant vel etiã sanies si ibi fuerit. ¶ In isto casu τ alijs duobus sup dictis vz balneũ ab vmbelico inferius i aqua decoctõis fen' τ petro. τ vtriusq̃ seneciõis τ raď altee. τ se. lini τ folioꝝ napi τ camo. τ melliloti τ dauci τ pitarie τ poroꝝ τ cauliũ. Dent etiã p os illa q̃ lapidẽ cõminuere et frangere cõsueuerũt. Nam dicit Aui. in. 19. 3ⁱ. trac. p^o φ cura san. coagulati in vesica est cura lapidis. Et dicit ibidẽ φ aliq̃n est cura sufficiẽs potare sirupũ acetosum cal' vel oximel diureticũ vel sq̃lliticũ cũ aliquãtulo cineris facti ex ligfici. vel si ei aliq̃ diuretica misceant. nã in oximelle diuretico est acetũ q̃d est incisiuũ τ ẽ ibi mel q̃d est abstersiuũ. ¶ Et sunt ibi alia q̃ sanguinẽ τ hu. grossum τ saniẽ subtiliant τ cum vrina foris expellũt: cũ sint diuretica. Coagulũ leporis distempatũ cũ aq̃ rafani τ imissuz per siringã dissoluit res in vesica coagulatas Itẽ. ʒ. ij. carpobalsami date cũ aq̃s diureticis valẽt. Sil'r ista q̃ sequunt in eadẽ q̃ntita^e ƀm aui. lignũ penonie τ g̃na eius blacce bisancie aureũ. i. cordumeni. Sil'r ƀ sauine assefetid. gũmi armo^ci rubee tinctoꝝ. ãn. ʒ. v. ƀ pille cũ aqua rafani. det. ʒ. j. cũ aqua apitiua radicũ apitiuarũ. Agaricus τ siseleos debite p̄parati cũ succo saxifrage facta residẽtia iniecti p sirigã vz multũ. Sil'r duo aurei assefetide τ tãtũ dẽ aristo. lõg. ƀ pul. τ det. ʒ. j. cũ aqua cicerũ ru. vel nigroꝝ τ petro. τ spice¹. vel inijciatur p siringã. vz etiã lexiuiũ factũ ex cinere lini fic^i et aq̃ cineris vitis. ¶ A lapide v̾o si fiat strãnguria ƀ reme^a. statiz dicta. τ recurrat ad ca^m q̃d est ante istud curãdo lapidẽ vel trãspõnẽdo ipm curabit egri^o. ¶ Ab insensibilitate vesice τ debilitate sensus ei⁹ si fuerit tũc vngat allzatim τ regio vesice τ pitoneon cũ oleo castorei τ marciaton τ oleo nucis indice et oleo nardio τ costio. valẽt etiã in isto casu me^e bezeraice q̃ sunt ɔ venenũ: sicut tiriaca metrida^m p̄cipue ille in q̃bus intrat lapis bezahar. et si ne dubio lapis pboꝝ int' p̄prietates optimas

ꝛ opatiões q̃s ꝑfecit in corꝑe hũano hꝫ ꝓprietatē frangēdi lapidē in renib⁹ ꝛ vesica ꝛ mundificādi vtrũqꝫ vt dicit Beriēſis. vꝫ etiã oleũ de lilio ꝛ oleũ de narciſco ꝛ oleũ de cc° ꝛ oleũ ſambucinũ. vñ ſambucus idē est qḋ geſemini cũ iſtis polief ꝛ aliq̃ quãtitas intra veſicã cũ ſiringa iniiciaf. oleũ aũt balſami vꝫ ꝓpe. ēpl'a ex ruta ꝛ pulegio herbe paliſis ꝛ ſaluie ꝛ cicute et ſe. eius ꝛ ſe. ru. ꝛ ex ſilib⁹. ¶ A replōne veſice nimia: q2 diu retinuerit vrinã. tunc veſica nõ pōt ſe lateral'r exp̃mere nec vrinã expellere in iſto caſu ſuauiter tacta modicum veſica cũ manu eſt exp̃mēda ꝛ cõp̃mēda vngēdo cũ oleo cal'o viol'. ꝛ camo. ꝛ iterũ cõp̃maf donec vrina egrediaf ꝛ denuo veſice regio ꝛ pitoneon ex reb⁹ mollificatiuis erit epithimãda vt eſt malua et radix leuiſti ſe. lini fenug' yppia florē gerēs albũ. ꝛ ſi p̃ iſta vrina ſtrãgurie nõ vꝫ ad dñam ſiringã eſt recurrēdũ ꝑparatã: ſic docet Albulzaß. et ceteri medicine opifices.

¶ Siringa aũt eſt inſtr̃m ſicut cliſtere ſed eſt ꝑuũ ꝛ cõiter fit de argēto ꝛ p̃ ꝑtē ſupiorēꝫ vbi eſt latior ꝛ vbi manica alligaf intromitratur filũ duplicatũ donec exeat ad aliã partem. et floſculus lane cũ coto fortiter cum fili extre°. ligef. deinde cũ alia extremitate intra canulã ꝑge trahaf. ꝛ ſi aliq̃d de dicta lana vl' coto ſuꝑfluit cũ forpicibus abſcindaf ꝛ p̃ñr oleo puncta p̃ ꝑge canalē vſqꝫ ad veſicã õlegef ꝛ equo cuſpide eius vbi eſt lana ſenſeris penetrare filum p̃ alterã partem paulatĩꝫ trahe. ꝛ ſic operando ſequef vrina cotũ vel lanã ex nc̃citate al's eēt ibi dare vacuũꝫ: qḋ nimis abhorref a natura ĩtm̃ q̃ nũq̃ fuit nec erit nāl'r loquēdo 4. Phiſ. Hec eſt forma cãnule ſiringe ꝛ poteſt fieri de auro vl' argēto vl' auricalco ꝛ de eiſdē metallis pōt fieri radius ꝛ non erit pforatus ſm longũꝫ ſꝫ erit magis gcile ꝛ bene politum.

¶ Ad impellēdũ lapidē ab orificio veſice vel aliq̃ alia ſi ibi ſint exitũ vrine impedientia ad iſtã formã ꝑus dictã ꝛ magis minutã iſta inſtrumēta imitti dñt poſt vnctõeſ ꝛ balnea herbarũ ſup̃dictarũ. in iſto caſu caueãt a cibo et potu maxime apitiuo. qñ aũt aliq̃d in veſica volueris mittere filũ ꝛ floſculos total'r ãmoueanf. ¶ A congelatione vel humorꝫ groſſitie ſi vrina impediatur: fiat illa cura q̃ fit in ſan° coagulato vel cõgelato: ꝛ minuaf cibus ꝛ potus et emplaſtrenf loca illa cũ herbis calidis apitiuis. et ponaf in balneo herbarũ diureticarum. ꝛ fiant embrocatões cuꝫ eis ꝛ fiat hoc empl'm. ℞. radicis achori et enule campane ꝛ apij ꝛ petro et pentafilon cum coto aã. ℥. j. fimi columbini. p. ij. ſe. ſinapi. ʒ. ij. rute pulegij ſiccorꝫ camo. aã. ʒ. j. conquaſſenf ꝛ frigant in oleo camo. ꝛ cal'm in dictis ꝑtib⁹ emplaſtref.

¶ Empl'm auič. valēs in iſto caſu ꝛ in ſanguine coagulato ꝛ eſt expertum vt ipſe dicit. ℞. baccarum lauri alũis amomi mellilotí farine cicerũ nigrorum camo. aã. ʒ. x. ſe. dauci. ſe. raſani ꝛ apij ortolani ꝛ mõtani. aã. ʒ. vij. fiat empl'm cum oleo balſami vl' ſcorpionũ: vel ſaltē cuꝫ oleo de lilio ꝛ aqua cauliũ aqua allzelzengi ꝛ vinũ in quo ponitur allzelzengi cũ ſe. ſuo rubeo tempore vindemiarũ valet ꝛ nõ queras aliam medicinam in mũdificatione renũ et veſice ꝛ in ꝑſeruatõe a lapideitate ꝛ arenoſitate ꝛ humoroſitate. ¶ Vnguētũ ad idē. ℞. ſe. rapini bdellij oppoponaq̃. aã. ʒ. ij. remollianf in vino calido ꝛ addaf cera ꝛ oleũ ꝛ adeps anſeris ꝛ anaẛ. aã. ʒ. j. et f. ſ. vnguentũ q̃ partes ſup̃dicte frequēter vnganf ꝛ pannis cal'is ad iũctis in cal'itate actuali detineanf. h̃ vnguētũ valet ad opilationē ex humorib⁹ vel harenis ꝛ contra frigiditatē q̃ ſunt cauſe ꝯſtrictionis vrine. Oleum aũt ſcorpionũ ꝛ nardinũ ꝛ muſcatellinũ nõ obliuiſcanf q̃n per ſiringam iniiciant ad cõminuendũ illa q̃ in veſica retinenf: quia aut calefaciēdo et humectãdo illa contenta diſſoluũt aut diſſoluta lubricare faciũt ꝛ exire. ¶ A veruca vl' excreſcētia nata in viis vrine ſi fuerit ſtranguria fiat balneum ex rebus mollificatiuis. ꝛ fiant empl'a ꝛ olea adiũgant mollificatiua. ꝛ balnea ex reb⁹ mollificatiuis ſumme valēt in iſto caſu: immo aliud remediũ nõ habef: q2 omni operi medi° talis excreſcētia ꝯdictoria reputaf cũ nec viſui nec tactui imediate nec auditui poſſit aliq̃ modo ꝑſtari. Iſta empl'a etiã talia balnea meatus dilatabũt ꝛ facilius vrĩa expellit vt dič Raß Et tunc denf vrinã ꝑuocãtia. Dicit eñ Raß in lib. diuiſionũ q̃ in pluribus modis difficultatis vrine cõfert introit⁹ in aq̃ calida in qua decocta ſint folia cauliũ humida ꝛ carthamũ et fenugrecũ et rubea tinctorꝫ et emplaſtrata ex eis ſup pectinē et allzatim. ¶ A frigore ꝯo ſi fuerit ſtrãguria vnganf loca ſup̃dicta cum oleis ꝛ vnguētis cal'is vt eſt oleum de lilio et oleũ nardinũ ꝛ ſambucinũ ꝛ oleũ rute. vnguētũ marciaton dialtea agrippa ꝛ cũ oleis calidis emplaſtref. ¶ A cal'itate ſi fuerit vngatur ex cõſilio Aui. cũ oleis tempatis et cum oleis frigidis in quibus eſt lenificatio vt eſt oleum viol'. ꝛ oleum de cucurbita. Et ſil'r quãdo ſiccitas ibi reperif denf etiã cibi ꝛ potus hũectatiui. A paliſi vel ſpaſmo ſi fiat ſtranguria fiat

sicut dictū est ab insensibilitate ⁊ fiat sicut di ctū est in.c.de paralisi et i.c.de spasmo. ¶ In fantibus aūt si venerit straguria ⁊ fuerint la ctātes offerant̄ diuretica cū lacte ⁊ illa eadez nutricibus mistreut̄. alleū tritū ⁊ dissolutum cū aqua raphani vel aqua petro. ⁊ vʒ in ꝓuo catione vrine eoꝝ. silr cū radio multū subtilr tentet̄ si in virga vel eius aditu sit lapis aut humo. ⁊ sic a foramine amoueat̄ vl' trāsporte tur. ¶ Medicina fortiter diuretica et est aui. ca. filii. ℞. sauine azari. se. petro ⁊ apij amomi ameos radicis rubee tinctoꝝ amigo ama. spi ce aā.ʒ.xx. se. melonū.ʒ.x. corpoꝝ cātaridaruz remotis capitibus et alis.ʒ.j. armoniaci.ʒ.j. dissoluat̄ armoniacū cū aq̄ raphani. ⁊ fi pill'e a.ʒ.j. vsq̄ ad.ʒ.iij. vesice damule.ʒ.iij. exficca te date cū vino habēt ꝓprietatē ꝓuocandi vri nam. Cancri marini adusti.ʒ.ij. cū vino vʒ in stranguria puerorum. Aui. hec. Rab vero in 10. expimēto pmi ca' expimentoꝝ. Decoc° ca rui ⁊ se apij ꝓuocat vrinā fortiter et subtiliat humores grossos. In.12. expimēto pmi capli ponit has pillas. ℞. azari se. fen' rubee tictoꝝ costi i saturegie ysopi sicce. aā.ʒ.iij. puluerizet̄ et fiāt ex eis pill'. def.ʒ.j. cū aqua decoctōis fenicli ⁊ an'. ℞. yris camedreos fu. se. fen' an' apij azari aā.ʒ.ij. cinamomi amomi carui ʒʒ' floꝝ cinamomi aā.ʒ.j. sticados gētiane maru bij aā.ʒ.ij. puluerizent̄ ⁊ pficiant̄ cū decoctōe azari ⁊ squinan' ⁊ marar̄ri ⁊ fiāt pille def.ʒ.j cū aqua decoctōis floꝝ camo. ⁊ spice. Et non est filis medicina in ꝓuocando vrinā ⁊ subti liando humores ⁊ apiendo opil'ones ⁊ cōfor tando ⁊ tempando stomachū frigidū. Rasis in pmo caplo expimentoꝝ. ⁊ iō tolit dolores colicos q̄ veniūt ꝓpter passiones renū ⁊ vesi ce ⁊c. ℞. spice cel^{ce} se. cucu. lacce rubee tincto rum. aā.ʒ.iij. mirabil'r ꝓuocat vrinam ⁊ valet strangurie. Et ponit̄ a Rab.ʒ.c. expimentoꝝ. ¶ Confectio medicamis qō ponit Rab.9. Al manf. dissoluēs sanguinē aut pus in vesica. ℞. cordume' mirre rubbe tinctorū se. iuniperi armōiaci assefetide aā.ʒ.ij. Armoniacū dissol uat̄ cū aqua raphani ⁊ cū eo alie medicine in corporent̄ ⁊ fiāt pill'e dent̄ q̄ter in die q̄titas scʒ a.ʒ.b. vsq̄ ad. j. cū aqua apitiua de semini bus ⁊ radicibus apitiuis ⁊ diuretiq̄. Confec° Rab. in.c.4. expimentoꝝ q̄ purgat matricez mulierū ⁊ dissoluit vētositates ⁊ ꝓuocat men strua ⁊ vrinā. ℞. ameos floꝝ harmel. i. cicute azari floꝝ camo. se. fen' gētiane spice' sq̄nanti camepitheos camedreos an' rubee tinctoꝝ. aā.ʒ.x. coquant̄ in. ℔.4. aque vsq̄ ad. ℔.j. et cū aliqua parte istius def.ʒ.j. gūi armoniaci lens intētionē. ℞. aristo. rotunde lacce rute gētiane meu fu. spice' costi. aā.ʒ.j. mell' quod sufficit. fi ad modū opiate. dent̄.ʒ.iij. cū aqua decoctōis sauine ysopi ⁊ saturegie vel cū aq̄ raphani vel crete marine. ¶ Rab in hoc capl expimentoꝝ suoꝝ ponit has pillas q̄ valent ad lapidē renū ⁊ vesice ⁊ apiunt opilōnes ⁊ expellūt feces ⁊ vrinā ⁊ est expertū fm ipsum ℞. capilli ve. cineris scorpionū gētiane vitri cōbusti. lapiō iudaici se. cucu. ⁊ cucur. an'. raō lilij celestis aā. ptes equales. fi pill'e cū aqua decoctōis camo. ⁊ mellilioti.ʒ.j. vel.ʒ.j. ⁊ b. est dof. vsq̄ ad.ʒ.ij. et b. ⁊ dent̄ cū aq̄ decoctōis agarici. Cimices ⁊ pediculi positi in forami ne virge faciunt mingere. Axūgia cuniculi mi tum valet in ꝓuocatōe vrine. Musa enea dr valere in omni difficultate vrine q̄ magnas operat̄ dissolutionem in causis vesice. Herbe noiande cocte in vino ⁊ ēplastrate in pectine et pitoneon ⁊ allzatim ⁊ renes valēt ad disso lutionē humoꝝ ⁊ rerū impedientiū exitū vrie post vnctionē cū oleo laurino vel scorpionuz vel saltim cū oleo camo. Senecio aq̄ticus et campestris pitaria leusticus pet° macedoni cū qō multū crescit sup muros ciuitat̄ aquen sis pet° domestici apiū saxifraga pimpinella ex istis fi balneū pti^{e} ⁊ empl'm in loq̄ supdict ¶ In isto casu vʒ benedicta hermodactilata. Nam vt dicit Gerardus de cremona hermo dactili faciunt mingere arenam et lapidem et saniem et de omni humore coagulato vesi cam mundificant ⁊ renes.

Declaratio in straguria ⁊ dissuria ⁊ suria. Notādū q̄ q̄uis Ga. pmo de inte. c.1. et. 6. de inte. c.3. nō faciat mētionē nisi de straguria ⁊ dissuria. tñ in.3. li bro passionarij ponit illas tres spēs supradi ctas scʒ suriā stranguriā ⁊ dissuriā. ⁊ locus ab auctē nō tenet negatiue. iō nos facimus men tione sequēdo Ga. ⁊ alios autores medicine. Intelligendū etiā est q̄ Gal'. in locis allegad et in.5. amph. cōmento. 59. aliq̄n vnum ꝓ alio Nam in dicto cōmento noiat stranguriā ꝑuā ⁊ sepissimā micturā siue sit a defectiōe v̄tutis ꝯtentiue in vesica siue sit ex acuta vrina. siue illa cōtentiua deficiat ꝓpter malā cōplonem vel ꝓpter apostema vel ex acuitate vrine que acuitur ꝓpter passiones renum aut ꝓpter hu mores commixtos cum vrina siue colamentū san. et alioꝝ humoꝝ. qui descendentes ad re nes ipam vrinam acuūt. vt dicit in cōmento

eodem. Sic et sumit Ga⁹.6.amph. cõmento pmo in istis locis vocat Ga⁹ stranguriã illud q̃ Ras vocat ardorẽ vrine. ideo vnũ pro alio frequẽter capitur. ¶ Secundo notandum sm Serap. q̃ ista parua ⁊ sepissima mictura quã vocat G⁹ stranguriam ⁊ Serapio distillationẽ vrine. Si cum ista difficultate vrine est dolor tũc nõ fit nisi aut pp̃ter apostema qđ est in vesica vel in collo eius: aut propter excoriationẽ saniei aut pp̃ter vlcus aut pp̃ter maliciã complexionis: aut pp vẽtositem īflatiuã ⁊ grossaʒ. Et si ista pua ⁊ sepissima mictura quaʒ ypo. ⁊ Ga⁹ in locis allegatis vocant stranguriam nõ fit cum dolore hoc fit aut pp̃ter debilitatem virtutis expulsiue ipsius vesice: aut pp̃ter diminutionem sensus vesice aũt pp malã cõplõnem friaʒ. Et in oibus istis ẽ tensio in vesica. ¶ Tertio nota q̃ vẽtositas retẽta in itestinis est aliquando cã strangurie vt tactũ est in notabili imediate dcõ auctoritate Serap. ⁊ modus est iste. Nam vt dictuʒ fuit in anathomia vesice: vesica in viris collocata est sup intestinum ⁊ in mulieribus supra matricẽ. Si ergo in intestino recto coartẽtur feces dure vento sitates retẽte nõ poterunt exire imo vtrecq̃ cõprimunt collũ vesice ⁊ sic causabit parua ⁊ sepissima mictura cũ frequẽti conatu. Et in hoc põt intellectus cognoscere q̃tuʒ prodest fecũ ⁊ vẽtositatum expulsio ⁊ ɔ̃sumatio siue ɔ̃sumptio: nam frequẽter visum est q̃ in expulsione quibusdam earum cũ enematibus oportunis ventositas eijciebatur ⁊ consequẽter aqua p suos canales libere decurrebat. ¶ Quarto notãdũ q̃ nõ ois paucitas vrine est vocãda stranguria qz aliquando mittitur vrina nãliter in parua q̃titate. Primo quãdo aliq̃s habet fe. adurentem ⁊ modicum aut nihil potat qz caliditas cõsumit qđ exire debebat. Secũdo modo quando infirmus multũ egerit vt in fluxu ventris maxime lienterico vel diar^co nã cuʒ egestionibus foris emittitur qđ ad epar consueuerat penetrare. Tertio mõ quãdo homo multuʒ sudat pp̃ter eandem cãm. Sic enĩ se habẽt euacuationes adinuicem q̃ vna alteram minuit. Unde ypo. Urina multa facta noctu modicuʒ secessũ sigt ⁊ ecõuerso amph. vltio ptĩcle. 5^e. ¶ Quĩto querit q̃re isufflatio vẽti borealis p uocat vrinã cũ sit fridus ⁊ siccus ⁊ ipsã poti⁹ strĩgere debuisset q̃ facere fluere. Dicat q̃ boreas diuratiue isufflans pu cat vrinã ⁊ stringit ventrẽ. Causa pmi dat a Ga⁹ 3° amph. cõmento. 6. ibi. Austrini flatus ⁊c. qz iste ventus frigidus ⁊ siccus ⁊ vesica similiter ⁊ ideo cito patitur a frigido et sicco. Alia causa sequitur ex ista: qz frigiditas istius venti cõprimit ⁊ cõstringit vesicã que expressa ⁊ cõstricta expellit illud quod in ea cõtinetur: ⁊ sic facit fieri frequentẽ micturã et in parua quantitate immo etiam ratione velocis ⁊ frequentis transitus nocet vesice: quia vrina iterũ et modo iterum transiens ratiõe acuitatis abradit ⁊ stimulat loca per que transit propter quod dicit ibideʒ ypo. q̃ boreas facit ventres duros ⁊ dissuriaʒ que est frequens mictura in parua quantitate ista enim per experientiã patefiunt. Ad rationem ⁊ per ista dicimus q̃ boreas cõstringit vesicam ad expellenduʒ vrinam. Uias autem vrinales stringere non potest quia eas attingere non valet: etiã quia sunt late. Causa aũt secunda quando dicitur q̃ boreas stringit vẽtrem datur a Galieno cõmento vltimo allegato. quia in flatu talis venti sicci corpora desiccantur quantuʒ ad exterius sic etiam habʒ littera Ga⁹ primo de complexiõibus capitulo pmo quia ventus septẽtrionalis desiccat oĩa quibus aduenit vel obuiat cum sit frigidus et siccus. hec ille. Et ideo plus de humiditate ciborum necesse est vt attrahatur et etiaʒ necesse est vt feces in ventre diutius morentur propter suam siccitatẽ. Ueruntamen si tantũ sufflet vt penetret corpora rara et naturalem debilitet calorem et contentinã nature digestionem perturbabit ⁊ sic egestiões actualiter humectabit. ¶ Sexto queritur quare difficultas mingendi vel stranguria magis accidit vesica stante plena q̃ semplena: ⁊ videtur q̃ cõtrariuʒ deberet esse: quia q̃tũ membrũ magis repletur magis sentit suã repletioneʒ: ⁊ q̃to magis ipsam sentit et citius ipsaʒ conatur expellere vt aliq̃s pʒ in sto⁹ in nauseatiua satietate vl̃ repletione per supius ⁊ in intestinis post pfectã digõem. Ad hoc dicendũ q̃ nimia replõ vesice est cã strangurie vt supius dictũ ẽ ⁊ autores isinuãt: sʒ quõ hoc fit scias q̃ ad colluʒ vesice veniũt duo nerui orientes a tunica q̃ est sup os latũ in fine dorsi qđ arabice vocatur al lzatim ex vtroq̃ latere vnuʒ ex quib⁹ cũ carne et alijs fiunt duo lacerti ad stringendũ ⁊ aperiendũ collũ vesice: ⁊ cũ hoc fiunt ibi villi latitudinales pcedentes a dict̃ neruis p quos fit expulsio cũ quib⁹ virtus expulsiua se exprimit in tempore necessitatis. Nũc autẽ qñ vesica ẽ nimis plena expulsiua nõ se põt iuuare istis villis ad expellẽdũ: qz sunt nimis tensi rõne plenitudinis vesice. ⁊ p ɔ̃ns nõ se põt iuuare neruis nec lacertis a q̃b⁹ procedũt: ⁊ tũc lacertus

impedit⁹ mediante tensione villoꝝ non pñt se relaxare: iō vrina retinet. Et tūc ad rōnem qñ dicitur ꝙ mēbrum quāto magis plenū ē magis sentit ꝛc. dico ꝙ ꝙuis mēbrū sentiat suaꝫ replōnem tñ nō potest se exprimere nec virtus expulsiua vesice que est mēbrum organi cum suis cōsimilibus mēbris se potest iuuare ꝛ sic fit stranguria ꝛc. ¶ Septimo sciēduꝫ ẜm Gordonium ꝙ axūgia cuniculi ꝛ pellis eius si super pectinem ꝛ virgam ꝛ vesicam applicetur prouocat vrinam idem facit litontripon electuariuꝫ ducis sed qꝛ sunt medicine fortes cū eis diaprunis misceatur.

¶ Capitulum. 21. de diabete.

D

Diabetes est mlta ꝛ īmoderata vrine expulsio cū siti. Diabetes ẜm Gerardum cremonenẜ. sup. 5ᵐ. viatici iterptatur penetratio propterea qꝛ pot⁹ sumpt⁹ cito penetrat ad renes. Alio noīe dr̄ diaplacos qḋ īterptat̄ sitire faciens. Dicit̄ enī alio noīe fanuda qḋ iterptat̄ pforatio: iō qꝛ pot⁹ sumpt⁹ cito vr̄ mēbra vsq ad virge exteri⁹ foramen penetrare. Aui. ꝛ nos alij sequētes Gaᵐ. 6. de interio. c. 3. ꝙtum ad cōparationē diabet ad lienteriā ꝯparat q̄ seqtur caninū appetitū dicētē sic possibile est fieri hoc. i. diabeticam a debilitate renū sicut cōtingit stoᵒ in lienteria que fit pp stoᵐ tm̄ in cibo appetēdo desideriū h̄re qḋ vltra mēsuram est: sil'r aduenit renib⁹ ꝛ in hac passione tm̄ eniꝫ h̄ūt desideriū in attrahēdo sibi ipsam hūiditatēꝙ vltra modū est. vñ qui eā attrahūt aggrauati eā a se expellūt qḋ quidē fit in canino appetitu. subito enī cibo īpletur qḋ tandē euomūt ꝛ vēter eoꝝ fit egōis humide. hec ille. Unde sicut stomachus si caninum habeat appetitū vel desideriuꝫ conat̄ cibum vltra quā natura sustinere valeat attrahere postea velociter cū egōnib⁹ incoctū eijcit sil'r ꝛ renes hāc hūiditatē tm̄ vt attrahāt ꝛ eā velociter ad vesicam expellūt. ibidem ꝛc.

Cause diabetice alique sunt ꝑmitiue vt est frigus circūdans ꝛ taliter circundans ꝙ penetrat totū corpus ꝛ virtutem renū debilitat ꝯtētiuā: sicut dicit Aui. in. 19ª. 5ᵗ. c. de diabetica ita ꝙ illa hūiditas nō pōt remanere nec digōnē expectare yᵒ īmediate penetrat. Pñt ēt debilitari pp potū aque fride sicut dicit Aui. ibidē. Et ista spēs cōitervenit de frigore qꝛ renes debilitati nō pñt ꝯtinere vrinam īmo ipsam dimittūt abire ꝛ nō potentes retinere. ¶ Cause ātecedentes est cal'itas in renibus nimis ītēsa que al'ñ ꝓcedit a nimio vsu ciboꝝ caloꝝ vel spērum ꝑcisē si ad hoc specialiter diu mistrant vel herbe calide vt saxifraga miliū solis petᵒ macedonicū se. vrtice. eruca cubebe vtraq spica squinātū. Et de cōpositis diasaterion ꝛ olea ꝛ vnguēta ꝛ empl'a cal'a que si diuti⁹ ꝯtinent̄ īducūt in eis malā cal'am cōplōnē vigorantē ꝟtutē attractiuā nō ī pnᵒ sed ꝯtinuādo ꝛ tūc sunt cāe ātecēdētes. ꝛ ẖ dic G⁹. 6. de iter. c. 2. q̄si ad duos col'. nā illud desideriū qḋ ē in renib⁹ necesse ē vt paulatim recipiat ꝛ sil'r mala ꝯᵒ fria debilitās ꝟtutē eorum. Ga⁹ ibidē. ¶ Cāe aūt ꝯiūcte diabeᶜᵉ sit eedē cāe posite ꝛ ī eē ꝛ ī effectu ꝓducētis. Et ẜm Gaᵐ ꝛ Aui. in loco ꝑdict̄ ꝑcipua cā ꝯiuncta diabetice est fortꝫ attractiua renū adiūcta a mala cal'a ī eis exn̄te. Et alia cā est debilitas retētiue renū nālis si f̄. ab ex̄ vt a frigore exteriori mortificante siue a debilitate pp malā cōplōnē fridā in eis ab extrīseco vt accidit senib⁹ ꝛ decrepitis siue f̄ pp dilatationē meatuū magnā nō ꝯcedētem ꝓut videbat in diarria. Ex q̄ pꝫ ꝙ in latitudine diabetic̄ sunt multi grad⁹ ẜm ꝙ cāe sunt itēsiores seu remissiores. Ista ēt ꝯtētiua renū debilitat̄ a mlta hūiditate attracta a renibus ad ipsos vt dicit Ga⁹. 6. de iter. c. 2. naꝫ renes supcalefacti attrahunt ad epar ꝛ vena grossa. Epar aūt nō soluꝫ attrahit a venis ꝛ a toto corpe verū ēt a venis meseraicis q̄ attrahūt a fundo stoⁱ. fund⁹ ꝟo ab orificio ꝛ p istas attractiones stōachus desiccat̄. Et renes iplētur vltra modū nimia hūiditate ꝙ ꝯtētiua retinere non valet: īmo ipsa fessa dimittit abire illā indigestam crudā subtilē albam vrinam.

Signa passionis satis sunt māifesta qꝛ adest nimia sitis ꝛ cū bibūt stati post paruū tp̄s mingunt in magna ꝙtitate. ꝛ vrina est alba ꝛ tenuis sicut aqua ꝛ in ꝟa diabetica erit sine grauedine ꝛ dolore ꝛ corp⁹ attenuatur ꝛ macrescit. vēter ꝟo ꝯstipat⁹ ꝛ sitit. Si ꝟo a causis ꝑmitiuis vt qꝛ fuit in locis niuosis fridis nō est tāta sitis nec tm̄ potāt nec mingūt sicut qñ est a cal'itate renuꝫ. ¶ Signa aūt ꝙ ista passio fit a causis cal'is: sunt manifesta in renibus cal'itas ꝛ ardor adest ꝛ pungitiuus dolor ꝛ assumptio rerū calidarū nocet. Et assumptio rerū friarū ꝛ stipticarū iuuat ꝛ sitis est intēsior. qñ aūt est a fridis cāis totuꝫ est p opᵐ qꝛ friditas in renib⁹ sentit̄. vl' remissa cal'itas ita ꝙ nō sentit̄ ardor nec punctura penetrās ad manū qñ tangit̄ ꝛ dolor pūgitiu⁹ nō adest yᵒ est remissa res cal'e stiptice iuuant fria ꝟo nocēt nec tm̄ sitiūt nec tm̄ potant nec tm̄ mingunt nec tm̄ corp⁹ desiccat̄ sicut in cal'a.

Iudicia in diabetica. Primo diabetica passio accñs senibus et decrepitis vix aut nunquam curatur. Primo quia magis portant: quia perdunt appetitum ad cibum: recuperant ad potum. Secundo quia virtutes habent defectas ut notatur secundo de complexionibus. c. 2. ¶ Secundo iudicatur cum avi. in loco allegato diabetica perseverans ducit corpus ad liquefactionem et ethicam propter quattuor. Primo quia magna fuit attractio a toto corpore ad renes et corpus non nutritur immo desiccatur. Secundo quia corpus desiccatum citius inflammatur quam humidum ut patet de lignis siccis et de viridibus. propter quod dicitur siccitas est lima caloris. Tertio etiam quia renes calidi existentes paulatim suam malam complexionem in totum corpus diffundunt cum sit paratum receptivum quia siccum. Quarto quia nutrimentum quod deberet nutrire corpus potius desiccatur cum frequentatione urine in corporis siccitate. Quinto in iuvenibus si cito succurratur sicut statim dicetur antequam ad ethicam deveniat bene possunt curari.

Cura generalis diabetice passionis stat in istis canonibus. Primus est Serap. in. 4. sui breviarii in summa. quoniam hec egritudo ut plurimum fit a mala complexione calida et sicca renum: necesse est illam ab eis cum suis iuvamentis expellere. ¶ Secundus quia retentiva renum debilis facta est propter copiosam liquoris attractionem et eiusdem pondus et aggravationem oportet in eam calida eos cum frigidis et stipticis confortare et alterare. ¶ Tertius cum totum corpus ex tali renum attractione et expulsione marcidum fit et sitibundum, necesse est pro salute ut maior quantitas potabilium auferatur et ne cadat in marasmonem sitis totaliter evitetur. ¶ Quartus in diabetica passione ex calido epatis et stomacho acuta caliditate discrasiata exsunt idcirco cibi subtiles ut ova remanendi sunt. grossa vero et mora in stomacho facientia et caliditati acute resistentes ut cadarusum et similia sunt offerendi. ¶ Quintus potus vini al. et clari. pari modo et nectaris et ceteri potus appetitivi et alia diuretica penitus sunt dimittendi in diabetica. Contrariam autem diureticis querimus operationem. ¶ Sexto etiam ut aquositas ad partem oppositam diriuetur congruum est ut post multam aque assumptionem vomitus procuretur. ¶ Septimus ingeniandum est ut attrahatur materia ad illud quod exterius appetit de cute et proprie ut per sudorem evacuetur. ¶ Octavus ventres diabeticorum propter inopportunam renum attractionem exsiccantur. quapropter nature lenificativa salticum temperatis aut mollitivis clisteribus multum existit iuvativa. ¶ Cura particularis diabetice. primo si venter constipatus fuerit Recipe clistere leniti[m] in quo ponatur oleum viol. et yerapigra et benedicta. Et secundum avi. a principio fiat flobotomia. et hoc patet ad divertendum materiam et alterandum malam complexionem. Si vero necesse fuerit purgetur materia peccans calida cum manna et cassiafistula et mirab. cit. Post provocetur vomitus post multum potum aque ut tractus aquositatis ad renes ad alium locum revertatur. deinde pro cibo utatur candaruso riso et ordeo mundato coctis cum lacte amigd. propter calorem. et si calor extraneus neque febris affuerit parentur ista cum carne pingui nutriantur etiam cum lactuca et portulaca et piris et mespulis sorbis et cucumeribus et melonibus. Comedat interdum secundum Avi. pedes bovinos. Et potest interdum sumere pisces recentes de aquis mundis dummodo sumus securi quod non faciat sitim. Sumat etiam ius pulle cocte cum seminibus fridis minoribus et maioribus et cum sumach. Pro potu autem sumat aquam ordei et aquam cucurbite cocte in furno et lac acetosum a quo butirum fuit extractum succus citranguloris cum muscillagine psillii succus mororum et prunorum et malorum granatorum sunt eis utiles. etiam succus fragorum. Ista enim et similia debent misceri cum aqua fontina fria. et etiam patet aqua rob. Et dicit Avi. quod ℥. j. succi rob. confert eis faciens cessare sitim. Capiat pari modo vinum ru. grossum bene limphatum. ¶ Medicine autem conferentes in isto casu sunt ille que sunt fride et stiptice ut sunt trocisci de spodio Fiant et exhibeantur isti trocisci de spodio multum utiles. Recipe spodii rob. rub. acassie balaustie gummi arabici dragaganti terre sigillate cancrorum fluvialium adustorum ana ʒ. ij. se. papa. se. lactuc. ana ʒ. j. et semis muscillaginis psillii quod sufficit: detur ʒ. j. et semis cum succo granatorum vel cum aqua cucur. in istis enim trociscis est sufficiens infriatio et confortatio. ¶ Deinde Recipe hoc emplastrum Avi. Recipe atriplices tenerita tum vitis et mespuli. de quolibet. M. j. berberis sumac rob ana ℥. j. psidie balaustie vero ge pasto ana ℥. ij. succi ribes agresti olei viol. olei citoniorum ana. quod sufficit fiat emplastrum et ponatur super renes et allzatim. est refrigerativum renum et confortat eos Ut etiam in renibus iste operationes compleantur Recipe hoc epithima. Recipe acassie. ʒ. iiij. thuris. ʒ. ij. gallarum ypoquistidos lapdani berberis cupullarum glandium ana ʒ. ij. muscillaginis psillii facte in aqua rob quod sufficit. fiat frequenter epithima in loco supradicto. ¶ Trocisci Serap. qui prestant iuvamentum manifestum quos etiam scripsit avi. in ca. proprio. Recipe acassie ʒ. ij. rob. sic. ʒ. iij. boli armenici. ʒ. iiij. gummi arabici. ʒ. ij. dragagant. ʒ. j. et semis terantur et cribellentur et conficiantur cum muscillagine psillii. detur cum aqua frigida. ¶ Aliquando provocetur sudor cum cucurbita plena aqua calide posita ad pedes infirmi iacentis in lecto ut ponit Albertus in febribus ¶ Emplastrum factum ex farina ordei cum aceto et oleo rob. patet. Vel sic. Recipe papinorum vitis extremi

tatū salicis ⁊ citonioꝝ portulace ꝟge pasto. semꝑuiue añ. ℳ. j. pistent̄ fortiꝫ ⁊ addat̄ fa/ rine ordei. ℔. ß. olei ro. ⁊ aceti añ. ℥. ij. ꝶ epithi ma ⁊ actu frīm applicet̄ sup renes ⁊ all'atim. Caueat a vino al. ⁊ subtili ⁊ pet° ⁊ oib⁹ spēbus et ab oibus q̄ vrinā ꝓuocāt ⁊ fil'ib⁹. Potet lac caprinū ⁊ vaccinū ⁊ ouiᵐ acetosuꝫ a q̄vel a qb⁹ ꝑus butirū fuerit ex̄ctū. in isto etiā casu valet sirupus rob. mirtin⁹ ⁊ sirup⁹ de ribes. ¶ Valꝫ etiā hoc vnguentū. ℞. thuris. ℥. iij. acassie ypo quistid. lapdani añ. ℥. iiij. olei ro. ℥. j. vngueti populeon q̄rt̄. j. incorpent̄ in morta° ⁊ vngāt̄ loca sup̄dicta. Et q̄ mala cal'a epatis vt pluᵐ hanc sequit̄ discrasiaꝫ vt visum est in. 4. cañ. gñali expedit malā compl'onē illius membri ꝑmutare saltē cū epithimatib⁹ cibis fridis et stiptic̄ vt i ꝓpo. c. de mala epat̄ fuit enūciatū ¶ In ista aūt diabetica valēt trocisci de spo° quoꝝ forā reꝑies in. 4. li. in. c. 15. de lienteria facta a cā cal'a. ⁊ valēt empl'a ⁊ alia remedia ibidē cōmemorata ēpl'm factū de succo solat' et succo pāpinoꝝ vitis ⁊ oleo rob. vel vnfan° vꝫ multū. lamina aūt plūbi minuti ꝑforata ⁊ portata sup regionē renū iuuat multū in au/ ferēdo coꝝ cal'itatē. valꝫ etiā vnguētū rob. et populeō q̄libet ꝑ se vel sil' mixta. ¶ A cā aūt frida si ꝶ diabetica seu multitudo vrine. tunc ƀm Aui. valēt illa medicaª q̄ calefaciūt renes et valēt ad coitū. ⁊ vꝫ sumere oua sorbilia sto macho ieiuno ⁊ sumere lac coctū cū lapidib⁹ vel calibe ꝑcipue lac ouinū ⁊ vngant̄ renes ⁊ vesica cū oleo nardino ⁊ costino ⁊ oleo casto' et ꝶ empl'a de reb⁹ stiptic̄ ⁊ cal'is: vt sunt cor tex eius ⁊ mastix ⁊ cortex pini. ⁊ addat̄ sang. dra. ⁊ cinamoᵐ ḡssum. Ex sup̄dictis p̄nt fieri empl'm oleū trocisci. Valet sil'r siru⁹ mirtin⁹ ⁊ decoc° mirtill'. Pill' aui. in isto casu ℞. casto' mirre hasce. i. yso' vel origa' cupull'. glādium piret'. añ. ꝑtes eq̄les. ꝶ pill'. ⁊ in introitu lecti det̄. ℥. j. cū sirupo mirtino vel salte cuꝫ decocᵉ mirtill'. Et ī isto casu vꝫ metridatū si om̄i die sumat̄ a. ℥. ß. vsq̄ ad. ℥. j. distemꝑatū cuꝫ vino grosso odorifero. ⁊ ꝶ empl'm q̄d ponit̄ in. 4. libro. c. 13. de liēteria a cā frigida.

Declaratio in diabetica passiōe. Et ꝑmo dubitat̄. cuꝫ aliqñ in renibus sit mala cōpl'o cal'a vt visum fuit ī ca. 15. istiuꝫ. 5. libri sine aliq̄ diabetica. q̄re ad oēm malā compl'onē cal'am renum illa fortis attractio ⁊ diabetica nō sequunt̄. Dico ꝙ illa mala cōpl'o cal'a renū tūc qñ nō adest diabeª nō est tm̄ intensa sicut in diabetica. Dico scd̄o ꝙ illa mala compl'o pōt esse sine fortitudine attractiue: q̄ attractiua renū res ē distincta a mala cōpl'one cal'a: q̄uis aliqñ ꝑ ip̄am at/ tractiuā adiuuet̄ vnū tñ sine alio pōt eē. Sil'r possunt simul eē ⁊ qñ sic est ab alio iuuat̄. Di/ co tertio. in ꝑma mala cōpl'one renum ꝟtus retētiua eoꝝ nō est ita debilitata: imo retinet̄ vrina donec ab ea separet̄ por° sang. ꝓ nutri/ mento renum missa. ¶ Scd̄o q̄rit̄ vtrū diabe. causet̄ a cal'o vel frigido: q̄ diabet̄. fit a forti expulsiua renū: sed expulsiua facit suā opatio nē ꝑ frigidū remissum ⁊ siccū. vt dicit Aui. in ꝑmo cañ. doc̄. de ꝟtutibus: ca. iij. igit̄ diabet̄. fit a frigido. Oppositū dicit Aui. in. 19. 3'. c. ꝓ prio de diabe. et Ga. 6. de inte. c. 2. et ꝓbat̄ rōe sic. Diabe. ꝓuenit a defectu ꝟtutis cōtentiue renū cal'oꝝ ex̄ntiū. sed talis retētiua debilita tur a cal'o ⁊ nō a frido. ꝯña bona ⁊ añcedēs ꝓ maiori est Ga. 6. de inte. c. 2. sic. Bñ credendū est cā fluxus vrine nō ƀm cursum nature exit̄ et fit defectio renū eo ꝙ nō p̄nt sustinere ⁊ in breui tꝑe ad alia mēbra penetrat. Minor au tē est Aui. in ꝑma ꝑmi doc. 6. de ꝟtutib⁹ natu ralibus. ⁊ hec est ꝟitas. ¶ Ad rōnē añ oppoᵐ qñ d̄r ꝙ diabeª fit ꝓpt̄ fortē expulsiuā renū q̄ viget ꝑ frigidū. Dico ꝙ diabetica principal'r fit a forti attractiua renū ⁊ debilitate contē/ tiue q̄ debilitat̄ a multa humiditate attracta quā retiere nequeūt. ⁊ sic pꝫ ꝙ mag̃ ꝓcedit a debilitate ꝯtentiue q̄ꝫ a fortitudine expulsiue Et hoc ponit Ga. in loco stati allegato. q̄uis nō est dicendū q̄n ꝟtus expulsiua renū in hoc iuuet. Aliqñ tñ diabetes causat̄ a nimia lati/ tudine venarū ⁊ viarum que ꝓcedūt a gibbo epatis vsq̄ ad renes ꝑ q̄s fit attrac°. et talis diabetica est morb⁹ officialis in via. ¶ Tertio querit̄ vera diabetica cuius mēbri est passio ⁊ cuius ꝟtutis est nocumentū. R̄ndit Ga. 6. de inte. c. 2. ī fine capl'i dicēs sic. diabetica passio ꝓpria renū est q̄si caninus appetit⁹ in ore sto machi. fit tñ ꝓpter defectionē contentiue. Si em̄ renes nō haberēt forte desideriū multum vrine nō possent attrahere. Item si ꝟtus con tentiua nō defecisset: vrina cito nō egrederet̄ hec ille. Et sic patēt sol'ones q̄stionis. tūc em̄ renes ⁊ vesica compatiunt̄ sicut stomachus ⁊ ītestina ī liēteria. Ga. in eodē capl'o. Et sic p°: errat ꝟtus attractiua renū. scd̄o contentiua. tertio expulsiua ꝶ minus q̄ quādo due ꝑme errant nō opꝫ ꝙ tertia laboret. ¶ Quarto no tandū ꝙ q̄uis oīa mēbra habeant quattuor ꝟtutes vt dicit Ga. 5. de inte. c. penultimo na turales. s. attractiuā retentiuā digestiuā ⁊ ex/ pulsiuā. ꝟt⁹ tñ attractiua vesice ñ attrahit aq̄

stratem a remb⁹ sicut dicit Ga⁹.6°. de iter.c.2. ad vnū col'.cū dimidio q̄si sic igerens. Mon/strauí quoq3 φ renes aquā sanguis attrahāt vesica 9o aquositatē nō attrahit nec itestina a sto°. Renes eni aquā sanguis ad vesicā ex/pellunt p aditū vrine. Stomach⁹ 9o cibū r̄c. Ad itesti^m ieiunū mādat p piunctionē q̄ est in iferiori pte sto¹. Et si tu dicas ad q̄d ergo ē vir tus attractiua vesice dico φ ad attrahendum illud q̄d sibi p nutrimēto necessarium existit. ¶ Quīto dubitat̄ q̄s morb⁹ est in gñe. dico φ 9a r pncipalior dia^{ce} spēs q̄ fit a forti attracti ua renū est morb⁹ ɔsil'is q2 vt plimū est mala cōpl'o ca. renū q̄uis ēt possit aliq̄n cāri a ma/la cōpl'one fria: s3 raro q2 in tali casu nō fitiūt nec tali egritudim ɔpetit diffinitio diabetice. Potius eni sunt ad ca^m sequēs de diāne: quia tūc solū fit a fritate penetrāte r alterāte vnde virt⁹ retētiua mortificat̄ r nō valēs ipsam re/tinere finit ipsam abire. Morbi ēt officiales dictū morbū cōem ɔcomitant̄ q2 renes r vesi ca r alia mēbra vicina manifeste in suis offi/cijs r opatiōib⁹ vident̄ oberrare. ¶ Sexto cla rificat bon⁹ herñ. de gordonio m.6.li°.c.13.di/cens φ nō oīno est sile de lienteria in q̄ cib⁹ a sto° crudus expellit̄ r idigestus r de diabetica in q̄ sil'r vrina exit cruda r idigesta q2 ista nō fiunt ab eadē cā: q2 in lienteria fit pp fritatē que debiūtat digestiuā r retētiuā sto¹ r itestio rū in dia^{ca}. 9o fit bm plimū pp nimiū calorē innālē renū ɔfortātē eorꝫ attractiuā a q̄ attra ctione virt⁹ ɔtētiua debilitat̄ vt iā3 visū fuit. ¶ Septio notādum bm platearium r bm Pe. hispanū quos ēt sequit̄ Gordoni⁹ φ in dia^{ca} a3 vrina al. r multa r tenuis r cruda cū debe/ret eē tincta rōne caloris renū. deberet ēt esse spissa pp ɔturbationē q̄ est i digestiua r segre gatiua. Dico φ cā est pua mora aquositat̄ in epate nā añ digōnē a renibus sup calefact̄ at/trahit̄ sic ēt sine digōne expellit̄ nec aliq̄ hūo res cū ea cōmiscent̄ r̄ sine coloratiōe ticture remanet al. r sine subē ispissatiōe remanet te/nuis r idigesta. ¶ Octauo no. bm G^m.6. de in ter.c.2. 9sus finē capl'i φ fit q̄ fit sine diabeti ca f. ex mala ɔ°cal'a aut sicca aut vtraq3 sto¹ r marie oris ei⁹: aut epatī r marie concauitatī eius q2 ergo in diabetica pp lōgam attractio nē r exficcatiōnē sto¹ r orificij ei⁹ ipse desiccat̄ deinde sentiens suam inanitionē merito bi/bere desiderat r sic potū subito r fortit̄ acci/pit r̄c. Et⁹ p3 q̄uo appetit potū. cibū 9o neq̄φ q2 rōne caliditatis os stomachi nō vtit̄ imo dissoluitur r exampliat̄ r sic fit ibi quedā fan/tastica repl'o: r ideo nō fit appetit⁹ cibi q2 sto⁹ fridus bon⁹ est appetere malus aūt digerere. 2°.teg¹. r ecōuerso de cal'o pter iā3 dicta m.3^a. declaratione. ¶ Nono dubitat̄ vtrū diabetica sit morbus cōsil'is aut officialis aut cōis: r vr̄ φ cōsil'is q2 fit a mala cōpl'one cū mā vel sine mā vt dicit Auicē. in. ca° proprio distinctione 19^a.3¹. cañ. Mala aūt cōplexio est morbus cō/similis igit̄ r̄c. In oppositū oīs morb⁹ q̄ impe dit actionē mēbri officialis est officialis. S3 in diabetica actio mēbri officialis debita ipe ditur ergo r̄c. Secūdo morbus r causa morbi differūt sicut cā r effectus: sed mala cōpl'o est cā diabetice. ergo mala compl'o nō est diabe/tica r per ɔñs nō est morb⁹ consil'is. ¶ Ad hoc dicēdum φ diabetica est morb⁹ cōsil'is inq̄tū est mala cōpl'o renum: vt dicit Aui. r est mor/bus officialis inq̄tum ipedit opationes mē/brorum officialiū. na3 attractiua eorꝫ lesa est: q2 nimis r vltra debitū fortificata est. Silr cō tentiua est multum debilitata r sic est morb⁹ officialis q2 non est mirū si duo morbi sint in vno mēbro p dependētiam vnius ab altero vt mala cōpl'o calida renum r diabetica. Et ma/la cōpl'o sicca sto¹ r sitis. Et ad vltimā rationē dico φ nō est incōueniens φ vnū sit morbus r cā morbi alterius: ideo r̄c. ¶ Decimo dubita tur de ptisana q̄uo cōpetit in diabetica cū3 sit subtilis r lubricatiua r penetratiua. r dicitur pmo reg. acuto. cañ. r p°.18°. ibi. Ptisana 9o ordeacea r̄c. Dico φ cōpetit q2 est cōfortatiua r cum hoc nō prouocat ad vrinam: r ideo cō/petit vt dicit Serap. r Aui. ¶ Undecimo notā dum: φ cibaria grossa r viscosa concedunt̄ in diabetica ad hoc vt faciāt morā in sto° r epa/te r in tali mora suscipiant digōnem r aliq̄l'r corpus nutriant r per vias r meatus aliquali ter claudant. subtilia autē si ministrarētur ci/to penetrarēt ante digōnem eorꝫ r a superfluo calore fortasse corrūpent̄ grossa 9o remanent caliditati ignis sto¹ r epati resistētia. q2 calidi tate ignis epar r stomachus sunt perfusa vt 4⁹. cañ. docet generaliter r̄c.

¶ Capitulum de diamne.22. de exitu vrine pre ter voluntatem.

D Iamne ɔprio vocabulo in/terptat̄ diuisio aq̄ nā amnis. i. aq̄ cōponit̄ cū dis. i. di/uisio. Et dicim⁹ diamne. i. dīo vrie vel aq̄. Est aūt diamne iuolūtarius vrie exit⁹ sine dolore r ardore r angustia. Sic vocat Ga lienus in passiona. r multi alij istam passionē vocant Serap. r Auicē. in parte distillationē

vrine q̄uis ad alias cās amplieҭ h̄ nomen di stillatio q̄n scȝ fit a cā calida vel ab vlcere ⁊ si milibus: de q̄bus in isto li° aliq̄lis est fcā mentio. Aui. aūt dicit ca^m de inuoluntario exitu vrine. Silr̄ Daly in libro regū parte scd̄a li°. vij. versus fineȝ intitulat de medela exitus vrine preter velle eius qui in lecto mingit ⁊c̄.

Cause diamne vel exit⁹ vrine p̄ter voluntatem q̄dā sunt p̄mitiue: quedam an̄cedētes: alie ꝯiuncte. ¶ Primitiue ab extra venientes sunt sicut incisio lacerti stringentis collū vesice tūc eni paulatim vrina expellitur sicut cadit ad vesicā vt frequēter accidit in extractione lapidis cū icisione. ⁊ h̄ ego vidi aliq̄n Silr̄ ex vulnere pōt accidere. Aliq̄n āt ex ictu vel pcussione vel casu ⁊ silibus. Alia cā p̄mitiua pōt esse nimiū frigus exteri⁹ malā cōplōnē frigidā in collo vesice itroducens: vt sepe accidit sedētibus sup marmor ⁊ super res fridas vt nouissime accidit cuidā domicelle q̄ ꝑpter sessionē sup rem fridam ⁊ per frig⁹ circūdans ⁊ penetrans lectū ⁊ fimbrias ꝯmīgebat vrinā nō valēs retinere q̄ in breui dei grā fuit remediata. ¶ Cause an̄cedentes p̄nt esse p̄mo mala cōplo frida in vesica. Silr̄ paralisis in vesica vel in toto corpore q̄ extendiҭ vsq̄ ad collum vesice. Silr̄ senectus ⁊ decrepit⁹ q̄bus nō solū debilitas accidit ꝯtentiue imo ēt ⁊ oīum ꝟtutum pari mō somniū factū in somno ꝓlixo: sicut aliq̄n accidit in ebrijs post idiscretam vini potationē vel pueris post magnā refectioneȝ: tūc eni somniant se mingere in loco ꝯsueto vl̄ alibi ⁊ virt⁹ ymaginatiua al̄s p̄cipit expulsionē ⁊ sic mingūt. ¶ Cause ꝯiuncte ⁊ immediate sunt debilitas virtutis retētiue que fit a debilitate lacertoꝝ collū vesice restringere solētiū ⁊ sic dicit Ga⁹.6. de iterioribus .c. 3°. quasi in p̄mo colūdello ī hec ꝟba. Dis igiҭ lacertis mollificatis eo q̄ neruus ꝑ quē venit ꝟtus aīata ad eos penetrat aut nucha ifirmatur vrina ⁊ egō iuolūtarie emitunҭ. ⁊ q̄n deficit virt⁹ sensibilis fit cā strangurie ⁊ aliq̄n diamne. Causa aūt debilitatis neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ p̄nt esse opilatio aut aliq̄ malarū cōplonum q̄vtpluri mum ſm̄ Serap. ⁊ Aui. est frida. Et iō q̄n debilitatur virtus ꝯtentiua a mala cōplone frigida nō stringiҭ colluȝ vesice nec spacio breui pōt vrinam ꝯtinere imo taīn modicū expelliҭ sicut ad vesicam eliquatur. Ista aūt egritudo pueris accidit ꝑpter neruoꝝ mollificationeȝ: silr̄ ⁊ decrepitis ꝑpter sup̄fluā humiditatem ⁊ frigiditatē quā nāliter possident vel accidentaliter quocūq̄ modo sint. Alia cā pōt esse nimia cōstipatio ⁊ fecū retētio in itestino q̄d dr̄ longaon q̄d cum squibaleis adipletur cōprimendo vesicam faciūt exire q̄cquid in ea cōtinetur hūiditat⁹ vt dicit Aui. silr̄ etiā accidit ꝑp ipulsionē spondilis qui est in directo ad inira simili mō accidit interdū p̄gnātibus ꝑp cōpressionem quā facit fetus in vesica que locata est super matricem ⁊ in viris sup longaonē vt visum est: in anathomia vesice. Item accidit interdū ꝑp apā mēbroꝝ vicinorum.

Signa egritudinis satis sunt māifesta q2 mingūt sine sensu ⁊ sine volūtate ⁊ vestes ⁊ lectū eoꝝ fetent nisi continue mutenҭ. Et si est a causis p̄mitiuis: a denotatione ifirmi pōt haberi cū bona medici inquisitione ⁊ socioꝝ infirmi. si est ꝑp malā fridam corpus est fridum ⁊ alia pticularia. Et silr̄ denotatur per iuuātia ⁊ nocētia: q2 tūc calida iuuant frigida auteȝ nocēt ⁊ sic de alijs. Si aūt est ꝑpter etatem cognosciҭ q2 cōmuniter accidit vel pueris vel decrepitis. Pueris autē accidit propter nimiā humiditatem neruos remollientem cum humiditate. Si ꝑpter ipulsionem spōdilis tactu ⁊ visu discerniҭ. Quando aūt est ꝑp feces retētas in itestinis ⁊ vesicā cōp̄mentes hoc cognoscitur q2 homo est cōstipatus ⁊ diu est q̄ nō libere assellauit nisi forte aliquas paucas squiballeas: ꝑp ip̄regnatōneȝ si fuerit leuiter cognosciҭ. silr̄ si est ꝑp apā alicuius mēbri vecini.

Judicia in diamne. Primo diamne in decrepitis est icurabilis: tum quia virtutes iam sunt multum debilitate in eis: tum q2 modica cura habetur de eis: q2 heredibus exosi sunt. Et si nil possidēt q̄ magna omnibus fere abhominatiōe habētur nō solū filijs ⁊ ancillis ⁊ seruitoribus imo ēt ⁊ vxori ⁊ propinq̄s in parētela. Secūdo si pueri lactātes multam expellant vrinā nō est vis q2 multum assumunt de lacte ⁊ sunt ēt nālr̄ hūidi: iō eis nō succurritur q2 speraҭ q̄ in maiori etate mēbra recipiant perfectam virtutē ⁊ isluentiam ⁊ tūc curabūtur. ¶ Tertio in alijs etatib⁹ polis ⁊ aliquando facilis est cura. ¶ Quarto p̄gnātibus diamne patiētibus fortia medicamina nec itus nec extra timendo de aborsu sunt offerēda s3 cū bona dieta ⁊ potu vini grossi sunt gubernāde in istis ⁊ in cunctis p̄uideat medicus vt ifamia euitetur.

Cura diāne si fuerit ꝑp friditatem q̄d vt plurimū accidit cureҭ cū cal̄is ⁊ stipticis potionib⁹ ⁊ electuarijs empl̄is ⁊ vnguētis euchathismatib⁹ ⁊ oleis cōfortatiuis cale-

facientib⁹ neruos lacertos colli vesice. Et ista ponēda sunt in radice vge in pectine ꝛ pithoneon sicut in diabetica sup renes ꝛ allzatim: qđ aūt in origine nerui hec debeant adaptari medicamina nō nego immo assero esse ꝯplendū. ❡ Medicamē bū exptū ꝑm auic. ℞. mirab. keb. cū toto torrefactoꝝ. ℥. j. beē. al. ʒ. iiij. calamenti sicci ğnoꝝ mirti ꝛ sandarace mirre olibani cipi maq. añ. ʒ. ij. gariof. enule adust ğ noꝝ almahaleb. añ. ʒ. ij. cōficiant oīa ista pulueriżata cū melle emblicoꝝ vl' saltē cū melle rob. ꝛ ꝑ admodum opiate def. ʒ. j. ꝛ b. vel. ʒ. j. bis in die cū vino odorifero. Vꝫ ēt ꝑm Serap. ꝛ Aui. ꝛ Haly ꝯfectio anacardia ꝛ metridatū. ❡ Cōfectio q̄ multū vꝫ ad ꝯfortatiōnē ꝟtutis retētiue vrine. ℞. nucꝫ cipssi ꝛ cortic ei⁹ thuris ꝛ cortic ei⁹ mirtill. cimini torrefacti lzeb. torrefacti fimi colūbini añ. ʒ. iij. carabe coralli ru. rob. ru. añ. ʒ. ij. ꝯserue citonioꝝ qđ suff. oīa supdicta pulueriżata cū pecijs citonioꝝ ꝛ ꝯserua icorpent ꝛ ꝑ ꝯfectio nō multū liq̄da ꝛ capiat ad q̄ntitatē castanee decoctionis saluie ꝛ herbe palifis ꝛ mirtilloꝝ ꝛ gallaꝝ ꝛ nucꝫ cipssi. Est ei expta ꝯfectio in isto casu ꝛ in diarria ꝛ lienteria. ꝛ ter in die capiat. s. mane ꝛ añ cenā ꝛ in medio noctis. ❡ Medicamē Serap. i isto casu qđ ꝯfert iuuamētū manifestū. ℞. gnoꝝ mirti glādiū torrefactoꝝ corticis thuris cimini cipi oīm añ. ꝑtē. j. terant ꝛ dent de eo. ʒ. iij. cū vino antiquo vel cū vino decoctionis mirte sumach ꝛ thuris ꝛ balaustie ꝛ cupullaꝝ glādium. In isto casu. s. q̄n est ex relatione lacerti ꝛ eius mollificatiōe pter iam dicta. dico ꝙ castoreū sumptū in q̄ntitate. ℈. j. cū vino decotionis lilifagi vꝫ ēt. Silr vꝫ tiriaca ꝛ metridatum cū eodē vino silr vꝫ inūctio cū oleo castorei ꝛ oleo de lilio in radice vge ꝛ pithoneō. ꝛ allzatim. ❡ Valēt ēt balnea nālia maxime sulphurea. Et dicit Aui. autoritate alteri⁹ ꝙ si renes leporis exsiccent: deide ℞. de eis. ʒ. iiij. seminis aneti. ʒ. iiij. piretri. semis apij añ. ʒ. ij. ꝑ puluis ꝛ dent. ʒ. ij. ꝛ b. cū. ℥. j. ꝛ aq̄ frie. ꝑbet iuuamentū magnū ad id. ꝛ ꝯfert eis cerebrū leporis tostū ꝛ nutritū cū vino. i. multū icorpatum cū vino sicut fit de cerebro capti. Multū ēt vꝫ oleū de been ꝛ oleū sambucinū mixtū cū piretro ꝛ pipe nig° ꝛ cortice pini ꝛ nuc cipssi. ❡ Hoc clistere valet. q2 stādo in intestis ꝯfortat ꝛ calefacit collū vesice ꝛ strigit vrinā eius. ℞. saluie rute ꝑmulaueris yue musc. myrre camo. sticados arab. folioꝝ ꝛ nuc ꝛ cortic cipressi añ. ℥. j. ꝑ. decoctio in cuius. lt. j. misceat olei castorei ꝛ olei beē añ. ℥. ij. thuris lzeb. torrefa. mirtilloꝝ cipi añ. ʒ. j. ꝛ b. ꝑ clistere sine aq̄ ꝛc.

Dieta Istorum sit sicut illoꝝ qui migūt in lecto. sicut patebit in ca°. seqnti istud imediate. Valet ēt ꝑm Constanti. tiriaca magna ꝛ thanasia ꝛ trifera magna ꝛ similia. vinum decoctionis rute vsitatum facit ad retentionem vrine in diamne.

Declaratio In diamne. Primo notandum. Dria est int diānem ꝛ diabeticā passionez: q̄uis in vtraq̄ sit intēpestiua vrine expulsio. q2 diabetica ē multus calor in renib⁹. ꝛ virt⁹ attractiua eoꝛꝫ est inordinata in attractiōe sua quā seq̄tur attractio ab epate ꝛ epar inanitū attrahit a sto°. ꝛ sic stomachus desiccat ꝛ causat sitis. ꝛ pp sitī nimius sumit potus quē iterū pp siccitatem attrahit ep: ꝛ iteꝝ renes ab epate. Et sic vr ꝙ ibi fit quedā circulatio. pp qđ dicit Aui. in. 19. 3ᵃ. in. c. de diabe^ca: ꝙ diabetica vocat arabice circuit⁹ in rota. ꝛ vrina mingitur in magna q̄ntitate. In diamne ꝟo vrina non mittit in magna q̄ntitate. q2 nō pōt in vesica ꝯgregari nec adunari. imo sicut itrat ita exit pp debilitatē ꝯtentiue ꝛ lacerti ꝯstringētis collū vesice. Secundo in diamne nō est tāta sitis. Tertio q2 in diabetica errat virt⁹ attractiua renū. In diamne ꝟo sola retētiua vesice. Cōueniunt ēt q2 in vtraq̄ vrina exit sine difficultate ꝛ labore.

❡ Secūdo scias ꝙ sicut freq̄ter diamne aduenit decrepit ex debilitate lacerti ꝯstringētis collū vesice. sic ēt freq̄ter accidit aliq̄b⁹ decrepitis ꝙ assellant inordiate ex defectu lacerti ꝯstringētis itestinū rectū in vltia sui pte. iō sepe seipsos deturpāt. Hoc ēt ꝯtingit ex defectu virtut aīalis rōnalis ꝛ memoratiue. q2 nō recordant ire ad sellā ī tpe suo debito donec nā expellit vel saltē donec nā iordinate illa iutilia pōdera exteri⁹ sinit abire. Iam eni illi sunt sicut pueri. ❡ Tertio nota ꝙ decrepiti parum hūt nālis hūiditatis ꝛ caloris. Et q̄uis aliq̄ videant hūidi: tn̄ hoc est hūiditate accidētali. ꝛ ideo cōiter sunt sicci. ꝛ multū sitiunt: ꝛ potū inordinate capiunt. ꝛ sic multū eos oꝫ mingere. Si ergo supdictus lacert⁹ est mollificat⁹ ꝛ debilis ꝛ exinde virt⁹ ꝯtentiua: iā tūc est in cōtinua rigatione ꝛ guttatim currit vrina vꝫ ꝑsilire. ❡ Quarto aduertendū attēte ꝙ aliquādo vrina exit paulatiꝫ. s. ꝙ nō pōt libere exire pp aliqđ ipedimentum in aliquo eius meatu exīs. ꝛ iste paulatinus exit⁹ nō denoīat diāne imo dissuria aut strāguria aut suria ꝑm suos gdus q̄ntitat: ꝛ de tali dictū ē sup⁹ in. c. de strāguria. ❡ Quito no. ꝙ aliq̄ dria est iter diāne ꝛ

mictum in lecto in somnis: qꝛ inuolūtaria emissio vrine qñqꝫ fit tam in somno ꝙ in vigilia. In volūtaria nō vꝛ eē paralisis nec talis mollificatio: sed hoc fit ab hūiditate ibibente aliqliter ꝛ relaxante ꝛ debilitante neruos ꝛ lacertos colli vesice: nō tñ tm̄ sicut in pma. Idcirco cū in bibuloꝝ vesicis multa ꝯgregat vrina cū ꝓfunditate somni libēter lectos cōmingūt. qꝛ vrina illa aliqlr mollificat actuali hūidi tate collū vesice. Et in hoc iuuat virt⁹ imaginatiua somnū machinando. ¶ Sexto sciendum ꝙ autores dicūt ꝙ vesica tauri vl' capreolꝰ capri adusta p₃ in diamne. fit argumētū ꝙ mēbra aialium suis partib⁹ ꝗdā similitudines ꝓstant iuuamentū. vel possumus dicere ꝙ vesice sunt neruose ꝛ sicce de se: ꝛ p adustionem aquirunt ampliorem siccitatē ꝛ cōstrictionē. Et p istā viam valere videnꝫ in exsiccando collū vesice Bernardus de Gordo⁹ dicit ꝙ hoc faciūt a tota proprietate. ¶ Septimo querit vtrum ista passio causeꝫ a friditate. Et vꝛ ꝙ non qꝛ frigidum iam cōdensaret ꝛ stringeret. ¶ Sed si frigiditas esset in collo vesice ipsum poti⁹ cōstringeret. Oppoᵐ dictū fuit in sñia. Dicēdum ꝙ ħ passio vtpluriū fit a frio qñ fit a causis intrīsecis sicut allegatum est autoritate Auicen. ꝛ Serap. Et qñ tu arguis qꝛ fridi est ꝯdēpsare ꝛ cōstringere ꝛ cōgelare: vt dꝛ 2° pronosticoꝝ cañ. 34. ibi. Laudabilis ꝟo vomitus ꝛc. Dico ꝙ opus fritatis est duplex. Primū est cōstringere ꝛ aggregare. Et ꝙtum ad istud opus nō facit ad expulsionē vrine inordinatā imo ad retētionem qꝛ adhuc tunc nō est tanta frigiditas ꝙ debilitet retētiuam coadunādo mēbrū Aliud opus est supflue infrigidare ꝛ mortificare calorem naturalē ꝛ virtutē nō solum retentiuam: imo etiā alias. ꝛ sm̄ istud opus frigidū facit diamne ꝛ alias passiones. qꝛ frigidum est mortificans ꝛ paraliticū faciens: vt ibidem dicit Aui. doctrina de virtutibus. Et p hoc soluitur ratio. Et scias ꝙ qñ ista frigiditas venit cū humiditate supflua ibibente collum vesice tunc istud mēbrum paliticum efficitur. quādo nō est ibi humiditas pōt etiā eē tāta fritas qꝺ virtutes eius destruerenꝫ. ꝛ sic p₃ ꝙ hec egritudo pōt esse cū materia peccante in mēbro exñte. aliqñ sine materia. ¶ Octauo sciendū ꝙ glādule ꝛ cupule earū ꝛ arilli ꝛ se. rosarū tā siluestriū ꝙ domesticarū ꝛ filia ꝙuis sint fria: tñ valent in emissiōe vrine preter volūtatē: qꝛ ꝯstringūt virtutē ꝛ ꝯfortāt cōtentiuā: ꝛ per ꝯñs vrinā retinent. Sunt etiā sicca ꝛ hūiditatē desiccāt. ꝛ ꝙuis sint frigida: misceanꝫ cū alijs medicis calis ꝛ stipticis ꝛ cōfortatiuis que remittunt frigiditatē eorū. vt p₃ in cōpositione medicinaru supra dictarum. ¶ Nono ignorandū nō est ꝙ inuolūtaria vrine emissio ꝙuis in senibus veniat cū cōueniētia particulariū: i iuuenib⁹ ꝛ adolescentibus ꝛ pueris cū disconuenientia: tñ curabilior est in istis ꝛ citius ꝙ in senib⁹. Prima cā est fortitudo esse: qꝛ in senibus multe imo plꝯes innāles humiditates abundant ꝙ in alijs etatib⁹. Secunda cā est debilitas virtutū in senibus ꝛ fortitudo nālis caloris ꝛ virtutū in istis etatib⁹ supradictis. virt⁹ eñi est que curat morbos. ꝛ ad hoc ꝗdē ille amplio. In morbis minus piclitātur egrotantes ꝛc. fit verus: reqrunꝫ saltē. ꝙ in vtroqꝫ infirmo ꝟtutes sint eq̄les in fortitudine vel debilitate: preter alia que ad eius veritatem sunt reqsita: vt ypo. saluetur sentētia. ¶ Caplm̄. 25ᵐ. de mingentibus in lecto.

q Uamuis hec passio fit spēs diāne ꝛ pñt ambe sub vno caplo reponi: sicut fecit haly ꝛ Serapio ꝛ quedē alij tamē qꝛ Aui. Cōstātinus ꝛ Gordo⁹ faciunt singulare caplm̄ nos etiam dicimus ꝙ mictus in lecto est inuolūtaria vrine egressio in dormiendo.

Cause sunt vel esse pñt oēs ille que dicte sunt in. c. quod est īmediatum isti sed Aui. reducit eas ad duas. Prima est mollificatio lacerti cōstringere solētis vesicā: quā aliquando adiuuat acuitas vrine. Alia causa est profunditas in somno in quo fiūt somnia a virtute imaginatiua precipiēte expulsiūe. ꝛ sic fit mictus ī lecto nō solum in pueris: imo ꝛ in iuuenibus ꝛ ī alijs precipue qñ in illa die vl' nocte per excellentiam potauerunt.

Signa ꝛ cura iam dicta fuerunt in ca° de diamne: verūtamen aliq ponenda sunt hic propter formam operis.

Curatio talis est ꝙ cureꝫ ꝛ calefiat ꝛ cōfortetur collum vesice: sicut statī dictū fuit in. c. precedēti. ¶ Dicit serap. medicina ad illū qui migit in lecto suo iuuatiua valde. ℞. mirab. kebo. bellicoꝝ ꝛ emblicoꝝ rum. añ. ʒ. 10. glandiū cū toto infusarū in aceto vini p vnū diem nālem ꝛ postea torrefacta rū. ʒ. vij. cipi granoꝝ mirti thuris masculi radicis enule exsiccate storacis sicce corallj ru. antere. añ. ʒ. v. mirre. ʒ. iij. terāꝫ ꝛ ꝯficianꝫ cū melle ꝛ dēr. ʒ. iij. cū vi°. Pille ꝓbate eiusdē qs ipse expt⁹ fuit vt dic. ꝛ sꝛ apō eū ꝓbate ad multitudinē vrie ꝛ ei⁹ guttati pter volūtad emissionem. ℞. mirre castorei costi amari alhasce cū

pullarū glandiū piret' añ.ʒ.ß.terant̄ ꝛ ɔficiat̄ cū aq̄ mirte humide vel cū succo mirtino vel miua.deī post somnū.ʒ.j.vel.ʒ.j.ꝛ ß.¶ Sed̄ ꝑ puł.haly ad illū q̄ mingit in lecto.℞.mētast' aq̄tici poli mōtanī añ.ʒ.iij.mirre.ʒ.j.et ß.cipi sinap cardāo'nuc̄ cipssi thuris.añ.ʒ.j. et cum melle fit me^a ꝛ deī ad q̄titatē nuc̄ eūti dormi tū.Dicit haly ꝙ vesica cap̄ succēsa.i.sup̄ tegu lā vel lapidē vel laminā cādentē torrefacta ꝛ trita si bibat̄ cū aq̄ ꝛ ace°.Ego dico ꝙ dꝫ dari cū vino odorifero tepido.nā cū suo calore feli citabit op⁹.aq̄ ei ꝛ ace^m mēbris obsūt neruos Chimolea distēpata cū felle tauri ꝛ empl'ata sup̄ pectinē ꝛ pironeō vꝫ marie si stiptica cala cōmisceant̄.Caro hericij salsa et comesta vꝫ. Dic aūt ē intelligēdū ꝙ ista reme^a q̄ ß in.c.ꝺ diane fuerūt dicta debēt sortiri suū effectū p⁹ ꝓcedētē purgatoꝫ si indigēt nec sustinere cō uenit cū purgatōib⁹ ꝛ clisterib⁹.valēt ēt stufe facte ex herb ꝛ reb⁹ calis ꝛ stiptiq̄. vel ℞ stufa sicca cū dicq̄ reb⁹ sedēdo sup̄ cal'a.ꝛ post stufā offerat̄ rubea trociscata vel tiri^a vel metri^m cū succo mēte vel cala'vel rute cal'is vel cū vi no decoctōnis casto'.glādes assate ꝛ comeste valēt p̄ se. ¶ Fiat ß euchatisma.℞.saluie her be palis rute cortiq̄ q̄rc⁹ ꝛ mespuli cortiq̄ pini añ.M.ij.coquat̄ in lexiuio ꝛ vino.ꝛ in isto ad dēdo salis cōis alūis añ.p.j.sedeat in cōcha ꝛ ℞ frequēt̄ ꝛ intret lectū.Si aūt aliq̄s migat i lecto somniādo sicē freq̄nt̄ accidit adolescenti bus ꝛ pueris.p°teneat se i dieta q̄ iferi⁹ dicet̄ ꝛ ℞ medica^a statī recitata.deīde ille loc⁹ vbi so niat se migere mūdificet̄ ꝛ decoret̄ vel saltes ponat̄ ibi vna crux lignea aut ferrea:q̄ꝛ saltes verecūdabit̄ vel timebit deū ꝛ nō minget super crucē.ꝛ imaginā°ꝛ sōniādo talia noctu et q̄n vigilat nullo°miget in illo loco.Aliq̄n tal' mi nect⁹ iā etate ꝑficiēs:atq̄ꝫ in lecto migēs vir ga corripiat̄. De lactātib⁹ nō ē ponēda cura: q̄ꝛ q̄n sunt lactātes hn̄t lacertos ꝛ alia mēbra mł'tū hūida q̄ in ꝓcessu exsiccat̄:vt dicit auic.

Dieta in migētib⁹ in lecto.¶ Primo ca ueāt a nimietate ciboꝝ ꝛ potuū ꝛ ab oīb⁹ cibis ꝛ potib⁹ vrinā ꝓuocātib⁹.vt sunt melones cucumeres ꝛ citrulli petro.rafanum baucia ꝛ auicule q̄ dicunt̄ cauda tremula q̄ in magna copia in baiona veteri capiunt̄.Caue at a vino al.subtili ꝛ aq̄so ꝛ fructib⁹ recētibus Nō bibat aquā nec pomaciū nec vinū aq̄ per mixtū:ß bibat vinū ḡssuꝫ rubeū maturū ꝛ odo riferū.vtat̄ cib⁹ ꝛ ꝯdimētis cal'is. vt ē ciminū aliq̄l'r torrefactū sinapis pip̄ ꝛ carui ꝛ caueat ab oībus cib⁹ q̄ magnā in corpe īducūt hūidi tatē.Castanee ꝛ auellane torreꝫ bn̄ ꝓficiunt. Ista dieta teneat̄ in isto.c.ꝛ in.c.ꝓcedēti.

Declaratio q̄rit̄ p̄mo vtrū ꝟt⁹ ima ginatiua i somno fit cā expulsionis vrine. Et videt̄ ꝙ nō:q̄ꝛ illud q̄ꝺ fit a re mollificāte ꝛ debilitātē vesicā ꝛ lacertū colli ei⁹ nō fit ab imaginatiua ꝟtute: ß inuo lūtaria vrīe emissio fit a debilita^e lacerti colli vesice.ḡ ꝛc.Scd̄o ꝟtutes a'iales in somno q̄e scunt ḡ tūc nō opant̄.ꝯña bona.añs ꝓbat̄:q̄a somn⁹ est q̄es ꝟtutū aïaliū cū intētōe nāliuꝫ. ¶ Op^m dicit Aui.in.19.3'.c.de mictu in lecto. ꝛ ꝓbat̄ rōe.Sil'e est de emissione sp̄mat̄ ꝛ vrīe Sꝫ emissio sp̄mat̄ fit ab imaginatōe:ḡ ꝛ vrīe ꝯña tenet p̄ sil'e.ꝛ ꝓbat̄ etiā q̄ꝛ min⁹ videt̄ h̄re posse sup̄ sp̄ma cū sit sup̄fluū in q̄to a.3.diḡō ne resolutū:cū etiā sit ḡssius ꝛ minus mobile cū etiā sit lōginq̄us p̄ foramina mag̃ stricta: cū ḡ moueat sp̄ma:mł'to mag̃ mouebit vrinā ¶ Pro sol'one q̄onis nō ꝙ expulsio vrīe in sō no fieri nō pōt sine somnio ß'm Arist.in lib.de somno ꝛ vi^a.℞ p̄ istū modū.idola vel sp̄ēs vel fantasmata rerū ꝑceptarū sensu in memoriā ꝯßuant̄ al's de p̄terit̄ nō recordaremur.Tunc igit̄ ꝟt⁹ imaginatiua q̄ ß'm alß.in sua pß ia et ß'm ꝙ pꝫ p̄ expientiā nunq̄ q̄escit nec in tēpe vigi'nec i tp̄e somni mouet sp̄ūal'r istas sp̄ēs et p̄n̄tant̄ rōni ꝛ fantasie.Aliq̄n sub eadē sp̄ē: aliq̄n sub diuersa.ita ꝙ rō ꝛ iudiciū sub q̄daꝫ nubilo ꝛ sp̄ēꝝ ꝛ fantasmatū pmixtiōe:idicat ꝙ nō est.ꝛ'fit inde sōniū:ꝛ aliq̄n iudicat etiā q̄ꝺ ē vel erit.ꝛ'ꝯtingit somnia ꝟificari ꝛ falsi ficari.¶ 2°nō ꝙ ꝟt⁹ aïal' motiua volūta^e obe dit rōnali ꝛ aliq̄n imagīatiue.Exēplū p̄mi.rō discernit q̄ꝺ bonū ē:q̄re mictū volūta^e motiua mouet corp⁹ ad q̄rēdū victualia.Exēplū scd̄i vt i freneticq̄ i q̄b⁹ motiua volūtarie suis falsis fātasmatib⁹ ꝛ imagīatōib⁹ māifeste vr̄ obedire sil'r ēt i sōno ꝓfūdo cū sōnio.Cū g'r istaꝝ ꝟtus mouet̄ imagīatiua ꝛ fac̄ sōnū ß'm pmixtioneꝫ istaꝝ sp̄ēꝝ ꝺcāꝝ ꝛ motū earū ꝑcipit expl'sū.cū ꝟt⁹ retētīa sit q̄uā cū mag̃ pōdere seu repl'oe vrīe cū seie fe'ali'diu fuerit retētuꝫ ꝛ nā illud libēt̄ expelleret leuit̄ retētīa obedit expulsiue ꝛ suas relaxat habēas. sil'r ꝛ expulsiua obedit imagīatiue.ꝛ'lecti ꝯmigūt̄ ꝛ lubce siūt pollu tōes noct'ne.Tc̄ sit ꝯcl'o rn̄sal' ꝙ ꝟt⁹ imagiatia ē cā expl'sīōis vrīe aliī pꝫ p̄ iā ꝺcā ꝛ pꝫ p̄ aui.q̄ dic̄ ꝙ expellit eā volūtas occl'ta sil'is volūtati aïe sup̄'cū imagiatōe ꝛc.Cocl'o expl'sio vrīe p̄t volūtatē i sōno sepe fieri p̄t absq̄ꝫ sōno ꝛ ima giatōe.pꝫ q̄ꝛ p̄t fieri a laxatōe lacti mouēt̄ cō strīgēt̄ collū ve^ce.ꝛ'pꝫ q̄ꝺ dicēdū ē ad rōes añ

opum factas. ¶ Caplm.24. de ardore in vesica

a Liquādo in vrinādo tāt⁹ dolor ꝛ ardor in vesica vel in collo ei⁹ sentit̄ ꝙ vi- det ꝙ ignis trāseat p collū vesice ꝛ vgā et ꝙ ardeat. ideo Auic. et Rab ꝛ sequē tes eos intitulāt istud caplm de ardore vrine Constantī. vo in .5. viatici intitulat caplm de guttrata vrina vel de guttatim mingētib⁹: qa vesica nō potēs sustinere q̄litatē vrine acutā ipam foris expellit āteq̄ in ea multa coadu- net q̄titas. Et iō p̄ter alia signa i hac passio ne vrina citissime exit in pua q̄ti^e cū ardore ꝛ dolore intēso. Idcirco nō īmerito guttata vri na nūcupat̄ vel distillatio vrine.

Cause ardoris vrine q̄dā sunt p̄mitiue: vt oia illa q̄ ab extrinseco accidē tia acuūt humores vt est labor mult⁹ itinera⁹ longa in t̄pe calo maxime pedester. Et q̄ l̄ib3 aliud longū exercitiū inordinatū. nimi⁹ coit⁹ diuturnus vsus sp̄erū calidarū i magna q̄ti^e et vsus salis ꝛ rerū salsarū. Oia ista ꝛ similia causant in vrina ardorē acuitatē ꝛ salcedinē et bauracitatē. ¶ Cause añtes ardoris vrine possunt eē multitudo hu. in corpe existiū. silr apa calm in renibus vel in vijs vrine quādo diu fluxerūt ad vesicā ꝛ ardorē in vrina vl' ex coriatiōnē causauerunt. ꝛ iste īmediate fiunt cōiuncte. Coitus autē supflu⁹ manifeste facit frequēter mingere ꝛ ardorē vrine. Na3 hūidi tates q̄nq3 egrediunt̄ in coitu superfluo exitu plurimo vt dicit Aui. Alia cā pōt eē liq̄factio corpis q̄n hūiditates male mixte cu3 bonis p vrinā expellunt̄. ¶ Cause cōiuncte trahunt̄ a Ga. 6. de inte. c. 2. ꝛ Aui. 19. 3^i. trac. 2. c. p̄mo de ardore vrine: q2 vel sunt vlcera in vesica vel i collo eius vel in vga vel ē acuta vrina mixta cū sanie apatū membroꝝ supioꝝ sicut sunt re nes aut vie vrine. Ista autē vrina acuta cum diu durauerit ducit ad vlcerationem vesice ꝛ virge. vt dicit Aui. ibidem.

Signa si fit a sola mala cōplōe vl' acuita te vrine transeūtē ad vesica3 sine vlcere ꝛ scabie vesice tūc adest ardor ꝛ pūctu- ra ꝛ dolor q̄n volūt vrinā expellere sine sanie ꝛ sine squamis in vrina apparentibus. Si sit ab vlceribus tūc apparet in vrina sanies aut furfures parui et squame parue. et aliquādo sang. cum sanie mixtus.

Iudicia In ardore vrine. Primo ypo. 5. amph. āpħ. 76. si sanguine3 aut pus minxerūt: renū aut vesice vlceratōe3 signat. Scdo ardor vrine in decrepitī vt plu^m non sanat̄ vel cū magna difficultate. ¶ Ter⁹ ardor vrine sine vlceratōe vesice si p multum t̄ps durauerit sine remedijs ꝯuenietibus duc ad vlcerationē vesice aut colli eius aut virge ¶ Quarto ardor vrine in calculosis frequent̄ venit maxime q̄n lapilli asperi aut angulares eijciuntur frequenter.

Curatio ardoris vrine. si est p̄pter vri nā acutā p se vel cōmixtione humoꝝ calidoꝝ. In p̄mis ordinet̄ dieta ꝛ dē tur cibi frigidi ꝛ humidi. vt sunt isti q̄s ponit Ga. in lib. de cibarijs. c. 15. quoꝝ est ordeum ꝛ quicq̄d fit ex eo siue aqua siue ordeatum siue sanic. silr malua ꝛ poma. silr miliū panicium batheca. i. melones cucumeres citrulli pruna psica lactuca portulaca papauer pira ꝛ cera- sa. ficus aūt sicca ꝛ vue passe q̄ declinant ad acuitatē ꝛ pōticitatē. ideo nō ꝯueniūt in isto casu. Possunt em̄ isti sumere pullos gallinaꝝ pdices capt̄ū. ꝛ fillia his cōdita cū aliq̄bus de supdictis rebus sine sp̄ebus. et sumant pisces sq̄mosos de aq̄s mūdis. Utant̄ etiā cibis fa- ctis de cucurbi. ꝛ coquat̄ cucur. tenera cū pul lis gallinarū. ꝛ de illis comedat ꝛ iuris deglu tiat notabilē quātitatē. Sumāt etiā s̄m Aui. cibū factū de lacte acetoso coagulato a q̄ ex- tractū est butirū. Serapio aūt addit his ciba rijs maluā enō. ꝛ caueāt ab oībus reb⁹ supflue calidis vt allia cepis porris sinapi eruca ꝛ ab oībus sp̄ebus calis. silr caueāt a labore ꝛ coi tu ꝛ ab oībus q̄ humores ꝛ corpus supflue ca lefaciūt ꝛ a rebus salsis ꝛ acutis stet in tran- quillitate ꝛ req̄e sine tristicia. Pro potu autē sumāt lac acetosum a quo ext̄ctū sit butirum. ꝛ aliquādo capiat aquam ordei. ꝛ aliq̄n bibat vinū limphatū ꝛ aliq̄n sirupū viol. ꝛ rob. cum aqua frigida vel cū ptisana. Si aūt ibi sit mā vel mali humores acuti ordinata et retenta dieta supdicta purget̄ illa acuta mā cū tama rindis qui euacuādo refrigerāt ꝛ cū manna ꝛ reub. tempato p noctē in aqua enō. q2 purgā do calefacit. vel cū decoctiōe floꝝ viol. ꝛ cas- siaſ. Et si est mā salsum purget̄ cum dectione polipodij ꝛ anisi ꝛ floꝝ. ꝛ cum puluere diatur bit ꝛ cassiaſ ꝛ fiat ista decoctio in sero capno Io. de tornamira bone memorie qui suo tēpe fecit vtrūq3 clarificatoriū dat. ℥. j. et ℥. reub. dissoluti p noctē in aq̄ ordei multe decoctōis vel in sirupo viol. ℥. ij. et de mane addatur de dicta aqua ꝛ bibat̄. Hoc autem ip̄e habuit ab arnoldo in practica ad papam clementē inti tulatus. ¶ Item purgata materia quecūq3 sit fiat flobotomia de basilica ad refrigerandum

τ ad distractionē materie. Deinde ℞ muscilla lo talis. ℞. psillij. ℥. vj. se. citonio℞. ℥. v. q̄ttuor se. frio℞ maiorum añ. ℥. ij. se. papa. ℥. j. τ ß. cōquassentur τ ℞ muscillago cū aq̄ ordei multe decoctiōis bis in die. Itē vna ps isti⁹ muscilla ginis iniciatur p̄ siringam τ erit vtile. q2 remo uebit τ remittet caliditatē in mēbro derelictā ¶ Trocisci sequētes valēt in isto casu ad alterandū τ refrigerandū τ ad expellēdū τ mūdificandum renes τ vesicam ab illis hūoribus τ eos aliq̄lr digerit ne cū trāsitu vrie calefaciē⁹ alterarēt. ℞. q̄ttuor semi. frio℞ maio℞ mund añ. ℥. iiij. gūi ara' gūi dragagāti añ. ℥. j. τ ß. se. portulace se. papauer. añ. ℥. iij. sand ru. ℥. j. τ ß. iusquiami al. ℥. j. ℞ trocisci cū muscilagi psillij detur. ℥. j. in mane τ tantūdem ante cenam vl' in introitu lecti cum aqua ordei. vel ℞ electuarium si homo est delicatus. Item vinum bene τ vltra consuetudinem limphetur.

Declaratio In ordine vrine. Primo no. vt dictū fuit q̄ coit⁹ supfluus in omni etate quibusdā mag: quibusdam minus īducit ardorem vrine. Pria ratio datur ab Aui. in loco allegato: q2 cū coitu supfluo exeunt aliq̄ hūiditates τ humores in magna q̄titate τ hoc fit rōne vicinitatis cū sper mate nō solū loci imo τ silitudinis. Scda rō. q2 in cōcussione τ motū q̄si bestialis libidinis humores τ san. imo ēt vrina calefiūt τ hu. pa rantur ad exitū τ cū vrina miscent τ supcalefit τ facit ardorē ī vesica τ meatu ei⁹. ¶ Scdo nota q̄ ista spēs ardoris vrine que est sine vlceratione vtplimū venit in fine iuuētutis. q2 in iuuētute fuit multa colera gñata τ hūores adusti quos nā satagit expellere cū vrina. Et ēt ex alio. q2 tūc colere gñatio icipit diminui. τ flātis gñatio icipit recipe icremētū. τ sic per cōmixtionē colere ru. τ flegmat fit flegma salsum. ēt q2 tūc hūores adusti dñant q̄ a natura ad vias expellunt vrinales: medius fidi⁹ in eis gñabunt ardorē: τ imediate talis ardor recedit. ¶ Tertio nota q̄ aliqui nouicij in medicina ppterea q2 vrina mingit durāte ista egritudine in pua q̄titate rōne acuitat vesica ea℞ nisi cum magna difficultate τ modico spacio nō pōt retinere: credunt q̄ sit stranguria aut lapis: τ tūc offerūt diuretica petro pētaphilō litōtripō τ silia. Et hec est quedā spēs heresis in medicina: cū ista egritudo cū talibus continue augeatur τ eger cū talibus poti⁹ ad interitum q̄ ad sanitatē pducat. Sed tūc cōpetunt fria cū aliquib⁹ fris diureticis pmixta. Et q̄n in vrina est nimius ardor a cā cal'a vel abylceribus: vix aūt nūq̄ diuretica calida nūc τ alia pnotata sunt offerēda τc. ¶ Quarto sciēdū q̄ ista passio aliq̄n venit in latitudine sanitatis: ita q̄ hoies multu℞ vexant τ ipediunt a suis negocijs τ opationib⁹ idcirco eis citissime est succurrendū vt negocia nō postponant τ ne ī vlcerationē deueniant. Et vidi dum essem parisius studēs iuuenē ardore vrine guatū. q̄ cū solo vsu piro℞ de caluau τ potu aq̄ fontine in bibēdo fuit curat⁹. ¶ Quinto nolo te ignorare bm Ga^m. 6. de inter. c. 5. q̄ actiones mēbro℞ officialiū q̄dā sunt mere nāles sicut attractio aquositatis a renib⁹ a gibbo epat τ cibi a sto⁹ ad ieiunū ītestinū soli ptinent ūtuti naturali: silr vene retētiua que mediante suis vill' constringit τ retinet retinēda. Alie sunt actiones mere aiales vt manus τ pedes ꝯstringere τ dilatare: τ caput mouere bm oēm dr̄iam positionis. Alie sunt actiones ex duob⁹ supdict cōposite sicut appetitus sto' qui est cōposit⁹ ex aiali sensitiua τ naturali attractiua. Actio vo expellendi vrinā τ actio expellēdi egōnem nō sunt mere volūtarie nec pure naturales: vt dic Ga⁹. ibidē. Restat ergo q̄ iste due actiōes erūt pti voluntarie: vt est in lacertis vesicā τ intestinū rectū mouētibus τ claudētibus: sicut virt⁹ aialis sensitiua τ nālis attractiua in cōpositione appetit⁹ sunt in orificio sto'. Sed reqrit q̄ virtus aialis voluntarie moueat lacertos q̄ sunt supra ventrē τ marie circūcirca exp̄mendo ab eis in virtute volūtarie mobili τ nāli colli vesice τ intestini recti fit mictio τ egō. Et hec vr mihi q̄ sit snia Ga' in loco allegato. nam post multa alia dicit ibi Ga⁹ sic ante finē col'. Egestio τ mictio vtriusq̄ organi cū pprijs virtutibus operantib⁹ pficitur. Actio vo recti intestini τ vesice sunt nō suo℞ lacerto℞ actione aiata. j. volūtaria. Nā lacerti ho℞um duo℞u3 ora opilantes tūc tpis suā opatione nō opant cū lacertis qui sunt supra ventrē qd suum est faciunt. Hec ille. quasi dicat q̄ lacerti vesice τ intestini recti nō expellunt nisi q̄n virt⁹ volūtarie mobilis mouet dictos lacertos exp̄mēdo vt a dictis mēbris nocitiua expellant. Jō aliā iste superfluitates simul foris expellunt: imo vix assellat aliquis quin mingat: q2 ita bn̄ exprimuntur ad mictum sicut ad egestionē: fortius tamen ad egestionem.

¶ Capitulum. 25^m. de vlceribus vesice.

Lcera Fiunt aliquando in vesica: aliquando in virga: scilicet intus in canali eius per quem exit vrina.

Cause antecedētes pñt esse apata in vesica vel virga. Alia cā pōt eē multitudo humoꝝ acutoꝝ in corpore exñtiū. Sil'r multus vsus sperum calarū vel ciboꝝ acutorum ꝛ potuū vel rerū salsarū. sil'r rerū que faciunt ardorē vrine. ¶ Cause cōiuncte sunt illi acuti humores currentes assidue ad vesicam ꝛ virgā vrina etiam acuta per se vl' cū cōmixtione illoꝝ maloꝝ hūoꝝ acutoꝝ. In p° lauāt: deinde mordicant. deinde excoriant ꝛ vlcerant finaliter. Nam ſm Isidoꝝ ethymologiaꝝ vrina dr̄ de vro vris. q2 vrit loca per que transit. aut q2 vsta sit: aut q2 a renibus egreditur.

Signa Jam aliqd fuim⁹ locuti. in. c. 17. istius quinti libri ꝛ posita est ibi. differentia inter vlcus renū ꝛ vesice: ꝛ vide ibi. Ista tamē vlcera vesice fiunt cū difficultate ꝛ retētione vrine. ꝛ adest dolor in pectine ꝛ in illis ptibus rōne vicinitatis. Et in vrina apparent aliqñ cortices albi aut grossi magni si fuerint in vesica. Et si fuerint in meatib⁹ appent tenues ꝛ parui. Signū aūt qd̄ adest in vlceribus renū ꝛ vesice sunt mict⁹ sanguis ꝛ saniei. vnde ypo. Si sanguinē aut pus mixerit renū aut vesice vlceratiōnē signāt. 4°. amphor. amphoris. 77°. ¶ Secundo dicit Gordo⁹ in vrinis suis in. c. de ɔtend ꝙ in vlceribus vesice ꝛ viarum vrinaliū adest sanies cū vrina ꝛ est trumbosa ꝛ fetida ꝛ dolet in illis partib⁹ marie cū mingit ꝛ potissime in capite. lʒ vlcus sit in radice: ꝛ est cū stranguria ꝛ de difficili aut nunꝙ curant. ¶ Tertio qñ vlc⁹ est in virga sanies mingitur ante vrinā ꝛ dolor comitat locū vlceris. Si vlcus est in vesica sanies egredit mixta cū vrina ꝛ habet fetorē ꝛ dolor est maior i vlcerib⁹ vesice ꝙ in vlcerib⁹ renū. quia magis neruosa ꝛ sensibilis: sed in vlceribus vesice nō ita mingitur sanguis sicut in renibus.

Cura Ulcerum vesice p̄mo vtatur bono regimine postponēdo cibaria acuta ꝛ salsa ꝛ acetosa ꝛ res multū dulces. q2 cito in colerā ɔuertunt. Et sumat cibos delectabiles ꝛ caueant ab exercitio: ideo q2 acuit humores ꝛ inflāmat marie qñ superfluit. ꝛ vtatur lacte ouino. Aliquādo sumāt res mūdificantes vlcera ꝛ saniem: sicut sunt trocisci allzelzengi ꝛ aqua mellis que est mūdificatiua. ꝛ post sumat res ɔsolidantes. ¶ Seqtur descriptio trociscorum: allzelzengi. quos ponit Rasis in suo antidot° in hec verba. Cōfectio trociscoꝝ vltimorum ad vlcera renū ꝛ vesice cum quibus est confortatio ꝛ lenitas ꝛ icarnatio vlceris ꝛ sedatio doloris. Et noiantur trocisci allzelzēgi qm̄ sunt in loco eoꝝ: imo sunt fortiores ꝛ ɔuenientiores ad vehemētiā vlceris ꝛ doloris cū vrina mingit. hec ille. ℞. citrulli. ʒ. 10. boliar menici gūmi arab. san. dra. se. papa. al. amigd excortica. succi liqri° dragagā¹ amidi aū. ʒ. x. se. apij. ʒ. ij. gnoꝝ allzelzēgi. ʒ. iij. opij. ʒ. j. ſ trocisci ponderātes. ʒ. iij. ꝛ detur vn⁹ qñ est ardor ꝛ acuitas vrine cū sir° viol' vel iulep' vel cū ptisana tertie digōnis ꝛ qñ nō est acuitas lcū mīūa. ¶ Et si dolor est vehemēs: inijciatur in vesica colli^m albū cū lacte aut aq̄ mell' ꝛ ficuū. Istud colliriū laudat Rasis in diuisionib⁹. ꝛ Aui. i. c. de vlcerib⁹ vesice fen. 19ª. trac. p° in fine cap¹. cui⁹ descriptio est in antido° Rasis in. c. de medicinis oculi. ¶ Cōfectio collirij al. ℞. cerusę plūbi ablute. ʒ. x. sarcocolle grosse. ʒ. iij. dragaga¹ ʒ. j. opij. ʒ. ß. ſ colliria ꝛ inijciat aliq̄ q̄titas vt tibi videbit. Debet ēt inijci p siringā cū aqua mellis ꝛ fontiū qñ sordicies q̄ erit cū vrina ē plīma. ¶ Cōfectio trociscorum Rasis. 9°. ad almanß. q̄ dicit ꝙ qñ eger mingit pus dādi sūt isti trocisci. ℞. se. melonum ꝛ citrulli ꝛ cucur. mūd. aū. ʒ. xx. boli arme^ci gūmi ara¹. thuris pinguis san. dra. aū. ʒ. 10. opij. ʒ. iij. se. apij. ʒ. ij. ſ formentur trocisci pōderātes. ʒ. ij. scd̄o in virgaʒ inijciat istud colliriū ſm eū. ¶ Cōfectio collirij de cerusa. ℞. ceruse sarcocolle olibani gūmi arab. opij. san. dra. aū. ſ trocisci ex eis ꝛ p siringam inijciat: pus tñ mūdificet vesica ꝛ vlcus imittendo ydromel. ꝛ postꝙ eger mixerit istō colliriū dissolutū in lacte asine inijciatur.

Declaratio In vlceribus. primo nota ꝙ quādo vlcus est in virga vel in meatu eius mag pdest ꝙ inijciatur per siringā ꝙ id qd̄ bibit. Citi⁹ enī ꝛ leui⁹ attingit ad locum lesum ꝛ cuʒ maiori vigore. ¶ Secundo nota: ꝙ quādo ista vlcera sunt antiqua ꝛ in hoībus senibus marie a senio nō recipiunt curationem. q2 virt⁹ debilis est ꝛ non pōt carneʒ gñare vt vlcera carne repleantur. Etiam q2 frequēs vrine trāsitus cū ei⁹ bauracitate ꝛ mordicatione ipedit curaʒ. Notant ħ cañ. ꝛ cura vlcerum renū ꝛ vesice.

¶ Caplm. 26^m. de apostemate calido vesice.

Calidum apostema fit aliqñ in vesica. ꝛ ſm Aui. in. 19ª. 3¹. hoc accidit raro. Uerumtamen fieri potest. Et habet causas aliquando primitiuas antecedentes ꝛ cōiunctas.

Cause Primitiue ponunt satis clare a Ga°. p̄mo de inter. c. p̄mo. Et sūt casus aut obuiatio aut ictus sup perithoneon

aut in pectine a quibus propter horum concussionem potest vesica apostemari vel collum eius etc. ¶ Cause autem possunt esse repletio totius corporis precipue materie sanguinee aut cholerice aut replo membrorum vicinantium sicut sunt matrix et renes et filia a quibus ista talis materia ad vesicam vel collum eius currit et causat apa. Alia causa autem secundum Avi. potest esse lapis et dolor ex eo causatus. et hoc ut dicit frequenter accidit infantibus. nam ratione doloris humores ad vesicam attrahuntur et ibi coadunantur et constringuntur. ¶ Cause coniuncte sunt non evapatio et coculcatio ipsorum humorum constrictorum in una parte vesice vel colli eius que manentes: sine evacuatione perfecta et nature gubernatione tumorem faciunt et apa et putrefactionem.

Signa

apatis calidi vesice. Primum signum est fe. inseparabilis propter putrefactionem. dolor pungitiuus et mordicatiuus in pectine et pithoneon attingens usque ad collum cum tumore manifesto et caliditate in tactu. retentio urine et stranguria et urinam eiicere non possunt nisi stent pedes. Sequitur etiam constipatio ventris: quia vesica inflata comprimit rectum intestinum super quod est collocata: et sic feces non possunt exire. Et adest sitis et aliquando vomitus cholericus. Aliquando difficultas anhelitus: aliquando frigiditas extremitatum. et interdum veniunt in alienationem mentis cum magnitudine lingue et leduntur a calidis diureticis. Et cum istis etiam assunt alia particularia: ut sunt etas et tempus et regimen preteritum etc.

Iudicia

in apate vesice. Primo dicit Avic. in.19.3i.in.c.ppo. quod apa vesice est egri mala. et hoc est quia ibi est magnus dolor cum sit membrum nervosum et nimis sensibile. Secundo quia actio vesice que multum est necessaria toti corpori est impedita vel ablata. Tertio est mala propter malignitatem sinthomatum que pro maiori parte iam sunt dicta. ¶ Secundo iudicat quando in apate vesice est fortis et continua caliditas cum fe. acuta et cum forti retentione urine et stercoris. et in urina non apparent signa digestionis: mortalis est. et quanto apa est maius: tanto ista signa sunt magis mortalia ¶ Tertio si omnia ista non fuerint multum intensa et possunt variare et signa digestionis apparent in urina bonum signum est et sanitas expectande. ¶ 4° si fex levis et equalis appet in fundo urinalis: bonum signum est ¶ 5° quando in apatibus vesice appet sanies aut pus in urina rupturam apatis significat. tunc enim dolor ille alleviatur et fe. paulatim recedit. ¶ 6° si signa digestionis non apparent de tota ebdomada non rumpitur apa. ¶ 7° dicit Avi. quod si apa debeat in vesica generari ut plurimum generatur circa collum eius. et quandoque rumpitur versus partes interiores. et tunc est melius. et quandoque versus partes exteriores vesice. et est deterius: quia non est locus manifestus ad purgandum saniem. et tunc oportet quod natura provideat ibi iuxta posse suum.

Curatio

generalis apatis vesice stat in aliquibus canonibus generalibus. quorum primus est ga. 13.meg. quasi in fine. 7.col. si apa est in virga vel vesica non oportet urinam provocare. ¶ 2° materia canens calida apa in vesica vel alibi ad partem oppositam est attrahenda preterquam in pestilentialibus morbis ubi celerius per propinquiorem partem expellenda est. ideo dico vesice apati in principio somniam bac est adiungendam. ¶ 3° soluta plectora si fuerit superabundantia alicuius hu. congruit in apate calido vesice illos evacuare et apocrustica remedia adhibere. Ga. ibidem. col. 6. ¶ 4° clistere attractivum in hac egritudine est in principio et augmento omnino derelinquendum ne cum tali ad inferius humorum attractione augeatur apa. mollitivum vero competit ne consueta exire multum desiccata retineantur et in damnum membri apati redundet. Avi. ubi supra ¶ 5° non multo tempore repercussiva supponenda sunt tamen et do materie ingrossationes et membri frigidi naturalis ulteriorem debito refrigerationem. ¶ 6° de ante materia et de coniuncta quod fuit possibile condecenter enuntiata post repercussionem parva et friorum apponere utile est res mollitivas. et doloris sedativas in isto casu membris egris dolentibus appropriare. Iste canon sumitur in.19.3 tra.1.c. de cura apatis cali vesice invenitur ¶ 7° cum parva in corpore affuerit hu. abundantia possibile est cum balneis et fricatione purgari superius et cum aliis resolutis et mollificatis.13.meg. quasi col.6. ¶ 8° in apate colli vesice a causis provenientes primitivis argalia vel siringa in principio est verenda: quia ratione doloris quam induceret apa augmentaretur 1.de inte.c.1. ¶ 9° in statu et in alio tempore post principium si vero urina non potest exire cum siriga vel argalia vel aliter ingeniandum est ut ipsa foris eiiciatur de mente. Ga. in loco allego. ¶ Cura particularis apatis vesice. Iam de eo aliquis facta fuit mentio in.c. de stranguria. ut ipsam ponit Gal.1.de inte.c.1. Observandi igitur canones generalibus iuxta doctrinam scdi canonis. fiat flobotomia de basilica secundum quantitatem replonis et secundum vires infirmi. non si magna est replo et virtus infirmi fortis. fiat flobotomia magna. Et si parva et virtus debilis. fiat parva flobotomia. facta illa si adhuc videtur maior replo in crastinum iteretur flobotomia de sophena. et quia materia est ca. ut supponitur sanguinea vel cholerica a principio ponantur repercussiva iuxta doctrinam 3 i.can. per illa enim retrocedet materia et alteratur et forte prohibetur apa. Recipe olei rosarum olei unfancini. ana. ℥.ij. aceti ℥.j. misceantur et locus dolorosus inde ungatur: et panni ibidem madefacti supponantur. et post unctionem de isto pulvere aspergatur. Recipe mirtillorum ros. ru. san. ora. sand. al. ana. ʒ.iij. fiat pulvis et

supponant dicti pāni in supdict oleis made- facti. ⁊ vȝ oleū mirtinū. Facta aūt euacuatōe ⁊ aliqli repcussiōe ⁊ facto clisteri mollitiuo in tēdendū est ad mollificationē tumoris ⁊ dolo ris remotionē ⁊ vrine expulsionē miscēdo ali qua ꝯfortatiua ⁊ repcussiua fomētādo cū aq̄ cal'a. sicut faciebat Ga. i. de inte. c. i. Uel ꝶ tal' fomētatio. ℞. flor. camo. melli'. aā. ℞'. ß. rad altee fenug' se. lini. aā. quart. j. coquant in aq̄ ⁊ cū illa ꝶ embrocatio cū spōgia ꝯtinuādo ꝑ vnā horā. ⁊ iterū vesica bouina q̄ pus fuit ple na aere impleat dicta decoctōe ⁊ teneat cal'a circa anū ⁊ pectinē ⁊ pithoneō. Post vngat cū oleo camo. ⁊ viol'. ⁊ oleo de lilio ⁊ alijs ole is ⁊ remedijs dictis in apātibus renū. Ista ꝓ sequēdo si vēter fuerit cōstipatus fiat clistere lenitiuū: ⁊ teneat dieta hōis auari taȝ in cibo ꝙ in potu: ne hūores in corpe multiplicent ⁊ augeant a diureticis saltē in pnci° pcauendo

¶ Emplīn Aui. quod vȝ post pn^m inceptōnis. ℞. simule frumēti: ⁊ est scōa farina post florē sisatni aā. misceat cū lacte ⁊ oleo camo. ⁊ viol' et ꝶ emplīn. ⁊ post ebdomadā appropinquat status. ⁊ tūc ꝶ emplīn ex farina fabarū et se. lini aā. ℥. j. camo. ℥. iij. cū oleo camo. Ualȝ etiā eis balneū aq̄ cal'e in qua cocta sit altea mal. ua se. lini ⁊ camo. ⁊ melliloti ⁊ ordeū ⁊ cipus cordumemi spica amomum ⁊ fenugrecum et napi ⁊ caules ⁊ similia. In dolore aūt intolle rabili quādo timet mors emplastranda sunt narcotica vt iusquiamus: mādragora et similia mixta cū alijs. Postꝙ aūt apā fuerit ruptum et mingit sanies fiat sicut dictū fuit post ru- ptura in apostematis renū ⁊c.

Declaratio In apāte vesice. Primo nō ꝙ dictū fuit a pn° de bet fieri flōmia et apocrustica applicari quod pncipiū debet intelligi pter pncipiū qd̄ vere est pncipiū. i. pmū initiū egritudinis. ⁊ istud durat vsq̄ ad tres dies. et tūc pone ꝙ medic⁹ nō sit vocatus vsq̄ ad quartū vel qntū diem vel sextū. Quero qd̄ debet agere. Dico ꝙ quo- tiensc̄ūq̄ medicus fuerit vocatus vsq̄ ad. 4. vel qntū vel sextū diē. tūc si in loco rubor ⁊ tu mor ⁊ dolor ⁊ pulsus plenus repiant pmo dȝ facere clistere ⁊ flōmias. ⁊ vltra hoc si magn⁹ ardor ⁊ calor affuerit debēt applicari aliqua ꝯfortatiua mixta cū aliq̄b⁹ resolutiuis ⁊ mol- lificatiuis ad mitigādū dolorē ad alterandū.

¶ Scōo scias ꝙ pura stiptica et frīda paruo tempe debēt applicari in apāte vesice. primo q̄ȝ mēbrū est neruosum, modo frigidū īimicū est neruis ossib⁹ ⁊c. Scōo q̄ȝ mā ingrossaret ⁊ nō posset resolui nec maturari. Ter° q̄a frīda claudūt ⁊ stringūt. ⁊ sic vrina stringeretur et augmētaret. strāguria. ⁊ cōiter huic morbo ē annexa. ⁊ iō dicit Ioh. de torna. bone mēorie: ꝙ ista frīda repcussiua cōpetūt in pmis dua- bus horis. Quarto q̄ȝ calītas calefactorioꝝ ⁊ rerū resoluentiū ⁊ anodinarū post vl'em pur- gationē remouet dolorē ⁊ dilatat viā ⁊ vrina facilius expellit: ⁊ aliq̄d cū eis cōtinuo resol uit ⁊ eliquat. Et de ista repcussione iaȝ aliq̄d fuit dictū in. c. de pleuresi. ¶ Quito nō ꝙ aliq̄ dicūt ꝙ iste flōmie cōpetūt facto tumore ⁊ q̄n vrina ꝓhibet. ⁊ mihi videt ꝙ mag competāt in pn° tumoris ⁊ vrine ꝯstrictōis. imo etiā in initio initiāte si esset possibile ad hoc vt fe. et difficultas vrine euitarent et diminuerentur

¶ Quarto si tu queras quō cognoscam si apā vesice veniat ad maturationē ⁊ saniei aggre- gationē. Rndit Ras. 9. ad almans. in. c. ꝓpo ꝙ q̄n est fe. ⁊ dol'. ⁊ grauitas magnā figt saniei aggregationē remanēt: ⁊ post admistrationē maturationē ⁊ anodinoꝝ resoluentiū. Si vri na guttatiȝ exit est signū ꝙ pus in apostema te aggregat. ¶ Quito scias ꝙ lȝ Gal'. pmo de inte. c. i. dicat. ꝙ in apāte vesice q̄n ve^ca erat inflata ⁊ extēsa nō pmisit introducere argali am: q̄ȝ timebat augmentationē apātis ꝓpter dolorē quē faciebat argalia: attā si p purga- tiones ⁊ debitas fomētatiōes stādo in calore vrina nō exit: tūc ingeniādū est vt cū siringa: si al'r nō potest vrina expellat: q̄ȝ qui non hn̄t nisi vnā viā ꝑ quaȝ transeat ab egritudine ad sanitatē velit aut nolit ꝑ ipsam transire opȝ. vt dicit Gal'. al's male ꝓ eo. ¶ Sexto queritur apā vesice qs morbus est in genere: an cōsil'is officialis vel cōis. Dico ꝙ in apāte vesice est triplex morb⁹ scȝ consil'is: q̄ȝ mala cōplo cal'a in vesica in apāte cal'o. Est ibi morbus officia lis in via: q̄ȝ impedimentū vrine ex clausione vie eius. Est etiā ibi morb⁹ in figura: quia tu- mor pter naturā. Magnū enī apā totalē vri ne viā claudit maxime si sit in collo eius. pūū aūt apā aliq̄d d vrina pmittit eliqri. Est etiā ibi morbus cōis: q̄a solo ꝯtinuitatis ⁊ exam- platio mēbri et sepatio ptis a pte. Et si apā ē in fundo vesice. tūc nō est tāta strictio vrine: ꝶ sepe expellit in pua quātitate: q̄ȝ illa pars vesice grauat ab apāte. ⁊ tūc magna q̄ntitas vrine in ea nō pōt ꝯtineri. vtrꝫ tn̄ pncipalius iudicet morb⁹ officialis rōe male ⁊ inepte cō positiōis ⁊ clausionis ex q̄ immediate ꝓcedit impedimetū in vrina. dicit ꝙ sic cui concomi tantur alia duo genera morboꝝ.

¶ Capl'm.27.de mictu sanguinis.

Mictus sanguis fit mult' modis vt expsse pōit aui. 19.3ᵗ.in.c.vltimo. vñ ab eisdē cāis potest fieri a q̄bus fit egestio san. quasi ⁊ hoc cōparatiue ⁊ ab alijs causis inferius dicēdis. vñ iste cause pñt dici primitiue: alie añcedentes: alie cōiuncte.

Cause pmitiue ponunt.9.ad almansorē ca.ppo.⁊ sunt casus pcussio maxime in ptibus vicinis mēbris vrie.⁊ ab Aui. etiā ponunt in loco allegato. Ex istis em̄ pñt vene rūpi.⁊ inde sang.miscet cū vrina ⁊ sic celeriter cū ea exterius emittit. ¶ Cause añtes possunt esse nimia sanguis subtilitas maxie qñ attractiua renū est fortis. Alia cā pōt esse nimia san. plenitudo in corpe ⁊ ɔgregatio ex defectu flōmie ɔsuete aut restrictio mēstruoꝝ aut emor.cōsuetarū. Acuitas etiā sang.⁊ silr' abscisio mēbroꝝ ⁊venit aliq̄n p viā crib.⁊ tūc egritudo q̄ inde terminat pōt esse causa añs. Logus etiā vsus ciboꝝ caloꝝ ⁊ speruꝫ ⁊ vini acuti. Alia causa pōt eē defectus segregatōis sanguis ab aq̄sitate in nutritōe renū. Simil'r debilitas epatis. Alia cā potest eē apa vesice aut renū ⁊ viarū vrine post rupturā. tunc em̄ et sang.⁊ sanies emittunt.silr' etiā in vlcerib' ¶ Cause ɔiūcte sunt aptio vene vel venarū sic ue fit corrosio siue incisio sicut sepe accidit in excoriatōe post transitū lapidis ⁊c.

Signa cōgruū em̄ est.vt signa ponant ꝫm positionē causaꝝ. Si igitur fuerit ppter causas pmitiuas.hoc scit ex relatione patiētis.si ppter subtilitatē san.cognoscit:q₂ qñ flōmat sang.aꝫ multū subtilis ⁊ tenuis. Qñ aūt ē ppter san.replōnē cognoscit q₂ hō est plen' sanguine q̄ vixit in ocio cūvsu vini ⁊ carniū.⁊ q₂ dimisit ɔsueta exercitia et flōmias aut q₂ nō sequunt cōsuetas eūones emorro.vel mēstruoꝝ. Aut q₂ habuit abscisionē mēbri aut mēbroꝝ. Emissio san.ab istis ꝓ ueniēs venit cū piodis vt dicit Aui. Si auteꝫ venit p viā crisis talis venit subito ⁊ cū alleuiatione patiētis ⁊ fortitudine ꝟtutis. Et dic Serap.in isto casu ꝙ aliq̄n vrina mixta cum sanguine ⁊ alijs saplītatibus venit p viam mūdificatōis:⁊ tūc fit residētia in fundo vrinalis. Si aūt venerit ppter amplitudinē oīm venarū.tūc talis san.venit sine dolore. Si venerit a debilitate renū est sicut lotura carnis magis trahēs ad albedinem ⁊ grossitiē. Et si est a debilitate epatis tūc etiā est sicut lotura carnis magis trahēs ad rubedinēꝫ ad colorē san. ¶ A causis aūt cōiūctis si sit ppt' aptiōeꝫ venarū tunc fit sine dolore nisi in loco vbi vena rumpit' ⁊ sang.exit mult' ⁊ sincer' vt dicit Aui. Et si sang.venit p viā eruptōis ab apate venit in magna quātitate mixt'cū sanie.⁊ apparuerūt signa apatis dicta in suis cap. Qñ venit mictus san.ppter rupturā vel scissuraꝫ in renibus sine apate ⁊ vlcere:tūc venit in magna quātitate:q₂ multū de sanguine venit ad eos cū aquositate ad eoꝝ nutrimētū. Et qñ venit a ruptura facta in venis vesice exit in pua quātitate:q₂ in ea nō ita exuberat san. q₂ qñ ad vesicā venit iam vrina venit colata ⁊ sine sanguine:q₂ nutrimētū suū recipit a puis venis a q̄bus solū suscipit nutrimentū. Qñ autē venit ab vlcere venit cū dolore loci vbi ē vlc' et exit in pua quātitate ⁊ exit sepatus ab vrina et in exitu ei' aliq̄ando fit difficultas ⁊ dolor ppter commixtionem saniei ⁊ putrefactiōis. Et si est ppter abrasionem venarum ille exit paulatim ⁊ est san.ad nigredinem decliuis.⁊ qñꝙ fetet vt dicit aui.maxie qñ venit a vesica. Si aūt venit ppter liq̄factionē carnis corporis:tūc adest dict' fetor corpis ⁊ debilitas ꝟtutis cū quo apparent mixte aliq̄ resolōnes sicut rasura pgameni.

Judicia in mictu sang. Primo q̄cunꝙ sanguinē sponte mingunt his de renib' vene rupturā sigt.4.āph.āp.80 ¶ Scdo si san.aut trūbos mingūt ⁊ strāguriā hñt ⁊ dolor incidit in pectine ⁊ sub vētre ⁊ pitoneō in vesica passionē sigt.4. amph.āp.81. ¶ Tertio si san.aut pus minxerint renum aut vesice vlcerationē signat.4. amph.amph.77 Iste amph.est verus trib' ɔditōib' obsuatis. Primo ꝙ talis mictura duret diu. scdo ꝙ in ill'mēbris vel aliq̄ eoꝝ sit dolor. Ter° ꝙ sit in pua quātitate. ¶ Quar° cū Aui.mixt' san.silis loture carnis signat debilitateꝫ digōnis ⁊ segregatōis a renibus aut debilitatē istaruꝫ in epate.⁊ signa distinctiua iaꝫ fuerunt dicta in signis. ¶ Quito nota ꝙ q̄uis ypo.dicat san. siquidē sursum qualiscūꝙ fuerit malū est.deorsuꝫ ꝟo bonus si niger exierit.tñ quātūcūꝙ exierit rubeus ⁊ clarus ⁊ in magna quātitate et p longū tēpus siue currat a menstruis vel emorro.vl'p fluxū ventris vel p vrinā nō erit bonū signū nisi cito p se quod melius est vl'p medicinā stringat' vel ad ictericū vel ydropicū indiuiduū ppareᵗ. ¶ Sexto dicit Gord.ꝙ mictus san. qñ venit a vesica tardius curat: quia non est membrum carneum sicut renes. ¶ Septimo sang.⁊ sanies diū cū vrina exeū

tes malū signū est: qꝛ vlcera in aliq̄ mēbrorū naturaliū incurabilia significat.

Curatio mictus sang. Ante curā particularem videas istos gnāles cañ. ¶ Primus est φ in mictu sang. ad distractionē san. ad partē oppositam et ad partem añcedentis mᵉ foris emittēdū flebotomia de basilica vena est celebranda maxime nouella existe egritudine ꝛ ꝑpter cōiunctā de sophēa si adhuc competere videatᷣ. ¶ Secūdus nulla a pnᵒ restrictiua stiptica debent exhiberi emanantis san. congelationē formidādo. vtilius ergo est sanguinē congelatū aut saniē repellere ꝛ vrinales vias inchoādo mundificare. ¶ Tertius mictus san. qui venit ꝑuiam crisis vel expulsionis superflui in quāto stringēdꝰ nō est nisi nimia corpis debilitate sumꝰ cōstricti opᵐ opari. ¶ Quartus. mictu san. a vesica vel renibus ꝓcedente post pfectā eoꝝ mundificationem cum frigidis ꝛ cōstrictiuis intus ꝛ exterius oꝫ subuenire q̄bus interdū de stupefaciētibus aliqua quātitas cōmisceatᷣ. ¶ Quintus labor ꝛ coitus ꝛ vini acuti potus ꝛ ciboꝝ speciatoꝝ opꝫ esse exptes hac egritudiē laborantes. ¶ Curatio particlāris. Posito φ fiat a causis pmitiuis ille remoueantᷣ ꝛ diminuātur. Tūc si venerit ꝑpter laborē vel eq̄tatiōeꝫ vt solet venire in habētibus lapidē in renibꝰ ꝛ vesica tūc adhibeatᷣ tranq̄llitas. Et si optet eos laborare pus flomentᷣ ꝛ dentᷣ bona dieta tendēte ad frītatē ꝛ labor eoꝝ fiat paulatī Si aūt venerit ꝑpter coitū ille talr euiteturꝛ vtatᷣ somno lōgo ꝛ dieta resumptina. ¶ A casu autem aut ꝑcussione si acciderit a q̄ ruptura accidit venarū vesice vel renum fiat cura sicut quādo venit a plenitudine corpis et ruptura venarū a largitate venarū ꝓcedētium ab epate vel renibus a debiliate renū figitur. et cura iam posita fuit in. c. 16. ab vlcere renū vel vesice si fiat ab apostemate eius. Signa ꝛ cura iam posita fuerūt in suis capl'is. ꝛ sic de alijs. ¶ A ruptura venarū si fiat mictus san. ꝑpᷣ repletionē vel a causis pmitiuis vel alʳ in pmis fiat flomia de epatica ꝑ talem enim flōmiā distrahitᷣ san. ab epate ꝛ a renibꝰ. ꝛ vꝫ in omi casu vbi ꝟtus ꝛ san. repl'o inuenitᷣ. Et si magis abūdat san. fiat flōmia de sophena. deinde mundificentᷣ vie vrinales a sanguine coagulato si ibi est dando decoctionē radicis fenᵗ et apij et acꝫori ꝛ yreos et ysopi ꝛ capilli ve. liquiᶜ ꝛ cicerū rub. ꝛ ista coquantᷣ in lacte. Deinde dentᷣ isti trocisci. ℞. balaustie ypoquistidos. fre sigil. sā. dra. añ. ʒ. iij. bolꝫabre. ʒ. iiij. gūmi arabici. ʒ. iij. et ß. aque plāta. qd̄ sufficit. fiant trocisci. detᷣ. ʒ. j. et ß. cum aqua plātag. Et dicit Rasis φ sumat carnes coctas cum sumach et succo vue acerbe. Et caueat a nutrimēto acuto ꝛ salso vel sumat trocis cos de terra sigillata dictos in c. de emoptoica. Sup locum percussionis ponatᷣ hoc emplm. ℞. boliarmenici terre sigillate acassie ypocq̄stidō licij sang. dra. añ. ℥. j. aque plantag aceti. añ. qd̄ sufficit fiat emplm supra locū a quo dubitatᷣ sanguinem ꝑuenire. ¶ Ab acuitate humoꝝ ꝓcedente vel a cibis calidis diu vsitatᷣ vel a potu vini acuti ꝛ nectaris ꝛ similia. tunc iubetᷣ fieri flōmia ꝛ φ vtatᷣ cibis frigidis ꝛ grossis g̃ssum chimū generātibus que frequēter dicta sunt et sunt herbe ꝛ fructus frigidi ꝛ stiptici ꝛ stet in q̄ete sine labore corpali ꝛ mētali. bonum est etiam φ illi calidi humores conuenienti farmaco expellantur ꝛ φ vtatur trocis cis supradictis. Si post rupturā apostematis renū aut vesice aut ab vlcere eorum mingitur san. cum sanie mixtus. tunc mūdificentᷣ vie vrinales dando aliquādo mūdificatiua diuretica ꝛ aliquādo cōsolidatiua ad sanandū vulnus sicut dictuꝫ fuit in suis capl'is. recurre ĝ ibi. Rasis autē. 9. Almans. componit medicinā in q̄ est vtraq; ꝟtus. ℞. se. melonū ꝛ citrulli ꝛ cucur. mūd. añ ʒ. xx. boliᶜᶦ gūi arab. thuris ping san. dra. añ. ʒ. x. opij. ʒ. iij. se. apij. ʒ. ij. fiāt trocisci pōderantes. ʒ. iſ. detᷣ omi die vnus cū. ℥. j. sirupi de papauere. ¶ Jubet etiā Rasis hoc colliᵐ ꝑ ꝟgam immitti quod vocatᷣ cōfectio collirij de cerusa. ℞. ceruse sarcocolle olibani gūmi arabici opij san. dra. añ. ʒ. ij. ꝶ collirīa ꝛ pus mūdificētur vlcera cū iniectōe aque mellis ꝑ siringā ꝛ post aliq̄ pars dicti collirij immittatᷣ destemperata cū lacte asine vel mulieris vsq; ad vesicam. Medicina Gordonij. ℞. 4. se. frigidoꝝ maioꝝ mund. añ. ʒ. xx. bolarᶜᶦ gūmi arabici thuris san. drac. se. papaueris albi dragagāti liq̄riᵉ mund thuris masᵗ mirre ambre grisie. añ. ℥. ij. cupullarū glandiū spodij cacabre sād muscatelliᶦ san. dra. acasß. fre sigil. mirtilloꝝ sumach coriand preparati. añ. ʒ. iij. squinanti ʒ. ß. conficiantᷣ cū succo plantag ꝛ ꝶ trocisci vel elecᵐ ꝛ vnus distēꝑatus cū lacte capre vl asine offeratᷣ vel iniiciatᷣ ꝑ siringā ꝛꝶ emplm sup locū q̄ cognoscitᷣ ꝑ dolorē. ¶ Recepta autem ꝑ congelati sanguis mūdificatione. si est in stomacho siue veniat ab ictu vel a sanguine narium; vbicūq; sit cōgelatus siue veniat a renibus vel in vijs eoꝝ si sang. congeletᷣ. vtatur eger istis trocis cis quos ponit Constāt. in. 5.

viatici in capitulo proprio in fine capituli. R. absin' et se. maratri et apij dauci storacis ru. se. melonis frodiu raphani pondus equalis da bibere cum lacte asinino vel aposimate de radicibus vel de cicere.

Declaratio in mictu sanguinis qui exit cum vrina mictus q recte vocatur mictus san. q̄nis q̄titas vrine que cum eo mittitur potest prouenire ab epate duobus modis a forti attractiua renu. Primo qz sanguis in se est subtilis no habens in se aliquam spissitudine et no pot coprehedi a retetiua et sic faciliter trahit et expellit tanq̄ superfluitas. Scdo mo fit qn renes cu sua forti attractiua attrahut magna q̄titate et illas ad vesica expellut cu forti expulsiua. ¶ Scdo sō scias q qn digestiua renu est debilis et no pot fieri segregatio pfecta tuc san. q mingitur est sicut lotura carnis. et talis exit absq dolore et d isto fuit dcm i ca° de dolore et debilitate renu. ¶ Tertio itellige q lz pm° can. dicat q in pn° dz fieri fl'a de basilica: et Aui. dicat q si fl'a copetat magis copetit sophene q̄ basilice. dico q Aui. itelligit post pncipiu ad euacuadus mam zunctam. Canon aut itelligit q̄tuz ad mam añtem. ¶ Quarto tu queris si vn' hz lapidem in renib' vel vesica et cu hoc migit sanguinem: et si tu das stiptica tu facis ad retetionem lapidis. Si das diuretica tu auges fluxu sang. dico q aliqn debemus dare vnu aliquādo aliud vel debem' ea comiscere. et sic faciut autores vt pz in eoz receptis na illa natura q ex materia hō generat carne ossa neruos et venas mistrando vnicuiq illud quo magis idiget mistrabit lapidi et vlceri illud qd eis mag necessarius existit. ¶ Quinto scias q san. qui venit a renibus et venis ante ipsos existetib' est magis comixtus cum vrina q̄ ille qui venit a vesica pp duo. Primum est qz via est longior et in longo trasitu melius comiscetur. 2° qz sang prouenienes ab epate et renibus e magis subtilis qz nondum est sepatus ab aquea suba que ei comiscet. et sic facilius vrina commiscet et expellit. ¶ Sexto nota q sang. pot ex emitti p virga aliqn no tn cu vrina et tunc no vocat mict' sanguis et h fit in hoie multum coeute: in quo spmate deficiete sang. emittit sicut dicit Ga' in libro de duodecim portis in ca° scdo sic. q autem spma ex sanguine secundario et alijs humoribus efficitur hoc ratione probat qz in mlto coitu spmate deficiete sanguis emittitur. hec ille. Et hec de lib° quinto.

¶ Laus deo vero et eterno viuo. Amen.

¶ Capitulum primum de anathomia genitalium membrorum in viris.

Ternus Et gloriosus creator omnium optimus deus mēbra genitalia condidit vt essent preparatoria et emissoria se. quo mediante animal generaretur et de non esse ad esse produceretur Aristo. autem in quinto de generatione animalium dicit q generatio aialiuz duplex hz pncipiu. s. mare et femella: mas aut est pncipium motus sicut forma: femina aute est principium sicut ma et ex comixtioe vtriusq fit creatura et comixtio vel generatio ebrionis. Preparauit ergo deus benedictus genitalia membra mari et femelle vt vnum semen principalius emitteret extra se. alterum aute vt et reciperet intra se. hec autez membra a sapientissimo deo totaliter fuerunt aptata et formata sic quoq et cetere corporis ptes ad op' et eorum officium exercendum q nec meliora nec perfectiora esse possent: q̄tum ad natura spectat et hoc bene insinuatur a Constantino in. 6° viatici ca° pmo. Istis autez genitalibus mēbris talis a creatione inserta est delectatio et appetitus vt vnuquodq animal ad conseruationem sue speciei et multiplicationez eius amaretur ita q sine amoris affectu nunq̄ generatio produceretur ad effectu. hic eni amor et delectatio his mēbris nutu diuino approbata fuerut: ne forte abominato coitu ab aialibus generatio perderet. ista autem genitalia membra sunt tria. scz vasa seminaria testiculi et virga virilis quorum anatho^a hic ponitur: ¶ Anathomia istorum talis est et pmo vasoru seminaliu. Sciendum q origo vasorum seminalium est a kili vena que pcedit a gibbo epatis et a borti arteria oriete a corde que p' multas reuolutioes venit: et ad ptes q sunt sub eis et sic arteria qua arist. vocat orti pcedente a sinistra auricula cordis ipsa eni post multas et diuersas ramificationes ad cudem puenit locum et ramis eaz sic iunctis sunt duo meatus procedetes vsq ad testiculos et ibi fiut amplores. et quilibet apprehedit totum testiculu et a testiculis eleuatur aliqn duo meat' iuxta collum vesice vsq ad foramen virge. primi ergo coductus an testiculos vocatur delatoria illi aut p quos se. expellit a testiculis vsq ad virgam et forame ei' vocant a medicis expulsoria. Testiculi aut duo sunt creati ex carne gladulosa et alba multu sili carni mamille in q̄bus

dealbatur mãm spermatis & assimilat colori eo4 & ad qđ iuuat aereitas veniēs cū ea vt dicit Aui. Bursa aūt testiculo4 siue pellis exterior orit a pelle totū corp⁹ cooperiēte. Lifach āt in fundo vētris in quolibet inguie sup os femoris ꝯstituit duos dindimos in quolibet inguine vnū a quib⁹ iferi⁹ dilatat & ampliat fiūt duo iteriores folliculi oua testiculo4 cōprehēdentes & ad ipsos ēt veniūt nerui sensitiui a cifach & a pāniculo nuche veniūt suspēsoria ipsos ꝯtinētia. Testiculi aūt sunt pncipiū radicale & fundamētū gñationis nec spma formā suā recipit donec fuerit in eis dealbatuz sicut vrina nō recipit formā suā donec in renib⁹ sit digesta & a san^e sepata ideo testiculi mēb4 pncipale dicunt q̄tū ad ꝯseruationē spēi. Uirga virilis est cōposita ex carne & pelle q̄ pcedit a carne & pelle q̄ sunt supra os pectinis & ad ei⁹ ēt ꝯpositionē nerui & musculi ab vltimis spondilibus veniūt a q̄bus vn⁹ neru⁹ magn⁹ porosus ꝯstituit. q̄ ps pncipalis est in erectiōe virge. Et ad istū pncipal'r currit vētositas. sil'r veniunt ibi vene a lili vena & ab arteria q̄ dr̄ or tiriam dicta ꝯueniūt ēt ad ei⁹ ꝯstitutionē prio vena a renib⁹ pcedēte vsq; ad foramē qđ ē in capite virge p qđ vrina expellit sil'r & vasa expulsoria spmatis a testiculis ad caput virge veniūt in vnū ꝯstituta & cū vena p quā vrina expellit cōmiscetur. & faciūt vnū foramen in capite v'ge. Implantata aūt est virga super os femoris. virga aūt erigit q̄n neru⁹ eius pncipalis & alie cōcauitates iplēt vētositate. & vene que in ea sunt iplent sanguine & humore & quādo arterie q̄ in ea sūt sang^e arteriali & spū & calore implentur que oīa in actu generationis summe necessaria existunt.

¶ Capitulum. 2^m de defectu coitus.

In actu generatiōis tria pncipaliter reqrunt vt dicūt autores. s. spūs vel vētositas erigens & ista pcedit a corde effectiue nō mal'r q2 cor cal'm est & in se nō ꝯtinet vētositates s̄ q̄n hō imaginat sup coitū vel virga al'r fricat & tangit: sicut est hō qui coitū indigeat pp semis exuberātiā: virt⁹ imaginatiua pcipit virtuti ꝯcupiscibili que est in corde. Cor aūt mediantib⁹ arterijs mittit calorē ad mē^a genitalia & spiritus q̄ ꝯuertit hūores in vaporem & ventū ex quo virga virilis iplet & erigit & hec est snia G'. 6. de inter. c. vlti. & ideo dicebat ꝯstātinus q̄ erectio virge fit a corde. Cor enī mādat toti corpori ventū spūalem. Dicim⁹ ergo q̄ cor ad actum gñationis mādat real'r nālem calorem & spūs & mittit vētositatē effectiue. ¶ Scđo requirit materia que s̄m Auic. venit ab epate. & s̄m Constantinū venit a cerebro p venas q̄ sūt retro aures q̄b⁹ icisis trāsuersaliter hō fit sterilis. ¶ Tertio reqrit nālis appetitus coeūdi. q̄ pcedit ab epate iuxta illđ Cogit amare iecur. i. epar ptim aūt venit a cerebro & dicit Rab. & Aui. Si ergo aliqs in oībus istis deficiat ꝑtvocari frid⁹ & maleficiat⁹. & si deficiat in aliq̄ s̄m diminutionē cā4: erit coitus dīnutio & fiunt multi ḡdus in defectu coitus. Defect⁹ tū cuiuslibet isto4 facit hoiem sterilē & cābit approximeron. i. coit⁹ defectū.

Cause defectus coitus quedā sunt pmitiue alie aūcedētes alie cōiuncte. Primitiue sunt magna friditas aeris circundantis nos & penetrātis que pōt esse tanta q̄ induceret palisim in mēbris genitalib⁹. Sil'r nimia caliditas dissoluens & resoluens ventositates & ꝯsumens mām vel non pmittens vētositatem generari. nā dicit Aui. in. 20^a. distinctione 3^i. c. de diminutione coit⁹ q̄ frigus & calor sunt simul cōtraria ventositati. nā frigus prohibet eius gñationē & calor resoluit ipsaz & mām eius & intelligit de frigore exteriori & iteriori. sil'r illud enī frigus exterius pōt īfrigidare vasa seminaria & renes & ipsum semen cōgelare. Aliam cām pmitiuā ponit Aui. in loco allegato. s. casus aut pcussio facta in capite a q̄ cerebrū debilitat ex q̄ debilitatiōe coit⁹ dīnuit vel aufert. Proinde coit⁹ multū nocet & debilitat pcussos in capite & extestatos. sil'r possumus itelligere de pcussiōe fcā in mēbris genitalib⁹ & in mēbris pncipalib⁹ & silia. ¶ Cāe aūcedētes sūt debilitas digōnis stoma^i icisio emor. q2 tūc fit nocumentū in q̄busdā vijs cōibus iacētib⁹ iuxta anū & v'gaz & testiculos. Et q2 istud mēbrū a quo icidunt emor. multū est vicinū mēbris gñatiuis. Sil'r possum⁹ dicere de ceteris mēbris vicis vt renes vesica & porivritides. Sil'r ēt possumus dicere de magnis egritudinibus toti⁹ corpis que in pn^o sunt cāe antecedētes & q̄n sunt cōfirmate vel vlteri⁹ pcedentes fiunt cāe ꝯiuncte. ¶ Cāe ꝯiuncte sūt paucitas vel totalis ꝑuatio rerū oīm vl' alicuius ad actū gñationis de nccītate reqsita4. s. mãe seminalis vel vētositat erigent & appetitus cū imagiatiōe amare cogent. cāe āt p q̄s res pdunt iā in pte fuerūt dcē in cāis pmitis & aūcedētib⁹. Et pūt esse alie cāe in mēbris genitalib⁹ aut ī mēbris pncipalib⁹ aut ī alijs mēbris vicis aut iter medijs. Et sunt mala 2° aut mollificatio in virga virili. Si cā est in testi-

culis aut vasis seminalib⁹ h̄ est q̄ꝛ in eis dn̄at aliq̄ mala cōplō simplex vel cōposita cū mā aut sine mā. Et si ē fritas cū siccitate est deterioꝛ. q̄ꝛ sicut testiū. ꝯ° calīa ꝛ hūida multū in actu gn̄atōis redūdat: sic eoꝝ frida ꝯ° hoiem sterilizādo fedat. Alia cā ꝯiuncta est defectus mēbroꝝ pncipaliū ita ꝙ aliq̄d eoꝝ vel oīa deficiāt in ope ei appropato vt dr̄ in pn̄° cāe istius. Alia cā ꝯiuncta pōt esse opilō in membris q̄ sunt inter mēbra pncipalia ꝛ genitalia. Alia cā pōt esse imaginatio forte eni imaginatur ꝛ recordat̄ rerū aliarū ex ꝯpositū. Et ideo accn̄tia aie vt est tristicia ira mala voluntas nocēt in isto casu. sil'r verecūdia. nā q̄ de aliq̄ femina verecundat̄ nil boni cū ea operabitur nisi eā frequēter assuefcat ꝛ ei familietur. sil'r etiā senectus. nā dicit Ga. cibus ꝛ pot⁹ somn⁹ ꝛ vigilia oīm etati cōia sunt. venerea ꝟo solū adolescētiū ꝛ iuuenū sūt āteriores ꝟoꝝ posteriores nō emittūt spma vel si emittāt ē ifectū et male fecundū ex̄is. 2. de regimine sanitat̄. c. 2. Alia cā est fritas ꝛ ebetudo spermatiq̄ q̄d n̄ pōt bn̄ moueri nec intrare mēbra. Et ꝙuis in aliq̄bus sit multū de spmate si coeūt: illud spma nō descēdet nisi aliqua pars que est liq̄da et aquosa: q̄ꝛ nec spma nec vasa eius calefiūt in actu gn̄ationis. Et erit aliq̄n quedam res quasi congelata vel liquida aliq̄ādo aquosa frigida sine delectatione.

Signa ponēda sunt fm̄ positionē cārū si q̄ fuerit a cāis pmitiuis p indicia ꝛ relatione patiētiū ꝛ socioꝝ cog̃scet̄ vt q̄ꝛ fatet̄ se fuisse in aere frido trāseūdo p mōtes et loca niuosa. vel dicit se fuisse in capite pcussum ꝛ extestatū ꝛ postea copulā cū muliere habere non potuit. sil'r possumus dicere de aliꝭ mēbris p̄cipue de genitalib⁹. vn⁹ eni bn̄s pulcrā vxorē retulit mihi se in guerra fuisse pcussum in inguine ꝛ pithoneon ꝛ expost fuit multū debilis in coitu. vn̄ vxorē nunꝙ potuit impgnare. forte eni tūc vasa semiaria fuerūt pcussa ꝛ dirupta ꝛ sic aliꝭ. Signa causarum ātiū q̄n est ꝓpter debilitatē sto'digōnis cognoscit̄ p doloꝛē ꝛ gūitatē in eo et p eructuationē acetosam ꝛ fumosam ꝛ p signa dicta in ca. ꝓpꝛio. sil'r si fuerit ꝓpter nocumētū illatū ab incisione emoꝛroidarū distinguit̄ a patiēte. Et si fuerit ꝓpter passiones mēbroꝝ circūuicinoꝝ signa dicta sunt supius ꝛ dicent̄ inferius in suis capl'is. si fuerit ꝓpt̄ mollificatōē nerui orti ab allzatim q̄ est pncipalis ps ꝟge aut ꝓpter malā ꝯplōne fridā istoꝝ vel alicui⁹ eoꝝ, tūc nō erigit̄ ꝟga cū aqua calīa nec cum tactu man⁹ mulieris: nec etiā fit manifesta ꝯctio q̄n ponit̄ ꝟga i aq̄ fria. ꝛ q̄n q̄ ē ibi erube ratio spmatiq̄ ꝛ exit leuit̄ sine erectōe ex q̄ seq̄t aliq̄n extenuatio corpis ꝛ cū h̄ appetit⁹ coit⁹ nō auferi. Si fuerit ꝓpter fritatē testiculoꝝ et vasoꝝ spermatiq̄ exit aliq̄n sine volūtate spma ꝛ repiunt̄ loca illa tactu frigida. Si est ꝓpter siccitatē. spma non emittit̄. ꝛ q̄n emittit̄ illud est in puissima q̄titate ꝛ cū maxia difficultate exit. ꝛ hoc accidit pl'im cū extenuatōe corpis ꝛ paucitate san. vt dicit aui. ꝛ dieta humectatiua eis cōfert. ꝛ si debilitas coit⁹ fuerit a debilitate cordis ꝛ ce' cognoscit̄ ex passionibus eoꝝ pn̄tib⁹ de q̄bus supius facta ē mētio sil'r de renib⁹. Q̄n aūt est ex defectu vētositatiq̄ cognoscit̄ q̄ꝛ videt̄ manifeste defect⁹ erectōis aliꝭ ꝟtutibus exn̄tibus saluis. ꝛ cū hoc adest appetit⁹ coitus. ꝛ dū tāgit mulierē exit aquositas ꝛ liq̄r viscosus. ꝛ istis cōfert ministratio rerū gn̄antiū vētositatem. ¶ Q̄n aūt est ꝓpter defectū motus spermatiq̄: q̄ꝛ spma est fridū flāticū nō aptū exitui in hoꝛa coit⁹: tūc illō exit post coitū liq̄dū ꝛ in magna q̄titate ꝛ frig^m. ¶ Si fiat a fritate testicl'oꝝ ꝛ adest paucitas piloꝝ in eis ꝛ paucitas appetitus ꝛ semē tarde exit ꝛ frigiditas tactu repit̄ ꝛ se. ē frigidū et grossum. A calītate aūt testiculoꝝ raro venit paucitas coitus. Pōt tn̄ venire sterilitas scꝫ q̄n se. mulieris ē calidū maxime ꝛ tūc iste sunt ml'ti appetit⁹ ꝛ testiculi ꝛ ptes vicine sunt pilose ꝛ vene late ꝛ se. cito expellit̄. Siccitas autē cognoscit̄ p paucitatē semis ꝛ habitudo est sicca ꝛ extenuata ꝛ paucitas coitus sufficit eis. De istis aūt cōpl'onib⁹ satis repies. 2. teg' trac. de testicl'is q̄ nō opꝫ hic repetere. Si aūt est a q̄titate diminuta mēbroꝝ genitaliuꝫ: h̄ scit̄ visu vel tactu. nā aliq̄s vidi habentes ita paruā virgā sicut vnus puer. 2. annoꝝ. si fit ex accn̄tibus ex relatōe infirmi habet̄.

Judicia in debilitate coitus pmo'a ꝓximo q̄n venit ꝓpter putatez genitaliū in viris nō recipit curationē in etate pfecta. ¶ Scdo viri cū multis mulierib⁹ se associātes vasa seminalia h̄nt debilia in radice: iō raro gn̄ant vel q̄d gn̄ant cū vxore est imbecille. ¶ Tertio dr̄ ꝙ incisio venarū que sunt retro aures ex trāsuerso vel cauterizate sterilizāt hoiem. Ego aūt frequēter feci i eis flōmiā in viris ꝛ in mulierib⁹ q̄ postea in sobole fuerunt fecūdi. ¶ Quarto dicit Goꝛd. ꝙ pingues nō sūt potētes in coitu sicut extenuati ceteris paribus: imo citi⁹ deficiūt. ꝛ cā est: q̄ꝛ pingue do arguit frigiditatē ꝛ extenuatio calītatem

τ calī potētiores sunt frís. Scōa cā est q2 ma cri hñt vias latiores. iō materia citius potest fluere. ¶ Sexto iudicat cū eodem. pueri et de crepiti et ebrij et crapulosi et debiles ex infir mitate et qui habēt virgā nimis longam aut breuē: non gñant aut raro. Aristoteles tamen dicit ꝓpter senes ꝙ homo et equus generant tantū quantū possunt coire.

Curatio debilitatꝭ coitus. In pmis si fuerit a causis pmitiuis vt ē incisio vasoꝝ spermatꝭ vel ꝓpter fracturā ner ui qui orit ab allratim vl' si fuerit ꝑpt ineptā xge vel testiculoꝝ puitatē vel ꝑpt decrepita tem nō opꝫ laborare. Itē si fuerit ꝓpter alias causas pmitiuas: remoueant ille τ ad suū re ducat ꝓpositū. Silr si fuerit ꝓpter defectum mēbroꝝ pncipaliū vel genitaliū vel eoꝝ pas siones remoueant. Et si fuerit a paucitate sp matis: deuf medi^e τ ciba^a multiplicātia spma silr dicendū est de vētositate erigēte. ¶ Istis sic ordinatis τ execuꝭ videam⁹ si est paucitas sanguis τ spermatꝭ. tūc nutriant bonis cibis calis τ hūidis sanguinē multiplicātib⁹ vt ide sperma gñet: sicut sūt caro mutonis ānualis et galline pingues τ iuuenes τ pulloꝝ ei⁹ suo tēpe capones ꝑdices fasiani coturnices pulli colūboꝝ anates τ folce passeres et cetere pue aues vsuales et cerebella eoꝝ cicera multum valēt. τ cū istis misceant ꝫꝫ^r cinamomū τ car damo^m τ aliqd de aromatib⁹ τ digestiua pma et scōa confortet. vtat etiā rebus faciētib⁹ ere ctionē: vt sunt ille q̄ gñant nō excedētē vento sitatē. τ hoc in pma τ scōa digōne: vt sūt fabe cicera fabe fracte citrulli legumina risum na pe rape pastinace baucia dactili fic⁹ recentes vue mature dulces recētes. Ista cibaria non sumant ad replōne: q2 tūc magis impedirēt ꝙ iuuarēt coitū. q2 vt dicit Gal. multus enī cibus nō nutrit: sed solū ille qui bene digerit ista eī vtplurimū sunt viscosa τ multi nutri menti q̄ etiā retinēt in se vētositatē ꝫ vsq ad scōam. τ forte tertiā digōnē rōne grossitiei et ventositatis. vꝫ etiā lac vaccinū τ ouinū. Illa aūt q̄ incitāt xtutē gñatiuā sunt spēs et aro mata. sicut inferius fiet mētio. Et ad idem vꝫ tactus τ colloquiū cū muliere iuuēcula: qu ia senes naturalē calorem iam amiserūt. τ cum tactu illarū pcipue māmillarū τ membrorū genitaliū τ oscula iuuāt. ¶ Medicine ad coi tū appropate τ pmo semina sunt cruca sinapi semē napi τ cauliuꝫ τ vrtice lupini dulcorati tritū coctū. lupini eī dulcorati τ cocti sic vē dunt in ciuitate vlisbonēsi: hñt in se xtutē in flatiuā cepe τ baucia τ nastur ciuꝫ ortolanum spagi τ raphani τ cardamomū τ sisami fenu greci decoctū cū mel le macropip se. lini τ gna de been sisamū τ silia grana ad idē sunt cice ra fabe pisa herbeles faseoli triticū coctū cuꝫ pingui carne τ spēbus cortices et herba sunt cinamomū macis. medulle aūt sunt gna pini feniculi amigdale dulces auellane. gūme sūt dragagantū assafetida qm̄ inflat multū. Naꝫ cū infrigidat⁹ bibit de ea aureū vnū cū vino pstat ei magnū iuuamētum. Radices xo τ li gna sunt been τ zedoar^m radix iringi radix co sti dulcis radix satirionis. nam ipē est fortꝭ in erectōe xge radix spagi radix cardi cepe rape napi cepe ꝓprie assate squilla assata in parua quātitate ꝫꝫ^r τ ꝓprie conditū azaꝝ galangꝭ pi ret^m hermodactil' cipus. ¶ Alia que sumunt ad coitū ƀm aui. sunt stellio lacert⁹. sed ƀ duo nō mihi placēt ƀ stinc⁹ pcipue ps vmbelici τ renes et sal eius in quo fuit salitus τ cōit ca pimus aīaliū vsualiū vt est taurus τ yrcus τ aries τ verro τ aper τ vulpecula papos et te sticulos τ de piscibus capim⁹ locustas cācros marinos yranes τ aliq̄ cōchilia parata cum bonis spēbus et odoriferis supdictis vt ꝫꝫ^r et aleca salsa τ interiora eoꝝ τ pcipue ad stimu landū. Et de aqs dulcib⁹ capim⁹ lauqtas ra bas alosas τ pisciculos q̄ hñt magnū caput q̄ dicunt cauillati. Oia ista parata ꝓut decꝫ iu uant ad coitū. τ vꝫ bonū vinū odoriferū τ mu stū in pua quātitate. ¶ Medicine composite metridatū vꝫ ƀm Auic. τ vꝫ diamustū τ pliris cū musco. τ ꝑpe cui accidit ex debilita^e ce' aut cordis. τ vꝫ aromaticū rosatū ƀm hebe^c τ ma xime illi cui accidit ex debilitate stomachi. τ valet diambra in pmo casu. τ q2 ābra ꝯfortat cor τ diastitirion τ diasꝑmatō τ elec^m de semi nibus ƀm Ga. et Rab. 5. almāƀ. c. de his q̄ au get sperma τ Auic. Cui⁹ hec est recepta. ℞. se. baucie se. napi τ cepaꝝ radicis spagi τ se. eru ce. et se raphani τ pinearū mundō lingue auis radō yringe τ saturionis costi dulc̄ ꝫꝫ^r piperis lon. semis nasturci oim añ. ʒ. iij. cum melle. ℞ elec^m. dosis est. ʒ. iij. cū. ℞. j. lactis stati mulsi et cuꝫ penidijs. ¶ Ualet etiā elec^m de nucleis ƀm Rab in eodē loco. ℞. amigdō. dulciū auel lanarū nucis indicis mundō calcal. i. sterc⁹ tre mule arboris zeiben. i. pipis nigri fisticoꝝ pa stinacarū pistacearū. añ. ptes eq̄les ꝫꝫ^r piper lon. se. pionie añ. tertiā partē vni⁹ zuc̄ quātuꝫ suffic. ℞ elec^m ꝑ bolos ad modū opiate sumat de eo de mane ad magnitudinē oui. ¶ Medi cina Rab que valet habētibus corpora sicca

℞.lactis vaccini.℞.ij.mane granate.℥.ij.coquant ad mellis spissitudinē ꝛ sumat q̄tidie.ʒ.xx.in potu: et post sumat pisces assatos in veru vel supra prunas cum cepis. Deinde bibat mustū vel vinū maturū grossū ꝛ assuescat vitella ouoꝝ cū pul.ꝫ¹. ¶ Unguētū erigēs virgā ꝛ est Rab in eodē loco.℞.olei de lilio.℥.ij.castorei.℥.j.misceanť ꝛ in eis ponať euforbij piperis ꝛ sinapis añ.ʒ.j.musci.6ᵃᵐ ptē vni⁹.ʒ.℞ vnguentū quo vnganť renes ꝛ femora ꝛ mē in circuitu.s. virga ꝛ pitoneon. Medicamen Rab.ibidē cū quo virga cito erigiť. Aureus.j. assefetidē misceať cū melle cū.℥.j.vini puri per duas horas ante coitū sumat. ¶ Stephanus arnaldi iubet fieri talē cibū carnis musculoꝝ mutonis.℞.ij.per noctem carnes incise minutim coquantur cū ciceribus in aqua: tunc adatur coriandri sicci ꝛ triti.ʒ.j.ceparum coctarum sub prunis.℥.ij.teranť oīa simul ꝛ bulliāt ad spissitudinē:tūc addať ꝫ¹.ʒ.ij.pipis.ʒ.j.offeratur cū ouis ꝛ pōt addi galanga ꝛ silliaːaugct sperma ꝛ coitum. Pōt vti istis el'ctijs ꝯm omnes pluris cū musco potio muscata. Diantos cū musco.diagalāga.diamēta.diatrion pipereon.diasatirion acutis cū renib⁹ stincoꝛū et.ꝫ¹.conditi: et radix iringi conditi cum melle vel zuc°ꝛ spēbus. ¶ Medicia magri de gordonio de qua dicit ꝙ nō dꝫ reuelari nisi filijs ℞.vitella ouoꝝ butiri recētis priapi tauri cicerū galangē satirionis zedoarij ꝫ¹ cōditi mēte testiculoꝝ galloꝝ.añ.℥.j. cerebelloꝝ colūboꝛū ꝛ passeꝛū bn̄ cocē ꝛ assatis vel suffrixoꝛū cū axūgia gallinaꝝ.añ.℞.6.medulle nucꝗ idice:medulle pineaꝝ fisticoꝝ iuiubarū amigd. dulciū se.malue.se.mercurialis auellanaꝝ ex corticarū.añ.℥.ij.se.eruce garioff.ꝫ¹.pipis lō. ꝛ nig'ligue auis se.bulbi ciamomi.añ.℥.se.coquanť cū lacte ouino ꝛ fortiť ꝯteranť ꝛ addātur caudaꝝ stincoꝝ.℥.6. totū ꝯficiať cū melle rob. Puluis ad idē.℞.papi tauri eruce pipis garioff.cardamomi testiculoꝝ vulpis.añ.℥.6. caudaꝝ stincoꝝ.ʒ.iij.℞.puluis detur cum ouo sorbili. ¶ Medicina curialis pōt ordinari sic ex intētione nostra in defectu coit⁹ ꝛ in fridis ꝛ maleficiatis que facit ad erectionē virge ꝛ stimulationē ꝛ multiplicatonē seminis. Recipe ꝯserue yringoꝝ testiculoꝝ satirionis in cōserua existentium ꝯserue baucie.añ.q̄rteriū.j. carniū dactiloꝝ mūdatoꝝ a filis.℞.6.gnoꝛū pini auellanarū torrefactaꝝ fisticoꝝ.añ.quarte.j.se.bulbi semis maioꝛane se.napi ꝛ pastiace ꝛ mercurialis se. eruce. añ.ʒ.j.lingue auis. ʒ.j.pipis al,ꝛ lon.galāge cardamomi.añ.ʒ.ij. ꝫ¹.conditi.℥.ij.testiculoꝛum vulpecule siue alopicis exsiccatoꝛum testiculoꝛum leporis exsiccatoꝛum priapi tauri.añ.ʒ.iij.medulie nucꝗ idice.℥.j.omnes conserue pistentur cum zuccaro cocta incoꝛpoꝛentur ad ignem addendo spēs ℞ ad modum manus xp̄i vel ad modum citromati in caciola. Alij coquunt in lacte vaccino cum cerebellis colūbarum ꝛ passerum ꝛ testiculoꝛum galloꝛum ad spissitudinē ꝛ lactis cōsumptionem ꝛ additis speciebus ꝛ zuccaro faciunt ad modum restaurātis ꝛ ℞ in magna q̄titate:vt diutius duret addendo semp caudarum stincoꝛum cum suis renibus.ʒ.ij. Pul. ad idem.℞.costi dulcis.℥.6.spice celtice.ʒ.iij.carpobalsami xilobalsa'añ.ʒ.j.ꝛ.6.ꝫ¹albi garioff añ.ʒ.ij.musci fini ambre grisie.añ.ʒ.j.℞ puluis ꝛ sumatur cum ouo soꝛbili. ¶ Unguentum.℞. olei sinapi olei nucꝗ indice olei castoꝛei.añ.℥.j. misceantur vnguantur genitalia ꝛ partes vicine. Habentes autem approximeron vel ipotentiam coeundi si cum istis diu vsitatis non fecundatur iam de sobole habēda sunt desperati ꝛ a pulcris iuuenculis in diuoꝛtijs matrimonij audacter expellendi ꝛc̄.

Declaratio in debilitate coit⁹ ꝛ approximeron. ¶ Primo nota ꝙ sperma nil aliud est q̄ supfluitas alimēti que in substantiam rei nutriende non trāsit ita ꝙ supfluit in q̄titate post quartā digestionem. Ideo Auicēna dicit ꝙ sperma est superfluitas quarte digestionis que fit cum cibus dispergitur in membris resudādo a venis tertie digestionis.iam completa est humiditas ꝓxima congelationi ꝛ conuersioni in mēbrum ꝛ est de humiditate ex qua nutriuntur mēbra dura vt sūt vene arterie ꝛ nerui propterea illi a quibus multum de illa materia expellitur ꝑ coitum habent neruos ꝛ ligamenta debilia. ꝛ ideo dicitur ꝙ coitus oībus neruoꝛum egritudinibus valde existit nociuus ꝛ ꝑpterea etiaꝫ qꝛ vasa seminaria in quibus sperma aggregatur oriuntur a venis que sunt sub renib⁹ ꝑpe eos qui procedūt a vena lauli ꝛ aboꝛti trachea arteria necesse est ꝙ sperma sapiat nām cordis ꝛ cerebri ꝛ epatis. qꝛ etiam vasa seminaria non sunt sine neruis.necesse est etiaꝫ ꝙ influentiam caloꝛem ꝛ spiritus ab eis recipiat sperma in hoꝛa coitus ꝛ virtutē ēt infoꝛmatiuā que disponit de vtroꝗ semie ꝛ de mēstruis q̄ veniūt in adiutoꝛiū vt foꝛmeť ēbrio ꝛ ꝑpareť ad receptionem aīe rōnalis a deo creande. In istis enī vasis spermaticis san.ꝯuertiť ī spma vt dicit Galienus.in libro de.12. poꝛtꝗ cap°.2.

¶ Scdo nota q aristo.in 2°.de gñatione aīa-
lium dicit q vir hz spma qd active concurrit
ad gñationē fet⁹ mulier aūt bm ipsum non hz
nec emittit spma in coitu s solū mēstruū. Sz
si hoc esset verū qro ad qd vasa seminaria fue-
runt pducta in mulierib⁹ vł duo testiculi ī an-
gulis matricis ad qd fuerūt positi nisi ad de-
albandū san. ibidē venientē ⁊ vt conuertat in
sperma. Recita ēt mihi quare qñ mulier coit
⁊ nō cōcipit: cur vestigia san. in expulsis a vul
ua in pānis vel alibi nō appent nō vr. Aliter
⁊ melius pscrutatus est Ga⁹ micro.teg¹.c.1.⁊
Aui.in fen.20.c.de spmatis causis.⁊ Ga⁹ scri-
bit sic ibi ad pedē littere sic inqt G⁹. Sperma
hominibus descēdit ex omni corporis hūore
que fit ex subtiliori natura.4.humor. Habet
aūt hoc sperma neruos ⁊ venas pprias attra-
hentes se a toto corpore ad testiculos q nerui
⁊ vene ex fricatione viri ⁊ mulieris emittunt
illud: sicut ex collisione ferri ⁊ pe^e eijcit ignis.
Et hi nerui ⁊ vene diuersi sunt a venis ⁊ ner-
uis vrine. vrina enī pprios suos meatus hz ⁊
illud. s. sperma viri fortius est ⁊ calidius sper-
mate mulieris muliebre vo nutrimentum est
spermatis virilis. hec ille. Et seqtur illud ergo
sperma ex subtiliori materia.4.humorū pro-
creatum coeundo emittitur cōpletū atq tunc
sperma mulieris associatū recipit cū quodaz
spū in matrice vbi pinguescit ex matricis ca-
lore ⁊ spiritu per arterias ad mrīcē attracto.
Alius enī est spūs ille qui venit p arterias sub
tiles ⁊ fouet matricē exterius. Et alius est qui
cū vtroq spermate in eā intrat: ⁊ ille est spūs
qui nō pmittit exire spiritū interiorē sed con-
stringit ad fouēdum infantē. Postea vo venit
in matricē. alius spūs quidē exiēs ex subtilio-
ri natura sanguis qui iungens se spmati ver-
tit illud in nām carnalē per matricis calorem
sicut epar vertit flā in sanguinē p venas in q-
bus fortiter opatur opationē suā cuz virtute
fell. hec ille. ibi. c.1. Modo habes hic intentio
nem Ga⁹ ⁊ qūo mulier hz sperma: ⁊ hoc idē cō
firmat Ga⁹.5°.ampho.cōmento.47. ⁊ habes
qūo sperma viri ⁊ mulieris cū san. mēstruo in
trant subam fetus. ⁊ qūo cū vtroq spermate
descindit spūs gignitiu⁹ qui format embrio-
nem. ⁊ qūo ille spūs iuuatur a calore mrīcis ⁊
a spiritibus q ad ipsum veniunt ⁊ habes qūo
sperma est pductū ex subtiliori nā.4.hūorum
⁊ habes qūo p pprias venas ⁊ neruos venit
ad testiculos. Iste oēs predicte ppositiones
cōtinent in predicto originali. ¶ Tertio circa
dicta dubitat vtrū in spmate sit aliq virt⁹ in-
trinseca iformatiua cōplēs gñationē fet⁹. Et
vr q nō qr seqret q in oī cōceptione gñarent
duo fet⁹ vn⁹ masculus ⁊ ali⁹ femella. pñs ē fal-
sum: pz pña: qr sicut cū spermate viri descen-
dit spūs silr ⁊ mulieris spmate. Nā sicut spūs
viri ducit a qttuor mēbris pncipalibus rōne
quor habet spm generatiuū resultātē ex alijs
tribus spiritib⁹. s. vitali nāli ⁊ aīali: ēt in sper-
mate mulieris silr fierent ⁊ sic essent due vir-
tutes iformatiue insimul qd est falsuz: qr in oī
effectu oz q sit vnum agens ⁊ aliud patiens.
¶ Scdo sequeret q mulier posset p se cōcipe
cū hēat locū ydoneū scz mrīcē ⁊ hēat sperma
⁊ ēt hēat illos spūs gignitiuos siue virtutē in
formatiuā: qr eadē rōne q pcedit a viro eadez
rōne pcedit a muliere. In oppositū est Ga⁹ in
libro de.12.portis in ca°.pmo ⁊ pbat rōne sic
nisi esset aliq virt⁹ itrīseca in gñatione fet⁹: se-
quitur q talis gñatio nō eēt fortior gñatiōe
cultor ⁊ gñatione plātarū. pñs est falsum ⁊ ꝯ
Arist.2.2°.de aīa vbi dicit q pfectissimū opm
est vnūquodq sibi sile gñare. pña tz qr sicut ī
illis agens ⁊ forā sunt ab extrīseco ita h eēt ni
si aliqd iformatiuū eēt. iterū seqret q mulier
p se posset ɔcipe sine viro: vt pbat bm G^m ⁊ sic
vir eēt supfluus. accidit enī interdū q mulier
somniando spmatizat ⁊c. ¶ Pro isto dubio nō
q virt⁹ iformatiua embrionis añ aīe rōnalis
ifusionem mult modis noiat. Aliq vocāt spm
genitiuū decisuz a pentib⁹ cū ipso spmate. Ali
qui vocāt virtutē regitiuā. alij iformatiuā ⁊ vo
cant ēt discretiuā. ⁊ vocat ēt itellect⁹ practic⁹
vocat spūs gignitiu⁹ qr nō vr q aliq res cum
spmate possit emitti nisi spūs vel calor nālis
⁊ vocat regitiua qr sicut p regitiuā corpis ip-
se cibus digerit ⁊ vnicuiq mē° sua por° tribui-
tur ita p illā virtutē spmata ⁊ mēstruū alterā
tur ⁊ pparant q qdam ptes terree siue grosse
ɔuertunt in ossa: ⁊ qdā ptes viscose in neruos
⁊ quedā aquose in carnē ⁊ sic de alijs vocat ēt
iformatiua qr iformat ⁊ figurat disticta ⁊ di-
uersa mēbra vocat distictiua pp distinctionē
in ptāte ⁊ opatione organor: ⁊ p hoc differt
a ɔturte nāli scz a calo vel frio cui⁹ vna ptās
vnū organū vna opatio mō ista hz distinctas
partes sicut de semine plātar videm⁹ q pdu-
cit stipites ramos ⁊ folia ⁊ cortices. Ita de se
mine aīaliū vegetatiua diuersas opationes ⁊
ptātes pducit ⁊ ibi sunt diuersa organa: qr ibi
est organū q fit visio ⁊ organū q auditus ⁊ sic
de alijs. sic ēt fiunt diuerse opatiōes spē diffe-
rentes. Dicit ēt intellectus practicus qr sic in
tellectus practicus mediante vno instro sic est

dolabrum vel serra pōt facere diuersas figu-
ras specie differētes qd̄ nō posset facere agēs
nāle. q2 si agat diuersos effect⁹ mediāte eodez
instro: hoc fit pp diuersitatē materierū3: sicut
sol desiccat lutū ꝛ liq̄facit glaciem. sic ista vir
tus formatiua mediante eodē instro. s. calore
nāli in eadem mā homogenea. s. spermate vel
mēstruo facit ꝛ format diuersas formas spē
differētes. Dicitur ēt imago mūdi: q2 sicut pri
ma causa dr̄ imago mūdi eo q2 virtualr̄ in se
cōtineat effect⁹ mūdi: ita etiam ista virt⁹ in se
hz plures effect⁹ quoꝝ ē productiua. Sic etiā
posset dici aīa. q2 sicut aīa in corpore exercet
plēs opationes mediante spū vitali ꝛ natura
li ꝛ aīali ꝯuertēdo cibum in subām mēbri. ita
ista virt⁹ ꝯuertit istū sanguinez mēstruum vel
sperma in mēbra: pp qd̄ dicit Ga⁹. in meg⁹. c.
pmo q̄si ad. 16. lineas: ꝙ coeundo spma mitti-
tur cōpletū ꝛ aīatum atq3 tūc spmati mulie-
ris associatū repit̄. Ga⁹ etiam in loco allegato
vocat eam īteriorēm nām vbi dicit. Hec enim
interior natura semp mittit armoniam suam
ad nutriēdum corpus ītus ꝛ extra. ¶ Secūdo
nota ꝙ ꝯtrouersia est īter Ga^m ꝛ Aristotelem:
q2 Ga⁹ in eodē loco dicit ꝙ spma viri ꝛ mulie
ris cōmiscentur adinuicem: vt statim dicetur.
Aristo. eni dicit ꝙ mulier nō habet sperma: s3
mēstruū loco spmat̄. Et dicit ꝙ a muliere nō
exit aliquid nisi passiuū: ꝛ cum spermate viri
quicq̄d exit est actiuum. Sed medici cū inten-
tione. Ga¹ dicūt aliter ꝛ dicūt verū: ꝙ tam vir
ꝙ femia hn̄t sperma nō cōitate nois s3 vniuo
ce. vt dicit Aui. 20ª. distin. 3ª. c. 3. de causis sper
matis. ꝛ subdit ibidē. Et in vnoquoq3 spmate
est virtus formādi īsimul actiue ꝛ informādi
passiue verū semē masculinū est forti⁹ in virtu
te a qua ē īceptio formatiōis iussu dei. ꝛ semē
mulieris est plimū in virtute a qua est princi-
pium formationis idest recipiēdi formā. Con
ueniunt ergo spmata viri ꝛ mulieris in matri
ce: ita ꝙ spma maris in spmate mulieris nāli
ter intēdit īprimere formā eius a quo descīdi
tur: ꝛ semē mulieris in sua actione intēdit su-
scipere. Et dicūt aliqui ꝙ illud agit spma viri
in spmate mulieris qd̄ agit fermētū in pasta.
sc3 ebullitionē ꝛ calefactionē. ꝛ vtrūq3 agit in
reliquū: ꝛ vtrūq3 patit̄ a reliq̄. Et in ista actio
ne mediante vētositate eleuāte fiūt ampulle.
Et in quolibet istoꝝ spmatū sūt spūs vitales
nāles ꝛ aīales: qui mouēt illam mām quolib3
genere motus quoꝝ quodlibet intēdit ad ge-
nerationē. Et ex istis resultat dicta virt⁹ infor
matiua questot noibus denoīat̄. Et ad istam
actionē ꝯcurrit sang. mēstruus ad supplēdum
in materia. Spūs eni vitalis intēdit ad rege-
nerationē cordis nālis ad gn̄ationē epat̄ aīa-
lis ad gn̄ationē cerebri. In medio ḡ nascitur
q̄dā vesicula: q̄dā ēt a pte supiori ppe primā3
vna alia a latere versus inferius. Ex pma q̄
est in medio format̄ cor. Ex supiori formatur
cerebrū. ex īferiori ep. ¶ Sed qd̄ istoꝝ formet̄
pmo sunt opiniones. s3 mihi vr̄ ꝙ cor. ¶ Istis
sic positis sit pma ꝯ°. Cū spmate viri ꝛ mulie
ris in coitu emittit̄ calor ꝛ spūs pbat̄ cū alijs
supfluitatib⁹ mittunt̄ calor ꝛ spūs. ergo cum
spmate qd̄ gn̄ationi est deputatū. t3 ꝯn̄a p lo-
cum a maiori. an̄s appet. q2 cu3 vrina emittit̄
calor ꝛ spūs q̄b⁹ mediātib⁹ ptes leuiores mit-
tuntur sursu3 ꝛ g̃uiores deorsum: rōne quaru3
in vrina iudicat̄ de regionib⁹ corporis p vrinā
īmo ēt cū aqua ydropicoꝝ cū extrahit̄ in inci
sione vel aliter euacuat̄ spūs ꝛ nālis calor. iō
nō d3 trahi nisi paulatino mō: vt dicit Ga⁹ in
de fe. ad glauco. c. 14. ꝛ Aui. ꝛ alij. Istam etia3
ꝯclusionem t3 Aui. Scd̄a ꝯ° talis. calor ꝛ spūs
manēt cū spmatibus in mr̄ice. p3 p Ga^m in li°
de. 12. port̄. 3ª ꝯ°. Ille spūs seu virt⁹ īformati-
ua nō remanēt in corpe in ītroductiōe aīe. p3
q2 al's sequeret̄ ꝙ idem spūs esset organicus
ꝛ nō organicus. ꝯn̄s falsum: igit̄ ꝛc. ꝛ falsitas
ꝯn̄tis p3. q2 si fieret organicus ꝛ maneret cor-
pus: exerceret opa mēbroꝝ organicoꝝ: ꝛ non
oporteret ꝙ aīa. ītroduceret̄ qd̄ est absurdu3.
¶ Ad rōnes ad pmam q̄n dr̄. in q̄libet gn̄atio-
ne gn̄arent̄ duo fetus: negat̄ ꝯn̄a ꝛ ad pbatio
nem dico ꝙ nō q2 ꝙuis in vtroq3 spmate sit
virt⁹ gn̄atiua: tn̄ spma mulieris cū suis spiriti
bus mag̃ ꝯcurrit in actu gn̄ationis passiue. s.
vt recipiat īpressiones spūum spmat̄ viri. Ad
aliā q̄n dr̄ ꝙ mulier p se posset concipe: nego
ꝯn̄a3. ꝛ ad pbationē negat̄: q2 ibi deficit agēs
pncipale. s. spma viri: ꝛ spūs cū eo missi. Sed
circa tertiā ꝯclusionē in qua dr̄ ꝙ ille spūs gi
nitiuus deficit in introductione aīe s̄m aliq̄s
vt pbat rō. ꝛ dicunt ꝙ sic̄e est de eo ꝛ de motu
piectoꝝ. imaginatur aūt ꝙ in re proiecta est
aliq̄ virtus ꝯtinuās s̄m motum virtute primi
pijcientis que virt⁹ deficit ī istāti q̄n proiectū
est in termino. Ita ēt imaginari debemus de
ista virtute īformatiua q̄ manet in spmate vs-
q3 ad pmū instans eē illi⁹ aīati. ꝛ ēt q2 ī instā-
ti desinat esse quādo primo aīa est introducta
ꝛ exercet opationes illius anime que sunt nu
trire ꝛ augmētare. ¶ Quarto nota in ordie no
tabiliū ꝙ dimissio coit⁹ per multu3 tp̄s est cā
debilitatis etia3 paucitatis eius in viris ꝛ in

vtroq̃ sexu eo q̃ aĩa obliuiscitur eius: vt ponit Aui. in loco allegato. tunc enĩ natura non est sollicita in gñatione spermatis sicut nõ est sollicita in generatione lactis in mãmill' oĩm femellarũ remouẽtiũ filios suos a lactatiõe.

¶ Quinto adhuc dubitatur de veritate tertie cõclusionis: in qua dr̃ q̃ talis spũs nõ remanet in corpe in itroductione aĩe. Sed tu dices ex quo idẽ calor nãlis ⁊ humidũ radicale deci sum a pncipalibus mẽbris remanet p totum tps vite. ⁊ vr̃ q̃ idem spũs in eis exñs dz sibi remanere. tz ɔña q2 multo magv r̃ de illo spũ formatiuo q̃ de alijs spiritibus ⁊ calore q̃ cõtinue patiuntur trãsmutationez. ɔñs pz. q2 nisi illa duo. s. calor naturalis ⁊ spũs ⁊ humidũ radicale remanerẽt a pn° generatiõis nõ posset dici q̃ aliqs filius fuisset ex suba pentum. Ad hoc dicẽdum est: q̃ pp istas ⁊ alias rationes aliqui ɔcedunt cõtrariuz dicte qõnis esse verũ. ⁊ dicũt q̃ Ga' ⁊ Aui. dicãt ɔ̃riũ dicte qõnis esse verũ in libro de spermate. c. 1. Et hoc etiam tz egidius in suo tractatu de formatione hoĩs. ⁊ credo q̃ medici sunt eiusdẽ intẽtionis. q2 facilius vr̃ se in corde cõseruare q̃ ipm cor de nouo formare. nec esset rõnale q̃ totuz humidũ radicale esset ex suba matris cũ spiritibus ⁊ calore radicalibus verũtamen phi vt Aristo. in. 2°. de gñatione aĩaliuz asserũt dictã tertiã cõclusionẽ esse verã. ⁊ sic sunt due opiones sicut de igressu spmatis in subam fetus.

¶ Sexto clarificat Gordonius dicẽdo q̃ ventositas erectionẽ faciens venit a corde nõ mãliter s̃ effectiue. Uirtus enĩ imaginatiua cum imaginatur coitũ cũ sit vna de virtutib' supioribus precipit virtuti cõcupiscibili que est in corde. ⁊ illa mittit calorẽ ad mẽbra genitalia per arterias. ⁊ talis calor dissoluit vapores in venis ⁊ arterijs p quas trãsit: ⁊ illa vẽtositas inde gñata igrossat virgã. ⁊ hoc dicit Ga'. 6°. de inte. c. fi. Sed alr̃ est dicẽdũ de erectiõe pueror q̃ sit nulla ṽtute cõcupiscibili pcipiẽte.

¶ Capitulum tertium de priapismo.

D**Icit** Galienus. pmo de iterio. quasi in. 8° col. Si quis librum vult cõponere ad isinuanduz cuiuslibet rei sciaz: pmo nomẽ illi' rei isinuet deinde significationes illius noĩs describat. ⁊ tandẽ qd dicẽdũ est explanet. Uñ volens seq̃ doctrinã Ga' dico q̃ priapism' dr̃ a priapo. priapus aũt dr̃ a pñso qd est redimere s̃m Huguitionẽ. ⁊ est virile mẽbrũ q2 generis humani iacturã redimit. Dicitur ẽt papus s̃m poetas ortus deoruz. ⁊ dr̃ ortis preesse pp fecũditatem eor: q2 ortus nũq̃ est sine fructu. Unde Ouidi' in li° fastor. Rubet hortorum deus tacella papus. Et ali' dicit. Ad formam nasi cognoscit hasta papi. Ga'. 6. de ite. c. fi. dicit: q̃ papismus est magna tẽsionis erectio in longitudine ⁊ rotũditate magnificatõ nulla coitus cõcupiscentia nec calore exñte. i. augmẽtatio veretri pmanẽte tumore sicut fit supine iacentib' qd nomen sumptũ est a quodam greco qui pirosvocabat. pictus aũt erat in muro cũ veretro ad eundẽ modũ quẽ hẽbat hec ille. Hic ergo appet itentio noĩs papismi q2 intẽsa veretri erectio sine volũtate ⁊ appetitu coeundi. Alio noĩe vocat satiriasis que dr̃ dea satiris s̃m Catholiconẽ. Satiri enĩ sunt hoĩes additis naribus hñtes cornua in fronti bus caprarũ pedib' siles. Et dicũt satiria satiritate. q2 lasciui ⁊ luxuriosi feruntur. hec ille. Uerũtamẽ s̃m gerardũ cremoñ. ⁊ suos sequaces: papismus ⁊ satiriasis ɔueniunt in aliquo: ⁊ in aliquo differũt. q2 in papismo non est cõcupiscentia coitus nec per coitum mitigat. in satiriasi ṽo est ṽge erectio sicut in papismo. ⁊ cum hoc in satiriasi est cõcupiscẽtia coitus ⁊ per coitum sedatur: vt ipse ponit.

Cause papi' qdã sũt añtes ⁊ qdã ɔiũcte. ɔiuncte ⁊ imediate s̃m Aui. i. 20ª. distinctione. 3ª. in. c. pprio. ⁊ s̃m Gam in loco allega° vbi dicit sic. Cã enĩ islatõis veretri ṽẽtositas palã est cũ statiz sit inflatũ: ⁊ islat cito euanescit. nullus enĩ hũor tam cito euanescere posset. 6°. de inter. c. vlti. ¶ Cã añs faciens illã vẽtositatẽ est calitas pauca. Est ergo vẽtositas multa ⁊ grossa nõ faciliter resolubilis. ⁊ iuuat ad ipsaz retinẽdã spissitudo cutis virge pp quã vẽtositas r̃solui nõ pt. ⁊ dimissio coit' per longum tps ⁊ lõgus vsus cicerũ ⁊ testiculorũ vulpis iuuant ad satiriasim ⁊ papismũ.

¶ Causa aũt materialis istius vẽtositatis est multa hũiditas: siue ista hũiditas sit in vasis spermatis siue in locis propinqs a quib' multiplicatur vsq̃ ad virgam. vnde ista ⁊ illa cõgregantur ⁊ ipma generatur ⁊ vẽtositas multiplicatur: sit aliqñ priapism' ⁊ aliqñ satiriasis cum appetitu ad coitum vel priapismus sine appetitu. ⁊ tunc dicunt dñi religiosi q̃ tẽptantur a diabolo vt dimittant castitatem.

Signa Priapismi satis sunt manifesta q2 tensio magna ⁊ terribilis: ita q̃ vene ⁊ nerui ⁊ arterie intantũ tenduntur q̃ ibi causat dolor. Et si mã a qua fit ventositas cõtinetur in vasis spermaticis: hoc fit cũ tremore ⁊ saltu ⁊ iectigatiõe. Et si in ipsa ṽga est

gnata aderit tremor vge. et signu e q in ipas vga venit sang. et vetositas:ita q si no supue nerit tremor no generat illa vetositas si san. ab arterijs et vasis spmatis currit ad vga cuz vetositate grossa que no facile resoluit.

Judicia In papismo pmo dicit aui.in loco allega°. q si huic accititi cito no succurrat venit pa.interdu ad tetanu vasor spermatis.i.vasa spmatis spasmant et forte in veretro causabit apa pter ocursum humor ad illu locu et veit ad morte. ¶ Scdo senes raro vel nunq a papismo occupant.qr modicu hut calore no sufficiete dissoluere hu more a quo talis vetositas generat.

Curatio papismi.Ante pticulare curaz isti can.gnales pponant. primus est Constan.6.viati.c.pprio aucte Gal. Ab oi medicina siue cibario coitu augmetan te et sperma et ventositate gnante in cura isti egritudis est abstinedu. ¶ Scds can.gnalis est eiusde in loco alleg°.papismi curatio cuz vomitu et flomia est incipieda vsq ad vetris solone absq medicina laxatiua timedo ne cu fluxu ventris ma inferius diriuet. ¶ Tertius Mebra supiora ops fricari et exercitari in cura satiriasis et papismi:inferior membrorum exercitia postponedo pter eandem rationes ¶ Quartus est Aui.coitus euitadus est nisi pter magna necitate scz si ppt dimissione ei veniat corpori aliqd manifestu nocumetum ¶ Quitus.ruta agn castus et silia quis sint cala:competut tn in papismo qr ventositate cosumut et gnatoi spmatis odicut. ¶ Sextus frigida vt caphora et nenufar. portulaca:qa gnationi vetositatis et fumose vetositati resistut et appetitui libidis.io ab autorib in dicd passionib ocedunt. ¶ Curatio papismi.in pmis fit flomia de mediana siue cardiaca: quia erectio vge inchoatiue a corde pcedit vt visu est in.c. qd est immedia^m isti.Deinde puocet vomit vt ps materie a veis euacuet.et vt aliq ps vsus supius attrahat: et hoc fit post comestione rafani gallicani et potu oximellis sqlli tici vel cu electuario facto de zuc° et succo sqlle vel cu aliquo vomitiuo. Et si adhuc videt repletio:iteru flomet.deinde det ei muscillago psilij facta cum aqua distillata nenufaris vel salte portulace. Deinde fomentet vga et par tes genitales cu aqua decoctois rute et agni casti et cimi et similiu. Post renes et virilia vngant et epithiment cu succis herbaru friaru cum qbus misceat psiliu et camphora. et valet populeon cu eisde comixtu.vtat portu^ca cum aceto et sumat acetu et succu limonu et acetositate citri cu cibis suis. Jeiunet in pane et aq et si aliqs cibos capit sint refrigerati in aceto et succis supdictis. Et si bibat vinu sit bn limphatu. ¶ Cosequeter fiat hoc cerotuz.Re.cere al.ʒ.j.fundat decies in aqua frigida.et tunc addat camphore.ʒ.j.teneat sup renes et genitalia.valet etia lamina plumbi pforata si superponet et frequeter in aceto caphorato infrigidet.vz etia frustu marmoris vel lapidis porphirij. ¶ Deinde R talis pul.Re.se.psilij.ʒ. ij.et se.se.portulace.coriadri ppati se. lactuce an.ʒ.ij.caphore.ʒ.j.Re.pul.det oi mane.ʒ.j.cu succo limonu vel acetositate citri vel cum aq fria. Jte flores et folia agni casti ponant sub lintheamibus et nudus dormiat resupin.als aut no dormiat sup renes. Si aut no pot ieiunare comedat pane de milio et lactucas et portulacas et edo.cu aceto. Ruta agrestis cimi^m bulliant in vino ru.et se.coriandi et se.brusci et de illo vino bibat. Et si nodu cessat:iterum R flomia de cardiaca:postea de sophena:et vetosa ponat sup pulpas tibiaru.sup ventre ponatur spongia vel filtru madefactu in muscillagine psilij facta cu aceto. Sirupi frigidi et frigida electuaria valent et castoreu et camphora odorata. Et tota cura stat in euacuatione et alteratione cu rebus frigidis.

Declaratio in papismo. Primo querit. papism cui meb e passio. Rndit Ga.6. de inte.c.penul.q papismus soli veretri est passio. ¶ Scdo dubitatur vtru papismus sit a ca cala vel a causa frida Et videt q a cala qr cura eius fit cu fris reb vt ponunt autores tam ab extra q ad intra. ¶ Scdo qr illud quod corrumpit a frio gnat a calido:s ista passio corrumpit a frio:g gnat a calido.oña bona:qr oria sunt seinuicem remouetia sub vno gne exntia.etia et qr oe qd corrupit a suo orio corrupit. Jn op^m arguit qr ca immediata eius est vetositas et talis generat a calitate debili qua medici frigidu dicunt:g a frigido generat.et qr corrupit a calo qr a ruta agno casto que sut calida. ¶ Primo notandu q dria e inter papismu et satiriasim vt supius fuit notatu:qr papism est imoderata vge erectio sine appetitu et intetoe coeudi. Satiriasis aut est cu erectoe et appetitu. Alia dria:qr papismus cu coitu no sedat: satirias cuz coitu sedat. Nota q ista materia a q illa ventositas generat aut est in neruo pncipali vge aut in partibus ei vicinis: aut venit a venis et arterijs que ibi terminant:et hoc testat

Ga.6.de inte.c.penulti.sic. Priapisim⁹ em̄ fit cū ora istarū arteriarū dilatant. vel fumosa vētositas in neruo isto generat. Testor tñ hoc ex vtrisq̧ fieri. lz fiat vtplu^m ex oris arteriaꝝ dilatatōe. facilius em̄ os earū apit ꝙ ventositas in neruo h̄ generet. Tertio nota ꝙ q̄stio potest intelligi de cā efficiēte vel de cā mālī. ¶ Prima ꝯclō. Causa efficiēs istius vētositat est calor debilis potēs mām illā mouere ꝛ calefacere: ꝛ inde ventū gn̄are ꝛ nō ꝯsumere. ꝓbat q̄stio: q2 si eēt simplex frītas non gn̄aret ventositatē. Et si eēt fortis caliditas: illā vētositatē cōsumeret: s; pua caliditas gn̄at ventositatē: vt expsse ponit Ga.6.de inte.c.4. Patet etiā questio ꝑ aui.in.20.dist.3ª.c.ppo. Cā aūt mālis ſm Aui.ibidē est mā multa. ꝛ credo ꝙ sit grossa ꝛ viscosa: q2 si eēt subtilis potius resolueret ꝛ nō posset ꝑ tm̄ tps manere in ꝟga vel in vijs q̄ sunt ante ipam. ¶ Et ꝑ hoc ad rōnes ante appositū q̄n tu dicis ꝙ gn̄at a calō q2 curat a frīs. verū est ꝙ fit a calō debili qd̄ sic dr̄ debilis cōparatōe ad multā materiā et viscosam: sed simplr̄ loquēdo nō est debilis. ideo q2 in senib⁹ est calor simplr̄ debilis non potēs mām mouere. iō in eis nec satiriasis nec ꝑapismus pn̄t gn̄ari. ¶ Tertio nota ꝙ coitus multis modis minuit. Primo modo ꝑ ministrationē rerū remouētiū intēsionē ꝛ acumen caloris. ꝛ sic remouet ꝑ assūptionē cāphore ꝛ lactuce ꝛ portu^{ce} ꝛ silīū. nā se. lactuce sūptuz deficcat spma ꝛ aufert libidinē. vt ponit aui. in.2. Limones etiā ꝛ acetositates citri faciūt hoiem castū. Scđo modo remouet vel debilitat coitus ꝑ resolōnē vētositat. ꝛ de istis ē ruta agn⁹ castus cimi^m origanū anisum. Minuūt etiā ꝑ aliq̄ que sumunt intra nō solū int⁹ sumēdo: imo etiā si sternat de eo lectus intm̄ ꝙ a castitate sumpsit nomē suū. Egritudines etiā acute ꝛ longe consumūt hu. a q̄bus gn̄at vētositas ꝛ mā^a spmatica. Omnia q3 ꝛ q̄cunq̧ supflua euacuatio idē operat. ¶ Quarto ē aduertendū ꝙ ſm Ga.5. teg¹. cān. ꝛ cōmento.36 ibi. Venereoꝝ ꝟo. ꝛ ſm Aui.in.20.dist.3ª.ca.1. et ſm Ras.4.ad almans.c.de vtilitate coit⁹ ꝛ ſm Arnaldū de villa noua in speculo ꝙ coitus tempatus cōpetit in regimine sanitatis ꝛ multa iuuamēta pstat. Primo dicit Ga. ꝙ hō videt levior ꝛ melius dormiēs. Et lr̄a arabica dicit ꝙ aīa vtens coitu moderate efficit melior ꝙ erat añ. Ras in loco allegato addit et dicit ꝙ corp⁹ alleuiat ꝛ aīam hylarē fac ꝛ irā sedat ꝛ sollicitudinē: ita ꝙ melia ei⁹ occasiōe sanat. Et sequit, si quis etiā ...re mulierus intantū coartaret ꝛ quasi ad mortē deueniat et multotiēs vtat coitu lz ea nō potiat quam diligit sedat tñ eius furiosus amor. Hec ille. Coitus pterea alleuiat caput atq̧ sensus. ad vltimū ꝟo si q̄s multo vsus fuerit coitu: replōnis malū euacuādo euadet. Aui. ponit aliqua de supdictis. ꝛ dicit ꝙ facit acq̄rere audaciaz et mitigat iram supflua ꝛ facit grauitatē. s. in moribus. ꝛ v3 plurib⁹ egritudinib⁹ cholere nigre ꝛ expellit fumū spmatis aggregatū a ptibus ce¹ ꝛ cordis. ꝛ cōfert dolorib⁹ renū repletoꝝ ꝛ egritudinib⁹ flegmaticis oibus ꝛ ꝓprie in eo cui⁹ caliditas innata est fortis quam non destruit exitus spmatis. ꝛ ꝓpter h̄ appetit⁹ requirit cibū ꝛ q̄nq̧ coitus abscindit materias apātū accītiū in ptibus inguinū ꝛ testiculoꝝ. Arnaldus vbi. s. tenet se cū ga. ꝛ alijs dicēdo. Si coit⁹ moderat⁹ fuerit ex interuallis ꝓportionate ſm complōnē etatē ꝛ regionē ꝛ añ replōnē ꝛ famē pter infrigidationē ꝛ estuationem talis q̄dē coitu corpi est vtilis ad gn̄ationem nec corpus coeūtis ex eo ledit. Si ꝟo immoderatus fuerit ꝛ laboriosus ꝛ nimis frequens corpus exsiccat: inanitionē simplr̄ ꝓcurat: et cerebrū motu calefacit ex̄ neo calore: maxime cor ꝛ epar ꝛ cerebrū renes lūbos atq̧ iuncturas. Propter qd̄ etiā fumis mālibus ꝛ fetidis ꝑncipalia replet mēbra ꝛ totū corpus. simılr̄ aūt motu ꝛ inanitōe atq̧ delectatōe resoluit spūs ꝛ nālē calorē ꝛ eadē mēbra infrigidat ꝛ adhuc sequūt plurima nocumēta. sc3 tremor mēbroꝝ ꝛ digōnis debilitas ꝓpt impotentiā sto¹. ꝛ oculoꝝ cōsumptio visus debilitatio. et ꝑ accñs ꝓpter dissolutionē hu. dolor ꝛ apātio iūcturarū ꝛ debilitas eoꝝ. vt p3 in podagra ꝛ cyragra. hec ille in sn̄ia. ¶ Dāna aūt spmatis retēti pter ꝯsuetudinē ponunt a Ga.6.de ite. c.4. de matrice. ꝛ ponunt etiā ab autorib⁹ in locis allegat. ꝟba ga. ꝟtus em̄ spmat in mulierib⁹ fortis est: ideoq̧ nccē est vt purget mulierib⁹ multū de spmate h̄ntib⁹ qd̄ etiā viris nccriū ē. vn̄ cū viri in h̄ diuersi sūt. ꝛ q̄daz em̄ ab initio sue etat cōnubere ceperunt ꝛ debilitant. alij ꝟo nisi h̄ fecerint: caput agg̃uat eoꝝ ꝛ febricitant. ꝛ appetit⁹ ꝛ digō debilitant. q̄s videlz assīlauit arborib⁹ mltū fructiferis. cognui q3 q̄sdā q̄ abstinēt se a coitu ꝓpt venerabilitatē quā amauerūt: infirmati ꝛ aggūati sunt ꝛ alios vere cecidisse in tristiciā absq̧ vlla cā ꝛ in falsas cogitatōes: sic melici ꝛ appetit⁹ et digō infirmati sūt. vidi q3 alios ꝓpt āgustiaz vxoris sue coitu abstinuisse q̄ fuert sepe assuetı coeūdi. vn̄ appetit⁹ eoꝝ defecit et paululū

q̄d comedebāt nō digerebāt: ſʒ multū vomitū eijciebant. q̄d ꝯſiderans certificaui ꝯtinentiā coeūdi magis q̄ mēſtrua nocere marie corporibus q̄b⁹ humores mali ſunt ex aſſuetis reḡe ⁊ taciturnitate. Et q̄dā vſu nimio coit⁹ ſubito in abſtinentiā cōuertunṫ. 6°. de inṫ. c. 4. ¶ 5° nota ſm̄ autores ꝙ coit⁹ neceſſari⁹ eſt in regimine ſanitať cuȝ ſpma ſit ſuꝑfluitas tertie digeſtiue. q2 ſuꝑfluitas ꝑme ⁊ ſcđe digeſtie ſi nō expellať manifeſte faciūt multa dāna. illa eadem opabiť ſpma coartatum ſine fallo. Et iō dicit haly 3°. teg¹. ⁊ alij autores ſuꝑdicti ꝯcordant ꝙ coit⁹ ē cā ſanitať q̄n egrediť ſpma q̄d coartatū erat ⁊ eſt cā corruptionis ſanitať q̄n eſt in corpe ſpma coartatū q̄pp oȝ ꝙ ſit vſus ei⁹ eq̄lis ꝙ expellať ei⁹ ſuꝑfluitas in q̄to. non aūt hūiditates nutrimētales ex q̄b⁹ mēbra debuiſſent nutriri. Si eni nō expelliť. ſpma illō coartatū corrūpiť ⁊ fit ex eo q̄d eſt ſile virtuti veneni. ſic̄ illud q̄d accidit viduis ex ꝓfocatione maře ſic̄ dic̄ haly 3° teg¹. ꝯ°. 35. ibi. venereoꝝ ꝯuſus. Ideo dicit Arnald⁹ in ſpeculo de reb⁹ anneris reb⁹ nō nālib⁹. ſi coit⁹ fuerit ipotēs vl̄ remiſſus vl̄ ex toto ēt fuerit poſtpoſit⁹ coartatū ſpma in vaſis gn̄atiōis pp pollutiōes euenit q̄nq̄ȝ triſticia ꝑturba° itellectus aduenit corpi pp vapes corruptos ad cerebꝝ venientes ⁊ iterdū vaſoꝝ apata. h̄ ille. oīa iſta ſunt ꝯfirmatiōes doctoꝝ ſa¹ ſupi⁹ recitatoꝝ. ¶ 6° ſcias ꝙ q̄n ſpma moueť ex aliq̄ occaſiōe ⁊ nō expelliť facit multa dāna pp dictā coartatiōnē y° al'n facit apa in vaſis ſemiarijs. q̄dā eni hō cui iudicialr̄ ꝑ ſnīaȝ teſticuli remoti fuerūt pp violētiaȝ cuiuſdā pue puelle: virga erecta calcauit meretricē ⁊ ſemē motū nō h̄ns vnde exiret: in vaſis ſemiarijs ⁊ pitoneō cāuit apa ⁊ iſlatiōnē. q̄ q̄ſi deuenit ad mortē. Quibuſdā ēt tangētib⁹ m̄lieres ⁊ coire nō potētib⁹ triſti ⁊ ſomnietas accit ⁊ defect⁹ appetit⁹ donec illō expellať. iō a tali calcatiōe ⁊ ꝯcuſſiōe caſtrati ⁊ nō caſtrati d̄nt totalr̄ ꝯtinere. ¶ 7° ignorandū nō ē ꝙ iter icōmoda q̄ ſuꝑfluo coitu ſī alligata ē feſtia ſenect⁹. ⁊ h̄ dic̄ haly in. 3° teg¹. ꝯ°. 38. ibi. Ꝓpꝰo vſus ⁊c̄. ⁊ nō fact⁹ ē error inult⁹ in coitu nocturnio niſi q2 pp m̄ltidinē ei⁹ accit in corpe ſenect⁹ feſtina. Et iō arnald⁹ dic̄. coit⁹ eni ſuꝑflu⁹ cunctí hoib⁹ vitať⁹ ē. nā oēs v̄tutes corpis āputat: ⁊ ī extremā ꝑcipitat ſenectutē. ¶ 8° no. ꝙ q̄uis mēſtrua magꝫ ſī ꝯſueta expelli: ⁊ q̄uis ſint min⁹ digeſta ⁊ min⁹ pura ⁊ q̄uiſ magꝫ itenta ſint a nā expulſio eoꝝ frequētioꝝ: tn̄ retē° ſpmať magꝫ nocet q̄ retētio mēſtruoꝝ. Et h̄ dic̄ G⁹. in. 6. de inť. c. 4. Et p̄a rō ē v̄t⁹ ei⁹ fortior ē v̄tute mēſtruoꝝ. iō maioř dȝ eē reſiſtētie. ſi ḡ corrūpiť fortior cā arguiť ⁊ p ꝯ̄ns maius nocu^m. 2ª rō q2 meli⁹ ē ⁊ magꝫ ſepatū a ſuꝑfluitatib⁹ ⁊ ſic ei⁹ corrup^c ⁊ nocu^m maiora eſt. Res. n. tēpatior ⁊ amicabilior nāe q̄n corrūpiť magꝫ aggꝛuat nāȝ. iō cadauer hūanū q̄n corrūpiť: magꝫ fetet q̄ bouinū ⁊ porcinū. ⁊ dānū q̄d iſert amic⁹ vl̄ familiař magꝫ iſeſtat q̄ illō q̄d iſert extne⁹ vl̄ iude⁹. pp ꝙ ꝯcludit G⁹. in. 6. de inť. c. 4. de mřice ꝙ retē° ſpmať magꝫ nocȝ mulierib⁹ q̄ retētio mēſtruoꝝ. ¶ 9° q̄riť vtrū hō tpat⁹ ſit lōgioris vite exercēdo coitū vl̄ nō exercendo coitū. ⁊ vř ꝙ exercē°. q2 illud q̄d affert iuuamētuȝ ē lōgioris vite. coit⁹ ē hmōi. ḡ ⁊c̄. ꝯ̄ña bona. añs p maiori eſt veꝝ ⁊ p minori pȝ: q2 expellit ſuꝑfluitates q̄ in corpe retineřeť ⁊ niſi ꝑ illū expelleřeť facerēt nocumentū vt ſupi⁹ dictū ē. 2°. ad idē fuerūt creata mēª vt vnū q̄dq̄ȝ ſuā ꝓpriā exerceret opatiōnē: q̄ tunc creſcunt ⁊ ſunt ī ſuā ꝓpā nō ſic̄ dic̄ G⁹. 6. de inter. c. penul. Si āt coit⁹ nō exerceret mēª illa eēnt pua ⁊ debilia q̄ talia iuuarēt ad abbreuiatiōȝ vite cū ſanitas ſtet ī bona tpanª. mēbroꝝ. Sȝ q̄n nō faciūt ſuas opatiōes mēª marceſcunt ⁊ debilitanť ⁊ minoranť. ſic̄ aȝ ī mamill' ⁊ mēbris genitalib⁹: q̄ oīb⁹ mēbris debuiūt: cū ſpma ab oīb⁹ deſcīdať mēbris vt d̄nt aliq̄ ⁊ calor. ⁊ ſic ꝑ exercitiū coit⁹ oīa mēª ꝯfortabūť q̄ ꝯfort° ē cā lōge vite. 3° d̄nt ēt autores ꝑcip^e Aui. ⁊ arnal. in loq̄ allegať ꝙ coit⁹ remouet vl̄ repmit mala aīe ⁊ corpis q̄ ſī cā acceleratōis morť. coit⁹ ē hmōi. ḡ ⁊c̄. ꝯ̄ña ē bona. ⁊ añs p maiori ē oīȝ autoꝝ me ¶ In oppo^m. illō q̄d ē cā dīnutiōis caloris nāľ ⁊ hūidi nutrimētal' ē cā breuioris vite coit⁹ ē hmōi. ig^r ⁊c̄. ꝯª bona ⁊ añs p maiori ē Ariſ. ī li° d̄ lōgit^e ⁊ breuit^e vite. ⁊ mior pȝ p Aui. ī 3ª. diſti. p̄ cañ. c. ſingulari de cāis neceſſitať morť. mior pȝ. q2 ī q̄lȝ coitu expellit ſpūs ⁊ nāľ color ⁊ hūidū radicale ⁊ tpame^m. ſ. ſpma ⁊ p⁹maª nutrimētal'. 2° autorit^e Coſtā. in li° de coitu. vbi dic̄: ꝙ caſtrati ſunt diuti⁹ viuētes q̄ h̄ntes teſticlos ⁊ h̄ ē q2 nō coeūt. ¶ 3^m arg^m eſt Ariſ. ī li° de lōgitudīe ⁊ breuit^e vite vbi dic̄ ꝙ aīalia nō coeūtia ſī lōgioris vite vt muli. Paſſeres āt q2 m̄ltū coeūt ſī breuioris vite. ¶ Pro q̄ōne nota ſm̄ Aui. ī lo° allegato ꝙ in coagl'atiōe nři corpis q̄n ſpma viri tāq̄ agēs ⁊ ſpma m̄lieris cū mēſtruo tāq̄ patiēs ſī coagulātin cāpo nāe nō p̄nt venire ī tātā duricīe ⁊ coagl'atiōnē ſic̄ lapides ⁊ vitrū ⁊ metalla a q̄b⁹ modicū vl̄ nihil reſoluiť. ⁊ cā ē q2 nō h̄m⁹ tātā terreſtreitatē: y° ꝯtie tā ab extrīib⁹ q̄ ab iterioribꝫ ꝑ aliq̄d ð [illegible] corpib⁹. reſoluiť ⁊ calor nāľ

radical' sustētat. τ hʒ ꝓ pabulo hūidū radicale τ qñ totū hūidū ē ꝯsūptū calor ille extiguit τ sic ille calor radical' ē cā extictōis suppsi⁹ vt ibi dē ꝯcludit Aui. 2°. no. ꝙ iste cal' radical' duob⁹ modis extiguit. vno° ꝑ ꝯsumptionē ꝑfectā sui pabuli qd ē hūidū radicale tunc ē mors nālis τ ista venit in fine senij. Alio° pōt extigui aggregatiōe supfluitatū corpis sic ſ mali hu. vl' alie hūiditates in corpe aggregate q̄ suffocāt ipʒ vl' ſſ cā cite extictiōis iducēdo egritudies. 3°. no. ꝙ q̄uis in coitu aliq̄d de spiritib⁹ τ nāli calore expellat: tñ facit ad expulsionē supfluitatum vt ex eis nāl' calor nō extinguat. ¶ Tūc fit ꝯ° rñsalis coit⁹ moderat⁹ in hoīe sano est cā lōgioris vite. pʒ ꝯ° ꝑ rōnes añ oppoᵐ rōes āt τ autoritates post oppoᵐ intelligunt de coitu īmoderato: igit τc. Moderat⁹ aūt coit⁹ ꝑ multa iterualla fact⁹ ita ꝙ ōʒ aggredi nisi post magnā abstinētiā ab eo τ p⁹ mltū appetitū. Ille aūt q̄ fit a ꝯtactu τ fricatiōe mlieris nō ē bonus appetit⁹ coit⁹ nisi nāl'r prius existeret ꝑꝑ agguationē spmat. Et si pbis datū ē coire tali iteruallo coituvtant nō ꝑꝑ momētaneā delectationē: ſ ꝑꝑ sobolē aut ꝑꝑ sanitat ꝯseruationē: vt dic̄ G⁹. 6. de inr. c. 4. de mrīce. vbi dic̄ ꝙ diogenes in hmōi abstinē͞a τ sui aī ꝯtinen͞a fortissim⁹ fuit: ſꝑ tñ vsus fuit coitu. τ venerabiles ß nō faciūt cā delectatiōis. ß vt supfluitates emittāt. ß ille. ¶ 10° notādū ꝙ lʒ mulieres nō hēant vgā i q̄ patiāt erectionē nec satiriaß τ lʒ ēt sint nāl'r fric: aliq̄ tñ hñt al'n iordiatum appetitū coeūdi. nā hñt collū mrīc neruosuʒ τ cartilaginosum τ mltū sensibile a pte iterior. vñ vapes resoluti ab hūorib⁹ calis retēt i mrīce τ ivenis τ arterijs assistētib⁹ mrīci a qb⁹ venit spma ad testicl'os mrīc. q̄ q̄dē vapes vētosi τ fumosi calī veniētes ad collū mrīc cānt i eo titillationē τ pruritū τ tēsionē aliq̄lē. τ sic fit i eis nāl'r appetit⁹ coeūdi. τ ß marie accit assuet coire τ ꝑ abstinētib⁹ τ q̄busdā iuuēcul' nōdum maritat τ q̄busdā religiosꝭ q̄ i cōpl'oe ſſ cal'e τ hūide vl' col'ice τ rufe vl' brune. vl' si hñt fissa. tātus ē al'n appetit⁹ i eis ꝙ si ñ timerēt vecūdiā vl' īfamiā iā ipse iuitarēt viros sic viri ꝯsueuerūt eas depcari. Et al'n meretrices se exponūt tali optunit° ꝙ viri hēant occasiones igerēdi se. τ sic pʒ ꝙ sic i eis sanis nāl' appetit⁹ coeūdi iordiat⁹ accit sic ēt adiūctis iordiat cāis τ nō nālib⁹ aduēit eis iordiat⁹ appetit⁹ τc. vigila° ß

¶ Capl'm 4ᵐ de gomorrea.

Gomorrea A gomorra ciuitate dr̄ ꝑpter ineptam humanam seminis effusionem sicut in illā ciuitate fiebāt. Gomo. est inuoluntaria spermatis emissio. 6. de iterio. c. vltio. Dico ꝙ Gomo. est purgatio spermatis absq̄ veretri tensione. ibidem.

Cause Gomo. ponunt a G° in gñali loco statī alleg° sic dicēte. Gomo. duobus modis accidit. aut q2 spma a mēbro i quo est expellit: aut q2 ꝑ se exit cū nō posset ab eo teneri: ita ꝙ fit gomo. τ debilitate ꝯtētiue vel a fortitudie expulsiue. ¶ Cāe aūt debilitat cōtentiue τ silr fortitudis expulsiue ꝑñt eē q̄daʒ ꝑmitie. alie añtes. alie ꝯiuncte. Et ꝑ° cāe debilitat ꝯtētiue ꝑmitie sunt frig⁹ exteri⁹ attigens vsq̄ ad vasa spmat τ ea ifridans aut paraliticans. Silr sedere sup lapides fridos vt super marmor. Ict⁹ aūt τ ꝯcussio in dic̄ vasis aut in origie neruoꝝ a q̄b⁹ ipsa cōponunt ꝑꝑ ista eñi ipsa vasa ꝑñt palitīcari aut debilitari intm̄ ꝙ spma nō ꝑñt ꝯtinere. ¶ Cāe añtes ꝑñt eē mala cōpl'o fria aut hūida in his. silr aliq̄ passiones corpis sic epilētia marie qñ ma͞a ei⁹ ē circa genitalia. Alia cā añs pōt eē multit° hūorū τ nimia sbtilitas τ liq̄ditas eoꝝ: ita ꝙ ex sanᵉ τ hūor: b⁹ aq̄sis liq̄dū τ fluxibile spma gñatur. G⁹ in li° de spmate. c. 3. ¶ Tact⁹ eñi mulieꝝ cuꝰ cupidine ꝯcubit⁹ al'n est cā emissiōis spmatis absq̄ volūtate vge erectiōe τ modica vl' nulla delectatiōe. Fortit° āt vasoꝝ expellētiū fit ꝑꝑ mltitudinē spmat τ caloris τ spūuʒ. vñ nāsentiēs cal'aʒ māᵐ ab ea agguata illā expellit q̄uis vtplmū ſſ a frigido τ humido.

Signa Gomorree satis sunt manifesta: q2 frequēter τ sine virge erectione spma exit al'n decies al'n viceſies aut ꝑpl⁹ aut minus in die naturali intm̄ ꝙ hō debilitatur τ macer efficitur. ¶ Signa causaꝝ. si autē est ꝑpter debilitatē ꝯtentiue exit ex iprouiso τ sine sensu. Et si est ꝑpter fortitudinē expulsiue ꝑsentit τ exit cū aliq̄li delectatione. Et si est ꝑpter cās ꝑmitiuas scit ꝑ relationem pat cū bona medici inq̄sitiōe. Si ꝑꝑ passiōes aliorū mēbroꝝ ille passiones cognoscunt per sua sig͞a: τ ꝑ dolorē τ agguationem loci. Et si vasa sint sic palitica spama exit īsensibilit sine erectione. Et si est propter spasmū adest ꝯctio in ptibus illis τ dolor in pectine τ in regionib⁹ τ ptib⁹ vicis. Si cā est cal'a sentit calor τ titill° in ptib⁹ illis: τ iuuat a fris τ a cal'is molestat. Si esset ꝑpter multitudinem spmatis hō non macerat nec sentit grauedinē. Et si est ꝑꝑ caliditatē semis illud sentit calidū in exitu τ ibi est calor τ rigor τ tremor τ mordicatio. Et si ē ꝑꝑ frigus sperma exit frigidum, τ ibi sentitur

frigiditas ⁊ aliq̄bus accidit dol. ca. q̄dā spēs manie ⁊ grauitas toti⁹ corpis. Et dicit gord. ꝙ ista accītia accidūt illis qui hñt se. calidū q̄uis non sit gomorrea.

Judicia gomo. ꝑmo ḡ gomo. nō solū infert dānū indiuiduo: immo etiā toti spēi hūani gñis q̄si si hoīes oēs paterent gomo. sic cito gen⁹ hūanū depiret. Et id dicit Gord. ꝙ gomo. dr̄ q̄si flux⁹ gñis hūani. ꝑpterea q2 mā ex q̄ debet gñari embrio fluit et deperdit. ¶ Scdo nisi eis succurrat multi pibūt: q2 nutrimētū mēbrorū ad illas ptes se inclinat. ⁊ ideo dicit Gordo. ꝙ multi nō volētes reuelare hanc passionē perierūt.

Curatio gomo. si fuerit a cāis ꝑmitiis ille remoueant ⁊ reducat corpus ad sanitatē: vt si est ꝑpt frig⁹ calefit corp⁹ ⁊ sic de alijs. In ꝑmis ḡ minoret eius cibus ⁊ potus ⁊ p̄cipue illi cibi ⁊ potus ex q̄b⁹ sperma gñat q̄ supius fuerūt dicti. Et vtat pāe milij et panitio ⁊ vino debili limphato: et comedat caules cū pauco oleo ⁊ sale: dormiat in duro lecto ⁊ nō sup dorsum. Deinde dent illa q̄ desiccāt spma q̄ sunt ista in cā cal'a. ꝑmo lētes ⁊ aq̄ earū qñ decoquunt cū se. canab. ⁊ valet nenufar coriandrū se. portulace succ⁹ cāne. aqua lact' a q̄ ex̄ctū est butirū qñ est multū acetosa Et dicit Rab. si aliq̄s vtat ea abscidit spma. Et pōt fieri emplastra⁹ cū reb⁹ fris. vt ē iusq̄amus albus ⁊ niger opiū cāphora muscillago psilij portulace cū oleo papa. ⁊ cū oleo rob. vl' mirtino vel cū sand. ⁊ cāphora addant in cā cal'a fria ⁊ stiptica. vt sūt psidie balau' cupule glandiū cerule sorbe mespula pira citonia et melones trita cū cerusa plūbi abluta chimolea cū aceto se. citrulli se. end' psiliū nō tritū s in muscillagine missum: q2 ei⁹ interiora cal'a sunt. coriandrū tritū ⁊ nenufar exsiccatū ⁊ incedere nudis pedib⁹ deijcit desideriū coit⁹. Et si videtur hō venosus ⁊ plen⁹ fiat flōiavt mā spmat' diminuat. Silr purget cholera ⁊ alij hu. si vident abūdare in corpe: ⁊ ꝑuocetur vomit⁹ ꝑpter diuersionē. Res aūt cal'e desiccātes spma sunt iste. ruta se. agnus castus calamētū eufórbiū cimi^m diacimi^m est exsiccati^m spmatis maxīe si sumat cū aceto. ¶ Uel sit tale cōpo^m. R. pinearū excorticatarū ⁊ frixarū: et cribellent bdellij aā. ʒ. x. balau' rob. aā. ʒ. v. terant ⁊ cribellent ⁊ vtat pat. Pinee enim ꝑ frixurā pdūt ꝟtutē quā habet sup coitū: vt dicit Aui. Aliud R. se. aneti. ʒ. iij. se. lactu. ⁊ por^ce aā. ʒ. iiij. bibat cū aq̄ lētiū. Aliud R. se. rute se. iusq̄ami al. aā. ʒ. ij. rob. ru. balau'. aā. ʒ. iij. terātur ⁊ cribellent ⁊ dent. ʒ. ij. cū aqua frida vel cū vino limphato. Aliud R. se. lactu^e. ʒ. ij. ⁊ ß. se. rute. ʒ. j. balaustie. ʒ. ij. se. agni casti. ʒ. j. totū ꝑ vna dosi. Si ꝟtus ꝯtētiua debilitat a frido cū cal'is rebus spma minuētibus misceant stiptica cal'a: vt thus ⁊ mastix cortex thuris anisum torrefactū ruta origa^m cimi^m torret. ⁊ vz oleū rute ⁊ mastiq̄ ⁊ de lilio. Si fuerit ꝑpt paralisim aut spasmū vasorū spmatis fiant cure sicut dictū fuit in suis ca. in palisi ⁊ spasmo. ⁊ sic dictū est in. c. de palisi vesice. ¶ Medicina ꝯ palisim vbicūq; fuerit cū qua vngit origo neruorū mouētiū illō mēbrū. ⁊ est illud hebe^c. R. mirre electe aloes epati' spice' san. ora. thuris mūmie oppoponaq̄ bdellij carpobalsa' cc' mastiq̄ gūmi ara. storacis liq̄de storaq̄ rubee. aā. ʒ. ij. ⁊ ß. musci. ʒ. ß. terebētine ad pōdus oīū misceant hec oīa puluerizata cū terebētina ⁊ distillent in alēbico vitreo ⁊ reponat in vase vitreo forti vz tūi sicut oleū balsami.

Declaratio in gomo. ꝑmo queritur cuius mēbri est passio. videt ꝙ ꝟge: q2 defect⁹ erectiōis est in eo mō illi⁹ mēbri est passio in q̄ manifestat defectus sue opatōis: s sic est hic. igit ⁊c. Scdo sic ē de lienteria ⁊ de gomorrea: s lienteria est passio intestinorū. q̄uis veniat aliūde. ḡ ⁊ gomorrea ē passio veretri q̄uis cā veniat aliūde. ꝯña bōa et aīs ꝑz: q2 in vtraq; est fluxus innālis. ¶ In oppo^m est ga. 6. de inf. c. vl. vbi dicit ꝙ gomo. est passio vasorū spmat' ⁊ nō veretri sicut priapism⁹ est pa^o ꝟge virilis. Et pbat rōne. gomorrea est passio ꝑpter defectū ꝟtut' retentiue spmat': s talis retētiua viget vel dz vigere ī vasis spmatis nō in ꝟga virili. ḡ ⁊c. ꝯña nō. aīs est Ga. in loco allegato. ¶ Pro isto dubio est notandū ꝙ sicut in papismo est supflua ventositas quā effectiue mittit cor ad virgam. sic in gomorrea est defect⁹ istius vētositat': et p ꝯñs defectus erectōis. Scdo nota ꝙ aliqui sūt et mltos ex eis vidi ⁊ maxime in ꝑma senectute qui hñt satis ꝑ vna vel duabus cōspsionibus tñ ex defectu tensionis pendulū suū in agrū nature mittere nō possunt. Et si incipiāt cum muliere coinq̄nari sine erectōe pfecta: semen indebite iuxta ripam acherōtis seminatur: et quasi hoc reputat vn⁹ ramusculus gomorre. Tertio nota ꝙ gomorrea ꝑprie loquēdo capitur ꝑ inuolūtaria spermat' emissiōe absq; pēduli eleuatōe: vt dicit diffinitio. Potest etiam āpliari ad debilē ⁊ paruissimā ⁊ defectuosam eleuationē penduli cum voluntaria seminis emissione: vt statim dictū est in scdo notabili

¶ Tunc sit p̄ma ɔclō capiēdo gomorreā p̄mo modo gomorrea ē passio vasoꝝ spmat: q̄a ex defectu eoꝝ nō v̄ge q̄ fcā fuit ad expellēduȝ et nō ad retinēdū. Scḋa ɔclō capiēdo gomorreā scḋo sic pōt dici ꝙ est passio v̄ge: q꜠ illud pēdulū sufficiēt dȝ eleuari qd nō est. ⁊ p h̄ ptȝ solō p̄me rōnis. ¶ Ad scḋam qñ d̄r. sile est de liēte. Dico ꝙ nō est sile. q꜠ in lieteria sp inte stina sunt subiectū ei: cū in se habeāt vel hr̄e debeāt v̄tutē retentiuā ⁊ retinēdi cibuȝ donec pfecte sit digest. posito ꝙ cā veniat ab aliis mēbris. ⁊ sepe veniat a ce° vel epate. ¶ Scḋo in ordine declarationū nō ꝙ gomor. ē morb officialis: quē aliqñ cōicat morb ɔsilis: quia mala ɔplō vtplum vt in vasis spmat ⁊ est nocumētū v̄tut retētiue. vt dicit ga. 6. de inte. c. vlti. Actio eñ nature expellēda minuere ⁊ expellere ⁊ ɔtinēda optime ɔtinere. v̄ba sūt ga. in loco vltimo allegato. Si v̄o v̄t retentiua in vasis spmatis nō pōt ɔtinere semē certuȝ ē ꝙ erit nocumētū ei. ¶ Tertio notādū ꝙ Aui. i 20. 3. c. de multitudine exuberatōis spmat dicit ꝙ qñ daṫ ɔsiliū ad infridandū debet dari muscillago eius ⁊ nō suba: q꜠ supficies ei sūt frie. interiora aūt sunt cala. ⁊ h̄ in multis herbis ⁊ medicis accidit q̄ sūt diuersarū ɔplōnū ꝑm diuersitatē suarū ptiū. vt ptȝ de caulib q̄ ꝑm supficiē sunt cali ⁊ laxatiui. ⁊ in cēt° autē sunt fri ⁊ sicci ⁊ ɔstrictiui. ¶ Quar° circa māȝ gñatōis ɔuis dubitē de plīritate q̄rit. vtrum semē nature hūane in hora coitus ab oib mēbris descindaṫ ad h̄ ꝙ fiat pfecta gñatio filiis in spē. Et arguiṫ ꝙ sic: q꜠ claudus aliqñ gñat claudū ⁊ mācus mancū. s̄ h̄ nō esset nisi se. ab oibus mēbris descindereṫ. g̃ ⁊c. ɔña bōa ⁊ āñs ꝑ maiori ptȝ ad expientiā. ⁊ ꝑ minori ptȝ q꜠ nō videṫ alia cā. Scḋa rō. membra in supflua se. effusione debilitanṫ. g̃ et se. ab oibus descīdit mēbris. ɔña tenet: q꜠ nō videṫ alia cā debilitat in tali se. supflua effusiōe nisi q꜠ a mēbris oibus semē calor ⁊ sp̄us supflue euacuāṫ. āñs ptȝ ad expientiā. Tertio spma est superfluitas tertie digōnis vt ponit Aui. ⁊ alij. s̄ tertia digestiua fit in oib mēbris. g̃ in illis illō semen gñabiṫ ⁊ in hora cōmixtionis ab eis expelleṫ ⁊c. ¶ In oppom est Arist. in. 2. de gñatione vbi dicit ꝙ assilatio filioꝝ ⁊ parentū nō ē sufficiens cā ꝙ spma descindaṫ ab oibus membris Et ꝑbaṫ tali rōne. Filij assilanṫ parētibus in voce ⁊ pilis ⁊ vnguibus: tñ ab istis nō descindiṫ spma. g̃ ⁊c. ɔña nota. ⁊ āñs ptȝ ad expiētiā. Scḋa rō. filij assimilanṫ auis et pauis. aliqñ tñ ab illis iaȝ corruptis nō descindiṫ sperma ɔña nota. āñs pȝ in. 2. de gñatōe aialium. ⁊ pȝ expientia. Ter° sequereṫ ꝙ in qlibet ɔceptiōe: cōcipenṫ duo fetus. vnus a viro hñs pēdulū: aliū a muliere hñs matricē: cum ab vtroq; semen emittaṫ: qd debet assilare illi a q̄ descindiṫ. ⁊ a qlibet mēbro mā seminalis descindiṫ pte. g̃ mā exiēs a pēdulo gñabit pendulum: ⁊ mā matricis gñabit matricē. ɔñs est falsuȝ: g̃ et illud ex quo sequiṫ. Multe rōnes possent fieri ad vtrāq; partē quas nūc cā breuitatis dimitto. ¶ Et sciēdū q̄sta qd opinata ē ātiqnā p̄mus pboꝝ ip̄am posuit. Plato autem in eius balneo se balneauit. Empedocles in sua cogitatōe credidit determinare ⁊ defecit. vt dic Aristo. in loco allegato q̄ ip̄am bene masticauit ibidē. Albertus aūt ip̄am sentiuit. Mihi aūt clerico sufficit: ꝙ ego remittā te ad eos ⁊ desuper transire sicut murilegus sup prunas. Notandū ꝙ quedā sunt mēbra pfecta que in eoꝝ ɔcauitatib cōtinēt hūores ⁊ hūiditates q̄bus nutrinṫ cōpleta iā tertia digōne vt sūt mēbra simplicia: et ꝑ ɔñs q̄ ab eis cōponunṫ: Alia sunt mēbra impfecta q̄ augmentanṫ per iuxta positionē supfluitatū a q̄bus augenṫ vt vngues ⁊ pili ⁊ silia ⁊ dētes. Prima aūt membra hñt in se aliquod supfluū in quāto ꝑpter ɔuationē sp̄ei ⁊ aliqd supfluū in quali a quo indiuiduū a v̄tute regitiua gubernatū in suo tēpe expurgaṫ. A scḋis aūt mēbris pauce vel nulle supfluitates separanṫ. ¶ Scḋo nota ꝑm Aui. 20. fen. 3. c. de causis spmat ꝙ spma est supfluitas quarte digōis. ita ꝙ cōpleta digōne tertia illa humiditas apparet filis quarte digestiue ⁊ est hūiditas prima cōgelationi ex qua nutrinṫ mēbra dura spmatica: vt sunt nerui vene arterie ⁊ silia. Et qñq; repiṫ plim de ea retētū in venis ad qd iā pcessit digō. 4. et remāsit vt nutrianṫ eo vene ⁊ vt subueniat ad altera mēa homogenea vt nutrianṫ ea. h̄ ille. Et si bñ h̄ intelligere volueris hēs ꝙ ɔpleta t̄tia digōne illud supfluū retineṫ in venis velut ex eo mēbra spmatica nutrianṫ vl̄ vt nā sollicita de spē ex eo faciat mām seialē ⁊ post rōnale ē ꝙ illud qd ita remāet spissuȝ ꝑ vēas et alia mēa corpis aggregeṫ in lo° repositorio ⁊ in teca nature: s. in vas seminarijs. ⁊ de h̄ habem expsse tex̄m B. in lib. de. 12. portī. in. c. 2. v̄sus finē dicēt. Notādū aūt ꝙ vna vena ꝑpa est vacua supple sanē ab aliis q̄ recipit illō spma a. 4. aliis venis. ille aūt recipiūt ab aliis venietib ab oib ptib corpis ⁊ ossib medullā hñtib. hec ille. ex dictis aui. initiatiue ⁊ ex dict ga. cōpletiue poteris ɔcludere q̄lit spma

habet loca in quibus reponitur et reperitur tpe cõsilij nature. primo bm aui. q2 in venis est et in eis reperitur. et bm Gal. ab illis venit ad alias venas et ad vasa seminalia. etiã h idez p coiecturas poteris inuestigare: q2 oms supfluitates hñt sua receptacula in quibus repiunt et supfluitates: 4. humoꝝ: vt dicit Ga. in li. de spmate vt feces grosse et vrina et filia. g ista q e supfluitas in quãto debet hre suũ repositoriũ in q recondatur. p3 etiã q2 homo cõsuetus coire si nõ coit p aliqd tpis spaciũ h3 testiculos aliquãtulu3 plenos et põderosos et vnitos et ponderositas spmatis et in regionib9 eoꝝ. in illis aute3 qui coeunt sepe testiculi repiunt magis dissoluti tenues et fluxi leues et vacui. Isti etiã q p multũ tps abstinẽt si dormiãt sup renes leuiter polluunt maxime si fuerint sanguinei vel in eis supabũdet spma. Hoc aũt nõ fieret nisi spma esset vnitum in illis locis sunt prope virgam et testiculos. ¶ Tertio nõ q multa motiua habuerũt inqsitores sapie vt dicerẽt q semẽ nature hũane ab oib9 descindat. primũ fuit sũma delectatio q nõ posset esse nisi oia mẽbra delectarent. Aliud motiuũ est assillatio geniti cu3 genitore. Aliud motiuũ est cõicatio in egritudinib9 4^m. q2 oia mẽbra p coitũ debilitant qd nõ fieret nisi ista mã ab oibus descinderetur mẽbris. Aliud motiuũ in oibus mẽbris fit. 3ª digõ. ¶ Quarto nota q cãe assimulatõis geniti cũ genitore sunt multe. Prima est superabundãtia spmatis vni9 sup spma alteri9 vt dicit Ga. in li. de. 12. porti. c. 3. sic dicẽs. In coitu g cui9 spma supabũdet ei silis infans pcreatur et sequit silis etiã matri hac cã fuit: q2 spma mris nutrimentũ est spmatis viri vbi similit Scõa cã silitudis vel dissilitudis est supabũdãtia alicui9 hu. vt dicit ibidẽ Ga. Sic aliqñ ei otingit supabũdãte vno hũore nõ eẽ simil infans illi cui9 est spma. nã alij hu. debilitant ppter supfluitatẽ alteri9. Aliqñ eñ sanis genitorib9 strabo infans nascat vel naso torto ppter supfluitatẽ humoꝝ. Gal. ibidẽ. Tertia cã silitudis põt eẽ infectio spmatis genitoris vel genitric. vt dicit Ga. ibidẽ. c. 4. sic. itẽ genitore qlibet aliq passiõe occupato infans similẽ trahit qlitatẽ. Quarta cã silis trahit a motu humoꝝ a q spma generat. Unde Ga. ibidem. sicut eñ sang. ex subtilitate h3 vtutẽ exeũdi p corpa. et spma qd inde fit h3 ptãtem exeundi sine voluntate hois dormiẽdo vel vigilando. ¶ Quita meditatio silitudis vel fit bm q spma cõcipit in horis in quibus regnat aliqs humor. vt ibidẽ dicit Ga. c. 5. sic. in trib9 sanguis hoĩs spma oceptũ a muliere in sanguĩs mutat nãm et format et hõ inde genit9 est rubeus hñs supcilia grauia. etiã vide ibi signa alioꝝ humoꝝ. Sexta cã silitudinis vel dissilitudis infans cũ parẽtibus trahit a ga. in li. alleg. c. 12. et est nã planetarũ. vba sunt ga. Contingit aliqñ infantẽ nulli parentũ eẽ silem: et h fieri põt ppter nãm planetarũ &c. et vide ibi multa de alexãdro quõ Nactanabus pat ei9 pscuit natiuitatẽ ei9 ex olimpiade mre ei9. ¶ Ex his sic pnotatis fit pma oclo. assillatio geniti cu3 genitoribus nõ est cã sufficiẽs q spma descindat ab oibus mẽbris corpis. pbat oclo aucte Arist. pmo de gñatõe aialiũ. et pbat p pmam rõnẽ factã in op^m de vnguib9 et pslis et p scõa3 q2 filij assilant auis et pauis nõ solũ in effigie imo etiã in passionib9. et tñ ab illis nõ descindit spma. g &c. õña tenet. et añs p3 p Aristo. 1. de gñatione aialiũ dicit: q quedã femĩa fuit cognita ab ethiope. tñ fili9 inde generatus nõ assilabat ethiopi. Tertio arguit sile ẽ de gñatione plantarũ a seie earũ et de gñatõne hoĩs a semine eius: s semẽ plãte nõ descindit a tota planta s ab aliqua pte eius. igit sic erit in hoĩe q se. nõ descindit ab oibus ptibus eius: s solũ ab aliqbus. õña p3. et añs est verũ p silitudinẽ: q2 vtraq3 gñatio fit p emissionẽ seis. hec rõ põt hre solõnẽ q2 nõ est sile oĩno: quia gñatio hoĩs est manifesta et pfecta et mag intenta etiã a natura. ¶ Scõa oclo sperma descindit a venis totius corpis et a mẽbris que pfecta nutritõe nutriunt et ab ossib9 medullã habẽtibus. p3 2° p Gal. in li. de. 12. port. c. 3. et p auic. in locis allegat in scõo notabili etiam fen. 21. c. de difficultate impgnatiõis et p rões factas ante oppo^m. et hec fuit intentio ypo. et Io. de torna^a. ¶ Tertia oclo pncipalr spma a mẽbris descindit pncipalibus et onr ab alijs eis colligatis. p3 q2 a corde epate ce^o mittunt spũs ex qbus resultat spũs informatiu9 et nõ aliter nisi cũ spermate. g ab eis spma pncipaliter descindit et onr ab alijs mẽbris ab eis recipiũt vaporẽ et influẽtiã et spũs que oĩa in parte cõicant spermati in ogregatõe eius. iõ dicũt aliq q ypo. et ga. dixerũt q spma descidit ab oibus mẽbris. dicũt q verũ est in vtute sed nõ mole: q2 ab oibus recipit influẽtiã et spũs et vapores et vtplu^m idolũ seu effigiem Et si tu dubitas: vtrũ istud fiat in hora coit9. Dico q nõ: q2 nõ est verisile q ita cito attingat sperma ad testic'os ab extremitatibus sicut a mẽbris ppinquis: sed paulatim in suis repositorijs sine forma spmatis aggregat illa

humiditas ⁊ conseruatᷣ vsq3 ad horā coitꝰ in
qua hora in testiculꝭ formā suā recipit ⁊ aptatᷣ
ad gñationē. ¶ Ad rōes dico ꝙ rōnes añ opᵐ
sunt ꝓ ꝯclōne et rōnes post oppoᵐ ꝯtradicūt
ꝯclōnibus rñsalibus. qꝛ ꝗuis assilatio filioꝝ
nō sit causa sufficiēs. tñ nō stat quin sperma
descīdatᷣ ab oībus mēbris ꝑfecte nutritiōis
et digōnis tertie. Secūda rō soluitᷣ per idem
Ad tertiā quādo dꝛ ꝙ in qualibet generatiōe
generarent duo fetus. negatᷣ ꝯña. ⁊ quādo dꝛ
ꝙ ab vtroq3 emittitᷣ ⁊c. verum est sed ab illis
duobus commixtis generatᷣ fetus: quia sper-
ma mulieris nō habet in se actualitate3 vt ꝑ
se generet: ⁊ sperma viri nō potest agere sine
spermate mulieris. ergo ⁊c.

¶ Caplm. 5. de pollutione nocturna.

p Ollutio in dormiēdo est expulsio spmatꝭ facta
in somno ꝓfundo cū imaginatōne
vel somnio: qꝛa aliquādo fit in die
et orto iam sole. Et si tunc dormiat somnian-
do cū supabundāti materia poterit fieri pol-
lutio. hoc dico propter eos qui solum posue-
runt pollutionē nocturnā ⁊c.

Cause autem pollutōnis in dormiendo
ponūtur a Gerardo cremoñ. sup
viaticū quedā sunt ꝑmitiue ⁊ sunt. 3. ꝛm ipm
ibidē. Prima est replō crapulosa ciboꝝ ⁊ po-
tuū bonoꝝ ⁊ delectabiliū maxie si sint specia
ti. dum tamen bene digerantᷣ ⁊ in nutrimētū
conuertantᷣ. alꝭ ex eis nō fieret pollutio: ꝫ ad
deteriores conuertentᷣ vsus: qꝛ tales morbos
generare consueuerūt. 2. de morbo. Galienus
Secūda causa ꝑmitiua est magnꝰ amor diu
ꝯtinuatus sup aliquā mulierē cuius effigies
vel spēs in mēte conseruatᷣ. ⁊ ista spēs aliquā
do ab imaginatiua in alia3 transmutatᷣ. ⁊ ita
contingit ꝙ aliqui somniādo se polluūt non
cum dilecta immo cum alia. Tertia causa pri
mitiua est lōgus somnus ⁊ decubitus sup dor
sum. tunc em̄ supcalefiunt renes et vasa semi
naria. ⁊ quādoq3 cogitur se. eliquari et exire.
¶ Cause añcedentes sunt nimia abundantia
sanguis ⁊ bonoꝝ hūoꝝ et humiditatū i corde
et bōa nutritio ⁊ reparatio mēbroꝝ suauitas
vite ⁊ defectus vel dimissio coitus consueti ꝑ
aliquod tempus. ⁊ tūc multitudo illius mate
rie in vasis spermatis ⁊ in loqvicis cōgregatᷣ
cut fit cōgregatio vrine in vesica. ¶ Cause cō
iuncte est stimulatio nature et virtutis expul
siue vt illa materia expellatur. et ista expulsi-
ua cogitᷣ a virtute imaginatiua vt postea vide
bitur. et sic fit pollutio.

Signa si fuerit propter inordinata3 ci
boꝝ replōne3 ⁊ potuū scitur ex
relatiōe infirmi. silr dicēdū est de alijs causis
ꝑmitiuis. Si fuerit ꝓpter causas añtes ex ha
bitudine corpis cognoscitᷣ. qꝛ videtᷣ hō rubeꝰ
plenꝰ pilosus venosus bñ comedens ⁊ bibens
nō laborās ⁊ est diu ꝙ nō cognouit muliere3.
tales em̄ ꝯsueuerūt silꝭes hr̄e pollutiones. Si
em̄ ꝓpter causas cōiūctas scitᷣ ꝑ effectū: qꝛ vi
detᷣ homo ca. cōplōnis ⁊ h3 somnia cū concu-
piscētia carnali cū dilecta vel alia.

Judicia et cura talia sunt sicut in go-
morrea ⁊ in parte sicut in sati
riasi ⁊ reddēdo singula singulis oēs cause re-
ducende sunt ad corpis sanitatē per sua con-
traria in qualitate vel in effectu vt etiā deꝰ et
bona natura ex tali pollutōe cū complacētia
nō offendātᷣ. vide in ca. de gomorrea ⁊ satiria
si ⁊ fac flōmias ⁊ purgatōes ⁊ abstinentias et
vtere aliqñ frigidis ⁊ siccis et fiāt supradicte
medicine in dictis caplꝭis.

Declaratio Primo qritᷣ qre epilēti
ci polluūt se in paroxismo.
dꝛ ꝙ ad retētionē eoꝝ q̄ sunt in corpe reqritᷣ
ꝙ mēᵐ retinēs sit in bōa dispōne: ⁊ ꝙ cū vilꝭ
trāsuersalibꝰ retineat retinēda. ꝫ in epiᵃ ē spas
mus ⁊ vasa seminaria spasmantᷣ ⁊ oia mēbra
cū spasmātᷣ motu nō nāli mouentᷣ nec possūt
adaptari ad retētionē: imo ꝑmittūt exire retē
tū. ⁊ sic expellitᷣ illa mā in vasꝭ retēta. vlꝭ dꝛ ꝙ
illa vasa spmatica ꝯhuntᷣ q̄ in ꝯctōne cogunt
illā mā3 expelli. ⁊ hoc maxie fit quādo matie
epilenᵉ est circa vasa in vasis semiarijs. ¶ Se
cūdo intelligendum ꝙ si aliqs hēat duas aut
tres pollutōes in somniādo: ⁊ tñ ꝓpter hᵒ non
vult se ad cōcucubitū mulierū inclinare tunc
nā obliuiscitᷣ ⁊ post cessant pollutiōes ille vel
tarde veniūt. ⁊ est silꝭe de gñatōe lactꝭ qᵒ defic
in vberibꝰ nō lactātibꝰ pueros. vt fuit dictum
in. c. 2. istius. 6. ¶ Tertio intelligēdū est ꝙ ꝛm
Constantꝭ. in viaᵒ in. c. ꝓprio. pueri nō patiūtᷣ
pollutionē ꝓpter causas ibi assignatas ⁊ eas
recitat Bern. in. 7. pte li. iij. c. ꝓpo. Cā tñ i hoc
melior et magꝭ ꝟidica est: qꝛ nō hñt spma nec
supfluū inꝗto supabūdās a tria digōe qꝛ tūc
nā ē magꝭ sollicita de indiuiduo ꝗ de specie.
⁊ iō totū nutrimētū mittit ad mēᵃ. ⁊ qꝛ habēt
venas ⁊ meatꝰ strictos nec hñt calorē sufficiē
tem ad dissolutionē ⁊ effusionē talis materie
Qñ autē veniūt ad adolescentiā tūc nā icipit
gñare ⁊ facere ꝓuisionē de tali mā: ⁊ calor est
maior ⁊ ꝑfectior ⁊ vene ⁊ vasa sunt latiora et
nā mouetᷣ vt tūc materiā genitalē expellat ⁊

eam in somno facit ebullire et subtiliari et exire aliquādo ppter exuberantiam mãe. Aliquādo propter imaginationē fixam in feminam dilectam. ¶ Tertio oritur dubiū virum pp imaginationē virtus expulsiua debeat moueri ad mouendū humorē vel ad expellendū semen et facere pollutionē in somno cū imaginatio nō sit res corea et talis sine instrō non mouet res corporeas nec est qd reale sed solum itellectuale ad hoc dicendū φ spēs rei sensate exns in fantasia facit venire san. et san. mouet ad eā rōne silitudinis vt aliqui dicūt. ideo in variolis cooperiunt patiētes pānis rubeis vt sang. et mã variolarum ad exteriora moueant et imaginatiua pōt mouere virtutē expulsiuam vt expellat vrinā vel spmã in somno. Et h pz in multis auctoritatibus. Primo aucte Aui. in pª pª doc. de hūoribus vbi dicit φ intueri res rubeas mouet sanguinem: ideo phibet intuitū earū in fluxu sanguinis: et cōmēdat in exitu morbillorum et variolarum: vt dictū est et pp motū sanguinis ad illas spēs que sunt in fantasia qūo aūt pp imaginationē fit pollutio aliqd fuit dictū in. c. de mictu in lecto et supponit φ potētie seu virtutes naturales que imediate seruiūt aīe sicut imaginatiua rō et memoria digniores et potētiores sunt virtutibus corpori famulātibus imediate sicut sunt appetitiua retētiua expulsiua. ideoqz iste virtutes corpori huientes pcepto diuino seruiūt et obediunt pmis: maxie qñ ipse indigēt nāliter. Cū ergo imaginatiua imaginat aliqd superabundans expellere ad eius motū seu nutū mouetur expulsiua et ei obedit et expellit illud sup abundans virtutē retētiuā ipediēs oēs virtutes regitiuas corpis pere debēt et obediētiaz pstare p bonā rōnem. Dicit ēt Aui. φ imaginatione fit cgelatio dentiū et p imaginationē hō puocatur ad mingendū qñ videt aliū mingere et ad oscitandū qñ videt aliū oscitare et filia et φ amplius est si tignus strictus iaceat sup terram hō lempes sup ipsum trāsibit. Si autē latera trabis in altū existant et incōsuetus ipsaz transire conet ibit in pcipitiū hoc autē ex alio non fit nisi ad verificandū dictū antiquū φ imaginatio facit casuz et Aui. in. 6. nāliuz dicit φ tm possem imaginari pluuiā φ plueret. ¶ Quarto querit in quo tpe magis debeat fieri pollutio in somno vel in vigilia: et vr φ in vigilia. qz ois supfluitas magis pata est exire in vigilia φ in somno sed mã pollutionis est hmōi igit et c. añs pz ad expientiā de vrina egestione et silibus Contrariū patet ad experientiaz qz magis fit pollutio in dormiendo φ in vigilando. ¶ Notandum φ virtutes animales intellectiue. scz fantasia imaginatio rō vel discretiua et memoratiua magis vigent in vigilādo φ in dormiēdo. Ideo dicūt φ ista imagiatio que iuuat ad pollutionē est cōposita ex virtute aīali et nāli: sed ista cōpositio nō ponit a solēnibus autoribus. nec ego ponā. Sed dicēdo φ imaginatio est duplex quedam est ordinata et cadēs sub regimine nature et ista magis viget in vigilia. et bm istam nō fit pollutio: qz in vigilando materia spermatis non tm grauat naturam qui ratio regat virtutem expulsiuam φ nō expellat illam in vigilando. Alia est ordinata et nō ex toto cadens sub regimine nature vel rationis nec totaliter puata. et ista viget in somno et bm istam fit pollutio: qz ista pcipit virtuti expulsiue que est coacta a virtute retentiua nō potēte retinere mãm: qz multa aut qz pungēs et acuta et sic fit pollutio. Nec illa expulsiua ex toto est regulata a natura sed quasi furtiue expellit illam: nō in tempore nec in loco a natura ordinatis tu autē arguis de expulsiua ordinata a natura: et sic patet solutio.

¶ Capitulum sextum de vlceribus et pustulis virge.

Ulcera et pustule fiunt in virga que aliquādo rōne male cure et durationis fiunt cācrose intantum φ aliquando perditur virga vel pars eius: aliquando fiunt extra in pelle aliquando vtplurimum intra.

Cause possunt esse primitiue aut antecedentes aut coniuncte. Primitiue vt est vulnus vel attritio et coitus cum fetida vel imunda vel cancrosa muliere. Alia causa primitiua potest esse portare femoralia nigra fetida et imunda. Alia causa potest esse materia spermatica vel corrupta retenta inter caput virge et preputium: vel mali humores ibidē retenti qui ibi retenti et non euacuati corrūpunt locum quem tangunt et vlcerant. ¶ Cause antecedentes possunt esse apostemata male curata. Uel repletio malorum humorum acutoruz in corpore vel in partibus vicinis existentiū. ¶ Cause coniuncte sunt multi humores calidi acuti malam qualitatem in mēbro inducētes et mala cōplexio calida introducta corrūpens et vlcerans membruz.

Signa egritudinis satis sunt manifesta Cause pmitiue per relationē patiētis habent Cause antecedētes qz qñ est pp hūores corruptos illa veniunt incipiendo nō precedēte ali

qua cū primitiua. Et si fuerit pp apata illud scitur ex relatiōe patiend. Cāe ∂iūcte p effectū suū cognoscunt. q2 egritudo iam est introducta ꝛ facit iam dolores ꝛ impedimentū.

Judicia in doloribus virge. Primo dicit auic. ꝙ vlcera que fiunt in testiculis ꝛ virga ꝛ in ano sunt mala ꝛ ambulatiua atꝗ leuiter venit putrefactio ꝓpterea q2 sunt in loco abscondito ꝛ illa loca declināntia sunt ad caliditatē ꝛ humiditatē ꝛ sunt prope meat⁹ p quos currunt superfluitates ꝗ fiunt mordificatiue ꝛ impediunt curā ꝛ sunt similia illis ꝗ fiunt in visceribus ꝛ in ore. ¶ Scdo ibidē deteriora vlcera virge sunt illa ꝗ fiūt in lacerto ꝗ est in radice vḡe ꝛ in ano ꝛ ideo q2 indigēt exsiccatione forti. ¶ Tertio aliqñ est necessariū abscindere virgā precipue qñ vlcera sunt supra ipsam putrefacta: vidi aliquos mori: q2 tarde ad bonū puenerūt medicū. vḡa eñ erat circūdata toto vlcere cācroso cū duricie et erat rotunda sicut vn⁹ nap⁹ et hō erat iā discolorat⁹ ꝛ semimortu⁹. Impedit ēt cura taliū vlcerū q2 se nō cito medicis sapiētib⁹ ostēdūt.

Curatio vlcerū ꝛ pustulaꝝ virge ꝛ matricis. Et ponātur primo aliq cañ. generales. Prim⁹ est Ga¹. 5. meg¹. ca°. et col. vltio vlcerib⁹ veret¹ ꝛ vulue siccior cōpetit medicia: vñ multociēs ea curaui cū cinere bōbacinarū cartarum ꝛc. vbi supra. ¶ Scd͞s cañ. generalis est auic. in. 20. distinctiōe. 3ª. capitulo de cura vlcerū virge ꝛ testiculorū vlcera ꝗ sunt supra caput vḡe reb⁹ magis desiccatiuis ꝙ illa que sunt supra preputiū indigēt qm caput vḡe est vehemētioris siccitatis ꝛ ꝯplonis ¶ Tertius vlcera vḡe indigēt medicina siccior ꝙ alia mēbra intm̄ ꝙtū ipa est siccior alijs mēbris. Iste cañ. patet: quia magis recedit versus latus humiditatis ꝙ mēbra que naturaliter sunt humida vel nō tm̄ sicca. ¶ Quart⁹ nullo mollificatiuo medicamine indigēt istorum mēbrorū vlcerationes nisi aliqñ ad pellis preputij reuersionē intēderemus ¶ Quint⁹ in pncipio mundificet loc⁹ et infrigidet cum aqua ros ꝛ plantagis. Et si maiori indigem⁹ mundificatione lauetur cū aqua decoctionis ydromellis cū coto vel cū aqua in qua dissoluatur alumē de roca arsum ꝛ post iterum lauetur cū vino ꝛ aceto mixtis in quibus decoquanṫ galle aut nuces cipssi ꝛ alumen ꝛ post finaliter exsiccet cum pannis lineis et albissimis antiqs et blasitis ꝛ reuertatur preputium desuper et quotiens minxerit pecie pannorū lineoꝝ que erant inter pellem et caput virge remoueātur ꝛ alie post mūdificationē reponanṫ. Ista eniꝫ frequētanda sunt donec malicia corporis euanescat vel si magis volum⁹ exsiccare ponem⁹ de vnguēto albo cāphorato ꝛ ponam⁹ balaustiaꝫ ꝛ cortices bugie ꝛ fungas ꝗ repiuntur in rosa agresti que apud antiqs vocaṫ bedegar ꝙuis nō sit ꝛ in q̄libet visitatiōe laueṫ cū aliqb⁹ de lauamētis supradictis ꝛ pānis siccis mundeṫ ꝛ coopiaṫ. ꝛ valet vnguentuꝫ diapāfilogos. ꝛ femoralia cōtinuo muteṫ. ꝛ sint munda ꝛ alba. Si aūt vlcera ampli⁹ fuerint profundata ꝛ a pncipio nō bene mūdata nec curata tunc p⁹ lauatoria supradicta pul̃ de aloe est supponēdus vel plūbum vstum ꝛ thutiā ꝛ valet vnguētum diapāfilogō ꝛ litargirū nutritū ꝛ cerusa. vel ℞ medicina Ga¹. 5°. meg¹ ca° vltio carte pāni bōbacini cōbuste ℞ cinis ꝛ dictis vlceribus apponanṫ. ego aūt exptus sum rasurā fuliginis nigre que repitur in orificio furni a pte exteriori ꝛ in supiori cum pfecta lotione ꝛ mundificatione cū pecijs panni blasiti ꝛ freqñti mutatione. ¶ Sed ponam⁹ ꝙ pellis preputij non possit inuersari ꝛ vlcerationes remaneant in capite virge ꝛ sine appitione ꝓpter ꝑpucij inflationem credēdo cōsilio Aui. mundificatiua dꝫ intromitti cū traiectorio. Et ego vsus fui isto lauatorio. ℞. v¹al. boni nō corrupti. ℞. ij. alūis arsi. ʒ. ij. ꝛ ℞. virid eris. ʒ. j. ꝛ ℞. ista puluerizata mittanṫ in vino ꝛ cū tali vino siringeṫ frequēter ꝛ curabit vlcerationē ꝛ detumescet ꝑpuciū donec p se reuerseṫ ꝛ faciet securū vnguentū qd̄ ponit Aui. in loco allegato ad vlcera ꝗ indigēt magna exsiccatiōe ꝛ cū hoc est in carnatiuūꝫ. ¶ ℞. thutie aloē sarcocolle thuris lapid ematisd cortic cāne combuste gallarum balaustie acassie añ. ʒ. ij. ℞. pul̃ ꝛ cū oleo ros. ℞ vnguētū ista valēt qñ vlcera sunt i īterioriꝫ⁹ ꝛ i exterioꝫ⁹. Alia medicia scoria ferri plūbuꝫ vstū sangl. drac. carta ꝯbusta. j. pān⁹ bōbacin⁹ cōbust⁹ alumē assum. oīa ista in eq̄li pōdere cū oleo ros icorpenṫ ꝛ ℞. vng^m. solus pul̃. sarcocolle ꝛ aloes sanat vlcera virge nō corrupta. ¶ Si aūt corruptio intm̄ fuerit augmētata ꝙ locus appeat niger ꝛ corrupt⁹ ꝛ mortificatus ꝛ fetens dicit Guilermus de saliceto ꝛ cōcordat guido ꝛ alij ꝙ debemus intēdere ad remotionē totius denigrati ꝛ corrupti: q2 amplius forma sanitad in eo non pōt introduci ꝛ h pōt fieri sup incidēdo cū ferro ignito vl̃ cū vngula vl̃ cū aliq caustica medicia. Et si h nō fieret totū mēbrum corrūpereṫ ꝛ marciduꝫ fieret ꝛ forte totū corpus periret ꝛ locus nō corrupt⁹ defendatur a corruptione cū emplastro facto

ex boloarme^{co} et aceto vel cū oleo ros. ⁊ bolo armenico. Si aūt abulcere vel loco excoriato san. fluxerit iordinate restringat cū emplo fa cto ex boloar^{co} ⁊ albūie oui vsq ad. 3. dies ⁊ si aliqd de corrupta carne remāserit remouea tur cū puluere affrodillorū vel cum vnguēto aplorꝫ. deinde incarnet ⁊ cicatrizet sic ponūt autores. Si vlc⁹ fuerit intra subam vge ī mea tib⁹ ei⁹: curet sicut vlc⁹ vesice pcipue cū sirin ga que non multum intus penetret ⁊c.

Declaratio in vlcerib⁹ vge. Primo querit qs morbus sit in gñe. Dico ꝙ in vlcerib⁹ vge est triplex genus morbi. Primo est morb⁹ cōsilis q2 mala cplo rōne cui⁹ mā nutrimētalis ꝯuertit in virus ⁊ in saniē. Et est ibi morbus officialis in figura q2 ineq̄litas mēbri et corruptio nālis figure: q2 depditio carnis est ibi: etiā morb⁹ cōis: q3 solo ꝯtinuitas ⁊ cuilibet istorꝫ morborꝫ debet cura sicut scis. ¶ Scdo querit vtrū sit morb⁹ p se vel p colligantiā. Dico ꝙ est morbus per colligantiā: q2 aliūde veniūt hūores mali et acuti corrūpētes subam mēbri ⁊ malas in eo introducētes cōplonē. Ex supdictis pꝫ ꝙ vlc⁹ vge est morbus cōpositus ex triplici gñe mor borꝫ. ¶ Tertio querit ex defectu cuius vtutis vtplu^{m} pcedit. Dico ꝙ ex defectu vtutis dige stiue sanguīs in epate q̄ nō gñat bonū san. s humorē acutū ineptū nutritōi. ¶ Quarto sci as ꝙ q̄uis in senibus plures abūdēt supflui tates ꝙ in iuuenibus: q2 calorē habēt debilē ⁊ sic in eis magis deberent vlcera ⁊ apata in vga multiplicari. tñ dicim⁹ ꝙ iuuenibus fre quētius vlcera vge accidūt. pmo q2 aliquādo coeūt cū femina hñte vlcus in matrice cū sua ꝯtagiositate inficiūt vgā ⁊ in ea facit vlc⁹. Et q2 hūores iuuenibus caliores ⁊ acutiores sūt ideo magis pati ⁊ vga senū nō est sic parata suscipe corruptiōes. ¶ Quarto q̄rit a q̄ hūore apata vge mag debeāt cāri. Dico ꝙ si apa s pviā cōgestiōis tūc magis fiūt ab hu. melico grosso: q2 ex eo nutriunt illa mēbra. Si p viā diriuatōnis sic magis fiūt ab alijs humorib⁹ q2 magis sunt cursibiles. Et hec est via Petri hispani quam sequit Gordonius.

¶ Caplm. 7. de origine dindimorꝫ.

a **Elias** sm Aui. in. 21. 3^{i}. ꝙ ime diate post cutim vētris est vnus pāniculorꝫ vētris q̄ est ru gosus ꝯtinēs originē dindimorꝫ ⁊ itestina ⁊ in illo ꝯtinent. 8. lacerti ad faciēdū aliqs motus expulsionis vrine ⁊ fecū. Et sub isto ꝯtinet zirb⁹ ⁊ intestina. ⁊ sub isto ciphace

situ est os femoris vt sustētet ista mē^{a}. s. inte stina ⁊ zirbū ⁊ mirach. Istud aūt os femoris est factū ad modū semicircli. et in pte supiori vsus vētrē hñt quādā emināetiā et in inguib⁹ ligat cū anchis in vtroq inguine ⁊ sm aliqs ab istis ligamētis orit corp⁹ neruosū ꝑ q̄ mit te exit arterie ⁊ nreui ⁊ vene ⁊ vocat vga vi rilis. Hoc aūt ciphach in fundo vētris sup os femoris in q̄lib3 inguie ꝯstituit vnū dindimū et q̄libet istorꝫ dindimorꝫ dilatat inferi⁹ ⁊ ptē dif. ⁊ sic cōstituūt duos folliculos continētes duos testiculos ab ipo ciphac ⁊ pāniculis nu che veniūt suspēsoria ipos ꝯtinētia. Osseum aūt fit a cute exteriori ꝯtinēs testiclos ⁊ folli culos ⁊ suspēsoria eorꝫ. suba aūt testiclorū est carnosa alba ⁊ glādulosa. Isti aūt dindimi st satis lati sup os femorꝫ ad latitudinē pollicꝫ vel paulopl⁹ ⁊ mltū duri ⁊ fortes ⁊ tactui resi stētes ⁊ videt q̄n sunt discoopti ꝙ sint dupli cati vna ps sup aliā rōe cui⁹ dindimi sunt nū cupati. vel q2 duo sūt vel dicunt duplicati q3 a ciphac ⁊ mirach oriunt: q2 mirach est pāni cul⁹ adherēs ciphaci q̄ etiā ꝯstringit in iguie ⁊ ābo ꝯstituūt dindimū ⁊ sub isto mirache est pānicul⁹ imediate iuoluēs itestina q̄ dr zirb⁹. Fuit aūt a nā fact⁹ vt inuolueret ⁊ ligaret in testina ⁊ cū sua pinguedine retinet nālē calo rē ⁊ ad itestina reflecteret ⁊ digōnē itestinorꝫ et stō iuuaret. Et antiq̄ istū zirbū vocauerunt omentū. ⁊ ista est rei vitas q̄uis aliq̄ discon ueniāt in noibus istorꝫ pāniculorꝫ: de q̄ nō est multū curandū. Et inter istos duos pāniclos sm Aui. stat aqua citria ydropicorꝫ ⁊ sine du bio cū q̄libet dindimo in inguine vniūt vene et arterie ⁊ vasa semiaria portatoria vsq ad testiculos. Et iterū a testiculis ascendūt alia vasa expulsoria p radicē vge vsq ad foramē p q̄d exit spma. Et oīa ista ppēdunt in pctica pfecta dindimi inscisiōe ⁊ testiculi ablatione quā cirurgici opant. Ex qb⁹ manifestat picu lū morꝫ in tali inscisiōe et testiculi ablatione marie feb. supueniēte. Ista seminaria vasa ⁊ vene orta a kilis orta ab artia q̄ dr orti mag transeūt vsus radicē vge ꝙ vsus coxe lat⁹ cū q̄libet etiā dindimo trāsit vnus neru⁹ ppt sen sum faciendū pptera aliqn hernios q̄n insci dunt a cursorib⁹ frequēter spasmant.

¶ Caplm. 8. de hernia ⁊ de illo q̄d rupture as similat et apate testiculorꝫ.

b **Ernia** est nomē gñale ad ru pturā ⁊ relaxatiōnē ⁊ ad herniā humoralē aq̄sam ⁊ vari cosam ⁊ intestinalē. Dicit aūt her

nia ꝺ hereo heres: qꝛ fortiter adheret patiēti bus eā in quo mōstraṫ fortitudo adhesionis ⁊ difficultas separatiōis. Sciēdū est ꝙ ꝯm aui. in.21.3ᵃ.c. ꝓprio. ꝙ ruptura ꝓprie fit propter fissurā pāniculi cōtinētis zirbum et intestina postꝙ foramen rupture transit zirbus vel ali quod intestinū vſqꝫ ad inguinē vel ꝑ partes inferiores. ⁊ iſta ꝓprie ꝺꝛ hernia ⁊ ruptura. ⁊ iſta ꝯm aliquos raro accidit. Et est vna ſpēs que ei aſſimilaṫ ꝙtum ad eminentiā. ⁊ ꝺꝛ relaxatio. vnde relaxatio est dilatatio dindimi vltra ſuā naturalē ſtricturā cū deſcenſu zirbi vel inteſtini ꝑ concauitatē eius ad ptes ſubiectas ⁊ aliqñ vſqꝫ ad teſticlos. Et iſta ꝓpe ꝯm Aui. in loco allegato vocaṫ ramex. ⁊ iſte ſunt due ſpēs hernie magꝭ famoſe. Tertia ſpēs hernie eſt humoralis ꝙ eſt ꝓprie apā teſticli vel burſe eius ꝺ qua diceṫ infra. Quarta ſpecies hernie eſt hernia aquoſa: ꝙ fit ab aꝗ deſcēdente ad burſam teſticulorū totalē vel ad vnam partē in folliculo. Quita ſpēs ꝺꝛ varicoſa cū multis groſſis venis groſſo ſanᵉ plenis circa oſſeū inuolutis ꝗ dicunṫ varices. Sexta ſpēs ꝺꝛ carnoſa: qꝛ ibi generaṫ caro in eodē loco vel aliqñ in inguine. Septima ſpēs ꝺꝛ ventoſa: qꝛ vētoſitas congregaṫ in burſa teſticulorum. Primo qꝛ apoſtema qꝺ hernia hūoralis computaṫ debet reponi cū egritudinibꝰ genitaliū ideo pmo de eo eſt determinādū. fiūt inꝉ dūs in ſuba teſticulorum vel in folliculis eorum apata vel in oſſeo ⁊ inflatōes ꝗ apud quoſdā vocaṫ hernia humoralis ⁊ habet cauſas.

Cauſe apoſtematū ⁊ inflationū teſticulorum poſſunt eſſe pmitiue quedā aūtes alie ꝯiūcte pmitiue. ſicut ponit Coſtād. in.6. viatici ſunt cōcuſſio conſtrictio ictus et ſimilia. ¶ Cauſe aūtes ſunt multitudo hūorū in corpe dolor vehemēs rōne cuiꝰ hūores ibi attrahunṫ. ¶ Cauſe cōiūcte ſunt hūores fluxi ad eos ⁊ corruptio eorū in eis facta a calore eꝫneo que quidē fluxio fit ꝓpter aliquā cām de ſupdictis. iſti aūt hūores pñt eē calidi aut frigidi aut acuti ⁊c.

Signa apatis teſticulorum. ſi apa fuerit ī ſuba teſticulorū eſt cum maiori dolore ⁊ ſenſibilitate ⁊ nō faciꝉr ꝑ viſū poterit cognoſci. ꝓpterea qꝛ etiā pellis tūc iflaṫ ꝓpꝉ vicinitatē: ſꝫ qñ eſt in ſuba teſticuli ē maior dolor: qꝛ hec mēbra mediātibꝰ vaſis ⁊ origine habēt colligātiā cū corde cebᵒ ⁊ epate ꝗ ſunt pncipalia. ipa etiā ſunt pncipalia ꝙtū ad cōſuatione ſpēi. ⁊ ideo magꝭ dolent qñ eſt a mā calꝉa ⁊ acuta dolor eſt intēſus et in loco ſentiṫ caliꝉtas ⁊ adeſt rubedo ⁊ pulſatio et fe. Si aūt eſt a cā frigida nō eſt tātus dolor nec calor nec fe. Color aūt eſt albus ⁊ liuidus qñ eſt melancholia in cauſa.

Curatio apoſtemaꝭ teſticlorum ⁊ hernie humoralis. In pmis ſi eſt calida et vēter eſt ꝯſtipatus ℞ cliſtere lenitiuū vel ſuppoſitoria. deinde fiat flōmia de baſilꝭ Et ſi adhuc remanet replꝉo aut plenitudo cū dolore ⁊ tumore fiat alia flōmia de ſophēᵃ alteriꝰ lateris vbi eſt teſticulus apatus. deinde purgeṫ humor calꝉs cū tamarindis ⁊ caſſia ⁊ mirab. citrinis vꝉ cū elecᵒ de ſucco roꝭ vt vult aui. ⁊ itereṫ ſuppoſitoria vt mā trahatur ad partē ani. Facta flōia in cauſa calꝉa repcutiaṫ mā cū argilla vel chimolea piſtata cū aceto vel oleo roꝭ. vel cū herbis frigidis ⁊ ſiccꝭ actu calꝉis in tpe frio. Comendeṫ patiēti vt teneat dietā ſubtilē tēdentē ad latꝰ friatis in cā calꝉa ſicut febꝛicitās. iſta aūt flōmia ⁊ repcuſſiua in pncipio faciēda ſunt. In augmēto autē fiant epithimata et emplꝉa ꝗ ponit aui. ꝗ ſunt ptim reſolutiua ⁊ pti repcuſſiua. vt ſic. ℞. aꝗ ſolatᵒ aque cucur. aque foliorū canne aque enꝺ aque ordei aque fabarū cū iſtis mixtis vel cū aliquibus ex eis miſceaṫ parū croci ⁊ oleum roꝭ. ⁊ pāni madefacti in eis ſupponanṫ. Et diꝉ aui. Et de his ꝗ expti ſumus iterū eſt alzelzegi. ſ. ſuccus ⁊ farina ordei ⁊ farina lentiū ⁊ farina fabarū ⁊ violarū tritarū ptes equales vngaṫ et emplenṫ cum eis. Et ſi ꝑ iſta ardor ⁊ dolor nō auferanṫ miſceanṫ aliꝗ ex repcuſſiuis fortioribus ſicut ſunt folia iuſquiami ⁊ illa que ſupius dicta ſunt. Et folia iuſqami obtinent pncipatū. ¶ In augmēto etiā ꝓcedēdo ponātur aliqua maturatiua mixta cū reſolutiuis In pmis poſt ℞ hoc emplꝉm. ℞. farine fabarum quartꝉ.j. camo. raꝺ. altee muſcilagꝭ ſe. liꝰ ⁊ fenꝰ aū. ℥. ij. ℞ emplꝉm quod in pte eſt maturatiᵐ ⁊ reſolutiuū ⁊ mitigatiuū doloris. Aliud ē emplaſtrū. ℞. farine ordei farine fabarū farine ſe. liꝰ ⁊ fenugꝰ paſꝭ. munꝺ ab arillꝉ. aū. ℥. ꝭ. olei camo. quartꝉ. j. mellis. ℥. ij. vini quod ſufficit ℞ emplꝉm. Itē paſſule munꝺ ab arillꝉ folia cauli um farina ordei vitella ouorum. Itē cimiᵐ folia ſolatᵒ farina fabarū camo. mellilotū oleū de lilio mellis ſunt mā emplorū ⁊ ſtercꝰ vaccinū et vinū ⁊ reliqua ꝗ dicta ſunt cū ſucco ebuli ⁊ pane frumenti groſſo alꝉs rallato. Si autē nō pōt reſolui ⁊ venit ad maturitatē apiaṫ ⁊ mūdificeṫ ſicut cetera apata. ¶ Si aūt apoſtema eſt de materia frigida flātica euacueṫ paꝭ cū diaturbith ⁊ ℞ ēplꝉm de farina fabarū ⁊ fenuꝭ

greci aut cũ cepis lilij ꝛ folijs caulium bullitis cũ ficub⁹ ꝛ vngat frequēter cũ oleo de camo. ꝛ oleo de lilio ꝛ oleo nardino. ꝛ ſ. empl'a que dicent in. 7°. li°. qñ loqmur de apatib⁹ fridis dño ꝓcedente. Uel pōt resolui cũ emplo facto de diaqlon vel de gũi armoniaco tūc enī aut resoluit aut breui⁹ maturabit. Et est itelligēdũ ꝙ in apatib⁹ testiculoꝝ sanies non dꝫ diu dimitti: qꝛ forte corrūpet subam testiculi que multũ est tenera ꝛ mollis ꝛ passibilis ꝛ p⁹ corruptionē irreparabilis qꝛ tūc nō est aliud remediũ nisi testiculi totalis ablatio sic fit i herniosis. Si aūt vr̄ ꝯuerti ad duriciē paulatim mollificet resoluēdo: sic dictũ est in apatibus duris splenis ꝛ epatis ẽm vnũ modũ. Multa aūt alia remedia inenies in libro vocabuloꝝ.

Ruptura ꝓprie fit pp fissurā panniculi ꝯtinentis zirbũ postꝙ p foramē trāsit zirbus vel aliqd̄ itestinuꝫ vsqꝫ ad inguinē vel partes iferiores. Et ista ꝓprie dr̄ ruptura vna spēs hernie. Alia est spēs hernie q̄ isti assilat qñtũ ad eminētiā que dr̄ relaxatio. vnde relaxatio ꝛ dilatatio didimi vltra suam nālē stricturā cũ descensu zirbi vel intestini p ꝯcauitatē ei⁹ad ꝑtes subiectas. Et ista venit frequētius ꝛ vocat ẽm Aui. ramex ꝛ accidit frequēter pueris pp supfluā hũiditatem eoꝝ ꝛ neruoꝝ molliciē. Deinde veniūt alie. 5. spēs q̄ supius dicte sunt in ꝓncipio isti⁹ capli.

Cause rupture ꝛ relaxationis sunt qdaꝫ ꝓmitiue ꝛ est oē illud qd̄ facit ad fortē ipulsionē zirbi versus partes subiectas ꝛ sūt casus ꝑcussio ꝛ ludus baliste ꝛ vibrature hastiludiũ cursus saltus leuare ꝛ portare grauia pōdera iactus lapidũ ꝛ lignoꝝ ꝛ lanceaꝝ. ¶ Cāe ātites q̄ ꝓcedūt a corpe ē tussis fortꝫ ꝛ laboriosa igēs clamor ꝛ vociferatio coit⁹ ioꝛdinat⁹ facit aliqñ rupturā ꝛ ipsaꝫ relaxationē sꝑ auget maxie qñ fit p⁹repletionē. Cā aūt mag ꝓncipal relaxatiōis ē hũiditas mlta i partib⁹ illis vel circũquaqꝫ q̄ mollificat ꝛ relaxat didimũ ita ꝙ facilit aprit a quacũqꝫ impulsiōe forti. Et ꝗuis humiditas sit causa ꝑparans tñ fortis cōpressio zirbi vel itestini fiūt causa coniuncta ꝛ perficiunt relaxationem.

Signa cōia oī spēi hernie est eminētia ꝛ additio augmētata sup augmētũ nāle. Si aūt ē relaxa° vel rupt͞a descēdit itestinũ vl' zirb⁹ p didimũ. In pn°tñ apparet ꝓpe iguine vl' in iguine pua eminētia ad modũ oui que postea paulatim auget donec fit magna ꝛ perfecta relaxatio vel ruptura ꝛ i pꝛincipio est facilis redditio cũ sola resupinatione ꝛ in antiqua fit redditio cũ manu ꝛ cōpressiōe facili vel difficili ẽm quātitatem intestini egressi vel zirbi. Sed est ruptura ciphac: zirbus vel itestinũ descēdit in osseum lateraliter iter didimum ꝛ cutim exteriorē. Si aūt est relaxatio prius apparet in inguine eminentia ad modũ oui ꝛ paulatim descendit inferius p pectineꝫ ꝛ didimũ vsqꝫ ad testiculos per tps. In ruptura aūt ciphac tumor est maior in osseo ꝛ dolor ē magnus ꝛ grauitas magna ꝛ magna difficultas ad motũ in intestinis rugitus sentit ꝛ auditur ratione retentionis ventositatis ꝛ auditur leuiter gurgulatio ꝛ rugitus quando descendit intestinũ in reuersione versus superius. Et si zirbus descendit non ita cito leuit auditur sonus sed sine quacũqꝫ gurgulatione reuertitur vel cũ parua quia res vnctuosa in transitu suo non facit sonũ vt patet de oleo.

Judicia in relaxatione ꝛ ruptura. Pri mo oīs ruptura ꝛ relaxatio qñ est antiquata est incurabilis nisi manu cirurgici remediũ adhibeat. ¶ Scđo relaxationi recenti ꝛ rupture si in pꝛincipio decenter succurratur curabilis est. pꝛincipiũ aūt relaxatiōis est qñ in inguine incipit apparere ad modum nucis quedā eminentia: sed qꝛ tūc nullā facit aggrauatione fere nullus medico se ondit ꝛ si ondit non vult exequi nec expectare curā nec sanitatē ꝛ sic quasi insensibilr ꝛ pedetēti augmentant. donec in verā herniā trāsmutatur. ¶ Tertio oīs ruptus ꝛ oīs ꝑfecte relaxat⁹ stat in picl'o ꙩ itesti^m ꝓcipue monoculũ cadat ad osseũ p foramē relaxatiōis vel rupture i quo feces cadāt nũꝙ vel raro retrocedet ꝛ sic morit. ꝛ ego vidi aliquos morit aliqs ꝓpe mortē existere q̄ p me dei grā cũ mollificatiuis ꝛ cũ manu paulati retrocedēdo fuerūt remediati ꝛ sanati. Pl'es alios vidi i qb⁹ illud iocale cum mollitiuis nec aliter potuit retrocedi ꝛ final'r perēpti sūt ꝛ hoc fuit ꝓpt fecũ indurationem antiquatā triũ aut. 4. dieꝝ: iō bonũ ē ꙩ ꝑseruent a tali piculo cũ aliq̄ cura vl' cũ palliatis ꝯtie gestādo portatoriũ. ¶ 4° cũ auic. rupt͞a fissural' cũ desiccatis nō curat ẜ desiccātia relaxatione ab hũiditate fecũ a pn° applicata debēt meliorare. ¶ 5° ruptura seu relaxa° i tenera etate cũ portatorio ꝛ rcđe i lecto cũ desiccatiuis facilius ꝓcurat ꝙ i alia etate qꝛ caro crescit ꝛ mēbra i etate ꝓcedēdo ꝯfortāt. ¶ 6° ẽm auic. ramex itestinal' ꝛ zirbal' ē egritu°. fortꝫ difficil' ꝗuis sit pua ꝛ ramex aq̄sa ē facil' ꝗuis sit magna. ¶ 7° ruptura q̄ est supra vmbelicũ iducit sepe mala accñtia ꝗuis sit parua ꝛ nō

doleat in pn° qz illud qd in ea ad extra expelli tur sunt intestina gracilia q ibi sunt copressa z coartata ideo fex retinet z qnqz ea euomut sicut accidit in iliaca vnde filia accntia procu rant. ¶ Octauo qui cacochimicu aut ibecilles aut debile vel sene aut gulosum z male copo natuz psumpserit p icisione curare manifestis sime desiderat homicida nuncupari. ¶ Nono relaxatio siue hernia zirbalis no est tati picu li sicut itestinalis qz no otingit zirbuz idurari fecibus sicut itestina adipleri. ¶ Decimu iudi cium lz cum cura p incisione multi curetur qp plures et periclitant. ideo e dubia z diffama toria qz aliqn supuenit spasmus aliqn fe. aln fluxus sang. quare plurimi in manibus curso ru morunt. Qua ex re boni z sapietes z vere cundi timedo ifamiam ea cursorib9 deliqunt. ¶ Undecimo iudicat sciffi a quib9 vnus aufer tur testiculus quis in iuuetute generent in se nectute eox gnatiua deficit qz senes cu duob9 testiculis modicu hnt spma mltomin9 cu vno. ¶ Duodecimo ruptura cui9 descesus est inter pellem z didi nisi succurrat a p° ifra. 15. vel 20. dies non curatur.

Cura hernie z pmo ponem9 aliquos can. ples qz scdm ordine nalem z artifi cialem gnalia semp pcedut spalia. 5°. aph. 5°. 16°. ibi. Costitutiones do pmus can. gnalis in ruptura z relaxatione. Prius oes cae pmitiue vel antecedetes vel coiuncte a qbus ruptura ciphacis vel dindimi relaxatio pnt fieri in cu ratione eox sunt euitade. ¶ Scds ois ciborus et potuu replo marie ventosoru apud ruptos et relaxatos cu diligetia et terrore est euitan da. ¶ Tertius a cibis mollificantibus oportet relaxatos abstinere. ¶ Quart9. eius qd erit fo ris redditio et ne iteru exeat oseruatio in hac cura est necessaria cu consolidatione. ¶ Quin tus est multu cois z pot extedi ad extractione catharactaru z filium nullus audeat aliques ruptu aut relaxatu inscidere nisi ille qui vidit sepe illa cura per bonu cirurgicus adimpleri. ¶ Sextus artificialis est an icisione corp9. cus laxatiua medicia vel clisterib9 a supsluis mu dificari. ¶ Septim9. tps electiois ad ista cura faciendu est ver; qz tuc corpa vires resumunt vt dicit aristo. in de secret secretox z sunt for tiora. tuc et bon9 sang. z boni huores in corpe gnant. ¶ Octauus. illa q necessaria sunt p cu ra ex qbus se medic9 iuuare itendit an iceptio ne manuu sint ppata vt banca z manutergia rasoria vncinus grossus ad discarnadu dindi mu setones acus cauteria spongia aq cala ne

fluxus san. opationem ipediat z fascie pani z oua pul restrictiu9 z alia qcuqz. ¶ Cura ruptu re z relaxationis cu medicis. Ista cura diuer sificatur qz qda attetat cu medicis. Et qn cus eis curari no pot recurredu est ad cirurgicus. Prio g cu in pn° appet in iguine eminetia ad modu oui vel nuq maioris. Jaceat pa. resupi nus z iterim R. portatoriu zonale cu beda pa ni ligata vel suta a pte posteriori z fit bifurca ta trafiens p radice coxe z copiat cu scuto de pano lineo pleno cotone vel stupa qd scutum coprimat dicta eminetia ne ad exteri9 prupat z pa. recipiat in potionib9 z pulverib9 medici nas osolidatiuas iter qs laudat osolida rega lis mumia z simphitu z pa. caueat a reple ci boru marie vetosox z mollificatium z a sup fluo potu. Et caueat etia a coitu si est in etate coeundi z breuiter obseruetur can. supradicti. Cibaria aute ventosa hec sunt. Primo omnia legumina rape pastinace castanee ficus rece tes panis filiginis ceruisia ante perfecta resi dentiam mustuz cibox copiosa assumptio no comedat fruct9 recetes nec pane azimu vitent tussim z oia que ipsam prouocant vt sunt res acerbe z acres z salse z acute vt castanee nuces dum sunt in lecto sumant pedes z extremita tes aialium vsualium z vinum grossuz rubeu. Teneat ventrem laxum cum suppo° z clisteri lenitiuo. Aliquando sumat pureta de borag. Aliquando etiam propter ventrem sumat in principio prandij. ʒ. ß. aut. ʒ. j. de cassia cum iure galline vel aliquo liqre distēperatis vel de tamarind vel de diacartamo. ¶ Et iacedo in lecto. 40. dies capiat oi mae de isto pluere cu decoctione hedere terrestris z osolide rega lis. R. sang. draco. boliar iacee nigre mumie nucis cipsi. an. ʒ. j. an fe. nasturci torrefacti. an. ʒ. vj. cosolide maio. z mino. z medie sigilli sancte marie. an. ʒ. j. z ß. R. pul. Et det cu vino grosso decoctiois hedere terrestris z cosolide regalis. Aliqui recipiut osolida regale cu to to z icorporant cu zuccaro z oi mane recipiut vnum bolum magnum. Lanfrancus dicit qp ipse curabat eos cu pul valeriane dando quo libet mane z sero. ʒ. j. z ß. pastatam cum vino. Ad idem valet pul. radicis scrophularie que est herba habens odorem cucumeris. ¶ Item ex radice eius cum consolida maiori z minori R emplm cu albuie oui z ponat sub scuto bra cali. Gordonius dicit qp ipse curabat nouella rupturas in pueris cu pul nasturcij torrefacti dando ipsum cum lacte lapidato vel ferrato sicut fit in fluxu vetris. dr et qp si radix brusci

minutim incisa tempetur in vino ⁊ de illo vi° cõtinue potet. curat oẽm rupturaꝫ. idem facit epatica. Petrus hispan⁹ dicit hoc. Radix herbe que vocat̃ cesta in linguagio biernẽsiũ ⁊ cũ folijs eius icorporentur ⁊ dentur sepe ⁊ stipites hꝫ in summitate maceolam: ⁊ nascit̃ in paludibus data in potu ⁊ empl'ata curat rupturã. Ego aũt teneo me cũ iacea nigra puluerizata ⁊ cum cõsolidis ⁊ sigillo sancte marie ſm oẽm moduꝫ sue admistrationis. In istis autẽ 40. diebus teneat cõtinue bracale cuꝫ empl'o cõtra rupturam. ¶ Cura rupture cũ in osseum descẽdit zirbus vl' intestina q̃nq̃ accidit ꝙ a p̃n° rupture vel relaxationis accidit tãta aptura ꝙ itestina vel zirb⁹ tal'r iferius descẽdũt ꝙ nec patiens nec assistẽs pro virib⁹ suis retrocedere facere p̃nt ⁊ stat in illa pena al'n p. 12. horas. al'n per diẽ nãlem. al'n per duos aliq̃n veniunt ad mortẽ quasi. Et ego hoc frequẽter vidi nõ solũ in p̃n° rupture. imo etiam in pcessu hoc ẽt frequẽtius ꝙ ipsi vellẽt accidit. tũc medicus vocatus hẽat se. lini cuꝫ maluis ⁊ fiant sacculi ⁊ bulliant in aq̃ cal'a supeminẽtiã cõtinue applicent̃ ⁊ reuertẽdo interiꝫ hẽat̃ radix maluauisci violaria brãcha vrsina. malua se. lini ⁊ fenugreci camo. ciminũ ⁊ anisuꝫ. ⁊ vnuꝫ ex istis aut plura coquant̃ in magna caldaria ⁊ pad. sedeat in hac decoctione in ꝯcha vel in magna pelui vel semicupio. Et tũc medic⁹ attentet cũ manu suauiter ⁊ facit reintrare illđ qđ exit ad locũ suuꝫ quo regresso det̃ patienti iacee puluerizate cũ ouo sorbili vl' de ꝯsolidis tritis ⁊ distempatis cũ vi°. vel de puluere earum ⁊ semie nasturcij torrefacti cũ aliqua q̃titate mumie. vel de puluere supdicto ⁊ sup locum eminẽtie teneat̃ brachale cũ empl'o ꝯ rupturam. Et teneant̃ cañ. gñales ⁊ regimẽ sup dictum. ⁊ vtat̃ isto potu. ℞. trium ꝯsolidarum vtriusq̃ iacee vtriusq̃ plãtaginis valeriane pipinelle añ. ℥. j. nuc̃ cipssi nuc̃ muscate. cinamomi cimini coriandri prepati añ. ℥. ß. thuris mastic̃ terre sigillate boliar^{ci} gũi dragaganti. añ. ʒ. iij. vini stip^{ci} maturi lotos duos vel. lt'. x. aq̃. lt'. iiij. põt addi cinamo^{m} spice^{l} ⁊ mel ⁊ põt fieri ad modũ nectaris. ¶ ℞^{a} empl'i ꝯ rupturã ⁊ ponit̃ a Rasi ⁊ ab oĩbus medicĩe autoribus ℞ picis naual'. ℥. v. colofonie. ℥. iij. litargiri gũmi armo^{ci} opoponac̃ gũi bdellij mastic̃ terebentine. añ. ℥. j. boli arme^{ci} thuris san. dra. sarcocole aloes cicotri mumie aristol'. cent. auree triũ ꝯsolidarũ sumach berberis nucis cipressi gallaꝝ viridiũ psidie vermiũ terrestriũ añ. ʒ. ij. san. hũani. ℥. j. glutinis pisciũ gallie muscate visci q̃rc̃ tele aranee añ. ʒ. j. ⁊ ß. glutis pellis arietine cocte in aq̃ ferrata ⁊ aceto dissolute misceant̃ ⁊ incorpent̃ ⁊ f̃ empl'm. Siguli eni autores ponũt empl'm ꝯ rupturã ſm ppriam formã addẽdo ⁊ diminuẽdo ſ; istud sufficit p iuuenib⁹ q2 vbi ẽ multit° cõpõnũ opa° fit min⁹ certa. ¶ Aliud ẽpl'm qđ põit Ras. ⁊ ipꝫ ẽt põit Guido de cauliaco. ⁊ alij. ℞. nucis cipssi acasie gallarũ balaustiaꝝ. añ. ʒ. v. mirre sarcocole thutie. gũi. ara^{ci}. añ. ʒ. iij. san. dra. boliar^{ci} aluminis aloes mumie añ. ʒ. ij. f̃ puluis subtilis ⁊ incorpet̃ cũ aceto ⁊ f̃ empl'm ⁊ teneat̃ super locũ vbi exeunt itestia vel zirb⁹ cũ portatorio. ¶ Per alterũ modũ curat̃ ruptura cũ adamãte. ⁊ istum modũ ponit Guido quẽ didicit a q̃dam valenti viro. Et est ꝙ patiens teneat regimen ⁊ cañ. supdictos ⁊ iaceat in lecto p 40. dies ⁊ teneat retinaculũ: tũc accipiat patiens quolibet mane. ʒ. j. limature calibis cum vino decoctionis epatice terrestris ⁊ sup foramen rupture ponat̃ empl'm factũ de apostolicõ incorporato cũ adamãte grosso mõ puluerizato ⁊ mutet̃ de trib⁹ in trib⁹ diebus. ⁊ hoc ꝯtinuet̃ p 15. dies ⁊ post p alios. 15. dies ꝯtinuet ẽpl'm dictũ de ruptura ⁊ sanabitur si deus voluerit. Dicũt aũt isti ꝙ adamas attrahit ferrũ a tota ppzietate ⁊ ad locũ rupture cũ aliq̃li nutrimento ipellit̃. Et ideo dr̃ ꝙ q̃dam carnositas nodosa sup locũ fit ⁊ tũc est signũ pfecte curationis vt dicit Guido. ¶ Cura rupture ⁊ relaxationis p op⁹ manuale ⁊ p° p abscisionẽ dindimi ⁊ ablationẽ testiculi. Et est 3⁹ mod⁹. Ista est cura qua cõiter vtunt̃ q̃rentes ⁊ currentes p diuersas regiones. Primo ordinato bono regimine ⁊ purgato vẽtre cũ clisteri vel suppositorio sto° ieiuno ⁊ nõ in plenilunio ⁊ luna non sit in libra nec in v̓gine nec in scorpione nec sit iuncta alicui planete maliuolo ꝯstituat̃ eger sup bancã q̃drupedẽ fortẽ ⁊ firmaꝫ ⁊ extensis brachijs ⁊ crurib⁹ circa cubitos brachia cũ toto corpore cũ bãcha ligent̃ cũ manutergijs ne cũ manib⁹ suis ipediat opantẽ. Et sup genas iterũ cũ bãcha liget̃ ⁊ cũ digitis man⁹ sinistre magri ⁊ cũ digit̃ famuli eleuet̃ pellis cuꝫ carne sup dindimũ ex transuerso ⁊ sic f̃ icisio cũ rasorio ſm longũ iguinis ꝙ dindim⁹ bñ possit appere ⁊ videri. ⁊ tũc discarnet̃ dindim⁹ a loc̃ a q̃bus adheret. ⁊ tũc versus ptẽ supiorẽ q̃tũ poterit acu ⁊ filo forti penetret̃ dindim⁹ vsq̃ ad aliã partẽ. ⁊ circa totũ dindimũ filũ liget̃ ⁊ stringat̃ tot⁹ dindimus ex transuerso super os femoris. Altera aũt ps dindimi v̓sus iferi⁹ cuꝫ sua simili ligatura discarnetur ⁊ extrahat̃

cum illo testiculo ⁊ abijciatur. pars aũt supe-rior cauterizetur in labijs scissure ad maiorez firmitatem ꝯsolidationis ⁊ in labijs dindimi cauterizati ponatur albumẽ oui ⁊ reliqua cõsueta ⁊ capita filorũ exterius dimittantur do nec eos natura per se dimittat abire ⁊ vulnus teneatur mũdum. Et istis diebus patiens iaceat in lecto ⁊ vt febricitans gubernetur. ¶ 4ᵘˢ modus fit cũ actuali cauterio ⁊ istũ modũ po nit Albucras. ⁊ ipsum recitat Guid ⁊ Auic. ⁊ alij multi alij. Et est ꝙ pa. ligeẗ super bancã sicut prius ⁊ tũc ipellaẗ testiculus v̈sus ꝑtem supe riorem donec sit sup os pectinis. ⁊ tũc incausto signetur locus ẛm ꝙtitatem testiculi ⁊ regresso testiculo ad suũ locũ cauterizeẗ cũ cauterio recuruo ne alie partes ledanẗ ⁊ cũ caute rio recuruo tñ cauterizetur donec attigat ad os: ⁊ ẛm hoc ꝁ ex trãsuerso vt dindimus cauterizetur. Et post cum albumine oui sicut alia cauteria cureẗ. Et i isto tꝑe iaceat ⁊ teneat regimen ⁊ tenaculũ. Et ꝁ alie circũstantie dicte in icisione ⁊ in ablatione testiculi. ⁊ istũ modũ ponit Guido de cauliaco. ¶ Quint⁹ modus est quẽ recitat Guido ⁊ ponit a Rogerio. Primo notatur locus sup os ⁊ cũ acu aliqualiter longa ⁊ curuata penetreẗ cutis ⁊ caro vsꝗ ad os ⁊ subtus dindimũ vsꝗ ad aliam partẽ pertrãseat ⁊ exeat in locũ exteriorem: ita ꝙ pellis ⁊ caro ⁊ totus dindimus cõprehendaẗ iter duo capita fili. ⁊ sic ligetur ipposito prius vno fuste super locũ vbi debet fieri nodus. ⁊ sic cum illo fuste paulatim qualibet die circũducatur ⁊ cõtinuetur donec corda libere exeat tenendo regimen supradictũ ac si esset febricitãs. ⁊ sic totus dindimus cũ carne exteriori ⁊ pelle scindatur. ¶ Istum eundẽ modum operantur aliqui. sed loco fili canabis vel corde ponũt filũ aureũ quadruplicatũ ⁊ ligant donec filũ per se exit: stare dimittunt aliqualiter stringendo. ⁊ hoc faciunt vt videanẗ aliquid fecisse cũ filo auri. Isti enim prius scindunt pellem ⁊ carnem ⁊ accipiunt solũ dindimum ⁊ curãt vuln⁹ ꝑter foramẽ fili. Dũt eni ꝙ cũ lõgitudie tꝑis dindim⁹ strigiẗ ⁊ confortatur ꝙuis totus nõ abscindatur. ¶ Sextus modus ponitur a Guidone ⁊ a magr̃o Joãne de tornamira. ⁊ ab alij franco. ⁊ est ꝙ scindatur caro ẛm longũ supra dindimũ ⁊ tunc eleuetur dindimus quo eleuato cauterizetur subtiliter os pectinis cuz duobus aut tribus cauterijs ⁊ cõsumunt carnem que est sub dindimo. ¶ Septimus mod⁹ est ille qui fit cum cauterio potẽtiali ẛm quẽ operaẗ. Guido. ob cuius reuerẽtiã ego pono hic originale suum in hunc modũ qui sequiẗ. nec addẽdo: nec dinuendo. dicit Guido. Elegi mihi illũ de cauterio põli in quo summe est cauendũ ꝙ hõ sit dñs de corrosiuo. plus eni vz multiplica vices ꝙ ꝙtitatẽ ⁊ arcenicũ in hoc optiet pncipatũ. opatio eni ipsius ⁊ de scropulis dictũ fuit est fortis ⁊ valida. ⁊ si indocte applicetur cõmouet fe. ⁊ accidẽtia mala. In parua eni ꝙtitate facit magnã opatiõnẽ maxie circa pncipalia. ⁊ ideo oportet ꝙ defendatur aceto ⁊ solatro ⁊ alijs infrigidãtibus ⁊ cum bona dieta ac si hẽret fe. eius aũt operatio durat p. 3. dies ⁊ ꝑpterea sufficit ꝙ de tertio in tertiũ muteẗ: ⁊ corrigatur: aut cũ opio: aut cũ succo solatri aut cauliũ. ⁊ sequitur modus meus operandi cũ ipso talis est supposita bona dieta: ac si haberet fe. resupineẗ patiens: ⁊ radaẗ tota pars illa. Deinde ducaẗ testiculus superi⁹ ꝙtũ possibile fuerit sup os pectinis. ⁊ signeẗ cũ incausto aut carbone circuitus testiculi ⁊ reducto testiculo in bursa ponaẗ ruptoriũ ad ꝙtitatem vnius castanee pue ꝙ fit calce viua ⁊ sapone molli ⁊ modico de saliua in loco signato i medio ossis pectis ꝑpe virgã p digitũ vnũ ⁊ circundatũ aliquo circulo de pãno cerato aut de aliquo glutinoso taliter vt nõ trãseat vltra signatũ ⁊ ligetur tñ vna benda voluẽte anchas ⁊ dorsum ad modũ brachalis vt nõ remoueaẗ de loco ⁊ ibi stet per vnũ diem nãlem. In crastinũ aũt soluaẗ ligatura ⁊ remoueaẗ caustiçum ⁊ iuenitur scara nigra ⁊ tũc icidaẗ in medio ẛm transuersum ad ꝙtitatem vnius grani ordei ⁊ ꝁ cauerna vel fouea in qua ponaẗ ꝙtitas medij grani frumenti arcenici puluerizati repssi cũ succis aut cũ opio tñ ꝙtuz est arcenicũ per se vel cũ modico de cotone made facto cũ saliua. deinde coopiaẗ cũ cotone aut carpina: deinde vngaẗ circũquaꝗ cũ populeõ ⁊ desuper totuz ponanẗ pãni de duabus telis refusi ⁊ expressi in aqua ⁊ aceto aut cũ duoruz albumine ⁊ ligeẗ cũ bẽda scutali suta ⁊ bracali simplici ð duab⁹ telis ⁊ firmata retro i bracali ⁊ iaceat in lecto de matrato supra dorsum. Et lz in qlibet die pãni possent renouari ⁊ sꝑ probare ꝙ intestinũ sit reductũ corrosiuuz. tñ nõ remoueaẗ de duob⁹ aut tribus diebus vsꝗ dolor fuerit quietatus ⁊ tũc remoueaẗ corrosiuum. Et iterũ augmẽtando foueã magis lacerãdo foueã ꝙ incidẽdo ꝑꝑ sanguinẽ ponaẗ de puluere vt prius ⁊ remoueatur de scara in circuitu ⁊ ꝙtum est possibile vt libere videaẗ ⁊ opeẗ in profundo. ⁊ ita ꝯtinue ꝁ donec caro mirachi tota sit cõsumpta; quod cognoscitur

per inflationē burſe teſticuloꝝ ⁊ dolorē ꝑtiū poſteriorum ⁊ ꝙ in fiſſura videat̄ ſubſtantia alba. ⁊ erit dindimus ita ſtrictificatꝰ ꝙ digitus nō pōt intrare ꝑ burſā vſq; ad dindimū vt ſolebat nec ex tūc inteſtina pñt deſcendere ſi incidere vellet. ⁊ hoc cōmuniter eſt factū in duabus ſeptimanis. Poſt ꝟo ſi placet ꝓcuret̄ caſus ſcare carnis cum axūgia porci aut butiro ſeu aliquo vncinoſo ꝑ vnam ſeptimanam. et quādo ceciderit ſcara videbit̄ dindimꝰ albꝰ ad modū canalis. ⁊ tunc facta ꝓbatōe inteſtinoꝝ ⁊ mirachi circūſtantie carnis vt non tangant̄ a corroſiuo ponatur de puluere arcenici magis repreſſi in maiori quātitate cū cotone ſup dindimū et defendat̄ ac etiā mitiget̄ cum fortioribus: vt eſt oleū papa. ⁊ iuſq̄ami ⁊ mādragore: eo ꝙ dindimus eſt magis ſenſibilis q̄ꝫ caro ⁊ magꝭ indiget mitigatōe. ⁊ magꝭ cauta oꝑatione ꝓpter venas ⁊ neruos q̄ ſunt ī eo Et ipo ſic p̄parato: ſtet vſq; ad ſcdaꝫ remutationem. ⁊ tunc ſcindat̄ dindimꝰ ſc̄m longū et in fouea ponat̄ d̄ puluere cū cotone: ⁊ hoc ita ꝯtinuetur quouſq; totus dindimꝰ aut maior pars eius ſit corrupta q̄ cōiter erit in duabus ſeptimanis ⁊ cognoſcet̄ ꝑ maiorē tumorē teſticuloꝝ ⁊ maiorē dolorē dorſi ⁊ ꝑtiū poſteriorum. Et ſi neceſſariū eſt ꝓpter magnitudineꝫ dindimi vt melius corrodat̄ facere duas aut tres fiſſuras fiāt ſc̄m longū in q̄bus ponat̄ de corroſiuo cū cotone ſemꝑ. ⁊ ſi tūc cōſideraret̄ ꝙ aque deſcēdiſſent in oſſeū impunat̄. ꝓba per mediū dindimi ꝟſus burſam: ⁊ ab ipa cuꝫ manu eleuata aq̄ extrahant̄. ⁊ ꝓcuret̄ caſus eſcare vt dictū eſt. ⁊ quādo locus erit bene mūdificatus apparebit caro rubea incarnet̄ locus et curet̄ curatione vulnerū alioruꝫ. Et poſt q̄ꝫ erit vulnꝰ incarnatū incipiat incedere paulatine ⁊ portet bracale ⁊ ligaturā ꝑ. 30. dies. hec ſūt ꝟba eiꝰ. Iſta cura bona eſt ⁊ vera. ⁊ crebri dolores ſunt intermedij. ¶ Octauꝰ modus eſt quo ſaluat̄ totus teſticulꝰ ⁊ tota ꝟtꝰ gn̄atiua vel ſaltim ꝓ maiori parte. Et eſt modus ſc̄m quē oꝑatus eſt Guillermus brito me p̄ſente. Et eſt ꝙ ſituato egro ⁊ bene ligato cum forti bāchaa ⁊ ducto teſticl'o ſup os femoris ipe oꝑator cū vna manu ⁊ ſeruitor cū alia eleuēt cutē q̄ eſt ſup dindimū ⁊ os femoris ⁊ ex trāſuerſo in altū: ⁊ illa pellis eleuata in altū ſcindatur cū carne ſc̄m longū dindimi tm̄ ꝙ dindimus poſſit bene videri. Et ſi ſan. impediat tollatur cū ſpongia in aq̄ cal'a miſſa ⁊ expſſa: ⁊ tūc cuꝫ acu q̄ habeat q̄nq; digitos in longitudinem penetret̄ didimꝰ dimittēdo vnā q̄ꝫtitatē didiꝰ q̄ſi in latitudine ꝑui digiti: ⁊ penetret illa acꝰ ſub dindimo nō ex toto: ſꝫ dimittat̄ tanta q̄ꝫtitas dindiꝰ ſic̄ ꝑus. ⁊ iterū exeat acꝰ ꝑ dindiᵐ ex capiēdo illud qđ ē intra mediū. ⁊ tūc cum ꝑuis tenacl'is extrahat̄ acꝰ: qr cū manu nō ꝑt q̄a fortꝭ ⁊ durꝰ ē dindimꝰ. tūc extracta acu cū illa cauda liget̄ fortit̄ illa ꝑs intmedia dindiꝰ cū duobus nodis vnū poſt aliud ⁊ remoueat̄ ſan. ſp cū ſpōgia. ⁊ poſt ſupponat̄ albumē oui ⁊ poſt faciebat deſuꝑ emplm̄ de roſ. ⁊ camo. et mica panis ſil' in vino coctꝭ. añ tm̄ emplm̄ cōtinuet̄ inūctio cū oleo roſ. decoctiōis ꝟmiū treſtriū vel cū oleo de terebētina ⁊ cū oleo de lilio ad ꝯfortationē neruoꝝ: ⁊ in q̄libet reuiſitatōe remoueat̄ illud filū ⁊ aliq̄l'r ſtringat̄ iuxͣ īfirmi tollerantiā. ⁊ h̄ ꝯtinuet̄ donec tota q̄ꝫtitas didimi cū acu ⁊ filo accepta ſit abſciſa et corda libere exeat. ⁊ tūc ibi ſit ꝯſolidaᵒ tal' ꝙ nūq̄ꝫ ꝑ illud foramē dindimi aliq̄d exeat. ꝟtꝰ eñ gn̄atiua ⁊ m̄a ⁊ nutrimētū influunt ī teſticl'o ꝑ extrema dindimi intacta ⁊ nō ſciſſa ⁊ ſit opꝰ ꝑfectū: q̄ꝫuis ibi magni ⁊ multi ſint dolores. pa. aūt gubernet̄ ac ſi h̄ret fe. Aliq̄ ſcindūt dindimū vſq; ad illud meᵐ. ⁊ illud meᵐ ſciſſuꝫ cauterizat̄ in vtraq; ꝑte. ⁊ ſic ſit ꝯſolidaᵒ calloſitas ⁊ durities: ita ꝙ ꝑ aliā medietatē nihil nociuū iferiꝰ poterit trāſmeare. ⁊ h̄ vidi fieri ſic.

De hernia

De hernia aq̄ſa eſt inflaᵒ in burſa teſticuloꝝ ꝓpt̄ mā ꝫ aq̄ſam in ea ꝯtentā. ⁊ d̄r apa aq̄ſum. Cōtingit aūt h̄ apa fieri duobꝰ modis. vnꝰ modꝰ ē ꝙ illa aq̄ cadit ad totā oſſei ꝯcauitatē ⁊ tota burſa inflat̄ ſicut aliq̄n accidit ydropicꝭ. Aliꝰ modus ē q̄n aliq̄ aq̄ q̄ꝫtitas aggregat̄ in q̄dā folliculo adherēte ipſi burſe a ꝑte interiori q̄ tactu reperit̄ ⁊ interdū digitus cōpreſſus videt̄ compmi ⁊ eleuari remotis digitis.

Cauſe

Cauſe hernie aq̄ſe ſūt error ꝟtutꝭ gn̄atiue ſan. q̄ in loco gn̄andi bonū ſā. generat aq̄ſas humiditates ſil'es ſero caſei q̄ fluētes ad burſaꝫ teſticuloꝝ vel alibi cauſant apa larū vel aq̄ſum vel faciūt ſpēm ydropiſ q̄ vocat̄ yposarcha ⁊ ſilia. ⁊ iō cōiter vix vēit iſta paſſio niſi cacochimicꝭ male digōnis. Et ſūt cāe iſtius hernie q̄ſi cāe yposarche maxie q̄n aqua currit ad totū oſſeū hic cognoſcit intellectꝰ q̄ꝫtū iſtis iuuat̄ a paucitate cibi ⁊ potus et ab euacuatōne ſupfluitatū ⁊ corruptōe male complxōnis frigide epatis.

Signa

Signa hernie aquoſe quādo aqua currit ad totū oſſeum tota burſa teſticuloꝝ eſt tumida et inflata et in omni ejus parte repit̄ mollicies. Et quādo ibi eſt multa

aqua adest luciditas ⁊ in igressu est grauitas ⁊ dol'.est pu⁹.Aliud signũ ẽ q2 ista p compssio nõ recedit sicut zirbalis vel intestinalis.

Judicia in hernia aquosa pmo si testiculi diu remanẽt in ista aqua citrina male q̃litatis acq̃site:timẽdum est de corruptõe vel putrefactione eo⁊ vel alicuius eo⁊. ¶ Scd̃o q̃uis meliozatio cito appareat post oscei aptionẽ ⁊ aq̃ ex̄ctionẽ cũ ferro:tñ nisi aliter puideat cũ correctõe male cõplonis ⁊ remotõe cacochimie ⁊ frequẽtib⁹ purgatõib⁹ et debito regimine:cito alia aqua post expulsam reuertetur.

Curatio hernie aq̃se.q2 g̃ hec spẽs frequẽter accidit humidis a natura ⁊ male cõplonatis op3 q illa mala cõplo corrigat si est in etate q̃ possit corrigi. Si aũt venit in etate lactãti regimẽ nutric̃ corrigat et maxime comedat res tostas ⁊ caueat a fructibus ⁊ a reb⁹ hũidis ⁊ fiat sup bursa3 aliqd̃ empl'm de infra dicẽdis. Si aũt est in etate pfecta filr corrigat regimẽ:⁊ purget sic dictu3 fuit in.c.de cachech^a ⁊ in.c.de yposarcha ⁊ detur vrinã puocantia.deinde s̃ empl'a deficcãtia illã aquã aggregatã in bursa testiculo2u3 ⁊ ista est pma cura.⁊ si ista p empl'a nõ deficcet s̃ scd̃a cura:q̃ postea ponet cum cirurgia empl'm.℞.baccaru3 lauri.ʒ.iij.camo.ʒ.j.et ℔.piperis longi baurac̃.an̄.ʒ.j.et ℔.s̃ pul. et cum vuis passis remot̃ arillis incorpet et s̃ ẽpl'm sup osseũ.vel fiat puluis ⁊ post inũctionẽ cu3 oleo sambucino sinapizet.Et si istud nõ suffic̃ s̃ empl'a dctã in ca.de yposarcha. ¶ Cura manualis hernie aquose. Si aqua est in toto osseo pmo pcedẽtibus vlibus ponat aliquod d̃ empl'is supdictis. et põt fieri empl'm de bolo ar^co ⁊ psidia ⁊ balaust̃.⁊ cimio torrefact̃ et de semine nasturcij.⁊ tũc in pte inferiori ppe latus testiculi aperiat cum lanceta et paulatim expellat aqua nõ totalr in vna vice ⁊ ptinuetur empl'm supra vel aliqd̃ aliud cõfortatiuu3 membri ⁊ aliquod deficcatiuũ ad defendẽdu3 locum et deficcandũ aquã. ¶ Alio mõ fit cum cauterio:ita q tenacule latũ habẽtes rostru3 et foramen in medio rostri apphendit bursa3 testiculo⁊ in loco decliuiori vt inde ferrũ ignitum transeat p dictũ foramen ⁊ bursam testiculorum ⁊ post sequat corda in fundo acus et vocat seto ⁊ in qualib3 visitatiõe transmutet illa corda ⁊ currat aqua cõtinue donec exficcetur.⁊ ppter ista nõ dimittant empl'a supdicta Aliqui faciũt hoc cũ cauterio põli:sed lõgum opus est et tediosum. Et si aqua reuertat qd̃ aliqñ infra.3.vel.4. aut sex mẽses accidit cura ⁊ dieta reiterent ⁊ cõtinue purgent. ¶ Unus miles habuit relaxationẽ paruã cui supuenit hernia aquosa scd̃e spẽi. s̃ aqua ptenta nõ in toto osseo s̃ solũ in quodã folliculo laterali q̃ satis erat spissus intantũ q aliqui dixerũt q erat hernia carnosa ⁊ quantũ ad relaxationẽ facta fuerunt sibi remedia supdicta per me ⁊ p socios ⁊ bene se portabat.quia iacuit q̃dragin ta diebus cu3 empl'is etiã portabat braca le ad maiorem securitatẽ. Nunq̃ aũt folliculus potuit recedere cum oĩbus resolutiuis ibi factis.sed vnus socius accepit osseũ cũ folliculo cũ tribus digitis manus sinistre ⁊ perforauit osseũ cũ folliculo de vna parte ad alia3 bina vice cum lanceta ⁊ compssit digitis ⁊ exiuit aqua citrina spissa quasi mũcus spissus ⁊ imposito setone cũ acu continue mutabat semel in die setone perũcto cu3 aliquo puluere. et nõ durauit tota cura nisi per decem dies ⁊ sanatus est miles:et ante curã patiebat i illa parte folliculi magnũ dolorem.

Declaratio in ruptura. Primo nota q inter cetera aĩalia hoĩes pcipue masculi mag̃ fiũt herniosi ppter ea q2 capite erecto incedũt.⁊ q2 vẽter stat direct⁹ sup inguinẽ ⁊ os pectinis.idcirco itestia et zirb⁹ paratiora sũt ad descẽsum.Cetera aũt aĩalia ambulant super ventrẽ ⁊ faciẽ.Facies aũt hoĩm v̄sus celũ ⁊ deũ est erecta. iux illud Ouidij pmo methamorph. Pronaq3 cum spectẽt aĩalia cetera terrã:Os hoĩ sublime dedit celũq3 videre Jussit: ⁊ erectos ad sidera tollere vult⁹. ¶ Scd̃o nõ q hernia q̃ ẽ a relaxatõe aliqñ pcedit a gñatiõe.nã informatiua multotiẽs erat dimittẽdo dindimos relaxatos et mollificatos ⁊ ãplos:q2 mã a q̃ fuerunt creati multũ hũida nõ bñ vnibilis nec stringibil'. et forte hoc iã pcessit a pma gñatõne ⁊ ab initio spermat̃ pris.visum em̃ est mltotiẽs q pr̃ et filij erãt laxati.⁊ ego h̃ vidi vsq3 ad tertia3 gñationẽ.⁊ h̃ est sile de gñatione claudorum. ¶ Tertio scias q int' intestina q̃ solẽt inferi⁹ descẽdere ad bursam testiculo⁊ est monoculũ et etiã deteriora solet adducere accñtia.Cã p̃mi s̃m aui.in.22.can̄.c.ppõ ẽ q2 solutũ ẽ ⁊ nõ est ligatũ cum zirbo.Causa scd̃i q2 grossum ⁊ magnũ nõ h3 longitudinẽ magnã.et q2 cadit et implet fecibus nõ põt retrocedere. et ideo multos fecit piclitare. ¶ Quarto notandũ q quicq̃d dicãt incisores herniarũ vel rupturarũ nunq̃ in eternum per incisionem dindimi ex̄ctionẽ testiculi curabũt aliquẽ ruptũ q̃a ru

ptura in dindimo nunq̄ pōt accidere. facili⁹ eni relaxat̄. q2 talis est eius cōpositio. ſʒ bene curant relaxatos. ¶ Quinto qrit̄. hernia quis morbus est in genere. Dico q̄ est morb⁹ officialis. ⁊ in specie est morbus in via. q2 dilatatio dindimi ad quā sequit̄ morb⁹ in figura. Mēbra eni. s. osseum ⁊ dindimus ꝑdunt suā ꝓpriā figurā. Et si relaxatio est ꝑꝑ malā mām humidam ībibētē ⁊ relaxantē dindimū. dico q̄ ibi est morb⁹ ꝯsilis. q2 mala ꝯplō hūida ī illo neruo ītroducta ⁊ materia hūida ⁊ relaxās ⁊ amplians. Si aūt ibi est ruptura. Dico q̄ est morbus cōis. q2 mala vnio vel solu⁹ ꝯtinuitatꝭ quā sequit̄ morbus officialis in figura. ¶ 6° querit̄ relaxatio cuius mēbri est passio. Dico q̄ ꝑncipaliter est passio dindimi. q2 ad relaxationem eius solius fit illa passio. Silr̄ autē hernia est passio mirachis. ⁊ sic de aliis. Hernia aūt aq̄sa ⁊ vētosa est passio burse testiculoꝝ. ⁊ ois hernia est passio ꝑ colligantiā: q2 aliūde venit q̄ venire nō dʒ. ¶ 7° ſm Gordo[m] notandū q̄ cibi grossi nō competūt in crepatura q2 sunt male digōnis. nec ēt subtiles q2 nō bonā faciūt ꝯsolidationē. sed illi qui mediocres sunt nec multum subtiles nec multū grossi: ⁊ tales sūt meliores. ⁊ apti ad digōnē ⁊ ꝯsolidationem. ¶ 8° nota ſm ipsuʒ q̄ balneū nec fomētationes cū rebus hūidis nō cōpetūt. q2 relaxant ⁊ faciūt ad dilatationē ꝑūt tñ cōpetere: imo sunt necessaria in reductione illius qd̄ in osseum cadit.

¶ Capitulum nonum de anathomia matricis ⁊ de passionibus eius.

Matrix interpretat̄ q̄si parua mater. est autē matrix instr̄m ⁊ locus gn̄ationis seu ager nāe quē natura ad gn̄ationē hoīs ⁊ quadrupedū aīaliū sollicita creauit. Est eniʒ matrix susceptiua semis ex quo aīal gn̄ari dʒ. Aui. 5° cañ. fen. 21ª. c. 1. dicit q̄ matrix a ꝑnci° sue creatiōis ē silis mēbris gn̄atiōis in viris. ſʒ mēbra viri gn̄atiua sunt ꝑforata ⁊ ꝑfecta ꝑcedētia ad exteriora. Matrix eni ⁊ ꝑtes ei⁹ interius retinētur quasi minus ꝑfecta. Collum aūt matricis est sicut virga viri ꝯuersa. ⁊ fundus ei⁹ est sicut osseū testiculoꝝ est tñ latum hñs duos angulos q̄si duo cornua. ⁊ cuilibet illoꝝ est vnus testiculus affixus. ⁊ ista duo cornua extendūtur qd̄libet v̄sus suū ylū ⁊ habet duos testiculos īterius: sicut viri hñt duos pēdentes exterius ⁊ apparētes ⁊ maiores elongati a radice virge tendētes ad rotūditatem. In mulierib⁹ aūt testiculi sunt pui ad rotūditatem tendētes ⁊ ſm latitudinē multuʒ cōpssi ad formā lupini in duob⁹ lateribus matricis situati sepati vnus ab alio nō ꝯtenti sub vno cooptorio: sicut sunt testiculi viroꝝ. ſʒ quilibet hʒ suum pāniculū qui quidē pāniculi sunt neruosi. Et sicut viri hñt vasa spmatica eminētia īter testiculos ⁊ radicē virge vsq̄ quo veniat sperma ad radicē virge ꝑ que expellit̄ ad mricem. sic ēt mulieres hñt vasa spmatica inter duos testiculos. ⁊ illud qd̄ eijcitur de spmate in cōcauitatē mr̄icis ⁊ in cōcauitate matricis est quedā rotūda extremitas in cuius medio ē semita ⁊ sup ipsam sunt additamēta plurima ibi tendeu[a]: vt dicit Aui. vbi. s. Matrix v̄o hʒ in se multas venas ramificantes ad matricis supficiem īclinatas: vt ꝑ capita illaꝝ necessitatꝭ tpe mēstrua expellant̄ vt ēt in tpe debito fetus nutriat̄ ⁊ augmētet̄. Alligata aūt est cū dorso a ꝑte posteriori ⁊ a ꝑte añ versus vmbelicū cū multis ligamētis ⁊ fortib⁹ in quib⁹ nerui ⁊ vene repiunt̄. suba aūt matricis facta est neruosa vt sit fortior in sustētando fetū ⁊ possit corrugari ⁊ cōstringi ⁊ congregari in collo maxīe post ipregnationem. ⁊ ēt possit dilatari in ꝑtu ⁊ post partū stringi. Matrix aūt nō hʒ cōcauitatē donec est completa. ⁊ ꝑꝑ hoc dicit Aui. q̄ matrix in puellis minor est q̄ vesica earū q̄ nō est postq̄ fuerūt corrupte aut ꝑgnantes. Situat̄ aūt matrix sicut fundus v̄sus dorsum sup ītestinū longaonē. A ꝑte v̄o anteriori est vesica vt ab vtroq̄ latere fetus in ea exīs hēat stratū ⁊ sustētatione mollē. Collū autēʒ matricis ſm G[m] 5°. de inter. añ finē ꝑ. j. collū situatū est sub collo vesice ⁊ sup ītestinū rectū q̄si collū vesice ⁊ collū mr̄icis multū sunt cōtigua sub osse pectis. Collū eni mr̄icis ⁊ collum vesice ad vnū terminant̄ foramē in mulierib⁹ ſm rectū ītestinum ad circulū pudibūdum terminatur. matrix āt occupat locū ab vmbelico vsq̄ ad uuluā. ideo in isto loco ponim⁹ empl'a ⁊ facimus inunctiones ad ꝯfortationeʒ ei⁹ ⁊ ad restrictionē mēstruoꝝ ⁊ eoꝝ aptioneʒ. Habet aūt matrix in longitudine ſm Auic. a. 7. digitꝭ vsq̄ ad. ij. vel īter vtrūq̄. Et qñq̄ fit breuior ſm vsum coit⁹ ⁊ dimissionē eius. ⁊ dicit Auic. q̄ mr̄ices hñt aliq̄ q̄titatē longitudinis ſm longitudinē mēbri virilis qd̄ intromittit̄ frequent̄. Et quo pʒ q̄ viri habētes ꝑuā iuuēculam nō bñ ꝑūt extēdere nec aptare mr̄icem ad cōceptionē nec ēt bene ꝑūt seminare ad fundū agri. Longam aūt virgā ⁊ disproporcionataʒ hñtes ⁊ nimis dilatant ⁊ extēdunt. imo ēt semina cōcurrentia in fine coitus cū balneo segregant ⁊ disturbant cōceptum. Ideo vir post

ſeminis effuſionem nõ amplius debet fabrica
re:nec ĩpellere. Habet aũt matrix duas tuni-
cas itrinſecam ⁊ extriſecam. Ad itriſecam aũt
magis terminãtur vene ꝓcedẽtes a cõcaua ve
na epatis. Et dicit Ga⁹.6.de iter.c.6.ſic advul
uam autẽ multa ora venaꝝ terminãtur ꝑ que
ſanguinẽ a vena cõcaua epatis poſſent attra-
here.nõ enim meliorem viã attrahẽdi ſangui
nem poſſent hr̃e. hec ille. Iſte aũt vene magis
tendũt ad ſupficiẽ tunice iterioris vt ex ſan^e^ i
eis ꝯtẽto tpe ĩpregnatiõis cito embrio nutria
tur.⁊ etiam mẽſtrua fluãt facilius vt dictum
eſt. Tunica vero exterior eſt magis neruoſa ⁊
dura vt ſit fortior in cõtinendo ⁊ durior in re-
ſiſtendo. Et ꝙuis nõ habeat niſi vnam cõcaui
tatem.tamẽ ſm lõgum in qualibet medietate
eius reperiũtur tres cellule ⁊ vna in medio. ⁊
ſic ſunt in ea.7.cellule vt vult Ga⁹ in libro de
12.portis ꝙ cõceptio maſculi fit in ꝑte dextra
⁊ femie in parte ſiniſtra. Habet autem matrix
colligãtiam cum corde cerebro ⁊ epate ⁊ ſto^o^.
Et iſta mẽbra cum patiũtur ⁊ ipſa etiam com
patitur eis:dum ipſa ſunt ĩfirma.⁊ ĩter ipſam
⁊ mãmillas cõtinẽt vene laterales ⁊ mẽſtrua
les:per quas fluit ſanguis aliqñ ad mãmillas
vt cõuertatur in lac.aliqñ ad matricẽ vt fluãt
mẽſtrua.vel vt fetus nutriatur. Patit̃ aũt ma
trix multas paſſiões de quibus per ordinez in
ferius dicetur:dño cõcedente. Sed hic prius
ponet̃ generatio embrionis propter ſcire.

Capitulũ.10^m^.de generatione embrionis.

v Alde iuſtum eſt vt tam nobi-
lis ſuba ſicut eſt corpus
humanũ ꝙ gñatio ⁊ motus ſue for
mationis in iſto li^o^ preſentet̃. Nobi
litas hũani corꝑis ex ꝑte aĩe ꝓcedit qꝛ ſubm
eſt aĩe rõnalis facte vel create ad imaginẽ vel
ſimilitudinẽ dei eterni. Dr̃ autem nobile qꝛ eſt
inſtr̃m oĩm bonarũ oꝑationũ que in ipſo repe
riuntur quas aĩa exercere nõ põt ſine ipſo. Eſt
ẽt nobile rõne ſciẽtie me^e^ qꝛ eius ſubiectũ ẽ qꝛ
ꝓ maiori ꝑte ea que in medi^a^ ꝯſiderãtur refe-
runtur ad corpus humanuz ſanabile. iõ corp⁹
hoĩs bñ oꝑantis honorandũ eſt valde. Et ſi ex
ſecrabil'r oꝑatur eſt vituꝑandũ. Semiat̃ ergo
ſemẽ virile in agro nãe cui muliebre ſemẽ.ob-
uiat a vaſis ſemĩalibus mulieris exiẽs ⁊ in di
cto agro remanẽs.ibi cõmiſcent̃ adinuicem ⁊
vnũ agit in reliquũ ⁊ vtrũqꝫ agit ⁊ vtrũqꝫ pa
titur mediantib⁹ ſpiritib⁹ ⁊ calore nãli ab vtro
qꝫ parẽte deciſis.ſ.ſpiritib⁹ vitalib⁹ nãlibus ⁊
aĩalib⁹.qꝛ niſi iſta cõmixtio fieret embrionis
creatio fieri nõ poſſet,qꝛ mã viri cal'a ẽ ⁊ ſpiſ-
ſa:vnde pre nimia ſpiſſitudine nõ poſſet fieri
dilatatio.ẽt ex ſupabundan^a^ caloris mã de-
strueretur infans.niſi ex ſemie mulieris ꝯrias
q̃litates habẽte recipet tempamentũ. ſic̃ ẽ di
cendũ de ſemie mulieris. Hec autẽ materia ſi
in dextra mr̃icis ꝑte ꝯtineat̃ ⁊ adunet̃ in mãz
maris tendit. Et ſi in ſiniſtra in mãm femine.
Hec aũt diuerſitas accidit ꝓpter dñationem
cal̃.in parte dextra potius ꝙ in ꝑte ſiniſtra. ⁊
ſic fuit allegatũ ⁊ declaratũ in ca^o^ de Gomor-
rea in declaratiõe q̃rta. Et ſicut Ga⁹ in macro
teg^i^ ⁊ Ariſto.in li^o^ de gñatiõe aĩaliũ li^o^.12°. Si
virtus ſpmaſ viri in maiori vincẽs fuerit fet⁹:
patri aſſimilabit̃.⁊ ecõuerſo. Et ſi fuerit equa
lis fetus vtriqꝫ aſſimilabit̃ ſm diuerſitatẽ mẽ
brorũ. Hec aũt mã virtute caloris excocta q̃-
dam pellicula noua ⁊ tenuiſſima circũdat̃ in
qua ſemĩa ad inſtar lactis ſpumoſi coagulant̃
⁊ hec pellicula ſecũdina vocat̃.qꝛ 2^a^ in gñatio
ne ⁊ in ꝑtu que cũ puero naſcẽte egredit̃ diſru
ptis ſuſpẽſorijs ⁊ retinacl'is quib⁹ orificijs ve-
narum mr̃icis adherebat. que quidem tunica
embrionis:niſi poſt fetus expulſionẽ expellat̃
genitrix non ſine ꝑiculo remanebit. Et in iſta
actiõe virt⁹ ĩfirmatiua cũ ſpiritu vitali intẽ-
dit ad ĩformationẽ cordis. ⁊ cũ ſpiritu nãli ad
formationẽ epatiſ. ⁊ cũ ſpiritu animali ad for
mationẽ cerebri. Et ſic ſm Auicẽ. iſta actio in
me^o^ ĩcipit ⁊ ibi mediante ſpiritu ⁊ vapore ele-
uante in me^o^ gñat̃ vna ampulla ſeu veſicula vt
ex ea gñetur cor ⁊ alia a ꝑte ſuꝑiori vt ex ea ge
neretur cere^m^. Et eſt alia altera a parte ĩferio
ri verſus dextrũ vt ex ea gñetur epar. Deinde
gñatur vmbelicus.⁊ ſm Aui.in 6° nãliuz. ⁊ in
21^a^.fen.3^i^.in.c.de generatione embrionis ꝙ-
uis iſta tria mẽbra inijciatiue precedãt. tamẽ
prius cõpletus eſt vmbelicus ꝙ iſta tria ꝑnci
palia mẽb^a^.qꝛ ꝑ illũ illa tria mẽbra ⁊ reliquũ
corꝑis embrionis recipit nutrimẽtũ ⁊ ĩcremẽ
tum. Spaciũ aũt tꝑis in quo mã eſt ſicut ſpu-
ma vel ſicut lac ſpumoſuz ⁊ ꝙ ſecũdina circũ-
quaqꝫ quaſi tecta gñatur eſt.6.vel.7.dieꝝ ſm
Aui. Et in his virt⁹ ĩformatiua format embrio
nẽ nõ petẽdo nec ſuſcipiẽdo aliq̃d a mr̃ice de
illis que poſtea attrahit ad augmentũ ⁊ nutri
tionẽ eius.ſ.ſan.mẽſtruoſuz. Et p⁹ iſtos.6.aut
7.dies in trib⁹ ſequẽtib⁹ dieb⁹ incipit liniare ⁊
pũctuare ⁊ ꝯtrahere:⁊ pus me^a^ ꝑncipa^a^ ⁊ vm-
belicũ:⁊ de illis trib⁹ ꝑncipalib⁹ membris alia
tria fundamenta toti corꝑi neceſſaria oriunt̃.
De cere^o^ nerui ⁊ nucha q̃ alba exiſtẽs ꝑ mediũ
dorſi ⁊ ſpõdiliũ vſqꝫ ad os caude extendit̃. De
corde oriunt̃ arterie ad ſan,arterialẽ ⁊ ſpm̃ vi

talem ꝑ totũ corpus diffundendũ ⁊ deferẽdũ et pulsum faciendo motu cordis mediãte. De epate oriunt̃ vene vt san. in eo factus ꝑ totuꝫ corpus vt ipm nutriat deferat̃. His tribꝰ fundamẽtis sic inceptis natura ordinauit ossa tria mẽa pncipaa custodienta. s. craneũ ꝓpter cerebl defensionẽ. Clibanũ pectoris ad cordis defẽsionẽ. Costas lateris ad defẽsionẽ epat. Post ista formant̃ alia mẽa posteriora: vt sũt manꝰ et pedes ⁊ silia. Hec aũt nõ simul: sꝫ paulatim formant̃ ⁊ successiue. ¶ Constã. aũt in. 3. pantegl in ca. qđ est añ penultimũ qđ intitulatur đ spmate. Dicit ꝙ postq̃ spmata sũt ↄcepta simul in matrice infans. 4. gradibus gñatur Primꝰ est cũ adhuc est vicinꝰ spmati ⁊ ypo. h̃ vocat spma. Scđs aũt cũ spma sang. se cõmiscet cũ cor cerem ⁊ epar nõdũ ꝑfecte formata sunt: ⁊ sunt sicut sanguis massa. ⁊ istũ gradũ vocat ypo. fetũ. Tertiꝰ est qñ cũ cereo corde et epate iam formatis alia mẽbra iã apparẽt in forma: tñ impfecta. ⁊ iste gradꝰ ab ypo. vocat̃ embrio. Quartꝰ gradus est cum oĩa membra apparẽt eque formata: ⁊ iste gradus vocatur infans. Plãtis assilat̃ aĩatis aĩa vegetatiua. ¶ Tẽpus cõplemẽti infantis tale est. si infãs nascit̃ in. 7. mense si sit masculus in. 30. diebꝰ informat̃ in. 40. mouetur. Femina vo si in. 7. mense nascit̃ in. 35. diebus informat̃: et in. 60. mouet̃ ⁊ in. 210. complet̃ diebꝰ. Si nascitur ĩ nono mense et est masculus in. 45. formatur diebus in. 100. mouetur. ⁊ in. 300. nascit̃. si nascitur in nono mense masculus. in. 60. formatur diebus. et in. 80. mouetur. Femina in. 45. format̃ ⁊ ĩ. 90. mouet̃. et in. 270. nascit̃. Masculus autẽ ideo citius complet̃: quia sperma vnde nascit̃ fortius est ⁊ calidius ⁊ in loco calidiori est locatũ. ypocras tamen testat̃ se vidisse mulierẽ ante. 30. diem aborsum fecisse et aborsum oĩa mẽbra copleta habere. et hec est sentẽtia Constãtini in loco allegato. scꝫ in. 3. pantegl in ca. antepenultimo. quod capitulũ intitulat̃ de spermate. De pmis quattuor gradibus stant vsus egidij in tali forma. Uersus Sex in lacte dies ter sunt in sangc terni. Bis carne seni ter seni mẽbra figurant. A die ergo cõceptõis vsqꝫ ad diem complemẽti viuificationis fetus sunt dies. 45. ita ꝙ primus et vltimus inclusiue teneant̃. Ex quo patꝫ ꝙ 45. diebus viuus et cõpletus est fetus q̃tum ad effectum generatõis: maxime qñ nascitur in. 9. mense: qđ vtplurimũ contingit sm Constantinũ in loco iam allegato.

¶ Caplm. II. de menstruoꝝ retẽtione.

m Enstruũ a mẽse đr: q2 in q̃libet mẽse. 30. dierũ fluere debet nãlr sm Aui. in. 21. fen. 3l. trac. 3. c. 1. ⁊ hoc est nãle. Si aũt tarde vel citꝰ currãt nõ est nãle. Mẽstruum đr quasi monstrũ. ꝓpterea q2 sola mulier est aĩal mẽstruale: vt dicit Isiđ. ⁊ videt̃ quasi monstruꝫ. Alio noĩe apud vulgares curiales vocant̃ flores. ꝓptea q2 sicut arbor ꝓducens flores vtplurimũ apta nata ẽ ꝓducere fructũ et arbor vtplum nõ ꝓducens flores nõ ꝓducit fructũ pter ficulneã: sic mulier hñs menstrua põt filios ꝓducere ⁊ ecõtra. De nõ hñte menstrua q2 nũq̃ in eternũ impgnabit̃: nisi menstrua nãlr fluant. Hic aũt sciẽduꝫ ꝙ a vena q̃ ꝓcedit a gibbo epat ꝓcedũt due vene quaruꝫ vna ꝓtendit̃ vsus ptes supiores ⁊ alia vsus ĩferiores. ⁊ illa q̃ ad inferiꝰ ꝓtẽdit̃ post mltas ramificatões ĩ radice ramificationũ eaꝝ oriunt̃ vene q̃ ad mtricẽ tendũt ⁊ ipam nutriũt ⁊ fetũ etiã. ⁊ illud qđ in ea ↄtinet et ex illo sanc ibi misso. etiã fluũt mẽstrua ꝑ orifia illarũ venarũ ibidẽ terminatarũ tpe a nã ordinato.

Cause retẽtõis mẽstruoꝝ vltra nãm retentoꝝ: quedã sunt pmitiue: alie añtes alie ↄiũcte. Primitiue sũt magnꝰ labor lõga exera ⁊ magna ⁊ lõga euo maxime sanguinariũ ⁊ emorr̃. Propt pmũ mlieres agricolarũ ⁊ loboratoꝝ paucas hñt supfluitates ⁊ pauca mẽstrua. Propt 2m q2 ille q̃ freq̃nt habent emorr̃. ⁊ grãdẽ fluxũ san. nariũ pauca ãt nlla hñt mẽstrua. Nimia etiã traq̃llitas ⁊ ociuꝫ et dimissio exercitij ↄsueti ingssant san. ⁊ ebetãt calorẽ nãlẽ ⁊ claudũt vẽas ꝑ q̃s san. fluere đꝫ Sumere etiã freq̃nt cibos frios ⁊ gssos ĩ magna q̃ptie ⁊ potare sepe aquã fridaꝫ. Uulnera etiã in mtice vl vlcera ad q̃ sequũt̃ cicatrices claudẽtes orificia venarũ ꝑ q̃ đꝫ fluere san. et sub isto reponit̃ ptꝰ innãlis magl fetus ⁊ aborsus. Nimiꝰ etiã calor extrior exsiccãs et nimia fritas ↄstringẽs ⁊ silia. Et sub istis reponitur retenᵒ fcã ꝓpt frigꝰ ꝙ aliq̃ recipit in ꝑturiẽdo nã enixe leuit̃ recipiũt frigꝰ ptus ⁊ silia. Iste sunt cãe pmitiue cũ q̃busdã añtibꝰ etiã commixte vt pꝫ. ¶ Cãe añtes sũt apa mtriq̃ vl cus eius. Slr egritudies q̃ ↄsumũt hũores corpis vt est ydropis ⁊ mala cõplo frida epatis aut cordis. Silr ieiuniũ ⁊ paucitas ciboꝝ ⁊ potuum. ¶ Cãe cõiũcte ponunt̃ a ga. 5. ãph. ↄo. 58. ibi. Mẽstruis pluribꝰ veniẽtibꝰ ⁊c. Et ab Aui. in loco alleᵒ. Et iste sunt cãe aut a vitio mtri aut vitio hũoꝝ aut vitio vtut. Uitio mtri vt ẽ magna opilo ⁊ clausura ⁊ siccitas orificioꝝ

venarũ terminatarũ in ꝯcauitate mr̃icꝫ ꝑ que mẽstrua fluere debẽt aut durities aut tortuosi tas. Uitia humoꝝ qꝛ san. ⁊ hũores sũt nimis grossi ⁊ viscosi nõ potẽtes fluere. aut qꝛ san. ẽ in pua q̄ti͡t ꝑpt᷑ longã abstinẽtiã ciboꝝ aut ꝑ pter famẽ: aut ꝑpt᷑ aliquã cãm d̃ añtib⁹ dictã. Uitio añt v̄tutꝫ qꝛ expulsiua est multũ debilis ⁊ retẽtiua fortꝫ. Ista añt debilitã⁹ accidit ꝑpt᷑ aliquã de malis ꝯplõnib⁹ cal'am aut siccã aut fridã aliq̃n. aliq̃n cũ mã aliq̃n sine mã. Aliq̃n vẽit retẽ⁹ mẽstruoꝝ ex cõicatiõe alioꝝ mẽbroꝝ: vt ẽ debilitas epatꝫ q̃n matrix ab eo nõ recipit debitã san. q̄titatẽ nec sufficientẽ sicut nal'r fieri est ꝯsuetũ in sanis mulieribus.

Signa egri. de se sũt manifesta: qꝛ plangit se nõ h̃re flores sicut alie mulieres vel sicut ipa h̃re cõsueuit ⁊ nõ p̄t ꝯcipe et q̃n venit hora habẽdi h᷒ aliq̃d puũ signum albi vel rubei exeũtis superflui: ⁊ ꝑ duos aut tres dies añ egrotat plãgendo se de vẽtre aut capite aut pectore ⁊ in aliquibus mãmille ĩplẽt᷑ ⁊ idurescũt ⁊ sequũt᷑ inde m̃lta mala accĩtia q̃ Ga. recitat. 6. de inte. c. 4. et Aui. 21. 3ͥ. c. pͦ. trac. 3. Et si retẽtio mẽstruoꝝ fuerit a cãis primitiuis hoc ꝑ inq̃sitionẽ habet᷑ vtrũ alias ꝑcussa fuerit vel h̃uit vuln⁹ vel vlcus in mr̃ice et ipa enarrabit. ¶ Una dña transeũte ꝑ sepẽ a casu vn⁹ palus siue stipes intrauit violent᷑ ꝑ vuluã ⁊ fuit vulnerata in mr̃ice ⁊ multum de san͡c fluxit inde ⁊ habuit vulnera q̃ post sanatiõne reliq̃rũt cicatrices q̃ ex re mulier habuit retẽtiõnẽ menstruoꝝ nĩi in pua q̄ti͡t nec ex post fuit impgnata. sil'r de alijs casib⁹ p̄t fieri infroga⁹. pari modo p̄t informari medic⁹ de vita vtrũ habuit multos labores cũ strictura diete. Tũc reducam⁹ alia sig̃ ad cãm fridam ⁊ ad cãm cal'am. si cã est cal'a vrina est intẽsa et pauce q̄titatꝫ ⁊ pulsus ẽ velox ⁊ ẽ mulier macra cholica irascibil' velox in motu ⁊ delectat᷑ m̃ltũ in coitu ⁊ ẽ sitibũda agil' in suis actib⁹ ⁊ aliq̃n labia appent fissa maxie q̃n cõcomitat᷑ siccitas etiã est mulier colorata. in cã aũt fria oĩa sũt ꝯria: qꝛ talis mulier ẽ discolorata cuꝫ tarditate pulsus somnolẽta cũ pauca sitivria remissa ⁊ albedo mẽstruoꝝ ⁊ aliq̃n nigredo ⁊ sentit cruditatẽ ⁊ g̃uitatẽ in st̃o⁹. Etsi ibi peccat mã fria multũ h᷒ sputũ. Et aliq̃n emittit supfluitates flãticas cũ egõnibus. ⁊ est mulier flãtica plena ⁊ pinguis ⁊ nõ appetit coitũ. Si aũt fuerit ꝑpt᷑ aliquã egri. illa bñ se monstrat ad intellectũ vt ẽ fe. ptiꝯ ydropiꝯ apã mr̃icꝫ ⁊ filia. Si fuerit ꝑpter paucitatẽ san. est femia extenuata cũ citrinitate coloris. sil'r si retinẽt᷑ ꝑpter fluxũ san. ꝑ aliũ locũ ex relatiõe patiẽtꝫ habet᷑ cũ medici inq̃sitione.

Iudicia in retẽtione menstruoꝝ. p̄mo ypo. mẽstruis plurib⁹ vemẽtibus a mr̃ice venĩt egritudies ⁊ nõ venientibus accidũt egritudines. 5. amph. amph. 58ͦ. ¶ Scd̃o ml'ieri san. vomẽti mẽstruis supenẽtib⁹ sol'o fit. 5. aph. amp. 32. ¶ Ter⁹ si mulier q̃ nec p̃gnãs est nec g̃nauit lac h᷒ hui⁹ mẽstrua defecerũt. 5. amph. amph. 39. ¶ Quarto retẽ⁹ mẽstruoꝝ facta post ꝯsolidationẽ vulnerũ in mr̃ice vel in orifi⁹ ei⁹ ẽ difficilis sanatõis val de vtplu^m impossibile. ¶ Quĩto mulieri menstruis deficientib⁹ sanguinẽ a narib⁹ fluere bonũ est. 5. amph. amph. 32. Et Ga. in ꝯͦ vult q̄ idẽ intelligẽdũ est de q̃libet fluxu sang. vt per emorro. ⁊ sil'ibus. ¶ Sexto mulieri menstrua sine colore ꝑpo ⁊ nõ b̃m se sp̄ facta purgatõe indigere sig̃t. 5. amph. amph. 36. Et ga. in ꝯͦ intelligit nõ solũ ad farmaciã q̃ purget illã materiã q̃ ꝓhibet exire mẽstrua: imo etiã ad ordinandã dietã ex reb⁹ aromatic ⁊ nastaris. i. pessarijs. ¶ Sinthomata q̃ ꝓueniũt ex retentiõe mẽstruoꝝ sunt ista. Priuatio ꝓlis: mania: epilen^a aliq̃n suffoca⁹ mr̃icꝫ fit ꝑ aggregationem matie ⁊ corruptionẽ ei⁹ ⁊ corruga⁹ ⁊ tẽsior tortuositas in mr̃ice. ꝑpt᷑a qꝛ pua ps ei⁹ magꝫ repleť illo supfluo san͡c q̄ alia. iõ matrix videt᷑ aliq̃n offẽdere vel mutari de vno loco ad aliũ vt fuit opinio falsa aliq̃rũ. vt recitat ga. 6. de inte. c. 4. Aliq̃n accidũt apãta matricꝫ ⁊ membroꝝ vicinoꝝ ꝑpt᷑ retentionẽ illi⁹ supfluitatꝫ ⁊ accidũt dolores immẽsurabiles in tota regione matricꝫ ⁊ circũq̃ꝫ ⁊ g̃uitas in toto corpe ⁊ debilitas digõnis ⁊ appetitus ⁊ nausea ⁊ eructuatõnes tussis ⁊ difficultas anhelit⁹ ⁊ ydropiꝯ ⁊ retẽtio vrine ⁊ egõnis ⁊ ãxietas ⁊ tristi^a et dolor fortꝫ in capite ⁊ in radicib⁹ ocl'oꝝ ꝑpt᷑ colligantiã ⁊ aliq̃n feb. ꝑpter opil'onẽꝫ. aliq̃n vrina ẽ nigra: aliq̃n accidit podagra. vñ ypo. Mulier nõ podagrizat si mẽstrua ei nõ defecerunt. 6. ampho. ampho. 30.

Cura mẽstruoꝝ. Añ curã pticularẽꝫ aliq̃ cañ. vl'es sunt pmittẽdi. ¶ Prim⁹ cañ. cũ a corpis siccitate freq̃nt᷑ mẽstrua non fluãt in talib⁹ cũ nimis cal'is ⁊ exsiccatiuis ñ est laborandũ ne augmẽtata mala cõpl'one cal'a vel sicca egri⁹ g̃uior efficiat᷑. ¶ Scd̃s cañ Ga. in. 5. amph. ꝯͦ. 32. ibi. Mulieri menstruis deficiẽtibus: si mẽstrua deficiãt ⁊ san. aliũde fluit ꝑ artẽ aut ꝑ nãm iuuat. Et cã est: qꝛ mã q̃ erat pata facere egritudinẽ ꝑ talẽ fluxũ aut aufert᷑ aut diminuit᷑. ¶ 3⁹ cañ, competẽti⁹ fit

flō iā ad mēstrua puocāda de venis q̄ sūt sub mrice ꝙ ꝺ supiorib⁹ vt sā. ad inferiora trahat. ¶ 4⁹ cañ. ad eandē intētionē fortes ligature et dolorose crurib⁹ ⁊ coxis mulierū facte ⁊ p longa tēpis spacia manētes magnū pstāt iuuamētū de intētōe. Aui. vbi. s. ¶ 5⁹ cañ. ē aui. in loco allegato. Qñ mēstrua deficiunt pter clausionē ⁊ opilōnē orificiorū venarū post vlcera ⁊ vulnera icarnata ⁊ cicatrizata cū flōia minuēd⁹ est san. ⁊ corp⁹ mūdificādū cū medicinis ⁊ abstinētia ⁊ vsu exercitiorū ne cā añs supdictorū sinthomatū in corpe mltiplicetur. ¶ 6⁹ cañ. illa q̄ nimis sūt fortia vt ell's ⁊ eufor biū ⁊ nigella ⁊ siliā. dz poni in pua q̄titaᵉ qñ supponūt ⁊ puo tpe somni cauēdo febriū aut vlcerū puocationē. ¶ 7⁹ cañ. vrinā puocantia etiā mēstruis impant pari modo: iō in vtroq̄ casu diureᶜᵃ psiderent. ¶ 8⁹ cañ. nisi dieta pue niēs cibor ⁊ potuū ⁊ aliorū medicamib⁹ puocātibus fuerit cōsona labor nullū aut paruū pstabit iuuamētū. ¶ 9⁹ cañ. in puocatōe menstruorū cū reb⁹ apitiuis pus a leuiorib⁹ est incipiēdū: deinde mediocrib⁹: postea cū fortiori bus ē insistendum. Iste cañ. est Rab in diuis. ¶ 10⁹ cañ est ypo. Muliebria educit ex aroma tib⁹ calefactio. 5. amph. amph. 28. Daly in. 8. de regali dispōne vult ꝙ vmbelic⁹ ⁊ pectem ⁊ ptes vicine cū istis arōtib⁹ calis dz emplari. Et dicit ꝙ hec medicaᵃ opilōnē reserant si ex grossis fuerit hu. q̄ incidūt illos ⁊ subtiliant et venarū orificia apiūt q̄ fritatis cā fuerunt clausa ⁊ mriq̄ dissoluūt inspissationē sua subtiliatōe ⁊ calefactōe ⁊ san. extenuāt grossitiē his suis q̄litatib⁹. hec ille. ¶ 11⁹ cañ. est multū cōis in arte meᶜ ⁊ est ga. 3. tegⁱ. cañ. 96. inclusiue ibi. Unū cōe hūtes pceptū. Si retētio menstruorū fuerit pter apā in mrice vel pter se. aut alias causas vel egri. illas pus curare debemus: deinde eorū cursū intēdim⁹ iuꝛ posse. ¶ 12⁹ cañ. cognito ꝙ retētio mēstruorū sit cā pductōis vel augmētatōis alicui⁹ egri. illa p uocāda sunt iuꝛ posse quo nō adimpleto eorū mā cū flōia cauille pedis vel cū vētos vel alr est minuēda ne eorū supfluitas fiat cā piuncta egritudinū presentiū ⁊ sinthomatū pdictorū. ¶ 13⁹ cañ. est ex snia ga. 7. megⁱ q̄si i col. vltio et est iste. Quia vie a stō ⁊ epate longe sūt vsq̄ ad matricē: ideo in medicis eius in q̄litate ⁊ quātitate talr est puidēdū ne in via eorū vtutes deficiant. ¶ 14⁹ cañ. in fortibus pessarijs submittēdis fila exterius pendētia dimittāt vt leuiter exhi possit ne sua lōga mora matricem ⁊ collū eius exurant et ad febrē puocent patientē. ¶ Cura particularis retētionis mēstruorū. pmo cause pmitiue considerent. vt si ē supfluus labor et exercitiū vel nimia exterior calīditas introducēs qualitatē calidam aut siccā aut vtrāq̄. Silr nimia frigiditas ⁊ siliā q̄bus cognitis tanq̄ cause retētionis mēstruorū ille remoueant p sua cōtraria et corpus ad suā naturalitatē reducat. silr est dicendū de ictibus ⁊ vulneribus et solutionibus continuitatis. Si fuerit pter sanguis grossitiē aut aliorū humorū spissitudinē. Aut pter duritiem ⁊ spissitudinē matriq̄. oīa ista ſm haly in lib. regū īdigēt calefaciētibus ⁊ opilōnes auferātibus ⁊ calefactione cū aromatib⁹ int⁹ ministrat ⁊ exterius emplātis ⁊ suffumigatis et immissis. ¶ Si ḡ videt ꝙ ibi sit sanguinis multitudo fit flōia de vena q̄ reperit retro genu in curuatura eius: q̄ fortior est alia ī puocatione mēstruorū. Deinde ponant vētose cū scarificatōe in cruribus a genu infra et super calcaneū. In istis flōmijs pua quātitas san. est exhenda: q̄ magis fiūt vt natura psuescat mittere sang. ad partē inferiorē ad qd multū iuuāt ille ligature q̄ in talibus fiūt flōmijs et fomētatōes cū calida aqua ⁊ p seipas valent sine flōmia: vt dicūt oīs. deinde digerant humores grossi ⁊ purgent ſm ꝙ videbit abūdare. Post ista ministrent diuretica puocantia leuiora. tū pus iuxta doctrinā. 8. cañ. Et ista sunt radices apitiue circa tertiū gdū vt radix apij fenⁱ petro. brusci spagi ⁊ gramis ⁊ penta filō rubee tinctorū arthemesia nepita calamētum matricaria scolopēdria se. brusci achor⁹ absinᵐ azarū calamēᵐ radix lilij celestis lupini se. apij ⁊ petro domestici ⁊ macedonici origanū mentastrū meu. fu. siler mōtanū ameos siseleos ciminū diptaᵐ casialig enula campana saturegia abrotanū alleū leuisticus ⁊ siliā Fortiora his sunt cicuta ruta nigella sinapis castor ell's niger colōqntida stafizagria mirra armoniacū fel tauⁱ succus cucu. asinⁱ. baurach fel galline oppoponach mesereon piper piretrū papauer rusum affrodillus. Medicine que p euapationē puocant menstrua sunt iste ſm Serap. Oppoponacū condisum thus blacte bisancie lignum aloes storax sicca. aromatica aūt sunt de q̄bus intellexit ypo. aph. Que educūt mēstrua sunt ista ſm Daly. 4. de regali dispōne. sc; spica cinamomū cassialig spicaᶜᵃ costus amomū squinantum galla muscata et siliā. dicit Daly ibidē: ꝙ ista sumant in certa quātitate ⁊ mediocriter conterantur ⁊ ponant in duobus sacculis et coquantur in

aqua in qua sedeat femina vsq; ad vmbelicū
et valet in puocatiōe. Et de eisdē aromaticis
potest fieri sirupus aut emplm̄ aut oleu; aut
vnguentū aut suffumigiu; aut pessarium aut
balneū aut epithima aut apozima aut saccu
li. verūtamen de medicis supdictis ante ista
aromatica aliqua sumant ad intra in sirupo
vel apozimate vel pul. vl' electuario mixto cū
istis aromatib' vt sunt herbe ꝛ medicine vsua
les q̄bus cōiter vtimur ad intra. Et auicenna
exēplificat de calamēto cocto cum aq̄ mellis
vel pulverizato sup aquā mellis ꝛ sauina eo
dem modo mistrata est fortior: ꝛ pulegiu; est
forte valde ꝛ cina^m ꝛ yera^a serapi^m ꝛ oppopo
nacū castoreū cardamo^m ꝛ decoctio enule et
faseolor ꝛ lupinorum ꝛ sansuci ꝛ ypicō. Alia
sunt q̄ supponunt vt ellus pulpa colo^c storax
sicca centaurea eufozbium assafed gūmi oliue
agrestis succus absin'. ¶ Eufozbiū suppōit i
coto ꝛ expectat sup ipm vna hora absq; dam
no: Fellea aīaliū ꝛ auiū sūt de istis. ¶ Suppo
sitoria vel pessaria mēstrua puocātia. Primo
sm Aui. R pessariū ex coto ꝛ madef in aliquo
succo ꝛ supaspergat pul. eufor' ꝛ submittatur
et teneat p vnam horam ꝛ nō plus. Aliud R.
mirre calamēti. an̄. ʒ. ij. sauine. ʒ. v. rute sicce. ʒ
x. passularu; mun d. ab arill'. ʒ. xx. conficiant
cum melle et fiant pessaria. Ad idē R. castorei
mirre musci an̄. simul incorporent ꝛ fiant ad
modum glandium ꝛ supponant cum oleo de
been succus papaueris rufi valet. Galbanu;
ponat in lana infusa in oleo sambucino id ē
de ieusemi ꝛ ponat intra matricē. Pessarium
quod aperit ꝛ deponit san. menstruosum sm
Serap. sc; castoreū ꝛ muscus liquefiant cum
oleo ꝛ ponat in lana mūda ꝛ supponat. Aliō
eiusde; R. rute recētis pulpe colo^c absintij an̄
partes equales terant ꝛ conficiant cum felle
tauri ꝛ f pessariū vel cum felle vulpis ꝛ ē ex
ptum sm Serap. Aliud multū forte eiusdem
R. elli nigri succi absin' an̄. ʒ. ij. mirre. ʒ. iiij. ar
moniaci. ʒ. j. terant et conficiantur cum felle
tauri et superponat. Aliud ad idem R. succi
cucu. asinini mirre cimi an̄. partes equales te
rant ꝛ cribellent et conficiant cu; felle tauri
et f suppositoria vel pessaria. Hoc pessariu; ē
mirabile in puocatione menstruor. R. trifere
magne sine opio. ʒ. j. farine orobi. ʒ. j. nigelle
rep te inter frumetum. ʒ. j. succi rute. ʒ. j. pul.
rubee tinctor. ʒ. j. et f. f pessariu; ꝛ supponat
cum bombace. ¶ Pul' ad idē R. spice' maratri
ameos agarici xilobalsami calami aromatici
an̄. ʒ. j. galang cynamomi cubebe an̄. ʒ. ß. fiat
pul. ¶ Suffumigia ad puocandum menstrua
fiunt de spēbus aromaticis que superius dicte
sunt. Et sm Aui. suffumigiū cū sola co^a puo
cat menstrua ꝛ silr oppoponacū assaf serapi
nū cardamomū. Et dicit Serap. ꝛ conferunt
iuuamentū magnu;. ¶ Medicine puocantes
mēstrua qn̄ vaporant cū eis. ꝛ sunt iste oppo
ponacū condisum thus blacte bisancie storax
sicca lignū aloes. Uel f sic sm ipm decoque i
aqua anetu; camo. squinantū cassialig; costū
melli^m sulfur ruthā origanū sticad. abrotanū
cardamomū et fiat suffumigiū cum emboto.
¶ Balnea psunt in puocatōe menstruoru;: q̄a
subtiliāt hūores ꝛ eos p corpus fluere faciūt:
iō an̄ alias medicinas debēt mitti ad executō
nem. Herbe q̄ subtiliatiue ꝛ alie medicie cale
vt est calamentū pullegium sauina et similia
coquant in aqua p octo dies ante horā coitu;
et balneent stomacho ieiuno nō in die tamen
flōie ꝛ i exitu offerat trifera magna sine opio
et trocisci de mirra et alia que inferi' dicent.
¶ Medicine intus sumpte menstrua puocan
tes. pmo Rab in. 2. de expimēto quarti ca' me
dicina purgās matrices mulierū ꝛ dissoluēs
vētositates ꝛ puocās menstrua. R. ameos flo
rum harmeel. i. cicute asari flor camo. se. fen'
gentiane spice' squinanti camepitheos came
dreos an' rubee tinctor an̄. ʒ. x. coquant in. 4
lt'. aque vsq; remaneat. lt'. j. ꝛ post colaturam
in aliqua quātitate eius calida dissoluat. ʒ. j.
gūi armo^ci ꝛ offerat ꝛ v; multū. Alia medicia
eiusdē in eodē caplo. R. rubee tictor fu. meu.
an̄. terant simul ꝛ def de eis. ʒ. j. et f. cū aqua
decoctōis ysopi ꝛ saturegte cito puocat vt di
cit Rab. Alia eiusdem in eodē cap. q̄ dissoluit
ventositatem ꝛ puocat vrinam et mēstrua. R.
aristo. ro. an' lacce rute gētiane meu. fu. spice'
costi an̄. confice cum melle ꝛ dentur. ʒ. iij. cum
aqua decoctionis fen'. ¶ Medicina laxatiua
Rab in eodem. 4. caplo que purgat diuersos
humores ꝛ cū hoc puocat menstrua ꝛ valz ad
ydropisi;. vnde si aliqua mulier reperit para
ta ad ydropisim cu; retētione mēstruor ytat
isto electuario. R. aristologie ro. lacce sq̄nāti
marrubij an̄. ʒ. ij. ligni aloes rob. an̄. ʒ. iiij. aga
rici. ʒ. viij. confice cum melle ꝛ def cum aq̄ de
coctionis achori vel saturegie. ¶ In tertio ex
perimēto septimi ca' ponit medicamen puo
cans vrinam ꝛ menstrua. R pullegij cimi ra
dicis lilij celestis costi aristoleg. ro. rute an̄.
confice cum melle ꝛ da. ʒ. iij. ʒ. j. aza' prouocat
menstrua in decimooctauo experimento no
ni capituli. ¶ Trocisci de mirra nono ad Al

mansorem menstrua prouocantes. Recipe mirre. ℥. iij. lupinorum optime tritorum. ℥. v. foliorum rute mentastri pullegij cimini rubee tinctorum asse fetide sapini opoponaci an. ℥. iij. fiant trocisci ponderantes. ℥. ij. detur vnus cum aqua decoctionis se. iuniperi. ¶ Uentose quoque posite sub curuatura poplitis. i. genu sunt ponende. ¶ Rasis hoc medicamen ad mulierem cuius menstrua retinentur et creditur quod ipsa sit grauida et est Serapionis. ℞. castorei an. se. apij an. ℥. j. terantur et cribellentur et bibantur cum vino parum mixto. nam si est grauida calefacit fetum et confortat ipsum et non nocet ei: et si non est pregnans aperit matricem et prouocat menstrua. ¶ Medicina que ponitur in magno antidotario Galieni que prouocat menstrua: et si longo tempore desint et fetum excludit mortuum. ℞. reu pontici cassie lignee piperis arthemesie ruthe dauci diptami an. partes equales puluerizentur et cum melle conficiatur et detur de mane cum vino tepido in modum auellane. Aliud Haly in 2ª. parte de regali dispositione li. 8°. ℞. diptami cassieligne an. ℥. j. et ß. se. apij feni. an. cimi. an. ℥. j. castorei galbani an. ℈. iiij. galbanum dissoluatur in aqua decoctionis lupinorum cum melle et cum hoc alia dissoluantur et fac pillulas et detur in ieiuno. ℥. j. et ß. cum aqua decoctionis faseolorum et lupinorum et melle. Ad idem. ℞. se. an. apij feniculi petro. macedonici cardamoni fiat pul. et distempetur cum melle et dentur. ℥. ij. cum vino post balneum et alia vlia. ¶ Utatur isto apozimate. ℞. calamenti sauine rubee tinctorum prasij camedreos camepiteos mentastri pullegij an. ℥. ij. an. mara. se. dauci se. petro. ameos cuscute squinanti an. ℥. iij. Aristo. ro. geniciane bacarum lauri reupontici an. ℥. ij. ex istis potest fieri apozima et electuarium ad modum opiate: et ex rebus supradictis possunt componi diuerse medicine nisi hec scriptura veniat in manus asini. ¶ Medicine composite ducentes menstrua sunt trifera magna sine opio diamarte geralogodion gerarufini paulinum diacalamentum diaprasium diaspmaton sirupus de calamento. ¶ A paucitate sanguinis si menstrua deficiant et que est femina: macra laboriosa cum citrinitate coloris et debilis in actibus suis et forte habuit aliquam consumptiuam egritudinem aut fuit in abstinentijs aut vigilijs vel longo tempore fuit in ira vel odio talis indiget dimittere accidentia tristosa. Et vtatur dieta resumptiua et impinguatiua. et vngatur de vnguentis resumptiuis et balneetur in aqua dulci et vtatur longo somno et tranquillitate et gaudio et caueat a flebotomia: nisi in parua quantitate. vtatur pineis et fistici et amigdo dulcibus que impinguant. et si aliqualiter vellemus iuuare nam in prouocatione fiant paruissime flebotomie et dentur diuretica debilia et leuiora vt est radix apij et feni petro brusci speragi graminis et pentafilon et semina eorum. 4. semina frigida et alia aperitiua frigida frequenter dicta in isto volumine. ¶ In causa autem frigida si est sine humore fiat sirupus talis ℞. radicis petro apij fu. enule campane acori an. m. j. sauie origani calamenti pullegij mentastri meu. siseleos cum toto an. m. ß. se. leuistici petro macedonici se. petro apij se. saxifrage an. ℥. j. genciane. ℥. j. et ß. mellis antho sati. lb. ij. fiat sirupus detur cum aqua decoctionis cicerum. et sauine et spice. ¶ Deinde purgetur sic. ℞. florum anthos origani ysopi polipo. quercini an. ℥. ß. passi mundi ab arill. ℥. j. epithi. ℥. ij. fiat decoctio in qua dissoluatur corticum mirabolorum pulueriçatorum. ℥. iij. puluis diaturbith. ℥. j. et ß. vel purgetur cum pillulis fetidis vel digeratur cum oximelle squillitico et cum decoctione ysopi et sauine et purgetur cum geralogodion et diacartamo vel cum pil. de diaturbith. ¶ Tunc purgata materia vngatur mulier ab vmbelico inferius vsque ad pectinem inclusiue et retro etiam cum oleis calidis vt est oleum de lilio et de spica et oleum de rutha et de sauina. et iste herbe vt pullegium et mentastrum et calamentum et arthemesia: bulliantur in oleo et vino ad consumptionem vini. et cum istis vngatur multis diebus vt mala complexio frigida matricis deleatur et humores calefiant et ad fluxum preparentur. ¶ Et iterum vtatur subtiliatiua et calefactiua frias res et grossas dimittendo. Utatur ergo iure cicerum et faseolorum cum petro et spica et bonis speciebus odoriferis vt menta et ʒʒ°. Et quolibet mane sumat triferam magnam sine opio: aliquando tiriacam dissolutam in vino decoctionis sauine et lupinorum. et fiant euaporationes cum aromaticis supius dictis. et fiant etiam pessaria que teneat de nocte per aliquas horas: et ista continuentur per. 8. aut per. 10. dies ante purgationem menstruorum. ¶ Fiat etiam talis euaporatio. ypericon matricaria arthemesia sansucus sauina calamentum foliorum lauri flores camo. anthos et saturegia bulliant in vino et cum spongia vel filtro in illo intincta vaporet ab vmbelico inferius et iter coxas: vel recipiat fumum intus in matricem cum emboto et retro etiam vaporetur ab ano superius. ¶ Fiat etiam balneum vsque ad vmbelicum in decoctione dictarum herbarum: in fine et si illius. et ista continuentur per multas limationes vnum remedium post aliud. ¶ Istud pessarium potenter educit menstruum et mirabiliter facit

ad ɔceptiones. ℞. mirre nigelle que reperit̃ inter grana frumẽti añ ptes eq̃les pulverizẽtur ⁊ incorpent̃ cũ trifera magna ⁊ theodoricon empiton ⁊ forment̃ magdaliones ad formam maioris digiti ⁊ iuoluant̃ in sindone ⁊ submittant̃ post balneũ. ¶ Ex galbano ⁊ croco ⁊ mirra cũ ficubus siccis decoctis f̃ pessaria ⁊ det̃ aqua distillata vel decoctiõis artemesie ⁊ matricarie ⁊ rubee tinctoꝝ. vinũ etiã decoctiõis sauine ⁊ diptami. Et emplatio arthemesie coctę in oleo muscatelli°. radix ẽt malue excorticata ⁊ puncta melle ⁊ ipsa pul̃. scamonee submissa: est ꝓuocatiua. ¶ Sequtur pessariũ q̃d velociter mẽstrua educ̃. ℞. elli nigri pulpe colloquintide lupinoꝝ absiñ fenugreci sauine añ p tes eq̃les f̃ pul̃. ⁊ supspgant̃ pessaria de lana itincta in felle tauri vel in succo rute. ¶ Ad idẽ f̃ fomentũ ex aq̃ decoctionis gallitrici ⁊ pul̃. storacis calamite lapdani ⁊ ligni aloes conficiant̃ cũ lapdano ⁊ serapino sine liquore: ⁊ est domesticũ ꝓuocatiuũ. Theodoricon anacardinum cũ oleo muscatelli° supponant̃. ⁊ f̃ fomẽtationes ⁊ balnea supradicta. q̃ ẽm Daly nec pessaria nec iniectiones in matrice debẽt fieri nisi post balnea. Uentose cruribus apponẽde sunt ẽm Rasim in diuisionibus duob⁹ aut tribus diebus ante diẽ purgatronis. ¶ Nunc seq̃tur iniectio seu clistere q̃d iniciat̃ in matricẽ. ℞. radic̃ squinãti floꝝ eius diptani sauine pigami sicci mẽtastri añ. ʒ. v. coq̃ oĩa in duabus lb. aq̃ donec redeat ad. lb. ß. ⁊ in q̃rta pte libre dissolue olei de lilio ⁊ olei nardini añ. ℥. ß. musci fini. ℈. ß. casto' croci añ. ℈. ij. clisteriza tepidum q̃m mẽstrua educit. Rubea maior bulli te in vino rubeo vel claro si det̃ cũ trifera magna sine opio si multis tp̃ibus ɔtinuet̃ prouocat mẽstrua. Si fimbriũ cal̃m ⁊ siccũ in 3° gradu subtilians ⁊ dissoluens ꝓdest moriãti menstruo. Daly. vtrũq̃ mẽtastrũ excitat mẽstrua. Pullegiũ idẽ facit. ¶ Daly. in. 8. 2ᵉ ptis facit euaporatione cũ traiectorio emboto in cathedra pforata ⁊ ꝑs supior emboti intrat vuluaz ⁊ ꝓuocat mẽstrua. ℞. se. cicute nigelle leuistici carui calcami aroma' bdellij añ. f̃ suffumigatio. Uel sic. ℞. casto'. thuris masculi calami aro^ci xiloaloes storacis calamite se. cicute nigelle leuistici bdellij añ ptes eq̃les f̃ pille que ponant̃ sup carbones ignitos ⁊ ꝑ embotũ in cathedra perforata calefiat mastix.

Declaratio in retẽtione mẽstruoꝝ. ꝑ° no. q̃ nã ordiauit q̃ sola mulier hr̃et mẽstruũ sanguineũ supabũdantem suũ nutrimentũ pp duo. vnũ est ꝑncipale ⁊ aliud accessoriũ. Pricipale ẽ augmẽta° fetus in vtero mr̃no postq̃ fuit cõcept⁹ ex duobus spmatib⁹ ⁊ vt iuuet mãlr̃ spmata in gñatione aliquoꝝ mẽbroꝝ vt visũ fuit in ca° 10°. isti⁹ libri de gñatiõe embrionis. ⁊ ista ꝑprie est cã finalis eoꝝ. 2ª cã fuit vt mulier in tp̃e nõ cõceptionis purgãdo se ab illis supfluitatib⁹ nõ egrotet. nã cũ mulier sit de nã sui frigidior viro ⁊ hũidior: ẽt q̃ est custodia dom⁹ vt dic̃ G°. 2°. de cõpl'onib⁹ ca° 7°. plus in eadẽ de supfluitatibus gñant̃ ⁊ conseruant̃ q̃ in viro. nec in alijs femell' iõ ordinanit nã in eis mẽstrua. q̃ si mẽsurate fluant ꝑut decet mulier in sanitate ꝑdurat ⁊ ꝑducit vitã suãvt dic̃ G°. 2°. de fe. ad glauconẽ in ca° de cancro. ¶ 2° notandũ vt iam tactũ est in ꝑõne ⁊ ẽt ẽm Isidoꝝ ethimologiarũ q̃ sola mulier est al̃. menstruale. Et si q̃rat̃ q̃re femelle alioꝝ aĩaliũ nõ hñt mẽstrua Rñr q̃ nõ hñt nutrimẽtũ ita ɔiunctũ sic mulier. ⁊ q̃ sunt maioris exercitij ⁊ laboris in q̃bus supfluitates sanguis ɔsumunt̃: ⁊ ẽt q̃ ex illis supfluitatib⁹ gñant̃ pili ⁊ in q̃busdã corꝑa pp regimẽ ⁊ defectionẽ eoꝝ. verũtñ postq̃ ɔceperũt fil̃r fetus eaꝝ illo sanguine nutritur ⁊ augmẽtat̃. Dicit ẽt Isidorus q̃ si cruore mẽstrui segetes fuerint ɔtacte nõ germinãt ⁊ moriunt̃ herbe ⁊ amittũt arbores fruct⁹ suos. hec ille. Et dicit autor de ꝓprietatibus rerũ. Istud. s. menstruũ est hũane gñationis ꝑncipium supplc mãle. ⁊ hoc nobiliũ ⁊ ignobiliũ est cõe in materno vtero nutrimẽtũ inde agro nature natiuitatis ĩfantulus irrigatur ⁊ nutritur q̃diu in matrice cõseruat̃. ¶ Tertio q̃ritur vtrũ menstruũ sit supfluitas s̃cde digõnis vel tertie. Et videtur q̃ tertie sic. q̃ sicut se h̃z sperma in viris ita mẽstruũ in mulieribus. sed sperma in viris decidit̃ a 3ª digõne. g̃ ⁊ menstruum in mulieribus decidit̃ a tertia digestiua ɔ³ẽ nota. ⁊ añs ꝑ maiori pte ꝓbat̃. q̃ vtrũq̃ est pp gñationẽ aĩalium. ẽt Aristo. in 2° de gñatione aĩaliũ dicit q̃ mulier nõ h̃z spma s̃ solũ mẽstruũ. ¶ In oppo^m dic̃ Aui. ⁊ oẽs alij. Nam a vena que ꝑcedit a gibbo epatis procedunt vene ad supficiem ɔcauitaq̃ matricis per quas venit san. vt mẽstrua fluant ⁊ in tp̃e necessitatis fetus augeat̃ ⁊ nutriatur ⁊ sic h̃z l̃ra G'. 6. de interio. c. 6. Et hoc iam visũ fuit. ⁊ sic patet q̃ menstrua a s̃cda digõne procedunt ⁊ nõ a 3ª. ¶ Ad rõnẽ dicit̃ q̃ nõ est sil̃e total̃r q̃ mẽstrua solũ veniunt ad augmẽtationẽ ⁊ nutritionẽ fet⁹. spma aũt ad gñationẽ. ¶ 4° q̃rit̃ q̃s morb⁹ est reten° mẽstruoꝝ. dico q̃ in gñe est morbus officialis in via. q̃ vene matricis: que

aliqñ debuissent fluere sũt opilate ⁊ clause. ptm̃ subseq̃ vel pcedere morb⁹ cõis: q2 solo pti. vel apata vlcerata ad q̃ seqr̃ clausio vł opilo venarũ matric. Põt etiã seq̃ morb⁹ pñlis: q̃a mala pº eala vel fria vel sicca. Et sic p3 φ constrictio mẽstruoꝝ põt esse cũ tribus generib⁹ morboꝝ vel aliq̃bus ex eis. ¶ Quinto nota φ retẽtio mẽstruoꝝ est paºmatric ⁊ pñr ppt nocumẽta q̃ toti corpi inferũt: est passio totius corpis. Et est nocumẽtũ expulsiue matricis ⁊ venarũ ei⁹ q2 expellere nõ pñt qd̃ expellere debent. ¶ Sexto sciẽdũ φ flõmia de sphenis ab aliq̃b⁹ excusat egritudib⁹ a retẽtõe mẽstruoꝝ pcedẽtib⁹ sicut dicit Ga. in li. de rigore quasi col. 6. in hec ꝟba. queadmodũ docuit ypo. qñ dicit φ ancilla saconiam q̃ nõ fuit mũdata a mẽstruis in ptu filie sue eo φ os matric ꝯtorti existit ꝟsus anchã doluit in pedib⁹ ⁊ incurrit tumorẽ in toto corpe. Cũq3 flõata fuiss3 ꝺ sophenis q̃euit oĩno ppt pfectã ablationem cãe. hec ille. ¶ Septimo sciẽdũ φ infans cõceptus in mr̃ice put visum est supius formaṫ a pñºa spmate viri ⁊ mulieris simul ꝯcurrẽtib⁹ Deinde post sex dies san. pcedẽs p venas matric ad adiutoriũ spmatũ ⁊ supplet paucitatẽ eoꝝ. Et sic appet φ infans genit⁹ mag debe/ret diligi a mr̃e φ̃ a pr̃e: ⁊ ipe nal̃r mag diligere genitricẽ φ̃ genitorẽ cũ ab ea duplicem mãm suscipiat ĩ vtero. A patre aũt ñ nisi puã Scias φ excepta dilectõe dina nõ ẽ dilectio sup dilectionẽ genitoris erga genitos g̃nale est cũctis aĩalibus. Jsta ppõ p3 p expientiã3. Genitor aũt plus diligit intẽsiue: genitrix ꝟo extẽsiue. Infantul⁹ aũt genitricẽ plus diligit dũ sugit eius vbera. Postφ̃ aũt veniũt ad verã cognitionẽ genitorem plus diligũt. Ideo dicit Arist. in. 8. de g̃natõe aĩaliũ φ paṫ g̃nat filiũ sibi similẽ in specie ⁊ in effigie maxie qñ ꝟtus in semine pr̃is vincit ꝟtutẽ in semie matris. ideo pr̃ circa filioꝝ pcreationẽ sollicitus existit ⁊ filiũ suu3 naturalr̃ diligit intantũ vt etiã nutrimentũ sibi substrahat vt nutriat filiũ suũ. ⁊ hoc est verũ in g̃natõe oĩm aĩalium pter pauca vt aquilã ⁊c. ⁊ hoc dicit Aristo. in 6. de historijs aĩaliũ. Non aũt est talis amor mulieris erga virũ suũ vel aliũ amatorẽ que solũ diligit aut ppt carnalẽ dilectionẽ aut pter suffragia q̃ ꝯtinue ab eo recipit q̃b⁹ viro deficiẽtib⁹ amor mulieris vtpluᵐ forte. 11. di/gitis ĩmo. 12. eclipsat⁹ est. iuxta cõe puerbiu3. deficiẽtibus diuitijs deficit amor: ⁊ intrat ingratitudo. verũtñ aliq̃ pbe femine faciũt filiitudinẽ dilectõis viro suo ad ꝯseruandã famã suã ⁊ honorẽ nõ tñ verus est amor ⁊c. ¶ Octauo querit̃ vtrũ epar g̃neṫ a sanᵉ mẽstruo. ⁊ videṫ φ sic: q2 mẽbra a spmate g̃nata sequũtur dispõnẽ ⁊ colorẽ mẽbroꝝ spmaticoꝝ: s3 epar nõ sequit̃ dispõnẽ nec colorẽ mẽbroꝝ spermaticoꝝ. g̃ nõ g̃naṫ a spmate. g̃ a sanᵉ menstruo. ꝯña bona. ⁊ añs p maiori est verũ: q2 omẽ qd̃ descindiṫ vel g̃naṫ ex aliq̃ ncc̃e est vt assiletur ei a q̃ descindiṫ vel g̃naṫ. pmo amph. pº. 19. et qui crescũt ⁊c. Pro minori p3: q2 nõ assilatur nec in colore nec in suba q2 mẽbra spmatica sunt alba ⁊ dura: vt p3 de neruis ⁊ ossibus. ep aũt molle est ⁊ rubeũ. Scdo pbaṫ aucte Cõsl 2. pãteg' in ca. de spmate. vbi expsse ponit φ epar g̃neṫ ex sanᵉ mẽstruo. ¶ Jn opᵐ est Auic. et oẽs ponẽtes tria mẽbra pncipalia ex trib⁹ ãpullis in spmate facti pus g̃nari φ̃ mẽbra q̃ oriunṫ ab eis: s3 vene q̃ g̃nanṫ a spmate habẽt ortũ ab epate. g̃ multo mag epar pus g̃nabiṫ a spmate. Pro declaratõe pmo nota ꝯm Aui. in. 21. fen. 3ᵃ. c. de g̃natõne ẽbrionis φ spmatibus in mr̃ice cõceptis ⁊ retẽtis ꝟtus informatiua mouet id qd̃ est in spmate ex spũali nãli et vitali ad originẽ. i. ex circũferẽtia ad cẽtrũ Et ista actio quã Aui. vocat insufflatio repiṫ impelli ad mediũ illi⁹ hũiditati vt ibi sit locus cordis. Deinde fiũt alie due vesice vna a late/re ei⁹ dextro ⁊ alia in loco supiori ⁊ sunt ramificate tangẽtes pmam ãpullã q̃ est in medio ex pma g̃naṫ cor. ex scd̃a epar. ex tertia cereᵐ Et tũc illa mã. s. spma rõne cõmotiõis ⁊ mot⁹ spũum q̃s facit ꝟtus iformatiua efficiṫ quasi spuma. ⁊ h̃ durat vsq3 ad sex dies vł. 7. in q̃b⁹ natura nihil suscipit a mr̃ice nec a sanᵉ mens/truo venarũ. vt expsse ponit aui. in loco alleº. Et hoc fit vt spmatica mẽbra remaneãt pura in sua ppria mã q̃ ẽ spma. ⁊ ista fuit pmo cor: q2 anteφ̃ corp⁹ nutriaṫ nec aliqd̃ corp⁹ ncc̃e est vt pus viuat. scd̃e epar. tertio ceᵐ ⁊ vmbelicũ ⁊ alia mẽbra q̃ ab eis ortũ hñt vt arterie vene ⁊ nerui ⁊ ossa ⁊ cartilagines pellicule ligamẽta ⁊ cetera alia hmõi. Post istos aũt sex vel. 7. dies occurrit san. a mr̃ice ⁊ venis ei⁹ ad nutritionẽ corpis ⁊ augmẽtationẽ membroꝝ spmaticoꝝ dõec infantul⁹ egrediaṫ. Et ex ista actõe ⁊ cũ ea stat ⁊ remanet post eã humidu3 radicale ⁊ calor nãlis ⁊ spũs radicaĺ substen/taṫ ⁊ refocillaṫ q̃ nũφ̃ recedũt nec oĩno destruũṫ vsq3 ad mortẽ q̃ etiã refocillanṫ p calorẽ nalẽ ⁊ spũs influẽtes hũidũ etiã radicale p hũidũ fluẽs sustẽtaṫ ⁊ refocillaṫ. ¶ Et sic pat3 q̃d sit dicendũ ad dubiũ. dicendum φ epar ẽ mẽbrũ pncipale ⁊ spmaticũ ⁊ ex spmate g̃na/

tū. Tunc ad p̄mā rōnē qꝛ mēbra spmatica sequunt dispōnē mēbroꝝ spmaticoꝝ. Dico φ a pn° satis est albū. sed qꝛ natura sic ordinauit φ sit magne quātitatis. ⁊ qꝛ in eodē debꝫ fieri sanguis multū suscepit ṽtus informatiua de sanguine mēstruo in augmētatōne ⁊ in nutritione ip̄ius. pꝫ etiā φ sit albū: qꝛ postφ est bullitū in aq̄ ⁊ san. extus remanet albū: ideo in radice assilat spmati ex q̄ fuit gñatum. Ad auctem Constā. rn̄det Petrus hispan⁹: φ ip̄e et ysaac quē sequit⁹ est: errauerūt in gñatiōe cordis et epatis. Uel dico φ bon⁹ Cōstantin⁹ intellexit qt̄ū ad nutritionē ⁊ augmētatiōeꝫ eius. nō aūt qt̄ū ad p̄mā gñationē.

¶ Capl'm. 12. de nimio fluxu menstruoꝝ.

Fluunt mēstrua in quātitate sup̄flua ad quā superfluā euacuatiōeꝫ sequit̄ euacuatio caloris nālis ⁊ sp̄ūum ad q̄ sequit̄ debilitas ṽtutū fere oīm ⁊ toti⁹ corporis sequūt̄ et multa incōmoda put in p̄cessu clarius manifestabit̄: dn̄o cōcedente.

Cause istius fluxus q̄dā sunt aut p̄nt eē p̄mitiue ab extrīseco acccidētes: vt est p̄cussio aut casus aut obuia° aut vuln⁹: cursus ⁊ saltus coreatio lōga ⁊ violētia ad qd̄ vel ad quē sequit̄ nimia san. subtilia° ⁊ acuitas aut fissura vel ruptura venarū. de hoc ego vidi exēplū qd̄ accidit dn̄e vicecomitisse castri boni: q̄ pedester iuit p̄ tres leucas tp̄e caloris scꝫ a ciuitate olorēsi vsq3 ad sarracīa in q̄ via vene fuerūt rupte ⁊ sang. subtiliatus et talis secut⁹ est fluxus menstruoꝝ q̄ nunq̄ potuit restringi: et finalr̄ mortua est req̄escat in pace. stetit tñ p̄ nouē septimanas qd̄ nullꝫ potuit consiliū h̄re. Et multe alie p̄nt eē cāe p̄mitiue vt lōg⁹ vsus ciboꝝ subtiliū cū sp̄ebus ⁊ vini al. ⁊ clari ⁊ oīm q̄ gñant humorē subtilē ⁊ cursibiles. ¶ Cause añtes p̄nt esse mala cōplo matricis cal'a san. ⁊ humores subtiliās ⁊ calefaciēs mlta quātitas san. subtil̄ ⁊ mali ⁊ iept⁹ p̄tus cū multitudine fet⁹ aut magnitudie aut icōuenieti exitu. Alia cā añs pōt eē apa ī matrice male curatū ad qd̄ pōt seq̄ vlceratio aut abrasio ī supficie ꝯcaua matricꝭ. ¶ Cāe ꝯiūcte sūt sicut vlc⁹ in matrice et aptio venarū eius q̄ multꝭ modis fieri pōt: qꝛ aut p̄cedit ab ip̄so mēbro aut a ṽtute aut ab humore fluente. Si ab ip̄o mēbro vt qꝛ matrix ē debilis ⁊ laxa rara ⁊ mollificata ⁊ vene ei⁹ multū debiles ⁊ facilis aptōnis nō potētes debite ꝯtinere id qd̄ ꝯtinere dꝫ. Et h̄ cog̅scit p̄ se intellectus qt̄um iuuāt stiptica ⁊ ꝯsolidatiua p̄ traiectoriū īntra matricē missa vt eius subām interiorē tāgēdo stipticēt ⁊ ꝯfortēt orificia venaꝝ interioꝝ et claudāt. Istam aūt debilitatē pōt pati matrix p̄pter seip̄aꝫ in ꝯpōne: aut p̄p̄ aliquā de malis ꝯplonibus. Et ista talis est deterior: qꝛ qt̄ūcūq3 sit correcta femina pit aut succūbit Et si est p̄p̄ ṽtutē h̄ est. qꝛ ṽt⁹ retētina ē mltū debilis ⁊ expulsiua forti. Si aūt sit talis flux⁹ p̄p̄ cām in hu. exn̄tē. hoc est qꝛ peccat in qt̄itate. vt qꝛ magna qt̄itas sanguis ⁊ hu. abundat in venis. Aut etiā isti peccāt ī q̄litate. Et qꝛ calidi ⁊ acuti aut nimis aq̄si aut fluidi aut fluxibiles de se ⁊ qt̄ū ad p̄mū iuuat lōg⁹ vsus ciboꝝ speciatoꝝ. Et qt̄ū ad istud scd̄m lōgus vsus esus piscū recētiū ⁊ fructuū ⁊ herbaruꝫ frigidarū ⁊ humidarū ⁊ similiū.

Signa si fluūt mēstrua a vi virtutis expulsiue regularit̄ opātis mulier nō debilitat̄: imo bñ tollerat suā grauedinem ⁊ debilitatē. Ille aūt flux⁹ q̄ venit inordinatus p̄pter nimiā replōnē. sig̅ replōnis appent in facie ⁊ in toto corpe. ⁊ qꝛ ē femīa q̄ vsa fuit regimie copioso ⁊ esu carniū ⁊ vini copiosa potatione ⁊ forte purgatōes ꝯsuete fuerūt retēte. Silr̄ exercitia ꝯsueta dimissa ⁊ vene appꝫt plene ⁊ q̄ñq3 cū dolore ⁊ q̄ñq3 sine. Et iste fluxus nō est restringēd⁹ donec femina fuerit debilitata et hu. fuerint sufficiēter euacuati. Si fuerit p̄pter debilitatē matricꝭ ⁊ mulieris apparet mulier debilis ⁊ pigra ⁊ laxa discolorata modicū aut nihil impolat q̄n ꝯtinue fluāt Ille aūt q̄ est p̄p̄ cal'itatē ⁊ acuitatē san. scit̄ qꝛ ī exitu sentit̄ cal'itas ⁊ acuitas ⁊ velocit̄ exit ⁊ nō in mag̅ qt̄itate s̄ in pua ⁊ sine cōmixtiōe aq̄sitat̄ flātis ⁊ exit cū mordicatōe. Si aūt venit p̄p̄ cōmixtionē hu. aq̄soꝝ cū san⁹ h̄ cognoscit respiciēdo expulsa in pāno. qꝛ expulsum videt̄ aq̄sum ⁊ multū subtilis ⁊ cito expandit̄ p̄ pannū cū pauco vel nullo rubore ⁊ ñ adest calor. Qñ aūt venerit ex corrosione vel vlceribus matricꝭ: tūc mlier sentit dolorē corrosiuū in loco et exit q̄si fex vini: qꝛ forte illa hūitas virulēta coagl'at in mt̄rice anq3 exeat. ¶ Ille aūt q̄ est p̄pter emoroydas in matrice venit cū grauedine capitꝭ ⁊ cū dolore in visceribus et in mt̄rice ⁊ in intestis q̄ ꝯtiguāt̄: ⁊ iste venit cū p̄iodis. Si flux⁹ mēstruoꝝ inordinat⁹ venerit a cāis extrīsecꝭ ex relatiōe patiētꝭ habet̄. Et cū h̄ q̄n venit a ruptura venarū mt̄ricꝭ p̄pter cām exteriorē san. venit subito ⁊ velocit̄ rubeus et clar⁹. silr̄ q̄n venit p̄p̄ maliciā p̄t⁹ aut magnitudinē fet⁹ ex relatōe habet̄ patiētꝭ ⁊ obstetricꝭ vt dicit ga. 6. de inte. c. 5. Qñ est rasura in col

lo matricis illud qd in tali fluxu egreditur est eruginosum et aliqn rubeu vel aquosum vel citrinu in pua qntitate. Et si fuerit i pfundo matricis p erugine exeute cognoscit. Et si fuerit propter vulnera p visum et tactu poteris denotare et dolore loci corrosi. Sinthoa q sequuntur innalem fluxu mestruor ponunt a Costa in 9°. panteg in ca° de passionibus matricis. et a Sa° 5°. de inter. c. 5. in h verba: q si fluxus menstruorum vltra modu extiterit sequitur corruptio coloris tumor pedu totiusq corporis digestio et desideriu corrupunt et oia accidentia corruptione san. cocomitantia apparet et finaliter pereunt: vt dicit Constantinus.

Judicia pmo ypo. mestruis plibus venientibus accidut egritudines et non euenientibus a mrice accidut egritudines. 5°. amphο. amph. 58. ¶ 2°. mulier mestruata sine pprio colore et non sm se sp facta purgatione idigne signat. 5°. ampho. aph. 36. et Sa. in 2° dicit: q illi huores q phibet exire mestrua purgandi sunt silr et illi q multu faciut penetrare et fluere sm veritatem. ¶ 3°. iudicare poteris q fluxus mestruor supflus in iuuenibus est multu piculosus in senibus at vtplimu e mortal. ¶ 4°. que longu fluxu sanguinis hnt mestruale finaliter ydropice moriunt. ¶ 5°. fluxus mestruor adequatus no recipit curatione. qr ora venaru matric longo tpe apta existunt et qsi callositatem iam habetia non possunt consolidari.

Curatio fluxus mestruoru et pmo aliq can. gnales sunt pmittendi vt generales intetiones cure habeant. ¶ Primus in nullo supfluo mestruor fluxu balnea nec calefactiones sunt exercede iste can. iplicite est ypo. et Sa. 5. ampho. can. 28. ibi quecunq infrigidata sunt. silr eode can. et 2°. 17. et 18. cal nocet hoc frequeter vteribus et c. ¶ 2 flux mestruor qui venit p via mudificatiois vl pp nimiam replone tanq cam antem strigi no oz: vsq de mag timeam debilitate. Dui at sigm est pferens et bona tolleratia iuxta illud si qlia oz purgari purgent et c. ¶ 3. ex superfluo fluxu mestruor flomata basilica magnu videt prestare iuuametum maxie apparente replone p pterea qr plectoria tollit et materia trahit ad diuersum. ¶ 4°. qn cognoscimus colera rubea vel alios huores per via comixtionis ee in ca fluxus illos pus cu approprιad eua binus qbus aliqua stiptica et pfortatiua comiscemus maxie si in eisde laxatiuis ista repiant. vt fumus terre et mirab. citri. in colera ru. et lebuli inflate. ¶ 5. necesse est argalia vel siringa vel aliud instrm inuenire ad imittendu medicina in mrice sm diuersitate loci et medicie. 5. meg. col. 5°. ¶ 6. qr iniecta stiptica vel psolidatiua per supdicta instra citius ad locu damificatum attingut. prestanti afferut iuuamentu q illa que p os assumunt. io eleganti sunt pceda. ¶ 7 quado patiens inordinatu fluxu mestruorum no solum digestiua: imo et totum corpus debile et defectu hnt vtile est eos cu nutrimento odorifero et facilis digonis et boni chimi vt vitella ouor et aq carnis et silibus nutriri qnq aqua sumaq et aqua acetos comiscere. ¶ 8°. si vis mestrua retinere sitiam maiore ad mamillam appone. i. sub mamillis. 5°. apho. amph. 51°. Ista sitia oz alligari cu fascia. Et h ide dicit Sa. pmo de fe. ad Glaucone ca°. 9. sic repetinas a matricibus euationes q circa mamillas sitia apponunt: sedat eas do que p nares epatis et splenis sm emorrosogiam patiente narem. ¶ 9°. est Gordonij. 7°. lilij in ca° pprio nullus fluxus mestruor oz restrigi qdiu mulier e bn colorata et bn pot tollerare sine manifesta debilitate. vbi autem manifesta debilitas cognoscitur statim fluxui est resistendu. ¶ Decimus est Haly in scda de regali dispone lib°. 8°. si aliquis humor a sanguine debet euacuari melior modus euacuationis est per vomitu qr ad diuersum trahit materiam antecedente et ipedit materiam ne ad partes iferiores consuescat properare. ¶ Undecimus cano de motu supfluo et a labore et ab omnibus liquiditatem in sanguine inducentibus oportet superflue mestruantes abstinere. ¶ Curatio pticularis nimij fluxus mestruor. Primum qd oz facere. oportz q egro iniungat tranqllitas sine quocuq labore et iaceat in loco temperato sine frigore et sine magno calore interdicedo cibaria aquosa vt sunt fructus recentes pter habentes stipticitatem et vt sunt herbe crude silr interdicatur cibi in quibus est magna caliditas per suam nam aut per artem. Et vtantur cibis confortantibus maxime tostis: vt sunt assature bonarum carnium et auium: risum et triticum et feludet et frumentum coctum et lenticule secude decoctionis et similia: que grossum generant sanguinem. et caueant a superfluo cibo et potu: propter debilitatem digestiue iuxta doctrina septimi canonis. et iuxta doctrinam quarti canonis respicias in mente: si sint alij humores cum sanguine mixti. qd scit per pannum album et mundum: in quo talis recipitur superfluitas. Et si post exsiccationem apparet in panno solus color rubeus clarus,

solus sanguis peccat. Et si appet color citrin⁹
aut viridis cū san^e colera peccat. Et si ē color
niger aut cineritiꝰ cū san^e ē colera nigra. Et si
appet color albꝰ: tūc ibi sunt hu. aq̄si aut flāti-
ci. ḡ si solꝰ san. dn̄et ꝑ flōia de basilica. q2 vene
mriq̄ de directo attrahūt a ve^a ꝯcaua epať. iō
ꝑ talē flōiaȝ fiet distrac^o ad oppo^m ⁊ sic distra-
hiť fluxꝰ. Et si aliꝰ hu. cū san^e fuerit mixtꝰ: pur-
geť. ¶ Si colera purgeť sic ꝯm docu^m 4^i cano
nis. ℞. pass. mund. ab arill. ℥. j. ⁊ ß. flor bora-
ginis epithi^i an̄. ℥. j. ꝑ decoc^o in q̄ dissoluať epi
thi^i pulverizati. ʒ. j. ⁊ ß. cortiq̄ mirab. cit^i. ʒ. ij. ꝑ
potꝰ. vel purgeť cū el̄ctua^o de succo rob. ⁊ mi-
rab. cit^i in decoctōe absin^i ⁊ epith^i. ¶ Si fuerit
flā. purgeť sic. ℞. polopo. q̄rci^i an^i marat^i epi-
thi^i an̄. ℥. ß. ꝑ decoc^o in q̄ dissoluatur corticum
mirab. kebuloꝝ in pul̄. ʒ. j. pul̄. diaturbith. ʒ. j.
vl̄ magꝰ vl̄ minꝰ ꝯm vires egri. ¶ Ab aptura ve-
naꝝ fit vtpl̄imū iste fluxꝰ q̄ aptura aut est sola
simplex: aut accit al̄n a cāis ꝑmitis aut ē cum
alio coadiuuāte vt ē vlcꝰ vl̄ corrosio. Et sic iste
fluxus ꝑ apturā venarū aut est a cā cal̄a: aut
a cā fria. iō reducamꝰ istā curā ad 4^or cās. s. ad
simplicē apturā ⁊ ad corrosionē ⁊ vlceratiōeȝ
mr̄icis aut ad cām cal̄aȝ aut friaȝ. Posito ḡ ꝙ
sit simplex aptura sine corrosiōe ⁊ vlcere: tunc
si corpꝰ declinat ad cal̄itatē deuť res īfridan-
tes ⁊ stipticātes ꝯm ꝯsiliū Sera. ⁊ haly. Et sť
iste rob lētes excorticate solatrū cupule glan-
diū psidia balaustie cortex bugie. i. cortex radi
cis malignati ypoq̄stid. ⁊ sil̄ia. Ista deuť ī po-
tu cū vino pōtico vl̄ bulliant in aq̄ tepida re-
misse vl̄ fria actu. ꝯm Rab. sedeat pa. vsq3 ad
vmbelicū ⁊ ex istis ꝑ iunctiōes ꝑ iferiꝰ adden-
do berberis ⁊ sumach: antherā arillos bolū ar
menicū ⁊ terrā sigillatā ⁊ sil̄ia. ¶ A corrosione
vel vlcere si fluxꝰ fuerit mēstruoꝝ qd̄ sciť. per
exeuntē virulentiā cū sanie al̄n cū san^e mixtā:
⁊ ex dolore in loco ⁊ exit illa virulē^a ⁊ sanies cū
fetore ⁊ al̄n ad modū fecis vini. tūc fcā prius
ꝑua flōia ⁊ mūdificatione corruptoꝝ hu. ⁊ sup
posito bono regimine tūc mistrenť ille medi^e
maxie ꝑ ꝑtes iferiores cum traiectorio ⁊ sunt
aloes thus ⁊ cortex eius. ⁊ san. dra. corallꝰ ca-
rab. mirra crocus liciū memita amidū serusa
merdasengi. i. plūbū vstum achorꝰ colcotar. i.
attramētū terra sigillata bolus armenicꝰ. ⁊ si-
milia. Et al̄n cū mellicrato mūdificenť. ēt iste
medi^e q̄ sequunť strigunt ⁊ mūdificāt vlcera.
℞. galle aduste ⁊ extincte in aceto ⁊ carte. s. lō-
bacine cōbuste ostracea combusta cornu cerui
adustū res multū sil̄es istis. ¶ Hic pul̄. est ma
gni iuuamenti. ℞. lapid. ematitis san. dra. caca

bre coralli alumis iameni balaustiq̄ boli ar^ci ter-
re sigillate se. por^ce an̄. ꝑtes eq̄les ꝑ. pul̄. cribel-
latꝰ. Et deť. ʒ. ij. cū aq̄ mirtilloꝝ aut arnaglos-
se. Si vis excusari a laboribꝰ: hēas trocis cos
de terra sigillata quoꝝ recepta ponitur in ca^o
de emopthoica. ⁊ da cū succo arnaglosse vel ꝑ
modū qui ibi doceť ēt distemꝑati cū succo ar-
naglosse cū traiectorio iniiciať ⁊ iuuant post
mūdificationē matriq̄ cum ydromelle ⁊ sunt
multū vtiles. ¶ Ab acuitate humoꝝ si ꝑ talis
fluxꝰ tūc ordieť dieta fria ⁊ igrossatiua hūoꝝ.
iō comedat lactucas portulacas risuȝ citonia
pira mespula corna ⁊ sil̄ia. Et loco ꝑparatiui
deť sirꝰ de citonijs ⁊ sirꝰ mirtilloꝝ ⁊ sirꝰ rob. cū
aq̄ decoctionis sumaq̄. Et vult Rab. in diui-
sionibꝰ ꝙ sedeat in aq̄ fria ⁊ bibat aquam veri
frigoris ⁊ ꝙ caueat a vino. deinde purgeť ille
hu. col̄icus ꝑ modū superiꝰ in isto ca^o iā dictū.
Vel si ꝑticularia ꝯueniant purgeť per vomitū
ad ꝯseruationē. 10°. can̄. vel purgeť cū cassia ꝑ
⁊ tamarid ⁊ mirab. citris ⁊ reubarbaro aliq̄l̄r
torrefactq̄ ⁊ in aq̄ end missis. Et ꝯn̄r deuť troci
sci de berberis ⁊ detur hoc medicamen qd̄ po-
nit Gaꝰ in suo magno antidota^o. ℞. cornu cer-
ui loti ⁊ vsti carabe acassie gipsi ematitis cor
ralli ru. opij masticis an̄. ℥. ß. misceuť oīa ⁊ ꝑ
pul̄. subtilissime pulverizatꝰ: deuť oī die. ʒ. 4.
cuȝ succo simphiti. vel in delicatis ꝑ electua^m
cū zuc^o. ⁊ deť cū aq̄ arnaglosse ⁊ q̄nq3 neruie.
¶ Stiptica fria valē^a in cā cal̄a sunt arnaglos
sa ⁊ q̄nq3 neruia virga pastoris ⁊ bursa pasto
ris rob. ⁊ se. eiꝰ sūach herbis acassia ypoq̄stid
cornu ceruinū vstum ematitis cuius iterpre-
tatio est tenēs san. bolus armeꝰ terra sigillata
lutū semiuȝ sang. dra. psidia balaustia spodiū
licium cōche marine aduste papauer nigrum
rob citonioꝝ ⁊ mespuloꝝ ⁊ pirorū ⁊ sil̄ia. ¶ A
cā fria vel aquosa ⁊ flātica vel alia si fuerit cū
materia purgeť humor ille cū appropriatq̄ in
quibus sit ꝯfortatio ⁊ aliqualis stipticitas. vt
cuȝ mirab. keb ⁊ diaturbith. vl̄ diacartami in
corporato cū carne citonioꝝ. Et dentur res in
grossantes materiā subtilē. Et in pueris deuť
cibi stiptici vt est risuȝ sup sperso puluere corā
dri ꝑpati vel nasturcij torrefacti ⁊ maq̄. ⁊ deť
lac coctū cū lapidibꝰ fluuialibꝰ vel calibe cum
quo coquať frumētum vel farina eiꝰ vel deuť
fabe fracte supspso pul̄. cimini torrefacti ⁊ ci-
namo^i grossi ⁊ mēte ⁊ comedat carnes tostas ī
veru ⁊ bibat vinū grossuȝ rubeuȝ. ¶ Stiptica
cal̄a sūt ista anisuȝ ciminū se. nasturcij torrefa
ctū thꝰ ⁊ cortex eiꝰ mastix nux ⁊ folia cipssi sto
rax calamita alumē iamenū mirra sab. musca

tell'. ¶2° pl. quē ponit Rab. R. olibani balau stiarū gallarū anthimonij acassie alumis. aā. ʒ.iij. R pul. et submittat sibi mlier cū coto. Et iubet dare in potu trociscos de carabe p vnaʒ ebdomadam. Et si nō valent: det electuariuʒ de scoria ferri. z R talia epithimata z empla: sicut dictū est in fluxuvētris. Istā medicinam ponit Gordo': z dicit q est expta. R. succi plā taginis muscillag. dragagā' z gūi ara' aā. par tes eqles. z vna ps sumat p os. z alia imjciat per traiectoriū in matricem. si tñ cuʒ ea miscerentur stiptica cal'a pulverizata esset melius.

Declaratio i magno fluxu mēstruoꝝ. p° est intelligendū q al'n est tanta cōmotio hūoꝝ invenis alicui' mulieris q si fluxus muliebris semel incipiat vix aut nunq poterit restrigi. nā eniʒ nō sollicitatur in retētione rei maligne z corrupte z nociue. imo potius nitit expellere tanq reʒ sibi nocentē. Et hoc frequēter accidit in mulieribus cacochimicis z mali regiminis. Et h cognoscit bonus itellect' q̄tuʒ iuuat tales feminas freqnt purgare z eas cibis euchimis z odoriferis z bono z odorifero vi° in pua q̄tit' enutrire sepe mēstruatā z si ibi sit vuln' vel abrasio icurabilis efficit pp malā cōplōnē mriq z humoꝝ illoꝝ z sic causat ptinua mēstruoꝝ seqla simillima etiam seqla fit in fluxuvētris dissinterico vel diarriali. ¶2° itelligēdū q qz mulieres senes sunt frie z al'n in sua complōne. z qz hñt multas supfluitates cuʒ san' mixtas cum difficultate vel nunq eaꝝ vulnera vel vlcera mricis sananť. iō vtplimū moriūť z dictum fuit in 3°. iudicio. ¶3° notandū q emorroy: raro veniūt mulierib' qz purga° q fit in eis per menstrua est sufficiens vt excuset eas a fluxu emorro. nō āt sic ē inviris. Et si aliq hēatvtrā q purgationē est sig^m mag' replōnis. Et sunt aliq mulieres san' replete hñtesbonā maxillā z abūdantiā comestibiliū z boni meri. ¶4° qrit in q hitudine mēstrua plus abūdēt in macra vl' in pigui. Et vr q in macra qz vbi plus abūdat de san' pl' dñt abūdare mēstrua. sic ē i hitudie macra. qz venas hñt latas z qz piguesʼ mag sunt flatice q sanguinee. g z c. 2° sile ē de mēstruis z de spmate. s in hitudie macra inviris mag abūdat de spmate. g z c. maior ē Aris. 5°. de gñatione aialiū. pmiori p3. qz pingues min' hñt de calore nāli z debiliorē digestiuaʒ z venas strictas z opilatas. ¶In oppositū. qz mltit° mēstruoꝝ seqt mltitudinē supfluitatū. s pigues hñt pl'es supfluitates. g z plura menstrua. Ad h. dicendū q pinguedo est duplex. q̄dam est quevenit cū bona cōplōne z hitudine nō multū supfluens z in iuuentute in muliere san'a hñ se reficiēte. Alia est piguedo supflua qvenit in etate ampliori pp supfluā fritatem mulieris. z ista strigitvenas z nō pmittit i eis magnā sanguis q̄titatē aggregare: imo mag abūdat flā. Tunc dico q itelligendo de p^a pinguedine mulieres iuuenes pigues cum bono calore nāli z fortitudine virtut mag abundāt in mēstruis q macre. qz mag abūdat i eis cā efficiēs q est calor nālis z virt' fort z cā māl': qz san. macra aūt nō h3 tm de mā menstruali: vt p3 in laborantibus. Sed si loqmur de scda piguedie in q vene sunt stricte z opilate z mā mēstruoꝝ qsi pgelata fria tales hñt pauca mēstrua. Macre aūt hñt pl' in cōpatiōe ad istas z sic p3 qd dicendū sit ad rōes. qz l3 in istis sit multitudo supfluitatū z debuissent mag purgari p mēstrua. tñ iste supfluitates sunt qsi cōgelate z pori z vie p qs debuissent fluere sunt obturate z clause. silr calor nālis est puus nō potens eas dissoluere. Et pp istas cās q̄uis mulieres senes mltas hēant supfluitates hñt tñ caloris nāl' pauptatē z meatuū taliū clausurā. qz nihil pōt fluere. ¶Dignum est q illa q in medi^a raro accidūt in voluminibus pscribātur. Retulit mihi mulier in alijs miles q in q dā monasterio in loco q dr monuer' fuit qdaʒ priorissa cui p multū tps pp senectutē defecerunt mēstrua z tēpestiui venerūt i ptice cani. z fere oēs cecidere molares vberū vo parum aut nullū apparebat vestigiuʒ z ruge in facie ypocraticas pfundissime legabant. Factū est ita vt qcqd de capillis z pilis oriebat z crescebat totū nigrū pululabat. z exiebant dentes z molares sicut mos est i ifantib' fieri sic oriebātur menstrua. aut in iuuēculis abūdanter fluebant. Mamille vo velut in virgib' eleuate fuerūt mōtuose: ruge euanuerūt z facies pulcra intm q illa honesta z religiosa monial': priorissa vecundabat z vixit p multū tps in religiosa vita. z h fuit qsi misteriū raro ptingēs. ¶5° in ordine notabiliū sciēdū q qñqz venit flux' mēstruoꝝ pp debilitatē virtut in seipsa aut propter aliquā de malis cōplōnib' accidit. z tūc sm Aui. est deterior. z talis fluxus vtplimū est incurabilis. qz nō pōt curari nisi illa mala p° pmus corrigat. z illa correctio duraret p tm tps q mulier pus eēt defecta defectiōe mortali. ¶6° intelligendū est q in nimio fluxu mēstruoꝝ non solū sanguis euacuatur: imo etiaʒ humores oēs: vt in massa sanguiaria sunt cōmoti in venis. Et hoc p3. qz Constantinus: z

alij autores iubent in pānis in qbus illa superfluitas recipit ꝺ eficcari. ⁊ in illis docet cognoscere dñium hu. peccātis in tali casu. Isti enim hūores pcipue multū calidi ⁊ acuti aut mixtus aquosi qñ in magna q̄titate cū sanᵉ ꝯgregantur ⁊ cōmiscent fiūt cā superflui fluxus mēstruorū. ¶ 7° nota vt dicit Cōstantin9 ꝙ abla° menstruoꝝ aut ē nālis aut innaturalis. naturalis ablatio vtplurimū est a. 45. annis vsqꝫ ad. 50. vl' 55. ſm q̄litatē ⁊ cōplexōnē ⁊ hītudinē mulieris sicut accidit de ablatione mēstruorū: sic accit de ipregnatione. Ego tñ vidi mulierē bone habitudinis q̄ post 60° annū hñs mēstrua cōcepit ⁊ pepit filiū ⁊ ꝯsequēr habuit duos filios ⁊ erat in 67° anno qñ habuit vltimū filiuꝫ. Erat aūt femina carnosa ⁊ musculosa ⁊ forti. Si āt mēstrua fluant post tpa supdicta ille flux9 est innaturalis. ¶ 8° sciendū ꝙ sanguis dum est intus nō fluens extra nō vocat mēstruū. Et si vocet mēstruum iproprie est locutio. Ideo dicimus ꝙ cetera aīalia a muliere nō hñt menstrua. q̄uis femelle alioꝝ aīaliū cōcipiāt per emissionē spmatū ⁊ fetus earū nutriunt sanᵉ mēris. Sed sciendū ꝙ natura sollicita de ꝯseruatione spēi ordinauit mēᵃ genitalia ad actum gñationis mediante amore reqsito int masculum ⁊ femellā pp iniuriā sui corporis ⁊ ne subtraheret sibi nutrimētū proprium quo indiget ad sustentationē sui corpis ꝙ hēret sanguinē superabundantē ex quo ille fetus in aluo materno augeret. ⁊ nutriretur. Ordinauit ēt in mulieribus vt purgarentur superfluitates illi9 sanguis per fluxum mēstruoꝝ. ¶ Propter qđ in femellis alioꝝ aīaliū nō fluunt mēstrua sicut in mulieribus. Prima cā est. qꝛ mulieres hñt superfluitates qꝛ hñt nutrimentū magis ꝯiunctum. iō plures hūores ⁊ superfluitates in eoꝝ corporibus aggregantur. ēt mulieres nō sunt tāti laboris sicut femelle alioꝝ aīalium ⁊ cū hoc in pluribus dispositionibus mulier est custodia dom9. 2° de cōplexionib9. c. 7°. Ex parte aūt femellaꝝ aliorū animaliū ē oppositū qꝛ non habēt nutrimētū ita ꝯiunctū. 2°. qꝛ excitant vt plurimū superflue. etiā ille superfluitates q̄ restāt ad vngues ⁊ pilos ⁊ vellera ⁊ cornua ꝯuertunt. iō in eis mēstrua nō fluūt. ¶ Sꝫ tūc queritur quare femelle aīaliū quadrupeduꝫ nō hñt cornua maiora masculis. cū hēant plures superfluitates. Pri° dico ꝙ femelle nō hñt tā fortem calorē sicut masculi q̄ possit eleuare ⁊ extēdere illas superfluitates. q̄ sūt materia cornuū ⁊ vellerū. Et p eādē rōem femelle aīalium non sunt ita magni corporis sicut masculi propter puitatē caloris nō potēt extēdere materiā nutrimentalē. ¶ 9° sciēdū ꝙ propterea qꝛ fetus nutrit in aluo matris de sanᵉ. q̄ i epate mulieris gñat. Propterea etiā qꝛ fetus postꝙ est extra ille san. q̄ solebat ire ad matricē p intētiones nature ꝯuertit ad mamillas. ⁊ ibi i lac trāsmutat. vt inde īfantul9 nutriat. Et iō si mulier frequenter parit ⁊ frequēter nutriat non aggregant in corpe ei9 multe superfluitates. imo pauce vel nulle. ⁊ p ꝯñs sanius viuūt si bonā digestiuā habeāt. verūtñ citius senescūt propter labores quos hñt i portādo fetū ⁊ in pturiēdo ⁊ magnas in ptu purgationes habēdo ⁊ aliqđ de proprio nutrimēto infantulo cōmunicando. Ex supradictis per modum correlarij sequitur ꝙ pregnantes ⁊ nutrices bonis cibis ⁊ potibus debent nutriri. 2° sequitur ꝙ ille non debent pati famen nec sitim ad euitandum iniuriam fetus ⁊ infantis ⁊ detrimentum corporis earum. ¶ 10° queritur in quo tempore menstrua in maiori q̄titate dēt fluere. ⁊ videtur ꝙ in vere. qꝛ in illo tempore magis debēt fluere mēstrua in quo san. abundat. ⁊ magis de san. generatur. ſꝫ hoc est in vere. ergo ⁊c. tenet consequētia pro tāto qꝛ multa abundantia ⁊ multa generatio ei9 sunt cause maioris fluxus. antecedēs est verum p omnes specialit per Haly. in 2ᵃ parte regalis dispositionis. libro pmo. c. 3. 2°. a fortiori virtute expulsiua fit fortior fluxus menstruorum. sed in vere virtus est fortior. ergo in vere erit maior fluxus menstruorum. patet consequentia. etiam pro maiori patet. qꝛ tunc calor naturalis est fortior vt dicit Ga9 primo amphorismorum cōmento. 15. ibi Uētres hyeme ⁊ vere. ⁊c. Secundo probatur. qꝛ in estate. qꝛ tunc magᵃ est subtilior ⁊ acutior ⁊ magis paratus ad fluxum ⁊ humor ⁊ vene magis dissolute ⁊ laxe ⁊ magis parate ad apertionem. ¶ Notandū ꝙ ad maiorē vel minorē fluxū mēstruoꝝ aliq̄ cōcurrunt. Primuꝫ est magᵃ q̄titas sanguis vel eius paucitas. 2ᵐ est dilatatio venaꝝ vel earū ꝯstrictio. 3ᵐ est fortitudo ẏtutis expulsiue. 4ᵐ est mot9 sanguis: vl' ei9 q̄es. 5ᵐ est sanguis subtilitas ⁊ acuitas aut ei9 grossities. ¶ Tūc sit pᵃ ꝯ° q̄tum ad maiorē q̄titatē sanguis ⁊ fortitudinem virtutis expulsiue: ⁊ q̄tuꝫ ad inceptionē motus in sanguie in vere in maiori q̄titate debent fluere mēstrua. probat per pmaꝫ rōnē. 2ᵃ ꝯclusio. q̄tuꝫ ad maiorē acuitatē sanguinis ⁊ eius subtilitatē in maiori q̄titate debent fluere in estate. probatur per secundaꝫ rationem. Et sic patet quid dicendū est. Siſr aūt distinguendum est de etate, ⁊ cōplexione mulieris.

¶ Capl̄m.13. de suffocatione matricis.

S Uffocatio matricis est egritudo similis epilentie in sincopi se cōicando cordi et arterijs et cerebro velaminibus eius.

Cause pro nunc solū ponunt antecedētes et cōiuncte. Causa aūt antecedens potest esse aggregatio spermatis et eius retentio et dimissio coitus consueti. Alia causa añs potest esse retentio menstruorum. Alia cā potest esse apostema in matrice. ¶ Cā cōiūcta pcipua est corruptio spmatis eiusdē vel illorum menstruorum et cōuersio eorum vel alicuius eorū vel etiā aliorum malorum humorum in fumos malos corruptos et vtplurimū venenosos: vt ponit Ga.6.de inte.c.penul. Alia cā cōiuncta potest esse cōtractio matricis vel eleuatio eius versus supius et impellit mēbra supius posita immediate. Et illa impellūt alia vsqz ad diafragma necnō vsqz ad stomachū.6.de inte.c.penultio Et aliquādo ista cōtractio est versus superiora aut ante aut versus retro vel versus aliquod latus ſm q illa materia retinet in venis matricis in aliquo locorum et nō habet meatum vnde exeat imo replēdo dilatat et spasmat mēbrū et aliquā illa materia subintrat membrū.s. substātiam matricis et ingrossat eam et cōbit. Et aliquā per illā imbibitionē causat apostema: et tunc matrix sīlr corrugat. Est aūt ista egritudo mālis et vapor malus et venosus: q ab ista materia spmatica vtplurimū vel menstruali eleuatur attingit ad cor mediātibus arterijs et venis et siccant sincopim. attingit etiā cerebrum et causat spasmū et egritudinē similē epilie. namvirtus aīalis irritata a vapore venenoso et corrupto refugit retrahēdo secū spūs et nālem calorem et bonos humores. et sic nerui versus suā cōbunt originē et causant spasmū et cerebrum in se cōturbat et suas pprias opationes exercere non potest Initiū enī neruorum est cerebrum: et tunc vacillans mouet vt a se sua nociua depellat.2. de interioribus.c.11. ¶ Isti sūt duo modi. Primus scz p contractionē matricis. Secūdus p eleuationē vaporū venenosorum attingentium duo supradicta membra pncipalia. scilz cor et cerebrū. ſm quos modos habet suffocatio matricis fieri. vel ablatio anhelitus in mulieribus iuuenibus vel monialibus vel viduis vel alijs cōtinētibus vel male maritatis. In istis enī talis egritudo venire consueuit et nō alijs Si enī iste cū iuuenibus aliq habeāt colloqa vel amplexus vel oscula vel contactus citius in istam incidunt egritudinem.

Signa sunt quattuor spērum. Prima species est signorum pcedentium: quia quādo habet venire suffocatio matricis precedit difficultas anhelitus vel pulsus vel tremor cordis vel dolor capitis et aliqualis alienatio: et loquit secū debilitas in cruribus et color alterat et efficit citrinus. Et quādoqz accidit sitis a putredine illius vaporis calidi. quādoqz accidit subeth et pmixtio rōnis et rubedo faciei et oculorum et labiorum. et aliquādo venit cum clausura oculorum et eos apire non pōt et adest difficultas anhelitus. et psentit qnqz mulier ascendere aliquid a regione pectinis et vmbelici vsqz ad os stomachi. ¶ Signa presentia sunt fere: ablatio anhelitus stridor dentium et clausio maxillarū. et iacet quasi mortua et suffocata. Et aliquādo fiunt motus brachiorum et manuū et tibiarū: et aliqū cōtrahūtur Et si alte vocet: non respondet: nec loquitur et patit sincopim et spasmū. et habet rubedinem maxillarum pigritiā et corruptionē cogitationis etc. ¶ Signa causarū. In illa aūt que est a spermate retēto corrupto plurimū accidit sincopis et totalis vocis ablatio et cōctio crurium ad supiora. et incipit cum ampliori nocumēto anhelitus. et aliquādo sentit aliquid ascēdere a regione pectinis vsqz ad os stomachi: et statim incipit sincopis et suffocatio. Et cum hoc scitur q diu est q non coiuit q̄uis affectaret imo stetit in castitate vel virginitate et est femina corpulēta rubea plena vtens regimine copioso bono vino et carnibus alijsqz multis cibarijs bonis et requie et ociositate. Si autē venit ppter retentionē menstruorum māmille vtplurimū apparent plene ppter lactis exuberātiā quia sanguis qui cuz mēstruo deberet expelli ad eas reflectitur. et grauitas in corpe sentit et sensus debiliores et dolores oculorum et colli et fe. et accidentia in isto casu sunt manifestiora Si autem cum retētione menstruorum fuerit dnium alicuius humoris illud apparet ex malicia eius. Nam si ē sanguis apparet ex retētione eius. Et si est cholere nigre facit accidere sepe alienationē: quia cōicant cerebro fumi eius. et ipm inficiūt sicut accidit in melācholia: et facit accidere sincopim p cōicationez cordis et facit accidere difficultatē anhelitus p communicationē vtriusqz. nā nerui mouētes pectus a cerebro et nucha habēt originē. et sic fit cā cessatōis anhelitus. Dnium aūt flegmatis p pigritiā appet corpis et albedinē et laxitatē et per multū sputamē et accidētia sunt magis quieta. Cholericus autē hu. scit: quia accitia

sunt minus quieta ⁊ motus acutior et minus
incolumis vt dicit auic. ¶ Signa distinctiua
sūt ista. suffocaº mrīc ꝯuenit cū epilēia: qꝛ vtra
qꝫ subito accidit. verūtñ illa q̄ patit̄ suffoca-
tionē mrīc post paroxismū recordat̄ nisi eēt ma
xia spēs. Epilētica aūt nō recordat̄. Suffoca
ta aūt dū ē in paroxismo aliqñ intelligit qñ vo
cat̄ ꝫ nō pōt loq̄. Epilētica aūt ñ itelligit nec
recordat̄ nec loq̄t durāte parox°. Itē epilē^ca^ hꝫ
spumā añ os. Suffocata aūt nō hꝫ spumā ⁊ si
aliq̄d currat ab ore ei⁹ statiꝫ surgit a parox°. Di
stinguit̄ etiā ab apoplexia: qꝛ i suffocatiōe nō
totalr̄ aufert̄ anhelit⁹ sicͭ in apoᵃ. Differt etiā
a litargia. qꝛ in litargia sꝑ adest fe. in ista aūt
nō nisi forte hr̄et apā in mrīce ⁊ tūc distiguit̄
ꝑ dolorē intēsum cōtinuū matricis.

Judicia

in suffocatōe mrīc. ¶ Pimo si
dubitas vtrū sit viua vel mor
tua fac iudiciū galieni in paruo flosculo lane
carpinate vel coti vel pluma pendēte āte os
vel nasum vel ciphus plen⁹ aq̄ ponat̄ sup os
stoᶦ: et tūc si lana moueat̄ vel aq̄ ciphi verset̄
adhuc viuit vel alr̄ nō. ¶ Scdo forꝗ suffocaº
matric vilipēdenda nō est: qꝛ multe suffocāt̄
in paroxismo. ¶ Tertio suffocaº mrīc spmatica
maioris timoris est ⁊ deterioꝝ accidentiū q̄
mēstrualis nec alteri⁹ humoris. ¶ Quarto iu
uencule habentes suffocationem matricis a
spermate: si coeūt paratissime sunt ad impre-
gnationem q̄uis sit monialis.

Cura

suffocatōis matric. Primo aliqui
cañ. sūt. pmittēdi: vt cura in gñali
ꝑ intētionē cōphēdat̄. ¶ Prim⁹ est aui. i. 21.
fen. 3ᵃ. in eadē forma. Et caue ne des ei vinum
qꝛ aq̄ est ei ꝯueiētior: nec carnes grossas nec ea
q̄ addūt in spmate. ¶ Scds cañ. in mrīc suffo
catōe ex retētōe mēstruoꝝ ꝓcedēte flōia d̄ ba
silica in p̄nº est celebrāda ꝯīr ex sophena. Et
post ista mēstrua ꝓuocāda sunt adiūgēda nisi
multitudo viscosi hu. eēt in cā dicte ꝓhibitōis
tūc flōmia negat̄ subtiliationē dicte hu. exse-
quēdo. ¶ Terti⁹ qꝛ sinthomata hui⁹ sūt terre
faciētia et ꝑiculosa p̄us parox³ ⁊ sinthomati est
succurrēdū q̄ cāe morbi. ¶ Quart⁹ cañ. cōfri-
catio ⁊ cōmotio oris mrīc cū digit obstetricis
cū oleis ⁊ pulerib⁹ aromaticis preunctis in
suffocatōe mrīc in vtraqꝫ cā ꝓculdubio ꝯfert
iuuamētū. ¶ Quit⁹ cañ. cū ex repl'one magꝭ q̄
inanitōe frequēti⁹ ista ꝓcedat egriº dignū est
vt regimē in ea subtiliet̄. ¶ Sextus cañ. nū q̄
aliq̄d qd̄ bene odoret est olfaciēdū: sed fetida
naribus sunt apponēda ⁊ ex aromatib⁹ empl'a
et suffumigatiōes in ꝑtibus inferioribus mi-
nistrent̄. Iste cañ. est ex oīm autoꝝ intētione
¶ Septim⁹ cañ. vomit⁹ iuuat eas ⁊ facit eas
requiē inuenire. Auic. ¶ Octau⁹ cañ. ventosa
pectini apposita sine scarificatōe vꝫ. qꝛ attra
hit matricē ad locū suū ⁊ post paroxismū posita
in interiori ꝑte coxe cū scarificatione iuuat.
¶ Non⁹ cañ. calefactio membroꝝ genitaliū ⁊
vicinoꝝ mulierū multū vꝫ in hac egritudine
et oībus modis ingeniet̄ in ꝓuocatione men
struoꝝ. ¶ Decim⁹ cañ. remoto parox° inter alia
iuuātia q̄ sunt ꝓ salute res cōsumētes ⁊ subti
liātes vētositatē int⁹ ⁊ ex̄ sunt mistrāde. nā ⁊
illi vapores resoluti de gñe sunt ventositatū.
Iste cañ est Serap. ¶ Undecim⁹ cañ. in ordie
et p̄us in intētione q̄tūcūqꝫ possumus inge-
niose matrix ad ꝑtes inferiores est inclināda
que cū eleuatiōe sua ⁊ suoꝝ vapoꝝ p̄ncipalia
membra comprimebat.

Cura

ꝑticl'aris suffocatōis mrcis. Nunc
aūt exeq̄ndo curā diuidim⁹ eaꝫ i. 5.
ꝑtes. p̄ma ps ē cura parox¹. scd̄a ps ē cura post
paroxᵐ qñ est a spmate. tertia ē cura post paroxᵐ
qñ est a retētōne mēstruoꝝ ⁊ alioꝝ hu. Qñ g̃
infirma est in parox° ꝯstituat̄ talr̄ q̄ anhelituꝫ
attrahere possit ne suffocet̄ ex toto. ¶ Primo
g̃ alta vocē clamet̄ ⁊ vocet̄ ⁊ pedes et manus
fricent̄ fricatōe dolorosa. ¶ Scdo tibie cū ge
nu cū funiculis ligatōe dolorosa liget̄ ⁊ aliqñ
coxe sup genu. ¶ Tertio vētosa sine scarifica-
tione pectini apponat̄ ¶ Quarto sup carbōes
incēsos ponant̄ plume auiū ⁊ frusta solee so-
tulariū vel corij vel pāni lane vel pili vel fru
sta assefetide et sil'ia. talis fum⁹ fetidus ori et
narib⁹ infirme apponant̄. ⁊ sic apiēdo os ifir
me. ⁊ nares aliqñ claudant̄ ⁊ aer ad tp̄s reti-
atur s̄m Haly. ¶ Quito cassialig^ca^ cinamo^m^
aloes thus ⁊ lauēdula thimi ⁊ sil'ia aro^ca^ posi
ta sup̄ carbones incēsos suis fimbrijs ꝓtēsis
sumat ꝯsus vuluā ⁊ fum⁹ ꝑ embotū intus vul
uā ⁊ matricē recipiat̄. ⁊ i hoc vꝫ argalia ⁊ gal
lia muscata ⁊ sil'ia. Et hec fiāt iuxta tenorē. 6.
cañ. Et de istis ⁊ de herbis aromaticis ꝼ ēpl'a
pectini. ¶ Sexto obstetrix vngat duos digitos
suos scꝫ indicē ⁊ mediū cum oleo nardino vel
muscatellino sup̄sꝑso puluere aromatū supra
dictoꝝ vel liniat eos cū gallia vel alipta mu
scata vel oleo muscatellino malaxat ⁊ ponat
eos intus matricē fricādo latera ei⁹ qꝛ quāto
magis cum aromatibus fricat̄ tanto bonus
odor magis augmentabit̄: quia vnguēta aro
matica redolere latius nesciunt nisi cōmota ⁊
confricata vel vngatur cum pipere ⁊ gariof
dissolut. ⁊ inde dictū membrū cōfricet̄, et ista

continuenť iuxta tenorē quarti canonis donᶜ matrix īferius ↄdescendat. ℭ Itē sternutatio ꝓ uocet cū sinapi ꝛ pipe ꝛ castoreo ꝛ ↄdiso. ℭ Cura post poxiᵐ qñ est a spmate cessante poxisᵒ. si cā est retētio spmatꝗ ꝛ est virgo nubat in xpo ꝛ potiať marito ꝛ maritᵘ eā īpregnet ꝛ statim cessabit suffocatio. Si aūt maritū hre nō pōt vel vult esse castaᵛ utať regimīe dicto in poxisᵒ ꝛ caueat ab oībus rebᵘs spma gñantibᵘs ꝛ a vino ꝛ a carnibᵘs ꝛ ab oībus augmētū in coitu faciētibus q̄ dicta sunt in caᵒ de paucitate coitᵘs. Et fiant flōmie ꝛ purgationes ꝛ vtať regimīe infridante ꝛ vtať lactucis ꝛ portulacꝗ cuꝫ aceto. Et fm Aui. vtať calameᵒ mētastᵒ ꝛ ruta ꝛ agno casto ꝛ electᵒ diacimioꝛ diamarte cū ↄcoctiōe radicū ꝛ diatrion pipeon: ꝛ ieiunet bis aut ter in septiana in aqua ꝛ pane ꝛ aspectū fugiat ꝛ ↄsortiū viroꝝ in lecto suo teneat agnū castū. qꝛ dicūt algafagi ꝛ lziranᵘs ꝙ si teneať in lecto prohibet erectionē in viris. Et si misceať cum mētastro ꝛ suffumigeť inde mulier vel deť in potu remouet appetitū coitᵘs desiccando spma in mulieribᵘs balneū ꝛ marie termaꝝ vꝫ eis. qꝛ resoluit superfluitates ꝛ ↄsumit ꝛ exercitare superflue. Et si alio mō nō pōt ingenieť ꝙ obstetrix ꝑ modū supdictū fricet cū digitis ꝓunctꝗ cū aromatibᵘs in mrice ꝑ lōgas pausas ꝛ forte eriet spma corruptū. Et dicit Aui. ꝙ in isto casu. s. postꝙ spma est corruptū cauēda est flōia ꝛ fiāt pessaria de rebᵘs mordicatiuis sicut est ʒiʒiᵘ pip. cardamᵐ. ꝛ vꝫ tiriaca metridatū ꝛ res q̄ ↄfortāt cor ꝛ cereᵐ ꝛ cureť cura sincopis. ℭ Qñ aūt fuerit a retētione mēstruoꝝ vel a multitudine hūoꝝ retētoꝝ ꝓcedamᵘs ad ꝓuocationem mēstruoꝝ sicut dictū est in. xiᵒ. cᵒ. istius sexti liᵇ. vnde si ibi est multa vētositas cuꝫ mā retinēs sanguinē mēstrualē digerať ꝑus cū oximelle squillitico deīde purgeť cū gerarufini ꝛ theodoricon empicon ꝛ cuꝫ agarico ꝛ pillulis fetidis. Et agaricᵘs est valde bonᵘs in hac egritudīe qñ potať cū vino vel costū silr ꝛ mirra cuꝫ aq̄ mell. ꝛ post ꝓcedať ad ꝓuocationē sicut ibi dcm̄ est tūc fit flōia ex basilica ꝑp mām aūtem. Postea de sophena illiᵘs ptis in q̄ sentiť ꝑuedo ꝑp mām ↄiunctā ꝛ fit pessaria acuta mordicatiua ad os mricis. Et de numero istoꝝ est sinapis ꝛ eruca ꝛ senien eiᵘs ꝛ herba que dr̄ pes colūbinᵘs ꝛ nepita ꝛ calamentū ꝛ piper ꝛ euforbium fm Aui. est valde forte faciens descēdere mēstrua statim ꝛ cardamomū vꝫ ēt. Et silr iuxta doctrinam 4ᶦ. cañ. fit cōmotio in ore mricis assidua cū digitis matrone ꝓunctis aromaticꝗ ꝛ valet multū. qꝛ facit declinare mricē versus īferiᵘs.

Declaratio

in suffocatione mricis. Prio no. fm Gaᵐ 6ᵒ. de interio. c. 4. ꝙ cōtineᵗ ad quā seqtur retentio spmatꝗ magꝭ nocet mulieribᵘs q̄ ex retētiōe mēstruoꝝ. Nā qꝛ magꝭ ↄuertibile in peiorē corruptionē ꝛ putrefactionē. iō deteriora īducit accidenᵗᵃ vt dicit Gaᵘ ibidē. Et iō pessaria acuta ꝛ fricatio cū digitꝗ matrici īmissis valent. Vñ Gaᵘ in eodē caᵒ. post. j. col. cū dimidio dicit sic. Nā vidi ꝙ q̄daꝫ diu vidua existens patiebať accidētia ꝛ qꝛ vulua erat supiᵘs eleuata obstetrice manifestāte valentia pessaria vt faceret ꝑcepi: vñ ꝑp calorē pessarioꝝ ꝛ manᵘs īpōnem vulua mox tremorē patiēte in ↄlectatōe velut in coitu ↄuersa est: ꝛ quodaꝫ hūore grosso ab ea exeūte a passione q̄euit ꝛ seqť spma. ḡ cū fit mala mā ꝛ qñ corrūpiť ꝛ si nō exierit deterius nocumētū facit q̄ mēstrua. fortioris enī virtutis est. h ille. ℭ 2ᵒ ītelligendū est ꝙ lꝫ suffocaᵒ mricis possit venire a retētione mēstruoꝝ tñ hᵒ accidit raro ꝛ q̄uis retenᵒ mēstruoꝝ faciat venire multa accideᵃ vt patuit in caᵒ ꝑpo. tñ nō est de ꝓprietate eoꝝ vt faciāt accidere abscisionē anhelitus sicut fit ꝑp retētionē spmatis vt dicit Serap. ꝛ Gaᵘ vbi. s. Nā sicut spma exñs sub regimīe nāe est maioris iuuamēti. qꝛ ē cā mālis ꝓlificationis ꝛ facit hoīeꝫ valētē ꝛ liberalē ēt sic qñ est extra regimē nāe est ei maior virᵗ in malitia. ℭ 3ᵒ q̄riť vtrū matrix sit aīal ꝛ vr̄ ꝙ sic. Et facio pmo arᵐ Serap. Matrix letať ex odoribᵘs aromaticis ꝛ facit eaꝫ fugere odor fetidus. igiť matrix hꝫ organū ꝛ virtutē olfaciendi. ꝛ oē tale est aīal. 2ᵒ autoritate Platonis q̄ ipsam noīat aīal. vt dicit Serap. i 5ᵒ. sui breuiarij. 3ᵒ. illud qd̄ moueť ad q̄rēdū illō qd̄ delectat ipsum ꝛ suū desideriuꝫ hꝫ est aīal matrix est hmōi. ergo ꝛc. maior nota est de se. minor ꝑꝫ per Gaᵐ 6ᵒ de īterio. c. penulᵒ. autoritate Platonis: vbi dicit ꝙ vulua cōcupiscit ꝛ desiderat filios ꝓcreare. ℭ In oppositū. matrix est ꝑs corpis mulieris ergo nō est aīal. ↄᵃ tꝫ. qꝛ aīa nō est actᵘs alicuiᵘs mēbri vel ptis aīal sed est actᵘs ꝛ ꝑfectio totius corpis aīal. ℭ Pro qōne notādū fm ꝙ scribit Gaᵘ. 6. de. īte. c. 4. ꝙ antiq assiilauerūt vuluā cōcipe cōcupiscētiā desiderantē aīali. dicūt ei eā nocere toti corpi nisi desiderata īueniat ꝙ Plato ↄfirmat ventres enī qui vulue. i. mrices dicunť cū sint q̄si aīal ↄcupiscunt ꝛ desiderāt filios ꝓcreare: ꝛ si diu remāserint ꝙ fructū nō creant angustiantur neq̄entes in vno loco ꝑmanere. ꝑ corpᵘs enī moti vias spūum ꝛ anhelitus a suo nāli cursu corrūpūt: quaꝝ diuersa ꝛ magna mulieribus

faciunt accidētia. vnde qdam dicūt φ vulua p totū corp⁹ mouet icedens sup diafrag^a ꝛ phi bet anhelitū. hec ille. Et seqtur. qdē ei asserūt eā nō sic aial moueri si phibit mēstruis vuluaꝫ desiccari. vnde ꝑpter desideriū humectatiōis erga viscera mouet φ cū ad diafrag^a pueniret ipso qdeꝫ coopiente anhelit⁹ phibetur aialis. Et hec est scda opinio antiquoꝝ ꝛ aliquorum ydiotarū ꝛ vetularū. ꝛ istā reprobat G⁹ ibideꝫ. ¶ Scdo pro qōne vt dictū fuit in fine. 9ª. ca⁹ φ matrix aligata est cuꝫ corde ꝛ cere° ꝛ epate ꝛ sto° ꝛ passiones pncipalr in ea existes cōicant eis ēt passiones istorū mēbroꝝ matrici cōicantur pp colligantiaꝫ quā inter se hñt. ¶ 3° no. φ aial diuerse speciei potest esse in alio aiali: tñ hoc aial nō potest esse pars illi⁹ aialis in quo est sicut matrix est ps mulieris. sicut pꝫ de vermib⁹ in corpib⁹ hūanis gñatis. ꝛ talia aialia hñt motū. vt pꝫ. qꝛ mouent sursum ꝛ deorsuꝫ. ¶ 4° nota: φ Ga⁹ rñdet intētioni ypo. ꝛ alioꝝ ponētium matricē sursum ꝛ deorsuꝫ ꝛ lateraliter moueri ex q̄ motu fiebat suffocatio qd Ga⁹ negat verūtamē quin matrix moueat negare nō audem⁹ ꝑpf dicta q̄si oim autoꝝ. attamen ille mot⁹ est quasi ꝯctionis ꝛ spasmus. nā san. mēstrualis ꝛ alij hūores qui exire ꝯsueuerunt ꝛ exterius fluere retinētur ꝛ matrix ꝛ vene ei⁹ iplent. ꝛ sic decurtat ꝛ abbreuiat ẜm longum ꝛ ampliat ẜm latū recte sicut fit in spasmo. qꝛ omne corpus neruosum si supflue imp^r eat vel inaniat vltra φ os extendit aut retrahit. vba sunt G. ⁹5. de mor° ca°. 2°. attamē itellige ẜm Ga^m 6°. de interio. c. penulti. φ ẜm plenitudis q̄titatē ꝛ ẜm locū replōnis matrix alr ꝛ alit torquetur ꝛ curtat. Nam si replo est in parte dextra illa ps torquet ꝛ versus eā attrahitur pars sana. ꝛ sic de alijs. Si replo ē in tota matrice tota matrix in se cōtrahit. ꝛ sic videt sanguinem eleuari vene ꝛ cathene ex mēstruis ꝑhibitis iplentur. ꝛ ex colligan^a mēbra colligata ꝛ vicina cōpatiunt. imo etiā aliqua ꝯhunt ꝑpter cathenationē. Et ẜm hoc rñdetur ad q̄stionē φ matrix nō est aial nec mot⁹ ei⁹. sicut motus aialis qd mouetur ad capiendū res desideratas delectabiles. sꝫ magis mot⁹ eius est sicut mot⁹ mēbri ifirmi ꝯhentis se ꝛ amplianꝺ ꝑpter suā plenitudinē ad quē motū āgustia ꝛ alīn suffoca° ꝯseqr ꝛ a^a mala accñtia. Et qñ est cū istis mēstruis ꝑhibitis vētositas cōicat vsaltare ꝛ facilius moueri pp motum vētositaꝺ que faciliter mouet. ideo recitat Ga⁹. ibidē φ architratus dicit quoqꝫ φ lacertus in longitudinē breuior fit ꝛ ex plenitudie spasmat⁹. i. vētositas augmētet vñ supius ascēdit. h ille. ¶ Ad rōnes. Ad pmā qñ dr matrix delectatur ex olfactu bonoꝝ odorū ꝛ aromaticaꝝ aggrauatur aūt ex odoribus fetidis qd pꝫ: qꝛ retrahitur ꝛ fugit a malis odoribus ꝛ ascēdit vl' inclinatur ad bonos hoc aūt nō facit qꝛ sit aial vel habeat organū olfactus. sed ista iclinatio est pure nālis ꝛ sua ꝑprietas est vt pure nālr inclinet ꝛ delectet in bonis odorib⁹. sicut epar delectatur in rebus dulcibus. Et sicut nāliter graue descendit deorsum sine quoqꝫ appetitu aiali. ꝛ leue sursum. sic matrix delectat nāliter in rebus iocūdi odoris. ꝛ ad eas nālr mouet. ¶ Et per hoc ēt respōdet ad scdꝫ ar^m notando dictū Ga^l. 4°. de morbo. ca°. 10°. φ vna actio est qñqꝫ aialibus ꝛ terre nascētib⁹. s. actio nāl alienans nutrimentū. vel rem cōuenientem. ꝛ ista actio est pure nālis vnde per istā actioneꝫ iam arbores attrahunt nutrimentū a radice ꝛ radix a terra. Et sic etiam mēbra attrahūt nutrimentū a venis mesaicis ꝛ vene a sto°. Et sicut dictū est ista actio est pure nālis in aiab⁹ terre nascentibus. ¶ Alia actio est posita ẜm G^m ibidē. ꝛ ista soluꝫ est data orifi° sto⁹ hois ꝛ animaliū qꝛ sentiunt cōtactū siue cōtractum partiuꝫ orificij sto⁹. ꝛ ideo fit appetit⁹ qui partim est nālis: ꝛ partim aialis. nō aūt sic est in matrice. qꝛ quicquid appetit ꝛ in quocūqꝫ delectat: illud est purū nāle nihil de virtute aiali cōcomitāte illū appetitū seu delectationē. Et per hoc pꝫ solo ꝛ idem Ga⁹ 6° de iterio. ca° penul° dicit hec verba. Uulua ergo sicut aial nō mouet sed extrahitur circa partē exteriorē vnde verū est matrices tunc nullā passionem hre. sed torqueri ad quādam parte quodā tpe ꝛ in alio in aliam qd passiōis genus alijs mēbris ꝯtingit. qre plurib⁹ vicibus medici coguntur errare arbitrātes mēbrū qd torquet ꝛ non pōt cōstrigi vel dilatari eē ifirmū supple alia ifirmitate. ¶ 4° pp dictū Cōstantini dubitat vtrū pp suffocationeꝫ mrīcis inducat in toto corpe fritas. Et vr φ nō. imo vr φ itroducat calitas ꝛ φ sit morb⁹ calidus. Naꝫ calitas vel fritas corpis sequūt dispōnē ma^e a q̄ pcedit egritudo sed in hac egritudie ma^a est cal'a. qꝛ spma vel mēstruū est putrefactū. mō oē quod putrefit necesse est esse calīn ꝛ hūidus vt dicit G⁹. 9°. de ingenio. ¶ Contrariū dicunt oēs φ suffoca° mrīcis est morbus fridus. pꝫ ēt. qꝛ in talibus mulierib⁹ in poꝛ^e fritas tactu repit ꝛ puitas pulsus ꝛ anhelitus quoꝝ ꝯria in morbis calis reperiuntur. ¶ Dicendū φ iste morbus est fridus vnde sciendum φ fritas corpis

et mēbroꝝ duobus modis fit. vno modo ꝑpt mām frigidā in ptibus exterioribus exntē circa mēbra. ⁊ sic accidit in epilia in q̄ ꝑpt mām fridā in ptibus exterioribꝰ exntē exteriora infrigidant ꝗuis interiora sint cal'a. ⁊ isto° non est fritas in suffocatōne matricis. Alio modo fit fritas in corpe ꝑpter ꝯculcatiōnē caloris nālis circa cor ⁊ ptes interiores rōne cuiꝰ conculcatōis mēbra exteriora calore ꝑuanť. et sic remanēt frida. ⁊ isto modo sequiť frias in suffocatōe mricis: qꝛ calor refugiēs a venenositate materie ꝯculcať ⁊c. ¶ Quito nota ꝙ viri nō patiunť suffocationē mricis ꝑpter retētionē spmatꝫ sicut mulieres. ſ; bn̄ patiunť multa alia incōmoda quasi equalenᵃ: sicut dictū est in isto. 6. li. in. c. de papismo. ¶ Sexto dubitať vtrū vita in aliq̄ femina possit manere ablatꝫ pulsu ⁊ anhelitu. videť ꝙ sic: qꝛ duo ꝓcedunt ab aia. ꝑmū est vita q̄ est actꝰ ꝑmꝰ. scōs ē qd ad vitā subsēqť. ⁊ h' scōm ē motꝰ. cordis ⁊ arteteriarū: qꝛ cor ꝑus viuit ꝗ moueať. pꝫ ex argumento ꝙ vita pōt ꝑmanere sine anhelitu ⁊ pulsu q̄ sunt opatōes q̄ ad vitā subsequuntur Scdo ꝓbať p ga. 1. amph. ꝯ°. 15. ventres hyeme ⁊ vere. vbi dicit ꝙ q̄dā sunt aialia frie nature quoꝝ calor fritate hyenis supať intantū ꝙ quasi mortua inueniunť in cauernis bitāᵃ insensibilia ⁊ motū nullū hn̄tia. Et tn̄ ista aialia nō sunt mortua: qꝛ adueniēte vere ⁊ estate viuūt ⁊ mouenť ḡ ⁊c. ¶ Oppoᵐ dicit gal. 6. de inte. c. penul. sic. sine dubio credēdū est hoiem sepatō anhelitu nō posse ꝑmanere nec anhelitū viuo ꝑmanēte separi. Oē em̄ aial anhelitū ncc'rio hꝫ. Et qd viuit anhelitū hꝫ h': ḡ facile ē disputatū lꝫ difficile videať h' ille. ¶ Pro dubio notandū ꝙ ad motū cordis seqť motꝰ arteriaꝝ sicut ad motū trūci seqť motꝰ ramorū arboꝝ. ⁊ h' teste egidio in suis de pulsibus. ¶ Scdo nota ꝙ vita stat p cal'm nālē ⁊ p spūs quoꝝ q̄libet ꝓcedit a corde ⁊ corrupto calore nāli et spū corrūpiť vita. qui possunt corrūpi duobus modis. vno modo p viā suffocatōnis qñ nō hꝫ anhelitū vt in suffocatōe mricis vel in magna squinātia. Alio modo p viā resolōnis vt in nimio ⁊ in nimis intēso gaudio ⁊ lōgissimo risu. Et ad hoc ꝙ iste calor nālis non suffoceť cito: ordinauit natura anhelitum necessariū cordi vt ꝯuaret suū calorē ꝑ euentationē vt etiā cito p exterius exaleť: ordinauit pulsuꝫ vt p totū corpꝰ calor nālis ⁊ spūs. et p ꝯñs vita mediātibꝰ arterijs diffunderet et expanderet ⁊ totū corpus viueret mediāte aere ab exteriꝰ attracto q̄ aer attractꝰ in. 4. diuidiť ptes. vna ps euapať p poros corpis. alia ps ꝯsumiť p actionē nālis caloris. 3ᵃ ps remittitur ad pulmonē vt exterius p tracheā arteriā foris cū q̄busdā fumositatibꝰ expellať. ⁊ h' ad purgationē nālis caloris ⁊ spūs. 4ᵃ ps remanet mulcebris ⁊ subtilissima ⁊ vniť cū ipis spiritibꝰ vitalibꝰ vt ex eo repenť in arterijs ⁊ refocillēť cū aere attracto. ¶ Tertio notādū ꝙ spūs ⁊ calor nālis duobꝰ modis conseruanť. Uno modo p euētatiōnē: qꝛ cali sunt multū ⁊ cito inflāmabiles. ⁊ ista ꝯseruatio fit p motuꝫ dilatatōis cordis ⁊ arteriarū. scdo° ꝯsuanť p expulsiōeꝫ fumosarū supfluitatū. ⁊ ista ꝯsuaᵒ fit p motū ꝯstrictōnis cordis ⁊ arteriarū. Nā ꝯstringēᵒ se expellūt supfluitates fumosas vt faciūt folles fabroꝝ. ¶ Tūc sit ꝑma ꝯ° cessāte totalr pulsu ⁊ anhelitu necesse vita corrūpiť. vt pꝫ aucte ga. dicta in oppoᵐ qōnis. et ꝓbať rōne. Uita nō pōt ꝑmanere destructis causis ꝯsuatiuis vite: ſ; remoto pulsu ⁊ anhelitu remouenť cause ꝯsuatiue vite: ḡ. ꝯña est nota ⁊ añs pꝫ p tertiū notabile: qꝛ spūs ⁊ nālis calor sunt cause vite q̄ ꝯsuanť p anhelitū et pulsuꝫ vt visum fuit ibidē. ¶ Ad rōnes. Ad ꝑmaꝫ qñ tu dicis ꝙ duo ꝓcedūt ab aia. ꝑmus est vita q̄ est actus ꝑmus ipius motus aie. scōs ē opatio q̄ ad vitā cōsequiť q̄ est motꝰ cordis ⁊ arteriarū. Dico ꝙ ille ꝑmꝰ motus q̄ est vita ꝗuis sit ꝑus nō pōt stare: nec aliq̄ modo ꝑmanere sine actōe. Scdā q̄ est motus cordis ⁊ arteriarū qd est posteriꝰ ꝗtū ad esse: ⁊ ꝙ ꝑus nō pōt esse sine posteriori. Pono duo exēpla. Primū est de spū radicali q̄ nō pōt ꝑmanere sine spū fluēte. ⁊ silr ignis exiēs a ꝯcussiōe lapidis cuꝫ ferro ꝑus est ꝗ suū pabulū i ignitiōe. verūtn̄ ꝑmanere nō pōt sine pabulo. Certū est aūt ꝙ pabulū vite est motꝰ cordis ⁊ arteriarum sine q̄bꝰ nullo° vita poterit ꝑmāere. ⁊ sic ptꝫ rn̄sio ad rōnē. ¶ Quarto in ordine declarationum queriť vtrū clausio oris ⁊ nariū ad quā seqť retētio anhelitus cōpetat in suffocatōe mricꝫ. Et videť ꝙ nō: qꝛ illud qd est cā augmētationis morbi nō cōpetit. ſ; clausio oris ⁊ narium sunt hmōi. ḡ ⁊c. ꝯña nota ē. añs ꝓ maiori pte pꝫ: qꝛ cām egritudis debemus minuere: et nō augmētare. ꝓ minori pꝫ: qꝛ clausio oris ⁊ nariū p se inducit suffocatiōeꝫ q̄ diu duraret immo ⁊ mortē. ¶ In opᵐ ē haly de regali dispōe q̄ iubet nares vtrasqꝫ opilare. Pro isto dubio ꝑmo nota ſm ꝙ dicit. 12. cañ. ꝙ matrix ascendens ꝯsus supius debꝫ oibus modis inferius impelli. Scdo nō totalis ꝯstrictio ahelitꝰ violēta q̄ fit p clausionē nariū ⁊ oris pōt itelligi

vno modo φ fiat multū longa ꝛ ↄtinua sine itermissione. Alio mō φ fiat leuis ꝛ cū interpolatiōe ꝛ breuis vt p vnū pr̄ nr̄. ¶ Terᵒ nō φ p retētionē anhelitꝰ meᵃ sub diafragᵉ existia: immo ꝛ supiora supflua ꝯsus inferiꝰ expellūt: et seipa pꝫ ad expientiā de vrina ꝛ egōne in ruptura ꝛ filibus. ¶ Tūc sit pma ↄᵒ totalꝭ ↄstricᵒ anhelitꝰ longa ꝛ ↄtinua sine intermissione non cōpetit p pmā rōnē: q2 talis induceret suffocatiōnē ꝛ mortē. Scda ↄᵒ ↄstrictio anhelitꝰ q̄ est leuis ꝛ breuis ꝛ interpoᵃ cōfert in porᵒ suffocatōis mr̄icis. pbaꝛ q2 p talē ↄstrictionem anheltꝰ calor nālis vnit ꝛ ↄfortaꝛ ꝛ dissoluit illos vapores putrefactos ab illa mā resolutos. 2ᵒ q2 impellit mr̄icē ꝯsus inferiꝰ vt dic̄ 3ᵐ nōbile. ¶ Quinto dubitaꝛ quō res fetide cōpetūt q2 aerē inficiūt: ꝛ aer infectꝰ attractꝰ nocꝫ cordi ꝛ spiritibꝰ. qꝺ pꝫ: q2 epidimia cātur ab infectōe aeris ꝛ corruptōe q̄ venit ppꝛ fetorē corpoꝝ mortuoꝝ ꝛ latrinarū ꝛ filiū vt diceꝛ i suo trac. in li. 7. iubēte iesu xp̄o. ¶ Dico res fetide vt fumꝰ rerū fetidarū cōpetit. vñ sciendū φ nō oīs fumꝰ fetidarū inducit corruptionēꝫ in aere: ſ solū ille q̄ erit ꝛ pcedit a corpibꝰ infectis ꝛ cadaueribꝰ nō sepultꝭ ꝛ ab aquis ꝛ rebꝰ hmiōi putrefactꝭ ꝛ a stercoribꝰ hoim ꝛ aliorū aīaliū accumulatꝭ ꝛ putrefactꝭ. Fumꝰ aūt q̄ pcedit a plumis ꝛ a rasura cornu cerui siue cornij cū fit siccꝰ ꝛ a re sicca pcedēs nō īficit aerē. Et sic dico φ iste res fetite cōpetūt ppꝛ pprietatē quā hn̄t. q2 faciūt refugere mr̄icē ꝯsus iferiꝰ. ¶ Sexto q̄riꝛ vtrū vinū cōpetat. ꝛ videꝛ φ sic: q2 vinū cōpetit in oī sincopi ſ in magna suffocatōe matriꝭ ē sincopis vt visuꝫ ē i pōne ꝫ ꝛc. ↄña nō est ꝛ añs p maiori ē ga. 12. de ige. c. 4. In opᵐ est aui. in 21. fen. 3ᵃ. c. ppō. vbi dic̄ sic. Et caue ne des eis vinū in potu qm̄ aq̄ est eis ↄueniētior. ¶ Ad ħ dicēduꝫ φ exhibiᵒ vini in hac passione ↄsideraꝛ duplr̄. vnoᵒ φ vinum deꝛ in hac passione tpe interpolatōis vt inde femina nutriaꝛ ꝛ san. in corpe augmenteꝛ. Et ſm istū respectū vinū nō dꝫ exhibere. ꝛ sic intendit Aui. ſ aq̄ q̄ dꝫ esse prebullita ne noceat stoᵒ ꝛ pectori et spleni et epati. Alioᵒ φ deꝛ in modica quātitate in hora porᵗ ad ↄfortandū corꝑ a se expellat fumos ꝛ isto modo cōpetit ꝛ sic intēdit Ga. ¶ Septimo sciendū vt eliciꝛ ex dictꝭ Ga. 6. de inte. c. penul. q̄ñ in pnᵒ: φ in suffocatōe mr̄iꝗ sunt ml̄te spēs q̄ nō dr̄nt nisi ſm maioritatē ꝛ minoritatē. nā dic̄ ga. ibidē. φ q̄dā iacēt nil sentiētes nec loquētes ꝛ pulsus earū est puissimꝰ adeo qꝺ nō appebit. Alꝭ q̄ꝫ vidi sensum ꝛ motū ꝛ sanā habere mēoriaꝫ

fincopis. tn̄ eis sepe ↄstingebat anhelitū etiaꝫ difficilē hēbant nōnullis manꝰ ꝛ pedes spasmabanꝛ. hec ille. Nā aliꝗ videbanꝛ sincopizare, ꝛ nō rn̄dent nec sentiūt nec vidēt nec audiunt nec cognoscūt nec appet pulsus nec ālbelitꝰ manifestꝰ: ꝛ cā in istis est maxia. Alie psentiūt egritudinē suā ꝛ dolorē circa cor cum tumore in mr̄ice ꝛ in vētre ꝛ nō pñt erigi: sed oꝫ eas incuruari ꝛ iacere sup ventrē ꝛ nō perdūt sensuꝫ nec motū nec intellectū ꝛ post tps recedit iste poxismus. Et ista cā est minor. nō ꝫ necesse est in oī suffocatōe matriꝗ supdicta magna accītia euenire. Nā suffocatio matriꝗ est vna latitudo ꝛ in q̄libet latitudine sūt mlti gdus ꝛ quātitas accītiū erit ſm quātitateꝫ passiōis nō solū istoꝝ: imo oīm accītiū. ꝯba sunt ga. 4. de morbo. c. 1. in fine ca. ¶ Octauo q̄riꝛ. q̄re in suffocatōe matriꝗ poxismꝰ magis durat q̄ in epilētia. Dico φ in suffocatōe matricis mā est multa ꝛ magis viscosa ꝛ ↄpacta nō cito dissolubilis. materia aūt epiᵉ est fumalis ꝛ cito dissolubilis. ꝫ ꝛc.

¶ Caplm̄. 14. de pcipitatione matricis.

P Recipitatio matriꝗ est innālis descensus eius ꝯsus ptes inferiores ita φ aliq̄ñ inuersa erit p suū foramē ꝛ orificiū exterius. Hāc passionem vocat haly egritudinē matriꝗ. Aui. vocat eā augmētum matricis ꝛ exitum eius.

Cause cōsideranꝛ quia aut pmitiue aut añtes aut ↄiūcte. Cause pmitiue sunt velꝰ eē pñt longa sessio in loco frigido a q̄ pñt nerui ꝛ lacerti ipam mouētes infridari ꝛ paliticari ꝛ sic matrix ñ retēta pcipitaꝛ. Alia cā pmitiua pōt esse multꝰ conatꝰ ꝛ expssio: vt aliq̄ñ accidit in ptu vel in tenasmone cū maximo conatu expellēdi res retētas. sl̄r sternutatiōes ml̄te ꝛ freq̄ntes aliq̄ñ fit a strepitu et vociferatōe quā ipa audiuit. vt dic̄ aui. sl̄r casus saltꝰ cursus vehemēs coreaᵉ pcipue saltatoria vocifeᵃ quā ipa facit vt exaltet vocem ¶ Cāe añtes a q̄bus pōt fieri pcipitaᵒ mr̄icis sūt ml̄ta hūiditas i corpe exñs q̄ aliq̄ñ fluēs ad mr̄icē ꝛ ligamēta eiꝰ ipa mollificādo facit eā pcipitare. ptus etiā difficilis in q̄ obstetrix forte laborauit in ↄhendo fetū cum manu vel aliter exhēdo secūdinā. ¶ Cāe cōiūcte pñt eē putrefactio nimia ꝛ mollificaᵒ ligamētorum mr̄icis. vel corruptio eoꝝ vel incisio eoꝝ. Interdū eñ tāta est hūiditas fluēs ad matricē ꝛ ligamēta eius φ ipa ꝛ ligamēta imbibunꝛ et mollificanꝛ relaxanꝛ φ matrix pcipitaꝛ.

Signa egri. satis sūt manifesta p̄cipue
qn̄ matrix inuersa ꝑ portatoriū
suū exit exterius. Signa cārū p̄mitiuarū ꝑ re
latōez ⁊ iudiciū pa. ⁊ assistētiū pn̄t hr̄i. Signa
v̄o cārū an̄tiū ꝑ hitudinē corꝑis cognoscunt
q2 est mulier hūida q̄ stetit in ocio cuȝ multa
comestiōe fructuū vel pisciū recētiū etiā vl' q2
aliqn̄ exit hūiditas mlta a mr̄ice ⁊ q̄ cū ea co-
it sentit mltā hūiditatē a mr̄ice eūare. Sintho
mata aūt q̄ sequūt p̄cipitatōeȝ mr̄icis ponūt
ab aui. in. 21. 3ª. in ca. de augmēto mr̄icꝫ ⁊ exitu
ei⁹ ⁊ sūt magn⁹ do^r in pectīe ⁊ in vltio osse spi-
ne dorsi ⁊ in dorso: q2 ligamēta ei⁹ ab istis loꝗ
oriunt ⁊ qn̄ꝙ accidit fe. qūꝙ accidit exp̄ssio ⁊
difficltas in vria ⁊ egōe. ꝓptea q2 mr̄ix exiēs
cōp̄mit meat⁹ fecis ⁊ vrine: q2 duplat sup os
qū exit saltē medietas vl' mag̃ ꝙtitas. Et al'n
accidit spasm⁹ aut tremor: al'n timor sine ma-
nifesta cā: ⁊ sentit ī pectine ac si hr̄et vnā rem
rotūdā pōderosam sic glob⁹ fili ⁊ exit ꝑ vuluā
matrix leuis tact⁹. Et qn̄ nō sētit res rotūda ī
pectine sig̃t ꝙ tota matrix ⁊ radix est extra.

Judicia in p̄cipitatiōe mr̄icis. ¶ Prio
qn̄ matrix p̄cipitat ꝓpter cor
ruptiōez vel putrefactōez ligamētoꝝ ei⁹ cura
ē īpossibilis. ¶ Scd̄o qn̄ ī pectīe nō sentit res
rotūda sicut glob⁹ filoꝝ tūc iā matrix ⁊ radix
ei⁹. i. ꝑs ligamētoꝝ est ex̄ ⁊ talis ē īcurabilis.
¶ Ter^o p̄cipita^c mr̄icis antiq̄ nō recipit cura-
tōeȝ ḃm aui. ⁊ ītelligit de cronica q̄ aliqn̄ p̄ci
pitat ⁊ aliqn̄ cū medicis vl' al'r releuat. ¶ 4°
si aliq̄ ml'ier hēat mr̄icis p̄cipitatiōeȝ ab aliq̄
cā p̄mitiua ⁊ post cōpetētia remedia non v̄tit
ad locū suū signum est ꝙ eius ligamēta sunt
rupta: ideo malū signum est.

Curatio p̄cipitatōis mr̄icis. Primo p̄
cipias eis vt caueāt ab oībus
causis p̄mitiuis sup̄dictis. Deinde debes intē
dere in dīnutōe cārū an̄tiū. s. humiditat. Cir-
ca qd̄ multi casus possent notari q̄s cā breui-
tatis dimitto. ¶ In p̄mis ḡ si aliq̄d de mr̄ice
exterius exit obstetrix cū manu sua ḡcili ītin
cta in oleo masticis ponat interi⁹. Deinde ꝶ
empl'm suꝑ vuluā de reb⁹ stiptiꝗ ⁊ mulier strī
gat crura sua iacēdo resupina. Deīde appone
vētosaȝ magnā sine scarificatōe īmediate sub
vmbelico ⁊ vnā aliā in dorso indirecto alteri⁹
Haly iubet ponere in vtroꝗ latere circa vm
belicū. Deinde aro^ca narib⁹ apponāt ⁊ illa ol-
faciat trahēdo anhelitū ꝑ inferi⁹ aut recipiat
cū emboto fedos odores ꝓ̄tēsis fimbrijs: dein
de suꝑ vmbelicū ⁊ retro suꝑ dorsum ī directo
vmbelici ponāt duo empl'a talia. ℞. lapdani
depurati. ℥. j. ⁊ ß. thuris masticis. an̄. ℥. ß. ligni
aloes gar. iof spice^l ⁊ cel^ce ābre grise. an̄. ʒ. j.
musci fini. ʒ. ß. ꝶ empl'm rotūdū suꝑ pānū la
neū nouū ⁊ nō cooꝑiat sindone. ⁊ ꝯtinue por
tet de die ⁊ de nocte. Fomētet vulua ⁊ tota re
gio mr̄icis cū vino stiptico decoctōnis p̄sidie
balau^c ⁊ nuꝗ cip̄ssi ⁊ cortiꝗ bugie ⁊ cortiꝗ mes
pule ⁊ sorbe an̄. ℥. ij. alūis q̄rte. j. ꝶ al'n cliste^e
lenitiuū ⁊ nō mltū se exp̄māt in assellādo. Ve
tosa etiaȝ ī radice māmillaruȝ apppośita sine
scarificatiōe vȝ. Sil'r ꝶ decoc^o mirtilloꝝ ⁊ rob
⁊ nuꝗ ⁊ folioꝝ cip̄ssi ⁊ cortiꝗ pini ⁊ sil'ū ī vino
stip^co cū q̄ embrocet: ⁊ lana ī eo īfusa sepe vul
ue ⁊ regioni ei⁹ ⁊ mr̄icis an̄ ⁊ retro supponāt ⁊
aliq̄ por^o cū pul'. thuris ⁊ ypoq̄stid ⁊ nuꝗ cip̄s
si in mr̄icē ꝑ traiectoriū īmittat vt matrix ī se
stipticet ⁊ corruget ⁊ minorē occupet locum
Et dic Aui. ꝙ vna herba q̄ nascit suꝑ lapides
fluuiales q̄ q̄dē herba lubricare pedes facit vȝ
in isto casu supple si ex ea cocta in vino stip^co
pōtico ꝶ linimētū ⁊ empl'ȝ. Et lētes excortica
te cocte ⁊ mixte cū stiptiꝗ valēt mltū. Manē-
at in trāq̄llitate sine labore sine sternutatōne
sine tussi cum dieta exiccatiua. ¶ Et d̄r ꝙ iste
pul'. facit statiȝ ducere mr̄icē ad locū suum. ꝶ
cornu cerui vsti folioꝝ lauri siccoꝝ mirtilloꝝ
an̄. ʒ. j. et ß. cū vino stiptico dicit Cōstan. ꝙ si
matrix suffumiget cū stercore bouino valȝ ad
vuluā egressaȝ. Ad istud ꝓpo^m vide in li. 4. c.
35. de exitu ani. Mulier sedeat in catino plēo
aq̄ cal'a vsꝗ ad vmbelicū in q̄ ponat alumē ⁊
rēs stiptice ꝯfortātes ꝑ vnā horā. ⁊ refert ha-
ly in. 2. ꝑte regal' dispōnis. li. 8. de ingressiōis
et egressionis mr̄iꝗ medela: si tota mr̄ix foris
effluxerit ⁊ curā nō admittat ꝗ corrupta ē au
fert illā oīno nō timēdo ml'ieris interitū: qm̄
tradūt antiq̄rū q̄dā ml'ieres q̄rū mr̄ices oīno
educte sūt vidisse p̄usꝙ vita finiebat. hec ille
¶ Declinat aūt mr̄ix v̄sus aliq̄d lat⁹: sic dicit
ga. 6. de inte. c. penl'. ⁊ ḃ ꝓpter hu. imbibitos
in aliq̄ duarū ꝑtiū eius vel ꝓpter san. replētē
venas magi in vno latere ꝙ in alio: q2 oē cor
pus neruosum si sup̄flue impleat vel inaniat
vltra ꝙ opȝ extendit aut retrahit. verba sunt
Ga. 5. de morbo. c. 2. Cū ḡ matrix qd̄ est mem-
brū neruosum sanguine mēstruo retēto vl' al'r
impleat in aliq̄ sui ꝑte necessario ꝯhit versus
illam partē. Verūtn̄ intelligēdū ḃm Ga. 6. de
inte. c. penul. ꝙ ḃm plenitudinis quātitatē et
ḃm locū repletōis matrix aliter ⁊ al'r torquet
et inclinat ad aliquā partē ⁊ v̄sus eā ꝯhit ꝑs
sana sicut fit in spasmo ⁊ sic intelligit in alijs
partibus. ¶ Signa ḃm ꝑtē aūt curtatā vel re

pletã obstetrix cognoscit p tactuʒ. ꝛ cum hoc mulier sentit in illa parte maiorẽ grauedinẽ et videt ei ꝙ ibi sit q̃dã globus ꝛ obstetrix reperit ibi duritiem in tactu:ꝛ q̃nq̃ accidit eis suffocatio m̃ricis ſm gradus suos quorũ vn⁹ aliũ p̃ise vix attingit. ❡ Curatio dicit aui. ꝙ flõmet de sophena ptis opposite lacerti ꝯcti si videt repl'o in toto corpe. deide fiat flõmia de sophena eiusdẽ ptis. deinde purget materia añs. si fuerint multi hu. vel grossi digerendo eos cũ siru⁹ dicto in. c. de puocatõe mẽstruoꝝ et fiant iniectões ꝛ pessaria ibidẽ recitata: q̃a fere nunq̃ hoc accidẽs venit nisi cũ paucitate mẽstruoꝝ. ideo ad puocatõeʒ eoꝝ intẽdere debemus fiant iniũctões ꝛ empl'a ꝛ balnea ꝛ alia ibidẽ dicta. Obstetrix vngat illud latus infra matricẽ cuʒ altea ꝛ pinguedine galline vel anseris. Et sup oĩa valet pinguedo coturnicis. naʒ scribit. 2. luramidarũ: ꝙ radix altee cocta cum oleo et adipe coturnicis cum cera facit ad indurationẽ matricis ꝛ tumores eius et vlcera et pruriginẽs ꝛ ad omnes passiones matricis: et valet oleuʒ balsami ꝛ cetera olea calida intus et extra et emplastra faciẽtia resolutionem et calefactionem

Declaratio in matricis p̃cipitatiõe Primo scias: ꝙ aliq̃n ẽ tanta p̃cipita⁹ matric̃ ꝙ q̃si tota exit ex̃ vsq̃ ad mediũ coxarũ. Et si tũc ꝑpter negligentiã ip̃a infirma vel obstetrix nõ reuertit ad locũ suũ matrix ip̃a refrigerata exterius stabit. et sic nõ reducta remanebit exteri⁹. ꝛ sic mlte femine picitãt matrice exteri⁹ semp ꝑmanẽte. et tunc eẽt melius ſm haly vti incisiõe. ꝛ hec incisio fieri debet ꝟtute forti exñte. femĩa aũt debilis p ip̃am moreret in tali casu statiʒ. Aliq̃n cadit a summo vsq̃ ad vuluã ꝛ ibi conglobat ꝛ remauet ac si eẽt globus filoꝝ vel vna massa rotũda. ꝛ tũc nõ fit tãta difficultas reuersionis cũ remedijs sup̃dictis. ❡ Scd̃o itelligendũ est ꝙ vtplu^m ꝑpter causas p̃mitiuas p̃cipitatio m̃ricis venit a fr̃itate ꝛ h̃uiditate m̃ricis ꝛ ligamẽtoꝝ. pinde cal'a ꝛ stip^ca mag de directo cõpetũt ꝛ dieta exsiccatiua. Cõpetunt etiaʒ frigida ꝛ sicca nõ q: frigida sunt: s q: sicca ꝛ stiptica: ꝛ q: sunt mixta cũ aliq̃bus ꝯfortãtibus cal'is ꝛ stiptiq̃. ❡ Tertio dubitat sup causam declinatõis matriq̃ ꝟsus aliquaʒ partẽ: ꝙ tũc debet fieri flõia de sophena ptis opposite parti cõtracte. ꝛ hoc ꝑpter diuersionẽ materieꝛ tũc fiat diuersio ſm duas diametros q̃d est cõtra Aui. in. 4. 3^i. c. 20. de flõmia. Dico ꝙ ista flõmia ꝛ similes p̃nt considerari duobus modis. vno modo in multũ repletis: et sic sũt faciẽde flõmie due ꝛ aliq̃n tres. vna ad diminutionẽ magne repl'onis. ꝛ sic fit flõmia in isto casu de sophena opposita lacerti cõtracti matriq̃. Alio modo in corpibus nõ multũ repletis. et sic debet fieri flõmia de sophena eiusdẽ partis. Et quãdo aui. loquit de duab⁹ diametris intelligit de corpibus vbi nõ est excellens repletio et sic nota ꝛc.

Cap^m. 15^m de mola matricis.

Mola dicitur de moles ꝙ est pondus: q: põderositatem et aggrauationẽ ꝯtinue sentiũt h̃ntes molã matricis. vnde mola matricis est inflatio ꝛ aggrauatio in matrice ꝑpter carnositatẽ in ea g̃natã vel ꝑpter humores vel grossam ventositateʒ in ea g̃natam vel aliũde influxã cũ qua mulier credit eẽ p̃gnans. Tal' aũt molaris inflatio potest venire ꝑpter duo. vnũ est generatio cuiusdã frusti carnis in m̃rice generati a ſpmate mulieris ꝛ menstruo cõcurrẽtibus ad ip̃m sine spermate virili ꝛ sine ꝟtute ei⁹ g̃natiua. Alia causa põt esse aggregatio multoꝝ humoꝝ ꝛ sup̃fluitatũ ꝛ menstruoꝝ retentoꝝ in m̃rice. ꝛ iste due species ſm Aui. vocant mola. Et quicq̃d fit ĩ matrice ab istis nõ d̃r mola: q: aliq̃n post talẽ inflationem erit vẽtositas in magna quãtitate et taliʒ inflatio poti⁹ dʒ vocari vẽtositas matricis q̃ mola. ꝛ verũ dicit Aui. q: ego tempe pueritie mee dũ addiscerẽ artes liberales vlixbone vidi ꝙ quedã iudea credidit esse p̃gnãs cui fuerũt p̃parata oĩa que sunt necessaria et dum obstetrices vuluam et matricem tractarent tãta ventositas sine quocũq̃ alio lis quoꝛe exiuit a matrice q̃d fuit mirum: et hoc per totam ciuitatẽ vlixbone ꝛ p totũ studium fuit diuulgatum.

Cause mole carnose efficiẽtes vna est nimia caliditas matricis et cã materialis est multitudo materierũ effusarum ad matricem. Alia causa illius carnositatis ſm Aui. est coitus mulieris in q̃ mulier comp̃hendit semen suũ sine semine virili ꝛ extẽdit ip̃m cũ sanguine mẽstruo miscẽdo. ꝛ sic caro trumbosa ꝛ informis fit. ꝛ hoc ſm Aui. Causã autẽ alterius speciei. scʒ humoꝛalis est retẽtio sup̃fluitatum consuetarum exire.

Signa sunt in duplici dr̃ia: q̃dã signãt egritudinẽ. Alia sunt discernentia inter ip̃am ꝛ verã imp̃gnationẽ. Alia sunt distinctiua inter sp̃es ei⁹. Signa egri. sunt retẽtio mẽstruoꝝ alteraꝰ coloris casus appetit

fus inflatio ventris inflatio vtriusqꝫ mamille ꝛ repletio earū ꝛ motus in ventre ꝛ in istis cōuenit cū ipregnatione. silr ēt conuenit cuꝫ dolore qui fit in bono partu. ¶ Signa distictiua sunt qꝛ motus mole nō est ordiat⁹sicut est motus embrionis imo dr qꝫ nō mo⁹nisi motu matricis vel post cōpressionē ad aliqd laterū q̄n mo⁹sine cōpressione semp mouet a loco altiori ad decliuionē sicut moles pōderosa. Mot⁹ vo embriōis est calcitratiuus et citius. silr in mola sentit mollicies in pedib⁹ ꝛ manib⁹ suis ꝛ mulier est debilior q̄ vere pgnans. silr i mola carnea est maior duricies q̄ in vo a ipregnatione. Signa distictiua iter spēs eius sunt: qꝛ mola carnea sentit dura in tactu ꝛ imaginat corpus formatum in matrice ac si eēt embrio. in alijs aūt spēbus non sentit nec in eis est tāta duricies. Et si venter tangatur vel pcutiat non sonat sicut timpanum.

Judicia in mola matricis. ¶ Primo accidunt ex mola matricis accidentia similia accidētibus colice. ¶ Secundo mola matricis est multum deceptoria mulieris ꝛ medicorum. ¶ Tertio mola est mala egritudo cronica ꝛ difficilis cure ꝛ aliqū ipossibilis. qꝛ aliquando durat per vnum annū a'iqū per duos aliqū per quattuor al'n per totū tempus vite aliqū efficiuntur ydropice.

Curatio mole matricꝫ vult Aui. qꝫ mulier vtatur paruo motu ꝛ puo exercitio ꝛ qꝫ iaceat resupina cū eleuatione ancharum ꝛ mēbror inferiorum. Deinde fiāt flōia ꝛ prouocetur vomit⁹ ꝛ purgetur humor peccās ꝛ vtat balneis ꝛ emplastris ꝛ vnguentis mollificatiuis ꝛ vtatur rebus educentibus fetum mortuū ꝛ secundinam ꝛ rebus facientib⁹abor sum. Et dicit Aui. qꝫ aliqū sufficit in ea labor dando in potu yeralogodion ꝛ oleū allzelzegi qꝛ est vehementis iuuamenti. In pmis fiāt talis potus vel apozima ad liquefaciendū molam carneā ꝛ ad educenduꝫ hūores ex quibus augmētat. R. ypericon sauine mentast' vtriusqꝫ calamēti leuisl ici arthemesie nepite rubee tinctor pulegij regal' añ. m. j. an' marat' squināti se. dauci ꝛ petro mecedonici cala'. aromatici galangl agrestl añ. ʒ. j. achori rafani gallicani añ. ℥. ij. aceti. lb. ß. mell. lb. ij. fiāt apozima. deinde fiāt trocisci quos capiat cum supradicto apozimate. ¶ R. cinamomi mirre añ. ʒ. ij. ꝛ ß. ruthe sauine calamenti pullegij siccorū rubee serapini opoponacis añ. ʒ. j. cardamomi se. iuniperi mentast' añ. ʒ. j. ꝛ ß. fiāt trocisci pōderātes. ʒ. ij. detur vnus. Post ista vel continuādo ista per decem dies detur quolibet mane. ʒ. iij se. iuniperi vngant qualibet die venter ꝛ matrix intus ꝛ extra ꝛ retro anchas cum vnguento dialtee tū possunt misceri pinguedies auiū ꝛ medulle ossium aïaliū ꝛ olea ßm voluntatē ꝛ in introitu lecti vnguat fortiter ꝛ pessariuꝫ de lana intinctū in eo submittat. Et potest ex istis ꝛ silibus fieri emplm ꝛ teneat per totam noctē. Cum istis ꝛ ista sepe purget cum pillulis fetidis simili mō sedeat in aq decoctionis bismalue ꝛ violarie ꝛ se. lini ꝛ fenugreci. obstetrix etiam vnguat digitos suos cuꝫ dicl oleis ꝛ vnguētis ꝛ mittat eos: imo totaꝫ manum si pōt ꝛ moueat dcm frustū carnis ꝛ extrhat iuxta posse ꝛ ista cōtinuētur donec mola a loco in q̄ est moueatur versus iferius vel versus locum decubitus. Et tunc cōtinuetur oī nocte vn⁹ de trociscis supradictis ꝛ detur in potu capillus veneris pistatus ꝛ distēperatus cuꝫ vino albo decoctionis sauine. Et fiāt suffumiga° cū mirra ꝛ rutha vel fiāt hoc pessariū qd ponit tornamira. R. galba. ʒ. ij. elli. al. ʒ. ij. icorporēt simul ꝛ fiāt pessariū ꝛ teneat ipsuꝫ ifra matricē cuꝫ filo exterius dimisso vt possit extrahi ad libitum ꝛ ingeniet mulier ac si deberet parere ꝛ tūc fortiter sternutet ꝛ fortiter se exprimat ac si deberet fetuꝫ obstetrice presente donec frater lombardorū exeat ꝛ vadat ad furcas. Mola autē procendens a retētione humorū vel mēstruorū curat cū flōia ꝛ purgationib⁹ ꝛ puocatiōe mēstruor sicut dictū fuit in retētione ipsorū. Et illa q̄ fit a vētositate curet sicut vētositas mricis. ꝛ vtat dianiso ꝛ diacimino ꝛ diaspmatio ꝛ vngat cum oleo ruthaceo ꝛ oleo bñdicto ꝛ cum alijs oleis calidis ꝛ cum agrippa ꝛ oleo cast' ꝛ vtatur oībus speciebus calidis.

Caplm. 16m. de ventositate mricis.

Ventositas in matrice mlris ex caus generatur.

Cause quedam sunt primitiue ꝛ eas ponit Aui. in. 21ª. ʒ'. ca° vlti. Et sunt percussio ꝛ casus ex quib⁹ debilitat dō matricꝫ silr frigus exterius qd potest facere opilationem in ore mricis ꝛ coartādo facit ad retētionem vētositatis in ꝯcauitate mricis ei⁹ vel in angulis vel in villis eius. ꝛ substantia ipsius. ¶ Causa antecedens vētositatis matricis pōt esse partus difficilis silr longus vsus rerū vētositatem generantium. vt sunt napi castanee panis siliginis ꝛ similium.

Signa vētositad sunt dolor in mrice ꝛ i regiōe ei⁹ ꝛ isla° ꝛ tumor i vētre.

Et ille que habent sentiunt in ea ac si haberēt vnam rem inuolutam in ea τ sentiunt illū dolorem aliquando permutari.

Judicia Primo ventositas q̄ continet in cōcauitate m̄ricis leuioris exitus τ cure est. Illa aūt q̄ ɔtinet in angulis ei⁹ mediocris cure existit. q2 remota est ab orificio m̄ric. ¶ Illa aūt q̄ ɔtinet in villis τ substa eius difficilioris cure sic accit in colica τ yliaca q̄n vētositas vel hūor ɔtinet in suba intestinoꝝ. ¶ 2° dicit Aui. ꝙ q̄n est tanta retētio vētositatis in m̄rice τ villis eius pp retētionem forte ei⁹ ꝙ tota matrix īflat. τ fit inde dolor extensiuus vsq₃ ad pectinē τ debilitat in iguinibus. al'n extēdit vsq₃ ad diafrag.ᵃ τ sto.ᵐ. Et si hō pcuteret cū puo ligno sicco sup ventrē facit sonū sicut tipanū τ h rōne nimie extēsiōis cud sicut in timpaniste. intantu₃ ꝙ aliq̄ iudicant ydropice: τ nō sunt nisi ydropice m̄ricis vētositate: cū qua pōt esse error digestiue epatꝭ conuertens mām in ventū. vel ēt digestiue stom': imo vix est tal' vētositas sine rugitu τ eructuatione a q̄ tales multū iuuant. ¶ 4° iudicatur illa īflatio m̄ricis differre a tipania. q2 in ista nō est tāta sitis nec tāta arefactio mēbroꝝ superioꝝ. Tipanistes aūt semp pcedit deterioratdo. Ista aūt al'n iterpolat τ al'n meliorat īfirma. ¶ 5°. si aliq̄ post ptū sentit istā vētositate₃ τ ventrē īflatū τ cito ei succurrit cū medicis infra dicēdis cito sanabit. nos ꝟo multas m̄lieres vidim⁹ que hēbant ita magnos vētres pp cōgregationē isti⁹ vētositatꝭ: ꝙ videbant ydropice. τ hoc durabat per totū tēpus vite earum.

Curatio ventositatꝭ m̄ricis. Prīo eūet materia aūs ex qua ista vētositas generat: τ h cū yerapigra Ga'. aliqualiter acuta que est ppria huic passioni si egr⁹ fit nouella. Et h notat ītellect⁹ q̄tū iuuant clisteria in q̄bus ponit yerapiᵃ mixta cū ɔsumētib⁹ vētositatem ppterea q2 matrix a pte īferiori collocata est sup ītestinū rectū. Si aūt egritudo sit antiq: purget cū yera archigenis: cui⁹ recepta ponit in antidota° Aui. in forma pillaru₃ mistrata. Deinde fi̇ vnctiōes τ iniectiones ex eisdē cū oleo rutaceo τ oleo allzelzengi. Deinde vtat sagzenea cui⁹ receptā ponit Aui. τ vtatur dianiso τ diacimino τ vtat geralogodion cū aq̄ apitiua radicū τ seminū resoluētiū ventositatem. ¶ 3° fi̇ talia pessaria. ℞. bdellij. ʒ. iij. xilobalsa' carpobalsa' costi: aā. ʒ. ij. origa' cimi. aā. ʒ. j. fi̇ pessaria cū oleo nardino τ rutaceo τ ipsum teneat p totā noctē. ¶ 4° fi̇ talis iniec°. ℞. origa' folioꝝ agni casti rute. aā. m. ℔. ani si carui ameos. aā. ʒ. ℔. fi̇ decoctio in oleo τ vino. aā. ℔'. j. τ bulliat vsq₃ ad cōsumptionem vini τ in colatura dissoluat yerapiᵉ. ʒ. ℔. iniciat per traiectorium vel yera archigenis. ʒ. iij. τ fi̇ fil'r. ¶ 5° fi̇ empl'm vtile vētositati τ inflationi m̄ricis. ℞. bdellij gūmi armoᶜⁱ. aā. ʒ. ij. se. agni casti centauree abrota' origa' calamēti cassielignee ameos. aā. ʒ. j. τ ℔. terebentine qd̄ sufficit. fi̇ duo emplastra. vnum ante τ aliud retro. ¶ 6° vult Aui. ꝙ fi̇ balneū in aqua decoctiōis supdictarū herbarū carminantiū ventositatē ¶ 7° precipit Aui. ꝙ ponāt vētose sup regionē m̄ricis sine scarificatione: sint tñ ignite ɓm cōsuetudinem. ¶ 8° iubet idē autor ꝙ sumant oi die. ʒ. j. τ ℔. de diamarte cui⁹. ℞ᵃ ponit in antidota° Aui. cu₃. ʒ. j. cimini. τ. ʒ. ℔. mastic postvniuersalia τ vtat diacalamēto diaspmatori cu₃ vino decoctiōis arthemesie τ se. agni casti origani τ marat' τ carui: τ fi̇ euaporationes cum saccis milij sal' τ cimini. τ fili⁹. τ cū herbis calidis τ siccis torrefactis in testa τ applicatꝭ in regiōe m̄ricis. ¶ 9° fi̇ tale remediū filtrū nouū buliat in aq̄ cum cineribus τ aniso τ maratro. τ calidum apponat ante τ retro τ sudet si pōt q̄tum potest. Herbe autem que debent torrefieri τ applicari sūt. paritaria ruta absinᵗʰⁱ matricaria arthemesia hedera terrestris abrotanum nepita folia agni casti origanum calamētum pullegium sansucus thimus serpillum τ silia. ex quibus ēt potest fieri potus cum vino

Declaratio in ventositate matricis Circa istam mām scias ꝙ iste mulieres habētes ventositatē matricis a pn° ppterea q2 vēter crescit τ forte mēstrua retinētur credūt esse pgnantes τ iō a pn° non se ostendūt medic: iō cura redditur difficilior. max° q̄to mag vētositas ē grossior τ a grossioribus humorib⁹ gn̄ata. Mola etia₃ m̄ricis fit morb⁹ difficil' cure propt eandē rōem: q2 mulieres credūt esse pgnantes ppter menstruoꝝ retentionē: τ ppter alia signa iam dicta. ideo morbus τ eius materia antiquatur et idurat τ fit difficilior ad curā. ¶ 2° queritur q̄re Aui. τ alij prohibent motū τ exercitiū in mola matricis: cum mot⁹ τ pturbatio iuuent ad euulsionem eius. ℞° ꝙ cura mole m̄ricis stat in mollificatione m̄ricis τ mole vt faciliter exeat. ppter exercitium aūt ɔsumit hūiditas τ supfluitates. ideo nō cōpetit. In ꝟa aūt ipregnatiōe tēperatū exercitiū bñ cōpetit ɓm Aui. ¶ 3° intelligendum ꝙ res liquide τ humide bene cōpetunt vt matrix fit fluxibilis τ moll'. τ vt illō carneum pecus siue arpia: vel frater lom' bar

doꝝ labefiat ꝛ facil'r labat. Sil'r etiã cõpetũt aliq̃ pessaria mordicatiua expellen' molã seu arpiã q̃ est q̃si monstrũ ꝛ sine intẽtiõe nature regularit' opanđ. Cõpetũt etiã ꝓuocatiua mẽstruoꝝ vt augmẽtatio ꝛ cã mãlis eius cesset. ¶ Ignorare nõ debes ꝙ in ptu nãli vel in aborsu collũ mri͂cis ꝛ ipa in sua expulsiua nitit' expellere fetũ iã cõpletũ fetus etiã viuus ꝛ cõplet' petit exitũ nãl'r: iõ sine adiutorio facili' expellit' ꝙ mola carnosa cũ oĩb' medicinis ꝛ adiutorijs: vt dicit Io. de tornamira.

¶ Caplm. 17. de apostemate in matrice.

In matrice fiũt apata ali qñ calia: aliqñ frida: aliqñ dura sclirotica.

Cause ɔsiderant aut pmitiue aut añtes aut ɔiũcte. Cãe pmitiue ponũtur ab Auic. in. 21. 3'. c. ꝓpo. Et noiant ibi pcussio et casus aut multitudo coit' aut aborsus aut disruptio quã facit obstetrix in ptu marie dif ficili. ꝛ h ꝓpterea q: obstetrix facit laborare mulierẽ in ptu. ¶ Cãe añtes ponunt' ibidẽ ab Aui. ꝛ sũt retẽtiue mẽstruoꝝ. sil'r repl'o corpis vel mri͂cis vel mẽbroꝝ ꝓpe matricẽ exñtiũ sanguis vel alioꝝ hu. pcipue cal'oꝝ in apate cal'o vel fridoꝝ in frio ꝛ sic de alijs. vel etiaꝫ repl'o aliq̃rũ hũiditatũ silĩũ q̃litatũ. sil'r ret' spmatis ¶ Cause ɔiũcte sũt ɔculca' ꝛ opil'o ꝛ ꝓhibitio euẽtatiõis illi' san. vel humoꝝ vel aliarũ hũiditatũ vel spmatis iam in matrice exñtiuꝫ Ita: ꝙ qñ ista nõ euacuant' nec a nã gubnãt' veniũt in putrefactionẽ ꝛ in apa.

Signa egri. sunt calor febrilis ꝛ dolor in regione mri͂cis cũ inflatiõe i pectine ꝛ tremor ꝛ dolor circa radices ocl'oꝝ. Et aliqñ venit spasm' neruoꝝ ꝛ digitoꝝ ꝛ dolor vulue. Si apa est magnũ tũc dolor ẽ in tota mri͂ce cũ grãdi inflatõe ad ex. Et si apa ẽ in pte posteriori matri͂c dolor adest i dorso ꝛ retinet' stercus. ꝓpterea q: intestinũ rectũ coartat' ab inflatiõe mri͂c. Et si apa fuerit in ptib' ãterorib' dolor est ibidẽ. Et si fuerit in lateribus dolor ẽ in illis: ꝛ adest distilla' vrie ꝛ difficultas ei' ꝓpter coartatiõnẽ vesice quã facit infla' mri͂c ꝛ apat. ꝛ h qñ lacerti matri͂c apant' ꝛ sentit' extẽsio in inguinib' ꝛ aggua' in coxis Et si apat' vulua vel os mri͂c ꝛ ibi sentit' do' ꝛ infla' repit' ꝛ illud leuit' cũ digit ab obstetrice repit' ꝛ iudicat'. ꝛ qñ apa magnificat': ista accidẽtia magnificãt': q: infla' ꝛ tẽsio magna sentit' ꝛ magna g̃uitas in inguinib' ꝛ in regione mri͂c ꝛ pulsus freq̃ẽs ꝛ puus ꝛ adest tristi' ꝛ retẽtio vẽtositat ad quã seq̃t' magn' dolor. et qñ q̃ cõicat ista passio accñtia sua sto'. ꝛ tunc sentit' in eo do' ꝛ aguatio ꝛ nausea ꝛ vomitus et aliqñ singult' ꝛ corruptio digõis ꝛ appetit' ꝛ debilita' eius. Sil'r qñ q̃ cõicant' ce'. ꝛ seq̃t' dolor capit ꝛ in radicib' ocl'oꝝ ꝓfun' vsq̃ ad neruos opticos. ꝛ qñ q̃ ille dolor extẽdit' vsq̃ ad iũcturas ꝛ extremitates corpis. In apate aũt cal'o oĩa ista accñtia sunt fortiora cum fe. inflãmatiua ꝛ cũ horripilatõib' ꝛ cũ nigredine lingue et qñ q̃ ꝓducit ad ablatiõnẽ vocis ad spasmũ ꝛ sincopim. Et si apa est frigidũ oĩa ista sunt remissiora ꝛ debiliora.

Iudicia pmo iudicat' in apate matri͂c sic ꝙ to apa mri͂c plurib' ptibus mri͂cis cõicat' tãto deteri' est: q: apa magnũ in mri͂ce deteri' est puo. ¶ Scdo qñ do' ꝛ fe. crescũt signũ est ꝙ apa ꝟtit' in saniẽ cõpletã fe. ꝛ accñtia mitigant'. ¶ Ter' flux' ventris veniẽs in apate mri͂cis et sil'r flux' vrine sunt bonũ signũ: q: iducũt tranq̃llitatẽ in hac passione. ¶ Quarto apa exñs in ore mri͂cis possibile est q̃d sanet'. ꝛ si ẽ in ꝓfun' nõ est possibile vt sanet'. Aui. in fine pmi capl'i allegati.

Curatio apat mri͂cis. ꝛ pmo aliq̃ cañ. g̃nales sunt pmittẽdi. ¶ Primus est Ga. 3. meg'. q̃si colũ'. 8. ante finẽ opꝫ mãm a loco in quem fluit mouere ꝛ inclinare ad remota mẽbra ꝛ nõ a remotis mẽbris eaꝫ ad illud mẽbrũ trahi. ¶ Scd's est Ga. ibidẽ in fine colũ delli. si aũt in renib' vel vulua apa' ẽ pus est incisa basilica vena postea de vena q̃ est sub genu incidat' q̃ nõ inuẽta sophena minuat'. ¶ Terti' si apa fuerit in mri͂ce vel i vulua mẽstrua nõ educant': s oꝫ mãm ad loca duci opposi'. 13. meg'. col. 5. ¶ Quart' post regl'atas s̃oias cũ solutiuo medica' residuũ marie est expellẽdũ. Iste cañ. est serap. i suo breuia' c. ꝓpo. ¶ Quit' est aui. in. 21. 3'. c. ꝓpo. vomit' est purga' eis iuuatiua vt plu'. ¶ Sext' total' cibi ꝓhibitio vel saltẽ eius manifesta minoratio vsq̃ ad tres dies est celebrãda ꝛ velut febricitãs egra ast gubernãda ꝛ pot' total'r ꝓhibeat' saltẽ in die pmo. Auic. ibidẽ. ¶ Septim' pcipiendũ est mulieri hac passione molestate vt vigilet ꝙ tũ poterit. Aui. ibidẽ. ¶ Octau' ẽ Serap. in loco sup' alle' post corpis sufficiẽ tẽ euõnẽ ꝛ mũdificatõeꝫ: emplet' matrix i pn' egritudis cũ reb' q̃ mãm a loco repellãt ꝛ ipsam refrenẽt. ¶ Non' est eiusdẽ in loco sup' allegato in statu egri. eiusq̃ vehemẽtia misce m' cũ medicis q̃ refrenãt ꝛ expellũt medicias in q̃bus est aliq̃d sedatiuũ doloris. ¶ Decim' est eiusdẽ in declinatiõe egritudis nõ cõferũt

nisi ille medi⁹ q̄ resoluūt tñ nisi apa veniat ad rupturā. ¶ 11⁹. si apa non resoluit ꝛ puenit ad aggregationē saniei maturam⁹ cū fenugre⁹ ꝛ altea camo. ꝛ melli⁹ ꝛ croco ꝛ puluere molēdi⁹ et farina triti cocta cū aq̄ cisterne vl' cū aqua ficuū ꝛ fimo colūbino. ¶ 12⁹. nō diu ꝯtinuāda sunt stiptica repcussiua timēdo apatis indurationē. Per istos casus poteris elicere curaꝫ ꝑticularē ꝛ curatiuas intētōes isti⁹ egritudis vt nō sis sicut sutor antiquarū vestium vel vt reparator sotulariū antiquoꝝ.

Cura ꝑticularis in ꝑmis si vēter est constipatus fiat vnū lenitiuū clistere vl' saltē suppositoriū ꝛ postea incipiat a flōia basilice facta illa flōmet de vena que est sub genu q̄ non inuēta de sophena flōemet: iuxta doctrinā. 2. cap̄. Deinde ꝑ digestiuo ꝛ alterati uo ma⁹ det sirupus viol. ꝛ iulep alteratiuū vl' iulep de aquis fris distillatis ꝛ pascat cū iure ꝑuarū pullarū ꝛ atriplicib⁹ ꝛ maluis auena to ꝛ ordeato. ꝛ ꝑ potu sumat aquā ordei ꝛ post flōmiā oportunā ſm ꝟtutē ꝛ etatē purget ab humore peccāte cū laxatiuo medicamine iux doctrinā. 4. cap̄. sicut cassiaꝶ tamarinō ꝛ māna cū decoctione siccoꝝ fructuū vel ꝑuocetur vomit⁹ ꝛ sedeat in ꝑn⁹ in aq̄ dulci cōmixta cū oleo roſ. ꝛ fiat etiā a ꝑn⁹ emplm̄ suꝑ vmbelicū ꝛ pectinē cū roſ ꝛ lētibus excorticat ꝛ psidia ꝛ balausti ꝛ arnaglossa ꝛ muscilagine psidij ꝛ solatri ꝛ v̄ga pastoris ꝛ semperuiua ꝛ rasura cucur. ꝛ sanō ꝛ fructibus stipticis mixtis ꝛ incorpatis cū farina ordei. ꝛ hoc iux doctrinā 8. cap̄. Deinde clisterizeꝶ matrix cū muscillagine psilij vel cuꝫ oleo roſ. ꝛ aqua arnaglosse et portulac ꝛ solatri ꝛ cū albumine oui. Deinde malua violaria arnaglossa lētes mellilo^m et fenugrecū decoquant in aq̄ posita in pelui sedeat mulier vsq ad vmbelicū. Cū hoc enim sepe laxatur vrina et vēter minoratur dolor. ¶ In statu aūt cū repcussiuis miscem⁹ in emplastris ꝛ in iniectoibus aliq̄ anodia vt ē se. lini ꝛ fenug⁹ ꝛ farina volatil' molēdini camo. et oleū eius ꝛ oleū roſ. ꝛ viol. ꝛ vitella ouoꝝ. Ista aūt facienda sunt post. 7. diē ſm Raſ. ꝛ ante statū purgeꝶ totū corpus ab hu. peccāte cū cassiaꝶ. vel cū aliq̄ medicamine cōueniēte iux doctrinā. 4. cap̄. Et in augmēto vomitus ꝑuoceꝶ ꝛ sedeat in ꝑn⁹ in aq̄ dulci mixta cuꝫ oleo roſ. et ꝶ embroca⁹ cū aquis stipticis. ꝛ ꝶ emplm̄ de papauere cum oleo vnfancino vel saltē roſ in statu. ꝛ post ꝶ hoc ēplm̄ anodinū et maturatiuū. Haly de regali dispōne. ℞. farine ordei ꝛ fabarū malue violarie aā. ℥. ij. cāphore. ʒ. ß. distempenꝶ cū aqua coriādri ꝛ v̄ge pastoris. Et in ꝑn⁹ fiat emplm̄ sup vmbelicuꝫ et pectinē. ꝛ q̄n remouebiꝶ emplm̄ vngat locus cū oleo roſ. ꝛ violac. Itē fiat pessariū de cotone vel lana ꝛ inūgaꝶ cū isto ceraceo ꝛ immittaꝶ in vuluā. ℞. cere noue olei viol. aā. ℥. j fundanꝶ siml' ꝛ addaꝶ aq̄ solatri ꝛ arnaglosse aā. ℥. ij. cāphore ʒ. j. incorpenꝶ i morta⁹ ꝛ submittaꝶ. Haly dic sic. Et si mlier sentit ardorē dolorē ꝛ calorē in loco os oleū rosaceū purū in vuluā instillare cuꝫ oui albumine pcussum et axūgia galline vel instilleꝶ aq̄ arnaglosse ꝛ coriandri viridis ꝛ aq̄ ordei ꝛ oleū roſ mixta siml'. Et si ꝑ ista dolor nō cesset minuaꝶ vena poplitis q̄ reperiꝶ in genu. ꝛ cū supdict statiꝫ misceꝶ aqua decoctōis papaueris ꝛ oleū eius vel iniciaꝶ collitiū albū distēperatū cū lacte mulieris puellā lactātis ꝛ parturiēt cuꝫ aliq̄ parte decoctōnis fenug⁹ ꝛ puo opio ad remouendū dolorē: q: ego vidi aliq̄s mori i augmēto ꝑ nimietate doloris et apatis. Mitigato aliqual'r dolore sup vmbelicū ꝛ pectinē: ponamus emplm̄ istud. ℞. camo. melli⁹ radic altee se. lini fenug⁹ aā. ℥. j. caricaꝝ pinguiū. viij. numero dactilarū. vj. puluerizenꝶ puluerizanda et addaꝶ vitelloꝝ ouoꝝ. v. Et cum aqua decoctionis viol. et oleo roſ ꝶ emplm̄ qd̄ mollificat ꝛ maturat ꝛ tollit dolorem. Si dolor non mitigaꝶ addaꝶ opiū ꝛ se. papaueris ꝛ iusquiami. Si forte ruptura tardeꝶ: iungaꝶ ēplastro supdicto fimi colūbini puluerizati. ℥. j. et ß. sinapi puluerizati. ℥. ß. maratri. ʒ. vj. Uel si apa est ꝑpe vuluā in loco q̄ possit videri vel palpari rumpaꝶ. Postq̄ aūt apa fuerit ruptū mundificet cū iniectōne mellicrati ꝛ aque ordei in qua coquaꝶ ysopus ꝛ sauina ꝛ rubea ꝛ arthemesia ꝛ saturegia ꝛ filia. ꝛ hoc fiat frequēter. Ante tñ rupturā si apa ē in declinatiōe quod scit ex mitigatōe se. ꝛ doloribus ꝛ calidiorib⁹ mag⁹ ꝛ resolutiuis debemus vti iux doctrinaꝫ ꝑmi cap̄. sicut est armoniacū galbanū liq̄factū cū oleis cal'is vt est oleū de lilio ꝛ oleum sambucinū ꝛ oleū nardinū. ꝛ sicut sunt axungie ꝛ medul'e cal'e ꝛ axūgie galline ꝛ anatis ꝛ ꝑcipue pinguedo ortigie ſm Ioriannū. Iste pinguedines dissoluanꝶ cum predictis oleis ꝛ vnguntur loca supdicta. ꝛ aliqua pars int⁹ matricem tepida immittaꝶ. ¶ De apostemate frigido matricis. istud apostema hꝫ causas antecedētes sicut est aggregatio flātis in corpe et multus vsus ꝛ replō ciboꝝ flegmaticoruꝫ. Et habet sil'r causas cōiunctas. scꝫ cōgestionē et diriuationē flegmatis in aliquē locuꝫ matriꝗ

in quo illud flā sine eñatione recluditur. τ vadit in putrefactionē τ apā. ¶ Signa. Adest inflatio in toto pectine vsq₃ ad vmbelicum τ sentitur pōdus ibi τ aggrauatio τ dolor remissus τ est femia flātica cū frequēti oscitatiōe τ brachior₃ extēsione τ forte cū istis cōcordat tps τ regimē pteritū τ etas τ 2° τ alia pticularia τ accidentiū remissio. Et adest dolor in ptibus illis m'lto mior ꝙ si eēt de colera vel sanguie. ¶ Curatio in isto casu nō ponunt repcussiua: nec refrigeratiua ne forte mā mag infriaret τ induraret τ cōuerteret in corruptionem vel scliros: sed magis debem⁹ insistere cū digestiuis τ eñatiuis flātis τ humor₃ grossor₃ τ abstinentia τ ieiunio moderatis bm longitudine₃ egritudis τ empla cal'a de rebus calidis disso lutiuis τ maturatis sunt ponēda. Silr fiāt de coctiones melliloti camo. τ sauine τ origani τ arthemesie τ fenu^{ci} τ se. lini cū pinguedinibus τ oleis supradicti. Et iniciatur silr p clisteria. etiam valent silr olea τ vnguenta τ empla calida τ hūida τ aliā mollitiua timēdo cōuersionē ad sciros τ silia τc. ¶ De apāte duro. Apā durū scliroticū matricis postꝙ est antiquatū nō curatur q₂ fit cā cancri. Sed ad palliandū vngatur sepe cu₃ oleis calidis τ resolutiuis τ cū medullis τ axungijs aīalium τ iniciat intus cum rebus mollitiuis τ resolutiuis: vt est clistere cū decoctiōe fenu^{ci} τ se. lini cū oleo anetino τ sambucio τ camo. τ de lilio τ narcisso τ storacis liquid. τ fi emplm de bdellio τ storace τ de gumi ar^{ci}. Et postꝙ trāsiuit tempus τ nō resoluit: cōtinuāda sunt supradicta τ egra ponat sepe in tina τ vngat cū supradictis cōtinuando curā sclirosis fi talis fomētatio intus τ extra. R. altee. ℥. ij. camo. melliloti foliorum: malue τ violarie fenugreci se. lini aā. ℥. j. Postꝙ fomētaueris pista oia simul. τ additis axungie porci τ gallie τ anatis fi emplm sup tumorē τ fi pessaria longa. fi etiam h₃ vnguentum. R. olei de lilio olei sambuci axūgie cuniculi τ coturnicis medulle cox₃ vacce τ ceruine olei amigdo dulciū butiri aā. ℥. j. fi vng^{m} q vngātur iteriora τ exteriora mricis. τ fi pessariū de lana alba τ ibibatur hoc vnguentum τ submittatur frequēter. Item amurca olei fundatur cum cera τ coquatur in vase ereo τ fi pessariū de lana τ in eo intingatur τ submittatur frequēter τ prodest cum alijs rebus supradicti Et si ista non tibi sufficiunt: recurrere ad capitulum. 15. 4^{i}. li^{i}. de apostemate stomachi. τ ad cap^{m} qrtū. 5^{i}. li^{i}. de apte epati. Et ad cap^{m}. 13^{m} 5^{i}. l^{i}. istius filonij de duritie τ apāte splenis.

Declaratio in apostemate matricis ¶ Pzio querit a qua cā materiali magis in matrice generatur ex spermate vel ex sanguine menstruo. Et videtur ꝙ ex spermate. quia apostema magis generatur ex materia in illo mēbro retēta que superfluit in corpore. sperma est hmōi igitur τc. patet: q₂ sperma retinetur circa testiculos. matricis in retentione eius. 2°. putridi humores seu humiditates in aliquo mēbro cōgesti vel ad ipsum fluentes: quādo putrefiunt: sunt cā τ pncipiu₃ apatum in eis: sed sperma aggregat in matrice τ ibi putrefit vt p₃. q₂ facit suffocationē matricis: ergo τc. ¶ In oppositum vr: ꝙ mag generetur ex sanguine mēstruo q₂ talis in maiori ꝙtitate abundat in matrice τ est nutrimentum matricis τ qolibet mēbrum leuius patit apā a supfluitate sui nutrimenti. ¶ Rñdeo τ dico ꝙ apā magis generat in matrice a superfluitate sanguis mēstrualis. Si enim menstrua bñ purgent raro in matrice apā generabitur rarissime aūt de spermate. Nā spma nō est superfluitas nutrimēti: sed solum ordinatū est ad generationē fetus: ꝙuis mēbra aliquādo bm Aui. eo nutriantur. Et quādo apā corrumpitur aut putrefit natura vix pōt spectare qd faceret apā: imo poti⁹ faceret suffocationem matricis τ qñq₃ mortē. Supfluitas autē sanguis nō h₃ tātā venenositatē nec corruptionem. iō nā pōt spectare ꝯuersionē ei⁹ ad apā. Suffocatio ergo mricis mag gñat a spmate retēto τ corrupto. τ apā mag a supfluitate sanguinis mēstrui retēti τ nutrimenti nutricis qn̄ supfluit τ nō purgat. ¶ Et p h p₃ solo ad rōes q₂ matrix nō est ꝓprius locus spmatis nec matrix ex eo nutrit sicut ex sanguie mēstru°nec ē tante ꝙtitatis. ¶ Scdo dictū fuit in signis ꝙ in apāte cal'o mricis dolor sentit in radicib⁹ ocul₃. τ cā est q₂ matrix est neruosa τ a neruis gñat. nerui aūt oriunt ex cerebro τ nerui obtici q ab ipso cerebro oriunt vl a piamatre p qs fit visio multū patiunt. Et q₂ circūdāt a pte iteriori radices ocul₃ dolēt. iō τc. ¶ 3° nota ꝙ aliā in apāte fit dolor magnus in itestis ꝓpterea q₂ vētositas τ feces exire nō pñt pp coartationē quā facit matrix iflata ab apāte in intestinis vicinis. ¶ 4° aduerte ꝙ si apā est in anteriori parte matricis dolor sentit anteri⁹ τ in pectine τ vmbelico. τ si est in pte supiori: dolor sentit in dorso. τ si est in aliquo latere dolor sentitur versus ancham τ pixidē illi⁹ lateris in quo ē apā. τ in quacūq₃ pte sit apā matrix declinat ad ꝯriū illius vt dicit Aui.

¶ 5° dubitat̃ de horipilatione qꝛ fe. q̃ venit in apate mr̃iq̃ est ꝯtinua. nũc ãt in fe. ꝯtinuis nõ accidit horipila°: nisi fuerit cõposite cũ ĩterpolatis. Di° ꝙ horipila° accidit duob⁹ mõis. vno mõ ꝓꝓ sparsionẽ maͤ frie sup̃ mẽª sensibilia. ⁊ isto° accidit in fe. ĩterpolaꝗ. alio mõ accidit ꝓꝓ retractionẽ caloris nãlis ad ĩtra. ⁊ sic infriantur exteriora ⁊ isto° fit horipila° in apate mr̃icis. nã calor nãlis ⁊ spũs ĩterius retrahunt̃ vt succurrãt mẽb° leso ⁊ vt pugnẽt ꝯ͂ nũãm mor¹.
¶ 6° nota: ꝙ flõia basilice melior ⁊ vtilior ẽ ꝙ̃tum ad mãm añtẽ q̃ est in fluxu. ꝭ ꝙ̃tũ ad mãz ꝯiunctã ⁊ ad illã q̃ est iam fluxa magꝗ cõpetit de sophena. ⁊ h͛ dicit Gordo⁹ sequẽs petrũ hyspanũ. Et hoc gñale est in oĩ apate: nisi sit epidimiale. qꝛ in alijs dum mã est ĩ fluxu dꝫ fieri flõia de ꝑte opposita ꝓꝓ distractionẽ materie. Postꝙ̃ aũt lesꝫ fluxa ꝭ de eadẽ ⁊ sic docet ꝑin⁹ cañ. gñalis. ¶ 7° dubitat̃ de vomitu q̃lit̃ cõpetit in apate. qꝛ inducit motionẽ in hũoribus. ⁊ illi cõmoti magis fluunt ad locũ aposuz. Dicendũ ꝙ vomit⁹ bñ cõpetit in apate mr̃icis. qꝛ trahit mãz ad ꝑtẽ oppositã. ⁊ nõ ꝑmittit ipaz fluere ad apa. Et ad arᵐ dico ꝙ facit cõmotionẽ. sil'r inducit eũationẽ. et sic hũores cõmoti potius exteri⁹ expellunt̃ ꝙ̃ fluant ad apa ⁊ iõ cõpetit vt iam docuit 5⁹. cañ. ¶ 8°. cuꝫ apata ĩteri⁹ terminent̃ ꝑ resolutionẽ ĩsensibilẽ. al'n ꝑ ꝑ cõuersionẽ in saniẽ. al'n ꝑ cõuersionẽ sclirosim. q̃rit̃ per quẽ istoꝝ triũ modoꝝ apa mr̃iq̃ frequẽtius debeat termĩari. Petrus hyspan⁹ dicit ꝙ ꝑ ĩsensibilẽ resolutionẽ. ⁊ cã est. qꝛ mã est satis subtilis ⁊ fluida ⁊ matrix est satis calida. nõ rõne cõpl'onis nãlis q̃ fria est: ꝭ rõne cõpl'onis fluẽtis quã acq̃rit a mẽbris vicinis ⁊ a testiculis in angulis mr̃icis existentibus. ⁊ qꝛ mẽbrũ rarũ est ⁊ semꝑ aliq̃d de aquositate emanat apatis. ⁊ exit sicut apa postꝙ̃ fuit in statu ꝯtinue minuit̃ donec euanescit: nõ negãdo q̃n aliq̃n per alios duos modos possit terminari. s. per ꝯuersionẽ in saniem q̃n mã est a m ıla ꝙ̃titate ⁊ hũida est. Et satis de ex̃neo calore rõne fe. q̃ cõiter seq̃tur apata mẽbroꝝ interioꝝ. ¶ 9° sciendũ ꝙ q̃n apata matriq̃ a ꝑn° nõ gubernant̃ sicut decet nec fit nõia a ꝑnci° nec fiunt resolutiones cõpetentes: apa crescit ⁊ efficit̃ magnũ ⁊ post rupturã vlcus inde ꝓcedens est difficilioris cure ꝓꝓ multitudinem mãe q̃ non fuit eũata nec resoluta. Et scias ꝙ alique cũ suis doloriб⁹ ⁊ febribus ⁊ inflatione vẽtris credunt eẽ ꝑgnantes ⁊ nullũ a medicis petũt ꝯsiliũ. ⁊ sic ꝑiclitant̃ post lõgas mr̃icis vlcerationes ⁊ final'r fiunt ydropice ⁊ moriũtur. ¶ 10° nota ꝙ multi medicoꝝ nõie sũt decepti in apate mr̃iq̃ opanꝗ in illo ac si eẽt dolor matricalis vẽtosus vel ali⁹ vel ĩtestialis a vẽtositate fact⁹ applicãtes a ꝑn° ꝑitariã absinᵐ ⁊ herbas cal'as torrefactas nõ cõsiderãtes fe. q̃ cõcomittat̃ nec vẽtrẽ tumescẽtẽ cũ calore ⁊ ardore forti nec ꝯsiderãtes q̃l'r ex applicatione taliũ do͛ nõ sedat̃ ĩmo augmẽtat̃ ⁊ tũc poti⁹ d͛berent fieri flõie ⁊ reꝑcussiua applicari. tales eni medici sũt sil'es ĩtroductꝗ ĩ tragedia. vt dicit ypo. in li° de lege medicoꝝ destruant̃ tales ⁊ cũ erroriб⁹ ⁊ deceptioniб⁹ in puteo penitẽtie recludant̃. ¶ 11° scias vt ꝑfatũ est ꝙ vtpl'imuꝫ apa in mr̃ice fit ex retẽtione mẽstruoꝝ. qꝛ ille san. in maiori ꝙ̃titate abũdat in mr̃ice spmaꝗ aut ꝙ̃titas mior ⁊ magꝗ ꝯuertit̃ ad malas q̃litates horribiles ⁊ venenosas ꝙ̃ ĩsaniẽ ⁊ ꝭmꝙ aliq̃s hũor abũdat cũ illo san. mẽstruo retẽto ꝭm h͛ apa inde gñatũ magꝗ decliat ad nomẽ ⁊ nãm illi⁹ hũoris cũ san. abũdanꝭ. ⁊ sic fit aut herisipila aut flegmõ aut ꝫimĩa sclirosꝭ aut cãcer. ⁊ ꝭm hoc cure sine dubio sunt diuerse.

¶ Caplm. 18ᵐ de vlceribus mr̃icis.

V Lcera fiunt in mr̃ice sic fiũt in multꝗ alijs loq̃. Sil'r ⁊ ragadie fiunt ab eisdẽ causis.

Cause vnde vlcera mr̃icis ꝑñt ĩterdũ habere cãs ꝑmitiuas q̃ q̃dẽ ponunt̃ ab Aui. in 21ª distictione. 3¹ cañ. 3° trac. versus finẽ tractat⁹. Et sunt vulnus aut percussio. ⁊ obuia° aut casus. ad q̃ se͛ solꝰo ꝯtinuitatis aut apatio ad que postea se͛ vuln⁹ aut vlc⁹. ¶ Cãe añtes ꝑñt esse apata q̃n nõ bñ mudificant̃ vl' nõ bñ gubernant̃. Sil'r multit° hu. cal'orum ⁊ acutoꝝ in corꝑe exñtiũ. Sil'r ꝑtus difficil'. applicatio aũt medicinaꝝ cal'aꝝ aut iniectio earũ ad q̃s se͛ excoria° aut abrasio sunt de causis ¶ Cause ꝯiuncte sunt putrefactio ⁊ corruptio sube mr̃icis ad q̃ se͛ corrosio ⁊ vlcera°. Sil'r nimius ⁊ lõgus ⁊ ꝯtinuus fluxus illoꝝ hu. acutorũ ⁊ cal'oꝝ ad mr̃icem vlcerantiũ ipsam.

Signa vlcerũ mr̃icis sunt dolor ⁊ pulsatio in mr̃ice. ⁊ flux⁹ saniei ⁊ virulẽtie. Si ꝭ a'cãis ꝑmitis iudi° patiẽtis habentur. Signa aũt hũoꝝ si est a sanͤ vl' col'a dolor est acutus ⁊ pũgitiuus cum ardore ⁊ calore ⁊ fe. Si aũt est a flãte dolor est remissus cũ g̃uedine loci ⁊ est diu ꝙ durauit. Et si san. exit rubeus mixtus cũ sanie alba vel cũ virulẽtia vena aliq̃ est rupta in vlcere. Et si exit sic fex vini vlcus est cancrosum. Et si sanies est alba ruꝑturã apaꝗ aut pustule sig̃t. tñ ꝑcedentibus signis apaꝗ mr̃icis. Et si exit sic lotura carnis:

figt magnā retētionē mēstruoꝝ pcessisse. Et si sanguis est viridis figt colerā prassinā eē cām vlcerū. Et dicit Aui. ꝙ ista vlcera alñ sunt circa orifiᵃ ꝛ collū mr̄icis. Et si sunt in orifiº p visum ꝛ tactū cū digito cognoscunt vl' p imissionē pessarij: qꝛ tūc qñ ista iniiciunt sentiunt dolorem ꝛ mordicationē in loco. Et si est in pfundo nō ita sentitur dolor imediate. Et si est cū apate assunt fe. ꝛ horipilatio ꝛ alia signa apparentia dicta in cº qd̄ est imediatum isti.

Judicia in vlcerib⁹ mr̄icis. Prio vlcera mr̄icis quāto pfundiora sunt in suba matricis tanto deteriora. ¶ 2º qñ illud qd̄ exit est ad spissitudinē decliue ē bonū sigᵐ qꝛ figt mūdificationem vlceris. maxie qñ venit cū aliqli alleuiatione doloris ꝛ accidētiū ¶ 3º multitudo virulenᵉ ꝛ humiditatū nō digestarū: signū est ꝙ vlcus est sordidū ꝛ turbidū ꝛ paratū putrefactioni. ¶ 4º vlcera mr̄icis in iuuenibus facilius curant. in senibus aūt raro aut nunꝙ: imo ꝙ plures vidi piclitari: ꝛ in fine ydropicas fieri medicamina negligēdo.

Cura vlcerū mr̄icis. ¶ Prim⁹ cañ. gñalis in cura quāto vlc⁹ mr̄icis ē hūidius meᵃ q̄ apponit dꝫ eē siccior. megˡ. pticl'a tr̄ia. ¶ 2⁹ cañ. vlcerib⁹ vulue siccior mediᵃ competit supple ꝙ si vlcus esset in aliq̄ mēbro humido. ¶ 3⁹ cañ. malā cōplōnē exn̄tē in quolibet vlcerato remouere maxia ps cure existit. megˡ pticula 5ᵃ. colūº. pº. ¶ 4⁹ cañ. abstracº mãe añtis ꝛ mãe peccant̄ cū cartatic̄ ꝛ euchima dieta nō pua ps cure mr̄icis iudicat. ¶ 5⁹ cañ. null'o mō mollitiuo medicamie idiget vlc⁹ mr̄ic̄. qꝛ talem malā meᵃ cōplōnē hūidā augmentat. ¶ 6⁹ cañ. medicias aūt abstersiuas ꝛ mūdificatias i tali vlcere oportebit medicū exhibere ꝛ cōseqnt exiccatias ꝛ final'r icarnatiuas mistrare. ¶ 7⁹ oꝫ ptes iteriores ꝛ ꝙtū exteri⁹ aꝫ de collo matricis cū pānis lineis mūdis ꝛ albissimis tenere mūdas ꝛ ab oī sorde securas. Nolo h̄ pl'es cañ. multiplicare ſ; collige h̄ canones ꝛ curam dictā in. c. 6. isti⁹ 6ˡ liˡ. de vlcerib⁹ virge qꝛ ista duo meᵃ in eodē gradu siccitat̄ ponunt a gñatione. megˡ particula 5ᵃ colūº vltimo.

Cura pticularis pº purget totū corp⁹ ꝙtū ad mām añtē cū laxatis appropriatis ſm exigentiā hūoꝝ ꝛ cū flōia basilicet sofeᶜ iuxta doctrinā 4ˡ cañ. Deide corrigat malā cōpl'o dñans i corpe ꝛ in mēbro egro: iuxta doctrinā 4ˡ. cañ. Posito ḡ ꝙ ibi sit dolor cum calore res frie ab ex̄ sūt apponēde ꝛ itus imittende sicut est succus virge pastoris ꝛ burse ꝛ portulace ꝛ plantagis. ꝛ filium, ista eni cōfortant mēbrū ꝛ eius malā cōpl'onē alterāt si calida est. ¶ Ego noui aliq̄s mulieres q̄ sentientes se hr̄e illa vlcera lauabant ea cum aq̄ fria mūda ꝛ cū pānis lineis siccabāt ꝛ ifra mr̄iceꝫ mittebāt ꝛ freqnt mutabāt ꝛ sufficiebat h̄ eis pro cura. Post mittant ifra mūdificatia: sicut ē ydromel cū decoctiōe yreos ꝛ absinˡ ꝛ mell'. vl' cū decoctione agrimonie ꝛ melle vl' melle rof. dissoluto ꝛ colato in aq̄ ordei. Deide si vlc⁹ est in pfundo mr̄ic̄ ꝛ dubitat de modis ei⁹ ꝛ ipsi⁹ putrefactiōe ꝛ corruptiōe p traiectoriū iniiciatur h̄ lauamentū. ℞. vini albi. lb'. ſ. alumis arsi viride eris. añ. ʒ. ſ. post cōmixtionē stet p. 5. horas añ iniectionē. Et post ℞ h̄ vngᵐ qd̄ ponit Aui. ꝛ vꝫ in pñº rei cū nondū in vulua nascit caro. ℞. litargiri ceruse sarcocolle añ. ʒ. ſ. addat cere ꝛ olei rof. qd̄ sufficit ℞ vngᵐ. Et si vlcus fuerit sordidū qd̄ scit p magnā ꝙtitatē sordiciei exeunt̄ cū fetore addat aliq̄ pua ꝙtitas floris eris. Postꝙ aūt vlc⁹ est mūdificatus qd̄ scit p paucā ꝙtitatē exeūtiū ꝛ illud est albuꝫ ꝛ digestū ꝛ caro incipit venire. ℞. thutie ablute ptes duas cathimie argēti sarcocolle. añ. pteꝫ. j. ℞. vnguentū cū oleo rof. Et si in matrice fuerit ragadie vel putrefactio cū eisdem lauament̄ ꝛ vnguent̄ curabit. Lauatoriū pticulare pōt fieri ꝛ int⁹ matricē pijci ex decoctione gallaꝝ ꝛ psidie ꝛ balaustiaꝝ ꝛ alumis cum aliq̄ portione agrimonie. ꝛ si eēt corrosio venarū sang. drag. mirra ꝛ thus ꝛ bolus armenic⁹ crocus aristog̃. pulueriꝫentur ꝛ cum aq̄ rof. ꝛ arnaglosse per traiectorium iniiciantur.

Declaratio in vlcerib⁹ matric̄. Prio dubitat q̄ vlcera sunt faciliorís cure saniosa. vel illa q̄ sunt sine sanie. Et videt ꝙ saniosa. qꝛ sanies ostēdit putrefactionē hūoꝝ quos nā neqt rectificare: nec in subam mēbri cōuertere. Et sic videt ꝙ quāto ibi mag̃ est de sanie mag̃ est de putrefactione ꝛ vbi maior est putrefacº ibi difficilior est cura. In illis aūt in q̄bus nō est sanies nō ē putrefactio qꝛ caro videt eē mūda ꝛ sic cura facilior. Scd̄o vlcera non saniātia sunt saniora ꝛ securiora ꝙ saniē facienᵃ. ḡ sunt faciliorís cure. tenet ɔᵃ. qꝛ vlcera nō sanant nisi pus desiccent h⁹ amph. 6. ampho. 8. ibi. ydropici q̄bus vlcera nascunt in corpe. ¶ In oppoᵐ sunt oēs autores dicētes ꝙ vlcus vel vulnus postꝙ saniat est sine piculo ꝛ citius sanat. Et pbat rōne. qꝛ in quo gñatur sanies est calor nãlis digerens. qꝛ sanies in parte a calore naturali generatur vt habet. 2º. ampho. cōmēto. 47º. ibi circa generationem saniei ꝛc. ¶ Pro duº notā

dum ꝙ per saniem possumus duo intelligere. Primū est hūiditas eq̄lis in porositatib⁹. vel circa supficiē mēbri apati. vel vlcerati vl' vulnerati q̄ est digesta a natura digōe nociui nō ita pfecta sicut est digestio iuuatiui. Possum⁹ etiam intelligere virulentiam siue humorum aquosorū putredinem totaliter a natura ⁊ calore naturali derelictam. Prima autē sanies fm Bm 2° ampho. cōmēto. 47. ptum gñaſ a calore inaturali ⁊ pti a calore nāli. virulētia aūt totaliter a calore inaturali gñatur mag̃ pviā corruptionis ꝙ digōnis. sanies autē deriuaſ de sanᵉ. q̃ ex sanᵉ. i. ex massa sanea generatur. Et si magis vis videre de sanie recurrere ad librū vocabulorū quē ego cōposui añ cōpositionem istius libri. p. 30. annos cū intētione meliorandi ipsum si deus voluerit. ¶ Scđo nota vt dicit Gas 5°. megt. quasi colū°. p°. ꝙ si mēm vlceratū naturaliter fuerit siccū mag̃ oportet ipsum desiccare. minus ṽo si humidū est. ⁊ sil'r intelligēdum est de alijs qualitatib⁹. ¶ 3° nota: ꝙ cā ppter quā sanies in mē° non generaſ est duplex. Prima est: q̃ illud mēbrū nō nutritur. ideo in morientib⁹ nō fit sanies in vlceribus eorū. Scđa cā pōt esse calor extne⁹ illi mē° dñans vt sepe accidit in fe. 3a cā pōt eē mūdificatio ⁊ curatio vlceris post pfectā mundificationē eius ⁊ exiccationē q̄n cura ⁊ cicatrizatio eius est in ianuis. ¶ Et tūc fit pma ꝓ°. Ulcera matricis saniē albā ⁊ digestā emittentia sunt facilioris cure. pbaſ q̃ mēbrū qđ nutriſ ⁊ in quo scit ꝙ est calor nālis nō suplluens citius curaſ ꝙ illud in quo calor naturalis nō īuenitur: sic est hic. ergo ⁊c. vtraq̄ ps appet p dicta in vltio notabili. ¶ Tunc ad pmā rōnē dr° ꝙ cōcludit de virulētia putrida que maxie fit in mēbro male cōplonato qđ nō nutriſ. imo q̄cquid ibi venit totū cōuertiſ ab illo innaturali calore in hūiditatē liquidā putridā nō in bonam saniē albā que dz fieri in vlcerib⁹: saltem post 4m diē: fm cirurgicos. ¶ Ad rōnes dico ꝙ cōcludit de vlceribus post pfectā mūdificationem ⁊ exiccationē vlceris. ⁊ tunc sanies dz esse pauca vel nulla: ⁊ tūc nō restat nisi cicatrizatio vñ q̄n sanies nō generatur in quarto die est malum signum. q̃ aut feb. cōsumit humiditatem membri aut membrum non nutritur.

¶ Quarto dubitatur que medicamia sunt carnis generatia. Et videſ ꝙ sicca nō sunt hmōi. q̃ illa que cōsumunt carnem ⁊ inaniunt non sunt carnis generatiua. sicca sunt huiusmodi. ergo ⁊c. consequētia est bona. ⁊ añs ꝓ vtraq̄ parte apparet de alumine arso ad experientiā ⁊ viride eris. 2°. regeneratio carnis fit a simili sicut restaura° sed caro nāliter est cal'a ⁊ humida. ergo caro gñabitur a cal'is ⁊ hūidis ⁊ nō a siccis. ¶ In oppom appet ꝙ sicca. q̃ caro in vlceribus nō gñaſ nisi hūiditas ibi ꝯtenta ꝯsumatur. s; sicca hñt ꝯsumere illā supfluā hūiditatē igit ⁊c. 5°. ampho. ꝯ°. 8°. ibi ydropicorū q̄ nascunſ. ¶ Pro du° p° nota fz Gam. 5°. megt. quasi colū°. p°. ꝙ oib⁹ vlcerib⁹ desiccana sunt necessaria ⁊ illa que sunt mūdificana. Et seq̄t ibidē ꝙ carnis aūt creatiua sunt desiccatiua ⁊ mūdificatiua. hūiditas eni supflua carnē in vlcerib⁹ vl' vulnerib⁹ nō pmittit gñari. iō oꝫ ipaſ exiccari ⁊ mūdificari. Nā eni gñat carnem in vlcerib⁹ ex bonis hūorib⁹ ⁊ sanᵉ in mē° cui⁹ mala ꝯ° est alterata ⁊ ad bonā ꝯuersa. Nos ṽo tenemus vlcera mūda cū mūdificatis ⁊ exiccatiuis ⁊ nā gñat carnē ex bonis hūiditatib⁹ nutrimentalib⁹ iuxta illud. Oim nā opatrix: medicus ṽo minister. 3°. regt. ¶ Et tūc ad rōnem q̄n dr. Illud qđ cōsumit carnē ⁊c. Dico ꝙ exiccatiua consumunt carnē supfluā ⁊ hūiditatem supabundātem quib⁹ debite cōsumptis illa amplius nō apponunſ: imo ponunſ leniora icarnatiua: vt thus mastix sarcocolla ⁊ silia. Et ꝙuis illa desiccatiua cōsumant carnē. tñ remouent īpedimentū incarnationis. ¶ Ad secūdā q̄n dicit ꝙ generatio carnis fit per sile sicut restauratio. Dico ꝙ ad generationē duo cōcurrunt. vnū est supflue hūiditatis ꝯsumptio. ⁊ h fit per ꝯtrium. q̃ per desiccatiua. Scđm est restauratio carnis vlceris ⁊ iple° ⁊ illđ fit p sile. ſ per bonū nutrimentū qđ mē° aduenit qđ ē calidū ⁊ hūidū nāliter. Et pꝫ qd dicēdū. ¶ Scđo nota ꝙ matricis vlcerare duplex ꝯ° cōsideratur. Prima est flueus. ⁊ ista est humida pp cursum supfluitatum ad ipsam. ⁊ ista dz exiccari cū siccis. Alia est radicalis ⁊ ista ē sicca. q̃ mēbrum neruosum est ⁊ fm istam mag̃ desiccatiua sunt apponenda. quādo est vlcerata. q̃ tūc iam multum recedit a naturali cōplone vt dictum est in secūdo notabili primi dubij.

¶ Capitulum. 19m. de sterilitate ⁊ difficultate impregnationis.

STerilitas est difficultas ipregnationis accidens multis ex causis.

Causa sterilitas autē venit pp defectū in semine viri aut mulieris. aut pp defectū in mēbris generatiuis ⁊ seminalib⁹ eorū simul aut alicui⁹ eorū. Prio in semie pōt eē defect⁹ q̃ est nimis cal'm aut nimis frīm aut humidū aut siccū in aliquo eorū: ex qua cōm-

ꝓplone sequit̄ defectus ⁊ ineptitudo ꝯceptōis. Silr liq̄ditas ⁊ aq̄sitas ei⁹. qn̄ aūt se. est liq̄dū ⁊ nimis aq̄sum labit̄ ⁊ facit labi suū par ⁊ retineri nō pōt in m̄rice. Alia in seibus potest eē disꝓpor°. nā si q̄dlibet illoꝝ seminū alteri semi alteri⁹ ꝯplonis vniret̄ vtiq̄ fieret ꝯcep° Et mas ⁊ femia ab aliis h̄rent ꝓle: vt dic̄ aui. ⁊ hoc frequēt̄ videm⁹ in diuortiis m̄rimonialibus iudicial̄r ꝑ diffinitiuā sn̄iam sepat̄. naꝫ q̄libet eoꝝ post sepatiōnē cū aliis iūcti ꝓlificabūt. Ista disꝓpor° pōt esse q̄tū ad pmas q̄litates vel scdas. ⁊ hoc cū difficl̄tate cog̃scit̄ Alia cā in semib⁹ pōt eē defect⁹ etatis: vt ē se. infantuli vel infantule: q̄d quidē adhuc est nimis subtile ⁊ aq̄suꝫ: q₂ ipe vel ipa sunt adhuc citra cōplementū ⁊ fortitudinē mēbroꝝ. Alia cā sterilitat̄ ī semie pōt eē ex pte regīmis maris vel femelle. femina eīn frequētantiū satietates nauseatiuas ⁊ ebrietates nō faciūt cōceptionē. q₂ vel est puū vel impfecte digestum. Notū eīn est q̄ ex multo cibo vel potu nō m̄ltus san. nec se. gñat: s₃ ex illis q̄ bn̄ ⁊ pfecte in successiuis digōnibus coquūt̄ ⁊ alterantur. Multas mulieres satis iuuenes vidi nō cōcipiētes ꝓpter hoc vitiū sub isto mēbro ponunt̄ mulieres q̄ nō potāt nisi aquā. ⁊ ille q̄ m̄ltos fructus maxīme virides comedēdo deuorant Alius defect⁹ ex pte se. viri ē coire cū puellis q̄ nōdū sunt magne: imo pue. hoc eīn corrumpit spma viri q̄ nō pōt gñare. ⁊ hoc fit a tota ꝓpetate. vt dicit Aui. ¶ Ex pte m̄riq̄ pōt venire sterilitas aut difficultas impgnatiōis ꝓpt̄ vitiū in m̄rice extis: vt est aliqua de mālibus cōplonibus corrūpētibus se. viri vel facientibus q̄ in ea bonū se. nō gñat̄. ⁊ vtpluri^m hoc accidit a frigore ꝯgelāte ipam m̄ricē sic̄ accidit mulierib⁹ q̄ multū bibūt de aqua fria. silr etiā accidit viris ex potu aq̄ frie. Alia cā ex pte m̄ricis pōt eē defect⁹ menstruoꝝ: q̄a ꝓpter clausionē poroꝝ san. nō pōt currere ad fetuꝫ. Alia cā in m̄rice extis est m̄lta hūiditas: quia multe hūiditates corrūpūt ⁊ suffocāt se. ⁊ ipꝫ faciūt lubricari tā viri q̄ mulieris debilitādo ꝯtētiuā. Et h̄ sm̄ plurimū fit a frigore cū illa hūiditate cōmixto. Silr pn̄t debilitare ꝯtentiuā et attractiuā: q₂ tūc matrix nō pōt fortit̄ se. virile nec suū retinere: imo q̄d ibi venit lubricat. Alia cā in m̄rice pōt eē debilitas in ea q̄ aliqn̄ est a gñatiōe. aliqn̄ a tpe in se vel per colligātiā villoꝝ eius vel lacertoꝝ vt accidit aliq̄bus debilib⁹ ⁊ raris in ꝯploe. Alia cā pōt eē durities labioꝝ m̄riq̄ intrinsecoꝝ q̄ nō pn̄t vniri intm̄ sūt idurati: imo post coitū remāet os m̄riq̄ aptū ⁊ labunt̄ spmata. Et hec potest intēdū fieri a fricatē exteriori sedēdo sup marmore vel aliū lapidē frīn vel in aq̄ frida vl̄ remisse tepida: vt accidit q̄busdā in partu. ī tpe calo pōt etiā indurari ⁊ callosuꝫ fieri: ⁊ durū orifi^m m̄riq̄ ꝓpt̄ soluonē ꝯtinuitat̄ factā in tpe defloratōis vt puis accidit puellis: max^e si hō h₃ grāde balanū. nā tūc fit ibi cicatrix ⁊ duricies ꝓpt̄ quā lacerti n̄ pn̄t plicari nec claudere m̄ricē. Silr pōt accidere a vulnere vl̄ vlcere vel apate ⁊c. Alia cā male retētiōis seis pt esse mal⁹ situs m̄riq̄: vt si matrix m̄ltū declīet ꝯsus vnū lat⁹ vel aliud vel añ vel retro. Alia cā male retētōis se. pōt eē coit⁹ post coitū. aliū est caro neruosa vel callosa aut aliq̄ veruca in orifi° m̄riq̄ nō pmittēs ipaꝫ claudere. etiaꝫ nimia pīguedo in m̄rice vel in toto corpe impedit ꝯceptionē. ¶ Cāe sterilitat̄ in viris pn̄t eē mala ꝯ° cal'a vel fria hu. vel sicca excellēs ī vasis seminalib⁹ corrūpēs ipm se. vel ipm debilitās in eis. vn̄ asserētes dicimus q̄ hoies q̄ nīmo vtunt̄ coitu in iuuētute sua h̄nt vasa semiaria debilitata. ⁊ sic bonū se. nō pn̄t cōtinere nec gñare. Silr corruptio ꝯplonis eoꝝ sic accidit illis q̄b⁹ abscise sūt vene ret° aures vel ex fissura vesice vel ꝯge in extōe lapidis ab ea. vel si neru⁹ p̄ncipalis ꝯge vel aliq̄d de vasis semialib⁹ abscindat̄. Silr si testicl̄i fuerint emplati cū reb⁹ fris vt est iusq̄am⁹ papauer ⁊ filia. Silr lōgitudo ꝯge vel ei⁹ nimia breuitas. Pari modo debilitas mēbroꝝ p̄ncipaliū ⁊ mēbroꝝ digōis ⁊ paucitas spūuꝫ ⁊ debilitas corpis. Necessariū eīn est vt sint mēbra digōnis ⁊ mēbra spūum p̄ncipalia fortia ita vt fiat ꝯceptio. Diuersitas eīn viri ⁊ mulieris ī emittēdo seia ita q̄ vn⁹ emittit p⁹us vl̄ posterius altero est vna de cāis sterilitat̄. oꝫ eīn q̄ vterq̄ sil̄ seminēt suū semē. Alie autem cause sterilitat̄ ⁊ defectus coitus in viris iā fuerūt posite supius in caplo. 2. istius sexti libri. Similiter ⁊ cura opante dn̄o.

Signa sterilitat̄ ⁊ causarū eius. Primo sterilitas ꝑ seipam cognoscitur Nimia aūt calitas in viris cog̃scit̄ ꝑ tactū et qn̄ spma erit mulier sentit ipm nimis calidū et ꝑ cōplonem calam testiculoꝝ ⁊ ꝑ magnuꝫ appetitū coitus ⁊ est pilosus ⁊ valde cito partes genitales pilis coopiunt̄. Frigiditas aūt spermatis viri cognoscit̄: quia tarde erit et sine magna delectatōe et in exeūdo sentit̄ frīn et non multū appetit coituꝫ: ⁊ adest paucitas piloꝝ in genitalib⁹. Et si est hō cū paucis pil' ⁊ verecūdus int̄ femias cū tardo pulsu ⁊ p̄ria

remissa ⁊ raro ꝟga eius erigit' iā tūc res ē ma nifestior. Ex pte ꝟo mricis hec sūt signa si est ꝑpt malā ꝯplonē mriꝗ fridaꝫ adest paucitas mēstruoꝝ ⁊ retē^o ipoꝝ. ⁊ si aliqñ currūt sūt al ba nō rubea ⁊ cruda paucitas piloꝝ in pectie ⁊ in corpe tarditas in motib^9 ⁊ pigritia nō ap petit venerē nec emittit spma nisi valde mo dicū fritas in tactu in regiōe mrcis aīcessio ⁊ lōgusvsus fridoꝝ ciboꝝ potuū ⁊ cōiter sunt discolorate. Si mala cal'a ē cū sterilitatē adest paucitas mēstruoꝝ ⁊ cogscit' p pānū exsicca tū. vt dictū est in fluxu mēstruoꝝ. nā si ē citri n^9 sigt calitatē: si alb^9 fritatē. Et ē mulier cho lerica agilis in motib^9 iracūda sitibūda appe tens coitū multitudo piloꝝ in pectine pulsus velox cū tinctura vrine. Hūiditas cogscit' q̄a in coitu supabūdat illa hūiditas ⁊ ꝙ frie dele ctatōne vtriusꝙ. ⁊ cū h̄ adest liqditas ⁊ tenui tas mēstruoꝝ ⁊ mlta hūiditas fluit a mrice et si forte ꝯcipiūt: abortiūt qñ fet^9 icipit magni ficari. Siccitas aūt p paucitatē mēstruoꝝ ⁊ p siccitatē in ore ⁊ p fissurā labioꝝ ⁊ appetūt coitū sicut terra sicca appetit rorari cū rore ce li ⁊ sūt irascibiles extenuate ⁊ nihil eijcit seis i coitu. Sig' aūt cārū pmitiuarū q̄ ab extrinse co accidūt sicut est ict^9 obuia^o casus vulnus in mrice. Silr apa ꝟruca ⁊ caro addita ⁊ nimia pinguedo matriꝗ callositas i ea. silr breuitas vel longtudo virge ⁊ eius tortuositas. ⁊ simi liter motus laboriosus ex relatōe patientis ⁊ sodaliū possunt haberi.

Judicia in difficultate impgnationis ¶ Primo dicit aui. Mulier q̄ pepit ⁊ impgnat' min^9 infirma est ꝙ sterilis. verūtñ est debilioris corpis ꝙ ipa ⁊ veloci^9 fit senex. sterilis aūt ē plimarū egri. ⁊ tardat' ei^9 senect^9 ⁊ est iuuēis q̄si in plimo sue etatē. ¶ 2° dic' in eodē. c. de signis sterilitatē. Ois mulier q̄ mūdificat' supple a mēstruis si post mūdifi catione remāet hūidū a tali mrice lubricant' spmata. ¶ 3° q̄cūꝙ hn̄t fridas aut densas mri ces nō ꝯcipiūt ꝑpt fritatē. Et q̄cūꝙ hūidas hn̄t mrices nō cōcipiūt extinguit' eñ semē in eis. Et q̄cūꝙ mrices hn̄t siccas magi ⁊ ardē tes nō ꝯcipiūt. Indigētia eñ nutrimēti extin guit' semē. Quecūꝙ ꝟo tempiē hn̄t ex vtraꝙ moderate hui^9 gñantes fiūt. 5. amph. amp. 62 ¶ 4° voluit ypo. iudicare iviris dicēs sic. Silr aūt ⁊ in marib^9 aut eñ ꝑpt raritatē corpis vl' spmatis spūs extra fert' vt nō incidat semen aut ꝑpter densitatē diffundit' humiduꝫ extra Aut ꝑpter friditatē nō calefit ita vt ꝯgreget' ad hūc locū. aut ꝑpter calitatē hoc ipm fit. 5.

amph. amp. 63. ¶ 5°. callositas ⁊ cicatrix i ori fi^o vel collo matriꝗ exñs ⁊ ꝯclusionē eius post ꝯceptionē impediēs curationē nō recipiūt: q2 cicatrices curari nō pñt nisi maiores post ip sas nouit' fabricent'. Si tñ ꝯcipiat piclm ē fe tū exire nō posse ꝑpt impedimētū dilatatōis ¶ 6°. si pua sit itempies ⁊ corpus distempatū corpi ꝯrie q̄litatis se iūxerit possibile ē cōcipi Si ꝟo iūgat' sibi silī impossibile est. Si ꝟo fri gidū spma fridā vuluā inciderit ipossibile est concipi. Silr si siccū in siccā. silr in alijs ꝯplo nib^9 est intelligēdū. 5. amph. ꝯ^o 62. ibi. Quecū ꝙ fridas vel dēsas hn̄t mrices. Et sequit' ime diate. fridū ꝟo spma in matricē calidiorē ne cesse est vt incidat hūidius in sicciorē debꝫ eē oppositio vtriusꝙ alteri^9 modū nō excedere. ibidē. ¶ 7° dicit ꝙ mulier sterilis ⁊ vir nō ge nerās ex creatōe ⁊ ñ ꝯueniēs suo socio idiget pmutari ⁊ breuitas instrī. s. ꝟge vel matricis isti inꝙ medicationem nō hn̄t. ¶ 8° si orificia venarū p q̄ fluere debēt mēstrua fuerit clausa ꝑpter cicatrices remanētes post sanationeꝫ vulnerū vl' vlcerū vl' apatū vel ex eis matrix ē lenificata. oīa ista sūt incurabilia ⁊ nō opꝫ in eis laborare. snīa est amph. in loco alle^o. ¶ 9° dicit aui. ꝙ reliq̄ impedimēta ab istis regimē habēt ⁊ curationem. Alia iudicia ponunt' ab Aui. ex intētione alioꝝ ⁊ nō ex sua. Et h̄ est p^m iudiciū in isto ordine: ⁊ est decimuꝫ in ordine alioꝝ iudicioꝝ. ¶ Decimū ḡ iudiciū spma ma ris ⁊ femelle ponunt' in vase pleno aq̄ q̄libet p se et ex pte illius q̄d supnatat est sterilitas. ¶ Undecimū dicit ꝙ vterꝙ mingat sup suaꝫ virentē lactucā. ⁊ in illo est defectus cuius la ctuca desiccat'. ¶ Duodecimū dicit ꝙ si grana frumēti vel ordei vel fabe ponant' in duobus vasis ⁊ q̄libet eoꝝ migat i suo vase. ⁊ sic pmit tant' p septē dies stare ivria. ⁊ tunc si gña na scant' in aliquo eoꝝ ex parte eius non est ste rilitas. ¶ Ista tria iudicia vltima nō sunt ap probata. sed dicit Aui. ꝙ illa ⁊ alia multa po fuerunt que non sunt verisimilia: imo min^9 ꝙ ista. Sed nūc veniamus ad iudiciū ypocratis a cuius mēte ⁊ ore nullū fuit ꝑmulgatū men daciū ⁊ dicit sic. ¶ 13^m. mulier si nō accepit in vtero. velis aūt scire si accepit. i. si potest cōci pere cōtegens vestimētis suffumiga cum aro matibus deorsuꝫ. i. p os matricis cū emboto. et si quidē videat' transire odor ad os ⁊ nares p corpus cognosce eā ꝙ non ꝑpter se non ge nerat. 5. amph. amph. 60. Et sequit' in cōme to. est ergo culpa viri. ⁊ intelligit ga. de mirra et storace ⁊ silibus aromaticis calidis quoꝝ

fumus per totū corpus ascēdit quousq; ad os ⁊ nares perueniat a quibus cū odor nō ꝑfecte sentitur matrix opilatur ꝙ cū sit necesse ē non cōcipi vt iam dictū est in .3. iudicio. qꝛ matrices habēt depressas.i.opilationes ꝑ tales fumus aromatū ascēdere nō pōt. ¶14°.si mulieri purgatiōes nō exeūt rigore nec fe.supueniēte angustie vero.i.diuersi appetit⁹ vel irrōnabiles abomiatōes ⁊ defectiōes animi ei accidāt: reputa hāc in vtero hr̄e.⁊ cā est ſm Gam. in cōmēto qꝛ ī cōceptu orifim stol nocet. ¶15°. mulieri si vis scire si cōcepit qn̄ dormitura est mellicratū da bibere si quidē torsiōes circa vētrē habuerit: ꝯcepit. si vero nō: mīme 5°. āpho. am° 41°. ¶16°.dicit Serap. Et nō fit steril' mulier nisi ex corruptiōe cōpl'onis frie aut ex stipticitate q̄ accidit in orificio vasoꝝ matricis donec non annectant vulue ⁊ qn̄ nō adherent ei non mittunt ad eā nutrimentū cū ꝗ̄titate necessitat̄ fetus. ⁊ sequitur in sn̄ia ꝙ oīs mala cōpl'o excessiua nō ꝑmittit fieri impgnationē.

Curatio sterilitat̄. Et p° aliqui pauci cañ. generales sunt ꝑmittēdi. Prim⁹ est Haly de regali dispōne in 4° li° secūde ptis. Cū sterilitas cā male cōpl'onis acciderit eo disponat mulieris regimē qd̄ cōpl'oni ei⁹ aduerset cibis.s.⁊ medicamib⁹ siue potu sumpt̄ siue matrici īfusis oleis ⁊ ēpl'is ⁊ silib⁹ cauēdo ea q̄ malā cōpl'onē ꝯfortant. ¶2⁹ cañ. qꝛ cāe cōceptionē īpedientes vt plurimū sunt diuturne nec vir nec mulier cito lassent in medicinas suscipiendo nec medicus in ministrādo ꝯueniēs regimen cū cibis ⁊ potib⁹ ⁊ medicamētis saltē ꝑ vnū annū aut duos vterq; desistere nō debet. cōtinuata eñ vigēt intercisa ꝑeūt. ¶3⁹ flectēda est ꝯ° excedēs ad oppositū cōpl'onis sui paris. ¶4⁹. si īpedimentū cōceptiōis ab aliquo ſꝫ hūore in corpore vl' ī m̄rice exn̄te. corp⁹ pri⁹ purget deide a m̄rice residuo humoris extirpato in ei⁹ cōfortatiōe intēdere debemus. q̄libet eñ cā dicti īpedimēti euellenda est a corpore egrotātis. vt opilatio pinguedo mēstruoꝝ retentio. ⁊ silia. ¶5⁹. qꝛ in ītestis missuz m̄rici multū vicinat. si hu. in ea existūt egem⁹ purgatōe bñ ⁊ realit̄ operādo clisterib⁹ dꝫ euacuari. ¶6⁹. nō solū sufficit malū chimuz euacuare ſꝫ ⁊ patiētē cibis ⁊ potib⁹ euchimis male qualitat̄ cōtrarijs enutrire. ¶7⁹. est Serapiōis 5° sui breuiarij in ca° ꝓprio Si ī m̄rice fuerit apa vl' aliqd̄ aliō vl' alia notabil' egritudo: illa cōpetētibus adiutorijs est auferēda ¶8⁹. cañ. general' ꝗ̄tum ad lenitatē matricis est Arnaldi in suis parabol' Lenitas inatural' matricis quā muscillagines inferunt emēdatur īcisiuis ⁊ abstersiuis. ¶9⁹. ꝯcaua membra quoꝝ supficiē extrinsecam cicatrices vlceruz liniūt cōpetēter ponticis mordicatione carētibus incrispantur. ibidem Arnaldi. ¶10⁹. mulieres que impregnari desiderāt ab aceto ⁊ ab acrumibus sunt ꝓhibende. qꝛ acetuz feminis plusq; mascul' inimicat. qꝛ vulue nociuū ē. 3° regiminis acutorum cañ. 41. ibi: acetū femis ¶11⁹. null⁹ q̄spiā medicoꝝ cū corpis plectoria attētet m̄ricē purgare cū iniectionib⁹ vel pessarijs ante vl'es purgatiōes ꝑcedētes. Iste cañ. est Gal 3° tegl versus finē ibi. Si igit̄ totū corpus ⁊c. ¶12⁹. mala ꝯoe m̄ricis disturbāte cōceptionē si est sine mā sola alterana cū ꝯfortātibus mixta sufficiunt pro salute corpis ⁊ cōceptione celebrāda. ¶ Cura pticularis sterilitat̄ ꝗ̄tū ad sterilitatē ꝑcedentē ex pte viri satis fuit dictū in .c.2. huius .6l. lil. Si ēt mlier eēt multum fria nō hn̄s semē: ꝑ ea q̄ ibi dicta sūt possemus subuenire mīstrando spma generātia ⁊ vasa ꝯfortādo seminaria ſm magis ⁊ minus. Dicūt aliq̄ lōbardi ꝙ hedera terrestris in fasciculis in lecto ⁊ circa linteū posita facit hominē potentē in gn̄atiōe plis. Idē facit abrotanū. Reducendo igit̄ cās ꝑmitiuas ⁊ notas ad tēpiez ꝑ suū ꝯriū reuertamur ad cās m̄ric̄ q̄ vt pl'im st̄ friditas. ⁊ hūiditas vt dic̄ Aui. ⁊ hc̄ dupl'r. qꝛ vel simpl'r vel cōposite. dicit eni Aui. ꝙ cāe faciētes sterilitatē ⁊ difficl'tatē ipregnationis q̄ pn̄t recipe curationē sunt vtpl'imum frie ⁊ hūide. Et medicie q̄ faciūt ipregnatiōez tenēt se ex illa pte.i. in succurrēdo fritati ⁊ humiditati. ¶ Si igit̄ adest ꝯ° fria ⁊ hūida cū mā digerat mā cū cal'is īcisiuis ⁊ calefactiuis. Et ſꝫ talis sir⁹. ℞. radicis rubee tinctoꝝ enule cāpane radicis apij fenl ⁊ petro. radicis bistorte añ. ℥. iij. arthemesie sauine nepite m̄ricarie origani calamēti pulegij abrotani ysopi azerole mētastl costi dulc̄ samsuci añ. ℥. j. ⁊ ß. anisi maratri carui se. apij ⁊ petro. se. dauci cuscute añ. ℥. j. squināti calal aromatici. folij ameos siseleos. añ. ℥. ß. spicenarl spice celtice ligl aloes añ. ʒ. ij. mell' anthosati. lī. ij. ſꝫ sir⁹ q̄ īcidit hūores grossos viscosos ⁊ calefaciēdo m̄ricem alterat eius malā cōpl'onem fridam ⁊ apit opilationē ⁊ meat⁹ ⁊ subam ei⁹ attenuat. ¶ Deinde credendo ꝯsilio Aui. purget cū aliq̄ ex yeris vt geralogodion. vel yera rufini. vel cū istis pillulis. ℞. yerapigre Gal. ʒ. j. ⁊ ß. bn̄dicte. ʒ. ij. diagredij pulpe colloq̄ntide. añ. ℈. ß. forment̄ pillule cū sir° ꝑdicto ⁊ dent̄ mulieri eunti dormitū: dum tñ modicū cenauerit ⁊ lōge sit a cena.

Uel ℞ iste bolus qui capiatur in medio noctꝭ.
℞.turbith bene gūmosi.ʒ.j.agarici.ʒ.j.ꝛ ß.zin
ziberis.viridis.ʒ.j.icorpenť ꝛ ℞ bolus ꝙ capia
tur in medio noctꝭ.ꝛ pōt addi vel diminui ſm
vires.¶ In casu ꝙ essemus in hyeme ꝙ talez
ſirꝭ nō possemus facere qꝛ herbe nō īueniunť
virides nec habēt virtutem digerať materia
cū oximelle squillitico vel saltē diuretico ꝛ si
rupo de absin° mixꝭ cū apozimate an' marat'
carui cuscute ꝛ radicis bistorte. Et post potest
purgari bis aut ter cū isto electuario laxatiuo
℞.lini aloes xilobalsami carpobalsa' zinzibe
ris albi anisi aneti mēte sicce sisimbri aā.℈.ß.
pulueris diaturbith.ʒ.ij. esule.ʒ.iij. diacarta'.
ʒ.ij.panis cuccari.lꝭ.ß.fundať zuccarū cū aq̄
nepite ꝛ ℞ electuarium. Dum enim circa ista
operať medicus nō dimittat iterim vngere re
gionem mr̄icis cū oleis calꝭis ꝯfortatiuis vt ē
oleum nardinū ꝛ muscatellinū ꝛ oleū sambu
cinū ꝛ oleū de floribꝰ censsemini. qꝺ apud Aui.
vocatur sansucus ꝛ hoc ad alterandū eiꝰ malā
cōplexionem fridaz. Deinde ℞ talis particularis
purgatio mr̄icis.℞. absin' arthemesie sauine
rute aā.m.ß. mirre.ʒ.ij. pulpe colloq̄nꝭ.℈.j.℞
decoctio in vino cui addať sir' supradicti aliq̄
pars ꝛ mel ꝛ tepidū inijciať in mr̄icez ꝑ traic
ctorium ab.j.℥.vsqꝫ ab tres.ꝛ hec ꝯtinuentur
multis diebus:precipue post menstrua. Uel ℞
talis iniectio.℞.vtriusqꝫ policarie vtriusqꝫ cē
tauree tanaceti absint'.aā.℥.ij.pulpe colloq̄nꝭ
ʒ.iij.anisi.ʒ.ij.℞ decoctio in aqua ordei ꝛ adda
tur theodoricon emperiscon trifere magne si
ne opio.aā.℥.ß.℞ iniectio in matricē ſm q̄ti
tatem supradictam. Aliquas alias iniectiōes
posuimus in ca° de ꝓuocatione mēstruorū ꝛ
in alijs capꝭis que hic debēt notari. ¶ Fiat ēt
tale pessariū ad calefaciendū ꝛ purgādū ma
terias matricis a liquore ꝛ humiditate que in
ea ē.℞.pulpe colloq̄nꝭ grosso mō trite.ʒ.ij.ite
rioris cinamo'.ʒ.iij. distēpenť cū vi° cocto vel
bō maturo vꝪ cū oleo nardi° ꝛ cū coto submit
tatur in modū pessarij. ¶ Ad purgādum māin
matricꝭ ℞ talis iniectio.℞.radicꝭ cipi.℥.ij.mir
re.℥.j.pulpe coloq̄nꝭ.ʒ.iij.centauree.ʒ.ij. bdel
lij.ʒ.ß.℞.decoctio vsqꝫ redeat ad.lꝭ.j. ꝛ tepiꝺ
iniciatur.℥.iij.vel.iiij.ꝛ hec continuentur tri
bus diebus. ¶ Uel ℞.hec pessaria ad purgādū
matricem ab omni sorde humida ꝛ a mēstruis
si est necesse.ꝛ debet ea tenere in toto tempore
menstruorū ꝛ ante per duos aut tres dies.℞
yerapigre Ga' trifere magne sine opio benedi
cte.aā.℥.j.colloquintide gentiane spicenardi
anthos nepite sauine iuniperi ypicon aā.℥.ij.
nigelle.ʒ.j.ꝛ ß.incorporentur omnia cum suc
co mercurialis ꝛ melle ꝙ sufficit.ꝛ ℞ pessaria
ad formam indicis ꝛ inuoluantur in velo seri
cino ꝛ submittatur:vnum in die:ꝛ aliud in no
cte. Et vtatur interim metridato ꝛ tiriaca vel
trifera magna sine opio. ¶ Post purgationem
mēstruorū teneat per tres aut quattuor dies
ista pessaria cōfortatiua ꝛ vnitiua matricꝭ.℞.
thuris masticis.aā.℥.ß. mirre.ʒ.ij. gallie mu
scate nucis cipressi bistorte lapdani aluminis
iameni.j.de piuma.roß.rube.cinamomi gros
si.aā.ʒ.iij.sumach.ʒ.ij.℞ pessaria cū decoctio
ne nucis cipressi ꝛ mirtillorū ad formam su
pra dictaz ꝛ dimittantur fila in capitibus eo
rum. Et potest addi musci fini grana duo. In
istis tribus diebus post purgationē nō iaceat
cum viro:sed teneat in die vnū ꝛ in nocte aliꝺ.
¶ In introitu lecti ꝛ exitu ℞ hec suffumigatio
cum emboto.℞.gallie muscate alipte musca
te.aā.℥.j.musci ysparie.ʒ.ij.ligni aloes.ʒ.ß. bi
storte.ʒ.vj. saluie sicce.℥.ß. corticꝭ thuris.ʒ.iij.
Post tres dies cū suis noctibus iaceat cū vi
ro cessando ab oī opere medicinali pro tunc.
¶ Si aūt nō īpregnetur in toto illo mēse imo
cū iterū incipit hr̄e suos flores iterū reuerta
mur ad dicta pessaria mūdificatiua ꝛ cōforta
tiua:ēt ad purgationē vꝪez ꝑticularē ꝛ ℞ talꝭ
sirꝰ.℞.arthemesie matricarie sauine calamē
ti samsuci ypericon nepite.aā.m.j.an' marat'
siseleos ameos cuscute.aā.ʒ.iij. radicis bisto
te ꝛ rubee maioris.aā.℥.ß. liq̄ritie rase.℥.j. ci
cerum ru.p.ij.℞ apozima. Et post septem dies
purgetur.℞.diacartami.ʒ.iij.turbith electi.ʒ.
ß.zinzi'.℈.j.℞.bolus. ¶ Post purgaz per tres
dies ante flores si videtur esse plena sanguiea
℞ flōta de sofena. In tempore autez menstrui
teneat ista pessaria.℞.trifere magꝭ sine opio.
℥.j.ꝛ ß.pulpe colloq̄nꝭ bdellij.aā.ʒ.ij.se. iunipi
reubar'.aā.ʒ.j.succi ypicon qꝺ suff ℞ pessaria
ad formaz digiti indicis vt supradictū est sta
tim post mēstrua ℞ balneū de herbis supradi
ctis vel balneeť in aqua decoctionis corticis
mespuli ꝛ camoꝭ. Et exeunti a balneo deť tri
fere maꝭ sine opio.ʒ.j.ꝛ ß.ꝛ h̄ ꝯtinuet ꝑ.ʒ. dies
bis in die nāli nō cōiungendo se viro. ¶ Et ℞
talis suffumiga°.℞. thuris masticꝭ mirre aā.
℥.ß.bistorte.℥.j.vel ℞ suffumigiū supdictum ꝛ
coeat in nocte semel tm̄ ꝛ pꝰ abstineat ꝑ.ʒ. dies
ꝛ in illis tribꝰ diebꝰ balnei teneat ista pessaria
cimi' torrefacti: nucꝭ muscate: nucꝭ cipssi.aā.ʒ.
iij.garioff.ʒ.j.℞ pul'.ꝛ incorpeť cum caricꝭ.ꝛ ℞
pessariū. ¶ Mulier aūt in ꝓsequendo ista pōt
vti aliq̄bus fecūdātibꝰ ipsam ꝛ matricis dige

ftiuam ꝯfortātibus ſicut eſt iſte pul'. ꝛ electua rium. ℞. ʒin ʒ' al. gariofi galange ʒedoari piperis longi añ. ʒ. j. et ß. flor cinamomi interioris ci namomi añ. ʒ. ij. nucis muſcate. maċ grano ꝝ paradiſi cardamo' añ. ʒ. j. ligue auis nuq̄ indi ce ligni aloes añ. ʒ. ß. cubebarū ſiſeleos biſtor te ſanſuci calami aromatici raſure eboris añ. ʒ. iij. ꝛ bis duplū de ʒuc°. ꝛ ꝭ pul'. ō quo poteſt ſumere in roſtita panis et in iure galline. vel poteſt fieri claretū et ſimilia. Uel poteſt fieri electuariū in tabulis vel ad modū opiate. Itē fiat electuariū tale. ℞. pulueris diāthos pul'. diacamerō pul'. damargaritō. añ. ʒ. j. ꝛ ß. ʒuc' quart. iij. fiat elec^m addaꝭ raſure eboris. ʒ. ij. ¶ Et ſemp p̄terq̄ in balneo: poteſt portare ħ empl'z ſupra regionē m̄ricis. ℞. empl'i ceronei ʒ. ij. lapdani depurati. ʒ. j. et ß. gallie muſcate alipte muſcate añ. ʒ. ß. malaxenꝭ oīa cu3 oleo nardino ꝛ fiat empl'm rotundū ꝛ porteꝭ inter pectinē et vmbelicū. ¶ Si aūt difficltas imp gnatōis ē cū ſubtilitate humor illi humores purgenꝭ. ꝛ vtaꝭ regimine ꝯtrario illi cōpl'oni et vtaꝭ lactuċ ſpinargijs ꝛ vino lmphato cū aqua ꝑbullita. ꝛ vtatur offis in iure de bonis carnib' ſine ſpēbus. Et ꝭ fomīa iuxta ꝯenue nementiā particulariū. deinde cū cibis ꝛ poti bus ꝛ medicis oppoſitis illi cōpl'oni. ꝯpl'o no cens adequeꝭ ꝛ ſup̄ matricē ponanꝭ empl'a ꝛ ceratoria eq̄lis cal'itaṫ. i. nō excellētia in cali ditate nec frītate. ꝛ in eis ponanꝭ ſucci ꝛ mu ſcillagines ꝛ olea aliqualꝛ frida mixta cū aro matib' fris ꝛ cal'is mixtis ſiml': q2 matrix to talꝛ fris nō indiget: q2 de ſui nā neruoſa eſt ꝛ fria. Et denꝭ illa q̄ a ꝑpetate faciūt ad impre gnationē vt ē vrina cameli ꝛ limatura eboris ꝛ ſiſeleos ꝛ conforteꝭ matrix cū ſtiptiċ fridis mixtis cū aliq̄bus cal'is. ¶ Si aūt impedimē tū ꝯceptōis fiat a vētoſitate ſicut dictū eſt in ventoſitate m̄ricis vtaꝭ dianiſo diacimino ꝛ vtaꝭ aniſo maratro ꝛ carui mixṫ cū ſeſe api ꝛ rute in elec°. vel al'r cū aqua apitiua radicū ꝛ ſeminū apitiuor. Iſta em̄ ſūt vt origa^m agn' caſt' flores ꝛ ſe. ei' cima^m ꝛ gith ꝛ bacca lauri et ruta cōſumūt vētoſitatē int' ſumpta ꝛ exte rius applicata. ¶ Siccitas aūt ſi fuerit in cā: talis nō indiget nimis cal'is: q2 talia ꝯſumūt hūiditatē. ꝛ ſic amplı' corp' deficcat ꝛ m̄rice3 ꝭ talis vtaꝭ dieta reſumptiua vrēdo cal'is fa cilis digōnis ordea°. ſ. ꝛ auenato ꝛ puis pull' bulliṫ ꝛ puis piſcib' ſq̄moſis de aq̄s mūdis ꝛ ꝭ cliſte^a mollificātia ſicut illa q̄ fiūt de deco ctōne capiṫ ouis vel agni vel herbis cōib'. Et ſil'r cliſte^a humectātia cū oleo viol'. et ſil'a. Et peſſaria ſil'r humectātia de radō euiſti ꝛ pigue dine anſeris ꝛ butiro. ꝛ vtaꝭ etiā lacte capno. Et capiat res hūectātes. i. ipinguātes vt ſunt amigō ꝛ grana pini q̄ nō ſolū in ipinguando remouēt malā ꝯpl'onē ſiccā: imo etiā ꝯfortāt neruos ꝛ mēbra neruoſa ꝛc. ¶ Si aūt eſt a de bilitate m̄ricis ꝛ villor ei' os cōfortare villos et lacertos eius deficcādo humiditate3 eius ſi aliq̄ ibi fuerit. Et hoc fiet cū ſtipticis cal'is et ꝯfortatiuis. Et ſi aliq̄ cōiceꝭ fritas iſta ſūt cō fortatiua in cā fria. ſ. ambra thus ꝛ cortex ei' maſtix lignum aloes gariofi nux muſcata ſal uia galāga calam' aromatic' maċ cardamo mū ꝛ teneaꝭ regimē qō fuit dictū in cā fria ꝛ humida. ¶ In cā aūt cal'a valēt ſtiptica frida ꝯfortā^a cū aliq̄bus cal'is. Stiptica aūt frida ſunt cornu ceruinū vſtū ꝛ lotū cacabre a caſꝭ ypoq̄ſtiō. oſtracea cōbuſta galle bol'ar^c ꝯſan dra. terra ſigillata pſidia balauſtia glandes ꝛ cupulle earum ꝛ fruct' ꝛ cortex meſpuli ꝛ cor tex ſorbe cortex bugie mirta ꝛ mirtilli. Et cū iſtis miſcenꝭ res ſupdicte. ꝛ ꝭ peſſa^a ꝛ vnguē^a et ſil'a. ꝛ ꝭ empl'a mixta cū iſtis ꝛ illis ſtiptiċ cōfortatiuis. ¶ Si ꝑpꝭ m'ltā pinguedinē aliq̄ nō ꝯcipit vel nō poſſet ꝯcipe vtaꝭ regimie ex tenuatiuo ꝛ exer° multo cū ꝑcimonia victua liū ꝛ pot' vini maturi ꝛ ſpiſſi. Et vitet ociū et dormitionē diurnā: dimittat oīa balnea niſi nālia. Et vtaꝭ ſtuphis ſiccꝭ ꝛ purgeꝭ frequent ſicut fuit dictū in cauſa fria ꝛ humida. Et vta tur cliſteribus acutis ex rebus calefaciētibus et exſiccātibus: in q̄bus ponanꝭ yere. deinde fiant remedia dicta in cauſa frigida ꝛ hūida. ¶ Si ſtrictura orificiꝭ matricis fuerit in cau ſa ſterilitaꝭ. Dicit Aui. q̄ fiat radius ſiue ma dalio lōgus aliqualꝛ de ſtagno ꝛ vngaꝭ cum vnguētis lenitiuis ſicut eſt agrippa ꝛ dialtea ꝛ īmittaꝭ in vuluā frequēter ꝛ paulati3 aug menteꝭ ꝛ in magnitudine donec os matricis largū fiat ꝛ multis vicib' balneeꝭ. Et diċ aui. q̄ iſtis multū valēt iniectōes in matricē cum traiectorio de reb' humidis cū aliq̄n hoc ꝑce dat a ſiccitate m̄ricis ꝛ fiāt peſſaria de radice euiſti cocta ꝛ incorpata cū coagulo leporis ꝛ butiro. Et v3 iniectio cū lacte in m̄rice ꝛ vſus raſure vl' limature eboris vel ſiſcleos ꝛ biſtor ta faciūt feminā eē fecundā. Peſſariū factu3 de oleo balſami multū v3 ꝛ de oleo de been et de oleo de lilio. Et ſil'r peſſariū factū de blacṫ biſanċ cum muſco ꝛ cipo ꝛ ſpica ꝛ aneto ꝛ ori gano ꝛ yſopo ꝛ bdellio cu3 toto ꝛ nuces cipſſi ꝛ bacca lauri ꝛ folio ꝛ cordumeno. Et ex om̄i calefactiuo ꝛ ſtiptico ꝑpe dicit Aui. ꝛ aliꝭ ſil'r

¶ Cū istis remedijs q̄ infra sequunt̄ multe ꝓ be mulieres effectū desideratū cōpleuerunt. ꝛ ꝑus in sterilitate exūtes post istoꝝ vsus fecū de facte sūt p̄cedētibus vsibus req̄sitꝭ. Post q̄ p̄mo ℞ tale elec^m. ℞. pulueris diābre. ℥. ß. ambre grise. ʒ. ij. pulueris pliris cū musco pulueris diathos cū musco pulueris diagalanḡ añ ʒ. ij. cinamo' el'cti. ʒ. iij. rasure eboris. ʒ. ij. se. siseleos. ʒ. j. ʒuc'. ℔'. ij. et ß. ℞ elec^m ꝑ bolos pōderantes. ℥. v. De isto elec° capiat omi maneȳnū bolū. ꝑus tñ bibat de aq̄s infrascriptꝭ. v. coclearia argēti. ℞. aq̄ rubee maioris aq̄ artheme sie añ. ℔'. ij. aq̄ ysopi aq̄ nepite añ. q̄rteriuȝ. j. misceant̄ ꝛ ponant̄ in vase vitreo. ¶ Empl'm qd̄ multū iuuat ad ꝯfortatōēȝ mr̄iꝗ ꝛ ꝯceptionē. ℞. lapdani depurati. ℥. ij. thuris mastiꝗ añ ℥. ß. spice' gariofi ambre grise añ. ʒ. ß. cere qd̄ sufficit. ℞ empl'm malaxādo cū oleo nardino et extendat̄ sup pannū nouū rubeū de seta et nō coopiat̄: ꝫ portet̄ a femia inter vmbelicū ꝛ pectinē. ꝛ vȝ añ ꝯceptionē ꝛ post. ¶ Pessariuȝ haly. in. 8. li. 2^e ꝑtis. ꝙ ꝯfortat mr̄icē ꝛ ꝯceptū adiuuāt. ℞. alūis de pluma. ʒ. ij. sumach croci mirre ʒilo aloes añ. ʒ. j. tere oīa diligēter et cū melle liq̄fac ꝛ lanā in oleo roꝭ infunde ꝛ exp̄me. deinde facto pessario in p̄dicto melle intinge ꝛ submitte post mēstruoꝝ purgationē. ꝛ ꝭ faciat trib' dieb' ꝛ sic ad coitū accedat. Aliud pessariū eiusdē. Sume fel lupi ꝛ leonis ꝛ accipitris ℞ pessariū cū lana. Aliud sume fel leporis ꝛ fimi ei' ꝛ mellis añ. ptes eq̄les. ℞ pessa^a tribus dieb' medēdo q̄ȝ mulierē singl'is dieb' puluere rasure eboris. ¶ Pill'e Gal. q̄s recitat Haly. ℞. aloes epati' metalli glauci. i. bdelli pulpecolo^c agarici diagredij añ. ptes eq̄les ℞ pille ꝛ det̄ exagiū. j. Jste pill'e valēt sterilibus fris flatiꝗ vbi ml'ta fria abūdat mā. ¶ Suffumigiū eiusdem haly. de q̄ dicit ꝙ si sterilis eo suffumiget̄ ꝯcipiet. ℞. aspalti fimi leporis pigāi sicci añ ptes eq̄les. ℞ pul' ꝛ cū cera fiāt trocisci ꝛ cū emboto mulierē suffumiga exptū est dicit haly. Alia vapatio ꝛ vȝ in cā multū hūida. ℞. arsenici rubei mirre nuc̄ cipssi storacis liq̄de arill' baccarū lauri añ. ptes eq̄les. ℞ trocisci cū vino ꝛ fiat vapatio post purgationeȝ menstruoꝝ q̄m ꝯcipiet. Aliud ꝓbatū ꝭm ip̄m ℞. safrani amomi spice' mellilo' añ. ʒ. iij. folij indi cardamomi añ. ʒ. ij. adipis āseris ꝛ capni et galline vitelloꝝ ouoꝝ bullitoꝝ añ. ʒ. ij. olei nardini. ʒ. j. ℞ pessaria cū lana nō lota. pessarisa tribus dieb' ꝯtinuis post mēstrua. Aliud eiusdē. ℞. safrani mastiꝗ storaꝗ cala^e. añ. ʒ. ij. folij. ʒ. j. cere olei nardi' ꝛ roꝭ añ qd̄ sufficit. ℞ pessaria. ¶ Clisteris assigna°: ꝙ ꝯcept' ꝑdest ꝑuatōi si ex hūiditate fiat q̄ sp̄ma lubricet ꝫ haly ibidē. ℞. gallarū mirtilloꝝ liq̄r balausti añ. ℥. j. ℞ decoc° in q̄ dissolue galliemuscꝗ. ʒ. iij. alipte muscꝗ. ʒ. j. ꝛ ß. ℞ iniec° ad. ℔'. ß. ꝓ traiec^m Oleū sambuci ꝛ oleū de lilio valēt.

Declaratio in difficultate im̄pgnatōis.

¶ Primo intelligēdū ꝙ mulieres q̄ multū ꝛ freq̄nt̄ ꝛ cū diuersis viris coeūt: vt sunt meretrices cōes raro cōcipiūt. Et p̄ma cā est: q2 ip̄e rōe nimij coit' hūt sua vasa seminaria multū debilia. ꝛ sic semen reddit̄ ineptū ꝯceptōni. Scd̄a cā q2 meretrix rōe nimie ꝯfricatiōis mēbroꝝ viriliū lubrica et q̄si callosa efficit̄. Tertia cā: q2 qd̄ vn' facit alt' destruit. Quar^a q2 ip̄e ꝯ̄uis sepi' supponātur tñ q̄si cū nullo recipiūt cōplacētiā ꝛ sic raro ꝯcipiūt. ¶ Scd̄o dubitat̄ quō vir vel mlier pōt coḡscere post actū coit' si ꝯcepit. Primuȝ signū est: q2 si post coitū mulier sentiat frig^s dolorē vl' ḡuedinē circa renes ꝛ sub vmbelico signū est q2 ꝯcepit. Scd̄m si paucū aūt nullū semē emittit exvuluā est signū ꝯceptōis. ꝛ tūc matrix ꝙ̄tū ad orificiū est sicca. Ter^m si vir cū muliere coiens virgā suā sentiat suggi ꝑpter clausurā quā facit mr̄ix ꝛ stricturaȝ. talis v͛ga remanet quasi sicca sine hu. tūc est signū cōceptionis. Nā post cōceptū matrix nimis claudit̄ vt dicit ga. 5. de morbo. c. 5. Jn hec verba. matrix sola v̄tute expulsiua efficax est fetum ꝯceptū expellere q̄ fetus cū ꝯtinuis nouē mēsibus ꝯtineat̄ intm̄ os mr̄icis interiȝ ꝯstrigit̄ inter': vt nec acumē acus penetrare queat et ḡuitatē eius ꝛ extēsionē in ꝭ tpis spacio ꝯtiet hec ille. De signis aūt ꝯceptōis stāt v͛sus egidij tales. Matrix sicca ven' sopita reten^e flux' Discolor affect' vomit' cōpssio virge. Māme grossities ꝛ pturba° vētris. Ex mellicrato cōceptus signa ꝓbant̄. ¶ Utrū autem concepit masculū vel femellā stant v͛sus sill' eiusdem. Cōceptū maris insinuat splēdor faciei. Mēbroꝝ leuitas spissi ꝯcretio lactis. Atꝙ tumor vētris in dextera pte rotūdus. Femineū sexū ꝯ̄ria signa demōstrant. Jn v͛sibus egidij ibidē etiā ꝯtinet̄ ꝙ ꝯ̄ceta al. ꝑuula in vrina ondūt ꝯceptū vel guttā sic ī̄mittit̄ gutta regnare ꝑ alba minuta. Qd̄ si mlier fuerit: nō alteꝝ tibi deerit. Quin vl' ꝯcept' assit vl' labor iept'. ¶ 3° sciēdū ꝙ vna de cāis difficl'tatꝭ ꝯceptōis ē lōga sepa°a viro suo. nā aliq̄ recedūt ab vxore ꝛ ꝑ lōgū tp̄s. vñ si talis mlier vultviuere caste ꝛ nō coḡscit virū mulier refrigerat̄: q2 nā obliuiscit̄ se ḡnare. ꝛ post tp̄s efficit̄ difficil' ꝯceptō

nis multū igit' iuuat ad cōceptū si vir blādia
tur mulierē v̄bis tactu ⁊ ope vt ipe ab ea dili
gat vt op⁹ cōpleat' nature. ¶ Quarto nota ꝙ
aui. ponit regimē masculinitat͡ꝫ.i. ad gn̄andū
masculos ꝙ ibi poteris notare. verūtn̄ dic̄ ꝙ
si mulier ꝯcipit a die ablutōis.i. pfecte purga
tōis vsꝗ ad q̄ntū ꝯcipit masculū. Et si a q̄nto
vsꝗ ad.8. ꝯcipit feminā. Et si ab.8. vsꝗ ad.12
ꝯcipit masclꝫ. ⁊ si post istū terminū tales fiūt
hermofroditi. Et sic videt' ꝙ termin⁹ bone et
vere ꝯceptōis ē a die ablutōis vsꝗ ad.12. dies
īclusiue. Et sic ex dict͡ꝫ istis notat' ꝙ mulieres
post purgatōeꝫ viris ꝯiūgi nō debēt nisi pus
lauet'. ¶ Quīto sciēduꝫ ꝙ q̄nis matrix de sui
nā ⁊ ꝯstrictōe sit fria qꝛ neruosa ⁊ neruis con
texta vt dicit aui. attn̄ pōt intd̄ū supcalefieri
rōne male ꝯplōnis cal'e toti⁹ corpis vl' neruo
rū circūstantiū. ⁊ iō ad remouēdū illā malam
q̄litatē siue ꝯplōnē debem⁹ vti reb⁹ fris nō ab
solute ſ; tpate q̄bus aliq̄ ꝯfortātia cal'a misce
m⁹ tā in cibis q̄ in medicis oleis ⁊ vnguēt͡ꝫ ⁊c.
qꝛ frm̄ inimicū est neruis ossib⁹ ⁊c. Si eni mi-
scem⁹ cal'a cū fris ⁊ ꝯfortatiuis nā segregat ⁊
vtit' fris ad alterādū ei⁹ malā ꝯplōnē. Et vtit'
cal'is ad ꝯfortatōeꝫ ⁊ receptōeꝫ eius. ¶ Sexto
intellige ꝙ mel⁹ tp̄s ad impgnādū mulierez
sanā est post mūdificatōeꝫ ⁊ ablutōeꝫ. qꝛ tunc
ſm aui. in signis sterilitatis matrix ē mūda ⁊
sine hūiditatib⁹ ex̄neis. Et si tūc os m̄ricis re
manet hūid̄: signū ē ꝙ matrix ꝓ tūc iepta est
ꝯceptōi: qꝛ lubricare facit spma ⁊ ipm nō reti
net: imo tūc idiget adiuto° exsiccatiuo. ¶ Se-
ptimo scias ꝙ m̄lieres q̄ nō ꝯcapiūt āgustiat'
freq̄nt' ⁊ sūt morbide ꝑp' retētionē supfluita
tū. etiā qꝛ hūiditates earū nō ꝯsumunt' in nu
tritōe ēbrionis nec in purgatōe q̄ solet fieri ī
ptu. Et h̄ etiā dic̄ ga.6. d̄ int'. c.4. aucte pl'ois.
verūtn̄ mel⁹ ꝯuāt iuuētutē suā intm̄ ꝙ ī ma
ioꝛi tp̄e vite sue appēt iuuenes. ¶ Octa° q̄rit'
vtrū femīe macre sint maḡ apte ad impgnan
dū q̄ pingues. Et videt' ꝙ pingues sint maḡ
apte: qꝛ defect⁹ spmat͡ꝫ est cā faciēs difficulta
tē impgnatōnis. ſ; talis defect⁹ maḡ repit' in
macris q̄ sūt sicce. ¶ Oppo^m dicit phs in lib.
de gn̄atōe aīaliū. ⁊ pbat' rōne: qꝛ sic est de sp
mate mulieris ⁊ viri: ſ; viri macri pl⁹ abūdāt
in spmate. vt dicit Arist. ibideꝫ. igit' mulieres
macre ⁊c. Pro qōne nota ꝙ duplex est pigue
do. vna est pcedēs a bona digōe forti a bono
et forti caloꝛe nālī. ⁊ ista potius dꝫ dici bona
hitudo q̄ pinguedo. ⁊ ista est cal'a ⁊ humida.
Et cū tali pinguedine bn̄ abūdat spma ⁊ men
strua in magna q̄ntitate fluūt, ⁊ ista de se ē ap
ta impgnatōi. Alia est pinguedo cāta ab indi
gestione facta a debili caloꝛe naturali qui in
oꝛe medici vocat' fritas: q̄ aliq̄n vocāt frigidū
illud quod est remisse calm̄. Et ista ꝓpe vocat'
pinguedo vel crassities. ⁊ de ista dic̄ ypocras
Crassi valde ſm naturā ⁊c. ⁊ ista est frigida ⁊
humida. Et ista sepe est cā sterilitat͡ꝫ: qꝛ vt plu
rimū tales frigidas ⁊ dēsas hn̄t matrices: q̄a
matrix sequit' vt in plurib⁹ cōplōnē mulieris
cuius est. Sil'r macies est duplex: qꝛ q̄daꝫ est
in cōplōne frida ⁊ sicca vel cū cōplōne cal'a ⁊
sicca talis macies si in vltimo fuerit est causa
sterilitatis vt dicit ypo. ⁊ ga.5. amph. canon.
et ꝯ°.63. ibi sil'r ⁊ in uarib⁹. Alia nō ē excedēs
que venit ex cōsumptione supfluitatū cū bōa
digōne post exercitia. sicut accidit laboꝛato-
rib⁹ circa campestria ⁊ agonista exercitia. Et
ista talis macies dum nō sit vltimata nec cuꝫ
fame nec alio malo regimīe ista est causa fe-
cūditatis. Ideo isti laboꝛatoꝛes ⁊ laboꝛatri-
ces plus abūdant in ple q̄ reges nec burgen
ses ⁊c. ⁊ hoc de questione.

¶ Caplm̄.20. de difficultate partus.

c Causa difficultat͡ꝫ ptus aut est ex muliere pgnāte. aut
est rōne fetus. aut est rōne m̄ricis
et orificij eius: aut est rōne secūdi-
ne: ⁊ aliq̄n pōt eē rōe mēbroꝝ vicinoꝝ: ⁊ aliq̄n
ꝓpter defectū obstetric͡ꝫ. Et declarat͡ꝫ istis po-
teris cogscere cām difficultat͡ꝫ ptus. Si g̃ ē ex
pte mulieris h̄ est qꝛ mulier ē debilis ꝓpter
aliquā ꝑteritā egri. aut ꝑnīte aut ꝓpter famē:
aut qꝛ ē puella ⁊ cepit an̄ q̄ deberet. sil'r si ē ti
mida aut qꝛ nō est ꝯsueta impgnari et forte ē
iā annosa ⁊ nunq̄ fuit impgnata nisi ista p^a
vice ⁊ lacerti sunt iā indurati ⁊ nō bn̄ dilata-
biles ꝑp' duritiē ⁊ ꝯsuetudinē. ⁊ in talibus ē
maioꝛ timoꝛ vt dic̄ aui. ⁊ vehemētioꝛē doloꝛē
patiunt' ꝑp' violētiā. aut qꝛ est m̄ltū pinguis
rōne cui⁹ vulua reddit' stricta. Qn̄ aūt pgnās
infridat' a frigoꝛe exterioꝛi coartat' ⁊ stringit'
vulua ⁊ ptus difficilis efficit'. Fet⁹ pōt esse cā
difficultat͡ꝫ ptus. nā fet⁹ femine⁹ difficili⁹ exit
masculo. Aut fet⁹ ē magn⁹ ſm se totū aut q̄a
hꝫ magnū caput: aut qꝛ puus ⁊ debilis ⁊ non
potēs se mouere nec iuuare se ad exitum. Aut
qꝛ hꝫ duo capita: aut qꝛ est moꝛtuus aut quia
sunt in se fet⁹ geminati ⁊ siml' ꝯiūcti: aut duo
aut tres. Et de duobus coꝛpib⁹ in vno trunco
nat͡ꝫ visum fuit q̄ ab anchis inferi⁹: ⁊ v̄sus su-
pius duo capita duo oꝛa.4. brachia et.4. ma
nus: vn⁹ annis ⁊c. Et vn⁹ ꝑus moꝛiebat' ⁊ fete
bat, alter autē posterius sinal'r moꝛtuus fuit.

Alia causa potest esse: q̄a pes vel manus exit p̄us capite. ¶ Difficultas ptus facta ,ppt ma= tricē hoc est aut quia est nimis p̄ua aut nimis sicca non habēs in se humiditatē ad faciendū lubricitatē: aut quia habet a creatoe strictum orificiū. vel quia in collo vel orificio sui fuit vulnerata cicatrizata ꝛ cicatrix nō pōt dilatari. ꝛ hoc ptiet ad causas p̄mitiuas aut ,pter alias egritudines in ea. Illa aūt que fit ,ppt secundinā est. quia illa est fortis ꝛ grossa ꝛ nō potest rumpi in hora ptus ꝛ nō fit aliqua euacuatio humiditatū ꝛ supfluitatū ibi existētiū. Aliquādo fit ptus difficilis ,pter cōstipatio= nē factā in intestinis ex qua sequit cōstrictio orificij matricis. Et hic cognoscit intellectus q̄tum iuuat ad partuꝫ facilem tenere ventrē larum ꝛ orificiū matricis humid̄ ꝛ corp⁹ forte cum v̄tutis confortatiue.

Signa si est ,ppter causas p̄mitiuas: vt q2 fuit vulnerata vel vlcerata i collo matricis ꝛ habꝫ ibi cicatrices. simil'r si est ,ppter frigus exterius aliquo modo acq̄situs hoc scit ex iudicio patiētis. Si est ,ppter debilitatem p̄gnantis scit quia de se videt esse debilis ꝛ laxa stando pregnans vel ante habuit aliquam egritudinē. vel si fuit passa famē vel quia ꝯcepit multū cito anteq̄ esset adulta in etate. sil'r si timet nimiū. pari modo potest sciri si est annosa q̄n recipit maritū vel fuit imp̄gnata. Si aūt est ,ppter pinguedinē ex habitudine et cōplone cognoscit. Si aūt est ,ppter debilitatem fetus: hoc p debilitatē mot⁹ eius cognoscit: quia tarde ꝛ debil'r mouet ꝛ raro ꝛ quādo mouet: mouet lente. Et si fetus ē mor= tuus scitur p ōimodam cessationē motus et p frigiditatē ventris ꝛ lateris ꝛ ḡcilitatē oclor̄ p̄gnantis ꝛ alba oculor̄ fiūt fusca. Et illd̄ qd̄ p inferius emittit est fetidum ꝛ anhelitus est fetidus. Et adest magnus dolor ꝛ grauatiuus circa vmbelicum. Et adest fe. lenta ꝛ discolo= ratio faciei. Et fetor anhelitus est ,pter ascē= sionem fumor̄ fetidor̄ ad os ꝛ nares. imo ip samet sentit fetorē dictū. Magnitudo autem fetus p̄sumit: q2 pater est magnus ꝛ mater est parua ꝛ adest magnitudo vētris p̄gnantis et mulier grauis est in motu. Quādo autē oīa ista deficiūt ꝛ mater est fortis facilis mot⁹ et fetus mo'ad exituꝫ: ꝛ tamē ptus est difficilis. Tunc est signum q̄ secūdina est fortis et tunc non exit aliqua aquositas nec supfluitas ꝛ p̄= gnans multum laborat. Quādo autē partus reddit difficilis: q2 aliqd̄ membrū p̄us exit q̄ caput pꝫ ex seipo. Siccitas matricis p siccitatem prегnātis cognoscit: q2 est macra sicca sitibunda agilis lubricosa ꝛc.

Iudicia primo iudicamus q̄ si mulier q̄ in .25. anno vel post est p̄gnata deinde imp̄gnata est vel si est infra .25. annuꝫ imp̄gnata. talis inquā cuꝫ difficultate pariet p̄mogenitos suos. ¶ Scd̄o sil'r si p̄gnans est mulier pinguis multū cū difficultate ꝯcipiet et pariet. ¶ Tertio si dolor descēdit v̄sus inferius cū fortitudine genitricis ꝛ bonitate an= helitus in muliere mediocris habitudinis et etatis. oīa ista signāt facilitatē ptus: quia q̄n dolor est ,ppe vuluam iam lacerti dilatātur p̄ p̄ntiam embrionis ,ppe ianuā existētis ꝛ cito exibit ille nouus calamitatis mundi socius. ¶ Quarto si dolor declinat v̄sus anchas ꝛ posteriora ptus est difficilis.

Cura difficultatꝫ ptus. In p̄mis postq̄ tps pariēdi appropinquat mulier teneat in bono regimine ꝛ dieta euchimia cauēdo a frigore exteriori ꝛ capiēdo cibos mlti nutrimēti vt sunt aues cāpestres oua sorbilia et iussella ex eis facta cū bonis sp̄ebus sp̄alit cū multo cinamomo ꝛ aliqua quātitate croci et vino aromatico maturo. Et vēter teneatur laxus sine ꝯstipatōne cū cibis specialibus ad hec. Et cū ad hoc mag̃ appropinq̄t tps fere p̄ sex vel octo dies: aliq̄n balneet p̄gnās i aqua dulci vt lacerti a calitate ꝛ hūiditate aq̄ relaxent. ꝛ vt mollificet matrix ꝛ vulua. Et i isto casu dicit Rasi. Et p. j. mensem ante incipiat balneari ꝛ non longe moret in eo. Et si vis vt balneū sit mag̃ mollificatiuū coquat in dicta aq̄ bismalua viol'. ꝛ brācha vrsina ꝛ se. lini. et silia. ꝛ cū istis vtat bono exercitio ān prādiū. Dū aūt appropinq̄t ptus ꝛ dolores incipiunt conuocet obstetrix sapiēs ꝛ bn̄ videns et cuꝫ digitis ḡcilibus ꝛ vngat pectinē ꝛ vuluam et ptes vicinas cū mixtura butiri ꝛ oleo oliue ꝛ axūgia galline ꝛ anseris. Et si forte sunt trāsacte .4. hore q̄ nō comedit: ꝯfortet iussell' suprādictis ꝛ cū bono vino odorifero ꝛ alīs cuꝫ aliq̄ restauratiuo cordiali de diamargarito ꝛ rosata nouella. Et femina iaceat resupia dilatando coxas vnā ab alia separando. ꝛ obstetrix pānos applicet ne frigus incidat ꝛ tunc im= pellat fortiter cum forti attractōe anhelitus. Et hec frequenter faciat. Et si secundina post sufficientē morā nō frangat obstetrix cū digitis ꝛ vngulis ipam rūpat vel cū p̄uo cultello. Et si per ista nōdum exit, puocet sternutatio. Et postq̄ sic steterit per mediā horā et infan= tulus nō facit similitudinē descēdendi: subito

surgat et stet pedibus et ascēdat per grad⁹ et descendat cum violētia et obstetrix iterū iungat et faciat officia supdicta. Si forte pregnās laborat amplius et nō pōt liberari semp cōforta eā mō supradicto et nō obliuiscaris ei⁹. Et iterentur vnctio et alia remedia supius dicta per iterualla et obsterrix cū suis q̄nq̄ digitis vnctis et punctis dilatet orificiū matricis q̄ntū poterit. ¶ Autores ponūt aliq̄ pessa ad dilatandum orificiū m̄ricis. Et Gordo⁹ ponit istud et dic̄ q̄ facit facilē partū sine timore aborsus. ℞. ysopi radicis lilij origani calamēti. aā. ℥. ij. terebētine. ℥. j. cōquassent̄ et inuoluant̄ in lana et submittant̄. Et dicit Aui. et ēt Daly: q̄ si mlier fuerit pinguis d₃ iacere sup ventrē: idest sup genua sub vētre. Cū ista eni iactura lacerti vētris lenius et facilius stringuntur et sic mulier facilius parit et sic piunt q̄drupedia. Et sepe obstetrix cū supdictis oleis vngat vuluā et ptes eius. Daly in. 2ª. pte li' regalis dispōis li°. 8°. dicit q̄ adianthos coquat̄ in aq̄ in q̄ dissoluatur mellis et olei sambuci aā. ptes eq̄les et diptami. ʒ. j. Si det̄ in potu parit. Si mdū yrūdinis fricet̄ in aq̄ cal'a et de colatura dent̄. ℥. iiij. mulieri ptus fit facilis ibidē. Et seq̄tur: si mulier fumiget̄ cū vngula muli facil' fit ptus. ¶ Si aūt mulier fuerit debilis inducant̄ ei vires cū bonis cibis et vino maturo odorifero et cū restauratiuo et cū monitione verbor̄ et pclamet fortiter: se cōprimēdo versus iferi⁹ et odoret muscū et ambrā et xiloaloes et silia. Et dixit iterū Daly: q̄ si ptus est difficilis q̄ vir ei⁹ accedat ad eā et futuat eā et valet. ¶ Cū aūt partus fit difficilis pp frigus qd̄ densat m̄rice₃ et prohibet fetū exire tūc mlier ponat̄ in balneū aque cal'e. Et postea sedeat in loco cal'o cauendo a frigore exteriori et ptes posteriores et anteriores m̄ricis lauent̄ cū oleo de iensemini vel sambucino qd̄ idem est et hec ℞ sm Daly. Iste medicie q̄ sequunt̄ ponunt̄ ab Aui. in. 21ª. 3ª in ca° pprio vbi dicit q̄ oēs medicine q̄ educunt vermes et ascarides exhunt fetū: sed illa nō est bona via de oib⁹ q2 forte nocerēt fetui vel ip₃ īterficerent. Et dicit pmo q̄ si mulier capiat de corticib⁹ cassie₃ in potū parit statim. Dicit 2°. q̄ sumere in potū assam fetidā et castoreu₃ est bonū et vltimū. Et sumere in potu cinamomū est bonū valde q2 alleuiat partū et accidēª eius. et aq̄ fenug' et radicis altee. capill⁹ veneris trit⁹ et dat⁹ in potu cu₃ sir°ros̄ et aliquātulo olei v₃ multū silr pulegiū. ¶ Pillule q̄s ponit Auic. ℞. cinamo' sauine aā. ʒ. x. cassielignee. ʒ. vij. cimini mirr̄ arist̄ rotū. costi amari aā. ʒ. v. storacis rubee. ʒ. ij. opij. ʒ. j. ℞ pill' et dent̄ in potu aurei. iij. cū. ℥. ij. vi' antiq̄. Alie pillule. ℞. sauine. ʒ. x. ruthe. ʒ. 5. se. cicute. ʒ. iiij. ysopi ciamomi rubee tinctor̄ aā. ʒ. iij. ℞ pillule et det̄. ʒ. iij. cū decoctione sauine et origa' et pullegij. Aliud medicamen. ℞. aristoloḡ lonḡ piperis mirre aā partes equales ℞ pille et det̄ omni die. ʒ. iij. Silr pille de bdellio mirra et sauina alleuiant partum medicamen cui non est par. ℞. mirre casto' et storacis aā aureum. j. cinamomi sauine aā aureū. 6. cōficiantur cū melle et dent̄ aurei. 2. cum vino et est vltimū. Scribit̄ in. 2°. li° kirāmdar̄ q̄ fim⁹ vacce suffumigat⁹ sub sella pturient̄ partū accelerat et secūdinam educit. Scripsit Stephanus Arnal' q̄ lapis magnes q̄ ferrū attrahit circa femora ligat⁹ accelerat ptū. Liget̄ polipodiū ad corā et v₃ Agrimonia euulsa a terra cū orone dn̄ica et ligata ad corā cū radice versus supius accelerat ptu₃: vt ponit Gordo. et si cito nō remoueat̄ dicit q̄ attraheret ventrē et viscera q̄ non credo. ¶ Sequitur cie' Serap. q̄ velociter attrahit embrionē siue sit mortu⁹ siue sit viuus sm ipsum. ℞. mirre eīli nigri opponacis fellis tauri aā ptes eq̄les terant̄ et ℞ pessaria longa et supponat mulier intra matricē. Silr ℞ suffumigatio cū trūcis cauliū et mirra et felle tauri silr mirl' et valent. Si aūt partus sit innālis ita q̄ pus exit vnus pes aut vna man⁹ id qd̄ exit reducat̄ et ipellat̄ ad m̄ricē. Si aūt multi sunt fetus tunc ipellantur versus supius et trahanus vnū post aliū. Si fetus est mortuus extrahatur et dilatetur vulua cū instro cirurgico qd̄ dilatat orificium matricis et mēbratim expellatur. si aliter non potest et secundinā similiter. prius tamen tentetur si potest exire cum fiet̄ Serap. dicendo in fine capl'i. Cētaurea mortuū expellit fetū et sanguine₃ partus et nocet fetui viuo. Pullegium educit fetū. Arthemesia trita et posita super ventrē subvmbelico expellit fetum. Idem facit: si liget̄ ad cora₃. Ellus niger brionia centaurea rutha fel tauri pix liquida assa fetida galbanum elacterides: et balnea herbarum calidar̄ et pessaria mēstrua puocan̄ oīa expellunt fetū mortuū et secundinā et sanguinem partus. Ex supradictis fiant pessaria suffumigationes et emplastra. et cetera.

Declaratio in difficltate ptus. pmo sciendū sm Serapione₃ et Aui quos ēt sequitur Gordoni⁹ q̄ figura nālis partus est q̄ prius egrediatur caput et q̄ manus eius sint extense super coxas. et hec est optima figura. Alia figura est q̄ prius exeant

pedes de directo ad orifi^m^ matricis non decli-nantes ad aliqđ duorū laterū. Et ista nō ē ita bona sicut pma reponit tn̄ sub nāli. reliq aūt figure ptus sunt innāles. ¶2° sciendū ꝙ medi camina que sunt multū fortia cū timore ꝛ cau tela debēt mistrari fetu viuo exnte. qꝛ timēdū est de iterfectione eius. Si aūt cognoscitur ꝙ fetus sit mortuus vel secūdina retinet audaci⁹ pñt ministrari: marie pessarizando. ¶3° scien-dum ꝙ mulieres febricitātes in ipregnatiōe sua cōmuniter abortiunt ꝛ habēt difficilē par tum. qꝛ fe. nō solum matricē: imo etiā fetum aggrauat ꝛ extinguit. Similiter est dicendum de alijs egritudinibus perniciosis. ¶4° scien dum ꝙ exerci^a multū iuuat ad facilitatē par-tus propterea qꝛ virtus est fortior ꝛ libera a supfluitatibus ideo visum est sepe ꝙ vxores la boratorum pregnātes anteꝗ̄ retrocedant ad domū in via cū paruo dolore pariebāt filios suos. ¶5° notādum ꝙ quicquid cōfortat virtu tem aīalem vitalē ꝛ naturalē cōfert in difficul tate partus. ideo aromatica q̄uis odorata fa ciant ascendere matricē ad partes superiores vt visum fuit in ca° de suffocatione matricis. tamē ꝑpter ea qꝛ cōfortant virtutem aīalē ex pulsiuā cōpetunt cum matrix tunc plena ꝛ pō derosa fetu nō potest ita leuiter ascendere sic si esset vacua. ꝛ hoc dicit Gordoni⁹ ex alio etiā valent. qꝛ calefaciunt cerebrū ꝛ origines ner-uorum. ꝛ ideo nerui fiunt abiliores ad motū expulsionis. Ista que sequūtur ſm Aui. valēt a tota proprietate. s. ꝙ pariens teneat in ma-nu sinistra lapidem magnetem. Item liniatur cum cinere vngule asini aut suffumiget cū ea suffumigatio cum oleo piscis salati suspensio coralli in coxa dextra valet. Dicitur ꝙ si suspē datur super coxam eius storax rubea nō adue nit ei dolor. Si crocus teratur ꝛ f͂ ex eo nux ꝛ suspendatur super eam expellit secundinā dr̄ ꝙ mulier nō moritur ex partu si lapidē fulgu-ris teneat in lecto suo vel in alio loco.

¶Caplm. 21^m^. de regimine pregnātium.

Postquā autem mulier cum adiutorio dei ꝛ me dicine vel sine medi^a^ fuerit pregna-ta oꝫ illam gubernare ne nouit cō-ceptus aboleatur ꝛ mulier veniat in abortū se quendo dicta autorum medi^c^. Cauere dꝫ mu-lier pregnans a nimia constipatione a qua si aliquādo aggrauata fuerit vtatur in pn̄^o^pran dij prunis maturis siccis aut nō siccis ꝛ iusſel la ante omnia alia cibaria comedat. Caueat a labore ꝛ exercitio superfluo ꝛ a saltu ꝛ a corea tione ꝛ a tussi ꝛ a coitu. Et caueat ab omni bal neo nisi qn̄ appropinquat partui: tunc enī nō nocet eis. imo iuuat ad mollificandū muscu-los matricis ꝛ vulue ꝛ ad apiendum vias. Et caueat a frigore exteriori ꝛ a rebus vaporosis ne cadat in corizā nec in tussim. tussis enī fa-cit ad cōmotionem fetus ꝛ aborsū. Et caueat breuiter ab omnibus que faciunt aborsum. vt est saltus: coreatio: percussio casus obuiatio ꝛ coitus marīe post cibum. ꝛ ira ꝛ tristicia ꝛ ti-mor. oīa sunt cā aborsus maxime in pmo mē-se vsqꝫ ad. 20. dies. sed ꝛ in pma ebdomada vſ ꝗ̄ ad tres dies. Caueat etiā a vomitu ꝛ a for-ti purgatione. ¶Caueat etiā a rebus acutis ꝛ amaris. vt sunt cappares oliue immature. Et caueat a rafanis ꝛ a faseolis ꝛ lupīs ꝛ ab alijs que faciunt ad fluxū menstruorū vt cicer ꝛ siza mum. Et caueat a mēta ꝛ a ruta ꝛ a calamēto ꝛ similibus. que faciunt ad fluxum. Et come-dant bona cibaria vsualia ꝛ bibant bonum vi num odoriferū ꝛ maturū in colore mediocri. nō album nec clarū: sed tendat ad nigredinē. Et vtatur fructibus maturis ꝛ stipticis ad cō fortandū stomachū ꝛ excitandū appetitū: vt sunt citonia ꝛ pira odorifera. Si aliquos fru-ctus vel aliquē cibum multum appetit q̄uis nō sint multum vtilia aliquid de eis ei offerat Si autē pregnans appetit aliqua que nō con sueuerunt comedi tunc vtatur rebus frixis vl̄ assis cōmixtis ꝛ cōditis cū aromatibus: ꝛ vta tur fructibus stati dictis ꝛ mal'ḡnatis ꝛ auel lanis torrefactis ꝛ castaneis. ꝛ aliquādo citrā gulis ꝛ limonibus. ꝛ aliqn̄ vtat̄ sir° de absin°. Si vo aliq̄ pregnās icurreret fe. regat̄ cū die-ta fria ꝛ hūida. Et si ꝯuenit eā purgari purge-tur: nō in pmis. 3. mēsib⁹ qꝛ tūc ligamēta sunt debilia sic testat̄ Ga⁹ 5°. ampho. cōmēto pmo. ꝑgnantes ꝛc̄. Et tūc pōt purgari cum māna ꝛ cassiat̄ ꝛ tamaridis ꝛ cū decoctiōe viol̄. ꝛ pru-nor damaſ. ¶Medicine ꝑgnantiū sunt pmo electua^m^ diamargaritō qđ ponit Aui. Re. mar-garitarū nō pforataꝝ piret^a^ aā. ʒ. i. ʒinziberis mastiq̄. aā. ʒ. iiij. ʒedoarij deronici semis apij: cassielignee cardamo^a^ nuc̄ musca. macq ciamo^a^ aā. ʒ. ij. been rubei pipis macropipis. aā. ʒ. iij. ʒuccarij ꝙ sufficit. dosis est coclearīū. j. vl̄ pōt fieri in tabulis. Hoc enim electuarium rectifi cat dispōnem matricis ꝛ dispōnem sto' ꝑgnan tis. qꝛ cañ est Aui. ꝙ homo dꝫ ipendere studiū in cōfortatione sto' pregnātis cum supradicto electua° ꝛ cū xiloaloes ꝛ mastice ꝛ cū spēb⁹ aro matiq̄ in qb⁹ nō ē mlta calitaſ. ¶Arnald⁹ i suo libello de vinis: ponit istud vinū ad retinēdos

filios ⁊ vocat ipm deus diamo. ℞.ʒ³ gariofi. añ.ʒ.j. leuisti spice pipis albi. añ.ʒ.ß. galang. an' carui.ʒ.ij. ℞ nectar cũ suc°. ⁊ limphet cum aqua passulata vel liquir.

¶ Caplm.22. de retẽtione secundine.

Secũdina dr qz scda est in ptu. silr etiaz est scda in gñatõe embrionis. nam qñ spmata simul in mrice ꝯiũgunt et vnũ agit in aliud ⁊ fit qñ lac: tunc in supficie circunq3 fit vna pellicula q̃ postea crescit et augmẽtat ad augmẽtũ ⁊ q̃titatẽ fet⁹ ex san. mẽstruo. ⁊ est sile de tela q̃ fit in supficie vini bulliẽtis in dolio: istã telã gñat nã ad tegẽdũ embrionẽ loco tece vel lintheamis: vt ptegat custodiat ⁊ defendat vsq3 ad horã exit⁹ eius q̃ si retineat post exitũ fetus inducit multa nocumẽta sicut est fe. fetor anhelit⁹ dolor capit et aliqñ sincopis ⁊ silia accñtia.

Curatio in p̃mis. si secũdina retineatur post fetus exitũ pp̃terea quia mr est debilis in se qz multũ laborauit in ptu tũc pariẽs iacẽdo in calore ꝯfortet cũ aliquo potu boni odoris ⁊ nutrimẽti ⁊ cũ medicinis cor ⁊ ce ꝯfortãtibus. sicut est diamargaritõ diãthos ⁊ diamusc⁹ ⁊ pliris cũ musco ⁊ potio muscata. ⁊ post puocet sternuta° ⁊ retineatur anhelit⁹ ⁊ stringant nares vt ex tali dispõne vẽter ⁊ ptes inferiores cõprimat qd in mrice ꝯtinet. ⁊ tũc exprimat se fortit. Et si p ista ñ bñ exit q̃escat p vnã pausam tenẽdo loca iferiora calẽ vngẽdo cũ olo d' lilio ⁊ de sãbuco actualr calis mistrãdo iterũ diuretica cala ⁊ illa q̃ expellũt fetũ mortuũ ⁊ illa q̃ puocãt mẽstrua ⁊ det suc⁹ porri. Et ℞ suffumiga° ex seie porri et sauina ⁊ arthemesia ⁊ ypicon. ⁊ dẽt i potu ⁊ fiãt illa q̃ dicta sũt in.c. p̃cedẽte sterc⁹ colũbinũ ⁊ stercus eq̃ suffumigata valẽt sinp. etiã p se vel cũ alijs. vngula eq̃ absin ⁊ rutha stercus bouis stercus ãcipitris potat vl' suffumigat. Ex supdictis põt fieri balneũ supposito empla suffumiga° ⁊ silia. ¶ Medicamẽ haly ad expellendũ fetũ mortuũ ⁊ secũdinã. ℞. sauine aristologie azari se. acori añ. ptes eq̃les tere oĩa ⁊ cũ melle dispumato distẽpa et dab ʒ.ij. cũ aq̃ decoctõis lupinoꝝ mẽtast ⁊ sauine. Et si p hoc nõ exit secũdina ℞ sic. ℞. oppopõq̃ fellis bouis añ.ʒ.ij. castorei.ʒ.j. detur mulieri cũ aqua decoctionis marat' ⁊ sauine. Et dicit ibidẽ haly q̃ vir virgã suam cathaplasmet ex caterno. i. gũma iunipi ⁊ mulierem futuat. et exiet creatura in factura dei. Silr aristot. longa ⁊ rotũda ⁊ sauina ⁊ nastur añ. ptes eq̃les terant ⁊ distẽpent cũ felle bouis ⁊ inde lichinũ factũ mulieri supponat ⁊ educit fetũ et secundinã. Alia medi' haly ad idẽ. ℞. se. cicute sauine lupinoꝝ. añ.ʒ.j. mirre oppoponacis añ.ʒ.ß. casto'. ℈.j. ℞ pul. ⁊ det mulieri.ʒ.j. cuꝫ aq̃ decoctõis cauliũ ⁊ pulegij. Et dicit aui. de suffumigatõib⁹ bonis est ells alb⁹ cũ fit suffumiga° cũ eo. ¶ Hic intellige q̃ haly in li. de regali dis.2. pte. c.7. ponit modũ extctõis secũdine sm cirurgiã. Et ẽ q̃ si post ptũ secũdina remanet sub forma rotũda in aliq̃ laterũ mrid. Tũc obstetrix manũ suã p̃unctã cũ oleo viol. vl' de lilio mittat p os mricis. Et inuẽtã secũdinã nõ adherẽte alicui pti mricis paulatim exteri⁹ trahat. Si aũt fuerit adherẽs collo vl' alicui pti mricis nõ educat ipam violẽter ne forte matrix cũ ea foris attrahat: ß paulatim ad aliqd latus trãsmutet aliqualr retorq̃ndo cũ tenacla frangat ⁊ a mrice sepet. et sic cito foris exiet forte eadẽ nocte vel in crastinum: aliq̃ ligãt eã app̃hẽsam cum benda subtili ad corã mlieris ne ad interi⁹ retrahat ⁊ post paulatiꝫ extrahũt ponẽdo desup empl'in ⁊ interi⁹ ponẽdo res mũdificatiuas vt excitẽt v̄tutem expulsiuã mricis vel res lenitiuas.

Declaratio i retẽtõe secũdie. ¶ Primo du' si retẽ° secũdine post ptũ est mltũ picłosa. ⁊ videt q̃ sic: qz est res supflua q̃ nullũ adiutoriũ põt facere post exitũ fet⁹: imo inducit multa nocumẽta ⁊ dol' capit ⁊ sto' ⁊ fe. ⁊ aliqñ sincop ⁊c. In op ẽ aui. in lo° all'. vbi dic. Nã cũ ñ egredit secũdia tũc ipa carmiat ⁊ egredit post dies ⁊c. ¶ Primo nõ vt visum fuit in pn° isti⁹ ca. in. c. de gñatõe ẽbrionis in isto. 6. li. q̃ pn gñatõis secũdine ẽ ex spmate: imo añ formatõez ẽbriõis icipit ei⁹ informa°: attñ sp crescit ⁊ augmẽtat ex supfluitate nutrimẽti fet⁹ qd est san. mẽstru⁹. Et q̃diu fet⁹ stat in vtero ipa est teca ⁊ defensio ei⁹ sic teca fabarũ ⁊ cicerũ ẽ cooptura ⁊ defensio gñi sui. Et iõ in nãli ⁊ bono ptu et maturo secũdina frãgit in hora pt⁹ ⁊ apit sic teca castanee apit post fruct⁹ maturitateꝫ. Aliqñ tñ accidit dicta retẽ° aut qz fet⁹ nõ ẽ matur⁹ ⁊ ligamẽta secũdine nõ frãgunt. Aut qz pa ẽ debilis nõ potẽs ipellere postq̃ fet⁹ est ex. nã eã odit: qz actus ⁊ opa° secũdine iã tũc desinit ⁊ v̄tus expulsiua ipam iux posse nitit expellere tanq̃ sarcinã ⁊ põdus inutile. Et hoc tenet p ꝯclone q̃ ds expelli iux posse sine magna extminatiõe pariẽ q̃ ipam nã p se expellit sine adiu° arti me. ¶ Scdo itelligẽdũ ẽ q̃ ꝯdictio est inter Aui. et haly de regali dispõne. naꝫ dr

ibidē a Haly.⁊ sic nō oꝫ oīno cū secūdina conclusa fuerit ei⁹ curā differre qn acceleret eius emissio qm̄ fit iterit⁹ qn̄qꝫ ab ea.hec ille.Aui. eñ nō facit multū de ea cōputū dicēs auctez dictā supi⁹in opm.Ad h̄ nota pmo ꝙ secūdia est multū leuis ⁊ tenera. Et cōparo ipaȝ tele q̄ fit sup vinū exn̄s in dolio: q̄ a supfluitate nutrimēti fet⁹ ꝙ nā ad ptes expellit extiores et iō post ptū cito corrūpit̄ sicut vna res a nā distincta.Tūc dico ꝙ verēda est retēt⁹ secūdie ꝓpter accn̄tia q̄ inducit q̄ iā supi⁹ fuerūt enumerata.⁊ si possibile est expellat̄ nō tn̄ paries est multū fatigāda:si debilis est nisi post eius ꝯfortationē.Et tūc pmo ꝓuocet̄ sternutatio ⁊ fiāt pmo leuia reme^a ⁊ postea alia fortia.si cū pmis nō exit:al's spectet̄ nā maturās ⁊ corrūpens ⁊ expellēs ipam mittēdo intra matricē vng^m basilicō:qd aui.ponit in.5.qm̄ putrefac secūdinā ⁊ extbit ipaȝ.¶Cui⁹ h̄ est R^a.R.cere R'.j.pic.ʒ.viij.mirre rasine añ.ʒ.iiij. terebētie ʒ.4.olei.R'.5.R.vnguentū.Sed tūc q̄d dicendū ad haly ꝙ ipe incitat medicū ⁊ obstetricē vt sint diligentes circa expulsionē eius ꝓpt̄ accn̄tia q̄ inducit qn̄ vltra modū retinet̄:quia cū ea aliq̄ supfluitates retinent̄.⁊ ꝙuis in.8. li.dixerit ⁊ posuerit dictā auctē.tn̄ in.9.li.al'r dicit dicēs in fine.6.capl'i.vbi dicit sic.nec ꝟo eductio secūdine differēda est. ⁊ si nō egredit̄ nō curetur.putrescit eñ post dies ⁊ dissoluta emittit̄.hec ille.⁊ sic concordat cū aui.Et ego hanc vidi sepe expientiā:igit̄ ⁊c.

¶Caplm.23.de gutta.

G Utta est passio in ligamenꝫ et neruis. iūcturaꝝ corpis ex hu.vel vētositate ad eos decurrētibus a mēbris supioribꝰ vl' circūuicinis vel a mala ꝯplōe. ¶Iuxt̄ qd sciēdū ꝙ gutta est genus ad oēm dolorē q̄ fit in iūcturis ⁊ ligamēꝫ eoꝝ ex cursu hu. vel vētositaꝫ ꝑ viā flux⁹ vel stillicidij. Vñ gutta h̄ȝ spēs cōit̄ 4.q̄rū pma vocat̄ arthetica. Et ꝓprie vocat̄ arthetica qn̄ discurrit ꝑ artus.i.ꝑ mē^a.Aliqn̄ ad humerū:aliqn̄ ad cubitum:aliqn̄ ad genu: aliqn̄ ad collū:aliqn̄ ad iūcturas spōdiliū ⁊ de alijs. Vñ ĝ arthetica est ex hu.ad cōcathenationē mēbroꝝ decurrētib⁹.tn̄ aliqn̄ oēȝ dolorē quē ꝯcathena°mēbroꝝ patit̄ artheticum vocauerūt.3.amph.ꝯ°.17.¶Scd'a spēs d̄r podag.⁊ d̄r podag a pos grece qd̄ ē pes latine. Et d̄r podag q̄ ad pedē pncipal'r fit ꝑflux⁹ vl' stillicidiū hūoꝝ vel alicui⁹ hūiditaꝫ ex nee vl' ad iūcturas ⁊ ligamēta ⁊ neruos dolorē causant.¶Tertia spēs vocat̄ cirag a ciros ꝙ est man⁹ ꝑ eandē rōnē:q̄ gutta in manib⁹ ⁊ iūncturis ⁊ ligamēꝫ ei⁹.¶4^a spēs d̄r sci^{ca} ⁊ d̄r de scia ⁊ est os core ꝯcauū in q̄ igredit̄ et vertit̄ aliud os qd̄ d̄r vertebrū ⁊ int̄ vtrūqꝫ os est ligamētū ꝙ ligat vnū os cū alio.Et qn̄ in illo ligamēto vl' in ligamēto exteriori imbibit̄ mala mā facit magnū dolorē ⁊ tn̄ ꝙ facit ad decurtationē nerui ⁊ ad manifestā claudicatōeȝ vel corpis mobilitatē: maxīe qn̄ mā ē ibibita in ligamēto interiori.Si eñ gutta fuerit ī aliquo alio loco ꝙ in manu vel pede vel ancha ꝓprio noīe d̄r arthetica.⁊ sic nō optet ponere nisi vnum genus et.4.species.

Cause gutte sūt q̄dā pmitiue:alie añtes alie ꝯiūcte.¶Primitiue aūt sunt fractura nimi⁹ motus imoderatū exercitium maxime post replōnē.Casus ictus ⁊ percussio ꝯq̄ssatio disloca°:ad q̄ sequit̄ debilitas ī mē^o nimia exterior cal'itas dissoluēs hūiditates ⁊ faciēs eas fluere.sil'r etiā magnū frigus ab ex̄ ꝯgelans ⁊ restringēs mēbrū et ipm debilitās et humorē ꝯgelās.lōgus etiā vsus ciboꝝ flāticoꝝ sicut sūt fruct⁹ recētes ⁊ pisces.vñ sūt aliqui cibi q̄ ad h̄ hn̄t aspectū sic sūt anserelli et porcelli pingues ⁊ āguille caro porcina max^e recens ⁊ aues in aq̄s degētes vt sunt anates falce corui aq̄tici ⁊ rungi ⁊ pisces bestiales et oēs sine sq̄mis. ¶Cāe añtes. Prima est mala ꝯ° cal'a ī iūcturis exn̄s ⁊ ibi maīas attrahēs vel mala ꝯplō fria ipm mēbrū mortificans ⁊ calorē ei⁹.Sil'r replō maloꝝ hu.vl' hūiditatū innāliū vel nāliū in nō debita ꝓportiōe:rōne cui⁹exeūt a sua ꝓpa nā siue fit sā.ꝑ se vl' mixt⁹ cū flātevel mel'ia aut cho^a aut flā ꝑ se maxime crudū vel humores cōpositi ex istis.debilitas etiā digtie max^e.2^e.et.3^e.Quies ⁊ ocium ⁊ dimissio exercitij cōsueti coit⁹ inordinat⁹maxīe post replōnē frequētia ebrietaꝫ ⁊ gulositaꝫ retētio euacuationū ꝯsuetarū:vt sanguis mēstrui vel emorro.vel alteri⁹ supfluitatis exire ꝯsuete.Alia cā pt̄ eē fuisse genitū a gēitorib⁹ guttoſ:q̄ morb⁹ hereditari⁹ existit ꝓpt̄ ifectōnē seminū ⁊c.Et si alie sūt cāe pmitie vl' añtes ad istas reduci pn̄t.¶Cāe ꝯiūcte sr̄ debilitas mēbri suscipiētis supfluitates ⁊ fortitudo mēbri mādanꝫ eas ⁊ expellenꝫ a' se siue sint mē^a pncipalia siue alia āplitudo etiā viarū.Sil'r hūores iā fluxi ad iūcturas ⁊ ligamēta earuȝ cū malis q̄litatib⁹. Qui ꝟo vellet tenere viaȝ R̄ab breuē cp̄tū ad causas gutte dicet.Cause q̄bus fiūt dolores iūcturarū sunt.3.p^a augmetatio humoꝝ ī corpe. scd'a fortitudo mēbroꝝ pncipaliū potētiū expellere supflua,ter^a debi

litas mēbrorum recipientium. Et in hoc ꝯcor dat Serap. in suo breuiario. ⁊ Aui. similiter.

Signa gutte manifesta sunt: q2 sentit᷑ do lor in loco iuncturali ⁊ ille est ma gnus itollerabilis, ⁊ clamosus. al'n cū tumore: al'n fine ⁊ adest istan vigiliar̄ fm itentionē ⁊ remissionē cāe ⁊ q̄litatis eius. Quia al'n ē dolor remissus cū pōderositate ⁊ q̄uedine mēbrorū. ¶ Sig cāꝝ si fuerit a causis pmitiuis iudi patiētis ⁊ sociorꝝ pōt hēri. Si gutta fit a cāis an̄cedētibus vt si fuerit a mala cōpl'one cal'a fine mā ibi sentit᷑ cal'itas forꝫ cū sensu tact᷒ si ne pōderositate ⁊ q̄uedine. Et si ibi fuerit mā ibi sentit᷑ extēsio ⁊ q̄uitas cū dolore ⁊ inq̄etudine. Et si ibi fit mala fria in tactu repit᷑ fridi tas manifesta. ¶ Signa repl'onis sunt īflatio venaꝝ cutis extēsio pulsus plenus q̄uitas mēbroꝝ vrina tincta ⁊ spissa. pigritia in motibus ebetudo itellect᷒ appetit᷒ debilis debilitas visus. Aliq̄n ēt somniat se nō posse mouerivl' aliq̄d graue pōd᷒. s. se portare vl' hēre. ⁊ sōniat se nō posse loq ac si hēret icubū. ¶ Signa sāguis sunt hītudo plena tendens ad pīguedinē grauitas in capite ⁊ rubor in origie oculoꝝ alices oscitationes ⁊ nausea ⁊ dormitatio pturbatio in sensib᷒ ⁊ in itellectu ⁊ in cogitatione lassitudo corpis fine labore p̄cedēte ⁊ rubedo coloris corporis ⁊ vrine. Calor ⁊ extēsio in loco gutto so. pulsatio ⁊ q̄uitas ⁊ p̄cessit multa carnis comestio ⁊ pot᷒ vini cū ociositate ⁊ repl'oe ⁊ req̄e Frigida iuuant ⁊ delectāt. Cal'a ab ex̄ applicāda nocēt si ꝯtinuant᷑: ⁊ cū hoc tp̄s ē ver ⁊ etas iuuenilis ⁊ ꝯ° sanguinea ⁊ regio ꝯuenit cū eis ⁊ alia particularia ⁊ vene appent plene. ¶ Signa flātis sunt: q2 adēst extēsio ī loco fine pulsatione ⁊ fine punctiōe ⁊ nō cito mutat᷑ dolor de vno loco ad aliuꝫ: imo remanet res fixa in vno loco ⁊ adest paucitas rubedīs ⁊ puus calor in membris. Et forte hō est senex ⁊ tp̄s est hyēs ⁊ regimē p̄teritū fuit multiplicatiuū flātis. Et forte ars: vt piscatoria ⁊ ꝯ° cū istis concordant. Sil'r cal'a iuuant ⁊ fria obsunt: si oīa ista ꝯcordāt verisile est q̄ flā est cā isti᷒ passionis. ¶ Signa colere sunt fortissim᷒ ⁊ acutissimus calor ledens tactū ⁊ āpatio pua fine grauedine ⁊ dolor pūgitiu᷒ ⁊ nō sentit᷑ dolor q̄ua tinus sic in sanguie ⁊ in flāte nec tant᷒ tumor nec tant᷒ rubor sicut in san͠e. ⁊ dolor magi tendit ad supficiē mēbri pp lenitatē ⁊ subtilitatē ma͠e. Et cū hoc aliq̄n amaritudo in ore sentit᷑. Et forte est iuuenis colericus ⁊ tp̄s est estas ⁊ regio ⁊ cōpl'o cal'a ⁊ sicca regimē multiplicās colerā: vt q2 vsus fuit alleac piperatis ⁊ vino puro. ⁊ forte multum laborauit in tempore calido: vel nimis vigilauit. ⁊ forte ars ⁊ alia pticularia cōcordant. De melancolia autē raro aut nunq̄ fit gutta nisi cū aliq̄ subtili hūore fuerit cōmixta. ¶ Signa autem q̄ fit a mala cōpl'one hoc valde raro fit. vt dicit Aui. ⁊ tūc adest dolor fine grauedie ⁊ fine inflatiōe ⁊ nō est alteratio coloris nec signū alicui᷒ materie. ¶ Signa m̄l'ie puitas doloris pua tensio puū iuuamentū ex ēuatione est attenuatio loci dolentis ⁊ obfuscatio coloris ei᷒ ⁊ tenebrositas si ne rubore. ⁊ forte alia pticularia cōcordant vt est ars etas tp̄s cōpl'o dieta ⁊ alia hmōi. ¶ Si mā est vētosa adest tēsio: absq̄ grauedine ⁊ dolor cito mutat᷑ de vno loco ad aliū pp leuitatem vētositatis ⁊ p̄cessit dieta ventositad generatiua. ¶ Signa autem q̄ humores sunt cōmixti faciētes guttā cognoscunt᷑ p pmixtionem signorum ⁊ per paruū iuuamētum sequitur ex admīstratione rerū calidarū nec fridaꝝ nisi fm diuersitatem humorum. nam vna hora iuuatur cū calidis alia hora cū fridis vt dicit Aui. Et cum hoc forte p̄cessit regimē generans hūorem calidū ⁊ frigidū vel vt accidit in corporib᷒ calide cōpl'onis aut colerice in q̄bus rōne cōpl'onis ⁊ inclinationis nālis generatur colera ⁊ rōne diete generatur flā ⁊ crudi humores. Et per istū modū generat᷑ materia mixta in gutta ⁊ in febribus cōpositis.

Iudicia in gutta ⁊ spēb᷒ ei᷒. ¶ Primo iudicat ypo. eunuchi nō podagrizant nec calui fiunt. 6°. ampho. amph. 28°. Intendit ypo. ibi q̄ isti eunuchi ex defectu facto in dieta nō pñt podagrizare q̄uis nō coeant. ¶ 2° podagra ⁊ maniaca vere ⁊ autumno mouentur vt in pluribus. 6°. ampho. ampho. 55°. Et cā datur in cōmēto q2 humores liq̄e fiunt in corpore invere ⁊ ad debilia currūt loca de fortioribus locis. ⁊ Aui. cōcordat in hoc ¶ 3°. pueri nō podagrizant ante afrodisiam. i. ante tempus coeundi. 6°. āpho. ampho. 30. Et sequit᷑ in cōmento. Cū eunuchos podagricos esse viderim pueros nunq̄ me vidisse memini nisi aliq̄n tumorem in genibus ex nimijs gulositatibus suis. cōmento eiusdem. ¶ Quarto cū ypo. 6°. ampho. amph. 49°. quecunq̄ podagrice egritudines fiunt he de fluētes in. 40ᵃ. dieb᷒ desistunt. ⁊ Ga᷒ in cōmento dicit q̄ sicut terminus flonum carnosarum particularum est dies. 15ᵃ. sic ⁊ neruosorum est. 40ᵃ. propterea q2 caro est rarior q̄ substantia colligātic. Et mā que est in carne cito cōgregat᷑ ⁊ cito resoluit᷑, ⁊ illa q̄ est in ligamētis tarde cōgregat᷑

τ tarde resoluit. Et ideo cōiter videmus φ qn̄ tumor appet in gutta est bonū signū. q2 tunc materia gutte trāsit a mēbris neruosis ad mēbra carnea τ tūc minuit dolor māifeste. ¶ 5°. hu mores ex qbus fiūt gutte pcedūt a 2ª τ 3ª dige stione: vt dicit Auicē. τ nō a pma vl a 4ª. ¶ 6° aptiores hoīes in qb9 iste egritudies multipli cantur sunt senes τ hn̄tes egritudines croni cas τ ꝯualescentes si male gubernent. Et cā istoꝝ ē: q2 ꝟtutes istoꝝ deficiūt a bona dige stione. ¶ 7°. Aui. in. 21ª 3ª dicit φ qn̄ alicui ac cidūt dolores iūcturaꝝ p° icipiūt a podagra. ¶ 8° iudicat φ gutta est morb9 hereditari9 qm̄ spma ē ſm cōplonē gn̄ant. ¶ 9° iudicat φ mul totiens fit curatio doloris iūcturaꝝ τ ꝯforta° eaꝝ τ expulsio māerū ab eis. τ ista sunt cā pni ciei egrotanē. qm̄ ille superfluitates q̄ consuete sunt fluere ad iuncturas ꝑueniūt ad mēª pnci palia. τ si nō trahunt ad iuncturas fluūt alibi faciētes cadere hn̄tes eā in timorē. ¶ 10°. iudi catur ſm Aui. in loco supius allegato. Cū suc currit dolorib9 iuncturaꝝ in pmis cū appet ſ eoꝝ cura facilis. ¶ 11°. si egritudies iuncturaꝝ cōfirment τ fiāt ꝯsuetudinarie nō curant ma xime ille q̄ gn̄ate sunt ex humoribus diuersis. ¶ 12°. si varices superueniāt guttosis: sigm̄ est sa nationis eoꝝ. ¶ 13°. iudicat Aui. φ oē mēm̄ in quo est dolor iuncture macrescit τ extenuat. ¶ 14°. dolores iuncturaꝝ que sunt pter sciati cam cū curant τ eradicāt eoꝝ māe nō redeūt velociter. sciatica ꝟo τ podagra cū curantur τ eradicant τ eorū māe sunt ex eis que redeunt velociter qualibet ex cā. textus est Aui. pcisus τ hoc fit pp situm mēbri. ¶ 15° iudicam9 cum Rab. in diuisionibus. τ cū Aui. in. 22ª 3ª. quan do sciatica accidit in ancha sinistra fit dolor eius super infirmum vehementior τ deterior.

Curatio aūt gutte. Primo aūt itendim9 ꝯseruare ne ruāt in tristo sum gutte langorē. aut volum9 egritudinē re mouere. Preserua° aūt fit p remotionē τ eua cuationē oīm cārū supdictaꝝ siue sint pmitiue siue ant̄es siue ꝯiuncte siue sint cibales vl alie. Et ad istā ꝯseruatiuā intētiones ꝑnotent aliq canones gn̄ales. ¶ Prim9. q2 frequēter poda gra τ arteᵗᵃ mouent in autūno pp fruct9. i esta te comestos necessariū est vt tales fruct9 maxi me ab artetic τ suspecti euitent de intētiōe G' 6° amph. cōmēto. 55°. ibi Podagrica τ mania ca. ¶ 2°. q2 coitus est fort cā in gn̄ando poda gram os suspectos ad hāc egritudinē ipsuꝫ to taliter euitare. vel pro maiori pte snīa Ga' 6° ampho. cōmē°. 30. ibi. Et pueri nō podagrizāt

¶ 3°. nimia qes τ ociū τ somn9 diurn9 nō pmittē tes supflua a cor° expelli τ resolui. Silr τ ma gnus labor. exerciᵗᵘ imoderata iuncturas cale faciēdo τ debilitādo: sūt cāe doloris iunctura rū. iō p posse sunt ab eis renuēda. de itentione 6ª. amph. cōmēto. 78. ibi. Eunuchi nō podagri zant. Nocet podagric vinū forte marie si pces serit saturitas cibi. si eni bibat tūc inde nerui cito patiunt. iō vitādū ē. ibidē. ¶ 5°. saturitas cibi τ pot9 τ frequētia gulositas τ ebrietas idi gestionē pcurando fiunt cāe doloris iunctura rū. iō tanq̄ execrata sunt totalr euitāda. ¶ 6°. est ex snīa Aui. in. 22ª. 3ª. Hoīes cal̄e cōplonis suspecti ad guttā cibos flaticos debēt euitare τ silr cibos cōmixtos ex qb9 possit gn̄ari. san. vel colera. vel hu. crudi τ isti duo hu. pmiscent τ illud qd̄ grossum vel crudum est mittitur ad iuncturas pp admixtionē colere vel san. q̄ ipsꝫ submersit τ facit penetrare. ¶ 7° est: q2 nōnulli pati ad guttā p admistratione floīe τ farmaᶜ ꝯseruant. ista eis exhibēda sunt p pticularib9 cōueniētib9 in tpe veris. d̄ itentiōe ypo. τ Ga'. amph. 6°. am°. τ cōmēto. 47. Et q̄tū ad istam itentionē ꝯseruatiuā scribuntur ħ illi cañ. seu amphi qs ponit Arnald9 de villa noua in suis ampho. eos ēt scripsit Guido de cauliaco i 6ª pte sui liᵇ. τ sūt bn̄ ad ppoᵐ. Et p9 ē. 8°. i ordi ne. pedes podagricoꝝ aer offendit excellēter. infrīdans τ faciēs estuare. ¶ 6° in ordie. pisces bestiales τ anguille iuncturis sp aduersantur ¶ 10°. lactās porcellus τ fluuiales aues necnō vetustissiᵉ gallie pditionalr feriunt inferiores iuncturas. ¶ 11° in ordie minas terribiles ifert iuncturis τ capiti q lac aīaliū cū cibis τ vino sumit. ¶ 12° pot9 q nō spectat iudiciū ꝟe sit iun cturis mistrat gn̄amīa lesiōis. ¶ 13° sic aura9 vē ter opprimit oēs art9: sic q̄tridiana largitas fouet eos. ¶ 14°. ois fatigatiua deambulatiā maxie imediate cibo sumpto τ peduꝫ suspēsio ledit iūcturosos. ¶ 15° i dormiētib9 nimis ledit articl'os decubit9 resupin9. ¶ 16° extremis artu bus excitat iracūdia tēpestatē. ¶ 17° passibilis tas iūcturaꝝ τ max° pedū neqt vsuꝫ nocēium in q̄tit° notabili tollerare. Isti. 17. cañ. sūt ad ꝯseruationē a gutta. Quātū ad regimē ꝯforta tiuū mēbroꝝ ne mēª iūcturalia recipiāt super fluitates i q̄ stat mag9 ps ꝯseruatōis: notant ħ alij āphi. Arnaldi vbi. s. ¶ 18° i ordie ē iste in ti nis aluiosis pedib9 nūq̄ deest robur ꝑspitad. ¶ 19°. saluia parū cocta τ crebro sūpta i fine re fectionis mistrat ieffabile iuuamētū neruis τ oīb9 iūcturis. ¶ 20°. flores amigdalaꝝ necnō τ mirre τ camomille τ mellilotuꝫ atq̄ rof. τ sq̄

nine ꝓsunt iūcturis. ¶21ᵘˢ achorus hedera nō arborea: sꝫ terrestris spāl'r iuncturis oib⁹ amicaꝫ. ¶22ᵘˢ nux idica iūcturis ꝛ neruis ꝑ ceteris terre nascētib⁹ multipl'r ē amica. ¶23⁹ q̄ sepius calcatuuas aut in musco recēte balneat pedes suos rarissime podagrizat. ¶24⁹. verbena gesta ta recēs circa colūnas pedū iuuat virib⁹ occultis. ¶25⁹. celeste signū doloꝛe pedū effugat in eternū. Et ītelligit̄ de signo piscis fcō in certa cōstellatiōe. ¶26⁹. cañ. ponit̄ a Ras. ꝛ Aui. ꝙ freqnt̄ doloꝛ iuncturaꝝ remouet̄ cū ꝓuocātibus vrinā. ¶ Ista q̄ sequunt̄ sunt ꝯfoꝛtāᵃ neruos. Priᵒ beē neruos calefac̄ ꝛ lenificat spasᵐ ꝛ duriciē neruoꝝ maxie oleū ei⁹ bdelliū cōfert duriciei neruoꝝ ꝛ ꝯgelationi eoꝝ. Aui. ꝛ Valy in. 2ᵒ. 2ᵉ. ptis. sil'r oleū factū ex coꝛtice citᵗ. Camomilᵃ ꝯfoꝛtat oia mē neruosa. Castoꝛeū cōfert neruis calefaciēdo ꝛ ꝯsumēdo. Aui. cipus ꝯfert neruis. Cassialig̃. ꝛ cipssus cōfoꝛtāt neruos calamētū ēplatū ꝯfert sciatice calefaciendo ꝛ exhēdo: ꝛ ꝯfert neruis. Costus ꝯfert neruis. 2ᵒ cañ. ꝛ in oleo ei⁹ est mirabil' ꝓpetas neruis fris Aui. in 5ᵒ. Cētaurea in clisterib⁹ ꝯfert neruis. Aq̄ cineris ligni ficus confert neruis. Laurus ꝯfert doloꝛib⁹ oib⁹ neruoꝝ. fex olei oliuarū ꝛ fex olei de lilio ꝛ feces oīm oleoꝝ calōꝝ ꝯferunt neruis ꝛ iuncturis ex fria cā oppsis. Opponac ꝯfert neruis ꝛ iūcturis. Piretrū ꝯfert neruis mollificat. pip calefacit neruos ꝛ in h̄ nō est ei par. Balneū siccū ꝛ sulphureuꝫ idē facit. Metridatū ꝛ tiriaca data post purgationē v̄ꝫ oibus egritudinib⁹ neruoꝝ. plateariꝰ sup antidotariū dicit ꝙ metridatuꝫ v̄ꝫ ꝯ extēsionē neruoꝝ ꝛ ꝯctionē neruoꝝ q̄ fit ex humoꝛib⁹ ībibētibus ipsos ꝛ replētib⁹ sicut fit in spasmo. Et v̄ꝫ in relaxatiōe neruoꝝ sicut fit in palisi. ꝛ d̄ꝫ dari cū vio decoctiōis saluie. h̄ ille. Itē ſm ipsuꝫ resoluit̄ metridatū ī oleo muscatellino ꝛ calef̄ ꝛ inde ps patiēs vngat̄. ibidē. Et dicit ꝙ v̄ꝫ sciaticis ꝛ podagricis receptuꝫ īterius ꝛ inunctū exteri⁹. Ioh. Serap. dicit in snia in caᵒ de curatiōe podagre. ꝙ metridatū ꝛ ꝯfectio hermed ꝓhibent ne hmōi h̄uoꝛes in coꝛpe gn̄ent̄. ¶ Dicimus ēt ꝙ si folia ꝛ summitates sumach cū quo parant̄ pelles capne cōquassata coqn̄t in aq̄ in q̄ ponant̄ alumē ꝛ sal cōe ꝛ inde lauent̄ pedes ꝛ genua ꝛ alie iuncture sine dubio tales iuncture multū roboꝛant̄ ꝛ defendunt̄ a suscepᵒᵉ superfluitatū. Et si sumach nō habes fac cū coꝛtice mespuli ꝛ q̄rcus ꝛ mitte cū alumine ꝛ suphure vīᵒ ꝛ saluia cū sale in lexiᵒ fcō de cinerib⁹ q̄rcus ꝛ facit op⁹ mirabile iussu dei: cui sit īfinit⁹ honoꝛ ꝛ glīa amē. ꝛ ista

sūt dcā q̄tū ad ꝓseruatōeꝫ a gutta ꝛ spēb⁹ ei⁹.

Cura gutte opprimenti iuncturas actualiter Canones gn̄ales. ¶ Prim⁹ vbi simplex q̄litas ledit iuncturas solis alterantibus curat̄ valitudo. Iste cañ. est Aui. in cᵒ curationis gn̄alis in doloꝛib⁹ iuncturaꝝ. ¶2⁹. in isto oꝛdine canonū curatiuoꝝ gutta raro fit a mala cōpl'one sine mā. ideo vtpl'imū īdiget patiēs aliq̄li notabili purgatiōe Aui. ibidē. ¶3⁹. in egritudine iuncturali cū supabundanti mā oꝫ ꝙ ꝓhibeat̄ qȯ effundit̄ ꝑ attractionē ad ꝯ riū. ꝛ ꝑ minoꝛationē ne illaꝫ ampli⁹ suscipiat. Aui. ibidē. ¶4⁹. cognita supabunᵃ san. ꝑ signa tradita supius a pte ꝯ ria sl̄oia est exercēda. Et fluxa iam exn̄te mā ab eadē pte est ꝓcuranda. ¶5⁹. abstinenᵃ cibi ad ꝯsumēdas mās in ꝓfundo multū v̄ꝫ in spēb⁹ gutte Gerard⁹ cremoñ. in caᵒ de sciatica. ¶6⁹. vomit⁹ pcipᵃ exn̄tit medicᵃ in doloꝛib⁹ inferioꝝ iuncturarū. ¶7⁹. si mā est cal'a ꝛ colica ꝛ subtilis festinet̄ eūatio cū solutis. Et si vo est grossa nō est malū ꝑmittere ꝙ eā subtiliet ꝛ maturet ꝛ ꝑpet ad h̄ vt expellatur ad ptē eūationis. ꝛ tu interea alleuia cum solutione subtili. hec est doctria in. 22ᵃ 3ᵗ. in canonibus doloꝛis iuncturarū. ¶8⁹ in materijs cōpositis farmatia ꝛ empl'a ꝯuenit esse cōposita. ¶9⁹. si q̄s guttosoꝝ a fe. sup gutta molestetur regimine moꝛboꝝ acutoꝝ est regēdus. ¶10⁹. nunq̄ in sciatica nec in mā fria in aliq̄ tpe cōpetunt repcussiua. ¶11⁹ adiutoꝛia repercussiua nec resolutiua ante coꝛpis cōpetenteꝫ eūationē nequaq̄ sunt exercēda. ¶12⁹. cañ. q̄ꝛ cōtinue in coꝛpe ꝛ in mēbꝛis inq̄nat ex ebibitꝭ ꝛ comestis semp aliqua gn̄ant̄ supflua ad eoꝝ rū expulsiōnē aliqua pticulari farmaᵃ freqnt̄ indigemus in ꝓsequēdo curam. ¶13⁹ narcotica fria in doloꝛibus iuncturaruꝫ apponi non debent nisi in mēsa necessitate eminēte.

Cura pticularis gutte. In p̄mis cognito dn̄io sanguinis ꝑ venarū repletionem ꝛ per ruboꝛē loci ꝛ doloꝛē pulsatiuū ꝛ per regimē pteritū ꝛ ꝑ alia pticularia in p̄nᵒ credēdo cōsilio Ras. sꝫ sl̄oia basilice de latere opposito: vt fluxus nō sꝫ ad apa ꝛ vt maᵃ flegmonis ad opᵐ trahatur. Qñ tñ apa est in bꝛachio dextro vl' in manu dextra ꝛ maᵃ nō solebat al's fluere ad manū sinistram sꝫ sl̄oia de manu sinistra in basilica. Et si repl'o est magna pōt fieri sl̄oia de sophena eiusdē part. Et sic fecit Ras cuidā mulieri ꝛ sanauit eā. fecit tamē apofoꝛismū. Quātitas autē sanguis extrahendi sit ſm q̄titatem apat ꝛ doloꝛis ꝛ accidētiū. Et si nō potes minuere ex basilica. minue ex aliquo de

eiusdē ramis qbus nō inuēt: minue de media na. qz ſm Rab. in liº de iūcturis. Quidā ramꝰ vene baſilice ⁊ qdā ramꝰ vene cephalice ꝯiunguntur: ⁊ ex illa ꝯiunctiōe fit vena mediana. ⁊ debemꝰ hō facere multotiens. ⁊ hō ſufficit aliqñ p cura. ¶ Poſt pfectā minutionē debemꝰ ꝯfortare cū vnguētis ⁊ rebꝰ fris ⁊ ſtipticis. credendo ꝯſilio Rab. ad hoc vt nō recipiat ſupfluitates. ⁊ debemꝰ ergo dare res refrigerātes vt dicit Haly. ſicut eſt ius pulloꝝ cū cucur. ⁊ portulacis alteratū ⁊ ſuccū ḡnatoꝝ muſoꝝ ⁊ aq̄ ſolatri vel lactuce vel portulace. Et vz aq̄ endō. Sequit̄ vnguentū ex deſcriptione Rab. prohibens mām ne fluat ad locū ⁊ ſedans dolorē Et vz ī apatibꝰ ſan. ⁊ infriat ea ⁊ ꝯfortat mēbrū ⁊ itelligit̄ poſt pfectā purgationē cū ſloia ⁊ farmaª pſuppoſita boª dieta ⁊ abſtinēª a vio ⁊ carnibꝰ. ℞. ſpody cāphoᶜ memite acaſſie añ. ℥. j. opij. q̄rtam ptē vnꝰ. ℥. ſ. ḡna. 15. cōficiant̄ cū aqua ſolatri vel lactuce vel porᶜᵉ. ⁊ deſuper ponant̄. Et vz aqua endiuie ſolatri ⁊ aq̄ roſ. ⁊ decoctio ſanð. cū modico aceto. Aliud vnguentum. ℞. memite ſanð roſ. corticis papaueris nigri. añ. ℥. x. opij. ℥. j. ſ trociſci. Et cū vti volueris reſolue in aqua roſ. camphoª ⁊ line locū doloroſuz Pari mō poterit fieri de oſſibus aīalium cōbuſtis ⁊ lotis ⁊ exiccatis addendo acaſſiam ⁊ corticē papa. ⁊ hermodact. cuz muſcillaginis pſillij cū modico cāfoᵉ ⁊ opij. ¶ In ſtatu aūt cū iſtis fris ⁊ ſtipticis commiſcēda ſunt aliqua cal'a cōfortatiua ⁊ reſolutiua vt ē camo. melli. ⁊ ſilia. In declinatiōe aūt vtatur balneis ⁊ rebꝰ reſolutiuis ⁊ vnguētis ⁊ fomentationibus ⁊ empl'is reſoluētibꝰ. Et nunq̄ cōfortantia mēbrū leſum obmittant̄ ſicut eſt camo. roſ. nuces ⁊ folia cipreſſi cū corticibꝰ pini coctis in vino ſtiptico. ¶ In maª aūt col'ica in qua ſentitur fortis calor ⁊ dolor pungitiuus ⁊ nō grādis extēſio nec maḡ inflāmaº nec tantꝰ rubor ſicut in ſanᶜª. Et dolor aliqualiter tendit ad ſupficiem mēbri ⁊ alia pticularia cōſentiunt. tūc in pn̄. ſm Rab. dentur medᶜ debiles euacuantes colerā ſm tenorē virtut ⁊ ſm temporis qualitatē. nā ſi corpus fuerit debile: purgetur cū decoctione prunoꝝ ⁊ ſero capno ⁊ cū caſſia ſ ⁊ tamarindis. Et ſi nō ē tāte debilitat purget̄ cum electuaº de ſucco roſ. ⁊ reubarº ⁊ ſcamoª ⁊ mirab. citri. ⁊ aloes. Et dicit Rab. φ ſicut gutta ſanᶜª aliquādo curat̄ cū ſloia. ſic ⁊ colerica al'n curat̄ cum purgatione colere ſine appōne alicuiꝰ medicie. Uomitus ēt in hac cā eſt iuuatiuus vt materia ad oppᵐ attrahatur: maxie qñ dolor fuerit in iuncturis īferioribꝰ. ⁊ poſtq̄ mā añs fuerit aliqliter p̄urgata. Fiat hoc empl'm ad reprimēdum mām ⁊ ad eius repercuſſionem ⁊ dolorē remouendū. ℞. roſ. ru. ℥. ij. farine ordei. ℥. iij. farine lentium. ℥. vj. p̄l. corticis pini. ℥. ij. coquātur cū oxizacara ⁊ modico oleo roſ. ⁊ applicent̄. ¶ Sequunt̄ medicine laxatiue quas ponit Rab. in libro de iuncturis qñ materia eſt cal'a ſanguinea vel colerica ſiuis ſoluere ſolutione media ſ ſic. ℞. ſucci maligranati dulcis. lī'. ß. iulep. lī'. ß. mirab. citri. ℥. v. miſcentur ⁊ ſtent p. j. diem ⁊ noctem ⁊ colatura tribuatur. Alia que magis īfridat ℞. lī'. j. iulep. corticis mirab. citᵉ. ℥. x. Dimitte ſtare ſicut aliā. ⁊ adde. ℥. j. muſcillagis pſillij ⁊ bibat pat. Alia mediª laxatiua. ℞. pruna ſicca xxx. tamarindð. xvj. coque in. iij. lī'. aque: donec redeat ad. lī'. ß. coletur ⁊ colature addatur corticum mirab. citri. ℥. vij. ⁊ iterum tēperet̄ ⁊ colature adde zucᵉ. ℥. j. ⁊ detur. ¶ Seqtur ſirupꝰ mirab. citrinoꝝ qui valet dolori iuncturarū ⁊ fe. acut ⁊ tertiane ⁊ purgat cole. ru. ℞. mirab. citri. ℥. 100. ablue cum aqua calida ⁊ mitte in aqua fria. ita φ aqua emineat ſup mirab. ℥. digit ⁊ poſtea in eſtate pone ad ſolez p. 4. dies. deide. ℞. illā aquā ⁊ iterū pone aliam ⁊ dimitte ſtare p alios q̄ttuor dies ⁊ hoc ſ ter donec mirab. pdant ſaporem ſuū ⁊ albeſcant deide aggrega illas aq̄s cū. 100. ℥. māne al. ⁊ coque ad ignem donec ſ iulep. ⁊ ſi vis acue ipſuz cū ſcamoª ⁊ cuilibet. lī'. ſirupi pone. ℥. j. ſcamonce ⁊. ℥. j. aque roſ. ¶ Pillule eiuſdem ad dolorem iuncturaꝝ cal'm. Et ſunt Io. damaſ. ℞ᵉ. aloes cicotᵉ. ℈. j. corticū mirab. citri. ℥. j. ſcamoᵉ eiuſle añ. ℈. ß. maſticis grana. 15. ſ pillule cum aq̄ citoniorū vel maloꝝ macianoꝝ ⁊ ſumat totꝰz in vna vice. qz purgat co. rub. ⁊ parū humoris aquoſi ⁊ bene opantur in dolore iuncturarū cal'o. Pillule optime in pnº egritudinis q̄s ponit Rab. in libro de iuncturis. ℞. aloes ℥. x. zirungie. i. hermodactiloꝝ corticū mirab. citᵉ. añ. ℥. v. cōfice cū ſucco vue canine ⁊ ſumat̄ q̄libet vice. ℥. j. ⁊ ß. vel. ℥. ij. in pillul. ¶ In gutta aūt fria ⁊ in cā ſiatica dicit Rab. φ ſi eſt debilis purget̄ cum ſe. vrtice ⁊ aq̄ mell'. ⁊ cū baurico. Et ſi ē fortꝭ ⁊ maª ſpiſſa purget̄ cū coloq̄nª ⁊ centaurea ⁊ zirūgie. i. hermodact. ⁊ turbith ⁊ teſticulis vulpis. i. ſaterionibꝰ q̄ magnā hn̄t proprietatē in cōfortando neruos vt dicit algafaq. ⁊ ſi eſt ml'ta maª nō pōt tūc purgari in vna vice: ſ; oꝫ vt iterāt̄ vices minuēdo q̄titatē meᶜ ſm vires īfirmi ⁊ pcepit Rab. ibidez φ ſ vomitꝰ qz bonꝰ eſt valde cū egritudo fuerit in iuncturis īferioribꝰ aut in veſica aut in ancha

et in diebus in quib⁹ non vtit̃ vomitu aut alio
laxatiuo dabimus tiriacã aut metridatũ aut
diatrion pipeon cum zucaro. Silr̃ valet tiria
ca diatesseron. Ista inꝗ valẽt ad cõsumendũ
residuuz materie calefaciẽdo ⁊ exsiccãdo liga
menta ⁊ iũcturas. ¶ In isto casu si est hõ ma-
xime frie cõplõnis flõmia nõ competit: q̃a in
isto casu ista debilitãt ꝟtutẽ digestiuã. ⁊ sic in
corpe supfluitates auget ⁊ multiplicat. ¶ Em
plastra ⁊ vnguẽta sunt supponẽda q̃ calefaci
unt ⁊ subtiliant illã mãm grossam. ⁊ hoc post
debitas purgatões ⁊ in statu ⁊ declinatõe po
nenda sunt aliqua mollitiua cuz dissolutiuis
⁊ resolutiuis vt mã nõ conuertat̃ in lapidem
in iũcturis: qꝛ resoluendo subtile sine mollifi
catiuis cito grossum lapidificaret̃ ⁊ mẽm tunc
nũꝗ posset plicari nec moueri: ḡ vicissim po-
nant̃ modo mollificatiua cal̃a ⁊ iterũ resolu-
tiua: vt tm̃ resoluat̃ sicut mollificat̃. ¶ In de-
clinatõe aũt ꝶ hoc empl̃m. ℞. rad̃ maluauisci
quart̃. j. pistet̃ fortiter ⁊ addat̃ cantabri. p. ij.
floꝝ camo. ℥. ij. coquant̃ in colatura furfuris
vel in vino si cã est frida. Resoluit em̃ ⁊ mol-
lificat ⁊ tollit dolorẽ si inde ꝶ empl̃m. Aliud
quod est forte valde in resoluẽdo mat̃iaz ꝭm
Rab. ℞. mastiq̃. ℥. j. lapdani. ℥. ij. se. rafani se.
caul̃. amomi. añ. ℥. ℔. fecis olei qd̃ sufficit. vel
cũ oleo yrino ꝶ empl̃m ad resoluẽdũ materiã
frigidã. In isto casu vz diaq̃lon distempatum
cũ leo camo ⁊ emplastratũ desuper ꝭm Rab.
¶ Et si mã eẽt frigidissima ⁊ mẽbrũ frigidum
vngat̃ cũ isto vnguẽto quod calefacit mẽbrũ
et resoluit mãm fridã ⁊ vz gutte frie ⁊ palisi.
et ipm̃ ponit Rab in li. de iũcturis. ℞. pipis
casto͛ eufoꝛ͛ añ. aureũ. j. piretri aur̃. ij. ꝶ pul̃. et
addat̃ olei costini qd̃ sufficit. ꝶ vnguentum ⁊
vnge locũ fortiter. ꝭ qꝛ nimis forte est. iõ vn-
gatur diebus interpolatis cũ dialtea vel cum
marciaton vel cũ aliq̃ vnguẽto facto de axun
gijs auiũ et aialiũ ⁊ cũ medullis ossiũ aialiũ.
In ista intẽtõe. i. in dolore iũcturarũ a grosso
humore ⁊ frio vz multũ ꝭm Aui. ¶ Empl̃m fa
ctũ de stercore vaccino remota ꝑus plectoria
Et videt̃ mihi ꝙ debeat distẽpari cũ lexiuio.
¶ Istud qd̃ sequit̃ vz in dolore iuncturarũ in
pn° ꝭm Rab. qñ est a cã frida acassia aloes ⁊
mirra aggregent̃ cũ aq̃ decoctionis gallarũ.
Ad idẽ valẽt grana iunipi ⁊ nuc̃ cipssi incor-
porent̃ cũ eadẽ aq̃ gallarũ. Et si addant̃ ossa
mirab. citri. ⁊ hermodact̃. erit multũ mirabile
purgata mã. ¶ Aliud empl̃m ponit Auicen. et
est multũ forte. ℞. olei antiqui. ℔. j. et ℔. nitri
alexãdrini terebẽtine añ. ℔. j. euforbij. ℥. j. yre
os sicci. ʒ. ij. farine fenugre͛. ℔. j. et ℔. ꝶ ex his
empl̃m ⁊ supponat̃ obꝭuato tamẽ. II. canone
curatiuo. Empl̃a mẽbra ꝯfortantia ⁊ resoluẽa
residuũ materie. Istis aũt empl̃is nõ egem⁹
nisi post euacuacionẽ integrã materie de q̃rũ
numero est empl̃m Aui. ℞. sauine nucũ cipssi
ossium adustoꝝ añ. ꝑtes equales alꝭis ꝑtem
j. dragagãti sexta pars totius glutinis piscũ
ꝗtum sufficit ad incorpandũ ꝶ empl̃m glutẽ
tamen distempet̃ cũ lexiuio. ¶ Aliud ad eãdẽ
intẽtionẽ ⁊ est ꝑti ꝯfortatiuũ ⁊ stipticũ ⁊ ꝑti
resolutiuũ ⁊ mitigatiuũ ⁊ facit multas opera
tiones in pluribus egritudinib⁹ qm̃ aperit et
extꝭit spinas ⁊ ossa putrida ex ꝓfundo. ⁊ mul-
to magis potest exthere materiã humoralez a
ꝓfundo iuncturarũ ⁊ cõfert mollificatõni. ℞
se. vrtice mũdati spumebaurach salis armo͛
aristo. ro. rad̃ coloq̃n͛ terebentine añ. aur̃. 20.
fenugreci pipis macropipis añ. aur̃. x. gũmi
armoniaci aur̃. xij. cordumeni carui agrestis
xilobalsami thuris mirre adipis capre gũmi
pini añ aur̃. x. cere. ℔. iij. dabber glutis ℔. viij
lactis ficus siluestris aur̃. vij. olei d̃ lilio ꝗtã
sufficit ad liq̃factionẽ medicinarũ hũidaruz
vini optimi ꝗtum sufficit ad conficiendũ me
dicinas siccas conficiant̃ oĩa et malaxẽtur et
mistrent̃ sup iũcturas. ¶ Aliud ⁊ est Auicẽne
conferẽs in vna hora ad sciaticã ⁊ ad dolorez
manus ⁊ pedis ⁊ aliarũ iunctrarũ sumat̃ fe-
nugrecũ ⁊ ponat̃ in vase ferreo ⁊ fundat̃ desu
per acetũ ꝙ sufficit: coquat̃ sup prunas vsq̃
quo dissoluat̃. Deinde ꝓijciat̃ mel desup ꝗtũ
sufficit: ⁊ bulliat iterũ et supponat̃. Aliud qd̃
ponit Aui. ⁊ est eiusdẽ ꝟtutis. ℞. piq̃ de mine-
ra. ℔. iij. fecis aceti sicce ⁊ aduste. ℔. j. et ℔. gũ
mi pini cere. sulfuris nõ adusti stafizagrie añ
℔. j. piretri. ℔. ℔. cardamomi. ℔. j. et ℔. misceã
tur ꝓut decet ⁊ fiat empl̃m. Unguentuz Rab
ad confortandũ mẽbra. ℞. opij casto͛ añ. ℥. ij.
croci. j. ℔. aggrega in aq̃ gallarũ ⁊ superpone.
¶ Et si dolor augmentet̃ et cũ medicinis non
remouet̃ vngat̃ cũ aceto forti in quo coctum
sit mentastrũ ⁊ origanuz et alie herbe calide.
¶ Remotio doloꝝ iũcturarũ fit aliq̃n cũ reso
lutiuis aliq̃n cũ narcotiq̃. prima est vera cura
post mat̃ie eũonẽ cũ farmaco clisteri vl̃ flõia
scd̃a ẽ dubia ⁊ timorosa. p͛a fit cũ aliq̃b⁹ cal̃is
q̃bus inest attrac°. scd̃a fit cũ fris stupefactis
q̃bus inest mortifica° ⁊ mẽbri debilita° cũ su-
pflua infrigidatõe verũtñ remotõne doloris
ꝟtutẽ deijcientis indigemus: qꝛ cerebri ⁊ ma
gni dolores totũ corp⁹ ꝑturbãt ⁊ egrũ fere ad
ꝑniciẽ adducũt. iõ boͫ ẽ ꝗi nimietate doloris

anodino cū pauco calore cū alijs adinuicē misceam⁹ vel vna vice infridabim⁹ ⁊ alia vice calefaciem⁹. s. postq̄ dolor cessauerit. ¶ Istō vnguentū qd̄ sequit̄ tollit dolorē mortificando. ℞. castō opij an̄. ʒ. j. croci. ʒ. ß. misceant̄ cū aq̄ ros. ⁊ fi q̄si vng^m. Et si cū isto dolor nō auferetur: iterū lauet̄ mēbrū dolēs cū ace° decoctionis herbarū calidarū: vt est pulegiū saluia origanū ⁊ herba palis. ¶ Aliud mitigatiuū doloris qd̄ ponit Rab. ⁊ ↄcordat aui. mica panis albi distēpet̄ in lacte ⁊ fricet̄ cū manib⁹ donec bn̄ incorpent̄. ⁊ addat̄ vni libre isti⁹. ʒ. j. et ß. opij et. ʒ. ij. croci ⁊ totū incorpatū sup locū dolorosum apponat̄ ⁊ freqnter iteret̄ mutādo. Aliud ad idē ℞. amidi qrt̄. j. farine fenug'. ʒ. j et ß. papa. al. ʒ. ß. caphore croci opij an̄. ʒ. ij. incorpent̄ oia cū lacte mulieris ⁊ liniat̄ desup. ⁊ qn̄ volueris remouere lauet̄ mēbrū cū aceto limphato. Ad idē ℞. capitū papa. cū semine ⁊ cortice ordei mūdati an̄. ʒ. ij. se. iusq̄ami. ʒ. iij. ↄq̄ssent̄ ⁊ ponant̄ in vna. ℔. aq̄ vsq̄ ad ↄsumptionē medietat̄ ⁊ colature addat̄ muscillag̃ psilij ⁊ fenug' ⁊ se. lini facte cū aceto media. ℔ olei ros. ↄq̄ssati cū albūie oui qrt̄. j. fi linimētū ⁊ pāni infusi supponāt̄ me° patiēti. ¶ Doc vng^m vz in podag̃ ⁊ in oibus spēbus gutte ex fria cā. ℞. succi herbe gra dei. ℔. j. succi radic̄ ebuli succi rad vrti^e an̄. ℔. ß. axūgie vulpis vl̄ murilegi. ℔. ß. q̄bus absentib⁹ ponat̄ axungia porci ī eodē pōdere cere ru. qrt̄. j. fi vng^m ⁊ vz in cā fria ⁊ remouet īflationē. ¶ Ego facio sic ℞. olei ros q̄ ↄfortat. ℔. j. olei camo. q̄ resoluit sine attractōe. ℔. ß. succi rad ebuli q̄ resoluit ⁊ calefacit ⁊ hz ꝓꝓetatē in b ex ꝟtute. 2^a q̄ est subtiliatiua succi ruthe p eandē ꝟtutē an̄. quart̄. j. ꝟmiū terrestriū q̄ ↄfortat neruos iūturas ⁊ ligamēta earū p quādā ꝓꝓetatē q̄ in eis est ⁊ p sīlitudinē carnis eoꝝ ad carnē hūanā. ℔. j. ꝟmes incidant̄ minuti ⁊ coquant̄ oia sil' ad ↄsumptionē succoꝝ ⁊ in colatura misceatur cera qrt̄. j. terebētine q̄ ↄfortat neruosa mēbra ⁊ iūcturas. ʒ. ij. fi vnguētū vz in sciatica ⁊ in oibus spēbus gutte ex cā fria. Scribit in. 2. li. kirānidarū q̄ san. leporis calidus inūctus sanat podagricos pfecte.

¶ Caplm̄. 24. de sciatica.

8 **Sciatica** est q̄das spēs gutte cui⁹ dolor incipit a iūctura anche ⁊ descēdit inferi⁹ vsq̄ ad coxā: ⁊ aliq̄n descēdit inferi⁹ vsq̄ ad genu. Et aliq̄n extendit se inferi⁹ vsq̄ ad talū pedis ⁊ vsq̄ ad digitos ei⁹. Et dicunt autores q̄ ex isto dolore q̄nq̄ extenuat̄ ⁊ macrescit pes ⁊ crus ⁊ coxa. ⁊ ista intēsio doloris ꝟsus inferi⁹ est s̄m quātitatē ma^e. nā q̄to pl⁹ extēdit̄ dolor ꝟsus inferi⁹ s̄m longū etiā s̄m latū maior q̄titas ma̅rie arguit̄ ⁊ cū magna difficultate incuruāt̄ nec indirectū erigūt. Et sciatica est de nūero egritudinū cronicarū. vt dicit Aui. q̄ aliq̄n dislocat̄ ⁊ resilit ꝟtebrūz a suo loco. ⁊ tūc est cū ꝑuatōe ambulatōis: imo moueri nō pōt nisi moueat̄ totū corp⁹ ⁊ aliq̄n sine resilitōe claudicāt in eūdo.

Curatio sciatice parū dīt a curatione alioꝝ doloꝝ iūcturaꝝ: nisi q̄ in sciatica ꝓpterea q̄ mā est multū ꝓfūdata in iūcturis et vtplu^m est fria: repcussiua fere nunq̄ ↄferūt: q̄ vel māz ingrossarēt ⁊ redderēt ipam indissolubilē ⁊ ineuapabilē vel ipaz magis facerēt ꝓfundare. Si g̃ videt̄ q̄ homo nimis sit plen⁹ san^e et alijs hu. fi ꝑus flōia de basilica. ⁊ si adhuc nō sufficit fi de vena q̄ ē in calcaneo vel saltē de sciatica in cauilla pedis exteriori. deinde fi clistere qd̄ infra dicet̄: dei de purget̄ sic. ℞. hermodacti diagredij an̄. ʒ. ij cimi zz' costi gariof: an̄. ʒ. j. fi pul. cui⁹ dos est ʒ. j. et ß. cū vino albo aut mulsa. Aui. tn̄ dīc q̄ vomit⁹ fort̄ est mag̃ iuuatiuus: q̄ solutio ventris trahit materiā ad īferiora nisi eēt ma̅ria pauca. ⁊ ideo postponat̄ farma^a vsq̄ q̄ alit̄ fit ↄsumpta. Si tn̄ dolor tēdat ad partē īnfiorē pedis ꝟsus cauillā interiorē fi flōia de sophena interiori. Postq̄ igit̄ materia aīs videtur esse diminuta cū lenitiuis clisterib⁹ ⁊ flōmijs et cū vomitu ⁊ abstinētia ⁊ maior plectoria ē aliqual'r mitigata. tūc s̄m aui. q̄ dicit. q̄ solu° ventris q̄nq̄ vsq̄ in finē postponat̄ possum⁹ vti tali clisteri qd̄ est frequēter p me exptū in attrahēdo materiā frigidā faciētē sciaticā. ℞ cētauree rute saluie yue muscate herbe palis anthos rad achori sticad arabes an̄. ʒ. ij. an'. ʒ. j. fi decoctio in q̄ dissoluat̄ mellis antholati qrt̄. j. olei de lilio antiq̄ssimi qrt̄. j. agarici hermodact̄ pul. diaturbith. an̄. ʒ. ij. fi clistere. vel pōt ibi poni yerahermet̄ vel yeralogodiō s̄m mag̃ vel min⁹. ⁊ pōt poni salis gēme q̄ attrahit ⁊ dissoluit flā ab intestis ⁊ ptib⁹ anche vicinis. ¶ Istud clistere fiat ter in septimana et infirmus iaceat sup ancham lesaz ⁊ laxatiua et sal minuant̄ vt diu in intestinis remaneāt quia quādo diu retinet̄ calefacit anchā ꝓpter vicinitatē ītestinoꝝ ⁊ apit vias ⁊ digerit materiā gutte. In alijs sequētibus debz poni sal ⁊ alia laxatiua. deinde det̄ farmacia euacuās flegma ⁊ hūores grossos. vel purget̄ cū pillis fetidis q̄ huic egritudini sūt appropate. Et sic

sunt pillule de hermodactis. q̄s ponit Rab in fine sui antidotarij q̄ sunt appropriate podagricis et sciaticis antiq̄s. et hec est. R. R. hermodactil. satirionū arnaglosse. añ. ʒ. ß. iteriorís colloq̄n. bdellij añ. ℈. j. cētauree minoris ḡna. 10. enfor. casto. oppoponaci galbani asse fetide añ. q̄rtā ptē vni. ʒ. scamo. zinzi. sinapis tapsie mōtane pipis. añ. ℈. ß. yerapi. ʒ. j. Et est vna dos. itelligit in hōie fortissi. vel purget cū istis pill. haly. R. agarici turbith. añ. ʒ. ij. aloes cicot. se. cicute añ. ʒ. ß. pl'pe colloq̄n. ʒ. j. dosis est. ʒ. iij. Hoc clistere ponit Rab in loco sup̄dicto valens ad sciaticā antiquā. et in ista ēt cōcordat Serap. R. cortices radic̄ cappis corticis radic̄ colloq̄n. et pulpe ei. cētaure minoris methezere. i. arnaglosse hermodact. satirionum nasturcij rafani gallicā. se. baucie se. eruce. añ. p. j. coquant cū aq̄ et colent et in colatura ponant muri nabati et oleū de lberua. Et si ponas oleū de lilio et de ruta et oleū sambucinū et medicias laxatiuas attractias erit bo^m^.

¶ Si aūt materia vr̄ esse ca'la R clistere et pille de hermodact. Rab. R. hermo. al. ʒ. j. aloes. ʒ. iij. scamo. quartā partē vni. ʒ. se. api. ℈. ß. et ē vna dosis. Si aūt esset co. cū flāte vel eēnt humores ca. isti purgent cū electua. de succo rob et puluere de diatarbith. ¶ Ul' cū electua. dyacartami. cuius hec est. R. R. pul. diadragaganti. fri. ʒ. j. carnū citonior cōfector cū zuccaro ʒ. ij. zinzi. al. hermodact. añ. ʒ. iiij. medulle cartami. ʒ. vj. diagredij. ʒ. iij. turbith electi. ʒ. j. mane granate mell' rob. despumati. añ. q̄rt. ß. panis zuc. ʒ. xvj. R. electua^m^ dos ē. ʒ. iiij. purgat p̄ncipal'r flā. secūdario co. Postq̄ aūt mā añs sufficienter vr̄ euacuata et de cōiuncta aliq̄ pars qd̄ cognoscitur per aliqualē accidentiū mitigationē: tunc debemus vti aliquibus emplastris et vnguētis resolutiuis ad resoluēdū residuū materie dum mō simus tuti q̄ aliqua mā nō amplius ibi fluat. Et ista empl'a debēt esse cōfortatiua mēbri. ¶ Et ad istam intētionem valet hoc empl'm qd̄ ponit Aui. qd̄ multū attrahit mās a profundo intm̄ q̄ extrahit spinas et ossa et cōfert mollificationi. R. se. vrtice munde spume baurach sal' armoniaci aristo. ro. radicis colloq̄n. et si nō habes radicem ponas de fructu terebētine añ. aure. x. gūi armoniaci. aure. 12. cordumeni xilobalsa. thuris mirre adipis capre gūmi pini añ. aure. x. cere. lt. iij. glutinis cōis. lt. vj. lactis fici siluestris qd̄ si ego nō habeo pono succū foliorū et extremitatum ficus cōis aure. viij. olei d̄ lilio q̄tū suff ad liq̄factionē mediciarū siccarū: et R empl'm

¶ Aliud empl'm eiusdē conferens in hora ad sciaticā et dolorē manus et pedis et reliquarū iuncturarū. R. fenugreci mittat in testa figuli et desup p̄iciat mel et R empl'm. Ad idē. R. picē de miera. lt. iij. feq̄ aceti sicce aduste. lt. j. et ß. gūmi pi. cere sulfuris vini stafizagrie. añ. lt. j. piret. lt. ß. cordumeni. lrist. vnū olei. lt. j. et ß. R empl'm. et ɔsumit residuū māe et vz multū valent aq̄ termarū nālīū. et vz stercus caprarū et bouis dissoluta et cocta cū bono vino mixta cū sulfure et alumine et salib. Ad istā intentionem. s. ad ɔsumendū residuū māe et ɔfortandū mēbrū debilitatū ab egritudine et neruos. Uz vnguētum marciaton et alia vnguenta ca'la q̄ ponunt in antidotarijs autorū. et vz p̄cipue vnguentū de balsamo. ¶ Ualet ēt vng^m^ de vespertilionibus qd̄ ponit Aui. R. 12. vespertiliones decollent et coquant in succo lingue bouis. et olo antiquo añ. lt. j. aristo. ʒ. iiij. casto. ʒ. iiij. costi. ʒ. iij. coquant oīa sil' donec succ. cōsumat et remaneat oleū: et colet. et vsui reseruet. Per aliū modū ponit Guido autorit. Rab. R. 7. vespertiliones et coquant in aq̄ pluuiali vsq̄ ad consumptionē medietat̄ et colet et colature addatur olei rob. q̄tū est medietas aq̄ et summitates saliq̄ conq̄ssatas. et iterū coquant ad ɔsumptionē aq̄ et reserua. ¶ Nunc sequitur vnguētum vulpiū qd̄ vz in gutta et in palisi et in spasmo et ad remouēdū dolorē iuncturarū purgata mā ad illū dolorē et claudicationē q̄ fit in sciatica et in debilitate et in fragilitate toti. tibie et ad minorationem eius. R. carnes vulpis masculi bn̄ pinguis et incidant minutim post abiectionē iteriorū et ponant in cacabo et adiungantur ista. R. saluie acho. herbe paralis yue muscate origani aneti iunipi cū se. maiorane et sticad. añ. ʒ. iij. baccarū lauri. ʒ. ij. omia ista ɔquassata ponant sup carnes vulpinas sup q̄ p̄iciant aque et vini añ. q̄ suff. et olei antq̄. lt. iiij. coquantur vsq̄ ad ɔsumptionē aque et vini. et tūc coletur fortiter et exp̄mat et pōt fieri inde vng^m^ addendo medulla cerui et pīguedinem taxonis et vrsi et filium. ¶ Guido de cauliaco ponit vng^m^ de ranis et de san. testudis. R. olei radicis cucu. siluestris. lt. ij. olei maiorane galbani cere terebētine medulle ossiū cerui. añ. q̄rt. j. ranarū. iij. numero sanguis testudinum. ij. nūero coquant oīa et colent. et tunc addat balsa. ʒ. ij. et dr̄ q̄ est valde p̄ciosum. Et valet vnguentū de cato cocto in ansere pingui. et qd̄ liquet in tostatione reseruat. et vngant iuncture et ancha. et vz multū: marīe si addatur euforbium castoreum et herbe et medicie huic morb. appropate.

¶ Si sciatica per ista non curatur: volunt autores quod supponantur anche empl'a rubificātia: sicut est istud quod ponit Rasis in divisionibus. Recipe. sinapis pulverizati fimi colūbini pulverizati. ana. partes equales. cōficiantur cū decoctione ficuum et emplastretur ancha et dimittatur ibi ut vesicet locus et currat illud quod in vesicis cōtinetur. Deinde vaporetur cū aq̄ cal'a. Vult etiam Haly in libro de regali dispōne quod ponantur sup ancham ventosa cū scarificatione et sanguisuge. ¶ Et si per ista et per supradicta sciatici nō curantur fiant cauteria. 5. vel. 6. in circuitu loci ubi vertebrū cū scia religatur et in cētro fiat unum et sint cauteria pūctualia facta in cuspide ad formā olive vel parve glandis et foramina dimittantur aperta ponēdo intra grana hedere vel cera ad formā ciceruin. et sic maneant per longū tēpus apta ad minus per quattuor dies ut materia fluat Per ista eni cauteria actualia expellitur materia egritudinis cōiuncta et mala mēbri cōplexio removetur et mēbrum in se fortificatur ut amplius leviter materias nō recipiat et liberat a claudicatione. ¶ Unde ypo. Quibuscunque a sciatica molestatis vertebrū resilit foras his tabescit crus. et claudicant si nō urantur 6°. amphorismo. am°. 60. Intelligitur si longū tēpus duraverit et sequitur in cōmēto. Ex nimia hūiditate siatica vertebrū resilit et revertitur lōgo tempore. Crus putrefit et cōsumitur nisi cū foco succurratur et humiditas exiccetur. hec ille.

Dieta guttosorum varianda est secundum varietatē causarum. nā in gutta cal'a post euationē cū flōijs et purgationibus virtus infirmi succūberet nisi aliqualiter infirmus reficeretur. ideo iubet Haly quod infirmus reficiatur cum iure pullorum gallinarū et cū succo granatorum muzorum. et secundum Rasis in isto casu debet esse dieta fria et humida: ut est aq̄ ordei et cucu. et cucur. et caveat ab oībus calidis et in diebus īterpolationis res refrigerātes dabimus: ut est sir. aceto sus et muscillago psillij et aq̄ ordei et succus mali granati et dabimus similiter avenatū ordeatum et similia. et fugat vigilias et cogitatiōes tristosas et iram et gubernentur sicut febricitantes. ¶ In cā aūt fria siatica caveat a cibis multe superfluitatis credēdo cōsilio Rasis. ut sunt carnes bovine arietine et ovine et caveat a vīo et lacte ovis et a piscibus et fructibus hūidis. et sufficiāt eis res assate et carnes minorum avium que sunt parve superfluitatis. et utatur salsamentis subtilibus digonē iuvātibus que fiunt ex carui cimino origano aneto et sinapi. dicit ras. Et utatur electuarijs calis et vino antiquo pauco. et si aliquis comedat multū, nocet sibi vomitū et sudet multū in balneo vel aliter et hoc ante cibum. nocet eis vigalare. quia corrūpitur digestio et sic superflua multiplicantur. Et dicit Rasis quod dieta in isto casu debet esse subtilis et comedat una die alia nō. Et hoc itelligitur quādo egritudo est in principio et materia est in fluxu. propter quod gratia exēpli ponā hic dietaz quā tenebat magister noster Bernardus forestierij bone memorie in montepessulano qui multū in suo tempore fuit vexatus a doloribus iūcturarum pcipue a ciragra. nā ita cito quod sentiebat magnos dolores guttetem statim ponebat se in dieta subtilissima et imponebat taliter frenū ori quod aliquādo stabat per tres dies nāles quod nil comedebat nec bibebat et in intollerabili siti. lavabat iterdū os cū aq̄ fria. et sic faciēdo cessabat dolor et paulatim revertebatur ad dietā grossam. et fatebatur se nō invenisse ita bonum remedium in aliqua medicina sicut in ista dieta et abstinentia et excusabat ipsum ab oī alio medicamine et cum ista vixit forte. 100. annos.

Declaratio in sciatica et in spēbus gutte. Primo sciendū est ut dicit Cōstan. autoritate coste filij luce quod ubi cūque epithimata empl'a seu cathaplasmata: imo et unguēta alicui membro sunt supponēda. vel mēbrū ppendit esse calefaciēdū vel materia grossa de ipso solvēda oportet purgationē totius corporis pcessisse cū farmatia et flōia. certificato aūt quod corpus est mundificatum et pa° adhuc remanet propter hu. in ipso mēbro clausos: tūc supponenda sunt epithimata et olea calida et similiter. et hoc nō solum tamen in materijs frigidis imo etiam in calidis. quecunque actio in illo mēbro fit sensibilis. et sic habet littera Gal. 3°. tegni. cap. 100. ibi. Si igitur totum corpus fuerit plectoricum. Idē dicit Avi. fen. quarta. primi. c. 5. Et in isto possunt cognosci errores ignorantiū artem medicine. ¶ Secundo sciendū quod potus vini ante cōpetentē comestionē super oia generat guttaz. quia natura vini est cito penetrare. imo aliis penetrat aū pfectā digōnē et penetrādo facit secūcōcurrere materias crudas ad iuncturas et ligamēta earū. et vinū nocet in cā cal'a. quia cāus egritudinis augmētat. Nocet etiā in cā fria quia ut dictū est vinū sua subtilitate cito penetrat et defert guttā a cā fria scā humores nō tamen tantum nocet in cā fria sicut in cal'a. ¶ 3° nota quod in sciatica et in gutta a cā fria nūquam a principio debet dari medicina fortis: imo illa forti medicina tunc mistrata convertit se ad hūores bonos et laudabiles: dimittens malos quos eradicare nō pōt. quia hūores sunt in scia profundati et nō pnt sic eradicari: nec etiā frigidi hūores visco si et cōglobati et in principio indigesti pnt extrahi cū forti nec levi medicina. Ex isto poteris perpen-

dere quod aliqn valet digestiua in aliq specie gutte: sicut docet Ga.7.can.gnali. qd est ptra opinionem aliquoz dicentiu q in nulla specie gutte ppetut digestiua nec subtiliatiua. ¶ 4° nota q dormitan narcotica oia sunt postpo nenda: nisi eminete magna necessitate et dolore superescete et patiete qu ad iteritu deducete. Nam in frequeti appositoe eoz sensus mem bri cosumit et ma ingrossat et infrigidat et cu ra egritudis retardat. ¶ Quito dubitat a qb9 hu. vtplurimu sit gutta a calis vel a fris. Et videt q a calis: qz spes gutte sunt apata: vt dicit Ras et Serap. s talia apta mag fiunt p via diriuatois q cogestionis. io mag causa bunt ab hu. calis: cu sint mag cursibiles et pe netratiui. Frigidi aut humores et grossi iepti sunt penetratoi. ¶ Scdo arguit ista passio fit p via diriuatois aut cogestionis. si p via diri uationis: tuc ma g set gutta ab hu. calis: qa mag cursibiles et penetratiui. No e aut dicen du q gutta fiat p via pgonis: qz tunc esset de gne apatu q veniut ad maturatione et saniez qd est falsuz et contra Aui. qz ista apata raro aut nuq veniut ad ruptura nec maturatoez vt dicit Aui. ¶ In oppo videt q gutta mag generet a fris hu. et grossis: qz iucture et liga menta nutriunt ab hu. grossis: cu ipa sint me bra grossa: et ma grossa est cofomis illis me bris. igit in maiori quatitate ibi fluit. et p ons mag ab ea gnabit gutta. ons bona et maior e vera et minore ponit haly in regali dispositoe ¶ Scdo ab illis hu. mag gnabit gutta q ma gis et in maiori quatitate ex industria nature mittit ad iucturas. s p opatione et industrias nature maior quantitas flatis mittit ad iun cturas. igit &c. ons tenet de se: qz a mlta ma i mebro coteta citius gnabit egri9 q ab alia q in toto corpe contineт. Maior est no. et mior pbat p aui. in pmo can. doct. 4. de huoribus vbi dic. q flatis quatitas mittit ad iucturas vt humectet eas et mebra q multe existut mo tionis ne siccitas eis accidat pter calore q et motu pueniт et fricatoe. ¶ Pro ista qstione pmo nota q hu. fluut ad mebra dura et copa cta pter tria. Primu est subtilitas humoz et acume coz sic est cho q de se est penetrati ua. Et quis ista sit penetratiua. tn est in pua quatitate et raro fluit ad iuncturas: et p pue ad scia cu cito resoluat: io ab ea raro fit sciati ca. et sm istu modu raro aut nuq sciatica fit ab hu. melico: qz grossus et no liqbilis 2m e re mollitio mebri. Mebru em remollitu et mol lificatu vltra nam in se est debilitatu, tuc fa

cilr ad ipm penetrat huores et ipos recipit fa cilr. et sm istu modu fit sciatica. et alie species gutte ab hu. flatico fluete ppt sua liqditatem ad mebru remollitu et debilitatu. Tertium est industria et pceptu nature q mittit ad flegma ad iucturas vt humectet eas ne deficcetur ex calitate: qz sequit mot9. et sm istu modu fit ab hu. flatico ibide misso ad dicta humectatione facieda. ¶ Scdo p notificatoe dubij nota sm Aui. in. 22. dist in. 3. in trac. 2. c. 3. de dolore iu cturaru q vt plurimum fit dolor iuncturaru a flegmate cum cho. 2° a flate crudo deinde a san. 5° a cho et raro a melia. Et p hoc pz quid dicendu de qone. ¶ Serto in ordine declara tionu nota q quis in oibus etatibus gutta possit gnari tn aptiores vt in eis fiat gutta st senes: qz in eis calor nalis debilitat et supflui tates in illa etate mag multiplicant: marie si sint gulosi aut luxuriosi. silr et hntes egritu dines cronicas pter eande cam. silr et pvale scentes qn no regunt cu modestia vite bonoz victualiu cibi et potus. et hoc fit pter eadem cam. ¶ Septimo mirabile videt q viri freqn ti9 incurrut sciatica et gutta q mulieres: cum mulieres sint frigidiores et in eis plus abun dent supfluitates: cu sint etia mag in qete et i ocio q viri. Dico q ca istius est: qz ad hoc q st gutta et sciatica duo reqrunt. s. mlti marie et diffusio eius ad loca iucturaru q diffusio fit p actoez caloris. Nuc aut quis heant mlraz maz ad gnandu gutta. tn hnt puu calore non potente illa mam fluentez facere nec dissolue re: imo illa remanet qu pgelata et non fluida nec liqbilis: imo ille huiditates poti9 puertu tur ad crassicie q ad gutta. Alia ca est: qz mu lieres purgat p mestrua q si put decet fluant finalr absqz egri mulier pdurat. vt ait Ga. 2. de fe. ad glauc. in. c. 23. nec etia in actib9 manda mis nec in coitu tm laborat sicut viri. io iuctu re earu no tm calefiunt nec debilitant. et per ons no tm recipiut de huorib9. et sic no ita fi unt guttose. silr possum9 dicere de eunuchis et de pueris. ¶ Octauo notadu q si gutta moue tur in vere: h est ppt abudatia huoz: vt 31.5. amph. ap. 21. in illo em tpe mlta massa sangui naria gnat. et si in autuno mouet: h est pter malicia eoz. et qz ho comedit fruct9 in estate pterita et qz meat9 sunt lati salt in pn eius Si aut in estate: h est pter calore dissoluete eos. vt dicit Ga. ¶ Nono sciedu q in sciatica quis sit de ca ca. empla fria no debet apponi qz ma est mltu pfudata cu multa caro sit sup ancha q impedit resolutione materie. Silr si

empl'a frida apponerenť pozi clauderentur ⁊ mā ingrossaret: sed in illo casu supponenda sunt illa q̄ sunt leuis calefactiōis vt dicit rab in diuiß. q̄ sint sedā͞a dolorē sic ē camo. melli. se. lini fenu͞m ⁊ silia. nec etiā me͞e multū calide sunt supponēde sciatiq̄ ante ma͞e pfectā purgatione: q2 maioz attractio ma͞e fieret ad locū et mā int͞9 putrefieret: vt dicit rab. vbi. s. etiā fieret egri͞9 difficilis sanatōis valde: qm̄ tunc mā inspissať ⁊ fit sicut res q̄ sup ignē cocta ingrossať ⁊ idurať. h ille. ¶10° notādū ꝙ gutta bm̄ suas spēs est pa° ꝓpe ligamentoꝝ nō neruoꝝ aut carnis nisi associatiue ⁊ ꝑ colligātiā vn̄ ligamēta iūcturas ligā͞a sūt duplicia. q̄dā eñi exeūt ab osse vt a scia a q̄ exit ligamētum qd̄ intrat ⱺtebrū ⁊ ligat vnū os cū alio. Alia sūt ligamēta q̄ ꝓcedūt a corda ⁊ muscul' ⁊ ligāt vnū os cū alio in iūcturis sufficial'r non penetrādo subaʒ ossis. et ī istis ꝓpe fit podagͣ ciragͣ ⁊ ex istis ligamētͣ cōpatiūť me͞a ꝓxia vt est caro nerui ⁊ musculi. ⁊ in carne ⁊ ī cuti fit infla° q2 nō sūt dilatabilia. ¶11° notādū ꝙ lauatoria cū decoctōe rerū stipticarū vt est alumē sal rosa cortices q̄rcus ⁊ psidia balau͞e aq̄ alūinose vl' salse ⁊ sulfuree valēt in decliatōe. Ad ꝯsumēdū residuū ma͞e ⁊ ad ꝯfortādū iūcturas ne aliā recipiāt. Alia aūt lauato͞a nō cōpetūt in aliq̄ tp̄e: q2 faciūt fluere mat͞ias ad dͨā ligamēta. ¶12° aduertēdū ꝙ cautia actualia pūctualia de q̄b͞9 facta fuit me͞o ml'tū valēt ad ꝯfortādum me͞m ne iteꝝ mās recipiat. verūtñ vnā cautelā ⁊ industriā dʒ hr̄e medicus quaꝫ ponit Rab in li. de iūcturis. s. ꝙ postq̄ ꝑx̄tu tē cauterioꝝ hu. nō currūt ad mēbrū ꝯsuetū: illud corp͞9 ē euacuādū paulatiʒ: ne supfluitates q̄ solebāt fluere ad illa mēbra reuertanť ⁊ fluāt ad aliqd̄ nobile me͞m. Et diͨ Rab. Ego eñi vidi plurimos hoīm mori subito eo ꝙ nō fuerūt vn̄ euacuatōe post cauterizationē. hoc etiā hʒ locū in oī ꝓhibitōe ma͞e fluere ꝯsuete qn̄ restringitur sicut est fluxus emorroydͣ. siue sit feratura venarū sicut aliq̄ndo fit in vlceribus tibiarū siue aliter ⁊c.

¶Explicit liber sextus philonij. deo gratias.

Deus cū tua summa potētia et mīa infinita. Incipit. 7͞9 liber philonij in q̄ de febribus cuꝫ suis adiūctis ⁊ de apatib͞9 ⁊ de pulcritudine ⁊ de impediētibus eā cuꝫ adiutorio dei mificordͣ ⁊ pij tractabiť.

¶Caplm̄. 1. de diffinitione et diuisione febriū in generali.

Febris est caloz ex̄ne͞9 accēsus ī corde ꝓcedēs ab eo mediāte spū et san. ꝑ arterias ⁊ venas in totū corpus ⁊ inflāmať in eo inflāmatōe q̄ nocet opatōib͞9 nālibus. Hāc diffinitōeʒ ponit aui. in p͞a. 4͞1. c. 1. Et est bona q2 ꝯuertiť cū suo diffinito ⁊ facit ipsum differre a q̄cūq̄ alioz cū h dať ꝑ gen͞9 ⁊ dr̄ias Ga. in. 1. āp. ꝯ°. 16. Febris ē caloz nālis mutatus in igneū. Alie ml'te diffinitiōes ponūť ab alijs s ꝓ nūc iste sufficiūt. Diciť aūt febris de ferueo ferues ꝑ eo q2 in totū corp͞9 feruoꝛē inducit ⁊ ebullitōeʒ. ¶Nūc aūt sciēdū bm̄ Aui. in loco all'. ⁊ bm̄ ga. in meg'. pti͞a. 8. in pn̄°. ꝙ tria sūt gn̄a febriū distincta penes tria que ī corpe hūano repiunť. Nā oīa q̄ in corpe hūa° repiūť sb̄ triplici gn̄e sūt: q2 aut sīt me͞a ꝯtinē͞a aut hūiditates aut spūs sub q̄ ponitur ꝓ nūc nālis caloz ⁊ fumi ⁊ vapores. Et ista diuisio ītelligiť q̄tū ad res corpeas: nō aūt q̄tum ad aīam nec ad ⱺtutes nec cōpl'ones ⁊ silia q̄ sīt īcorpea. Si ḡ inflāmať spūs p͞o ⁊ subiectiue inflāmatōe q̄ manifeste nocet opatōib͞9 ꝯsuetͣ a nā dr̄ effimera ab effimerō pisce q̄ vltra. 24. horas nō viuit ⁊ eadē die in q̄ suscipit spm̄ vite moriť: ⁊ est gn̄at͞9 ꝑ viā putrefactōis ⁊ non ꝓpagatōis. Si aūt aliq̄s de. 4. hu. putrefiat. et inde fiat fe. p̄mo ⁊ subiectīe: tūc dr̄ fe. putrida hūoralis q2 p̄mo ⁊ subiectīe in hu. fundať et radicať. Si ṽo totū corp͞9 inflāmať ex p͞a. ⁊ subiectiua inflāmatōe cordis ⁊ mēbroꝝ radicaliū corpis. tūc diciť fe. ethica ab ethis gre͞e qd̄ est pmāsiua dispō latine. Aui. aūt cōparat me͞a corpis radicalia pietib͞9 balnei vl' olle. Et hūores corpis aq̄. balnei vel aq̄ bulliēti ī olla Et cōpat spūs aeri balnei vel vapib͞9 eleuatis ab olla bulliēti. ¶Subdiuidunť ista tria gn̄a febriū in suas spēs. Nā effimera q̄dā ē a cāis p̄mitiuis extrinsec͞9 aduenietib͞9 vt ē caloz sol' frig͞9 ⁊ silia. Quedā ꝓpter actiōes corpeas: vt mot͞9 corpis. Quedā ꝓpter actōnes aīales vt ira tristi͞a. Febris aūt hūoral' subdiuidiť. naꝫ q̄dā est de san͞e: alia de cho͞a alia de flāte: alia de ml'ia: alia ē de cōmix͞e aliq̄rū istoꝝ. De san͞e aūt duob͞9 modis fit feb. aut de ml'to san͞e sine corruptōe ⁊͞c fit sinocha. Aut fit de san͞e corrupto ⁊ putrefacto ⁊͞c fit sinoch͞9. vn̄ ⱺsus. Sinocha de ml'to s sinoch͞9 ex putrefacto. Adhuc h spēs fe. sanguiee subdidiť. s. in augmastica et paugmastica ⁊ homotenā. Febris autē cho͞ca diuiditur in ꝯtinuā ⁊ int͞9polatā. Cōtinua duplex est. q̄dē est de cholera pura putrefca īra

venas remotas a corde et ab orificio sto[1]: et h vocat tertiana continua. Alia fit de cho[a] vel flā te salso putrefactū in venis circa cor vel circa orificiū sto[1]: et hec spēs vocat causon. vñ Ga. 4. amph. p°. 5. nulla int causon et tertianā dria est qtū ad mām vñ gnant. Tertiana intpolata aūt qdā est vera seu pura. et ista fit de cho[a] rubea pura et subtili ex vēas putrefacta. Alia est tertiana nō pura quā medici vocāt notbā seu nō verā. et ista fit de cholera grossa i suba q qde cho[a] grossa gnata p cōmixtonē cho[e] rubee cū flāte. Ista aūt tertiana intpolata aln est simplex qñ scz mā nō putrefit in duob[9] locl vel mā e pauca in qti[e]. Febris aūt flātica sb diuidit: qr qdā fit de flāte putrefacto itra venas. vt dicit aui. in p[a]. 4. trac. 2. c. 1. de febrib[9] putridis. ibi. Putredo. Et ista fe. continua ad huc e duplex. nā qdā est in venis remot a corde. et ista qūis sit ctinua et isepabil: tñ veit ei qdā vehemētia seu exacerba[o] p quā cognoscit ac si hret pox[m]. vt dicit ibidē auic. Alia fit de flāte putrefacto in venis q sūt ppe cor. et ista e ctinua et nō hz additiões nec dinutões in sua ctinuatōe. Alia fit de flāte putrefacto ex vēas et ista dr qtidia[a] intpolata. Et adhuc h subdiuidit fm q fit de diuersis spēbus flāt vt videbit infra dño pcedēte. et etiā fm locū putredinis in pfundo vel in supficie fm q fiūt due spēs. s. liparia et epiala. Febris aūt melica sic fit: qr mlia qñqz putrefit itra vēas et facit ctinuā s rarovt dic aui. in p[a] fen. 4. c. d fe. qrta[a] piodica. et aliqñ putrefit ex venas et facit feb. qrtanā intpolatā. Et ista subdidit qr qdā est de mlia nālī q est fex. san. Alia e de mlia adusta. Et alia de mlia q attinet sanguini. Alia d mlia q attinet flāti. Alia de mlia que attinet cho[e]. Et illa q e de mlia adusta e duplex: qdā est mlia adusta p adustionē melie nālis. Alia est p adustiōez alioz hu. Et adhuc subdiuidit qr aliqñ fit fe. mlica cū mā minoris qtitat et mag grossa q in qrtana. et tūc fit feb. qntana sextana q vtplu[m] fiūt de mā mlica flātica vel flāti attinēte. Et alia q nō e tāte gsitiei est tñ maioris qtitat et fit qrtana. Ethica aūt subdiuidit: qr qdā e ethica q nō e fe. et ista vocat ethica senectut sive marasmō. Alia e ethica q est fe. Et ista hz tres spēs fm csūptionē triuz hūiditatū nutrimētaliū iā ex venas existiūt vt videbit in pcessu dño adiuuāte. Et h est recta diuisio febriū in gnali fm q gnā diuidunt in suas spēs. ¶ Febres cōposite subdiuidunt fm cōbinationē febriū ctinuarū et intpolatarum fm q ctinet in istis lib[9]. Paru[9] emitritc[9] in venis flā recōdit. Exterius cholerā medi[9] con uertit illi. pessim[9] hūor inest in venis fel codt ex. Pret iā dicta Aui. subdiuidit h gen[9] fe. sic. Quedā sunt feb. acute alie nō acute. Et acuta fm Ga[m]. diuidit in acutā pacutā et p pacutā Itez quedā sunt cronice et alie nō cronice. Et ista subdiuidit. qr quedā est cronica cuersiua alia nō cuersiua. Et qdā sunt nocturne et alie diurne. Et qdā sunt leues et salubres. Alie molesta multū cū terribilib[9] accñtib[9]. Alique sūt dimittētes et alie insepabiles. Et insepabiles qdā sūt q diminuūt: alie sūt q intēdunt: alie q sūt siles in accessionib[9] et afflictōib[9]. Et qdā hnt rigorē: alie tremorē: alie frigus et alie affligūt sine istis. Et aliq sūt simplices alie cōposite. et sūt qdā ctinue alie intpolate. De ctinuis aūt qdā est pestilētialis: alia nō pestilētial Quedā est fe. sincopalis humorosa qdā sincopalis nō humorosa vel minuta. Itē qdā sunt fe. cū apāte: vt pleb et fe. pestilētiales cū bubonibus. Alie sine apāte vt causon tertiana et similia. Et qr fe. effimera inter alias fe. citioris terminatōis et facilioris existit cure et etiā minoris lucri: qr vix cognoscit nisi postq recessit ideo de ea pus nos expediamus.

¶ Caplm. 2. de fe. effimera in generali.

Efimera est febris ex inflāmatione spirituū pcedens p totū corpus cui[9] terminatio est brevis.

Cause istius fe. pñt eē multe. naz aliqñ fit a cāis pmitiuis vt est calitas aeris vel solis et vēti orietalis et frig[9] exteri[9]. Aliqñ fit ppt balneū i aqs stiptic poros exteriores claudētib[9] vt sunt aq alūinose. Aliqñ ppt cibū calm: aliqñ ppt vinū sumptū: aliqñ fit p pter actões aiales: vt e āgustia tristitia cogitatio ira timor et gaudiū somn[9] et lōga qes et vigilie. Aliqñ fit fe. effi. ppt dispões corpeas sicut dicit aui. q sunt in duplici dria. nā qdam sunt dispōnes q sunt actiões vt e labor et trāqllitas nimia et euacua[o] dolor sincop fames sitis. ex oībus istis pōt venire effi. Alie sunt dispōnes corpee q nō sunt actões seu mot[9] et pñt causare effi. vt est opilo in corpe satietas nauseatiua iā in sto[o] recepta apa clausio pororū exterioz. oīa ista pñt causare fe. effi. Et qa iste effi. aliqñ mutant in fe. putridā qñ nō bñ dietant. Aliquādo ad ethicā vt accidit. aliqñ cholericis et cōsumptis qñ nō bene gubernāt vel eis imponit ieiuniū triduanum &c. Ideo ponemus duo genera signoz. scz signa ppria et signa pmutationis.

Signa ppa effi. Incipit g effi. cū aliqñ rigore et caloz pfundat. Et aliqñ adest pigritia r somn⁹ r pfūda⁹ seu submersio pulsus. Et in augmēto calitas nō ē ita mordicatia sic fe. acutarū: imo ē leuis sic calitas hominis exercitati aut sic calitas hoīs q̄ñ nimis potauit de puro vino. Et si in pma die vria ē nālis hñs ypostasim r cū h pulsus ē bon⁹ tūc est effi: nā in effi. vrina nō multū alteraf nec ondit dñium alicui⁹ hu. sic faciūt fe. putride: vt est tertiana et fe. sanguinee. q si vrina est bona r pulsus ordinatus r nō freqns magna frequētia tūc ē fe. effi. q̄uis aliqñ in ea appet vrina tincta ppf supcalefactōez hu. calo. vt ē san. r cho^a in corpe effimerati existētiū. Simil'r pulsus diuersus aliqñ pu⁹ r debil' ꝑm diuersitatē effi. r diuersitatē pticlariū. ¶ Aliud aūt ē signū q fac ipaz differre a fe. putridis r acut. r est q pn^m ei⁹ sit leue. r si tāgaf corp⁹ ei⁹ calitas nec addif nec crescit sic fit i alijs fe. acut. Et in statu nō veniūt accītia mltū fortia nec fribilia sic i alijs fe. nec feruor nec ebulli^o nec magn⁹ dolor. Et vt plu^m excreticat p sudore leuē sic fit sudor in latitudie sanitat. nō mlte q̄titat. Et si in ea apuerit do^r capit. r recedit tol'r post recessum fe. r ei⁹ eradicatōez signū est q illa fuit effi. Si vo ē magna exuberātia sudoris nō est effi. s alteri⁹ spēi. ¶ Sig pmutatōis effimere ad alias fe. sūt p^o: q ipa decliat sine sudore r hūorositate. Et si forte sudet r nō eradicaf fe. tūc pmutaf ad alias fe. r pulsus post sudore ondit reliqas fe. r si affuerit do^r capit. ille remāet vltra diē nālē. Oia ista signa pmutationē ei⁹ ad putridā vel ethicā ondūt. qñ tū mutantur ad ethicā ista sūt intēsiora r cum h diuti⁹ durāt. r vltra h loc⁹ arteriarū ē calior r fe. remanet vniformis r est augmētū caloris post refectiōez pulsus dur⁹ r equalis r puus. Si vo pmutef ad fe. putridā apparet diuersitas i pulsu ita q al'n ē freqntior: al'n magn⁹ r aliqñ ē minor calitas mordicatiua i tactu: r i vrina nō appent a pn^o sig digōnis. Si aūt pmutaf ad fe. sanguineas vt ē sinocha tūc apparēt signa replōis san. cū rubore faciei r tumore nō cōsueto r pulsus est plenus.

Cura effi. in gnāli. si pa. effi. fuerit cho^ci et macri vel effi. sit ex fame vel ex labore vel āgustia: opz q isti nutriāf cū cibis boni nutrimēti r facilis digōis vt est ordeatū auenatū amigdalatū r vt sūt pui pulli gallie vel pdicis r cōedat lactucas r portulacas coctas cū lacte amigd r bibāt aquā frigidā vel aquā ordei vl' vinū multe aq mixtū. Et i istis nō opz expectare declinatōes fe. nā si isti nō cibarent cito efficerent ethici vel caderent in fe. putridas. Et in h errabāt aliq antiq qui indifferēter in oīn fe. iponebāt ieiuniū triduuz vt dicit Ga. in li. de inge^o sanitat. Si vo effi. fuerit ex apate vel ex opilone tūc illi nō sunt cibādi nisi post manifestā declinatiōez. r silir i alijs spēb⁹. Si hñt sitim def eis aq friar qa cū ista fe. solū sit in spiritib⁹ sine mā grossiori sola infridatio est melior cura: cū in ea nō indigeam⁹ mafie euōne. iō de directo nulli corpurgādi sunt nisi hñtes replonalē opilonē et nauseatiuā satietatē. Et p tāto nō sunt phibēdi ab aq fria dū tū nō haberēt apa in sto^o vel epate vel splene r in alijs interiorib⁹ mēbris. ¶ In fine aūt poxsimi pōt poni in balneo aq dulcis: q2 hūectat r apit poros r iuuat ad exalationē vapoz r inducit sudorē. Et sic cōpetit dū tū nō habeāt fe. effimerā ex opilone in interioribus: q2 tūc nō cōpetit. ppea quia balneū facit cōmotōez in hūorib⁹ ppter opilonē cōclusijs: q quidē hūores nō euētati putrefierent r balneatio gnāret egritudinē putridam vt dicit Aui. Et dū tū nō habeāt effimeraz ex nauseatiua satietate dōec illa pus euanescat Et silr hñtes catarz cū effimera balneādi nō sunt. Si vo effi. est ex opilone poroz exterioz vel ex opilone in mēbris interioribus. vz fricatio suauis r lōga r non balneū. Uūs gnālibus ad particularia accedamus.

¶ Capitm. 5. de cura effimere in specialli.

e **Ffimera** a calore exteriori fit aliqñ ppf calorē aeris vel vēti oriētalis vel australis vel ppter calorez balnei: vt frequēter accidit parturiētib⁹ longā morā in balneo faciētib⁹. verūetiā frequenf accidit a calore solis vt accidit aliqñ illis qui stāt vel vadūt in sole tpe calido maxime discopto capite. Tunc em̄ sol calefacit spūs aiales: q magis declināt ad partes exteriores q̄ vitales vl nāles. Et tunc illi supcalefacti r inflāmati inflāmant alios spūs vsq ad cor: r sic fit febris Et post expandif p totū corpus r iste ē vnus modus. Alius modus est q aer calidus p solem vel al'r attrahif ad cor: ppter quē inflammanf spūs eius. deinde fit pcessus a corde ad totū corpus. Unde i illa q fit ppter calorē solis pmo incipit a cerebro r in capite: q2 forte tale caput nec corpus non est mūdum: immo repletum r per caliditatem solis dissoluūtur vapores calidi calefacietes spiritus. Et in illa que fit ab aere calido fit impressio in corde

propter attractionē aeris calidi ad ipsum.

Signa sunt aggrauatio et inflāmatio et dolor in capite: maxime qñ ibi est repletio: anhelitus magnus: et calor maior exterius ꝙ interius: quia partes apparentes corporis sunt magis calefacte a calore solis et a colore febrili et interiores a solo calore febrili. Et scitur ex iudicio patientis quia ipse dixit se fuisse vel stetisse in sole vel aere calido per longam moram.

Curatio istius est: ꝙ vnguatur caput cū oleo rosaceo vel violaceo actu frigidis et totū pectus. vel ab alto embrocetur cū oleo salicis: et dictis oleis mixtis cū decoctiōe herbarū frigidarū infrigidata. Et si sitit detur sibi aq̄ frigida fontina vel tacea lactis amigdalarum clarificati cū aq̄ frigidissima: et hoc cōtinuetur vsq̄ ad declinationē. Et tūc ponatur in balneo aq̄ calide et caput embrocetur cū aq̄ calida: quia humectat et resoluit calorē febrilē et vapores et fumos ab exteriori calore in corpe generatos. et remouet materiā oppilationē et reliquas febris. Unde hec embrocatio cū rebus supradictis melior est ꝙ si fieret sola madefactio secundum Aui. in. c. proprio. Deinde reuertatur paulatim ad dietam cōsuetā cauēdo calorē.

Effimera a frigore aeris exterioris vel aq̄: vt accidit natantibus vel aliter stantibus in aq̄ frigida. Et ista effi. fit propter clausionē pororum: quia clausio vel cōstrictio est cā retētionis fumorum et vaporum propter quā retētionē inflāmantur spūs. et fit fe. effimera.

Signa habetur ex indicatione patientis. et pulsus nō est ita paruus sicut in illa que fit ex tristicia et angustia. attamen paruus est et qñ premitur manus supra corpus: calor magis sentitur augmētari ꝙ si esset ex tristicia vel displicētia vel tedio seu angustia. pulsus etiā est velox propter necessitatē factā a fumis vaporosis retētis cū spiritibus nō potētibus exalari et resolui propter clausionē pororum. oculi etiā nō profundātur imo aliqñ inflantur propter retētionē vaporum. vrina aliqñ est alba: ideo quia calor nālis est quasi extinctus: et aliqñ est colorata quia calor intus recluditur et fortificatur circa epar: et etiā circa vias vrinales.

Curatio Melior cura istius est sudor: ita ꝙ mēbra oia excepto ore: vt anhelare possit cū pānis cooperiantur donec sudet. Et si per se sudare nō pōt: ponatur in balneo aq̄ calide: in qua decocte sint res aperitiue: vt est mentastrū balsamita: embrosia: feniculū apiū: et petrosiliū cū suis radicibus. et fricentur fricatiōe leui et nō madefiāt vel vnguētur; donec sudent: et balneū aeris calidi vel saltem calefatio precedat balneū aq̄. deinde vnguantur et embrocentur capita eorum cū oleis apitiuis. vt est oleū de aneto et oleū de been. et de camomilla. Deinde cibentur cū bonis cibis subtilibus facilis digestionis. vt pulli gallinarū et perdicum capretus lactans et filia. Et bibāt vinum albū mediocriter limphatū. Caueat a potu aq̄ per se vel a frigido exteriori. et a cibis facientibus pororum clausionē et opilationē. et ex balneis stipticis et poros claudentibus.

Effimera si fit vt fit frequēter ex balneis aluminosis calidis. quia retinentur fumi. et fiunt febres effimere. sic imediate dictū est. et frequēter talis effimera producit ad putridam. ¶ Signa. Cutis est tēsa. pulsus paruus et velox. vrina alba et tenuis. et nō habes oculos nec faciē ad inferius demissos nec profundatos.

Curatio istorum talis est sic cura effimere facte a frigore. diutius tñ debēt stare in aere balnei calidi et in aq̄ calida silr. et postea nō tardet iunctio cū oleis apitiuis. et teneat apitiuū regimen et euchimiū cauēdo semper repletionem ciborum et potuum.

Effimera propter cibos calidos. ¶ Primum fundamentū istius est in epate et in spū nāli propterea. quia virtus cibi calidi citius ad epar attigit. Unde dicit Aui. quia illa que fit a calore solis. vtplurimū est cerebellaris et in spū aiali. Et illa que est ex balneo. est cordialis et in spū vitali. Ista ex cibis calidis proueniens est epatica et in spiritu naturali.

Curatio fit per admistratiões ciborum frigidorū. vt lactucarum portulacarū et malorum granatorum et silia. Et euentur cū cassiafistula vel cū succo prunorum vel cū tamarindo et māna granata. et dentur medicine frigide. vt est triasandalo et aqua endiuie vel oxizacara siruppus iulep cū aq̄ ordei. Et sup epar et caput ponantur epithimata ex sandalo et rob et aq̄ rob et endiuie cū pauco aceto et cāfora et succo lactuce et portulace et siliū herbarum frigidarum. ¶ Effimera ex vino curatur cū vomitu et solone ventris et cū eis que imediate dicta sunt. et caput embrocetur cū oleo rosaceo et succis frigidis. qñ ibi est dolor. et in declinatiōe ponatur in balneo. Et est talis cura. sicut dictum fuit in capitulo de ebrietate in libro primo.

¶ Capitulum 4m de spēbus effimere propter actiões aiales vt sunt accidentia aie et propter sonū et quietem et vigilias.

Effimera e ex tristicia et angustia. ista species est aliquando propter motū et reclusionē spūum ad partem interiorem et cōculcationem eorum versus cor: vnde fit febris.

Signa sunt dimissio oculoꝝ ꝛ ꝓfunda° eorum pp resolutionē ꝛ facies ē discolorata tendens ad citrinitatē pp profundationē caloris nālis ꝛ spūum circa ptes interiores. ꝛ pulsus est paruus ꝛ aliquādo durus ꝓpter duriciem arterie. ꝛ vrina est ignea. ꝛ qñ ꝙ pa. sentit ardorem eius ꝛ acuitatē pp siccitatem in ea dominanē. ꝛ q꞉ ca ꝛ sps ex tristi ꝛ angustia interius recluduntur.

Curatio Primo vitāda sunt ista accidentia: a qbus talis fe. procedit. ꝛ vtat̄ letificantibus. ꝛ intret balneū aq calide ꝛ nō aereum ꝛ olfaciat redolen fria. vt sunt roseviole sandalus ꝛ silia. ꝛ caput ꝛ pect⁹ vngant̄ cū oleis fridis ꝛ epithimen̄t cum pānis madefactis in muscillagine psillij ꝛ camphorevel i succis herbaꝝ friarū. Uinū odorifera mixtum aq iuuat eos ꝛ oēm hoiem venientem in hūc mundū. Post audiat pulcras cantilenas ꝛ musice instra ꝛ reliqua letifican.

Effimera ex ira fit pp motum subitū spūum ab iteriorib⁹ ad exteriora: propter quem motū spūs inflāmant̄: ꝛ fit fe. effimera cum omnis motus localis collisiuus ꝛ cōfricatiu⁹ sit cā caloris: imo ꝛ incēdij aliqñ. vt dicitur secūdo metheororum.

Signa ex iudi° patienti fere ꝛ assistētiū hñtur: ꝛ cuꝫ hoc adest rubedo faciei: nisi timor cū ita misceat̄: sicut accit illis qui cū ensib⁹ nudatis se volūt verberare. tunc enim iterū calor ꝛ spūs ad interius reuertunt̄ cū san. ꝛ sic facies pallida vel citrina nō sine cā efficitur. ꝛ adest inflatio faciei similis illi q dormiuit vel studuit super libro capite dimisso. ꝛ oculi rubei. ꝛ hoc propter motum spūum ꝛ san. ad exteriora ꝛ vrina tincta: ꝛ pulsus plenus ꝛ magnus ꝛ frequēs. ꝛ si forte cōcomitet̄ ei timor: tūc fit pulsus aliquātulū diuersus.

Curatio ꝙ stet in trāqllita ꝛ mutet̄ ei⁹ intētio ab ira ad res letificantes vt sunt cantilene hystorie fabule ꝛ lectura libroꝝ hystoriaꝝ ꝛ enarra° casuum ꝛ accidentium in mūdo ꝛ inspec° iocaliū mag valoris. ꝛ ponat̄ in balneo aque cale ꝛ vngat̄ cū oleis fris vel tempatis: ꝛ cibet̄ cū bonis cibis facil' digōnis. ꝛ ꝙuis Aui. dicat ꝙ nō det̄ eis vi: verum est purum forte sed debile ꝛ limphatū. vnde in ira cōpetit eis in declinatione.

Effimera ex gaudio. mot⁹ in gaudio fit spūum ab iteriorib⁹ ad exteriora sic i ira: ſ; i ira tal' mot⁹ fit subito. ꝛ in gaudio ꝟo paulatie. iō raro accidit ide febris effimera. Si tñ alīn accidat hꝫ tūc talia sig.

Signa sūt debilitas pulsus ꝛ tarditas ei⁹ pp exalationē spūum. caliditas non tanta sicut in ira. nec vria tincta. nec oculi sunt ita rubei ꝛ hꝫ aspectum oculoꝝ ꝛ faciei bonum ꝛ gaudentem ꝙuis habeat fe. Et pulsus non est ita frequens sicut in ira.

Curatio fere tal' ē sic i ira cū leuiorib⁹ tñ ifriantib⁹ mitigat̄. q꞉ iter aie accñ gaudiū ꝛ leticia hūane nāe amicabiliora existūt. Tristi ꝟo ꝛ āgustia corp⁹ ꝛ aiaꝫ ꝛ opatiōes ipediūt: q nihil clari⁹ nr̄is mētib⁹ elucescit. Gaudiū ġ ꝛ delitia moderate tpata hoibus lapsis afferūt magnū fructū ꝛ iuuamētū.

Effimera ex timore causat̄ sic effimera ex tristi. nā i vtraqꝫ spirit⁹ ad iteriora reducunt̄. ſ; in tristi paulatī in ira subito. Et hec est differētia itervtranqꝫ.

Effimera ex vigilijs hꝫ sua sig. nā vigilie pcessert ꝛ adest succlusio palpebraꝝ: ꝛ ꝓfunda° oculoꝝ pp ꝯsumptionē ꝛ resol'onē hūiditatū orbite ꝛ ptiū oculi. vrina appet ꝯturbata pp idigōnē q in supfluis vigilijs nō pfecte celebrat̄ debilitas pulsus discoloratio faciei. Et ista sig alīn cōmiscent̄ vel mutantur. ꝓinde ad maiora inspicere debemus.

Cura talis est: sic dictū ē in c° de sōno. s. ꝓuocet̄ somn⁹ ꝛ stet in qete ꝛ trāqllitate ꝛ ebrocet̄ caput cū dcoc° herbaꝝ friaꝝ ꝛ hūidarū vt ibi dictū est. ꝛ vtat̄ balneo ꝛ bonis cibis hūectatiuis ꝛ bono vīo q꞉ ꝯfert eis.

Effimera ex somno ꝛ qete. alīn ex somno ꝛ lōga qete retinent̄ vapores multi ab hu. resoluti. q calefacien spūs ꝓ cōmixtionē vel iuxta pōnē iducūt fe. spūalē. Signa sunt q꞉ somn⁹ ꝛ ociū pcesserūt sine consuetudine ꝛ pulsus ē plen⁹ ꝛ hūorosus calitas in tactu nō est multum acuta. Cura est vigilare ꝛ nō dormire: ꝛ vtat̄ fricatione temperata.

¶ Cap. 5. de effimera propter dispositionē corporis q sunt actiōes: vt est labor.

e **Ffimera** ex labore fit iō q꞉ exerci ꝛ labor inordinat⁹ calef̄ corp⁹ ꝛ spūs. Ex qua calefactiōe spūs inflāmati cānt fe. eff. Ista āt fe. molesta est iter alias eff. q꞉ nocet spib⁹ ꝛ virtutib⁹ aialib⁹ ꝛ vitalib⁹. ¶ Signa hñtur ex dcō pa. ꝛ sodaliū q꞉ nimis laborauit nō ꝯsuete. Et q꞉ iuncture iter cetera me pp motū collisiōis ꝛ fricatōis mag supcalefiūt. iō caliores tactu repiunt̄ ꝛ corp⁹ sī ccū. Et si ex labore nō supfluo accidat eff. tūc corp⁹ nō ē siccū: y° hūidū. ꝛ e°. Si ē supflu⁹ labor q꞉ nō fit sudor nec hūecta° in corpe. Et q꞉ in latere. supfluo ptes pectora

les mltū laborāt ⁊ exsiccāt. iō accidit eis sitis ⁊ tussis sicca ⁊ pulsus dur⁹ ⁊ pu⁹ ⁊ debilis dur⁹ ꝑ pter siccitatē. pu⁹ ⁊ debilis ꝑpter resolōnē hu. et caloris nālis ⁊ spūs factā in labore.

Curatio est ꝙ ꝟtat dieta resūptiua capiēdo cibos facil' digōis ⁊ bonı nutri⁹ ⁊ vtat ocio ⁊ tranqllitate: ⁊ ponat in balneo aq̄ dulcis calē ⁊ vngat totū corp⁹ ꝑcipue iūcture cū oleis tpatis ⁊ dormiat ⁊ requiescat sumēdo ordeatū ⁊ aue^m ⁊ pullos gallie ⁊ pdices ⁊ captū in suo tpe ⁊ pisces sqmosos d' aq̄s mūdis ⁊ vi^m lipħatū parū tñ comedat: q2 cū digtia sit debil' nō tm̄ pñt digerere sic p⁹ ꝑide debēt vti etiā cib⁹ pue q̄titatis ⁊ mlti nutrimēti vt sūt cibi supdicti: ⁊ pue auicule bñ ꝑpate ⁊ vitella ouorꝫ sorbiliū ⁊ testiculi gallorꝫ ⁊ filia.

Effimera fctā ꝑpt eūonē fit alī ꝑpt cōmotōez hu. ⁊ tc̄ spūs mouēt ipetuose ⁊ supflue. q̄ q̄dē mot⁹ iflāmāt spūs ⁊ fit effi. Alī h̄ fe. fit ꝑpt medi. laxatīas iō q2 nimis calefaciūt corp⁹ ⁊ spūs cū suo supfluo calore. Et qñq3 vēit post flōiā ꝑpt ꝯmotōez q̄ fit in hūiditatib⁹ ⁊ spiritib⁹ ⁊ ꝑpterea q2 flōia facit redire vapes hūt. ad nāꝫ colerē cū calefactōe ⁊ inflāmatōe illorꝫ vaporꝫ iflāmāt spūs ⁊ fit ef.

Curatio si flux⁹ supfluit retieat cū cib⁹ ⁊ potib⁹ restrictis ꝯfortatis ⁊ cū medicis stiptic̄is interi⁹ sūmptis ⁊ exteri⁹ ministratis sup̄ sto^m ⁊ applicet actu calīa pp eı⁹ ꝯfortatōez. Et meli⁹ ēplīn ē lana īfusa ī oleo masticino ⁊ nardino calīs: ⁊ lana exp̄ssa a dic̄tis olīs aliq̄lr sto° applicet. verūtñ dicit auic. ꝙ circa cor ⁊ epar debēt poni res refrigerātes.

Effimera ex dolore corpali: intm̄ do^r alī calefac spūs ꝙ īde effi. gñat. Sig̃ sūt pñtia dolorꝫ in brachio vł tibia vel oclo vł dēte vł īteſtis vł ī aliq̄ loco corpis. Cura° est ꝙ remoueat ille do^r sic docet in suis ca. pñs. Deide s̄ illa q̄ dc̄a sūt ī ef. ex labore.

Effimera ex sincopi fit ꝑpt diuersam cōmotōez ī spiritib⁹ a q̄ cōmotōe seqt calefac° ī eis ⁊ inflāma° ⁊ fe. Sig̃ sūt q2 sincop ꝑcessit nōdū ē nālis dies ⁊ puls⁹ est diuersus aliq̄ñ debil' q̄ñ vincit calītas. Cura° ē q̄ñ curat sincop sic fuit dc̄m in suo. c. Et dent cibi laudabiles ⁊ facilis digōis vt dictū est in effi. ex labore. et det eis vinū odoriferuꝫ cōpetenter limphatū ⁊ fugiat tristosa.

Effimera ex fame fit q2 vapes corpis ⁊ calor acuūt q̄ñ calor non inuenit nutri^m ⁊ inde fe. gñat. Sig̃ sūt pulsus pu⁹ ⁊ debilis ⁊ q̄ñq3 dur⁹. Curat cū assūptōne ordeati vł auenati in pn°. postea det cibi laudabiles. ⁊ vꝫ eis balneū aq̄ dulcis calē ⁊ embrocatio sup̄ caput ei⁹ ⁊ dormiat ⁊ requiescat.

Effimera ex siti fit p eundē modū sic ex fame et curat p potū aq̄ fride: ⁊ si misceat succ⁹ malorꝫ gnatorꝫ ē bonū.

Effimera ex opilōe aliq̄ porı cutē exterioris opilāt ꝑpt frigora ab ext. alī ꝑpt balnea stip^{ca}. ⁊ alī ꝑpt adustionē sol': vt dic auı. Et q̄ñ hec fiūt vapes retinēt ⁊ coartāt ⁊ fiūt cā inflāmatōis spūuꝫ ⁊ fe. ef. ⁊ h̄ ꝑpt defectū respiratōis. Et si tūc iflāmet san. mlt⁹ in corpe exīs fit tūc sinocha ex inflāmatōe san. ⁊ spūum sine aliq̄ putrefactiōe.

Signa si sit a cāis ꝑmitis. ista opilō h̄r ex indicatiōe pa. vt q2 trāsiuit p loca niuosa vel stetit p tm̄ tps ad frig⁹ ꝙ cutis fuit opilata ⁊ īspissata: ⁊ vapes ñ pñt exalari. Itē tarde incipit decliare max^e si dclinēt sine eūone. Et si opilōes sūt magne pulsus ē puus.

Curatio est ꝙ ponat in lo° tpato ⁊ mediocrit pānis coopiat ⁊ suauiter p to^m corp⁹ cū manib⁹ fricet. Et postꝙ fe. cessauerit cōedat auēa^m āt cibos d' gnis spelte ⁊ ius pulle cū ciceris⁹ becuis ⁊ cuꝫ alijs apitis reb⁹ vt pet°. aut cibet cū puis auib⁹ silr ꝑpatis. recedēte aūt fe. si vr ꝙ ibi sit replō san. p seuel cū alijs hu. s̄ flōia. Et si sint gssi hu. digerāt ⁊ purget. put oꝫ ⁊ in fine ꝯpetit balneū aq̄ dulcis decoctōis capilli veñ. ⁊ camo. ⁊ fen⁹ ⁊ mellilo^t.

Effimera ex nauseatia satieta^e a tali replōne gñant vapes mali ex q̄b⁹ intēdit calītas ⁊ inflāmat spūs ⁊ fit ef. ⁊ mag̃ fit ī hoīb⁹ cholericis: vt dicit auı ī suo. c.

Cura ē si ista satietas ē nouella ⁊ cib⁹ adhuc ē in sto° ꝑuocet vomit⁹. vel s̄ purga° cū clisterib⁹ aut cū farma^a: ⁊ vtat abstinē^a moderata. Si affuerit eructu° acetosa sig̃t indigōnē sto^i. ⁊ tūc vtat aliq̄ elec° ꝯfortatiuo vt diagalāg̃ diatriō pipeō. ⁊ vngat sto⁹ cum oleo mastic̄ ⁊ oleo de absin° ⁊ nardio in q̄bus calīs lana succida intīcta suppoat ⁊ a cetero caueat sibi a tali mortali pctō: ꝙ si ꝯtinuetur nō solū corp⁹ necat imo ⁊ aīam ꝑire facit. Et capiat cibos leues facil' digōis ⁊ in pua q̄ti^e ⁊ stet in loco tpato. postꝙ por⁹ trāsierit ⁊ dormiat ⁊ famescat dōec satietas sic trāsacta ⁊c.

Effimera ex apate q̄ñ apā ē in iteriorib⁹ sic in pleu̇ vel in piplonia. ⁊ tūc feb. sūt pu. ꝑpt effumatōez ad cor. s̄ aliq̄ñ veniūt apata in tibijs vł in aliq̄ pte corpis exterioris: ita ꝙ hu. d' gñe cholē descēdit alī in puo tpis spa° ⁊ in tali descēsu calefiūt ⁊ inflāmāt spūs ⁊ fit fortis fe. ef. cū itollera^a ⁊ mag̃

siti in cōpatōne ad alias effi. Et h̄ freq̄nt̄ vidi
fieri p̄cipue in dn̄o arnaldo comite fuxi bone
mēorie. Hoc etiā freq̄nt̄ fit ī q̄busdā furūcl'is
exti⁹ eueniētib⁹ ⁊ ī panaritijs ⁊ al'n ī alijs ap̄a
tib⁹ extrinseq. ⁊ h̄ vocāt vulgares raiciū fe. si⸗
ue ista ap̄ata fiāt a cāis p̄mitiuis vl' ahtib⁹ sic̄
sunt repl'o p̄terita ⁊ opil'o intrinseca vl' extrin
seca: vel ict⁹ vel casus. Et vtplu^m fiūt iste effi⸗
mere ex ap̄atib⁹ sanguīeis vl' chol'iq̄ vt in heri
sipila. Et cog̃scūt̄ p ardorē ⁊ rubicatōez loci ⁊
p pulsum velocē ⁊ plenū p sitim fortē.

Curatio si ista ap̄ata veniūt freq̄nt̄ cō
sideret̄ a q̄ hu. fiūt. vn̄ si fiāt a
san^e R̄ flōia p̄ueniēdo illa ap̄ata ne fiāt vl' illa
vlcera q̄ aliq̄n ɔsueuerūt seq̄ talē descēsū hu.
Et si ē de gn̄e cho^e p̄ueniēdo purget̄ illa cho^a.
⁊^c de alijs hu. simpl'r vel cōmixti. Et si de fctō
h₃ illa ap̄ata curēt̄ sic̄ in suis ,p̄pi̇s dicet̄ ca. si
de⁹ p̄miserit tm̄ de vita: ⁊ nō cōedat nisi p⁹ de
cliatōez p̄fectā. ⁊ tūc vtat̄ dieta fria ⁊ hūecta
tiua. ⁊ caueat a vi^o. nisi p⁹ cibū sumat vi^m sub
tile ⁊ bn̄ liphatū. Et circa illa ap̄a ponāt̄ ēpl'a
sic̄ medi^o videbit̄ ⁊ postea dicet̄. Et vtplu^m dn̄t
eē fria ⁊ dn̄t poni b̄m aui. ī via q̄ ē int̄ ap̄ata ⁊
cor: ne isti fumi q̄ eleuāt̄ ab eo veniāt ad cor.

Effimera ex calore. Int̄dū ex calore
aeris vel ex calore solis vl'
balnei accidit fe. effi. verūtn̄ vtplu^m fit ex ca⸗
lore solis. Primū em̄ q̄ in hac fe. ledit̄: est ca
put. ⁊ iō sp̄ūs aīalis p̄us inflāmat̄ ⁊ post vital'
,ppt̄ attractōez aeris cal'i ad cor. ⁊ sig̃ sunt: q̄a
laborauit vel itinerauit ad solē ⁊ aerē cal'₃ ibi
stetit diu in aere balnei calidi ⁊ sil'ia.

Curatio fit cū reb⁹ infrīantib⁹ int⁹ ⁊ ex̄
inūgēdo caput ⁊ pect⁹ cū ol'o
rof. ⁊ nenufarino ⁊ stet in loco ad fritatē de⸗
cliui ⁊ potet aquā fridā in siti sua. si medi^o vi⸗
det̄ expedire ⁊ ī decliatiōe fe. balneet̄ ī aq̄ dul
ci tepida. ⁊ de aq̄ tepida sup caput ei⁹ effūdat̄
q₂ aq̄ tepida hūectat ⁊ resoluit fe. vt dic̄ Aui.
Et alie sūt sp̄ēs fe. effi. parū mag̃ aut pax̄ mi
n⁹ ad istas p̄nt reduci: q₂ effi. vix cog̃scit̄ nisi
post q̄ pox⁹ total'r recessit. iō d₂ q̄ effi. ē facil'
cure ⁊ difficil' cognitōis: q₂ vtplu^m natura eā
curat sine adiutorio medicinarū

Declaratio in fe. effi. Pri^o q̄rit̄ vtrū
ex nauseatiua satietate
possit fe. ef. gn̄ari. ⁊ ,pbat̄ q̄ n̄: q₂ tal' nausea^a
repl'o dīnuit ⁊ obtūdit: īmo etiā in p̄te extiguit
nālē calorē. igit̄ ⁊c. t₃ ɔn̄a: q₂ fe. nō fiūt nisi ex
inflāmatōe ⁊ ignitōe nāl' caloris: vt dic̄ ga. 1.
ap̄. ɔ^o illi⁹ can̄. būide diete oib⁹ ⁊c. ,pbat̄ aūs p
ysaac in li. de fe. vbi vult q̄ mlti^o cibi ⁊ potus

calorē extinguit nālē. Et ga. sup illo ap̄h. et q̄
crescūt. ⁊ ex^m extrīsecū ibidē positū: vt si mlta
lig̃ max^e viridia pauco igni apponāt̄ necc̄e est
q̄ ignis extingat̄. ¶ 2° arguit̄ sic. talis repl'o ē
cā friox̄ morbox̄. ḡ nō est cā fe. cū fe. et morb⁹
fridus sint ɔ̄₂ria ⁊ ɔ̄₂riox̄ effectuū ɔ̄₂rie sunt cāe
aūs ,pbat̄ p ga. 2. d̄ morbo. c. 3. vbi dicit sic. idē
ɔtingit. i. gn̄atio multox̄ morbox̄ friox̄ ex ni
mia abūdan^a cibi. l₃ em̄ sit corp̄is nutriti⁹: tn̄
ɔueniēs cā est frox̄ morbox̄. ¶ 3° ex tali repl'o
ne gn̄ant̄ hu. crudi ⁊ īdigesti. igit̄ ⁊c. tenet ɔn̄a
q₂ tales mag̃ hn̄t infriare q̄ calefacere. Aūs
,pbat̄ p aui. in p̄^o can̄. in fen. 2^a. d̄ p̄ma. c. 15. de
his q̄ p̄ueniūt ex eis q̄ cōedunt̄ ⁊c. ¶ Oppo^m
dicit ga. 8. de inge^o. ⁊ Aui. in p̄ma dist. quarti.
Et p̄bat̄ rōne: q₂ talis repl'o nauseatiua pōt ī
flāmare cor: ⁊ sp̄ūs inflāmatōe nocēte opatōi
bus nocumēto sensibili ⁊ notabili. ḡ pōt nau⸗
seatiua satietas cāre fe. ɔn̄a ē nō. ⁊ aūs ē Ga.
6. de inge^o. vbi vult q̄ ex crapula fit inflāma^o
cordis ⁊ sp̄ūs ⁊ qn̄q₃ ap̄ata. ¶ Pro isto du^o est
nōndū q̄ talis repl'o ē duplex. q̄dā ē ad quā
seq̄t̄ eructua^o acetosa: ⁊ raro tal' fac̄ fe. q̄a sig̃t
dn̄iu₃ fritat̄ in sto^o. Alia ē ad quā seq̄t̄ eructu
atio fumosa ⁊ tal' bn̄ causat effi. Et mod⁹ ē iste
q₂ ex tali crapula resoluūt̄ mlti fumi cal'i q̄ ī⸗
flāmāt sp̄ūs ad fe. max^e si sto⁹ sit cal's ⁊ cibi as
sūpti cal'i vl' speciati: vt vinū purū nō liphatū.
¶ 2° nō b̄m ga. 8. de inge^o ⁊ aui. in loco alle. q̄
effi. de q̄ ē b̄mo vtplu^m accidit corp̄ib⁹ chol'iq̄
in q̄b⁹ rōne cal'itat̄ in eis dn̄ant̄ ascēdūt fumi
resoluti a tali repl'oe cal'i: q̄ inflāmāt sp̄ūs. De
mā aūt gn̄atōis isti⁹ dicūt aliq̄: q̄ isti fumi re
soluti a tali repl'oe sūt mlti ⁊ g̃ssi ⁊ vadūt p to
tū corp⁹ ⁊ causāt opil'onē: ⁊ claudūt poros cu₃
sua g̃ssitie. q̄ opil'one stāte dictox̄ fumox̄ reso
lu^o eox̄ fieri nō pōt ad ex̄. ⁊^c reclusi fortificāt̄ ⁊
reuerberāt̄ ⁊ ml'tiplicāt̄: deinde inflāmant̄. ⁊^c
inflāmāt sp̄ūs: sic̄ inflāmat̄ exala^o cal'a ⁊ sicca
in nube fria ⁊ hūida īclusa: vt p₃ ī methauris
⁊^c fit effi. ¶ Et p h̄ ad rōes. ad p̄mā qn̄ d₂ q̄ ta
lis repl'o dīnuit ⁊ obtūdit calorē nālē ⁊c. dico
q̄ verū ē de illa ad quā seq̄t̄ eructua^o acetosa
vel dico q̄ q̄uis in p̄n^o obtūdat. tn̄ post q̄ nā
incipit ip̄a₃ digerere eleuāt̄ in tali digōne et
actōe fumi cal'i mlti ⁊ g̃ssi q̄ inflāt sp̄ūs. sil'r d₂
ad scd̄am. ¶ 3° nota q̄ ex frigore exteriori p
accn̄s. s. claudēdo poros cut̄. nō fit debita euē
tatio nec exala^o fumox̄ ⁊ vapox̄: nec sup̄flua
p eos expellunt̄. ⁊ tūc tales fumi sic retenti p
modū stati dictū calefaciūt sp̄ūs ⁊ sic fit fe. ef.
S₃ op₃ q̄ sit frigus forte ad claudēdū poros.
¶ 4° dubitat̄ si ex accn̄tib⁹ aīe pōt fe. ef. gn̄ari

Et pbatur opinio:q mo accidētia aie nō sunt filia fe.effi.igitur ab eis nō pōt gñari. añs est notū z pña pz:qz omne qd gñatur:a suo simili gñatur 7°.methaᶜᵉ. ¶ 2°.accidētia aie nō pñt alterare cor nec spūs.ergo zc. pña nota. añce dens pbaf.qz accidētia aie sunt imaterialia: spūs aūt z cor sunt materialia.nunc aūt imateriale nō pōt agere in materiale.p cōmentatorem.7°.methᶜᵉ. ¶ 3°.accidētia aie infridant corpus humanū:ergo nō causabunt in eo fe.tz cōsequētia:qz fe.effi.fit a rebus calefacientibꝰ añs pz.qz timor angustia z tristicia z silia infrigidāt corpꝰ:vt dicit Haly 3°. tegⁱ. cōmēto. 11°. Et ex accidētibꝰaie.z cōmēto istiꝰ. Abstinētio. Cōfirmaf:qz si ex accidētibꝰ aie. fe.effi. causaref:seqref qz vtplʳⁱᵐ corpa hūana hñt fe.effi.pñs est fallūz ad experientiam z pña nota est:qz vix possumus liberari ab illis accidētibꝰ aie. ¶ Oppoᵐ dicit Aui.in pᵃ.4ⁱ.trac.pᵒ. vbi ponit fe.effi.ex accidētibus aie vt est etiaz positū in caᵒ.4.istius.7ⁱ.liⁱ.z pbaf rōne:accidentia aie pñt inflāmare cor z spūs iflāmatione nocitiua opationibꝰnālibus igitur zc. pña nota.z añs probaf p Gaᵐ z Haly 3°.tegⁱ.cañ. z 9°.16.ibi. Et ex accidētibus que accident zc. Et per Aui.in.4.cañ.fen.pᵃ. vbi ponit fe.effi. ex accidētibus aie. ¶ Pro isto duᵒest notādū fm qz dicit Haly in 3°.tegⁱ.9°.15. Et fm qz dicit Aui.in distinctōe 2ᵃ.pᵃ.liⁱ.cañ.doc.2ᵃ. summa pma.caᵒ.14.de his que pueniunt ex motu aiali:qz accidētia aie nihil opanf in corpe nisi mediāte motu spūs z caloris nālis z sanā quedā accidētia mouēt calorē nāles z spm ab exterioribus ad iteriora:sicut ira z gaudiū. Ira quidē mouet ipsum motu forti: z gaudiū mouet ipsum paulatim. Aliqua sunt accidentia:q mouēt spm z calorē nālem ab exterioribus ad iteriora.sicut angustia z tristicia z timor tremor timores z tremores terror tamen marie subito mouēt. Angustia z tristicia paulatine mouēt ab exterioribꝰad iteriora. Iu tali ergo motu subito marie ab exterioribus ad interiora spūs qui sunt subiectuz fe.effi. circa cor supcalefaciunt rōne multiplicationis z cōculcationis z inflāmanf.z fit fe.effi.vt dictum est supra. Et h marie fit in ira z timore pz igitur:qz ex accidētibus aie effi. pōt gñari. ¶ Ad rōnes qñ dr qz nō sunt filia fe.effi. z omne qd gñatur:a suo simili gñatur.7°.methᶜᵉ. Dico qz autores habent verū in substātijs non autē in accidentibus vel dico qz hērent verum in generatis per se:sed accidētia anime generāt febrem per accidens.s.ad motuz caloris z spūs.

¶ Capitulum 6ᵐ. de fe.acuta.

a Acuta fe.ptinua est illa q cū velocitate sui finis dr esse magna.h ē diffiniᵒquā ponit Gᵃ.2. ampᵒ.9°.19.ibi. Acutor morborū zc. Alioᵒdr fe.acuta z ē q mouet cū velocitᵉ. z ē in ea timor. Ista āt fe.acuta z ptinua nō trāsit.14. diē Nūqz.n.acuitas egritudis cū fortibus accñtibꝰ ptinuis.14ᵃᵐ pōt p trāsire. Ista aūt fe.acuta z ptinua cito ad mortēvl ad salutē terminū suū ppabit. Et ista talis in fmone portugalētiū qrudūsim ifirmitas nuncupaf.

Cause fe.acute.est putredo hūor.megⁱp ticula.11ᵃ.in pn.istius aūt putrefactionis:cā est pculcatio z euētatiōis phibiᵒ. qz hu.qñ coartaf z nō expirat putrefit z inflāmatur in eo calitas exnea ex qua fe. generaf. 3°.tegⁱ.cōmēto.91.ibi. Ferūt eni si ita ptingat iam ergo appet per illud qd dicimus qz putredo est cā retinens fe. Et si vis vt ipsa dicaf cā cōiuncta:dic cū Haly ibidē ita:qz putredo humor cū assumatiōe ad cor est cā imediata fe. Et cā putredinis est prohibitio euētationis z cōculcatio. Et causa istor est opilatio z causa opilationis est multitudo vel grossities vlʳ viscositas humoruz vel alia cā claudens vias z meatus. Iste aūt cause sunt adinuicē pcathenate:qz vna fine alia vix poterit eē. Et iste fint pro causis piunct. ¶ Cause añtes sunt nimia corpis replō multor humor vel vis.osor vel nimia venarū deficcatio in estate:que tūc humores calōs sibi attrahūt ex colico gñevt scribitur.4°.amphο.9°.54.ibi.s. acutor morborū zc. ¶ Cause pmitiue sūt aeris exterioris nimia calitas acuitatē vel ebullitionē in hūoribus inducēs:vel mala qlitas alia vt eius corruptio vel putrefactio vt appet in aere pestilētiali.silʳ fritas aeris exterioris faciēs clausionem poror exterior z fortificationē humoruz calor in corpe qsi per antipistasim. silʳ nimiꝰ motꝰz imoderata exercitia in feruore estatis. Silʳ nimie vigilie z angustie z cogitatiōes z longe abstinētie. Oia ista faciunt mediate vel imediate ad acuitatem humor corpis z eorū furie augmētationem z exsiccationem.

Signa fe.acute ptinue sūt cōiter dolor capit calor z fe.inteñō. Et in tactu vr qz calor penetret ad interiora manus vigilie āgustia corporalis itollerātia sit z ardor pulsus velox z vrina rubea tincta aliqñ ad citrinitatē itensam vel rufedinem decliuis oia hec signt morbū esse acutum z motus eiꝰvelocissimus. Et Gaᵒ.in pmo de fe. ad Glaucones

ponit signa ꝯtinuaꝝ ⁊ nō deficientiū fe. q2 nō
hn̄t rigorē nec tipū sic interpolate: nec fe. ista
cessat in.24.horis.sic cessant īterpolate. Et si
in pulsu fuerit iordiatio aut inq̄litas in diuer
sis ꝑcussionib⁹ ⁊ plꝛibus est signū magnitudis
⁊ acuitatis fe. ⁊ ꝙ nō est de deficiētib⁹.i. iter-
polatis. Si hūores fuerit colerici ei⁹ fe. vtiqꝫ
acutiores erūt.4°.de cāis pulsuū cōmēto.7°.
Et seq̄r.si flātitiores māsuetior. q̄dē erit fe. ꝑ
priū est eni fe.marie acut ꝙ hēant pulsum ve
locē 4° de cāis pulsuū.cōmēto.15.⁊ cā isti⁹ est
nc̄citas attractiōis aeris ad īfriandū cauma
cordis ⁊ ꝑtiū circūstantiū. Aliud signū ē q2 cū
somnietate ⁊ vigilijs pp vopores ascendētes
ad caput loquunt in somnijs ⁊ st freq̄nt ī eis
ꝑafreneb.⁊ somnia eoꝝ sunt terribilia. Et cū
istis supdict signis alia ꝑticularia ꝯcurrūt.vt
est etas tp̄s regio aer ⁊ regimē preteritum ⁊c̄.

Judicia in fe.ꝯtinuis Prio dicit ypo. Acute egritudies in.4.dieb⁹ iudicant.i.terminant.2° ampho.am°.23°.i cō
mēto crisis in acutis egritudinib⁹ nō multū mo
rat tp̄s.¶2° iudicat crisis in 6a die est illauda-
bilis 2° amph.cōmēto.23°.ibi Acute egritudi-
nes ⁊c̄.¶3°.qn̄ icipiūt sig^a digōis appere. tūc
est finis pncipij egritudis. in snia pa de crisi
ca°.18.¶4°.iudicat crisim eē futurā ꝑ ista sig
vel qn̄ aliq̄ eoꝝ an̄cedūt ⁊ ponunt a Ga°.3° d
crisi ca°2° sic. Et an̄cedūt supple crisim vēturā
q̄ fiet ꝑ euātionē alr ꝑ aptionē exiture diuer-
sa cōmotio in corpe egri ⁊ vehemēs.⁊ id est qd
accidit ei inq̄etudo estuatio ⁊ ꝑmixtio in sensu
ꝓfund⁹ somn⁹ alteratio in anhelitu v̄tigo gui-
tas sui corpis.⁊ adueniūt dolores capit ⁊ do-
lores in collo ⁊ in alijs locis plꝛimis corꝑs. ⁊
accidit eis qn̄qꝫ tinnit⁹ ⁊ somn⁹ in vtrisqꝫ auri
bus ⁊ videt corā se filia radijs: ⁊ currūt lacrīe
ei⁹ absqꝫ voluntate ⁊ retinet vrina ei⁹ ⁊ tremit
labiū ei⁹ īferi⁹. Et aduenit ei ī vno mē° tremor
⁊ accidit ei obliuio ⁊ negat cognitionē ei⁹ q̄ est
ei p̄sens quā videt. ⁊ aduenit ei rigor vehemēs
⁊ an̄cedit ꝑoxism⁹ fe. ei⁹ s̄m plꝛimū horā in qua
ꝯsuet° ei⁹ erat vt veniret. ⁊ aduenit ei inflāma°
vehemēs ⁊ sitis ītollerabil: ⁊ clamat ⁊ salit sic
dolorosus: deinde ꝓcedit ex eo sudor exuberās
aut vomit⁹ plꝛim⁹ aut soluit vēter ei⁹ subito: aut
ꝓcedit ex eo san. plꝛim⁹ ⁊ accidūt ei sp̄ēs diuer-
se. ab istis aut oēs eaꝝ sil.3°.de crisi.c.2°.¶5°.
p° ꝙ ꝯsiderat in ea.i.crisi maius sigm est digō
vrine ⁊ egōnis ⁊ ꝙ expuitur ex pectore. Et ego
p̄ns fui mltitudini īfirmoꝝ quā cōprehēdi in
bo^a crisi. ⁊ nūq̄ vidi aliquē eoꝝ mori q̄b⁹ ad-
uenit crisis p⁹ digōes māe.3° de cri.c.3.igr p^m si
gnoꝝ signātiū bonitatē crisis p̄nd ⁊ mai⁹ ipsoꝝ
est digō. ibidē. ⁊ ser in snia. Et 2m sigm est ꝙ st ī
die crisis iudicata ꝑ diē indicatiuā. ⁊ 3m sigm ē
ꝙ st s̄m nām egritudis: vt si est fe. adurēs tūc
necessari⁹ est fluxus san. nariū: aut rigor fortis
⁊ postea sequat sudor cal. ⁊ hūidus cōprehen-
dens totū corp⁹ aut euomat aut egerat colam
plꝛimā.3°.de cri.c°.3°.¶6°.in nō deficiēte feb^e
si labiū aut oculus aut supciliū aut nasus di-
storquet: aut nō videat aut nō audiat iā debili
existe corpe qd̄cūqꝫ hoꝝ st iā ꝓpe ē mors.4°.
ampho.amp° 46.¶7°. vbi in fe. nō deficiēte
disnia supuenerit ⁊ desipien^a mortale ē vbi.s.
amph°.50°.¶8°. q̄buscunqꝫ in febrib⁹ aut in
alijs egritudinib⁹ voluntarie oculi lacrimant
nihil incōueniēs q̄b⁹ v̄o nō s̄m volūtatē incō-
ueniens est 4°.ampho.am°.52°.¶9°.q̄buscū-
qꝫ in dētib⁹ ī febrib⁹ limositates fiūt fortiores
⁊ diuturniores fiūt fe. vbi.s.amph.53°.¶10°.
febricitāti sudor oīs supueniēs nō deficiente
fe. sup^e p⁹ ꝯsumationē sudoris malū ꝓlongat
eni morb⁹ ⁊ hūores plꝛimos sigt.4° am° amp°.
56°.¶11°.q̄buscūqꝫ in febrib⁹ aures surdescūt
san. a narib⁹ fluēs aut vēter turbat⁹ soluit egri
tudinē 4° amp°.am°.60°.¶12°.q̄buscūqꝫ ī fe.
ictericia supuenerit ante 7m diē malū est: 4°.
ampho.am°.65.¶13°.q̄bus in fe. in 7a aut 9a.
aut.11a.aut.14a.die icteri^a supuenerit bonū: si
nō dexterū ypocūdriū durū fuerit.i.si nō hūe-
rit durū apa. in epate. si v̄o nō: non bonū.i.si
nō venerit in dieb⁹ supradict nō est bonū sigm
ibidē.ampho.65. ¶14°. in fe. circa vētrē cau-
ma forte ⁊ cord morsus vl tremor malū vbi.s.
amp°.66. Et ser in cōmēto. h acci^a sunt mala ⁊
vltimate pessi^a. q2 vite fundamētū igneo calo
re est calefactū. Iste amph⁹ ītelligit in fe. cōti
nuis ī q̄b⁹ īfirmi alr d̄nt: cor meū ardet. Isto
cauma venit īterdū pp apata in sto° vel in mē
bris vicinis. ¶15a. iudicat ypo. in fe. ex sōnis
timores aut spasmi malū.4.amp°. amp°.67.
¶26°. in fe. sp̄us offendēs malū spasmū enim
sigt am°.69.¶17°. in fe. acut spasm⁹ ⁊ circa vi-
scera dolor fort: malū vbi.s.am°.60°.¶18°.q̄
buscūqꝫ in fe. vrine ꝯturbate velut subiugalis
his capit dolores aut assunt aut aderūt. vbi s
amp°.72°. Quedā aūt hmōi vrinaruꝫ turbate
existūt.q.s. ypostasim grossaꝫ velocit faciunt
q̄ cū sit velocitatē morbi cessant sigt.4.amp°.
cōmēto.72°. Et ser ibidē que v̄o ypostasim nō
faciūt ⁊ turbate existunt si virt⁹ sit fortis lon-
gum morbū ꝓtendūt: si debilis mortēꝫ. ibidē.
¶19°. quibus in septima terminatur egritudo
his nubē claram rubeā.4a. die habet vrina ⁊

alia signa bm rone.4°.ampho.am°.75.r seqt
in cōmeto.Un nō solū nebula rubea in 4ª die
r 7ª crisis sigt:sed r alba ad h certior r dignior
est.r h magi si nebula in medio sit ēt suspensa
cōtinua quoqꝫ r eqlis r ibidē.¶20°.iudicium
p vrinā sic.vrina q̄ vna die hꝫ ypostasis lauda
bilē r alia die nō.sigt q̄ qdā hūoꝝ recipiūt di
gestionē.alij vo nō.r io lōgaꝫ egritudinē sigt.
2° pnosticoꝝ cōmēto.26°.r in can.ypo.idē dic
Et tu ɔsidera si virt⁹sit forq potens expectare
finē lōgi mor⁹vel nō.r bm h iudrª r dieta egrū
¶21m.vria al.cū fe.acuta sigt frenesiꝫvel mor
tem.¶22°.vrina nigra itendēs ad croceū i cir
culo cū fe.acuta sine alleuiatiōe patientq mor
tale.est.¶23°.vria sine aliq ypostasi in fe.acu
ta talis pmanēs nihil boni sigt. r q̄ cōit me
dico psentat vrine ɔtinue r amici cupiūt scire
de egro r petūt a medico qd vr vobis. Jō ɔti
nuemus h ispiciēdo dcā ypocratq in pnostic. r
bn suiūt nobis i istis fe.acuq ɔtinuis r in acuq
cōuersiuis r in pacuq r in alijs fe. iterpolatis
cōpositq.Dicam⁹g sic bm ypo.¶24m iudiciū p
vrinā sit tale. Urina est laudabil q̄ ypostasim
albā r subsidētē eqlē r ɔtinuā atqꝫ leuē hēbit
r sic pmanēs vsqꝫ ad crisim erit. Est eni fidel
r nūcia saluq.r sigt breuitateꝫ egritudis.q̄ vo
cū ypostasi pdicta mō vo sine ea est diuturni
tatē egritudis sigt nec est oino fidel.2° pnosti
coꝝ can.26.Et seqr in cōmeto circa mediū q̄
si fuerit in ea sedimē.i.in vrina laudabili tunc
oꝫ pculdu⁹ vt sit in ea nebula alba.Et oꝫ neces
sario vt sit color vrine eqlis in citrinitᵉ r suba
eius media iter subtilitatē r aqsaꝫ r grossitieꝫ
sic vrina asini.¶25°.vrina rubea nimis cū sua
sibi sili ypostasi lōgā egritudinē sigt.ē tn nū
cia fidel.r certa spande saluq.2° pnosticoꝝ.
can.27.Et seqr in cōmeᵒ.Jsta vrina sigt dniū
san.cū aqsitate.r dicit ibi Ga⁹q̄ in egritudib⁹
q̄ fiūt a sanᵉ q̄ ē magi iuuatiu⁹ i hūorib⁹nō ē ti
mor.Et illa aqsitas q̄ est cū sanᵉ idiget digōe.
¶26°nebula pēdens in vria si al.bona:si nigra
mala.vbi.s.can.29.r G⁹in ɔ° dicit q̄ nigredo
denūciat mortificationē vl calorē excessiuum.
¶27°.cū vrina clara r citrina fuerit idigestaꝫ
sigt egritudinē.2° pnostic.can.30°.Et se in ɔ°
Color vrine nālis est eqlis citrinitaq.Et seqr.
Cūqꝫ hui⁹suba fuerit tenuis sigt q̄ egritᵒ nō
digerit.Et se.vrina nālis in colore suo tēpa
to in citrinitate r in suba sua eqlis ita vt non
sit subtilis sic aq nec grossa sic vrina asini r be
stie.rc.Jbidē timēdus est, igit ifirmi defect⁹.
Et seqtur in cōmeto. Et si cū tali vria clara r
citrina virt⁹egri fuerit fortis potens spectare

digōnē iuuet infirmus al.morieᷓ.¶28°.vrina
morq sigtiua r fidel r certa est aqsa aut fetens
aut nigra siue lutosa.i.grossa vl turbida vbi.s.
can.32°.Et rō dictoꝝ est.q̄ vrina aqsa arguit
inobedientiā māe vltimatā r ipotentiā virtuq
digtie vltimataꝫ sigt. Causa scōi.q̄ fetor sigt
mortificationē vl adustionē.Cā 3ª est.q̄ nigre
do sigt mortificationē vel adustionē.Cā 4ª.q̄
si sit in pn° vel augmēto sigt cōturbationeꝫ in
humorib⁹ vltimatā r tūc est mortalis. Si aūt
talis vrina venerit in statu aut declinatiōe nō
q̄ venit per viā mūdificationis q̄ hu.r super
fluitates ei cōmiscenᷓ.r G⁹in ɔ° vrina aqsa est
cui⁹suba est tenuis r color ei⁹ alb⁹ sigt indige
stionē hūoꝝ in fine vltimo r debilitatē virtuq
faciētis digōnē.¶29° pnosticat ypo. sic i pn°
pnosticoꝝ in pn°. Primo in oi egritudie egri
faciē pnotabis.vtrū silis sit sano r ēt si sibi sa
no silis sit.q̄ si sit:optimū.si vo ɔriū pessimū
est r magi malū si infirmi facies sit silis facie
bus mortuoꝝ:vt si nares acute oculi concaui
timpa plana color viridis niger pallidus aut
plūbe⁹.qb⁹ appentib⁹ ifra triduū egritudis nō
pcedēte fluxu vētris vel supfluo vomitu aut su
perfluis vigilijs vel abstinenª imoderata. oia
ista signa sunt mortaª q̄ subalis r radical hu
miditaq sigñt ɔsumptionē r virtuq debilitatē
r caloris nālis exalationē factā a calore febri
li r molestia ei⁹.¶30°.si in somnis palpebris
sbclusbsola alba videanᷓ sine fluxu vētris pteri
to nāli vel artificiali nec h hꝫ in ɔsuetudine ti
mendum est de morte vbi.s.¶31°.si labia tor
queanᷓ aut nares aut palpebre aut supercilia
mortale est maxie cū debili virtute r si sequaᷓ
amissio sensus p se vel cuꝫ istis pdicq mortale
est.¶32°.in nō deficientib⁹fe.si q̄ qdē ex frida
fuerint q̄ vo int⁹ardeant r sitim hēant:morta
le est.4°.ampho.am°.48.Et dicit Ga⁹ in cō
mento q̄ nō itelligiᷓ nisi in fe.pacutis.r con
tinuis r in fe.furiosis r nō in alijs. nec in feb.
tertianis q̄ calidiores sunt alijs.Et se. icōme
to cā horū accidentiū apa est calꝫ de flōnū ge
nere vel heresipilarū q̄ sunt cā sanguis attra
hendi ad mēbra vbi supra ᷓ.vnde r intendun
tur interiora r cutis r exteriora frigescunt. h
ille.r pro cōcordantia.¶33°.in acutis morbis
fritas extremitatū:malū.7°.ampho.am°.p°.
r vide cām in cōmento : q̄ imediate dicta est.
Et pro cōcordanª in dolore forti circa ventrē
extremitatū fritas malū ē.7°. am°.am°.26.et
vide cōmentū r cām.¶34°.si testes aut virga
ɔtrahantur aut minuanᷓ:nō tamē occasiōe dol.
mortale est.Et secundo pnosticorū manuum

mobilitas signa sic ꝑnotabis. In fe.acuta ⁊ in pipsoia ⁊ in freneſi ⁊ in dolore capitis ſi manus tulerit ad caput aliqd poſitum vel aliqd collecturus huc illuc qͣerit. vel de veſtibus q̄n pilos euulſerit vel feſtucas de pariete decerpſerit. malū ſignum ⁊ mortale eſt. Nimis lōgū eēt ſi totū librū ꝑnoſticoꝝ hic vellem affigere. Sꝫ ſm Ga^m in 2° ꝑnoſticoꝝ cōmēto 6°. vocet̄ h̄ ꝑnoſticū h̄ ⁊ eſt ꝑ. ¶35°. ſumma in oī ꝑnoſticatiōe q̄ eſt ſup illū q̄ morit̄ ⁊ q̄ viuit ē cōpatio inter fortitudinē egritudis ⁊ iter fortitudinē ifirmi q̄n eſt ꝙ egritudo fortior moritur ifirmus. pro culdu°. Et q̄n debilior eſt v̄tute ifirmi nō moritur 2°. ꝑnoſti. cōmēto 7°. ibi. Bonū eſt modeſte ſe ⁊c̄. Et nota ibidē q̄uo oꝫ ꝯſiderare. 3. ꝑnci pales v̄tutes q̄ q̄dē cognoſcūt̄ debiles eē aut fortes ex debilitate vel fortitudīe ſuaꝝ operationū. ¶36°. ſi liuor mixtus viridi in vnguibus ⁊ digitis affuerit mortez aduenire nō dubitat̄. 2° ꝑnoſticoꝝ cañ. 8°. Si aūt vis ſcire ſigna ſumpta ab alijs exeuntibus vide in ꝑnoſti. ypo. ⁊ in alijs libris. ſed ꝯſidera bñ in ſupdict. q2 res q̄ in vltio ſunt ꝯrietas rebus n̄alibus ſunt in vltimo ſignātes ꝑditionē. 2°. ꝑnoſti. ꝑ°. 32°. ¶37^m iudiciū febricitātibus nō fortit̄ nec oīno in ſupficiez ꝑmanere vel minuere corpus aut contabeſcere malū eſt mag eo ꝙ ſm rōnez fit. h̄ ei. i. nō minuere lōgitudinē egritudis. h̄ eni. i. cōtabeſcere ībecillitatē virtutis ſigt. 2° amph^l am°. 28°. ſe in cōmento. Si eni fe. maior fit ⁊ velocior macies fiet velocior. ¶38°. tpibus ſiccis fe. naſcuntur acute ⁊ breuiſſime ex h̄uoribus colericis 3° ampho. ꝑ°. 7°. ibi. Egritudines v̄o ſicce ⁊c̄. intellige de regionibus ⁊ cōplonibus ⁊ etatibus calidis ⁊ ſiccis. vnde in hyſpanoꝝ regnis ⁊ in orientalibus regionibus fe. acute ⁊ colice frequēter fiūt. in alijs v̄o fris raro. ¶39°. i nō deficiētibus fe. ſi q̄ q̄dē ex̄ ſunt fria fuerit q̄v̄o ītus ardeāt ⁊ ſitis h̄ñt mortale ē 4°. am°. am°. 48°. Sigt eni apa in viſceribus eſſe hec ille.

Curatio febriū acutaꝝ ꝯtinuaꝝ. Nunc aūt volo ꝑ amore dei ⁊ vtilitate cōi aggregare aliquos gñales cañ. p q̄s q̄s poſſit regularit̄ in fe. pu. opari. ¶Primus eſt in fe. acutis putridis. ſcimus ſanitatē nō poſſe fieri niſi putredo ꝑmittert terminet̄. iō oꝫ illaz prius auferri de intētione dñi G^l. 10°. de ige° c°. 2°. in ꝑnci°. ¶2us. ſi aliqs fe. pu. vult curare ꝑus mitigabit putrefactionē. ⁊ inten°. ſua erit in fe. ⁊ i putredie. In fe. aūt duobus modis intēdat vno mōvt curet illud q̄ð adeſt ⁊ vēturum prohibeat. In putredine quoq intendens curet eam. i. putrediñē que dixi v̄ba ſūt. Ga^l. 10°. de ige°. c°. 5. ¶3us. quicūq putrefactionē auferre voluerit ad remouēdā opilatione q̄ ē cā eius intēdere oꝫ. q2 remauēte cā effectus vtiq ſemp remanebit. ¶4us cañ. eſt Aui. in p^3 4^l. trac. 2° c° inten° ad curatiōes fe. putridaꝝ q̄n fe. eſt multe vehemētie ⁊ acuitas ⁊ nō inuenis v̄tutē fortē reſiſtentē ⁊ tollerantē: tūc mag vtendū eſt ifriatione nō vltia ꝙ eūatione nec digōne. Dico nō vltia: q2 q̄ excellent̄ infriant extigūt in natū calorē. ꝑ° de fe. ad glauco. c°. 10°. Si aūt virtus fort ⁊ reſiſtēs abſcide cām ⁊ expelle hu. ⁊ abſcide cibū ⁊ nō infries infriatione q̄ ꝑhibeat reſolōnē. ¶5us. q̄ticūq virtus ē deficiens medicus ſit occupatus in equādo cōplōnē ꝯriā ei. q̄re debes illaz calam cōplōne infriare ⁊ v̄tutē cū cibo viuificare. vbi. ſ. virtus eni viuificata redit ad cām digerēdā ⁊ expellēdā. ¶6us. ifria° in fe. nō eſt faciēda cū rebus ſtiptic ⁊ deſiccātis vt ſunt aliq trociſci iſti v̄tut. niſi h̄ fieret poſt digōnē ⁊ eūonē mãe. ¶7us. vbi dur de ſpē ⁊ nā fe. ſubtilia regimē: ⁊ caue vt poxiſm vētre inuenias eūatū virtute h̄ tollerāte. ¶8us. oēs fructus recētes nocent febricitantibus cū ſua ebullitione ⁊ corruptiōe in ſto°. iō febricitātes ab eis ſunt ꝑhibendi Aui. in p^3 4. in ca°. Intentio gñalis ad curatiōes fe. pu. ¶9us ē Aui. ibidē. virtute forti exñte ⁊ san ſupabūdāte. vel ſi cū hu. vincēte ſan. cognoſcit̄ abūdare: tunc flōia cūctis medicis cōuenientior exiſtit. maxie q̄n vrina eſt ru. groſſa ⁊ nō citria ignea ex q̄ timetur victoria cole ⁊ acuitas eius flōiaz. ¶10us ꝑ ſuppoſita v̄tut ꝯſtātia ſolo vētris minoratiua ſubtilibus lenitis flōiam ſeqtur ⁊ hu. ſupabūdātis reſidui ſeqtur eūatio Aui. vbi. ſ. ſ. i p^3 fen. 4^l. trac. 2° c°. Inte° ad curationes vl's fe. pu. ¶11us. in ꝯtinuis fe. acut vētris lenifica° cū ſolutiuis lenibus nō laborioſa ē ꝑlimū cōmedanda. ſcnte^a Aui. ibidē. ¶12us. ſi p ſingltuz vel nauſeam vel p dolorē ſto vel alr cognoſcit̄ ꝙ hu. ad ſto^m declinat ilico vomitus eſt prouocādus. Si per rugitū ⁊ gurgulationē in iteſtinis ꝑſumit̄ materiam inferius deriuari per ſolutionē vētris eſt euacuāda. q2 vbicunq repit natura inde ducere oꝫ per cōuenientes regiones. ¶13us eūatio eradicatiua ante materie digōnē exercenda nō eſt. nec in calida: nec in frida niſi ma^a fuerit furioſa ⁊ nō qeſcēs ⁊ terribilia inducēs accidēt^a. Iſte canō ē ypo. ꝑ° āpho. ibi Digeſta medicari ⁊ nō cruda moueri. Et ſilr ē Aui. i p^3 fen. 4^l. loco ſupius allegato. Et cā iſtius ē q2 per iſtā eūationē ante digeſtionē materie impedit̄ digeſtio nocitiui: ⁊ iuuatiuū cū nocitiuo permiſcetur propter motum q̄uē dicta eūatio

in humōrib⁹ inducit:ad quē etiā motū mouet
malignū absq͛ digōne sui.¶Decimusq̄rtus i
dñio sanguis vbi de flōia sum⁹ solliciti nō oȝ
digōnē expectare.Solis alijs hu.ꝛ nō sangui
ni debet expectatio digōnis. ¶Decimusq̄nt⁹
cū natura ad crisim mouet ꝑfecte nō indiget
medicamib⁹. si aūt īꝑfecte oȝ nos iuuare eā ꝛ
minoritatē sui roboris adimplere vt crisim ꝑ
fecte operet cū vtroq͛.scȝ ꝟtute ꝛ medicami
nib⁹.1.amph.ꝯ°.22. ibi. scȝ Digesta medicari.
¶Decimussext⁹ si i aliq̄ fe.ꝯtinua ꝯpetit flōia
illa a ꝑn°est exercēda.Cū em̄ postponit flōia
apud ꝑnᵐegritudis ampli⁹ ad eā nō est intē°
ꝛ fortasse interficit ꝑ aduētū debilitad.Iste ē
aui.in ꝑma q̄rti tractatu.2.c. Intentio ad cu
rationes vl̄es ꝛc.¶Decimusseptimus euacua
tio cū meᵃin die inꝑpolatōnis vel minoris af
flictōis ꝛ in hora diei friori est faciēda ꝛ nō in
die ꝑox' vl̄ maioris afflictōis.Aui.ibidē.¶De
cimusoctau⁹.si fe. acutissima fuerit vinū bal
neū ꝛ epithīa relinquant ꝛ ad aquā fridā con
uertant:qꝛ magnū iuuamē ad fe. extinguēdā
ꝑstat ꝛ ei⁹ acumē:ꝭ tm̄ nō vȝ ad purgandū pu
tredinē cum vrina vel sudore vel egōne.meg'
ꝑtiᵃ.11.q̄si in col.5. ¶Decimusnon⁹ quocirca
si oīa fortiora sunt.s.cor epar ꝛ ceᵐ ꝛ fe.sit acu
tissima da aquā fridā sine dubio. si senior vel
decrepit⁹ nō fuerit.impossibile est.em̄ decrepi
tē fortē inuenire.Ga.ibidē.¶Uigesim⁹si mul
titudo san.ꝛ viscositas hūoꝝ ꝛ angustia ꝛ opi
latio corꝑis ꝑmo flōmo succurrim⁹deinde hu
mores attenuam⁹ꝛ post poros apimus ꝛ dila
tam⁹ ꝭm ordinē nature.meg'ꝑtiᵃ.11.colū°.2.
¶Uigesimusꝑm⁹ añ oīa ꝟtus req̄rēda est q̄ si
sit forꝗ ꝛ expedit purgari intrepid⁹purgabis.
Si aūt fuerit defecta neq̄ q̄ purges aut modi
cū ꝙ ꝟtus ferre valeat:aut ꝑus ꝟtus cū aliq̄
bus ꝯfortet.deinde purgāda purgent.ibidē.
¶Uigesimusscōs si in fe.pu.putredo ē ꝓpter
opil̄oeȝ apiat illa.Et si ꝓpt hūoꝝ mľtitudinē
minue eos.si ꝓpt grossitiē ꝛ viscositatem atte
nuent ꝛ subtilient. Et si cā est cōposita medi
cinā ꝭm cōpōnē cāe compone ibidē. ¶Uigesi
musterti⁹ si frigid⁹aer attractus ad cordialia
añ oēm medicinā attingit.iō vt ipc refrigeret
ꝛ in fe.acuꝗ nāľr vel artificiaľr est ꝓcurādus.
¶Uigesimusq̄rt⁹ .aliq̄n ꝓpt magnā molestiā
morbi nociua egritudis mistram⁹. ꝟbi grā si
sincopis fuerit cū fe.ncc̄e est infirmo vinū da
re ꝛ ius carniū.ꝛ ꝓpter hoc opȝ vt ad illud qđ
magꝗ ncc̄riū est festinem⁹.meg' ꝑtiᵃ.7. col̄.9.
¶Uigesimusq̄nt⁹.si est ncc̄e vt multuȝ extrahat
san.aut hu.et ꝟtus sit debilis nō semel ꝭ pau
latim ꝛ multꝗ detractōib⁹ minuat.si autē forꝗ
semel ꝛ mult⁹ extrahēdus est.meg' ꝑtiᵃ.9.col̄.9.
¶Uigesimussext⁹.in fe.acutis in laxādo medi
cus sit auar⁹: qꝛ meli⁹ est ꝑtē maᵉ relinq̄re q̄
totū exq̄site euacuare vt dicit Aui.in.4. ꝑmi.
¶Uigesimusseptim⁹.medic⁹in reficiēdo dȝ eē
audax ꝛ largus:qꝛ om̄e pctm̄ qđ cūq͛ sit magꝗ
fit in tenuib⁹ dietis q̄ in grossiorib⁹: vt dicit
ypo.1.amph. ¶Uigesimusoctauus. assiduare
gutturi patiētis egritudinē cal̄am aliquid vt
remaneat humidū ꝛ nō exsiccet in curis earū
est iuuatiᵐ valde.Aui.in ꝑma.4.c.de cura fe.
acutarū ꝑ ipm̄.illa aūt cum q̇bus hoc fit ꝭm
Aui.ibidē sunt muscillago psilij ꝛ muscillago
granoꝝ citonioꝝ ꝛ succus portulace ꝛ succus
liquiritie vt sedet sitis. ¶Curatio ꝑticularis
fe.acute cōtinue.in ꝑmis ꝗ iuxta doctrinā.23.
cañ.constituat acute febricitās in aere frido:
ita ꝙ camera sit mūda a suꝑfluis ꝛ roret cuȝ
aceto ꝛ aqua roꝭ.vel salteȝ cum aqua frigida
ꝛ sternat cū folijs salicis ꝛ vitis et canne. Et
circa lectū ꝛ parietes camere ponant cānne ꝛ
rami ꝛ folia suꝑdicta ꝛ folia ꝛ flores nenuf
ꝛ lentigis aque. Et isti rami debēt colligi āte
ortum solis ꝛ odorēt viol̄.rosas sanđ.vel fiat
sacculus cū istis cū modico camphore q̇ q̇deȝ
sacculus aliq̄n aqua roꝭ ꝛ aceto roret ꝛ conti
nuo odoret.Et si in dicto sacculo addas đ se.
papaueris et floribus nenuf melius valebit.
¶Scđo iux tenorē noni cañ.ꝟtute forti exn̄te
si videt ꝙ san.suꝑabūdet sol⁹ vel cū alijs hu
moribus in magna quātitate ꝶ flōia de basiᶜᵃ
in magna quātitate ꝭm quātitatē plenitudis
tamen ꝑus consideret si adest constipatio:et
illa cū clisteri mollitiuo vel supposito° remo
ueat:vl̄ cū clisteri inijciat succi sicle.℞'.j.olei
viol̄ quarꝗ.j.sal̄.ʒ.j. Si aūt fe.ē ardētissima
etvidet quasi estuare:extrahat succ⁹melonis
cucur.ꝛ cucu.ꝛ lacꝗ ꝛ addito zuc° ꝛ oleo viol̄.
ꝶ clistere ꝛ ad.j.℞'.isti⁹ addat salis cōis cam
phore añ.ʒ.j.ꝶ clistere ꝛ tepidū inijciat.laxat
em̄ ꝛ infrigidat cauma quod in ītestis est ꝛ ca
liditatem annulat ꝛ extirpat.¶Istam autem
flebotomīā in secūda vel in tertia die sequat
vna medicina minoratiua ꝟtute ꝭ tollerante
iuxta tenorē decimi cañ.℞.floꝝ viol̄.ʒ.j.florū
boragꝗ ꝛ buglosse añ.ʒ.ß.vnico feruore bulli
ant in.j.℞'.aq̄ et colent in colatura dissoluat
oxifenicie.ʒ.j. Post forte fricationē colet eri
beat. vel in dicta colatura dissoluat cassiaꝶ.
vel mānagranata vel reubarbarū dissolutum
in aq̄ endiuie. Ista eniȝ commixta vel simpl̄r
exhibeant iuxta indigētiā infirmi ꝛ industriā

medici. His sic expletis et dū ista exequuntur debemus intendere ad digōnē matie digeraꝛ ꝫ mā cū sirupo acetoso facto cū suc° et aceto et aq: qꝛ dicit Aui. multotiēs inueni res q̄ digerit et subtiliat et euacuat et infridat sicut ē sirup⁹ acetosus vel oxizac^a q̄ fiūt de succo malorum gnatorꝫ acetosorꝫ aceto et suc° ad easdē intentiōes in cāis etiā calissimis vbi est sitis et ardor et fe. intēsa. vꝫ sir⁹ de papa. et sir⁹ nenufarinus sir⁹ rob. et viol. et sir⁹ endī sir⁹ de fe. portu^ce quē ponit Hebe^c et sir⁹ limonū et de ribes et succus gnatorꝫ aq extracta a cucurbita in furno cocta. Si mā ē cōmixta aliqlr et ꝙ eēt ibi flā vt intēdū accidit de flāte salso vel alia specie hūoris grossi et viscosi: tūc addēda sūt cū supradictis aliq̄ incisiua q̄ nō excedāt mltū in aliq̄ qlitate vt ē endī cicorea cū radice adiātos radicꝫ apij et cicera betuca. vel digeraꝛ cū aq cicerum in q̄ pus gmīs ꝫgula et radix fen⁹ pbullierūt cū modico aceto. ¶ Cognita aūt digōe māe si est acuta calīa purgeꝛ cū hac decoc^e. ℞. florꝫ viol. borag et buglosse añ. ℥. j. bulliant vnico feruore et in colatura dissoluaꝛ cassiefi mundī ℥. j. reub. tpati in aq endī. ʒ. j. vel sic in dicta decoctōe tpenꝛ tamarindī. ℥. j. et ß. bulliāt iterꝫ vl bñ ꝯfricenꝛ et colenꝛ et mistrenꝛ addē de elec° de succo rob. ʒ. iij. vel mag vel min⁹ ꝫm ꝫtutē egri. vel deꝛ māna gna^a cū reub. ¶ In mā aūt flātica si ē gssa et viscosa ꝫ ei tal me^a. ℞. polipodij qrc̄ recēt et mūd flor viol et borag et buglosß pasß. mūd ab arill. añ. ℥. j. ꝫ decoc° in q̄ dissoluaꝛ cassiefi mūd. ℥. j. scamōee decocte in coctāo gna. v. vel loco ei⁹ ponaꝛ reub. ʒ. ß. purgat flā cū portōe cho^e. aliq̄ in dicta decoctiōe addūt colata pul diaturbith cū modi° spice^i. Aliq̄ etiā ponūt in dicta decoctōe radicē ebuli et anisum. et sic eūant flā. Ista eñ faciēda sꝫ cañ. vlib⁹ bñ obſuad. ¶ In mā supdicta gssa et viscosa flātica qd̄ scit ex pterito desiderio et copioso regimie vel piscīū vl fructuū ingē ti cibatōe et ex hitudine plena cū sputamie aquoso crudo et aliqñ spisso et filibus. In tali inꝙ casu p digtio sir⁹ acetosus cōmode tribuit cū aq cicerū et ꝫgularū gmīs. Et si addaꝛ aliqd de sir° de absin° bonū erit. Sirup⁹ eñ acetosus nō solū subtilē māꝫ digerēdo ingrossat: imo et tenacē flāticā incidit et dissoluit vt dic hebe^c et Aui. ¶ Pro solutiuis aūt qdā mistrauerūt mirabolanos: ꝫ nō inuenerūt in eis intētionē ꝫm quā openꝛ. stringūt eñ poros post solōeꝫ vt dicit Aui. et exaspāt visceravt ipe asserit in itētōe gnali ad curatōes gnales fe. putridarꝫ Et dicit ibi ꝙ si fuerit nccij ꝙ denꝛ post digōnē integrā ma^e. Dicit tñ stephan⁹ arnaldi in defensorio vite ꝙ mirabolani mira in fe. faciunt: qꝛ frigidi sunt et a remod hu. attrahunt: ꝫ bene intelligit ꝙ denꝛ post pfectā digōnem ma^e. ꝫ ꝫ sic. ℞. cortic mirab. cit^i. ℥. j. lzebul. indorꝫ. si eēt mā cōposita añ. ℥. ß. pteraꝛ grosso° et tempenꝛ p totā noctē in. viij. ℥. lact amigd dulcium. Deinde ℞. tamarindī. ℥. iij. viol. iuiubarū. ℥. j. suc^i. ℥. j. ꝫ leuis decoctio cū qua limpheꝛ potio mirab. post pfectā fricationē et colaturā eorꝫ et offeraꝛ vna quātitas ꝫm vires egri ad leniēdū māꝫ et ad repmendū calorem ¶ Alius potus ꝫm ipm. ℞. reub. ʒ. j. et ß. succi rob. ℥. iiij. aque cale. ℥. ij. suc^i. ℥. j. Dicit etiā ipe ꝙ scamonea cū pauco mēte et viol. in ptisana vel cū suc° in lacte amig. est cōueniēs. Ponit etiā ipe ꝙ si. ij. ʒ. scamonee pul^e ponanꝛ in coctano inuoluto in pasta et coquaꝛ dōec pasta sit pfecte cocta sub cinerib⁹ vel in furno et abijciaꝛ scamō et illud coctanū vel pomū offeraꝛ erit delicatū laxatiuū: et purgat cholerā in delicat sine calefactiōe epat cū suc° vl penidijs et pul sanī et sir⁹ viol. et ꝫ ad modū electua⁹ vel cōfue et pꝫ vt. 5. ¶ Si igiꝛ mā feb. mag fuerit flātica ꝙ co^ca ꝫ sic. ℞. corticū mirab. lzeb. ʒ. j bellericorꝫ turbith añ. ʒ. ij. remolliaꝛ p sex horas in. j. H. aq tepide cuꝫ duabus. ℥. carnium passularū ad calorē feruētis aq in duplici vase feruere pmittaꝛ: deinde coleꝛ et colature offeraꝛ ꝫm vires egri. ¶ Si aūt i ista fe. ꝯtinua fuerit flā sallꝫ cū cho^a mixtū qd̄ scitꝛ ex salsedine oris et in ieiuno in salsedine sputi exeūdi cū rascatōe screatōe et ex siti ꝯtinua et pruritu et scabie pterita vel pñte. Tūc post digestiuꝫ in q̄ ꝫtus epithi et passul inueniaꝛ purgeꝛ talis hu. sicvt curet fe. et scabies euanescat. ℞. seri capni. H. j. ponantur in eo viol. ℥. j. absin^t ℥. ß. bulliāt vnico feruore et in colatura dissoluaꝛ tamarindorꝫ. ℥. j. Et post pfectā fricatōeꝫ et colaturā denꝛ in sero vel in medio noct cognita digōe materie. Et vꝫ in fe. et in scabie si ꝯtinuenꝛ. ¶ Si aūt mā fe. tēdit ad meliam ꝫ sic. ℞. foliorꝫ sene. ʒ. iij. passul. mūd ab arill. ℥. j. epithi. ʒ. j. āgarici. ʒ. ß. oīa tpenꝛ p sex ho. in duabus. H. aq. deinde bulliāt vnico feruore et colature addaꝛ mñe gnate. ʒ. x. vel magis vl min⁹. verūtamē sene decoctōeꝫ nigrā reddit et obest ꝙplu^m hoībus choleric et siccis in habitudine iō ⁊c. Ergo loco illi⁹ fiat sic. ℞. polipodij qrc̄ pasß mūd an^i epithi^i. añ. ℥. ß. fiat leuis decoctio in sero capno in cui⁹ colatura dissoluatur tamarindorꝫ. ʒ. vj. offeratur colatura vl purgaꝛ cū reliq̄s approꝑat. Tamarindi enim

cū sua acredine ꝛ ſritate ꝛ euātiōe alterāt malam cōplonē calam febrilē ꝛ euāt colerā ꝛ hūorem aduſtū. ꝛ ideo hn̄t duplex iuuamentū ¶ Hoc aūt nō eſt ignorādū ꝙ he. fe. ꝯtinue veniūt iterdū cū cachochia pp ꝯculcationē hūorū: ꝛ tūc ſunt multi mali hūores ꝛ pauci bonꝰ ſan. ꝛ tūc flōia nō eſt exercenda. Dicit eni Aui. in 4a diſtictiōe ꝑ'cº 20. Cū ergo alicuiꝰ fuerit ſanguis paucus bonꝰ ꝛ fuerint in ipſius corpe multi mali hūores. flōia bonū rapit ꝛ malū relinquit. Iſtā aūt cachochimiā idagabis p faciei plenitudinē incōſuetā. ꝛ p colorē vergentem ad plūbeū vel cinericiū vel rubeū morticatum p dimiſſionē purgatiōis ꝯſuete ꝑ vomitum vel p ſeceſſum factū p artē vel p nām cognoſcit ꝛ p crapulā ꝛ regimē crapuloſum ꝛ p detis ocij amorē ꝛ p ceſſationē paſſionū ꝯſuetarū: vt ſunt ſpēs gutte in qbꝰ pp longā durationē ꝛ abſtinētiā nō ſolum boni: imo ꝛ mali hūores ꝯſumunt. Siłr accidit qn̄ multi hūores crudi in corpe repiunt tūc eni flōia ē multum īpediens: vt dicit Auicē. in loco allegato.

Dieta febricitātiū acute: circa quā aliq canō. vtiles ſunt ꝑmittēdi. ¶ Primꝰ eſt ypo. ꝑº aphō. amº. 16º. ꝛ trāſumptiue Aui. in caº de cibatiōe febricitantiū. ſ. hūide diete oībus febricitantibꝰ cōferunt ꝛ marie pueris ꝛ alijs ſic aſſuetis refici. ¶ 2ꝰ. in morbis acutiſſimis totalis ſimpliciť cibi cōpetit ꝓhibitio pſuppoſita ꝟtutis ꝯſtantia de intētiōe ypo. ꝑº ampho. amº. ibi. Ad vltimas egritudines ꝛc. ¶ 3ꝰ. in morbis acutis in qbus ꝟtus eſt debił nō cōpetit totał cibi ꝓhibitio. ꝑº amhpo. amº. ibi. Cōteplari aūt oꝫ. ¶ 4ꝰ. in morb autē acutis in qbus ꝯpetit cibꝰ ille oꝫ dari ſubtilis ꝛ nō groſſus. Cā iſtoꝝ triū canonū ē vt natura magꝫ occupetur ī digeſtiōe materie morbi ꝛ nō diuertať ab ea ad digōem cibi. ¶ 5ꝰ. cū qꝫ accidit fe. ꝛ natura eſt ſicca nō cibes penitus aū ſi nō egredit fex perfecte. Iſte eſt Aui. in ꝑa 4i. fc. 2º. cº. de cibatione febricitantiū. ¶ 6ꝰ. necīū ē poriſimos ꝛ exacerbatiōes flōachos febritantiū vacuos inuenire ne natura ad cibū ꝯuerſa a digōe et expulſione materie morbi deſiſtat. ¶ 7ꝰ eſt Aui. intentio curatiua in oībus fe. putridis oēs fructus nocēt febricitantibus cum ebullitione ſua ꝛ corruptōe in ſtoº. iō febricitātes vłr quaſi execratos debet eos euitare. ¶ 8ꝰ eſt Stephani arnaldi in defenſoriovite. Non eſt vtile nec licitum febricitantes febre putredinali nimis herbis crudis enutriri niſi ſint multe neceſſitatis: qꝛ naturā fatigant in digerēdo: ſicē nec fructibꝰ ē boᵐ vti.

¶ 9ꝰ. cibaria groſſa ꝛ īpura ꝛ ad putrefactionē cōuertibilia ſunt apud febricitātes dimittenda. ¶ 10ꝰ. cibaria ſtiptica nequaꝙ febricitātibus cōferunt niſi excedens ſit laxatio vētris. ¶ 11ꝰ. dulcia cibaria ī acutiꝫ fe. nō ſūt vtilia niſi pectus aliqłr patiať. Inter cetera cibaria acute febricitātibꝰ vtilia ꝛ amica ptiſana colata ꝛ nō colata optinet ꝑncipatū poſtꝙ ordeatum apud me ſit collocatū. ¶ 12ꝰ. potus aque ordei ꝑus alijs potibꝰ ſtrenuus ꝛ melior iuenit ꝛ cōpetens. ¶ 13ꝰ. cōis dieta oīm febricitātiū ſit facilis digōnis ꝛ nūꝙ ꝑm poros decreta. ¶ 14ꝰ. vbi virtꝰ eſt debilis ꝛ ſtatꝰ remotꝰ plus de cibo ꝛ groſſiori eſt miſtrandū vbi aūt virtꝰ eſt fortꝭ ꝛ ſtatus ꝓpinquus nihil de cibo aut parum ꝛ ſubtiliori eſt cōcedendū. Inter vtraꝗ diſpōeꝫ iſtoꝝ oꝫ medicū ꝯcedere ꝑm extimatiōnē veritatis ꝓpinquā. qꝛ ꝗtitas offerēdorū certꝭ lr̃is denotari nō pōtvt dicit Gaꝰ in tegi. ¶ 15ꝰ. corporibus calis ꝛ ſiccis cito reſolubilibꝰ nō ſolū ſemel ſꝫ bis in die cibꝰ eſt exhibēdus ꝛ talibus multū valēt frīda ꝛ hūida. Si tū viſcoſa non ſunt nec multū nutritiua megꝰ pticła 8a. colū° 5º. ꝛ hoc fit qꝛ in iſtis mł'tū timemꝰ de ethica.

¶ Dieta pticularis febricitantiū acute. Cūꝫ ḡ videris fe. pacutā quā poteris indagare p calorē ꝛ fe. multū intēſam. ꝛ aſn cū magno dolore capit ꝛ p inqetudinē ꝛ anguſtiā magnā. ꝛ p alia ſinthoa terrorē faciētia. iſta inqꝫ oſtēdūt morbū eē pacutū ꝛ māꝫ pacutiſſimā ꝛ velociſſimā modū hn̄teꝫ forte ꝛ venit criſis in 4a die qbus ſic appēntibꝰ nihil penitꝰ p cibo miſtrabis ſolā aūt aquā ordei ꝓpinabis vel aliqs ſirupos vel potꝰ alteratiuos vt eſt ſirꝰ acetoſus oxizacaa iulep alexādrinū Rob de ſuccis fris vt rob de agreſta ꝛ rob de ſucco acetoᵉ ꝛ rob ꝺ fructibꝰ acedule. ꝛ ſilia. Si tū eēt īfirmꝰ in etate puerili vel iuuenili vł eſſet cōplonis cale ꝛ ſicce vel eſſet multū rare hitudinis cuꝫ aptiōe ꝛ raritate poroꝝ qꝺ appet qꝛ frequēter in ſanitate ex modica cā ſudabat vel ſi hꝫ in ꝯſuetudine comedēdi plurimū ꝛ frequēter. vł ſi alr eſt debilis multū. Si eni aliqd de iſtis vł maior ps iuenit cōcedimus ei auenatū vł ordeatum clarū in ꝑmis tribꝰ diebus ꝛ ſi criſis ſit in 4a die illa die nihil damus de cibo Si criſis vſꝗ ad ſeptimū dieꝫ differať dictos cibos cōcedimus vſꝗ ad 6ᵐ diē incluſiue ꝛ ſuccos maloꝝ ḡnatoꝝ ꝛ ſirupos alterātes ardorē febris acute. In ſeptima aūt nihil cibale nec medicinale penitꝰ eſt offerēdum. ſola eni aq ordei in magnitudine ſit in ꝑua ꝗtitate eſt tribuēda. Ubi aūt egritudo ꝓceditvſꝗ ad 11ᵐ. vel 14ᵐ

cōcedimus ordeatū factū cū lacte amigd᷒ 7 cū lacte. 4. fe. frioꝝ maioꝝ 7 auenatū silr ꝯditū 7 ius pue pulle cocte cū lactucis vel frusto cucurbite viridi. vel pisciculos squamosos boni saporis de aqs currentib᷒ maxīe ipetuose sup lapides. 7 aliī ꝓ appetitu cōcedim᷒ de pomis vel piris obseruat ad hyemē coct in cinerib᷒ cū aliquātulo de zuc°. Aliqui dant auenā fractam vel cādarusum cū lacte amigd᷒. 7 ponūt in eo acetū. Nos vo in eo ponimus gña granatorū pp sapiditatē 7 infridationē vel parū de succo vel acetositate limonū vel pomi citrini vel arange: ꝓ hoc enī appetitus roborat 7 cibus sapidior 7 frior inuenit aliqñ datur colatura furfuris frumēti cocta ad mediocrē spissitudinē cū pauco zuccaro. Comedit ēt mica panis frumēti ter vl q̄ter lota in aq̄ fria 7 vltimo cū aqua rob nō fricat manib᷒. refrigerando enī nutrit si supspergat zuc° panis. ſ nō tm̄ refrigerat. In regnis hyspanie medici 7 medice multū vtunt iure cicerū betucoꝝ. Aliq̄ concedunt spinargia 7 lactucas per eq̄les partes coctas cū lacte amigd᷒. 7 fe. frioꝝ maioꝝ cōceditur 7 dictū lac bulitū 7 supspersum sup panem ter lotū supperso zuc°. Dant ēt pruna damacena in aq̄ fria lota 7 tempata seu remollita. Aliqui ēt cōcedunt racemos hyemales in tpe vindemiaꝝ suspēsos. vel lactucas 7 portulacas 7 parū enō. bullitas in aq̄ q̄ abiecta: ad dat acetū 7 comedant. Ista enī sustinēt nām 7 nō augent: imo minuūt 7 nō sunt grossa: imo ad latus subtilitatis magis trahunt. Silr panis sile solut᷒ in aq̄ fria. 7 est 2ª. panis frumēti succus gñatoꝝ mellicratum pue cōmixtionis: ita ꝙ ibi fit multū de aq̄ 7 parū de melle vel zuc°. Illa aūt que trahūt ad latus grossitiei sunt pdices pulli gallinarū capretus 7 extremitatū eius oua sorbilia 7 auicule campestres pedes 7 auricule porcelloꝝ pedes mutonis perfecte cocti pisces squamosi de aq̄s mūdis currentib᷒ et semīe cucurb. 7 tm̄ d᷒ amigd᷒. dulcis extrahat lac 7 ponat cū auena fracta vel cum spelta mundata 7 fracta 7 coquat ad pfectionē 7 offerat. Si aūt ēt multum debilis vel indigeret fortificatione virtut sit cibus albus cū dicto auenato addēdo pulpam galline bullite 7 zuccarū. ¶ Quātum ad potū febricitantiū acute os ꝙ vi^m postponat 7 totalit relinquat nisi in sincopi vel in nimia virtut debilitate. sed det aqua ordei vel det interdū aq̄ in qua tempetur 7 malaxet mica panis sile vl panis ordei 7 offeratur. Sed nos nequaꝙ habentes fe. pu, balneare dimittim᷒. nec eis cataplasmata nec empl'a frida nec cal'a: nisi p purgatiōes toti᷒ corpis. Cū corp᷒ pfecte purgatū fuerit balnea 7 lauacra 7 epithimata fieri iubemus. meg' particula. 11ª. colū°. 3°. Alius modus 7 opinio q̄tum ad modū gubernationis istoꝝ febricitantiū acute est apud aliq̄s de hyspanis vt ego vidi. nā in illis regnis hyspānie multi de istis īueniunt. 7 est ꝙ febricitātes nō frequēter mutent lectū: imo nec linteamina p mittunt mutari vsq̄ ad crisim dicūt enī ꝙ calor lecti attrahit calorē 7 vaporem ad ex. 7 sic minuit febrilis ca'. 7 nā feruētius opat in digestione māe fe. qñ patiens stat in calore reflexionis sui corporis q̄ si frequēter aeri frio exponeret. Et dicūt ꝙ nō valeret tm̄ si linteamina recenª in calore solis vel ignis calefierent: q2 nō tm̄ est silis calori copis. Et si q̄s h̄ ꝑspicue dignaret ītueri aliquā veritat̄ scintillā īueniret. Et ideo cōiter operando qñ egri in lecto eristētes se discoopiunt assistētes faciunt eos meli᷒ cooperiri. in p° de fe. ad glau. in cura fe. acutarū dicit. Cōtinuavo fe. q̄bus quidē stat᷒ nō pcul a. 7ª. esse os 7 est virt᷒ fort. 7 ea q̄ etat sunt ꝯcordant certe 7 valde subtilr os dietare q̄bus aūt pcul a 7ª est stat᷒ totius egritudinis aut ea que virtut nō sunt bn̄ robusta ſm pncipiū q̄dē grossius ꝓpe vo statū tenuis 7 in statu 7 in crisi eristentibus tenuissi° dietare. Hec sunt vba Ga' vbi. s. Et pro cibo iubet ibidem Ga᷒ dare ptisanā 7 ordeatū 7 mellicratū: nisi fe. esset ita fortis ꝙ mellicratū rōne melt conuerteretur in coleram. Et iubet ibi dare candarusum per qd̄ intelligo ordeum mūdatum fractum grosso modo aut auena 7 spelta mundata 7 simili mō fracta. Iubet ēt dari panem lotum per aquā friam 7c. Et seq̄tur in fine. In vo calidis 7 causonibus qñ pmo videris digonis signa: eris audens aquā friam dare bibere in multitudine dationis cōmēsurans horā 7 regionē 7 etatē cōsuetudinē 7 nām hec ille.

Declaratio

in fe. acuta ꝯtinua. pmo itelligēdū ſm Ga^m. i de differētijs febriū ꝙ pª cā in fe. pu. q̄tū ad curam ꝯsiderat plenitudo corpis quo ad vasa vl quo ad virtutē. 2° ꝯsiderat opilatio viaꝝ poroꝝ. 3° cōsideratur detētio materie 7 ꝓhibitio respirationis 7 euētationis pp cōculcationē ex qua cōculcatiōe humoꝝ sequit putrefactio 7 ex putrefactione fumus eleuatur q̄ ꝑuenien do ad cor facit fe. hec sunt verba G' vbi supra Et in isto ꝯtinet in sūa modus gñationis febris putride 7 cāe ei᷒ 7 mod᷒ cure. ¶ 2° nota ꝙ in cura fe. ſm Ga^m meg' particula 8ª. colum°.

pmō ꝙ in fe. putrida cū fe. pmanēte necessari um est pmo putredinē excludi: deinde malā cōplonē curari. Ex isto sequit ꝙ altera male cōplonis debet sequi purgationē materie ⁊ re motiōes putredis. Et sequit etiā ꝙ epithīata frida sup epar vel sup pulsus vel sup frontē ⁊ timpora in pn° nec augmēto apponēda nō sꝫ sicut faciūt aliq ignorātes medici in arte me abortiui. ¶ Tertio notādū ꝙ i fe. acuta aliqñ cōpetit flōia ſ aliqñ postponit ꝑpter indige stionē cibor assumptor vel humorū q adhuc stant semidigesti circa epar ⁊ venas eius. ido in pma ⁊ scda die omittat flōia. In tertia aūt die interdū postponit ꝑpter motū marie feb. acute q vtplurimū est cho vt dicūt autores. motꝰ aūt cho in tertia die celebrat ⁊ tollit cōi ter añ flōmiā. g in pma die flōmia dimittēda est ꝑpter ɔstipationē. in scda ꝑpter crapulam vel indigōnē. i tertia slr ꝑpter insultū marie cho. Et iō aliq in ɔtinuis fe. nō flōmāt vsq ad. 4. diē: attñ si san. vincit: fac a pn° flōmiā nisi vtus aut etas aut crapula nō ɔsentiāt. vl cibꝰ indigestus nouiter assumptꝰ. Hec eñ so lent flōiā impedire ne fiat a pn° vt dicit Ga. i libello de flōia. ¶ Quarto in ordine notandū ꝙ medici pcipue Aui. ⁊ Johānicꝰ diffiniunt fe. p calorē dicēdo ꝙ feb. est calor extneus ⁊c. Sed hoc videt falsum: q si sic tūc ad fe. esset motus. ɔñs est falsum. igit ⁊ illud ex q sequit ꝙ ɔñs sit falsum ꝓbat p Auer. 3. colli. c. 1. vbi dicit ꝙ oīs morbꝰ est mala dispō. modo dispō est de pma specie qlitat ad quā nō est motus ꝑ. phisicor. ꝓbat ɔñā. q calor extneꝰ acquirit p alteratōes in q est motꝰ. igit ⁊c. ¶ Scdo ad idē. si pdicatio eēt vera tūc calor caperet p cor pore calō aut p sola qlitate a sufficiēti diuisi one data a Ga. in cōmē. Et qui crescūt. añō p° inō: q fe. est motꝰ ⁊ morbꝰ ē accñs: ⁊ accñs si ē corpꝰ. nec 2° q fe. mouet a corde in totū cor pꝰ: vt ponit aui. in diffinitōe. mō nullū accñs mouet de sbō in sbm q accñtia indignāt na ture sūt. parū eñ pñt mutari aut neq̄ vt po nit autor. 6. pncipior. ¶ Tertio seqret ꝙ duo ɔria eēnt in eodē subiecto adeqto. ɔñs ē falsū ɔ Arist. in postpdicamēt. ⁊ ɔ ga. in. 1. de ɔplo nibꝰ. ꝓbat ɔñā: q in fe. lipparia interiora sūt fria. Et tñ p te fe. est in corde. g calor febrilis et frigus siml eēnt in eodē loco: qd ē absurdū

¶ Oppo^m dicit aui. in pma. 4. c. 1. dicēs ꝙ fe. est calor extneus ⁊c. Et ꝓbat rōne fe. est mala ɔ°. g vel est mala ɔ° calā vel mala fria vel ma la hūida. nō fria nō hūida nec sicca per se: qa nulla istarū appet ad sensum tactꝰ. g est mala calā. ɔña nota est. añs est Ga. 8. de inge. ca. 1. vbi dicit ꝙ fe. est qdā morbꝰ ex mala cōplone corpis ⁊c. g fe. est calor extneus pter naturā ꝙ fuit ꝓbandū. ¶ Pro ista qōne est notandū ꝙ capiēdo calorē pter nāā p corpe calō sic fe. nō est ca pter nām. q fe. est morbꝰ: ⁊ oīs morbꝰ ē accñs mēbri: modo accñs nō pōt eē corpꝰ īmo distinguūt. g fe. nō est ca pter nām sumendo ly calor p corpe calō. Cōfirmat: q tūc seqret ꝙ duo corpa essent sil in eodem loco adeqto: qd est ɔ Arist. 4. phi. ꝓbat ɔña: q fe. est siml cū spū ⁊ san. ⁊ sic corpus eēt in corpe simul ⁊ esset corpor penetratio: qd est falsum: q nul lus dubitat ꝙ calor nālis ⁊ spūs sunt corpa: vt dicit Haly. 3. teg. cōmēto illius cañ. Et ex accñtibus aie. Itē notādū est ꝙ aliq dicūt ꝙ fe. est calor sumēdo ly calor p calītate sola in spiritibꝰ ⁊ san exñte ⁊ in toto corpe. Et isti bñ dicūt qūis nō bñ declarēt qlr ⁊ p quē modū fe. est calor. ꝑpter qd est notādū ꝙ qñ Aui. et Ga. dicūt ꝙ fe. est calor extneus accēsus i cor de pcedēs ab eo in totū corpus mediāte ca et spū: nō intelligit ꝙ eadē calītas nūero q ē in corde moueat a corde ⁊ trāseat ad totū cor pus: ſ ille ca q est in corde causat aliū calorē extneū in san ⁊ venis ⁊ arterijs ꝓpinqoribus cordi ⁊ ille nouit causatꝰ gñat aliū ⁊ ille aliū: ⁊ sic pcedit ad totū corpꝰ nisi sit aliqd ꝓhibēs et ē sile de hasta ferrea cuꝰ grossa extremitas posita in fornace calefacta a calore fornac ex inde calefit ps sequēs ⁊ illa calefacit aliam: donec calītas venit ad magnā distātiā. vl est sile de stupa ꝑtensa in terra. si ignis ponat in vna extremitate tota stupa īflāmabit vsq ad aliā extremitatē. nō est tñ intelligēdū ꝙ pma flāma vel calītas q erat in pma extremitate transeat ad aliā: ſ illa pma gñat aliā: ⁊ alia aliā: donec tota stupa ē inflāmata. vl ē sile de cādela: q nō ē eadē flāma vel calītas in fine que fuit in pn°: sed pma generat aliam: ⁊ alia aliā. ⁊ sic p ɔtinuā gñatiōnē flāme ardet tota cādela successiue: q caliditas cū sit accñs nō trāsit de subo in subm: ſ cū sit magne acuitat agēdo mltiplicat spēs suas p diuersa suba p pinq. ¶ Tūc rñdeo ad qñtū ⁊ pono. 4. ɔcloes

Prima ē ꝙ cū dr ꝙ fe. est calor extneus ⁊c. Di co ꝙ ista pdicaō est effectiua. i. ꝙ ille calor ex neꝰ accēsus i corde facit fe. mltiplicādo suas spēs mediāte san ⁊ spū p venas ⁊ arterias p totū corpus: ita ꝙ fe. est effectꝰ caloris extnei cordis multiplicātis spēs suas mediante san guine ⁊ spū per venas ⁊ arterias vsq ad totū corpꝰ vt dictū est. Ista ɔ° ꝓbata ē p notabile

imediate dictū.¶Scđa ɔ° ꝑ iuuenib⁹ disputa revolētib⁹.Febris nō est calor formalr̄ ꝓbat̄ sanitas nō est formal'r calor tpat⁹.igit̄ nec fe. est formal'r calor distēpat⁹.igit̄ tenet ɔña:qa sic se hꝫ sanitas ad tpamētū sic egri° ad distēpamētū ꝑ Ga.1.de morbo.ꝓbat̄ aīs.q2 calor nālis tēpatus solū est instrm̄ ṽtutū spūum ꝛ opatio membrorꝫ ꝛ hu.sanitas ṽo depēdet ex tēpamēto oīꝫ istorꝫ.ğ sanitas nō ē calor tpat⁹ Scđo ɔfirmat̄ ɔ° ſi fe.eēt cal' formal'r distēpatus tūc fe. ꝛ sanitas sibi op³ nō .differrēt spē ɔñs ē falsum pꝫ:q2 fe.ꝛ sanitas sūt ɔ̄ria ꝛ ɔ̄ria dr̄nt spē. vt hr̄ in postpñt.ɔña ꝓbat̄:q2 calor nālis tēpat⁹ ꝛ calor febrilis distēpat⁹nō dr̄nt formal'r in spē ẜ sic intēsum et remissum q̄ in spē ñ dr̄nt.4.metaᶜᵉ.ꝛ ga.p°ō dr̄ntijs feᵐ.c.1 ¶Tertia ɔ° fe.est calor distēpat⁹ex̄ne⁹ effectiue ad istū sensuꝫ q fe.ē effect⁹vel mala dispōcāta imediate a calore ex̄neovel a calore ṗter nām.ꝓbat̄ ꝑ sup̄dicta:ꝛ ꝓbat̄ rōe. si fe.eēt calor ṗter nām vel eēt in gñe cāe efficiēt̄ nālis formalis vl' finalis a sufficiēti diuisiōe:q2 nō sūt ples cāe.nō nālis :.q2 calor ṗter nāꝫ nō ē mā fe. nec ī gñe cāe formal' vt visuꝫ fuit in 2ª ɔclone. ꝛ q2 subalis forma introducit̄ subito ꝛ nō successiue nec in gñe cāe finalis: q2 finis est opa°:ğ ē in gñe cāe efficiēt̄ qō ē q̄d magis notū.ğ fe.ē calor effectiue ꝛ nō formal'r quod fuit ꝓbādū.¶Sꝫ circa ẜ intellige q iste locutiōes q̄uis intēdāt ad ṽitatē ꝛ sint vere:tñ q̄dā°trāscēdūt sensum medici:modo sic ē q cōsidera°toti⁹meᶜnō ptrāsit sensuꝫ.3.tegͥ ɔ° illi⁹ cañ.Quā forte aliq̄s nō rc.Et medic⁹ē artifex sensibilis vbi s.ibidē.Oib⁹ his sensu iudicat̄. Jō mag̃ intēdere debem⁹ ad realitatē cāe q̄ ad argumēta.qō eñ ptinet mediᶜnō est aliud nisi medicū inuestigare q̄l'r eger ad sanitateꝫ reducat̄.ṽba sunt ga.9.de ingeᵒ,c.2.¶Jō alit̄ est dicēdū ẜm medicos loq̄ndo ꝛ sit ẜ ɔ°. Calor ṗter nām in corde ꝛ in alijs mēbris ꝛ feb. sūt idē penit⁹ẜm medicū.ꝓbat̄.Calori preter nāꝫ in corde ex̄nti et in alijs mēbris ꝛ febri debet̄ idē mod⁹ curādi.ğ sūt idē ẜm medicuꝫ:qa medic⁹sumit dr̄ntiā in reb⁹ ex pte finis:q2 finis meᶜē curare egritudinē ꝛ sanitatē ɔ̄suare ꝛꝓbat̄ aīs:q2 eisdē medicis rēouet̄ fe.ꝛ calor ṗter nāꝫ.ꝛ istud intēdit Aui.in diffinitōe sua qñ dicit.Si intedat̄ fe.in corde intēsiōe pª rc. ¶Et p ẜ ad rōnes ad pmā qñ dr̄ q seq̄ret̄ q ad fe.eēt mot⁹dico q hr̄et locū si fe.eēt calor formalis. ẜ q2 nō est calor nisi effectiue.iō nō vꝫ.Ad scđaꝫ vñ dr̄ si pdica°eēt vera:tūc calor capet̄ ꝑ corpe cal'o aut ꝑ sola q̄litate rc.Dico

q fe.est calor sumēdo ly calor ꝑ cālitate sola ꝛ ad ꝓbatiōes dico q ille idē in nūero q̄ est in corde nō mouet̄ ad totū corpus; ẜ ille causat aliū ꝛ ille aliū ꝛ sic de alijs dōec ꝑ totū corp⁹ sit expāsus.Ad tertiā dico q nōvꝫ q2 q̄uis in liparia interiora sint fria.tñ nō ṗpt ẜ fe̅ q cor sit friū:q2 qñ dr̄ q in liparia īteriora sūt fria illa est q̄dā ṗpō indefinita nō vl'is.ꝛ°pꝫ q̄d dicat̄ ad oēs rōes.¶4° in ordine nōbiliū nō q in acutis egri.medic⁹dꝫ hr̄e mentē ad dies indicatiuos ꝛ ad creticos.vñ si crib̄ debeat fieri in.7.die ꝑ sudorē.tūc in.4.q̄ est ei⁹indicatiua hēbit aliq̄d de sudore vl' vape ṗcedēte ab ope nature.Si aūt crib̄ debeat fieri ṗromitū ī.7. die.in.4.hēbit nauseā vl' vomitū in pua q̄titᵉ ꝛ°intellige de oib⁹ dieb⁹ cretici in ɔpatiōe ad oēs dies indicatiuos ꝛ demōstratiuos et fere nūq̄.6ª.dies ē bona ad laudabilē crisim.¶5° notādū ē q nō solū fe.acuta ɔtinua:imo fere oēs egri.curabiles hñt.4.tpa.s.pnᵐ augmēᵐ statū ꝛ declinatōneꝫ.Primū est cū maniᵐnocumētū ꝛ debilitas ꝛ fragilitas in ɔsuet̄ agilibus inuenit̄ ꝛ cū ẜ nullū signū digōnis ī vrīa appet nec in sputo nec in egōe.Augmētū aūt est qñ exacerba°vel'por⁹ auget̄ ꝛ āticipat horā ꝛ lōgior efficit̄:ꝛ calor et sit̄ augmētant̄ et sil'r alia accñtia fe.augmētāt̄ ꝛ alleuia° moᶜª vel valde occulta fit.tūc fe. ē in augmēto.Et si tūc signa digōnis incipiāt appere tūc erūt sig̃ ṗterita sig̃ augmēti mag̃ certa.Stat⁹ aūt est qñ accñtia ꝛ sinthōta fe.ɔtinue vltimant̄: vt ē insomnietas calor sit̄ intollerāª.ꝛ tūc appet pfecta digō in fe.curabili vel sanāda. Si tūc nulla digō appet erit signū mortale.tunc inq̄tū est pn⁹stat⁹ fe.acute.Declina°aūt scit̄ ꝑ q̄litates ꝛ dispōes ɔ̄rias dispōnib⁹sup̄dict̄: vt qñ calor ꝛ sitisꝛ alia accñtia dimuūt̄ ꝛ eger manifestā sentit alleuiatiōnē cū bona tollerātia ꝛ appetit⁹ ad cibū aliq̄l'r meliorat̄ ꝛ ɔfortat̄ ꝛ pcessit crib̄ cū aliq̄ manifesta eūone.tūc est declina°ṗdicte feb.acute ꝛ vrina app̄ et remissa ꝛ pullus bon⁹ et eq̄lis q̄uis debilis.Et ẜm ista tria oꝫ eos purgare ꝛ dietare ꝛ flōare ẜm cañ.supͥ scriptos.vñ cū mag̃ molestia et sinthōtū angustia:signū est q est breuis tpis ꝛ cite t̄minatōis ꝛ vocabit̄ acut⁹vl' ṗacut⁹vel ṗacutissim⁹q idē est ẜm q̄titatē molestie sinthōtū ꝛ tal' cito duc̄ egrū ad mortē vel advitā Et istarū breuitas vel ṗlōga° ex breuiᶜvel ṗlōgatōe suorꝫ ṗncipiorꝫ cog̃scit̄.Corrñdet eñ pnᵐ alijs tpib⁹ẜm ṗportiōeꝫ.nā si in pma die appuerit signū digōis in vrina tūc in illa die est ex̄ pnᵐꝛ incipit augmentū.ꝛ°alia tria bre

pia ïuenient.¶6° sciēdū q̄ in fe.acut̄ ꝯtiuuis
et ardētib⁹ sp̄ debem⁹ intēdere ad infrīdatio/
nē ꝛ rectificationē epat̄. Aliqn̄ embroc̄:aliqn̄
epithiatib⁹ fris.obſuat tñ can̄.sup̄dict̄.ꝛ ideo
dicit Aui.in illo.c.Curatōes fe.acutaꝝ:ꝛ em/
brocare epar cū reb⁹ infrīdātib⁹ ē res maxͣ et
mag̃ iuuās.nā cū equat epar ē ī eo maior ꝑs
rectificatōis ꝛ fortasse rc̄tificat aquā.i.vrinā
¶7° nō ſm Aui.ibidē q̄ qn̄ medicusvidet ali
quē febricitātē sōniculosum ꝛ forte hꝫ hūidū
nasumꝛ mł̄titudinē saliue.tūc nō facias ēbro
catōnes capiti nec epithiata refrigerātia nec
sommifera:ſ; stude in trahēdo māꝫ ad ꝑtē īfe/
riorē cū clisterib⁹ꝛ fricatōe ꝑtiū inferioꝝ: ꝛ hͦ
fit ne cadāt in litargiā.Et si forte appet rube°
in facieꝛ naso nō est malū si san.cū sed porcis
a narib⁹ exhaľ.ꝛ hec ē s̄nia aui.vbi.s̄.¶8° sci/
as ſm ga.p̄° de crisi.c.14. hͦ dicit aucte ypo.
q̄ egri° nō vocaľ acuta vtplu^m nisi cū feb.est
ꝯtinua.ꝛ dicit in.c.17.q̄ egri° in q̄ venit crisͥ
cū velocitate.ꝛ in.4.die est talis in fine acui
taľ.i.nō pōt ēē plus acuta.3.de crisi.c.48.Et
ponit ibi q̄ archigenes nōvidit hͦ nisi bis nec
ipe Ga. hͦ vidit nisi semel.Ego aūt istū causo
nē vidi tp̄e meo vna vice in viro iuueneꝛ alia
vice in muliere si lr̄ iuuene:qđ ampli⁹ videbo
deus scit:cui sit honor bn̄dictio ꝛ gloria.

¶Caplm̄.7.de tertiana vera.

t

Ertiana est in triplici dr̄ia:
q̄dā est ťtiana cōti
nua:alia est inťpolata ꝛ ista diui/
diľ:qꝛ q̄dā est vera ꝛ alia nota:ſ; đ
tertiana ꝯtinua ꝑ nūc taceo:qꝛ eadē cāꝛ eadē
mā ē vere tertiane ꝛ causonis:qꝛ nulla est inť
causonē ꝛ tertianā verā dr̄ia q̄tū ad māꝫ vn̄
gn̄anť ābe fe.Ambe em̄ nascūť a choͣru.ꝟba
sūt Ga.4.amph.āp.59.ibi.Tertiana vera.Di
cim⁹igiť q̄ tertiana vera ē fe.inťpolata ꝓue/
niēs ex choͣru.ex̄ venas putrefacta.Ista aūt
vocaľ a ga.p̄mo de fe.ad glauconē.c.5.Et ab
aui.trac.4.pͤ fen.4.can̄.c.de tertiana absolu
te trithe⁹.Circa q̄ est sciendū q̄ cho.aut pu/
trefit intra venas aut ex̄. si putrefit ex̄ venas
facit fe.tertianā interpolatā.Si cho.putrefit
intra venas remotas a corde facit continuā.
Si aūt putrefit in venis ꝓximis cordi vel in
venis oris stomachi vel epatis tūc facit cau/
sonē de quo postea tractabiť.

Cause vere ťtiane q̄dā sūt p̄mitiue alie
āñtes alie ꝯiūcte.¶Primitiue vt
nimi⁹ labor ꝛ exercitiū maxͤ in tp̄e caľo ꝛ lon
gus vsus rerū multiplicātiū cholerā ꝛ calefa
ciētiū hu, sic sūt allcata pipata ꝛres in q̄bus
multe sp̄ēs ponūť:ꝛ vsus ꝫꝫˡ viridis ꝛ viˡ puri
acuti caľi ꝛ vsus nectaris. oīa ista mł̄tiplicāt
co.ru.q̄ augmētata ꝛ mł̄tiplicata vltra mēsu/
rā in corꝑe neq̄t gubnari:imo destituta a gub
natōe nāe ꝯcľcat ꝛ nō euētaľ:ꝛ putrefť ī loco
miere ꝛ exvasa ꝛͨ causat ťtianā interpolatā af
fligētē vna die ꝛ alia nō.¶Cāe āñtes sť mł̄ta
co.ī corꝑe ex̄ns ꝛ nōdū a regimīe nāe đrelicta
silr̄ ꝯ°caľa ꝛ sicca choͨͣ qꝛ ꝯ° q̄ citi⁹ recipit fe.
est ꝯ°caľaꝛ sicca.8.de inge.c.7.Alia cā pōt ēē
mala ꝯ°caľa vel caľa ꝛ sicca epat̄.nā tales ꝑa
ti sūt ad fe.vt dicit aui.in.3.can̄.fen.14.c.14.
de signis malicie ꝯpľonis caľe.¶Cā ꝯiuncta
tertiane q̄dā est p̄cedēsvt est ꝯculca° ꝛ nō euē
tatio hūoꝝ.Alia cā ꝯiūcta subseq̄uēs istā cō/
culcatiōnē est putrefac° isti⁹ hu.choleri.testeꝫ
habem⁹haly rodoaham sic dicēt̄.chim⁹em̄ nō
putrefit donec ꝓhibeaľ ei⁹ respira°ꝛ nō ꝓhi/
beť ei⁹respira° donec mł̄tipliceťvt nō tolleret
ei⁹ꝟtus ipm ꝛ cessat a regīe ei⁹.ꝛ qn̄ nā cessat
a regīe ei⁹ putrefit.hͦ ille.3.tegˡ ꝯ° ibi.Eūones
em̄ si ita ꝯtingat.Effuma° ꝟo q̄ fit a putrefa/
ctione vel inflāmatōe fumi exeūtis a minera
sūt cāe ꝯiūctissiͤ fe.putridaꝝ tā ꝯtinuarū q̄ ī
terpolatarū simpliciū ꝛ compositarū.

Signa tertiane vere ponūť a Gal.1.de
fe.ad glauc.c.4.sic.Ea que cum
vehemēti rigore incipit ꝯuenit poti⁹ tertianā
q̄ aliquā aliarū fe.ēē ꝛ sequiť.Alia ꝟo sig̃ sūt
caloris q̄titas ꝛ q̄litas ꝛ arteriarū mot⁹ seq̄ť
calorē em̄ multū ꝛ aerē ēē oꝫ.pulsus aūt ma/
gnos veloces ꝛ spissos ꝛ absq꜠ q̄libꝫ ieq̄litate
ꝑter febrilē rigorē em̄ sentiūt ac si corꝑ⁹ꝑūge
reť cū aliq̄ acuto.mag̃ q̄ frio ꝛ ligua ꝛ vniuer
sum corꝑ⁹ ē siccissi^m in ťtianis.Et seq̄ť cuius
em̄ ťtiane vere oīno ꝑoxˡ tp̄s ē breue horaruꝫ
alicubi.4.5.vel.6.aut ad lōgissimū.11.vel.12.
de fe.ad glau.c.9.poniť etiā a Rasi in diuiſ.
qꝛ ista fe.incipit cū horripilatiōe silʼi pūcture
ac⁹ꝛ nō ꝓlōgaľ spaciū horripilatōis nec ꝯcu
tiūť ꝑpť eā dētes nec ē magnū frig⁹ ſ; vt si cū
acub⁹vel spinis pūgereť ꝛ aliqn̄ infrīdāť ma
n⁹ꝛ pedes.Et dicit Aui q̄ si ꝑox⁹ trāsit.12.ho/
ras nō est ťtiana vera:imo nota. Incipit em̄
ꝑoxism⁹ cū vehemēti rigore maxͤ in p̄mis pa/
roxismis ac si cū acub⁹ vel spinis pūgereť.Et
q̄uis rigor sit vehemēs cū frigore tñ paulatī
ꝛ velociť minuiť cui⁹ op^m fit in q̄rtana:vrina
est rubea tēdēs ad igneitatē cū subtilitate ſbe
vtplu^m.ꝛ si tāgaľ corꝑ⁹sentiť magna caľitas
nō tñ penetrat manū si diu suꝑ corꝑ⁹ teneaľ.
sicut fit in causone ꝛ ī alijs fe.ꝯtinuis acutis.
Et dicit Aui. q̄ acc̄ñtia q̄ accidūt eis sūt vigi

lie sine grauitate capit̄ nisi in qbusdā nō puris
tertiāis ꝛ adest sit̄ furor ꝛ ira ꝛ odiū locutōis
ꝛ pulsus acut⁹ ꝛ velox ꝑ ꝯpatōez ad reliqs fe.
ꝛ nō eq̄l' ꝯstrictōis ꝛ dilatatōis ē tn̄ i pn° pu⁹
ꝛ i statu parox' fit magn⁹ ꝛ resoluit' parox⁹ cū sudo
re. Et si a^a ꝑticula^a ꝯcurrāt tūc certū sig^m ē ꝙ
est v̄a t'tiana: vt si ē iuuēis cho^c⁹ ꝛ tp̄s estas ꝛ
hitudo corpis macra ꝛ regimē p̄teritū multi
plicās co^am cū dieta ꝛ cib⁹ ꝛ potib⁹ calis ꝛ sicc̄
vel si hꝫ iuuenē vxorē ꝛ vsus fuit coitu imode
rato. ꝛ dic̄ Consi. ꝙ ꝓpriū ē huic fe. hr̄e vomi
tū colicū egōnē tictā ꝛ citrinā max^e post. 3. ac-
cessionē vel. 4. Et dicit ꝙ sepe hn̄t pūcturā in
epate ꝓpt' colerā san'mixtā. Et dicit vlterius
Ga. Et iterū videm⁹ in t'tiana vera q̄uis mā
ei⁹ sit co. ru. plusq̄ i ceteris fe. tn̄ febricitātes
maiorē rigorē atq̄ȝ tremorē habēt q̄ ceteri fe
bricitantes. Et q̄to mā erit purior. i. co. pura
tāto rigor est fortior. 5. de morbo. c. 8.

Judicia

in tertiana. ¶ Primo iudicat ypo. tertiana v̄a si nō iudicat'
in. 7. ꝑiodis lōgissima ē. 4. amph. am. 59. Itē
dicit ga. 1. de fe. ad glauc̄. ꝛ in li. de d'ntijs fe.
li. 4. ca. ꝓpo. ¶ 2° iudicat' ꝑ ga. ꝙ tertiana est
sine ꝑiculo p̄mo de fe. vbi. s. sic. Certa aūt ter
tiana lōgissi^a in. 7. ꝑiodis iudicat' cū eo ꝙ est
sine ꝑiclo. 1. de fe. ad glau. ca. 9. ¶ 3° iudicat' sic
tertiana vera velox ē ꝛ breuis ꝛ vicinā fac̄ cri
sim in estate tn̄ breuior: in hyeme v̄o longior
sicq̄ȝ estas morbos abbreuiat. 1. ap. ꝯ°. 12. ibi
paroxismos ꝛ ꝯsistētias. ¶ 4° dic̄ Gord. ꝙ p̄m⁹
parox⁹ ē debilis. ꝛ 2⁹ fortior. 3⁹ fortissim⁹. 4⁹ for
tissim⁹ oīm. ibi em̄ ē stat⁹ ꝛ fortissima accn̄tia
invltio acuitat̄. ꝛ a cetero incipiūt parox' ḡdati
deficere vsq̄ȝ ad. 7. q̄ pu⁹ est vel null⁹ in vera
tertiana nisi error incidat ex ꝑte medici vl' in
firmi. ꝛ h̄ dꝫ medic⁹ p̄dicere. ¶ 5° dicit Rab in
diuis. ꝙ stat⁹ istius fe. est in. 4. parox° ꝛ frequēt'
finit' in eo ꝛ nō trāsit. 7^m. ¶ 6° ꝛ cū vides pn^m
cū rigore ꝛ statuȝ cum sudore exuberāte: tunc
nō dubites q̄n ipa sit pura.

Curatio

vere tertiane. ¶ Prio h̄ debēt notari oēs illi cañ. vl'es q̄ fue
rūt scripti in ca. de fe. ꝯtin. acut: q2 q̄uis ter-
tiana nō sit ꝯtinua est tn̄ acuta q2 i. 14. dieb⁹
termiat' vt statiȝ dictū ē aucte ypo. Sꝫ p̄mus
gn̄al' cañ. spectās ad curā t'tiane trahit' a Ga.
p° de fe. ad glau. c. de cura t'tiane vere sic cer-
tā igit' tertianā tāq̄ a co. ru. motā fortissime
hūectare ꝛ infridare oꝫ max^e inq̄tū possum⁹.
ꝯria em̄ ꝯrior sunt sanatōes vbi. s. ¶ 2⁹ ē ga.
ibidē sic. Cholere em̄ ru. hūor oīm eoꝝ q̄ i cor
ꝑe siccissim⁹ sil' ꝛ calissim⁹ existit ꝓuocare. igit'
eū qui ad ventrē fluit humorē euacuare ꝑ vo-
mitū. illū v̄o qui deorsum fluit eodē modo ꝑ
eūonē inferiorē. hec ille ibidē. ¶ 3⁹ est ga. ibidē
in forma cibaria v̄o q̄cūq̄ȝ humectant ꝓficua
sūt istis tertianis: supple nisi i se habuerit ali
quā malā q̄litatē ꝑatā putrefactōi. ¶ 4⁹ cañ
est haly de regali dispōne. in li. 5. 2^e ꝑtis. Cura
tertiane ꝛ oīm fe. pu. stat in eūone hūoꝝ faciē
tis eas ꝛ in extinctōe caloris. ꝛ q2 in tertiana
v̄a mā nō est tāte q̄titat̄ sic ē calor. iō in hac
fe. mag̈ intēdim⁹ ad alt'ationē q̄ ad eūonem:
q̄uis cōpetēs eūo sp̄ sit p̄mittēda vbi cōpetit
¶ 5⁹ nō parū q̄ tertianā patiūt' vētris ꝯstipa-
tiōe molestāt': iō nō laboriose s; leuib⁹ laxatis
aut clisteri lenitiuo a p̄n° oꝫ clausuȝ porticuȝ
aꝑire ꝛ linire intestīa ꝛ hu. nocētes ꝓ viribus
dīnuere ꝛ mitigare. ¶ 6⁹ sic comestio fructuuȝ
recētiū corꝑa hūana ad fe. ꝑꝑat putredīales.
sic etiā ad earū augmētatōez ꝛ ꝯseruationē ali
moniā ꝛ alimētū vident' p̄stare. iō nō soluȝ in
tertiana: imo in oi fe. pu. sūt postponēdi. ¶ 7⁹
est Rab ad almāṡ. li. 10. c. de tertiana int' cōe
stionē ꝛ inuasionis p̄n^m sit longū tp̄s. s. ꝙ nu
triat' tribus horis aut duab⁹ anq̄ fe. accidat
āt totidē horis postq̄ fe. recesserit. h̄ ille. ¶ 8⁹
est Serap. in li. 6. Cū ḡ declarat' digō in v'ia
tūc opꝫ eūare mām ꝑ ꝑtē ad quā declinat iste
cañ. q̄tū ad p̄mā ꝑtē ꝯfirmat' ꝑ ypo. ibi. Di-
gesta medica'. Et q̄tū ad scōm ꝯfirmat' ꝑ eū
dē ibi. Uūcūq̄ȝ repit nā ꝛc. ¶ 9⁹. si in declina^e
parox' sudor supuenerit in q̄cūq̄ȝ tp̄e toti⁹ egri.
venerit vtil'r expectād⁹ ē nisi ip̄m aliqd mali-
tiosum sinthō vt est sincop̄ seq̄ret'. ¶ 10⁹. i p̄n°
parox' a somno ꝛ potu abstineāt febricitātes. so
nus em̄ māȝ ad intra recludit ꝛ potus nām a
digōne ꝛ expulsione ma^e cogit retrahere. ¶ 11⁹
est Gordo. in suis vrinis. Nūq̄ in t'tiana floia
cōpetit nisi post. 3. aut. 4. accessiōes ita etiam
ꝙ sig̈ digōnis appeant' ꝛ v̄t⁹ sit fort̄. ¶ 12⁹. est
eiusdē ibidē in p̄n° t'tiane nō det' mirabolani
q2 laxāt in p̄n° ꝛ in fine ꝯstrigūt. ¶ 13⁹ scamo^a
nō det' in p̄n° t'tiane: q2 inflāmabil' est: ꝛ iō nō
cōpetit cuiq̄ in estate idē doctor ibidē. ¶ 14⁹
nullū acetosū det' sil' cū ptisana: q2 vnū aliud
corrūpit nisi expectet' tp̄s ꝙ vnū p⁹ s'to^m exie-
rit. ¶ 15. reub. co. purgat calefaciē° ꝛ post se ca
lorē dimittēdo: idcirco in aq̄ end̄ ꝑpandū ē añ
ei⁹ dationē. ¶ 16⁹. cū clisteri aut aliq̄ laxatiuo
ad iferiores ꝑtes stati mā trahat' vbi rapt⁹ ei⁹
timet' ad caput. caput q̄ȝ ne illā recipiat ꝯfor
tet'. isti em̄ cañ ꝛ alij p̄dicti i. c. p̄ced̄ obfuent'.
¶ Cura ꝑticl'aris v̄e t'tia^e. In p̄mis si repit' cō
stipa° iux̄ doc. 5. cañ. s; t'l'e clist^e leni^m ꝛ molli^m

℞.malue bismalue violarie brāche vrsine.añ. m.j.furfuris.p.j.℞ decoc° ⁊ in colatura dissol uat cassief mund.℥.j.⁊ ß.olei viol.℥.ij.sal' cõis ʒ.j.⁊ ß.℞ clistere ad q̄rt.5.def de mane ⁊ stati ℞ tal' sir'.¶℞.endi nõ lote scariol' lactuc̄ portulace rosp'porcini epatice summitatuz papa. añ.m.j.4.se.frigoꝝ minoꝝ floꝝ viol' floꝝ nenufa.rob ru.añ.℥.ß.aceti al.℥.iij.zuc' panis.lt'.j. ℞ sir'⁊ in clarificatiõe ponaf se.portu^ce sand al.spodij.añ.ʒ.ij.cāphore.ʒ.j. Iste sir'īfridat ⁊ īgrossat mām colicā ⁊ ipsaꝫ digerit si magna ē putrefactio ⁊ opilatio qd̄ scif p longū pori^m ⁊ malitiā ei'.def iste sir'cū aq̄ decoctionis cicerū vel def cū aq̄ ordei simplr. In 4°.aūt die ⁊ post 2^m.porismū iuxta tenorē q̄nti cañ detur ista medicina eñatiua colere ru.⁊ mollienſ vētrē.℞.carniū prunoꝝ damac̄.15.numero viol' ℥.j.tamarindoꝝ.℥.ß.bulliāt oīa vnica bullitione ⁊ post fortif cū manib'fricef ⁊ colef ⁊ colature addaf cassief mūd.℥.j.℞ pot'⁊ iste ē aln tante vtut̄ q̄ tota fe.recedit:⁊ aln excusat nos ab oī alio labore:q2 radices fe.trūcat.¶Post 3^m.aūt pori^m in die iterpolatiōis:si vrina apparet rubea ⁊ aliq̄ltr spissa.℞ flōia d̄ basi^ca ⁊ extrahatur de sanguie ƀm q̄titatē repletiōis. Ego aūt tpe meo feci fieri hāc flōiam frequēter in tertiana ⁊ iuuene colerico cui'vrīa erat ignea ostēdens dñiuꝫ colere mag̃ q̄ sanguis ⁊ semp me bñ repiri ⁊ ƀ fit pp īfriatione ⁊ euētatiōeꝫ quā flōia iduc ⁊ diuutionē feruoris sic appet qñ olla bullit fortif ⁊ pp magnuꝫ feruorem ⁊ ebullitionē aq̄ resiliit ad ex:⁊ si notabil' illius aq̄ feruent q̄titas auferaf feruor vtiq3 dīnuetur ⁊ aq̄ exteri'non saltabit. Hec allegoria declarat q̄tū flōia vel minoratia farmacia in feruore ƀnoꝝ ⁊ in tertiana ⁊ fe. putrida afferat iuuamētū sīr in pacuā. Si aūt in istis tpibus venit vomit'colic'vel egestio colica nullo° si staf nisi multuꝫ supfluat q2 curatio sunt hec ⁊ note tertiane si aliq̄d de flāte cum cola eijciaf ¶Si vo p ƀ porism'nõ videaf minui iterum purgef patiens cū dicta medicia vel cuꝫ ista. ℞.volubilis minoris floꝝ viol boragi.⁊ buglosse pass munō ab arill'.añ.℥.j.℞ decoc° in q̄ dissoluaf māne q̄nate.℥.j.vel cassief mund tātū dē.reubarbari.ʒ.j.G'p°de fe.ad Glauco.vult q̄ ℞ clistere de succo cicle cū sale ⁊ oleo rob ⁊ zuc°rubeo.¶Et vult Ga'ibidē:q̄ qñ signa digestiōis appet def de absin°de cui'pluere ƀm aliq̄s danf.ʒ.ij.vel def de decoctiōe ei' fcā in aq̄ cū zuc°vel ƀm Ga^m extremitates ei'ponantur in mellicrato ⁊ sumat paū.ad corrigenduꝫ sto^m.¶Tunc ēt antiq̄.s.post signa digōis bal- neabant in aq̄ dulci tepida ⁊ vꝫ eis vtvult G' ibidē.cauēdo tñ balnea naturalia ⁊ aquā salsam pp clausionē poroꝝ. Idem dicit Serap. sic.si fe.est parua tunc os vt balneef infirmus ⁊ anteq̄ ostēdaf digestio ⁊ proprie si est ei cõsuetudo illius.⁊ si nõ pa.nõ balneef donec signa digōnis appeant.ƀ ille. Jam enim sciunt vulgares q̄ vra tertiana breuis est termīationis:ideo nūc tales nõ ponunf in balneo.ƀ sufficit: eis q̄ sudēt in fine paroxismoꝝ.¶Et p' q̄rtum ⁊ q̄ntū pori^m abluim'pedes ⁊ tibias cuꝫ aq̄ tepida decoctionis folioꝝ salic̄ ⁊ vit̄ ⁊ cāne necnõ manus ⁊ brachia vt calor iterius remanens post poroꝝ aptionē exteri' expellaf. Post tñ talē lotionē bñ se pānis ds coopire ⁊ ab aere frido corp'ei'nõ tangaf.¶Item post eñationē eius sufficientē ⁊ sto°ieiuno existente si calor fortis in corpore ⁊ regio epat̄ cala sentiatur ƀm Rab in.10.ad Almāsorē epithima frigidum epati est supponendū:ita q̄ pānus lineus infundatur in aqua rob cōmixta cum sand.vel ℞ tale epithima.℞.aque endiuie aq̄ rob añ.lt'.ß.sandal'al.⁊ ru.rob ru.añ.ʒ. ij.spodij.ʒ.j.camphore.ʒ.ß.aceti.℥.ij.℞ epithima. Preter iam dicta cognita tertiana vra per signa supradicta:⁊ q2 affligit vna die ⁊ alia nõ ⁊ q2 venit cum cõuenientia particularū ⁊ paroxismus non extēditur vltra.12.horas:tūc a p̄ncipio facto clisteri mollificatiuo ordinētur aliqua ex istis.s.sirupus rob aut violaceus sirupus acetosus vel oxizac^a que fit ex.8. partib' succi malorum granatorum acetosoꝝ ⁊.4.panis zuc'.¶Sirup' acetosus sic fit bulliat zu^m cū aqua ⁊ tunc addatur in clarificatione acetum al.⁊ detur nõ cum ptisana sed cū aq̄ p̄bullita ⁊ infriata.sirupus eni acetosus ⁊ oxizac^a sunt cõia in materia colerica eo q̄d acetuꝫ est mors colere ⁊ vita mlie.vt dicit ypo. Valet ēt sir'nenufaris sir'de papauere sir'de se.portulace quē ponit Hebe^c. Et dicit Rab.10.ad Almansorē ca°.pprio cū eger fort̄ iuenif ⁊ ē diu q̄ non fuerit solutus pondus mirab. citri in aqua feruenti die ac nocte infunde deide manibus fricatū cum.ʒ.30. teneriabim.i.manne granate miscef in mane in potu tribuatur: vl' si quarta pars.ʒ°.vnius scamonee tribuaf cū iulep ⁊ aqua tāta q̄titate:q̄ vna vice sorberi possit vꝫ. Et dicit ibidem Rab cū hoc factum fuerit aut febris nullo° accidet vel parumper alleuiabitur. Et sequitur q̄ si patiens est debilis ⁊ fuerit estas vnaquaq3 die supple in die interpolationis sumat hoc medicamē.20.pruna damac̄.⁊.x.ʒ. tamarindoruꝫ dissoluatur in

duabus.℞. aq̄ ꝛ coquant̄ in manib⁹ fricata ꝛ colata misceant̄. ꝛ addat̄ colature.ʒ.x.zucc. ꝛ anteq̄ dormiat: in potu sumat̄ in crastinū p⁹ solōnē cibet̄ cū ordeato vl' al'r put decet. ꝛ stet ꝛ dormiat ꝛ qescat in loco tempato tēdēte ad frītatē ꝛ hūiditatē: nō tñ sit loc⁹ reumatic⁹. tamarindi eni hñt magnū effectū in fe. q2 fridi sunt ꝛ sicci ꝛ purgāt co. ꝛ iō dupl'r īfriant. vno mō de ꝑ se. q2 fri sunt alio° ꝑ accidēs. q2 eñant co. ru. q̄ ē cā fe. ꝛ caloris. ꝭ q2 sicci sūt miscent̄ cū eis pruna: q̄ sunt hūida. Cōfortāt tamarindi sto^m debilitatū ex vomitu. ꝛ valēt in fe. hñtibus sincopiʒ. ❡ Fiat tale restaurativū. ℞. pul. triasand. pul. diapapa. añ.ʒ.iiij. pul. diadragagāti fridi.ʒ.iij. ꝯserue viol.℥.j. zucc. pāis q̄rt. iij. ℞. mixtura ad modū zucc rob det̄ vnum coclear plenū: ꝛ p⁹ sumat de aq̄ ordei. Si aūt vis vt sit mag̃ cordial' adiungat̄ pul' diamargariton sine spēb⁹ vl' addant̄ margarite iacincti rubini ꝛ safiri ꝛ os de corde ceruí ꝛ aurū ꝛ argentū limatū ꝛ foliatū ꝛ corallus addat̄. Et istud vʒ ꝛ est necessariū q̄n hñt sincopi. Viol. ꝯdite in ꝯserua sunt valde bone in lenificatiōe ventris ꝛ valēt ꝯstipat. ❡ Et istō iulep ē multū refrigeratiuū ꝛ igrossatiuū mäe col'ice. iō vʒ añ dgonē mäe ꝛ p⁹. ℞. succi cucu. aq̄ cucur. añ. ℞. ꝭ. muscillagis psillij q̄rt. j. aq̄ endi. aq̄ rob̄ succi malor̄ gnatorū acetosor̄ aceti al. añ.℥.iiij. zuc panis. ℞. j. ꝛ ꝭ. ℞ iulep ꝛ coquant̄ ad pfectionē ꝛ in clarificatiōe ponant̄.iiij.se. fri. minoris sand. al. ꝛ ru. rob. ru. spodij añ.ʒ.j. cāphore.ʒ.ꝭ. ❡ Ego repi i q̄busdā additiōib⁹ Serap. ꝙ ista r̄x^a. q̄ seq̄t̄ ē ꝓbata ad tertianā. ℞. opij. ʒ.iiij. croci an' cardamo' storac ru. ꝛ iusquiami baccar lauri añ.ʒ.j. ꝯficiant̄ cū melle ꝛ detur añ horā poxini. Scribit̄ ēt in p°li° kyranidarū ꝙ cor auis q̄ dr̄ coturce circūligata collo luna deficiēte sanat tertianā. Dicit ēt Petrus hyspan⁹ ꝙ trifera sarracenica data cum decoctione trifolij ꝛ alleluya sanat tertianā det̄ tñ in q̄titate ꝙ purget. Dicūt tñ q̄dā ꝙ si tertianari⁹ bibat de succo arnaglosse q̄tū testa oui galline pōt cape trib⁹ vicib⁹ añ horaʒ accessionis. curat tertianam veram.

❡ De tertiana nota.

Tertiana nota sic dr̄ ꝙ nō ē cognita i malicia ꝛ duratiōe ꝑoxismor ꝛ in toto tpe sue durationis. Nā ei⁹ ꝑoxis' longiores sunt ꝛ totum tps durationis longi⁹ q̄ ve tertiane.

Causa Fit aūt tertiana nō ex co'la gros sa putrefacta et vēas. Et ista co. fctā ē g̃sa pp admixtionē flāˀita ꝙ cōmiscēt ad inuicē ꝛ fitvnus hu. q̄ nec ē co. ru. nec pura flā. ꝭ talis co. grossa nō pura nō sunt duo hu. ꝭ vn⁹ hu. Ista ēt cōmixtio co. pōt fieri cum mlia ꝭm Serap. Dicit Aui. ꝙ in h̄ dr̄t tertiana nō ab emitriteo. q2 emitriteū faciūt due mäe sepate in diuersis loq ex̄ns. q̄rū q̄libet retinet suā formā ꝛ suū nomē. Tertiana autē nota fit ex vna ma^a vnā formā ꝛ vnū nomē retinēte. ꝛ in vno loco putrefacta cōposita ex duob⁹ hūoribus.

Signa note tertiane nō sunt ita pura sicut tertiane ve: imo sūt cōmixta Et Aui. facit ca^m de dr̄a int̄ vtrāq̄. q2 ꝑox ve tertiane ꝯsumuntur a.4. horis vsq̄ ad.12. ꝛ si istas trāsit: nō ē̄ v ā ptpli^m. In tertiana vo ꝑoxi⁹ vtplimū se extēdit vsq̄ ad.7. horas. ꝛ corpus velocit̄ calefit extremitatib⁹ adhuc fris remanentib⁹. Et va tertiana termiat̄ in.7. ꝑiodis. nisi accidat error ex pte medici vl' ifir'. In tertiana vo nō nō ita cito calefit corp⁹ nec ē tantus ca' nec ita acut⁹ nec etiā ita fortia acciñ^a. Paroxi aūt note durāt vltra.12. horas. ꝛ extēdit dura°ei⁹ al'n vsq̄ ad.2. mēses. ꝛc. ꝛ est cum discōueniē^a ꝑticulariū. vt q2 est sener vl' flātic⁹ ꝛ tps hyemis ꝛ alia hmōi. Et ꝭm q̄titatē additionis ꝑox sup.12. horas. ꝭm h̄ cognoscim⁹ elongationē ei⁹ a va tertiana. Itē in tertiana nota nō ita cito appent signa digōis sic i va. nec ita cito extenuat̄ corp⁹ sic in va nec ꝑoxi⁹ termiat̄ cū m'titudie sudoris sic in va tertia^a.

Iudicia in tertia^a nō. D° ꝙ tertia^a nō ꝛ tertia^a duplex ꝛ tertia^a nocturna volūt oēs eē lōge ꝛ tarde terminatiōis pp q̄d dicit G⁹ p° de fe. ad glau. c°.9°. sic. Aliā vo nō certā tertianā vidi. Al'n q̄dē autūno īcipiēte ve termināte vl' cessante vt.ꝭ. Et se' ibidem Aliud signū ē q2 nō va tertia^a affligit vltra.12. horas: nec ca' eius est cū acumine. nec est pungitiuus. nec est tātus ardor sicut in va.

Cura tertiane note Pria regula ḡnalis ꝭm ꝙ nota tertiana accedit ad verā: ꝛ ꝭm ꝙ ab ea distat in signis ꝛ in alijs: ꝭm hoc cura eius dr̄t a cura ve tertiane. ❡ 2⁹ cañ. Ex quo ma^a note tertia^e est cōposita ex co. ꝛ flā te. sic ēt me^a digestiua ꝛ eñatiua dʒ eē cōposita ex simplicib⁹ digerētibus ꝛ eñantib⁹ vtriūq̄ hu. ❡ 3⁹. sir⁹ acetosus q2 flā incidit ꝛ co. digerit vt dicit Aui. cōpetent̄ in nota tertiana potest mistrari. ❡ 4⁹. q2 in nota tertiana status longe est a ꝑn°. ideo in ea dieta nō tantū subtilietur sicut in va: imo cibis ꝛ potib⁹ est sustinēd⁹ egrotans vt virt⁹ possit expectare vsq̄ ad egritudis statū. ❡ In ꝑnis igit̄ ℞ tal' sir⁹. ℞. end. nouelle non lote scariole portulace rostri por

cini adiãtos ꝟgularũ gnis raď apij ꝛ fen ꝛ
cico añ.m.j.zuc.R.j.aceti al.ʒ.iij.ꝶ fir ꝛ deẽ
cũ aq̃ cicerũ ru.cognita digõe ma purgeẽ sic.
ꝶ.polipo q̃rq.ʒ.j.an.ʒ.v.floꝝ viol.ꝛ borag.ꝛ
buglosse añ.ʒ.ß.ꝶ decoc i q̃ dissoluaẽ cassieꝶ
mũdate.ʒ.j.reub.ʒ.ß.ꝶ potꝰ vl in dicta decoc
dissoluaẽ trifere sarra q̃ in h casu hʒ spãlem
aspectũ.ʒ.j.pul.diaturbith.ʒ.j.Et in dicto fir
põt addi raď brusci ꝛ spagi. ¶Dicit etiã Aui.
ꝙ nihil iuuat eos tm̃ sic vomitꝰ post cibũ. Et
dicit ꝙ qñ vrina eoꝝ est gssa ꝶ flõia de basi
Jtẽ vomitꝰ multũ vʒ si veniat spõte vel alr in
pnpoꝝ.Bonũ digtim in tiana nõ sm aui.ꝛ
est firꝰ acetosus factꝰ cũ raď.apij ꝛ fen ꝛ cũ se-
mibꝰ eoꝝ.Et post.7.diẽ deẽ decoc absin.est
em̃ iuuatiua ꝛ subtiliatia ma ꝛ sto ꝛ ꝯfortatia
silr aq̃ fen ꝛ apij.ꝛ dicit Aui.ꝙ in aq̃ ordei de
coquanẽ ysopꝰ origanũ ꝛ calam ꝛ vtraqꝫ spica
ꝛ sic ꝓ digtio.vl deẽ q̃ a ordei mix cũ aq̃ ciceꝝ.
¶Postꝙ aũt sig digõis appeẽt i vrina purgeẽ
cũ hac medi quã ponit Aui.ꝶ.yerapig.ʒ.v.
succi lactuc eupato añ.ʒ.iij.se.apij mirab.cit
ꝛ kebuloꝝ añ.ʒ.v.se.melõis ꝛ cucur.ꝛ citrulli
se.apij ꝛ polipodij bedegar añ.ʒ.x.turbith.ʒ.j.
cassieꝶ.ʒ.vj.passꝭ enucl.ʒ.xx.sebesten.xxx.nu
mero.ficuũ.x.mel ros.ʒ.xv.ꝶ apozima de q̃
sumaẽ vnũ vitrũ plenũ cũ.vj.gnis de scamo
Et seqẽ.Et fortasꝭ nccria ẽ me fortis.ꝛ dicit
Haly.Si videris hãc fe. ꝓlõgari cum signis
san.vt ẽ rubedo coloris et magnitudo pulsus
minue venã epatꝭ ꝛ exhe san.sm ꝟtutẽ.Et si nõ
euacua flã p vomitũ ꝛ p secessum.ꝛ valẽt tro-
cisci de spodio.ꝛ vtaẽ sep digestiuo aliq:vtaẽ
cibis subtilibꝰ ꝯfortãtibꝰ:ꝛ h post digõnẽ tpe
accessionis nõ cibeẽ vt natura occupeẽ circa
morbũ ꝛ materiã eius dicit haly.

Dieta patiẽtiũ tertianã.Cõsilio meo re
curre ad ca.de fe.ꝯtinuis acud et
ibi repies inclusiue dietã tertianaꝝ q tiana
inẽ acutas cõputaẽ qñ ẽ vera.ꝛ eligãẽ ibi spã
les cañ.ibi positi ꝛ cõedãt ordeatũ auenatũ ꝛ
micã panis ter lotã coctã cũ lacte amigď ꝛ co
laturã furfuris silr coctã:ꝛ lac amigď coctũ ꝛ
missuʒ sup micã panis spso zuc põt sumi i ve
ra tiana.ius pue pulle alẽate cũ lactuc ꝛ por
tulac vel frustis cucur.viriď.Et si eẽt tertiana
nõ intꝰ in pulla pñt poni folia pet.ꝛ radix eiꝰ
ꝛ cicera betuca ꝛ crocꝰ in vera tiana cõedanẽ
lactuce por crude pate cũ ace. ꝛ qñ coquũt
coquãẽ cũ lacte amigď cũ aceto.Silr si cocte
sumanẽ cũ aceto nõ est error.Fructꝰ aũt loco
ibi nã cõpetũt ꝭ vitãdi sũt pcipue vue ꝛ ficus
aliqñ tñ ad vigorãdũ appetitũ ꝛ ad repssionẽ
cho cõpetũt melones ꝛ cucur. ꝛ pruna matu-
ra in pua q̃titate. Silr guidole poma ꝛ pira
cocta sub prunis cũ zuc.ꝛ silia.Potꝰ aũt sit aq̃
ordei ꝛ aq̃ p se bullita ꝛ infriata ꝛ post statũ i
declinatõe deẽ vinũ clarũ bñ cõmixtũ aq̃.Un̄
dicit aui.Et nõ timeas post declinatõeʒ pota
re eos vinũ plimũ cõmixtũ.vinũ em̃ fractũ p
ꝯmixtiõeʒ ꝯfert q̃titati residui eiꝰ i resoluẽdo
qbꝰ nccria ẽ resolo ꝛ succurrit penetratiõi aq̃
cũ fortitudine sua p cõmixtionẽ q̃ est in eo de
calefactõne pauca q̃re infriat vehemẽẽ ꝛ hu-
mectat.hec ille in ca.ꝓpo de tertiana.

Declaratio in tertiana. ¶Prio no-
tandũ sm ga.p de crisi
c.14.ꝙ fe.inẽpolate hñt suas correlatiuas ď
fe.ꝯtinuis.vñ dic ga.talia ꝟba.Tertiana q̃dẽ
et eiꝰ correlatiua de fe.ꝯtinuis sunt breues:ꝛ
q̃rtane ꝛ eiꝰ correlatiue de fe.ꝯtinuis sũt lõge
et ꝓlixe:ꝭ faciẽs pox omi die.i.q̃tidiana ꝛ eiꝰ
correlatiua de ꝯtinuis sũt ꝓlixe:verũtñ minꝰ
ꝓlõgãẽ ꝙ q̃rtana.h ille.¶Scďo intelligẽdũ
ꝙ duplex tiana ꝛ due tiane ꝛ tiana nõ vo-
lũt sp eẽ longe.tñ q mã ẽ multa vl diuersꝭ in
loc̃ putrefacta q̃ q̃dẽ loca forte ignorãẽ pter
epar:qď in oĩbus pcipiẽ eẽ lesuʒ in tiana vt-
plum tñ qꝛ ꝟtꝰ egri ďbilitata ꝛ egritudi resiste
re nõ põt pfecte.iõ i istis casibꝰ da operã mõ
digerẽdo nũc apiẽdo nũc purgãdo catartic vl
flõmia saluãdo sp ꝟtutẽ.¶Ter nõ ꝙ tiana
tmiaẽ de nccitate:sicut dicit ga.3.de crisi.c.3.
aut cũ vomitu co.ꝛ egõe eiꝰ aut sudore plimo
in toto corpe.Et ex isto appeẽ error illoꝝ q̃ re
stringũt vomitũ in tiana:q p illũ dʒ curari
¶Quar dubitat gorď.ꝛ bñ.vtrũ in tiana ꝛ i
fe.choleric̃ cõpetat sirũꝰ acetosus:cũ de se sit
sbtiliatiuꝰ ꝛ mã ď se sit mltũ subtil. imo mag
videreẽ valere ingssan ꝙ subtilia.R ꝙ i ma
cho subtili nõ cõpetũt subtiliatiua q̃tuʒ ad
digõnẽ ma ꝭ potiꝰ ingssan: ꝭ bene cõpetũt
rõne opilõnis ꝛ putrefactõis:q cũ eiꝰ subtili
tate apiũt opilõnes:ꝛ cũ eoꝝ siccitate resistũt
putrefactõi.Et cũ istis ponanẽ rose spodiũ ꝛ
alia q̃ ingssant.Et q sũt fria alterãt malam
cõplõnẽ. Jõ dicit aui.in.c.de cura fe.pu.i vli
ꝙ mltotiẽs inueniẽ res:q̃ digerit ꝛ subtiliat ꝛ
euacuat vt ẽ firꝰ acetosus.Quito notãdũ ꝙ in
fe.acud simplr vtplum spectaẽ flõia vsqꝫ ad.4
diẽ. Jn pma postponaẽ ꝓpẽ ꝯstipatõeʒ.i scďa
ꝓpẽ crapulã vl indigõnem.in tertia aũt post
poniẽ ꝓpẽ motũ ma cho: q̃ est de tertio in
tertiũ.ꝛ q tales fe.vtplum fiũt de co.¶Sex
sciẽdũ ꝙ qñ est puꝰ lapsus accñtalis alicuiꝰ
mẽbri tũc indigemꝰ modica me q̃tũ ad põdꝰ

τ ad gdū: vt accidit qñ est filis ɔplōni τ etati τ tpi τ arti τ ɔsuetudin τc. Et qñ morbꝰ ē ɔ nāʒ mēbri vel corpis: tūc indigemꝰ forti meª in alterādo τ corrigēdo in q̄titate τ in gdu: τ indigemꝰ lōgiori tpe in mistrādo. Exēplū vt si qs hēat epar calīm vel nālr vel a pnº gnatōis. et cū h incurrat ex accñti calitatē: tūc mioꝛ meª sufficit q̄ si eēt frie ɔplōis nālr τ accñtalr caleficeret. silr si choꝰ τ iuuenis τ i estate icurrit tertianā tūc mioꝛ ē lapsus τ egrº citiꝰ τ cum leuioꝛibꝰ medicis curaref q̄ si eēt flātic τ senex τ in hyeme. Sʒ si qs hēat ep calʒ accñtalit. τ nō nālr: tūc debemus eleuare medicinaʒ tot gdibꝰ qt eleuaf ɔº accñtalis. Et h est inteº ga.3.tegⁱ. ibi. Si decē qdē nūeris. Et ga. in ɔº illiꝰ. In morbis qdē minꝰ τc. τ Aui. in. 4. pmi c.1. ¶ Septiº debemus reducere ad mēoriā: q̄ fe. ɔtinua correlatiua fe. ftiāe inťpolate τ silr correlatiua q̄rtane τ q̄tidiaᶜ q̄uis sint ɔtinue τ insepabiles tñ magꝭ affligūt in die τ in hora motꝰ eoꝝ hu. in q̄ debebat fieri accessio: si essʒ inťpolata vt ftiana ɔtinua magꝭ affligit τ fortioꝛ fit in.3. die. Idē dico de ɔtinua q̄rtana qꝛ magꝭ affligit de.4. in.4. Idē de q̄tidiana cōtinua. Et h dico pp medicos pauce sciē τ speculatoꝛ q̄ iudicāt tales fe. eē duas fe. vł iudicāt eē fe. cōpositā τ tñ ñ ē nisi vna. ¶ Sʒ nūc oꝛif dubiū: qꝛ tu dices: q̄lis igif dria est inter spēs emitriteoꝝ. Exēplū pui emitritei q̄ est ɔpositꝰ ex q̄tidiana ɔtinua τ ftiana inťpolata τ nūq̄ sepaf. affligit tñ magꝭ de.3º. in.3ᵐ sic in ftiana ɔtinua. Dico q̄ in puo emitriteo τ silibus sūt porisimi manifestioꝛes: qꝛ veniūt cuʒ maioꝛi frigoꝛe τ rigoꝛe vel tremoꝛe iux̄ nāʒ materiei ¶ In ftiana aūt ɔtinua suffic̄ q̄ magꝭ affligat de.3. in.3ᵐ. cū maioꝛi calīitate et incēsione τc. ¶ 8º notādū vt dictū ē in cura aucte ga. in lib de fe. ad glauc. q̄ def absinᵐ τc. Et cām istius ponit Serap. i suo li. c. ppo dicēs. q̄ i absinº due sūt ɔtutes. vna ē ɔstrictiua alia ē resolutiua: iō oʒ vt def post digōnē τ nō añ: qꝛ si ante digōeʒ maᶜ mistraref magꝭ restrigeret q̄ resolueret nec laxaret. iō daf post sig digōis qꝛ absinᵐ calīm ē i pº. siccū in 2º. Et dic̄ mesue q̄ ē ɔpositū ex sba calīa q̄ dat sibi amaritudieʒ τ viscositatē τ fac̄ ipʒ apitiᵐ opilōnū τ p ipaʒ calitatē daf ei solō vētris. Intrat etiā ɔpōneʒ eiꝰ suba frea stipᶜᵃ bm quā acqrif ei vt sit mēbri ɔfortatiuū τ ptiū laxarū ɔgregatiᵐ vt dic̄ idē doctoꝛ. Et maioꝛ ē in eo stipticitas q̄ amariº qꝛ g i ftiaª stoº ē debilitatꝰ τ laxꝰ ppf vomitū τ potū aq̄. τ ep etiā ppf trāsitū hu. a toto corpe ad stoᵐ τ p ipʒ traſeūtiū, iō post sig digōis def absinᵐ ad ɔfortatōeʒ dctoꝝ mēbroꝝ. Absinᵐ educ̄ colerā p vētris solōnē a stoº τ iteſtis τ ab epate τ a venis τ mūdificat eas ab hu. aq̄so τ coᶜᵒ. iō daf ad laxādū silʳ τ ɔfortādū meª sup dicta. Doſ aūt eiꝰ i decocᵉ vł in ifusiōe ē a.3. v vsq̄ ad. viij. τ i pul. a.3. ij. vsq̄ ad. iiij. pt g datri in ftiana post signa digōnis ad purgādum colerā a stoº τ a venis τ epate τ ad ɔfortandū eos.

¶ Caplm. 8. de causone.

Causon est feb. acuta ɔtinua ex cho. ru. putrefacta in venis q̄ sūt ppe coꝛ vel in venis epatꝭ vel oꝛis stoꝰ vel in multꝭ ptibꝰ corpis. Dicif aūt causon a caumate qd ē incēdiū: qꝛ causon idē est q̄ incēsio. 7. āph. ɔº. 40: ibi. Si fe. nō a choª habeaf. Causon igif iterptaf incēdiū vel cauma vt dicit ɔsus. Semp ait causon ardeo vt cauma sum τc.

Cause qdā sūt primitiue alie añtes alie ɔiūcte. ¶ Primitie aūt sūt oia q̄ ab extrioꝛibꝰ accidūt τ faciūt ad acuitatē τ mltiplicatōeʒ co. ru. sic̄ est nimiꝰ caloꝛ aeris τ fortis estas cū caloꝛe intēso τ laboꝛ corpal̄ excessiꝰ maxᵉ in tali aere τ nimiꝰ vsus τ cōestio rerū calīarū vt sunt alleata pipata τ silia vt nectar 33ʳ ɔditū τ nimia ira. ¶ Cāe añtes causonis sūt nimia calītas epatꝭ aut venarū totius corpis. Ista em̄ solēt calīos hu. τ acutos pducere τ gnare. silr mlta co. τ hu. ca. i corpe gnati τ mltiplicati τ silia pcipue co. ru. ¶ Cāe ɔiūcte sūt pº co. ru. pura in vēis pris coꝛdi vel in venis epatꝭ vel oꝛis stoꝰ putrefcā q̄ qdē coʳ iā ē destituta a regīe nāe. vt ē clausa τ ɔcultata τ putrefacta. Alia cā ɔiūcta bm aui. pōt esse flā salsuʒ in eisdē vēis. Silr ɔculcatū nō euētatū τ putrefactū. q̄uis ga. teneat ɔriū. 3. de crisi. c 13. vbi dic̄. sic. Causon aūt nō gnaf nisi ex coʳ Idē dic̄. 3. āph. ɔº. 30. ibi. Ultra ɔo hāc etateʒ qꝛ nō videf aliqbꝰ q̄ a flāte salso tā terribilia accñtia possēt pueīre. Et si forte f cau. ab illo flāte salso: vt vult aui. tūc f illa spēs q̄ durat vsq̄ ad septimū diē: qꝛ flā tardiꝰ τ cū maioꝛi difficultate digerif τ expellif.

Signa causonis sūt calītas ɔtinua ariditas aspitas lingue a pnº cum qdā citrinitate τ post efficif nigra pp̄ter adustionē τ adest vehemētia sitꝭ τ puatio sudoris nisi in crisi. Et q̄si nulla in causone repif distinctio tēpoꝝ moꝛbi: qꝛ fere eq̄lia sūt tpa accñtium in terribilitate τ fortioꝛ ē calītas in iterioribꝰ q̄ in exterioꝛibꝰ: qꝛ mā cau. iteriꝰ est ppe coꝛ τ ptes vicias. iō dnt sp estuare τ ardere iō ɔtinuo sitiūt, assunt vigilie τ inq̄etudo pmiꝰ

rōnis dolor capitꝭ fitꝭ itollerabilis pulsa° tiporū pp vehemētē motū arteriaꝝ ꝓfunda° oclorū pp magnā ꝯsumptionē hūiditatū orbitaꝝ. Debilitas appetit⁹ vria citrina ignea pulsus freqns pp magnā necessitatē attractiōis aeris ꝛ alīn fiūt surdi pp accessionē colˀe ad organuꝫ audit⁹. Alīn muti pp emissionē colere ad organū locutiōis vtplīmū adest cōstipatio vētris.

Judicia in cau. ¶ Primo ꝑm⁹ medicoruꝫ ypo. 4°. am°. am°. 58°. dicꝭ sic. ā causo. hīto rigore supueniente solo fit. Et ꝑ ꝯcordia si supuenerit ei q̄ hꝫ cau. rigor ꝯsumitꝭ fe. ei⁹. 2° de crisi ca°. 3°. Et cā istiꝰē qꝛ co. ru. inter venas manēs ꝺm crisꝭ a nā exteri⁹ expellitꝭ ꝛ nā eā cogit penetrare ꝑ lacertos ꝛ carnē vsqꝫ ad cutiꝫ. ¶ 2°. si cau. in estate ꝛ iuueni ꝯtigerit nō est ita timēduꝫ qm̄ mult⁹ calor facilime māam sepe irritat eāqꝫ cito dissoluit. 2°. amph. ꝯ°. 34. in fine cōmēti ibi. In morbis ꝛc. ¶ 3°. si cau. qꝺ incēdiū īterptatꝭ: iuueni ꝯtigerit ī hyeme: nimiū signat hu. excreuisse. ꝛ ē pei⁹ qꝫ si cōtigeret in estate. Fortꝭ est eni ignis. q̄ aq̄ nō extinguitꝭ. G⁹. ibidē. ¶ 5°. causon accidēs in senibus piculosior iudicatꝭ ꝑ eadē rōnē. ¶ 6°. si cognoueris causonē ꝛ videris aliqꝺ sigⁿ digōis iudica ipsuꝫ termiare ꝑ vnaꝫ de. 4. crisib⁹. s. ꝑ vomitū aut ꝑ solōnē vētris aut ꝑ sudorē aut ꝑ fluxū san. nariū qꝺlibet istoꝝ supueniēs causoni est signū bonū signis digōnis ꝓcedētibus. ¶ 7°. qbuscūqꝫ in causone tremores fiūt alienatio soluit. 6. āph. amp. 26. Ga⁹ tm̄ nō tꝫ istum amph. qꝛ nō est ꝯsuet° dicere qꝫ egrit° soluitꝭ si in piculosiorē mutetꝭ. Et seqꝭ in cōme°. Qꝛ āa vn̄ nascitꝭ causō itra venas ꝛ arterias ē. q̄ si mutetꝭ ad neruos: in ꝓmis fit tremor: ꝛ ex neruorū passionib⁹ cereⁱⁱ. qꝺ est eoꝝ fundamētū patitꝭ. ꝛ sic necessario fit aliena° cōmēto eiusdeꝫ. ¶ 8°. causon breuis termiationis est qꝛ vtplīmū in. 4ᵃ. vel. 5ᵃ. terminatꝭ die. ꝛ ad lōgi⁹ ī 7ᵃ.

Curatio causonis. In ꝑn° ponantꝭ canōgn̄ales ꝛ notentꝭ illi q̄ fuerunt positi in cura fe. acutaꝝ in gn̄ali in ca°. 6. isti⁹ 7ⁱ. liⁱ. Sit g̊ ꝑm⁹ canō. Festināda est a ꝑnci° in causone euātio minoratiua. Et qꝛ furiosa est maᵃ. ipsam seqtur eradicatiua digōe appēte marie. ¶ 2⁹. si vrina fuerit citrina vlˀ subcitrina ꝛ pulsus nō multū plen⁹ flōia nō ē celebranda qꝛ mag̈ inflāmaretꝭ co. ꝑ remotionē san. freni ei⁹. ¶ 3⁹. si vrina fit turbida vlˀ ru. ꝛ spissa ꝛ pulsus plen⁹: flōia dꝫ a ꝑnci° celebrari. ¶ 4⁹. si in cau. cōpetat flōia illa a ꝑn° est exercēda. qm̄. n. postponitꝭ flōia apꝺ ꝑnᵐ egritudis p⁹ nō est ei intentio ꝛ fortassis iterficit pp aduentū debilitatis. Iste canō est Aui. in ꝑᵃ. 4ⁱ. trac. 2°. c°. Incētiones ad curatiōes vlˀes ꝛc. ¶ 5⁹ habētes causonē subtiliatione idigent regimis. in vltimo nisi timeatꝭ casus virtutꝭ: tūc eni necessariū est vt cibentꝭ: qꝫuis nō appetāt ꝛ res q̄s sumūt sint actu friē. Aui. in ca°. ꝓprio. ¶ 6⁹. si obliuiscantꝭ aquā potare ꝓpinetꝭ eis aq̄ freqntꝭ qꝛ sitim nequaqꝫ debent sustinere. ¶ 7⁹. qn̄ in hn̄te causonē supfluit flux⁹ san. nariū vel aliūde: oꝫ vt restringatꝭ ne virtutꝭ debilitas magnificetꝭ: ꝛ ne hēne corꝑis nimiū relaxentꝭ. ¶ 8⁹. capita patientiū causonē reb⁹ ifriantib⁹ sunt defendēda vel infrianᵃ ne co. vlˀ fumi ei⁹ ad ipsuꝫ ascendent. Et in h° casu vꝫ oleū roꝭ cū aceto ꝛ sanꝺ cū aq̄ roꝭ. ꝛ vigilie ꝛ alia sint hōta cuꝫ reb⁹ appropatꝭ mitigentur. ¶ 9⁹ canō est Gaⁱ in passio°. Primo euētꝭ colicˀ hu. ꝑ vomitū aut vētris solōꝫ deīde calitas ei⁹ acuta remanēs extiguatꝭ. ꝛ hᵃ certissime fit: si aq̄ fria in bona qꝫtit° potetur. ¶ 10⁹. qꝛ vtplīmū sunt ꝯstipati. iꝺ in ꝑᵃ die vel 2ᵃ. lenitio clisteri feces expellantꝭ. ¶ 11⁹. ē Raꝭ 10° ad almāsorē ca° ꝓꝑo sic. Egro igitꝭ q̄cunqꝫ nocte ex apozimate prunoꝝ ꝛ tamarinꝺ ē tribuendū. vēter q̄tidie bis aut ter soluatꝭ. ¶ 12⁹. qꝛ maᵃ causonis ardētissima ē ꝓpe cor putrefacta ꝛ ad ipsum ꝯtinue euaporās: idcirco frida cordialia sine īteruallo paⁱ sūt miſtrāda. ¶ Curatio pticularis causonis. Primo statꝭ in rōne qꝫ isti ꝯstituantꝭ in camera vbi sit aer frid⁹. q̄ sit aspsa sit ꝛ rorata cū aq̄ fria ꝛ aceto. ꝛ circa lectū ponantꝭ folia ꝛ rami saliꝗ ꝛ cānaꝝ ꝛ vitiū ꝛ q̄rcus ꝛ malignati q̄ sint collecta ante solis ortū ꝛ sternatꝭ camera cū iuncis ꝛ folijs vitis silˀr collectꝭ. Ista oīa ꝛ silˀa alterāt aerē q̄ attractus ad pulmonē ꝛ cor ipsa īfrīdant ꝛ caumā coꝝ refrigerāt paulatine. ¶ Deinde iuxta doctrinā 3ⁱ. cañ. Si vria est rubea ꝛ spissa ℞ flōia de mediana vlˀ basilica ꝛ h° ℞ a ꝑn° ꝺm doctrinā 4ⁱ. cañ. soluta ꝯstipatiōe. Et si ista flōia a ꝑn° nō fit dimittatꝭ. deīde in eadē die vel saltem in sequēti pp timorē accidētiū ꝛ molestiā ꝛ furiositatē māe detꝭ hec medicia. ¶ ℞. floꝝ violˀ borragi ꝛ bugloꝭ añ. ʒ. ß. prunoꝝ siccoꝝ. xx. nūero ℞ decoctio in qua dissoluatꝭ tamarinꝺ cassie℞ munꝺ. añ. ʒ. 6. reubarⁱ tēperati in aqua enꝺ. ʒ. ß. ℞ potus ꝛ offeratꝭ in aurora: qꝛ in ꝑncipio si quid vꝭ mouendū moue in statu aūt silentiuꝫ adhibere meli⁹ ē a ꝑn° ꝛ iuxta doctrinā 9. cañ. ad alterationē ꝛ infriationē māe ꝛ q̄litatꝭ ei⁹ ℞ talis sir⁹ qui digerit ꝛ ingrossat ꝛ infrigidat materiam ne furiat per venas saliendo. ℞. endiuie lactuce scariole. portulace. rostri porcis epaticꝭ folioꝝ ꝛ summitatū papaueris capit/

li veneris recens.an.m.j.flor viol.rob.ru.florū nenuf lētig.aq fond.an.ʒ.j.4.se.frior mi norū an.ʒ.ij.R decoctio in aq fontina vsq ad lb.j.z b.z i clarificatōe cū zucc°.lb.j.z b.adda tur aq end.aq rob.succi malor gnator acriū an.lb.b.spodij.sand.al.z ru.caphore se.papa. an.ʒ.j.z b.det cū aq ordei vel cū aq fria i ma ne z in sero z in vespis z in medio nocti si potū desiderat.¶Et si egritudo ista cū veheme[a] sinthotū z inqetudo z incēdio vltimati venit z i 2[a] die aliq signa digōis appere icipiūt z cre dit terminari in 4[a]. tūc nihil quod sit cibale. egro ē tribuēdū iuxta doctrinā.5.cañ. z ypo. qz ad vltias egritudies vltie curationes sunt potētes ad pfectionē p°ampho. am°.6°.Sed qz virt9pp abstinētiā deficit.p°.ampho.cōmē to.5°.iō ɔteplari oz egrotantē si sufficit cū ta li dieta vsq ad statuz egritudīs. z vtrum ille pus deficiat.z tūc dandū est aliqd de cibo vel de supdictis qz nutrit.z det aq ordei z detur auenatū clarū nō spissumvel mica panis mul totiens lota in aq fria z cum lacte se. cucur. z melonis mund.vel ipsum lac amigd.cū se.cucur.factū cū aq fria. Potus aūt q dari pñt bm Auicē.sunt sir9aceto sus z musscillago se.end.z portu[le]z melonis z sirup9de papauere nigro. ¶Ulterius p potu vbi sitis vr esse in extiguibilis z ifirm9iuuenis estuat z desiderat aquā friam potare. Potet de aq fria qtū i vno haustu pōt attrahere.donec iterū sitiat cū arsura. Et tūc iter aliūcapiat haustū zc. Istis tñ ɔdi tiomb9 obseruati. Pria est ꝙ nō sit decrepit9 2[a] ꝙ nō sit manifesta debilitas in aliq mēbro pncipali vel imediate pncipali deseruienti.3[a] ꝙ fe.nō sit ex fria ma[a].4[a] ꝙ nō sit vtutis debilitas.5[a] ꝙ ma[a]nō sit cruda: imo digesta. 6[a] ꝙ nō sit opila°magna z manifesta.7[a] ꝙ morbus nō sit in pn°s in declinatiōe.8[a] ꝙ sit vehe mētia sitis z pat.appetat aquā friam. Inquit G9in passiona°. Certissime aūt extiguet si pa. bibat aquā friam z multū friam. Potet ēt suc cū malor gnator cū aqua frida bibere pōt ēt sumere in defectu virtut ius parue pulle co cte cū lactucqvel portulacis z cucur.cū agresta z tz locū cibi z medicine.vel bm Rab.pōt dari mica panis multotiens in aqua frida lota z mixta cū lacte a quo extū sit butirū addendo parū zuc. Si ergo vides egrū multum sitire z aquā friam desiderare z vr ei ꝙ alij pot9 nō re moueant sitim cōditionib9 obseruati si nō hz apa in aliquo me° interiori z sit.cōsuet9 eā bi bere mistra ei aquā friam sic stati dictuz est. z fac alia reme[a] supdicta. Cū g videris habentē causonē ꝙ ei icipiat sudor dimitte euz sudare stando ppe ne se discoopiat z sudet qtū suffer re poterit vel si icipiat fluxus sanguis nariū vel fluxus vētris:rege ipsum bm cañ. supradictos habēdo oculū ad tenorem virtutis.

Declaratio Prio itelligēdūz bm ꝙ dicit Rab 10. Ad almās ꝙ in egritudīb9q fiunt a mā furiosa duab9 de cāis me[a]laxatiua dāda ē a pn°. Prima est qz isti hūores furiosi digōnez spectare nō pñt.qz cōtinue de loco ad locuz ipetuose mouent. vt dic Ga9p°ampb.cōme°.Digesta medicari zc. Alia cā qz si in pn°euāti nō fuerit in augmen to vel in statu pnicie afferūt.z si pp grossitiez mãe vel alr nō das medicinā laxatiuā in pn° nō psumas ipsaz dare in statu:s qesce ne nām ipedias. Vba sunt Rab vbi.s. ¶2° no. ꝙ Rab in loco allegato iubet in causone apponere su p epar z cor pānos ifusos in aq rob. Et dic ꝙ si nō hz apa in iteriorib9nec stō9est debilis nec epar:bibat de aq fria infridata sup niuē tātū qtū pōt donec facies virind R z hēat tremo rem. ¶3°dubitat vtrū causon possit fieri ex colera sup incēsa nō putrefacta. Et arguit ꝙ sic si illud qd min9vr inesse inest.g z illud qd magis.s min9vr iesse ꝙ ex san[e] supincēso nō putrefacto gnet fe.ꝙ ex colera.igit zc.ɔ[a] tz p lo cum a mori. Mior pbat qz san.patior est pu trefactiōi z ideo min9 vr ꝙ possit inflāmari si ne putrefactiōe cū vtraq qlitate sit pat9 putrefactioni. Qd aūt ex san[e] nō putrefacto.sed inflāmato possit fieri fe. b pz in sinocha. ¶In 2nū sunt oēs autores ponētes causonez fieri ex cola putrefacta in venis primis cordi vel in venis stō[i]vel epati. Prio nota ꝙ inten° fuit aliquor ꝙ causon pt fieri ex cola aqsa z inflāmata sine putrefactiōe imo etiam a mala sola cōplone itroducta in cor[e].z istius opi.fuit Ga ripot9in additionib9passionarij.d.fic.Causon alia ex hūore:a[a] ex qlitate. Si ex hu. dissoluit. si ex qlitate extiguit b ille.z b pbat rō aū op[m] Ista op°.est ɔ mētē Ga9 3°d cri.c°.3°.z 5°.am° cōmēto illi9.Ultra Ho hāc etatem. vbi vult ꝙ causon R a co.ru.putrefacta itravenas prias cordi.¶2°.no.ꝙ san.ē mltū amic9nāe intm ꝙ nō purgat cū laxatis sic ceteri hu.nisi laxati[m] esset mltū violētū:z tūc vltio expelleret. iō qz magi amic9nāe z pp b magi ē sollicita de gnā ne z ɔsuatiōe ei9.qpropt defendit ipsuz ab oī cōrup°[e] z putrefactōe qtū pt.Et si nā ei ɔdit ɔplone i q maxie fundat putrefac.b nō fec vt i eo causaret putrefac° b vt esset aptior gnatio ni mēbror z nutritioni eor:qz nutritio fit p

calm̄ ꝛ hūidū. 2° de ḡnatiōe. Et hoc dico ꝑpter ea q꞉ lȝ sanguis supcale fiat: tū nō ita cito putrefit sicut alij hūoꝛes. q꞉ nā defendit ipsuȝ. ꝛ in hoc dat opam q̄tū pōt. ¶ Tūc ponit talis ꝯ°. Causon nō ḡnat ex colera supincēsa nō putrefacta. ꝓbatur. q꞉ causon ab oib⁹ ponit sub ḡne fe. putridaꝝ. ēt ꝑ Aui. q̄ dicit ꝙ causon fit a colera putrefacta. Pꝛobat 2°. q꞉ ad putrefactionem duo reqrunt. s. ꝯculca° ꝛ nō euētatio hūoris in vno loco vel in locis plurib⁹. Scōo reqrit caloꝛ faciens bullitionē ꝛ cōmiscens purū cū ipuro. ſ ſic est in colera. q꞉ ipsa cōculcat in locis ſupdict̄ ꝛ ibi venit vel cātur caloꝛ ext̄ne⁹. ꝛ sic putrefit ꝛ facit fe. putridā. ¶ Ad argᵐ. ſi illud qđ min⁹ vr̄ iesse iest. ğ ꝛ illud qđ mag. cōcedit maioꝛ aliq̄b⁹ ꝯditionib⁹ obseruat: q̄ videri hñt in logica: ꝛ ad minoꝛē. min⁹ vr̄ inesse ꝙ ex sanguie supincēso non putrefacto generet fe. q̄ ex colera. Dico distiguēdo vel ex pte q̄litatū illoꝝ hūoꝝ inter se cōpataꝝ: ꝛ sic ꝯcedit minoꝛ. Uel ex pte instrī. s. nāe: ꝛ sic negat mioꝛ q꞉ nā mag sollicita est de sanguie q̄ de colera ꝛ mag satagit circa ei⁹ custodiā. iō nō ita cito putrefit sic colera. Sanguis aūt q̄uis alñ supcalefit ꝛ inflāmet ex sui multitudie facit fe. que reponit sub ḡne fe. effl. ꝛ h̄ nō ꝯtigit fieri ex colera. ¶ Quarto q̄rit que spēs causonis sit molestioꝛ an illa q̄ fit de colera ru. an illa q̄ ſt de flāte salso. Dico ꝙ si molestia attēdatur penes acumē ꝛ molestiā accidētiū. dico ꝙ illa q̄ ſt de colera est molestioꝛ. q꞉ mai⁹ incendium ꝛ acumē hȝ. Si aūt molestia attēdat penes durationē ꝛ difficultatē eradicatiōis sic est molestioꝛ q̄n est ex flāte salso. ¶ 5° notandū ꝙ causon hȝ cām efficientē ꝛ ē putredo colere q̄ fac moꝛbū q̄ noiat causon. ꝛ hȝ accñs q꞉ doloꝛem capit̄ ꝛ vigilias ꝛ situm: ꝛ sic ibi est moꝛbus cā moꝛbi ꝛ accñs moꝛ⁹. vñ putrefactio ꝛ coꝛrup° ꝑpꝛie ꝛ inate ꝛ subalis hūiditat̄ ex indigētia caloꝛis nālis supabūdante caloꝛe alieno. Istā diffinitionē ponit Gilbertus. ¶ 6° nota ꝙ due sunt cāe cite termiatiōis causonis. Pꝛia ē ex pte nāe ꝛ moꝛbi. p° q꞉ moꝛb⁹ est multū itensus ꝛ molest⁹ ꝛ nā ipsuȝ diu sustinere nō pōt. iō nititur ipsum cito expelle. q꞉ nā nō suffert lōgitudinē moꝛbi: cū vltimitate malitie ꝛ accidentiuȝ terribilitate. Alia cā est ex pte māe. q꞉ est multū subtilis ꝛ cito euapabilis. ¶ 7° q̄ritur vtrū accidēte putrefactione in vno hūoꝛe alij hūoꝛes putrefiāt. ꝓbat ꝙ sic. q꞉ sunt cōmixti adinuicē: ꝛ sic non vr̄ ꝙ vn⁹ putrefiat sine alio ꝯña est bona ꝛ añs ꝑ maioꝛi pte est Ga¹. 2° ꝑnosticoꝝ ꝯ°. 38. ibi. Laudabilis vomit⁹. Ubi sic dicit Ga. ypo¹. ergo vr̄ ne aliq̄s fit hūoꝛ purus ſ ꝙ sint ꝑmixti sil. ¶ 8°. sic. Sicut se hȝ caloꝛ nālis ad digōnē ita se hȝ caloꝛ innālis ad coꝛruptionē ꝛ putrefactionē. ſ caloꝛ nālis sic se hȝ ad digestionē ꝙ oēs hūoꝛes simul digerit ꝛ ḡnat. ergo caloꝛ inālis eos sil putrefacit ꝛ coꝛrūpit. Maioꝛ est nota. q꞉ ꝑꝛioꝝ ꝯꝛij sunt effect⁹. ꝛ minoꝛ est Aui. in doc. de humoꝛibus. ¶ In oppoᵐ. ad oēm putrefactionē alicui⁹ humoris notabilē seq̄tur fe. ergo putrefacto vno hūoꝛe si alij putrefiunt. data vna fe. omēs alie aderunt qđ est falsuȝ ꝛ ꝯ mentē Ga¹ in lib° de differētijs fe. ꝛ 2°. de cris. ¶ Notandū ꝑ ꝑma rōne: ꝙ cōmixtio est duplex ſm pħm. 2°. de generatione. ꝛ 4°. meth. Quedā est ꝟa cōmixtio in q̄ oīs ptes miscibiliū adinuicē cōmiscent: ita ꝙ in tali cōmixtione quodlibet cōmiscibilium ꝑdit foꝛmā suā ꝛ in mixto itroducit noua foꝛma. Alia ē cōmixtio in q̄ miscibilia suaȝ ꝑpꝛiā retinent foꝛmā ꝛ ista nō dr̄ ꝟa cōmixtio sed poti⁹ dȝ dici iuxta positio. ¶ Scōo notanduȝ ꝙ hūoꝛes q̄uis sint sil in venis: verumtū q̄libet retinet suū ꝑpꝛiū nomē ꝛ foꝛmā. ꝛ oēs simul aggregati dicunt massa sanguinaria. ꝛ hoc pȝ q꞉ natura eos segregat in hoꝛa nutritiōis: ꝛ attrahit sanguinē ad ḡnandū ꝛ nutriēdū carnē. ꝛ mlīa ad nutriēdū ossa ꝛ sic de alijs ¶ Tertio notandū ꝙ alr̄ se hȝ caloꝛ naturalis ad digōnē iuuatiui. ꝛ alr̄ se habet caloꝛ pꝛeter nām ad coꝛruptionē rei putrefactibilis. q꞉ caloꝛ nālis est vnifoꝛmis ꝛ vnifoꝛmit agit in materia pꝛeiacente. vt ex qualibet pte generet simul qđ aptū natū est generari. ꝛ sic sil ꝛ generaret chilum. ꝛ ex chilo simul ḡnaret humoꝛes successiue. tū q꞉ totus chilus simul nō posset recipi in venis epatis ita ꝙ in fine actiōis vna ps est sanguis alia colera alia melia. alia flegma. Caloꝛ aūt innaturalis agit distincte ꝛ diffoꝛmiter in re q̄ magis pata est putrefactioni ꝛ coꝛruptioni. ꝛ cū hoc natura satagit custodire ꝛ regere res coꝛpoꝛi necessarias ꝛ iuuatiuas ꝛ illas iuxta posse defendere. Cōstat autē ꝙ res que putrefiunt ex regimē nature sunt ꝛ ab ea nō gubernant. ¶ Tunc sit ꝑma ꝯ°. Hūoꝛes nō sunt sil mixti ſm ꝑmā mixtioneȝ. s. in q̄ noua foꝛ³ miscibiliū acq̄ritur. ſ bñ sunt mixti mixtione scōa de qua dictū est in ꝑmo notabili. Scōa ꝯ° est. Putrefacto vno hu. non est necessarium alios hūoꝛes putrefieri. pȝ ꝑ rōnem factā post oppositū. ¶ Ad rōnes ad pꝛimaȝ q̄n dr̄ ꝙ hūoꝛes sunt cōmixti. dico ꝙ nō sunt mixti ꝑ³ mixtione: ſȝ scōa q̄ est q̄dā iuxta positio: ꝛ sic vnus pōt putrefieri alio remanēte saluo.

qꝛ est extra regimen nature ꝛ natura de eo nõ est sollicita. de alijs vo sollicita est ꝛ illos gubernat ꝛ sustinet. ¶ Querit octauo q̄re causon mag̃ gñatur ex flegmate salso q̄ ex alijs hũoribus fridis sicut est melãcolia aut flegma ꝛc. Primo notandũ est ex p̄mitiuis vt dr̃ p° can̄. doctrina. 4. c. 1. q flegma salsum fit ex flãte tenui qd saporem nõ hʒ vel parũ saporis cui cõmiscet colera sicca adusta ꝛ facit ipsuʒ flegma salsum ꝛ ipsum calefacit. ꝛ istud flegma est colericum. ꝛ oĩbus spẽbus flegmatis est acutius ꝛ sicciusꝛ leuius. Cũ igitur flegma salsuʒ post coleram sit mag̃ cal'm ꝛ acutũ. Jdeo ex eo pus coleram marie fit causon. ¶ Nono queritur. Si causon potest fieri ex colera putrefacta in venis remotis a corde sicut in venis primis cordi. Rñdet Aui. q causon põt fieri ex colera putrefacta in venis totius corpis. Hoc dicit in. c. proprio. Et videt q iste sit mortalis pp multitudinem materie. ¶ Decimo notanduʒ q raro accidit causon in senibus. ꝛ si accidat est mortalis. qꝛ multitudo adest materie cũ virtutꝫ debilitate. pueris aũt ꝛ iuuenibus nõ sic. iõ non sunt ita piculosi. Similiter dicendũ est de mulieribus marie flegmaticis: qꝛ in morbis minus periclitantur egrotãtes. ¶ 11°. sciendũ q aqua fria subtilis ꝛ passibilis est. adeo si sumatur in parua q̄titate cito inflãmatur a calore innaturali ꝛ cãm feb. fortificat: sicut pʒ in ramusculo fabri in aq̄ madefacto aggregãte carbones ad oculũ forna is tũc eni ignis fornac̄ magis fortificat. vt pʒ ad expientiã. Silr̃ accidit in admistratione aq̄ in causone. qꝛ si detur in pua q̄titate statim inflãmat. ꝛ si def in magna q̄titate vt q̄titas suppleat sube eius subtilitateʒ ne inflãmetur sed fe. extiguat. ¶ Duodecimo dubitat de admistratione aque fride. Dictũ est eni q detur post digõnem materie. Sed cõtra. qꝛ illud qd digerit ꝛ ifrigidat ꝛ ingrossat materiã colericã dʒ in p̄n° mistrari. aq̄ frida est hmõi. igitur ꝛc. pña nota est ꝛ maior est Aui. in. c. de cura febriũ putridarũ in vl'i. ꝛ minoꝛ nota est de fe. ¶ Jn oppo. Nihil quod crudificat materiam ꝛ ipsam reddit cõpactã dʒ in principio ꝛ ante digõnem ministrari. sic est de aqua fria ꝛc. Dico q nõ debet ministrari ante digõnem materie. patet p rõnem ante opp. ꝛ patet autoritate Ga' meg' pticula 9a. quasi col' 6. vbi dicit sic. Aqua nõ purgat eos scʒ malos hũores sed cruditatem augmentat q̄uis cũ bibitur quoddam quietis ꝛ refrigerationis egri patiatur. Nam causa febris ꝛ apostematis non solum permanet: sed augmentata. ꝛ a digestione remota est. vbi sup. ꝛ sequit. Necessarium est iterũ vt aqua illa intẽdatur ꝛ calefiat: cuʒ fritas eius nõ stet ante fortitudinem febris vnde necessario fe. cõfortat ꝛ iduratur magis q̄ fuerit pter opil'ones. q̄ in poris facit ꝛ cõclusionẽ dissoluendorũ quo circa fe. fit diuturna. Hec ille ibidẽ. Et sequitur etiã aliq̄n virtutẽ aliquoꝝ mẽbroꝝ magnã in corpore actionẽ habentium defectã facit si ea debilia inuenerit siue ex gñatione siue ex illo tẽpore. vnde penitus ab illis actionẽ amputat. ibidem. ¶ Et ponit Ga'. Mẽbra quibus nocet aqua fria al'n nocet meri q nõ põt trãsglutire. aliq̄n nocet stomacho q nõ põt digerere. al'n orificio sto'. aliq̄n epati ꝛ in alijs diafragmati. alijs pulmoni. alijs renibus ꝛ vesice ꝛc. hec ille ibidem. Et seq̄tur. q̄busdaʒ citissime anhelitum gn̄at ꝛ spasmum ꝛ tremoreʒ facit in neruis. Quare dico q qui hoc audiũt formidãt aquã frigidã febricitantibus mistrare ibidem. Et sequitur ĩmediate. Jllis ergo non oʒ dare aquã qui quidem mẽbra habẽt debilia. ꝛ in quibus nobiliũ mẽbroꝝ apãta sunt calida siue fria siue mollia: siue dura. Et q̄ opilationem habent aut hũores crudos aut putrefactos. meg' pticula. 9. col'. 7°. Et sequit. Sed tñ si signa digõnis appent apãte absente da aquã friaʒ marime si quedã mẽbra nõ hñt fria vnde suspicent actionẽ eoꝝ defecturã postea. Nec nocet heri sipilato apãti: si purũ sine cõmirtione alterius sit sed ẽt curatio eius est. ibidẽ. Et in isto appet opinio falsa illoꝝ qui dixerunt q aqua frigida cõpetit ante materie digestionẽ. ¶ Decimo tertio itellige bm can̄. vbi dicitur q omni die detur apozima thamarindorum ꝛ prunorum ꝛ bene qꝛ ista cum hoc q sint laxatiua sunt refrigeratiua: ita q habent laxare colerã. ꝛ cum hoc infrigidant causam caloris remouendo ꝛ alterando ꝛ infrigidando.

¶ Capm. 9m. de synocha.

6 Synocha est feb. continua ex multitudie sanguis nõ putrefacti ꝛ respirationẽ pre sui multitudine non habentis.

Cause Synoche antes sunt san. cõplo ĩclinata ad multũ sanguinẽ gñandum. vñ posito q hõ sanguineus eisdem cibarijs vescat quibus melãcolicus: mag̃ tñ de bono sanguine in sanguineo gñabit ꝛ multiplicabitur q̄ in melãcolico. ꝛ hoc est rõne cõplonis q̄ ad hoc est inclinata. Alia cã ãncedens est multus sanguis iam in corpe exñs ꝛ ipsa vasa replens ꝛ foramina. ¶ Cause eni primitiue sunt

dimisso exercitij. vt dicit Galie.9.meg'.col.2. Simil'r multū exercitiū nō assuetū. comestio et frequēs vsus ciboꝝ multiplicantiū sangui nem: sicut sunt carnes electe ⁊ bonū vinū ma turū ⁊ vitella ouoꝝ ⁊ similia. ¶ Cause piūcte sunt multitudo fumoꝝ a tali sanguie euapo rantiū ⁊ respirationē nō habentiū: imo retēti calefaciūt sanguinē et spūs ⁊ sic fe. reposita ē sub specie effi. facte ꝑpter opilōnē pororum ⁊ retentionē vapoꝝ ⁊ fumoꝝ a sanguie resolu toꝝ: q2 ab eadē causa fit ⁊ p eūdē modū q̄uis inter eas sit differētia. ¶ Causa autē retinēs illos fumos est opilatio poroꝝ cutis vel opi latio pororum ⁊ viarū interioꝝ: ita ꝙ ebulli tio et supcalefactio fit cā opilōnis suffocante caliditate: sicut dicit Aui.

Signa

Signa synoche ponunt a ga.meg'.pti cla.9.col.2. vbi loquit de illo iu uene qui habebat fe. sanguineā ⁊ ē fe. calid: ffi ma pulsus eq̄lis velox ⁊ magn⁹ ⁊ spissus ⁊ for tis ⁊ calor in volis manuū et nō est mordica tiuus ⁊ vrina in colore ⁊ liquore est vicia vel se sane. Ego dico ꝙ vt plu^m^ est rubea ⁊ spissa adest ⁊ grossities corpis ⁊ multitudo carnis. Et p ista signa notū fuit Gal'. ꝙ erat fe. syno cha ex opilōne ꝑpter multitudinē san. orta et ꝑpter ꝓhibitionē dissolutōis ⁊ ꝑpt' grossities corpis ⁊c. Adest etiā rubedo coloris ⁊ plenitu do venaruꝫ ⁊ extensio membroꝝ ac si haberet alices. Et addit. Aui. ꝙ hn̄t ruborē in facie et oculis ⁊ inflationē venarū timpoꝝ ⁊ replēnē corpis vltimatā: ⁊ nō est fe. cū rigore. ⁊ habēt constrictionē ahelitus. Et q̄nq; accidit eis ꝓ fundatio somni ac si haberet subeth ⁊ ante cō motionē eius scꝫ fe. adest grauitas in corpe. et regimen pcessit multiplicās sanguinē. Et adest prurit⁹ in narib⁹ et fatigatio membroꝝ pcedit. ⁊ in somnis vidēt res rubeas vel san guinolētas. Adest grauitas ⁊ dolor frontis: ⁊ accidit eis difficultas locutōis ⁊ calitas extē sa vaporosa ꝑpter humiditatē. q̄ sentit tactu nō ita sicca sicut sentit in causone vl' vera ter tiana vel in acutis.

Iudicia

Iudicia In synocha. pmo dicit aui. in c. ꝑpo. ꝙ ꝓfundatio somni et difficultas smonis in synocha ⁊ in synocho ē malū signū. ¶ Scdo apa gutturis i synocha ⁊ in synocho ē malū signū. ¶ Tertio si habētes synochā nō flomant subito moriūt aut in ni miā molestiā ⁊ timorē veniūt: nisi fortuna ex vi nature eis faueat cū fluxu san. narium aut cum sudore. meg' pticula.9.col'.4. in fine col'. ¶ Quarto synocha frequēter mutat ad fe. pu tridā vel ethicā dicit Aui. nisi cū flōia cito suc currat. ¶ Quinto si signa digōnis in ea tarde appareāt tarde fiet crisis eius maxime si feb. sit tepida. Et si signa digōnis vsq; post tertiū aut quartū diē expectēt: signū est ꝙ crisis nō veniet in septimo. Et aliq̄n venit crisis eius i quarta die. ¶ Sexto q̄n apparēt pustule liui de aut nigre: signuꝫ est mortis. ¶ Septimo si oculi lachrymant sine volūtate flēdi ꝓpter maliciā morbi. ⁊ adest difficultas anhelitus: est signum mortis. ¶ Octauo iudicat Gal'. sic. Neutra tn̄ harū spēꝝ. i. synoche ⁊ synochi fit in macris ⁊ frīs corpibus. s; in carnos mul tum sanguinē habētibus. 9. de ingenio. c.14. ¶ Nono iudicat Ras. hec fe. sepe in causonē mutat nisi a pncipio cū refrigerantibus ⁊ de bita flebotomia extinguat. 10. ad Almansorē. ca.5. in fine capituli.

Curatio

Curatio vl'is feb. synoche. Post cāno. Ga.9. de inge. c.9. Quicunq; curare voluerit synochā faciat infirmū flebo tomari extendo multū de sanguine fere vsq; ad sincopim quasi oēs autores tenēt istū cau. ¶ Secū dus est Aui. in.4. can. Si sanguis in uenit aquosus subtilis vel multū choleric⁹ in frigidandus est ⁊ ingrossandus. ¶ Tertius. si sanguis fuerit multū grossus subtiliādus est. ¶ Quart⁹. mūdificatio humoris ipm̄ sangui nē subtiliātis vel ingrossantis sequat flōmiā post eius digestionē cōpetentē. ¶ Quit⁹ aptio poroꝝ cum fricatōe ⁊ fil'ibus post euacuatōēꝫ cum flebothomia vel aliter factā in retētione synoche est multuꝫ iuuās et necessaria existit ¶ Sextus. si a pncipio ꝓpter medici absentiā vel ꝓpter aliā causam flōmia neglecta fuerit. postea quocūq; tempe medicus ad infirmuꝫ venerit exercēda erit: psusupposita v̄tutis cō stantia. vt error in pncipio factus in processu corrigat. Auicēna cap. ꝑprio. ¶ Septimus. si patiens synocham flebothomiā non sustinet: cum alteratiuis ⁊ apitiuis ⁊ euacuatiuis ē in sistendū. Et si possibile est cum vētosis et san guisugis vt supfluitas humoris sanguinei di minuatur ⁊ eius qualitas alteret. ¶ Octauus cau est Auicēne in ca. ꝑprio. Flebothomia et sumere in potu aquā fridā quandoq; excusat ab infrigidatōne alia. ¶ Non⁹ habētes syno chā regimine indigēt subtiliatiuo ⁊ coēstiōis diminutione. ¶ Decimus. Augmastica q̄uis plus indiget minutione. secundo homotena. tertio paugmastica q̄uis in illa specie flebo thomia erit pꝛuanda. ¶ Undecimus est Auic. si autem morbi initiū sit ꝓpter nimiū cibum

quē comederat infirmus: ⁊ adhuc in vētre sit coadunatus: opꝫ ꝙ vſqꝫ ad diē ſcđam vel ad tertiā flōia ſuſpendat. ¶ Curatio particlaris ſynoche. Iſta egritudo nō ſuffert pigritiā nec ignorantiā medici. ꝓpterea q̄ȝ pōt mutari in deteriorē vt dr in nono iudicio. ideo: canonib⁹ obſuatis a pncipio ⁊ iuẋ tenorē pmi canonis flōmia ſit de vena mediana q̄ ab inferi⁹ ⁊ ſuperius euacuat ⁊ extrahat ſan. vſqꝫ ad ſincopim fere vel ſaltim paulatim ⁊ freqnter de ſanguine auferat. deīde dent refrigeratiua ſic ē rob q̄ fit de ſucco vue acerbe ⁊ rob q̄ fit de acetoſitate citri ⁊ rob de ribes ⁊ rob factum de ſucco granoꝝ acedule. ⁊ det ſirup⁹ limonū. ⁊ ſirup⁹ q̄ fit de ſucco cucurbite et de ſucco vel aq̄ aceroſe et de ſucco granatorū acrium. Et det aq̄ frida iuxta tenorē octaui cañ. in magna quātitate obſuatis ꝯditiōib⁹ dicꝭ in cura cauſonis Et ſi eger fuerit debilis: ciba ipm cū medulla pāis loti cū ſucco granatoꝝ muſoꝝ ⁊ agreſta et da ei aquā ordei ⁊ refrigera ipm cū muſcillagine pſilij. ⁊ da zuc^m rob ſm Rab. Si adeſt cōſtipatio fiat lenitiuū cliſtere galline cocte cū maluis. deinde purget cū tamarinđ ⁊ prunis ⁊ cū māna ⁊ caſſiaſt. ¶ Sequit ſirupus de ſe. portulace ſm Mebe^e extinguēs īflāmatōes et fe. ⁊ aufert ſiti ⁊ cōfortat ſto^m ⁊ epar ſupea lefacta. R. ſucci enđ cocti et deſpumati. lb. ij. ſe. portulace. ℥. ij. terat ſe. ⁊ ſup ipm fundatur ſuccus ⁊ ſtet in vaſe lapideo die ac nocte coq̄t lento igne ad ꝯſumptionē medietatꝭ et addat zuc^i. lb. j. et ß. addendo in clarificatōe aceti albi ſucci maloꝝ ḡnatoꝝ acriū añ. ℥. j. ⁊ ß. Idez pōt fieri de aqs diſtillatis: ſed nō tm̄ vꝫ ſicut ſucci: q̄ȝ in eis diſtillatis remanet v̄tus ignis q̄ȝ dicit pħs. Qđ ſemel eſt cal'm ſemp retinet aliquā v̄tutē cal'i. ¶ Silr etiā vꝫ rob qui fit đ ſucco herbe acetoſe qđ vꝫ tm̄ ſic rob de ribes. vt dicit Mebe^e. R. ſucci acetoſe. lb. x. coquant lento igne donec ꝯſumat tertia pars ſucci. et poſt dimittat ſtare donec faciat reſidentiā et iterū coquat lento igne vſqꝫ ad ſpiſſitudinē. Aliq exponūt ſoli donec fiat ſpiſſum. ſic etiaz faciūt de ſucco agreſte. Et iſta valēt ad debilitatē ſto^i facta a cā cal'a. ⁊ vꝫ ad ſolutionē vētris a cā cal'a. ⁊ cū hoc extingunt ſitim. Et fiāt ſilēs medicine donec extinguat. Valet etiam oxizacara ſimplex ⁊ iulep alexādrinū ⁊ ſirup⁹ roſace⁹ ⁊ violace⁹ ⁊ cetera ſilia.

Declaratio in ſynocha. Primo q̄rit cū multi hoīm ſint pingues craſſi ⁊ carnoſi ⁊ pleni ſan^e quare aliqui eoꝝ patiunt ſynochā. alij v̄o nō. Ad hoc rñdet Ga. meg^i ꝑticula. 9^a. quaſi col. 5. in fine colū^e. vbi dicit. Cōplōnes v̄o ⁊ corpa bonos hūores habētia de q̄bus diſſoluit fumus aereus ſi opilōnē multā habēt ducūt ad fe. ꝯtinuā ſanguineā que ſynocha nūcupat. Qñ v̄o mali ⁊ acuti humores ſunt cū calefiunt ad putredinem feſtinātēr incidūt. boni v̄o ⁊ tēpati nō cito ſed tarde putrefiūt. hec ille. Patet igit ex dictis Ga. ꝙ aliq̄ hn̄t multitudinē ſanguis et humoꝝ. Et ſi tales habeāt opil'oes tales cito cadūt in fe. maxime ſi humores tēdāt ad acuitatem. Alij v̄o q̄uis ſint craſſi ⁊ pingues vel carnoſi: nō tm̄ habēt opil'ones. humores eoꝝ bene euētant ⁊ a natura gubernant ⁊ ſic non cadūt in fe. ¶ Scđo intelligendū ſm ꝙ dicit Auic. in pma fen. 4. c. de ſynocha. ꝙ ſynocha eſt de ſumma febriū q̄ eſt inter fe. putridas et inter fe. effi. differt eīn a fe. effimera: q̄ȝ pmū quod in ea calefit eſt humor. ⁊ pmū qđ in eff. calefit eſt ſpūs. Differt etiā a fe. putrida: quia in ſynocha non eſt putredo ſicut in putridis. eſt tamē fe. acuta. ⁊ talis ſynocha non eſt eff. nec ethica nec putrida. Ex quo ſequit correlarie ꝙ iſta ꝑpō v'ls eſt falſa. oīs feb. aut ē effimera aut putrida aut ethica. ſed iſta eſt vera. oīs fe. vel ē effimera aut hūoralis aut ethica. ¶ Tertio dubitat ſi ſanguis manēdo ſan. poſſit putrefieri ⁊ facere fe. Dicit ꝙ ſic: q̄ȝ ſang. in ſe habet duas qualitates ſcꝫ caliditatem ⁊ humiditatē que ſunt principia putrefactōis. ¶ Quarto ſciendū ꝙ iſtius fe. autores primo Ga. in. 9. meg^i ⁊ Aui. in. 4. cañ. in ca. proprio. ponunt tres ſpēs ſpālīſſimas. Prima vocatur augmaſtica ab augmēto: quia cōtinue ꝓcedit augmētādo vſqꝫ ad criſim: et iſta int ceteras eſt deterior: quia plus de fumis et vaporibus malis continue generant: ꝙ̄ natura poſſit reſoluere. Secūda ſpēs vocatur paugmaſtica: quia a principio perfecte augmētata. id eſt ꝙ pncipiū augmēti eſt nequior horarū eius. Et iſta ꝓcedit cōtinue diminuēdo vſqꝫ ad criſim Et in iſta natura magis reſoluit ⁊ cōſumit de fumis ⁊ vaporibus ꝙ̄ de materia egritudinis diſſoluit. ⁊ iſta ſpecies eſt levioꝛ ⁊ certioris curationis ⁊ terminatōis. Tertia ſpēs vocat homotena quaſi equalr hoīez tenēs. Et iſta a pncipio ad alia tempa nō recipit augmētum nec declinationē: ſed equalis in afflictione et accidētibus iudicat. Et iſta ſpēs ē mediocris in malicia inter alias duas ſpēs: et ſic remanet vſqꝫ ad criſiꝫ. Et in iſta generat tantū de fumis ⁊ vaporibus quantū reſoluitur et morbus ⁊ natura quaſi contendunt de pari donec

alter succūbat. ¶ Sed nūc restat dubitare si q̄ libet istaꝝ spērū fe. hēat q̄ttuoꝛ tpa sic cetere egritudies curabiles. s. pn^m augmētū statuꝫ ⁊ declinationē. Pro q̄ notandū ꝙ in pn° cuiusli bet fe. ca. nālis ⁊ innālis obuiāt sibijnuicem ⁊ vterq̄ caloꝛ maxie nālis i pn° ē sopit⁹ ⁊ nō fit magna actio tūc int̄ eos. ⁊ iō in pn° nō appēt mala nec foꝛtia accn̄a. In augmēto ꝟo q2 nā mediāte caloꝛe nāli ⁊ spū sentiens nocu^m agit foꝛtiꝰ ꝯ caloꝛē inālē ⁊ cām ei⁹. ⁊ icipit mām di gerere. ⁊ tūc accn̄a foꝛtificant̄ pp agguationē ꝟtutꝫ regitiꝰ q̄ tūc posita ē in tribulatiōe ⁊ an gustia pp pugnā. Propꝰ qd̄ aduertēdū ꝙ pro cessus in fe. ē duplex. vł eni ꝯsiderat̄ a pte ma terie vł a pte tēpoꝝ moꝛ¹. Si a pte ma^e sic ē p cessus in istis fe. san^ce spēb⁹. q2 san. est multuꝫ obediēs nāe. vn̄ si san. est mlic⁹ ⁊ grossus ⁊ nō foꝛtiꝰ agit in illū fit p^a spēs: si est pauc⁹ ⁊ subti lis ⁊ natura agit in illuꝫ fit scd̄a spēs Si me diocris. sił agit nā ⁊ fit 3^a spēs. Si āt iste pces sus cōsideret̄ a pte tpis moꝛ¹ ⁊ ex pte digōnis ma^e: sic dicim⁹ cū Ga°. ꝙ oīs moꝛb⁹ curabił hꝫ q̄ttuoꝛ tpa manifeste vł occulte q̄ ad accn̄a: vł q̄ ad digōnē vel idigōnē ma^e. ⁊ posito ꝙ i istis spēb⁹ q̄tū ad sensuꝫ vł ad itensionē accidētiuꝫ nō appeant tpa disticta ꝟidice loq̄ndo in eis cōsiderāt̄ ⁊ repiunt̄ ista q̄ttuoꝛ tpa q̄ ad digō nē ma^e ⁊ ei⁹ expulsionēꝫ si moꝛbus ē curabilis. ¶ Quīto q̄rit̄ q̄re sił is distictio istaꝝ spērū. s. augmastiq̄ ⁊ paugmastiq̄ ⁊ hōtene nō fiunt in fe. colicis sic in sanguineis. Dico ꝙ cā ē q2 ma ioꝛ aptitudo sanguīs est ad putrefactionē vel ad melioꝛationē ꝙ in alijs hu. P° ad putrefa tionē. q2 in fe. duo hꝫ pn^a. putrefactiōis. 2°. ad melioꝛationē: q2 amic⁹ nature ē ⁊ moꝛ¹ q̄ ab eo fiūt nō sunt ita piculosi. ¶ 6°. q̄rit̄ q̄re nō ē ali qua spēs isti⁹ fe. san^ce. q̄ sit tota pn^m. sic ē aliq̄ q̄ est tota aug^m. alia tota stat⁹. alia tota decli na°. Ad h̄ dr̄ ꝙ si aliq̄ spēs eēt tota pn^m nūq̄ illa curaret̄. q2 pn^m ē illō tps in q̄ nulla signa digōis appent. ⁊ si nūq̄ sig̃ digōis apperēt nū q̄ fe. curaret̄ q2 digō pcedit expulsionem m^e. ¶ 7° dubitat̄ si flōia dꝫ exerceri in pcessu isti⁹ egritudis. s. in 5^a. vł. 6^a. die: posito ꝙ a pn° nō fuit fcā. Ār ꝙ nō p ypo. q̄ dic ꝙ a pn° si q̄d vr̄ mouēdū: moue. in statu āt silētiū adhibere me li⁹ ē. 2° aph̄. Jō dic Aui. fen. p^a. 4^a. trac. 2. c. 7. Intētiones ad curatiōes vłes cū inq̄t. ⁊ cum postponit̄ flōia in pn° egritudis nō ápli⁹ est ei itentio. Rn̄° ꝙ in fe. sanguineis p⁹ pn^m ⁊ in oī tpe si necesse ē ⁊ appent sig̃ dn̄ij sanguīs ē fie da flōia: psuppōi^a ꝟtutꝫ ꝯstantia. q2 san. nō hꝫ ēuationē artificialē ita bonā sic ē flōia. iō si a pn° nō fuerit fcā postea ē facīēda. tūc ad ypo. ⁊ Aui. dico: ꝙ veꝝ dicit in bono regīe vbi non cadit erroꝛ. q2 a pn° nō fuit fcā. ⁊ iste erroꝛ pōt coꝛrigi p⁹ flōiaꝫ in pcessu egritudis factā. ¶ 8° nota h̄ gr̄a exēpli ⁊ ad ꝯfirmationē 7°. caū. cu ram q̄ fcā fuit cuidā comiti q̄ vocabat̄ dn̄s Pe trus comes ꝺ boꝛselis i reg° poꝛtugalie. Erat eni hō piguis plen⁹. q̄ deuenit in synochaꝫ: vt retulit mihi hō fidedign⁹. Medici ꝟo volētes ipsuꝫ flōmare nullā venā iuenire potuerunt: q2 abscōse erāt p̄ nimia carne ⁊ piguedīe. erat. n. somnolēt⁹. ⁊ q̄n̄ ppō noīe vocabat̄: rn̄debat. ⁊ stati reuertebat̄ ad somnū. Et medic⁹ assistēs hūit copiā sanguisugaꝝ ⁊ apposuit coꝛpi ei⁹ ⁊ in tibijs ⁊ frōti ⁊ int̄ spatulas ⁊ p latera. ⁊ post ꝙ fuerūt replete: expgefact⁹ ē. ⁊ p⁹ cibauit illū cū iure pulle ⁊ auena° ⁊ sanat⁹ fuit. Laus deo ¶ In declinatiōe āt isti⁹ fe. si adhuc remāet fe. q̄ ita cito nō pōt extirpari ℞ tale elc^m. ℞. spo° sanō. al. ⁊ ru. 4. se. fri. ma. ⁊ mi. an̄. 3. ij. succi li q̄ri°. 3. ij. ⁊ ß. gūi arab. ⁊ dꝛagagā^t. amigō. an̄. 3. j. campboꝛe. 3. j. ꝯserue nenufaris. ꝫ. j. Suc¹ ꝙ suft. ℞ elc^m in bolos vel ad modū restaurand̄. ¶ 9°. dicit Ga°. ꝙ statim a pn° flōia cōpetit: ni si ipediat ꝟtutꝫ debilitas aut nouella replō. ß dicit ꝙ vt plurimū in istis duab⁹ egritudinb⁹ virtus in pn° repitur foꝛt̄. ista autem replō no uella expectanda est vsq̄ ad 2^m diem.

¶ Capitulum. 10. de sinocho.

Sinochus Est fe. acuta ꝯti nua ex putrefa ctione sanguīs gn̄ata. ita ꝙ ē itelli gendū ꝙ G⁹. 2°. de crisi. c. 14. ꝟsus finē. c. dicit sic. Uerūtn̄ cū san. icipit putrefieri nō remanet ver⁹ san. ß decliat ad co. Et nō po nit ibi fieri fe. ex san. putrefacto. Et h̄ ē qd̄ dic Aui. in p^a. 4^a. c. ppō. ibi. febrē fieri opinat⁹ ē. G⁹. huic opinioni ꝯrius est Aui. ⁊ ceteri docto res ponētes synochā fieri a putrefactiōe san. gn̄atū. q̄uis Ga⁹ hoc nō neget expꝛesse.

Cause Synochi. Hꝫ synoch⁹ easdeꝫ cās primitias ⁊ āntes sic synocha. ve rūtamē in cā ꝯiuncte synoche ē multit^e fumo rū retētoꝝ sine sanguīs putrefactiōe. ß cā cō iuncta synochi est putrefactio sanguinis:

Signa Etiā talia sunt in synocho sic in synocha: nisi q2 in synocho fe. ē mag̃ intēsa ⁊ cał ei⁹ moꝛdicatiu⁹ ⁊ pulsus ioꝛ dinat⁹ ⁊ vꝛina ru. grossa spissa ⁊ inatural. ⁊ in synocha nō sic fit. Et pulsus in synocho ē ma ximus foꝛt̄ ⁊ equał in duritie ⁊ mollicie stabi lis ß m ꝙ in sanitate magnitudo ⁊ spissitudo est ß m magnitudinē ⁊ puitatē fe. 9°. meg^t col.

pimo. Et seqtur ibidē. Porro he figtiones sunt vl'es in hijs duab⁹ fe. s. synocho ⁊ synocha. licz tñ vna figtionū putredis in vrina ⁊ pulsu ⁊ calore liquore ⁊ ypostasi a sana vrina muteť. In pulsu aūt: qꝛ ab ordinatiōe ⁊ stabilitate egreditur. In calore qꝛ pungitiuus ⁊ mordicatiu⁹ tactus est meg'. particl'a 9ª. col'. 2°. in fine col'. Et nunq̄ in hac fe. sentitur interpolatio sicut in alijs fe. continuis.

Curatio synochi sumiť ad expientiā ⁊ a G°. meg'. pticl'a. 11ª. col'. 4. in h̄ v̄ba. Si virt⁹ fuerit fort in fe. ↄtinua ppť hu. ⁊ san. in putredie exn̄tē stati flōia nisi satietas sto' phibeat est fiēda. Oz eni flōiaz donec cib⁹ digerať suspēdi. ſ3 vtplimū v̄tutē forte iuenim⁹ in pn. hui⁹ fe. vbi sup. Et seqniť ibidē q̄ si eger nōdū fuerit. xiiij. annoꝝ neq̄q̄ ē flomandus. ¶ Postea purgeť sic dictū ē supi⁹ in. c. de syno^a. cū reb⁹ mūdificātib⁹. ⁊ altereť ei⁹ mala ↄ°. put in synocha dictuz fuit verūtñ debem⁹ addere aliq̄ apitiua pp opil'onē. ¶ Si aūt cuz ista fe. h̄ret epat̄ debilitatez: dētur isti trocisci q̄s ponit Auicē. ℞. spo'. ℥. iij. se. portulace. ℥. vj. gū' dragagan'. amidi. añ. ℥. iij. succi liqri^e. ℥. 7. refrigerāt eni ⁊ ↄfortāt sto^m ⁊ epar. Uel fi sic. ℞. rob ru. ℥. ij. berberis. ℥. ij. ⁊ ß. se. cucu. ⁊ melonis ⁊ citrulli ⁊ portu^c. ⁊ spodij añ. ℥. j. gū' dragagā'. ⁊ arab. amigd̄ añ. ℥. ß. reub' croci cāfore añ. ℈. j. fi trocisci cū aqua end̄ ⁊ denť cū aq̄ ordei. Ex istis pōt fieri restauratiuū cū zu° ⁊ conserua rob̄n ē mag̃ ḡtiosum ad sumēdū vel deť triasand̄ diadragagā^m frigi. ⁊ ista valēt ī vtraq̄ fe. san^ei. qꝛ vtraq̄ filis est in cura ⁊c. quasi.
¶ Dieta istorum sit q̄ comedāt ordeatū ⁊ auenatum ⁊ ius parue pulle bullite cum lactucis ⁊ agresta ⁊ frustis viridis cucur. ⁊ micā panis ter lotā ⁊ coctā cū lacte amigd̄ ⁊ quattuor se. friox ma. vl' cū lacte amig. pōt sumere ſm aliq̄s lētes p̄us bullitas ⁊ iteꝝ in alia aq̄ coctas cū pet° ⁊ p̄uo oleo addito ace°. vel succo malorū ḡnatoꝝ ⁊ ius cicerū ru. vl' betucoꝝ ⁊ poma ⁊ pira cocta cū zu°. ⁊ sumat malaḡnata. ⁊ pōt vti cucur. bullita cū lacte amigd̄. Et comedat al'n melonē ⁊ citrullū. Et vtať end̄. nouella lactucis portulaq̄. Si vēter ē ↄstipat⁹ comedat puretrā de maluis ⁊ spinargijs ⁊ mercurialis patis cū lacte amigd̄. vl' soluať cū decoc°^e pruno ⁊ cassiaſ ⁊ tamarind̄ ⁊ mānegnate. vl' cū clisteri lenitiuo. Aquā aūt friaz in syno° nō damus nisi postq̄ signa digōnis appuerit. meg' pticula. ↄ^a. quasi col'. 7. Et si dolor capit̄ supuenerit oleū rob. cū aceto mixtū capiti supponať. Et vz oleū viol'. ⁊ neuufaris aurib⁹ imittatur ⁊ sil'r narib⁹ olfaciāt. Et sil'r odorent rob ⁊ sand̄. ⁊ folia saliq̄ ⁊ cāpho. ¶ Si vigilijs vexatur: fi dormitoriū de succ̄ herbaꝝ friaꝝ ⁊ hu. spuma v̄micularis solatrū vmbelicuz veneris lactuca portulaca papa. ⁊ se. ei⁹ lētigo aq̄ vnguētū populeon. Ista capiti applicenť in dolore capit̄ ⁊ in vigilijs. nisi eēt catarrus: vel nisi eēt somniculosus pat⁹ ad subeth vl' litargiam. Cōis ⁊ mag̃ vsitat⁹ pot⁹ istoꝝ acute febricitantiū est aq̄ ordei. ſ3 in mag̃ estuatiōe ⁊ angustia fit̄ dam⁹ muscillaginē psillij ⁊ succū ḡnatoꝝ vl' aliquē de sirupis ⁊ rob supdict̄ cū aq̄ frissima cōfidētes q̄ aliq̄ ex istis remoueant maliciaz aq̄ frie cui cōmisceť. Si aūt patianť cardiacā succurranť cū aromatiq̄ fris: sic dictā ē in cardiaca ⁊ sto°. ⁊ regioni epat̄ supponať h̄ empl'z ℞. oīm sand̄. ℥. iij. rob ru. farie ordei añ. ℥. j. camphore. ℥. ij. fi. empl'm cū aq̄ rob. Si aūt veniat somnolētia: extremitates fortissime fricenť ⁊ acetū fortissimū cū digit̄ ⁊ plumis narib⁹ imittať. ⁊ vapor aceti fusi sup tegulā ardētē sentiatur ⁊ exciteť clamorib⁹ vl' al'r timēdo de litargia vl' appl'ia. qꝛ isti vapes ī magna copia ad caput ascendētes ibi cānt subeth litargiaz vel appl'iam. Et h̄ t3 verū in oī feb. ⁊ dolore capit̄ Si aūt h̄nt sitim itollerabilē: bibāt aquā friaz cū p̄uo aceto. Et fi. sacculi de se. citonioꝝ. ⁊ de semie psillij. vel fi sic ſm Gordo^m. ℞. succi vue acerbe succi acetose succi lactuce succi maloꝝ granatoꝝ aceti al. añ. ℥. j. coquanť lento igne. addať zuc^ri. candi zuc' albissimi. añ. qd̄ suff. fi pill'e ⁊ teneantur sub lingua.

Declaratio In sinocho. p° itelligendū est: q̄ si aliq̄s patiať synochā ⁊ a p̄n° nō succurrať cū extriōe sang. p flōiaz aut nō ipsuz nō expellit p fluxum sanguinariū vl' al'r. vel si al'r cū refrigeratis cito non succurrať: vel talis synocha iflatiua cito in sinochū de putredine san. ↄuertiť. qꝛ san. pp retentionē fumoꝝ ⁊ vapoꝝ ⁊ ↄculcationē eoꝝ ⁊ defectū expiratiōis putrefit: ⁊ sic de syno^a fit synoch⁹ q̄ ē fe. ḡuior ⁊ maioris piculi. ⁊ sic itellexit G⁹. i. 2°. de crisi. c. 14. ⁊ ibi loq̄ť de syno^a ⁊ synocho. Synoch⁹ ēt p̄t ḡnari ibi absq̄ synocha p̄cedēte. qꝛ san. in se pōt putrefieri: cū i se h̄eat vtraq̄ p̄n^a putrefactiōis ⁊ corruptiōis. ¶ Sc̄do notādū q̄ Ga⁹. 2°. de crisi. c. 6. q̄si in medio ca'. dic̄ sic. Et tibi q̄dē suffic̄ vt cognoscas eē h̄mōi fe. q̄ ḡnata ē ex eo co. pura: ⁊ qꝛ ipsa est iflāmatiā adurēs. ⁊ qꝛ ipsa est acuta valde. Et ppea q̄dā medicoꝝ noīauerūt hāc fe. noīe ppo qd̄ ē synoch⁹. h̄ ille. Ultra v̄o h̄ Ga. in. 2°. de crisi in. c. 14. negat fe. fieri ex sang. dicens

sic. ꝙ si ad aliqđ mēᵐ currat san. sol⁹ remanēs ſm naturā suā ⁊ figurā apa fit ⁊ nomē illius apat; epud grecos vocaᷓ flegmō. cui⁹ deriua° eit ab inflāmatōe. ⁊ fe. q̄ gñaᷓ ex eo ē fe. leuis et salubris. ⁊ fe. cui mag̃ assilaᷓ est fe. diei eue niēs ex apate carnis moll' q̄ est in emūctorijs et loc̃ alijs. hoc em̄ apa nō fit nisi ex san. solo sano. verūtñ cum incipit putrefieri nō manet verus san. ſ declinat ad cholerā vbi. s. Et seq̄ tur imediate. Cōstat ğ ꝙ gña fe. san. oīa sunt tria. ꝓptea q² fe. q̄ ꝓuenit ex san. ꝓportionaᷓ ad co. cū san^e q̄n putreſc̃ declinaᷓ ad co. ibidē. Et ſm hos ſmōes negat ibi ga. fe. fie^l ex san. ipo remanēte san^e. q̄uis in. 9. pti^a meg^l et. 9. đ inge° dicat oppo^m. vt fuit dictū in p̄u° isti⁹ ca^l Synoch⁹ est cū putredo san. est in toto corpe q² in oib⁹ ꝑtib⁹ corpis: meg^l ꝑti^a. 9. col'. 1. ī fine col'. Et sequiᷓ. Dico ğ fe. huius putredis synochū eē ꝯtinuā q̄diu putredo ꝑmanet. Putredo em̄ sp̄ ē ī hūidis reb⁹ max^e calis cū dissol'oe vel euētatiōe caruerint: sic videm⁹ in sorditie in stercorib⁹ cū vna ps aliā ꝯculcauerit. ibidē. Uide ğ quō ga. iniuste accusaᷓ ⁊c. Nō ğ faciamus dubitationē de eo qđ Ga. expresse ponit q² fe. putridā ponit ex sang. putrido gñari ſm ipm. ¶ Tertio in ordine declarationuʒ q̄riᷓ si ex san. putrido ex̄ vēas pōt fe. gñari. vtrū illa sit ꝯtinua vel interpolata. Et videᷓ ꝙ interpolata: q² mā putrefacta ex̄ venas facit interpolatā et ꝯña pʒ in flegmone ex aucte ga. vt dictuʒ ē in declaratōne. 2. añ istā. ¶ Pro isto dubio est sciēdū ſm ypo. 4. amph. aph. 64. in q̄buscūq3 fe. q̄tidie rigores fiūt q̄tidie fe. soluūᷓ. Et feb. interpolata q̄ venit cū rigore q̄tidie in ꝑox° illa feb. soluiᷓ ⁊ ānullaᷓ. Et ſm ga. in ꝯ° posito ꝙ illa fe. soluaᷓ post ꝑox^m: q̄dā male q̄litates retinenᷓ vel remanēt intra corp⁹ q̄ sūt cā reuersionis iparū fe. ⁊ meo iudicio ille q̄litates sūt p̄cipue in loco minere: in q̄ est talis calitas. ⁊ dispō mā ibi veniēs iterū ꝯculcaᷓ ⁊ putrefit. et iterū nā facit ꝑox^m: insultū faciēdo ꝯ mām morbi. Et h̄ est cā formal' ꝑox^l. Cā aūt mālis est ipe hu. putrefact⁹ ⁊ mā añs in corpe supabūdās. Cā ꝟo efficiēs ꝑox^l ē nā q̄ conaᷓ nimicū nociuū cū sua vi expulsiua ex̄ corpus eijcere. Cā aūt final' ꝑox^l ē sanitas quā nō sp̄ intēdit: ⁊ h̄ est silitudo de furno a q̄ fuit ext⁹ pāis nouiᷓ in q̄ post extionē panis remāet cal'itaᷓ ⁊ hitudo vt iterū cito fiat cal's. sil'r est silitudo vaᷓ in q̄ p lōgū tp̄s acetū fuit ꝯſuatū q̄ ꝑfectē eūato si vinū in eo repōaᷓ cito fiet acetuʒ ⁊c. ¶ Scđo nota ꝙ. fe. efficiᷓ ꝯtinua trib⁹ de causis. Prima est fum⁹ matie intra vasa: q̄a tunc de directo fumi a minera eleuati nō p̄nt vēas exire: imo p rectū reptū canalē ad epar et cor effumāt ⁊ eleuanᷓ. Scđa cā ꝯtinuitatis est fe. ꝓportio hūoꝝ ad putrefactionē vt pʒ de san^e q̄ ex vtraq3 q̄litate ꝯueniēs est ⁊ ꝓportionat⁹ putrefactōi. 9. de inge°. Ter^a cā ꝯtinuitat̃ fe. ē mltitudo ma^e. Cāe aūt interpolatōnis sūt ꝯria istis. Cū ğ san. int oēs hu. sit maioris q̄titat̃ cū etiā sit mag̃ apt⁹ putrefactōi: seq̄ᷓ ꝙ ad locū minere ꝯtinue fluit r̄ōe q̄titat̃ ⁊ ꝯtinue putreſc̃ r̄ōe q̄litat̃ ⁊ sic ꝯtinuā facit fe. ⁊ h̄ de isto du^c laus deo viuo ⁊ vero: q² sit⁹ ma^e putrefctē ex̄ venas nō est cā sufficiēs vt fe. ſ interpolata ſ bñ cū paucitate ma^e: q² si mā eēt mlta ⁊ putrefactōi pata bñ faceret ꝯtinuā: vt pʒ in flegmone ⁊ in bubonib⁹ fe. pestilētialiū. ¶ 4° q̄riᷓ q̄re ex apate co^{co} ſ fe. ꝯtinua ⁊ nō interpolata: cū mā sit ex̄ vēas. Ad h̄ dicēdū ꝙ sit⁹ ma^e ītra vasa nō ē cā cēntial' putrefactōis interpolate q̄uis bñ iuuet: ſ mltitudo ma^e ⁊ aptitudo cursus eius ⁊ putrefactōis ē cā putrefactōis ꝯtinue. Qđ ğ mā co^{ca} ē abilis ad fluxū ⁊ penetrationē ad locū minere. iō ꝯtinuā facit putrefactionē. ⁊ p ꝯñs fe. san. ⁊ q² in maiori q̄tita^e ē ceteris hu. sil'r. ¶ 5° nō ꝙ in sanguīeis fe. nō est expectā^a digō ma^e: q² san. max^e ē digest⁹ ⁊ q̄acit⁹ cog̃sciᷓ q̄ alie spēs fe. ¶ 6° sciendū ꝙ corpora cal'a ⁊ hūida patiora sūt ad incurrendū synochū ⁊ synochā. Text⁹ Gal'. Cuicūq3 dñaᷓ ista ꝯ° sc3 cal'a ⁊ hu. putredo cito festinat ī eo. cū etiā in sanitate putrefactōni vicini⁹ sit: qđ ꝑcipiᷓ ex sudoris putore ⁊ vrine putrefactiōe et egōne atq3 anhelitu: q² nā hoꝝ est q̄si hirci in horribilitate odoris. ꝓpt hoc h̄ corpa sepe cadunt in feb. ⁊ alios q̄plurimos morbos. s. de ingenio. caplo. 12.

¶ Caplm. 11. de febre quotidiana.

Febris q̄tidiana ē fe. interpolata affligēs omi die ex mā flātica ex̄ venas putrefacta ꝓueniēs. Nūc aūt sciēdum ꝙ fe. q̄tidiana sicut mlte alie egritudines hʒ causas p̄mitiuas aūtes ⁊ cōiunctas.

Cause fe. q̄tidiane p̄mitiue p̄nt eē friditas ⁊ hūiditas aeris exterioris. ⁊ longus vsus rerū frigidarū ⁊ humidarū vt est vsus fructuū recentiū ⁊ pisciū. Simil'r quies et logū ociū ⁊ dimissio exercitij cōsueti. Etiaʒ frequēs balneū ⁊ dulcis aqua ⁊ frequētia crapule ⁊c. ¶ Cause añcedentes sūt nimia repletio humorum in corpore precipue flegmatis ſm suas spēs: vt est flegma vitreū vel salsum ⁊c. ¶ Causa cōiuncta est flegma putrefactum

extra venas effumās vsq̄ ad cor: et inflāma° illi⁹ fumi in corde ē cā cā putrefactōis ⁊ ꝯculcatio ⁊ nō euēta° illius flātis ꝫm suas spēs.

Signa isti⁹ fe. colligunt a ga. 2. de crisi c. 5. sic. Fe. faciēs parox^m oi die nō incipit cū horripilōne a pmo die ⁊ cū pcedūt cum ea dies. tūc qd̄ accidit eis in pmis horis paroxismoꝝ est frig⁹ in eo: qd̄ appet de corpe et extremitatib⁹ ei⁹ nō ē rigor ver⁹. ⁊ repit̄ i pulsu diuersitas ⁊ corrūpit̄ ordo eius i pn° paroxismoꝝ fe. ⁊ remanet de illa diuersitate aliq̄d in hora augmēti parox¹ ⁊ nō repit̄ in eo velocitas ⁊ magnitudo ⁊ fortitudo sic̄ in t̄tiana nec sentit tātā inflāmatōez nec āhelit⁹ ē magn⁹ ⁊ frequēs: nec tāt⁹ appetit⁹ aq̄ frie. sic̄ ē minor q̄ i cet̄is fe. Et sequit̄. Et vrina a pma die eius ē ꝫm q̄ ē in pn° q̄rtane: nec eger forsitā sudat i ea in pmis dieb⁹: ꝟ in eo qd̄ est p⁹ cū plōgat̄ i ea dies. ⁊ tunc iā fit in ea sudor. h̄ est snia ga. vbi. s̄. Et seq̄t̄ in snia q̄ alia pticula^a ꝯueniāt vt q: est ꝯplōis frie ⁊ stetit diu in ocio et q̄ete ⁊ m̄ltitudie cibi. Et ppt̄ h̄ accidit sepe pueris et cōiter accidit cū ea lesio sto¹ vel epat̄ ⁊ precessit freq̄ns nauseatiua satietas ⁊ tarditas i digōe ⁊ eructuatōes acetose isla° ypocūdrioꝝ et color ifirmi tēdit ad albedinē ⁊ tp̄s ē hyēs ⁊ regio ⁊ ꝯplō hūida ⁊c. h̄ est snia ga. 2. de crisi c. 5. ¶ Si ḡ q̄tidiana fit a flāte dulci: in pmis paroxismis nō venit frig⁹ nec horripilō nec rigor donec ptrāsiuerint plēs parox¹. Si ꝟ a flāte vitreo vel acetoso frig⁹ ē magnū valde. et iste rigor nec frig⁹ veniūt ita cito sic̄ in t̄tiana ꝟ paulatine ⁊ p° in extremitatib⁹ ⁊ postea fiunt sicut nix. Et sequit̄ vomit⁹ flāticus in pn° paucitas sudoris: ꝟ crisi appropinquāte dissoluit̄ mā ⁊ in oib⁹ spēb⁹ dolor sto¹ vel splēis ⁊ discolora° faciei ⁊ puatio sit̄ ⁊ cacochimia: ⁊ casus appetit⁹ sunt signa cōia. ¶ Si fiat a flāte salso: adest sitis ⁊ frig⁹ min⁹ rigor sil̄r ⁊ maior caliditas ⁊ siccitas ⁊ sapor in ore salsus. Nō plāgamus ḡ papirum recolligēdo signa q̄tidie. Incipit ḡ q̄tidiana de flāte dulci cū paruo frigore in extremis ⁊ pulsus est paruus ⁊ occult⁹ ⁊ vaporosus: ⁊ t̄minat̄ cū modico sudore vl̄ nullo in pn°. ꝟ ppinquāte crisi fit sudor nimi⁹ ⁊ de facili vrina ē remissa in pnci° ⁊ spissa: ⁊ aliq̄n subtilis ppt̄ opilōnē: ꝟ appropinquāte digōe mat̄ie fit rufa vel subrufa intm̄ q̄ aliq̄n iudicat̄ cal̄itas epat̄ ⁊ nō est: adest tumor faciei ⁊ color plūbe⁹ vel pallid⁹ vel liuid⁹. os h̄z hūidū et nō sitit. In flāte v̄o vitreo maximū frigus sentit̄: ⁊ in acetoso sil̄r. nimi⁹ tn̄ q̄ in vitreo. i dulci aūt min⁹ oibus: q: quāto flā est frigidi⁹ tanto causat maius frigus.

Judicia in feb. q̄tidiana. Prio iudicat ga. p° de fe. ad glau. c. 9. Anfimerina. i. q̄tidiana longa est ⁊ no sine piculo. ¶ 2°. ꝯualescētes effrenati vel nō bn̄ gubnati ab āfimerina sepissime molestāt̄. nā debilitas digestiue ⁊ nō debita vel īmoderata cibi ⁊ potus assump° est flātis cā supflui augmētandi. ¶ 3° adolescētē q̄ppe colericū ⁊ siccū in ꝯplōe nūq̄ vidi captū hmōi fe. p° de fe. ad glau. c. 7. ¶ 4° vniuersum corp⁹ in hmōi fe. s. q̄tidianis inuenies plenū indigestis hu. ibidē. ¶ 5° iudicabis tp̄s duratōis parox¹ ⁊ int̄polōnis ē ꝫm q̄ mā est maḡ vel min⁹ cōpacta ⁊ viscosa: q̄ cognscit̄ p tarda signa digōnis in vrina. Et cōiter d̄r q̄ durat parox⁹ p. 18. horas. ⁊ int̄polat. 6. ꝫm viaticū. ¶ 6° iudicab̄ cognita spē fe. pn^m certitudis istius fe. est vsq̄ ad. 18. dies. ⁊ terminus fit eradicatiōis vsq̄ ad. 64. dies. ¶ 7° iud̄r in li. vocabuloꝝ. si venerit vomit⁹ in pn° accessionis ⁊ sudor mult⁹ in fine eius: cito egritudo terminabit̄: q: obediētiā mat̄ie ⁊ v̄tut̄ fortitudo iudicant̄. ¶ 8° abbreuia° ⁊ alleuia° paroxismorū ⁊ suoꝝ tēpoꝝ iudicāt illā eē cite t̄minationis ⁊ sanatiōis. ¶ 9° si sepe ꝟ sternutatiōes p⁹ statū egritudis sūt bona signa: q: iudicāt fortitudinē expulsiue. ¶ 10° iudicam⁹ mām incipi digeri p mitigationē accn̄tiū ⁊ p mutationez coloris vrine ⁊ ypostasim̄ lei⁹ ⁊ p gurgulatōez intestinoꝝ ⁊ inflationē et p abominationem. ¶ 11° si isti in declinatōe patiant̄ aliquā inflationem pedū ⁊ tibiarū nō mireris si alia bōa signa appent: ꝟ fac ip̄z abstinere a nimietate cibi ⁊ pot⁹. ⁊ fac ipm sudare ⁊ ꝯforta digtiam ¶ 12° breuitas paroxismoꝝ ⁊ multus sudor breuitatē egritudis denūciāt: quia paucitas materie ⁊ obediētia eius denotat̄.

Curatio vl̄is fe. q̄d. Et pmo can̄. vl̄es pmittant̄. Prim⁹ est ga. d̄ fe. ad glau. c. 12. Uniuersū tibi diete regi^n cali^m incisiuū sit. ¶ 2⁹ si amfimerinā patiētes cū difficultate euomāt: subtiliatōe indigēt hūoꝝ q̄ sto° sunt inuiscati vel adherētes. ¶ 3⁹ cōpetet in pn° paroxismoꝝ isti⁹ fe. vomit⁹ puocat̄ vt materie anq̄ ⁊ ꝯiūcte q̄titas aliq̄ extirpet̄. ¶ 4⁹. incisio ⁊ subtilia° mā^e ⁊ ꝯn̄s euacuatio in hac egri^e vsq̄ ad finē ꝯtinuādā intra tn̄ vnā horā eūonis ⁊ aliā mora sufficiēs ⁊ regimē ꝯferēs sunt a medico expectāda. ¶ 5⁹. oēs spēs istius fe. cōueniūt in trib⁹. in pn° scz in mollificatōe nature moderata: ⁊ in puocatōe vomit⁹: et in admistratōe rerū subtiliātiū ⁊ incidētiū ⁊ diureticoꝝ. Aui. in. c. ppo in p^a. 4^l. ¶ 6⁹. qm̄ debi

litas digtie stoi ꝛ epatis est cā flā multiplicādi.
ideo stom ꝛ epar ꝛ splenē ꝯuenit apire ꝛ ꝯfor
tare. ¶ 7us ſm elōgationē vel appropiquatōez
status a pnº egri. ſm h eger est dijudicādus ꝛ
dietādus ꝛ magis vel minus de cibo mistrandū.
¶ 8us. nūq̄ in pncipijs porı dormire pmittant
nec in statu ne expulsio me ipediat. In decli-
natōe aūt si famescēdo dormiāt iuuat eos vir
tute h tollerāte: qꝛ tūc digō ꝛ ꝯsumptio gssoꝝ
chiloꝝ celebrat. ¶ 9us. nullus ꝯsumat cibare paꝝ
q̄tidianā durāte porº h post vel añ p magnaz
pausaz nisi vtus multū fuerit defectiua. Ga.
in passioºli. 6. ¶ Cura pticlaris fe. qd. Et pmo
qñ est a flāte dulci nāli: qꝛ tale flā sang. ē ipse
cte decoctus. Et scit p saporē dulcez in ore et p
alia signa supdicta. ꝛ tūc iux tenorē. 4. cano.
digerat mā sic. ℞. rad brusci spagi gmis apij
feni cicoree petº añ. ʒ. ij. ꝯq̄ssata in aceto tpent
p sex horas. si nō adest tussis tunc addat end
scariole politrici adiātos capilli veneris mē-
te absin añ. ʒ. j. et ß. se. end ꝛ scariol se. brusci
et spagi añ. ʒ. j. rob ru. floꝝ boragi et buglosse
cortiq citri ꝛ coriādri ppati añ. ʒ. iij. zuci. ℔. ij
ꝭ sirupus ꝛ det cū aq̄ cicerū rubeoꝝ ꝛ spicei inci
dit em matias grossas ꝛ ꝯfortat stom et cor et
alterat q̄litatē febrilē. Et poterit addere sco-
lopendriā camedreos ꝛ petro. macedonicū et
silia. Pōt etiā digeri mā cū sirupo acetoso in
quo bulliat ysopus. vel sumat cū decoctōe ysoi
et cicerū ru. vel cū oxielle diureco. postea pur-
get sic. ℞. polipoi q̄rq recent ꝛ cōquassati. ʒ. j.
floꝝ boragi ꝛ buglosse ani añ. ʒ. ß. pass mūd ab
arill. ʒ. j. et ß. ꝭ decoctio ꝛ in colatura tēpent
cortiq mirab. kebul. ʒ. j. in mane fricent forti
ter ꝛ colent ꝛ offerat colatura. Ista em deco-
ctio eūat flā qd est āns ꝛ ꝯiūcta cā fe. quoti. et
post stom corroboratū ꝛ ꝯfortatū dimittunt:
vl in dicta decoctōe dissoluat pul. diaturbith
ʒ. iij. agarici. ʒ. j. ꝭ potus. Et ista iterēt in pnº
tn pōt fieri clistere ꝛ mea laxatiua vl lenitiua
cū cassiaꝭ. q scd̄ario purgat flā ꝛ cū pul. dia-
turbith. Nos vo interdū damus eis iux tenorē
6. cañ. sirm de absinº vl decoctionē absini ꝛ mē
te cū vgul gmis ꝛ radice feni ꝛ apij ꝛ ani. vl si
est multū delicatus ꝭ iubep ex aq̄s distillatis mē
te ꝛ absini ꝛ floꝝ sambuci ꝛ radiq feni ꝛ petro.
et apij cū zucº. deinde ꝭ bolus deauratus ex dia
cartaº. ʒ. ß. et. ʒ. j. et ꝭ. pul. diaturbith excepto
iure de magis vel minus. Raro mistramus pill.
qꝛ mā ē in stoº ꝛ nō indigemus lōga attractōe.
¶ Sz iux tenorē. 3. cañ. puocet vōitus tali mō.
℞. oximell sq̄llitici aq̄ rafai añ. ʒ. j. tepidū of-
ferat. ꝛ post puocet vomitus cū pluma. alleuiat
em totū porm ꝛ matiā antē ꝛ ꝯiūctā euacuat.
Aliq em dāt rotulas rafani gallii ꝛ post duas
horas mouētur cū pluma ꝛ oleo. Si infirmus sen
tit inflationē ꝛ gurgulationē intestioꝝ ꝛ abo
minationē ꝛ nauseā stoi: signa sūt subtiliatio
nis me. ꝛ tūc mea laxatiua p inferius vel vomiti
ua est mistrāda: ꝛ tūc secure pōt dari cartati-
cū aliqd vl pil stomatice aliq̄lr acuate. ¶ Flā
salsuz si fuerit in cā istius fe. qd. digerat maa cū
oxizaa cōposita et aq̄ cala: qꝛ ſm oēs aq̄ cala
hz magnā ppetatē in flāte salso i lauādo stom
et tēpando salsedinē eius. Et qꝛ hec spēs flātis
cōponit ex flāte dulci ꝛ ex coa: iō indiget mea
digtia ꝛ eūatiua vtriusq3 hūoris digerat: igr
ista cū sirº de ysopo ꝛ oxizaa simplici. Et eūet
cū mea cōposita ex mirab. cit ꝛ keb. vel indis
et eupatorio ꝛ absinº ꝛ vuis passis ꝛ prunis ꝛ
cassiaꝭ ꝛ puluere diaturbith ꝛ agarico in pil
vel in colatura. Et si istud flā repiat esse circa
epar: qd scit ex pruritu ꝛ aliq̄li scabie. Danda
sunt diuretica ad puocādū vrinā ꝛ purget cū
polipod ꝛ epithimo ꝛ sene coctis in sero capno
et post ꝯfortet stous cū trociscis de spodio ꝛ de
sand. ꝛ de cāfora. ¶ Flā vo acetosum cogscit
p acetosuz saporē in ore ꝛ p oxiremiā freq̄ntē
et p eructuatōes acetosas: ꝛ qꝛ melia hz ptez
cū flāte in ista spē. iō in digestiuis et eūatiuis
miscent medie eis ābabus appropate silr in flā
te vitreo. Et iste due spēs flātis sunt fridiores ꝛ
magis cōpacte: iō sunt ad digōnē ꝛ eradicatōez
inobediētiores ꝛ ad curādū tardiores. ꝛ sunt
pori earū lōgiores ꝛ fridiores. iō indigēt for-
tioribus digtis ꝛ eūatiuis. Digerat g matia cū
oximelle diuretico vel sq̄llitico ꝛ sirº de fumo
terre vel oxizacara: sed in apozimate cuz quo
ista sumūt ponant aromatica vt spicei galāgi
et cipus vel p digtio det ptisana cuz modico
pipe. deinde puocet vomitus cū se. rafai ꝛ atri-
pliq vel cū rafano lardato cū ello al. abiecto
ello. vel cū elecº facto ex succo squille ꝛ zucº et
ꝯfortet epar et stous cum trociscis berberis et
de absinº. Et pōt intdū dari ꝯbua de radicibus
apij cū aq̄ distillatōis absini. Et purget cum
diasene ꝛ diaturbit. vel cū polipoº ꝛ sene ꝛ epi
thimo. vel cū turbith ꝛ fumo tre vel cū kebul
et indi ꝛ yerapig ꝛ yerarufini acuatis cū pulpa
colloq̄ne ꝛ sal gēme ꝛ cū pillis stomatiq similr
acuatis q oia dimitto medico sapiēti pticlarit
opanti. ¶ Hic nota ſm Gerardū crem. q si. 3.
gutte succi mercurialis cali in aurē vel narez
dexterā mittant statim remouet tipū pbatuz
est vt dicit in pnº pori. ponant pedes in aqua
cala in q sint cocte herbe cale. Et ꝭ vnguēta

et olea cal'a cū stafizagria ⁊ piret⁹ ⁊ dauco et casto⁹ ad vngendū latera ⁊ dorsum.vbi sentiunt dolorē ⁊ sto⁹ int⁹ ⁊ exteri⁹ cū absin⁹ ⁊ mēta ⁊ ysopo ⁊ calamē⁹ cū mastice ꝯfortet post ꝑfectā eñonē p vomitū vel secessium ⁊c. Sir⁹ etiā de mēta vȝ in isto casu. Sīlr sir⁹ de absin⁹.

¶ Dieta. Prio caueāt ab oī repl'oe cibi ⁊ pot⁹ ⁊ a cibis multū hūidis: vt sunt pisces recētes ⁊ oēs fruct⁹ recētes hmōi ⁊ lac ⁊ sit tota dieta sīc pm⁹ cañ. inclinet ad incisionē ma^e: iō cōpetēter mistraī ius cicerū betucoꝝ cum petro. ⁊ spice⁹ ⁊ puo oleo ⁊ sale ⁊ ius pue pulle cū pet⁹ et ysopo ⁊ croco. Et de herbis vtaī mēta aneto boragi. fen⁹ petro. apio. Et ꝓcedim⁹ aliqñ d pulla sic pata ⁊ extremitates capiti. Et dam⁹ aliqñ vinū subtile bñ limphatū. Et ista ꝓcedimus qñ timem⁹ debilitatē ꝟtutis. Non intret baineū nisi post signa digōnis. Ingrossa⁹ aūt diete ⁊ ei⁹ subtilia⁹ relinquaī industrie medici qui opaī in arte. Sivrina aliqñ appet rufa vel subrufa: ⁊ ꝟt⁹ est fort̄ exhaī de san. cū mēsura dū tñ eñeī a mē lesō. Dicit ga. in passio⁹ ꝙ in ista fe. dādi sunt cibi cal'i: sicut est pip et ruta ⁊ anisum. Et iubet dari vinū subtile al. coloris. In accessiōe nihil dādū ē de cibo nec de potu nisi in fi. accessiōis aquā ordei cū gramine ⁊ raō petro. Et ad cōedendū deī pullus coct⁹ cū petro. ⁊ croco. Et ꝫm Ga^m. ponaī ibi pip ⁊ cimi^m. Et docet ibi Gal'. dare pedes lactantiū q̄drupedū coctos cū aceto ⁊ pule⁹ ⁊c. Vinū ḡ nō deī sto⁹ ieiuno: q² qd ledit sanos ledit infirmos. Comedat auenatū ordeatū cū lacte amigd. Multa ꝑticularia occurrunt in passionib⁹: ⁊ diuersi appetitus veniunt. ideo desideratus ⁊ appetitis aliquid est patiēti offerendū ꝫm industriam ⁊c.

Declaratio in q̄tidiana. Pri⁹ sciēdū ꝙ a pnci⁹ vrina est al. ꝑpter flātis frītatē ⁊ est spissa ꝑpť ei⁹ hūiditatē. Sed qñ mā incipit digeri efficiī rufa aut subrufa cū suba mediocriter tenui aut pingui ꝑpterea q² nā ꝯuertit illud in digere⁹ ad nāȝ san. ⁊ aliqd de hu. ⁊ supfluitatib⁹ digōnis cuȝ vria exmittūī ¶ Scdo nō ꝙ dictū fuit i signis ꝙ pulsus est moll'r latus ⁊ debilis ⁊ diuersus vñ dico ꝙ mollis ꝑpter hūiditatē. latus ꝑpť extēsionē arterie mollificate: q̄ facil'r extēdiī ꝑpter nimiā hūiditatē: ⁊ est tard⁹ ꝑpť ꝑuitatē caloris: ⁊ est diuersus. ꝑpťea q² aliqñ non dñaī sup mām ⁊ tūc pulsus est fort. aliqñ mā est magne resistētie ⁊ nā tunc nō pōt dñari: et tūc pulsus est debilis ⁊ sic fit diuersus. ¶ Tertio intelligēdū ꝙ fe. q̄tidiana q̄ a ga. vocatur ansimerina nō dr̄ q̄tidiana ex eo q² quotidie affligat: ſ iō q² gñaī de flāte putrefacto extra vasa: q² t'tiana duplex affligit etiā oī die. ſ tñ ꝑpter h nō dr̄ q̄tidiana: ſ duplex t'tiana nūcupatur. Diciī aūt a ga. vbi. s. āfimerina ab am qd est circū ⁊ meros qd est dies. eo ꝙ in circūeūdo oīb⁹ dieb⁹ suos reiteret insult⁹ vt dic Gerard⁹ de cremo. ¶ Quarto intelligēdū ē ſȝ ꝙ dr̄ in. 7. li. pāteg'. ꝙ pox' q̄tidiane ⁊ aliarū fe. in q̄busdā sunt lōgi' ⁊ in alijs breues. ⁊ h accidit ꝑpť vnū triū. Pria cā est nā ma^e. nā si mā est multa grossa ⁊ viscosa ⁊ fria fe. ⁊ pox' eius erūt lōgiores. ſi aūt calior ⁊ subtilior ⁊ minus viscosa tota fe. ⁊ pox' ei⁹ sūt breuiores. Scda cā est fortitudo vel debilitas ꝟtut. ꝟt⁹ eñ fortis citi⁹ digerit ⁊ expellit. debilis aūt tardius Ter^a cā est figura corpis. nā si corp⁹ ē spissum et viscosum ⁊ opilatū ⁊ pori ei⁹ sī clausi ⁊ opilati tota fe. et ei⁹ pox' sūt lōgiores. Et si corp⁹ est subtile ⁊ rarū ⁊ pori ei⁹ sint apti tota fe. ⁊ ei⁹ pox' erūt breuiores: q² mā cito exalaī. ¶ Quīto sciēdū ꝙ qñ fe. q̄ fit a flāte acetoso q̄uis sit frm: tū autores iubēt dare trociscos de rob ⁊ de berberis ad ꝯfortatōeȝ sto' ⁊ epaī et ad refrigerādū ꝯplonē febrilē. Sȝ q² sī frigidi. iō debēt dari cū aliq̄ decoctōe apitiua ⁊ cal'a vt est decoctio an' marat' ⁊ carui ad apiēdū. Et trocisci denī ad tēpandū calorē feb. et medicinarū cal'arū q̄ ꝯtinue mistranī. p qd daī intelligi ꝙ nū ꝙ in ista fe. nec in alia res cal'e p se sine cōmixtione fridoꝝ debēt dari vt mā fe. vel ei⁹ mala q̄litas nō augmēteī. Daī etiā isti trocisci vt dictū est ad ꝯfortādū sto^m ⁊ epar q̄ multū sunt debilitata ꝑpter vomitū et purgatōes: vt ipa ꝯfortent: ⁊ stipticent. Et ista mistrāda sunt post digōnē ⁊ purgationeȝ marie. ¶ Sexto sciendū ꝙ ex istis duab⁹ speciebus flātis scȝ vitrei ⁊ acetosi pñt generari alie fe. q̄ ponunī ab aliq̄b⁹ doctorib⁹. s. epiala et liparia. Vñ epiala dr̄ ab epi qd ē. s. ⁊ algor qd est frig⁹ q̄si frig⁹ desup. i. in ptib⁹ exteriorib⁹ Iō dr̄ ꝙ epiala est fe. in q̄ exteriora frigescūt ⁊ cal'itas interi⁹ nimia sentiī. ⁊ hoc est: q̄a ad ptes exteriores mittiī flā vitreū ⁊ ibi remāet expāsum sup mēbra sensibilia ⁊ ipsum tamen p tūc nōdū est putrefactū nec supcalefactum iō infridat m'tū mēbra exteriora. Et fit calor febrilis q̄ est ab alia mā flātica interi⁹ putrefacta p iuxta positōeȝ sui ꝯiij augeī ⁊ cremat ptes interiores ⁊ nō pōt calefacere exteriores nisi post magnū tp̄s. iō dr̄ ꝙ pox⁹ eius durat quasi p. 24. horas. Et dicūt aliq̄ ꝙ vtplurimū ꝯuertiī in quartanā. ⁊ poxism⁹ tm̄ durat quis

ma^a est mĺta ꝛ cōpacta ꝛ grossa ꝛ stip^ca ꝛ virt⁹ debil is sopita. Et ꝑꝑ h̄ vr̄ ꝯtinua qꝛ quasi vnū poxi^m attigit aliū ꝛ tn̄ nō ē ꝯtinua. Et est alia spēs isti⁹ fe. flātice q̄ vocat̄ liparia ꝛ ei⁹ iterpretatio est epiale ꝯuersa. Et in ista frig⁹ iteri⁹ cōculcat̄ ꝛ exteriora calescūt ꝓpea qꝛ colera vel flā salsuꝫ expādit̄ sup̄ mē^a extriora ꝛ ibi putrefit ꝛ iteri⁹ est flā vitreū qȯ p⁹ magnū spacium putrefit ꝛ expādit̄ exteri⁹. ꝛ de h̄ sunt cōpositi ꝯsus. Semꝑ in epiala frigescūt exteriora. In teriora calēt lipparia ꝯtit̄ illi. Et p̄ter has fe. scribit̄ in pāteg^i. li°. 8. c. de fe. cōposiᵭ ꝛ cauꝭ ꝛ figtionib⁹ eaꝝ qȯ est vna fe. flātica in qua sentitur calor nimi⁹ in corꝑib⁹ iteriorib⁹: ꝛ de illa ma^a sic putrefacta cito ascēdit fum⁹ acutissim⁹ in corꝑib⁹ exteriorib⁹. Et h̄ fit qꝛ h̄ ma^a nō est viscosa: ꝛ sic siľis est calor in iteriorib⁹ ꝛ exteriorib⁹. ꝛ hec fe. vocat̄ chimoros ꝛ iste calor durat ad duratione̅ pox^i ꝛ venit oī die. ꝛ ibidē ait hoc parū qȯ est q̄dā fe. in qua sentit infirmus calorē ꝛ friditatē siľ in corꝑis iteriorib⁹. ꝛ hoc cōtingit qn̄ fe. nascit̄ ex putredine flātis vitrei Calor eni in ista fe. ē ꝑꝑ putrefactionē flātis. Frigus eni est ex̄ aliqua ꝑte flātis nōdū putrefacta. ꝛ vocat̄ h̄ fe. yselus ꝛ iterpretat̄ hyems lōga. vn̄ sciendū ꝙ lꝫ Cōstātin⁹ iponat sibi ꝙ ipse fecit pāteg^i tn̄ fl̄m est: qꝛ Rab cōposuit ipsum sicut ego reperi in quodā antiq̄ssimo lib° vbi expsse ponit̄ i p̄n°. Incipit liber Rab^s phi. verūtn̄ Cōstantin⁹ mutauit titulū ꝛ ꝓemium ysaach ēt xp̄ianus cōposuit viaticū ꝛ nō Constantinus vt fatet̄ Gerardus cremoū. sup eundem librū. Pereant ergo latrones q̄ metunt ꝛ nō seminauerūt ꝛ ponūt falcē in messe aliena.

¶ Septio itelligēdū ꝙ sicut dictū fuit in p̄n° in signis dat̄ a Ga° i. 2°. de crisi ꝙ in p̄mis diebus hui⁹ fe. eger nō sudat ꝛ cā est: qꝛ ma^a nōdū est digtā nec est abilis nec subtilis vt exeat ꝑ sudorē. Sed cū elōgant̄ in ea dies in q̄b⁹ natura facit ꝛ digerit ꝛ subtiliat dictā mām cōpactam. ꝛ grossam ꝛ illa efficit̄ digesta ꝛ subtilis ꝛ abilis expulsioni: tūc nā resoluit illaꝫ materiā in fumū quā mittit ad cutim ꝛ ibi cōuersa in vaporē aqueū in sudore ꝑ poros cutis exterius emittit̄. vn̄ ad sudorē tria req̄rūt̄. Primū est aptio poroꝝ. Scdm̄ est mollicies cut̄. Tertiū est fort̄ nā potens digerere ꝛ resoluere illā mām ꝛ ipsam ad sup̄ficiē cutis expellere. Constat aūt ꝙ in p̄mis dieb⁹ hui⁹ fe. ista nō existūt iō sudor in p̄n° nō exit: vt p° dictū est. ¶ 8° dubitat̄ si vinū cōpetit in q̄tidiana cū sit fe. ꝛ oīs fe. est morb⁹ cal's ꝛ siccus. 2°. de mor°. c. p°. Si ergo dat̄ vinū augmētabit̄ fe, qꝛ omne siľe ad ditum suo siľi facit illud maius ꝛ facit ipsum furere. 2°. amph. ꝯ°. 14. ibi. In morbis minus periclitantur egrotātes ꝛc. Ad hoc dicendum ꝙ vinū cōpetit in hac fe. sic dicit Pet. hyspanus quē in suis clarificationibus seq̄tur Gordonius. vnde si quotidiana est a flāte salso nō ita de directo cōpetit vinū sicut in alijs spēb⁹. verūtamē cōpetit qꝛ digerit ꝛ aperit ꝛ ꝓuocat vrinam ꝛ cū hoc qȯ potius est cōfortat naturam dūmodo sit albū vel claruꝫ debile per se vel ꝑ cōmixtionē aque: ibi ēt iubet dare cibos cal'os ꝛ vinū al. ꝛ subtile. ꝛ ꝯdicit ibi medicis indoctis: qui dant cibos fridos in hac: ꝛ tales credunt extinguere fe. ꝛ extinguunt spiraculū vite. Ga⁹ vbi supra. Et r̄nde mihi quare nō daretur vinum: qꝛ piꝑ ꝛ ciminū ꝛ ruta eis conceduntur ꝛ multomag̃ vinū cum sit amicabilior nature. ¶ Nono dubitat̄ de vomitu vtrū cōpetat ꝛ vr̄ ꝙ nō qꝛ qn̄ egritudo ꝛ ma^a ei⁹ est supꝑ diafrag^a tūc cōpetit vomit⁹. Et qn̄ est ifra diafragma cōpetit farma^a q̄ ducat ꝑ iferi⁹ s̄ ma^a q̄tidiane est ifra diafrag^a qꝛ in sto°. g̃ ꝛc. ꝯña ē bona ꝛ añs ꝓ maiori est ypo. 4°. amph. am°. 18°. ibi. Supra diafrag^a dolores sursuꝫ farmacia iferi⁹ idigere sig̃t. vbi. s̄. pꝫ minor de se ꝛ ꝑ oēs autores. Scdo ꝓbat̄ ꝙ nō cōpetat salteꝫ in p̄n° quia digesta medicari ꝛ nō mouere cruda. Ad hoc dicendū ꝙ vomit⁹ cōpetit in quotidiana. Prio qꝛ submouet ꝛ subleuat materiaꝫ que multū est inuiscata ꝛ tenax. Scdo qꝛ ꝑteꝫ eius euāt ꝛ minorat eius q̄ntitatem q̄ꝓpter alleuiat pox^m. Tertio qꝛ sto⁹ multuꝫ g̃uat̄ in hac passione vt dicit Ga⁹ p° de fe. ad glauq̄. qꝛ mā ꝯiuncta fe. q̄d. ꝓ maiori ꝑte in sto° ꝯtinet̄. ꝛ ad ipsuꝫ fluit iō expedit vt ipse sto⁹ alleuiet̄ ne supꝑueniens cib⁹ in eo corrūpat̄ cū illa materia mixt⁹. 4°. qꝛ via ad expellendū est breuior q̄ᵽ si ꝑ iferi⁹ purgaret̄. Et tūc ad p̄mā rōnē dico: ꝙ amph⁹ itelligit̄ qn̄ nō adest fe. sic dic̄ G⁹. in cōmēto in fine ei⁹. Ad scdam. qn̄ arguis ꝙ mā nōdum est digesta dico ꝙ q̄uis in p̄n° mā non sit digesta tn̄ vomitus iuuat ad digōnem illam mouendo ꝛc. ¶ Nono bern̄. de gordonio magr̄ bonus bn̄ loq̄tur de. 4. hūoribus in. 4. ꝑtib⁹ diei nālis: ꝛ h̄ s̄m īfluentiā supioꝝ ꝛ iferioꝝ bn̄ diuidēdo diē naturalē. in. xxiiij. horas s̄m h̄ regnāt: 4. hūores q̄libet ꝑ. 6. horas ꝛ q̄libet in suis horis mag̃ mouet̄. Un̄ sanguis regnat in vltis trib⁹ horis noct̄: ꝛ in p̄mis trib⁹ horis diei sole oriēte ꝛ seq̄tur motū sol'q̄ est in oriente: ꝛ hoc facit rōne ꝯformitat̄ qꝛ dignior humor ꝛ dignior planeta ꝛ hoc de radice superiori de radice inferiori: qꝛ natura in nocte

gñat sanguinē pp fortiorē digestiuā τ mouet ipm in illa horavt a supfluis mundet. Colera aūt mouet i.6.horis seqntib⁹seqns.2ᵃᵐ q̄drā mot⁹sol' q̄ est cal'a τ sicca τ h̄ q̄tuz ad radicem supiorē.rōe āt radic̄ iferioris tūc mouet vt nō inflāmet sanguinē. Mlia āt mouet in alijs.6. horis seqntib⁹q̄ est quadra fria τ sicca rōe radic̄ supioris τ rōe radic̄ iferioris vt p suū motum cal'itas τ hūiditas san.tēperet τ purget a supfluitatib⁹mlicis. Flā ṽo mouet p alias.6. horas seqntes q̄ ē quadra fria τ hūida rōe cōformitat̄. Et vt tūc san. a supfluitatib⁹flaticis mūdificet. Et iste hore sunt iq̄les ſm ascēsionē signoꝝ. Quelibet enī hora durat tm̄ q̄tum medietas signi vni⁹cuiuslibet ascēdit vel oritur sup orizontē. τ de h̄ stāt ṽsus. Tres luc̄ prias. tres noct̄ tz τ imas. Sāguis s̄ colere sex cōuenit esse seqntes. Ast ater reliq̄s hūor sex occupat horas Postremis regnat sic flegma seqntibus horis. ¶ 10°. itelligendum q̄ flā q̄d gñat ex nimia fritate acidū efficit: q̄d aūt ex nimio calore salsuz fit. Si aūt gñet a puo calore dulce fit aut sine sapore. 3°. amphoꝝ. 13°. ibi. Si ṽo hyems austrina fuerit.

¶ Capitulum.12.de quartana.

q Uartana est fe. interpolata de mlia ex̄ vasa putrefacta pueniēs por ᵐ. de.4°. in.4ᵐ. diē faciēs. Ista diffini°trahit ex dict̄ G'.2°de differētijs fe. Circa istam mām itelligendū vt pus tactū est in.c.p°isti⁹. 7'.l'. q̄ mlia q̄n q̄ putrefit itra venas. τ facit fe. ꝯtinuā. τ h̄ accidit raro vt dicit Auic. in p̄ 4'.c.de q̄rtana. Et alñ mlia putrefit ex̄ venas τ facit iterpolatā. Et ista pōt subdiuidi. q2 q̄dā gñat de melācolia nāli: q̄ est pp̄e fex san. τ illa melācolia nāl' gñat. q̄n sanguis τ alij hu. gñant. Aliq̄n ista mlia aq̄ tal' q̄rtaᵃ gñatur. est mlia adusta: q̄ fcā ē p adustionē hu. alioꝝ: vt dicit G'.2°.de crisi. q̄ q̄n san. putrefit. de subtiliori parte eius efficit co. τ de grossiori efficitur mlia. Et pter hoc q̄dā quartaᵃ fit de mlia: que magis trahit ad nām san. Alia est q̄ trahit ad naturam colere. τ sic de alijs.

Cause fe. q̄rtane sunt oia q̄ iuuāt τ multiplicant in corpe mliam: siue illa sit nālis. s. fex τ colamētū san. τ alioꝝ hu. siue illa melācolia veniat p adustionē san. τ alioꝝ hu. Exᵐ p'.sic sunt lōg⁹ vsus τ comestio rerum multiplicantiū hu. melācolicū. Et p°de pane. panis milij τ panis opir⁹τ panis arsus lētes fabe τ suba oim̄ legūtᵐ castanee τ case⁹salit⁹τ antiq̄ pisces salsi τ desiccati. de carnib⁹ aūt est caro bouina leporina ceruina τ oīs caro salsa effumata caules τc. Exᵐ.2'. sic est vsus rex ad te vinū nectar aq̄ ardēs oēs sp̄es herbe τ gnaga itinera°i tpe estiuo τ in dieb⁹canicularib⁹: silr lōga ira freq̄ns τ ꝯtiata nīa trist̄ᵃ silr lōge fe. pcedētes: i q̄b⁹san. τ alij hu. adurūt τ putrefiūt τ p magᵐ calorē ꝯuertūt i mliaz: q̄ nō eñā tur imo remāet i corpe τ putrefit: τ fac q̄rtanā silr passiōes splēis iuuāt i vt q̄ cā: vt ē opila° apa duricies τ silia. τ ad h̄ iuuat ꝯp'o radicalt τ fluens mlica que ad h̄ est iclinatavt generet melancolicā. silr tp̄s autūnale τ alia particularia tendētia ad fritatez τ siccitatē τc.

Signa q̄rta°sumunt a reb⁹nālib⁹: τ a rebus nō nālib⁹ τ a reb⁹ꝯ nāzvt dicit Cōsl. in pāteg'τ iplicite Aui. in. c. ppo. Et reb⁹nālib⁹vt q2 est mlice cōplonis male coloratus colore citrino vel cinericio vel fusco vel plūbeo τ mēbra pauce carnis τ mac τ nig in colore. ¶ Sumunt ēt a reb⁹ non nālib⁹q2 fuit vsus cibis quoꝝ nā est gñare mliaz sic st caules τ case⁹antiqu⁹. τ carnes salse τ effumate τ oēs sp̄es leguminū caro leporina τ ceruinavl q2 fuit vsus reb⁹sanguinē aduretib⁹ vt nimi⁹ labor in tpe estiuo τ long⁹ vsus sp̄erū. s. pipis 33'. τ silr herbaꝝ vel seminū cal'oꝝ vt alleoruz sinap nastur'eruce τ silia. vl' q2 diu stetit i freq̄nti ira τ tristiᵃ. vl' q2 fuit i mult τ freq̄ntib⁹ vigilijs. vl' q2 pcesserūt fe. lōge τ erratice. oia ista iuuāt ad mltiplicationem melācolie. τ q̄n fe. piodica adest. τ ista in maiori pte pcesserūt sigt q̄ illa est q̄rtaᵃ. ¶ Sumunt ēt a rebus ꝯ nām. pmo a mor°: q2 affligit de 4°. in 4ᵐ. τ ē morb⁹fridus τ sicc⁹. quo ad materiā saltē anfecedente q̄uis cal'a pp putrefactionē. Sumuntur ēt signa ab accidētib⁹morbi: q2 q̄rtana fe. icipit cū frigore pauco. deide augmētat frig⁹. deide minorat pe statū por' sic fit in fe. flāticа. sicut dicit Aui. Deide expādit calor per totum corp⁹cū horripilatiōe. nō tm̄ est vehemēs calor sic in tertiaᵃ τ est maior q̄ in q̄ttidiana. Et dicit Aui. q̄ nō cōprehēdit totū corp⁹ s̄ est cū horripil'oe mixta cū frigore τ aliq̄ntulo dolore: quasi frāgant ossa. Et ista sunt pp grossitiem maᵉτ frigus eius. Et venit aliq̄n talis cōpressio τ cōfrica°. q̄ dentes strident. Pulsus ē in pn°puus τ durus τ tard⁹ τ occult⁹: ac si eēt pulsus senis. Urina in pn° est alba declinans ad viriditatē cū puatione digōnis. τ post pncipiū diuersificat vrīa: ſm q̄d diuersificat gñatio melācolie ex diuersis hu. vt dicit Auic. Et

in q̄rtanā repit̄ cutis arida ⁊ sicca cuꝫ colore plūbeo ⁊ nig̃. ¶ Si mēlia q̄ fac̄ q̄rtanā sit a sāc̄ adusto: añcedūt sig̃ san. ⁊ forte fe. sanc̄ᵉ p̄cesse- rūt ⁊ vrina ē ru. ⁊ adest ꝯueniētia p̄ticulariū: vt ē etas ꝯplo tps ⁊c. ⁊ pulsus ē plenꝰ magnꝰ Si a flāte adusto porꝰ diutius durat ⁊ accidit eis maius frigꝰ ⁊ lōgiꝰ ⁊ sudor tardior ⁊ vrina grossior ⁊ durities in pulsu minor. ⁊ venit talꝰ q̄rtana post fe. flāticas. Si ē a co. adusta pul- sus ē velocior ⁊ porꝰ incipit cū horripilone ⁊ frigore in carne ⁊ cū sudore i fine porꝰ. Adue- nit eis ira ⁊ furor ⁊ forte p̄cesserūt fe. colerice Si a mel̄ia signa iā sunt dicta.

Judicia in q̄rtana. Primū iudiciū est aut. in pᵃ. 4. in. c. ppo. Raro durat q̄rtana q̄n in splene fit opil̄o aut dolor aut durities. ¶ Scd̄o iudicat ypo. Estiue q̄r- tane vt multū fiūt breues. autūnales v̄o lōge marꝰ q̄ ad hyemē ꝯiūgunt. 2. amph. amph. 25 ¶ Terᵒ febribꝰ inordinate vagātibꝰ q̄rtane fu ture sūt. certiꝰ tñ circa autūnū. 3. pnō. cañ. 29. ¶ Quarto q̄rtana q̄ nō venit cū apate splēis vel aliq̄ passione eiꝰ: nō ita lōga nec ita mala sicut si veniret cū eis: q2 talis p̄ducit egrū ad ydropisim. ¶ Quito pnosticat aui. q̄rtana q̄ñ est salua. i. q̄ñ est sine apate ⁊ sine alia egrᵉ ⁊ bñ gubernatur. nō est p̄iculosa ⁊ liberat egrū a malis egri. ⁊ multi: sicut est mel̄ia epillentia et spasmꝰ: q̄a mā a q̄ gñat̄ est sicca. ⁊ q̄tū est de se est egrᵒ sine p̄icl̄o q̄uis lōga sit. ¶ Sexᵒ iudicat aut. q̄ñ in q̄rtana nō accidit error: nō durat vltra vnū ānū: q2 sic egri. acute iudicāt̄ p motū lune: sic ⁊ cronice p motū solis. Et ali q̄ñ durat vsq3 ad. 12. ānos q̄ñ male gub̄nant̄ aliq̄ñ p. 2. aliq̄ñ p. 1. cū dimidio. ¶ Septimo si q̄rtana bñ gub̄net ⁊ regat̄ in autūno ⁊ hyeme cū bona dieta ⁊ purgatōibꝰ ⁊ digestiuis debitꝫ et splenis ⁊ epat̄ ⁊ stoᵐ obuuatōe in tpe veris: freqnt̄ curat̄ añ finē maij. ¶ Octaᵒ q̄rtana q̄ñ fit ex mel̄ia ex sanᵉ gñata: ē breuioris spacij et citioris cure. deide illa q̄ fit ex co. deide flāte. deinde mel̄a. ⁊ h̄ dicit berñ. de gord̄. ¶ Nono iudicat̄ b̄m rab. ⁊ ē ꝯsiderād̄ an fe. ⁊ eiꝰ accn̄ᵃ ⁊ sue accessiōis lōgitudo minoret̄ ⁊ q̄ currūt i ea. ⁊ h̄ bonū est. h̄ ille. 10. ad almā. c. de q̄rtana ¶ Decio cog̃sces ⁊ iudicabis statū egri. p for- tissima accn̄tia ⁊ deteriora cū statꝰ sit fortiꝰ tps oibꝰ tpibꝰ morꝰ. Haly de reg. dispōe. c. pprio. ¶ Undecio iudicabis digōneꝫ matie istiꝰ ⁊ al teriꝰ morbi p mitigatōeꝫ poxisṁoꝶ ⁊ minora tionē eoꝶ. Haly ibidē. ¶ Duodecimo iudicat ga. in pᵒ de fe. ad glau. c. 8. sic int̄ deficiētes. i. intp̄olatas acutissima ⁊ mitissima est tertiaᵃ. lōgissima v̄o ⁊ sine p̄icl̄o q̄ᵐ in seipa ē q̄rtaᵃ. vbi. s. ¶ 13ᵒ. iudiciū sic ypo. in. 4. aph̄. aph̄. 30 et extēdit̄ ad oēm feb. intp̄olatā. Quibuscūq3 exacerbatōes fiūt vel porꝰ si i q̄ hora fe. dimi- serit: i crastinū eadē hora accipiat discrita. i. lōga. ¶ 14. ē ypo. sic a q̄rtanis hiti nō valde a spasmo apph̄edūt̄. si v̄o apph̄edāt̄ ⁊ supue nit q̄rtana: soluūt̄. 5. amph̄. amph̄. 7.

Curatio quartane. Et p̄mo aliq̄ cañ. vl̄es curatiui p̄mittant̄: in q̄ bus in gñali cura q̄rtane cōtinet̄. ¶ Primꝰ est haly in. 3. de reg. dispōe. ⁊ est etiā aui. in p̄ma 4. In q̄rtana si vides in pulsu magnitudinē et velocitatē nō multā ⁊ vrina est ru. grossa ⁊ hitudo plena ⁊ etas iuuenilis. accelerāda est sanguis minutio de vena basilica aut de sple- netica de manu sinistra. Et si san. exit ru. ⁊ cla rus: stati claude venā. ⁊ si niger aut turbidus aufer ō sanᵉ b̄m mēsurā nc̄citat̄. ¶ Scd̄s ē ha- ly ibidē. Nisi san. multū videat̄ abūdare: nul loᵒ siōia est attēdenda p̄pt̄ cām sup̄dictā. ¶ 3ꝰ nullū medicamē forte laxatiuū in pnᵒ q̄rtana rijs est offerēdū: q2 talis hu. melic̄ꝰ diu rema- net crudꝰ: ⁊ ppt̄ suā g̃ssitiē ⁊ duritiē in pnᵒ nō poterit eñari: s̄ bonū ⁊ subtile eñabit̄. ⁊ g̃ssuꝫ et indigestū remanebit. ⁊ ᶜfe. mag̃ ꝯfortabit̄. de clistere lenitiuo ⁊ mioratiua purgatiōe nō negligēdo. ¶ 4ꝰ est haly ibidē. Talr̄ ingenian dū est in q̄rtana cū cibis ⁊ potibꝰ ⁊ herb et fru ctibus aliq̄bus: q̄ vēter declinet ad mollicīē Et ꝯstipatio cū istis euitet̄ vel saltē cū moli- tiuo clisteri. ¶ 5ꝰ est haly ibidē. phibe q̄rtana rios a cibo in hora accessiōis: vt nā i resistēdo morbo potiꝰ occupet̄. ¶ 6ꝰ sequit̄ imediate. In q̄rtana nō oꝫ vti balneis: nisi cū statꝰ eiꝰ adue- nerit ⁊ declinaᵒ incepit. ¶ 7ꝰ tota die q̄rtana- rij ꝯtet̄ gñatōi choᵉ nigre. ¶ 8ꝰ ab oibꝰ autū- nalibꝰ fructibꝰ ⁊ alijs recētibꝰ q̄rtanarij sunt p̄hibēdi: q2 hu. grossos ⁊ cito corruptibiles gñant ⁊ faciūt opil̄ones. ¶ 9ꝰ caueant ab aere frio ⁊ in aere cal̄o vel tp̄ato sit habitaᵒ eoruꝫ. ¶ 10ꝰ oēs q̄rtanarij cibis ⁊ potibꝰ idigēt ⁊ me dicis apitiuis ⁊ hūoꝶ ꝯculcationē p̄hibētibꝰ Et regimē eoꝶ ad calitatē ⁊ hūiditatē inclīet̄ p maiori pte. ¶ 11ꝰ. p̄pterea q2 mā huiꝰ egri. est dura ⁊ cōpacta ⁊ statꝰ eius remotꝰ ē a pnᵒ iō nō multū subtilr̄ eger a pnᵒ est dietādus: s̄ talr̄ cibis ⁊ potibus reficiat̄. q̄ v̄tus eiꝰ salua ad statū valeat p̄uenire. ¶ 12ꝰ. in hac egri. nō offerant̄ res excellēter cal̄e aut deficcātes: n e talis mā inde gñata faciat fe. p̄lōgari vel du plicari aut in ꝯtinuā ꝯuerti. ¶ 13ꝰ est. Frigida excellēter mistrāda nō sunt: q2 māꝫ infridant

et coagulāt ⁊ digōnē impediūt ⁊ eūonē ptur bant. Berardus sup viaticū ponit istos duos vltimos cañ. ¶ 14. q̄rtanarij spectare debēt por^m sto^o ieiuno. vt dic. 5. cañ. ⁊c. ¶ Cura^o pti-cularis q̄rtane iux̄ tenorē. x. cañ. regaf pa. bo nis cibis ⁊ potib^9 in qb^9 sint res apitiue. ⁊ ista sūt pulli gallinarū ⁊ pdicū ⁊ fasianoꝝ ⁊ capt^9 lactās ⁊ galline iuuenes ⁊ per^o ⁊ boragꝰ ⁊ mal ue ⁊ spinargia ⁊ pisces sq̄mosi de aq̄s mund. Et si in p̄n^o mēse capiat p̄ꝛūa damaq̄ vl passu las sine arill. ⁊ postea bibat de iure gallie vel capti vel caulīū ru. p̄me bullitōis vel galli an tiq̄. ⁊ sic vtiq̄ quart^9 iplebit cañ. ⁊ alleuiabit egri^o. Idē opat ius malue ⁊ atriplic̄ ⁊ boragī ⁊ mercurialis ⁊ cicle pate cū iure mutonis vl capti vl galline ⁊c. Et vt. 10. cañ. ipleaf vtaf ozdeato ⁊ auena^o ⁊ lacte amigd. cocto cū extre mitatib^9 capti p̄fecte bullit̄ cū per^o ⁊ croco. Et bm istū cañ. videt̄ cōpetere oua sorbilia ⁊ pi sces petrosi pui ⁊ sq̄mosi pati cū petro ⁊ cina mo^o ⁊ croco ⁊ sale sp p̄cēdo supfluo cibo ⁊ po tui sic gubnet̄ p aliq̄d t̄ps. p̄nosticādo q̄ ista egri^o est lōga ⁊ nō vult dimittere patiētē apō hyemē. ¶ Si aūt egri^o nō videt̄ allemari imo ꝯtinue crescit: tūc rōnabile ē q̄ mā aliqualit̄ purget̄ ⁊ p̄us cū oxielle simplici vel diu^co vel cū aliq̄ digtio hu. peccant. mā deinde purget̄ cū ista colatura p̄cedente lenitiuo clisteri. R. flo^z boragī ⁊ buglos. polipo^d q̄rq̄ sene anis an̄ ʒ. b. pass. mūd. ab arill. ʒ. j. f. decoc^o ⁊ in cola tura ponat̄ pul^9 sene ⁊ epithi^t an̄. ʒ. j. ⁊ b. cortic̄ emblicoꝝ ⁊ bellericoꝝ an̄. ʒ. ij. f pot^9. In. 2. et 3. vice digerat̄ mā cū oximelle diureti^o mixto cū decoc^e epithi^t ⁊ fumi terre ⁊ an^t. deinde pur get̄ cū diasene ⁊ diaboraginato vel cū sup̄di cta decoc^e facta in sero capno. ⁊ addat̄ lapid lazuli. ʒ. ij. elect^m de succo rob. ʒ. j. et b. ¶ Istis aūt sic incep̄ si signa appent san. f flōia d ba silica i brachio sinistro. ⁊^c adimpleb p̄^m cañ. Et si adhuc san. videt̄ abūdare f flōia de sal uatella in manu sinistra. ⁊ post ista digeratur mā cū isto sir^o. R. rad apij ⁊ fen^t. ⁊ gmis bru sci spagi mediani cortic̄ ebuli ⁊ sambuci fraxi ni ⁊ geneste ⁊ tamarisci. an̄. M. j. ꝯquassent̄ ⁊ tēpent̄ p diē ⁊ noctē in aceto fortissimo albo vel claro nō in vase cupreo: q̄ꝛ recipit inde sa porē: s; in ligneo vel terreo. deinde addat̄ cico ree cū toto germādree vtriusq̄ sticados vtri usq̄ cala^t eupato^t an̄. ʒ. j. scolop. M. b. absin^t mēte end scariol mellisse an̄. ʒ. ij. 4. se. fridoꝝ minoꝝ la..e capparis spice^t ⁊ cei^o an̄. ʒ. j. et b. mellis rob. lt. ij. zuc^t. lt. j. f sirup^9 ⁊ det̄ cū aq̄ decoctōis cicerū ru. ⁊ spice^t. Iste siru^9 oꝫ fieri

cū aqua ferrata ⁊ est mirabilis ad oēm q̄rtā nā. Post q̄ coqueris digōnē m^e euacua cū ge rarufini vel cū colatura supi^9 dicta in q̄ dissol uant indoꝝ et bellericoꝝ an̄. ʒ. b. tēpent̄ p sex horas. deinde fricent̄ ⁊ colent̄ etiā offerant̄ ⁊ imediate post colaturā acceptā det̄ lapid las zuli abluti. ʒ. j. ¶ Post q̄ aūt fuerit purgat^9 et accītia incipiūt diminui: capiat ter in septi mana tiriacā aut metridatū cū vio decoctōis agrionie. Si aūt mā est rebell digōni ⁊ inobe diēs: nec signa digōnis appent nec fint hōata alleuiant̄: tūc regat̄ pa. dieta cal̄a ⁊ hūida: et teneat se in calore. ⁊ iterū de nouo icipe dige rere mām cū aliq̄bus ex istis. s. oxielle diure^co ⁊ sq̄llitico vel sir^o de absin^o cū apozima^e de ra dicibus apitiuis sir^o de bisancijs sir^o de sq̄nan to cōsil̄r valēt. Et v; cōpua achori p se ⁊ cōser ua rad apij ⁊ maxime q̄n est durities splenis ¶ Et iterū purget̄ cū hac colatura q̄ purgat co. ni. R. pass. ab arill mund sene absin^t flo^z boragī polipod q̄rq̄ epithi^t an^t an̄. ʒ. b. f decoc^o in sero capno. ⁊ in colatura tempet̄ cortic̄ mi rab. eblicoꝝ ⁊ bellericoꝝ an̄. ʒ. j. p totā noctē et fricent̄ fortit̄ ⁊ colent̄ ⁊ colatura offeratur Et ē intelligēdū q̄ q̄n inv̄rina aꝫ rube^o tūc cū digtis debēt mistrari aliq̄ fria. sil̄r cū euacua tiuis vt end scariola scolopēdria. ⁊. 4. se. fria maioꝛa ⁊ minoꝛa sand. ⁊ rob ⁊ silia. ⁊ h̄ ad rep mendū calorē rerū cal̄arū. Et p elctijs detur triasand rosata nouella ⁊ zucc rob. ¶ In cau sa cal̄a in viatico iubet̄ dari apozima de radi cib^9 apitiuis cū sir^o de absin^o ⁊ iubet̄ mā pur gari cū vomitu. Comedat t̄n an̄ vomit^9 puo cationē p. 3. hōs rotulas rafa^t galli^t tēpatas i melle. ⁊ post cū plūa. ⁊ oleo vomit^9 puocet̄. et in fine por^t s ē po^e sudoꝛ puocet̄. Et ego bīis i mea iuuētute fe. q̄rtanā p̄sentiēs por^m euēire itrabā lectū ⁊ pānos calos aliq̄n tegl̄as cal̄as pedib^9 faciebā applicare. aliq̄n cucurbitā ple nā aq̄. cal̄a vt dāna frigoꝛis euitarē. ⁊^c transie bat frig^9. ⁊ postea veniebat caloꝛ ⁊ post sudoꝛ i fine por^t. ⁊ aliq̄n puocaui vomitū i p̄n^o por^t et an̄ p̄n^m post acceptionē cibi. ⁊ sic ꝯtinuādo dimisit me fe. in fine septēbris. q̄ incepat i vi gilia sc̄ti laurētij imediate p̄cedentis: null^m fruct^9 recētes comedi. Laus deo viuo ⁊ vero. Dicit aui. aucte ga. sic. Ga. inq̄t sanaui plimā gētē a q̄rtana sic dedi eis in potu post digōes soluti^m. deinde dedi eis in potu succū absintij ⁊ inde dedi eis tiriacā. Et dico q̄ assa ⁊ piper singlaria sūt iuuamēta valde hec ille. ¶ Ultra hoc ponūt m̄lti autoꝛes: q̄ q̄dā q̄rtana mag attinet san^t, alia mag̃ flāti, ⁊^c de alijs. Et bm

hoc diuersificat cura s'm diuersitatē hūoꝛꝰ: a quo talis mlā gn̄at. Si ḡ in aliq̄ p̄cessit moꝛbus sanguineꝰ ꝛ pꝰ ifirᵗ fit sanᵉ. ꝛ appent vene plene ꝛ vrina ru. ꝛ grossa ꝛ pulsus plenꝰ ꝛ alia pticularia ɔueniāt: tūc dr̄ ꝙ ista q̄rtana est a mlīa fcā p adustionē san. ꝛ tūc detur meᵃ digestiua: in qua nō fit calefactio. sic est oꝛizacara ꝛ sirꝰ de p̄ūis ꝛ oxifeniᵃ ꝛ mel roꝭ. ꝛ zucᵐ. roꝭ. ꝛ viol. ꝛ ptisana ꝛ sirꝰ endi. ꝛ sirꝰ scariole ꝛ silia. ꝛ dent malagnata. deide det meᵃ que purgat san. ab hu. adustis ꝛ mliq̄ ꝛ post p̄uocet vomitus in p̄nᵒ poxᵗ facta p̄us ſloīa de basilica. deinde purget cū ista colatura. ℞. carniū p̄uno rū damaſ. 15. nūero palꝭ. mund̄ iuiubarum se besſ floꝝ boraḡ ꝛ buglosse viol. añ. ʒ. j. ℞ coc° in q̄ dissoluat coꝛtiq̄ mirab. citˡ. ʒ. j. cassiefi. ʒ. ꝭ. detur p vna dosi: ꝛ vꝫ in cā sanᵉᵃ ꝛ colerica. ¶ In q̄rtaᵃ p̄cedēte a mlīa gn̄ata ex colera vl' in q̄ colera hꝫ partē. ꝛ p̄cessit tertiana vel aliꝰ moꝛbꝰ colericus ꝛ pulsus est veloꝛ ꝛ vrina citrina ꝛ colericaᵊ ꝛ alia pticularia ɔueniūt ꝛ tunc digerat maᵃ cum oꝛizacaᵃ vel sirᵒ viol. ꝛ roꝭ. ꝛ vtaf lactuq̄ poꝛtulaq̄ boraḡ ꝛ spiargijs ꝛ mer curiali ꝛ fumo terre in suo tp̄e deinde purget cū decoctione sup̄dicta. vel digeraf maᵃ cum sirᵒ de capilliveneris vl' cū isto sirᵒ. ℞. diāthos capilli veneris scariol' endi rostri poꝛc̄. añ. m. ꝭ. 4. se. fridoꝝ minoꝝ se. bꝛusci. añ. ʒ. iij. scolopend̄ coꝛtiq̄ tamarisci. añ. ʒ. j. zucᵒ q̄rt. 5. ℞. sirᵒ ꝛ det cū aq̄ scolopēdꝛie ꝛ purget cū oxifenᵃ ꝛ māna ꝛ cassiaf. ꝛ silibus. ¶ In q̄rtana aūt de flāte in q̄ vrina est alba ꝛ grossa ꝛ sić p̄ua ꝛ pᵒ flātica ꝛ foꝛte aliq̄s moꝛbꝰ flāticus p̄cessit. Et alia pticularia ɔueniunt tunc det apoſima de radicibꝰ apituis cū semibus calis apitiuis p digtio cuꝫ mēta ꝛ absinᵒ ꝛ melle roꝭ. Purget materia cū turbith ꝛ agarico ꝛ lꝛebulis ꝛ diacartamo ꝛ pulpa coloq̄ntide. Et in oibus istis respiciant cañ. vles: q2 vomitꝰ in isto casu multum vꝫ: q2 flā vtplīmū ad stoᵐ ɔcurrit ꝛ iō p̄uocetur vomitꝰ in p̄nᵒ poxᵗ. ꝛ post pfectā eūonem in isto casu multū vꝫ tyriaca ꝛ metridatū ꝛ sīmilia. deide gubernet vt supra dictū est. De q̄rtana facta a mlīa: cura posita ē añ oēs. ¶ Sed est hic itelligendū ꝙ tiriaca maḡ ꝛ metridatū ꝛ aurea alexandrina ꝛ silc̄s medicie debēt ministrari post digōnē ꝛ eūonem maᵉ ꝛ nō ante: q2 magis mouerēt materiā ꝛ dissoluūt fine cōsumptione vel eūone eius. Dixerūt aliq̄ ꝙ succus absinᵗ distēperatus cū aceto datꝰ tribꝰ auroꝛis ɔtis curat q̄rtanā. Idem dicūt de succo berbene distēperato cū vino. hoc itelligit purgata materia sufficiēter. Item ponit haly de regali dispōne ꝙ locuste lōge suspense ad collum curant q̄rtanā. Scribit ēt in p̄mo libᵒ lzirauidarum ꝙ coꝛ auicule q̄ toꝛq̄r collū q̄ vocatur in lingua becrnēsiū toꝛtura luna deficiē te: si suspēdat ad collū patient q̄rtanā curat. Ista sunt experimēta ꝛ potꝰ empica. Cōserua facta de radicibus apij ꝛ cōserua q̄ fit de floribus tamarisci: vꝫ i isto casu. Silr̄ vsus cassief cū epithimo ꝛ folliculis sene. ¶ Ul' ℞ sic. ℞. cōserue radiq̄ apij. ʒ. ij. cassief. passate p sedaciū. ʒ. iij. folliculoꝝ se. ʒ. j. epithimi. ʒ. j. cōserue bugloꝭ. ʒ. vij. zuᵗ panis. ʒ. ij. ℞. mixtura ꝛ offeratur stoᵒ ieiuno q̄libet die. ʒ. v. cū vino decoctionis lilifagi. Dicit ꝙ sucᵉ tapsibarbati datꝰ ter añ poxᵐ p vnā hoꝛā curat q̄rtanā. Floᵃ de saluastella siniſtre manꝰ in hoꝛa accessiōis curauit multos: me vidēte q̄uis sit cōtra regulas arti. Et sanguie asini ꝛ succo coꝛrigiole ꝛ aceto si ℞ q̄si vngᵐ ꝛ vnguant q̄rtanarij sanat eos. lif. 2ᵒ. Coꝛ lepoꝛis in pāno missum ꝛ suspensuꝫ in collo idē facit empericū est succus calamenti sumptꝰ cum vino ante hoꝛā accessionis curat q̄rtanā. Goꝛdonius. Oīa ista itelligunt cū bono regimie ꝛ purgata maᵃ. ¶ Unguat sq̄uina doꝛsi cū oleo benedicto ꝛ oleo de lilio ꝛ vngento arogon ꝛ marciatō. in hoꝛa magni frigoꝛis balnea humectantia valēt in fine quartaᵉ q2 tunc materia iam est subtiliata: ꝛ sic eūabit per sudoꝛem ante auteminō valet.

Declaratio in quartana. ¶ Pᵐᵒ sciēdum ꝙ iuuenes nouiter vxoꝛati si mltū in p̄nᵒ cōtinuēt cū vxoꝛe freq̄nter incurrūt in hāc febrē. Pꝛio rōne nimij coitus virtꝰ debilitaf ꝛ mali in coꝛpe multiplicātur humoꝛes. ꝛ in se. decidūt frequēter: q̄ rōe mali regimis p̄longat ꝛ in q̄rtanā cōuertunt Ideo pꝛohibēdi sunt a coitu si cito volūt sanari. ¶ Scdō querit q̄ūo locusta suspēsa ad collum curat q̄rtanam dr̄: ꝙ si ista empica aliq̄d opentur illud faciūt a tota p̄prietate que est virtus absconsa ɔn̄s foꝛmā specificā illiꝰ rei mediante certa alicuꝰ vel aliquoꝝ coꝛpoꝛum supcelestium influentia. ¶ Sed tunc duꝛ q̄ est illa tota p̄prietas. Iuxta hoc mlta dicta dixerunt autoꝛes. Nā Auer. in. 5. collī' mvr̄ dicere ꝙ sit ɔᵒ. Alij dicunt ꝙ est foꝛma subalis illiꝰ cōpositi Alij dicunt ꝙ est totū mixtū. s. foꝛma. ꝛ suba ꝛ ɔᵒ q̄d Aui. vocauit totā subaꝫ i doctria 2ᵃ. fen. p̄mi cañ. c. 15. q̄ñ dicit ꝙ res que nō est opans materia nec q̄litate: illa est opans ɔ tota suba. Nota ꝭ ꝙ intentio Auer. vbi sup fuit ꝙ ɔᵒ p̄pria sub rōne q̄ declinat ad q̄litatē obi sub debita p̄poꝛtiōe. illud dr̄ tota pꝛopꝛietas.

Ut verius et clarius loquamur dicamus quod tota substantia vel proprietas per quam mixtum operatur aliquem effectum: cuius productionis causa naturaliter loquendo est ignota. est quedam virtus vel naturalis potentia consequens immediate formam substantialem rei acquisita cum influentia corporum supercelestium ad hanc specialem influentiam habitum in introductione forme. Et videtur esse de mente Avicenne in 2ª. fen. primi. doc. 2ª. summa prima. c. 15. et in libello de viribus cordis tract. primo. c. vltio. unde arnaldus in trac. de causis sterilitatis ait sic. Dicitur autem proprietas propria nata ad quam acquirendam propria et substantialis forma mixtionis disponitur sic accidit cuilibet mixto. et hec natura occulta dicitur tum quia ignorata utpluriimum. tum quia via rationis nunquam cognoscitur: sicut cognoscitur dominium complexionis qualitas complexionalis. Et per inde 2° dicitur natura. non quia proprie nominari potest. Et via etiam rationis cognoscitur tota autem proprietas nunquam nisi per viam experimenti cognoscitur. Et in hoc cognoscit intellectus quod in aliquibus operationibus medicie profuit experimentum quam ratio: quia multa stant in experimento que nunquam fuerunt nec de putiri stant in ratione. ¶ 2° cognoscat intellectus quod non omne experimentum potest vallari ratione nec confirmari. Ista autem proprietas potest sic describi. proprietas est quedam virtus vel naturalis potentia consequens immediate et inseparabiliter formam substantialem rei adductam super ipsam sub determinata proportione adiuvante celesti influentia. Ex supradictis patet quod tota proprietas non est 2°. patet: quia si sic illa que haberent eandem proprietatem haberent eandem vel similem complexionem. consequens est falsum: quia reubarbarum et tamarindi a tota proprietate attrahunt coleram. et tamen non sunt eiusdem complexionis. ¶ 3° intelligendum: quod in quartana secundum dicta auctorum urine appent diverse secundum diversitatem colorum humorum ex quibus fit quartana. unde non appent diverse in qualibet specie quartane sed secundum diversas species humorum a quibus generatur talis melancolia. unde si febris a melancolia sanguinea urina fit rubea et spissa: et si a colica: fit citrina vel subcitrina. Si autem febris quartana a flate adusto: urina asy al. in colore et spissa in substantia. Diversificatur etiam urina secundum diversitatem temporum morbi etiam secundum digestionem vel indigestionem materie morbi.

¶ 4°. intelligendum est quod dictum fuit in. 7° iudicio quod quartana que fit ex melancolia sanguinea est salubrior et brevior. et est verum et causa istius est: quia sic dicit G. in 2°. de complexionibus. c. 6. in fi. c. quod sanguis omnibus humoribus melior et convenientior nature existit co. vero nigra est sicut sedimen et fex sanguinis propter hoc fecea est spissior et frigidior sanguine. hec ille. Et per consequens egritudines facte a melancolia longiores et tardiores sunt ad curandum. Et propter hoc dicit G. quod in egritudinibus que fiunt a sanguine est magis iuvativus in humoribus: non est tior. 2°. pronosticorum 2°. 27°. ibi. urina rubea etc. ¶ 5°. intellige quod dictum fuit in 2° can. gnali quod signis sanguis appentibus febris. flobia etc. et si non asy non febris. flobia. Et si febris. flobia et sanguinis asy rubeus et clarus: claudatur vena et plus non exeat quia si febris virtus debilitabitur et non poterit resistere morbo et sic flobia est causa morbi vel longitudinis egritudinis etc. Et hoc dicit Haly. 3°. de regali dispositione ca° 3°

¶ 6° memorandum est de 6°. can. in quo dicitur quod balneum non competit nisi post statum et appente declinatione: et causam istius reddit haly ibidem. quia balnei interest humores subtiles evacuare. nunc autem ista materia quartane est multum grossa et compacta. et tunc per balneum illud quod est subtile evacuaretur. et grossum remaneret augmentans materiam morbi et faciens ipsum diutius corpus affligere et permanere. Et tunc tu dic isti casus docet quod non debemus evacuare nec balneare nec fortia diuretica ministrare. Quid ergo faciendum dico secundum haly quod competit tenuis fricatio moderata et levis cum moderatione cibi et potus. et hoc competit ut febris. dilatatio pororum et materia attenuetur. et post iterea debilia digia et laxativa admistrari et similiter cibi et potus in quibus fit digestio et minus materie et per consequens quartane eius. ¶ Septio dictum fuit in. 11°. iudicio etc. quod digestio materie istius et alterius morbi cognoscitur per poriorum mitigationem et minorationem eorum. Et causa istius est quia si accessio fe. fit instabilis non itere polati temporis non nimium custodit si firma et stabilis tempus interpolationis non dimittit tunc ergo eius dissoluta dura erit et instabilis de necessitate facilis erit. Et hoc est quod communiter a laicis dicitur quod quando fe. mutatur dimittitur. ¶ Octavo per declaratione tertij iudicij in quo dicitur febribus inordinate vagantibus quartana venture sunt. Sciendum quod fe. inordiate vagantes sunt fe. que non custodiunt tempus certum poriorum. sed aliquando in 3°. aliquando in 2°. aliquando in .4°. etc. de alijs faciunt porum et ypo. vocat eas in alio loco errantes. et Ga. in passionario vocat eas planetas quia omnes planete sunt errantes et deviantes a via solis que est linea ecliptica sub qua sol semper movetur. unde ypo. autunno vero testi uorum multa et fe. quartane et errantes etc. 3°. aph. ampho. 23°. Et sequitur in 2° fe. errantes in autunno fiunt ex inordinata autumni complexionibus etc. ¶ 9° dubitatur de melancolia cum sit fria et sicca quo potest putrefieri quia contra quam qualitas repugnat putrefactioni. Et iterum G. 2°. de complexionibus. c. ij. dicit quod nullius rerum proprietas est ut putrefiat ex sicco nec ex frio. Ad hoc rndet Gordo. quod quamvis melancolia fit fria et sicca virtualiter tamen est humida et liquida actualiter ratione cuius humiditatis actualis et liquiditatis in casu coartationis et non evacuationis potest putrefieri ad fe. ¶ Decimo clarificat causas longitudinis et abbreviationis poriorum et interpolationis hoc contingit secundum quod materia est multa vel pauca et secundum quod multum vel parum resistit putrefactioni quia ergo melancolia est grossa et non est apta resolutioni diu affligit et porismus eius longus quia cuius materia frida est et sicca et utraque qualitate putrefactioni resistit. et

ideo et lōgā facit iterpolationē. Flā aūt facit pox^m lōgū: qr mā est frida ꝛ viscosa ꝛ nō cito dissolubilis. ꝛ puo tpe durat iterpola°. qr ma^a mlta ē ꝛ pata putrefactiōi rōe mlte hūiditad. ꝛ iō q̄si nō iterpolat: aut ē in falsa qete. Co. āt parū affligit. qr ma^a subtilis ꝛ cito resolubilis. ꝛ iterpolatio ei⁹ est itra q̄tidianā ꝛ q̄rtanā. qr rō ne siccitat̄ nō ita cito putref sic flā. ꝛ rōne cali ditat̄ nō tm̄ morat sic mlia. San. aūt nō facit fe. iterpolatā cū pox° ꝛ iterpol'one. 11°. scias ꝛ itellige ſm Ga^m in. 2. de cretic̄ dieb⁹ i. c. 10°. ꝙ alñ iuenim⁹ q̄rtanā ꝓlōgari vsq̄ ad nūerū mlt' toꝝ annoꝝ. ꝛ iuenit alia q̄rtana q̄ termiat in tot dieb⁹ sic facit nūer⁹ ꝑiodarū illi⁹ q̄rtane q̄ fuit mltoꝝ annoꝝ. Et ego vidi febricitātē q̄ so lū febricitabat semel i. 30. dieb⁹. ꝛ ista durauit ei ꝑ triginta annos solares. Laus deo amen.

¶ Caplm. 13^m. de febribus cōpositis.

Ompositе fe. sunt mul te: vt dicit G⁹ 2°. de crisi. c. 10. ꝛ. 11°. ꝛ. 12°. Et dicit in fine ca^l. 11^l. ꝙ for^e febriū singla riū sine apate sunt tres. vna est ex flāte. alia ē ex co. alia ex melia. Et tu si exercitaueris teipſz ꝛ vsitat⁹ fueris in cognitione cuiusſlibet earum singulariū ſm suā singularitatē nō ē tibi diffi cile cognoscere cōpositionē eaꝝ q̄ ex eis cōpo nunt. Hec ille. Qr g̃ iste cōpositiōes sunt mul te. qr alñ ꝯtinue cū ꝯtinuis ꝛ alñ interpolate cū iterpolat̄: ꝛ alñ iterpolate cū ꝯtinuis cōpo nunt. ꝛ illud scribere ꝛ narrare eēt longum: re mitto te ad Ga^m. 2°. de crisi caplis allegat̄: ꝛ ad li^m. de differētijs fe. ꝛ suf nūc nob ponere cōpōnē ꝯtinuaꝝ cū iterpolat̄. Et vltra h̄ cōpo sitionē fe. iterpolate tertia^e cū q̄tidiana iterpo lata. ¶ Unde ꝓsupponit ex dict̄ G. ibidez ꝛ ex dict̄ in. 6. c. hui⁹. 7. li. ꝙ q̄libet triū hūoꝝ pōt putrefieri itravenas: ꝛ pōt cāre fe. ꝯtinuā. q̄li bet ēt pōt putrefieri ex̄ venas ꝛ pōt cāre fe. in terpolatā. Et istoꝝ hu. q̄libet pōt putrefieri in tra venas ꝛ ali⁹ ab eo ex̄ venas. ꝛ ſm h̄ pñt cā ri tres spēs fe. cōpositarū q̄ dnr emitritei. Si enī flegma putref itra venas tūc faciūt fe. cō tinuā q̄ nō separet nec iterpolat. ꝛ si cuz h̄ pu tref co. ex̄ vēas facit tertianā iterpolatā. ꝛ sic sunt due fe. s. ꝯtiue ex flāte. ꝛ iterpolata ex co. ꝛ sic est p^a spēs emitriteoꝝ q̄ dr pu⁹ emitrite⁹. ¶ Scda spēs est ꝯria isti ꝛ fit ex flāte putrefa cto ex̄ venas ꝛ ex co. putrefacta intra venas: ꝛ sic tertia^a ꝯtinua cōponit cū q̄tidiana interpo lata: ꝛ vocat medi⁹ emitrite⁹. ¶ Tertia ꝯpōsi° fit ex melia putrefacta itra venas ꝛ ex co. pu trefacta ex̄ ista fit ex q̄rta^a ꝯtinua ꝛ ex tertia^a interpolata. ꝛ est tertia spēs emitriteoꝝ. Et de isto stant vsus antiq̄. Paru⁹ emitriteus ive nis flā recōdit Exterius colerā. medi⁹ ꝯuertit illi. Pessimus hūor iest maiori fel' coqtur ex̄. ¶ 4ª cōpositio est ex tertiana iterpolata ꝛ q̄ti diana iterpolat. oīa ista hñt cās ꝛ signa ꝛ cura tiones sic hñt sue simplices ex q̄b⁹ cōponunt.

Cause Cōpositionis istaꝝ fe. est cōposi° mali regis ꝛ vsus rerū multiplicā tium flā vel colerā vel mliaꝫ sil' in eadē mensa vel ꝑ longū tps vnū hūorē: ꝛ ꝑ aliud tps aliū Exēplū pmū: vt q̄n in eadē mēsa q̄s in pn°mē se comederet cerasa pruna guinidola: ꝛ p⁹ co mederet pastillos cū multo pipe ꝛ biberet ne ctar aut vinum forte. Exēplū 2^l. vt si q̄s ꝑ totā estatē fuisset vsus cucur. ꝛ melonib⁹ ꝛ mltitudi ne fructuū ꝛ in fine autūni se subito mutaret ꝛ vesceret allijs ꝛ cepis ꝛ sinapi ꝛ porris ꝛ na sturcio ꝛ spēb⁹ cal'is. Mutatiōes ēt tēpoꝝ ad q̄litates oppositas sunt sil' cāe istaꝝ fe. cōpo sitarū. Mutatiōes ēt etatū cū regimie disꝓo portionato etati ꝛ cōpl'oi. Et q̄n isti hūores di uersi ꝛ mlti in q̄ptu^e sunt in corpe gñati: si pu trefiunt in corpe faciūt istas febres cōpositas

Signa Parui emitritei sunt: qr inuenit fe. continua q̄ nunq̄ eradicat. ꝛ ista est lenta. Pulsus inordinat⁹ aggraua° ocu loꝝ ꝛ est fe. remissa nō multum adurens sine estuatiōe. Et ista sic existēte supuenit pox⁹ ter tiane cū quadā horripilatione vel rigore ac si spinis pungeret. ꝛ post succedit calor magn⁹ cū magna inflatione ꝛ siti ꝛ vigilia ꝛ termiat cū sudore ꝛ vomitu. ꝛ post pox^m remanet fe. lē ta moll'. ꝛ in ista fe. dies tertia est silis pme. ꝛ 4^a. 2^e. ꝛ h̄ est ꝑꝑ motū colere q̄ est de tertio in tertiū. ¶ Signa aūt medij emitriti, tūc eni est fe. ꝯtinua semꝑ cū nimio calore ꝛ ardore ꝛ siti ꝛ vigilijs ꝛ inq̄etudine. Et postea venit pox⁹ q̄ tidianus cū modico frigore ꝛ cū q̄dā q̄si stupo re. ꝛ siñ q̄ pus erat aliq̄lr recessit: ꝛ alñ veit vo mit⁹ ꝛc. ¶ Signa maioris emitritei. ꝛ fit exte rius nimia fritas a melia putrefacta itra vasa ꝛ tertiana iterpolata facta a co. putrefacta ex̄ vasa. Et dr ꝙ in ista fe. ꝯria est alñ remissa in colore ꝛ fortiter in suba propter malā mēliaꝫ: alñ itensa ꝛ citrina ꝑꝑ co. ꝛ adest timor ꝛ solli citudo. ꝛ cōit sunt splenetici cū dolore in late re sinistro. ꝛ hꝫ somnia timorosa horēda ꝛ fal sa cū falsis imaginationib⁹ ꝛ siccitas in corpe est magna ꝛ color fuscus ꝛ sitis ꝛ vigilie. Ista autē sic stante cōtinua venit pox⁹ de. 3°. in. 3^m cū quadam horripilatione. ꝛ vrina est intensa. Et postq̄ pox⁹ finitus est: iterum remanet fe

bus otinua. ¶ Si aut fe. tertia interpolata cōponat cū qtidia interpolata h sig sequunt. r pō sunt posita a G° 2°. de cris. c. 9. sic i snia. Fe. incipit cū horripilatiōe r diuersit in pulsu. r postea venit caliditas p totuz corpus ita q̄ iavr q̄ veniat stat por: r anq̄ finiat idē por iterz redit horripila r pulsus iterū fit pu r minor q̄ fuit r debilior r tardior r vehemētioris raritad. iuenies ēt calorē separi ab extremitatibus r mltiplicari i vētre r pectore. ¶ Ista fe. ē posita ex tertia q̄ sepat r ex fe. faciēte por oī die. r ei cōposit ē bm cōmixtionē r opositionē quā greci vocāt emitriteū. Et crib feb. cōposite ex tertia q̄ sepat r ex faciente por oi die quā dixi grecos noiare emitriteū fit si cū ea ē euatio colere r flegmatis. 3°. de cris. c. 3°.

Iudicia In spēb emitriteoz. Pri° iste fe. cōiter sunt tarde termiationis r fallaces. iō si sunt cū debilit vtud sunt multū dubie de morte. ¶ Scdo dr sic. pu emitriteus freqnt puertit in litargiā pp somnolētiā q̄ fit a reloe fumoz fcā a flāte qd ē putrefactū itra venas q̄ otinue fumāt ad caput. qz vtplimū facte a flāte sr cā somnolētie. ¶ 3° iudicam sic. medi emitrite sepe puertit in frenesim: ppea qz fumi eleuatia ma colica itra venas putrefacta otinue caput ascēdūt. r ibi rōn: lōge durōnis faciūt apa. ¶ 4° maior emitriteus vtplimū ē mortal. qz ma putrefacta itra venas cāt otinuū r lōgū morbū. r vt mltū debilitat a duab fe. iō eis non pōt resistere: r sic succūbit. sol āt de pōt ips curare: q̄ sol sanat lāguores. medici vo mistri ei sr i morboz curationib. ¶ 5°. dic Aui. q festinem i dādo decoctiōes supple laratias an digōnē ma ciei firsen. i. apa ivētricul cer. ¶ 6° sp emitritei sūt dubij de salute: vbi virtutis debilitas reperit.

Curatio Fe. cōpositarū. Prim° cañ. est Aui. i snia. In spēb emitriteorū mag itendēdū est ad euationē materierū p vētris solōnē q̄ ad alterationē p extictiua caloris. ¶ Scds morbi cōpositi cū medicis cōpositis sunt pcurādi. ¶ 3 simpliciū norma curab cōpositiua. ¶ 4 est Aui. vbi sup. an euōnē pcedit digō. verūtn aliq pnt pcedere lenitiua. ma eni emitriteoz p maiori pte ē grossa. ¶ 5° in curatiōe emitriteoz osidera qs hu. cōponētium supabūdet. r de digtis r euatis illi hu. i cōponēda me mag est apponēdū. ¶ 6. dicit Aui. q emitrite durat alnvsq ad. 7. mēses. iō cito succurrēdū ē cū digis r euatis nō fortib donec ma sit digesta. ¶ Cura pticularis pui emitritei. Et p° digerat ma cū reb calis rōne ma flātice q̄ mag abūdat. sīr addat fria rōne colere r discrasie febril. Et sr tal sir. Rx. rad fe et petro et apij r cico r brusci. an. ℥. ij. Ista ponunt rōe flād scariole end. eupa an. ℥. j. r ß. 4. se. fri. mi. se. brusci rob. ru. spo flor nenuf. an. ℨ. ij. cāfo ℨ. j. ace. al. qrt. j. zuc. lb. ij. sr sir qvtatur to° tpe egritudis cū aq̄ gmis r cicerū ru. r spice. ¶ Cognita digōe ma purgetsic. Rx. flor viol. borag r buglosse volubilis minoris q̄ gerit florē alb. polipo qrq an an. ℥. ß. sr decoc in qua dissoluatur cassiesis. mund. ℥. j. agar pul. pul diaturbit an. ℨ. j. r ß. vel magis vel minus bm vires infirmi. detur in aurora. vel purgetur cum ele de succo rob r pul. diaturbit. Ista digō r eua cōtinuet vsq ad finē cure. In istis eni emitriteis qz ma est grossa pōt mistrari sirupus de bisancijs r in supradictis purgationibus reub. ℨ. j. r spice. ℨ. ß. ¶ Deide pp nimiā corruptionē q̄ est in hūoribus oēs spēs emitriteoz videnl qsi mor pestilētiales. iō tractādi sūt sic epidimiati q̄ ad defēsionē cordis r aliorum mēbroz pncipaliū. Ideo sr tale cordiale. Rx. se. r cortic cit vel saltē limonis rad tormētille pul triasand pul diamargaritō rob. rub. an. ℨ. j. spice. ℨ. ß. cāpho. ℈. j. conserue buglosse ℥. j. zuccari. lb. ß. sr mixtū ad modū zuc. rob. Et post sr talis sacculus. Rx. ro ru. flozum nenufa. viol. flozum camo. an. ℥. ß. cortic cit. ℨ. ij. sand. muscat. ℨ. ij. cāpho. ℨ. ß. cōquassent oia r ponātur in sacculo r aspgat aq̄ rob r ace r freqnt odoret. itē de rob r sand muscat r camo. r absin° r pua mēta sr saccul supra sto. r ista otinuent paulati purgā° r otie egrū viatic salubribus pōtud defensiōe nutrie. ¶ Pro medio emitriteo sr sic. si istud si a est putrefactū intra venas r facit qtidianā iterpolatā r col. putrefit itra venas r facit otinuā: r tūc co. ē in maiori qtit r iō plus debem ponere de digerētibus r euantib co. r iō sr sic. Rx. end nouelle no lote scariole rostri porci epatice lactuce an. m. i. capil. veneris recent politrici r diathos rad apij r pe r fen r brusci r gmis r spagi an. m. ß. 4. se. frōzū mi. rob viol flozum nenuf. an. ℥. ß. cāpho. ℨ. ij. spo liquiri rad an. ℨ. ij. zuc lb. j. r ß. sr sir r detur cum aqua end r scolopend. addat absin. ℥. ij. in sir°. Purget sic. Rx. flozuz viol borag r buglosse polipo qrci an. ℥. ß. an 4. se. frōzum mi. an. ℨ. iij. sr decoctio in q̄ dissoluat cassiesr mūd. tamarind an. ℥. ß. pul. diaturbit. ℨ. j. r ß. reubar agar an. ℨ. ß. bz mag aut minus. Iterū sr restaurati elc supdictū. Dieta aūt sit euchima cum bonis cibis paratis cū rebus aperitiuis rc. ¶ In maiori emitriteo dis

cit ꝙ nõ euadet hũs ipm ꝓpter pessimitatem ma͛e ↄ lõgitudinẽ egritudis. verũtñ sp ↄfortet nã ↄ digerat mã ꝑ istũ modum. ℞. succi fumi terre succi lapacij acuti succi borag ↄ buglosse succi enõ succi lupuli añ. q͛rt. 4. se. fridoꝝ mi. se. brusci epithi flor viol ↄ nenufa. se. acetose berb. añ. ʒ. iij. ꝶ fir cũ zuc°. ℔. j. ↄ ß. def cũ aq̃ scolop. ↄ tamarisci. purget sic. ℞. flor viol. borag ↄ buglosse epithi sene añ. ʒ. ß. polipo. ʒ. iij an. ʒ. ij. ꝶ decoctio i q̃ dissoluat cassiefi. mũd ʒ. j. mirab. indi. ʒ. iij. epithi pulue. ʒ. j. ↄ ß. def in auroza. Et dicit aui. in pma. 4. in cura emitritei. ꝙ ga. ↄ q̃ fuerũt añ ipm curabãt emitriteos cũ aq̃ ordei in q̃ erat vtus pipis: cui aliq̃ ↄdixerũt: q2 pip inflãmat fe. ↄ aq̃ ordei pigrã facit mãz. Et aui. ibidẽ tenet se cũ ga. dicẽs ꝙ gñalis cañ. est ꝙ iste egri. curant cũ medicis cõpositi ex infridãtib ↄ calefacietib vt discernat nã int duas vtutes ↄ occupet infridati cũ fe. ↄ ptib cordis ↄ calefacti cũ mã. Et qs est q̃ curet emitriteũ absq̃ ß. q. d. null. Paulatim g̃ digerat: ↄ paulatim euet mã. Ex istis infrascript. pñt fieri trocisci aut pille q̃ nõ sũt mltũ laxatiue. aut elec aut restauratiuũ rob ru. liquirit succ eius spõ spice reub. se. enõ. ↄ portulace ↄ cucu. cuscute croc reupõtic. lacca gũi arab. cacab se. acetose eupato ↄ amisum Et in laxatis ponat aloe absin ↄ mirab. agaric epithi reub. sene ↄ cassiafi. ↄc. ¶ Dixerũt aliq̃ ꝙ smaragdus lapis ꝑciosus suspẽsus ad collũ a tota ꝓpetate curat emitriteum. Istas pillas põit aui. ↄ asserit ꝙ valẽt ad emitriteos ↄ ad fe. cronicas ledẽtes viscera: maxie qñ mã vicẽs est flatica. ℞. aloes masti cortic mirab. cit reubar. succi eupato succi absin rob. ru. añ ptes eq̃les. croci partẽ mediã fiãt pille cu3 aq̃ enõ. et dosis eius est. ʒ. ij.

Declaratio

in emitriteis. Primo sciẽdũ ßm aui. in pma. 4. c ꝓpo. ꝙ int medicinas q̃ ꝑsunt in isto casu est absin romanũ ad rectificãdũ mãz ↄ vt faciat venire egritudinẽ ad statũ dũmodo non festinemus in dãdo ipm: ↄ nõ det nisi post septem dies. Et cũ incepint appere signa digõnis. nã si añ sumat facit accidere ãgustiã ↄ nauseã et cũ sua caliditate ↄ siccitate cũ stipticitate facit eos tardos ad euõnẽ. ↄ ß intelligit qñ dat ad euandũ in sua dosi. ¶ Scdo iux dictũ Aui. in cura maioris emitritei de admistratiõe aq̃ ordei i q̃ sit vt pipis qñ dic: vt discernat nã int 2. vtutes ↄc. Tũc q͛rit vtrũ sit dare q̃ntã vtutẽ nãlẽ. s. discretiuã q̃ discernet calm a frio ↄ calidũ applicet ma͛e morbi fride: ↄ fridũ applicet discrasie ↄ ma͛e morbi cale. ↄ videt ꝙ sic aucte aui. i fine p͛ fen. 4. i cura emitritei. Itẽ arguo aucte Auer. q̃ eã expsse ponit in. 2. et. 3. col. i. c. de accñtib vtutis sto. In op arguit: q2 videtur ꝙ ga. ↄ Aui. ↄ alij sũt diminuti ponentes solũ. 4. vtutes nãles ↄ nõ ponũt vtutẽ discretiuã. Ad istã q̃õnẽ dicẽdũ ꝙ aliq̃ tenẽt se cum Auer. ꝙ est dare q̃ntã vtutẽ: q2 ad ß ꝙ aliqua vt attractiua attrahat aliq̃d attrahibile ops ꝙ illud sit discretũ ↄ distinctũ. als nõ posset attrahi. ↄ sic vt discretiua vel sepatiua ꝓpat illud ßm vtuti expulsiue vel attractiue. 2° ps ad expiẽtiã q2 ep digerit chilũ ↄ ꝓpat ipm vt sit nutrimẽtũ toti corpi añꝙ fiat attractio ad mẽ nutriẽda os ꝙ ꝶ segrega° superfluitatũ ↄ q̃libet vadat ad suũ locũ. ↄ ß ẽ vna via. Alit tñ dic iorda de turre. s. 3. de mor°. ↄ dic ꝙ salua reuerẽ Auer. nõ ẽ ponẽda. 5. vt. s. discretiua. ↄ dato ꝙ sic nõ ẽ nalr ↄsiderãda a medi° ↄ rõ est: q2 si act ille quẽ tu iponis fieri ꝑ vtutem discretiuã põt cõpleri ꝑ alias vtutes nãles nõ est neccñũ ꝙ illa vt ponat in eẽ: q2 vtutes et opatões alie ex alijs cognscunt. Sz ille act vl ↄpa° põt compleri ꝑ alias vtutes nãles g̃ ↄc. pña nõ. añs ps ꝙ põt cõpleri ꝑ vtutẽ expulsiuã ↄ ꝑ vtutẽ retẽtiuã opante vtute digtia: q̃a attractiua fit post expulsionẽ incõueniẽdo: ita ꝙ expulsiua mẽbri expellit qd sibi nõ ↄuenit ↄ attractiua alteri mẽbri attrahit expulsum tãꝙ ↄueniẽs. Et ß ve itelligit in gñatõe hũoꝝ ↄ segregatõe eoꝝ abiuicẽ: q2 digtia opãte vt expulsiua expellit ab epate ꝑ suũ meatũ ad cisti fell superfluitatẽ co°. silr ꝑ suũ aliũ meatum superfluitatẽ melie ad splenẽ retinẽdo qd meli est vsq̃ ad tpś. Et in ß iuuat vtus attractiua mẽbroꝝ illoꝝ ad q̃s fit expulsio rei nutriẽti vl nõ nutriẽtis. ¶ Et adhuc circa hoc ẽ sciẽdũ ꝙ discre° põt intelligi dupl̃r. q̃dã est discre° aliq̃rũ existiũ in pote: q̃ ꝙuis appent ꝙ sit vnũ tñ sũt plura in potẽtia: vt in massa sanguinaria. Et est alia discretio aliquoꝝ q̃ sunt i actu sub diuersis formis: vt in coloribus. De pma discretõe loquẽdo dico ꝙ nõ potest compleri per vtutẽ expulsiuã ↄ attractiuã: quia attrahibile oportet ꝙ sit distinctũ ↄ discretum loquẽdo de secũda discretiõe. talis potest compleri per vtutem expulsiuã ↄ retentiuã opante virtute digestiua: q̃ ꝓpat ↄ digerit tales res: vt q̃libet earũ expellat a loco in q̃ est ↄ vtus attractiua alioꝝ mẽbroꝝ attrahat quãlibet rem ad locum vbi necessaria existit. Qui etiam vellet speculari ad ß talis discre° hũoꝝ põt compleri ꝑ virtutẽ retentiuã ↄ expulsiuã: quia hu. sunt

distincti formalr sit.tñ sub q̄dā acerbatōne et accumulatōe. ⁊ hec ē via medicoꝝ.q2 ista q̄ntā v̄tus posito ꝙ fit.tñ nō est necria medi°:q2 nō fac ad finē medici:q2 finis iponit necitatē rei:q2 medic⁹ nō tractat de v̄tutib⁹ nisi rōe finis.s.vt instra earū corrigat: s̄ v̄t⁹ discretiua nō hȝ instrm:q2 q̄libet v̄tus nālis opatur per cōplonē.⁊ tūc d2 ꝙ tot sunt nāles v̄tutes q̄t sunt cōbinatōes cōplonū:s̄ nō sunt nisi.4.q2 calm ⁊ hu.ē instrm v̄tut̄ digestiue.fridū ⁊ hu. expulsiue frm ⁊ sic.retētiue calz ⁊ sic.ē istrz attractiue. Et nō sunt plēs cōbinatōes possibiles:ḡ nō plures v̄tutes. Et ad Auer.d2 ꝙ ipse locut⁹ fuit velut pur⁹ phs.nos v̄o loq̄mur sic medici loquūt i rōe finis.s.vt sciam⁹ corrigere istra istarū v̄tutuz q̄n v̄tutes sunt defecte. Et si Aui.vel Ga. vel aliq̄s ponat istā v̄tutē discretiuā ponūt ipam tanq̄ actū completū ab alijs v̄tutib⁹ nālib⁹.s. expulsiue ⁊ retentiue et attractiue:coopante digtia. Aliqui v̄o dicūt ꝙ ista discre°sit a v̄tute corpis regitiua ⁊ ope nature. ¶ Ter° sciēdū ꝙ aui.in fen.22.3.i.c.de signis doloris iūcturaꝝ ꝙ spēs gutte ꝯposite fiūt s̄m diuersitatē hu.i corpe exn̄tiū.sile etiā est dicēdū de fe.cōposit̄. Nā si aliq̄s co⁹ vult vti regie refrigeratiuo cōedēdo lactucas ⁊ herbas fridas ⁊ fruct⁹ frios ⁊ hu.⁊ res ḡnātes flā ⁊ hu.crudos. vel vtat̄ nimia replōe nausea tiua satieta.⁊ cū h̄ vtat̄ reb⁹co.ḡnātib⁹post lōgū vsum rerū flāticarū.⁊ isti hu.putref̄ vel destituāt̄ a regie nature et faciāt cōmixtionē nō verā:⁊ ḡnent guttā cōpositā ex diuers̄ hu. Silr siles hu.faciūt diuersas fe. cōpositas s̄z diuersitatē ⁊ s̄m cōpositōez ⁊ s̄m positōez hu. intra vel ex̄ vasa:s̄m h̄ fiūt diuerse spēs emitriteoꝝ ⁊ alie fe.sicut ponit̄.2.de crisi ⁊c.

¶ Caplm.14.de ethica febre.

Ethica est nomē latinū:et est ex̄ctū a greco. D̄r aūt ethica ab ethis q̄d ē hītudo vl' hit⁹ pp̄tea q2 ista egri° iā videt̄ habituata ⁊ fixa. Ideo d2.2.de crisi.c.10.ꝙ ethica d2 ab affixiōe. Ethica s̄m fratrē Jo.de ianua d2 ab ethis q̄d est mos.vñ ethic⁹ cū. penultia correpta.i.moralis ⁊ h̄ ethica.i. scia moralis. Papias v̄o dicit ꝙ ethica est genus fe. cuius tres sunt spēs. p̄ma.2.⁊.3. De p̄ma leuit̄ infirm⁹ curat̄.de 2ª vix.de 3ª nūq̄. Quātū igit̄ spectat ad ppo^m dico ꝙ ethica ē duplex.q̄dā ē cū fe.⁊ alia sine feb.q̄ vocat̄ ethica senectut̄ siue marasmō.de q̄ postea videbit̄ dño adiuuāte. Pria aūt diffinit̄ sic. Ethica ē feb.ꝯtinua mēbris radicalib⁹ sbiectiue adherēs ⁊ hūiditates subales ⁊ nutrimētales ⁊ totū corp⁹ ꝯsumēs et hȝ causas āntes p̄mitiuas ⁊ ꝯiūctas.

Cause p̄mitiue sūt oīa illa extrinseca q̄ calefaciūt vel inflāmāt mē^a radicalia ⁊ pūt facere fe.effi.vel pu.aliq̄b⁹ non bñ dietad vel gub̄nad successiue pōt fieri fe.ethicalita ꝙ cāe p̄mitiue istarū sūt etiā cāe p̄mitiue ad h̄ aer facit exteri⁹ dicēs. q̄cq̄d est cā cāe ē cā cāti ethice.q2 q̄ occasionē dāni dat dānuȝ sibi dedisse videt̄. ¶ Cāe aūt āntes ethice sūt spēs fe.eff̄.vel fe.pu.acutarū max^e ille q̄ sunt cū inflatione ⁊ adustione. Alia cā pōt eē phibitio cibi ⁊ pot⁹ in tpe q̄ deberet dari: ⁊ max^e h̄ fit i hoīb⁹ colic̄ ⁊ macris q̄b⁹ aduenit fe.ꝯtinua co^ca adurēs.vt causō.⁊ ei phibet̄ pot⁹ aq̄ frie vl' aq̄ ordei.silr fe.q̄ fit cū āpate. Vñ si ieiunij triduanū ipōat̄ ꝯplōe cal'a ⁊ sicca exn̄te in ethicā deuenerūt.8.de inge.c.6. intelligit̄ si p̄us febricitauerit. Alc⁹ plmonis ppt̄ q̄d phibet̄ pulmo a p̄fecta euētatōe cordis:⁊ inflat̄ cor.silr nimia calitas epat̄ aut pulmonis aut sto^i aut siliū. ¶ Cāe ꝯiūcte ethice sunt calitas et siccitas cordis cōsumēs humiditates nutrimētales ei⁹ ⁊ similr alioꝝ mēbroꝝ.silr mala ꝯplō eq̄l' in eisdē mēbris itroducta a fe.p̄cedētib⁹.vel a mala ꝯplōe diuersa p̄cedente ⁊ diu durāte vel ab oīb⁹ a lijs cāis cito ⁊ fortissime malā ꝯplonē calam ⁊ siccā itroducētib⁹ i corde ⁊ in mēbris radicalib⁹:⁊ ipa cōsumens.

Signa ethice fe.sūt fe.eq̄lis vn̄ formis sine paroxismis ⁊ interpolatōib⁹: ita ꝙ semp calefacit corp⁹:nec vna dies plus agguat q̄ alia:nisi ibi eēt mixtio fe.pu. Cut ē arida ⁊ sicca sine hūiditate. Calitas isti⁹ feb. tāgēdo nō ē intēsa sic in fe.putridis.imo i p° tactu videt̄ suauis. Et si man⁹ remāet p aliq̄d spaciū sup cuti.fit calitas fortior ⁊ vr̄ augmētari ⁊ aliq̄lr mordicare plūs ē pu⁹ ⁊ debilis ⁊ freq̄ns ppt̄ debilitat̄ v̄tut̄:⁊ ē dur⁹ pp̄ter siccitatē artie. Calitas auget̄ p⁹.refectōez ꝙ lȝ s̄ i alijs fe.nō tñ ita māifeste. vnctuositas az in vrīa ⁊ egōne. ¶ In scōa spē ethice vrina ē vnctuosa ⁊ furfures in ea appēt ⁊ extremitates māifeste discarnate ⁊ nodositates crescūt ⁊ iō az manifesta distictio. ¶ In.3ª spē ethice facies az ypocratica.nares acuti.oculi ꝯcaui.tim pora plana. aures frie ⁊ ꝯcte ⁊ pulpe eoꝝ inuerse ⁊ toti⁹ faciei color pallid⁹aut plūbe⁹aut terre⁹ ⁊ hñt pānū in facie ac si pul' sup faciem sp̄geret̄. In ethica etiaz repit̄ maior calor in volis manuū ⁊ in plāt̄ pedum. ¶ Siḡ p̄mutationis effimere ad ethicā sunt p̄manen^a fortitudis caloris.nā fe.effi.vt plu^m incipit decli

nare post duodecim horas. Et si non declinat
imo remanet in eodẽ statu vsqꝫ ad tertiũ diez
tũc fit ethica. ¶ Signa ꝙ ethica sit cõposita
cũ fe. putrida sunt: qꝛ putrida facit ĩterpolatõ
nẽ ꝑ sudorẽ vl' al'r: ſꝑ tñ remanet cal'itas ⁊ sic-
citas ⁊ ſꝑ crescit extenuaº ⁊ arefactio ⁊ alia si
gna supdicta ⁊ duricies in pulsu ⁊ ꝑuitas ⁊ d̃
bilitas maior ẽ in. 2ª ꝙ̃ i pª. ⁊ in 3ª ꝙ̃ i pª vl' 2ª
Et in scd̃a decrescunt extremitates ⁊ iunctu-
re videnť decrescere ꝓꝓ carniuz ꝯsumptionẽ.
Pulsus ethicoꝝ sť debiles ⁊ ꝑui ⁊ veloces seu
freq̃ntes: ꝑui sť ꝓꝓ debilitatẽ caloris nãl': ẽt ꝑ
ꝯñs ꝟtuť. ⁊ sť veloces seu freq̃ntes ꝓꝓ necessi-
tatẽ quã iducit fe. ethi. Ga⁹ h in. 4º liº de cãis
pulsuũ ꝯº. 16. Et calidi⁹ qđ sit in ethicꝗ est loc⁹
venaꝝ ⁊ arteriarũ. s. in volis manuũ ⁊ plantis
pedũ. qꝛ ibi terminanť vene ⁊ arterie ⁊c.

Judicia In fe. ethica. Pri° notandũ ꝙ Aui. in pª fen. pˡ doc. 4ª. de hu
moribꝰ. c. 1. in ꝓñº capl'i ponit hũores ⁊ ponit
hũiditates scd̃as q̃dã istaꝝ hũiditatũ sunt su-
ꝑfluitates alie sunt nõ supfluitates: q̃rũ pª est
in foramibꝰ extremitatũ ꝑuaꝝ venaꝝ mẽbroꝝ
simpliciũ. ⁊ ista hũiditas nõ hꝫ nomẽ: s circũ-
loquiť ⁊ vocať pª hũitas de scd̃is. ¶ Scd̃a hu
miditas ẽ hũiditas roral' q̃ ſꝑgiť sup oia mẽª
simplicia. ⁊ ista est apta nata ꝯuerti in mẽbrũ
qñ corpꝰ caret nutrimẽº ⁊ apta vt mẽm hũectet
qñ exiccanť a forti exercitº vl' ab alia cã. ⁊ ista
vocať ros. 3ª hũitas est illa q̃ parũ añ ꝯgelata
est ꝑ vlteriorẽ actionẽ: ⁊ est nutrim: qđ qꝛ iam
ꝯ̃tũ est ex ꝑte cõpl'onis in nutrimẽtũ ⁊ mẽbro
rũ subaꝫ ꝯuertiť. s tñ ex ꝑte eẽntie nõdũ ꝯuer-
sa est in subaꝫ ⁊ essentiã ⁊ in sil'itudinẽ mẽˡ to-
talẽ. Et ista hũiditas vocať cãbiũ: qꝛ de ꝓrio
cãbiať ⁊ mutať i glutinuz q̃ est. 4ª hũiditas: q̃
ꝯtinet mẽª simplicia. ¶ Dicit g̃ Aui. in pª fen.
4ˡ. trac. vltio. ⁊ cõcordat Serap. in. c. ꝓꝓo ꝙ
ad ꝯsumptionẽ hũiditatꝭ q̃ vocať ros: seq̃ť pª
spẽs ethice. ⁊ est sil'e de oleo qđ ꝯtineť in lãpa
de qñ aũt 1ª hũiditas ĩcipit ꝯsumi q̃ vocať cã-
biũ tũc fit 2º spẽs. ⁊ est sil'e de oleo qđ ẽ ĩbibitũ
in suba lichimij. pꝰ ꝯsũptionẽ istaꝝ duaꝝ hũi-
ditatũ 4ª hũiditas q̃ vocať glutinũ ĩcipit ꝯsu
mi q̃ ꝯglutinat ꝑtes mẽbroꝝ simpliciũ: tũc est
sil'e de hũiditᵉ subali ipsiꝰ lichimij ꝑ quẽ ꝑtes
lichimij ꝯtinuanť. ⁊ tũc ẽ 3ª spẽs ethice. Pria
igiť spẽs est difficil' cognitionis ⁊ facil' cura-
tionis. vt diĉ Aui. Terª ãt spẽs est oppoᵐ. qꝛ ẽ
facil' cognitiõis ⁊ ĩpossibil' curõnis. Scd̃a aũt
spẽs in cognitione ⁊ curatione tenet mediuz.

Curatio Febris ethice. In pº aliq̃ cañ. gñales sunt ꝑmittẽdi: vt ex in
de cura eliciať. Primꝰ cañ est Gaˡ. in. 10. megˡ
q̃si in col'. 14. Ethicis nihil aliud ẽ necessariuz
nisi refrigerare ⁊ hũectare eorũ corꝑa. ¶ 2ꝰ est
Gaˡ. ibidẽ. Ethicꝗꝰ vo qꝛ nõ oꝫ purgari nec cale
fieri calor balnei nocet. nã augmẽtat eis calo
rẽ ⁊ siccitatẽ. h ille vbi sup. ¶ 3ꝰ est Gaˡ in. 10.
megˡ q̃si in fine. 6ˡ. col'. Nutrimẽta ethicoꝝ ne
cesse est eẽ fria ⁊ hũida aut ꝑpata sic ptisanũ ⁊
hũida iura ⁊ mundo panẽ. ¶ 4ꝰ cura eni ethico
rũ sil'is ẽ cure siccã in stoº ꝯpl'onẽ hñtiuz: s tñ
ethicis fridiora sunt nccia ꝓꝓ mľtitudinẽ ca-
loris eoꝝ. 10º. megˡ col'. 10. ¶ 5ꝰ ẽ Aui. Si cogũ
tur ꝓꝓ nccitatẽ dare res q̃ faciũt citã hũidita
tẽ vel hũectationẽ. ⁊ ille sť cal'e vt aq̃ carnis ⁊
vinũ: oꝫ ꝙ añcedãt vl' sequanť res ĩfridantes
Iste aũt ẽ Aui. in pª. 4ˡ. i cura fe. ethice. ¶ 6ꝰ.
Si ethica accidat ꝓꝓ apã aut lesionez in aliq̃
mẽº vt est epatꝭ calefactio: ncc̃e est curare illud
apã aut mẽm lesuz corrigere ⁊ ꝑparare. ¶ 7ꝰ ifri-
gidaº aeris ẽ de rebꝰ magꝭ iuuãtibꝰ ethicos. sil'r
indui pãnis lotis in aq̃ in q̃ sint rose ⁊ folia sa
licis aq̃ rob ⁊ trocisci d̃ cãforª nõ modicũ iuuãt
eos. Aui: ibidẽ. ¶ 8ꝰ. odorare cãforã ⁊ rob sađ
⁊ mãdragorã papa. ⁊ aquã rob ⁊ sil'ia iuuat ad
eoꝝ curã. ¶ 9ꝰ. ẽ Aui. vˡ sup. Empl'a ĩfrianª qbꝰ
oꝫ eos sint aromaᶜª. nã ipsa sť ꝓpinquoris iuua
mẽti. ⁊ ꝓꝑe sup pectꝰ ⁊ partes ⁊ vicinas ⁊ sint
actu fria sine stipticitᵉ. nã stiptica deficcãt ⁊ ꝓ
hibẽt ꝟtutẽ medicinaꝝ ꝓfundari ⁊ ad iterius
penetrare: nõ tñ tm̃ retineanť: ꝙ voci ⁊ anheli
tui ĩferãt nocuᵐ h ille in snia. ¶ 10ꝰ. q̃es ⁊ sõnꝰ
⁊ trãq̃llitas ⁊ ꝑseruaº a fame tristiª ⁊ ira ⁊ odio
⁊ angustia ⁊ siti iuuat in ethicoꝝ curõne. ¶ 11ꝰ
Lectꝰ eoꝝ fit d̃ mataliciis fris ex pãnis lineis
cũ coto inť medio. sil'r ⁊ coopture. ⁊ nõ sepeliã
tur in culcitra plumacea nisi sup ipsa coopto-
ria de coriis ꝑatꝭ extẽdãť. Et si lectica eoꝝ sta-
tuať sup aliqđ vas aq̃ plenũ eẽt eis boᵐ vt diĉ
Aui. ¶ 12ꝰ. est Aui. in loco allegº in snia in. c. re
memorato ĩfriantiũ eos in fine caˡ Lectꝰ eorũ
sit ꝓꝑe cursus aq̃rũ. vl' saltẽ currat aq̃ si sirin-
gã ꝓꝑe lectũ ⁊ ibi sternanť ⁊ circũponanť suc-
ci ⁊ folia ⁊ rami saliꝗ folia cãne ⁊ herbaꝝ fria
rũ. ⁊ sil'r herbe nãl'r frie in fria aq̃ madefacte.
¶ 13ꝰ. lac caprũ ⁊ asine nutritaꝝ ĩ pascuis fris
⁊ hu. ⁊ ꝓꝑe asine vsitatũ eradicat fe. ethicaꝫ: si
possibilis est ei eradicaº. Aui. ibidẽ. ¶ 14ꝰ. lac
muliebre sugẽdo ab vbere sumptũ cõueniẽtiꝰ
est oi alio lacte. ¶ 15ꝰ. Lac a q̊ ex̃ctũ est butirũ
est vtile ethicꝗ ĩfriando eos. ¶ 16ꝰ. Lac cõperit
ethicis a ꝓñº vsqꝫ ad finẽ. ¶ 17ꝰ. ius ꝑue pulle
alterate cũ lactucꝗ ⁊ portulacꝗ vel saltẽ cũ tene
ra cucurbiª. ⁊ aggresta remittit eorũ calorem

nutriendo. ¶ Curatio fe. ethice pticularis. p⁹ iuxta tenorē. 7ⁱ. cañ. ɔstituat in loco vel in camera hũida vbi attrahat aerē friũ ⁊ hũidũ. ⁊ si nãlr nõ habet: fʀ rorando camerã cũ aq̃ fontina vel puteali ⁊ sternēdo ipsaꝫ ⁊ circa lectuꝫ ponēdo folia ⁊ ramos saliq̃ ⁊ cãnaꝝ cũ iunq̃ ⁊ roſ ⁊ viol' ⁊ nenufa. ⁊ lentiq̃ aq̃ ⁊ papa. ⁊ folia vitis albe. Et fʀ tal' saccul⁹ quē odorabit iuxta tenorē. 7ⁱ. cañ. ℞. oim sanð roſ ru. se. lactuq̃ ⁊ portulaq̃ ⁊ papa. al. rað. mãdrago^e añ. ʒ. iij. se. iusquia^i cãfore añ. ʒ. ij. floꝝ nenuſ. ʒ. j. ⁊ ß. opij tebaici. ʒ. j. fʀ duo sacculi ⁊ odoreſ vn⁹ ⁊ ali⁹ p īteruall a vn⁹ p⁹ aliũ: ⁊ ista ɔtinuenſ. Et iuxta tenorē finis. 7ⁱ. cañ. camiſie q̃s induturi sunt: imo ⁊ diploides pp factã dealbationē iterum lauenſ in aq̃ in qua decocta sint summitates papa. ⁊ lentiq̃ aque ⁊ malue ⁊ lactuca ⁊ folia saliq̃ ⁊ filia. Et si in aqua ista post colaturã ponant cãfora ⁊ trocisci eius eēt melius. ⁊ tales pãni desiccenſ in vmbra ⁊ induanſ eis: ⁊ mutet frequenter lectum ⁊ vestes ⁊ lintheamina. ¶ Istis sic ordinaq̃ dietet sic. Habeat paruus pullus vel pua pulla ⁊ coq̃tur cũ lactucis vel portulaq̃ vel frusq̃ cucur. Et comedat cucurbitas ⁊ carnes pulle ⁊ offas in iure ei⁹. Et sic dr̃ de pulla sic põt dici de alijs auib⁹ vsualib⁹ preterq̃ de degētibus in aq̃s. Et iuxta tenoreꝫ pⁱ cañ. vtaſ cibis alijs fris ⁊ hu. vt est ordeatum auenatũ ⁊ faria de spelta ⁊ colatura furfuris cũ lacte amigð ⁊. 4. se. frioꝝ ma. Põt etiã ista supradicta parari cũ lacte vaccino a q̃ ẽxtuꝫ est butirũ. Mica ēt panis ter lota in aq̃ fra ⁊ expssa ⁊ cocta cũ dicto lacte vel cũ lacte de se. fris iuuat eos. q: nutri^m istoꝝ nãlr ē friũ ⁊ refrigerat ep'. ⁊ cor ⁊ san. venaꝝ obtēpat ⁊ ɔ̃iaſ febri ⁊ hũectat corp⁹. Ali⁹ cib⁹ fit de cãcris fluuialib⁹ ita q̃ carnes eoꝝ ẽxhaſ a corticib⁹ eoꝝ ⁊ lauēſ cũ lexiuio fcõ de cinerib⁹ vitiũ. sic docꝫ Aui. Alius cib⁹ fit de carnib⁹ limaceoꝝ cocq̃ cũ fen⁹ pp viscositateꝫ. ⁊ post ẽxhanſ a casulis ⁊ postea comedanſ. sicut faciunt catalani. ⁊ ẽe in hoc frequēter īueni iuuamentũ. Pot⁹ istoꝝ sit aqua ordei. ⁊ si vinũ bibunt illud sit multuꝫ limphatũ clarũ vel subtile vel aliq̃lr rubeũ ⁊ nutritiuũ. ⁊ al'n sumat lac amigð. Et sequēdo doctrinã pⁱ cañ. vtaſ piscibus squamoſ de aq̃s munð. bullitiq̃ in aq̃ cum pet^o. Pisces tñ mag^s nõ sunt vtiles. vt salmo ⁊ alosa ⁊ luceus ⁊ ceteri ſil'es. Itē vtaſ lacte amigð. bullito ⁊ proiecto sup offas vel pecias panis cũ zuca^o. Itē vtatur cibo facto cũ lacte a quo ẽxtuꝫ sit butirũ. cũ mica panis ⁊ zuc^o vel cuꝫ farina ordei ⁊ filibus. ⁊ iuuat eos ēt poma cocta sub cinerib⁹ cũ zuc^o. mistratã ⁊ lactuce cocte cũ pull' gallinarũ. iuxta tenorē vltimi cano. Et scias iuxta tenorē. 13ⁱ cañ. ⁊ ſm autores nros. q̃ lac est de reb⁹ mag^s iuuãtib⁹ eos. Vñ lac sit mulieris bñ nutrite bonis cibis fris ⁊ hu. ⁊ sumatur ab vbere iuxta doctrinã. 14ⁱ. cañ. Si h̃ noluerit sumere vtaſ lacte asinevl' saltē cap q̃ nutriatur herbis fris ⁊ hu. Et qñ mistrari oꝫ ista alia sint ppe īfirmũ: ⁊ q̃to citi⁹ poterit calm ab ore sumat de mane ⁊ postea supdormiat. Et lac a q̃ ẽxtũ ē butiruꝫ iuuat eos. Et q: in isto 4°. li^o iam fecim⁹ mētionē de admĩstratiōe lactis: iõ recurre ad. c. 4^m q̃rti li' ad curaꝫ male cõplōis sicce sto'. ⁊ fac sic ibi docet. ¶ Balneũ cõpetit aq̃ dulq̃ nõ multũ cale. q: mĩrum cala multũ calefacit ⁊ multũ desiccat. ſ; sit aliq̃lr trãsiens tepiditatē. ⁊ cibo digesto i isto^o ponaſ in tina plena tali aq̃. s. dulci: i q̃ sint cocte herbe fris ⁊ hu. ⁊ nõ sudet dicit Aui. ſ; p⁹ exitũ a balneo vngaſ cũ oleis fris ⁊ hu. sic est oleũ viol'. ⁊ nenuſ. Et vult Aui. q̃ in exitu a balneo vt humiditates p poros nõ exalēt: spgaſ paulatim aq̃ q̃ nõ sit mĩtũ fria: sic ē aq̃ estaq̃ q̃ aliq̃lr sit tepida p calorē sol: ⁊ in tali aq̃ pãn⁹ lineus sit madefact⁹ ⁊ liniaſ inde corp⁹ sil'. deide stet i lecto sine calore ⁊ sine sudore. Et dicit Aui. q̃ si añ balneũ mulgeaſ sup corp⁹ ei⁹ lac: eēt bo^m: ⁊ post exitũ a balneo ⁊ in vnctiōe cũ dicq̃ oleis capiat aliqð iussellũ de reb⁹ hũectãtib⁹: sic est iussellũ puaꝝ auiũ ⁊ galline ⁊ filium. ⁊ sic stet in tranq̃llitate ⁊ somno sine angustia ⁊ tristi^a ⁊ sine ira ⁊ sine labore. ⁊ potet vinũ clarũ subtile cũ mĩta aq̃ nõ tñ īmediate post lac. Et caueat a sudore nisi esset fe. putrida. Et caueat a fl'õia ⁊ purgatione. q: ista fe. sine vitio hu. est. ¶ Cōdescendē^o ad apothecã fʀ tal' sir⁹ ad ifrigidandũ ⁊ hũectandũ ethicos. ℞. summitatum papa. al. folioꝝ lactuce portulace endĩ scariole epati^e añ. m. j. 4. seminum frioꝝ mi. se. malue ⁊ maluauisci añ. ʒ. iij. iuiub sebesq̃ passularum munð. ab arill'. liquiri^e rase añ. ʒ. j. ⁊ ß. roſ. iru. floꝝ viol' ⁊ nenufa. añ. ʒ. j. zuc' albissi'. lt'. j. ⁊ ß. fʀ sir⁹ quo vtaſ frequēter cũ aq̃ ordei. Et si aliqua spēs fe. putride eēt ibi cõmixta: põt addi ista aperitiua vt est cicorea gmen ⁊ rað ⁊ se. brusci ⁊ se. frigida mi. i maiori q̃titate. ¶ Sumat etiã de isto electua^o. ℞. pul' papa. pul' diapenið sine speciebus vel diadragag^t fridi pul' tria sanð pul' elect' resũptiui añ. ʒ. ij. ɔserue tot tuq̃ facte p frusta. i. ɔserue testudis nemoralis ɔserue roſ ⁊ viol' añ. ʒ. j. ɔserue nenuſ. ʒ. ß. zuc' panis. lt'. j. fʀ mixtũ ad modũ zuc' rosa. vel põt fieri in tabulis: sed non tñ vꝫ. q: virtutē ignis

accipit. si tñ sit in tabulis fundatur zuc^m cuz aq rosa. 7 endi. In isto casu vz sir. de nenuf. 7 sir. de papa. 7 viol. et ros. Et indigem^9 in isto casu magna cordis infridatõe. qz in ista fe. cor ē pncipale sbm cū alijs mēbris radicalib^9. ideo valent pncipalr illa q refrigerãt cor: sicut est elec^m diamargaritõ sine speb^9. 7 sic est marga rita vtraqz 7 vterqz corall^9 iacinct^9 smaragd^9 et ceteri lapides pciosi rosa. cãfo. viol. sir^9 viol nenuf. ros. 7c. ¶ Ista cõfectio vz in ethica q nõ multū calefacit 7 nutrit abũdãter. R. festi cor pinearū pistacearuz amigdo dulc. añ. ℥. j. 4. se. frigi. maiorū mūd. añ. ℥. ß. pass mūd. ab arill. ℥. j. se. malue 7 bismalue 7 citonij 7 bõba cis mund se. papa. al. añ. ʒ. ij. incorpenf omia cū zuc^o 7 vtaf pa. Paupes em nõ pñt abũdare pecunijs ad multa medicamina habenda: sed istis leuib^9 gubernenf. ¶ Istud vnguētuz qd sequif vz multū si pect^9 7 latera vngant cū eo nõ calido. si sicut sest. R. cere albe noue quart. j olei viol. R. ß. butiri sine sale. ℥. ij. liqfiant oia sil' ad ignē 7 postea colata in mortariū pijciã tur: in q sit lactis mulieris puellã lactantis 7 pturiētis. R. ß. gūmi arab. dragagãti infusor in aqua ros. añ. ℥. ß. canfore. ʒ. ij. ducanf tm in mortario donec fiat vnguentū albissimū 7 vz in ethica 7 ptisi 7 i marasmõe. ¶ Magr Bern. de gordonio ponit aliã formã vnguēti. R. me dulle cerui 7 vituli butiri sine sale axūgie gal line recent dragagã^t gūmi arabici infusorum olei nenuf. olei viol. olei de cucurbita olei de salice añ. ℥. j. cere al. qd sufficit. fi vnguentum bonū est. verūtñ ille medulle 7 axūgie sūt calide: si post infusionē mittanf in morta^o i quo sit aqua ros. 7 lac mulieb. e: 7 erit meli^9 7 mag frigidū. ¶ Magr ponci^9 de scto egidio ponit hoc elec^m. R. candi penid. añ. ℥. iij. pinearū pistacearū amigdalar dulciū seminis papa al. semis bombacis seminis malue 7 bismalue 7 citon: or been albi 7 rubei trociscor diarodõ dianthos añ. ℥. ß. seminis lactuce 7 portulace quattuor seminū frigidor maior mundator añ. ℥. j. ros. mirtillor oim sand. spodij rasure eboris ossis de corde cerui. blacte bisancie coralli albi 7 rubei añ. ʒ. j. sirupi de papa. quod sufficiat: fiat ad modū opiate. Preualent alia supradicta electuaria: quia in isto multa cal'a et sicca ponunf 7c.

¶ Caplm. 15. de marasmone.

e

Ethica senectut est marasmõ seu tabefactio totius corpis ex dñio male cõplonis sicce sine feb. Nã marasmõ psummatio interptaf. 6. de inte. ca. 2. in fine capl'i. vñ marasmõ interptaf tabefactio s arefac^o corpis et humiditatū substantialiū sm Galienuz. 8. de causis pulsuum.

Cause ethice senectutis. Et pmo ponã tur cause pmitiue. ¶ Prima pōt esse potus aque frigide: stomacho stãte ieiuno et debili. vel si assumeref post immoderatum exercitium ṽtutem debilitãs 7 poros apiens 7 calorem naturalē resoluēns. Propter quod aqua potata cito attrahif ad viscera 7 totum corpus refrigerat. Alia causa pmitiua potest esse nimia caliditas aeris resoluēs 7 liquefaciens humiditates substãtiales corpis. pter quod calor naturalis resoluif 7 debilitaf: immo destruif 7 frigiditas 7 siccitas subintrant 7c. ¶ Cause antecedētes sunt debilitas caloris naturalis et virtutis nutritiue non in vltimo debilitata adhuc exñs. Alia causa pñt esse mali vapores frigidi eleuati ab aliq materia frida in corpore existēte qui vadunt ad cor et ipm infrigidãt. Alia causa añtecedens potest esse resolutio caloris naturalis nõ vltimata: sed si continueř: efficif causa cõiuncta. ¶ Cause cõiuncte. Prima est mala complexio frigida dñans in corpe cum debilitate totius corpis: quia phibet ṽtutem digestiuã 7 nutritiuam a suis opationibus: sicut accidit i fine senij. Simil'r supflua infrigidatio facta cum potibus vel medicis vel emplastris in patientibus febres. Sil'r cõsumptio 7 resolutio caloris naturalis: 7 similia his.

Signa ethice senectut ponit Ga. in. 4. lib. de causis pulsuū in. c. 10. dicens: qp in ethica senectut q est fine fe. pulsus est paruus 7 rarus. Et aui. addit qp est tardus Aliud signū est arefactio et exiccatio corpis manifesta 7 nõ adest calor: imo vtplurimum rep iunf firgidi in tactu: 7 vtplu^m vrina est alba subtilis 7 aquosa. Et isti in dispositiõibus suis sunt sicut senes decrepiti.

Iudicia In ethica senectutis. Primo dicit Auic. qp huic egritudini postqp est cõfirmata nõ est cura. Et si ei esset ingeniū curatõis. sil'r eēt ingeniū curationis mortis. in pma fen. 4. c. pprio.

Curatio ethice senectutis. si curari debet curaf cuz calefaciētibus et humectãtibus. Et humectatio fit cuz cibis 7 potibus calidis 7 cū balneis aq dulcis sicut dictum fuit supius. Insuper sm Auicennam fiat humectatio cū clisteribus humectatiuis. sicut est clistere factum cum brodio capitum

et pedū arietū ⁊ ouiū ⁊ cū clisteri facto ex co⸗ lāturis factis ex caponib⁹ ⁊ gallis ⁊ fasiāis ⁊ ꝑdicib⁹. Nā dicit rosari⁹ ꝙ q̄n aliq̄ colaticia vel iura nutritiua in liq̄da suba ꝑ ptē iferiorē iniiciūt ꝑ modū clisteris.nō mirū si isto⁹ at⸗ trahat aliq̄d ad digerēdū ⁊ nutriēdū.vl' forte ipa itestina aliquā digōnē dicto clisteri opāt et ꝑ venas meseraicas ad epar mittunt aliq̄ ptes ad nutritionē ⁊ corpis hūectationē ⁊ cū hoc hūectat viscera:nec in talib⁹ ponēdus est sal nec spēs:timēdo mordicatōes ⁊ subitū exi tū.Et q̄titas clisteri sit.lb'.ß.⁊ offerat quater in die nāli.Lenis aūt frica⁹ post refectionem iuuat.sil'r lac coctū cū lapidib⁹ vȝ ml'tū.⁊sicut mel ē inimicū hn̄tib⁹ ethicā:sic ē iuuati^m^ hn̄ti bus ethicā senectutē.Et iuuat eos oīs cib⁹ hūe ctās facil' digōnis in q̄ nō ē viscositas:sic sunt iura carniū ⁊ aq̄ carnis ⁊ vitella ouo⁊ sorbi⸗ lia.Et vinū sbtile odoriferū i digestibili q̄ti^e^ ꝯfert eis.etiā empl'a ⁊ vnguēta dicta i ethica. dū tū attineāt cal'itati ꝯfert eis.Caueāt a fro exteriori ⁊ ab illis q̄ hūiditatē cōsumūt.

Declaratio In fe.ethica.Pri⁹ notā dū ꝙ spēs fe.ethice apō latinos nō habēt noīa specificata.sic habent multe alie egri.vt est dolor capiť ydropis lep̄ et egritudines renū ⁊ intestino⁊. Et cā isti⁹ ē q̄r vtplu^m^ ꝑuenēit ad scōa⁊ spē⁊ añq̄ cognscat ⁊ fortasse ad tertiā.¶Scōo q̄rit q̄re in ethica nō ita cito cōsumit cābiū vel glutinū sic ros. Dico ꝙ ros est subtilioris sube:iō citi⁹ ꝯsumi tur.iōo ad ꝯsumptionē ei⁹ seq̄t p^a^ spēs ethice fe.sicut dictū fuit in iudicijs.Alia cā est:q̄r nā ē magi sollicita de mā digesta ⁊ ō magi ꝑpata vt sr me^m^ ß cābiū ⁊ gluti^m^ sr magi digtā ⁊ ꝑpa ta vt fiat ps mēbri q̄ ros.iō diligēti⁹ a nā cu stodiťr.iō tardi⁹ ꝯsumūt.¶Ter⁹ scias ꝙ dcm̄ fuit supi⁹ in cura ꝑticulari ꝙ post balneū aq̄ cal'e vngēdi sūt cū oleis ⁊ vnguētis fris. Et cā isti⁹ est:q̄r ꝑ calorē balnei pori apiunt ⁊ hūidi tas nutrimētalis attrahit ad sus ptes exteriores ⁊ tūc q̄r pori sunt rari ⁊ apti tales hūiditates subtilitate exalarent:nisi fieret poro⁊ clausio cū vnctōe oleo⁊ ⁊ vnguēto⁊ frio⁊ vl' cū rora tione aq̄ q̄si frie.Per ista eñ pori claudunt ⁊ hūiditas nutrimētalis ingr̄ssat ⁊ in suba⁊ mē bro⁊ ꝯuertit.etiā corp⁹ infridat ⁊ humectat. ¶Quarto scias ꝙ ga.in li.de mala ꝯplōe di⸗ uersa in col'.5.ꝯcludit ꝙ mala ꝯpl'o diuersa ē q̄n q̄ cā male cōpl'onis adeq̄te. Tūc eñ mala diuersa est in termino sue actionis q̄n mala diuersa ē introducta.⁊ dicit hec vba. Cū aūt oīa pm̄a corpis mēbra integre ⁊ pfecte sūt ca lefacta.ōr illa fe.ethica q̄ est fixa.et h̄ iōo q̄n ei⁹ eēntia tūc nō ꝯsistit in hūiditatib⁹.i.humo rib⁹ ⁊ spū tm̄:ß est pter hoc in corpib⁹ q̄bus ad est fixio.⁊ cū hac fe.nō est passio nec dolor.Et estimat pa.ꝙ nullo modo sit in eo febris: q̄r nō sentit cal'itatē.h̄ ille.Ex istis dicit pȝ ꝙ in ethica lȝ sit supcalefa⁹ in hūorib⁹ ⁊ spiritib⁹. etiā in mēbris radicalib⁹.tū feb.nō sumit no⸗ mē nisi ab illis quibus subiectiue ⁊ pncipalit fundat.Si eñ spūs pmo ⁊ pncipalr supcale fiūt sic erit fe.effi.⁊ si hu.sic erit fe. hūoralis. Si mēbra pncipalr supcalefiūt:erit ethica. Ita ꝙ q̄uis in vnaq̄q̄ oīa ista tria.s.spūs et hūores ⁊ mēbra radicalia supcalefiāt ex aliq̄ fe.tū illa fe.nō sumit nomē nisi ab eo i q̄ subie ctiue ⁊ pncipalr inest. Ideo cōtingit ꝙ nulla fe.cuiuscūq̄ spēi sit pōt dimittere feb. effime ram post se:q̄uis effi.post se possit dimittere alias duas spēs ⁊c.q̄r nō est verisīle ꝙ mēbra radicalia supcalefiant q̄n spūs ⁊ hūores sus calefiāt ⁊ inflāment:nō tū subiectiue ⁊ pnci⸗ palr.iō q̄n vna est nō est alia:nec oēs simľ exi⸗ stunt.¶Quito dicit Ga.in meg'pti^a^.9^a^.col'.1. ꝙ si effimera debeat in aliā fe. mutari:muta⸗ bit in putridā vel in ethicā.ß hoc fit vtplu^m^ i cal'is ⁊ siccis corpibus.Si medici errēt in re⸗ gimie eo⁊ cū abstinētia ⁊ negligētia humide diete. Primo mutat in acutā:postea i ethicā. In cal'is ꝟo ⁊ humidis q̄r sunt putrefactioni parati:effimera mutat i synochā ꝑsupposito ꝑdicto errore⁊ ꝙ diu ꝑmaneat.Et si nō curet vt opȝ aut morit aut in ethicā mutat. vbi.s. ¶Sexto nota ꝙ ethica ꝑ se sola est sine vicio alicui⁹ hu. Et ideo nec flōmia nec purgatio ei cōpetū t:nisi eēt cōposita cū putrida.tunc eī pōt vtrūq̄ cōpetere. Sȝ tūc dubitat quō ma la diuersa ⁊ mala eq̄lis sil' eē pn̄t in eodē sbo. Dico ꝙ sic q̄r ardētibus lignis solidis adhuc stupe i ꝯcauitatib⁹ eo⁊ ꝯtēte ⁊ inflāmate pn̄t simľ ardere et inflammatis stupis vel aristis ligna solida remanent inflāmata.similit nec sudor eis competit nec artificialis euacuatio eis competit nec exercitium.

¶Capitulū.16.de sudore.

Propterea q̄r feb.aliq̄n ad bonū aliq̄n ad malū ꝑ sudorē tminant.iō bonū ē ꝙ post declinatōes fe. de sudore sr mētio. Aū sudor est hūiditas exiēs a corpe ꝑ poros cuť facta ex vapib⁹ a corpe resolutū iux corpis supficiē ꝯdēsata.Uel dico cū Gord.ꝙ sudor ē vapor hūid⁹ ab inferiorib⁹ resolut⁹ iux corpis supficiē ꝯdēsat⁹.Sudor sic ceteri effe⸗

ctus hꝫ.4.cās scꝫ mālē efficiētē formalē et finalē. Cā mālis sudoris est mā vel hūiditas vl' hu. in mēbris ⁊ eoꝝ porositatib⁹ exñs. Cā efficiēs ē calor dissoluēs ⁊ ꝯuertēs talē hūiditatē in fumū siue illa cal'itas sit inferior siue exterior. Cā formal' ē fritas ꝯdēsans illū vaporē vl' fumū iuxᵗ cutiꝫ ⁊ illa fritas nō est absoluta ſ; cōparata. Uidem⁹ eñ ꝙ in alēbico ꝗuis sit calꝫ vaporē rerū distillabiliū ꝯdēsari. Cā aūt finalis est purgaᵒ corpis a supfluitatib⁹ vt ꝑ eas actio nature nō impediať.

Cause sudoris q̄dā sunt ꝑmitiue quedā añtes ⁊ q̄dam ꝯiūcte. Primitiue sūt sicut nimia cal'itas aeris nimi⁹ labor maxᵉ in tpe cal'o balneū ⁊ insufflaᵒ vēti austral'. Mag cooptura pānoꝝ vel plumaceoꝝ vel pellium. ❡ Cāe añtes sūt hu. vel humiditates in corpe exñtes. ❡ Cāe ꝯiūcte sudoris ē fort calefacᵒ ⁊ subtiliaᵒ illi⁹ hūiditat ⁊ īgſſaᵒ ei⁹ sub cute ⁊ raritas ⁊ aptio poroꝝ ꝑ q̄s exit: q̄r si eēnt clausi aut ꝯstipati vt accidit ī ydropisi nūꝗ̄ exiret sudor. Dicit Cōstantī. quē sequiť Gord. in isto ꝙ sudor est duplex q̄dā est nālis q̄ fit a bona ⁊ ꝑfecta crisi vel in dieb⁹ iudicatis ⁊ in exercitijs tpat vel in tpe estiuo. in tali eñ sudore nociua expellunť ⁊ nō vtilia: ⁊ iste est cū bona tollerātia ⁊ alleuiatiōe. Ali⁹ sudor est innālis et diaforetic⁹ ⁊ sinthōatic⁹ vt appet in nimijs doloribus ⁊ in moriētibus.

Signa sudoris: Priᵒ si sudor sit multus mltitudo maťie aut ei⁹ aq̄sitas ⁊ subtilitas sigtur ⁊ fortitudo ỽtut liq̄factiue ⁊ expulsiue ⁊ sigtur raritas poroꝝ. Pauc⁹ autē sudor est signū paucitat maťie vel viscositat eius ⁊ gſſitiei: aut sigť debilitas ỽtut. ❡ Scōo sudor rube⁹ signū est dñij sanguis. si citrin⁹ colera sigtur. si alb⁹ flā. si niger melīa. ❡ Tertio sudor fetidus corruptionē ⁊ putrefactionē humoꝝ sigt. Silr pñt notari singl'aria ꝑ saporē: q̄r dulcedo eius sigt san. ⁊c. amaritudo colerā et sic de alijs.

Iudicia in sudore. Priᵒ iudicat ypocs. Sudores febricitāti si cepint boni tertiani q̄ntani. 7^{a}. et q̄ in. 9^{a}. die et. 11. et 14^{a}. et. 20^{a}. et. 21^{a}. et. 24. et. 27^{a}. et. 30^{a}. et. 31^{a}. et. 34^{a}. et. 17^{a}. et. 40^{a}. hi sudores egritudineꝫ iudicāt. qui ỽo nō ita fiūt: dolorē sigñt: ⁊ lōgitudinē egri: ⁊ ꝯuersionē. 4. amph. āph. 36. oēs isti dies sūt cretici. Et sequiť in cōmēto nō solū sudores ſ; etiā egōnes multe ⁊ vrinarū ꝗ̄titas. ⁊ apata post auriculas laudabiles sunt si in dieb⁹ cretic appeāt. Et seqť in eodē ꝯmēto. Morbi eñ hos terminos trāseūtes nō crisim cū sudoribus sunt faciētes nec cū egōnibus ſ; poti⁹ cū dissolutōibus paulatiꝫ exeūtib⁹ vel cū apatibus. hec ille. ❡ Scōo iudicat ypo. per sudorē sudores frigidi cū acuta q̄dē feb. facti mortē sigñt. Cū molliori ỽo fe. longitudinem egritudis sigñt. 4. amph. amph. 37. cā ē: quia sigt ꝙ materia est multa ⁊ ꝙ calor nālis ē extinct⁹ vel ꝓpinqu⁹ extinctioni. ❡ Tertio vbi in corpe sudor ibi narrat egritudinē. 4. ampho. amph. 48. Et cā istri⁹ est: q̄r si mā morbi ſpgať necesse est totū corp⁹ sudore purgeť. sudor eñ nihil aliud est nisi purgaᵒ nature a nimijs supfluitatibus. tūc crib esse ꝓbať bona. Aut humiditas morbo cogēte a corpe dissoluitur. ꝙ q̄n fit ex solis loc est vbi regnat infirmitas. Ga. in cōmēto eiusdē. ❡ Quarto docet ypo. iudicare ꝑ sudorē sine fe. sic mult⁹ sudor ex somno sine aliqua cā manifesta factus: Sigt q̄m corpus plurimo cibo vtiť. Si ỽo cibo ñ accipiēti hoc fit. sigt q̄m euone idiget. 4. amph. āp. 41. Et sequiť in cōmēto. Si eñ ex cibis est facile soluiť. Si aūt ex hūorib⁹ euacueť. Multus eñ labor ⁊ fatigatio sudorē facit. ergo quādo in hūoribus vel cibis digerēdis laborat natura fit sudor necessario. Et sequiť ī fine ꝯmēti. Multus eñ sudor duob⁹ modis fit. aut ex mlto cibo añ morbū accepto q̄ est cā hui⁹ maťie aut ex cibi in morbo assumpti mltitudine q̄ si fuerit añ morbū purgeť. pñs ỽo abstineᵃ corrigať ibidē. Ex isto habes ꝙ repl'o antiqua scꝫ humoꝝ corrigať ꝑ purgationē ⁊ nouella ꝑ abstinentiā. ❡ Quito febricitāti. oīs sudor superueniēs nō deficiēte fe. malū ꝓlongať eñ morbus ⁊ hūores multos sigt. 4. amph. amph. 56 ❡ Sexto docet aui. 2. fen. 4^{i}. trac. pmo. ⁊ post multa ỽba dicit sic. Sudor intercept⁹ mal⁹ ē: et sigt longitudinē egritudis ꝓpť mltitudinē maᵉⁱ ⁊ nō cōuenit habēti eū flōia nec sol'o ventris ꝓpter debilitatē suā immo clisteria leuia Et q̄n post sudorē nō venit leuitas nō est bonū signū. ⁊ si facit augmētū in egritudine est malū signū posito ꝙ fit ꝑ totū corp⁹. Sudor festin⁹ in ꝑncipio egritudis est malus: q̄a sigt multitudinē maťie nisi cā in eo sit humiditas aeris: aut ꝓpter pluuiā multam tūc est minor malicia. Aui. c. de signis sumpt ex ꝑte sudoris ❡ Septimo dicit ypo. In sudore rigor maluꝫ est. 7. amph. amph. 4. Et Ga. dicit in cōmēto. ꝙ accñtia crisis nō faciētia crisim: sunt signa crib discrete. i. male ťminatiōis siue mort cuꝫ natura in his sit ꝑterita ita vt morbū fugiat. vñ rigor in sudore malū est. hec ille. Cum isto amph. ꝯcordat aui. in loco all'. sic. Et q̄n cum

sudore horripilo accidit: nõ est bonũ imo malũ: qm̃ horripilo sigt expulsionẽ hu. mali nocẽtis in corpe. ⁊ illõ sigt ꝙ sudor nõ mũdificat imo mouet de hu. malis illud. cui⁹ acuitas est fracta ⁊c. ⁊ sigt ꝙ ibi est multa mã. ¶ Octauo qꝛ fe. vtplu^m cretică p sudorẽ. iõ ponam⁹ hic ꝯditões bone crisꝭ q̃s ponit ga. 1. amphꝭ. ꝯ°. 20 ibi. Ea quoꝝ crisꝭ fit ⁊ q̃rũ facta est ⁊c. Prima ꝯditio est ꝙ fiat cũ purgatiõe ⁊ nõ cũ apate. Scõa est vt purgenť hu. nociui q̃ sunt cã morbi. Tertio ꝙ fiat alteratio morbi. Quarto ꝙ fiat cũ alleuiatõe patiẽtis. Quĩto ꝙ fiat post apparitionẽ signoꝝ coctõis. Sexto ꝙ fiat in die cretica: vbi. s. fuit allegatũ. ¶ Nono in ordine iudicioꝝ iudicat aui. c. vlt. all'. ⁊ dicit sic. qñ debilitať ꝟtus pulsus ⁊ sudat frõs paruꝫ: est signũ malũ. si ꝟo cadit pulsus ẽ sig^m morť. Judicat aui. ibidẽ de sudore ad bonũ. et dicit ꝙ sudor bon⁹ cui ꝯuenit vt fit p ipm̃ crisis cõpleta: est ille q̃ fit in die cretica: ⁊ est cõis toti corpi abũdans sup ipm̃ ⁊ alleuiať infirmus. et sequiť in bonitate illũ qui nõ est per totum corpus ⁊ succedit ei leuitas ⁊c.

Curatio sudoris. ¶ Prim⁹ canõ gñalis nõ remoueať sudor dõec mã sit pfecte purgata: ⁊ eger sentiat alleuiatõem manifestã ꝟtute stante forti. ¶ Scõs egritudinibus ꝯsumptiuis sicut est ethica ⁊ ptisis non cõpetit sudor. ¶ Terti⁹ est Cõstant. in viatico sic. cũ aũt sudor adeo augmẽtať: vt inde ꝟtus debilitetť: opꝫ ipm̃ restringi. Restringať ergo sudor discooꝑiendo corpus vel minuẽdo coo ptoriũ. ⁊ si fit ex nimijs cibis assumptꝭ: inducatur ieiuniũ ⁊ abstinẽtia. Et si ẽ ꝓpter corpis repletionẽ digerať ⁊ purgeť hu. peccãs ita ꝙ fit diminutio in hu. supabũdãtibus qui sunt mã sudoris. deinde vngať corpus cuꝫ oleo roꝭ. et oleo nenuf. ⁊ salicino ⁊ oleo citonioꝝ. ⁊ q̃lbꝫ p se vel sil' mixť. ¶ Uel fit sic. R. roꝭ. ℥. ij. sanď. ru. balaust. ℥. j. gallarũ frondiũ mirthe. añ. ℥. j coquanť oĩa in duabus. lb'. aque vsq̃ ad tẽtiã partem ⁊ coleť ⁊ addať olei roꝭ. lb'. j. ⁊ coquatur iterum donec aqua fit cõsumpta. ⁊ de isto oleo frido vngať pa. maxime pect⁹ et latera. Et potet de sirupo roꝭ vel iulep cũ aq̃ frigida flabelleť cũ flabell. vel aspergať pect⁹ ⁊ latera cũ pãno in aq̃ frida madefacto: ⁊ dormiat solus in lecto duro ⁊ sit male cooꝑtus. ¶ Si aũt volumus sudorẽ ꝓuocare. cooꝑiat se bene pa. et ponat caput infra coopimẽta ⁊ anhelet infra ⁊ ponať cucurbitã plenã aqua calida ad pedes vel ad latera. Et aliqñ vngať pa. cuꝫ oleo camo. ⁊ laurino vel vino. ⁊ vngať dorsuꝫ et totum corpus. Item pip ⁊ cinamomũ calamus aromaticus reupõticũ piretrũ reubar. costus cassialig^a carpobalsa'. sansucus suc⁹ mẽtaſt' mixta vel sepata bullianť in oleo. vngať vt. s. dictuꝫ est ⁊ ꝓuocabiť sudor. Uel fit suffumigia fimbrijs ꝓtensis cum castoreo ⁊ calamento ⁊ carpobalsami et se. vrtice ⁊ carui simul tritis vel coquanť herbe cal'e in olla. ⁊ fumus sedẽdo in sella pforata recipiať. Mentastrũ teratur ⁊ succus eius bibať cum aqua mellis calefacit fortiter et educit sudorẽ. Haly de regali dispositõne. vel fiant balnea ⁊ stuphe dicte in spasmo ⁊ paralisi. ⁊ sic sudor ꝓuocabiť deo dãte. Alius modus est ꝓuocandi sudorem quem modum ꝓ nũc dimitto.

Declaratio in sudore. Primo sciendũ s̃m ypo. 4. amphꝭ. amphꝭ. 42. ꝙ sudor multus cal's vel frigidus supfluẽs supple añ signa digõnis et nõ in die cretica. talis em̃ sudor si sit fridus sigt longiorem egritudinẽ. cal's ꝟo minorẽ desigt. Et sequiť in cõmẽto. Cũ ambo multos hu. significent fridus frõs: ⁊ cal's cal'os. Uñ h' calid⁹ minorẽ desigt infirmitatẽ. fridus ꝟo maiorẽ designat egritudinẽ: qꝛ multã mãꝫ cũ pauco calore ondit. ecõtrario ꝟo cal's sudor multũ calorẽ cũ pauca mã. ⁊ iõ minorẽ ondit egritudinẽ. vbi. s. ¶ Scõo intelligẽdũ s̃m ꝙ dicit ga. in p° amphꝭ. ꝯ°. 15. aucte Diafori. ⁊ ipe ꝓbat ꝙ sudor est pter nãm: qꝛ si cursus corpis est s̃m cursum nature ⁊ natura cibo dñans ipm̃ vicerit nõ ad cutẽ supfluitas cibi mãdať sensibilr sudor em̃ in laborib⁹ ⁊ nimys exercitijs vl' calorib⁹ extra naturã fit fatigatiõibus. hec ille. ¶ Tertio nota ꝙ ypo. p̃mo ꝓnost. cañ. 29. docet ꝓnosticari p sudorẽ sic. Sudor bon⁹ ⁊ laudabilis existit q̃ in die cretico fit ⁊ egrũ liberat. Est etiã bon⁹ q̃ fit in toto corpe ⁊ eger et eo liberať ⁊ suauior ⁊ fortior efficiť. qui vero nihil horrfecerit: is est inutilis. Frigid⁹ aũt est mal⁹ peior si in ceruice ⁊ in capite solo. ĩ acuta q̃dẽ egri^e mortẽ sigt: cũ lenta ꝟo ꝓlixitatem significat egritudis. Et Ga. in ꝯ° dicit ꝙ ille q̃ fit in solo capite et ceruice q̃uis sit cal's est mortalis. idem dicit Auič. ¶ Quarto dubitať quõ cum acuta fe. potest venire sudor sicut dr̃ in. 2. iudicio aucte ypo. Dico ꝙ ga. in dicto ꝯ° ponit quõ h' põt fieri dicẽs sic ꝙ sudor fridus nõ emergit ab illo loco in q̃ est calor febrilis: qꝛ si ibi nccrio est ca^r febrilis: nccrio sudor calefieret: s̃ cũ sudor exit p cuti q̃ si fit fria nccio sudor exiet frig⁹ in interiorib⁹ calefcẽtib⁹. sudor igiť fridus in egri^e acuta fit: sic cũ hu. alicubi

putrefit. τ cū hoc calor nālis deficit. τ febrilis nō pōt venire ad extrema corpis pp opilatiōnes. vel pp aliud cū agit in illis τ ꝯuertit aliquā ptē eoꝝ in vaporē: ille vapor veniens ad supficiē corpis τ cutis īueniet ibi fritatē τ ingrossaī τ exit. vel exit pᵒ τ pᵒigrossaī in icuꝗ supficie τ itellige: ꝙ iste sudor non infridaī tñ sub cute qn exeat p poros ꝗ adhuc sunt aperti rōne caloris febrilis pcedētis: ꝭ qñ ē sup cutiꝫ infridaī. ℂ 5ᵒ. clarificat Gordoniᵒ dicens ꝙ si sudor venit ex cāis itrīsecis vt plimū venit de nocte τ mag in hyeme τ mag in dormiēdo qꝛ in istis calor nālis ē fortior. Si aūt venerit a cāis extrīsecis mag venit in vigilijs τ in estate τ in die. Et dicit Aui. non fit sudor fridᵒ nisi iā ceciderit calitas īnata qre nō ꝯseruat hūiditates imo sepaī ab eis: τ sudor pᵒ venit in pte anterior: qꝛ ps calior est ꝭm ipsum Gorᵐ. ℂ 6ᵒ nota: ꝙ si ī die indicatiā nā fecit aliquā siliti dinē sudoris τ in die cretica sequēti nō venit ille sudor circa finē statᵒ. qꝛ nā est sopita τ negligens tūc medicᵒ dꝫ incitare τ iuuare nām τ ꝓuocādo sudores: qꝛ coadiutores nāe sumus. ℂ 5ᵒ. nota ꝙ postꝗ hō sudauit p bonā pausaꝫ τ volumᵒ ꝙ ampliᵒ sudet: debemᵒ paulatiꝫ abstergere sudorē. ne sudor remanēs sup poros cutꝭ claudat eos. τ b꜒ ꝭ. ter vel ꝗter suauiī cum pāno calo sine euētatiōe: τ sudeꝫ vsqꝫ ad fatigationē sudanꝺ. sñia est Aui. caᵒ. siſr de accidētibus febriū. ℂ 8ᵒ. scias sic dicit Aui. in 2ᵃ. fen. 4ᵃ. in iudicijs sumpt a sudore ꝙ ista sigꝫ distiguīī alīi p tactū: vt ꝭ est calidᵒ vel fridus: alīi p calorē: alīi p ꝗtitatē τc. Unde scias ꝙ in bona crisi dꝫ venire sudor calidᵒ p totū corpᵒ τ dꝫ cōtinuari eqlr vsqꝫ ad finē termiatiōis. Alīi sudor est multᵒ pp ꝯsumptionē hūiditatꝭ subtilis. vel pp calorē fortē resoluētē hūiditatēꝫ in corpe: aut pp mltas hūiditates ī corpe aggregatas: aut pp raritatē corpis τ poroꝝ cutꝭ. aut pp fortitudinē expulsiue τ debilitatē retētiue. Sudor aūt puᵒfit pp cās ꝫrias istis. ℂ Iterꝫ p tactū: qꝛ alīi sudor est fridus. τ tūc sigt hūores fridosᵒ τ extinctionē caloris innati. Et ꝭ aꝫ in morbis acutis mortē sigt. Et ꝭ in morb cronicis vel lentis: lōgitudinēꝫ morbi signat. Calidus aūt sigt hu. calos τ abbreuiationē egritudinis. Et ista debemᵒ ꝯsiderare: ꝭ veniat ī pnᵒ egritudis vel in diebᵒ idicatiuis. Et p colorēꝫ siſr distiguiī qꝛ albᵒ dñiuꝫ flātis oñdit. τ rubeᵒ dñiuꝫ sanguis. liuidus mlīam croceus vl̄ citrinus colerā. Siſr ex pte odoris: qꝛ fetidus corruptionē sigt hūoꝝ τ eoꝝ maliciā. τ ꝭ odor est bonᵒ: sigt eqlitatē hūoꝝ. Ex pte siſr saporis qꝛ eius dulcedo dñium sanguis. amarus coleraꝫ ponticus melancoliā. τ stipticus siſr. īsipidus flā salsum. Ex pte sube seu liqris: qꝛ viscosus τ grossus sigt hu. grossos τ viscosos subtilis attestatur sup hūores subtiles τ intellige ꝙ alīi pori sunt ita apti: τ sang. ita subtilis ꝙ ꝭ iste sudet τ sudor abstergaī cū pāno lineo: ille sudor vr̄ sanguineus.

ℂ Capitulum. 7ᵐ. de variola τ morbillis.

Variole τ morbilli sunt vesice n ate sup cutim ex sanguis ebullitione: cuiᵒ ebullitionis fermētuꝫ τ mālis cā est aliqꝑs sanguis mēstrui in aliqbᵒ ptibᵒ vel porositatibus mēbroꝝ in pᵃ gñatiōe derelictᵒ vl̄ retentᵒ. Et hoc vltimus dico ꝙ paucissimi sunt: ꝭ suo nāli tpe viuūt: ꝗ euadāt: qn hēant variolas τ morbillos. Et qꝛ tñ sunt cōes oībᵒ: vr̄ ꝙ fermentū istoꝝ ꝫhaī a pᵃ gñatiōe ex supfluitate vl̄ ifectiōe sanguis mēstrui. nā ex puriori pte fetᵒ nutriī feculētia aūt in porositatibᵒ retieī.

Cause variolarū τ morbilloꝝ quedā pñt esse pmitiue: qdaꝫ añcedentes: qdam ꝯiuncte. ℂ Cause pmitiue sunt nimia alteratio aeris in suis qlitatibᵒ solū vel ad corruptionē vel alterationē τ putrefactionē. Ita ꝙ iste aer corruptᵒ: τ putrefactᵒ calefacit sanguinē τ hūores. τ facit ī eis accidere ebullitionē: siſr stare diu sub sole. ℂ Cause añcedentes sunt frequens replō ciboꝝ facilit corruptibiliuꝫ vt sunt lac τ pisces simul comesti. similiter replō mali sanguis. siſr dimissio flōie consuete in sanguineis τ repletis τ silia. ℂ Cāe ꝯiuncte sunt ipsamet ebullitio τ calefactio ī sanᵉ τ hūoribus τ in sanᵉ mēstruali fermētante alium sanᵉᵐ. siſr τ hūores τ corrupᵒ sanguis τ hūoꝝ ex iam dicta fermētatione procedens.

Signa in morbill τ variol sunt ꝙ ancedit eis dolor in dorso. τ accit eis ꝑuritᵒ auriū vel nariū pp vapores ꝗ eleuanī ab illa mā ad dicta mēᵃ τ adest timor in sōno qꝛ mā ē horribilis. τ ideo fumi τ vapores qui ab ea eleuanī ad caput faciūt timorē in somᵒ: ꝯsentiūt pūctionē in corpe. qꝛ mā ē ꝗsi venenosa cū sui acuitate. τ alīi ꝗuitateꝫ in mēbris sentiūt. adest rubedo ī facie τ in ocul cūꝗdam tumore. hñt ēt extēsionē brachioꝝ τ oscitationes τ dolorē capitꝭ. Et aꝫ pᵒ pua rubedo. deinde fiunt pue eminētie sic gnā milij. deinde crescunt τ fiūt pue vesicule plene aq. vñ deide icipiunt desiccari τ fiūc sic pustle τ cruste. postea cadunt. Et quādo sunt manifeste: accidit raucedo voꝗ τ cōstricᵒ anhelitᵒ τ angustia in toto

corpe ⁊ dolor i gutture ⁊ i pectore ⁊ i gigiuis.

Iudicia in variolis. ¶ P° variole. q̄ cito appent sunt salubriores: qꝛ fortitudo ꝟtutꝫ cito expellētꝫ arguit cū obediēᵃ maᵉ. ¶ 2° variole quāto pauciores dūmodo infirmi bñ gubernēt: tāto meliores: qꝛ paucitas corrupte maᵉ iudicat̄. ¶ 3° variole q̄ cito maturant̄ sine mag̃ angustia: sunt salubriores: maxime si fe. recedit cū eaꝝ apitiōe. Itē albe sunt bone qñ sunt pauce: ⁊ nō ꝯtinuant̄ ad īuicem. nā si ꝯtinuant̄ ad īuicē ita ꝙ faciāt vnā crustā tenētes magnū spaciū: sunt male. ita ēt dupli ces. s. qñ i vētre vniꝰaᵃ repit̄. ¶ 4°. variole rubee sunt meliores qꝛ sanguinē signāt. Ille aūt q̄ tarde appent ⁊ tarde maturant̄ ⁊ q̄ hñt colorē nigrū vl' viridē aut violaceū. nimiā adustionē aut mortificationē signt: iō male. ¶ 5° dicit Aui. ꝙ variole st̄ sic vnꝰ modꝰ crib. ¶ 6°. bꝫ Aui. variole vtpl'im accidūt īfantibꝰ. deide iuuenibus. raro āt senibꝰ ⁊ freq̄ntiꝰ hūidis plusꝙ siccis ⁊ plꝰ in ꝟe: qꝛ ꝟtꝰ est fortior: ēt in fine autūni pp comestionē fructuū ⁊ tpis ioptunitatē: tūc ēt mortalitates freq̄nt' iuadūt: q̄s vtpl'im anc̄edūt variole ⁊ morbili. ¶ 7°. morbili minꝰ accidūt in occul' ꝙ variole: qꝛ oculi sunt rare sube: ⁊ mā morbilloꝝ ē subtil' ⁊ euaporabil'. ⁊ᶜ cito exteriꝰ euapat p raritatē oculi. ¶ 8°. dicit Aui. ꝙ morbillꝰ nihil aliud est nisi variola colerica: ⁊ nō est alia dr̄ia. nisi qꝛ mā morbilli ē col'ica: ⁊ iō est minoris q̄ntitat: ⁊ iō nō multū eleuat̄ sup cuti nec ꝓfundat̄ ifra. ⁊ iō ē maior ifl'āmatio ⁊ maior angustia ⁊ oculi magꝭ lacrimant̄. dolor tñ dorsi est minor: qꝛ in ea nō ē tāta repl'o sicut in variolis. qꝛ in variolis ipleṫ vena sanguie que vadit p dorsum corporis.

Curatio variolarū ⁊ morbilloꝝ. Prio ponant̄ aliq̄ canones gñales ꝫm ꝙ est Aui. in snia: qꝛ variole nō solū accidūt in cuti ⁊ in pte exteriori īmo ēt in ptibꝰ iteriori bꝰ ⁊ in oībꝰ mēbris siliꝫ ptiū appentibꝰ ⁊ occultꝭ iō dictꝭ mēbris iteriorībꝰ aliq̄ subueᵒ ē adhibēda. ¶ Scd̄s est formal'r Aui. in snia. Et cōuenientiꝰ qd̄ i hac admistrat̄ egritudie ē flōia. ¶ 3ꝰ. est Aui. Propterea ꝙ flōia retrahit illud qd̄ exteriꝰ expellit ad itra: iō pꝰ tres dies inceptionis egritudis ē dimittēda. ¶ 4ꝰ. oꝫ vt patiens bñ coopiat̄ ⁊ elōget̄ ab eo aer fridus: qꝛ poros opilat. ⁊ exitꝰ eoꝝ retardat. Aui. ibidē. ¶ 5ꝰ. nō tāgat eoꝝ corpa oleū aliq̄ mō faciēdo iflāmationē ⁊ poroꝝ clausionē. ¶ 6ꝰ. si ex nīa cooptura accit supcalefacᵒ aut sincop. ⁊ nō est excusatio: q̄n detegat̄ vel exponat̄ aeri minus cal'o: illō oꝫ fieri paulati ⁊ nō subito. ¶ 7ꝰ. qñ variole vel morbilli incipiunt exiere ⁊ appere ⁊ nō repit̄ pp hoc allcuiaᵒ īmo lingua īuenit̄ īflata decliuis ad nigredinē tūc caue ne calefacias. Aui. expsse in. c. ꝓpo. ¶ 8ꝰ. ē Aui. ibidem. Oꝫ vt alienes ab illis q̄ hñt variolas ⁊ morbillos ēpl'ationē maxie ēpl'oꝝ frioꝝ ⁊ stipticoꝝ ⁊ vētris ⁊ alioꝝ mēbroꝝ pp tiorē ꝯstrictiōis anhelitꝰ subito ⁊ ne mā retrocedat. ⁊ caue ne accidat fluxꝰ vētris vel mictꝰ sanguis. ¶ 9ꝰ Quāuis repcussiua vel stiptica exteriꝰ applicari nō debeant: tñ circa ocl'oꝝ vl' itestinoꝝ ꝓtectionem ista regl'a nō ē obseruāda. ¶ 10ꝰ. Si pꝰ sig̃ variolarū vl' morbilloꝝ exitꝰ retardet̄: dāda sunt q̄ accelerāt eoꝝ exitū. ¶ 11ꝰ. ē cauend̄: ne veniāt i fluxū vētris: qꝛ ista mā corrodēs ⁊ venenosa ē ⁊ si currat ad stoᵐ vl' itestina: vulnerabit ⁊ excoriabit ea: ⁊ ad iteritū reducet̄ eger. ¶ Cura pticularis variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ. In p° iuxta tenorē. 2ⁱ cañ. qñ appent signa variole vel morbilloꝝ: tūc ℞. flōia de basilica repl'oe sanguis appente in pᵃ vl'. 2ᵃ. die vl' in 3ᵃ añ appitionem variolaꝝ. ⁊ pꝰ neq̄ꝙ. Deide iuoluat̄ in pāno laneo de pficco vl' saltē rubeo. vt p visionē pāni ru. san. ad ex̄ moueat̄: ⁊ sic teneat̄ in calore nō supfluo iuxta tenorē. 6ⁱ. cañ. Et si bñ nō exeūt: ⁊ hñt angustiā dent̄ illa q̄ faciūt ebullitionē ⁊ apiunt opilationē: sicut est feniculū apiū cū zucᵒ. ⁊ decocᵒ rad̄ ⁊ seminū istoꝝ cū ficubus ⁊ melle. Et p cibo det̄ ordeatū ⁊ auenatū in potu aq̄ ordei. Et volunt oēs ꝙ isti vtant̄ cariq̄: qꝛ habēt ꝓprietatē ꝓpellendi mās malas ab interioribus ad exteriora. Et cū hoc dr̄ ꝙ apeiunt opilationes epat ⁊ splenis. Et vtat̄ festicis ⁊ lentibus in duabus aquis cū oleo vl' pulla coctis. ¶ Fiat talis potus. ℞. cariq̄ nūo. 15. pistacearū. ʒ. ij. se. fenᵏ ⁊ apij ⁊ lacce añ. ʒ. iij. lēticularum sine cortice. ℥. j. ⁊ ß. gūmi dragagaᵗ. ʒ. 5. rob. rub. sand̄ spoˡ se. citoniorum. añ. ℥. ß. coquātur in. 8. lꝫ. aque ad tertiam. detur mane ⁊ sero. Ad finē coctionis pone troci. ʒ. iij. Interius ꝫm Gerarᵐ cremoñ. sumatur oxizacara ⁊ zucᵐ. rob. qꝛ extinguunt ebullitionē ⁊ ardorē sanguis ⁊ mām exterius expellunt. ⁊ hoc etiā ꝯfirmat̄ per Aui. Et det̄ rob de ribes ⁊ de acetosa ⁊ rob de agresta ⁊ aqua fructuū acetosoꝝ ⁊ rob de piris ⁊ de citonijs. Ista enī igrossant ⁊ ifrigidant sanguinē ⁊ ꝓhibent ipsū ab ebullitione ⁊ tuentur stoᵐ ⁊ intestina. ⁊ ad idem valent lentes. 3ᵉ decoctionis abiectꝭ p̄mis. 2. aq̄s ⁊ ℞. acetose cū aq̄ g̃natoꝝ ⁊ sumach ⁊ agresta. ⁊ sil'ibꝰ. Et sumat̄ p cibo vt mā trahat̄ ad ex̄: ⁊ in iterioribꝰ nō accubet. Et vt variole cito appareāt, Gerardꝰ cremonēb, iubet lintheamen

madefieri in succo fen' ꝛ apij tepidis. ꝛ egrum in eo inuolui. Et auic. ponit istā medicinā. ℞. lacce ablute. ʒ. vj. lentiū excorticatarū. ʒ. viij. gūmi dragagāti. ʒ. iij. decoquant in media. lt' aq̄ donec redeat ad q̄rtā ptē. lt'. ꝛ det in potu vt mēbra tueant a nocumēto videl3 variolarū ꝛ morbillorū. ¶ Ocul' defendat sic licium3 et acassia ꝛ croc' añ. ʒ. j. cāphor. ℈. ij. dissoluant i aq̄ ros. ꝛ frequēter cū pluma oclis istillet. Si iā forte in ocl'o a3 aliq̄ vesicula ꝛ rubedo: int' ponat collirīū al. qd iā fuit dictū in. 2. lib. c. 2. de obtalmia. Et dicit aui. q oleū fisticorū val3 multū post variolas ꝛ post aduētū nocumēti in ocl'o ꝛ rectificat oculū. Gutturis ꝛ oris nocumēta tueant cū collusiōe facta cū diamorō cū aq̄ ordei cal'a mixto. Et si in gutture sentit dolor: bonū est q sumat lābendo diamoron ꝛ de moris in suo tpe. ꝛ sumat succū gnatorū in suo tpe ꝛ silia. In nares aūt itromittat succ' mēte cū sand ꝛ rob d agresta ꝛ aceto ꝛ odorare ace^m solū est magni iuuamēti ſm aui. Pulmo iuuat cū diapapa. ꝛ si ibi iā sit lesio ꝛ raucitas recurre ad ca^m de raucedine. ꝛ coquātur liq̄r. iuiub. sebesē ꝛ carice in aq̄. ꝛ addito dragagā° gargarizet ꝛ paulati deglutiat de aqua illa. Sumat etiā de lacte cap tepido: dūmō n īpediat se. Intestina tueant cū citonio cocto sub prūis ꝛ supto cū zuc°. vel cū rob citoniorū Et si incipit flux' vētris restrīgat sic dictū ē i suis ca. in li. 4. ¶ Postq̄ aūt variole exiuerit pfecte ꝛ iā trāsierit. 7. dies ꝛ appent iā mature tūc ſm aui. ꝛ ſm alios autores me^c ncce ē: vt rūpant cū acu auri ꝛ auferat hūiditas. p hoc enī eger alleuiat ꝛ hūiditas corrupta expellitur ne caro ab ea corrodat ꝛ corrūpat ꝛ ne fouea in ea dimittat. Aliq̄n scindūt cū forpicib' capita eorū ne iterū claudāt. Deīde ſ̄ fin apisma cū sale ꝛ pul. lētiū ꝛ fabarū ꝛ orobi ꝛ litargi' ꝛ cerusa. ꝛ de isto pul. aspgat in lecto eorū. Hoc aūt docu^m est ꝯ opiniōes oīm laicorū qui nolūt q pforēt. Et isti' opīonis laicalis fuit autor de ppetatib' rerū q dic sic. Caueat aūt nutrix vel medic' tā puulo q̄ adulto ne taliū pustularū. i. variolarū vesicule nec ppt pruritū nec ppt aliud rūpant seu apiant: maxime circa facie q si pforent variole ppetuis tpib' vestigia appebūt ꝛ est opio pter cās iam dictas. ¶ Vestigia variolarū sic remouēt. Prio post exficcatōes earū vtat pa. regie ipiguatio vt fouee carne ipleant. Istas medicīas ponit aui. ad remouēdū dca vestigia. Pri° rad cāne sarcocolla se. melonū risum ablutū aq̄ ordei albu^m oui creta ꝛ lutū armenū litargirū zuc^m tabarzet. Et de oleis est oleū de lilio oleū de fistiq adeps asini cū oleo ros. ꝛ de v3 oleū balsami. Et dico q v3 oleū qd est ꝯ pa'issim: et v3 oī citatrici ꝛ ad remouēdū dicta vestigia. ꝛ ei' ſ̄a scpta ē in. 6. lib. hui' in. c. 4. de gomorrea. Et v3 spuma maris: q2 lenit ꝛ abstergit. Et v3 in antiq̄ cost' ꝛ sal armoniacū ꝛ thus ꝛ sapor baurach ꝛ ossa vetusta ꝯbusta se. rasa' ꝛ faria rafa' exficcati ꝛ aristo^a ꝛ lupini ex istis ſ̄ trocisci aut vnguēta ꝛc. Et ſ̄ tale magisteriū oīi die aliq̄ iuuenis psona āhelet in facie illi' cuius vestigia volum' remouere ꝛ capita āborū sint vno lintheamine duplicato coopta ꝛ āhelet donec facies sudet. Et tūc accedat barbitōsor ꝛ applanet foueas in radēdo: ac si vell3 radere pilos barbe. aliq̄ hoc faciūt cū frusto cāne ꝛ fit hoc sepe. Et aliq̄n intrēt balneū. et q̄n vis abluere faciē dissolue in aq̄ amigdū ꝛ risum fractū ꝛ ablue cū illa aq̄. ℞. rad ſpenta^e lt'. j. fabarū lt'. ſ. succi saponarie q̄rt. j. aq̄ ros q̄rt. j. distēpent ꝛ distillent: ꝛ cū illa aq̄ liniat facies freqnt. ℞. axūgie asini ꝛ si nō hēs axūgie galline. ℥. j. dragag' gūi arab. flor fabarū añ. ℥. j. et ſ. ſ̄ decoctio in aq̄ furfuris. ꝛ cū illa ablue faciē q̄n volueris illa medica^a remouere. h vnguētum ponit Rab. ℞. litargi' nutriti rad arūdis sicce ossiū vetustorū adustorū farie cicerū ꝛ risi se. melo^m mūd beē costi añ. ℥. j. oīa pulueriзata cū muscillagine fenug' ꝛ se. li' incorp ent: ꝛ facies liniat ꝛ epithimet: ꝛ in crastinū cū aqua supdicta lauet.

Declaratio in variol. Prio q̄rit a q̄ hu. variole vtplurimu3 gñant san^e vel co. ꝛ videt q a co. q2 dicit Aui. q variole gñant p viā ebullitōis. ſ̄ co. ē maioris ebullitōis q2 calior ꝛ mobilior g ꝛc. Op^m dicit aui. ꝛ oēs autores ꝛ pbat rōne. oīs morb' q̄ mag' se^r ſe. sanguineā mag fit ex san^e. sic est de variolis. g ꝛc. pña p3. ꝛ minor p^r p viati cū q dicit q variole sunt ex accñtib' synochū ꝯcomitātib'. Pro isto dubio itellige q variole gñant p viā ebullitiōis sanguis fermētati a reliq̄s nutrimēti fet' in mrice. q qdē relique remanēt in porositatibus mēbrorū vel mixte cū hūiditate radicali vel fluēte. ꝛ q̄n nā fortificat vel ex q̄litate aeris vel ex influētia adiūcta mouet illas supfluitates ꝛ sanguinē masse sanguinarie calefaciēdo ꝛ miscēdo adinuicē. Et in ista ebullitiōe mittit san. corruptus ad supficiē cutis ꝛ fiūt apostemose vesice. Si autē in ista materia mala abundet flegma fiūt maiores variole molles et late et albe. si sanguis fiūt rubee nō ita late si mag abūdet co.

fiūt morbilli: qꝛ ſm Aui. morbilli ſūt variole colerice. Et p hoc pꝫ rn̄o ad q̄ſtionē. Sed tūc quid dicendū ad ga.5.paſſio'. qui dicit ꝙ oēs iſte gn̄anꝫ ex flāte max̄ salſo. Ad hoc dicēduꝫ ꝙ variole ſunt in duplici dr̄ia. quedā ſunt ru. et nō late: ſed ſtricte. Et iſte ꝓpe dicunꝫ variole: alie late ꝛ al. ꝛ iſtas vocat ga. ibidē turpedo, ꝓpter magnā turpitudinē quam in faciem hoīm inducūt. Gal'. ibidē in fine capl'i. et iſte veniūt cū pꝛuritu. Et de iſtis intelligit Ga. ꝙ fiūt a flāte ſalſo ꝛ nō intellexit de illis pꝛimis nec de moꝛbillis. Scḋo dubitaꝫ quō tu dicis ꝙ variole gn̄anꝫ ex ſanguine menſt°. quia dic̄ Conſtan. in panteg'. ꝙ fetus nutriꝫ in vtero ex puriſſi° ſanguine. variole aūt ex groſſo ꝛ feculēto ſā° gn̄anꝫ. Dico ꝙ variole ex reliquijs ſanguis menſtrui gn̄anꝫ. vnde ſan. q̄ venit ad matricē ad nutrimētū fetus hꝫ.2. ꝑtes. q̄dam ſunt rare ꝛ clare ꝛ pure. ꝛ de iſtis nutriꝫ fetus in maioꝛi ꝑte. Alie ſunt groſſe ꝛ feculēte ipure. ꝛ iſte laritāt in locis dictis ꝛ poſt tp̄s ebulliūt ꝛ putrefiūt ꝛ cauſant variolas mouendo ſecū aliq̄s ꝑtes maſſe ſanguinarie exn̄tes in coꝛpoꝛe ꝛ vicinas ei ꝛc. ¶ Ter° queriꝫ vtrum variole ſemꝑ ꝯhant oꝛtū a ſan° mēſtruo et nō aliūde. ꝛ ꝓbaꝫ ꝙ ab alijs poſſint ꝓuenire: q̄a variole ſm Auic. ſequunꝫ ebullitionē ſang. et putrefactionē eius: ſꝫ iſta pn̄t fieri in ſan° ſine ſanguine mēſtruo vt pꝫ in ſynocho ꝛ in flegmone igiꝫ ꝛc. Scḋo variole ſunt de accn̄tib' ſequētib' ſinochū. modo ſinochus poteſt fieri ſine putrefactōe ſan. menſtrui. igiꝫ. ꝯn̄a tenet et an̄s pꝫ ꝑ viaticū. ¶ In oppo°ᵐ eſt Coſtand. in.8. ſue theo°ᵉ in ca. de variolis q̄ dicit ꝙ ſēꝑ trahūt oꝛtū a ſan° menſtruo. Ad hoc dicēdum ꝓnotādo cū Ga.6. de inte. c.6. ꝙ ad intrinſecā pelliculā mr̄icis terminanꝫ vene ꝓcedentes a vena ꝯcaua epa ꝛ ꝑ iſtas vēas fit attractio ſanguis ad mr̄icē. vt ꝑ illū ſanguinē fiat fluxus menſtruoꝝ: vt inde fetus nutriaꝫ in tēpe impgnatōis. Nā in iſta ſupficie mr̄icis intrinſeca ꝛ in capitibus ꝛ oꝛificijs venarū iſtarum terminaꝫ vmbelic' ꝑ quē trāſit dictus ſan. ad nutriēdū fetū. vn̄ iſte ſan. hꝫ duplices ꝑtes vt dictū ē. q̄dā ſūt purioꝛes ꝛ pure ſanguis. alie ſunt min' pure. ꝛ verū mēſtruū de ꝑmis nutritur fet'. de ſcḋis ꝟo nō. ſn̄ia eſt auerroys. c. de mēſtruis. vbi concludit ꝙ fetus nullo mō nutriꝫ ex mēſtruo ſꝫ ex ſan° puriſſimo. Et tunc dico ad dubiū ꝙ variole initiatiue fiūnt a ſan° mēſtruo ꝛ coadiuuatiue ab alio ſan° putrefcō ꝑ ebullitionē: ita ꝙ ille reliq̄e ſang. menſtrui latētes in poꝛoſitatib' mēbꝛoꝝ: dāt fermentū et cauſam ebullitōis ꝛ putrefactionem aliqꝛ ꝑtibus ſan. ꝛ ſic natura foꝛtis expellit exteri' et facit illas veſicas ꝛ apata. Et ſic intelligit Aui. et Conſtan. quia nō eſſet ꝓſumendum ꝙ tot hu. ꝛ ita gn̄alr haberēt variolas niſi aliqō gn̄ale fermentū a ꝑma gn̄atiōe ꝯherēt. Scḋo ſeq̄reꝫ ꝙ ſi a ſola ſanguis putrefactōe ꝛ ebullitione ſine fermēto ſanguis fierent variole: ſequereꝫ ꝙ quotieſcūq̄ eēt putrefac° ꝛ ebullitio in ſan° fierēt vario. an̄s eſt falſum. quia in ſinocho ꝛ flōne nō fiūt. ¶ Tertio ſequereꝫ ꝙ pluries q̄ ſemel hoīes hac infirmitate egrotarent. ꝯn̄s eſt falſum: ſi bene gubernent ꝛc. ¶ Quarto dubitaꝫ ſi variole vni iduiduo bis aut ampli' poſſint accidere. Sine argumētis dico ꝙ ſic: qꝛ poſſibile eſt ꝙ in vna vice natura expellat calefaciēdo ebullitione vnā partē illius ſan. menſtrui. ꝛ alia vice reſiduum. ꝛ ſic bis aut amplius faciet variolas ꝛ moꝛbillos. verūtn̄ hoc accidit raro: qꝛ qn̄ natura nitiꝫ expellere illā totā vna vice expellit: niſi natura ſit debilis aut malū regimē incadat. vt quia ſe expoſuit aeri frido nō ſe coopiēs diligēter. aut qꝛ comedit carnes groſſas aut piſces beſtiales. Oīa iſta diſturbāt digeſtiuā ꝛ expulſiuā a ſuis opatiōibus. Dictū tn̄ cōe ꝙ vix amplius vna vice ꝑ iſtā egritudinē aliqō indiuiduū moleſtaꝫ. ¶ Quito nota ꝙ in variolis eſt maioꝛ doloꝛ in ſpina doꝛſi q̄ in moꝛbillis. Et rō eſt: qꝛ ille doloꝛ doꝛſi eſt rōne ma° cōtente in vena lili q̄ extendiꝫ ſm lōgitudinē doꝛſi. nūc aūt maioꝛ repl'o ē i variol'. ḡ maioꝛ doloꝛ ꝛ hec eſt ſn̄ia Aui. Sexto ſcias ꝙ ficus habēt in ſe ꝟtutē lenitiuā ꝛ leniendo dilatāt mēbꝛa pectoꝛalia: ꝛ ipa aptant ad anhelitū. ſecundo habent ꝟtutem ꝛ ꝓꝓꝛietatē expellēdi mat'iaꝫ ab interioꝛibus ad exterioꝛa. ideo in vtētibus faciunt multos pediculos et iuuāt ad exitum variolarū. ꝛ ſic ponit Auicenna ꝛc.

¶ Incipit libell' epidimie cōpilat' a Valeſco de tharanta ſm traditionē antiquoꝝ.

¶ Capl'm.18. huius ſeptimi libꝛi. et ꝑmum huius tractatus epidimialis. Et pꝛimo ſequitur pꝛoemium.

p Remeditans ꝑcellā humano generi moꝛbis epidimialib' continue illataꝫ in honoꝛe dei et ꝟginis glorioſe: ꝛ ne cādela ſub modo recōdatur. decreui ſalubꝛioꝛa remedia vni paruo inſerere libello: qui pꝛo legentibus

ꝛ͂ßm ips̄ opātib⁹ aliq̄le cū dei adiutorio mor boꝝ epidimialiū offerat pfectū vtilitatē ꝛ secu ritatē. Et q̄z vt r̄fert. Seneca ꝙ opti^m^ ē maioꝝ vestigia seq̄: idcirco ego ī meis puis nō ꝯfidēs virib⁹ destinaui tales imitari sapientū antiq̄ rū lectorē huius libelli humili atq̧ beniuolo aīo deprecans vt bñdicta cū gr̄a ꝛ amore reci piat nō inuidiosa rabie corrodendo. Et si q̄ sint min⁹ bñ relata: illa cuꝫ charitate ꝛ dilectione benigne tractet interpres ꝛ ad meliorem redu cat intellectum.

¶ Capl'm p̄mū quare ꝛ ex quibus causis ꝛ in quo tempore causetur epidimia.

Quod vidimus testamur. ꝛ qd̄ testamur verū est Cū nullus in libris scribere de beat nisi qd̄ scit ꝛ qd̄ a prorib⁹ didicit. vel illa que in rōe stāt. Dico ḡ ꝙ epidimia venit al'n in tp̄e calo vt in estate vel autūni p̄nci°. pp ꝙ Aui. fen. 2^a^. p̄^1^ doc. 2^a^. sum. j. c. 9°. dicit ꝙ pesti lentia fit ex aere putrefacto ßm plimū. in po stremo estatis ꝛ in autūno. Uñ p̄m⁹ mgroꝝ ypo. In autūno acutissime egritudies ꝛ mari me mortifere fiūt vt in plibus. Uer ꝟo sanissi mū ꝛ min⁹ mortiferū 3°. amph. am°. 10. Idem dicit Ras. 4. ad almāß. c. de mortalit^e^ ꝛ caute la eius ꝛ rō est q̄re tūc magis venit: q̄z tūc aer est magis patus ad recipiendū malā dispōnē ꝛ corpa tūc sunt mag̃ pata pp debilitatē calo ris nālis factā p resolōnē ꝛ p ꝯūs p assumpto rū idigōnē: cū debilitas digōnis seq̄r debilita tem caloris nāl. ēt pp fructuū comestiōeꝫ. Et vidi sepi⁹ q̄z tūc moriunt̃ hoies bñ cōplonati. i. sanguinei ꝛ colerici pp magnā resolutioneꝫ q̄ in eis fiebat. Et illi citius piclitant̃ cuius hu. sunt subtiliores ꝛ hñtes raritatē poroꝝ q̄z spi ritus in eis cito resoluunt̃ cuꝫ calore nāli. Fit ergo in eis mag̃ resolo ad quā seq̄r debilitas. Et lꝫ p̄us istis accidat epi. q̄z paratiores s͞ut q̄z ꝯtagiosus morb⁹ est alios cuiuscūq̧ cōplōnis fuerit pōt īficere cū ab eis fumi mali ꝛ corru pti ꝛ venenosi aerē ꝛ hūores corrūpentes ꝓce dant ꝛ aer expirat⁹ ab eis sit iam corruptus: ꝛ corrūpit circūstantē aerē ꝛ alios īspirātes eū. ¶ Ex isto seq̄tur manifeste ꝙ assistētes debent auertere faciē ab eis ꝟsus ignē vel ꝟsus fene stram vel portā vt nō attrahāt aerē ab eis ex piratū vel corruptū. ¶ Scd̄o seq̄tur. ꝙ bonuꝫ esset ꝙ īfecti egritudine ꝛ iā actu egrotantes crebro mutarēt nō solū lectū imo ēt camerā ꝛ do^m^: vt attrahant aerē nouū nō corruptū seu īfectū: sicut ille esset si semp starent in vno lo co. Et locus non debet esse strictus sed spacio sus. ꝛ aer eius semp sit alterat⁹ ad partē fridi tatis. ¶ Epi^a^ etiā al'n venit in fine autūni vt si estas fuerit multū pluuiosa. vel per multū tē pus sufflat ventus australis ꝛ autūn⁹ qui de na tura sua dꝫ eē fridus ꝛ siccus: q̄z diu sufflat vē tus subsolanus seu orientalis: qd̄ ideꝫ est cali dus ꝛ hu. p̄ nimia ꝯtinuatiōe vētoꝝ meridio nalium cū turbulentia aeris ꝛ eius spissitudie ꝛ nubiū multitudie: tūc merito venit epi^a^ ma xime si cū istis fuerit male influētie: sic cum sa turnus est in domo sua. s. in capcorno ꝛ in aq̄ rio. put mō est. q̄z nunc est. 25^a^. octobris anno 1410°. q̄n iste tractat⁹ fuit cōpilat⁹ saturnus erat in. 10°. vl'. 11°. gradu capcorni ꝛ mars fili⁹ in scorpione in domo sua. put alibi meli⁹ est vi dere. ḡ q̄n ista ꝯcordāt ꝯteri⁹ efficit̃ epi. pp qd̄ dicebat Aui. in 4°. ꝙ p̄nci^m^ oīm boꝝ sunt for me ex formis influentiā planetaꝝ ꝛ ꝯstellatio num faciētiū eē necessariū illud: cuius aduen tus ignorat̃ ꝛc. Et seq̄tur: oꝫ vt scias ꝙ cāe pri me lōginq̄ ad illud sunt figure celestes ꝛ ꝓpi que dispōnes terrestres. siue ḡ venti flant p ex cellētiā siue fiāt pluuie vel nimia siccitas seu fritas q̄bus mediātib⁹ aer alteret̃ vel corrūpa tur cā oīm boꝝ sunt īfluentie celestes. Et h̄ vr̄ dicere Aui. vbi. s. Cōstat tñ ꝙ al'n ex sola radi ce iferiori. vt ex cadauerib⁹ nō sepult̄ aer putre scit ꝛ epi^a^ ḡnat̃. ¶ Notandū aūt ꝙ q̄ntūcūq̧ aeris itendat̃ ꝯ°in q̄litatib⁹ p̄mis: nūq̄ ḡnan tur morbi pestiferi donec putresc̄. Uerūti aliq̄ ḡnant̃ egritudines ex itensione q̄litatuꝫ ei⁹: q̄ nō vident̃ dici epidimiales. Aduertēdū ēt: ꝙ aer in se nō putrefit rōe sui: cū sit corp⁹ simplex s rōne vapoꝝ admixtoꝝ q̄z aer q̄ nos circūdat nō est pur⁹ ßm Aui. fen. 2^a^. p̄^1^. c. p̄alle°. Cum ḡ aer putrefit: putrefacit hūores. ꝛ icipit hūorē putrefacere q̄ a corde circūdat⁹ est. q̄m ad ip̄m ꝓpinquus accedit vt ait p̄nceps aboali. fen. 2^a^. p̄^1^. do. 2^a^. sum^a^. j. c. 9. Et ßm hāc viā ḡnant̃ epi^e^ ꝛ egritudies pessime vt antraces carbūculi ꝛ filia. ¶ Aliq̄n ēt venit epi. in tp̄e frio ꝛ in hye^e^ vel in autūno frio. ꝛ tali tp̄e ꝯcul cantur hu. ꝛ non fiuut resolōnes debite maloꝝ hu. imo re tinent̃. ꝛ ista fit maxie in tp̄e fertili cū abūdā^a^ fructuū: ꝛ tūc mag̃ īfirmāt̃ ꝛ distruunt̃ hoies pleni ꝛ sanguiei. Uñ haly de regali dispōe li^o^ p̄°. c. 26. Plimū eni timēt pestilētialiū aduētū morboꝝ ꝯ°q̄rū cal'a ē ꝛ hu. ꝛ q̄ pueri sūt ꝛ ado lescētes q̄m ꝯ° cal'a ꝛ hu. apli⁹ illi⁹ ꝯnat̃. ꝛ sub dit. Quare eos multiplicare sanguis minutio nē ꝛ augere vsum eoꝝ q̄ refrigerāt ꝛ deficcāt. ¶ Etiam repleti cōsueuerunt tali tp̄e frequen

tius perire ꝛ egrotare qꝛ habent poros opilatos ex humoribus grossis ꝛ viscos. Nam ꝛ viscositas humorū ꝛ eorum grossities ꝛ supabūdantia sunt cause opilationis scdo teg. 2° hūidum simul. Et oplo est cā putrefactionis ꝛ p ꝯns fe. 3°. teg. 2°. Ferūt eni si ita ꝯtigat. Ergo in talibus generanť fe. ꝛ per ꝯns epidimiales qꝛ tali tpe raro alie gñanť fe. pter epidimiales. ꝛ apatavt pꝫ intuenti. ¶ Ex hoc manifeste seqtur ꝙ replo nimia nouella dꝫ euitari. Sequitur scdo ꝙ replo antiqua est diminuenda cū appropriato laxatiuo seu flōia. Sequiť 3°. ꝙ cibi generātes humo. grossos ꝛ viscosos dñt tali tpe refutari. Uolo etiā te scire ꝙ siue epi. sit in estate siue in hyeme: hoīes resoluti ꝛ coitu abutentes: citius alijs succūbunt pp debilitatem virtuť eorū. Ista 2° est ꝯstāť sue theo. c. de coitu dic sic. Dꝫ ergo i īfirmitatib. vt in pestilētia tpis ꝛ corruptiōe aeris coit. euiteť. ¶ Nolo ēt te ignorare ꝙ in tpe epi. illi citius periclitanť: in quoꝝ domibus sunt fetores pticulares sicut fetor latrine ꝛ canalis vel sentine domus: vbi decurrunt supfluitates: sicut locus vbi ponunť vasa cū aqua in qua abluunť domus vtensilia: maxie si aliq ibi vrinā deponāt seu supflua grossiora. ꝛ hec sepissime vidi per experientiā: ꝛ cā istius ē: qꝛ corruptio aeris vlis fortificať p corruptionē particulareꝫ. Ex isto sequiť ꝙ domus debent esse munde ꝛ sine quocūqꝫ fetore. Et ad hoc vt aer altereť: debēt fieri suffimigia ꝛ ignis frequēter. Et ideo. est cautela ꝙ quicūqꝫ dꝫ stare in domo vbi epidemiati iacent dꝫ stare ꝓpe ignē: cuꝫ ignis alteret aerem cōsumēdo vapores malos: ꝛ aerē de nouo ꝯtinue generādo: ideo fumus seu aer generatus per ignem ex bonis lignis vel alijs rebus cū sit vapor nouus. nō est corrupt.: nec pōt nocere īspirantib.: imo iuuat ꝛ cordis 2° non corrūpitur: sed potius in suo esse ꝯseruať. Cum ergo tpa in quib. fiunt epidimie sint diuersa: oꝫ ꝙ regimen sit diuersum saltē in aliqbus rebus. Non eni vꝫ idē regimen preseruatiuū in estate ex toto cōpetere quod cōpetit in hyeme ideo in processu cum auxilio dei videbitur aliqualis diuersitas.

¶ Cap^m. 2^m. i quo ponit sig ꝛ ostēsa epidimie.

Pronosticabitur epiā eē vētura si infrascripta signa vel plura ex eis appuerint. s. qñ in fine estatꝭ ꝛ autūni pncipio multiplicantur ipressiones ignite scꝫ cometa ꝛ alie qs arist. vocat capras saltātes hyat. voragines ꝛ sanguiei colores ꝛ stelle cadētes. mag tūc ꝯ resolo in corpib.: cū ista non fiant nisi ab exalatione inflāmabili. ¶ Secundū signum est multiplicatio aliquorum aīalium sup terram incōsuetorum. vt est ranarum bufonum locustaꝝ soricū. ¶ Tertiuꝫ est quando multiplicātur venti meridionales ꝛ subsolani ꝛ multitudo nebularum ꝛ vaporū ꝛ apparentia pluuie sine effectu. quando ista apparent vel aliqua ex istis. 2° hyemis est corrupta ꝛ per cōsequens epi. superuenit hyemi. ¶ Si autem ver fuerit frigidum ꝛ siccum sine pluuia ꝛ flauerunt venti meridionales etiam conturbatio aeris ꝛ caligo eius qsi per. 8. dies deinde clarificatur ꝛ iterum cōturbatur ꝛ sic ꝯ frequenter. tunc epidimia veniet in estate. ꝛ cum hoc si dies sunt calidi ꝛ noctes fride. Similiter quādo estas nō est cala cum multitudine nebularum ita ꝙ aer non clarificať: imo est turbidus. similiter qñ eadem die aliquādo qdā estus aliquādo qdē frig. autūnales egritudines expectare opꝫ. i. inequales. 3°. amph. amph. 5. sic quando duobus vel trib. dieb. est calor ꝛ totidem frigus. ¶ Hic attendendū est: ꝙ quādo accidit aeris putrefactio qñqꝫ plus ledunt existētes in bono aere ꝙ in malo: vt visum est frequēter de incarceratis ꝛ captis in fundo turriuꝫ ꝛ habitātes in vallibus: qm isti non moriuntur ꝛ habitātes in bono aere. i. in loco vbi consueuit esse bonus aer in tpe quando nō est epi. tales citius recipiunt ipressiōes malas ꝛ moriuntur. Unde Auicē. in. c. de aere bono. Cum vero in aere acciderit putrefactio cōmunis discoopertus tunc erit magis ipsam recipiēs ꝙ cōstrict. ꝛ occult. alr āt discoopt. meli. existit. Cū epi. aūt alii veniunt morbilli aliqñ variole ꝛ obtalmie ꝛ alia huiusmodi.

¶ Capitulum. 3^m. de preseruatione epidimie.

Multo fortius succurritur ꝯseruando imo securi. ꝙ i curādo postꝙ actualiter egrotāt. Jō p̄us de ꝯseruatione dicem. Preserua° a pestilētia cū dei adiutorio ē fugere imo ēt totā terrā sic dicit Raß. Et quāto lōgius tāto securi. qꝛ qui nō est in aere corrup° ꝛ putrefacto nō corrūpiť ab eo: sicut ille nō moriť in bello q nō est in eo. Si aūt oꝫ manere in loco in q est talis ꝯsecutio: tunc pmū adiutoriū sumiť ab aere dom. in q māet nā dom. dꝫ eē mūda a qbuscūqꝫ supfluitatib. maxie ab illis q generāt fetorē: longe a femorarijs ꝛ ab aqs stantib. ꝛ a latrinis ꝛ orificio latrinaꝝ: sic cloaca. Quādo aer ē caliginosus seu nebulosus: ꝯseruādus nō surgat de mane

etiam qñ flat ventus australis vel subsolan⁹. sꝫ fiat suffumigia īfra dicēda. Et qñ surgit ḋ mane: odoret acetū ꝛ aquā rosᵱ qḋ odoratū vl' tpe calo ꝛ frio ppea qꝛ refrigerat ꝛ ꝯfortat cor. nō discurrat p villā s; occupet in aliq̄ īfra domuꝫ clausis hostijs ꝛ fenestris saltē cū vitro vl' cuꝫ pāno icerato vt lux ītret nō aer putrefactus. Ois ğ fetor euitet ꝛ boni odores m'tiplicent tēpate tñ in estate cū reb⁹ fris. ¶ Et si ī hyeme odorent aliq̄ cal'a vel cū eis suffumiget dom⁹ vt est musc⁹ ꝛ ambra. nō est error: qḋ pbo autoritate Aui. q̄ iubet aerē alterare cum ambra ꝛ thure ꝛ ligno aloes ꝛ sil'ib⁹. 2°. pbo ꝙ ista odorifera nō noceāt qꝛ fetores nocēt summe vt visum ē. igit aromatica ꝛ boni odores iuuabūt p regulā. si oppo^{m} in oppo° ꝛc. ¶ 3°. qꝛ ista desiccāt aerē qḋ est nccium in pestilē^{a} q̄venit in hyeme. 4°. qꝛ ꝯfortāt cor ꝛ cerebrū. Et si tu dicis ꝙ timēdū est de calefactione cordis. Rñ° ꝙ cor nō supcalefit nec hūores circūstantes corrūpunt a cal'itate aeris nec ēt ab illo modico vape ab aromatiq̄ eleuato: s; poti⁹ ab aere corrupto ꝛ putrefacto. Et si dicas ꝙ isti vapores cal'i sunt vehiculū aeris putrefacti ad cor nō est verū cū honore. qꝛ ēt sine istis aer putrefact⁹ ꝛ corrupt⁹ subītraret carmerulas cordis qꝛ velim⁹ nolim⁹ aerē attrahim⁹. Restat ğ ꝙ ista nō nocēt maxie in hyeme. qꝛ iste vapor ex aromatiq̄ resolut⁹ modic⁹ est ꝛ nāe familiaris ꝛ ex eo sps refocillant put est videre in sincopizātib⁹. P° igit de mane s; suffumigiū maxie tpe frido cū ābra thure ꝛ ligno aloes ꝛ storaq̄ lapdano ꝛ croco mastiq̄ gariof ꝛ ciamo° q̄ dū ardēt faciūt bonū odorē ꝛ al'n cuꝫ squināto ꝛ terebētina cū istis oīb⁹ vl' aliq̄b⁹ ex eis. Si ista nō hñtur s; cū lauēdula roremarino iunipero cipsso lauro ꝛ sauina acoro ꝛ cipo. ꝛ ista maxime ligna ardeāt in domo vel ex eis s; suffumigiū sup carbones icensos. Ista supdicta sunt aromatica cal'a. Si vō s; cū aromatiq̄ fris iuuabit m'tū: ꝛ sanos ꝛ iā actu egros si cū sanō ꝛ rosᵱ ꝛ florib⁹ nenufa. ꝛ folijs saliq̄ ꝛ sil'ib⁹ cum aceto īfuso sup tegulā ardētes vel sup ferrū ꝛ cū coriādro ꝛ folijs q̄rc⁹ ꝛ cāfora ꝛ cū corticibus malorūgranatorū tamarisco ꝛ mirto arbusto ribes. Cū istis suffumiget dom⁹ vl' teneantur in manu: ꝛ odorēt sepe ꝛ camera vbi dormit suffumiget ēt cū supdictꝭ. q̄ quidē camera dꝫ esse vndiq̄ꝫ clausa inter duo solaria vl' ppe terrā dūmodo nō sit reumatica. Camera autē sapior nō habitet. qꝛ citius attingit ab īfluentia. Et si aliqua spiracula seu fenestre debent aperiri: ille apiant q̄ respiciūt ad septētrionē ꝛ que ad meridiē ꝛ orientē claudant securi⁹ tñ est ꝙ teneant clause cuꝫ fenestris de vitro vel cū pāno icerato. ¶ In tpe aūt cal'o vt in estate vel autūno ponant circa pietes dom⁹ vl' camere rami salicis tamarisci q̄rc⁹ ꝛ cānarū. Et sternatur dom⁹ cū iunciꝭ ꝛ folijs saliq̄ ꝛ vitꝭ ꝛ nenufa. ꝛ viol' ꝛ rosᵱ si habent. Et roret dom⁹ cū aq̄ fontꝭ fria ꝛ aceto ꝛ aq̄ rosᵱ. ꝛ odoret rosas viol' sanō ꝛ cāfo. aquā rosᵱ acetū ꝛ sil'ia. ꝛ fiāt suffumigia cū reb⁹ aromaticis fris bis aut ter ī die ꝛ nocte. ēt stet in tali aere ꝛ linteamia madefacta in aq̄ fria ꝛ aceto pendant circa pietes domus. ꝛ caueat ab hitatiōe ꝛ ꝯuersatiōe hñtiuꝫ epidimiā ꝛ tactu eoꝝ. qḋ si s; vtat faciē ꝛ odoret acetū. Fiāt ēt ğ cāteplore ꝛ vasa īpleantur aq̄ in base quoꝝ sit foramē cera obturatū: q̄ q̄dem cera puis pforet foramibus. ꝛ aq̄ exiens cadat sup peluim melodiam faciendo.

¶ Ca^{m}.4^{m}. de pseruatione ab epidi^{a} p eūonē

Non solū effectiue epidimia puenit a causis exteriorib⁹ vel ab influentia celesti tanq̄ a cā ante ab aere putrefacto ꝛ corrupto tanq̄ a cā ꝯiuncta: imo ēt fortificatur h mortifera rabies qñ iuenit corpa repleta ꝛ hñtia in se malū regimē. idcirco scḋm adinto^{m} est ꝛ summe necessarium purgare hūiditates supfluas in estate ꝛ autūni pn° ꝛ in iuuenib⁹ ꝛ colericis purgare colerā cū tamarinō ꝛ mirabocit^{a} ꝛ decoctione prunoꝝ ꝛ sil'ibus. In fine aūt autūni ꝛ in hyeme ꝛ in repletꝭ cū reb⁹ que purgant grossos hu. vt agar°. turbith polipo° ꝛ similibus. ꝛ hec fiant caute ꝛ cum mēsura. Et h purgatio hu. frioꝝ non fit nisi in multū repletis ꝛ per modū dictū. Nam Daly dicit ꝙ dn̄t purgare supfluitatē calidā: videt ergo ꝙ vt plurimū cōpetit purgatio hu. cal'oꝝ. In omni aūt tpe siue ca. siue frido vꝫ receptio pil'arum de mirra croco ꝛ aloe cycot' valent ēt in oī etate apta ad purgandū ꝛ in oī cōpl'one. Nam sicut olla despumat a spuma in pn° ebullitiōis: ita iste pil'e purgant supflua que cōgregant versus membra pncipalia. preseruant etiaꝫ sanguinē a corruptione. Flōia est etiā necessaria: īmo bonū est flōmare adolescentes ꝛ sanguineos semel in q̄libet lunatione añ comestionē vsq̄ꝫ ad.3.vel.4.ꝫ. aliqñ de mediana vl' de epatica aliquādo de splenetica. Per talē ei flōiam cessat ebullitio sanguinis ꝛ colere in venis. vl' prohibet ne s; iamdicta ebullitio. ꝛ debet fieri in pua q̄titate ideo qꝛ si caderent in febrē vel in pestilētialem morbū: oporteret ꝙ flebothomaretur sm modū infra dicendū ꝛ sm doctri

nam antiquoꝝ. Ista aūt ſōmia dꝫ fieri niſi p aliqḋ pticulare īpediaṫ: vt eſt ꝟtuſ debilitas: etatis puitas: īpregnatio. emorroydaꝝ fluxꝰ vel mēſtruoꝝ. vñ Rab. Si aūt appeat in corpore ſanguis aliq̄ motio: minutioni abſq̄ mora inſiſtēdum eſt. Et mihi vr̄ ꝙ multū vꝫ: anq̄ cadāt in egritudinē. q2 dicit Aui. ꝛ debes ſcire ꝙ dum iſte egritudines timenṫ ꝛ nondū in eas ceciderint: plus ſecure eis cōceditur minutio. fen. 4ª. pmi. c. 20°.

¶ Capl̄m. 5m. qualiter quis pꝛeſeruabitur ab epidimia cum cibis ꝛ potibus.

q Uia Malum regimē nocet cōſeruatoꝛi ſanitatis. idcirco tertiū adiutoꝛium ſumiṫ ex cibis ꝛ potibꝰ huic diſpōni cōgruis. Cibi ḡ qui eis cōpetunt: ſint cibi leuis digōnis nō facile corruptibiles putrefactiōi reſiſtētes. ꝛ nō in tāta q̄titate ſic in alio tpe: q2 timendū eſt de indigōne ꝛ p ꝯñs de corruptiōe ſm citiꝰ ꝛ frequētius ita ꝙ nunq̄ patiaṫ pſeruatoꝛ famen nec ſitim. Caueat a carnibꝰ bouinis ꝛ porcinis ꝛ a carnibꝰ oībus aīaliū magnoꝝ ambulantium in agro: vt dicit Galy. cā eſt: q2 generant hu. groſſos ꝛ ſunt dure digōis. Utaṫ gallinis pdicibꝰ ſtarnis ꝛ oībꝰ: pter cōmorātes in aquis: que viſcoſos gn̄ant hūoꝛes ꝛ cito corruptibiles. Capꝰ bonꝰ eſt ꝛ caro mutonis ꝛ cuniculi iuuenes ꝛ lepuſculi. capolus: ꝗ gazel dr̄ iterdū pōt ſumi. Oīa iſta ſumanṫ cū aliq̄ acetoſitate. q2 maioꝛ ps acetoſoꝝ iuuant in pſeruatione epidimie. Et qñ bulliunṫ in aq̄ dꝫ poni itus in olla crocus ꝛ acetū vel agreſta etiā qñ paſtillanṫ. cū iamdictis carnibꝰ pōt vti pꝛeſeruatoꝛ aliq̄bus ſalſamentis. ſ. ſalſamēto qḋ dr̄ camellina. q2 ibi poniṫ acetū qḋ infridat ꝛ deſiccat. Silr̄ panis torridꝰ ꝗ deſiccat ſupfluitates ſtoꝰ. vt pꝫ de roſtita ſumpta poſt cibū ſine potu qui deſiccat humiditatē ſupfluaꝫ ſtoꝰ ꝛ multitudinē ſaliue ꝛ cinamomi: vt dicit Aui. fen. 14ª. 3ª. de cura debilitatis epatis: eſt contrariū putrefactioni. Silr̄ mō opaṫ caſſialig. ſi diſtempetur cū aceto. Q3°. ſumaṫ acetū per ſeipſ agreſta ip ſe vel mixtim pro ſalſamento. Nam dicit Ga°. pmo de cōplexionibus. ꝙ acetū pꝛeſeruat carnes ꝛ res a putrefactione. c. 2°. Succus limonū ēt acetoſitas citrꝰ ꝛ citrāgulorū. vel pōt ſumi ſalſa viridis que cōiter fit ex petroſilinoꝛ ace°. ꝛ ideo dimittanṫ allia porri cepe ſinapꝰ eruca. dimittaṫ ēt piper: q2 ſupcalefacit hu. ꝛ corpꝰ. ꝛ nō auſcltēṫ opinio illorū qui dicūt allium valere. q2 falſa eſt pp cām iam dictam. etiam q2 gn̄at fumoſitates ꝛ ſupcalefaciendo adiuuat ebullitionē ꝛ ſanguinē adurit ex quo aduſto gn̄anṫ apāta moꝛtifera. Caſeus ēt vitandus eſt: q2 groſſos generat humoꝛes. Lac etiam q2 cito corrūpitur. Oēs fructus ꝛ herbe pꝛeter paucas ſunt vitādi marie illi qui naſcunṫ ꝛ creſcunt tali tpe in quo aer eſt putrefactus: imo videnṫ pticipare in malicia. Unde Rab. fructꝰ ꝛ olera q̄ in tali naſcuntur tpe ſunt dimittēda. Et aq̄ q̄ in ſupficie terre maniſeſte eſt: bibēda nō eſt. Si tñ aliq̄ fructus aſſumanṫ ſint acetoſi: vt poma acria mālūgranatū pira ꝛ coctana ꝛ poma acerba. tālī fructꝰ q̄ pñt decoq̄ decoq̄nṫ in igne q2 ignis in decoctiōe remouet maliciā eoꝝ ꝛ impꝛeſſionē malā derelictā in eis a ꝯſtellatiōe ꝛ aere putrefacto. ꝛ herbe ſilr̄. ſumat lactucas poꝛtulacas cū aceto. Et acetoſa eſt eis optia herbaꝝ cum ſit fria ꝛ ſicca ꝛ refrigerat coꝛ ꝛ ſanguinem in eiꝰ camerul exiſtē. Alr̄ pōt ſumere petꝰ maioꝛanā ſaluiā ꝛ fumū t̄re cū boragi. Oēs alias herbas ꝛ olera dimittat nā olera ꝛ fructꝰ hñt hūiditates aq̄ſas ꝛ putrefactibiles rōe q̄rū hūoꝛ īde gn̄atꝰ parꝰ eſt putrefactioni: iō pcatur eis. Uinū ſit debile vel limphatū cuꝫ aq̄ fontis alb: vel ſubꝛubeū clarū. Caueat a nectare pp calefactionē ꝛ ebullitionē fugiēdaꝫ ꝛ a muſto. Et caueat pſeruatoꝛ ab oī ꝯfectiōe facta cū mell. ꝛ caueat a balneo aq̄ calē. ſi cū aq̄ ꝛ aceto pñt lauari pedes ꝛ manus ꝛ tibie. Et vtaṫ regimine refrigerāte ꝛ deſiccāte ſm oēm modū pꝛeṫ exercitiū ꝛ coitū. Et h̄ ē ſnīa Galy. in li. regū. Caueant ēt a rebꝰ q̄ excedūt in dulcedie: vt vue paſſe dactili. carice zuccarum ꝛ mel. ꝛ a cōfectionibꝰ que ex eis fiunt niſi ſint medicinales.

¶ Capm. 6m. de ꝯſideratiōe exercitij in epidimia.

q Uartum adiutoꝛium in pꝛeſeruatione ab epidimia ſumiṫ ab exercitio. vnde dico ꝙ pꝛeſeruatoꝛ recte opando nō dꝫ exercitari niſi modicum ꝛ cū debili exercitio. Et laboꝛ ſupercalefacit ꝛ facit frequētare anhelitum ꝛ nimis inſpirare aereꝫ qui eſt corruptus qui frequētius attractus alterat ꝛ corrūpit humoꝛes circa coꝛ ꝛ in ſpūalibꝰ cōtētos. Fiat ergo debile exercitium in loco tpato non in ſole. Caueat a coꝛeis ꝛ a luctatione ꝛ a ſaltu ꝛ a curſu ꝛ ab omni actu in quo requiritur anhelitus magnus ꝛ freq̄ns. ſed tēpate comedat ꝛ bibat vt ſuperfluitates in coꝛpoꝛe nō aggregentur quas opoꝛteret per exercitiū cōſumere ꝛ euacuare.

¶ Capl̄m. 7m. de conſideratione ſomni ꝛ vigilie in pꝛeſernatione ab epidimia.

a **Diutoriū** Quintū sumit̄ a somno et vigilia opꝫ ꝙ ꝓſuator dormiat de nocte ī camera bn̄ clausa ꝛ suffumigata ꝑ modū ꝓus dictū. Nimiꝰ somnꝰ nec ꝓlixꝰ cōpetit: qꝛ hūectat nimis. ꝛ nos oīno debemꝰ inclinare regimē ad exsiccatiōez ꝑ̄ter exercitiū. sic̄ dicit ꝓnceps abohaly. Sōnꝰ diurnꝰ euitetur: maxie in hyeme. Et si in tꝑe calido dū dies sūt magni debeat fieri fiat in loco tꝑato remotis calciamētis ꝛ fiat tarde a cōestione: qꝛ q̄ post cibū ilico dormiūt: ꝗuitatē in capite patiunt̄ ꝑ ꝓncipē medicoꝝ. 4. amph. 2°. 65. In febribꝰ ex somnis. Caueat a sup̄fluis vigilijs: qꝛ sup̄flue deficcāt ꝛ v̄tutē deijciūt.

¶ Caplm. 8. de ꝯsideratiōe accn̄tiū aīe ꝛ coitꝰ in ꝓ̄seruatione ab epidimia.

8 **Extū** adiutoriū a ꝯsidaratiōe accn̄tiū aīe. Caueat preseruator ab ira: qꝛ cor sup̄calefacit qꝛ ira ē feruor aīe. 2. de morbo. c. 2. Nimiū gaudiū etiā qꝛ calefac̄. ꝓpt̄ qd̄ Io. iacobi in suo opusculo de epidimia dic̄. Coitꝰ et gaudiū nimiū ꝛ ira euitēt̄. nā cito appet eoꝝ mala imp̄ssio. Gaudiū tꝑatū iuuat ꝛ letari in rebꝰ honestis iuuat. ¶ De coitu aūt nō facimꝰ capl'm singl'are: s̄ meo iudicio dimittēdꝰ ē: maxie sup̄fluꝰ. nā q̄ in tꝑe pestilētiali abutit̄ coitu: cito mortali naufragio ꝑiclitat̄. vt ego vidi frequēter. ꝛ sūt de maxie ꝓpatis ad pestē s̄z aui. c. de peste. Si tn̄ ꝯsueuit coire ꝛ nō tenet regimē strictū: tūc ad euitādū coartationē sp̄mat̄ et eius corruptionē fiat ꝯsilio ga. ꝑ tāta interualla: vt in vsibus coitꝰ dissolōnē nō sentiat: ꝛ leuior ipse seipso videat̄.

¶ Caplm. 9m. in quo ponunt̄ remedia rōnabilia q̄bus si quis vtat̄ preseruabit̄ cum dei auxilio ab epidimia.

8 **Eptimū** Adiutoriū ꝛ ꝓncipaliꝰ sumit̄ ab his rebꝰ q̄bꝰ si aliq̄s exn̄s in bono regie vtat̄ liberabit̄ ab epidia cū adiutorio magni dei. ¶ Prim igit̄ remem ē vti pillis q̄s ponit ras ꝛ aui. R. aloē cicotri duas ꝑtes croci oriētalis myrte an̄. ꝑtē vnaꝫ. sumant̄ oī die q̄n. 3. s. vel. ℈. j. Iste pille nō sinūt hūores nec corpꝰ putrefieri. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō sinūt apata ꝑniciosa gn̄ari. nā myrra s̄m Ga. ꝛ aui. ꝛ algasaqui ꝛ q̄n oēs antiq̄s ꝓhibet putrefactionē: vt dicit Auic̄. ꝛ pꝫ ad exꝑientiā: ꝙ ipa retinet corpa mortua ꝛ ꝯſuat ipa ab alteratōe ꝛ fetore. ꝛ ꝑ istā viā ꝓſuat: qꝛ ꝯſuat corpꝰ vbi itrat in suo eē. ¶ Declarao. Prio ponit̄ mirra ī hac ꝯfectōe seu mea: qꝛ qn̄ sumit̄ ī maiori q̄ntic ꝙ fit. 3. s. purgat hūi. crudas s̄z aui. ¶ 2° ponit̄ ibi aloes q̄ hꝫ magnā ꝓpꝛietatē ad stom ꝛ purgat sup̄fluitates co. q̄ sūt in sto°. ꝛ purgat itestina a fecibꝰ. iō vꝫ ꝛ ꝓſuat a putrefactōe. ¶ 3° pōit ibi crocꝰ quē ꝯstat ex rōe oīm magroꝝ ꝛ mepitoꝝ eē cordialē. iō vꝫ. 2° vꝫ ex a° qꝛ dicit aui. aucte Alcāsi ꝙ crocꝰ nūq̄ alt̄at hu. imo s̄uat eū ꝛ ꝯfortat viscera. h idē dic̄ ga. nā dic̄ ꝙ crocus reꝑat hu. putridos ꝛ nihil imutās de hu. ꝯſuat eos. Aliq̄l'r vꝫ ēt qꝛ s̄m aui. in. 2. 3'. c. de sincopi. ꝛ s̄z Cōst. pāteg' fac̄ penetrare meam i q̄ pōit̄ ad remota loa ꝛ ad cor. Seq̄t̄ g̊ ꝑ rōeꝫ ꝛ ꝑ doctrinā ꝓcedēm ꝙ hec ē optia mea. ꝛ ꝯso meo meliꝰ ē ꝙ sumat̄ i pill'. P° qꝛ nō ē tantū horribil' ori. qꝛ sic̄ mel ē vltim dulciū. sic aloē ē vltim amaroꝝ. 2° siue dēt̄ ad laxādū siue ī ꝑua q̄ntie ꝛ ad ꝓſuādū diutiꝰ in corꝑe rēanent. ꝛ ꝑ ꝯn̄s meliꝰ ī'māet v̄tꝰ ꝓſuās a putrefacc. Ego aūt nō īmerito adhibeo eis magnā fidē: qꝛ n̄ vidi aliquē ꝑiclitari q̄ eis vteret̄ ī. 7. vl'. 8. epidīs. q̄s cū dei auxio ꝑtrāsiui. ¶ 2m remem ē ga. ꝓncipis medicoꝝ q̄ dic̄ boluārm cū aceto ꝛ aq̄ bibitū huic dispōni ē ꝯueniēs. Iste potꝰ vꝫ ꝓp̄ tria. P° qꝛ infrat cor ꝛ hu. ꝛ fac̄ eos stare sine ebullitiōe. sic̄ si aq̄ fria sup̄fūdat̄ olle bulliēti cessat ebullio. vel si an̄ ebulliōem paulatī pōat̄ nūq̄ bulliet ꝛ extiguit colerā. Vꝫ 2° qꝛ ꝯstringit vias ꝛ meatꝰ cordis ꝛ alioꝝ mēbroꝝ ꝓncipam vt sumꝰ eleuatꝰ ꝑ ebulliōeꝫ si q̄ fit ī corꝑe nō attigit ad ea nec aer extior corruptꝰ attingat cor vt ipm alt̄et. Vꝫ ēt 3° qꝛ ꝯsumit hūiditates sup̄fluas vicias cordi ꝛ eas exsiccat. si tn̄ h̄ret pectꝰ debile seu tussiꝫ: rēoueat̄ acem ꝛ ponat̄ vim. ¶ 3m remem ē sūere ꝺ̄ tiria ad q̄ntitatē auellanebis i septiaa. ꝛ qꝛ calefac̄ mltū sūat̄ cū aq̄ ros. vl' acetose. nā tiria corroborat ꝛ ꝯfortat cor ipm defendēdo a venēo. ꝛ h facit a tō spē vl' ꝓpec. iō Aui. testat̄ ꝙ hō q̄ vsus fuerit tiria an̄ īfectiōeꝫ nō moriet̄ in epia. imo euadit ab ea. ꝛ in. 5. can̄. c. de tiria. ꝛ de illis q̄bꝰ ab ea fit s̄ euasio ē admistrao tiriace ꝛ metri an̄ eā cuꝫ aliq̄ regie bono. ¶ 4m remem ē sumere metrim ꝑ modū ꝓus dictū seu cū succo limonū seu citrāgl'i. qꝛ ista ꝯ̄riat̄ venēo. nā dic̄ ꝓnceps aui. c. de metrio ꝙ iuuamēta metri sūt iuuamēta tiriace ꝓter vnū. s. venenū s̄pentū ad qd̄ tiria est ꝓferēda. ¶ 5m remem ē magri iacobi in suo trac. de epia. ꝛ ē ꝙ si q̄s sumeret vnū bolū de acetosa de mane ꝛ aliū in vespis. raro in pestilētia pateret̄. ꝛ h in seipo ꝓbauit. ¶ 6m remem est ꝙ omi die sumat̄ bis ꝺ̄ puluere tormētille cū aliq̄ aqua: vt est aq̄ acetose vel buglosse vl'

mellisse vel scabiose vel p se sine aq̄ vel radix p se masticet̄ ꝛ comedat̄. q2 defendit cor a veneno ꝛ a fumis venenosis p suā ꝓpetatē ꝛ desiccat sine calefactōe. ¶ 7m est sumere oī die ↄ̄ se. citri ꝛ se citraguli ꝛ se limonū ꝛ se. cardi benedicti q̄si. ʒ. ß. cū sir° acetoso vel sir° de ribes vel cū aliq ex aq̄s supdictis. ¶ Jo. iacobi quē ego vidi fatet̄ ꝙ se. cit' rad tormētille ꝛ tiria obtinēt pncipatū. ¶ 8m remediū ē sumere bis in die cappares condit̄ cū aceto. ꝛ h̄ ſm Aui. ¶ 9m remediū qd ↄuenit oībus alijs remedijs et a nullo sepet̄ remedio est frequēt in die lauare man⁹ cū aceto ꝛ aq̄ rob vel aceto solo vl pān⁹ vel spōgia in eo madefacta portet̄ i manu ꝛ odoret̄. ¶ 10m remem ē. ℞. flor3 viol. flor nenufa. rob. rub. an̄. ʒ. ij. oīm sanð. an̄. ʒ. j. cāfor ↄ. j. misceant̄ ꝛ ↄq̄ssent̄ ꝛ ponant̄ in sindone ꝛ odoret̄. si tp̄s esset frm̄ addat̄ ligni aloes. ʒ. j. Nota etiā ꝙ aqua rob sumpta vl odorata frequēt̄ v3: q2 refrigerat ꝛ ↄfortat cor ꝛ sp̄ualia. ¶ 11m remediū ē sumere de lapide bezoardico q2 v3 ↄ̄ venenū cū aliqua aqua ex supradictis Et nō noceret si cornu vnicorni intingeret̄ in istis aq̄s q̄n d3 sumi: q2 defendit cor a veneno et a fumis venenos. ¶ 12m remem est. q̄lib3 sero et mane capiat̄ vn⁹ bol⁹ sequētis electuarij ꝛ desup bibat̄ modicū aq̄ acetose cu3 aceto. ℞. boliar. ʒ. vj. cinamo' electi. ʒ. ij. galāg. ʒ. j. gariof. ʒ. j. et ß. radic̄ tormētille. ℥. ß. panis 3uc' ℔. j. fundat̄ 3ucm cū aq̄ rob vl acetose v3 mlt̄ū ¶ 13m remediū est facere flōmiā quolibet mēse cū bono regie cibi ꝛ pot⁹ ꝛ alior vt. s. dictum est. ꝛ est consiliū Job. iacobi.

¶ Caplm. 10. qualiter succurrēdum est quādo iam actu egrotant.

8 Si iam actualr̄ egrotāt: deus subueniat eis cu3 sua inextimabili medi. Et nos faciam⁹ ea q̄ in rōne stāt et ab autorib⁹ ↄcipiunt̄. Fe. aūt pestilētial cognscit̄ sic. Calor est aliq̄n debilis remissus exteri⁹. ꝛ si sint pinguesnō vident̄ hr̄e calorē: interi⁹ aūt fort̄ et videt̄ eis ꝙ ardeāt int⁹. Et assunt siḡ fe. acute f. siccitas oris ꝛ lingue. sit̄ fort̄ ꝛ difficl'tas anhelitus. dolor ↄcordior circa cor. aliq̄n i ācha aliq̄n in ylijs: aliq̄n in sto°: aliq̄n in pectore ꝛ sic de alijs. ꝛ adest fetor vrine ꝛ egonū ꝛ sudoris ꝛ oīm q̄ egrediunt̄ a corpore et anhelitus ¶ Si g̊ adest feb. sine apate. Primo f̄ modica flōia de basilica. dico modica: vt postea possit fieri si apata apparuerint. ꝛ infridet̄ aer ex oī modo infridatōis. ꝛ sternat̄ dom⁹ cū iūco folijs salic̄ et folijs cāne rob lactucis portulac̄ et filibus ꝛ roset̄ domus cū aq̄ frida et aceto: et semp odoret acetū canforā ꝛ aquā rob vel pomū qd supscriptū est. ¶ Si est ↄstipatus f̄ clistere lenitiuum. ℞. malue mercurialis sille bāche vrsine an̄. M. j. ordei nō excorticati cā tabri an̄. p. j. f̄. ↄcoctio in q̄ dissoluat̄ cassiat̄ mūð. ℥. j. elc̄ de succo rob. ʒ. iij. olei viol. ℥. ij. sal cōis. ʒ. iij. f̄ clistere vel apponat̄ de yerapig̃ ꝛ bñdicta si h̄nt dolorē in renib⁹ vl in anchis p ut videbit̄ opanti. Et semp cōfortet̄ cor cum epithi ate ꝛ cordialib⁹ infra dicēdis. ¶ Si ante fuerit pdicta feb. cū apate siue sit bubo siue antrax siue carbūcul⁹. f̄ flōmia de eadē parte vt si apa est sub assell' fiat de basilica eiusdem partis. si in inguine de sophena eiusdē partis si in collo fiat de cephalica eiusdē ptis. Sep̄ g̊ in hac fe. debem⁹ pcedere cū eūone cu3 flōia nisi aliqd pticulare impediat vt est ↄtut̄ debilitas vel ipfectio etatis ꝛc. Et immediate vti ↄfortatiuis cordis. ¶ Aliq volūt ꝙ det̄ medi laxatiua. q̄ si det̄: fit multū debil. sic ē cassiat̄ māna tamarinð viol pruna reubarm et silia. Non det̄ ei fortis medi: q2 aliq̄n matia mala furiosa ꝛ corrupta dirigit̄ ad intestina ꝛ facit fluxū ventris ꝛ mortē. ¶ Et q2 ista egr⁹ est subita ꝛ materia inq̄eta: ꝛ iðo subita remedia debem⁹ adhibere ꝛ multa. q̄m si vnū remediū nō pdest: singula multa iuuāt. nec in tali egritudine expectet̄ digō: s̄ euacuet̄ mā furiosa. Ego aūt nō multū vtor euacuatōe nisi p flebothomiā: s̄ magis vtor alteratiuis ꝛ ↄfortatiuis Ista aūt flōmia fiat moderata vsq3 ad. 5. vel 6, vel. 8. ℥. vel mag̃ vel min⁹ ſm ꝙ apparebit opanti: q2 san. recodat̄ p thesauro nature, put dicit Aui. ¶ Primo igit̄ fiat talis potus. ℞. aq̄ acetose. ℔. ß. aq̄ enð. aq̄ rob. aq̄ portulacis an̄. quart. j. succi malorūgranator musor vel acrium. ℥. iij. 3ucm panis. ℔. j. canfore. ʒ. ij. fiat iulep. Si nō habes succū malorūgranatoru3 pone acetū. aqua acetose v3: q2 frida est ꝛ confortat cor. aq̄ enð refrigerat epar. aq̄ portulace refrigerat silr̄ epar. Aqua rob cōfortat cor et refrigerat. 3ucm reddit̄ frigidū ꝓpter alia: et cū hoc nutrit. cāphora ↄseruat a corruptōe et refrigerat: iō talis pot⁹ cōpetit. Detur scðo sirupus de ribes. sirupus acetosus. sirupus ↄ̄ nenufaris. Tertio detur aqua acetose cum succo maligranati vel cum aceto. vel fiat quarto talis sirupus. ℞. succi buglosse succi pomorū rubeorum seu dulciu3 purgat̄ an̄. quart. j. aq̄ acetose. ℔. ß. aque rob. quart. j. succi citri vel loco eius succi limonū. ℥. j. et ß. florū nenufa. omniū sanð. an̄. ℥. ß. camphore. ʒ. ß. 3uc' panis

R'.j.℞ fir⁹.succus buglosse mundificat ⁊ ꝯfor/tat cor.succus pomorum refrigerat ⁊ nutrit ⁊ mūdificat ⁊ cōfortat. Ualet aq̄ acetose ꝑ mo/dum iamdictū.¶ Quīto pōt dari lac acetosū ser⁹ caprinū.ſi magnā ſitim hñt deṫ aq̄ fonti na fria q̄tum ī vno hauſtu pñt trahere. q2 ifri/gidat multū.⁊ nō deṫ in pua q̄titate q2 inflā/mareṫ:vt pȝ de fabro rorāte carbones cuȝ aq̄ ⁊c.Aq̄ ḡ data in modica q̄titate eſt cā maio/ris inflāmationis. ¶ Tiriaca nō datur poſtq̄ actu egrotant.q2 nimis eſt calīa ⁊ auget fe. ſin aūt deṫ in pua q̄titate cū ſucco limonū vl' ace toſitate ci⁹ ⁊ filibus vel cū aq̄ acetoſe vl' rob in q̄ modicū de cāfora diſſoluiṫ:ſ₃ denṫ cordialia fria.Deṫ ḡ elect^m ſupdictū ſine ſpēbus.Uel ℞ tale elect^m.℞. pul' triaſanđ pul' diadragagā' pul' diapapa.ān.ȝ.ij.ꝯſerue bugloſſe conſerue rob ān.℥.ß. ſe.acetoſe ſe.cit' vl' limonis ān.ȝ.j. pannoꝝ aurei.viij.ſuc' panis.R'.ß.℞ mixtura ad mo^m ſuc' rob.pñt addi limature auri ⁊ argē ti perle ſafiri iacicti ſmaragdi os de corde cer ui raſura eboris corall⁹ alb⁹ ⁊ ru.⁊ been ⁊ ſilia. ¶ Et q2 cor ſp dȝ ꝯfortari int⁹ ⁊ ex̄.put dīc pn/ceps abohali in.4°cañ.in illo.c.Antiquiſſimi antiquoꝝ.iō ℞ tale epithima ad ex̄: vt defen/daṫ.q2 mag' iuuandū eſt q̄ aliqđ mēbroꝝ.℞. aque acetoſe.R'.ß. aq̄ rob aq̄ endi. aq̄ melliſſe ān.q̄rt.j.oīȝ ſanđ rob ru.floꝝ nenuf ſe. lactu. ſe.papa.ān.℥.ß.aceti al.fortiſſimi q̄rt.j. miſce antur ⁊ ℞ epithima ⁊ pōnaṫ ſup regionē cor/dis.⁊ q̄ñ fuerit calefactū remoueaṫ:aliud ſup ponendo donec frītas capſulas cordis ſubin/tret ⁊ cōfortet:⁊ a fumis venenoſis defendet. ¶ Et iter regionē cordis ⁊ āpa emplēṫ loc⁹ cū tiriaca.qm̄ tiriaca expellit venenū ān ſe. ideo errant q̄ liniūt āpa cū tiriaca. vtrū tñ debeat poni tiriaca ſupra tale āpa ꝓbleuma eſt. q2 il le excellens modern⁹ Gordo⁹.c.de morſu cāis rabidi iubet tiriacā poni ſup vuln⁹ a rabido ca ne factū ⁊ dicit ibi ī clarificatiōe q̄ tiriaca vȝ ꝯ venenū trahēdo ⁊ expellendo ſiue ſumat ān ſiue poſt ſiue ītus ſiue ex̄. Huic tñ ſnīe ꝯtratur folionius. Sequere ergo q̄ ꝓbaſti. Ma^a tñ eſt decisa in nicolo florentino in ſuo de venenis. Bonuȝ aūt eſſet ſi eis dareṫ vnus trociſcus de trociſcis cāfore cuȝ aliquo de ſupdictis potib⁹.

n Ullatenus Cordis ꝯforta tio eſt neglige da imo ꝑmittēda int⁹ ⁊ ex̄. Pri⁹ igiṫ cōſidereṫ āpa ⁊ ſi īueniaṫ rubeū vl' citrinū bonū ſignū eſt.⁊ ſi cito incipit creſcere cū ſua rubedine vel citrinitate bonū ſignū eſt Si aūt āpa ſit nigrū vl' ad nigredinē decliue

nullus eoꝝ euadet. Et q2 iſta āpata ſūt pnicio ſa ꝑp ꝯuerſionē materiei ei⁹ ad ſubām veneno ſam intīū q̄ corrūpit mēbrū ⁊ alterat colores eius ⁊ addit q̄litatē malā ⁊ putrefacientē per arterias ad cor:vt ponit Aui.fen.ꝑ^a4^i. Jō ſu/ꝑ āpa debem⁹ ponere attractiua ⁊ poros apiē tia.P°ḡ ℞ embroca° cū decoctiōe camomill' ⁊ an' ⁊ ſpōgia in iſta decoctiōe madefacta appo naṫ deſup ⁊ h̄ frequnter.¶ 2° vnus gall⁹ oſcule/tur āpa cū culo donec moriaṫ ſinapizando ſal ſup culū eius.¶ 3° limacie viue ponanṫ deſup. ¶ 4°. ponantur ſuper apoſtema ſanguiſuge. ¶ 5°.ponaṫ ventoſa ꝑmo deinde ſcarificeṫ lo/cus apoſtemoſus.⁊ iterū ponaṫ vētoſa vt ſan guis exeat ⁊ fumi venenoſi abinde aſcendētes retrocedant.nunq̄ aūt ponanṫ repcuſſiua. q2 iuuarent curſum fumoꝝ venenoſorum ad cor. nec ēt vnctuoſa vt axungia ⁊ ſilia ſaltē in pn°. q2 claudūt poros.iō errāt qui ſupponūt oleū rob acetū ⁊ oleū vnfancinū ⁊ bolūarmenicum ⁊ ſilia.Loco tñ defenſionis poſſent poni inter regionē cordis ⁊ āpatis vt clauderēt poros ⁊ nō ꝑmitterēt fumos venenoſos venire ad cor ¶ Sexto ℞.tale empl'ȝ ſm Aui.℞. capill' vene ris recētis atripliq̄ volubilis mino.radicū eui ſci ān.m.j.decoquanṫ in aqua ⁊ vino per me/dium vſq̄ ad ꝯſumptionē ⁊ piſtenṫ fortiter ⁊ addatur mell' qđ ſuſ.℞ emplm̄ addendo gūi pini.℥.j.puluerizati.Aliud emplm̄.℞.carica/rū pinguiuȝ paſſ mund ān.℥.ij.ſalis nit'.ȝ.iij. fermenti acris.℥.iij.mell'.℥.j.olei camo.q̄tum ſuſ.℞ emplm̄.Aliud emplm̄.℞.fermēti acris ⁊ fortiter incorpeṫ cū ſucco ſcabioſe.Aliud ℞ vitellum oui incorporeṫ cū ſale ⁊ ſucco ſcabio ſe. Jſta empl'a debent feri in āpate qđ nō rūpi tur in ꝑncipio ſicut facit antrax. ¶ Hic aduer tendum q̄ volūtas Aui.⁊ conſiliuȝ meum eſt q̄ pforetur āpa ante q̄ ℞ brunum ⁊ addatur in venenoſitate.ideo volūt aliqui q̄ in 4ª die apiatur cū flebothomo:vel raſorio.Ego autē aliq̄ñ feci apiri hmōi āpata ⁊ nihil exibat niſi modicū ſanguis.⁊ in ſcđa viſitatiōe exibat vi rus:poſtea ſanies. Non ergo expecteṫ pfecta maturatio.imo cito aperiaṫ. Et poſt aptionē ponaṫ deſup emplm̄ partim maturatiuum ⁊ ꝑtim mūdificatiuū.Aliqui aūt extrahūt tota/liter āpa capiendo cum forpicibus ⁊ inciden/do.qđ non approbo propter maximū dolores ibi cauſatuȝ a quo virtutes pſternunṫ. Scđo ꝑp nimium fluxū ſanguis.ideo ſecuri⁹ opatur per modū ſupradictuȝ. Si autem ℞ veſica vel carbūculus vel ignis perſicus vel antrax cum nimio dolore ⁊ modico tumore cū nigredine ⁊

cōbustione cito empleť cū tali emplo. Malū granatū acetosum decoquaŧ sub calido vel in aceto ⁊ pistetŧ fortiŧ ⁊ desup appoaŧ. Scdm. vitellū oui crudū cū sale vz in isto casu ⁊ añ vlcerationē ⁊ pᵒ. Itē bruneta pistata p se vz mltū verū tñ aliq pistant ipsuz inter duos lapides. Itē scabiosa vz multū p modū supdictum. Ad idē valēt oēs spēs cōsolidarū. Post ista dimittantur restaurationibus vt incarnentur ⁊c.

Hic aduerte φ iste egritudies sunt ita pniciose φ medici vtplimū decipiunŧ. nā videmᵒ bonaz yposta in vrina ⁊ aliqua bona signa: tñ ifirmus moritur cuiᵒ rō est. qz mā est multū venenosa ⁊ nature odibilis. ideo nā dimittit eā ⁊ nō audet eaz inuadere: sed potiᵒ reuertitŧ ad cibū ⁊ potum ⁊ facit bonā digōnem ⁊ ypostasim in vrina ⁊ peūt patientes. ¶ Scdo quaeritŧ quare aliq moriuntur: alij non. dico cōsiderando radicē inferiorē φ aliqua corpora sunt magis pata ad recipiēdum talē corruptionē. vt sunt corpora sanguinea ⁊ corpora pueroꝝ ⁊ iuuencularū nuptui ppinquarū ex ebullitione. Et ergo cum Aristo. Agētis actio est in patiēte disposito. qtuz aūt ad radicē supiorē. qz ista influentia magꝭ respicit vnū φ alium. vñ saturnus oībus obest preterφ suis scolaribus. i. hoibus sue cōplōnis qbus nō nocet ⁊ sunt melācolici. ¶ Tertio qritŧ quare in vno loco ⁊ in alio non. Per iamdicta poteris rñdere: qz vna ⁊ eadē influenᵃ directiᵒ respicit vnū locū φ aliū ⁊c. ¶ 4ᵒ qritŧ qre sanguinē spuētes citius moriunŧ ⁊ alios magꝭ inficiunt. rō est qz illud sputū san. est pp apa ruptum qđ est ppe cor citius iterficit. ⁊ qz etiaz maior ē corruptio ideo alios magis corrūpit. ¶ Quito quare ista mā venenosa magꝭ iuadit cor φ alia mēbra pncipalia. Dico φ hoc facit a tota pprietate. qz venenū ex virtute specifica petit cor. vel dico φ oīa mēbra iuadunt isti fumi pniciosi. ſi cor citius leditur qz est magꝭ passibile ⁊ magis indignantis nature.

Dieta Istoꝝ fit ficut febricitantium fe. acuta. Deŧ tñ eis cibᵒ quē appetūt lz sit parū deterior. Et sumaŧ de eo parua qtitas: sed frequēter vt ifra diceŧ. ¶ Iste aūt egritudines intiñ sunt pniciose φ spūs corporis ⁊ cordis magꝭ resoluunŧ ⁊ destruunŧ φ in aliqua alia fe. Ideo indigemᵒ pmo regnatione spūuz scdo indigemᵒ mūdificatione eoꝝ p expulsionem fumoꝝ. 3ᵒ indigemus infrigidatiuis rōne fe. Spiritus regeneranŧ cum bonis cibis facilis digestionis. Mundificatio spūs fit cū cordialibus supradictis. Infrigidatio fe. fit per modū supradictū in cura ⁊ per cibos refrigerantes. pinus cibus est φ coquaŧ pulla plena acetosa ⁊ agresta lactuca cū croco ⁊ aceto. deŧ brodium ⁊ ꝭ colaticiū. Scdo deŧ auenatū ordeatum cū lacte amigd. Et de pulla supdicta pōt comedere extremitates cū succo limonuz ⁊ citrāguli vel agresta. 3ᵒ. denŧ pue aues bullite vel toste cū aceto. ⁊ ꝯfortetŧ aliqñ appetitᵒ bonis cibis lz aliqꝛ fiut ꝯ̄rij: cōpetūt tñ. qz accidentibᵒ virtutē dissoluētibᵒ cibᵒ ilico est dandus ampho. illo. Cōtēplari aūt oz ⁊c. pticula pᵃ. vt virtᵒ ꝯforteŧ. Nā mlti eoꝝ q virilitŧ agūt sup illud sup restaurationē casus appetitus ⁊ comedūt violēter: absoluunŧ. Verba sunt Aui. cañ. 4. c. pprio. Denŧ pira poma coctaᵃ cocta sub prunis. ⁊ filia pñt dari pedes mutonis cū aceto. Si vinū deŧ fit clarū subrubeū odoriferū cū multa aq fontina ad h: vt p ipsuz restaureŧ appetitᵒ. Dixit magr̄ Bernardus. φ si epidimatus in vna die. f. pᵃ possit sufferre clistere flōmia ⁊ sudorē: φ euadet. Machinenŧ q cibi diuersi in qbus aliqꝛ ifirmus delecteŧ. Et ipe sit tante obediētie φ vivel gtis sumat de illis Et semp cibi eoꝝ tēdāt ad acetositatē. ¶ Iste fabricator planetarū ꝯstellationū ⁊ ifluētiarū q venti ⁊ mari ipat ⁊ oīa ei obediūt absqꝫ mora ꝯseruet nos a malicia aeris ⁊ ifluētie: vt pᵒ longeua tpa bono fine vite spacium terminemus: ⁊ ad gloriaz sui grā perducamur. amen.

¶ Explicit tractatus epidimie editus la Valesco de Taranta Anno domini. 1401ᵒ.

Sequitur tractatus chirurgie eiusdem.

¶ Caplm. pmum de apātibus in generali.

a Uoniā Frequēt feb. termināŧ p apāta nec non fe. vtplimū sequunŧ apāᵃ iuxta illō. Circa gnatiouē sanie i dolorēs ⁊ feb. accidunt magꝭ φ fcā sanie. Et illō Aᶦ. 6. amᵒ. dᵒ. 44ᵒ. ibi. qbuscūqꝫ ex strāguria. iō bonum est vt pᵒ tractatū vniᵒ. f. feb. tractatᵒ alterius. f. apātis cōsequaŧ Pᵒ q videaŧ qđ est apā ⁊ a q gnaŧ. Dico q cū Gaᵒ. 12. de igeᵒ sanitat φ alio noīe dr̄ terapentica. c. 13. φ apā est morbᵒ mutans mēᵐ a sua nāli qtitᵉ i eā q ē ex nām sup ple augmētatiue. Alia diffiniᵒ trahiŧ ex dictis Aui. fen. 2. pᶦ. c. 5. Apa est inālis mēleuaᵒ pp mām hūoralē vel vētosaz vel aqsaz in eiᵒ suba ibibitā. Dr̄ aūt apa ab appono. nis qz ps post partez maᵃ in mēᵒ apostemato apponitur Generantur aūt apāta ex vno quoqꝫ. 4. humorū

simplr vel cōposite.⁊ pñt etiā gñari ab hu.nā lib⁹⁊ ab hu.nō nālibus.Pñt etiā gñari apata ab aq̄sitate ⁊ vētositate.De diuisiōib⁹ aūt apa tū vide Aui.in loco alle°.⁊ vide in.2.fen.p̄ⁱ in c.5.de egri.apatis.¶ Mod⁹ aūt gñatōis apa tū ponit a Ga.et haly.3 teg¹ cañ.⁊ 2°.156.ibi. Sufficiet ḡ in vno trac.Modus aūt gñatōis apatū est iste ſm autores meᵉ. Si alicui mē° accidat mala 2° vel ad illud mēᵐ mittit aliq̄ mā hūoralis vel vētosa vel aq̄sa vel aliq̄ sup- fluitas ab a° mē° fortiori eo.⁊ illō mēᵐ ad qō fit missio nō pōt a se expellere talē hu. vl sup fluitatē stat talis mā in eo q̄si derelicta regie nature:⁊ in illo mēbro facit apa: ⁊ in h̄ iuuat fortitudo ɔtutis expulsiue mēbri expellēt̄ sen tiens in se rē nociuā quātitatiue vl q̄litatiue q2 expulsiua suā actionē nō facit:nisi cū noci uū senserit.13. de inge.c.1.Juuat ⁊ in h̄ debili tas mēbri suscipientis. Juuat in h̄ plenitudo corpoꝝ supflua.Jlla igit̄ supfluitas vel hu.re tenta in tali mēbro ex eo ꝙ nō bene trāspirat̄ i.euētat̄ putrest̄.p̄° de dr̄ijs fe.q̄si in col.5. im plent̄ igit̄ loca vacua ⁊ si ꝓhibeat̄ ei⁹ etspira° accidit vna duarū rerū:aut vt infriet̄ aut pu trefit et igniat̄ vel putrefit et aggregat sani- em.3.teg¹.2° vltimo alle°.¶ Uñ si apa gñet̄ a sangᵉ puro vocat̄ flegmō.⁊ si a flāte puro ara bice vocat̄ zimia ⁊ i greco vocat̄ vdimia.Ga. 2.de fe.ad glau.c.12.Et si fiat ꝯ co.ru.pura vo cat̄ herisipila.Si a melā vocat̄ scliros vl cā cer vel squirus.⁊ sic vocat.2.ad glauc.c.10.Et dicit Ga.in p̄° de dr̄ijs fe.q̄si col.5.⁊ aui.in.2. fen p̄mi in.c.5.ꝙ si isti hūores vel duo horuȝ concurrāt ad gñationē apatis:illud apostēa sumit nomē ab illis duob⁹ semp preponendo nomē apatis humoris p̄dñantis ⁊ postponē- do denoīatiōnē ab altero coadiuuāte . vñ dic̄ ga.ibidē.Unde si apostema fit cōpositū ex co. rubea pura in maiori quātitate ⁊ ex sanguine in minori vocat̄ herisipila flegmonosum. vel herisipila flegmonides.Et si econtra vocatur flegmō herepilosus.⁊ sic de alijs.Et p̄ter ista sādicta sunt alie multe sp̄es apatū que fiunt ſm diuersitatē sp̄erū humoꝝ in corpe gñato- rū.vnde sicut scis flegma nouē h3 sp̄es.colera q̄nq̄ ⁊ sic de alijs. Et sunt iste sp̄es antrax et carbūcul⁹ q̄ gñant̄ a sanᵉ grosso adusto ⁊ cōit̄ in tpe pestilētiali. Silr herpes herpestiome- n⁹.cañ.2.et mica formica miliaris cācra scro fula lupia bociū gule bubo ⁊c. Flegmō dicit̄ a flegi qō ē flāmans.⁊ est tumor san. ſm deri uatores.vel flegmō mag̃ est sumptū ab inflā- matōe.2.de crisi,c.13.⁊ est apostema magis ꝑ fundans se in carne.Herisipila d̄r q̄si herens pilis:quia in sup̄ficie carnis exit sil̄ cum pilis sine ꝑfundatione ⁊ fit a pura colera rubea vo lante ad sup̄ficiē cutis. Carbūculus antem a carbone d̄r ꝙ sicut carbo ignitus locū ardet: ⁊ fit a sangᵉ grosso inflāmato vehemētis adu- stionis.sicut dicit haly.3°.teg¹.cōmento.156. cañ.Sufficit aūt in vno manifesto ⁊c.Signa aūt ⁊ iudicia et cure deo dāte dicent̄ inferius in caplīs ꝓprijs vniuscuiusq̄ apatis.Et quia vlterius cōpositor de apatibus de studio mō- tispessulani.scilȝ Guido de cauliaco ꝓptime istā materiā ptractauit.ideo ego ꝓpter ei⁹ re- uerentiā fimbrias meas ꝯstringam ne vobis carissimis socijs sim tediosus. sicut etiā faci- am in solone ɔtinuitatis ⁊ algebra.

¶ Caplm.2.de flegmone.

Flegmon vt h̄ ꝓpe sumit̄ est apa ex sāguie generatū cū inflāmatōne ⁊ rubore et calore ⁊ dolore.Uerūtū ga.2.de fe.ad glau.c.3.ampliat hoc nomē flegmon ad bubones ⁊ zimiata ⁊ figetra obtalmias peri- pliās⁊ squinancias ples.⁊ ad alia mlta.Om nia hec flegmones quideȝ sunt. simil̄r ad apa compositū ex sanguine ⁊ cholera.

Cause flegmonis possunt ɔsiderari:vt sunt primitiue añtes ⁊ cōiuncte. Primitiue vt est casus obuiatio ꝑcussio:ita ꝙ locus fit ɔquassatus debilitatus ⁊ dolorosus Et q2 oīs dolor exacuit reuma: vt dicit ga.3. teg¹.ideo ad illū locū cōfluit san.⁊ sp̄us.et ibi remanens fiunt cause māles apatis. nō dico de spiritibus.¶ Causa añs est boni san.repl̄o que est causa vt fluat sang.supflu⁹ ad aliquod membrū maxime si fit aliter debilitatū: cū de riuet̄ ⁊ fluat.¶ Et cause coniuncte flegmonis sunt non euētatio illius sanguīs ⁊ supcalefa- ctio ⁊ putrefactio eius.

Signa flegmonis ponunt̄ a ga. inclu siue.2.de fe.ad glau.c.3.Primū est dolor validus.i.pulsa° dolorosa in ꝑfūdo. Et videt̄ ꝙ mēbrū in q̄ est extēdat̄ ⁊ cōngsset̄ et sentit in eo infirm⁹ ampliorē calorē solito. ac si cōburerent̄ ⁊ semp desiderat refrigerari.⁊ calor supcrescit talis qualis balneātib⁹ vl ad ignē calefaciēti b⁹.⁊ fricaꝺ accidit etiā tumor ad exti⁹ appēs.¶ Jsta aūt sig̃ mag̃ intēdunt̄ q̄to magi de co.rub.sangui cōmiscet̄.et adest pulsa° ⁊ fe.Et dic̄ aui.ꝙ q̄to mēᵐ in q̄ est flōn mag̃ ē neruosū:tāto do°ē maior.Et q̄to mag̃ fuerit carnosuȝ tāto mior est pulsa° ⁊ calor:et dolor ⁊ ipi⁹ resol̄o aut collectio velocior.

Judicia flegmonis. Prio dicit Aui. ꝙ raro accidit ꝙ flon fit simplex s̄; vm plurimū associat̄ ei herisipila aut duricies aut furiositas. ¶ Scđo dicit auic. ꝙ qn̄to flegmō ē in loco neruoso pulsa° est maior ꝛ dolor. Silr ꝛ resolō vel collec° ad saniē velocior. ¶ Ter° s̄m aui. iudicam⁹ augmētū flegmōis: q2 mag̃ inflat̄ loc⁹ ꝛ fit maior tensio et maior pulsatio. stat⁹ aūt cognoscit̄ ꝑ finē accñtiū et ꝑ aggregationē mat̄ie si mā ibi debeat aggregari. Declinatio coguoscit̄ qñ incipit ire ad lenitatē ꝛ debilitatē accñtiū. ¶ Quar° dic̄ Aui: ꝙ ille flōn est malus q̄ nō tēdit ad declinationē nec aggregat saniē: q2 hoc ꝑducit mēbrū ad mortē ꝛ putrefacit ip̄m. ꝛ hoc fit aliqñ ꝓpter magnitudinē apātis ꝛ multitudinē materiei: ꝛ multotiēs fit ꝑpt̄ malignitatē mat̄ie si apā fuerit ꝑuā. ¶ Quito qñ tumor flegmonis diminuit̄ ꝛ dolor ꝛ pulsatio alleuiat̄: tūc apā venit ad resołonē. ¶ Sexto quādo pulsatio crescit ꝛ apā augmentatur ꝛ calor: sig̃t ꝙ apostema vadit ad saniē.

Curatio flegmonis. Aliq̄ pauci gñales cañ. sunt p̄mittendi. ¶ Prim⁹ Appente corpis replōne in pn̄° celebrāda est flōmia a pte opposita diametris bene s̄m longū aut latū ꝯsideratis. ¶ Scđs si mā videtur cal'a dāda est me^a sup̄fluitatū cal'arū ēuatiua ¶ Terti⁹ cañ. Euacuata sufficiēt̄ ante mat̄ia repcussiua debite flegmōi supponūt̄ nisi apā sit i emūctorijs p̄ncipaliū mēbrorū. ¶ Quart⁹ cañ. est de reb⁹ impediētib⁹ repcussionē. ꝛ iste res ꝯtinent̄ in istis ꝟsibus. Grossities frigus cōgestio copia vir⁹. Nobile plectorīcū crib vł cā forēsis. ¶ Quītus qñ in pn̄° apāt videt̄ ꝙ crescat ꝛ incēdat via exiture ꝛ tēdat ad maturationē. tūc postponēda sūt infridātia ꝛ repcussiua: imo ponēda sūt maturatiua. ¶ Sext⁹ postq̄ sanies est gñata nō pōt dissolui: quare dico ꝙ nō oȝ incisionē negligi vel retardare apāte saniē hn̄te. s̄ festināter fieri maxime si mēbris nobilib⁹ vel alicui ꝯcauitati fuerit vicinū. 13. meg^l. col. 3. Et sequit̄. nā magn⁹ error inde ꝯtingit si negligētia huic rei adhibeatur ¶ Septim⁹ cañ. est Ga. 13. meg^l quasi colū°. 8. Curatōes apātū calorū sunt he. ꝓhibere fluētia coadunata dissoluere. ¶ Cura° ꝑticularis flegmonis fiue fit a cā p̄mitiua vel ante. Siuidet̄ corp is plenitudo iux̄ tenorem p̄mi cañ. in pn̄° dū mā est in fluxu s̄ flōmia de pte oppo^a. si aūt iā transierūt tres vel. 4. dies. vel egri° est in statu. ꝛ mā iaȝ fluxa s̄ flōia de eadē pte purget̄ mā ꝛ sup̄fluitas sanguis ꝛ masse sanguine q̄ cōmixta ē eis cū tamarindō ꝛ cassia s̄ et elec° de succo roſ. ꝛ sīlib⁹. deinde sup locum apātū ponant̄ repcussiua q̄ refrenēt maliciaȝ ma^e et ipam retrocedere faciāt: nisi apā sit in emūctorijs p̄ncipaliū mēbrorū vt dicit. 5. cañ. Illic eñ nō ē via ad repellēdū ꝛ expellendum māȝ ꝟsus me^m nobile a me° inobili vt dic̄ aui. Repcussiua aūt sūt succi herbarū fridarū. vt succ⁹ portu^e cucur. end. ꝟge pasto. succ⁹ solatri ꝛ ꝑpe corpa earū. ꝛ inde fcō empl'o succ⁹ psilij spōgia ifusa in aq̄ fria ꝛ ace° ꝛ allzelzegi ē forte in pn̄° cortiq̄ gnatorū spuiua. vnde gal. 2. ad glau. Cortices gnatorū coq̄ in vino cū sumach ꝛ farina ordei ꝛ q̄dā mulsa q̄ nascit̄ i lapidib⁹ q̄ stilat̄ epa^cc si coq̄t̄ in ace° ꝛ aq̄ ē bonū repcussiuū ꝛ me^c ꝯfortati^m. Et si indigemus fortiori miscem⁹ sanð ꝛ acassiā ꝛ iusq̄amū ꝛ gallas. Et dic̄ Raſ. si in istis apātib⁹ cal'is pulsus i aliq̄bus horis fuerit forꝫ ꝛ ca^r silr ꝛ pulsa°ñ cessat in loco apōso nec ista cessat ꝑpt̄ apponē repcussiuorū friorū: tūc ꝑculdu° i ipo colligit̄ vir⁹. et tūc ponāt̄ aliq̄ maturatiua ꝛ ꝯtinuēt̄ donec veniat ad saniē: de q̄b⁹ ifra dicet̄. ¶ Nūc aūt seq̄t̄ me^a Raſ repcussiua q̄ vȝ i oī apāte calo. Et ponit̄ in. 7. ad Almāſ. s̄. sanð ru. memite vel fiet ei⁹ ceruse boliar^ci añ. ʒ. j. cortiq̄ mādragore opij añ. ʒ. ß. s̄ trocisci cū aq̄ ꝛ post distēpent̄ cū aq̄ roſ. ꝛ aceto. ꝛ inde fiat epithima ꝛ supponat̄ pān⁹ madefact⁹ in aq̄ ninis vel in aliq̄ succo frido. Et postq̄ tepefact⁹ fuerit: remoueat̄ ꝛ alius supponat̄. ꝛ s̄ alia repcussiua pura in pn̄° ex reb⁹ sup̄dict̄. ¶ Et si mā retrocedere nō pōt ab augmēto vsq̄ ad statū ponēda s̄t pti repcussiua ꝛ pti resolutiua. Et isto tp̄e laudat ga. oleū roſ. q2 rose stipticāt ꝛ oleū resoluit. vel s̄ emplm̄ de maluauisco ꝛ camo. et roſ cū farina ordei ꝛ oleo camo. ꝛ muscillagi^e fenug^l. in statu aūt ꝛ declinatiōe sola resolutiua sūt apponēda. ¶ Si apā ñ tēdit ad saniē ne tñ lapidificet̄ aliq̄ mollitiua sūt ꝯmiscenda: vt ē bismalua ꝛ se. lini. Si aūt tēdit ad saniē ponāt̄ maturatiua q̄ sūt ista. vitella ouorū cū axūgia porci ꝛ butiro ꝛ frumento triticeo. Aliud maturati^m q̄ð pōit ga. 2. ad glau. c. 7. farina frumēti distēpet̄ cū aq̄ ꝛ oleo ꝛ coq̄t̄ ad spissitudinē. Oȝ eñ in medicis maturatis calorē ꝑdñari cū hūiditate claudēte poros. ꝑpt̄ q̄ð ꝛ lilij cepe al. ꝛ faria fenug^l ꝛ se. li^n ꝛ carice ꝛ malua ꝛ maluauisc⁹ ꝛ senecio ꝛ tenere extremitates lapacij acuti ꝛ butirū ꝛ piguedo siue axūgia porcia oleū oliue sūt bōa maturatiua in ca. apātib⁹. ¶ Uel s̄ sic. s̄. foliorū malue senecīōis sūmitatū lapacij acuti radꝫ lilij al. aā

z.ij.oia ista madefcã i stupis madefac; in aq̃ sub caliuo decoquãt. Et p⁹pfectã pistatões ad dat farie volatil' molẽdi' farie se.li' añ.z.ij.axũ gie porcie sine sale butiri recẽt añ qd̃ suff.incorpent oia z ft eplz. Post q̃ aũt fuerit maturũ qd̃ fcit p mitigatões acciũtũ z caloris z fe. z p tũorẽ z malicia apat tũc apiat cũ lãceta z iponat ibi tẽta z põat aliqd de maturatio. z ɔtief p aliqs dies. Si aũt sanies diu ɔtinuauerit tẽta ɔtinue minuat. z sup ipm ponatur stupe madefcẽ i vino stip'ci i q̃ rob z camo.fuerit bullite. ¶ Et q2 p⁹ icarnatões z sigillatões accidit intẽdũ tãt⁹ do' in istis cal'is apatib⁹ q̃ inqetudo z isonietas cãnt: tũc mitiget do' sic ponat alterãtia male ɔplõnis cale z postponãt mitigã dolorẽ nutriãt. igit vitella ouoz cũ oleo rob z supponat. Uel ft sic. Uica pãis ipata in aq̃ ferũti z expssa incorpet cũ oleo rob z supponat. Ad idẽ vz malua cocta in aq̃ z incorpata cũ furfure subtili z oleo viol. z in oib⁹ istis põt poni croc⁹: q2 fac ad mitigatões doloris. Iusqam⁹ radix z folia cocta sub calilino z cũ san' porci z butiro incorpata maturat apata cal'a z mitigat dolorẽ.

Declaratio in flõne. Pri⁹ scias q̃ sanies in flõne pncipalit gñat ex san. bono nõdũ corrupto in pn⁹ salte. Et sic hz lr̃a Ga.2.de fe.ad glau.c.3. verũtñ tenet cõit. Et ẽ verũ q̃ apata hũoralia gñant mãlria massa sanguiaria in q̃ ft mag² ɔñetur san.gñat iñ flõn. fi co. fit herestpila z' de alijs Et ex isto sang' sic mutato in q̃dã qualitates int bonũ z malũ se hñtes fiũt apata.2.amph ɔ°.21.ibi.circa gñatões saniei. ¶ 2° intellige q̃ ad gñatõez saniei calor nãlis z innãlis cõcurrũt: sic dicit Ga.in ɔ° statiz alle°. Et arnaldus in speculo in.c.35.p°pq̃.ibi. Maturatiua me². Et mod⁹opatõis istius caloris ẽ iste. Calor eñ innãlis qñ pualet: i sua actõe putrefac vel adurit hũorẽ z in fine actõnis talis hu.remanet icinerat⁹.i. in eo ẽ oino sepatio hũide sube a terrestreitate. Et si ista actio ipediat a calore nãli nõ põt pfecte innãl calor suã actõnẽ pficere.i. itinerare: z tunc gñat sanies. q̃a ĝ in gñatiõe saniei vt q̃ calor opat rõne caloris nãlis: dat ei color.mẽbroz: q2 albedo z eq̃litas rõne aũt caloris innãlis dat ei fetor et ineptitudo ɔuersionis etiã in subaz mẽbri.nã natura intendit mediãte calore nãli illũ san. mẽbris assilare z nõ põt quia ipedit a calore innãli. z q2 color mẽbroz ẽ alb⁹ dat ei colorẽ quia albedinẽ. formã aũt nõ põt dare q2 facilr⁹ est dare colorẽ q̃ formã z iõ sanies est al. z isto⁹ nã frustrat in suo intẽto. Ex isq̃ pz sequndo sniam arnaldi q̃ me² maturatiua agit in mãz apat ipaz calefacie⁹ p adiutorio caloris nãlis z hũiditatẽ ɔbuãdo p repugnan° calori innãli q̃ intẽdit ipaz ɔsumere z incinerare.iõ oz q̃ sit cal'a z hũida.nõ tñ excellẽter cal'a: q̃a talis ɔsumeret nãm z iuuaret calorẽ innãlẽ: ĝ hẽat cal'itatẽ tpatã sicut hz calor nãlis vt ipz iuuet in sua actõe. z oz q̃ sit hũida cũ eqli vnctuositate z viscositate vl' muscillaginositate cũ q̃ vel cũ q̃bus opilet poros z exalatões hũiditatq̃ impediat. iõ maluauisc⁹. z carice malua feng'''se.lini axũgia porcina sũt bõa maturatiua. ¶ Ter° notãdũ q̃ me² fria aliqñ p accñs offiñ me' maturatiue põt exercere reflectendo calorẽ z vaporẽ cal'm z hũidũ q̃ pat⁹ẽ resolui ab ipo apate. z sic lactuca cocta z supposita i flõne z herestpila saniẽ pcurat. Idẽ fac aliqñ me² exsiccatiua parũ hñs stipticitatq̃ maxie in apatib⁹ cal'is sicut in flõne facit absin''' i oleo viol. Arnaldus vbi.s. ¶ Quarto sciẽdũ est fm Ga.2.amph.ɔ°.47.ibi. Circa gñatõez saniei q̃ in gñatõe saniei dolor fit in mẽbro ppt extẽsionẽ mẽbri in q̃ est apa z ppt calefactionẽ eius. Fe.aũt fit pp̃ea q2 cor supcalef.ex sup calefactiõe mẽbri apate. z hoc fit qñ san.mouet in apte vt putref. z ideo circa gñationes saniei zc. Facta aũt sanie dolores z fe. alleuiatur z cessant sicut cessat calor z ignis post incineratiõnẽ lignoz oppositoz. Nota fm haly.3.teg'.ɔ°.156.ibi. Ostẽsum est aũt q̃ apa ẽ egritudo cõposita ex malicia cõplexionis z ex quãtitate z figura. vbi supra. z p ɔsequens est ibi sol'o ɔtinuitatis. Et ideo dicit Aui i.2.fen pmi cañ.in ca.5.q̃ in apate oia gñã egritu''' repiunt: q2 in eo reperit egritudo male cõplexionis: q2 nullũ accidit apa nisi ex cõplexiõis malicia. Et in ipo inuenit egri° forme z cõpõnis malicia. vbi.s. vide ibi. ¶ Quito notandũ fm Ga.2.ad Glau. q̃ flegmõ fit de san' naturali: bono nimio tñ in quãtitate. Et flegmõ est cũ rubedine rõne silitudinis caloris in tactu in pncipio z augmẽto reperit duricies pp̃ter multitudinẽ materie eius que replet loca. et tumor. z quia materia est in pfundo membri retẽta fez carnis est retẽta pulsus est magn⁹: et inũdatio est frequẽs: z est magn⁹ pp̃ter exẽplationẽ arteriarũ pp̃ter necessitatem q̃ fe. inducit. z est ibi magnitudo caloris: q2 calor z spũs ibi ɔcurrũt rõne doloris. z pp̃ter malã cõplõne cal'am q̃ est ibi: q̃a nullũ accidit apa nisi ex cõplõnis malicia. Aui. vbi.s.

¶ Caplm.21.de herisipila.

b **Erisipila** est apa colericu in supfi^e corpis gnatu. Dr aut herisipila. q. heres pilis qr ppa pa^o cutis iudicat. Dic enim aui. in fen. 3^a. 4^i. in. c. ppo. q herisipila no fit nisi in eo qd apparet de cute rc.

Cause vere herisipile sm aui. i. 2. p^i. c. 5. nisi e co. ru. pu. et ista vocat aui. in p^o can. i. c. de qlitate gnatois huor spuma. Ga. aut in. 2. ad glauc. ca. 3. dicit q si reu^a f. i. fluxus ex san. vel co^a subtili bulliete sm pfistetia. herisipila hec pa^o vocat. Et io dicebat Lefracus. si san. tenuissim^9 in suba r feruens in qlitate si currit ad aliqué locu: facit inflatoez latas r rubea spsam in mebro in supficie que vocat herisipila. hec ille.

Signa herisipi. sm aui. in. 2. p^i r illa ponit ga. 2. ad glau. ca. 4. qr adest calor r rubedo tedes ad citrinitate. r si rube^o tagat digitis euanescit: r stati reuertit: qr ma e multu subtilis: nec est tat^9 dolor sicut in flone nec tata eleua^o imo vix trasit tumore cutis. Est tn ille do^r pugitiu^9 r mordicatiu^9 no extensiuus sic in flone. nec est tata pulsa^o sic in flone nec teso nec pfunda^o imo moll' inuenit: max^e qn i sola cuti expandit hu. no ledes supposita carnem r cum ea adest sitis et febris.

Iudicia in herisipila. P^o dic aui. q ex cal'ite herisipile coburit cutis r virule^a vesicat ipas cutis. h aut no fit in flone nec in vera heri^a. ¶2° dic Aui. qn accidit heri^a a fractura ossis sub cute e malu. ¶3° dic aui. q int'du accidit herisi^a in facie r incipit a lepore nasi r augmetat apa r expadit in facie tota. ¶4° i her. putredo aut sanies malu ¶5° heri^a vtplu^m tminat p enone insensibile. r si no cito fac sanie: qr egri^o i multu acuta.

Curatio her^e. Et p^o iste r'e gnales premittent: qs gal. ponit in. 14. de inge. c. 2. vbi dicit v'lis ma^e purga^o erit facienda. Na si purget me^m mox ad sua qlitatem reuertet. ¶2^a r'a. no solu nocet her. qtitatiue s et qlita^e eo q nimia gnat incesione. pueniт igit nos ea magis flo ib^9 ifriare. ¶3^a r'a. refrigera^o vo cu fris fcta r repcussiuis no in oi loco fieri pot secure. nec co. ru. a me^o inobili ad nobile deriuet. ga. ibide. ¶4^9 can. est ga. in eode loco. 14. de inge. c. 2. de cura her. sic floni repugna^a no sut iponeda nisi pus purgato cor^e toto. sil'r r in her. e faciedu. h ille. ¶5^9. gnal' can. seqt ibide. vn sic in illo flone floia sic in ista farma^a puenit. ¶6^9 e ga. 9. meg^i qsi col. 7. Hoc apa. s. heri. no e ncce maturari: s refrigerari. ¶7^9 est ibide in forma: nec nocet aq fria herisipilato apati si pura: sine alteri^9 pmixtioe sit s ei^9 pota^o e cura ei^9. ¶8^9. Ista apo^a. i. heri^a calidiora sut qr de co. ru. fca qre oz in ipsis magna refrigeratonem facere. 13. meg^i qsi col. 5. ¶9^9. In pura heri^a refrigeradu est me^m donec color apatis mutet r mox vt colorem amittit euadet vel qescit. ¶10^9 est aui. in. 3. 4^i. in. c. de cura her^e. Et oz vt infridatio ei^9 in pn^o sit fortis stipticitatis adeo vt forsita augmetet ei^9 stipticitas sup ipi^9 frig^9: s circa statu sit friditas ipi^9 vehemetior stipticitate. ¶11^9 e aui. ibidez Et caue ne denigret me^m r fuscu fiat r icipiat ire in via corruptois. r tuc remoue infriatoez et stipticitate. hec ille vbi. s. ¶Cura^o pticularis herisipile. In pn^o fiat purga^o ma^e cale colerice cu decoctoe flor. vsualiu r pru. in q dissoluat oxifeni^a cassiaf. r managnata vel reubar^m elec^m de succo rob. vel mirab. cit^i. Et fiat floia si videt expedire. r her. est cu tumore. Et ordinet a pn^o dieta patiet ac si hret fe. sumendo auenatu ordeatu ius pue pulle cu agresta Et sumat lactuc. portulac. lac amigd. Et pcat vino ex toto vel illd sit optie liphatu r iuuat aq ordei. ¶Et ptinuedo ista a pn^o post purgatione iux doctrina. 8. can. ponam^9 repcussiua int q enarrat ga. 14. de inge. c. 2. solat^m herba vel succu spuiua portulaca psiliu iusqamu lactuca lete. r erigine aq dic glo. rasura cucur. et arnaglossam dicit Haly. Et recurre ad alia repcussiua q fuerut dicta in. c. de flone. Et caue doctrina. 11. can. Aui. etia laudat aqua fraz sicut dictu e i. 7. can. r iux tenore. 10. can. das aqua platagis vel succu r succu vgepastoris aqua rob. r pani in istis intincti supponant r frequeter remittent. r ista r alia fria ptinuet donec me^m incipiat denigri vel fuscuz fieri. Et tuc desiste ab infriatoe: qr tmin^9 ifriatois in her^a e muta^o coloris. dic guido. Et dic haly in. 3. li. 2^e ptis regalis disponis q si apa e copositu ex her. r floe. curet cu copositis medicis et etia sm dniu ma^e exuberatis rc. ¶Postq autem iste maxim^9 calor cessauerit: poneda st aliq resolutiua sicut est aq solat^i r decoctio camo. rob. r qd opti^m est vna pecia scarlate supposita. r si est in brachio sit sic est in manica r in tibia sit sic est in caliga rc. Ex farina ordei r fenug^i cu decoc^e camo. pot fieri eplm. na cu aliis accidit corrup^o r qsi mortifica^o in apate ante maturatione vel resol'onez r loc^9 incipit fieri blaue^9 vel niger r fusc^9 r sensus diminuit: et fit qsi corruptio r mortifica^o eius. r tunc scarificet locus r lauet frequeter cu aq salsa. r s

emplm ex faria ordeivl' fabaꝝ cũ melle ꝛ ace°.

¶ Capitulum.22m.de carbunculo.

Carbũculus ē apa ex grosso sanguine gñatũ: sic dicit G⁹ad Glau.c.5. Est ḡ carbũculus apa de gñe flonis cũ vesica corrodēti locũ: in q̄ est.ꝛ illa vesica ē cinericia vl' blauea vl' nig̃. Et illa vesica qñ rũpit facit scarã sic cauteriũ. Et alio noie vocat pruna ad silitudinē carbonis ardētis: q̄ ēt dr pruna.ꝛ sic sumit nomē ab effectu quē inducit q2 ardorē ꝛ vesicã sic carbo facit ignit⁹ vl' pruna ardēs. vocat ēt ignis psic⁹a colore blaueo qui ydiomate occitano vocatur peser. Alij vocãt ignē sacrũ vl' ignē sci Antonij.q2 sanctis recõmendant tales.ꝛ qñ venit ad maturationeꝫ ꝛ expulsionē scare ꝛ napi.qd̄ iterius cõtinet. fit mag̃ fouea q̄ ex cã aliq̄ tũc vocãt antracem ab antro qd̄ ē fouea pp illã foueã q̄ in eo fit. Iste enī san.a q̄ gñat carbũcul⁹ bm Gm in loco supdicto ē san.grossus ꝛ amurcosus.i.silis fecj olij q̄ vocat amurca in sinonimis.ꝛ ē ebulliēs. Et dicit ibi grossa: q2 ē sanguis niger grossus cui cõmiscet co.vl' ru.vl' crocea vl' eruginosa ꝛ co.nig̃ sil.ꝛ iste facit ꝛ erigit in supficie cutꝫ vesicas siles illis: q̄ ab igne vel carbone fiũt. qb⁹ erupꝫ īuenit vlcus scarosuꝫ vel crustosuꝫ.ꝛ tũc ꝑprio noie vocat carbũcul⁹.ꝛ q2 hu.ē amurcosus: facil⁹ īflãmat.ꝛ iõ vr meth ardere intũ q2 aliqñ famat.ꝛ multi vocauerunt hoc apa ignē sacrum siue ignem sancti Antonij ꝛc.

Signa carbũculi icipientꝫ sunt tumor ꝛ dolor ꝯsut⁹.i.magn⁹ꝛ fortꝫ ꝛ malignus.ꝛ aꝫ rubor mixt⁹fuscedini ꝛ dolor acutus pũgitiu⁹ꝛ sentit eger talē dolorē: sic sentitur in cõbustiōe ignis pu⁹est i q̃tit⁹ad moduꝫ gni edere.ꝛ cito augmētat ꝛ facit vnã vel plēs vesicas.ꝛ qñ maturatur vr̃ caro mortua. ꝛ qñ rumpitur emittit virulentiam viscosam.

Iudicia ꝑrio iste carbũcul⁹cũ antrace cõiter veniũt in tpe pestilētiali ꝛ sequunt ꝛ aln añcedunt ꝛ malas exituras sub ascell' ꝛ inguib⁹ ꝛ iã aliq̄d de eis fuit dcm̃ in isto.7.in.c.de epi^a.ꝛ vix venit epi^a fine eis. ¶2° indicat q2 tales bubones vl' carbũculi vl' antraces in tpe epi^e vt pl'im sunt mortales. q2 maximã corruptionē ꝛ putrefactiões i corpis signt. ¶3° ego raro vidi carbuncu. si curari dꝫ qñ ꝯuertat in antracē ꝛ qñ faciat magnam foueã ꝛ fit vlc⁹. ¶4°.tales carbũculi ꝛ antraces in tpe nõ pestilētiali facilit curãt: ꝗuis egri magnos sustineãt labores dolores ꝛ infestationes. ¶5°.qñ ista debēt venire: ꝑcedit dolor cordis: ꝛ q2 mã venenosa petit cor. Dr q2 quãdo iste carbũculus venit cũ apate pestilētiali ꝛ est sub apate emunctorioꝛuꝫ ꝛ rumpitur ꝛ saniat citius per illum euacuatur materia apostematis ꝛ est bonum signum.ꝛ aliqui per istũ modum euadunt epidimiam.maxie si cito maturantur ꝛ rumpuntur.

Curatio carbũculi. Si est in tpe pestilētiali: in ꝑmis R.flõia de eadem pte.sic fuit dictũ de apatib⁹ i trac. d̄ epi^a. Et si nõ est epi^a R de pte op^a: q2 tũc nõ est mã venenosa. Deide de eadem: si cognoscit nimia plenitudo. deide purget ista mã cũ approꝑad vt est serũ capnũ epithim⁹agaric⁹ ꝛ tamariñ. In isto casu dicit Aui.q2 nõ oꝫ in eis tanta R infriatio sic in herisipila: q2 mã tēdit ad grossitiē vt dictũ est in ꝑn°.iõ nõ tollat repcussionē. Qñ ēt est materia venenosa nõ debet repelli ad interiora.ꝛ nõ debēt poni multũ stiptica q2 materia ē grossa ꝛ repugnat resoluoni: ꝛ stiptica faciũt ipsa mag̃ repugnare. ¶ Resolutiua aũt pura nunq̃ vident competere nec in ꝑn°. nec post qetē inflãmationis. dicit Aui. lqm̃ addunt in mala q̃litate materiei. s debem⁹apponere medicias exsiccatiuas: q̄bus fit ifridatio ꝛ resol'o q̄dã cũ quadã expulsione sic ē emplm qd̄ fit de arnaglossa ꝛ gall' ꝛ lētib⁹ꝛ pane multi furfuris ꝛ galle cũ aceto vini.ꝛ silr alumen cũ ace°. Et me^a q̄ laudat p Aui. fit sic. R.maslũgranatũ acetosuꝫ. scidat p mem: ꝛ coquat i aceto. deide terat.ꝛ R.emplm sup pãnũ ꝛ supponat apati.ꝛ vꝫ in oĩ hora bm Aui.q2 eradicat hãc egritudinē. ¶ Postq̄ ãt furiositas ꝛ inflãma°qeuerũt: R emplm qd̄ ponit Aui.ad maturadũ de ficub⁹ꝛ vuis pass.ꝛ de nucib⁹ ꝛ de ordeo fracto vl' de farina ei⁹cũ vio ꝛ oleo mixtꝫ ꝛ icorpad cocti. In circuitu aũt loci adusti ponat defensoriũ de bolo ar^{co} ꝛ ace° ꝛ aq̄ rob iux̃ ꝯsiliũ Aui. ¶ Postq̄ aũt fuerit ruptũ apa dñt poni mũdificatiua sic est vngm qd̄ fit de melle ꝛ de farina frumēti vl' ordei ꝛ succo apij. Postea vult Aui.q2 ponant desiccatiua: donec veniant ad ꝑfectã icarnationē ꝛ sanitateꝫ. Et h̄ fit cũ vng°basilicon. qd̄ ponit Auic. R. cerusē ꝫ.v.litargi ꝫ.ij.scorie argēti ꝫ.j.ꝛ ß. dragag̃ ꝫ.j.R pul.ꝛ icorpent in morta°cũ cera al.ꝛ olo rob. sil' liq̄fact ꝛ q̃titas cere sit.℥.j.ꝛ olei rob. ℥.iij.R.vnguentum ꝛ valet in isto casu.

¶ Capitulum.23m.de antrace.

Antrax ab antro dr. qd̄ idē ē q2 fouea. Et quia istõ apa citi⁹fac foueã q̄ alia. iõ dr antrax. G⁹ autẽ.2°. ad Glauco.ca°.5.

dicit sic. Qñ vo isluit san. calid' sufficient' bm ꝙꝙ pticulā: si repēte ⁊ sil' influxerit hāc cōburens vlc' ⁊ scarā hñs apatū est illud qđ in circuitu ei' est oēm isiāmationē eleuat ebulliētez vsute. i. maliciose dolorosam. noiat' āt h' vlc' antrax. h ille. dicūt eni aliq ⁊ antrax est carbūculus malignat' ⁊ qsi eadez est mā: nisi ꝙ iste san. est mag grossus ⁊ mag citi' ebulliens. Et rōne sue cite ebullitiōis citi' adurit locū ⁊ acq rit venenositatem ⁊ carnis corruptionem.

Signa antrac eadē sunt cū signis carbūculi ⁊ signa sunt itensiora. ⁊ i circuitu antrac appent vene expanse blauee ⁊ rubee ⁊ alique nigre cū magno ⁊ itollerabili dolore ⁊ augustia ⁊ debilitate toti' corpis ⁊ p sternatione virtut. q2 dolores prosternūt virtutes. ⁊ q2 ista materia est venenosa: petit cor ⁊ rōne cōpassionis ⁊ ppinqtatis ledit os sto'. ⁊ sic aln inducit vomitum ⁊ aln sincopi ⁊ mortem maxime in tempore epidimie.

Judicia qñ talia apata appent. ⁊ p're trocedūt. ⁊ remāet fe. cū alijs malis signis: est signū mort. Et dicit Aui. salubrius mortaliū. i. carbūculor ⁊ ātraciū ⁊ apatum pestilentialiū est illud: qđ est ru[m] deinde citri[m] ⁊ ex eo qđ ad nigredinez est decliue non euadit aliquis. fen. 3[a]. 4[a]. trac. pmo.

Curatio antrac. Jn pn' R. flōia de pte eadē: si egrit' ətigerit in tpe pestilētiali. vel de op[a]. si nō est in pestilētiali. det medicia laxatiua si ncce fuerit. Et si nō pt tollerare flomiā. R. scarifica[o] Et dietet' sic hñs fe. acutā auferēdo total'r vinū ⁊ carnes. Et vtatur tormētilla ⁊ boloarme[co] cū aq acetose. Et vtatur limonib' ⁊ citrāgulis ⁊ acetositate citranguli ⁊ semib' istor in elcrijs ⁊ restaurati uis cū alijs cordialib' fridis. de qbus est mentio in c[o] de cardiaca ⁊ in. c. de sincopi: ⁊ epithimata fria sup regionē cordis applicent': in qbus rof. ⁊ sand. ⁊ aq rof. ⁊ acetose ⁊ cāphora. ⁊ applicent' freqnt'. Et int' regionem cordis ⁊ apa ponat' defensiuū de boloar[co] terra sigillata ⁊ aceto. ne illa mā cū sua venenositate fumando attigat ad cor ⁊ moriat' hō. ¶ Sup locū aūt apponant' aliq attrahē[a] ad exteri'. alij aūt iubēt fieri scarificationē ⁊ sup apa apponunt vētosam. Et valēt sanguisuge viuevt atrahant illā mām venenosaz ad ex. Aliq apponunt in apatib' pestilētialib' cauterium actuale ⁊ male: q2 ignē igni addūt nō est bo[m] s sup locū si cito nō morit' hō: ponant' maturatia q in carbūculo fuerūt dicta. vel emplm de ficubus de sale ⁊ de frumēto. Postq aūt apa est ruptū ponantur mundificatiua de melle ⁊ farina ⁊ succo apij. Deide ponant' alia emplā. vt diaqlon. ¶ Si pp rupturā non cessat malicia: aliq supponūt scabiosaz tritā. ⁊ ipsaz dāt i potu cū vino vel cū aq ei' affirmātes ꝙ mā apatis q̄ tendit ad iteriora ꝓpellit ad ex. Dr' ⁊ est verū ꝙ ɔsolida maior ɔtrita int' duos lapides qsi miraculosa liberat ab antrace. ⁊ venenositate isra diē nālez: ita ꝙ tota venenositas destruit' ⁊ tūc curet' cū mūdificatiuis ⁊ icarnatiuis sicut alia vulnera. Laus deo viuo.

¶ Caplm. 24[m]. de herpestiomeno.

Herpestiomenus est vlc' qđ iterptat' seipsum comedēs. Et deriuat' ēt de herpetū qđ est vnū gen' spent bm papiā. Et dr'. ꝙ iste spens qsi nō iuenit hoiez vel aial qđ mordeat vulnerat seipsum. Deriuat' ḡ de herpeton ⁊ de edo edis. Et est idem ꝙ comedere quasi serpens edens seipsum.

Cause vero herpestiomeni hñt iplicite. 2[o]. ad Glauco. c. 3[o]. in quo. c. si bñ aspicias talē inuenies vbor ferie. Colera vo xauca. i. ru. cum quidā suipsius naturā qualitatem ⁊ substantiam est seruans cū san' vbiq feratur corpori ictericia vocatur passio. Si āt excreta. i. expulsa bm aliquā particulaz stante herpes noiabitur hec ille. Et seqtur imediate. siquidē demū grossa cum suba fuerit: totā cutim vlcerat vsq ad suppositā carnē ⁊ vocant hoc pestiomenus herpes. si vo subtilior fuerit ⁊ vlcerat cutē in supficie. hec spēs addurit generis nūcupationē sine additione herpes nominatur. ¶ Collige ergo ex istis dictis Galieni ꝙ co. rubea in sua ꝓpria suba ⁊ qualitate sine aliqua mala qualitate. Si mittat' ad totuz corpus facit ictericiaz. Et si fuerit expulsa ad aliqđ mēbrum facit morbū qui vocat' herpes nō profundando se in mēbro. Et si fuerit colera grossa ⁊ corrupta corrodit vel vlcerat cutiz vsq ad carnē suppositam iclusiue ⁊ facit herpestiomenum. Et si nō sit ita acuta vel acris: causat formicā milliarē. Est ergo cā herpestiomeni colera grossa corrupta: q2 si eēt subtilis non remaneret sed euaporaretur vt dicit Aui. Et si ē multo grossior facit cancrenā. Est ergo herpestiomenus mortificatio mēbri ⁊ dissipatio eius cum putredine ⁊ mollificatione. vt dicit Guido. Et dicit ꝙ vulgariter dicitur ignis sancti Anthonij: vl' sancti Marcialis. De quo summe miror cuz istis in duobus semp sit ardor ⁊ dolor. Jn herpestiomeno enim est mēbri mortificatio ⁊ dissipatio eius.

Signa herpestiomeni Primū est pdi° ꝓp:ij coloris mēbri ꝛ muta° in aliū colorē: ꝛ cessat dolor ꝛ pulsa° q̄ ꝓus fuerit ī mē° ꝛ mēbrū nigrū efficit ꝛ molle ꝛ putrefit cū fetore mlˀto. ꝛ vbi nō cito succurit mēm in q̊ ē mortifica° ꝯplectēdo totū mēm in q̊ ē intfi cit hoiem: nisi totalˀr illud mēm ꝛ ossa cū serra auferat. ¶ Dr̄ia int lupū ꝛ herpestiomenū ƀz Guid. d̊ cauliaco ē. nā herpestiomenꝰ destruit mēm cū mortificatōe ꝛ mollificatōe. Sꝫ lupꝰ destruit mēm cū corrosiōe ꝛ iduratōe. dꝛ āt herpestiomenꝰ ƀm Guido. q̄si hois hostis. Ego aūt vidi adolescētē fere. 17. ānoꝝ cuꝫ in tibia sup cauillā dextri pedis ꝑ spaciū. 4. digitoꝝ a pte exteriori accidit q̄dā mollifica° ꝛ mortifica° ad q̄titatē vniꝰ denarij g̃ssi in ꝓn°. et circūcirca se extēdēs mortificā° ꝛ putrefaciē°. Caro fuit mortificata ifra. 9. dies ꝛ occupauit spaciū. 4. digitoꝝ cū mollificatōe ꝛ putrefactōe ꝛ aliq̄li ꝓfundatōe sine dolore ꝛ sine apate ꝓcedēte ꝛ sic stetit vsq̄ ad. 12. dies ꝛ nullo medica° īcepit desiccari ꝛ q̄cq̄d erat corruptū cōuersuꝫ ē in crustā: q̄ desiccata paulatī cecidit. ꝛ sanatꝰ sine fetore. Jste iuuēis sic fuit curatꝰ. Nō enī erat mali regis: ꝛ qꝛ adolescentia ꝛ fortitudo ꝟtutꝭ iuuabat ipm ꝛ nō erat repletus.

Curatio herpestiome sc̄d̄m ꝓncipē hispanoꝝ aui. Cū ergo videt mēm altari ꝛ mutari a suo ꝓꝓo colore ꝛ videt mollificari ꝛ tendit ad putrefactōeꝫ. Debemꝰ resistere putrefactōi sic. Terra sigillata bolus armenicꝰ incorpēt cū aceto ꝛ liniat inde locꝰ. Et si ꝑ ƀ n̄ cessat: scarificet locꝰ ꝓfūde ꝛ apponāt sanguisuge: ꝛ extrahat san. a venis ꝑuis circūdātibꝰ ꝑtē lesaꝫ. ꝛ sup loca scarbellata ꝛ lesa ponāt ꝓhibēdo putrefactōeꝫ. Et dic aui. ꝙ si cācrena vel herpestiomenꝰ ꝓfundat: ponat mea fcā ex farina orobi cū sir° acetoso distēpata vel ex farina fabarū cū sale ꝛ sir° acetoso ꝛ lauet locꝰ scarpellatꝰ ꝛ vbi ē morbꝰ cū aq̄ salsa: vt san. grossius exeat ꝛ nō ꝯgelet ꝛ ad remouēdū dictas linitōes ꝛ vnguēa lauet locꝰ bis ī die cū aceto calˀo. deinde sup totū vlcꝰ ponat ƀ vnguētū. ℞. assefetide se. ꝟtice aristo. ro. aā ℥. iiij. viride eris. ℥. ij. succi folioꝝ acoꝛ ꝙ suff. ꝟ vnguētū ad spissitudinē mellˀ. ꝛ cū isto liniat vulnꝰ ꝛ in circuitu eiꝰ. Et dic aui. Et de medicinis ꝓhibētibꝰ corrosionē. ℞. floꝝ eris mellˀ alūis aā ptes eq̄les. liniat cū eo locꝰ ꝛ facit cadere illō qō ē putrefactū. ꝛ ƀuat illud qō seq̄t ipm. ꝛ iā exptū est ꝑ nos ꝛ recitatū in. c. de sanie auriū. Si aūt ꝑ ista corrup° nō cessat: ꝛ īmo color mutat ꝛ totalˀ feditas ꝛ fetor ꝯtinuant ꝛ mollicies. tunc ℞ iste pillˀe. ℞. aristo° ro. galle aā. ℥. j. ꝟ pulˀ. ꝛ ꝓijciat desup. Aliꝰ pulˀ fit ex gūmi dragagˀ ꝛ vitreolo antiq. ista valēt maxe si misceāt cū aceto ꝛ fiat linimētū aui. Qñ aūt nō cessat mollicies nec putrefactio. debes vti cauterio actuali vel pōli. ꝛ debes corruptū ab incorrupto abijcere ꝛ sepāre. Potētialia autē cauteria ℞. trocisci q̄ fiūt ex pulˀ. affrodillˀ ꝛ calce viua ꝛ vitreolo ꝛ mirra ꝛ aristoa ro. ꝛ viride eris vel cū solo arse° vel arsenicū pulueriꝫet ꝛ misceat cū succo plātag: ꝛ liniat cū illo succo. Et dꝛ ꝙ cū solo succo herbe curat talia vlcera. Pōt etiā arsenim sublimatū redigi ī puluerē ꝛ cū vio misceri: ꝛ ī tali mixtura rasuraꝫ linei infundi ꝛ supponi. Et magˀ vꝫ si int sanū et egrū ponat faciēdo cū sputūine diuisionē int sanū ꝛ egrū. stati enī sistere egritudinē fac vt dicit guido. deinde suppōat butirū vt escara cadat ꝛ mūdificet locꝰ ꝛ incarnet. Et si alˀr nō pōt curati cirurgicꝰ doctꝰ abscindat mēm cū cultello aut cun serra ꝛc.

Declaratio in herpestiomeno. Pri° notādū ƀm aui. in. 3. fen 4. cañ. c. ꝓꝓo de herpestiomeno ꝛ cācrena ꝙ corrup° pōt venire alicui mē° aliq̄bus de cāis ƀm aui. ca. de dr̄ia int cācrenas ꝛ ascachilos. ¶ Pri° ē corrup° ꝯplˀois. ¶ 2a cā est corruptio ꝛ destructio spūuꝫ aialiū q̄ ad ipm mēm ꝯsueuerūt venire. ¶ 3a cā pōt eē assump° veneni calˀi vel fridi qō destruit cōplˀonē ꝛ destruit spūs aiales ꝛ vitales ꝛ nāles illiꝰ mē. ¶ 4a cā mortificatōis pōt eē apata mala ꝛ pustule ꝛ vlcera ābulātia sube venenose. scꝫ ꝙ illi hu. q̄ ista causant sunt corrupti ꝛ venenosi. ¶ 5a cā ē inepta infusio olei in vlceribꝰ ꝓfūdis. qō etiaꝫ est cā putrefactōnis carnis. ¶ 6a cā pōt eē superflua infridatio mēa apati in apate calˀo: sic accidit alˀn in flōe ꝛ herisipila q̄ ē cā corruptōis ꝯplˀois mēb illiꝰ. ¶ 7a cā pōt eē lōga ꝯstrictio sic si ꝯstrigeret brachiū vlˀ tibia ī radice vlˀ in aliq̄ ꝑte. tūc nec spūs aliq̄s pt nec ꝑ ꝯñs ꝟtꝰ aliq̄ ad illud mēm peruenire: qꝛ spūs sūt delatores ꝟtutū: ꝛ sic mortifica° mē. ¶ 8a cā pt eē apa calˀin malū fixū magnū ꝛ g̃sse mārie faciens opilˀoes ꝛ claudēs meatꝰ ꝑ q̄s spūs ꝛ vita debēt trāsire ad mēm. ꝛ cū ƀ corrūpit membri cōplˀonē. Et dicit ibidē Aui. ꝙ qñ ƀ est in ꝓn° ꝛ sensus nō est adbuc corruptꝰ. tūc vocat hec passio cācrena ꝓꝓe si procedit ab apate qō dꝛ flegmonides. Et qñ hoc ꝯfirmat ꝛ sensus ē destructꝰ ꝛ caro ē corrupa ꝛ destructa vsq̄ ad os veniēs. siue hoc incipiat ꝑ se vel succedat apati: vocat ascachilos, i. herpestiomenꝰ. Et qñq̄

cancrene fiunt ascachilos: imo cancrene sunt via ad herpestiomenū.

¶ Capl'm. 21. de formica.

p

Formica Pro dictis dicēdis nō est igrandū q apa aut ē calīa aut frīa. Si ē calīa aut est a san^e aut a co. &z suas spēs vel ē cōpositū ex vtroq3. Si est a san^e. aut ille san. est bon^9 aut mal^9. Si san. ē bon^9 tūc aut ē gssus aut subtil: si est gssus & fluit ad aliquod mē^m & ibi remāet sine regie nāe: tē causat apa qd dr flon. & iste accipit cutī & carnē. Si aūt ē subtilis volat ad cutī & fit flon. nō tāte malici ei nec pmanē^e sic alr: nec ē cū pulsatōe sic por Si aūt san. gssus ē mal^9 in se. tūc fiūt multe spēs exitarū & pustularū. Nā si in eo fit multa mali^a & adustio & co. mix fit tūc herisipila que venit cū cōbustiōe & crust. & deterior ea ē ignis psic^9 dic aui. & si san. ē subtil & mal^9 fit ibi flon herisipi^e. & in isto ē mag malī^a & fraudulē^a. Et si i eo ē maior gd^9 maliciei: tūc erit mala herisipila hñs inflatōes & vesicas & cōbustionē et crustā. Apa autē colicū fit a co^a subtili que si ptinet i cuti occupās valde modicū de carne ita q sit qsi int cuti^e & carnē si illa sit acuta: fit ex ea formica. Vñ ga. formica eni fit ex co. ru. iō q ex gñe herisipile est. dr̄nt tñ: qz mā for^ce subtilior est. q̄ herisipile. vñ qd subtile ē: penetrat ad cutī & excoriat &c. 14. de inge. c. vl. Vñ formica est in triplici dr̄ia. qz aut ē ābulatiua sola: & illa ē subtilior & mutat hic & ibi. et cito resoluit. aut ē ābulatiua & corrosiua: & illa est mala. aut illa est ex co. gssa: & illa est maioris calitat & ptinet mag ad int^9 q̄ p^a i carne. & ē tal sic si in ea eēt aliqd flat mixtū. et ex ista fit formica milliaris & ē maioris inflāmatōis & calitat & tardioris resolōis. ista sūt vba aui. i c. ppo. Et pstā. 8. pāteg^i. ¶ Et qb^9 pz q. 5. sunt spēs formice. s. p^a q̄ fit a co^a. ru. simplici. & ista vocat formica siue forsa bm pstā. 8. sue theo^ce & ista solū ē in cute. Et si co. ē subtilis & acuta fit. 2. spēs formice q̄ vocat māducatiua. & ista corrodit & pforat carnē. & ista obābulat cutē & dilatat se & causat pruriginē & ardorē cū calore & cito vulnerat. Si aūt co. sit int subtilē et gssaz nec mixtū sit acuta tūc gñat. 3. spēs for^ce q̄ vocat formica milliaris. cui^9 figtio ē: qz hz pustulas vl' eleuatōes in cute ad modū & q̄ntitatē millij. Hāc vocauit haly for^ce i. 3. li. 2. ptis Formica q̄ ē aggrega^e mltoz bothoz siue puarū exiturarū i supfi^e cud colicaz cū pruritu & ardore pūctura aln cū vlceratōe & corrosione et virulētia. & ista est leuior & cite cure.

Signa sac sūt dicta in p^a spē: nō oz ali q̄ excoria^o. nec pustule: ille in se hñt hūiditatē. vl' si hñt illa est puissima: s mutat cito de pmo loco ad aliū. pmū locū nō deserēdo: s alr^9 locus occupat. In scda spē cum eo q ābulat corrodit & vlcerat loca: qz co^a est gssa remanēs sub cute. & illi bothores seu eleuatōes sunt grossiores. & est ibi magn^9 dolor & pūctura. In. 3. aūt q̄ ppe vocat formica milliaris. ista mag ptinet ad intra & ad ex^a appent eleuatiōes sic grana millij & hñt mag de hūiditate & ē maioris inflāmatōis & minoris caliditatis & tardioris resolutionis.

Judicia Dicit q si formica intrī augeat q circuat totū corpus: homo morit. qz mltitudo male mate arguit i corpe eē tā ad intra q̄ ad extra arguit & mala^e cōplo qsi p totū corpus expāsa. In ista tertia specie est talis materia: ac si in ea esset aliquid flegmatis admixtū.

Curatio formice. Pria regla gñalis ē in pn^o cure oz q purget hu. peccās vt aūs mā minuat nō expectādo digōnē: qz mā est furiosa. ¶ Scda ē aui. in ca. ppo i formica q̄ fac vlceratōes & corrosiōes. Caue^e est positio rerū hūectātiū: qz hūecta^o nō est cōueniēs vlcerib^9. ¶ In pmis igr ordinet dieta ac si hret fe. sic dcm̄ fuit in heri^a: & purget mā sic ibi dictū fuit cū cassiat tamarino & epithi^o in aq casei dissoluto & cū reub. pus in aq endi tpato p noctē. qz ista mā ad quādā tēdit adustionē & maliciā. Et si est milliaris addat pul diaturbith. vz etiā serū capñū cum ytute scamo^e & epithi^i. Et a pnci^o ordinet dieta pria cāe sumēdo ordeatū aue^m & ius ciceruz et ius pue pulle alrātū cū lacruc & agresta & cucur. & portulac & vtat eisdē herb. Loco pot^9 sumat aquā ordei vl' vi^m debile bñ liphatū. Si q̄ formica nōdū ē vlcerata a pn^o pone desup lactucā portulacā & nenut spumā & muscū lapidis q̄ similat epatice & sola^m & succū solat' in ipo ei ē exicca^o dic aui. plātago rub^9 & lēs & sauich ordei & cortic gnatoz & pāpini vid sūt vti^a aū vlcerationē. Et vz aq q̄ exit a trūco vid: ita q vnū caput ponat ad ignē & ardeat et p aliud exit liquor sil'is aq. & iste liqr cōmendatur ab Aui. qñ timem^9 de corruptōe & corrosione. Et dicit aui. q qñ dubitam^9 vlcera & corrosiones cū supdict infridatiuis debem^9 miscere aliqd mell' & farinā thuris cuz aceto. ¶ Et qñ appet corrosio & vlcera^o: tūc trocisci q̄ vocant alans daron: distempent cū vino stiptico aut cū aceto limphato. & supliniat. hec est R^a trocisco

℞.capitū ḡnatoꝝ.ʒ.x.alūis de pluma.ʒ.iiij.calamē.ʒ.xij.dragagā.ʒ.xij.mirre.ʒ.iiij. oliba.ʒ.viij.aristo.ʒ.xij.ɔfice cū aq̄ mell.⁊ fac trociscos.alij addūt gallas virides.Et pȝ ꝙ isti sꝰ desiccatiui ⁊ stiptici.iō valēt invlceribꝰ ⁊ in oi casu vbi est necessaria exsiccaº ⁊ restricº.Et vȝ fel hirci.⁊ ruta cū nitº ⁊ pipe.⁊ nitᵐ cū vria pueri distempata ⁊ linita:ɔsiliū boᵐ ⁊ approbatum ē:ꝙ in oi spē formice ꝙ spaciū qd in circuitu eiꝰ ē:liniaꝛ ⁊ aliqd de egº cū vngº facto ex bolo armenico ⁊ terra sigillata distempentur cum aqua rosaꝝ ⁊ aceto.⁊ ꝭ vt dictum est.

Curatio formice milliaris. In ista occupaꝛ aliq̄ ps corpis cuȝ ampullis eleuatis in supficie ad modū ḡni milij ɔ pnº ꝭ.purgaº materie colerice ⁊ flātice.dando decoctionē floꝝ cū.iij.ʒ.epithi.⁊.ʒ.j.⁊ ꝭ.de pul.diaturbith cū.ʒ.ꝭ.de cassiaꝭ.⁊ ꝭ.remedia dicta in alijs spēbus cū bono regimine. deide ꝭ hoc remedium Aui.℞.gallaruȝ pside balaustie boli armenici.aū.ʒ.j.ꝭ.pul.incorporeꝛ cū aqua roꝭ.⁊ aceto in pua q̄titaᵉ ne faciat mordicationē.⁊ liniaꝛ desup cum pluma.Aliud remedium capita.piscū salitoꝝ torrefiant in testa ad ignē:donec sint q̄si adusta. distempenꝛ cū vino pōtico.⁊ liniaꝛ desup.Aliō fortiꝰ istis sumaꝛ flos eris ⁊ sulfur citrinū adustū misceantur cū aq̄ ligꝰ vit̄ supꝰ dicta:⁊ fiāt linimēª.

¶ Nos aūt vidimus ⁊ scimꝰ vnā mirabilē experientiam:que sine q̄cunq̄ alia medicia preter dietā ⁊ purgationes multi tpe meo curati fuerūt gr̄a dei.℞.lanā succidā ouis vel mutonis.⁊ torreꝭ in cacabo sup ignē donec sit nigª ⁊ arsa.⁊ tūc pulueriȝeꝛ ⁊ distempeꝛ cū aq̄ roꝭ vꝭ cū aq̄ peculi donec sit q̄si incaustū cū q̄ scribimus.⁊ de hoc icausto bn̄ spisso cū pluma circūliniatur formica ⁊ ꝭ hec liniº bis in die aut ter diluculo ⁊ in vespe ⁊ in pnº noctis. ⁊ pānꝰ lineus blaficus ⁊ albus circūteneat |nō stringendo ⁊ medius fidius nunq̄ in isto casu vidi medicinā magis exptam.⁊ stat in rōne: q꞉ desiccatiua ⁊ stiptica est.Et in quot locis icipit: in tot ꝭ linitio:q꞉ egrā partē curat desiccādo. ⁊ sanā defendit stipticando ⁊ roborando.

Declaratio in formica. Primo itelligendū est ꝙ carbūculꝰ ⁊ antrax herpes ⁊ herpestiomenus ⁊ lupꝰ apō autores medicine vocātur pustule male ⁊ corrupte sanguinee:q꞉ a sanguine corrupto ⁊ innaturali ⁊ in qualitates malas mutato fiunt ex quo pȝ flōn verus |nō debet cōputari inter istas pustulas:q꞉ non fit a sanᵉ preexistēte corrupto imo a bono;vt tȝ littera Saꝰ.i.2º. de fe. ad Glau.c.ʒ.¶ Scdo intellige ꝙ sunt alie pustule colerice:sicut sunt spēs formice que fiūt ꝭm diuersitatē spērum co.⁊ sube eius:sicut est vlcus colericū ⁊ herisipila vlcerata que fiūt a co.grossa ru.corrupta ⁊ in malas q̄litates mutata:nā quedā est co.ru. innaturalis que fimꝭ ḡnatur cū alijs hu.⁊ est naturalꝭ clara ⁊ subtilis.⁊ vocatur ab Aui.spuma sanguis in.c.1. doctrine.4ᵉ.Alia spēs co.est innālis per commixtionē flātis subtilis.⁊ tales spēs co.vocatur co.citrina.⁊ si ei misceatur flā vitreū efficitur tūc co.vitellina.Alia est q̄ fit p adustioneȝ ⁊ vocaꝛ co. adusta.Alia est spēs cuiꝰ origo est a stoº ꝭm Gᵐ ⁊ Joanninū.Et est alia spēs co. innālis.⁊ est silis erugini eris.⁊ ista ēt venit p adustionē:⁊ ista estꝰ q̄ retinet ppaȝ maliciam ⁊ venenositatē.Et ꝭm ꝙ iste spēs cū diuerꝭ hu. in corpe cōmiscenꝛ:diuerse egritudies ⁊ infectiones fiūt silꝛ ⁊ diuerse fe.ad q̄ narrare ⁊ curare nō sufficeret p̄ns dies.⁊ ampliꝰ quā ples nobis sunt occulte:nisi q̄tū suminꝰ ex ɔbinatione signoꝝ vniꝰ ⁊ alteriꝰ ⁊ p ɔiecturā pximā veritati.¶ Tertio notandū ꝙ san.in sua suba vel cōplone corruptus:si in aliqua prē delegatur:si icipit ebullire:ppterea q꞉ nō respiratur tunc causat carbūculū vel spēs pruneꝭ ignis persici que p eodē reputo ꝭm suos ḡdus. Et si in ista putrefactione ⁊ corruptione acquirit venenositatē:tunc fit cā ātracis:⁊ si vltra hoc finiatur ebullitio ⁊ venit in putrefactionē: fit causa cancrene ⁊ herpestiomeni.Si ibi est insensibilitas:tūc est ebullitio pma finita ⁊ putrefactio mēbri ⁊ corruptio incipit.⁊ tunc est cancrena.Et qū mēbrum putrefit ⁊ corrūpiꝛ ⁊ sensus tollitur tunc est herpestiomenus cuȝ insensibilitate ⁊ fetore.⁊ turpi aspectu. Et iō de cancrena singulare caplm non facimus:q꞉ cura herpestiomeni curatur.

¶ Capitulum.26ᵐ.de nolimetangere.

p **Ropterea** q꞉ alꝭ fit herespila i facie vꝭ formica corrosiua sicut dictū est in scōa spē.Si ista nō bene cureꝛ : vlceratur facies ⁊ fit corrosio in facie.⁊ ꝭ paº vocatur nolimetāgere:q꞉ tangētē ificit.vꝭ q꞉ q̄to plus tangiꝛ:magꝭ crescit ⁊ peiorat.Facies mēbrū rarū est ⁊ delicatū.⁊ superfluitates cereᵉ ad ptes eiꝰ deriuanꝛ ⁊ ipsa eas faciliꝛ recipit. Quia ergo seqtur herisipilam vel formicā. iō de eo hic aliqd volumus dicere ⁊ curā aliq̄leȝ eius ponere. Pꝰ purgationes ⁊ dietā curaꝛ cū oximelle simplici vel cū aqua decoctōis agrimonie ⁊ aluminis, deide bene exsiccetur:post

desuperponat vnguẽtũ de plũbo τ vngm̃ fcm̃ de flore eris cũ alũie τ mellis sit cocti ƀm theodorm̃ incorpet salgẽa cũ succo plãtag τ in loco mor cũ ꝑpaꝛina supponat bis in die. vel ex hac succ linarie τ plãtag τ cum sale gẽma R. plagella τ supponat τ ꝯtinuetur. Et R. me q̃s ponit theodoric in. 3o li suo τ q̃s põit Guido. talia .n. ego sepe dereliq̃ bonis τ sapiẽtib ci-rurgicis qꝛ oẽ vlc qð fit ꝑ se in labijs vl nasovl in facie in aliq eꝰ ꝑte est difficilis cure: qꝛ magnã cãm parguit cũ nã multũ sit sollicita q̃tum põt de facie ipsam custodit τ defendit.

¶ Caplm. 27m. de impetigine τ serpigine.

Impetigo τ ƀpigo sunt infectiones. Dr̃ aũt ipetigo qꝛ cũ ipetu ledit. τ ƀpigo a serpẽdo dr̃ qꝛ vt serpe hic τ ide. Illa ergo que ƀpit dr̃ serpigo. τ illa q̃ stat dr̃ ipetigo. Et sunt ifectiones sup̃ficiales corpis maxime cut ꝑueniẽtes a co. subtili cuʒ grosso hu. mix. qui ꝑueniẽtes ad cut sup̃ficiẽ: faciũt infectionẽ cũ squamis sicc. Impetigo po occupat ꝑuũ locũ deide al'n ãpliat se dilatãdo al'n ƀpẽdo τ mutãdo locũ. ꝑori nõ dimisso vt dictũ est de formica. τ hʒ squamas siccas vt fauille.

Cause istarũ ifectionũ est mã acuta sicca hñs acuitatẽ: τ est ꝑmix materie mlice q̃ est maa grossioꝛ maa scabiei. Est tñ itelligendũ q ipetigo est duplex ƀm Aui. q̃dã est hũida sanca in q̃ aʒ ros i sup̃ficie q̃n fricat: Alia est total'r sicca. τ ista vtpl'im ẽ a flãte salso cõuerso in melãcoliã ꝑ adustionẽ flãtis salsi. ¶ Itẽ ipetigo q̃dã est excoꝛticata. τ ista ẽ talis ꝑp magnã siccitatẽ τ ista cãs hʒ mag ꝑfunda tam. τ ẽ albaras nigꝛ: q ẽ peioꝛ spẽs moꝛphee. Alia est q̃ nõ est excoꝛtica τ ista non hʒ cãm ita ꝑfundatã. ¶ Itẽ de ipetigine q̃dã est ambulatiua q̃ vr mutari τ ambulare: τ ista ꝑpe vocat serpigo. Et q̃dã est nouella τ alia antiq mala.

Signa Appet eni in sup̃ficie cut ariditas. ac si essent parue fissure τ ꝑue crustule sicut furfuree τ adest in loco ꝑruritus τ ardoꝛ. qꝛ mã ista est al'n ardens τ ignite male q̃litatis τ sicca. iõ cuti desiccat vt appet.

Judicia in ipetigine. Prĩo ipetigo humida sanca: cum qua quando fricat: apparet quasi ros est maioꝛis maliciei. Et illa q̃ est totaliter sicca est. deterioꝛ. ¶ Secundo ipetigo excoꝛiata deterioꝛ est. ¶ Tertio ipetigo quãto antiquioꝛ tanto deterioꝛ τ tardioꝛis cure. ¶ Quarto dicit Aui. q ipetigo est egritudo herisa .i. hñs acuitatẽ vt nasturciuʒ τ silia. ¶ 5o. si in capite τ in facie pueri vel viri

aʒ ipetigo τ ꝯtinuauerit ꝑ multũ tps talis leꝑrosus efficit: nisi cũ bõa dieta τ purgatiõib cito def succursus. ¶ 6o. ꝑua ipetigo τ iuuenis cito curat cũ bono regimie τ bona dieta.

Curatio ipetiginis. Propterea qꝛ cã ipetiginis est cõposita ex maa grossa τ ex mã subtili τ acuta: iõ mea dʒ eẽ cõposita ex reb iscidentib τ subtiliantib τ ex rebus sedantib eius accña τ hũectantib. τ ƀm q vnũmvel aliud mag dñat: sic mag de vna vel de alia me cõponant. τ fit ꝑm cañ. gñalis ¶ 2. cañ. añ localia remedia dieta cõueniens est oꝛdinãda τ mã digerenda τ cũ appꝛopatis expellẽda. ¶ 3. est foꝛmal'r Aui. Appõ sanguisugarũ est de melioꝛib remedijs eꝰ. ¶ 4. est eiusdẽ. balneũ est de subtilioꝛib curationibus eꝰ supple p̃cedẽtibus vl'ib. ¶ 5. q̃n ipetigo ꝑ cõuenientes curatiões nõ curat imo expãdit serpẽdo. tũc recurrat ad curã lepꝛe. τ ꝯcoꝛdat cũ h̃ iudicio. Aui. c. ꝑpo. ¶ 6o. Aui. i eadẽ foꝛa. Et de eis q̃ ꝑhibent venire ipetiginẽ τ sanant qð de ea venit: est q def in potu lacce ablute: sicut aloes abluit. ʒ. j. cũ. uj. ℈. decoctiõis mirre vel mirtill. ¶ Cura ꝑticularis ipetigis. In ꝑmis iuxta tenoꝛẽ ꝑmi cañ. si mã grossa est τ sicca τ mltũ mag subtili abũdãs R tal' sir. R. floꝛ boꝛagĩs rad pet τ apij τ fe' enð scariole. añ. m. j. epithi' sene τ polipo' q̃rq. añ. ℈. j. an' ℈. ƀ. mell' zuc'. añ. lb'. j. R sir. def cũ aq decoctionis cicerũ ru. τ spice'. Deide purget cũ epithi. ʒ. iuj. dissoluto i ƀo capno. Si ãt mã mag ad lat' subtilitat videat declinare. in digio ponatur mag de enð τ scariolaτ de poꝛtulaca: τ ponat ẽt de semib fris. τ in purgatione ponatur cassiaf. τ reubm tamarind τ elcm de succo ros. τ silia. Et purgat cũ pill' de fumo terre dicendis in. c. de scabie. vl purget cũ hac decoctiõe R. polipo' q̃rq recent epithi' floꝛũ boꝛag passi munð. an'. añ. ℈. ƀ. τ R. decoc in q̃ dissoluatur cassief munð. ʒ. vj. pul'. diaturbith. ʒ. ij. vl mag vl min ƀm tenoꝛẽ ꝟtut obƀuato tñ po cañ. cuʒ alijs cañ. vl'ib. Deide in ꝑua vl puerili vl noua ipetigie sufficit iterdũ sola frica cũ saliua hois ieiuni marie si sit famelic: vl suffic q fricet cũ coꝛti rad lapacij acuti: marie si ab hoie ieiuno ꝑ aliq'r masticet: vl dẽtib conteratur ¶ Remea singulaa ad ipeti. pm ẽ acetositas cit' τ citrãguli τ limonis: τ si cũ aliq istoꝝ sepe fricet. 2m est Aui. gũi pini τ gũi amigð. aut gũmi arabici aut stoꝛax liq̃da si aliq ex istis in ace distẽpent: τ cũ eo curet impetigo curabit. Ad idẽ vʒ sinap cõestibil' distẽpata cũ ace ẽ vltia inq̃t ꝑnceps Auicẽ. sr aqua sulphurea aq salsa

le.melonis rad affrodil aliud humectef loc⁹ et refrigeref cū succo herbaꝝ frigidaꝝ et humidaꝝ: vt est lactuca portulaca et cucur. vel cū muscillagine psilij et cū saliua hoīs ieiuni. Et postea supponant alia remedia linimēta et vngu. Et vꝫ vngm ℞. succi affrodilloꝝ succi vperarie succi lapacij acuti an. ℥. ij. axūgie porcie. lib. s. coqt axungia cū succo vsqꝫ ad cōsūptionē succoꝝ. et cū axūgia piecta in mortario icorpenf tartari plūbi fuligis camini vel oris furni viride eris cineris cucurb. an. ʒ. ij. argēti viui extīcti cū saliua ieiuni. ℥. j. aceti qꝫ suff. ad icorpandū. ¶ Pro noua et simplici ipetigie ifantiū et alioꝝ ℞ sic. ℞. gūi prunoꝝ vel salte gūi arab. glutis qd fit ex corijs. an. ℥. j. icorpenf in ace⁹ et storace liqda et ℞ vnguē mediocrit liqdū. In istis medicis qñ egrit⁹ē antiq pt addi sulfur citri et auripig et filia. Ung. Uerici qd ēt ponit Guido cuꝫ qꝫ curat⁹ fuit hō pisienf q eā passus fuerat per. 5. annos. ℞. se. iunipi cōqssati. ℥. j. coqtur cū aq sufficiēti et colature fundaf axūgie porci recētis fuse et colate. ℥. vj. terebētine. ℥. j. dissoluāt oīa sup ignē et deponāf. et qñ ifriatū fuerit: aq̄ fitas expellaf et residuū i morta⁹ fortif agitef: addēdo sulfurisviui. ℥. ij. ℞ vngm qꝫ vngat fricādo. ¶ Fiat h me⁹ q vngat loc⁹ i balneo et p⁹balneū. ℞. farie fabaꝝ et lupioꝝ et ciceꝝ et risi an. ʒ. iij. gallaꝝ ossiū mirab. torrefactoꝝ. an. ʒ. iij. p⁹ coqf mel cū succo iarri. deide icorpenf alie res supaddēdo acetū et ℞ liqdū vng. ¶ In antiq aūt ipetigie et hpigie. ℞. litarg' mi' stercoris capraꝝ eris vsti foliorum rute et agni casti an. ℥. j. vitrioli sulfuris vi' viride eris an. ʒ. iij. bulliant i ace⁹ et ℞ qꝫ vngm et liniaf ide locus. Aliud. ℞. anacardi costi elli ing' vitreoli arist. ro. torref an. ʒ. iij. ℞ vngm cū oleo et cera et vngaf. Et dic Gordo⁹. Qñ āt venit prurit⁹ et sqme et qñ qdā excoria⁹ liniaf loc⁹ cū stercore capno mixto sale et melle. ¶ Et ponit vngm qd ē mirabile ad oēs morbos et infectiōes cuti de co. aut san. vbicūqꝫ fuerit. ℞. sulfuris vi' auripig' ru. an. ℥. ij. pulverizenf et cribelleif et postea pticiāf cū succo de fumo terre et ℞ trocisci. et cū vtivoluerit distēpef vn⁹ cū vng citrio: et vngaf loc⁹ et i crastinū cū aq furfuris lauef et ptiue⁹ vsqꝫ ad pfectiōs cure. Oleū frume pix naual finap et oleū ei⁹ gūi arab. cū ace⁹ cordume se. nastur se. rute mel anacard et filia vꝫ mltū i isto cāu. ¶ Ca. 28. de apatib⁹ flegmaticis et frigidis.

Apostema flāticū molle ex flāte gnatū. Et i greco nomē fm G. 2. ad glau. c. x. vocaf zimia. Dico g qꝫ zimia ē apa molle album flāticum in quo nō est caliditas nec dolor fm Ga vbi supra.

Cause Istoꝝ apatū molliuꝫ et laxoꝝ fm G. 2. de fe. ad glau. et fm Aui. in 3ª. 4ª. in trac. 2. ē flā vel vētositas vel aqsitas.

Signa Sūt tumor lax⁹ et debil et cedit ipssiom digitoꝝ dimittēs vestigia tarde resurgēt sic solet accidere in pedib⁹ et tibijs ydropicoꝝ. 14. d ige. c. 5. et 2. d fe. ad glau. c. 10. et adest dolor pu⁹ et calitas nulla aut pua.

Pronosticatio p⁹ ꝙa zimia tarde maturatiōis et terminatiōis existit. ¶ 2°. ꝙa zimia si i loco ossuoso vt ē tibia vel coxa vel in loco cauernoso vt ē circa pect⁹ aliud termiaf in fistulā qꝛ lōga mora materie et pigricies nāe ēcā corruptiōis mē in q ē et vicini sui. ¶ 3°. si apa flātica cū sol. exsiccatis et resolutis ptie et lōgo tpe. pcureē: ad nodositatē vel duriciē vel lapideitatē cōuertuntur. 14. de ige°. c. 5. in fi. ca. ¶ 4°. zimia vt pli termiaf p resolōnē aliud p saniē p lōgū tps et c. ¶ 5°. zimia magis venit in senib⁹ et flāticis: qꝛ in istis et in tpe hyemali flegma magis multiplicatur.

Curatio apatis flātici. In pmis credēdo cōi° Aui. ponat pa. in bono regie et dieta: cauendo res gnantes flā: sic sunt oēs fruct⁹ recētes et pisces et nimi⁹ pot⁹ et nimi⁹ cib⁹. Abstinētia ꝙo iuuat eos. qꝛ absqꝫ cibi tenuitate nunqꝫ hūoral collec° cōmode resoluef vt dicit Aris. in cañ. curatis doc. 6. Post dietā debite ordinatā et tendētē ad calitatē et siccitatem digeraf materia flātica put sepe dictū fuit deinde purgef cū polipo° et agar° et turbit. et p h materia añs remouef. et est cā retractionis materie ad locū apatū decurrent: et est cāvt nā in illa materia q manet in resoluēdo occupef. qꝛ fm Ga in de mala diuersa. termia° apatū q fit p isensibilē resolōnē est melior. 2°. illa q fit p cōuersionē in saniē. illa aūt q fit p corruptionē et cōuersionē ad duriciē est mala oīno. ¶ Istis sic ordiatis ad localia veniam⁹ Aui. incipiat a fricatione cū mādili. deinde iubet ponere sup apa exsiccatiua. Accipe spōgiā nouā q adhuc retinet in se virtutē aq marine sallee ifundaf in ace° mixto cū aq et supponaf cal'a. qꝛ in spōgia supradicta vt dicit Aui. est virt⁹ exsiccatiua et resolutiua. Hanc ēt medicinaꝫ ponit Ga⁹. 2°. ad glau. c. x. Et h ℞ a pn°. In augmēto aūt addātur fortiora resolutiua sic est alia spōgia noua infusa in lexiuo facto ex cinerib⁹ viti et modico aceto. Et G⁹ in loco alleg° iubet ligare istā spōgiam a pte iferiori ꝙsus supius: sicut fit in fracturis: et iste spōgie sepe mutenf. et si nō habeo

spongiā ſꝫ cū pāno duplicato de lana vel cum filtro in statu aūt ꝛ declinatiōe fortioribꝰ reso lutiuis debemꝰ vti: ita ꝙ misceamꝰ de sale gēª ꝛ baurach ꝛ lexiuio fcō ex cinere fici ꝛ q̄rcꝰ cuꝫ aluīne. ꝛ sulfure ꝛ siſia. ¶ Rasis ponit h̄ reso lutiuum ericcatīᵐ. ℞. aloen mirre licij acassie memite cipi croci ouētalis boliarᶜⁱ aā. partes eq̄les pulueriʒent ꝛ cū succo caulū īcorpent ꝛ ſꝫ emplm̄. Dicit eni Aui. in. 4. pⁱ. ꝙ si apata sunt fria: oꝫ stipᶜª cum aliq̄ in quo virtꝰ existat calitatis cū retētōe sic sq̄uātū ꝛ blaca bisanª. Ego aūt in talibꝰ apatibꝰ apposui emplm̄ ſcm̄ de diaqlone sup alutā extēsum: ꝛ alñ loco reso lutionis maturabat apa. Ydē feci de oxirocro ceo: ꝛ alñ resoluit ex toto. Si aūt nō pōt cum supdict̄ resolui: ꝛ vr̄ ꝙ apa aliq̄liter eleuat ꝛ dolor crescit tūc debemꝰ vti maturatis. qꝛ dic̄ Arꝰ. in cañ. curatis doc. 6. Mag̃ collecᵒ pcipē grossibꝰ. citiꝰ in sanie vertit ꝙ euapantibus dissoluat. Et h̄ dic̄ pp purgationē totiꝰ corpis qd̄ p eruptionē apatis purga ꝛ ppt̄ timorem cōuersionis eiꝰ in lapidē vel sclyrosim matura tiua diuersimode a mult̄ autoribꝰ tradunt. ℞. igit raō euisci ꝛ lilij al. ꝛ cepas alb. maluam ꝛ brācā vrsinā ꝛ sūmitates lapacij acuti. aā. par tes eq̄les: ꝛ oīa ista īuoluta in stupis madefꝫ. coquātur sub caliuo: ꝛ deide addant caricarū pinguiū. 10. nūero. axūgie porcine qd̄ suſ. fru menti ſm q̄titatē alioꝝ: īcorpent ꝛ ſꝫ emplꝫ. ¶ Hic scias loco clarificationis ꝙ res bullite in aq̄ nō tm̄ maturāt apata fria sic cocte sub pannis vel frixe in patella cū sola piguedine. qꝛ virtꝰ eaꝝ remanet in aq̄ aut ī fumū ꝯuertit ꝛ rebꝰ supdictis pōt addi farina fenugꝛ ꝛ se. li. ¶ Exptuꝫ maturatīᵐ qd̄ cito facit venire apa flaticū ꝛ larū ad supuratiōnē. ℞. raō bismalue cepaꝝ lilij sūmitatū malueꝛ senectiōis ꝛ lapa cij acuti aā. m. j. scindant minutissime: ꝛ pꝰ in patella cū sagie frigantꝛ calm̄ emplm̄ appli cet. Cognosceñs aūt si apa venit ad suppura tionē ꝛ pulsationēꝛ crescentē dolorē. Et qñ pꝰ vadit ad resolōnē nō pulsat nec dolet matura to aūt apate cū lāceola apiat: qꝛ raro aut nū ꝙ p se apiet: sic alñ ꝯtigit in flōnibꝰ ꝛc. Et inꝰ h̄ nō sit tardaᵒ. qꝛ multa pit incōmoda tardare aptionē saniose collectiōis. vt dicit Arꝰ. vbi. s. Et cā est: qꝛ ꝯglobata sanies marie q̄ in scly rosim ꝯtit cancrᵐ lupū aut fistulā machiatur: aut trāsit in bociū vt ibidē dicit Arꝰ. Apto āt apate ponaꝰ ibi tenta. deide mūdificeꝛ cū mun dificatiuo fcō de succo apij. ꝛ melle vl̄ cū vngᵒ apostoloꝝ ꝛ cure pfecte. ꝛ cicatrizeꝛ locꝰ ꝛc. Et nō expectē opio fatua q̄rūdā cirurgicoꝝ ꝛ bar bitōsoꝝ q̄ stāt p duas aut tres septianas sine apertiōe aliqua: ꝛ per magnum tempus an te apertionem.

¶ Capitulum. 29. de glandulis.

i **Sta** apata pncipaliter a flāte gñant: sic dicit Aui. in 3ª. distictione. 4. liⁱ. i trac. 2ᵒ. iō repo nit ea in tract. apatū frōꝫ. Gladu la igr̄ a glāde dr̄. qꝛ pᵒ ad magnitudinē glan dis appet: ꝙuis in magnitudine ꝛ puitate di uersificent a puitate ciceris vsq̄ ad magnitu dinē mellonis: sic dicit Ras. Est g̃ glādula ex crescētia fcā a flāte caseato ꝛ indurato. ꝛ fit se pe ſm Aui. sup vola manꝰ idest in dorso manꝰ ꝛ alñ in frōte: ꝛ ista apud modernos vocat lu pia. Et in pnᵒ qñ sup ipsaꝫ fit ipressio ꝛ fort fri catio: sepatur. ꝛ q̄ñ annullat ꝛ alñ nō sepatur qꝛ maª est iam multuꝫ indurata.

Curatio glandule ſm Aui. est ꝙ ꝯtera tur ꝛ fortit fricet ꝛ cōprimat. deide lamia plūbi supponat ꝛ illa desup forti ter liget. Si aūt p h̄ nō curat ꝛ mouet hic ꝛ in de nō adherēs mēᵒ: imo mutat locū: tūc ſꝫ sic ſm Ras ad almā. Ista enim glādula ſm suam maiorē pte est in pāniculo q̄ glādulaꝝ saccus vocat: ita q̄ scindat cuī exterioꝛ cū rasorio ꝛ tūc excoriet ꝛ cū digiū vel vncis tota glādula cuꝫ suo sacculo exhat. ꝛ si aliqd̄ de sacculo re manet residuū cū pul affrodit. ꝯsumat. deinde vulnꝰ sanet sic alia vlnera ꝛ cicatrizet. ¶ Nodi aūt curant eodē mō. i. p fricationē sepissimāꝛ p ꝯstrictionē cū plūboꝛ resolōnē alñ. Et si nō exhat vt stati dictū ē: videat tñ i oībꝰ ne sint in filtrata in neruis ꝛ arterijs: ꝛ ſꝫ cura ꝙ ponit Guido. ad quā respicit cirurgicꝰ opans ꝙuis pauci cirurgiⁱ lrati iueniāt: maxᵉⁱ ptibꝰ Gasco nie. isti. n. sol expimenū nitunt sine rōeꝛ vtunt cirurgia sic viderūt eoꝝ genitores opari.

Capitulum. 30ᵐ. de scrofulis.

s **Crofule** sunt dicta apata: que veniūt in mol li carne. 14. de ingeᵒ. c. 8. vl̄ dico ꝙ scrofule sunt apata dura in molli carne existentia a flāteꝛ mlia gña. Dicit Aui. ꝙ scrofula dr̄ a porcis ꝓpterea qꝛ mlt̄ū accīt porcis pp gulositatē eoꝝ. Et ego dico ꝙ scro fula dr̄ de scrofa q̄ ē porca ꝓpterea: qꝛ sic scro fa parit multos porcellos: sic vna scrofula vr̄ ꝯhere multas alias circa ipsam. qꝛ prope vnā earum gñantur pluresvt dicit Aui. ꝛ aliquan do multe cōgregant vna ꝓpe aliā sicut nodiꝛ reperitur vnus nodus ac si esset racemus. scro fule ergo sunt glandule sclyroᶜᵉ: vt dicit Aui.

Signa scrofulaꝝ p visuꝫ ꝛ p tactū sunt manifesta. Sigꝰ sensibilr appent

qz a cā ꝛ mᵒ dura fiūt: qz a flāte in maiori pte mixto cum melancholia in minori ꝛc.

Pronosticatio in scroful'. Pōo oēs scrofule sunt difficil' curatōis verū tñ saluiores scrofule sūt q̄ accidūt infantib⁹ ꝛ grauiores sūt earū q̄ accidūt senib⁹ pp̄terea qz veniūt cū discōueniētia ꝑticularīū. ¶ 2ᵒ scropule qb⁹ nō associat̄ doloꝛ sunt difficilioꝛis cure. ¶ 3ᵒ hoīes vehemēti us dispositi ad hn̄das scrofulas in ptib⁹ colli ꝛ capit̄ s̄t hn̄tes colla curta ꝛ hūidaꝝ ꝯplonū Aui.i eadē forma. ¶ 4ᵒ dic̄ aui. ibidē. Loca in qb⁹ pl⁹ gn̄ant̄ scrofule sunt collū ꝛ subasselle: qz hic sunt carnes molles. moll' aūt caro ad h̄ existit vt spaciū int̄ vēas exn̄s ipleat̄.14.ð fge.c.4. ¶ 5ᵒ ꝑnosticat Ar'fic. Scrofulaꝝ ml'titu°clamitat iteri⁹ earū pl'alitatē. ꝛ iō talib⁹ scroful' nihil ꝓficit exti⁹ opari.i pabol.doc.6. ¶ 6ᵒ dicim⁹ fic ꝑm sniaꝫ auic. ꝙ scrofule q̄bus associat̄ dol' ꝛ sūt ille qb⁹ associat̄ apa calꝫ cū mā ca.tēdēte ad maturationeꝫ. Dico ꝙ tales scrofule s̄t curabiles: qz sanāt ꝛ mā purgat̄ ꝛ mūdificat̄: dūmō bōa cura ꝛ aptō loci diutur na ꝯseq̄t cū maturatōe rei dure.i.indurate.

Curatio scrofularū. Añ ꝑticularē curā aliq̄les cañ. sūt ꝑmittēdi. Prim⁹ cañ. ē aui.i loco supi⁹ alle°. Radix sup qua est fiducia in curatōe hn̄tiū scrofulas est eūo ꝛ subtilia° regis. ꝛ in isto cañ. ꝯtinēt̄ due intētiones. ¶ Scđs cañ. in ista egri°ū fig̃ san. appent flōa ex cephalica. Aui. ibidē. ¶ Terti⁹ est Arnaldi in pabol' doc.6. Turma scrofulaꝝ colli securi⁹ extirpent̄ coꝛrosione medicinali et p sanie ꝙ ferro. ¶ Quart⁹ ab eodē ponitur ibi. q̄libet extirpa°pestis inguinarie vl' subasfellaris ꝙplu^m scrofularū i pueris ꝛ debilib⁹ est verēda marie in estate ne coꝛpa febꝛib⁹ āt nimia purulētia ꝯcalescāt. ¶ Quīt⁹ vsus aqꝝ mineraliū ꝛ marie sapoꝛis tartarei vel acuti nō solū int̄ioꝛa bocia s̄ extrinseca valēt atte nuare. Arnald⁹ ibidē. ¶ Sext⁹ ponit̄ ibiđ. Glādulosa collec°nō inherēs neruis aut magnis venis vt nod⁹ extirpari dꝫ incisione cuꝫ cisti sua. hec ille. ¶ Septim⁹ ē aui. in.c. ꝓpo de eua cuatōib⁹ laudabilib⁹ ꝛ scrofulis ē vomit⁹. ꝛ h̄ dicit ꝓpter māꝫ añtē. ¶ Octau⁹ eūare flegma g̃ssum ē valde iuuati^m si purget̄ cum turbith. ipm em̄ purgat flā g̃ssuꝫ sine calefactōe ꝛ sine rasura intestinoꝝ. ¶ Non⁹ q̄n scrofule sūt magne: tūc plagarij.i. cyrurgici alienēt se a cura tione earū cū ferro ꝛ cū medica°acuto. Auic. vbi.s. ¶ Decimus est ga.14. meg' q̄n in col'.8. Si scrofule fuerint in loco vbi nō sunt multe vene vel arterie. ꝛ sunt q̄si sepate ꝛ nō pñt resolui cū medicis resolutis opꝫ tales cū putre factiuis putrefieri aut cū cirurgia inscidi. Et tūc caueam⁹ venas ꝛ artias ꝛ neruos ne cū in scisione patiant̄. ¶ 11⁹. ꝓpter qz reuma capit̄ alīn cā existit scrofularū colli a reb⁹ ad caput effumātib⁹ iuuāt̄ scrofulosi. ¶ Cura° ꝑticlaris scrofularū. Pōa iuxta tenoꝛē.2.ꝑtis ꝑmi cañ subtiliēt̄ regimē pa. comedēdo de bono paue frumēti ñ oīno a furfure sepato: ꝛ carnes sint auiū p̄t illas q̄ i aq̄s viuūt: ꝛ carnes capti ꝛ mu tōis anual' cōedat. Et caueat a poꝛcis ꝛ bouis ꝛ ceruinis ꝛ apnis: ꝛ a carnib⁹ salsis ꝛ effumat̄ Caueat panē azimū ꝛ miliaceū ꝛ res q̄ g̃ssum gn̄ant hūoꝛē: vt oīs subā leguminū ꝛ frumen tū coctū ꝛ caseū ꝑm omnē suā spēm. ꝛ caules dimittat ꝛ ea q̄ gn̄ant humoꝛē aq̄sum: vt sūt oēs spēs fructuū recētiū ꝛ pisces g̃ssi ꝛ bestia les ꝛ osse ꝛ pureta q̄ fit de herbis hūidis ꝛ de cucurbita. bibat vinū subtile albū vel claretū in pua quātitate ꝛ misceat ei aquā mineralē sapoꝛis tartarei vel alūis. Caueat pomaciuꝫ ceruisiā ꝛ aquā turbidā ꝛ aquā fridā iuxta do ctrinā ꝑmi cañ. Caueat a reb⁹ replētib⁹ caput ꝛ reuma gn̄antib⁹. vt ē nimia cōestio: supflu⁹ pot⁹ ꝛ crapula ꝛ vsus ceparū ꝛ alleoꝝ crudoꝝ et decoct̄. al'r aūt nō vꝫ nego^m. Sēp pcuret s̄ bi bonā digōnē. ꝛ vtat̄ ind'nt' reb⁹ viualib⁹ et herbis calis: vt ē pet°. ꝛ feniculū saluia ꝛ spil lū ꝛc. ꝛ vtat̄ oīb⁹ dꝛaget̄ spātis. ¶ Iuꝫ tenoꝛē p̄°pt' p°cañ. Pōo digerat̄ mā añs cū oximelle' diure°vl' sq̄lli°q̄ si fuerit cōposita cū additiōe aq̄ mineral': erūt melioꝛa. deinde purget̄ ꝑm tenoꝛē.8.cañ. cū pul. de diaturbith. Uel ℞ tal' bol⁹. ℞. turbith al. ꝛ bn̄ gūmosi int⁹ ꝛ exterius mundati.ʒ.j. et ℔.ʒʒ'. viriđ.ʒ.j. et ℔.ʒuc'.ʒ.iij. ℞ bolus cū cōfua eiusdē ʒʒ'. det̄ bis in septiana vel ad min⁹ semel si pat̄. fuerit etat̄ laudanda sunt ista. ꝛ si minoꝛis est etat̄: det̄ medietas ei⁹ et ꝯtinuēt̄ ista donec mā añs fit sufficiēt̄ pur gata. Pōt etiā vti pill'is dict̄ in.c. de palisi et pillis de agarico vel esula acuat̄ q̄ fuerūt di cte in.c. de asmate. ꝛ si videt̄ ꝙ ibi sit plecto^a sanguinea mixta ꝑm cañ.2^m. ℞ flōia ex cepha^a vt hu. capit̄ minuant̄. Scđo fiat talis potus quē ponit guido de cauliaco in trac.2. de apa tibus. ℞. scrofularie.ʒ.iij. filipendule.ʒ.ij. pin pinelle pilosell e tanaceti caulium rub. rubee maio añ.ʒ.j. arist. r aō. spatule fetide radic̄ ra fani gallicani añ.ʒ.ß. ꝯq̄ssent̄ oīa ꝛ i vino al tēpent̄ ꝛ coquāt̄ vsq̄ ad ꝯsūptōem medietat̄ cū meille det̄ omni mane quart̄.i. paulatiꝫ de glutiendo ꝛ valet multū vt dꝫ ꝛ stat in ratōe.

¶ Quātū ad resolões scrofularū duos modos hēm⁹. vn⁹ ē: φ si mā est mltū dura φ mollificet iuxͣ posse mō mollificādo mō resoluēdo et ℞ sic ad maturādū ⁊ resoluēdū ⁊ mollificādū ℞. cepaꝝ lilij gerēd florē al. raō euisci raō yreos ⁊ ebulli aā. ℥. ij. ꝯq̄ssata coquāt oīa sub pānis. deīde incorpēnt pistādo cū fece olei ⁊ addaſ sulfuris vi. ℥. j. ⁊ ß. ꝯtinuēt p. xij. dies ad modū ēpli de lilio: ⁊ supponaſ h ēplm. ℞. gūi armo. ℥. ij. galbani. ℥. j. mollificeſ in aceᵒ bullienti. postea cū pauca cera malaxēſ ⁊ cū oleo eufor. ⁊ casto. addendo istū pul. ℞. raō yreos sicce. ℥. j. eufor. casto. sal gēme aā. ℥. ß. ℞ ēplm ⁊ supponaſ ⁊ post reuertaſ ad ēplm de cepis lilij: ⁊ sitr. 2. ℞ ēplm resolutiᵐ de ēplo apostolico: ⁊ diaqlon qb⁹ in malaxatiōe dꝫ remisceri pulſ supdict⁹: ⁊ raō lilij. qꝛ ḃm aui. pdest cum sua ppetate ⁊ se. nastur. ⁊ raō cucu. asi. ⁊ sic⁹ q̄ cadūt aā maturatōeꝫ. ¶ Et seqſ bonū emplm resolutiᵐ resoluēs duriciē i vna ebdoᵃ ḃꝫ aui. φ ga. scpsit i catageīs. ℞. sinap se. rute se. vr. sulfuris aristo. spume maris sulfuris bdellij gūi armoᶜⁱ aā ptes eq̄les olei antiq ⁊ cere aā qd suffic ⁊ ℞ ēplm. Seqſ ēplm qd pōit guills de placētia. ℞. litargi. triti. ℥. ij. olei cōis. ℥. v. muscillagī fenugre. ⁊ se. li. aā. ʒ. iiij. muscillagī maluauisci. ℥. ij. litargiᵐ ponaſ in caciola cuꝫ oleo sup ignē ⁊ bulliat sp agitādo cū spatula. Deīde addāſ muscillagies ⁊ bulliāt ad ignē ⁊ iterū bulliat vsq ad spissitudinē empli: et in fine misceaſ de pul. raō yreos quasi. ℥. ij. et ℞ ēplm sup allutā ⁊ teneaſ sup scrofulas. Aliud ēplm resolutiuū bonū ponit guido aucte Ga. 6. cathegenarū qd resoluit exituras grossas ⁊ ꝯfert scrofulis ⁊ apātib⁹ q̄ fiūt i radice auriū ⁊ vꝫ podagre ⁊ bocio gule resolubili. ⁊ in mltꝭ alijs facit op⁹ laudabile. ℞. olei veteris. ℥. vj. picꝭ sicce. ℥. iij. litargi. ℥. vj. viriō eris. ʒ. vij. lapdani. ℥. j. et ß. teraſ litargiᵐ ⁊ coquaſ cū oleo: ⁊ cū fuerit inspissatū suppōaſ pix ⁊ viriō eris ⁊ vltiᵒ ponāſ lapdaᵐ ⁊ pisteſ i morta⁰ ⁊ vsui reſueſ tenēdo sup scrofulas. ¶ Sciēdū φ in istis ⁊ in mltꝭ alijs apātib⁹ frequēter credim⁹ maturare ⁊ nā cū ill maturatis resoluit apāta. ⁊ aln credim⁹ resoluere ⁊ maturam⁹. ppea qꝛ iste meᶜcaſe calefaciūt ⁊ subtiliāt māꝫ. ⁊ h fit marie qñ cū istis resolutis misceñ aliqua hūida viscosa sic fit in emplo Guilmi de placētia supi⁹ dicto in isto ca. Et qñ mā ē amicabilis nō multuꝫ dura. ⁊ si nō resoluiſ nec maturaſ: cū incisione apiaſ cū exterioꝛ ⁊ scrofula cuꝫ suo folliculo exhaſ. Hāc curā fecit mgr Guills sagarriga in gerūda cuidā pulcre mulieri me pñte: ⁊ hoc fit frequēter p doctos cirurgicos. Si ṽo aliqua de scrofulis vēit ad maturātōeꝫ incidaſ si ibi nō fuerit vulnus ab vna pte ad aliā. ita φ tota scrofula compḣendaſ ab incisiōe facta ⁊ ipleaſ totum alumine arso cū vitello oui. deinde intēde ad mūdificationē cū vnguēto viridi vel cuꝫ vnguēto apostoloꝝ. Et si ibi aliqd remanet: destruaſ cum pulſ affrodilloꝝ. Et si maioꝛ corrosio est necīa addatur aliqd de auripigᵒru. In oībus dict ⁊ dicēdis obseruent septē cañ. gñales supdicti Facta autē mūdificatione pfecta incarnetur vulnus sicut cetera vulnera.

¶ Caplm. 31. de bocio gule.

b Ociū gule est apā flaticuꝫ in gula gñatū et est quasi carneū sine doloꝛe: ⁊ vocaſ napta. Gñaſ in gula ex flāte grosso p viaꝫ reumatismi: in cui⁹ mā melīca est coadiuuās ad iduratiōnē flātis cū sua siccitate. Et φuis istud bociū in plurib⁹ locis possit generari: vt dicit ga. 14. meg. quasi col. 9. etiā φuis a multis causis possit fieri. tñ de illo qd fit in gula solūmodo intēdimus hic agere.

Cause eius dicte sunt qꝛ maᵃ ei⁹ est flātica cū melīa mixta ad gulā descēdēs ⁊ ibi ingrossata ⁊ ꝯgelata ⁊ indurata. Et in h iuuat multū lōgus vsus rerū flāticarū. ⁊ frequēs potus aq̄ fride: q trāseundo per ysophagum ꝯgelat flā qd ibi cadit. ¶ Signa manifesta sunt per visum ⁊ tactum ⁊c.

Pronosticatio pᵒ bociū naturaleꝛ et qd venit a natura pentū nō recipit curat iōem nisi cū ferro. ¶ 2ᵒ bociū magnū ⁊ ineteratū ē icurabile ¶ 3ᵒ. arnaldus ipabol i doc. 6. bociū colli verēdū ē i. scisione vl corrosiōe dissoluere seu extirpare. ¶ 4ᵒ bociū incipiēs circa vnū annū cū bōa dieta ⁊ medicis dissolutis ⁊ resolutis curabile ē. ¶ 5ᵒ Bociū ē morbus ppus aliqb⁹ regionibus sicut ē sauarte in comitatu Furi. ⁊ hoc ē rōe regiminis aut rōe aquaꝝ friaꝝ qs bibūt. Et vltra hoc aln ē morb⁹ hereditarius i successiōe: precipue tamē cū est malum regimen.

Curatio Alis bocij gule. In pmis illi 11. cañ. gñales ⁊ curatiui dicti n. c. qd ē imediatū isti notenſ h ⁊ obſuēſ. 2ᵒ. totū regimē ⁊ dieta ibi dicta totalr obſuēſ: qꝛ sine ipa nihil pficui seqſ. ¶ Pᵒ q̄ digeraſ maᵃ cū oxielle sqllitᵒ i q sit ṽᵒ piretri ⁊ pipis ⁊ purgat⁹ cū bolo dicto. c. de scroful ⁊ p flomiā si idiget ℞ tale resolutiᵐ ℞. floꝝ camo. melli. aā. ℥. j raō yreos ⁊ achori siccoꝝ aā se. rute aā. ℥. j. ⁊ ß

ſtercoꝛis anſeris ⁊ colūboꝝ ſiccoꝛuʒ ſal' gēme an̄.℥.ij.𝔣 ꝯq̄ſſatio de q̊libet.p.j.⁊ ß. ponatur ⁊ bulliat̄ in lexiuio fcō cū cineribus.clauellat̄.⁊ in iſto lexiuio bullīēti ītinguat̄ ſpongia noua cōpreſſa cal'a ſup̱ locū applicet̄ ter ⁊ q̄ter.⁊ vltimo cū benda bn̄ ligetur ⁊ ibi circūteneatur. ¶Empl'm vtile ad h.𝔣.diaq̄lonis mag' apl'icon de q̊libet.℥.j.icoꝛp̱ent̄ oīa ſil'. ⁊ addat̄ iſte pul'.𝔣.pigami rad̄ yreos ſicc̄ ſal' gēme an̄.℥.j. terebētine qd̄ ſuff.𝔣 empl'm ⁊ extēdat̄ ſup̱ alutam ⁊ nō coop̱iat̄.ꝯtinuet̄ nocte ⁊ die ⁊ ſuper mē^m poꝛtet̄:niſi q̄ū cōq̄ſſa^o. reſolutīa applicat̄ Sil'r pōt fieri empl'm de ſolo gūi armo^o.⁊ pauca cera ⁊ pul' ſup̄dicto vel de ſolo apl'icon vel diaq̄lone icoꝛp̱at̄ cū pulueribꝰ ſup̄dict̄. Aliq̄ū vngat̄ cū axūgijs ⁊ oleis cal'is.deīde reponat̄ empl'm ⁊ reſoluat̄ cū ꝯquaſſatiōe ſupꝛadicta. ¶Si aūt cū iſtis nō curat̄ nec reſoluitur dicit Ga^o.14.meg^a q̄ſi col'.4°.ꝙ cura bocij aut fit cū reſolutis aut cū putrefactis ⁊ reſolutis aut cuʒ cirurgia ⁊ ferro. ⁊ dr̄ ibi ꝙ putrefactiua ⁊ coꝛroſiua in ml'to t̄pe op̱ant̄:⁊ cū h̊ ſunt moleſta mēbꝛis ⁊ īfirmis ⁊ cruciatū afferūt.Et ſeq̄tur in lr̄a.Bonū eſt ḡ in ſup̱ficietenus īſcidi ⁊ ma^a in ſacculo cū q̊ ſtat ſic ex̄hi. ⁊ totū ſaccu^m oʒ excludi.ꝙ ſi aliq̄d de ſacculo remāſerit: ponant̄ ibi coꝛroſiua ⁊ putrefactiua: vt to^o loco mūdificatiua carnis curatiua ⁊ vl'neris ſanatiua poni poſſint.Vba ſt̄ G^i p̄ciſe in loco alleg. īmedia^e. ¶Rogeri^o aūt iubet fieri duas ſetones cū ferro cal'o:vnū ſ̄m longit^em bocij:aliud ſ̄m trāſuerſuʒ.⁊ iubet eos bis ī die moueri donec ſit totū eūatū.Sed h̊ magꝭ vr̄ hr̄e locū q̄ū ma^a aq̊ſa ꝯtinet̄ in ſacculo vl' alia ma^a q̄ poſſit fluere.¶Seq̄t̄ el'c^m qd̄ retētū in oꝛe: ⁊ paulatī deglutitū iuuat ad reſol'onē bocij gule.𝔣.rad̄ viticelle rad̄ cucur. agreſtis ciclamis polipo' bꝛuſci ſp̱agi ariſt.ro.rad̄ cucume.agreſtis rad̄ iarri radiq̄ tap̱ſibarbati ſpōgie marine palee marie ſolee ſotulariū aduſt̄ bocij vlmi an̄.℥.ß. pip̱is.℥.j.toꝛref̄ ſpōgia ⁊ 𝔣 pul' ⁊ p̱ ſe teneat̄ ī oꝛe.Vel 𝔣 el'c^m cū melle.⁊ pꝰ addat̄ rad̄ celido^e ſicce cip̱i.ʒʒ^i piret^i ſal' gēme rad̄ ſcrofularie filipēdule oſſis de capite vꝛſi coꝛij ericij toꝛref̄ an̄.℥.ß.f̄bit ⁊ hermodact̄ an̄.ʒ.ij.𝔣 vt ſup̄ tenēdo in oꝛe ⁊ paulatiʒ deglutiē^o. ¶Vng^m ad idē 𝔣.eufoꝛ^i.℥.j.ſulfuris ſaudarace an̄.℥.ß. cere ⁊ olei qd̄ ſuff 𝔣.vng^m q̊ vngat̄ collū ⁊ bociū ⁊ pꝰ ſupp̱onat̄ ſup̄dictū ēpl'ʒ.⁊ 𝔣 ml'ta alia reme^a q̄ dcā ſt̄ in.c.de ſcroful'. Nos eni ī bocijs ab vno anno īcipiētibꝰ p̱ viā reſol'onis vt īmedia^e dictū ē op̱ati fuimꝰ ⁊ īde honoꝛē habuimꝰ:⁊ p̱ficuum conſecuti ſumus. Laus deo vero.amen.

¶Capitulum.32^m.de ſcliroſis.

Cliroſis eſt ap̄a dur̄.⁊ apd̄ Aui. vocat̄ ſephiros.Et Gꝰ.2.de fe.ad glauco.vocat h̊ ap̄a durū ⁊ indoloꝛoſum.Sq̄rus apud latinos vocat̄ ſcliroß.vn̄ ſcliroſis ē ap̄a durū īſenſibile ⁊ īdoloꝛoſuʒ factum a flāte vel ml'ia vel ex fece ſangnis.14.meg^i.Eſt aūt ſcliroſis in duplici manerie.q̄dā ē īſenſibil' ⁊ iſta eſt pura ſcliroß.⁊ ſi cū ſcliroſi remanet ſenſus ⁊ doloꝛ nō pura iudicatur duricies. Q̄n̄qꝫ fit ap̄a a pura mel'ia nāli feculēta q̄ eſt fex alioꝝ hu.⁊ tūc coloꝛ eiꝰ eſt cinericiꝰ vl' plūbeꝰ. al'r fit a mel'ia mix̄ cū flāte:⁊ tūc coloꝛ eiꝰ eſt ſic coloꝛ totiꝰ coꝛp̱is.Et ſi fit a ſolo flāte.qd̄ iaʒ īduratū eſt:tūc coloꝛ tēdit ad albedinē.Vlteriꝰ eſt ſciēdū ꝙ ſcliroß fit duobꝰ modis. qꝛ al'r fit p̱ modū ſup̄dictū.qꝛ q̄ū iſte ma^e ſimpl'r vel cōpoſite mittunt̄ ad aliquē locū nō p̄cedēte aliquo ap̄ate.⁊ iſta ma^a nō maturat̄ nec reſoluit̄ fit: ſcliroſis al'r p̱ viā ꝯgelatiōis al'r p̱ viā reſol'onis p̱tiū ſubtiliū ⁊ īduratione groſſaꝝ. al'r fit ſcliroß poſt alia ap̄ata.qꝛ ma^a tal' ap̄at̄ in p̱te fuit reſoluta:⁊ reſiduū fuit induratū ⁊ ſclirofatum:⁊ tale remanet poſt multum tempus.

Signa ſcliroſis ſunt.qꝛ adeſt tumoꝛ durus nō cedens digitis ⁊ foꝛte p̄ceſſit aliqd̄ ap̄a qd̄ non ſaniauit nec fuit apertum:⁊ eſt ſine doloꝛe ⁊ ſine ſenſu.

Judicia in ſcliroſi. Pꝛio docet Gꝰ.2.de fe.ad glau.īſenſibilis q̄dē ſclirus inſanabilis eſt.diſtēſibilis q̄dē nō inſenabilis aut nō facile ſanabilis.Dr̄ia int̄ cacrum ⁊ ſcliroſim eſt:qꝛ in cāc^o eſt īflāma^o:⁊ pulſatio ap̱itio venaꝝ in circuitu.in ſcliroſi āt nihil hoꝝ aʒ:īmo ſcliroß eſt īdoloꝛoſa ⁊ ſine caloꝛe vt p̄dictū ē īſenſibil' ⁊ īcurabilis eſt. ibidē in hec vba.pl'ima ḡ ſupple ap̄ata ſcliro^ca a medicꝭ cōſtitunt̄ ſtipticitātibꝰ ⁊ īfriantibus heriſipila ⁊ ſiōnes ⁊c.h ille.¶2° ītelligendū:ꝙ non oē ap̄a mel'icū efficit̄ ſcliroß vt dicit Gꝰ.14.meg^i.col'.6.q̄ aūt ſunt ex fece ſan. ml'ica ſunt. ⁊ iſta p̄ūt venire ad maturitatē ⁊ fiūt iſta ſclirotica. vel p̄ūt venire ad cācrū nō vlceratū p̄mo. deinde in vlceratū.vn̄ dicit Gaꝰ.ibidē ꝙ iſtud ap̄a ex fece ſan.gn̄atū eſt coloꝛis maʒiʒam q̄ eſt coloꝛ cōpoſitꝰ ex viridi ⁊ nigro ⁊ repugnat tactui nec cedit digit̄.⁊ ſi magne vene ei fuerit eas īplēt ⁊ varices faciūt ⁊ ſeq̄t̄ ap̄a ex groſſa hu. ſan. ⁊ nigro gn̄atū cācer ē atqꝫ ī eiꝰ nāʒ.ſi calidus efficit̄:mutabit̄.Et ſi hoc ap̄a nō fuerit maʒiʒam coloꝛis ſed ſolū^o durū nō eſt cancer ſ̄ ſcliros.dr̄.14.meg^i q̄ſi colū.6.Et per iſta poteris

scire scliros et cancri iudicia et diuas et signa.

Capitulum.33m. de cancro.

Cancer est apa ex superfluitate mlica gnatu.2°.de fe. ad glau.c.ppo.Aui.at in.3a.4i.dic q est apa mlicu de melia adusta a ma colerica.aut in q est ma cole ca.cu q adusta est no a pura feculeta. Et cacer di fm vna duaru itentionum qz aln sumit p apate duro mlicodoloroso.aln sumit p vlcere qd seqt tale apa maliciosuz dolorosuz et duru. Et tuc volo dicere de p intetione:put est apa mlicu no vlceratu. Et iste cacer fit de mlia adusta.pmo amphor.ocmmeto.2.in parturbationibus vero ventris rc.

Signa cacri non vlcerati fm Aui. et fm Gm.14.meg.ipe in pn az sic faba pua dur rotud fusci coloris que colorem Ga vocat mazisa:vt ia fuit dictu in fine cap. pcedent in q e calitas qda. Et aln e cacer cuz vehemeti dolore.aln cacer vlceratur:tunc fit a mlia adusta q est ex adustioe sang. et adustioe colere pure soli:vt dicit Aui. Et aln novlceratur.vocat at cacer pp sua tenacitate. qz cacer firmit tz qovenat. egr firmit tz lom in quo nascit.vel vocat cacer pp forma sua rotudaz sic piscis q in supsi est rotud et in tactu dur. Aut di cacer pp plenitudine venap circuqq: sic pedes cacri st in circuitu corpis ei. Dffert aut cacer novlcerat a sciriosi. qz cancer fit de mlia adusta mix cu co.adusta.sciro.fit a mlia feculeta pura vl mixta cu flate.¶2°.qz in cancro adest dolor et acuitas et pulsa in sclirosi nihil hoz iuenit.¶3°i ca° st vene circuqq nig no rubee sic in flone.¶4°cacer fit icipie s scliros no.Sed sequendo alia apata. ¶Quito in cacro adest nimius sensus in sclirosi non.

Judicia In cacro. Prio ypo. dicit sic. Quibuscuq abscoditi cancri fiut:no curare meli e.curati ei citi peunt. no curati aut multu tps pficiut.6.am.amp.34. ¶2° dicit Ga.2.ad glau.in.c.ppio q cancer pot fie in multi mebris:pcipue tn fit i mamill mulieru q no purgant a mestruis.et fit et frequeter in loci glandulos.¶3°dicit ibide Ga sic. Hac passione qde icipiente sanauimus multo tiens.in magnitudine so dignu roue eleuatu sine cirurgia nullus sanauit.h ille. Idez dicit Ga.14.meg.qn colu.p.¶4° qn hu.mlicus no mltu grossi exns e ca cacri fit leuior cura ei.qz h talis magi obedit purgationib et farmacijs ibide.¶2°.dicit Aui. et accidit i quibus da horis vt sanet cacer icipiens:pfirmat so. no.¶6°cacer venit aln sine roe hoib qb cosue te sunt emoroyde fluere et no fluut.aln et mlie mat no curat nisi cu oib suis euellat et extirpe tur radicib et venis.¶8°.dic Rab.7.ad alma. Cacer e egri in q e maria fatiga et fere icurabilis est.cui si cu icipit succurrat vt decet et regat: forsitan stabit vt est nec augmetabit rc.

Curatio Cancri no vulnerati.Premitant ergo aliqui gnales can. qrtum ad cancru no vlceratu.Prim ab oibus cibis oleis cole. nigra gnantibus oz cacrosos abstinere.¶2°.cibos speciatos et calidos san. adurentes debent cancrosi renuere et euitare. ¶3 est Ga.2.ad glau.c. ppio dieta euchima est eis necessaria et iuuatiua.¶4 est G.ibide In pn° cacri minutio sang. de vena mediana est exerceda.¶5°.ventre ex apozimate epithi frequeter soluere est eis necessariu et iuuatiu valde ad sanatione vel saltem vite plongatio nem. Isti can.cotinent.6.ad alma.c. de can°. ¶6 est Ga.2.ad glau.ca°.22°.Cum mulier cacro vexatur et non mestruat si.50m.nondu attinxerit annum.oz ei mestrua prouocare.¶7 can.viro cancroso si psuete emor.costricte fuerit oz eas relaxare et aperire.¶8 est haly de regali dispositione loco 5°.2e.partis.c.32.ppter vnam aut duas euones humoris mlici no abstineas a purgatione dicti humores sed sepi illam reiterabis donec oino corpus ab isto humore sit purgat.qz tal huor difficile purgat nec mouet pp sui friditate et siccitate.hec ille. ¶9.cu dieta et regie supradicto cauendum est iuxta posse ne cancer non vlceratus fit vlceratus.meg.particla.14.quasi colu.7. in fi.col.

Curatio In cacro no vlcerato sic pcedimus. Prio iuxta tenore p. can.ponat eger in bono aere tpato vel tende te ad caliditate et huiditate.Caueat a cibis co. ni.gnantibus.que sunt iste caules letes caro vaccina et anserina vinu nigru et turbiduz. Et ista fm Rab.caro bouina ceruina et leporina et carnes salse et effumate.Case salsus et sicc. fabe et legumia cucta et silia.Et iuxta tenore 2 can.caueat ab oib speb calis et pipa et allea et cepis porris sinapi et eruca et nastur et rafa et silib.et fugiat labore in sole et in arere calido.Et pseruatio ei fit in locis tempatu huti bus aere.Et iuxta tenore 3.can.fm haly vtat cib bonu san.gnantib:vt sunt gallie pulli ca ro agni et hedi et perdices fm Rasim et pisces squamosos de aqs mudis et petros.borag las ctuc sumach et portulacas et cucurbi. i suo tpe et silia.Et in potu sumat vinu clar lifatu.et nu triat vitell ouoz sorbilius et ordeato et auenas

to. ⁊ dieta sua tēdat ad frigitatē ⁊ humiditatē.
Si aūt ibi ē caliditas: iubet aui. dare lac vacce
a q̄ extractū est butirū. ¶ His sic ordinatis iuxta
tenorē. 4. cañ. ℞ flōia si non fuerit ꝙ ꝓhibeat
de mediana ⁊ ſm tenorē ꝟtutis extrahat de san.
q̄ꝺ cōmēsuratū est. Et ſm tenorē. 6. cañ. dige
raṫ mā fria ⁊ sicca ⁊ melica cū sir° de fumoterre
dato in apozimate de folijs borag̃ ⁊ buglos ⁊
scolop epithi¹ ⁊ tamarisci. vel digeraṫ cū oxi-
melle sq̄llitico dato cuꝫ apozimate supdicto.
Deinde purgeṫ ſm ga. 2. de feb. ad glau. ⁊ ſm
haly in loco alle°. ⁊ ſm oēs cū. iiij. ʒ. epithimi
pulue¹ ⁊ dissoluti in sero caprino. Uel ℞ tales
pille ſm Haly. vbi. s̄. q̄ valēt ad purgationeꝫ
hu. melici. ℞. mirab. inð. ⁊ nigroꝝ ⁊ kebuloꝝ
epithi¹ dauci cretici añ. ʒ. j. et ß. ell. ni. ʒ. j. aga
rici. ʒ. j. ℞ pul. deinde pille cū sir° de succo ꝺ fu
moterre. Et iuxͣ tenorē. 4. cañ. hec digō ⁊ pur
ga° freqnṫ est reiterāda. qꝛ iste hu. mlic⁹ vtra-
q̃ q̄litate est inobediēs digōni ⁊ purgationi
resistēs. iō ista frequētāda sunt. Et vt ꝓbat. 6.
cañ. si mulier hn̄s cācrū nō purgeṫ ꝑ mēstrua
ꝓuocenṫ ei. Silr̄ si est vir ⁊ nō fluūt emorroy
de ꝯsuete: ꝓuocenṫ eiꝰ vt apianṫ. ⁊ sic cōplebiṫ
7. cañ. ¶ Et ad cōseruationē. 8. cañ. oꝫ ꝯſuare
regimē supdictum ⁊ facere remedia localia q̄
cōsequunṫ. Cū videm⁹ hoc apā durū ⁊ doloro
sum cū calore oꝫ desuꝑ apponere aliq̄ que in
ꝑte refrenēt mām ⁊ in ꝑte resoluāt. Et in isto
valēt ſm ga. 2. de fe. ad glau. c. 2. succ⁹ struci. i.
cauliculi agrestis et succ⁹ morelle. refrigerat
em̄ ⁊ resoluit. Et ibidē diċ ga. ꝙ adhuc vꝫ pō
filogō. i. vnguēm diapōfilogos. ℞. olei ros ce-
re al. añ. ℥. v. succi ḡnoꝝ morelle ru. ℥. 4. ceruse
lote. ℥. ij. plūbi vsti ⁊ loti. pōfilog. i. tuthie añ.
ʒ. j. thuris. ℥. ß. ℞ vnguētū. hoc vnguētū ponit
aucte Theoderici. Et ponit aliud aucte Gal.
℞. litargi¹. ceruse añ. ℥. j. fiat puluis. et ducaṫ
diu in mortario plūbi cū pistello plumbi: ad-
dendo paulatim de oleo ros et oleo de camo.
donec ℞ vnguentū. ⁊ valet in non vlcerato ⁊
vlcerato. Silr̄ vnguentū vt nō crescat cancer
potest fieri ex terra sigillata ⁊ bolo armenico
diu cōfecto ⁊ ducto in morta° plūbi cū succo
agrestis aut succo lactuce aut cū succo spuine
⁊ cerusa. Ista valēt ante vlceraiōeꝫ ⁊ post ſm
haly. Idē dicit aui. ꝙ illa ducta cū muscilla-
gine psilij in morta° plumbi ⁊ silia. Emplr̄ de
cācris fluuialibus recētibus cū climia. i. fece
auri vel argēti. ¶ Cācer vlceratus cognosciṫ
ꝑ duriciē labioꝝ vlcerū ⁊ ꝑ callositatē eorum
Et corpa cācrosa melica ⁊ male colorata fue
rint, ⁊ cū istis ꝓcessit cācer nō vlcerat⁹ vl' vul-
nus vel apā male curata q̄bus forte medic° cor
rosiue fuerūt applicate. Presupposita igiṫ bo
na dieta ⁊ purgatōib⁹: ⁊ ꝓsupposita canonuꝫ
vliū obſuatiōe credēdo. Ga. 14. meg¹. col. 14.
vbi ponit hec ꝟba. Si vis cancrū cū cirurgia
curare ꝑus debes materiā melicam purgare.
deinde incide vsq̄ ad finē sui vt nihil ex eo re
maneat. ⁊ dimitte sanguinē fluere ne festines
eū restringere. ⁊ exꝑme venas circūdantes vt
totus sanguis melicus excludaṫ: ⁊ tādē vuln⁹
curabiṫ. hec ille. In ꝑncipio debet curari ap-
ponendo succū morelle ⁊ herbe roberti. et de
illis que bona sunt in curatōe vlcerū ē vt assi
dueṫ pānus lineus infusus in aqua solat¹: ⁊ h°
frequēter. Item fiat vnguentū. ℞ farine tri-
tici mūdi a furfure thuris pulue¹. ceruś plūbi
lote añ. ʒ. j. terre sigilla° boliarme¹ aloes ablu
ti añ. ʒ. ij. ℞ pul. ⁊ mittaṫ suꝑ cancrū humiduꝫ
vlceratū. ⁊ vꝫ ⁊ nō vlcerato cū oleo ros incor
porat. ⁊ magis vꝫ si ei misceaṫ de climia. vꝫ ⁊
tuthia abluta ⁊ incorpata cū aqua portulac ⁊
muscillag̃ psilij. ¶ Et ſm Guido. vꝫ ceterach
herba roberti ⁊ scrofularia gētiana ⁊ capilis
veneris. ex istis pn̄t fieri potiōes ⁊ empl̄a. vꝫ
etiā tiriaca ⁊ carnes viparū in terris vbi repe
riunṫ qꝛ vasconie nō repiunṫ. Ista em̄ expel-
lunt materiā venenosam ad extra ⁊ smarag-
dus ⁊ safirus vꝫ ad cancrū. ¶ Si autē velles
mortificare ⁊ corrodere cū corrosiuis ⁊ h° fac
cū arsenico ⁊ ei nō est par in hoc. vn̄ ipꝫ extir
pat cancrū ⁊ lupū ⁊ fistulā ⁊ herpestiomenū ⁊
nolimetangere. ⁊ stringit fluxū sanguis. Nos
em̄ vidim⁹ cautelosuꝫ cirurgicū asserētē can-
crū ⁊ vlcera tibiarū antiq̄rū succis herbaruꝫ
sanare. Et accipiebat succū solat¹ vl' plantag̃
et in eo ponebat de puluere arsenici ⁊ cū pan
no lineo intincto ī modico succo ⁊ puluere li-
niebat dictas egritudines ⁊ pannū ibidē ma
defactū supponebat ⁊ sanabanṫ multi cū ad-
iutorio dei ⁊ illi⁹ medici. Loc⁹ aūt san⁹ circū-
liniaṫ cū vnguēto de bolo armēico ⁊ succo so
latri ⁊c. ⁊ si ꝑ hoc locus inflaṫ ⁊ malignaṫ: de
siste ꝑ duos dies: ⁊ suppone de succis dictarū
herbarū vt mitigeṫ. Mortificatio cancri co-
gnosciṫ ꝑ remotionē fetoris ⁊ virulētie ⁊ per
bonitatē carnis circūuenietis: sicut fit ī vlce
rib⁹: tūc incarnetur locus et cicatrizeṫ. ¶ Pal
liatur autem cancer cum purgatōibus et die
tis supradictis ⁊ cū vnguēto diapōfilogos. ⁊
cum vnguēto facto ex litargi° ⁊ plumbo vsto
et tuthia. ⁊ cuꝫ vnguēto de plumbo ⁊ cū alijs
q̄ dicta sunt supius ⁊ cū aq̄s et succ̄ fris duct
in mortario de plūbo addita campho³. ⁊ alp

ponit desup lamia plūbi. vʒ etiā herba robti et scabiosa ꝛ tapsus barbat⁹ capsoli.ᵐ ꝛ pilosella policaria ꝛ pul. rept⁹ in fūgo q̄ se dilatat sup trā ad mo'ⁿ stelle. aliq̄ palliāt ponēdo peciā isti⁹ pāni. ℞ litargi¹. pulue¹. ℥. ij. ceruse pul ueri^c. tuthie aā. ℥. j. ℞ pul. addaṫ olei ros. cere noue aā. ℥. ij. fundaṫ sil' ꝛ coq̄ṫ ꝛ i fine addaṫ plūbi vsti. ℥. ß. ꝛ in isto mixto madeſt. pannus blafic⁹ ꝛ vna pecia ponaṫ sup cancrum et vna platella possit ꝑ multos dies durare. dū tñ oī die locus cācrosus mūdificeṫ. silr ꝛ dicta platella. Aliq̄ etiā faciūt dictā palliatōeʒ supponēdo peciā scarlate. Aliq̄ etiā apponūt frusta carniū gallinarū euisceratarū.

Declaratio in cācro. ¶ Pri^o itelligēdū ē ꝙ nimia epaꝫ cal'itas ꝑt eē cā gñandi cācrū ꝛ mltas egri. cal'as et mel'icas: q2 gñat hu. gſſum ꝛ ip̄m adurit vel ꝑpat ad adustionē. ꝛ iō in cācro debem⁹ epar ꝯsiderare ꝛ si cal'ꝫ refrigereṫ: q2 ꝓhibere māʒ epati ꝙ nō creeṫ fit cū refrigeratōe epaꝫ ꝛ cū cibis ꝛ cathaplasmatib⁹ ꝛ cū abstinē^a gſſoꝝ ciboꝝ multūq̄ nutribiliū. 14. meg'. col. 7. ¶ Scd̄o nō ꝙ dictū fuit in ꝑmo iudicio ꝙ cācer inferior meli⁹ est ꝙ nō cureṫ ꝛc. ꝛ cā isti⁹ red diṫ a ga. 4. āph. āph. 24. sic. Si nascaṫ cācer i exterioꝛib⁹ dure sanaṫ aut nō sanaṫ cū sit loc⁹ vbi me^c pōt ꝑsuppōi q̄to min⁹ in intestis vbi nulla me^a ꝑt adaptari. vbi. s. ibi Dissintia si a felle nīḡ inchoauerit mortale ē. ¶ Ter^o nō ꝙ inṫ mas'as gñantes apata mā sangui^ca ꝛ mā flātica sūt mioris maliciei ꝛ ma^c q̄ sūt ex gñe colere citrine ꝛ co^c nigre sunt male oēs: q2 isti. duo hu. sil' sunt corrodētes mē^a: ꝛ actio q̄ cōicaṫ eis ꝛ appropaṫ vnicuiq̄ ipoꝝ est: q̄a co^a citrina facit euēire fe. acutas ꝛ co. nīḡ difficil' est dissol'onis. v̄ba sūt ga. 2. pnost. 3°. 46. ibi. ꝛ rubeū molestū oīno. Et seq̄ṫ īmediate. Erit igiṫ egri^o difficilis: q̄m ille hu. s. melic⁹ ꝑpter grossitiē suā ꝛ ꝑpinq̄tatē suā nature terre iuiscaṫ in mēbris suscipiētib⁹ eū ꝛ opilat ea ꝛ fit difficilis ꝑpter illā cām ꝛ radica^c eius ex eis. vbi. s. in forma. In istis aʒ ꝑpter q̄d cācer fit difficilis curatōnis aut īpossibil. silr ꝛ lep. Et ꝑpter quā q̄rtana ꝛ egritudines melice fiunt lōge vtplu^m. ¶ Quarto nota ꝙ cācer dr̄ eē ꝑticularis lep: q2 ꝯuenīt in mā ꝛ in loco gñatiōis ꝛ in cōplōe: q2 v̄t q̄ est morbus carnis ꝛ sunt complexionis fride ꝛ sicce ꝛc.

¶ Capl'm. 34. de p̄ruritu.

Pruritus est desideriū scalpēdi ꝛ fricādi corpus vel aliquā eius ꝑtē ꝑpt mordicatiōnē quā inducit sup̄fluitas vel humor ad partes cutis ꝛ subcutaneas.

Cause p̄ruritus sunt ꝑmitiue āntes et cōiuncte. ¶ Primitiue sic ē calor exterior ꝛ faciēs dissol'onē illoꝝ hu. acutoꝝ vel salsoꝝ. ꝛ ad istū sudorē sequiṫ p̄rurit⁹ ꝑpt cām dictā. Et q2 hu. grossi dissoluti ꝑ calorē quē inducit labor nō ꝑnt exire exteri⁹: immo int⁹ remanētes faciūt p̄ruritū. Alia cā ꝑmitiua exterior pōt eē pedicul⁹ vl' pulex ledēs vl' formica vel cimices cuti tāgētes vl' mordicātes Alia cā p̄rurit⁹ pōt eē tarda mutatio vestiuꝫ. ¶ Cāe āntes ꝑnt eē nimia cal'itas epaꝫ q̄ ē cā gñatōis humoꝝ acutoꝝ vel adustoꝝ. Alia cā aīs pōt eē debilitas v̄tutis expulsiue nō potētis ipos sensibil'r vel insensibil'r exteri⁹ expellere sicut accidit decrepitꝭ. ¶ Cāe ꝯiūcte p̄ruritus sunt hu. mali q̄b⁹ inest q̄litas mala mordicatiua acuta vel salsa baurachia. ꝛ isti hu. dum sūt in venis dicunṫ cāe āntes. et q̄n iam sunt sub cute retēti dicunṫ cāe ꝯiuncte.

Signa satis sunt manifesta. nō em̄ permittit hoīem dormire nec studere nec alta speculari. ¶ Pronosticatio. Quicūq̄ diu habebit p̄ruritū: vix euadit scabieʒ: q̄a p̄ruritus ꝑma cā ꝛ ꝑmū signū est ad scabiem. ¶ Scd̄o iudicaṫ ꝙ p̄rurit⁹ cura^o que accidit senib⁹ decrepitꝭ ꝑpter magnitudinē etatis ꝭm v̄itatē nō est possibilis: q̄m nō ꝑnt permutare eos ad aliā cōpl'onē nec etatē. Serap. lib. 5 sui breuiarij. sed bene ꝑ tempe cum regimine potest minorari ꝛ mitigari.

Curatio p̄rurit⁹. si cā est magna et hu. sunt multi. ꝑmo fiat flōma. deinde purgeṫ hu. salsus vel acut⁹: vel adust⁹ vel baurachalis. sicut diceṫ in ca. immediate sequenti. Et inter medicias istas hūores purgātes serap. laudat mirab. fumūterre epithimū ellebori nigrū ꝛ coloq̄n^e pulpā. Et si cā est ꝑua vel hūores iā fuerint purgati: pa. ponaṫ in balneo aq̄ dulq̄. ꝛ post balneū sudet. ꝛ in. 3. sudore patiēs curabiṫ dño ꝯcedēte cū debita dieta. Et si nō curaṫ: signū est multitudis humoꝝ ꝛ grossitiei eius: ꝛ iterum mā digeraṫ: et purgeṫ ꝛ iterū reducaṫ ad balenū vel stufam ꝛ liniaṫ cū linimēto sedāte p̄ruritū ex medicinis expertis ꝛ ꝓbatis. Dicit Serap. in. 5. sui breuiarij. c. ꝑpo. sicut est aq̄ sicle ꝛ aqua maluaꝝ cāpestriū ꝛ domesticarū ꝛ succus acetose ꝛ fur fur ꝛ amidi ꝯfectus cuꝫ aceto. Et de medicis faciētib⁹ cessare p̄ruritū est papauer cū aceto Tertiū est cerotū in q̄ ponit apiuꝫ. Et cū istis medicis dicit dꝫ fricari corp⁹. ꝛ silr farina fa

barū ꝛ interiora melonū. ꝛ ſi ꝓlōgat̄ egri° fricet̄ corp⁹ cū aq̄ apij ꝛ aceto ꝛ oleo roſ ꝛ aqua decoctōis coloq̄n ꝛ roſ al. ℞. roſ al. ℥. ij. piſtē tur etiā fortit̄ cū aceto. ꝛ addat̄ furfuris. ℥. j. fricet̄ in corp⁹ ꝛ in craſtinū ponat̄ in balneo fricādo cū apio trito vel cū nucib⁹ triti vel cū corticib⁹ nucū recētib⁹. oīa iſta fricata in balneo ꝛ farina fenug' ꝛ ſucc⁹ cucu. aſſumi valēt in pruritu. oēs iſti pruriginoſi debēt cauere a reb⁹ ſalſ acuti ꝛ calis ꝛ ab oībus reb⁹ ſan. adurētib⁹. Qui eñ cōſueuerūt cibaria malos hu. gñantia comedere hñt pruritū. 5. de mor. c. 10 Materia eñ prurit⁹ ſine ſcabie pua ſubtil' eſt ꝛ ſalſa ꝛ q̄eta vbi. ſ. Inq̄t Serap. c. allegato. ¶ Si prurit⁹ ē in me° virili fiat hoc linimētū. ℞. ceruſe de plūbo. ʒ. vj. ſulfuris al'. ʒ. j. opij. ʒ. ß. miſceant̄ cū aceto ꝛ liniat̄ mē. Seq̄t linimētū qd̄ vȝ ad ipetiginē ꝛ pruritū in teſticl'is et in vga. ℞. ceruſe de plūbo. ʒ. viij. ſulfuris viui. ʒ. ij. ſtafiſagrie. ʒ. j. terant̄ ꝛ ꝯficiant̄ cū aceto ꝛ vngat̄ in loco ſupdicto. Si aūt prurit⁹ fuerit in ano vel mrice. ℞. alūis iamē i. i. alūis de rocha aſſati. ʒ. ij. tartari. ℥. j. ꝯficiāt̄ cū aceto ꝛ extēdāt̄ ſup pānū ꝛ applicet̄ loco. Aliud ad pruritū teſticl'oꝝ. ℞. acaſſie memite añ. ʒ. iij. aloe cicotri' ſinach ſalis armo' añ. ℈. ij. fiat pul'. ꝛ miſceat̄ cū oleo ſambucino ꝛ fiat linimentū. oīa iſta ſunt Serap. c. de pruritu.

¶ Capl'm. 17. de ſcabie.

8 **Scabies** eſt infectio cutis cuȝ ſquamis vel puſtul' cum pruritu. aliquādo cū virulen̄ et aliquādo ſine ea.

Cauſe ſcabiei q̄dā ſunt pmitiue vt vſus ciboꝝ caloꝝ ꝛ ſalſoꝝ ꝛ acutoꝝ ꝛ ſpeciatoꝝ ꝛ amaroꝝ ꝛ vſus vini puri ꝛ olei et mellis ꝛ tarda mutatio veſtiū ꝛ pannoꝝ. ſil'r dormire ꝛ pticipare cū ſcabioſ. Cāe āntes ſūt mala cōpſo cal'a vel ſicca malos hu. gñans et corruptos. Cāe ꝯiuncte ſunt ipſi hu. corrupti cali bauracales ad cutis ſupficiē vi nature trāſmiſſi. vnde iſti hu. a q̄bus ſcabies gñat̄: aut ē ſan. cui cōmiſcet̄ cholera q̄ forte ꝯuerſa eſt in melia ꝑpt aduſtionē: aut cui commiſcet̄ flā ſalſum bauracale. i. retinēs ꝟtutē baurac. P̄ q̄dē eſt ſcabies ſicca ex mā ſicca declinās ad groſſitudinē. iō dicit Serap. ꝙ euēt⁹ iſti⁹ egri. eſt ex ſan̄ groſſo q̄ putrefit. Et alīa ē ſcabies hūida: ꝛ hūiditas ei⁹ ē ad ſubtilitatē declinis ideo pullulat exterius ꝛ ꝓijcit a ſe hūiditateȝ virulentā. Alia ꝟo q: groſſa eſt nō poteſt exterius ita penetrare quia eſt ſicca nō emittit virulentiā nec humiditatē ſanioſam.

Signa egri. de ſe ſūt manifeſta. ſed ſiḡ cārū ſic habēt̄. illa q̄ eſt aſpa in ſe ꝛ hȝ botores q̄ in cute eleuāt̄ ſūt acutioris capiti tal'e acutioris hu. ꝛ illa q̄ hñt botores latos ꝛ magi ꝓfundat̄ i carne ei⁹ hu. ē minoris acuitat. Si ſcabies ſit a ſan̄ cogſcit̄ p ruborē mēbri ꝛ plenitudinē corꝑis p ruborē ꝛ mollicīe p pruritū delectabilē ꝛ p copioſaȝ ſamē et citā gñatōeȝ ꝛ cito exit ſan. cū ſcapelatōe vnguiū ꝛ ſapor in ore ſentit̄ dulcis. Si aūt ſit a flāte ſalſo: tūc loc⁹ flaueſcit ꝛ q̄ſi ſq̄me exeunt ab eo ꝛ ē mediocris gñā° ſaniei ꝛ prurit⁹ ꝛ magna delecta°: ꝛ in fine ē magn⁹ dolor. Si ē a co. tūc adeſt ſiccitas ꝛ ariditas mē ꝛ pūctio ꝛ arſura ꝛ prurit⁹ acut⁹ ꝛ valde pauca gñā° ſaniei. Et ſi ē a melia loc⁹ ꝟgit ad nigredinē ꝛ ſcabies ē ſicca ſine ſanie cū ſq̄mis. Et ſi hu. ſunt cōmixti ꝛ ſigna erūt cōmixta ꝛ pura ſil'r.

Iudicia in ſcabie. Pri° dicit aui. ꝙ ſcabies excoriicata ꝛ ipetigines mltiplicāt̄ in autūno. ¶ Scd̄o ſanies plurī accidit int̄ digitos eo q: ſūt ptes teneriores ꝛ debiliores. ¶ Ter° ſcab. in decrepiti difficil' eſt curatōis: q: nāl'r ſūt ſicci ꝛ nutri eoꝝ q: indigeſtū ꝛ nō bñ nutribile: ꝛ flātice ꝛ feroſe ſuper fluitates in ſenū corꝑib⁹ ꝗpl'is aggregant̄. 5. de regie ſanitat. c. 9. ¶ Quarto ſcabies ē egri° ꝯtagioſa q: p ꝯtactū ificit. ¶ Quito dic̄ Aui. ſcabies q̄dā feda attrahit vulnera et pmutat̄ intdū ad ipetigines ꝛ ſahafati. ꝛ dr̄ ibideȝ ꝙ cāe gñantes ſcabiē ſūt eedē cū cāis gñantib⁹ pruritū. ſūt tñ fortiores ꝛ appropinq̄t cāis gñantibus pediculos ꝛ ſahafati ꝛ furfures et impetigines. hec ille vbi. ſ.

Curatio ſcabiei. An pticularē curā ponēt̄ aliq̄ cañ. vl'es. ¶ Prim⁹ ē Io. Sera. in li. 5. ſic. Euēt⁹ hui⁹ egri. eſt a ſan̄ groſſo q̄ putrefit. ꝓpterea inceptio curatōis ei⁹ fiat a flōia. ¶ Scd̄s ibidē poſt flōmiā ſequat̄ ſolō: vētris cū decoc̄ duoꝝ mirab. aut cum fumo terre. ¶ 3⁹ q: ſcabies ꝛ prurit⁹ a cib' ſalſis ꝛ acuti ꝛ dulcib⁹ ꝛ ſpeciati gñant̄. iō ab oīb⁹ iſtis cōmode abſtinēdū eſt. ¶ 4⁹ quia coit⁹ mouet māȝ ad exteriora ꝛ excitat vaporē calīn putridū veniētē ad ſupficiē cutis. idcirco oīb⁹ ſcabioſis eſt ibibēdus marīe diſtēpat⁹. ¶ 5⁹ balnea ꝛ vnguēta necnō ꝛ localia remedia añ pfectaȝ purgationē pauci valoris exiſt q̄ ex re vl'ia a ſapiētib⁹ medicis ſūt pmittēda. ¶ 6⁹ imediate a pn° ꝛ poſt purgationē dieta ꝯria cā eſt ordināda ꝛ tenēda. Et remēorent̄ h aliq̄ cañ. dicti in. c. de ipetigine: q: mar̄ ſūt cāe iſti⁹ ꝛ illi⁹ vt dic̄ aui. ¶ 7⁹. cōedere res inſipidas ꝛ acetoſas

imo ⁊ hūidas in qb⁹ nō est velocitas putrefa ctōis iuuabit scabiosos. ¶ 8⁹ q: in pisci ⁊ gnil' adest velocitas putrefacōis ⁊ in lacte ⁊ i aliq bus piscib⁹: iō a scabiosis sūt dimittēdi. ¶ 9⁹ est aui. olera sup corruptibilia nocēt eis ⁊ sirup⁹ acetosus iuuat eos. ¶ 10⁹ scabiosi qntū pnt nō se scalpāt. q si fecerit ꝺ gua scabie faciūt ma gnā. ¶ 11⁹ est ras in li. diuis. qnto pl⁹ scabies ē hūidior tāto pl⁹ idiget me^a fortiori i ꝺsiccādo ¶ Cura ꝑticularis scabiei qntū ad obsuatōez 3. cañ. teneat regi^n ⁊ dieta: sic ē dcm̄ i. c. de cā cro. Et vt cōpleat ꝑm⁹ cañ. appētibus signis san. ⁊ replōnis ℞ flōia de mediana vl' de ba^ca si epar in aliq ꝑticipat ⁊ extrahat de san^e sz mē surā ⁊ qntitatē ⁊ corruptōez ei⁹ ⁊ sm vires ifir mi. Et iux tenorē. 2. cañ. digerat p^o mā sm q ops. vn si mā est cal'a vel si ē san^ea digerat p^o mā cū oxizac^o ⁊ sir^o de fumoterre cū apozimate ciceru ru. ⁊ folior boragi. deide purget cuz ta marinō dissolutis in aq casei qbus addat reub. dissolutū in aq enō ⁊ cū cassia ⁊ mirab. cit' q bus addat. 3. j. epithi' pulue'. ¶ Nūc aūt seqt sirup⁹ de fumoterre q ꝯfortat sto^m ⁊ epar ⁊ ape rit opilōnes ⁊ morbos cui curat qrū mā sunt hu. adusti aut salsi aut sic ē scabies impetigo ꝺpigo lep sabafati. ℞. mirab. cit'. ⁊ kleb. añ. 3. xx. flor boragi ⁊ buglosse. ⁊ viol' absin' cuscute añ. ℥. ß. liquir. ras. ros ru. añ. ℥. ß. epithimi poli podij añ. 3. vij. pru. pass. mund ab arill'. añ. lī' ß. tamarinō. cassie. mund añ. ℥. ij. bulliantur in. x. lī'. aq. vsq ad. lī'. ij. addat succi fumitre cocti ⁊ despumati. lī'. iij. mell' despumati. lī'. j ℞ sirup⁹. ¶ Sir⁹ ali⁹ de fumoterre ad digerēdū flā salsum ⁊ hu. adustos. ℞. fumitre. M. j. po lipo' querc. ℥. ij. zuc' quart. 3. ace' qrter. j. pru. damac. xx. numero epithi'. ℥. j. ℞ sir⁹. ¶ Deide purget mā adusta sic. ℞ flor viol'. boraginis buglosse polipod querc pass ab arill' mūd epi thimi añ. 3. ij. ¶ Si aūt est ex flāte salso purge tur cū hac mā ꝓbata. ℞. tamarinō. ℥. j. dissol uant in sero capno solo vel in q ꝑus bullierit viol' ⁊ absin^m ⁊ polipo^m ⁊ colature addat reu bar. tempati in aq enō. 3. j. det de mane ⁊ con tinuet post. 15. dies. ¶ Vel purget cū istis pill' de fumoterre q valēt in isto casu. ℞. cortic mi rab. cit' kleb. inō. ⁊ nigro. añ. 3. v. aloes epatici 3. vij. scamonee. 3. iij. distēpent cū succo fumi terre ⁊ addant fumiterre ⁊ epithi'. añ. 3. iij. ℞ massa. ⁊ qñ fuerit desiccata iteruz incorporet cū dicto succo ⁊ hoc fiat ter. dos est. 3. j. vl'. 3. j. et ß dieb⁹ interpolatis: nulla scabies audet ma nere corā eis. ¶ Ego aūt vtor istis pillis fre quēter ꝑ me approbati añ. 30. annos in lib^o vo cabulor scripti. ⁊ purgāt flā salsum ⁊ valēt oi spēi scabiei. q secure pnt sumi semel i septima sine molestia ⁊ sine digōe nisi in ꝑma vice. ℞ aloē epati' cortic mirab. cit' añ. 3. iiij. dragag' ros. ru. diagredij añ. 3. j. sene fumitre agarici epi' añ. 3. ß. conficiāt cū succo fumiterre. sicut supra frequēter fuerūt ꝓbate. Pōt etiā purga ri mā cal'a ⁊ acuta ꝑus digesta cū diaprunis si scabies est sicca ⁊ cū catartico impiali ⁊ cuz yeraruffini. Flegmati aūt salso fiat purga^o cū kleb. ⁊ diaturbith. Adusti aūt hu. purgant cū fumoterre polipo^o agarico epithio ⁊ lapiō la zuli ⁊ folicul' sene ⁊ ell'o ni. bene repsso. vt di cet in. c. de lepra deo ꝑuio. ¶ Facta g̃ flōmiat purgata mā frequēter ⁊ ꝑcurrēte dieta optia Ponat pat. in balneo trib⁹ dieb⁹ ꝯtinuis ⁊ q libet vice in exitu a balneo det ei rubee troci scate vel: auree alexan^e vel tiriace magne. 3. j. distēꝑat cū vino ⁊ sudet in lecto ⁊ postvescat bonis cibis sumpti ⁊ ꝑpatis cū agresta ⁊ ace^o ⁊ sil'ibus. Et vtat aq acetosa ⁊ aq enō. ⁊ in di cto balneo ponant acetosa malua fum⁹ terre et lapaciū acutū sicla borago furfur minutis inscissa ⁊ silia. ¶ Si ꝑ ista nō sanat ℞ hoc vn guētū qō vz in oi spē scabiei ad altatiōez cui ⁊ desiccādā ⁊ mūdificādā scabiē. ℞. raō affro dill'. raō enule cāpane añ. ℥. iij. radic lapacij acuti. ℥. ij. inuoluāt in stupis madefacti itaq ⁊ coquant sub calido ⁊ pistent fortit cū axūgia porcina. Deinde addat argēti viui extincti. ℥. j. viridis eris icorꝑati c argēto viuo. ℥. ß. oia diu icorꝑent i morta^o ⁊ ℞ vng^m quo vngat in no cte. ⁊ i crastinū intret balneū herbarū sup di ctar vel balneet in aq sulfurea vl' alumiosa si eas hz in prōptu. Et si nō fiat vt sup dictū est ¶ Pōt etiā vngi cū isto vnguēto. ℞. litargiri pulue' gūmi dragag' vitrioli añ. ꝑtes eqles in corꝑent oia sil' cū aceto vi' ⁊ ponant in vase vitreo bn̄ cooꝑto ⁊ sepeliat in loco hūoroso ꝑ j^o mēsez ⁊ postea misceret epithimādo. Est eniz iuuati^m in vltimo cū pauca mordicatōe. Ma lia aūt ex qb⁹ fiāt expitbiata vng^a ⁊ linitiōes sunt ista sm Aui. Condisi argētū viuū extin ctū scoria argenti aristologi sulfur sol allzall es vstū sal armoniacū lētes mirti se. harmel i. cicute armoniacū flos eris sterc⁹ canis cucu mer asinin⁹ succ⁹ boragis ⁊ fumiterre lapacij acuti scabiose enule cāpane ⁊ rafani ⁊ sicler li lij yreos litargirū cerusa calx abluta ell's tar tarū oleū ātiquū fex olei axūgia porci ātiqua acetuz vini oleū de sinapi oleū lauri ⁊ oleum amigō dul. oleū de nucib⁹. folia fic⁹ et succus cor balnea turmar. ⁊ aq malue butir ol'z ros

rinflaminū cerā. Ista vel aq̄ ex istis mixta, put os expurgant scabiem ab oī loco. Fiant igitur vnguēta vel epithimᵃ vel linitiones: ⁊ in cra stinum intret balneum in quo sint enula cāpa na fumusterre. lapacium acutū malua scabio sa acetosa ficla ⁊ sacculi farine lentiū ⁊ fabarū ⁊ ordei ⁊ furfuris minuti: ⁊ cū istis fricet corpus scabiosū ⁊ ptes eiꝰ per totū tps per qd̄ in balneo pmanserit. Deinde bn̄ coopiat in lecto ⁊ sudet. Et post vngat cū oleo ros. ⁊ viol. ⁊ olo amigd. dulc. vel cū balsamo ꝯ qd̄ melius est Et dicta olea debēt misceri cū aceto vel vino malorū granatoꝝ. Ista enī fienda sunt vt cutē cōfortet: ⁊ eius mala cōplo remoueat ⁊ rectificetur. ¶ Si qs in latitudine sanitat pruritū vel scabiolā habuerit si vrina est citrina vl' alba: dicit Ras sufficiunt in cura eius balneaᵒ ⁊ fricaᵒ corpis cū sulfure ⁊ farina cicerū ⁊ bau rach. ⁊ postea sudet in lecto. ⁊ h̄ f. ter vel q̄ter. Et vescat bonis cibis cōditis cū agresta aceto. ⁊ vtat malis ḡnati. ⁊ bibat vinū lifatū ca uendo a rebus hu. acutos generātibꝰ ⁊ salsos ⁊ scabiē faciētibus. tūc enī fig^m est ꝙ ex pua ⁊ acuta vel salsa hūoꝝ porcine pcedit. iō pauce medicine sufficiūt ad salutē. Seqtur epithia Ras ad scabiē hūidā. R. argenti viui extincti litargiri sulfuris viui folioꝝ oleandri. i. balandre codisi. añ. ʒ. j. icorpent cū aceto ⁊ oleo ros. liniatur ⁊ post intret balneū. Illud est nimis forte: ideo caue. ¶ Hoc vnguētum qd̄ sequitur valet ad scabiem humidā ⁊ ad flā salsū. R. argenti viui extincti. ʒ. j. litargiri. ʒ. ij. plūbi vsti ʒ. iij. olei rosarū ⁊ aceti añ. qd̄ suff. f. vnguentum addenᵒ vitrioli. ʒ. j. ⁊ h. f vt. s. ¶ Si scabies sit inueterata ⁊ indurata maxie sicut de flā te salso. R. succi fumiterre ⁊ scabiose ⁊ lapacij acuti ⁊ enule cāpane succi absinᵗ. añ. ʒ. j. ⁊ h. picis nigre. ʒ. ij. olei nuc fecis olei oliue. añ. ʒ. j. ⁊ h. decoquātur succi cum istis deinde colentur ⁊ addatur tartari. ʒ. j. nitri. ʒ. j. f. vnguentū ⁊ liniatur vt supra. ¶ Ego aūt cū terrore pono in vnguentis arsenicum auripigmentū vitriolum ⁊ spēs elli propter mala exempla que vidi accidere eis: qui cum his operabant. Unus enī miles fecit vnguentū de istis nepoti suo tinioso ⁊ apposuit capiti eius raso in nocte: ⁊ in crastino mortuᵒ repertus est in lecto. Magister noster magr Nicolaꝰ colba habebat secum vnū baccalarium in meᵃ in ponte ortoꝝ ⁊ erat aliqualiter scabiosus: cui qdem apothecarius ppria auctoritate ex supdictis fecit vnguentum ⁊ postq̄ baccalarius fuit preunctus credidit ardere acsi poneret in igne: ⁊ non potuit quiescere donec totū remotū fuerat lauādo cū aqua tepida. Ergo felix quē faciūt aliena picula cautū. Caue ergo a talibus ne incurras infamiam ⁊ vtere iemoribus. Multa hic possemus dicere: sed latius in libro vocabulorum fuerunt scripta. Laus deo viuo. ⁊c.

Declaratio in pruritu ⁊ scabie. Primo scias ꝙ in pruritu ⁊ scabie materia in principio non est repercutiēda vt non ledat membra interiora per suā retractionem. sed per flēōiam vel purgationē vl' per vrinam vel per sudorem est expellenda. Et nullum locale remediū nec euaporatio nec lenitio nec vnguentū resolutiuū per ptē exteriorem est applicandum nisi prius materia antecedens sufficiēter fuerit euacuata. ⁊ hec ē maxima ppoᵒ in meᵃ. vt vult Gaꝰ. 3ᵒ. tegᶦ. trac. de causis ⁊c. ¶ Secūdo sciendum: ꝙ sepe mutare camisiā ⁊ vestes ⁊ sepe lauare manus ⁊ mēbra tenere munda ⁊ nitida: multū iuuat ad remouendū pruritū ⁊ scabiem. Et silr remouere pediculos ⁊ lendes ⁊ briandos de manibꝰ ⁊ de toto corpore vbicūq fuerit. Silr cauere a superfluo cibo ⁊ potu: qꝛ ex hoc frequēter generatur scabies vt dicit Cōstantinus. in sua theorica. ¶ Tertio nota ꝙ si scabies abūdat supiꝰa dyafragmate f flēōia ō cephalica. ⁊ si a diafragmate iferius f de basilica qꝛ euacuat ptes cephalica spiores iferiores basilica. Sꝫ si cupis ambas purgare medianā fac aperire vn̄ versus Euāt ptes cephalica supiores. Basilica ꝯ inferiores: si cupis ambas partes purgare medianā fac apire. ¶ Quarto sciēdū: ꝙ cibi cito corruptibiles vt lac ⁊ pisces recentes ⁊ aliqui fructꝰ vt psica ⁊ silia ppterea qꝛ hu. ab eis generati cito corrūpunt: iō scabiosis sunt phibēdi. sed qꝛ acetū alterat malā qualitatē calam ⁊ reprimit acuitatē hūoꝝ. Silr ⁊ agresta ⁊ acetosa. Et qꝛ ista preseruant a corruptione ⁊ putrefactione: iō ista ⁊ silia manifeste pruritui ⁊ scabiei certū pbent iuuamētū. ¶ Quinto itelligendū ꝙ lꝫ materia scabiei frequēter sic purgetur: tn̄ pp hoc scabies non curat. ⁊ rō est qa cutis ⁊ ptes subcutanee sunt infecte. ita ꝙ qcqd ad ipsas p nutrimento venit ab illa mala cōplone corrūpitur ⁊ alterat. iō pꝰdictas sufficientes purgatiōes epithiata ⁊ vngᵃ cuti superponēda sunt ⁊ balnea freqn̄tanda vt eius mala qlitas p sua ꝯria remoueat. ⁊ hec ē snia Ras. ⁊ Aui. ¶ Sexto sciendū sm Constātinū in. 7ᵒ. sue theorice. ꝙ si humor sit subtilis: pruritus ⁊ scabies que ide fiūt sunt leues ⁊ cito salubres qꝛ cito materia resoluit dūmō in bo

na teneat dieta. Et si talis hūor ē grossus scabies est diutur^a q2 nō ita cito a nā resoluit. Et dicit ibidē q alit venit h pa^o ex defectu cut q2 debilis est in expellen^o supfluitates qs nā ibi mittit vt mūdificet mē^a iteriora τ in h cogscit itellect^9 q̄tū iuuāt balnea τ fricatiōes τ vng^a in rarifican^o poros ei^9 τ in subtiliando hūores sub cuti exīstes vt invaporē ɔuertaf τ p poros excludanf. ¶ 7° sciās q a mult cib sumpt mlte supfluitates gnant q̄ expulse ad cutē sūt cā scabiei i appar: iō a3 q̄tū pdest scabios mode rata comestio τ vini tēpat^9 pot^9 τ ɔforta^o dgie vt bonos gnet hu. nō crudos nec adustos nec corruptibiles. ¶ 8° sciās q scabies est morb^9 ex triplici gnē morbi cātus cōposit^9. nā ibi est mala ɔ^o caľa aut sicca alterās cutē τ loca que sunt sub ea. talr ei cut est alterata. q posito q ibi veniat bon^9 hu. ad nutriēdū: ibi tñ cōuertit ad malas q̄litates. τ cāt p^o pruritū. deide scabiē. τ sic est ibi morb^9 ɔsilis. Est et ibi morbus cōis: q2 solo ɔtinuitat: cū ps a pte in supficie sepet τ excoriet. p3 g q scabies ē morb^9 cōpositus ex triplici gnē morboz. ¶ 9°. dubitaf: scabies ex defectu cui^9 vtut pcedit. D^o q ex defectu vtut dgie in epate τ in venis facient malū san. acutū vel salsuz τ malā q̄litatē hntez. τ certe i h iuuat mala ɔ^o epat caľa aut sicca simpler aut cōposita. Et in h cogscit itellect^9 q̄re hoies hntes ep calm τ siccū sunt pruriginosi: τ hnt scabiē siccā. Juuat et ad h lōg^9 vsus rez calarū τ siccaz. vt est sinap. τ eruca τ spēs calide vinū forte sine aq mel τ lac. Et in h ppendit q̄tū cibaria hūida insipida tēpata iuuent scabiosos sca^e sicca. Et q̄tū iuuāt res acetose vt est agresta succ^9 arāge limonū τc. si sumantur cū viatiq supdict. τ^c p3 q scabies est cum nocu^o vtut digestiue in epate τ in venis. ¶ 10° dubitaf cui virtuti scabies mag nocet. Dico q pncipalr nocet vtuti ali sensitiue q̄ sentit malā ipsi^9 q̄litatē rōne cut^9 fit prurit^9. Est et scabies nocu^m vtut assilatiue nō potent assilare nutriēs cū nutrito. ¶ 11°. sciās q scabies hūida fit a flāte salso qd fit salsuz p admixtionez colere rubee. scabies āt sicca fit ab hūorib^9 sicc vt est co. adusta p se vl mixta cū mlia vel aliq spē alicui^9 hūoris. ¶ 12°. dubitaf q̄re in aliqb^9 p^9 flōiaz factā vt prurit^9 τ scabies venit scabies vel illa q̄ pus erat pua crescit τ augmētatur. P^a cā est q2 flōia si pua fit cōmouet hūores τ hūoz cōmotoz aliq ps ad cut supficē ɔlegaf τ^c augef scabies. Alia cā ē q2 p flōiaz mag hūoris q̄titas peccant expellit q̄ expulsa. nā sup residuū dnatur τ illud exteri^9 ad cutiz expellit.

¶ Capitulum. 56. de malo mortuo.

Malum mortuū ē q̄dā spēs scabiei grosse in coxis τ crurib^9 τ est alr hūida τ alr sicca. τ fit vtpli^m ex mlia nāli adusta cuz admixtione flātis salsi τ adest cū eo nigredo τ liuor. Et l3 cōiter fm ɔstātinū in. 7°. sue theorice dicaf q scabies fit de flāte salso mixto cū sang. colico. tñ ista spēs fit de grosso flāte salso cui miscef mlia adusta. Et iō q2 ab hūoib^9 grossis fit tarde dissoluif: iō morb^9 crōnic^9 vt plimū iudicaf nisi cito succurraf. Et enī morbus cū pustulis τ crustis magnis τ turpibus τ aridis vtpli^m τ alr hūidum fm q mā est mag vel minus sicca vel hūida. τ est cū pruritu.

Curatio mali mortui. ¶ In pmis digeraf materia sicca sic. R. thimi epithimi polipodij q̄rq flo boraq. τ buglosse passularū nmo ab arill mirab. kēb. τ emblicorum. aā. ℥. j. succi boraq. τ scabiose. aā. ℔. ß. mellis rob. ℔. j. τ ß. f sir^9 detur cū aqua ordei ppter epar vel cū aqua enō. qd melius est. deinde purgef cum pill de fumoterre dict in ca^o de scabie. vel purgef cum fumoterre τ polipodio τ agarico τ epithimo τ sene fm q oportet τ hoc f frequēter vl purgef cum yeralogodio. deinde f minutio de venis que sunt iuxta cauillam pedis domesticam de vno pede. τ post f hoc lauamentum. R. absin^m τ extremitates ebulli τ sambuci τ radicē yreos cōquassat bulliant in aqua τ cum illa aqua lauentur coxe τ crura. Et ex istis pistatis per noctē epithimentur τ in crastinū cū eadē aq pfecte lauef coxe τ crura τ ab epithimate mundificenf. τ hoc p 8. dies cōtinuef. Deide f hoc vnguentū. R. sulfuris viui. ℥. ij. argenti viui extincti. ℥. j. viridō eris. ℥. ß. ceruse bn incorpatis cū oleo nucis vl cū oleo de se. lini. ℥. iij. axūgie veteris porcine q̄rt. j. f vnguētū sic. Prius teratur sulfur τ viride eris. deinde icorporenf cū alijs τ f vng^m quo vnguantur loca egra τ teneat p totaz noctem ligatis coxis τ cruribus cū bēda linea in crastinū si nō intrat balneū lauef cum supdicta decoctione hec reiterenf. τ teneat regimē supra dictū in. c. de scabie. q2 maluz mortuum spēs est scabiei. Et si fetorem timet sulfuris loco eius ponaf storax liquida τ folia ficus. Et si amplior vr sanguis replo. f minutio de basilica vtriusq brachij τ iterū purgef cū puluere diaturbith τ agarico τ epithimo cum decoctione polipodij τ fumiterre τ mirab. nigroz. Et iterū f primū vnguētū qd dictū est in ca^o de scabie in quo intrant radiq affrodilloz ni

grox ⁊ iterū ℞ h̄ vng^m qd̄ vꝫ in malo mortuo ⁊ i scabie. ℞.succi celidõe.℞.℔.axūgie porcie antiq̄ quart.j.bulliat̄ sil' vsq̄ ad ꝯsumptionē medietat̄ succi ⁊ tūc addat̄ argēti viui.℥.j.incorpent̄ in morta° ⁊ vngat̄ loca ifecta:⁊ i crastin^m lauet̄ cū dicta decoc^e.¶ Alr malū mortuum dr̄ q2 q̄n mortificatōeꝫ ⁊ colorē mortificatum in coxis ⁊ crurib⁹ induc̄ ꝙ leuit' sic curat̄. p° digitā ma^a cū sir° de fumo t're dc̄o in.c. de scabie ⁊ purgato corpe cū epithio polipod̄ ⁊ agarico ⁊ lapid lazuli ⁊ mirab.ni.℞ flōia devenis pedū q̄ repiūt̄ int' miores duos digitos pedū deinde ꝯtinuet̄ lotio tibiarū cū aq̄ decoctōis rad yreos b̄n cōquassate ⁊ bullite in aqua.

Declaratio in malo mortuo. Prio sciēdū ꝙ inguina sr̄ emūctoria epat.vñ mali hu.salsi flātici nō t̄n apti ad ap̄a mittūt̄ ad inguia ⁊ ad ptes subiectas q2 nā in h̄ ē sollicita vt expellat malos hu. et supfluitates a mēbris p̄ncipalib⁹.p° ad eorū emūcto^a ⁊ alias supfluitates ad supficiē corpis expellit vt mēbra interiora in q̄rū pmanē^a ⁊ ꝯsistētia corp⁹ hūanū pmanet et durat.Qñ eni mala exteri⁹ expellit mē^a interiora securiora manēt.Isti eni hu.supflui si fuerit subtiles et liq̄di facil'r sudore vl' fumo dissoluunt̄ ⁊ resol uūt̄.Et si fuerit g̃ssi nō p̄nt p sudorē nec īsensibil' cuti penetrare.imo in ea ⁊ sub ea remanētes scabiē ⁊ malū mortuū iducūt.Tal' eni hu. int' carnē ⁊ cutī inclusus si fuerit, pure colic⁹: induc̄ scabiē siccā nō samosaꝫ cū p̄ūctōe⁊ pruritu.Flātic⁹ aūt hu.scabiē hūidā ⁊ malū mortuū hūidū adducere ꝯsueuit.¶2° iteligēdū ꝙ coxe ⁊ crura loca sūt carnosa neruosa et lōga a mēbris p̄ncipalib⁹.iō secure in eis vnguēta fortia p̄nt applicari:⁊ sūt i iferiori pte corpis supfluitates leui⁹ ad eas descēdūt.iō sunt tardioris cure.ppt' ꝯtinuitatē flux⁹ materiarum.

¶Cap.37.de sahaphati.i.de pustul' ru. ⁊ liuidis vel alb circa nasuꝫ cū rubore toti⁹ faciei.

Sta egri° est de signis p̄cedētibus leprā ⁊ ipaꝫ signātib⁹ maxie q̄n venit cū inflatōe faciei⁊ raucedine vocis ⁊c.

Cause māles sunt flegma salsuꝫ aut hu: adusti vt co.adusta aut m̄lia adusta quibus san. cōmiscet̄.

Signa egri.de se sunt māifesta.Sig̃ cārū sunt ista:q2 si est a flāte salso. adest latitudo pustularū ⁊ sētit̄ p̄urit⁹i facie ⁊ circa eas.⁊pustl'e sūt hūide⁊ al'n exit ab eis hūiditas q̄ al'n est al.al'n cinericia. si est a co. pustule sūt acute tēdētes i altū⁊ nō adest hūiditas d̄ q̄ fit curādū.Et adest.citritas coloris in loco ⁊ sentit̄ ardor ⁊ acuitas ⁊ ca^r mar^e q̄n sumit sp̄es vel res cal'as ⁊ acutas vl' vi^m forte sine aq̄. si ℞ a m̄lia adusta adest liuiditas vel fuscedo coloris ⁊restreitas ⁊ pu⁹ p̄urit⁹ ⁊ debil'.Et si aliq̄ pustulaꝝ rūpat̄ ⁊violet̄ ꝯpmat̄ virulētia q̄ exit ē spissa⁊ coloris cere.Si est a san^e adest rube° cum fuscedie circa pustulas ⁊ circa totā faciē.Et aliud qd̄ exit de pustulis ē sanguinei coloris.Et de ista egri^e tractat aui. in.7.fen.4^a.trac.3. ⁊ guill's de saliceto in sua cirurgia lib.p̄mo ⁊ gui°lib.6.

Curatio tuberositatū ru.in facie ⁊ circa nasuꝫ exn̄tiū.In p̄mis ſm Aui.dimittat oē qd̄ hꝫ dulcedinē āt acuitateꝫ aut salsedinē ⁊ fit ꝯtēt⁹ ab isipido q̄nante hu. sanū i q̄ nō ē mordica°ℓ h̄uectet corp⁹h̄uectatōe eq̄li.Si g̃ fit a san^e flōet̄ p° de cepha^a deīd de vena q̄ nutrit illō me^m sic ē vena frōt'⁊vea q̄ ē post aures.deīde de vēis q̄ sūt sub mētōe: ⁊ ponant̄ vētose int' spatulas cū scarificatōe Caueat penit⁹a cepis ⁊ alleis⁊ sinapi ⁊ eruca nastur° ⁊ vi°n isi esset acerbū cū m̄lta aq̄.capiat lactucas portulac cū ace° ⁊ cōedat cucur.⁊ in decoc^e istoꝝ pōat̄ acetū⁊ agresta sine q̄bus cūq̄ sp̄eb⁹ p̄ter ciminū ⁊ crocū. vtat̄ ordeato auēato iuuenē mutonē capiat ⁊ pullos gallinarū aues cāpestres ⁊ silia.⁊ gubernent̄ ac si h̄rent obtal^{am} de cā cal'a.¶ Post h̄ dic̄.Aui.ꝙ cōpetit asahafati eūo hu.co^{ci} ⁊ m̄lci ⁊ flād sal si sic fit cū decoc^e mirab.cū epithio ⁊aloes et scamo^a. Et post ista offerat̄ aliq̄ q̄ mūdificet residuū ma^e cū h̄uectatōe:vt ē aq̄ casei ⁊ fumi t're hūide.Et dic̄ aui.ꝙ cura⁊ regi^n isti⁹ē siliscure i petigi.⁊.pp'rea gui° vtrūq̄ posuit ivno c.⁊ digerat̄ mā cū sir° de fumo t're dc̄tō i.c.de scabie ⁊ purget̄ sic ibi dc̄m fuit.Al' purget̄ sic ſm guill'm de sali°.℞.polipo°scolopē^e añ.℥.ij. ꝯq̄sset̄ polipodiū ⁊ bulliat cū prūis ⁊ scolop. ⁊ in fine decoctōis pōat̄ epithi⁹⁊ fum⁹ t're.et post colaturā addat̄ mānegnate.℥.j.i defectu cui⁹ pōat̄ cassiaꝶ.℥.j. Uel p̄t purgari cū istis pillis.℞.epithi^i.ʒ.ij.sene fumi t're scamo^{ce} añ ʒ.j.⁊ ℔.reub.ʒ.j.mastic̄.ʒ.j.℞ pille cū succo polipodij dōℓ est.ʒ.j.et ℔.vtat̄ etiā al'n epithimi pulue^r⁊ infusi in sero capno.ʒ.iij. et vꝫ multū ¶Postq̄ fuerit b̄n purgat⁹⁊ flōat⁹⁊ dietat⁹ ℞ tale vng^m.℞.argēti viui extincti cum saliua hois ieiuni iuuēis.℥.j.et ℔.olei ro℔.℥.iiij.cerusse.℥.℔.cere noue.ʒ.ij.albūis oui vni⁹ liq̄℞ cera cū oleo agitā° ⁊ miscēdo ⁊ i fine icorpe ℞ cera ⁊ alia pulueriꝫata ⁊ litargi^i optie pulue^r.℥.℔.⁊ in fine addat̄ ⁊ incorpet̄ argētū viuū ⁊ albu^m

oui. Post infridationē ꝛ facies p⁹ iūcta sapōe saracenico vel in defectu ei⁹ cū axūgia gallie et modico melle vngat̄ dcō vng° ꝛ teneat̄ p. j. horā. deinde lauet̄ cū aq̄ decoctōis absīn' ꝛ fu mitre ꝛ polipo'. deinde reponat̄ dctū vng^m ꝛ ꝯtinuet̄. ¶ Uel ℞ tale vng^m qd̄ ē alfati^m ꝛ albi ficati^m ɓm guill'. ℞. acetositat̄ cit' vl' limonis vel citranguli. ℥. iij. ceruse pulue^e qd̄ suff ad in spissandū argēti viui extincti. ℥. ß. incorpētur oia sil. h̄ eñ vng^m abstergit pustulas ꝛ cōsolidat dūmō fuerit pus ablute cū sapōe: vt pus dcm̄ ē. ¶ Si aūt ē a co. adusta nō idiget fōia ꝫ mūdificet̄ san. cū epithio scamō^a ꝛ sero cap no ꝛ polipo° ꝛ ꝫ vētosa° int̄ spatulas ꝛ sb̄ mētone. Et in oib⁹ istis infectōib⁹ ē sic͂ morfea lepra ipetigo ɓpigo scabies antiq̄ sahafati albaras malū mortuuꝫ ꝛ in vlcerib⁹ fac̄ ꝫtute malo͛ hu. acuto͛. Post vl'ia valēt mineralia ꝛ fuligies eo͛. ꝛ iō valent cathi^e argēti ꝛ aui i thutia auripig^m sulfur viuū ꝛ citrinuꝫ cerusa plūbū vstū ātimoniū vitriolū baurach fuligo camini ꝛ oris furni. Et vꝫ etiā ace^m ꝛ succ⁹ limonū arāge ꝛ pomi cit'. ꝛ vꝫ oleū rob. ꝛ amigda. ꝛ nucū ꝛ storax liq̄da ꝛ oleuꝫ de tartaro et lac ꝟginale ꝛ oleū vitellinū ꝛ succ⁹ affrodillorū ꝛ fumitre. Ex istis vel aliq̄b⁹ eo͛ pōt feri vng^m vel epithima. al'n cū sapone aliq̄n fine. Herbe cū q̄b⁹ fiūt lauato^a sūt balsamita radix enule ꝛ yreos lapaciū acutū cuꝫ toto: borago fumitre absīn^m scabiosa polipo^m. ꝛ ad ꝯponēdū vng^m vꝫ oleū de ɓpētib⁹ ꝛ oleū de iunipo ꝛ oleū de tartaro ꝛ succ⁹ celido^e ꝛ ficle. ꝛ ꝫ cū illd misceat̄ vng^m al. cāforatū ꝛ aliq̄d de litargi° nutrito eēt meli⁹ ꝛ nō h̄ret tm̄ fetorē sic͂ vng^a in q̄b⁹ ponūt spēs sulfuris ꝛ auripig'. Lac ēt ꝟgiale vꝫ in isto casu ꝛ linimētū fcm̄ ex succo ficle ꝛ melle ꝛ dragag°. ¶ Medicamē aui. ℞. litarg' scorie argēti añ. ℥. j. amigd. amar. adustarū rubee tincto͛ añ. ʒ. iij. incorpēt̄ cū ace° et oleo rob ꝛ fiat. Aliud lini^m. ℞. amig. amar. lentiū cū toto gallarū viridiū. añ. ℥. j. ꝛ ß. cōterant̄ cū aceto ꝛ ꝫ epithia. Aliud vng^m bonuꝫ. ℞. cāfore. ℥. j. baurach. ℥. ij. farine cicerū ru. ℥. iiij. ꝯfice cū melle despūato ꝛ succo cepe. inūgat̄ p. 9. dies. ꝛ al'n suffūiget̄ facies cū decoc^e absīn' ꝛ ficle. Dr̄ ꝙ case⁹ cap recēs infusus in ace° p noctē epithimat⁹ vꝫ. Ad idē argē^m viuū extictū ꝛ icorpatū cū oleo amigd. dul. ꝛ amar ꝛ cera vꝫ ml'tū. Recurre ad aui. in. 7. 4'. ꝛ filr haly in li. reg. pte. 2. in li. 4. c. 3. facit mētiōēꝫ de pustul' faciei. Et dic͂ ꝙ p° mollieda sūt cuꝫ cera ꝛ oleo se. li' vel cū muscillag^e. deinde ꝫ h̄ vng^m. ℞. croci nit' sulfur. ꝯdiū añ ptes eq̄les

distēpent̄ cū aceto et cathaplasinet̄ facies. et q̄n iste macl'e in facie sūt grosse po^e me^a acuta vt ē anacard⁹. ꝛ flos eris. vel vng^m qd̄ fit cum alūme sublimato donec tota radix sit ꝯsūpta ꝛ tūc curet̄ cū vnguētis incarnatis ꝛ in h̄ ꝯcordat Aui. ꝛ rasͣ ꝛ guido aucte eo͛. ꝫ h̄ itelligit q̄n isti botores ꝛ pustule sūt antiq̄. Et ista etiā facieda sūt in lep. ꝛ añ ista ponēde sūt sangui suge in facie. Et aui. dic͂ ꝙ in h̄ūida incipiēte ꝫ vng^m ex reb⁹ stiptic̄ exsiccatis vt galle aduste ꝯsidie balau^e cū. ace° vi' ꝛ oleo rob. cū litargi°. Empl'ꝫ factū ex radicib⁹ celido^e ꝛ allzāna ꝛ aristolag̃ ꝛ cortic̄ib⁹ ꝯ̄gnato͛ ꝛ litargirio vꝫ Haly dicit i loco alle° ꝙ iste adustiōes q̄ fiūt in facie: curat̄ cū purgatiōe corpis cū epithio et agarico ꝛ sene ꝛ mirabo. keb. et polipo. Et potāda est aq̄ casei cū isto pul'. q̄ co. depōit nigrā. ℞. mirab. keb. ꝛ indo. añ. ʒ. ij. polipo' q̄rcī epithi añ. ʒ. v. sticad arabici. ʒ. ij. agarici. ʒ. iiij mastic̄. ʒ. ij. ꝫ pul'. dos ē. ʒ. iij. cū. media. li'. aq̄ casei. Et sequit̄ ibidē corpe purgato sanguisugas appone locc: quoniā oēm sanguinē sugēt ab eo adustum. hec ille.

Declaratio

in pustul' ꝛ rube^e ex̄nea faciei. ¶ Prio sciēdū ꝙ ista egritu° fit ex san^e g̃sso cui miscet̄ aliq̄n flā salsū. al'n co^a adusta. Qn̄ eñ isti hu. incepti nutritōi mittūt̄ ad cuti corrūpūt ipam ꝛ in eam iducūt malā cōplōnē: q2 isti hu. rōe adustiōis igniūt̄. ꝛ iō cānt ardorē ꝛ pruritū: ꝛ aꝫ in hyeme ꝑpt mortificatōēꝫ caloris ꝛ spūuꝫ ꝛ ꝑpter coartatōēꝫ factā a frigore. ¶ 2° scias ꝙ apud aliq̄s vocat̄ gutta rob. ꝛ aliq̄ vocāt morfeam rubeā. ¶ 3° nō ɓm aui. ꝙ in attrahendo istam mām marie q̄n est melica req̄rūt̄ me^e q̄ attrahāt cū attractōe forti. ꝛ iō in colica ponit̄ scamō^a cū alijs medicis: ꝛ in sciatica ponit̄ esula ꝛ laureola. ꝛ in melica lapis lazuli ꝛ ell's niger ¶ 4° sciaſ ꝙ iste rubor itēsus i facie cū pustul' ē ml'tū difficil' cure ꝛ forte ipossibil' ꝙ facies reuertat̄ ad colorē ꝓstinū. ꝛ posito ꝙ ille pustule violēt̄ cū medicis rēoueant̄. tūc rubedo mag̃ intēdit̄ q2 cut̄ ill' medicis subtiliat̄. ꝛ sic mag̃ aꝫ san. sub cuti subtiliata. ¶ 5° nō ɓꝫ rasͣ ꝙ de ill' q̄ remouēt salhafati molles ē frica° cū aceto ꝛ sale ꝛ vsnee viridi ml'tī vicib⁹ facta hoc eñ eas remouet ꝛ penit⁹ destruit. hec ille ¶ 6° ɓm aui. ꝙ in sahafati sicc̄ ꝯpetit h̄ūecta° corpis h̄ūiditate eq̄li cū balneo freq̄nti. nō tm̄ in eo diu moret̄. ꝛ euapa° sup vaporē aq̄ cale in die cepe. ꝛ olea ꝛ adipes ꝛ regi^m h̄ūectatiuū cū nutrimēto ꝛ alijs. ¶ 7° nō vt dicit autor de ꝓpetatib⁹ rerū ꝙ sup oia h̄mōi passiōēs h̄ūo

ris. Circũcutanei valere dr̃ fumusterre in bal-
neis ⁊ suffumigatiõib⁹ ⁊ apoſimatib⁹ ⁊ ſirupis
potui eni dat⁹ ſcabiẽ ⁊ pruriginem ⁊ puſtulas
mũdat hũores ſupfluos int̃ cuti ⁊ carnẽ deſic-
cat ⁊ ad lepraꝫ ſepe diſpoſitos iuuat. hec ille.

¶ Ca^m. 38^m. de morfea ⁊ d albaras

Morphea eſt ꝑticlaris cutis
deſedacõ ſine aᵃ ei⁹
leſiõe ex defectu ꝟtutꝫ aſſimulatiue ĩ
ea. Intelligendũ ẽ ꝙ lꝫ autores antiq nõ po-
nant niſi duas ſpẽs. ſ. al. ⁊ nigrã. tñ tres ponẽ
de ſr. ſ. due ſupdicte. ⁊ 3ᵃ. d ſan. d colera ãt nul
la ſpẽs ab autorib⁹ ponit̃ qꝛ cuꝫ ei⁹ acuitate ⁊
penetratiõe ſub cute ſtare nõ valẽs exteri⁹ pe-
netrat ⁊ facit ipetiginẽ ⁊ ſpiginẽ. alñ pruritũ
⁊ ſcabiẽ ſm ei⁹ ſubtilitatem vel groſſitiem.

Cauſe morfee ſr̃ qdã ꝑmitiẽ vtꝯ ſus cibo
rũ ſlatico꜡ vł mł̃ico꜡ vł rerũ ad-
uretiũ ſan^{cu} ꝙtũ ad ru^{am}. Cã añs ꝑt eẽ error
ꝟtutꝫ digie in ſto^o ⁊ iteſtis quẽ ſeqt̃ error ꝟtutꝫ
dgie in epate. Nã error i pᵃ ⁊ 2ᵃ dgia fact⁹ i. 3ᵃ
corrigi nõ ꝑt. Cã ãt ꝯiũcta ⁊ imediata ẽ error
ꝟtutꝫ aſſilatie in cute. Cã ãt mãlis morfee al.
ẽ flã ſalſuꝫ. Cã morfee nig^e ẽ mł̃ia aduſta. ⁊ cã
morfee rubee eſt ſan. groſſus acut⁹ calid⁹ ſup-
flue. p^e due ſpẽs ſr̃ famoſe. ⁊ 3^{am} de ſan^e freqñ
ter vidi. ſ. qrtã quã aliq ponũt de eo. nũꝙ vi-
di. eſt ẽt albaras ſpẽs ſubalterna morfee. ⁊ dr̃
ſic apđ arabes. ⁊ ẽ morfea al. vł lac vł ẽ alba-
ras nimia cuꝫ albifica^o ſic in ſinonimis dr̃. ⁊ d
iſta dic̃ Aui. i fen. 4ᵃ. 4ᵗ. trac. 2°. Sic dr̃ia ẽ ĩt̃
iſtaꝫ albaras albã verã ⁊ alia s duas morfeas
qꝛ vtraꝙ morᵃ eſt in cute ⁊ ſi aliqd ꝓdeſ illđ
eſt modicuꝫ. ſed albaras eſt in cute ⁊ in carne
vſqꝫ ad os: ⁊ ſic videt̃ ꝙ ſit lepra ꝑticlaris.
Poſt h̃ dicit ibidẽ ꝙ dr̃ia ẽ int̃ morfeã al. ⁊ ni
grã qꝛ vna ẽ ex flãte alia ex mł̃ia ⁊ dic̃ ꝙ ꝓpa^o
albaras nig̃ ad albaras albã nõ ẽ tał̃ ſic ẽ mor
fee nigre ad morfeã albã: y^o mł̃tũ differũt ĩ in
tentiõe: qꝛ albaras nig̃ ẽ illđ qđ noiat̃ ipetigo
excoriatiã: ⁊ ẽ ſcabioſitas accñs cuti aſpa ⁊ ve
hemẽs. ⁊ fac̃ ſqmã ſic ſr̃ piſciũ ſqme cũ pruri-
tu ⁊ iſta fit pp hũorẽ mł̃icũ ibibẽtẽ cuti vł ibi
bit cuꝫ de illo hũore q ꝓpe cuti ẽ ibitione for
tiori ꝙ ſi ſolũ iprimeret in colore ⁊ ẽ ſig^m p^e le
pre ⁊ ẽ cũ malicia. ⁊ ſi ẽ antiq nõ recepit cura-
tionẽ. Et dicit Sera. ꝙ albaras ſubmergit in
ꝓfũdo: ⁊ pp^e h̃ pili naſcunt̃ albi. morfea vo nõ
mutat niſi colorẽ tm̃. Et morfea nig̃ eſt ex gñe
ipetigis excoriatiue ⁊ iſta dr̃ albaras nigra.

Signa in morfea al. appent magne ma
cule albe in aliq̃b⁹ ꝑtib⁹ corpis. ⁊
in morfea ru. maculis nigris corp⁹ deturpat̃ ⁊
qñ laborant vel ſudare vel calefieri ex labore
incipiunt: ſentiunt calorẽ ſubcutaneũ cũ qdã
arſura ⁊ punctura. ⁊ aliquando cum pruritu.

Iudicia albaras albe mala ſunt qꝛ pi-
li naſcunt̃ albi. Scđm ſig^m eſt
qꝛ cutis ẽ mag̃ depſſa ꝙ in ꝑtib⁹ circũſtantib⁹
ſanis ac ſi aliq̃s foſſa ibi eẽt. ¶ Tertiũ ſignũ
eſt: qꝛ ſi leuit̃ pũgat̃ cũ acu: exit hũiditas alba
⁊ nõ ſan. Quartũ ſig^m eſt qꝛ ſi loc⁹ fricet̃ cũ pã
no aſpo. ⁊ nõ rubeſit: oĩa iſta ſignt morfeã icu
rabilẽ. ⁊ ſint p p^o iudi^o iſta. 4. ſig. ¶ Scđꝫ iudi
ciuꝫ in morfea. ⁊ qñ in iſta manifeſta aſpitas
aꝫ in albaras ⁊ furfurifia ab ea cadit p⁹ frica-
tionẽ ſigtur ꝙ cũ pctõ ꝟtutꝫ imitatie ⁊ aſſilati
ue adeſt mã aduſta: ex q̃ ſit prurigo in loco cũ
aſpitate. ẽt ſi cũ aliq̃ ꝺtergat̃ lauato^o: vł vng^o.
in. 2ᵃ. vel. 3ᵃ die reuertit̃ cũ ſq̃mis ⁊ furfurib⁹.
Signa morfee ni. ſunt macule nigre ſolum vt
dictũ eſt ſm ſigna albaras nigre ſm Auic. eſt
excoria^o ⁊ ſq̃moſitas ⁊ teſtoſitas. ⁊ iſta nõ ſr̃ in
morfea nigra ſimplici. ¶ Et dicit Aui. ꝙ alba-
ras qdã eſt aſpa ⁊ qdã lenis. ⁊ lenis in vtraꝙ
ſpẽ albe eſt deterior: ⁊ lenis in vtraꝙ ſpẽ nig^e
eſt melior. ⁊ illa q̃ mł̃tũ elõgat̃ a colore corpis
eſt deterior. ⁊ illa q parũ elõgat̃. min⁹ mala eſt.
Silr̃ q̃ mag^m locũ occupat eſt icurabił. ⁊ illa
q puũ locũ occupat ẽ curabił. ſʳ illa q ꝯtie cre
ſcit ẽ curabił: ⁊ q̃ ſtat mag̃ occupãs loca ẽ icu-
rabił. Ultra h̃ iudicat̃ ꝙ morfea antiq ẽ icura-
bił. Ulti^m iudi^m ẽ ꝙ morfea eſt egri^o cronica ⁊
difficił cure: id aſpice qđ ꝓmittas in cura ei⁹.

Curatio morfee ⁊ albaras. Primo in
morf. alba rectificetur dieta
cauendo illa que gñant flã ⁊ vt ſunt fruct⁹ re-
centes ⁊ piſces ⁊ nimia comeſtio. ⁊ vitent̃ oĩa
q̃ ipediunt ꝑmaꝫ ⁊ ſcđaꝫ ⁊ tertiã digiaꝫ. Et in
morfea nigra caueant̃ oĩa cibaria mł̃ica. prio
ergo interio ſit in ꝯfortatione p^e digie: ⁊ 2^e co-
medẽdo cibaria bone ſube ⁊ facił digõis. ⁊ in
tali ꝙtitate ꝙ nõ poſſit digerere. ⁊ nõ cõedat
res ſupradictas. ⁊ totalr̃ caueat ab eis ⁊ a car
nibus porcis ⁊ bouinis ⁊ piſcibus ⁊ a lacte ⁊
a cibis factis ex eo. ⁊ a carnib⁹ leporis ⁊ ceruí-
nis ⁊ a pane aꝫimo ⁊ miliato ⁊ a cepis ⁊ ab oĩ
bus herb friᵃ ⁊ olerib⁹ eaꝝ. Põtvti pet^o fen^o ſal
uia boragib⁹ ⁊ yſo^o. Et caueat a nimia replo-
ne ⁊ comeſſatiõib⁹: in q̃b⁹ tempanᵃ ⁊ modeſtia
vite ſuas pdiderunt hẽnas. naꝫ ſupfluo cibo ⁊
potu accepꝫ p^o digia debilitat̃: ⁊ indigeſtũ ad
ſcđam mittit. ſecũda autẽ errorẽ ꝑme negens
corrigere. qꝛ nõ eſt de directo ſuum officiũ. ad
tertiã rẽ incõplete digeſtaꝫ mittit. ⁊ ſic ſequit̃
error per omẽs virtutes vſqꝫ ad aſſimilatiuã.

Et si ista acquirerēt adustionē vel salsedinē cū acuitate: facerēt diuersas egritudies. Regat̄ ergo s̄m Serap. cū cib calis ꝛ sicq̄ ꝛ cū potibꝰ q̄ eis assilent̄: q2 cū eis rectificat̄ nutriēs q̄d venit ad mēm. vtat̄ bono pāe frumē ꝛ carnibꝰ vsualibꝰ ꝛ optio vino odorifero albo ꝛ clareo ꝛ cibaa cōdiant̄ cū optis spēbꝰ. ꝛ vtat̄ ouis sorbilibꝰ ꝛ boraginibꝰ. ꝛ stet in gaudio ꝛ letia ꝛ exercitet̄ añ prādiū ꝛ pꝰ prādiū nō moueat̄ motu violēto. nec potet iter prādiū ꝛ ccnā nisi mag̃ cogēte siti. ¶ 2a iten° curatiua vtit̄ ad hūorē peccātē. vñ si illi sit mā flātica digerat̄ cū oxielle sqlco vl' diuretico. in q̄ ꝑbulliāt ysopꝰ ꝛ calam ꝛ anisuz. dei de euacuet̄ al'n cū vomitu. q2 a lōgiq̄s attrahit ꝑtibꝰ. vl' purget̄ freq̄nt̄ cū pul' diaturbit ꝛ agarico. ¶ Et pp iuuenes ℞. tal' sirꝰ ad flā digerēdū. ℞. origa' calamē' mētast' yso' dauci ballamite sansuci saluie betonice añ. m. j. rad. apij petro. fen' brusci spagi. añ. m. ß. mēte absin'. añ. ʒ. ij. ad cōfortand digiaz fumi terre lapacij acuti folioꝝ borag. añ. ʒ. j. sqlle q2 didit ꝛ flā icidit fortiter fiat rafa' gallica'. añ. ʒ. ij. ani' carui marat'. añ. ʒ. j. ace' al. lb. ß. mell'. lb. ij. ℞ sirꝰ ꝛ offerat̄ cū aq̄ ciceꝝ ꝛ yso'. ¶ Deide purget̄ cū pul' diat̄bit fcō in bolo. ꝛ purget̄ sic. ℞. turbit al. ꝛ gūosi ꝛ cauelati mūd itus ꝛ ex̄ ꝛ pulue'. ʒ. j. ꝛ ß. vl' ma. vl' minus s̄m vires pa. ʒʒ'. virid. ʒ. j. ꝯbue eiꝰ q̄ suff. ℞ bolꝰ ꝛ si forꝗ ē addat̄ esule. ∋. ß. ℞. ista purgatio scpe. iteꝝ dḡo cū sir° supdcō. cui addat ꝑ ꝯfortatōe. 2e dḡie spodiuz spicana' sand m°se. end. añ. ʒ. iij. rob. ʒ. ij. q̄ enī vnā voluerit crōicaz curare egritem: oꝫ vt ꝯtinuēt mee maxe q̄ euāant mām añtem q̄ est currēs ad mām ꝯiunctā sic fōs ad riuū. Jō ꝓuocādꝰ ē vomitꝰ i hac passiōe pꝰ vsuz ciboꝝ subtiliātiū: vt ē rafam gallicanū ꝛ sil'ia. ꝛ pꝰ vsuz pisciū salitoꝝ in eadē mēsa. vl' purget̄ cū geralogodiō vl' cū theodoricō ꝛ yera archigenis acuꝗ ꝓut decꝫ. nā iste tres mee hn̄t ꝓpecā rectificā' istā egriem vl' purget̄ cū pill'is de yerapig̃ Ga' acuata cuz pl'uere coloq̄ne. ꝛ si abhorret yeras: ꝓpinet̄ ifusio lꝛebuloꝝ ꝛ ide cū suba epithi'. Hoc medicamē ad modū opiate vꝫ s̄m Serap. ℞. mirab. idoꝝ ꝛ bellericoꝝ añ. ʒ x. passulaꝝ mund. ab arill'. ʒ. xxx. mell' q̄d suff. ℞. ad modū opiate ꝛ dent̄ oi die. ʒ. iij. vꝫ in morfea alba cū dieta supdcā. ¶ Et ista ꝯtinuādo fricet̄ locꝰ al. morfeatꝰ a q̄ pꝰ. exiuit sāguis ꝑ pūctionē acꝰ cū cepa ꝛ ace° vl' cū sinapi vsuali vl' cū folijs sicꝰ vl' cū corticibꝰ sicꝰ: q2 ista subtiliant san. ꝛ attrahūt ad exteriora. Malia āt vnguētoꝝ epithiatū h̄ sunt. ꝛ valēt ad oēm ifectionē cuꝗ pꝰ vl'ia. ꝛ sunt folia ꝛ cortices ficus calx abluta sulfur viuū ꝛ canelatū vitreolū auripigmentū viride eris lapaciū acutū fumusterre tartarū salarmoniacū litargim es vstum alumē cathimia auri ꝛ argēti gētiana radix lilij aristolog̃ cucume. agrestꝗ dragūtea iarrꝰ fel terre vt ꝗ3 elleborꝰ san. leporis cātarides aloē mirra fuligo furni. ꝛ sinapis ꝛ eruca succꝰ papa. rufi. ꝛ euform vipa piper ꝛ mel. ex istis pn̄t fie'. vnguēa olea epithiata. ¶ Uel fac h̄ vngm. ℞. tartari fuligꝗ oris furni. añ. ʒ. j. sulfuris viui sal' nit' añ. ʒ. ß. auripig' alūis scisi elli al. añ. ʒ. ij. ℞. pul'. ꝛ icorpet̄ cū succo fumiterre addēdo vnguē' cit' q̄d suff. ꝛ ꝯsidera illa q̄ fuerūt dcā i c. de sahaphati. ¶ In morf. ru. si hō sentit pūcturā arsurā ꝛ angustiā pꝰ aliquē laborē ꝛ locꝰ morfeatus ē fuscꝰ vel ru. vl' ad citrinitatez declinis tūc ē a sanguie acuto grosso vel a sang. subtili colerico tūc prio ℞ flōia de ꝑte opposita. deiñ d eadē ꝑte. ꝛ san. mūdificet̄ cū cassiaf. ꝛ tamarind. ꝛ fumoterre ꝛ cū mirab. cit' ꝛ ide. ꝛ bell'. purgata mā ꝛ retēta bona dieta cauē cal'a ꝛ sic. ꝛ san. adurēa seu igrossana ℞ tale vnguentū. ℞. auripig' q̄ꝑtū vis icorpet̄ cuz succo fumiterre ꝛ succo radicū lapacij acuti ℞ trocisci. q̄ dissoluti cū succo vl' sir° de fumoterre liniat̄ locꝰ vl' loca. ꝛ teneat̄ ꝑ totā noctē. in crastinuz lauet̄ cū aq̄ cal'a. vl' vngat̄ cū vng° citrio. ꝛ in crastinū lauet̄ cū aq̄ furfuris. in isto ēt casu ꝛ in oi morfea vꝫ lac ꝟgiale. vꝫ ēt positio vētosarū in loꝗ morfeatꝗ cū scarificatiōe. ꝛ pꝰ vngat̄ cū sane leporis tepido. Deide cū isto pul' aspergat̄. ℞. thuris masꝗ amidi litargi' sarcocolle añ. ʒ. ß. stet sic ꝑ. 3. dies sine lotione. ꝛ in. 4. lauetur cū aqua cal'a vbi coctū sit furfur. ꝛ i isto casu nō lauent̄ cū aq̄ frida: q2 mortificat ꝛ ingrossat mām. Aliud ad idē linimentū. ℞. succi absin' mellis añ. bulliāt simul. ꝛ inde liniat̄ locus. ꝛ supsperga' de pul' supdicto. Nam. san. leporis frequēter iunctus soluit oēm morfeam. ꝛ pul' supradictꝰ dissoluit san. grossum ꝛ parat ipsuz resol'oni ꝛ cōfortat locū. Idē facit succꝰ spatule fetide. ꝛ ista dn̄t fieri pꝰ vl'ia ꝛ nō añ. ¶ Cura° albaras ꝛ morfee nige i istis q2 difficilioris st̄ curōis: ꝛ maa eoꝝ magꝭ ē radicata ꝛ al'n adusta ꝛ al'n ml'tū ifecta ꝛ alterata cōpetūt mee fortiores. Prio ergo pꝰ vsuz oxiell' sqlitici ꝓuocet̄ vomitꝰ post comestionē rafani ꝛ piscuz salitoꝝ. Nā vomitꝰ a longinq̄s ꝑtibꝰ attrahit ꝛ purgat mirabil'r añcedentē materiā. Et pꝰ purget̄ cū yera archigēis ꝛ yeralogod. q2 iste yere rectificāt hanc egritudinē s̄m Serap. ꝛ administrētur cū aq̄ end. ꝛ epithi' ꝛ pasß. ꝛ polipo. q2 ista attrahunt hūo. corruptos ꝛ adustos. Uel purgetur cuz pill'. fetid. vel purgetur sicut fuit

dictū in caº de ipetigine. ¶ Guillemꝰ de salice to in morf. nigra dicit ꝙ fricet locꝰ cū cepa ⁊ ortielle sq̄lliti co. Et iubet fieri h̄ eplꝫ. R. cātarīdarū. ʒ. j. pistent ⁊ icorpent cū fermēto. ʒ. j. ⁊ cū aceto fortissimo sup locū ponat morfeatū. ⁊ dimittat p vnā horā: ita ꝙ locꝰ vesicet ⁊ post sanet cū vngºal. ⁊ vngº de litargiº. ⁊ vꝫ in albaras ⁊ ipetig. Et pꝰ vtat h̄ medica. R. cinamoꝰ spiꝰ carpobalsaꝰ azaꝰ croci folij calaꝰ fluuialis. i. balsamite pulpe collōqn aū. ʒ. j. aloes. ʒ. 18. f ad modū opiate cū melle ⁊ aceto ⁊ des. ʒ. j. cū aq̄ cala. Et vꝫ ēt oleū tartari ⁊ lac ṽginale Et vꝫ vngm qd̄ ponit in lilio in capº de tinea. ¶ Recapitulaº morfee al. Cura stat invomitu ⁊ abstinē ab hūectatis ⁊ flā gn̄antibꝰ ⁊ sudare in balneo vel stufa. ⁊ vti zuccº rob. in aq̄ paruꝫ masti thuris cōponat vt stom ⁊ ep roborēt ⁊ defendāt. Et stat cura in dieta sup̄dicta ⁊ purgatione freq̄nti cū turbith. ⁊ pulpa collōqn ⁊ in suppōne vnguētoꝝ ⁊ epithiatū fortiū supradictoꝝ. In nigra āt ꝓfert frequēs eūo hu. mlici marcū epithiº ⁊ lapid lazuꝰ. vl' purget cū pul. dicto in. caº. 36. de sahafati. Et epithiet sic. R. se. eruce pipis ni baurach. aū. ʒ. j. distēpent cū succo fumiterre vl' cū melle ⁊ epithimet. Et si ista nō valēt epithiet cū arse citrino puluerizato ⁊ cū se. laureole distēpat cū melle addēº stafizagriā. Ista ē. Rab. caro ariet adusta ⁊ linita ⁊ fricata vꝫ morf. Aui. i 2º cāñ. cº de carne. cācer fluuial adustꝰ pōit i medicis mōf. Folia cipssi delēt morfeā. Aui. in 2º. Aristo. ro. facit bom colorē ⁊ ꝓfert morfee. vbi. s. aq̄ sulfurea ē bona ei ⁊ albaras. ibidē. Cinis allij cuꝫ melle lintꝰ sup morfeā vꝫ. vbi. s. altea ⁊ semē eiꝰ qd̄ est fortiꝰ cū aceꝰ trita ⁊ pꝰ sedere in sole vꝫ Aui. ibidē: ¶ Et h̄ vngm vꝫ in morf ⁊ albare. ⁊ i ipetig. purgata mā sufficient ⁊ p̄supposita bona dieta. ita ꝙ sumat semel in septiā media. R. aq̄ casei cū. iij. ʒ. epithiꝰ. R. tartaꝰ fulig. orif fur ni. aū. ʒ. j. sal. nit. sulf. aū. ʒ. B. auripigꝰ alūnis scissi elli. al. aū. ʒ. ij. oīa ista pluerizata icorpēt cū succo fumitere ⁊ lapacij acuti. f vngm mediocrit liq̄dū. ⁊ vꝫ vt. s. ¶ Seq̄t cam. de lepra.

¶ Capitulum. 39. de lepra.

1 Lepra ē morbꝰ corrūpēs ꝯplōꝝ ⁊ formā ⁊ figurā mēbrorū ꝓueniens ex multa aspsiōe colere ni. corrupte ad totū corpus. Istam diffinitionē ponit Aui. iplicite. in 3ª. 4ª. tract. 3. c. 1. Uel dico ꝙ ē morbꝰ turpis ꝯtagiosus ex mlia corrupta sp̄sa p tom corpꝰ. alie aūt nō. qꝛ multi morbi sunt turpes in q̄bꝰ triplex genus morbi iuenit: vt ydropis ⁊ apaª. Alij sunt ꝯtagiosi. vt scabies nō tn̄ sic lep. Scias. ꝙ lepra gn̄ata supflua mlia in cor gn̄ata. dic Serap. Cū. n. nā nō gn̄at nisi paꝝ hu. mlici ⁊ cibi sunt pti. ad h̄ iuuāt. vtputa ex eis gn̄et mlia ⁊ splē. bn̄ mūdificat san. attrahēdo ad se illō qd̄ ē supfluū mlie. tc̄ de ista mlia mā nō pt in cor tm̄ aggregari ꝙ ide morꝰ gn̄ent. Et qn̄ iste cāe nō assunt. s ꝯue: tūc ista supflua mlia in corꝰ multiplicat ⁊ invenis. s. ex dispōe epat mltā gn̄ant mlīaꝫ mltit ciboꝝ mlicoꝝ ex q̄bꝰ gn̄at sang. grossus mlicꝰ feculētus ⁊ debilitaº splenis nō ꝑfecte mūdificant sang. q̄ iturꝰ est p venas vt totū nutriat corpꝰ. Ista igit mlica supfluitas facit san. q̄ est invenis h̄rditare grossitm ⁊ corruptionē. ⁊ aln̄ expulsiua venaꝝ ē fort ⁊ expellit istū san. grossiuꝫ mlicū p orifiª venaꝝ. ⁊ tūc fiūt emor. ⁊ hō excusat a lepra ⁊ egritudibus isectionis. Et si ista virtꝰ nō sit ita fort: tūc expellit ad aliq̄d mēbrū. Et si ista mlia figat in aliq̄ mēº ita ꝙ eis resclo sit difficil aut ipossibilis tūc in illo mēº gn̄at ꝑ pa mlicū. ⁊ vocat sclirof aut cācer. Et si nō est ita spissa ⁊ sit dissolubil. facit aliq̄s egritudies. vt sīt vlcera ipetigies aut morfea ni. s̄m mixtionē alteriꝰ hūoris. Et si ista mlia mittat ad aliq̄d mēbrū siue minerā ⁊ ibi ꝯculcet ⁊ nō euētet vt putref facit q̄rtanā. Et si ista supflua mlia mittat ad totū corpꝰ ⁊ virtꝰ digestiua ibi deficit vt nō possit ipsaꝫ in subaꝫ mēl ꝯuertere ⁊ nō putref. fac leprā. In istis dict cōcordat Gordoꝰ cum Aui.

Cause lepre q̄uis p sup̄dicta possemus h̄re cās lepre. tn̄ ppi iuuenes ꝓ q̄rū grā inceptꝰ est liber iste ad laudē dei: dicamus ꝙ cāe lepre q̄dā sunt ꝑmitiue: q̄dā aūtes ⁊ alie ꝯiuncte. Cāe ꝑmitiue sunt corrupº aeris sic est in aere pestilētiali in appar. aut in pticipatione ⁊ fabulatiōe cū leprosis: qꝛ aer inspiratꝰ ⁊ respiratꝰ ab eis corruptus ⁊ infectꝰ corrūpit aerē circūstātē: ⁊ sic inficit illū q̄ eū sepe attrahit. qꝛ morbꝰ est iuadēs. s. alios. vt dic Aui. Alia cā ꝑmitiua pōt eē ꝯcubitꝰ cū leprosa vel cū muliere cū q̄ de ꝓrio cōcubuit leprosus semie leprosi adhuc in mrīce manēte. Alie cāe ab extrīseco aduenīētes p̄nt eē accītia aie ira tristicia timor ⁊ pusillanimitas si multuꝫ tp̄s durauerit: ꝑficiūt mlicū hūorē. 6. amph. amº. 25º. Silr lōga ꝯtinuaº ciboꝝ mlicoꝝ. vt sunt legumina antiq̄ꝰ caseꝰ ⁊ carnes capraꝝ ⁊ vrsorū vulpiū ⁊ asinoꝝ vel vsus carniū porci leprosi h̄ntis carnes glādulosas. ⁊ vsus carniū salitaꝝ ⁊ pisciū salit. ⁊ comedere lac ⁊ pisces i eadē mēsa. ꝯtinuādo. ¶ Cāe aūtes lepre sunt nimia calitas epatis adurens vl' igrossans san.

ꝛ faciēs ipsuꝫ ꝯuerti ad nāꝫ mlīe. ꝛ silr mltipli
caᵒ mlie in epate ꝛ in venis siue illa fit ꝑ viaꝫ
gnatiōis vl ꝑ viā adustionis a cōploe cala ꝛc.
¶ Cāe ꝯiūcte sᷓ: vt qꝛ filiꝰ leprosi vel leprose ꝛ
nutritꝰ a lacte leprose. qꝛ ista egriᵒ ē hrditaria.
Alia cā ꝯiūcta ꝛ imediata ē mlia, mlta corru-
pta ad corꝑis suꝑficiē missa. Alia cā ꝯiūcta ꝛ i
mediata ē error assilatiue ꝟtuꝗ i carne sequēs
errorē digestiue i epaᵉ ꝛ i vēis. qꝛ ſm Aui. cā le
pre efficiēs antiqor ē malicia ꝯplois epaꝗ ad
declinādū valde ad calitatē ꝛ siccitᵉᵐ. qm̄ adu
rit sā. ꝛ i maliciā ꝯuertit ꝙ aislepra sit morbꝰ
fridꝰ vt dic Aui. Et cā mālis imediata ē mlia.

Signa lepre incipienꝗ ponunt ab Aui.
sic Qn̄ lep icipit color faciei ici-
pit fieri rubeꝰ fuscus tendens ad nigredinē. ꝛ
aꝑꝑet in oculis offuscaᵒ ad rubedinē decliuis
ꝛ adest aliqlis strictura. ꝛ anhelitꝰ ꝛ vox icipit
fieri ranca ꝑꝑ nocuᵐ qd ē in plone. Pria eniꝫ
gnaᵒ lepre est in viscéribꝰ vt dicit Aui. iō pmo
ledit ꝛ cāna eiꝰ ꝛ anhelitꝰ strigit ꝛ vox raucescit
ꝛ adest frequēs anhelitꝰ ꝑꝑ fumū ascendētem
ad mirigas ceˡ. ꝛ tūc loqtur ac si loqret cū na
so. ꝛ capilli gciliant ꝛ ꝑui fiūt ꝛ subtiles. quia
nutrimentū eoꝝ est ieptū: vt ide pili augmētē
tur ꝛ vene aꝑꝑent in facie ꝛ in pectore. ꝛ odor
sudoris ꝛ anhelitꝰ est horribil ꝛ fetēs ꝛ assunt
mores mlici mali ꝛ dolosi ꝛ sōnia terribilia ꝛ
multū in somno gūant ita ꝙ vident suffoca-
ri: nisi excitent: ac si hērent icubū ꝛ hoc ꝑꝑ stri
cturā mēbroꝝ anhelitꝰ ꝛ cordis. deinde occuli
fiunt rotūdi. ꝛ pili suꝑciliorꝫ cadūt ꝛ findunt
vngues ꝛ color denigrat ꝛ difficultas ꝛ ꝯstri-
ctio anhelitꝰ crescit vsqꝫ ad finē raucitaꝗ. ꝛ fa
cies fetida ꝛ horribil ꝛ forᵃ corrūpit ꝛ nares
stringunt. vt dicit Galꝰ. 2ᵒ de morbo caᵒ. 6. sic
silr ꝯtingit ex lepra ꝛ ptisi. In leprosꝭ. n. nasus
dilatat. anhelitꝰ grossus efficit: aures subtiliā
tur ꝛ fiūt qsi aialis illiꝰ qd vocat saton. i. taxꝰ
ſ ille. labia igrossant ꝛ denigrant ꝛ corrodit
aln cartilago nasi: ꝛ aln cadit nasus ꝛ corrū-
punt extremitates ꝛ alia mēᵃ. ꝛ currit ide virꝰ
ꝛ sanies. ꝛ pulsus est debilis ꝑꝑ debilitatē ꝟtu
tis. ꝛ qꝛ egriᵒ est fria dicit Aui. ꝙ fiunt aln pu
stule ꝛ tuberositates magᵉ in facie ꝛ circa na-
sum. ꝛ lepus nasi corrodit. vn̄ lepra ſm Guid.
dr a lepore naris. qꝛ ibi pꝰ aꝑꝑet: ꝛ pꝰus corrū
pitur. ¶ Si ergo vis experiri de aliquo vtruꝫ
sit leprosus. respice ad signa suꝑdicta quibus
reꝑtis leprosus iudicat. ¶ 2ᵒ fac flōiam cū ma
gno foramie. ꝛ si leprosus est san. hꝫ colorē ter
reum ꝛ est gnulosus ꝛ cito condensat ꝛ in la-
uatura aꝑꝑent quedā ꝑtes carnee: sic ꝑs vene
aut nerui: ꝛ aln gnula terrea. Et si ille san. in
aq̄ lotus passet ꝑ pānū ꝛ colet in fricādo repe
riunt in fundo gna ad modū arene. iudica ip-
sum leprosuꝫ alijs signis vniuocis presentibꝰ.
¶ 2ᵒ stet erectus oculis clausis ꝛ pungat leuit
cū acu in calcaneo vel plāta pedis: duꝫ sedet:
ꝛ si nescit ponere digitū i loco vbi tactꝰ fuerit
signū ē lepre. qꝛ caro est isensibil. ¶ 3ᵒ trahant
aliq pili a capite euellēdo si frustū carnis exit
cū radice capillorū: leprosus iudicat. qꝛ caro
leprosa facilit sepat ab aᵃ carne sine resistenᵃ.
¶ 4ᵒ. silr pōt fieˡ a pil suꝑciliorꝫ. ꝛ sile est iudi
ciū. ¶ 5ᵒ. fac ipuꝫ psalle. ꝛ si rauce psallit: ac si
vox exiret ꝑ nares. ꝛ si vox ē in locutiōe rauca
ꝛ catulia sine raucedie ꝑcedēᵉ: male ꝓ eo. ¶ 6ᵒ.
expoliet ꝛ si in corꝑe aꝑꝑet morfea ꝛ albaras
cū corrosiōe ꝛ sq̄mis vl furfuribꝰ. vl aꝑꝑent i
eo tuberositates gnulose: male pro eo. ¶ 7ᵒ. si
san. eiꝰ ponat i aq̄ clarissiᵃ ꝛ suꝑnatauerit: ma
le ꝓ eo. ¶ 8ᵒ. si vrina aꝑꝑet discolorata ꝛ tenu
is: male ꝓ eo cū alijs signis. qꝛ signuꝫ est mlie
suꝑflue. Qn̄ aꝑꝑent scissure in suꝑcilijs ꝛ pedi
bus ꝛ manibꝰ tūc iā est claꝝ. qꝛ mēᵃ nō pn̄t bn̄
ꝛ eqlr nutriri. qꝛ nutriᵐ nō est bn̄ vnibile. nec
bn̄ pōt mēbris assilari ꝑꝑ eiꝰ malā subāꝫ ꝛ qli-
tatē. ꝛ sic fit error in ꝟtute assimilatiua inuen
te cōplone fria ꝛ sicca mēᵃ ꝛ nutriˡ. Et qn̄ mu-
sculi q sunt int pollicē ꝛ indicē manꝰ sūt deua
stati ē malū sigᵐ cū alijs ꝑcedētibꝰ. ¶ Et est ſ
sciēdū: ꝙ. 4. sūt spēs lepre. q ab autoribꝰ meᵉ
ponūt. ſm ꝙ mlia faciēs leprā ab aliq ex. 4.
hu. gnat. ¶ Nā si gnet ex sanᵉ vocat alopicia: q
sic diriuat vt dic autor de ꝓꝓetatibꝰ rerū a pe-
logon grece idē est ꝙ vulpis laᵉ. cuiꝰ ꝓꝓetas ē
ꝑꝑ calefactionē san. in epate estiuo tꝑe depila
ri. sic patiēs istā spēꝫ a suꝑcilijs ꝛ alijs pil cor
poris patꝰ est ꝛ ꝯsueuit depilari ꝛ expoliaˡ. Et
signa istiꝰ sunt qꝛ coʳ faciei tēdit ad rubedineꝫ
obscurā ꝛ suꝑcilia ex toᵒ depilant ꝛ facies est
subtūida ꝛ bothores mlti ꝛ vlcerosi cū virulēᵃ
oculi sᷓ rubei: ꝛ palpebre iuersant ꝛ leuit exit
san. a naso ꝛ odor gūis ꝛ fetidꝰ i toᵒ corᵉ. oculi
sᷓ iflāmati ꝛ rubei. Et aln ab il pustul faciei
exit san. cū sanie. ¶ Leonia āt sᷓ ex colā ꝛ i isto
oculi fiūt rotūdi eminētes ꝛ scitillātes ꝛ mul-
tū mobiles cū eminēᵃ venaꝝ ꝛ nariū gcilitᵉ. ꝛ
adest maior raucedo. coʳ ꝟgit ad citrinitatē ob
scurā. ꝛ adest pūctura ꝛ mordicaᵒ i faᵉ ꝛ palpe
bris ꝛ est velox ad iram: vrina tendit ad citri-
nitaatem ꝛ tenuitatē ꝛ cutis exaspergat ꝛ rū-
pit. ꝛ multe fiunt in eo īpetigines ꝛ serpigies
ꝛ fit leuit iratus vt leo. ¶ Tiria autem fit a flā
te. ꝛ diriuat a tiro serpente: ꝙ sicut serpens fa
ciliterr in ꝟe dimittit spoliū ꝛ est sq̄mosus: sic
iste facilr i suꝑficie tenet colorē albū ad nigre

dinē decliuē facies ē subtumida cū tuberosita
tib⁹mollib⁹ ꝛ cutis dealbat:ꝛ morfea alba in
eis inuenit:ꝛ nares obturant.vrina appet al:
ba ꝛ spissa ꝛ vox rauca efficit.¶ Elefantia fit
a mľia ꝛ vocat elefancia:q2 sic elefas maior ē
ceteris aīantib⁹sic ista spēs ē maior ꝛ frequē:
tior ꝛ difficilioris cure.et int alias spēs ī ista
ocľi fiūt:rotūdi ꝛ nares āguste ꝛ palpebre cor
rugate:ꝛ facies tēdit ad nigredinē ꝯturbatā
ꝛ in frītate aeris efficit co^r faciei liuid⁹ vgēs
ad nigredinē ꝛ ſimľte nodositates ꝛ tuberosita
tes puet ꝛ dure ī toto cor^e appēt.ꝛ īsensibilitas
calcanei ꝛ aliaꝝ ptiū.siľr mores fiūt mľici ꝛ fit
stupid⁹ ꝛ vrīa tenuis ꝛ remissa. Intellige h̄ ꝙ
lȝ oīs lep̄ gñet a meľia:q2 ei⁹ cā ē mālis ꝛ ꝯiū
cta cū sua mala cōplōne frida ꝛ sicca.ꝛ ſm h̄
nō deberet eē nisi vna spēs. tñ ꝯsiderādo cās
añtes a qb⁹ista mā meľica pōt gñari.q2 q̄libȝ
4.hūoꝝ pōt aduri ꝛ ꝯuerti in meľiaȝ.ꝛ^c fiunt
supdicte.4.spēs cū suis signis.sic etiā ꝯtigit
ī q̄rta^a ſȝ ꝙ mľia q̄ est cā ei⁹ ab vno vľ ab alio
gñat hu.Vñ lep̄ ſm Papiā dr̄ aspitas cut cū
pruritu ꝛ sq̄mis.cui color nec ī nigredinē vtit
nec in alborē nec ruborem.

Iudicia in lep̄.¶ Pri^o iudicat Aui sic.
Lep̄ q̄ est debilis:difficilis ē
curatōis.¶ 2° de curatōne fort lep̄ ñ est spes.
¶ 3° lep̄ incipiēs est susceptibilior cure.¶ 4°
lepra cōfirmata est magi inobediēs curatiōi.
¶ 5°.lep̄ facta a meľia q̄ fit a co.ē magi fedar
pluris nocumēti ꝛ difficilioꝝ accītiū ꝛ vehe:
mēti⁹adurās ꝛ vlcerās:ſȝ ē susceptibilior cura
tionis.¶ 6°.facta a fece san. est saluior ꝛ quie
tior ꝛ nō vlcerat. itelligit tñ si ista fex san.nō
adurat.¶ 7°.illa q̄ fit a mľia adusta ē sicut illa
q̄ fit a co.ꝛ h̄ est tardi⁹suscipiēs curā.Aui.oīa
ista dic in.3.4^i.trac.3.¶ 8°.hec egri^o nō cessat
corrūpe cōplōez mēbroꝝ p q̄litatē ꝯriā ꝯplōi
ꝯuenīēti vite.s.caľitati ꝛ hūi^t dōec pueīat ad
mē^a pncipalia:ꝛ illic int fic. Dic ceglscis ꝙtuȝ
res cale ꝛ hūide pficiāt leprob.¶ 9° dicam⁹ ꝙ
lep̄ cōfirmata cū manifesta corruptōe forme
ꝛ figure ꝛ raucedine nunꝙ in etnū curabit:ſȝ
bñ possum⁹vitā plōgare ꝛ possum⁹ māȝ dimi
nuere meľicā:ne inuadat cor ꝛ mē^a pncipalia
cū medicis ꝛ modo viuēdi.¶ 10° dic sera.oēs
spēs lep̄ absolute ꝛ in iceptiōe gñatōis sue su
scipiūt curatōez.ꝛ qñ ꝯfirmat ꝛ figit nō spat
ei cura^o. Io.serap.in.5.li.sui breuiarij.

Curatio Prio aliq̄ cañ.gñales sūt pre
mittēdi.¶ Prim⁹. postꝙ lep̄
ē ꝯfirmata:qd̄ scit ex corruptōe forme ꝛ figu
re.nō multū cōpetit flōia a magnis venis nec
fort me^a laxatiua:q2 mā iā est ex venas.ꝛ ē in
mēbris ībibita ꝛ nō pōt reuocari. Pñt ista cō
petere rōe añt ma^e.si lep̄ est de san^e ꝙtum ad
flōiā l'ab alijs hu.ꝙ^m ad farmaciā.¶ 2⁹ cañ.ē
Aui. ꝛ Sera. ꝛ oīm alioꝝ pn^m curatōis lep̄ in
freq̄nti eūone ma^e cū digōne cōpetēti tali hu.
¶ 3⁹.posito ꝙ ibi sit san.plim⁹ corrupt⁹:oȝ vt
ſt flōia vltia.ꝛ si ñ pt aliūde saltē ſt ex manib⁹
ꝛ si nō vr ꝙ ibi sit plim⁹san.nō ſt flōia.q2 si ſt
flōia ex magnis vēis ibi lep̄ pl⁹nocet ꝙ iuuat
iste cañ.ē formaľr aui.vbi.s.¶ 4⁹flōia ex dua
b⁹ guindegi apud raucedinē voc ꝯfert valde.
max^e qñ suffoca^o timet.¶ 5⁹me^e fortes max^e in
q̄bus intrat ellš a pn^o nō sūt mistrāde:q2 mā
nō ē obediēs.ſȝ ille alie me^e leuiores pus pur:
gātes meľiaȝ adustā sūt ꝙplu^m frequētande.
¶ 6⁹.q̄ voluerit leprā curare oȝ ꝙ cōfortet.3.
digestiuas ne ī suis errēt actōib⁹.pcipue ꝯtiā
digestiuā ꝛ assiľatiuā q̄ in mēbris celebrant.
¶ 7⁹. oȝ vt lepros⁹ oīno a coitu alienet. Auic.
¶ 8⁹.vng^a nec balnea nec aliq̄ loca^a añ pfectā
vľez purgatōez sūt celebrāda:q2 opilāt poros
¶ 9⁹ cañ.ē aui.in.3.4.trac.3.in snīa. Vipaliū
carniū esus ꝛ rex ī qb⁹vt⁹eaꝝ exīstit sblimior
leprob exīstit me^a.¶ Cura^o lep̄ pticularis. In
ista mā cōsiderāda sūt mľta.ꝛ ī nūero sūt.10.
¶ Pri^m est dieta ꝛ regīnē leprosoꝝ.2^m ē digō
ma^e.3^m est eūo.4^m est flōia.5^m est mistra^o ellī
6^m ē capipurgia mistrare ꝛ filia.7^m ē mistra^o
balnei ꝛ lauacroꝝ.8^m est mistra^o tiroꝝ ꝛ ſpen
tū.9^m est extirpa^o tuberositatū ꝛ mali coloris
faciei.Et si aliq̄ñ in vno istoꝝ operemur ꝛ ad
aliud aspectū hēam⁹:nō est error.10^m ē regña
tio pilorum in supercilijs. Et istis finitis erit
cura lepre pfecta:si deus voluerit.

Dieta leprosoꝝ. Prio dicit Raſ ꝙ per
mutet ad regionē hūidi aeris val
de ꝛ nō supflui.frigoris.Et vtat bono pane ꝛ
vino al.vľ clareto maturo cū bona ꝙtita^e aq̄.
Et vtat carnib⁹mutōis agni ꝛ capti ꝛ gallia
rū pdicū auiū cāpestriū.ꝛ vtat piscib⁹sq̄mos
de aq̄s mūdis ꝛ sumat oua sorbilia ordeatū ꝛ
auenatū ꝛ herbas q̄ gñant bonū sang.vt sunt
borag.mixte cū maluis ꝛ fen^o ꝛ fumoterre.su
mat etiā herbas q̄ puocāt vrinā vt pet^o.apiū
ysop⁹ fenicul⁹.Et vtat herbis ꝯfortātib⁹ pmā
digestiuā vt sūt herbe supdicte ꝛ ſpilū ꝛ ori:
ganū ꝛ calame^m ꝛ mēta:q̄ aromatizādo sto^m
ei⁹ digestiuā ꝯfortāt. Et vtat cibis leuibus ꝛ
dulcib⁹ veloc penetratōis:q̄ faciūt corp⁹ tene
rū ꝛ ipm impinguāt dicit Raſ.Et dicit vlte:
rius ꝙ det lac ad potandū de aīalib⁹ sanis ꝛ
iuuenib⁹.Et caueat ab oīb⁹ cibis ingrassantib⁹

sanguinē ⁊ ipm adurētib⁹. Uitet coitū totalr̄ q2 malā mās ⁊ vaporē putridū ad ex̄ ꝑpellit. vt dic arnald⁹ i retardāda senectute. vitet irā ⁊ sollicitudinē ⁊ tristiciā ⁊ laborē mētal'r cor palē. supfluū etiā calorē ⁊ frig⁹ supfluū. ⁊ fruct⁹ euitent marie recētes: q2 ebullos faciūt. ⁊ cito corrūpunt. Et oꝫ vt ꝓhibeant ab omi eo qd̄ excitat ⁊ resoluit hūiditatē eoꝝ. Aui. Et h̄ suſt. intelligēti ꝑ dieta ¶ Digō ma^e. 2. ꝑtinet i tētōes. Pria ē vt mā vl' mlia ꝑpet cū digtis vt cū laxatiuo sequti purget i aliq ꝑti^c. ¶ 2ª intē^o ē: vt det tale digtim: vt ꝑpet et digerat māꝫ in pte ⁊ in alia laxet ⁊ expellat aliq̄d ō eo qd̄ digerit. Quā^m igit ad pmā itētōeꝫ digerat hu. melic⁹ adust⁹ cū sir^o de fumotre dctō in. c. de scabie. ¶ Uel digerat sic. R̷. succi scabiose succi borag ⁊ fumitre succi lapacij acuti ⁊ buglos. añ. lb'. s. floꝝ viol. borag et buglos poli po' q̄rq epithi' an' liquir. mūd. añ. ℥. j. 3uc'. lb'. j et s. fit sir⁹ ⁊ det cū aq decoctōis rad diuretica rū: qb⁹ misceāt aro^ca vt vtraq spica. Et si ista melia ꝑcedat a flāte: addat ysopus ⁊ cala^m et anisuꝫ. Et si hu. sit san. vel co. addat endō ⁊ scariola ⁊ lactuca ⁊ epatica. ⁊. 4. se. frida. ¶ Mā digesta purget sic. R̷. pass. mūd ab arill' foliculoꝝ sene polipo' q̄rq epith' fumitre floꝝ borag ⁊ buglos an' añ. ℥. s. f decoctio in q dissol uat. mirab. bellicoꝝ ⁊ embli. ⁊ ind. añ. ℥. s. ⁊ p⁹ forte fricatōeꝫ cū manib⁹ offerant de mane. ⁊ h̄ fiet frequēt iuxͣ tenorē. 2. ptis. 5. cañ. Quā^m ad scdam intētōeꝫ digōnis pōt digeri mā cuꝫ sir^o de bisancijs: quā ponit Mc^e. Et det cū de coctōe polipo' ⁊ an' ⁊ pass mūd. ⁊ epithi' ⁊ fumitre. ¶ Uel pōt fieri talis sir⁹ q̄ est digestiu⁹ ⁊ apitiu⁹ ⁊ inscisiu⁹ hu. grossoꝝ ⁊ adustoꝝ ⁊ ē etiā laxatiu⁹. R̷. rad ebuli rad yreos polipo' querq añ. ℥. ij. fumitre epithi' absin' an' añ. ℥. j. pass inunō ab arill' carniuꝫ pꝛunoꝝ damascq. añ. ℥. j. et s. q̄nq rad apitiuarū añ. ℥. j. floꝛum borag ⁊ bugloss corticis tamarisci ⁊ geneste añ. ℥. j. succi lupuli. lb'. j. 3uc' mell' ros. añ. lb'. j. et s. det cū supdicto apoximate. Et si cuꝫ isto sirupo nō bñ purget: euacua cū aliq̄ appropa to medica^e int' q̄. Serap eligit epithi^m ⁊ polipo^m ⁊ mirab. in lapidē lazu' ⁊ sticad. ⁊ vꝫ sene fum⁹ terre ⁊ camepitheos. Et dicit Serap. ꝙ qñ supfluitas q̄ facit egri. ē decliuis ad co. tc valēt me^c q̄ fiūt cū coloq̄n^t ⁊ aloe ⁊ cucu. añ mi^e ⁊ mirab. ⁊ scamo. Daly de regali dispōne iubet dare aquā casei cū isto pul' colerā ni. deponēte. R̷. cortiq mirab. keb. ⁊ ni. ⁊ ind. añ. 3. v. agar'. 3. v. polipo' epithi' sticad buglos añ. 3 iiij. salis gēme petre lazuli elli nigri añ. 3. j. R̷

pul'. def. de eo. 3. iij. cū vna. lb'. aq casei. et dicit Aui. et opꝫ vt in illa q̄ nō est cōfirmata. R̷ pur gatio bis in mēse ⁊ ad min⁹ semel. Si aūt mā est flatica: cū supdictis miscet pul' diaturbith ¶ Si mlia fit a flāte. R̷ sic s̄m Berñ. de gord. R̷. yerapi^c. ℥. s. yerarufi. 3. iij. ꝑlpe coloq̄n^e esu le mastiq añ. Ɔ. j. R̷ pille. Et si sola melia dñet purget cū diasene ⁊ diaboragiato ⁊ yerarufi sic dictū est. s. Et in istis ꝯsiderāda sūt ꝑticularia. vel purget cū pillis de fumotre. vl' purget sic dictū fuit in. c. ō ipetigine ⁊ in. c. de scabie. ¶ Flōia. Dicto de digōe ⁊ eñone ma^e nūc dicam⁹ de flōia. Et ꝗuis iā sup⁹ fuerit dictū videlꝫ i pmis cañ. curatiuis de flōia. tñ scias ꝙ flōia de magnis venis in lep ꝯfirmata nō cōpetit nisi magna sang. replo cogsceret: s bñ cōpetūt al'n scarificatōes cū vētos ⁊ al'n sine int' spatulas ⁊ in collo ⁊ in coxis ⁊ cruribus ⁊ caraxatōes in brachijs ⁊ manib⁹ ⁊ in loq vbi corrup^o appet ⁊ ifectio post alias purgatiōes ꝑcedētes nccrias ⁊ flōias. Si aūt lep nō esset cōfirmata. flōia vtiq cōpeteret de basi^ca ⁊ oꝫ fieri mag ⁊ vltia s̄m aui. ꝟtute ꝯsiderata. al'n cōpetit flōia ō naso cū sed porcis. al'n carara^o de pulpis auriū ⁊ ō sūmitate naris. Iste flōie et scarificatōes extremitatū mag valerēt ꝙ tū ad māꝫ ꝯiunctā: q2 illa mā i i ē ex̄ vēas ⁊ ē i mēbris spsa ⁊ semiata ⁊ affixa. ¶ Admistra^o elli. Scias ꝙ elli sunt due spēs. s. alb⁹ ⁊ niger Albus calus est ⁊ sicc⁹ in medio. 3' gdus ⁊ pur gat flā p vomitū. ⁊ est molestū nris corpib⁹ et ē q̄si venenū ⁊ est pfocatiu⁹. Niger aūt est ico lumioꝛ: ⁊ ē cal's ⁊ sicc⁹ in. 3. gdu. ⁊ ē resolutiu⁹ et hꝫ ꝑpetates ⁊ modos sue mistratiōis. Pri m⁹ est s̄m Hebe^c. ꝙ nō det nisi hoib⁹ robustis et carnos. Itē ꝙ nō det nisi in tēpeveris. ⁊ ꝙ det corect⁹ cū dauco sicut statī dicet. ⁊ tunc facit ei q̄ ipm suscepit iuuenescētiā ⁊ incolumitatē ⁊ mores laudabiles ⁊ cōploes bonas ⁊ est hec ꝑpetas ei⁹ s̄m ypo. quā allegat heb^e ⁊ dicit Hebe^c ꝙ mūdificat totū corp⁹ a super fluitatib⁹ materiū corrupt̄ ⁊ solōne educit cū facilitate colerā pmixtā gs̄sam ⁊ flā ⁊ coleraꝫ ni. cū ꝟtute sine molestia ⁊ mūdificat sang. et attrahit a venis supfluitates mixtas sang' i mo a toto corpe ⁊ ꝯcauitatib⁹ mēbroꝝ ⁊ etiā a ptib⁹ remotis ⁊ a cute. Et dicit ꝙ ē tiriaca ⁊ me^a ml'tis egritudinib⁹ ibi positis: ⁊ anthono masice ad leprā ⁊ ad cācrū. Hec sūt ꝟba He^c. Et istis indiget leprosus. ⁊ Aui. dicit ꝙ ellus competit melie ⁊ dñio eius ⁊ extrahit co. ⁊ flā. et extrahit oēm supfluitatē mixtā sangui' ab ex tremitatib⁹ a toto corpe. s oꝫ ꝙ fiat veloq so

lutionis cū scamō. Et cā isti⁹ est. q2 si diu sta-
ret in corpe forte noceret cū sua mala q̄lit̄ ve-
nenosa. Et dicit vlteri⁹ Aui. de ꝓprietatib⁹ q̄dez
ell'i est: ꝙ ipse ꝑmutat corp⁹a sua cōpl'oe: ꝛ fa
cit ipsuz acq̄rere cōpl'onē bonā iuuenilē. Cor-
rigit aūt sic: in mānagnata liquefacta sic mel
ponant fustes ell'e ꝛ stent in ea ꝑ.8. horas. de-
inde extrahant ꝛ ꝓpinet̄ māna. Idez pōt fieri de
melle pass.i. de piguedie q̄ in eis est. Uel fun-
dat̄ in iure galline cal'o vl' in iure carniū. Aliq̄
mittūt fustes ell'i in rafano ꝛ ꝑmittūt stare ꝑ
diē. ꝛ abiecto ell'o ꝓpinār rafanuz h̄ns ꝟtutē
ell'i. Uel tēpet̄ in oxielle vel in vino dulci. ꝛ ſꝫ
filr. Et al'n misceat̄ cū pet°. ꝛ dauco. Et dos ē
ſm Mebe a lbirat.6. vsq3 ad.3.j. vl'.ij. ſm Aui.
aurei.2. cū aliq̄ q̄nti scamo ꝛ dauci. ¶ Nūc āt
sequunt̄ pill'e q̄s ponit Mabe: quaꝝ iuuamen
tum est vltim ad egritudies melācolicas ꝛ can
crū ꝛ leprā ꝛ morfeā nigrā difficilē. ℞. yerapi
ʒ.xij. ell'i nig polipo' aū.ʒ.j. epithi sticad. aū.ʒ.
vij. agar' lapid lazuli sal' idi. collogn. aū.ʒ.iij.
Dos eaꝝ ē.ʒ.j. vsq3 ad.ij. Puluerē ell'i sumere
nō est tutū. dicit Mebe. Et dicit vitare album
q2 pfocatiu⁹ ē. Istis igr̄ ꝯsideratis possum⁹ dice
re ꝙ ell's niger cōpetit in lepra. nō tn̄ in p̄nci
cure. ſꝫ post ꝙ a me multe digestiue ꝛ euātiue
fuerūt mistrate iuxta tenorē 5 cañ. gñal. ¶ 6m
qd cōsiderare debem⁹ ē capipurgia mistrare. ꝛ
ꝑticularit̄ cerem purgare. vt a supfluitatibus
mūdet̄. Solus eni succ⁹ sansuci piect⁹ ꝑ nasuz
hoie resupino iacēte facit sternutare ꝛ mūdifi
cat cerem. Idē facit succus sansuci. vel ſꝫ talis
decoc°. ℞. sansuci celidoe rute stafizagrie. aū.
ʒ.j. coq̄nt̄ in vino ꝛ addito modico eufo. ꝛ pi-
retri cū traiectorio narib⁹ imittat̄ vl' ꝓuocetur
sternutatio cū casto° ꝛ ꝯdiso ꝛ piret ꝛ pipe ni-
gro ꝛ ell'o nigro. P̄nt ēt fieri masticatoria: cuz
q̄b⁹ flā a capite deponet̄ sic. ℞. ziziꝑ piret casto
sinap. miscent̄ cū cera alba q̄ aliqual'r sit gum
mata. ꝛ teneat̄ vna ps iter dētes ꝛ masticādo ꝛ
expuēdo. Idē fac̄ zinziꝑ cū masti. ¶ 7m i ordie
est balneū ꝛ lauatoria. balneū cōpetit leprosis
nō ꝯfirmatis p⁹ multas purgatiōes vl'es ꝑꝑ re-
solutionē supfluitatꝫ ꝛ ꝯfortationē cutis imo ē
cañ. gñalis curatiu⁹. ſꝫ intelligit̄ de stufis aere
is calis. q2 stando in balneo iubet Aui. vnge-
re eos cū oleo mirti° ꝛ masticino: ꝛ h̄ p⁹ sudorē
multū. Sed in p̄n° vngat̄ cū oleis subtiliatis
resoluētib⁹: in quib⁹ ponat̄ nitrū ꝛ sulfur ꝛ bac
ce lauri glutinū carpētarioꝝ ꝛ sinapi ꝛ origa-
num ꝛ pip ꝛ piretrū. Et debem⁹ ponere empl'a
sup iuncturas eoꝝ cū reb⁹ supdictis. Et iubet
Aui. ꝙ al'n ell's est bonus: si adiungat̄ eufor m.

ꝛ al'n iuuat̄ cū tiriaca. Et al'n iuuat vngere eos
in sole cal'o cū reb⁹ supdictis. Ablutio eoꝝ i bal-
neo ē: vt abluant̄ cū decoctiōe fenuci ꝛ sinap. ſꝫ
dicit Gordo⁹ quē seq̄r Guido: ꝙ in stufa sint ista
fumusterre scabiosa lapam acutū anthos ꝛ flo
res sticad. camo. mellilotū oiz q̄ntitas i mag
abūdan. ¶ Et radat̄ caput ꝛ supcilia. ꝛ ablua
tur caput ꝛ totū corp⁹ cū ista decoctōe. ℞. pire
eufor macropipis nuc mus. sulfuris viui auri
pig ru. sinap aloes aū.ʒ.j. pl'uerizent̄ ꝛ bullia-
tur in ace° postea cū pāno aspo i hac decoctio
ne iteri⁹ tom caput ꝛ corp⁹ fricet̄. ꝛ p⁹ lauet̄ tot⁹
a capite vsq3 ad pedes cū aq̄ decoctiōis dicta
rū herbaꝝ. Deide sumāt de tiriaca mag.ʒ.j. de
inde ponat̄ in lecto: ꝛ dormiat. ꝛ p⁹ cibus cōpe
tens offerat̄. ita ꝙ de mane expellat supfluita
tes p̄ ꝛ 2 digōnis. ꝛ stati itret stufaz dictaruz
herbaꝝ. Et p⁹ fricet̄ stādo in stufa cū dicta de-
coctione. In altera aūt die p⁹ dictā fricationē
cū aspo pāno ꝛ dictā decoctionē vngat̄ caput
ꝛ tom corp⁹ cū san leporis cal'o. Et q̄n sanguis
fuerit sicc⁹ itret stufaz dictaꝝ herbaꝝ. ꝛ lauet
se bn̄. ꝛ ꝯtinuent̄ ista mult̄ dieb⁹ ꝛ septianis ꝛ
mēsib⁹. al'n p⁹ dictā fricatiōez vngat̄ cū balsa°
vel cū oleo terebētine: qd vz palitic dcō i mul
tis loc isti⁹ libri. vel cū tiriaca. Uel vngat̄ cuz
isto vng°. ꝛ est Guidonis. ℞. vng citrini. ℔.j.
vng al. ℔.ß. piguedis serpent q̄rt.j. olei ros.
vng populeon aū. q̄rt ß. ſꝫ vngm ꝛ teneat ꝑ to-
tam noctē. ꝛ in crastinū itret stufaz dictarum
herbaꝝ ꝛc. ꝯtinuādo. Et pōt misceri oleū tar-
tari ꝛ oleū frumēti. Et ſꝫ vng q̄ dicta sunt in
ipetigi ꝛ morf. ꝛ i sahafati. ꝛ in.c. de can° ꝛ de
scabie. ¶ Al'n liniat̄ totū cū ista aq̄ quā ponit
Gordo⁹. ℞. rad. lilij. rad. iarri ꝛ dragūtee. aū.
cōquassent̄ ꝛ distillent̄ ꝑ alēbicuz: ꝛ addat̄ aq̄
de florib⁹ fabaꝝ aq̄ ros. ꝛ parū gariof ꝛ nucis
mus. ꝛ cū ista aq̄ abluat̄ facies q̄ttidie ꝛ totuz
corp⁹. Oia ista vng ꝛ bal ꝛ fricatiōes nō so-
lum remouēt ifectionē ſꝫ ipsaz ēt cuti ꝯfortāt
ꝛ carnē q̄ sub ea est. ꝛ remouēt malā cōpl'onez
friam ꝛ siccā. q̄ntū ē possibile. Opādo cū istis ꝛ
supdictis h̄ēas cor tuū ad eꝑ remouen° ei⁹ malā
cōpl'onē. ¶ 8m ē admistra° ſpētū vn̄ serpētes q̄
maxie ꝯferūt sunt tiri siue vipe. q̄ in ꝑtib⁹ istis
nec in terris fris iueniunt̄. ſꝫ solū i calis regio
nibus. vix trāseūt longitudinē cubiti. ꝛ h̄nt ro
strū mag acutū. ꝛ i summita mādibule supi⁹
ꝓpe nasum h̄nt quasi vnā verucā ꝛ mag sunt
mali ꝛ maliciosi ꝛ venenosi ꝙ colubri intm̄ ꝙ
vix euadit morsus ab eis. Et sic sunt maliciosi
vt fert̄. ꝙ q̄n non p̄nt mordere hoiez nec aia-
lia. mordēt arbusta. ex q̄rū morsu dcā arbusta

ericcant. Quarũ vipar vel alior ſpetũ ppationes fere oẽs autores tã antiqui ꝙ moderni ponũt ſm G^m: vidẽs ꝙ aliq̃ ſpẽs lepre ſine ipſis nõ curat: poſuit modũ ppatiõis 2° de fe. ad glau. c. 1. in fi. Querant igit ſpetes vl' vipe in loq ſicq ꝛ lapidos nõ ꝑpe aq̃s nec ꝑpe balnea mineralia. ꝛ ſint nigre in dorſo. ꝛ abſcidatur caput ꝛ cauda ſumẽ⁹. 4. digitos ſm Ga^m ab vtroq; deide viſcera ꝛ oĩa exteriora preter piguediñẽ exhant. deide excoriet: ꝛ cũ aq̃ bñ lauet. deide cũ vino. deide ſm G^m coqtur i aq̃ multa ꝛ pauco oleo. ꝛ ponant ibi porri. ꝛ coqntur vſq; q̃ ſint molles. ꝛ ſic pferant ꝛ bibat de illo iure. Ul' alr dicit Gordo⁹ ꝙ ille carnes ſerpentũ pri⁹ coctas ꝛ ab oſſib⁹ ſepatas terant. cũ ala galline ꝛ ſit alba comeſtio cũ modico zizi^e ꝛ zuca⁹ pãnis. vl' ꝙ ſit elc^m cũ zizi^e. ꝛ zucc°. ꝛ nuce muſca. aliq̃ accipiũt ſpentẽ euiſceratũ excoriatũ ꝛ aliq̃lr pbullitũ. ꝛ ponũt in paſtillo ad modũ anguille cũ ſpẽb⁹ aromatic in pua qtitate ꝛ comedũt. ꝛ iſte eſt mod⁹ aliquor Lõbardor: vt audiui. Aliq̃ ponũt ſpẽtes viuos i muſto vl' vĩo. ꝛ ponũt ibi epithi^m ꝛ ſene ꝛ polipo^m ꝛ p⁹ aliq̃d tps mutet illõ vinũ i alio vaſe. ꝛ pa. nõ bibat de a° vino laxat eni bis aut ter i die ꝛ eſt pot⁹ ꝛ medicia. Et cũ illa aq̃ in q̃ ſpentes cocti fuerit: lauet facies ꝛ totũ corp⁹. Meli⁹ aũt mihi vr: ſi illi ſpẽtes q̃ ponunt invino eui ſcerent ꝛ excorient: vt vinũ tñ nõ feteat. Dicit eni Aui. ꝙ iuuamẽtũ iſtor ſpentũ forte nõ apparebit in pn°. deide az ſubito ꝛ qñ veniũt ad pmixtionẽ rõnis p aliq̃s dies eſt ſignũ iuuamẽti. ꝛ al'n az ſcothomia ꝛ corp⁹ iſlat ꝛ excoriatur. ꝛ tũc eſt ſig^m ꝙ debem⁹ deſiſtere ab adminiſtratione cor. Et ſi iſta accn^a vel aliq̃d eor nõ ſupueniũt nõ debem⁹ ab eis deſiſtere. imo iteret eor adminiſtra° qñ ceſſant dcã accñ^a. ſeq̃tur ũnctio cũ oleo in q̃ ſpẽtes fuerũt cocti. ꝛ h̃ vz multũ p⁹ vlia. Uz ꝛ mltũ ꝟiunctio ſm Aui. ſerpens niger excoriat⁹ ponat i olla. ꝛ fundat ſup ipſuz d aceto forti. ℥. 8. aq̃. ℥. j. tapſie dragũtee ſarri radicũ oim añ. ℥. ij. coq̃nt ſup ignez vſq; ad diſſolutionẽ ſpent. ꝛ cũ colatura fricet caput ꝛ barba pus abraſa ꝛ tota facies. ꝛ h̃ cõtinuet. 5. dieb⁹. Et ſit aũt trociſci de tiris vl' ſpẽtib⁹: ſic fit p tiriaca. ꝛ exhibeat. vl' ſit d eis pſerua cũ zuc°. ſic fit de pſerua teſtudis. ꝛ ſit ad modũ man⁹ xpi. Et. d. Aui. ꝙ ex eis q̃ accidunt ex adminiſtratiõe medicia vipaliũ ẽ excoꝛticatio cuti corrupte. ꝛ pmuta° carnis corrupte i ſanã Et cũ in lepros ſit vehemẽs ſiccitas: vz eis al'n inũctio ꝛ frica° cuz h̃uectat tẽpate caliſtat. Et cõfert eis facere caputpurgiũ cũ oleo viol' per nares. Et ũnctiões cũ adipib⁹ aialiũ repaciũ: vt eſt ſup⁹ ꝛ vrſus. ꝛ adipes volatiliũ ꝛ oleũm coſtuuñ ꝛ nardinũ. ꝛ oleũ de lilio ſuãt extremitates p⁹ mũdificationẽ. q: añ mũdificationez nõ vngat oĩo. qñ opilat poros: vt dcm̃ ẽ cañ. 8°. ¶ In 9° lo° pſideram⁹ tuberoſitates ꝛ ruborẽ exneũ: q̃ ſiũt in facie ꝛ circa molliciẽ nariũ ꝛ iſti remoueri pñt ſic dictũ fuit in. c. 36. de ſahafati. vl' ſm Gordo^m eleuet vnaq̃q; cũ vncio ꝛ cũ raſo° radicit⁹ abſcidat ꝛ ſic ſit d oib⁹. ꝛ ſan. q̃ ide erit cũ pluerizato litargiro icorpet ꝛ totus loc⁹ ꝛ facies liniat. Credo tñ ꝙ meli⁹ eẽt ſi fieret h̃ vng^m cũ ſan^e lepoꝛis cal'o vl' cũ ſan. hominis iuuẽis ꝛ ſani. q: ſan. leproſi corrupt⁹ ẽ. Et cũ illo linimẽto ſtet p. 3. dies. p⁹ lauet cũ decoctiõe furfuris. ¶ Deide vngat cuz iſto vng°. R. vng' citri vng' fuſci vng' pͣ ſcabiẽ litargi' nutriti añ. ℥. ij. miſceant ꝛ ſit vng^m q̃ tota vngat facies. Aliq̃ corrodũt dcãs tuberoſitates cũ rebus corroſiuis: donec caro bõa appeat. ꝛ p⁹ locus icarnet ꝛ cicatrizet. ꝛc. Sz iſtõ magnas p⁹ ſanationẽ relinq̃t cicatrices ꝛ forte ãpliorẽ faciei ruborẽ. ¶ 10° naſcalia q̃ ſiũt ꝯ opilationẽ nariũ: q: vident h̃re nares obturatas ꝛ loq̃ p nares. p° ſit tẽta de bõbace q̃ ptigat vſq; ad colatoriũ. ꝛ circũliniat cũ vng° citri°. ꝛ aſpgat pul. litargi° ꝛ ariſto° ro. Aut ſit tuellus de aurea alexãdria: ꝛ abluant nares cũ vĩo tepido trahendo p nares. Ali'r ſit de oxielle ſqllito. ꝙ p embotũ pt p nares emitti. ¶ 11° ſit vt pili ſupciliorũ creſcãt. P° igit ſanguiſuge ponant i ſupcilijs pus bñ fricat ꝛ rubificat. deide capill⁹ veneris recẽs ꝛ lapdanũ. añ. ptes eq̃les. bulliãt i oleo laurio: ꝛ ide ſupcilia vngantur. Ul' ſit tale vng^m q̃d põit Gordo⁹. R. talpe pbuſte. 4. auel lanar pbuſtar muſcar ꝛ apũ pbuſtar. bullhãt oĩa iſta i oleo. ꝛ cũ cera ſit vng^m. ꝛ ſcarificat ſu pcilijs ſit freq̃ns ũnc°. Itẽ ſt q̃dã pue beſtiole rubee ad magnit^em muſcar nõ volantes q̃ vadũt p muros circa terrã: q̃ ſi coq̃nt i puo ol'o ꝛ vngat loc⁹ frequent facit pilos exire in copia.

Declaratio in lepra. P° ſci3 ꝙ illa p que mag̃ curat lepra poſt vlia ſunt ellus niger vel tiri vel ſpentes nig⁹ montani. q̃ nõ ſolũ ad lepraz ſ; ad multas alias paſſiones dñr valere. iaz eni h̃es ex^m de quodã ceco. cui vxor dedit ſerpẽtes cũ alijs cibis ad comedẽdum vt eũ interficeret q̃s appoſitos cecus comedit multo ſudore emiſſo viſuz recupauit. Et non ſolũ hoies per eſum ſpent a lepra ꝛ multis alijs infectionibus liberant. imo etiã aialia a^a. vt ceru⁹: vt dicit Iſidor⁹. ꝙ ceru⁹ inimic⁹ eſt ſerpẽtis. q: qñ ſe ſentiũt ifir

midítate ğuatos cũ odore nariũ sentiunt vbi in cauernis sũt reclusi. ⁊ eos a cauernis extra hũt cũ pedib⁹ pfodẽdo ⁊ ipm spentẽ cõedunt ⁊ cũ veneno spent eoꝝ ꝯ° tpaꝛ ⁊ melioraꝛ. dꝛ tñ ꝙ ipi pus cõedũt diptamũ: ex cui⁹ pastu ex cutiũt a se sagittas venenatas a venatorib⁹ i eis missas. Hic pȝ ꝙ leprosus dȝ vti diptamo añꝙ cõedat spẽtẽ. ¶ 2° itelligẽdũ ꝙ lȝ dicaꝛ ꝙ morfea est pa° cut solũ ⁊ lep̃ est pa° carnis qꝛ ẽ error ꝟtut assĩl'atiue in carne: tñ p approximatõeȝ carnis corrupte ⁊ hu. mẽlici sub cuti exñt etiã ipa cut corrũpiꝛ. ⁊ lep̃ p° est passio carnis. 2° est pa° cut. Et iõ dꝛ ꝙ morfea tota ẽ in cute: ſ lep̃ in carne ⁊ in cute mãifeste repiꝛ ¶ 3° recordare ꝙ in lep̃ qñ fit a san ſic in spẽ vocata allopicia. p° ſ flõia iuꝛ cañ. vl'es i pn° cure vl'is recitatos. deinde seqꝛ farmacia. In alijs aũt spẽb⁹ p° ſ purgatões: deinde flõia vt pus dictũ ẽ. ⁊ h est gñale in egri vbi sanguie⁹ hu. vꝛ abũdare. ¶ 4° nõndũ ꝙ pter ꝯsideratione hu. corruptoꝝ pus in corpe gñatoꝝ lep̃ pt mult in corpe gñari modis: qrũ aliq iã supi⁹ fuerũt tacti. Prim⁹ ẽ cohabita° ⁊ ꝯfabula° et cõestio frequẽs cũ leprosis: qꝛ morb⁹ ꝯtagiosus est ⁊ alioꝝ infectiu⁹. 2° accidit ex coitu statim facto cũ muliere cũ q̃ iacuit leprosus. 3° accidit ex freqnti ꝯcubitu cum leprosa. 4° accidit lep̃ a pmis pẽtib⁹: qꝛ a seie corrupto ⁊ ifecto alicui⁹ pẽrũ. ⁊ iõ dꝛ morb⁹ hereditari⁹: qa cũ iure hereditario a genitore trãsit ad ꝓlẽ: imo etiã ad posteriores post scdaȝ ⁊ ẗiã gñatiõeȝ medijs saluis exñtib⁹: qđ transcẽdit rõneȝ vt visuȝ ẽ nõ diu de magnis pncipib⁹. 5° accidit aliqñ lepra qñ infans ꝯcipiꝛ i tpe mẽstruali. 6° accidit qñ embrio nutriꝛ in vtero matno san corrupto. 7° a mala dieta ⁊ cibis san. adurẽtib⁹ vel mel'iaȝ gñantib⁹ ⁊ hu. putrefactõi ⁊ corruptõi obediẽtẽ: vt est caro porcina ğnulosa ⁊ pisces ⁊ carnes putride ⁊ fetentes ⁊ vina putrida ⁊ corrupta. 8° ex morsu reptil' alicui⁹ ex cui⁹ morsu corrũpunꝛ hu. corpis ps post ptẽ. ¶ 5° recordare qđ dictũ fuit supi⁹ i mistratiõe el'ri. ꝙ Aui. iubet mistrare ell'm. ſ oȝ ꝙ ſ veloc opatõis cũ scamo. Et cã ẽ: qꝛ ſi diu remãeret i corpe qꝛ p suã malã q̃litatẽ nocitiuã forte induceret sincopĩ aut ãgustiã aut mortẽ ſ scamo facit ipm cito exire. ⁊ nõ põt tñ inducere nocum ⁊ dauc⁹ est ei⁹ correc° ⁊c. ¶ 6° q̃riꝛ vtrũ lep̃ mãl'r fit in hu. vel in hũiditatib⁹. Et videꝛ ꝙ in hũiditatib⁹: qꝛ in lep̃ est error ꝟtutis assĩl'atiue. ſ ista nõ opaꝛ in hu. ſ in hũitatibus: vt ait Aui. in doc. de hũorib⁹. qꝛ in cãbio glutio opaꝛ assĩl'an° mẽbris. igiꝛ ⁊c. 2° i° egri° q̃ ẽ in re q̃ est vltra tertiã digõnẽ nõ est in hu. ſ in hũiditatib⁹: lep̃ est hmõi. g ⁊c. ꝯña vera. añs pȝ qꝛ lep̃ est in carne vt dicũt oẽs. Op aꝛ: qꝛ lepra est ex aspsione co. ni. sup totũ corpus. co. aũt ni. nõ est hũiditas sed hu. igiꝛ ⁊c. ¶ Ad hoc dicẽdũ ꝙ cã mãlis lep̃ est hu. mẽlic⁹ vt dicit Aui. ⁊ alij. Et ad argm qꝛ lep̃ est error assĩl'atiue. dicendũ ꝙ cã mãlis lep̃ est duplex q̃dã est p ⁊ añs. ⁊ ista est hu. mẽl'icus fridus et sicc⁹ corrupt⁹: q̃ p maiori pte egressus ẽ a regimine nature: ita ꝙ ex eo gñaꝛ: corruptũ ⁊ ineptũ ⁊ vere ⁊ pfecte nutritõi existit. Alia cã cõiũcta ⁊ imediata est hũiditas. 2ª ex san corrupto ⁊ mel'ico gñaꝛ. Et hec ẽ mã imediata lep̃ et huic adheret lep̃. 5° carni cui est humiditas adheret ⁊ in ipam cõuertiꝛ. Et p ista potestis rñdere rõnib⁹. ¶ 7° in ordine declarationũ dubitaꝛ ſi lepra posset fieri ex q̃libet. 4. hu. Dico ꝙ inꝛ oẽs hu. mel'ia hȝ maiorẽ impuritatẽ et sordiciẽ in sua suba: rõne cui⁹ corrũpiꝛ. Et ad hoc ꝙ ex eo fiat lepra nõ solũ reqriꝛ ipuritas et corruptio ⁊ putrefac°: imo reqriꝛ adustio ⁊ incinera°. ita ꝙ putrefac° ⁊ corrup° ⁊ incẽsio et adustio est termin⁹. Et qꝛ null⁹ est ita apt⁹ ad incineratõeȝ ſic mel'ia rõne ipuritat ⁊ siccitatis. iđo ex nullo alio hu. põt fieri lep̃ niſi ex mel'ia. hũore dico retinẽte suã formã: qꝛ q̃libȝ põt putrefieri ⁊ incinerari ⁊ reduci ad naturã mel'ie. Sed ꝯ dictũ tuũ tu diс ꝙ mel'ia putrefit ⁊ incineraꝛ. ꝯ p aui. i trac. 3. 3 fen. 4. cañ. c. de lepra. vbi dicit ꝙ mel'ia qñ ꝙ spgiꝛ in toto corpe. ⁊ tũc ſi putrefiat facit fe. mẽl'icã. ⁊ ſi iculcetur ⁊ non putrefiat facit lepram. igitur ⁊c. ¶ Pro isto dubio ẽ notãdũ ꝙ putrefac° mltis mõis sumiꝛ. Prio mõ p corruptõe. ⁊ sic capit phs. 4. metheo. vbi dicit ꝙ putrefac° ẽ corruptio in vnoq̃ȝ hũido a cal'itate aliena. Et ſm istũ modũ putredo ẽ final' corrup° oim. Et iõ diс ga. ꝙ putredo ẽ muta° cuiusdã corpis in corruptionẽ. 11°. de inge. c. 3. in pn°. 2° dꝛ putrefactio ebull'o fluidoꝝ ⁊ liq̃doꝝ a q̃b⁹ eleuãꝛ fumi q̃ petẽtes cor faciũt feb. Et istã ꝯsiderauit Ga. dicẽs. oĩe qđ putrefit nccẽ est eẽ cal'ȝ ⁊ hũidũ solutã dissolutõeȝ amittẽs ⁊c. 9. de ingenio. c. 3. 3° sumiꝛ putrefac° p gñatõe saniei q̃ ptim fit a calore nãli ⁊ ptim ab innãli. sicut accidit in apatib⁹ ⁊ vlceribus. 4° dꝛ putrefactio corruptio ab aliẽa ⁊ innãli cal'itate: ita ꝙ nihil opaꝛ nãl' ca. ⁊ sic fit i fist. ⁊ vlcerib⁹ mal' in q̃b⁹ vir⁹ gñaꝛ sine nãli calore. 5° sumiꝛ pro cõculcatõe ⁊ corruptõe ⁊ incineratõe: vt accidit stercorib⁹ accumlat vt stercori colũbio: vt narrat ga. ⁊ sic capiꝛ ꝙ talis hu. mẽlic⁹ ꝯcul

caf ꝛ corrūpit ꝛ incineraf. Et posito ꝙ ab eo aliq̄ fumi eleuēt nō veniūt ad cor vt faciāt fe. ſ exteri⁹ expelluntur. ¶ 7° q̄rit: si ad h' ꝙ ſit lepra ex q̄libet hu. nc̄ce sit ꝙ q̄libet hu. reducaf ad meliam. Et videf ꝙ sic: q2 cōe est in oi spē lep vt incinera° illi⁹ hu. ex q̄ fit lep ꝛ reduc° ei⁹ ad ꝯplonē fridā ꝛ siccā. al's nō eet morb⁹ fridus ꝛ sicc⁹. g̃ nc̄criū ē ꝙ q̄lib3 hu. reuertaf ad ml'ia3 ꝛ nā3 ei⁹ āteq̄ ex eo fiat lep. Op^m videf ꝙ nō sit nc̄criū. Ex oib⁹ hu. pūt fieri fe. ipis manēti bus in sua spē. igit̄ sic erit in lep. ꝯña t3 p sile añs pbaf de t'tia^a q̄tidiana causone ꝛc. ¶ Di co ꝙ ncc̄e est ꝙ ille hu. a q̄ lep gn̄af: ante in melīam ꝯuertaf. Ad rōnē dico ꝙ nō ē sil'e de fe. nō o3 eē tatā corruptiōe3 i hu. ꝛ gn̄a febriū sūt mlta. gen⁹ aūt lep solū est vnū. Uerūtñ di co ꝙ sile est de fe. melica ꝛ de lep in aliq. q2 sic in lep āteq̄ ex aliq̄ hu. gn̄ef o3 ꝙ ille hu. ꝯuer taf in melicā nām sic est in fe. melica ꝙ añq̄ fe. q̄rtana fiat ab aliq̄ hu. op3 ꝙ ille hu. ꝯuer taf in melia3. Et iux̄ h' scias ꝙ ista ꝯuersio ali cui⁹. 4. hu. in meliā. vt ex eis fiat lep ē p verā ꝯuersionē nō p cōmixtionē q̄uis cōmix° ml'ie cum san̄ faciat san. q̄ est in venis. hereditare q̄litudinē ꝛ corruptōe3 ꝛ p ꝯñs incineratōe3 ꝛ cū h' q̄libet cinis ꝛ reliq̄e hu. adusti retinent ꝓpriā ꝟtutē hu. sic q̄libet fex retinet ꝟtutē liq̄ ris cui⁹ē fex. ꝛ sil'r cinis retinet aliq̄d de ꝟtute ligni a q̄ ꝓcessit. p cōbustionē. ꝛ h' intelligit si nō ex toto salte in pte. ¶ 4° q̄rit lep cui⁹ ꝟtutis est nocu^m actiue. Et vr̄ ꝙ digtie epatis. q2 dicit aui. ꝙ ātiq̄or cā lep ē mala ꝯ° epatis cal'a ꝛ sic ca. g̃ ꝛc. 2° q2 dic̄ aui. ꝙ vitiū in lep ē vitiū in hu. q2 in co. ni. sp̄sa p totū corp⁹. g̃ erit nocu^m 2^e digtie ꝛ nō. 3. In op^m sūt autores q̄ dicunt ꝙ lep est morb⁹ carnis. ſ in ꝯuersiōe nutri' in carne ꝟt⁹ digtia. 2^a n̄ opaf ſ alie ꝟtutes. g̃ ꝛc. ¶ Pro isto pmitiua reducēda sūt ad mēoriā ꝛ notādū s̄m aui p̄^a fen. p̄' in doc. 6. c. 2. de ꝟtuti bus nālib⁹ qb⁹ mistraf ꝙ ꝟt⁹ nutritiua trib⁹ opatōib⁹ cōplef. p̄^a ē pmutās vel cābiēs san. q̄ in pō ꝓpinq̄ ē vt fiat hūiditas ex q̄ nutriaf mē^m: q̄ qñ deficit in rorādo ꝛ seminādo super mē^a: vt accidit in ethica. 2ª opa° est adherētia seu ꝯglutinatio illi⁹ hūiditatis cū mē°: vt cito i subām eius mutetur. Et ista aliq̄n fallit vt in ydropisi carnosa. 3ª opa° ꝟtutis nutritiue est assil'a°. ita ꝙ illud nutri^m qd̄ fuit receptū ꝛ se minatū ꝛ glutinatū: tol'r ꝯuertaf in mē^m et ei ꝑfecte ꝯsilef in suba ꝛ colore. Et ista qñq̄ de ficit sic in albaras ꝛ lep ꝛ i morfea. Ex isto p3 ꝙ i lep ē error assil'atiue. ꝛ h' tenef ꝓ ꝯcl'oe q2 ꝟt⁹ assil'atiua nō facit verā carnē: nec nutri^m ꝑfecte assil'at. Ad rōe3 pmā qñ d2 ꝙ ē defect⁹ ꝛ nocu^m 2° digtie in epate vt dic̄ aui. rñdeo ꝙ duplex ē defect⁹. quidē est prim⁹ ꝛ imediat⁹. ꝛ iste ē in ꝟtute digtia epatis ꝛ forte sto'. S3 ꝯ q2 assil'a° est act⁹ ꝟtutis digtie. q2 ꝟt⁹ digtia. 4. di gerit ꝛ alt'at nutri^m icōplete. ꝛ q̄tū ad ꝯploes ast act⁹. 4. digtie. ſ assil'a° cōpleta q̄^m ad sba3 ꝛ colorē est act⁹ ꝟtutis assil'atie q̄ ē spēs nutriti ue: vt dicit Aui. in. c. de ꝟtutib⁹ mistratis. ¶ 9° q̄ rit q̄re nares ing̃ssanf in lep ꝛ interi⁹ fiūt āgu ste cū lep sit morb⁹ sicc⁹ ꝛ a mā fria ꝛ sicca ge nerat⁹. ꝛ sic magis deberet minui ꝛ attēuari q̄ ing̃ssari cū sint mē^a tenera ꝛ g̃cilia de se. Ad h' dicēdū sic dicit ga. 2. de mor°. c. 6. ꝙ in lepros nares dilatāf ꝛ ahelit⁹ g̃ssus efficit ꝛ aures s̄b tiliāt. ſ in ptisicis nares fiūt tenues ꝛ acute ꝛc. Et tūc d2 ꝙ in ptisi ē ꝯsump° hūiditatū subti liū cū ibi sit fe. real'r ꝯsumēs hūiditates toti⁹ corporis ꝛ p ꝯñs nariū. In lep aūt q̄uis radica lit' sit morb⁹ fridus ꝛ sicc⁹: tñ nō pt ita ꝯsume re supfluitatē corpis cū ibi dn̄ef ꝯ° frida ꝛ sic ca q̄ ita nō ē ꝯsumptiua rōe supfluitatum cu^a fit reumatism⁹ q̄si ꝯtinu⁹ ad nares. iō āgustiā tur inti⁹ ꝛ hn̄t gametū. i. locutōes i narib⁹ ꝛ h' est ꝓpt' nimiā humiditatē accn̄talē nariū. In g̃ssanf etiā nares i sui suba ꝓpt' reploes capitis q2 hu. leprā faciētes ibi cadūt. Et q̄uis hūidi tas nālis ibi ꝯsumeref: tñ accn̄tal' ml'tiplicat iō ꝛc. ¶ 10° du' quō lep pōt fieri p tactū extrio rē cū ep nōdū sit lesu3. Et aui. dic̄ ꝙ ātiq̄or cā lep est mala ꝯ° epatis cal'a ꝛ sicca. Dico ꝙ p an helitū pñt infici ꝛ corrūpi hu. interiores non solū ad putrefactōe3 faciētē fe. vt visu3 fuit in c. de pestilē^a. ꝛ ml'tas alias egri. vt p3 i ptisi ꝛ in lep. in q̄ illi hu. infecti veniūt ad ep et ipm inficiūt ꝛ ep infectū ml'tū gn̄at meliam ꝛ illā postea p totū corp⁹ effundit ꝛc. ¶ 11° nō ꝙ faci es tumescit i lep ꝛ cetera mē^a g̃ciliāf: q2 ml'ti fumi ꝛ vapores ad caput ascēdūt ꝛ faciē ing̃s sant ꝛ totū caput ꝛ palpebras: tūc ocli rotūdi fiūt ꝛ labia g̃ssa. ¶ 12° q̄rif q̄re musculi citius ꝯsumunf carne cū sint duriores ea. Dico ꝙ in musculis ē pauca caro q̄ facit eleuatōe3 in eis et ē ibi pua hūiditas. ꝛ illa pauca caro ꝛ hūi ditas cito ꝯsumunf. ꝛ^c remanēt nerui a carne denudati. ꝛ^c nō appēt musculi. Alia aūt caro sp fulcif ex mā ml'ica ꝛ nutri° pessimo. ꝛ sic nō a3 ei⁹ ꝯsump° manifesta. ¶ 13° scias ꝙ capilli cadūt in lep. ꝛ h' fit q2 pori p q̄s venit nutri^m ad eos: replenf illa mala melica mā. ꝛ sic trū caf nutri^m. ꝛ iō pili cadūt. nā illa ml'ia est ita inepta gn̄ari ꝙ nō solū pili imo etiā pediculi ab ea nō gn̄anf ꝛ in supcilijs citius cadūt: q2

supcilia sūt sup mēbra ossuosa ⁊ citius eis deficit nutri^m. ¶14° q̄rit̄ q̄re leprosi nō hn̄t ɔtinue fe. cū in eis sit magna putrefac° ⁊ corruptio ⁊ ɔturba° ⁊ nō eue° hūoꝝ. Dico ꝙ in lep̄ nō fit putrefactio cū ebullitōe hu. imo est putrefactio ⁊ corruptio incineratiua ⁊ nō ē effumatiua nec eleuatiua vapoꝝ ad cor: vt iā supius tactū ē in .7. declaratōe. ¶15. scias ꝙ inter alios morbos lep̄ ē morb⁹ hereditari⁹. vn̄ ad h̄ ꝙ morb⁹ fit hereditari⁹. 3. reqrunt̄ pncipal'r ꝑria ē infectio spmatꝫ pueniēs a mēbro hn̄te filiꝫ infectōeꝫ. iō podagric⁹ gn̄at podacricum filiū ⁊ epilētic⁹ epilēticū fatu⁹ fatuū: quia nō solū hereditari⁹ morb⁹: imo ⁊ ƀm passiōes aie 2ª cā ē debilitas ⁊ ipotētia mric̄ mulieris nō potētis rectificare illā malā infectōeꝫ spmatꝫ iō freqnt̄ tales morbi hereditarij nō trāseunt ad filios p̄mos nec. 2. Nos eni vidim⁹ mulierē satꝫ decorā genitā a leproso in mr̄e sana. 3ª cā est debilitas ⁊ defect⁹ na̅e ⁊ mēbroꝝ genitorū nō potentiū resistere male q̄litati. vn̄ p eādeꝫ cām ⁊ nām p quā infundunt in filios silitudinē ⁊ figurā p eādē ifundūt hereditatē morborū. ⁊ h̄ est spma ⁊c. De h̄ iā fuit dictū in .6. li. in gn̄atōe ēbriōis. ¶16° q̄rit̄ quō lep̄ ⁊ obtalmia et ptis sūt morbi ɔtagiosi. Dico ꝙ ad h̄ ꝙ fit morbus ɔtagiosus tria reqrunt̄. P̄rimū est ꝙ mēbra in qb⁹ talis morb⁹ ē sint infecta. 2° reqrit̄ ꝙ fumi vel vapes ab ill' eleuati inficiāt aerē intmediū. 3° reqrit̄ ꝙ corp⁹ exti⁹ sit pauce resistētie. Et ista oīa repiunt̄ in lep̄ et ptisi et obtalmia ⁊ fe. pestilētialib⁹ ⁊ in alijs morbis ɔtagiosis. vt pꝫ speculāti. ¶17° q̄rit̄ si castra° ⁊ testicloꝝ remo° vꝫ ad lep̄ curatōeꝫ. cū testicli toti corpi calorē influāt. corpa aūt leprosorū fria sint ⁊ sicca. Dico ꝙ remotio testicloꝝ i lepros iuuat: q2 cū in lep̄ sit nimia siccitas p remotionē testicloꝝ corp⁹ hūectat̄ ⁊ q̄si effeiat̄ ⁊ hūiditas retinet̄. ⁊ sic videt̄ cōpetere ad curationē cū calor q̄ añ erat san: adurebat. iō dixit Plateari⁹ ꝙ ex remotōe testiculoꝝ multi leprosi curāt̄. ¶18° notādū sic docuit. 4. cañ. gn̄al. ꝙ carnes viparuꝫ sīt de meliorib⁹ medicinis lepros. ⁊ idē dicit Rās in diuis. et oēs ɔcordāt in h̄ ⁊ dicūt ꝙ sūt me̅ medie int̄ hūanū corp⁹ ⁊ leprā. nā sanis corpib⁹ in loco veneni s̄ in corpib⁹ lepros sūt me̅ ⁊ nō corrūpunt ipa: imo saluāt ⁊ sanāt ipa a lepra remouēdo carnes corruptas eas ɔsumēdo ⁊ nā alias nouas gn̄at ex bono nutri° ɔtinue adhibito. sic s̄ carnes viparū vsitate corrūpūt corp⁹ sanū et saluāt corp⁹ corruptū ⁊ lesū. nā p vsū earū p̄° inflat̄ caro leprosa ⁊ cutꝫ excoriat̄. ⁊ sic p opus nature ɔsumit̄ illa caro vel destruit̄. aliñ sensibil'r aliqñ insensibil'r ⁊ a bonis nutrimēt̄ sumptis ⁊ vsitatꝫ bona caro regnat̄. Admīstrētur igit̄ carnes vipate vel s̄pentū in electuarijs ⁊ cibis ⁊ potib⁹ ⁊ in vnguētꝫ ⁊ oleis ⁊ lotōnibus ⁊c. Intelligēdo ꝙ tota caro radicalis non est corrupta ⁊ infecta. q2 si sic vita nō staret cum tāta corruptōe s̄ qñ caro corrupta leprosa est liqfacta ⁊ ɔsumpta: nutrimētū qd̄ ibi de nouo aduenit me̅° ⁊ pue carni remanēti sane addit in augmēto paulatiꝫ: ⁊ paulatiꝫ corruptā ānihilādo cū v̄tute medicinarū ⁊ sic sanat̄ leprosus si curari ꝺs. ⁊ sic tenet aui. ⁊ Rās ⁊ alij ꝙ vsus tiroꝝ ⁊ s̄pentū nigroꝝ mōtanoꝝ cum debito regiē ⁊ purgatōib⁹ est melior ⁊ pfectior meª leprosis. ¶19° sciendū ꝙ lepra est morb⁹ p colligantiā: q2 aliūde venit ad carnē ꝙ venire nō debet. q2 ab epate q2 cā lep̄ ātiqor est mala epatꝫ ɔ° declinis valde ad calitatē ⁊ siccitatē q̄re adurit san. Et h̄ est qd̄ debꝫ inqri ⁊ sciri in oī morbo ƀm ga. 3. de morbo in col. 4. vel in. c. 3. q2 cognito mēbro infirmo sciēdū ē: an eius passio sit p se aut p aliud sibi vicinū: deinde cuiusmodi passio est. Ex his eni. s. me̅° ⁊ eius passione gn̄alis cognitio cure habetur ¶20° sciendū est ꝙ dictū fuit supi⁹ in āministratōe viparū ⁊ s̄pentū ꝙ aliqñ iuuamentū istoꝝ n̄ appet in p̄n°: s̄ postea appet subito. iō nō debem⁹ desistere donec appeāt signa iuuamēti: q2 oīa ƀm rōnē facientꝫ ⁊c. 2. amph. Hoc etiā freqētēr accidit in mulꝫ egri. cronicꝫ in qbus melius apparet virtus medicinaꝝ post dimissionē vsus earum in vsu.

¶Caplm. 30. de verrucis.

VErruce sūt dure excrescētie in manib⁹ et pedib⁹ ⁊ aliqñ i alijs ptib⁹ corpis fctē. Est s̄ v̄ruca morb⁹ officialis in nūero addito ƀm ga. 1. de morbo. c. 6. ver. pori i manibus fiūt verruce sūt supflua caro vn̄ verrucosum. i. superfluū dicit Papias.

Cause ver. sunt hūores flātici grossi vel inlici qb⁹ flā admiscet̄. flā nancꝫ q̄uis sit natural'r humidū: tñ p admittioneꝫ melie cōuertit̄ ad naturā siccitatꝫ. Et sil'r pōt fieri ex san. ɔculcato ⁊ ingssato pter ꝙ putresc in aliq loco nec in venis. quis ⁊ a nā exterius isti hūores mittunt̄ ⁊ in ver. ɔuertunt̄ quedā vocant̄ porri q2 hn̄t q̄sdā radices ad extra ad silitudinē porroꝝ. ⁊ in istis arguit̄ maior siccitas me̅. Aliqñ fiūt ad silitudinē cornu: q2 indurat̄ ⁊ crescit in altuꝫ: et aliqñ vocant̄ claui quia habent caput ad modū clauoꝝ affixorū

quoꝝ capita exterius manēt.

Curatio ver. p° dietet cuʒ bo: o regie cauendo res melicas meliaʒ gñantes: ⁊ fil'r flā grossum ⁊ san. gſſum. Deide purget melia ⁊ flā cū agarico ⁊ turbith et fumoterre ⁊ epithio ⁊ mirab. ni. ⁊ lapiđ laʒuli. ⁊ ſi videt ꝙ ibi ſit repl'o ſ̄ ſlōia. Et iſta iterent et ꝯtinuent: q2 malū regimē ⁊ dimiſſio purgatiōis faciūt ſcrofulas ⁊ ver. Localia aūt remedia p° expīe ī ꝯſtat ꝙdū eēm et ađ. 15. ānoꝝ cū multitudine ver. in manib⁹ cū frequēti appōne lactis titimali ab eis pfecte ſanatus fui ❡ 2° ſi ligari pñt ligent ꝟſus radicē cū pilo equino vel bouio vl' filo ſericio: ⁊ ꝯtinuis dieb⁹ ſtringat donec tota cadat ⁊ incipiat a maioribus q2 forte p ſe alie deſtruent: vt dicit Aui. quia iſte magne rōe ſilitudīs attrahūt ad ſe mltuʒ de illa mā ex q̄ mlte filie gñant ⁊c de directo accidit in ſcrofulis. ❡ Ter° cū ſcindipēdio vel nouacl'a ſupficial'r ſcindant ⁊ radant vſqʒ ad ſang. exitū. ⁊ tūc apponat lac fic⁹ vel lac titimali. ❡ Quarto auripigmētū pulueriʒatū incorpet cū lacte titial' vl' fic⁹ ⁊ ſup ver. pōat ab raſaʒ. ſicut iā dictū fuit. ⁊ h fit in capſula glādis vel lupini vel ceraſi vel pruni. ⁊ ſic ēpl'm nō nocebit reſiduo corpis. Vel ſ̄ h medicamē qđ ponit Bern. in lilio. ℞. viriđ eris auripig' pulpe colođn° ſa' is armo° ā. ʒ. ij. ſ̄ pul. incorporet cū lacte titimali: ⁊ in capſul' ſup poros et ver. abraſos ponat vel radat fortit ⁊ pmittat inde mult⁹ ſan. exire. deinde aſpgat đ pul' litargiri aut auripigmēti aut lac fic⁹ vel titimali ⁊c. Vēricus dicit ꝙ ſi ruta ⁊ herba robti et mille foliū ſil' trite ſup ipas ligent infra. 3. aut. 4. dies curant. ver. tñ pus dʒ mollificari et abradi vſqʒ ad viuā carnē. Vel ſ̄ ſic. ℞. limacie rubee ponāt in potto plūbeo ⁊ ſpgant ſale ⁊ ſic ſtēt p. iiij. dies ⁊ abiecī limacijs ter vl' q̄ter in die cū liq̄re in potto remanēte liniant ver. ⁊ h. ꝯtinuet p. 7. vl'. 8. dies ⁊ abſqʒ dolore cū radice cadēt. iſtud ē Guilbti āglici. ca. ꝓpō. Aliq̄ faciūt ruptoriuʒ de calce viua ⁊ de ſapōe molli ⁊ in capſul' ſupponūt. aliq̄ ēt poſt ꝙ radūt ⁊ ſuffumigāt ⁊ mollificāt: radūt: donec ſan. incipiat exire. ⁊ tūc ſupponūt pul' affrodilloꝝ vl' de arce° ⁊ ſupponūt capſulā ne mēbrū vicinū corrūpat. In q̄buſdā calloſitatib⁹ q̄ fiūt in pedib⁹ ⁊ digiī eoꝝ q̄ ipediūt greſſuʒ ⁊ vocāt cornu: iſta talia cornua radant cū raſorio vſqʒ ad carnē viuā ⁊ ſanguinatōeʒ deſup ponant gutte piī liq̄facte. vel furfur fuſuʒ vl' liq̄factū per foramen corij ⁊c.

❡ Cap. 41. de aduſtione ignis vel aque.

Primū qđ in iſto caſu accidit ē dolor qui fit a mala ꝯpl'oe cal'a ītroducta a q̄litate rei actuali adurēī. 2m ꝙ accidit ē veſica° loci ꝓpt attractōneʒ hūiditatū aq̄ſarū ad locū cōbuſtū. 3m ē vlcera°. Pri m g' ſuccurrēdū eſt lo° ne veſicet qđ ſic fit ſm aui. in. 4. fen. 4 trac. 2. ❡ Prio g' pul' ſandaloꝝ diſtēpet cū aq̄ roſ ⁊ cāfora. ⁊ liniat inde loc⁹ ⁊ nō pmittat đ ſiccari. Ad idē vʒ aq̄ ſolat'. Ad iſtā intētōeʒ vʒ bolus arme⁹ diſtēpat⁹ cū aceto vel aq̄ ſolat' vel aq̄ roſ incorpata cū pul. oſtraceoꝝ. Item ſm Aui. lētes eliʒate cum roſ ⁊ oleo roſ. Ego aūt ſi ſum in loco q̄n fit ꝯbuſtio ſtatī capio lutū qđ eſt ſub vrneis: vel vaſ aq̄tic ⁊ ſup locuʒ pono freq̄nt qđ al'n incorpo cū albu° ouoꝝ. ⁊ int' cetera q̄rant ſolat m ſpuma ꝟmicl'aris plātago ⁊ lētigo aq̄ ⁊ ſilia. Et exhat ſucc⁹ ⁊ pān⁹ in eo madefact⁹ ſupponat. ⁊ iſta ꝯtinuēt donec dolor remoueat ⁊ loc⁹ ſit ſine veſicatōne. Cimolea diſtēpata cū aq̄ enđ vel roſ vel plātag vʒ. ❡ Poſtꝙ aūt loc⁹ ē veſicat⁹ ⁊ adhuc remanet do' ꝯtinuent res ſupdicte donec dolor ſit annulat⁹. vel apponat vng m populeō cum albu° ouoꝝ. ❡ Ter m eſt de veſic vñ ſi veſice p ſe nō rūpātur. rūpātur cū acu vt aq̄ſitas ꝯtenta expellat vt nō corrūpat mēm in q̄ eſt: q̄a q̄to mag ibi ſteterit mag mēm ⁊ caro ei⁹ corrūpit. ❡ Quartū ꝙ nob occurrit ē cura° vlceratiōis ⁊ excoriatōis remanēī ad iſtā intētiōeʒ iubet fieri vng m albuʒ cāforatū incorpatū cū oleo roſ ⁊ albu° ouoꝝ ⁊ vng m de calce abluta ſepties ⁊ incorpata cū oleo roſ ⁊ aq̄ plātag ⁊ cāfora. vel addat ſm aui. chimolea cera ⁊ albūine oui. vng m factū de litargiro pulueri° ⁊ ceruſa cū oleo roſ ⁊ aq̄ plantag ꝯtrito. verūtñ eſt ꝙ iſta vng a ſūt artificialia ⁊ bōa ī vlcerib⁹ poſt igneitatē remanētib⁹: ſ̄ nō bñ pñt remoueri: īmo in adherēdo dolorē īferūt patiēti ⁊ tediū medico. ❡ Jō aliq̄ ſolū ponūt oleū vitellinuʒ liniēdo dcā vlcera ſine q̄cūqʒ alia medi a vſqʒ ad finē cure. ⁊ ego h facere ꝯſueui. Vidi q̄ʒ fieri tale vng m qđ eq̄pollet ol'o ſupdicto q̄n alijs carem⁹ medicis. In haſta lignea tenui fruſtula lardi tenuis abluta ponātur: talit' ꝙ int'. 2. fruſta lardi vnū foliū lauriviridis pōat. ⁊ ſic faciēdo magna ps haſte ipleatur: ⁊ poſt incēde cuſpidē haſta ⁊ ardeat tota haſta cū lardo nib⁹ ⁊ folijs. Et illud qđ guttatiʒ defluēdo labitur in ſcutella aggreget. ⁊ cū iſta vnguēto dicta vlcera liniātur bis in die nāli ſupponēdo pannū lineū ſubtilē. ⁊ cū iſtis vidi freq̄nt locum ſanari ⁊ cicatriʒari.

Declaratio in adustiõe ignis: vl' aq. Primo sciẽdum φ actio ignis in corpe derelicta siue sit cauteriũ volũtariũ siue sit cõbustio inuolũtaria vsq ad carnem.9.dies crescit: sĩ ẽ mag̃ τ notabil'. τ postea cõtinue minuit vsq ad pfectam curationem. ¶2° nota φ in pua adustiõe iuuat al'n approximare mẽbrũ lesuz igni τ rõ ẽ: q2 p talem approriationẽ pori q fuerũt clausi τ p adustionẽ apiunt τ rarificant p talẽ approriationẽ. τ sic calitas retẽta exalat q2 cal'itas iclusa suo sili plandẽs exteri' resilit τ exalat. ¶3°. itelligẽdũ φ si cõbustio accidat in manib' puerox sp vn' pãnicul' ponat int' vnũ digitũ τ aliũ τ sit madefact' i aliq̃ vng° vl' ol'oõ supdict neyn' digit' cũ a° icarnet. vt ego al'n vidi fie' in male curat ita φ al'n oz cũ rasorio digitũ a digito separi.

¶ Capl'm.42. de panaricio.

Panariciũ ẽ apã cal'z accñs in sũmitate alicui' digitox man' in latere vnguis cũ veheme^a doloris τ iq̃etudie τ pũctura intĩi φ iduc̃ isomnie^cm τ vigilias τ filia.

Curatio pmo cõsidera si hõ ẽ plen' τ k flõia τ purga° si ẽ necessaria. Deide curram' ad curã aliax apãtũ calox. τ k sic ibi repitur: vt puta in flõne τ herisipila. Ponant a pn° repcussiua vt sunt succ° spuine. τ solatri τ vermicularis. Et bm Auic. in pn° ponat digit' in ace° cal'o. τ b̃ dicit Aui. autozita^e Ga'. τ cõfirmat b̃ qñ cũ ace° miscet' furfur aut farina ozdei τ vz emplz de aceto τ faria ozdei cui miscet' parũ de cãfoza. Et vz empl'z muscillaginis psilij cũ puluere gallax τ licij albumine oui. Et vz muscillago psilij cũ psidia τ balausti. Et k empl'm de spuina. τ ista sufficiant ad repcutiẽdũ τ alterãdũ malã cõpl'onẽ cal'az. ¶ Qñ ego habuissez pãnariciũ cũ ingẽti inq̃etudine apposui lẽtiginẽ aq̃ tritã incozpatã cũ aceto τ albumine oui. τ statiz fui liberat' a doloze. τ aspiciẽs vidi aliq̃d de sanie sub cute i latere vnguis τ apiens cũ acu' exiuerũt due' aut 3. gutte saniei: τ totalit' fui curat'. Laus deo viuo. Aliq̃ faciũt vnũ digitale de cera noua calefaciẽdo τ resoluẽdo mitigat aliq̃lit' doloze τ vz añ eruptionẽ τ p'. Et si p' eruptionez fieret digitale õ cera vel de apsicon vtiq valeret ad retinẽdũ foramẽ aptũ. Si ãt nõ ita cito maturat' supponat' ẽpl'm qõ ẽ maturatiuũ. R. radicis maluauisci icisi τ cocti. ℥. j. vitellox ouozũ coctox duo nũero butiri recent. ℥. j. τ ß. k ẽplz τ k alia reme^a z accñ^a q̃ occurrũt vt ẽ vlc' fistula vel herpestiomen' sic dcm fuit i suis caplis. Si ãt corruptio extẽdit' ad digitũ τ ibi venit herpestiomen' vel ignis sacer. Min' malũ ẽ si in p' vel 2^a iunctura abscidat' φ si tot' digit' vel man' pderetur vel totũ corp'. ¶ Intelligẽdũ φ in pãna° malicia ma^e τ ei' mala q̃litas supat q̃titatẽ ei' q2 pua ẽ q̃titas τ mali^a multa τ posito φ adiutoziũ τ brachiũ man' τ digiti sint sub emũtozijs cordis q2 sub assellis τ in apãtib' talib' nõ cõpetãt repcussiua: tñ i pãnaricio pñt cõpetere. P°. q2 ma^e ẽ pua τ nõ pt recedere nec attigere ad coz. 2° via ẽ lõga. 3° q2 ma^a alteratur τ cozrigitur ab infriat: vt ponũt autozes. Fria. n. stiptica τ narcotica cum ace° corrigunt pue mãe maliciã τ qualitatez.

¶ Capitulum.43. de fistula.

Fistula est vlc' pfundũz τ cauernosuz cum orificio stri° calloso τ duro cũ exitu virulẽ^e τ puris bñ bm catholiconẽ b̃ nomẽ fistula ad 3^a. equocat'. P°. n. sigt instr3 canẽdi strictũ i orifi° τ latũ i feri' cũ q̃ voc τ soni emittunt τ tũc dr fistula a fos qõ ẽ son' τ stolõ qõ est emissio q̃si emissio soni vel voc. τ dr sic q2 vocẽ vel aerẽ emittat vñ catho. Fistula dulce canit volucrẽ dũ decipit auceps. Secũdo° capitur fistula p ductu aqrũ: q2 sic pma emittit aerẽ sic ista emittit aquã. 3° mõ sumit' p moz° sanatiõis dure de q̃ in pn° ca' fcã est mẽtio. vñ v'sus. Fistula dulce canit est mozb' fistula durus Fistula pbet aquas nobis p cõcaua claras Et ad silitudinẽ pmox duox dr fistula mozb' q2 in sinu suo virulẽtiam τ saniez recondit. τc.

Cause fistule pñt esse vlcera male cura^a vel apã nõ apertũ suo tpe. Aliqñ eni ptingit φ apã est maturũ τ indoctus barbitonsoz vel cirurgicus nõ vult ipsum apire τ sic sanies retẽta cõuertitur ad malas q̃litates τ sic pfundatur τ corrũpit ptes circũstantes τ sic sit fistula. Simulit' põt accidere in vulnere qñ nõ bñ a sanie mũdificatur. τ b̃ interdũ ptingit a cãis pmitiuis vt a ruptura tibie vel brachij qñ ibi sit apã τ postea fistula in eius cura freq̃nt' exeũt ossa cũ sanie τ virulẽtia. Fit etiã fist. a malis hũozibus intra corpus τ sub cute τ in carne corrupt τ putrefactis.

Signa fistule p°. appent in tactu supi' virulẽtia que compressa digitis emittit sanguinẽ versus orificiũ aliqñ inferi' aliqñ supius aliquando lateraliter τ apparet collositas in orificio. τ quãdo pzemitur nõ ad est doloz nisi fist. sit prope neruũ. Si fistula ẽ in carne sola in modico tpe sanies est alba. Et si fistula est antiqua sanies est spissa τ viscosa

τ turbida: sic in neruo τ ipsa est tenuis τ nigra τ adest dolor in loco a quo exit. Et si est in venis cum virulentia exit san. Si fist. est in osse τ non penetrat ad concauitatem ossis illud quod exit est subtile τ citrinum. vt. d. Aui. τ si penetrat ad concauitatem ossis facit saniem oleaginosam. quia medula ossis est corrupta. Aliud signum fist. est quia aliquando clauditur foramen. τ postea aliquos dies aperitur in illo loco. vel in alio. τ sic laici dicunt quod est morbus sancti Jo. Et cognoscitur etiam per aliud quia antecedit vulnus vel vlcus male curatum vel apostema quod non in suo tempore fuit apertum vel non bene mundificatum τ curatum. τ strictum adest orificium τ duricies τ callositas in carne circundante foramen. Et secundum Gull. fist. generatur a materia flatica. vel melancolica in qua adusto induxit acuitatem τ venenositatem. τ propter hoc dicebat Arnaldus humiditas dominans: τ ancilla fritas: fistule vitam prebent.

Judicia in fist. Primo dicitur sic. omis fistu. est difficilis curationis τ quanto est antiquior tanto deterior. ¶ 2° fist. tortuosa τ multorum foraminum τ inflexionum est mala τ multum difficilis cure. Similiter ossuosa maxime que profundatur ad concauitatem. ¶ 3° fist. nunquam curatur nisi pus mortificetur. τ quamdiu vixerit fist. nunquam poterit obturari. ¶ 4° iudicatur per Arnal. quamdiu sanies fistule aquosa vel glutinosa vel praue qualitatis extiterit fistula viua manet. ¶ 5° ex quacunque sui parte fist. saniem perfectam τ puram emiserit ibi est extincta fistula. ¶ 6°. fist. tortuosa τ intricata nunquam mutatur nisi salsis aut nitrosis liquoribus imbuatur Arnal. ¶ 7°. fist. iossata nunquam medicationi obedit donec extirpatum fuerit os corruptum. Arnal. li. in pab.

Curatio fist. Primus canon generalis quia fist. vt plurimum ab aquosis τ flaticis superfluitatibus generatur os cum desiccatia τ euchimia dieta malam complexionem permutare. ¶ 2° quia mala compositio cum materia vix remouetur materia in corpore remanente. idcirco vtilis est illarum materiam perdigerere τ euacuare. ¶ 3° canon est Aui. in 4ª fen. 4ª. trac. 3°. In fist. antiquam τ profundam incisio τ remotio cum nouacula totius fist. τ rerum infectarum est securior cura τ certior verumtamen cum actuali cauterio dicta cura potest commode adimpleri. Si autem ista cura totalis remotionis cum potentialibus cauterijs attentetur: illud est prauum τ ingeniatum maxime quando est in vicinitate nerui. Auicen. li. ¶ 4°. fist. in osse existens non curatur nisi os corruptum prius auferatur. ideo ingeniandum est vt os corruptum cum cauterio vel aliter expellatur. ¶ 5°. si quis fist. in carne procurare vel sanare desiderat: os strictum oportet dilatare τ cum certis lauamentis ipsam mundare τ desiccare. ¶ Cura particularis fist. In primis ordinetur dieta tendens ad siccitatem. sic dicit 2° can. Habitent in aere sicco τ caueant a piscibus maxime recentibus τ ab offis. τ vtatur carnibus vsualibus bone digestionis τ boni chimi τ sint vt plurimum assate τ potent vinum bonum aliqualiter limphatum propter acuitatem materie iuxta 2m can. generale digeratur materia per hunc modum. Primo cum oximelle squillitico vel diuretico vel cum hac decoctione quam ponit Guido. Rx. agrimonie. ℥. iij. plantag. ℥. ij. foliorum oliue. ℥. j. coquantur τ fiat apozima. τ detur omni die de mane vsque ad. ℥. v. stomacho ieiuno. τ stet per. 4. horas: antequam comedat. τ postea prandeat. quia cibus τ pura medicina in stomacho non sunt commiscenda. ¶ Deinde purgetur sic. Rx. electuarii diacartami. ʒ. iij. pulueris diaturbith. ʒ. j. fiat bol. Supradicto autem apozimate pa. dz vti ante purgationem τ post. quia meatus dilatando iuuat ad expulsionem male materie ossium τ similiter ad corrigendum malam complexionem. Idem potest fieri de sanamunda. ℥. iij. gentiane. ℥. ij. centauree. ℥. j. fiat. vt s. τ continuetur. ¶ Localia remedia. Primo amplietur foramen cum medulla sambuci ad modum tente vel fiat tenta de ciclamine vel de gentiana: quod melius est aut de radice draguntee aut iarri vel de spongia bene retorta. quia imbibendo in se superfluitates ipsa ampliat τ ampliat foramen. quod apto imittatur tenta longa de panno lineo vel de stupis. τ sit inuncta melle τ aspersa pul. al. affrodill. vel tenta vngatur sapone molli. τ aspergatur calce viua. vel liniatur tenta cum sapone molli et aspergatur cum modico arcenico puluerizato. Et. d. Guido quod hoc non fallit. ¶ In casu autem quod fist. esset cauernosa cum multis finibus: tunc iniiciantur cum siringa vel traiectorio lauatoria que contineant virtutem dictarum medicinarum. Fiat ergo talis iniectio agrimonia et gentiana coquantur in vino albo. et addito melle iniiciatur per siringam. Pul. affrodill. quod valet in fist. et vlceribus sic fiat. Rx. succi affrodill. ℥. iij. mell. auripigmenti calcis viue. ana. ℥. ij. misceantur: et incorporentur et ponatur in testa et coquantur in furno donec pasta sit indurata. deinde puluerizetur. et cribelletur et tenta madefacta in oleo vel melle vel sapone molli cum eo spergatur et intus fist. ponatur vel parum de eo commisceatur cum dicta decoctione iniiciatur corrosiuum. n. est et fist. mortificat. ¶ Vel fiat aqua que mortificat fist. Rx. vitrioli de quo fit icaustum. ℥. j. salis armoniaci sal nitri. ana. ʒ. j. albuminum ouorum induratorum sub caliuo 2° numero. misceantur et incorporetur et stet sic per duas horas et exiet aqua et ita ponatur in fiola et mundificat fist. et cancrum et mundificat vlcera. Aqua enim fortis alkimistarum que fundit metalla mortificat omnem fistulam. ¶ Si fist. sit in osse quod cognoscitur quia facit saniem oleaginosam tunc oportet incidere carnem vsque ad os vel cauterizare: et tunc reddatur os corruptum et remoueatur pecie vsque ad sanum os. τ semper vulnus teneatur aptum: donec totum os corruptum sit expulsum deinde mundificetur et incarnetur. Repi in quibusdam scrip

tis sic. Stupa minutis sup asserē cū gladio in cisa incorpet cū vno vitello oui ⁊ sanᵉ porci ⁊ succo apij ⁊ melle ⁊ farina tritici ⁊ oleo cōi et tepidū ponat intᵉ cū tēta. ⁊ sil' exterı' ⁊ in foramie appoñat. ⁊ dic ꝙ ē exptū. Aria infantiū ducat i morta° plūbeo cū pistello plūbi dōec inspissef ⁊ postea exsiccet ⁊ K pul' ⁊ immittat. Auic. Et iā expta ē radix scolopēdrina cū fist. ipleat ex ea sanat. Idē facit succ' cucu. agrestis folia oliue ⁊ agrimoᵉ cū alū ine de rocha ⁊ de pluma p̄ualēt in lauatorijs ⁊ similia. ¶ Et qñ appet caro bōa administrent ꝯglutiatiua ⁊ icarnatiua cū aliqb' exsiccatiuis. ⁊ qñ sanies minuit ⁊ virulētia iā fist. est mortificata et tunc cura fist. appropinqt. De istis fist. ⁊ vulnerib' et de algebra modicū ꝓposui dicere ꝙ opera sunt cirurgicoꝝ. ⁊ qr guido nouissim' autor libroꝝ materias istas bñ ptractauit. ideo pcatis mihi ⁊ ꝙ deficit. deus compleat.

¶ Caplm. 44. de vlceribus.

Vlcus est solutio ꝯtinuitatis in carne in qua aliqd acцidens inuenit consolidationē ei' impediens.

Cause vlcerū aliq̄ sūt añtes vt dicit ga. 4. de ingenio. c. 4. sic si vulnus. i. vlcus fit in aliq̄ mēbro aliq̄ mā bñ intēdim' nō esse nisi ex mollis hu. nā ꝯsuetudo nāe est talia in passionib' facere videlz corp' mūdificare māz erga cuti ⁊ expellere. hec ille. Alias cās vl. ponit Aui. in. 4. 4ᵗ. trac. 3. ca. 1. sic. Ul. gñant a vulnerib' ⁊ exituris erupt ⁊ a pustul' ⁊ sol'one ꝯtinuitat in carne q̄ qñqꝫ fac saniē aut pus ⁊ nō facit saniē nisi qr cib' q̄ venit ad eā ꝯuertit in corruptionē ꝓpt debilitatē meᵗ. Aliqñ illud meᵐ ē in se debile. ⁊ iō ad ipm remitunt supfluitates alioꝝ mēbroꝝ. ¶ Hic cognoscit intellectus q̄tū in vlcerū curatiōe iuuat euchimia dieta ⁊ cibi ⁊ pot' pcitas ⁊ pcura° digōis. ne supfluitates in corpe gñent. 2° cognoscit q̄tū iuuat expulsio earū cum arte. 3° cogscit q̄tū iuuat ꝯfortatio mēbri vlcerati ⁊ altera° ei' ad ꝯriā q̄litatē ⁊ in istis deficiūt ydiote cirurgici ⁊ ignorātes artem.

Iudicia in vlcere. ¶ Prio pus subtile vocat vir' ⁊ pus gssum noiat sordicies. ⁊ virus q̄dē nō gñat nisi cū subtilitate hu. s. aq̄soꝝ ⁊ cal'oꝝ. Et sordicies gñat ex grossicie hūoꝝ. ¶ 2° dicit Aui. vlcera dura icipiētia ire v̄sus viriditatē ⁊ nigredinē sᵗ mala ¶ 3° vlcera fria sūt al. ⁊ mollia sūt q̄scenᵃ qñ applicāt meᵉ calefaciētes. Et vlcera cal'a sūt ad rubedinē decliuia ⁊ delectātur in frigore. ¶ 4ᵐ iudiciū ⁊ signū qñ vlcerib' mal' associat color corpis mal' sic est color al. ⁊ plūbe' aut citrin'. tūc illud est signa° sup corruptōez cōplonis epat aut corruptōis san. q̄ vēit ad vlc' q̄re fit difficil' ei' ꝯsolida°. ¶ 5°. vlcera gñata successiōe egriᵗᵐ sūt mala: qm̄ nā mittit ad ea residuū corruptōis supfluitatū. ¶ 6° vlcera de pilāᵃ pilos circūstātes sūt mala ¶ 7' meliores signatōes signātes salutē vl. ⁊ vulnerū: sunt cū succedēᵃ eoꝝ decliuia sūt ad saniē. ¶ 8°. salubri' aūt vuln'⁊ vl. est qd fit in carnosis locis paucos neruos ⁊ vēas ⁊ pelliculas atqꝫ ligamēta hñtib' ⁊ qd ē remotū a mag̃ ꝯcauitate. ꝯria aūt ꝯria. 4. megᵗ. col'. 2. ¶ 9ᵐ iudiᵐ. cū videris vl. mag̃ solito ꝯcauū ⁊ circa illud rubore ⁊ duritiē ⁊ calorē. scias medicinā vltra modū mūdificatiuā eē. si v̄o saniosus fuerit pter has sigtōes medicinā debilē eē cogsces ibidē ¶ 10° p saniē ⁊ eēntiā poteris illō ꝓpēdere ⁊ si grossa ⁊ viscosa fuerit nō est ex forti medicaᵉ. si v̄o subtilis ⁊ rubori ptineat: mōstrat esse ex liq̄factōe tenere carnis ꝓpt acumē meᵉ: maxᵉ si patiēs dolorē ⁊ arsurā passuꝫ se mōstrauit: tūc ꝯuertēdū ē ad aliud. ibidē. 11° iudicat Ga. frigidū mordax ē vulnerib' ⁊ vlcerib' ⁊ dolorē sine sanie facit. 5. amph. ꝯ°. 22. ¶ 12° vlcera aūt corrosiua est q̄ hūoꝝ ad se currētiū sūt susceptiua nō calor adiuuat: s mag̃ eis nocetᵗ. vbi. s. ꝯ°. 25. ¶ 13° ꝓnosticat ga. ibidē. Impossibile em̄ est in vlcere vel vulnere faciēte saniē vt picrosuꝫ vl' molestū debeat eē. ¶ 14°. si vulnerib' mal' ⁊ fortiorib' exitib' tūor nō appet h̄ magnū malū. laxa bona cruda mala. 5. āph āph. 67. Et cā isti' in ꝯ° nōt. sic. Cū em̄ vulnus malicioſuꝫ ē. nā q̄dē debilitat. hūores v̄o supbiūt ⁊ distēpant. g̃ nisi ad vuln' ꝯfluxerint qd ex tumore q̄dē manifestat p totū corp' diffūdi spasmos tethanos ⁊ maniā faciūt. Laxa q̄dē ⁊ fluētia vulnera vl' vlcera bona sūt. tumida v̄o dura ⁊ indigesta mala ꝯ° eiusdē. ¶ 15°. circūfluāᵃ vulnera male ꝯsuetudis. ⁊ ꝙ ānuatim veniāt: mala sūt. 6. āph. āp. 4. ⁊ vide ꝯmētū. seq̄t in ꝯ°. Cū videris cadere pilos a locis vulnera circūdātib' mali hu. vident ineē malequ corruptōes ⁊ prurit' in vulnerib' hui' ex necītate nō pmittunt vulnera sanari. ibidem. ¶ 16. vlcera putrida ⁊ corrosiua et fistula sunt difficilis curatōis ⁊ ꝯsolidatōis.

Curatio vlcerū. ⁊ pri° aliq̄ cañ. gñales sūt pmittēdi. ¶ Prim' fit iste vl' q̄ꝫ dico oīb' vlcerib' medicinā desiccatiuāz ab initio vsqꝫ ad finē eē necriā exceptis q̄bus ꝯcussio carnis ē: qr ꝓpt ꝯcussionē suā nccē est

in eis saniē gñari deide mūdificari.postea vo
vuln⁹.i.vlc⁹ desiccari. Ista intelligūt de vlce
ribus fact cū lig vl lapidib⁹ ⁊ silib⁹.¶2⁹ qñ vi
r⁹ appet ī vlcerib⁹ iudicat φ īdiget desiccatis
¶3⁹ qñ appet sordicies:vlc⁹ īdiget abstersiuis
¶4⁹.qñ visitant ⁊ ꝑgant vlcerosi:caueat me
dic⁹ ne vlcera insufflēt a meridionali vēto nec
ab aere hūido vel brumo attīgāt maxīe si hūi
ditas ē cū calitate. Aui.h in snia.¶5⁹.oib⁹ vul
nerib⁹ desiccatiua sūt nccria.ↄcauis tñ pl⁹ ce
teris ↄueniūt desiccatiua ⁊ mūdificatiua.meg
pti.5.col.9.¶6⁹.q2 optia ⁊ sana caro in vlce
rib⁹ nō pōt creari nisi curat eoꝝ sup̄fluitatib⁹
cū desiccatiuis ⁊ mūdificatiuis.iō cū eis cito
succurrēdū ē al's sanies augmētabit.vñ ⁊ car
nē in eis restitui nō erit posse.1.meg.¶7⁹. ca
ro ī vulnerib⁹ nō gñat nisi me q̄ illi ↄplōi vi
cina ē.vñ sicce ↄplōni siccā ⁊ hūidā hūide eli
git m. Ga.p⁹meg.¶8⁹vlcera cauēda sūt ne
ab oleo tāgāt: q2 oleū augmītat putrefactōez
in vulnerib⁹ↄcauis p̄cipue in calis tpib⁹ ⁊ sic
cis ⁊ hūidis ↄplōnib⁹.p⁹meg.Silr eris eru
ginē n̄ putrefacere vlnera s; vrere ⁊ carnē cōe
dere ⁊ calorē nimiū ⁊ dolorē gñare.¶9⁹.oȝ p̄
oib⁹ ↄplōnib⁹ mēbri vulnerati vl vlcerati i q
caro curāda ē custodiri ⁊ vt instrz q sau.gñat
custodiat:q2 sau.ē mā carnis. ibidē oȝ ⁊ in to
to corpe ↄplōez custodiri.meg pti.3¶10⁹cañ
me exiccatiue nō dñt excedere p̄m gdū s; sint
vicina ↄplōni mē vlcerati.ipa eñ me in sicci
tate modū excedēs nō solū sup̄fluitatē s; mãz
carnis gñatiuā desiccat et cōsumit.¶11⁹ cañ.
gñalis me q mltū dsiccāt sicc ↄploib⁹ↄueniūt
q̄ aūt parū hūid cōplōnib⁹ sūt nccia.Et seqt
q2 hūida corpa cū hūidis ⁊.sicca cū sicc sūt cu
rāda.5.teg.¶12⁹ cañ.cū mag vulnera eēntia
lit hūidiora fuerit siccior me s; ↄtria ↄrijs ap
tent.meg pti.3.¶13⁹.ↄfirmat.11m.Si duo ī
uenim⁹ vulnera insanie eqlia ⁊ vnū ē in sicco
corpe ⁊ aliud in hūido. oȝ φ ē ī sicco cū mag
dsiccatis ⁊ in hūido cū paꝝ desiccatis curare
ibidē.Et seqt. ppt h th⁹ ⁊ ei⁹ silia hūidis corpi
b⁹ ↄueniūt ei⁹ eñ siccitas nō ē mlta.Aristolog
vo ⁊ yreos ⁊ silia q2 mlte siccitat sup sicc cor
pib⁹ sūt optia.¶14⁹.est Arnal.de villa noua
ī pabol vlcera sordida nō tm̄ emittūt saniē s;
virulētijs lachrymāt.iō exsiccāda sūt absterſi
uis.¶15⁹.sordidis vlcerib⁹ tumefact exsiccam
ↄgruit medican absq; mordicatōe resoluēs vt
psidia vel plātago in vino decocta. Ulcerib⁹
corrosiuis q̄ spōte dilatāt ad q̄ ꝓfūdāt stipca
mordica carētia debēt exsiccatiua. Si vo fue
rint venenosa vt cācer ⁊ lup⁹ tiriacalia debēt
eē h intelligēdū φ qñ vlcerib⁹ accidūt mlta
īcōueniētia accñtia:q2 al'n venit aliq mala ↄo
p⁹ vlc⁹ vel añ ipm ⁊ esticā ipi⁹. ⁊ tale vlc⁹ cū
aliq malarū ↄplōnū dr vlc⁹ discrasiatū.⁊ illō
oȝ te cogscere cū visu ⁊ cū tactu.q2 qñ ibi ē ma
la ↄo cal'a ibi tactu repit calor ⁊c de alijs.vlc⁹
g discrasiatū sit p̄ma spēs.2a spēs sit vlc⁹ viru
lentū.3a sit vlc⁹ sordidū.4a est vlc⁹ ꝓfundū.5a
est vlc⁹ fistulosum cū finib⁹ ⁊ cauernis ab ex
teri⁹ cute coopt is.Et ē vlc⁹ dolorosū ⁊ aposte
mosuȝ.⁊ ē vlc⁹ cū ↄcussiōe.⁊ est vlc⁹ cū carne
sup̄flua.⁊ est vlc⁹ cū duritie.⁊c de alijs.vt pōit
Guido.⁊ ga.in.4.meg.⁊ mlti alij.¶Curatio
pticlaris vlcerū.vlis aūt cura vlcerū inqtuȝ
sūt vlcera nō h̄ndo respectū ad accñtia cū q
bus cōmiscet siue sint ↄcomitātia vel accñtia
iā dicta ē in cañ.gñalib⁹. Nūc aūt āpliāda est
cura de eis pticlarit ↄsiderāo s̄m φ sūt cū eis
cōposita.vñ p̄us dicēdū est de vlcere cū mala
ↄplōne. Posito igit φ ibi sit mala ↄo sine mā
sola alterā sufficiūt int⁹ ⁊ ex mistrata.Sed si
ibi sit mala ↄo ca.cū abūdā san.vtiq; s; ↄoia
et exhat o sā.h; q̄titatē replōnis. Si alij vo
hu.supabūdēt purgent sic decet. q facto s; h;
dictū ga.4.de inge.c.2.sniam nō mutādo sic.
Si vuln⁹ vel vlcus fuerit durū ⁊ siccū fomēte
tur cū aq cal'a tpata donec rubeū fiat ⁊ tume
fieri incipiat.⁊ tūc desiste q2 si ampli⁹ fomen
taret mag solueret q̄ ibi adunatū fuisset de
hu.⁊ tūc pānis leuiter desiccatuȝ desup pōat
me hūidior q̄ ↄpeteret in carne sana.Et tūc
ponatur tale vngm qd fit de thure ⁊ mastice ⁊
oleo ros ⁊ cera al.vel si aliq mūdificatiua vi
dent cōpetere:illa fiāt hūida ⁊ vnctuosa cum
cera ⁊ oleo:vt dic aui. Aut.si vlc⁹ ē hūidū:ista
duo minuant.sequit ibidē sc;.4.de inge.c.2.
φ si caro hūidior fuerit nāli siccior medi ei
fiat ⁊ ab aq custodiat ⁊ cū vino si ncce ē lauet
aut cū aceto mixto cū aq:aut cū aq vbi fuerit
cocte herbe sicce.⁊ tūc ponant me exsiccatiue
de qb⁹ in hac rubrica fiet mētio.Et silr si caro
vlceris fuerit cal'a refrigeret ⁊ frida calet.et
ista cogscunt ex tactu ⁊ ex sensu.nā in cal'o vl
cere color est rube⁹ ⁊ infirm⁹ sentit calorē ⁊ iu
uat a medicis fris ⁊ cū his h; requiē. Si aūt
vlc⁹ fuerit frm color sup̄ficiei tēdit ad albedi
nē ⁊ fritas tactu repit:⁊ infirm⁹ sentit fritatē
⁊ tūc me cal'e iuuāt.⁊ s̄m ista oȝ medicū opa
ri cū ↄrijs:vt mala ↄplō remoueat.Et seqtur
Si san.ad mēm vlceratū vulneratū desluens
tempamētū parū in q̄titate egrediat.opȝ vt
ei repugnes quousq; ad tempamētū reducat
stipticet igit et refrigeret supior pars mēbri

vlcerati. ⁊ ligamentum icipiat a vulnere vſq̄
ad ſanū locū tendens ſic docet ypo. in fractu-
ra. Et ſeꝰ ꝙ in vulnere cōpoſito oꝫ poni ſiccio-
meª ꝙ̄ ea q̄ in ſimplicibꝰ vulneribꝰ ponuntur.
¶ Nunc āt oꝫ ſeq̄ ſnīa Aui. vñ meᵉ exſiccatiue
q̄dā ſunt multū exſiccātes q̄dā ſunt multū in-
frigidantes ſicut iuſq̄amū al. ⁊ opiū ⁊ radix man
dragore. Et alie ſunt vehemen̄ calefactionis
vt reſina ⁊ pix. ⁊ iō oꝫ tēꝑare vnā cū alia. ⁊ ſm
ꝙ vna ꝯᵒ in vulnere magis vr abūdare: ſm h
magi de ſuo ꝯrio in medicamie apponaᷣ. Me-
dicine mūdificantes virꝰ ſunt iſte. ſ. medicine
exſiccatiue alumē ⁊ gale ⁊ cortices ꝑnatorū ⁊
cortex thuris merdaſengi. i. plūbū vſtū farina
ordei ⁊ ſauich eiꝰ ⁊ flores papaueris rubei. Et
ſeˢ: cū ergo fit emplꝫ cū folijs nuc̄ recen̄ ⁊ fit
emplm̄ de nuce ſic eſt aut decocta cū vino con
fert valde ⁊ exſiccat hūiditatē abſq̄ nocumēᵒ
¶ Hoc vngᵐ ponit Aui. K. plūbi vſti. ꝫ. 8. icor-
porenᷣ cuꝫ aceto ⁊ oleo. apponēdo mō de vno
mō de alio donec fit albū tunc addaᷣ ceris vſti
galaꝝ balauſ̄ ſan. drachonis alūis plume ca
thimie armoniaci aū. ꝫ. j. ⁊ ß. incorpenᷣ oīa ⁊
vꝫ aq̄ maris ⁊ aq̄ tumarū. in calō igiᷣ vlcere
cū calore diſtēꝑato in mēbro in quo ē. ſi ibi
fluant hūores calidi ponanᷣ deſuꝑ pāni ma-
defacti in aq̄ plantag̃ ⁊ roſ̄ vel in decoctione
pſidie ⁊ balauſ̄ ⁊ roſ̄ ⁊c. Et aln̄ albumen oui
cū aq̄ plantag̃ vel cū aq̄ roſ̄. Hoc fit ꝯtū ad vl
cus diſcraſiatū ⁊ vlceratū. ¶ Ulcus aūt ſordi-
dum gn̄aᷣ ex hūoribꝰ groſſis: vt dictuꝫ fuit in
pnᵒ caˡ. rectificeᷣ igiᷣ dieta vtēdo bonis cibis
ſubtilibꝰ facilis digōnis. Et purgeᷣ hūor groſ
ſus flāticꝰ vel mlīcus. nā dum vulnꝰ pp malos
hūores curare artificialr̄ volumꝰ ⁊ cū purga-
tione illoꝝ maloꝝ hūoꝝ deſtruiᷣ illud ꝙ nāꝫ
in ſua actiōe ipediat. Et ſeˢ. Purgan̄ eni hūo-
ribꝰ corpus mūdificaᷣ ⁊ ſanies in vulnere pro
hibetur augmētari. 4ᵒ. de igenio caᵒ. 4. Dein
de ſuꝑ vlcus ponanᷣ meᵉ abſtergētes ſorditiē
ſpiſſam ſicut fit cū melle ⁊ ſucco apij. vel cum
melle roſ̄. vel cū mellicᵒ. vel cuꝫ vrina pueri q̄
tm̄ ducaᷣ in mortario plūbeo cū piſtello plū-
bi donec fit ad modū vngnēti miſcēdo cum ea
ſe. ſpagi. aut geneſte: qꝛ oīa amara ſunt abſter
ſiua ⁊ auferūt hūiditates viſcoſas ⁊ ꝯgelatas
ab orificijs poroꝝ ⁊ ſuꝑcie mēbri poſtꝙ̄ auteꝫ
fuerit ſatis abſterſum ⁊ vr̄ caro rubea ponan-
tur res incaruatiue cū aliq̄bus deſiccatiuis qꝛ
fere ſemꝑ ad locū vlceratū ⁊ doloroſum ⁊ de-
bilitatū tanꝙ̄ ad ſentinā ſuꝑflua corpis deri-
uantur. ¶ Bonū abſterſiuū ſm Aui. fit de plue
re affrodilloꝝ cū melle ⁊ pauco aceto ⁊ ex tere

bentina mixta cū tantūdem olei ⁊ valēt vngᵃ
viridia que fiūt cū viride eris. ⁊ valet radix lilij
ſcꝫ celeſtis cū melle ⁊ vꝫ praſſium cum melle.
vꝫ etiam emplm̄ factū cū farina orobi. Aui. h.
¶ Ulcera ꝓfunda pro curatione idigent vt car
ne replcanᷣ ⁊ poſtea cicatrizenᷣ. ⁊ hoc fit cuꝫ
abundātia boni nutrimēti ⁊ boni ſanguinis ⁊
ſuꝑ vlcus ponanᷣ medicine que exſiccēt ⁊ mū
dificent poſt correctionē male cōplonis totiꝰ
ꝑtis. ⁊ oꝫ vt taliter ligenᷣ iſta vlcera ne virus
retentū corrūpat carnē ⁊ profundet vlcꝰ. ⁊ iō
a parte inferiori ſ̄ talis ſitus vt itus nō fluat
Et lauetur aln̄ cum vino mixto cū melle ⁊ cuꝫ
aqua cineris. iſta tm̄ eſt fortꝰ vt vꝫ aqua maris:
qꝛ lauat ⁊ exſiccat. ⁊ aqua alumis lauat ⁊ de-
fendit vlcus a fluxu eius qd̄ ad ipſum currit.
Signuꝫ aūt ꝙ vlcus cōglutineᷣ eſt paucitas
eius qd̄ currit ⁊ deſcendit ad iferiora. Deinde
vtaᷣ icarnatiuis ⁊ icoriatis. ¶ Ulcera aūt pu
trida ſilr̄ curanᷣ cū precedētibus vlceribꝰ vli-
bus. tm̄ fac̄ tam in dieta ꝙ̄ in purgationibꝰ ⁊
flōijs ⁊ diuerſionibꝰ talia competūt ſicut in vl
ceribus ſordiō ⁊ indigēt ꝙ tota caro corrupta
auferatur cū cauterio vſq̄ ad carnē viuam ⁊
rubeam. Et ſi ferrū neq̄t ſuſtinere auferaᷣ cuꝫ
cauterijs potētialibus corroſiuis paulatiꝫ do
nec tota ſit remota vſq̄ ad os. ⁊ poſtea paula
tim incarneᷣ ſicut decet. Poſſunt ēt remoueri
illa ſuperflua per inſciſionē cū ferro ſcienden-
te per abraſionē cum vngue digiti pollicis vſ-
q̄ attingat ad carnē ſanā vel vſq̄ ad os ſi eſt
in tibia qꝛ illa putrefactione remanente nūꝙ̄
fieret additio bone carnis vel vlceris cōſolida
tio ⁊c. Nos eni habuimꝰ noticiā cuiuſdā cirur
gici q̄ in talibꝰ vlceribꝰ putriō ſordidis ⁊ anti-
quis oꝑabaᷣ abſconſe: nolēs ꝙ aliquis ſciret
opus ſuū. ponebat de arcenico in ſucco plāta-
ginis ⁊ morelle ⁊ cū illo ſucco in q̊ erat virtus
arcenici vl auripigmēti cū panno madefacto
liniebat vlcꝰ bis aut ter in die ⁊ deſuꝑ ponebat
pilluſſam ⁊ ſic multi curabanᷣ. In iſtis vlceri
bus ⁊ illis in q̄bꝰ eſt caro ſuꝑflua: valet vngᵐ
apoſtolorum: ⁊ alumen arſum ⁊ viride eris.
¶ Ulcus corroſiuū ꝑter putrefactionē circun-
ſcriptis vlibus in purgatione ⁊ dieta. Si ibi
fuerit caliitas ſ̄ embrocatio ſuꝑ vlcus cuꝫ aq̄
frigida ⁊ aqua mirti ⁊ aqua roſ̄. vel cuꝫ aqua
virge paſtoris ⁊ vino ſtiptico: ſi ibi non nō fu-
erit caliditas. Et ſi ibi eſt caliditas valet aqua
roſacea cū aceto. Et ſi ibi nō fuerit calefactio:
embrocetur cum aqua maris: ⁊ fiat ſicut di-
ctum eſt in putridis. deinde ſuper vlcus ponā
tur ſtiptica ⁊ exſiccatiua ⁊ infrigidantia vt

psidias balausti. et se. rosa. et gna mirtilorum: et vz embroca° cu decoctioe istaz. et ista debet psortari cu alumie. vz et empla° cu folijs et stiptib° acetos bullitis in vino et vz empla° cu bolo ar°° icorpato cu aceto. et vz platago et aq ei°. Anq ista epithiata et embrocatioes fiat docet Aui. post alia vlia ponere ventosas et sanguisugas circa vlc° deide vtat aliq° vnguent de ifra dicendis. ¶ Ulc° aut cauernosuz declaratu est in ca°o fistula. et si alie sint spes vlcez ad aliqua istaz speru pnt reduci. Ule docu^m qd pfirmat p^m can. est istud. Ule aut h te scire oz. In oivlcere sic in vulnerat factu fuit qm siccari qdez idiget farmaco. veru vt ypo. ait no subtili n° irritate vehementer nisi male morigerata et cu putrefacta fuerit: q eni talia sunt acrisioz idigent adiuto° farmacoz qle e alcbites et limatura eris arsenicu et calx et sandaraca. Etenim vrut sicr ignib° farmaca. ml'toties et his mtris ipsi igni vtunt. 2°. de fe. ad glauco. c°. 91. post vli vtat litargiro nutrito cu oleo ros et aceto. qz desiccat vlcera manifeste et ipsa cycatrizat. ¶ Ung^m plubi vz ivlcerib° tibiaz et verectri. R. limature plubi. j. R°. pistenf fortit i mortario et icorpet cu vino antiq et oleo ros. et aq plataginis donec f vng^m. Lamia plubi subtilis vz multu si supponat vt asserut aliq. ¶ Et sequtur empl'm triafarmacu p vlcerib° fraudulentibus marie tibiaz. R. litargiri pluerizati qrt. 5. oli cois. R°. ij. aceti fortissimi. R°. j. et s. misceat et ponant in cassa sup igne lentu mouedo cu spatula et bulliat tm donec gutta piecta in aq fria indurescat et duret ei° decoc° p. 6. horas. Capita semeros. i. sardellaz adusta eradicat carne supflua invlcerib°: et pbibet eoz ambulatione et eradicat verucas et moru. Aq piscium salitoz psert vlcerib° putridis et abluit ea a sanie. Aui. in 2° can. c° de piscib°. ¶ Seqtur vng^m Rab. qd vz vlcerib° carne gnando q vtedu est in estate et qn invlcere est ca° et tps est cal'm. R. litargiri triti donec f vt alcohol. ʒ. j. mittat in aceto et cu eo molat et addat oleu ros. et sic f modo de vno mo de alio. et addat cafora modicu cerusse. ʒ. v. vtat eo in curatioe vlceru. Qn aut vlc° est siccu me^a dz ee minoris siccitat. Medicine ad vlcera difficilis curationis et psolidationis sunt scoria eris et flos eris adust° et no adust° et scoria calibis et ferri et f ex eis cerota. et vz colcotar et dragagantu. et vz istud empl'm. R. climie auri. aluis an. ʒ. 8. floris eris corticu eris. an. ʒ. j. gui cipssi. ʒ. iiij. cere et olei an. q sufficit ad ide vitriolu et climia auri bulliat in aq maris aut in aq agreste decoctioe pauca et colet ur. Et addat eris vsti sal gemme. an. ʒ. ij. olei mirtilloz cere an. q suff. f vng^m et in isto casu valet me^c. fistule. Canones vles et cura particularis sufficiant pro clarificatione.

¶ Caplm. 45. de fractura ossium.

Fractura ossiuz est solo ptinuitat fca in osse vt plimu a ca exteriori pter intetus accides. Nuc aut ponat q crus vl ossa ei° fragant vl os coxe vl os adiuto° brachij vel focille. tuc gra ex° curavnu ponam° vt per silem cure alioz heant. et h facim° vt liber iste ipfect° no iudicet. Ponam° igit gra ex° q ci° alicui° fragat ex ista occasioe: tuc citi° q poterit cirurgic° heat duos coadiutores et vnus teneat genu et alter teneat pede cu vna pte calcanei et alia p manu sup pede. Prius tn sm Guilelmu de saliceto et sm Guido. dnt esse psto et ppata necessaria ad ligaturas. vt ide psecta sequatur cura et ad defensione apatis et saniei. Trahant aut isti adiutores me^m fractu vnusquisq ex opposito socij sui. Tuc mgr palpet si os sit eqlr reductu ad suu situ. et si no: suauiter p manu magri reducat leuius et citi° q poterit sine dolore quoeqto. stupe madefacte et imbibite in albuminibus ouoz et puluere rubeo sm latum et sm logu adaptent: vt suu rectu teneat situ: deinde cu benda de pano lini circuligef et desup astelle apponant. et ligatura icipiat sup locu fractum. et cu vna extremitate benda pcedatur versus genu aliqlr ppter dolore forti° stringendo vt fractura melius defendat a cursu hnoru et cu residuo ligature pcedatur circuligado versus pede. Et bonu est q astelle sint iuolute in bombace vel stupis: vel in sindone vel sint ita longe q no ledat pedem. nec genu nec curuatura eius. Sup ista benda et astellas alia circuaptet tam lata et tam loga sic prior icipiat a calcaneo pcedendo sup alia vsq ad genu. No eni tm stringat q dolor inde sequatur nec apa causet. ¶ Post situatione aut me^i fracti bo^m est q extrema liniant cu defensorio restrictio a genu et cauilla et tot° pes. Silr q defensiuu sit de succis fris et aceto in tpe calo. vel ex oleo ros. et pul' mirtilloz in tpe frio. bonum est et q in corpe plectorico pp materiaz aitem ne fluat ad locum q sit sola in fractura cruris de mediana eiusde brachij et de eiusdez pte necessariu est et q semel in die assellet in aliquo igenio salte cu clisteri vl suppositorio. Aliq et ponunt totu crus cu suis ligaturis et astell° et totu pede in archa pua. si aut no sentierit dolore stet sic p tres dies: et in 4^a dissliget

⁊ consideretur si ibi crescit aliquod accidens ⁊ illud remoueatur ⁊ iteruꝫ sicut prius ligetur. ⁊ hoc cōtinuetur vsq; ad finem cure nutriēdo ipsum cū cibis grossi nutrimēti vt frumētum coctū ⁊ pedes bouis ⁊ risum ⁊ carnes grosse ⁊ fabe fracte ⁊ filia multa bona dicta. ⁊ autoritates G¹. in teg¹ ⁊ meg¹. hic possem⁹ scribere q̄ cā breuitatis omittemus. Et forte cū dei adiutorio in libro vocabulorum fiet mētio. ¶ Sed scias ꝙ post scđam visitationeꝫ si fractura est sine dolore nō dꝫ visitari nisi de septē in septē diebus vel de nouē in nouem. Et in. 2ª visitatione si mēbrū est bn̄ locatū ⁊ non adest dolor nec apa. ⁊c. tunc ligatura dꝫ esse strictior aliq̄liter. ꝙ aūt os sit bn̄ cōsolidatū hoc scitur per tactū ⁊ per inflationē: ⁊ tunc de. 3° in. 3ᵐ. lauetur mēbrum cū vino decoctionis rof. ⁊ camo. ⁊ salis ⁊ absin¹ ⁊ mulse arboris q̄rcus ⁊ cū stupāta infusa in dicto vino ⁊ cum duab⁹ astellis circūligetur nondū iniungēda vnguenta. nec olea timētis mollificationē. deinde paulatim me^m ad suas solitas opatiões reducēdū ē ⁊c. Seq̄tur caplm̄ de deslocatione ossis a lo° suo.

¶ Caplm̄. 46. de dislocatione ossis a loco suo.

d Islocatio est egressio ossis a loco suo ꝓpter quā a motu suo ꝓhibet̃ ⁊ eius figura corrūpitur naturalis ⁊ facit accidere sup infirmū dolores ⁊ lesiones vehemētes. h̄ sunt verba albucrasis. vnde sciendū ſm Guillm̄ de saliceto quē etiaꝫ seq̄tur Guido. ꝙ vnum os cōtiguatur alteri quattuor vel q̄nq; modis. ¶ Primus est. qui fit in solis iūcturis: vt est cōtinuatio adiutorij cū osse spatule ⁊ ossa digitoꝝ manuum ⁊ pedū. ⁊ ista osse solū cōnectunt̃ cū quibusdam ligamētis neruoſ in q̄bus quidē ligamētis fit gutta ſm suas spēs. ¶ Secūdus modus cōtiguationis est p modū infixionis ⁊ sic infiguntur molares ipsis mandibulis. ⁊ ista filr̄ hn̄t annexiones circūquaq; vt fortius adhereat. ¶ Tertius modus ē p viā locationis seu insertionis vel ligationis vt insertio thoracis in ossibus pectoris vel ex pte ligationis vt ligatiō ossis furcule cū humero. vel ligatio. 7. ossium pectorum adinuiceꝫ que etiam fortiter connectuntur cum ligamentis. ¶ Quartus modus est contiguatio ossis cum osse ad modum serre: vt contiguatio ossiuꝫ capitis. ¶ Quintus modus vt vnum os cōtiguetur alteri ⁊ copuletur ei mediante neruo transeunte ab vno ad aliud. ⁊ sic in ancha ɔtiguat̃ vertebrum cum scia ⁊ ossa spondiliuꝫ per quorum medium transit origo neruorum. ¶ Dislocatio igitur est exitus mēbri a loco in quo naturaliter mouetur. Quis eniꝫ aliqua membra moueantur a loco in quo sunt: non dicetur dislocatio sꝫ torsio aut separatio sicut ossa pectoris ⁊ ossa mendibule inferioris si in mento separentur. q2 in illo loco nō hn̄t proprium motum: sed illam concathenationeꝫ. ⁊ sic de multis alijs. Quando fit fortis cōmotio vel attritio in nodis vel iūcturis ex casu vel percussione ⁊ os non salit a suo loco. sed ibi sentit̃ fortꝫ dolor: tunc vocatur torsio vel attritio. Si aūt ex toto nō resiliat ſ in pte tūc vocat̃ exernigatio ſm linguā biarnensiuꝫ: ⁊ sic de alijs.

Curatio Dislocationis credendo consilio albucrasis. Quando accidit alicui dislocatio tunc oportet statim conari ꝙ os dislocatum ad suum reducatur locum sine mora. q2 periculum est in mora apostemationis vel difficilis reductionis. q2 si ibi fiat apostema tunc desiste a reductione propter nimios dolores qui tunc fierent periculuꝫ esset spasmi: sed tunc fit flōmia ⁊ iniungatur subtilis dieta donec apostema euanescat. Et tūc iubet albucraſ. embrocare mēbrum cuꝫ aqua calida ⁊ oleo. deinde reducatur ad locuꝫ sine dolore. Et post reductionem ponātur stupate vel pāni duplicati madefacti albuminibus ouorum. ⁊ post ligetur ⁊ non mutet̃ ligatura vsq; ad quartum diem: nisi aliquod accidens euenerit vt est dolor vel apostematio. ⁊ tunc mutetur. ⁊ fiant alia remedia sicut requirit dislocatio cōposita cum apostemate vel vulnere vl̃ cum fractura. pro quib⁹ recurratur ad libros restaurationum. ⁊ ad. 5. fen. 4¹. cañ. in tract. 5. pauca de istis scribo propter breuitatem. Scias tamen ꝙ in omni dislocatiane post veram reductionem ad locum cōpetunt stiptica sicca ⁊ neruorum cōfortatiua maxime in dislocationibus consuetudinarijs.

¶ Capitulum. 47. de venenis.

v Enenum a vena dicit̃ hoc venenum q2 per eas currit: ⁊ per eas iterficit. venenum eni exterius vt dicitur nocere non potest nisi sanguinem tetigerit. Si enim sagitta vel ferrū toxicatū modicū vuln⁹ faciat ita ꝙ parū sanguis extrahatur p venas mediante san^c transit venenū vsq; ad cor: ⁊ moritur aīal intoxicatū ex pruo vulnere dum° toxicum tangat sang. vel venenum dicit̃ a. ve qđ est cōfusio ⁊ mors. q2 venenum mortē ⁊ cōfusioneꝫ inducit in sumēte. Est aūt veneuū ſm Bernō. de lilio ma^a subtilis aquosa horribilis. q̄ltaꝫ

a tota suba vel mediante superflua qualitate occidens corpus. Hic est itelligendū bm Ga^m. 3. de cōplexionibus.c.2.φ cibi intrātes corp⁹ nostrum: ipsum nutriunt ꝛ inde mutātur a nō nostri corporis: qꝛ ipsos digerit. verumtamē non est possibile φ nutriat corpus nisi patiaꝛ ꝛ digeratur a corpore. Res autem que corpori assimilantur ꝛ i ipsuȝ possunt conuerti sunt cibi ꝛ potus. reliqua vo omnia me^e dicuntur. Et dicit ibidē Ga⁹ in.c.3.φ iste me^e sūt bm tres modos aut quattuor. vnus est φ vna me^a aduenit corpori ꝛ ipsum imutat puta ad calorē: tū nullū in corpe pret calorē faciunt nocu^m. Alius mod⁹ me^e est q̄ ī aduenit corpi ꝛ patiꝛ a calore corpisꝛ remanet in corpe tanto tpe φ corpi assimilaꝛ perfecte. ꝛ iste vocanꝛ medicie cibales bm Ga^m. in principio eiusdeȝ.c. Sunt etiam alie me^e que remanent bm dispositionē qua suscipiuntur ꝛ vincunt corpus ꝛ permutant corpus bm alium modum q̄ sit ille quo corpus vincit. ꝛ permutat cibuȝ. Et he quideȝ medi^e pculdubio sunt venena naturam animalis corrumpentia. Istorum anteȝ venenosoruȝ que sumuntur quedam species operantur cuȝ sua qualitate ꝛ quedam operantur a tota sua substantia seu proprietate vt dicit Auicē. fen. 6.4. Prima autem species subdiuiditur. quia quodam venenum est putrefaciens vt lep⁹ marinus ꝛ vermis pini ꝛ quoddam corrodens: vt cantarides aliud mortificans ꝛ infrigidans vt est opiuȝ ꝛ mandragora. aliud est adurens ꝛ supcalefaciēs vt arcenicū ꝛ euforbiū. Aliud est venenū qd̄ ridere faciēdo occidit: vt croc⁹ in certa q̄titate sumpt⁹. qꝛ al's nō est venenū. Aliud est opilans vias anhelit⁹: vt plūbū vstū alia venena sunt que occidunt a tota sua suba ꝛ proprietate: vt napellus ꝛ alia huiusmodi.

Signa φ aliqs sumpsit venenum sunt. qꝛ sentit ḡuedinē in corpe. ꝛ sentiunt aliquē odorē horribilē: aut saporē horribilē ꝛ color in facie mutaꝛ ꝛ i corpe. qꝛ al's est liuidus aliquando cinericius. modo alterius coloris. Et est nausea ꝛ inquietudo. Et si venenum est frigidum frigescit totum corpus: precipue extremitates. ꝛ stupidi efficiuntur. Et si venenum est calidum sentiunt sitim ꝛ ardoreȝ ꝛ estuationem: ꝛ in vno loco stare non possunt ꝛ circa cor sentiunt accidentia mala: ac si aliquis cor eorum stringeret cum manu. Pulsus a pncipio velox ꝛ inordinatus ꝛ anhelitus similiter. Et aduenit sudor ꝛ rubedo in oculis. Et si non aȝ in corpore excellentia caliditatis nec frigiditatis sed solum aȝ casus virtutis ꝛ sudor frigidus ꝛ sincopis: tunc signum est φ sumpsit venenum qd̄ operatur a tota proprietate: ꝛ illud est deterius. Aliquando iudicatur venenum post vomitum: vt si sumpsit cerusaȝ aut gipsuȝ vomitus est albus. Simili' si sumpsit viride eris vomitus est viridis. ꝛ per visuȝ cognoscitur litargirum ꝛ arcenicuȝ ꝛ similia. ¶ Signa mala. primo quando intoxicat⁹ frequenter sincopizat: ꝛ pupilla oculi occultatur: ꝛ solum apparet alba. ꝛ similiter si rubēt oculi ꝛ egreditur lingua ꝛ pulsus cadit ꝛ adest sudor frigidus: iam tunc prope est mors: ꝛ si nō potest vomere cum vomitiuis est malū signū.

Iudicia In venenis. Primo dicit Aui. φ aliqua venena habent aspectum ad vnum mēbrum principaliter. vt cantarides ad vesicam. Alia indifferenꝛ ad totum corpus: vt opium. ¶ Secundo venenum quod nocet a tota proprietate deterius est q̄ illud quod nocet per suas qualitates pmas. qꝛ istō habet multa adiutoria contraria illi qualitati cōplexionali: pmum autem pauca vl' nulla. ¶ Tertio venenum quāto citius ei succurritur vomitando ꝛ expellendo vel aliter tanto citi⁹ curatur. ꝛ est minus timorosuȝ qꝛ quāto mag' manet in corpore: tāto deterius. qꝛ eius mala qualitas mag' in corpe ꝛ in corde affigitur.

Curatio a venenis sumpt' p os Primo ponaꝛ pseruatio a veneno per os dicit Rab ꝛ Aui. cōcordat φ qui timet capere cibū venenatū caueat a cibis in quib⁹ est dulcedo aut supflua acetositas: ꝛ oēm cibum hñtem saporē supabūdantē siue acutū. siue salsum. qꝛ iste pniciose spēs ꝛ mortifera venena nō pnt ita lateꝛ mistrari nisi cuȝ talib⁹ spissis cibis ꝛ sapib⁹ excellentib⁹. qꝛ tales celāt saporeȝ ꝛ odorē venenoȝ. Et si aliqs cib⁹ malū odorē ꝛ horribilē vl' saporē hēat stati dimittēd⁹e. ¶ Scd's mod⁹ pseruatiōis est φ ille q̄ timet φ venenū ei tribuaꝛ: añ cibū capiat aliq de illis q̄ veneno repugnāt vt sunt nuces auellane ꝛ fic⁹ sicce ꝛ g̃na lauri ꝛ tiriaca diatesserō ꝛ silia q̄ iferi⁹ dicenꝛ. Talia eni pasumpta ꝛ vsitata disponūt corp⁹ ne ita cito in ipsuȝ venenosa rabies itroducaꝛ ꝛ su⁹ pniciosus effect⁹. sic tiriaca vsitata añ mortalitatē defendit corpus ab ifectionib⁹ aeris putrefacti vt dicit Auicē. ꝛc.

Curatio assumpti veneni. Si ptingat aliquē sumpsisse. venenū: tunc aq̄ cal'a cū oleo sisami vel cū oleo cōi vel cum oleo nucū vl' rute. i potu tribuaꝛ i tāta q̄ti^e φ vēr repleaꝛ. deiñ vomat fortiꝛ ponē⁹ digitos in ore: vl' plumā i dcō oleo madefactā ꝛ b. siue

intermissione continuet: donec totus cibus et potus et venenum cum eis sint evacuati et expulsi. Et omnibus modis ingeniet ut venter per vomitum evacuet: quia in vomitu stat radix curationis a veneno interius sumpto. ¶ Quo facto offerant in potu illa que resistunt veneno: ut metridatum et tiriaca. Aliqui dant a principio metridatum et tiriacam et statim provocant vomitum et nulla istarum viarum errat. Post ista si in inferioribus ventris sentit ardorem aut pondus detur eis clistere attractivum: et etiam intestina a superfluis et a venenositate mundificetur. vel purget cito cum medicina laxativa in qua sit agaricus maxime si in stomacho arsuram vel puncturam vel gravitatem sentiant. et ut citius venenum a corpore expellat misceat cum ea parum diagredij ¶ Ultra hoc debes considerare si sentiunt accidentia veneni calidi que sunt stimulatio punctura incensio et corrosio ventris: ardor fervor et sitis: rubor faciei: fetor oris: citrinitas oculorum: et rubor venarum. Istis apparentibus vel aliquibus eorum post purgationem cum vomitu et secessu egro tribuatur butirum et lac et oleum amigdalarum dulcium. Hec veneni acuitatem et eius corrosionem reprimunt. et maxime in venenis corrosinis ut catarinorum. Sed si fuerint alia venena ca. tunc post vomitum et cum vomitu detur aqua frida et aqua nivis et glaciei et confectiones fride et succus rosarum et trocisci de rosis et mucillago psilij et oleum rosarum et similia. Et si in aliquo loco sentit ardorem. ibi fiant emplastra frida. Et detur lac vaccinum a quo butirum fuerit extractum. et detur succus fridorum fructuum. Si autem accidentia veneni frigidi appareant que sunt profundatio somni et stupor et frigus et insensibilitas et relaxatio et spasmus aliquando autem litargia. istis sic apparentibus detur allia et sinapi. et medicamen quod fit de assa fetida. et tunc potet vinum antiquum forte. Dormire tamen ipsum non permittas. dicit Rasis sed fac ipsum stare. Et post vomitum et alia supradicta fricetur corpus eius et caput et pectus eius cum panno aspero calefacto. Et si nullum signum predictorum nec veneni frigidi nec calidi appuerit et apparet manifestus casus virtutis et semper deteriorat et venit sincopis et virium dissolutio ista signant quod homo sumpsit venenum quod a tota proprietate necat hominem et est deterius omnibus venenis. Tunc igitur dabis tiriacam magnam aut metridatum. et cum istis aut ante ista vomitus fortiter provocetur: et detur tiriaca de viperis. Et postea utatur rebus odoriferis de quibus dictum fuit in capitulo de cardiaca. Et debes succurrere sincopi sicut in capitulo de sincopi fuit recitatum. Et si post ista frequenter accidat sincopis et pupille oculorum occultant et pulsus debilitas et attractio anhelitus ad ultimum sint debilitate et sudor superuenerit frigidus et extremitatum frigiditas. talis procul dubio morietur statim. ¶ Dicit avicenna quod tiriaca de terra sigillata iuuat corpus ad expellendum venenum proprie cum in potu datur in principio rei. ipsa enim facit vomere venenum. sicut est cuius descriptio est hec. ℞. terre sigillate aureos .ij. baccarum lauri aureos .ij. radicis yreos aureos .iiij. conficiantur cum oleo oliue. dosis est auellana. j. Avicenna etiam ponit istam medicinam. ℞. carpobalsami ysopi sicci semen napi siluestris piperis al. et ni. et lon. acho. anisi petro azari cimini se. iusquiami al. ana. aur. iiij. spicenardi florum squinanti ana. aur. vj. confice cum melle et detur ad quantitatem fabe romane. Et sumere in potu terram sigillatam solam cum vino valet. Et sumere allium cum vino curat illum: qui morsus est a scorpione. ¶ Medicine valentes adversus venena sumpta sunt ille que contrariant veneno et non permittunt ipsum peruenire ad cor. et sunt secundum Avi. in .6. fen. quarti. Tiriaca magna et metridatum bedezahar terra sigillata et tiriaca facta ex ea et tiriaca diatesseron et grana iuniperi in hac re non habet par. calamentum et se. napi. Item agaricus .3. ij. cum viol. capillusueneris folia malue et semen eius cinamomum castoreum aureum vinum. et de eo cum. ℥. duabus de oleo oliue. Abrotanum per se. semen baucie assafetida decoctio polij decoctio siseleos folia canne. Avicenna hec. Fama autem et experimentum stant de cornu unicorni et de lapide bedezahar et de ruta cum saluia. et valet diptamus et gentiana.

¶ Capitulum. 48m. de morsu animalium venenosorum.

Multa sunt animalia venenosa que mordent et pungunt homines et alia animalia de quibus et eorum morsibus plenarie loquitur. Avi. in .6. fen. 4. can. Et ista animalia magis reperiuntur in regionibus calidis ut sunt magni stelliones vipere aspis et similia. in frigidis autem pauca reperiuntur. In istis autem partibus vasconie non reperimus nisi colubros et lacertos paruos virides non mordaces nec maliciosos: Multa enim possemus hic notare de serpentibus que dimittimus causa breuitatis: soli practice adherendo.

Curatio morsuum animalium venenosorum primo tamen canones generales sunt premittendi. ¶ Primo in morsu animalium venenosorum nulla medicina stiptica nec ipellens venenum ante se: super substantiam vulneris est

apponētia: q2 talis expellit venenum ad infiora ¶ Scđs can. ɔsolidatio vulnerū factoꝝ aiali. venenoso ꝓhibēda est donec eger ꝑfectissime sit curatꝰ ⁊ a turbatōe veneni securꝰ. ¶ Tertiꝰ ligature extremitatū faciūt retrahere hu. ne a veneno inficiant: ⁊ nālē calorē attrahunt ad exteriora. ¶ Quartꝰ ligatura fcā in mēꝰ vulnerato int̄ cor ⁊ vulnꝰ ꝓhibet venenum ad cor ascēdere ⁊ ꝑ totū corpꝰ radiare. ¶ Quītꝰ est gnālis in venenis assumptꝭ ꝑ os ⁊ in morsibꝰ in executiōe curatōis veneni cuiuslibet nō fit excusa° a flōia ⁊ purgatōe corpe plecto co extnte. ¶ 6ꝰ ē aui. ⁊ oēs isti filr. Cōueniētior horarū flōie ē qñ scit̄ ꝙ iā venenū aspsuz est ꝑ corpꝰ. ¶ 7ꝰ ꝓhibitio a somno est summe ncc̃ria in morsibꝰ venenosꝭ vt moueat̄ calor ad exteriora ⁊ expellat venenū. ¶ 8ꝰ scarifica° circa vulnera ⁊ vētosarū positio iuuat ad extractionem veneni.

¶ Cura ꝑticularis. Cū aliqs pūctꝰ vel vulneratꝰ fuerit a ꝥpente vel vipa aliq̄ ꝑsona sugat a vulnere q̄ntū pōt sꝑ exteriꝰ expuēdo: tñ ñ sit ieiunꝰ. Et si vulnꝰ est puñ: scarificet̄ ⁊ extāplet̄ vt san. currat ⁊ sup vulnꝰ ponat̄ vētosa vel culus galli vel galline. ⁊ statī̄ det̄ tiriaca mag ⁊ diatesseron vel metrridatū vel aliq̄ meª de supdictis ⁊ infra dicēdis. Et haly iubꝫ ꝙ gallus findat̄ ⁊ ī loco vulnerato apponat̄. venenum eñ extrit ⁊ dolorē mitigat. Iste sunt meᵉ q̄ in potu dant̄ in morsu venenosoꝝ aialiū. Prio san. testudis marie. vel det̄ exagiū vnū castoˡ cū vino vel bacce lauri vel aristolog ro. ʒ. j. cū ʒ. x. succi porri ⁊ tm̄ ð vino radic̄ cicute. ʒ. iiij cū vino dati ꝑficiūt. Dicit etiā haly ꝙ det̄ de pipe et allijs ꝑpinet̄ vinū vetus. ⁊ supra locū vulnerū ponant̄ res calefaciētes ⁊ cutē mordicātes vt est sqlla ⁊ alleū agreste. Aut fiat sic ꝺm haly. ℞. cineris vitis albanis. cineris ambo ꝝ ficus: distempent̄ cū aceto ⁊ succo iarri ⁊ epithimet̄ locus: aut ex succo cepe cū sale trita. fimꝰ etiā cap cū vino distēpatꝰ epithimet̄. Tiriaca ford rasꝭ ꝑ q̄ magna secta ꝓhoꝝ bono noꝝ iam testificata est q̄d vꝫ tm̄ q̄ntū tiriaca magna. ℞. anˡ. ʒ. x. pipis aristolog. castoˡ. añ. ʒ. ij. et ß. conficiant̄ cum carono vl̄ vino bono cocto. det̄ ad quantitatē auellane. Rasꝭ. 8. ad Almanꝭ. Dicit Rasꝭ. qui morsus fuerit a vipa āt q̄ napellos in potu sumpserit oꝫ ne ī eadē die dormiat ⁊ a somno est ꝓhibēdus. ¶ Ista q̄ sequunt̄ debēt mistrari post morsum venenosoꝝ animaliū. scꝫ allium ⁊ cortices ⁊ folia iuniperi cum pipe ⁊ ipm piper ⁊ vinū in quo cadit vipa confert morsui venenosoꝝ et se. citri et fructus agni casti: nux cū ficubus ⁊ auellanis gentianā ⁊ opoponaˣᵐ cum aristolog et cinamomo ⁊ stercus capnū adustū ⁊ emplatū et in potu datū. ⁊ valet camedreos ⁊ ameos ⁊ serapinū ⁊ fistici cū vino ⁊ calamentū ⁊ decoctio eius imbibēdo et emplando. Et decoctio malue ortolane ⁊ enula ⁊ abrotanū ⁊ cordumēi ⁊ agaricꝰ se. altee ⁊ baucie siluestris. enō siluestris mirabilis est in hac re ⁊ capillusueneris. Et quādoq̄ꝫ componit̄ agaricus cū aureo vno aristolog. Et hec tiriaca aui. est mirabilis. ℞. opij mirre añ. ʒ. j. piperis. ʒ. j. et ß. radꝭ aristologie rotunde añ. ʒ. iij. vini. ʒ. ij. ɔficiant̄ cū melle ⁊ aqua eruce. cuiꝰ doꝭ est aureꝰ vnus Et vꝫ medicamē terre sigillate baccarū lauri añ. aureos. ij. terre sigillate obolos. ij. bibatur cum oleo. fit dosis auellana vna in tribus. ʒ. aq̄ mellis. Aui. c. de his que bibunt̄ sup morsionē tiriaca magna ⁊ multa alia vꝫ in morsibus supdictoꝝ aialiū venenosoꝝ.

¶ Caplm. 49. de morsu canis rabiosi.

C**Anibus** nihil sagacius existit. plus eñ sēsus ceteris aialibus habēt. nā soli sua nomina recognoscūt dños suos diligunt: dñoꝝ tecta defendūt. et pro dominis suis se morti obijciūt volūtarie cū eis ad ꝑdā currūt. et dominoꝝ corpa etiā mortua nō derelinquūt. Et hoꝝ postremo natura est ex̄ homines esse nō posse. Papias hec. Quādo aūt canis has ꝑpetates in maiori pte ꝑdit significatur ꝙ ipse est rabiosus.

Signa aūt ꝙ canis sit rabiosus ponūt ab autoribus medicine. Primo dicit Serapio auctoritate Luce ꝙ canes vt plurimū fiunt rabiosi in tempe vehement̄ calido. etiā in frigore vehemēti multo ⁊ ꝯtinuo Et quādo sunt rabiosi nō comedūt nec bibūt et latrant rauce si latrāt: ⁊ spumāt: et mouent caudas suas inter coxas. ⁊ aliquādo penitus nō habent vocem ⁊ nō cognoscūt dños suos: et mordēt subito sine latratu ⁊ firmiter apprehendunt ⁊ tenēt illa que mordēt: et in morsu eoꝝ in ꝑncipio nō appet nocumētū nisi dolor qui est in loco morsure: ⁊ discurrit hinc ⁊ inde vagabūdus ⁊ mordet. quicq̄d de aialibus inuenit ⁊ trahit linguā extra os ⁊ emittit saliuā spumosam ⁊ habēt oculos rubeos: horribilis aspectus. et quando mordet aliquē: accidit ei ydroforbia quod interpretat̄ timor aq̄. vnde ydroforbia dicit̄ ab ydor quod est aqua: ⁊ fer uos quod est timor aque. ¶ Aliqui dubitant vtruꝫ sint morsi a cane rabioso vel nō. ꝑpterea quia non videt̄ nocumentum rabiositatis

vsq ad.40.dies aliqn vsq ad sex meses. Et si in hoc dubitas teratur nux bona et ponatur super morsuram vel super vulnus per noctem et post proijce ipsam galline vel gallo famelico. Et si comederit ex ea et no moriatur: canis qui fecit morsum non erat rabiosus. nam si canis fuisset rabiosus moreretur vtiq gallina post paululum, et vtplurimu in scda die. Ista experientia ponit serap. Aui. aut ponit de pane posito sup morsuram, piecto alteri cani si comederit pane prior no fuit rabiosus et econuerso.

Judicia in ydroforbia. ¶ Primo dicit serapio. Et no agnosco aliquem cecidisse in hanc egritudine euasisse ex ea. ¶ 2° dicit Ante q cofirmet et figatur in hoie morso vidi multos ex illis quos momorderut canes rabiosi: euasisse. ¶ 3° nocum ydroforbij statim post morsum rabidi canis no est sed vtplurimu ad quadraginta dies extendit aliqn vsq ad sex menses. ¶ Quarto dicit Aui. q isti q morsi fuerut a cane rubioso fiut rabiosi: et si aliquem momorderunt: fit etiam rabiosus et patitur sicut primus ydroforbiam. ¶ 5°. sanioris dispositiois que momordit hmoi canis est ille ex cui morsu plim currit sup. de san. etiam pp id q mingit post potum medicinaru tiriacalium sanguinem securatur ex timore aque.

Curatio morsus canis rabiosi In primis respice can. vles qui sunt scripti in. c. qd est ante istud imediate. et illi b obseruent et memorie comendent. Jn. 2°. loco fac vulnus bene sanguinare et tene ipsum apertum ad minus vsq ad qdraginta dies sanguinando vel saniendo. et si vulnus no est magnu exampletur. et coprime sup ipsum vulnus vel morsura vt currat san. exterius. Et si in pn° extraxeris mltu de san et postea dimittas vuln apertu facies opatione iuuatiua et necessaria ad salute. Et in pmis tribus diebus no f sloia nec clistere nec sudor, puocef nec balneum. qr quodliber istorum vel ma attrahitur ad intra. vel hu. infecti cum sanis comiscenf. et ma venenosa atf hif ad itra. cui op grim. qr san. infect per saliua et detes rabidi canis trahendus est ad ptes exteriores per ide forame vel propinquu p qd suscepta est ifectio: imo epletur cu pororum folijs et cu cepis et alijs: et cu eruca pistata cu aceto. vel f emplastru cu oppo tempato in aceto et f. pul eruce. et incorporef cum butiro et emplastretur. ista aut empla ponenda sunt post magna et longam sanguis extractionem. Ruta etiam supponatur vulneri. in potu autem detur tiriaca magna et alie confectiones dicte in. c. qd est ante isto imediate. ¶ Postq autem tres dies fuerint transacti non fatiges egrum in trahendo san. per vuln qr iam diffusum est venenu per totum corpus: vt dicit Ras. sed tamen quomocuq si vulnus no permittaf claudi vsq ad. 40. dies. Jllam autem fatigatione post tres dies ego intelligo si medicus bene fecit diligetiam in attrahedo san. venenatum per ipsum vulnus qd aliter no videretur: quare vulnus dimitteref apertu vsq ad. 40. dies nisi aliqd de maliuolo continuo per ipsum emanaret. Interea omni die detur. 3. ij. istius pul. R. cancrorum fluuialium torref in furno in olla lutata. 3. ij. gētiane baccarum lauri aristo. lon. et ro. dipta an. 3. ij. mellis quod suf f ad modum opiate. et cotinuet per vnum annum. ¶ Quatum aute ad dieta et purgationes regantur sicut dictum est in. c. de mania et mlia. Et dicam tibi medicinas que fiunt in bearnio. primo cu aliquis est morsus a cane rabioso: statim vadit ad mare occeanum et ibi potat de aqua salsa maris et balneat se in ea et lauat bene vulnus et nihil aliud facit. et dicunt etia et est fama cois q nullus patitur repulsam: quin preseruetur ab ydroforbia. ¶ 2a me est q ibi est vnus fons prope locum morlane in vilagio qd dicitur vsau. Et dicitur q si aliquis morsus a cane rabioso potauerit de illa aqua per nouem dies stomacho ieiuno ante sol ortum securabitur a timore aque in via preseruationis. Et de ista preseruatione multos vidi morsos a rabiosis canibus et preseruatos ab ydroforbia prior tamen via est securior. Dicunt q illi qui vadunt colligere aqua: non debent retro aspicere: nec eundo nec redeundo. Ego autem in domino confido. ¶ Ad extrahendum venenum valent allia comesta et emplastrata. et valet vrina hominis iuuenis maxime cum nit°. Solus autem cinis vitis cu aceto valet. menta cum sale trita et emplastrata valet. Folia cucu. ortalani sunt vehemetis iuuameti ad illud. Oppopo mirabile est val de radix feniculi.

Declaratio In morsu animalium venenosorum. Primo itelligendum q multa sunt animalia que possunt icurrere rabie sic est vulpes lup mustela: imo etiam muli sm aliquos. et fere indigent eadem curatione sicut canis rabiosus. Sunt etia aliqua animalia que posito q non sint rabiosa habent tamen in se malum morsum sicut est cattus rattus et animal aquaticum quod comedit pisces et vocatur loyra, et leopardus:

simia ꝛ cattus silvestris: q̃ comedit serpentes ꝛ lacertos ꝛ mustela:q̃ preliat cum serpente a quo venenositatē acq̄rit.ꝛ filia mīta. ¶ Scd̄o sciendū ꝙ multa sunt aīalia que in mordēdo ꝛ intus sumēdo sunt venenuꝫ.sicut est anguis ꝛ bōbit ꝛ tarasca.vnde anguis est vocabulum significans oēs serpentes:qd̄ plicatur ꝛ ꝯtorquetur quādo mouet eundo. ꝛ ideo dicit anguis:q2 angulosus sit ꝛ nunꝙ rect9. Coluber aūt dicitur q2 colat vmbras.vel q2 lubricꝭ tractibus ꝛ flexibus squamosis labat.nā lubricū dr̄ quicquid labitur cū tenet:vt piscis ꝛ spēs Serpens nomē accipit q2 occultis accessibus serpit.nō repit eñi aptis passibus sed squamarum minutissimis rugatiōib9 illa aūt q̄cunq3 pedibus ire nituntur.sicut lacerti ꝛ stelliones non sunt serpētes etiaꝫ reptilia sunt.q2 pectore ꝛ vētre reptant. Quorū reptilium ꝛ serpentum tot sunt venena quot sunt gnā. ꝛ tot pernicies quot sunt spēs.ꝛ tot dolores:quot sunt colores ꝛc. ¶ Tertio sciēdū ꝙ int̄ spentes est vnus serpēs qui vocat̄ regulus in latino.grece aūt vocatur basiliscus. ꝛ ƀm ethimologiam ysopi hispani basiliscus grece ideꝫ est qd̄ rex. Ideo quia sit sit omnium serpentum rex adeo vt eum videntes fugiunt.quia olfactu suo eos necat.nam hoies si aspiciat iterficit.imo ꝛ ei9 aspectu nulla auis valans illesa trāsit: ꝙuis procul sit eius ore cōbusta deuoratur. a mustelis tñ vincitur quas hoies infigunt cauernis in quibus delitescunt: ita ꝙ visa fugit. quem illa ꝑsequitur.nihil eñi parens ille rerum sine remedio cōstituit.Est aūt longitudine semipedalis:albis etiaꝫ maculis limatur. ¶ Quarto sciendū ꝑꝑ ydrofobiaꝫ ꝙ multis modis egritudines suscipiunt nomina ƀm diuersas intētiones iponentiū illa noia. nam aliqñ iponit̄ nomen a duratione alicuius aialis:vt effimera ab effimero pisce qui eadem die moritur q̄ nascitur.ꝛ ē de piscib9 generatis per viam putrefactionis.qd̄ non contigit huic fe.:aliquando sumit nomē a silitudine alicuius aialis.vt cancer. q2 sicut cancer multos hꝫ pedes circa corpus expāsos sic ista egri9 multas habet venas inflatas circūquaq3. Et sicut cācer firmit̄ tꝫ qd̄ venatur:sic ista egritu9. Et elefantia ab elephante:ꝛ ictericia ab icteri aue crocei coloris. Aliqñ sumit nomen a similitudine motus corpoꝝ supracelestium.vt fe.erratica vel planetica.q2 sicut planete errant ꝛ vadunt extra viam eclipticam in zodiaco nō tenentes viaꝫ solis sed motum ꝓprium ab occidēte in orientē.sic iste fe.nō tenent rectos ꝑoxismos quartane nec tertiane ꝛc.nec sunt ꝯtinue. Aliquando sumit nomen rōne silitudinis quā habet cū aliquo grano vt ordeolū a grano ordei. ꝛ lentigines ad similitudinē lentiū. ꝛ formica miliaris ad silitudinē granoꝝ milij.aliquādo ad silitudinem alicuius floris: vt gutta rosacea. Aliqñ a ꝗtitate mēbri: qd̄ occupat vt emigranea a medietate capitis cranei.alīn a sono quē facit vt tipania a tipano.q2 vēter ꝑcussus resonat velut tipanum.Alīn ab ipotētia curationis:vt noli me tangere. Aliqñ sumit nomen ab actione quā inducit ꝛ effectu in corpore vt fe. ō feruore ꝛ ydrof.que ꝙuis sit species manie vel mlīe nō inducit timorē aque:nisi illa q̄ fit ex morsu canis rabidi. Aliquādo sumit nomē ab hu.ex quo fit:vt melīa ab hu. mlīco. ꝛ leuꝯ coflegmātia a flāte albo. Aliquādo a mem9 qd̄ illa egritudo occupat:vt cephalea.colica. podagra ciragra sciatica dolor renū dolor mūsicis ꝛc. Aliqñ sumit nomē ab aliquo elemento: vt ydropisis ab idor qd̄ est aqua: sacer ignis. ¶ Quito in ordine notabiliū sciendū ꝙ lꝫ cauterium actuale cōstringat hu. ꝛ nō permittat eos fluere.tñ pōt cōpetere in morsu canis rabiosi q2 attrahit venenum ad extra. q2 in loco cauterizato fit dolor ꝛ ad locū dolorosuꝫ confluunt hu.3° teg1. ꝛ sic est cā ꝙ vulnus teneat̄ aptuꝫ:ꝛ cū hoc post.ix.dies qñ caro noua vult venire semꝑ in vulnere ponat̄ aliq̄d qd̄ teneat ipsuꝫ apertū. ¶ 6° dubitat Gordo9 de auda3 ꝛ agilita3 canū:cū sint aialia fria ꝛ sicca ꝛ mlīca ideo deberēt esse timidi sicut sunt lepores. Dico ꝙ audacia canū ꝓcedit ex angustia cauernularū cordis ideo in corde canis ebullit san. ꝛ calor nālis. ꝛ fiunt irati ꝛ ira est cā audacie. ꝛ ira est ebullitio san. in corde vel circa cor ꝛc. sunt audaces Lepores aūt hn̄t magnuꝫ cor ꝛ hn̄t cauernulas eius multū latas. ꝛ ille ꝑuus calor qui ibi est cito resoluitur. post cui9 resolutionē aīal pauidū efficitur. ꝛ per ꝑmā viam canes sunt audaces. ꝛ per scd̄am lepores timidi. Ista tamē aialia conueniūt in agilitate ꝛ velocitate motus ꝛ cursus ꝓpter dispōnē corporum eorū ꝛ siccitatem mēbrorū ꝛ neruoruꝫ. q2 nerui quāto scciores tanto ad motū abiliores:nisi eēnt ita sicci ꝙ rūperent̄.4. de mor9. ¶ Septimo scias ꝙ postꝙ hn̄t timorem aque nunꝙ amplius ad sanitatē reuertuntur. si tñ vis laborare:ingenia ꝙ ipsi sumant aquā per cānam longā ꝛ da ei medicinas colēni.purgatiuas. ꝛ da ei medicinā de cantaridib9 quā posnit Aui.sed ipsi nō sunt in aliquo obedientes. ideo preualet obseruatio ꝙ curatio; cum cura

sit impossibilis vt fuit dictū. Ista aūt mea cātaridarum facit mingere san. Et dicit Aui. φ quādo mingunt sang. iam sunt securi a timore aq intelligit in via preseruationis. Et dicit Aui. φ in vrinis istorum apparent aliquando frusta carnis ꝛ nō propter aliud nisi q̄ istud venenum cum sit frigidum cōgelat san. qui in vria existens az φ sit caro ꝛ non est.

¶ Caplm. 50m. de fluxu sanguinis.

Fluxus san. ex mltis causis ꝛ multis modis pōt prouenire: vt dicit Auic. in. 4. cañ. fen. 4. trac. 2. ꝛ nos iam fecim⁹ mētionem d' fluxu san. narium ꝛ de emoroydarꝫ ꝛ de fluxu menstruorū in suis capitulis. Dic autem solū intendimus dicere aliqua in breui de fluxu sanguis facto a solone cōtinuitat.

Signa quando san. exit ab arteria exit cum saltu ꝛ ipulsione propt' motum cōtinuū arterie. Si aūt venit a vena fluit eq̄liter ꝛ sine saltu. ꝛ est niger. san. aūt arterialis est maioris purpureitat: vt dicit Auicēna.

Judicia Primo ois fluxus magn⁹ ꝛ fortis fact⁹ a vulnere nisi cito succurratur ducit ad sincopi ꝛ ad mortem. ¶ Secundo. fluxus cronicus ꝛ lōgus vtcūq3 sit ducit hoīem ad debilitatē virtutū corpis. ꝛ precipue digtie epat. pp̄terea cito icidit in ydropisim carnosaz. ¶ 3° ois eūo sangis precipue arterialis qñ superfluit iducit spam. ꝛ ē malū sigm ꝛ si superuenerit singultus: est mortale. ¶ 4° dicit Ar⁹. in cañ. curatiuis in doc. 5. Et si sit latitudinalis arterie sectio promptius solidatur φ aptura sm longum.

Curatio fluxus san. prio aliq̄ cañ gñales sunt pmittendi. Prim⁹ est G'. 5. de ige. c. 3. ꝛ est Aui. in loco alleg°. Diuersio fluētis san. ad pres oppositas aln cum sanguinis extractione: aln sine in isto casu est mltuz iuuatia. De ista aūt diuersiōe mltiplr G⁹ in loco alleg° exēplificat vide. ibi. ¶ 2⁹ est Arnaldi in doc. 5. de cañ. curatis. Sicut inflāmātia ꝛ subtiliātia cogūt fluere san. sic ifriantia ꝛ ingrossantia phibent emanare. ¶ 3⁹ ibidē. Sicut inqetudo ꝛ clamor ꝛ ira sanguinē faciūt ebullire: sic euz retinet quies: ꝛ taciturnitas ꝛ pax cordis. ¶ 4⁹ ibidem. vbi vena corroditur prauo chimo vel putrefactione dissoluitur absq3 cauterio resoluēte. cāz aptionis ei⁹ nō sistitur fluens san. ¶ 5⁹. medicia cōburens cū manifesta stipticitate vt attramētū nō solā corruptionē extirpat s; scarā siue crustā fluxui obuiantē efficaciter gñat. vbi. s. ¶ 6⁹. arteria vulnerata quāto plus dilatat': tanto plus sangis emittit idcirco necesse est vt ei⁹ dilatat° q̄tuz possibile fuerit remittat'. Ar⁹. ibidē. ¶ 7⁹. Modica vene pulsatilis aptura in corpe molli ꝛ humido vel puerili vl' muliebri sanari pōt. magna x̄o clauditur vix ꝛ nunq̄ in sicco ꝛ calido corpe. ¶ 8⁹ vbi sanguis arteriarū in vulnere cogitur scaturire ncc̄e est stipticis exterius applicat' adūgere glutinosa. Ar⁹ vbi. s. ¶ Cura° pticularis fluxus san. a vulnere. Vulnera sunt in duplici dr̄ia. qdā sine deperditiōe subē. ꝛ i istis sm Gm. 5. de ige. ꝛ in 5°. teg'. oz cū manib⁹ vnire labia: vulnere pus mūdificato. ꝛ illa vnita suere cuz suis punct' put cōsuetum est fieri. ꝛ sutura sit spissa. si fluxus est ipetuosus accipiat' tūc maius spam de cute ꝛ de carne. vt sutura diuti⁹ duret ꝛ meli⁹ stringat ꝛ desup ponat' aspgēdo de puluere restrictiuo. deinde de illo pul' misceat' cū albumie ouor. Et in eo stupate madefacte sup vulnus apponant'. ꝛ postea ligent' bona ꝛ sufficiēti ligatura ꝛ strictura. Per ista eni loc⁹ infriat' ꝛ iuuat ad 9solidationē. Aln est vuln⁹ cū deperditiōe subē: ꝛ tunc q̄d pōt sui suat'. ꝛ q̄d nō pānis: blasiq3 in dicto medicamie ibibiq3 impleat'. ꝛ stupate desupponant'. In pn̄ti tñ post vulneris mūdificationē aspgat dictū vulnus cū aliq̄ pul' restrictiuo. ꝛ p⁹ ipleat' ꝛ liget' bene Et sit cautela φ suauiter visitetur ꝛ tarde non freqnt' ꝛ iste ligat' ñ remoueāt' ex to° añq̄ cōsolidatū sit. imo aln de medicamie eiusdē generis circūaptet': maxie itellr cū nondū est pfecta adherētia ptiū a qbus san. fluit. ꝛ hoc est snīa Ga' ꝛ Aui. in loc' allegat'. ¶ Si aūt p ista fluxus san. nō cessat: loc⁹ vñ p maiori pte san. fluit cauterisādus est cuz cauterio actuali vel potētiali. ꝛ h' in magna ncc̄itate est faciendus al's nō sm Gm. 5. de ige. c. 4. sus finē. vbi dicit sic. Igit' q̄ artificialr vult opari p° ante oia fluxū san. sedantia inqrat. deinde eligat ea q̄ secure ꝛ preter vllā mollestiā sanguinē cōstringunt reliqua x̄o qdā necessitate coact⁹ in his opet' q̄ necessaria sunt. nā ignoro locū in quo coacti rē insensiuā vel ignem ponam⁹ nisi cuz sang. exierit propter rasuram vel putrefactionem. hec ille. vbi. s. Et causaz reddit ibi Galienus. quia cortices vel scare generate per ignē vel mediam adustiuā qñ cadūt iter venit flux⁹ san. iōmeli⁹ est opari cū medicis glutiatiuis ꝛ carnē gñantib⁹. int' q̄s G⁹. laudat istū pul'. R. thuris partem. i. aloē partez mediā. R pul' ꝛ in corpet' cū albumine oui ꝛ pilis leporis. deide superponatur super vulnus. eo casu quo san. non stringatur apponenda sunt medicamina

adustiua: que in se h ebent caliditates cũ stipticitate. sicut exemplificat Ga. in .c. allegato de calchiteos. i. arsenico ⁊ calcãto. i. vitreolo antiquo. ⁊ aliquãdo sunt arsa ⁊ aliquãdo nõ. Medicamen autem qđ fit de calceuiua forti⁹ ceteris est: non tamen stipticum est vnde cortices quos generat super vulnus cito cadent. sed illi quos generant alie supradicte me^e remanent diutius in vulnerib⁹ inuiscati. ideoq laudabiliora. Corticibus enim superiora vulneris morantibus caro festinabit prius q̃ cadant. ideo non festinas eas auferre. G⁹ hec in loco ⁊ .c. preallegatis. Eadem est sententia de cauterio actuali ignito. Medicinaꝝ vidi fieri in fluxu san. accidẽti ruptura iam operata q̃ fiebat tenta longa ⁊ in ipsa intincta in succo plantag̃ aspergebatur pul' arsenici ⁊ itromittebatur foramini ⁊ statim fluxus cessauit. sed fecit ibi tantũ dolores q̃ patiẽs non poterat sustinere ⁊ oportuit q̃ abstraheretur. ⁊ quãdo extracta fuit p⁹ non fluxit san. q: cortex ⁊ scara iam fuerunt facte. Laus deo. Super vuln⁹ tamen apposuimus medicinam stipticaꝫ sanguinem restringẽteꝫ de thure ⁊ mastice ⁊ san. draco. ⁊ bolo armenico. ¶ Medicia que valet in fluxu san. ex vulnere ⁊ est Gui^l. placẽtini. R. mũmie aluminis añ. ʒ. ij. boni arme^ci san. dra. añ. ʒ. ß. Alia. R. gipsi noui añ. ʒ. j. mũmie tele aranee fulig̃ reperti in ore furni boli armenici dragagan^t añ. ʒ. ß. R. pul' cum solo albumie oui apponatur in pilis leporinis. ¶ Medicamen qđ valet in omni fluxu san. ⁊ cõmuniter cirurgici debent ipsũ secũ portare. R. thuris masticis san. draco. boli armenici. aloẽ cicot^r terre sigillate añ. ʒ. j. R. puluis. Aliud quod est Rab in maiori parte calcis viue san. dra. gipsi aloen thuris vitrioli añ. ʒ. ij. R puluis ⁊ incorporetur cum tela aranea ⁊ albumine oui ⁊ superponatur galla cõbusta ⁊ in vino vel aceto proiecta ⁊ puluerizata stringit san. etiaꝫ arterialem. Ad idem R sic. R. tele aranee gallaruꝫ cõbustaruꝫ sarco^e añ. ʒ. ij. R puluis.

¶ Capitulum. 51^m. de allopicia.

Alopicia Et casus capillorum ⁊ eorum corruptio circa radicem ꝑpter humores adustos vel alio mõ corruptos ad cutim capitis ptingẽtes. Juxta qđ sciendũ q̃ allopicia habet duplicem interpretationeꝫ vel deriuationem. Uno modo ßm papiam dicitur ab allon quod est alienũ. ⁊ pace quod est passio quasi aliena passio. pro eo q: ab alio infertur. ⁊ ßm hoc videtur q̃ sit cõtagiosus morbus. Alio modo dicitur de alopes qđ est vulpes: ßm q̃ scribitur. 4. tirannidarum. pro eo q: vulpes istaꝫ passionẽ semel in anno in esta te videlicet patiuntur. sic dicit Gerardus cremonensis supra viaticum. Et canes sepe hac passione molestantur. Nam san. incensus vel humores vel vapores eorum ad cutis superficiem venientes cutim ledunt ⁊ pilos frangũt ⁊ sic fit allopicia cum aliquali cutis deturpatione ⁊ scabie. non tamen tanta sicut in tinea. ⁊ greco nomine vocatur alopaces.

Cause allopicie ponuntur a Ga^o. 14. de ingenuo. c. vltimo in hec verba. Unde si recordaris eoꝝ que dici ex libris philosofoꝝ poteris intelligere causam cadendorum pilorum sicut ⁊ nascendoruꝫ. quando humo. sunt fumosi ⁊ grossi sunt cause q̃bus augmentantibus augmentantur pili. q̃ si isti penitus auferantur caluicies generabitur. si aũt corrumpãtur tinea fiet ⁊ allopicia. Ex isto habes q̃ humores corrupti sub cuti existes truncantes vapores ⁊ fumum grossum ex quo pili deberẽt generari sunt cause allopicie vt dicit Ga⁹. Et ideo dicit gord⁹ q̃ pilus est vapor siccus a corpe resolut⁹. ⁊ cũ per poros egredit̃ in longũ ⁊ rotundũ ptendit̃ ⁊ ab aere exiccatur.

Signa Allopi^e ponunt̃ a Ga^o. 14. de ingenio. c. vlti. sic Jnqrat̃ igit̃ color cutis si eni^e alba ma^a flãtica erit. si nigra col'a ni. si aũt rube⁹ vel citrin⁹ san. vł co. ru. est in cã. ß ille. ⁊ seqt̃ imedi^e. Mũdato q̃de corpe redeũdũ ẽ ad illud qđ est clausuꝫ in me^e vt dissoluat̃. Caue tñ ne dissolutiua adeo sint acuta ⁊ pũgitiua q̃ cutim vlcerẽt etiẽt siccissima sint ne cũ mala me^a boni deficcent̃ hu. Ga⁹ v^t. ß. ⁊ iubet ibi. G⁹ q̃ vngant̃ cum cepo galline ⁊ anatis. ¶ Dic est sciendũ ßm G^m. 2. de cõplo^o nib⁹. c. 7. post me^m. ca^l. q̃ gñatio piloꝝ tal' est. si vapor fuerit sic vap fumosus grossus ⁊ terrestris egredit̃ p poros. deinde eleuat̃ vapor alius filis huic. pmo ex ꝑfundo corpis ⁊ pcutit illũ vaporẽ pmũ donec expellat eũ ad exteriora. post eleuat̃ vapor ali⁹ ⁊ pcutit hũc ⁊ ali⁹ aliũ ita q̃ multi vapes fumosi ßm ß ex^m retinent ⁊ cõculcant̃ ⁊ adiuicẽ lõgo ꝯcatenant̃ vł cõplicant̃ ⁊ ꝯiungunt̃ do^c pueniat ab eis vnũ cor⁹ ꝯiunctũ sic corp⁹ qđ aggregat̃ ex filo n'q̃ ß corp⁹ ccartat̃ ⁊ ꝯstipat̃ pp ꝯstrictionẽ ext⁹. ⁊ sic fit pilus ⁊ capill⁹. ¶ Cãe aũt piloꝝ sunt. 4. s. cã efficiẽs est calor nãlis resoluẽs. Cã mãlis est vapor sicc⁹. Cã formalis est por⁹ nõ multũ lat⁹ nec ampl⁹. Cã ãt finalis est discretio sex⁹ ⁊ pulcritudo ⁊ vtilitas vt corpus a ca

loribus ꝛ frigoꝛib⁹ aliqualr̄ tueat̄. Idcirco si
vapoꝛ est hũidus: fit mã sudoꝛis. ꝛ si est mltũ
subtilis: exalat insensibilr̄: ꝛ fit cã caluiciei. iõ
hoĩes hñtes cere^m calm̄ fiũt calui: q꞉ calitas
cõsumit vapoꝛes. mulieres aũt ꝛ eunuchi nõ
fiunt calui si vapoꝛ est mediocris fit materia
piloꝛuꝫ. Et si vapoꝛ est coꝛruptus fit materia
scabiei et pꝛuritus ꝛ similium

Judicia In allopi^a ꝛ in casu capilloꝝ. Pꝛimo ypo. 6. amph. amp. 20
Qui calui sunt his varices magne ñ inascũt̄.
q̃bus ῡo caluis exñtibus varices magne nascunt̄. rursus capillant̄ vel capillati fiunt. 6.
amph. amph. 20. Et cã reddit̄ a ga. in ꝯ°. q꞉ si
hu. coꝛrupti ascendũt ad caput faciũt tineã ꝛ
allopiciã ꝛ cadũt pili. si aũt mittant̄ ad pedes
varices magne fiũt ꝛ capillãt̄. ❡ Scðo eunuchi nõ podagrizãt nec calui fiũt. 6. ãp°. ãp. 28.
ꝛ cã est sup̄flua hũiditas in eis abũdãs. ❡ Tertio si locus depilatus fricet̄ ꝛ rube⁹ coloꝛ non
appet nõ est spes curãda. ꝛ si cito rubescit: signũ est cure q꞉ significat̄ velocitas attractionis boni san. ad ipam cutim. ❡ Quarto recẽs
allopi^a facilioꝛis est cure.

Curatio allopi^e in p̄mis dietet̄ ꝛ gubnet̄ sicut fuit dictũ in caplis
35. et. 36. istius. 7. lib. cauẽdo res salsas ꝛ acutas ꝛ speciatas ꝛ vina foꝛtia. ꝛ ṽtat̄ bona dieta ꝛ rebus insipidis. vt sunt boꝛagines ꝛ oua
soꝛbilia ꝛ silibus euchimijs ꝛ bibat vinũ tẽpatũ declinãs ad dulcedinẽ cũ tenuitate ꝛ claritate. hoc enĩ nutribilius est vt dic̄ aui. Frica°
cõfert eis ꝛ balneũ añ fricationẽ ꝛ post fricationẽ. Si igit̄ san. videt̄ abũdare fꝫ flõmia de
cephalica ꝛ de venis q̃ sunt in naso ꝛ ĩ pulpis
auriũ. deĩde purget̄ hũoꝛ sup̄abũdans ƀm q̄
sepi⁹ dictũ fuit. coꝛ^e aũt mũdificato si allopi^a
ẽ noua simplex solũ radat̄ caput freq̄nt̄ p⁹ lotionẽ cũ aq̄ decoctõis hedere capilľ ve. ꝛ sicle.
Si aũt est mag̃ foꝛt̄ ꝛ antiq̄ si est de flãte fꝫ ƀ
linimentũ qð ponit mesue aucte p̄pa. ℞. allitrã eufoꝛ rute agrestis baccarũ lauri añ. ℥. iij.
sulfuris vi^i elli al. añ. ℥. ij. terant̄ oĩa ꝛ incoꝛpoꝛent̄ cũ oleo nardino vel laurino vel cuꝫ fece
olei ꝛ fꝫ vnguentũ mediocrit̄ liq̄dũ ꝛ ide liniatur caput rasum ꝛ fricatũ cũ sq̄lla. ❡ Sequit̄
linimentũ aliud: qð ponit ipe aucte iudei. ℞.
eufoꝛbij spume maris. fimi colũb^i. añ. ℨ. ƀ. elli
al. se. rute. mõta^e coꝛtiq̄ auellanarũ ꝛ castanearũ adustaꝝ. nastur^i spice tapsie añ. ℥. ij. amigð
amar. combusť. cũ coꝛticibus suis añ. ℥. j. et ƀ.
fꝫ vnguentũ cũ vino cocto aut cũ oleo rafani
aut laurino ꝛ vnge caput ꝛ dimitte p̄ totã nocte. in crastinũ laua cũ aqua decoctõis sicle ꝛ
fabarũ. ꝛ ista fꝫ sine int̄missione donec sanet̄.
❡ Aliud linimentũ. ℞. succi extremitatũ et foliorum mirte folioꝝ oliue añ. ℨ. ij. rob ru. sicc̄. ℨ. ƀ
absin^i. ℥. ij. bulliãt oĩa in media. lb̄. aceti vsq̄
ad ꝯsumptionẽ medietať. deinde colent̄. ꝛ in
colatura ponant̄ lapdani. ℨ. ij. ꝛ dimitte sic p̄
duos dies. deinde infunde sup̄ ipm oleũ mirtinũ ꝛ vinũ stipticũ donec in subam melľ redigat̄. ꝛ tũc ponant̄ ibi alipte muscate ꝛ gallie muscate añ. ℥. j. de isto vngat̄ p̄ tres dies.
Deinde lauet̄ cũ dicta decoctõe ꝛ frequẽt̄ reiteret̄ vnguentũ ꝛ lauato^m vsq̄ ad sanitatẽ. et
vꝫ ad casum capilloꝝ ꝛ ad initium caluiciei.
❡ Aliud ℞. capilli veneris folioꝝ mirte coꝛticis pi^i absin^i adustoꝝ vt pulne^{ri} possint. añ. ℨ. j
lapdani mirre añ. ℨ. ƀ. thuris. ℥. iij. pulueriꝫẽt
pulueriꝫãda fꝫ mixtio cũ oleo rafani ꝛ vino cocto ꝛ epithimet̄ in nocte ꝛ de mane caput lauet̄ ꝛ radat̄. ꝛ sanat caluiciẽ ꝛ casum capillorũ ꝛ allopiciã ꝛc. Linimentũ aliud ad allopiciaꝫ ƀm Vehe^e aucte iudei. ℞. eufoꝛbij spume
maris coꝛticũ auellanarũ toꝛret̄ ꝛ castaneaꝝ.
nastur^i spice tapsie añ. ℥. ƀ. amigdalarũ amar̄
adusť cũ coꝛticib⁹ suis. ℥. j. fꝫ linimentũ cum
vino cocto ꝛ oleo rafa^i aut oleo laurino. ❡ Aliud linimẽtũ aucte rufi ad allopi. ꝛ p̄n^m tinee.
℞. eufoꝛbij rute mõtane baurach sinap̄ arthemeƀ añ partes eq̄les. cõfice cũ succo sq̄lle vel
cepe foꝛtis ꝛ acute. epithimet̄ inde caput post
fricationẽ rubificãtẽ. Valy addit huic linimẽto nigelle combuste se cicute cõbusti añ. ℥. iij.
coꝛtiq̄ ligni ficus ꝛ folioꝝ eius spume maris
combuste añ. ℥. ij. fꝫ vt. s̃. ꝛ cõtinuet̄ epithimatio donec rubeat locus ꝛ vesicet̄. Deinde epithimet̄ cuꝫ aristologi ꝛ lapda° et epithimo cõbusto vel toꝛrefacto ꝛ sizimbꝛio ꝛ licio aut cũ
aqua solat^i. ❡ In causa aũt ca. sequit̄ linimẽtum mesue descriptõe iudei. ℞. spume maris
baurach amigdalarũ amararũ combusť. rað
canne combuste coꝛtiq̄ auellanarũ combusť.
stercoꝛis capꝛe añ. ℨ. j. adipis anatis añ quod
sufficit. fiat linimentũ ꝛ liniat̄ post abꝛasionẽ
et foꝛtẽ fricationẽ cum pãno aspero et spuma
maris ꝛc. Ultima intẽtio est occupari ad piloꝛum generationẽ. et vt curet̄ caluicium ꝛ priuatio generationis capilloꝝ. ❡ Sequit̄ medicamen faciẽs nasci pilos vbi opoꝛtet. ℞. carnium limaciarũ et sanguisugarũ et apum et
vesparũ salis cõmunis añ partes equales. et
pone ea in vase habẽte multa foꝛamina p̄ua
in fundo ꝛ sub isto ponat̄ vas vitreũ ꝛ cõseruetur liquoꝛ exiens de quo locus calu⁹ fricat⁹

fortiter ꝑ pus liniat. ¶ Linimētū sanās calui ciū ⁊ gñans pilos i barba aut supcilijs. ℞. cere. ℥. v. olei de lrerua. ℥. ij. et ß. storacis liquide mirre añ. ℥. iij. lapdani. ℥. viij. eufor' gūme rute agrestis cātarid añ. ℥. iij. citrāguloꝝ combusti vesparū siue apū añ. ʒ. ij. ℞ vng^m ⁊ liniat cū eo in nocte post vehemētē fricatōnē ⁊ mane lauet ⁊ radat locus sepe. et cū pili nasci incipiūt quasi lanugo: tūc frequētius radatur. ad idē valet oleū de beē: in q̄ cocte sūt cātarides abiectis alis et capitibus. si post aromatizet cum musco vel ambra.

¶ Caplm. 52. de tinea.

Tinea est scabies capitis cum crustis ⁊ sq̄mis ⁊ capilloꝝ euulsione ⁊ pruritu ⁊ colore cinericio et odore fetido et horribili aspectu. Hāc diffinitionē pōit Gord. Alio nomine sm antiq̄s vocat semoti. dr aūt tinea ꝑ ꝑrie sm papiā vestimētoꝝ v̄mis: q: teneat q̄usq₃ inscidat ⁊ corrodat. ⁊ ꝑ istā silitudinē dr tinea capit: q: p⁹ leuit incipiat. ⁊ nisi cito curet: figit se. ⁊ inducit scabiē ⁊ ⁊ crustas ⁊ squamas ⁊ alia accñtia mala cum ingēti pruritu. Dicitur aūt semoti: quia semotas capit occupat partes: quia pus vnā partē tenet. deinde ad aliam semotā transit partem.

Cause tinee sunt hu. adusti sicci vt dicit Cōstant. in viatico. ⁊ hoc p₃ quia vtplurimū venit cum siccitate ⁊ scabie sicca ⁊ crustis sicc. Aliq̄n fit de san. putrido vl' d' flāte et eriā emittit aliquā liquorositatē. ¶ Signa sunt multū manifesta ⁊ iam in diffinitōne ꝓmulgata: quia ad oculū apparet.

Iudicia in tinea. Pri° tinea antiq̄ nō recipit curatiōē aut cū mar^a difficltate curat ⁊ labore: q: mala ꝯ° iā videt eē adeq̄ta. ¶ Scdo i pueris ⁊ lactātib⁹ fortes medicias apponere nō audem⁹: in medijs etatib⁹ adolescētib⁹ pueris ⁊ iuuēib⁹ bñ possum⁹ curare cū bono regie: q: medicias pñt supportare. ¶ Ter° hec egri° freq̄nt venit infantib⁹ ⁊ adolescētib⁹ ꝓpter abūdantiā san. ⁊ mollitiē cut. ¶ Quarto recēs tinea silr alie infectōnes cut quāto recētiores tāto faciliores sūt cure ⁊ ecōuerso. ¶ Quīto infectōes cut q̄ magi ꝓfundat in cute sunt tardioris cure: q: magi sunt affixe. ¶ Sexto si cut cū pauca fricatōe rubeat citius q̄ ꝯsueuerat: signū est q̄ medi^a facit bonā impssionē. si aūt dispō cut nō alteratur: indiget medicia fortiori. ⁊ si locus nō rubeat necessaria est scarpellatio ⁊ fricatio cū allijs et cepa forti et squilla.

Cura Primo aliqui cañ. gñales ad tinē am ⁊ allopiciā valētes sūt ꝑmittēdi. ⁊ ꝑ maiori pte sunt Aui. Prim⁹ circa istoꝝ p° stat in ꝑdigōne et eñone mali hu. corrupti et adusti rectificatiōe cibi ⁊ potus. ¶ Scds si san. supabūdet flōmia de cephalica ⁊ vēis magnis est facieda. ¶ Tertius est formalr Auic. Et cū videris cutim capitis rubeā aut venas eius cum rubedine replonali flōmia post vniuersalē flōmiā venas capitis ⁊ venas frontis nō tamē supfluū extrahas sanguinē: q: ibi est necessarius ad curā. ¶ Quartus est Aui. Et de eis q̄bus indiget in mūdificāda cute a materia allopicie ⁊ male vel tinee sunt sanguisuge et vētosatio ⁊ pūgere cū acubus plib⁹ ⁊ vesicatio cū medicis acutis: ⁊ post sana° eius q̄d vesicatū est vt pili nascant. ¶ Quit⁹. q̄tiescūq₃ pili nascunt ⁊ cū eis a₃ aliq̄ infectio semp illi radant. ⁊ h̄ fit saltē bis in septiana. ¶ Sextus añ oēm appōnē epithimatū caput radēdū est et cū cepa vel radice rafani vel aspero mādili fortit fricādū erit. ¶ Septim⁹ post vl'es purgatōes cū laxatiuis caputpurgijs ⁊ gargarismis ⁊ nascalib⁹ est insistēdū. ¶ Octau⁹. o₃ vt cū medicis epithimatū ⁊ vnguētoꝝ ⁊ tinee et allopicie sic ꝯfortādo vt caput mā₃ malignā nō recipiat. nō tamē cum supflua stipticitate. ¶ Cura° ꝑticularis tinee. In ꝑmis iux p^m cañ digerat hu. grossus adustus cū oxielle sqlli^c vel diuretico mixt cū sir° de fumoŕe. deinde eñet hu. melic⁹ vel flātic⁹ cū pill'. cochijs i q̄b⁹ fit v̄tus epithi' vel colōqn^e ⁊ elli. si hō est fort ⁊ robustus. ⁊ si ibi est melia. q: forti morbo et difficilis cure fort debet me^a. In tiea sicca ℞ tales pill'. ℞. elli ni. ℥. j. sene epithi' añ. ℥. ß. agari'. ℥. j. et ß. mastiq̄. ℥. j. aloē. ℥. iiij. ℞ pill'. cū succo apij. dosis est. ℥. j. purgat em̄ mā₃ adustā ex omni mēbro. hoc facto vel a ꝑn° ponat in bona dieta cauēdo res salsas et acutas ⁊ vinū forte ⁊ res grossi nutrimēti ⁊ melancholici vt caseus caules carnes salse ⁊ silia. Et vtat cibleubus facilis digōnis ⁊ boni nutrimēti: vt sunt carnes auiū campestriū et oua sorbilia ⁊ borragines ⁊ pisciculos de aquis mūdis. Post ista vel ante si videt q̄ san. supabundet a ꝑn° d° facienda est flōmia de cephalica vtriusq₃ brachij sm tenorē secūdi cañ. Deinde si apli⁹ est necessaria san. extractio ℞ flōia de venis frontis ⁊ de grossis venis in capite apparentibus. Et ego aliquādo feci de venis que repe riunt retro aures. ⁊ bene factū fuit ⁊ propere ¶ In tinea aūt humida in qua exit virulentia cōpetit me^a euacuans flā salsum: iō purget cū

pillis cochijs.ʒ.j.⁊ß.epithi.ʒ.ß.Uel purgetur
cũ istis pillis.℞.agari pulpe coloq̃ne mastic.
añ.ʒ.j.aloes.ʒ.iiij.℞.massa cũ succo porri def
ʒ.j.freq̃ter.Ualent etiam mirab.lreb.cũ epi
thimo ⁊ sene.Localia aũt remea ℞ sic.pmo ra
dantur oẽs capilli capit.post vngaf cum oleo
nucum vel cuȝ oleo de lrerua vel de camo. vel
viol' sepatis vel mixtis calis actualr p.ʒ.dies
cõtinuando. P'tertiã diem iterũ radatur ca
put ⁊ scapellet vl' profunde scarificet:vt fluat
san.in multitudine.⁊ post caput bñ lauetur et
fricet cũ decoctione fumiterre ⁊ lapacij acuti
⁊ camo.⁊ post in cõtinenti bm' Guill'n de sali
ceto fricetur totũ caput cuȝ tartaro dissoluto
in decoctione statim dicta:vel cum squilla vel
aliis ⁊ post dictam fricationem iterum ablua
tur ⁊ cum pãno lineo exiccetur. Et cõtinuetur
dicta inunctio cum oleis supradictis post di
ctas fricationes ⁊ lotiones per.ʒ.dies bis aut
ter in die. Post quartam dieȝ iterum lauef ca
put ⁊ radatur. ⁊ si cutis nondum videf mũda
reuertere ad dictã fricatõnẽ cũ tartaro ⁊ lotio
ne cũ dicta decoce.⁊ ad crebrã rasurã capitis.
⁊ ista cõtinuent donec cutis nitida ⁊ mũda fu
erit. ¶ Et tũc vngaf caput omni die cum isto
vnguẽto.qđ ponit Guill' de saliceto.℞. cine
ris capillorum humanorum femine : si est ti
neosa femina vel masculi :si tineosus est ma
sculus.ʒ.j.corticum auellanarũ combustarũ
añ.ʒ.j.⁊ß.sed olei cõmunis.ʒ.iiij.mell' despu
mati.ʒ.iij.mirre.ʒ.j.⁊ß.aloes.ʒ.ß.croci.ʒ.iij.℞
vngm ⁊ inde liniaf caput rasum. Istud vngm.
pseruat cutẽ ⁊ hũorem sub cute existẽtem a pu
trefactiõe ⁊ corruptõe ⁊ firmat cutim ⁊ multi
plicat capillos.Aliis si cã est fort ℞.pmuȝ lini
mentũ:qđ scriptũ ẽ in.c.de alloa aucte. Debe.
Dicit Guido q in lotionibus folia saliç obti
nent pncipatũ.Ego aũt sumvsus ⁊ exptus fo
lia edere arborce:⁊sunt bone blete fumusterre
epithimus lapaciũ acutum acetosa herba ro
berti.Et si ex acutis medicinis in cute sequaf
aliqua lesio:illa acuta postponanf.⁊vngatur
caput cum adipe anseris ⁊ galline.¶ Hoc vn
guentum ponit Guido auctoritate Gal. cuȝ q̃
mltos curauit de tinea:⁊ de scabie vlcerosa ca
pitis ⁊ sahafati ⁊ de serpigie ⁊ pruritu ⁊ de ca
su capillorum ⁊ de pedicul ⁊ lendibus.℞.gal
larum.ʒ.iij.se.cicute.ʒ.ij.arcenici rubei aristoe
añ.ʒ.iij. salis armol. fuliginis furni sulfuris
amigd.amararuȝ coloquine rad cappartis fo
liorum fici foliorum oliue rad cãne viride eris
aluminis de pluma cief menite mirre aloẽ oli
bal,añ.ʒ.j.⁊ß. fellis vaccini allutrã quod est
pix nigra.añ.ʒ.j.ß.℞.vnguentum cuȝ aceto in
corporatum.⁊ ponatur ad solem:donec miscẽ
tur deinde vngatur caput.¶ Aliqui volũt ⁊ est
per me expertum:q fiant.9.pilei de panno la
neo coloris blauei.liniatur cum pice nigra ⁊
rasina pini ⁊ super caput rasum ponatur.⁊ te
neatur per.9.dies.⁊ post violenter remoueaf.
⁊ post quod remanet de capillis:cum pincet
euellatur ⁊ residuũ lauetur ⁊ bene radatur cũ
decoctione herbarum supradictarum:⁊ post p
fectam exiccationem iterum de nouo ponat
scđs pileus.⁊ hoc continuetur donec fuerint.
9.deinde vngatur cum vnguentis supradictis
in isto.c.⁊ in.c.de allopia. ¶ Sequitur vnguẽ
tum Gordo.in quo ego reperi magnam effica
ciam in multis precipue in quadam iuuencu
la:cui tinea durauerat fere per.14.annos. Et
istud vnguentum machinatus fuit Gordoni'
ex materialibus:que posuit Auicẽ.℞.elli'i.alb.
⁊ ni.sulfuris viui attramenti litargiri calc vi
ue vitreoli aluminis gallarum fuliginis oris
furni cinerum clauellatarum. añ.ʒ.ß. argenti
viui extincti viride eris.añ.ʒ.ij.℞.pul. tũc.℞.
succi borag.succi scabiose succi fumiterre suc
ci lapacij acuti.añ.ʒ.ij.bulliant simul lẽto ige
cum fece olei antiqui.⁊ aceto tunc addaf pul
rerum supradictarum:⁊ in fine addatur picis
liquide.ʒ.j.cere noue quod sufficit ℞.vnguen
tum.istud vnguentum proculdubio est tante
virtutis q in corpore mũdificato omnimode
ĩfectionẽ p sciam humanã curabilẽ curat siue
sit tinea siue scabies siue maluȝ mortuum siue
morfea quare in honore ⁊ reuerẽtia habeatur
dicit Bernardus de lylio.

Declaratio in tinea. P° q̃rif tiea ex q̃ hu.mag gñaf.Etvr q ex mlia.q2 tinea ẽ scabies multũ grossa.gros
sior ãt hũor q̃ fit in corpe ẽ melancolica:cũ sit
fer aliorũ.2° vr q de colera q2 hũor hãc passio
nẽ faciẽs mltũ penetrat ad ext q2 ad cut supfi
cies.Colera ãt rubea penetrabilior ẽ aliis hu
morib' q̃ ⁊c. Pro isto dub° nõ q ex nllo hũore
suã ppaȝ form retinẽte tinea põt fi'. s oȝ q' p'
corrũpaf ⁊ putref.⁊ aduraf.2°nota q aliq.s.
Cõstantin' in viatico vocat istã passionẽ carbũ
culũ.q2 sicut carbũcul' ex sane gñaf corrupto:
ita ⁊ tinea.tũc dico ad dubiũ q tinea põt gña
ri a q̃libet hu.in corpe ⁊ in capite abũdãe. Si
ille hũor corrũpaf vel putref.vel aduraf pci
pue tñ ex sane corrup°.⁊ in h̃ ẽsentit Cõstãtin'
p° viatici.¶ 2°.scias q interdũ cõtingit in ti
nea ⁊ in aliis ifectionibus cut q añs mãt cõ
iuncta sunt purgate ⁊ extirpate tñ tinea non

curatur: ⁊ causa est in hoc mala q̄litas in partibus cutis ⁊ subcutaneis a longa precedente egri° derelicta nam quicquid ibi venit pro nutrimento totū cōuertitur in corruptionē ⁊ infectionem. Et sic cognoscit intellect⁹ q̄ homo debet intendere principaliter ad remotionem illius male qualitatis cum medicinis ad hoc valentibus in vnguentis ⁊ empl'is vt dictum fuit. Et valēt pili hūani adusti ⁊ cortices auel lanarum adustarū ⁊ storax liq̄da ⁊ lauatoriū herbarū. ⁊ cetera alia. ¶ Tertio. queritur quare color tinee est alb⁹. Dico q̄ hoc est propter incinerationem humorum: nam cinis ad calorem albū trahit. nam color in adurēdo primo denigrat ⁊ icinerādo dealbat: vt patet de osse proiecto ad ignem q̄d p̄mo denigratur postea dealbat. ¶ Quarto scias q̄ pueri magis fiunt tineosi. aut q̄ sunt gulosi ⁊ multe comestiōis ⁊ per p̄ns multarū supfluitatum: aut q̄ citius inficiuntur a persona tineosa rōne teneritatis cum sit morbus cōtagiosus. In iuuenibus vo calor est fortis ⁊ cōsumit supflutates ideo minus fiunt tineosi. Si tn̄ per puericiā vsq̄ ad iuuentutē durauerit tinea tunc iam est radicata ⁊ quasi īpossibilis vel multū difficilis cure. ¶ Quinto dubitatur vtrū in tinea confirmata debeat fieri flōia. dico q̄ nō q̄ in variolis cōfirmatis non cōpetit flōia: ergo nec in tinea tā p̄ña per simule q̄ in vtraq̄ materia retraheretur ad intra ⁊ mēbra interiora lederētur. ans est Aui. in. 4. in. c. de variolis. Cōtrariū istius fuit dictū in. 2°. ⁊. 3°. canonibus generalibus. Ad hoc dicendū q̄ cañ. sunt veri ⁊ ad rationes dico q̄ non est simile de materia variolarū ⁊ tinee. nā in variolis non cōpetit flōi a vt dictū fuit in. c. de variolis in isto. 7°. libro q̄ in eis est magna corruptio materie per flōiā fieret retrac° mãe. venenose ⁊ corrupte ab exterioribus ad interiora ⁊ sic īteriora corrūperentur. In tinea autem non est tāta vēto sitas nec tanta venenositas nec tanta q̄titas mãe nec ita expansa per totum.

¶ Capitulum. 55^m. de fauo.

FAuus est egritudo cutis capitis cū eruptiōe eiusdem ⁊ solutione cōtinuitatis eius in aliq̄bus locis ⁊ cum exitu virulētie humide. Dicitur aūt fauus egri°: egritudo ad similitudinem faui mellis: q̄ sicut a fauo vbicunq̄ ponat pōt emanare mel. sic ab ista egritudine exit humiditas viscosa. q̄ b̄m papiā fauus mel est in cera: ⁊ dicitur a fage q̄d est comedere nos vero phisici dicimus fauum quandam egritudinem in cute capitis cū paruis pustulis acuti capitis ⁊ pruritu. a quibus liquat tabes ⁊ lues liq̄da ⁊ mellosa sicut mel liquat a fauo ad eius similitudinem dicitur.

Causa materialis faui sunt humores a quoſ corrupti: vel flā salsum corruptum q̄ aggregatur sub cute vel san. corruptus qui ibi putrefit. ⁊ cōuertunt in virulentiā.

Signa faui adest enim mollicies in capite sub cute ⁊ apparēt eleuationes aliq̄les cū pruritu ⁊ exit illa hūiditas viscosa cum pruritu ⁊ est viscosa ⁊ putrefacta.

Judicia dicimus q̄ si talibus cito succurratur. i. purgetur hu. aquosus b̄m suam naturam flāticus maxime. ⁊ hoc s̄ frequēter si tenuerit bonum regimen talis cito curabitur. alias deterius fiet.

Curatio faui. Primo ordināda est dieta sicut in. c. de scabie ⁊ pruritu fuit dictum. deinde purget materia peccās vt plurimum flātica cū polipodio ⁊ sene ⁊ epithimo q̄ ad corruptionem tendit vel cū agarico ⁊ pulpa coloquintide mixtis cū suis correctiuis. deinde radatur caput prius lotū cū lexiuio facto de cineribus quercus in quo distemperetur parum aluminis arā. deinde fiāt vnguenta dicta in tinea. q̄ ergo fauus q̄tum ad modum generationis ⁊ q̄tum ad cursū virulentie videtur esse de genere vlcerum. ⁊ quia omnib⁹ vlceribus deficcatiua sunt necessaria: vt visum est in. c. 42°. istius. 7¹. libri: ideo in fauo cum sit ibi humiditas superflua pro particulari regimine idiget exsiccatiuis: s̄ ergo tale vnguentū. R̄. litargiri nutriti cū oleo ros. ⁊ aceto. ℥. ij. ceruse. ℥. j. aloes cicotrini mirre fuliginis oris fur¹ tuthie. añ. ʒ. iij. olei ros. ⁊ aceti añ quod sufficit incorporentur in mortario ⁊ s̄ vnguentum. ¶ Si autem est puer citra. x. annos vel si est lactans non debemus ponere multum fortia sicut auripigmentum calx viᵃ sulfur stafisagria nec multum stiptica vt acasia galla. In ista passione nec in tinea ex istis fortia sunt facienda epithimata capiti propt̄ periculum q̄d euenire potest. Nā quidā miles habuit nepotē tiniosum qui p̄ multū tēpus a tinea curari nō potuit. ⁊ ipse miles apposuit epithima capiti ex arceni° ⁊ sulfur ⁊ viride eris ⁊ se. sinapis. ⁊ in crastinū puer qui erat. 12. annorum iuuentus est mortu⁹ in lecto. Et istud remedium reperierat dictus miles in suo lib° ⁊ tunc verificatus est ampho. 10°. damaſ. Cū imēsa in medicia sit p̄funditas vti b̄m libros sine solerti ige° molestū est. Felix ergo est q̄ue

faciunt aliena picula cautum. Et si aliqua de debeāt apponi illa sint bene repssa. ¶ Ex istis pnt fieri vnguenta linimēta epithimata fuligo oris furnu tuthia acassia liciū ad desiccandum ⁊ stringendū ⁊ cutim confortandū litargirū cerusa aloē chimolea nitrū corticꝫ nucuꝫ ⁊ auellanarū adustarū cornu cerui vstum Cathimia thus mastix cinis ligni fic⁹ murra stercus collūbinū se. rute fella aliū amurca oleuꝫ de tartaro oleū de lilio oleum nucum acetum cineres clauelati.

Declaratio in fauo. Pͥo intelligendū ꝙ cā mālis faui est flā ꝙ autem sit materia hūida pꝫ ex fluxu mͤ aquose ⁊ virulētie ꝙ aūt sit salsa vel acuta. pꝫ ex pruritu ⁊ acumine capitū pustularꝫ. qꝛ etiā san. est multū humidus ⁊ hu. sicci siccā egritudinem cōstituūt ⁊ hūidi humidā in gn̄e ⁊ spē. ¶ Scḋo qritur qre sit tāta delecta° in scalpendo quādo adest pruritus: ⁊ post sequitur tant⁹ dolor dicitur ꝙ pruritus cōsideratur duᷣ vno mō, put est in fieri in scalpen°: ⁊ rōne scalptionis ⁊ fricationis san. ibi currit ⁊ spūs ⁊ calor nālis ⁊ tunc rōne istoꝝ fꝫ delecta°. si aūt consideratur in facto esse vel causaᷓ ibi dolor rōne cōtinuitatis solōnis pp cursum male mͤ acute ad locū ꝯfricatū ⁊ solutū in sua ꝯtinuitate. ¶ Tertio scias ꝙ in fauo magꝭ apparent foramina ꝙ̄ in tinea qꝛ ī fauo materia est liqdior ⁊ fluxibior ⁊ ideo fluit ad extra ⁊ facit foramina cutim corrūpendo. In tinea autē materia est grossior ⁊ spissior ⁊ iō remanet sub cute: ⁊ ibi aduritur ⁊ inspissaᷓ ⁊ desiccatur ⁊ crustatur. ¶ 4°. notandū ꝙ acetuꝫ cōpetit in fauo qꝛ in aceto remanent alique ptes cal'e rōne vinositatis. ⁊ rōne istarū cōpetit qꝛ desiccat ⁊ penetrat alias partes habet frigiditas ⁊ stipticas ratione terrestreitatis acquisite per exalationem plurium partiū subtiliū: ⁊ ratione istarum competit quia confortat ⁊ desiccat cutiꝫ capitis ⁊c. ideo acetum cum alijs medicinis competit.

¶ Capitulum. 54. de pediculis.

p **Ediculi** sunt aīalia sextipedia prope supficieꝫ cutis generata. In anseribus autē multis aīalibus ⁊ auibus pediculi etiā generanᷓ per viā ꝑpagatiōis aut per viā putrefactionis. Unde sciendū ꝭm Aristo. in libro de gn̄atione aīalium ꝙ oīa aīalia mundi aut gn̄antur per viā ꝑpagationis aut putrefactionis. Nūc aūt pꝫ ad experientiaꝫ ꝙ pediculi gn̄antur ꝑ viā putrefactionis. Modus autē gn̄ationis est iste Quidā vapor grossus ⁊ humidus per porū relexatū exiēs exteri⁹ in grossam subam ꝯuertiᷓ a calore nāli que mā sic cōdensata a nā suscipit spm̄ vite ⁊ sic mouentur ⁊ fiunt aīalia ⁊ mouenᷓ cū. 6. pedib⁹ ⁊ p⁹ nāliᷓ cupiūt nutriri in loco vbi nati sunt ⁊ qrendo nutrimentū circa corp⁹ viuunt ex sordicie ⁊ vaporibus ingrossatis in corporis supficie ⁊ ibi augmētant ⁊ faciūt pruritū ⁊ despectū corpi a quo suscipiūt vitaꝫ ⁊ nutrimētuꝫ iō dici pnt igrata aīalia. Lentes aūt fiunt ex mā magis grossa ⁊ inepta ad motū. pediculi auteꝫ ex mā magꝭ subtili ⁊ magꝭ apta ad motū petale āt fit de mā mediocri ⁊ sunt petale pediculi lati in pectine ⁊ subasselᷓ ⁊ in palpebris gn̄ati ibi fortiter adherentes ad pruritum facientis.

Signa et cause pediculoꝝ signa egritudis sat sunt manifesta. sed pma cā pōt esse mīta comestio faciens īdigestiōnē ⁊ vsus ciboꝝ multas habētium supfluitates vt sunt fructus spālr castanee ⁊ ficus. Iste enī supfluitates exactione nature ⁊ purgatione eius ad cutum emisse inter carnē ⁊ cutem mālr faciunt pediculū. ⁊ hoc faciunt ficus vt dicit Aui. in 2°. canō. in. c. ꝑprio Et silr oēs fructus recētes. Silr iuuat ad gn̄ationē pediculoꝝ supfluus coit⁹ qꝛ mouet māꝫ a centro ad circūferentiaꝫ. Et ēt ad hoc iuuat tarda vestium mutatio ⁊ p⁹positio mūdificationis ⁊ lotionis camisiarū ⁊ vestimentorum.

Iudicia qn̄ sunt rubei plene iudicanᷓ esse ex sanᷓ. ⁊ qn̄ ad citrinitatē ex co. ⁊ ad nigredinē ex mīia ⁊ albedinē ex flāte. ¶ Scḋo dr̄ ꝙ qn̄ ī corpe mītiplicanᷓ pediculi sine cā manifesta: a cā ītrinseca significat magnam corruptionem in hūoribus pncipaliter ⁊ debilitatōeꝫ ⁊ erroreꝫ virtutis assimilatiue in cute. ideo significat morfeam vel leprā vel aliam infectionem in cute.

Curatio pediculoꝝ ⁊ briandoꝝ. In primis cōsidereᷓ hu. peccans ⁊ si san. fꝫ flōia. Et si alij hūores purgentur ꝭm ꝙ casus requirit ⁊ caueat cibos a qbus pediculi gn̄antur ⁊ vestes sepe mutenᷓ ⁊ corp⁹ frequēter laueᷓ. ⁊ ab itus sumanᷓ res que pediculos ocadunt: sicut sunt allea decocta ⁊ calamētuꝫ montanū. vt dicit Aui. in. 7ª. 4ª. Medicie āt īterficiētes pediculos ꝭm Auicē. sunt sumach alleum acetosa folium ⁊ radix eius alumē cū oleo folia granatoꝝ se. lini calamus aromaticus cinamomū sicla colo³ folia mirte ⁊ cipressi oleum carta⁹ ⁊ multa alia q̄ ponit aui. Ego aūt expertus sum solū argentū viuū īcorpatū

cum sanguine porci si modicū de eo ponatur inter spatulas vel inter pect⁹ ꝛ stomachū vel in balneo. occidit oēs pediculos. Stafisagria q̄ iā herba pedicularis nūcupat̄ q̄ ēt occidit pediculos auiū rapaciū ꝛ sulfur ꝛ argētū viuū int̄ alia obtinēt p̄ncipatū. Et isto casu valet vng^m guidonis. ℞. olei. ℥. iij. cere. ℥. ß. argēti viui. ℥. j. cera ꝛ oleū liq̄f. in sil' ꝛ p̄iciant̄ in mortario ꝛ misceant̄ cū argēto viuo de quo vng° vngat̄ corrigia ꝛ portet̄ p̄pe carnem ꝛ occidit pediculos ꝛ petales briandos ſm Guidonem occiduntur cum aqua salita decoctionis pisciū salitorum. Aut cum succo edere terrestris aut cum aceto mixto cum aloe.

¶ Caplm. 55^m. de furfuribus.

Furfura sunt q̄dā squame tenues ꝛ subtiles. al'n in solo capite. al'n in aliis partib⁹ corporis: vt in fronte ꝛ facie ꝛ silib⁹. ꝛ fiūt in dcis loc̄ absq̄ h' q̄d appeat in eis aliq̄ humiditas sicut aꝫ in pustulis ꝛ sine alia corruptione cutis sicut aꝫ in fauo ꝛ in tinea ꝛ aliquando in allopicia.

Cause furfuris p̄nt eē due. P^a ē mala cō plexio cal'a capitis exiēs a nā sua generans furfures sine quacunq̄ humoꝝ corruptione. alia causa potest esse supfluitas hūorum calidoꝝ quādo ascendunt ad caput.

Signa sunt: q: q̄n hō pectinat caput vl' scalpit cadit a capite illa sq̄ma admodū furfuris subtilis. si est a mala cōplone sine mā: siccitas aꝫ maior ꝛ cognoscit̄ p habitudinem macrā ꝛ siccaꝫ: ꝛ q: hō est macer ꝛ siccus. Si aūt est cū humore al'n vltra furfura fiunt aliqui botores vel granula ꝛ aꝫ resudatio ꝛ est hō plenus vel pinguis ꝛc̄.

Judicia P^{mo} dicit Gordo⁹: q̄ tales parati sunt ad leprā ꝛ cā ē q: icinerationē hūoꝝ siḡt sine q̄ incineratiōe nunq̄ lepra pōt fieri. Ego aūt in p̄mitiis artibus habui sociū q̄ etate exn̄s. 20. annoꝝ ꝛ añ ꝛ retro hūit furfura in capite ꝛ facie ꝛ q̄n surgebat d̄ lecto ꝛ in tota die que intantum continuauerunt q̄ factus est perfecte leprosus. Et multos alios vidi qui q̄uis a furfuribus fuissent occupati nō fuerunt leprosi. erāt t̄n in ampliori etate constituti.

Curatio furfuris capit̄. si corp⁹ est plenum purget̄ humor peccans. ꝛ cōiter cōpetit talis purgatio sic̄ fuit dictum in scabie sicca ꝛ in materiis adustis. Et si v̄r q̄ san. superabūdet ℞. flōia. si aūt corp⁹ nō ē plenum ℞. caputpurgia ꝛ nascalia de naso ꝛ gargarismata ꝛ ponant̄ vētose ꝛ ℞ scarificatiōes deide ℞. localia remedia. P^{mo} dicit serap. q̄ malue elixate rectificant si cū eis abluatur caput ꝛ facies ꝛ fricet̄ fricatione bona. Et succus ficle cum sale. ꝛ acetū cuꝫ farina ciceris ꝛ altea ꝛ faria lupinoꝝ aut fabe. ꝛ farina ordei cū altea ꝛ sale. Et vꝫ aqua decoctionis fenug^i ꝛ radicis liq̄ris ꝛ mucillago psillij cū altea ꝛ succo melonis. Aqua decoctionis capilli veneris. Et fortiora istis sunt fel tauri ꝛ aq̄ decoctionis colōqn^e sal allꝫ alli baurach ꝛ cuꝫ istis ponantur aliq̄ stiptica ɔfortatiua capit̄ ne recipiat humores ad ipsuꝫ venientes. Et ponit Serap. medicamē auctoritate archigenis. In p̄mis ablue caput ꝛ frica ipꝫ cū aq̄ decoctionis fenug^i ꝛ cū succo ficle ꝛ cū nit^o. deide line ipsuꝫ cū marmore luti viridis cōfecti cuꝫ aceto ꝛ felle tauri: ꝛ post vnā horā ablue ipsuꝫ cū spuma baurach ꝛ calcadis eq̄l' mixtis cū aceto. ꝛ amplius nō reuertet̄ egritudo. Et ponat̄ pa. in bona dieta. cauendo a cibis sanguinem adurentib⁹. Et vtat̄ cibis h̄uectatiuis laudabilis chimi. ꝛ incipiat̄ a medicinis leuioribus supradictis. deinde ad fortiores ascendere debemus ꝛ ℞. medicina archigenis supra dicta. ꝛ me^a quā ponit Raß. 5. almāß. c. 1. q̄ ē fort̄ vt ipse dicit. ℞. farine ciceris. ʒ. 100. fariefenug^{ci} furfuri ꝫ triti nit^i. albi ꝛ tri^i añ. ʒ. 15. miscet̄ oīa cū pauco aceto ꝛ oleo roß. ꝛ caput q̄cunq̄ nocte cum hoc medicamine est infundendum. vēter quoq̄ suauiter est soluendus.

Declaratio in furfurib⁹ capitis. P^a dubitatur vtrū furfurisca sit pa^o ꝛ videtur q̄ non q: non impedit sositas opationes ergo nō est morbus. primo de morbo. c. ij. Dico q̄ morbus est q: licet manifeste non impediat operationes tamē intrinsece ꝛ absconse nocet eis q: inducunt ardorem ꝛ angustiam sub cute. etiam dico q̄ est morbus in figura q: deturpat cutim ꝛ inducit difformitatem in superficie cutis. ¶ Secūdo notandum q̄ furfura sunt aliquādo signa lepre future. s. quādo aꝫ in iuuentute a p̄n^o ꝛ maxime si cum eis aꝫ serpigo ipetigo ꝛ furfura mag̃ ꝛ in magna q̄titate. Et cum hoc si est homo mali regiminis multum diligens concubitum mulieris ꝛ potum vini fortis ꝛ comestionem alliorum ꝛ sinap. sicut faciebat ille socius meus ꝛ^c. fuit adustus ꝛ incineratus sang. eius ꝛ factus est leprosus perfecte. Si autem ista furfurisca veniat in parua q̄titate ꝛ homo non vtat̄ malo regimine talis furfurisca non est signum lepre ſm Constan. nisi esset signum preparatio-

nis cum in vtroq3 fit vel superflua caliditas vl' humores adusti sm magis et minus. Et dicit Bern. de lilio q furfura possunt predicere cu rationem lepre que sunt in toto corpore post perfectam mundificationem corporis et post longum vsum serpentum. Et natura enim tūc expellit humorem corruptum et venenosum et incineratum ex quo expulso ad superficiem cutis furfura fiunt. et sunt signa sanationis lepre. ¶ Tertio dubitatur furfurisca cuius membri est passio. Dicit Gordonius q primo et per se est passio cutis qr quasi eam excoriat et in supficie eius q̄si squamule fiuerunt. Secundario est passio capillorum quia raduntur et nutrimentum eorum pro parte in squamis cōuertitur et in furfura.

¶ Capitulum. 56m. de canicie et apparatu capillorum et faciei.

Primus in principio huius 7. libri q̄ in eo volebamus tractare de rebus ipedētibus pulcritudinem. ideo tractauimus de egritudinibus faciei et capitis vt sunt fauus tinea alsahafati et de similibus. Nunc autem restat dicere de canicie et de pil. vnde dicimus q canicies est proprietas accidentalis solo humano capiti attributa ex defectu caloris n̄alis vel ex malo regimie flā multiplicāte perueniens. Vel dicimus q canicies et mutatio caloris naturalis capillorum in album colorem vel argenteum.

Cause caniciei sunt quedam primitiue vt nimius calor capitis faciens ad nimiam exalationem caloris naturalis. similiter nimia frigiditas ipsum calorem naturalem mortificans. et longus vsus rerum flāticarum vt sunt fructus et pisces recentes: nimia coopertura capitis. Cause antecedentes sunt replo humorum flāticorum et postpositio exercitij consueti. et frequens crapula et superfluus coitus et similia. Cause autem coniuncte sunt flā aquosum tendens ad putrefactionem q cōuertitur in nutrimentum capillorum.

Signa caniciei sunt manifesta qr albedo capillorum aliquando prius in capite posterius in barba aliquando econuerso. Si autem canicies est naturalis vt in senibus: prius capilli albescunt in capitibus eorum. Si autem est innaturalis vt in iuuenib9 prius albescunt in radice. nam sicut dicit Auicenna in fen. 7a. 4a. tracta. j. Dum san. permanet viscosus calidus et pinguis et spissus capilli sunt nigri: et iuuentus conseruatur. Cum vo ad aquositatem tendere incipit declinat capilli ad caniciem et accedit senectus. Et ideo sm papam dicitur canicies quasi candicies a candore dicta et candidus da. dum.

Judicia in canicie. Primo canicies nū q̄ est consueta retrocedere vel multum tarde nec capillum ad pristinum reuerti colorem nisi cum exteriori tinctura: quia quasi naturalis ille color efficitur in senectute vel prope. vnde Boetius. venit enim properata malis inopina senectus. Et dolor etatem iussit esse suam. Intempestiui funduntur vertice cani. Et ideo canicies affert signum reuerentie. Juxta illud. Canicies veneranda parentum. Et est signum propinq̄tionis ad mortem naturalem: quoniam mors quasi proprium vexillum scilicet caniciem humano vertici aplicauit.

Curam non habet canicies sed bene retardationem quam ponit Aui. in. 7a. 4. tracta. primo. et Arnaldus in libro de retardanda senectute. Res canicies et senectutem retardantes sm Auicē. Prima est euacuatio humoris flamatici omni hora et proprie cū vomitu et cum clisteribus. Et hoc sm Constantinum fit cum theodoricon emperiston et cum yerarufi et cum pillulis cochijs et trifera et saracenica. Vel cum his pillulis. Rx. pulpe coloc. turbith aloem salis gemme scamonee ana pōdus equale semē. fen' au' se. petro. elli nigri piperis nigri. an̄. ʒ. 6. distemperentur cum succo absin'. dosis ē pōdus vnius solidi. Bern. de lilio dictat istam medicinam et laudat ipsam vs q3 ad nubes. Rx. aloem agarici turbith an̄. ʒ. ij. pulpe coloquintide. ℈. ij. masticis bdellij ʒ. ani'. cinamomi foliorum absin' foliorum mente. an̄. ℈. j. conficiantur cum oximelle squilliti co. et fi massa. dentur post. 7. dies sue cōfectionis. ʒ. iij. vel magis vel minus. ¶ Et caueat ab omnibus rebus flegma generantibus et humores aquosos et cito corruptibiles. et ab omni superflua repletione. Et vtatur reb9 generantib9 bonum sang. et spissum: vt sunt res frixe et ea que in patellis preparantur et ea que cooperta coquuntur sine aqua et res assate absq3 iure. et illa que fuerint sint in tali q̄titate q bene possint digeri. quia hic est radix vt dicit Auicēna Nam cum digestio corrumpitur sang. et egestio etiam corrumpuntur. Si autem homo est multum humidus in sua cōplone: illa complexio mutetur ad siccitatem et ministrētur res condite cum speciebus et detur piper et potet parū. etiā dimittat olera et fructus recētes et pisces

et oia genera lactis ⁊ lacticiniorum: ⁊ triticu co
ctu cu aqua ⁊ pultes ⁊ potu aque frie ⁊ ebrie-
tate. Et euitet euulsione pilorum ⁊ dimittat coi
tum superfluu ⁊ no tangat facie nec caput nec
capillos cu rebus fridis: vt aqua frigida rob
et sequit frequete ablutione cu aq dulci fria.
tn ablutio capit obita cu lexiuis pseruat capil
los: ⁊ in ablutione cito exsiccet. ⁊ in lauatorijs
ponat fel tauri pulpa coloqn. ¶ Cofectiones
que abscindut ma flatis ⁊ tardat caniciem sut
pmo masticatio mirab. lreb. de qb omni die
sumat vnus ⁊ masticet ⁊ deglutiatur. coseruat
eni adolescentia vsq ad fine vite. Et silr ma-
sticatio. trifere facte ex mirab. et cofectio de
scoria ferri ⁊ melior est illa in q ponit aurum.
Ista cofectio vz multu sm Aui. R. mirab. vi.
emblicorum an parte. j. mellis anacardorum extracti
ab eis octaua pars vni: miscet cu melle ⁊ cu
butiro ⁊ sumat metridatu ⁊ tiriaca valet mul
tu in isto casu. Et carnes vipe sunt pseruantes
adolescentia ⁊ vtute cu assiduat eoru coestio
¶ Et fiat hoc medicame quod est exptum sm
Aui. R. mirab. lreb. 3. xx. scorie ferri. 3. iiij. aga
3. v. 3 macropipis gariofi an. 3. iij. conficiant
cu melle. Et dicit Aui. oz vt sumat ista facie
adolescentia anno integro amator adolesce
ex hmoi pfectionibus sup quas expectet vsq
meridie, deide comedat cibu. hec ille in. 7. fen
4. trac. pmo. ¶ Scias q aliq sunt olea ⁊ lini
menta qbus si caput liniat canicies retardat
et sunt oia olea cal'a cofortantia vt est oleum
de castoreo ⁊ oleu de been ⁊ oleu de nigella. et
oleu factu cum pulpa coloqn. oleu de sinapi
oleu vnfancinu ⁊ silia. Et valet linimenta et
lauatoria facta cu lexiuijs factis ex cinerib
lignorum stipticorum pfortatiuoru ⁊ calorum. In q
bus etia lixiuijs ante lotione ponunt res ca-
lide ⁊ cofortatiue vt sunt flores ⁊ folia mirti.
et folia ⁊ nuces cipssi ⁊ iunipi ⁊ cortices ⁊ fo-
lia pini ⁊ galle et similia. ¶ Ut g capilli R pla
ni ⁊ spissi ⁊ longi ⁊ vt nascant ⁊ crescat: laue
tur cu aqua decoctois berbene ⁊ absin ⁊ abro
ta ⁊ se. lini adusti. pul rad canne vel cu cinere
eius. Et simil'r lauet aliquado cum lacte cap
Si a pomo coloqn. extrahat pulpa ⁊ implea
tur oleo laurino ⁊ folijs iusquiami et bulliat
p se iuxta igne ⁊ cuz isto oleo vngant capilli
valet. ¶ In casu capillorum valet succus mirte
si caput cum eo lauetur. ⁊ folia ⁊ semia mirte
coquant in aqua ⁊ lauet caput. Cinis rad ca
ne combuste tempatus cu oleo mirtino. valet
si caput liniat. Autores ponut multa olea sed
mulieres nolut apponere olea: q2 capillos de
nigrat. ¶ Ut flaui fiat capilli. Cinis vit bullia
atur in aq cu palea ordei ⁊ fusticorum liquir et
R lexiuiu cu quo caput sepe lauet ⁊ p se desic
cetur. Ad idem R. rasure bucai sticad. citrini ⁊
liquiri rase vngule caballine capilli veneris
coquant in aqua cu paruo croco ⁊ lauetur ca
put ad solem p se desiccet. ⁊ quado pectinaue
rit se madeft. pecte in isto lexiuio. In lexiuio
facto ex cineribus fabaru cu alumine distem-
perent flores dumi ⁊ rasura buxi ⁊ liquir. ⁊ la
uet caput ⁊ fiet capilli flaui. Ad ibem vz lexi-
uiu factu de cineribus vitis in quo per vnas
noctes tepent lupini ⁊ celidonia ⁊ lupini sint
pquassati ⁊ rasura bucci ⁊ liquir. ⁊ inde caput
et capilli lauent ⁊ p se exsiccent. addant florum
sticad. citrini ⁊ florum geneste ⁊ cortex citri ⁊ ci-
tranguli ⁊ getiana ⁊ alumen. ¶ Denigrao ca
pillorum contra caniciem p his qui volut appere
iuuenes mulieribus. R. gallaru. R. b. frigant
in oleo ⁊ illi oleo addat alcanne et es vstuz ⁊
sal gemme. ⁊ iteru oia frigant. ⁊ inde liniant
capilli albi pus loti cuz aqua calida decoctio
nis blete ⁊ foliorum sambuci: ⁊ coopti dimittat
stare p sex horas. ⁊ postea lauet ⁊ fiet iuuenis
in apparetia cum iuuentute ficta ⁊ mendace.
Dic scias q quado allzanna distemperat cu
aliquo oleo nucis denigrat capillos. Et si di-
stemperet cum vino rubeo: rubificat capillos
et si cum vino albo citrinescat. ¶ Materialia
capillos denigratia sunt nux cypressi cortex
exterior nucis que nuq fit dura. Stipites
fabaruz corticis auellanaru combustaru gal
le prite ⁊ in oleo frixe. cortiq malorum gnatorum
allzana alume es vstum calx viua cu sapone
sarracenico oleu nucis. Ex comixtione istoru
vel aliquorum possunt fieri olea vngueta epithi
mata ⁊ similia. ¶ Cum igit vis denigrare vel
alium colore facere: pus lauet caput cu lexi-
uio de cineribus vitis ⁊ alumine: quia alume
pparat oia cu aqua eius lota ad oem colorez
quod bene sciut tinctores pannorum. ¶ Ad bonu
colore ⁊ pulcru faciendu ⁊ ad letigines et ad
decorem faciei. Primo si ibi sint letigines vel
pili in faciebus mulieru vel letigines remo-
ueant cu isto psilotro. R. auripigmenti citri
calcis viue an. 3. j. spume argeti. 3. b. fiat pul.
et incorporet cu aqua ⁊ bulliat simul. signum
igit pfecte decoctois est q si intus ponat plu
ma ⁊ depilat est pfecte coctu. Uel R. aq infu-
sionis calcis p sex dies. ita q calx remoueat
oi die trib vicibus. 3. iij. cu illa aq incorporet
arcenicu tadiu stet ad sole donec plua ifusa
deplumet. ⁊ cu illo loca vbi sunt pili vngant

et post paulaȝ remoueant pili ꝛ psilotrū lauādo cū aqua decoctōis furfuris ꝛ ficle. Et in psilot° ponit cimi^m^ pulueri^m^ vt remoueat fetorē eius. Et aliqñ pōit gallia muscata vel musc⁹. Uel possunt remoueri pili euellēdo cū pinced vel cū pice extensa sup pannū. Et qñ fuerunt euulsi vt nō renascant vngat locus cū sang. rane q̄ viuit in paludibus. Et vȝ san. tortuce marine ꝛ san. vespitilionis ꝛ oua formicarū ꝛ gūmi vitis albe ꝛ succus brionie et vrtice. Et valet iusq̄amus ꝛ opiū ꝛ psiliū cocta cū aceto Et valet chimolea ꝛ cerusa plumbi in medio q̄rūlibet supior coctā in ace° fort ꝛ imediata empl'ata post pilor euulsionē ꝛc. ¶ Ut hō vel femina bonū habeāt colorē. nota q̄ quedā interius sumpta faciūt bonū colorē. ꝛ q̄daȝ hoc faciūt gñando bonū san. ꝛ subtilē vt oua sorbilia ꝛ iussella bonarū carniū ꝛ ipemet carnes et bonū vinū maturū aromaticuȝ ꝛ boni cibi facilis digōnis ꝛ bone substātie. Aliqua autē faciunt bonū colorē sanguinē mūdificando a malis humoribus cū eo mixtis. vt trifera minor mirabolani cassiaf. epithim⁹ ꝛ fum⁹ terre Aliqua faciūt faciē rubicundā euapando ꝛ fumādo ad partes capit: vt vsus ceparū ꝛ alliorū ꝛ sinapis ꝛ eruce ꝛ vini fort maturi. ¶ Aliq̄ faciūt bonū colorē abstergēdo sordiciē in superficie adherentē. Et ista sunt linimāta ꝛ ablutiones facta ex istis rebus: vt farina fabaruȝ cicerū ꝛ orobi ꝛ lupinor ꝛ ordei ꝛ frumenti ꝛ amidi ꝛ risi ꝛ psilij amigd purga° dragagā^m^ ꝛ mel. Et istis vel aliq̄b⁹ ℞ ad modū vng^t^: ꝛ de nocte facies epithimet ꝛ in crastinū cū decoctione furfuris lauet facies. Multa alia ponunt autores ad que te remitto. ¶ Ad remouēdū pannū ꝛ lentigines faciei ꝛ maculas. Primo ℞ remedia que dicta sunt in capl'o de furfuribus. Uel sic. ℞. farine fenugreci farine cicerū furfuris tritici añ. ℥. iiij. nitri ß. sinapis. añ. ℥. j. puluerizent ꝛ coquant in aceto vel in aqua vsq̄ ad spissitudinē et epithiment loca p noctem ꝛ in crastinū lauent cum aqua dectionis furfuris. Uel possunt ista cū melle incorporari. ꝛ coqui. ꝛ ℞ vt. s. ¶ Aliud fel hirci ꝛ bouis ꝛ arietis miscent cum melle ꝛ nitro. et inde facies linita in crastinuȝ lauet. vt supra Ad idem valet oleum tartari ꝛ oleum frumēti. Et valet ista aqua. ℞. tartari calcinati. ℔. j mastiçis puluerizati. ℥. j. camphore. ℥. ß. pistētur omnia cū albuminibus ouor et ponant i alembico ꝛ sicut aqua ros distillet. Aliud ℞. litargiri. ℥. j. olei antiqui. ℥. ij. coquant ꝛ incorporent simul tunc ℞. muscillaginis psilij muscillag sinapis añ. ℥. ij. bdelli mirre añ. ʒ. ij. fiant omnia sup litargirū ꝛ oleū cocta: ꝛ agitent fortiter. ꝛ iterū coquant vsq̄ ad spissitudinem. Et in isto casu valet lac v̄ginale quod fit de litargiro et aceto albo tempato et cum lingua filtri distillato ꝛ mixto cū aqua salis. Et valet in isto casu ꝛ in omni infectōne cut. ¶ Ad idem ℞ argenti viui amigd. amararum añ. ʒ. ij. terant tādiu donec nihil appareat de argento viuo: tunc addatur ß. melonum bene mundat ꝛ bene tritor. ʒ. iiij. incorporent omnia ꝛ liniat inde facies in nocte. ꝛ in crastinū lauet cum dicta aqua calida: ꝛ continuet per septem dies. Et d̄r q̄ nō habet par in mūdificatione faciei, Laus deo,

Explicit practica valesci de tharāda q̄ alr philonium dicitur,

¶ Sequitur introductoriū famosissimi doctoris magistri Johānis de tornamira Mōtispessulani cancellarij.

Z 3

¶ Johãnis de tornamira clarissimi medicine
doctoris ⁊ celeberrimi studdij montispessula-
ni cancellarij ad practicam medicine isagogi
cus libellus.

c

Um vrine cor-

poꝝ neutroꝝ neutralitate
decidẽtie presentẽt mediꝗ
que a medio dispõis vri-
ne nãlez corpis dispõnez
iudicanꝗ deuiãt tales aut
tendũt ad ruborẽ aliq̃lez
aut ad citrinitatẽ aut ad pallorẽ seu remissio
nem. Et hoc est qꝛ vrine colorant̃ p viam cõ-
mixtionis humoꝝ.2.de crisi. Si ergo sanguis
cõmiscet̃ in aliqua quãtitate acquirit̃ rubor
vltra mediũ in vrina si cholera acquirit̃ citri
nitas si flegma pallor seu remissio.nã isti hu.
abũdãt in corpibus potissime i venis. Urine
ṽo in renibus nõ possunt ex toto depurari ab
eisdem ꝑpter eoꝝ abũdantiã ꝑpter quod ali
qua portio necessario expellit̃ cum vrina ⁊ sic
vrina mediũ exit in sui natura in hoc vl' in il
lo colore. Considerato sexu vel etate imo ⁊ ni
gredine si mel'ia sordida feculẽta cũ vrina exi
uerit vt in retẽtione menstruoꝝ pluries ꝯtin-
git ⁊ in fine quartanarũ. ¶ Si g̃ vrina cũ ru-
bore aliquali vel magno tibi p̃sentet̃ talis ar
guit sanguinẽ abũdare in epate ⁊ in venis de
cõmuni cursu. Pete ergo cuius etatis sit ⁊ an
sit ꝯsuetus vti flõmia ⁊ final'r dices dubito ꝙ
oporteat ip̃m flõmari si vult p̃seruari ab vna
tertiana vel alia magna egritudine. Sz iteriz
vtat̃. 3.vel.4. diebus aqua endiuie de q̃ acci-
piat.℔.j.et quolibet die sumat mediũ vitrum
tepidũ. Loco huius si simplex homo fuerit cõ
edat duos bolos de endiuia nouella cũ modi
co aceti stomacho ieiuno. ¶ Et petas an sit cõ
stipatus vel nõ. si sic habeat de prunis siccis
vl' recẽtibus ⁊ vtat̃ eis in p̃cipio prãdij. Pru
na sicca abluant̃ in aqua tepida ⁊ remolliant̃
modicũ. ⁊ q̃n voluerit assumere reabluant̃ in
vino ⁊ aqua equis ꝑtibus vt habeant melio
rem saporẽ. nam talia incitãt appetitũ ⁊ bñfi
cium ventris ⁊ bibat vinũ limphatũ p mediũ
⁊ caueat a salsis a speciebus ab allijs ⁊ cepis.
Utat̃ in cena de pedibus capti agni vel porci
recẽtis bene coctis infusis in aceto limphato
cũ modico decoctõis eoꝝ. ¶ Si ṽo nõ bñ cor
rigat̃ patiẽs flõet̃ de vena epatis qua facta i
crastinũ epithimet̃ epar cũ aq̃ endiuie ⁊ q̃rta
ꝑte aceti ⁊ applicet̃ pãnus infusus in eis p̃us
tepefactꝗ. Aduertat practicus ꝙ nõ epithime
tur epar nisi facta euacuatõe p flõmiã: qa mã
coagularet ⁊ ꝯstringeret̃ in ꝯcauitate epatis:
⁊ sic noceret ⁊ si eẽt nimis plen⁹ qd̃ demõstrat
plenitudo venaꝝ nõ debet epithimari q̊usqꝫ
fuerit cũ hoc eũatus. naz ꝑpter cãm dictã no
ceret ⁊ morbũ ꝓlongaret. ¶ Si ṽo cũ istis iã
dictis vrina nõ redeat ad suã naturalitatem
purget̃ cũ cassiaf̃ hoc modo. ℞. prũoꝝ dama
sce. vuarũ pass̃ ab interiorib⁹ mũdatarũ cari
carum bene molliũ añ.xv.nũo vl'.xij. iniube-
sebesten añ.xx.nũero. ƒ decoctio in. ℔.ij. aq̃
quousqꝫ redeãt ad.℔.ß. colet̃ sine comp̃ssiõe
qꝛ potio eẽt nimis spissa ⁊ in colatura dissol-
uat̃ medulle cassief̃ mund.℥.j.ß. ƒ potio det̃ i
aurora. Qua sumpta abluat̃ os cũ aq̃ simpli
ci vel cũ aq̃ in q̃ sit modica portio aceti ⁊ qui
escat in lecto p tres horas sine somno vt diu
remaneat in stomacho ⁊ misceat̃ cuz sordido
stomachali. Transactꝗ.3.horis circa quartam
cõiter incipiet assellare ⁊ tunc põt ire p came
ram. Ista meᵃ habet locũ in plib⁹ casib⁹ ꝙ̃ in
om̃i neutralitate decidẽtie quacũqꝫ mã pec-
cante nisi fluxũ vẽtris habuerit: imo hꝫ locuz
in cura tertianarũ verarũ ⁊ sinocharũ. qꝛ cõit̃
fe. om̃s hñt ortũ a mã stomachali vel epatica
vel vtraqꝫ potissime venarũ mesaicaꝝ ꝑpter
ꝙ data in p̃ma q̃te vel quarta fe. int̃polate
facit ad curã potissime si reiteret̃ post.5.vl'.6.
paroxismũ. Ista meᵃ d̃r a q̃busdã diua: quia nõ
solũ p̃seruat a febre: imo curat eandẽ ⁊ nõ di
mittit vestigiũ malũ in natura sicut attracti-
ne meᵃ dimittũt ex q̃bus euenit nature maxiᵐ
nocumentũ: qꝛ meᵉ attractiue cal'e vltra debi
tum calefaciũt. Itẽ sepe ex nã attractõis a ca
lido attrahũt magis subtile ⁊ grossius rema-
net q̃re ꝓlongat̃ egritudo. ⁊ sic malignũ sor-
didũ augmentat̃. Ad quod aduertebat aui. in
cura febrũ qui ñ vtebat̃ medicis attractiuis
s cãsiaf̃ dicta vel clistere ⁊ vtebat̃ sir° potissi
me acetoso ⁊ capilloꝝ ve. ⁊ aq̃s distillatꝗ endᵒ.
vel scolopendrie vel capilloꝝ veñ. per se non
cõmiscendo: qꝛ aq̃ enduie nõ tolerat mixtio
nẽ aliarũ aquarũ rõe lactis. Qd̃ si cõmisceat̃
aqua endᵒ cũ alijs addat̃ zucᶦ quartꝗ.j. ⁊ clarifi
cet̃ ad modũ iulep de rõne zucᶦ qꝛ calidᵒ suma
tur cũ aqua bullite equis ꝑtibus. Nã in acutꝗ
Ga⁹ ꝓhibet vsum zucᶦ qꝛ calefacit. II. de ingeᵒ
¶ Uerũ in cura tertiane nothe q̃ multũ dura
uit Ga⁹ vtebat̃ apozimate scꝫ sirupo laxatiuo
et dabat quãtitatẽ bonã vna die ⁊ alia nõ da
bat. et hoc recitat ad glau.c. de t̃tiana notha
sup illud dictũ da ei cartaticuz cũ radicib⁹.i.
da ei sirupũ laxatiuũ quod est apozima. ¶ Ad

uertat practicus, φ si det casiaſ cū aliq̄ medicina attractiua puta. ʒ. j. ß. casieſ. cū. ʒ. ij. dia cartami aut elec^o de succo roſ vt facimus quibusdā rusticis dure eductionis tūc faciat decoctionē prius dictā nō ponēdo caricas nec dicat fiat decoctio in. ij. ff. aque ß absolute fiat decoctio.

Si vero vrīa exeat mediū ad citritatē cū aliq̄li rube^e[a] arguit prīn^m tertiane: tūc patiēs abstineat a vino τ carnib^9 p. ij. aut. iij. dies. Comedat de lactuc. ij. vel. iij bolos in prīn^o prandij τ cene. τ vtaſ spinargijs auenato ordeato. τ pōt sumere de brodio pulli in quo sit tertia pars succi agreste recentis Sumat de compſſione mercurialis p. ij. vl. iij dies quolib3 mane mediū vitrū aut plus que sic fit. ℞. mercurialis τ bulliat vnica bullitōe deinde ponaſ sup scissoriū τ cu3 alio scissorio pcutiendo cōminuaſ post iter scissoria ꝯprimatur τ de succo sine brodio inde exp̄sso capiat modo dicto. loco huius potest sumere casiaſ supius dictā pōt cōedere pedes capti porci vl' agni modo prius dicto.

Si vero vrīa exeat mediū naturale ad citrinitatē magnā τ sola3 dices ea3 mōstrare cholerā abūdare in stōacho. Et tunc. sumat p duos vel tres dies de endi^a recenti cū aceto. nisi corrigaſ infra. 7. vel. 8. dies. sumat de compſſura mercurialis modo dicto vt casiaſ prius dictā. Et inq̄ras an sit cōsuetus flōmari τ si sit flōmeſ. Et vtaſ pedibus supius dictis. Si ꝟo talis fuerit deli cat^9 nec potest sumere decoctione3 mercurarialis nec casiaſ nec endiuiā: q2 amara. sumat de aq̄ endiuie mediū vitru3 tepidū p. 2. vel. 3. dies. Si cū his nō corrigaſ sumat clistere quod sequitur. ℞. q̄nq3 herbarū cōiū sc3 malue mecurial' ficle brance vrsine viol'. añ. Ɱ. j. fufuris gſſi p. j. semis cartami ꝯquassati. ʒ. ij. ani^s marat^i añ. ʒ. ß. fiat decoctio in q̄ dissoluatur medulle casieſ mundē. ʒ. j. ß. yerapigre. ʒ. ß. olei violati quart̄ ß. vel quart̄. j. salis cōis. ʒ. j. ſ clisteᵉ qō teneat q̄tū poterit nec fricet ventr donec voluerit assellare. Si ꝟo talis patiēs ꝯquereret de renibus p̄dictis adde crete marine tribuli marine pitarie pātafiliōnis añ. Ɱ. ß. ſ clistere τ iniſciaſ. ¶ Aduerte φ oēs practici ponūt in clisteribus de bñdicta τ yerapigre. tñ Ga. nūφ posuit τ est rō duplex vna q2 n̄ possum^9 modico tpe deduci de potētia ad actū a debili calore intestinoꝝ. 2^a q2 ad ipas sequiſ ꝯstipatio ad. 2. dies pp̄ter adherentiā. sed antiq̄ practici ponūt in receptis suis, ideo op3 eis etia3 vti alias cōiter apothecarius diceret medicū nouū non intelligere. Ɱotiuū antiquoꝝ fuit tales opiate va'ēt sumpte p os in ma^a stomachali vel cerebrali puta yerapig̃ Ga'ḡ valebit in clisteribus. Silr bñdicta v3 in passionibus ancharū renū τ matricis sumpta p os. ḡ valebit in clisteribus. Ɱale cōcludūt: q2 loquēdo veridice plus nocēt φ iuuēt pp̄ter causas dictas qua re increpaui modū antiquoꝝ cū superfluo fundamēto in opatōib^9 eoꝝ. Raſ in cōtinenti τ Ga. in passione capit̄ ponebat ꝟtute3 turbith in clistere puta in decoctiōe clisteris. ponit etiā coloqn^t. ʒ. j. vel. ʒ. j. ß. ß nō de opiat̄ Silr ponebat Auic. ꝟtutē turbith in clisteris decoctōne. Ga. faciebat clistere cū decoctione herbarū dicta cū sale τ oleo vt expulsiua incitareſ. Aduerte φ in cura alicui^9 febris nō vtaris electuarijs diagrediatis q2 multū nocent corpibus humanis τ augmētāt febrē τ discrasiaſ i corpib^9 τ attrahēdo pmiscēt malignū cū benigno. τ sic malignū augmētaſ. talis ḡ medicus q̄ eis sic vtiſ nō debet dici curator egritudinū: sed tribulator hūanoꝝ corpoꝝ. Aduertat igiſ medic^9 sup administratōe medicinaru3 attractiuarū potissime in solida suba τ in quibus est diagrediū. nā talia nō solū nocent in neutralitat e decidētie: sed febricitātes febre continua dispōnūt ad pditionē. Et ratio est: quia op3 φ medicus euacuās humorē in aliq̄ febre cognoscat humorē peccantē a dominio et humorē peccantem in minori quātitate vt scil3 φ cholera peccat in duabus partibus τ flegma in tribus. τ sic autores iubent dare de diacartamo vel pillas cochias τ similia. ß q̄a hoc est extimatiuū τ nullus pōt venire ad noticiam punctualē. ideo nullus tam pfectus ē q̄n erret vt recitat Gal'. 4. amph. comento. 2. pp̄ter qō. 2. pnosticoꝝ in cōmento ptulit φ ille est melior qui in centū vicibus non errat: nisi semel φ ille qui bis. Confortat ḡ in seipo ne euacuet humorē nō euacuandū quare nocumentū inferat infirmo in neutralitate decidente τ in febribus poxismalibus nā satis reparat illud dammum propter virtutis constantiā: ß in cōtinuis simplicibus vel cōpositū cū poxismalibus vt in emitriteis euacuare humorē nō euacuandū τ nō illum quem d3 euacuare ponit egrū in piculo pditionis τ mort̄. pp̄ter quā causam Gal'. de his considerās et motiuis supdictis in cura febriū poxismaliū et continuarū nō vtebaſ nisi casiaſ. τ clisteᵉ nec legi in aliqua cura facta p eum φ vtereſ ipsis nisi in cura tertiane nothe modo supdi-

cto. Cassiae supdicta est me dina ut superius dictū est que potest dari febricitātibus et nō febricitātibus. ¶ Si vo qrulosus fuerit princeps vel alius delicat curabit isto modo. ℞. medulle cassie p setaceū colate. ℥. ij. sir viol. ℥. j. misceant ⁊ ponant in cipho vel gobeleto dab de tali cassia duo coclearia ⁊ est sad placida. Post fac patientē sumere de brodio pulle vel carniū vel brodio cauliū rubeoꝝ ⁊ da in ortu solis cōtinue p. 2. vel. 3. dies ⁊ suauiter laxabit. Si vo nō potest comedere dissoluātur illa duo coclearia cuꝫ brodio caponis. Si vo cassia nō esset bene pinguis vel recens pone de sirupo violato ampli. ¶ Quādo vo patiētes sunt multū delicati nō tolerātes dulcia tē in tali casu ℞. tamarindoꝝ p aliqō tps in aq bullita remollitoruꝫ post colent ut de cassia dictū est ⁊ da modo supdicto cū sirupo violato pmixto. Consilr potes miscere tertiā ptem tamarindō sc3. ℥. j. cū. ℥. ij cassie statim dicte et pone de sirupo violato quart. ß. Et qr tamarindi sunt acetosi cassia pdicta erit gustui mag grata ⁊ sup sumant. 2. vel. 3. coclearia de brodio carniū vel cauliū rubeoꝝ. ¶ Aliq practici faciūt electuariū in bolis de tali cassia pmiscēdo pulverē turbith cū modico ʒiʒib ⁊ anisi ⁊ cū eis laxāt beīgniter qr turbith ē medicia familiaris cū tertia pte ʒiʒiberis in mā flaica Tale elec dat in media nocte in dosi. ℥. j. vel ℥. ij. cū duob vel trib coclearijs de brodio cauliū ⁊ modicū pōt dormire desup.

Si vero vrina medium in sui nā exiuerit cōsiderando sexū ⁊ etatem et fuerit coloris remissi seu pallidi arguit portionē materie flātice vel melīce cōmisceri. tal vrina accidit in sene muliere vel in puero. Et qr talis vrina indicat hūores grossos friosvl calos in parte rōne flegmatis salsi commixti de possibili talis indiget vsu decoctōis radicū. ⁊ hoc est cōmune in mā grossa frida vel calida. nam sirupādo vel aliā faciēdo semp ponimus radices herbarum ad hoc. ideo cōiter in tali casu vtimur sirupo acetoso composito ex oximelle diuretico vel sqllitico. Uel dices patiēti q acipiat cortices radicis feniculi petroselini apij ⁊ longa decoctōe coquant ipsis pus modicū cōquassatis in fine decoctōis ponat. M. j. cicerū rubeoꝝ qr nō tolerāt longaꝫ decoctionē ⁊ ex hac capiat mane ⁊ sero medium vitrū sero tepidū ⁊ mane bene calm renouando dictā decoctionē de tertio in tertiū diem vel de quarto in quartū qr als corrūpet. Et si velles melius opari in fine decoctionis cum ciceribus facias poni mediū vitrū mell. et statim faciet spumā expumata decoctione statim deponat ab igne illud mel meliorabit opationē rōe cause etiā laxabit. ⁊ postq̄ sumpserit. 3. vel. 4. diebus facies reiterare q̄ vtatur vt pus. Iste potus est de materia mellicrati. Galienus vtebat talibus mellicratis quia sunt bone opationis potissime in passione stomachi de materia grossa exnte in cōcauo ⁊ in villis. Et faciebāt. 7. de ingenio mellicratum de absinthio cū radicibus dictis in mā dicta et ppter nouū practicū disponit sic in forma. ℞. cortiq radiq feniculi petro apij rapha añ M. ß. absinthij recētis. M. j. mellis al. despumati quart ß. clarificet ⁊ fiat mellicratuꝫ ad lt. ij. ¶ Mellicratū differt a sirupo: qr in mellicrato est modicū mellis in sirupo multū de melle aut de ʒuc aut de vtroq ratōe quorum modica quātitas facit. lt. j. in mellicrato est modicū de melle: vt dictū est: ideo maior quātitas in duplo facit. lt. j. Item mellicratū capit sine alia mixtura. Et qr rōne calitatis vergit ad caliditatē in pmo vel in scdo gdu ⁊ nō pmiscet alia decoctio. Item nō dat mellicratū in febribus sed in neutralibus dispōnibus ¶ Cum tali vrina cōfert abstinētia cene. ideo dicas patienti q parū cenet. Confert salsa viridis. ideo in tali cena modicū cōferūt pedes porci capti vel agni cū salsa viridi ⁊ sint bene cocti. Competit brodiū parue pulle cui venter impleat allijs mellissa maiorana. nam herbe iste multū valēt in ista materia. Uel dicas cū tali vrina q habeat modicū de mellissa maiorana ysopo ⁊ menta. M. j. oīm. ⁊ coquātur in brodio carniū vel cū oleo modico ⁊ aq diebus qdragesimalibus ⁊ stomacho ieiuno recipiat patiēs cū modico panis ⁊ sero loco cene vel ante cenā vel post et faciat hoc p tres vel quattuor dies post quos dicas ei q reuertat ad te. Remediū istud est bonū p pauperibus et cōmunibus ⁊ est artificiale in passionibus stomachi ⁊ laterum addēdo modicū de oclis feniculi. i. de summitatibus ⁊ in passionib capitis addendo quattuor vel qnq folia saluie et ysopum in passionibus pectoralibus: puta in plectoria pectoralium a tertia operatione: sicut saluia ⁊ maiorana cerebrum et endiuia epar confortat.

Nunc dicendum est de sirupis. Medicus iuuat naturā quo ad causam morboꝝ ⁊ discrasiarum neutraliū decidētie cum sirupis mellicratis ⁊ iulep. Cum mellicrat in neutralitate

decidētie. nam quia mellicrata tendūt ad caliditatem in pmo vel in secūdo gradu ratōne mellis ⁊ herbarū ⁊ sumunt sine alia mixtura nō damus mellicrata nisi in neutralitate decidentie sine febre. In febre vtimur sirupis q licet sint aliqui calidi repmunt tamē commixtione aque decoctōis cicerū vel simplicq. ideo in cura febris vtimur sirupis vel iulep rosarū vel violarū quos damus loco vini delicatis. Cōmuniter de vno coclear io iulep facim⁹ vnū craterem plenū cum aqua simplici. ¶ Julep cōmunia sunt duo in apotheca scz rosarum ⁊ violarum. ⁊ lz fiant in terra ista meliora fiūt in partibus orietis: quia ibi est zuc recētius Julep rob fit de aqua rob cum modico zucaro clarificato cum albumine ouoꝝ. ideo est albū in colore. Potus istius iulep confortat cor et stomachū rōne aque rob extinguit calorē supfluum dat in discrasijs neutralibus dat febricitātibus delicatis loco vini cū aqua simplici vel ordei. ¶ Julep violarū fit cum decoctione violarū. ideo tendit ad cholerā rubeaz. Istud iulep valet in discrasijs febrilib⁹ ⁊ est quodāmodo laxatiuū sicut alterū quodammodo est constrictiuū rōne aque rob cōmuniter magis placet iulep rob. Magistri mōtispessulani volentes complacere patiētibus delicat abhorrentibus sirupos faciūt iulep in discrasijs febrilibus de aqua endiuie distillata de aq scolopendrie de aqua capill. veneris ⁊ dāt in potu loco sirupi cū aqua bullita equis partibus ¶ Et dispōit sic in forma ppter iuuenes practicātes. ℞. aque end quart. iij. aque scolopē ℞. ß. aque capilloꝝ veñ. quart. j. ⁊ aliqñ ppter insomnietatē ponit quart. ß. de aqua lactuce vel nenupharis panis zuc quart. j. clarificet ⁊ fiat iulep de quo sumat sero ⁊ mane. loco sirupi hoc facimus delicatis. sed nō nō vz tātū sicut sirupus. ⁊ est opatio magis apparens q existens in foro cōscientie pualeret ei mane sumere circa aurorā mediū vitrum aque end tepide vel aque scolopēdrie vel lactuce et bo de aqua capill veñ. distillata vel de eisdē sup dictis: ⁊ ita facimus paupibus. nam paupes curam⁹ cum potu illarū aquarū. nam zucam cum illis mixtū repmit vtilitatem earū. Galienus in pmo ad glauconē vult q debemus dare febricitātibus aquas distillatas loco sirupoꝝ. ¶ Aduertat practicus q sirupi qui tenent in apotheca sunt duplices. qdam sunt simplices: quidā compositi. Compositi sūt vt oximel diureticū oximel squilliticū. et valent in materijs grossis: quia fiunt cum radicibus orizac cōposita valet in materijs medijs. Sirupus acetosus cōposit⁹ qui fit cū decoctiōe radicū ⁊ aceto valet in materijs calis grossis sicut cholera citrina vitellina. Uendice tenet pncipatū inter alios sirupos in discrasijs febrilibus in quibus peccat materia cholerica in parte vel in toto quod declarat citrinitas in colore vrine cū quadā cōfusione in substantia idez declarat siłr etas patiētis ⁊c. Similr est in apotheca sirupus cōpositus qui dr sirupus de bisantijs quē ponit Johes hebemesue in suo antidotario i fine dr de bisantijs. i. sir⁹ de endiuia cōposit⁹. Iste sirup⁹ multū valet ⁊ in fine estatis ⁊ autūno: quia est sirupus eradicatiuus auctē Hebemesue in eodē loco. naz eradicat materias inuiscatas sed i adustis melancholicis. ideo dicit eradicatiuus. ab eodez multuz valet in febribus erraticis ⁊ cōtinuis in fine estatis ⁊ autūno. Sirupi simplices q tenent in apotheca sunt qplures p⁹ est orizaca simplex. 2⁹ sirupus acetosus simplex. Apothecarij ⁊ medici debiles in arte capiūt vnuz pro altero. sed differētia est magna: quia in sirupo acetoso simplici plus intrat de aceto q in orizac simplici. ⁊ ponit sic in forma. ℞. zucari clarificati. ℞. j. vini maloꝝ gnatoꝝ boni et electi quart. j. aceti boni quart. ß. ℞. oriza simplex. Itē ℞. zuc clarificati. ℞. j. aceti boni quart. j. vini maloꝝ granatorū quart. ß. fiat sirupus acetosus simplex. Iste sirupus pualet in materijs magis calidis et magis grossis. valet etiā multū delicatis permixtus cum aq bullita simpli per mediū equis partibus vel plus ponat de aqua vt magis placeat sumat mane multū calm. valebit multū contra cholericas egritudies dicimus delicatis abhorrētibus sirupos. ego faciā vobis bullire zucarū cum vino maloꝝ granatoꝝ ⁊ aceto et bibetis de illo. Item in apotheca est sirup⁹ de papauere. Sirupus de floribus nenupharis q valent in materijs calidis capitis ⁊ vigilijs excessiuis. Similr est in apotheca sirupus de capill veneris. Sirupus de ysopo valet in materijs pectoralibus a pma secūda ⁊ tertia opatione ⁊ hoc est ex quadā forma cōsequēte mixtionē et mensurā elementoꝝ in eis cū simili forma resultāte illo modo in illis partibus quas solus deus nouit. Et illud innotescit medico p experiētiā puta a posteriori a priori nequaq vocatur tota pprietas cōsimilis in eis. ideo magis respicit partes illas. ⁊ ita dicimus de pluribus alijs medicinis: vt de mellissa q est cordialis et de buglossa de scolopēdria q est

splenetica a tota natura de corallo φ est sto/
machalis ex sui natura specifica in vtraqꝫ cā
calida ꝛ frigida. sed magis in calida: qa tunc
tota natura illa confortat a prima operatione
id est primis qualitatibus. Et etiā in apotheca
est sirupus de absinthio qui vꝫ stomacho gra
uato. Et est sirupus de fumoterre valēs cōtra
scabiem. Similr est sirupus de scolopendria
qui valet spleni grauato. Silr sirup⁹ endiuie
qui valet epati discrasiato. Similr est sirup⁹
de epithimo qui valet in materia melācholi/
ca. Isti sunt sirupi cōmunes qui cōmuniter
sunt in apotheca interdū damus de vno inter
dum de duobus simul miscēdo ponēdo in ma
iori quātitate de illo quo patiēs magis indi/
get. propter quod nouus practicus aduertat
ad statum apothece vidēdo q̄ sirupi sint in ea
quibus potest vti singularibus vel cōmixtis
sm φ ei videbit in discrasijs febrilibus ꝛ neu
tralibus decidētie. post quos potest dare cassi
am cuꝫ tamarindis vel sine. Si vero vult si
rupum ex simplicibus cōponere vt doctior vi
deatur poterit sic facere vt in cura tertiane ve
re. ℞. endiuie nouelle cicoree politrici scolo/
pēdrie si freneticus fuerit capill' ven. an. m. j.
aceti. ℥. s. si multū fuerit macilētus dicat ace/
ti passulati. ℥. j. zuc. lb. s. fᵗ sirupus clarificat⁹
ad. lb. j. ¶ Aduertat practicus φ sirupi qui
tenentur in apotheca debent bene decoqui vt
fuerit ꝛ debent decoqui vsqꝫ redeāt ad quāti
tatem zucari vel quasi. dico quasi: quia ad. lb.
j. zucari in sirupis debet decoqui vsqꝫ redeat
ad quart. v. ꝛ si sint quart. iiij. zuc debet sirup⁹
redire ad. lb. j. quādo habet cōseruari per ma
gnum tempus in apotheca. Si vo statim su/
meret vt ab infirmis tūc nō oporteret eos tm
decoqui vt redeāt ad q̄titatē zuc vel quasi. s
cum media. lb. zucari practicus dicet fᵗ sirup⁹
ad. lb. j. ꝛ cum quart. iij. zuc fiat sirup⁹ ad q̄rt.
v. ¶ Si vero practicus vellet facere sirupum
in cura tertiane nothe dicet sic. ℞. cortic. rad
feniculi et petrosilii an. ℥. ij. radic. spagi gramis
an. M. j. et cōsequēter apponat herbas supe/
rius dictas. Et si habuerit arenulas in vrina
ponet de semine melonū. ℥. j. liquiri. rase. ʒ. ij
Si vo eēt tussiculosus ꝛ macilētus ponet de
iuiubis. ℥. j. vel. ℥. ij. ꝛ cum zucaro fiat sirupus.
Aduertat iterum φ nō ponat in sirupis suis
multa materialia de cōsilio Galieni primo ad
Glauconē caplo primo. ideo pfecti medici in si
rupādo sunt cōtenti de qnqꝫ vel sex mālibus
ad plus duab⁹ cāis positis a Ga° ibidē. pctici
vo debiles in arte confundunt plura mālia.

Nunc loquamur de sacculis in febrib⁹ potissi
me porismalib⁹. ℞. ros. rubearū nō cōqssata/
rum nec puluerizatarū q̄tū sufficit fiāt duo
sacculi interbastati cū duplici basta pro fronte
ponant in aqua tepida quousqꝫ incipiāt bul/
lire deponant ab igne: ꝛ vnus sacculus comp̄
matur cum. 2. scissorijs compssione cōpetenti
post comp̄mat cum manibus applicet fronti
ꝛ ibidē remaneat q̄diu calor durauerit ꝛ illō
erit p tempus in quo semel aut bisdici posset
ille psalmus misere mei de⁹ ꝛc. post alt eodē
modo applicet. Ambobus sacculis sic appli
catis bis vel ter alternatis vicibus interroge
tur patiens de querela si sentit doloris seda/
tionem. φ si dixerit eum sedari custodiantur
illi duo sacculi ꝛ aqua compressionis: vt cum
opus fuerit iterari possint. Cōmuniter reite/
ramus in die naturali bis vel ter. applicatis
vero ꝛ remotis dictis sacculis applicet saccu
lus qui sequit ꝛ cum dormiat si possit. ℞. ros
rubearum. ℥. ij. florum nenupharis. ℥. s. terant
grosso modo et fiat sacculus pro frōte. ꝛ pos/
sunt addi. ʒ. ij. seminis papaueris albi cōqssa/
ti fiat saccul⁹ in pāno lineo raro ꝛ atiā cū mo
dica benda in capite applicet fronti sine cale
factiōe et cū illo dormiat ꝛ pt tenere ipm vigi
lando sed potissime dormiēdo. ¶ Quia inter/
dum cōmunicat dolor stomachi in febrib⁹ po
rismalibus applicet sacculus qui sequit. ℞.
ros rubearum. ℥. j. s. psidiaruꝫ balaustiarū an
℥. s. coriādri preparati. ʒ. ij. coralli rubei. ʒ. iij.
panis assi infusi in aceto. ℥. j. puluerizent oia
grosso modo et fiat sacculus pro stomacho et
applicet tepefactus asperso vino sup tegulā
vel aqua ros cum modico aceti ꝛ applicet sto
macho. nam stomachus in talibus febrib⁹ cō
queritur ꝛ dolet ratione cholere pungentis ꝛ
fumantis. Verum interdū dolet ꝛ plurimum
ratione ventositatis eleuate a cholera grossa
flegmatica: puta a cholera vitellina. ppter φ
saculus dictus non sedabit bene dolorē. ideo
in tali casu applicamus spongiā infusam in
aqua decoctiōis ros ꝛ camomille. an. p. j. spō/
giam in dicta decoctiōe infusam ꝛ compssam
cum manibus calidā stomacho applicamus.
dum fuerit per spaciū vnius miserere mei de
us ꝛc. vel amplius scꝫ q̄diu calor in ea pseue
rauerit: remoueat ꝛ applicetur altera vel illa
eadē infusa vt prius ꝛ cōpressa interdū ꝛ pluri
es. Galienus in dolore stomachi cum ventosi
tate applicauit spongiā infusam in aqua de/
coctionis absinthij tenēdo ꝛ remouēdo sm φ

dictum est de sacculis. ¶ Si patiēs cōquerit de dolore pectoris potissime in costis applicamus. similr spongias statiȝ dictas infusas in aqua decoctionis rob. ⁊ camomille cū tertia parte olei de aneto. Et si patiēs fuerit mixtum siccus cholericus loco olei camomille ponimus oleū amigdalarū dulcium.

Nunc loquamur de electuarijs confortantibus

Electuaria cōmunia prosternūt appetituȝ, preter pulueres āntiquatos. Antiqui vo practici postponūt illa ⁊ faciunt vt sequitr. ℞. cōserue rob. ℥. ij. cōserue violarū. ℥. ß. seminis papaueris albi puluerizati. ʒ. j. seminis melonū mūdi ʒ. ij. zuc quātum sufficit fiat conditū. Interduȝ addimus de puluere diamargariton recenter facto. ʒ. j. ⁊ tale conditū cooperiat cum. v. pānis auri. Si vero patiens esset multū cholericus ⁊ siccus: tunc facimus ecōuerso de conseruis ita q capiam de cōserua violarū part. ij. et de conserua rob part. j. ⁊ plus ponimus de semine papaueris puluerizato sc3. ʒ. ij. cōmuniter vt somnus puocetur ⁊ ponimus de semine melonum mūdato plus. sc3. ʒ. j. ß. Interdū pro pauperibus dicimus q habeāt de zucaro rosato vel violato, ⁊ capiāt cum cocleario infuso in aqua. Si vero patiens esset nobilis et practicus vult facere electuariū autenticum faciet sic. ℞. conserue rob. ℥. j. ß. conserue violarum. ℥. j. seminis papaueris albi subtiliter puluezati. ʒ. j. seminis melonū mundati. ʒ. j. ß. corallorum rubeorum. ʒ. ß. pul diamargaritō recenter facti. ʒ. j. pannorū auri decē numero zucari quātum sufficit. Loco pul diamargariton posset sic facere. ℞. margaritarū perforatarum electarū. ʒ. j. saphirorum smaragdorum aā. ʒ. ß. puluerizent subtilissime. Ista mineralia ponimus in corpulētis: quia nō iuuāt: immo nocent in macillētis. Et hec sufficiāt pro facili introductione iuuenū practicā exercere cupiētiū quorum deus opa dirigat atq3 felicicet.

¶ Preditissimū atq3 pclarissimū opus Valesci de tharanta reuerēdissimi magistri necnō artis medicine doctoris fama sup ethera noti. vna cū introductorio celeberrimi viri atq3 medicine doctoris Johānis de tornamira finit feliciter. Impressum autē p insignes artis impressorie magistrum Nicolaū vvolff Anno domini. 1500. die vero. 10. marcij.

Sũmula Jacobi de partibus:per al pha betũ ſup plurimis remedijs ex ipſius Meſue libris excerptis.

Cum nũc tempeſtatis hoim gaudēt intellect⁹ ſub breui quadā oratione: tum ea quoꝝ noticie ſeu declaratio a pleriſq; ꝯfuſa indiſticta inordinata fuere inuenta ꝙ id abhorremur. Hic eſt ꝙ ad facili⁹:breui⁹ ꝛ ſublitiſſime ſciēdũ medicinaꝝ cōpoſitaꝝ ꝓprietates ac iuuamēta. in anthidotario Jobis Meſue:ꝛ apud nõnullos Joh.criſoſtom⁹ appellat⁹. Cōtētaꝝ videlicꝫ cui mor⁹ mēbro ꝛ qb⁹ egritudib⁹ ꝯueniāt. Preſens opuſculũ ſub mō reptorij editũ a viro ſolēni medicine artis famatiſſimo mgrō Jacobo da partibus tornacēſis eccl'ie treſorariove canonico:ad ſtudētiũ nouelloꝝ practicātiũ cōmoditatē ve iſtructionē actũ eſt. Ad ei⁹ enucleationē notare dēs ꝙ ꝓcedēdi modus i p̄nti opuſculo eſt:ꝙ ſm lras alphabeti luciddiſſime ꝓgredit̃. Ũn ſi ſcire deſideras apoſtematũ curas aut remedia aut auriũ dolores vl' appoplexie curas ꝛc. Repies in littera A. Si ꝟo de capitis dolorib⁹:cuꝫ:aut colice ꝛ ſic de ſilibus curis vſq; ad finē alphabeti. Q̃d opus nõ iuutile a viris haud clariſſimis videbtiur minime.

Sequitur primo de littera. A.

Apoſtemati gutturis ꝛvuule ꝛ ad oīa genera ſuffocationũ conf̃. confectio de moris.i.dyamorõ p modũ gargariſmi ad intra.cōfectio de ſucc⁹ nucũ vl' dyanucũ grece dyacaridion vocat̃ eſt ad hoc ſublimē medicamen.

Apāta dura ſtamachi ꝛ m̃ricis molliũt yſopus humida ꝛ yſopi de ſcriptione galieni cerotũ maxi^e epatis ꝛ ſplenis ꝛ neruorūꝫ duricies yſopi cerotũ de ſcriptiōe filagrij yſopi cerotũ deſcriptiōe pauli. Emplaſtrũ dyaqlon cōmune empl'm oribaſij empl'm de alleis empl'm relatũ ad ariſtariũ ꝛ oleum maſticinum.

Apāta ſplenis ꝛ lapidoſitatē eius reſoluunt vng^m arthanite paruum oleum de ben: et oleum pborum.

Apoſtemata calida i quib⁹ eſt inflāmatio ſe dat cerotũ ſandalinũ. et oleũ violatum.

Apāta diſſoluũt ꝛ maturāt cerotum andromachi et empl'm de fermento.

Apoſtemata ca.reſoluunt ꝛ maturāt:empl'm de yaquilon paruũ:oleum vialarũ,

Apāta viſcerum reſoluit empl'm de alleis.

Auriũ dolorib⁹ ꝯferũt oleum amigdalarum ama.oleum de griſomillis oleum perſicorum et oleum de ben.

Aurium tinnitui vꝫ oleūꝫ amigdalarũ amararum oleum de ben.

Aurium dolori ventoſo cōf̃.oleũ nardinum.

Artifice frīe cōf̃.oleũ auellanarũ oleũ vulpinum oleum dlapide gagat̃ oleum philoſophoꝝ.

Artetice et podagre calidis confert oleum de ranis.

Articulorum paſſiones diuturnas diſſoluit cerotũ alexandri 2^a deſcriptione.

Articulorũ dol' ꝯf̃.oleum de nucleis ceraſeorum oleũ de granis citrangulorum.

Animā dilatāt ꝛ cōfortāt el'ct^m de gēmis et confectio alkermes.

Anthelit⁹ difficultati cō.cōfectio de muſco locht de pino locht de ſquilla et locht ad aſmarth locht alfeſcera.

Anhelitũ cōfortat armaticũ nardinum.

Anthelitus prefocationi cōf̃.confectio philonij prima inuentione.

Anhelitus conſtrictioni vꝫ dyaſulphur.

Anhelo8.conf̃.oleum philoſophorum.

Appetitũ mortuũ incitāt aromaticũ roſ8 ꝑme deſcriptiōis ꝛ galieni ꝯfectio de citonijs cōfectio alkāzi tro.de gallia magna

Appetitũ proſtratũ cōfortāt el'ct^m de fructibus ꝯditũ d̃ citro 2^m acetum ſquilliticum tro.de abſinthio.

Appetitũ augēt cl'rm ſtōi ꝯfortatiuũ ꝛ cōfectio 2^a mirabolani ꝯditi ꝯfortāt ꝛ puocāt

Appetit⁹ caſui valēt ſirup⁹ de abſin^o et alharif conditum de bulgloſ8.

Aſmati cōf̃.atanaſia magna:ꝛ locht de pino locht ad aſma fit⁹ de yſopo.ſir⁹ de praſſio:ſir⁹ de calamēto: pill'e de agarico oleum pborum.

Alchiti conf̃.tro.de lacca.

Aquam citrinam purgant pill'e de meſereon vng^m arthanita magnum.

Aſpitati vꝫ oleũ amigdalarũ amararũ ꝛ amigdalaꝝ dulciũ oleũ de criſomillis.

Ani egritudinib⁹ cōf̃.oleum de ſe.lini.

Ardori vrine cōf̃.oleũ 4^or.ſe.frioꝝ maiorũ.

Sequit de lra. C.

Canos retardāt el'c^m de aromatibus.ꝛcōfect^o 2^a alharif.

Caniciēꝫ prohibēt oleũ coſtinũ et d̃ alkana

Colorē efficiūt bonū el'c^m de aromatib⁹ confectio de citonijs: ɔfectio anacardina: ɔfectio 2ª alharif. syrupus de fumo terre minor et oleum de croco.
Colorē clarificat trifera galieni.
Coloratā reddunt faciē ɔfectio de manna ⁊ oleum costiuum.
Coitum excitāt el'c^m de aromatibus secacul. conditis ⁊ ɔfectio de zinzibere.
Coitū multiplicāt ɔfectio testiculoꝝ vulpis trifera sarra^ca magna trifera muscata el'c^m alesc hof.
Coeundi desideriū faciūt ⁊ augmentāt cōfectio 2ª testiculoꝝ vulpis. aromaticū nardinū trifera Ga. ɔfectio alia alharif.
Cerebri egritudinib⁹ conf. electuariū de gēmis ɔfectio de musto thiriaca diatesserō.
Cerebrum confortant aromaticū rob. maius aromaticum muscatū. diambra tro. galie elefangine. ⁊ pillule stomatice.
Cerebrum purgant ɔfectio alphestera ⁊ pillule elephangine.
Cerebrū oppilatū sanat oximel squilliticum compositum.
Cerebri egritudines ml'icas soluit infusio alia yere.
Cordis egritudinib⁹ ꝓsunt electuariū de gēmis ⁊ confectio de xiloaloes.
Cordis tremori ɔf. el'c^m de gēmis aromaticū muscat ɔfectio d̄ acetoſ. ⁊ sir⁹ d̄ pomis
Cordis pulsum curāt ɔfectio alkermes. ɔfectio de xiloaloes. ɔfectio de musto. poma cōdita: sirupus acetosus. de prunis ⁊ cōditum de cit°.
Aliud conditū de bugloſ. rob de agresta tro. de ligno aloes.
Cor ɔfortāt ɔfectio electuarij de citro. arōticū roſ. maius ⁊ min⁹ arōtiq̄ muscatū arōticū gariofilatū diābra: pira cōdita: poma cōdita: psica. citra cōdita: zuccaꝝ roſ. sirupus de pomis cōditū de cit°. rob de ribes rob. de citoniis. rob de piris tro. galie muscate. tro. sebelne tro. galie elephangine. tro. diarodon. tro. de gallia magna. tro ramich. suf. d̄ ligno aloes. Empl'm st^m confortans oleum maluinum.
Cordis debilitati. ɔf. electuariū de pomis. conditum de bulgoſ. tro. de ligno aloes.
Cordis inflamationē reprimunt alxirocostū sir⁹ acetosus de succo fructuum.
Cor calidū ɔfortāt sirupus de succo acetose.
Cordis ebullitionem mitigāt rob de ribes. rob de berberis, rob de sumach. rob de mo-ris de steni. rob de granatis.
Conualescentib⁹ mire subuenit aromaticum rosſ. maius.
Corpus releuat diacalamētum descriptione Galie. ⁊ ipm in sanitate ɔseruat ne i egritudinib⁹ incidat. trifera sarra^a magna. pillule lucis maio. ⁊ minores.
Corporis toti⁹ odorē facit bonū: trifera sarra^a magna.
Corpori colorē faciūt bonum trifera sarra^a magna. acetū sqlliticū. tro. gallie muscate
Corpus totū purgat yera hermetis yeragolodion rufi. yera ex inuētiōe nr̄a. cōfectio electuarij alharif.
Corpus p̄seruat a putrefactiōe ⁊ conseruat ipsum in sanitate sua acetū squillit.
Colice dolori ɔf. diacimi^m ɔfectio philonij inuētiō e pma. Musa enea oleū de carthamo oleum de lilio: oleum de pipibus.
Cutis asperitatē curat ⁊ eam mundificat vnguentum alfesiricum.
Cutis coloris fediditatē curant trifera muscata: diacucurma maior ⁊ minor. diamoruſion. oleū de ben: oleuꝫ de nucleis ceraseorū. oleū de granis citrangulorum ⁊ eaꝫ abstergit: oleum almesereon.
Cutis egritudines purgat confectio alia hamech.
Contra morbos adustos cutis valet sir⁹ de fumo terre maior.
Cutē mūdificant oleū sambucinū: oleum de serpentib⁹: oleū de ouis: oleum de frumento: oleū de iunipo: oleū de fraxino.
Capitis egreditudines frias purgat. yerapigra Galieni: yera hernetis yeralogodion rufi. pillule aggregate.
Capitis ventositates grossas desup d̄nantes purgat yera ex inuētiōe nostra.
Capitis egritudinib⁹ frigidis ɔf. aq̄ mellis
Capitis dolori cōf. oximel squilliticū cōpositū infusio de yera. trocis. de citro. oleum anetinū: laurinum: nardinū: oleum de sansucco oleum de cucumere asinino.
Caput mūdificāt infusio de yera pillule stomatice pillule aggregate maiores. pillule alie stomatice.
Colicam humorē causantē. purgat yera hermetis. electuariū indū maius ⁊ minus cōfectio de dactil. electuariū alescof. diacitoniten aqua mell'. pillule aggregate maiores et pill'e fetide maiores.
Coleram nigrā purgāt yeralogodion Rufi. cōfectio hamech. decoctio epithimi.

Colerã citrinã purgat ɔfectio de psillio: ɔfectio de mãna: pillule ꝯ febres colericas.
Coleram sine molestia purgat confectio electuarij rosati diacitoniten. pillule de turbith. pillule de colliquin.
Colere inflammationẽ extingũt zuca. viol. sirupus acetosus laxatiuus.
Coleram grossam et difficilem incidit ꝛ abstergit sirupus acetosus cũ radicibus.
Colere rubee incensionem sedat sirupus acetosus de succo fructuum.
Colerã faciliter educũt sirup⁹ acetosus laxatiu⁹: aqua fructuũ: aqua casei: infusio ꝯ succis herbarum. confectio fumi terre et de coc⁹ mirabolanorum.
Colere aduste ɔf. sirup⁹ ꝯ fumo terre minor
Colerã nigrã ex adustis hũorib⁹ expellũt sir⁹ de epithio acetũ squilliticũ ꝛ decoctio capilli veneris.
Colerã diuidit ꝛ abstergit secaniabin de radicib⁹: ꝛ ei⁹ acuitatẽ sedãt. trocis. ramich.
Colere vtriusq; superfluitates educunt pillule stomatice.
Coleram adustam purgãt pillule de lapide lazuli. pille de lapide armenico.
Cancrum purgant yeralogodion: et confectiones Dameth.
Cancrũ curãt vnguẽtũ diaficoñ. discriptiõe arabi. empl'm arabuni. vnguentũ alphesericon. oleũ de iunipero: oleum de fraxino.
Cancrum abscindũt sir⁹ de epithimo. decoctio de epithimo. pillule inde.
Colere furorẽ reprimit aqua fructuum.
Cachetiã purgat ɔfectio allzengi.
Catarrũ subtilẽ q̃ a capite ad pectus ꝛ pulmonẽ defluit cõmouẽdo tussiz ꝛ insomnietatẽ inducẽdo currãt diacodion. et sirup⁹ de papauere: ꝛ aliq̃n catarr⁹ est cã suffocatiõis ꝑpter sui acumẽ: tunc valet dianucum: ꝛ pille contra catarrum.
Corrise ɔf. sirupus conferens catarris: sirupus de papauere. pillule ad omnes morbos catarri.
Cibum facit digerere conditũ de cit⁹ aliud.
Combustioni confert vnguentum ceruse vnguentum sericinum.
Carnem additam putridam delet vnguentũ alphesericon.
Carnes robustas reddit oleũ de stincho.
Colicam passionez sedat empl'rm diafinicõ. descriptione alexandri.
Colon dolori confert oleũ de bernia.
Capillos confortat oleũ costinum.

¶ De littera. D.

¶ Digerere faciũt cibũ confectio diarrodon descriptiõe cõmuni aramaticũ nardinũ
Digestionem cõfortant aromaticũ rosatum electuarium de pomis: yeralogodion Rufi. pillule stomatice. pille dyarodon.
Digestionẽ cõfortãt seu ꝓcurãt aromaticis rosatum maius. diacimiuũ diambra diatrionpipereon: bebuli cõditi cõditũ de citro. de gallia magna de citonijs. trocis. sufuf. ꝯ ligno aloes pillule elephãgine pillule de turbith.
Digestiõis maliciei valet cõditũ de bulgos. trocis. de ros. ꝛ tro. ad fetorem oris.
Digestionem faciũt bonam acetũ squilliticũ sufuf. aromatic.
Debilibus mire subuenit aromaticũ rosatũ maius.
Duriciẽ omnẽ soluũt dialacca maiorꝛminor
Duricies oẽs ꝛ siccitates mẽbrorũ leniũt oleũ amigdalarũ dulciũ: ꝛ oleũ sisaminũ.
Duricies omes mollificãt ysopi cerotum emplastrũ diaquilon commune et magnum emplastrum de alleis.
Dentium dolorem conf. musa enea et oleum philisophorum.
Dentes confirmãt acetum squilliticũ.
Dissinterie conferunt trocis. de absinthio. ꝛ oleum rosatum.
Dorsi dolorẽ purgãt pillule aggregate maiores: pillule de serapino: ꝛ de oppoponaco.
Dorsi doloribus conf. oleum de piperibus oleum vulpinum. oleum pborum.
Dolores calidos: sedat: vnguentũ papaueris
Dolores frigidos sedant. oleum de lilio et oleum masticinũ: et oleum sinapinum.
Dolores aufert cerotum andromachi.
Doloribus interioribus omnibus conf. emplastrum relatum ad aristarchum.
Dolores mitigant et resoluunt. oleum rosatum. et camo⁹aneti ꝛ de mellilo⁹.
Dolores in quib⁹ est calor extinguũt oleũ rosatum et papaueris.
Demoniacis ɔf. oleum de lapide gagaris.

¶ De littera. E.

Epati egreditudinib⁹ factis et flãte grosso et vẽtositate ɔf. ed^m de aromatibus el^m de gẽmis. ɔfectio dexiloaloes ꝛ diacucurma magna.
Epatis malitiam corrigit cũfectio de galan

ga et tro.dianis.
Epati doloribus et eius puncture conf.cofectio dia rodon descriptione coi et athanasia, magna sir. de absin. decoctio de eupat. tro. et pille de reubar. pille allzelzegi ysopi cerotum descriptione Sa. descriptione philagrij et descriptione pauli.oleum de euforbio in causa frigida.
Epatis debilitate corrigit confectio diarodon descriptione coi aroatiq muscatu dialacca maior et minor confectio allzanzi.sirupus de absin. codit. de citro.aliud tro. de ligno aloes.
Epar confortat aroatiq nardinu elect de granis mirti confectio de citoniis.sir. de suotre maior et conditu de cit. conditu de citoniis tro. galie elefangine tro.de gallia magna tro. ramich.pille aggregate minores,oleu costinum.
Epatis inflamatione extinguunt confectio de acetosa et alxi costi triphera psica.sir. acetosus de pomis descriptione nra.sir. acetosus de tereniabi sirup.de portulaca.tro.de caphora.de spodio cu semie acetose. de berberis.tro. de sandalis.vnguetu ros,cerotu sande.emplm de fermento.
Epar mudificat pille sto. et aggregate.
Epatis cacetie vz thiriaca diatesseron.
Epatica hydropisim sanat thiriaca diatesseron et ipius oppilatio vz etia athanasia diacodion. sirup. de eupatorio secaniabin de lzeisnij.tro. de ros. et eupat. tro.de lacca pille allzelze.et de reuendeseni.
Epatis egritudies frigidas purgat yerapi. confectio elc. albarif.
Epatis grossiciei confectio, emplm oribasij aliud.
Epatis celefactioi cof.confectio de psilio et ipsius duriciei valet ysopi cerotu descriptione Sa. et aliud emplm diaqlon coe emplm andromachi emplm relatu ad ristarchu et emplastru de melliloto.
Epatis egreditudines purgat cofectio allzegi pillule de turbith pille sebellie.
Epatis debilitati ex causa fria valet emplastrum de gallia emplastrum de fermento.
Epatis debilitati ex ca calia valet aliud emplastru de galia et emplastrum diafenico.
Epatis opiones apiut sirup acetosus cu radicibus sir. de fumoterre minor secaniabin de radicibus decoctio de eupatorio tro. de reubar. et tro.de absinthio.
Epatis fritati confert sir. de thimo secaniabin de cala. et mellicratum conditum.
Epar calef emplm sto. et cor confortans.
Epar oppilatu ab hu.adust aperit conf fumiterre.
Epatis apationi conf.tro.de reubarb.tro. de eupatorio emplm relatum.
Epiletie cof.confectio de musto thiriaca diatesseron cofectio alsecera.sir. de sticad.acetum sqlli.oxiel sqllitiq copositi vngm de bdellio oleu de cucuere asinino oleu de pipib. oleu de lapide gagatis oleu pbor.
Ethicis et cosumptis cof cofectio testiculoru vulpis loch sanu.tro.de caphora oleuz amig.dulcium.
Eructuatioi acetose valz confectio de galaga diacimi oximel squillitiq simplex.
Eructuationi fumose conf confectio de acetosis.
Egreditudinib. fris membroru nutritionis mala digone facietib. vz diacala descriptione S.coi et fac penetrare cibu ad epar
Egreditudinibus oibus fris coueniut oleuz nardinum et oleum benedictum.
Egreditudies ex cala materia et colerica purgat electuarium ros.
Egritudinib. mlicis cof decoctio epithimi.
Ebrietate remouet confectio de acetos.sirup. n acetositatis cit. sir. acetosus de prunis.
Emoroydes sanat trifera sarra. magna. trifera muscata trifera Sa.trifera minor et confectio allzelengi.
Emorroydaz dolores sedant oleuz de grisso millis oleum de nucleis persicorum.
Emorroidarum fluu stringunt confectio electuarij ex inuentione nostra.pille de bdellio maiores et minores.
Emoroydas soluut pille aggregate maiores et earu vlceribus valent pille de bdellio maiores et minores.
Emorroydarum tumores soluunt oleum de grisomillis et de nucleis.
Emigraneam purgat yera hermetis.
Emigranee doloris cof.tro.de citro. oleum laurinu oleum nardinum oleum de cucumere asinino.oleum de euforbio.
Emigranee cof.oximel squilliticum compositum infusio de yera et emplm sinapis.
Emigraneam difficilem purgant pillule albandaf.
Epilentiam purgat yera hermetis.
Elephati a purgat cofectio aliqua hamech
Excoriationi cof,vnguetu sericinum,

De littera. F.

Fastidium et abhominationem tollit confectio de aromatibus.
Frigidis natura valet diambra.
Flegma viscosum atenuat et subtiliat oleum de keiua.
Febricitātib⁹ calid. cōfert cōfectio de acetos. et sirup⁹ cucurbite. ⁊ acu¶ fe. cerotum viol.
Febrium ardorem ⁊ inflationem extingunt confectio de prunis ⁊ iulep. viol.
Febrib⁹ colericis confert rauendefeni. i. reubarbar.
Febribus antiqs ⁊ piodicq ⁊ quartane conf. cūfeatio de assa. diasulfur. cōfectio de dactil. sirup⁹ de eupatorio secaniabin de radicib⁹ secaniabin de calamēto īfusio d yera. tro. diarodō. tro. de ros. ⁊ euapato°. tro. d absin°. tro. de aniso et de lacca.
Febres acutas purgāt arististotes ⁊ trifera psica ⁊ pillule que conf. ad fe. colicas.
Febres compositas purgant confectio de dactilis sirupus acetosus de succis herbarū et decoctio eupatorij.
Febres difficiles ⁊ venientes ad sodam purgat confectio de psillio.
Febribus īflāmationū cōf. iulep. viol. sirup⁹ de prunis: sirup⁹ de granat. sirup⁹ acetositatis cit¹. sirup⁹ acetosus sirup⁹ de portulaca. trocis. de camphora. trocis. de berberis et trocis. sandalorum.
Febribus coloricis confert sirupus de succo acetos. et de agresta.
Febri pestilētiali cōueniunt sirupus de succo acetos. ⁊ sirupus de acetositate citri.
Febribus oppilationum colericis. et flegmaticis: quarum est difficilis eradicatio pf. sirupus de bisantijs.
Febrium intentionem sedat sirupus acetosus cum succo fructuum.
Febribus colericq multi accidentis ⁊ proprie que accidūt iuuenib⁹ in estate cōf. sirup⁹ acetosus de pomis desciptiōe nostra. trocis. de ros. tro. de spodio et alij tro. de spodio cū se. acetose.
Febribus fincopizantibus calid. conf. sirup⁹ acentosus de tereniabin.
Febribus cōpositis valet sirupus diacodion. tro. de ros. et eupatorio.
Febribus quatarnis et earum rigoribus valet sirupus de timo.
Febribus flegmaticis cōf. decoctio de sticados ⁊ tro. diarodon.
Febribus in quibus forma corrumpitur cōf. troci. diarodon.
Febribus colicis antiquis cōf. tro. de eupatorio.
Febriuȝ rigoribus valēt trocis. de eupatorio: oleum anetinum oleum de enula.
Febres antiquas purgant pillule aggregate maio. ⁊ mino. pillule de reubarbaro pill'e allzelzengi alie ad illud.
Febres quaternas soluunt pill'e inde.
Forme corruptiōi ⁊ defedatiōi cōfert trifera minor cōfectio rauēdeseni cōfectio alkelēgi sirupus diacodion sirupus de eupatorio mellicratū d buglossa trocis. d ros. tro. de reubarbaro.
Faciei feditatem remouet diacurcurma maior et minor ⁊ diamorusion.
Flegma purgāt yeralogodion ruffi ⁊ secaniabin sublie ipsum educente: decoctio albasce decoctio mirabolanorū: pillule de euforbio: pillule de turbith.
Flegmatis vtriusqȝ superfluitates purgant pillule stomatice: pillule de sarcocolla: pillule de serapino.
Flegma grossum ⁊ difficile incidūt ⁊ abstergūt sirupus acetosus cū. radicib⁹ secaniabin: cū radicibus ⁊ secaniabin de keifim.
Flegma salsuȝ curat sirup⁹ d fūoterre maior
Flegmaticis cōfert decocio albasce.
Flegmaticas egritudines purgant pillule d sarcocolla et pillule de colloquintida.
Fistulas purgat yeralogodion ruffi et ipsas curat vnguētū diasenicū descriptione arabica emplastrū arabū: vnguēdtum de lino vnguentū alphescricon ⁊ oleū de ouis et ipsis conf. sirupus de epitimo.
Fistulas antiquas q indigēt mūdificatione abstergit ⁊ mūdisicat a carne mortua et putrefactiōe vnguētū egypsiacū magnū
Fluxum colericum sistunt tro. ramich. oleum ros. si propter medicinam accidat.

De littera. G.

Gaudium generat confectio de xiloaloes.
Gingiue laxe ⁊ putride cōfert acetū squilliticum.
Genuū dolores purgant pille aggregate maiores et pillule de oppoponaco.
Gennuȝ dolorib⁹ cōfert emplastrum andromachi.
Gutturis asperitatē leniunt oleum amigdalarum dulciū ⁊ oleū de granis sisami.

Humiditates grossas et viscosas subtiliat et resoluit diacalam[m] descriptione Galieni.
Humorum lubricitatē remouet confectio de seminibus.
Humores crudos purgat cōfectio d̄ dactilis
Humores adustos purgat cōfectio alia Damech. et acetum squilliticum.
Humorū grossitiē purgat et subtiliat vt facilius educi possit accetum squilliticum.
Humores grossos et viscosos purgant pill'e aggregate maiores pill'e fetide maiores et minores et in fusio alia yere.
Humores grossos descēdētes ad neruos purgant pillule de euforbio et ipsos resoluit emplastrum de alleis.
Herpeti conf. tro. de arsenico.
Herisibile conf. vnguentuz rob. vnguentum viol' et vnguentum ceruse.

De littera. I.

Idropisi cōf. diacucurma magna et minor et diamorusion dialacca maior et minor diacostō diasulphur: sirup' de eupotorio. tro. de ligno aloes. tro. de rob. et de reubarba[o]. emplastrū andromachi emplastrū d̄ alijs emplastrum relatum ad aristarcum: oleuz almesereon.
Idropisiz qū est in initio purgat cōfectio de eupatorio et pill'e de raubar[o].
Idropisiz purgāt cōfectio de alhelēgi: pill'e d̄ alhē: pill'e rauēdeseni: pill'e sebelie: pill'e almeseron vnguentū arthauita magnū.
Ictericis cōfert cōfectio rauēdeseni trifera persica confectio de psillio. tro. de rob. et eupatorio. tro. de reubar[o] tro. d̄ campohra oleum de cartamo.
Ictericiā citrinā purgant cōfectio electuarij rob. cōfectio de eupatorio et eidē cōf. sir' de fumoterre minor et cōfectio fumiterre.
Icteritiaz spleneticam soluunt pillule inde.
Intellectum acuit illis qui scire desiderant confectio anacardina.
Iuncturaꝝ egritudines frigidas purgat yerapigra. yera hermetis. Electuariū induz maius et minus: cōfectio alhelēgi pillule alandhal pillule hermodactilorum pillule de oppoponaco.
Iuncturarum egritudines calidas purgat confectio electuarij succi rob.
Iuncturarum dolorē purgāt electuariū alestof. pillule stomaticee: pillule aggregate maiores pillule fetide maiores et minores pillule de serapio et pill'e colloquintide.
Iuncturaꝝ frigiditatibus conf. cerotuz andromachi.
Iuncturas laxas confortat oleū de stincho.
Iuncturarum egritudinibus conf. aqua mellis sermo in secaniabin oleum masticinum oleum de storace et oleuz de euforbio.
Iuncturarum egritudinib' et dolorib' conf. acetum squillticū ysopi cerotū descriptione. Ga'emplm andromachi oleū de ben oleum lau' oleū de keyri oleum de cucūere asin[o] oleū de granis citrangulorū: oleum de piperibus.
Iuncturarum nodositates leniūt cerotū diapente et emplastrum filij zacharie.
Iuncturarū duricies lenit oleum de se. lini.
In iuuentute conseruāt confectio electuarij alrif. confectio alia alarif. kebuli coditi acetum sqnilliticum.
Impetiginem purgat confectiones hamech et etiā sir' de fumoterre maior vnguentū alfesericuz oleum de serpentibus oleuz de ouis oleum de frumento.
Ipocundriorum doloribus conf. sirupus de eupatrio.
Ipocundriorum ventositatibus conf. mellicratum conditum et decoctio alhasce.
Inflāmatiōes extingunt rob de prunis: rob de fructibus. tro. aneti vnguentū rob. vnguentum viol. et oleum mandragore.
Impinguat corp' suf. bonū et ipinguat oleū amigdalarū dulciū oleū d̄ nuce īdica oleū d̄ granis sisami oleū d̄ granis pappaueris
Intestinoꝝ lubricativz sufuf d̄ granis mirti
Igni persico vz vnguentū rob.
Inflationes omnes maturat emplastruz diaquilon magnum.
Ileon dolori ɔf. oleū de herua et oleum asse.

De littera. L.

Laterū dolori conf. cōfectio Philonij p[a] inuentiōe looth d̄ squilla looth de alfestera sir' d̄ ysopo oleum rute.
Lateruz dolorem purgat electuariū alestof.
Lateris tumori confert emplastrum andromachi et eorum tentioni conf. emplastrū relatum ad aristarchum.
Lapidē frangūt diasulfur pill'e aggret[e] maiores oleū d̄ pipib' et oleū d̄ scorpionibus
Lapidem nō permittunt generari in vijs vri

ne aqua mell'. ⁊ sirupus de radicibus.

Lepram purgant yeralogodion ruffi ⁊ cōfectiones hamech decoctio· epitimi pillule inde pillule fetide maiores et minores.

Lepram currāt sirupus de fumo terre et eis qui parati sunt ad eam sirupus epitimi.

Lepre ꝯfert oleū d iunipo vngētū alfesericō.

Lentiginib⁹ cui cōfert vnguentū aliud aragit oleū de ben oleū de nucleis cerasorū et de granis citrangulorum.

Lingue īpedimētū soluit oleū de grisomilis

Lacertos calefaciūt oleū: de storace ⁊ oleum costinum.

Letificat diambra.

De littera. M.

Matricem frigidā calefaciūt electuariū. de gēmis oleū rute ⁊ oleū de piperib⁹ oleū liliī

Matricis ꝑfecationi cōf. aromaticis muscatum et oleum de lapide gagatis.

Matricis egritudinibus conueniunt diambra et oleum nardinum.

Matricis ventositates remouent trifera Galie. et musa enea.

Matricis dol'. sedāt cōfectio Philonii inuētiōe prima musa enea ysopi cerotū descriptione philagrii ⁊ Pauli Emplastrum de granis lauri ⁊ oleum lauri oleum rute et dexcroco et philosophorum oleum.

Matricis egritudines frigidas purgat gerapigra Galieni.

Matricis dol'. purgāt yere hermetis et pillule de se rapino experte.

Matricis egritudinibus frigidis conf. oleum de enula.

Matricis duriciei cō. ysopi cerotū democriti.

Melencolicis egritudinibus et eis qui tristantur sine causa conf. cōfectio de musto

Melancolie solutionem educit secaniabin.

Melencolicas egritudines purgāt pillule indi pillule lucis. maiores et minores pill'. de lapide lazuli pillule sebele.

Membra nutritionis omnia cōfortāt aromatic rob. mai⁹ diambra acetū sqlliticū. trocis. gallie alefangine ⁊ oleū de citoniis

Membra nutritiua calefaciunt aromaticū garios. diambra et diaciminum.

Membrorum lassitudinem tollit trifera sarrase^ca. magna.

Membrorum frigidas humiditates ⁊ putrefactiōes in eis generatas educunt gerapigra. Ga. ꝯf. electuarii indi maiori ⁊ mio.

Membrū cauterizat excoriat ⁊ vesicari facit vnguentū de albariel.

Membra nutritionis purgat cōfectio alhelengi ⁊ diacitoniton. ⁊ ipsaꝫ confortant cerotum alexandri ⁊ emplastrū diasinicon. descriptione Alexandri.

Membrorum nutritionis doloribus conf. tro. de spodio.

Membrorum duricieꝫ ⁊ eorum nodositateꝫ curant ysopi cerotum descriptione Alexandri ⁊ cerotum alexandri.

Mēbra neruosa cōfortāt oleū de sticho oleū camo. ⁊ oleū mellilo' costinū ⁊ de alzāna.

Mēstrua ꝓuocāt diacalamentū descriptōe Ga. pillule de ser apino experte.

Mēstruorum fluxū pill'e d bdellio maio. ⁊ mi. ⁊ ad eoruꝫ exuberationē vꝫ trifera mior.

Malomortuo tibiarum cōf. vnguentū alfesericū oleū de iunipero ⁊ oleū de fraxino.

Mollificationē ⁊ lubricitatē ꝓpter indigestionē factā cōf. confectio electuarii ex inuentione nostra ⁊ eam purgant pillule de serapino ⁊ de euforbio ⁊ eidē conf. vng^m. ad illud ⁊ oleū de piperibus.

Morsibus venenosis conf. confectio de assa ⁊ diasulfur.

Memoriā ⁊ sensuꝫ ꝓtat cōfectio anacardia.

Maculis cutis cōf. vnguentū de albariel.

Medicinā nō valentib⁹ sumere est ꝓpinandū vnguentū arthanite magnum.

Maniā ⁊ melancoliā purgant yeralogodiō ruffi. ⁊ confectio secunda hamech.

Morbos ex adustiōe ꝓhibēt fieri trifera pfica pill'e īde pill'e fetide maiores ⁊ mio.

Morpheam difficilis eradicationis purgant pill'e colloqn^e ⁊ ei conferūt vng^m de albariel oleum de ben.

Materias cal'as videlicet ⁊ frigidas subtiles grossas ⁊ viscosas seu adurentes digerit sir⁹ acetosus simplex ⁊ facit alias medicinas in partes remotas penetrare.

Materias lōgi tp̄is diuidit ⁊ eas maturat secaniabin vt prꝫ in sermone facto de eo.

Materias grossas ⁊ putridas incidit ⁊ abstergit secaniabin de calamētō.

Materiarum cursum ne fluant ad aliquē locū ꝓhibent oleū camomille ⁊ melliloti.

Materias difficilis eradicationis subtiliat oximel squilliticū simplex.

Materias calefacit subtiliat ⁊ resoluit oleū de enula.

Mirach inflammationē soluunt pillule aggregate maiores.

¶De littera.N.

Nauseam sedant aromaticis rosatū.aromaticū gariofilatū ꝛ sir⁹ de menta.

Neruoꝝ educit superfluitates grossoꝝ humorum ꝛ viscosoꝝ yera hermetis.

Neruis conf.confectio de alphestera ꝛ bautie condite.

Neruoꝝ egritudinibus fris conf.sirupus de sticados aqua mellis vnguentum de bdellio:oleū nardinū:oleū de croco: oleū de piperibus:oleū de enforbio:ꝛ eoꝝ frigiditati ꝛ dolori conf.decoctio de sticados cerotum andromachi:ꝛ oleum de storace: oleū de ben:ꝛ oleum de enula.

Neruoꝝ debilitati ɔf.tro.gallie elephāgine

Neruoꝝ egritudines purgant pillule alhandal:ꝛ pillule de opoponaco.

Neruoꝝ doloribus valet ysopi cerotum Balliani oleum amigdalarū amararum:oleum auellanarum:oleum de nuce indica: oleum lauri:oleum camo.oleū sambuci:oleū de keyri:oleum de mellilloto:oleum masticis ꝛ de euforbio eos liniendo.

Neruoꝝ ɔtractiōi ꝛ eoꝝ frigidis passionib⁹ ɔferunt cerotū.aliud alexādri oleū nucum.

Neruoꝝ duricies leniunt:oleum amigdalarū amararum,oleum de semine lini: ꝛ oleum de croco.

Neruoꝝ tumorib⁹ ꝛ eoꝝ puncture ɔf.oleum nucū:ꝛ ipsis lesͦ a frigiditate vꝫ oleū lauri

Neruos confortat oleum camo.:oleum sambucinū:oleum de mellilloto:oleū maluinū: ꝛ oleū de croco.

Neruis quibus accidit:laxitas couf. oleum citoniorum.

Neruos calefaciūt oleū costinū oleum de san suco.

Naturā stringunt sirupus de piris:sir⁹ de citonijs sirupus acetosus de citonijs.

Nodositates que sunt in mēbris ꝛ iuncturis mollifi cat ysopi cerotum.

Nariū fetori valet oleū de cucumere asinino ꝛ eaꝝ oppilationes aperit oleū pboꝝ.

De littera.O.

Oris odorē faciūt bonū electuarium de aromatib⁹:electuariū de gēmis ɔfectio dexiloaloes:cōfectio electuarij de citro aromaticū muscatum aromat. nardinum trifera sarr.magna citra cōdita:sir⁹ de corticibus cit. mellicratū cōditū:ꝛ.mellicratū de citro.gallie muscate.sufuf.de ligno aloes:sufuf.aromatic.ꝛ pill'e diarodon.

Oris fetorem amputat el.m de ꝑficis. ꝑfica ɔdita: sir⁹de ꝑficis tro.ad fetorē oris. tro. de ligno aloes.

Odorem facit bonū oleum costinū.

Oleum pboꝝ valet eis qui sumpserūt per os opium aut tiartaniū.

Oppi'ones aperiunt diacimi.m cōfectio de seminib⁹sirupus acetosus de succis herbarū cū aromatib⁹ sir⁹ de fumoterre maior seca niabin de radicib⁹tro.de aniso pille aggregate minores:oleum amigdaꝝ.amararum oleū ꝑficoꝝ:oleū de ben oleū costinū: oleū de piperibus.

Oculoꝝ dolores ꝛ eoꝝ supfluitates purgāt cōfectio electuarij roſ.pill.lucio maiores et minores ꝛ in oculis in quibus descēdit aqua valet oleū pboꝝ.

Oblinionē purgat cōfectio hamech.

Obliuioni conf.empl'rm sinapi:oleū sinap. ꝛ pboꝝ.

Ossibus denudaꝗ confe.vnguentū diafenicō empl'rm arabū:descriptiōe Arobica:ꝛ eoꝝ sigillationē faciūt facilem.

Ossiū dolorib⁹ex fria cā ɔfe.empl'm sinapis

Ossa corpori infixa q̄uis ꝑfunda sint extrahit empl'rm de fermento.

De littera.P.

Paralisi ꝑsunt cōfectio de musto. thiriaca: diatessaron:cōfectio alfesera:sirupus ð sticaꝺ.vnguentū de bdellio cerotū Alexādri Aliud oleū de piperib⁹:oleū de lapide gagaꝗ.oleū pboꝝ.

Paralisim purgant yera hermetis yera logodion Rufi pillule de serapino:pillule de euforbio ꝛ de oppoponaco.

Pulmoni iuuant his in quib⁹ ma.a grossa difficilis erradicationis exuberat in mēbris anhelitus reddēs eū facilē ad screandum looch de squilla empl'm filij zacarie ꝛ oleū pboꝝ.

Pulmonis egritudinib⁹ cōf.cōfectio de musto.

Pulmonē cōfortat.sir⁹ de granis mirti.

Pulmonē mundificat sirupus de liquiritia ꝛ.oleum de cartamo.

Pulmoni frio confe.sirupus de thimo.

Pulmonis cāne conf.acetū squilliticū.

Pulmonis asperitatē leniūt oleū amigdalarū dulciū oleū viol. ꝛ de nuce indica.

Ptisicis ꝯfert cōfectio testiculoꝝ vulpis sir⁹ papaueris trocisci de camphora.
Pect⁹ mūdificat athanasia magna looch bonū aqua mellī.sir⁹ de liquiri tro.aneti.
Pectoris dolorib⁹ cōfᷓ.looch ꝺ paupe looch ꝺ sqlla looch alfescera sir⁹ ꝺ ysopo susuf.ad tussim antiquā oleū ꝺ keyri ⁊ oleū ꝺ lilio.
Pectoris asperitati confᷓ.looch ad calidita tem looch aliꝺ nr̄m.iulep.viol.iulep.iuiubaꝝ sir⁹ cucurbite sir⁹ ꝺ prunis papaueris sir⁹ de granatis oleū de granis papaueris oleum violarum.
Pectoris saniē expellit looch sanum.
Pectoris ⁊ pulmonis vehemēti siccitati cōfe.looch de amigꝺ.
Pulmonis inflationi confᷓ.iulep rob.
Pectoris egritudinib⁹ frigidis ꝯfᷓ.sir⁹ de psſio ⁊ sir⁹ de thimo ⁊ ipi ꝯ fᷓ.sir⁹ ꝺ kesmes.
Pectoris opꝉonib⁹ ⁊ hūorib⁹ grosſ. ꝯfᷓ.oximel sqllitiq cōpositū.⁊ oleū de cartamo.
Pectus mundificant ab humoribus grosſ.⁊ putridis pillule de agarico.
Potui veneni confᷓ.diasulfur.
Pestilētie estatꝗ ⁊ autūni ꝯfᷓ. trifera pſica.
Passiones omnes q̄ fiūt a colera ⁊ flāte salso purgat confectio hamech.
Pleuresi.ꝯfᷓ.looch de paupauere. iulep viol. iulep iuiubaꝝ sir⁹ cucurbite simp⁹ de prunis sirupus de granatis sirupus de cānis sirupus cōferens catarris sirupus de iuiubis sirupus viol.oleum viol.
Pannū delet ⁊ vestigia nigra oleū de cucumere asinino.
Pregnātiū relaxationē abscindit sirupus acetosus de succ ⁊ aquis fructuum.
Podagrā ex flante purgāt pillule aggregate maiores.
Podagrā frigidā purgāt pillule de hermodactillis maiores ⁊ ei confᷓ.emplr̄m sinapis oleum vulpinū ⁊ pboꝝ.
Podagrā dorsi ⁊ genuū purgant pille fetide maiores ⁊ minores ⁊ pille de serapino.
Podagrā calidā purgāt pille hermodactilorū miores ⁊ ei ꝯfᷓ.oleū ꝺ ranis ⁊ oleū rob.
Puritū purgāt pille aggregate minores.
Pulsationi confᷓ.cerotum vitimum.
Plagas curat ⁊ cōsolidat vnguentū aureū.

De littera.R.

Renes calefaciūt electuarium de aromatib⁹ trifera Ga.secacul cōditum ꝯfectio de 33[1] oleū de lilio oleum rute ⁊ ipsos cōfortat aromaticum rob.
Renū dol. confᷓ.diacucurma maior ⁊ minor diamoruſion cōfectio philonijp̄ma inētione em pl̄m dt granis lauri oleū lauri oleū de keyri oleū ruthe oleū de asse oleū de papib⁹ oleū vulpinū ūoleū pboꝝ.⁊ nardinū.
Renū lapidē frāgunt dialacta maior ⁊ minor oleū de nucleis cerasoꝝ oleū de granis cistrangoloꝝ oleū de scorpionibus.
Renū egritudīes frigidas purgat yerapigra Ga.yera hermet elc^m idi mai⁹ ⁊ minus.
Renū opꝉones apit sir⁹ acetosus cū radicib⁹ ⁊ eos mūdificat electuariū alescof.
Renū vlcerib⁹ cōfᷓ.tro.allzelzengi ⁊ eoꝝ duritiei cōfᷓ.ysopi cerotū democriti.
Ructus acidos curant elc^m de aromatib⁹ ⁊ diatrion pipereon descriptione Ga.
Rigori febrium confe.diacalamentū descriptione Gal.
Raucedini confe.iulep iuiubinuꝫ.

De littera.S.

Stomachi egritudinib⁹ factis ex flāte viscoso ꝓsunt ecl^m de aromatibus elc^m de gēmis cōfectio de xiloaoles oximel squillitiscum simplex ⁊ oleum nardinum.
Stomathi inflamationē remouēt ⁊ morbos ex ea factos curāt elc^m de aromatib⁹ ⁊ alxicostū tro.de spodio cū se.acetose vnguētum rob.⁊ cerotuꝫ sandalinū.
Stomachū debilē cōfortāt digestionēq̄ bonā faciūt elc^m de aromatib⁹ confectio de xiloaloes ꝯfectio allzāzi ecc^m de citro.aromaticuū rosatū aromaticū gariof.aromaticuꝫ nardinꝫ elc^m de granis mirti cōfectio de citonijs elc^m de persicis elc^m de sorbis trifera Gal elc^m ex inuētiōe nr̄a yeralogodion rufi..zebuli cōditi.emblici cōditi citonia cōdita.pira pſica.citra oīa condita zucarū rosatū . syrupus de piris syrupus ꝺ citonijs syrupus ꝺ corticib⁹ citri.sir⁹ de granis mirti.sir⁹ de albela sir⁹ acetosus ꝺ citonijs.sir⁹ acetosus de pomis.sir⁹ de absinthio sirupus de fumoterre maior mellis cratū de citro.mellicratū de buglossa. mellicratū de citonijs.rob de piris. rob de citonijs.rob de pomis.rob de granatis. rob de fructibus. rob de agresta. decoctio alhasce.tro. de gallia sebellie tro.de rob.tro. de gallia magna.tro.ramich.tro. de absinthio.Susuf de ligno aloes.susuf diarodon susuf aromaticū.pille elefangiue.pille agg

gregate minores. pille ſtõati ce. pille diarodon. cerotũ alexãdri emplr̃m ſtomaticuꝫ emplr̃m dia ſinicon. emplr̃m de galia. emplaſtrũ de fermẽto. oleũ de ſtincho. oleum ð citonijs. oleũ maluinũ. oleũ mirtilorꝫ oleũ maſticinũ oleũ coſtinũ. oleũ de ſanſuco.
Stomachi ventoſitates groſſas expellũt cõfectio electuarij de citro. cõfectio de galanga. diaciminum. trifera muſcata. diacucurma maior ⁊ minor. diamuriſon. confectio philonij inuentiõe pma ſecacul cõditũ. et cõfectio de zizimbere. Et ipſi⁹ malicie digeſtionis ꝓſunt confectio de galanga. tiriaca diateſſaron.
Stomachi dolori ⁊ei⁹ puncture a caliditate ⁊ acuitate humorꝫ ꝓſunt confectio diarodon deſcriptiõe Ga. acetũ ſquilliticũ. infuſio de gera trociſ. diarodõ pille elefangie.
Stomachi humiditatẽ ⁊ molliciẽ ⁊ ip ſi⁹ defectũ ⁊ in quo eſt putrefactio corrũpunt ⁊ ⁊ corrigunt aromaticũ roſatũ mains. aromaticũ gariofilatũ. cõfectio de cinamomo trifera ſarraſenica. mag. diacucurma maior ⁊ minor. diamoruſon. cõfectio electuarij idi ma. ⁊ mĩo. ẽblici ꝯditi tro. diarodõ.
Stomachũ calefaciunt diaciminũ. diatrion piperũ deſcriptiõe Gal. cerotũ ſtomaticũ.
Stomachi duriciei confe. yſopi cerotũ deſcriptione philagrij ⁊ pauli et diaquilon cõe emplr̃m relatũ ad ariſtarcũ ⁊ de melliloto
Stomachi ardorẽ mitigant electuariũ de pſicis confectio de acetoſa confectio de prunis trifera perſica iulep roſatũ ſirupus de perſicis ſirupus de portulaca tro. ð cãphora tro. de ſandalis ſuſuf. diarodon.
Stomachi indigeſtionẽ ⁊ dolorem tollit trifera ſarraſenica magna ⁊ ſi fluerit abũdãtia magna flegmatis crudi valet dianiſuꝫ ſuſuf. diarodõ ⁊ ẽplm relatũ ad ariſtarcũ.
Stomachi dolorib⁹ a frigiditate ꝯſ. ꝯfectio anacardina cõfectio philonij inuẽtiõe prima muſa enea athanaſia magna pille elefãgine yſopi cerotũ deſcriptõne philagrij et pauli oleũ de lzerua oleũ de cartamo.
Stomachi egritudies purgat yerapigra ga. yera hermetis pille elefangie cõfectio electuarij alarif. cõfectio indi maio. ⁊ mior. pillule aggregate. pill'e fetide maiores ⁊ minores. pill'e ſebelie.
Stomachi iflãmatiõi cõfert ſir⁹ de ſucco acetoſe ſir⁹ de agreſta ſyrupus acetoſus de ſucco fructuũ ſir⁹ acetoſus ð pomis deſcꝑtiõe nr̃a ſir⁹ acetoſus deterẽniabin.
Stomachũ calidũ cõfortant ſirupus de ſucco acetoſe ſirupus acetoſus de ſuccis ⁊ aquis fructuũ. rob de ribes rob de berberis ⁊ de ſumach ⁊ de moris de ſtem.
Stomachum frigidũ confortant ſirupus de mẽta ſirupus de thimo ſecaniabin de calamento mellicratũ cõditum.
Sto' opl'ones aperiũt ſir⁹ de eupatorio ſecaniabin de radicibus trõ. de abſinthio.
Stomachi putrefactõeꝫ abſtergũt acetũ ſqlliticũ tro. de roß. ⁊. tro. ad fetorẽ oris.
Sto[m] mũdificãt ĩfuſio ð gera pill'e ſtoma[ce] ⁊ pill'e aggrega[e] minores ⁊ de turbith.
Sto' iflationẽ ſoluũt pill'e aggreg[e] maiores ⁊ dolori colerico ĩ eo fcõ cõfert oleũ lauri.
Sto' lubricitati ꝯfert ſuſuf. ð granis mirti.
Sincopi confert el'c[m] de gẽmis. cõfectio de alkermes cõfectio ð xiloalocs aromaticũ muſcatũ cõfectio de acetoſa poma cõdita ſir⁹ de pomis ſir⁹ acetoſus de prunis tro. ð ligno aloes rob. de citonijs ⁊ de piris.
Sperma multiplicãt cõfectio teſticulorꝫ vulpis oleũ amigdalarꝫ dulciũ oleũ ð nuce indica oleũ ð granis ſiſami oleũ ð ſemi[e] lini
Sudoris mltitudinẽ ꝓhibꝫ oleũ ð citonijs.
Sudoris odorẽ bonũ facaroaticũ nardinũ.
Sudorem ꝓuocat oleũ anetinũ.
Senib⁹ ⁊ frigidiſ natura ꝯueniũt diãbra ſir⁹ ð pſſio ſir⁹ c[?]lamẽti ⁊ decoctio albaſce.
Singultui vehe' frio vel aceto[e] vel vẽtoſo. cu difficilis eſt reſolutio ꝯſ. diacala[m] deſcriptõe B' cõfectio philonij inuẽtõe pria ſi ꝟo fuerit ſingult⁹ ſuffocatiu⁹ a repletõe factus aut ventoſitate ꝯſ. diaciminũ: ſirupus cala' ⁊ mente.
Sitim ſedãt vel ſtringũt el'c[m] de pſicis confectio de acetoß alricoſtuꝫ trifera pſica et pſica cõdita zuccarũ viol. iulep roß. ſir⁹ de pſicis. ſir⁹ acetoſus cũ ſucco fructuũ: ſir⁹ ð acetoſitate cit': ſir⁹ acetoſus de pomis ſir⁹ acetoſus de citonijs de prunis. ſir⁹ de cannis: ſir⁹ de portulaca aqua mell' rob de ribes: rob de agreſta: rob de berberis. rob de ſumach: rob de moris de ſteni. rob de granatis. troci. de cãphora. troci. de ſpodio ſe. acetoſe. tro. de berberis. tro. de ſandalis et vnguentum roß.
Solutionẽ forteꝫ ſedãt electuariũ ð ſorbis ⁊ cum rob de ribes.
Solutiõi cole[e] ꝯſ. ſir⁹ agreſte. rob ð ſumach rob de moris ð ſteni: rob de granatis Antique ꝟo couſ. ſirupus de granis mirti.
Siti vehemẽti laborioſe ⁊ eſtuoſe couſ. ſir⁹

de agresta:sirupus acetosus de pomis:sir⁹ acetosus de tereniabin.
Scrophulas resoluūt vng^m arthanita puꝛ empl'm diaquilō cōe empl'm oribasij: oleū de ben:oleū de cucumere asinino.
Scorpionis morsui ꝯfe.thirlaca diatessarō: ꝛ oleū pboꝝ.
Splenis egritudines erradicāt dlacucurma magna:oleū nardinū:ꝛ oleū de euforbio.
Splenis doloꝛib⁹ ꝛ eius opl'onibus cōfert a thanasia sir⁹diacodiō secaniabin de radici bus secaniabin de lzeisim:acetū squilliticū trocis.de eupatorio ysopi cerotū descrip tōe Ga^l.ysopi cerotū descriptōe philagrij ꝛ pauli:ꝛ oleū lauri.
Splenis duriciē resoluūt diasulphur secania bin de calamēto tro.de capparis:ysopi ce rotū descriptiōe Ga^l.ꝛ philagrij ꝛ pauli ꝛ democriti:diaquilō cōe empl'm androma chi.empl'm de mellilloto.ꝛ oleū pboꝝ.
Splenis opl'ones apiūt sir⁹ acetosus ō radi cibus decoctio.ꝛ trocis.de eupatorio.troci sci de lacca:ꝛ ipas purgāt pill'e de rauēde seni pill'e febelie: pill'e inde ꝯf.allzelegi.
Spleneticis cōfert sirupus de calam°:ꝛ sple nis apostematibus cōfe.tro. ō eupatorio.
Splenis grossiciei cōfe.empl'm de fermēto: empl'a oribasij:ꝛ ipsius ventositates resol uunt:tro.de capparis.
Sanguinē mundificāt ꝛ clarificāt cōfectio anacardina decoctio capilli veneris:aqua fructuū: ꝛ decoctio fumitterre ꝛ purgant ipsum pill'e ad febres colericas.
Sanguinis sputo conf.athanasia magna et tro.de terrasigillat a.
Sāguis furorē repmūt ꝛ eius ebullitionē se dāt aq̄ fructuū alricostū.tro.ō cāphora.
Sanguis fluxū de naribus ꝛ alioꝝ restrigūt ꝛ abscindūt:tro.ramich.ꝛ tro.de terrasigil lata:ꝛ tro.de.carabe.
Sanguis egestioni cōferūt:tro.de terrasigil ta:q̄ ēt restrigūt fluxū supfluū mēstruoꝝ.
Sanguinē dissoluit oleū pboꝝ.
Sensum cogitationē ꝛ rōnē subtiliāt: ꝛ vi gorant ꝯfectio scōa albarif ꝛ lzebuli ꝯditi
Sensuū instrm mūdificāt:pill'e elephāgie: pill'e stomatice:pill'e aggregate:pill'e luq maiores ꝛ minores
Supfluitates a toto corpe educē el'c^m alestof
Scabei ꝯfert oleū nucū. ꝛ illa q̄ fit ex salso flegmate ꝛ colera purgant confectio ha mech:sir⁹ō fumo fre maior ꝛ minor ꝛ siru pus de epithimo.

Scabiei sicce cōfert vng^m alfesericuꝫ vng^m ceruse vng^m alfesericū aliud.
Sodam calidā purgant confectio electuarij rosati ꝛ ei confe.cerotū vltimū.
Sodā antiq̄ā purgāt pill'e alhandah.ꝛ fri gide sode confe.oleū de euforbio.
Serpiginē curāt sirupus de fumo fre maior oleū ō oliuis oleū de iunipo oleū ō frario.
Spasmo cōfe.sir⁹ de sticados pill'e de sera pino vng^m de bdellio vng^m ad illō cerotū diapēthe oleū de ben oleū de se. lini oleū ō croco oleū ō pipib⁹.ꝛ oleū ō lapide gagat.
Somnū ꝓuocāt oleū anetinuꝫ oleuꝫ de pa pauere oleuꝫ mādragore oleuꝫ ex ranis.
Surditati cōf.oleuꝫ amigdalaꝝ amararuꝫ oleuꝫ de ben oleum de cucumere asinino.
Spinas corpori infixas q̄uis i ꝓfundo sint extrahit empl'm de fermento.
Sciatice dol'.ꝯf. empl'm andrōachi empl'm sinapis oleū de pipib⁹ oleuꝫ pboꝝ.
Sciaticā purgant pill'e aggregate maiores pill'e de serapion experte.

De littera.T.

Tristitie ꝛ sollicitudini ꝓsunt electuariū de gemmis confectio de alzersmes.
Torture oris ꝓsunt:cōfectio ō musto tiriaca diatessaron sir⁹ de sticados.cerotū aliō ale xādri oleuꝫ de piperibus oleuꝫ pboꝝ.
Torture educūt supfluitates grossoꝝ humo rum ꝛ viscosoꝝ yera hermetis ꝛ yeralogo. dion ruffi.
Tussi diuturne ꝯf.dianisuꝫ athanasia mag.
Tussi antiq̄ ꝛ eio q̄ hn̄t pect⁹ saniosuꝫ ꝯf.dia sulfur looch de pino sir⁹ de granis mirti: sir⁹ de liq̄ricia:sir⁹ de pssio: sir⁹ calamenti looch sanū ꝛ exptum sir⁹ de prunis:sir⁹ de granatis:sir⁹ de iuiubis:sir⁹ de ysopo.
Tussi calide ꝯfert looch ō papauere looch ad caliditatē:looch aliud nr̄m iulep viol'. sir⁹ conferens catarris:sirupus violaceus.
Tussim antiquā remouent ꝛ subtiliāt humo res grossos looch ad asma sufuf. ad illud.
Tussi q̄ nō sinit dormire patiētes ꝯf.sir⁹pa
Tussi sicce ꝯfert sir⁹ acetosus pauerіs de tereniabin sir⁹ papaueris ꝛ eā leniunt: looch bonuꝫ ꝛ looch de amigdal'.
Tussi humide:confert aqua mell'.
Tussim antiquā purgant pill'e de agarico.
Tussi catarrali conf.pill'e q̄ ad oēs morbos
Tremori confert sir⁹ de sticados catarri. oleū ō pipib⁹.oleū ō lapide gagat ꝛ pboꝝ.
Tremorem purgat yera hermetis.

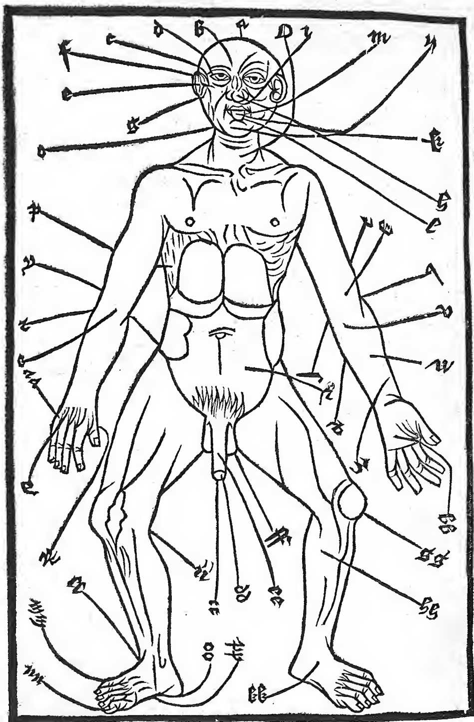
Tumores pfūdos aufert cerotū andrōachi.
Tumores a caliditate factos resoluit ꝛ ma/turat emplr̄m diaquilon paruum.
Tethano cōfert oleū de lapide gagatis.

De littera.U.

Uertigini ꝯfert cōfectio d musto. confectio alfescera.sir' acetositat cit'.sir' acetosus d p̄runis ꝛ acetū sqllitiq oximel sqllitiqū sim/
Uertiginē purgāt yera her/ plex ꝛ ꝯpositū. med yeralogodiō ruffi ꝛ cōfectio hamech. illā vo q̄ fit a fumis coleriq purgat cōfe/ctio de psili o.cōfectio electuarij rob.
Uirge erectionē fac ꝯfectō testicl'oꝝ vulpis.
Uiscerū hūiditatē desiccat arōaticū rosatū.
Uiscera cōfortāt arōatiq nardinū confectio elc'' ex iuētōe nr̄a zuccaꝝ rosatū diacostū sir' de granis mirti: ꝛ mellicra[m] d citonijs
Uiscerū lubricitati.ꝛ eoꝝ solutiōi ꝓpt mali ciā digestionis. cōf. elc[m] de granis mirti dialacca maior ꝛ minor.trocis.romich.
Uiscerū dolorē ex vētositatibus factū sedāt cōfectio d semib diacostō ex inuētiōe p̄ria ꝛ oleū lauri: ꝛ eoꝝ putrefactionē remouet
Uiscerū dolorē pur/ trifera sarra[ca] mag. yera hermeti ꝛ ea mūdificat elc[m] alest.f.
Uisceꝝ mollific' ꝯfert sir' d absin° zucaꝝ rob
Uiscera frigida būtibus conf.sir' calamenti oleū rute emplr̄m relatum ad aristarcum.
Uiscera lauat ꝛ abstergit aqua mell'.
Uiscerū duriciei conf. secaniabin de calamē to.emplastrum de melliloto.
Uiscerū egritudinibus conf.oximel sqllitiq.
Uiscerū venrositates dissoluūt diucimi[m] dia misu ꝫ decoctio albasce ꝛ eorū debilitati a causa frigida cō fe.emplr̄m de galia p̄rimū A cā vero cal'a emplr̄m de galia aliud.
Uiscerum inflammationibus conf.emplr̄m de frumento.
Uomitum sedant aromaticū rob.aromaticū gariofilat sirupus acetosus de citonijs et de p̄runis sir' de menta mellicratū de cito tonijs tro.ramich.emplastrū dyasicoū.de/scriptiōe alexandri.
Uomitū colericū ꝛ flāticū retinent confectio d citonijs citonia ꝯdita ꝛ sir' d calamēto
Uomitui ex flegmate ꝛ malicie digestionis conf.confectio allzanzi.
Uomitui cōf.sirupus de agresta ꝛ de albela.
Uomitū sanat vnguentū arthenite magnū.
Uomituꝫ colericū sedant rob de ribes rob d agresta ꝛ de berberis rob de sumach. rob de moris descent.ꝛ rob de granis.
Uentositates a toto corpe expellit electua/rium aloes.
Uentositates atenuant ꝛ dissoluūt aromati/cū gariof.diaciminū:oleum nardinū: em/plastrū relatū ad arist[m]. aromaticū: nar/dinū dianisuꝫ trifera sarra[ca] magna ꝛ tri fera muscata allzanzi trifera Ga[l]. ꝯfectio electuarij ex inuentiōe nostra cōfectio ge/ralogodion ruffi confectio electuarij indi. maiorū ꝛ minoꝝ sufuf. aromaticū empla/strū de alleis oleū amigdalaꝝ amararum oleū nucū oleū de lze rua.oleū de enula.
Urinā ꝓuocāt diacalamētū descriptiōe Ga. dicucurma maior ꝛ mior diamoꝛusion dia sulfur secaniabin de radicib' secanubin de de lzeysni tro.de lacca.pille aggregate ma iores oleum pboꝝ.
Urine difficultati cōf.confectio philonij in/uētione p̄ma:nusa enea oleū aselz.
Ubi est dolor quando mingitur confectio al lzelengi.
Uētris dolorē ex hūiditate ꝛ flegmatica mi/ta cruda remouent ꝛ eā mūdificāt diatriū pipereon descriptiōe Ga. diaciminū con/fectio anacardina ꝛ ipsis conf.emplastrū de granis lauri.
Uētris fluxuꝫ retinent confectio de citonijs citonia ꝯditꝫ sir' de albelach.sir' de mēta.
Uentris solutioneꝫ a fluxu colerico iuuant.ꝛ stringūt elc[m] de fructib' ꝛ sir' acetosus de succis ꝛ aq̄s fructuū tro.de spodio cū se.a cetose epatico fluxui conf. ꝛ emplastrum dianficoū.
Uentris fluxū assiduū cū significatiōib' fri/giditatis etiā qui fit ꝓpter exuberētiā ca tarri abscindit ꝯfectio electuarij ex inuen/tione nr̄a ꝛ emplastrum de gallia. ip̄m vo significatiōib' caliditatis: ꝛ q̄nventer sol/uitur sup̄flue ab opatōne catartici strigit elc[m] ꝯfortatiuū sto' emplr̄m de gallia 2[m].
Uentris fluxui antiquo ꝛ disinterie conf. a/thanasia magna.
Uentris fluxū sup̄abundantē ꝛ cronicū fleg/matis ꝛ thenasmon factum ex frigiditate confe.confectio de storace.
Uentris solutioneꝫ sedāt mellicratū de cito/nijs ꝛ miua citoniorū simplex ꝛ rob de fru ctibus tro.de berberis.
Uentrē leniūt tro.anneti ꝛ ip̄m lubricāt. zu/caꝝ viol'.ipꝫ mūdificat a fecib' aq̄ mell.
Ueneno resistūt sirup' d agresta ꝛ tiriaca dia tesseron.

Uenenis frigidis valet oleū pboꝝ.
Uesice dolorib⁹ ꝯf. diacucurma maior ꝛ minor diamoruſion emplr̄m ex granis lauri oleū de keyri oleum nardinū oleum aſſe oleum de piperibus ꝛ pboꝝ.
Uesice lapidem frangunt dialacca maior et minor oleū de nucleis cerasoꝝ oleū de granis citranguloꝝ oleuꝫ de ſcorpionibus et philoſophoꝝ.
Uesice vlcerationi cōfe. oximel ſqlliticū ſimplex ipſius ꝯ vlceratōi valēt tro. alkekēgi
Uesice duriciei cōfe. yſopi crrotū democriti. ꝛ ipſius ardori oleū amigdalaꝝ dulcium.
Uesicā calefaciūt oleū de lilio ꝛ de enula.
Ulceribus malis confe. geralogodion ruffi. ꝛ pille aggregate minores.
Ulceribus putridis confe. vnguentū nobile ꝛ relatum ad nicodemū ꝛ vnguentū ceraſeos ꝛ in eis generant carnem ea ſigillādo ꝛ ꝯſeruant a putrefactione.
Ulcera curāt vnguētū dyaſinicū deſ. arabica emplr̄m arabū ꝛ oleū de ouis.
Ulceribus fraudulentis cōfe. oleū almezercō oleū de iunipero ꝛ de fraxino.
Ulcera ſcoriata que fiunt a colera aduſta et flegmate ſalſo cōfe. vnguentum ceruſe.
Ulcerū veſtigiis confe. oleum de ben.
Uiſus obſcuritatē purgant pille de gera.
Uiſum afumis colericis deꝑditum recuperat trifera perſica.
Uocis rancedini q̄ eſt ꝑpter frigiditatem ꝛ flegma groſſum qd̄ continet̄ in pectore et pulmone confert loch ſanū ꝛ expertum ſirupus de iniubis.
Uocis lacertos corroborat acetū ſquillitic
Uocē clarificando ſilr̄ oleū de cartamo oleū de nuce indica oleū de granis ſiſami.
Uulnera fraudulenta expellunt ſirupus de epithimo ꝛ vnguntum de lino.
Uulneribus difficilis cōſolidatiōis ꝛ incarnationis ea mundificando confe. vnguentum diaſicoꝝ. deſcriptiōe arabica emplr̄m arabium vnguentū de lino.
Uulnera antiqua ꝛ recentia mundificat ꝛ incarnat vnguentū diaceraſeos.
Uulneribus neruoſis in q̄bus eſt calefactio mūdificat ꝛ incarnat vnguentū baſilicon magnum.
Uulnerū tumorē ſoluit oleuꝫ de griſomilis.
Uulnera putrida curat vnguentū cericinuꝫ.
Uulnerib⁹ antiquis cōfe. vnguentū egyptiacum magnum.
Uulnera incarnat ꝛ conſolidat vnguentum triafarmacū.
Uulneribus in q̄bus ſunt cōtenta ſup ſiua ſi aūt ſiccare opus ē cōfe. emplr̄m d̄ ꝑmēto.
Uulnera q̄ tarde curanẗ ꝑfecte curat oleum pboꝝ.
Ulcerat ꝛ cauteriẓat vbi oportet emplaſtrū andromachi. aliud
Uulne dolori cōfe. oleū amgdalaꝝ dulcium
Uermes occidunt q̄ ſunt in auribus oleū de nucleis pſicoꝝ ꝛ oleū benedicti.
Uenarū orificia aperit oleū pboꝝ.

Finis libelli.

Uenarū que phlebotomanť quedā sunt ve-ne tm̄: ⁊ quedā sunt arterie vene tantū q̄ in capite sunt phlebotomāde meliꝰ est vt trāsuerse phlebotomāť excepta quidē cuiꝰ phlebotomia fiat ī latitudie ⁊ nō ī lōgitudie.

a Uena q̄ est in puppi capitis valet stupori mentis ⁊ enugranee ac antiquo dolori capitis eius.

b Uena que est in medio frōtis valet dolori capitis antiquo ⁊ ꝓprie illi q̄ est in posteriori parte eiꝰ apātibꝰ oculoꝝ ⁊ passionibusque in facie accidunt vt in morphea ⁊ valet etiā alienationi ⁊ frenen ⁊ contra nonam lepram.

c Uene timpoꝝ q̄ fluxuose incedunt valent ꝯtra dolorē auriū ⁊ nimiā effusionē lachrimarū ⁊ cōtra enugraneā ⁊ s̄m auic̄. nō debent minui in quibꝰ requiriť potentia generādi q2 per istas venas euacuať sp̄us qui a natura missi sunt ad fetū generandū.

d Uene due in angulis oculoꝝ valent ad visum ⁊ ad dolorē capitis ad egritudines oculoꝝ.s. ad lachrimā pānuꝫ ⁊ ad scabiem palpebrarū: ⁊ etiā valet optalmie antique ⁊ istis venis nō est phlebotomꝰ ꝓfundandus ꝓpter tumorē fistularū.

e Uenā in cōcauitate auriuꝫ ex vtraq3 pte valet cōtra tremorē capitis ⁊ cōtra tinnitū auriū etiā valet contra [illegible]uellā surditatem.

f Tres vene retro aures quarū locꝰ est post illū vbi extremitas auris īde puenit ad capillos sunt ex venis tantū q̄ in capite solēt phlebotomari ⁊ vna haruꝫ triū est magis magnifesta ꝺ̄ q̄ ꝓprie fit phlebotomia ⁊ valent optalmie oculorū ⁊ in principio aque ⁊ cum caput a stomacho recipit fumū ⁊ ꝓpter hoc cōferūt vlceribꝰ auriū ⁊ colli ⁊ posterioribꝰ partis capitis.

g Auic̄. xx^a primi dicit ⁊ galienꝰ q̄dā negat ꝙ due sunt vene que sunt post aures retro phlebotomanť vt qui filios gignūt ipsos nō ꝯtinent. i. steriles fiunt post auctoritate ypocratis.

h Uena in summitate nasi valet cōtra grauedinē capitis ⁊ nimiū fluxū oculoꝝ si timor in eis existit.

i Uena iuxta nares purgat caput et iuuat auditum.

k Due vene in faucibꝰ oris q̄libet valet cōtra pusculas faciei ⁊ ꝯtra scabieꝫ capitis ⁊ ꝯtra dolorē dentiū ⁊ mādibularū ⁊ etiā valent contra grauedinem capitis gutturis ⁊ oris.

l Due vene sub lingua valent ambe contra dolores dētiū ⁊ gingiuarū: ⁊ cōtra reumā capitis ⁊ cōtra apāta gutturis ⁊ ꝯ squinātiam ⁊ cōtra oia vicia oris.

m Uene interiores labioꝝ q̄ttuor superiorū ⁊ inferiorum valent apātibus oris ⁊ gingiuarū ⁊ doloribꝰ earū ⁊ reumati ⁊ vlceribus ⁊ fistulis q̄ fiunt in eis.

n Uena sub mētovalet cōtra dolorē maxillarum ⁊ contra puritā ⁊ fetorem narium ⁊ dolores faciei ⁊ ꝯtra dolores ⁊ pustulas faciei.

o Uene due que sunt ī collo vocate guidegi q̄n phlebotomanť valent in p̄ncipio lepre ⁊ forti squmantie ⁊ coangustationi anhelitus ⁊ asinati acuto ⁊ rancedini vocis ⁊ habēte apāta in pulmone ⁊ etiam valent egritudinibus splenis ⁊ laterum. Nota ꝙ oēs vene capitis post comestionē sunt minuende excepta vena sub mento.

Notandum est vlterius ꝙ semp in istis venis.s. a capite vsq3 ad colluꝫ q2 sunt tanq3 vene pticulares si oportet ꝙ phlebotometur semp prius capha^ca vena brachij phlebotomeť anteq3 iste pticulares fleent.

O Uena aūt fercule q̄ est in inferiori storace.s. in fundo colli valꝫ s̄m Auic̄. in passionibus stomachi.

Due sunt arterie retro aures que phlebotomate s̄m Auic̄. valent optalmie lachrimis pāno noctilope ⁊ antiquis doloribus capitis s̄ timor existit in arterijs ⁊ spāliť p̄dictarū: sed cū pilis leporis ⁊ thure ⁊ albumine oui.s. cū emplr̄o ga^t. est sanguis restringendus si nimis flueret ⁊ cum aloe.

Item dicit Auic̄. ꝙ arteria timporū q̄nq3 phlebotomať ⁊ q̄nq3 extrahiť ⁊ q̄nq3 aduriť ⁊ hoc fit ꝓpterea vt acuti reumatismi et subtiles cōstringanť qui ad oculos descendunt: ⁊ ꝓpter dilatationē supfluā foraminis vuee tunice.

p Uena sub vtraq3 parte asselle incisa facit hoīem mori ridendo ⁊ talis vena basseres appellatur.

q Uena q̄ est supra cubitū a pte siluestri ⁊ ꝓprie inueniť in brachio sinistro q̄ a q̄busdā vocať vena circularis. i. splenis valet ī cardiaca passiōe ⁊ asinati ⁊ cōtra ptisim ⁊ emphima ⁊ emopnhoicā passionē ⁊ valet dolori pectoris ⁊ pulmonis ⁊ dolori dyafragmatis ⁊ difficultati anhelitus: ⁊ quādo insciďiť solet infl ari ⁊ valet etiā diffe-

rie: ꝛ quia ignota est ideo non vtunť ea vel raro.

Uena cephalica seu capitalis valꝫ passionibus q̃ in collo ꝛ capite sunt: ꝛ ideo valꝫ dolori capitis ꝛ auriũ ꝛ dolori oculorũ et squinantie. Et nota ꝙ nullius est timoris quia neruũ musculũ vel arteriam non habet sub ea.

ʒ Uena basilica seu epatica valet passionibus q̃ in toto corpe ꝛ ventre fiunt: ꝛ ideo stomacho epati pulmoni cordi pleuresi spleni dolori spatularũ ꝛ ad sang. de naribus restringedũ. Et inter ceteras venas brachij est maioris timoris in phlebotomia quia sub ea est arteria neruus ꝛ musculus ſm Auic.

ſ Basilica sinistra ē phlebotomãda in mala cõplexione cordis calida: ꝛ in mala complexione calida stomachi. vt dicit cõstantinus li. iij. sue practice. ꝛ ideo dicit Auic. 3° cañ. fen. 2ª circa pncipiũ capituli sext ꝙ basilica sinistra incidenda est in amplitudine cordis.

s Mediana valꝫ doloribus ꝛ passionibus equaliter superiorib' ꝛ inferiorib' ꝛ ideo cõfert vniuersali repletioni corporis vel q̃n nõ põt inueniri basilica aut cephalica. Et sub ea est neruus solum.

t Uena q̃ funis brachij dicit̃ q̃ supra cephalicam existit ꝛ est ramus cephalice tendẽs supra ptem siluestrẽ ꝛ valet ad ea q̃ valet ceph.

u Uena cardiaca seu cordialis hoc est vena mediana incidit̃ p passionib' spirituũ et pleni' in manu sinistra valor ei' declarat̃.

v Uena purpurea contra passiones interiorum minuitur.

x Uena autẽ que dicit̃ assellaris posita est sub basilica. s. parũ ꝛ est ram' basilice ꝛ valet q̃ basilica ꝛ cũ fit ligat̃ brachij aparet ꝛ vocat̃ assellaris qꝛ venit ab assella ꝛ valet passonib' pectoris ꝛ pulmonis.

y Uena in ambob' laterib' corpis debet incidi contra pustulas antiquas ꝛ cõtra infirmitatẽ frigidã ꝛ ĩcteriã ꝛ q̃n homo non post habere digestionẽ.

ʒ Uena yliaca ꝛ: titillaris aperit̃ p passionibus inferiorũ.

ꝛ Notandũ est ſm Auicẽnaꝫ fen. iiijª. pmi sic dicentẽ. Et in venis q̃ in corpe phlebotoment̃ sunt due vene supra ventrẽ posite quarũ vna super epar cõsistit: ꝛ altera sup splenũ ẽ posita illa de sup epar valet ydropisi ꝛ sinistra in egritudinib' splenis.

ꝯ Uena inter auricularẽ ꝛ anularẽ q̃ dicit̃ sicle siue saluatella valet dextra phlebotomata in passionib' epatis ꝛ sinistra passionibus splenis ꝛ debet poni manus in aqua calida ne sanguis cito restringat̃.

ꝝ Uena inter pollicẽ ꝛ indiceꝫ valet capiti ꝛ passionib' eius ꝛ valet passionibus oculorum.

aa Uena in vtraq; manu supra minimũ digitũ valet cõtra yctiritiã ꝛ ꝯtra oĩa vicia splenis ꝛ contra frenesim ꝛ quancunq; febrium.

bb Uena veniẽs ad pollicẽ incisa valet yeropicis ꝛ inflatis ꝛ etiã contra ventositatem.

cc Uene aũt in circuitu aui sunt. s. emorroide q̃n inscidunt̃ p se tẽperate aut cũ phlebotemo valent oĩbs egritudinib' melancolie aduste ꝛ corrupte sicut mauir melancolie lepre ꝛ infeceionib' cutis ꝛ etiã quartane ꝛ passionibus splenis ꝛ ydropisi.

dd Uena sub preputio valet cõtra ydroposim ꝛ ꝯtra oẽs corpis tumares.

ee Due vene inferiores iuxta pputiũ valẽt tumorib' testiculoꝝ ꝛ dolori renũ.

ff Uene q̃ dicunt̃ salsores cauende sunt tribus digitis supra geniculos quas qui inciderit in tibia morieť subito.

gg Uena sub vtroq; genu valet ꝯ apãta ꝛ dolores renũ ꝛ lumboꝝ coxarũ ꝛ vesice ꝛ arteticas passiones mirabiliter curat.

hh Due vene de coxis ꝛ due de tibijs valẽt cõtra dolorẽ coxarum ꝛ tibiarũ ꝛ crurium vtriusq; pedis.

ij Uena aũt poplitis. s. curuature valet vt euacuet̃ sanguis a ptibus supiorib' ad inferiora sicut ab epate renib' matrice vesica ꝛ tñ valet sicut ꝛ saphena ꝛ magis in pvocando mẽstrua in dolorib' ani ꝛ emorroydibus: ſ dicit Auic. ꝙ ppinquior est matrici q̃ saphena ꝛ sciatica ꝛ valet etiã dolorib' dorsi: vt dicit Auic. 3° cañ.

kk Uene autẽ q̃ saphene dicit̃ habent esse esse sub cauilla aũt supra ipsam ꝛ hoc apte danestica sic sciatice apte siluestri. ista aũt vena valet tñ sicut vena poplitis curuatũ eo modo q̃ dictũ est supra. s. ꝙ per eã euacuat̃ sanguis qui est in epate ꝛ in mẽbris circũ vicinis ꝛ vt sanguis a ptibus superiorib' ad iferiores trahat̃ q̃re valꝫ ĩ pleuresi epatis ꝛ capitis passionib' maxĩe in replet̃ ad diuertendũ materiã ad oppositũ ꝛ passio-

nibus renũ ꝛ vesice ꝛ matricis mẽstrua ꝓuocat fortiter ꝛ orificia emorroydarũ aperit ꝛ passionibus virge ꝛ testiculoꝝ.

ll Uena aũt sciatica est sub cauilla imediate apud calcaneũ a pte siluestri ꝛ valet dolori scie ꝛ articuloꝝ ꝛ renũ ꝛ mẽbroꝝ que sunt situata in pte siluestri meli⁹ ꝙ̃ saphena ꝛ saphena melius attrahit a mẽbris positis versus ptẽ domesticã ꝛ quare hoc fit nescitur: sed experimento ꝓbatur.

mm Uena aũt q̃ est inter duos articulos ꝑuos est ramus sciatice ꝛ inueni ꝙ valꝫ optalmie oculoꝝ pustulis cruriũ ꝛ passionib⁹ renum ꝛ vesice ꝛ credo ꝙ valet ad ea que sciatica.

nn Uena q̃ declinat ad policẽ pedis est ramus saphene ꝛ opatur ꝗtũ ꝛ saphena ꝓm ꝙ dicit Auic.

oo Uena ĩn vtroq̧ pede supra pedicã maiorem valet cõtra optalmiã ꝛ faciei pustulas ꝛ mẽstruoꝝ retentiones ꝛ ꝯtra cõcuptionẽ ꝛ ꝯ pustulas cruriũ.

pp Due vene exteriores sub tallin in vtroq̧ pede valent ꝯtra dolores ancharũ ꝛ cõtra inflationes ꝛ apãta testiculoꝝ.

Due etiã vene interiores sub tallis ĩ vtroq̧ pede valẽt contra arenã ꝛ calculũ ꝛ valent mlieribus post partũ nõ bene purgad valent etiã illis que non sunt bñ disposite ad cõcupiendũ ꝛ etiã mulieribus que ius suuꝫ non habent.

Nota ꝙ oĩs vene cruriũ ac pedũ post comestionẽ sunt minuende. Itẽꝫ dicit Auic. ꝙ phlebotomia harũ venarũ .s. cruriũ ꝛ peduꝫ plus debilitat virtutem ꝙ̃ phlebotomia venarũ manuuꝫ.

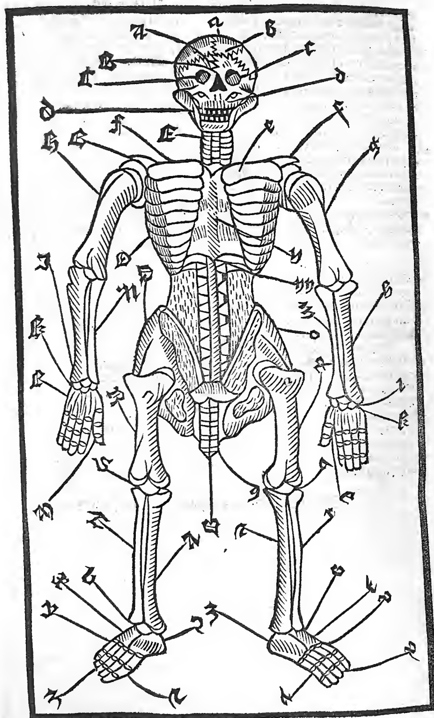
¶ Notandũ est in generali ꝙ q̃nq̧ sunt ꝓprie ꝯsideranda in phlebotomia: scꝫ tp̃us: etas: complexio: humor: ꝛ virtus. ꝛ pre ceteris rebus virtus. vt pꝫ per Auic. q̃n dicit ꝙ aliq̃n possum⁹ facere phlebotomiã vsq̧ ad sincopim sicut in febribus: sinochis: ꝛ in principio apoplexie: ꝛ in squinancia: ꝛ in magnis apatibus ꝑniciosis: ꝛ fortibus dolorib⁹. hoc tamẽ facere debem⁹ si virt⁹ sit fortis. alia aũt sex necessaria ad bonã euacuationẽ addit ꝑdictis Auic. fen. iiij. c. 5. ꝛ qualiter ꝛ quando.

Longiorem vitam ꝛ sanitatem minnistrat.

Sanguinem alienum eijcit.
Proprium sanguinem nutrit.
Tristiciam aufert.
Memoriam prebet.
Uesicam purgat.
Cerebrum temperat.
Stimulum libidinis fugat.
Auditum aperit.
Lachrymas stringit.

Stomachum purgat.
Digestionem inuitat.
Leniorem producit vocem.
Uisum acuit.
Uentrem coercet.
Somnum minuit.
Anxietatem tollit.
Ingenium acuit.
Medullas calefacit.

Item phlebotomia non tantum est vtilis: sed necessaria.

Ossa dentium sunt triginta duo. Quorum quattuor primi vocantur duales.
Et post istos sunt quattuor. alij qui dicuntur quadrupli.
Deinde sunt quattuor canini. Et post istos sunt sexdecim molares.
Et quattuor ultimi vocant arabice neguegid vel nebeguedib. Latine vero dentes sensus vel sapientie.

A Os parietale.j.

B Os coronale.j.

C Os petrosum.j.

D Ossa paris.iiij.
Ossa nasi.ij.
Os colatorij.ij.
Ossa mandibule superioris.xij.
Et inferioris.ij.

E Spondiles vere z mendose.xxx.

F Os furcule.i.

G Os spatule.i.

H Os adiutorij.i.

I Os focile maius siue arundo maior.i.

K Ossa rascete.viij. vno eis addito

L Ossa pectinis.iiij.

M Ossa digitorum.xv.

N Os focile minus siue arundo minor.i.

O Coste vere z mendose.xxiiij.

P Os scie vel anche.i.

R Os coxe.i.

S Oculus genu siue spatula genu siue rotula genu.i.

T Minor canna.i.

V Os cahab arabice i greco dicitur astralagus et est ad modum nucis baliste.i.

X Os nauiculare ab vtraque parte concauum ad modum nauis.i.

Y Ossa rascete.iiij.

X Ossa digitorum.xiiij.

z Ossa pectinis.v.

ɔ Os calcanei.i.

z Maior canna.i.

ɔ Tria sunt ossa cande que sunt de numero.xxx. spondilium.

a Os occipiciale vel laude.i.

b Os parietale.i.

c Os petrosum.i.

d Os paxilare.i.

e Os furcule.i.

f Os spatule.i.

g Os adiutorij.i.

h Os focile maius.i.

i Ossa rascete.viij.

k Ossa pectinis.iiij.

l Ossa digitorum.xv.

m Os focile minus.i.

n Ossa thoracis.vij. et os epiglotale.i.

n n Os cordis.i.

o Os anche.i.

p Os coxe.i.

q Rotula genu.i.

r Minor canna.i.

s Os cahab.i.

t Os nauiculare.i.

v Ossa rascete.iiij.

x Ossa digitorum.xiiij.

y Ossa pectinis.v.

z Os calcanei.i.

A Maior canna.i.

B Os pectinis seu femoris.

Os ylij dictum arabice halhatafar etiam piris. sub osse anche comprehenduntur.

Totalis numerus ossium absque ossibus sisaminis z osse laude sub lingua.cc.xlviij.